BIBLIOTECA NAZ. DI FIRENZE
17
37
Biblioteca Nazionale Centrale Firenze

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTEC

Digitized by Google

IOANNIS ALBERTI FABRICII

THEOL. D. ET PROF. PVBL. HAMBVRG

BIBLIOTHECA GRAECA

SIVE NOTITIA

SCRIPTORVM VETERVM GRAECORVM

QVORVMCVMQVE

MONVMENTA INTEGRA AVT FRAGMENTA EDITA EXSTANT

TVM PLERORVMQVE E MSS. AC DEPERDITIS

AB AVCTORE RECOGNITA

EDITIO NOVA

VARIORVM CVRIS EMENDATIOR ATQVE AVCTIOR

CVRANTE

GOTTLIEB CHRISTOPHORO HARLES

CONS. AVL. ET P. P. O. IN VNIVERS. LITTER. ERLANG

ACCEDVNT

B. I. A. FABRICII ET CHRISTOPH. AVGVSTI HEVMANNI

SVPPLEMENTA INEDITA

VOLVMEN QVARTVM

HAMBVRGI

APVD CAROLVM ERNESTVM BOHN

A. C. MDCCLXXXXV

LIPSIAE, EX OFFICINA BREITKOPFIA.

Digitized by Google

[illegible] und 31

Digitized by Google

VIRIS

INGENII SPLENDORE LITTERARVM COPIA ERVDITIONIS NOMINISQVE

FAMA FLORENTISSIMIS

ILLVSTRI ATQVE AMPLISSIMO

CHRISTIANO GOTTL. HEYNIO

M. BRITANNIAE REGI A CONSIL. AVL. ELOQVENTIAE AC POESEOS P. P. O. CELEBERRIMO ET BIBLIOTHEC. GEORGIAE AVGVSTAE

CRITICO SAGACISSIMO IVDICI OMNIS ANTIQVITATIS ARTISQVE SVBTILISSIMO STRENVO LITTERARVM BONARVM VINDICI AC STATORI

PRAECIPVO GEORGIAE AVGVSTAE ET TOTIVS

REIPVBLICAE LITTERARIAE ORNAMENTO,

Digitized by Google

NEC NON

AMPLISSIMO ATQVE HVMANISSIMO

WOLFGANGO IAEGERO

ELOQVENTIAE ATQVE HISTORIAE P. P. O. IN VNIVERSITATE LITTERARVM NORICA
CELEBERRIMO ET SOCIETATIS LATINAE QVAE ALTDORFI FLORET
DIRECTORI SPECTATISSIMO

PHILOLOGO EXIMIO CRITICO SOBRIO OMNISQVE ANTIQVITATIS ET HISTORIAE
PERITISSIMO INSIGNI LITTERARVM SVAEQVE VNIVERSITATIS DECORI

CVIVS DILIGENTIAE ET LIBERALITATI IPSA BIBLIOTH. GRAECA FABRICIANA
MVLTVM DEBET

AMICO VETERI ET CANDIDO

Digitized by Google

HOC VOLVMEN QVARTVM

OMNI QVA PAR EST OBSERVANTIA

D. D. D

ET

GRATI PIIQVE ANIMI PIGNVS

E S S E   C V P I T.

GOTTLIEB CHRISTOPHORVS HARLES

Digitized by Google

Digitized by Google

PRAEFATIO

Paucis TE, L. B. in limine quarti huius voluminis morabor. Quae enim de opere hoc Fabriciano noſtroque inſtituto dici poſſent; ea iam in praefationibus ad ſuperiora volumina, inprimis ad ſecundum, latius expoſui. Vera autem ea ſunt, quae KÜSTERVS in diatribe anti-Gronouiana pag. 6. IAC. GRONOVIO regeſſit, et quae FABRICIVS quoque noſter in Bibl. Gr. vol. IX. p. 646. repetiit ac probauit: „*Si ipſe Suidam edidiſſes — an exiſtimas, te nullum παρόραμα admiſſurum, nullumque alienae induſtriae locum relicturum fuiſſe? Haud ſane id dicere auſis; vel ſaltem id adfirmanti tibi nemo credat*" etc. Nam reliqua, quae grauius dicta ſunt, deſcribere nolo, memor illius:

— — — didiciſſe fideliter artes
Emollit mores nec ſinit eſſe feros.

Aureum quoque eſt praeceptum QVINCTILIANI Inſt. Orat. XII. 9. 13. quod nuper demum cel. HEYNIVS breuiter quidem, at ſcite apteque illuſtrauit in Prooemio ad catal. praelectionum — in acad. Georgia Auguſta per ſemeſtre hibern. a. 1794. habendarum.

Sed

Digitized by Google

Sed nihil amplius. In hoc autem volumine, quod reliquam voluminis II. partem cum magna ſequentis tomi parte vet. edit. continet, me, quod cum teſtificatione grati piique animi declaro, adiuuerunt, atque, vti vel ex indice capitum praemiſſo cognoſci poterit, ad hanc operis partem ornandam ac locupletandam gratas exoptatasque ſymbolas contulerunt ACKERMANNVS, IAEGERVS, SIEBENKEESIVS, KEILIVS, KVINOELIVS, GVRLITT atque HEYNE, Viri celeberrimi: quorum poſtremus, cuius nomen iam multum valebit ad operis commendationem, non modo quaedam lubenter ſuppeditauit ad caput de anthologia graeca; ſed etiam indicem epigrammatum vltro obtulit mihi atque miſit. Cel. BECKIVS, qui cum cel. KVINOELIO operam ad plagulas a mendis typographicis liberandas, beneuole commodare atque omnem diligentiam ſollertiamque adhibere non deſtituit, more conſueto plures easque doctas vtilesque intexuit adnotationes. In primis religioſe veneranda eſt indulgentia REGIS POTENTISSIMI NEAPOLITANI, atque celebranda mihi eſt rara humanitas ILLVSTRISSIMI AMICI Regis illius, DE MARCO, nec non diligentia ac promtitudo cel. PASCHALIS BAFFII, bibliothecarii regii, et vrbanitas atque amicitia cel. CAIETANI ANCORAE, qui nuper demum edendo docteque interpretando XENOCRATIS libello de alimentis ex aquatilibus optime de litteris graecis meruit. Vix enim in litteris ad doctiſſimum Caietanum timide quidem optaram, vt notitiam quamdam codicum graecorum, qui in regia bibl. Neapolitana cuſtodiuntur, acquirerem; quum vir ille humaniſſimus non modo promtam paratamque litterarum iuuandarum voluntatem declararet; ſed etiam opera cl. FRANCISCI DANIELIS, ICti regiique Hiſtorici et Illuſtriſſimi DE MARCO efficeret, vt Rex iuberet, in vſum meum, vel potius publicum, catalogum

graecorum

Digitized by Google

graecorum codicum regiorum plenum adcuratumque conficere, mihique mittere. Atque eruditiſſimus BAFFIVS, homo graece doctiſſimus, qui bibliothecae regiae praeeſt, et cuius vrbanitatem atque alacritatem alii quoque mihi laudarunt, tanta cum diligentia curaque compoſuit mihique ſcripſit catalogum, vt, num animum beneuolum atque miram comitatem, an ſollertiam atque dexteritatem magis praedicem, fere neſciam. Media autem ſuperioris anni aeſtate accepi catalogum, BAFFII V. Cl. manu venuſte ſcriptum et regia quaſi veſte indutum, vna cum litteris Illuſtriſſ. DE MARCO, locupletibus inſignis lenitatis atque humanitatis teſtibus, in quibus REGIS POTENTISSIMI voluntatem mei iuuandi atque indulgentiam teſtatus eſt, et cum litteris humaniſſimi DANIELIS ſuauiſſimis litterisque optimi CAIETANI, qui praeter ea indicem codd. graecorum, qui in bibl. Neapolitana Auguſtinenſium S. Ioannis ad Carbonariam adſeruantur, vltro mihi miſit. Illi autem catalogi quum, volumine hoc vltra dimidiam partem iam confecto formulisque deſcripto typographicis, in manus meas veniſſent: alio ego tempore codices*), quorum notitiam in ſuperioribus capitibus dare nondum licuerat, indicabo; idemque ſupplementa, quae ad hoc

*) Per hanc occaſionem licet memorare, profugos, qui, capta Conſtantinopoli, perfugium in Italia quaererent, videri librorum adportatorum catalogos vel ſibi vel aliis ſcripſiſſe, aut monachos eiusmodi indices codd qui in coenobiis exſtiterunt, confeciſſe. Num omnes illi et catalogi et, qui enumerantur, codices adhuc exſtent, aut vbi lateant, equidem dicere nequeo. Eiusmodi autem catalogum incertae cuiusdam bibliothecae, ſaec. XVI. graece ſcriptum et ſecundum elementorum ordinem digeſtum, reperit SCIPIO MAFFEIVS, et IO. LAMIVS, qui in eo multos auctores et libros, qui non alibi facile occurrant, recenſeri ac memorari adfirmauit, totam litteram *E* ex illo cum verſione PHIL. ELMII Florentini latina dedit in Deliciis eruditorum, Florentiae 1743. 8. pag 1—224. — Talem quoque indicem, manu exaratum circa ſaeculum XV. medium, cel. GRVNER inuênit in Vratislauienſi bibl. ad S. Eliſabethae, et ea, quae, quantum e re ipſius eſſet, deſcripſerat, in ſingulari programmate, cuius eſt epigraphe; *Catalogus bibliothecae graecae ineditus*, nuper demum Ienae 1794. 8. publicauit.

hoc et priora tria volumina vel ipſe coëgi, eaque haud pauca ſunt, vel alii V. D. at parca manu, ſuppeditarunt, futuro tomo, ſi deus vitam viresque conceſſerit, adiiciam; quibus forſan addere licebit reliqua, quae ipſe Fabricius margini ſui exemplaris, quod in bibl. regia Hafnienſi cuſtoditur, adſcripſerat. Nam, dum haec ſcribo, ea, quae Fabr. ad tomum III. vet. edit. manu notarat, nondum ad me fuiſſe perlata, valde doleo. Ita vale, L. B. et peccatis, vel a me, vel a typotheta commiſſis, ignoſcas mihique faueas velim. Scripſi Erlangae d. VI. Octobr. cIↃIↃccLxxxxIIII.

I. A.

Digitized by Google

AD LECTOREM

Nihil habeo, quod multis te morer, quisquis es, qui notitia Graecorum et ſacrorum praecipue ſcriptorum caperis; tantummodo es mihi rogandus, vt, quod vides a me tibi hic exhiberi recens volumen, accipias non minus ſerena fronte, quam duo priora, proximeque ſi Deus valetudinem conceſſerit, a me exſpectes, quae propter occupantem conatus meos mercatum Francofurtenſem adiungi iam non potuit, partem libri quarti alteram, in qua haec tibi capita ſeſe offerent ſtudio qualicunque meo explicata:

1. De Nicomacho Geraſeno, Diophanto et aliis Arithmeticis.
2. De Philoſophis, M. Antonino, Maximo Tyrio, Alcinoo, Alexandro Aphrodiſienſi, Plotino et Porphyrio.
3. De Hermogene, Ariſtide, Longino et aliis rhetoribus editis, ineditis atque deperditis.
4. De Iulio Polluce et aliis Lexicorum Graecorum ſcriptoribus.

Digitized by Google

5. *De Hephaeſtione, Apollonio Dyſcolo, Herodiano, et aliis Grammaticis editis, ineditis atque deperditis.*

6. *De Philoſtratis, Calliſtrato etc.*

7. *De Scriptoribus Graecis vsque ad Conſtantinum Magnum Chriſtianis.*

Sed vt vno conſpectu etiam videas, ecquid ex hoc ipſo quod prae manibus nunc habes Volumine poſſis tibi polliceri, praefixi ſimiliter capitum illius elenchum, qui et qualiscunque indicis inſtar tibi interim in librum futurus eſt, donec communes et vberrimos in totum opus indices, vniuerſis ſex libris abſolutis ſubiicere dabitur. Vale.

Digitized by Google

INDEX CAPITVM

LIBRI TERTII

CAPVT XVIII (olim V)

De EVDOXO *et aliis quibusdam aſtronomis antiquiſſimis. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 1

CAPVT XIX (olim XIIII)

De EVCLIDE *et aliis geometris. Cum ſpicileg.* G. C. HARLES. pag. 45

CAPVT XX (olim XVIII)

De ARATO SOLENSI *et* ERATOSTHENE CYRENAEO. *Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 87

CAPVT XXI (olim XX)

De MANETHONE AEGYPTIO *et* PAVLLO ALEXANDRINO, HEPHAESTIONE THEBANO, VETTIO VALENTE, IO. LAVR. PHILAD. LYDO, *aliis aſtrologiae apotelesmaticae ſcriptoribus. Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 128

CAPVT XXII

De ARCHIMEDE, SYRACVSANO, *eius ſcriptis et inuentis, de* APOLLONIO PERGAEO, *et* EVTOCIO ASCALONITA. *Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 170

CAPVT XXIII

Veterum mathematicorum ſcripta, quae reperiri potuerunt, digerenda voll. XIV. quorum catalogum ab EDWARDO BERNHARDO *compoſitum edidit* TH. SMITHVS. pag. 205

Digitized by Google

CAPVT XXIIII

De ATHENAEO, *mechanico*, APOLLODORO, *Architecto*, PHILONE, BITONE, CTESIBIO, *et variis* HERONIBVS *et aliis huius argumenti ſcriptoribus. Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 222

CAPVT XXV

De monumento ADVLITANO PTOLEMAEI EVERGETAE *et de* COSMA INDICOPLEVSTE. *Studio* G. C. HARLES. pag. 251

CAPVT XXVI (olim XXI)

De APOLLONIO RHODIO. *Cum ſupplem.* W. IAEGERI *et* G. C. HARLES pag. 262

CAPVT XXVII

De APOLLODORO ATHENIENSI, ANTIGONO CARYSTIO, PARTHENIO NICAENO, ANTONIO LIBERALI. *Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 287

CAPVT XXVIII (olim XXX)

De POLYBIO MEGAPOLITANO, *eius ſcriptis editis atque deperditis editorumque interpretibus. De* POLYBIIS *aliis. De* AENEA TACTICO. *De* STRATEGICO ONOSANDRI. *Catalogus ſcriptorum aliorum graecorum* STRATEGICORVM *et de re militari, illorum quoque, qui in bibliothecis adhuc deliteſcunt, vel plane periere. Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 313

CAPVT XXVIIII (olim XXV)

De NICANDRO *eiusque ſcriptis editis ac deperditis, editorumque editionibus et interpretibus atque ſcholiaſtis atque* EVTECNIO, *paraphraſte. Index ſcriptorum, in ſcholiis graecis citatorum. De* ANDROMACHO *et aliis Theriacon ſcriptoribus deperditis. Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 344

CAPVT XXX (olim XXXI)

De DIODORO SICVLO *eiusque bibliothecae editoribus atque interpretibus. Auctores, e quibus profecit, catalogus variorum* DIODORORVM. *Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 361

CAPVT

CAPVT XXXI (olim XXXII)

De DIONYSIO HALICARNASSEO *eiusque ſcriptis editis ac deperditis, et eorum, quae exſtant, editionibus atque interpretibus. Index ſcriptorum, ab hoc* DIONYSIO *citatorum. Catalogus variorum* DIONYSIORVM. *Cum auctario* G. C. HARLES. pag. 382

CAPVT XXXII (olim XXVIII)

De anthologia epigrammatum graecorum, de MELEAGRO *eiusque corona, de* PHILIPPO THESSALONICENSI, STRATONE, AGATHIA *et* CONSTANTINO CEPHALA *eorumque collectionibus. De* MAXIMO PLANVDA. *De codd. et editionibus tam uulgatis, quam promiſſis. Catalogus poetarum, qui epigrammata condiderunt. Studio* G. C. HARLES. pag. 413

Index epigrammatum alphabeticus. pag. 500

LIBRI QVARTI

CAPVT I

De STRABONIS *nomine, genere, aetate, codicibus, et editionibus geographiae, ſcriptis deperditis, Chreſtomathiis; de aliis* STRABONIBVS, *et index ſcriptorum, in opere* STRABONIS *geographico citatorum. Studio* I. F. SIEBENKEES. pag. 557

CAPVT II

De DIONYSIO PERIEGETE, *eiusque editionibus et interpretibus, tum index ſcriptorum, ab* EVSTATHIO *ad* DIONYSIVM *citatorum. Praeter ea de* SCYLACE, ISIDORO CHARACENO, SCYMNO CHIO, MARCIANO HERACLEOTA, AGATHEMERO, ARTEMIDORO EPHESIO, *aliisque geographis editis et ineditis, de chartis geographicis, notitiis epiſcopatuum etc.* EVSEBIO *etiam de locis hebraicis et* STEPHANO BYZANTINO, *a quo citatorum ſcriptorum index locupletior ſubiicitur. Cum ſupplem.* G. C. HARLES. pag. 586

FABRICII *aliorumque notae, olim Aldinae editionis margini adſcriptae, a* GVRLITTO *ex autographo editae et adnotationibus auctae.* pag. 652

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT III

De DIOSCORIDE, *eius ſcriptis, genuinis et ſpuriis, codicibus, editionibus, verſionibus et commentariis. Studio* I. C. G. ACKERMANNI. pag. 673

CAPVT IIII

De ARETAEO, *eius ſecta, meritis, libris, codd. editionibus et commentatoribus. Studio* I. C. G. ACKERMANNI. pag. 703

CAPVT V

De RVFO EPHESIO, *eius aetate, libris, editt. et cum indice auctorum, quos* RVFVS *nominauit. Studio* I. C. G. ACKERMANNI. pag. 714

CAPVT VI

De PHILONE IVDAEO, *eius genere, aetate, ſcriptis tam editis quam deperditis, eorumque ordine, ſuppoſitorum quoque, notitia, cum variis obſeruationibus; de codd. atque editt.* PHILONES *varii. Cum ſupplementis* G. C. HARLES. pag. 721

CAPVT VII

De Sacris libris Noui Foederis. Studio CHRISTIANI THEOPHILI KVINOEL. pag. 755

Index ſcriptorum, a GEMINO *memoratorum.* pag. 895

Digitized by Google

IO. ALB. FABRICII
BIBLIOTHECAE GRAECAE
LIBER III.

Vol. II. p. 79 & 80

CAPVT XVIII (olim V)

DE EVDOXO, ET ALIIS QVIBVSDAM ASTRONOMIS ANTIQVISSIMIS.

I. *Theophraſti et Eudemi hiſtoria aſtrologica.* II. *Recentium ſcriptorum de hoc argumento commentationes.* III. *Breuis hiſtoria mythica aſtronomiae.* IV. *De Heſiodo, Thalete, Phoco Samio, Pythagora, Empedocle, Oenopide, Bolo, Philolao, Timaeo, Niceta, Pythagoreis. De Anaximandro ac Democrito.* V. *De Matriceta ac Cleoſtrato Tenedio.* VI. *De Harpalo.* VII. *De Metone eiusque praeceptore, Phaino.* VIII. *De Euctemone, Nautele,* [?] *Mneſiſtrato, Alcmaeone, Aſtere, Philippo Medmaeo atque Epigene, Byzantio.* IX. *De Eudoxo eiusque ſcriptis.* X. *De Helicone ac Callippo, Cyzicenis.* XI. *De Ariſtotele, Theophraſto, Ariſtyllo ac Timocharide, et Doſithco Coloneo.* XII. *Magra ſyntaxis Ptolemaei et paruus Alexandrinorum* Ἀστρονόμος. XIII. *De Euclide et AVTOLYCO, Pitanaeo.* XIV. *ARISTARCHO, Samio.* XV. *HYPSICLE, Alexandrino.* XVI. *THEODOSIO, Tripolita.* XVII. *MENELAO.* XVIII. *Arato, Manethone, Conone.* XIX. *De Archimede, Eratoſthene et HIPPARCHO. Dionyſii Petauii Vranologium ibid.* XX. *De GEMINO, Rhodio.* XXI. *De Areta Dyrrhachino, Charimandro, Andromacho, Soſigene, Agrippa et THEONE, Smyrnaeo, Theone item et Pappo, Alexandrinis.* XXII. *De CLEOMEDE ac Proclo.* XXIII. *De ACHILLE Tatio ac Theodoro, Meliteniota.*

I.

Iampridem Plinius indiligentiam ſcriptorum in adnotandis aſtronomorum veterum inuentis et obſeruationibus indignatus eſt iure merito, quum contra tot exſtiterint paſſim et exſtent, qui dehoneſtamenta ac faces generis humani tyrannos, barbaraque eorum et truculenta geſta celebrarent, et cum magno ſtudio poſteris traderent. *Non ſumus profecto,* inquit, *grati erga eos, qui labore curaque lucem nobis aperuere in hac luce: miraque ingenii humani peſte ſanguinem et caedes condere annalibus* a) *iuuat, vt ſcelera hominum noſcantur, mundi ipſius*

a) Confer *Senecae* praefat. ad lib. III. Quaeſt. Natural. *Tyrium Max.* diſſ. XII. pag. 75. καὶ τὸ πολὺ τῆς ἱστορίας πλεονέκται, τύραννοι καὶ πόλεμοι, ἄδικοι καὶ εὐτυχίαι ἄλογοι καὶ πράξεις πονηραὶ καὶ συμφοραὶ ἀγνώμονες, καὶ περιστάσεις τραγικαί.

ipſius ignaris, lib. II. Hiſt. Natural. cap. 9. Magis etiam lugenda nobis eſt iactura ſcriptorum huiuscemodi, ſi quae etiam fuerunt, paucisſimorum, qualis a veteribus celebratur *Theophraſti* [b]) atque *Eudemi* [c]), Rhodii, Ἀςρολογικὴ ἱςορία, quibus perditis accidit ſane, vt perexiguam plane memoriam habeamus de felicibus illis animis, diuinisque eorum obſeruationibus,

> — — — *quibus* [d]), *haec cognoſcere primis,*
> *Inque domos ſuperas ſcandere cura fuit.*

II. Pauca omnino ſunt, licet non indiligenter ex antiquitate conquiſita, quae de hoc argumento congeſſere Petrus Gaſſendus [e]) in prolegomenis ad vitam nobiliſſimi Tychonis, Voſſius de ſcientiis mathematicis cap. XXII ſq. [P] *Petrus Ramus* in ſcholarum mathematicarum libris; *Io. Flamſtedius* prolegomen. tomi III. hiſtoriae coeleſtis britannicae, Londini 1726. fol. (vid. State of Rep. letter. 1729. pag. 6 ſqq. 24 ſqq.) *Bernardini Baldi* chronologia Mathematicorum, Vrbini 1707. 4. (Giornale d'Italia, tom. 16. pag. 308.) *Reimmannus* in Iliade poſt Homerum ſect. 4. cap. 6. pag. 202 ſqq. vbi de aſtronomia temporibus Homeri agit; *Herculis Corazzi* orat. de ſtudio rerum coeleſtium, Auguſtae Taurin. 1723. 4. — *Lucius Barettus* ſiue *Albertus Curtius* prolegom. ad hiſtoriam danicam coeleſtem, in coeleſti hiſtoria; *Iſmael Bullialdus* in prolegomenis ad aſtronomiam philocalicam; *Io. Heuelius* in praefat. ad tom. priorem machinae coeleſtis; *Euſebius Renaudot* tom. II. Mem. de literature de l'Acad. des belles lettres diſſ. I. Pariſ. 1717. 4. de l'Origine de la Sphére, [germanice verſa eſt haec Renaudoti comment. et multis notis, in quibus ille reprehenditur, aliaque ad hiſtoriam aſtronomiae pertinentia explicantur, a *Louiſa Adelgund. Victor. Gottſchedia* in prima parte commentariorum acad. Pariſ. Inſcript. in ſermonem teutonicum translatorum, Lipſiae 1753. 8. pag 1—42] *De Vignoles* Obſeruatt. ad Renaudoti diſſertationem in bibliotheque german. tom. V. pag. 153 ſqq. *Iac. Hodgſon* praefat. ad ſyſtema mathematicarum diſciplinarum ad nauigationem facientium, quod edidit anglice Londini 1723. 4. — *Sam. Reyheri* diſſ. de obſeruationibus aſtronomicis antiquis et recentibus. Kilon. 1703. 4. — *Claudius Franciſcus Millietus Dechalles*, Camberienſis, S. I. ante tomum I. mundi ſeu curſus mathematici tom. IV. fol. Lugd. 1690. — *Io. Keil* praefat. ad introductionem in aſtronomiam. Oxon. 1718. 8. (Bibl. Angloiſe tom. IV. pag. 346 ſqq.) — *Dominicus Caſſini* in diſſ. de ortu et incrementis aſtronomiae eiusque vſu ad geographicam rem et nauticam, gallice in libro edito: Pariſ. 1693. fol. *Recueil des Obſervations faites en pluſieurs Voyages par ordre de Sa Majeſté*, et germanice in *Io. Leonhardi Roſtii* aſtronomico manuali, Norimberg. 1718. 4.

Neque horum induſtriae multa adiici a me poſſe, intelligo. *Fabric.* Verum hic catalogus, quem ex adnotationibus Fabricii, margini exemplaris ſui adſcriptis locupletaui, aliorum, potiſſimum recentiorum, obſeruationibus librorum, in quibus hiſtoria aſtronomiae et vniuerſae matheſeos ſtudioſius vberiusque exponitur, indice ampliore inſigniter poteſt augeri. Quare mihi

b) *Laertius* V. 50. et videtur reſpicere, Theophraſtum laudans, *Simplicius* in II. de coelo.

c) *Laertius* I. 23. *Theo, Smyrnaeus, Clemens* I. Strom. p. 302. *Proclus* ad Euclid. Simplicius etc.

d) *Ouid.* I. Faſtor. 297.

e) Tomo V. Opp.

Digitized by Google

mihi quum idem Fabricius multa, quae ad emendandas aut amplificandas ſequentes paragraphos facerent, et ego ſuo quaeque loco inſerui, orae exemplaris adleuerat, eo breuiori eſſe licebit. Atque tempora antiquiſſima, incerta mythicaque aut barbara, vtpote quae ad hiſtoriam quidem vniuerſae matheſeos pertineant, ſed in bibliotheca *graeca* minus neceſſaria videantur, haud adtingam. Qui plura ſcire cupiat, ex libris, a Fabricio laudatis, et a me mox commemorandis, hauriet. Addi autem poſſunt:

M. Io. Auguſti Krebſii diſſ. de originibus et antiquitatibus mathematicis, Ienae 1702. 4. Strictim quidem, at docte perſequitur auctor originem atque antiquitates muſices, aſtronomiae et reliquarum artium mathematicarum.

A. T. Goguetus de l'origine des Loix etc. inprimis tom. IV. pag. 128 ſqq. V. pag. 216 ſqq. 259 ſqq. edit. Pariſ. 1778. — Secundum verſionem primae editionis germanicam, ab Hambergero factam, Lemgou. 1760. 4. tom. I: part. I. libr. III. cap. 2. pag. 212 ſqq. et lib. IV. cap. 2. pag. 298 ſqq. ac libro V. pag. 311 ſqq. tum tom. III. lib. 3. 4 et 5. pag. 83—155.

Hiſtoire generale et particuliere de l'Aſtronomie. Par *M. Estève*, de la Société royale des Sciences de Montpellier. Pariſ. 1755. II. tom. in 8. Admodum breuis eſt. Huc vero pertinent capita nouemdecim libri primi in I. tomo. Doctiora ſunt opera Weidleri, Heilbronneri et Montuclae:

Io. Frid. Weidleri hiſtoria aſtronomiae, ſiue de ortu et progreſſu aſtronomiae, liber ſingularis. Vitembergae 1741. 4. — *Eiusdem* Bibliographia aſtronomica. — accedunt hiſtoriae aſtronomicae ſupplementa. Ibid. 1755. 8. — *I. I. Eberti* animaduerſiones ad Weidleri inſtitutiones matheſeos, iterum editas ab ipſo, Lipſiae 1784. 8.

Hiſtoria matheſeos vniuerſae a mundo condito ad ſaeculum P. C. N. XVI. praecipuorum mathematicorum vitas, dogmata, ſcripta et MSSta complexa. Accedunt recenſio elementorum, compendiorum et operum mathematicorum atque hiſtoria arithmetices ad noſtra vsque tempora: auctore *Io. Chriſtoph. Heilbronnero.* Lipſiae, 1742. 4.

Hiſtoire des Mathematiques, dans laquelle on rend compte de leurs progrès depuis leur origine juſqu'à nos jours, où l'on expoſe le tableau et le développement des principales découvertes, les conteſtations qu'elles ont fait naître, et des principaux traits de la vie des Mathematiciens les plus célebres. Par M. *Montucla*, de l'Académie Royale des Sciences et B. L. de Pruſſe. Pariſ. 1758. II. tom. 4.

In praefatione ſeuere iudicat de ſcriptoribus quibusdam hiſtoriae matheſeos, mitius tamen de Weidlero, quam de Heilbronnero. Libri autem epitomen dedit cl. *I. Ephr. Scheibel* tom. I. Introduction. in notitiam libror. mathemat.

Hiſtoire de l'aſtronomie ancienne depuis ſon origine jusqu'à l'école d'Alexandrie, par M. Bailly, Pariſ. 1775. 4. II. tom. — *Eiusdem Hiſtoire de l'Aſtronomie moderne, depuis la fondation de l'Ecole d'Alexandrie jusqu'à l'epoque de 1730.* Pariſ. 1779. 4. III. tom. conf. ephemer. Götting. litterar. ann. 1780. nr. 76. vbi praeclara quaedam notantur. — Tertium vol. hiſtoriam aſtronomiae ad recentiſſima perduxit tempora, ibid. 1782. — tomi duo priores a *Wünſchio* germanice verſi ſunt:

Des Herrn Bailly — Geſchichte der Sternkunde des Alterthums bis auf die Errichtung der Schule zu Alexandrien. Erſter Band. Lipſiae, 1777. 8. — *Des Herrn Bailly Geſchichte der alten Sternkunde oder die Erläuterungen der aſtronomiſchen Geſchichte des Alterthums. Zweeter Band.* ibidem eodem anno.

[Ex his libris negligenter compilata eſt hiſtoria aſtron. *Geſchichte der Aſtronomie, von den älteſten bis auf gegenwärtige Zeiten, in zwey Bänden. Erſter Band.* Chemn. 1792. 8. *Beck.*]

Aſtronomie par M. de la Lande, Lecteur Royal en Mathematiques etc. ſeconde édition revue et augmentée. tom. IV. Pariſ. 1771. 4. Huc pertinet liber II. tomi primi, vbi conciſa aſtronomiae ab origine illius hiſtoria eſt compoſita. In tomo quarto, edito 1781. p. 349—576. ineſt Mémoire ſur l'origine des Conſtellations et ſur l'Explication de la Fable, par le moyen de l'Aſtronomie. Par *M. Dupuis*, Avocat en Parlament, Profeſſeur de Rhétorique au College de Liſieux, en l'Vniverſité de Paris.

Io. Nic. Frobeſii Rudimentum biographiae mathematicorum, ſect. I—III. Helmſtadii 1751—1755. 4.

In libro, hypotheſium et ſingularium ſententiarum fertili: *Neue Welt- und Menſchengeſchichte, aus dem Franzöſiſchen, mit Zuſätzen und Anmerkungen verſehen von Mich. Hiſſmann, alte Geſchichte* paſſim de aſtrologia et aſtronomia antiquiorum gentium diſputatur; e. g. tom. II. pag. 261 ſqq. 274. 447 ſqq. tom. IV. pag. 58 ſqq. tom. V. p. 88 ſqq. et 620 ſqq. atque alibi.

Quaedam, quamquam pauca, ex aliisque excerpta contractaque, reperiuntur in: *Nachrichten von dem Leben und den Erfindungen der berühmteſten Mathematiker, in alphabetiſcher Ordnung. Erſter Theil, welcher die bis ietzt bereits verſtorbenen enthält.* Monaſterii, 1788. 8.

Io. Ephraim Scheibels Aſtronomiſche Bibliographie I—IV. Abtheilung. Breslau. 1784 ſq. 8. — Eſt continuatio eiusdem V. C. Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs, tom. I. II. pluribus particulis. ibid. 1774 ſqq.

Io. Frid. Pfaff commentat. de ortibus et occaſibus ſiderum apud auctores claſſicos commemoratis. Gottingae 1786. 4.

Cel. *Chriſtian. Dan. Beck* in commentariis de litteris et auctoribus graecis atque latinis ſcriptorumque editionibus, part. I. ſect. I. Lipſiae 1789. 8. pag. 75 ſqq. praeclaras contulit ſymbolas ad hiſtoriam aſtronomiae et reliquarum partium mathematicarum illuſtrandam.

Coſtard Hiſtory of Aſtronomy laudatam eſſe ab aliis, ſcio; ſed librum ipſum nondum vidi. — In illuſtris *Kaeſtneri* libris mathematicis, *Newtoni* Chronico, ſ. The Chronology of ancient Kingdoms emended. Londin. 1728. *Frereti* opere poſtumo etc. Defenſe de la Chronologie — contre le ſyſteme Chronologique de M. Newton (tom. XXVIII. Memoir. de l'Acad. de Inſcr. etc.) varia reperiuntur, quae huc pertineant. *Harl.*

De antiquioribus tamen Aſtrologis, illis praecipue, quorum vel ſcripta vel inuenta praeclara celebrantur, nonnulla hoc loco referre, inſtituto meo congruens eſſe exiſtimaui, etiam poſt editos catalogos Aſtrologorum, quos dederunt Henr. Ranzouius, Lucas Gauricus, Henricus Bruncaeus, Chriſtophorus Clauius, Ioſephus Blancanus, (Bononiae 1615. 4.) Franciſcus Iunctinus in calendario aſtrologico, [in eius Opp. aſtronomicis, *Speculum aſtrologiae* inſcriptis,

Digitized by Google

inſcriptis. Lugd. 1581. fol. tom. II. nr. XI. mortuus eſt ann. 1582.] Io. Baptiſta Ricciolus ante Almageſti noui admirandum opus, [Bononiae 1651. fol. De his viris laudatis plura dabit *Weidlerus* in hiſtoria aſtronomiae;] et Eduard. Sherburne. vid. Acta erudit. 1702. pag. 523. [aliique, quos paullo ante memoraui. Quae Graeci medio ſaeculo IV. ante Chriſtum in doctrina aſtronomica praeſtiterint, breuiter, at erudite et venuſte recenſet *Barthelemy* in Itinere iunioris Anacharſis per Graeciam, part. III. cap. 31. p. 156—182. verſionis germanicae. *Harl.*

III. Tamquam incerta admodum praetereo, quae vti de Adami, Henochi [f]), Noemi, Abrahami et aliorum patriarcharum [g]), ita de aſtronomica ſcientia feruntur vel *Andubarii* [h]) cuiusdam, qui circa Phalegi tempora Indis primus aſtronomiam ſcripſiſſe traditur, vel Aegyptiorum *Hermetis* [i]) ſiue *Theutis*, *Aeſculapii*, *Anubiique*; *Helii*, *Heliadarumque*, *Rhodiorum* [k]) antiquiſſimorum, a quibus Aegyptii ipſi aſtrorum ſcientiam accepiſſe dicuntur, etſi Aegyptios primos [l]) coelum ſcrutari et metiri auſos ait *Macrobius* lib. I. cap. XXI. in ſomnium Scip. vel *Oënis* ſiue *Oannis*, quem Helladius apud Photium ait καταδεῖξαι τήνδε Ἀστρονομίαν καὶ γράμματα, vel *Vrani* [m]) ſiue *Coeli*, ſiderum obſeruatoris praecipui, qui poſtea *Olympus* dictus fuit: vel *Atlantis*, Phrygis [n]), qui ſphaeram reperit primus, vertice coelum dictus propterea contexere [o]), *Iapetique* et *Heſperi*, Atlantis F. tum *Saturni*, *Titanis*, *Cephei*,

f) *Simon Aſſemann* in diſſ. de Arabum aſtronomia, praemiſſa eius libro: *Globus caeleſtis cufico-arabicus — illuſtratus* 1790. 4. Patauii, pag. III. in nota, pro certo habet, Adamum et Euam locupletatos fuiſſe cumulatiſſima cognitione rerum terreſtrium et coeleſtium, notatque, ab Arabibus Henochum, quem vocant *Edriſium*, haberi aſtronomiae inuentorem. *Harl.*

g) De his dixi in libro de Pſeudepigraphis Propheticis: vide etiam *Allatium* p. 214. ad Euſtath. atque de Abrahamo pag. 260 ſq. — [de Adamo vid. *Iac. Guil. Feuerlin.* diſſ. de Adami logica, metaphyſica, *matheſi*, philoſophia practica et libris. Altdorf. 1717. 4. Eiusd. diſſ. de philoſophia Adami putatitia, ibid. 1715.]

h) Chronicon Paſchale pag. 36. ἐν τοῖς χρόνοις τῆς πυργοποιίας ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀρφαξὰδ ἀνήρ τις Ἰνδὸς ἀνεφάνη σοφὸς Ἀστρονόμος, ὀνόματι Ἀνδουβάριος ὃς καὶ συνέγραψε πρῶτος Ἰνδοῖς Ἀστρονομίαν. Gemina legi apud Cedrenum et in Chronico MS. Simeonis Logothetae, iam notauit Cangius in notis.

i) *Arnob.* II aduerſus Gentes p. 92. Et quae de Hermetis Aſtrologica ſcientia notaui ſupra lib. I. cap. XII § 9. Anubii mentio apud Iulium Firmicum. Confer *Marſhamum* Canonis Chronici pag. 480. edit. Lipſienſ. *Manil.* I. 33 ſqq.

k) *Diodorus Sic.* lib. V. pag. 227. *Voſſius* de ſcientiis Math. pag. 144.

l) Vide ſchol. ad *Apoll. Rhod.* IV. 261. *Harl.*

m) *Diodorus* pag. 221.

n) *Diodorus Sic.* lib. III. pag. 135. IV. pag. 163. *Plinius* II. 8. Hiſt. et 56. *Heraclitus* cap. 4. Incredibil. Suidas in Ἄτλας et Προμηθεύς. *Iſidorus* III. 24. Orig. *Vitruu.* VI. 10. *Rabanus Maurus* XIII. 2. de vniuerſo tom. I. pag. 182. *Freculfus* lib. II. Chron. cap. 4. *Albertus Stadenſis* pag. 6. Chron. *Atlas, frater Caucaſi et Promethei, rex Africae, docuit aſtrologiam et coelum ſuſtentare dicitur.* *Proſperi* Chronic. *Anno XX. ſeruitutis iſraelit. in Aegypto Atlas aſtrologus inſignis habebatur, frater Promethei.* *Albricus* cap. 22. *Honorius* lib. I. de imagine mundi, cap. 33. *Atlas, rex Africae, frater Promethei, a quo mons nomen accepit, quia in eo reſidens aſtrologiam deſcripſit, vnde et coelum ſuſtinere dicitur.* Idem libr. III. p. 989. *Prometheus, rex Caucaſi, primus docuit philoſophiam in Oriente ſub Moyſe. Atlas, frater eius, rex Africae, docuit aſtrologiam:* *Plin.* V. 12. de Phoenicibus: *ipſa gens Phoenicum in magna gloria litterarum inuentionis et ſiderum naualiumque ac bellicarum artium.* *Propert.* II. 20. 61.

Quaeritis et coelo Phoenicum inuenta ſereno
Quae ſit ſtella homini commoda quaeque mala.

Adde quoque *Benedictum Aueranium* tom. I. pag. 33. *Io. Keil* praefat. ad aſtronomiam; Bibl. Angloiſe tom. IX. pag. 104 ſqq.

o) *Euripides* Ione ſub init. *Sidonius* Panegyrico Auiti v. 4. *Ariſtoteles* II. 1. de Coelo, *Piſides* Hexaem. v. 116 ſq. Confer *Lambecii* Prodromum Hiſt.

Aethiopum regis, cum vxore Caſſiopea et filia, Andromeda, inter ſidera recepti [p]), *Fauni* (*Suid.* in Φαῦνος,) *Iopae* ab Atlante edocti, (*Virgil.* I. Aeneid. 744 ſqq.) *Atreique*, qui primus [q]) rationem eclipſeos ſolis apud Mycenas obſeruaſſe, et ſeptem errantia ſidera motu contrario totius coeli gyrationi ferri [r]) primus notaſſe traditur: vel *Hyperionis* [s]) [P] qui Solem, vel *Itani*, (de quo Nicephoras Gregoras ad Syneſium de inſomniis p. 424.) *Phaethontis*, *Daedali*, quos ob nimiam in coeleſtibus explorandis curioſitatem poenis adfectos commenti ſunt antiqui, *Endymionis*, Caris [t]), qui lunae curſum diligentiſſime fertur eſſe contemplatus: *Ionis Beli* Plin. VI. hiſt. cap. 26. regis aſtrologi, (de quo *Tzetzes* Chiliad. II. 159. 696.) *Herculis*, de quo idem v. 380. et chil. V. hiſt. 22. *Alexander Aphrodiſ.* I. probl. 134. inde coelum collo ſuſtuliſſe dicitur apud Boethium IV. de conſolatione metro vlt. Galaxiae monſtrator, (vid. Gyraldum libro de Hercule tom. I. pag. 573. [u])) *Atrei* et *Thyeſtis*, quorum hic arietem in coelo oſtendit, ille planetas ab occaſu in ortum ire docuit, atque inde regnum eſt conſequutus, (vid. *Balforeum* ad Cleomedem pag. 164 ſq.) vel *Chironis* [v]) denique, eiusque filiae, *Hipponis* [w]), praeterea *Zoroaſtris* [x]), *Orpheique* [y]), et ab Atlante et Chirone edocti *Herculis* [z]), tum *Hoſtanis* [aa]), *Aſtraei* [bb]), *Promethei* [cc]) atque *Palamedis* [dd]), *Tantalique* [ee]).

IV. De

Hiſt. literariae pag. 131 ſq. Obiter nota, quod Atlas Manichaeorum, de quo Epiphanius tom. I. pag. 639. eſt ſidus Saturni.

p) *Cicero* Tuſc. quaeſt. V. 3. (vbi confer Dauiſii notas,) *nec vero Atlas ſuſtinere coelum, nec Prometheus adfixus Caucaſo, nec ſtellatus Cepheus cum vxore, genero, filia traderetur: niſi coeleſtium diuina cognitio nomen eorum ad errorem fabulae traduxiſſet. Harl.*

q) *Hygin.* Fab. CCLVIII. *Seruius* ad Aeneid. I. 572. Schol. Horatii Cruquianus pag. 625.

r) *Ioh. Philoponus* in I. Meteorolog. pag. 182. *Achilles Tatius* Iſagoge in Aratum cap. 1.

s) *Diodorus Sic.* lib. V. pag. 231.

t) *Harduinus* ad Plinii Hiſt. II. 9. pag. 159. *Tzetzes* Chil. II. v. 877. *Alex. Aphrodiſ.* lib. I. probl. 134. *Bandurius* pag. 865. ad antiqq. Conſtantinop.

u) Adde *C. G. Schwarzii* diſſ. de columnis Herculis, inter eius opuſcula academica, a me edita Noribergae 1793. 4. pag. 205 ſqq. *Harl.*

v) *Clemens* I. Strom. pag. 306. pag. 332. ex auctore Titanomachiae, ſchol. *Apollonii* IV. 816. ex Staphylo. *Io. Harduini* diſſ. contra Newtonum in Memoriis Treuoltinis ann. 1729. menſe Sept. pag. 1569 ſqq. vbi Chironem aſtronomum fuiſſe negat.

w) *Clemens* I. Strom. pag. 306. ex Euripide, *Cyrillus* Alex. IV. contra Iulian. pag. 134. edit. illuſtris Spanhemii.

x) *Suidas* in Ἀςρολογία, et quae notaui ſupra lib. I. cap. XXXVI. §. 5.

y) Supra lib. I. cap. XX. §. 7 ſq. Meminit et Orphei inter Aſtrologos Iulius Firmicus.

z) *Clemens* loco laudato. *Tzetzes* Chil. II. Hiſt. 399. *Albricus* cap. 22. ſcholiaſtes Germanici a Chirone in Aſtrologia inſtructum teſtatus. *Fabric.* Herculis labores conſtellationis ſymbola intelligit et explicare ſuſtinet *Dupuis* in Mem. ſur l'Origine des conſtellations etc. pag. 477 ſqq. add. *Gebelin* Monde primitif. tom. I. pag. 246. Ad commentationem *Dupuis*, in linguam quoque germanicam verſam, conf. *Io. Philippi Oſtertag* IV. progrr. Ueber den Urſprung der Sternbilder, und die daraus zu erklärende Mythologie, nach der Abhandlung des H. Dupuis. Ratisbonae, 1787—1790. *Harl.*

aa) *Suid.* in Ἀςρολογία.

bb) *Aratus* v. 98. Confer ſcholiaſten graecum et Achillem Tatium loco laudato.

cc) *Aeſchylus* Prometheo v. 456 ſq. *Seruius* in Ecl. VI. Virgilii v. 42. *Alexand. Aphrodiſeus* lib. I. probl. 134. *Cic.* V. 3. Tuſcul. His adde etiam, quod apud *Vincentium Bellou.* lib. I. ſpeculi doctrinalis, Prometheus ob immodicam meditandi curam in monte Caucaſo vulturi expoſitus memoratur. *Fabric.* adde *Hermann* Mytholog. part. I. pag. 48 ſqq. *Harl.*

dd) Sophocles apud Achillem Tatium cap. 1. Iſagoges in Aratum.

ee) Tantalo ſaxum imminere fabulantur, quod ſolis naturam ſit contemplatus, quem Anaxagoras ignitum eſſe lapidem opinatus eſt. Ita *Benedictus Aueranius*,

Digitized by Google

IV. De HESIODI *ἀστρικῇ βίβλῳ* dixi lib. II. cap. VIII. §. 17. Praeter quem primus de re aſtrologica inter Graecos ſcripſiſſe traditur THALES, Mileſius, *ναυτικὴν* ſcilicet Ἀστρολογίαν, (quam alii ad PHOCVM, Samium auctorem, retulerunt,) et *περὶ τροπῆς καὶ ἰσημερίας*, *de ſolſtitio et aequinoctio.* Alii nihil ſcripſiſſe Thaletem contendunt, vt notaui lib. I. cap. XXXV. §. 3. Praedictas ab eo eclipſes, (*Plin.* II. 12. Hiſt.) et alia quaedam inuenta eius aſtrologica refert *Laertius* lib. I. ſect. 23 et 24. (ad quem conferendae virorum doctorum, Menagii praeſertim, notae) et *Achilles Tatius* in Iſagoge ad Aratum [ff]). De PYTHAGORA, qui terram circa ſolem moueri tradidit, dixi lib. I. cap. XX. §. 9. Idem obſeruauit, eamdem eſſe ſtellam Heſperum ac Luciferum, teſte *Laertio* VIII. 14. et dari Antipodas. id. 26. Obliquitatem Zodiaci, etiam ſunt, qui dicant, primum notaſſe. vid. *Plutarchum* II. 12. de placitis, quod Eudemus apud Leonem *Oenopidi*, *Plin.* II. 8. H. N. tribuit *Anaximandro.* [conf. *Geſner.* diſp. de inuentoribus Zodiaci. Gotting. 1754. 4.] EMPEDOCLIS, Pythagorei, ſphaeram exhibui lib. II. cap. 12. ac de Pythagoricis ceteris, qui aſtrologicam diſciplinam illuſtrarunt, OENOPIDE [gg]), BOLO, PHILOLAO, TIMAEO, NICETA etc. egi cap. XIII. De ANAXIMANDRI, Mileſii, inuentis aſtronomicis videndus idem *Laertius* II. 1 et 2. vbi docet, ſphaeram quoque conſtruxiſſe, et gnomonem ſolarium atque horoſcopia compoſuiſſe. Confer, ſi placet, *Voſſium* de ſcientiis mathematicis pag. 146 ſq. et quae notaui ſupra lib. II. cap. XXIII. § 8. [praecipue *Martini* von den Sonnenuhren der Alten pag. 72 ſqq.] ac quae de DEMOCRITO §. 5. Contra quem ſcripſit Heraclides Ponticus, *Laert.* V. 87. *πρὸς Δημόκριτον περὶ τῶν ἐν οὐρανῷ.* [conſ. *Bailly* Geſchichte der Sternkunde etc. tom. I. ſect. 8. pag. 252 — 271. et tom. II. ſect. 6. pag. 239 ſqq.]

V. De MATRICETA Methymnaeo, CLEOSTRATO Tenedio, ac PHAINO, Athenienſi, praeceptore Metonis, non praetereundus locus Theophraſti in libro de ſignis aquarum ac ventorum: *διὸ καὶ ἀγαθοὶ γεγένηνται κατὰ τόπους Ἀστρονόμοι, οἷον* ΜΑΤΡΙΚΕ΄ΤΑΣ *ἐν Μηθύμνῃ ἀπὸ τοῦ Λεπετύμνου, καὶ* ΚΛΕΟ΄ΣΤΡΑΤΟΣ *ἐν Τενέδῳ ἀπὸ τῆς Ἴδης, καὶ* ΦΑΕΙΝΟ΄Σ *Ἀθήνησιν* [?] *ἀπὸ Λυκαμβηττοῦ τὰ περὶ τὰς τροπὰς συνεῖδε, παρ' οὗ* ΜΕ΄ΤΩΝ *ἀκούσας τὸν τοῦ ἑνὸς δέοντα εἴκοσιν ἐνιαυτὸν συνέταξε. Ἦν δὲ ὁ μὲν Φαεινὸς μέτοικος Ἀθήνησιν, ὁ δὲ Μέτων Ἀθηναῖος. Καὶ ἄλλοι δὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἠστρολόγησαν.* *Cleoſtratus* quidem iſte, aſtrologus, eiusque patria, Tenedus inſula, a Scylace memoratur pag. 85. Primus vt ferunt, auctor Ὀκταετηρίδος ſiue *periodi octo annorum* fuit, teſte *Cenſorino* cap. XVIII. de qua agunt Scaliger II. de emendat. temporum pag. 64. et Scaligerum oppugnans *Petauius* II. 2 ſq. magni operis chronologici, tum *H. Dodwellus* de Cyclis Graecorum pag. 180. qui Octaeteridem primam Cleoſtrati auſpicatur ab Olympiadis LIX. initio,

Aueranius, quem vide diſſ. 2. in Euripidem tom. I. Opp. pag. 355. *Fabric.* *Mart. Gottfr. Hermann* in Handbuch der Mythologie aus Homer und Heſiod, pag. 245. fabulam Tantali ethice et allegorice interpretatur de ſtultitia auaritiae, et in tom. II. Mythologiae pag. 175. de faſtu hominis diuitis, poenam deinde luentis. Ita de Hercule aliisque paſſim differit et fabulas de iis, (quas hic repetere ſuperſedemus,) ſcite atque ingenioſe explicat. adde *La Lande* tom. I. pag. 101. etc. et reliquos, quos ſupra laudaui. *Harl.*

ff) De his et reliquis vid. *Proclum* ad Euclid. II. pag. 19. cuius longum locum protulit infra Fabric. ad Eucl. §. XVIII. pag. 385. vol. II. vet. edition. *Harl.*

gg) Vid. *Heinium* in Mem. de l'acad. de Berlin, 1746. pag. 401 ſqq. *Harl.*

Digitized by Google

initio, vt Scaliger ab Olympiad. LXI. *Samuel Petitus* pag. 252. Eclog. chron. ab Olymp. LXVI. qui pag. 265. etiam Macedones Cleoſtrati periodo vſos eſſe contendit. Vide etiam *H. Noriſii* diſſ. ad Cyclum paſchalem Rauennatem cap. 6. pag. 224 ſq. et *Aegidium Bucherium* in doctrina temporum pag. 307 ſqq. Apud *Voſſium* autem de ſcientiis mathematicis cap. XXXII. §. 11. p. 151. perperam editum eſt, Octaeteridem illam fuiſſe annorum clɔclɔcxxxii. pro dierum clɔ clɔ Iɔ ccccxxii. *Plinius* II. 8. hiſt. *Obliquitatem ſigniferi intellexiſſe, hoc eſt rerum fores aperuiſſe Anaximander, Mileſius, traditur primus Olympiade LVIII. Signa deinde in eo* CLEOSTRATVS, *et prima arietis et ſagittarii. Sphaeram ipſam* (ſine Zodiaco et ſignis) *ante multo Atlas.* Male ex hoc loco Plinii Rob. Stephanus [hh]) adfirmat, Cleoſtratum primum de ſignis coeleſtibus ſcripſiſſe. *Hyginus* lib. II. Poetic. Aſtronom. cap. 13. *Hos autem haedos Cleoſtratus, Tenedius, dicitur primus inter ſidera oſtendiſſe.* Perperam *Leoſtratus* vocatur a Cornelio Vitellio tom. I. facis artium Gruterianae p. 644. et Nicolao Loenſi VIII. 22. Epiphyllidum, id. tom. V. part. II. pag. 616. [conf. *Bailly* tom. I. pag. 271 ſq. de his aliisque et ſequenti *Harpalo* tom. II. pag. 290 ſqq. *Harl.*]

VI. Cleoſtratum ſequutus eſt HARPALVS, de cuius *Octaeteride* dierum clɔ clɔ Iɔ ccccxxiv. conſulendi Scaliger II. de emendat. temporum pag. 66 ſeq. *Petauius* II. 4 ſeq. doctrinae temporum, *Sam. Petitus* p. 254. eclog. chronol. ac *Dodwellus* de Cyclis diſſ. III. ſect. 30. qui contra veterum, vt videtur, teſtimonia *Heccaedecaeterieum* Cyclum Harpalo tribuit, initio capto a die ſexto Februarii anno Romae conditae CCLXIII. Olympiad. LXXI. 2. Meminit Harpali *Plinius* indice libri XVIII. *Cenſorinus* cap. XVIII. et XIX. (qui teſtatur, annum fuiſſe Harpalo dierum CCCLXV. et horarum aequinoctialium XIII. [ii]) *Auienus* in Arateis prognoſticis v. 44. qui *Cyclum nouem annorum* ab Harpalo inuentum docet, non nouem ſolidis conſtantem annis; ſed nono quoque anno redeuntem in orbem. Alius fuit *Harpalus* e ducibus Alexandri M. de quo euolues, ſi placet, [ſ] Lexicon clariſſimi Baylii. Huius mentio apud Plutarchum III. 2. Sympoſ.

VII. METON, Leuconeus [kk]), Athenienſis, Pauſaniae F. diſcipulus Phaini [ll]), Athenis praeclarum *Enneadecaeteridis* inuentum edidit, auſpicatus a ſolſtitio ſiue die XIII. menſis Scirrophorionis, (qui Iunio et Iulio reſpondet,) Olymp. LXXXVI. 4. [mm]) teſte *Diodoro Sic.* XII. pag. 305. Meminit *Ariſtophanes* Auibus v. 998. et *Aratus* Διοσημείων v. 21. adque quae loca adeundi Scholiaſtae, [et Theon. ad v. 18. in cl. *Buhlii* edit. Arati tom. I. pag. 330 ſq.] Videndus et Tzetzes XII. hiſt. 399. et quae viri docti ad *Aelian.* X. 7. Var. [*Corſinus* F. A. tom. III. pag. 226.] *Andreas Schottus* ad adpendicem prouerbiorum Vaticanam pag. 296. *Nic. Loenſis*

hh) In elucidario, cuius eſt mihi editio Colonienſis ann. 1543. 8. Idem de *Cleoſtrato* legas in Caroli Stephani dictionario etiam poſtremae editionis, a Nic. Loydio recenſitae.

ii) *Scaliger* legit XII.

kk) Vid. *Rutgerſ.* V. 4. varr. lection. [infra in vol. XIII. in Elencho medicor. veterum pag. 336. *Eudoc.* pag. 299]

ll) *Theophraſtus* in loco laudato paullo ante §. 5. Mentio huius *Phaini* etiam apud Vitruuium IX. 7. At enim Aratus v. 741. [v. 753. edit. Buhlii] Ἐννεακαίδεκα κύκλα Φαεινᾶ ἠελίοιο, non tribuit Enneadecaeteridem Phaino Eleo, Metonis praeceptori, vt miror legere Salmaſium pag. 641. ad Solin. Neque enim Eleus fuit Phainus, ſed legendum ἠελίοιο Φαεινᾶ, *ſplendidi ſolis.* Confer *Petauium* VI. 9. diſſ. ad Vranolog.

mm) Conf. *Barthelemy* itinera Anacharſ. tom. III. pag. 168. et pag. 420 ſq. *Harl.*

Loenſis VIII. 22. Epiphyllidum, tom. V. facis Artium Gruterianae parte II. pag. 613 ſq. et *Aldus Manutius* Pauli F. de quaeſitis per epiſt. lib. I. quaeſt. 6. tom. IV. facis Artium p. 204 ſq. qui e Liuii lib. I. cap. 19. contendit, Enneadecaeteridem hanc diu ante Metonem perſpectam fuiſſe *Numae Pompilio.* Sed alius omnino ille Numae Cyclus fuit, vt iam animaduerſum viris doctiſſimis. At de Metonis Cyclo dierum 6940. prae ceteris conſulere operae pretium eſt triumuiros Chronologiae principes *Scaligerum* II. de emendatione temporum pag. 72 ſq. et lib. V. pag. 409. *Petauium* lib. II. cap. 9 ſq. de doctrina temporum et *Dodwellum* diſſ. I. de Cyclis, qui vſu ciuili etiam probatam Metonicam Enuadecaeterida fuiſſe diſputat, et de maiore eius *Periodo annorum CLII.* coniecturam ſuam adſert pag. 59 ſq. Δωδεκετηρίδας per errorem Metoni tribuit *Tzetzes* Chil. II. v. 884. adde *Ricciolum* IV. 19. Almageſti pag. 242. qui etiam ait, Metonem ſcripſiſſe prognoſtica. Prouerbium μετωνικοὶ ἐνιαυτοὶ pro *longo tempore* apud Cruſium in Turco-Graecia pag. 458. Sine graui cauſſa *Harduino* ſuſpectus eſt Meton, quoniam Plinius eius non meminerit, in diſſ. contra Iſ. Newtoni chronologiam pag. 1585. in Memoriis Treuoltinis a. 1729. Septembr. De *Horologio* Metonis *Solari* vide, ſi lubet, *Scaligerum* ad III. Manilii p. 22. *Salmaſium* ad Solin. p. 740 ſq. et *Petauium* VII. 8. diſſ. Vranolog. Solſtitia a Metone obſeruata et inſcripta columnis memorat *Aelianus* X. 7. Var. Vide et *Ptolemaei* magnam Syntaxin III. 2. pag. 62. et quae de adparentiis ſiderum, a Metone notatis, refert idem *Ptolemaeus* in Φάσεσι ἀπλανῶν et *Geminus* cap. vlt. Iſagoges. Adhuc in viuis fuit Meton Olymp. XCI. $\frac{2}{4}$. quum in Siciliam ſolueret claſſis Athenienſis. Vide *Aelianum* XIII. 12. Var. *Plutarchum* in Nicia pag. 532. in Alcibiade pag. 198 ſq. *Fabric.* Add. *Io. Guil. Iani* hiſtoria cycli Dionyſiani, pag. 82 ſqq. Opuſculorum illius a Klotzio editorum, Halae Sax. 1769. 8. *Montucla* I. pag. 163 — 170. *Gatterer* Abriſs der Chronologie pag. 129 ſqq. *Bailly* tom. I. pag. 274 — 276. qui vero Metoni laudem inuentionis ennead. derogat; hancque ſuam ſententiam firmius corroborare ſtuduit tom. II. pag. 292 ſqq. arbitratus, illam ennead. iam diu antea Indis, Sinenſibus et Hyperboreis fuiſſe cognitam, et a Metone tantum, qui illam in Chaldaea didicerit, magis propagatam in vſumque communem magis conuerſam. Animaduertit ex *Abulpharago* hiſt. dynaſt. V. pag. 57. eum fuiſſe cum Euctemone in Aegypto, et inter eorum aetatem atque Ptolemaei, qui Almageſtum ſcripſit, interceſſiſſe annos 570; tum a *Gemino* (Vranolog. cap. 6.) inuentionem illam tribui Euctemoni, Callippo et Philippo Medmaeo, nec vllam Metonis ab eo factam eſſe mentionem: refutat quoque *Salmaſium*, qui in Exercitt. Plinian. pag. 519. *Phaino*, Metonis magiſtro, vindicat illius inuentionis laudem, aliisque vtitur argumentis ad debellandam vulgarem ſententiam. Sed Salmaſium iam refutarant noſter *Fabric.* infra in nota et *Weidler.* in Hiſtoria aſtron. cap. V. §. 21. de Phaino, isque in ſeqq. ſectionibus perſequitur ea, quae dicenda erant de Metone, Euctemone, Democrito etc. *Heilbronner* hiſt. math. pag. 137 ſq. 147 et pag. 285. Metonem furti cuiusdam arguit quoque *Barthelemy* in itineribus Anacharſidos iunioris tom. III. pag. 168. verſionis german. vbi de Metone aliisque veteribus graecis agit aſtronomis. *Harl.*

VIII. Metonis aequalis fuit EVCTEMON, Athenienſis, cum quo ſolſtitia obſeruauit circa Olymp. LXXVII. 1. Adde, ſi placet, *Ptolemaei* magnam Syntaxin III. 2. pag. 62. et eiusdem Φάσεις ἀπλανῶν, e quibus conſtat, eum Athenis et in Cycladibus inque Macedonia ac Thracia aſtris [P] conſiderandis operam dediſſe. Vide et *Gemini* Iſagogen cap. XVI. Meminit *Euctemonis* huius praeter Plinium *Vitruuius* IX. 7. ex Ioſephi Scaligeri emendatione,

(quum antea legeretur *Eudaemon,*) et *Auienus* in ora maritima v. 40. 337. 350. etc. [adde Montuclam, Bailly, Weidlerum etc. locis citatis. *Heilbronner* in hiſt. matheſ. pag. 137 ſq. *Harl.*] Alius *Euctemon*, rhetor, apud Senecam controuerſ. Inter perantiquos aſtrologos etiam a *Cenſorino* cap. XVIII. memorantur NAVTELES, et MNESISTRATVS, dubito an idem, a quo Mneſiſtratios philoſophos voluptatis patronos dictos refert *Athenaeus* VII. 5. Aequinoctia ab ALCMAEONE et Menone, (leg. Metone) obſeruata laudat *Simplicius* in II. de Coelo ſect. 46. Hunc eumdem exiſtimo Alcmaeonem, de quo dixi inter Pythagoreos lib. II. cap. XIII. ASTER quidam, cum quo PLATO Aſtrologiae operam dedit, memoratur apud *Laertium* III. 29. PHILIPPVS, Medmaeus, (e Medama, Bruttiorum opido,) Italus, Platonis diſcipulus nn), qui in Peloponneſo et Locride ſidera diligenter contemplatus eſt, vt patet ex obſeruationibus eius, quibus vſi ſunt Hipparchus, Geminus, Ptolemaeus. Laudatur et a *Vitruuio* IX. 7. Plinio, XVIII. 31. *Plutarcho* quod non liceat ſuauiter viuere ſecundum Epicurum pag. 1093. Confer *Petauii* Vranolog. diſſ. IV. cap. IX. [pag. 242. *Weidler* cap. V. 30. p. 111 ſqq.] De ventis ſcripſiſſe, teſtatur Stephanus in Μέδμα. Antiquioribus hiſce aſtrologis iungendus etiam EPIGENES, Byzantius, Gnomonicus eſt, qui apud Chaldaeos adfirmabat, ſe ſtuduiſſe, et de cometis nonnulla tradidit, (*Sen.* VII. 3. Nat. quaeſt.) tum retulit Babylonios oo) Iↄccxx. millium annorum (vt *Beroſum* et *Critodemum* 420 millium) obſeruationes laterculis coctilibus inſcriptas habuiſſe, (*Plin.* VII. 56. hiſt. qui *auctorem grauem inprimis* adpellat.) Laudat ſemel iterumque Cenſorinus. [conſ. *Bailly* II. pag. 315. et reliquos citatos] Alius 1) *Epigenes*, Rhodius, qui de re ruſtica citatur a Varrone et Columella. 2) *Epigenes*, Athenienſis, coactus τριηραρχεῖν, de quo apud Suidam. 3) *Epigenes*, comicus et tragicus, patria Sicyonius, de quo dixi lib. II. cap. XIX. *Epigenem* quemdam Socraticis accenſet Ionſius pag. 84. CRITONIS mentio apud *Plinium* XVIII. 31. Sub illius nomine exſtitit olim *Eudoxi Octaeteris.* Suidas Κρίτων Νάξιος ἱστορικὸς, ἔγραψεν ὀκταετηρίδα, ἣν Εὐδόξου φασίν.

IX. EVDOXVS, Aeſchinis F. Cnidius, Archytae Pythagorei, Philiſtionis, medici ac Platonis auditor, aſtrologus, non minus inſignis, quam geometra, medicus et legislator inclytus fuit, circa Olympiad. CIII. De eo *Phanocriti* liber *Athenaeo* VII. pag. 276. laudatus intercidit. Conſulendus interim *Laertius* VIII. 76 ſq. Antholog. Epigramm. pag. 79. edit. Wechel. *Fabric.* — *Eudocia* in Violar. pag. 193. (quae plura, quam Suidas, de illo prodidit,) Εὔδοξος, ait, — ἀκουστὴς Πλάτωνος καὶ ἡλικιώτης, ὥς φησι Σωτίων· ὡς δὲ Καλλίμαχος ἐν τοῖς πίναξι, Ἀρχύτα καὶ Φιλιστίωνος pp)) etc. adde ſupra in hoc vol. pag. 172. in catalog. Platonicorum. De aetate *Eudoxi* circ.

nn) *Proclus* II. in I. Euclidis pag. 19. Φίλιππος ὁ Μεδμαῖος Πλάτωνος ὢν μαθητὴς καὶ ὑπ' ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα. Meminit eius iterum pag 80. *Alexander Aphrodiſ.* in III. Meteorol. pag. 118. Φίλιππος, ἑταῖρος ὁ Πλάτωνος. Male *Philippi* ARIDAEI regula pro *Medmaei* legitur in Epiſtola Dionyſii, quem Areopagitam ferunt ad Apollophanem tom. II. edit. Corderii pag. 274.

oo) De his *Cicero* I. de diuinat. 19. „Condemnemus etiam *Babylonios*, et eos, qui, e Caucaſo coeli ſigna ſeruantes, numeris et motibus ſtellarum curſus perſequuntur: Condemnemus, inquam, hos aut ſtultitiae aut vanitatis, qui CCCCLXX. millia annorum, vt ipſi dicunt, monumentis comprehenſa continent, et mentiri iudicemus.“ *La Croſae* vindic. vett. ſcriptor. p. 126 ſqq. *Fabric.* conſ. *Montucla* I. p. 59 ſqq. *Harl.*

pp) De hoc *Philiſtione*, medico, Eudoxi in arte medica praeceptore, vid. *Fabric.* Bibl. Gr. vol. XIII.

circ. Olymp. CIII. 1. ann. C. N. 366. vide *Menagium* ad Diogen. Laert. VIII. 99. (vbi Diogen. a ſect. 86 — 91. copioſus eſt de Eudoxo,) pag. 392. et *Saxium* in Onomaſt. I. pag. 69. qq) A Sotione falſo nominari Eudoxum Platonis diſcipulum, iudicat cl. *Meinerſ.* in hiſtor. doctrinarum apud Gr. et Rom. tom. I. pag. 296. Sed teſtimonia luculenta, quae pro Sotione ſtant, iam collegit *Menag.* ad Diogenem Laert. VIII. 86. et alia addidit cenſor doctus in bibl. crit. Amſtel. vol. II. part. VIII. pag. 115. not. g. — Idem *Meinerſ.* loco cit. pag. 293. *Strabonis* iudicium (pag. 778. 827. 842. edit. Almel.) probat, Eudoxum fuiſſe credulum, nec ſatis adcuratum in rebus et hiſtoriis examinandis ſcriptorem: tomo tamen II. pag. 790. laudat ſcientiam illius mathematicam, atque in nota ex *Ariſtotele* X. 2. ethic. animaduertit, eum iudicaſſe, voluptatem eſſe ſummum bonum, et dolorem, ſummum malum: quem Ariſtotelis locum iam copioſius adduxit et explicuit *Menag.* ad Diogen. Laert. VIII. 88. pag. 391. adde ſupra in vol. I. pag. 845. in Catalogo Pythagoricorum de eo notata. Eum pecuniae emendicandae cauſſa in Aegyptum ad regem profectum eſſe, *Philoſtratus* quidem de vita Apollonii Tyaneñſ. I. cap. 35. narrat; ſed fidem haud meret; certe nemo veterum praeter eum id tradit. vide not. Olearii p. 43. In Aegypto tamen commoratus a ſacerdotibus multa, quae incognita eſſent et quaſi arcana in arte aſtronomica, didicit. *Eudoxus*, (ait *Seneca* quidem nat. quaeſt. lib. VII. cap. 3.) *primus ab Aegypto hos* (ſtellarum ſ. planetarum) *motus* (quinque, h. e. motuum hypotheſes) *in Graeciam tranſtulit.* Senecae tamen teſtimonium haud omnino probat *Montucla* I. pag. 200. et de opinionibus placitisque Eudoxi mathematicis veris falſisque iudicat. Plura vide apud *Weidlerum* V. 19 pag. 93 ſqq. apud *Heilbronner.* pag. 146. 218. 283. *Bailly* I. pag. 285 — 293. qui maior eſt Eudoxi in ſcientia aſtronomica admirator, quam Montucla, et pag. 288. Senecae de eo locum citatum explicat. — adde *Iuſti Cph. Boehmeri* diſſ. de Eudoxo, mathematico, medico et legiſlatore, reſp. Io. Andr. Schmidt, Helmſtad. 1715. 4. *Harl.*

Eudoxi Ἀστρονομίαι δι' ἐπῶν a Suida memoratur, qui in eo fallitur cum *Plutarcho* rr) pag. 402. de Pythiae oraculo, quod Eudoxum poetam facit; nam quae ex eo citat Hipparchus, proſa decurrunt, et Aratus, qui Phaenomena verſibus ſcripſit, Eudoxum potiſſimum [?] ſequutus eſt, iuſſus ab Antigono, rege, Εὔδοξον ἐνδοξότερον facere, hoc eſt proſam eius carmine reddere amoeniorem. Idem *Hipparchus* lib. I. in Aratum [pag. 171. edit. Pariſ.] teſtatur, duos libros Eudoxi nomine exſtitiſſe, in multis inuicem conſpirantes, quorum vni titulus Ἔνοπτρον, (κάτοπτρον auctori vitae Arati) alteri Φαινόμενα. Reſpicit idem opus, Eudoxum laudans, Geminus, et *Vitruuius* IX. 7. *Ptolemaeus* in Φάσεσι ἀπλανῶν, *Auienus* in Arateis Phaenomenis v. 53. et 102. ss) De Cometis nihil tradidiſſe, notat *Seneca* nat. VII. 3.

quaeſt.

vol. XIII. p. 366 ſq. *Mongitor.* bibl. Sicul. tom. II. pag. 179. et *Menagium* ad Diog. Laert. VIII. 86. pag. 390.

qq) Eudoxum vita deceſſiſſe ann. ante C. N. 368. ſtatuunt *Freret* in Defenſe de la Chronol. pag. 465. et *Bailly* I. pag. 293. adde *Corſinum*, a Richtero ſupra, vol. II. pag. 33. laudatum.

rr) Plutarchi verba haec ſunt: *ἀλλ' ἀστρολογίαν ἀδοξοτέραν ἐποίησαν οἱ περὶ Ἀρίσταρχον καὶ Τιμόχαριν,* καὶ Ἀρίστυλλον καὶ Ἵππαρχον καταλογάδην γράφοντες· ἐν μέτροις πρότερον ΕΥΔΟΞΟΥ καὶ Ἡσιόδου καὶ Θαλοῦ γραφόντων, εἴγε Θαλῆς ἐποίησεν, ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν τὴν αὐτῷ ἀναφερομένην Ἀστρολογίαν.

ss) Ad Arati et *Eudoxi* Phaenomena *Hipparchus* ſcripſit *ἐξηγήσεων βιβλία γ'· enarrationum libros tres*, editos a Petro Victorio, Florent. 1561. et Petauio in Vranologio. Chaldaeorum praedictiones ab Eudoxo ſpretas et refutatas fuiſſe, (*Cicer.*

quaeſt. [Sphaeras multas in coelo eſſe finxit.] Syſtema coelorum ex Eudoxi mente vide apud Ariſtotelem XII. metaphyſ. 8. Ex coluris Chironis, Argonautae, et Sphaera Eudoxi, non diuerſa ab illa Chironis apud Hipparchum, *Iſaacus Newton* probat, 300. annis iuniorem Argonautarum, quam multi ſibi perſuaſerunt, et contigiſſe ann. 937 ante Chriſtum natum. Adde *Guil. Whiſton* authentik records pag. 989 ſqq. *Fabric.* — *Vitruuius* IX. 9. tribuit illi inuentionem *ἀράχνης*, *araneae*, quae, vt *Weidler* pag. 94. ſcribit, horologii ſolarii, in plano deſcripti, ſpecies erat, cui, quoniam lineae horariae ex centro verſus peripheriam excurrunt, nomen a telis araneae inditum eſt, quam tamen expoſitionem haud probat, ac negat, *in plano* tantum fuiſſe deſcriptam, fuſius de ea differit *G. H. Martini* von den Sonnenuhren der Alten pag. 83 ſqq. Obſeruationes tamen vmbrarum, quae Eudoxo adtribui ſolent, omnesque, de quibus Plinius ac Strabo differunt, ſcholae Alexandrinae confictas eſſe, nec ſuo loco factas, audacius contendit *Formaleoni* in diſſertatione quadam, adnexa vol. II. Operis, Storia filoſofica e politica della navigazione etc. Venet. 1789. vti iam paullo fuſius notaui in Introduct. in hiſt. L. Gr. tom. I. pag. 416. *Harl.*

Eudoxi *Octaeteris* ſiue *periodus octo annorum*, (quae exſtitit olim ſub Critonis Naxi nomine,) *Laert.* VIII. 87. Cenſorinus cap. XVIII. Suidas, [Eudocia] etc. Reſpicit et Caeſar apud *Lucanum* X. 187.

Nec meus Eudoxi vincetur faſtibus annus.

De Eudoxi Octaeteride agunt *Scaliger* ad Manil. lib. I. v. 69 et II. de emendat. temporum p. 67. *Petauius* II. 6. de doctrina temporum, et *Voſſius* de ſcientiis Mathemat. p. 153. [et alii iam laudati.] *Columella* IX. 14. *Eudoxi* ſe et Metonis antiquiorum *faſtus* aſtrologorum ſequi profitetur. *Faſtus* vero pro *faſtis* dixit etiam Sedulius epigr. ad Macedonium:

quem quamuis ſummi celebrent per ſaecula faſtus.

Scripſit et Eudoxus *Γεωμετρούμενα* teſte *Laertio* VIII. 88. et *Proclo* II. in primum Euclidis pag. 19. Sed et liber quintus geometrae Euclidis tt) in codice Mazariniano refertur ad Eudoxum, vt teſtatur *Menagius* ad Laert. pag. 392.

Ὀργανικὴν ſiue machinalem ſcientiam primos excoluiſſe Eudoxum et Archytam, notat *Plutarchus* in Marcello pag. 305.

[Praeter ea Eudoxum ſcripſiſſe περὶ θεῶν καὶ κόσμε καὶ τῶν μετεωρολογεμένων, ait *Eudocia* l. c.]

Etiam *de Muſica* ſcripſiſſe nonnihil, coniicio e *Theone*, *Smyrnaeo*, qui pag. 94. ex Eudoxo refert rationem conſonantiarum numeris comprehendi, et graues vel acutos tonos dependere a tardo vel acuto motu. Ex eodem fortaſſis opere *Iamblichus* in Nicomachi Geraſeni Arithmet. pag. 11. refert definitionem numeri, quod ſit πλῆθος ὡρισμένον et pag. 142. ſententiam de medietatibus proportionum.

Γῆς

ter. de diuin. II. 42.) id ei honori eſt ducendum. Eo quoque tempore aſtrologia ab aſtronomia diſcerni coepit. *Harl.*

tt) Conf. infra, cap. de Euclide §. IV. p. 372. vol. II. vet. edit. *Harl.*

Digitized by Google

Γῆς περίοδος, cuius operis *liber ſeptimus* laudatur a *Porphyrio* [ſect. VII. 9. edit. Küſter.] pag. 183. de vita Pythag. *octauus* ab Harpocratione in Λιπάρα. Idem opus reſpicit nec raro reprehendit Strabo: tum Plinius, Eudoxum laudans, libri II. IV. V. VI. VII. etc. et Athenaeus citans *τὴν τῶν περὶ τὸν Εὔδοξον ἱστορίαν*. Apud *Plutarchum*, quod non ſuauiter poſſit viui ſecundum Epicurum pag. 1093. vbi Eudoxi *περίοδοι* memorantur, male Xylander vertit *de conuerſionibus orbium coeleſtium.* — [Eudoxum *ἐν τῷ πρώτῳ τῆς περιόδου* citat *Sextus Empir.* Pyrrhon. hypotyp. I. ſect. 152. ſed *ἐν τῇ περιόδῳ* ſchol. ad *Apollon. Rhodium* IV. 263. et ex eo *Scholiaſt.* ad *Ariſtophanis* Nubes 397. *Harl.*] Confer de hoc opere *Meurſium* ad Apollonii Dyſcoli cap. 24. *Voſſium* de hiſt. graecis lib. I. cap. 6. et *Menagium* ad Laertium pag. 292. Agathemer lib. I. *ἑξῆς Δημόκριτος καὶ Εὔδοξος καὶ ἄλλοι τινὲς γῆς περιόδους ἐπραγματεύσαντο.* *Fabric.* At ingenioſa eſt et admodum probabilis opinio *Semleri* in miſcellaneis lectionibus faſc. II. p. 26 ſq. opus, *γῆς περίοδος*, non *Eudoxo, Cnidio;* ſed *Eudoxo, Rhodio*, hiſtorico, eſſe tribuendum. Id colligit ex *Diogene Laert.* VIII. 90. qui *εὑρίσκομεν*, ait, *δὲ καὶ ἄλλον ἰατρὸν Κνίδιον περὶ οὗ φησιν Εὔδοξος ἐν γῆς περιόδῳ· — — ὁ δ' αὐτὸς φησι*, (nempe Rhodius, hiſtoriarum ſcriptor, alioquin de ſe ipſo improbabili ſenſu id quod ſequitur, narraret,) *τὸν Κνίδιον Εὔδοξον ἀκμάσαι κατὰ τὴν γ' καὶ ρ' Ὀλυμπιάδα.* *Harl.*

Tribuuntur et Eudoxo noſtro *Κυνῶν διάλογοι.* *Canum dialogi*, ſiue, vt interpres, *Cynicorum*, niſi locus corruptus, apud *Laertium* VIII. 89. *Fabric.* Corruptus quoque videtur *Semlero* l. c. pag. 37. qui corrigit *Νεκύων διάλογοι mortuorum dialogi.* *Harl.*

Leges Mileſiis tuliſſe Eudoxum, adfirmat Theodoritus IX. *Θεραπευτ.* Cnidiis Laertius et Plutarchus contra Colotem **). Hic eſt *Eudoxus*, qui [?] optabat Phaethontis inſtar a Sole conflagrare, modo eius naturam propius ſibi contemplari daretur, vt refert *Plutarchus* libro quod non ſuauiter liceat viuere ſecundum Epicurum pag. 1094.

Fuit et alius *Eudoxus*, Cnidius, iunior, medicus, *Laert.* VIII. 90. [et alius medicus, vid. Fabr. B. G. XIII. pag. 156.] *Eudoxus*, *Rhodius*, cuius librum nonum hiſtoriarum citat Etymolog. magnum in Ἀδρίας. *Eudoxus*, Cyzicenus, (Ptolemaei Euergetae temporibus,) de quo *Plinius* II. 67. hiſt. et *Strabo* II. De Rhodio, Voſſius pag. 29. hiſt. graec. *Eudoxus* denique, Siculus, comicus, cuius Nauclerum laudat *Pollux* VII. 33. [de quo plura *Mongit.* B. Sic. I. pag. 188 ſq.]

X. Eudoxo, Cnidio, iungendus HELICON, Cyzicenus, Platonis diſcipulus, qui Dionyſio, regi, defectionem ſolis (a. 404. ante C. N. vt putat Ricciolus in Almageſto,) praedixit, atque inde donatus ab eodem eſt talento, vt refert *Plutarchus* in Dione pag. 966. [Scripſit, teſte Suida in Helicon, *ἀποτελέσματα* et libros *περὶ Διοσημειῶν.* vid. *Weidler.* pag. 118.] Praeterea CALLIPPVS, Cyzicenus, qui Olymp. CXII. 3. (ante Chriſtum cccxxx.) in Helleſponto obſeruauit phaſes inerrantium ſtellarum, teſte *Ptolemaeo*, cuius vide *Φάσεις ἀπλανῶν.* POLEMARCHI, Cyziceni, qui Eudoxum audiuerat, diſcipulus hic fuit, et Athenis cum Ariſtotele verſatus Eudoxi inuenta emendauit ac ſuppleuit, teſte *Simplicio* in II. de coelo ſect. 46. De *Callippi* et Eudoxi ſyſtemate coeleſtium ſphaerarum *Ariſtot.* XII. metaph. cap. 8. *Themiſtius* in XII. metaph. pag. 13. De *Callippi periodo* Attica ſolſtitiali an-

**). Vid. ſupra in vol. II. pag. 33. Richteri notam. *Harl.*

norum LXXVI. memorata *Cenſorino* cap. XVIII. qua Metonis enneadecaeteridem emendauit, facto periodi initio a ſolſtitio ſiue die XXIX. Iunii Olymp. CXII. 3. adeundi *Scaliger* emendationis temporum lib. II. pag. 84 ſq. et lib. V. pag. 421 ſq. et Iſagog. Canonum lib. I. cap. VIII. et lib. III. cap. VIII. *Petauius* doctrinae temporum II. 16 ſeq. et X. 30. *Dodwellus* de Cyclis graecorum diſſ. 2. [*Montucla* I. pag. 168. *Bailly* I. pag. 299 ſqq. *Weidler.* p. 113. etc.] Tertiae Callippicae periodi anno quadrageſimo, (hoc eſt Olymp. CLIX. 3. ante Chriſtum CXLII.) *Hipparchum* aliquas feciſſe obſeruationes, refert *Ptolemaeus* magnae ſyntax. V. 3. pag. 111. et VII. 2. pag. 167. Alius fuit *Callippus*, Athenienſis, Platonis diſcipulus, de quo ſupra cap. V. idem cum *Callippo*, rhetore, cuius meminit Ariſtoteles in rhetoricis. Alius denique *Callippus*, Corinthius, diſcipulus Zenonis, Citiei. *Callippus Pelaneus*, teſtis teſtamenti Theophraſtei, *Laert.* V. 57.

[Silentio haud praetereundus eſt PYTHEAS, Maſſiliota, aſtronomus et geographus, qui temporibus Alexandri M. aut ſerius inclaruit: nam de aetate non inter omnes conuenit. vid. *Weidler* I. p. 120. Iter fecit maritimum extra columnas, circa partes Europae ſeptemtrionales; atque ſe ad Tanain vsque perueniſſe iactitabat: at multa quoque, quae vidiſſe ſe gloriatus eſt, finxiſſe aut male retuliſſe arguitur. Praeſertim ea, quae de inſula *Thule* eiusque ſitu prodidit, et antiquiorum et recentiorum exercuerunt ingenium eosque in diuerſas traxerunt ſententias. Scripſit ſecundum *Marcianum Heracleotam* in periplo, (in *Hudſoni* geogr. minor. gr. tom. I.) et ſcholiaſt. ad Apollon. Rhodium lib. IV. *Periplum* aut *periodum terrae;* et ſecundum *Geminum Rhodium* in elementis aſtronom. cap. 5. in Vranologio Petauii pag. 22. Pariſ. 1630. *libros de Oceano*, qui forſan partes integri operis, iniuria temporis abſumti, fuerint. Eum in plurimis quidem ſequutus eſt Eratoſthenes; ſed fides Pytheae valde ſuſpecta viſa eſt eruditis, et a Strabone, qui eius frequentem in duobus prioribus libris facit mentionem, atque a Polybio exagitata. vid. *Caſaubon.* ad Strabon. I. pag. 110. edit. Almelou.. Sed de *Pythea* eiusque vanitate et erroribus geographicis, multi viri docti egeruut, aut de ſitu *Thules*, num ſit hodierna inſula Islandia, an ora Norwegiae, an alibi quaerenda, vberius diſputarunt:

Bougainville de Pythea in Mem. de litterature — des Inſcr. tom. XVIIII. pag. 143 ſqq. qui fidem Pytheae expediuit: cuius tamen argumenta vt clariora eſſent et certiora, optauit *Gesnerus* ad Orpheum de nauigationibus extra columnas Herculis pag. 454.

[*Danville* Mém. ſur la Navigation de Pytheas à Thule, Mém. de l'Acad. d. Inſcr. Tom. XXXVII. pag. 436 ſqq.]

Murray in Nou. commentar. ſoc. regiae doctrinarum Gōtting. tom. VI. pag. 59 ſqq.

Günth. Car. Frid. Seidel ad Eratoſthenis geographicorum fragmenta, Gottingae 1789. 8. pag. XVII. pag. 132 ſqq.

In primis cl. *Conr. Mannert* in Geographie der Griechen und Römer, part. I. (Norimbergae 1788. 8.) pag. 72—85. qui etiam Schoeningii et Schloezeri iudicia et explicationes pag. 82. in nota *g.* memorat.

Bayle in Diction. tom. III. pag. 749 ſq. vbi in aetatem Pytheae in not. *A.* inquirit, et *Voſſium*, de hiſtor. gr. pag. 467. illius aetatem adſignantem temporibus Ptolemaei Philadelphi, atque *Harduinum*, qui in indice Plinii ſequitur Voſſium, nec non *Nicol. Sanſonem*, Geogra-

Geographum ſaeculi XVII. qui ratus eſt in Recherches des Antiquit. d'Abbeville, Pytheam vixiſſe poſt a. V. C. 532 copioſe refutat. Idem iam obſeruat, *Sanſonem* l. c. et *Gaſſendum* in tom. V. Opp. pag. 524 ſqq. vv) Pytheae fidem contra Strabonis accuſationes, at irrito conatu, vindicare ſtuduiſſe.

Pauca de Pythea *Heilbronner* pag. 239. et *la Lande* I. pag. 146. ſcripſerunt: Paullo plura *Montucla* I. pag. 208—210. qui eum facit aequalem Ariſtotelis, antiquiorem Dicaearcho: quae etiam eſt ſententia *Weidleri* de aſtron. Graecor. qui pag. 119—122. de Pythea quaedam collegit. *Bailly* I. pag. 306. eum Thulen vidiſſe credere malit; at num Maſſiliae notam fecerit obſeruationem, dubitat. *Cleomedes* autem cycl. theor. I. cap. 7. teſtatur, (vt verbis vtar Weidleri) Pytheam, ope praealti gnomonis meridianam ſolis tempore ſolſtitii altitudinem captaſſe, indeque *eclipticae obliquitatem* intellexiſſe: quae obſeruatio vna eſt ex praecipuis totius aſtronomiae. Illum peraltum gnomona *Chompré*, (Chancelier du Conſulat de Rome,) ann. 1785. in praedio Iac. Hugues reperiſſe ſe putauit. Eſt vero obeliſcus paruus, cuius pes eſt e marmore antiquo graeco; vertex vero et impoſitus globus ex lapide argillari. Hunc eſſe gnomona Pytheae, ex eo collegit *Chompré*, quod, obſeruata in aequinoctio d. XXII. Sept. ann. 1785. vmbra, animaduertit, eamdem eſſe obliquitatem eclipt1ces, gradus XXIII. minut. 50. quam Strabo de obſeruatione Pytheae narrat. vid. nouas ephem. Lipſ. ann. 1786. plag. II. pag. 32.

Diſtinguendus eſt *Pytheas*, orator athenienſis, tempore Demoſthenis. vide *Aelian.* VII. 7. et XIV. 28. H. V. alioſque apud *Bayle* l. c. not. *G*. qui monet, ab *Harduino* in indice Pliniano vtrumque eſſe confuſum: adde ſupra, in vol. II. pag. 872. fin. *Harl.*]

XI. Quae ARISTOTELES et THEOPHRASTVS ſcripſerint aſtrologicae ſcientiae illuſtrandae, dictum a me ſupra eſt. In praeſenti memorandus venit ARISTYLLVS et TIMOCHARIS, quorum hic Alexandriae anno periodi Callippicae primae ww) XLVII. hoc eſt Olymp. CXXIV. ante Chriſtum CCLXXXIII. obſeruationes ſuas inſtituit. Vtriusque Τηρήσεις ἀπλανῶν etſi nec ſatis xx) [?] diſtinctas neque explicatas neque fide dignas yy) ſatis habuit Hipparchus, et ex hoc Ptolemaeus, qui iis vtitur libro VII. cap. 2 ſqq. magnae Syntax.

Hos ſequutus eſt DOSITHEVS, Coloneus, Atticus, qui Octaeteridem Eudoxi emendauit; ita enim intelligendus videtur *Cenſorinus* cap. XVIII. Hic *Doſitheus* in Colono Atticae circa Olymp. CXLV. 1. (ante Chriſtum CC.) adparentias ſtellarum inerrantium obſeruauit,

vv) Adde tom. IV. pag. 523 ſqq. 527. et tom. V. pag. 327. de proportione gnomonis ad vmbram ſolſtitialem Maſſiliae, et de Pytheae gnomone, atque *Eugenium de Louville*, equitem, in diſſ. de mutabilitate eclipticae, in Actis erudit. Lipſ. ann. 1719. menſe Iulio p. 281 ſqq. vbi altitudinem gnomonis ad vmbram meridianam, in ſolſtitio aeſtiuo a Pythea Maſſiliae repertam, cum aliorum obſeruationibus comparat.

ww) *Ptolemaeus* pag. 169. Τιμόχαρις μὲν ἀναγράφει τηρήσεις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ταύτην τῷ μζ' ἔτει τῆς πρώτης κατὰ Κάλλιππον ἑκκαιεβδομηκονταετηρίδος etc. Hinc emendandus *Voſſius* pag. 155. de ſcientiis Math.

xx) Id. pag. 164. Vtriusque, Timocharis et Ariſtylli, meminit *Plutarch.* de Pythiae oraculis pag. 402. *Fabric.* adde *la Lande* I. pag. 147. *Montuclam* I. pag. 226 ſq. *Weidler* cap. VI. §. 2. pag. 124. *Harl.*

yy) Id. pag. 168. διὰ τὸ μήτε τὰς τηρήσεις τῶν περὶ τὸν Τιμόχαριν ἀξιοπίστους εἶναι, πάνυ ὁλοσχερῶς εἰλημμένας.

ſeruauit, quas ex eo notarunt Geminus cap. vlt. Iſagoges, et Ptolemaeus in Φάσεσι ἀπλανῶν. Laudat hunc *Doſitheum* etiam *Plinius* lib. XVIII. hiſt. cap. 31. Archimedes vero ipſi, (vt videtur,) librum de lineis ſpiralibus inſcripſit. Fuere et alii *Doſithei*, vt hiſtoricus, cuius libros rerum Sicularum, Lydiacarum et Italicarum laudat Plutarchus, vt iam Voſſio animaduerſum; tum *Doſitheus*, ad quem ſcribit Iulianus, imp. epiſtola XXXIII. Ne dicam de *Doſitheo*, (vno an duobus?) haereſiarcha Samaritano, quem ante Simonem Magum commemorat pſeudo Clemens I. recognitionum pag. 21. ac de Doſitheo, grammatico graeco recentiore, de quo infra in grammaticis pauca.

AGRIPPA in Bithynia obſeruauit ſtellas anno Nabonaſſari 840. Domitiani 12. (Chriſti 92.) *Ptolemaeus* VII. 3. Almageſt.

[Memorandus quoque *Eudemus*, Rhodius, Ariſtotelis diſcipulus, (de quo plura vide in vol. III. pag. 492 ſq.) Inter alia ſcripſit hiſtoriam geometricam et aſtrologicam. vide ſupra in hoc cap. §. 1. Ex eius ἀστρολογίας memorat quaedam *Anatolius* in fragmento, quod dedit Fabricius in vol. III. pag. 464. Eclipſin futuram praedixit, et difficiliora aſtronomiae capita rimatus eſt. vid. *Weidler* cap. V. 35. pag. 115. *Bailly* I. pag. 297. §. 12. II. pag. 313 ſq. *Montucla* I. pag. 207 ſq. Supra in cap. de Ariſtotele aliquoties eius mentio facta eſt. *Harl.*]

XII. Temporis ratio nos iam pridem deducit ad ſcriptores, qui in *paruo Alexandrinorum Aſtronomo*, comprehendebantur. Praeter enim magnam ſyntaxin Claudii Ptolemaei, qui obſeruationes ſuas inſtituiſſe ſe teſtatur anno ſecundo Antonini Pii, (Chriſti CXXXIX.) praeter hanc, inquam, Ptolemaei σύνταξιν, de qua infra lib. IV. ſuo loco dixi, et quam μέγαν Ἀστρονόμον adpellabant, Alexandrinis in pretio fuit alter codex, dictus μικρὸς Ἀστρονόμος, ſiue vt e Pappo Voſſius zz) obſeruat, μικρὸς Ἀστρονομούμενος, (Arabibus, vt Abulpharaio, p. 50. *tractatus intermedii*, inter Euclidis elementa et Almageſtum Ptolemaei,) in qua collectione continebantur hi libri:

Theodoſii Tripolitae Sphaericorum libri III.

Euclidis Data, Optica, Catoptrica ac Phaenomena.

Theodoſii Tripolitae de habitationibus et noctibus ac diebus libri II.

Autolyci Pitanaei de ſphaera mota, et libri II. de ortu atque occaſu ſtellarum inerrantium.

Ariſtarchi, Samii, de magnitudinibus et diſtantiis ſolis ac lunae.

Hypſiclis, Alexandrini, Ἀναφορικὸς, *ſiue de aſcenſionibus.*

Menelai, Alexandrini, Sphaericorum libri III. [P]

Hi libri, vel plerique horum, graece iunctim MSti occurrunt in quibusdam bibliothecis, et *Arabice* quoque exſtant e verſione *Thebiti*, vt docet *Labbeus* bibl. nou. MSS. pag. 251. et

zz) Lib. de ſcientiis Math. cap. XXXIII. §. 18. pag. 163. *H. Sauilius* praelect. II. in Euclidem pag. 40. qui hoc ſe volumen integrum in bibliothecis Galliarum et Italiae ſaepe vidiſſe, et illius ſcriptores graece vel impreſſos, vel mstos communi bibliothecae (Oxonienſi) donaſſe ſe teſtatur.

et 256. vniuerſos arabice verſos memorans, excepto Hypſiclis ἀναφορικῷ, quem translatum ex Oriente ſecum attulit *Iacobus Golius* aaa).

XIII. Quum de Euclidis ſcriptis infra egerim ſingulari capite: de reliquis in praeſenti dicere operae pretium eſt, ac primum de AVTOLYCO, Pitanaeo, ex Aeolide, mathematico, praeceptore Arceſilai, qui Theophraſtum deinceps audiit, teſte *Laertio* IV. 29. vnde de aetate Autolyci conſtat; ſucceſſit enim Ariſtoteli Theophraſtus Olymp. CXIV. 3. ante Chriſtum. 322. Laudant Autolycum *Pappus* in mathematica collect. *Simplicius* ad Ariſtot. de coelo II. comment. 46. *Ioh. Philoponus* ad Phyſic. lib. II. aliique. Liber *περὶ κινουμένης σφαίρας* de ſphaera et ortu fixarum, atque occaſu vario, graece et latine editus a *Conrado Daſypodio* eſt Argentorat. 1572. 8. bbb) Et latine ex verſione et cum commentariis *Franciſci Maurolyci*, Siculi, Abbatis Meſſanenſis, Meſſanae 1558. fol. qui Theodoſii libros et Menelai Alexandrini Sphaerica et Euclidis Phaenomena addidit. Exſtat et *latine*, cum verſis gr. ſcholiis antiquis, *Ioſepho Auria*, Neapolitano, interprete, cum Maurolyci ccc) adnotationibus, Romae 1587. 4. Habetur praeterea latine in Synopſi mathematica *Marii Merſenni* pag. 243. Pariſ. 1644. 4. Arabicam *Alkendi* interpretationem laudat Abulpharaius pag. 50. Conſ. *Io. Gotfredi Lackemacheri* diſſ. de Alkendo. Helmſtad. 1719. pag. 13.

Libros II. de vario ortu et occaſu ſiderum inerrantium graece et latine itidem edidit *Daſypodius*, Argentorat. 1572. 8. *Latine* praeterea collatis quinque MSS. Vaticanis *Autolycum* et graeca ad eum ſcholia vertit *Ioſephus Auria*, Neapolitanus. Romae 1588. [et 1591. vid. Catal. bibl. Lugd. Bat. pag. 173. nr. 41.] 4. [*Autolyc.* de vario ortu etc. Romae 1568. 4. vid. Catal. Leid. l. cit.] Tranſtulit et gallice *P. Forcadellus* Pariſ. 1572. 4. Ex Autolyco etiam pleraque in ſuum de expetendis et fugiendis rebus opus tranſtulit *Georgius Valla*, Placentinus, libro XVI. *Fabric.*

Codd. msstos enumerat *Heilbronner* paſſim in hiſtoria matheſeos. In biblioth. *Vaticana* ex *Montfaucon* bibl. bibliothec. etc. περὶ ἐπιτολῶν καὶ δύσεων et de ſphaerae motu. (pag. 538. 539) — in bibl. *Medicea Florent.* bis de ſphaerae motu: deeſt finis. (p. 554. 557.) conſ. *Bandini* catal. II. pag. 30. nr. 14. — In bibl. Card. *Radulphi*, nunc regia Pariſ. de ſphaerae motu atque de occaſu et ortu. (pag. 574.) — in bibl. *Car. de Montchal* archiepiſcopi Toloſani, vterque Autol. liber. (pag. 576.) — in bibl. *Colbertina*, de ortu et occaſu. (pag. 577.) — in bibl. Cardin. *Mazarini*, de ſtellarum ortu et occaſu. (pag. 583.) — (in bibl. *Pariſ.* teſte catalogo eſt lib. de ſphaera mota in *decem* codd. et de ortu atque occaſu ſtellarum in *ſeptem* codd. msstis.) in bibl. *Bodlei.* Autolyci vterque liber, cum anonymi ſcholiis quibusdam, (pag. 594.) de ortu et occaſu ex verſione arabica *Zin Eddin Abhari*, (pag. 610.) idem liber

aaa) Vide Catalogum MSS. Arabicorum a Golio allatorum nr. 54. in 4.

bbb) Inſcriptio libri eſt: *Conradi Daſypodii Sphaericae doctrinae propoſitiones*, graece et lat. Continentur hoc libro *Theodoſii* libri III. de ſphaera: *eiusdem* liber vnus de habitationibus, et libri II. de diebus et noctibus: item *Autolyci* liber de ſphaera mobili. *Eiusdem* libri II. de ortu et occaſu ſtellarum et *Barlaami* libri V. logiſticae aſtronomiae. vid. *Weidler* pag. 380. et eiusdem bibliographiam aſtronomicam, Witteberg. 1755. 8. pag. 27. *Harl.*

ccc) *Maurolycus*, Siculus, Abbas Meſſanenſis, ediderat illum latine, Meſſanae, typis Petri Spirae, 1558. fol. teſte *Lambecio* comm. de biblioth. Caeſ. tom. VII. pag. 468. edit. Kollarii. *Harl.*

Digitized by Google

liber graece, bis (p. 616. 617.) — in alia *Angliae* bibl. de ortu et occaſu ſider. cum ſcholiis. (pag. 633. et 637.) — Huic Heilbronn. recenſui add. infra in hoc vol. in Synopſeos vett. mathematicorum Bernhardinae vol. VII. — Tum in bibl. *Veneta* D. Marci vterque *Autolyci* liber in cod. CCCIV. teſte catalogo p. 143. — In bibl. *Leidenſi* (ſecundum catal. p. 456. nr. 1031.) *Autolyc.* de ortu et occaſu ſiderum, ex graeco ſermone in arabicum verſus a *Coſta Ben Louca*. — In bibl. *Vindobon.* lib. de Sphaera teſte *Lambecio* comment. de bibl. Caeſ. tom. VII. pag. 468. nr. 3. — in biblioth. *Eſcorial.* ſphaerica et de ortu atque occaſu libri duo, graece, teſte *Plüero* in itinerario per Hiſpan. pag. 160. — In *Caſiri* biblioth. arabico-hiſpana tom. II. pag. 345. citatur codex libr. de ſphaera mota, quem *Akhindus*, (ita enim ibi ſcribitur,) exornauit, et de vario ſiderum inerrantium ortu et occaſu, arabice verſorum: ſed in arabica philoſophorum bibliotheca, ibidem laudata, Autolycus dicitur ſcripſiſſe *tres* libros de vario ſiderum ortu etc. vti quoque Abulpharagium tradidiſſe, notat Caſiri. *Harl.*

De aliis *Autolycis* tribus antiquioribus vide, ſi placet, *Leopardum* XIII. 5. emendationum, et *Valeſium* ad Harpocration. pag. 103. quibus addes *Autolycum*, Areopagitam, de quo Suidas.

XIV. ARISTARCHVS [ddd]), Samius, aequalis fuit Cleanthis, Stoici, qui Zenoni ſucceſſit Olymp. CXXIX. ante Chriſtum 264. [262. V. C. 490. apud *Saxium* in Onomaſt. I. pag. 104.] Refert enim *Plutarchus*, Ariſtarchum a Cleanthe impietatis accuſatum, quod terram moueri docuiſſet, lib. de facie in orbe lunae pag. 923. *ὥσπερ Ἀρίσαρχον* [eee]) *ᾤετο δεῖν Κλεάνθης τὸν Σάμιον ἀσεβείας* [!] *προκαλεῖσθαι τοὺς Ἕλληνας ὡς κινοῦντα τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν* [fff]), *ὅτι φαινόμενα σώζειν ἀνὴρ ἐπειρᾶτο, μένειν τὸν οὐρανὸν ὑποτιθέμενος. ἐξελίττεσθαι δὲ κατὰ λοξοῦ κύκλου τὴν γῆν ἅμα καὶ περὶ τὸν αὐτῆς ἄξονα δινουμένην.* Obſeruationem ſolſtitii aeſtiui, ab Ariſtarcho factam, anno periodi Callippicae primae quinquageſimo, Olymp. CXXV. 2. memorat *Hipparchus* apud Ptolemaeum III. 1. pag. 60. magnae ſyntaxeos. Meminit Ariſtarchi, Samii, etiam *Archimedes* in Pſammite pag. 120. 121. 126 et 127. edit. [ggg]) Graece Baſil. Varro apud *Gellium* III. 10. (vbi pro Ariſtide, Samio, vti in Ioh. Pici operibus pag. 377. pro Aſtaxarcho legendum Ariſtarchus,) *Vitruuius* lib. I. cap. 1. et lib. IX. cap. 4 et cap. 9. quo in loco horologiorum [hhh]) genera ab eo reperta refert. *Sextus Empiricus* IX. aduer-

ddd) De *Ariſtarcho* vid. *Bayle* Diction. tom. I. voc. *Ariſtarque*, pag. 312 ſq. vbi etiam de diuerſis variorum de Ariſtarchi aetate opinionibus, ſententiaque de motu terrae, et de locis Plutarchi paullo copioſior eſt: *Weidler* cap. VI. 4. pag. 127 ſqq. *Heilbronner* pag. 243 ſqq. vbi pag. 244. paucis repetit ingenioſam Ariſtarchi methodum de ſolis diſtantia per lunae diſtantiam et *διχοτομίαν* inveſtiganda, quam *Ricciolus* in Almageſto part. I. pag. 106 ſqq. vberius expoſuerat, et ad nouas adplicuerat hypotheſes: *Montucla* I. pag 228 ſqq. vbi quoque dichotomiam illam paucis explicat; *La Lande* I. pag. 148. *Harl.*

eee) Ita legendus ille locus, non *Ἀρίσαρχος Κλεάνθην*. Confer *Menagii* notas ad Laertii VII. 85. pag. 389. Eudoxo iuniorem Ariſtarchum etiam ex Archimede colligas, qui hunc Eudoxo p. 121. poſtponit. Vt adeo errauerit Fromundus et Simlerus, qui longe antiquiorem faciunt apud *Voſſium* cap. 33. de ſcientiis Mathemat. §. 1. pag. 157.

fff) *Gaſſendi* Phyſicae ſect. II. lib. III. cap. V. pag. 617. tom. I. Opp. iam ſenſit, nomina eſſe a librariis tranſpoſita. vid. *Bayle* l. c. not. *A*. *Harl.*

ggg) Ex Plutarchi igitur et Archimedis locis *Eberhard*, Prof. Halenſis, in Neuen vermiſchten Schriften nr. VI. Halae 1788. collegit cum aliis, Ariſtarchum, non Philolaum, primum docuiſſe, terram moueri circa ſolem et hunc in medio vniuerſo quieſcere. *Harl.*

hhh) Docte de hoc Ariſtarchi inuento agit *Martini* von den Sonnenuhren der Alten p. 98 ſqq. *Harl.*

Digitized by Google

IX. aduerſus Mathem. pag. 410. *Nicetas* lib. I. theſauri orthodoxae fid. cap. 10. *Plutarchus* quaeſt. Platonic. pag. 1006. et lib. de facie in orbe lunae pag. 932. 938 et 925. vbi laudat Ἀρίϛαρχον ἐν τῷ περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποϛημάτων, *in libro de magnitudinibus et diſtantiis* ſolis et lunae, lectum etiam Archimedi et *Pappo* Alexandrino lib. VI. Collectionis mathematicae, propoſitione 38 ſq. et *Pſello* de omniſaria doctrina cap. 93. vbi Ariſtarchum adpellat ἀϛρονομικώτατον. Hic ipſe eſt liber, qui ſolus ex Ariſtarchi ſcriptis ad nos peruenit, latine verſus a *Georgio Valla*, Placentino. Venet. 1498. fol. [iii]) deinde a *Federico Commandino* cum eiusdem notis, Piſauri 1572. 4. vid. Giornale d'Italia tom. 19. pag. 172. [cum *Pappi* Alexandrini explic. quibusdam.] Denique a *Ioh. Walliſio* graece e codice H. Sauilii, qui e Vaticano ſuum deſcripſerat, editus Oxoniae 1688. 8. additis Commandini verſione et notis, ſuisque ipſius animaduerſionibus, [et Pappi Alex. fragmento adhuc deſiderato.] Recuſa eſt haec editio graecolatina in tomo tertio operum *Walliſii*, Oxon. 1699. ſol. [Argumenta Opp. Walliſior. exhibet *Heilbronner* pag. 699. Idem paſſim ex Montfaucon enumerat Ariſtarchi codd. msstos. In biblioth. *Vaticana*, bis de magnitudine et diſtantia lunae; (pag. 538. 539.) — in muſeo *Caroli Auantii* gr. (pag. 561.) — in biblioth. *Scorialenſi* (pag. 568.) — in biblioth. regia *Pariſienſi*, *Colbertina*, *Mazarini* ter (pag. 571 et 574. 583. ſed in catal. MSSt. illius biblioth. *ſeptem* codd. memorantur, in quibus Ariſtarchi liber continetur:) — in bibl. *de Meſme*, Pappus, *Ariſtarchus* et Hipparchus cum aliis; (pag. 584.) — in biblioth. *Bodleiana*, *Ariſtarchus* latine: (pag. 611.) graece, (pag. 617.) — in alia Angliae biblioth. graece, (pag. 636.) arabice, cum aliis codd. collatus. (pag. 637.) — Illis adde in biblioth. *Veneta* D. Marci, teſte catalogo pag. 143. cod. CCCIV. — in violar. compendio citantur quaedam, in cod. *Mediceo*, ſecundum *Bandin.* catal. I. 549. In *Caſiri* biblioth. arabico-hiſpana pag. 345 ſq. ex arabica philoſophorum bibliotheca memorantur *Ariſtarchi* liber de *arithmetica*, liber de *magnitudine et diſtantiis ſolis et lunae*, quem arabice vertit *Abuluapha Mohamad Ben Mohamad calculator*, et commentariis atque mathematicis demonſtrationibus illuſtrauit auxitque, liber denique de *numerorum diuiſione. Harl.*] — Exſtat et MSta huius libri verſio arabica duplex.

Qui ſub *Ariſtarchi*, Samii, nomine prodiit veluti e graeco translatus liber, Pariſiis 1644. 12. ab *Aegidio Perſona Roberuallio* editus, iterumque ann. 1647. 4. a Mario Merſenno ſuarum obſeruationum phyſico mathematicarum tomo tertio inſertus, *de Mundi Syſtemate, partibus et motibus*, (ne cui id fraudi ſit,) a Roberuallio [kkk]) confictus eſt ingenii forte ſui exercendi gratia, quo oſtenderet, quomodo ex principiis, quae Ariſtarchi fuiſſe putat, deduci non incommode poſſint, ſaltem cum illis non male cohaereant pleraque ex inuentis nuperis, praeterito ſeculo detectis: vti poſtea *Franciſcus Ieſſop* [lll]), armiger, propoſitiones Hydroſtaticas,

 ad

iii) Inſcriptio eſt: *Georgio Valla interprete. Nicephori Blemmidae* logica. — *Euclidis* elementorum 14us cum *Hypſiclis* interpretatione. *Nicephorus* et *Proclus* de aſtrolabio, *Ariſtarchus*, *Samius*, de magnitudinibus et diſtant. ſolis et lunae. *Timaeus* de mundo. *Cleonidis* muſica. *Euſebius Phamphil.* de theologic. ambiguitatibus. *Cleomedes* de mundo. *Athenagor.* de reſurrectione. *Ariſtotel.* de mundo, magna ethica et poetica, — — Venet. per Anton de Strata. 1488. — per Simonem Papienſem dictum Beuilaquam, 1498 fol. vid. *Fabric.* bibl. lat. mediae et infimae aetatis, edit. *Manſi*, tom. VI. pag. 281. *Harl.*

kkk) Menagius loco laudato, *Bailletus* de auteurs déguiſez pag. 529.

lll) Vid. biblioth. univerſelle tom. 12. p. 129.

ad illuſtrandum Ariſtarchi ſyſtema deſtinatas, vulgauit Londini 1687. 4. Verum hoc ſaltem, notante Walliſio, haud ſatis in Robervalliano Ariſtarcho cohaeret, quod ex ſolis circa ſuum axem motu deducit ille plurima, quem immotum plane, teſtante Archimede, ſtatuit Ariſtarchus. Sed et quae de Aeolipilis [mmm]) habet, aliaque multa, quae legenti paſſim occurrunt, nouitium opus eſſe ſatis indicant. Ariſtarchi *praedictiones mathematicas de planetis* memorantur in *Labbei* biblioth. noua MSS. pag. 116. 119. [F]

De aliis ſeptem vel octo *Ariſtarchis* dixi infra libro quinto, vbi inter grammaticos celebro Ariſtarchum, Alexandrinum. Iam ſuffecerit adnotaſſe, a pandectarum Brandenburgicarum ſcriptore male Ariſtarchum noſtrum Samium confundi cum Ariſtarcho, tragico.

XV. HYPSICLES, Alexandrinus, Iſidori, mathematici, quem ipſe magnum [nnn]) vocat, diſcipulus ac Plutarchi et Baſilidis, Tyrii, aequalis fuit. De aetate eius conſtat ex eo, quod Suidas ait Iſidorum ſub Diuis Fratribus floruiſſe (M. Aurelio et L. Vero, qui fuerunt ab ann. Chriſti 160. ad 169.) Itaque quis non miretur, Voſſium [ooo]) eo ipſo loco, quo Suidae ſententiam laudat, tamen tradere, *Iſidorum* claruiſſe ſub Ptolemaeo Phyſcone [ppp]). Sed doctiſſimi etiam viri dormitant aliquando, et inhumanus ſit, qui eis hoc nomine inſultandum, et qui hoc eis propter infinita alia egregie obſeruata non libenter condonandum putet. Citatur *Hypſicles a Diophanto* in lib. de numeris πολυγώνοις propoſ. VIII. et ab *Achille Tatio* ad Aratum, qui Tatius Iſidorianum praeceptorem ſuum laudat. *Theophylactus* inſtitutione regia II. 19. pag. 78. vbi notat, ad regis exemplum ſe omnes componere, *ſi teneri*, ait, *philoſophia videbitur imperator et mathematicis delectari,* παρὰ τὰς βασιλικὰς θύρας οἱ τοῦ Πλάτωνος γέμοντες, καὶ οὐδὲ τοῖς τὰς πύλας τηροῦσιν ὁ Ἀρχιμήδης, ὁ Εὐκλείδης, ὁ Ὑψικλῆς ἀνεπίγνωστοι. — De *anaphorico* conſ. *Salmaſ.* de annis climactericis pag. 688. Huius itaque Hypſiclis *anaphoricus* ſiue περὶ τῆς τῶν ζωδίων ἀναφορᾶς, *de aſcenſionibus* ſignorum coeleſtium in Alexandrino climate, libellus, ex II. msst. bibl. regiae, graece et latine cum *Iacobi Mentelii* verſione lucem vidit vna cum opticis Heliodori, Pariſiis apud Cramoiſium ann. 1657. 4. curante Eraſmo Bartholino. Idem Hypſicles auctor creditur *libri XIV. et XV. elementorum Euclidis*, qua de re vide, ſi placet, quae dixi infra in Euclide. *Fabric.*

[Codices reperiuntur plerumque inter reliquos mathematicorum libros ſcriptos. vid. Heilbronner. — *Hypſiclis* anaphorica, arabice, in bibl. Leidenſi, pag. 454. nr. 162. catalogi. *Caſiri* in bibl. arabico-hiſpana tom. I. pag. 340. ex arabica philoſophorum bibliotheca refert, *Hypſiclem* libr. XIV. et XV. Euclidis, illius magiſtri, Alexandriae vulgaſſe, regique obtuliſſe; et pag. 346. ex eadem, „*Hypſicles*, ait, philoſophorum ſuae aetatis nulli ſecundus, mathematicarum diſciplinarum peritus ac magiſter, poſt Euclidis obitum claruit. De huiusmodi ſcientiis egregia ſcripſit opera, ac vtiles reliquit animaduerſiones: ex quibus recenſentur

mmm) Mentio harum apud *Vitruuium* lib. I. cap. 6.

nnn) *Hypſicles* ad librum XV. Euclidis propoſit. 5.

ooo) *Voſſ.* de ſcientiis Mathemat. cap. 54. §. 6. pag. 328. Sequutus *Iac. Mentelium* in breui monito de Hypſicle eadem tradentem.

ppp) Ὑπὸ τοῖς ἀδελφοῖς apud Suidam fortaſſe ſignificat *fratres Iſidori*. Incertum etiam, ſitne idem Iſidorus, de quo Suidas, et cuius vitam Damaſcius ſcripſit, clarus ſub exitum ſaeculi a Chriſto quinti.

Digitized by Google

ſentur liber *anaphoricus*, ſeu *de aſcenſionibus*, vel *de ortu* et *occaſu*, et liber de *corporum coeleſtium magnitudine* et *diſtantia*. Praeter ea libros Euclidis nempe XIV. et XV. *exornauit*.[a] Quare non auctor illorum librorum, ſed commentator habitus eſt. *Harl.*]

XVI. THEODOSIVS, ſphaericorum ſcriptor, diuerſus fuit a *Theodoſio*, Bithyno qqq), qui horologii ſolaris, ad quodcunque clima apti, inuentor celebratur *Vitruuio* IX. 9. et *Straboni* lib. XII. pag. 566. vbi ipſum et filios eius mathematicos fuiſſe teſtatur. Sphaericorum vero ſcriptor *Theodoſius*, Suida teſte, ſcripſit commentarios in Theudae, ſceptici, Laodiceni, capitula, quem Theudam e *Laertio* IX. 119. colligitur, circa Traiani tempora et paullo ante vixiſſe. Male igitur a *Ricciolo* in Almageſto vixiſſe traditur ann. 52. ante C. N. et in philoſ. transactionibus anglic. nr. 110. pag. 229. atque a *Iac. Andrea Cruſio* pag. 5. de nocte et nocturnis officiis ad Pompeii M. tempora refertur. Neque Theodoſii meminit neque euoluiſſe eius ſcripta videtur Ptolemaeus, licet hunc ex illis profeciſſe adfirment *Pena* praef. ad ſphaericorum libros, et *Voſſius* pag. 160. de ſcientiis mathematicis. At laudant Theodoſium eiusque ſcripta *Theo* ad Ptolemaeum, *Pappus*, Alexandrinus in ſua συναγωγῇ, *Proclus* in hypotypoſi aſtronomica pag. 7. et ante hos *Laertius* IX. 70. Exſtant huius *Theodoſii* Σφαιρικῶν *Sphaericorum libri III.* latine ex antiquiore verſione, (quam videtur legiſſe Ioannes de Sacro Boſco, qui Theodoſium laudat,) libri III. Theodoſii a *Io. Vögelino*, Hailpronnenſi, reſtituti et ſcholiis illuſtrati, Viennae 1529. 4. [vid. *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte pag. 284 ſqq. qui *Vögelini* refert narrationem, decem ante annis Theodoſium editum eſſe, innumeris paene ac prodigioſis erroribus occupatum, adeo ſane, vt a nemine intelligi poſſet, — ſe, (Voegelinum,) comparatis duobus vetuſtis exemplaribus, altero ex Viennenſis gymnaſii bibliotheca, altero ex muſeo Collimitii Theodoſium priſtino reſtituiſſe nitori etc. Primam latinam verſionem vulgauit *Platon*, Tiburtinus, Venet. 1518. Hinc forſan *Maittarii* (A. T. II. 2. pag. 720.) error oriri potuit, qui Voegelini verſionem *Venetiis*. 1529. prodiiſſe ſcripſiſſet. In indice pag. 284. error typographic. *Pariſ.* eiusd. ann. eſſe videtur. *Harl.*] — graece editi a *Iohanne Pena*, regis Galliae mathematico, qui ad calcem voluminis verſionem ſuam latinam ſubiecit: cum Euclidis Opticis etc. Pariſ. 1557. [al. 1558.] 4. Ex Penae verſione poſtea cum ſphaera Autolyci, phaenomenis Euclidis, Menelai, et ſuis ipſius ſphaericis recudi curauit *Franciſcus Maurolycus*, Meſſanae eodem anno 1558. fol. et cum demonſtrationibus [P] ac ſcholiis ſuis *Chriſtophorus Clauius*, adiunctis tabulis ſinuum et tangentium doctrinaque triangulorum ſphaericorum. Romae 1586. 4. et in Operibus *Clauii*, tom. I. Moguntiae 1612. fol. [vid. Heilbronner. pag. 672.] — *Claudius Franciſcus Milliet*

qqq) Eumdem putant *Ioh. Pena* praef. ad ſphaerica et *Voſſius* cap. 16. pag. 58. Sed merito aliter viſum *Menagio* ad Laert. IX. 70. p. 429. *Fabric.* Eumdem eum ſcriptore ſphaericorum eſſe, ſuſpicatur *Martini* von den Sonnenuhren der Alten pag. 104. et *Weidler*, qui pag. 146 ſqq de Theodoſio, ſphaericorum ſcriptore, eiusque potiſſimum aetate copioſior eſt, putat, Theodoſium Tripolitam, qui de verno tempore poema fecit, diuerſum eſſe a Theodoſio, Bithyno, et hunc, vel vnum ex eius filiis ſphaericorum compoſuiſſe opus. In ſphaericis autem collegit Theodoſius decreta aſtronomorum et geometrarum antiquiorum, atque circulorum, in ſphaera deſcriptorum, rationes ac proprietates demonſtrauit; idem fundamenta iecit trigonometriae ſphaericae. adde *Montuclam* I. pag. 281 ſq. qui, (vel Weidlerus,) reiecto Suidae teſtimonio, Theodoſium, ſphaeric. ſcriptorem, eumdem eſſe putat, cuius Vitruuius et Strabo meminerunt. *Harl.*

de Chales, S. I. in tomo I. curſus, ſeu mundi mathematici, Lugd. 1674. fol. poſt octo Euclidis libros exhibet etiam Theodoſii ſphaerica. vid. Heilbronner. pag. 687.] — Les trois livres des Spheriques de Theodoſe et une Trigonometrie, par *I. B. du Hamel*, Pariſ. 1660. 4. — *Archimedes*, *Apollonius Pergaeus et Sphaerica Theodoſii* ab *Iſaaco Barrow* demonſtrata, Londini 1675. 4. — Graece, ex Penae editione, conſulto etiam MS. Sauiliano, edidit, latinam Penae verſionem, paucis interdum immutatam, reiecit ad calcem, *Ioſ. Hunt*, A. M. Oxonii 1707. 8. conſ. noua litteraria Hamburgenſia, 1707. pag. 366. — *Hebraica* verſio *Coſtae Ebn Louca* MS. in bibl. Bodl. — [vid. *Wolf.* bibl. hebr. tom. III. pag. 964. in bibl. *Leidenſi*, *Coſtae* hebr. verſio, teſte Catal. pag. 454. nr. 513, 2. in bibl. *Bodleiana*, (Heilbronner pag. 615.) *Theodoſius*, *Menelaus*, *Thabet Ebn Corra*, et *Ebn Aphla*, de ſphaericis, hebraice; item (pag. 616.) ſphaerica *Theodoſii Menelaique*, hebraice. In *Caſiri* bibliotheca arabico-hiſpana I. p. 345. ex arabica philoſophorum bibliotheca, (vt ab *Abulpharajo* p. 50.) dicitur praeſtantiſſimus *ſphaericorum* liber inter Euclidis elementa et Almageſtum Ptolemaei interiectum occurrere. Idem Caſiri pag. 187. memorat *Mohamad Ben Haſſan* commentarios arabice ſcriptos in mathematica *Theodoſii* et *Menelai* opera.] — *Arabice* in variis occurrunt bibl. [— vt Leidenſi, in catal. pag. 455. nr. 1024. 2. ibid. obſeruationes ad tractatum de ſphaera: ibid. nr. 556. 3. *Theodoſ. de ſphaeris* accurante Jahja Ben Muh. Africano: alius codex, ibid. pag. 456. nr. 1031, 1. — e graeco verſus ab *Abu Zeid Ben Nocta*, ibid. pag. 459. nr. 1031, 2. in bibl. quadam *Angliae*, Theodoſii mathematica opera, (Heilbronner pag. 637.) et de ſphaera, per *Naſſireddin Tuſaeum* arabice, (ibid. pag. 638.) *Harl.*] — Latina ex arabico interpretatio [rrr]) lucem vidit interprete *Platone Tiburtino*, Venet. 1518. [sss]) Verum in hac verſione definitiones et theoremata multiplicata ſunt, demonſtrationibus viciſſim mutilatis, ita, vt aliud prope opus eſſe videatur. Vitellionem in opticis ſuis, (qui medio ſaeculo poſt Chriſtum decimo tertio ſcripſit,) Theodoſii noſtri principiis inſtitiſſe, ab eodem Pena obſervatum.

Περὶ ἡμερῶν καὶ νυκτῶν, *de diebus ac noctibus* libri II. latine tantum prodierunt ex interpretatione *Ioſephi Auriae* cum ſcholiis antiquis et figuris. Rom. 1587. [ann. 1588. et 1591. in catal. bibl. Leidenſis pag. 172. et pag. 195. nr. 41.] 4. Ediderat etiam propoſitiones gr. et lat. ſine demonſtrationibus *Conradus Daſypodius*, Argentorat. 1572. 8. Graece exſtant in bibl. regis Chriſtianiſſimi, ne de arabica verſione dicam.

Liber περὶ οἰκήσεων, *de habitationibus*, curante eodem *Ioſepho Auria*, vidit lucem latine tantum Rom. 1587. 4. Et ex *Franciſci Maurolyci* verſione vna cum ſphaericis, de quibus iam dixi, Meſſanae 1558. fol. tum in ſynopſi mathematica Marii Merſenni p. 246. [Theod. opera editurus erat Io. Regiomontanus. vid. *Heilbronner* pag. 501.] Graece et arabice etiamnum deliteſcit in bibliothecis. [Graece in bibl. Leidenſi cat. pag. 402. nr. 18.]

[De codd. msstis paſſim egit *Heilbronner* ex Montfaucon. bibl. bibliothecarum etc. In bibl. *Vaticana*, ter ſphaerica, bis de diebus et noctibus, (p. 538. 539.) de ſphaeris, (p. 542. 545.)

rrr) Facta eſt ſaeculo XI. qua cum graeco collata, incredibile diſcrimen non modo facilitatis, ſed etiam breuitatis inueniri, iudicat docetque *Pena* in praefatione, textui graeco praefixa. vid. *Weidleri* ſupplementa etc. pag. 2 ſq. *Harl.*

sss) Vid. paullo ante de hac editione notata. *Harl.*

Digitized by Google

545.) — in bibl. S. Marci Dom. *Florent.* de Sphaeris libri III. (pag. 557 et 558.) — in bibl. D. Marci *Venetiis*, Sphaerica et catoptrica, (pag. 560. in catalogo autem MSSt. illius bibl. pag. 142. Sphaericorum libri III. et pag. 143. de habitationibus et diebus ac noctibus libri II. graece.) — in bibl. Ambroſiana *Mediolani*, Sphaerica, (p. 564.) — in bibl. *Pariſ.* Sphaerica, (pag. 571. 574.) Sphaerica cum ſcholiis, in Colbertina (pag. 577.) in bibl. Abbatiae S. *Remigii*, Rhemenſis, Sphaerica, (pag. 582.) *Pariſ.* in bibl. Baluſii, de circulis et ſphaera, item de diebus ac noctibus. (pag. 583.) inter MSS. de Meſme, Sphaera, (pag. 584.) in catal. MSS. bibl. Pariſ. regiae Sphaerica in *ſeptem*, de habitationibus in *nouem*, de diebus ac noctibus in *octo* codicibus numerantur. — inter codd. graecos de *Meſme*, (Heilbronner p. 584.) eſt nr. 11. in quo exſtat *Ioannes*, diaconus, in Sphaeram Theodoſii. — in bibl. *Bodleiana*, libri III. de Sphaeris, (pag. 604. 613.) de habitationibus; item de diebus et noctibus lib. II. (pag. 616.) tum Sphaericorum libri III. gr. porro, additiones ad Theodoſii Sphaerica ex Maurolyco, atque gr. de diebus et noctibus libri II. (pag. 617.) — in bibl. *Oxonienſi*, Theodoſius Sphericks, with other mathematical Tracts, iterum eiusdem *Sphericks*, by *Rawlinſon* (pag. 624.) — adde: in bibl. *Scorial.* teſte *Pliiero* in itinerario per Hiſpan. pag. 195. Sphaericorum libri III. de domibus et de diebus ac noctibus, graece. — Librum de habitationibus Manilio ſuo anglice addidit *Eduardus Sherburne*, Londini 1675. fol. *Harl.*]

Perdita Theodoſii ſcripta haec ſunt:

Σκεπτικὰ κεφάλαια. Laertius IX. 70. Suid. in Θεοδόσιος et Πυῤῥώνειοι.

Ὑπόμνημα εἰς τὰ Θεύδα κεφάλαια. Suid. Θεοδόσ.

Ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους ἐφόδιον. id.

Διαγραφαὶ οἰκιῶν ἐν βιβλίοις γ΄. id.

Ἀστρολογικά. id.

Poſt haec ſcripta Theodoſii, philoſophi, memorat Suidas et alterum huius nominis, quem Tripolitam vocat et carmen heroicum de vere, aliaque varia ſcripſiſſe refert. Θεοδόσιος, ἔγραψε δὲ ἐπῶν εἰς τὸ ἔαρ, καὶ ἕτερα διάφορα. ἦν δὲ Τριπολίτης. *Fabric.* Haec et ſuperiora *Eudocia* pag. 229. tribuit viri *Theodoſio, Tripolitae. Harl.*

XVII. MENELAVS, patria Alexandrinus ttt) fuit, teſte *Pappo* lib. VI. collectan. mathemat. propoſit. 56. et *Proclo* in Euclidem pag. 90. Geometra vocatur a *Ptolemaeo* lib. VI. magnae conſtructionis pag. 170. vbi ait, eum obſeruationes aſtrologicas inſtituiſſe Romae anno primo Traiani, imp. qui reſpondet anno Chriſti XCVIII. Eumdem non dubito eſſe *Menelaum*, mathematicum, quem colloquentem inducit ſecum *Plutarchus* lib. de facie in orbe lunae pag. 930. Neque alius eſſe videtur, de quo *Abulpharajus* pag. 42. *Poſt Archimedem celeber fuit Menelaus, qui docendis diſciplinis mathematicis operam impendit, ſcripſitque librum de diſtinctione corporum mixtorum.* [In biblioth. philoſophorum arabica, apud *Caſir.* tom. I. p. 345. „*Menelaus* mathematicus ille eſt, cuius meminit Ptolemaeus in magna Syntaxi.

ttt) *Mileſius* praeter rem vocatur in ſermone conuentus ſecundi academiae Petropolitanae p. 24. Arabibus *Milius*. vid. in hoc volumine infra, in Bernhardiana veterum mathematicor. cap. VII. [*Milius* pro Menelao, in cod. biblioth. Bodleianae. vid. Heilbronner pag. 604.]

Syntaxi. Hic Alexandriae diſciplinarum mathematicarum ſtudia diligenter excoluit. Huius opera primum ſyriace, poſtremum arabice prodierunt, videlicet, *liber de figuris ſphaericis* et liber *de quantitate ac diſtinctione corporum mixtorum.*" *Harl.*] — *Ramus* I. ſchol. mathem. *Hipparchi*, ait, *libros duodecim*, Menelai *ſex de ſubtenſis et chordis, quibus methodum tradit conſtruendi canonis ſubtenſarum ad vſus geometricos, videmus a Ptolemaeo quinque theorematis contractos eſſe. Aſtrologiam Aegyptiam, imo latinam Caeſaris imperio ſubductam compendio pari complectitur.* — *Quadripartitum vero obſeruationes Chaldaeorum nominatim adpellat.* — *Menelaum* cum ſuis ipſius et Theodoſii ſphaericis et phaenomenis Euclidis latine edidit *Franciſcus Maurolycus*, Meſſanae 1558. fol. — Eius *III. libros Sphaericorum* ſiue de figuris ſphaericis ex Arabico uuu), neſcio quo auctore, latine edidit in ſynopſi mathematica *Marinus Merſennus*, Pariſ. 1644. 4. p. 205 ſq. [?] *Hos Menelai libros*, (Merſenni verba agnoſcis,) *cum ego in antiquis ex membrana codicibus inueniſſem, conatus ſum eos, quoniam corruptiſſimum erat exemplar, emendare ac reſtituere, nec non quam plurimis tum neceſſariis tum argutis adaugere propoſitionibus.* [Editionem parauerat Io. Regiomontanus. vid. Heilbronner pag. 502.] Nouam editionem ex MStis Bodleianis et Sauilianis integritati ſuae reſtitutam Oxoniae 1723. praelo ſubiecit *Edmundus Halleyus*, (male *Gallei* in ephemeridibus litterariis Pariſ. 1714. 11. pag. 230. et memoriis Treuolt. 1717. pag. 117.) — *Menelaus* et *Theodoſius* hebraice, ex arabico verſi a R. *Moſe Aben Tibbon*, vid. I. C. Wolfii biblioth. hebraic. p. 133. hebraice MS. Oxoniae inter codd. Huntingtonianos. vid. Wolf. B. hebr. tom. III. pag. 682. pag. 1163. et 680. vbi de commentario Machmed Gabbai ben Aphla [hebraice et graece in cod. Bodleianis. vid. Heilbronner pag. 616 et 617. Kheuageh Naſſeredin Mohamad commentarios in mathematica Theodoſii et *Menelai* opera memorat *Caſiri* bibl. arab. hiſpana I. pag. 187. Ibidem pag. 386. cod. arab. *Menelai* ad Timotheum regem liber de ſtatica, vbi de corporum mixtorum quantitate et pondere. — *Menelaus* de figg. ſphaericis, accurante *Ahmed Ben Said Herewenſi*, arabice, in bibl. *Leidenſi*, Catal. pag. 454. nr. 399, 2. ibid. pag. 455. nr. 1024, 4. de figg. ſphaericis ex graeco arabice verſus: ib. pag. 456. nr. 930. idem liber arabice verſus e graeco, accurante Principe *Abu Naſir Manſour*, cum figg. *Franciſci Maurolyci* verſio lat. in MS. exſtat in biblioth. Pariſ. vid. Catalog. codd. Pariſ. IV. pag. 331. cod. DCCLI. *Harl.*] Arabicum codicem, manu exaratum, memorat Labbeus bibl. nou. MSS. p. 251. Meminit huius Menelai etiam *Pappus* lib. IV. propoſ. 30. *Theo* ad Ptolemaeum I. ſyntax. magnae pag. 77. lib. VI. pag. 342. 344. lib. II. pag. 99. lib. IV. pag. 203. *Proclus* in hypotypoſi aſtron. poſit. De *Menelao*, *Aegeo*, poeta vvv), et *Menelao*, *Anaeo*, ex Anea, Cariae ciuitate, peripatetico atque hiſtorico, vide, ſi placet, Voſſium in hiſtoricis graecis pag. 388.

XVIII. Poſt

uuu) An ex arabico verſi ſint, dubium eſſe videtur. *Harl.*

vvv) *Ruhnken.* in diſp. de *Longino* §. X. pag. 27 ſq. (praemiſſa II. editioni Longini Toupianae,) de hoc poeta quaedam adtulit. Longinus apud rhetor. MS. laudat eum. Suidas prodit in *Μενέλαος*, (et ex eo Eudocia pag. 302.) eum fuiſſe *ἐποποιόν*, et ſcripſiſſe *Θηβαΐδα ἐν βιβλίοις ιβ'* atque alia: *Stephanus Byzant.* voc. *Τίμμιξ* citat *primum* librum *Θηβαΐδος*, in voc. *Τεμήνη* *quartum Θηβαϊκῶν*. Apud eumdem *Stephanum* voc. *Εὔτρησις* ille poeta Menelaus memorari videtur Ruhnkenio, quamuis *Voſſius* de hiſt. graecis III. pag. 181. Menelaum, philoſophum peripateticum, eumdemque hiſtoriae ſcriptorem, intelligere malit. *Harl.*

Digitized by Google

XVIII. Poſt ſcriptores in paruo hoc Alexandrinorum aſtronomo comprehenſos, redeundum eſt ad ſeriem temporis, quam recenſio *illius* tantiſper interrupit, vbi occurrunt primo loco, qui ſub Ptolemaeo Philadelpho claruerunt poetae, ARATVS, Phaenomenon ſcriptor, et MANETHO, quibus ſingularia capita ſuo loco infra deſtinaui, et cum Arato plures eius interpretes, cum Manethone alios graecos ſcriptores aſtrologiae apoteleſmaticae, quam potui diligenter recenſui.

Horum aequalis fuit CONON, Samius *www*), cuius obſeruationes aſtronomicas, in Italia factas, memorat Ptolemaeus libro de adparentiis fixarum. Libros VI. de aſtrologia memorat Ricciolus. Comam Berenices ab eo inter ſidera relatam celebrant Callimachus apud ſcholiaſten Arati, Catullus, carm. LXV. Hyginus II. 24. poetic. Aſtronomic. et Theo in Aratum. Epigramma vetus pag. 550.

E Beroniceo detonſum vertice crinem
Retulit eſuriens graecus in aſtra Conon.

Probus in Eclog. III. Virgilii: *Conon Samius, mathematicus, Aegyptius natione, Ptolemaeo libros de aſtrologia ſeptem reliquit. Porro alterum poſt Cononem quem dicat Virgilius incertum eſt. Sed ſuſpicantur Archimedem, quod Cononis diſcipulus. Quidam Eudoxum Cnidium, qui de Aſtrologia diſputauerat. Quidam Aratum* etc. [Eudoxum malit intelligere cel. *Heyne* ad Virg. Ecl. III. 40.] — Eclipſes a Chaldaeis obſeruatas collegit, *Seneca* VII. 3. nat. quaeſt. — Male *Comonus* pro *Conone* legitur in *Nonni* hiſt. 2. ad Nazianzeni ſtel. 2. ex verſione Billii.

Non minus nomen ſibi comparauit geometrica ſcientia, quo nomine vehementer laudatur ab Archimede praef. de lineis ſpiralibus, et praefat. de quadratura parabolae, qui ipſi familiarem fuiſſe ſe, et haec ipſo iam defuncto ſcripſiſſe teſtatur. Scripta *Cononis* ad Thraſydeum citat *Apollonius Pergaeus* lib. IV. Conicar. ſect. Laudatur et a *Pappo* IV. 19. [conſ. Heilbronner p. 242 ſq. et 275. Montucla I. p. 266.] Alius fuit *Conon*, qui Archelao Philopatori, Cappadociae regi, (Antonio aduerſus Auguſtum fauenti,) inſcripſit *διηγήσεις* ſiue narrationes fabuloſas quinquaginta, quarum argumenta ſeruauit *Photius* cod. CLXXXVI. et cum Apollodoro graece ac latine edidit *Tho. Galeus* Pariſ. 1675. 8. *xxx*) Ex iisdem Nic. Damaſcenum quaedam in ſuam *παραδόξων ἐθῶν συναγωγὴν* deriuaſſe, refert idem *Photius* cod. CLXXXIX. Neque alius fortaſſe *Conon* fuit, quem de Italia ſcripſiſſe *Seruius* teſtatur ad VII. Aeneidos, et *ἐν τρίτῳ περὶ τῆς νησιάδος*, et *ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ* laudat ſchol. Apollonii I. 1165. quemque Iudaeorum feciſſe mentionem ſcribit *Ioſephus* I. contra Apionem pag. 1051. Omitto *Cononem*, Athenienſium ducem inclytum, [ſ] de quo prouerbium *πόλεμος Κόνωνι μελήσει*, eiusque nepotem, Timothei F. de quo Nepos in Timotheo, tum *Cononem*, fratrem Zenonis imp. de quo Galeus ſuſpicatur intelligendum Stephanum Byz. in *Ψίμαδα*.

XIX. De ARCHIMEDE, Syracuſano et admiranda eius ſphaera, tum de ERATOSTHENE, Cyrenaeo, dixi infra capitibus peculiaribus. Iam celebrandus mihi HIPPAR-

www) Vide *Iſ. Voſſium* pag. 258. ad Catullum. Citatur hic *Conon* a Grotio ad Luc. IX. 55.

xxx) Conf. infra, de Photio, vol. IX. nr. 186. pag. 438 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

PARCHVS, patria Nicaenus, e Bithynia, (teſte Strabone ac Suida et Eudocia p. 244.) quique in Bithynia ſub latitudine grad. 36. 5. (vt notat *Edm. Halley* in philoſ. transact. nr. 399. pag. 300.) obſeruationes ſiderum inſtituit, vt refert *Ptolemaeus* in extremo libri de adparentiis inerrantium. Idem tamen Hipparchus in Rhodo etiam obſeruaſſe nonnulla ſe ſcripſit, teſte eodem *Ptolemaeo* lib. V. magnae ſyntax. p. 112. vnde Rhodium Hipparchum a Bithyno male fortaſſis diſtinguunt viri quidam docti, vt *Gaſſendus* tom. V. Opp. pag. 377. et Riccioſus in Almageſto, docens, aequalem Rhodio fuiſſe Bithynum, cui libros ad Aeſchrionem tribuit. Floruit Hipparchus periodi tertiae Callippicae tempore, Olympiade CLIV — CLXIII. (ante Chriſtum CXXVIII — CLXII.) prout ex Ptolemaei lib. II. et III. ſyntax. pulchre obſervatum *Voſſio* de ſcientiis Math. pag. 158 ſq. ἀνὴρ φιλόπονός τε ὁμȣ̃ καὶ φιλαλήθης eodem Ptolemaeo iudice lib. III. pag. 59. quod Hipparchi elogium e Ptolemaeo repetit Theodorus, Meliteniota, prooemio aſtrologiae,) *numquam ſatis laudatus, vt quo nemo magis adprobauit cognationem cum homine ſiderum*, Plinio II. 26. hiſt. — [Hoc igitur Plinii loco et teſtimonio *Ptolemaei* lib. III. magnae ſyntaxeos cap. 2. motus el. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 130. annum, quo prima obſeruatio aequinoctii auctumnalis facta eſt, collocat iu A. M. 3843. Olymp. CLIV. 3. ante C. N. 160. a. V. C. 592. *Valeſius* in Emendatt. V. 7. p. 126 ſq. Hipparchi aetatem confert ad Olymp. CXXX. recte vero in *Aeliani* hiſt. anim. VII. 8. vbi de Hipparcho ſermo eſt, ἐπὶ Ἱέρωνος τȣ̃ τυράννȣ corrigit pro vetere lectione ἐπὶ Νέρωνος. *Harl.* —] Plurimum certe ipſi debet aſtronomia, tum quod plurima aequinoctia quam potuit diligenter a ſe obſeruata, tum inprimis catalogum plurimarum fixarum ſecundum longitudinem et latitudinem plurimasque eclipſium vetuſtiſſimarum obſeruationes a tempore Mardocempedi reliquerit. Ad haec periodum Callippicam yyy) correctiorem adhibuit, et eum latitudinem lunae variam, nodorum anticipationem, tum eccentricitatem motumque lunae circa apogaeum ſegniorem, ad perigaeum vero citatiorem animaduertit, Hypotheſes et tabulas motuum condidit, quibus *vtriusque ſideris curſus in ſexcentos annos praecinuit, menſes gentium, diesque et horas, ac ſitus locorum et viſus populorum* (Ptolem. Geograph. lib. 1. cap. 4.) *complexus, aeuo teſte, haud alio modo quam conſiliorum naturae particeps.* (Plin. II. 12. hiſt.) Nouam ſtellam et aliam, aeuo ſuo genitam, deprehendit: aduertit quoque praeter primi mobilis motum peculiari motu fixas ſtellas lente cieri verſus orientem ſuper polis eclipticae, annumque ſidereum a tropico diſcernit. Pro reliquis etiam planetis tabulas conſtructurus, ſi idoneas a Chaldaeis, Babyloniis, Aegyptiis Graecisque obtinuiſſet obſeruationes. Sic vt primus fere fuerit, notante Heuelio, qui limen oſtii tetigerit, et ſolidiora aſtronomiae iecerit fundamenta.

[Hipparchi vitam eiusque doctrinam et merita et aſtronomica plures V. D. expoſuerunt atque illuſtrarunt:

Io. Andr. Schmid in diſſ. de *Hipparcho*, Theone Alexandrino, et docta Hypatia. Ienae 1689. 4.

Bayle diction. voc. *Hipparque*, tom. II. pag. 770 ſq. *Weidler.* loco in nota citato.

Heilbronner

yyy) Confer Scaligerum II. de emendat. temporum pag. 108 ſq. Baylium in Lexico, vbi de Hipparcho. [*Weidler* in hiſtoria aſtronomiae, cap. VI. §. 14. (vbi multus eſt de Hipparcho,) pag. 142.]

Heilbronner in hiſtoria matheſeos. l. c. 11. §. 165. p. 283 — 286.

Montucla tom. I. pag. 268 — 275. in nota *b*. pag. 272. refutat Weidleri iudicium de Hipparchi ſententia de ſolis diametro.

La Lande Aſtronomie, tom. I. pag. 150 — 155. adde cl. *Mannert*. Geographie der Griechen und Römer, part. I. pag. 95. et *Prideaux* hiſt. V. T. tom. II. pag. 333 ſq.

Formaleoni in diſſertazione ſopra i fonti degli Errori nell'anticha Geografia del Mar nero, adiuncta vol. II. a pag. 163. operis: Storia filoſofica e politica della navigazione del Commercio e delle Colonie degli Antichi nel mar nero. Opera di *V. A. Formaleoni*, Venet. vol. I. 1788. vol. II. 1789. Hipparchum arguit non inertiae, ſed fraudis, dum Byzantii rationem vmbrae ſolſtitialis ad gnomonem = 41⅘ : 120, ex qua altitudo poli, (Polhöhe,) circiter 43 gradus ſequeretur, quum tamen altitudo illa ſit 41 grad. 1 minut., inueniſſe ſibi videbatur; Hipparchum vero eo laudem fuiſſe conſequutum, quod Chaldaeorum catalogum ſtellarum fixarum ſibi vindicaſſet; tum credidiſſe illum, ſe etiam pari ratione vti poſſe tabulis, quas Chaldaei pro minimis altitudinibus ſolis meridianis in variis orbis parallelis ſubduxiſſent; vnam illarum iuiſſe per Byzantium; Hipparchum vero mutaſſe minimam altitudinem tabulae meridianam additione duplicis obliquitatis Eclipticae in maximam; at tabulas fuiſſe aliquot mille ante annis ſubductas, quum obliquitas eclipticae fuiſſet 25° et 28″, eoque in maiorem rationum errorem incidiſſe, et admiſiſſe duorum graduum errorem, qui reperiatur in omnibus veterum geographicorum lemmatibus: ſed Formaleon. niti fabula incognitarum veterum tabularum, iudicat cenſor in ephem. litterar. Gottingenſ. ann. 1789. plag. 118. pag. 1186 ſqq. Ex arabica philoſophorum biblioth. *Caſiri* in bibl. arabico-hiſpana I. pag. 346. haec notat: „Hipparchus mathematicus abſolutus ac pernobilis, Chaldaeorum diſciplinis inſtitutus, in ſpeculandis aſtris diligens, adſiduusque: inſtrumenta inuenit plurima, quorum ope veras edidit obſeruationes aſtronomicas, ſidera ſollertius inueſtigauit, easque certis demonſtrauit argumentis. Claruit poſt Menthonem, (ſcr. Metonem,) et Euctemonem aſtronomos CCC. circiter annis. Illius fundamentis innixus Claud. Ptolemaeus ſuas in magna ſyntaxi obſeruationes digeſſit. Exſtat inter illius ſcripta liber de *ſiderum ſecretis*, vbi dynaſtiarum, gentium et genealogiarum notitia: qui quidem liber arabice conuerſus eſt, (cuius etiam meminit Abulpharagius pag. 67.) Eum autem, qui legerit, opus nouerit egregium, auctoremque operis magnum ſiderum contemplatorem etc." *Harl.*]

Scripta eius haec apud veteres celebrantur.

1) Περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀναγραφαὶ zzz), quas laudat et ſequitur Ptolemaeus [?] libro VII. ſyntax. Equidem ἔκθεσις ἀστερισμῶν ſiue *liber aſteriſmorum*, quem ſub Hipparchi nomine graece edidit *Petrus Victorius*, Florentiae 1567. fol. legitur fere ad verbum in *Ptolemaei* ſyntaxi VII. p. 172 ſq. atque ideo a Petauio praetermiſſus eſt in Vranologio aaaa); ſed ex Hipparchi obſeruationibus haud dubie a Ptolemaeo depromtus. Suidas quoque, [et Eudocia] inter Hipparchi ſcripta memorant, περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν συντάξεως καὶ τοῦ καταστηριγμοῦ (ſtatione) et εἰς τοὺς ἀρίστους (Voſſ. ἀστερισμούς). Seruius in I. Georgic. *Hipparchus ſcripſit*

zzz) *Hipparchus* lib. II. in Aratum pag. 127. memorat τὰς κατὰ μέρος τῶν ἀπλανῶν ἀποδείξεις.

aaaa) Conf. *Villoiſon*. Epiſtol. Vinarienſ. pag. 77 ſqq. *Harl.*

ſcripſit de ſignis, et commemorauit etiam, vnumquodque ſignum quot claras, quot ſecundae lucis, quot obſcuras ſtellas habeat. Plin. II. 26. (24.) *auſus rem etiam Deo improbam, annumerare poſteris ſtellas, ac ſidera ad nomen expungere.* Diodorum Tarſenſem περὶ τῆς Ἱππάρχου σφαίρας memorat Suidas.

2) Περὶ μεγεθῶν καὶ ἀποστημάτων, *de magnitudine et diſtantia ſolis et lunae.* Pappus Alex. VI. 38. Chalcidius pag. 181. *Hipparchus in eo opere, quod ſcribitur de ſeceſſibus atque interuallis ſolis et lunae, docet magnitudinem ſolis* 1880. *partibus potiorem eſſe, quam terram, terram vero demum* 27. *partibus potiorem eſſe, quam lunam.* Confer *Ieremiam Horoccium*, Anglum, in Hipparchi diagrammate contra Lansbergium illuſtrato, inter eius opuſcula, Londini 1673. 4. Nam *Io. Kepleri* quidem Hipparchus mstus, qui in Heneliana auctione Gedani venditus eſt, lucem hactenus non vidit. Editionem eius in ſe recepit Mich. Gottlieb Hanſchius, cuius epiſtola de hoc opere Lipſiae prodiit ann. 1709. qua argumentum eius exponit. vid. Acta eruditor. 1709. pag. 141 ſq.

3) *De duodecim ſignorum adſcenſione. Pappus* IV. 59. et videtur reſpicere Ptolemaeus, Hipparchum laudans libro de adparentiis inerrantium et lib. I. Geograph. cap. 4. vbi ait, eum paucarum ciuitatum ἐξάρματα τοῦ βορείου πόλου ſiue eleuationes poli borealis et οἰκήσεις ſiue habitationes iisdem ſubiectas parallelis tradidiſſe, niſi quod potius fecit in opere, quo examinauerat Eratoſthenis geographiam, de quo infra nr. 9.

4) Περὶ τῆς κατὰ πλάτος μηνιαίας τῆς σελήνης κινήσεως. Suid. et Eudocia. Chalcidius in Timaeum Platonis pag. 177. *Luna, vt obſeruat Hipparchus, decem vtrinque momentis deuia* (in ſignifero) *reperitur.*

5) Περὶ μηνιαίου χρόνου. *Galenus* III. περὶ κρισίμων ἡμερῶν tom. III. Opp. pag. 445. ὅτι δὲ ὁ μηνιαῖος χρόνος οὐ τελέως τριάκοντα ἐστὶν ἡμερῶν, ἀλλ' ἥμισύ πως καὶ τούτῳ προσδεῖ μιᾶς ἡμέρας, Ἱππάρχῳ μὲν ἀποδέδεικται δι' ἑνὸς ὅλου βιβλίου.

6) Περὶ ἐνιαυσίου μεγέθους. *Ptolemaeus* VII. 2. pag. 167. magnae ſyntax.

7) Περὶ τῆς μεταπτώσεως τῶν τροπικῶν καὶ ἰσημερινῶν σημείων. *De mutatione punctorum ſolſtitialium et aequinoctialium* liber. *Ptolem.* III. 2. magnae ſyntax. p. 60.

8) Τῶν Ἀράτου [bbbb]) καὶ Εὐδόξου φαινομένων, ἐξηγήσεων βιβλία γ'. *Enarrationum ad Arati et Eudoxi Phaenomena libri III.* quos auctor dicauit [?] *Aeſchrioni* [cccc]), etiamnum exſtant,

bbbb) Itaque, quod in ſcholiis ad *Arati* dioſem. v. 22 legitur οἱ πρὸ Ἀράτου Εὔδοξός τε καὶ Ἵππαρχος, nomen *Hipparchi* delendum eſt, quum poſt Aratum ſcripſerit Hipparchus.

cccc) *Aeſchrionem* ἐν τοῖς ἐφημερίσιν laudat *Tzetzes* VIII. hiſt. 198. deinde addit, eum genere fuiſſe Mitylenaeum, qui ἔπη, et ἰάμβους et alia multa ſcripſerit. Meminit et Suidas [atque Eudocia pag. 70. prouocans ad Nicandrum, Alexandrinum, ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν,] Aeſchrionis, Mytilenaei, ἐποποιοῦ, quem Ariſtotelis diſcipulum atque Alexandri M. in itinere comitem fuiſſe adfirmat. Sed hic antiquior eſt, quam vt ei Hipparchus librum ſuum inſcribere potuerit: Antiquior quoque fuit, a quo tribus Aeſchrionia apud Samios, (*Herodot.* III. 26.) et *Aeſchrion*, Lyſaniae pater, apud *Laertium* VI. 23. ſi Lyſanias iſte intelligatur Cyrenaeus, Eratoſthenis praeceptor, vt viſum Ionſio pag. 123. Nec minus *Aeſchrion*, Agathoclis dux in Africa ab Hannone caeſus Olymp. CXVIII. 3. teſte *Diodoro Sic.* XX. p. 764. quem cum ſuperiore eumdem male, vt exiſtimo, idem Ionſius ſuſpicatur. Fuit et *Aeſchrion*, Samius, ἰαμβοποιός, Athenaeo laudatus, auctor forte ἐφεσίδος,

exſtant, [e. g. in cod. CXXV. Vindobon. apud *Lambec.* comment. de bibl. caeſar. VII. p. 485 ſq.] et graece primum editi ſunt a *Petro Victorio* dddd) e bibliotheca Coſmi, Medici, Florentinorum ac Senenſium ducis eeee), Florentiae 1567. fol. tum graece et latine cum *Dionyſii Petauii* ffff) verſione, [¶] qui cum cod. bibl. regiae Pariſ. contulit, Pariſ. 1630. fol. in *Vranologio,*

ἐφετίδος, cuius librum ſeptimum citat *Tzetzes* ad Lycophronem v. 688. *Aeſchrionem* quoque, neſcio quem, citat *Plinius* Hiſt. Nat. atque inter ſcriptores rei ruſticae Columella et Varro. Alius fuit, et iunior haud dubie, *Aeſchrion*, Pergamenus, Empiricus, Galeni praeceptor, quem laudat XI. de ſimplic. tom. II. pag. 148. edit. Baſil. et Oribaſius III. Synopſ. at eum ſuperiore eumdem eſſe, itidem male tradit doctiſſimus Ionſius II. 2. 5. pag. 147. Dornii.

dddd) *Petrus Victorius* poſt Hipparchi libros, et, (de qua paullo ante dixi,) ἔκθεσιν ἀστερισμῶν, in eodem volumine graece edidit Achillis Tatii Iſagogen in Arati Phaenomena, ex eius libro περὶ τοῦ παντὸς, et de genere Arati atque vita commentatiunculam neſcio, cuius ſcriptoris, tum aliam quamdam Iſagogen in Aratum, quam itidem ex Achille Tatio mutuatam alia exhibebant ſcholia: denique in eadem Arati phaenomena diſſertationem, quae incipit: τὴν μὲν δόξαν τῶν Φαινομένων, et Eratoſtheni vel Hipparcho in diuerſis codicibus tribuitur, ſed Petauio iudice eumdem Achillem auctorem habet. Claudit librum catalogus eorum, qui in Aratum ſcripſerunt, ſed in hoc multos commemorari, qui aſtronomica tantum vtcunque attigerunt, licet de Arato illuſtrando nunquam cogitauerint, oſtendi infra, vbi de illo poeta dicendi ſuit locus.

eeee) Ἱππάρχου Βιθυνοῦ τῶν Ἀράτου καὶ Εὐδόξου Φαινομένων ἐξηγήσεων, βιβλία γ'. Τοῦ αὐτοῦ Ἀστερισμοί. Ἀχιλλέως Τατίου προλεγόμενα εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα. Ἀράτου βίος, καὶ σχόλια παλαιῶν τινῶν εἰς τὸ αὐτοῦ ποίημα. Florentiae, in officina Iuntarum, Bernardi filiorum, 1567. fol. conf. *Villoiſon* epiſt. Vinar. pag. 73 ſq. de exemplo, quod in biblioth. Vinarienſi adſeruatur, et cui Ioſephus Scaliger margini adſcripſerat emendationes, quas Villoiſon. pag. 75 ſqq. euulgauit, editione Petauii in Ouranologio collata. „Scaliger, ait Villoiſon, in praefatione monet, a ſe Hipparchum multis in locis emendatum fuiſſe, non ex coniectura tantum, quae, inquit, vbi opus fuit, ad marginem adſcripta eſt: ſed etiam ex antiquo bibliothecae regiae libro, quo praeeunte, quidquid ſecus atque in Florentina editione, in ſua legitur, conformatum eſſe docet.“ Futuro igitur Hipparchi et reliquorum, qui in illa Victorii editione continentur, auctorum editori grata erit Villoiſonii cura atque diligentia. Illud Scaligeri exemplar e biblioth. Heinſii tranſierat in bibliothecam *Conr. Sam. Schurzfleiſchii*, qui quidem rogatus a Graevio notas illas transmittere noluit, quod audaciores, minus ſubtiles et indignas tanti viri honore iudicaret, (vid. eius epiſtolas arcanas, tom. II. pag. 161.) denique venit in biblioth. Ducalem Vinarienſem. *Harl.*

ffff) *Dionyſius Petauius* vniuerſa, quae a Victorio edita iam dixi, recenſuit in *Vranologio* ſuo ſiue adpendice ad opus de doctrina temporum, latinaque verſione donauit, ac praeterea addidit 1) *Gemini*, de quo mox dicam, Iſagogen cum verſione *Edonis Hilderici*. 2) *Ptolemaeum* de adparentiis et ſignificationibus inerrantium, 3) Calendarium Romanum duplex, vnum a Petauio collectum ex Ouidii faſtis, Columella IX. 2. Plinio XVIII. 26—30. (conf. *Ricciolum* VI. 22. Almageſti, vbi de ortu et occaſu ſiderum.) Alterum circa A. C. 325. compoſitum temporibus Conſtantini M. et a *Ioh. Georgio Herwarto ab Hohenburg* pridem editum. 4) *Theodorum Gazam* de menſibus, cum verſione *Ioh. Perelli.* 5) Computum eccleſiaſticum *S. Maximi*, monachi et martyris, qui A. 31. imp. Heraclii (Chriſti 641.) ſcripſit, et quem graece ediderat notisque illuſtrauerat *Scaliger* VII. emendat. temporum p. 736 ſq. 6) *Iſaaci Argyri*, monachi, circa A. C. 1372. qui Oenaeotae Andronico ſuum dedicauit, editum pridem ex parte latine a *Ioſ. Scaligero* IV. emendat. temporum pag. 327 ſq. edit. ſecundae et ad calcem canonis Hippolyti pag. 25 ſq. Lugd. Bat. 1595. 4. tum integrum e cod. mſto Palatino graece cum verſione et notis a *Iacobo Chriſtmanno*, Heidelbergae 1611. 4. et a Petauio, neſcio quare, ſine epilogo recuſum: 7) Computum alterum, quem eidem Iſaaco tribuit Petauius in lucem protractum e bibliotheca regis Chriſtianiſſimi: (aliud Iſaaci Argyri MS. Lambec. comment. VII. pag. 230. [Iſ. Argyri ad Andronicum; qui petierat methodos rationales ſolarium et lunarium circulorum, et eorum, quae nos conſequuntur, tres codd. mſt. in

gio, quod récuſum eſt Amſtelodami, (licet titulus Antwerpiam referat,) apud Georgium Gallet, 1703. fol. In hoc opere Hipparchus *Eudoxi*, et, qui Eudoxum in omnibus fere eſt ſequutus, *Arati*, et *Attali*, Rhodii, grammatici, qui in Aratum commentaria ediderat, errores caſtigat, quos in doctrina ἀπλανῶν admiſerunt circa culminationes, coortus ac cooccaſus aſtrorum. Hipparchus viciſſim a Petauio reprehenditur. vid. pag. 105. Contra Attalum defenditur Aratus ab Hipparcho, pag. 108. 110. 125. At praeter Attalum, Aratum et Eudoxi Φαινόμενα et Ἔνοπτρον citantur ab Hipparcho *Philippus* pag. 101. *Pytheas*, Maſſilienſis, pag. 101. *Fabric.* Multa tamen Hipparchus ex Eudoxi opp. deperditis depromſiſſe quoque dicitur. *Harl.*

9) Πρὸς τὸν Ἐρατοσθένη καὶ τὰ ἐν τῇ Γεωγραφίᾳ αὐτοῦ λεχθέντα. *Aduerſus Eratoſthenis geographiam.* Meminit *Strabo* et laudat lib. I. pag. 7. At lib. II. p. 79. atque aliis locis reprehendit tamquam iniquiorem ac ſeuerum nimis Eratoſthenis aduerſarium. Plin. II. 108. hiſt. *Hipparchus et in coarguendo Eratoſthene et in reliqua omni diligentia mirus* etc. In plures libros diſtinctum fuit hoc opus: nam liber ſecundus ab eodem Strabone citatur lib. II. pag. 69.

10) Βιβλίον *Hipparchi* περὶ τῶν διὰ βάρους κάτω φερομένων citatur a *Simplicio* I. de coelo pag. 61. *b.*

Scripſiſſe etiam arithmeticam, colligas e *Plutarcho* de Stoicorum repugnantiis pag. 1047. *Fabric.* — Weidler. pag. 144. addo, inquit, his, quod *Achilles Tatius* ad Aratum cap. 19. p. 139. commemoret, Hipparchum de *eclipſibus ſolis* ſecundum ſeptem climata ſcripſiſſe.

Codd. graecos Hipparchi msſtos paucis memorauit *Heilbronner:* in bibl. medicea *Florentiae*, enarrationum in Arati et Eudoxi phaenomena libri III. item Expoſitio aſteriſmi ſecundum ſeptentrionale hemiſphaerium, et expoſitio aſteriſmi ſecundum meridionale hemiſphaer. (excerpta ex Claudii Ptolemaei magnae conſtructionis libro VII. et VIII. quae P. Victorius perperam Hipparcho tribuit, adde *Lambecii* comm. de bibl. caeſarea Vindobon. tom. VII. pag. 486. et 487.) et excerpta ex *Achille* ad introductionem in Arati phaenomena et e tertio ſermone *Hipparchi* in Arati et Eudoxi phaenomena. (pag. 552. plura de his vide in Bandinii catal. MSS. graec. tom. II. pag. 64. et 67.) — in biblioth. *Pariſ.* in Arati phaenomena, (pag. 574.) — inter msſt. gr. de *Meſme*, Ariſtarchus et *Hipparchus*, (pag. 584. ſecundum catalogum MSSt. bibl. Pariſ. regiae, *Hipparchi* commentarii in Arati et Eudoxi phaenom. ſunt in codd. MMCCCLXXIX. MMCCCLXXXI. MMCCCLXXXVI. et de duodecim zodiaci ſignis

in bibl. medic. vid. Heilbronner pag. 550. 551. 552.] 8) *S. Andreae*, Hieroſolymitani, epiſcopi Cretenſis, Methodum inueſtigandi Cycli ſolaris et lunaris, Paſchatisque: cum verſione Petauii. 9) Anonymi fragmentum de Paſchate, graece, in quo *Petri Alexandrini* (circa A. C. 300.) fragmentum de Paſchate, *quod Hebraei vsque ad euerſionem Hieroſolymae conſtanter die decimo quarto menſis primi Paſcha celebrauerint*, et aliud *Hippolyti, Portuenſis*, (circa A. C. 220.) itemque *Apolinaris*, epiſcopi *Hierapolitani* (circa A. C. 170.) *quod Chriſtus, antequam pateretur, non comederit Paſcha typicum*, quae poſtea *du Freſnius* cum Chronico Paſchali edidit, pluraque huius argumenti adiunxit Pariſ. 1688. fol. Adiunxit et Petauius notas ad Geminum et Hipparchum, itemque octo libros diſſertationum, quorum octauo, Maximi praecipue atque Iſaaci Argyri computi illuſtrantur. Inſerit quoque pag. 421. edit. Pariſ. (Amſt. pag. 210.) Aetii parapegma ſiue caput 163. ex libro III. tetrabibli 1. quod eſt περὶ ἐπισημασιῶν ἀστέρων.

ſignis in cod. MMCCCCXXVI.) — in bibl. *Bodleiana*, *Hipp.* in Arati et Eudoxi phaenomena, (pag. 612. et 618. vbi quoque Aſteriſmorum cod.) *Hipparch.* de curſu ſiderum. (pag. 614.) — His addantur codd. *Hipparchi* de duodecim ſignis zodiaci in bibl. *Veneta* D. Marci, teſte Catalogo p. 143. — in bibl. *Leidenſi*, excerpta aſtrologica ex *Hipparcho* et aliis, quae ex iis latine collegit, ſuaque manu ſcripſit Ioſ. Scaliger. vid. Catal. illius bibl. pag. 335. nr. 42. — in ſcholio graeco a *Montfaucon.* in bibl. *Coiſlin.* pag. 611. publicato citatur Hipparchi ſententia. — in bibl. regia *Taurinenſi* (catal. pag. 170.) cod. LXXIII. *Hipp.* enarrationum ad Arati et Eudoxi phaenomena libri III. — in bibl. *Monac. Bauar.* in Arati et Eudoxi phaenomena, cum *Iſaaco Argyro* de ſolaribus et lunaribus orbibus, aliisque. (catal. pag. 67. cod. CLXXIII.) *Harl.*

Praeter noſtrum qui laudatur et a *Vitruuio* IX. 7. *M. Antonino* VI. 47. etc. fuere et alii Hipparchi, vt 1) *Hipparchus*, Pythagoricus, de quo dixi lib. II. cap. 13. 2) *Hipparchus*, Syrus, Gadatae pater, qui ſub Cyro maiore vixit. *Apoſtol.* prouerb. XX. 18. 3) *Hipparchus*, Piſiſtrati F. Athenis ab Harmodio et Ariſtogitone interfectus Olymp. LXVI. 4. 4) *Hipparchus*, Colargenſis, Charmi F. Piſiſtrati cognatus, qui primus Oſtraciſmum teſte *Plutarcho* in Nicia pag. 531. et Suida ſubiit. Confer Meurſii librum de Piſiſtrato p. 56. 5) *Hipparchus*, quem colloquentem in dialogo cognomine inducit Plato. 6) *Hipparchus*, veteris comoediae poeta, de quo dixi lib. II. cap. 22. Suidas male eum ait ſcripſiſſe περὶ γάμων: nam de nuptiis deorum ſcripſerat alter Hipparchus, Stagirita, de quo ſtatim dicam. 7) *Hipparchus*, hiſtrio, cuius meminit Demoſthenes. 8) *Hipparchus*, Eretriae tyrannus. Suid. 9) *Hipparchus*, Stagirita, Ariſtotelis γνώριμος et cognatus, quem Suidas et Eudocia aiunt, ſcripſiſſe τί ἄῤῥεν καὶ θῆλυ παρὰ θεοῖς, καὶ τίς ὁ γάμος; [?] idem forte de quo in teſtamento Theophraſti mentio apud Laert. V. 51. et 55. 10) *Hipparchus*, dux Athenienſium tempore Demetrii (Phalerei) Polyaen. V. 17. 1. 11) *Hipparchus*, de quo apud *Suetonium* in Veſpaſiano cap. 13. *quid ad Caeſarem, ſi Hipparchus HS. millies habet?* 12) *Hipparchus*, qui contra Chryſippum ſcripſit teſte *Plutarcho* VIII. 9. ſympoſ. 13) *Hipparchus* auctor Ἰλιάδος Αἰγυπτιακῆς carmine heroico, cuius meminit *Athenaeus* lib. III. pag. 101. et IX. 303. 14) *Hipparchus*, Theophili filius, libertus Antonii, *Plutarch.* in vita Antonii pag. 947. 950. *Plin.* H. N. XXXV. 18. — 15) *Hipparchus*, Theſſalus Hypatenſis auarus, apud *Lucianum* in aſino pag. 77 ſq. Apud *Nemeſium* vero pag. 55. pro *Hipparcho*, Metapontino, *Hippaſi* nomen reponendum. Viciſſim apud *Iamblichum* de diſciplina Pythagorica libro III. in verſione Scutellii pag. 64. pro *Hippaſo* legendum *Hipparchus*, e Clementis V. Strom. pag. 575.

XX. Poſt Hipparchum GEMINVS, (Γεμῖνος Proclo.) commemorandus, qui in inſula *Rhodo* ſcripſiſſe ſe teſtatur (cap. 1. etc.) annis CXX. poſt Iſidis feſtum, hiberno ſolſtitio celebratum, (cap. 6.) quod accidiſſe Petauio gggg) videtur Olymp. CXLV. 4. vnde concludit, Geminum ſcripſiſſe Olymp. CLXXV. 4. ante Chriſtum LXXVII. *Guilelmo* autem *Bonjour*, Toloſano, eorumdem Iſiacorum ſacrorum tempus aliter computanti, antiquior videtur, et referendus ad Olymp. CLX. 4. ante Chriſtum CXXXVII. in diſſertatione de nomine Ioſephi a Pharaone impoſito, Rom. 1696. hhhh) Hipparcho etiam maiorem ſiue antiquiorem eſſe non dubitat

gggg) In Vranologio et II. 6. de doctrina temporum. hhhh) Vid. Acta eruditor. 1697. p. 9 ſq.

Digitized by Google

bitat *Edm. Halleius* praef. ad Apollonium, Pergaeum. Verum aliud plane conſtare videtur e *Simplicio* in II. Phyſic. pag. 64. *b.* qui locum profert ex *Gemini* epitome [iiii]) τῶν Ποσειδωνίυ μετεωρολογικῶν. Iam Poſidonium hunc Cicero Rhodi audiuit; antiquior igitur Hipparcho eſſe non potuit, nedum aetate eum anteceſſerit Geminus, qui Poſidonii librum in compendium miſit. Citatur Geminus etiam ab Alexandro Aphrodiſeo ad III. meteorolog. pag. 118. οἱ δὲ περὶ Γέμινον καὶ Αἴλιον. *Fabric.* [Montucla tom. I. pag. 276. eadem verſione Simplicii, a Fabricio in nota culpata, deceptus fuiſſe videtur. Quando autem pronuntiat, *Hipparchum* a *Gemino* nusquam excitari, ideoque *Geminum Hipparcho* antiquiorem videri, plane falſus eſt, quandoquidem Geminus ter vno capite 2. p. 8. Vranolog. Petauiani, *Hipparchi* meminit; vti monuit *Saxius* in Onomaſtico I. pag. 147. vbi de aetate Gemini diſſerens, „*Geminus* ait, Rhodius, aſtrologus, aequalis, vt videtur, *Poſidonii*, ortu *Apameenſis*, Syri, habitatione Rhodii, ſed iam ſenis, vt reor: (cuius *Poſidonii* imago petatur a *Gronouio*, theſ. antiqq. graecar. vol. III. tab. ff.) Si enim *Geminus τὰ μετεωρολογικὰ* Poſidonii in epitomen redegit ſecundum *Simplicium*, in Ὑπομνήματι ad Ariſtotelis Phyſica, (vid. indicem ſcriptorum a Simplicio laudatorum apud Fabr. lib. V. B. Gr. cap. 29. pag. 628. vol. VIII.) *Poſidonius* autem, tamquam diſcipulus et ſucceſſor *Panaetii* ab a. inde V. C. 650. circiter, quo cenſetur Panaetius obiiſſe, ſec. *Io. Ionſii* de ſcriptor. hiſt. philoſ. lib. II. cap. XIII. pag. 219. calculum, philoſophiam Rhodi docuit, ſequitur, vt circa A. M. 3937. Olymp. CLXXVIII. 3. ante C. N. 66. V. C. 686. *Poſidonius* iam prouectioris aetatis fuerit, quum a Pompeio et Cicerone audiretur; neque opus ſit, *Geminum* ab aetate Poſidonii, adeoque Pompeii et Ciceronis diuellere, aut duo *Geminos* comminiſci. *Geminus* enim, iuuenis, librum *Poſidonii*, ſenis, in compendium mittere poterat." Hactenus cl. *Saxius.* adde *Weidlerum* p. 144 ſqq. et *Heilbronner* p. 286 ſq. qui de *Gemini* aetate, ſcriptis, meritisque et decretis mathematicis agunt. *Harl.*] Exſtat *Gemini* libellus inſignis εἰσαγωγὴ εἰς τὰ φαινόμενα [kkkk]) ſiue *elementa Aſtronomiae*, quae primum graece cum verſione ſua edidit atque electori Saxoniae Chriſtiano dicauit *Edo Hildericus.* Altdorf. 1590. 8. [llll]) et ſub nouo titulo, Lugd. Bat. 1603. 8. et cum eadem verſione et Petauii notis Vranologio Petauiano, Pariſ. 1630. et Amſtelod. 1703. fol. Vſus eſt Petauius MSto codice eximio, licet recenti, et variis praeterea lectionibus, quas ex Oxonienſi codice adnotauerat Henricus Briggius, Logarithmicae Nepperianae illuſtratione celeber. Laudat Geminus

Aratum cap. 4. 5. 6. 11. 14.

Ariſtotelem cap. 14.

Boethum, philoſophum, ἐν τετάρτῳ βιβλίῳ τῆς Ἀράτυ ἐξηγήσεως cap. 14.

Chaldaeos

iiii) Perperam *Ionſius* pag. 200. Poſidonius e Gemino quaedam apud Simplicium, ait. Decepit Ionſium latinus Simplicii interpres, qui verba: ὅτω μὲν ἂν καὶ ὁ Γέμινος, ἤτοι ὁ παρὰ τῷ Γεμίνῳ Ποσειδώνιος ita vertit: *Haec igitur Geminus ſiue Poſidonius, qui haec a Gemino accipiens* etc. verum vertenda erant ſic: *Haec Geminus, ſiue apud Geminum Poſidonius.*

kkkk) Hinc inter Arati interpretes refertur Geminus in catalogo graeco eorum, qui in Aratum ſcripſerunt, de quo vide infra in Arato.

llll) Conf. *Lambecii* comment. de bibl. Caeſar. VII. pag. 13 ſq. edit. Kollarii, praecipue notam, de hac editione. Weidler pag. 379. *Harl.*

Chaldaeos cap. 1.

Cleanthem, ſtoicum. cap. 13. [?]

Cratetem, grammaticum, Homeri interpretem, cap. 5. 13.

Dicaearchum (libro de montibus) cap. 14.

Eratoſthenis ὑπόμνημα περὶ ὀκταετηρίδος cap. 6.

Eudoxum cap. 6. 14.

Heſiodum cap. 14.

Homerum cap. 5. 13. 14.

Polybii librum περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως cap. 13.

Pytheam, Maſſilienſem, ἐν τοῖς περὶ τȣ͂ ὠκεανȣ͂ cap. 5.

Pythagoricos, quos ait πρώτȣς προσεληλυθέναι ταῖς τοιαύταις ζητήσεσιν cap. 1.

Capite poſtremo decimo ſexto exhibet Geminus tempora ſignorum, in quibus vnumquodque ſol peragrat, et ſingulorum ἐπισημασίας, ex obſeruationibus tum propriis, tum *Callippi*, *Democriti*, *Doſithei*, Aegyptii, *Euctemonis*, *Eudoxi ac Metonis*.

Iſagogicum Aſtrologiae, *Ptolemaei* nomine editum, et ex Arabico ab Abrahamo de Balmes conuerſum, *Vſſerius* cap. VI. de Macedonum et Aſianorum anno ſolari, non aliud eſſe notat, ac Gemini Iſagogen in Phaenomena, *cuius*, inquit, *editionem ex codice, quem Viennae a Ioh. Sambuco Sauilius noſter nactus eſt, expreſſam non ſolum cum Arabico iſto Iſagogico, ſed etiam cum alio MSto graeco et Vaticani exemplaris διττογραφίαις, ab eodem praeſtantiſſimo viro acceptis, diligenter contulimus, quod ideo monendum duximus, ne quis erratum putaret, ſi quid a libro edito varians in noſtra Ephemeride deprehenderet.* Exſtat et *Gemini* liber MS. Oxoniae inter codices Baroccianos Sauilianosque ac Vindobonae in bibliotheca Caeſarea teſte Lambecio VII. pag. 6. [p. 13 ſqq. edit. Kollarii. Codd. alios refert *Heilbronner*; in biblioth. Ambroſiana *Mediolanenſi*, Gemini phaenomena, bis, (pag. 562) in bibl. *Pariſina*, *Gemini*, Anthemii, Pappi opera. (p. 571.) — in bibl. *Bodleiana*, Geminus de adparentiis, (pag. 617.) et collatus cum cod. msto. (p. 620.) — add. in bibl. regia *Matritenſi*, teſte Iriarto, cat. MSS. gr. pag. 295. cod. LXXX. *Gemini* iſagoge in phaenomena. — in bibl. eadem occurrit *Gemini*, neſcio cuius, ἀμαθής· ἢ παρ' ἑαυτῷ γραμματικὸς, *indoctus ſiue intra ſe grammaticus*, quem libellum vetuſtum *Iriarte* pag. 388 ſqq. primus euulgauit. — in bibl. *Veneta* D. Marci, teſte catal. pag. 149. — in bibl. Medicea, *Florent.* exceptum ex Gemini ſcriptis de *exeligmo*, ſeu *euolutione*, quod *Bardin.* in catal. codd. gr. tom. II. pag. 18. nr. 6. ſuſpicatur deſumtum eſſe ex Gemini elementis aſtronomiae. — in bibl. regia *Taurinenſi* cod. LXXIV. in catalogo pag. 170. *Harl.*] — *Gemini* librum ſextum praeceptionum mathematicarum laudat *Eutocius* in limine commentarii ad Apollonii conica: *Gemini*, mathematici, librum de mathematicarum diſciplinarum ordine *Pappus* libr. VIII. pag. 448. In Procli libro de ſphaera, pleraque e Gemino petita ſunt. Decies amplius Geminum laudat Proclus ad Euclidem, geometricum aliquod, vt videtur, illius ſcriptum reſpiciens. *Ioſephum* autem *Blancanum* fugit ratio, qui p. 52. chronologiae mathematicorum, praeceptorem Procli, Lycii, Geminum hunc fuiſſe ſcribit. Viderint et alii de catalogo Barocciano, in quo geometrica

Gemini ſcripta memorari ait *Voſſius* pag. 57. de ſcientiis mathematicis. Nam in catalogis MStorum Angliae et Hiberniae, qui Oxon. 1697. fol. lucem viderunt, nullam eorum mentionem reperio. Dicitur autem, vt idem *Voſſius* pag. 329. e Blancano ait, opus condidiſſe, (quod aiunt exſtare in bibl. Vaticana, Iournal. liter. tom. 18. pag. 27.) de ortu (compoſitione) linearum ſpiralium, conchoidarum, ciſſoidarum, et earum affectionibus, et de ordine mathematicarum (diſciplinarum.) Fuit et alius *Geminus*, Tyrius, cuius Oirocriticon libros tres memorat *Artemidorus* II. 49. *Fabric.* — Alius *Geminus*, phyſicus, apud *Iriartum* in catalogo codd. MSS. graec. biblioth. regiae Matritenſis: *Γεμίνȣ οἶμαι πρὸς τὸν Καίσαρα ἢ ὑπὲρ πρασίνων*, *Gemini, vt puto, ad Caeſarem, nempe de praſinis*, i. e. viridi colore praeditis, cuius opuſculi nullam mentionem in MSStorum bibliothecis, catalogis et indicibus reperit Iriarte, et quod hic pag. 429 — 431. vt ineditum et maxime rarum, primus publicavit. Incipit: *Χρωμάτων περὶ καὶ Φύσεως αὐτῶν καὶ γενέσεως πολλοὶ πολλάκις, σοφώτατε Καῖσαρ, ἐπραγματεύσαντο* etc. *Harl.*

XXI. Aſtronomiam ſcriptis quoque illuſtrarunt POSIDONIVS, [ſ] de quo [ſupra in vol. III. pag. 572 ſqq.] in Stoicis dixi mmmm), et ARETAS, Dyrrhachinus, laudatus *Cenſorino* cap. XVIII. et XXI. tum CHARIMANDER, e cuius libro de Cometis nonnihil profert *Seneca* VII. 5. nat. quaeſt. DIO item Neapolites, cuius mentio apud *Auguſtinum* XX. 8. de ciu. dei, atque vt videtur, apud *Cenſorinum* cap. XVIII. qui cap. XIX. meminit et APHRODISII cuiusdam, ſiue, vt alii codices, APLYRODII, vel, quod Modius praefert, [Lindenbrog. autem in nota pag. 101. edit. Hauerkamp. haud probat,] ALPHRODII. His addes SOSIGENEM nnnn), Aegyptium, ſecta Peripateticum, qui in libros Ariſtotelis de coelo commentatus eſt, teſte *Simplicio* in lib. II. comment. 46. et a Iulio Caeſare oooo) adhibitus ad anni emendationem, de quo *Plinius* XVIII. 25. *et Soſigenes ipſe trinis commentationibus, quamquam diligentior eſſet ceteris, non ceſſauit tamen, addubitare ipſe ſemet corrigendo.* Ex eodem aliquid de Mercurii periodo adfert *Plinius* II. 8. H. N. *Soſigenem*, Alexandri (Aegaei) *διδάσκαλον ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ὄψεως* laudat *Themiſtius* in lib. II. de anima pag. 79. *Proclo* in hypotypoſi aſtronom. poſitionum pag. 45. laudatur *Σωσιγένης ὁ Περιπατητικὸς ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀνελιττουσῶν de reuolutionibus.* ANDROMACHVM, Cretenſem, quem theoricas Planetarum primum in vulgus edidiſſe aiunt, Neronis, imp. archiatrum, de quo infra lib. VI. in Medicis. HERACLIDEM aſtrologumenon ſcriptorem memorat *Diog. Laert.* V. vlt. AGRIPPAM denique, qui obſeruationes aſtronomicas inſtituit anno duodecimo Domitiani, imp. (Chriſti XCII.) teſte Ptolemaeo VII. 3. magnae Syntax.

mmmm) Adde *Weidler* pag. 148 ſqq. *Heilbronner* pag. 279 ſqq. *Burigny* de vita et ſcriptis Poſidonii, in Memoir. de l'acad. des Inſcr. tom. 29. pag. 177 ſqq. *La Lande* I. pag. 153 ſq. *Harl.*

nnnn) Alius *Soſigenes*, archon Athenis Olymp. CIX. 3. et *Soſigenes*, praefectus phoeniciae claſſis ſub Eumene. *Polyaen.* IV. 6. 9. *Soſigenes*, Demetrii Poliorcetae amicus. *Plutarch.* Demetrio pag. 913.

oooo) De illa anni emendatione *Dio Caſſ.* lib. 43. *) *Solinus* cap. 3. *Cenſorinus* cap. 8. *Plutarch.* Caeſare, et *Macrobius* I. Saturn. cap 14. qui *Flauium* ſcribam adnotaſſe dies ſingulos Caeſarique retuliſſe commemorat. *Fabric.* conf. *I. Theoph. Segeri* diſp. annus romanus, Lipſiae 1759. 4. pag. 43 ſqq. et in Segeri opuſculis, a Kluebero editis. *Harl.*

*) Cap. 26. [pag. 359. edit. Reimari, vbi vid. notam pag. 360. et in nota 136. de Soſigene copioſe agitur. *Harl.*]

Syntax. pag. 170. Mentio huius Agrippae etiam in Procli hypotypoſi, perinde vt Menelai ac Timocharidis, de quibus ſupra.

Verum miſſis hiſce, quorum ſcripta perierunt, pergimus ad THEONEM, Smyrnaeum, cuius nomen perſtrinxit leuiter Suidas, [ex eoque Eudocia pag. 229.] Θέων, Σμυρναῖος, φιλόσοφος. *Adſirmare vero auſim*, inquit *Iſmael Bullialdus*, vir doctiſſimus, *eum eſſe, quem lib. I. in Timaeum vocat Proclus* Theonem, Platonicum, *quique de Solonis et Platonis genealogia quaedam ſcripſerat. Ipſumque Claudio Ptolemaeo* [pppp]) *antiquiorem eſſe putarem. Veriſimile eſt enim, ſi poſterior Ptolemaeo floruiſſet, non omiſſurum fuiſſe illius viri ſummi in mathematicis authoritatem, idque praeſertim, quando in muſicis Ariſtoxenum reprehendit, eosdemque in eo errores circa toni diuiſionem ac Ptolemaeus detegit. Thraſyllo vero, quem citat, poſteriorem eſſe, nemo ſanae mentis dubitauerit. Medium itaque floruiſſe Theonem concludere poſſumus, videlicet inter Tiberii Caeſaris aetatem, cui inter familiares adfuit Thraſyllus, et tempora Antonini Pii, quo imperante claruit Ptolemaeus, inter annum videlicet Aerae Chriſtianae XX. et CXL. Et citra erroris ſuſpicionem adfirmare licet, eum eſſe, cuius obſeruationes caeleſtes ſtellarum* [P] *Mercurii et Veneris exſtant apud Claudium Ptolemaeum, qui illum* Theonem mathematicum *vocat lib. IX. Mathematicae Syntaxeos cap. 9. et lib. X. cap. 1. Quem etiam Theon, Alexandrinus, Ptolemaei commentator, appellat* Θέωνα παλαιόν. *Valde etiam mihi probabile videtur, Theonem illum, quem Plutarchus libello de facie in orbe lunae induxit, de maculis illis multa docte diſſerentem,* (fortaſſe et Theonem, cuius meminit libello de Ei apud Delphos pag. 386.) *eſſe Smyrnaeum noſtrum, quippe in mathematicis eximie eruditum fuiſſe conſtat, et in tempora, ſupra nobis memorata, incidit, Plutarcho coaetaneus, imperantibus Traiano, et eius ſucceſſore Hadriano, Auguſtis.* Scripſit *de quatuor mathematicis diſciplinis compendium in Platonis libros* [qqqq]), vt titulum libri profert *Beſſarion* lib. I. contra calumniatorem Platonis cap. VIII. et *Theo* ipſe pag. 183. ἡμῖν δὲ ἐξαρκεῖ κατὰ τὸν πυθαγορικὸν λόγον συνόψεως ἕνεκα τῶν μαθηματικῶν τυπωδῶς αὐτὰ ἠθροισμένα καὶ ἐπιτομικῶς. ſiue, vt in MStis codicibus inſcribitur: περὶ τῶν κατὰ μαθηματικὴν χρησίμων εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος ἀνάγνωσιν, *de iis, quae in mathematicis ad Platonis lectionem vtilia ſunt.* Nam vt pag. 177. recte ait, ἀναγκαιοτάτη εἰς τὰ Πλατωνικὰ ἡ τούτων θεωρία. Adde pag. 184. et pag. 188. In his ſingulatim egit de geometria, arithmetica, muſica, et aſtronomia, ac denique ſubiunxit tractatum de harmonia mundi, vt ipſe teſtatur pag. 73. μετὰ δὲ τὸν περὶ πάντων τῶν μαθηματικῶν λόγον τελευταῖον ἐπάξομεν καὶ τὸν περὶ τῆς ἐν κόσμῳ ἁρμονίας λόγον. Confer pag. 150 ſq. Atque ea quidem, quae *de arithmetica et*

pppp) Fallitur certe *Ioſephus Blancanus*, qui ad ſaeculum a Chriſto nato XI. vel XII. reiiciendum putat, in Chronologia mathematicorum pag. 57. Apud *Theophylactum* quidem epiſt. 57 et 59. laudatur *Smyrnaeus* quidam philoſophus, ad quem eſt eiusdem Theophylacti epiſtola quadrageſima: τῷ ὑπάτῳ τῶν φιλοσόφων Σμυρναίῳ· ita enim legendum pro Ἀμυρναίῳ, vt iam erudito editori in nota obſeruatum. Ibidem Theophylacto dicitur τῶν ἐν φιλοσόφοις χριστιανῶν καὶ τῶν ἐν χριστιανοῖς φιλοσόφων ὕπατος. *Fabric.* — *Bullialdi* rationes ſequutus *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 293. aetatem huius *Theonis Smyrnaei*, (non confundendi cum alio *Theone*, mathematico Alexandrino, ſaeculi poſt Ch. N. quarti, ad ann. 390. de quo Suidas et Eudocia quoque l. c. quaedam prodiderunt,) adligat ſaec. II. a. Chr. circ. 116. adde *Heilbronner* pag. 333 ſq. *Brucker.* hiſt. crit philoſ. tom. II. p. 164 ſq. *Montucla* I. pag. 285. *Harl.*

qqqq) Hinc Proclo I. ad Platonis Timaeum pag. 24. dicitur Θέων ὁ Πλατωνικός.

muſica [rrrr]) Theo ſcripſit, laudatus *Bullialdus* graece edidit e codice MS. Thuano, (collatis quatuor codicibus bibliothecae regiae,) verſioneque latina atque eruditis notis illuſtrauit, Pariſ. 1644. 4. [ssss])

Codices quosdam enumerat *Heilbronner:* in bibl. medicea *Florent.* mathematica vtilia ad lectionem Platonis, (pag. 550. iterum pag. 555. conf. *Bandini* catal. MSS. graec. in quo tres Theonis codd. recenſentur, tom. II. pag. 21. et 486. ac tom. III. pag. 258.) — *Bononiae* in bibl. Canonicor. regularium, *Theonis* mathematica, (p. 559.) — *Venetiis* in bibl. D. Marci aſtronomicae tabulae *Theonis* et alia aſtronomica, (pag. 560.) Plures codd. in illa bibliotheca exſtantes et curatius deſignantur in catalogo MSSt. gr. illius bibl. Theonis, Smyrnaei, de iis, quae in mathematicis vtilia ſunt, pag. 143. 144. commentaria *Theonis*, Pappi et Cabaſilae, item prolegomena Theonis ad Ptolemaeum pag. 145. ſed haec, et alia, quae Heilbronner ſub nomine Theonis, Smyrnaei, repetit, ad alium Theonem referenda ſunt. *Theonis*, Platonici, compendium vniuerſae muſicae, pag. 276) — in bibl. *Scorialenſi*, de aſtronomia, mathematica et muſica, (pag. 569. apud *Pliuerum* in itinerario per Hiſpan. pag. 192. ita citantur tres Theonis, Smyrnaei, codd. de locis mathematicis, qui ad lectionem librorum Platonis conducunt. De muſica et in Platonis arithmeticam. Iterum de muſica.) — In bibl. *Pariſienſi*, de rebus mathematicis, (pag. 571. in catal. MSS. bibl. regiae Pariſ. codd. de iis, quae in mathematicis ad Platonis lectionem vtilia ſunt, *decem*, et *vnus*, ſummam toties muſices continens, enumerantur.) — in bibl. *Bodleiana* eorum, quae in mathematicis ad Platonis lectionem vtilia ſunt, expoſitio, (pag. 597. iterum pag. 617.) in bibl. *Cantabrigienſi*, (pag. 632.) in alia Angliae bibl. *Theonis*, *Smyrnaei*, arithmetica, et canones aſtronomici atque chronologici, (634.) Accedunt: in bibl. *Leidenſi* Theonis, Smyrnaei, mathematica vtilia etc. in catal. pag. 341. nr. 50. atque pag. 397. nr. 44. inter codd. Voſſianos initium codicis ita indicatur: *Canones aſtronomici et chronologici*, *qui dicuntur eſſe Theonis*, *Smyrnaei: in libro enim non exſtat nomen.* et pag. 398. ineſt codici nr. 54. Ἡ ὑπόθεσις ἀρίςη τῆς βίβλου τῶν συναξέων, quibus adſcriptum eſt *Theonis*, *Smyrnaei*, *fragmentum.* — in bibl. regia *Taurinenſi*, de iis, quae in mathem. vtilia occurrunt, ea tamen duntaxat, quae ad arithmeticam et muſicam ſpectant, teſte catalogo, pag. 184. *Harl.*

Latine verterat ante Bullialdum *Antonius Gogava* ſiue *Gogauinus*, Grauienſis, teſte Gesnero; ſed non edita eſt eius translatio, neque magnum operae pretium eſt, eam in lucem proferri, ſiquidem ea eſt, quam inter libros Holſtenianos euolui MStam in bibliotheca huius vrbis Iohannea. Neque enim vlterius procedit, quam Bullialdus, neque cum huius verſione conferri vel accuratione vel elegantia meretur. *Joſephus* quoque *Auria* in praefat. ad Theodoſium Tripolitem promiſit, ſe Theonem e codice bibl. Vaticanae latine a ſe redditum editurum in lucem; ſed nec huius interpretatio lucem vidit: neque *Arnoldus Arlenius* in lucem protulit ſcripta Procli, Hermiae, Damaſcii, Olympiodori, ac Theonis, Smyrnaei, quorum ſpem lectori fecit *Marcus Hopperus* praefat. ad graecam Platonis editionem ann. 1556.

rrrr) Conf. *Forkel* Allgemeine Litteratur der Muſik pag. 59. *Harl.*

ssss) Loca quaedam *Theonis* illuſtrat et emendat *Samuel Fermat* in epiſt. ad Peliſſonium, quae ad calcem Diophanti editionis Toloſanae ſubiungitur p. 45 ſq. et in operibus mathematicis Petri de Fermat, pag. 208 ſq. Pariſ. 1679. fol. *Fabric.*

Digitized by Google

1556. [tttt]) Ceterum ſpero, fore, vt ea, quae *de aſtronomia* ab eodem Theone pag. 145 ſq. et 188. promittuntur, vir aliquis doctus tandem in lucem proferat, quum non modo [P] *Iſ. Voſſius*, Bulialdo teſtatus ſit, in bibliotheca Ambroſiana Mediolani exſtare Theonis tractatum de aſtronomia, in quo plura egregia animaduerrit: Sed et *Labbeus* in bibliotheca noua MSS. pag. 191. refert, in bibliotheca Caroli de Montchal fuiſſe Theonis, Smyrnaei, *τῶν εἰς τὸ μαθηματικὸν χρησίμων* de coeli et terrae figura ex aſtrorum motu. Incipit: *ὅτι πᾶς ὁ κόσμος.* Deſinit: *τὰ ἐλάχιςα κινέμενος.* in bibl. *Coisliniana* Montfauc. pag. 229. incipit *πρὸ τῆς πραγματείας τῆς τῶν ἀςέρων.* — [Sed ibi citatur *Theonis*, *Alexandrini*, aſtronomicum opus. Prooemii init. *την λογικὴν ἔφοδον τὴν τῶν προχείρων·* atque pag. 450. citatur eiusdem *Theonis*, *Alexandrini* vel aliud opus, vel pars ſuperioris operis: *εἰς τὺς προχείρυς κανόνας τῆς ἀςρονομίας παράδοσις.* Initium. Ἡ *μὲν λογικωτέρα ἔφοδος τῶν διὰ τῶν προχείρων. Harl.*] — Bullialdus quoque ad calcem MSti codicis librorum Cleomedis reperit *Theonis, Smyrnaei,* quoddam e tractatu de aſtronomia fragmentum, quod edidit pag. 189. Idem pag. 192. notat, *Pſellum* et *Georgium* Pachymerem in compendio, quod vterque compoſuit quatuor diſciplinarum mathematicarum, Theonis veſtigiis inſtitiſſe. Citantur a Theone

Adraſtus, Peripateticus, *γνωριμότερον περί τε ἁρμονίας καὶ συμφωνίας διεξιὼν* pag. 78. 94. 97. 113. 117. 167. 169.

Archytas 27. 30. 94 98. *ἐν τῷ περὶ δεκάδος* 166.

Ariſtoteles *ἐν τῷ πυθαγορικῷ* 30.

Ariſtoxenus 83. 87. 102.

Δημοσθενικὸς λόγος. 112.

Empedocles 19. *ἐν καθαρμοῖς.* 162.

Eratoſthenes 129. 165. 168. 169. 137. *ἐν τῷ Πλατωνικῷ.* 2. 127.

Euander referens *ἐν ςήλῃ Αἰγυπτιακῇ εὑρίσκεσθαι γραφὴν Βασιλέως κρόνυ καὶ Βασιλίσσης ῥέας.* 164.

Eudoxus. 94.

Herophilus. 163.

Iuxta Heſiodum *ἀςρονομῦντες.* 11.

Hippaſus, Metapontinus, Pythagoricus. 91.

Laſus, Hermionenſis. 91.

Λιβυκὸς λόγος. 112.

Λυσιακὸς λόγος. 112.

Oἱ *νεώτεροι* (Muſici) 98. *οἱ παλαιοί.* 101.

Oraculum de duplicando cubo. 3.

Ὀρφικοὶ ὅρκοι 164.

tttt) Vid. praefat. in Cornarii eclogis a Fiſchero editis pag. 179. *Harl.*

Peripatetici, quot modis dicant λόγον. 112.

Philolaus 27. ἐν τῷ περὶ Φύσεως. 169.

Plato in ἐπινομίδι. 3. ſiue ἐπινομίῳ. 9. 131. de rep. 4. 5. 12. 16. in Philebo 28. in Timaeo 150. 152. Pythagoricos paſſim ſequitur. 15.

Poſidonius.

Pythagoras 88. 147. Aurea carmina. ibid. [ꝑ]

Pythagorici. 7. 15. 26. 72. 74. 79. 87. 155. 161. 183.

Thraſyllus 133. 137. 145. περὶ τῆς ἐν ὀργάνῳ αἰσθητῆς λέγων ἁρμονίας. 74.

Timotheus 165.

Tragoediae. 5. Verſus: πολλοὺς δὲ βροντῆς τραῦμ' ἄναιμον ὤλεσε. 75.

Teſtatur Geſnerus, ſe in catalogo bibliothecae cuiusdam Italicae inueniſſe hunc titulum: *Theonis, Smyrnaei, theologumena et mathematica Platonis;* ſed nemo hactenus fuit, qui theologumena Theonis in lucem produceret, neque theologumena arithmeticae, quae exſtant, Theonis videntur eſſe, de quibus dicam infra in Nicomacho Geraſeno. *Theonis*, Platonici, effigiem poſt *Iac. Sponium* pag. 135. Miſcell. IV. exhibet *Gronouius* tom. III. theſauri antiq. graecar. littera ffff. cum hac ſubſcriptione: Θέωνα Πλατωνικὸν φιλόσοφον ὁ ἱερεὺς Θέων τὸν πατέρα. Porro fuerunt et alii Theones, atque in his de re aſtronomica meritus non male THEO, Alexandrinus, de quo, vt de PAPPO, Alexandrino, dicendi locus erit lib. V. cap. 22.

XXII. CLEOMEDES quando vixerit, non audeo certo adfirmare, neque enim video, quibus eum argumentis ſub Theodoſio ſecundo circa A. C. CCCCXXVII. claruiſſe adfirment viri docti, eum fortaſſe Claudio Ptolemaeo, cuius alioqui meminiſſet, ſit antiquior, de cetero Stoicorum dogmata videatur amplexus [uuuu]). Exſtant eius κυκλικῆς θεωρίας μετεώρων *conſiderationis Cyclicae* [vvvv]) *meteororum libri II.* Vbi *meteora* non ſumuntur eo ſenſu, quo

uuuu) Auguſti tempore ſcripſiſſe putat *Theophil. Sigisfrid. Bayerus* in diſſ. de Theophraſti Delii praeſidis monumento pag. 56. De aetate Cleomedis aliorum ſententias vide apud *Ricciolum* lib. V. Almageſti cap. 5. pag. 307. Citatur a Mich. Pſello in capitibus de omnifaria doctrina. *Fabric.* — Ad Theodoſii II. Auguſti tempora, adeoque ad a Chr. 427. referunt eum *Caſp. Peucer* in elementis aſtronomiae pag. 12. *Voſſius* de ſcientiis mathemat. cap. XXXIII. §. 24. pag. 165. (vbi de Cleomede et diuerſis opuſculi editionibus agit.) *Lambecius* in commentar. de bibl. Caeſar. tom. VII. de codice Cleomedis pag. 470 ſq. edit. Kollarii, *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten vol. III. pag. 97. Contra *Montucla* I. pag. 279 ſq. putat, Cleomedem, qui plura Poſidonii iudicia adtuliſſet, nec alius, qui poſt Poſidonium vixit, mathematici feciſſet mentionem, ante aeram chriſtianam floruiſſe, et Poſidonii fuiſſe diſcipulum. Verum *Keplerus* in aſtron. opt. pag. 145. quod Plinius a Cleomede ſit reprehenſus, hunc illo, ſuſpicatur, fuiſſe iuniorem. *Ricciolus* denique in Chron. pag. 32. duo fuiſſe Cleomedas opinatur, alterum cyclicae theoriae auctorem, item arithmeticae et harmonicae, paullo poſt Poſidonium; alterum ſub Theodoſio iuniore a. C. 390. vid. *Weidler* pag. 152 ſqq. pauca habet *Heilbronner* pag. 288. qui in iis, quae de graecis hucusque aſtronomis habuit, vltra Fabricium noſtrum raro ſapit et ſurgit *Harl.*

vvvv) *Cyclicae*, i. e. ſphaericae. Vnde hunc librum *Sphaerica Cleomedis* vocat *Labbeus* bibl. nou.

quo Phyſici accipere ſolent, pro iis, quae infra lunam gignuntur, et Clementi Alex. atque Achilli Tatio, vocantur *μετάρσια*, ſed pro rebus coeleſtibus, coeloque et ſtellis; quo ſenſu Aratum *σοφὸν τὰ μετέωρα* dixit *Alciphron* epiſt. 3. et *μετεωρολογικὴν πραγματείαν Strabo* lib. I. pag. 8. ad quem locum conſulendae Iſ. Caſauboni animaduerſiones, atque phyſicos aſtrologos *μετεωρολέσχας Plutarch.* in Nicia pag. 538. [adde *Achill. Tatium* Iſagoge cap. 32. et *Weidler* pag. 152] Ariſtoteles dixit *ἀπὸ μετεώρων* homines adductos ad numinis cognitionem. *Sextus* pag. 311. E. *Graece* primum editi ſunt *Cleomedis* libri Pariſiis apud Conradum Neobarium 1539. 4. Editor teſtatur, vnico ſe codice vſum, eoque multis in locis deprauatiſſime ſcripto. *Exhibebimus*, inquit, *propediem recentem auctoris verſionem: nam antiqua multis locis ſenſum non aſſequitur.* [vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 300. *Pinelli* catal. Tom. I. pag. 312. nr. 1936.]

[Antea *latine* vertit *Georgius Valla*, Placentinus, cuius translatio lucem vidit Venetiis 1488. longiorem operis inſcriptionem adtulimus ſupra ad §. XIV. de Ariſtarcho: rec. ibid. 1498. fol.

Cleomedis de contemplatione orbium excelſorum diſputatio. Ariſtidis et Dionis de concordia orationes. *Plutarchi* praecepta connubialia. *Eiusdem* de virtutibus morum. Omnia *latine* reddita a *Carolo Valgulio.* Brixiae 1497. 4.

Vid. *Pinelli* Catal. III. pag. 282. nr. 7495.

Cum Ariſtotelis et Philonis libellis de mundo. gr. et lat. Baſileae 1533. 8. vid. ſupra, vol. III. pag. 345.

Procli de Sphaera lib. I. *Cleomedis de mundo ſiue circularis inſpectionis meteororum libri II. Arati Solenſis* phaenomena ſiue apparentia. *Dionyſii Afri* deſcriptio orbis habitabilis. Omnia *graece et latine* ita coniuncta, vt conferri ab vtriusque linguae ſtudioſis poſſint. Adiectis doctorum virorum annotationibus a Marco Hoppero. Baſil. 1547. 8. — recuſa, et addita eſt *Io. Honteri*, Coronenſis, de coſmographiae rudimentis duplex editio ligata ſcilicet et ſoluta; nec non Schreckenfuchſii ſcholia in Proclum cum epiſtola dedicatoria *Marci Hopperi*, ibid. 1561. 8. et, vitioſe tamen ibid. 1585. 8. Huius poſtremae editionis exemplar cum codice mſto collatum, quod ad emendandum facere poſſit contextum, eſt in bibl. Gottingenſi. vid. *Hambergeri* Zuverläſſige Nachrichten etc. III. pag. 97 ſq. — Fabricius in margine exemplaris B. Gr. adtulit editionem *Cleomedis*, Antwerpiae 1553. 8. ex offic. Io. Loëi. — In editione Dionyſii, Arati, et Procli cum ſcholiis Ceporini, Baſileae 1534. 12. non exſtat *Cleomedes*, vti ſcripſerat *Fabric.* infra in capite de Arato, (pag. 460. vet. edit.) monente Buhlio in praef. ad Aratum I. pag. XVII.

Emendatior et doctior eſt editio:

Cleomedis, graece et latine, ab *Alberto Balforeo*, Anguſienſi, Scoto, ex mſto codice biblioth.

non. MSS. pag. 112. Poſſit et κυκλικὴ θεωρία dici eo ſenſu, quo aſtronomia pertinet ad diſciplinas cyclicas, vt Marcianus Capella vocat, ſiue ad cyclum illum et orbem diſciplinarum. Vide *Howerii* Polymathiam cap. 24. et *Allatium* ad Georgium Acropolitam pag. 243. ſcholia MSS. ad Dionyſium Thracem: Ἐγκύκλιοι δὲ εἰσι τέχναι, ἃς ἐνιοι (forte ἔνιοι) λογικὰς καλοῦσι, οἷον Ἀστρονομία, Γεωμετρία, Μουσική, Φιλοσοφία, Ἰατρική, Γραμματική, Ῥητορική. Ἐγκυκλίας δὲ αὐτὰς καλοῦσιν, ὅτι τὸν τεχνίτην, διὰ πασῶν αὐτῶν ὁδεύοντα, τὸ χρειῶδες ἀφ᾽ ἑκάστης εἰς τὴν ἑαυτοῦ εἰσάγειν διδάσκουσι.

biblioth. ill. Cardinalis Iogoſii multis mendis repurgata, latine verſa et perpetuo commentario illuſtrata. Burdigalae Sim. Milang. 1605. 4.

Nouam Cleomedis editionem parauerat *I. Chriſt. Koppius*, Ariſtotelici de mundo libelli editor, atque egregium nitidumque codicem bibliothecae *Noribergenſis* aliosque comparauerat; at fatis praematuris interceptus aliis illam reliquit prouinciam.

De codice MS. *Wittebergenſi* vid. *Reichard* in praef. ad Lycophrontem pag. XIV. de cod. *Lipſienſi*, qui multa alia continet, cel. *Beck* in progr. Varietas lectionis libellorum ariſtotelicorum (de Xenophane, Zenone et Gorgia.) e codice Lipſienſi diligenter enotata, Lipſiae menſe Febr. 1793. 4. pag. 5 ſq. — Alios Cleomedis *codices* mss̃tos enumerat *Heilbronner*, in bibl. *Vaticana* (pag. 539.) in bibl. *medicea Laurent*. Florent. (pag. 555. conf. *Bandini* catal. MSSt. graec. II. cod. XII p. 636.) — in bibl. canonicor. regularium *Bononiae* (p. 559.) — in bibl. *Veneta D. Marci* (pag. 560. conf. catal. MSS. gr. illius bibliothecae, vbi plures Cleomedis codices deſignantur, pag. 115. cod. CCXIV. ſaec. XI. — p. 144 — 146. cod. CCCVIII. ſaec. XII. — cod. CCCIX. ſaec. XIV. — cod. CCCXVII. ſaec. XV. — pag. 153. cod. CCCXXXIII. ſaec. XV. cum ſcholiis *Io. Pediaſimi* wwww), quae inſcribuntur Ἰωάννε τε̃ Πεδιασίμε ἐπιςάσεις μερικαὶ ἐις τινα τῶν τε̃ Κλεομήδες. — — p. 276. 278. 279. cod. DXII. ſaec. XIII. — cod. DXV. ſaec. XIV. cum aliquibus ſcholiis ineditis *Io. Pediaſimi*; — cod. DXX. ſaeculi XV. Cleom. libri II.) — in bibl. *Vindobonenſi* (Heilbronner. pag. 566. conf. *Lambecii* commentar. tom. VII. cod. CXXIV. pag. 470.) — in bibl. *Pariſina*, Aſclepii, *Cleomedis*, et Pediaſimi opera, (pag. 571. in Catalogo codd. MSS. biblioth. regiae Pariſinae numerantur *duodecim* Cleomedis codd. in his cod. MMCCCLXXXI. habet ſcholia, cod. MMCCCCXCIV. exhibet nonnunquam inter lineas gloſſas, et ad marginem ſcholia, hactenus inedita,) — in bibl. abbatiae *S. Petri de Selincurte*, dioeceſis Ambianenſis, (Heilbr. pag. 581.) — in bibl. abbatiae *S. Remigii*, Rhemenſis, (p. 582.) — in bibl. *Baluſii*, nunc regia, *Ioannis*, diaconi, *Pediaſimi* commentaria in Cleomedis Cyclometrica, (p. 583.) — in bibl. regis Sardiniae. *Taurini*, (pag. 585. in catal. MSS. gr. illius bibliothecae p. 485.) — in bibl. *Bodleiana* (pag. 595. et pag. 612. atque cum ſcholiis p. 621) — in alia *Angliae* bibl. Cleomedis ſphaera cum *Io. Pediaſimi* commentario, (pag. 633.) — His adde codd. biblioth. *Coisinianae* pag. 229. et pag. 588. catal. Montfaucon. — in bibl. *Leidenſi* Cleomedis cyclicae theoriae liber ſecundus, gr. cum figuris et ſcholiis in margine, teſte catalogo p. 330. nr. 123. — in bibl. *Bauar*. ſecundum catal. pag. 65. eſt in cod. CLXIX. *Ioannis*, *Diaconi* Bulgariae introductio in Cleomedem; eſt quoque in cod. *Barocc*. CLXI. Atque Fabricius marg. exemplaris ſui adſcripſit: in catal. bibl. *Gudianae* MSS. pag. 522. τε̃ σοφωτάτε χαρτοφύλακος τῆς πρώτης Ἰεςινιανῆς καὶ πάσης Βελγαρίας τε̃ καὶ ὑπάτε τῶν φιλοσόφων κύρε Ἰωάννε Διακόνε τε̃ Πεδιασίμε ἐξηγήσεις μερικαὶ ἐις τινα τε̃ Κλεομήδες σαφηνείας δεόμενα, cod. chartac. fol. XXIII. — — De loco quodam pauca animaduertit Theoph. Sigefr. Bayer. in epiſt. ad Crozium, in theſ. epiſtolico Lacroziano, tom. I. p. 43 ſq. *Harl.*]

Ioh. Andreas Boſius ὁ μακαρίτης in epiſtola ad Marq. Gudium data medio Octobri ann. 1659. refert, ſe Cleomedem cum membranis MSS. (Lipſienſibus ni fallor,) contuliſſe, licet media

wwww) Sub Andronico palaeologo iuniore. Cangii gloſſar. graec. pag. 1637.

Digitized by Google

media ſui parte mutilis, quae multas Balforei coniecturas confirment, plures vero ab eo relictas mendas plane ſarcire poſſint. *Iohannis Pediaſimi*, diaconi et alia incerti ſcholia graeca MSS. in Cleomedem memorat Labbeus bibl. nou. MSS. pag. 119. 190. Citantur a Cleomede:

Aratus pag. 432. 398. 457. edit. Baſil.

Ariſtoteles pag. 309.

Beroſus pag. 491.

Canonici, Κανονικοὶ, mathematici, qui canones aſtrologicos et parapegmata condiderunt, eclipſes praedixerunt, pag. 536.

Contra Epicurum, ſolem non eſſe tantillum, vt oculis noſtris videtur, pag. 425. 467. 472. vitia eius in dictione perſtringit, p. 474 ſq. ridet illum, cum Pythagora, Socrate atque Heraclito ſe conferentem, pag. 475.

Eratoſthenes. 395. 400. et 454. vbi de ambitu orbis terrarum ex mente Eratoſthenis, quod continet ſtadia 250000.

Heraclitus. 418. 475. χαριέστατος φυσικῶν. 305.

Hipparchus pag. 459. quo loco ſolis diameter ex Hipparchi mente aequatur 1050. diametris terrae: ex ſententia Poſidonii, 3000000. Cleomedis ipſius 10000.

Homerus. 414. 442. 473. 522.

Poſidonius, (e quo pag. 541. plurima petiiſſe ſe fatetur Cleomedes,) pag. 360. 361. 362. 363. 364. 395. 396. 397. 400. 424. 430. 452. 500.

Pythagoras. pag. 475.

Pytheas, Maſſaliota. pag. 372.

Socrates. pag. 475.

Λόγον ſuum *περὶ τῆς ἐπὶ τὸ μέσον φορᾶς τῶν βαρέων de grauium tenſione ad centrum* promittit pag. 310. 318. 320. Citat praeterea librum primum *epicheremotum* p. 424. *προειρηκότες δ' ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐπιχειρημάτων.* Librum primum *σχολικῶν*, pag. 478. *λόγον περὶ σελήνης* pag. 481. — Arithmeticam et Harmoniam Cleomedis in biblioth. Italiae, [in bibl. Vaticana, auctore *Dechales* de progr. math. p. 30. edit. poſt. et bibl. Veneta] ſunt, qui occurrere memorent. Sed Cleomedem dicunt pro *Cleonide*, cui conſtat tribui in quibusdam codicibus *στοιχεῖα* muſica et arithmetica Euclidis. [conf. Heilbronner pag. 162 ſq. et p. 560.]

Compoſuit quoque aſtronomica quaedam **PROCLVS**, Lycius, ſed de eius ſcriptis alibi, quae ſatis ſunt, dixi.

XXIII. Supereſt vt de **ACHILLE TATIO** nonnulla ſubiungam, patria Alexandrino, incertae itidem aetatis ſcriptore xxxx), qui in quibusdam [P] codicibus Suidae

xxxx) Syneſio iuniorem *Achillem Tatium*, Eroticon ſcriptorem facit *Tiberius Hemſterhuſius* pag. 78. ad Luciani dialogos ſelectos. *Ricciolus* in Almageſto refert eum ad a. 890. ſed Photio certe eſt antiquior,

dae yyyy) *Statius* adpellatur, poſtrema littera nominis Ἀχιλλεὺς perperam repetita. Ethnicum primum, hinc chriſtianum ac demum epiſcopum fuiſſe, eidem Suidae credet, qui volet. *Iſidorianum* praeceptorem ſuum laudat pag. 166. edit. Petauii. Praeter alia, de quibus libro quinto cap. VI. §. 7. tom. VI. p. 795 ſqq. inter Eroticos ſcriptores egi, ſcripſit librum περὶ σφαίρας, cuius pars hodieque exſtat ſub titulo: *ἐκ τῶν Ἀχιλλέως πρὸς εἰσαγωγὴν εἰς τὰ Ἀράτου Φαινόμενα.* De hoc Aldus Manutius quaeſit. per epiſt. VI. *Eſt etiam nondum perwulgatus Achilles, quem prudentiſſimum* zzzz) *Iulius Firmicus appellat, valde quidem, quod ex eius recondita doctrina cognoſcitur, antiquus.* Eruditum hunc librum, ſiue fragmentum inſigne, libri de vniuerſo, (quem memorat Alphonſus Giacconius in biblioth. MS.) primus *graece* vulgauit *Petrus Victorius* e bibliotheca Medicea, cum Hipparcho et aliis quibusdam aaaaa), Florentiae 1567. fol. deinde vertit, atque in Vranologio ſuo *graece ac latine* vulgauit *Dionyſius Petauius*, Pariſ. 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Caput primum eſt περὶ τοῦ παντὸς, vnde Geſnerus in biblioth. Tatium hunc ab Achille Tatio, ἐρωτικῶν ſcriptore, aduerſus Suidae ſententiam diſtinguens, integrum ſcriptum vocat *librum de vniuerſo.*

[Confer *Voſſium* de ſcient. mathemat. cap. 33. *Weidler* pag. 191 ſq. qui Achillem refert ad ſaec. IV. *Heilbronner* pag. 436. *Montuclam* I. pag. 312 ſq. qui exiguam in eo deprehendit aſtronomiae cognitionem. *B. G. Laur. Boden* proluſ. de Achille Tatio, Wittebergae 1773. 4. — *cod.* MS. eſt in biblioth. *medicea* Florent. ſecundum *Bandinium* tom. II. cod. XLIV. nr. 3. pag. 67. *Harl.*]

Ecce vero tibi catalogum ſcriptorum, qui in hac Iſagoge Achillis ad Aratum laudantur:

Adraſtus,

antiquior, qui illo tempore iam fuit mortuus; ſaltem prius ſcripſerat bibliothecam. *Fabric.* — *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 372. opinatur, eum vixiſſe ſub Claudio II. ſ Gothico, Auguſto circ. a. Chr. 268. quoniam in Iſagoge ſua nullius Hypſicle recentioris aſtronomi et mathematici meminerit; ſed illam non habemus integram. *Boden*, Profeſſor quondam Wittebergenſis, in programmate ſingulari ablegat eum poſt ſaeculum quartum et poſt aetatem Muſaei, cuius plura loca imitatus eſſet. Contra *Moneta*, (vid. Menag. tom. III. pag. 118 ſq.) oſtendiſſe ſibi viſus eſt, Achillem ante medium ſaeculum quartum vixiſſe: quod iudicium comprobat *Schraderus* in praefat. ad Muſaeum pag. 18. et putat, a Muſaeo Achillem imitatione eſſe expreſſum Sed hoc, ab imitatione ſumtum, argumentum non eſt tutum ad aetatem eroticorum, qui ſe inuicem compilarunt, aut ex antiquiore fonte communi hauſerunt, definiendam. *Harl.*

yyyy) Ἀχιλλεὺς Στάτιος quoque ſcribitur ab *Eudocia* in Violario pag. 69. quae eius ſcripta varia indicat. Achillis fabulam de Clitophontis et Leucippes amoribus eſſe in cod. Veneto D Marci DCVII. non, *Agathiae* ſcholaſtici Daphniaca perdita, vti Zanettus, falſo deceptus titulo, in catalogo p. 314. crediderat, monet *Villoiſon* in Anecdotis graecis tom. II. pag. 243. *Harl.*

zzzz) Achillis Tatii mentionem fieri a *Firmico*, haud memini. *Politianus* tamen cap. 17. Miſc. *Achillem Iulius quoque Firmicus* in matheſeon libris et citat et laudat. Adde *Menagium* tom. III. pag. 119. Alius vero videtur, de quo lib. III. pag 46. b. edit. priuuae: *Quae omnia tunc explicabimus, quum ad interpretationem venerimus ſphaerae barbaricae. Haec enim omnia diuinus ille Abraam et prudentiſſimus Achilles veriſſimis conati ſunt rationibus inuenire et nobis tradere.* Ceterum meminit Achilles Hypſiclis, Claudio Ptolemaeo iunioris, vel ſaltim ſupparis, et ipſius Ptolemaei.

aaaaa) Conf. *Villoiſon.* epiſt. Vinar. p. 73 ſqq. *Harl.*

Digitized by Google

Adraſtus, Aphrodiſienſis, cap. 16. 19.
Adraſtus, Peripateticus, cap. 19.
Aegyptii cap. 17. 23. ſphaera Aegyptia 39.
Aeſchylus *ἐν Ἀγαμέμνονι* cap. 1. *ἐν Προμηθεῖ* cap. 1.
Anaxagoras cap. 2. 11. 13. 19.
Anaximander cap. 5. 19. 33.
Apion, Pliſtonices, cap. 1.
Apollinaris cap. 19.
Apollonius, Rhodius, cap. 3.
Aratus apud Antigonum, Macedoniae regem, verſatus cap. 35.
ἐν τοῖς Φαινομένοις cap. 29. et paſſim. *ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ κανόνι* cap. 15. 16. 19.
Οἱ Ἀρχιμήδειοι cap. 4.
Ariſtophanes cap. 1. *ἐν νεφέλαις* cap. 4.
Ariſtoteles, Stagirita, cap. 2. 3. 4. 5.
ἐν δευτέρῳ περὶ οὐρανοῦ cap. 5. 13.
περὶ ἀνέμων cap. 31.
Aſtraeus ſiderum obſeruator. cap. 1.
Atreus — — cap. 20.
Callippus cap. 19.
Callimachus cap. 1. *περὶ ἀνέμων* cap. 33. de Coma Berenices cap. 14.
Chaldaei cap. 18. ſphaera Chaldaica cap. 39.
Chryſippus cap. 4.
ἐν τῷ περὶ προνοίας καὶ θεῶν cap. 13.
Cleanthis cap. 12.
Conon, mathematicus, cap. 14.
Crates, grammaticus, cap. 1.
Democritus cap. 13.
Demetrius cap. 34. [?]
Diodorus, Alexandrinus, mathematicus, cap. 2. 5. 9. 14.
Empedocles cap. 4. 5. 6. 11. 16. 21.
Epicurus, Athenienſis, cap. 3. 5. 8. 19.
ἐν τῇ πρὸς Ἡρόδοτον ἐπιστολῇ cap. 13.
ἐν τῷ περὶ ἀνέμων cap. 33.
Epicurei cap. 9. 13.
Eratoſthenes cap. 29. 31.
περὶ ἀνέμων cap. 33.
ἐν τῷ Ἑρμῇ cap. 16. 28. 29.
ἐν τῷ καταμερισμῷ [leg. *καταστερισμῷ*] cap. 24.
Ὀκτωκαιδεκαετηρὶς cap. 19.
Eudorus, philoſophus, cap. 2. 13.
Eudoxus cap. 19.
Euripides cap. 19. 20.
Heraclitus cap. 3. 19. 21.
Heſiodus cap. 3.
Hipparchus cap. 19.
Hypſicles cap. 16.
Homerus cap. 1. 5. 6. 21. 22. 28. 35.
Mathematici cap. 9. 14.
Meton cap. 19.
Metrodorus, Epicuri magiſter, cap. 5.
Muſici (Ariſtoxenus) cap. 5.
Neoptolemus *ἐν ταῖς Φρυγίαις φωναῖς* cap. 5.
Neoptolemus, Parianus, *ἐν τριχθονίᾳ* cap. 22.
Oenopides, Chius, cap. 24.
Orion cap. 19.
Orphici cap. 4. *οἱ τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια τελοῦντες* cap. 6.
Parmenides de Zonis cap. 31.
Pherecydes, Syrius, cap. 3.
Philolaus cap. 19.
Pindarus cap. 14.
Plato cap. 3. 11. 18. 19.
ἐν Πολιτικῷ cap. 5. 21.
ἐν Τιμαίῳ cap. 5. 13. 14.
Polybius cap. 31.
Poſidonius, Stoicus, cap. 10. 13. 31.
Ptolemaeus cap. 19.
Pythagoras cap. 5.
Pythagorici cap. 6. 10. 16. 18. 31.
Socrates cap. 3.
Sophocles cap. 1.
ἐν Παλαμήδει cap. 1.
Stoici cap. 2. 5. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 19.
Thales cap. 1. 3. 11.
Thraſyllus cap. 16. 19.
Xenophanes cap. 4. 11.
Zeno, Citieus, cap. 3. 5.

Sunt et alii nonnulli ſcriptores graeci, qui aſtronomiam illuſtrarunt ſcriptis, vt THIVS bbbbb), et THEODORVS MELITENIOTA a Bullialdo editi, IOHANNES item PHILADELPHIENSIS, LYDVS, tum PSELLVS, aliique: ſed tempus eſt, vt, his in alium locum reiectis, ad antiquiorem aetatem pro inſtituto meo revertar. [P]

CAPVT XIX (olim XIV)

DE EVCLIDE ET ALIIS GEOMETRIS.

I. *De Euclide, eiusque aetate. Alii decem hoc nomine.* II. *Euclidis libri elementorum et in librum primum Procli commentarius.* III. *Commentariorum, Theoni tributorum, an auctor ipſe ſit Euclides.* IV. *Liber XIV et XV. num Euclidis an Hypſiclis Alex. Scopus elementorum ibid.* V. *Boethii verſio elementorum Euclidis latina.* VI. *Editiones elementorum cum Theonis commentariis.* VII. *Sine illis commentariis editiones et verſiones variae, et in his Arabica. Barlaami et Iſaaci, monachi, quaedam Euclidi illuſtrando.* VIII. *Epitome Aeneae deperdita, et verſiones elementorum ineditae, Perſicae, Syriacae, Hebraicae, Sinicae, Tartaricae.* IX. *Ioh. Pici effatum, theologis noxiam eſſe Euclidis tractationem.* X. *Arithmetica elementa, geometricis ab Euclide iuncta.* XI. *Data cum praefat. Marini Pappi in ea commentarius.* XII. *Harmonica et ſectio canonis.* XIII. *Phaenomena.* XIV. *Optica et catoptrica.* XV. *De diuiſionibus liber et fragmentum de leui ac ponderoſo.* XVI. *Scripta Euclidis deperdita.* XVII. *Catalogus ſcriptorum, in commentariis Procli ad Euclidem citatorum.* XVIII. *Alii geometrae quidam.*

I.

[PRAEMONENDA.

De *Euclide*, mathematico, quem alii cum Euclide, Megarenſi, philoſopho, perperam confuderunt, alii rectius diſcreuerunt ab illo, Platonis aequali, quippe, *Voſſio* iudice inter hos duo Euclides annorum quaſi XC. fuerit interuallum, permulti egerunt. Multos iam excitat, eorumque diuerſas de aetate patriaque Euclidis ſententias recenſet *Mongitor.* in bibl. Sicula tom. I. pag. 185 ſqq. qui *Euclidem*, mathematicum, fuiſſe Siculum, Geloum, cum *P. Hieronymo Raguſa* in elogiis Siculorum pag. 113. et in Siciliae bibl. vet. pag. 111. cum *Franciſco Maurolyco* hiſt. Sicil. lib. I. pag. 28. aliisque cenſet: de qua ſententia Fabricius noſter in nota pauca adtulit. Sed *Montucla* in additionibus, tom. I. praemiſſis, pag. XXXII. argumentum Diogenis Laertii, quo nititur Mongitor parum validum eſſe iudicat. Praeterea commemorandi ſunt

Arabs

bbbbb) Videtur eſſe θεῖος adpellatiuum, elogium diuini cuiusdam philoſophi. *Thius*, Athenienſis, circa a. Chr 500. vt notat Bullialdus, qui eius nonnullas obſeruationes adfert in aſtronomia Philolaica. Pariſ. 1645. fol. *Fabric.* conf. Montucla I. pag. 329. De *Bullialdo* eiusque opere vid. *Weidler* pag. 481 ſq. et pag. 493. de *Setho Wardo*, qui contra Bullialdum ſcripſit. *Theodorus Meliteniota*, circ. a. Chr. 1280. magnae eccleſiae Conſtantinopolitanae Saccellarius, ſcripſit *tribiblon aſtronomicam* nondum editam, cuius prooemium ex codice Iſ. Voſſii vulgauit Bullialdus, ſub finem commentarii in Ptolemaei librum de iudicandi facultate pag. 214 conf. infra, lib. V. cap. 33. pag. 198. vol. IX. *Weidleri* ſupplem. hiſtoriae aſtronomiae pag. 5 et 15. ſubiuncta eius bibliographiae hiſtoricae, Witteb. 1715. 8. *Harl.*

Digitized by Google

Arabs quidam de *Euclidis* vita et ſcriptis in arabica philoſophorum bibliotheca arabico-hiſpan. tom. I. pag. 339 ſqq.

G. I. Voſſius de ſcientiis mathematicis cap. XV. pag. 52 ſqq. et de philoſophorum ſectis pag. 62.

Montucla et reliqui ad initium cap. ſuperioris excitati: n. *Montucla* tom. I. part. I. lib. IV. §. 2. pag. 216—226.

Weidler pag. 129 ſq. pauca de noſtro dedit; plura *Heilbronner* p. 155 ſqq. Libros Voſſii, Weidleri, Heilbronneri inprimis Montuclae, et aliorum copioſe recenſet cl. *Scheibel* in Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs, vol. I. part. I. (Breslau, 1769. 8.) ſect. II. pag. 59 ſqq. atque in part. III. pag. 227—329. et part. IV. pag. 355—457. continuat recenſionem Montuclae operis, quod in epitomen ſcite commodeque redegit. — Idem *Scheibel* part. V. pag. 533 ſqq. recenſet *Saverien* Hiſtoire des Progrès de l'Eſprit humain dans les ſciences exactes et dans les Arts, qui en dépendent: ſavoir l'Arithmetique, l'Algebre, la Geometrie, l'Aſtronomie, la Gnomonique etc. — Avec un Abregé de la vie des Auteurs les plus célebres dans ces ſciences. à Paris 1766. mai. 8. atque *Eſtève* Hiſtoire generale et particuliere de l'Aſtronomie. Pariſ. 1755. mai. 12. et vtriusque furta, arrogantiam, errores atque iniuriam, qua, vti Montucla, Germanos illi adfecerunt, ſatis pateſacit et caſtigat: pag. 551 ſqq. vero laudat *Anton Yves de Goguet* opus gallice ſcriptum de origine legum, artium et doctrinarum etc. Pariſ. 1758. mai. 12. III. tom. (bis antea erat editum: et germanice ab *Hambergero*, Lemgou. 1760—1772. in 4. III. voll. atque ab alio italice verſum, Luccae 1761.) *Eſtève* librum et errores percenſuit quoque *Baumgarten* in Nachrichten von merkwürdigen Büchern, tom. IX. part. 50. pag. 154 ſqq.

Fed. Commandinus in prolegomenis ad Euclidis elementa, Piſauri 1572. fol. enarrauit Euclidis vitam.

Io. Andr. Schmidius in diſſ. de Euclide, geometra, Ienae 1685. 4.

Sam. Reyherus in diſſ. hiſtorico mathematica: Euclides ϛοιχειώτης. Kiliae 1693. 4.

Edmundus Stone tomo ſecundo verſionis anglicae Euclidis adiunxit diſſ. de vita et ſcriptis Euclidis et apologiam elementorum eius aduerſus obiecta recentium quorumdam ſcriptorum. Londini 1732. fol.

Iuuenel de Carlenças in Verſuch einer Geſchichte der ſchönen und andern Wiſſenſch. ex verſ. Kappii, Lipſiae 1749. capp. XI ſqq. paucis perſequitur artium mathematicarum hiſtoriam.

Georg. Matthias Boſe in ſchediaſmate litterario, quo contenta elementorum Euclidis enunciat, et ſimul de variis editionibus poſt Fabricium nonnulla diſſerit. Lipſiae 1737. 4.

Sed pleniorem editionum, verſionum et aliorum ad Euclidem pertinentium ſcriptorum catalogum confecit cl. *Scheibel* in libri laudati vol. I. part. I. pag. 1—59. atque in part. V. pag. 473—486. dedit ſupplementa et correctiones, atque ibidem pag. 486—532. euulgauit maximam partem ineditae atque a cel. de Murr communicatae *Michaelis Gottlieb Hanſchii* introductionis in nouam Euclidis elementorum geometricorum ſecundum *Andream Tacquet* editionem, (ann. 1722. praelo ſubiiciendam;) vbi §. 23. agitur de elementis Euclidis geo-

Digitized by Google

metricis in ſpecie, et §. 25. de editionibus *elementorum Euclidis* in bibl. Vindobonenſi exſtantibus, quas Hanſchius inſpexerat et contulerat. *Harl.*]

4 EVCLIDES, qua patria, incertum [a]), claruit temporibus Ptolemaei Lagi [b]), quem poſt XL. annorum imperium obiiſſe conſtat [P] CCLXXVII. ante natum Chriſtum Olymp. CXXIII½. Ab hoc rogatus, eſſet ne via quaedam breuior faciliorque ad geometriae cognitionem, quam in elementis ipſe tradidiſſet, reſpondit [c]), *μὴ εἶναι βασιλικὴν ἀτραπὸν πρὸς γεωμετρίαν*, *non dari viam regiam ad geometriam* [d]). Mathematicas diſciplinas accuratiſſimis ſcriptis illuſtrauit [e]), et cum ſumma laude docuit Alexandriae [f]), ſuauiſſimi vir ingenii, et contentiones minime amans; ſed benignus et aequus alienae induſtriae fautor, vt ab auctore ſectae Eriſticae, Euclide, Socratico, Megareo [g]) non hac minus nota, quam aetate et ſtudiorum

a) Harduinus ad Plin. videtur Apollonium in animo habuiſſe, quum de Euclide ſcripſit, eum *Perga* oriundum ciuitate Pamphyliae. Euclidem plerique *Alexandrinum* faciunt; ſed nullo diſerto veteris alicuius ſcriptoris teſtimonio. Si Gregorium Abulpharajum audias, [et apud *Caſir.* in bibl. arabico-hiſpan. I. pag. 339. genere Graecus, domicilio Damaſcenus, ortu] *Tyrius* fuit: ſi ſcriptorem bibliothecae veteris Siculae anno 1700. a Meſſanenſi quodam, *Hieronym. Raguſa,* S I. editae, (vide memorias Triuultianas anni 1702. menſe Auguſto pag. 151. et Mongitorem Bibl. Siculae I. 185.). *Gelous*, oriundus e Gela ciuitate Siciliae. Nimirum, quia *Laertius* II. 106. auctor eſt, Megareum Euclidem a quibusdam pro Geloo habitum fuiſſe. *Fabric.* — Patria eum fuiſſe Aegyptium, et fortaſſe Alexandrinum, arbitratur *Mollerus* in Homonymoſcopia pag. 305 ſq. (vbi tamen recte diſtinguit Euclidem Socraticum ab Euclide, mathematico, et vtriusque ſententiae patronos producit.) at matheſin docuit quidem Alexandriae; ſed eum natione fuiſſe Aegyptium, ſcriptores, a Mollero citati, non adfirmant. Euclidem floruiſſe A. M. 3697. Olymp. CXVIII. 1. ante C. N. 306. V. C. 446. notat cl. *Saxe* in Onomaſt. I. pag 90. Poſt obitum digitis dimetiens eius imago pingebatur in Gymnaſiis, (*Apollinar.* libr. XX epiſt. 9.) et in numiſmate eius effigies exſtat cum enumerata maris arena, teſte Mongitore l. c. *Harl.*

b) *Proclus* lib. II. ad Euclidem pag. 20. *γέγονε δὲ ἔτος ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τῶ πρώτω Πτολεμαίου. Καὶ γὰρ ὁ Ἀρχιμήδης καὶ ἐν τῷ πρώτῳ μνημονεύει Εὐκλείδου.*

c) *Proclus*: *καὶ μέντοι καὶ φασὶν, ὅτι Πτολεμαῖος ἤρετό ποτε αὐτὸν εἴτις* etc. Simile illud Alexandri, geometriam diſcere cupientis, apud *Senecam* epiſt. XCI. *Facilia me doce: Iſta, inquit, omnibus eadem ſunt aeque difficilia.* De Hipponico tamen, geometra, Arceſilaus apud *Diog. Laertium* IV. 32. dixit, *τὴν γεωμετρίαν αὐτῷ χάσκοντος εἰς τὸ στόμα ἐμπτῆναι*, *hianti ipſi geometriam in os aduolaſſe.* Idem Suidas in *Θεώρημα*· ſed male de ipſo Arceſilao. — Dux de Feuillade, cui quum Robaut explicaret Euclidis elementa, illis haud intellectis inurbano modo, pronuntiauit, *quel Diable pourroit entendre cela!* cui reſpondit Rohaut, *ce ſeroit un Diable, qui auroit de la patience* etc. vid. *Gayot de Pitaval* l'art d'orner d'eſprit pag. 74. E contrario *Henrico Newtono*, adoleſcenti, nimis facilis viſus eſt Euclides. vid. Hiſt. acad. Pariſ. 1727. pag. 210. — *Car. Raynau* Analyſe demontrée, l'Euclide de la haute Geometrie, ib. 1728. pag. 156.

d) Fallitur *Chriſtianus Wolfius*, qui in horis ſubſeciuis Marburgenſibus, trimeſtri brumali ann. 1729. 8. pag. 116. non dubitat, Ariſtotelem ex adtenta elementorum Euclidis lectione theoriam, quam in Organo ſuo propoſuit, deriuaſſe. Certe elementa Euclidis ſcripta ſunt poſt Organum Ariſtotelis.

e) Mathematicas bene ſcripſit Euclides, licet quaedam in ipſo deſideremus, ait *Campanella* de libris propriis et rat. ſtudendi cap. IV. artic. V. pag. 77. *Heumann.*

f) Pappus lib. VII. pag. 251.

g) De *Euclide*, Megarenſi, Socratis diſcipulo et auctore ſectae Megaricae, dixi lib. II. cap. 24. §. 35. [vol. II. pag. 715 ſq.] Hic cum noſtro male confunditur apud *Boethium* I. Geometr. p. 1507. 1510. 1511. etc. *ex ſecundo, tertio, quarto etc. libri Euclidis, Megarenſis.* Sic et apud *Iac. Sponium* in Miſcellan. p. 141. vbi Euclidis imaginem in nummo Hadriani exhibet. Viciſſim apud *Valerium Max.* VIII. 12. ex memoriae ſcriptoris vel librarii lapſu Euclides, geometra, memoratur pro *Eudoxo,*

Digitized by Google

rum genere facile diſtinguatur. Ita certe de noſtro *Pappus* lib. VII. [mathem. collect. pag. 251. ſ. fol. 164. edit. Piſaur. 1588.] *Euclides, ſequutus Ariſteum ſcriptorem luculentum in iis, quae de Conicis tradiderat, neque anteuertens neque volens eorum tractationem deſtruere, cum mitiſſimus eſſet et benignus erga omnes, praeſertim eos,* [⁋] *qui mathematicas diſciplinas aliqua ex parte augere et amplificare poſſent, vt par eſt, et nullo modo infenſus, ſed accuratus, non arrogans, etc.* [conf. *Heilbronner* pag. 153 ſq.]

II. Scripta Euclidis haec exſtant:

[Στοιχείων· *elementorum matheſeos purae libri XV.*

Δεδομένα *data,* cum praefatione *Marini*, philoſophi, Neapolitani.

Εἰσαγωγὴ ἁρμονική, *Iſagoge harmonica.*

Κατατομὴ κανόνος, *ſectio canonis muſici.*

Φαινόμενα, *phaenomena.*

Ὀπτικὰ στοιχεῖα et κατοπτρικά, *elementa optica et catoptrica.*

De his et reliquis, partim ſuſpectis, partim deperditis, a Fabricio poſtea fuſius diſputabitur. Ego vero antea, vt ſeriem ordinemque editionum ne nimis perturbem, primum *codices mstos*, deinde *editiones* ſecundum temporis ordinem enumerabo. Codicum quidem plurimos, duce cum primis Montefalconio, *Heilbronner* libro laudato iam indicauit: at ego vel plurium aliorum codd. adieci notitiam vel varii generis adnotationes adſperſi: Editionum autem catalogum pleniorem iam confecerant *Boſius*, praecipue *Scheibel* locis memm. Atque ego lectores ſimpliciter poſſim ablegare ad illos: verum cum eorum cauſſa, qui illos libros ad manus non habent, tum maxime propter alios, linguae germanicae ignaros, paucis

Eudoxo, vt viris doctis iam obſeruatum. — Fuit et alius *Euclides*, archon Athenis, Olymp. LXXXVII. 2. itemque alter, ſub quo triginta tyranni expulſi Olymp. XCIV. 2. et praeteritorum ſancita eſt ἀμνηστεία. Ab hoc prouerbium τῶν πρὸ Εὐκλείδου meminiſſe, i. e. rerum, quas alta obliuione ſepultas eſſe oportebat. Vide *Xenophontem* II. Ἑλληνικῶν et *Lucianum* in Cataplo tom. I. pag. 426. et in Hermotimo pag. 563. atque *Montfaucon* bibliothec. Coislin. pag. 490. Eodem *Euclide* archonte abrogata τῇ κατὰ Κάδμον Γραμματικῇ, (cuius apud Syrianum ad Hermogenem pag. 17. mentio,) coepit Athenis eſſe vſus litterarum ionicarum, vnde *Plutarchus* in Ariſtide pag. 319. memorat γράμματα τῆς μετ᾽ Εὐκλείδην Γραμματικῆς. Confer *Meurſium* de Arrhontibus III. 17. et fortuna Attica cap 8. *Sam. Petitum* lib. I. miſcell. cap. 3. *Valeſium* ad Harpocrat. pag. 101 ſq. Non diuerſus fuit, ſi Euclides, Athenienſis, quem inter viros, libris coaceruandis celebres, laudat Athenaeus in limine libri primi. Fuit et *Euclides* λιθοτόμος, cuius nomen occurrit in teſtamento Platonis apud Laertium III. 42. His adde *Euclidem*, fratrem Cleomenis, Lacedaemoniorum regis, ab Antigono caeſum, de quo Plutarch. in Philopoemene pag. 358. et Arato pag. 1046. atque Cleomene pag. 809. 818. Polyb. II. 65. 67. 68. *Euclidem*, Pacatianum, cuius antidotum refertur a *Galeno* II. de antidotis: *Euclidem*, Platonicum, cuius meminit *Porphyrius* in Plotini vita; tum *Euclidem*, Maximi Byz. filium, quem memorat *Socrates* in Hiſt. Eccleſ. pag. 165. *Euclidem*, paraſitum Smictini F. cognomento σεῦτλον, ſiue betaceum apud *Athenaeum* lib. VI. pag. 242. 250. *Euclidem*, Laronem, de quo Plutarchus in Artaxerxe Mnemone p. 1013. *Euclidem*, Phliaſium vatem, cuius meminit *Xenophon*. VII. de expedit. Cyri p. 331. et *Aelian*. de animal. VIII. 5. vbi male excuſum Ἀκλᾶδαι pro Εὐκλείδαι, quod in MS. medic. reperit Abr. Gronou. *Euclidem*, equitem coccinatum, quem ridet *Martialis* V. 36.

cis hic repetam editionum indicem, iis, quae illi duumuiri de plurimis modo parcius modo largius adnotarunt, omiſſis, aliis autem hinc inde adſperſis haud paucis editionibus et adnotationibus.

Codices igitur *mssti* hi fere reperiuntur in bibliothecis [h]).

In *Vaticana*, *Euclidis στοιχείων ὅροι* eiusdem primum elementum: (pag. 538.) — geometriae elementa XII. et *Eucl.* catoptrica. (pag. 539.) — Operum pars cum anonymi commentariis, latine item liber de ſpeculis. (pag. 540.) — geometria cum expoſitionibus, tum *Boethii* liber ex Euclide; ad Patricium filium et Eucl. elementorum liber. (pag. 541.) opera quaedam: (pag. 543.) — Boethii ad filium Patritium de geometria Euclidis libri V. et *Euclidis* libri XV. de geometria, (pag. 544.)

In tabulario *Baſilicae S. Petri:* Eucl. Geometria. p. 546. — Catoptrica, (p. 547.)

In bibl. monaſterii S. Seuerini *Neapoli Eucl.* elementa et alii codd. multi illius mathematici, (pag. 548.)

In bibl. *medicea Florent. Eucl.* elementorum libri XIII. editionis Theonis. — iidem cum ſcholiis antiquis: — eiusdem data cum ſcholiis ad marginem: — *Hypſiclis* liber, qui ad Euclidem refertur: — eiusdem elementorum libri XV. cum epigrammate in laudem Euclidis ad finem: — eiusdem phaenomena: — *Eucl.* elementorum libri XV. quorum XIIII. hanc habet inſcriptionem, *Euclidis* XIV. et ſtatim ſubiicitur *Hypſiclis* in Euclidem anaphoromena: — *Eucl.* Optica ſ. perſpectiua et phaenomena, omnia cum ſcholiis antiquis: — *Eucl.* data ſine principio; optica ſine principio; phaenomena ſine figg. omnia cum ſcholiis: (pag. 549. 550.) — *Eucl.* elementorum liber primus, et principium ſecundi, gr. ac latine: (pag. 553. Curatius tamen fuſiusque de codd. mediceis diſſeritur in *Angeli Mar. Bandinii* catalogo codd. graecor. bibl. Laurentianae tom. II. plut. 28. in quo plures ſeruantur codices, ad aſtronomiam, vniuerſamque matheſin et geographiam pertinentes, cod. I. nr. 7. et 8. cod. II. nr. 1. et 2. cod. III. nr. 1 — 3. pag. 11 — 14. cod. VI. pag. 16. cod. VIII. et cod. X. p. 19. et 20. — tom. III. plut. 87. cod. XVI. nr. 4. definitio gnomonis ex XXVIII. libro Euclidis deſumta, pag. 398. et in eodem cod. nr. XXXIII. elementorum liber I. cum figg. geometricis, pag. 403.)

In bibl. *S. Marci Dom. Florent. Bachon Alardus* in decimum Euclidis. — *Eucl.* libri elementorum XV. translati a *Campano* ex arabico, eiusdem geometria cum commentario Campani. — *Euclidis* libri VI. priores cum commentario Alderaldi, bis; *Eucl.* perſpectiua, *Eucl.* de ponderoſo et leui: (pag. 557.)

In biblioth. canonicorum regularium *Bononiae, Eucl. elementa;* et *Procli* in Euclidem: (pag. 559.)

In bibl. *Veneta* D. Marci, *Euclidis* geometria et opera. (p. 560. — in catalogo codd. gr. illius bibl. plures Euclidis codices memorantur: in cod. CCC. *Eucl.* elementorum libri XIII. priores cum quibusdam ſcholiis marginalibus; — cod. CCCI. iterum cod. CCCII.

iidem

h) Numeri arabici, in fine ſimpliciter adpicti, indicant paginam operis Heilbronneriani, vbi ſinguli codices nominantur.

iidem libri, tum *Eucl.* Data, praemiſſa Marini philoſophi protheoria; phaenomena et catoptrica: — cod. CCCIII. elementorum liber XV. initio mutilus; — cod. CCCIV. Optica. — cod. CCCVI. Procli Lycii in primum elementorum Euclidis libri IV. — cod. CCCIX. elementorum libri II. priores. — cod. CCCXVII. element. libri VI. priores, quorum poſtremus fuit mutilus. — cod. CCCXXII. *Eucl.* iſagoge harmonica, et ſectio canonis muſici. — cod. DXCV. *Eucl.* elementorum pars. — *Villoiſon* in anecdotis graecis tom. II. p. 248. in adpendice ad catalogum codd. gr. S. Marci memorat adhuc cod. membran. DCXXXXIII. in quo eſt *Eucl.* iſagoge harmonica, initio mutila.)

In *muſeo Carolo Auantii.* *Proclus* in elementa Euclidis gr. *Euclidis* gr. bis. (pag. 561.)

In bibl. Ambroſ. *Mediolan. Eucl.* Opp. cum commentario *Marini*, philoſophi: variae in eum lect. ex MSt. Vaticanae bibl. opera Ioſ. Auriae item alia volumina XII. — in Euclidem. — *Procli* in Euclidem hypotypoſis, quater. — *Eucl.* de ponderoſo et leui, atque alia: elementa optica de adſpectuum diuerſitate, conſiderationes et lecturae in eumdem: *Proclus* in Euclidem. (pag. 562 — 564.)

In bibl. caeſarea *Vindobonenſi* ex Lambecio et Neſſelio ab Heilbronnero excerpti codd. *Eucl.* elementa ex arabico in hebraicam linguam conuerſa. *Procli* commentariorum in I. Euclidis librum elementorum libri III. — *Euclidis* elementorum libri VI. priores. — elementorum geometricorum libri XV. cum ſcholiis. — eiusdem optica, phaenomena et lemmata varia. — *Procli* in primum elementorum Euclidis librum commentarius. — Elem. geometricorum libri decem priores. (pag. 565. conf. *Lambecii* comment. de bibl. Caeſarea tom. VII. cod. XXV. nr. 7. pag. 130 ſq. edit. Kollarii. cui codici praefixa ſunt anonymi cuiusdam antiqui auctoris prolegomena (ex Procli comment. libro I. et II. in Euclidis elementorum librum I. fere excerpta,) de origine geometriae apud Aegyptios, et de translatione eius in Graeciam per Thaletem Mileſium et de ſeqq. claris mathematicis vsque ad Euclidem; tum de aetate et ſcriptis Euclidis aliaque ad geometriam et vniuerſam matheſin ſpectantia: tum ibid. cod. CIII. pag. 391 ſqq. vbi Lambecius et Kollarius plura de Euclide eius ſcriptis horumque editt. disputant: cod. CIV. p. 397. *Procli*, *Lycii*, comment. in primum elementorum Eucl. librum, liber tertius. — cod. CVI. nr. 2.)

In bibl. Paulina *Lipſienſi. Euclides* latine: (pag. 568.)

In bibl. *Scorialenſi* regis Hiſpan. *Eucl.* Opp. iconibus illuſtrata. (pag. 568. *Plüer* in itinerario per Hiſpanias pag. 167. plures codd. notauit: *Eucl.* geometricorum elementorum libri XIII. in membr. — liber I. — ſectio regulae de muſica et iſagoge harmonica. — Catoptrica, phaenomena, dedomena.)

In bibl. *Pariſina* regia. Elem. *Euclidis*, hebraice a R. Moſe *Aben Tybbon.* elem. gallice, cum figg. — Traité de Mathematique ſur Euclide par *Omar.* (pag. 569. et 570.) — *Eucl.* phaenomena. — *Proclus* in Euclidem, bis. — *Euclidis* elementa. — *Euclides.* (pag. 571.) — *Eucl.* elementa; *Bulengeri*, *Sanclari* et aliorum praelectiones in Euclidem. (p. 572.) — ibid. in bibl. cardinalis *Rodulphi*, cod. Colbertin. *Euclidis*, Hieronis, Platonis et Archimedis quaedam. — *Eucl.* libri XIII. eiusdem phaenomena. (pag. 573.) — ibid. *Eucl.* phaenomena et catoptrica dataque. — *Marini*, philoſophi, in Euclidis data. — in *Euclidis* elementa ſcholia: — *Procli* in primum Eucl. elementum libri quatuor. — *Eucl.* liber I. (p. 574.) —

Digitized by Google

in bibl. *Car. de Montchal*, archiepiſcopi Toloſani, *Eucl.* phaenomena; data et alia opera: (pag. 576.) — in bibl. *Colbertina*, *Eucl.* elementa, *hebraice.* — *Eucl.* et aliorum opuſcula geometrica, — eiusdem geometria cum ſcholiis Campani. (p. 577.) — in bibl. *S. Germani*, *Eucl.* elementa XIII. graece. — L'Optique ou la Perſpective d'*Euclide;* — *Franc. Fluſſatis* in Euclidis libros. — *Eucl.* geometria, interprete Boetio. (pag. 578—580. — In catalogo MSStor. bibl. Pariſ. regiae in vol. II. qui vtplurimum graecos codd. refert, multi enumerantur, qui vel plura, vel pauciora comprehendunt Euclidis ſcripta, vel vnicum tantummodo; quorum nonnullis adſcripta ſunt ſcholia aut prolegomena praemiſſa: *duodecim* continent *elementa; vndecim*, *data; Iſagoge harmonica* eſt in *tribus; Phaenomena* exhibent *decem* codices; *optica* totidem codd. *Catoptrica, nouem* codd. Excerpta ſunt in cod. MDCLXX. In illis codici MMCCCXLVIII. qui *Euclidis data* praebet, ab initio adſcripta ſunt: „Euclidis data huc vsque numquam graece impreſſa, de Vaticana bibliotheca deprompta, et cum quinque Vaticanis exemplaribus, antiquiſſimis quidem graecis msstis, ſumma fide et diligentia collata a *Ioſepho Auria*, Neapolitano, mathematicae ſcientiae ſtudioſo. His addita ſunt ſcholia antiqua, graeca, quae in Vaticanis exemplaribus reperta ſunt." — cod. MMCCCL. habet quoque Protheoriam ad Euclidis data, et excerpta ex *Proclo*, quibus Euclidis elementa illuſtrantur. — cod. MMCCCLXXXVIII. cui inſunt *Eucl.* phaenomena, vna cum ſcholiis, fronti praeſcriptum eſt. „Doctrina primi mobilis ex veteribus graecis auctoribus, quorum auctorum nomina verſa pagella indicat: omnia de Vaticana bibliotheca depromta, cum omnibus antiquiſſimis exemplaribus collata ſumma diligentia et fide, opera et ſtudio *Ioſephi Auriae*, mathem. ſcientiae ſtudioſi. His ſcholia antiqua graeca adiecta ſunt." — cod. MMCCCCLXXXVIII. habet *Euclidis εὐθυμετρικὰ*, addita hac nota: „Hic libellus, cui nomen Euclidis parum recte adſcriptum, praemiſſis variarum menſurarum nominibus continet problemata embadometrica et varios modos metiendi quamlibet figuram." — De cod. MMDXXXV. qui *Cleonidae iſagogen harmonicam* continet, adnotatur: „Hoc opus idem eſt omnino cum introductione muſica, cuius *Euclides* auctor fertur." — In vol. III. et IV. in quibus codices mssti *latini* enumerantur, multi quoque codd. qui Euclidis ſcripta aut eorum verſiones continent, reperiuntur. *Elementa* geometriae in *quatuordecim* codd. in paucis alia, quae mox ſignificabo, occurrunt: in cod. MMMCCCCXI. eſt fragmentum elementorum libri primi: in codd. MMMMMMMCCXIII. MMMMMMMCCXIV. MMMMMMMCCXV. et MMMMMMMCCXVI. quater ſunt *Eucl.* elementorum libri XV. ex arabico in latinum ab *Adelardo Gotho*, Bathonienſi, conuerſi; duobus acceſſit *Campani* commentarius. — in cod MMMMMMMCCXVII. *Eucl.* elementa: poſtremi libri duo ab *Aſſicalao* editi dicuntur. — in cod. MMMMMMMCCXVIII. *Franciſci Barocii*, Patricii Veneti, lectiones in Procli commentarios in primum Euclidis elementorum librum: — in cod. MMMMMMMCCXIX. figurae ſex priorum elementorum Euclidis. — in cod. MMMMMMMCCXCII. nr. 9. *Eucl.* elementorum libri X. priores: nonnulla deſiderantur. — in cod. MMMMMMMCCCLXVI. nr. 3. Element. libri V. priores. — in codd. MMMMMMMCCCLXXIII — MMMMMMMCCCLXXVI. aliquot libri element. — in cod. MMMMMMMCCCLXXVII. anonymi commentarius in decimum librum Euclidis. — in cod. MMMMMMMCCCLXXVIII. a. *Eucl.* liber de ſpeculis: initium deſideratur. eiusdem perſpectiua. — in cod. MMMMMMMCCCX. liber de ponderibus, qui *Euclidi* tribuitur. — in cod. MMMMMMMCCCCXX. *Eucl.* elementorum libri III. priores, interprete *Adelardo*,

Digitized by Google

ordo, Bathonienſi. — in cod. MMMMMMMCCCCLXVII. *Eucl.* phaenomena, cum expoſitione Maurolyci. — in cod. MMMMMMMMDCLXXX. de graui et leui.)

In catalogo MStorum *Ranchin*, Conſiliarii, *Eucl.* Opp. latine cum figg. nitide conſcripta. (pag. 582.)

In bibl. abbatiae *S. Remigii*, Rhemenſis. *Mich. Pſelli* enarratio in librum Euclidis de terminis. (pag. 582.)

In bibl. *Mazarini. Eucl.* elementa cum commentariis fuſis. Ad finem libri notatur: „hic liber dicitur eſſe *Eudoxi Gnidii*“ tum ſequitur *Euclidis* geometria et *Theonis*, Edeſſenſ, liber V. ſicque in aliis, vt videatur *Theon* commentariorum auctor. — *Hypſiclis*, quae ſpectant ad Euclidem. — Commentarius in *Euclidis* data, viua voce *Marci*, (ſic, et leg. *Marini*,) philoſophi. — *Eucl.* Opera. — *Euclidis* perſpectiua. (pag. 583.)

Inter codd. msstos graecos *de Mesme*, *Euclides*, (pag. 584.)

In bibl. Sardiniae regis, *Taurini*. *Euclidis* Opp. hebraica, ex arabico translata, *Moſe*, filio Samuelis, filio Iudae, Ben Tibbon interprete, (pag. 585. conf. Catalog. illius biblioth. vol. I. pag. 3. cod. VIII. addita nota, teſte *Bartoloccio* part. IV. bibl. Rabbinicae pag. 242. hunc librum mstum non facile reperiri apud Hebraeos. — Secundum eumdem catal. p. 25. iterum eiusdem *Moſeos* verſio hebraica Euclidis cum figg. et adnotatt. in margine, exſtat in cod. LXVII. et in cod. LXVIII. ab Immanuele a. Chr. 1346. ſcripta. In vol. II. eiusdem Catalogi inter codices *latinos* pag. 401. in codice MCLXXVIII. ſunt ſex libri elementorum *Euclidis* cum figg. geometricis.)

In bibl. *Bodleiana: Procli* commentarius in librum primum elementorum Euclidis. τὴν μαθηματικὴν ἐσίαν, vnde dicuntur ſuppleri poſſe lacunae edit. Baſileenſis. — *Euclidis* ſpecularia, phaenomena, optica, data, et poſt diuiſiones primi libri elementorum *Euclidis* reperitur anonymi cuiusdam Geodaeſia: καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος. (pag. 593 ſq.) — Ibidem inter codd. latinos, Geometria *Euclidis* imperfecta, (pag. 602.) — *Eucl.* geometria cum commentario Campani. (pag. 604.) — *Eucl.* geom. graece. (pag. 607.) — *Eucl.* pars cum commentariolo. (pag. 609.) — *Eucl.* data, *arabice* per *Zin Eddin Abhari*, et elementorum libri XV. ex verſione *Adelardi* de arabico, vna cum commento magiſtri Campani, Nouarienſis. — *Eucl.* elementa cum ſcholiis et diagrammatis, latine reddita per *Adelardum*, Bathonienſem: — *Eucl.* elementa, *arabice*, liber XIII. priores per *Iſaac Ibn Honein*, ex recenſione *Thebit Ibn Korrae;* duo poſteriores, qui Hypſicli Aſcalonitae tribuuntur, *arabice* vertit *Coſta Ibn Lucae*. (pag. 610—614.) — Inter codd. orientales, *Eucl.* elementa, bis *hebraice;* — *Abil Caſim* Antiocheni commentarius in Euclidem ab elemento quinto. — *Eucl.* elementa poſteriora. — *Eucl.* elementa — commentarius *Ebn heithem* in elem. Euclidis, (p. 615. et 616.) — Inter codd. gr. claſſis XIII. *Eucl* data, bis, et phaenomena, atque elementorum libri XV. (pag. 616 — 618.) — inter libros latinos *Eucl.* elementorum libri XV. — *Sauilii* praelectiones XIII. in principium elementorum Euclidis Oxonii habitae. — *Eucl.* elementa, gr. cum notis H. Sauilii. *Eucl. Campani* cum notis H. Sauilii. (pag. 618 — 620.)

In bibl. *Oxonienſi*, inter codd. Eliae Aſhmolii, *Euclidis* liber XI. (p. 621.)

Digitized by Google

In bibl. collegii vniuerſitatis *Oxonienſis*. *Eucl.* geometria et data: — commentarii in libros omnes Euclidis, auctore *Rich. Rawlinſon*. — *Eucl.* regulae, lat. — *Eucl.* optica, phaenomena, fragmentum catoptricorum, graece. — *Eucl.* de arte geometrica, ex arabica lingua in latinam translatus per *Adelardum*, Bathonienſem. (pag. 624 — 627.)

In bibl. *Cantabrigienſi*, elementorum *Euclidis* liber XV. (pag. 629.) — *Eucl.* optica et phaenomena, gr. — nouem libri *Eucl.* cum comment. (pag. 632.)

In aliis *Angliae* bibl. *Eucl.* elementorum lib. XV. lat. cum figg. Iordani et arithmeticae libros II. (pag. 633.) — *Eucl.* geometr. elementorum lib. XV. — geometria cum comment. et figuris. (pag. 634 et 635.) — *Eucl. arabice* per *Shemſeddin* Mohammed Almuzi. (p. 638.) — elementa ex arab. in lat. verſa per *Io. Ocreatum*. (p. 641.) — *Eucl.* de ſpeculis — elem. geometrica. — data, aliaque variorum mathematicorum opuſcula, *arabice*. (p. 645 — 647.)

In biblioth. *Vffenbachiana*: ſecundum catal. Maii; *Eucl.* libri ſex definitionum priores, adiectis figuris et demonſtrationibus, (pag. 648.)

His accedunt in bibl. *Monacenſi* Bauar. cod. CLXXV. catalogi pag. 68. *Eucl.* introductio harmonica et κατατομὴ κανόνος. — In bibl. *Bernenſi*, (teſte Sinnero in Catal. codd. bibl. Bernenſis pag. 373.) *Euclidis* geometriae lib. XV. cum commentario *Campani*.

In bibl. *Leidenſi*, teſte Catalogo, p. 334. nr. 7. *Eucl.* elementa libris XII. item catoptrica, phaenomena, optica, data, deſcripta manu Barthol. Zamberti ann. 1405. ἐκ τῦ Πρόκλυ σποράδην καὶ κατ᾽ ἐπιτομὴν προλαμβανόμενα εἰς τὰ Εὐκλείδυ ϛοιχεῖα, quibus inſcribitur a me Io. Franc. Aſulmo: προθεωρία τῦ Εὐκλείδυ εὑρομένων ἀπὸ φωνῆς Μαρίνυ φιλοσόφυ. — p. 340. nr. 36. inter codd. Scaligerianos, *Eucl.* de ſolidis, diſtinctus per elementa: — pag. 341. nr. 48. Protheoria *Euclidis* datorum ex voce Marini, philoſophi, per margines et in poſtremis paginis mixtim gr. et lat. aliquid adpoſitum. — pag. 372. nr. 53. inter codd. Voſſianos, excerpta variorum auctorum de limitibus ex *Euclide* aliisque. — pag. 384. nr. 92. folia duo ex *Euclide*, lat. — pag. 396. nr. 21. *Eucl.* elementorum libri decem. Sequitur Εὐκλείδυ ϛερεῶν α, tum ιβ, tum Εὐκλ. ϛοιχείων ιγ ϛερεῶν γ. — pag. 407. inter codd. hebraicos legati Warneriani, nr. 47. *Eucl.* element. libri XV. cum figg. ex lingua arabica, accurante *Ibn Korra*, verterunt R. Iſaak F. Honajn, R. Moſche F. Schemuel F. Iehudae F. Typpon, Hiſp. — *arabice* pag. 453 — 456. *Eucl.* optica — *Abul Fath Omar* Ben Ibrahim Ghajiamaei explicatio locorum difficilium, qui occurrunt in elementis geometriae Euclidis. — *Eucl.* Pythagoraei (ſic) elementorum libri VI. cum commentario *Saidi Ben Maſoud*, et cum ſcholiis *Heronis* ad quaedam problemata. — *Abu Ali Haſan*, Ben Haſan, Ben Heithem comment. in elementa *Euclidis* et ſolutio dubiorum mathematicorum. — *Abu Giafer Ghazin* explicatio libri X. Euclidis bis. — *Ennodzaeus* ad eumdem libr. X. Euclidis. — Demonſtrationes ad dubia geometrica elementorum Euclidis. — *Auicennae* compendium elementorum geometricorum Euclidis cum figg. — comment. ad elementa geometr. *Euclidis*. — *Euclidis* 64. figg. translatae in linguam arabicam. — Data *Euclidis*. — *Eucl.* de ortu ſiderum.

In bibl. *Coislin.* teſte Montfauc. catal. pag. 229. cod. CLXXIV. *Eucl.* element. XIII.

In bibl. *Matritenſi*, teſte *Iriarto*, cod. XLVIII. pag. 163. *Zoſimi*, (rectius *Euclidis*,) de harmonica, et *Eucl.* ſectio canonis, Κατατομὴ κανόνος.

In

In bibl. *Auguſtana* Vindelic. *Euclidis* Catoptr. et Phaenomena. — In bibl. *Guelferbyt.* Euclides. — In bibl. *Hamburgenſi*, variae lect. ex *Eucl.* harmon. cod. Lugd. Bat. — In bibl. publ. *Noribergenſi*, *Euclidis* geometria, lat. — et in bibl. Ebneriana Noribergae, *Eucl.* elem. geometricorum libri XV. in formas tabular. redacti etc. V. voll. vid. cel. *de Murr* Memorabilia bibliothecarum publ. Noriberg. I. pag. 249. et II. pag. 97.

In biblioth. arabico-hiſpana *Eſcurialenſi*, teſte *Caſirio* tom. I. pag. 339. eſt codex, litteris cuphicis exaratus, quo continentur *Euclidis* elementorum libri XV. cum figg. e graeca lingua in arabicam conuerſi ab anonymo. — Ibid. ex arabica philoſophorum bibliotheca pag. 340. alia adnotantur. vide ad §. XVI.

Horum vero librorum *editiones* ac *verſiones* ſecundum temporis ordinem, non tam recenſebo, quam potius paucis perſequar, Boſium, inprimis Scheibelium locis mem. magnam partem ita ſequutus, vt ſpicilegium haud exiguum colligerem. Multos editores et commentatores produxit *Mongitor* I. pag. 187 ſq. adde infra in *Bernhardi* catalogo ſcriptorum vett. mathematicorum. De nonnullis editionibus praeclare copioſeque diſputauit *Clement* in Bibliotheque curieuſe, hiſtorique et critique, tom. VIII. p. 142—159.

I. *Operum, quae graece prodierunt, Editt.*

Euclidis opera, graece, cum *Theonis* expoſitione, cura *Simonis Grynaei*, Baſil. 1530. f.

Vid. Scheibel. part. I. pag. 10. (*Herzog*. Prof. Baſil.) in Athenis Rauricis pag. 72. huius editionis non meminit.

Euclidis opera omnia, gr. cum ſcholiis graecis. Baſil. 1539. fol. vid. *Scheibel.* part. V. pag. 474.

Euclidis opera, graece et latine, per *Conrad. Daſypodium*, item *Heronis*, Alexandrini, vocabula geometrica, antehac numquam edita, Argentor. apud Chr. Mylium. 1571. 8.

Sic citatur in catalog. Bunau. I. pag. 130. et a Fabricio ad Euclidis data, iſagogen harmonicam, phaenomena et opticam: Scheibelius vero part. I. pag. 21. duorum eiusdem anni editorum librorum inſcriptiones recte profert. Atqui quoniam huius anni exemplar, ad quod alii reſpexiſſe videntur, in manibus habeo, id curatius deſcribam. Sed quum Daſypodius, (germanice *Rauchfuſs*) plures Euclidis libros iam antea edidiſſet ſeparatim, reliquas illius editiones ſimul indicabo:

Euclidis Catoptrica, lat. verſa per *Conr. Daſypodium*. Argentor. 1557. 4. *Scheibel.* I. pag. 16. catal. bibl. Leid. pag. 179.

Εὐκλείδου —. *Euclidis quindecim elementorum geometriae primum;* ex Theonis commentariis graece et latine. Cui acceſſerunt ſcholia — authore *Cunrado Daſypodio*, ſcholae Argentinenſis Profeſſore. Argentorati excud. Chriſtian. Mylius, 1564. 8. vide §. VII.

Εὐκλείδου — *Euclidis quindecim elementorum geometriae ſecundum;* ex *Theonis* commentariis graece et lat. Item, *Barlaam monachi* arithmetica demonſtratio eorum, quae in ſecundo libro elementorum ſunt in lineis et figuris planis demonſtrata. Item, octo propoſitiones ſtereometricae —. Per *Cunr. Daſypodium*. — Argentorati apud Chr. Mylium 1564. 8.

Propoſitiones reliquorum librorum geometriae Euclidis, graece et lat. in vſum eorum, qui volumine Euclidis carent. Per *Cunrad. Daſypodium.* — Argentorati apud Chriſtian. Mylium. 1564. 8.

Analyſeis geometricae ſex librorum Euclidis. Primi et quinti factae a *Chriſtiano Herlino.* Reliquae vna cum commentariis, et ſcholiis perbreuibus, in eosdem ſex libros geometricos, a *Cunrado Daſypodio*, cum indice ποϱισμάτων καὶ λημμάτων· item aliarum rerum atque verborum memorabilium. — Excud. Ioſias Rihelius. Argentorati 1566. in fol. gr. et lat. cum figg. ligno inciſis. (rec. 1571. ib. ſecundum Heilbronn.)

De rara hac editione vid. *Freytagii* Analecta litteraria, (Lipſiae 1750. 8.) pag. 318 ſq. qui iudicium *Franc. Milliet Dechales* in mundo mathemat. tom. I. pag. 15. totum illud opus inutile eſſe, adfert, idemque duplicem Milliet Dechales errorem notat. Adde *Clement* pag. 149 — 151. qui etiam Dechales, Wolfii et Schurzfleiſchii etc. iudicia et notitiam memorat.

Euclidis elementorum liber primus. Item *Heronis Alexandrini* vocabula quaedam geometrica, ante hac numquam edita, graece et latine. Per M. *Conr. Daſypodium.* Argentinae 1571. 8.

Daſypodius in praefatione, Calendis Maii 1570. ſcripta, in qua praecipue ſtudium matheſeos atque Euclidis commendat, de ſuperioribus ſuis edd. ac ſubſidiis tacet; id tantum ſignificans, ſe de ſententia Io. Sturmii, Rectoris, tria volumina conſcribere mathematica, hunc primum elementorum Euclidis librum, quia in omnibus fere gymnaſiis praelegatur, edere, ſe Heronis, Alexandrini, quaedam eiusdem argumenti, ex eius onomaſtico geometrico huic libro adiunxiſſe, ſe denique hunc primum Eucl. librum adieciſſe primo atque ſecundo ſuo volumini mathematico. — Graecum contextum ſeparauit a verſione latina, cui a fol. 37. *b*) ſcholia in primum Eucl. elementum praemiſit verſioni Heronis vocabulorum geometricorum.

Euclidis omnes omnium librorum propoſitiones, graece et latine editae *per Cunr. Daſypodium.* Argentinae apud Chriſt. Mylium. 1571. 8.

Praefatio ſcripta eſt Cal. Iulii 1570. Inſunt vero Euclidis *elementa* 15. *optica*, *catoptrica*, *muſica*, *phaenomena*, *data.* Num duo illi libri, in vno volumine, quod eſt penes me, compacti, in quibusdam exemplaribus generalem titulum, *Opera Euclidis*, in fronte gerant, an interdum ſiue breuitatis cauſſa, ſiue quoniam in auerſa primi folii pagina, *Opera Euclidis*, ſcriptum eſt, ita citentur, equidem definire non auſim. Latina verſio ſeiuncta eſt a graeco contextu.

Euclidis elementa poſthaec frequenter ſub praelis ſudarunt: ſed omnium operum editio demum hoc, quod viuimus ſaeculo, lucem adſpexit, cum ab arte critica, tum ab aliis virtutibus commendabilis:

Εὐκλείδου τὰ σωζόμενα. *Euclidis quae ſuperſunt, omnia.* Ex recenſione *Dauidis Gregorii*, M. D. aſtronomiae profeſſoris Sauiliani, et R. R. S. Oxoniae, e theatro Sheldon. 1703. fol. gr. et lat.

Commandini verſio elementorum ex Ed. Bernardi libris et reliquorum librorum verſiones ſunt emendatae, in expoliendis graecis editioneque a vitiis typographicis liberanda multum

Digitized by Google

tum auxilii adtulit Hudſon. conſ. acta erudit. Lipſ. ann. 1704. menſ. Febr. pag. 69 — 72. *Boſe* in ſchediaſmate pag. 7 et 9. in notis animaduertit, editionem Heruagianam ab Oxonienſi in quibusdam elementis differre, et loca indicat.

II. *Singulorum librorum editiones et verſiones, nec non commentarii, aliaque ſcripta, in quibus Euclides illuſtratur aut emendatur.*

1) *E l e m e n t o r u m.*

In his etiam latinae plurium omniumue opp. Euclidis verſiones et commentarii memorabuntur. *Princeps* et rariſſima editio eſt:

Praeclariſſimus liber elementorum Euclidis *perſpicaciſſimi* etc. in calce: *opus elementorum euclidis* megarenſis in geometriã artẽ. In id quoque *Campani* — *commentationes* —. *Erhardus ratdolt*, Auguſtenſis impreſſor ſolertiſſimus. *Venetiis* impreſſit A. ſal. M.CCCCLXXXII. (1482.) fol.

Latine ex arabico factus erat. Conf. praeter *Schwibel.* I. pag. 1. cel. *Abrah. Gotthelf Kaeſtneri* deſcription. primae editionis Euclidis geometriae, Lipſiae 1750. 4. — *Freytag* analecta litteraria pag. 315. *Maittaire* A. T. IV. pag. 434. Bibl. *Smithianam* pag. CLXI. in qua fuit exemplar membranac. et epiſtola Ratdolti dedicatoria litteris aureis impreſſa; quae epiſtola pag. CCXVII. eſt recuſa. In nota, *animaduertas velim*, ait editor, *hominis germani deridiculam ruſticitatem, qui nomen ſuum nomini Principis et Maecenatis praeponere non dubitauerit.* At ipſe auctor huius animaduerſionis ſit ridiculus, morem antiquiſſimum ignorans, et tamen carpens. *Clement* l. c. pag. 143 ſq. *Zapf* in Augſpurgs Buchdruckergeſchichte tom. I. pag. 160 ſq. *Baumgartenii* Nachrichten von merkwürdigen Büchern, vol. III. pag. 417 — 419. etc.

In cl. de *Murr* memorabil. biblioth. Noriberg. part. I. pag. 288. occurrit *Euclidis Elem.* lat. cum comment. *Campani. Aug. Vindel.* 1483. quae quidem notitia falſa eſt: nam numquam Auguſtae Vindel. eo anno prodiit, et in bibl. Norica vnicum exemplar Radtolti a. 1482. exſtat. Falſa igitur tradidit etiam *Io. Saubertus* in hiſtoria bibl. reipubl. Noriberg. (Norimbergae 1643. 12.) pag. 144. dum tres editiones eiusdem anni 1482. eiusdemque loci, Venet. excitat et in bibl. Noribergenſi cuſtodiri ſcribit, 1) Radtolti, 2) Euclidis XV. libb. elementorum, 3) Idem cum comment. Campani. — Forſan alia alius anni exempla Veneta quondam fuerant in illa bibliotheca ampla atque praeſtantiſſima: atque Saubertus, vt ſaepius fecit, illa nec rite inſpexiſſe, nec diligenter notaſſe annos videtur. — *Campanum* foede peruerſum nobis Euclidem reliquiſſe, indicat *Huetius* de claris interpretibus pag. 227. — De Campano ipſo, (circ. a. 1030.) vid. infra §. VI. nec non *Fabricii* Bibl. lat. med. et inf. aet. tom. I. pag. 325 ſq. edit. Manſ., et *Schelhorn.* in amoenitatt. litterar. tom. XI. pag. 1 ſqq. vbi §. II. alii eiusdem nominis diſcernuntur.

Num *Heilbronner* pag. 159. certo ſciuerit, *Eucl.* elementa latine ex verſione et cum commentario *Lucae Paciolae de Burgo*, Venet. 1489. lucem vidiſſe, equidem neſcio. Fabric. tamen infra eam nominat.

Radtolti

Radtolti exemplar recuſum eſt *Vlmae* apud Io. Regerum 1486. 4. (Scheibel, part. V. pag. 1.) — et typis, at venuſtis, repetitum *Vicentiae:* in calce legitur:

„*Opus elementorum* euclidis *megarenſis* in geometriam artem. In id quoque *Campani* perſpicaciſſimi commentationes finiunt. Impreſſum *Vicentiae* per Magiſtrum *Leonard. de Baſilea* et *Guilielmum de Papia* Socios. Anno ſalutis M.CCCC.LXXXXI. (1491.)" fol. vid. *Clement* l. c. in nota pag. 144 ſq.

Georgio Valla interprete. *Nicephori Blemmidae* logica. — *Euclidis elementorum XIVtus cum Hypſiclis interpretatione.* *Nicephorus et Proclus* de Aſtrolabio. *Ariſtarchus* — *Timaeus* — *Cleonidis* [i]) *muſica* etc. *Venet.* per Anton. de Strata, 1488. — ib. per Simon. Papienſem dictum Beuilaquam. 1498. fol.

Vid. *Fabric.* bibl. lat. mediae et inf. aet. tom. VI. pag. 281. edit. Manſi. *Forkel* in Litteratur der Muſik pag. 47. vbi de ſcriptis et editionibus muſicis Euclideis agit, poſteriorem Vallae editionem citat a. MCCCCXXXXXVII. *die tertio Auguſti;* quo duce, equidem neſcio: etiamſi littera *L.* ante ſequentes litteras XXXXXVII. more aut errore haud infrequenti, exciderit.

Euclidis megarenſis philoſophi platonici Mathematicarum diſciplinarum Ianitoris: Habent in hoc volumine quicunque ad mathematicam ſubſtantiam aſpirant: elementorum libros XIII. cum expoſitione Theonis inſignis mathematici; quibus multa quae deerant ex lectione graeca ſumpta addita nec non plurima ſubuerſa et prepoſtere: voluta in Campani interpretatione: ordinata digeſta et caſtigata ſunt. Quibus etiam nonnulla ab illo venerando ſocratico philoſopho mirando iudicio ſtructa habentur adiuncta. Deputatum ſcil. Euclidi vol. XIII. cum expoſitione Hypſicl. Alex. Itidemque et Phaenom. ſpecularia et Perſpect. cum expoſit. Theonis ac mirandus ille liber Datorum cum expoſitione Pappi Mechanici vna cum Marini dialectici protheoria. Bar. Zamber. Veneto interprete. — In calce: *Impreſſum Venetiis* — — *in aedibus Io. Tacuini* librarii accuratiſſima diligentia recognitum. Anno — MDV. (1505.) VIII. Kalend. nouembris — — etc. fol. cum figg. mathem.

Bartholom. Zambertus profitetur, ſe, reiecta Campani interpretatione, quam mire culpat, curate ſequutum eſſe *textum* Euclidis *graecum:* et vbique docet diuerſum ordinem, quem Campanus neglexit aut obſeruauit, et quem Zambertus in graecis inuenit lectionibus: vnde, quanti aeſtimanda ſit haec editio, hodie rariſſimis libris adnumeranda, cognoſci poteſt. Exemplar habet publica noſtra bibliotheca. Sed diligenter copioſeque illam deſcripſit, compendia ſcribendi illo tempore ſueta retinuit et expreſſit in titulo, et argumenta ſingularum partium indicauit *Clement* l. c. pag. 144 — 147. De Zamberto vid. Goetzii mem. bibl. Dresd. II. p. 213. — rec. Baſileae 1537. 1546. et 1558. — Pariſ. apud H. Stephan. ſ. a. fol. in catal. bibl. Ludewig. IV. pag. 1391.

Euclides. — in calce. — *Et tantum de quatuor libris elementorum Euclidis cum familiari Campani in eosdem commentario, qui — in achademia franckfordiana — per Mgrm. Ambro-*

i) Sub nomine *Cleonidis*, (cui in quibusdam codd. adſcribitur,) vertit Valla *Euclidis* introductionem harmonicam.

Ambroſium Iocher de Merſpurg — [k]) *caſtigati propriisque impenſis elaborati ſunt atque impreſſi* etc. 1506. 4. vid. Schcibel. I. pag. 7.

Textus de Sphera Io. de Sacrobofco — — *et Geometria Euclidis Megarenſ.* in calce. „*Impreſſum Pariſii in officina Henr. Stephani.*„ Anno — 1507. min. fol. — iterum Pariſ. typis Sim. Colinaei 1531. — (de editt. perantiquis libri *de Sacrobuſco* de Sphaera, ſ. l. et a. probabiliter Romae circa a. 1472. et Veneta 1478. 4. ac Veneta per Erhard. Ratdolt. 1485. 4. vid. *Pinelli* catal. I. pag. 341 ſq. ibique notam cl. Morelli.) conf. *Scheibel.* I. pag. 8. et 11. *Clement* pag. 148. in nota.

Euclidis — opera a Campano interprete fidiſſime tralata. Quecum antea librariorum deteſtanda culpa mendis fediſſimis adeo deformia eſſent — Lucas Paciolus — — deterſit, emendauit — — — commentariolis ſane luculentis — aperuit, enarrauit, illuſtrauit. — A Paganius Paganinus characteribus elegantiſſimis accuratiſſime exprimebat. Venet. 1509. fol. Continet tantum *elementa Euclidis.*

Kaeſtner l. c. pag. 14 ſq. *Boſe* l. m. pag. 22. et ex illis *Scheibel.* pag. 8. atque *Clement.* pag. 149. not.

Elementale geometricum ex Euclidis geometria a Io. Voegelin, Hailpronnenſi — decerptum. Vindobonae, in aedibus Io. Singrenii. 1528. 4. — recuſ. Argentorati 1529. 8. — Pariſ. ap. Wechel. 1534. et 1550. 8. — cum praefat. Melanthonis, Wittebergae 1536. 8. et Francofurti 1548. 8.

Vid. *Denis* Wiens Buchdruckergeſchichte pag. 268 ſq.

Euclidis Megar. geometricorum elementorum libri XV. lat. Campani Galli — in eosdem commentariorum libri XV. Theonis Alexandrini Bartholomaeo Zamberto Veneto interprete, in tredecim priores commentariorum libri XIII. Hypſiclis Alexandrini in duos poſteriores, eodem Barth. Zamberto interprete, commentariorum libri II. in offic. H. Stephani. Pariſ. 1516. fol. vid. *Maittaire* A. T. II. pag. 285. *Freytag.* anal. litter. pag. 316 ſq. *Clement.* pag. 148 ſq. — edit. a. 1576. dubia videtur. ann. 1546. innuitur.

Orontii Finaei comment. in ſex elementa etc. 1530. niſi a. 1536. nota potius ſit ponenda. Nam prodierunt illo anno:

Orontii Finaei in VI. priores libr. geometricor. Euclidis demonſtrationes, recens auctae et emendatae; una cum ipſius Euclidis textu graeco, *et interpret. lat. Barth. Zamberti, Veneti. Omnia ad fidem geometricam per eumdem Orontium recognita.* Ex offic. Sim. Colinaei. Pariſ. 1536. fol. — repet. Pariſ. 1544. — et (in bibl. Hulſiana II. p. 361.) ibid. 1551. 4. atque ſub illius anni nota Fabricius laudarat *Euclid. libr. VI. priores cum demonſtratt. Orontii Finaei.* — Argentorati 1558. 4.

Vid. *Goetzii* Memorab. bibl. Dresd. tom. II. pag. 212 ſq.

Εὐκλείδου ςοιχείων — *Euclidis elementorum libri XV. ex Theonis colloquiis Procli libri IIII.* graece. Baſileae apud Io. Heruagium 1533. fol.

Fabricius

k) In catal. Bunau. tom. I. vol. III. dicitur *Ambroſ.* LACHER *de Mersburg.*

Digitized by Google

Fabricius ipſe, vt paullo poſt videbimus, hanc editionem deſcripſit. adde Goetz. l. m. pag. 211 ſq. In bibl. Leidenſi eſt exemplar, in quo Procli commentario V. D. aliqua adſcripſit. vid. Catal. illius bibl. pag. 197. vbi plura Euclidea enumerantur.

Euclidis — elementorum libr. XV. cum expoſitione Theonis in priores XIII. a Barthol. Zamberto Veneto latinitate donata, Campani in omnes, et Hipſiclis, Alexandrini in duos poſtremos. His adiecta ſunt phaenomena, catoptrica, et data Poſtremum vero opuſculum de leui et ponderoſo, hactenus non viſum, eiusdem auctoris. Baſil. ap. Io. Heruagium. 1537. fol. — rec. at typis elegantioribus. ibid. 1546. et 1558. fol.

Omnia latine edita: Marini quoque adiecta eſt protheoria. Eſt quidem repetitio editionis Venetae a. 1505. ſupra recenſitae *Chriſtianus* tamen *Herlinus*, Prof. Argentoratenſis, conſulit graecum exemplar, ex eoque verſionem emendauit latinam: praefatus eſt *Phil. Melanthon.* vid. Goetz. Mem. l. c. pag. 213 ſq. *Clement.* l. c. pag. 149 ſq. not. — *Herlini* et *Dasypodii* Euclideae demonſtrationes in ſyllogismos reſolutae, prodierunt, teſte Heilbronner. Argentor. 1564. fol.

Io. Regiomontani introductio in elementa Euclidis. — Haec pars eſt voluminis, ſic inſcripti: *Continentur in hoc libro: Rudimenta aſtronomica Alfragani — — cum additionibus Io. de Regiomonte. Item oratio introductoria in omnes ſcientias mathem. Io. de Regiomonte. — Eiusdem utiliſſima introductio in elem. Eucl. Et epiſt. Phil. Mel. nuncupatoria ad ſenatum Norib. omnia iam recens prelis publicata.* Norberg. ap. Io. Petreium. 1537. 4.

Εὐκλείδου στοιχείων βιβλία ιέ. *Euclidis elementorum libri XV.* Romae 1545. 8. graece. in calce: *Romae apud Antonium Bladum Aſulanum* et Romae 1555. 8. in *Pinelli* catal. III. pag. 7. nr. 5677.

Curauit hanc edit. *Angelus Caianus* et dedicauit Antonio Altouiro. Continet illa tantum propoſitiones Euclidis ſine demonſtrationibus et figuris. vid. *Clement.* pag. 142 ſq. *Thott.* bibl. IV. pag. 272. vbi fuit exemplar cum not. msstis. Catal. bibl. *Roſſi* pag. 140. Editio *Florentina* apud Fabricium, ex Gesnero, forſan, ſuſpecta eſt, aut cum hac Romana confuſa.

Liber primus arithmeticae Euclideae, qui eſt ſeptimus elementorum. Witteberg. 1546. vid. §. X.

Eucl. elementorum libri VI. gr. et lat. interprete *Ioach. Camerario* ex edit. *Ioach. Rhetici.* Lipſiae 1549. 8. *Thott.* bibl. IV. pag. 272. *Fabr.* B. Gr. XIII. pag. 516. *Maittaire* A. T. Ind. pag. 383.

Eucl. arithmetica per I. Sthen. Luneburg. Marpurg. 1549. 8.

Euclides. Pariſ. Richard. 1549. 8. ſic citatur in Catal. librorum in bibl. vniuerſ. Viennenſis ann. 1787. in publ. auctione vendendorum pag. 194. alia *Richardi* edit. vid. infra ad ann. 1645.

Euclidis — ſex libri priores, de geometricis principiis, graece et lat. vna cum demonſtrationibus propoſitionum absque litterarum notis. — — Algebrae porro regulae — his libris praemiſſae ſunt —. Authore Io. Scheubelio, in inclyta acad. Tubing. Euclidis P. O. — Baſileae,

Baſileae, per Ioan. Heruagium: — in fine Baſileae per Io. Heruag. M.D.L. (1550.) fol. — — ibid. 1590. fol.

Vid. *Clement.* pag. 151. not.

Petri Montaurei commentar. in I. Euclidis. Pariſ. Vaſcoſan. 1551. 4. (in catal. bibl. Leid. pag. 172. nr. 48. ſed nota anni 1552. ap. *Maittair.* A. T. III. pag. 611.)

Io. Bapt. de Benedictis reſolutio omnium *Euclidis* problematum. Venetiis 1553. 4. *Thott.* bibl. IV. 93.

Elementa Eucl. arithmetica, gr. et lat. Pariſ. 1554. 4. vid. infra §. X.

Iac. Peletarii Cenomani in *Euclidis* elementa geometrica demonſtrationum libri VI. Lugduni apud Tornaeſium et Guil. Gazeium. 1557. fol. — ibid. 1610. 4. cum textu graeco Euclidis. vid. *Pinelli* Catal. I. pag. 340. nr. 2044.

Adde *Hanſch.* §. 31. apud Scheibel. V. pag. 526. et *Scheibel.* V. pag. 477.

Euclidis libri XV. etc. cum praef. *Stephani Gracilis.* gr. et lat. Pariſ. 1557. 8. (Maittaire A. T. indic. pag. 383.) 1573. 1598. 8. — Coloniae 1612. 8. apud Gosvin. Cholin.

Εὐκλείδου τῶν πέντε καὶ δέκα ςοιχείων ἐκ τῶν τοῦ Θέωνος συνεσιῶν τὸ πρῶτον. Argentor. 1559. 8.

Iac. Peletarii in Chriſtophor. Clauium. De contactu linearum apologia etc. Pariſ. 1559. 4. — — *Petri Rami* ſcholae mathematicae. Francof. 1559. 4. et Baſil. 1569. 4. — opera *Lazari Schoneri*, Francof. ad Moen. 1599. 4. — ibid. 1627. 4.

Procli Diadochi Lycii — in primum Euclidis elementorum librum commentariorum ad vniuerſam mathematicam diſciplinam principium eruditionis tradentium libri IIII. a Franciſco Barocio, Patritio Veneto ſumma opera — cunctis mendis expurgati: ſcholiis et figuris, quae in graeco codice omnes deſiderabantur, aucti: primum iam romanae linguae venuſtate donati, et nunc recens editi. — Patauii exc. Gratioſus Perchacinus. 1560. fol.

Barocius in epiſtola nuncupatoria ad Dan. Barbarum ait, quatuor Procli Diadochi libros commentariorum in primum elem. Euclidis Baſileae impreſſos adeo laceros et corruptos ſe inueniſſe, vt nihil boni ex iis elicere potuerit: ſe autem in inſula Creta vetuſtiſſimum quoddam eorundem Procli commentariorum exemplar, at multis in locis imperfectum reperiſſe, ex eo tamen edit. Baſil. emendaſſe: poſtea Bononiae duo mssta exempla, alterum in bibl. S. Saluatoris, alterum, idque bonum, in bibl. Fabritii Gatzoni inueniſſe; ex his omnibus exemplaribus ſe, quoad fieri potuit, vnum feciſſe integrum, et e graeca lingua conuertiſſe in latinam: quod dum ſub praelo ſudabat, ſe duo adhuc vidiſſe graeca exemplaria, vnum Venetiis in bibl. SS. Ioannis et Paulli, alterum Patauii in bibl. Io. Vincentii Pinelli Genuenſ. ex quibus ſane omnibus hoc Procli Diadochi vtiliſſimum luculentiſſimumque volumen a propinquo iam interitu vindicatum, nunc primum renouatae Phoenicis inſtar exoriri —. In praefatione praeterea ſcribit, ſe nihil addendum, neque diminuendum eſſe cenſuiſſe; ſed vbique verba graeca verborumque ſenſa ac veritatem latine reddidiſſe et alia de ſua opera iactitat. Operae autem pretium feciſſet ſi contextum addidiſſet graecum. In bibl. Leidenſi eſt exemplar cum notis V. D. msstis.

Euclides elem. libri XV. graec. et lat. Colon. 1564. 8. in biblioth. Duboſiana, tom. III. pag. 627.

Euclidis — elementa geometrica libris XV. ad germanam geometriae intelligentiam e diuerſis lapſibus temporis iniuria contractis reſtituta. — His acceſſit *decimus ſextus liber* de ſolidorum regularium ſibi inuicem inſcriptorum collationibus, tum etiam coeptum opuſculum *de compoſitis regularibus ſolidis* plane peragendum. Authore *Franciſco Fluſſate Candalla.* Pariſ. apud Ioan. Rogerium typograph. regium. 1566. fol.

Altera editio auctior: *Euclidis* — — (vti in priore editione —) *inſcriptorum collationibus. Nouiſſime collati ſunt decimus ſeptimus et decimus octauus, priori editione quodammodo polliciti de componendorum, inſcribendorum, et conferendorum compoſitorum ſolidorum inuentis, ordine et numero abſoluti. Authore D. Franc. Fluſſate Candalla:* (h. e. François de Foix de Candale.) — Lutetiae apud Iac. Du Puys M.D.LXXVIII. (1578.) in calce. *Lugduni ex offic. Io. Tornaeſii*, typographi regii 1578. fol.

G. I. Voſſius de matheſ. natura et conſtit. pag. 68. culpat hanc Franc. Foxii verſionem nimis liberalem; contra *Huetius* de claris interpretibus, pag. 213. laudat illam. conf. *Goetz.* Mem. bibl. Dresd. I. l. pag. 214 ſq. inprimis *Clement.* l. m. pag. 153—156. de perraris illis editionibus. adde ad a. 1626.

Arithmetices Euclideae lib. I. a Io. Stehnio in quaeſtiones redactus. Witteberg. 1565. 8. Forſan repetitio eſt edit. Witteb. 1546. et Marpurg. 1549.

Arnoldi Lenſaei iſagoge in geometrica *Euclidis.* Antwerp. 1566. (1565.) 8.

Petri Ioannis Manzon. Valentiui, elementa arithmeticae ex Euclide decerpta. Valentiae apud Petrum de Nuete. 1569. 8. et 1559. 8. vid. *Nic. Anton.* biblioth. Hiſpan. tom. II. pag. 162.

Euclidis elementorum libri XV. vna cum ſcholiis antiquis. A Federico Commandino Vrbinate, nuper in latinum conuerſi, commentariisque in quibusdam illuſtrati. Piſauri. 1572. fol. in calce. *Piſauri — apud Camillum Franciſchinum.* 1572. — rec. ſub titulo *Euclidis — conuerſi. Ac nuper a multis mendis quibus antea ſcatebat, vendicati.* — Piſauri, typis Flaminii Concordiae. M.DCXIX. (1619) — Expenſis Guil. Ingenieri, Foroſempronienſis. — In calce: apud Flam. Concordiam. 1619. fol.

Commandiui verſio, quam emendauit et recepit Gregorius in ſua Euclidis editione, mirifice laudatur ab Huetio et Voſſio locis laudatis. Plura diſputarunt de editione illa perrara *Freytag.* in Analectis litterar. pag. 317 ſq. *Clement.* pag. 152—154. et *Goetz.* in memor. bibl. Dresd. II. pag. 214. vid. ad a. 1620. et infra §. IV.

Euclidis elementa gr. et lat. interpr. *Cunr. Daſypodio*, cum ſcholiis. Argentor. 1573. 8.

Euclidis elementorum libri XV. Acceſſit XVI. de ſolidorum regularium cuiuslibet intra quodlibet comparatione. Omnes perſpicuis demonſtrationibus accuratisque ſcholiis illuſtrati auctore *Chriſtoph. Clauio*, Bambergenſi, e ſoc. Ieſu. Romae 1574. 8. II. voll. — *iterum editi ac multarum rerum acceſſione locupletati.* ibid. apud. Bartbol. Graſſum 1589. 8. II. voll. — ibid. 1603. 8. II. voll. — Colon. ap. Io. Bapt. Ciottum. 1591. fol. (vid. Thottianae bibl. Catalog. tom. IV. pag. 25. nr. 379. in primis *Goetzii* Mem. bibl. Dresd. II. p. 215.) — Francof.

coſ. ſumtibus Ionae Rhodii, 1607. II. voll. 8. — ibid. ſumt. heredum Ionae Roſae, 1654. 8. II. voll. et in opp. mathemat. Chriſt. Clauii, Moguntiae, 1612. vol. I.

Vid. *Clement.* pag. 155 ſq.

Propoſitiones libri XIII. elementorum Euclidis, ſolidorum tertii, regularium primi. Inter *Franc. Maurolyci*, Abbatis Meſſanenſis, opuſc. mathem. nr. V. Venet. 1575. 4.

Εὐκλ. ϛοιχείων βίβλια ἕξ. *Euclidis elementorum geometricor.* libri VI. conuerſi in latinum ſermonem a *Ioach. Camerario.* Quibus adiectae *trium priorum librorum demonſtrationes* atque editae — a *Mauritio Steinmetz.* gr. et lat. Lipſ. 1577. 8. — vid. *Goetz.* tom. II. pag. 248.

Verſio eſt repetitio editionis 1549. quod ipſe typographus profitetur, et addit, ſe prooemium quoque de dignitate ac praeſtantia artis geometricae ab illo (Camerario) alterius nomine perſcriptum, hoc loco ſubieciſſe.

Iſaaci Monachi ſcholia in Euclidis elem. VI. priores libros latine per Daſypodium. Argentor. 1579. 8.

Io. Thom. Freigii quaeſtiones geometricae et ſtereometricae in *Euclidis* ϛοιχείωσιν. Baſil. apud Henricum Petri. 1583. 8.

Eucl. elementorum lib. XV. Colon. 1580. 8. et in catal. Frobeſ. a. 1587.

Euclidis elementorum libri tredecim. Ex traditione doctiſſimi Naſiridini Tuſini, nunc primum arabice impreſſi. Romae in typographia Medicea, (n. Ferdinandi de Medicis, patris purpurati,) 1594. fol.

Conſ. *Goetz.* mem. bibl. Dresd. II. p. 216. inprimis *Clement.* p. 158. *Lambec.* comment. de bibl. Vindob. VII. pag. 391. not. 3.

Eucl. elementorum libri XV. gr. et lat. Pariſ. 1598. 8. in catal. biblioth. Leid. pag. 179. Exemplo illi Franc. Iunius multa adſcripſit.

I. Bapt. Benedicti ſpeculationum liber, in quo continentur theoremata arithmetica — — — in quintum Euclidis librum, phyſica et mathematica reſponſa per epiſtolas. Venet. 1599. fol.

Euclidis elementorum libri XV. etc. Coloniae apud Gosuin. Cholinum. 1600. 8. An eſt eadem, quae ad annum 1557. ſignata eſt editio, aut repetita?

Petri Ryeff quaeſtiones in Euclidis elementa. Francof. 1600. 4. vid. ad ann. 1621. — Oxon. 1665. 8.

C. Dibuadii in geometriam Euclidis prioribus ſex elementorum libris comprehenſam demonſtratio numeralis. Arnhemii Geldriae [f] 1603. 4. — Arnhemii 1605. 4. — *Eiusdem* demonſtratio arithmeticae rationalium in VII. VIII. et IX. Euclidis comprehenſae. ibid. 1605. conſ. bibl. Huiſian. II. pag. 363.

H 3 *Iac.*

[f] Al. Lugd. Bat. vid. *Chriſtii* Catal. part. I. pag. 370. vbi quoque alter lib. citatur *demonſtratio linealis*, item bibl. Hulſianam, tom. II part. I. pag. 361.

Iac. Peletarii in Euclidis elementa geometrica demonſtrationum libri ſex. 1610. 4. bibl. Duboſian. II. pag. 178.

Eucl. elementorum libri XIII. ſuccinctis et perſpicuis demonſtrationibus comprehenſi a *M. Ambroſio Rhodio*, Kembergenſi, mathem. P. E. O. in acad. Leucorea. Witteberg. typis Gormanianis, impenſis Paulli Helwigii 1609. 8. — ibid. 1623. 8. (catal. bibl. Leidenſ. pag. 179.) — ibid. 1634. 8. — ibid. 1661. 8.

Henr. Sauilii praelectiones XIII. in Eucl. elem. (1610. apud Heilbronner. pag. 160. ſed legendum, *habitae 1620.* et editae) Oxon. 1621. 4. vid. Pinelli catal. I. pag. 342. et bibl. Hulſianam II. pag. 361.

Eucl. elementorum libri XV. etc. Colon. ap. Goſuin. Cholinum 1612. 8. v. ad annum 1557.

Euclid. elementa cum comment. *Florimundi Puteani Vatani Domini* Pariſ. 1612. fol. (Thottian. bibl. Catal. IV. pag. 25. a Mongitore citatur *elementorum liber decimus cum ſcholiis Florem. Puteani.*) — *libri II. priores*, cum explicatione *I. Paulli Reſeni*, editi a *I. Chriſt. Knopf.* Witteb. 1612. 8. vid. Boſium pag. 22.

Eucl. elem. libri XV. per *D. Henrion* et quintum et ſeptimum poſtulatum e primo Euclidis demonſtratiue et breuiter comprobatum a *Petro Antonio Cattaldo.* Pariſ. 1615. 8.

Eucl. elementorum geometricorum libri ſex priores. Noua interpretatione — in lucem dati, a *Io. Lanz*, S. I. Ingolſtadii 1617. 8.

Eucl. elementorum libri ſex. Duaci. 1620. 12. Biblioth. Duboſiana tom. III. pag. 627.

Euclid. VI. priores libri ſecundum vetera exemplaria reſtituti, ex verſ. lat. *Feder. Commandini*, aliquammultis in locis caſtigata. Londin. ab *Henr. Briggio.* 1620. fol. *Scheibel.* V. pag. 477. *Pinelli* catal. I. pag. 313. nr. 1944.

Elementa geometrica — ex variis authoribus collecta, per M. *Eberhard. Welperum* —. Argentor. 1620. 4. — — Quaeſtiones geometricae in *Euclidis* et *P. Rami* ϛοιχείωσιν — collecta a Doct. *Petro Ryff*, Baſil. mathem. Profeſſore. — Francof. in offic. Wechel. 1621. 4. vid. ad ann. 1600. — rec. ib. ſumt. Io. Preſſi. 1649. 4.

Eucl. elementa cum demonſtration. *Car. Malapertii*, Duaci 1625. 12. — 1633. 12. — *Euclides Io. Coccapani*, Florentini mathematici, circa ann. 1620. (Fabric. in nota marg.)

Euclidis libri XVI. elementor. libri XV. opticorum cum additionibus *Maurolyci et Candallae.* II. voll. 1626. 12. teſte Heilbronnero.

Ouidii Montalbani, Bononienſis, ſpeculum euclidianum totam Euclidis planimetriam vnico in ſchemate linealiter repraeſentans et demonſtrans. Bononiae 1628. 4.

Clauis mathematica — per vſitatiores demonſtrationes, quas ex *Euclidis* VI. prioribus elementorum libris ſelegit, — *Andreas Arzet*, I. S. Oeniponte 1634. 12.

Euclidis ſex primi elementorum geometricorum libri cum parte vndecimi ex maioribus Clauii commentariis — contracti per *Chriſtph. Grienbergerum*, S. I. — Graecii. 1636. 4.

Mart. Erici Geſtrinii, mathem. Prof. Vpſalienſis, (mortui 1642.) *in geometriam Euclidis demonſtrationum libri VI.* in quibus geometria planorum traditur et breuibus notis perſpicue explicatur. Vpſal. 1637. 4.

Eucl.

Digitized by Google

Eucl. elem. libri VI. priores demonſtrati a *Coetſio.* Lugd. Bat. 1641. 8. 1691 8. et Amſterd. 1705. 8. — *ſex primi elementorum geometric. libri* per *G. Fournier.* Pariſ. 1643. 12. Londini 1654. 12.

Curſus mathematicus etc. — *Cours mathematique* —. Par *Pierre Herigone.* Pariſ. 1643. 8.

Elementa ſunt pag. 1 – 800. Data pag. 801 — 889.

Curſus mathematici tomus primus, continens Euclidis elementorum lib. XV. appendicem geometriae planorum. Data Euclidis Apollonii Pergei de loco reſoluto. Lib. V. Doctrinam angularium ſectionum.

Tome premier du Cours mathematique etc. à Paris chez Simeon Piget. 1644.

Elementa ſunt pag. 1 — 800. data pag. 801 — 889. in tomo V. ſunt optica Euclidis aucta et nouis demonſtrationibus illuſtrata, pag. 1 — 86. Catoptricae Euclidis propoſitiones pag. 89 — 125. Eucl. muſicæ pag. 802 — 835. Eucl. ſectio regulae harmonicae pag. 835 — 851. — *Scheibel.* I. pag. 35.

Vniuerſae geometriae mixtaeque mathematicae ſynopſis, et bini refractionum demonſtratarum tractatus. Studio et opera *F. M. Merſenni* M. Pariſiis, apud Anton. Bertier. 1644 4.

Propoſitiones et expoſitiones librorum XVIII. Euclidis ſunt pag. 1 — 64. Phaenomena pag. 249 — 256. et Data pag. 373 — 381.

Marius Bettini, S. I. in opere: *Apiaria vniuerſae philoſophiae*, edidit Euclidem explicatum Bononiae 1642. 1645. fol. opus refertum variis inuentis in omni genere mathematic. (Sotwell. pag. 581.)

Euclidis elementorum geometricor. libros XIII. *Iſidorum et Hypſiclem* — illuſtrauit et multis definitionibus — — locupletauit cum Procli propoſition. geometr. *Claudius Richardus* e S. I. — Antwerp. ex offic. Hieronymi Verduſſii. 1645. fol. cum XXIV. tabb. aen. — vid. Scheibel. I. pag. 36 ſq. *Thott.* biblioth. IV. pag. 25.

Elementorum geometric. libri VI. priores, noua interpretatione ex graeco fonte — in lucem dati a *Io. Lanz*, S. I. in Aerario (an *apiar.?*) philoſ. mathem. *Marii Bettini*, Bonon. S. I. Bononii 1648. 4. Scheibel. I. pag. 37.

Petri Montaurei Euclidis elementor. liber X. Lutetiae 1651. 4.

Franc. de Nonancourt Euclides logiſticus, ſiue de ratione Euclidea. Louanii 1652. 12.

Apologia pro *Ariſtotele* et *Euclide* contra Petr. Ramum et alios. — *authore Io. Broſcio*, Prof. et canonico Cracou. Dantiſci. 1652. 4.

Euclidis elementa ac Fluſſatis comm. Chriſt. Clauii. II. tom. Francof. 1654. 8.

Andr. Tacqueti elementa geometriae *Euclideae.* Antwerp. 1654. — editio II. correctior ibid. apud Iac. Meurſium. 1665. 8. — Amſtelod. 1701 8. cum figg. — cum annotatt. *Guil. Whiſtoni.* Cantabrig. 1703. 8. de qua poſtrema editione vid. Acta erudit. ann. 1704. menſe Febr. pag. 72 ſq.

Euclid. poſter. libri IX. Francof. 1654. 8.

Georgii Hilarii ſexti libri *Euclidis* propoſitiones ſelectae, ordinatae et demonſtrationibus illuſtratae. Hafniae 1654. 12.

Idem *Hilarius* edidit in *Progymnaſ. mathem. primi element. Euclidei apoſpasmation*, gr. et lat. Hafniae 1656. 12. vid. *Albert. Bartholin.* de ſcriptis Danorum pag. 48.

Thom. Albii Euclides phyſicus et metaphyſicus. 1658. apud Mongitor.

Euclid. VI. primi libr. elem. Lond. 1654. 16.

Euclidis elementorum libri XV. breuiter demonſtrati, opera Iſ. Barrow, Cantabrigienſis Coll. Trin. Soc. Cantabrigiae, ex cel. academiae typographeo. Impenſis Guil. Nealand, bibliopolae. — 1655. 8. — it. *Londini.* Exc. R. Daniel. impenſis Guil. Nealand, bibliopolae Cantabrig. 1659. 8. — Huic poſteriori editioni acceſſerunt a pag. 353 — 399

Eucl. Data ſuccincte demonſtrata; una cum emendationibus quibuſdam et additionibus ad elementa Euclidis nuper edita. Opera M. Iſ. Barrow, Cantabrigienſis.

Vid. Scheibel. I. pag. 39 et 40. In catal. biblioth. Leidenſis pag. 179. occurrunt *Euclid. data* a *Barrow* demonſtrata, Cantabr. 1657. 8.

Io. Alph. Borelli Euclides reſtitutus, denuo limatus etc. Piſis 1658. 4. — Romae 1679. 4. (Fabr. in 12.)

Thomae Angli Euclides metaphyſicus, ſiue de principiis ſapientiae Euclidea methodo digeſtis. Londini 1658. 12.

Euclid. elementorum libri octo. ad faciliorem captum accommodati: auctore P. *Claudio Franc. Milliet Dechales*, S. I. Lugduni 1660. 12. — Lugd. 1679. 8. — adde ad a. 1674.

In *P. Gaſparis Schotti* curſu mathematico, Herbipoli 1661. fol. exſtat pag. 61 — 108. liber III. de geometria elementari, ſ. elementorum geometr. *Euclidis* ſex libri primi. — rec. Francof. ad Moen. 1674. fol. — Bamberg. 1677. fol.

I. Chriſtoph. Sturmii vniuerſalia Euclidea. Hagae Comitum 1661. 8.

Euclidis elementa geometriae, nouo ordine ac methodo ſere demonſtrata. Londini 1667. (al. 1666.) 12. — et, cum Nic. Mercatoris in geometr. introduct. Londini 1678. 12.

P. Guarini Guarinii Euclides adauctus et methodicus etc. Auguſtae Turinor. 1671. fol.

Eucl. libri XV. ex recognitione *Chr. Melderi.* Lugd. Batau. 1673. 12.

In *Claudii Franc. Milliet Dechales*, S. I. *curſu ſeu mundo mathematico* etc. Lugduni ex offic. Aniſſoniana, 1674. fol. pag. 1 — 80. proſtant *Euclidis* lib. I — VI. XI. et XII. — in edit. II. Lugd. 1690. ſunt pag. 109 — 260. Euclidis XIIII. libri.

Eucl. Data — et *elementorum Eucl.* libri XV. — opera et ſtudio *Barrow* nunc viciſſim reuiſi et a cunctis erroribus expurgati. Osnabrugi, apud Io. Georg. Schwänderum. 1676. 8. — *Eucl.* elem. *Barrowii*, Marpurg. 1675. 8. — Londin. 1678. 8. — melior editio Londini 1732. ex recenſione *Thomae Haſeldeni*, cum *Euclidis Datis* et *Archimede* de ſphaera et cylindro. (notante Fabricio in margine.)

Euclidis

Digitized by Google

Euclidis elementa — noua methodo et compendiarie demonſtrata. Senis. 1690. atque Neapoli 1701. 8. ab *Elia Aſtorino*, Carmelita.

Euclid. elementor. libri XV. Auctore *Clauio*, Colon. 1691. fol.

Euclidis elementorum ſex libri priores: magnam partem nouis demonſtrationibus adornati opera et ſtudio *Henr. Coetſii*. Lugduni Batau. 1691. 8. (conf. Acta erudit. ann. 1691. menſe Iunio pag. 267 ſq.) — Amſtel. 1705. 8. Vid. ad ann. 1641.

Diſceptatio geometrica de poſtulato quinto et quinta definitione libr. VI. *Euclidis*. in volumine II. Opp. mathematicor. *I. Wallifii*. Oxon. 1693. fol.

Angeli Marchetti Euclides reformatus etc. Piſtorii 1698. 4. add. ann. 1709.

Euclidis elementorum lib. VI et XI et XII. ex verſione *Commandini*. Oxon. 1700. vid. Hiſt. of the Works. 1700. pag. 684.

Andr. Tacquet elementa geometriae et ſelecta ex Archimede Theoremata. Summa cura emendata etc. a *Guil. Whiſton*. Cantabrig. impenſis C. Crownfield. 1703. 8. — Amſtel. 1725. 8. vid. ad ann. 1654.

Petri Polynier Euclides alio ordine digeſtus et nouis demonſtrationibus munitus. Pariſ. 1704. 12.

Andr. Tacquet — Arithmeticae theoria et praxis. Editio vltima — emendatior et figuris, annotatt. aliisque — adaucta. Amſtelaed. 1704. 8. pag. 1—120. ſunt *Euclidis* lib. VII—VIIII.

Angeli de Marchettis Euclides reformatus. Liburni 1709. 4. vid. Acta erudit. ann. 1710. pag. 308. et ſupra, ann. 1698.

Euclidis elementor. VI. priores libri cum notis *Iac. Bernardi*. Lugd. Batau. 1711. 12. in biblioth. Duboſ. III. pag. 627.

Euclidis elementorum libri priores VI. item XImus et XIImus ex verſione lat. *Frid. Commandini*. — Oxon. 1715. 8. — edit. quinta auctior et emendatior. Oxon. 1747. mai. 8.

Editor *Io. Keill*, Prof. aſtronomiae in acad. Oxonienſi Sauilianus in praefat. non ſolum defendit Euclidem, ſed culpat etiam alios editores, praecipue *Tacquetum* et *Claud. Franc. Milliet. Dechales*, qui propoſitiones 27. 28. 29. libri ſexti cum aliis nonnullis in elementis, iudice Keillio, optimo iure ponendas omiſerunt: *Barrouii* elementa breuitate; *Clauiana* nimia abundantia peccare cenſet. conf. Acta erudit. Lipſ. menſ. Febr. ann. 1716. pag. 57 ſq.

Euclidis editio Keiliana traducta a *Sam. Cunn*. Londin. 1723. 8.

Euclid. elementor. geometr. libri VI. in latinam linguam tranſlati a *Ioach. Camerario*, iterum editi a *L. F. Weiſe*. Helmſtad. 1724. 4. — Elem. ex edit. *Gu. Whiſtoni*. Amſtel. 1725. 8. Thottian. biblioth. IV. pag. 272.

Hieron. Saccherii, S. I. *Euclides* ab omni naeuo vindicatus. Mediolani 1733. 4. — cf. noua acta erudit. Lipſienſ. menſ. Iun. ann. 1736. pag. 277—281.

Angeli Mariae Quirini animaduerſiones in propoſ. 21. lib. VII. elementorum *Euclidis* cum noua eiusdem propoſitionis demonſtratione etc. Brixiae. 1738. mai. 8.

Euclidis elementorum libri VI. priorum planorum, ac XI et XIII. ſolidorum, cum explanatione et demonſtrationibus Chriſtph. Clauii — editi a I. H. L. (von Lom) *qui breuem narrationem hiſtoricam de vita ac elementis Euclidis addidit.* cum tabb. aeneis. Amſtel. 1738. 8.

Euclid. elem geometriae planae libr. VI. comprehenſa, in vſum incipientium adornata. Hafniae 1740. 8.

Elementorum Euclidis libri XV. ad graeci contextus fidem recenſiti et ad vſum tironum accommodati. Lipſiae 1743. 8. — rec. aut nouo tantum tituli folio inſtructi, Lipſiae 1749. 8.

Curante *Georgio Frid. Baermann*, cuius opera laudatur.

Io. Iac. Hentſchii introductio plana in philoſophiam, complectens genuinas — leges, *geometriae Euclideas ope* erutas atque dilucidatas: *conamen* I. etc. Lipſiae 1748. 8. — *conamen* II. complectens logicam quantitatum ad elementum I et II. *Euclidis* accommodatam. ibid. 1748. 8. — *Conamen* III. philoſophia prima, ex *Euclide* reſtituta, complectens notiones communes, metaphyſicas vulgo dictas, ex elemento III et IV. erutas atque dilucidatas. ibid. 1752. 8. — *Conamen* IV. ad element. V et VI. ibid. eodem anno. — Conam. III et IV. recuſa ibid. 1757. 8.

Eucl. elementorum libri priores ſex, item XI et XII. ex verſione latina *Freder. Commandini*, ſublatis iis, quibus olim libri hi a Theone, aliisque vitiati ſunt, et quibus Euclidis demonſtrationibus reſtitutis, a *Rob. Simſon*, M. D. et Prof. math. lat. et anglice. Glasgow. 1756. 4.

Exercitat. academica in *elementa geometriae planae Euclidis* — in collegio Neapolitano 1757. — inſtituenda, adſidente *F. Ioachimo Majo*, Theol. baccalaureo, matheſeos, LL. orientalium, artisque oratoriae anteceſſore. Neapoli 1757. 4.

Io. Landgård diſſ. praeſ. M. *Car. Brismann*, de emendationibus et obſeruationibus circa librum I. elementorum *Euclidis* ſuecane redditorum. Grypswald. 1791.

Io. Guil. Chriſtiani, Kilonienſis, comment. qua explicantur fundamenta calculi, quem ab infinito nominamus, et oſtenditur, quomodo iis, quae tradiderunt *Euclides*, Archimedes, Apollonius Pergaeus, innitantur calculo infiniti. — Gottingae 1792. 4. cum II. tabb. aeneis.

2) *Editiones Datorum.*

Daſypodii edit. *Datorum* cum aliis, Argentor. 1570. et *Zamberti* verſion. latinam, item Curſum mathem. in quo etiam *Data* ſunt, (ann. 1643 et 1644.) edit. *Barrow* (ann. 1659.) rec. Osnabr. (ann. 1676. cum elementis,) et Barrow. editt. ad elem. editt. ann. 1655. ſupra memoraui. adde infra, §. XI.

Εὐκλείδου Δεδόμενα —. *Euclidis Data* — — *Claudius Hardy* — in ſuprema Pariſienſi curia aduocatus, e regis chriſtianiſſimi bibliotheca *graece* nunc primum edidit, *latine* vertit ſcholiisque illuſtrauit. Adiectus eſt ex eadem biblioth. *Marini* philoſophi commentarius *graece* et *lat.* quo *Dati* natura *Datorum*que Euclideorum vtilitates explicantur. Lutetiae Pariſiorum, impenſis Melchioris Mondiere. 1625. 4. — rec. ibid. 1695. 4.

3) *Edi-*

3) *Editiones Iſagoges harmonicae.*

Daſypodii edit. et curſum Herigoni mathem. ſupra inter editt. Opp. et elementorum indicaui.

Εὐκλείδου εἰσαγωγὴ ἁρμονική — Euclidis rudimenta muſices. Eiusdem ſectio regulae harmonicae: e regia bibliotheca deſumta, ac *nunc primum* m) *graece et lat.* excuſa, *Io. Pena* regio mathematico interprete. Pariſ. 1557. 4.

Euclidis introductio harmonica, latine, ex verſione Io. Penae, reſtituta ab Anton. Poſſeuino, ex codd. MSS. biblioth. Vaticanae et Fuluii Vrſini, cum notis marginalibus. In *Antonii Poſſeuini* biblioth. ſelecta, Coloniae, 1607. fol. lib. XV. pag. 224 ſqq.

Euclidis ſectio canonis muſici, latine, *Io. Pena* interprete, apud *Poſſeuinum.*

Eucl. introductio et ſectio canonis muſici, gr. et lat. interprete *Meibomio*, in huius auctoribus antiquae muſicae. vid. paullo poſt, §. XII.

4) *Editiones phaenomenorum.*

De Daſypodii aliorumque editt. aut verſionibus partim ſupra egimus, partim poſtea §. XIII. quaedam notantur.

Euclidis phaenomena poſt Zamberti et Maurolyci editionem, nunc tandem de Vaticana bibliotheca depromta, *graeco latina*, ſcholiis antiquis et figg. optimis illuſtrata. Romae, 1591. 4.

Ita citatur haec edit. a *Clesſio* Elench. part. I. pag. 438. Contra in biblioth. Leid. pag. 179. *Eucl. Phaenom. cum ſcholiis antiquis, figuris illuſtrata et de gr. lingua in latinam conuerſa per Ioſ. Auriam.* Romae 1591. 4. — *Eadem phaen. cum iisdem ſcholiis et figg. lat. per Ioſ. Auriam.* Romae 1609. 4. at a Fabric. Hambergerò (tom. I. pag. 522) aliisque citatur: *Euclidis phaenomena latine verſa a Ioſepho Auria, Neapolitano, cum obſeruatt. Franciſci Maurolyci.* vid. *Scheibel* Einleitung etc. part. XVII. pag. 197 ſq. plura vero vide in Addizioni copioſe di *Lionardo Nicodemo* alla Bibl. Napoletana del Dottor *Niccolo Toppi*, in Napoli 1680. fol. pag. 145. vbi plenior, et, vti reor, verior eſt inſcriptio: *Euclidis Phaenomena poſt Zamberti et Maurol. edit. nunc tandem de Vaticana bibl. deprompta. Scholiis antiq. et figg. opt. illuſtrata, et de graeca lingua in latinam conuerſa a Ioſepho Auria, Neapolitano. His additae ſunt Maurolyci breues aliquot annotationes.* — Romae apud Io. Martinellum. 1591. 4. — *Maurolyci* adnotatt. primum prodierunt *Meſſanae* 1558. fol.

Euclidis phaenomena in Merſenni ſynopſi tractatus de ſphaera mobili. Editore *Io. Hunt.* Oxon. 1707. 8.

5) *Editt. Opticorum et Catoptricorum elementorum.*

Latinam *Barthol. Zamberti* verſionem, huiusque editt. Venetam et Baſileenſem iam ſupra inter editt. elementorum geometric. adtuli.

I 2 Εὐκλείδου

m) Sed *Georg. Valla* ſub alio nomine *Cleonidae harmonicum introductorium*, iam diu antea *latine* verſum, ediderat. vid. ad initium edd. Eucl. elementorum.

Εὐκλείδȣ ὀπτικὰ καὶ κατοπτρικά. *Euclidis Optica et Catoptrica, nunquam ante hac graece edita. Eadem latine reddita per Ioannem Penam, regium mathematicum. His praepoſita eſt eiusdem Io. Penae de vſu optices praefatio.* Pariſ. apud Andr. Wechelum, ſub Pegaſo. 1557. 4. — In catalog. biblioth. Leid. pag. 179. nr. 74. ita citatur illa editio: *Eucl. optica, catoptrica, iſagoge harmonica, vel rudimenta muſicae et Theodoſii Tripolitae Sphaerica. Omnia gr. et lat. per Io. Penam.* Pariſ. 1557 et 1558. 4. Sunt vero tres peculiares libri. vid. *Goetz.* memor. biblioth. Dresd. II. pag. 221 ſq.

Pena acceperat codd. a Petro Ramo. Textus graecus ſeiunctus a verſione latina eſt excuſus. vid. *Schribel* Einleitung etc. part. IX. pag. 265. penes quem eſt exemplum, cuius orae multae variae lectiones adſcriptae ſunt. — rep. Pariſ. 1604. 4. teſte Fabricio noſtro.

Εὐκλείδȣ κατοπτρικά· *Euclidis Catoptrica, i. e. elementa eius ſcientiae, qua vniuerſa ſpeculorum vis atque natura explicatur: primum graece, antehac nunquam in lucem edita: et nunc noua translatione per Conradum Daſypodium in latinam linguam translata.* Argentorati, 1557. 4.

Eodem igitur tempore Pena et Daſypodius in edendo illo Euclidis opuſculo verſati ſunt. Codex tamen, quo vſus eſt Daſypodius, diuerſus fuit ab eo, quem Pena ſequutus eſt: vtriusque etiam verſio differt.

Euclid. Optica et Catoptr. e graeco verſa per *Io. Penam.* Lugd. Batau. 1599. 4. vid. catalog. biblioth. Leidenſis pag. 171. nr. 156. et pag. 179. — Pariſ. 1604. 4. teſte Fabricio.

Optica et *Catoptr.* ſunt quoque in *Daſypodii* editione *Euclid. propoſitionum*, ad ann. 1571. 8. inter edd. operum Euclid. memorata. graece ſol. 51—62. latine ſol. 63—65. tum in *Gregorii* edit. pag. 599—642. et lat. in V. tomo curſus mathemat. *Petri Perigonii*, Pariſ. 1644. mai. 8.

Euclidis Optica et Catoptrica. Lipſiae 1607. 8. Scheibel. IX. pag. 266. ex catal. biblioth. Frobeſ. vol. II. pag. 234.

6) De editionibus libri *de diuiſionibus* vid. § XV.

Verſiones.

Latinis, quae iam commemoratae ſunt, praetermiſſis, ad reliquas progrediar. In plures autem linguas Euclidis libri, praecipue elementa geometrica, translati ſunt. Mihi autem et clar. Scheibelio, ad quem prouocare licet, innotuerunt:

1) *Germanicae:* per M. *Io. Scheybl*, (qui ſe in titulo vocat *der löblichen Univerſität zu Tubingen des Euclidis und Arithmetic Ordinarien,*) libri VII. VIII. et IX. elementorum e latino, cum exemplis. Auguſtae Vindel. 1555. 4. (eſt ad manus exemplar: vid. quoque der deutſchen Geſellſchaft in Leipzig Beitraege zur critiſchen Hiſtor. der deutſchen Sprache, vol. III, p. 213.) — ſex libri priores geometr. e lingua graeca cum notis, per *Wilhelm Holtzmann, ſ. Xylander.* Baſil. 1562 fol. (vid. *Clement.* pag. 157 ſq.) — *Die erſten ſechs Buecher elementorum Euclidis — aus Griech. in unſere hohe deutſche Sprach ueberſetzet mit — Exempeln, Linien etc. — durch Simonem Marium*, Guntzenhuſanum Francum, Rath, beſtalten Mathematicum

matieum und Medicinae vtriusque ſtudioſum. Onoldi 1610. fol. — iidem per *Seb. ſt. Curtium* cum animadu. *I. Peterſon Dou*, Amſterd. 1615. 4 (v. der deutſchen Geſellſchaft — Beiträge etc. vol. VIII. pag. 213. ap. Boſium edit. citatur ann. 1618.) — item 1634. 8. (vid. Boſii ſchediasma pag. 15 et 16.) — — *Luc. Brunns* — Euclidis elementa practica, oder Auszug aller Problematum aus den XV. Büch. Euclidis. Noribergae 1625. 4. (vid. *Willii* Nürnberg. Gelehrten-Lexic. vol. I. pag. 142 ſq.) — *Henr. Hofmanni* teutſcher Euclides. Erfurt. 1651. (al. 1653.) 4. — *Teutſch redender Euclides*, oder acht Bücher von denen Aufängen der Meſs-Kunſt — in teutſcher Sprach eingerichtet und bewieſen durch A. E. B. V. P. (h. e. *Aut. Ern. Burcard. von Pirkenſtein.*) Wien. 1694. 4. — 1699. 4. — 1744. 4. (vid. Einige Schriften der Altdorf. deutſchen Geſellſchaft. Altd. u. Nürnberg. 1760. 8. pag. 130.) — *Euclides* teutſch mit deutlichen Demonſtrationen durch *Sam. Reyher*. Kilon. 1697. 4. Hoc anno editum eſt ſpecimen: poſt ea, ann. 1699. 4. libri ſex priores prodierunt — *Euclidis* — durch *Heinr. Meiſner*, graec. et german. cum adnotatt. vberrimis. Hamburg. 1699. fol. (conf. Scheibel. I. pag. 49. nam quot libri a Meiſnero verſi et expliciti fuerint, diuerſae ſunt narrationes.) — *Euclidis* XV. Bücher deutſch. — per *Chriſtian Scheſsler* cum obſſ. et figg. Dresdae 1723 8. — edit. II. ibid. 1729. 8. (vid. Beytr. der deutſch. Geſellſchaft zu Leipzig. vol. VII. pag. 391. Schriften der Altdorf. deutſchen Geſellſchaft, pag. 129 ſq.) — *Die VI. erſten Bücher der geometriſch. Anfangsgründe des Euklides — aus dem griechiſchen überſetzt durch L.* (h per *Laurentium*, Lorenz, Rectorem ſcholae Burgenſium,) nebſt einer Vorrede von I. A. von Segner, Halae Sax 1773. mai. 8. — Idem *Lorenz* vertit et edidit, *Euklids* Elemente XV. Bücher, Halae 1781. 8 in prolegom. agitur de vita et elementis Euclidis. Idem eodem anno edidit libros XI et XII. inſtar ſupplementi librorum VI. ann. 1773. editorum. — *Euklids Data* verbeſſert und vermehrt von Robert Simſon, aus dem Engliſchen, und mit einer Sammlung geometriſcher, und nach der analytiſchen Mode der alten aufgelöſter Probleme begleitet von *I. Chriſtoph. Schwabe*. Stuttgard. 1780. 8. cum XII. tabulis aeneis. conf. *Volſtändige Sammlung aller Ueberſezzungen der Griechen und Römer vom XVI. Iahrhundert.* pag. 136—138.

2) *Belgicae. Eucl Danicus* door *Mohr*, t'Amſterd. 1672. 4. — Eucl. VI. priorum verſionem Xylandri *Ioh. Pieterszoon Dou* Lugd. Bat. in Batauorum tranſtulit linguam. 1606. (vid. *Boſii* ſchediasma pag. 13. et *Clement* pag. 157 ſq. not.) — Amſterd. 1626 8. (vid. *Scheibel* I. pag. 32 ſq.) — per *Iac. Willemſz Verrooten*, van Haerlem. Amſtel. 1660. 4. 1663. 4. — libr. XV. e latino per *Fr. van Schoten*. Amſtel. 1663. 12. — Amſtel. 1717. 8.

3) *Gallicae.* per *Errard* IX. libr. cum notis, Pariſ. 1598. 8. — per *Petr. Forcadel*, cum adnotation. Pariſ. 1565. (nota Fabric. mota) — per *Dounot de Bar-le Duc*. Pariſ. 1613 4. XV. libri per *Henrion*. Pariſ. 1615. 1621. 1631. 8. — Rhotomagi, edit. V. 1649. 8. (catal. Bunau. I. p. 130.) Les VII. VIII. IX. livres des Elem. d'Eucl. Pariſ. 1565. 4. — XV. Libri elem. per *Petr. Mardelè*, gallice Pariſ. 1632 8. — Explicatio libri X. in: Les Oeuvres mathematiques de *Simon Stevin*, augmentées par *Albert Girard*. Leidae, 1634. fol. — Opp. Eucl. in *Herigonii* Cours mathematique etc. Pariſ. 1643. 1644. 8. — VI. prior. libr. cum notis: per *Petr. Herigon*. Pariſ. 1644. 8. (ſupra ad hunc ann. inter editiones. Scheibel. I. p. 35 ſq.) — Libror. XV. Elem. per *G. Fournier*, Lugduni 1654. 12. — *Claude François Millet de Chales* les Elemens d'Euclide expliquès etc. (vid. ſupra ad ann. 1674. inter editt.) Pariſ. 1672. 12. — 1677. 12. Pariſ.

Digitized by Google

1683. mai. 12. Lauſan. 1683. 12. Pariſ. 1690. 12. 1720. 8. Amſtel. 1700. 8. 1738. — *La Perſpectius* d'Euclide, traduite par *Rol. Freart, de Chantelou*, Sieur de Chambray au Mans. 1663. 4. — *Theodorici Luders* Traité mathematique. Pariſ. 1680. VI. priores libr. in *Iac. Rohault* Oeuvres poſthumes. Hagae Com. tom. I. 1690. 8. p. 1 ſqq. — La 47. Propoſition du I. Livre des Elemens d'Euclide, demontrée par les ſeuls premiers principes et ſans le ſecours d'aucun autre theoreme par Mr. *La Montre*, avec des Remarques de G. G. Leibnitz ſur cette demonſtration. In Iournal des Sçavans a. 1691. d. 2 et 23. Iul. (catal. Bunau. I. p. 131.) — *Elementa Euclidis. V. P. Hoſti Recueil des Traités de Mathematique* etc. Pariſ. III. tom. 1692. 12. — Cours de Mathematique — tome I. qui contient l'Introduction aux Mathematiques et *les Elemens d'Euclide* (libr. I — VI. XI et XII.) Par Mr. *Ozanam*, Profeſſeur des Mathematiques. Nouvelle edit. revuée et corrigée. Pariſ. 1697. 8. — Les Elémens d'Euclide, expliqués par le *P. Dechales et Ozanam*. Pariſ. 1709. 12. (Act. erudit. tom. IV. ſupplem. pag. 280) — 1720. 12. vid. Mem. de Trev. 1710. pag. 1341. — Demonſtration univerſelle des converſes d'Euclide par Mr. *Sellier*. in Mem. de Trevoux. Sept. 1723. — Les Elémens d'Euclide du *P. Deſchalles* — par *M. Audieme*. 1753. 12. — Geometrie elémentaire d'Euclide par M. *Gallimard*. Pariſ. 1749. mai. 12. — Elemens de Geometrie, contenant les VI. premiers livres *d'Euclide* mis dans un nouvel ordre etc. ſous les Directions de M. le Prof. *Koenig* et revus par M. A. *Kuypers*. Hagae 1758. 4. — auct. libris XI et XII. per *I. I. Blaſſiére*, Hagae Com. 1762. mai. 4. — Elemens de Géometrie; ou les ſix premiers Livres *d'Euclide*, avec le onzieme et douzieme, Traduct. nouvelle par *Frederic de Caſtillon*. Berolini 1767 et 1777. 8. ſecundum editionem Rob. Simſonis. — De *Caſtillon*, pater, ſcripſit ſuper Euclidis parallelis, de Euclide aliisque gr. geometris etc. in Mem. de l'Acad. R. de ſciences etc. Berol. 1792. 4.

4) *Anglicas.* Preface Mathematical to the Engliſh Euclide, publiſhed by Sir *Henry Billingſleg* etc. — Divers and many Annotations and Inventions, diſperſed and added after the tenth book of Engliſh Euclide. 1570. fol. (Scheibel. I. pag. 21.) — *Euclid's* Elements the whole fifteen Books compendiously demonſtrated by *Barrow*. Londin. 1660. 8. — In tomo I. operis: *Ionae Moore* a new Syſteme of the Mathematiks, London. II. tom. 1681. 4. ſunt libri ſex priores cum XI et XII. elementorum. — *Edmund Scarburgh*. vid. works of the learnd. 1704. pag. 122. (nota Fabricii in marg.) — The Elements of Euclid with ſelect Theorems out of Archimedes by *Andr. Tacquet*, publiſh'd in engliſh by *William Whiſton*. Londini 1714. 8. 1719. 8. — *I. Hodgſon* in ſyſtemate matheſ. anglice, Londini 1723. 4. II. voll. plurima ex Euclide hauſiſſe dicitur. — Libri VI. priores cum XI et XII. demonſtrati anglice ab *Henrico Stillio*, Londin. 1726. 4. — *Edmond Stone*, ibid. 1732. II. voll. fol. — *Euclid.* element. vol. ſecundum, libri XII — XV. anglice, cura *Gregorii*. 1731. — *Euclid.* elem. geom. — ex lat. verſione Commandini per *D. I. Keill*, anglice translata a *Sam. Cunn* reuiſa et correcta per *I. Hom.* edit. tertia. Lond. 1733. — editio XII. by *Sam. Cunn*. Londini 1782. 8. — *Euclid. Data* reſtored to their true and genuine order, agreable to Pappus Alexandrinus's account of them, in his preface to the 7th book of his mathematical collections, by *Rich. Iack* teacher, of the Mathematiks. 1756. — An Appendix to Euclid's Elements by *I. L. Cowley*. Londini 1759. 4. — The Elements of *Euclid*, with diſſertations — By *James Williamſon*, M. A. Lond. 1781. vol. I. 4. Nihil amplius, nec melius praeſtitiſſe, quam fecerunt Cunn, Barrow et Simſon, dicitur in the monthly Review for Ianuary. 1787. nr. XI. — *Euclidis* ſectio canonis et iſagoge harmonica

monica liberaliter verſae cum explicatione graecorum modorum toni ſecundum doctrinam Ptolemaei leguntur in *Car. Davy* Letters chiefly addreſſed to a young Gentleman upon ſubjects of Litterature etc. by St. Edmunds in vol. II. 1787. 8.

5) *Italicae.* In *Paitoni* bibl. degli autori antichi gr. e latini volgarizzati tom. II. pag. 41 ſqq. copioſe recenſentur verſiones italicae. Paucis igitur illarum faciam mentionem. *Euclide* reaſſettatto et all' integrità ridotto e tradotto da *Nicolò Tartalea*, (qui obiit ann. 1560.) Venet. 1543. etc. fol. 1565. 4. 1569. 4. — *Eucl.* correct. ibid. 1585. 4. — XV. libri elementorum e graeco in linguam Toſcanam translati, Romae 1535. 8. — iidem graec. et italice per *Angel. Caianum.* Rom. 1545. 8. (vid. ſupra ad editt. a. 1545.) — Libri XV. cum ſcholiis antiquis e verſione Frid. Commandini, italice facti. Vrbini 1575. fol. — repet. Piſauri 1619. fol. *) — Sex priores libri per *Petr. Anton. Cataldum*, Bononiae 1620. lib. VII. VIII. IX. ib. 1621. — et liber X. per eumdem, ibid. 1625. fol. — Quinto libro degli Elementi d' Euclide overo ſcienz. univerſale delle proporzioni ſpiegata colla dottrina del Galileo, per *Vincentio Viuiani.* Florent. 1674. 4. (hic annus notatur a Fabricio in nota marginali, et ab Mongitor. ac *Fontani* libr. della eloquenza italiana, Venet. 1737. 4. pag. 661.) al. 1675. 4. — Euclides reſtitutus — per *Vitalem Iord. da Bitonto.* Romae 1680. fol. — *Eucl.* elementa — — Vtus liber elementorum etc. Florent. 1690. 12. et Florent. 1718. II. tom. 12. — Sex priores libri, translati a *Petro Paullo Carauagio.* Mediolani 1671. 12. — 1679. 8. — Iidem verſi a *Io. Riccio.* Bonon. 1651. 1686. et ſ. a. 8. — Elem. plani et ſolidi — per *Guidon. Grandi.* Flor. 1731. 8. — 1740. 8. — Venet. 1742. 8. (Bünau. Catal. pag. 131.) — Elementi piani e ſolidi d' Euclide, (libr. VI. XI et XII.) Florent. 1734. mai. 12. — Compendio di varii eſſercitii di compaſſo, fondati ſu gli elementi di Euclide di *Giov. Ant. Conti.* Bologna 1702. 8. — Elem. ex edit. Dechales et Ozanae gallica italice facta. Bergam. 1749. 12. — Elem. italice verſi et illuſtrati a *Petro de Martino.* Neapoli 1751. 8. — Elem. meliore ratione poſita et nouis demonſtrationibus ditata a *Iulio Acetta*, Prof. Matheſ. in Vniuerſitate Taurinenſi, 1753. 8. — Euclidis optica, (Proſpettiva di Euclide etc.) translata ab *Egnatio Danti*, cum adnotatt. et cum optica *Heliodori*, (inſieme con la Proſpettiva di *Eliodoro Lariſſeo* cavata dalla Libreria Vaticana, e tradotta dal medeſimo nuovamente data alla luce.) Florent. 1573. 4. Sed *Ignatii Dantis* expoſitio vt manca et paralogismis ſcatens, reprehenditur a *Ioſepho Blancano* in chronologia mathematicorum pag. 202.

6) *Hiſpanicae.* *Ioſ. Zaragozae Eucl.* nouo-antiquus ſingulari methodo illuſtratus. Hiſpanice. Valent. 1673. 4. — libri ſex priores, cum XI et XII. cum aliquot theorematibus Archimedis, verſi et explicati a *Iac. Kreſa*, (S. I. qui in Bohemia Brünnae 1715. obiit,) Bruxell. 1689. 4. (Scheibel. I. pag. 46. Bibl. germanique tom. III. pag. 286.)

Nunc progrediendum eſt ad interiorem librorum Euclideorum notitiam, a Fabricio confectam. *Harl.*

ΣΤΟΙ-

*) De hac editione et de *Commandino* multus eſt *Clement.* I. pag. 159 ſq. et ex libro: Oſſervazioni letterarie che poſſono ſervir di Continuazione al Giornal de' letterati d' Italia tom. II. Veronae 1738. 12. pag. 139. addit XV. libros Eucl. e graeco conuerſos eſſe in linguam ital. ab *Angelo Caiano* Romae 1545. 8. et *Luc. Pacio* um in epiſtola, edit. Euclidis ab ipſo ann. 1509. factae praemiſſa, narrare, ſe iam tranſtuliſſe Euclid. in linguam italicam.

ΣΤΟΙΧΕΙ'ΩΝ *Elementorum Matheſeos purae libri XV.* [o]) quae vulgata ſunt *graece* hoc titulo: Εὐκλείδȣ ϛοιχείων βιβλία ιέ ἐκ τῶν ΘΕ'ΩΝΟΣ συνȣσιῶν, Baſil. 1533. fol. apud Ioh. Hervagium, edente *Simone Grynaeo* e duobus codicibus MSS. quorum alterum Venetiis Laz. Bayfius, alterum Pariſiis Ioh. Ruellius ſuppeditauerat. Additi etiam in illa editione, (itidem graece,) e codice Oxonienſi Ioh. Claymundi ſunt, ſed admodum inemendate, *commentariorum libri quatuor in primum Euclidis librum*, auctore *Proclo*, philoſopho, qui Euclidem perinde, vt Pappus, paſſim laudat ſub nomine Γεωμέτρȣ vel ϛοιχειωτȣ̃, lib. III. pag. 55. ait, ſe ex antiquioribus Euclidis commentatoribus (Gemino aliisque) τὰ γλαφυρώτερα collegiſſe, et ἀπέραντον illorum πολυλογίαν in compendium miſiſſe. Hos Procli commentarios latine vertit ediditque, et ſcholiis ac figuris illuſtrauit *Franciſcus Baroccius*, Patricius Venetus, Patauii 1560. fol. [vid. indic. editionum.]

III. Illa vero, quae vulgo vocantur *Theonis*, Alexandrini, qui ſub Theodoſio M. imp. floruit, in Euclidem commentaria ſiue demonſtrationes, quibusdam viris doctis non videntur eſſe Theonis, ſed Euclidis ipſius, a Theone duntaxat recenſitae, quam in rem operae pretium eſt audire *Henricum Sauilium*, cuius eruditae [p]) praelectiones XIII. in principium elementorum lucem viderunt Oxoniae 1621. 4. Ita vero ille, pag. 10 ſq. *Quidam propoſitiones elementorum tribuunt Euclidi, demonſtrationes* [q]) *Theoni, homines ſtulti et perridiculi, quaſi vllus vnquam artifex ſuas voluerit edi concluſiones, nullis adiectis probationibus. Hoc neque philoſophorum quisquam, nec medicorum, nedum mathematicorum fecit vnquam. Secunda eſt opinio Petri Rami, qui tam propoſitiones quam demonſtrationes Euclidi abiudicat, vniuerſa Theoni attribuens, falſe: eadem enim haec, quae nunc habemus, eodem ordine, eisdem verbis, agnoſcunt ſub Euclidis nomine Proclus et Boethius, Theone poſteriores, et anterior Theone Alexander Aphrodiſeus, et omnis antiquitas. Tertia opinio eſt Buteonis, qui omnia attribuit Euclidi, quae aut vera eſt, aut veritati certe proxima. Quid ergo dicemus de vulgatis libris, qui* ἐκ τῶν Θέωνος συνȣσιῶν *ex Theonis colloquiis ſiue congreſſibus prae ſe ferunt, cuius tamen tituli in neutro noſtrorum codicum MSS. vllum reperi veſtigium. Non diffiteor, in vno ad oram marginis adſcripta eſſe ad decimum tertium librum haec verba:* Εὐκλείδης, [ὃς] ὁ τὰ ϛοιχεῖα συναθροίσας, ἦν ἐπὶ χρόνοις Ἀλεξάνδρȣ τȣ̃ Μακεδόνος. Θέων δὲ ὁ συντάξας αὐτὰ ἐπὶ Θεοδοσίȣ τȣ̃ βασιλέως, *vt collectionem elementorum Euclidi, ordinationem et diſpoſitionem Theoni tribuiſſe videatur. Magna certe Theonis laus, ſi inordinata et incompoſita in ordinem redegit. Sed ne huic incerto Scholiaſtae fidem adiungamus, obſtat, vt dixi, Procli et antiquorum omnium auctoritas, obſtat mirabilis et concinna propoſitionum ſeries, ex quibus vnam loco ſuo ſi eximas, tota corruat compages et ſtructura neceſſe eſt. Quid igitur? nullae ſunt Theonis in hoc libro partes? Non me mouent ſuperius dicta; ſed auctoritatem ipſius Theonis* in

o) De horum elementorum perfectione vid. Mem. lit. de la Grande Bretagne tom. XV. p. 194 ſqq. *Heumann.* adde *Boſii* ſchediasma laudatum. *Harl.*

p) Perſtringuntur paullo acerbius a Malebranchio de inquir. veritate II. 7. pag. 124 ſq.

q) Demonſtrationes quoque Euclidis eſſe docet *Galenus*, Theone antiquior, X. 13. de vſu partium, vbi poſt adſcriptum theorema ſecundum libri XI. addit: τὴν μὲν ἐν ἀπόδειξιν παρ' Εὐκλείδȣ μαθεῖν. — In methodo Euclidis nonnulla reprehendit auctor artis cogitandi part. IV. cap. 8. tamen facile poſſe ad ea, quae illi obiiciuntur, reſponderi, iudicium eſt mathematici acutiſſimi Iac. Bernhardi in Nouellis reipubl. litterariae a. 1617. pag. 672.

in commentariis in Almogeſtum pag. 50. perpendendam exiſtimo, quae fortaſſe viam praeire poſſunt ad eruendam in hac quaeſtione veritatem. Quod vero ſectores, inquit, in circulis aequalibus ſint proportionales angulis, ad centrum conſtitutis, oſtenſum eſt a nobis in editione elementorum, ἐκδόσει, ad finem ſexti libri. Ex quibus verbis, et nouam elementorum editionem adornaſſe Theonem, conſtat, et nonnulla ab ipſo adiecta. Et quidem in omnibus exemplaribus haec verba de ſectore annectuntur vltimae propoſitioni libri ſexti elementorum, quae et Theonis eſſe puto, vt etiam demonſtrationem ad illa verba: λέγω ὅτι καὶ etc. vsque ad finem. Nam Euclidis illa ſolennis clauſula ὅπερ ἔδει δεῖξαι, quae proxime praecedit, finis eſt, vt puto, Euclideae. Idem indicium ferendum puto de multis in decimo libro lemmatiis et fortaſſe propoſitionibus nonnullis. Alexander certe aliquot ante Theonem ſaeculis in commentariis ad priora Ariſtotelis pag. 87. eam, quae quinta eſt, decimi in noſtris libris, citat pro quarta, vt neceſſe ſit aliquam ex praecedentibus, quartam vti reor, qua ſine magno incommodo ſane carere potuiſſemus, ſuo tempore ab elementorum libro abſuiſſe, vel ſaltem cum tertia coaluiſſe. Et quidem vltimam decimi non dubito aſſumentum eſſe Theonis, vel potius antiquioris, (nam apud Alexandrum exſtat iisdem prope verbis,) minus perſpicaci ingenio, quippe alieno loco poſitam. (Forte et definitiones quaedam, inquit Dau. Gregorius ad Euclidem, *et axiomata, libro I. praepoſita, Theonem vel alium praeter Euclidem agnoſcunt auctorem, ex gr. axioma II. nam licet Euclides hoc pronunciatum adhibeat in demonſtranda prop. 29. element. I. illud tamen pro axiomate non habuit, ſed pro conuerſa propoſit. 17. vtpote quae ex illa manifeſte conſequatur. Fortaſſe et alterae demonſtrationes, quae paſſim occurrunt, ſunt etiam [?] Theonis. Nam quae in datorum libro reperiuntur Euclidis non eſſe, expreſſe aſſerit Pappus, licet cum illis elementorum facile comparandae. Sunt vero ex his quaedam, quae Theonem non ſapiunt, ſed a ſciolis quibusdam conſcriptae ſunt. Sunt et lemmata et corollaria quaedam in Elementor. 10. quae ab ageometris ſubiuncta ſunt: illa vbique nota perſtrinximus.)* Ex quibus omnibus concludit Savilius, *Theonis fuiſſe partes in Euclide, pauciſſimis quidem in locis, interpolando, explicando, augendo: vltra hoc nullas. Qui tamen labor non tanti fuit, vt Proclo, omnium ante ſe Mathematicorum diligentiſſimo laudatori, commemoratione dignus videretur,*

IV. Libri decem priores proprie elementa εὐθυμετρικὰ et arithmetica continent. Liber X. agit de συμμετρίᾳ ſiue de commenſurabilibus et incommenſurabilibus, rationalibus et irrationalibus: tres proximi XI. XII. XIII. inſcribuntur ϛερεῶν, et agunt de corporibus ſolidis quinque regularibus, (Pyramide, cubo ſiue hexaedro, octaedro, dodecaedro et icoſaedro) eorumque compoſitione et in ſphaeram inſertione. Ac Proclo quidem lib. II. in Euclid. pag. 20. obſeruante, Euclides τῇ προαιρέσει μὲν Πλατωνικός ἐϛι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ οἰκεῖος, ὅθεν δὴ καὶ τῆς συμπάσης ϛοιχειώσεως τέλος προεϛήσατο τὴν τῶν καλȣμένων Πλατωνικῶν σχημάτων r) σύϛασιν. Et aliquibus interiectis: Καὶ πρὸς μὲν αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα βλέποντες λέγομεν ὡς ἄρα περὶ τῶν κοσμικῶν σχημάτων ἐϛιν ὁ σύμπας τῷ Γεωμέτρῃ λόγος. Ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν, τελευτῶν δὲ εἰς ποικιλίαν τῆς τȣ́των συϛάσεως, καὶ χωρὶς μὲν

r) Vetus Epigramma in Synopſi Geometrica *Mich. Pſelli:*

Σχήματα πέντε Πλάτωνος, ὁ Πυθαγόρας ὁ σοφὸς εὗρε,
Πυθαγόρας σοφὸς εὗρε, Πλάτων δ' ἀρίδηλ' ἐδίδαξεν
Εὐκλείδης δ' ἐπὶ τοῖσι κλέος περικαλλὲς ἔτευξεν.

ΣΤΟΙΧΕΙ'ΩΝ *Elementorum Matheſeos purae libri XV.* o) quae vulgata ſunt *graece* hoc titulo: Εὐκλείδȣ ϛοιχείων βιβλία ιέ ἐκ τῶν ΘΕ'ΩΝΟΣ συνȣσιῶν, Baſil. 1533. fol. apud Ioh. Hervagium, edente *Simone Grynaeo* e duobus codicibus MSS. quorum alterum Venetiis Laz. Bayſius, alterum Pariſiis Ioh. Ruellius ſuppeditauerat. Additi etiam in illa editione, (itidem graece,) e codice Oxonienſi Ioh. Claymundi ſunt, ſed admodum inemendate, *commentariorum libri quatuor in primum Euclidis librum*, auctore *Proclo*, philoſopho, qui Euclidem perinde, vt Pappus, paſſim laudat ſub nomine Γεωμέτρȣ vel ϛοιχειωτȣ̃, lib. III. pag. 55. ait, ſe ex antiquioribus Euclidis commentatoribus (Gemino aliisque) τὰ γλαφυρώτερα collegiſſe, et ἀπέραντον illorum πολυλογίαν in compendium miſiſſe. Hos Procli commentarios latine vertit ediditque, et ſcholiis ac figuris illuſtrauit *Franciſcus Baroccius*, Patricius Venetus, Patauii 1560. fol. [vid. indic. editionum.]

III. Illa vero, quae vulgo vocantur *Theonis*, Alexandrini, qui ſub Theodoſio M. imp. floruit, in Euclidem commentaria ſiue demonſtrationes, quibusdam viris doctis non videntur eſſe Theonis, ſed Euclidis ipſius, a Theone duntaxat recenſitae, quam in rem operae pretium eſt audire *Henricum Sauilium*, cuius eruditae p) praelectiones XIII. in principium elementorum lucem viderunt Oxoniae 1621. 4. Ita vero ille, pag. 10 ſq. *Quidam propoſitiones elementorum tribuunt Euclidi, demonſtrationes* q) *Theoni, homines ſtulti et perridiculi, quaſi vllus vnquam artifex ſuas voluerit edi concluſiones, nullis adiectis probationibus. Hoc neque philoſophorum quisquam, nec medicorum, nedum mathematicorum fecit vnquam. Secunda eſt opinio Petri Rami, qui tam propoſitiones quam demonſtrationes Euclidi abiudicat, vniuerſa Theoni attribuens, falſe: eadem enim haec, quae nunc habemus, eodem ordine, eisdem verbis, agnoſcunt ſub Euclidis nomine Proclus et Boethius, Theone poſteriores, et anterior Theone Alexander Aphrodiſeus, et omnis antiquitas. Tertia opinio eſt Buteonis, qui omnia attribuit Euclidi, quae aut vera eſt, aut veritati certe proxima. Quid ergo dicemus de vulgatis libris, qui* ἐκ τῶν Θέωνος συνȣσιῶν *ex Theonis colloquiis ſiue congreſſibus prae ſe ferunt, cuius tamen tituli in neutro noſtrorum codicum MSS. vllum reperi veſtigium. Non diffiteor, in vno ad oram marginis adſcripta eſſe ad decimum tertium librum haec verba:* Εὐκλείδης, [P] ὁ τὰ ϛοιχεῖα συναθροίσας, ἦν ἐπὶ χρόνοις Ἀλεξάνδρȣ τȣ̃ Μακεδόνος. Θέων δὲ ὁ συντάξας αὐτὰ ἐπὶ Θεοδοσίȣ τȣ̃ βασιλέως, *vt collectionem elementorum Euclidi, ordinationem et diſpoſitionem Theoni tribuiſſe videatur. Magna certe Theonis laus, ſi inordinata et incompoſita in ordinem redegit. Sed ne huic incerto Scholiaſtae fidem adiungamus, obſtat, vt dixi, Procli et antiquorum omnium auctoritas, obſtat mirabilis et concinna propoſitionum ſeries, ex quibus vnam loco ſuo ſi eximas, tota corruat compages et ſtructura neceſſe eſt. Quid igitur? nullae ſunt Theonis in hoc libro partes? Non me mouent ſuperius dicta; ſed auctoritatem ipſius Theonis*

in

o) De horum elementorum perfectione vid. Mem. lit. de la Grande Bretagne tom. XV. p. 194 ſqq. *Heumann.* adde *Boſii* ſchediasma laudatum. *Harl.*

p) Perſtringuntur paullo acerbius a Malebranchio de inquir. veritate II. 7. pag. 124 ſq.

q) Demonſtrationes quoque Euclidis eſſe docet *Galenus*, Theone antiquior, X. 13. de vſu partium, vbi poſt adſcriptum theorema ſecundum libri XI. addit: τὴν μὲν ἐν ἀπόδειξιν παρ' Εὐκλείδȣ μανθάνειν. — In methodo Euclidis nonnulla reprehendit auctor artis cogitandi part. IV. cap. 8. tamen facile poſſe ad ea, quae illi obiiciuntur, reſponderi, iudicium eſt mathematici acutiſſimi Iac. Bernhardi in Nouellis reipubl. litterariae a. 1617. pag. 672.

in commentariis in Almageſtum pag. 50. perpendendam exiſtimo, quae fortaſſe viam praeire poſſunt ad eruendam in hac quaeſtione veritatem. Quod vero ſectores, inquit, in circulis aequalibus ſint proportionales angulis, ad centrum conſtitutis, oſtenſum eſt a nobis in editione elementorum, ἐκδόσει, *ad finem ſexti libri. Ex quibus verbis, et nouam elementorum editionem adornaſſe Theonem, conſtat, et nonnulla ab ipſo adiecta. Et quidem in omnibus exemplaribus haec verba de ſectore annectuntur vltimae propoſitioni libri ſexti elementorum, quae et Theonis eſſe puto, vt etiam demonſtrationem ad illa verba:* λέγω ὅτι καὶ *etc. vsque ad finem. Nam Euclidis illa ſolennis clauſula* ὅπερ ἔδει δεῖξαι, *quae proxime praecedit, finis eſt, vt puto, Euclideae. Idem iudicium ferendum puto de multis in decimo libro lemmatiis et fortaſſe propoſitionibus nonnullis. Alexander certe aliquot ante Theonem ſaeculis in commentariis ad priora Ariſtotelis pag. 87. eam, quae quinta eſt, decimi in noſtris libris, citat pro quarta, vt neceſſe ſit aliquam ex praecedentibus, quartam vti reor, qua ſine magno incommodo ſane carere potuiſſemus, ſuo tempore ab elementorum libro abſfuiſſe, vel ſaltem eum tertia coaluiſſe. Et quidem vltimam decimi non dubito aſſumentum eſſe Theonis, vel potius antiquioris, (nam apud Alexandrum exſtat iisdem prope verbis.) minus perſpicaci ingenio, quippe alieno loco poſitam. (Forte et definitiones quaedam,* inquit Dau. Gregorius ad Euclidem, *et axiomata, libro I. praepoſita, Theonem vel alium praeter Euclidem agnoſcunt auctorem, ex gr. axioma II. nam licet Euclides hoc pronunciatum adhibeat in demonſtranda prop. 29. element. I. illud tamen pro axiomate non habuit, ſed pro conuerſa propoſit. 17. vtpote quae ex illa manifeſte conſequatur. Fortaſſe et alterae demonſtrationes, quae paſſim occurrunt, ſunt etiam [?] Theonis. Nam quae in datorum libro reperiuntur Euclidis non eſſe, expreſſe aſſerit Pappus, licet cum illis elementorum facile comparandae. Sunt vero ex his quaedam, quae Theonem non ſapiunt, ſed a ſciolis quibusdam conſcriptae ſunt. Sunt et lemmata et corollaria quaedam in Elementor. 10. quae ab ageometris ſubiuncta ſunt: illa vbique nota perſtrinximus.)* Ex quibus omnibus concludit Savilius, *Theonis fuiſſe partes in Euclide, pauciſſimis quidem in locis, interpolando, explicando, augendo: vltra hoc nullas. Qui tamen labor non tanti fuit, vt Proclo, omnium ante ſe Mathematicorum diligentiſſimo laudatori, commemoratione dignus videretur,*

IV. Libri decem priores proprie elementa εὐθυμετρικὰ et arithmetica continent. Liber X. agit de συμμετρίᾳ ſiue de commenſurabilibus et incommenſurabilibus, rationalibus et irrationalibus: tres proximi XI. XII. XIII. inſcribuntur ϛερεῶν, et agunt de corporibus ſolidis quinque regularibus, (Pyramide, cubo ſiue hexaedro, octaedro, dodecaedro et icoſaedro) eorumque compoſitione et in ſphaeram inſertione. Ac Proclo quidem lib. II. in Euclid. pag. 20. obſeruante, Euclides τῇ προαιρέσει μὲν Πλατωνικός ἐϛι καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ οἰκεῖος, ὅθεν δὴ καὶ τῆς συμπάσης ϛοιχειώσεως τέλος προεϛήσατο τὴν τῶν καλουμένων Πλατωνικῶν σχημάτων [r]) σύϛασιν. Et aliquibus interiectis: Καὶ πρὸς μὲν αὐτὰ τὰ ὑποκείμενα βλέποντες λέγομεν ὡς ἄρα περὶ τῶν κοσμικῶν σχημάτων ἐϛιν ὁ σύμπας τῷ Γεωμέτρῃ λόγος. Ἀρχόμενος μὲν ἀπὸ τῶν ἁπλῶν, τελευτῶν δὲ εἰς ποικιλίαν τῆς τούτων συϛάσεως, καὶ χωρὶς μὲν

r) Vetus Epigramma in Synopſi Geometrica *Mich. Pſelli:*

Σχήματα πέντε Πλάτωνος, ὃ Πυθαγόρας ὁ σοφὸς εὗρε,
Πυθαγόρας σοφὸς εὗρε, Πλάτων δ' ἀρίδηλ' ἐδίδαξεν,
Εὐκλείδης δ' ἐπὶ τοῖσι κλέος περικαλλὲς ἔτευξεν.

μὲν ἕκαστα ὑφιστὰς, ὁμοῦ δὲ τὰς εἰς τὴν σφαῖραν αὐτῶν ἐγγραφὰς, καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἔχει πρὸς ἄλληλα, παραδιδοὺς, διὸ καὶ τῶν καθ᾽ ἕκαστα βιβλίων τοὺς σκοποὺς τινες ἐπὶ τὸν κόσμον ἀναφέρειν ἠξίωσαν, καὶ τὴν χρείαν αὐτῶν, ἣν παρέσχετο πρὸς τὴν τοῦ παντὸς θεωρίαν [s]) ἀνέγραψαν. Et pag. 21. τὸ μὲν γὰρ χρήσιμον αὐτῆς (στοιχειώσεως Εὐκλείδου) εἰς τὴν περὶ τῶν ἀρχικῶν σχημάτων συντελεῖ θεωρίαν. Confer, quae idem Proclus lib. IV. pag. 110. Quemadmodum vero liber quintus in MS. Mazariniano praeter rem refertur ad *Eudoxum*, etſi, Proclo quoque pag. 20. notante, Euclides in ſuis elementis fuit πολλὰ μὲν τῶν Εὐδόξου συντάξας, πολλὰ δὲ τῶν Θεαιτήτου τελεωσάμενος· ita liber XIV et XV. [?] in quibus eadem corpora quinque conſeruntur in ſe, non videntur auctorem habere Euclidem: ſane XIII. libros στοιχείων tantum agnoſcit *Marinus* protheoria ad data, et in *Arabica* [t]) verſione *Naſiridini Tuſini*, Perſae, quae luculentis typis arabicis lucem vidit Romae 1594. fol. ex typographia Medicea, tredecim tantum libros exſtare video. Tum vltima propoſitio libri XIII. veluti colophonem operi imponit. Denique libro XIV. praemittitur praefatio, Euclidi neutiquam congruens, at bene conueniens *Hypſicli*, Alexandrino, in hanc ſententiam: Βασιλείδης ὁ Τύριος, ὦ Πρώταρχε, παραγενηθεὶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ συσταθεὶς τῷ Πατρὶ ἡμῶν (Hypſicli ſeniori) διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ μαθήματος συγγένειαν, συνδιέτριψεν αὐτῷ τὸν πλεῖστον τῆς ἐπιδημίας χρόνον. Καὶ ποτὲ διελοῦντες τὸ ὑπὸ Ἀπολλωνίου, (Apollonium Pergaeum innuit, Euclide [u]) iuniorem,) γραφὲν περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων, τίνα λόγον ἔχει ταῦτα πρὸς ἄλληλα, ἔδοξαν ταῦτα μὴ ὀρθῶς γεγραφέναι τὸν Ἀπολλώνιον, αὐτοὶ δὲ ταῦτα διακαθάραντες ἔγραψαν, ὡς ἦν ἀκούειν τοῦ πατρὸς (Hypſiclis ſenioris,) ἐγὼ δὲ ὕστερον περιέπεσον ἑτέρῳ βιβλίῳ ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδεδομένῳ καὶ περιέχοντι ἀπόδειξιν ὑγιῶς περὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ μεγάλως ἐψυχαγωγήθην ἐπὶ τοῦ προβλήματος ζητήσει. Τὸ μὲν ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδοθὲν ἔοικε κοινῇ σκοπεῖν, καὶ γὰρ περιφέρεται. Τὸ δ᾽ ὑφ᾽ ἡμῶν δοκοῦν ὕστερον γεγραφέναι φιλοπόνως ὅσα δοκεῖν ὑπομνηματισάμενος ἔκρινα προσφωνῆσαί σοι διὰ τὴν ἐν ἅπασι μαθήμασι μάλιστα δ᾽ ἐν γεωμετρίᾳ προκοπὴν, ἐμπείρως κρίνοντι τὰ ῥηθησόμενα, διὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν πατέρα συνήθειαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν εὐμενῶς ἀκουσομένῳ τῆς πραγματείας. Ad libri XV. propoſit. 5. meminit Hypſicles magiſtri ſui *Iſidori*: ἡ δὲ εὕρεσις ὡς Ἰσίδωρος ὁ ἡμέτερος ὑφηγήσατο μέγας διδάσκαλος, ἔχει τὸν τρόπον τοῦτον. Et poſt rem illam expoſitam, οὕτω μὲν οὖν, inquit, ὁ εἰρημένος εὐκλεέστατος ἀνὴρ τὸν περὶ τῶν εἰρημένων ἀποδέδωκε λόγον. Ad

s) Confer Boethium II. Geometr. pag. 1542. et Ioh. Kepleri Opus praeſtantiſſimum de Harmonia Mundi, in quo doctrinam de quinque corporibus Platonicis ad Θεωρίαν vniuerſi applicat.

t) *Ioannis Dee*, mathematici angli et *Fred. Commandini* ſtudio Piſauri 1570. editus eſt libellus: *Mahometi Bagdadini* de ſuperficierum diuiſionibus. In codice biblioth. Cottonianae notauit *Vſſerius*, auctorem vſum Euclide in arabicam linguam conuerſo, quem poſtea Campanus latinum fecit. Auctor igitur propoſitionum videtur fuiſſe Euclides, demonſtrationum, in quibus Euclides in arabico codice citatur, Mohometus Bagdedinus ſiue Babylonius. Haec *Thom. Smithus* in vita Io. Dee pag. 56. *Fabric.* De Naſir-*Eddin* vid. *Montucla* I. p. 374. 378 ſqq. *Herbelot.* biblioth. orientale pag. 665. *Harl.*

u) Fallitur *Abulpharajus*, qui Euclidem multo iuniorem facit pag. 41. Ceterum *Hypſiclis* inter praecipuos mathematicos meminit *Theophylactus* in inſtitutione regia cap. 19. pag. 569 tom. 18. bibl. patrum. *Sin teneri philoſophia Princeps videbitur et mathematicis delectari, obſidebunt oſtium aulae pleni Platonis homines, et ne ianitoribus quidem Archimedes, Euclides, Hypſicles ignoti fuerint.*

Ad libri XIV. propoſit. 2. *Τοῦτο δὲ γράφεται ὑπὸ μὲν Ἀρισταίου ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ πέντε σχημάτων σύγκρισις, ὑπὸ δὲ Ἀπολλωνίου ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου πρὸς τὸ εἰκοσάεδρον.* Sub Hypſiclis etiam nomine latine verterunt Georgius Valla, et Bartholomaeus Zambertus, Venetus.

V. Euclidem translatum in romanam linguam vir magnificus *Boethius* dedit, teſte Caſſiodoro lib. de Geometria, reſpiciente ad libros II. Geometriae, quae inter Boethii opera hodie exſtant, et incipiunt his verbis: *Quia vero, mi Patrici, Geometrarum exercitatiſſime, Euclidis de artis geometricae figuris obſcure prolata te adhortante exponenda et lucidiore aditu expolienda ſuſcepi.* Et pag. 1514. *Supra poſitarum igitur ſpeculationibus figurarum ab Euclide ſuccincte obſcureque prolatis et a nobis verbum videlicet de verbo exprimentibus* [P] *ſtrictim translatis, quaedam iteranda repetendaque* etc. Idem lib. II. pag. 1542. *Codex iſte ſecundum diſpoſitionem Euclidis eſſe dicitur, ſecundum demonſtrationem vel inuentionem, aliorum plerumque eſſe dicitur.*

VI. *Latine* cum demonſtrationibus, quae *Theoni* vulgo tribuuntur, (Boethius et Proclus eas non habuit, certe pro Euclideis non agnouit) prodiere elementorum libri XV. interprete *Campano*, Nouarienſi, qui circa ann. 1250. claruiſſe videtur Lazaro Auguſtin Cottae in Muſeo Nouarienſi, edito italice Mediolani 1701. fol. pag. 87. ſed ann. 1354. finitas eius in Euclide conclusiones, notatur in MS. biblioth. Thorunienſis apud *Petrum Iaenichium* in notitia eius biblioth. 20. Aliae ſententiae in *I. G. Schelhornii* amoenitatt. literar. tom. XI. pag. 4. *Fabric.* conf. ſupra in enumeratione editionum elementorum, initio: et editt. ipſae atque verſiones tum elementorum ſiue omnium ſiue nonnullorum, tum reliquorum operum iam memoratae ſunt. *Harl.*

VII. Sine Theonis ſiue Euclidis ipſius potius demonſtrationibus ſaepius praeterea excuſi ſunt Euclidis elementorum libri, tam graece, quam graece et latine.

Libri XIII. ex editione *Conradi Daſypodii.* Argent. 1564. 8. additis ad librum primum et ſecundum tantum Theonis commentariis, et ad ſecundum *Barlaami*, monachi, demonſtrationibus, quibus ad numeros applicat, quae de lineis ac figuris planis Euclides docuerat. [De reliquis Daſypodii editt. vid. ad initium §. VI.]

Libri XIII. Lond. 1620. fol. nitida editio, cum Commandini verſione, adiectis figuris accuratis. Laudat hanc *ἔκδοσιν* Marcus Meibomius dialogo de proportionibus pag. 173. [P] [vid. ſupra l. m.]

Latine ex verſione et cum commentario *Lucae Paciolae de Burgo.* Venet. 1489. fol.

Libri XV. cum ſcholiis et commentariis inſignibus *Chriſtophori Clauii*, Ieſu Socii [vid. ſupra.] editionem Francof. 1607. 8. emendatiorem recentioribus eſſe notat Sam. Reyherus in diſſ. de Euclide, Kil. 1693. 4. pag. 40. [P]

VIII. Epitomen elementorum Euclidis graece ſcripſerat *Aeneas*, Hierapolites, teſte Proclo lib. IV. in primum Euclidis pag. 95.

Digitized by Google

μὲν ἕκαστα ὑφιστὰς, ὁμοῦ δὲ τὰς εἰς τὴν σφαῖραν αὐτῶν ἐγγραφὰς, καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἔχει πρὸς ἄλληλα, παραδιδοὺς, διὸ καὶ τῶν καθ᾽ ἕκαστα βιβλίων τοὺς σκοποὺς τινες ἐπὶ τὸν κόσμον ἀναφέρειν ἠξίωσαν, καὶ τὴν χρείαν αὐτῶν, ἣν παρέσχετο πρὸς τὴν τοῦ παντὸς θεωρίαν [s] ἀνέγραψαν. Et pag. 21. τὸ μὲν γὰρ χρήσιμον αὐτῆς (στοιχειώσεως Εὐκλείδου) εἰς τὴν περὶ τῶν ἀρχικῶν σχημάτων συντελεῖ θεωρίαν. Confer, quae idem Proclus lib. IV. pag. 110. Quemadmodum vero liber quintus in MS. Mazariniano praeter rem refertur ad *Eudoxum*, etſi, Proclo quoque pag. 20. notante, Euclides in ſuis elementis fuit πολλὰ μὲν τῶν Εὐδόξου συντάξας, πολλὰ δὲ τῶν Θεαιτήτου τελεωσάμενος· ita liber XIV et XV. [?] in quibus eadem corpora quinque conferuntur in ſe, non videntur auctorem habere Euclidem: ſane XIII. libros στοιχείων tantum agnoſcit *Marinus* protheoria ad data, et in *Arabica* [t] verſione *Naſiridini Tuſini*, Perſae, quae luculentis typis arabicis lucem vidit Romae 1594. fol. ex typographia Medicea, tredecim tantum libros exſtare video. Tum vltima propoſitio libri XIII. veluti colophonem operi imponit. Denique libro XIV. praemittitur praefatio, Euclidi neutiquam congruens, at bene conueniens *Hypſicli*, Alexandrino, in hanc ſententiam: Βασιλείδης ὁ Τύριος, ὦ Πρώταρχε, παραγενηθεὶς εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ συσταθεὶς τῷ Πατρὶ ἡμῶν (Hypſicli ſeniori) διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ μαθήματος συγγένειαν, συνδιέτριψεν αὐτῷ τὸν πλεῖστον τῆς ἐπιδημίας χρόνον. Καὶ ποτὲ διελοῦντες τὸ ὑπὸ Ἀπολλωνίου, (Apollonium Pergaeum innuit, Euclide [u] iuniorem,) γραφὲν περὶ τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων, τίνα λόγον ἔχει ταῦτα πρὸς ἄλληλα, ἔδοξαν ταῦτα μὴ ὀρθῶς γεγραφέναι τὸν Ἀπολλώνιον, αὐτοὶ δὲ ταῦτα διακαθάραντες ἔγραψαν, ὡς ἦν ἀκούειν τοῦ πατρὸς (Hypſiclis ſenioris,) ἐγὼ δὲ ὕστερον περιέπεσον ἑτέρῳ βιβλίῳ ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδεδομένῳ καὶ περιέχοντι ἀπόδειξιν ὑγιῶς περὶ τοῦ ὑποκειμένου καὶ μεγάλως ἐψυχαγωγήθην ἐπὶ τοῦ προβλήματος ζητήσει. Τὸ μὲν ὑπὸ Ἀπολλωνίου ἐκδοθὲν ἔοικε κοινῇ σκοπεῖν, καὶ γὰρ περιφέρεται. Τὸ δ᾽ ὑφ᾽ ἡμῶν δοκοῦν ὕστερον γεγραφέναι φιλοπόνως ὅσα δοκεῖν ὑπομνηματισάμενος ἔκρινα προσφωνῆσαί σοι διὰ τὴν ἐν ἅπασι μαθήμασι μάλιστα δ᾽ ἐν γεωμετρίᾳ προκοπὴν, ἐμπείρως κρίνοντι τὰ ῥηθησόμενα, διὰ δὲ τὴν πρὸς τὸν πατέρα συνήθειαν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς εὔνοιαν εὐμενῶς ἀκουσομένῳ τῆς πραγματείας. Ad libri XV. propoſit. 5. meminit Hypſicles magiſtri ſui *Iſidori*: ἡ δὲ εὕρεσις ὡς Ἰσίδωρος ὁ ἡμέτερος ὑφηγήσατο μέγας διδάσκαλος, ἔχει τὸν τρόπον τοῦτον. Et poſt rem illam expoſitam, οὕτω μὲν οὖν, inquit, ὁ εἰρημένος εὐκλεέστατος ἀνὴρ τὸν περὶ τῶν εἰρημένων ἀπεδέδωκε λόγον.

Ad

s) Confer Boethium II. Geometr. pag. 1542. et Ioh. Kepleri Opus praeſtantiſſimum de Harmonia Mundi, in quo doctrinam de quinque corporibus Platonicis ad Θεωρίαν vniuerſi applicat.

t) *Ioannis Dee*, mathematici angli et *Fred. Commandini* ſtudio Piſauri 1570. editus eſt libellus: *Mahometi Bagdadini* de ſuperficierum diuiſionibus. In codice biblioth. Cottonianae notauit *Vſſerius*, auctorem vſum Euclide in arabicam linguam conuerſo, quem poſtea Campanus latinum fecit. Auctor igitur propoſitionum videtur fuiſſe Euclides, demonſtrationum, in quibus Euclides in arabico codice citatur, Mohometus Bagdedinus ſiue Babylonius. Haec *Thom. Smithus* in vita Io. Dee pag. 56. *Fabric.* De Naſir-*Eddin* vid. *Montucla* I. p. 374. 378 ſqq. *Herbelot.* biblioth. orientale pag. 665. *Harl.*

u) Fallitur *Abulpharajus*, qui Euclidem multo iuniorem facit pag. 41. Ceterum *Hypſiclis* inter praecipuos mathematicos meminit *Theophylactus* in inſtitutione regia cap. 19. pag. 569. tom. 18. bibl. patrum. *Sin teneri philoſophia Princeps videbitur et mathematicis deditus eri, obſiſtebunt olim in aulae pictae Platonis homines, et ne ianitoribus quidem Archimedes, Euclides, Hypſicles ignoti fuerint.*

Ad libri XIV. propoſit. 2. Τῦτο δὲ γράφεται ὑπὸ μὲν Ἀρισαίυ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ πέντε σχημάτων σύγκρισις, ὑπὸ δὲ Ἀπολλωνίυ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκδόσει τῆς συγκρίσεως τῦ δωδεκαέδρυ πρὸς τὸ εἰκοσάεδρον. Sub Hypſiclis etiam nomine latine verterunt Georgius Valla, et Bartholomaeus Zambertus, Venetus.

V. Euclidem translatum in romanam linguam vir magnificus *Boethius* dedit, teſte Caſſiodoro lib. de Geometria, reſpiciente ad libros II. Geometriae, quae inter Boethii opera hodie exſtant, et incipiunt his verbis: *Quia vero, mi Patrici, Geometrarum exercitatiſſime, Euclidis de artis geometricae figuris obſcure prolata te adhortante exponenda et lucidiore aditu expolienda ſuſcepi.* Et pag. 1514. *Supra poſitarum igitur ſpeculationibus figurarum ab Euclide ſuccincte obſcureque prolatis et a nobis verbum videlicet de verbo exprimentibus* [?] *ſtrictim translatis, quaedam iteranda repetendaque* etc. Idem lib. II. pag. 1542. *Codex iſte ſecundum diſpoſitionem Euclidis eſſe dicitur, ſecundum demonſtrationem vel inuentionem, aliorum plerumque eſſe dicitur.*

VI. *Latine* cum demonſtrationibus, quae *Theoni* vulgo tribuuntur, (Boethius et Proclus eas non habuit, certe pro Euclideis non agnouit) prodiere elementorum libri XV. interprete *Campano*, Nouarienſi, qui circa ann. 1250. claruiſſe videtur Lazaro Auguſtin Cottae in Muſeo Nouarienſi, edito italice Mediolani 1701. fol. pag. 87. ſed ann. 1354. finitas eius in Euclide concluſiones, notatur in MS. biblioth. Thorunienſis apud *Petrum Iaenichium* in notitia eius biblioth. 20. Aliae ſententiae in *I. G. Schelhornii* amoenitatt. literar. tom. XI. pag. 4. *Fabric.* conf. ſupra in enumeratione editionum elementorum, initio: et editt. ipſae atque verſiones tum elementorum ſiue omnium ſiue nonnullorum, tum reliquorum operum iam memoratae ſunt. *Harl.*

VII. Sine Theonis ſiue Euclidis ipſius potius demonſtrationibus ſaepius praeterea excuſi ſunt Euclidis elementorum libri, tam graece, quam graece et latine.

Libri XIII. ex editione *Conradi Daſypodii*. Argent. 1564. 8. additis ad librum primum et ſecundum tantum Theonis commentariis, et ad ſecundum *Barlaami*, monachi, demonſtrationibus, quibus ad numeros applicat, quae de lineis ac figuris planis Euclides docuerat. [De reliquis Daſypodii editt. vid. ad initium §. VI.]

Libri XIII. Lond. 1620. fol. nitida editio, cum Commandini verſione, adiectis figuris accuratis. Laudat hanc ἔκδοσιν Marcus Meibomius dialogo de proportionibus pag. 173. [?] [vid. ſupra l. m.]

Latine ex verſione et cum commentario *Lucae Paciolae de Burgo*. Venet. 1489. fol.

Libri XV. cum ſcholiis et commentariis inſignibus *Chriſtophori Clauii*, Ieſu Socii [vid. ſupra.] editionem Francof. 1607. 8. emendatiorem recentioribus eſſe notat Sam. Reyherus in diſſ. de Euclide, Kil. 1693. 4. pag. 40. [?]

VIII. Epitomen elementorum Euclidis graece ſcripſerat *Aeneas*, Hierapolites, teſte Proclo lib. IV. in primum Euclidis pag. 95.

Digitized by Google

Schenkii, nobilis Saxonici, inuentum, Euclidis propoſitiones docere intra octiduum per figuras eminentes et diuerſis ſignatas coloribus memoratur in ephemer. Lipſienſ. litter. an. 1720. pag. 185.

Praeter arabicam Tuſini verſionem librorum XIII. quam editam ſupra §. 4. retuli, memorat *Labbeus* biblioth. nou. MSS. pag. 251. elementa Euclidis arabice verſa a *Thebeto* v), et pag. 47. libros XV. elementorum ex arabico latine verſos ab *Adelardo Gotho Bathonienſi*, cum commentariis Campani Nauarrenſis. De arabicis verſionibus vid. *Herbelot.* biblioth. orientale pag. 40. [paſſim is nominat interpretes arabic. vid. indicem voc. *Euclide.*] *Perſicam* verſionem Bodleiana, *ſyriacam* Cantabrigienſis biblioth. ſeruat, teſte Ed. Bernardo.

Libri VII. ex arabico hebraice verſi a *Ioh. Iacobo Mechir*, MSti ſunt in biblioth. Vindobonenſi, teſte *Lambecio* lib. I. pag. 178. Euclidem ex arabico *hebraice* verſum a *R. Moſe, Ben Samuel, Ben Iuda, Ben Tibon* a. C. 1270. ex Gedalia Zemach Dauid refert *Buxtorf.* in bibl. hebraica pag. 276. adde *I. C. Wolfii* biblioth. hebraicam I. pag. 133. tom. III. pag. 820. tom. IV. pag. 774. *Abrahami ben Salome Iarchi* commentar. MStus in Euclidem memoratur a laudato *Wolfio* in biblioth. hebr. I. pag. 103. *Fabric.* adde ſupra in catalogo codicum MSSt. *Harl.* Denique Sinice ac Tartarice verſa Euclidis elementa teſtatur illuſtris Leibnitius nouiſſ. Sinic. pag. 155. [De codd. arab. et hebraicis vid. quoque ſupra in indice codd.]

IX. Mira Iohannis Pici w), Mirandulani, concluſio eſt, pag. 67. Opp. *Nihil magis notiuum theologo, quam frequens et aſſidua in mathematicis Euclidis exercitatio. Io. Mabillon* in

v) Dicitur *Thabetus Ben Corrah, Ben Meruah* etc. de cuius vita multisque libris plura referuntur in biblioth. philoſophorum arabica apud *Caſirium* in biblioth. arabico-hiſpana, vol. I. pag. 386 ſqq. isque fertur duplicem edidiſſe verſionem arabicam, ſecundam tamen produxiſſe accuratiorem, atque ex iis libr. XIV et XV. commentariis perſequutus; praeter ea praeclaram in eosdem libros edidiſſe introductionem. Ibidem p. 339 ſq. arabici Euclidis interpretes memorantur fuſius. Duplex verſio *Hegiagi Ben Iuſephi*, quarum prior, *Haronea* adpellatur, poſterior, eaque adcuratior, *Mamonea. Iſaaci Ben Honaini* verſionem *Thabetus Ben Cora*, Harranenſis, caſtigavit. Aliquot elementorum libros vertit *Abu Othman Aldamaſchi*, Syrus. Commentati quoque ſunt *Al Nairizi*, *Alkarabiſi*, *Algiauhari*, *Almahani*, qui non niſi in librum V. edidit commentarium, *Abi Haphs*, Perſa Choraſanus, *Abilnaphas Albugiani*. Omnes Euclidis libros expoſuit *Abulcaſſem*, Antiochenus; *Sendus* autem *Ben Ali* libros IX et aliquam libri X. partem illuſtravit et hunc librum X. egregie explanaſſe dicitur *Abu Ioſeph Razacus*. Refert etiam, (vti ibidem traditur,) *Alchindus* in Euclidis operis propoſito, Geometriae elementa, de quibus ſermo, ab *Apollonio* conſcripta eſſe, eademque in libros XV. digeſta. Quum autem huiusmodi operis ſtudium ſucceſſu temporis nonnihil intermiſſum eſſet, quidam ex alexandrinis regibus Euclidem, ea tempeſtate notiſſimum, laudatum opus caſtigare atque illuſtrare iuſſit: cui poſtea ex eodem opere libri XIII. quos expoſuit, adiudicati ſunt. In libr. XIV et XV. prolegomena commentarios habet *Abi Ali Alhaſſenus*, *Ben Alhaitem*, Baſrenſis, qui et loca difficiliora recenſuit et ad dubitationes reſpondit. *Balis* (Valentis) commentarius in librum X. arabice conuerſus eſt. Aliquot etiam Arabes Hiſpani Euclidis libros exornaſſe dicuntur. adde ſupra in indice codd. MSS. *Harl.*

w) Hunc locum reſpexit *Mottanus Vayerus* tom. II. Opp. pag. 568. edit. in fol. *Vous n'ignorez pas le peu de conte, qu'on fait de la Geometrie aujourdhuy jusques dans les Colleges, ou Pic de la Mirande ſouſtenoit il n'y a gueres, que la connoiſſance des Elemens d'Euclide eſtoit la plus contraire de toutes à noſtre premiere Philoſophie Chreſtienne, que nous nommons Theologie. Guil. Poſtelli* Euclides chriſtianus, ſiue ſacrarum apodixeon libri II. Pariſ. 1543. 8. — [*Io. Bern.*

in conſilio de ſtudiorum monaſticorum ratione ſuadet monacho, fugere artes, quae totum animum rapiant, et a ſpiritalibus arceant, quales ſunt mathematicae. *Io. Keplerus* vero epiſt. 216. theologiam ingenioſo periculoſam eſſe et grauitatem virilem deſiderare adfirmat. Vera quidem theologia nullam mathematicam demonſtrationem extimeſcit, qua vel conuellatur vel euerti queat, itaque nec theologis nocebit Euclidi adſueuiſſe, vt a paralogiſmis ſibi caueant, neque ſapiant vltra diuina teſtimonia in iis, quae captum humanum excedunt. At falſam theologiam profeſſus, poterit fortaſſe ex Euclidis diligentiori tractatione detrimentum capere. Nam vel vniuerſam religionem, (licet et hoc non ſine inſigni paralogiſmo,) ex falſis, [376] illis, quae obſeruabit additamentis humanis, iudicatam contemnet ſecum ac conculcabit, falſam ſine tergiuerſatione prae ſe feret, perſecutionis moleſtiam reveritus: vel imprudens incidet in caſſes inquiſitionis, dum accurato ac mathematico examine, quae deprehendit, abſurda concoquere non poterit, ſed propalabit diligenter, et irritabit crabrones. Eſt tamen, vbi falſae quoque theologiae myſtis vſum poterit praebere Euclides bene magnum: accuratae enim rerum indagationi adſuetos vel tandem docebit verum a falſo, certum a commentitio ſecernere, nec cum abuſibus et erroribus quorumdam Chriſtianorum manifeſtis ipſam aſpernari vel reiicere chriſtianam religionem, quae ſola habet, quicquid in omni religione eſt verum ac diuinum, ita, vt nihil dignum fide de cultu dei vllus docuerit philoſophus, vlla gens crediderit, quod non in chriſtiana religione perſpicue tradatur: viciſſim nullus vsquam exſtet circa has res error, nullum vitium, quod non contemnat ac reiiciat chriſtiana religio. Quod ſi ad theologiam etiam veram percipiendam noxium adfirmat Picus, accurate ac perſpicue argumentari, colligere certo, a falſis abhorrere concluſionibus, quod vsquequaque facere docet Euclides; ſi propterea, inquam, theologum ab Euclidis diligenti tractatione remouere volumus, ne acutius cernat, quid deus iuſſerit, quid hominum vel inſcitia vel incuria introduxerit; ratumque habuerit. Valeat Mirandulanus cum concluſione ſua, aut ſolis theologis fateamur rationem, dei munus, excolere non licere. Quanta enim Euclidis laus etiam a rigido cenſore *Petro Ramo* lib. III.

Bern. Wideburg ſpecimina tria exhib. explicationes locorum mathematicorum, quae in Geneſi. — vsque in lib. Regum occurrunt Ienae 1727. 4. — *Io Craig* ſcripſit Theologiae chriſtianae principia mathematica. Londini 1699. 4 Habemus *matheſin biblicam* et alia eiusdem generis ſcripta. —] *Ioſ. Scaligeri* dictum: *praeclarum ingenium non poteſt eſſe magnus mathematicus:* de quo Huetiana pag. 348 ſqq. cap. 123. — *Ferdinandi Erneſti, Comitis ab Herberſtein,* erotemata, an ſtudium geometriae rempublicam adminiſtranti obſtaculo ſit, an adminiculo? Pragae 1712. 8. conſ. Acta erudit. Lipſ. ann. 1712. pag. 510. *Erhardi Weigelii* analyſis ariſtotelica ex Euclide reſtituta. — Obiter noto, *Iani Alexandri Ferrarii Euclidem catholicum* non eſſe ſcriptum ſerium theologi pontificii, quo romanae eccleſiae dogmata demonſtrare nititur; ſed diſſertationem Reformati doctoris Palatini, *Io. Ludou. Fabricii*, (inter cuius opera etiam legitur pag. 301.) qua demonſtratum iuit, nihil aliud Papatum eſſe, quam gentiliſmum, chriſtiano colore incruſtatum. De illo ſcripto, quod recuſum etiam eſt in Anglia ann. 1676. et anglice ac belgice verſum exſtat vid. *Io. Henr. Heideggerum* in *Io. Lud. Fabricii vita* pag. 58 ſq. et bibliothecam hiſtorico-theolog. Bremenſem tom. II. pag. 595 ſq. *Fabric.* — item *Thomaſii* not. ad Puffendorfii monarchiam papalem p. 223. *Heumann.* — Conſ. *M. Io. Theoph. Hagenbruchii*, praeſide *Io. Frid. Weidlero* diſſ. Vindiciae mathematum contra quorumdam philoſophorum, maxime Henr. Conr. Agrippae, Franc. Verulamii, Io. Clerici et anonymi auctoris artis cogitandi obiectiones. Witebergae 1713. 4. — De matheſeos in ſacris vſu et vtilitate egit *Erh. Weigelius* in philoſ. mathem. praecipue obſ VII. et coroll. I. II. III. etc. item in Arctologiſtica, Noribergae, 1687. 8. Plura huius generis exſtant ſcripta. *Harl.*

Digitized by Google

ſcholar. mathematicar. *Nullus paralogiſmus, nulla pſeudographia in totis elementis Euclidis nobis, quamquam ſeuere inquirentibus, animaduerti potuit. Quam laudem ſingularem eſſe profiteor, quamque nulli adhuc neque grammatico, neque rhetori, neque logico concedere potui, vt in grammatica, rhetorica, logica, nil falſi doceret.* Quibus adde haec *Hieronymi Cardani* lib. XVI. de ſubtilitate: *Euclidis ſunt duae praecipuas laudes, inconcuſſa dogmatum firmitas libri Elementorum, perfectioque adeo abſoluta, vt nullum opus huic iure comparare audeas. Quibus fit, vt adeo veritatis lux in eo reſulgeat, vt ii ſolum in arduis quaeſtionibus videantur verum a falſo poſſe diſcernere, qui Euclidem habent familiarem.* Viciſſim tamen libenter confiteor, ad mouendos et conuertendos hominum animos in doctore eccleſiaſtico longe plus me tribuere ἀποδείξει πνεύματος, et ſeriae atque adfectuoſae δεινότητι diſſertaeque viri pii et cordati perſuaſioni, quam ieiunae et ſaepe perobſcurae demonſtrationi Euclideae ad res morales atque theologicas adplicatae, quae vel torpere animum ſinit, vel ad [ſ] controuerſias accendit, aut ad meras notiones intellectus redigit theologiam, practicam, ſi vlla vſquam eſſe debet, diſciplinam. Quamquam *Iamblichus* in protreptico ad Symbol. Pythag. XXV. pag. 137 ſq. a mathematica demonſtratione etiam hoc ſuadet ferre commodi, vt rebus et dogmatibus diuinis fidem habeamus. Ita etiam intelligendus locus pag. 153. qui in contrarium ſenſum acceptus ab interprete atque inde a *Io. Spencero* in libro anglice edito de prodigiis, et ab bibliothecae anglicae auctore, quae gallice editur tom. IX. pag. 314. quaſi de rebus diuinis nulli ſcientiae aut demonſtrationi ſit vſquam locus. Opto tamen, vt, quicquid docet, ἀποδεικτικῶς doceat theologus, hoc eſt, vt tum quoque nulla eius effata vel rigidiſſimum examen Euclideum metuant, cum vel maxime videtur agere familiariter. Ita demum efficiet, quod iubetur ab Apoſtolo, vt quae docet, doceat ὡς λόγον Θεοῦ. *Geometrie no friend to infidelity.* Bibl. Britannique tom. III. pag. 457. tom. IV. pag. 401.

X. Antequam ad alia Euclidis ſcripta pergo, haud abſurde notauerim, *Elementa Arithmetica,* quae ſub Euclidis nomine ſeparatim vulgata ſunt graece et latine Pariſ. 1554. 4. non eſſe peculiare ipſius opuſculum, ſed definitiones et propoſitiones e quindecim libris elementorum, de quibus hactenus dictum eſt, paſſim collectas. At Arithmeticae Euclideae liber primus, Wittebergae ann. 1546. 8. ſeorſim editus, eſt ſeptimus elementorum, vtpote in quo non minus, quam in octauo et nono Euclides de numeris agit. Atque nonum hunc reſpicit *Iamblichus*, quum pag. 32. ad arithmeticam Nicomachi Geraſeni, citat Euclidem ἐν τρίτῳ τῶν ἀριθμητικῶν, ipſum reprehendens. Apud eumdem pag. 26. ὅπερ ἀγνοοῦντες οἱ περὶ Εὐκλείδην, reddendum eſt: *quod quum ignoraret Euclides* etc.

XI. ΔΕΔΟΜΕΝΑ [x]), *data*, ſiue theoremata geometrica XCV. vna cum προθεωρίᾳ ſiue praefatione *Marini*, philoſophi, *Neapolitani*, qui Pappi Alexandrini commentarium memorans, reſpicit haud dubie, quae ille de datis Euclidis diſſerit libro VIII. Mathematicae συντάξεως. Quod vero *Pappus* pag. 241. theoremata numerat non plura quam XC. inde fit,

x) Notum eſt, Geometris δοῦναι idem eſſe ac συγχωρῆσαι ſiue *concedere*, vt notauit etiam *Alex. Aphrodiſeus* ad elenchos ſophiſticos pag. 31. b. Male *Erpenius*, ex arabico vertens, reddidit *munera Euclidis.* — Illud opus *datorum* ad matheſin analyticam neceſſarium atque a geometris tam antiquis, quam nouis, vbique praeſuppoſitum, adpellare ſolebat *Ed. Bernardus*, qui illa ad codd. arabicos et graecos diligenter recenſuit, licet numquam lucem viderit eius editio.

Digitized by Google

fit, quoniam LXIV. et LXV. pro vno habuit, tum LXXI. et LXXII. perinde vt LXXV. ac LXXVI. exiſtimauit eſſe epilogos ſiue corollaria, in quibus ſimilia pronunciantur de triangulis, quae antea de parallelogrammis. [De editionibus Conr. Daſypodii, Zamberti, Hardiaei et Gregorii vid. ſupra in catal. editionum.] Hardiaei verſionem *datorum* Euclidis et προθεωρίας Marinianae retinuit *Dauid Gregorius* in nitida ſcriptorum Euclidis editione graecolatina Oxon. e theatro Scheldoniano 1703. fol. Idem Gregorius diagrammatibus litteras congruentes reſtituit e codice MS. atque theorema LXXXVI. non infeliciter illuſtrat in praefat. — *Euclidis data*, manu *Ioſephi Auriae* collata cum quinque codicibus MSS. Vaticanis fuerunt vna cum commentariolo (ſiue praefatione) *Marini*, philoſophi, in bibliotheca Caroli de Montchal, teſte *Labbeo* p. 197. Bibl. nouae [?] MSS. [vid. ſupra, indicem MSS. de codd. bibl. Pariſinae.] Marini προθεωρία ſine nomine auctoris legitur graece ad calcem commentariorum *Procli* in librum primum elementorum Euclidis, Baſil. 1533. fol. pag. 113. hoc titulo: περὶ δοθέντων, συντόμως. Meminit Euclidis δεδομένων etiam *Proclus* libro 3. pag. 64. *Abulpharajus* pag. 41.

XII. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ἉΡΜΟΝΙΚΗ. *Iſagoge Harmonica*, quae in quibusdam codicibus y) adſcribitur *Cleonidi*: in Vaticano z) videtur referri ad *Pappum*: forte, quod illam recenſuerunt. *Georgius Valla*, Placentinus, qui primus latine vertit ann. 1488. et 1498. Venetiis fol. edidit ſub titulo: *Cleonidae* aa) *Harmonicum introductorium*, vna cum Procli hypotypoſi aſtronomicarum poſitionum, Mich. Pſello de victus ratione, Galeno de peſtilentia, Ariſtarchi, Samii, libello, Athenagora de reſurrectione et duobus Cleomedis libris. [vid. ſupra ab initio indic. edd. elementorum.] Praemittitur etiam hocce introductorium ex Vallae verſione volumini in folio, in quo ſequuntur Vitruuius, Frontini libri II. de aquaeductibus atque Politiani panepiſtemon et Lamia ſiue praelectio in priora analytica. *Grotius* ad Capellae pag. 136. *Ita et Euclides, ſiue verius Cleonides: neque enim illa Euclidis ſunt, quae titulo Harmonices ſub eius nomine circumferuntur, vt ſagaciſſime pater meus ex aequalitate ſemitoniorum aliisque ſimilibus argumentis odoratus eſt.* Sed hoc quidem argumentum leuius viſum Marco Meibomio. Nec minus tamen fallitur Meurſius, qui Euclidis Iſagogen Harmonicam et Iſagogen Cleonidis velut duo diuerſa ſcripta commemorat pag. 128. ad Ariſtox. Primus ſub *Euclidis* nomine graece cum verſione ſua, (illam enim Vallae vidiſſe haud videtur) vulgauit *Iohannes Pena*, mathematicus regis chriſtianiſſimi. Pariſ. 1557. 4. Ex Penae editione profluxit altera graecolatina *Conradi Daſypodii*, inter cetera Euclidis ſcripta excuſa, Argentorat. 1571. 8. Penae verſionem exhibet etiam *Petrus Herigonus* in curſu mathematico, Pariſ. 1644. 8. et *Anton Poſſeuinus* XV. 7. pag. 224 — 238. Bibliothecae ſelectae, additis nonnullis graecis locis Ariſtidis, Quinctiliani et Bryennii, ex codd. MSS. Vaticanae bibl. et

y) Vt Pariſino, vid. ſupra, in catalogo codd. *Harl.*

z) Vide *M. Meibomii* praefat. ad Euclidis Harmonica et ad Ariſtidem Quinctil. p. 208. *Fabric.* — Sub *Zoſimi* nomine in cod. regio Matrit. ſed vid. *Iriart.* in catalog. MSS. gr. regiorum Matrit. pag. 136 et 137. *Harl.*

aa) De *Cleonide* iſto, quis fuerit et quando vixerit, altum apud ſcriptores ſilentium. *Voſſius* itaque pag. 347. de ſcientiis mathematicis ſuſpicatur, latere ſub hoc nomine *Cleomedem*. At Cleomedis eſſe hanc Iſagogen Harmonicam, numquam mihi perſuadebo.

Digitized by Google

et Fuluii Vrſini [bb]. Ab eo tempore *Marcus Meibomius*, vir doctiſſimus, graeca emendauit ex codice Vulcaniano, cui titulus Ἀνωνύμου εἰσαγωγὴ ἁρμονική, tum ex aliis binis codicibus ſcriptis, Couentrienſi et Barocciano, quos cum Daſypodii editione contulerant Seldenus et Langbaenius. Idem Meibomius nouam addidit verſionem et notas, Euclidisque Iſagogen ſubiunxit elementis Harmonicis Ariſtoxeni, cuius celeberrimi ac propemodum [¶] aequalis Euclidi ſcriptoris veſtigia legere auctor Iſagoges videtur. Denique *Dauid Gregorius* in laudata Oxonienſi operum Euclidis editione Iſagogen hanc ex Meibomii editione exhibuit, niſi vt verſionem hinc inde emendaret, cuius rei exempla quaedam perito lectori conſideranda offert in praef. Meminit muſicae Euclidis *Marinus* quoque in protheoria ad data, et Marini praeceptor, *Proclus* lib. II. ad elementa Euclidis pag. 20. qui τὰς κατὰ Μουσικὴν ςοιχειώσεις adpellat. *Manuelis* porro *Bryennii* Harmonica a celeberrimo *Ioh. Walliſio* tom. III. Operum Oxon. 1699. fol. graece et latine edita, commentarii inſtar ſunt in Harmonica, Euclidi tributa, et pleraque illorum ad verbum etiam repetunt, etſi ab illo, quod miratus ſum, ne ſemel quidem Euclides nominatur. At laudat Euclidis Harmonicam *Abulpharajus* p. 41.

ΚΑΤΑΤΟΜῊ ΚΑΝΌΝΟΣ, *Sectio Canonis Muſici*, (eosdem editores et interpretes nacta, quos Iſagoge Harmonica,) memoratur a *Porphyrio* ad Harmonica Ptolemaei pag. 272. Ἐκθέμενοι γραμμικὰ θεωρήματα πρὸς τὰς ἀποδείξεις αὐτῶν συντείνοντα, κείμενα δὲ ἐν τῇ τοῦ κανόνος Εὐκλείδου κατατομῇ. Illa porro γραμμικὰ θεωρήματα ſiue diagrammata linearum, vti et ipſum typum canonis ſecti primus Meibomius feliciter reſtituit, quem ſequutus in Euclidis luculenta, quam dixi, editione *Dauid Gregorius* obſeruat, hanc canonis ſectionem Ptolemaei ſententiae conſentire, Ariſtoxeneae vero opinioni, quam Iſagoge refert, atque adeo Iſagogae ipſi adeo eſſe aduerſam, vt illius refutatio quaedam videri queat. Suſpicatur itaque, vtriusque ſcripti auctorem eſſe non Euclidem, ſed fortaſſis *Claudium Ptolemaeum*, qui in Iſagoge ſententiam Ariſtoxeni expoſuerit, in ſectione canonis confutauerit. Sed vereor, vt hanc coniecturam ſuam adprobet lectoribus vir doctiſſimus, quum praeſertim Ariſtoxenum confutauerit Ptolemaeus alio loco, et veterum ſcriptorum teſtimonia codicumque antiquorum, ſaltem quorumdam fides hos libellos Euclidi vindicent. Vt omittam argumentum, quod ex re ipſa et hiſtoria muſica petitum vrget *Meibomius* praef. ad Ariſtidem Quinctilianum. Videtur Euclidem quoque reſpicere *Bryennius* lib. II. Harmonic. pag. 415. Ὁ γοῦν τοιοῦτος κανὼν ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν ἀνδρῶν ἐπινενόηταί τε καὶ εὕρηται.

XIII. ΦΑΙΝΌΜΕΝΑ, *Phaenomena*, ſiue ἀρχαὶ Ἀςρονομίας *principia Aſtronomiae*, memorantur a *Marino* in protheoria ad data, *Iohanne Philopono* ad II. Phyſicor. et *Pappo* lib. VI. συντάξεως Μαθηματικῆς praef. et propoſit. 55. graece et latine, (ſine demonſtrationibus tamen) edidit [¶] *Conr. Daſypodius* inter cetera Euclidis ſcripta Argentor. 1571. 8. [de hac et Gregorii edit. et verſionibus Zamberti atque Auriae vid. in catal. editionum.]

XIV. ὈΠΤΙΚᾺ ςοιχεῖα [cc]. Elementa *Optica*, quorum meminit *Theo* p. 7. ad Ptolemaeum, *Proclus* pag. 19. lib. II. ad element. *Heliodorus Lariſſaeus* in Opticis et *Marinus* in protheoria

bb) Vide *Meibomii* notas ad Muſicos pag. 208. 219. 248. 249 ſq.

cc) Minus plene et curate *perſpectiuam* quidam reddiderunt aut intellexerunt. *Harl.*

pro theoria ad data. *Theonis* potius eſſe illa, quae hodie habemus, quam Euclidis, diſputat *Eraſmus Bartholinus* pag. 138. ad Heliodori optica, quae longe praefert Euclideis. — In Hohendorfiana bibl. exſtiterunt tom. III. pag. 236. MSta graeca Euclidis Catoptrica, problema de duabus mediis methodo arabica et ad Euclidis Opticam praeuia et Euclidis data. — [De editionibus ac verſionibus Zamberti, Penae, Daſypodii, et Gregorii, (qui H. Sauilii ineditas eousque caſtigationes addidit,) et etruſca Dantis verſione vide ſupra in catalogo editionum. conf. D. *Joſ. Priſtleys* Geſchichte und gegenwärtiger Zuſtand der Optik etc. ſ. Opticae hiſtoriam, quam ex lingua anglica in germanicam vertit, eruditisque notis illuſtrauit cl. *Georg. Sim. Klügel*, Lipſiae 1776. 4. pag. 6 ſq. inprimis pag. 22 ſqq. vbi interpres aliorum ſententias, num illa Euclidea genuina ſint, nec ne? adfert et quaedam examinat. *Harl.*]

ΚΑΤΟΠΤΡΙΚΑ' *elementa Catoptrica* memorat diſerte Proclus loco laudato. Cum eosdem plane et editores et interpretes habuerint cum Euclidis Opticis, tantum adiiciam, quod vtraque Sauilio viſa ſint non magni momenti et vix digna Euclide, cui ſententiae adlatis etiam nonnullis argumentis ſubſcribit Dauid Gregorius.

XV. DE DIVISIONIBVS liber quidam *latine* exſtat, incertum admodum, an recte relatus ad auctorem Euclidem. Etenim Euclidem quidem περὶ διαιρέσεων ſcripſiſſe teſtatur *Proclus* pag. 20. et 40. at quem in editione Oxonienſi adiunctum Euclidis ſcriptis videmus librum de diuiſionibus ſuperficierum, *Iohannes Dee* Londinenſis arabica lingua ſcriptum invenit ſub nomine [dd]) *Mahometi Bagdedini*, (qui ſaeculo poſt Chriſtum natum X. floruiſſe fertur) et excellentiam ſcripti miratus, non exiſtimauit, auctorem habere Arabem, ſed potius Euclidem. Itaque Vibini ann. 1563. edendum reliquit *Federico Commandino*, qui in lucem quoque protulit Piſauri ann. 1570. Negauit tamen Euclidis eſſe acutiſſimus vir H. Sauilius, [P] cuius paucula notas Dauid Gregorius in ſuo Euclide adiunxit. DE LEVI ET PONDEROSO FRAGMENTVM eidem Sauilio ſpurium viſum eſt, et in Oxonienſi Euclidis editione ſimiliter latine tantum exhibetur ex Euclide *Barthol. Zamberti*, Baſil. 1537 et 1546. fol.

XVI. *Scripta Euclidis deperdita* [ee]).

Διαιρέσεις ſiue τὸ περὶ διαιρέσεων βιβλίον. Vide, quae modo dixi.

Κωνικῶν βιβλία δ'. *Pappus* lib. VII. pag. 249. *Euclidis libros quatuor Conicorum cum Apollonius expleuiſſet, ac quatuor alios adiunxiſſet, octo Conicorum libros confecit.* Confer, quae

dd) Vſſerius apud *Tho. Smithum* in vita *Io. Dee* pap. 56. *Notandum eſt, auctorem hunc Euclide vſum in arabicam linguam conuerſo, quem poſtea Campanus latinum fecit. Auctor igitur propoſitionum videtur fuiſſe Euclides: demonſtrationum, in quibus Euclides in arabico codice citatur, Mahometus Bagded ſiue Babylonius.*

ee) In arabica philoſophorum bibliotheca apud *Caſirium* l. c. tom. I. pag. 341. Euclidi dicuntur, praeter elementa, complura adſcribi opera, liber ſcil. *locorum ad ſuperficiem;* liber *opticorum;* liber *datorum;* lib. *de iſagoge harmonica*, ſuppoſitus; lib. *de diuiſionibus*, a Thabeto quidem emendatus; lib. *de vtilitate*, ſuppoſitus; liber *de canone muſico;* lib. *de graui et leui;* lib. *de compoſitione*, ſuppoſitus; liber *de analyſi*, (i. e. *de quinque corporibus ſolidis regularibus,*) aeque ſuppoſitus. adde *Mongitor.* I. pag. 188. Sub nomine Euclidis inter epigr. ab Aldo edita occurrit *Gryphus;* ſed vide infra in catal. poetarum epigrammatariorum voc. *Euclides. Harl.*

Digitized by Google

quae ibi ſequuntur vsque ad pag. 251. Idem Euclidis opus forte reſpicit Archimedes, quando conicorum elementorum meminit.

Πορισμάτων βιβλία γ'. *Proclus* lib. III. in Euclidem pag. 56. τὸ δὲ πόρισμα λέγεται μὲν καὶ ἐπὶ προβλημάτων τινῶν, οἷον τὰ Εὐκλείδῃ γεγραμμένα πορίσματα. Idem p. 80. Τοιαῦτα ἄρα ἐςὶ καὶ ὅσα πορίσματα Εὐκλείδης γέγραφε, βιβλία προβλημάτων συντάξας. Libros tres fuiſſe, teſtatur *Pappus* lib. VII. pag. 241 et 244. praecipuaque huius operis perſequitur pag. 354 ſq. propoſitione CXXVII et ſq.

Τόπων ἐπιπέδων βιβλία β'. *Planorum locorum libri duo.* Pappus lib. VII. pag. 241. Meminit etiam *Eutocius* ad Apollonium pag. 12. edit. Oxon. ſed negat, illud opus ad ſe perveniſſe.

Τόπων πρὸς ἐπιφάνειαν βιβλία β'. *Locorum ad ſuperficiem libri duo.* Pappus loco laudato.

Ψευδαρίων τρόποι. *Rationes falſa deprehendendi et paralogismos arguendi.* Hoc ſcriptum non ſine damno rei logicae ac mathematicae perditum ita memorat *Proclus* lib. II. in Euclid. pag. 20. μεθόδους παραδέδωκεν καὶ τῆς τούτων διορατικῆς φρονήσεως, ἃς ἔχοντες γυμνάζειν δυνησόμεθα τοὺς ἀρχομένους τῆς θεωρίας ταύτης πρὸς τὴν εὕρεσιν τῶν παραλογισμῶν, ἀνεξαπάτητοι δὲ διαμένειν. Καὶ τοῦτο δὴ τὸ σύγγραμμα, δι' οὗ τὴν παρασκευὴν ἡμῖν ταύτην ἐντίθησι, ΨΕΥΔΑΡΙΩΝ ἐπέγραψε, τρόπους τε αὐτῶν ποικίλους ἐν τάξει διαριθμησάμενος, καὶ καθ' ἕκαστον γυμνάσας ἡμῶν τὴν διάνοιαν παντοίοις θεωρήμασι, τῷ δὲ ψεύδει τὸ ἀληθὲς παραθεὶς καὶ τῇ πείρᾳ τὸν ἔλεγχον τῆς ἀπάτης συναρμοσάμενος. Τοῦτο μὲν οὖν τὸ βιβλίον καθαρτικόν ἐςι καὶ γυμναςικόν. Idem pag. 17. Καὶ διὰ ταῦτα ἄρα καὶ ἡ Γεωμετρία κριτήρια παραδίδωσι ἡμῖν, ἀφ' ὧν δυνησόμεθα διαγινώσκειν τά τε ἑπόμενα ταῖς ἀρχαῖς αὐτῆς, καὶ ὅσα τὴν ἐκείνων ἀλήθειαν ἐκβαίνει. Οἱ γὰρ τρόποι, καθ' οὓς τὰ ΨΕΥΔΑΡΙΑ διελέγχειν δυνατὸν, ὡς μὴ διαμάρτηται, ταύτην ἔχουσι τὴν ἐπαγγελίαν. *Fabric.* — In hoc opere actum eſſe de ipſorum mathematicorum fallaciis et aberrationibus, putat *Seldenus* lib. I. de iure naturae cap. I. pag. 6. *Heumann.*

XVII. *Index ſcriptorum, in VI. libris Procli ad Euclidem laudatorum,* compoſitus a me ad editionem graecam Baſileenſem. [¶]

Aeneas, Hierapolites, ὁ τὴν ἐπιτομὴν γράψας τῶν Εὐκλείδους ςοιχείων 95.
Aegyptii geometriae inuentores 19. 38.
Ameriſtus, Steſichori frater 19.
Amphinomus 22. 56. 60. Mathematicus 68.
Amyclas, Heracleotes, Platonis diſcip. 19.
Ἀθήναιος ξένος (apud Platonem in Legg.) 7.
Anaxagoras, Clazomenius 19.
Andron 23.
Apollonius 20. 21. 28. 34. 35. 51. 88. 93. ἐν τῷ περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι 29. Geometrica axiomata etiam demonſtrauit 54. Περγαῖος 75.
Archimedes 12. 30. Syracuſius 18. ἐν τῷ πρώτῳ 20. ἐν τοῖς περὶ σφαίρας καὶ κυλίνδρου 20. Τῶν ἂν ἰσοῤῥοπιῶν ἀρχόμενος 51. eius Helice 73. Circuli dimenſio 110.

Archytas,

Archytas, Tarentinus 19.
Ariſtoteles 8. 10. 15. 17. 27. 28. 51. 52. 53. 54. 56. 70. 97. 100. 102. δαιμόνιος 18 22. 32.
Aſinaeus, philoſophus, (Theodorus) 36.
Athenaeus, Cyzicenus 19.
Carpus 66. Antiochenus 35. Mechanicus, ἐν τῇ ἀστρολογικῇ πραγματείᾳ 65.
Chryſippus 103.
Cratiſtus, Procli aequalis, Platonicus, 58. Idem cui Pappus Alex. collectiones ſuas inſcripſit.
Cteſibius 12.
Dinoſtratus, Menaechmi frater 19.
Epicurus 60. Epicureus Zeno, vide Zeno. οἱ Ἐπικούρειοι 85.
Epinomidis auctor, (non Plato.)
Eratoſthenes 13. 31.
Euclides ὁ γεωμέτρης pag. 14. et paſſim. ὁ στοιχειωτὴς 37. et paſſim. eius aetas et ſcripta 20. ὁ ἡμέτερος καθηγεμὼν 34. ἐν ταῖς διαιρέσεσι 40. τὰ πλεῖστα Euclidis elementorum ἀντίγραφα 55. πορίσματα 58. 80. δεδόμενα 64. Euclidis ἐξηγηταὶ 77. 86. Euclides ἡμῖν παρῆκεν τὴν ἐν τούτοις ποικιλίαν ἀνερευνᾷν, αὐτὸς ἐπὶ τῶν ἁπλουστέρων καὶ ἀρχοειδεστέρων στήσας τὴν θεωρίαν 107. ψευδαρίων σύγγραμμα 20.
Eudemus, Peripateticus, libro περὶ γωνίας 35. ἐν ταῖς Γεωμετρικαῖς ἱστορίαις 92. quousque geometriae perfectae hiſtoriam deduxerit 19. reſpicitur idem liber 79. 87. 99. 109.
Eudoxus, Cnidius 19. Platonis aequalis.
Geminus 11. 29. 31. 32. 49. 51. 52. 53. 56. 66. 68. 74. 103. [P]
Hermotimus, Colophonius 19. eius στοιχεῖα.
Hero 12. 55. 85. 111. Mechanicus 81. 90.
Heſiodi Ἔ. καὶ Ἡμ.
Hippias 73. 93. Eleus 19.
Hippocrates, Cous, medicus 11. 26.
Hippocrates, Chius 58. στοιχεῖα geometrica ſcripſit 19.
Homerus 9. 16.
Leo, Neoclidis diſcipulus 19. eius στοιχεῖα geometrica ibid.
Leodamus, Thaſius 19. a Platone analyſin didicit, qua in geometricis non pauca inuenit 58.
Λόγιον (Zoroaſtris) 27. 36. 43.
Οἱ ἀπὸ μαθημάτων 103.
Menaechmus 21. 22. 31. Eudoxi auditor 19. Mathematicus 68.
Μενέλαος Ἀλεξανδρεὺς 90.
Μουσῶν λόγος ὁ ἐν πολιτείᾳ (Platonis) 7. 42.
Neoclides 19.
Nicomedes περὶ κογχοειδῶν γραμμῶν 73. 93. vbi male Νικόδημος. Male etiam ad XIV. a Chriſto nato ſaeculum hic geometra reiicitur in ſermone conuentus ſecundi academiae Petropolitanae pag. 25.

Oenopides,

Oenopides, Chius 19. 23. 75. 87.
Orpheus 43.
Οἱ Παλαιοὶ 14. 40. 55. *οἱ ἀρχαῖοι* 102. Παλαιοὶ καὶ θεῖοι ἄνδρες Πυθαγόρειοι 109.
Pappus 55. 67. 111.
Parmenides 26. vbi male *ὅπερ* Μενίδης 27. 32.
Perſeus 31. 93.
Philippus, Mendaeus, Platonis diſcip. 19. 80.
Philo 71. 72. Byzantium intelligi non dubito.
Philolaus 36. 46. 48.
Ἐν *βάκχαις* 7.
Phoenices primi excoluerunt arithmeticam 19.
Plato 1. 3. 4. 5. 10. 11. 12. 14. 16. 19. 25. 30. 48. 58. 100. 111. *θεῖος* 32.
ἐν πολιτείᾳ 3. 9. 12. 13. *ἐν πολιτικῷ* 9. *ἐν σοφιστῇ* 9. *ἐν* Τιμαίῳ 10. Epinomide 12. *ἐν τοῖς ἀντεραςαῖς* 19. *ἐν* Παρμενίδῃ 29. *ὁ παρὰ* Πλάτωνι *Σιμμίας* 53. Vide et infra in Socrate. Platonica corpora quinque *ἀρχικὰ σώματα* 21. *κοσμικὰ* 110. Eius Critias, Gorgias etc. Epinomis Platoni falſo adſcriptus.
Platonici 16.
Plotinus 6.
Plutarchus 35.
Porphyrius 69. 79. 83. 85. 92. Philoſophus, *ἐν τοῖς συμμίκτοις* 16. [?]
Poſidonius 23. 40. 47. 49. liber contra Zenonem, Epicureum 55. 60.
Πτολεμαῖος 95. 96. *ἔν τινι βίβλῳ* 53.
Pythagorei 6. 10. 11. 13. 15. 25. 26. 27. 28. 29. 32. 36. 37. 46. 48. 99. 109. Pythagoras 19. 110. 111.
Ἱερὸς λόγος καὶ ὅλος ὁ τρόπος τῆς Πυθαγόρου περὶ θεῶν ὑφηγήσεως 7.
Πυθαγόρειον *ἀρέσκον* 39. Θεώρημα 81. conf. *Hadr. Iunii* lib V. animaduerſſ. cap. 9.
Socrates *ἐν πολιτείᾳ* 2. 6. 7. 9. 36. 42. Θεαιτήτῳ 3. 8. *ἐν* Φαίδρῳ 6. *ἐν* Γοργίᾳ 7. 9. *ἐν* Φιλήβῳ 7. *ἐν συμποσίῳ* 9. *ἐν* Μένωνι 13. Platonis ſcripta intelligi, omnes vident.
Stoici 22. 24. 103.
Speuſippus 22. 50.
Thales 19. 44. 67. 78. 92.
Θεολογικῶν οἱ μυστικώτατοι 43.
Timaeus 5. 6. 7. 11. 12. 25. 29. 38. 41. 46. 48. 77. 100.
Theodorus, Cyrenaeus, Anaxagora paullo iunior 19. [Socratis praeceptor. *Max. Tyr.* diſſ. 22. *Xenophon* M. S. IV. 2, 10. vbi vide Erneſti notam. *Harl.*]
Theodorus, mathematicus 33. vide ſupra Aſinaeus.
Theaetetus, Athenienſis 19.
Theudius Magnes elementa geometrica ſcripſit 19.
Xenocrates.
Zenodorus 46. Zenodorum *ἐν τῷ περὶ ἰσομέτρων σχημάτων* laudat Theo ad Ptolemaeum pag. 11.
Zenodotus, Andronis diſcipulus.
Zeno, Sidonius, Epicureus 55. 59. 60.

XVIII. Vt

XVIII. Vt de reliquis geometris antiquis nonnulla ſubiungam, conſtat, hanc diſciplinam primitus excultam ab Aegyptiis, atque inde in Graeciam perueniſſe, vt traditum *Herodoto* lib. II. cap. 109. ſiue Theutus ſiue Rex Seſoſtris huius rei Aegyptiis fuerit auctor, ſiue anteceſſor eiusdem in regno Moeris, de quo idem *Herodotus* cap. 101. et de quo capiendus Laertius ff) VIII. 11. gg) E graecis celebriores fuere Geometrae Thales, Pythagoras, Democritus, Antiphon, Pythagoreorumque quam plurimi Bryſon, Archytas, Ariſtaeus hh), Hipparchus etc. tum Plato et Eudoxus et Ariſtoteles atque Heraclides Ponticus, de quibus ſingulis alibi dixi, et de quibus longe plura nobis conſtarent, ſi aetatem tuliſſet *Theophraſti*, Laertio V. 48. et *Eudemi*, Rhodii, *Hiſtoria Geometrica*, Proclo plus ſimplici vice laudata, cuius *Procli* locum inſignem ex lib. II. ad Euclid. pag. 19. veluti breuem quamdam geometriae ante Euclidem [P] hiſtoriam non dubitaui hic emendatius deſcribere. Quum enim ab Aegyptiis repertam illam diſciplinam poſt tot alios ſcripſiſſet, haec ſubiungit, quae alibi fruſtra quaeras:

ΘΑΛΗ͂Σ δὲ πρῶτον εἰς Αἴγυπτον ἐλθὼν, μετήγαγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν θεωρίαν ταύτην, καὶ πολλὰ μὲν αὐτὸς εὗρε, πολλῶν δὲ τὰς ἀρχὰς τοῖς μετ᾽ αὐτὸν ὑφηγήσατο, τοῖς μὲν καθολικώτερον ἐπιβάλλων, τοῖς δὲ αἰσθητικώτερον. Μετὰ δὲ τοῦτον ἈΜΈΡΙΣΤΟΣ ὁ Στησιχόρου τοῦ ποιητοῦ ἀδελφὸς, ὡς ἐφαψάμενος τῆς περὶ Γεωμετρίας σπουδῆς μνημονεύεται, καὶ Ἱππίας ὁ Ἠλεῖος ἱςόρησεν, ὡς ἐπὶ Γεωμετρίᾳ δόξαν αὐτοῦ λαβόντος. Ἐπὶ δὲ τούτοις ΠΥΘΑΓΟ'ΡΑΣ τὴν περὶ αὐτὴν φιλοσοφίαν εἰς σχῆμα παιδείας ἐλευθέρου μετέςησεν, ἄνωθεν τὰς ἀρχὰς αὐτῆς ἐπισκοπούμενος, καὶ ἀΰλως καὶ νοερῶς τὰ θεωρήματα διερευνώμενος, ὃς δὴ καὶ τὴν τῶν ii) ἀλόγων πραγματείαν καὶ τὴν τῶν κοσμικῶν σχημάτων σύςασιν ἀνεῦρε. Μετὰ δὲ τοῦτον ἈΝΑΞΑΓΟ'ΡΑΣ ὁ Κλαζομένιος πολλῶν ἐφήψατο κατὰ Γεωμετρίαν, καὶ ΟἸΝΟΠΙ'ΔΗΣ ὁ Χῖος, ὁ τὴν τοῦ μηνίσκου τετραγωνισμὸν εὑρὼν, καὶ ΘΕΟ'ΔΩΡΟΣ ὁ Κυρηναῖος ὀλίγῳ νεώτερος ὢν τοῦ Ἀναξαγόρου, ὧν καὶ ὁ Πλάτων ἐν τοῖς ἀντερας αῖς ἐμνημόνευσεν, ὡς ἐπὶ τοῖς Μαθήμασιν δόξαν λαβόντων kk). Ἐφ᾽ οἷς ἹΠΠΟΚΡΑ'ΤΗΣ ὁ Χῖος ἐγένετο περὶ Γεωμετρίαν ἐπιφανεὶς, πρῶτος γὰρ ὁ Ἱπποκράτης τῶν μνημονευομένων καὶ ςοιχεῖα συνέγραψε. ΠΛΑ'ΤΩΝ δὲ ἐπὶ τούτου γενόμενος μεγίςην ἐποίησεν ἐπίδοσιν τάτε ἄλλα μαθήματα καὶ τὴν Γεωμετρίαν λαβεῖν, διὰ τὴν περὶ αὐτὴν σπουδὴν ὥς που δῆλός ἐςι, καὶ τὰ συγγράμματα τοῖς μαθηματικοῖς λόγοις καταπυκνώσας, καὶ πανταχοῦ τὸ περὶ αὐτὰ θαυμαςὸν φιλοσοφίας ἀντεχόμενον ἐπεγείρων. Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ καὶ ΛΕΟΔΑ'ΜΑΣ ὁ Θάσιος ἦν, καὶ ἈΡΧΥ'ΤΑΣ ὁ Ταραντῖνος, καὶ ΘΕΑΙ'ΤΗΤΟΣ ὁ Ἀθηναῖος ll), παρ᾽ ὧν ἐπηυξήθη τὰ θεωρήματα,

καὶ

ff) Confer ibi Menag. et *Voſſii* lib. de ſcientiis Math. cap. 13. pag. 48 ſq. et cap. 54. pag. 327 ſq.

gg) Conf. *Georg. Sam. Eſenbeccii* diſput. praeſide *Dan. Guil. Mollero* habita, de matheſi barbarica. Altdorf. 1711. 4. *Harl.*

hh) Male Ἀριςερὸς in ſcholiis graecis ad Euclid. XIV. 2. *Ariſtaei*, ſenioris, libros quinque de locis ſolidis deperditos ex ingenii diuinatione reſtituere conatus eſt *Vincentius Viuiani*. Florent. 1701. fol. — Breuis geometricae diſciplinae eiusque incrementorum hiſtoria in ſermone conuentus ſecundi academiae imper. Petropolitanae 1726. 4. Dolendum eſt, hiſtoriam geometriae, quam parabat Petrus Remondus de Montmort, ann. 1719. Pariſiis extincti fato eſſe interceptam. *Fabric.* Qui hiſtoriam artium mathematicarum concinnarunt, eos iam ſupra laudaui. *Harl.*

ii) al. ἀναλόγων.

kk) Quem Plato audiuit, Theodorus geometra apud Platonem in Theaeteto. Laert. II. 103.

ll) Suidas in Θεαίτητος hunc Socratis diſcipulum et aſtrologum teſtatur primum ſcripſiſſe *τὰ πέντε καλούμενα ςερεὰ, de quinque corporibus ſolidis.*

καὶ προῆλθεν εἰς ἐπιστημονικωτέραν σύστασιν. Λεωδάμαντος δὲ νεώτερος ὁ ΝΕΟΚΛΑΕΙ'ΔΗΣ, καὶ ὁ τούτου μαθητὴς ΛΕ'ΩΝ, οἳ πολλὰ προσεπόρισαν τοῖς πρὸ αὐτῶν, ὥστε τὸν ΛΕ'ΟΝΤΑ καὶ τὰ στοιχεῖα συνθεῖναι τῷ τε πλήθει καὶ τῇ χρείᾳ τῶν δεικνυμένων ἐπιμελέστερον, καὶ διορισμὸν εὑρεῖν, πότε δυνατόν ἐστι τὸ ζητούμενον πρόβλημα, καὶ πότε ἀδύνατον. ἘΥ'ΔΟΞΟΣ δὲ ὁ Κνίδιος, Λέοντος μὲν ὀλίγῳ νεώτερος, ἑταῖρος δὲ τῶν περὶ Πλάτωνα γενόμενος, πρῶτος τῶν καθόλου θεωρημάτων τὸ πλῆθος ηὔξησε, καὶ ταῖς τρισὶν ἀναλογίαις ἄλλας τρεῖς προσέθηκε, καὶ τὰ περὶ τὴν τομὴν, ἀρχὴν λαβόντα παρὰ Πλάτωνος εἰς πλῆθος προήγαγεν, καὶ ταῖς ἀναλύσεσιν ἐπ' αὐτῶν χρησάμενος. ἈΜΥ'ΚΛΑΣ δὲ ὁ Ἡρακλεώτης εἷς τῶν Πλάτωνος ἑταίρων, καὶ ΜΕ'ΝΑΙΧΜΟΣ ἀκροατὴς ὢν Εὐδόξου καὶ Πλάτωνι δὲ συγγεγονὼς, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ ΔΕΙΝΟ'ΣΤΡΑΤΟΣ ἔτι τελεωτέραν ἐποίησαν τὴν ὅλην Γεωμετρίαν. ΘΕΥ'ΔΙΟΣ δὲ ὁ Μάγνης ἔν τε τοῖς μαθήμασιν ἔδοξεν εἶναι διαφέρων, καὶ κατὰ τὴν ἄλλην φιλοσοφίαν, καὶ γὰρ τὰ στοιχεῖα καλῶς συνέταξε, καὶ πολλὰ τῶν ὁρικῶν καθολικώτερα ἐποίησεν. Καὶ μέντοι καὶ ὁ Κυζικηνὸς ἈΘΗ'ΝΑΙΟΣ κατὰ τοὺς αὐτοὺς γεγονὼς [P] χρόνους, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μὲν μαθήμασι, μάλιστα δὲ κατὰ Γεωμετρίαν καταφανὴς ἐγένετο. Διῆγον οὖν οὗτοι μετ' ἀλλήλων ἐν Ἀκαδημίᾳ, κοινὰς ποιούμενοι τὰς ζητήσεις. ἙΡΜΟ'ΤΙΜΟΣ δὲ ὁ Κολοφώνιος τὰ ὑπὲρ Εὐδόξου προηυπορημένα καὶ Θεαιτήτου προήγαγεν ἐπὶ πλέον, καὶ τῶν στοιχείων πολλὰ ἀνεῦρε, καὶ τῶν τόπων τινὰ συνέγραψεν. ΦΙΛΙΠΠΟΣ δὲ ὁ Μεδμαῖος, Πλάτωνος ὢν μαθητὴς, καὶ ὑπ' ἐκείνου προτραπεὶς εἰς τὰ μαθήματα καὶ τὰς ζητήσεις ἐποιεῖτο κατὰ τὰς Πλάτωνος ὑφηγήσεις, καὶ ταῦτα προὔβαλλεν ἑαυτῷ, ὅσα ᾤετο τῇ Πλάτωνος φιλοσοφίᾳ συντελεῖν. Οἱ μὲν οὖν τὰς ἱστορίας (Γεωμετρικὰς) ἀναγράψαντες (Εὔδημος ὁ Περιπατητικὸς) μέχρι τούτου προάγουσι τὴν τῆς ἐπιστήμης ταύτης τελείωσιν. Οὐ πολὺ δὲ τούτων νεώτερός ἐστιν Εὐκλείδης etc.

Poſt Euclidem clariſſima illuxere Ariſtarchi Samii, Cononis, Apollonii Pergaei et Archimedis ingenia, Doſitheique, tum Eratoſthenis, Hipparchi, Gemini, Theodoſii Tripolitae, et Heronis ac Sereni: Menelai item et Iſidori ac Hypſiclis, Philonis Byzantii, Tyanenſis ac Gadareni ſiue Gaditani, Sporique Nicaeni illius diſcipuli, praeterea Amphinomi, Claudii Ptolemaei, Nicomedis, Dioclis, Demetrii Alexandrini, tum Pappi ac Theonis, Alexandrinorum, Eutocii Aſcalonitae, Procli, Marini, Pſelli, Iſaaci Argyri [mm]), Barlaami, monachi et Io. Pediaſimi, de quibus partim iam dixi in hoc volumine, partim infra ſuis locis ſum dicturus. Mentio et *Cratetis*, qui geometrica ſcripſit, apud Laertium IV. 23. et *Pulcher* geometra Tiberii imp. temporibus clarus laudatur a Phlegonte de mirabil. cap. 14. *Hermias* geometra, Plutarch. IX. 1. Sympoſ. *In aſtrologia C. Sulpicium audiuimus: in geometria Sext. Pompeium ipſi cognouimus*, inquit *Cicero* de offic. I. cap. 6. *Nicon* geometra et architectus, Galeni, medici, pater, Suidas in Γαληνός· *Ammon* geometra memoratur ab Olympiodoro apud *Photium* pag. 114. *Eugenius*, geometra, Acta Sanctor. tom. II. Ian. pag. 1093.

mm) *Iſ. Argyri* de reducendis triangulis non rectis in rectos MS. in biblioth Coisliniana pag. 220.

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT XX (olim XVIII)

DE ARATO, SOLENSI, ET ERATOSTHENE, CYRENAEO.

(Cum ſupplementis *G. C. Harles.*)

I. *De ARATO eiusque vita et aetate.* II. *Phaenomena et Dioſemia huius poetae.* III. *Interpretes deperditi.* IV. *Hipparchi et Achillis Tatii ſcripta, quae exſtant, Aratum illuſtrantia: Leontius de Aratea ſphaera et ſcholia graeca atque inedita in Aratum.* V. *Ciceronis, Germanici, et Auieni metaphraſes latinae, quae exſtant, et aliorum deperditae.* VI. *Recentium metaphraſes poeticae variis linguis.* VII. et VIII. *Codices mssti et editiones Arati graecae et graeco-latinae, ſcholiis graecis ſiue ornatae ſiue deſtitutae: Maximi Planudis adſumenta, criticorum audacia in Arato interpolando; et Hugonis Grotii ſyntagma Arateorum.* IX. *Scripta Arati deperdita.* X. *Arati nomen prima longa et media breui. Plures hoc nomine.* [?] XI. *Index ſcriptorum in Leontii ſphaera, ſcholiis ad Aratum, Hipparcho, Eratoſthene et Scholiaſte Germanici citatorum.* XII. *De Eratoſthene, Cyrenaeo.* XIII. *Eius Cataſterismi, et commentarius inchoatus in Aratum, Eratoſtheni falſo tributus.* XIV. *Scriptorum perditorum Eratoſthenis plenior notitia.*

I.

PRAEMONENDA.

Vita *Arati* iam ab antiquioribus graecis grammaticis deſcripta fuit. Breuior a Victorio edita et ab editoribus Arati repetita. Ab illa differunt eae narrationes, quas *Iriarte* in catalogo codd. graec. regiorum Matritenſium euulgauit. Primum pag. 202 ſqq. e cod. LXI. deſcripſit graecum vitae contextum adiecitque verſionem ſuam latinam. A chriſtiano quodam grammatico eſt illa confecta: nam *ἐχρήσατο* (Aratus) *γάρ*, ait iſte, *τῇ τῶν κοσμικῶν φιλοσόφων δυνάμει*, *mundanorum philoſophorum doctrina* vertit Iriarte. Recenſet quoque opera Arati. In eodem codice reperitur alia eiusdem vita: „haec autem, inquit Iriarte, fere congruit cum eiusdem poetae vita *Leontii*, *Mechanici*, (vt putant quidam,) diſſertationi *περὶ κατασκευῆς ἀρατείας σφαίρας* inſerta: quam diſſertationem praemiſſam *Arati phaenomenis* cum ſcholiis vulgauit *Aldus*, Venetiis MID. in fol. Sed multo breuior eſt; ad haec enim tantum illius verba pertinet: *τῷ τὰ Θηριακὰ γράψαντι.* Duobus vero praecipue nominibus variat vtriusque lectio: ibi legitur *λινδίνου*, hic *λευκανδίου*, ibi *Μενάνδρῳ*, hic *μελαγχρίῳ*." Aliam e codice LXVII. pag. 239 ſqq. publici iuris fecit in latinumque tranſtulit ſermonem. Haec autem eadem eſt, quam *Ruhnkenius* ad Callimachum tom. I. pag. 590 ſqq. edit. Erneſt. e cod. Barocciano cum ſuis et Hemſterhuſii adnotationibus prior ediderat. In paucis, forſan librariorum culpa, differunt. In notitia codicis prioris recenſetur quoque e codice alio, ſaec. XII. exarato, *Arati vita*, ſatis quidem verboſa, latinis verbis, at vitioſe et barbare ſcripta, et ab imperito vtriusque linguae homine e graeco conuerſa: quam Iriarte pag. 240 ſq. formulis typographicis deſcribendam curauit.

Suidas in voc. *Ἄρατος*, tom. I. pag. 306. vbi confer Küſteri notas.

Eudocia in Violario pag. 62. quae contraxiſſe videtur ea, quae Suidas prodiderat.

Anonymo auctore vita Arati, gr. et lat. edita a *Dionyſio Petauio* in Vranologio, Pariſ. 1630. fol. pag. 268 ſqq. Emendauit quaedam *Scaliger* in animadu. ad Euſebii Chronicon pag. 29.

Voſſius

Voſſius de poet. graecis cap. VIII. pag. 63. et de ſcient. mathem. cap. XXXIII. §. 19 — 21. pag. 155 ſq.

Simſon Chron. ad A. M. 3728. *Craſſi* Iſtoria de' poeti greci, pag. 53.

Io. Marcelli Welſchii diſſ. praeſide *Io. Andr. Schmidio*, de Arato, Phaenomenorum auctore. Ienae 1685. 4.

I. G. de Chaufepié Nouv. Dict. hiſt. et critique etc. voc. *Aratus* pag. 416 ſqq.

Auctor biographiae claſſicae, ex ſermone anglico in teutonicum a Murſinna conuerſae, tom. I. pag. 181 ſqq.

Heilbronner in hiſtoria matheſeos vniuerſae, pag. 164 ſqq.

Admodum pauca notauit de eo *Montucla* in Hiſtoire des Mathematiques, vol. I. pag. 227. not. b. iudicans, verſus quidem pulcros ſcripſiſſe Aratum, ſed reliquas poetae virtutes non habuiſſe.

De epigrammate XIX. *Callimachi* in Aratum vid. *Fulu. Vrſinum* in Virgilio cum graecis ſcriptor. collato pag. 13. aut in edit. Valcken. pag. 14 ſq. Erneſti excurſum p. 333 ſqq. tom. I. Callimachi, et ſupra in vol. I. pag. 591. not. *vv*.

De vita, opere et reliquis fragmentis Arati commentationem volumini II. edit. Arati praemittendam promiſit cl. *Buhle* in praefat. ad I. volumen. *Harl.*]

ARATVS, Athenodori et Letophilae F. Solenſis e Solis, Ciliciae ciuitate, fuit, vt Callimachus, Strabo [*Eudocia*, anonymus vitae apud Iriart. pag. 202 et 240.] et alii teſtantur, vel vt Aſclepiadi Myrleano a) viſum, Tarſenſis. Audiuit Menecratem, Epheſium, Grammaticum, et Philoſophos Timeonem, (confer *Laertium* IX. 113.) ac Menedemum b) Dionyſium Heracleotem c), Perſeumque Stoicum, eumdem, cui Acro-Corinthum ab Antigono Gonata commiſſam tradit *Athenaeus* IV. pag. 162. et quem cum Antigono fuiſſe conſtat e variis Laertii locis. Hunc in Macedoniam ab Antigono forte Athenis arceſſitum comitatus, regi et ipſe, (poemate

a) D. *Ioh. Andreas Schmidius* diſſ. de Arato, Ienae 1685. has duas ſententias ita conciliat, vt Tarſenſis idem ſit, quod Cilix: Ciliciam enim Tarſum vocatam teſte Ioſepho. Sed Aſclepiades Myrleanus libro XI. de Grammaticis apud auctorem vitae Arati a P. Victorio et Petauio editae, ſic Tarſenſem dixit Aratum, vt Solenſem negaret. Ταρσέα φησὶν αὐτὸν γεγονέναι, ἀλλ᾽ ὁ Σολέα. [conf. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 10, 3. p. 198. et cap. 17, 3. pag. 247.] Et *Ioſephus* lib. I. Antiq. cap. 7. innuit, antiquiſſimum hoc fuiſſe Ciliciae nomen Θαρσὸς, a Tharſo, Iapheti filio, quod Aſclepiadis aetate pridem exoleuerat. Scholiaſtes *Luciani* tom. I. pag. 17. ad illud pag. 400. [tom. I. pag. 589. edit Reitz] ὁ κατὰ Σολεὺς,] Σολεὺς μὲν γὰρ Ἄρατος ὢν Ἑλληνικῇ παιδείᾳ τοσοῦτον διήνεγκε, ὥστε τὰ Φαινόμενα Ἑλλάδι φωνῇ γράψας θαυμάζεσθαι. *Galenus* protrept. tom. I. pag. 2. τίς γὰρ ἂν Σταγείρων λόγος, εἰ μὴ δι᾽ Ἀριστοτέλην, τίς δ᾽ ἂν Σόλων, εἰ μὴ δι᾽ Ἄρατόν τε καὶ Χρύσιππον; Conf. *Harduinum* tom. I. ad Plin. pag. 585. vbi mentio nummi, in quo Arati et Chryſippi, Solenſium, icones cum epigraphe Πομπηιοπολιτῶν. Notum autem eſt, Solos dictum Pompeiopolin.

b) Suidas in Ἄρατος.

c) Vita Arati, quam nonnulli tribuunt perperam Leontio Mechanico, graecis ſcholiis in poetam praefixa, in qua mater Arati vocatur Δηιοδώρα, (non Λητοφίλα, vt in altero vitae ſcriptore,) et pater ipſius ab aliquibus traditur dictus Mnaſeas. *Fabric.* vid. *Clericum*, ſiluar. philologic. cap. VI. §. I. pag. 237. *Heumann.* De *Perſaeo* vid. ſupra in vol. III. pag. 570. notata. *Harl.*

Digitized by Google

(poemate fortaſſis oblato [d]),) in nuptiis [e]) cum Phila, Seleuci Nicatoris filia, celebratis innotuit, et gratia eius inita reliquum vitae tempus apud illum vixit. Regnare coepit in Macedonia Antigonus Olymp. CXXV ¾. ante Chriſtum 278 et praefuit per annos XXXIV. [f]) vnde de Arati quoque aetate conſtat [g]), quem profeſſione [?] medicum fuiſſe, auctores vitae referunt, grammaticum ac poetam ſcripta teſtantur. Sed et mathematicum Ariſthoterum ex quorumdam ſententia audiuit, vt legas in vita, graecis ſcholiis praemiſſa, quamuis *Cicero* lib. I. de oratore cap. 16. *conſtat*, inquit, *inter doctos, hominem ignarum aſtrologiae ornatiſſimis atque optimis verſibus Aratum de coelo et ſtellis ſcripſiſſe.* Id vero refellendum ſibi ſumſit *Benedictus Averanius*, Florentin. diſſ. 70 ſqq. in Ciceronem tom. II. Opp. pag. 335 ſq. 339 ſq. — [conf. *Pope-Blount* in cenſura cel. authorum pag. 39.] — Fratres habuit Myrin, cui ſuperſtes fuit, et defuncto epicedium compoſuit, Calondam [h]) et Athenodorum, qui primus Zoilo, Homeromaſtigi, ſcriptis ſe oppoſuit. Amores Arati perſtringit *Theocritus* Idyllio VII. [i]) Apud Antigonum, regem, obiiſſe tradit Suidas, atque adeo in Macedonia: Cenotaphium itaque ei excitatum ſit in patria, vel mortui cadauer in patriam fuerit delatum, ſi verum eſt, quod vita inedita apud Iſ. Voſſium pag. 68. [lib. I. cap. 13. pag. 623. edit. II. Abr. Gronou.] ad Melam, adfirmat ſepultum Solis: ſed et *Mela* lib. I. cap. 13. iuxta Solos in paruo tumulo Arati poetae ſuo adhuc tempore exſtitiſſe narrat monumentum: *ideo*, inquit, *referendum, quia ignotum quam ob cauſam iacta in id ſaxa diſſiliunt.* Hinc portentoſum Arati ſepulcrum dixit Politianus in Nutricia. Confer *Leopardum* II. 18. Arati effigiem in numis Solenſium ſiue Pompeiopolitanorum obſeruare ſibi viſi ſunt viri docti, vt vides apud *Gronouium* tom. III. theſauri Antiq. graecar. tabula d. vide et in *Begeri* theſauro Palatino pag. 147. et theſ. Brandenburg. tom. I. pag. 265. vbi nomen Arati cum lyra pentachordo ac Muſa: apud *Fulvium Vrſinum* pag. 35. elog. *Morellum* in ſpecimine rei numariae pag. 240. tab. XXV. *Fabric.* — [In *Io. Mart. ab Ebermayer* gemmis, tomo, qui continet capita deorum et illuſtrium hominum etc. illuſtr. ab *Erhardo Reuſch.* Francof. et Lipſiae, 1721. fol. cap VI. ter nr. 362. 363. 364. tab. XIV. et Reuſchii explicationem pag. 173 ſq. *Sidonius* lib. VIIII. ep. 9. ſcribit, Aratum panda pingi per gymnaſia areopagitica. *Harl.*] — Aratum prae ceteris magni fecit atque imitari ſtuduit Dionyſius μεταθέμενος, teſte *Laertio* VII. 167.

II. Exſtat e ſcriptis eius Poema heroicum celeberrimum [k]) ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ, quibus poſt v. 722. ΔΙΟΣΗΜΕΙΑ ſiue *Prognoſtica*, (vt Seruius in I. Georg. et Probus in ecl. III. Virg.

d) Grammaticus ſiue auctor vitae apud *Iriart.* pag. 239. et in Erneſti edit. Callimachi l. l. tradit, Aratum regi primum legiſſe carmen, τὸ εἰς τὸν Πᾶνα τῆς Ἀρκαδίας, ſcil. deum; deinde, illo iubente, Phaenomena conſcripſiſſe. *Harl.*

e) Vita Arati Leontio tributa: Σχολάσας δὲ ὁ Ἄρατος Περσαίῳ τῷ Φιλοσόφῳ Ἀθήνησι καὶ συνελθὼν αὐτῷ εἰς Μακεδονίαν μεταπεμφθέντι ὑπ' Ἀντιγόνου καὶ παρελθὼν εἰς τὸν Ἀντιγόνου καὶ Φίλας (male Φλίας habent quaedam editt. Φίλα vocabatur enim coniux Demetrii Poliorcetae, *Diodor. Sic.* XIX. tom. II. pag. 701. et XX. pag. 819.) γάμον καὶ εὐδοκιμήσας τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου διέτριψεν ἐκεῖ.

f) Vid. Dodwelli diſſ. de Dicaearcho §. 19.

g) *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 102. confert Arati aetatem ad A. M. 3733. Olymp. CXXVII, 1. ante C. N. 270. V. C. 482. *Hamberger* in zuverl. Nachrichten etc. tom. I. p. 334. ad a. ante C. N. 278. *Harl.*

h) Conf. *Hemſterhuſ.* ad vitam in edit. Callimachi nr. 3. pag. 590. de ſcriptura illius nominis. *Harl.*

i) Confer Scholiaſten Theocriti ad Idyll. VII. v. 98. 99. 101. etc. Meminit Arati Theocritus iterum Idyll. VI. vide Scholia ad v. 1.

k) Hoc carmen laudatur a *Plinio* lib. V. ep. 6.

Virg. interpretantur,) ſubiunguntur. Ita enim ad verſum οὐχ ὁράας ὀλίγη μὲν etc. Scholiaſtes: ἔρχεται ἐπὶ ἄλλο βιβλίον, σφόδρα βιωφελὲς ὃ καλεῖται Διοσημεῖα [l]). Meminit et Suidas ſingillatim et Schol. *Ariſtoph.* ad Pacem v. 1086. et *Vitruuius* IX. 7. [m]) Scripſit Phaenomena Aratus ſuadente Antigono, rege, qui *Eudoxi*, Cnidii, librum, cui titulus erat ἔνοπτρον, *ſpeculum*, Arato tradidit et proſam [n]) Eudoxi orationem metro condere, atque ita Eudoxum ἐνδοξότερον reddere iuſſit. Sic ex epiſtolis, quae ſub Arati nomine olim ferebantur, auctor vitae, a Victorio ac Petauio editae. Sed *Hipparchus* lib. I. ad Aratum, teſtatus, duos fuiſſe Eudoxi libros, eiusdem fere argumenti, quorum prior ἔνοπτρον, alter Φαινόμενα inſcribebatur, addit, poſteriorem potiſſime ab Arato expreſſum: Φέρεται δὲ εἰς Εὔδοξον β΄ βιβλία περὶ τῶν Φαινομένων σύμφωνα κατὰ πάντα σχεδὸν ἀλλήλοις πλὴν ὀλίγων σφόδρα. Τὸ μὲν οὖν ἓν αὐτῶν ἐπιγράφεται ἔνοπτρον, τὸ δὲ ἕτερον Φαινόμενα· πρὸς τὰ Φαινόμενα δὲ τὴν ποίησιν συντέταχεν. [ꝑ] Vtrumque tamen a poeta conſultum ipſe docet lib. II. ἐν πᾶσι σχεδὸν τοῖς περὶ τὰς ἀνατολὰς τῶν ἄστρων, συμφωνούντων ἀλλήλοις τῶν δύο (Εὐδόξου) συνταγμάτων, περὶ δὲ τοῦ Περσέως διαφόρου τῆς ἀναγραφῆς οὔσης εὐλόγως ὁ Ἄρατος διαπορῶν ποίᾳ τις κατακολουθήσει ἀποφάσει, ἀμφήριστόν φησιν εἶναι καὶ διστάζόμενον. Sane ex propria obſeruatione non ſcripſiſſe Aratum, praeter Ciceronem teſtatur idem *Hipparchus* lib. I. Τῇ Εὐδόξου συντάξει κατακολουθήσας τὰ Φαινόμενα γέγραφεν, ἀλλ᾽ οὐ κατ᾽ ἰδίαν παρατηρήσας, ἢ μαθηματικὴν κρίσιν ἐπαγγελλόμενος ἐν τοῖς οὐρανίοις προσφέρεσθαι περὶ διαμαρτανόντων τῶν ἐν αὐτοῖς. Quod adeo verum eſſe notat per librum illum integrum, vt etiam clima [o]) ipſum, ad quod phaenomena accommodauit, ab Eudoxo Aratus petierit. Χωρὶς

p. 345. *Ouid.* amor. I. 15, 16. *Heumann.* Auctor vitae apud Iriartum pag. 202 ſq. nonnullis, ait, placet, Aratum fuiſſe facultate medicum, totumque genuinum opus *Theriaca* ſcripſiſſe *Nicandro*, mathematico, eique tradidiſſe; ipſum vero ab eo viciſſim accepiſſe *phaenomena*, et quaſi propria deſcripſiſſe. *Harl.*

k) In codice Matritenſi apud Iriartum pag. 203. carmen Arati praeter conſuetudinem, in editionibus ſeruatam, diuiditur in quatuor libros. Liber primus, Ἀράτου Φαινόμενα βιβλίον α΄, incipit a verſu ἐκ διὸς ἀρχώμεσθα etc. liber II. a verſu Ταῦτά κε θηήσαιο παρερχομένων ἐνιαυτῶν, lib. tertius inſcriptus eſt, Ἀράτου βιβλίον τρίτον τῶν Φαινομένων, τὸ καλούμενον διοσημεῖαι, et incipit, οὐχ ὁράας ὀλίγην μὲν ὅταν κεράεσσι σελήνη. liber quartus, Ἀράτου βιβλίον τέταρτον τῶν Φαινομένων περὶ ἡλίου· incipit Ἠελίου δέ τοι μελέτω ἑκάτερθεν ἰόντος et definit, οὐδέποτε σχεδίως κεν ἐπ᾽ αἰθέρι τεκμήραιο. Ita quoque cod. chart. *Neapolit.* ſaec. XVI. in biblioth. Auguſtinenſium S. Ioann. ad Carbonariam, (quae multos cuſtodit codd. gr. et quorum indicem meum nuper demum accepi beneficio operaque cel. *Cajetani Ancora*,) continet Φαινομ. *libros quatuor.* Auctor vitae apud *Iriart.* pag. 202. eſt, ait, Arati Phaenomen. tractatus triplex, *ſtellarum deſcriptio* (καταστέρισις,); *ſimul orientium et ſimul occidentium enarratio;* et *progroſtica per ſigna*, (πρόγνωσις διὰ σημείων.) etc. *Harl.*

m) Latine expreſſit *Virgilius* I. Georgic. 351 ſqq. conf. *Fuluium Vrſinum* pag. 106 ſqq. [pag. 122 ſqq edit. Valcken.] Virgilii cum graecis ſcriptoribus collati. *Fabric.* -- adde cel. *Heynium* ad locum Virgilii: isque notat, verſus illos Arati Prognoſt. 177 ſqq. a *Cicerone* translatos eſſe in latinos de diuin. I. 7 ſqq vbi vide Dauiſii notas. *Chaufepié* l. c. not. *F. Harl.*

n) Fallitur Suidas, qui Eudoxum δι᾽ ἐπῶν ἀστρονομίαν ſcripſiſſe adfirmat in: Εὔδοξος.

o) Ex diuerſis aſtronomis diuerſorum climatum obſeruationes tranſtuliſſe Aratum, ſuſpicatur *Grotius* in notis pag. 10. At *Petauius* III. 5. auctarii ad opus de doctrina temp. contendit, Eudoxum varia parapegmata nec vnius loci confeciſſe. Illa forte miſcuit ac inter ſe confudit aſtrologiae non ſatis peritus Aratus. Vide ei, ſi placet. quae *Voſſius* pag. 155. de ſcientiis mathemat. *Tatii* Iſagogen pag. 35. Schol. Gr. ad v. 498. Ad Helleſponti clima ſcripſiſſe, ex Hipparcho colligit *Rob. Balforeus* ad Cleomedem pag. 180. *Fabric.* conf. infra

Digitized by Google

Χωρὶς δὲ τέτων καὶ τὸ κλίμα τε κόσμε τῷ Εὐδόξῳ ὑποτίθεται ὁ Ἄρατος. Καὶ γὰρ ὁ Εὔδοξος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἐνόπτρῳ τὸν τροπικὸν τέμνεσθαί φησιν ἔτως, ὥςε λόγον ἔχειν τὰ τμήματα πρὸς ἄλληλα τὸν αὐτὸν οἷον ἔχει τὰ ε πρὸς τὰ γ´. Et lib. II. iterum adfirmat, eum *ἀτανεὶ παραγράφειν τὰ ὑπὸ Εὐδόξε εἰρημένα.* Eudoxum et Aratum *χωρὶς τε ὁλοσχερῶς*, ***non ſatis adcurate*** ſcripſiſſe, animaduertit *Hipparchus* lib. II. pag. 126. *Κατὰ πλάτος* pag. 143. [adde vitam, ab Iriarto et Ruhnkenio graece editam.] *Salmaſium* vero, qui p. 822. ad Solin. non Eudoxum, ſed Phainum vel Metonem fuiſſe contendit, quem Aratus fuerit ſequutus, confutat *Petauius* VI. 9. Auctarii operis de doctrina temporum. Heſiodi imitatorem iam olim agnouit Callimachus, Arato ſuppar, in epigrammate, de quo dixi lib. II. cap. 8. §. 17. et hinc inde notat Grotius in notis. *Ζῆλον Ὁμηρικὸν* in Arato praedicat Suidas. *Ποιητὴν ἐδὲν ἀδοξότερον τε Ὁμήρε* vocat *Maximus Tyrius* diſſ. 14. [diſſ. 30. edit. II. p. 354. vbi vide Dauiſ. pag. 609. eumdem *Dauiſ.* ad Cicer. de N. D. II. 63.] Et *Ouidio* iudice lib. I. Amor. eleg. 15. ***cum Sole et Luna ſemper Aratus erit.*** [*Boethus Sidonius* libro I. apud auctorem vitae Arati, ab Iriarto editae pag. 202. ait, Aratum non Heſiodi, ſed Homeri fuiſſe imitatorem, quippe eius poeſeos forma grandior ſit, quam apud Heſiodum.] Sed ne alia Arati elogia [p]), a *Barthio* lib. I. Aduerſar. cap. 15. magnam partem collecta, hic repetam, non exiguae laudi poetae noſtro aſtrico eſt, quod hemiſtichion eius *τε γὰρ καὶ γένος ἐσμὲν*, quod verſu quinto phaenomenon etiamnum exſtat, ſanctificare dignatus eſt ſanctus Paulus, apoſtolus, Arati conterraneus, Actor. XVII. 28. ex eo enim petitum illud eſſe, obſeruant poſt *Clementem Alex.* I. Strom. pag. 315. *Hieronymus* epiſtola ad Magnum et in Galat. IV. Tit. I. tum *Chryſoſtomus*, *Oecumenius* aliique [q]): licet Euthalius, a Zacagnio editus, p. 420. ait eſſe *Ἀράτε Ἀςρονόμε καὶ Ὁμήρε Ποιητε*, et in *Cleanthis*, qui Athenis docuit, (Athenienſes autem adloquitur Paulus, quum ait, *ὡς καί τινες τῶν καθ᾽ ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασι,*) inſigni ad Iouem hymno, quem e codice Farneſiano eclogarum phyſicarum [¶] Stobaei, (in vulgatis enim Stobaei libris, etiam in excerptis a Grotio fruſtra illum quaeres,) [r]) vulgauit *Fulvius Vrſinus* poſt carmina IX. foeminarum pag. 272. et poſt Vrſinum *H. Stephanus* pag. 49.

 Poeſ,

ſra in indice ſcriptor. in ſchol. ad Aratum, voc. *Aratus*, et cl. *Io. Frid. Pfaff* commentat. de ortibus et occaſibus ſiderum, apud auctores claſſicos commemoratis. Gotting. 1786. 4. pag. 44 ſqq. *Harl.*

p) Contra *Quinctilian.* I. O. X. I. 55. ***Arati***, inquit, ***materia motu caret, vt in qua nulla varietas, nullus adfectus, nulla perſona, nulla cuiusquam ſit oratio: ſufficit tamen operi, cui ſe parem credidit.*** Aratum tamen defendit *Barth* loco a Fabricio citato. adde interpretes ad Quinctiliani locum in exemplo Burmanni tom. II pag. 893. De eodem Quinctil. loco iudicat *Adr. Baillet* in Iugemens des Savans etc. tom. III. nr. 1125. pag. 145. edit. Amſtel. 1725. 4. cuius tamen expoſitionem reprehendit *Chaufepié* l. c. not. *C.* adde *Tan. le Fevre* Abregé des Vies des poet. grecs pag. 163. *Harl.*

q) *Stratonis Cardiani* epigr. *ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, καθὼς ἤρξατο Ἄρατος.* conf. *Frid. Strunz* et *Bernhardi Winkleri* diſſ. tres de loco Arati, quem citat Paullus, apoſtolus, Wittebergae 1719. *Fabric. Io. Aeg. Strauch.* diſp de probat. exiſtentiae dei ad Aratum. Witteb. Commentarium fere in hunc locum ſcripſit, variorum iudicia collegit, et verba tam Aratea, quam Paullina explicuit *Petrus Horreus* in miſcellaneis criticis, Leowardiae et Harlingae 1738. 8. cap. I. pag. 1—21. *Harl.*

r) Exſtat tamen in *Heeren* edit. eclogar. Stobaei phyſicarum nr. 12. pag. 30. vbi vid. not. cel. editoris. De *Cleanthe* et edd. vid. ſupra in vol. III. pag 550 ſqq. Arati fragmentum, ex quo ille verſus ſumtus eſt, proſtat quoque in iisdem Stobaei eclogis pag. 26. edit. Heeren. *Harl.*

Digitized by Google

Poeſ. Philoſoph. atque cum eleganti Iac. Duporti metaphraſi *Cudworthus* pag. 432. itidem verſu quarto legitur *ἐκ σοῦ γὰρ γένος ἐσμὲν*, et in Pythagoreorum aureis illud notum: *Θεῖον γένος ἐςὶ βροτοῖσι*, pro quo eleganter *Oppianus* V. *ἁλιευτ.* 7. *ἀντωπὸν μακάρεσσι γένος*, ad quem locum conſulendae doctiſſimi Ritterſhuſii notae. Inſuper hic animaduertam, in *Gennadii, Maſſilienſis*, libro de eccleſiaſticis dogmatibus, qui diu ambulauit ſub nomine Auguſtini, cap. 16. legi, *non cum corpore moritur anima, ſicut* Aratus *aut epicurea vanitas adſerit.* Sed pro *Arato* legendum *Arabs*, vt praeter auctorem de ſpiritu et anima, laudatum *Elmenhorſtio* in notis pag. 132. docet *Rhabanus Maurus*, qui totum illum Gennadii libellum inſeruit IIII. de vniuerſo cap. 10. tom. I. Opp. pag. 87. b.

III. Quamuis vero Aratus, iudice Hipparcho, *ἁπλοῦς τε καὶ σύντομός ἐςι ποιητὴς, ἔτι δὲ σαφὴς τοῖς καὶ μετρίως παρηκολουθηκόσι*: quamuis etiam, eodem Hipparcho notante, in plurimis atque potiſſimis *διαφωνῶν* ſiue *diſſidens* a *φαινομένοις* et natura: tamen haec ipſius Phaenomena plurimi e veteribus olim illuſtrauerant, quorum non pauci [s]) nominantur ad calcem commentarii Iſagogici, qui a *Victorio* pag. 117. editus eſt ſub titulo Ἐρατοσθένους, *ἐν ἄλλῳ Ἱππάρχου, εἰς τὰ φαινόμενα*, licet nec Eratoſthenis nec Hipparchi eſſe conſtet. [adde Dion. Petauii Vranolog. pag. 257.] Notitiam illorum hoc loco ſubiiciam ordine litterarum, teſtimonia quaedam et nonnullos etiam ſcriptores illis adiuncturus.

Ageſianax ſiue *Hegeſianax* [t]), cuius, vt Hermippi quoque Phaenomenon mentio in hoc Ptolemaei epigrammate apud auctorem vitae, quam Victorius edidit: [emendatius, ex ſua coniectura, vulgauit tamquam nondum editum *Fulu. Vrſin.* in Virgilio cum gr. ſcriptoribus collato pag. 15. edit. Valck.]

> Πάνθ' Ἡγησιάναξ τε καὶ Ἕρμιππος τὰ κατ' αἰθέρη [u])
> Τείρεα, καὶ πολλοὶ ταῦτα τὰ φαινόμενα
> Βίβλοις ἐγκατέθεντο, ἀποσκόπιοι δ' ἀφάμαρτον
> Ἀλλὰ τὸ λεπτολόγου σκῆπτρον Ἄρατος ἔχει [v]).

Alexander, *Aetolus*, Arati aequalis.

Alexander, *Epheſius.*

[*Alexander*, *Lycaites.*]

[*Anacreon.*]

Antigonus, *Grammaticus.*

s) Non omnes, qui eo loco nominantur *οἱ περὶ τοῦ Ποιητοῦ συνταξάμενοι* ſcholiis vel commentariis perpetuis Arati poema illuſtrarunt; ſed quidam ex illis tantum egerunt de poeta, vt Callimachus: alii, vt Thales, Ariſtarchus Samius, Geminus Rhodius, Parmenides et Eratoſthenes ſcriptis ſuis aſtrologicis ſaltem argumento, quod perſequutus eſt Aratus, lucem adtulerunt. [adde *Chaufepié* l. c. not. *D.* Quosdam nominat auctor vitae ab *Iriarto* pag. 202. editae; ex quo inſeram eos, quos iſte praeterea, quo iure quaue iniuria? nominauit: *Schmidii* diſp. de Arato, cap. II. §. 3. vbi praecipue de Attalo Rhodio, Arati interprete, agitur. *Harl.*

t) Conf. notam ad §. IX. *Harl.*

u) *αἴθραν* Vrſin. *Harl.*

v) *Vrſin.* duo vltimos verſus ita repoſuit:
Βίβλοις ἐγκατέθεντο· σκοπῶ δ' ἀπὸ κἀντος ἅμαρτον.
Ἀλλά γε λεπτολόγος σκῆπτρον Ἄρατος ἔχει. *Harl.*

Apollonius, *Geometra.*

Apollonius, *Grammaticus.*

Ariſtarchus, *Samius.*

Ariſtarchus, *Grammaticus.* [?]

Ariſtophanes, Byzantius, phaenomena ſcripſiſſe traditur in Arati vita, quam vulgauit Victorius.

Ariſtyllus maior.

Ariſtyllus minor.

[*Artemidorus.*]

Attalus, *Rhodius*, mathematicus, quem accuratiſſime ſua aetate in Arato interpretando verſatum notat Hipparchus, licet paſſim eum, ſicut Aratum quoque ipſum, et quem hic ſequutus fuit, Eudoxum, reprehendens. Recenſuerat autem emendaueratque Attalus Arati poema et ἐξηγήσει illuſtrauerat, vt patet ex his prooemii eius verbis apud Hipparchum pag. 101. διὸ δὴ τό, τε τῦ Ἀράτυ βιβλίον ἐξαπεςάλκαμέν σοι διωρθωμένον ὑφ' ἡμῶν καὶ τὴν ἐξήγησιν αὐτῦ κ. τ. λ.

Boethus, philoſophus, in quarto ἐξηγήσεως Arati laudatur a Gemino cap. 14. [Hic forſan quoque eſt, quem anonymus auctor vitae ex Iriarto a me ad §. II. memoratus laudauit.]

Callimachus, Cyrenaeus, Aratum laudauit in ſcriptis ad Praxiphanem, teſte auctore vitae Arati a Victorio editae, ὡς πολυμαθῆ καὶ ἄριςον ποιητήν.

Calliſtratus, *Tenedius.*

Crates, *Grammaticus*, citatur a ſcholiaſte Germanici.

Critolai quartum φαινομένων laudat Plutarchus in parallelis.

Didymus, Alexandrinus, ὁ πονηρὸς laborioſus.

Didymus, Cnidius.

Diodotus, ita forte etiam in ſcholiaſte Germanici legendum pro Diodoro.

Eratoſthenes, de quo infra, hoc ipſo capite.

Euaeneti duo.

Geminus, Rhodius, de quo ſupra.

Hegeſianax. Vide ſupra in Ageſianacte.

Heliodorus, Stoicus.

Hermippus, Peripateticus.

[*Hipparchus.*]

Laſus, Magnes, phaenomena ſcripſit teſte auctore vitae Arati a Victorio editae.

Mariani metaphraſis phaenomenon Arati iambis graecis 1140. imperante Anaſtaſio compoſita, Suidae memoratur.

Numenius, Grammaticus.

Parmenides.

Parmeniſcus, Grammaticus, laudatur a *Plinio* XVIII. 31.

Pyrrhus, Magnes.

Sminthes.

Sporum, Arati ὑπομνηματιστὴν laudat Leontius de ſphaera, et Arati ſchol. [P]

Thales videtur inter commentatores Arati poni, quoniam ſcripſerat, (licet diu ante Aratum,) de aſtrologia, qua ratione multos alios huc referri oportuit.

Timotheus.

Zeno.

Zenodotus, Aetolus, laudatur a ſcholiaſte Germanici.

IV. Hodie exſtant 1) *Hipparchi*, Bithyni, centum prope annis Arato iunioris, in Phaenomena Eudoxi, Arati, et Attali in Aratum commentaria libri tres ad *Aeſchrionem*, quibus Aratum Eudoxi veſtigia legiſſe, pariterque cum illis Attalum ſaepius a vero aberraſſe oſtendit. Vide quae de hoc Hipparcho dixi ſupra cap. XVIII. 2) *Achillis Tatii*, Alexandrini, (de quo ibid.) Iſagoge in Aratum, in qua de vniuerſi originibus, elementis ac ſphaerae ratione erudite diſſerit. [cum Arato gr. in biblioth. Vindobon. teſte Lambec. comment. vol. VII. cod. CXXVIII. pag 495 ſqq.] 3) Commentarius inchoatus in Aratum, neſcio cuius auctoris, ſub falſo *Eratoſthenis* vel *Hipparchi* nomine. 4) Alter anonymi commentarius inchoatus eruditior, praemiſſa *de genere et vita Arati diſſertatione*, qua praeclara nonnulla continentur. Haec quatuor ſcripta vna cum aſteriſmorum deſcriptione aliisque ſcriptis primus e Mediceo et Vaticano codice vulgauit *Petrus Victorius*, latinam quoque illorum verſionem daturum ſe pollicitus. Florent. 1567. fol. [in offic. Iuntarum, Bernardi filiorum. conf. *Villoiſon*. epiſt. Vinar. p. 73 ſqq. et *Bandin*. cod. MSSt. graec. biblioth. mediceae II. p. 63. not. 1.] Latine primus vertit et excepta illa, quam dixi, aſteriſmorum deſcriptione, cum ſua translatione et diſſertationibus copioſis atque eruditis edidit *Dionyſius Petauius*, Ieſuita, in Vranologio ſuo ſiue auctario doctrinae temporum, in quo et Theodori Gazae librum de menſibus poſt A. C. 1470. compoſitum, aliosque ſcriptores, ſupra cap. XVIII. not. ad §. 19. recenſitos, adiunxit. Pariſ. 1630. fol. et Amſtelodami 1703. fol. 5) Scholia graeca in totum Arati poema, praefixa *Leontii* [w]), mechanici, diſſertatione περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας, et

w) Conſtat, *Leontium* ſcripſiſſe hanc in gratiam Theodori, familiaris ſui, quocum non ita pridem mechanicae ſe arti operatum teſtatur. Πρώην, ὦ καλὲ Θεόδωρε, ἐτυγχάνομεν ἐν τῷ μηχανικῷ ἐργαστηρίῳ ἐργαζόμενοι. Siue hic fuerit *Theodorus*, mechanicus, ad quem Proclus ſcripſit librum de prouidentia et fato, ſiue alter potius, vt videtur, Theodorus, paullo iunior, ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λόγιος, cuius ope, Romani ſub Iuſtiniano imp. vſi ſunt aduerſus Choſroen in obſidione Darae ciuitatis, vt refert *Procopius* lib. II. de bello Perſico cap. 13. p. 121. Narrat quoque *Leontius*, ſphaeram ſe huiuscemodi Arateam, qualem deſiderabat Theodorus, iam conſtruxiſſe *Elpidio*, Scholaſtico, ἀνδρὶ ἀξιολόγῳ ἐμῷ καὶ φιλομαθεῖ. Hic eſt, ni fallor, *Elpidius*, Patricius, qui deinde primo anno Mauritii miſſus eſt legatus ad Chaganum, Auarum regem, teſte Cedreno et aliis. Vnde de aetate

Digitized by Google

et Arati vita, neſcio quo ſcriptore, a priore illa, quam a Victorio editam dixi, diuerſa et breuiore. Haec [ꝑ] ſcholia in editionibus [et nonnullis codd. vt Florentino Laurent. apud *Bandin.* codd. MSSt. gr. II. pag. 76. cod. XLIV. vid. infra catalog. codd.] tribuuntur *Theoni*, Alexandrino, de quo lib. V. dixi. Sed recte Grotius pag. 24. ad Aratum: *Sciendum eſt, ſcholia Aratea non eſſe vnius Theonis, ſed et aliorum: nam et ſaepe idem iteratur, quod ſcholiaſtae facere non ſolent, et contrariae ſententiae inferuntur.* Adde, quod in MSS. codicibus longe aliter paſſim leguntur, vt obſeruarunt viri docti, Salmaſius ad Solin. Huetius ad Manilium pag. 8. etc. [Atqui differunt in cod. Mosquenſi, vbi quidem Theoni quoque adſcribuntur; ſed ea ſunt vulgatis meliora, nonnumquam locupletiora, et interpolationibus minus referta;

aetate *Leontii* noſtri conſtare arbitror, quem aliquot poſt Claudium Ptolemaeum ſaeculis, (probabiliter temporibus Mauritii, imperatoris, qui A. C. 602. ſecuri eſt percuſſus,) ſcripſiſſe colligas etiam ex eo, quod, ſphaeras ſiue globos coeleſtes, teſtatur, ſua aetate non tantum ab Arati deſcriptione in quam plurimis diſſidere, ſed et a Ptolemaeo abire in quibusdam. Alius *Pontius Leontius*, Burdegalenſis, latinus ſcriptor, cuius meminere Sidonius et Fortunatus. De hoc Braſſicanus ad Petron. pag. 572. edit. Bormanni I. „Seruius ad Virgil. Aen. XII. 118. *Marti gramen eſt ſacrum, quod ſecundum Plinium ex humano cruore procreatur.* etc. — Meminit et L. Apuleius in libro de herbis et *Leontius*, *Mythographus*, auctor minime malus, ſuperioribus annis, a nobis tantum non ab inferis excitatus, et aliquando cum philologis communicandus.“ [Sed Burmannus in nota, non praeſtitit, ait; et Leontius adhuc latet, aut periit in bello Smalkaldico, cum numeroſis aliis ſcriptoribus. — — Fabric. in Bibl. Gr. lib. V. cap. 11. vol. VII. poſtquam a p. 453. de *Leontio*, epiſcopo Neapoleos in Cypro inſula eiusque ſcriptis egerat, pag. 455 — 460. longum *Leontiorum* variorum catalogum contexuit, et de *Pontio Leontio*, Burdegalenſi, p. 456. ea, quae ſequuntur, ſcripſit: „*Pontius Leontius*, *Burdegalenſis*, quem primum Aquitanorum vocat *Sidonius* VII. 12. epiſt. vide etiam epiſt. 11. eiusdem libri et carmen 22. Ab hoc diuerſus *Leontius*, epiſcopus Burdegalenſis, Venantio Fortunato lib. I. celebratus; ſui enim matrem *Liuiam* vocat *Sidonius* libr. VIII. epiſt. 11. *Fortunatus* lib. I. carmine 17. et lib. IV. carmine 10. *Placidinam*. Sed fuit et alter *Leontius*, Burdegalenſis epiſcopus, anterior ſiue aetate prior, cuius epitaphium exſtat apud eumdem Fortunatum lib. IV. carmine 9. Quod vero *Gabriel Lurbeus* in Chronico rerum Burdegalenſium hunc Leontium refert ad A. C. 485. alterum ad 555. non magis certum eſt, quam quod Vinetus ad epiſtolam 19. Auſonii, nomen integrum Paulini, ad quem Auſonius ſcribit, putat fuiſſe *Pontium Paulinum Leontium.*“ — Hactenus Fabricius. Idem tamen pag. 457 ſq. diſcernit illum *Pontium Leontium* ab Leontio latino fabularum ſcriptore, cuius Braſſicanus ad Petronium meminit, et addidit; „Neſcio, idemne ſit *Leontius*, grammaticus, cognomento *laſciuus*, de quo Auſonius in profeſſoribus Burdegalenſibus, epigramm. VII.“ — De *Leontiis*, Byzantino, tam maiore, quam minore, Neapolitano et *Pilato*, (Theſſalonicenſi praeceptore Boccacii, circa ann. Chr. 1340) vide quoque *Saxii* Onomaſt. II. pag. 66. 67. 144 et 361. *Harl.*] Plures, *Leontii* nomine gaudentes, collegit *Iac. Gothofredus* in Proſopographia codicis Theodoſ pag. 369. et *Ioh. Ionſius* epiſtola de Spartis in Syntagmate Graeuiano pag. 222. quibus addendus *Leontius Phoronei*, Argiuorum regis, frater, ap. Petrum Bleſ. epiſt. 79. *Leontius*, *Aglaionis* F. de quo Plato 4. de Rep. pag. 411. *Leontius*, ad quem Iulianus, imp. epiſt. 22. et ad quem *Libanius* lib I. epiſt. 17. 56. etc. [In maiore Libanii epiſtolarum editione Wolfiana permultae exſtant Leontii epiſtolae. vide indicem I. ſub illius nomine.] *Leontius*, quem ſua commendatione Athenis in Θρόνον σοφιστικὸν euectum teſtatur Olympiodorus apud Photium pag. 110. *Leontius*, monachus Monembaſiotes a Chr. 1128. defonctus. vid. *Montfaucon* Palaeographiam graecam pag. 60. *Leontius*, ſeruus, apud Abdiam III. 21. *Leontius*, Foroiulienſis epiſcopus, de quo *Vicentius Barralis* pag. 126 ſq. *Leontius*, *Magneſianus*, laudatus Nic. Alemanno ad hiſt. arcanam Procopii pag. 7. De *Leontii*, *Cyprii*, locis communibus theologicis vide ſis Colomeſii paralipomena de ſcriptoribus eccleſiaſticis. [adde indicem ad hanc Bibl. Gr. vbi multi Leontii occurrunt.]

referta; quare bene fecit cl. Buhle, quod ea integra ſubiecit tom. I. ſuae editionis, de qua infra diſputabitur. Codicem antiquae ſane notae in biblioth. Vaticana cuſtodi um, et interpretem Arati anonymum continentem, laudat ex eaque particulam excerpit *Fuluius Vrſinus* in Virgilii cum ſcriptor. gr. collati, pag. 21. ſ. pag. 13. edit. Valcken. *Harl.*] — *Leontii* cuiusdam latinam explanationem phaenomenon Arati ſatis antiquam exſtare membranaceam in S. Galli bibliotheca, teſtatus eſt *Goldaſtus* ad Valeriani, Cimelenſis epiſcopi, ſermonem de bono diſciplinae pag. 51. Ineditum Arati ſcholiaſten citat idem *Salmaſius* pag. 891. et *Bochartus* in Hierozoico tom. I. pag. 189. [vid. infra in fine notitiae codd.] Euſtathius quoque ad Homerum laudat Arati ὑπομνηματιςάς et ἐξηγητάς.

V. Latino carmine pridem Arati phaenomena conuertit *Cicero*, admodum, vt lib. II. de natura deorum cap. 41. teſtatur, adoleſcentulus: et *Germanicus Caeſar* et *Auienus*, atque, Hieronymo in I. ad Titum teſte, *multi*, *quos enumerare longum eſt*. *Ciceronis* fragmenta ſola x), at *Germanici*, (quem Rutgerſius atque alii quidam perperam malunt Domitianum,) metaphraſis integra phaenomenon cum prognoſticorum initio et Auieni Aratus integer exſtat, de quibus vide, ſi placet, quae in Bibliotheca latina adnotaui, vbi etiam de latino, quem vocant, Germanici ſcholiaſte: [adde. quae de Germanico notaui in breuiore notitia litteraturae rom. pag. 301 ſqq. et in introduct. in notitiam litterat. rom. II. pag. 473 ſqq. et de *Auieno* in breuiore notitia pag. 696. cum primis cel. *Wernsdorf* in prolegom. ad partem II. tomi V. poetar. lat. minor. pag. 653 ſq. *Harl.*] — His *Iulium Caeſarem* adiungere facile erat, niſi videretur metuendum, ne illum pro Germanico Caeſare Firmici ac Suidae inaduertentia poſuerit. Neque adeo exploratum eſt de *C. Heluio Cinna*, quem latina metaphraſi donaſſe Arati carmen, contendit *Barthius* IV. 20. ex hoc illius epigrammate:

Haec tibi Arateis multum inuigilata lucernis
Carmina, queis ignes nouimus aetherios
Leuis in aridulo maluae deſcripta libello
Pruſiaca vexi munera nauicula.

Pro *nouimus* legit ille Barth. *mouimus*. [Id epigramma poſt Pithoeum et Scaligerum edidit *Burmannus* II. in Anthologia vett. latinorum epigr. et poemat. lib. II. epigr. CCLI. vol. I. pag. 440 ſq. et notis illuſtrauit vberrimis. Is pro *inuigilata*, quod eſt apud *Iſidor*. lib. VI. Orig. 12. et alios, dedit *vigilata*: tum *mouimus* poetice dictum pro *decantauimus*, cum Pithoeo et Barthio reſcripſit. *Harl.*] — *Ouidium* y) e Probo ad Georgica Virgilii addit idem *Barthius* X. 21. Aduerſar. Etiam *Manilium* in Apotelesmaticis ſuis Arati quaedam ad verbum tranſtuliſſe, obſeruat *Scaliger* pag. 54. ad Manil. edit. Argentorat. Sed nec *Statii*, poetae, pater hoc loco praetereundus, de quo *Papinius* filius in Epicedio V. 3. ſilu. v. 23.

— — *notique modos extendis Arati.* [P]

VI. E

x) Conf. *Heilbronner* pag. 288 ſqq. Obſeruatt. in Cic fragm. ſcripſerunt *Paul. Leopardus* emendatt. XVI. 14. et XVIII. 16 ſqq. *Hadr. Turneb.* Aduerſ. VIII. 17. *Io. Cockanou.* Cracou. 1579. 4. *Harl.*

y) *Lactantius* II. 5. 24. *quanto igitur Naſo prudentius. — — Is cum librum, quo Phaenomena breuiter comprehendit, his tribus verſibus terminauit:*

Tot numero, talique deus ſimulacra figura
Impoſuit coelo; perque atras ſparſa tenebras,
Clara pruinoſae iuſſit dare lumina nocti.

VI. E recentioribus fertur latina metaphraſis *Nicolai Alen*, Eſſextiani, Angli, inter eius poemata. Pariſ. 1651. 4. [ann. 1561. 4. in catal. Pinell. I. pag. 260 ſq. et apud Buhlium praef. adde *Fabric.* Bibl. Lat. lib. III. cap. 11. §. 3. 4] *Hugonis Grotii*, qui fragmentis Ciceronis, quae exſtant ſeruatis, reliqua de ſuo ſuppleuit, in ſyntagmate Arateorum, de quo infra, Lugd. Bat. 1600. 4. *Eliae* denique *Schedii*, (eiusdem, cuius de diis germanorum liber exſtat,) Guſtrou. 1631. 8. qui hunc primum animi ſui, quem vocat, ſoetum dicauit patri, Georgio Schedio, ſcholae Guſtrou. rectori, atque Eliae Schedio, patruo, Superintend. Baruthano. *Gallico* carmine ſaltem fragmenta Ciceronis reddidit *Durerus* a Leſcaloperio ſubinde notis ad Ciceronem de natura deor. pag. 409 ſq. reprehenſus. *Italice* Aratum, vt audio, conuertit *Bernardinus Baldus*, admodum iuuenis, et *Antonius Mar. Saluini*, vid. Giornale d' Italia tom. XIV. pag. 132. Sed iam deinceps graecas ac graecolatinas Arati editiones proſequamur.

[*Codices MSSti atque editiones.*

Codices quosdam diligenter recenſuit cl. *Buhle* in praefat. ad Aratum tom. I. Multos commemorauit *Heilbronner* libro ſaepius citato: et numeri paginarum ſimpliciter poſiti paginas operis Heilbronneriani ſignificant. Ego vero alios praeterea nominaui aut hinc inde adſperſi obſeruationes. — Sunt igitur codd. in biblioth. *Vaticana* ex *Arati phaenomenis* πρὸς εἰσαγωγὴν ἐκ τῶν Ἀχιλλέως περὶ τοῦ παντός. *Arati* epitome phaenomenon, et *Arati* phaenomena; (pag. 538. 541. 544.) *Romae* in biblioth. *Barberiniana*, cuius V. L. accepit Buhlius. — *Neapoli* in biblioth. monaſterii Sancti Seuerini *Arati* phaenom. (pag. 548.) — ibid. in biblioth. Auguſtin. S. Io. ad Carbonar. vid. ſupra ad §. II. — in biblioth. *Medicea Florent.* Arati phaenom. cum ſcholiis et praefationibus, ſcripta ann. 1464. nec non *Hipparchi* in *Arati* et *Eudoxi* phaenom. enarrationum libri III. excerpta ex *Achille* ad introduction. in Arati phaenom. et e tertio ſermone *Hipparchi* in *Arati* et Eudoxi phaenom. item excerpta ex enarratione *Theonis* in *Arati* phaenom. digeſta a ſapientiſſimo monacho D. Maximo Planude, (pag. 552. adde *Buhlii* praefat. ad Aratum pag. XIV. inprimis *Bandin.* catalog. msstor. gr. biblioth. Laurent. II. p. 63—67. cod. XXXVII. XXXIX et XLIV. — pag. 105. cod. XXXII. *Arati* phaenom. cum verſibus latinis ex Ciceronis verſione nonnullis et ſcholiis graecis margini adſcriptis.) — *Venetiis* in biblioth. D. Marci, *Ar.* phaen. (pag. 560. in catal. MSSt. gr. illius biblioth. plures codd. enumerantur: pag. 146. cod. CCCXVII. Arati phaenom. cum notis interlinearibus, et prognoſtica; p. 247. cod. CCCCLXV. eadem p. 251. cod. CCCCLXXVI. eadem cum ſcholiis, quae a vulgatis haud leuiter diſcrepant; exſtant praeterea in eodem cod. quaedam ex *Leontii*, mechanici. diſſertatione περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας. — pag. 252. cod. CCCCLXXX. Arati phaen. et prognoſtica cum ſcholiis, in margine ſcriptis, et poetae vita, quae eſt in edit. Pariſ. Guil. Morellii 1559.) — in biblioth. *Scorialenſi*, regis Hiſpaniarum, Arati phaenom. cum ſcholiis et eius vita. vid. *Plüers* itiner. per Hiſpan. germanice pag. 157. — In biblioth. *Matritenſi* regia duo codices ſeruari iam ſupra aliquoties adnotare memini. In cod. LXVII. apud *Iriartum* pag. 238 ſqq. primum occurrunt in Arati phaenomena, h. e. priora duo capita commentarii Eratoſthenis, alias Hipparchi ad Arati phaen. ſed in fine pleniores, quam a Petauio in Vranologio pag. 256 ſqq. publicati. Sequitur Arati genus, de quo ſupra diſſerui. Sequuntur *Eratoſthenis* cataſteriſmi: tum aliud genus Arati atque Arati phaenom. hypotheſis, quae praemittitur Theonis in ea ſcholiis, apud Morelium

Morelium 1559. 4. graece excuſis; porro poſteriora II. capita *Leonis*, *mechanici*, de compoſitione ſphaerae arateae, denique in Arati phaenomena commentarius: quae eſt pars ex initio ſcholiorum, Theoni vulgo adſcriptorum. In cod. LXI. anno 1465. ſcripto ſunt pag. 201 ſqq. apud Iriartum, Arati genus, ſupra iam memoratum, Arati carmen, in quatuor libros diſtributum, et alia, ab Iriarto e cod. eruta et publicata. — in cod. LXXXIV. fol. 79. apud Iriart. pag. 336. ex Arato eiusque commentario quaedam depromta. — In biblioth. *Pariſ.* regia, Arati phaenom. quater (pag. 571—573 et 577. — ſecundum catalogum MSStorum biblioth. regiae Pariſ. in *ſeptem* codd. Arati carmen reperitur.) — In cod. CCCLII. a Leonardo Philara, vulgo Villeret, Athenienſi, ſcripto *Coiſliniano*, teſte *Montfaucon* catal. MSS. biblioth. Coisl. p. 519. inter epigrammata, ex variis auctoribus collecta, occurrit quoque Arati nomen. — In catalogo MSStorum graecor. de *Mesme*, Arati phaen. (pag. 584.) — in biblioth. *Bodleiana*, duo codd. quorum alter adiecta habet ſcholia. (pag. 593.) ibidem *Hipparchi* in Arati et Eudoxi phaenomena, bis (pag. 612 et 618.) — in alia biblioth. in Anglia, *Arati* phaenom. lat. verſibus reddita cum figg. elegantiſſimis, quas expreſſit Hugo Grotius, tunc XIV. aut XVI. annorum puer, in ſyntagmate Arateorum. (p. 634.) — In bibl. Vffenbach. cod. vetuſt. lat. *Arat.* et alia *aſtronom.* vid. catal. tom. III. pag. 551. — In biblioth. *Vindobonenſi* auctore Lambecio in comment. bibl. caeſareae VII. p. 494 et 496. bis: n. cod. CXXVII. continet *Arati phaenomena*, cum anonymi cuiusdam antiqui auctoris ſcholiis gr. a commentario, qui Theoni tribuitur, diuerſis: cod. CXXVIII. complectitur *Arati phaenomena* et *Dioſemeia* cum vita Arati, prolegomenis et commentario Theonis, vt vulgo putatur. Lambecius multus eſt de Arato et quibusdam editionibus. — — Codex quoque fuit quondam in biblioth. Heidelberg. eoque vſus eſt Stephanus. — In biblioth. *Bernenſi* eſt cod. memorabilis; *Claudii Caeſaris Arati* phaenomena: qui multis differt ab editione Grotiana. vid. *Sinneri* catal. codd. Bern. pag. 278 ſqq. De codd. *Vratislavienſi*, et *Mosquenſi* cl. *Buhle*, qui illorum varias lectiones adhibuit, in praefatione iam diſſeruit: idemque et cl. Heeren de codice *Auguſtano*, qui eclogas Stobaei, in hisque Arati fragmenta continet. Ex codice Mosquenſi varias lectiones antea publici iuris fecerat cel. *Matthaei* in Lectionibus Mosquenſibus, vol. I. Lipſiae 1779. 8. pag. 95—111. et ex eodem codice V. L. ad *Cleomedis* librum I. de meteoris p. 112—120. — In biblioth. *Leidenſi*, teſte catalogo pag. 386. *Arati philoſ.* (n. 18. ſic in MSto; ſed ſunt *Manilii* Aſtronomicon libri,) et 398. nr. 59. — *Aratea* cum figuris pulcerrimis et illuminatis. pag. 383. n. 79. — *Bochartus* in Hierozoico *ſchol iaſten* quemdam, nondum editum, laudat in parte priore lib. II. cap. 13. pag. 189. lin. 49. item lib. III. cap. 4. pag. 754. lin. 45. item lib. III. cap. 10. pag. 826. lin. 35. et in parte poſter. lib. II. cap. 13. pag. 213. edit. Francof. adnotante Schmidio in diſſ. de Arato §. 4. cap. 11.

Editiones.

Cunctas fere indicarunt *Scheibelius* et *Buhlius* VV. CC. Ille in Aſtronomiſche Bibliographie; hic in praefatione ad I. tomum editionis ſuae. De paucis egit *Clement* in Bibl. curieuſe hiſtor. et critique tom. II. pag. 4 ſq.

Marci Manlii (leg. *Manilii*) poetae clariſſimi aſtronomicon ad Caeſarem Auguſtum libri quinque. *Arathus* Germanici ad Auguſtum Bononiae. in calce: *Bononiae impreſſum per me Vgonem Rugerium et Dominum Bertuchum*, 1474. vid. *Maittaire* A. T. IV. part. I. pag. 336. *Goetzii* Memor. Bibl. Dresd. III. pag. 129. *Scheibel* aſtronom. Bibliograph. I. pag. 8.

Ruſi

Rufi Feſti Auieni interpretatio phaenomenorum *Arati* et *Dionyſius* de ſitu orbis et deſcriptio orae maritimae; item *Arati* interpretatio per *Germanicum* et *Ciceronem*, et *Serenus* de medicina; arte et ingenio *Antonii de Strata, Cremonenſis.* — *Victore Piſano* recognitore. Venetiis 1488. 4. vid. *Scheibel.* l. l. pag. 20 ſq. Sed omnium accuratiſſime de illa editione diſputat, diuerſorum judicia ſtudioſe colligit, et controuerſias de illa ortas diligenter componit, collatis pluribus exemplaribus, cel. *Wernsdorf* in prolegom. ad Poetas latin. minores, tomi V. part. II. (Helmſtadii 1791. 8.) pag. 692—700. Oſtendit, *Georgium Vallam* eſſe auctorem editionis, eumque msstos eorum libellos, quos apud ſe habebat, conceſſiſſe typographo imprimendos; *Victorem Piſanum*, eius diſcipulum, qui praefatus eſt, impreſſionis atque editionis curam geſſiſſe; typographum et redemtorem libri fuiſſe *Antonium de Strata.* Cum littera *h.* incipit pars altera voluminis pag. 117. hac inſcriptione: *Fragmentum arati phaenomenon per germanicum in latinum conuerſi cum commento, nuper in Sicilia repertum.* (Haec pars interdum ſeparata ab reliquis reperitur; cuius exemplum eſt in biblioth. Leidenſi: pag. 175. nr. 486. nec eſt particula edit. Aldinae, vt *Scheibel* ſuſpicatus eſt.) Demonſtrat denique Wernsdorf, *Thomam de Blauis* eodem anno ibidem, non, Auienum cum reliquis; ſed Hygini aſtronomic. edidiſſe. Confundit editt. *Clement* l. l. tom. II. pag. 286. vbi de illa Auieni etc. editione agit.

Iulii Firmici aſtronomicorum libri octo integri et emendati, ex ſcythicis oris ad nos nuper allati. *Marci Manilii* aſtronomicorum libri quinque; *Arati Phaenomena Germanico Caeſare* interprete cum commentariis et imaginibus. *Arati eiusdem phaenomenon* fragmentum *M. T. Cic.* interprete. *Arati eiusdem Phaenomena Ruffo Feſto* interprete. *Arati eiusdem Phaenomena graece.* *Theonis* commentaria copioſiſſima in Arati phaenomena graece. *Procli Diodochi* Sphaera, graece. *Procli* eiusdem Sphaera, *Thoma Linacro* interprete. Venet. in aedibus Aldi Romani. MID. (1499.) fol.

Raro inueniuntur integra exemplaria. Hinc in aliis deſunt Arati phaenomena, graece, in aliis alia, vt *Scheibel* l. c. pag. 43 ſqq. exemplis variis oſtendit, et editionem intelligenter deſcribit. Atque quoniam interdum particula plagularum N—S. in quinternionibus, quae habet Ἀράτȣ Σολέως Φαινόμενα μετὰ σχολίων, *Arati Solenſis phaenomena cum commentariis*, ſeparata a reliquis faſcibus reperitur, factum eſt, vt haec particula, tamquam peculiaris, ſine a. et l. et prima editio, quae antiquior eſſet Aldina, a nonnullis haberetur: quem errorem etiam commiſit *Clement* l. l. tom. II. pag. 4. vid. *Scheibel* l. c. pag. 1 ſqq. Serie dell' edizioni Aldini etc. edit. II. p. 20. *Seemiller* biblioth academ. Ingolſtad. incunabula typograph. tom. IV. pag. 113. Integrum exemplar ſeruat acad. biblioth. Göttingenſis. vid. *Buhle* l. c.

Arati phaenomena gr. et lat. cum praefat. *Phil. Melanchthonis* ad Hieronym. Bomgartner, Wittebergae ſine anni nota in 8. 4. et dimidia plag. in biblioth. cl. Strobelii, Noriberg. Cl. Buhle addit notam anni 1521. ſed illam ſe non vidiſſe editionem fatetur.

Dionyſii orbis deſcriptio, *Arati aſtronomicon; Procli* ſphaera, graece, cum ſcholiis *Iac. Ceporini.* Baſileae apud Io. Bebelium. 1523. 8.

Vid. *Maittaire* A. T. II. pag. 638.

Dionyſii — *Arati aſtronomicon*, *Procli* ſphaera, gr. et lat. cum ſcholiis *Iac. Ceporini.* Baſileae 1534. 8. *apud Bebelium*, ſecundum *Maittair.* II. pag. 807. in indice autem, *Baſil. in*

aedibus Thomae Wolfii; contra *in 12. in aedibus Thomae Wolfii*, ſecundum *Buhl.* p. XVI ſq. praefat. qui monet, non additum eſſe Cleomedem, nec excuſum apud H. Petri, vti apud Fabricium traditum fuit.

Sequitur edit. Aldinam; ſed quaedam conſulto immutaſſe videtur; quaedam in Aratum notauit. At haec editio tantum repetitio ſuperioris mihi eſſe videtur; quoniam Ceporinus in epiſt. ad lectorem ſcribit: „Ecce nouae officinae litterariae *Ioannis Bebelii*, ſuis ipſius manibus — — probe elaboratas primitias.“

C. Iulii Hygini — fabularum liber, — antehac numquam excuſus. *Eiusdem poeticon aſtronomicon* libri quatuor. Quibus acceſſerunt ſimilis argumenti. *Palaephati* de fabuloſis narrationibus lib. I. *Eiusdem* de vocum antiquarum interpretatione liber I. *Arati* Φαινομενων fragmentum, *Germanico Caeſare* interprete. *Eiusdem Phaenomena, graece, cum interpretatione latina.* *Procli* de ſphaera libellus gr. et lat. Index etc. Baſileae apud Io. Heruagium. Anno M.D.XXXV. (1535) menſe Martio. fol.

Iacob. Micyllus curauit hanc editionem et praefatus eſt: ſed in praefat. de Hygino tantum diſſeruit. Arati verba interdum in margine explicuit. — Repertum eſt opus Baſil. 1549. menſe Martio, et 1570. menſe Aug. ex offic. Heruag. vid. *Freytag.* adpar. litt. I. p. 217. — eodem anno et ibidem prodierunt *Arati Solenſis adparentia* etc. lat. 8. Meo exemplo ann. 1535. adglutinatus eſt:

Ioannis Stoefleri, Iuſtingenſis, mathematici eruditiſſimi — in *Procli Diadochi* — Sphaeram mundi, omnibus numeris longe abſolutiſſimus *commentarius.* Antehac numquam excuſus. — Ex aedibus Morhardinis noſtris Tubingae ann. M.D.XXXIIII. (1534. fol.) de quo libro vid. *Scheibel* aſtronomiſche Bibliographie, ſect. I. pag. 117 ſq.

Sphaerae atque aſtrorum coeleſtium ratio, natura et motus: ad totius mundi fabricationis cognitionem fundamenta. M.D.XXXVI. (1536.) Valderus. 4.

In auerſa tituli pagina Valderus pauca praefatus eſt. Inſunt autem in hac perrara editione hoc ordine: Ἔλεγχος τῶν τοῦ Ἀράτου σχολίων· Iac. Zieglerus Landauus de ſolidae ſphaerae conſtructione, *Proclus Diadochus*, Lycius, de ſphaera ſ. globo coeleſti, gr. et lat. cum ſcholiis eiusdem Ziegleri: de canonica per ſphaeram operatione: Hemicyclium Beroſi (ex Vitruuio IX. 9.) explicatum, ex Iac. Ziegleri traditione. Sequitur pag. 95. *Λεοντίου, Μηχανικοῦ, περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας.* pag. 105 ſqq. *Arati Phaenomena*, gr. cum ſcholiis graecis, quae in fine Theoni adſcribuntur. pag. 227. Planiſphaerium *C. Ptolemaei*, lat. verſum cum praefat. Rodulphi Brugheuſis, denique pag. 275 — 294. *Iordan.* de planiſphaerii figuratione. — Hanc edit. Lambecius in comment. de biblioth. caeſarea tom. VII. pag. 498. magni aeſtimauit, et notauit, *Daniel. Heinſium* eam tanti olim feciſſe, vt pro rariſſima ac pretioſiſſima ſtrena Ioſepho Scaligero donaret. Quum ego exemplar ipſe poſſideam, adfirmare poſſum, formam eſſe in 4. non in folio, nec Valderi praefationem, (quam Maittaire A. T. II. pag. 848. recudendam curauit,) eſſe in ipſa tituli pagina, vt cl. *Scheibelius* ſuſpicatus eſt in Aſtronom. Bibliographie I. pag. 123.

Arati Solenſis Phaenomena gr. *Ciceronis* in Arati phaenom. interpretatio. — Acceſſerunt *Vergilii, Germanici Caeſaris* et *Rufi Feſti Aueni* carmina, *iis reſpondentia Arati*, quae a Cicerone conuerſa interciderunt. Haec autem latina omnia graecis ex altera parte reſpondent

Digitized by Google

reſpondent *Ioachimi Perionii* opera, cuius obſeruatt. ſimul eduntur. Pariſ. apud Io. Lodoic. Tiletanum. 1540. 4. — repet. eodem anno Baſil. apud Henr. Petri. 8. (vt Fabric. ait) ad calcem Nicomacheorum Ariſtotelis, a Perionio latine translatorum, et Platonis Timaei locis cum Ciceronis de vniuerſitate collatis, quod poſt H. Stephanum in Timaeo pariter et Arato fecit etiam *Henr. Stephanus* in Lexico Ciceroniano ann. 1557. 8.

Perionii obſeruationes ſpectant ad metaphraſes latinas. In fronte autem praefixus eſt *Leontii, mechanici*, de ſphaera aratea libellus. conf. *Maittaire* A. T. III. pag. 314. not. *a.*

Διονυσίȣ — Ἀράτȣ — Πρόκλȣ. *Dionyſii* orbis deſcriptio. *Arati Aſtronomicon. Procli* ſphaera, cum ſcholiis *Ceporini*. Coloniae apud Io. Gymnicum. 1543. 8.

Procli de ſphaera liber. *Cleomedis* de mundo, ſiue circularis inſpectionis meteororum libb. II. *Arati Solenſis Phaenomena ſiue Apparentia. Dionyſii Afri* deſcriptio orbis habitabilis. Omnia *graece et latine* —. Adiectis doctorum virorum annotationibus. Baſileae apud Henr. Petri. 1547. 8.

Curante *Marco Hoppero*. (vid. *Pinelli* catalog. I. pag. 382. *Hirſchii* Millenarium IV. librorum ab anno I. vsque ad ann. L. ſaeculi XVI. typis exſcriptorum, nr. 946. pag. 46 ſq.) — *recuſa* eſt et aucta *Io. Honteri*, Coronenſis, de coſmographiae rudimentis et omnium prope rerum nomenclatura libr. III. vna cum tabellis geographicis praecipuis, et *Schreckenfuchſii* ſcholiis in Proclum. Paucae Ceporini adnotatt. in Aratum exſtant pag. 658—661. Hopperi epiſtola dedicatoria ſcripta eſt Baſileae Kal. Martiis 1561. — *repetita*, at vitioſe excuſa eſt editio, ibid. 1585. 8. cum ſuperiore Hopperi epiſtola, haud mutata.

Procli de ſphaera lib. *Cleomedes* de meteoris; *Arati Solenſis phaenomena et dioſemea; Dionyſii Afri* orbis deſcriptio gr. et lat. cum notis *Io. Ceporini*. Antwerpiae 1554. 8.

Vid. *Pinelli* catalog. I. pag. 260, in catal. biblioth. Iaeniſchi, Hamburg. 1782. pag. 62. part. I. cap. 2. citatur ann. 1553. eademque anni nota apud Buhl. Repetitio eſſe videtur editionis Baſileenſis.

Ἀράτȣ Σολέως Φαινόμενα καὶ διοσημεῖα. Θέωνος σχόλια. Λεοντίȣ Μηχανικȣ περὶ Ἀράτειας σφαίρας. Pariſ. apud Guil. Morelium, in Graecis typographum regium. M.D.LIX. (1559.) 4.

In quibusdam exemplaribus ſunt duo hemiſphaeria globi coeleſtis: in aliis deſunt illa. Num edit. Moreliana, Pariſ. 1557. 4. reuera exiſtat, (ſub cuius anni nota, neſcio amplius in quo libro aut catalogo indicatam vidi et notaui,) an, vti equidem opinor, error in numero anni commiſſus ſit, decernere nequeo.

Eodem anno 1559. iterum ibidem prodiit *Aratus*, graece, ſine ſcholiis.

Acceſſerunt eodem anno per eumdem Morelium: *Arati Solenſis phaenomena et Prognoſtica.* Interpretibus *M. T. Cicerone: Ruſo Feſto Auieno, Germanico Caeſare*, vna cum eius commentariis. *C. Iulii Hygini* Aſtronomicon. Omnia partim e vetuſtis codicibus, partim e locorum collatione emendata, et emendatorum ratio expoſita. Δευτέραι φροντίδες σοφώτεραι. Pariſiis 1559. apud Guil. Morelium. 4.

Falli dicitur *Clement* l. c. quum ſcribat, in ea etiam textum Arati graecum conſpici. conf. de tribus his editt. Morelianis *Maittaire* A. T. III. pag. 713. *Buhle* praefat. cum primis

 Freytag.

Digitized by Google

Freytag. in adparatu litterario I. pag. 214—217. *Morelius* in graecis Arati diſcedit ſaepe ab edit. Aldina. In Hygino quidem tantum non κατὰ πόδα eum ſequutum eſſe Soteri editionem Coloniae Agrippin. 1535. animaduertit *Munker* in praefatione ad Hyginum — In Catalogo tamen biblioth. Leidenſis p. 173. edit. fol. ſic enumerantur hae editiones: *Arati phaenomena et prognoſtica*, latine, ex Cicerone, Feſto Auieno et Germanico Caeſare vna cum eius commentariis. Item *C. Iulii Hygini* aſtronomicon. Pariſ. 1559. 4. — *Eadem Aratea,* g r a e c e et l a t i n e, *cum ſcholiis graecis Theonis et Leontii, Mechanici;* Cicerone, Feſto et G. Caeſare interpretibus, Pariſ. 1559. 4. In catalogo Pinelliano I. p. 260. citantur quoque *Arati phaen.* etc. cum ſcholiis, *g r a e c e* et *l a t i n e.* Morel. Pariſ. 1559. 4. — Latina igitur verſio, quae, teſte Hambergero, calci textus graeci adiecta eſt, quibusdam exemplaribus abeſſe videtur. — Memoratur denique editio, in catalog. biblioth. Leidenſi l. c.

Arati phaenomena, graece, cum Theonis ſcholiis. Pariſ. 1595. 4.

Nouam Aratei textus recenſionem ope codicis cuiusdam mutili et graecorum ſcholiaſtarum inſtituit *Henr. Stephanus* inter Poetas graecos principes heroici carminis, part. II. pag. 288—317. ſine ſcholiis. ann. 1566. fol.

Ἱππάρχȣ Βιθύνȣ τῶν Ἀράτȣ καὶ Εὐδόξȣ Φαινομένων ἐξηγήσεων βιβλία γ΄. — Ἀχιλλέως Τατίȣ προλεγόμενα εἰς τὰ Ἀράτȣ Φαινόμ. Ἀράτȣ βίος, καὶ σχόλια παλαιῶν τινῶν εἰς τὸ αὐτȣ͂ ποίημα. (curante Victorio.) Florent. 1567. fol. vid. ſupra, §. IV.

Arati Solenſis Phaenomena et Prognoſtica, interpretibus *M. T. Cicerone*, *Rufo Feſto Auieno*, *Germanico Caeſare*, vna cum eius commentariis. *C. I. Hygini* Aſtronomicon. Omnia latine, partim e vetuſtis codd. partim e locorum collatione emendata, et emendatorum ratio ab ipſo *Morelio* — expoſita. etc. Colon. Agripp. apud Theod. Graminaeum. 1569. fol. vid. *Buhlii* praefat. pag. XXII. Pinelli catalog. II. pag. 261.

Aſtronomica veterum ſcripta iſagogica graeca et latina. Auct. graeci Procli ſphaera. *Arati Solenſis, phaenomena et prognoſtica. Leontius Mechanicus,* de conſtructione Arateae ſphaerae. His tribus adiuncta eſt interpretatio latina, in qua verbum de verbo expreſſum eſt. Latini. *Aratea* phaenomena cum poetica interpretatione *M. T. Ciceronis*, *Feſti Rufi Auieni*, *Germanici* Caeſ. cum commentariis incerti auct. *Veterum* poetarum fragmenta aſtronomica. *C. Iull Hygini* poeticon aſtronomicon. Opus non aſtronomiae ſolum, ſed et poeſeos ſtudioſis apprime vtile. (Heidelbergae) in officina Sanctandreana cIↃIↃLXXXIX. (1589.) 8.

Quis curauerit hanc, quae perraris libris adnumeratur, editionem, ignoro: quoniam nemo eſt praefatus. Meum quidem exemplum caret praefatione. Munker in praefat. ad Hyginum animaduertit, edit. Sanctandreanam adeo expreſſam eſſe ex Moreliana, vt, qui praeeſſent operis, recudere denuo mendas manifeſtas typographicas, quam immutare quicquam mallent, (quod exemplis in Hygini quidem textu corruptis commonſtrauit,) illosque ideo errare iudicat, qui vel a Scaligero eam, vel alio aliquo ex doctis recenſitam velint. In Arati tamen textu conſtituendo operis doctus criticus praefuiſſe videtur. Nam Leontium excipiunt pag. 159—167. notae breues ad Procli ſphaeram et ad Aratum, in quibus V. D. de veritate lectionis iudicat; aliquoties D. Vuiteckindi, quem *noſtrum* vocat notarum auctor,

ctor [z]), correctionem adfert, loca corrupta ex ſuo ingenio reſtituit, ex MSS. Palat. alias producit lectiones, interdum in textum admiſſas, Pariſienſis, h. e. Morelianae editionis lectiones memorat, ſaepe refutat, in textu alia repoſita meliore: etiam Stephanianam proſcribit lectionem; immo vero pag. 163. ad voc. ἀπλανέες, „ita, ait, Baſil. Pariſ. et H. Steph. et vt paucis abſoluam, editi libri, quos vidi omnes: quin et Theon ipſe: ſecus Hipparchus, qui tamen huius loci geminam refert lectionem, αὐτοὶ δ' ἀπλατέες, et αὐτοὶ δὲ πλατέες, poſterior Attalo magis probatur, cuius ſententiam confutat Hipparchus." Noua igitur Aratei textus recenſio eſſe, et forſan a Sylburgio facta videtur. Pag. 167 ſqq. G. Ceporini annotatiunculae in Arati phaenomena ſequuntur.

Arati Phaenomena eum Leontii ſphaera et Procli atque cum metaphraſibus Ciceronis, Germanici et Auieni ac poetico aſtronomico, in Aſtronomicis veterum, a *Io. Commelino* editis ann. 1589. 8. memorantur a Fabricio et Buhlio. An eadem eſt editio cum ea, quam ex officina Sanctandreaua prodiiſſe, modo retulimus? Nam idem inſigne typographicum, quo vſus eſt Commelinus, in fronte edit. Sanctandreanae, aeri inciſum conſpicitur. An in fronte aliorum exemplarium, *Commelinianae*, in aliorum, *Sanctandreanae* officinae nomen exſtitit?

Noua quodammodo obſcuris Arateis locis exorta eſt lux ope codicis MS. in *Hugonis Grotii*, Batau, *Syntagmate Arateorum*, quod ſedecim vix annos natus Ioſephi Scaligeri auſpiciis edidit Lugduni Batauor. ex officin. Plantin. apud Chriſtoph. Rapheleng, 1600. 4. vid. *Goetzii* Memor. biblioth. Dresd. part. III. pag. 543. *Burigny* Vie de Grotius, part. I. pag. 27. *Freytag*. anal. pag. 399.

Fabric. de hac editione ea, quae ſequuntur, notauit: „In hoc graeca leguntur cum metaphraſeos Ciceronianae fragmentis, ſeparatim ſubiunctis, et vbi haec deficiunt, Grotii ingenio ſuppletis, tum Germanici metaphraſi itidem ſeorſim ſubnexa, cum imaginibus aſtrorum ex veteri quidem depromtis codice, ſed naturae rerum ac veterum opinioni ſaepe parum reſpondentibus. Hinc Grotii notae ſequuntur in Aratum, Ciceronem, atque Germanicum. Denique ſequitur metaphraſis tertia, Auieno auctore, cum Grotii breuibus notis, ad ſingulas paginas adiunctis. Nam Laurentius Lundius quidem fallitur, qui in compendio Bibliothecae graecae adfirmat, graeca quoque ſcholia in Grotii editione legi. Fallitur etiam Heidenreichius, qui in Pandectis Brandenburgicis ait, Aratum cum aliis ſcriptoribus latine redditum a Iunio Paulo Craſſo. Pro Arato enim Aretaeum dicere debuit. Fuerunt Grotii Aratea in bibliotheca Petri Francii collata cum vet. cod. a Nic. Heinſio, et a viro illo doctiſſimo animaduerſionibus locupletata." Hactenus *Fabric.* add. cl. *Scheibel* aſtronom. Bibliogr. tom. I. pag. 244 ſqq. *Harl.*

In corpore *poetarum graecorum* vett. carminis heroici, cura et recenſione *Iac. Lectii*, tom. I. pag. 619—636. vna cum paucis V. L. in margine adpoſitis, ſunt *Arati Phaenomena*, (ex Stephani recenſione recuſa.) Geneuae (ſ. Aureliae Allobrog.) 1606. fol.

C. Iulii Hygini — *Palaephati* — *Fulgentii* libr. *Phornuti* de natura deorum — *Albrici*, philoſ. de deorum imaginibus liber; *Arati* φαινομένων, fragmentum, Germanico Caeſare

z) Witekind per integrum fere poſterius dimidium ſaeculum XVI. Heidelbergae docuit linguam gr. et matheſin, ac ſcripſit de ſphaera mundi et temporis ratione apud Chriſtianos.

Digitized by Google

Caeſare interprete; *Eiusdem phaenomena graece, cum interpretatione latina; Procli* de ſphaera libellus, gr. et lat. *Apollodori* bibliotheca etc. Lugduni apud Ioan. Degabiano. 1608. 8. Textus ſcriptorum maximam partem ex edit. Baſil. 1535. fol. eſt expreſſus. conf. *Scheibelii* aſtronom. Bibliogr. ſect. III. pag. 37.

Arati Solenſis phaenomena et Dioſemea. edidit *E. Schedius.* Güſtrou. 1631. 8. vid. *Adelungii* Supplementa ad Ioecheri Lexicon eruditorum, vol. I. voc. *Aratus* pag. 1006. Eſt verſio. vid. §. VI.

Aratus. edit. *C. Lud. Manthenii.* Haun. 1641. 8. vid. Comit. *Thott.* catal. bibl. tom. IV. pag. 290.

Arati phaenom. et dioſemea graece cum ſcholiis graecis aliisque opuſculis in editione Oxonienſi, ex Moreliana maximam partem ducta, prodierunt huius ſententiae:

Ἀράτου Σολέως Φαινόμενα καὶ Διοσημεῖα. Θέωνος σχόλια. Ἐρατοσθένους καταστερισμοί. Μέτρον τῆς γῆς περιφερείας· Τοῦ κύβου διπλασιασμός· Κόσμικον· Τοῦ Νείλου πηγαί· Τοῦ κανόνος τομή· Διονυσίου Ὕμνοι. Acceſſerunt Annotationes in Eratoſthenem et Hymnos Dionyſii (curante *Io. Fello*, Oxonienſi poſtea epiſcopo.) Oxonii. e theatro Sheldoniano ann. cIↄDCLXXII. (1672.) 8.

Fellus adhibuit duo codd. quos ſuppeditavit biblioth. Bodleiana, ad textum gr. Arat emaculandum. In corrigendis ſchol. verbis, editor ait, cenſoriam virgulam aliquando intentaſſe, ſibi haud inciuile viſum fuiſſe. Adiecta ſunt duo planiſphaeria, aeri inciſa. Fabricius vero de hac editione ita iam ſcripſerat: In hac perquam nitida et caſtigata editione ex altero codice MSto Bodleiano videas adſcriptos poſt v. 470. hoſce verſiculos a Maximo Planude, vt ſuſpicatur illuſtris editor, vel alio quopiam, minus antiquo, inſertos, quo Aratum Ptolemaei magis placitis congruentem faceret.

Ἐν δέ οἱ ἑσπομένου διδύμων τὸ μέσον καθορᾶται,
Ἐν δέ τοι ὑάδες, ἃς ἀνέχει λοφιῆς ἔπι ταῦρος
Γλωχὶν πληιάδων, ἣγ' ἐς βορέην σκοπιάζει.
Ἰχθύος αὖ κεφαλὴ βορεωτέρου ἐστὶν ἐν αὐτῷ,
Ἀνδρομέδης κεφαλὴν δὲ καὶ ὀρνίθιον αἰθερήσεις
Ῥάμφος ὑπερκύκλοιο βορειοτέρης ἐπὶ χώρης
Μικρὰ βορειοτέρης, καὶ ἀπέστασαν ἄμφω ἐς ἴσσην.
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων δ' ἵππου γόνυ μᾶλλον ἐκείνων
Ἄγχι τροχοῦ κέκλιται καὶ μικροῦ δεῖν ἐν ἐκείνῳ.
Τοῦ τ' ἐν γούνασι δεξιτερὸς διατέμνεται ὦμος [?]
Καὶ πολυπλεθροτάτου μυκτὴρ ὄφεως ὀφιούχου,
Αὐτοῦ τ' Ἀρκτούρου ἀριδείκετος ἐς πόλον ἀστήρ.
Αὐτὰρ ἔπειτα λεοντέη ὀσφὺς, ἔπειτα δὲ χαίτη.
Εἶτα δ' ὄνων ὁ βόρειος ἐπόψιος σήματα κύκλου,
Καρκίνον ἐς μῆκος γὰρ ὅλον τρόχαλος διαμείβων
Δοιὰ μὲν ἐς νότον. ἓν δὲ βόρειον ἐς ἄντυγα λείπει·
Τοῦ μὲν ὅσον τε μάλιστα δ' ὀκτὼ μετρηθέντος
Πέντε μὲν ἔνδια στρέφεται καθυπέρτερα γαίης,

Τὰ

Τὰ τρία δ' ἐν περάτῃ. θέρεος δὲ αἱ ἔντροπαι εἰσὶ.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν βορέῳ περὶ καρκίνον ἐστήρικται,
Ἄλλος δ' ἀντιόωντι νότων, ὅτι αἰγοκερῆος
Τέμνῃ, καὶ στροφάλιγγα μέσην ὑδροχεύμενος ὑγρῦ·
Οἷς ἅμα κήτεος οὐραῖον νοτιώτατον αἱρεῖ,
Καὶ πόδα προσθίδιον νότιόν τε θοοῖο λαγωῦ.
Μεσσάτιός τε κύων ἀπομείρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Εἶτα δ' ἀκροστόλιόν τε καὶ ἱστίον ἀργόος ἄκρον
Σχίζει· καὶ κεφαλὴν κόρακος βορέην δ' ἀπολείπει.
Αὐτὰρ ὕδροιο δ.εισιν ἀειρομένης ἄκρον ὀρῆς,
Ἀνταρέως τ' ἔχεται, τὸν σκορπίος ἴσχει ἐν αὐτῷ
Ἀστέρα παμφανόωντα. καὶ οὐδέ συ τοξίτα φεύγεις
Ἀλλὰ καὶ ὑμετέρην κεφαλὴν διὰ μέσσον ὀρίζει
Τὸν πύματον etc.

Similiter ex eodem codice poſt verſum 504.

Σῆμα δέ οἱ σύνδεσμος, ὃς ἰχθύας ἐς ἓν ἐλαύνει
Ἓν δὲ γένος μεγάλη μεγακήτεος ἔπλετο κήτευς,.
Καὶ μέσον Ὠρίωνος, ὅπῃ ζώνη κατὰ μῆκος
Ἐκτέταται, καὶ ὕδρυ πρώτη καμπὴ κρυεροῖο.
Παρθενικῆς δ' εἴδωλον ἔπειτα διάνδιχα τέμνει
Λοξὸν ἀπὸ πτέρυγος λαιῆς, ἄλλην ἐπιπέζαν.
Εἶτ' ὄφεως μεγάλοιο, τὸν ἀμφοτέραις ὀφιοῦχος
Δραξάμενος κατέχει καμπὴν πρώτην μετὰ χερσὶν,
Οὐρὴν δ' ἀκροτάτην, καὶ δεξιὸν ἀνέρος ὦμον.
Οὐ πολὺ πρὸς βορέην ἀπολείπεται, ἐς μέτρα δ' ἴσα
Αἰετὸς ἐκτανύσας, δ' ὠκύπτερον ἐς νότυ οἶμον
Δεξιτερὸν κύκλοιο παράπτεται· ὑδροχόος δὲ [?]
Αὐτῦ ἔχει κεφαλὴν ἐπικύκλυ· τῶν τεπόδων δὲ
Ὃς νοτιώτερός ἐστι, διχάζεται ἀλλ' ἐπὶ μῆκος.
Τὺς μὲν παρβολάδην ὀρθὺς περιτέλλεται ἄξων.

Etenim vetus auctor vitae Arati, a Victorio editae, teſtatur, olim illius poema varie deprauaſſe non modo pictores, grammaticos et aſtronomos interpretationibus ſuis, ſed etiam nonnullos truncando, interpolando. Prooemium [aa]) totum vsque ad verſum vndeuigeſimum alii plane omiſerunt, et Arati eſſe inficiati ſunt. Alii tale ſcripſerunt exordium eſſe poematis Aratei:

Ἀμφί μοι ἠελίοιο περικλυτοῖο τε μήνης
Ἔσπετέ μοι Μῦσαι — — —

Alii

[aa]) Conf. *Buhle* ad Aratum pag. 377. *Bandin.* catalog. MSS. gr. biblioth. Laur. II. pag. 63. *Harl.*

Alii in hanc ſententiam, veluti Anclidi cuipiam inſcriptum:

> Ἀγκλείδη, ξεῖνον ἱερὸν θάλος, ἀ δ' ἄγε σύ μοι
> Οὐρανίην ψαύσαις ἐπὶ τρίβον — — —

Vel Antigono, regi:

> Ἀντίγονε ξεῖνον ἱερὸν θάλος — — —

Vel denique ſic:

> Ἕπταχα σὺν δεκάδεσσι περιπλομένων ἐνιαυτῶν.

Ex his tot tamque diuerſis exordiis abunde conſtat, quantum in Arato praecipue ſibi permiſerit Criticorum audacia.

Arati Solenſis Apparentia, *M. T. Cicero* latinis verſibus, italicis vero *Ant. M. Saluinius*, qui nunc primum ex autographo biblioth. publ. Marucel. in lucem prodeunt, curante *Ang. Mar. Bandinio*, I. V. D. Laur. biblioth. reg. praefecto, qui *Hugonis Grot*ii ſupplementa in Tullii verſionem et notas aliquot adiecit. Florent. 1765. 8.

Editionem vix commemoratione dignam eſſe cenſet *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 103. Grauius de ea et Bandinio iudicat *Buhle* praefat. pag. XXVI ſq.

Nouiſſima eaque optima eſt editio,

Ἀράτου — *Arati, Solenſis, Phaenomena et Dioſemea, graece et lat. ad codd. MSS. et optimorum edd. fidem recenſita. Accedunt Theonis ſcholia vulgata et emendatiora e cod. Mosquenſi, Leontii de ſphaera aratea libellus, et verſionum Arati poeticarum Ciceronis, Germanici, et R. F. Auieni, quae ſuperſunt. Curauit Io. Theophil. Buhle, Prof. Gottingenſ. vol. I. Lipſiae*, in offic. Weidmanniana. 1793. mai. 8.

M. Guil. Müllerus, Gymnaſii Altonani quondam Subrector, nouam Arateorum parauerat editionem et varia collegerat ſubſidia. Mortuo autem illo, cel. *Buhl.* operam ſuſcepit, et in emendandis, interdumque interpretandis Arati carminibus atque ſcholiis intelligenter verſatus eſt, lectionibus codd. Vratislau. ac Mosquenſis atque melioribus edd. vſus. In prolegomenis plurimorum codicum et editionum dedit notitiam. Volumen *ſecundum*, quod futuro anno (1794.) probabiliter lucem adſpiciet, commentationem de vita, opere et reliquis fragmentis Arati; obſeruationes cum in loca Phaenom. et Dioſemeorum difficiliora, tum in Theonis ſcholia et Leontii de ſphaera libellum; Ciceronis Germanici Caeſaris et R. F. Auieni reliquias nouis curis recenſitas vna cum planiſphaeriis et indicibus continebit.

Arati phaen. latine, F. R. Auieno interprete, ſunt quoque inter Auieni Opp. Matriti 1634. 4. — *lat.* interpretibus Cicerone, Auieno et Germanico Caeſare, inter *Maittaire* Opp. et fragmenta veter. poet. latinorum. Londini 1713. fol. vol. II. pag 1546. — *latine* Germanico Caeſ. interpr. cum Hug. Grotii et Io. Conradi Schwarzii notis, inter Caeſ. Germanici Opp. a *I. C. Schwarzio* edit. Coburg. 1715. 8.

De his Ciceronis, Germanici et Auieni interpretationibus earumque edd. ſupra §. V. tum a Fabricio in biblioth. latina et a me in breuiore notitia litterat. rom. etc. copioſius diſputatum eſt.

Scripta

Digitized by Google

Scripta in quibus illuſtrantur aut emendantur Aratea, praeter memorata.

Ioſeph. Scaliger in commentario ad Manilii aſtronomicon libr. V. Heidelbergae 1579 et 1590. 8. paſſim Arati loca emendat illuſtratque.

Carſii Boſſi commentarius in *Germanici Caeſaris* phaenomena Aratea recognitus, in *Io. Bapt. Fonteii* de priſca Caeſiorum gente commentariis. Bonon. 1582. fol. pag. 207 ſqq.

Io. Grammii obſeruationum graecarum ad Arati phaenomena ſpecimen. Hauniae 1710. 4.

In *Georg. d'Arnaud* Lection. graec. Hagae Comit. 1730. 8. ſunt animaduerſiones in Aratum eiusque ſcholiaſten.

Doruillius in critica vanno quater prouocat ad codd. et emendat aut vindicat tot Aratei carminis loca.

Pauca loca e codd. tentat *I. Schrader* in libro emendationum, Leoward. 1776. 4. praef. pag. XVIII. et in libro obſeruationum, Franequerae 1761. 4. p. 51. — Vnum Arati, vnumque ſcholiaſtae locum emendat *Toup.* in emendation. in Suidam et Heſychium, III. pag. 501. et IV. pag. 363. — *Weſſeling.* in Obſeruatt. variarum libr. Traiecti ad Rhen. 1740. pag. 246 ſq. et *Valcken.* in diatr. in Euripidis perditorum dramatum reliquias pag. 48. A. 287. A. quaedam Arati verba emendarunt aut explicuerunt.

Georg. Beiche, praeſ. Chph. Cellario, diſp. de poetis ſcholae publicae vtilioribus, ſcil. de *Arato*, Dion. Periegeta, Virgilio etc. Halae Magdeb. 1706. 4. *Harl.*

IX. Scripſerat et alia Aratus, quae intercidere. Fuerunt autem haec bb):

Ἀνατομή. Suid. in Ἄρατος. [*Eudocia* p. 62. nominat *ἀνατομὴν εἰς Πανσανίαν τὸν Μακέδονα.*]

Εἰς Ἀντίγονον. Suid. [*Eudoc. ἐπιθυτικὸν εἰς Θεόπρον, εἰς Ἀντίγονον.*]

Ἀνθρωπογονία. Suid. [et Eudocia.]

Ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία. Suid. [Eudoc.] Vide infra in Κανών. Aratum *ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν ἀστρικῶν* laudat *Tzetzes* ad Heſiodum I. Ἔργ. pag. 6. b.

Διόρθωσις Ὀδυσσείας. Vide, quae dixi ſupra lib. II. cap. 2. §. 19. [et *Villoiſon.* Proleg. ad Homeri Iliad. pag. 34.]

Ἐλεγειῶν liber, ex quo de *Diotimo*, Adramyttenſi, poeta, diſtichon proferunt *Macrobius* V. 20. et *Stephanus Byz.* in Γάργαρα, *Anthologia* epigr. II. 40. pag. 239. [P]

Epicedium in Cleombrotum. Suid. [Ἐπικήδειον τὸν Κλεομβρότου Suidas, Ἐπικήδ. (omiſſo articulo praepoſitiuo,) Κλεομβρότου· *Eudoc.* Küſter. ad Suidae locum, tom. I. pag. 309.

bb) Auctor vitae apud *Iriartum* pag. 202. Arati diuerſa, inquit, exſtant opera; digna vero memoratu quatuor: vnum *de virtutibus medicinalibus*, (ἐν μὲν ἰατρικῶν δυνάμεων·) alterum *canonis ſectio*, (κανόνος κατατομή·) tertium *Phaenomena*; quartum *de ortu ſiderum*, (περὶ ἀνατολῆς·) quod quidem aiunt, non eſſe *Arati*, ſed *Hegeſianactis*. *Harl.*

309. ſcribendum putat Ἐπικήδειον vel *εἰς Κλεόμβροτον*, vel *εἰς τὸν Κλεομβρότου θάνατον*. *Harl.*]

Epicedium in fratrem Myrin. Auctor vitae a Victorio editae.

Epigrammata in Philen, Antigoni regis coniugem. Suid. [et Eudoc.]

Ἐπιθυτικόν. Suid.

Εἰς Θεόπροπον. Suid. et ſchol. Arati v. 259. vbi Θεόπρομον legitur. Sed ἐν τῷ πρὸς Θεόπροπον ἐπικηδείῳ citatur etiam in ſcholiis ad Iliad. Σ. 486. [in ſchol. Marcian. edit. Villoiſ. Homer. pag. 430. atque *Eudoc.*]

Epiſtolae, ſeu quas Arato ſuppoſitas a *Sabirio Pollone*, (Sabidio forte vel Sabinio Pollione,) contendebat Apollonides, Nicaenus: (Νικαεὺς pro Κηφεὺς legendum ex Ammonio, vt obſeruauit Bentleius.) Vita Arati, a Victorio edita et Suid. Has epiſtolas Meurſius male refert ad Aratum, Sicyonium. E Suida quidem coniicere poſſis, epiſtolas et carmine et proſa Aratum, Solenſem, ſcripſiſſe, vel ſub eius nomine lectas olim fuiſſe. [atque Eudoc. quae bis memorat epiſtolas, n. Ἠθοποιΐας, ἐπιστολάς· et in fine: Ἐπιστολάς, ὁμοίως καταλογάδην.] Verum haud accuratiſſimus auctor eſt Suidas.

Ἠθοπονίαι. Suid. quod perperam nonnulli reddunt *de moribus*. [Sed Eudoc. vt modo memoraui, Ἠθοποιΐαι.]

Ἰατρικαὶ δυνάμεις. Auctor vitae et *Pollux*, qui II. 4. tres hexametros profert ex Arati ἰατρικοῖς.

Κανών. *Achilles Tatius* cap. 15 et 16. Iſagoges in Aratum, vbi teſtatur, auctorem hoc in libro ſingillatim egiſſe de quinque planetis. Forte non diuerſus hic liber fuit ab eo, qui Suidae eſt ἀστρολογία καὶ ἀστροθεσία. [vide notam, paullo ante ſubiectam.]

Περὶ Ὁμήρου καὶ Ἰλιάδος. Auctor vitae.

Ὀστολογία. Auctor vitae.

Παίγνια. Suid. [et Eudocia.]

Εἰς Πανσανίαν τὸν Μακεδόνα. Suid. [ἀνατομὴν εἰς Πανσ. τὸν Μακεδόνα, Eudocia, forſan rectius. *Harl.*]

Σκυθικός. Auctor vitae.

Σπονδοφόροι (ſcil. λόγοι vel ὕμνοι). Suid. [et Eudocia.]

Σύνθεσις εἰς φαρμάκων θηριακῶν ἐπιτηδείαν. Suid. reſpicit *Galenus* lib. II. de antidotis cap. 7. tom. II. pag. 445. [Eudoc. Σύνθεσιν φαρμάκων ἰατρῶν ἐπιτηδείαν.]

Ὕμνοι εἰς Πᾶνα. Suid. [*Eudocia*] ſiue vt auctor vitae ὕμνος. [vid. locum e vita Arati a me ad §. I. ſupra adſcriptum. *Harl.*]

Quid vero eſt, quod *Strabo* lib. X. pag. 486. de Gyaro agens, δηλοῖ δὲ, inquit, τὰς ἀπορίας αὐτῶν καὶ Ἄρατος ἐν τοῖς κατὰ λεπτὸν (Xylander: *in minutis*.)

Ὦ Λητοῖ σὺ μέν με σιδηρέῃ Φολεγάνδρῳ
Δειλὴ ἢ Γυάρῳ παρελεύσεαι αὐτίχ' ὁμοίην. [?]

X. Theo-

X. Theocrito, Catullo, Ouidio et aliis poetis plerisque graecis et latinis Arati nomen ita effertur, vt prima breui, media ſyllaba producatur cc); ſed Callimachus in epigrammate dd), primam produxit, ρ duplicando: vt in Ἄῤῥαβες, Πυῤῥηναῖον ὄρος et ſimilibus; mediam corripuit Simonides apud *Laertium* IV. 45. ſi lectio ſana fuerit, Sidonius et auctor poematii latini, Paulinus Nolanus, (vid. infra cap. de Manethone §. VIII.) in quo legas hunc verſum:

Aut Arati numeros, aut picta Manaethonis aſtra.

Alius autem ille et longe antiquior fuerit *Aratus*, (ni locus ille corruptus eſt,) cuius imaginem Simonides teſtatur Parios expreſſiſſe in ſuis nummis. *Alius* quoque 2) fuit, cuius vitam Plutarchus conſignauit, *Aratus*, Sicyonius ee), praetor Achaeorum fortiſſimus et Polybio multis laudatus, noſtri Arati aequalis, auctor operis hiſtorici, XXX. amplius libros complexi: de quo, vt 3) de *Arato*, *Cnidio*, aegyptiacae hiſtoriae ſcriptore, *Voſſius* in Hiſt. Graecis. Etiam *Arati*, Sicyonii, dialogos ad Zenonem ab Athenaeo laudari, legas in doctiſſimi Meurſii Bibliotheca graeca. Sed Perſei, Stoici, conuiuales dialogos, non Arati, memorat *Athen.* lib. IV. pag. 162. 4) *Aratus*, Sicyonius, Sicyonii ducis, de quo iam dixi, filius, et ipſe praetor Achiuorum, de quo Polybius lib. IV. 5) *Aratus*, Tegeates, hiſtoriarum ſcriptor, quem ex Hygino obſeruat Meurſius, forte vero nomine vocabatur Araethus, Ἀραίθος, vt eſt in ſcholiis ad Apollonium. Vide Munckeri notas ad Hyginum cap. 1. Poetic. aſtronom.

XI. Index ſcriptorum, in quo *Hipp.* notat libros tres Hipparchi in Aratum. *Schol.* Scholia graeca ad verſum Arati, *Er.* Eratoſthenis cataſteriſmorum caput, *Germ.* paginam in ſcholiaſte latino Germanici, editionis Pariſ. apud Guil. Morellium, 1559. 4. *Leont.* libellum Leontii, mechanici, περὶ κατασκευῆς Ἀρατείας σφαίρας. *Vit.* 1. Vitam Arati a P. Victorio et Petauio editam. *Vit.* 2. Vitam alteram et prolegomena graeca, quae Arato praemittuntur. [*Vit.* 3. Vitam ab Iriarto et Ruhnkenio editam.] Et denique *Pſeud. Er.* libellum in Arati Phaenomena ſub falſis Hipparchi vel Eratoſthenis nominibus editum. His denique adiunxi [*] etiam ſcriptorum ab *Hygino* citatorum indicem, auctiorem, quam in editione Thomae Munkeri.

Achaeus. *Schol.* v. 172.

cc) In epigrammate quoque *C. Heluii Cinnae* (Burm. anthol. vet. lat. epigr. II. epigr 251. tom. I. pag. 440.) ſupra ad § V. iam prolato, prima corripitur, ſecunda producitur:

Haec tibi Arateis multum vigilata lucernis etc.

Pariter in epigrammate Ptolemaei, regis, in Aratum, (quod *Vrſinus* in Virgilii collatione cum aliis gr. ſcriptor. pag. 13. (pag 15. edit. Valcken.) primus dedit, et *Fell.* in edit. ſua Arati vitae graecae addidit,)

Ἀλλὰ τὸ λεπτολόγου σκῆπτρον Ἄρατος ἔχει.

Harl.

dd) Apud *Fulu. Vrſin.* l. c. et *Fell.* l. m. ſcribitur a priore Ῥήσιες, a poſteriore Ῥήσιες Ἀρήτου σύγγονος ἀγρυπνίης. Apud Fellum praeterea epigramma Antipatri in Aratum, quod incipit,

Γράμμα τὸ δ' Ἀρήτοιο δαήμονος, ὅς ποτε λεπτῇ etc.

Harl.

ee) Eius Effigiem vide, ſi placet, in Iac Gronouii theſauro Antiq. Graecar. tom III. lit. g *Fabric.* conf. *Schmidii* diſp. de Arato cap. I. § 1. vbi aliquot *Arati* ex antiquitate producuntur. *Harl.*

Aegyptii. *Schol.* v. 150. 152. 192. 359. 443. 544. 733. 752. 924. 946. Aegypti ſitus *δελτωτὸν* refert. v. 233.

Aeſchrioni inſcripſit Hipparchus ſuos in Aratum libros.

Aeſchylus. *Er.* cap. 24. *Hygin.* pag. 376. 384. 411. *Germ.* 123. *ἐν Γλαύκῳ ποντίῳ.* *Vit.* 1. Prometheo ſoluto. *Hygin.* pag. 371. *ἐν Φορκύσι.* *Er.* cap. 22. *Hygin.* pag. 376.

Aglaoſthenes. *Germ.* pag. 127. *ἐν τοῖς Ναξιακοῖς.* *Er.* cap. 2 et 30. *Hygin.* pag. 358. 387. Male in *Germ.* pag. 106. Agatoſthenes in Aſiaticis carminibus.

Alcman. *Vit.* 1.

Alexander, Aetolus, Arati aequalis. *Vit.* 2. cuius in epiſtolis Aratus meminit. *Vit.* 1. [*Vit.* 3.] Non alius forte Alexander, qui laudatur ab *Hygino* pag. 395.

Amphianus, tragoediarum ſcriptor. *Germ.* pag. 130.

Amphis, Comicus. *Germ.* pag. 106. *Hygin.* pag. 356.

Anacreontis verſus. *Hygin.* pag. 370.

Anaxagorae ſententia de cometis. *Schol.* v. 1091.

Anaximander. *Germ.* 145.

Anaximenis ſententia de iride. *Schol.* v. 940.

[*Antagoras. Vit.* 3. ſed vid. not. Hemſterh.]

[Antigonus *ἐν τοῖς περὶ Ἱερώνυμον.*]

Antimachus. *Vit.* 1.

Antiſthenes. *Germ.* pag. 236. *ἐν τῷ Ἡρακλεῖ.* *Er.* cap. 40.

Apollinaris. *Schol.* v. 1051.

Apollonides, Νικαεύς, (ita leg. pro ΚηΦεύς) Arati epiſtolas et Euripidis (vide quae ſupra lib. II. cap. 10. §. XXIII.) ſuppoſitas eſſe exiſtimabat. *Vit.* 1.

Apollonius (poeta). *Schol.* v. 988. Apollonius, qui Aratum commentario illuſtraſſe colligitur ex Vita 1.

Aratus. *Er.* cap. 2. 9. *Hygin.* pag. 359. 370. 389. 401. 431. 449. 461. 465. 466. *πρὸς τὸ κλίμα τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ Λακεδαιμονίων δοκεῖ τὴν τῶν Φαινομένων πραγματείαν συνθεῖναι, καὶ ἔτι πιθανὸν ἐκεῖσε διατρίβειν ἔνθα καὶ τοὺς λόγους ἐποίησεν.* *Schol.* v. 498. *πρὸς τὸ τῆς Ἑλλάδος κλίμα τὰ Φαινόμενα πραγματευσάμενος.* *Pſeud. Er.* cap. 7. (Aliter *Hipp.* e quo vide quae ſupra §. 2. pag. 453.) *Διοσημεῖαι ἄλλο βιβλίον σφόδρα βιωφελές.* *Schol.* v. 373. *τὰς δὲ αἰτίας ἑκάστων ἀφανεῖς οὔσας παρίησι καὶ στοχασμοὺς ἀδήλους οὐ διεξέρχεται καθάπερ οἱ Φιλόσοφοι.* *Vit.* 2. *τὸ ἑαυτοῦ ποίημα καὶ ποιητικόν πως [P] θελήσας εἶναι, ἀλλ᾽ οὐχὶ μόνον Φυσικόν.* *Schol.* v. 28. *Ἰστέον δὲ, ὅτι τὰ περὶ ἄστρων τῷ Ἀράτῳ εἰρημένα οὐ πάνυ καλῶς εἴρηται, ὡς ἔστιν ἔκ τε τῶν Ἱππάρχου καὶ Πτολεμαίου συντεταγμένων περὶ τούτων μαθεῖν· Αἴτιος δὲ πρῶτον μὲν ἐπεὶ καὶ τὰ Εὐδόξου, οἷς μάλιστα ἠκολούθησεν ὁ Ἄρατος, οὐ λίαν ὀρθῶς εἴληπται, ἔπειτα δὲ ὅτι οὐ πρὸς τὸ ἀκριβὲς, ὥς φησι Σπόρος ὁ ὑπομνηματιστὴς, ἀλλὰ πρὸς τὸ χρήσιμον τοῖς ναυτιλλομένοις ταῦτα οὕτως διαγέ-*

Digitized by Google

διαγέγραπται, εἰκότως δὲ ὁλοσχερέϛερον διὰ τȣ́των διαλαμβάνει. *Leont.* Οἱ μὲν εὐθεῖς (εὐήθεις) προγράφȣσι τȣ̃ ποιήματος τὰ Φαινόμενα, οἱ δὲ ἀκριβεῖς τὴν διάθεσιν καὶ κίνησιν τῆς σφαίρας. *Vit.* 2. Ὅμηρον μὲν ἓν εἶδος γραφέων βλάπτει τῶν βιβλιογράφων, Ἄρατον δὲ δύο, βιβλιογράφων τε καὶ ζωγράφων. *Vit.* 2. [*Vit.* 3.] his Aſtronomos, Grammaticos et Geometras addit. *Vit.* 1. Alii in Aratum Scholiaſtae. *Schol.* v. 559. Heſiodi imitator Aratus. v. 45. Homeri quoque. *Vit.* 2. ſed in argumento ipſo potiſſimum ſecutus eſt Eudoxum. (vide quae ſupra §. II. ex *Hipp.* et *Vit.* 1. [ac *Vit.* 3.] etc.) Aratus ἐν τῷ εἰς Θεόπροπον ποιήματι. *Schol.* v. 259. Medicus fuit. *Vit.* 1. vbi et alia eius ſcripta recenſentur, quae ſupra ordine retuli.

Alius Aratus, Cnidius, cuius fuerunt Aegyptiacarum hiſtoriarum libri. *Vit.* 1. Aratus, Sicyonius, cuius πολύβιβλος ἱϛορία libris XXX. *Vit.* 1.

Archibius ad Antiochum, Syriae regem, ſcripſit. *Germ.* pag. 147.

Archilochus. *Schol.* v. 1003. *Vit.* 1.

Areithus (al. Araetus, Aritus vel Ariethus), Tegeates, hiſtoriarum ſcriptor. *Hygin.* pag. 358. 370. Ἀραῖθος apud Lucill. Tarrhaeum pag. 41. Voſſio Ἀρήϊθος.

Qui Argolica conſcripſerunt. *Hygin.* pag. 367.

Arion, citharoedus. *Schol.* v. 316.

Ariſtarchus, grammaticus. *Schol.* v. 28. 254.

Ariſtomachus. *Hygin.* pag. 407.

Ariſtophanes. *Schol.* v. 1047.

Ariſtophanis, Byzantii, Phaenomena. *Vit.* 1.

Ariſtoteles. *Schol.* v. 880. 948. 1094. Philoſophus, qui de animalium ratione diſſeruit. *Germ.* pag. 131. ἐν τῇ περὶ ζώων πραγματείᾳ. *Er.* cap. 34. ἐν τοῖς περὶ θηρίων. *Er.* cap. 41. libro de beſtiis. *Germ.* pag. 136. Eius ſententia de iride. *Schol.* v. 940. de cometis. v. 1091.

Ariſtotherum, mathematicum, dicitur audiſſe Aratus. *Vit.* 2.

Artemidorus. *Germ.* pag. 128. ἐν ταῖς ἐλεγείαις, ταῖς περὶ ἔρωτος αὐτῷ πεποιημέναις βίβλοις. *Er.* cap. 31. omiſſus Voſſio poeta.

Aſclepiades. *Schol.* v. 7. *Hygin.* pag. 395. Myrleanus lib. XI. de Grammaticis. *Vit.* 1.

Aſtraeus. *Vit.* 1. antiquus mathematicus. *Schol.* v. 97.

Aſtrologi. *Schol.* v. 88. antiqui. *id.* v. 364. 440. 637. 741. 754. 862. 1068. recentium quidam. v. 400. σχεδογραφία in ſphaera, contraria eſt ȣ̓ρανοθεσίᾳ [?] in coelo. v. 248. 250. ὡς συντρέχειν τῇ ἱϛορίᾳ καὶ τὸν καταϛερισμόν. v. 325. nominum aſtris impoſitorum quintuplex ratio. v. 27. Sphaerae ſiue globi coeleſtes aetate Leontii a deſcriptione Claudii Ptolemaei nonnihil, et a ſphaera Arati plurimum diſſidentes. *Leont.*

Athenodorus, Arati pater. *Vit.* 1 et 2. [et 3.] Alius frater Arati. *Vit.* 1 et 2. [et 3.] qui primus Zoilo, Homeromaſtigi, ſe oppoſuit. *Vit.* 2.

Attalus in Aratum. *Hipp.* vide ſupra §. 3.

Auctor

Auctor verſuum, quibus dicta ſeptem ſapientum comprehenduntur. *Hygin.* pag. 278.

Caeſar. *Germ.* 143. 144. 145.

Callimachus. *Germ.* pag. 131. *Schol.* v. 146. 298. 967. *Hygin.* pag. 390. 400. 406. 408 Arati aequalis. *Vit.* 2. πολυΐϛωρ ἀνήρ. *Vit.* 1. qui Arati meminit in epigrammatibus, et iis, quae ad Praxiphanem ſcripſit. *Vit* 1. [*Vit.* 3.]

Calondas, Arati frater. *Vit.* 2. Caliondas. *Vit.* 1.

Chaldaei. *Germ.* pag. 144. *Schol.* v. 140. 242. 752.

Chares, grammaticus. *Schol.* v. 254.

Cicero. *Hygin.* pag. 467. in Phaenomenis. *Hygin.* pag. 49.

Cleoſtratus, Tenedius. *Hygin.* pag. 379.

Conon, mathematicus. *Schol.* v. 146. Samius. *Hygin.* pag. 400. citatur etiam ab Achille Tatio ad Aratum. conf. Cuiacium XV. 33. Obſeruatt.

Crates, (grammaticus). *Schol.* v. 62. 254.

Crates, poeta. *Er.* cap. 25. *Germ.* pag. 104. tragoediarum ſcriptor. *Germ.* pag. 124.

Crates, comicus, a Veſta incipiens profari carmina. *Germ.* pag. 103.

Κρητικὸς μῦθος. *Schol.* v. 46. ὁ τὰ Κρητικὰ ἱϛορῶν. infra in Epimenide; qui *Cretica* conſcripſit. *Hygin.* pag. 367.

Cteſias. *Er.* cap. 38.

Cyrenaeus, qui Aratum epigrammate decorauit, (Callimachus) *Vit.* 2. γηραιῷ δὲ τῷ Κυρηναίῳ ἐπεβάλλετο, παρ᾽ ὃ καὶ ἐπιγράμματος ἠξιώθη. Legitur illud in *Vit.* 1.

Democriti ſententia de cometis. *Schol.* v. 1091.

Diodorus. *Germ.* pag. 104. *Schol.* v. 223. 254. Refertur et Diodotus quidam inter eos, qui Aratum ſcriptis ſuis illuſtrarunt, vt dixi ſupra §. III.

Diogenes, Erythraeus. *Hygin.* pag. 405. male alii *Diognetes.*

Dionyſi ſtellae, Ὄνοι. *Schol.* v. 148. Oenopion, Dionyſi et Ariadnae filius. *Schol.* v. 637.

Dionyſius, Heracleotes, Arati praeceptor. *Vit.* 1 et 2. [ἐν τῷ περὶ συγκρίσεως Ἀράτου καὶ Ὁμήρου. *Vit.* 3. acriter iudicat de Arato.]

Dores. *Schol.* v. 19. 254.

[*Doſitheus*, politicus, ἐν τῷ πρὸς Διόδωρον. *Vit.* 3.]

Elpidio, ſcholaſtico, ſphaeram Arateam conſtruxiſſe ſe teſtatur *Leont.*

Ennius. *Hygin.* pag. 24. [P]

Epimenides. *Germ.* pag. 125. ὁ τὰ κρητικὰ ἱϛορῶν. *Er.* cap. 27. *Germ.* pag. 107. *Hygin.* pag. 248. 367.

Eratoſthenes. *Germ.* pag. 116. *Schol.* v. 225. 402. 469. *Hygin.* pag. 361. 363. vbi eius verſus, 369. 371. bis 377. 382. 386. 392. 400. 403. 415 417. 424. ἐν τῷ πρώτῳ γεωγραφουμένων. *Vit.* 1.

Eubulus.

Eubulus. *Hygin.* pag. 404.

Euctemon. *Germ.* 145.

Eudoxus. Cnidius *Schol.* v. 83. 754. 770. eum in plerisque ſecutus eſt Aratus, nec ſemper recte cepit *Leont.* Vide et quae ex *Hipp.* et *Vit.* 1. dixi ſupra §. II. vbi de duplici eius ſcripto, quorum alterum Ἔνοπτρον, alterum phaenomena.

Euhemerus. *Hygin.* pag. 377. 379. 417.

Eumelus, Corinthius. *Hygin.* pag 256.

Euphorion. *Schol.* v. 33. 172. eius verſus quidam afferuntur ad v. 519.

Euripides. *Er.* cap. 11. 16. *Germ.* pag. 117. 118. 119. *Schol.* v. 970. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 20. 24. 374. 375. 376. 377. 394. ἐν Ἀλκμήνῃ *Er.* cap. 29. Ἀνδρομέδᾳ. *Er.* cap. 17. *Hygin.* pag. 374. 376. Ἐρεχθεῖ. *Schol.* v. 172. Menalippa. *Hygin.* pag. 390. Φαέθοντι. *Schol.* v. 172. Φρίξῳ. *Er.* cap. 14.

E Fulgentii lib. I. Mythologiae. *Germ.* pag. 141. e lib. II. cap. vlt. *Germ.* pag. 143. auctore non nominato.

Gentiles. *Germ.* pag. 142. Etiam in graecis *Schol.* ad Aratum v. 537. Ἕλληνες ponuntur pro *Ethnicis*, vnde et illorum collectorem perinde vt ſcholiaſten Germanici conſtat fuiſſe Chriſtianum. Sed pro Graecis occurrit v. 733. 740. 752. et alibi.

Hegeſianactis Phaenomena. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 370. 381. 404.

Hegeſias. *Hygin.* pag. 415.

Hellenismus. *Schol.* v. 529.

Heraclides, Ponticus. *Hygin.* pag. 415. ἐν τῷ περὶ δικαιοσύνης. *Er.* cap. 29.

Hermes Δελτωτὸν ſignum inter ſidera retulit. *Schol.* v. 233. lyram Arcadicam v. 596. ſiue χέλυν ἑπτάχορδον. v. 268. 269. leporem. v. 338.

Hermippus. *Schol.* v. 316. 436. Eius Phaenomena, ſiue de ſideribus. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 366. 393.

Herodianus. *Schol.* v. 342.

Herodotus. *Germ.* pag. 104. *Schol.* v. 26. Mileſius. *Hygin.* pag. 360.

Heſiodus. *Er.* cap. 1. 19. 32. *Germ.* pag. 106. 112. 120. 128. 133. *Schol.* v. 1. 15. 22. 27. 33. 97. 102. 152. 172. 205. 298. 322. 408. 559. 101. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 356. 391. 401. 407. in Theogonia. *Er.* cap. 9. Male *Heſiodes* pro *Heſiodo* legitur *Germ.* pag. 145. Heſiodi imitator Aratus. *Schol.* v. 45. et *Vit.* 1. 2. [Ἐ] ἐν τῇ ἀστρικῇ βίβλῳ τὰ ὀνόματα διδάσκει ὑάδων. *Schol.* v. 245. Ὁ γὰρ Ἡσίοδος φυσικευόμενος φησιν, ἐννέα γὰρ νύκτας τε καὶ ἤματα χάλκεος ἄκμων etc. *Vit.* 2.

Hipparchus. [ἐν τοῖς πρὸς Εὔδοξον καὶ Ἄρατον· *Vit.* 3.] *Er.* cap. 24. *Schol.* v. 254. 269. Arato antiquior eſſe falſo traditur in *Schol.* v. 83. 754. quum Aratum correxerit, vt agnoſcit *Scholiaſtes* ad v. 240. et *Leont.* ſtellas numerauit mille et octoginta. *pſeud. Er.* cap. 6. Librum Apodicticum de coorientibus et cooccidentibus aſtris promittit *Hipparchus* lib. II. τὰς δὲ κατὰ μέρος αὐτῶν ἀποδείξεις ἐν ἄλλοις συνετάξαμεν οὕτως, ὥς τε

ἐν παντὶ τόπῳ σχεδὸν τῆς οἰκουμένης δύνασθαι παρακολουθεῖν ταῖς διαφοραῖς τῶν συνανατολῶν καὶ συγκαταδύσεων.

Hippias. *Schol.* v. 172.

Hippocrates, Pythagoricus. *Schol.* v. 1091. eius ſententia de Cometis. ibid.

Homerus. *Schol.* v. 1. 5. 14. 26. 27. 39. 45. 62. 91. 100. 132. 139. 155. 177. 192. 208. 250. 254. 286. 322. 327. 342. 420. 443. 501. 526. 585. 641. 664. 733. 741. 909. 921. 949. 966. 1010. 1023. 1047. *Germ.* pag. 103. 104. 110. *Vit.* 1. *Hygin.* p. 256. 360. 366. 397. 411. Iliad. B. id. pag. 378. Odyſſ. pag. 467. Vide et ſupra in Athenodoro.

Μεταχειρήσεις Ὁμηρικαί. *Schol.* v. 24.

Homeri imitator Aratus. *Vit.* 2.

Horologiorum et *γνώμονος* mentio. *Schol.* v. 499.

Hyginus genealogiarum, a ſe ſcriptarum, librum I. laudat pag. 376.

Iſidorus in Naturalibus ſiue in Phyſicis. *Germ.* pag. 136.

Iſter. *Hygin.* pag. 409. 413.

Iulianus. Vide infra in Theon.

Lacedaemoniorum et Aegyptiorum claues. *Schol.* v. 192.

Laſi Magnetis Phaenomena. *Vit.* 1.

Leo, qui de rebus Aegyptiacis ſcripſit. *Hygin.* pag. 304.

Mathematici et Grammatici, de varietate lectionis diſceptantes. *Schol.* v. 23.

Mathematicorum ſententia, ſolem duodeuiceſies maiorem eſſe terra. v. 541.

Menander, Arati aequalis. *Vit.* 1.

Meton, antiquus aſtronomus: eius *πίνακες ἐννεακαιδεκαετηρίδων.* *Schol.* v. 752.

Metrodori ſententia de iride. *Schol.* v. 940.

Mnaſeas. *Hygin.* pag. 395. libro I. de Europa. *Germ.* pag. 143.

Mnaſeas Arati pater a quibusdam traditur. *Vit.* 2. [?]

Muſaeus. *Er.* cap. 13. *Germ.* pag. 115. 116. 123. *Hygin.* pag. 379. lyra ab Orpheo accepta. *Schol.* v. 269.

Myris, Arati frater. *Vit.* 1 et 2.

Myrtilus. *Germ.* pag. 116. *Schol.* v. 172.

Μυθολόγοι. *Schol.* v. 156. 161. 254. 259.

Nauplius vrſam maiorem primus obſeruauit. *Schol.* v. 27.

Nicander. *Schol.* v. 254. 637. 916. 946. Theriaca ſcripſit, Arato duodecim Olympiadibus iunior. *Vit.* 2. ſub quinto vixit Ptolemaeo, aſtrologus. *Vit.* 2 et 1. vbi et Alexipharmacon mentio.

Nigidius. *Germ.* pag. 109. 112. 116. 120. 121. 125. 127. 129. 141. 143.

Orpheus.

Orpheus. *Vit.* 1.

Orphei lyra. *Hygin.* pag. 372. nouem chordarum. *Germ.* pag. 123. *Schol.* v. 269. carmen, quo deorum progeniem apud inferos laudauit. *Hygin.* pag. 371.

Ouidius. *Hygin.* pag. 256.

Panyaſis. *Germ.* pag. 113. ἐν ἡρακλείᾳ. *Er.* cap. 11. *Germ.* pag. 107. *Hygin.* pag. 369.

Parmeniſcus. *Hygin.* pag. 360. 378.

Periander, Rhodius infra in Piſander.

Petellides, Gnoſſius, hiſtoriarum ſcriptor. *Hygin.* pag. 366.

Perſeus, philoſophus, Arati praeceptor. *Vit.* 2. [*Vit.* 3. vixit cum Arato. vid. ibi not. Hemſterhuſ.]

Pherecydes. *Schol.* v. 172. *Er.* cap. 3. 19. *Germ.* pag. 107. 120. 131. *Hygin.* pag. 361. 391. 395. Athenaeus ſiue Athenienſis. *Germ.* pag. 116. 123.

Philarchus. *Hygin.* pag. 413.

Philemon. *Vit.* 1.

Philetas, Arati aequalis. *Vit.* 2.

Philippus, mathematicus. *Hipp.* lib. I.

Philiſcus. *Germ.* pag. 113.

Philon, comicus. *Germ.* pag. 104. (an Philemon?)

Philoſophi. *Schol.* v. 956. οἱ πρότεροι φιλόσοφοι. *Schol.* v. 862.

Phyſici et poetae. *Schol.* v. 19. 21.

Phyſici et mathematici, quorum princeps Plato. *Schol.* v. 456.

Pindarus. *Schol.* v. 1. 10. 110. 282. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 408. 411.

Piſander ſiue Piſandrus. *Hygin.* pag. 390. Rhodius. *Er.* cap. 12. Male Periander, Rhodius, in *Germ.* pag. 114.

Plato, phyſicorum philoſophorum, et mathematicorum princeps. *Schol.* v. 456. ἐν νόμοις. *Schol.* v. 1. 14.

Plutarchus. *Schol.* v. 819. 828. 1035. 1044. 1047. 1051. 1094.

Poetae. *Schol.* v. 956.

Polyzelus, Rhodius. *Hygin.* pag. 381.

Poſidonius. *Schol.* v. 880. Eius ſententia de cometis. *Schol.* v. 1091.

Prudentii verſus ſunt in Symmachum 365. qui ſine nomine auctoris citantur, *Germ.* 143.

Ptolemaei, regis, quatuor verſus. *Vit.* 1. Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἐν ἰδιοφυέσιν. [P]

Ptolemaeus ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῆς συντάξεως. *Leont.* ἐν τετάρτῳ καὶ ὀγδόῳ. *Leont.* πᾶσαι γὰρ, ὡς οἶσθα, αἱ νῦν φερόμεναι σφαῖραι Πτολεμαίῳ μὲν ἔν τισιν, Ἀράτῳ δὲ μετὰ τὸ πλεῖστον οὐ συμφωνοῦσι. *Leont.*

Pytheas,

Pytheas, Maſſilienſis. *Hipp.* lib. I.

Pythagorici. *Schol.* v. 806. eorum ſententia de cometis. *Schol.* v. 1091.

Romanorum menſi Ianuario reſpondet Aegyptiorum Tybi. *Schol.* v. 286. 408. Martio Pharmenoth. *id.* v. 462. Aprili Pharmuti. *id.* v. 246. Iulio et Auguſto Epiphi. *id.* v. 332 et 443. Septembri Thoth. v. 443. 513. Octobri Phaophi. *id.* v. 443 et 462. Decembri χοιάχ. *id.* v. 300 et 314.

Sabirius, (Sabinius vel Sabidius,) Pollio, auctor epiſtolarum, Arato et Euripidi tributarum. *Vit.* 1.

Sibyllae oracula. *Germ.* pag. 146.

A Solone Lindio, dictae Soli Ciliciae, quae deinde Pompeiopolis. *Vit.* 2. Sed Soli in Cypro, dictae a Solone, Athenienſi, cuius conſilio eam vrbem condidit Cypranor, rex. *Vit.* 1. vbi quatuor verſus e Solonis ad Cypranorem elegiis.

Sophocles. *Vit.* 1. *Hygin.* pag. 375. carminum vates. *Germ.* pag. 118. ἐν Ἀνδρομέδᾳ. *Er.* cap. 16. 36.

Sophron in mimo, qui nuncius inſcribitur. *Germ.* pag. 103.

Soſitheus. *Er.* cap. 28. tragoediarum ſcriptor. *Germ.* pag. 127. *Hygin.* pag. 402.

Sporus. *Schol.* v. 541. eius de cometis ſententia. *id.* v. 1091. Σπόρος ὁ ὑπομνηματιστής. *Leont.* vbi ex eo notat, Aratum non ad mathematicorum ἀκρίβειαν, ſed in nautarum vſus de aſtris ſcripſiſſe.

Stoici. *Germ.* pag. 104. *Schol.* v. 1.

Syri piſcibus abſtinent in honorem Veneris. *Schol.* v. 239.

Thales. *Schol.* v. 172. ὁ σοφὸς, vrſae minoris obſeruator. *id.* v. 27. 39. genus refert ad Phoenices. *id.* v. 39. primus de rebus aſtrolog. disquiſiuit, et primus arcton adpellauit, natione Phoenix. *Hygin.* pag. 360.

Thamyris, a Muſis excoecatus. *Hygin.* pag. 370.

Theocritus. *Vit.* 1.

Theodori, mechanici, in gratiam, de ſphaera Aratea conſtruenda ſcripſit *Leontius.*

Theoni (Alexandrino, de quo infra lib. V.) ſcholia graeca in Aratum tribuuntur, cuius etiam, vt videtur, in calce epilogus ad Iulianum quemdam ſubiicitur, in quo negat, ſe, auctor, aliorum Arati interpretum inſtar digreſſiones ineptas captaſſe, ſed potius ſuccincte adnotare voluiſſe, quae ad rem facerent, et ἐγκαίρως concinnaſſe τὰς ἐξηγήσεις, ita, vt decet virum mathematicum ac philoſophum. [*] Ceterum integra qualia habemus ſcholia in Aratum graeca, Theoni haud tribuenda eſſe, iam notaui ſupra §. IV. Vide et quae obſeruo ſupra, in Gentiles. [conf. Fabric. Bibl. Gr. vol. IV. vet. edit. pag. 451. *Warton.* ad Theocritum I. pag. 135 ſq. *Harl.*]

Theophraſtus. *Schol.* v. 1047.

Theſeus, eruditus omni genere artium. *Hygin.* pag. 370.

Timochares. *Schol.* v. 269.

Tragici.

Tragici. *Schol.* v. 455.

Tubero. *Germ.* pag. 143.

Virgilius. *Germ.* pag. 141. 143.

[Zeno, ſtoicus, quo cum verſatus eſt Aratus. *Vit.* 3.]

Zenodotus, Aetolus. *Germ.* pag. 104.

Zenodotus, Mallotes. *Schol.* v. 33.

Zoilus, ſupra in Athenodoro.

XII. Arato praeclarum ERATOSTHENIS, Cyrenaei, iungo ingenium, non quo aequales plane fuerint, quamuis nec Arato multo iunior Eratoſthenes, ſed quia ſcriptorum eius reliquias Arato iunxit illuſtris Fellus. Natus eſt Eratoſthenes ff) Olympiade CXXVI. 1. (ante Chriſtum 276.) patre Aglao, vt vocat Lucianus gg), licet Suidas addat, Ambroſium ab aliis adpellari, quod forte aui nomen fuit.

[Floruit, ſaltem bibliothecae Alexandrinae praeeſſe coepit circ. A. M. 3777. Olymp. CXXXVIII. 1. ante C. N. 226. V. C. 526. notante *Saxio* in Onomaſt. tit. I. pag. 109. De Eratoſthene modo plura, modo pauciora ſcripſerunt

Voſſius I. de hiſt. graec. cap. XVII. pag. 80—90. et de ſcientiis mathematicis, cap. XXXIII. §. 3. pag. 158.

Ionſius de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. 7. §. 1 et 2. pag. 174 ſqq. edit. Dornii.

Simſon in chron. cathol. part. V. ad Olymp. CXLVI. A. M. 3809. ante Chr. 194. V. C. 558. in quem annum confert Eratoſthenis obitum.

Montucla hiſtor. matheſ. tom. I. part. I. pag. 252—256. qui eius ingenium inuentaque laudat, atque refert iudicium de Eratoſthene et quarumdam Eratoſthenicarum obſeruationum aſtronomicarum examen, quod tulit atque inſtituit *Ricciolus* in Geog. et hydrog. reform. et Alm. nou. libr. III. cap. 27.

Heilbronner in hiſtoria matheſeos vniuerſae lib. I. cap. 10. pag. 249 ſqq. — *Hamberger* zuverläſſ. Nachrichten etc. I. pag. 351 ſqq.

Inprimis laudem merent *Laurent. Ancher* et *Günther Car. Fried. Seidel.* Prior ſcripſit diatriben in fragmenta geographicorum Eratoſthenis, partic. I. Gottingae 1770. 4. Atque optandum eſt, vt nomen ſoluat: promiſit enim, ſe non ſolum librorum Eratoſth. geographicorum, ſed reliqua quoque, quotquot reperire potuit, fragmenta, aliquando in lucem editurum eſſe. In hac prima diatribe vna cum vita Eratoſthenis collegit, docteque emendauit atque explicuit XX. fragmenta, quae ad initium libri primi pertinent. Poſterior collegit fragmenta trium librorum geographicorum variique generis docte fuſeque illuſtrauit obſeruationibus, praemiſſa commentatione de Eratoſthene iisque, quos ſequutus eſt, auctoribus. Inſcriptus eſt libellus: *Eratoſthenis geographicorum fragmenta. Edidit G. C. Fr. Seidel.* Göttingae 1789. 8.

ff) *Suid.* Ἐρατοσθ.

gg) *Lucianus* Macrob. extrem.

non primas [P] antiquioribus illis merito relinquendas, certe ſecundas in omni doctrina tulerit. Philologi vero nomen ſibi, Suetonio [mm]) teſte, vindicauit primus. A Ptolemaeo tertio, ſiue Euergete, qui Olymp. CXXXIX $\frac{3}{4}$. diſceſſit [nn]), arceſſitus, praefuit Alexandrinae bibliothecae per integrum regni Philopatoris tempus, vsque ad annum Ptolemaei Epiphanis decimum vel duodecimum. Inter diſcipulos eius Menandrum, (diuerſum a comico celebri,) Mnaſeam, Ariſtin alioſque, inſignis fuit Ariſtophanes, Byzantius, Ariſtarchi praeceptor, de quibus in Grammaticis erit opportunus dicendi locus [oo]). Obiit Eratoſthenes ex inedia prae taedio, ex hebetata oculorum acie concepto, Olymp. CXLVI. 1 vel 3. anno aetatis LXXX. vel vt Lucianus [pp]) LXXXII. ante Chriſtum 196 vel 194. [Ex *Cenſorino* de die natali cap. XV. efficit *Ancher* l. c. pag. 5. not. 13. Eratoſthenem, anno aetatis octogeſimo expleto, anno demum octogeſimo primo deceſſiſſe.]

XIII. E ſcriptis eius exſtat libellus *καταστερισμῶν*, ſiue deſcriptio aſtrorum ſingulorum, et hiſtoria eorumdem fabularis. [cod. mſt. ab editis interdum diſcedens, eſt inter codd. gr. Matrit. teſte *Iriarte*, catalog. pag. 242.] Apud [P] Achillem Tatium male vocatur *καταμερισμός*, et apud Suidam *καταστηριγμοί*, vt iam notatum viris doctiſſimis. Reſpicit et hunc libellum ſcholiaſtes Arati, Eratoſthenem laudans, Hyginus in Poetico aſtronomico, et, qui totum fere latine pridem conuertit, Germanicus, notior ſub titulo ſcholiaſtae Germanici. Graece primus ex vnico MSto codice edidit notiſque illuſtratum Arato cum nonnullis Eratoſthenis fragmentis ſubiunxit et planiſphaerium, ad veterum mentem aere eleganter deſcriptum, addidit praeſtantiſſimum Oxoniae lumen *Ioh. Fellus* ann. 1672. 8. — [vid. ſupra inter editt. Arati h. anni nota.] — Deinde cum latina viri doctiſſimi *Tho. Galei* interpretatione lucem vidit pag. 97 ſqq. inter opuſcula Phyſica et Ethica vulgata. Amſt. 1688. 8. *Fabric.* — Eximias obſeruationes criticas in hunc Eratoſthenis libellum ſcripſit *Petr. Henr. Koppiers* in Obſeruatis philologicis, Lugduni Batau. 1771. 8. cap. VIII — X. pag. 92 — 130. Apographum codicis acceperat a Ruhnkenio. — Duo Eratoſth. cataſt. loca emendat *Valcken.* ad *Euripidis* Phoeniſſ. pag. 166 et 185. — Sententiae quaedam noſtri Eratoſthenis collectae reperiuntur

III. Opp. pag. 607. hi ſunt et hoc ordine: 1) Archimedes, 2) Ariſtoteles, 3) Euclides, 4) Io. Scotus, 5) Io. Suiſſet (cuius ſcriptorum quorundam in cimeliis philoſophicis a ſe edendorum ſpem fecit illuſtris et his, quae iam refero, ingeniis merito ſuo accenſendus Leibnitius), 6) Apollonius, Pergaeus, 7) Archytas, Tarentinus, 8) Mahometes, Moſis F. Arabs, Algebrae inſtaurator, et 9) Alkindus, Arabs, 10) Heber, Hiſpanus, 11) Galenus et 12) Vitruuius.

mm) *Sueton*. cap. 10. de Grammaticis.

nn) Conf. *Corſin*. agoniſt. diſſert. p. 64. *Harl.*

oo) *Polemon* aduerſus Eratoſthenem citatur ab Harpocratione et ſchol. Sophoclis. [ad Oedip Colon. v. 502. vbi fragmentum ex hoc Polemone ſeruatum legitur.] Eius liber II. *περὶ τῆς Ἀθήνῃσιν* Ἐρατοσθένους *ἐπιδημίας* citatur a Scholiaſte ad *Ariſtophanis* Aues v. 11. Reſpicit Strabo. vid. *Valeſium* ad Harpocration. pag. 92. Sed haec ad alium Eratoſthenem pertinent. Sicut et Lyſiae, quae exſtant, orationes aduerſus Eratoſthenem, de quibus dixi libro II cap. 25. *Fabric.* — *Ancher* tamen in diatribe laud. pag. 4. not. 8. ſuſpicatur primum ex Schol. ad Apollon. Rhodii Argon. IV. 280. coll. cum Harpocrat. in voc. Ἄξονες, ac Strab. I. pag. 15. Polemonem ab erroribus, quos forte circa res Atticas in ſcriptis ſuis commiſerat Eratoſthenes, argumenta criminis petiiſſe: deinde illum eſſe *Polemonem*, Periegetae nomine ornatum, qui Ariſtophanem Byzantin. Eratoſthenis diſcipulum, habuit magiſtrum. *Harl.*

pp) In Macrob. cap. 27. tom. III. p. 228. Reitz. vbi vid. M. du Soul. *Harl.*

periuntur in collectione Gnomic. Frobeniana et inter *Hertelii* poet. gnomicos, (vid. ſupra in vol. I. lib. II. cap. 11. §. 6. 7. pag. 726 et 727.) inter poetas graecos minor. a *Wintertonio* editos, Cantabrig. 1684. 8. pag. 471. in *Brunckii* analectis vett. poet. graec. tom. 1 pag. 477 ſqq. gr. et inter *eiusdem* poetas gnomicos graecos pag. 134. — Fragmentum de re quadam grammatica ex ſcholiis ineditis in Dionyſium dedit *Villoiſon* in Anecdotis graecis, tom. II. pag. 172. nr. 4. — A ſcholiaſtis Homer. et Euſtathio ad Homerum Eratoſthenes ſaepius vel citatur, vel fragmenta proferuntur. vide indices illorum ſupra in vol. I. nec non a ſcholiaſt. ad Ariſtophanem; quos et alios diligenter excutere, fragmenta digerere et explicare oportet futurum fragment. Eratoſthen. editorem. *Harl.*

Edidit et *Petrus Victorius* graece introductionem quamdam in Aratum hoc titulo: *Ἐρατοσθένυς, ἐν ἄλλῳ Ἱππάρχυ εἰς τὰ Ἀράτυ Φαινόμενα.* Eamdem, addita verſione ſua latina, praelis iterum ſubiici curauit in Vranologio *Dionyſ. Petauius* Pariſ. 1630. fol. recuſo Amſt. 1703. fol. Sed recte Petauius obſeruauit, pſeudepigraphum hunc eſſe libellum et nec Hipparcho neque Eratoſtheni poſſe tribui, cuius iudicii ratio reddi facile poteſt. Nam Hipparchus ipſe nominetenus in eo citatur, et praeterea mentio fit Iulii menſis, quod nomen diu demum poſt mortuum Eratoſthenem Romae eſt auditum. Occurrit et vox barbara *ἀλετροπόδιον*, quo Orionem adpellarunt recentiores Graeci. [Priora duo capita, at in fine pleniora, ſunt in cod. Matrit. teſte *Iriarto* pag. 239.]

XIV. Scriptorum quorumdam perditorum *Eratoſthenis* notitiam dedere *Meurſius* ad Heſychium illuſtrem p. 147 ſq. et ad Nicomachi Geraſeni harmonica pag. 166. *Voſſius* lib. I. de hiſt. graecis cap. 17. *Ionſius* lib. II. cap. 7. de ſcriptoribus hiſt. philoſ. *Ioh. Fellus* Oxonienſis poſtea praeſul, in ſua Cataſterismorum editione, et denique praeſtantiſſimus *Galeus*, praefatus ad editionem Amſtelodamenſem Opuſculorum Mythologicorum, Phyſicorum et Ethicorum qq). Sed ecce tibi noſtram pleniorem paullo accuratioremque. [Neque vero hunc Fabric. catalogum in omnibus ſatis accuratum, reliquis tamen accuratiorem eſſe, pronuntiat *Ancher* in diatr. mem. pag. 5. not. 15. At Fabric. in notis msstis iam ſuppleuit plura, quae ſtatim inſerui. *Harl.*]

Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν. *Harpocrat.* in Ἀρμοσαί. *Clemens* IV. Strom. pag. 496. *Strabo* I. pag. 15. (18. Alm.) *Theodoritus* VIII. Therapeut. pag 120.

De Regibus Aegyptiis. Vide infra in Χρονολογία.

Περὶ ἀλυπίας. Suid. in Ἐρατοσθ. Athen.

Ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν Ἀμαθυσίων. Heſych. in Ῥοίκυ. Idem in Ἀφρόδιτος. ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθῦντα γεγραφὼς παιάνισον (*Voſſ.* ad Catull. pag. 286. παιᾶνι ἴσον,) ἄνδρα τὴν Θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν Κύπρῳ λέγει. [P]

Περὶ ἀνέμων. *Achilles Tatius* cap. 33. Iſagoges. et Lexicon aſtronomicum graecum, teſte Fello.

Ἀντιερινύς.

qq) Verſiculum quemdam *Stobaeus* Floril tit. II 2. p. 36. vid. *Toup.* Emendatt. tom. III. p. 36. 18. Eratoſthenis contra Callimacho tribuit Athen. *Harl.*

Ἀντ:γονος. *Athen.* IX. pag. 376. Schol. *Nicandri* in Theriac. pag. 42.

Ἀριθμητική, e quo Κόσκινον, (de quo infra,) videtur repetiiſſe *Nicomachus* lib I. Arithmet. Reſpice *Theon Smyrnaeus* pag. 129. etc. Iamblichus, Philoponus et Aſclepius ad Nicomachi Arithmet. A Boethio laudari haud memini.

Ἀρίςων. *Athen* VII. pag. 281. Ἐρατοσθένης γοῦν ὁ Κυρηναῖος μαθητὴς γενόμενος Ἀρίςωνος τοῦ χίου, ὃς ἦν εἷς τῶν ἀπὸ τῆς ςοᾶς, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἀρίςωνι.

Ἀρμονικά. *Nicomach.* lib. I. pag. 24. *Ptolem.* II. 14 Harmonic. *Proclus.*

Ἀρσινόη. *Athen.* VII. pag. 276. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συγγράμματι Ἀρσινόη.

Ἀρχιτεκτονικὸν, *Lexicon* ſiue *onomaſticon* architectonicum, (*Salmaſ.* praefat. ad ius atticum.) Schol. *Apollonii* ad lib. I. v. 29. Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ μέρει ταῦτά φησιν ἴσως Idem ad lib. III. v. 10. τὴν δὲ κατασκευὴν τῶν ἀρότρων Ἐρατοσθένης ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ καταγράφει.

Ἀςρονομία. Suid. Ἐρατοσθ. Forſan in hac ſcripſerat, tempus eſſe ſolis motum, vt ex Eratoſthene refert *Plutarchus* lib. I. cap. 21. de placitis.

Τὰ πρὸς Βάτωνα. *Laert.* VIII. 89. Interpres Ambroſius vertit: *in libris ad Hecatonem.* MS. Palatinus, Menagio teſte, πρὸς Κάτωνα, quod haud dubie corruptum pro Ἑκάτωνα, quae vera fortaſſis lectio fuerit; ſed alius intelligetur *Hecaton*, quam Stoicus Panaetii diſcipulus, Eratoſthene iunior. Batones quoque quatuor vel quinque in veterum ſcriptis obſeruarunt viri docti, vt notatum eſt ſupra lib. II. cap. 22.

Γαλατικῶν liber II. *Stephanus Byz.* in Σπάρτακος. IV. in Δυαναῖς. VII. in Βοὸς κεφαλαί. XXXIII. in Ὕδρηλα. Quadraginta voluminibus plus minus hoc opus conſtitiſſe, neſcio, quo tradat auctore *Meurſius* ad Heſych. illuſtrem pag. 148. Neque vero librum XXXVII. laudat Stephanus, vt apud Meurſium et Voſſium legas, ſed XXXIII. *Fabric.* Non de Galliis propriis; ſed de Gallis, qui, ex Celtogallia Bithyniam migrantes, deinceps magnam Aſiae intra Taurum partem armis occuparunt, libros Eratoſth. eſſe intelligendos, docet *Seidel* l. c. pag. 140 ſq. *Harl.*

Γεωγραφούμενα rr). Schol. *Euripidis*, Med. v. 2. Γεωγραφία. Schol. Apollonii ad lib. IV. v. 13. ὁ περὶ Γεωγραφίας λόγος. Strab. I. pag. 16. Polybius apud eundem II. pag. 104. Δικαίαρχόν τε καὶ Ἐρατοσθένη τὸν τελευταῖον πραγματευσάμενον περὶ τῆς Γεωγραφίας. Huius ſe veſtigiis inſiſtere teſtatur *Scymnus Chius* v. 112.

> Τῷ τὴν Γεωγραφίαν γὰρ ἐπιμελέστατα
> Γεγραφότι, τοῖς τε κλίμασι καὶ τοῖς σχήμασι,
> Ἐρατοσθένει μάλιστα συμπεπεισμένος.

Reprehenſa eſt Eratoſthenis geographia ab Hipparcho, Polemone, [vid. ad §. XII.] Serapione Antiocheno (de quo *Cic.* II. 6. ad Attic.) et aliis, vt e Strabone patet, qui et ipſe

rr) *Iriarte* in Catal. codd. gr. in biblioth. regia Matritenſi e cod. CXXI. pag. 485 ſqq. publicauit incerti auctoris recentioris Σταδιασμὸν ſiue *periplum* cum prologo auctoris, graece. *Harl.*

ipſe ea paſſim vtitur, et frequentius illam caſtigat, quandoque etiam, vt videtur, praeter meritum. Citatur praeterea a *Caeſare* VI. 24. de bello Gallico. Pluribus libris conſtitiſſe hoc opus adparet ex eodem *Strabone* lib. I. pag. 62. vbi *primum* et *ſecundum* ὑπομνημάτων eius geographicorum commemorat. *Primum* etiam auctor vitae Arati a Victorio editus. Librum *tertium* γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων Schol. *Apollonii* ad lib. IV. v. 20. 25. 26. 75. 309. 1215. Totam terram diuiſit in duas partes, Aſiam atque Europam, Africa Europae adiecta. vid. Bruckhuſ. ad Tibull. pag. 376. *Fabric.* Fragmenta trium horum librorum a Seidelio eſſe collecta et expoſita, iam adnotauimus. *Harl.*

Γνωμονικὰ e Cenſorini loco tribuunt viri docti Eratoſtheni, de quo infra in Μετρήσεις, (ſ. Καταμετρήσεις.)

Γραμματικὰ συχνὰ ſiue commentarios multos grammaticos edidiſſe Eratoſthenem, teſtatur Suidas. *Clemens* duos libros commemorat I. Strom. p. 309. quum notaſſet, Apollodorum Cumanum primum grammatici et critici nomine celebrem fuiſſe, ἔνιοι δὲ, inquit, Ἐρατοσθένη τὸν Κυρηναῖον φασὶν, ἐπειδὴ ἐξέδωκεν δύο βιβλία δύο, γραμματικὰ ἐπιγράψας. Confer *Sueton.* cap. 10. de Grammaticis. [vid. ad §. XIII.]

Διάλογοι πολλοί. Suid. Ἐρατοσθ.

Τὰ πρὸς Ἑκάτωνα. Vide ſupra πρὸς Βάτωνα.

[Ἐπιγράμματα. In eius τοῦ Κύβου διπλασιασμῷ (apud *Fell.* pag. 35.) Quod et duo alia fragm. poetica ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ, (ib. pag. 46.) et ἐκ τῆς Ἠριγόνης. recepit *Brunck.* in Anal. vett. poet. graec. tom. I. pag. 477 ſq. et in epigr. τοῦ Κύβου διπλασ. reſcripſit emendationem Εὐαίων Πτολεμαῖε etc. pro lectione Felliana εὖ αἰών, quam coniecturam propoſuerat *Valcken.* in Diatribe in Euripidis deperditorum dramatum reliquias, p. 285. B. C. *Harl.*]

Ἐπιστολαί. *Athen.* X. pag. 418.

Ad Hegetorem Lacedaemonium. Macrob. V. 21. *Athen.* XI. pag. 482. Ad Ptolemaeum epiſtola de duplicatione cubi, ſeruata ab Eutocio ad Archimedem de ſphaera ac Cylindro pag. 20 ſq. atque inde a praeſtantiſſimo Fello edita inter fragmenta Eratoſthenis.

Ἠριγόνη poematium omnino emendatum, διὰ πάντων ἀμώμητον, *Longino* iudice p. 184. Citatur a *Plutarcho* parallelis minoribus, Stephano Byz. in Ἄστυ. *Fabric.* conf. ſchol. et minora et Veneta ad Iliad. Hom. X. 29. vbi Eratoſthenis hiſtor. de Ἠριγόνη adducitur. nouas miſcell. obſeruatt. in a. 1741. tom. II. pag. 118 ſq. *Harl.*

Ἑρμῆς. Poema heroicum, quo omnem hiſtoriam de Mercurio complexus erat Eratoſthenes, teſte ſcholiaſte ad Homeri Iliad. ώ. — [verſ. 24. ad eumdem Hom. locum vid. vtrumque ſcholiaſten in edit. Villoiſonii p. 517. Fragmentum ex illo poemate ſeruauit ſchol. Venetus ad Iliad. Σ. 473. pag. 429. edit. Villoiſonii. Longiorem vero illius fragmenti particulam ex Achille Tatio, Arati interprete, (in iſagoge in Arati phaenom. pag. 153.) profert et emendat *Fulu. Vrſinus* in Virgilio cum graecis ſcriptoribus collato pag. 114. illosque verſus ab *Virgilio* Georg. I. v. 233. imitatione expreſſos fuiſſe exiſtimat, praeeunte Valerio Probo ad hunc Virgilii locum. Eiusdem fragmenti particulam dedit

Heraclides

Digitized by Google

Heraclides de allegoriis Homer. pag. 476. Gale, aut 165. edit. Nic. Schow: verſus Eratoſth. emendauit *Ioſ. Scaliger* ad Manilium IV. pag. 320. edit. Argentor. item *Fell.* in fragm. Eratoſthenis p. 46. — Ad idem Eratoſthenis carmen reſpicere videtur ſchol. min. ad Hom. Iliad. E'. 422 *Harl.*] *Athen.* V. pag. 189. VII. pag 284. *Steph. Byz.* in Ἀπία. *Achilles Tatius* ad Aratum cap. 10. 28. 29. Schol. *Apollonii* ad lib. I. v. 36. II. 2. et III. 35. *Tzetz.* ad Lycophronem v. 23. *Hadr. Iun.* III. 5. animadu. *Valeſius* ad Harpocrat. pag. 98. — *Timarchus* libro quarto περὶ τῦ Ἐρατοσθένους Ἑρμῦ citatur ab *Athenaeo* XI. pag. 501. Ex Hermete Eratoſthenis repetit *Chalcidius*, quae refert pag. 156.

[In *Callimachi* αἴτια ſcripſit. vid. ſupra vol. III. pag. 825. §. III. *Harl.*]

[Κατάλογοι· memorantur a ſcholiaſte *B.* ad Homer. Iliad. X. 29. a Villoiſonio edito. *Harl.*]

Καταμερισμός. *Achilles Tatius* Iſagoge ad Arat. cap. 24. ſed legendum *καταστερισμῶ*, nam, quae de lacteo circulo e lacte Iunonis ibi profert Achilles, leguntur in Cataſteriſmis Eratoſthenis, qui exſtant, cap. vlt. [?]

Καταστεριγμοί. Suid. ſed et ibi legendum *καταστερισμοί*, vt eruditiſſimo Neocoro ad Suidam adnotatum.

Κόσκινον *Cribrum arithmeticum*, cuius rationes a *Nicomacho* ſeruatae ſunt lib. I. Arithmet. pag. 17 ſq. Nec aliud quicquam eſt, quam tabella, numeros impares complectens, adſcriptis ad compoſitos numeros communibus diuiſoribus, vt compoſiti a ſimplicibus diſtinguantur et ſtatim conſtet de compoſitorum diuiſore. [vid. *Fell.* in fragm. Eratoſth. pag. 41 ſq.] Conf. diagramma duplex apud *Camerarium* in notis ad Nicomachum pag. 10 ſq.

Περὶ ἀρχαίας Κωμῳδίας *libri* pluries laudati ab Harpocratione, qui *ſeptimum* citat in Μεταλλεῖς, vt *octauum Laertius* VII. 5. *nonum* Schol. ad *Ariſtoph.* ad Aues v. 588. *tertium.* id. ad Ranas v. 1057. *Galenus* praefat. ad gloſſas Hippocratis: *ὅτι γὰρ ἐποίουν οἱ παλαιοὶ πολλὰ τῶν ὀνομάτων, δέδεικται μὲν ἱκανῶς καὶ πρὸς Ἐρατοσθένους ἐν τοῖς περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας.*

E quo loco adparet, Eratoſthenem non modo de poetis antiquae comoediae eorumque dramatibus et didaſcaliis egiſſe, quo quaelibet tempore comoedia fuerit edita, (conf. *Ciceronem* VI. 1. ad Attic. et Schol. Ariſtoph. in argumento ad Pacem et Plutarch. an ſeni gerenda Reſp. pag. 785.) ſed etiam res atque vocabula comicorum expoſuiſſe, vt probe notat *Io. Woweranus* cap. 14. Polymathiae.

Περὶ κωμῳδίας librum XI. citat *Athenaeus* XI. pag. 501. vbi aliquid de loco Cratini, veteris comoediae poetae, vnde neſcio, an calculum adiicere debeam ſententiae elegantiſſimi et clariſſimi viri *Tiberii Hemſterhuſii*, qui in notis pereruditis ad *Pollucis* X. ſect. 60. vbi ſimiliter *Eratoſthenes* citatur *ἐν τοῖς περὶ κωμῳδίας*, de vtraque comoedia veteri et noua, atque adeo tertia media egiſſe Eratoſthenem ſuſpicatur. *Fabric.* — Locus memorabilis eſt apud ſchol. ad *Ariſtophanis* Ranas 1060. vbi citatur *Eratoſthenes ἐν γ' περὶ κωμῳδιῶν*, ibidemque de tragoedia *Aeſchyli*, *Perſae* inſcripta, adnotaſſe dicitur: *δοκοῦσι οὗτοι οἱ Πέρσαι ὑπὸ τῦ Αἰσχύλυ δεδιδάχθαι ἐν Συρακούσαις, σπυδάσαντος Ἱέρωνος.*

adde

addе ſchol. ad *Ariſtoph.* Plutum v. 797. v. 1195. vbi antiqua res quaedam explicatur, et ita ſaepius a ſcholiaſtis ad Ariſtophanem Eratoſthenes rerum et verborum, quae ſiue ad comoedias ſiue ad antiquitatem ſpectant, interpres commemoratur. adde ſupra vol. II. pag. 441.

De *Muſica* etiam ſcripſiſſe videtur. conf. ſupra vol. III. pag. 650. Num vero ſeparatim, an in libris de comoediis id fecerit, equidem definire non auſim: immo vero videntur libri περὶ ἀρχαίας κωμῳδίας, περὶ κωμῳδίας et κωμῳδιῶν, nec non περὶ μυσικῆς partes vnius operis fuiſſe. *Harl.*

Περὶ κωνικῶν τομῶν ſcripſiſſe Eratoſthenem, aiunt viri docti, laudato teſte Proclo ad Euclidem. Sed vnicus eſt Procli locus, quem reſpiciunt, et e quo tamen nihil tale merito poſſis colligere lib. II. pag. 31. ἐπινοεῖσθαι δὲ ταύτας τὰς τομὰς τὰς μὲν ὑπὸ Μεναίχμυ τὰς κωνικὰς ὁ καὶ Ἐρατοσθένης ἱσορῶν λέγει. Μηδὲ Μεναιχμείυς κωνοτομεῖν τριάδας. Hic verſus depromtus eſt ex epiſtola ſiue elegia Eratoſthenis ad Ptolemaeum, regem, de cubi duplicatione, de qua paullo ante dixi. Idem *Proclus* p. 13. reprehendit Eratoſthenem, quod analogiam ſiue proportionem dixerit σύνδεσμον τῶν μαθημάτων, commune vinculum mathematicarum diſciplinarum. Sed nihil hoc ad conicas ſectiones. [ſ]

Κύβυ διπλασιασμός. *Vitruu.* IX. 3. organica meſolabi ratione ab Eratoſthene explicatus. Confer *Pappum* lib. III. pag 7 et 8. Epiſtolam ad Ptolemaeum, qua hoc Eratoſthenis inuentum continetur, ſeruauit Eutocius: et ex eo Fellus edidit, vt dixi ſupra in ἐπισολαῖ. vid. etiam *P. Ramum* libro I. ſcholarum mathematicarum.

Μελέται. *Strabo* I. pag. 15.

Περὶ μεσοτήτων βιβλία β'. *Pappus* lib. VII. pag. 241. 247. Hinc meſolabii inuentionem Eratoſtheni tribuerunt viri docti.

Μετρήσεις, (Καταμετρήσεις.) *Macrobius* lib. in ſomnium Scip. lib. I. cap. 20. *Et Eratoſthenes in libris dimenſionum ſic ait, menſura terrae ſepties et vicies* ss) *multiplicata menſuram ſolis efficit.* Ex hoc opere Eratoſthenis, (qui inde *orbis terrarum menſor* dicitur *Cenſorino* cap. 15.) μέτρον τῆς γῆς περιφερείας deſcripſit *Cleomedes* lib. I. cap. 10. atque inde praeſtantiſſimus Fellus tt): referunt praeterea *Vitruuius* lib. I. cap. 6. *Plinius* lib. II.

ss) Fortaſſe *decies.* vid. ſupra in catal. ſcriptor. in ſcholiis ad Aratum etc. voc. mathematicorum ſententia. *Heumann.*

tt) Amplius, quam de menſura in hoc libro actum fuiſſe, patet ex *Pſeudo-Plutarcho* de placitis philoſophor. I. 21. II. 31. (ad quae loca vide Corſini et Beekii notas,) vbi ex eo Eratoſthenis libro citantur loca. Diſtantiam ſolis et lunae a terra et ipſam ſolis magnitudinem calculis eum ſubduxiſſe, inde fit probabile. Commentarium veluti in illud fragmentum ſcripſerunt, et Eratoſthenem modo vindicarunt, modo correxerunt *Eiſenſchmid* de figura telluris, Argentor. 1691. 4. et ex eo *Heilbronner* l. c. pag. 251 — 255. inprimis *Seidel* l. c. pag. 48 — 62. et pag. 87 — 90. *D'Anville* in: Diſcuſſion de la Meſure de la Terre par Eratoſthéne, ſervant à confirmer la meſure du ſchéne Egyptien etc. (in Mem. de Litterature — des Inſcr. tom. XXVI. pag. 92 — 100.) atque *de la Nauze* in: Remarques ſur Eratoſthéne à l'occaſion de la latitude de Syéne, ibidem tom. XXVI. p. 101 — 111. adde *Mannert* l. m. p. 92 — 102 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

lib. II. Hiſt. cap. 108. vbi Eratoſthenem *in omnium quidem litterarum ſubtilitate, et in hac vtique praeter ceteros ſollertem* adpellat, *quem*, inquit, *cunctis probari video*, et libro VI. cap. 29. pag. 734. vbi notat, Eratoſthenem in Berenice, Arabiae oppido auſum *ingentis exempli indubitata ratione vmbrarum, menſuram terrae prodere coepiſſe*, quum die ſolſtitii hora ſexta obſeruaſſet, locum ſubtilitatis immenſae, vmbras in totum abſumtas. *Marcianus Heracleota* pag. 61. idem *Macrobius; Cenſorinus* cap. 13. *Marcianus Capella* lib. VI. pag. 194. et *Strabo* II. pag. 86. terrae ambitum eſſe ſtadiorum 252000 uu), qui numerus reddendus etiam auctori introductionis vel commentarii in Aratum, qui ſub falſo Eratoſthenis vel Hipparchi nomine editus eſt a Victorio vv). Supputationem Gnomonicam, qua Eratoſthenes numerum illum collegiſſe dicitur, exponit *Robertus Balforeus* in commentario ad Cleomedem pag. 219. 220 ſq. [*Petrus Nonius* lib. II. de obſeruatione pag. 132. *Ricciolus* in Almageſto nouo, Bonon. 1651. tom. I. lib. 3. cap. 27. pag. 163.] Adde *Io. Bapt. Ricciolum* geographiae reformatae lib. IV. cap. 7. pag. 123 ſq. lib. V. cap. 3. pag. 144 ſqq. et pag. 153. atque Almageſt. lib. II. cap. 7. *Io. Wowerium* de vmbra cap. 14. Rationem vero longitudinis terrae ad latitudinem eius maiorem dupla dixiſſe Eratoſthenem, teſtatur *Agathemer* pag. 2. Solem a terra abeſſe ſtadia 780000. *Plutarch.* II. 31. de placitis Philoſ. Ceterum *Marcianus Heracleota* in Epitome Artemidori Epheſii p. 64. quum *Timoſthenis* ww) σαδιασμῶν ἐπιδρομὴν commemoraſſet, addit, ſe mirari, quod Eratoſthenes totum libellum, ne prooemio quidem excepto, transſcripſerit, paucis quibusdam adiectis. Scripſerat *Timoſthenes* etiam de inſulis libros X. quos in vnum ipſe contraxit, et librum de portubus; ſed hos ab Eratoſthene transſcriptos Marcianus haud innuit. *Harmenopulus* lib. II. prochiri, titulo 4. ait, miliare ſecundum Eratoſthenem et Strabonem eſſe ſtadia octo ſeu vlnas octingentas. *Arrianus* in Indicis pag. 512. ἐμοὶ δὲ, ait, Ἐρατοσθένης ὁ Κυρηναῖος πιστότερος τοῖς ἄλλοις ἔστω, ὅτι τῆς περιόδου πέρι ἔμελεν τῷ Ἐρατοσθένει. Plura deinde ex eo referens addit, ipſum teſtari, ſe longitudine tradere μεμετρημένον σχοίνοισι, καὶ εἶναι γὰρ ὁδὸν βασιληΐην. *Willebrodus* vero *Snellius* librum ſuum, quo de terrae ambitu eiusque vera quantitate agit, *Eratoſthenem Batauum* inſcripſit. Lugd. Bat. 1617.
4. In hoc nonnulla reprehendit *Caſſinus*, filius, vt relatum leges in hiſtoria acad. Pariſ.

uu) Vid. Mem. de Trevoux. pag. 311. an. 1718. paſſuum menſura romana, 31500000. Hipparchus, teſte Plinio, addidit circiter 25000 ſtadia.

vv) Add. *Strabo* lib. II. pag. 90. *Theo* pag. 23. ad Ptolemaeum, *Simplicius* in libr. II. de coelo, ſub extrem. *Caſſiodorus* lib. de geometria, *Scotus Erigena* lib. III. de diuiſione naturae p. 146. 147. *Vincent. Bellouac.* lib. VI. ſpeculi natur. cap. 13. ex Gerberti aſtrologia; 9000 leucas, *Ioannes de Mandeville*, ex quibus ſe ait percurriſſe 2400. — 180000 ſtadia terrae eſſe perimetrum, ex Ptolemaeo, quem non nominauit, tradit Baſilius Homil. IX. in Hex. pag. 112.

ww) Poſidonius apud *Strabonem* I. pag. 51. Almel. honorifice loquitur de *Timoſthene*. Hic vero fuit praefectus claſſis Ptolemaei ſecundi, Philadelphi cognomine: Mare internum eiusque inſulas, et mare Tyrrhenicum circumnauigauit: vid. *Marcianum Heracl.* pag. 64. edit. Hudſoni: eumque ſcripſiſſe περίπλους, tradit *Agathemerus* I. 2. conf. *Seidel* l. c. pag. XVII. Sed plagii crimen a nomine Eratoſthenis iam amolitus eſt *Strabo* lib. II. pag. 92. vbi vel multos errores ab Eratoſthene aeque ac Timoſthene commiſſos eſſe ſcribit, additque, noſtrum a Timoſthene plurimis in rebus diſſentire. Vindicat noſtrum quoque ab illa iniuria *Ancher* l. c. pag. 6 ſq qui praeterea ſuſpicatur, librum Timoſthenis περὶ λιμένων eundem fuiſſe cum libro περὶ Νήσων. *Harl.*

Digitized by Google

tiſ. ſcientiar. ann. 1702. atque in libro, Traité de la grandeur de la figure de la Terre. Pariſ. et Amſterd. 1723. 12. vid. Acta eruditorum, germanice ſcripta, 95. pag. 780 ſqq. *Fabric.* — De *Snellio*, Profeſſore mathematum Leidenſi, plura vide apud *Montuclam* l. c. tom. II. pag. 5. inprimis pag. 180 ſqq. et pag. 231. atque tom. I. pag. 263. *Heilbronner* l. cit. pag. 447 ſq. *Harl.*

Τȣ̃ Νείλȣ πηγαί· in geographico opere, vt videtur, ab Eratoſthene deſcriptae, inter eius fragmenta ab illuſtri Fello cum notis quibusdam exhibentur e *Strabonis* lib. XVII. p. 786 ſq.

Ὀκταετηρίς. *Geminus* cap. 6. *Achilles Tatius* Iſagoge in Aratum cap. 19. vbi [P] male legitur ὀκτακαιδεκαετηρίς. Docet eodem loco Achilles, dubitatum eſſe de hoc ſcripto, an Eratoſthenem habuerit auctorem.

Ὀλυμπιονῖκαι. *Laert.* VIII. 51. *librum primum* huius operis. *Athen.* IV. pag. 154. Hoc ſuppleuit et continuauit Phlegon Trallianus.

Ὁμήρȣ διόρθωσις quoque ab Eratoſthene compoſita eſt, ſi credimus viris doctis, ad Strabonis et Athenaei teſtimonia prouocantibus. Sed nullus in his exſtat locus, e quo hoc certe colligi poſſit; quamquam obiter in Geographia ſua et forte in grammaticis commentariis quaedam illius poetae illuſtrauerat Eratoſthenes. Neque *Athenaeus* lib. I. pag. 24. Homericam ex Eratoſthene adducit emendationem, vt legas in notis Worthi ad Tatianum pag. 107. *Fabric.* niſi huc referas, quae ſchol. Venet. ad Hom. Iliad. ω. 282. habet: ἡ διπλη, ὁτι εἰ μη πρεσεθηκε τον ςιχον, οἱ θελοντες συγχεισθαι τα δυϊκα παρ' Ὁμηρῳ, Ἐρατοσθενης και Κρατης, ἐλεγον ἀν ἐπι των ἐννεα Πριαμιδων τεταχθαι, τω μεν ζευγνυσθην. *Tatiani* locum vid. ſupra libro II. cap. 1. §. 3. vol. I. pag. 321. vbi dicitur Eratoſthenes ſcripſiſſe de vita, tempore et poeſi Homeri. adde ibidem pag. 512. et *Villoiſon* in proleg. ad Homeri Iliad. pag. XXX. *Harl.*

Περίπλȣς, infra Περὶ πλȣ́τȣ.

Πίναξ τῆς οἰκȣμένης, tabula geographica, Straboni memorata.

Πλατωνικός. *Theo Smyrnaeus* pag. 2 et 12. Videtur autem hic liber ſcriptus fuiſſe, quantum e Theone licet coniicere, non ad reprehendendum, ſed commendandum et explicandum Platonem: itaque non adſentior iis, qui apud *Laertium* VIII. 89. vbi Eratoſthenes laudatur ἐν τοῖς πρὸς Ἑκάτωνα, legunt πρὸς Πλάτωνα.

Περὶ πλȣ́τȣ καὶ πενίας. *Laert.* IX. 66. et *Plutarch.* in Themiſtocle pag. 125. vbi male doctiſſ. Voſſius, adſentiente illuſtri Fello, reponendum ſuſpicabatur ἐν τῷ περίπλῳ.

Ποιήματα. Suid. et Lucianus, qui poetam vocare Eratoſthenem, non tantum grammaticum et philoſophum iubet in Macrobiis, [cap. 27. pag. 228. tom. III. edit. Reitzii.] Elegiam eius de duplicatione cubi ſeruauit Eutocius ad Archimedem de ſphaera ac cylindro pag. 22. atque inde inter Eratoſthenis fragmenta edidit Fellus. Vide et quae ſupra in Ἑρμῆ et Ἠριγόνῃ.

Verſum Eratoſthenis, qua potu pulmonem tangi ſcripſit, legas apud *Macrobium* VIII. 5. et *Plutarch.* Alios apud *Athenaeum* I. pag. 24. *Proclum* in Politiam Platonis pag. 391. niſi ibi per Cyrenaeum poetam intelligitur Callimachus: quod facilius mihi perſuadeo.

Πριμενικά.

Digitized by Google

Ποιμενικά. *Proclus* ad Heſiodi Ἐργ. pag. 133. b. *Fabric.* — At enim Fellum, Galeum et Fabricium minus integro Procli loco ad Heſiodi Opp. et dier. v. 488: Ἐρατοσθένης ἐν ποιμενικοῖς. Καλλίστρατον δὲ τὸν τυρὸν φησιν, deceptos eſſe, monet adnotator ad Lucae Holſtenii Obſeruationes ad indicem ſcriptorum, a Stephano Byzantino citatorum, in nouis miſcellan. obſeruatt. tom. II. in ann. 1741. pag. 118 ſq. Is vero reponere iubet, Ἐρατοσθένης μὲν ποιμενικὴν, Καλλιστρ. δὲ τὸν τυρὸν φησι. et addit, „Tzetzae ad h. l. Athenaei III. pag. 115. A. et, quae ne minimum relinquunt haeſitandi locum, verba Etymologi p. 573. V. 31. commodiori loco erunt explicanda; quando ſcholiaſtes etiam Ariſtophanis ad Equites v. 959. eam in rem aduocari poterit, et menda liberari." Atque *Valcken.* ad ſchol. Euripid. Phoeniſſ. p. 608. not. 57. in nota, ait, Procli in Heſiod. E. καὶ H. v. 590. reponatur Ἐρατοσθένης μὲν ποιμενικὴν, pro vulgatis ἐν ποιμενικοῖς. *Harl.*

Ἡ τοῦ Πυθαγορικοῦ λεγομένου κανόνος κατατομή. Ptolemaeus Harmon. lib. II. cap. 14.

Περὶ Σιβύλλης. *De Sibylla Samia*, *nomine* Φυτώ. Suid. in Σίβυλλαι, niſi obiter de Sibylla hac egerat Eratoſthenes in ſua Chronographia.

Σκευογραφικόν. *Pollux* praefat. libri X. *Scenographica* legit Galeus praefat. ad ſcriptores Mytholog. et idem ſcriptum cum Eratoſthenis *Architectonicis*, ſupra memoratis, eſſe, ſuſpicatur. Sed totus [ſ.] Pollucis liber decimus, quo de vaſis agit, demonſtrat, veram ſcripturam eſſe σκευογραφικόν.

Περὶ τῶν κατὰ φιλοσοφίαν αἱρέσεων. Suid. Ἐρατοσθ.

Χρονολογία. *Syncell.* pag. 193. περὶ χρονογραφιῶν. Harpocrat. in Εὔηνος. Accuratis canonibus vſum Eratoſthenem in ſuis χρονογραφίαις, contendit *Dionyſius Halic.* lib. I. Antiq. Rom. 60. vbi ex eius ſententia Romam conditam tradit Olymp. VII. 1. poſt Troiae excidium CCCCXXXII. Sed et *Cenſorinus* cap. 21. et *Clemens* I. Strom. pag. 336. notat ad primam Olympiadem ab Eratoſthene numeratos annos CCCCVII. Rurſus *Clemens* I. Strom. pag. 327. *Tatianus* pag. 166. et *Syncellus* pag. 180. a Troia capta ad Homerum vsque, annos centum ex Eratoſthenis ſententia computant. Regum Aegyptiorum ſucceſſionem iuſſu Ptolemaei ex commentariis Aegyptiacis et ſacerdotum Dioſpolitanorum traditione graecis litteris conſignauit, teſte Syncello pag 91. ὧν τὴν γνῶσιν ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασιν καὶ ὀνόμασιν κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῇ ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν. Idem pag. 147. ὧν τὰ ὀνόματα Ἐρατοσθένης λαβὼν ἐκ τῶν ἐν Διοσπόλει ἱερογραμματέων, παρέφρασεν ἐξ Αἰγυπτίας εἰς ἑλλάδα φωνήν. [Forſan in hoc opere egit quoque de Alexandro M. vid. ſupra, vol. III. pag. 41. niſi malis exiſtimare, in γεωγραφουμένοις id eum feciſſe.] Vſi hoc opere Eratoſthenis praeter Apollodorum in Chron. Africanum, Euſebium et alios Chronologos antiquiores (nam Syncelli aetate iam videtur intercidiſſe) Cicero, Plinius in Hiſt. Plutarchus in vitis, Soranus in Hippocratis vita etc. conf. Graeca *Euſebii* pag. 25. *Scaligeri* can. iſagog. p. 136. *Rich. Cumberlandum* de Sanchoniathonis hiſtoria phoenicia, et ex eo Acta erudit. ann. 1722. pag. 527 et 530. Bibl. Angloiſe tom. VIII. pag. 506.

Marci Mantuae Bonaviti, Patauini, ICti, *Eratoſthenes* φιλολόγος editus cum eius Theſeo, Patau. 1568. 8. eſt expoſitio legum quarumdam quae pugnare inter ſe videntur.

De catalogo regum Thebaeorum Aegypti et dynaſtiis vide ad caput ſequens de Manethone. *Harl.*

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT XXI (olim XX)

DE MANETHONE, AEGYPTIO, ET ALIIS ASTROLOGIAE APOTELESMATICAE SCRIPTORIBVS.

I—VII. *Manethonis nomen et aetas: Aegyptiaca et alia ſcripta deperdita.* VIII. *Apotelesmatica eiusdem auctoris.* IX. *De aliis Aſtrologis Apotelesmaticis graecis editis, ſingulatim de Paulo Alexandrino, et Hephaeſtionis Thebani, Vettiique Valentis fragmentis.* X. *De Aſtrologis graecis ineditis.* XI. *De Aſtrologis graecis deperditis.* XII. *Catalogus ſcriptorum, qui Aſtrologiam Apotelesmaticam oppugnarunt.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

Nomen MANETHONIS varie exaratum reperio [a]), Μάνεθος, [?] Μάνεθως, Μανεθῶς, Μανεθώς, Μανετώ, Μανέθων, Μανεθών, Μανιάθων, et Μανεθῶν denique, quod poſtremum prae ceteris ſcribendi modis probat *Ed. Bernhardus* vir infinitae eruditionis in notis, vtinam integris, ad Ioſephum pag. 21. Fuit hoc nomine olim in Aegypto vir, omni genere ſapientiae [b]) excultus, patria Sebennytes [c]) vel Dioſpolitanus, qui ſub Ptolemaeo Philadelpho, functus apud Mendeſios [d]) vel Heliopolitas ſummi ſacerdotis et ſcribae

a) Vide *Menag.* ad Laert. pag. 8. Ceterum Aegyptium nomen eſt haud dubie *Manethon*, vt operam ludat *Harduinus*, qui in Chronologia V. T. pag. 32. repetit ex *Man*, voce germanica, quae *virum* ſonat, et hebraico און *cum*, atque און *virtute*. Nec felicius ipſi res procedit, cum Aegyptiae veteris linguae ignarus, tamen p. 28 ſq. negat, in Aegyptiorum dynaſtiis apud Manethonem occurrere nomina Aegyptia; ſed omnia eſſe ex Hebraeis, pauca e graecis petita fontibus. Sed exempla, quae mox affert, ita ſunt comparata, vt aeque facile ex Mexicano aliquo idiomate illa poſſit deducere. Manethonis nomini adfinia *Menuthis*, Canobi vxor, apud Epiphan. et *Menuthis* vicus Aegypti, de quo Stephanus Byz. *Fabric.* — *Georg. Hieron Welſchius* in ſpecimine ſupplementorum ad bibliothecam Gesnero-Simlero-Friſianam, in *Schelhornii* amoenitt. litterariis tom VI. pag. 504 ſq. diſcernit tres *Manethonas:* primum *Manethonem Sybennitam*, ſacerdotem Aegyptium, quem ante tempora Alexandri, contra Scaligerum, ſecus ſentientem, in Aegypto floruiſſe contendit: ad illum, tamquam antiquiſſimum fideque digniſſimum prouocare, putat, Ioſephum contra Apionem, Hebraeos in libro Iuchaſin, et Arabas; atque Ioachidem in ſuo Zohar de regibus Aegypti citare eum hiſce verbis, Manethon in libro actorum regum Aegypti: vel Manethon in hiſtoria Aegypti. Alterum eſſe, ſcribit, *Manethonem Mendem*, ſacerdotem et ipſum Aegypti, qui, teſte Suida, ſcripſit περὶ κατασκευῆς κυφίων, quomodo praeparandi ſint Cyphi ſeu ſuffimigia. (cf. vero Fabricium paullo poſt in §. VII.) Tertium eſſe iudicat, eodem Suida teſte, *Manethonem* ex Dioſpoli Aegypti, auctorem phyſiologicorum, apotelesmaticorum verſibus, (δι' ἐπῶν,) aliorumque quorumdam aſtronomicorum. Hunc, (quem temporibus Auguſti vixiſſe, haud tuta coniectura motus, opinatur,) a multis cum veteri illo Dynaſtiarum Aegypti compilatore confuſum eſſe cenſet et pauca de eius hiſtoria Aegyptiorum regum, ſeu dynaſtiis, et controuerſia inde orta diſſerit. De alio *Manethone* vid. infra ad §. VIII. *Harl.*

b) *Aelianus* X. 16. de animal. ἀκούω δὲ καὶ Μανέθωνα τὸν Αἰγύπτιον σοφίας ἐς ἄκρον ἐληλακότα ἄνδρα εἰπεῖν etc.

c) *Suid.* Μάνεθως ἐκ Διοσπόλεως τῆς Αἰγύπτου, ἢ Σεβεννύτης. Sebennytam vocat et *Plutarch.* de Iſide pag. 354 ac pag. 362. et *Syncellus* pag. 16. 18. ipſe de ſe Manetho ibid. pag. 40. γένει Σεβεννύτης ὑπάρχων Ἡλιοπολίτης, τῷ δεσπότῃ μου Πτολεμαίῳ χαίρειν. *Fabric.* — conf. *Lilienthal* ſelect. hiſtor. litter. diſſ. IV. pag. 97. *Heumann.*

d) Rurſus *Suidas:* Μάνεθως Μένδης ἱερεύς, (doctiſſimus Suidae ſoſpitator, Neocorus, in MSto codice Pariſ. reperit ἀρχιερεὺς Αἰγύπτου. Apud *Syncellum* quoque pag. 40. Manethon ipſe in epiſtola ad

Digitized by Google

bae ſacri munere, varia graece ᵉ) ſcripſit et eidem Ptolemaeo dicauit, hiſtorica, phyſica et de apoteleſmatica aſtrologia, de quibus ſingulis nonnihil dicam.

I. *Αἰγυπτιακῶν tres libros* compoſuiſſe conſtat e *Georgio Syncello* ᶠ), qui ex Africano et Euſebii chronicis diligenter transſcripſit, quae Manethon ex *ſacris Hermetis columnis* ᵍ) de antiquis Aegyptiorum regibus tradiderat, perſequens *γενεὰς* CXIII. in dynaſtiis XXXI. Se. quutus eſt Manethon *χρονογραφεῖον* aliquod Aegyptium, quod *παλαιὸν* vocatur a *Syncello* pag. 51. et pertingebat vsque ad regem vltimum dynaſtiae triceſimae, Nectanebonem, cuius ab Ocho pulſi fuga incidit in Olymp. CVII. 3. paucis ante Perſas, ab Alexandro victos, annis. Triceſimam primam [P] dynaſtiam videtur Manethon addidiſſe, in qua tres reges: Artaxerxes Ochus, Arſes Ochi F. et Darius Codomannus, quem Alexander ſuperauit. Vide *Syncellum* pag. 78 et 256. qui veteri illo chronico deceptum Manethonem pag. 51. et non pauca mentitum obſeruat, vt Aegyptiae gentis laudes et antiquitatem amplificaret. pag. 15. 17. 37. Profeſſus et ipſe Manethon eſt, ſe addidiſſe nonnulla *ἐκ τῶν ἀδεσπότων μυθολογουμένων*, vti ſunt, quae confutat *Ioſephus* I. contra Apion. pag. 1052 ſq. Plura hoc de opere ne addam, facit virorum doctiſſimorum *Voſſii* et *Marshami* induſtria, quorum ille lib. I. de Hiſt. Gr. cap. 14. hic ſub initium praeclari Canonis chronici de eo agendum ſibi duxit. Fidem Manethonis merito eleuant poſt *Ioſephum* lib. I. contra Apion. pag. 1039 ſq. et *Theophilum* III. ad Autolycum pag. 130 ſq. *Hermannus Conringius* in Aduerſariis Chronolog. de antiquis Aſiae et Aegypti dynaſtiis cap. 17. pag. 190 ſq. Ed. *Stillingfleetus* Orig. ſacr. lib. I. cap. 2 et 5. *Iſ. Voſſius* cap. 10. de aetate mundi, *Melch. Leydeckerus* lib. III. de Rep. Hebraeorum p. 115 ſq. *Rich. Simon* epiſt. ſelect. II. 28. et *Iac. Perizonius* in inueſtigatione aegyptiarum originum, Lugd. Batau. 1711. 8. cap. 19 et 20. Et certe nihil difficilius fuerit, quam dynaſtias Manethonis

ad Ptolemaeum ſe adpellat *ἀρχιερέα καὶ γραμματέα τῶν κατ' Αἴγυπτον ἱερῶν ἀδύτων*. *Syncello* ibid. *ἀρχιερεὺς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ εἰδωλείων*. *Fabric.* vid. *Simſon* Chron. in paraſceue cap. I. pag. 11 ſq. et pag. 1154. ad A. M. 3743. ante C. N. 260. V. C. 452. cui tempori, quod incidit in Olymp. CXXIX. 3. etiam *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 105. adſignat Manethonis aetatem. *Harl.*

e) *Ioſephus* I. contra Apionem, ſiue Manethonem potius, (in illo enim confutando maxima libri pars occupatur,) pag. 1093. *Μανεθὼν δ' ἦν τὸ γένος ἀνὴρ Αἰγύπτιος, τῆς ἑλληνικῆς μετεσχηκὼς παιδείας, ὡς δῆλός ἐστι, γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν κ. τ. λ.* *Euſebius* in exordio libri II. Praeparat. *πᾶσαν μὲν οὖν τὴν Αἰγυπτιακὴν ἱστορίαν εἰς πλάτος τῆς Ἑλλήνων μετείληφε φωνῆς, ἰδίως τε τὰ περὶ τῆς κατ' αὐτοὺς Θεολογίας Μανεθὼς ὁ Αἰγύπτιος ἔν τε ᾗ ἔγραψεν ἱερᾷ βίβλῳ καὶ ἐν ἑτέροις αὐτοῦ συγγράμμασιν.* *Iacobus Edeſſenus* citat *Methodolum*, Aegyptiorum chronographum, ſub quo nomine *Manethonem* latere ſuſpicatur *Aſſemannus* pag. 488. bibl. oriental. *Fabric.* — Confer *Stillingfleet* Orig. ſacr. libr. I. cap. 2. Catholica hiſtoria mundi, (*Allgemeine Welthiſtorie,*) curante Baumgartenio in linguam germanicam conuerſa, vol. I. pag. 491 ſq. de quaeſtione, num et quatenus ex ſacris Hermetis columnis vnice deſcripſerit Manethon hiſtoriam, nec non de litteris ſacris, et num in graecam linguam transferri potuerit, per quam occaſionem adnotator N. pro *ἑλληνίδα φωνήν*, apud Syncellum coniicit *ἐλλεγχῶν φωνήν*, *vulgarem linguam.* conf. tamen quae *Beer* loco mox memorando pag. 172 ſqq. de illo Syncelli loco, et de diuinatione Thot, ratione tamen haud omnino probabili, diſſerit. *Harl.*

f) Primus tomus continebat XI. dynaſtias Deorum Semideorumque, annis 2300. reges CXCII. Secundus dynaſtias XII — XIX. annis 1121. reges XCII. Tertius dynaſtias XX — XXXI. per annos 1050. Primum librum laudat *Syncellus* pag. 60, ſecundum pag. 59. 72. 73. tertium pag. 78. 256, vbi vltimum hunc fuiſſe teſtatur. Vide et *Scalig.* ad Graeca Euſebii pag. 411. b.

g) *Syncell.* pag. 40.

nis expedire, et cum reliqua veteri hiſtoria conciliare, vt perſpicuum eſt, ſi quis inter ſe conferat conatus praeſtantiſſimorum veteri aeuo Chronologorum, Africani, Euſebii, et Syncelli: vel recentium *Scaligeri* Can. Iſagog. pag. 128 ſq. et pag. 316 ſq. *Sam. Petiti* cap. 27. (lib. IV. cap. 6.) Var. lect. *Kircheri* I. Oedipi pag. 68 ſq. *Vſſerii*, *Iac. Capelli*, *Marshamique*, qui in diuerſis Aegypti regionibus plures dynaſtias ſimul eodem tempore rebus praefuiſſe contendit, et in antiquitate temporum reſtituta *Pauli Pezronii*. Fragmenta quaedam Manethonis e Ioſepho et Syncello deſcripſit illuſtrauitque Scaliger in Graecis Euſebii et ad calcem operis immortalis de emendatione temporum. *Fabric.*

[E P I M E T R O N.

In vtramque partem poſt illos viros doctos, quos iam citauit Fabricius, multi alii diſputarunt: quorum alii in genere fidem Manethoni in hiſtoria dynaſtiarum vel vindicarunt, vel denegarunt; alii in ſpecie inquiſiuerunt, num paſtores, quos in Aegyptum veniſſe tradidit Manethon, Iſraelitae fuerint, nec ne? Quoniam vero ab auctoribus hiſtoriae catholicae memoratae pag. 190 ſqq. et pag. 478 ſqq. praecipue pag. 490 ſqq. atque ab Baumgartenio ceterisque adnotatoribus omnis controuerſia vberius expoſita eſt, et diuerſae Whiſtoni, Perizonii, Pezronii, Newtonii aliorumque ſententiae et interpretationes late adductae atque examinatae ſunt; tum a *Ferdinando Guil. Beer* in Abhandlungen der alten Zeitrechnung und Geſchichte, (Lipſiae 1752. mai. 8.) pag. 163—242. in ſect. V. regula, ſecundum quam Manethon dynaſtias deſcripſerit, propoſita et conſenſus harum dynaſtiarum cum ordine temporis, a ſcriptoribus diuinis ſeruato, et cum aliis indubitatae fidei narrationibus, declaratus eſt; in ſectione autem ſexta de paſtoribus, qui Aegyptum imperio tenuerunt, copioſe diſputatum: ſatius eſſe duxi, paucos tantummodo commemorare, qui praeter laudatos viros huic piſtrino operam addixerunt, quam in re controuerſa, a noſtro quoque inſtituto aliena, diu verſari.

Io. Adami Strobelii diſp. praeſide *Io. Dau. Koelero*, an Manethonis paſtores inuaſores Aegypti fuerint Iſraelitae. Altdorf. 1730. 4.

Primum eos nominat, qui poſt *Ioſephum* I. contra Apionem pag. 1040 ſq. et *Euſebium* in Chronic. lib. poſt. nr. 190. adfirmarunt, paſtores illos, Aegyptiis Hycſos dictos, Iſraelitas fuiſſe, eorumque recenſet argumenta. Sunt vero *Hugo Grotius* de veritate religionis chriſtianae lib. I. ſect. XVI. in notis; *Nicol. Abramus* in Pharo lib. VIII. cap. 2 et 3. pag. 200 ſqq. *Leidecker* a Fabricio iam laudatus, *Hermann Witſius* in Aegyptiacis lib. III. cap. 3. *Basnagius* in antiqq. iudaicis etc. tom. I. cap. 8. (hiſt. tamen iud. lib. III. cap. 18. impugnat hic Manethonis auctoritatem, aduotante Heumanno,) *Perizonius*, a Fabricio pariter excitatus, *Buddeus* in hiſt. eccleſ. V. T. ſect. III. §. 24. pag. 449 ſqq. Poſtea pari modo eos enumerat, qui negarunt, paſtores illos fuiſſe Iſraelitas, contra contenderunt, illos vel Arabes fuiſſe, vel Phoenices, vel homines alius gentis, eorumque argumenta refert. Negarunt vero apud illum ipſe *Manetho* lib. II. Aegypt. apud Ioſephum l. c. *Iulius Africanus* apud Syncellum pag. 61. edit. Pariſ. *Petrus Cunaeus* in republ. Hebraeorum V. T. lib. I. cap. 5. *Scaliger* in animaduerſſ. ad Euſebii Chronicon pag. 19. *Paull. Pezron.* in antiquitate, a Fabricio iam citata, *Sam. Bochartus* in geographia S. part. II. libr. I. cap. 4. *Io. Marsham* in canone chronico, ſaec. VIII. pag. 103 ſqq. et ſaec. XII. pag. 323. *Iac. Vſſerius* in annal. V. et N. T. part. I. ad A. M. 2179. pag. 8. *Frid. Spanhemius* in hiſt. eccleſ. epoch. III. ſect. VII. §. 2. pag. 308. (quibus

bus addes *Des-Vignoles* in chronologia, mox memoranda, tom. I. pag. 598. Vanitatis et mendaciloquentiae accuſat eum *Conring.* lib. I. de medic. Herm. cap. IV. pag. 37. cap. VII. pag. 60.) Denique eorum, qui ab adfirmantium partibus ſtare ſolent, argumenta corroborare ſuſtinet.

Alios, qui de Manethone egerunt, enumerat *Baumgarten* in nota 347. ad verſionem hiſtoriae catholicae germanicam, I. pag. 490. et pag. 514. de paſtoribus iſtis, quos cum conditoribus hiſtoriae illius negat fuiſſe Iſraelitas. Hanc quoque ſententiam ſtrenue defendit Ioſephumque multis refutat *Beer* l. c. pag. 214 ſqq. et pag. 227 ſqq. Suſpicatus potius pag. 217 ſqq. inuaſionem iſtam intelligendam de expeditione *Oguz Chan* tatarica, quam ex Abulgaſi Chan hiſtoria tatarica refert et comparat cum narratione Manethonis, praecipue Moſis. Idem pag. 178. exiſtimat, Manethonem ſucceſſionem regum, prouti inueniſſet in variis, quae adhibuit, chronicis, conſtituiſſe et reges exteros eſſe ſeorſum perſequutum, vt, quamdiu in Aegypto hi regnauerint, cognoſceretur: nomen igitur dynaſtiarum apud Manethonem neque locum natalem neque ſedem regum; ſed chronicon, ex quo is hauſiſſet, indicare: inprimis illum vſum eſſe chronicis vrbium This, Memphis et Dioſpolis: Paſtores et Aethiopas eum poſuiſſe tamquam peculiares Dynaſtias, vt, quamdiu commorati ſint in Aegypto, facilius intelligeretur, nec ordo regum, in Chronicis relatorum, interrumperetur: vt fidem Manethonis firmius ſtabiliret Beer, comparauit dynaſtias apud Eratoſthenem, Ioſephum, Euſebium, Africanum, Syncellumque tum inter ſe, tum cum narratione Moſaica. Ingenioſe quidem acuteque omnia explicat Beer; num vero interdum non abuſus ſit ingenio, aliis aeque acutis viris inquirendum et definiendum relinquam. — Dynaſtias regum Aegypt. apud Manethonem in ordinem quoque redigere ſtuduit. *I. Iackſon* in Chronological antiquities, vol. II. pag. 256 ſqq.

De fide *Manethonis* et *Eratoſthenis* hiſtorica indicarunt iidem conditores hiſtoriae catholicae l. c. pag. 497. vbi praecipue ſobrium *Baumgartenii* iudicium eſt perpendendum. *Eratoſthenes* vero confecerat regum Thebaeorum Aegypti catalogum, cuius fragmenta ſeruauit Syncellus. Illius narrationem maiore fide dignam eſſe, quam Manethonis teſtimonium, cenſent *Marsham*, qui Eratoſthenem inter primos chronologiae graecae emendatores habet, in can. chron. pag. 8. 16. 217. et *Cumberland* in Remarks on Sanchoniathon pag. 416 ſq. Eratoſthenis tamen catalogum et mancum et parum vtilem eſſe arbitratur *Beer* l. c. pag. 211. Sed de illis fragmentis optime meruit, eaque tam critice, quam grammatice, ope praeſertim linguae copticae, emendauit atque explicuit, et Scaligeri, (in Euſebianis,) ac Salmaſii (de ann. climact.) emendationes atque interpretationes adtulit, ſaepiusque correxit *Paul. Erneſt. Iablonsky* in *Adnotationibus in Eratoſthenis Cyrenaei catalogum regum Thebaeorum Aegypti, quibus potiſſimum interpretatio eius graeca nominum Aegyptiacorum examinatur et illuſtratur:* quas *Alphonſ. Des-Vignoles* tomo ſecundo ſuae chronologiae, (Chronologie de l'Hiſtoire ſainte et des Hiſtoires etrangeres,) Berlin. 1738. 4. pag. 736—765. inſeruit. Adde eumdem *Vignoles* tom. II. pag. 659. etc. et alibi. Cum *Pezronio* aliquoties rem habuit. Hunc quoque ſaepe refutauit, atque de dynaſtiis ac paſtoribus Aegyptiorum, Manethone atque Eratoſthene paſſim diſputauit

Fourmont in: *Reflexions ſur l'Origine, l'Hiſtoire et la Succeſſion des anciens Peuples Chaldeens, Hebreux, Pheniciens, Egyptiens, Grecs etc. juſqu'au tems des Cyrus.* — Nou-

 velle

velle edition. Pariſ. 1747. II. voll. 4. praecipue vol. II. lib. III. capp. 6 — 10. p. 43 — 164. — tum pag. 173. contra Voſſium (diſſ. de aetate mundi, pag. 27c.) defendit Manethonem a crimine fraudis. adde pag. 202 ſq.

Pauca dedit de Manethone *Heilbronner* in hiſtoria matheſeos vniuerſae, pag. 241 ſq. eiusque annorum vsque ad Alexandri M. tempora computationem tamquam ridiculam damnat. Sed haec ſufficiant, ne extra oleas vagari videar. *Harl.* Copioſius aduerſus Manethonem diſputauit cl. *Chriſtoph. Meiners* Verſuch einer Religionsgeſch. alter Völker, beſonders der Aegypter pag. 105 ſq. Add. *Meuſelii* Biblioth. hiſtor. vol. II. part. II. pag. 333. *Bonanus* dans l'Hiſtoire de l'Acad. d. Inſcr. XLII. pag. 31 ſq. *Beck.*]

II. Ἱερὰ βίβλος. *Liber Sacer,* quod de theologia Aegyptiorum Manethon egerat. Meminit praeter alia Manethonis *συγγράμματα Euſebius* in limine libri II. Praeparat. cuius verba iam in notula adſcripſi. Reſpicit forte etiam *Theodoritus*, quo teſte lib. II. Therapeut. pag. 34. *Μανεθὼς τὰ περὶ Ἴσιδος καὶ Ὀσίριδος καὶ Ἄπιδος καὶ Σαράπιδος καὶ τῶν ἄλλων Θεῶν τῶν Αἰγυπτίων ἐμυθολόγησε.* Egerat de Diis ac Semideis gentis ſuae etiam in Aegyptiacorum libris: ſed ibi magis chronologi atque hiſtorici; at in ſacro ſermone theologi partibus functus fuiſſe mihi videtur. Quamquam idem cum illis ſacrum hoc opus fuiſſe haud dubitauit *G. I. Voſſius.*

III. Βίβλος τῆς Σώθεως, ad *Ptolemaeum.* Syncell. pag. 40. *Τὸ Σῶθος φασὶν Αἴγυπτος καλεῖται, Theophil.* ad Autolyc. III. pag. 130. Scaliger ad Graeca Euſebii pag. 408. *Σῶθιν τὴν Ἰνάχου vocabant Aegyptii: item Σωθιακὴν περίοδον Ἰοῦς ſiue Iſidis peregrinationem, quae etiam refertur a Prometheo* [?] *apud Aeſchylum.* (v. 822 ſq.) *Videntur Aegyptii omnium ſuorum certiſſimam epocham ἀπὸ τῆς Σωθιακῆς περιόδου repetiuiſſe. vt manifeſte colligitur ex Clemente Alex.* (I. Strom. pag. 335.) *neque dubito, τὴν Σώθεως βίβλον τοῦ Μανεθῶ ab eodem initio regum ſuorum dynaſtias deduxiſſe. Apud Vettium Valentem Antiochenum Σὴθ* k) *ex libris Petoſiris, non Σῶθις dicitur.* Ex his verbis colligas, Scaligerum *βίβλον Σώθεως* haud diuerſum exiſtimaſſe ab opere hiſtorico de Aegyptiorum dynaſtiis. Sed mihi potius videtur in hoc libro Manetho egiſſe de anno Aegyptiorum cynico, de quo dixi ad Chalcidium pag. 218. vbi pro *σελεχὼν* legendum *σῶθιν.* Notum eſt ſidus, quod Graecis *ἀστροκύων*, idem Aegyptiis dictum *Σῶθιν* fuiſſe.

IV. *Manetho ἐν τῷ πρὸς Ἡρόδοτον* laudatur ab *Etymologici M.* auctore in *Λεοντοκόμος* et ab *Euſtathio* ad Iliad. λ΄. pag. 857. edit. Rom. *ἐν τοῖς πρὸς Ἡρόδοτον.* Magnus quoque *Bochartus* I. Hieroz. pag. 715. citat Manethonem in notis ad Herodotum. Sed aut fallor, aut Euſtathius et Etymologici ſcriptor inciderunt in locum Manethonis hiſtoriarum, in quo Herodotum caſtigauerat. Certe *Ioſephus* I. contra Apionem pag. 1039. de hiſtoria Manethonis loquens, teſtatur, Herodotum ſaepius in illa ab ipſo reprehenſum ob res Aegyptiacas, falſo memoriae proditas. *Γέγραφε γὰρ Ἑλλάδι φωνῇ τὴν πάτριον ἱστορίαν, ἔκ τε τῶν ἱερῶν, ὥς φησιν αὐτὸς, μεταφράσας, καὶ πολλὰ τὸν* ἩΡΌΔΟΤΟΝ *ἐλέγχει τῶν Αἰγυπτιακῶν ὑπ᾽ ἀγνοίας ἐψευσμένον. Fabric.* — vid. *Clericum* ſiluar. philolog. cap. IV. §. 3. *Heum.*

V. Περὶ

k) En manifeſtam originem fabulae de columnis Sethi! *Heumann.*

V. Περὶ ἀρχαϊσμοῦ καὶ εὐσεβείας *de antiquitate et pietate* ſiue de priſcis et religioſis Aegyptiorum ritibus *liber*, e quo *Porphyrius* lib. II. de abſtinendo ab animatis §. 15. [pag. 199 et 200. edit. de Rhoer, qui excudi regis nomen fecit Ἄμωσιν.] narrat, immolandorum hominum conſuetudinem Heliopoli ſuſtuliſſe regem Amaſin. Porphyrii locus legitur et in *Euſebii* IV. 16. Praeparat. et reſpicitur a *Theodorito* VII. Therapeut. pag. 109. licet Manethonem haud nominet. Confer *Marshami* Canonem Chron. pag. 315 ſq. Ex eodem Manethonis libro videtur narrare *Plutarchus* de Iſide et Oſiride pag. 380. [i]) quod in vrbe Ilethyae, (εἰληθυίας enim pro Ἰδιθύας legendum, notauit vir doctiſſimus [k]),) homines viuos palam exuſſerint canicularibus diebus, cineribus etiam procul ſparſis ac diſſipatis, ne quidquam de luſtramentis hisce Typhoniis ſupereſſet. [conf. *Sam. Squire* ad edit. Plutarchi de Iſide et Oſiride, Cantabrigiae, (1744) 8. p. 170 ſq. et p. 100. additi commentarii, anglice ſcripti. *Harl.*]

VI. Φυσικῶν ἐπιτομή. *Laert.* prooem. ſect. 10. Haec forte ſunt, quae Suidas memorat Φυσιολογικά, et e quibus *Aelianus* X. 16. de animal. videtur referre eos, qui ſuillum lac bibant, lepra ac vitiligine infici, etſi [P] librum ipſum Manethonis haud vidiſſe, ſuſpiceris ex eo, quod dicit ἀκούω εἰπεῖν.

VII. Περὶ κατασκευῆς κυφίων, de ratione praeparandi ſacri ſuffiminis, quod κῦφι Aegyptiis vocabatur, et memoratum eſt *Plutarcho* [l]), Galeno, S. Hieronymo. Vide *Kircherum* tom. II. Oedipi part. II. pag. 539. Suidas quidem hoc ſcriptum Manethoni Mendeſio vindicat, quem a Sebennyte videtur diuerſum facere; ſed huiuscemodi in rebus quam parum tribui eius fidei poſſit, eruditos viros haud latet.

VIII. Manethoni praeterea ἀποτελεσματικὰ δι' ἐπῶν tribuit Suidas, et alia quaedam, vt ait, Ἀρρενομήμενα. Etiam *Paulini Nolani* [m]) epiſtolae XXXVIII. ſubiicitur carmen ad Iouium, in quo eiusdem operis mentio:

Nunc tria miremur texentem fata Platonem,
Aut Arati numeros, aut picta Manaethonis aſtra.

Neque vero aliud hic ſunt *picta aſtra*, quam carmine deſcripta, et verbis, vt ait Plautus Poenulo, depicta, quemadmodum de Ennio apud *Ciceronem* I. Tuſc. quaeſt. cap. 15. *Hic veſtrum pinxit maxima facta patrum.* Quod petitum ex illo Simonidis, quod variis locis refert

Plutar-

i) Vol. VII. pag. 496. edit. Reiskii. *Harl.*

k) Ἰλιθύας reſcribendum cenſet *de Rhoer* ad Porphyrii l. c. pag. 199. adde *Semler* Erleuterung der egyptiſchen Alterthümer durch Ueberſetzung der Schrift Plutarchs von der Iſis und dem Oſiris, Breslau. 1748. 8. p. 74 et 271 ſq. Εἰληθυίας emendauit quoque *Weſſeling.* ad Diodor. Sic. tom. I. pag. 99. 85. *Harl.*

l) De Iſide et Oſiride tom. VII. pag. 509. edit. Reiske, aut pag. 188. edit. Squire, cuius not. vide. *Harl.*

m) *Barthius* lib I. aduerſar. cap. 15. *Auctor carminis ad Colleam vel Iouium, quod non optime Paulino adſcribi, alibi demonſtramus.* Idem XXXII. 22. tribuere videtur Claudiano Mamerto: *Paulinus ſiue Mamertus ad Colleam.* Confer LIV. 3. *Paulino* audacter et recte, vt opinor, tribuit *Cerda* in Aduerſariis ſacris cap. 149. pag. 364. Cerdam enim malui vocare, quam Lacerdam, quoniam ipſe cap. 185. pag. 497. Nicolaum Abramum ſuae ſocietatis virum non dubitat eo nomine reprehendere. *Nicolaus*, inquit, *Abramus, cuius ego nomen melius teneo, quam ille meum, qui me citans Lacerdam nominat: ego enim Ioannes Ludovicus de la Cerda nominor, itaque Cerdam debuiſſet dicere, non Lacerdam. Sed ignoſco homini ignoranti noſtrum idioma* etc.

Plutarchus [n]), *ζωγραφίαν μὲν εἶναι φθεγγομένην τὴν ποίησιν, ποίησιν δὲ σιγῶσαν τὴν ζωγραφίαν, poeſin eſſe picturam loquentem, picturam vero poeſin quandam tacitam ſilentemque. Horatius* in arte, *vt pictura poeſis eſt. Cicero* IV. ad Herenn. *ſi poema loquens pictura eſt, pictura tacitum poema debet eſſe.* Plura *Io. Dauiſ.* ad Ciceronis locum pag. 34. *Charles la Motte* in libro, cui titulus: an eſſay on poëtry et painting, Londin. 1730. 8. Bibl. raiſonnée tom. V. pag. 395 ſqq. [Plura in hanc rem, ſi opus viſum fuerit, diceremus. Spence, Boſſu aliique illo Simonidis abuſi ſunt: Leſſing in Laocoonte ſines picturae ac poeſeos melius et ſeuerius diſcreuit; alii medium tenuiſſe videntur. Sed omnis illius ſententiae interpretatio aeque ac controuerſiae expoſitio a conſilio rei et a Manethonis hiſtoria nimis nos abduceret.] *Gronouius* ad Herodotum pag. 925. *quidquid ab Manethone verſibus erat ſcriptum, ſolebat in eadem pagina coloribus diuerſis adpingi, vt ſpectaretur coniunctio vel ſeparatio planetarum, et inde opera eorum* etc. Manethon ipſe poema ſuum cum Hermetis *κηροχύτῳ γραφῇ* conferens *μάθημα λάλον* vocat ſub initium libri V. quod e verſione mea adſcribam:

E libris, Ptolemaee, ſacris, ſacriſque columnis
Arcanis, ſapiens quas his in reperit Hermes
Signauit vires proprias coeleſtibus aſtris. [⁋]
Conſilii adiutor fuit illi Aſclepius, inde
Ceris mandauit formas [o]), *diuinaque imago*
Florilegae impreſſa eſt dono pulcherrima Muſae.
Aſt ego ſi illuni coeleſtia ſidera nocte
Saepe reuiſendo, picturam ſiſto loquentem,
Nec quiſquam potis eſt partem huius cernere laudis
Quam ſolus, quem plurimum amo, magnus Petoſiris,
Non leuis iſte labor, Ptolemaee, videbitur vlli.

Iacobus Gronouius in poſtremo verſu edidit, *ἢ βαιὸς κάματος ἔτος*, vnde totum hunc locum non videtur cepiſſe, certe, vt multa, obſcuriſſime reddidiſſe. Sed legendum eſſe *οὐ βαιός*, vt in mea verſione interpretatus ſum, nec ipſe, credo, negabit, ſi conferet exordium libri primi, vbi inter alia haec leguntur:

De

n) *Plutarch.* de gloria Athenienſium. Idem de audiendis poematibus pag. 12. edit. Grotii, (in cuius viri maximi verſione male eſt deſcriptum: *Picturam eſſe loquens poema, poema vero tacitam picturam*) de dignoſcendo adulatore pag. 58. et IX. vlt. Sympoſ. Conf. *Io. Wower.* de vmbra, *Laelium Biſciolam* tom. II. hor. ſubceſiu. lib. III. cap. 3.

o) De illa *Κηροχύτῳ γραφῇ* praeter *Gronouii* praefat. ad Manethonem XX. 3. conſulas *Salmaſium* ad Solin. pag. 231 ſq. *Voſſium* IV. 91. de idololatria, *Lambecium* VIII. p. 329. 330. 331 et 97. *Reineſium* inſcript. pag. 569. 570. *Valeſium* ad Euſebium pag. 200. *Cangium* gloſſar. graec. p. 647. *Giſberti Cuperi* Harpocratem pag. 136. *Pancirollum* deperdit. lib. II. *Bulengerum* de pictura et plaſtice lib. I. cap. 6 ſq. *Scheferum* de arte pingendi pag. 55. Meminit etiam *Anacreon* carm. XXVII. et carm. XXIX. 5.

Τὸ δὲ νῦν ὁ Κηρὸς αὐτὸς
Ἐχέτω λαλῶν σιωπῇ.

Item *Plinius* lib. XXXV. cap. 11. pag. 224. edit. Harduini. *Martial.* IV. 47. *Athenaeus* in pompa Ptolemaei Philadelphi lib. V. pag. 200. *Auſon.* epigr. 25. 27. Anonymus in epiſtola de ceromate apud *Baluzium* tom. IV. Miſcell. pag. 419. *Io. Behmius* de encauſto imperatoribus olim ſacro, Regiomont. 1715. 4. *Fabric.* — adde *Hermann. Hugonem* de prima ſcribendi origine, p. 197 ſq. edit. Trotz, vt mittam eos, qui recentiore aetate de encauſto arteque encauſtica ſcripſerunt. *Harl.*

Digitized by Google

De nocte inſomnis multo de luce labori
Indulſi, vt Tibi, quos mea fecit Muſa, libellos
Mitterem, et e ſtudiis ferres haec commoda noſtris.

Superſunt Manethonis ἀποτελεσματικῶν, ſiue *de viribus et effectis aſtrorum libri ſex*, ſcripti ad Ptolemaeum, regem, quem Philadelphum eſſe, adeoque et Manethonem eumdem, qui Aegyptiaca et alia iam a me commemorata ſcripſit, nulla, vt opinor, ratione idonea negari poterit. Illud vero de Philadelpho apertiſſime etiam confirmatur lib. V. 208. vbi Ἀρσινόης ὑμεναίοις diſerte memorantur, quod et erudito editori obſeruatum p). Ceterum tulere aetatem apotelesmatica Manethonis in vnico, quantum ſciam, codice mediceo ſexcentorum circiter annorum q), e quo varia virorum doctorum Lucae Holſtenii et Lucae Langermanni apographa, atque Iacobi quoque Gronouii editio profluxit. Verſiculos quosdam ex illo opere tum adhuc inedito produxerat *Alexander Morus* in notis, haud portrita eruditione refertis, ad nouum foedus in Iacobi I. 1. Alios *Abrahamus Hinckelmannus*, decus huius vrbis immortale, in detectione fundamenti Bohemiani, edita Hamburgi 1693. 4. pag. 114. cuius verba e Germanico hic translata adſcribam: *De aſtrologia apotelesmatica vnicum forte in orbe terrarum ſupereſt monumentum antiquius ſex libris Manethonis, ſacerdotis Aegyptii, qui verſibus elegantibus graecis continuati in hac vrbe* (Hamburgo) [⁋] *exſtant. Semel quidem occurrit in bibliotheca Ioannea inter codices Holſtenianos; alterum exemplum eſt apud virum quendam nobiliſſimum, in cuius apographi ora ſiue margine etiam emendationes non paucae eruditae occurrunt. Inſcriptum eſt hoc opus regi Aegypti Ptolemaeo, Philadelpho haud dubie, qui artem illam magni faciebat, vt patet ex ipſo ſtatim limine poematis.* χαίροις ὦ Πτολεμαῖε *etc. Teſtatur quoque Manetho, Hermetis ſe doctrinam afferre lib. V.* Ἐξ ἀδύτων ἱερῶν βίβλων *etc. Vnde etiam patet, ſententiam Kircheri, qui duos fuiſſe Manethones contendit tom. I. Oedipi Syntagm. I. cap. 9. merum commentum eſſe. Adde Stillingfleeti Origines ſacras pag. 51. 53.* Haec verba quum legiſſem, adii virum, nón minus doctrina ac pietate inſignem, quam humanitate incredibili, atque, vt mihi Manethonis inſpiciendi copiam faceret, ab eo petii: neque hanc tantum ab eo, ſed et deſcribendi haud difficulter impetraui. Hinc de edendo ſcriptore cogitans, latine ita reddere inſtitui, vt verſum verſu exprimerem: tum acerba morte r) interim

p) *Manethonis* apotelesmatici meminit etiam *Anna Comnena* in Alexiade lib. VI. pag. 164. vbi negat, illi methodum horoſcopiae cognitam fuiſſe; οὔτε γὰρ ἐπ' Εὐδόξου τοῦ ἀστρονομικωτάτου ἡ τῶν χρησμῶν μέθοδος ἦν, οὔτε ὁ Πλάτων τὴν σύνεσιν ταύτης ᾔδει· ἀλλ' οὐδὲ Μανέθων ὁ ἀποτελεσματικὸς περὶ ταύτης ἠκρίβωσεν· ἀλλὰ λῆψις ἦν ἐκείνοις ὡροσκοπίας, ἐν οἷς προμαντεύοιντο, καὶ πῆξις τῶν κέντρων, καὶ τοῦ ὅλου διαθέματος ἐπιτήρησις, καὶ ὁπόσα ἄλλα ὁ τὴν μέθοδον ταύτην εὑρηκὼς τοῖς ἐσύστερον παρέδωκεν, ὅπερ ξυνετὰ τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ματαιάζουσιν.

Alius *Manetho*, magus, aequalis Apollonii Tyanei, de quo *Anaſtaſius Sinaita* quaeſt. 20. *quid vero dixerimus de magicis* Manethonis *operibus, qui in hac deceptione magica tantus exſtitit, vt ſaepe rideret Apollonium Tyanaeum, quaſi in hac arte ad perfectionis culmen non perueniſſet. Aiebat enim, requiri, et, ſicuti ipſe verbo ſolo faceret, quae volebat, et non quibusdam ſacris permitteret ea, quae ab ipſo efficiebantur:* tom. IX. biblioth. patrum. Lugd. pag. 991. Eadem *Cedrenus* pag. 202. edit Baſil.

q) Vid. *Bandini* catalog. MSSt. graec. biblioth. Laurent. tom. II. cod. XXVII. pag. 52 ſq. *Harl.*

r) Haemorrhagia correptus obiit Hinckelmannus ὁ μακαρίτης non multo maior quadragenario, 3 Id. Febr. anni 1695. Vide Reu. viri amici ac popularis mei honoratiſſ. *Henrici Pippingi* ſacrum decadum ſeptenarium ſiue Memorias LXX. Theologorum pag. 599.

interim exſtincto viro praeſtantiſſimo, editionem ipſam ſum adgreſſus, verſione graecis ex aduerſo poſita, et libro primo, vt in MSto codice reperi, in Aphoriſmos LXX. diſtincto, et adſcriptis in margine graecis argumentis, quae compendio exarata etiam in apographo, atque adeo difficiliora lectu erant; ſed ad intelligendum poetam non parum conferre mihi viſa ſunt. Huius editionis meae primis forte foliis conſpectis, calcar ſibi addere paſſus eſt clariſſimus *Iacobus Gronouius* ad maturandam ſuam apotelesmaticorum Manethonis editionem, quam omiſſis illis, quae dixi, argumentis dedit graece, Lugd. Bat. 1698. 4. [s]) latina ſua verſione proſaria ad calcem ſeparatim ſubiuncta, additis nonnullis notulis ſiue caſtigationibus. Quum vero et mihi alia eſſent, quae agerem, et argumenti vanitas ſiſteret vtcunque impetum animi, miraque eſſet typorum graecorum apud noſtros lentitudo ac difficultas, facile me praeuertit nec inuitum. Exiſtimo etiam, laborem illum, quem rei literariae bono haud leuem inſumſit, aliud longe mereri, quam vt propter illa, quae in eius editione vel interpretatione, vel notis etiam obelo digna animaduerti [t]) fortaſſis poſſint, vel a me vel ab alio quocunque exagitetur, quum homines ſimus, et ſcriptorem antiquum [?] graecum eumque poetam et aſtrologum antea ineditum in lucem proferre omnibus abſolutum numeris, res difficilima ſit, neque vlli hactenus, quod ſciam, contigerit mortalium. Optent tamen multi mecum, vt vir doctus ſecum habitans viciſſim faſtuoſo aliorum contemtu, et acerbis indigniſſimisque ſarcasmis ac reprehenſionibus, quibus viros quoslibet ſpirantes ac defunctos, etiam praeclariſſimos, nulla vel leuiſſima data occaſione, fugillat, (cuius rei exemplum vel in praefatione ad Manethonem aduerſus Gerh. Ioh. Voſſium et Alex. Morum dicta praebere poſſunt,) non adeo conſpurcaret ſcripta et merita ſua in litteras, certe praeclara, ſed futura oppido maiora, ſi, quam diligenter humaniores tractat litteras, tam ſedulo quoque caueret humanitati bellum indicere.

In notis ad Manethonem pag. 267. Vir doctus protulit verſus hexametros graeci poetae de ſeptem planetis, *neſcio*, inquit, *an editos, certe dignos, qui legantur.* Hos ipſos in Stobaei Eclogis phyſicis et ab Henr. Stephano ad calcem Anthologiae graecorum epigrammatum pridem vulgatos lector reperiet, et ab Hugone Grotio pag. 135. excerpt. latinis verſibus eleganter redditos. Septimus verſiculus quoque ſub Theonis nomine exſtat in extremo libri primi anthologiae gr. epigrammatum. Spicilegium emendationum et notarum in Manethonem, et argumenta graeca in librum primum, publici iuris facere animus mihi eſt, cum otium nactus fuero ad *Maximi* poema, de quo infra, περὶ Καταρχῶν, et meam Manethonis verſionem, Manilii exemplo, carmine latino compoſitam in lucem proferendam. *Fabric.*

Confer *Herm. Sam. Reimari* de vita et ſcriptis I. Alb. Fabricii commentar. Hamburgi 1737. 8. pag. 84. not. de humanitate Fabricii, qua tractabat inhumanum Iac. Gronouium: pag. 208. vbi tradit Reimarus, libri I. verſus 245. typis iam expreſſos fuiſſe duobus foliis in 4. et ſollicitatum poſtea Fabricium, vt ne Gronouiana quidem editione ab illuſtrando aſtrologo

s) Conf. Acta erudit. Lipſ. ann. 1698. pag. 557. *Harl.*

t) Animaduerſae in verſione hallucinationes quaedam non inficiandae ſunt ab illuſtris doctrinae viro *Iacobo Perizonio*, in reſponſione ad nuperam notitiam de variis Aeliani aliorumque auctorum locis, Lugd. Bat. 1703. 8. pag. 38 ſq.

Digitized by Google

logo deterreri ſe pateretur, id quod, vt ait Reimarus, maxime Perizonius vrguebat; quem adeo Fabricius miti ſuo de Gronouiana editione iudicio offendit, vt longa epiſtola lenitatem eius accuſaret. Quod vero Fabricius verſionem Manethonis, Manilii exemplo, carmine compoſuit, id ſecus factum eſſe, apud Reimarum pag. 323. optarunt Graeuius, Almeloveenius, Olearius aliique. (adde *Wolfii* epiſtolam ad La Crozium in theſauro epiſtolico Lacroziano tom. II. pag. 97.) De locis quibusdam Manethonis a *Io. Corn. de Paw* et *Fabricio* diſputatur ibidem pag. 316 — 323. — Poſthaec ſecum conſtituerat *Iac. Philipp. Dorville* Manethonis apotelesmata ſecundum Gronouianam exemplum, multis Fabricii ſuisque caſtigationibus notatum, receuſere, ſuisque illuſtrare animaduerſionibus: at morte abreptus conſilium exſequi non potuit. Quam praeclara autem editio futura fuiſſet, abunde declarant infinita paene Manethonis loca, quae Dorville in animaduerſionibus ad Charitona paſſim modo explicuit, modo correxit. — Fabricius orae exempli ſui haec adſcripſit: „Hoc apotelesmaticorum opus Manethonis verſibus redditum eſſe italicis ab Antonio Maria Saluino, perinde vt Homerum, Heſiodum, Anacreontem, Theocritum, Aratum, Muſaeum, hymnos Orphei, Callimachum, Oppianum, Nicandrum, Ariſtophanis Nubes Plutumque et non pauca ex anthologia epigrammata, didici ex diario Veneto, Giornale d'Italia, tom. XIV. pag. 132. Traditur hoc etiam in memoriis Trevoltinis ann. 1729. pag. 2090. vbi Saluini elogium anno aetatis 76. Florentiae d. 16. Maii 1729. defuncti, quum graecas litteras per annos 53. publice profeſſus eſſet." *Harl.*

Fuerunt nonnulli, qui dubitarent, an Apotelesmaticon libri ad Manethonem referenda eſſent, vel qui plane contenderent, illos nomen tam antiqui auctoris mentiri [u]). Hisce, neſcio, an accenſere debeam doctiſſimum Carolum Cangium de Fraxinis, qui in indice auctorum, quibus ad condendum gloſſarium mediae Graecitatis vſus eſt, memorat Manethonis ἀποτελεσματικῶ ἀποτελέσματα τῶν ἀναβιβαζόντων ex cod. Colbertino nr. MMLXXIX. Nam ex Gloſſario ipſo in voce Λωτικάριοι, Πρακτόριον et alibi adparet, Manethonis poema a Cangio minime fuiſſe inſpectum; ſed tantum tenuia quaedam lemmata ex Manethonis aphorismis a grammatico quodam collecta, qualia exſtare dixi in ora codicis Medicei. In poemate autem ipſo quid demum indignum ſit ſcriptore, Ptolemaeis aequali, quid antiquiſſimo aſtrologo ac poeta, nihil hactenus fuit ab iis, qui genuinum illud eſſe dubitant, in medium adlatum. E contrario vehementer pro antiquitate eius pugnant carminis ſimplicitas caſtaque [?] Homeri imitatio, tum ſcribendi genus aphoriſticum, quod antiquis aſtrologis probatum fuiſſe teſtatur *Ptolemaeus*, mathematicus, lib. III. Tetrabibli cap. 2. vbi illud miſſum facere ſe ait, quod varium ſit et multiplex, ac prope infinitum. Porro dum circulos coeleſtes et aſtra, quae ab ipſis ſecantur, Manethon deſcribit, facile oſtendit, ſe longiſſime a noſtra aetate, quum iſta in litteras mitteret, abfuiſſe. Alia enim ſidera hodie a circulis illis ſecari conſtat, propter praeceſſiones aequinoctiorum, quae tanto temporis interuallo diuerſum ſphaerae ſitum effecerunt. Quibus ſi addas totius operis contextum, in quo nihil occurrit, quod non aetati Ptolemaei, qui ex Arſinoe coniuge agnoſcitur Philadelphus, ac plus ſimplici vice nominetenus compellatur, nihil, quod veterum Aegyptiorum aſtrologorum ſententiis non conueniat; repetitiones etiam antiquiſſimis potius ſcriptoribus genuinis, quam vanis

u) Haec etiam *Richardi Simonii* ſententia eſt epiſt. ſelect. tom. II. nr. 28. *Heumann.*

vanis impoſtoribus familiares: nihil profecto habebis, quo fidem codicis antiquiſſimi, quo diſertum Suidae ac poetae latini veteris, qui picta Manethonis aſtra celebrat, teſtimonium, iure poſſis in dubium vocare. Auctor ipſe ſub extremum libri ſexti thema ſuum natalitium, ſiue, vt Vitruuio dicitur, naſcentiam teſtatur fuiſſe ſole in ♊ Ioue in ♊ Saturno in ♒ et Marte in ♋. Quod ſi accuratas ephemerides non minus, quam chronologiam, omnibus numeris abſolutam haberemus: non difficile foret, annum, quo natum ſe indicat, ex hiſce indiciis aſtrologicis inueſtigare. Iam non magis hoc fieri poteſt in tanta chronologorum varietate aſtrologorumque parum ſaepe ſolidis calculi hypotheſibus, quam inepte argumentaremur, ſi ex hoc ipſo genuinum vellemus Manethonem euincere. *Fabric.* — Neque tamen, (vti iam notaui in introductione in hiſt. L. Gr. I. pag. 537.) *Thom. Tyrwhitt*, doctus ſagaxque Anglus, Gronouianis argumentis adduci potuit, vt crederet, opus illud eſſe genuinum. E contrario in praefat. ad Pſeudo-Orphei poema de lapidibus, (Londini 1781. 8) pag. XII — XIV, non ſolum Holſtenii iudicium, ex ſtilo et numeris poematis ductum, comprobat, ſcriptorem iſtius libri antiquitatem eſſe mentitum; ſed aliis quoque tam rerum, quam vocabulorum indiciis demonſtrat, auctorem non fuiſſe Manethonem, Aegyptium, ſed incertum quemdam poetam, illius nomen falſo prae ſe ferentem, qui ſub imperii romani occaſum vixerit. Denique acute ſuſpicatur clareque docet, duo libros ex iis, qui Manethoni tribuuntur, nr. I et V. in quibus oratio plerumque pinguis et ſcabra ſit, non raro barbara, peccata in metrum frequentia et enormia, ordo plane nullus, et alia merito reprehendenda, non profectos eſſe a ſcriptore librorum reliquorum, II. III. IV et VI. ſed ab alio verſificatore; immo vero auctorem libri primi ex libro IV. multos verſus negligenter et extra ordinem repetiiſſe, ideoque crimine plagii manifeſto conuinci. Quod Tyrwhitti iudicium comprobat cenſor in bibl. critica Amſtelod. II. part. 8. pag. 87 ſq.

Inter ſcriptores editos a *Io. Annio*, Viterbienſi, eſt quoque *Manethonis* ſupplementum Beroſi, ab Amynte, Aſſyriorum rege et Aegypto, a quo Aegyptus nomen accepit, vsque ad tempora, quibus Aſſyrii, Aegyptii, Tyrrheni deliciis eneruati decreuerunt, Latini creuerunt, *ex quibus geniti ſunt, per quos Romani imperium tenent.* Sed prologum, qui illi ſupplemento a Manethone praemiſſus fingitur, ab impoſtore iſto eſſe fictum, conſtat, idque docuit etiam noſter *Fabricius* in Bibl. Gr. vol. XIII. lib. VI. cap. 12. vbi de Beroſo et libris, ab Io. Annio confictis, eorumque editt. agit, pag. 214 ſq. De editt. vide eumdem ibid. p. 217 ſqq. et quae adtuli in Introd. in L. Gr. I. pag. 538.

Auctorem poematis *de viribus herbarum deo alicui conſecratarum*, quod Aldus primus edidit 1518. 4. et Fabricius cum verſione notisque Io. Rentorfii recudi fecit in vol. II. B. Gr. pag. 629 ſqq. veteris edit. *Manethonem* eſſe ſuſpicatur, nulla vero opinionis ſuae ratione addita, *Bernardus* in epiſtola ad Reiskium, ſubiecta huius vitae, ab eius coniuge editae, pag. 356. *Harl.*

Petoſirin delicias ſuas ſiue πολυφίλτατον ἄνδρα vocat Manethon lib. V. 10. e quo loco non magis probare licet, aequales fuiſſe, quam Iſocratem vixiſſe temporibus Dionyſii Halicarnaſſei, quia hic illum ἑταῖρον v) ſuum adpellat, vel Dicaearchum aut Theophraſtum fuiſſe aequales

v) Vide ſupra lib. II. cap. 26. pag. 848. [vol. II. pag. 777.]

Digitized by Google

aequales Ciceronis aut Attici, quia ab his amici ac familiares vocantur, vel denique Zachariam, prophetam, vixiſſe aetate Moyſis, quoniam Philoni, Iudaeo, Zacharias dicitur *εἷς τῶν Μωϋσέως ἑταίρων*. Sed quae Petoſiris oratione proſaria tradiderat, haec Manetho verſibus graecis reddidit hexametris, et obſeruationibus propriis auxit, vt patet e prologis libri I et V. Longe antiquiorem vero fuiſſe Petoſirin, et multo tempore Manethonem anteceſſiſſe, conſtat ex Ariſtophane, qui Petoſirin memorat apud *Athenaeum* III. pag. 114. [¶] Idem Petoſiris notatur vel laudatur a Claudio Ptolemaeo in tetrabiblo ſub nomine *τοῦ παλαιοῦ* vel *τοῦ ἀρχαίου*, vt obſeruauit *Salmaſius* de annis climacter. pag. 353. et *Marshamus* in canone Chron. pag. 477. qui de *Petoſiride* eiusque aequali, rege Aegypti, *Necepſo*, antiquiſſimis aſtrologiae iudiciariae ſcriptoribus, multa erudite collegit.

Magnum decus Daniae, *Thomas Bartholinus*, libro de medicis Poetis p. 99. *Inter alia mathematica*, inquit, *Manethonis fragmentum περὶ νόσων graecis verſiculis exſtat in bibliotheca Medicea Florentiae litteris quadratis, quod deſcriptum a fratre Erasmo Bartholino vidi hoc principium habere:*

Νῦν δ' ἄγε μοι κάρη Λιβηθριάς w) ἔννεπε μοῦσα
Ὅσσα φέρει νόσοις ἀλγήματα δῖα σελήνη.

Verum norit lector, hos verſus non eſſe operis initium, nec eſſe Manethonis; ſed eſſe petitos e medio poemate Maximi *περὶ καταρχῶν*, quod ante Manethonem in codice Mediceo legitur; deinde verſum alterum ſcribendum eſſe ſic:

Ὅσσα φέρει νόσοισιν ἀκήματα δῖα σελήνη,
Ὅσσα τε λυγρὰ πέλονται ἐν εἰδώλοισι θεοῖσιν
Δώδεκα etc.

IX. Vt ſupra capite XVIII et XX. Aſtronomos graecos veteres pleroſque perſequutus ſum, ita iuuat, hoc loco Manethoni alios aſtrologiae iudiciariae ſcriptores ſubiicere, atque editos quidem cumprimis. Ab *Heſiodo* in Ἔργοις καὶ Ἡμέραις, et *Arato* in *Διοσημείοις* conſtat, traditam partem aſtrologiae iudiciariae ſimpliciorem, et cui ſoli natura rerum ſuffragari videtur, qua ex aſtris de tempeſtate coniecturam capimus. De vtroque et de tributis *Hermeti* iatromathematicis ceteriſque huius commatis ſcriptis dixi ſuo loco, quemadmodum et infra lib. IV. agam de praecipuo opere huius diſciplinae, tetrabiblo *Claudii Ptolemaei*, et, qui in illud ſcripſere, *Porphyrio*, *Proclo*, *Anonymo* ſiue *Demophilo*, aliiſque. Praeter hos dicendus in praeſenti mihi eſt PAVLVS x), *Alexandrinus*, cuius poſterior editio *εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν* ſiue *introductionis in doctrinam de viribus et effectis aſtrorum*, ex bibliotheca illuſtris Henrici Ranzouii, ſereniſſ. Danorum regis per Holſatiam et Dithmarſiam tum legati, vulgata eſt graece [¶] cum verſione *Andreae Schatonis*, qui MStum codicem, innumeris mendis deprauatum fuiſſe, queritur. Witebergae 1586. 4. Inſcripſit haec rudimenta *Paullus* filio ſuo, *Cronammoni*, qui in priore patris ἐκδόσει quaedam minus recte ſe habere notauerat.

w) MS. Πιμπληΐδες.

x) *Eudocia* in Violario pag. 361. ex *Suida* v. Παῦλος tom. III. pag. 61. Παῦλος, φιλόσοφος, ἔγραψεν ἀστρολογίας εἰσαγωγὴν καὶ ἀποτελεσματικά. Fabric. tamen in ſequentibus malit apud Suidam legere ἢ ἀποτέλεσμα. *Harl.*

notauerat. *Πάνυ καλῶς ὦ φίλε παῖ Κρονάμμων, ἐψευδογραφηκότας ἡμᾶς ἀνευρὼν ἐν τῇ πρὸ ταύτης ἐκδόσει τῶν εἰσαγωγικῶν, προετρέψω ἑτέραν σύνταξιν λειπομένην ἐν οὐδενὶ τῶν εἰς τὴν αὐτὴν πρόθεσιν συντεινόντων θεωρημάτων. Μετὰ καὶ τοῦ καταναγκάσαι καὶ τὰς κατὰ* ΠΤΟΛΕΜΑΙ͂ΟΝ *ἀναφορὰς ἐπιλογιζομένους πρὸς τοῖς τέλεσιν ἐκθέσθαι, ὡς ταύτας εὐχρηστοτέρας καταληφθέντων ἡμῶν αὐτοῦ τε* ΠΤΟΛΕΜΑΊΟΥ *ἐν τῷ περὶ χρόνων ζωῆς δι' αὐτῶν τὴν πραγματείαν ποιουμένου, καὶ* ἈΠΟΛΙΝΑΡΊΟΥ *παρακελευομένου ἐν τῷ περὶ ἀφέτου καὶ οἰκοδεσπότου καὶ ἀναιρέτου ταύταις κεχρῆσθαι. Προσεπιτούτοις καὶ* ἈΠΟΛΛΩΝΊΟΥ y) *τοῦ* ΛΑΟΔΙΚΈΩΣ *ἐν τοῖς ἰδίοις πέντε βιβλίοις διαβάλλοντος τοὺς* ΑἸΓΥΠΤΊΟΥΣ, *ὡς πολλὴ ἀπάτη αὐτοῖς γεγένηται ἐν ταῖς τῶν ζωδίων ἀναφοραῖς.* Liber planus et facilis, ac locis quibusdam exceptis elementa incertiſſimae artis perſpicue tradens. Per *σοφοὺς τῶν Αἰγυπτίων* videtur intelligere Ptolemaeum, cuius canonem alibi nominetenus in teſtimonium citat: *τὴν δὲ ἀκρίβειαν τούτων ὁ πρόχειρος κανὼν Κλαυδίου Πτολεμαίου παραστήσει.* Tempus, quo ſcripſit, ſatis accurate definire videtur diem XX. Mechir anno Diocletianeo 94. hoc eſt Chriſti anno CCCLXXVIII z) Verum auctor chriſtianus *ſcholiorum graecorum*, quae cum Pauli libro edita ſunt, eumque iam illuſtrant, iam reprehendunt, teſtatur, ſe ſcripſiſſe anno Diocletiani 867. qui reſpondet Chriſti anno MCLI. Graecorum 6659. Meminit inter alia Paulus etiam libelli, ſub *Hermetis Triſmegiſti* nomine iactati, cui titulus *ἡ πανάρετος*, et ex eo refert doctrinam de ſeptem *κλήροις* ſiue ſortibus planetarum, de quibus dixi lib. I. cap. 7. pag. 50. Rurſus ex eodem Hermete profertur locus de climacteribus: *παρέθετο δὲ ὁ Τρισμέγιστος Ἑρμῆς ἐν τῇ περὶ κλιμακτήρων πραγματείᾳ, λέγων οὕτως. οὐ πάντοτε οἱ ἐπιφερόμενοι ταῖς ἀνθρωπίναις γενέσεσι κλιμακτῆρες νόσων παραίτιοι γίνονται, ἀλλ' ὅτε μὲν πένθους, ὅτε δὲ δικῶν, ἕτεροι δὲ μακρῶν ἢ χρονίων ἀποδημιῶν δοτῆρες γίνονται. Καὶ οἱ μὲν διὰ τῶν παραιρέτων ἀποτελούμενοι κλιμακτῆρες νόσων καὶ κινδύνων καὶ πένθους παραίτιοι χρηματίζουσιν, οἱ δὲ διὰ τῶν τῆς αἱρέσεως, ζημιῶν καὶ τῶν τούτοις παραπλησίων.* Claudit librum Paulus allata genitura mundi, ſiue deſcriptione ſitus planetarum cum primum coeperunt orbem terrarum lumine ſuo colluſtrare, tunc ſcilicet ſolem ait fuiſſe in leonis parte aa) 19. lunam in Cancri 15. Saturnum in Capricorni 15. Iouem in ſagittarii 15. Martem in Scorpii 14. Venerem in librae parte 3. Mercurium in 7. [P] Virginis oriente in cancro circa horoſcopum parte 15. hora noctis vndecima adſumta. *αὕτη*, inquit, *ἐστὶν ἡ τοῦ θνητοῦ καὶ ἐπιγείου κόσμου γένεσις. Ἐν τούτοις τοῖς ζωδίοις πρῶτον οἱ προκείμενοι ἀστέρες ἐξεφάνησαν, αἰώνιον ἔχοντες πνεῦμα ἐν ἀφθάρτῳ μένει κείμενοι, ὅθεν καὶ οἰκητήρια αὐτῶν αὐτὰ τὰ ζῶα κατωνό-*

y) Lambec. VII. pag. 91. legit ΙΟΤΛΙΑΝΟΥ. *Fabric.* Sed confer paullo poſt adnotata. *Harl.*

z) Itaque neſcio, quis ſit Paulus, philoſophus, quem nono Chriſti ſaeculo introductionem in aſtrologiam ſcripſiſſe tradit *Ricciolus* in Almageſto. Nam circa ann Chr. 695 fuit *Paulus* monaſterii Calliſtrati monachus, aſtrologus, qui Leontium imperio potiturum, quod ann. 695 factum eſt. Meminit Suidas, *Ἰουστινιανὸς ὁ ῥινότμητος*, hiſtoria miſcella XIX. 35. et *Nicephorus*, Conſtantinopol. in breuiario hiſtorico fol. 25. (115.)

aa) Firmicus lib. III. (al. lib. II.) cap. 1. Math. rectius vbique legit 15. referens et ipſe thema ſiue figuram geniturae mundi e libro Aeſculapii qui *Myriogeneſis* (lege *Moerogeneſis*) inſcribebatur, teſtatusque ſequi ſe Aeſculapium Anubiumque, *quibus potentiſſimum Mercurii numen iſtius ſcientiae ſecreta commiſit.* Confer *Salmaſ.* pag 534. de annis Climactericis. *Macrobius* quoque libr. I. in Somnium Scipion cap. 21. et ex eo *Honorius Auguſtod.* lib. I. de philoſophia mundi cap vlt. refert ex Aegyptiorum mente, in natali mundi cancrum geſtaſſe lunam, leonem Solem; quod cum Paullo Alexandrino et Firmico conſpirat.

Digitized by Google

κατωνόμασαι. Liber hic Pauli, vel fragmenta eius in aliquot codicibus exſtant manu exarata in theſauro librario imperatoris, de quibus vide, ſi placet, librum ſeptimum Lambecii de bibl. Vindob. inter alia memorantis codicem cum hac inſcriptione: *Παύλȣ Ἀλεξανδρέως εἰς τὴν Ἀποτελεσματικὴν ἐν συνόψει, καὶ μαΐσορος τȣ̃ Ἀπομάσαρ.* Vnde ſuſpicor, *Apumaſari* illi, (eidem, cuius Onirocritica cum Artemidoro edidit Rigaltius,) tribuenda eſſe graeca, quae paullo ante memorabam in Paulum ſcholia: niſi ſint forte *Stephani*, Athenienſis. Vide *Sylburgii* catalog. MS. graecor. biblioth. Palatinae, pag. 93. Ceterum miror, a Lambecio, Neſſelio et Labbeo ſcriptorem libri ipſius vocari quandoque non Paulum, vti ſcholia illa k. 4. b. et tituli MSS. plurium codicum diſerte adpellant; ſed *Iulium* vel *Iulianum*, Alexandrinum. *Pauli* nomen confirmat etiam Suidas: *Παῦλος Φιλόσοφος, εἰσαγωγὴν ἀςρολογίας ἢ ἀποτελεσματικά·* ita enim malim legere, quam *καὶ ἀποτελεσματικά.*

[E P I M E T R O N.

De codice Vindobonenſi vid. *Lambecii* commentarios de biblioth. caeſarea tom. VII. pag. 194 ſq. vbi Lambecius primum indicem libri ſiue initium codicis ſic indicat: *Παύλȣ Ἀλεξανδρέως ἐπίσκεψις ἀςρονομική· κεφάλαιον ά.* tum memorat et vberius deſcribit editionem Andreae Schati, Wittebergae 1588. 4. Denique animaduertit, notandum eſſe, exſtare in eadem editione praefationem *Paulli Alexandrini ad Cronamonem*, — in eiusque fine mentionem quidem fieri *quinque librorum Apollonii Laodicenſis de aſtrologia iudiciaria*; ſed reuera ibi pro ἈΠΟΛΛΩΝΙΌΥ *τȣ̃ Λαοδικέως ἐν τοῖς ἰδίοις πέντε βιβλίοις* legendum eſſe ἸΟΥΛΙΑΝΟΥ *τȣ̃ Λαοδικέως*, h. e. *Iuliani Laodicenſis*. Quae quum Fabricius noſter non adtente legiſſe videretur Kollario: hic, honeſta nominis Fabriciani mentione facta, in duabus notis ſubiectis quaedam contra eum monuit. Primum in nota *B*. pag. 193 ſq. „De *Paulli*, inquit, *Alexandrini aſtrologica introductione* Fabricius egit Bibl. Gr. vol. II. pag. 503 ſqq. (qui eſt noſter locus,) vbi pag. 505. (veteris edit.) praeter rem, mao quidem iudicio, miratur, auctorem hunc a Lambecio Neſſelioque non *Paullum*, ſed *Iulium* vel *Iulianum* quandoque vocari: *Iuliani* enim nomen *Apollonio*, Laodicenſi, nequaquam autem *Paullo*, Alexandrino, ſemper tribuitur a Lambecio, vt mox videbimus. Nec minus idem Fabricius aberrat a vero, dum ſcribit, memorari a Lambecio codicem Caeſar. in quo haec ſit epigraphe: *Παύλȣ Ἀλεξ. . . . καὶ μαΐσορος τȣ̃ Ἀπομάσαρ·* nam conſultis *Paulli* Caeſarianis exemplaribus omnibus, nos quidem illam epigraphen non reperimus.“ At Fabricius ſequutus fuiſſe videtur *Neſſelium*, qui in catalog. codd. MSS. gr. Vindob. part. V. pag. 172. de cod. CXXII. nr. 5. diuerſum ab eo, de quo *Lambecius* l. m. et ipſe *Neſſelius* l. c. part. IIII. pag. 103 ſq. fuſius egerunt,) haec ſcripſit: „*Iulii Alexandrini*, vel ſub ficto nomine, *Apomaſaris* introductio ſynoptica in aſtrologiam apotelesmaticam — — in capita CLVI. diuiſa, cuius titulus et principium: *Παύλȣ Ἀλεξανδρέως εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐν συνόψει, καὶ μαΐσορος* (h. e. *magiſtri*). *τȣ̃ Ἀπομάσαρ. Τάδε ἔνεςιν ἐν τῷ βιβλίῳ τȣ̃ μαΐσορος τȣ̃ Ἀπομάσαρ. Κεφάλαιον ά περὶ κοσμικῶν ἀποτελεσμάτων* etc. Verum haec inſcriptio a recentiore quodam ſyllogae opuſculorum MSS. Abumaſaris et Paulli Alexandrini addita eſt, monente *Kollario*, qui in ſupplementorum ad Lambecii commentarios libro I. Vindobonae 1790. pag. 538 ſq. non ſolum id animaduertit; ſed etiam illum poſteriorem, quem Fabricius ex Neſſelio notarat, codicem LXXXIV. qui varia continet opuſcula, praeſertim ad orbis terrarum cognitionem pertinentia, vberius deſcribit. Nimirum nr. V. habentur quaedam opuſcu-

la

la et fragmenta aſtrologica, primum fol. 33. *Abumaſar s ſ. Abu-Maaſcharis* libellus cum hac peculiari inſcriptione: *τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ μαίσορες τοῦ ἀπομάσαρ*, (ſed libellus in hoc codice eſt maxima ſui parte mutilus,) tum ſequitur a fol. 44. *παύλου ἀλεξανδρέως εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικήν· Paulli Alexandrini introductio in artem ex aſtris diuinandi.* Haec igitur valebunt ad Fabricium excuſandum. Idem valebit de altera Kollarii nota l. m. pag. 195. not. B. Fabricium enim ſequutum eſſe arbitror notitiam codicis eiusdem, quem poſtea a Kollario in ſupplementis curatius deſcriptum eſſe iam adnotaui, a Neſſelio exhibitam. Id quidem Kollario concedam, Lambecii locum a Fabricio vel non inſpectum fuiſſe, vel confuſum cum Neſſeliana narratione. Docte vero Kollarius obſeruat, per *σοφοὺς τῶν Αἰγυπτίων* a *Paullo*, Alexandrino, non intelligi *Ptolemaeum*, cuius canonem alibi, nominatim in teſtimonium citauerat; ſed veteres illos Aegypti ſapientes, id eſt, diuinarum humanarumque rerum peritos, quos arabici ſcriptores *Hhukiemai Myſſyr* adpellare ſunt ſoliti, quorumque in Dioſcoridis ſpuriis, pag. 441 ſqq. a Saraceno vulgatis, frequens occurrit memoria." — In eodem cod. XLVII. (apud Lambec. pag. 196 ſq. apud Neſſel. cod. CLXXIX. part. IV. pag. 104.) nr. 9. ſunt excerpta nonnulla ex *Paulli Alexandrini* introductione in aſtrologiam iudiciariam. — Eiusdem *Paulli Alexandrini* introductio in apotelesmatica eſt in cod. *mediceo* VII. plutei 28. nr. 7. teſte *Bandinio* in catalog. codd. gr. biblioth. Laurent. pag. 18 ſq. — eadem, cum aliis aſtronomicis, in biblioth. *Monac.* Bauara, vid. catalog. pag. 67. cod. CLXXIII. — tum in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXXV. ſecundum catalog. pag. 154. — in cod. Pembrok. vid. infra in Bernardina vett. mathematicorum ſynopſi ad vol. XII. — Pauca de hoc Paullo Alexandrino eiusque aetate incerta dedit *Heilbronner* in hiſt. matheſ. pag. 435. *Harl.*]

Exſtat et in biblioth. Caeſarea *Heliodori* cuiusdam commentarius in Pauli huius doctrinam aſtrologicam, diuiſus in capita quinquaginta tria. Ἡλιοδώρου εἰς τὴν Παύλου διδασκαλίαν. Κεφάλαιον α΄. *περὶ ποιότητος τῶν σχημάτων, καὶ εἰς τί συμβάλλονται. Fabric.* — In biblioth. *Caeſarea* cod. XLVII. tom. VII. Lambecii commentar. biblioth. Vindob. pag. 193 ſq. (apud Neſſelium part. IV. pag. 103 et 104.) continet ex *Heliodori* aſtrologica doctrina capita octo: et ibid. nr. 9. pag. 197. excerpta quaedam ex Heliodori doctrina aſtrologica: atque Lambecius notat ad priorem locum, eiusdem opuſculi mentionem fieri in *Phil. Labbei* noua bibliotheca msstor. librorum pag. 168. illudque olim exſtitiſſe in biblioth. Cardinalis Carpenſis; idemque ſuſpicatur, illum *Heliodorum* eumdem eſſe, atque *Heliodorum Lariſſaeum*, quem tamen ab illo diſtinguit Fabric. Bibl. Gr. vol. VI. pag. 781. vbi plures recenſet *Heliodoros* et pag. 783. — In eadem biblioth. *Vindobonenſi* teſte Lambecio VII. pag. 546. cod. CXXXIV. (cod. CXV. apud Neſſelium l. c. pag. 71.) continet *Heliodori* commentarium in Paulli Alexandrini doctrinam aſtrologicam, quem innuit Fabric. — cod. CXXXV. praebet nr. 2. (apud Neſſel. pag. 135. cod. CCLXII.) *Heliodori* comm. in Paulli Alexandrini doctrinam apotelesmaticam; cuius principium: *τὸ ἑξάγωνον σχῆμα ἀγαθόν ἐστι, καὶ μάλιστα* etc. — Eſt quoque in biblioth. *Veneta* D. Marci, in cod. CCCXXIV. pag. 149. catalogi. — tum in biblioth. *Florent.* Medicea, teſte *Bandinio* in catal. MSS. gr. II. pag. 29. nr. 10. cum hac epigraphe *ἀποτελεσματικὰ ἐκ τῶν εἰς τὸν Παῦλον ἐξηγητικῶν* Ἡλιοδώρου *καὶ ἑτέρων ἀστρονόμων*, atque cod. XXXIV. ibid. pag. 61. nr. 16. quaedam aſtronomica ſecundum Heliodorum. *Harl.*

Ioachimus

Ioachimus Camerarius, cui omne genus litterarum plurimum debet, diſciplinam quoque aſtrologicam [bb]) variis ſcriptis illuſtrauit, atque inter alia graece atque latine Norimbergae ann. 1532. 4. edidit *Aſtrologica*, quibus continentur 1) Incerti ſcriptoris [cc]) Διάγνωσις τῆς ἡλιακῆς σφαίρας τῶν ιβ΄ εἰδώλων, ὅπως ἐν ἑκάστῳ μηνὶ ἀκριβῶς χρὴ διαιτᾶσθαι. *Ratio orbitae ſolis per duodecim ſimulacra coeli, quemue victum vſurpare ſingulis menſibus conueniat.* [in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXXV. teſte catal. pag. 154.] De hoc breui ſcripto ita amicus noſter Dietricus Doblerus: *Saeculo poſt Chriſtum nono vel decimo adparet hoc conſcriptum, ſi veri ſunt quatuor poſteriorum menſium dies ingreſſui ſolis in ſigna ſingula adſignati: octo autem priorum menſium dies corrupti videntur eſſe ſaeculo forſan decimo quinto ab inepta librarii manu, reducentis iſtos numeros ad dies, quibus ſuo tempore ſolem ſigna introire* [☞] *videbat in Calendariis ſuis adnotatum, praeceſſiones autem aequinoctiorum ignorantis, tanto tamen candore pollentis, ut dum nihil periculi ex correctione ſua metuendum eſſet, intrepidus mutaret, quae mutanda ipſi videbantur: cum autem ad Pleiades menſe Nouembri ante ſolis ortum occidere incipientes peruiniſſet, manum de tabula corriperet, nec amplius quicquam corrigeret. pag. 1—3.*

2) Ἐκ τῶν Ἡφαιστίωνος τοῦ Θηβαίου ἀποτελεσματικῶν καὶ ἑτέρων παλαιῶν περὶ τῆς τῶν ιβ΄ μορίων ὀνομασίας καὶ δυνάμεως. *Excerpta ex* HEPHAESTIONIS, *Thebani, iudiciis, eque aliis veteribus ſcriptoribus* de duodecim coeli ſignorum adpellationibus, adfectionibus et effectis, quaeque regiones terrarum ſingulis ſubſint ſignis, ſecundum varias ſententias Aegyptiorum, eosque ſecuti Dorothei, tum praeterea Hipparchi ac Ptolemaei. Decanorum quoque trinorum in ſingulis ζωδίοις ſiue ſignis Aegyptia adferuntur nomina, de quibus vide *Salmaſium* pag. 610 ſq. libri de annis Climactericis, qui et multis aliis huius ſcripti locis adfert lucem, et nominum illorum interpretationes daturum ſe receperat in ſuo de lingua Aegyptica commentario, cuius egregium ſpecimen dedit pag. 566 et 614. Idem Hephaeſtionis Apotelesmatica in plures libros diuiſa videtur euoluiſſe: nam pag. 52. locum de Aegyptiorum Iatromathematicis graece profert ex Hephaeſtionis Thebaei praefatione libri primi. Et ſane *Labbeus* pag. 120. biblioth. nouae MSS. memorat Hephaeſtionem Theban. περὶ καταρχῶν libris tribus, in bibliotheca Petri Strozzae. Sed *Thom. Galeus*, ad Iamblichum pag. 311. verba quaedam graece proferens, laudat cap. 17. *Fabric.* — [In cod. *Vindobonenſi* CXXXIV. 1. apud *Lambec.* VII. pag. 545 ſq. reperitur Anonymi cuiusdam auctoris ſyntagma aſtrologicum, diuiſum in capita centum triginta ſeptem. Inſerta ſunt fragmenta quaedam aſtrologica *Hephaeſtionis Thebani*, *Iuliani Laodicenſis*, et *Pſeudo-Hermetis Triſmegiſti.* — in cod. CXLI. ibid. pag. 557. in alio anonymi cuiusdam ſyntagmate aſtrologico, in capp. ducenta diuiſo. — In cod. CCCXXIV. *Veneto* D. Marci, ſecundum catalogum MSS. pag. 149. et cod. CCCXXXV. pag. 154. Excerpta ex *Hephaeſtionis Thebani* iudiciis, et ex aliis veteribus ſcriptoribus de XII. coeli ſignorum adpellationibus. — In cod. *Florent. Laurent. mediceo* XIII. plut. 28. nr. 3. et cod. XIV. nr. 5. cod. XV. nr. 4. teſte *Bandinio* in catal. MSS. gr. vol. II. pag. 26 et 28 et 33. Excerpta ex *Hephaeſtionis Thebani* et aliorum antiquorum apotelesmaticis: et nr. 7. *Hephaeſtionis* de decubitu infirmorum prognoſtica ex mathematica diſciplina. adde pag. 59. cod. XXXIV. nr. 4. — *ibid.* pag. 28 et 29. in cod. XIV. nr. 11. excerpta

ex

bb) Vide *Voſſium* de ſcientiis Math. cap. 65. p. 376 ſq.

cc) An is fuit *Vettius Valens*? vide notam ſequentem ad nr. 4. *Harl.*

Digitized by Google

ex *Hephaeſtionis* aſtronomicis. *Harl.*] — Quando vixerit iſte *Hephaeſtio*, non comperi, niſi quod *Salmaſius* pag. 533. ad Conſtantini M. aetatem referre non dubitat. De aliis huius nominis infra in Grammaticis ſum dicturus.

3) Ὅσα οἱ πλανώμενοι ἀςέρες ἐν ἑκάςῳ τῶν ζωδίων σημαίνȣσιν. *Decreta ſiue ſignificationes quinque errantium ſtellarum per ſigna Zodiaci. pag. 21 — 36.*

4) *Veſtii Valentis Antiocheni ex primo libro floridorum*, Οὐετίȣ Οὐάλεντος τȣ̃ Ἀντιόχεως ἀνθολογιῶν, fragmentum de natura ſeptem planetarum et ratione effectionum, latine tantum e verſione [dd]) haud credo ipſius Camerarii pag. 48 — 53. In aliis codicibus rectius VETTIVS vocatur hic VALENS, non Veſtius, et celeberrimum antiquiſſimumque apud veteres Vettiorum nomen: nam, antequam [P] Numa Romulo ſuccederet, Vettius quidam interrex fuit, quem cum Tatio e Sabinis veniſſe ſuſpicatur *Fuluius Vrſinus* in familiis Rom. pag. 1305. tom. VII. Graeu. De aliis *Vettiis* ſiue *Veſtiis* operae pretium ſit conſulere Glandorpium in Onomaſtico, *Reineſium* epiſt. LXIX. ad Rupertum pag. 651 ſq. *Laur. Begeri* ſpicilegium Antiquitatis pag. 89. *Lucium Camarram* in Teate antiquo lib. III. 3. tom. IX. Theſauri Ital. *Sertorii Vrſati* monumenta Patauina pag. 259. 651. *Fabretti* inſcriptiones pag. 251. *Almeloueenium* ad Coelium Aurelium pag. 620 ſqq. *Montfaucon* tom. V. ſupplem. p. 35. vbi *Publius Vettius* in veteri marmore tabula XII. — *Vettium*, Hadriani aetati parem, latinitate a ſe donatum, in lucem dare voluit *Huetius*, vt narrat in vita ſua lib. I. pag. 22.

Sed et plures fuere *Vettii Valentes*, 1) medicus, Apuleii Celſi diſcipulus, laudatus Scribonio, Coelio Aureliano, Galeno, Marcello Empirico: ob adulterium vero cum Meſſalina interfectus a Claudio, imp. Vide, quae viri docti ad *Plin.* XXIX. 1. et ad *Tacitum* XI. 30 ſq. ac Rhodium ad Scribonium pag. 157. Huic doctiſſimus Tiraquellus cap. 31. de nobilitate ſect. 64. porperam tribuit Anthologias, quibus περὶ κλιμακτήρων ἑβδοματικῆς καὶ ἐννεαδικῆς ἀγωγῆς egerit e diſciplina Petoſiridis et Necepſo, regis. Is ipſe enim eſt aſtrologus, longe iunior, de quo in praeſenti quaerimus. 2) Medici filius, praetor, augur aliisque magnis dignitatibus functus ſub Nerone, vt ex Inſcriptione veteri apud Gruterum pag. CX. 2. docet *Reineſius* III. 14. Var. lect. [de quatuor *Valentibus*, medicis, vid. Fabric. Bibl. Gr. vol. XIII. pag. 440. adde ibid. pag. 444. ibid. pag. 25. et indic.] 3) Aſtrologus, quem dicitur de fatis vrbis

dd) Videtur ſane Camerarius Graeca ſimul fuiſſe editurus, ſi ipſe vertiſſet, et non ab alio latine translata haec fragmenta accepiſſet. *Caſpar* vero *Barthius* haec male latini veteris ſcriptoris et latine primum ſcripta, non e graeco verſa eſſe exiſtimauit, V. 4. VIII. 19. et XI. 3. Aduerſar. quo nomine merito incurrit cenſuram *Reineſii* p. 558. Var. lect. Sed hic vir doctus non magis veriſimiliter latina illa tribuit *Firmico* pag. 692 ſq. *Bandurius* pag. 585. ad Origines Conſtantinop. *Vettii Valentis* Περὶ ἐμβάσεως ἀστέρων libros MSS. in biblioth. regia diſtinguit a libris VIII. ἀνθολογίας γενεθλιακῆς, MS. in biblioth. Vaticana et Mediolanenſi. *Fabric.* — Valentis Antiocheni et aliorum apotelesmata ſunt inſerta anonymi cuiusdam auctoris ſyntagmati aſtrologico, in capita CC. diuiſo, in XIV. cod. *Vindobon.* teſte *Lambecio*, comment. de biblioth. caeſ. VII. pag. 557. (apud Neſſelium IV. p. 63. cod. CVIII.) — In cod. *mediceo* apud Bandin. II. p. 59. in ſyntagmate aſtrologico, nr. 7. *Theophili* collectioni de mundanis principiis inſeruntur quaedam ex *Valente* Περὶ τῆς τῶν ιβ´ τόπων διακρίσεως. Num haec cum opuſculo, nr. 1. notato, congruant, diſpiciant alii, quibus ea conferre licet. Extat quoque in cod. regio Pariſ. MCCCCV. MDCCCCXCI. MMCXXXIX. adde infra in hoc volumine p. 583. veteris editionis, in ſynopſi math. Bernhardina vol. XII. *Harl.*

vrbis CPolitanae conſuluiſſe [ee]) Conſtantinus, Imp. Ita enim Zonaras tom. III. pag. 7. *Τότε ὥς τινες ἱςορήκασι, τὸν Ἀςρονόμον καλέσας Οὐάλεντα, τῶν τότε περὶ τὴν τέχνην ταύτην ἐσχολακότων τὸν ἀκριβέςερον ἐκέλευσεν ἐπὶ τῷ γενεθλίῳ τῆς πόλεως συντάξαι θεμάτων* etc. [ff]) Similia habent Cedrenus et Glycas atque anonymus chronici ſcriptor apud *Lambecium* V. pag. 236. [pag. 485. edit. Kollarii.] Atqui hunc ipſum Valentem eſſe illum Vettium, e cuius floridis fragmenta Camerarius edidit, non abſurde videtur ſentire Barthius, cui magnum *Salmaſium ὁμόψηφον* obſeruo, qui et ipſe ſcriptorem illum ad Conſtantini tempora retulit pag. 533. de annis Climactericis. Sed antiquiorem atque adeo diuerſum facit *ὁ πάνυ Seldenus:* ita enim ille ſyntagm. I. de Diis Syris pag. 87. *Suadet hoc et vetuſtiſſimi, ſed nondum editi aſtrologi auctoritas, qui ſub Claudii Ptolemaei tempora aut circiter, ni fallor, ſcripſit. Adriani enim anni primi* [gg]) *meminit, menſibus vtitur Aegyptiacis* (Alexandrinis), *nec Ptolemaei, ſed ſaepiuſcule Petoſiridis et Necepſonis, quem τὸν βασιλέα nonnunquam κατ' ἐξοχὴν* [ſ] *vocat,* (librum eius XIII. citans) *Abrami item, Critodemi* [hh]), *Timaei, Hermippi, Orionis auctorum mentionem facit, et a Ptolemaica aſtrologia ſatis diſcordat. Is autem eſt Vettius Valens Antiochenus — —. Codex ille Valentis, quo vtor, eſt MS. et Chriſtophori Longolii* [ii]) *ſumtibus olim exaratus — — Se autem magno labore et diſpendio, magniſque itineribus matheſin comparaſſe adfirmat Vettius.* Ἡμεῖς δὲ, inquit, *πολλὴν μὲν χώραν διοδεύσαντες καὶ τὴν Αἴγυπτον διελθόντες, διδασκάλοις φιλαργύροις περιπεσόντες, τὰς μὲν τῶν χρημάτων δόσεις ἐποιησάμεθα διὰ τὴν περὶ τὸ ἔργον ἐπιθυμίαν.* Ante Seldenum

ee) Etiam de veteris Romae fato conſultus quidam *Vettius*, Varronis aequalis, qui auguratus eſt, populum romanum ad mille et ducentos annos peruenturum, teſte *Cenſorino* cap. 17. Confer *Sirmondum* ad Sidon. pag. 222 Neſcio, an ab illo Vettio et veteri Roma ad Valentem de noua Roma conſultum aliquis anſam cudendae fabulae petierit. Equidem de aſtrologo per Conſtantinum tunc temporis conſulto res haud facillima eſt creditu, et melioribus ſcriptoribus alto ſilentio praeterita, praecipue vero parum veriſimilis, vbi agitur de ſuperſtitione aſtrologiae diuinatricia, quam vniuerſam deteſtabantur Chriſtiani. futiliſſima et abſurdiſſima omnium, quae eſt themata ciuitatum excitare, et e ſitu aſtrorum tempore vrbis condi vel inſtaurari aut amplificari coeptae fortunam illius diuinare.

ff) Confer *Ern. Schelſtrateni* antiqq. eccleſiaſticas tom I. pag. 518. et *Tillemont* tom. IV. hiſtor. imperator. not. 59. ad vitam Conſtantini pag 618. *Cangium* ad Zonaram pag. 28. et in Conſtantinopoli Chriſtiana, *Bandurius* antiquit. Conſtantinopol. pag. 515. *vrbis Conſtantinopolitanae genethliacam figuram deſcripſit Valens aſtronomus, qui quidem tractatus ineditus exſtat in biblioth. Ambroſiana Mediolani, vt refert doctiſſ. et amantiſſ. P. D. Bernhard de Montfaucon in ſuo diario italico, ſed putant nonnulli, commentum eſſe recentiorum Graecorum.*

gg) Locum dedit idem *Seldenus* III. 20. de iure Nat. et gent. — pag 4. MS. *τὰ ἀπὸ Αὐγέστου ἔτη πλήρη ρμη' καὶ ἐμβόλιμοι λε.* Adriani anni quarti pag. 7. tertii pag. 9. 20. *b.* Mentio etiam Κ' ἔτους Ἀντωνίνου, μηνὸς Φαωφὶ pag. 73. *b.* et ιζ' ἔτους Ἀντωνίνου, μηνὸς Φαμενὼθ pag. 20. *b.*

hh) Quem *θαύματον* vocat; *Critodemi* ὅρασις pag. 18. *b.* MSt. ibid. pag. 106. *b.* laudat Ἀπολλινάριον, *Apollinarem* quemdam. — libro VII. *καὶ ταῦτα*, inquit, *μὲν, ὦ Μάρκε, μετὰ πολλοῦ πόνου καὶ ἐγκρατείας ζητήσας καὶ ἀνευρὼν συνέταξα, καὶ τὰς λυμεῶνας ἐξελόμην. Τοιγαροῦν ὁρκίζω σε ☉ καὶ ☾ καὶ τῶν ἑ ἀστέρων τὰς δρόμους φύσιν τε καὶ πρόνοιαν καὶ τὰ δ' στοιχεῖα, μὴ τυχόντι τινὶ μεταδοῦναι, καὶ ταῦτα ὁμιλήσ* etc. — Marco Meibomio Vettium edendum offert *Seldenus* ann. 1651. tom. II. Opp. p. 1710.

ii) Ex Aldi codice mſto Seldenianum, quod eſt in biblioth. Bodleiana, deſcribi curauit Chriſtophorus Longolius pretio XX aureorum ducatorum. Thom. Hearne putat, duo Vettios Valentes fuiſſe, quorum ſcripta in illo codice coaluerunt: alter computo indictionum vtitur, alter aerae Diocletianeae. Bibl. angloiſe, tom. VII. pag. 200.

Digitized by Google

num *Ioſephus Scaliger* epiſt. CXIV. ad Caſaubonum: *Vettius Valens, aſtrologus, de quo quaeris, ſcribebat tempore eodem, quo Claudius Ptolemaeus* [kk]), *ſub Hadriano et Antonino, vt eius epochae teſtantur. Citat aliquot veteres eiusdem ſtudii homines, tam mihi ignotos, quam ipſe eſt; neque enim vllus veterum, qui hodie exſtant, eius meminit. Alius Valens fuit tempore Conſtantini, a quo conſultus de vrbis nouae Romae Byzantinae fato. Sed noſter Vettius, vt vides, longe antiquior eſt. Habet multa quidem vtilia, ſed non pauca circulatricis diuinationis nugatoria.* Scaligeri et Seldeni veſtigiis audacter inſiſtit Reineſius, quamquam epochas illas et annum primum Adriani potuit Valens memorare ex antiquiore ſcriptore, quoniam non de ſuo ſcripſit omnia, ſed compoſuit ἀνθολογίας ſiue *floridorum Aſtrologicorum* libros, e variis ſcriptoribus et propria obſeruatione collectos. Quid? quod *H. Dodwellus* [ll]) in diſſ. de tabulis coeli, quae exſtat ad calcem tomi I. ſpicilegii patrum, concinnati a Grabio, p. 341. notauit, Vettium hunc Valentem habere obſeruationes aerae Diocletianeae anno CLX. (Chriſti CCCCXLIV.) recentiores: vt adeo Conſtantini quoque aeuo longe iunior ſit iſte Vettius. Verum de tota hac re melius iudicium ferre licebit, ſi quando opus ipſum ſatis ſpiſſum et in octo diuiſum *libros* viderit lucem, quod manu exaratum in variis bibliothecis exſtat Angliae Bodleiana, Galliae, Italiae, Belgii, Lugdun. Bat., et Germaniae noſtrae quoque. Editionem eius promiſit e cod. Gottorp. iam pridem illuſtris Huetius, notis ad Origenem pag. 54. cuius vide etiam commentarios de vita ſua lib. III. pag. 117 ſq. (ibid. pag. 9. pag. 48.) Loca ex eo graece producunt, praeter eumdem Huetium, Scaliger ad Euſeb. in canonibus Iſagog. deque temporum emendatione, Salmaſius de annis Climacter. Galeus ad Iamblichum, *H. Dodwell.* diſſ. epiſtol. de anima pag. 245 ſqq. *Seldenus* prolegom. de Diis Syris cap. 3. pag. 33. et ſyntagm. I. cap. 1. pag. 88 ſq. Libro III. de iure Nat. et gentium cap. 20. tom. II. Opp. pag. 1535 ſq. 1556. et commentar. ad marmora Oxonienſia pag. 28 ſq. atque 42. edit. Prideauſii, vbi occurrit adiurandi formula, qua libro quarto fratrem aliosque diſcipulos ſuos obſtringit Valens, ne artis ſuae ſacra atque arcana cum quoquam indigno [ſ] aut profano communicent, mutilentue ſcripta ipſius, aut interpolent, vel nominis et gloriae auctoris non habeant rationem. Eam formulam [mm]), quia ſingularis eſt, et auctorem ipſum ſpectat, eumque a Chriſti

kk) Videndum, ne Ptolemaei, (non ſuas) obſeruationes, longe iunior ἀνθολογίαις ſuae intulerit.

ll) Mirum tamen eſt, quum vir hic doctiſſimus alibi ſcripſerit, Vettium Valentem habere obſervationes anno CLX. aerae Diocletianeae recentiores, eumdem tamen in diſſertatione epiſtolica de anima, quam anglice edidit, pag. 247. tradere, quod nouiſſima temporis nota in Valentis opere a ſe reperta ſit annus XXI. Antonini Pii. En eius verba! in quibus etiam notat, quod Βάλης quidam ſiue Valens in illo citatur: *This work is an Anthology collected out of the eldeſt and beſt Authors of the kind together with his own obſervations and improvements in this book, to which this preface belongs. This was the way alſo of Iulius Firmicus, an author whoſe age is better known. This makes it very difficult to determine the collector's age from the aſtrological calculations mentioned in it, becauſe it is ſo difficult to diſtinguiſh whoſe the calculations are, whether of the collector, or of ſome of the Authors out of whom he made his collection. The lateſt note that i have obſerved in a curſory view of him, is of the XXI year of Antoninus Pius. The collector mentions one Βάλης. If this be the ſame with Vettius Valens, the collector cannot be Vettius Valens, but ſome later Man, who has excerpted Vettius as well as others.*

mm) Eamdem formulam repetiit *Fabric.* lib. V. cap. 1. pag. 7? ſq. vol. V ex libro IV. Floridorum ſiue Anthologiorum Valentis Antiocheni, additque, id opus tum Hamburgi, tum paſſim alibi in variis bibliothecis manu exaratum delitescere, et ſe ipſum MS. licet mutilum ante 300 annos ſcriptum

Chriſti ſacris alienum fuiſſe docet, hoc loco integram ſubieci: Ὀρκίζω σε, ἀδελφέ μου τιμιώτατε, καὶ τοὺς μυσταγωγούς μου ταύτῃ τῇ συντάξει, οὐρανοῦ μὲν ἀστήρικτον κύτος [nn]), καὶ κύκλον δυοκαιδεκάζῳδον, ἥλιόν τε καὶ σελήνην καὶ τοὺς ε̄ πλανήτας ἀστέρας, δι᾽ ὧν ὁ πᾶς βίος ἡνιοχεῖται, αὐτήν τε τὴν πρόνοιαν καὶ ἱερανάγκην, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα συντηρῆσαι, καὶ μὴ μεταδοῦναι τοῖς ἀπαιδεύτοις, εἰ μὴ τοῖς ἀξίοις καὶ δυναμένοις διαφυλάσσειν καὶ ἀμείβεσθαι δικαίως, αὐτῷ τε ἐμοὶ ΟΥΑΛΕΝΤΙ τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀείμνηστον καὶ ἀγαθὴν φήμην ἀπονέμειν. Καὶ μάλιστα ἐπιγνόντας τὸ ἄφθονον καὶ τὸ τῆς ἀληθείας μέρος, ὡς ὑπὸ οὐδενὸς ἀνδρὸς ἐπιλελυμένον αὐτὸς ἐφώτισα. Μηδὲ παρέντας τὸ ἐμὸν ὄνομα ἑτέρους ἐπεισφέρειν ταύτῃ τῇ [oo]) συντάξει, μηδὲ λωβῆσαί τινα τῶν προγεγραμμένων ἢ μελλόντων λέγεσθαι, πρὸς τὸ ἀθετῆσαι τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ μὴ ψόγον ἐπενέγκαι. Καὶ ταῦτα μὲν διαφυλάσσουσιν οἱ προειρημένοι θεοὶ πάντες εὐμενεῖς [pp]) ἔσονται, καὶ βίος εὐπαθὴς [qq]), καὶ καταθύμιος λογισμῶν συντέλεια. Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία, μήτε γῆ βατὴ, μήτε θάλαττα πλωτὴ, μήτε τέκνων σπορὰ, τυφλὸς τε νοῦς. Καὶ πεπαιδευμένος ὑπάρχων ἀσχήμονα βίον καὶ ἀνεπίτευκτον ἀγαθῶν ἐπάγοι. Ἐὰν δὲ τις καὶ μετὰ θάνατον ἐστὶ κακῶν τε καὶ καλῶν ἀμοιβὴ, κἀκεῖ τῶν ὁμοίων μεταλάβοιεν. Vide rurſus *Seldenum* lib. II. de Synedriis Hebraeor. cap. XI. ſect. 4. vbi confert formulam ſimilem Iulii Firmici, additque hanc e libro ſeptimo Valentis, quam cap. 3. prolegom. de Diis Syris quoque vulgauerat: Τοὺς τὰς παραγγελίας ἡμῶν πειθομένους ὁρκίζω ἡλίου μὲν ἱερὸν κύκλον, καὶ σελήνης ἀνομάλους δρόμους, τῶν τε λοιπῶν ἀστέρων δυνάμεις, καὶ κύκλον δυοκαίδεκα ζῳδίων, ἐν ἀποκρύφοις ταῦτα ἔχειν, καὶ τοῖς ἀπαιδεύτοις ἢ ἀμυήτοις μὴ μεταδιδόναι, τιμήν τε καὶ μνήμην τῷ εἰσηγησαμένῳ ἀπονέμειν. Εὐορκοῦντι μὲν εὖ εἴη, καὶ καταθύμιοι οἱ προκείμενοι θεοί. Ἐπιορκοῦσι δὲ τὰ ἐναντία.

5) Claudunt Camerarii collectionem Ἰατρομαθηματικὰ, *Hermeti Triſmegiſto* tributa, de quibus iam dixi lib. I. cap. IX. vbi et de *Galeni* libro eiusdem argumenti, et de Curanidibus et aliis Hermeticis aſtrologicis ſcriptis. Occurrunt et aſtrologica quaedam in *Geoponicis*. De his agam libro VI. Verum iam deinceps ineditos quosdam aſtrologos recenſebo.

X. *Aſtrologi Graeci inediti.*

Achmetis Aſtrologica MSS. laudantur a Meurſio in gloſſar. Scripſit introductionem [P] in Aſtrologiam Perſicam, quae fuit in biblioth. Palatina. ***Fabric.*** De ***Achmete***, filio ***Sereim***, eiusque codice oneirocritici Vindobonenſi, de aetate illius, (tempore ***Mamun***, ſeu ***Mamon*** vel ***Maimon***, Caliphae Babylonii, qui ab ann. Chr. 813. vsque ad ann. 833. imperauit,) et de ***Apomaſare***, copioſus eſt ***Lambecius*** in comment. de biblioth. Caeſar. VII. pag. 562 — 577. vbi etiam Rigaltii ac Leunclauii ſententias adducit et interdum examinat. confer doctam Kollarii notam ad Lambec. et noſtrum Fabric. Bibl. Gr. vol. III. pag. 410. vet. edit. — et adde cod. CXLIV. apud Lambec. ibid. p. 577 et p. 585. —

T 2 In

ptum ex libris Gudianis accepiſſe. *Harl.* — conf. *Fabric.* Bibl. L. lib. III. cap. 8. pag. 564. *Heum.* — Alius generis exorcismos e cod. dedit aut indicauit *Iriarte* in catal. codd. Matrit. regg. pag. 421 ſqq. *Harl.*

nn) κύτος deeſt loco a Fabric. vol. V. pag. 77. deſcripto. *Harl.*

oo) τῇ deeſt loc. cit. *Harl.*

pp) ἐμμενοῦσι loc. cit. *Harl.*

qq) ἀπαθὴς loc. cit. *Harl.*

In cod. CXLV. — *εἰσαγωγὴ καὶ θεμέλιον εἰς τὴν ἀστρολογίαν πόημα* ᾿ΑΧΜΑ'ΤΟΥ τῦ Πέρσυ in cod. CCCXXIV. *Veneto* D. Marci, teſte catal. pag. 149. *Harl.*

Pro *Annſcholii* theſauro apud *Labbeum* pag. 121. biblioth. nouae MSS. lege *Antiochi.*

Anonymi varii. Vide elenchum auctorum, gloſſario Graecobarbaro Cangii ſubiectum, p. 34. Neſſelium catalogo biblioth. Caeſareae parte I. pag. 343. [in cod. Vindob. XLVII. apud *Lambec.* VII. pag. 186 ſqq. ſunt varia ſcripta aſtronomica Procli, Ptolemaei, Antiochi, Heliodori, Paulli Alex. etc. in cod. CXXIX. nr. 9. anonymi collectio miſcella aſtronomica et aſtrologica et alii: in cod. CXXXIII. nr. 30. pag. 536. obſeruatt. prognoſticae.] Teſtatur et *Lambecius* VII. pag. 261. [pag. 557. edit. Kollarii,] in eadem bibliotheca Caeſarea exſtare Anonymi MS. Syntagma Aſtrologicum in capita 200. diuiſum et 356 paginas in folio implens, cui praeter varias diuerſorum anonymorum auctorum inſtitutiones et obſeruationes aſtrologicas, inſertae ſunt *Georgii Chryſococcae* tabulae aſtronomicae geographicae et aſtrologicae: *Sethi, patriarchae*, aſtronomia, ab Angelo, ſcilicet, ipſi tradita: *Petoſiridis* organum aſtrologicum ad Nechepſum, regem Aegypti, *Ammonii*, filii Hermeae, *Io. Camateri*, et Io. Philoponi libri III. de vſu aſtrolabii: Claudii Ptolemaei, Theophili, Dorothei Sidonii, Petoſiridis Aegyptii, Antigoni Nicaeni, Io. Camateri, Valentis Antiocheni, Hephaeſtionis Thebani, Stephani Alex. *Porphyrii, Apollinarii*, et *Critodemi* apoteleſmatica. Idem *Lambecius* pag. 235. [pag. 545 ſq. edit. Kollarii,] refert aliud Anonymi ſyntagma aſtrologicum, diuiſum in capita 137. inſertis quibusdam fragmentis Hephaeſtionis Thebani, *Iuliani Laodicenſis*, et Hermetis Triſmegiſti. Sic *Labbeus* biblioth. nou. MSS. pag. 278. in biblioth. regis Galliae cod. DLIX. narrat exſtare aſtrologica varia ex Rhetorio, *Deucalione* etc. capitibus 66. Item aſtrologica e *Leone Philoſopho*, *Theodoſio*, Valente, *Demetrio*, Dorotheo, Maximo, Hephaeſtione, *Zoroaſtre*, Manethone, Paulo Alex., Theophilo, *Critodemo*, Zeucho ſiue *Teucro* et Iuliano.

[*Paulli Alexandrini* introductio et anonymorum variorum excerpta aut fragmenta aſtrologica in cod. Vindob. LXXXIV. teſte *Kollario* in ſupplem. ad Lambecii comment. pag. 539 ſqq. et ibid. in cod. LXXXVII. nr. XV. pag. 556. excerptum aſtrologicum. — Permultorum, quorum nomina vel addita ſunt, vel incognita, ſcripta MSS. aſtronomica varii generis et diuerſae aetatis et de aſtrologia iudiciaria aliisque artibus diuinatricibus indicantur in catalog. MSSt. regior. Pariſ. tom. IV. pag. 331—365. ſiue a cod. MMMMMMMCCLIV — MMMMMMMCCCCLXXXVIII. — In biblioth. *Eſcurialenſi*, plures codd. (teſte *Plüer* in Itinerario per Hiſpanias pag. 194.) *anonymorum* de lunaribus obſeruationibus, de generatione temporis in 12. Zodiaci ſignis, indica calculatio, cum altera *Pentadii*, aſtrologica capita et alia opuſcula. — In cod. regio *Matrit.* CX. apud *Iriart.* pag. 431 ſqq. varia, quae huc pertinent, opuſcula occurrunt, et pag. 439 ſqq. primum graece typis deſcriptum legitur Menologium ſiue calendarium aſtrologicum. — In biblioth. Bauar. *Monac.* ſecundum catal. pag. 69. cod. CLXXVI. continet libellum aſtronomicum ex variis auctoribus collectum. — In biblioth. *Veneta* D. Marci, ſecundum catal. pag. 153 ſqq. cod. CXXXIV. praebet tria ſyntagmata, 1) ſyntagma aſtrologicum, diuiſum in capp. CXV. ex *Mercurio Triſmegiſto, Maximo, Iuliano* aliisque anonymis. 2) aliud capp. CLXXXIV. quorum nonum praefixum habet nomen *Leonis,*

Digitized by Google

Leonis, philoſophi, poſtremum continet *Io. Camateri*, praefecti Canicleo, poema iambicum ad Emanuelem Comnenum, inter inedita. 3) aliud capp. LXXIV. ex *Dorotheo, Orpheo, Valente, Ptolemaeo, Hephaeſtione, Anubio* ſiue *Anubione* et *Manethone.* — pag. 154. cod. CCCXXXV. praebet ſyntagma aſtrologicum, in capp. DCXLV. diuiſum, cui, praeter varias diuerſorum anonymorum inſtitutiones et obſeruationes aſtrologicas, inſerta ſunt varia: cap. 1. ratio orbitae ſolis per XII. ſimulacra coeli, quemue victum vſurpare ſingulis menſibus conueniat: inter aſtrologica Ioach. Camerarii. — cap. 3. *Io. Damaſceni* duodecim menſium nomina: — cap. 6. Excerpta ex *Hephaeſtioni*, Thebani, iudiciis: — cap. 7. *Stephani*, philoſophi, de arte mathematica: — cap. 13. *Mercurii Triſmegiſti* de duodecim locorum adpellationibus et facultate: — cap. 400. *Paulli Alexandrini* introductio in doctrinam de viribus et adfectis aſtrorum: — cap. 442. *Rhetorii* de duodecim ſignis Zodiaci et de aliis ex Antiochi theſauris: — cap. 483. *Io. Camateri* poema iambicum. Cetera ſunt ex aliis excerpta: in eodem codice aliud eſt ſyntagma aſtrologicum, fine mutilum, auctoribus Hephaeſtione et aliis anonymis. — ibid. pag. 154. cod. CCCXXVI. comprehendit aliud ſyntagma aſtrologicum capp. 375. et varia auctorum, etiam anonymorum opuſcula atque excerpta. — In biblioth. *Laurent. Florent.* teſte *Bandinio*, catal. tom. II. pag. 25 ſqq. varia inſunt; n. traditio in perſicos canones aſtronomiae, *Iſaaci monachi Argyri* ad Oenaeoten dominum Andronicum, qui poſtularat ratione traditas methodos ſolis ac lunae cyclorum, et eorum, quae ex his conſequuntur: (in hoc codice quaedam differunt ab edit. Dionyſii Petauii in opere de doctrina temporum, Antwerp. 1703. fol. tom. III. pag 194 ſqq. coll. *Lambecio* tom. VII. pag. 492 ſqq. et infra ad voc. *Iſaac. Monach.*) tum ex Hephaeſtione, Panchario Stephano etc. Sed vberrimum *ſyntagma aſtrologicum*, quod continet capp. 465. et in his multa anonymorum, eſt ibid. pag. 27 ſqq. in cod. XIV. plutei 28. — Aliud ſyntagma aſtrologiae iudiciariae ſcriptorum pag. 31 ſqq. cod. XVI. comprehendit volumen rerum aſtronomicarum collectionem, ex variis auctoribus excerptam, et 265. capitibus digeſtam: in his traditionem in perſicos canones aſtronomiae, capp. XVIII. eosdem tabulis 140. comprehenſos, et *Demetrii Chlori*, (a. C. 1374. de quo nihil tradidit Fabricius,) *methodus qua ratione inueniatur horoſcopus, ſeu pars oriens ſine errore*, (vid. Bandin. pag. 32. nr. II.) — In cod. XVII. (pag. 34. catal.) reperitur Περσικὴ σύνταξις ἀστρονομίας, *perſica conſtructio aſtronomiae.* — cod. XXXIII. (pag. 58. catal.) Ex *Apomaſare* excerpta, libris III. et alius liber apotelesmaticus, qui inſcribitur Πάλχ. *Palch*, capitibus conſtans 148. primum, περὶ τῶν ιβʹ ζωδίων καὶ τῶν δʹ καιρῶν. — cod. XXXIV. (pag. 59 ſqq. catal.) ſyntagma aliud aſtrologicum, ex variis collectum aſtrologiae iudiciariae ſcriptoribus: in his de iis, quae vna cum XII. Zodiaci ſignis exoriuntur ſecundum *TEVCRVM*, tum vniuerſalis obſeruatio ex luna de fulminibus et aliis aëris adfectionibus, ex *LABEONE* ſecundum interpretationem ad verbum, nec non *Theophili, Rhetorii, Pancharii* etc. et quorumdam anonymorum aſtrologica. — Apud *Bandin.* III. pag. 338 ſqq. cod. XIV. varia anonymorum etc. continet aſtrologica, in his oratio *Laxeuterii* ad deum, *Nicolai Hydruntini* prooemium in Laxeuterii artem etc. initium iudiciorum *Laxeuterii* in nomine domini et multa alia, de quibus copioſus eſt Bandin. add. ſupra ad vol. I. pag. 790. notam. — Nubem aſtrologicorum librorum, tam editorum, quam manu exaratorum, *Heilbronner* paſſim excitat

in hiſtoria matheſ. vniuerſae. vid. indicem III. ad illam, ſub voc. *Aſtrologici libri. Harl.*]

Omitto, quae pag. 121. [Labbei Bibl. MSS] referuntur prognoſtica ſereni aeris ex diuerſis auctoribus collecta, Arato, Africano, Apuleio, Anatolio, Ariſtotele, Berytio, Varrone, Demogeronte, Didymo, Diophane, Florentino, Neſtore, Orpheo, Paxamo, Plutarcho, Ptolemaeo, Pamphilo, Platone, Sotione, Theophraſto, Vindanionio, Zoroaſtre aliisque, qui omnes citantur in Geoponicis graecis, nouiſſime perquam emendate editis et illuſtratis a clariſſimo Needhamo.

[Inter ea accepi munificentia regis Neapolitani catalogum mstum plenum graecorum codd. manu exaratorum, in bibliotheca regia Neapolitana ſeruatorum, a cl. *Paſchali Baffio* regio bibliothecario iuſſu regis, quod religioſa grataque mente profiteor, intelligenter confectum. Inter illos cod. LV. membranaceus ſaeculi XII. plura continet ſcripta. Quae huc pertinent, ita ſunt conſignata: *Ποίημα Πέρσου φιλοσόφου τοῦ Μαζουνατὴ*, (ſic ſemper in hoc codice pro *Ζουνατὴ*, quod alii habent.) *αὐτὸς γὰρ ἐτεχνεύσατο καὶ κατεσοφίσατο τήνδε τὴν τέχνην διὰ ψάμμου πρὸς μεταβολὰς καὶ ποιότητας τῶν ἀστέρων, τοῖς βουλομένοις λέγων τὰ συμβησόμενα ἀγαθά τε καὶ φαῦλα, καθὼς μετὰ μικρὸν καθόλου δηλωθήσεται. Ὑπομνήσω δὲ ἀρτίως ὅπως καὶ πότε μετεστοιχειώθη ἀπὸ στοιχείων καὶ γλώσσης Περσίδος εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων γραφὴν καὶ διάλεκτον παρὰ Ἀρσενίου μοναχοῦ. Ἐν γὰρ τῷ ‚ςψοδ ἔτει*, (A. C. 1266.) *ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἐξ ἐπιτροπῆς τῆς εὐσεβεστάτης κυρίας Θεοδώρας ἡ βίβλος αὕτη τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο. Χρὴ γινώσκειν ὅτι οἱ προσάλληλοι τῶν ἀστέρων σχηματισμοὶ συγκρινομένης τῆς διαδόσεως αὐτῶν ποικίλας ἀποτελοῦσι τὰς μεταβολάς.* Sequitur porro tractatus hic aſtrologicus, meram ſuperſtitioſarum diuinationum farraginem continens, non verſibus politicis, vt codex Caeſareus, deſcriptus a Lambecio, ſed ſoluta oratione. Sub ſchemate, quod cernitur ad calcem tractatus, legitur: *ὢ σοφία πόσα δύναται· πρόσχες ἄνω τῆς τέχνης τὴν ἀκρίβειαν·* ad latus: *ὁ γραμματικὸς ἔμπειρος οὐ βλέπει βλέπων· καὶ ὁ γραμματικὸς ἄπειρος βλέπει οὐ βλέπων.* — Tum *Ἀκριβὴς φιλοσοφία τῶν Χαλδαίων.* Incipit *Ἐπειδὴ οἱ ἀποτελεσματικὰ ἐκ τούτων τῶν προφάσεων ἀποτελοῦσι τὴν γέννησιν τῶν ἀνθρώπων.* — Poſt alia ſcripta theologica: *Διάγνωσις τῶν ζωδίων*, lingua graeca vulgari: Inc. *ὁ κριὸς ὠφελεῖ διὰ νὰ βάλῃ χαρτίον.* Tractatus aſtrologicus, vbi de diuinatione per catinum et alia ſuperſtitionis plena. — — Aliis intermixtis ſequitur: *Βασιλεῖ μεγάλῳ Πτολεμαίῳ Ἀστράψυχος ἱερεὺς καὶ βίβλων ἐπιγραφεὺς ἰδίῳ δεσπότῃ.* Inc. *ὅτι μηδὲν ὀφείλει σε τῶν καλῶν λανθάνειν.* — *Πετοσίρεος φιλοσόφου·* Inc. *περὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑπ' ἐμοῦ εὑρισκομένων εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον·* — *Ἑτέρα ἐξήγησίς τινος περὶ σεισμοῦ, περὶ θερμῶν ὑδάτων, περὶ τῶν ἐπιγείων καὶ ἐπουρανίων κατασκευῆς, περὶ τῶν δ' στοιχείων, περὶ νεφελῶν, περὶ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν.* Inc. *ὁ σεισμὸς οὕτως γίνεται· ἡ γῆ ἔχει φλέβας ἀερικάς.* — *Ἕτερα κεφάλαια ἐκβληθέντα ἐκ τῆς ἀστρονομικῆς τέχνης.* Capp. ſunt 25. Inc. *Τὸ οὐράνιον σῶμα τινὲς κρύσταλλον πεπηγμένον εἶπον εἶναι.* cap. 2. eſt *Πρόκλου οὐρανοδρόμου.* cap. 6. *κανόνιον τῶν κδ' βαθμῶν καὶ τῶν δ' ἀνέμων· ἈΝΤΙΌΧΟΥ.* cap. 7. *ΠΑΎΛΟΥ ἈΛΕΞΑΝΔΡΈΩΣ ἐπίσκεψις ἀστρονομικὴ περὶ τῶν ιβ' ζωδίων.* cap. 12. hoc titulo: *σχόλιον Πρόκλου οὐρανοδρόμου περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων.* Inc. *περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων ἄστρων εἰπεῖν ἀστρολογικῶς ὡρμημέ-*

νω

νῷ μοι. cap. 13. ΚΛΑΥΔΙΌΥ *περὶ ἀγαθῶν καὶ κακοποιῶν ἀςέρων.* cap. 16. ἸΟΥΛΙΑΝΟΥ͂, *Λαοδικέως.* cap. 17. ἩΛΙΟΔΏΡΟΥ *ἐπίσκεψις τῶν πλανητῶν, πῶς κυριεύουσι τὰς ζ΄ ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος καὶ τὰς ιβ΄ ὥρας.* cap. 21. *περὶ τῶν τῆς σελήνης παρατηρήσεων, Πέρσου Φιλοσόφου τοῦ Μαζουνατή.* Incipit *τῆς σελήνης οὔσης ἐν τῷ κριῷ καλόν ἐςιν ὁδεύειν.* cap. 23. *περὶ ἀςέρων ποιούντων ταραξιν καὶ κίνδυνον, ἢ ὄμβρους ἢ πυρκαιάς· Πέρσου Φιλοσόφου τοῦ Μαζουνατή.* Poſt haec: *χρήσμα* (ſic) *τεχνωθὲν παρὰ τοῦ Οὐάλεντος.* Inc. *Ὄργανον θεοῦ ἐςιν ἡ φύσις.* — *Μερικὰ ἀποτελέσματα ἐκ διαφόρων ἀποτελεσματικῶν, Οὐάλεντος, μασάλη, ῥητόμου, μαξίμου, ὑφαισίνου, πρωταγόρου, Ἰουλιανοῦ λαοδικέως, καὶ ἑτέρων·* — *Ἐκ τῆς Ἡλιοδώρου ἀςρονομικῆς διδασκαλίας περὶ δεκάνων ζωδίων.* Inc. *Ἰςέον ὅτι ἓν ἕκαςον ζώδιον ἔχει δεκανοὺς γ΄.* — — *Περὶ αἱρέσεως τῶν ἀςέρων. Ἀντιόχου, Παύλου Ἀλεξανδρέως* (ſic) *Ἰουλιανοῦ.* — — *Ἐπιςολὴ Πέτρου Φιλοσόφου εἰς τὸν Πατριάρχην Κύριον Λουκᾶν·* — *Τοῦ αὐτοῦ Πέρσου Φιλοσόφου ἔκθεσις περὶ ἀςρονομίας.* (De quibus et reliquis huius codicis partibus nec non ceteris codd. alio loco plura diſputabuntur.) — *Περὶ σελήνης πῶς δεῖ εὑρίσκειν τὸ θεμέλιον αὐτῆς.* Inc. *ἄκουε ἀνάλυε τὰς τξε ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ·* — *Τοῦ ἁγίου* ΜΑΞΊΜΟΥ *μέθοδος τῆς ιδ΄ ἐν συντόμῳ.* Inc. *παντοτε ὁ πρῶτος κύκλος τῆς σελήνης.* — Alia aſtrologica, quo quisque ſub Zodiaci ſigno natus. Inc. *ὁ γεννηθεὶς νεώτερος ἐν καιρῷ ζωδίου τοῦ κριοῦ ἔςαι εὐειδής.* Codex chartaceus, ſcriptus manu Ioannis *τοῦ ἐπικλητου ξηροκεφαλίτου*, coeptus anno 1484. abſolutus anno 1495: paginis conſtans vtrinque notatis 1232. *Harl.*]

Ammonii, Hermeae F. iam memini in Anonymis.

Antigoni, Nicaeni, *ἀποτελεσματικὰ* MSta in biblioth. Caeſarea. Vide *Neſſelii* catalogum IV. pag. 63. [*Lambecii* comm. VII. cod. CXLI. 2. pag. 557.]

Antiochi Apoteleſmatica, ſiue theſauri apoteleſmatum. *Labbe* biblioth. nou. MSS. [?] pag. 385. *Neſſel.* IV. pag. 63 et 103. 104. [— *Lambec.* comment. VII. pag. 192. cod. XLVII. Is autem cod. continet tantum capita XLIV. Sed Lambecius ex Friſio ad Gesneri bibl. tradit, in biblioth. Vaticana exſtare *Antiochi* theſauri apoteleſmatum capita 107. — In eodem codice nr. 14. (pag. 198. Lambec.) proſtat *Antiochi* prognoſticon de Calendis menſium, (h. e. ſuperſtitioſas Calendarum obſeruationes, quae *καλανδολόγια* adpellata ſunt, vid. *Io. Meurſii* Lexicon graeco-barbarum voc. *Καλανδολόγιον.*) — Excerpta ex illis a *Rhetorio* facta in cod. CXXXVII. pag. 549. et obſeruatt. illius inſertae ſunt cod. CXLI. pag. 557 ſq. adde *Bandini* catal. MSS. gr. Laurent. II. cod. VII. pag. 19. et cod. XXXIV. pag. 59. item ſupra, inter *Anonymos. Harl.*] Vide et infra in *Rhetorius.*

ANVBIONIS, ſiue vt Firmicus vocat *Anubii*, poetae vetuſtiſſimi elegiam de horoſcopo laudat *Salmaſius* de annis Climactericis pag. 87. 602. etc. et profert ad Solin. p. 655. edit. Pariſ. [add. *Anonymos.*]

Apolinaris Apoteleſmatica. Lambec. VII. pag. 261. [pag. 558. edit. Kollarii.] Laudatur hic Apollinaris a Paulo Alexandrino. [vid. locum ſupra §. IX. init.]

Apollonii, mathematici, Apoteleſmata. Cod. reg. Pariſ. 1543. Citat Cangius in *Πνεύματα* et alibi. *Περὶ μαντείας ἀςέρων* libros IV. ſcripſiſſe Apollonium, Tyanenſem, teſtatur *Philoſtratus* III. 13. Sed puto, in illo codice potius contineri quaedam aſtro-

logica

Digitized by Google

logica Apollonii, Laodicenſis, quem libris quinque hoc de argumento ſcriptis Aegyptios aſtrologos variorum errorum poſtulaſſe, teſtatur Paulus Alexandrinus. *Apollonium* quoque *Myndium* peritiſſimum inſpiciendorum natalium laudat *Seneca* VII. 3 et 17. Nat. quaeſt. [vid. ſupra ad nr. 1. epimetron.]

Aſtrampſychi Aſtrologia Perſica, cod. Colbert. MMCCII. Ἀςραμψύχȣ λαξευτήριον. Πτολεμαίῳ Ἀςραμψῦχος ἱερεὺς καὶ βίβλων ἐπισφραγιςὴς ἰδίῳ δεσπότῃ χαίρειν. Sequitur eiusdem θεωρία τῶν ἀςέρων. Deinde ἀρχὴ σὺν Θεῷ. Πυθαγορικȣ̃ λαξευτηρίȣ ἤτοι τȣ̃ ῥαμπλίȣ (al. ῥαβυλίȣ) ȣ̃τω περιλεγομένȣ περσιςί. [— De cod. *Veneto* D. Marci CCCXXIV. in catal. pag. 149. haec leguntur: „*Aſtrampſychi*, ſacerdotis opus, ἱερέως Ἀςραμψύχȣ ποίημα. Habentur prius quaeſita plura in diuerſas materias, quibus ſubficiuntur reſponſa in decades CII. diſtributa. Praemittuntur preces et modus, reſponſa inueniendi: vulgo *Cabalam* vocant. *Aſtrampſychi* ad Ptolemaeum ſors, qua interrogati et interrogantes diuinant, MS. fuit in biblioth. Cardinalis a. S. Angelo, teſte *Labbeo* pag. 168. biblioth. nou. MSS. Ex praemiſſis precibus colligitur, auctorem fuiſſe chriſtianum.“ Illa Aſtrampſychi ſors eſt quoque in eadem biblioth. Veneta, cod. CCCXXXVI. catal. pag. 155. — In cod. *Laurent. Florent.* XIV. nr. 6. plut. 28. (teſte *Baudinio* II. pag. 29) eſt *Aſtrampſychii*, Aegyptii, ad regem Ptolemaeum de praedictione ad varias quaeſtiones. adde inter *anonymos*, fin. de *Laxeuterio. Harl.*] — Vide *Cangii* gloſſar. in Ῥάμπλιον, et Λαξευτήριον. [et ſupra in vol. I. pag. 308.] Hoc opus verſibus politicis expoſuit *Arſenius*, monachus, qui MSti occurrunt in biblioth. Caeſarea. id. in Πολιτικοί. Vide et de hoc Arſenio *Lambecium* VII. pag. 260. [pag. 554 et 557 ſq. edit. Kollarii,] vbi Geomantiam *Zanatae*, philoſophi Perſae, vocat, quam *Cangius* addendis ad gloſſar. pag. 212. Ψαμμομαντείαν. [adde *Fabric.* Bibl. Gr. vol. X. p. 490. de *Arſenio*, et pag. 491. de *Aſtrampſycho.*]

[*Camaterus.* vid. Ioan Camaterus.]

Critodemi ἀποτελέσματα ὡρίων. Cod. Colbert. MMLXIX. *Lambec.* VII. pag. 261. [pag. 558. edit. Koll.] 284. [in biblioth. *Laurent.* medicea, cod. XIV. nr. 15. (Bandin. II. pag. 31.) excerpta ex Critodemo περὶ ἐχθρῶν τόπων καὶ ἀφέσεων, περὶ κρύψεως σελήνης etc. cap. XII. quorum vltimum nr. CCCCLXI. eſt περὶ τȣ̃ ἐν ποίῳ μηνὶ ὁ γεννηθεὶς τελευτήσει. *Harl.*] Citatur Critodemus a Iulio Firmico et Vettio Valente. Citatur et *Orion.* Num itaque vocabulum Ὠρίων a praecedente ἀποτελέσματα in codicis Colbertini epigraphe ſeparandum? [an caput operis quoddam illo vocabulo deſignabatur?] *Vettius Valens* MS. ὁ δὲ σοφώτατος Κριτόδημος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ αὐτȣ̃ Ὅρασις συνεκτικωτάτη πολλῶν μαρτυριῶν ἀρχὴν τοιαύτην ἐποιήσατο· Ἤδη ποτὲ πελαγοδρομήσας καὶ πολλὴν ἔρημον διοδεύσας ἠξιώθην ὑπὸ Θεῶν λιμένος ἀκινδύνȣ τυχεῖν καὶ μονῆς ἀσφαλεςάτης.

[*Demetrius Chlorus.* vid. inter anonymos. *Harl.*]

Dorotheus Sidonius, de quo *Scaliger* ad Manil. pag. 23. *Apoteleſmata vnus veterum, quod ſciam, verſibus ſcripſit Dorotheus Sidonius, quem legerunt Arabes, Omar, Meſſaala, auctor Alcabitii, ita, vt ante quingentos annos eum auctorem exſtitiſſe,* (i. e. adhuc ſuperfuiſſe,

fuiſſe, Firmico enim laudatus longe eſt antiquior,) *non dubitemus*[rr]. Praeter Dorotheum Apotelesmatica ſcripſerat non ſolum Manetho, de quo ſupra; ſed et *Heliconius*, de quo Suidas. Inter philoſophos, qui Iuliani, imperat. temporibus vixerunt, ab Abulpharajo pag. 89. memoratur *Dorotheus, mathematicus, ſcientiae ſphaericae et iudiciorum aſtrologicorum peritia inſignis: libri ipſius hoc in genere doctis noti ſunt de natiuitatibus et circulis.* [In codice *Veneto* D. Marci CCCXIII. (catal. pag. 145 ſq.) Ptolemaei magnae ſyntaxi praemittuntur *Dorothei Sidonii* ſeptem aſtrorum epitheta. — *Dorothei* obſeruationes aſtrologicae inſunt cod. *Vindobonenſi* CXLI. nr. 2. teſte *Lambecio* VII. pag. 558. *Harl.*] — Ceterum Dorothei verſus complures hexametros graece producit *Salmaſius* de annis climactericis praefat. [P] et pag. 289 et 291 ſq. et ad Solinum variis locis. Baſileae quoque ann. 1571. fol. prodiere *Albohazen Haly Abenragel*, Arabis, de iudiciis aſtrorum libri VIII. latine par *Antonium Stupam*, Rhaetum, quibus acceſſit compendium XII. domorum coeleſtium, ex Meſſaala, Aomare, Alkindo, Zaele, Abencit, *Dorotheo*, Iergi, Ariſtotele et Ptolemaeo collectum, per *Petrum Lichtenſtein.* [vid. infra inter deperditos aſtrologos, voc. *Abraham.*]

[*Eudemus.* vid. ſupra in hoc vol. pag. 16.]

Gennadio, patriarchae CPol. tribuitur expoſitio Ramplii non modo in codice regio, de quo Cangius, ſed et in Palatino. Vide Sylburgi catalogum MSS. pag. 94.

Georgius Chryſococces., medicus, a. C. 1336. clarus, *aſtrologica Perſarum* in graecam linguam vertit, et aſtrologica ſcripta compoſuit, quorum pars in bibliothecis manuſcripta ſupereſt. vid. *Allatium* de Georgiis pag. 359. [rec. in noſtra Bibl. Gr. vol. X. pag. 693 ſq.] *Fabric.* — Iunior igitur is eſt, qui ann. 1427. varia Xenophontis, et Arriani hiſtoriam manu ſua Conſtantinopoli deſcripſit. vid. illius ſubſcriptiones apud *Bandin.* in catal. MSS. gr. Laurent. tom. II. pag. 283 ſq. et pag. 690 ſq. — Allatii longum locum repoſuit *Lambecius* in comment. de biblioth. Caeſ. VII. pag. 516 ſqq. late diſputans de cod. *Vindobon.* CXXIX. nr. 11. in quo ſeruatur *Georgii Chryſococcae* expoſitio in ſyntaxin aſtronomicam Perſarum — cum ſubiunctis tabulis aſtronomicis, geographicis et chronologicis: et adnotat, cod. eiusdem opuſculi quoque ſeruari in cod. Vatic. atque ex *Labbei* noua biblioth. MSS. librorum graecorum pag. 124. notat, in cod. Pariſino regio MCCCCIV. exſtare *Georg. Chryſococcae* tabulas aſtronomicas geographicas. *Allatius* l. c. memorat codd. in biblioth. Antonii Auguſtini, binos in biblioth. Ambroſiana Mediolani, et eius aſtronomica in biblioth. Matrit. in bibl. Pariſ. regia nr. MCCXIX. — praeterea in biblioth. Matritenſi conſeruari eiusdem opuſc. quomodo conſtruendum ſit horoſcopium aut aſtrolabium, II. κ'. 19. Allatius ibidem memorat quoque, eum Homeri Odyſſeam cum ſcholiis aliisque correctiſſime exſcripſiſſe; atque codicem exſtare in biblioth. quondam Palatina, nunc Vaticana. (conf. ſupra vol. I. pag. 406. §. XV.) — Kollarius in not. A. pag. 519. adfert obſeruationem Lambecii, „Plura de hac Georgii — expoſitione in ſyntaxin aſtronomicam Perſarum et de tabulis, eo pertinentibus, vide apud — *Iſmael. Bullialdum* in aſtronomia philologica, Pariſ. 1643. fol. Vſus autem is fuit cod.

rr) Vide infra inter deperditos aſtrolog. voc. Abraham. *Harl.*

Digitized by Google

cod. msto reg. Pariſ. ex quo etiam in eiusdem operis fine praefationem Georgii ad fratrem ſuum Io. Charſaniten gr. et lat. exhibet; ſed a codd. msstis biblioth. Vindob. aliquantum diſcrepantem." In eodem opere et cod. Vindob. in primis ratio habenda eſt *tabularum geograph.* longitudinis et latitudinis praecipuarum vrbium Europae, Aſiae et Africae, quia, (vt ait Lambecius,) eorum beneficio non paucae theſauri geographici Abrah. Ortelii loca poſſunt emendari et illuſtrari. — In eodem codice nr. XII. et in cod. CXXXI. (pag. 521.) et in cod. CXXVIII. (pag. 553 ſq.) reperitur eiusdem, vt videtur, *Georgii Chryſococcae* editio atque expoſitio ſyntagmatis canonum aſtronomicorum iudaicorum, quod *ἐξαπτέρυγον* ſiue *ſexalare* inſcribitur, quia ipſi illi *canones πτερὰ* ſiue *alae* inſcribuntur. Adhaerent in fine aliae quaedam *obſeruationes miſcellae aſtronomicae.* — In cod. CXXX. (pag. 521. Lamb.) et cod. CXLI. (pag. 557.) continentur *Georgii Chryſococcae* tabulae aſtronomicae, geographicae et chronologicae. — In cod. *Veneto* D. Marci CCCIX. (pag. 145. catalog.) *G. Chryſoc.* aſtronomica, et cod. CCCXXVII. (pag. 150.) illius expoſitio in conſtructionem Perſarum cum aſtronomicis deſignationibus et tabulis geographicis. — *G. Chryſococcae* expoſitio per epitomen in regulas perſicas aſtronomicas, et methodus conficiendi horoſcopum ſiue aſtrolabium, in biblioth. *Eſcurial.* teſte *Plüero* in itinerario etc. pag. 170. *Harl.*

[*Harpocration.* vide inter aſtrologos deperditos, h. v. *Harl.*]

Heliodori commentarius in Pauli Alexandrini doctrinam aſtrologicam, diuiſus in capita LIII. *Lambec.* VII. pag. 256. [pag. 194 et 546. et pag. 547. edit. Kollarii: collato epimetro ad §. IX. et inter *anonymos;* eſt quoque in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXIV. (pag. 149. catal.) — excerpta in cod. *Laurent.* (Bandin. II. pag. 29.) *Harl.* —] — Haec eſt *Heliodori* aſtronomica diſciplina, quam laudat *Galeus* ad Iamblichum pag. 304. *Heliodorus,* aſtrologus, Leonis, imperatoris, temporibus memoratur a *Codino* nr. 113. Origin. Conſtantinopolit. [vid. inter deperditos aſtrologos h. v.]

Hephaeſtionis, Thebani, Apotelesmaticon libri III. De hoc ſcriptore dixi paullo ante inter editos.

Heraclidis apotelesmata. *Labbe* biblioth. nou. MSS. pag. 385. *Heraclidis* cuiusdam, qui *ἀςρολογȣ́μενα* ſcripſit, mentio apud *Laertium* V. vlt.

Hermippus. Vide infra in Maximo. Citatur et *Hermippus* quidam a Vettio Valente, ſed is, ni fallor, Hermippus, Peripateticus, intelligitur, quem inter Arati interpretes quoque laudari video: vel potius *Hermippus* aſtrologus, laudatus ab Athenaeo XI. pag. 478.

Aſtronomia *Hippocratis. Labbe* pag. 213.

Iaphoris, aſtrologi, liber imbrium. *Labbe* pag. 120.

Ioannis, Antiochenſis, de coniurationibus. *Labbe* pag. 385. [*Ioannes, grammaticus,* de vſu aſtrolabii, cod. Bauar. vid. catal. pag. 67. *Harl.*]

Ioannis Camateri, praefecti Canicleo [ss], ſiue atramentario Imperatoris, poema iambicum ad Emanuelem

ss) Vid. *Cangius* ad Alexiadem pag. 258. 378. Gregoram p. 761. *Montfaucon* palaeograph. graec. et in Gloſſario graeco, *Boiuinius* ad Nicephor. ca pag. 22.

Digitized by Google

Emanuelem Comnenum, imp. *περὶ ζωδιακȣ̃ κύκλȣ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν ἐν ȣ̓ρανῷ.* Cod: reg. Pariſ. MMDCCXXXII. Exſtat et in biblioth. Bodleiana. Vide *Selden.* de titulis honorum part. I. cap. V. §. 6. *Thom. Galeum* ad Iamblichum de myſteriis aegypt. pag. 304. *Oudin.* tom. II. de ſcriptor. eccleſ. tom. II. pag. 1655. *Fabric.* — MSt. inter codd. Venetos et Vindobonenſ. Vide ſupra voc. *Anonymi.* — In biblioth. athenaei *Taurinenſ.* cod. CCXXIX. ſic inſcriptus eſt: *τȣ̃ σοφωτάτȣ* ἸΩΑ'ΝΝΟΥ *τȣ̃* ΚΑΜΑΤΗΡΟΥ *τȣ̃ ἐπὶ τȣ̃ Κανικλείȣ περὶ τῆς ȣ̓ρανίας τῶν ἀςέρων διαθέσεως ἐν συνόψει, διὰ ςίχων ἰαμβικῶν πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Πορφυρογέννητον·* ex quo codice editores catalogi codd. MSS. graec. pag. 315 ſq. integrum prooemium graece cum verſione latina publicarunt. — cod. chartac. Voſſianus in catal. biblioth. *Leidenſis* pag. 397. nr. 43. *Harl.*

Iſaaci, monachi, cognomine Argyri, *πραγματεία νέων κανονίων, συςάντων κατὰ τὴν ἀρχὴν τȣ̃ ςωοςʹ* (6876. qui reſpondet anno Chriſti 1368.) *ἀπὸ τῆς τȣ̃ κόσμȣ γενέσεως ἔτȣς.* *Labbe* pag. 120. *Fabric.* Eſt in cod. *Vindobon.* CXXXVI. teſte *Lambecio* VII. pag. 492 ſqq. qui animaduertit, hanc *πραγματείαν* diuerſam eſſe ab eiusdem *Iſaaci* computo, ann. Chr. 1373. compoſito, quem primus ex bibliotheca palatina graece et latine edidit *Iac. Chriſtmannus*, Heidelbergenſis Profeſſor, ann. 1611. 4. deinde *Dionyſ. Petauius* in Vranologio, Pariſ. 1630. cum noua verſione latina, et cum ſecundo eiusdem *Iſaaci computo*, ex biblioth. regia Pariſina depromto, gr. et lat. perperam igitur *Gerard. Io. Voſſium* ſcripſiſſe, de ſcientiis mathematicis cap. 40. §. 15. et cap. 62. §. 13. illum claruiſſe ſaeculo vndecimo. adde ſupra ad *anonymos* e cod. Laurent. notata. — *Iſaaci* de reducendis triangulis non rectis in rectos, cod. in biblioth. *Coislin.* Montfaucon. pag. 220. — *Iſaaci, Argyri,* methodus conficiendi aſtrolabii, in cod. *Bauar.* (catal. pag. 67.) — *Iſaaci, monachi,* ſolares et lunares cycli, et de facultatibus animae, in codd. Bauar. CLXIX et CXV. pag. 65 et 47. catal. Plura vide in noſtra Bibl. Gr. vol. X. pag. 176 ſqq. ſupra in hoc vol. in capite de aſtronomicis veter. §. XIX. not. de Dionyſio Petauio: infra in ſynopſi veterum mathematicorum Bernhardina vol. I. nr. 1. *Holſtenius* editurus erat *Iſaacum* de terra deſcribenda in plano, vid. vol. III. Bibl. Gr. vet. edit. pag. 82. — Codicem *Iſaaci* Arithmeticorum memorat *Labbeus* biblioth. nou. MSS. pag. 201. — *Iſaaci* opuſculum de metris poeticis eſt in cod. *Taurin.* (vide catal. MSS. graecorum pag. 374.) et in cod. *Angl.* (vid. catal. MSSt. codd. Angliae tom. II. p. 246.) In biblioth. *Vaticana* ſunt codd. *Iſaaci* de geographia, de confectione aſtrolabii, exercitium chronologicum, de ſolaribus et lunaribus cyclis etc. et de paſchate. — In bibl. *Eſcurial.* (teſte *Plüero* in itinerario pag. 178.) *Iſaaci, Argyri,* opus nouorum librorum, continentium res a principio anni 6976. (ſic) creationis mundi. — methodus geodeſiae, — ſchol. in I. figuram deſcriptionis in plano — et de XII. ventis, verſibus politicis. *Harl.*

[*Io. Glycas.* vid. infra voc. *Zonaras.*]

Io. Laurentius, Philadelphienſis Lydus tt), incertum, an Chriſtianus uu), qui ſub Anaſtaſio,

V 2 Iuſtino

tt) Vid. *Fabric.* Bibl. L. lib. IV. cap. 7. p. 797. *Heumann.*

uu) *Montfaucon* in catal. codd. gr. Coislin. p. 207 ſq. e cod. CXXXVI. publicauit graece cum latina

Iuſtino et Iuſtiniano imp. vixit, teſte *Theophylacto Simocatta* VII. 16. pag. 186. et *Photio* cod. CLXXX. Scripſerat ad Gabrielem, praefectum vrbis CPoleos, (in quem Leontii, ſcholaſtici, epigramma legitur in limine libri quarti Anthologiae,) libros tres, vnum de menſibus, alterum περὶ διοσημειῶν καὶ ἄλλων τινῶν ὑποθέσεων μαθηματικῶν, tertium hiſtorici ac ciuilis argumenti, περὶ πολιτικῶν ἀρχῶν, e quo locum graece producit *Lambecius* ad Codinum [?] pag. 208. *Cangius* gloſſario latin. voc. *Silentium.* — *Raph. Fabrettus* ad columnam Traiani pag. 153. teſtatus eſt, latio donatum ab eruditiſſ. amico *Ioſepho de Iuliis*, et iamiam e MSto apud eum, mutilo quamuis, publicam lucem inſpecturum, quod quum Fabrettus ſcripſiſſet ann. 1683. Lydus necdum vidit lucem. De prioribus duobus praeter Photium meminit Suidas, et librum quidem *de menſibus*, *Rutgerſius* pag. 289. Var. lect. et *Meurſius* ad Leonis Tactica pag. 447. ſuſpicantur, eum ipſum eſſe, quem e Palatino codice Meurſius deſcripſit, et *Rutgerſius* pag. 247. 260. graece edidit ſub titulo, ἐφήμερος βροντοσκοπία vv) τοπικὴ πρὸς τὴν σελήνην κατὰ τὸν Ῥωμαῖον ΦΙΓΟΥΛΟΝ (*Nigidium Figulum* puta ww), aſtrologica ſcientia inter Romanos praeſtantiſſimum, cuius fragmenta ibi Rutgerſius collegit, illisque hunc e latino Nigidii graece tranſlatum libellum praemiſit,) ἐκ τῶν ΤΑΓΗΤΟΣ καθ' ἑρμηνείαν πρὸς λέξιν. Sed eſt potius pars διοσημειῶν, vt patet ex primis verbis: εἰ ἐπὶ πάσης τῆς διοσημείας etc. xx) Alias eiusdem libri partes in codice MMCCCCXXXII. bibl. regiae Pariſ. exſtare, notauit eruditiſſimus *Neocorus* [Küſter,] ad Suidam in Ἰωάννης Φιλαδελφεύς, *de fortibus*, *de terrae motibus*, *Diarium* ſiue *Ephemeridem*, indicantem per totum annum ortus et occaſus ſignorum e libris *Claudii Thuſti* ad verbum graece verſa etc. Ioannes Scheferus, Lydi, librum περὶ διοσημειῶν exiſtimauit, eiusdem fuiſſe argumenti cum Obſequentis libro de prodigiis; ſed ex Arato et aliis conſtat, διοσημεῖας ſiue διοσημείας eſſe prognoſtica de tempeſtatibus tum e ventis, tonitribus et ceteris huiusmodi. Videtur etiam ad hunc librum reſpexiſſe *Leo*, *imp.* in extremo tacticorum, verbis:

latina ſua verſione praefationem ad ſynopſin hiſtoriarum, ſcriptam a *Ioanne Scylitze*, Curopalata, et magno Drungario Vigiliae, (claro circa A. C. 1081. vid. Fabric. Bibl. Gr. vol. VI. pag. 386. etc.) In hac ille enumerat quosdam hiſtoricos recentiores, ſuo ingenio interdum indulgentes, in hisque *Ioannem Lydum*, *monachum:* qui ſi noſter eſt, et diſciplina, quam ſectatus eſt, inde cognoſcitur, et forſan reſpicitur ad librum περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν, at noſter miles et iuridici munere functus dicitur. vid. infra vol. IX. pag. 436. *Harl.*

vv) Eadem forte Brontologia memorata *Labbeo* biblioth. nou. MSS. pag. 121. ſed in catalogo MSS. biblioth. Palatinae pag 94. legas: *Photii Romani Brontoſcopia*, *Io Laur. Lydo Philadelphienſi interprete cum eiusdem Laurentii praefatione itemque Figuli tonitruum et fulgurum interpretatio ex Tagete Hetruſco.* Poſteriorem tantum Rutgerſius edidit. Confer *Brontologium* ſiue libellum de tonitruum ſignificatione e graeco latine tranſlatum ad Herenfridum, inter *Bedae* opera tom. I. pag. 387. et quod *Cangius* in adpendice ad gloſſarium graecum memorat Βροντολόγιον τῶν ιβ' ζῳδίων συνταχθὲν ὑπὸ Ἡρακλέους βασιλέως ἐκ τῆς ἄστρων κινήσεως, cod. reg. MMCCLXVII. idem in gloſſario ipſo teſtatur, cod. reg. DCCCCXLV. exſtare βροντολόγιον τῶν ιβ' μηνῶν. Βροντολόγιον Δαβὶδ τοῦ προφήτου, et βροντολόγιον τῆς σεληνιακῆς. Eiusmodi βίβλον περὶ βροντῶν καὶ σεισμῶν διεξάσαι memorat *Nicetas Choniates* in Manuele Comneno VII. 5. pag. 233. Adde, ſi placet, quae notaui in codice apocrypho N. T. pag. 952. *Io. Pierium Valerianum* de fulminum ſignificatione tom. V. theſauri graeci:

ww) Vid. *Lucanum* I. pag. 639 ſqq. *Fabric.* — conf. ſupra in vol. I. pag. 846 ſq. et pag. 854. *Harl.*

xx) Sic quoque legitur in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXIV. (catalog. pag. 149.) *Harl.*

Digitized by Google

verbis a Io. Cheko interprete lectis, ſed quae in graeco Meurſii codice deſiderantur: *Qui Ptolemaeum diligenter cognoſcunt et Chaldaicas quasdam obſeruationes, Arati Phaenomena, Ioannis Lydi diurnam menſtruamque obſeruationem.* Hisce obſeruationibus ſiue praedictionibus non magnam fidem tribuit *Photius:* ἀλλ' ἡ μὲν περὶ διοσημείων ὅσα γε κατ' ἐμὴν κρίσιν καὶ πεῖραν οὐδὲν ἢ ἐπ' ὀλίγον διενήνεχε μύθων. *Liber de menſibus* longe alius eſt, et varia de diis eorumque ſimulacris ac cultu adſpergit, quae inde deſcripſere Codinus ac Suidas. Graeco MSto ex biblioth. regia Pariſ. vſus eſt *Lambecius*, qui loca ex illo libro graece producit ad Codinum nr. 26—29. 31. 32. 63. pag. 152. 153. 154. 155 et 172. *Salmaſius* pag. 255. ad Simplicium. Memoires de l' Academie des Inſcript. tom. VII. pag. 291 ſq. *Photius:* ἡ δὲ περὶ μηνῶν πραγματεία εἰ καὶ πολὺ τὸ ἄχρηστον ἔχει, ἀλλ' οὖν πρὸς τὴν τῆς ἀρχαιότητος μάθησιν ἐπίχαρί τε καὶ λίαν χρειῶδες. Oracula quaedam, in Obſopoei editione non obuia, ex Io. Lydi fragmentis in codice regio Pariſ. MMMCCCLXVII. edidit *Io. Boiuinius* ad Nicephorum Gregoram p. 786. *Fabric.* — Cl. *Schow*, quum adhuc per Italiam proficiſceretur, in epiſtola ad me miſſa et Romae ipſis Nonis Mai. 1789. exarata, inter alia haec erudite notauit: „Ad opera *Ioannis Lydi* interius cognoſcenda primum me adtentum fecit cl. Abbas Marinius, vnus ex primis Italiae eruditis, cuius ſummae et humanitati et eruditioni multa debeo. Ipſe enim ex Leonis Allatii msstis opus *Ioannis Lydi* περὶ μηνῶν, ab ipſo Allatio, vt iam ex Fabricio noſti, ſuis ſymmictis deſtinatum, inter ſchedas ſuas deſcriptum ſeruat, mihique perlegendum dedit, ſimulque docuit, codicem eiusdem operis in bibliotheca *Barberina* cuſtodiri: cuius mihi copia ab eruditiſſimo Garatonio facta, apographum Marinianum cum codice Barberino conferre inſtitui. Apographum Marinianum eodem modo incipit, et finitur, quo codex *Barberinus* nr. CCLXXVII. Incipit: Βροντὴ γίνεται, εἰληθέντος πνεύματος ἐν νέφει παχεῖ τε καὶ νοτιωτέρῳ, καὶ ἐξωσθέντος βιαίως δι' αὐτοῦ, ὅθεν ῥήγνυται τὰ συνεχῆ πιλήματα τοῦ νέφους, καὶ βρόμον (ἤγουν ἦχον) καὶ πάταγον μέγαν ἀπεργάζονται, ὅπερ βροντὴ λέγεται, ὥσπερ ἐν ὕδατι πνεῦμα σφοδρῶς ἐλαυνόμενον· κατὰ δὲ τὴν τοῦ νέφους ἔκρηξιν πυρωθὲν τὸ πνεῦμα λάμψαν ἀστραπὴ λέγεται.

Ἐκ τῶν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Φιλαδέλφεως. Ὀρθῶς ἄρα οἱ μυθικοὶ τὸν Κρόνον τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀφανίζοντα ποιοῦσιν, αἰνιττόμενοι δή που τὸν χρόνον πατέρα τε ἅμα καὶ ὄλεθρον τῶν ὑπ' αὐτοῦ φυομένων γίνεσθαι. etc. Finitur cum Ephemeride *Claudii Thuſci:* Ἐφήμερος τοῦ παντὸς ἐνιαυτοῦ σημείωσις ἐπὶ ἀνατολῶν τε καὶ δυσμῶν τῶν ἐν οὐρανῷ φαινομένων ἐκ τῶν ΚΛΑΥΔΙΟΥ τοῦ ΘΟΥΣΚΟΥ καθ' ἑρμηνείαν πρὸς λέξιν. Quae ad principium menſis Iulii progreditur et finitur: τῇ πρὸ ς νόννων Ἰουλίων Ζέφυρος ἢ νότος· ταραχαὶ τοῦ ἀέρος ἐκ τοῦ νότου. Nec aliud diſcrimen inter cod. Barberinum et apographum Marin. intercedit, niſi quod ſequens locus, qui in hoc legitur, in illo deſit: Χρόνῳ δὲ ὕστερον ὁ Πτολεμαῖος, συμβουλεύοντος αὐτῷ Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ τὴν Ῥωμαίων ἀσπάσασθαι προστασίαν, πρῶτος χάρτην ἀποστείλας τὴν Ῥώμην ἐξένισεν, ἀντευδοκιμεῖται δὲ ὅμως παρὰ τοῦ Περγαμηνοῦ Ἀττάλου, Κράτητος τοῦ γραμματικοῦ ἡγησαμένου τῆς σπουδῆς πρὸς ἔριν Ἀριστάρχου τοῦ ἀντιτέχνου αὐτοῦ· δέρματα γὰρ τὰ ἐκ προβάτων ἀποξύσας εἰς λεπτὸν ἔστειλε τοῖς Ῥωμαίοις τὰ λεγόμενα παρ' αὐτοῖς μέμβρανα· εἰς μνήμην δὲ τοῦ ἀποστείλαντος ἔτι καὶ νῦν Ῥωμαῖοι τὰ μέμβρανα Περγαμενὰ καλοῦσιν. Eum autem poſtea inueni in excerptis Maximi Planudis ex eodem Ioannis Lydi opere, quae in codice *Palatino* biblioth. Vaticanae nr. CXXXXI. habentur.

Videmus ex iisdem excerptis, *Planudem* deſcripſiſſe codicem, in quo tum temporis *Lydi* opus copioſius et plenius erat, quam hodie in codice Barberino. Dolendum vtique eſt, quod excerpta Planudea intra ſolum operis prooemium conſiſtant, nec vlterius progrediantur; exinde tamen quam plurimis in locis *Lydi* opus, quod multos Graecorum mythos ritusque Romanorum religioſos nouo interdum lumine et ex fontibus hucusque incognitis illuſtrat, correxi, adauxi et ſuppleui." Hactenus cl. *Schow*, cui mecum viri eruditi et curioſi gratias agent maximas. Grata igitur erit editio, quam vir ille humaniſſimus promiſit, et quam ſub praelo ſudare audiui: aut forſan, dum haec ſcribo, (die IV. Iul. 1793.) iam lucem ea vidit; at nondum in manus meas venit. [Deſcripta tum iam fuit literis Lipſienſibus maxima libelli pars, quem cognoui multa futilia continere, pauca probabilia, et noua. Specimen operis dedit et de eo iudicauit amiciſſ. *Schow* in: Biblioth. der alten Litt. und Kunſt, Inedita part. VII. p. 21. ſq. *Beck.*] — Cel. *Villoiſon* in itinere ſuo Conſtantinopolitano inter codd. ex bibliotheca Nicolai Maurocordati ſuperſtites detexit codicem, lacerum quidem et mutilum, meroque magnam partem ita corruptum, vt vix litterarum ductus agnoſci queant, in quo trium librorum *Io. Laurentii Philadelphenſis Lydi de prodigiis*, *de menſibus* et *de politicis magiſtratibus*, περὶ διοσημείων, περὶ μηνῶν, περὶ ἀρχῶν πολιτικῶν, *Photio* memoratorum cod. CLXXX. pag. 406. maxima pars latebat: idemque addit, primum opus *de terrae motibus illorumque ſignis* exſtare in codice regio MDCCCCXCI. indice catalogo codicum graecorum pag. 429. Idem laudat *Burette* pag. 188 et 189. tom. V. Mem. de l'Acad. des Inſcript. vbi ex cod. fragmentum profert, et *la Borde* Hiſtoire de la Muſique ancienne et moderne, ac *le Beau* Hiſtoire du bas-Empire lib. LIV. pag. 55. tom. XII. Tum pergit: „ſed liber *de menſibus*, quem ad antiquitatis cognitionem gratum et valde vtilem vocat *Photius* pag. 406. et liber de *politicis magiſtratibus*, quem τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα μάλιστα φιλοτιμουμένοις οὐκ ἄκομπον παρέχεσθαι τὴν ἱστορίαν, idem ibidem adfirmat, hucusque deſiderabantur. *Lydus* autem laudatur et in noſtris ſcholiis Venetis ad Iliad. Ω. v. 617." Hactenus cl. *Villoiſon* in prolegom. ad edit. Homeri Iliados pag. XLVI. not. — In cod. *Veneto* laudato, praeter opuſculum, a me iam paullo ante memoratum, eſt quoque 1) Ἰωάννου Λαυρεντίου Λυδοῦ Φιλαδελφέως ἐπὶ τῆς βασιλείας ... agitur de ſignis tonitruum, ſi contigerint in ſingulis menſibus, et 2) *de terrae motibus*; initium: εἰ ἐπὶ πάσαις ταῖς τῆς διοσημείας etc. *Harl.*

Iulianus, Laodicenſis. Vide ſupra in *Anonymis*, [et in epimetro ad §. IX.]

Leo, *philoſophus*. Vide ſupra in *Anonymis*. [?] [methodus prognoſtica ſancti euangelii et Pſalterii, in cod. medic. XIV. apud *Bandin*. III. pag. 339. nr. VI.]

Inter ſcripta *Maximi*, qui Iulianum, imp. inſtituit, Suidas refert librum περὶ καταρχῶν. Hoc poema eſt aſtrologicum de electionibus ſiue initiis aſtrologice deligendis, et exſtat adhuc in codice Mediceo [XXVII. plut. 28. teſte *Bandinio*. catal. msst. gr. II. p. 52. yy)]. in

yy) *Bandinius* l. c. haec adnotauit: „Maximum hunc Byzantinum, ſiue Epirotam, ab alio *Maximo*, philoſopho Epheſio, Iuliani itidem magiſtro, diſtinguunt *Socrates* III. 1. et *Nicephorus* X. 1. Eius ſcripta, teſte Suida, (et Eudocia pag. 300) ſunt περὶ ἀριθμῶν, in Ariſtotelem ὑπόμνημα, nec non quaedam Iuliano inſcripta, περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων, quae in lucem gr. et lat. edidit *Fabric.* Bibl Gr. vol. IX. pag. 570. et περὶ καταρχῶν." Hactenus *Bandinius*. adde *Fabric*. vol. VIII. pag. 769. vbi plures recenſet *Maximos* et vnde notam ſuam deſcripſit Bandinius, et Fabricii notam ad vol. IX.

in quo Manethonis Apoteleſmatica continentur: exſtat autem initio mutilum, pluribus vt videtur capitibus prioribus amiſſis. Incipit:

Εἰ δὲ σεμαίνω μέσην κατὰ μοῖραν ὁδεύοι

Per medium Phoebe ſignum progreſſa Leonis.

Superſunt capita *περὶ ξενιτείας, περὶ γάμυ, περὶ νόσων, περὶ τομῆς καὶ χειρυργίας, περὶ δραπετῶν, περὶ παιδῶν διδασκαλίας, περὶ γεωργίας, περὶ τῶν ἐν δεσμοῖς,* et *περὶ κλοπῆς.* In quibus e lunae curſu per ſigna Zodiaci vel vario reſpectu ad alias ſtellas errantes, diiudicatur, quodnam ſit auſpicatiſſimum tempus ſuſcipiendi itineris, vel nuptiarum contrahendarum, vel qui futurus ſit euentus morbi, vel quando ſectio venae aut alia chirurgica operatio optime inſtitui queat, quando auſpicato conducantur ſerui, pueri optime inſtituantur, ager colatur; quando ſit ſperanda e vinculis et captiuitate liberatio, vel reſtitutio rei furtiuae. Sunt verſus hexametri plures ſexcentis, quos ex apographo codicis medicei deſcriptos habeo, nec publicae luci inuidebo zz), vna cum altero aſtrologico opuſculo Platonici, ſed chriſtiani ſcriptoris, graeca proſa compoſito, et in duos diuiſo libros, ſub titulo *Hermippi*, qui in dialogo aaa) colloquens inducitur. Incipit: *Ἀλλ᾽ ἐ τοιῦτόν τι τὸ Πρωτέως ἦν παρ᾽ Ὁμήρῳ φάσμα εἰς πολυειδεῖς μορφὰς ἐξαλλάττον, ὁποῖος ἐκ τῶν λόγων, ὦ Ἕρμιππε, ἡμῖν ἀναφαίνῃ.* Continet hic dialogus quamdam aſtrologicae ſcientiae commendationem atque apologiam, tum explicationem quoque et ſynopſin. Neque vero auctor eſt ex iis, qui putant, ab aſtris effici ſingula; ſed tantum innui ac *προσημαίνεσθαι.* Itaque de ſtella, quae Chriſti natiuitatem indicabat, ita diſſerit lib. I. *Καὶ μὲν ὁ ἐπὶ τῆς τῦ θεῦ λόγυ γενέσεως ἀςὴρ τοῖς μάγοις ἡγύμενος, (καὶ μὴ μεμφέσθω τις τοιύτοις παραδείγμασι χρωμένοις, ἀλλ᾽ εἴ τις συνετὸς, φιλοκρινάτω τοῖς λεγομένοις, βέβηλοι δὲ θύρας ἐπίθεσθε,) ἐκεῖνος τοίνυν ὐχ ὅτι γε ἐφάνη καὶ τὺς μάγυς συνεφελκύσατο, τὴν γένεσιν ἀπετέλεσεν, ἀλλὰ τὐναντίον τελυμένην ἐσήμανεν, οἷον εἴ τις κῆρυξ καὶ προαγγελεὺς τῦ τοσῦδε καλῦ γεγονώς.* Diſſerit etiam deinde da eclipſi, quae tempore paſſionis Chriſti adparuit, atque vtrum neceſſarium fuerit, vt Chriſtus crucifigeretur a Iudaeis, quoniam hoc prophetae praedixerant. Hoc vero negat ille, *ἀλλ᾽* [?] *ἐγὼ φαίην*

vol. IX. pag. 417. Nondum vbique diſtincta ſunt nomina et ſcripta vtriusque Maximi. vide ſupra in vol. III. inter peripateticos philoſophos, pag. 499. voc. *Maximus. Harl.*

zz) *Fabricius* id carmen *περὶ ἀπαρχῶν* e cod. medieco primus edidit in Bibl. Gr. vol. VIII. pag. 414 ſqq. graece cum verſione latina Rentdorfii. Sed Ruhnken. abnegauit illud Maximo. vide ſupra in vol. III. pag. 521. inter philoſophos cynicos, vbi quaedam de Maximo notata ſunt. — In biblioth. *medicea* apud *Bandin.* l. c. II. pag. 61. nr. XVII. codex XXXIV. continet carmen Maximi *περὶ καταρχῶν de electionibus ex heroico metro in pedeſtrem dictionem translatum.* Metaphraſis incipit, *πῶς ὁ τεχθεὶς ἄνθρωπος αἰσθανόμενος τῆς σελήνης ἐμπεσόντος ἔσται* etc. Primum caput eſt *περὶ κτήσεως δύλων·* ſecundum *περὶ πλῦ καὶ ἐμπορίας·* tertium *περὶ ὁδοιπορίας,* quod Fabricius inſcribit *περὶ ξενιτείας,* et vnde incipit poema, ab illo editum. Metaphraſis igitur integra eſt, et plura ab initio ſeruauit, quam carmen ipſum. — *Maximi* ſcriptum *περὶ ἀλύτων ἀντιθέσεων* rhetoricum, idque breve, eſt in cod. *Veneto* D. Marci DVIII. (catalog. pag. 273.) et cod. DXII. (ibid. pag. 275.) atque edidit *Carolus Stephanus* graece ad calcem Dionyſii Halicarnaſſei epiſtolae ad Pompeium, Pariſ. 1554. 8. (vid. *Fabricii* Bibl. Gr. vol. IX. p. 417.) tum *Fabric.* graece cum ſua verſione lat. in eodem volumine pag. 569 ſqq. — In eodem vol. pag. 416. ex Photio memorat *Maximi μελέτας διαφόρυς, varias declamationes. Harl.*

aaa) Illum dialogum gr. ac lat. publici iuris fecit *Fabric.* Bibl. Gr. vol. XII. pag. 261 ſqq. *Harl.*

Digitized by Google

φαίην ἂν, inquit, *ὡς οἷόν τ᾽ ἦν καὶ τὸ πάθος μὴ γεγονέναι, καὶ τοὺς προφήτας οὐδὲν ἧττον εἶναι προφήτας, εἰ σωφρονεῖν ὅλως ἡ τῶν Ἰουδαίων πληθὺς ἠβούλετο, ὅπουγε κἀκεῖνοι δι᾽ αὐτὸ τοῦτο σχεδὸν προειρήκασιν, ὅπως τοῦ τοιαῦτα τολμῆσαι δεινὰ οἱ Ἰουδαῖοι ἀπόσχωνται.*

[*Melampodis*, aſtrologi, ***methodus praedictionum lunarium*** eſt in codice *Vindobon*. CXXIX. nr. 10. teſte *Lambecio* VII. pag. 514. apud *Neſſelium* IV. pag. 108. cod. CXC. adde ſupra in vol. I. lib. I. cap 15. pag. 116 et 117. et *Camerarium* de generibus diuinationum pag. 5 et 6. *Harl.*]

[*Pancharius*, de decubitu infirmorum prognoſtica [bbb]), in cod. *Mediceo* XIII. plut. 28. nr. 6. teſte *Bandinio* II. pag. 26. et *Pancharii* epitome de decubitu aegrorum, ibid. cod. XXXIV. nr. 3. *Bandin.* ibid. pag. 59. — *Pancharius* de Iatromathematicis in codice *Veneto* D. Marci CCCXXXVI. vid. catal. MSS. gr. pag. 155. — Citatur in codice Vindobon. vid. paullo poſt inter aſtrologos deperditos h. v. *Harl.*]

Petoſiridis, philoſophi, Ὄργανον Ἀστρονομικὸν ſiue *ψῆφος σεληνιακὴ* de ratione praedicendi euentus morborum, cum epiſtola ad regem Nechepſo. *Lambec.* VI. pag. 94 et 105. VII. pag. 118. 218. [ſ. edit. Kollarii, VI. pag. 217. vbi Lambec. multus eſt de Petoſiride, et pag. 241. nr. 12. VII. p. 252 ſq. et pag. 578. et *Neſſel.* IV. pag. 26 et 27. cod. XXXVII. nr. 4.] Sylburg. catalog. MSS. biblioth. Palatinae pag. 62. Labbe pag. 213. [*Κανόνιον Πετοσείρεως* inſertum legitur in cod. *Mediceo* XXXIV. plut. 28. nr. 4. (*Bandin.* catal. II. pag. 59.) et ibid. nr. 7. quaedam ex Petoſiride ad regem Nechepſum. — in cod. XIV. plut. 86. nr. 14. (*Bandin.* III. pag. 343) *Circulus Petoſiridis*, quem ſequitur eiusdem epiſtola ad regem Nechepſum. — In catal. regio *Matrit.* in cod. LXXXIV. nr. 89. eſt *Πετοσίρεως ἑτέρα γνῶσις*, (alias enim multas variorum diuinationes exhibet,) quae eſt ipſa Petoſiris epiſtola ad Nechepſum, graece, quam *Iriarte* pag. 338 ſq. catalogi primus euulgauit: in eodem cod. nr. 130. (pag. 343. Iriart. quem vide pag. 344.) legitur ***organum aſtronomicum*** Petoſiris ad Nechepſum, Aſſyriorum regem. — adde infra de Ptolemaeo, vol. III. pag. 419. edit. vet. et vol. XIII. pag. 360. in elencho vett. medicorum. *Harl.* — vide Voyages literair. Pariſ. 1717. tom. I. pag. 250. *Heumann.*] Confer, quae de *Petoſiride* notata *Salmaſio* ad Solinum pag. 654. edit. Pariſ. et de annis Climacter. ac *Marshamo* in Canone Chronico pag. 477. [ſupra cap. de Manethone §. VIII. fin. et paullo poſt inter deperditos aſtrolog. h. v.]

Picatrix. Acta erud. Lipſ. 1714. pag. 445. *Bayle* diction. voc. *Bacon*, (Royer,) not. C. Niſi forte ridiculo errore auctor factus eſt ex adpellatiuo vocabulo ***piatricis***, quod *ſagam* ſignificat, vſurpatum *Plauto* mil. glor. III. 1. 101. ***Heumann.***

Porphyrii Apotelesmatica. *Lambec.* VII. pag. 261. [pag. 558. Koll.] Neſcio, an diuerſa ab Iſagoge in tetrabiblum Ptolemaei, quae ſub Porphyrii nomine ann. 1551. Baſileae fol. prodiit, et *Voſſio* pag. 358. de ſcientiis math. videtur epitome e libris tribus *εἰσαγωγῆς ἀστρονο-*

bbb) ſ. iatromathematica, h. e. doctrina pronuntiandi de morborum euentu ex obſeruatione motus et aſpectuum planetarum, regnantium ea hora, qua decubuerit aeger: qualem iam Hermes Triſmegiſtus ſcripſiſſe fertur. vid. ***Heilbronner*** hiſt. matheſ. vniuerſae pag. 69.

Digitized by Google

ἀϛρονομουμένων, quos memorat Suidas. Atque Iſagoge illa in MSS. codd. tribuitur Antiocho. [acc. *Petrus Petitus* Obſſ. pag. 133. et *Thom. Gale* ad Iamblich. de myſteriis aegypt. pag. 304.] Videntur tamen ἀϛρονομούμενα rectius accipi de opere aſtronomico, quam aſtrologico, ſiue apotelesmatico. *Fabric.* In cod. tamen *mediceo Florent.* XX. plut. 28. nr. 1. occurrit Πορφυρίου — *Porphyrii philoſophi introductio in apotelesmaticam Ptolemaei*, cum figg. geometricis ad marginem, et *Bandin.* in catal. codd. gr. Laurent. tom. II. pag. 38. obſeruat, prodiiſſe gr. et lat. cum Hieronymi Wolfii verſione, Baſil. 1559. fol. ante ſcholia Demophili, et Hermetem de reuolutionibus natiuitatum. — In cod. *Eſcurial.* apud *Plüer* in itin. per Hiſpan. pag. 188. inter alia Porphyrii opuſcula mssta nominantur ſeparata et diuerſa *Porphyrii* Iſagoge (ſed quaenam ſit, non additur,) et eiusdem introductio in Ptolemaei quadripartitum. *Harl.*

Pythagorae, mathematici, ad Heliadem epiſtola de dubiis rerum humanarum euentibus cognoſcendis. *Sylburg.* catalog. MSS. biblioth. Palatinae pag. 92. Supra in Aſtrampſychus, [*Iriart.* catalog. MSS. gr. pag. 335 ſqq. 342 ſq. ſupra in vol. I. p. 786. *Harl.*]

Rabulium ſiue *Remplium.* Vide ſupra in *Aſtrampſychus.* Apud *Labbeum* pag. 121. male ſcribitur: *Namplii* Syntheſis Perſica.

Rhetorius de XII. ſignis Zodiaci, ex Antiochi theſauris apotelesmatum. [v. inter anonymos.] *Lambec.* VII, pag. 257. [pag. 549. Koll.] *Labbeus* pag. 121. [vbi tamen pro *Annſcholio* legendum eſt Antiochus. adde cod. *Bauar.* CLXXIII. pag. 67. catalog. *Venet.* D. Marci CCCXXXV. pag. 154. catalog. *Laurent. medic.* XXXIV. tom. II. Bandin. pag. 59. *Harl.*]

Serapionis, Alexandrini, opuſculum aſtrologicum. *Lambec.* VII. pag. 256. [pag. 557. Koll.]

Sethi, *patriarchae* ccc), aſtrologia, ab angelo ipſi communicata. *Lambec.* VII. pag. 261. [pag. 557. edit. Kollar. cuius not. vid. pag. 563.] Simile commentum pag. 254 ſq. [pag. 543. edit. Koll. *Fabric.* cod. pſeudepigr. V. T. pag. 265.] refert Noae, patriarchae, methodum geomanticam, ab angelo ipſi reuelatam. [*Wolf.* biblioth. hebr. tom. I. p. 1156.]

Stephani, Alexandrini, apotelesmatica. *Labbe* biblioth. nou. MSS. pag. 120. Eiusdem *Stephani* et *Apomaſaris* de planetarum coniunctione. *Sylburg.* p. 39. catalog. MSS. bibliothecae quondam Palatinae. *Fabric.* — In cod. *Bauar.* CLXXIII. (catalog. pag. 67.) et cod. Laurent. Florent. XIII. nr. 8. (*Bandin.* II. pag. 27.) inſcribitur ἀποτελεσματικὴ πραγματεία. — *Apotelesmatica* in cod. *Veneto* D. Marci CCCXXXVI. (catal. p. 155.) adde ſupra inter *Anonymos. Harl.*

Mich. Staboromani ad imperatorem Alexium Comnenium. *Montfaucon* in biblioth. Coislin. pag. 207.

Les queſtions que le Roi Loctus fit au ſage Philoſophe *SYDIAC*, l'Aſtremonyen. MS. in bibl. Menarſiana pag. 35.

Theophili

ccc) Vide ſupra in vol. I. p. 82. *Iriart.* catal. pag. 339 ſqq. de multis *Sethi* Opuſculis MSStis. *Lambecii* prodrom. hiſtor. litterar. lib. I. cap. 3. §. 3. *Harl.* Fuit etiam *Seth* quidam diuinator λεκανομάντις, de quo *Nicetas Choniates* X. hiſt. p. 369. *Fabric.*

Theophili ad Deucalionem filium prognoſtica ex aſtrologia. *Sylburg.* pag. 39. catal. MSS. bibliothecae quondam Palatinae. adde Lambec. VII. pag. 256. [pag. 547. Kollar.]

Theophili, Alexandrini, introductio ad apotelesmaticen laudatur a *Cangio* gloſſar. in Πρωτοςάσιον. *Gaulmino* pag. 22. ad Euſtathium et alibi. *Fabric.* — περὶ καταρχῶν in cod. *Veneto* D. Marci pag. 155. catal. — cod. Laurent. apud *Bandin.* II. pag. 26, 3. pag. 29, 9. pag. 59, 7. *Harl.*

Vettii ſiue *Vettii Valentis* Ἀνθολογιῶν ſiue floridorum aſtrologicorum libri VIII. De hoc ſcriptore ſupra inter editos dixi. [?]

[*Zanata.* vid. *Aſtrampſychus.* In codice *Vindobon.* CXL. pag. 554 ſq. in *Lambecii* comment. incipiunt prolegomena: Ποίημα Πέρσου φιλοσόφου τοὔνομα ΖΑΝΑΤΗ etc. adde *Neſſelii* catal. part. IV. pag. 63. et pag. 98. *Harl.*]

Thematon *Eleutherii Zebelini* ad diuerſos vitae caſus cognoſcendos. *Sylburg.* pag. 93.

Io. Zonarae aut apologeticus aduerſus ſcriptum quoddam Manuelis Comneni, imp. ad monachum, cui obiiciebatur nimia circa aſtrologiam cura. Ex *Ioannis Zonarae*, ſiue, vt alii, *Michael. Glycae* antapologetico ad ſcriptum Manuelis Comneni imp. ad quemdam monachum, quo reprehenſus fuerat ob nimium circa aſtrologicas et mathematicas artes ſtudium, graece quaedam producit *Cangius* ad Zonaram pag. 28 ſq.

[De *Zoroaſtris* aſtrologicis vide ſupra, in vol. I. pag. 307 ſq. *Heilbronner* hiſt. matheſ. pag. 61. *Needham* et *Niclas* prolegg. ad Geopon. pag. LXXIV ſq. *Harl.*]

XI. *Aſtrologi quidam deperditi, vel quorum ſcripta nulla exſtant.*

Abrahami libri aſtrologici a Vettio Valente et Iulio Firmico laudantur. Neque dubium eſt, Abrahamum, patriarcham, auctorem gentis Iudaicae, intelligi, qui a Beroſo apud *Ioſephum* lib. I. Antiq. cap. 10. δίκαιος ἀνὴρ, μέγας, καὶ τὰ οὐράνια ἔμπειρος adpellatur. De tributa illi aſtrologica ſcientia collegi varia teſtimonia in codice Pſeudepigrapho veteris teſtamenti. Videntur itaque Vettius et Firmicus habuiſſe libros ſub Abrahami nomine, velut e Chaldaico translatos graece. *Abraham*, Iudaeus, aſtrologus, laudatur etiam ab *Albohazen Hali*, Abenragelis F. pag. 400. [vid. ſupra inter editos aſtrologos, voc. *Dorotheus*,] qui dominum ſuum Almabaz memorat pag. 131. citat etiam *Albumaſarem* pag. 160. 298. b. *Alkindum* inſignem aſtrologum pag. 16. 37. 117. b. *Antiochum*, aſtrologum, pag. 190. b. *Ariſtotelem*, aſtrologum, pag. 479. 525. 532. *Dorotheum* pag. 16. b. 17. b. 148. b. eius verba pag. 189. b. de electionibus pag. 298. b. de manſionibus lunae p. 7. 101. de quaeſtionibus furti p. 499. diſſentire ait a Ptolemaeo, quin imo a ſemet ipſo pag. 51. b. reprehendit pag. 160. b. ſapientem vocat pag. 129. *Hermetem* pag. 17. a. 216. b. *Haly* librum notarum ſ. tabulas pag. 148. b. *Haly*, Hametis F. pag. 299. *Meſſalam* p. 17. b. 401. *Ptolemaeum* ſaepe. *Theophilum*, Thomae F. p. 298. b. *Vellium*, (puto leg. *Vettium*), ſaepiſſime. De electionibus pag. 298. b. *Tyſillum*, (an *Thraſyllum*?) quem ſapientem vocat pag. 133. *Zaradeſt* ſ. Zoroaſtrem, p. 145. b. 216. b. 218. — Abrahamus autem ille haud diuerſus eſt ab Abenesra. vid. *I. C. Wolfii* biblioth. hebr. I. pag. 82. et de *Meſſala*, aſtrologo, tom. III. pag. 821. *Fabric.* — adde *Brucker.* in hiſtoria critica philoſ. I. pag. 72 ſq. qui de aſtrologia et aſtrologis in Opere ſuo paſſim diſputat:

Digitized by Google

tat: quod ſemel adnotaſſe ſufficiat. *Voſſ.* de ſcient. mathem. cap. XXX. §. 6—8. pag. 130. *Lambecii* prodrom. hiſt. litter. p. 39—53. lib. I. cap. 6. *Hamberger* zuverl. Nachr. I. pag. 24 ſq. catal. Bünau. tom. III. vol. I. pag. 20 ſqq. *Harl.*

Achinapolus. Vitruu. IX. 7. *Antipater itemque Achinapolus, qui non e naſcentia, ſed ex conceptione genethlialogiae rationes explicatas reliquit.*

Aeſculapii Moerogeneſin citat Firmicus, e qua genituram mundi proferre ſe ait lib. III. cap. 1. Hic fortaſſe occiſus a Domitiano. Chronic. Paſch. pag. 250.

Africanus, mathematicus. Sidon. VIII. 11. pag. 1078.

Alexander, Aegyptius, ab Anna Comnena VI. Alexiados pag. 164. laudatus.

Anticrates, de quo epigramma in libro II. cap. 6. Anthologiae, quod incipit: *Ἀντικράτης ᾔδει τὰ σφαιρικὰ μᾶλλον Ἀράτου*, et illuſtratur a *Burmanno* ad Petronium pag. 171.

Antipater. Supra in Achinapolo.

[*Apollonius Myndius. Weidler.* l. c. pag. 116 ſq.]

Archelaus et *Caſſander* ſummi aſtrologi tempore Panaetii. *Cic.* II. 42. de diuinat.

Aſcletario. Sueton. Domitian. cap. 15. *Vincentius Bellou.* X. 36. ſpeculi hiſtor.

Aulus, de quo libro II. Anthol.

Εἶπεν ἐληλυθέναι τὸ πεπρωμένον αὐτὸς ἑαυτῷ
Τὴν γένεσιν διαθεὶς Αὖλος ὁ ἀστρολόγος.

Babilus. Sueton. Neron. cap. 36. *Petrus Faber* III. Semeſtr. pag. 367. *Fabric.* — Ad locum Suetonii vide *Burmann.* et *Oudendorp.* qui tandem, ad hunc, ait, vide, num pertineat Arnobius lib. I. pag. 31. de Magis, *Iulianus* et *Baebulus*; in nota vero ad *Dionem Caſſium* lib. LXVI. 9. pag. 1084. tom. II. edit. Reimarii, hic ſuſpicatur, *Babilum* apud Suetonium forſan eumdem eſſe, ac *Barbillum*, de quo actutum ſermo erit. *Harl.*

Barbillus, aſtrologus, quo vſus Veſpaſianus, licet ipſe edicto mathematicos vrbe pepuliſſet. *Dio Caſſius* in excerptis, a Valeſio editis, pag. 702. [tom. II. pag. 1084. Reimar. vbi in notis de certamine illo late diſſeritur.] *Barbilleorum* ſiue agonis, a Veſpaſiano in Barbilli gratiam Epheſiis conceſſi, mentio in marmore Arundeliano pag. 71.

Beroſus inter primos videtur graeca lingua de hoc argumento ſcripſiſſe, cuius diuinas praedictiones memorat *Plinius* VII. 37. Hiſt., ſtatuam illi ideo inaurata lingua ab Athenienſibus publice in gymnaſio poſitam referens. Chaldaeorum genethlialogiae primum aperuiſſe diſciplinam in inſula et ciuitate Coo, auctor *Vitruuius* IX. 7. Idem IX. 4. *Beroſus, qui a Chaldaeorum ciuitate ſiue natione*, (Babylonium fuiſſe conſtat,) *progreſſus in Aſiam, et diſciplinam patefecit* etc. Chaldaicum praedicendi genus a pluribus repudiatum, vt ab Eudoxo, Archelao, Caſſandro et Scylace Caryandenſi, teſtatur *Cicero* I. de Diuinat. ddd) Ceterum inuentorem ſideralis huius diſciplinae chaldaicae creditum Iouem *Belum*, auctor *Plinius* VI. 26. Hiſt. pag. 712. et *Solinus* cap. vlt. Alii ad *Zoroaſtrem*

ddd) Vid. *Weidleri* hiſtor. aſtronom. III. 11. pag. 34 ſqq. et de *Belo* pag. 27 ſqq. ac 45. *Harl.*

ſtrem hoc retulere. [P] Idem Plinius Chaldaeorum tres doctrinas memorat Hipparenorum, Babyloniorum, Orchenorum. *Fabric.* — Adde *Montuclam* I. pag. 4. *de la Lande* Aſtronom. I. pag. 112 ſq. *Heilbronner* pag. 59 ſqq. et pag. 246. — *Ber.* inuenit inter horologii genera hemicyclium excauatum ex quadrato ad enclimaque ſuccisum. *Vitruu.* de architectura VIII. cap. 9. pag. 199. *Martini* von den Sonnenuhren der Alten pag. 40 ſq. qui ex variis veterum locis efficit et copioſe demonſtrat, duo fuiſſe Beroſos, antiquiorem, circa Olymp. XXXV. et ante Chr. n. 640. ac iuniorem ſub Alexandro M. natum, ante Chr. n. 300. et ab V. C. 450. floruiſſe. Beroſi, Chaldaei, fragmenta collegit et multis de eo diſputat *Fabric.* Bibl. Gr. vol. XIV. pag. 175 — 211. Quae vero idem pag. 202. ex Ioſepho X. antiqq. cap. 1. nr. 4. tamquam Beroſi vulgauit, ea verba eſſe Ioſephi, notauit Scaliger et *Valcken.* in diſſ. de ſcholiis in Homerum ineditis pag. 134. fin. adde *Bailly* Geſchichte der alten Sternkunde part. II. p. 183 — 187. qui etiam duo diſcernit Beroſos, et meam introduct. in Hiſt. L. G. I. pag. 538 ſq. *Harl.*

Caecilius Argiuus Arborius. Scaliger. lection. auſon. II. 33. pag. 178.

Carpus. [apud *Pappum* in prooemio libri VIII.]

Caſſander. vid. Archelaus.

Catananges, Athenis Conſtantinopolin profectus ſub Alexio Comneno.

Eleutherius, Aegyptius. *Anna Comnena* VI. Alexiados pag. 165.

Epigenes, laudatus *Plinio* VII. 46. Hiſt. [*Senec.* quaeſt. natur. VII. 3. ſupra pag. 10. in h. vol. *Montucla* I. pag. 59. *Weidler* hiſt. aſtronom. pag. 116 ſq.]

L. Tarrutius Firmanus, Ciceronis familiaris, graece aſtrologica ſcripſerat, teſte *Plinio*, indice ſcriptor. libri 18. et Romae vrbis ac Romuli thema genethliacum condiderat, vt narrant *Cicero* II. de diuinat. [cap. 47. vbi vid. Dauiſ.] et Plutarch. in Romulo. Confer P. Baelii Lexicon.

[*Harpocration.* vid. not. ad voc. *Nechepſo.* ex cod. Nanniano CCXLVII. in catal. codd. gr. Nann. pag. 440 ſqq. publicatum eſt ſpecimen excerptorum ex *Harpocrationis* opere de viribus naturalibus. *Harl.*]

Heliconius, aſtrologus, quem Suidas teſtatur ſcripſiſſe ἀποτελεσματικὰ et περὶ διοσημειῶν. [vid. ſupra, pag. 13. Eum poſt C. N. vixiſſe, ſuſpicatur Weidlerus in hiſt. aſtronom. pag. 118. *Harl.*]

Heliodorus fatorum per genituras interpres, circa a. Ch. 370. *Ammian. Marcel.* XXIX. 1. „tartareus ille malorum omnium cum Palladio fabricator, mathematicus, vt memorat vulgus.“ idem cap. 2.

Heliodorus, aſtrologus, Leonis Iſauri tempore. *Codin.* nr. 113. Origg. Conſtantinopol. [vid. inter ineditos aſtrologos h. v.]

Hierotheus, Athenienſis, tempore Iuſtiniani. *Codin.* nr. 144. Origg. Conſtant.

Ioannes, aſtrologus, ſub Romano Lacapeno, imp. Continuator Theophanis pag. 255.

Leptines, mathematicus Seleuci regis. *Valer. Maxim.* V. 7. ext. 1.

Ligurius,

Ligurius, aſtrologus, ſub Leone, imperatore. Vide Origines Conſtantinopolitanas *Combefiſii* pag. 32. 65. et *Codinum* in edit. Lambeciana nr. 68.

Maurianus ſub Zenone, imperatore. Chronic. paſchale pag. 328.

Maximinianus, Athenienſis, tempore Iuſtiniani. *Codin.* nr. 44. Origg. Conſtantinopol.

Nechepſo, [al. *Necepſo*, vid. *Fabric.* Bibl. Gr. vol. XIII. pag. 344. vbi plura de eo dicta ſunt,] rex Aegypti, ad quem Petoſiris ſcripſit, circa annum aerae atticae 800. hoc eſt circa Olympiadum initium floruiſſe creditus: laudatur et ipſe inter ſcriptores huius argumenti a Plinio eee), Firmico, [*Auſonio* ep. 19, 20.] et aliis, ac tertium decimum eius librum citat et de ſorte fortunae inde quaedam repetit Vettius Valens, librum quadrageſimum *Galenus* IX. 2. de facultat. ſimplicium medicament. et ex eo Aetius. Hic Nechepſo ac Petoſiris antiquiſſimi duo ſcriptores aſtrologiae Aegyptiacae, quae a Chaldaicae rationibus in quam plurimis diſſidebat. *Fabric.* conf. *Heilbronner* l. c. pag. 72 ſq. *Dieter. Tiedemann* diſput. de quaeſtione, quae fuerit artium magicarum origo etc. p. 27 ſq. *Harl.*

Nectanebis, rex Aegypti. *Henr. Valeſ.* pag. 291 ſq. ad Adalberonem.

Nemroth et *Hyſpaicus*, duo corrupta nomina ſcriptorum de aſtris apud Honorium Auguſtod. II. 5. de philoſophia, quos citat cum Firmico, Ptolemaeo, Marciano (Capella,) Hygino et Arato.

Nicolaus, aſtrologus, ſub Conſtantino, Leonis philoſophi filio. Continuator Theophanis pag. 237.

Orion citatur ab eodem Valente.

Orpheus, Vettio Valenti ac Firmico laudatus. De ſcriptis tum aliis, tum aſtrologici argumenti, quae ad Orpheum referuntur, dixi ſupra lib. I. cap. XIX.

Pabecus, de quo *Agathias* lib. II. pag. 65.

Palchi apoteleſmata, gr. perierunt in biblioth. Eſcurialenſi. — [Eſt liber, *Palch* inſcriptus, in biblioth. Laurent. Florent. vid. ſupra inter anonymos, verſus finem. A *Pliëro* in itinerario per Hiſpan. pag. 186. inter codd. Eſcurial. nominatur, *Palchi*, apoteleſmaticae, liber primus. *Harl.*]

Panchariur citatus in anonymi ſyntagmate aſtrologico MS. graeco apud *Lambec.* VII. pag. 273. [pag. 586. Kollar. exſtat vero ineditum adhuc opuſculum. vid. ſupra inter aſtrologos ineditos, voc. *Pancharius*. *Harl.*]

eee) Confer *Marshamum* in Canone Chronico pag. 477. *Fabric.* — In biblioth. regia *Matrit.* cod. CX. ſunt incerti prologus in librum, titulo *Chyranidem*, (Kuranidem,) *Harpocrationis* in eumdem prologus, (vtrumque prologum Iriarte in catalogo MSS. gr. pag. 432 ſq. graece primus euulgauit): eiusdem, vt videtur, *Harpocrationis* epiſtola ſiue praefatio in regis *Necepſi librum de XIV. tum lapidum, tum herbarum remediis, ſecundum Zodiaci ſignorum ordinem eiusque libri fragmentum*, n. Κριὸς ζώδιον ᾱ vsque ad initium ſigni quarti, i. e. cancri: liber vero ipſe incipit: Ἀπὸ Φαμενὼθ δευτέρας καὶ εἰκάδος ἤτοι ὀκτωῒ τῇ κατὰ δὲ Ῥωμαίους ἀπὸ τῶν καλανδῶν ἀπριλλίου πρώτη βοτάνη ἡλιοφάνιον. Plura vide de hoc libro inedito dubiaeque, vt mihi videtur, fidei, apud Iriart. pag. 435 ſq. qui alia eiusdem codicis opuſcula aſtronomica, aſtrologica, medicaque recenſet. *Harl.*

Digitized by Google

Pancratius, aſtrologus et pſeudopropheta. — Hiſtoria miſcella XXIII. 31. Παρακατίων apud ſchol. gr. ad Heſiodum pag. 184. ὅταν δὲ γένηται σύνοδος καὶ ἐγγύτης ἡλίȣ καὶ σελήνης, ὡς Παρακατίων λέγει, τότε καὶ ὁ γάμος εὔκαιρος· ſed lego ὥσπερ ὁ Κάτων λέγει.

Petoſiris ἐν τοῖς ὅροις citatur a Vettio Valente. Suidas, eum, ait, ſcripſiſſe καθὰ καὶ Ἕλληνες καὶ Αἰγύπτιοι τὰς περὶ θεῶν διετάξαντο ἐπιλογάς. Tum ἐκ τῶν ἱερῶν βίβλων ἀςρολογȣ́μενα, et denique περὶ τῶν παρ' Αἰγυπτίοις μυςηρίων. Dixi de hoc iam ſupra, quum de Manethone agerem, qui eum ſequi ſe profitetur, et quum aſtrologos ineditos h. v. recenſerem. In praeſenti addam, quod Petoſiris interdum pro quouis aſtrologo ponitur, vt apud *Iuuenalem* VI. 580. *Aptior hora cibo, niſi quam dederit Petoſiris.* Et in graeco epigrammate lib. II. cap. 6. in quemdam, qui ſibi ex aſtris mortem praedixerat, et ne falleret diuinationis fides, ſe ipſum ſuſpendit; αἰσχυνθεὶς Πετόσιριν ἀπήγξατο καὶ μετέωρος θνήσκει etc.

Ptolemaeus, Othonis in Hiſpania comes, de quo apud Tacitum lib. I. Hiſt. cap. 22. Diuerſus a *Claudio Ptolemaeo*.

Fullonius Saturninus. Sidon. VIII. 11. epiſt. et carmine 22.

Scylax, Halicarnaſſeus, familiaris Panaetii, excellens in aſtrologia. *Cic.* II. 42. de diuinatione.

Seleucus. Tacit. II. Hiſt. cap. 78. *Sueton.* Othone cap. 4.

Stephanus, Alexandrinus, tempore Heraclii, qui Saracenis praenuntiauit fortunam annorum CCCLXV. teſte Cedreno.

Stephanus, mathematicus. Conſtantin. de adminiſtrando imperio cap. 16. et vita Baſilii, Macedonis, pag. 159.

Stephanus, alius, tempore Baſilii, Macedonis, cuius vitam adi cap. 61. pag. 159. edit. Allatii.

Teucri, Babylonii, ſcripta citantur a Porphyrio ſiue Antiocho in Ptolemaeum. *Pſellus:* [P] ἀπὸ δὲ τῶν Τεύκρȣ τȣ̃ Βαβυλωνίȣ βιβλίων πολλά τις ἂν εὕροι θαυμασιώτατα etc. Vide *Salmaſ.* ad Solin. pag. 654. (491. edit. Traiect.) et praefat. de annis Climacter. vbi obſeruauit, hunc Teucrum ab Arabibus vocari *Tenkelum.* [ſupra inter anonymos, fin.] Idem forte, qui *Lasbas*, *Babylonius*, dicitur in codice MS. Ioannes Camateri aſtrologi graeci.

Theogenes, mathematicus. *Sueton.* Auguſto cap. 94.

Thraſybulus, Lamprid. in Alexandro, Sidonius VIII. epiſt. 11.

Thraſyllus, mathematicus, de quo ſupra cap. 4. in Platonicis. Eo Tiberius vſus eſt, teſte *Tacito* VI. 20 ſq. Annal. *Dione* lib. LV. pag. 555 ſq. *Suetonio* cap. 98. Aug. et Tib. cap. 14. 62. Cai. cap. 19. Ceterum Tiberio ſuperuixit, neque ab eo interfectus eſt, vt praeter rem, a verſione Dionis lib. LVII. pag. 612. deceptus, tradit doctiſſimus *Ionſius* III. 3. pag. 224. Confer Dionem lib. LVIII. pag. 638. Huius Thraſylli filius imperium praedixit Neroni. *Tacit.* VI. annal. cap. 22.

Tribo-

Digitized by Google

Tribonianus, Sidetes, qui ſub Iuſtiniano imp. floruit, ſcripſerat, vt refert Suidas, praeter carmen epicum in canonem Ptolemaei, συμφωνίαν τοῦ κοσμικοῦ καὶ ἁρμονικοῦ διαθέματος et εἰς τοὺς τῶν πλανωμένων οἴκους καὶ διὸ ἑκάστῳ οἶκος ὁ δεῖνα.

Iulianus Vertacus. Sidonius epiſt. ad Polemium carm. 22. et VIII. epiſt. 11.

Zoroaſtris ἀστεροσκοπικὰ ἀποτελεσματικὰ βιβλία έ. Suid. [vid. ſupra §. X. fin. fff)]

XII. *Catalogus ſelectus Scriptorum, qui Aſtrologiam apotelesmaticam oppugnarunt.*

Quum mihi ſemper viſum fuerit ſtudium ex aſtris de vita ac fortuna hominum pronunciandi non modo lubricum et incertum, licet aliquando forte, vt omnes circulatoriae artes, vera enuntiet; ſed noxium quoque, vtpote quod libertate nos ſpoliat, preces facit irritas ggg), ſtudium virtutis opprimit, ſpe vel metu animos noſtros implet praepoſtero, multisque modis turbat hhh), etiamſi non perſuaſos, tamen trepidos aut ſuſpenſos propter humani ingenii imbecillitatem: itaque non ab re me facturum putaui, ſi hoc loco praecipuos ſcriptores veteres ac recentes, qui eam argumentis variis, armisque omnis generis oppugnarunt, paucis referrem.

E veteribus Chriſtianis quidem innumeros aſtrologiam refutaſſe, Euſebium Emeſenum etiam, quod τὴν ἀποτελεσματικὴν exerceret, ſede epiſcopali pulſum, conſtat; ſed ſuffecerit

fff) Omni tempore, etiam a renatis litteris, arti aut fraudi aſtrologicae haud defuiſſe patronos, conſtat, et magna illorum nubes excitari poteſt: ego vero chartae parcam; memorabo tamen propter libri raritatem *Lucae Gaurici*, Geophonenſis, epiſcopi Ciuitatenſis, *tractatum aſtrologicum*, in quo agitur de multorum hominum accidentibus per proprias eorum genituras ad vnguem examinatis. Quorum exemplis conſimilibus vnusquisque de medio genethliacus vaticinari poterit de futuris. — Venet. 1522. 4. eiusdemque, qui aſtronomus ac aſtrologus praeſtantiſſimus vatesque celeberrimus etc. dicitur, Opera omnia tom. III. Baſil. 1575. fol. de quibus libris, eorumque argumentis aſtrologicis et de Gaurico ipſo copioſus eſt *Freytag.* in adparatu litterar. tom. III. p. 741—759. idemque percenſet ibidem duo eiusdem fere argumenti libros raros *Laurentii Bonincontrii* rerum naturalium et diuinarum, ſiue de rebus coeleſtibus libr. III. Venet. 1526. 8. de cometis variorum diſſ. etc. ſumt. Petri Pernae 1580. 4. ac *Leuini Lemnii* de aſtrologia etc. Ienae 1587. 8. a pag. 759—776. *Harl.*

ggg) Εἰ μὲν ἦν μαθεῖν, ἃ δεῖ παθεῖν,
Καὶ μὴ παθεῖν, καλὸν ἦν τὸ μαθεῖν.
Εἰ δὲ δεῖ παθεῖν, ἃ δ' ἂν μαθεῖν,
Τί δεῖ μαθεῖν; χρὴ γὰρ παθεῖν.

Si noſſe detur, quae futura ſint, et haec
Vitare, eſſet noſſe haec, pulcra res:
At quum pati neceſſe eſt, noſſe quae datum eſt:
Hoc noſſe quid iuuat? tamen cogor pati.

hhh) *Sextus Empiricus* V. pag. 110. veriſſime aſtrologos notat ποικίλως μὲν ἐπηρεάζοντας τῷ βίῳ, μεγάλην δ' ἡμῖν ἐπιτειχίζοντας δεισιδαιμονίαν, μηδὲν δὲ ἐπιτρέποντας κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον ἐνεργεῖν. *Vitae humanae multis modis afferentes iniuriam, et in nobis magnam excitantes ſuperſtitionem, neque quicquam permittentes agere ex recta ratione.* Adde *Alex. Taſſoni* penſieri diuerſi IX. 8. vbi negat, tela praeuiſa minus nocere: *Dicaearchi* liber, Ciceroni laudatus, intercidit, quo probauit, *neſcire futura, melius eſſe, quam ſcire.* Deſideramus etiam *Minucii Felicis* librum de fato contra mathematicos. Pro aſtrologia contra Io. Chriſtoph. Sturmium, germanice 1725. 4. De Iudaeorum aſtrologia *Buxtorf.* pag. 1323. Lex. Talmud. *Fabric.* [— Libell. ebraeus, de computo aſtrologico, in cod. Vffenbach. auctore Maio in bibl. Vffenbach. msst. I. pag. 384. et ibid. pag. 705. lib. Turcice ſcriptus, de aſtrologia iudiciaria variisque diuinandi generibus. ibid. part. IV. pag. 692. nr. 8. 9. et pag. 702. varia aſtrologica illiusque artis apologia MSS. lat. et germanica reperiuntur.

rit citaſſe ſcriptorem recognitionum *Clementis* [?] IX. 19. cui loco gemina ex Bardeſane refert *Euſebius* VI. 10 et 11. Praeparat. *Origenem* in Geneſin pag. 11 ſq. et in Iob. cap. 38. cui iungendus *Iac. Billius* lib. I. cap. 8. Obſſ. ſacr. *Gregor. Nyſſen.* contra fatum tom. I. p. 699 ſq. *Diodorum*, *Tarſenſem*, apud Photium cod. CCXXIII. *Cyrillum*, *Hieroſolymitanum* pag. 30 et 57. edit. praeclarae Milleſianae: *Cyrillum*, *Alexandrinum*, V. contra Iulianum pag. 357 ſq. *Baſilium* VI. in Hexaëm. tom. I. pag. 74 ſq. vsque ad 78. *Ambroſ.* VI. 4. in Hexaëm. Chryſoſtomum variis locis; *Caeſarii* quaeſtiones 47 ſq. *Methodium* in Conuiuio virginum pag. 117 ſq. edit. Combefiſii. *Nicetam* IV. 42. theſauri orthodoxae fidei. *Io. Philoponum* in hexaëmerone cap. 18 ſq. *S. Proſperum* carm. de prouidentia dei v. 626 — 720. Acta SS. Sebaſtiani tom. II. Ian. 20. pag. 274. *Auguſtinum* de doctrina chriſtiana II. 21 ſq. et de ciuitate dei lib. V. cap. 5. confeſſion. VII. 6 ſqq. et quaeſt. V. ac N. T. CXV. *Iohannem* denique *Sarisberienſem* lib. II. Policratici cap. 19.

Inter τὺς ἔξω praecipue conſulendi *Cicero* de diuin. II. 42. *Fauorinus* apud Gellium XIV. 1. *Sextus Empiricus* libro aduerſus mathematicos quinto, qui totus aſtrologis eſt oppoſitus, *Plotinus* Ennead. 2. lib. III. Ennead. 3. lib. I. cap. 5. et lib. II. ac III. Operae pretium quoque eſt, videre, quam infirmae ſint rationes aſtrologorum principis *Claudii Ptolemaei*, lib. I. Tetrabibli cap. 3. conantis euincere, vtile eſſe, futuri noſſe temporis exitum, quem tam ſapienter caliginoſa nocte premit deus. Rectius *Diogenianus* apud *Euſebium* IV. 3. praeparat. pag. 138.

Omitto leges, ſenatus conſulta et imperatorum edicta aduerſus mathematicos ſiue Genethliacos, atrocia quidem ſatis, ſed plerumque irrita, ſuffragante aſtrologis hominum communi vitio et imbecillitate, atque imperatoribus ipſis clam probantibus, quos publice eiiciebant. De illis agunt *Lipſius* ad Taciti II. 32. Annal. *Vertranius* ad eiusd. lib. I. hiſt. cap. 22. et *Iac. Gothofredus* ad cod. Theodoſ. tom. III. pag. 125. *Laelius Biſciola* III. 7. hor. ſubſeciu. [*Raphael. Volateran.* commentar. vrban. (edit. nouae apud Claud. Marnium et her. Io. Aubrii 1703. fol.) lib. 35. pag. 1301 ſqq.] Vitellius aſtrologos certa die iuſſit excedere Italia, teſte *Dione* LXV. init. pag. 734. illi diem definierunt, quo ipſi e vita eſſet excedendum: [et Dio addit, adeo futuros rerum euentus adcurate praeſciuiſſe aſtrologos: ſed vide *Reimari* not. ad illum Dionis locum, tom. II. pag. 1061.] Veſpaſianus aſtrologos iuſſit vrbe excedere; at plurimum tribuit Barbillo, aſtrologo. [vid. *Dion. Caſſium* LXVI. cap. 9. tom. II. pag. 1084. edit. Reimari, cuius notam conferes. *Weidleri* hiſt. aſtronom. pag. 164 ſq. pag. 176. et 187 ſq. et *Heilbronner.* hiſt. matheſ. vniuerſae pag. 15 ſqq. *Harl.*] His adde, quod Alexandriae, vt refert Suidas in Βλάκα, aſtrologi iubebantur pendere *βλακενόμιον*, quaſi *tributum* quoddam *ſtultorum*, *διὰ τὸ τὺς μωρὺς ειςιέναι πρὸς αὐτὺς*, *quod ſtulti ad eos accederent.* Et ipſi aſtrologi *Baddim* mendaces, *badins.* A Talmudicis per Babylonios intelliguntur aſtrologi: Hinc illud apud *Buxtorfium* pag. 2519. Lexic. Rabbin. *ſicut mentiuntur pluuias ipſorum.* [A Romanis aſtrologos dictos fuiſſe *Chaldaeos*, notum eſt. vid. *Weidleri* hiſtor.

riuntur. In *Wolfii* Lection. memorab. tom. I. II. innumera paene ſuperſtitionis aſtrologicae, quae etiam viros nec indoctos nec imprudentes decepit, exempla occurrunt. vid. tom. II. pag. 314. edit. II. de Gothorum aſtronomia et aſtrologia: index ſub voc. *Aſtrologus* etc. ſuppeditabit loca, cui ars illa, vel hodie nondum deleta, erit grata. *Harl.*]

hiſtor. aſtronom. cap. VI. §. 32. pag. 165.] Sixti V. bulla contra aſtrologos tom. II. Bullarii magni pag. 515. Vrbani VIII. ibid. tom. IV. pag. 173.

E recentioribus aduerſus aſtrologiam apoteleſmaticam diſputant, (praeter eos, quos laudant *Io. Picus* [iii]) libro I. aduerſus aſtrologos pag. 283. et Gerh. Io. Voſſius lib. de ſcientiis mathematicis cap. XXXVIII.) *Georgius Trapezuntius* cur aſtrologorum iudicia vt plurimum ſint falſa. Venet. 1525. Coloniae 1544. 8. (vid. Giornale de' letterati d'Italia tom. XVI. pag. 446.) *Thom. Campanella* de fato ſiderali vitando, Lugduni 1629. 4. *Ben. Pererius* libro III. de magia, pag. 274 ſqq. Opp. theolog. *Guil. Perkinſus* in antiprognoſtico, tom. II. Opp. pag. 461 ſqq. *Io. Caluinus* in diſp. contra aſtrologiam iudiciariam, *Pithoeus* [kkk]), profeſſor Sedanenſis, in libro gallico, cui titulus *traité curieux de l'Aſtrologie judiciaire, ou preſervatif contre l'Aſtromantie des Genethliaques*, *Derodon* in libello, qui inſcribitur *diſcours contre l'Aſtrologie Judiciaire*, *Petrus Gaſſendus* tom. II. de philoſophia Epicuri pag. 422—509. *Sixtus ab Hemminga*, Friſius, in aſtrologia, ratione et experientia refutata, Antwerp. 1583. 8. *Marius Merſennus* in Geneſin pag. 966 ſqq. *Io. Chriſtophor. Sturmius* in praelectionibus academicis, Francof. 1722. 4. et ſeparatim germanice, Coburgi 1722. 8. cum praef. Bonifacii Henrici Ehrenbergeri. vid. Acta Erud. 1722. pag. 371. et tom. V. ſupplem. pag. 91. *Chriſtoph. Heluius* ſingul. diſſ. recuſa in faſce tertio Th. Crenii, Leidae 1699. 8. p. 361 ſqq. *Henr. Klauſing* diſſ. de pſeudo-mathematis, Witteberg. 1705. *Alexander de Angelis* in Genethliacos coniectiores, [ſ] *Salmaſius* libro de annis climactericis, qui praeterea in alio libro, ſed qui numquam lucem vidit, de ortu ac progreſſu aſtrologiae, pluribus hoc feciſſe ſe ſcribit. *Gerh. Ioh. Voſſius* lib. II. de Idololatria cap. XLVII. et XLVIII. *Henricus Morus* Opp. theolog. pag. 298 ſq. *Iulius Caeſar Bulengerus* lib. I. de diuinatione cap. 6 ſeq. et libro ſecundo integro: *Georgius Paſchius* in inuentis nouantiquis pag. 592 ſq. *Petrus Baelius* variis locis Lexici ſui, praecipue, vbi de Ruggerio diſſerit, et in cogitationibus de Cometis paſſim, nec minus in earum continuatione pag. 178 ſq. *Antonius Vandalen* de diuinationibus Idololatricis pag. 420 ſq. *Sigismund Schmider* diſſ. de aſtrologia iudiciaria. Lipſiae 1709. Aſtrologie iudiciaire par Mr. *Bordelon* 1710. Auctor libri, inſtruction d'un pere à ſa fille, in Mem. de Trevoux 1707. Iul. pag. 1218 ſqq. *Fabric.* — Conf. *Stollium* in Anleitung zur Hiſtorie der Gelahrheit, edit. IV. libr. VII. §. 60—64. p. 338 ſqq. et ſupplementis pag. 133 ſq. qui alios excitat ſcriptores, *Morhof.* in Polyhiſt. philoſ. lib. II. part. I. cap. 12. §. 9. pag. 330 ſq. in primis libr. III. de artibus diuinatoriis et Magia p. 452 ſqq. — *Chriſt. Falſteri* quaeſtiones roman. pag. 333. eiusdem amoenitat. philolog. tom. I. pag. 235. — In *Heilbronneri* hiſtoria matheſeos vniuerſae frequens paſſim fit mentio aſtrologiae, eius hiſtoriae, abuſus, aſtrologorum et permultorum aſtrologicorum librorum: quae omnia repetere aut citare, moleſtum foret. — Multa quoque, quae ad hiſtoriam aſtrologiae eorumque, qui vel defenderunt illam vel oppugnarunt, per plura ſaecula et antiquiora et recentiora, facerent, docte collecta ſunt atque expoſita, multorum, omnis aetatis, recentiorum potiſſimum virorum doctorum ſcripta, in quibus in vtramque partem diſputari ſolet, indicata et tum vanitas illius ſuperſtitionis, tum rationum, quibus varii abuſi ſunt ad vim iſtius

iii) Contra Picum pro aſtrologia ſcripſit *Lucius Bellantius* de aſtrologica veritate, Florent. 1498. fol. qui ann. 1495. mortem ei ex coeleſti themate fertur praedixiſſe: quem tamen et ipſum in diuinatione ſua fuiſſe falſum, notat Gaſſendus.

kkk) Ancillon Miſc. Critic. tom. II. pag. 74.

iſtius commonſtrandam, falſitas, abunde declarata eſt a cl. *Diet. Tiedemanno* in diſputatione de quaeſtione, quae fuerit artium magicarum origo, quomodo illae ab Aſiae populis ad Graecos atque Romanos, et ab his ad ceteras gentes ſunt propagatae, quibusque rationibus adducti fuerint ii, qui ad noſtra vsque tempora easdem vel defenderent, vel oppugnarent. Marburgi 1787. 4. — Sed haec ſufficiant de nugis aſtrologicis: quamquam negari non poteſt, hiſtoriam aſtrologiae eſſe quoque hiſtoriam ſuperſtitionis, et deſipientiae humanae, adeoque infantiae aut imbecillitatis ingenii humani. *Harl.*

CAPVT XXII

DE ARCHIMEDE, SYRACVSANO, APOLLONIO, PERGAEO, ET EVTOCIO, ASCALONITA.

I. *Archimedis genus et aetas.* II. *Eius liber de ſphaera ac cylindro.* III. *De circuli dimenſione.* IV. *De centris grauium planorum.* V. *De conoidibus et ſphaeroidibus.* VI. *De lineis ſpiralibus.* VII. *De quadratura parabolae.* VIII. *Pſammites.* IX. *De iis quae in aquis vehuntur.* X. *Aſſumtorum, ſiue lemmatum liber.* XI. *De ſpeculis vſtoriis.* XII. *Scripta inedita.* XIII. *Et deperdita.* XIV. *Dialectus, qua vſus eſt, et ſcriptores in Archimedem deperditi.* XV. *Varia et admiranda Archimedis inuenta.* XVI. *Archimedis ſcriptorum codd. et editiones. De MOSCHIONE.* XVII. *De APOLLONIO, PERGAEO.* XVIII. *Eius conicorum libri.* XIX. *Codd. et editiones.* XX. *Scripta deperdita.* XXI. *De EVTOCIO, Aſcalonita, et eius ſcriptis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

[PRAEMONENDA.

De vita, ingenio, ſcriptis et inuentis Archimedis plures egerunt, et nobis fecerunt otium.

Archimedis vita, ab *Heraclide* ſcripta, (vt teſtatur Eutocius comment. in Archimedem,) periit. — Admodum pauca de eo retulit *Hubertus Goltzius* in Sicilia et magna Graecia etc. Brugis Flandror. 1576. fol. part. I. pag. 20. C. 52 et 55. A. part. II. pag. 67.

Dauid Riualtus a Fluruntia vitam eius compoſuit, quae praefixa eſt Archimedis operibus ab eodem editis. Pariſ. 1615. fol.

Io. Andr. Schmid conſcripſit diſſ. de Archimede, mathematicorum principe. Ienae 1683. 4.

Vita d' Archimede, Siracuſano, Filoſofo e Mathematico, in antiche Siracuſe di *Gio. Bonanni* e *Vincenzo Mirabella* a), Palermo 1717. fol. part. II. pag. 146 — 153. quod opus latine verſum

a) *Mirabella*, eques Syracuſanus, ſcripſit vitam *Archimedis*, Theocriti, Epicharmi et Tiſiae, rhetoris, eamque ſubiecit Deſcriptionis veteris Syracuſae, (italice,) Neapoli 1613. fol. pag. 106 ſqq.

verſum atque illuſtratum eſt a *Siegeberto Hauercampo*, in Theſauro antiqq. et hiſtoriar. Italiae et Siciliae, tom. X. part. XI.

Gian Maria Mazzuchelli Notizie iſtoriche e critiche intorno alla vita ed agli ſcritti di *Archimede*, Siracuſano. Breſcia, preſſo Gian Maria Rizzardi. 1737. mai. 4. — Idem in Scrittori d'Italia etc. tom. I. pag. 951.

Archimedis vitam componere coepit *Melot* in Mem. de l'Acad. de B. L. tom. XIV. pag. 128 ſqq.

Anton. Mongitor. in Bibl. Sicula tom. I. pag. 79—83. copioſus eſt de Archimede eiusque operibus et inuentis, atque multos alios laudat viros doctos, de principe illo mathematicorum diſſentientes.

I. G. de Chaufepié nouv. Diction. hiſtor. et critiq. ſub h. v.

I. Frid. Weidler in hiſtoria aſtronomiae lib. VI. §. 9 et 10. pag. 135 ſqq. qui praecipue ea, quae Archimedes in aſtronomia vel inuenit, vel molitus eſt, ſtrictim enarrat.

Io. Chriſtoph. Heilbronner in hiſtoria matheſeos vniuerſae pag. 258—278.

Montucla in Hiſtoire des Mathematiques, part. I. lib. IV. tom. I. pag. 231—252. late perſequitur placita et inuenta Archimedis, et quasdam examinat de iis narrationes.

Cor. Mag. Brandelii diſp. praeſide *Briſmanno*, Prof. ſiſtens Archimedis vitam eiusque in matheſin merita. Gryphswald. 1789.

In laudem eius ſcr. in Iourn. des Sav. 1729. menſ. Aug. pag. 542. adde *G. I. Voſſium* de ſcient. mathem. cap. XVI. §. 2. pag. 56. 57. et cap. XLVIII. §. 5 et 6. pag. 287 ſq.

Iudicia de eo lata collegit *Thom. Pope Blount* in cenſura celebr. authorum p. 44 ſqq.

Imago eius cum circino in manu in veteri gemma apud *Paullum Alex. Maffeium* tab. 73. ap. *Montfaucon* tom. III. ſupplem. tab. XVII. p. 44. — ex *Paruta* tab. 162. in Siculis numiſm. in *Iac. Gronouii* Theſauro antiqq. graec. tom. III. litt. *m.* et in notis *Laur. Begeri* ad Flor. pag. 289. — in *Iac. Bonanni* libro II. Syracuſae antiquae pag. 253 ſq. tom. X. part. XI. Theſ. Siciliae pag. 1057. — *Klotz.* in Lection. Venuſinis pag. 64. Duo numiſmata cum Archimedis effigie in Antiquitt. Sicil. Sigeberti Hauercampii tom. VIII. tab. 162. quibus illuſtrandis proſunt ea, quae notarunt *Antonin. Mongitor* in Obſſ. ital. ad *Vincent. Auriae* Sicil. inuentr. pag. 120 et 121. ac *Spanhemius* ad Iuliani orat. pag. 201. *Harl.*]

ARCHIMEDES, Syracuſanus b), non humilis homunculus, a puluere [?] et radio c) excitandus, ſed genere nobili fuit, regis Hieronis cognatus c) et amicus, atque ingenio

Y 2

b) *Solinus* cap. 6. vbi de Syracuſis: *Hinc domo Archimedes, qui iuxta ſiderum diſciplinam machinarius commentator fuit*, hoc eſt, ſi recte verba intelligo, et aſtronomiae callentiſſimus, ſiderumque, vt de eodem *Liuius* XXIV. 34. ſpectator vnicus fuit, et in mechanicis plurima feliciſſime commentatus eſt. *Fabric.* — *Tenui ſcribens in puluere Muſa* vocatur a *Palaemone* lib. de menſuris et ponderibus v. 54. conf. *Hornius* hiſt. philoſ. lib. III. cap. 19. pag. 214 ſq. Laus Archimedis vid. in actis erudit. Lipſ. ann. 1683. p. 246. fin. et ann. 1718. pag. 396. vituperatio illius in Gundlingianis pag. 146 ſqq. *Heumann.*

c) *Cicero* V. Tuſc. Quaeſt. cap. 23. [ad quem locum vid. Dauiſ.] vbi Archimedis conditionem praefert vitae Dionyſii, Siciliae tyranni: *ex eadem vrbe*

Digitized by Google

genio gloriam, quam reges innumeri, conſequutus maiorem. Nam in omni genere geometricae, ſideralis ac machinalis diſciplinae, incredibili induſtria e) ac ſubtilitate multa admiranda et ante ipſum inaudita reperit. In Aegypto f) edoctus ibidem inuentis cochleis ad aquas exhauriendas aggeribusque conditis ſempiternam poſt ſe reliquit memoriam beneficii ſingularis ac diuini. [Atque alia in Aegypto praeclare inſtituiſſe illum, refert auctor arab. in arabica philoſophorum bibliotheca de Archimede etc. in *Caſiri* bibl. arabico-hiſpan. tom. I. pag. 383. adde *Mongitor* l. c. pag. 80. *Harl.*] Quumque Syracuſa, caput Siciliae, a Romanis grauiſſima obſidione vexaretur: ſolus per tres annos g) ſollertibus inuentis ſuis patriam defendit. Denique, poſtquam Dianae feſto h) opera transfugae potiti ſunt vrbe Romani, ab irrumpente milite et circulos eius formasque deſcriptas parum curante obtruncatus eſt i) anno V. C. 542. Olymp. CXLII. ante Chriſtum natum 212. quinque amplius annis maior

vrbe humilem a puluere et radio excitabo, qui multis annis poſt fuit, Archiinedem. Fabric. — *Fraguier* in Mem. de l'acad. des Inſcr. tom. II. commentation. pag. 398 ſqq. ſcripſit in hunc Ciceronis locum, (quae germanice verſa eſt a Gottſchedia in vol. II. der kön. Akad. der Auſſchriſt. ausführliche Schriſten pag. 439 ſqq.) in ea culpat Fraguier Ciceronem, quod hic Archimedem nominauit *humilem homunculum*; ſed Montucla et Chauſepié not. D. fin. vindicarunt Ciceronem ab iniuria: et recte. Comparatus enim Archimedes cum rege Dionyſio propter vitae et fortunarum ſortem videbatur *humilis homunculus*. Sic *Silius Ital.* XIV. 343. vbi mire eum laudat, tamen vocat *nudum opum. Harl.*

d) *Plutarchus* in Marcello pag. 305. Καὶ μέντοι καὶ Ἀρχιμήδης Ἱέρωνι τῷ βασιλεῖ συγγενὴς ὢν καὶ φίλος etc.

e) *Plutarch.* pag. 307. quo in loco cibi ſaepe ac potus oblitum refert. Idem alibi in libro, quod ſuauiter viui non poſſit ſecundum Epicurum pag. 1094. et libro, quod ſeni gerenda ſit Reſp. pag. 786. narrat a ſeruis non raro abreptum veſtibusque exutum et vnctum, ſtrigili in vncto corpore lineas duxiſſe, quod notauit etiam *Stobaeus* ſerm. 29. περὶ φιλοπονίας pag. 206. *Cicero* V. de finibus cap. 19. *Quem ardorem ſtudii cenſetis fuiſſe in Archimede, qui dum in puluere quaedam deſcribit attentus, ne patriam quidem captam ſenſerit.* Subtiliſſimus exquiſitor dicitur *Caſſiodoro* VII. variar. epiſt. V. Data opera ita occultaſſe ſua inquiſitionis veſtigia, quaſi inuidiſſet poſteris ſuam analyticam atque inueſtigandi artem, arguitur a *Walliſio* tom. II. Opp. pag. 782. Sed qui mox addit, hoc eum cum ceteris ſcriptoribus antiquis commune habere.

f) *Diodorus Sic.* lib. V. p. 217. *Abulpharajus* pag. 41. *E claris etiam Mathematicis fuit Archimedes, qui Graecus fuit, at ſcientiam ab Aegyptiis hauſit. Dicitur aggeribus vinxiſſe terras plerarumque Aegypti villarum et fundamenta poſuiſſe pontium quibus a pago in pagum tranſitur, cum excreuerit Nilus.*

g) *Liuius* XXV. 31. *Athen.* XIV. pag. 534. Itaque *Florum* II. 6. 33. merito reprehendit Salmaſius. [adde Freinshem. ad Flori locum.]

h) *Plutarchus* Marcello pag. 308. *Polyaenus* VIII. 11 et 12. *Syncellus* pag. 285. Diodorus apud *Tzetz.* II. Chil. v. 134. De *Soſide*, fabro aerario, et *Merico*, Hiſpano, Syracuſarum proditoribus vide *Liuium* XXVI. 21. et XXV. 30. — [— *Perizonius* in animaduerſſ. hiſtoricis cap. VIII. pag. 349 ſq. editionis a me curatae Liuium inconſtantiae ſuique obliuiſcentis in vtroque loco reum incuſat: contra *Creuier* putat, a Liuio totam hanc de Merici proditione narrationem fuiſſe turbatam. v. *Drackenb.* ad libr XXV. 30. p. 1020. et de Soſide ad libr. XXVI. 31. pag. 1096. tom III. qui iam laudat *Cluuerium* I. Sicil. ant. XII. pag. 164 ſqq. vt alios hiſtoriae romanae ſcriptores ſilentio praetermittam. *Harl.*]

i) *Liuius* XXV. 31. *Plutarchus* Marcello p. 308 ſq. *Valerius Max.* VIII. 7. ext. 7. *Silius Italicus* XIV. 677 ſq. *Tzetzes* Chil. II. v. 135 ſq Militi irrumpenti dictum ab Archimede: τὰν κεφαλάν, καὶ μὴ τὰν γραμμάν, vt ex veterum aliquo tradit Georgius Valla lib. I. de rebus expetendis et fugiendis cap. 6. [conf. *Gataker* ad Antonin. lib I. §. 1. pag. 185. Londin. 1707. 4. Varias diuerſasque narrationes refert Mongitor. pag. 81. *Harl.*]

maior ſeptuagenario [k]). Conſul Marcellus victor, qui hoc factum dolebat [l]), [f] et diſerto edicto prohibuerat [m]), *inter triumphales laureas lugubri moerore illum exſtinctum defleuit*, et corpus cognatis ſuperſtitibus honeſte ſepeliendum tradidit [n]), ipſosque honore eſt proſequutus [o]). Tumulo Archimedis, quod viuus ab amicis rogauerat [p]), impoſita eſt figura ſphaerae in cylindro, cum epigrammate, de ratione, quam cylinder ſolidus continens haberet, ad ſphaeram in ea contentam. Haec a Cicerone [q]), quum Quaeſtorem Siciliae ageret, multis poſt Archimedis mortem annis reperta eſt ante portam Syracuſae Agrigentinam [r]), exeſis fere penitus epigrammatis verbis, neglecta vulgo et non multum e dumis eminente columella. Atque etiamnum ſphaerae figuram ac cylindri obſeruare licet, in Archimedis haud dubie memoriam, exſtare in numis quibusdam priſcis Syracuſanorum apud Parutam. Thema eius Genethliacum neſcio qua fide exponit Iulius Firmicus libro V. Matheſ. pag. 77.

II. *Scripta Archimedis haec ad nos peruenerunt* [s]):

ΠΕΡΙ' ΤΗ'Σ ΣΦΑΙ'ΡΑΣ [t]) ΚΑΙ' ΚΥΛΙ'ΝΔΡΟΥ, *de Sphaeris et Cylindro libri II.* ad *Doſitheum* [quod adparet ex verſ. lat. Nam graeca ſunt ab initio mutila.] In

hos

k) *Tzetzes* Chil. II. V. 105. *Fabric.* Conf. *Chauſepié* l. c. not. *A* et *B*. Secundum Riualtum apud *Mongitor.* pag. 79. in lucem editus eſt Archimedes Olymp. CXXII. 2. ante C. N. a. 289. ſecundum *Hambergerum* in zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. I. pag. 326. A. M. 3697. ante C. N. 257. ſecundum eumdem interiit A. M. 3772. ante C. N. 212. et tamen, adnotante *Saxio* in Onom. I. pag. 117. Syracuſae coeperunt a Marcello oppugnari A. M. 3791. Olymp. CXLI. 3. ante C. N. 212. a. V. C. 540. Sic quoque *Edw. Simſon* in Chron. pag. 1270. qui pag. 1276 ſqq. obſidionem atque expugnationem Syracuſarum vberius exponit, interitum Archimedis adſignat A. M. 3793. Olymp. CXLII. ante C. N. 210. V. C. 542. *Hieronymus* in Euſebii Chronico pag. 557. edit. Vallarſ. cuius notam conferes, Syracuſarum excidium collocat in Olymp. CXLI. 3. adde ibidem Pontaeum pag. 186. qui *Oroſii* lib IV. cap. 17. Syracuſas ſecundum Varronis rationes captas eſſe A. V. 543. tradentis, et Faſtorum Onuphrii rationes cum Euſebianis componit. At *Pighius* in Annalibus magiſtratuum et prouinciarum S. P. Q. R. tom. I. pag. 180. Syracuſarum expugnationem confert ad annum ab V. C. DXLI. coſſ. Q. Fuluio Flacco III. et Appio Claudio Pulcro, qui ſecundum *Theod. I. ab Almeloueen* faſtos romanorum conſulares fuerunt coſſ. a. V. C. 541. ante C. N. 212. Atque auctore *Rinaldo* nonaginta annos natus periit anno ante C. N. 214. alii parumper differunt. vid Mongitor. pag. 81. Sic faſti et chronologi variare ſolent. *Harl.*

l) *Cicero* lib. IV. in Verrem cap. 58. *Iulius Firmicus* V. Matheſ. pag. 77. vide etiam *Nicephorum* ad Syneſium de inſomniis pag. 366.

m) *Valerius Max.* VIII. 7. extern. 7. *Plinius* Hiſt. natural. VII. 37.

n) *Liuius* XXV. 31.

o) *Plutarchus* Marcello pag. 309.

p) *Plutarchus* pag. 307. Πολλῶν δὲ καὶ καλῶν εὑρετὴς γεγονὼς λέγεται τῶν φίλων δεηθῆναι καὶ τῶν συγγενῶν, ὅπως αὐτῷ μετὰ τὴν τελευτὴν ἐπιστήσωσι τῷ τάφῳ τὸν περιλαμβάνοντα τὴν σφαῖραν ἐντὸς κύλινδρον, ἐπιγράψαντες τὸν λόγον τῆς ὑπεροχῆς τοῦ περιέχοντος στερεοῦ πρὸς τὸ περιεχόμενον.

q) *Cicero* V. Tuſculanar. quaeſt. cap. 23.

r) *Ad portas Agragianas* dedit Dauiſius, at probauit *Dorville* in Siculis pag 193. cum Dauiſio lectionem cod. Vrſin. *Achradinas. Harl.*

s) De his intelligenter egit *Montucla* I. p. 233 ſqq. adde *Chauſepié* l. c. not. *D. Harl.*

t) Meminit huius operis etiam *Abulpharajus* pag. 42. Scriptum eſt poſt librum de lineis ſpiralibus. Laudat Archimedes Eudoxi θεωρήματα περὶ τὰ στερεά, et Cononem iam defunctum. *Epiſtolam ad Doſitheum* his libris praemiſſam e cod. mſt. edidit *Andreas Schottus* libro et capite primo Obſeruatt. humanar. [De argumentis librorum vid. Montuclam et reliquos ab initio laudatos.

hos libros exſtat commentarius graece ſcriptus ab *Eutocio Aſcalonita*, de quo infra §. vlt. dixi, MS. codicem horum librorum, qui Georgii Vallae fuit, laudat Guil. Philander ad Vitruuium IX. 3. in quo praeter linguae doricae proprietatem et omiſſionem ſpirituum atque accentuum teſtatur occurriſſe ſubinde ſyllabarum et dictionum notas, quae ne a Graecis quidem ipſis hoc tempore ſatis agnoſcantur. [ſ] Editi etiam ſunt latine cum ſynopſi mathematica Marii Merſenni, et graece cum libro de circuli dimenſione Pariſ. 1561. Loca quaedam Eutocii emendauit *Marcus Meibomius* dialogo de proportionibus. Hafniae. 1655. fol. 1. Conf. *Guil. Oughtredi* declaratio theorematum Archimedis de ſphaera et cylindro, in eius claui mathematica, Londini 1667. — *Ferdinandi Erneſti Comitis ab Herberſtein* ſpecimen archimedaeum, quo cuicumque ſphaerae datae inſcribit cylindrum rectum, habentem ad ipſam ſphaeram eam proportionem, quam coni aequilateri eidem ſphaerae inſcripti ſuperficies ad ſuperficiem ſphaerae, in Actis eruditor. Lipſ. menſ. April. 1710. pag. 161 ſqq. — [vbi Comes ab Herberſtein laudat quidem *Andream Tacquet* e S. I. qui ſelecta ex Archimede theoremata demonſtraſſet; at docet tamen, ductu analyſeos, breuiori nonnumquam via ad veri agnitionem perueniri. add. *Heilbronn.* pag. 120. *Hebraica* verſio *Coſtae* ben Luca. vid. in *Wolfii* bibl. hebr. tom. IV. p. 962 ſq. — *Abu Sehel* in propoſitiones quasdam libri ſecundi Archimedis de ſphaera et cylindro arabice ſcripſit: cuius cod. eſt in bibl. Leidenſi. vid. catal. bibl. etc. pag. 450. nr. 14. 15. *Harl.*]

III. ΚΥΚΛΟΥ ΜΕΤΡΗΣΙΣ, *de circuli dimenſione liber* u), quem in duobus geometricorum elementorum libris Lugd. Bat. 1594. fol. praeter rem reprehendit vir ſummus *Ioſephus Scaliger*, vindicauit *Adrianus Romanus*, eques auratus, in apologia pro Archimede ex exercitationibus cyclicis contra Scaligerum, Orontium Finaeum et Raymarum Vrſinum, in decem dialogos diſtributa, Wurceburgi 1597. fol. Impoſſibilem eſſe, *Saurin.* in mem. acad. Pariſin. 1720. p. 18. monet. Hic Archimedis libellus lucem vidit etiam Pariſ. 1561. et cum praefat. *Chriſtoph. Meureri*, Lipſ. 1602. 8. ſed graecis *Eutocii* commentariis illuſtratus cum verſione ac notis *Ioh. Walliſii* prodiit Oxon. 1676. 8. et in tertio tomo operum viri huius praeſtantiſſimi, ibid. 1699. fol. quem vide ſis etiam tom. II. Opp. pag. 359 ſq. et 478. [a *Poleno*, Patau. 1712. 4.] Conf. *Thomae Gephyrandri* conſideratio noua in Archimedis opuſculum de circuli dimenſione, Tremoniae 1609. 4. et *Lagnii* in memoriis acad. ſcientiar. Pariſ. ann. 1723. pag. 78. Cyclometrica *Willebrodi Snellii* v), et quae de quadratura circuli ſcripſere contra Scaligerum *Iac. Chriſtmannus* et *Franciſcus Vieta*, contra Tho. Gephyrandrum *Caſp. Schottus* Magiae vniuerſal. pag. 756. Contra Gregorium de S. Vincentio *Marcus Meibomius* lib. de proportionibus pag. 100 et 197 ſq. Aliis, quos de ſubtili hoc argumento laudat *Voſſius* pag. 136. de ſcientiis mathematicis, et *Georgius Paſchius* lib. de inuentis nou-antiquis pag. 514 ſq. edit. ſecundae, addes ex eodem *Voſſio* pag. 94. Hippocratem Chium pag. 182. 333. Guilelmum Griſauntum pag. 228. 333. Franciſcum Leodicenſem pag. 335. Ioh. Buteonem pag. 435 ſq. Ioh. Campanum, ac praeter hos *Tho. Hobbeſium*, *Antonium Pimentam* w), *G. G. Leibnitzium* x), *Detleuum Cluuerum* y), *Ben Ithem* ſcriptorem Arabem

u) Auctor vitae Archim. apud *Caſir.* l. c. pag. 383. diſtinguit librum de circuli dimenſione a libro de circuli quadratura, et addit alium de circulis ſeſe inuicem tangentibus. *Harl.*

v) Vide *Montuclam* II. pag. 5 ſqq. *Harl.*

w) Giornale de letterati in Parma 1687. pag. 56 ſq.

x) Acta erudit. 1682. pag. 41 ſq. [ibid. 1687. pag. 526. ann. 1692. pag. 275.]

y) Acta erud. 1686. pag. 369.

Digitized by Google

Arabem antiquum, quem a Petro de la Valle latinum factum teſtatur *Leo Allatius* in apibus Vrbanis pag. 226. *Carolum Marianum*, Cremonenſem, 1599. *Iac. Falconum*, 1591. *Ioa. Chriſtmannum*, 1594. *Thomam Fantetum*, Lugdunenſem, *Io. Bachou.* 1657. 1669. *Mallement de Meſſange*, le grand probleme de la quadrature du Cercle, Pariſ. 1686. 12. *Bernardin. Salin.* S. I. *Alphonſum Anton. de Saraſa*, S. I. (eiusque magiſtrum, Gregorium de S. Vincentio,) Antwerp. circa ann. 1660. *Gregor. de S. Vincentio*, Lugduni 1654. 4. Antwerp. 1647. fol. 1656. fol. *Anton. la Lovera*, Gallum, S. I. Toloſae 1651. 8. *Franciſcum Linum* S. I. de pſeudo-quadratura circuli Thomae Viti, Londini 1660. 8. *Colin de Tourelles* numerus minor quam $\frac{1}{7}\frac{0}{8}$, et maior quam $\frac{1}{7}\frac{0}{1}$ diameter ad peripheriam etc. Mem. de Trevoux, 1723. p. 904. *Chriſtian. Hugenii* magnitudo circuli inuenta, Lugd. Batau. 1654. 4. — Anonymum, in actis eruditorum, tom. VIII. ſupplem. pag. 436. *Remum Baudemont*, Memoirs of literature tom. II. pag. 320. *Guidonem Grandum* Iourn. de Sav. 1712. II. pag. 520 et 525. Acta erudit. 1715. pag. 42. et tom. V. ſupplem. pag. 260. *Danielem Wagwell*, Act. erud. 1715. pag. 47. *Io. Poleuum* in quadraturae circuli Archimedis et Hippocratis [z]), Chii, expreſſione cum eius dialogo de vorticibus coeleſtibus, Patau. 1712. (vid. Acta erudit. 1712. pag. 427 ſqq. Giornale d'Italia tom. X. pag. 22.) — *Herculem Corrazi*, Mem. de Trevoux, 1707. p. 438. — *Hobbeſii* quadraturam confutat *Io. Walliſius* 1669. 4. philoſ. transactions tom. I. pag. 971. — *Iac. Gregorium*, Scotum, Iourn. des Savans 1668. pag. 111. — *Sam. Klingenſtierna*, quadratura curuarum hyperbolicarum, in philoſ. transactions nr. 417. pag. 45 ſqq. — *Iuliamin. Potier* in Hiſt. de l'Academie de Paris 1700. pag. 127. aliorum, Hiſtoire etc. 1703. p. 77. Mem. pag. 24. — *Io. Georg. Buchnerum*, Hiſtorie der Gelehrſamkeit pag. 568. *Alexandrum Marchetti*, Giornale d'Italia tom. XII. pag. 221. — *P. Caſtel* Iourn. liter. tom. XIV. pag. 479. — *Mathulonus* new memoirs, tom. VI. pag. 317. falſitatem demouſtrationis ſuae oſtenſuro, 3000 etiam libras gallicanas numeraturum ſe pollicitus eſt, Hiſt. liter. del Europe, 1727. Sept. pag. 87. Iourn. des Sav. 1728. pag. 285. oſtenſa a Nicolio. ib. in Hiſtoire etc. Novembr. pag. 193 ſqq. Iourn. de Sav. 1728. Mart. p. 291 ſqq. 307 ſqq. 312. — *Boſſelin*, Iourn. des Sav. 1735. Aug. p. 411. *Ludolph. Henr. Roſt*, Hamburgi 1733. 4. [Noſtra quoque aetate a *Merkelio*, qui demonſtrationem quadraturae circuli fruſtra tentauit, aliisque mathematicis in vtrumque partem diſputatum eſſe, id ſignificaſſe ſufficiat. *Franco* Scholaſticus et *Hermannus Contractus* nec non *Guil. Gaiſcuntus* ante complura ſaecula ſcripſerunt etiam de quadratura circuli, vid. *Heilbronner.* l. c. pag. 452. et 453. ac 489. Inter antiquiores ſtuduerunt quadraturam circuli inuenire *Bryſo* et *Antiphon.* vid. *Heilbronner* p. 149 ſq. *Harl.*] Quod geometrice demonſtrari non poſſit circuli quadratura, perinde vt cubi duplicatio, diſputatur in Ephemeridibus Pariſienſibus anni 1697. pag. 199. edit. Amſt. Hiſt. de l'Acad. de Pariſ. 1699. pag. 87. et conf. Nouv. Republ. lettr. 1700. pag. 630. Memorat hunc Archimedis librum Proclus quoque 4. in primum Euclidis pag. 110.

IV. ἘΠΙΠΈΔΩΝ ἸΣΟΡΡΟΠΙΚΩ͂Ν ἢ ΚΈΝΤΡΑ ΒΑΡΩ͂Ν ἘΠΙΠΈΔΩΝ *de planis aequiponderantibus, ſiue, de centris grauium planorum libri II.* Hos quoque libros graeco commentario illuſtrauit *Eutocius.* Κεντροβαρικὰ [P] vocat *Tzetzes* Chil. XIII. v. 974. et *Simplicius* in II. de coelo comment. 63. latine ex *Guidi Vbaldi* e Marchionibus Montis

z) Conf. *Heilbronneri* hiſt. matheſ. pag. 119 ſq. Acta erudit. Lipſ. 1700. pag. 307 ſqq. *Harl.*

tis paraphraſi cum eius ſcholiis prodiere Piſari ann. 1598. fol. Gallice librum priorem vertit *Petrus Forcadel*, Pariſ. 1565. 4. Confer de hoc argumento *Pappum* libro VIII. pag. 450. Meminit eiusdem operis Archimedei *Proclus* III. ad primum Euclidis pag. 51. vide etiam *Commandinum* de centro grauitatis ſolidorum Bonon. 1565. 4.

V. ΠΕΡΙ' ἀμβλυγωνίων ΚΩΝΟΕΙΔΕ'ΩΝ ΚΑΙ' σχημάτων ΣΦΑΙΡΟΕΙΔΕ'ΩΝ, *De figuris Conoidibus obtuſis et de Sphaeroidibus libri II.* ad *Doſitheum.* In editione Franciſci Maurolyci Nobilis Siculi Panorm. 1685. Nam in prioribus editionibus ex Archimedis ſententia recte vt vnus liber occurrit. Memorat Archimedes ſub init. ſe in alio libro ad eumdem Doſitheum egiſſe περὶ ὀρθογωνίω κωνοειδέος. Confer *Ioh. Kepleri* Vas auſtriacum, [Lentiae 1615. fol.]

VI. ΠΕΡΙ' ἙΛΙ'ΚΩΝ *de lineis ſpiralibus* liber ad eumdem Doſitheum, in quo theoremata ſuper illo argumento a *Conone*, Archimedis amico et celebri geometra, ante plures annos defuncto, inexplicata relicta exponit. De huius libri eiusque demonſtrationum difficultate queritur Iſmael Bullialdus, cuius conferes librum de hoc argumento, cum exercitationibus eius geometricis editum Pariſ. 1657. 4. et *Petr. Varignonium* in hiſtoria academ. ſcient. Pariſ. 1707. pag. 58 ſqq. et Memoriis pag. 91 ſqq. *Walliſii* Opp. tom. I. pag. 375. 380. tom. II. pag. 324 ſqq. et 661. Ad hunc librum reſpicit Archimedes ſub initium librorum de ſphaera et cylindro, quos poſtea edidiſſe ex hoc ipſo conſtat.

VII. ΤΕΤΡΑΓΩΝΙΣΜΟ'Σ ΠΑΡΑΒΟΛΗ'Σ, *Liber de quadratura parabolae*, ad eumdem Doſitheum miſſus, Conone, quem hic iterum laudat, iam defuncto. [conf. *Sturmii* quadratura parabolae, methodo arithmetica infinitorum demonſtrata, in actis erud. Lipſ. ann. 1685. *Chriſtiani* comm. ad §. XVI. fin. laudat. pag. 30 ſqq. *Harl.*]

VIII. ΨΑΜΜΙ'ΤΗΣ, *De numero arenae liber* ad regem *Gelonem*, quo probat non eſſe infinitum, ſed efferri et colligi poſſe, ſi vel maxime orbis terrarum totus arena conſtet. Nedum

poſſe aliquem certis numeris comprehendere arenam
Littoris et fluctus omnes numerare marinos.

Huius libri quatuor exſtant verſiones. Vna *Iacobi Cremonenſis* ab Heruagio edita [Baſil. 1544. fol.] altera *Fred. Commandini*, qui longe melius vertit, et notas etiam addidit, ſed mendoſo codice vſus, Venet. 1558. fol. tertia *Dau. Riualti* [Pariſ. 1557. 4.] qui Commandini verſionem ac notas vel non vidit, vel neglexit, multa peius poſuit: quarta denique accuratiſſima *Ioh. Walliſii*, qui alio charactere ſubinde verba quaedam ſenſui illuſtrando addidit et caſtigationes ad contextum graecum ſubiecit. Oxon. 1676. 8. et tomo tertio operum Walliſii ibid. 1699. fol. pag. 513 ſqq. [conf. infra de edd. plura.] Illuſtrauit hunc librum etiam *Chriſtophorus Clauius* Bambergenſis Ieſuita, rei mathematicae peritiſſimus, in Digreſſione de arenae numero, in commentario in cap. I. Sphaerae Iohannis de Sacroboſco pag. 237 ſq. [ſ. Opp. tom. III. Mogunt. 1612. fol. pag. 120 ſq.] *Paſchaſius Hammelius* [aa]), Pariſ. 1557. 8. Conſule

aa) In commentario in Archim. libr. de numero arenae maris. Num Hammelius addiderit verſionem lat. vti ſcripſit *Heilbronner* p. 265. not. e. dubitat *Scheibel* in Einleitung zur mathemat. Bücherkennt-

Digitized by Google

Conſule etiam, ſi placet, *Marium Merſennum* ad ſex prima Geneſeos capita p. 10 ſq. *Aloyſii Lollini* epiſtolas pag. 470. *Walliſii* opera tom. II. pag. 20 ſqq.

IX. ΠΕΡΙ` ΤΩ͂Ν ʼΟΧΟΥΜΕ´ΝΩΝ, *De iis, quae* [bb]) *aquis innatant libri II.* [P] qui in Baſileenſi editione deſiderantur, ſed in Riualtina graece ac latine exſtant, et latine ex verſione *Fred. Commandini* [cc]) cum eius commentariis prodierant, Bononiae ann. 1565. 4. et Piſauri 1572. 4. cum Ariſtarcho de magnitudinibus et diſtantiis ſolis et lunae. Meminit huius libri Archimedis *Strabo* lib. I. pag. 54. *Hero Alexander* in ſpiritalibus pag. 151. et *Pappus* Alex. in prooemio libri octaui mathematicarum collectionum. Reſpicit etiam *Vitruuius* VIII. 6. A doctiſſimo Meurſio in bibl. graeca hoc opus et alia quaedam praeter rem, vt exiſtimo, tribuuntur Archimedi Tralliano. Gallice vertit notasque addidit *Petrus Forcadellus*, Pariſ. 1565. — Italice, *Nicol. Tartaglia*, Venet. 1551. 4. et latine idem *Tartaglia* cum opuſculo de ponderoſitate. Venet. 1565. 4. apud Curtium Troianum. — [Inter recentiores hoc opuſculum ſyllogae ſuae auctorum de motu aquarum (Grandi), italice ſcriptae, inſeruit anonymus tom. III. Florent. 1723. mai. 4.] Adde *Ioannis Bardi*, Florentini, eorum, quae vehuntur in aquis, experimenta ad Archimedis trutinam examinata. Romae 1614.

X. ADSVMTORVM ſiue LEMMATVM liber latine tantum cum tribus libris Apollonii Pergaei ex cod. msto arabico magni ducis Etruriae, interprete *Thebet ben Kora*, exponente *Almochtaſſo*, editus ab *Abrahamo Ecchellenſi*, qui hunc librum et Apollonii Conicorum V. VI. VII. ex arabico vertit, adiutus a *Ioh. Alphonſo Borello*, qui, arabice ignarus, tam callebat mathematicas diſciplinas, quam harum imperitus Ecchellenſis bene callebat arabice. Prodiit Ecchellenſis translatio cum *Borelli* notis Florentiae 1661. fol. [In bibl. Bodleiana eſt exemplar cum not. msst. E. Bernardi.] Alteram editionem huius libri arabicolatinam debemus viro doctiſſimo *Iohanni Grauio*, Anglo, in Miſcellaneis *Sam. Foſteri*, Lond. 1659. fol. Confer Acta eruditorum ann. 1700. pag. 518. et *Tho. Smithum* in Ioh. Grauii vita pag. 28. et in vita Ed. Bernhardi. Noua verſio *Iſaaci Barrow* in eius Archimede, Apollonio et Theodoſio, Londini 1675. 4.

XI. ΠΕΡΙ` ΚΑΤΟ´ΠΤΡΩΝ ΚΑΤΣΤΙΚΩ͂Ν, DE SPECVLIS COMBVRENTIBVS parabolicis, *κατόπτρων τὰς ἐξάψεις* vocat *Tzetz.* Chiliad. II. v. 153. et XIII. v. 974. Archimedem *ἐν τοῖς περὶ κατοπτρικῶν* laudat *Theo* pag. 10. ad Ptolemaeum. Hunc putant librum notari ab *Apuleio* in apologia pag. 19. edit. Pricaei, *Alia praeterea eiusdem modi plurima*, (de ratione ſpeculorum planorum, tumidorum et globoſorum cauorumque,) *quae tractat volumine ingenti* [dd]) *Archimedes, Syracuſanus, vir in omni quidem geometria multum*

cherkenntniſs part. XI. pag. 313. Idem haeſitat, an nomen *Chr. Hunichii*, qui Archimedis opinionem de arenae numero explicuiſſe et examinaſſe dicitur, Lipſ. 1593. recte ſcriptum ſit, et opinatur, *Aug. Chriſtoph. Hennichium*, Rect. Stettin. ſcribendum eſſe. *Harl.*

bb) Confer *Ricciolum* Almageſti noui lib. II. cap. 5. *Galilaeum de Galilaeis* et hiſtoriam acad. ſcientiar. Pariſin. 1700. pag. 192.

cc) Qui graecum codicem accepit a Cardinali Marcello Ceruino. vid. Giornale d' Italia, tom. 19. pag 156 ſq.

dd) Ex h. l. coniicit *Scheibel* in Einleitung zur mathemat. Bücherkenntniſs, part. IX. pag. 268.

tum ante alios admirabili ſubtilitate, ſed haud ſciam, an propter haec vel maxime memorandus, quod inſpexerat ſpeculum ſaepe ac diligenter. Exſtat ſub Archimedis nomine liber de ſpeculis vſtoriis ex arabico translatus latine ab *Antonio Gongaua* ee). Occurrit hic liber etiam in Archimede *Maurolyci*, ſed inter externa, et *Ptolemaeo*, mathematico, tribuitur. Archimedi ſuppoſitus videtur etiam ex ſententia *Gabrielis Naudaei* Syntagm. de ſtudio militari pag. 658. quia mentio in illo fit Apollonii, Pergaei, qui Archimede ff) iunior fuerit. Dioclis librum περὶ πυρίων laudat Eutocius in lib. II. de ſphaera ac cylindro pag. 30. et 15. De *Anthemii Trallinni*, qui Iuſtiniani temporibus claruit, circa a. Chr. 532. libro περὶ παραδόξων μηχανημάτων, qui cum verſione, licet imperfecta, *Claudii Ancantheri*, mathematici, MS. exſtat in bibl. Vindobonenſi, et in quo itidem de ſpeculis vſtoriis egit, vide, ſi placet, *Lambecium* VII. commentar. p. 191 ſq. [?] [p. 406 ſqq. edit. Kollarii, qui haud pauca Lambecii, alios in errorem deducentis, peccata correxit, vt poſtea videbimus.] De hoc *Anthemio* vid. *Procop.* Caeſar. de aedific. lib. I. cap. 1. lib. II. cap. 3. de templo Conſtantin. S. Sophiae pag. 284. lib. 1. *Κτισμ.* in manipulo Combefiſiano: Ἀνθέμιος δὲ ὁ Τραλλιανὸς ἐπὶ σοφίᾳ τῇ καλουμένῃ μηχανικῇ λογιώτατος οὐ τῶν κατ᾽ αὐτὸν μόνον ἁπάντων, ἀλλὰ καὶ πρὸ αὐτοῦ γενομένων πολλῷ — — καὶ μηχανοποιὸς σὺν αὐτῷ ἕτερος Ἰσίδωρος ὑπουργῶν βασιλεῖ. Hinc conſtat de aetate *Eutocii*, Aſcalonitae, qui Iſidoro et Anthemio libros ſuos inſcripſit.

Adde

Archimedem magnum volumen de omnibus doctrinis opticis conſcripſiſſe. *Harl.*

ee) Quoniam libellus de ſpeculis comburentibus Ptolemaeo fuit a nonnullis adſcriptus, *Gongaua* verſionem ſuam, ex arabico factam, adiecit verſioni ſuae Operis quadripartiti, a Ptolemaeo conſcripti, Louan. 1548. 4. in poſtremis quatuor foliis ita inſcriptum: *Antiqui ſcriptoris libellus de ſpeculo comburenti concauitatis parabolae.* Argumentum vero totius operis indicauit *Scheibel* in Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs, part. IX. pag. 268 ſq. *Montucla* vero I. pag. 250. dubitat cum *Borellio*, ab Archimede profectum fuiſſe illud opuſculum. Quia autem verſio illa Gongauae obſcura eſt, *Orontius Finaeus* theoriam ſpeculorum vſtoricorum parabolicorum, (*paraboliſcher Brennſpiegel,*) ſecundum Apollonium, et confectionem illorum docuit in libello, admodum raro, et inſcripto: *De ſpeculo vſtorio, ignem ad propoſitam diſtantiam generante, liber vnicus. Ex quo duarum linearum ſemper adpropinquantium et numquam concurrentium colligitur demonſtratio. Orontio Finaeo, Delphinate, auctore.* Lutetiae, ex officina Michael. Vaſcoſani. 1551. 4. — Eiusdem libelli verſio italica exſtat in *Finaei Operibus*, Venet. 1581. 4. vid. *Freytagii* analecta pag. 339. vbi plures laudantur, qui de Finaeo egerunt, et *Scheibel* l. c. pag. 292. — Idem *Scheibel* V. C. l. mem. pag. 269. ea, quae Fabricius de Archimede Maurolyci ſcripſit, ita corrigit: Maurolyci opus, quod primum Meſſanae 1672. fol. praelo exierat, exceptis vno alteroue exemplari, in naufragio periiſſe; poſtea opera Borelli Panormi 1685. fol. recuſum: at in hoc opere haud reperiri libellum Archim. de ſpeculis comburentibus: ſed *opera exotica*, ſ. externa, duobus foliis, exhibere tantum notitiam inuentorum Archimedis; in his ſub titulo de ſpeculis vſtoriis nihil praeter loca ex Galeno et Tzetza; eadem pauca loca cum nonnullis adnotationibus, tantum reperiri in Archimedis Operibus per *Dau. Riualtum*, gr. et lat. Pariſ. 1615. fol. pag. 546. 547. Adde *Montuclam* I. pag. 251. et *Joſephi Prieſtley* hiſtoriam opticae artis, (Geſchichte und gegenwärtiger Zuſtand der Optik, etc) a *Georgio Sim. Klügel* in linguam germanicam conuerſam, Lipſiae 1776. 4. pag. 9 et pag. 25 ſq. a Klügelio adnotata, et pag. 171 ſq. hiſtoriam illorum ſpeculorum recentiorem. Idem Klügelius in Addendis pag. 551 ſqq. quaedam notatu digna adtulit. adde §. XVI. de Archimede Maurolyci. *Harl.*

ff) Longis temporibus poſteriorem Apollonium ſcribit Naudaeus, ſed ſupparem Archimedi fuiſſe, patebit ex iis, quae dicam infra §. 17. *Fabric.* At *Schmidt* in diſſ. §. 7. obſeruat primum, plures fuiſſe Apollonios, tum Apollonium Pergaeum revera aetate anteceſſiſſe Archimedi. *Harl.*

Digitized by Google

Adde *Bandurium* ad antiqq. Conſtantinopol. pag. 772. *Fabric.* — vid. infra p. 767. vol. II. veteris edit. *Lambecium*, qui praeter haec Procopii et Tzetzae loca laudat de noſtro quoque *Agathiam* de imperio et rebus geſtis Iuſtiniani imper. pag. 149 — 152. in corpore hiſt. Byzant. edit. Pariſ. et *Paull. Silentiarium* in carmine ſ. deſcriptione eiusdem templi Soph. part. I. verſ. 134 — 140. edita gr. et lat. a Carolo du Fresne in corpore hiſtoriae Byzantinae Pariſ. 1670. fol. cum Io. Cinnami hiſtoria de rebus geſtis imperatorum Ioannis et Manuelis Comnenorum. Kollarius ad pag. 405. notat, in cod. Vindob. non eſſe librum, ſed exiguum libri mechanicorum Anthemii fragmentum, quatuor ſolum problematibus finitum. Primus vero e tribus Pariſienſ. bibl. reg. codd. et vno apographo Vindob. edidit cum gallica verſione et notis criticis et II. capp. Obſeruationum calci adiectis *Puteanus* (*du Puy*) in commentar. Acad. Pariſ. inſcript. vol. XLII. Pariſ. 1786. pag. 392 — 451. (adde Hiſtoire de l'acad. des Inſcr. in eodem vol. pag. 72.) et ſigillatim, huius ſententiae:

Fragment d'un ouvrage grec d'Anthémius ſur des Paradoxes de Mecanique. Revu et corrigé ſur quatre MSts, avec une Traduction Françoiſe et de notes. Par Mr. Dupuy, Secrétaire perpetuel de l'Academie Royale des I. et B. L. Pariſ. 1777. 4. Vatic. cod. V. L. aut apographum nanciſci non potuit. Conf. cenſuram Kaeſtneri in bibl. philol. vol. II. (Gottingae 1780.) pag. 17 — 22. Götting. ephem. litter. ſupplem. 1779. pag. 403. et bibl. criticam Amſtel. vol. II. part. II. pag. 126 — 129. In prooemio expoſitionis problematis II. *quomodo efficiamus, vt ex ſpatio, quod non ſit minus iactu ſagittae, incendium exſtat per radios ſolis*, adfirmatur, (vt ait cenſor Batauus,) auctoritas hiſtoricorum, qui huius artificii facultatem Archimedi tribuerunt; et ſimul negatur, illud effici potuiſſe ſecundum antiquorum explicationem. Igitur Anthemius nouam ipſe proponit; quae eiusmodi eſt, vt oſtendatur, Archimedem ex tanto ſpatio naues Marcelli ad Syracuſas incendiſſe ope complurium ſpeculorum planorum hexagonorum. Quam rationem, Anthemianae ignarus, poſtea denuo inuenit Buffonus (in Mem. de l' Acad. des ſcienc. 1747. vbi ſuum inuentum ad ea praeſtanda, quae de Archimede narrantur, explicuit.) In ſecundo Obſſ. du Puy capite primum doctrina Anthemii de ſpeculis Archimedis comparatur cum deſcriptione Io. Tzetzae in Chil. II. 35. qui Anthemium non intellexit, omniaque turbauit. Tum comparatur Anthemii ratio cum explicatione *Vitellonis*, mathematici, ſaec. XIII. qui libros decem de re optica compoſuit[gg]) et libri quinti propoſitione 65. ita retulit Anthemii ſententiam, vt eam non recte deſcriberet, et a tradita in hoc fragmento ratione rerumque natura aberraret. Kepplerus igitur et Carteſius *Anthemii* mechanismum non potuerunt ex Vitellone noſſe. Kollarius l. c. aegre fert, ipſo ignaro, apographum Vindobon. fuiſſe ſcriptum, adfirmatque, ſe et ea, quae a du Puy vitio vertuntur Lambecio ac Neſſelio, iam pridem emendaſſe, et lubenter verſionem ſuppeditaturum fuiſſe alienam. Tum ad pag. 411 ſqq. oſtendit Kollarius, Claudii *Ancantheri* verſionem latinam in eodem codice non pertinere ad Anthemii fragmentum; ſed eſſe verſionem fragmenti opuſculi cuiusdam arithmetici, ab anonymo quodam auctore ſcripti, quod in codice ſtatim conſequitur Anthemii fragmentum: Anthemiani autem fragmenti latinam verſionem, a Spanagelio factam, in bibl. latere Vindobonenſi, eiusque ſpecimen praebet. Denique pag. 414. in

gg) Vid. de hoc opere et auctore *Heilbronner* pag. 462 ſq. in primis *Scheibel* Einleitung etc. part. IX. pag. 277 — 280. *Freytag* in analect. litterar. pag. 976 — 980.

Digitized by Google

in alia nota de *Ancanthero*, medico et hiſtorico, exeunte ſaeculo XVI. vberius diſputat. *Kollarius* in ſupplem. ad Lambecii commentar. alium illius fragmenti codic. ex codice Colbertino deſcriptum, et ex bibl. Hohendorſiana in Caeſaream illatum, p. 438 ſqq. copioſe deſcribit. — *Anthemii* cod. de ſpeculis vſtoriis, eſt quoque *Londini* in cod. Galei, nr. 6070. teſte Bernardo pag. 185. Adde ad ſect. XIV. de ſpeculis vſtoriis adnotata. *Harl.*

XII. *Scripta inedita Archimedis:*

De fractione circuli hh), arabice per Thebit. Labbe bibl. nou. MSS. pag. 251. [Apud *Caſir.* pag. 384. de anguli rectilinei triſectione et proprietatibus.]

Perſpectiua, arabice. Labbeus p. 259. *Fabric.* *Scheibel* l. m. p. 270. ſuſpicatur, perſpectiuam Archimedis fuiſſe opticam, aut opus, ab Apuleio in praecedenti paragrapho memoratum, et part. X. ſect. I. vbi chronologico-mathematicam bibliographiam artis perſpectivae diligenter concinnauit, pag. 408. de lite, num veteres, praecipue pictores ac ſculptores, ante Chriſtum natum perſpectiuam artem nouerint atque exercuerint, nec ne? paucis agit, librosque, huc pertinentes, indicat; p. autem 409. exiſtimat, Perſpectiuam Euclidis atque Archimedis proprie nihil aliud eſſe, quam opticam artem, quoniam omnes doctrinae opticae olim nomine perſpectiuae fuiſſent comprehenſae. — *Klügel* ad Priſtleyi librum part. I. ſect. 5. pag. 75 ſqq. duce Lamberto, confecit hiſtoriam perſpectiuae, et in addendis pag. 565. quaedam ſuppleuit. *Harl.*

Archimedis elementa mathematica hebraice MSta exſtare in bibl. Vaticana, teſtatur *Bartoloccius* tom. I. bibl. Rabbinicae pag. 484.

Opera geometrica Archimedis in compendium redacta per Albettam. Labbe bibl. nou. MSS. pag. 256.

[Liber *περὶ ἰσοπεριμέτρων.* *Sturm.* epiſt. ad Aſchanum, edit. Ackeri pag. 64. *Heum.*]

XIII. *Scripta Archimedis deperdita:*

Ἀρχαὶ ad Zeuxippum. Meminit ipſe in Pſammite pag. 120. et 153 ſq. edit. Baſil. Confer *Walliſium* pag. 148. ad Pappi fragmentum et ad Archimedem pag. 166.

Τὰ ἐπισίδεια καὶ ἕτερα βιβλία
Ἐξ ὧν Ἥρων, Ἀνθέμιος καὶ πᾶς μηχανογράφος
Τὰ ὑδρικὰ ii) *τε ἔγραψαν καὶ τὰ πνευματικά τε*
Βαρουλκά τε σύμπαντα καὶ θαλασσοδομέτρας.

Iohann.

hh) *Klügel* ad Priſtley l. c. pag. 25. vertit *von der Brechung des Kreiſes.* *Scheibel* in Einleitung etc. part. IX. pag. 270. opinatur, fuiſſe libellum geometricum. *Harl.*

ii) Apud doctiſſ. Voſſium pag. 185. de ſcientiis mathematicis hoc verbum redditur *quae clepſydris docet horas metiri.* Sed videntur reſpici potius, quae Archimedes docuit de ſuperficie et pondere, quae in libris ὀχουμένων. [vid. *Mongit.* pag. 82. vbi ex Blancano plura, quae periiſſe dicuntur, Archimedis ſcripta recenſet, diuerſaque variorum V. D. de quibusdam iudicia adfert. Commentaria vero in Homerum non habent noſtrum mathematicum, vt quidam putarunt, auctorem, ſed Archimedem, grammaticum Trallianum. vid. ſupra, vol. I. pag. 506. *Harl.*]

Digitized by Google

Iohann. Tzetzes Chil. XIII. hiſt. 457. Idem Chil. II. hiſt. 35.

Βαρουλκὸν Πνευματικὴν τοῖς ὑδροσκοπικοῖς τε
Καὶ ταῦτα δὲ τῶ γέροντος τῶν βίβλων Ἀρχιμήδους.

[*Liber datorum* apud *Caſir.* l. c. pag. 384.]

Ἐφόδιον, in quod ſcripſit Theodoſius, Tripolites, teſte Suida, in Θεοδόσ.

Περὶ ζυγῶν. *Pappus* lib. VIII. collect. problemat. 6. propoſit. 10. pag. 461.

Μηχανικὰ ſua memorat ipſe *Archimedes* de quadratura parabolae propoſ. 6. *δέδεικται τοῦτο ἐν τοῖς μηχανικοῖς.* Niſi intellexit libros de [ſ] planis aequiponderantibus [kk]. Confer *Voſſium* de ſcientiis mathemat. cap. 48. §. 5. pag. 288. quo in loco contradicit ſibi ipſe vir doctiſſimus. *Vitruuius* praefat. libri VII. *Non minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *Diades, Archytas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus, Philo Byzantius, Diphilus, Charidas, Polyidus, Phyrus* (an Sporus?) *Ageſiſtratus.* Porro viderit Suidas, [et Eudocia pag. 74.] qui mechanica tribuit Archimedi Tralliano, philoſopho, ſiue grammatico, qui in Homerum commentarium ediderat. At locus *Plutarchi* in Marcello pag. 307. non negat, Archimedem, Syracuſanum, aliquid ſcripſiſſe mechanici argumenti, quo principia illius artis et fundamenta vniuerſe tradiderit; ſed tantum negat, eum ſcripto expoſuiſſe rationem admirandarum illarum machinarum, quas ipſe diuino ſuo ingenio eſt commentus, quoniam illa veluti parerga quaedam duntaxat habuiſſet ludentis geometriae, vt ait idem *Plutarchus* pag. 305.

Περὶ σφαιροποιΐας, quem ſolum librum mechanicum ab Archimede compoſitum adfirmauit *Carpus* apud Pappum prooemio libri VIII.

[Obſeruationum coeleſtium Archimedis meminit *Ptolemaeus* in Almageſto lib. III. cap. 2.]

Librum de ſeptangulo in circulo memorat Abulpharaius pag. 42. vbi addit, rem parum profecto credibilem, Romanos e libris eius, quindecim geſtamina combuſſiſſe: [nec non in *Caſiri* bibl. arab. hiſpan. pag. 383.]

Conica, quorum meminit *Archimedes* ipſe libro de quadratura parabolae et lib. I. de conoidibus et ſphaeroidibus. Et Heraclides apud Eutocium exiſtimauit, *Apollonium,* Pergaeum, Conica ex Archimedis opere, quod ineditum accepit, deſcripſiſſe, et pro ſuis edidiſſe. Sed iniuriam fieri Apollonio, idem *Eutocius* notat: *Nam et Archimedes multis in locis velut antiquioris Conicorum inſtitutionis mentionem facere videtur, et Apollonius ea ſcribit, non vt a ſe ipſo inuenta: non enim dixiſſet vberius et vniuerſalius haec a ſe, quam ab aliis tractata fuiſſe.* Confer [infra ad §. XVII.] *Voſſium* pag. 434. de ſcientiis mathematicis.

Macrobius II. 3. in ſomnium Scip. *Et Archimedes* quidem ſtadiorum numerum deprehendiſſe ſe credidit, quibus a „terrae ſuperficie luna diſtaret, et a luna Mercurius, a Mercurio Venus, Sol a Venere, Mars a Sole, a Marte Iupiter, Saturnus a Ioue. Sed et a „Saturni

kk) Arabs apud Caſirium pag. 384. nominat inter ſcripta Archimedis librum de inſtrumentis hydraulicis, vbi de cochleis, ad aquas exhauriendas idoneis. *Harl.*

Digitized by Google

„Saturni orbe vsque ad ipſum ſtelliferum coelum omne ſpatium ſe ratione emenſum pu„tauit." Confer eumdem lib. I. cap. 19.

XIV. *Heraclidem* [ll]) (Lembum forte; confer *Ionſium* pag. 171.) *in Archimedis vita* laudat Eutocius prooemio in lib. de circuli dimenſione et commentario in Apollonium.

Archimedis ſcripta quaedam ante Eutocium illuſtrauerant *Dionyſodorus* Eutocio memoratus, et, cuius iam e Suida memini, *Theodoſius Tripolites*. [P]

Dialecto vſus eſt Archimedes dorica, vtpote Syracuſanus, quod videre eſt etiamnum in Ψαμμίτῃ et plerisque aliis eius ſcriptis: quod vero in libro de circuli dimenſione et in libris de ſphaera ac cylindro exigua dorismi veſtigia ſuperſunt; id librariis potius, qui hos libros frequentius deſcripſerunt, tribuerim, quam Eutocio vel eius praeceptori Iſidoro Mileſio, mechanico, quibus hoc adſcribit vir incomparabilis Ioh. Walliſius. Sane *Eutocius* ipſe in lib. II. de ſphaera ac cylindro pag. 30. edit. Baſil. ſummo ſe ſtudio vetera Archimedis exemplaria indagaſſe teſtatus, diſertis verbis queritur, ſe vix ea potuiſſe conſequi, quae *ἐν μέρει τὴν Ἀρχιμήδει φίλην δωρίδα γλῶσσαν ἀπέσωζον*, *quae uel ex parte doricam dialectum conſeruaſſent, qua Archimedes delectatur.* Porro in conſtructionibus ac demonſtrationibus ſuis Archimedes breuis eſt ac ſuccinctus, qui paſſim ſupplenda quaedam ac ſubintelligenda relinquit lectori: non enim tradit elementa, vt Euclides, qui perſpicue et particulatim omnia deſignat; ſed tradita adeoque iam intellecta praeſumit ac ſupponit, vt eidem Walliſio obſeruatum.

XV. Iuuat hic etiam recenſere Archimedis inuenta [mm]), machinas, variaque opera admiranda, quibus non minorem ingenii et ſcientiae laudem, quam ſcriptis compoſitis promeruit, et propter illa a Cardano lib. XVI. de ſubtilitate p. 802. inter viros duodecim, quos ex omni memoria ingenioſiſſimos ſelegit, primo loco ponitur. [conf. Mongitorem, *Heilbronner*, in primis *Montuclam* ll. citt. de iis copioſe diſſerentes. *Io. Iſaac Berghaus* Geſchichte der Schiffahrtskunde etc. Lipſ. 1792. 8. tom. I. pag. 334. et quos ibi laudat.] Fuerunt autem haec:

MACHINAE BELLICAE, ſambuca, helix, tollenones, catapultae, aliaeque, quibus patriam Syracuſas vnus triennium ſollertiſſime defendit aduerſus Marcelli et Appii, ducum romanorum, impetus, et propter quas dictus eſt *πολυμήχανος*, *ἑκατόγχειρ* et geometricus Briareus, deſcribuntur a *Polybio* in excerptis libri VIII. pag. 718 ſq. [tom. III. p. 14. edit. Schweighäuſeri, ſ. tom. II. pag. 103 ſq. edit. Erneſt.] vbi de Sambuca, *Liuio* XXIV. 34. *Plutarcho* in vita Marcelli pag. 306 ſq. *Athenaeo* V. pag. 208. Confer *Silium Italicum* XIV. 342 ſq. *Suidam* in Σκορπίδιον, *Zonaram*, etc. *Oribaſium* libro de Machinamentis cap. 6. 24. etc. *Tzetzen* Chil. II. hiſt. 35. *Proclum* II. in primum Euclidis pag. 12. Scriptorem graecum de obſidione toleranda et repellenda pag. 319. 326 ſqq. in veteribus mathematicis, Pariſ.

in

ll) Meminit commentariorum per Heraclidem ad Doſitheum a ſe miſſorum Archimedes in limine libri de lineis ſpiralibus.

mm) Pleraque Archimedis inuenta celebrat *Vincentius Auria* in libro: *Sicilia inuentrix*, italice edita, cum obſeruatt. *Antonini Mongitoris*, Panormitani, Panormi, 1704. 4.

in fol. editis, *Beſſonum* in theatro inſtrumentorum, *Petrum Ramum* in libro I. ſcholar. mathemat. E recentioribus *Magium* II. 10. Miſc. *Schefferum* de militia nauali II. 5. III. 3. pag. 193 ſq. et *Ez. Spanhemium* ad Orat. I. Iuliani pag. 201. *Riualtum* ad Archimedem pag. 544 ſq. — [De *Helice* vid. *Berghaus* Geſchichte der Schiffarthskunde etc. tom. II. pag. 76 et 698 ſqq. *Harl.*]

Tormenta, qualibus hodie vtimur, ab Archimede reperta eſſe, praeter rem ſcripſere Franciſcus Petrarcha et Robertus Valturius, confutati ab *Hieron. Magio* lib. I. cap. 1. Miſc.

SPECVLA nn) VSTORIA, quibus Romanorum conflagrarunt [?] naues. Ea fabulis adſcribunt Magius, Kepplerus, Naudaeus, Carteſius, Ioh. Dan. Maior cap. 13. genii errantis, et alii perinde vt Herculis ſpeculum, in quo naues, longiſſimo diſtantes ſpatio, liceret contemplari. vid. Bailii Lex. in *Hercule* not. *D.* — — [*Montucla* l. c. pag. 245—248. in vtramque partem diſputans, argumentis eorum tum qui negant factum, tum qui id defendunt, expoſitis, ſecundum nullum dirimit litem. adde *Deſchales* in curſu mathem. vol. III. p. 722. *Georg. Paſchium* in inuentis nou-antiquis, pag. 750. *Martin Knutzen* Abhandlung von den Brennſpiegeln des Archimedes. Regiomont. 1747. 4. — Dubitat quoque *Klügel* in nota ad Priſtley hiſt. optices pag. 9. at, ſi Archimedes ſpeculis combuſſerit Roman. naues, id factum fuiſſe contendit ope permultorum ſpeculorum planorum, memoratque ex Mem. acad. Pariſ. doctrinarum ann. 1746. Buffonum ope 400 ſpeculorum planorum in diſtantia 140 pedum plumbum et ſtannum liquefeciſſe, et in maiore diſtantiae ſpatio iis combuſſiſſe lignum. *Harl.*] — Speculis ſimpliciter parabolicis hoc non potuiſſe Archimedem efficere, *Thom. Bartholin.* ſub praeſidio Erici Olai, in disquiſitionibus ex vniuerſa matheſi, Hafniae 1636. 4. quaeſt. 7. adfirmat. De *Iſaaci Newtoni* ſpeculo ſextuplici, in vnum focum reflectente, vid. *Derham* aſtrotheologiam, p. 166. m. edit. *Fabric.* — [*Brydone* in itinere per Siciliam et Maltam tom. I. pag. 243. verſ. german. late diſſerit de ſitu loci, vbi Archimedes cremaſſe dicitur Romanorum naues, et turrim, de qua id feciſſe fertur. Archimedes, adhuc monſtrari ait, deniqûe ſuſpicatur, ſi hiſtoria vera eſt, id vel per ſpecula plana, (*Spiegelgläſer*) aut plana eaque valde lucida metalla (*ſehr helle metallene Platten,*) fuiſſe effectum. conſ. Klügel l. c. pag. 561 ſq. — *L. Dutens* in opuſculo, *du miroir ardent d'Archimede*, Pariſ. 1775. 8. narrationem de illa ſtupenda Archimedis arte ſpeculisque vſtoriis eſſe veram contendit, et ex cod. msto regio *Anthemii*, (de quo eiusque libro inedito ſupra iam egi) locum, in quo ſtructuram ſui ſpeculi deſcripſit, gallice conuerſum dedit. *Harl.* — Equidem Polybius, Liuius et Plutarchus, vbi de Archimede loquuntur, nullam ſpeculorum mentionem faciunt. Diodori Siculi hiſtoria et Dionyſii Halic. circa tempora Archimedis eſt manca. Lucianus adfirmat ſane, Archimedem τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις καταφλέξαι τῇ τέχνῃ, in Hippia tom. II. cap. 2. pag. 742. [tom. III. pag. 67. edit. Reitz. vbi vid. Moyſ. du Soul.] Sed ſpeculis vſtoriis hoc feciſſe, non addit. Neque apud *Galenum* lib. III. de temperamentis tom. I. edit. Baſil. pag. 81. neceſſe eſt, vocabulum πυρίων de ſpeculis, (vt facit *Riualtus* pag. 546. *Alphonſus*

nn) *Franciſci Salafia* Speculum Archimedis, in quo reflexis radiis ſolaribus illuſtrium disquiſitionum moralium R. P. Fr. Vincentii Candidi — — omnes caſus conſcientiae practicabiles ſummarie digeſti reſoluuntur. Meſſanae 1655. 4. eſt opus morale. vid. *Mongitor.* Bibl. Sicul. I. p. 238. *Harl.*

Digitized by Google

phonſus Pandulphus in libro de fine mundi pag. 73 ſq. et ***I. Georg. Liebknecht*** diſſ. de ſpeculis cauſticis, Ienae 1704. 8.) interpretari: *ὄτω δή πως*; (nihil autem de ſpeculis, ſed de alia materia, flammam facile concipiente, praeceſſerat,) *εἶμαι καὶ τὸν Ἀρχιμήδην φασὶ διὰ τῶν πυρείων ἐμπρῆσαι τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις.* Confer *Dan. Furlanum* ad Theophraſtum de igne pag. 178. *Nic. Parthenium Giannetaſium* in Vere Herculano Neapoli. 1704. 8. lib. III. cap. 7. pag. 253 ſqq. ſed et *Athanaſ. Kircherum* in magna arte lucis et vmbrae, libr. X. pag. 771 ſqq. *Iſaac. Barrow* tom. IV. Opp. pag. 127. *Nec vobis hodie adeo mirabile eſt, catoptrices principia et leges mathematicae non ignorantibus, quo artificio magnus Archimedes romanas naues comburere potuit, nec a tot ſaeculis immobilem Veſtam quomodo terram concutere potuiſſet.* [adde *Heilbronner* pag. 262 ſq. qui diſſentientium partibus accedere videtur.] At *Ioh. Tzetzes* oo) Chil. II. v. 119. diſerte meminit de ſpeculo hexagono, et reflexis in hoc per alia ſpecula radiis:

Ἑξάγωνόν τι κάτοπτρον ἐτέκτηνεν ὁ γέρων
Ἀπὸ δὲ διαστήματος συμμέτρου τοῦ κατόπτρου
Μικρὰ τοιαῦτα κάτοπτρα θεὶς τετραπλᾶ γωνίαις
Κινούμενα λεπίσι τε καὶ τισι γιγγλυμίοις
Μέσον ἐκεῖνο τέθεικεν ἀκτίνων τῶν Ἡλίου
Μεσημβρινῆς καὶ θερινῆς καὶ χειμερινωτάτης·
Ἀνακλωμένων δὲ λοιπὸν εἰς τοῦτο τῶν ἀκτίνων
Ἔξαψις ἤρθη φοβερὰ πυρώδης ταῖς ὁλκάσι
Καὶ ταύτας ἐξετέφρωσεν ἐκ μήκους τοξοβόλου.

Laudat ibi Tzetzes auctores huius rei Diodorum Siculum, Heronem, Philonem autem et nepotem *μηχανογράφους*, et Anthemium, Dionemque. Euſtathius ad Odyſſ. λ'. 234. pag. 431. *καὶ αἱ τοῦ Ἀρχιμήδους δὲ καυστικαὶ διὰ κατόπτρων ἀστραπαὶ δηλοῦνται ἐξ ἱστοριῶν.*

Zonaras tom. I. pag. 424. Dionem eumdem laudans auctorem: *Euſtathius* ad Iliad. ε. pag. 388. *κατοπτρικήν τινα ἐπίνοιαν μηχανησάμενος Ἀρχιμήδης μὲν ὁ σοφώτατος πολεμικὰς ἐνεπύριστε νῆας, ὡς οἷά τις κεραυνοβόλος.* Sic et ſcholiaſtes *Luciani* tom. II. pag. 36. [tom. III. pag. 67. edit. Reitz.] Confer, quae infra libro quinto dixi in Proclo, quem ſimilibus ſpeculis vſum ferunt ad claſſem Gothorum accendendam. — [*Klügel* vero ad Priſtley l. c. pag. 10. not. animaduertit, de Proclo, mathematico et platonico philoſopbo, mortuo a. 485. id intelligi non poſſe, quum Vitaliani conamen claſſis Gothorum accendendae incidat in annum 514.] — *Rogeri Baconi* de ſpeculi vſtorii fabrica, liber obuius in bibliothecis Angliae. vid. *Oudin.* tom. III. de ſcriptoribus eccleſiaſticis pag. 194. — adde *Oswaldi Krugeri*, Prutheni, S. I. catoptrocauſtica, Vilnae 1636. 4. — *Io. Andreae Segneri* de ſpeculis Archimedis tentamen, Ienae 1732. 4. — — *Andreae Gaertneri* lib. von hölzernen Brennſpiegeln, Dresdae 1715. 4. — *Tſchirnhanſii* ſpeculum cauſticum vitreum, quod radios non reflectendo, vt metallica vel lignea, ſed transmittendo in focum diſtantia XII. pedum vrit vehementiſſime, deſcribitur in hiſtoria acad. doctrinarum, 1702. Iourn. des Sav. 1705. pag. 986.

SPHAERA

oo) Qui *ἐκπυρώσεις τὰς ἀπὸ τῶν κατόπτρων* geometriae ope fieri notauerat Chil. XI. 598.

SPHAERA VITREA [pp]), qua miro artificio, vt poſtea Poſidonius, lunae, ſolis et quinque errantium motus illigauit, teſte *Cicerone* II. de natura deor. [cap. 34. vbi vid. Dauiſ.] pag. 379. edit. Leſcalopetii, et I. tuſc. quaeſt. pag. 193. edit. Camerarii cap. 25. Meminit et *Claudianus* [qq]) eleganti epigrammate pag. 257. edit. Heinſii, [XVIII. pag. 694. edit. Burmann.] et *Sextus Empiricus* VIII. aduerſus mathematicos pag. 329. [lib. IX. pag. 577. vbi vid. Fabric.] *Lactantius* II. 5. *Firmicus* lib. V. pag. 77. *Marcianus Capella* lib. VI. pag. 191. *Heron.* ſpirital. pag. 199. *Ouidius* VI. faſtor. v. 277. [⁋]

Arce Syracoſia ſuſpenſus in aëre clauſo
Stat polus, immenſi parua figura globi.

Plutarchus in Marcello inter inſtrumenta, ab Archimede inuenta, numerat *σκιόθηρα καὶ σφαίρας καὶ γωνίας*. *Caſſiodor.* lib. I. variar. epiſtol. 45. vocat *paruam machinam, grauidam mundo, coelum geſtabile, compendium rerum, ſpeculum naturae ad ſpeciem aethëris incredibili mobilitate volutatum.* adde *Kircheri* artem magneticam pag. 245 ſqq. 251. Similem machinam a Sinenſi quodam philoſopho circa a. Chr. 724. ex orichalco compoſitam, memorat *P. Gaubil*, Ieſuita. vid. Acta erud. Lipſ. 1732. pag. 374.

ORGANVM MVSICVM HYDRAVLICVM. *Tertull.* de anima cap. 14. *Specta portentiſſimam Archimedis munificentiam,* (qui hoc munus obtuliſſe videtur Hieroni,) *organum hydraulicum dico, tot membra, tot partes, tot compagines, tot itinera vocum, tot compendia ſonorum, tot commercia modorum, tot acies tibiarum, et vna moles erunt omnia. Sic et ſpiritus, qui illic de tormento aquae anhelat, non ideo ſeparabitur in partes, quia per partes adminiſtratur, ſubſtantia quidem ſolidus, opera vero diuiſus.* *Plinius* Organi hydraulici inuentionem tribuit Cteſibio VII. 36. hiſt. — Figuram eius ex *Vitruuii* X. 13. et Heronis mente exhibet *Iſ. Voſſius* libro de viribus rhythmi pag. 99 ſq. Confer *Optatiani Porphyrii* Panegyricum cap. 24 et 25. in editione Velſeri. [*Montuclam* I. pag. 244 ſq.] *Nos*, inquit Pignorius pag. 177. libro de ſeruis, *huius generis organum Romae vidimus in Quirinali in hortis Pontificum, audiuimusque non ſine comitum admiratione, cum muſicos modos variaret, nemine plectra manu tangente.*

TRISPASTVS ſiue *Polyſpaſtus*, et alia inſtrumenta magnis oneribus tollendis apta. *Tzetzes* Chil. II. hiſt. 5. et Chil. III. v. 60 ſq. *Oribaſius* [rr]) libro de machinamentis cap. 4. et 26. quod eſt *de triſpaſto Apellidis ſiue Archimedis.* *Pappus* Mathemat. collect. lib. VIII. problemate 6. propoſit. 10. pag. 460 ſq. vbi quadrageſimum hoc inuentum mechanicum Archimedis vocat, *datum pondus data potentia mouere.*

Huc ſpectat *Helice*, qua ingentem Hieronis nauem in mare protrudit. Vide *Athenaeum* V. pag. 217. *Proclum* II. in primum Euclidis cap. 3. pag. 18. [*Vitruu.* X. cap. 4.] *Plutarchum* Marcello

pp) Ridicule pro fabula habet Octauius Lancellotus in libro, cui titulus, *farfalloni degli antichi hiſtorici*, cap. 44. pag. 101.

qq) *Claudiani* epigramma eleganter expreſſit *Io. Bapt. Marinus*, poetarum italorum nobiliſſimus, in ſua Galeria pag. 178. *Mirò quaggiu dal Cielo il ſomme Gioue* etc.

rr) Verba *Oribaſii* graece e MSto codice regis Galliae producit *Riualtus* ad Archimed. p. 541 ſq. — *Libra Archimedis*, Cracouiae 1644. Valeriano Magno Capucino data a Tito Liuio Barutino, librando aeri, aquis ponderandis.

Marcello pag. 306. vbi et dictum Archimedis ad Hieronem: *da mihi, vbi conſiſtam, extra terram, et mouebo terram*, πᾶ βῶ καὶ χαριςίωνι τὰν γᾶν κινήσω πᾶσαν. [Sed *Montucla* I. pag. 243. adduci nequit ad id credendum.] *Tzetz.* II. Chil. v. 130. Confer, ſi placet, *Nicephorum* pag. 366. ad Syneſium, *Paullum Caſctum* de terra, machinis mota, Romae 1658. 4. et quae de machinis variis, ab Archimede excogitatis, diſputat Reu. D. *Ioh. Andreas Schmidius* in exercitatione de Archimede (Ienae 1688. 4.) pag. 24 ſq. Facit huc itidem Iacobus Beſſonus, Gallus, in theatro inſtrumentorum et machinarum, et *Riualtus* ad Archimedem pag. 540. *Io. Wilkins*, epiſcopus Ceſtrienſis, in Magiae mathematicae parte priore, quam *Archimedem* inſcripſit. Meminit Helicis Archimedeae etiam *Euſtathius* ad Iliad. μ'. pag. 866. et *Marinus* ad data Euclidis. Illam helicen eleganter deſcribit *Nicolaus Parthenius Giannettaſius*, poeta ſuauiſſimus, in extremo libri ſecundi Nauticorum. *Fabric.* — adde *Mongitor*. I. pag. 80. *Paulus Caſatus* in diſputat. mem. Archimedem, terrae motionem ſpondentem, ab arrogantiae ſuſpicione vindicare ſuſtinuit; in contrariam autem ſententiam iuit *Sturmius*, Prof. quondam Altdorfinus, in diſſ. de terra, machinis immobili, Altdorf. 1691. *Harl.*

COCHLEA ad exhauriendas aquas, Αἰγυπτιακαὶ Κοχλίαι, quoniam in Aegypto ab Archimede inuentae ſunt. [conf. *Mongitor*. pag. 80.] *Diodorus Siculus* lib. I. pag. 21. (30.) V. [P] pag. 217. *Athenaeus* V. pag. 208. *Caſaubon.* pag. 64. b. ad Strabonem. Ratio cochleae eiusmodi exponitur a *Vitruuio* X. 11. ne de recentioribus dicam, Guido Vbaldo, Ioſepho Ceredo, aliis. Vide et *Riualtum* ad Archimedem pag. 537. [*Mongitor*. p. 80. a.]

NAVIS IMMENSA Hieronis, regis, viginti ordinibus remorum ſtructa, in qua praeter complura ſpatioſiſſima conclauia, gymnaſium, ambulationes, hortus, bibliotheca, balnea etc. *Athenaeus* V. pag. 206 ſq. e *Moſchione*, qui de illa naui ſingularem librum ſcripſerat, περὶ τῆς ὑπὸ Ἱέρωνος τῦ Συρακεσίε κατασκευασθείσης νεὼς, ἧς ὁ Ἀρχιμήδης ἦν ὁ Γεωμέτρης ἐπόπτης ss). Idem *Athenaeus* pag. 208. memorat Archimedis machinam λιθοβόλον, quae ſaxum τριτάλαντον ſiue 300. librarum iaceret ac telum duodecim cubitorum vibraret.

DE LVCERNIS ex Archimedis officina, ipſis ſibi nutrientibus incendium, vide ſi placet, quae e Lactantio *Ioh. a Chockier* in face hiſtoriarum part. I. cap. 20.

Non ſatis intelligo, quod apud *Plutarchum* lib. de non ſuauiter viuendo ſecundum Epicurum pag. 1093. legitur, Ἀρχιμήδην ἀνευρόντα τῇ γωνίᾳ τὸν διάμετρον τῦ ἡλίε τηλικῦτο τῦ μεγίςε κύκλε μέρος ὅσαν ἡλίκον ἡ γωνία τῶν τεσσάρων ὀρθῶν. [Sed vide *Scheibel* Einleitung etc. IX. pag. 270.]

INVENTVM, quo in corona tt) votiua Hieronis, regis, Archimedes deprehendit furtum admiſſum ab artifice, qui argentum in auri vicem admiſcuerat, deſcribitur a *Vitruuio* IX. 3.

ss) Structuram huius nauis copioſe deſcribit aliaque adfert lectu digna, multosque laudat et veteres et recentiores de illa ſcriptores *Io. Iſ. Berghaus* in: Geſchichte der Schiffahrtskunde etc. vol. II pag. 74—86. *Harl.*

tt) Vide *Riualtum* ad Archimedem pag. 534 ſq. *Io. Baptiſtae Hodierna*, Raguſani, *Archimede* redivivo, con la ſtadera del momento, dove s'inſegna il modo di ſcoprir le frodi nella falſificatione del oro, et dell' argento etc. Panormi 1644. 4.

Digitized by Google

IX. 3. et Q. Rhemnio Palaemone, ſiue quisquis auctor poematis latini de menſuris ac ponderibus cap. vlt. Meminit et *Plutarchus* libro, quod non ſuauiter poſſit viui ſecundum Epicurum pag. 1094. et *Proclus* II. in primum Euclidis cap. 3. pag. 18. ſed loco corrupto. Ita autem puto legenda Procli verba: Τὸ αὐτὸ καὶ Ἱέρωνα, (male Περίονα excuſum,) *Φασὶν εἰπεῖν ἡνίκα τῦ ςεφάνυ μὴ λυθέντος ὃν κατεσκεύασεν τὴν ὁλκὴν ἑκάςην ἀνεῦρεν τῶν συγκραθεισῶν ὑλῶν. Fabric.* Simile *Roberti Boylei.* Iourn. des Sav. 1675. p. 246 ſqq. Philoſoph. Transactions nr. 115. pag. 329 ſqq. conf. *Io. Georg. Leutmannum* in commentariis acad. Petropolit. tom. III. pag. 138 ſqq. add. *Montuclam* I. pag. 241 ſq. *Heilbronner* et *Chauſepié* l. c. *Harl.*

LOCVLVS ARCHIMEDIVS, de quo *Atilius Fortunatianus* in arte metrica pag. 2684. Vett. Grammaticorum, editorum ab Elia Putſchio: *Nam ſi loculus ille Archimedius quatuordecim eboreas lamellas, quarum anguli varii ſunt, in quadratam formam incluſas habens, componentibus nobis aliter atque aliter, modo galeam, modo ſicam, alias columnam, alias nauem figurat, et innumerabiles efficit ſpecies, ſolebatque nobis pueris hic loculus ad confirmandam memoriam plurimum prodeſſe: quanto maiorem poteſt nobis afferre voluptatem, quantoque* (ita leg.) *pleniorem vtilitatem* etc. *Victorinus* lib. III. orthographiae pag. 136. *Vt ille loculus eſſe Archimedius e quatuordecim cruſtis eburneis, nunc quadratis, nunc triangulis, nunc ex vtraque ſpecie varie figuratis et velut quibusdam membris artis ſtruendae cauſſa compoſitus eſſe proditur. Nam vt in illo praefinito ac determinato cruſtarum numero, multiplici earumdem variata ſpecie nunc nauis, nunc gladii, nunc arbuſcula et ſi quae alia figurantur* etc. — [*Montucla* I. pag. 244 ſq. optat, vt Oedipus illud aenigma, ab Atilio propoſitum, nec ingenio Archimedis dignum, ſoluat. *Harl.*] Confer *Auſonii* praefat. [ſ] ad centonem nuptialem pag. 505 ſq. edit. Tollii, et *Ennodium* epigrammate 133. de oſtomatio eburneo.

[*Epiſtola ſuppoſititia.* vid. inter codd. e biblioth. Pariſ. notatos.]

XVI. *Codd. mssti et editiones Archimedis.*

[*Codices MSSti.* Ab *Heilbronnero* in hiſtoria matheſeos e Montfauconii bibliotheca bibliothecarum MSStorum paſſim indicantur: quibus aliorum notitiam aliaque adieci: paginae autem ſimpliciter et parentheſeos ſignis notatae indicant loca in libro Heilbronneriano. — In biblioth. *Vaticana,* Archimedes de figuris, (pag. 540.) — Inter libros MSS. archiui Baſilicae S. Petri, Archimedis quaedam. (pag. 547.) — In biblioth. *Laurentio medicea:* ego vero MSStos citabo ex *Bandini* catal. MSS. graec. tom. II. pag. 14 ſq. codicem membranac. IV. plut. 28. qui continet varia Archimedis opera et alia, recenſebo. Sunt igitur in illo, ſaeculo XIII. ſine accentibus in mai. 4. exarato, et figuris geometricis inſtructo, de ſphaera et cylindro libri II. de dimenſione circuli liber; de figg. conoidibus et ſphaeroidibus, liber vnus, qui in edit. Franc. Maurolyci, Panormi 1685. contra veterum editt. et codd. msstr. fidem in duo diuiditur; de lineis ſpiralibus lib. in fine adiicitur ſcholion in XVIIII. propoſitionem;

1644. 4. — Vitrum archimedeum inueniendae quantitati mixtorum metallorum deſcripſit *Emm. Schwedenborg* in parte I. miſcellan. obſeruationum circa res naturales, Lipſiae, 1722. 8. p. 113. — *Iac. Leupold* theatrum ſtatic. pag. 223. Soluit id quoque inuenium *Franciſcus a Schooten* in ſuis exercitationibus mathematicis, part. I.

nem; de planis aequiponderantibus, ſeu centris grauium planorum, libri II. Arenarius, ſiue de numero arenarum; de quadratura parabolae liber; *Eutocii* Aſcalonitae, Iſidori Mileſii mechanici diſcipuli, in Archimedis libros II. de ſphaera et cylindro, ad Ammonium; in libr. de circuli dimenſione, in libr. II. de planis aequiponderantibus ad Petrum quemdam. — Citatur *Archimedes* in florilegio ſententiar. apud Bandin. I. pag. 253. — In biblioth. S. Marci Dominicanorum *Florentiae Archimedis* de rotundis pyramidibus; commentum *Ioannis de Chius* in demonſtrationes Archimedis; eiusdem de ſpeculis, de dimenſione circuli. — *Florentiae* in biblioth. S. Mariae cod. Archim. de ſphaera; auctore *Iſraele Spachio* in nomenclatore ſcriptorum philoſophicor. atque philologicorum etc. Argentinae 1598. 8. pag. 377. — In biblioth. S. *Marci Venetiis*, iidem Archimedis libri et Eutocii commentarii, qui ſunt in cod. Laurentiano. vid. catal. MSS. gr. Marc. pag. 144. cod. CCCV. Iidem libri *latine* verſi ſine interpretis nomine proſtant in eadem biblioth. teſte catal. codd. latin. pag. 140. cod. CCCXXVII. — In biblioth. *Ambroſ. Mediolan.* Archim. de numero arenae et de quadratura parabolae. (pag. 561.) — In biblioth. regia *Pariſienſi*, teſte catalogo, vol. II. pag. 488 ſq. ſunt in codd. MMCCCLIX. MMCCCLX. MMCCCLXI. MMCCCLXII. iidem libri Archimedis et Eutocii, qui in ſuperioribus exſtant codd. et in cod. MMCCCCXLVIII. eſt *Archimedis* ſuppoſititia ad Eratoſthenem *epiſtola*, ſiue problema, alexandrinis verſibus ſcriptum, de bobus ſoli ſacris. — in eadem biblioth. inter codd. latinos, (vol. IV. pag. 327 ſq.) cod. MMMMMMMCCXV. Archimedis libellus de aequiponderantibus; cod. MMMMMMMCCXX et MMMMMMMCCXXI. plura Archimedis et Eutocii in illum ſcripta; atque cod. MMMMMMMCCCCLXV. *Archim.* libellus, de circuli dimenſione, *Maurolyco* interprete. — In biblioth. *Taurinenſi*, inter codd. latinos (catal. pag. 306.) cod. MXXXVI. tractatus *Archimenidis* (ſic) de menſura circuli, cui ſubiicitur Leonardi, Cremonenſis, commentarius. — In biblioth. *Colbertina* Eutocii in Archimedem, et Archimedes de ponderibus, (p. 576. 577.) — In biblioth. abbatiae *S. Petri de Selincurte*, dioeceſ. Ambianenſis, *Archimedis* et Eutocii Opp. (pag. 581.) — In biblioth. abbat. *S. Remigii*, Rhemenſis, Archim. Opp. (pag. 582.) — In biblioth. *Bodleiana*, Archimedes de figuris et curuis ſuperficiebus. Archim. de ſphaera cum Euclidis datis aliisque in libro dicto, *tractatus medii*, arabice per *Zin Eddin Abhari*; iidem arabice, per *Naſſireddin Tuſaeum* — — Archim. de menſura circuli, arabice. — id. de quadratura circuli; id. de curuis ſuperficiebus cum commentario Io. Tinecane. — Arch. de circuli dimenſione, nec non eiu dem Opp. et Apollonii conica, cum notis H. Sauil. graece. (pag. 604. 610. 612. 61[illegible]. 620.) — In biblioth. *Cantabrig.* Archim. de quadratura circuli. (pag. 630.) adde infra in ſynopſi Bernardina. — In biblioth. *Eſcorilian.* (*Plüer* in itiner. per Hiſpan. pag 157.) Archim. Opp. cum comment. Eutocii; iterum eadem ſine commentario. — *Noribergae* in biblioth. publ. ſeruatur cod. qui continet Archimedis Opera, (vide cel. *de Murr* memorabilia biblioth. publicar. Noribergenſ. part. I. pag. 50.) quae haud diuerſa videntur ab iis, quae Pirkheymerus Roma transmiſſa accepit. Nam *Bilibaldus Pirkheymerus* acceperat cod. gr. et Io. Regiomontanus Romae nactus eſt Archim. Opp. *latina* in gratiam Nicolai V. pontificis a *Iacobo Cremonenſi* verſa.

Ex his msstis, vt ad *editiones* progrediar, *princeps* graeca prodiit huius ſententiae:

Ἀρχιμήδους — *Archimedis, Syracuſani, philoſophi ac geometrae excellentiſſimi Opera, quae quidem exſtant, omnia, multis iam ſaeculis deſiderata, atque a quam pauciſſimis hactenus viſa,*

viſa, nuncque primum et graece et latine in lucem edita. Quorum catalogum verſa pagina reperies. Adiecta quoque ſunt Eutocii Aſcalonitae in eosdem Archimedis libros commentaria, item graece et latine, nunquam antea excuſa. Baſileae Io. Heruagius excudi fecit. An. MDXLIIII. (1544.) fol. uu)

Curauit hanc editionem *Thomas Gechauff, cognomento Venatorius.* Exemplar cum notis mſstis Ed. Bernardi eſt in biblioth. Bodleiana. vid. catalogum biblioth. illius pag. 64. Plura diſputaui de hac editione rara in Introduct. in hiſtor. L. Gr. I. pag. 548 ſq. et diligenter deſcripſit illam *Clement* in biblioth. hiſtor. et critique tom. II. pag. 6 ſq. not. Sed *Arch. opp.* antea *latine* verſa iam lucem viderant, quorum editio paucis quidem cognita, ab eodem tamen Clement indicata eſt:

Opera Archimedis Syracuſani per Nicolaum Tartaleam, Brixianum. *Venetiis.* 1543. 4. Quatuor tantum continet opuſcula.

Ab *Io. Auriſpa*, Siculo, ſaec. XV. Archimedis opera fuiſſe translata, prodit Gesnerus: ſed *Mongitor.* Bibl. Sic. I. pag. 323. nil certi dicere potuit.

Opera nonnulla *Archimedis* a *Fed. Commandino in latinum conuerſa et commentariis illuſtrata,* ſcil. circuli dimenſio, de lineis ſpiralibus, quadratura paraboles, de conoidibus et ſphaeroidibus, de arenae numero. Venetiis 1558. fol. apud Paul. Manut.

Vid. Giornale de Letterati tom. XIX. pag. 162. et catal. bibl. Bodlei. l. c. cumprimis catal. *Bunau.* I. pag. 142. — Addita quoque ſunt *Eutocii opera* a *Commandino* latine verſa. (vid. biblioth. Barberin. I. pag. 65.) In Serie dell' Edizioni Aldini (Patau. 1790. pag. 107.) ita citantur tamquam duo diuerſi libri: nr. 7. *Archimedis opera nonnulla ex verſione Federici Commandini. Venet. 1558. apud Aldi filios,* fol. — nr. 8. *Commentaria in nonnulla Archimedis opera, Venetiis 1558. Paul. Manutius.* fol. Atqui ſunt reuera II. tomi. vid. *Freytag.* analecta litter. pag. 33 ſq. et *Goetz.* memorabil. bibl. Dresdenſ. II. pag. 245. vbi quoque principem is graecam recenſet edit.

Arch. Opp. lat. cum comment. *Nic. Tartaleae,* Brixiani Venet. 1565. 4. — De Tartalea ſiue *Tartaglia* vid. Montuclam II. pag. 462 ſq.

De iis, quae vehuntur in aqua, lat. et cum commentariis per *Fed. Commandinum.* Bononiae. 1565. 4. vid. *Niceronii* Nachrichten von berühmten Gelehrten. tom. VII. verſ. Baumgarten. pag. 53. vbi vita Commandini enarratur.

De inſidentibus aquae, libri duo. Venetiis. 1565. 4. cat. bibl. Barber. l. c.

uu) De hac editione Fabricius notauit, quae ſequuntur: „Hanc editionem Riualtiana, de qua mox dicam, potiorem habet Ioh. Wallifius. *Quamquam enim,* inquit, *Riualtus illam in leuioribus quibusdam emendauit, vbi tamen erat nodus, vindice dignus, nihil eſt molitus. Quaeque mutauit, id feciſſe videtur non auctoritate codicis alicuius, fide dignioris, ſed ex coniectura ſua, eaque non in omnibus, ne quid grauius dicam, ſatis felici. Heruagius autem cum videatur etiam ea loca, quae manifeſto erant deprauata, ita edidiſſe, vt in MSto codice reperta fuerant, nobis integrum reliquit per veri, quae ſuperſunt, veſtigia noſtras etiam coniecturas interponere absque παραδιορθώματος praeiudicio.* Meminit tamen Riualtus codicis, quo vſum ſe profitetur MSti, et ex Riualto ipſe in notis ad Pſammitem Wallifius."

Digitized by Google

Archimedis Opera, quae exſtant, gr. et lat. nouis demonſtrationibus commentariisque illuſtrata, per Dauidem Riualtum a Flurantia, Coenomanum. Pariſ. apud Claudium Morellium 1615. fol.

Archim. vita, a Riualtio ſcripta, eſt praefixa, adiuncti autem *Eutocii* commentarii. vide de hac perrara editione Clement. loco cit. p. 7. not. — In catal. bibl. Barberinae I. p. 65. illa editio a. 1625. ſignata eſt: num igitur repetita ſit editio, an typotheta in anni nota errauerit, equidem neſcio. — Fabricius vero adnotauit, *Riualti* editionem recuſam eſſe ex noua recenſione *Claudii Richardi*, Profeſſ. regii in academia Matritenſi. Pariſ. 1646. fol.

Archim. opera aliquot lat. (pag. 92 ſqq.) cum ſupplemento (pag. 165.) latine, in *Marii Merſenni* ſynopſi mathematica, Pariſ. 1644. 4. Nouam Archim. editionem molitus erat *Edmund. Halley.* vid. Iourn. des Sav. 1709. Ianuar. pag. 177. — — *Boëthii* interpretatio a *Caſſiodoro* lib. I. var. epiſt. 45. memorata, pridem intercidit. — In praeſenti noua editio *Archimedis, a Torellio,* Italo, adornata, ſub praelo adhuc ſudat Oxonii in offic. Clarendon. Textus quidem iam ab aliquo tempore exiit praelo; etiam notae, venuſte impreſſae: ſed opus nondum abſolutum eſt. Robertſon, lector matheſeos, curam gerit. *Harl.*]

[Inſcribitur editio, quae modo prodiit: *Archimedis quae ſuperſunt omnia cum Eutocii Aſcalonitae commentariis, ex recenſione Ioſephi Torelli, Veronenſis cum noua verſione latina. Accedunt Lectiones variantes ex Cod. Mediceo et Pariſienſibus. Oxonii e typogr. Clarend.* 1793. fol. *Beck.*]

Archimedis opera illuſtrata a *Franciſco Maurolyco*, nobili Siculo [?] et Abbate Meſſanenſi, poſt mortem eius excuſa ſunt Meſſanae 1672. fol. vv) cura *Ioh. Alphonſi Borelli:* et quum editionis illius, nondum ad vmbilicum perductae, exempla pleraque naufragio periiſſent, recuſa Panormi ann. 1685. fol. apud Cyllenium Heſperium. In hac editione Arenarius Archimedis et *περὶ ὀχουμένων* latine exhibentur integri e verſione Commandini, reliqua vero ſcripta e traditione Maurolyci, qui omiſit, addidit, interpolauit pleraque ww) pro libitu, prout ipſe argumenta, ab Archimede tractata, quam optime ac pleniſſime clariſſimeque explicari poſſe exiſtimaret. Denique ſubiiciuntur externa, aliunde ſcilicet adſcita et adiuncta: Archimedis liber *περὶ ἰσοπεριμέτρων*, ſiue de figuris aequalis ambitus, auctore Theone, Alexandrino, tum liber de ſpeculis vſtoriis, quem Claudio Ptolemaeo, non Archimedi ab aliis tribui dixi, nec non e variis ſcriptoribus collecta notitia de Archimedis corona, cochlea, helice, triſpaſto, de inuentis aduerſus Marcelli et Appii machinas, de machinis aere et aqua mouentibus, de confectione ſphaerae materialis etc.

Germanice Archimedis ſcripta tranſtulit et illuſtrauit mathematicus et phyſicus doctiſſimus *Ioh. Chriſtophorus Sturmius*, Altdorfinae academiae quondam xx) decus. Norimbergae apud Paulum Furſtium 1670. fol.

[Eodem

vv) Conf. Bibl. univerſelle tom. V. pag. 348. *Roberti Huntingtoni* epiſtolas pag. 97. Compleat library a. 1693. Mai. pag. 263. Iourn. des Savans a. 1692. p. 501. *Fabric.* — vide notam ad §. XI. Inſcriptio libri rariſſimi (Clement ait pag. 7 *de la derniere rarité,*) eſt: *Admiranda Archimedis, Syracuſani, monumenta mathematica, ex traditione Franciſci Maurolyci.* Meſſanae. 1672. fol. *Harl.*

ww) Vide Acta erudit. ann. 1687. pag. 544 ſq. [*Clement* II. pag. 7 ſq. *Tenzel.* curieuſe Biblioth. 1705. pag. 316.]

xx) Diem obiit ſupremum ann. 1703. 26. Dec.

[Eodem anno *Sturmium* edidiſſe Archimedis Opera latine verſa praeter opuſculum de inſidentibus humido, prodit c[1]. *Willius* in Nürnbergiſchen Gelehrten-Lexicon tom. III. pag. 805. vbi quoque memorat eiusdem Sturmii verſionem *arenarii* germanicam:

Archimedis arenarium, oder Sandrechnung, aus dem Griechiſchen in das Deutſche überſetzt und mit Anmerkungen erläutert. Nürnberg. 1667. fol.

Trattato delle coſe, che ſtanno ſul liquido, interprete *Guid. Grondo*, in Raccolta d'Autori de Moto dell'Acque. Florent. 1723. 4. tom. I. pag. 1. vid. catal. Bunau. I. pag. 142. et *Paitonium* in bibl. degli autori antichi etc. I. pag. 88. — Arabes quoque verterunt Archimedis opera, aut in illa commentati ſunt. vid. *Caſiri* bibl. arab.-hiſpan. I. pag. 384. — De libro geometrico et msto arabico *Tahrir* per *Naſſireddin Al Thouſſi*, in quo Archimedis theoremata, de ſphaera et cylindro aliaque, vid. *Herbelot* biblioth. orientale pag. 845 ſq. — id. pag. 963. *Ketab Arſchemides*, opus Archim. mathematicum, e graeco arabice verſum: — pag. 963. verſio arabica linearum parallelarum: et alia alibi. vid. ad Herbeloti opus, indicem voc. Archimedes, et Montuclam II. 337 ſqq. et paſſim. *Harl.*]

Opera Archimedis, Apollonii Pergaei Conica et *Sphaerica Theodoſii Tripolitae* illuſtrata et ſuccincte demonſtrata per *Iſaacum Barrow*. Lond. 1675. 4. et inter Opera. fol. — Exſtat et *Marini Ghetaldi* Archimedes promotus. Romae 1603. 4. vid. Iourn. des Savans 1675. p. 263. philoſophical transactions nr. 114. pag. 314.

Andreae Taqueti elementa geometrica et ſelecta ex Archimede theoremata, Antwerp. 1654. 8. et Cantabrigiae 1703. 8. ex recenſione Guil. Whiſtoni.

[Walliſii editt. libell. de circuli dimenſione et arenarii, iam ſupra indicatae ſunt. Addi debent:

The Arenarius of Archimedes translated from the Greek. With notes and illuſtrations, to which is added the diſſertation of Chriſtopher-Clauius on the ſame ſubject, from the Latin. Londini 1784. 8. cum praefatione *G. Anderſon.* vid. quae ſcripſi in Introduct. in hiſt. L. Gr. I. pag. 550.

A variis varia ratione expoſita ſunt aut illuſtrata Archimedis opera placitaue: atque in ſuperioribus paragraphis plurium iam ſunt commemorata ſcripta et pericula. A *Fabricio* adſcripta ſunt margini:

Io. Kepleri Stereometriae archimedeae ſupplementum. Linciae 1615. fol.

Bernardi Lamy noua elementa geometriae, gallice, in quibus compendium Euclidis et praecipuae Archimedis propoſitiones, cum analyſi. Pariſ. 1692. 8. Addantur

Promotus Archimedes, ſeu de variis corporum generibus, grauitate ac magnitudine comparatis, auctore *Marino Ghetaldo*, Patritio Raguſino, Romae apud Al. Zannettum. 1603.

Io. Wilhelmi Chriſtiani, Kilonienſis, commentatio, qua explicantur fundamenta calculi, quem ab infinito nominamus, et oſtenditur, quomodo iis, quae tradiderunt *Euclides*, *Archimedes*, *Apollonius Pergaeus* innitatur calculus infiniti. Gottingae 1792. 4.

Alia cumprimis ex Milliet et Voſſio laudauit *Mongitor* l. c. pag. 83. *Harl.*]

[Inferendus eſt *Moſchion*, Syracuſanus, ſub Hierone II. Syracuſarum rege, qui librum de admiranda Hieronis Syracuſarum regis naue ſcripſit. *Athenaeus* V. cap. 9. pag. 206. vid. *Mongitor.* bibl. Sic. tom. II. pag. 82. *Harl.*]

XVII. Ar-

Digitized by Google

XVII. Archimedi merito iungimus APOLLONIVM, a patria, Perga, Pamphyliae ciuitate, dictum *Pergaeum*, quem Euclidis [yy]) diſcipulus longo tempore operam dediſſe Alexandriae ſcribit *Pappus* lib. VII. pag. 251. et ſub Ptolemaeo Euergete, (primo [zz]) vt adparet,) vixiſſe notat Heraclides [aaa]), in Archimedis vita laudatus ab Eutocio. [*Saxius* in Onomaſt. litter. tom. I. pag. 108. adligat eius aetatem a. O. C. 3759. Olymp. CXXXIII. 3. ante C. N. 244. V. C. 508.] Ipſe quidem Pergami verſatum ſe eſſe et Alexandriae teſtatur libro primo epiſtola ad Eudemum Pergamenum. Ἀπολλώνιος Εὐδήμῳ χαίρειν. Εἰ τῷ σώματι εὖ διάγεις etc. *Si et corpore vales, et aliae res ex animi tui ſententia ſe habent, bene eſt: nos quidem ſatis belle habemus. Quo tempore tecum Pergami fui, animaduerti,* [?] *te cupidum eſſe intelligendi conica, quae a nobis ſcripta ſunt. Itaque miſi ad te primum librum emendatum, reliquos deinceps miſſurus, cum animo ero tranquilliori: non enim arbitror te oblitum, quod a me accepiſti, quid ſcilicet cauſae fuerit, cur ego haec ſcribere adgreſſus ſim, rogatus a* Naucrate, geometra, *quo tempore Alexandriam veniens apud nos fuit, et cur nos cum de illis octo libris egiſſemus, maiorem ſtatim in his diligentiam non adhibuimus. Nam cum ipſe Naucrates quam primum eſſet nauigaturus, nos ea non emendauimus, ſed quaecunque ſeſe nobis obtulerunt, conſcripſimus, vtpote qui ea poſtremo eſſemus percurſuri: quamobrem nunc tempus nacti, vt quaeque emendamus, ita edimus. Et quoniam accidit, nonnullos alios ex iis, qui nobiſcum fuerant, habuiſſe primum et ſecundum librum, antequam emendaretur, noli mirari, ſi in quaedam incidas, quae aliter ſe habent.* Summis viris accenſetur a *Vitruuio* libro et capite primo, cuius verba vide infra §. XX. fin. adducta. *Fabric.* — *Carteſius* minus benigne iudicat de Apollonio, (vid. *Baillet* vitam Carteſii tom. II. pag. 39 et 101.) ſed magnificentius de eo ſentit *Newton* in opuſculis tom. I. atque *Montucla*. Iudicia de eo collegit *Thom. Blount* in cenſura etc. pag. 41—43. *Harl.* Excellentem in mathematicis habitum adſecutus iure a Pappo celebratur, et propter id ipſum, de quo iam dicturus ſum, Conicorum opus, *magni Geometrae* [bbb]) nomine venit: teſte Gemino in ſexto de mathematicis praeceptionibus libro, apud Eutocium. — Licet tempora conueniant: alius tamen videtur fuiſſe *Apollonius*, aſtronomus, (quamquam de Pergaeo noſtro accipit Halleius;) de quo haec *Ptolemaeus Hephaeſtio* apud Photium cod. CXC. Ἀπολλώνιος δ' ἐν τοῖς τοῦ Φιλοπάτορος χρόνοις ἐπ' Ἀστρονομίᾳ περιβόητος γεγονὼς Ἔψιλον ἐκαλεῖτο, διότι τὸ σχῆμα τοῦ Ε συμπεριφέρεται τῷ τῆς σελήνης, περὶ ἣν ἐκεῖνος μάλιστα ἠκρίβωτο. Miratur *Scaliger* in Euſebium pag. 117. quod figuram litterae epſilon cum luna conuenire ſcribit Hephaeſtio, quum tempore Philopatoris, qui a. 205. ante C. N. obiit, aliter ſolita fuerit exarari, nimirum tamquam τριόδους πλάγιος ſiue *tridens reclinis in latus*, vt Agatho auctor eſt et Theodectes apud *Athenaeum* X. pag. 454. vel, vt Euripidi deſcribitur, γραμμὴ εἰς ὀρθὴν μία, λοξαὶ δ' ἐπ' αὐτῆς τρεῖς κατεστηριγμέναι, *recta linea, quae tres ab vna parte transuerſas habet.* Sane in antiquis monumentis graecae litterae *epſilon* et *ſigma* lunae figuram vix referre obſeruantur ante tempora Domitiani. Notauit haec poſt Ezech. Spanhemium ſcriptor anglus antiquitatum

yy) Auctor arab. philoſophorum bibliothecae arabicae apud *Caſir.* tom. I. bibliothecae arabico-hiſpan. p. 384. (vbi de Apollonio noſtro agitur,) Apollonium, ſcribit, fuiſſe Euclide antiquiorem, quamuis Pappus et Heraclides illum hoc recentiorem eſſe tradiderint. *Harl.*

zz) Rebus praefuit ab Olymp. CXXXIII. 3. ad CXXXIX. 3. Euergetes regnare incepit a. ante C. N. 247. cui Olymp. CXXXIX. ſucceſſit Philopator a. 222. ante C. N.

aaa) Male *Heraclius* in verſione latina.

bbb) Vid. *Walliſii* opera tom. II. pag. 316 ſqq.

quitatum Palmyrenarum, ann. 1696. adde *Io. Rhodium* de acia pag. 155. *Iac. Sponium* p. 132. miſcell. *Laurent. Begerum* tom. I. theſauri Brandenburgici pag. 445. *Montfaucon* palaeogr. graeca pag. 152. 153. Itaque *Ptolemaeus Hephaeſtio*, fortaſſe morem ſuae aetatis reſpiciens, (vixit autem ſub Traiano,) cauſſam *Apolloniani* cognomenti ex ingenio ſuo effinxit. *Fabric.* — — Enimuero ex figura litterarum epſilon et ſigma nullum argumentum duci poteſt, vtpote quum non ſolum ante Domitiani tempora, ſed etiam ante Auguſti aetatem, immo vero ante primum bellum punicum C lunatum et ϵ rotundum fuiſſe vſurpata, ex marmoribus nummisque abunde probarint Princeps *de Torremuza* in: antiche Iſcrizioni di Palermo pag. 237 ſqq. 240. 264. *Chandler* in inſcription. antiq. Oxonii 1774. pag. 89. *Paciaudi* in Marmoribus Peloponneſiis, Romae 1761. vol. I. p. 33 ſq. aliique, quos laudat cl. *Villoiſon* in Anecdotis gr. tom. II. qui pag. 157—171. copioſe diſputat de illarum aliarumque litterarum figura antiqua. Immo vero pag. 162. contendit, lunatam formam τȣ ϵ eſſe omnium antiquiſſimam, quod ea occurrit in monumentis etruſcis, obſeruante *Gorio* in libro: Difeſa dell' Alfabeto degli antichi Toſcani, Florent. 1742. pag. 28. Etruſci autem characteres iis prorſus ſimiles ſunt, qui in antiquiſſimis obſeruantur inſcriptionibus graecis. vid. *Oliuerii* epiſtolam, inſertam volumini primo Marmorum Peloponneſ. pag. 80 ſqq. adde *Paciaud.* eadem monum. Peloponneſ. tom. II. pag. 255. Sic ϶ pro ϵ a dextra ad ſiniſtram ſcriptum eſt perpetuo in tabulis Eugubinis in: Saggio di lingua Etruſca et di altre antiche d'Italia, Romae 1789. 8. tom. III. pag. 674 ſqq. adde paſſim in tomo I. varia exempla antiquiſſima et in tabula prima aeri inciſa inter formas ſcriptionis variae apud Graecos perantiquos; item frequentia eiusdem figurae in tomo II. occurrunt exempla, Lunatam τȣ epſilon figuram eſſe antiquiſſimam, docuerunt quoque *Eckhel* in num. vet. pag. 97 et 117. et *Caetan. Marini* in: Iſcrizioni antiche delle ville e de' pallazzi Albani, Romae 1785. 4. pag. 175. Lubricum igitur eſt argumentum pro Scaligeri ſententia et Fabricii ſuſpicione de diuerſo Apollonio ex figura ϵ ſumtum.

De *Apollonio Pergaeo* eiusque ingenio librisque plures egerunt:

Voſſius de ſcientiis mathematicis cap. XVI. §. 1. pag. 54 ſq.

Weidlerus in hiſtoria aſtronomiae pag. 139 ſq.

Bayle in Diction. vol. I. h. v. p. 265 ſq. in not. *D.* adtingit crimen, Apollonium fuiſſe plagiarium, atque Archimedis ſcripta inuentaque compilaſſe et pro ſuis vendidiſſe. Eutocius quidem nomen Apollonii ab hac iniuria vindicauit; at illum male quidem cauſſam peroraſſe, oſtendit Bayle, et tamen plagii maculam, Apollonio inuſtam, exſtinguit. Adde ſupra §. XIII. fin.

Heilbronner in hiſt. vniuerſae matheſ. pag. 272—278.

Montucla in Hiſtoire des mathematiques, vol. I. p. 256—265. qui admirator eſt Apollonii, et de eius inuentis dogmatibusque praeclare ſentit agitque: negat autem contra Eutocium, Apollonium ſectionibus conicis primum dediſſe id nomen. conſ. tamen cl. *Scheibel* in Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs, part. III. pag. 228 ſqq.

Io. Frid. Weidler ſcripſit ſchediasma, in quo Apollonio Pergaeo doctrinae curuarum promotae gloriam vindicat (n. a crimine Heraclidis, qui Apollonium furti reum fecit,) Wittembergae, 1715. 4. conſ. Acta eruditor. Lipſ. 1715. pag. 327 ſq. Mem. de Trevoux ann. 1717. pag. 1855. *Harl.*

XVIII. *Octo* ſcripſiſſe *libros Conicorum*, (Κωνικὰ ϛοιχεῖα primos IV. libros reſpiciens vocat Eutocius ad Archimedis II. de ſphaera ac cylindro pag. 40.) ſiue *de ſectionibus* [ccc]) *Conicis*, in gratiam *Naucratis*, geometrae, ex verbis epiſtolae Apollonii ad *Eudemum* iam adductis patet [ddd]). Argumenta ſingulorum in eadem epiſtola hunc in modum proſequitur. *Ex octo libris quatuor primi huius diſciplinae continent elementa: quorum* primus *quidem complectitur generationes trium coni ſectionum et earum, quae oppoſitae dicuntur; itemque principalia ipſarum accidentia, a nobis vberius et vniuerſalius, quam ab aliis, qui ea de re ſcripſerunt,* (Euclide potiſſimum et Ariſteo, Archimede, Cononeque Samio et Nicotele Cyrenaeo, vide *Pappi* lib. VII. p. 250. 251. et *Apollonii* epiſtolam, libro IV. praefixam,) *elaborata.* Secundus *liber tractat ea, quae adtinent ad diametros et ad axes ſectionum, et ad illas lineas, quae cum ſectione non conueniunt; tum de aliis differit, quae et generalem et neceſſariam vtilitatem ad determinationes adferunt: quos autem vocem diametros et quos axes, ex hoc libro cognoſces.* Tertius [eee]) *liber continet multa et admirabilia theoremata, quae vtilia erunt ad ſolidorum locorum compoſitiones, et ad determinationes; quorum complura et pulcherrima et noua ſunt. Haec nos perpendentes, animaduertimus, non poſitam eſſe ab* Euclide *rationem componendi loci ad tres et quatuor lineas, verum ipſius tantummodo particulam quamdam, atque hanc non ſatis feliciter: non enim fieri poterat, vt ea compoſitio recte perficeretur abſque iis, quae a nobis inuenta ſunt.* [❡] Quartus *liber tradit, quot modis conorum ſectiones inter ſeſe et circuli circumferentiae occurrere poſſint, et multa alia ad pleniorem doctrinam, quorum nihil ab iis, qui ante nos fuerunt, memoriae proditum eſt: coni ſectio, et circuli circumferentiae et oppoſitae ſectiones, ad quot puncta oppoſitis ſectionibus occurrant. Reliqui autem quatuor libri ad abundantiorem ſcientiam pertinent.* Quintus *enim de minimis et maximis magna ex parte agit.* Sextus *de aequalibus, et ſimilibus coni ſectionibus.* Septimus *continet theoremata, quae determinandi vim habent.* Octauus *problemata conica determinata. At vero in omnibus his editis, licet vnicuique, qui in ea legendo inciderit, ex animi ſui ſententia iudicare. Vale.* Ex his libris recenſitis

ccc) In Io. Sauberti τῶ μακαρίτα oratione II. de Bibliotheca Norimbergenſi hos Apollonii libros de ſectionibus videas male referri inter libros medicos ſiue anatomicos.

ddd) Auctor arabicae philoſ. bibliothecae apud *Caſirium* l. c. pag. 385. „Filii, ait, *Muſae ben Saker*, (tres germani fratres, ſummi mathematici,) in prolegomenis ad conicorum librum prodidere, *Apollonium Alexandrinum* eius auctorem eſſe, idque opus non vna de cauſſa deprauatum: primo ob illius deſcribendi difficultatem, emendandique incuriam; ſecundo, quod ſit detritus, deletaque illius inter homines memoria; adeo vt interpolatus diſiunctusque vltro, citroque vagaretur, idque ad *Eutocii*, Aſcalonis incolae vsque tempora, qui diligentia, qua potuit, illius membra collegit, et quatuor illius tractatus caſtigauit. Praeter ea illi addiderunt, hunc librum *octo* conſtare tractatibus, quorum *ſeptem octauique* partem arabice extare adſeuerant.“ *Harl.*

eee) Eutocius praefat. ad Anthemium: *Tertius conicorum liber dignus ab antiquis exiſtimatus eſt, in quem multum ſtudii ac diligentiae conferretur: id quod variae ipſius editiones oſtendunt. Sed neque epiſtolam habet, vt alii libri, neque commentarios in ipſum docti alicuius viri, qui ante nos fuerunt, quamquam in eo multa ſunt contemplatione digniſſima.*

fff) Secundum miſit per filium ſuum, Apollonium et ipſum cognominatum, vt ex epiſtola, libro praefixa, conſtat: *Apollonio, filio meo, dedi, vt ad te perferret ſecundum librorum conicorum quae a nobis conſcripta ſunt. Tu eum diligenter percurres et communicabis cum iis qui eo tibi digni videbuntur:* Philonidae etiam Geometrae, *quorum tibi Epheſi amicitiam conciliaui, ſi quando in iſthaec Pergami loca venerit, legendum dabis.*

Digitized by Google

tis a ſe et emendatis primores tres ad eundem Eudemum [ggg]) miſit. (Alexandria, vt videtur:) quartum, et reliquos forte quatuor *Attalo* inſcripſit: Ἀπολλώνιος Ἀττάλῳ χαίρειν. *Πρότερον μὲν ἐξέθηκα γράψας πρὸς Εὔδημον τὸν Περγαμηνὸν τῶν συνταγμάτων ἡμῶν Κωνικῶν ἐν ὀκτὼ βιβλίοις τὰ πρῶτα τρία* etc. *Prius quidem ex octo libris quos de Conicis compoſuimus, tres primos edidi ad* Eudemum Pergamenum *ſcriptos. Eo autem mortuo, quum reliquos ad te mittere decreuerimus, quod meorum ſcriptorum lectionem ambitioſe deſideras, in praeſentia quartum librum mittimus. In eo haec continentur: ad quot puncta plurima conorum ſectiones inter ſe et circuli circumferentiae occurrere poſſint, niſi totae totus congruat; praeterea coni ſectio et circuli circumferentia et oppoſitae ſectiones oppoſitis ſectionibus, ad quot puncta plurima occurrant: ad haec alia non pauca his ſimilia. Ex his, quod primo loco dictum eſt,* Conon Samius ad Thraſydeum *ſcribens explicauit, non recte in demonſtrationibus verſatus: Itaque* Nicoteles Cyrenaeus *eum leniter reprehendit. De ſecundo* Nicoteles in libro contra Cononem *mentionem ſic fecit, tamquam quod demonſtrari facile poſſit. Sed tamen nos neque ab ipſo neque ab alio quopiam demonſtratum inuenimus. Tertium vero* etc.

XIX. *Graece* nullus Apollonii huius liber lucem viderat, ante editionem Halleianam, de qua acta erud. Lipſ. tom. VI. ſupplem. p. 145. etſi *quatuor primores* vna cum *Eutocii* commentario MSti extiterunt in cod. Bauar. CXLIV. in regia Pariſ. aliisque bibliothecis, etiam priuatis quibusdam, vt Tho. Galei et Gudiana. Igitur hoc debemus *Edmundo Halleio*, apud Oxonienſes geometriae Profeſſori Sauilliano, qui, a Io. Hudſono adiutus, coeptam a *Dauide Gregorio* telam feliciter pertexuit, et nitidiſſimam Apollonii Conicorum editionem dedit e theatro Sheldoniano inſcriptam:

Apollonii Pergaei conicorum libri octo, graece et lat. cum *Pappi* Alexandrini lemmatis et *Eutocii* Aſcalonitae commentariis: *Sereni* Antiſſenſis de ſectione cylindri et coni libri duo, nunc primum ex MS. gr. et latine editi opera *Edm. Halleii*, Oxoniae 1710. fol.

Libris *quatuor* primoribus ex cod. msto Sauiliano et D. Bernhardi, Theol. Prof. recenſitis, quemadmodum et commentariis Eutocii graece e cod. Barocciano deſcriptis additur verſio Commandini paſſim emendata cum mathematicis figuris, ſine quarum ope libri huiusmodi intelligi nequeunt. Libri tres proximi, *quintus, ſextus* et *ſeptimus* ex noua *Halleii* verſione, non e graecis, quae nusquam exſtant, ſed arabicis poſt Ranium et Ecchellenſem concinnata: liber denique *octauus* ex eiusdem Halleii ingenio ſtudioſe reſtitutus, adiuncta ſunt omnium *octo librorum λήμματα* graece et latine ex *Pappo*, Alexandrino, gr. hactenus inedito. Adiecti ſunt *Sereni*, philoſophi Antiſſenſis, de ſectione cylindri et coni, libri duo, ex codd. MSS. graecis editi. — In vita *Eduardi Bernhardi* pag. 68. *praeter poſteriores a quarto Apollonii Pergaei conicorum libros ex arabica lingua latine verſos, ſcholiisque illuſtratos contulit quatuor priores latine editos Bononiae* 1556. *cum graeco textu ab ipſo margini addito et cum verſione arabica.* [conf. *Clement.* l. mem. pag. 417. not.]

Latine e graeco translati prodierant libri IV. priores, interprete [ſ] *Io. Baptiſta Memmio*, Patricio Veneto, Venetiis 1537. quem pueriles errores commiſiſſe, mathematicae praeſertim

ggg) Confer Geſneri Bibliothecam pag. 252. 253.

Digitized by Google

ſertim ignoratione deceptum, notat *Franciſcus Maurolycus* [hhh]) praefat. ad Coſmographiam editam Venetiis 1543. 4. qui et ipſe emendatiorem translationem promiſit, et edidit.

Federicus deinde *Commandinus* [iii]), Vrbinas, et Apollonii libros IV. de integro vertit, et *Pappi*, Alexandrini, lemmata e libro collectionum eius octauo depromta *Eutociique* commentarium itidem a ſe translatum et proprias notas addidit, Bononiae ex offic. Alexandri Benatii, 1566. fol. [Ann. 1566. bis ſignata eſt edit. in catal. Leidenſi p. 188. et ann. 1556. ſignata occurrit quoque in catal. bibl. Pinell. tom. I. pag. 320. *Clement.* in bibl. etc. tom. I. pag. 415 ſq. diſſerit de hac rara edit. cum nota a. 1566. Additus praeterea eſt *Serenus Antiſſenſis* [kkk]) de ſectione cylindri et coni, latine ex verſione et cum commentariis Feder. Commandini. Sed quia Commandinus vſus erat vitioſe ſcripto, codice non potuit tam bonam, quam voluit, verſionem concinnare; *Marin Ghetaldus* mstum corrigere ſuſcepit ſecundum auctoris mentem, et reſoluere problemata in libro: *Apollonius rediuiuus, ſeu reſtituta Apollonii Pergaei inclinationum Geometrica*, et *ſupplementum Apollonii Pergaei tactionum geometriae pars reliqua.* Venetiis. 1607. 4. vid. *Bayle* l. c. not. *B.* vbi de interpretibus et commentatoribus conicorum Apollonii diſſerit. —] Illa vero Commandini editio nitide et emendate curante *Nicolao Buti* recuſa eſt Piſtorii [lll]) Hetruriae, e noua typographia Stephani Gatti a. 1696. fol.

Praeterea *Claudius Richardus* Ieſuita, Commandini ſequutus verſionem, eosdem quatuor libros edidit cum commentariis ſuis eximiis, quos a. 1642. Madriti auditoribus ſuis praelegerat, Antwerp. 1655. fol. Idem teſtatur, ſe anno 1643. auditoribus ſuis tradidiſſe alios proprios quatuor conicorum libros, in quibus argumenta librorum Apollonii V. VI. VII et VIII. ex ingenio ſuppleuit, vel quae in iis ille demonſtrauerat, diuinauit. Exſtant praeterea in *Marii Merſenni* ſynopſi (Pariſ. 1644. 4.) p. 276—312. libri Apollonii priores quatuor contracti latine, cum *SERENI Antiſſenſis*, philoſophi, (Apollonio, quem libr. I. propoſit. 18. citat, et cuius conica commentariis illuſtraſſe ſe innuit propoſ. XVI. libri I. pag. 16. edit. Oxonienſis, iunioris) *libris duobus de ſectione cylindri, et coni per verticem* ad *Cyrum* amicum, pag. 313—328. itidem latine, *Commandino*, qui eos Apollonio Bonon. 1576. fol. ſubiunxerat, interprete. Graece MS. in bibl. Bauar. cod. CXXXXIV. et bibl. regia Pariſ. teſte Labbeo pag. 119. bibl. nouae MS. Nam graece quidem primum [mmm]) editi ſunt iſti Sereni libelli, e III. codd. bibliothecae regis Chriſtianiſſimi manu exaratis, in Halleiana, quam modo laudaui, Apollonii editione. Ante Commandinum cuius verſionem Halleius graecis adiunxit, Maurolycus etiam in praefatione Coſmographiae *Sereni* libros editurum ſe receperat.

Meminit hic *Serenus* lib. I. propoſ. 28. pag. 29. etiam *Pithonis*, geometrae, Euclide iunioris. *Sereni* autem meminit *Marinus* in Προθεωρίᾳ ad data Euclidis pag. 457. edit. Oxon. ſed

hhh) Vide *Voſſ.* de ſcientiis Math. pag. 59. 60. [conf. *Clement* bibl. curieuſe hiſt. et crit. I. pag. 416. not.]

iii) Vide Giornale d'Italia tom. 19. pag. 160 ſq. [*Montucla* I. pag. 463.]

kkk) In margine de hoc philoſopho ſcripſit Fabricius: „In Commandini editione legitur *Antinſenſis*, quia in graeco repererat Ἀντινσεύς. Sed latine dicendum erat *Antiſſenſi*, ab Antiſſa, Lesbi inſulae ciuitate.“ *Harl.*

lll) In hiſtoria operum eruditorum ann. 1695. Auguſt. pag. 552. emendandum, quod ſcribitur: *On fait à Piſtoye une 2. edition d'Apollonius de Thyanes.*

mmm) Errorem enim librarii eſſe exiſtimo, quod in catalogo Bodleiano memoratur editio Sereni graecolatina Bononienſis.

Digitized by Google

ſed ita, vt Archimede antiquiorem facere videatur. *Πολλὰ γὰρ τεταγμένα φύσει ὕστερον Ἀρχιμήδης τοῦ Σερήνου ἐθεώρει, ὅτι τέτακται.* Pro quo Dauid Gregorius legit *ὕστερον Ἀρχιμήδους ὁ Σέρηνος ἐθεώρει.*

[Praeter *codices graecos*, a Fabricio iam memoratos, nominandi ſunt *Vindobonenſes* duo apud Kollarium in ſupplemento ad Lambecium, pag. 425 ſq. cod. LXIII. qui continet *Apollonii* Conicorum libros IV. et *Sereni*, Antiſſenſis, de cylindri ſectione librum vnum, et de coni ſectione librum alterum, tum *Apollonii* Conicorum libri duo priores ex Hohendorfiana bibliotheca, cod. LXIV. nec non codex *Noribergenſis*, qui continet *Apollonii* conicorum libros IV. edit. Eutocii, et *Sereni περὶ κυλίνδρου τομῆς, κεφ. λζ.* eiusdemque *Sereni κώνου τομῆς κεφ. ξε.* vid. *de Murr* Memorabb. bibliothec. Noriberg. tom. I. p. 45. — Ab *Heilbronnero*, duce potiſſimum Montfauconio, codices, in variis bibliothecis ſeruati, enumerantur, quos, ſigno paginae nude adpoſito, indicabo, aliorum notitia adſperſa. — In bibl. igitur *Vaticana* libri Apollonii de pyramidibus: liber de ſpeculis comburentibus. (pag. 540.) — In bibl. *Ambroſiana* Mediolanenſi, Conicorum libri IV. (p. 561.) — In bibl. *Scorialenſi* regis Hiſpaniarum, Conicorum libri II. (pag. 568. Apud *Plüer.* in itinerario per Hiſpan. pag. 157. nominantur Con. libri III. et de conſtructione partium libri IIII. item pag. 189. *Sereni Antinceſei* (ſic), philoſophi, de cylindri ſectione libri II.) — In biblioth. regia *Pariſienſi*, conicorum libri in ſex codd. catal. tom. II. pag. 487 ſqq. n. cod. MMCCCXXXXII. libri tres priores conicorum et *Serenus* de ſectione coni et de ſectione cylindri. cod. MMCCCLIV. conicorum libri IV. priores; cod. MMCCCLV. libri III. priores; cod. MMCCCLVI. libri IV. priores, ad calcem quaedam viri docti obſeruatt. ſunt reiectae. cod. MMCCCLVII. libri IV. priores, cum nota graece inediti: item *Eutocii* Aſcalonitae in eosdem libros commentarius, graece ineditus, *Sereni Antiſſenſis* (ſic) de cylindri ſectione libri duo, graece inediti: cod. MMCCCLVIII. *Eutocii* commentarius in IV. libr. priores conicorum, et *Sereni Antiſſaei* (ſic) liber de cylindri et coni ſectione. — cod. MMCCCLXXI. conicorum libri IV. priores. — cod. MMCCCCXIX. nr. 14. Apollonii, mathematici, apoteleſmata. — In bibl. *Mazarini: Eutocii* in Apollonii conicon primum commentarii, *Apollonii* conic. alter et tertius *Sereni* de coni ſectione et cylindri ſectione, (pag. 583.) — inter MSS. gr. *de Mesme*, Conica. (pag. 584.) — In bibl. *Taurinenſi* cod. LXXXII. Conicorum quatuor priores libri et *Serenus* de cylindri ſectione libri II. teſte catalogo pag. 176 ſq. — In bibl. *Bodleiana* inter codd. orientales, Apollonius de ſectione linearum ſecundum proportionem cum aliis ſcriptis mathematicis. (pag. 610.) — libri poſteriores Apollonii de conicis ſectionibus, *arabice* per *Thebit*, filium Korrae, (rectius, Thabet ben Corrah. conf. *Herbelot.* Bibl. orient. pag. 846. *Montucla* I. pag. 346.) cum diagrammatibus, fol. eiusdem de conicis ſectionibus, libri VII. (pag. 613.) — conicorum libri IV. graece, eadem gr. ſed ſchematibus et demonſtrationibus deſtituta, (pag. 617.) — inter codd. latinos *Apollonius* analyticus, II. voll. 4. et Apoll. conica cum notis H. Sauilii, (pag. 620.) — In bibl. collegii vniuerſitatis *Oxon.* Some things of *Apollonius Pergaeus* by Anderſon, Snellius etc. Doctrine of angular ſections etc. by *Richard Rawlinſon.* (pag. 624.) — in aliis *Angliae* biblioth. Conicorum libri IV. et Eutocii commentar. in eos, graece. (pag. 637.) — In bibl. *Vffenbachiana* Apoll. de ſectionibus conicis cum figg. artificioſiſſimis. — idem de ſection. conicis cum notis, II. voll. eaedem propoſitiones, breuiori methodo demonſtratae, ab Abdól Melick Sjirazita, Perſa, (pag. 646.) *Harl.*]

 Libri

Libri quatuor poſteriores conicorum Apollonii nusquam adhuc reperti ſunt graece; verum *quintus*, *ſextus et ſeptimus*, arabice verſi ſiue in epitomen miſſi ab *Abalphato*, filio Mahmudi, Iſphahanenſi, Perſa, ad regem Abicaligiarem, qui ab anno Hegirae 372. a. Chr. 982. rebus praefuit, ex MSto Florentino inciderunt in manus *Abrahami Ecchellenſis*, qui, adiutus nnn) a *Io. Alphonſo Borello*, mathematicis exculto diſciplinis, eosdem latine, haud ita commode, vt notauit Halleius, tranſtulit, et cum *Borelli* commentario edidit Florentiae a. 1661. fol. addito Archimedis libro aſſumtorum, de quo ſupra dixi. [vid. *Clement.* l. c. p. 416 ſq. not.] Teſtatur hic Abalphatus, primos quatuor libros pridem a ſuis lectos ex verſione arabica, (illa fortaſſis, concinnata ſub regno ooo) [?] Almamuni ppp), qui Caliphatum iniit ab anno Hegirae 203.) ſed hosce tres a ſe primum fuiſſe translatos. Aliam arabicam verſionem ſiue epitomen verſionis Thabit ben Corrah eorumdem trium librorum, (niſi quod ſeptimi libri propoſitiones poſtremae ab editore ſunt omiſſae,) auctore *Abedilemelico* ſiue *Abdolmelec Shirazita*, Perſa, ante annos 500. confectam qqq), ex Oriente ſecum adtulit *Chriſtianus Rauius*, et a *Samuele Reyhero*, mathematum profeſſore rrr), latine redditam vulgauit Kiloniae a. 1669. 8. aliis quibusdam arabicis Apollonii interpretibus in praefatione commemoratis, et breuiter etiam notatis iis, quibus arabica verſio priorum quatuor librorum differt a Commandini ſiue Richardi editione. Adtulit et Iacobus Golius ex Oriente codicem arabicum librorum V. VI et VII. in quo ſextus hanc praefixam habet epiſtolam: *Mitto ad te*, Attale, *ſextum conicorum, in quo propoſitum nobis eſt agere de ſectionibus aequalibus et inaequalibus, ſimilibus atque diſſimilibus, eorumque diuiſione. Plura autem de hisce diximus, quam ii, qui ante nos geometrae fuerunt, docuimusque* etc. Ad calcem eiusdem codicis Goliani notatum fuit, quod *octauus* Apollonii liber non translatus fuit ab Arabibus, quod illorum exemplaria etiam illo libro caruerunt: *quamquam teſtatur doctiſſimus ſcriptor Aben Nedim,*

nnn) De hoc itaque intelliges, quod ſcripſit *Richard Simon*, tom. IV. bibl. critique pag 45. tom. 4. Lettres choiſies, pag. 39.

ooo) Hinc videtur falli *Gregorius Abulpharajus*, qui in Hiſt. Dynaſt. pag. 41. non quatuor ſolos, ſed ſeptem libros Apollonii, tempore Almamuni translatos, ſcribit. Certe fallitur in iis, quae ſubiungit: *Hic autem liber vna cum altero, ab eodem compoſito, in cauſa fuit, quod compoſuerit Euclides librum ſuum longo poſt tempore.* Conſtat enim, Euclidem Apollonio fuiſſe antiquiorem. *Fabric.* — conſ. notam ad §. XVII. auctor arab. apud *Caſir.* l. cit. pag. 385. „Huius conicorum libri, ait, tractatus *ſeptem*, etſi prooemium *octo* indicet, *Almamone* imperitante, in ſermonem arabicum translati ſunt. Itaque liber *octauus* nonniſi librorum ſeptem ſynopſis eſt, continetque corollaria quaedam, hypotheſes nimirum, maxime vtiles ſcituque dignas. Is ab eo tempore ad hanc vsque diem a multis quidem huius diſciplinae peritis perquiſitus eſt; nihil tamen certi de illo compertum. Re cum quibusdam aetatis noſtrae mathematicis collata, ex iis vnus librum hunc ſe vidiſſe mihi teſtatus eſt: verum ex libri deſcriptione, quam mihi ille ab auctoris mente prorſus alienam exhibuit, cum libri argumentum neſcire probe intellexi, quare ab illo diſceſſi, hominem in ſua relinquens inſcitia.“ conſ. not. ad §. XVIII. init. — Ibidem, „*quatuor*, ſcribit Arabs, *priores libros*, quos emendauit *Ahmad Ben Muſa*, arabice conuertit *Helal ben Helal* Emeſſenus; *poſteriores* vero tres opera *Thabeti ben Corrah, Harranitae*, arabice prodiere.“ De hoc Thabete coploſe agitur in eadem *Caſirii* bibl. I. pag. 356 ſqq. adde ſupra in notitia codicum verſus finem. *Harl.*

ppp) Confer *Renaudotum* de barbarieis Ariſtotelis verſionibus, ſupra in vol. III. p. 298. *Harl.*

qqq) Adde codicum notitiam fin. *Harl.*

rrr) Vide acta eruditorum Lipſ. ann. 1685. pag. 399. *magis, quam facile exiſtimari poteſt, barbare* traduxiſſe Rauium, notat Halleius praefat. ad Apollonium.

Nedin, (Golii verba agnoſcis apud Merſennum pag. 275.) *qui philoſophorum arabum operumque ab illis editorum circa quadringenteſimum a Mahammede annum elenchum deſcripſit, partem illius octaui libri verſam fuiſſe, aſſeritque, omnes Apollonii libros ſua exſtare lingua, eosque plures, quam Pappus enumeret.* Suſpicatur quidem Claudius Mydorgius, libros illos, arabice editos, eſſe cuiusdam Arabis, ſub Apollonio latentis, non ipſius Apollonii; ſed argumentum, quo vtitur, tantum probat, interpretem, quod in aliis etiam ſcriptis Arabes feciſſe conſtat, libertate vſum eſſe quaedam interpolandi. De octaui libri figuris quibusdam repertis meminit *Bartholomaeus Herbelotus* bibl. Oriental. pag. 119. *Depuis le tems de Khalife Almamon jusqu'en l'an 1000. et plus de l'Hegire ce huitieme livre n'a point été trouvé, et on croit, qu'il eſt caché dans quelques Bibliotheques des Grecs, ou il eſt conſervé pretieuſement a cauſe de ſa rareté. Aben Mouſſa dit, qu'outre les ſept livres d'Apollonius on a trouvé encore quatre figures du huitieme etc. Ahmed ben Mouſſa Al-Hamaſſi, natif de la ville d'Ems ou Emeſſe en a traduit les quatre premiers, et* [?] *Thabeth Ben Corrah a traduit les trois autres; c'eſt ainſi qu'en parle l'Auteur du livre intitulé:* Navader al akhbar, les narrations curieuſes. *Haſſan ben Mouſſa Ben Schaker a revu et corrigé cette traduction.* Gemina leguntur pag. 978. [Conf. notam antecedentem. In bibl. Leidenſi, (catalog. pag. 453 — 455.) inter codd. orientales, exſtant *Apollonii Pergaei* conicarum ſectionum lib. V. VI et VII. in arabicam linguam verſi a *Thabit ben Cora* — *Apoll. Pergaeus* de conicis ſectionibus, calligraphice et figg. geometricae neceſſariae ad explicandum Apollonium Pergaeum de ſectionibus conicis. De *arabicis* Apollonii etc. verſionibus vide *Aſſemani* catal. mssiorum biblioth. Florent. pag. 380. *Montuclam* I. pag. 357 ſq. 379. *Harl.*] — Nouiſſime *Halleius* in praeclara ſua Apollonii editione tres iſtos libros vertit latine ex cod. Bodleiano verſionis arabicae, quam annis abhinc 450. et vltra compoſuit Thabit ben Corrah et emendauit Beni Moſes; Naſir Eddinus Tuſaeus vero circa a. Chr. 1250. recenſuit. Adhibuiſſe etiam ſe teſtatur codicem Golianum arabicum ſeptem librorum, emendatum ab Ebn Mohamed Ebn Al-Haſan Tuſaeo et Achmed Ebn Aly Abulfaray Mohamed; e quo codice varia emendauit ac ſuppleuit, etiam in prioribus libris quatuor graecis. Octauum denique librum ex Pappi lemmatis et ingenio ſuo reſtituit addiditque.

De problemate Apollonii, *dare in vna ſuperficie duas lineas, quae numquam coincidant, licet ſemper adpropinquent*, ſcriptum Rabbi Moſis prouincialis, latine verſum a Franciſco Baroccio. vid. *Wolf.* bibl. hebr. tom. III. pag. 806.

Apollonii Conica integritati ſuae, ordini et nitori reſtituta ab *Elia Aſtorino*, Carmelita, Neapoli 1702. 4.

Guid. Grandi compendio delle ſezioni coniche d'Apollonio, con aggiunta di nuove proprietà delle medeſimi a ſezioni. Florentiae 1722. 12. vid. Act. erud. Lipſ. ſupplem. tom. VIII. pag. 434 ſqq. Giornale d'Italia tom. 34. pag. 375.

[Elementa ſectionum conicarum, conſcripta ad vſum Fauſtinae Pignatelli — edita vero in gratiam ſtudioſae iuuentutis, autore *Nicolao de Martino*, regio mathem. profeſſore. Neapoli, tom. I. II. 1734. 8. conf. acta erudit. Lipſ. ann. 1736. Menſe Ianuar. p. 44 ſqq.]

Marini Ghetaldi Apollonium rediuiuum iam ſupra memorauimus. — *Alexander Anderſon*, Abrdonenſis, 1612. 4. Pariſ. edidit ſupplementum Apollonii rediuiui; quo perfecit

ea,

ea, quae deerant in Ghetaldi libro: — *Willebrordus Snellius* Apollonii Pergaei libros de ſectione determinata et de rationis ac ſpatii defectione latine vertit etc. 1613.

In *Petri Herigonii* curſu mathematico, Pariſ. 1644. 8. VI. tom. in tomo primo ſunt nr. 3—6. Apollonii Pergaei de determinata ſectione geometrica a Will. Snellio reſtituta; eiusdem Apollonii inclinationum geometria a Mar. Ghetaldo reſtituta, et tactionum geometria a Franc. Vieta reſtituta.

Apollonii conicorum libri IV. methodo noua illuſtrata et ſuccincte demonſtrata per *Iſaacum Barrow*. Cum Archimedis operibus et Theodoſii ſphaericis per eundem Barrow, Londini 1675. 4. vid. *Clement* l. c. pag. 416. not.

Io. Bronau commentarius in Archimedis et Apollonii Pergaei ſectiones conicas. Londini 1675. 4.

Paul. Matthias Doriae ad Hyacinthum a Chriſtophoro epiſtola, in qua oſtenditur, parabolam Apollonianam, quomodocunque deſcribatur, lineam geometricam non eſſe, atque adeo falſa eſſe, quae de omnibus reliquis curuis tradi ſolent, (italice ſcripta.) Editio ab auctore reuiſa et aucta. Amſtelodami 1718. menſe Nou. examinatur in Act. erudit. ſupplem. tom. VII. pag. 201—210. et adduntur pag. 216—217. ad dialogos Doriae animaduerſa quaedam, in quibus ratio redditur excerptae methodi Dorianae, inſertis actis ann. 1717. m. Maio. adde, quae ſequuntur a Fabricio obſeruata, et *Heilbronner* pag. 276 ſq. *Harl.*

Poſt deperditos *Pappi*, *Sereni*, *Hypatiae* in Apollonii conica commentarios, e recentioribus plurimi poſt Apollonium sss) de ratione conicarum ſectionum ſcripſere, vt iam laudatus Mydorgius, ann. 1632. cuius elementa Apollonianis ſimpliciora facilioraque Sereno in ſynopſi ſua ſubiecit Merſennus. vid. Io. Walliſii Opp. I. pag. 295 ſqq. et II. pag. 683. Gregorius item a Sancto Vincentio, Ieſuita, in acutiſſimis geometriae tomis, ſub titulo Quadraturae Circuli editis, tum Iacobus Milnes ttt) in ſectionum conicarum elementis, edit. III. ann. 1723. Iſaacus quoque Barrow, et in Apollonio rediuiuo Willebrodus Snellius, Marinus Ghetaldus et Alexander Anderſonus uuu), *Franciſcus Vieta* in Apollonio Gallo, [in Opp. mathematicis, Pariſ. 1609. fol. — recuſis opera *Franc. a Schooten*, Lugd. Batau. 1646. fol. nr. 11.] Beniamin Bramerus in Apollonio Catto, *Vincentius Viuiani* vvv) libro de maximis et minimis ſiue geometrica diuinatione in quintum conicorum Apollonii, nec non diuinatione altera de locis ſolidis, Florent. 1659. fol. *Bartholomaeus Intieri* Florentinus in Apollonio ac Sereno promoto, qui liber praela euaſit Neapoli ann. 1704. 4. *Guil. Franc. Marchio Hoſpitalius* in tractatu analytico poſtumo gallice ſcripto, de ſectionibus conicis. Pariſ. 1704. 4. anglice ab *E. Stone*. 1728. 4. conf. Memoirs for the curious 1707. pag. 365. Act. erud. 1708. pag. 45. Iourn. des Savans, 1721. pag. 3. — *L. Trevigar*, Cantabrig. 1731. 4. vid. Acta erudit. 1734. pag. 133.

Poivreus

sss) Apollonium Pergaeum cum Rhodio confundi et ſcripta vtriusque perturbatiſſime referri videas in bibliotheca reali philoſophica pag. 83.

ttt) Vid. Acta erud. Lipſ. 1703. pag. 226.

uuu) Vide ad §. ſequentem voc. *Nevvton*. *Harl.*

vvv) Vide de hoc Viuiani libro, quo ſolis ſagacibus coniecturis argumentum libri V. Apollonii, numquam a ſe viſi, adſequutus eſt, elogia hiſtorica academiae gallicae illuſtrium pag. 68. 69. Obiit vir praeclariſſimus Florentiae in patria a. C. 1703. d. 22. Sept. aetatis 82. teſte *Iulio Negri* pag. 132. hiſtoriae ſcriptorum Florent.

Poirreus in Traité des ſections du cylindre et du Cone etc. Pariſ. 1704. 8. vid. Act. erudit. 1707. pag. 132. *Laurentius Lorenzinius*, Viuiani diſcipulus, vid. Acta erudit. 1723. pag. 73. *Vincentius Santini* in: Delle Sezzioni coniche dedotte nuovamente in Piano dal Cerchio etc. Lucae, 1722. 8 vid. Acta erud. tom. VIII. ſupplem. pag. 431 ſqq. *Philippi de la Hire* de ſectionibus conicis libri IX. 1685. fol. vid. Acta erud. 1685. p. 398. *Des Chales* in mundo mathematico, [— *Chriſtiani* comment. de calculo infinito, vid. ad §. XVI. fin. *Kaeſtner*. in: Hamburgiſch. Magazin, tom. XVII. part. II. etc. aliique recentiores, quorum labores et cogitata hic recenſere, aeque vacat, neque opus eſt.]

[Inter deperdita aut nondum vulgata Apollonii ſcripta olim numerabantur

Λόγυ ἀποτομῆς *libri duo de ſectione rationis ſiue proportionis*. *Pappus* libr. VII. p. 241. 242. 262 ſq. meminit illorum. Verſionem libri primi arabicam Thabet ben Korrah non modo accuratiſſime caſtigaſſe, ſed duobus etiam commentariis exornaſſe, illorum vero ſecundum, qui vix intelligi poſſit, minime correxiſſe, perhibetur in arabica philoſophorum bibl. apud *Caſir*. l. m. p. 388. — Illi libri arabice exſtant Oxoniae inter libros Seldenianos. Adde ſupra in notitia codicum msstorum. et

Χωρίυ ἀποτομῆς *libri duo de ſpatii ſectione*. Pappus libr. VII. pag. 241. 242. 263. Duo haec opuſcula primum in lucem edita ſunt ab Halleio:

Apollonii Pergaei de ſectione rationis libri duo. Accedunt eiusdem de ſectione ſpatii libri duo reſtituti. Praemittitur Pappi Alexandrini praefatio (graece edita) *ad VII^mum collectionis mathematicae cum lemmatibus eiusdem Pappi in hos Apollonii libros. Opera et ſtudio Edmundi Halley*, apud Oxonienſes geometriae Profeſſoris Sauiliani. Oxonii, e theatro Sheldoniano, 1706. 8.

Conſ. acta erudit. Lipſ. 1707. p. 103 ſq. *Clement* l. c. p. 417. Libros de ſectione rationis Halleius non tam ex arabico vertit interprete, quam potius ex figuris additis ſenſum odoratus eſt vir ſagaciſſimus, quum arabicae linguae vix mediocrem haberet cognitionem. At Bernardus iam decimam fere partem verterat, illoque mortuo Henr. Aldrich in verſione Bernardina caſtigauerat nonnulla. Arabicum vero illud mstum ex lingua graeca in arabicam translatum eſſe, probat Halleius, quod in diagrammatis lineae notas ſecundum ordinem alphabeti Graecorum diſpoſitas habeant, qui ab ordine alphabeti Arabum plane diuerſus eſt. Factam coniicit hanc verſionem circa a. Chr. 820. auſpiciis Almaimonis Chalifae ſiue imperatoris Saracenorum. *Iſaac. Newton* maximi feciſſe dicitur Apollonii de ſectione rationis libros, ex quibus clariorem analyſeos veterum ideam haurire liceat, quam quae ante editum ab Halleio hoc antiquitatis monumentum fuerit Geometris. vid. praefationem ad conſpectum philoſophiae Iſ. Newtoni, (*a View of Sir Iſ. Newtons Philoſophy.*) Londini 1728. 4. et acta erud. Lipſ. a. 1730. menſ. Aug. p. 339. — Libros autem de ſectione ſpatii, iam olim deperditos, poſt Snellium, Halleius ex ingenio propriisque meditationibus ita reſtituit, vt ab ipſius Apollonii opere non multum diſcrepare confideret.

Apollonius germanice verſus prodiiſſe dicitur Caſſellis, 1658 et 1683. 4. *Harl.*]

XX. Scripta Apollonii cetera, deperdita pleraque, quae laudari obſeruaui a Pappo et aliis, haec ſunt:

Ἐν ἀναλυομένῳ τόπῳ *in loco reſoluto* laudatur ab Eutocio pag. 11. ad Apollonium, edit. Oxonienſis. conſ. *Marin*. ad data Euclidis pag. 458. edit. Oxon.

Διωρισμένης τομῆς libri duo de determinata ſectione www). *Pappus* lib. VII. pag. 243. 263. 281. 305. *Fabric.* — In arabica philoſophorum vita, apud *Caſir.* l. m. pag. 385. ſcripta Apollonii recenſentur: in his, „*de determinata ſectione libri II.* quorum prior a Thabeto emendatus eſt: ſecundus, etſi arabice conuerſus, vix intelligitur.“ Ibidem nominantur Apollonii ſcripta:

De linearum ſectionibus ſimilibus, libri duo.

De circulis ſeſe inuicem tangentibus liber I. Argumentum de tactionibus ab Apollonio tractatum, illuſtrauit etiam Euangeliſta Torricellus.

De duabus lineis, quae, extra angulos rectilineos aliquantulum poſitae, inter ſeſe occurrunt, liber a Thabeto Ben Korrah memoratus. *Harl.*

Περὶ ἐπαφῶν libri duo. *Pappus* lib. VII. pag. 243. 328. 345.

Ἐν τῷ περὶ τοῦ κοχλίου γράμματι Apollonium laudat *Proclus* II. ad Euclid. pag. 29.

Ἐν τῇ καθόλου πραγματείᾳ Apollonius laudatur a *Marino* in Προθεωρίᾳ ad data Euclidis ſtatim ſub initium.

Νεύσεων libri duo de inclinatione, ſiue de inclinatis corporibus, *Pappus* lib. VII. pag. 241. 249. 305. 313. 328. et *Marinus* ad data Euclidis, pag. 453. edit. Oxon. *Alexander Anderſonus*, Aberdonenſis Scotus Pariſ. 1612. 4. edidit ſupplementum Apollonii rediuiui ſiue analyſin problematis ad doctrinam Apollonii *περὶ νεύσεων*, a *Marino Ghetaldo*, Patricio Raguſino, reſtitutam. *Fabric.* — [Lucem adſpexerunt *Apollonii* inclinationum libri duo a *Samuele Horſley* reſtituti. Oxon. typis Clarendon. 1770. 4. *Harl.*]

Περὶ *τῆς συγκρίσεως τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου τῶν εἰς τὴν αὐτὴν σφαῖραν ἐγγραφομένων.* Binas huius libri *ἐκδόσεις* memorat Hypſicles praefat. ad lib. XIV. Euclidis. Locum Hypſiclis integrum deſcripſi ſupra cap. XIV. §. 4.

Τόπων ἐπιπέδων libri duo de locis planis, *Pappus* lib. VII. pag. 241. 247 et 438. [ſ] [in bibl. arab. apud Caſir. l. c. citatur *de locis planis, earumque ſectionibus ſimilibus liber primus.*] Horum argumenta ac rationem diuinare et ex ingenio reſtituere iam ante ann. 1634. conatus eſt *Petrus Fermat*, ſenator Toloſanus: in eius Opp. mathemat. p. 12 ſqq. Toloſae 1679. fol. Inde *Franc. Schooten.* Lugd. Bat. 1657. [Poſtea prodierunt *Apollonii* locorum planorum libri II. reſtituti a *Roberto Simſon*, lat. Glasguae, Foulis. 1749. 4. *Harl.*]

Ὠκυτόβοον, quo in libro videtur egiſſe de numeris quantumuis magnis inter ſe multiplicandis: quae res ante inuentas cifras paullo intricatior fuit. Eutocius ad Archimed. de dimenſione circuli. Confer *Walliſium* ad fragmentum Pappi propoſit. 18. Halleius *ὠκυτόκιον* legit, velut a celeri productione repetito vocabulo.

[*Alchindus*

www) Ex ingenio ſuo reſtituere conatus eſt *Willebrordus Snellius*, quemadmodum etiam libros de rationis et ſpatii ſectione, et de inclinatis lineis ſiue corporibus. vide deſcriptionem academiae Leidenſis pag. 225. *Fabric.* — Inſcriptio libri Snelliani eſt: *Apollonius Batauus* ſ. exſuſcitata geometria Apollonii Pergaei *περὶ διωρισμένης τομῆς*. Leidae 1608. 4. *Harl.*

Digitized by Google

[*Alchindus* in Euclidis propoſito refert, huius elementa geometriae ab *Apollonio* conſcripta eſſe, eademque in libros XV. digeſta. Quum autem huiusmodi operis ſtudium ſucceſſu temporis nonnihil intermiſſum eſſet, quidam ex alexandrinis regibus ad geometriae cognitionem ſibi comparandam amplificandamque excitatus, Euclidem, ea tempeſtate notiſſimum, laudatum opus caſtigare atque illuſtrare iuſſiſſe dicitur in bibliotheca philoſophorum arabica apud *Caſir.* I. m. p. 340. vbi quoque commentatores in illud opus arabici nominantur. *Harl.*]

Periit et *Hypatiae*, quae Iſidori philoſophi vxor fuit, commentarius in conica Apollonii, a Suida memoratus.

Inter ſingulares viros Apollonius noſter haud immerito refertur a Vitruuio libro et capite primo: *Hi autem inuenuntur raro, vt aliquando fuerunt Ariſtarchus Samius, Philolaus et Archytas Tarentini, Apollonius Pergaeus* (ita etiam MS. Arundel. nam male quaedam editt. *Pergamenus*) *Eratoſthenes, Cyrenaeus, Archimedes et Scopinas* (an *Scopas?*) *ab Syracuſis, qui multas res organicas et gnomonicas, numero naturalibusque rationibus inuentas atque explicatas poſteris reliquerunt.* [conf. ad §. XVII. notata.] Arabibus *Apollonius* dicitur, perinde vt Euclides quoque, *Alnagiar*, quod fabrum lignarium denotat, ſed ab illis vſurpari videtur pro Geometra. Nam et a Graecis magnum Geometram dictum Apollonium, iam ſupra ex Eutocio notare me memini. *Fabric.* — Apud *Herbelot* in bibl. orient. pag. 978. a. Hagi Khalfah, dum memorat in bibl. ſua orientali arabicam Apollonii figurarum conicarum verſionem e graeco factam, Apollonium nominat *Alnagiar*, *Alhakim Alriadhi*, fabrum aut architectum, et philoſophum moralem. *Harl.*

XXI. Operae pretium eſt, tribus hoc loco verbis agere etiam de EVTOCIO, Aſcalonite, Palaeſtinae ciuitate, nato, qui *Iſidori* xxx), mechanici, Iuſtiniano imperante clari, diſcipulus fuit, et commentaria ſua in libros Archimedis de ſphaera ac cylindro dicauit *Ammonio*, quem κράτιςον φιλόσοφον vocat, Hermiae filium et Procli, a. C. 485. defuncti, diſcipulum, ni fallor, compellans. [vid. ad §. XI. circa fin.] Meminit etiam Eutocius Theonis yyy), Alexandrini,

xxx) In fine commentar: Εὐτοκίου Ἀσκαλωνίτου ὑπόμνημα εἰς τὸ Ἀρχιμήδους, ἐκδόσεως παραναγνωσθείσης τῷ [illegible], ἡμῶν διδασκάλῳ.

Εὐτοκίου κεῖται γλυκερὸς πόνος, ὅν ποτ' ἐκεῖνος
Γράψεν τοῖς φθονεροῖς πολλάκι μεμψάμενος.

Iſidori, *Mileſii*, mechanici, mentio in *Procopii*, rhetoris, deſcriptione S. Sophiae p. 284. libr. I. κτισμάτων.

yyy) *Eutocius* in propoſit. 4. libri II. de ſphaera ac cylindro p. 25. ὡς ἔστιν εὑρεῖν ἐντυγχάνοντας Πάππῳ τε καὶ Θέωνι καὶ Ἀρκαδίῳ ἐν πολλοῖς συντάγμασιν οὐκ ἀποδεικτικῶς, ἀλλ' ἐπαγωγῇ τὸ λεγόμενον παριστᾶσιν. Idem ad lib. de circuli dimenſione pag. 49. ὅπως δὲ δεῖ σύνεγγυς τὴν δύναμιν πλευρὰν τοῦ δοθέντος ἀριθμοῦ εὑρεῖν, εἴρηται μὲν Ἥρωνι ἐν τοῖς μετρικοῖς, εἴρηται δὲ Πάππῳ καὶ Θέωνι καὶ ἑτέροις πλείοσιν ἐξηγουμένοις τὴν μεγάλην σύνταξιν τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου. Meminit etiam *Pappi* commentar. ad Apollon. pag. 6 et ad Archimedem pag. 16. ad lib. II. de ſphaera ac cylindro, vbi duas medias proportionales inuenire docet ex mente *Platonis*, *Heronis*, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς καὶ ἐν τοῖς βελοποιητικοῖς) *Philonis* Byzantii, *Apollonii*, (Pergaei) *Dioclis* (ἐν τῷ περὶ πυρίων) *Pappi*, (ἐν μηχανικαῖς εἰσαγωγαῖς) *Spori*, (Nicaeni, quem iterum citat prooemio in lib. de circuli dimenſione pag. 49. et in fine pag. 55. mentionem faciens Ἀριστοτελικῶν eius κηρίων ſiue Mellificii Ariſtotelici.) *Menaechmi*, *Archytae*, (ex Eudemo Rhodio, Peripatetico, euius Geometricam hiſtoriam laudat pag. 49.) *Eratoſthenis* ad regem Ptolemaeum, ſubiectis eius philoſophi verſibus

drini, qui [?] qui trecentis amplius poſt Chriſtum annis fuit, et Pappi eadem cum Theone aetate ſub Theodoſio M. clari Alexandriae philoſophi. Monumenta *Eutocii* edita haec ſunt:

1) *Commentaria ad libros II. Archimedis de ſphaera et cylindro*, ſcripta, vt iam dixi, ad *Ammonium*. Meminit horum ad Apollonii conica, pag. 14.

2) *Commentaria ad librum* eiusdem *Archimedis de circuli dimenſione*.

3) *Commentaria ad libros II.* ἰσοῤῥοπικῶν, quae *Petro* cuidam inſcripſit.

4) *Commentaria in quatuor priores libros conicorum Apollonii Pergaei*, ad *Anthemium* zzz), quem ſodalem cariſſimum adpellat. Illa vna cum figuris, ab Eutocio, (vt ipſe teſtatur pag. 7. et alibi,) additis, verum latine prodierunt ex verſione *Fred. Commandini*, Bononiae 1566. fol. et Piſtorii 1696. fol. Graece exſtant MSta in biblioth. regis Galliae, teſte Labbeo biblioth. nou. MSS. pag. 117. [in biblioth. ducis Mutinenſis, teſte Montfaucon. adde indicem codd. Apollonii Pergaei ſupra exhibitum, et *Heilbronner* paſſim in hiſtoria matheſeos.] — Ex codice msto Barocciano, *graece*, addita Commandini verſione, ſubinde emendata, vulgauit *Edmundus Halley* in luculenta ſua Apollonii editione. Oxoniae 1710. fol. [Mentio quoque hic iniicienda eſt *Euphranoris* μηχανοποιοῦ (*mechanici*), qui vnus fuit ex Sicyoniis exſulibus, tempore Antigoni et Ptolemaei, regis Aegypt. atque Ecdeli, Arcadis, philoſophi. Is Arato, Cliniae, principis quondam ciuitatis Sycyoniorum, filio ſcalas fecit ſolutiles ad vrbem occupandam. vid. *Plutarch.* in vita Arati, cap. 6. pag. 514 ſq. tom. V. Opp. Plutarchi, edit. Reiske. *Harl.*] Ad calcem praefationis ad libr. IV. ait Eutocius, ſe poſteriores etiam quatuor libros Apollonii ſimiliter in gratiam Anthemii illuſtraturum, quod num fecerit, haud conſtat. Certe videtur recenſuiſſe. — Meminit etiam pag. 14. ſuorum commentariorum in primum magnae Syntaxeos Ptolemaei.

verſibus de cubi duplicatione,) et *Nicomedis* e libro περὶ τῶν κογχοειδῶν γραμμῶν, non etiam *Philoponi*, niſi hunc quoque in codice ſuo legit Georgius Valla, vt ſuſpicetur aliquis e Philandro ad Vitruuii IX. 3. Sed in editis Eutocii commentariis Philoponum, qui ſaeculo ſexto floruit, laudatum non inueni.

Citantur praeterea Eutocio Apollonius Pergaeus in elementis conicis pag. 40.

Ἐν τῷ ὠκυτοκίῳ pag. 55.

Antipho et Hippocrates Chius quadraturam circuli inquirentes pag. 49.

Hero ἐν τῷ ὑπομνήματι τῷ εἰς τὴν Ἀριθμητικὴν εἰσαγωγήν, (Nicomachi, Geraſeni,) pag. 28.

Magni Logiſtica pag. 55.

Nicomachus ἐν πρώτῳ μουσικῆς pag. 28.

Philo Gadarenus pag. 55.

Laudat et p. 1. illud Socraticum e Platone, ὡς τοῦ θεοῦ συλλαμβάνοντος πάνυ εἰκὸς καὶ ἐπὶ τέλος ἡμᾶς τῆς σπουδῆς ἐλθεῖν, quod et ipſum diuina adnuente benignitate me conſecuturum confido.

zzz) Hic ipſe videtur eſſe *Anthemius Trallianus*, mechanicus, cuius meminit *Tzetzes* Chil. II. verſ. 151. et XIII. hiſt. 457. et cuius librum περὶ παραδόξων μηχανημάτων adhuc ſupereſſe MS. notaui ſupra §. XI. Confer *Procopii*, rhetoris, locum ſupra, ad cap. de Archimede §. XI. datum e quo conſtat, Anthemium hunc cum Iſidoro Mileſio celebre illud S. Sophiae templum a. C. 532. condidiſſe. Plura de hoc Anthemio *Agathias* lib. V. pag. 144 ſq.

CAPVT

CAPVT XXIII

VETERVM MATHEMATICORVM SCRIPTA, QVAE REPERIRI POTVERVNT, DIGERENDA

VOLVMINIBVS XIV

quorum catalogum ab *Edwardo Bernhardo* a) pridem compoſitum Thomas Smithus vir clariſſ. ſubiecit eius vitae ad calcem epiſtolarum Huntingtonianarum editae Lond. 1704. 8.

VOL. I.

E V C L I D E S.

I.

Elementorum libri quindecim iuxta editionem graecam, Baſileae 1533. collatam cum MSS. Gr. Bodl. Arch. B. 25. et Bodl. S. 4. 9.

Vna cum verſione latina Fr. Commandini. Piſauri 1572. et Piſauri 1619. aliquot in locis emendata.

Principia, quorum in conſtruct. et demonſtrationibus vſus eſt, in margine adnotata.

Schemata aeri inciſa.

Demonſtrationes, ſymbolis breuiſſime expreſſae, ex editis D. Barrouii, et ſcriptis D. D. Oughtredi et Rawlinſoni.

Scholia vetera

Graecorum, ex codd. MSS. et editione Commandini:

Arabum, ex MSS. Arab. in Arch. Bodl. recenſente Thebeto Corraide, [⁊] et in bibl. C. V. D. Pocockii, et in bibl. Coll. D. Ioan. Bapt. Oxon.

Item iuxta traditionem Chogia Naſireddini Perſae, Romae 1594. Exſtat autem et Perſice inter MSS. bibl. Coll. D. Ioan. Bapt. Oxon.

Item ex verſione latina, quam ex Arabico fecit Adelardus, manuſcripta in Muſeo Bodl. Ambulac. 178. et Arch. Digb. 174. et Coll. Trin. Oxon. 24. et MS. Bal. 239. et Cant. Pen. 61. et 69. et Caii 1. et Seld. Arch.

Per Campanum. Pariſ. 1516. et Baſil. 1546. et MSS. Bodl. A. 3. 8. Med. et Y. 1. 2. Th.

Syriaca ex MSS. Syr. in Arch. bibl. publ. Cantabr.

a) Obiit Edwardus Bernhardus, viris maximis et aetatis noſtrae ornamentis merito annumerandus, Oxoniae ann. 1697. 12. Ianuar. anno aetatis 59. — De *Daſypodii* verſionibus ſcriptorum graecorum mathematic. vid. *Keplerianas* epiſtolas CXLIIII. *Fabric.* — Retinui hoc caput propter inſertam codicum mstorum et aliorum librorum notitiam. conf. cl. *Scheibel* in Einleitung zur mathematiſchen Bücherkenntniſs part. VI. Breslau. 1775. 8. pag. 651—673. *Harl.*

Adnotationes viri illuſtris, D. Sauilii, et aliorum, ex MSS.

Excerpta, (neceſſaria quidem,) ex ſcriptis recentiorum iam vulgatis Fluſſ. Candallae, Peletarii, Zamberti, Tartaleae, Clauii, Billingleii noſtratis 1496. Camilli, Taurelli, Welperi, Camerarii 1577. Cattaldi, Schulerii, Bettini, Io. Benedicti, Dibuadii, Puteani, Scheubelii, Lanſii, Tacqueti, Barrouii, Herigonii, Cottignez, Fabri, Aruoldi, Oughtredi, Wallifii, Sturmii, Cardani, Richardi, Daſypodii, Bouilli, praecipue vero Fr. Commandini.

Procli commentarius in elementorum lib. I. graece quidem ex edit. Baſileenſi ad fidem codd. in Arch. Pembr. 161. emendata. Idem ille liber, quo in verſione ſua concinnanda olim vſus eſt Baroccius; latine vero ex verſione Baroccii, (ſed correcta,) cum notis.

Iamblichus περὶ κοινῆς μαθηματικῆς gr. lat. ſtudio D. Tennulii, e MSS.

Problematum Euclideanorum Analyſis per Fr. Schotenium ex ſchedis illius geometrae.

De ſuperficierum diuiſionibus opus egregium a Ioanne Dee, Londinenſi, reſtitutum, Mohammede Bagdedino (Babylonio) vel auctore vel interprete. Latine cum notis Fr. Commandini iuxta edit. Piſaur. 1574. 4. Giornale d'Italia tom. 19. pag. 173 ſq. Prodiit etiam italice, Piſaur. 1570. 4.

Thabeti liber conſimilis argumenti, arabice et latine, ex codd. Arab. Seldeni cum notis.

Excerpta ex Martiani Capellae libro ſexto, collata cum MSS. antiquiſſimis in Arch. Seld. et in Coll. Ben. Cantabr. 181. et Digb. 221. Merton. 70. et Ben. 185. et Laud. L. 71.

Ex Boethio H. I. 10. [?]

Iſaacus Argyrus de figurarum transmutatione gr. lat. e codd. MSS. Pembr. 70. 393. et Pembr. 111. 73. et Seld.

Iſaacus, monachus, in ſex priores lib. Element. Argentorat.

Anonymus de menſurandis ſolidis MSS. Digb. 104. 154. et in bibl. Sauiliana. Vide et K. 44. et K. 17. in Arch. Laud. item K. 61. Laud.

Mich. Pſelli geometria, hoc eſt, geodaeſia διὰ ςίχων gr. MS. Pembr. 76. 412.

D. Sauilii praelectiones ſecundum edit. Londinenſem 4.

Praefatio de Euclide eiusque operibus, quantum poſt Proclum ac Sauilium licet.

Nicephori Blemmidae fragmentum de geometria et de ſtellis MS. gr. Pembr. 106. et in Pſ. 8. ibidem.

Nicephori Gregorae quaeſtiones philoſophicae et mathematicae: inter alia, de menſura arcae Noe ex Origene, gr. MS. Pembr. 48.

Idea Trigonometriae ſolio vnico.

Hic forte vel ad Heronem, et de geometria practica ex MS. bibl. Sauil. et Digb. et Seld. et D. Gronouii, atque ex Clauio, Herigono, Steuino, Tacqueto, Pitiſco, etc. Sed quam breuiſſime.

Index.

Digitized by Google

Index.

II. Euclidis data gr. lat. ex edit. D. Hardy, 4. Pariſ. 1625. collata cum edit. lat. Baſil. 1546. et cum MSS. graecis in Arch. Pembr. 161. et cum MSS. arab. in Arch. Seld.

Vna cum praeſatione Marini gr. lat. et ſcholiis veterum atque etiam recentiorum manuſcriptis.

Thabeti Data arab. et lat. e codd. Seld. et ex cod. Bodl. Con. Apoll.

Iordani Data Arithmetica ex MS. Bodl. in ambul.

III. Euclidis introductio muſica, et ſectio canonis. gr. lat. iuxta edit. Meibomii 4. et Penae Pariſ. 1557. 4. collata cum MS. Ben. 183. et MS. gr. Pembr. 41. cum notis Meibomii et aliorum.

IV. Euclidis, (vti vulgo creditur,) optica et catoptrica gr. lat. vti pridem edidit Pena, Pariſ. 1557. 4. collata cum lat. Baſil. 1546. et Italica edit. Dantis Flor. 1573. et cum MS. gr. in Arch. Pembr. et in bibl. D. Ioan. Oxon. et cum MS. arab. Seld. et cum MSS. lat. in Ambul. Bodl. 178. [?]

Vna cum notis Sauilii et aliorum, et epiſtola Kepleri, et Penae praefatione.

V. Euclidis phaenomena gr. lat. ex edit. Argent. 1572. 8. et cum ſcholiis antiquis, et notis Maurolyci, Romae 1592. 4. collata cum MSS. gr. Coll. D. Ioan. Oxon. et Coll. Reg. Cantabr. et in Arch. Pembr. 161. et bibl. Voſſianae, et cum MS. arab. Seld. et cum MSS. lat. in Ambul. Bodl. cum notis.

VI. Euclidis fragmentum de Leui et Ponderoſo, lat. ex edit. Baſil. 1546. collatum cum MS. in Coll. D. Ioan. Oxon. et in ambul. Bodl.

VOL. II.

APOLLONIVS, PERGAEVS, MAGNVS GEOMETRA.

I. Apollonii, Pergaei, conicorum libri VII. Quatuor quidem priores gr. lat. ex verſione Fr. Commandini, Bonon. 1566. collata cum verſionibus Memmii et Maurolyci. Graece e cod. MSS. biblioth. Sauilianae et biblioth. Leidenſis et cod. regis chriſtianiſſimi 103. Labb. pag. 271.

Adnexis commentario Eutocii lat. ex verſione Commandini, et graece ex cod. in Arch. Pembr. 169. atque notis D. Sauilii, et aliorum.

Tres autem ſequiores libri, ſcil. 5. 6. 7. (nam octauus iam olim periit,) arab. et lat. ex translatione arabica Beni Muſa, qui editionem Eutocianam expreſſit, et noua verſione latina vna cum notis Abdolmelic, Arabis, qui Apollonii Con. libros ſeptem in compendium redegit, ex cod. MS. Bodl. tum etiam notis Borelli, mathematici egregii, et aliorum, cum ſchematis et notis ex ſchedis D. Golii, viri ſummi. Haec cum lemmatis Pappi.

Tranſlatio arabica Beni Muſa ex cod. bibl. Leidenſis, (qui etiam MS. optimae notae in catalogo librorum MSS. D. Golii τοῦ μακαρίτου apographum eſt,) transſcripta fuit. Golianus

Digitized by Google

nus codex etiam quatuor priores Conic. libros exhibet: ſicut et iſte in bibl. Florentina, quem latine vertit A. Echellenſis, non adeo feliciter. [P]

II. Serenus de ſectione Cylindri gr. lat. Graece quidem ex MSS. regis chriſtianiſſimi, et lat. ex verſione Commandini 1566. Bonon. cum notis ipſius, et Sauilii, et aliorum.

III. Apollonii, Pergaei, περὶ λόγȣ ἀποτομῆς libri duo, numquam antehac in Occidente viſi. Arab. et lat. ex MS. Seld. cum notis. Disquirendum, an liber de ſectionibus in bibl. Florentina, cuius mentio fit in bibl. Labbeana, ſit idem illud opus.

IV. Thabet, Abu Hamed, Abu Sahl, Abu Mohammed, et aliorum clariſſimorum geometrarum, aggreſſiones de anguli rectilinei triſectione, arab. et lat. cum notis Forſteri, Borelli, et aliorum. Textum dant MSS. Seld. et Grauii.

V. Thabeti Lemmata arab. et lat. vna cum tractatu eiusdem de rationum compoſitione, etiam arab. et lat. ex cod. MSS. Seld. et Bodl.

Adde Maurolyci V. librum Conicorum.

Accedat, quod neceſſarium eſt, ex Schotenio, Viuiano, Barrouio, Torricellio, Cavallerio, Gregorio a S. Vincentio, Mydorgio, Wernero Norimb. Baroccio, Walliſio, Anderſono, Vieta, Herigono, Ghetaldo, Riccio, Scaligero.

VOL. III.

ARCHIMEDES, SYRACVSANVS.

Archimedis opera: viz.

I. Circuli dimenſio graece ex edit. Baſil. 1543. et ex MS. 43. reg. chriſtianiſſ. Labb. p. 271. Latine vero ex verſione Commandini Venet. 1558. cum notis Arabum ex MS. Seld. arabicis et lat. MSS. in ambul. Bodl. et in Arch. Seld. et in Coll. Caii Cant. 1 atque adnotationibus Commandini, Sauilii, Walliſii, et aliorum; ex Snellio, Pellio, Greg. a S. Vincentio, Lalouera, Gregorio Scoto, Hugenio, et M. de Angelis, aliisque, quod iuuat: ſc. Regiomontano, Cuſano, Peletario, Bouillo, Chriſtmanno, A. Romano, a Ceulen, Buteone, B. Porta, Caſtaldo, Alcalmo. [P]

Eutocius in lib. de circuli dimenſione gr. ex edit. Baſ. et MSS. Gall. latine vero per Commandinum.

II. De lineis ſpiralibus gr. ex edit. Baſil. et MSS. reg. Gall. lat. per Command. cum notis ipſius, et Sauilii; et aliorum. Confer ea, quae Walliſius, Bullialdus, et alii hac de re ſcripſerunt.

III. Quadratum paraboles gr. ex edit. Baſil. et MSS. et lat. per Command. cum commentario ipſius, et opuſculo L. Valerii eiusdem argumenti.

IV. De conoidibus et ſphaeroidibus gr. ex edit. Baſil. et MSS. et lat. per Command. cum comment. eius.

V. De

V. De arenae numero gr. ex edit. Baſil. et MSS. reg. Gall. latine per Command. vna cum ipſius annotatis.

VI. De ſphaera et cylindro libri II. gr. ex edit. Baſil. et MSS. Gall. lat. ex eadem editione Baſil. (emendata tamen.) cum notis D. Sauilii, et ſcholiis Arabum ex MSS. arab. Seld. et lat. in ambul. Bodl. et Arch. Seld. et hebraice verſi ex edit. Coſtae Ben Luca MS. B. 108.

Hanc matheſin ornarunt Torricellius, Tacquetus, Walliſius noſter, alii.

Commentarius Eutocii in libros de ſphaera et cylindro gr. ex edit. Baſil. et MSS. reg. chriſtianiſſ. et latine ex edit. Baſil. (ſed correcta.) Huc refer, quae ad duarum mediarum propoitionalium ἐφευρέσεων pertinent, ex Carteſio, Hugenio, Sluſio, Gregorio vtroque, Wernero Norimb. Gruenbergio, Molthero.

VII. De aequiponderantibus libri duo gr. lat. ex edit. Baſil. et MSS reg. Gall.

Eutocius in libros de aequipond. gr. lat. ex edit. Baſil. collata cum MSS. regis chriſtianiſſ. cum commentario Guidubaldi.

Heic de centro grauitatis ex Commandino, L. Valerio, de la Faille, Guldino, Torricellio, Villalpando, et praecipue D. Walliſio.

VIII. De iis, quae vehuntur in aquis, ſiue περὶ τῶν ὀχουμένων, gr. ex MSS. reg. Gall. latine vero per Commandinum, cum notis eiusdem, et Baldi, et D. Sauilii.

Heic Hydroſtatica.

IX. Archimedes, vel potius Zenodorus, de iſoperimetris, lat. ex MS. in ambul. Bodl.

X. Archimedis exoterica ex Riualto, cum auctario. [?] Adiicere heic licet Marini Ghetaldi Archimedem promotum.

Propoſitiones ipſae Archimedeae collatae cum graecis Riualti.

Excerpta nonnulla ex commentariis Riualti, atque ex editione italica Nic. Tartaleae.

Archimedem promittit D. Montonus Gallus. Dedit nuper Borellus librum, cui tit. Archimedes, ita et Fabrius. Legito inde, quicquid nouiter adinuentum.

VOL. IV.

PAPPVS, ALEXANDRINVS, et HERO.

I. Collectio mathematica, graece ex binis MSS. bibl. Sauilianae, edita aliquantum auctior. Habet et gr. MS. D. Leſcuyer. Lat. ex verſione Commandini, aliquot in locis emendata, vna cum notis ipſius atque aliorum: et ad lib. VII. Apollonii nonulla a Snellio, Ghetaldo, Vieta, et Schotenio reſtituta.

II. Heronis, Alexandrini, Pneumatica: ex codd. in Arch. Pembr. 169. 148. et Laud. C. 66. Lat. ex verſione et cum notis Commandini.

Automata ex MSS. gr. Voſſii et Pembr. 169. 195.

Belopoeeica, Cteſibii potius, gr. lat. ex edit. Baldi 1616. 4. cum notis eiusdem ac aliorum, vid. Pembr. MS. 187. 13.

Digitized by Google

De machinis bellicis MS. gr. Voſſii, et lat. ex verſione Baroccii, et e MSS. gr. Pembr. 169. 137.

Barulcus arab. et lat. e cod. MS. Leidenſi, vel e ſchedis Golii, qui opus iſtud magni mechanici prelo aptiſſimum reliquit.

Alia ἀνέκδοτα eiusdem auctoris penes Iſ. Voſſium.

Ariſtotelis mechanica ex edit. et cum notis Monantholii, Baldi, Blancani.

Pachymerii mechanica lat. per Bcehtum, Baſil. 1560.

Adiunge I. Frontinum de aquaeductibus ex editt. praecipue vero [?] D. Auzotii, ſi exſtet: imo et Gromaticos ex edit. Turnebi ac Rigaltii.

Huc refer Procli Diadochi, ſi iſtius geometrae ſit, opuſculum de motu gr. lat. ex edit. Pariſ. 1542. et MS. Pembr. 161. 184. et Pembr. 76. 404. et Anonymi problema de motu, Digb. 93.

E ſcriptis recentiorum mechanicis, ſeu de motu, excerpta, vti, (poſt Iordanem et Baconem,) Baldi, Varronis, Galilei, Gaſſendi, Borelli, Fabrii, Herigoni, et maxime Wallifii, qui ceteris omnibus in difficillima iſta matheſi palmam praeripuit: etiam Guidubaldi, Monantholii, Steuini, Schotti, B. Portae.

Anonymi Tactica, opus abſolutiſſimum: vbi et de Theſſalomachia, ſtrategematis, atque acie ordinanda etc. Gr. MS. Pembr. 131. 262.

Pediaſimi Synopſis Geodaetica ex MSS. Pembr. 169. 41. 161 et 70. 396 et 76. 412. et excerpta 111. 74.

Heronis Iunioris Geodaeſia gr. lat. per Barocc. et ex MSS. Pembr. et Arch. Bodl. et bibl. Voſſiana.

Heronis eiusdem de terminis geometricis, gr. lat. per Daſypodium, Argent. 1570.

Habet Voſſius in ſua le[c]tiſſima bibliotheca, graece ſcripta, Apollodori Poliorcetica, Aſclepiodori, philoſophi, Tactica, Vrbicii [b]) Tactica, Nicephorum περὶ παραδρομῆς et alia iſtius Gregorae, Philonem Byzantium de machinis bellicis, et oppugnandis defendendisque vrbibus, Arriani et aliorum Tactica, Demetrii Cubicularii Naumachica, Conſtantini Porphyrogennetae Piratica, et Anonymum de ſtrategematis bellicis, et alium de ordinandis aciebus.

Vegetius Laud. 42. I. MS.

Mechanici cuiusdam, qui ſub Alexandro M. floruiſſe dicitur, Tactica: arab. et lat. e codice bonae notae in Coll. D. Ioan. Oxon.

Hic de ponderibus et menſuris, quod idoneum, ex Grauio, Agricola, Brerwodo, Villalpando, Capello, Merſenno, Iordano, Gaſſendo, Gronouio.

VOL. V.

b) Vid. infra ad cap. de Polybio, Onoſandro etc. in hoc volumine pag. 767. vet. edit. In cod. regio *Neapolitano* XXX. bombycino ſaec. XIV. qui continet Onoſandri et Mauricii στρατηγικά, in fine adpendicis loco et *Vrbicii* ἐπιτήδευμα. Incipit: αἱ μὲν προτεταγμέναι τάξεις εὕρημα τῶν παλαιῶν εἰσιν ἀνδρῶν. *Harl.*

VOL. V.

A T H E N A E V S. [P]

Machinamenta bellica lib. V. at quintus inſcribitur Philonis Athenaei, fol. 57. vna cum Cteſibio, (Βελοποιικά,) Bitone de inſtrumentis bellicis, et ceſtis Africani, fol. 106. capitibus 169. et fol. 22. excerptis ex Apollodoro, gr. lat. ex MSS. in Arch. Pembr. 187. et optimo codice in Coll. Magdal. Oxon.

Anonymus de obſidione toleranda MSS. Pembr. 187. 137. et Voſſ.

Anonymi Strategemata veterum ſelecta. Pembr. 187. 156. et Voſſ. et praecepta militaria ibid. fol. 172. et Voſſ.

Accedant Tactica Aeneae, Aeliani, Leonis, et aliorum.

Adde Vitruuium, artis architectonicae auctorem vnicum, qui ad nos vsque peruenire potuit, iuxta edit. Laet, collat. cum MS. in Coll. D. Ioan. Oxon. cum notis adnexis ex Barbaro, Barroccio, Cataneo, Villalpando, Frearto, aliisque, quae iuuent: (neque enim adeo ampla eſt ars iſthaec, ac multi exiſtimant,) tum de militari architectura tam veterum quam recentiorum. Conſule hac in re praeſtantiſſimum Voſſium, tum Maurolois, Tacquetum, Goldmannum.

Geoponica MS. Pembr. 54.

Excerpta ex Plinio, Columella, et Macrobio, quae videbuntur.

Galeacius de S. Sophia T. D. 110. MS. Laud.

Anonymus de eadem eccleſia C. 46. Laud.

Pictura arcae Noae Laud. K. 86 et templi Salomonis ad indicem Lyrae inter MSS. Laudinos.

VOL. VI.

D I O P H A N T V S, A L E X A N D R I N V S.

Arithmeticorum libri ſex, et de numeris multangulis liber vnus, gr. lat. cum commentario C. Bacheti. Pariſ. 1621. collati cum MSS. biblioth. Sauilianae. Conferatur etiam cum editione Xylandri. Quaere, an tredecim libri iſtius mathematici exſtent graece in biblioth. Vaticana: multi enim id adſerunt.

Theo de Mathematicis ad Platonis lectionem requiſitis, gr. lat. per Bullialdum. Pariſ. 1644. cum notis eiusdem et [P] aliorum. Graeca conferantur cum MSS. in Arch. Pembr. et in biblioth. Coll. D. Ioan. Oxon. et in Arch. Laud. C. 66.

Nicomachi Geraſeni Arithmetica, cum notis Camerarii.

Nicomachi Arithmetica θεολογούμενα.

Iamblichus in Nicomachi Arithmetica.

Aſclepius in Nicomachi Arithmetica, gr. lat. ex codd. MSS. in Arch. Pembr. 4°. 4. ſiue 113. et in Arch. Seld.

Digitized by Google

De Arithmetica tractatus imperfectus in Arch. Seld. bis.

Boethii Arithmetica ex MSS. Baliolenſis Collegii 258. et Trin. Oxon. 24. et Pembr. 61 et 65. et 211. et Ben. 209. et Petr. 29. collatis cum edit. Rufi et Clichtouei.

Barlaami, monachi, Logiſtica, gr. lat. ex edit. Chambers, collata cum MSS. biblioth. Sauil. et Seld.

Maximi Planudis Arithmetica ſecundum Indos, gr. lat. ex cod. MS. in ambul. Bodl. et Laud. 68. et Ali Koshgius. Vide MS. Perſ.

Thabeti tractatus de veritate propoſitionum algebricarum ex demonſtrationibus geometricis adſtruenda, cum aliis tractatibus egregiis, quae Gebricam artem ſpectant, arab. et lat. e cod. MS. Bodl. Carpe ex Sexto Empirico gr. lat. quod decet.

Quae ex Leonardi Piſani Algebra.

Quae de Pellii noſtratis praelectionibus in Diophantum.

Figurae, quibus mercatores Turcici vtuntur. MS. arab. Laud. B. 38.

De fractionibus tr. duo MSS. lat. Laud. E. 107.

R. Abrahami Caii Arithmetica, hebr. et lat. per Schreckenfuſium. 1546.

Alchindus de ſex quantitatibus.

Carpe, quod lubet, ex noſtratibus, Bredon, Suiſſet, Wallingford, Bradwardin. Peccam.

Adde ex Beda et Martiano, quae huc ſpectant, iuxta fidem MSS. codd. Optimi enim ſeruantur vtriusque ſcriptoris in biblioth. Britannicis: tum ex Caſſiodoro et Iſidoro.

Conſulantur recentes Algebriſtae, Tartalea, Cardanus, Clauius, Stifelius, Steuinus, Herigonus, Oughtredus, Harriotus, Carteſius, Wallisius, Fermatius, Paſchalius, Anderſonus, Bouillus, Buteo, Cataldus, Lud. a Ceulen, Fr. Schotenius Faulhabers, Kinckhuyſen, Waſſanaer, Glareanus, Xylander, Iordanus, Malapertius, Mengolus, [?] Maurolycus, Nonius, Ramus, Scheubelius, Salignacus, Snellius, Taiſner, Pellius, Billius, Reinoldinus, Cauallerius, Bombellus, L. Burgenſis.

VOL. VII.

Μικρὸς Ἀστρονόμος, ſiue parua ſyntaxis Alexandrinorum.

Continebantur in illo codice, (quem Arabes Tractatus intermedios vocant, ſcil. inter Στοιχειωτὴν et Magnum Conſtructorem,) praeter ipſius Euclidis Data, Optica, Catoptrica, et Phaenomena.

I. 1) Theodoſii Sphaericorum libri tres, gr. lat. ſecundum edit. Penae, et illam Ven. collatam cum MSS. graec. in Arch. Pembr. et in bibliotheca Sauiliana, et cum arab. cod. Seld. et lat. in Ambul. Bodl. cum ſelectis notis ex Clauio, integrisque Sauilii.

2) De habitationibus gr. lat. coll. cum MSS. gr. Pembr. 166. 254. et MSS. arab. gr. et lat. cum notis Auriae.

3) De

Digitized by Google

3) De diebus ac noctibus, gr. lat. ex MSS. gr. Pembr. 166. 162. cum ſcholiis, et arab. et lat. eum notis Ionſ. Auriae et Daſypodii.

II. 1) Autolycus de Sphaera mota, gr. lat. ex MSS. gr. Pembr. 166. 166. et arab. et lat. cum ſcholiis, et cum notis Auriae.

2) De ortu et occaſu, gr. lat. ex MSS. gr. Pembr. 166. 184. cum ſcholiis, et cum notis Auriae.

III. Menelai, (qui corrupte ab Arabibus, legendo ו pro ז, Mileus vocatur) Sphaerica, arab. et lat. collata cum MSS. arab. Seld. et lat. in Ambul. Bodl. Adiectis notis atque etiam Sphaericis Maurolyci.

IV. Ariſtarchus de magnitudine luminarium, gr. lat. per Command. cum notis ipſius et Sauilii, et explicationibus Pappi: ad fidem MSS. arab. Seld. et gr. Arch. Bodl.

V. Hypſiclis Anaphoricus, gr. lat. ſecundum edit. E. Bartholini, cum notis eiusdem atque aliorum: collatus cum MSS. gr. Arch. Bodl. et cum arab. codd. Seld.

Huc accedat Beni Muſa de figuris planis et ſphaericis. [¶]

VOL. VIII et IX.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. Quantus Scriptor!

I. Ptolemaei Μεγάλη Σύνταξις ſiue Almageſtum, graece ex edit. Baſil. 1538. et MS. optimo in Arch. Seld.

Latine ex verſione noua, quae in bibl. Sauiliana ſeruatur, collata cum Trapezuntina, recognita per Gauricum 1528. et 1541. et 1551. per Schreckenſ. et cum verſionibus lat. ex arabico in Coll. Nou. 281. et in Coll. Magd. 136. et in bibl. Bodl. et edit. vulgatis.

Illuſtratum ſcholiis Arabum ex MSS. arab. D. Pocockii et in bibl. regia; et vberrimis commentariis arab. in bibl. Bodl. et perfice in Coll. D. Ioan. Oxon. MS. et arab. MS. in bibl. publica Cantabr. inter MSS. Erpenianos, litteris hebraicis ſcriptum.

Commentarii Theonis et Cabaſilae, gr. ex edit. Baſil. et MSS.

Notae Gaurici, Schreckenſuſii, et aliorum ſelectae, integrae Sauilii.

Io. Raſel translatio ex graeco Almageſti cum commentariis, et epilogo ad Nicolaum P. Rom. contra Iacob. Cremonenſem. MS. lat. B. 170. Laud.

II. Al-Suphius de Stellis fixis arab. et lat. cum figuris geminis e cod. MSS. Pocockii, Theuenoti, et forte et ex muſeo Golii, cum notis.

III. Liber egregius de erroribus in canone fixarum. arab. et lat. e cod. MSS. in bibl. Bodl. Con. Apoll. et bibl. Golii.

IV. R. Abrahae Aben-Ezrae aſtronomia MS. lat. Digb. et κέλευθος inter MSS. Seld. Opus excellens: et forte MS. Pembr. 67.

V. Naſireddini inſtitutiones aſtronomicae, cum commentario luculento arabico Huſain Ebn Mohammed, Niſaburienſis, qui Noddam vocatur, arab. et lat. ex MS. Coll. Ioan. Oxon.

VI. Cleomedis Meteora, gr. lat. per Balforeum, et ex editione Vallae et Baſil. 1547. collata cum MSS. opt. in Arch. Pembr. fol. 9. 75. et 50. 15. et 4°. 56. 57. et cum MSS. Sauilianis: cum notis ſelectis Balforei, et aliorum, et ſcholiis gr. (forte Pediaſimi,) doctis quidem ex MSS. Sauil. et Pembr. 169. 75. et 161. et 70. 296. et 111. [?]

VII. Pſelli compendium quatuor artium, arithmeticae, muſicae, geometriae et aſtronomiae, gr. lat. per Xylandrum, et per Murenum, Lipſ. 1590. et ex MS. Pembr. 94.

Item Michaelis Pſelli παντοδαπὴ διδασκαλία. Ro. 18. 256. vbi de ſtellis a capite 120. et fol. 294. b.

Eiusdem ſolutiones quaeſtionum phyſicarum fol. 665.

Item iſtarum ſcientiarum ſyſtema Pachymeris ex MS. Arch. Pembr.

Item Caſſiodorus de iisdem, ex edit. Garetii et MSS.

De Paſchate egregia, et excerpta ex Panario Epiphanii de eodem.

VIII. Albategnius (Albatani) lat. ex edit. Venet. 1552. et MSS. lat. Digb. et Sauil.

IX. Alfragani aſtronomia arab. lat. ex editione ac illuſtratione Golii, collatis etiam MSS. lat. Digb. et Sauil. et Laud. E. 107.

X. Nic. Copernici epiſtola ἀνέκδοτος de tempore annuo, ex bibl. Sauil.

XI. Campanus e MSS. Digb. et Bodl. et MS. Coll. Noui 293. et Ben. 93.

XII. Ric. Wallingfordi libri IV. egregii de ſinubus ac proportionibus, cum ſcholiis Lenys lat. e cod. MS. Digb. 178.

XIII. Sim. Bredon ſuper demonſtrationes aliquas Almageſti. Opus perdoctum, ex MS. eodem Digb.

Argyri aſtronomica quaedam gr. lat. e MSS. gr. Seld.

Ali, filii Aben Ragel, aſtronomia lat. Venet. 1485. per Aegid. de Tebaldis.

Petri Alliacenſis opera aſtronomica, lat. e MS. Orial. 14.

Aſtronomica MSS. Ben. 193 et 194. et Coll. Nou. 295. et Coll. Ioan. Oxon.

Manilius ex edit. Scaligeri ac Bullialdi coll. cum MS. CCC. 2.

Swinshed de motu coeli. Cant. Arch. 127.

R. D. D. Sethi Wardi aſtronomia geometrica: opus eximium. Idem de Cometis.

Introductio ad aſtronomiam ex Gaſſendo, Tacqueto, Ricciolo, Keplero, Scheinero, Heuelio, Bullialdo, Borello, Longomontano, Herigono, Peurbachio, Steuino, Galileo, Schickardo, Hortenſio, Oswaldo, Baroccio, Maurolyco, Guidubaldo, Maimonide in Mishne [?] Tora, Bettino, Langreno, Comite Pagano, Caſſino, Blancano, Blanchino, B. Porta, Linnemanno, Heckero, Abrahamo Zacuth, Cauallerio, Malapertio, Vrſtitio, Clauio,

Clauio, Santbech, Dante, Diaz, M. Scoto, Chriſtmanno, G. Wendelino, Ariſtarcho Merſenni, Philolao Bullialdi, Ang. Riccio, Wernero Norimb. G. Bonato, Bouillo, Gaurico, Schonero, Rheinoldo, Nonio, Rhetico, Moeſtlino, Tychone, Iunctino, obſeruationibus Haſſiacis, Metio, Lansbergio.

Heic, vel in ſequente vol. de cometis et eclipſibus, tam ex ſcriptis vett. quam recentiorum, Daſypodii, Cyſati, Gemmae, Keppleri, Heuelii, Lobkowitz, Petiti, Auzotii, Piſonis, Snellii.

Accedant:

Quaedam de Vietae harmonico coeleſti, cuius mentio in aſtronomia Philol. Item de Salini problem. aſtronom. in Coll. Ieſuit. Genuae.

Nic. Copernici Reuolutiones, ſecundum edit. Mulleri et Rhetici: et Ioannis Regiomontani epitome Almageſti: et Gebri Arabis lib. IX. in Almageſtum. cum notis Sauilii. Noremb. 1533. ex bibl. Sauil.

Excerpta ex inſtitutionibus aſtronomicis arab. MSS. in Coll. D. Ioan. B. et Almageſto, i. e. aſtronomia Auerrois. MS. arab. D. Pocock.

Thii mathematici obſeruationes 7. gr. lat. ex aſtronomia philolaica et MS. in Ambul. Bodl.

Excerpta ex Plutarcho de placitis philoſophorum. MS. Pembr, 131. 404.

Io. de Dandis opus planetarium, Appiani illo ingenioſius MS. Laud. 155.

Item alius de eodem argumento, fol. 345. et fol. 406. de acceſſu ſolis: et fol. 118. Εὐμέθοδος ἐπιδρομὴ θεωρημάτων παντοδαπῶν, vbi de problemate illo Anthemii mechanici, πῶς δεῖ ἐν τῷ δοθέντι τόπῳ κατασκευάσαι ἀκτῖνα προσπίπτειν ἡλιακὴν ἀμετακίνητον ἐν πάσῃ ὥρᾳ καὶ τροπῇ.

VOL. X.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. [T]

I. Canones πρόχειροι gr. lat. Haec iam primum prodeunt ex MSS. gr. Sauilianis binis et Pembr. et Bodl. in Ambul. et Coll. Noui 252. vna cum duplici commentario Theonis gr. ex iisdem MSS.

II. Heraclii Imperatoris luculentiſſimus commentarius in canones προχείρους gr. lat. ex codd. MSS. bibl. Sauil. et Bodl. in Ambul. cum tabb. nonnullis.

III. Claudii Ptolemaei Hypotheſis et Canon Regum, et Proclus de ſphaera, ex edit. D. Bainbrigii, coll. cum MSS. Sauil. et Pembr. item Leontius de Sphaeropoeia, gr. lat. ex edit. Santandreana: item Procli hypotypoſes aſtronomicae gr. lat. edit. Allatii, et e MSS.

IV. Claudii Ptolemaei Anathema in templo Serapidis, et περὶ κριτηρίου ex edit. D. Bullialdi et MS. Bodl. in Ambul. cum notis Bullialdi et aliorum.

V. Tabulae perſicae, gr. lat. diuerſarum editionum: e codd. gr. Pembr. tribus, viz. 63. 58. et 100. et Seld.

VI. Tabulae

Digitized by Google

VI. Tabulae perſicae Naſiroddini, perſ. lat. ex bibl. Goliana.

VII. Tabulae perſicae Ologbegi, viri principis, ex MSS. Coll. D. Ioan. Oxon. et Pocockii, et bibl. Sauil. et arabice in Coll. D. Ioan. Oxon.

VIII. Excerpta ex tabulis MSS. arabicis, 1) Ebn Schatir Damaſceni in Arch. Seld. 2) Omadoddini, metrice, in Coll. D. Ioan. Oxon. 3) Cyriaci Presbyteri. Arab. Laud. B. 80. 4) Mugiſal. ſiue συλλογὴ perſica MS. Laud. A. 130. Aſtronomica. Habet, inter alia, praecipue de fixis ſtellis, de tempore, ventis, aeſtu maris, montibus et fluuiis, mechanicis, Aſtrolabio, Teleſmatis, et poetice. 5) Encyclopaedia fratrum germanorum, ſiue Echwanol Sepha MS. arab. A. 159. et apud Pocock, vbi inter alia, de Quadriuio. quod vocat Boethius, atque praecipue geographica et muſica. 6) Aſtronomorum aliquot perſarum collectio: ſunt autem, Yahya Ebn Mohammed excerpta ex Abu Abdalla Marediniense, Gelatoddin Manſur, Hoſein Ebn Hoſein, Chowareſmius Alkobraeus, Feſſol Hatem ſuper Mohammed Giagermaeum, liber egregius. Tum Ali Sergiandius, perceleber aſtronomus, de ſphaera, de epochis, de vrbibus: Ali denique Koshgius, auctor optimus, de logiſtica ſecundum Indos, et aſtronomia: ſeruatur in eodem [P] vol. et Naſſiroddin Tuſenſis, tr. de Aſtrolabio. Perſice omnia.

Tabulae aſtronomicae Abul Abbas Achmed Ebnól Banna arab. MS. B. 115. Laud.

Tabulae Ebn Atar ſecundum doctrinam Ebn Shatir Damaſceni MS. arab. A. 50. Laud.

Mohammed Abu Omar Ebn Kaſem Andeluſani, i. e. Toletani, aſtronomia, charactere Afric. in bibl. D. Ioan. B. Oxon. Ibidem eodem argumento ac charactere libellus Abu Iſaac Ibrahim Ebn Mezerkal cum tabb. aliquot. Tum Mohammed Ebn Mohammed Alſnphius de ſciatericis.

De compoſitione Tabularum tractatus, qui vocatur, צפיחא לכן אלזרכאלה, i. e. Plinthus Arzachelidis, lib. elegans ac vtilis, hebraice, MS. Laud. 108. Tum tract. Iacobi Ben Macir Haraſenſis de Aſtrolabio, cum commentario, hebraice, ibidem: MS. lat. E. 107. Laud. viz. Calendarium Richardi Monke, Capellani de Anglia anno 1434. Ioannes de Sicilia ſuper canones Arzachelis. Tabula mediorum motuum per Magiſtrum Rede: Almanach ad meridianum Oxon. canon fixarum, cum figuris conſtellationum, et tabulae Toletanae certe egregiae. Demonſtrationes canonum tabb. Liber doctus. Theoria Planetarum. Calendarium Groſſi capitis. Kanenuz Aegyptiorum. Philoſophi et Magiſtri filiae Ptolemaei. Almanach, ſeu tabb. ab Arzachele mutatae in annos Alexandrinos, et a Magiſtro Ioanne Papienſe in annos Chriſt. Ars quadrantis, et cylindri compoſitio.

De ſphaera Digb. 93. Kenubi aſtronomus, Digb. 95.

Theorica Si. Bredon, Digb. 93. liber egregius.

Theorica planetarum, Digb. 93.

Tabb. W. Rede Oxon. Digb. 57. 25. Ibi fol. 41. tabb. aliae Oxonienſes abſolutiſſimae cum eclipſibus ab ann. 1376. ad ann. 1390. Ibi de vſu inſtrumenti, dicti *Albion*, inuenti, quod puto, per Ric. Wallingford. Ibi fol. 131. de aequatione dierum tract. perpulcher. Ibi rationes aequationum planetarum, et quantitas annua per Thabet et R. Monke, et capitula Almageſti fol. 146.

De

Digitized by Google

De ſignis Zodiaci et de planetis, gr. Pembr. 76. 143.

IX. Arzachelis tabulae ex MSS. lat. Mert. 73. et Arch. Bodl. 122. et bibl. Sauil. [P]

Item tabb. Prophatii Iudaei, ex MSS. Mert. et Arch. Digb. et bibl. Sauil.

Canon fixarum per W. Wyrceſtre 1440. Laud. B. 23. Ibidem.

G. Eueshan de motu octauae ſphaerae. Oxon. 1316.

X. Alphonſi tabb. ex editt. et MSS. Laud. B. 23. et E. 107. cum notis.

XI. Obſeruationes et tabb. MSS. P. Dacii Ben. 330. Eshendem Orial. 65. Lemonicenſes. Publ. Cantabr. 223. Si Bredon. 24. Alb. Batecomb. cum aliis. Magd. Oxon. 14. Killingworth. 168. Lumly. Caerleon. 188. Lumley. R. Wallingford, Read Oxonienſis.

De Calendario MS. arab. 4°. in legato Scaligeri et Chronico Samaritan. arab. ibid.

Quaere, an gnomonica hic interſeri poſſit, tam ſecundum veteres, Latinos ſc. et Arabas, quam recentiores, puta Clauium, Herigonum, Magnanum, Commandinum, Oughtredum, et e MSS. Rawlinſoni, Hoggii, et Forſteri.

XII. Harroxii obſeruationes cum notis Wallifii, et Rooke, quod reperiri poteſt cunque.

XIII. Excerpta quam breuiſſima ex tabb. Rudolph. Philolaic. Lodoiticis, Mediceis, Danicis, Prutenicis, Bergenſ. Friſicis, Lansbergianis, illis Riccioli, Wingi, Streti, recentiorumque aliis, et ex obſeruat. Tychonis, ſiue a Curtio, ſiue a Bartholino vulgatis.

XIV. Collectanea ex vett. marmoribus, hiſtoricis, chronicis, tabb. Paſchalibus computisque MSS. de re chronologica, atque perparce ex Petauio, Scaligero, Simſono, Caluiſio, Strauchio, aliisque recent. viz. Marshamo, Seldeno, Vſſerio, Seneſchallo, Petito, Clauio, Vieta, Emmio, Allatio, Lydiato, Cardano, G. Mercatore, Chriſtmanno, R. Ori per Chriſtmann. Maurolyco, Gaſſendo, Baronio, Saliano, P. Alliacenſi, A Ecchelenſi in Byzant. hiſtor. vna cum Cenſorino ex edit. Lugd. Bat. et MS. et Beda ex MSS. Ioan.

VOL. XI.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. [P]

I. Περὶ Φάσεων ἀπλανῶν καὶ ἐπισημασιῶν, gr. lat. multo emendatius, quam Petauius olim dedit, e codd. MSS. Sauil. et in Ambul. Bodl. cum notis Petauii et aliorum.

Anonymus de ortu et occaſu fixarum, gr. MSS. Pembr. 94.

II. Claudius Ptolemaeus de Analemmate, lat. cum notis Fred. Commandini, mathematici praeſtantiſſimi, et ampliſſimi Sauilii ac aliorum: collat. cum MS. in biblioth. Bodl. in Ambul.

III. Geminus de adparentiis et iſagoge, etc. ex edit. 1590. et illa Petauii, viri ſummi, et MSS. bibl. Sauil. et Pembr. 187. 206 et 165. 9.

Feſtus Auienus etiam ex MS. item Germanicus, et Cicero, et Hyginus.

Adde hic Hipparchum et Tatium, ex editt. Victorii ac Petauii, et MSS. bibl. Sauil.

Digitized by Google

IV. Arati gr. lat. iuxta edit. H. Grotii, incomparabilis V. collata cum MSS. Pembr. 4°. 419. 113. cum ſcholiis *ἀνεκδότοις καὶ καλοῖς* et 8°. 133. et extra numerum, cap. 78. compendioſa metaphraſis Arati et docta. Pembr. 131. 429.

V. Heraclius, imperator, Philoponus, Nicetas, aliique Graecorum de Aſtrolabio gr. lat. ex codd. MSS. Pembr. et Sauil. et Coll. Nou. et Bodl. in Ambul. vna cum ſcholiis arabicis ex MS. arab. Con. Apoll. et ex MSS. lat. in Arch. Seld. et ex Heumanni Aſtrolabio MS. Seld. et MS. Bodl. in Ambul. et Digb.

Philoponus, vt puto: elegans enim eſt, et meminit Ammonii, diſcipuli ſui, et imperatoris, puto Heraclii, inſtigantis, de Aſtrolabio, gr. MS. Pembr. 166. 197.

Alius de eodem, ibidem: et Anonymus de Quadrante, forte ex latino, (meminit enim Pariſ. et Montis Peſſulani,) gr. MS. Pembr. 187. 201. et Pembr. 165.

Item ſcholia Anonymi, imo et Macarii Hieromonachi, adiuuante illum fratre ſuo, Nicephoro Gregora, ibid. Item, nonnemo de Aſtrolabio, hortatu Manelli, cardinalis, ad Papam Romanum, vti videtur: ibid.

VI. Iordanus de Planiſphaerio ex edit. Command. et per Valder. 1536. et MSS. in bibl. in Ambul. et Caii I. [?]

De prognoſticationibus et obſeruationibus aeris mutat. ex Rob. Lincoln. et Alkindio tam edit. quam MS. et Columella, et Plinio, et Macrobio, Prognoſticon gr. MS. Pembr. 131. 262. et Pembr. 194. 88. et ibi de ortu et occaſu fixarum optime.

Qu. de Beſſarionis Card. Canone fixarum aut edito aut ſcripto in biblioth. Venet. D. Marci.

Alkindius de pluuiis per planetas.

Hygini aſtronomicon ex edit. Baſil. et MSS.

R. Abr. Cai de ſphaera, hebr. et lat. per Schreckenſ.

Commentarii in ſphaeram et computum Io. Sacroboſci. MS. D. Ioan. Oxon.

VII. Ptolemaeus, vel veterum alius, de ſpeculis, lat. ex edit. et ex MSS. vna cum commentario MS. in bibl. Sauiliana.

Heliodori optica, gr. lat. ſecundum edit. E. Bartholini, cum ſcholiis eiusdem: et ex MSS. Coll. D. Ioan. B. et Arch. Pembr.

Robertus Lincoln. de Refractionibus. E. 107. Laud.

Anthemii, mechanici, (cuius opus templum S. Sophiae,) fragmentum *μηχανημάτων παραδόξων*, gr. lat. ex MSS. Coll. D. Ioan. Oxon.

Alhazeni Optica lat. ex edit. et MS. Cantabr. Petr. 23.

Vitellionis Optica.

Adde Pecchami Cantuar. et Baconis perſpectiua ex editt. et MSS. in bibl. Sauil. et Petr. 28. et Linc. 16. et Bodl.

Quaere Dioptrica W. Snellii nondum edita.

Haec

Powered by Google

Haec cum notis et excerptis neceſſariis ex recentioribus Opticis, Steuino, Herigono, Kepplero, Carteſio, Fabrio, Gregorio, Barrouio, (ſeu, quod iſte meruit, Varrone noſtro,) Hugenio, Porta, Guidubaldo Ghetaldo, Hobbio, Gualtero Wernero noſtrate, Daſypodio, Riſnero, Maurolyco, Voſſio, Nonio, Antonio de Dominis, Greimbergio, Cataldo.

Tum de arte perſpectiua, quae nunc vocatur, ſiue Scenographica, ex Niceroue, Du Boſs, Herigono, Alberto Durero.

VOL. XII.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. [T]

I. Claud. Ptolemaei Tetrabiblos et Carpus, graece ex editt. et MSS. Coll. Nou. 299. et C. C. C. 50. et Laud. C. 100. et Pembr. 169. 328. Latine ex editt. et MSS. Cant. Publ. 224. et 152. et Coll. Nou. 75. et C. C. C. 49.

Excerpta ex Tetrab. Pembr. 131. 441. gr. MS.

Commentarii Procli, Theonis, Porphyrii.

Pauli Alexandrini introductio in apotelesmaticam ad filium ſuum Cronamonem. gr. MS. Pembr. 94. 76. Liber bonus de arte minime bona.

II. Mercurius Triſmegiſtus de decanis, gr. lat. ex edit. et MS. gr. Coll. Nou. 299.

III. Vettii Valentis Anthologia aſtrol. e cod. MS. Seld.

IV. Excerpta ex Vettii aſtrol. gr. lat. e cod. MS. in Ambul. Bodl. et in MS. Seld. et Barocc. 49. 68. et in MS. Sauil. gr. vbi Heraclii comment. in Canonas προχείρους.

V. Firmici Aſtronom. Linc. Coll. 94. et Pembr. 64. MSS. collat. cum editis.

Petoſiridis Prognoſtica ex MSS. Pembr. 166. 162. et 169. 376.

VI. Aſtrologia Ghaminaei, Arab. charactere Mauritanico. MS. legat. Scaligeri.

Albumaſar, (ſeu Abu Maasher,) de natiuitatibus, arab. et gr. MS. Pembr. 94. 68. MS. Laud. A. 137. Latine nullibi non reperitur.

Naſiroddin Tuſenſis de Geomantia. Perſice MS. Laud. 154.

Alchebitius cum comment. Ioannis de Saxonia ex editt. et MS. Digb. 93. vbi tractat de annis. Ibi etiam Albumaſar de partibus.

Procli Vranodromus. Gr. MS. Pembr. 166. 162 et 169. 376.

Duodecim τόποι Maſala. Gr. MS. Pembr. 94. 100. Ibidem tabulae, et alia non omittenda.

VOL. XIII.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS. [T]

Claudii Ptolemaei Geographia, graece ex edit. Baſil. per Frobenium, et Pariſ. cum epiſtola Eraſmi 1546. et gr. lat. per Bertium: et ex MSS. graecis binis optimae notae in Arch. Seld.

 Latine

Digitized by Google

Latine vero ex edit. Argent. per Vbelum 1513 et 1520. Lugd. per Villanouanum 1541. Baſil. per Münſterum 1542 et 1552. Coloniae ex verſione Nouiomagi 1540. Romae 1590. cum tabb. partim aeneis, partim ligneis: et ex MS. lat. in Coll. Magd. per Nonium Pacinum. Liber pulcher. edit. italice per Gaſtaldum, Ven. 1584.

II. Eledriſii c) Geographia, (cuius compendium plane eſt illa, quae Nubienſis vocatur,) arab. et lat. cum tabb. MSS. D. Pocockii et biblioth. Bodl.

III. Abulfedae Geographia arab. et lat. ex binis codd. opt. D. Pocockii, et vno biblioth. publ. Cantabr. et, quod ſperamus, ex edit. Theuenoti. [vid. quos laudat *Hartmann* l. c. pag. 18.]

IV. Calcoshendius, ſcriptor accuratiſſimus, de Aegypto, arab. et lat. e MS. Seld.

V. Mappa regni Sinici, a Chinenſi quodam depicta, ex Arch. Seld.

Geographia Ibn Iſaac MS. arab. charactere Afric. Laud. A. 139. Liber eximii pretii.

Anonymus περὶ θέσεως κόσμου. MS. gr. Pembr. 131. 427.

R. Bacon de ſitu orbis. Cant. Ben. 192.

G. Melherayae Mappa Mundi Ben. 255.

Hygini Deſcriptio mundi. Petr. 5.

W. de Worceſter de longitud. et latitud. locorum in Anglia, Ben. 379.

Directorium terrae ſanctae. MS. Coll. Magd. Odorici itinerarium. Ben. 4 et 72. et Luml. 247. Rubrocki itinerarium. Ben. 61. et Luml. 247. Necham. Ben. 262.

Adnectantur Scylax, gr. lat. ex edit. Iſ. Voſſii, cum notis eiusdem.

Marcianus.

Dicaearchus, gr. lat. edit. Hoeſchelii et H. Stephani.

Nicephori Blemmydae geographia ſynoptica ex edit. et MS. [?] Laud. C. 69. Item Nicephori Gregorae ſcholia in lib. I. Geographiae Ptolemaei, ibidem.

Solinus ex edit. Salmaſii, τοῦ πάνυ. Coll. cum MS. bibl. publ. Cantabr. 195. et Petr. 94. et G. C. 35. et Coll. Magd. Oxon. et Laud. cap. 118.

Mela ex edit. Iſ. Voſſii, incomparabilis viri, collat. cum MS. Coll. Nou. 285.

Aethicus.

Tabulae Peutingerianae.

Antonini itinerarium, cum notis Suritae, et ad fidem MS. Ben. 273. cum commentario Talboti.

Stephanus de vrbibus, gr. lat. ſecundum edit. Leidenſem.

Strabo

c) ſ. potius *Edriſii*. vid. *Herbelot* bibl. orient. voc. Edriſi. *Io. Phil. Kurzmann* comment de Africa Geographi Nubienſis. Ienae 1791. 8. pag. 4 ſqq. *Io. Melchior Hartmann* comm. de geographia Africae Edriſiana. Gottingae 1791. 4. pag. 2 ſqq. *Harl.*

Digitized by Google

Strabo ex edit. Caſauboni, vel ſaltem variantes lectiones e cod. gr. MS. bibl. publ. Cantabr. 7. et lat. MS. Linc. Coll. 94. et bibl. publ. Cantabr. 91. forte et Pembr. 169. 178.

Dionyſii περιήγησις gr. lat. ex edit. Stephani cum ſcholiis Euſtathii, et edit. Hilli, et ex MSS. gr. Bodl. 4°. M. 46. et Pembr. Arch. extra numerum C. et bibl. publ. Cantabr. 7. et Laud. C. 31.

Introductio ad Geographiam et artem nauticam ex Herigono, Ricciolo, Fournier, Wright, Borroughs, Merula, Ortelio, Atlantibus D. Bleau, Keplero, Maurolyco, Balthaſare Conrado, L. Holſtenio, Voſſio, Baroccio.

VOL. XIV.

CLAVDIVS PTOLEMAEVS.

I. Claudii Ptolemaei, Harmonica. gr. lat. ex codd. MSS. gr. in Coll. D. Ioan. Oxon. optimae notae, et in Arch. Bodl. et in Ambul. Bodl. et in bibl. Savil. et Pembr. 124. cum ſcholiis, et Coll. Nou. 299. et Coll. Magd. Oxon.

II. Commentarius Porphyrii, gr. e cod. MS. Coll. Magd. ſeruatur fragmentum eius in Coll. D. Ioan. Oxon. atque liber ipſe in bibl. [?] regis Galliae et in bibl. Voſſii, et in libr. I et II. in Arch. Pembr. 41. 148.

III. Bryennius in Ptolemaei Harmonica gr. ex MS. Coll. Magd. Habet et Meibomius et bibl. regis Galliae.

Quaere, an Cleomedis, Dioclis, Pediaſimi reperiantur in Vatic. aut Gallic. aut bibliotheca Voſſii: et an Cleomedis Harmonica ſit inter opera Georgii Vallae.

Pachymeris Harmonica e MS. Voſſii, graece.

Lampadarius de Muſica recentiorum Graecorum. gr. lat. ex MS. Seld.

Auicennae Muſica arab. et lat. e codd. Pocockii et Grauii.

Muſica, perſica ex MS. cod. Coll. D. Ioan. B. Oxon. partem bene magnam ex Ptolemaeo traducta.

Boethii Muſica ex editt. et MSS. Coll. Magd. Oxon. 131. et Coll. Bal. 257. et Trin. Oxon. 24. et Pembr. 61. et MSS. Seld. et Laud.

Antiqui ſcriptores muſici, ex edit. Meibomii cum notis eiusdem, collat. cum editt. et cum MSS. viz. praeter Euclidem.

Ariſtoxenus. MSS. gr. Bodl. Arch. A. 113. et Arch. Seld. et Bodl. Th. 17. 22. et Pembr. 41. 21.

Nicomachus MSS. gr. Pembr. 41. 122.

Alypius MSS. gr. 4°. Pembr. Arch. 41. 71. et Arch. Bodl. 113. et Coll. Ioan. B. Oxon.

Gaudentius MSS. gr. Coll. D. Ioan. Oxon. et Pembr. 41. 101.

Bacchius MSS gr.

Ariſtides MSS. gr. Arch. Bodl. 112. et in Muſeo Ambulacri, et in bibl. Sauil.

Digitized by Google

Excerpta ex Martiano, et Macrobio, praeſertim MSS. et Caſſiodoro, et Cenſorino, et Dionyſio Halicarnaſſenſi, et Vitruuio.

Plutarchus de Muſica ex editt. et MSS. gr. lat. cum notis.

Groſtead in Muſicam et Arithmeticam Boethii. E. 107. Laud.

Muſicae compendium MS. lat. biblioth. D. Ioan. Oxon. item Adnotationes egregiae in illud.

Item Guido coll. cum MSS. Coll. D. Ioan. Oxon. cum commentario perdocto: et iterum in eadem bibl.

De Theone ad Platonem. Vid. vol. VI. [☞]

Habet et inſigniſſimus vir D. Iſ. Voſſius, quae ad rem muſicam ſpectant, alia.

Adnectantur tractatus Chilmeadi de Muſica vetere, penes Byſh. Equitem.

Conſulendus eſt Beda noſtras, et conferendus cum MSS. Coll. Ioan. Oxon. binis.

Illuſtrarunt hanc doctrinam, omnium ſuauiſſimam, Galileus vterque, Keplerus, Carteſius, Merſennus, Brunkerus, Walliſius, Cottignez, Kircherus, Iac. Faber Stapul. Zarlinus, Gaffurius, Geſualdus.

Haec ſatis ſuperque.

CAPVT XXIV

DE ATHENAEO, MECHANICO, APOLLODORO, ARCHITECTO, ET ALIIS HVIVS ARGVMENTI SCRIPTORIBVS.

I. *Athenaei, mechanici, liber de machinis bellicis.* II. *Apollodori poliorcetica.* III. *Philonis Byzantii mechanicorum reliquiae.* IV. *Liber Philonis de ſeptem ſpectaculis.* V. *Bitonis de machinis bellicis.* VI. *De Herone ac Cteſibio variisque Heronibus.* VII. *De Iulii Africani Ceſtis.* VIII. *Anonymus de toleranda obſidione.* IX. *Franciſci Iunii catalogus artificum mechanicorum, ſtatuariorum, pictorum aliorumque.* X. *Catalogus eorum, qui de re pictoria et ſtatuaria ſcripſerunt.*

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

I.

ATHENAEVS a) incertae patriae ſcriptor, et longe diuerſus ab Athenaeo Byzantio, quem inſtaurandis vrbibus muniendisque praefecit [☞] Gallienus, imp. teſte *Trebellio Pollione* cap. 13. quingentisque et ſexaginta annis antiquior, περὶ μηχανημάτων, *de machinis bellicis librum* ſcripſit ad *M. Marcellum*, qui Syracuſas cepit Olymp. CXLII. [conf. *Lambec.* VII.

a) *Athenaeum*, Athenienſem, vocat Ioan. Auriſpa in litteris ad Ambroſium, Camaldulenſem, tom. III. collectionis Martenianae pag. 714. *Habeo ego volumen quoddam magnum vetuſtum* Athenaei, Athenienſis, *mathematici, cum picturis inſtrumentorum. Id volumen eſt antiquum et picturae non ſatis aptae; ſed facile intelligi poſſunt.* pag. 170. Ἀθηναίου περὶ ὀργάνων πολεμικῶν adpellat.

VII. pag. 445.] Laudat *Hero* iunior praefat. ad mechanica, vbi ait, eum ex Ageſiſtrati et aliorum ſapientum ſcriptis poliorcetica ad M. Marcellum compoſuiſſe. Non aliorum autem tantum, ſed ſua etiam inuenta in hoc opere memorat et formis adiunctis illuſtrat: *οὐ γὰρ μόνον*, inquit pag. 9. *δεῖ τὰ καλῶς εὑρεθέντα ὑφ' ἑτέρων εἰδέναι, ἀλλ' ἐπείπερ ἐστὶν εὐκινησία περὶ τὴν ψυχὴν, καὶ αὐτόν τι εὑρίσκειν δεῖ.*

Memorat vero pag. 2. *Daimachi* [b]) Poliorcetica, qui cum Alexandro M. fuit, tum *Pyrrhi*, Macedonis, *πολιορκητικὰ ὄργανα*, p. 2. 9. et ſcripta *Ageſiſtrati*, mechanici, (a Vitruuio etiam praefat. libri VII. et ab Herone iuniore in prooemio libri de bellicis machinis, vbi Athenaei huius meminit, laudati,) quem in *βελικοῖς* excelluiſſe teſtatur pag. 2. Huius praeceptorem *Apollonium* laudat pag. 3. tum Tyrium, naupegum, *Pephaſmenum* et *Geram*, Carthaginienſem, qui arietis ac teſtudinis vſum docuerunt. Praeterea pag. 4. *Polyidum*, Theſſalum, cuius diſcipuli, *Diades* et *Chaereas*, cum Alexandro militarunt, et *Diadem ἐν μηχανικῷ συγγράμματι*, ex quo deſcriptionem *arietis* cum *Vitruuii* X. 16. pag. 19. edit. Laeti, dedit *Turnebus* aduerſar. XXIII. 31. et addita icone *Rigaltius* ad Onoſandrum pag. 69 ſq. [adde *Schwebel* ad Onoſandrum pag. 120.] *Hegetorem* porro Byzantium pag. 5. ex quo deſcriptionem teſtudinis *Turnebus* XXIII. 33. cum Vitruuii verſione, et *Epimachum*, Athenienſem, qui Demetrio Poliorcetae, Rhodum oppugnanti, Helepolin conſtruxit, pag. 7. (et apud Rigaltium pag. 76.) *Calliſtratum*, qui *ὑπὲρ τῶν μηχανικῶν* ſcripſit, tum pag. 8. *Cteſibium*, Aſcrenum, ſiue, vt in MSto, *Acrenum*, Athenaeo Dipnoſoph. IV. pag. 174. *Κυρέα*, quod forte ex illo deprauatum eſt, [in textu edit. Pariſ. eſt *Ἀσκληνὸς*, ſed in margine *Ἀσκρηνὸς* et in verſ. lat. *Aſcrenus*. vid. §. VII. not.] qui in vrbe Alexandria mechanicus fuit. In extremo libri pag. 11. ait, ſe etiam deſcripturum alio libro, quomodo machinis a ſe expoſitis occurri debeat. *Ὅσα δὲ δεῖ πρὸς τὰ εἰρημένα ἀντιμηχανήσασθαι, ἐάν τινα ἀναλεξώμεθα παρὰ τῶν ἀρχαιοτέρων, πειρασόμεθά σοι κἀκεῖνα γράψαι.* Praetereo mentionem quam in prooemio fecit, *Homeri*, *Stratonis*, *Heſtii*, ſiue, vt in MSto, *Iſtiaei*, *Archytae*, *Ariſtotelis*, *Calani* Indi, cuius dictum celebrat; Graecos de rebus paruis magna ſcribere volumina, Indos breuia praecepta de rebus maximis tradere: *Iſocratis* epiſtolae de pace ad Philippum, inita citius, quam Iſocrates abſoluiſſet ſcriptionem, *Calliſthenis*, *ἱστοριογράφου*, tum Delphici moniti, quod iubet *χρόνου φείδεσθαι*, item alterius ſententiae, *ὅτι τὰ καιροῦ μέτρα εἰδέναι, ὅρος φιλοσοφίας ἐστί.* Hunc librum e quatuor MSS. regis Galliae, e quibus is, qui numerum MMCLXXIV. inſcriptum habet, antiquiſſimus eſt et ante 700. amplius annos ſcriptus, graece recenſuit *Theuenotus*, latine vertit *Henr. Valeſius*, ac *Ioh. Baptiſta Cotelerius*. Exſtat primo loco inter veteres mathematicos perquam nitide ac luculenter

b) [In textu gr. edit. Pariſ. eſt Διμάχ, in margine Δημάχ, in verſione autem latina *Deimachi*.] *Daimachi πολιορκητικὰ ὑπομνήματα* laudat Steph. in Λακεδαίμων, et e Stephano *Euſtathius* ad Iliad. II. pag. 222. Numerus λε apud Stephanum non numerum librorum, ſed machinarum, quas Daimachus deſcripſerat, notare videtur. In bibliothecis adhuc ſupereſſe hoc opus MS. teſtatur *Voſſius* de ſcientiis Math. cap. 48. §. 23. pag. 295. Scipio Tettius commentario de Apollodoris: *Exſtant hodieque et expugnatoria vrbium* Apollodori *nomine commentaria*, *huius*, (Athenienſis, qui de diis ſcripſit,) *an alterius*, *non plane dixerim*, titulo *Ἀπολλοδώρου τὰ πολιορκητικά*· *quae cum* Daimachi, Athenaei, *Cteſibii*, *Bitonis*, *Pappi*, *Philonis*, *Anthemii eiuſdemque et ſimilis argumenti libris aliorum complurium circumferuntur.*

Digitized by Google

ter cum latina verſione et figuris, in aes inciſis c), editos Pariſiis e typographia regia an. 1693. fol.

[Inſcriptio libri haec eſt:

Veterum mathematicorum, Athenaei, Bitonis, Apollodori, Heronis, Philonis, et aliorum opera, graece et latine pleraque, nunc primum edita, ex manuſcriptis codicibus bibliothecae regiae. Pariſiis, ex typographia regia. 169;. fol.

In praefatione primum de conſilio operaque Theuenotii agitur: adnotatur praeterea, illum in Herouis pneumatica ex octo codd. graecis eum potiſſimum delegiſſe, qui cum translatione Commandini latina maxime conſpiraſſet, reliquis tamen non plane ſpretis; *de la Hire*, qui poſt obitum Theuenoti curam editionis ſuſcepit, et codd. msstos regios contulit cum excuſis, illa Heronis gallice vertiſſe, additis adnotationibus; organi hydraulici et pneumatici deſcriptiones optime conuerſas eſſe ab eodem de la Hire in ſermone latinum; *Pouchard* recognouiſſe Athenaei, Apollodori, Philonis Bitonisque opuſcula; *Boiuinium*, (Boivin,) collatis *Africani* msstis, varias lectiones deſcripſiſſe, coniecturas et adnotationes, quibus Africani librum corruptiſſimum multis in locis reſtituit, adieciſſe, et auctorum collegiſſe teſtimonia, huic editioni praemiſſa. Praefationem excipit recenſio codd. msstor. in bibl. Pariſ. codd. MMCLXXIII. MMCLXXIV. (qui eſt optimus,) et MMCLXXV. continent *Athenaei* libr. de machinis, *Apollodori* Poliorcetica, *Philonis* βελοποιικὰ, *Bitonis* tractat. de conſtruct. bellic. machinarum et *Heronis* opus de Chiroballiſtra, eiusdemque Belopoeica; cod. MMCLXXVI. eadem complectitur, exceptis Philonis Bitonisque libris. *Heronis Pneumatica* ſunt in *octo* exemplaribus, nr. MMCLXIX. MMDCCXXII. MMDCCXXIII. MMMCXCI. (qui a ceteris plerumque diſcrepat,) MMMCXCII. MMMCXCIII. MMMCXCIV. *Heronis automata* praebent codd. MMCLXIX. MMDCCXXII et MMMCXCV. *Iulii Africani* cod. MMCLXXIII. in biblioth. regia et cod. MDCCCCXCVI. in biblioth. Colbertina. De obſidione toleranda, ſine auctoris nomine, cod. MMCLXXIII et MMCLXXV. atque in biblioth. Colbertina, cod. MDCCCCXCVI. — Praeter opuſc. in inſcriptione editionis memorata, inſunt quatuor theoremata, adiuncta ſpiritalibus Heronis, per Io. Baptiſtam Aleottum, *Iulii Africani* Ceſti, graece, lib. de obſidione toleranda, nec non Bernardini Baldi in Heronis belopoeica notae et variae lectiones ac notae ad Iulii Africani librum ceſtorum, opera Ioannis Boivin.

Hic codd. quorum notitiam acquirere potui, msstos Athenaei et reliquorum, in hoc capite memoratorum, omiſſis Pariſinis, ſimul indicabo: quos ex *Heilbronnero* notaui, iis ſimpliciter ſignum paginae adieci. — In biblioth. *Vindobon.* auctore *Lambecio* comm. libr. VII. in cod. XLVII. nr. 13. pag. 197. edit. Kollar. *Heronis tertii* ſub imperatore Heraclio ſaec. VII. introductio in Geodaeſiam, εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρεμένων, ſed contracta atque interpolata. — ibid. cod. CV. nr. 2. pag. 399 ſqq. eiusdem *Heronis tertii* introductio in geodaeſiam, quae vtrobique prorſus diuerſa eſt ab eiusdem Heronis libro de geodaeſia, ad vſum rei militaris adcommodata et a Barocio edita. — ibid. in cod. CX. pag. 415 ſqq. *Heronis, Alexandrini*, (ſub

Ptolemaeo

c) Figuras in codd. msstis non ſatis reſpondere auctoris verbis, notarunt Ioſ. Scaliger et Iſaac. Caſaubonus. vid. *Caſauboni* epiſt. 177. edit. Grae. vii.

Ptolemaeo Euergete II.) ſpiritalium machinarum libri duo cum figg. elegantiſſimis; eiusdem dioptrica. — eiusdem manuballiſtrae conſtructio et ſymmetria; — eiusdem fragmenta duo de campeſtribus et Camario, machinis bellicis ita dictis: — eiusdem belopoeetica. — ibidem in cod. CXI. pag. 420 ſqq. *Heronis*, Alexandrini, belopoeetica cum figg. — *Apollodori* poliorcetica cum figg. machinarum obſidionalium. — *Philonis*, Byzantii, lib. de fabrica turrium, murorum aliarumque munitionum et de obſidione tum toleranda tum facienda. — *Sexti Iulii Africani* Ceſti, ſiue de re militari libri IX. (vbi Lambecius multus eſt pag. 422 ſqq. de hoc opere eiusque auctore.) — *Imper. Conſtantini Porphyrogeniti* liber tacticus etc. — *Heronis tertii* excerpta inſtructionum militarium. — *Heronis tertii* (alibi, etiam in editione Pariſ. ſ. ſylloge Thevenotiania, nullum auctoris nomen additur) excerpta de toleranda et repellenda obſidione, (hunc codicem conſpirare cum Colbertino cod. MDCCCCXCVI. notat Kollarius pag. 431 ſq.) — ibid. cod. CXII. (pag 435.) *Heronis*, Alexandrini, belopoeetica cum elegantibus figuris coloratis. — *ibid.* cod. CXIII. pag. 437 ſqq. cum Tengnagelii adnotationibus, quas Lambecium in vſum ſuum conuertiſſe, Kollarius in not. A. animaduertit; *Heronis Alexandrini* belopoeetica, cum adpendice de manuballiſtrae conſtructione et fragmentis duobus de campeſtribus et Camario: in fine notanda eſt ſubſcriptio ab antiqua manu exarata: Τέλος τῶν ʼΑΡΧΙΜΕ΄ΔΟΥΣ Βελοποιικῶν, τῶν ἐξηγηθέντων παρὰ ῞ΗΡΩΝΟΣ ΚΤΗΣΙΒΙ΄ΟΥ. Vnde, (vt ait Lambecius,) adparet, Heronis Alexandrini belopoeetica, ſ. belopoeica ipſi etiam *Archimedi*, Syracuſano, olim fuiſſe adtributa, et *Heronem*, Alexandrinum, eorumdem explanatorem potius fuiſſe habitum, quam auctorem. — *Heronis*, Alexandrini, pneumatica. — *Athenaei* libr. de machinis bellicis, cum figg. — *Bitonis* lib. de conſtructione inſtrumentorum bellicorum et catapultariorum cum figg. — cod. CXIV. pag. 444 ſqq. *Athenaei* lib. de machinis bellicis cum figg. coloratis; *Bitonis* lib. de conſtructione inſtrumentorum bellicorum et catapultariorum ad Attalum I. Pergami regem; *Heronis Alexandrini* manuballiſtrae conſtructio et ſymmetria, cum duplici adpendice de campeſtribus et Camario; *Heronis* Alex. belopoeetica; *Apollodori*, architecti, poliorcetica ad imper. Hadrianum; *Philonis Byzantii* liber de fabrica turrium, murorum aliarumque munitionum et de obſidione tum toleranda tum facienda; ex *Sexti Iulii Africani* Ceſtorum enneabiblo liber de re militari; *Heronis tertii* excerpta de toleranda et repellenda obſidione, (ſed in codice mentio Heronis non iniicitur, pariter in cod. eodem nr. 9. pag. 452. vti in cod. CXI. nr. 6. Heronis nomen non additur, a Lambecio vero ita citatur is,) *Heronis tertii* excerpta inſtructionum militarium. — In *Kollarii* ſupplem. ad Lambecii commentar. cod. LXV. p. 430 ſq. *Heronis Alexandrini* ſpiritalium liber primus, vbi adnotatur et fuſius declaratur, in codice illo Vindob. totum hoc opuſculum aliter diſpoſitum reperiri, atque in editis exemplaribus, et in hoc codice opus in duo libellos, XXIV. capitibus conſtantes, diuidi; (vti in cod. Argentorat.) — in cod. LXVI. pag. 436 ſqq. *Heronis* ſpiritalia, II. libris; — eiusdem βελοποιητικὰ (ſic) *teliſfactiua;* — eiusdem dioptrica; — eiusdem τίνα Κλάσματα, ſiue fragmenta quaedam, inter eius ſcripta ſeruata, aegre reperiunda, (at iſta per Heronis *ſpiritalia* paſſim ſparſa ſunt.) — eiusdem fabrica ſponte ſe mouentium, περὶ αὐτοματοποιητικῆς πραγματείας.

In biblioth. *Monac. Bauarica*, cod. CCXV. (catal. p. 79.) *Athenaeus* de machinis bellicis; item *Biton*, *Hero*, *Iulius Africanus* de re militari, *Leonis* imperatoris de re militari et copiis inſtruendis διατάξεις. *Nicephori* imper. de bellico adparatu libri XII. — cod. CLXXVII. (catal. pag. 69.) *Heronis* iſagoge geometrica. — cod. CCXXXVIII. (catal. p. 82.)

 Heronis

Heronis mechanica et *βελοποιητικὰ καὶ εὐθυμετρικὰ* et id genus alia. — cod. CCXXXIX. (catal. pag. 83.) *Iulii Africani* de adparatu bellico.

In biblioth. *Auguſtana: Her.* iſagoge geometrica, (*Reiſer* cat. pag. 66.) fragmenta quaedam, quae alibi in ſcriptis eius non exſtant; eiusdem de ſpiritalibus liber, latine; fragm. geometricum, (ib. pag. 81.)

De codice Argentinenſi cl. *Io. Schweighaeuſer*, P. P. O. in vniuerſitate litterarum Argentoratenſi, ann. 1789. in peculiari diſputauit proluſione academica. Notitia autem codicis, a viro illo erudito ſcripta, quia breuis et docta eſt, ab hoc loco haud aliena videtur. „*Iſaacus Caſaubonus*, ait Schweighaeuſer, in fragmentis Polybianis laudauerat librum manuſcriptum Anonymi Tactici, qui in regia exſtat bibliotheca, hoc titulo *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάττεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι*, id eſt, *qua ratione vrbis obſeſſae praefectus obſiſtere obſeſſioni et quibus inſtitutis repellere eam debeat:* ex eoque codice fragmenta nonnulla, minime ſpernenda, quae ex deperditis Polybii libris excerpta ſunt, depromſerat. Ex illis fragmentis vnum eſt, ad hiſtoriam oppugnationis Syracuſarum pertinens, cuius ope contextum Polybianum, qui a compilatore excerptorum ex Polybii libris XVII. prioribus conſeruatus eſt, opportune auxit *Iac. Gronouius* in ſua Polybii editione lib. VIII. cap. 5. Aliud ſatis amplum ac notabile Polybii fragmentum, quod ad Ambraciae obſidionem ſpectat, quam *Liuius* lib. XXXVIII. cap. 7. exponit, ex eodem regio codice ab Henr. Valeſio ſecum communicatum, publici iuris fecit idem *Iac. Gronouius* in Diſſertatione Epiſtolica, tomo II. Liuii, a ſe editi, ſubiecta, pag. 56 ſq. Quod fragmentum Polybianum ſaepius laudans *Drakenborchius*, ad Liuii locum citatum, atque etiam ipſum exhibens tomo VII. Hiſtoriarum Liuii pag. 148 ſq. lectorem oblitus eſt monere, commentarium illum Tacticum, e quo fragmenta iſta fuerant a Polybii editoribus depromta, iampridem interim integrum in lucem fuiſſe emiſſum. Scilicet inter *Veterum Mathematicorum, Athenaei, Bitonis, Apollodori, Heronis, Philonis, et aliorum opera*, quae *Pariſiis ex Typographia regia anno MDCXCIII.* edita ſunt, iſta, quam dixi, *de repellenda obſidione* commentatio, ex tribus codicibus regiis deſcripta, exhibetur: monuitque editor, eamdem in codice mſto bibliothecae caeſareae Vindobonenſis (teſte *Lambecio* tom. VII. ad cod. CXI. et ad cod. CXIV. nr. 8.) ad auctorem referri *Heronem*, qui Heraclii imp. aetate vixiſſe creditur. Is igitur libellus quum et alias, et inprimis ob ipſa fragmenta, ex Polybio, ex Arriano, ex Ioſepho ad verbum deſcripta, ſit notabilis, vnde paſſim minus emendatis ſcriptorum illorum locis adferri medelam poſſe intellexi; ſubiit animum videre, an in codicum graecorum adparatu, quo inſtructa eſt bibliotheca noſtrae vniuerſitatis, veterum mathematicorum ſcripta complectentium, eiusdem fortaſſe libelli inueniretur exemplum. Sed ea quidem ſpe fruſtratus, dum codices noſtros perluſtro, incidi in volumen, quo reliqua fere omnia veterum mathematicorum ad mechanicam praeſertim pertinentia ſcripta, quae Pariſienſis illa, quam dixi, editio exhibet, continentur, et praeter illa vnus nec typis ad hunc diem deſcriptus libellus, et in manuſcriptorum etiam codicum theſauris inuentu rariſſimus, *Heronis*, non recentioris huius, quem modo nominaui, ſed veteris illius Alexandrini, philoſophi, qui duobus ante C. N. ſaeculis claruit, *περὶ Διόπτρας*. Ac de hoc quidem libello, alio fortaſſe tempore locoque, vbi et maiori otio fruemur, et minus anguſtis chartae limitibus erimus concluſi, nonnulla diſſerere licebit. Nunc vel ſolos titulos ſingulorum ſcriptorum, quae eodem, quod dixi, volumine bibliothecae noſtratis continentur, breuiter recenſuiſſe

fuiſſe

Digitized by Google

ſuiſſe iuuabit. Scilicet in codice noſtro inſunt I. *Ἥρωνος Ἀλεξανδρέως Πνευματικά.* quae, quum in edit. Pariſ. continua ſerie absque diſtinctione a pag. 145 — 232. excurrant, in manuſcripto noſtro in duos libros diſtribuuntur, ſuis rurſus capitibus, minio notatis, diſtinctos. Prior liber, in XXIV. capita diſtinctus, a fol. 1 — 34. excurrit: ſed duo poſteriora capita, cap. 23. *ὑδραυλικȣ̃ ὀργάνȣ κατασκευὴ,* et cap. 24. *ὀργάνȣ κατασκευὴ ὥςε ἀνέμȣ συρίζοντος* etc. in edit. Pariſ. ad finem fere totius commentationis reiecta ſunt, pag. 227 — 230. Alter liber XXX. complectitur capita, a fol. 35 — 54. Sequuntur folia nonnulla vacua, et ſic fere deinde rurſus poſt cuiusque libri finem. Deſiderantur autem in his *Heronis Spiritalibus* paſſim multa in manuſcripto codice, quae in impreſſo leguntur. II. Ἥρωνος Ἀλεξ. Βελοποιητικά. fol. 57 — 75. In edito haec habentur pag. 121 — 144. et mendoſe ibi inſcribuntur Βελοποιϊκά. III. Ἥρωνος Ἀλεξ. *περὶ Διόπτρας.* fol. 81 — 120. Liber ineditus, quem ſupra commemoraui: IV. *Ἀθηναίȣ περὶ Μηχανημάτων.* fol. 122 — 132. In edit. Pariſina pag. 1 — 12. V. *Βίτωνος κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν.* fol. 132 — 141. edit. Pariſ. pag. 105 — 114. VI. *Ἥρωνος χειροβαλλίςρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία.* fol. 141 — 144. edit. pag. 115 — 120. VII. *Ἥρωνος Ἀλεξανδρέως τινὰ κλάσματα, ἃ ἐν τοῖς νῦν σωζομένοις αὐτȣ̃ συγγράμμασι μόλις εὑρίσκοιτ᾽ ἄν.* fol. 147 — 167. Haec XXVIII. capitibus ſunt diſtincta; in quibus quum ſperaſſem, inedita fortaſſe nonnulla me reperturum, curatius perquirens intellexi, eſſe eadem omnia, quae, vt ſupra monui, in *Spiritalibus Heronis* paſſim in manuſcripto deſiderata, in impreſſo ibi exhibentur. VIII. *Ἥρωνος Ἀλεξανδρέως περὶ Αὐτοματοποιητικῆς.* fol. 167 — 193. edit. p. 243 — 274. IX. *Εὐκλείδȣ Κατοπτρικά.* fol. 195 — 208. Haec non inſunt in edit. Pariſ. ſed et alias ab aliis et a Daſypodio, olim noſtrate, cum ceteris Euclidis operibus edita ſunt Argentorati 1571. X. Claudunt librum figurae, ad praecedentes commentationes pertinentes, rudi arte pictae, quarum ſimiles paullo diligentius calamo delineatae ipſi contextui adiectae ſunt. Sed nonnullis locis in codice noſtro, quemadmodum et in regiis codicibus, deſideratur figura, ad quam in contextu prouocatur: veluti figura Sambucae, machinae oppugnatoriae, a Bitone deſcriptae. Eodem modo in Heronis commentario *de Dioptra* deſideratur delineatio ipſius huius inſtrumenti, cuius conſtructionem a ſe vel recens inuentam vel emendatam pluribus ceteroquin verbis explicauit auctor." Hactenus cl. *Schweighaeuſer.*

In bibl. *Leidenſi* inter codd. Scaligerianos, (catal. pag. 339. nr. 12. *Heronis* definitiones vocabulorum geometriae, graece, it. pag. 341. nr. 39.) *Athenaei* aliquid de machinis, cum formis *Bitonis;* adparatus bellicorum inſtrumentorum et catapultarum, ſed excerpta modo. *Iulii* Africani ceſtuum aliquid: ibid. nr. 45. *Heronis* pneumaticon libri II. item *περὶ ςατῶν αὐτομάτων* cum figg. — In codd. Vulcan. pag. 344. *Heronis* Alex. *αὐτοματοποιητικά.* — nr. 7. *Iulii Africani* Ceſti. — Inter codd. Voſſianos, (catal. pag. 391. nr. 3) *Athen.* de machinis bellicis; *Bitonis* poliorcetica organa; *Heronis* chiroballiſtrae fabrica; *Heronis* et *Cteſibii* belopoiica; *Apollodori* poliorcetica; anonymus de munimentorum conſtructione. *Iuliani Africani* ſtrategica et ceſti; anonymus *περὶ ἀπλήκτων·* alter de ſtrategematibus; *Nicephorus περὶ παραδρομῆς* et alia, ad rem bellicam ſpectantia. — ibid. (cat. pag. 393. nr. 36.) *Iulius Africanus* de bellicarum rerum adparatu, ſcriptum *παρὰ Ἀνδρέȣ Δαρμαρίȣ τȣ̃ Ἐπιδαυρίȣ.* — pag. 395. nr. 75 et 76.) *Heronis* poliorcetica, eiusdem de menſuris. p. 396. *Her.* pneumatica cum figg. ſcr. 1454. Pariſ. per Angelum Bergicium Cretenſem. — p. 397. nr. 44. ex libro I. pneumat. *Heronis* excerptum. — (cat. pag. 399. nr. 70.) de modo defendendae

 vrbis

vrbis obſeſſae fragm. anonymi, quod tribuitur a nonnullis Iulio Africano, vt notatur in prima quoque *pagina*, praeſertim de obſidione Tyri. — ita quoque (catalog. pag. 401. nr. 7.) *Iulii* Africani *πρὸς πολεμίους παρασκευαὶ* cum *Athenaeo*, *Bitone* et parte *Apollodori*. — (catal. pag. 401. nr. 2.) *Athenaei περὶ μηχανημάτων* fol. IV. et dimid. item *Bitonis* cum V. L. — nr. 6. *Hero*, Alexandrinus, *περὶ τῶν αὐτοματοποιητικῶν· Cyri Nicephori* imper. *περὶ παραδρομῆς* et alia bellica: — ibid. (catal. pag. 402. nr. 10.) *Heronis χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία*, trium fol. *Cteſibii βελοποιικά·* ex *Apollodoro πολιορκητικά*, collata cum cod. Barrociano, anonymus *περὶ ἀπλήκτα* ſic collatus. — ibid. nr. 17. *Heronis*, Alexandrini *περὶ τῶν αὐτοποιητικῶν·* nr. 18. *Heronis* introductio *τῶν γεωμετρουμένων· Moſchionis ὑποθῆκαι*. — Euclidis elementorum libri ſex, cum commentario Saidi ben Maſoud, et cum ſcholiis *Heronis* ad quaedam problemata, arabice. (catal. inter codd. orientales pag. 453. nr. 399, 1.) — ibid. (pag. 454. nr. 51.) *Heronis* Barulci libri III. de motu grauium, ex graeco in arabicum ſermonem tranſtulit Coſta ben Louca Baalbegenſis, cum figg.

In bibl. *Vaticana*, *Heronis* Alex. pneumata. gr. (p. 544.) — In bibl. *Barberina*, *Her.* mathemat. (vid. meam introd. in hiſt. L. Gr. I. pag. 66.)

In bibl. Archiuii baſilicae *S. Petri*: *Her.* pneumatica, cum ſcholiis, opus mathematicum de ponderibus ſubleuandis, graece. (pag. 546.)

In bibl. Laurent. *Medicea*, teſte Bandin. catal. tom. II. p. 529. cod. XVII. plut. 59. nr. 6. et tom. III. cod. XIII. plut. 74. pag. 109. ex primo libro ſpiritalium *Heronis* Alex. exceptum valde longum. — ibid. pag. 15. cod. IV. plut. 28. excerptum ex *Heronis* III. lib. de menſuris. Subiunguntur alia quaedam de ponderibus et menſuris, fortaſſe eiusdem Heronis, ſuſpicante Bandinio, quem vide. — ibid. tom. III. pag. 109. cod. XIII. nr. 35. plut. 74. *Heronis* introductio in terrae dimenſionem. — ibid. III. p. 371. cod. XXVIII. 1. *Heronis*, Alexandrini, ſpiritalium libri II. — pag. 109. cod. XIII. plut. 74. nr. 35. *Heronis* III. introductio in terrae dimenſionem. — tom. II. pag. 233. cod. IV. plut. 55. *Iulii Africani* Ceſti. plura vide apud Bandinium. — ibid. III. pag. 127. cod. XXIII. Ex Africani ceſtis, fragmentum, quod dedit Bandin.

in biblioth. *Veneta* D. Marci teſte catal. cod. CCCXXIII. nr. 3. p. 148. et cod. CXXXVI. pag. 154. *Heronis*, Alexandrini, iſagoge *τῶν γεωμετρουμένων*. Sed initium in vtroque differt. — pag. 271. cod. DVI. fin. *Heronis* ſtereometrica.

In biblioth. regia *Taurinenſi* cod. gr. LX. (ſecundum catal. codd. gr. pag. 159 ſq. auctores fere iidem ſunt, qui editi fuerunt Pariſiis 1693. hoc ordine: *Athenaei* de machinis bellicis liber: *Bitonis* conſtructiones bellicarum machinarum et catapultarum: *Heronis* de conſtructione et menſura manubaliſtae; eiusdem de telis conficiendis; ex *Apollodori* libris de machinis obſidionalibus: *Philonis* de telorum conſtructione liber quartus ab initio mutilus, et lib. V. Ex *Iulii Africani* ceſtis excerpta; anonymi quomodo obſeſſae vrbis praefectus in obſidione ſe gerere debeat, et quibus ſtudiis illam defendere; excerpta ex (Heronis) inſtitutionibus militaribus, qualis nempe debeat eſſe dux exercitus. *Nicephori* imper. liber de praeparatione, *περὶ παραδρομῆς* etc. — ibid. cod. LXXXIII. pag. 178. *Heronis* ſpiritalium libri II. cum figg. eiusdem de automatorum fabrica libri II. cum figg. et *Her.* III. iſagoge *περὶ τῶν γεωμετρουμένων* — eadem iſagoge geometriae in cod. CCXXVIII. p. 363. — ibid. pag. 390. cod. CCXCVIII. *Heronis* pneumatica et de automatorum fabrica.

In

In bibliotheca regia *Neapolitana* ſecundum catalogum MSS. gr. iuſſu regis ſcriptum mihique miſſum, cod. CXLIII. *Athenaeus* περὶ μηχανημάτων. *Bitonis* κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτίστων· *Heronis* χειροβαλλίστρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία· *Heronis*, Cteſibii, βελοποιικά· anonymi ὑποδείγματα πρὸς πολιορκίαν εὔχρηστα· Incipit ἀνέγνων σου, δέσποτα, τὴν περὶ τῶν μηχανημάτων ἐπιστολήν· κατασκευὴ ἑλεπόλεως, κόρακος λεγομένης (forte Epimachi:) Inc. ἡ ἑλέπολις αὕτη ἐκ τριῶν μερῶν τῶν μεγίστων συγκεῖται. Anonymi ſtrategetica: praecedit index, in capita LXX. diſtinctus: 1) περὶ ὁπλίσεως. 2) περὶ πολεμίων φθορᾶς etc. *Iulii Africani* ceſtus. Leonis, imperatoris, tactica: *Nicephorus* imp. de excurſionibus cod. chartac. ſaec. XV. cum formis, eleganter deſcriptis. — In cod. V. *Heronis* liber de geometria, quae ad agrorum menſuram pertinet. — in cod. LV. fin. *Heronis* iſagoge τῶν γεωμετρουμένων· Inc. καθὼς ἡμεῖς etc. — cod. CLXXI. *Heronis*, Alexandrini, πνευματικὰ cum figg. ad marg. et in calce adpoſitis. cod. CCXXIX. *Heronis* ἀρχὴ τῶν γεωμετρουμένων ad Dionyſium. Inc. καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος· Eiusdem εἰσαγωγαὶ τῶν στερεομετρουμένων· Incipit σφαίρας δοθείσης τῆς διαμέτρου ποδῶν ι εὑρεῖν τὸ στερεόν· — cod. CCXXX. Anonymi, (*Heronis*) παρεκβολαὶ ἐκ τῶν στρατηγικῶν παρατάξεων. Inc. περὶ τοῦ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν στρατηγόν· Ὅτι ἐπιμελητὴν καὶ ὀξὺν καὶ ἀνδρεῖον.

In bibl. canonicorum regularium *Bononiae* Heron de machinis bellicis amanuenſe Valeriano Albino. (pag. 559.)

In muſeo *Caroli Auantii*, *Her.* geodaeſia, graece, (pag. 561.)

In bibl. Ambroſ. *Mediolan. Heronis* ſpiritalia, ter geometria, ter geodaeſia. (pag. 562. 563.) — In bibl. ducis *Mutinenſis*, *Her.* mathematica, (pag. 564.)

In bibl. *Scorialenſi*, Hiſp. *Heronis* Opp. iconibus illuſtrata. (pag. 568) — Auctore autem Pliiero in itinerib. per Hiſpan. pag. 157. *Apollodori* (qui et apud Plüerum et in Clarkii epiſtolis de praeſenti ſtatu Hiſp. ſecundum I. T. Koehleri verſionem pag. 395. vbi quoque eſt catal. codd., *Athenienſis grammaticus* vocatur,) de obſidendis ciuitatibus quaedam: pag. 160. — *Athenaei* mechanica. pag. 162. — *Bitonis* fabricae bellicae, bis, et catapultorum. — *Heronis* de re militari, varia de geometria etc. de menſuris, definitiones nominum geometriae, Chirobaliſtae exſtructio et proportio, pneumatica et automata, poliorcetica.

Inter MSS. Abbatiae *S. Petri de Selincurte*, dioeceſis Ambianenſis, *Heronis* geodaeſia et ſpiritalia, (pag. 581. 582.) — in bibl. Cardin. *Mazarini*, *Heronis* ſpiritalia, eiusdem definitiones nominum geometricorum; *Athenaei* de machinis; *Leonis* manubaliſtae compoſitionis, eiusdem teliſactitia; *Apollodori* de machinis bellicis. (pag. 583.) — Inter catal. MSS. graec. de *Mesme*, *Heronis* ſpiritalia, (pag. 584.) — In bibl. *Coisliniana*, *Heronis* geodaeſia et ſpiritalia, teſte *Montfaucon* in bibl. Coislin. pag. 220.

In bibl. *Bodleiana*, *Heronis* Geodaeſia, item ex ea excerpta: eiusdem geodaeſia, figurarum menſuram oſtendens. (pag. 592. 593 et 595.) — eiusdem poliorcetica, de geodaeſia, propoſitiones decem, eiusdem ſpiritalia, et de automatis fabricandis. — *Athenaei* aut diſertius *Philonis*, Athenienſis, de mechanicis, liber primus; *Bitonis* fabrica machinarum bellicarum; *Cteſibii*, aut *Heronis*, belopoeica, ex *Apollodori* poliorceticis excerpta; *Athenaei* liber II. de fabrica helepoleos, lib. III. IV. et V. *Iulii Africani* Κεστοὶ anonymus de fabrica et vſu quadrantis. (pag. 594.) — *Heronis* introductio geometrica. gr. (pag. 612.) — *Her.* defini-

definitiones geometricae. — *Athenaeus* et *Bito* de machinis bellicis; *Iuliani Africani* Ceſti, capp. 79. (pag. 617.) — In bibl. vniuerſ. *Oxonienſis*, *Heronis* libri III. quorum primus continet 37. capp. 2) περὶ αὐτοματοποιητικῆς. 3) περὶ ϛατῶν αὐτομάτων· *Athenaeus* de machinis bellicis; *Bitonis* lib. de catapultis et aliis inſtrumentis bellicis; *Heronis* lib. de chiroballiſtrae conſtructione; *Heronis* Cteſibii lib. de telorum fabrica; excerpta ex *Apollodori* poliorceticis; *Iulii Africani* ceſti: tractatus de obſidione repellenda; παρεκβολαὶ ἐκ τῶν ϛρατηγικῶν παρατάξεων· *Leonis* Tactica; *Nicephorus*, imper. περὶ παραδρομῆς. (pag. 627.) — In aliis *Angliae* bibliothecis, *Athenaeus*, *Bito*, *Heron* et alii auctores, rem bellicam pertractantes. — item *Her.* de geometria commentarii, bis, eiusdem ſtereometrica et reliqua eius opera; *Iulius Africanus* de adparatu bellico: *Heronis* ſpiritalia cum figg. manu Angeli Bergitii, Cretenſis. — eiusdem Automata ſeu neuroſpaſtica. *Athenaeus*, *Biton*, *Apollodorus* et alii de machinis bellicis. (pag. 633. 634) — *Heronis* varia opera, gr. ſcripta, eiusdem geodaeſia, gr. itemque excerpta ex illa; *Bitonis* liber de machinis bellicis; *Cteſibii* belopoeïca, (pag. 636. 637.) — *Heronis* poliorcetica, graece; *Athenaeus* et *Bito* de machinis bellicis; *Iulii Africani* ceſti; anonymus de re militari. (pag. 640.) *Harl.*]

In *horologium aquarium* huius Athenaei epigramma [d] Antiphili [*] (ſine nomine auctoris licet) exſtat in anthologia IV. vlt. emendatum a *Salmaſio* ad Solinum pag. 637. edit. Pariſ. *Athenaeum* mechanicum et reliquos e codd. Palat. edere voluit cum verſione adoleſcentis, (an Salmaſii?) *Ianus Gruterus*. vid. dehortantem ob difficultatem negotii [vid. Sylburgii cat. MSS. gr. bibl. Palat. pag. 23. 123.] Ioſ. Scalig. epiſt. 420 ſqq.

II. APOLLODORVS, architectus, cuius praeter *Aelium Spartianum* in Hadriano cap. 19. et *Dionem Caſſium* lib. 69. pag. 789 ſq. meminit *Hero* iunior in praefat. ad librum de machinis bellicis, et *Tzetzes* Chil. II. v. 81. 91. [vid. *Lambec.* comm. de bibl. caeſ. VII. pag. 420 ſq. de codd. paullo ante diſputauimus.] Scripſit ad Hadrianum, imp. πολιορκητικὰ, ſiue de machinis obſidionalibus, nullos vetuſtiores ſcriptores laudans; ſed quales ipſe parandas machinas bellicas exiſtimaret, imperatori, per epiſtolam [e] hoc requirenti, exponens, additis formis ſiue διαγράμμασι. Exſtat in iam laudata veterum mathematicorum collectione Thevenotiana pag. 13—48. Hunc Apollodorum deinde ab Hadriano interfectum narrat *Dio*, [lib. LXIX. cap. 4. p. 1152 ſq. tom. II. edit. Reimari, cuius not. conſules,] quod paullo impudentius quondam praeſente Traiano ipſum, nondum imperatorem, de operibus, ab Apollodoro factis haud ſatis perite diſſerentem, repuliſſet his verbis: *abi et cucurbitas pinge, nam tu haec quidem certe ignoras* [f]. Fuit tum temporis et alius architectus, quo Hadrianum vſum fuiſſe traditur a Spartiano, *Detrianus* nomine, pro quo Dexterianum vel Demetrianum legunt viri docti. Citat *Apollodori* poliorcetica *Fulu. Vrſinus* ad Caeſar. pag. 83. Antwerp. 1595. 8. poſt fragmenta vett. hiſtoric. et *Rigaltius* not. ad Onoſandrum pag. 75.

III. PHI-

d) Id tamquam ineditum produxit *Cangius* addendis ad Conſtantinopolin chriſtianam pag. 197. [conf. *Lambecii* comment. de bibl. Caeſarea VII. pag. 446 ſqq.]

e) In exordio libri: ἀνέγνων σε Δέσποτα τὴν περὶ τῶν μηχανημάτων ἐπιστολὴν, καὶ μακάριος ἐγενόμην, ὅτι με κοινωνῆσαι ταύτης σε τῆς φροντίδος ἄξιον ἡγεῖσαι.

f) Vid. Caſaub. ad Spartian. cap. 14. pag. 144. coll. Reimaro ad Dion. Caſſ. II. pag. 1153. §. 41. *Harl.*

III. PHILO, Byzantius, circa annum vrbis Romae DCI. [g] clarus, Demetrio Phalereo rerum Athenis potiente, laudatur a *Vitruuio* praefat. libri VII. inter eos, qui de machinationibus ſcripſerunt. *Tzetzes* vero duos hoc nomine memorans, Ἥρων καὶ Φίλων, Πάππος τε καὶ πᾶς μηχανογράφος (ſed legendum eſt καὶ πᾶς, atque Pappus intelligendus,) Chil. II. v. 152. notat, eum meminiſſe Archimedis: etiam pag. 56. 67. 72. 77. meminit *Cteſibii*, Archimedis aetate clari, vt mox dicam. Hero Philonis Byzantii meminit libro II. automatopoeetici pag. 263. et de eodem argumento ſcripſiſſe innuit. Atque Philonis, architecti, qui Athenis armamentarium ſtruxit, impenſa et elegantia viſendum, mentio apud *Valerium Maximum* VIII. 12. vbi eloquentiam eius celebrat.

Exſtat in eadem illuſtris Theuenoti collectione Pariſienſi huius Philonis, mechanicorum, *liber quartus* pag. 49—78. ad Ariſtonem ſcriptus, et βελοποιϊκὰ ſiue ὀργανοποιϊκὰ [h]) tractatus, cum tertius [i]) λιμενοποιϊκὰ docuiſſet, alius μοχλικά, vt conſtat e pag. 49. 59. 61. Primus liber inter alia duplicationem cubi tradiderat, vt ipſe teſtatur pag. 51 ſq. Vnus e ſequentibus, πνευματικὰ pag. 77. et alius περὶ ἐπιςολῶν τῶν κρυφαίως ἀποςελλομένων pag. 102. alius παρασκευαςικὰ [k]) de bellorum adparatu pag. 103. Pag. 50. laudat Polycleti ſtatuarii dictum, τὸ εὖ παρὰ μικρὸν διὰ πολλῶν ἀριθμῶν γίνεσθαι, *rectum inter multos numeros minimo aliquo conſtare*, ibidem ſui temporis mechanicos, Alexandrinos praecipue regum φιλοδόξων et φιλοτέχνων fauore ſuffultos, hanc artem vſu et experientia maxime perfeciſſe teſtatur. Cum Alexandrinis artificibus diu ſe verſatum et in inſula Rhodo plures architectos familiares habuiſſe, ait pag. 51. Rhodi [?] ſe verſatum teſtatur quoque pag. 80 et 84. Chalcentonum ſiue Chalcotonum, a mechanico Cteſibio Alexandriae repertum, memorat pag. 56. 67. 72. Aerotonum ſiue ſclopetum, aëris vi iaciens tela, ab eodem Cteſibio inuentum et πνευματικὰ eius θεωρήματα pag. 77 ſq quo loco ſe Cteſibii aequalem fuiſſe innuit. Κελτικῶν et Ἱσπάνων μαχαιρῶν mentio pag. 71. Catapultam polybolon, a Dionyſio Alexandrino Rhodiis conſtructam, refert pag. 73. [conf. *Alb. Ludou. Frid. Meiſteri* de catapulta polybola commentatio, qua locus Philonis, mechanici, in libro IV. de telorum conſtructione exſtans, illuſtratur. Göttingae 1768. 4. et *Klotz* in act. litterar. vol. V. part. III. pag. 335. *Harl.*] — Philonis et aliorum celebrium architectorum et de architectonice ſcriptorum meminit *Auſonius* in Moſella v. 300 ſqq. [vbi vide interpr. in edit. Tollii pag. 396.]

Non hoc ſpernat opus Gortynius aliger, (Daedalus) *aedis*
Conditor Euboïcae, *caſus quem fingere in auro*
Conantem Icarios patrii pepulere dolores.
Non Philo Cecropius: *non qui laudatus ab hoſte* (Archimedes)

Clara

g) *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 131. adſignat aetatem illius A. M. 3852. Olymp. CLVI. 4. ante C. N. 151. V. C. 601. conf. *Voſſius* de diſciplina mathem. cap. 48. § 9. pag. 291. et de hiſtor. gr. III. pag. 318. *Harl.*

h) In meo Palatino, quo vſus eſt Meurſius, fixum erat Βίτωνος, *Bitonis*, nomen. Sine ne auctoris in codd. Lugd. Bat. et Andreae ..i et Ant. Grimani apud Th. Bartholinum, quibus omnibus vti mihi licuit beneficio Io Grammii: itaque varias lectiones ex illis adſcripſi ad oram edit. Pariſ. in Athenaeo, Philonis quinto libro et Bitone. [Codices ſupra enarraui.]

i) Philetaerium ἐν λιμενοποιϊκοῖς laudat *Tzetzes* Chil. II. verſ. 87.

k) Qualia ſint παρασκευαστικά, vide ſis *Caſaubonum* ad Aeneae cap. 7. pag. 1727. et ad cap. 21. pag. 1750 ſq.

Digitized by Google

Clara Syracoſii traxit certamina belli.
Forſan et inſignes hominumque operumque labores
Hic habuit decimo celebrata volumine Marci (Varronis)
Hebdomas l): *Hic clari viguere* Menecratis *artes,*
Atque Epheſi ſpectata manus: vel in arce Minervae
Ictinus; *magico cui noctua perlita fuco*
Allicit omne genus volucres perimitque tuendo.
Conditor hic forſan fuerit Ptolemaïdos aulae
Dinochares (alii, *Dinocrates.*) etc.

Liber quintus pag. 79—104. ad eumdem Ariſtonem, agit de modo conſtruendi turres, muroſque ac foſſas, et valla horreaque et praeparanda alia ad obſidionem vtique neceſſaria; pag. 83. memorat turres quinquangulares ac ferratas a Polyido, mechanico, repertas; pag. 86 ſq. de ciborum ac frumentorum generibus, in obſidionis tempus ſeruandis, diſſerit, et pag. 88. Epimenidios trochiſcos laudat, de quibus dixi lib. I. cap. 6. §. 5. Figurae, quas pag. 86. pag. 63. et alibi auctor addidiſſe ſe ſignificat, deſiderantur. Aegyptiorum ſtrategema, quo ſcalis ſcorteis muros vrbium, quas obſiderent, conſcendebant, exponit pag. 102. Miror, quod pag. 103. contra ius gentium ſuadet, frumenta et aquas veneno letifero corrumpere.

IV. Referri ſolet ad hunc ipſum *Philonem* libellus m) elegans *περὶ τῶν ἑπτὰ θεαμάτων de VII. orbis ſpectaculis*, quem e biblioth. Franciſci Barberini, ſed poſtrema parte capitis de templo Dianae Epheſiae et integro capite vltimo de Mauſoleo mancum primus e codice Vaticano in lucem edidit et verſione ſua notiſque illuſtrauit *Leo Allatius*, Rom. 1640. 8. Caput de templo Epheſii mutilum, cum verſione *Lucae Holſtenii*, qui hunc librum edere voluit, exſtat

l) *Hebdomas* operum mirabilium, *Scaliger* lect. Auſon. lib. I. cap. 4. Sed verius eſt, decimam hebdomadem Varronis intelligi.

m) *Vrbanus Chevraeus* lib. VIII. hiſtoriae orbis terrarum, gallice editae, quo de ſeptem miraculis copioſe diſſerit, cap. I. (tom. 4. pag. 290.) non adeo magni fecit hunc ſcriptorem, *qui ne nous dit presque rien de ſingulier, et qui dans le fond n' eſt conſiderable que par les remarques de Leo Allazzi ſon interprete. Herodote, Diodore de Sicile, Strabon, Pline livr. 36. et quelques autres ont parlé de ces Merveilles du Monde plus exactement, et ſi je les puis profiteray de ce qv' ils ont dit.* — Nicetae locum de ſeptem orbis miraculis (θεάμασι) graece ex cod. MSto biblioth. Auguſtanae edidit *Hoeſchelius* ad calcem Philonis de ſeptenario pag. 42. 43. — Scholia graeca in carmina de ſeptem orbis miraculis citat *Allatius* p. 7. de Nilis. Conf. *Bedae* libellum, tom. I. pag. 400. *Caſſiodorum* VII. epiſt. 15. Epigramma *Antipatri εἰς ναὸς* lib. I. antholog. pag. 103. *Martial.* Spectac. epigr. 4. *Hygin.* fab. 223. incertum graecum, ab Allatio ad Philonem Byzant. pag. 22. editum, *Ampelium* cap. 8. Adpendiculam Vibii Sequeſtris pag. 163 ſq. edit. Franc. Heſſelii: *Villalpandum* tom. II. in Ezechiel. part. II. pag. 559. vbi cum templo Hieroſolymit. comparat. XIII. iambi in ſeptem ſpectacula apud Cedrenum pag. 81. (edit. Pariſ. pag. 170.) Septem mirabilia mundi ad calcem antiquitatum Ioſephi, Auguſtae Vindel. 1470. fol. coll. Fränckiſche Acta XIV. p. 87. *Maiolus* dierum canicular. pag. 949 ſqq. Apud *Montfaucon* in diario italico cap. XX. p. 272 ſq. in codice quodam graeco ſaec. XIII. in bibliotheca Baluzii, ſeptem orbis mirabilia hoc numerantur ritu: 1) Thebae Aegyptiacae; 2) Babylonis moenia; 3) Mauſoleum; 4) Pyramides; 5) Coloſſus Rhodius, quem quidam, etiam ibi, aiunt columnam aeneam eſſe 600 cubitorum; 6) Capitolium romanum; 7) templum Hadriani Cyzicenum. vid. Montfaucon.

Digitized by Google

exſtat tom. VII. theſ. Gronou. pag. 389. Recuſus deinde eſt Philo ex eodem cod. Vatic. Lugduni 1662. 8. cum verſione Dionyſii Saluagni Boeſſii in eius miſcellaneis, et inſertus ex Allatii edit. tomo VII. theſauri antiquitatum graecarum Gronouiani. *Allatium* in Philonis verſione non raro a ſenſu ſcriptoris aberrare, notat et vno alteroque exemplo demonſtrat *Io. Henr. Maius*, filius, libro II. obſeruationum ſacrarum pag. 14 ſqq. et *Boëſſius* quaedam rectius legit atque interpretatur, vt in limine ſtatim: *καὶ τοῖς Ἠλείοις τῆς Ἑλλάδος ἐπιδημῆσαι*, pro: *καὶ τοῖς καλοῖς* —. Memini, *Colomeſium* ad Gyraldum pag. 493. ſuſpicari, quod Guilelmus Choul ea, quae in libro gallico de veterum Romanorum regione pag. (194.) 211. ex antiquo graeco auctore MS. acephalo refert de Coloſſo, Rhodio, ex praeſenti Philonis libello petierit. Sed alia ſunt, quae de Coloſſo a Philone traduntur, qui mihi vix ac ne vix quidem videtur ille mechanicus, cuius belopoeica paullo ante retuli; ſed potius aliquis e rhetorum numero non contemnendae aetatis, *Philo* forte *Heracleotes*, de quo dixi lib. I. cap. 22. §. 4. [in cod. Vindob. CXI. in tomo VII. Lambecii comm. *Philoni* tribuitur lib. de obſidione tum toleranda tum facienda.]

Fuit et *Philo* quidam geometra Tyanenſis, cuius meminit *Pappus* lib. IV. propoſit. 30. et longe antiquior *Philo*, *Athenienſis*, architectus, qui armamentarium, mille nauium capax, in Munychia exſtruxit, celebratum *Straboni* IX. pag. 395. *Plutarch.* Sulla p. 461. aliisque: et de eodem armamentario atque de aedium ſacrarum ſymmetriis ſcripſit, teſte *Vitruuio* praef. libri [ſ] ſeptimi. Confer *Franciſcum Iunium* in catalogo artificum, et egregii *Hemſterhuyſii* notas ad haec Pollucis X. cap. 15. *ἐν γοῦν τῇ τοῦ νεὼ ποιήσει, ἣν Φίλων ἢ Θεόδωρος* (al. *Ἀπολλόδωρος*) *συνέθηκε, γέγραπται*. De *Philone Byzantio* ſe, ait Allatius, plura dixiſſe in diatriba de Philonibus, ſed ea lucem non vidit. [De *Philone Byzant.* vid. *Montucla* I. pag. 278. de *Philone Gadar.* magiſtro Spori, ibid. pag. 329 et pag. 312. de *Philone Tyanenſi*, qui ſcripſit *περὶ πλησιοειδῶν*, implicantium et aliarum varii generis ſuperficierum. vid. Heilbronner pag. 385.]

V. BITO, qua patria, incertum, ad Attalum *), regem, de conſtructione bellicorum inſtrumentorum ex diuerſis antiquioribus mechanicis ſcripſit, teſte Herone iuniore praefat. ad librum de machinis bellicis. Laudat Heſychius in Σαμβύκη, et forte *Aelianus* Tactic. cap. I. laudans Bitonis Εἰσαγωγάς.

Exſtant eius *κατασκευαὶ πολεμικῶν ὀργάνων καὶ καταπελτικῶν*, MS. . . . . *τισῶν*, *conſtructiones bellicarum machinarum et catapultarum*, pag. 105—120. in collectione Theuenotiana. Dicatus liber Attalo, regi: nam initio libri pro verbis *ὦ πάλαι* vel *πάλλα βασιλεῦ* legendum cum Lambecio [lib. VII. pag. 242. vbi de codice et Bitone diſſeritur,] *ὦ Ἄτταλε βασιλεῦ*, atque ita in codice ſuo reperit *Tho. Galeus*, vt teſtatur in diſſ. de ſcriptis mythologicis pag. 45. Fragmenta quaedam publicauit Rigaltius ad Onoſandrum. Vtrum vero Attalum I. innuat, qui Pergami regnauit ab Olymp. CXXXIV. 4. ad CXLV$\frac{3}{4}$. an vnum e poſterioribus duobus Attalis ab Olymp. CLV$\frac{2}{3}$. et Olymp. CLX. habenas regni gerentibus adloquatur,

*) In *Montfauconi* biblioth. Coisliniana pag. 177. pro ὦ πάλα βασιλεῦ legendum ὦ Ἄτταλε. Ibidem ex *Bitone* notam adfert iconem *gruis*, qualis eſt in Athenaeo pag. 12.

adloquatur, haud liquido conſtat, etſi primum illum libenter intellexerim. [*Voſſ.* de ſcient. mathem. cap. 48. §. 22. pag. 295. adgregat Bitonem ſcriptoribus incertae aetatis. *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. I. pag. 362. fauet ſuſpicioni Fabricianaé et aetatem Bitonis collocat in imperio Attali I. circa A. M. 3757. ante Chr. n. 227. *Saxius* in Onomaſt. I. p. 108. ponit annum aetatis, A. M. 3764. Olymp. CXXXIV. 4. ante C. N. 239. A. V. C. 513. *Harl.*] — Non procul ab initio libri Biton deſcribit machinam petrariam, Rhodi fabricatam a Charone Magneſio, aliam pag. 107. Theſſalonicae conſtructam ab Iſidoro Abydeno, et p. 108. Helepolin, quam Alexandro M. compoſuit Poſidonius, Macedo: tum pag. 110. Sambucam Damii Colophonii, et pag. 111. γαςραφέτην a Zopyro, Tarentino, Mileti confectam, p. 113. et aliam ab eodem elaboratam Cumis in Italia. *Bitonis* πολιορκητικὰ laudat *Hero* cap. 25. [codd. notitiam ſupra iam ſuppeditaui.]

Opticorum ſuorum meminit Biton in extremo paginae 108. ἔςι δὲ καὶ τῦτο μεθοδικὴ θεωρία, ἣν διήλεγμαι ἐν τοῖς ὀπτικοῖς.

VII. HERO, Alexandrinus, *Cteſibii* o), Aſcreni, qui Ptolemaei p), [ſ] Philadelphi et Euergetae I. temporibus Alexandriae floruit, diſcipulus q) et mechanicus inſignis, in philoſophia

o) De hoc *Cteſibio*, mechanico, eiusque repertis meminere *Vitruuius* praefat. VII. et IX. 9. X. 12. *Plinius* VII. 37. *Athenaeus* IV. pag. 174. et XI. pag. 497. *Athenaeus* alter de machinis bellicis pag. 8. *Philo* in belopoeicis p 56. 67. 72.

Scripta quoque huius Cteſibii olim fuere. Vitruuius lib I. cap 1. *Item qui Cteſibii et Archimedis libros et ceterorum, qui eiusdem generis praecepta conſcripſerunt, leget, cum iis ſentire non poterit, niſi his rebus a philoſophis fuerit inſtitutus.* Idem praefat. libri VII. *Non minus de machinationibus* (ſcripſerunt) *uti Diades, Archytas, Archimedes, Cteſibius, Nymphodorus, Philo Byzantius* etc. Athenaeus IV. pag. 174. Τρύφων δ' ἐν τρίτῳ περὶ ὀνομασιῶν συγγράμμασι φησὶ περὶ τῆς ὑδραύλεως Κτησίβιον τὸν Μηχανικόν. Athenaeus alter pag. 8. de machinis bellicis: Κτησίβιος δὲ ὁ Ἀσκρηνὸς (MS. aliud Ἀσκρηνός, Caſaubonus IV. 23. ad Athenaeum Ἀσκραῖος, Meurſius in bibl. graeca Ἀσκραῖος,) ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μηχανικὸς ἐν τοῖς ὑπομνήμασι. Hero iunior de machinis bellicis cap. 23. *Quemadmodum Aſcraeus Cteſibius Heronis, Alexandrini, Magiſter in ſuis commentariis declarauit per huiusmodi machinam.* [vid. ſupra, §. I.] Apud *Caſſiodorum* VII. 5. variar. epiſt. ſuſpicor, *Cteſibii* nomen reponendum eſſe pro *Metrobio*. *Archimedes quoque, ſubtiliſſimus exquiſitor, cum Metrobio tibi ſemper aſſiſtant.* Cteſibium citans *Turnebus* II. 4 ſq Aduerſar. Heronem intelligit, codicem Belopoeicorum manu exaratum nactus, quae Cteſibio malunt tribuere viri quidam docti: [et in aliis codd tribuitur Cteſibio.]

p) Ex Hedyli epigrammate apud *Athenaeum* XI. pag. 497. *Salmaſius* pag. 638. ad Solin et *Franciſcus Iunius* in catalogo artificum pag. 57. colligunt, Cteſibium μηχανοποιὸν vixiſſe tempore Ptolemaei, Philadelphi. Philadelphus obiit Ol. CXXXIII. 3. ante Chriſtum 248. Miror, *Athenaeum* IV. pag. 174. ſcribere, quod Cteſibius Hydraulidis inuentor fuerit ſub Ptolemaeo Euergete ſecundo, (qui coepit regnare Olymp. CLVIII. 2.) et Aſpendum incoluerit. Atqui meminit Cteſibii Athenaeus, mechanicus, qui ſcripſit circa Olymp. CXLII. Pro Aſpendo Alexandriam legit Caſaubonus. *Fabric.* — Fuit inuentor Hydraulidis et organorum hydraulicorum. vide cel. *Wernsdorf* praefat. ad Publii Optatiani organon, in Poetis lat. min. tom. II. pag. 395. *Forkel* Geſchichte der griech. Muſik I. pag. 46 et 475. *Harl.*

q) Magiſtrum Heronis Cteſibium vocat Hero Iunior loco paullo ante adducto. · Num pater quoque fuerit, vt Franciſco Iunio viſum pag 57 et 96. catalogi artificum, dubito Fuere et alii *Cteſibii.* [vid. ſupra in vol. III. pag. 515.] *Fabric.* — De *Herone* vid. *Voſſium* de ſcientiis mathem. cap. 27. §. 8 pag 115. et cap. 48 §. 8. pag. 298. eumque poſt Archimedem et Athenaeum ponit. *Saxius* in Onom lit I. pag 116. collocat eius aetatem in A. M. 3786. Olymp CXL 2. ante C. N. 217. V. C. 535. conf. *Io. Andreae Schmid* (iunioris)

Digitized by Google

ſophia vero, vt Bernhardino Baldo in Heronis vita obſeruatum, Epicurum maxime probans, ſcripſit, quae exſtant: [de codd. ſupra egi.]

Χειροβαλλίςρας κατασκευὴ καὶ συμμετρία, *de conſtructione et menſura manubaliſtae* fragmentum. Graece primus edidit Bernhardinus Baldus, et ſine verſione ſubiecit Belopoeicis, de quibus mox. Graece deinde ac latine cum figuris, in aes inciſis, ediderunt Pariſienſes, neſcio, quo interprete, inter mechanicos, luculentis, vt dixi, typis editos p. 115 — 120.

Barulcus ſiue *de oneribus trahendis* libri III. Arabice a Iac. Golio ex oriente adlati ſunt, nondum editi in lucem. *Fabric.* — vid. *Conring.* de ſitu Helmſtad. p. 4. *Benzel.* — Inſcriptio eſt: *Barulcus Heronis*, ſiue operis de leuandis rebus grauibus libri tres, quos ex graeca lingua in arabicam transferri iuſſit Achmed Muſtaſimides, imperii babylonici ſummus princeps, interpretationi praepoſito *Coſta, filio Lucae Heliopolita*, de quo egit *Anton. Brugmans*, Prof. philoſ. et mathem. in vniuerſitate Groningenſi, in ſpecimine mechanicae veterum per mechanicam recentiorum plenius expoſito, et ſocietati doctrinar. Gottingenſi oblato: cuius ſumma exhibetur in ephemerid. litter. Gotting. plag. 63. a 1785. pag. 625 ſq. De *Coſta* vid. *Caſiri* bibl. etc. I. pag. 419. *Herbelot.* in bibl. orient. pag. 964. b. citat arabicam Heronis machinarum bellicarum verſionem. *Harl.*

Βελοποιικά, ſiue vt alii Βελοποιηκά, ſiue vt rectius Eutocius ad Archimedis II. de ſphaera ac cylindro vocat βελοποιητικὰ, *de telis conficiendis* [p] *iaculandisque liber.* In *Barthii* aduerſariis II. 12. pag. 76. vitioſe excuſum *belopoeica.* *Rigaltius* ad Onoſandrum pag. 89. „in ſcidis maſtis habui librum, aut potius libri partem aliquam, cui titulus Κτησιβίου βελοποιικά· multae ibi catapultarum aut balliſtarum, quae non ſaxa, ſed tela emittunt, ſpecies, hominibus vero noſtris nondum intellectae.“ [— Archimedi hoc opus in cod. Vindob. tribui, iam ſupra animaduerſum eſt in notitia codicum msstr. ſubſcriptio quidem, antiqua manu exarata, haec eſt: τέλος τῶν Ἀρχιμήδους βελοποιικῶν, τῶν ἐξηγηθέντων παρὰ Ἥρωνος Κτησιβίου. vid. Lambec. VII. comment. etc. pag. 437. *Harl.*] — Graece et latine cum verſione et notis *Bernardi Baldi*, qui vitam quoque Heronis adiunxit: [ſed codd. ad quos prouocat, haud nominauit,] Auguſtae Vindel. 1616. 4. et inter mechanicos, typis regiis excuſos, Pariſ. 1693. fol. pag. 115 — 144. notis Baldi ad calcem voluminis reiectis.

Πνευματικά, *Spiritalia* ſiue vt in bibl. Menarſiana pag. 35. video adpellari *ſpiritativa*, vbi mst. graec. cod. *Heronis* et ceſtorum *Africani* memoratur, vti p. 48. *Athenaeus* de machinis, et *Apollodorus* de expugnandis vrbibus. Graece habuit *Heronis* πνευματικὰ *Marc. Meibomius.* vide ad Muſicos pag. 200. Ex *Frid. Commandini* verſione et cum notis, quae prodierant Vrbini 1575. 4. Pariſ. 1583. 4. et Amſtelod. 1680. 4. r) figuriſque in aes inciſis. Graece et latine exhibentur et inter mechanicos, Pariſiis excuſos, pag. 145 — 235. additis *Io. Baptiſtae Aleotti* quatuor theorematibus ſpiritalibus ex Italico latine conuerſis. Edita etiam ſunt Heronis Spiritalia ex Italica Aleotti verſione, Bononiae 1647. 4. Ferrariae 1589. 4. italice

 per

ris) diſp. ſub praeſidio Rud. Chr. Wagneri habita diſp. de Heronis Alexandrini vita, ſcriptis et quibusdam inuentis, Helmſtad. 1714. 4. *Montucla* I. pag. 277 ſq. *Heilbronner* pag. 281 ſqq. et de *Cteſibio* pag. 278 ſq. *Lambecius* in comm. de bibliotb. caeſarea tom. VII. pag. 415 ſq. *Harl.*

r) Sed textum gr. notasque Commandini abeſſe edit. Amſtel. animaduertit *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten etc. I. pag. 360 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

per *Alexandrum Georgium*, Vrbinatem, Vrbini 1592. 4. [item Bonon. 1647. 4. per Carol. Zenerum. — aliae verſion. Venet. 1595. et Io. Bapt. Portae Neapoli. 1605. 4. vid. *Paitoni* bibl. degli autori antichi gr. e lat. volgar. tom. II. pag. 24—27.] germanice, per *Agathum Cationem*, Bambergae 1687. cum adpendice Salomonis de Cous. [Hirii verſionem gallicam memorat editor vett. mathematic. in praefatione, ſed alibi non inueni illius mentionem.]

Περὶ αὐτοματοποιητικῶν, *de automatorum fabrica* libri II. italice editi Venet. 1589. 1601. et 1661. 4. interprete *Bernardino Baldo*, cum eius animaduerſionibus, et praemiſſa diſſ. de artis mechanicae origine ac progreſſu. [vid. Paiton. l. mem.] Graece et latine cum verſione *D. Couturii* prodiere vna cum reliquis mechanicis Pariſ. 1693. fol. pag. 243—274. Ex his ſunt, quae ex Herone tum adhuc inedito producit *Gaulmin.* pag. 8. ad Euſtath. pag. 504. ad Theodor. Prodrom. et *Io. Rhodius* ad Scribonium pag. 99.

In bibliotheca Vindobonenſi, teſte Lambecio, occurrunt MSta Heronis *Dioptrica* ſiue liber περὶ διόπτρας, triginta fere foliis in quarto conſtans, cuius initium: τῆς διοπτρικῆς πραγματείας πολλὰς καὶ ἀναγκαίας παρεχομένης χρείας. *Fabric.* Enimuero *Kollarius* ad Lambec. VII. pag. 417 ſq. animaduertit clareque oſtendit, Heronis dioptrica in illo codice haud reperiri integra, vtpote quum inter illa triginta folia nouem fere integra, nullis tamen numeris notata, ſint vacua, quae manifeſto late patentem indicent lacunam; adde notitiam codd. msstor. ſupra datam, *Priſtley* hiſt. optices pag. 23. *Scheibel* Einleitung zur mathemat. Bücherkenntniſs, part. IX. pag. 267 ſq.

Fragmenta duo de *campeſtribus* et *Camario*, machinis bellicis, edita quidem ſunt a Bern. Baldo cum belopoeeticis; ſed in cod. Vindob. CX. non mediocriter diuerſe leguntur, obſeruante *Lambecio* VII. pag. 418. Exſtant quoque in Vindob. CXII. et aliis codicibus. *Harl.*

Perdita huius *Heronis* ſcripta ſunt:

Τὰ περὶ ὑδροσκοπείων libris IV. quos laudat *Proclus* in hypotypoſi aſtronom. pag. 42. et Hero ipſe in limine πνευματικῶν, qui περὶ ὑδρείων ὡροσκοπείων vocat. *Pappus* praef. libri VIII. περὶ ὑδρείων.

Μηχανικαὶ εἰσαγωγαί. *Eutocius* ad Archimed. II. de ſphaera ac cylindro.

Μηχανικῶν libri, quorum tertium laudat *Pappus* lib. VIII. pag. 488. Heronem in mechanicis et catapulticis citat idem lib. I. pag. 7.

Περὶ μετρικῶν. Eutocius ad lib. de circuli dimenſione.

Περὶ ζυγίων diuerſum opus ab automatis Heronis putat fuiſſe Bernardinus Baldus. Memorat *Pappus* praef. libri VIII.

Περὶ τροχιωδιῶν, *de rotulis*. *Pappus* lib. VIII. pag. 561.

Laudatur *Hero* ſubinde a Proclo ad Euclidem, Nazianzeno Orat. 10. vbi cum Euclide et Ptolemaeo coniungit, Heliodoro in Opticis, ἀπέδειξε γὰρ ὁ μηχανικὸς Ἥρων ἐν τοῖς αὐτοῦ κατοπτρικοῖς.

Fuit

Digitized by Google

Fuit et HERO ſecundus, mathematicus, ante medium ſaeculum a Chriſto nato quintum clarus, Procli, philoſophi, magiſter, teſte *Martino* in Procli vita cap. 9. *ἐπὶ δὲ μαθήμασιν Ἥρωνι ἐπέτρεψεν ἑαυτὸν ἀνδρὶ θεοσεβεῖ, καὶ* [?] *τελέιαν παρασκευὴν ἐσχηκότι τῶν κατὰ παίδευσιν ἐδῶν.* Confer Lambecium VII. p. 404. et *Kuſteri* notas ad Suidam in Ὀλυμπιόδωρος. Huius vt opinor Heronis *ὑπόμνημα εἰς τὴν ἀριθμητικὴν εἰσαγωγὴν* (Nicomachi) laudat *Eutocius* ad Archimed. pag. 28. edit. Baſil. [conf. longam de illo et Suidae loco notam Lambecii a Kollario VII. pag. 98 ſq. adpoſitam et expoſitam.]

HERONEM tertium ſub Heraclio vixiſſe, contendunt viri docti. [*Saxius* in onomaſt. litt. II. pag. 72. eius aetatem adſerit a. poſt C. N. 623.] Sane Chriſtianus fuit et ſub Imperatoribus ſcripſit, teſtatur quoque in Geodaeſia, quam Barocius edidit, a Claudii Ptolemaei temporibus, ſcripſit ſub Antonino Pio, ad ſuam vsque aetatem ſtellas fixas proceſſiſſe ſeptem graduum ſpatium, quod in 400. annis fieri obſeruat Albategnius. Vide *Ioſephum Blancanum* in Chronologia Mathematicorum pag. 54. cum eiusdem loc. mathemat. Ariſtotelis, Bonon. 1615. 4. et ex eo *Voſſium* cap. 48. de ſcientiis mathemat. §. 20. pag. 294. et *Gabr. Naudaeum* de ſtudio militari pag. 520. [*Heilbronner* pag. 397 ſq. *Montucla* I. p. 331.] Eius haec ſcripta feruntur:

De machinis bellicis liber, (in cuius cap. 23. antiqui Heronis mechanici mentio,) latine tantum lucem hactenus vidit e verſione et cum ſcholiis *Franciſci Barocii.* Venet. 1572. 4.

[Ex litteris cl. *Schow*, ad me Bononiae d. XIV. Sept. 1790. ſcriptis, in quibus de anecdotis *Bononienſibus* ex bibliotheca S. Saluatoris egit, ea, quae ſequuntur, excerpere et hic inſerere iuuat. „In cod. nr. DLXXXVII. ſaec. XVI. a Valeriano Albino, cuius Montfaucon in catal. librariorum meminit, exarato p. 162. tit. Ἡρων (n. tertius) Προοιμιον. Initium. Ὁσα μεν των πολιορκητικων rel. Agit nempe de *machinis bellicis*, cuius figurae in ipſo codice depictae ſunt. Huic libro adnexus eſt alter de *geodaeſia.* Hic codex Fabricio ignotus fuit, et procul dubio vnicus eſt, qui haec Heronis opera ſeruauit: codex enim archetypus, ex quo Valerianus Albinus cod. S. Saluat. exſcripſit, periit. Codicem S. Saluat. doctiſſimus Abbas *Mingarellius*, bibl. S. Saluatoris praefectus, de graecis et copticis litteris immortaliter meritus, deſcripſit, ſuumque exemplar mihi hac conditione dono dedit, vt illud, poſtquam textum eiusdem in lucem publicam protulerim, bibl. S. Saluat. reſtituam. Hoc exemplar cum ipſo codice S. Saluat. contuli, illudque ſumma diligentia exaratum eſſe deprehendi. Graecus *Heronis* textus verſioni lat. Baroccii multum lucis adſundet, a qua multis in locis inſigniter aberrat. Hanc varietatem ipſe Mingarellius in margine MSti ſui diligenter notavit. Vt ſtilus Heronis in hoc opere cognoſcatur, initium prooemii adſcribam: Οσα μεν των πολιορκητικων μηχανηματων δυσχερη και δυσεφικτα πεφυκεν, ειτε δια το ποικιλον και δυσδιαγνωστον της τουτων καταγραφης, ειτε δια το των νοηματων δυσληπτον, ἢ μαλλον ειπειν, ακαταληπτον τοις πολλοις. ἴσω (ſic) δε τη αγνωσια μονη περιληπτων, ὡς μηδ᾽ απ᾽ αυτης της των σχηματων θέσας (ſic, pro θεσεως) το σαφες κεκτημενων και εὐληπτον ἅτε μη πασιν οντων ευκολων τε και γνωστων, μητε μην προς κατασκευην και τεκτονευσιν εὐχερων· μονων δε των ταυτα ἐξευρηκοτων και συγγεγραφηκοτων μηχανικων εις την τουτων ἐξαπλωσιν και σαφηνειαν δεομενων, οἷον τα Απολλοδωρου προς Αδριανον αυτοκρατορα συνταχθεντα πολιορκητικα, τα Αθηναιου προς Μαρκελλον εκ των Ἀγησιστρατου και ἑτερων σοφων προς πολιορκιαν εκτεθεντα ὑπομνηματα, τα Βιτωνος προς Ατταλον

περι κατασκευης πολεμικων οργανων εκ διαφορων συλλεγεντα πρ γενεςερων μηχανικων, βελοποιϊκα και τα προς πολιορκιαν αντιμηχανηματα φυλακτικα τε και διατητικα, επι τε συςασει και ἁλωσει πυλων διαφορα παραγγελματα· ταυτα κατα την παλαι συνταχθεισαν των ανδρων καθολικην τεχνολογιαν, ὡς τοις πολλοις νυν ἀπεξενωμενα παντη και δυσδιαγνωςα δια τε την ἐκ τȣ χρονȣ παραδραμȣσαν ληθην, ἀλλ᾽ οτι και ασυνηθη κοινοις τυγχανει λογοις τα των επιςημων ὀνοματα, τη παρȣση βιβλῳ μη ἐνταξαι πρεπον ἐκριναμεν, ὡς αν μη της επιπολαζȣσης εν αὐτοις ασαφειας, τον νουν αντιπερισπαστης προς ἑαυτην, και περι την των σαφων τις αὐτονηση (ſic, leg. *αυτονοησῃ*) *διαγνωσιν*. *Μονα δε τα Απολλοδωρου, ἁπερ εις τελος διασαφησαντες, δι᾽ ἐπεργασιων και ἐπενθυμηματων συνεπεραναμεν, πλειςα και αυτοι συμφωνα προσευροντες και παραθεμενοι· ὁσα δε εκ των λοιπων σποραδην συνελεξαμεθα, εὐγνωςα και προς ἀληθειαν εὐκαταληπτα κοινης ἐννοιας αξιωματα κατα Ἀνθεμιον οντα, και απο μονου προβληματος και σχηματισμȣ καταλαμβανεσθαι δυναμενα, μηδεμιας διδασκαλιας ἠ ἑρμηνειας δεομενα, ἰδιωτεια λεξεων και ἁπλοτητι λογου ὑφ᾽ ἡμων και αὐτα μεταποιηθεντα προς το σαφεςερον, ὡςε παρα των τυχοντων ευκολως και τεκτονευεσθαι και κατασκευαζεσθαι, τοις τον Απολλοδωρου και ταυτα συμπλεξαντες* etc. Videmus ex hoc prooemii principio Heronis conſilium, qui Apollodori poliorcetica enarrat, variis a ſe et ex aliis adiunctis illuſtrationibus. Hunc Heronem cum Io. Lydo de *menſibus* aliisque in Germaniam tuam redux quam primum e tenebris producam." Hactenus humaniſſimus *Schow*, cuius liberalitati haec et alia debeo: *Harl.*]

Geodaeſia, quam [Montucla parui aeſtimat et] itidem latine vertit et ſcholiis illuſtrauit libroque de machinis ſubiecit Barocius. Graece nondum edita eſt: [vid. *Lambec.* VII. p. 399 ſqq. adde ſupra, codd. notitiam.]

Liber de obſidione repellenda et toleranda, *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκȣμένης πόλεως ϛρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι, καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρȣ́εσθαι*. Sine nomine auctoris graece tantum editus Pariſ. 1693. fol. cum reliquis mechanicis ſcriptoribus, p. 317 — 364. Heroni tribuitur in codice Vindobonenſi, teſte Lambecio, [VII. pag. 431. Kollar. cuius notam *B.* conferes,] et multa ex Polybio, Arriano et Ioſepho ad verbum deſcripta exhibet.

Παρεκβολαὶ ἐκ τῶν ϛρατηγικῶν παρατάξεων περὶ τȣ̃ ὁποῖον εἶναι δεῖ τὸν ϛρατηγὸν etc. Sub Heronis nomine MS:ae in bibl. Vindobonenſi exſtant *Lambecio* teſte, [pag. 430 ſq. et 452.] quae Iulio Africano a Rigaltio in notis ad Onoſandrum et in gloſſario Tactico tribuuntur, in Barberina et aliis bibl. ſine nomine auctoris leguntur, teſte Naudaeo.

De vocabulis Geometricis ac Stereometricis, *Ἐκ τῶν τȣ̃ Ἥρωνος περὶ τῶν τῆς Γεωμετρίας καὶ Στερεωμετρίας ὀνομάτων*, graece, et ſeparatim latine cum primo elementorum Euclidis libro edidit *Conradus Daſypodius*, Argentorati 1571. 8.

Excerpta de menſuris ex Heronis [s]) *Geometria* graece ac latine cum verſione *Bernardi de*

s) Pro *Herone* male vocatur *Hieron* in Eliae du Pin biblioth. ſcript. eccleſ tom. 19 pag. 277. edit. Amſtel. La lecture de ce monument ſeroit plus curieuſe, ſi les anciennes monnoyes etoient un peu plus connües, ou ſi le traducteur s'etoit donné la peine de nous apprendre quel raport elles ont avec les nótres etc. Hiſt. Ouvrag. 89. Mai. pag. 235.

de Montfaucon vulgarunt Benedictini tomo primo Analectorum Graecorum, Pariſ. 1688. 4. pag. 308. 315. integram ex codice regio edere ob prolixitatem veriti. [vid. *Bandin.* cat. MSS. gr. Laurent. tom. II. pag. 15.]

Εἰσαγωγὴ τῶν γεωμετρουμένων, nondum quod ſciam edita, quae [?] incipit: καθὼς ἡμᾶς ὁ παλαιὸς διδάσκει λόγος, manu exarata apud me exſtat. Reſpondet huic libello introductio Heronis in Geodaeſiam, (a Geodaeſia, quam Baroeius edidit, vtique diuerſa,) quam in bibliotheca Auguſtiſſimi imperatoris bis MStam, ſemel quidem aliquantum abbreuiatam et interpolatam occurrere teſtatur Lambecius. [VII. pag. 339 ſqq. aliud eſt initium in cod. gr. Veneto D. Marci. vid. catal. pag. 154.]

Heronis aſtronomica laudat *Iſ. Voſſius* ad Catull. pag. 302.

Fuere et alii Herones veteribus memorati, quos perſequutus erat ſingulari diatriba de Heronibus Leo Allatius, ſed quae lucem nunquam vidit. Mihi praeter iam dictos hi obſervati ſunt:

Hero, Alexandrinus, Cynicus quem laudat Nazianzenus Orat. 23. licet Hieron. de ſcript. Eccleſiaſt. nomen Heronis ſalſo adſcriptum et Maximi Cynici laudes illa oratione contineri obſeruauit. vid. etiam *Cotelerii* notas ad tom. II. monument. eccleſiae graec. pag. 640.

Hero, Athenienſis, Orator, cuius τὰς ἐν Ἀθήναις δίκας κεκριμένων ὀνομάτων libros III. ἐπιτομὴν τῶν Ἡρακλείδου ἱστοριῶν et alia ſcripta Suidas memorat. [conf. *Kollar.* ad Lambec. VII. pag. 98 ſq.]

Herones duo ſcriptores inſignes de chirurgia, quos laudat *Celſus* praef. libr. VII. *Fabric.* — Illorum alteri inſcriptum fuit *collyrium pſittacus* apud *Galenum* compoſ. ſec. loc. lib. IV. cap. 7. vnde repetiit *Actuarius* meth. med. VI. cap. 5. adnotante *I. Henr. Inglero* in biblioth. ophthalmicae ſpecimine primo, Hamburgi 1683. pag. 43. *Harl.*

Hero, Luculli libertus, *Plin.* H. N. 35. cap. 18.

Hero, ex σκυτοτόμου ſiue ſutore philoſophus a Theone pag. 78 ſq. progymnasm. memoratus.

Hero, *Antiochenus* poſt Ignatium epiſcopus, cuius ad eum fertur epiſtola.

Herones, Chriſti martyres, de quibus Euſebius.

[*Hero* perſonatus, i. e. *Maximus Cynicus*, de quo ſupra in vol. III. pag. 520. vid. *Fabric.* B. Gr. VII. pag. 517. et *Kollarius* in ſupplem. I. ad Lambecii comment. pag. 147 ſq.]

Hero, Alexandrinus, monachus, de quo Palladius Lauſiaca p. 81 et 125. edit. Meurſii.

Hero, Thebanus. Caſſian. II. 5. collat. Niceph. X. 29.

His addes denique *Heronem*, quem viginti libros de re ruſtica ſcripſiſſe, totidem fere verbis et ex iisdem auctoribus, ex quibus Geoponica collecta ſunt, teſtatur *Gyraldus* lib. de re nauali tom. II. Opp. pag. 650. Meminit huius *Heronis* etiam *Guil. Philander* ad Vitruvium II. 4.

VII. Praeſer

VII. Praeter iam dicta Athenaei, Apollodori, Philonis, et Bitonis ſcripta, ſiue ex illis excerpta de machinis bellique atque obſidionum adparatu, et Heronis de manubaliſta, tum Heronis Belopoetica, Spiritalia et Automata, quae graece et latine cum verſione latina Valeſii, Cotelerii, Coturii, Iuliani Puchardi, Commandini etc. et figuris in aes inciſis ediderunt Pariſienſes: Eadem Theuenoti collectio pag. 275—316. ſed graece tantum exhibet Opuſculum in capita LXXVII. diſtinctum ſub titulo: ΙVLII AFRICANI κεστοί t). ſed neutiquam eſt opus illud [?] Africani integrum, quod ſub Ceſtorum titulo Alexandro Mammaeae ab Africano dicatum conſtabat libris u) IX. vt tradit *Syncellus* pag. 359. licet *Photius* cod. XXXIV. libros XIV. vel *Suidas* in Ἀφρικανὸς [et *Eudocia* in Violario pag. 73.] atque ex eo auctor recens ſcholiorum graecorum ad Anthol. epigramm. lib. VII. pag. 610. plane libros XXIV. numerent. In hoc opere, cuius *Euſebius* quoque VI. 31. Hiſt. eccleſ. et *Nicephorus* IV. 21. meminerunt, Africanus ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν καὶ γεωργικῶν καὶ χυμευτικὰ: admirandas δυνάμεις complexus fuerat, vt teſtatur Syncellus, et adparet e fragmentis, quae ex Africano in Hippiatricis et Geoponicis v) occurrunt, et quae in *Mich. Pſelli* libro inedito θαυμασίων ἀκουσμάτων ἰατρικῶν καὶ φυσικῶν obuia, publici iuris fecit *Lambecius* commentar. pag. 223—224. [pag. 473—479 edit. Kollarii, cuius notas conferes.] Suidas: εἰσὶ δὲ εἰσὶν φυσικὰ ἔχοντα ἐκ λόγων τε καὶ ἐπαοιδῶν καὶ γραπτῶν τινων χαρακτήρων ἰάσεις τε καὶ ἀλλοίων ἐνεργειῶν.

At enim haec, quae ſub nomine κεστῶν Africani Pariſiis prodiere, atque de re militari potiſſimum w) rebusque variis et inuentis, ad eam felicius gerendam repertis, atque partem ex medicorum, chemicorum, magorum, phyſicorum et geometrarum officina petitis, differunt, inſtruuntque duces et milites, et cap. XXV ſq. pag. 298 ſq. quaedam adſpergunt rem ruſticam ſpectantia, qualia etiam in Geoponicis leguntur: Haec inquam non ſunt ipſum Africani opus, ſed excerpta ex Africani Ceſtis et aliis ſcriptoribus, ſiue antiquioribus, vt Aenea Tactico, e quo integra capita deſcripta pridem notauit Caſaubonus: ſiue etiam quibusdam longe iunioribus, vt tum alia x) ad oram paginae a me notata loca videntur innuere, tum Beliſarii

t) Κεστὸς Veneris acu picta zona, de qua Euſtath. ad Iliad. ξ'. 214. Idem ad Iliad. γ'. pag. 323. κεστὸν interpretatur κεντητὸν καὶ ποικίλον. Itaque Iulius Africanus libros ſuos, quibus de variis argumentis ex variis ſcriptoribus plurima collegerat, inſcripſit κεστὰς, quaſi στρωματεῖς atque *Varias et amoenas lectiones* dixerit. Vtitur ipſe hoc vocabulo pag. 297 b. τί δὲ θαῦμα εἰ καὶ τοῦτο παρὰ Χαρίτων ἔλαβεν ἡ Ἥρα καὶ γὰρ παρὰ τῆς Ἀφροδίτης τὸν κεστὸν ἐδανείσατο. Dicti etiam ſunt *ceſti* lora, quibus pugiles ſolebant manus et brachia innectere, quo fortius ferire poſſent, vt videre eſt in antiqua imagine apud Guil. Choulium libro de balneis et exercitationibus veterum pag. 13. Confer, quae viri docti ad Virgil. V. Aeneid. v. 69. et Rigaltium ad Onoſandrum pag. 24 ſq. 37. *Stephanium* ad hiſtor. Saxonicam Io. Grammatici lib. III. fol. 84 ſq.

u) Male XIX. excuſum in *Tillemontii* Mem. eccleſ. tom. III. parte II. nota 1. ad Vitam Africani edit. Bruxell.

v) Conf. *Needhami* et *Niclaſii* prolegomena ad Geoponica, pag. XLV ſqq. vbi varia de Africano docte diſputantur. *Harl.*

w) Caſaubonus ad Aeneae cap. 7. teſtatur, in quibusdam codicibus inſcribi πρὸς πολεμίους παρασκευαί· in aliis πολεμικῶν παρασκευαί.

x) Καὶ Ῥωμαίων δὲ αὐτοκράτορες παλαιοὶ p. 291. capite δ. ἐχρήσαντο τῇ πείρᾳ ταύτῃ καὶ Σύρμος ὁ Σκύθης, καὶ Βαρδησάνης ὁ Πάρθος, τάχα δὲ τινες καὶ πλείονες. εἶδον καὶ αὐτὸς Ἐναγκάρου τοῦ Βασιλέως [καὶ] Μάννου τοῦ παιδὸς αὐτοῦ πολλάκις πειράσαντος ἐμοῦ ὑφηγησαμένου etc. pag. 300. capite κθ'.

Beliſarii y) mentio aperte docet. [¶] Ex libro *quinto* et *ſexto* Ceſtorum repetita, quae in bibliothecis Vaticana, Palatina, Barberina, Farneſiana, Monachienſi et regia atque Colbertina Pariſ. et in aliis Germaniae, Belgii et Angliae bibliothecis reperiuntur, notat *Gabriel Naudaeus* II. 8. de ſtudio militari, cap. 8. pag. 520. Corruptiſſima autem in Mstis codicibus reperta ſunt haec excerpta, prioribus maxime capitibus, quamobrem nulla etiam latina verſio addi potuit, licet eruditiſſimus Io. Boiuinus z) in ſuis caſtigationibus, ad calcem voluminis adiectis, innumera loca feliciter reſtituerit aa). Quoniam vero inter vulgaria quaedam atque inepta in hoc opuſculo leguntur alia etiam digna notatu, et vix ac ne vix quidem alibi obuia, optandum eſt, vt in meliores et emendatiores codices incidant viri docti, quibus ad interpretationem huius opuſculi excitentur. Exſtant ſane in codicibus etiam [Caeſarianis, teſte Lambecio aliisque, quos excitaui in notitia codd.] it. Bodleianis, e quibus deſcriptum memini me videre Lipſiae apud clariſſ. amicum noſtrum Godfridum Olearium, ſed, ni fallor, deerant prima capita XXIX. Non dubito, alia exemplaria in Italiae poſſe inveniri bibliothecis, in quibus pridem ea euoluit Politianus cap. 15. Miſc. et *Rigaltius* ad Onoſandrum pag. 16. 23. 27 ſq. 45. 84. Habet et Leidenſis biblioth. inter libros Iſ. Voſſii; quemadmodum bina occurrunt praeterea Vindobonae in theſauro librario potentiſſimi imperatoris. Fuit etiam in biblioth. *Scorialenſi*, teſte *Alex. Baruoëtio*, qui de illo, *neſcio*, inquit, *an tantum boni opus illud contineat, quantum continet mali: praeterquam enim quod ſequioris aeui, adeoque ſtili ſit auctor ille, multa habet ſimilia tacticis Leonis, quaedam etiam ſuperſtitioſa, ac multa ridicula, vt de curatione per Abracadabra, quaedam mulomedica, falſa plurima. Fabric.* — In duobus codd. Leidenſibus Africano tribuitur lib. de modo defendendae vrbis obſeſſae.

Hic poſtliminii inſtar reducam, quae Fabricius noſter de *Iulio Africano* diſſeruerat lib. V. cap. 1. §. 3. pag. 268 ſqq. vol. V. Ita vero ille:

„*Sextus* bb) *IVLIVS AFRICANVS*, Syrus, ex Emaunte, ſub Antonino Heliogabalo et Alexandro Seuero clarus cc), de cuius *Ceſtorum* libris dixi lib. III. etc. [qui eſt noſter locus.] Illa latine vertere coepit *Iulianus Puchardus*, ann. 1705. die XII. Decembr. a. aetat. 49. Pariſiis denatus; ſed non perfecit, neque interpretationem ſuam edere voluit: quod exiſtimaret, quaedam in illis obuia rectius vulgo ignorari. *Zachariae Lundii* commentarium mst.

y) *Τοῦτο δὲ ἐποίει καὶ Βελισάριος, ἐπεὶ γὰρ ἀντισχεῖν διὰ τὸ πλῆθος* etc. pag. 309. b. capite ξϛ′. *ποιοῦσι μὲν καὶ οἱ σήμερον Ῥωμαῖοί τε καὶ Ἄραβες.* pag. 310. capite ξη′. Videtur Chriſtianus ſcripſiſſe, quod legitur pag. 311. b. capite ό de transfugarum non repudiando matrimonio, *ὃ καὶ τιμῶσιν τὰ παρ' ἡμῖν θρησκευόμενα*, ſi a *religione noſtra non ſint alieni.* Clauſula libri innuitur pag. 300. *λεγέσθω δὲ καὶ τόδε τὸ σύγγραμμα ὥς τι ἀρχαῖον καὶ φιλομαθὲς διήγημα.* Capite κθ′. ſiue 29.

z) Eiusdem *Boiuini* latina verſio fuit in bibl. Roſtgaardiana pag. 454. Daneſchioldiana p. 402. *Fabric.* Boiuin. noluit latine illud vertere, quum de *fontibus, veneno inficiendis*, agant, et his talibus, ne durante bello hoſtes doctos obtrectarent, quaſi conſultores regi ſuo, vt inficiatur communibus generis humani vſibus deſtinata aqua. Haec mihi Boiuinus. *Benzel.*

aa) Opus valde vitiatum nominat *Valcken.* in adnotatt. vberioribus ad Adoniazuſ. Theocriti p. 345. C. et pag. 346. A. notat, cod. Leidenſ. olim Voſſianum habere multa editis longe meliora. *Harl.*

bb) *Sextum* vnus vocat Suidas. *Fabric.* Σίκτος ſcribitur, forſan operarum vitio, ab *Eudocia* l. m. *Harl.*

cc) Circa ann Chr. 221. vid. *Saxii* Onom. lit. I. pag. 352 ſq aut a. C. 228. vid. *Hambergeri* zuverl. Nachrichten tom. II. pag. 515 ſq. vterque plures citat, qui de Africano egerunt. *Harl.*

Digitized by Google

inst. in Africani ceſtos ſeruari, accepi Hafniae a Wolfio, regiae biblioth. cuſtode. In illis fragmentis cap. 29. auctor teſtatur, vidiſſe ſe Bardeſanem Parthum, quem diuerſum mihi eſſe perſuadeo a Bardeſane ſcriptore: [De quo paullo poſt ad §. IX. diſſeretur.] Nam et huic minus conuenit illa iaculando pingendi ſagittarumque ictibus formam eius, quem vellet, pulcre deſcribendi [dd]) ſollertia, quam in ſuo Africanus praedicat, et hic Parthus fuit, alter Babylonius. Denique qui ſub Antonino vixiſſe ſcriptorem docent Porphyrius et Euſebius, ſi Elagabalum, non, Marcum philoſophum intellexiſſent, perinde vt *Hieronymus* cap. 63. vbi de Africano diſſerit, nota quadam addita Antonini nomen diſtinxiſſent. [Africanus ſub Antonino Elagabalo et Alexandro Seuero clarus, ait Saxius l. c. argumento *Hieron.* de ſcriptor. eccleſ. cap. 63. ſiue quod Chronographiae ſuae opus, h. e. libros V. de temporibus ab orbe condito vsque ad A. C. 221. perduxit, ratiocinatore *Pagio* in critic. Baron. ad a. Chr. 220. nr. II. pag. 464. tom. II. ſiue quod Κεςὰς ſuos Alexandro, Iuliae Mammaeae filio, inſcripſiſſe dicitur.]

Africanum *de bellico adparatu* MS. de quo *Caſaubonus* ad Suetonii Caeſarem cap. 31. et *Salmaſius* epiſt. 123. ad Iſaacum Voſſium, intellige partem *Ceſtorum* Africani, tum adhuc ineditam, ſed poſtea graece Pariſiis euulgatam. Eodem refer, quod ſcribit *Gaſſendus* ad ann. 1622. Peireſcium *obtinuiſſe tum ex Vaticana, tum ex Ambroſiana Mediolanenſi exempla quaedam Africani aliorumque Tacticorum in gratiam Lud. Machalti viri ſtrenui, auctorumque militarium et mathematicorum ſtudioſi.* Et quod librum ſeptimum Ceſtorum, qui eſt de re militari, habuiſſe MS. teſtatur Holſtenius apud *Morhoſium* lib I. Polyhiſtoris pag. 69. Ex ceſtis etiam petita ſunt, quae ſub Africani nomine in Geoponicis et Hippiatricis graecis leguntur, ac fortaſſe noſtrum reſpexit *Fulgentius* III. 7. mythologicon, vbi Africanum iatroſophiſtam laudat. Certe in Ceſtis ἰατρικὰς et φυσικὰς δυνάμεις atque ἰάσεις contineri, iam olim Euſebius in Chron. et Suidas in Ἀφρικανὸς notarunt. Inter edita ceſtorum capita eſt etiam illud 57. περὶ κρυφίας ἐπιςολῶν εἰσπομπῆς, quod laudat *Iſ. Voſſius* ad Iuſtini II. 10. quem vide etiam ad Catullum pag. 30. vbi de Africano quaedam erudite obſeruat, et inter alia adfirmat, ςρατηγικῶν, quae ſuperſunt, fragmenta, conſtituiſſe ſextum ac ſeptimum ceſtorum librum." — Reliqua, quae ibi Fabricius ſcripſit, paullo poſt adſeram. — Ceſtos Africani gallo-francice vertit *Guiſchardus: Les Ceſtes de Iule Africain, traduits pour la premiere fois d'un Manuſcrit grec.* vide tom. III. illius commentariorum: *Memoires critiques et hiſtor. ſur pluſieurs Points d'Antiquités militaires par Charles Guiſchard, nommé Quintus Icilius*, Berolin. 1774. 4. et 8. IV. voll. *Harl.*

Supereſt, vt referantur a me nomina ſcriptorum ſane paucorum, quos in iſthoc opuſculo memorari reperi:

Euclidis ςοιχεῖα. pag. 295 b. Οἱ τῆς ἐγκυκλίου μετρίως ἐπήβολοι παιδείας τῶν Εὐκλείδου ςοιχείων ἐπιπεσὸν ὡς εἰκὸς ἐφήψαντο.

Homerus

dd) Quod ζωγραφῆσαι βέλεσιν vocat Africanus, apud Philoſtratum lib. II. de vita Apollonii cap. 28. pag. 81. dicitur σκιαγραφῆσαι βέλεσιν. Magisque admirandum hoc, quam quod in veteri inſcriptione apud Gruterum pag. DLXII. de Sorano Batauo: *emiſſumque arcu dum pendet in aere telum ac redit, ex alia fixi fregique ſagitta.* Vel quod de Domitiano *Sueton.* cap. 19. *in pueri procul ſtantis praebentisque pro ſcopo diſpanſam dextrae manus palmam, ſagittas tanta arte direxit, vt omnes per interualla digitorum innocue euaderent.*

Digitized by Google

Homerus pag. 292. b.

Ἰαμβεῖον ἀρχαῖον, ὡς λυσιτελέϛερος πᾶσι τῦ προπετῦς ὁ ἀσφαλὴς ἡγεμών. pag. 278. Verſus ipſe exſtat apud *Suetonium* Auguſto cap. 25. Ἀσφαλὴς γὰρ ἐϛ' ἀμείνων, ἢ θρασὺς ϛρατηλάτης.

Neptuniani Phyſica pag. 301. b. Φιλοπονῶν περὶ τὴν τῦ παρόντος συγγράμματος ἔκθεσιν, ἀνέγνων ἐν τοῖς Νεπτυνιανῦ Φυσικοῖς etc.

Οἱ Κυντίλιοι. pag. 301. b. Quinctilii fratres, qui ſub Commodo, imp. clari ſcripſerunt de re ruſtica.

Eumdem fuiſſe *Sextum* ee) *Iulium Africanum*, qui *Chronographiae* libros V. ff) ab orbe condito ad a. C. 221. ſcripſit, et Iulium Africanum, Ceſtorum ſcriptorem, credemus potius Euſebio, Photio, Syncello, et Suidae, hoc adfirmantibus, quibus Petauius, Voſſius, Labbeus, Lambecius, Wetſtenius, Tillemontius [Needham, Hambergerus, Saxius etc.] adſentiuntur; quam Ioſ. Scaligeri et H. Valeſii virorum licet maximorum coniecturis contra nitemur. Ceterum, [ſ] quod Chronographiae et κεϛῶν libros pro vno eodemque opere habuit *Petauius* XII. 40. de doctrina temp., hoc merito retractauit ipſe VIII. 2. auctarii diſſ. [Chronographiae pars fuit, non peculiaris liber ἐπίτομος, quando legitur in Euſebii Chron. Ἀφρικανὸς ἐν ἐπιτομῷ, vti Fabricius in nota msta ad Suidam Baſileenſem apud *Niclas* ad Geoponica, prolegg. pag. XLVII. not. 5. docuit contra *Meurſium*, qui in biblioth. graeca pag. 1199. ex illo Euſebii loco ſingulare Africani opus, Ἐπίτομον, exſculpit. *Harl.*]

Alia de Africano eiusque ſcriptis apud accuratiſſimum *Tillemontium* tom. III. 3. Mem. eccleſ. pag. 115. et praeſtantiſſimum *Caueum* [tom. I. pag. 110 ſq.] in parte vtraque Hiſt. literariae lector euoluet, quibus ambobus in mentem venit ſuſpicari, quod Ceſtos forte ſcripſerit Africanus, nondum Chriſti ſacris initiatus: licet in altera parte Caueus malit ſubſcribere eorum ſententiae, qui ceſtos ad alium referunt Africanum. Sed de tota re melius iudicare liceret, ſi opus ipſum exſtaret, quod paucis forte fragmentis exceptis, vt iam notaui, intercidit. Nam et Boiuinius prima vix 44. capita Africano audet tribuere, cum 45. vsque ad 59. fere ad verbum ſint deſcripta ex Aeneae Tacticis, et ſexageſimum cum reliquis propter vocabula barbara et ſtili diuerſitatem, alium et recentiorem auctorem referant: e quibus illa περὶ Φυλάκων pag. 315. Heronis forte iunioris eſſe idem eruditiſſimus Boiuinius coniicit. Ceterum Chriſtianos etiam τερατώδη ſectatos, ac ſuperſtitionibus ſatis craſſis quandoque deditos fuiſſe, ne ab haereticis priſcis Gnoſticis, Priſcillianiſtis etc. vel ex noſtra aetate ducam argumentum, vetera conuincunt exempla, et Geoponicon ſcriptor, (haud dubie Chriſtianus,) et Tryphonis, martyris, exorciſmus inſectorum hortis vineisque noxiorum apud *Lambecium* VII. pag. 247.

ee) Sextum vocat Suidas in Ἀφρικ. et Σεξτίνος. Neque adſentiendum viris doctis H. Valeſio ad Euſeb. pag. 127. et Labbeo I. de Script. eccleſ pag. 659. qui *Ceſtum* dictum volunt a Ceſtorum opere.

ff) *Iam vero hiſtoriam tibi tradituri ſumus ex* quinto libro Africani, *ſcriptoris chronici: — — is quaecumque de noſtris regibus* (Armeniae) *narrat, ea depromſit vniuerſa ex tabulario* Edeſſae, *quae eſt* Vrha: *cuius quidem tabularii libri de ſanorum hiſtoriis e* Neſibi *et* Sinope Pontica *fuere eo aducti*, ait *Cheronenſis Moſes*, qui Africani hiſtoriam Edeſſae excerpſit, pag. 101. edit. Whiſton, Londin. 1736. vid. *Niclas* ad Needhami prolegom. ad Geoponicos pag. XLVII. nr. 5. *Harl.*

pag. 247. et plura eiusmodi non adeo inobuia futura ſi quis diligentius inquiſierit: inque his frequentata quaedam ſuperſtitioſa ita publice, vt conciliorum decretis prohibenda fuerint, de quibus *Brunus*, oratorii Ieſu presbyter, parte tertia libri, gallice ann. 1702. 12. editi, quem inſcripſit: *Hiſtoire critique des pratiques ſuperſtitieuſes qui ont ſeduit les peuples et embaraſſé les Savans.* Ex eodem Geoponicon ſcriptore recte colligas, Africanum Chriſtianum fuiſſe, quum Ceſtos ſcriberet, in quibus commendauit efficax aduerſus vini corruptionem remedium, ſi dolio inſcribantur θεῖα haec verba (Pſalm. XXXIV. 8.) *Guſtate et videte, quoniam ſuauis Dominus*, vel, ſi pomum, his verbis inſcriptum, proiiciatur in vinum. XIV. 5. Ἀφρικανοῦ. Ἀμήχανον τραπῆναι τὸν οἶνον ἐὰν ἐπιγράψῃς ἐν τῷ ἀγγείῳ ἢ ἐν τοῖς πίθοις ταῦτα τὰ θεῖα ῥήματα· Γεύσασθε καὶ ἴδετε, ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. Καλῶς δὲ ποιήσεις καὶ εἰς μῆλον οὕτω γράφων, ἐμβάλλων τὸ μῆλον εἰς τὸν οἶνον. Plura huiuscemodi farinae ex Geoponicis infra libro VI. refero, vbi de Hippiatricis quoque dicturus ſum, quorum collectio et ipſa ex Africani Ceſtis quaedam habet adnotata, vti alius liber MS. Conſtantini Porphyrogennetae iuſſu, vt videtur, [?] collectus, de quo Boiuinius in caſtigationibus ad Africanum pag. 360. *Fabric.* Add. *L. El. du Pin* nouv. bibliotheque tom. I. pag. 115. *Stolls* Nachrichten von den Kirchenvätern, p. 134 ſqq. qui alios V. D. laudat, Ienae 1733. 4. — *Io. Fabric.* in hiſtoria biblioth. Fabric. part. II. pag. 379. et part. III. pag. 359. *Io. Chriſt. Neu* in acceſſionibus ad Wheari relection. hiemales, pag. 255.

Pergo, ea, quae Fabricius vol. IV. pag. 269 ſqq. de Iulio Africano ſcripſerat, hic adiicere.

„Praecipuum Africani opus fuit *Chronographia*, annorum 5623. ſiue libri V. de temporibus, ab orbe condito vsque ad a. Chr. 221. Olymp. 250. 1. Grato et Seleuco Coss. Ex quo, licet hodie deperdito, multa Euſebius in ſuo Chronico et Syncellus, Io. Malala, [qui octies eum citat, plerumque addito τοῦ σοφωτάτου epitheto,] Theophanes, Cedrenus aliique chronologi, atque in his auctor chronici paſchalis, quod Alexandrinum vulgo vocant, tum latino-barbarus ſcriptor excerptorum vtiliſſimorum ex Euſebio, Africano et aliis, quae Scaliger edidit ad calcem chronici Hieronymiani pag. 58 ſq. [Sed fragmenta Africani, Euſebii et Syncelli Scaliger confuſe poſuit; contra *Iac. Goarus* ſollicite diſcriminauit in ſua editione.] At enim liber *de diuiſionibus et generationibus gentium*, *Caniſio* tom. II. antiquar. lection. pag. 579. atque emendatius *Labbeo* tom. I. bibl. nouae MSS. pag. 298. editus latine, quem Iulii Africani eſſe ſuſpicati ſunt *Voſſius* III. de hiſtor. latin. part. IV. cap. 3. pag. 756. et *Sandius* ad Voſſium pag. 279 ſq. potius referendus eſt ad *Hippolytum*, Portuenſem, Africani aequalem. Quamquam Africani etiam Chronicon fuere, qui latine interpretarentur, et fortaſſe, vt *Dodwellus* diſſ. de ſucceſſione pontificum pag. 98. ex antiquo MS. latino chronici Euſebiani codice Mertonenſi colligit, antequam Euſebii chronicon verteret Hieronymus. Illi interpretes vel etiam librarii, aut qui deſcribendum ſibi Africani opus curauerunt, diuerſis deinde temporibus ad ſuam cuiusque, qua vixit, aetatem continuarunt ſeriem conſulum, aliaque pro ſuo quisque captu addiderunt vel omiſerunt interpolaruntue. Ceſtos Africani cum chronologia confundit *Petauius* XII. 40. de doctrina temporum, quod ipſe retractat VIII. 2. ad Vranolog. Africanum ἐν ταῖς χρονογραφίαις laudat etiam *Maximus* ad Dionyſii pſeudo Areopagitae epiſtolam IV. Alia veterum loca, Africanum laudantia, quoniam a viris doctis, Scaligero et Valeſio, ad Euſeb. Allatium ad Euſtath. Antiochen. pag. 5 ſq. Labbeo, Tillemontio, Caueo et Weſtenio (in notis ad epiſtolam ad Origenem de Suſanna p. 148 ſq.) adlata ſunt, omitto.

Ex

Ex eodem Africani opere petita videtur, quam MS. in bibl. Vindobonenſi exſtare teſtatur *Lambecius* tom. V. pag. 297. [pag. 623. edit. Kollarii,] *διήγησις Ἀφρικανοῦ περὶ τῶν ἐν Περσίδι γενομένων διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.* Incipit: *ἐκ Περσίδος ἐγνώσθη ἀπ' ἀρχῆς ὁ Χριστός· οὐδὲν γὰρ λανθάνει τοὺς ἐν αὐτῇ νομομαθεῖς ἅπαντα φιλοπονοῦντας. Ὅσα γάρ· κ. τ. λ.* Vide et Africani fragmenta apud *Lambecium* lib. I. pag. 141. et lib. III. pag. 39. [adde catal. codd. gr. Venet. D. Marci pag. 42. fin. et catal. bibl. Monach. Bauar. pag. 35.]

Etiam *acta martyrii Symphoroſae* filiorumque eius, ſub Hadriano paſſorum, in mstis codicibus Iulio Africano tribuuntur, et ſub eius nomine a Mombritio Mediolanenſi tom. II. act. Sanctor. et in poſtrema Surii editione ad 18. Iulii edita ſunt. vide Baronium ad Martyrolog. rom. 18. Iul. *Et quidem fieri potuit*, inquit *Theodoricus Ruinartus*, qui iterum recudi curauit in actis ſelectis martyrum 20. in actis SS. Antwerp. ad d. XVIII. Iul. pag. 358. tom. IV. *ut in Africani libris de Chronographia inſerta fuerint.* Sed in temporibus a Chriſto nato longe breuiorem, quam in antecedentibus aetatibus fuiſſe, teſtatur *Photius* cod. XXXIV. Itaque, ſi verum eſt Euſebii, quod in iisdem actis additur, teſtimonium, quod Africanus acta martyrum, quotquot Romae et per Italiam paſſi erant, litteris conſignauerit, in alio opere, ac in Chronographia fecerit. [Enimuero, illa eſſe ſuppoſititia, demonſtrauit *Sam. Basnage*, Annal. tom. II. pag. 46 ſq.]

Denique *Hebed Ieſu* in catalogo librorum chaldaeorum nr. 15. adfirmat, exſtare *B. Africani, epiſcopi Emaus, commentarios N. T. et chronicon.* Sane *Origenes* pag. 244. epiſtolae de Suſanna Africanum laudat, vt *πολλὰς διατριβὰς ἔχοντα ἐν ταῖς ἐξετάσεσι καὶ μελέταις τῆς γραφῆς.* Et *Iulius* quidam ſubinde in catenis citatur, et in catena Corderiana in Ioannem vocatur Iulius Epiſcopus. Laudatur etiam Iulii commentarius in Ioannem a Moſe Barcepha, Syro, de paradiſo. [In *Nicetae* catena ſiue ſylloge interpretum Euang. Lucae ex Africano quaedam eſſe excerpta, ait *Montfaucon* in biblioth. Coisliniana pag. 63.] Confer *Paulli Colomeſii* de ſcriptoribus eccleſiaſticis paralipomena.

De *epiſtola ad Origenem* ſcripta de *Suſanna hiſtoria* et Origenis ad Africanum reſponſione, quae graece et latine exſtat, dictum eſt abunde in cap. de Origene. Meminere illius *Euſeb.* VI. 31. hiſt. *Hieronymus* in catalogo cap. 63. *Photius* cod. XXXIV. *Nicephorus* V. 21. et *Suidas* in Ἀφρικανὸς ac Σωσάννα. — [edita eſt illius

Epiſtola ad Origenem de Suſanna, cum initio reſponſionis Origenis, graece per *Dau. Hoeſchelium*, cum *Adriani* iſagoge in ſacras litteras. Auguſtae Vindelic. 1602. 4. — et cum reſponſione Origenis, gr. et lat. cum notis *Io. Rudolphi Wettſtenii*, cum Origenis dialogo contra Marcionitas. Baſil. 1674. 4. pag. 220. — Pars epiſtolae Origenis ad Africanum eſt in cod. Coislin. XXI. olim CCXXXVIII. teſte *Montfaucon* in bibl. Coislin. pag. 63. *Harl.*]

Ex *epiſtola ad Ariſtidem*, qua Matthaei et Lucae narrationes *de genealogia Chriſti* inter ſe conciliantur, profert nonnulla *Euſebius* lib. I. hiſtor. cap. 7. atque ex illo *Nicephorus* lib. I. cap. 11 ſq. et catena MS. in Lucam apud *Lambecium* III. pag. 62. Licet traditionem, ab Africano in illa epiſtola laudatam, pro ſuſpecta habeat *Dodwellus* pag. 38. ad Irenaeum. Laudat illam epiſtolam *Euſebius* iterum VI. 31. ac praeter Hieronymum, Photiumque ac Nicephorum V. 21. *Auguſtinus* II. 7. retractationum.

Quae Io. Trithemius ab Africano ſcripta refert *de S. Trinitate*, *de circumciſione*, *de Attalo*, *de Paſcha*, *de Sabbato*, nullus veterum, quod equidem ſciam, commemorat.

Commentum abſurdum de *Abdiae* Babylonici libris ex hebraico per *Eutropium*, neſcio quem, graece, atque inde a Iulio Africano latine verſis, et quae in Abdia ipſo lib. VI. cap. 20. de *Cratonis*, diſcipuli apoſtolorum, *libris decem actuum apoſtolicorum*, per Iulium Africanum latine translatis, leguntur, reiectum a me videre, ſi tanti eſt, licet in codice apocrypho noui teſtam. part. II.

Iulium noſtrum *Africanum*, Ceſtorum et Chronologiae ſcriptorem, in duo vel tres praeter rem diſtrabunt viri docti. In longe plures autem Hendreichius in pandectis Brandenburgicis. — Fuere tamen a noſtro diſtincti 1) *Iulius Africanus*, orator, quem concitatiorem, ſed in cura verborum nimium et compoſitione nonnumquam longiorem, ac translationibus parum modicum fuiſſe, ſcribit *Quinctilianus* X. 1. — 2) oratoris nepos, *Iulius Africanus*, de quo Plinius VII. 6. epiſt. 3) *Sextus Caecilius Africanus*, ICtus, et alter iunior, Papiniani diſcipulus, de quibus dixi in bibliotheca latina. Illud vero lepidum, quod Africanum poetam, coecum, ab Ennio laudatum, exſculpit *Hendreichius* ex Lactantii lib. I. inſtitutt. diuinar. cap. 18. quum ibi Lactantius adferat verſus Ennii, quibus loquens inducitur Scipio Africanus, iactansque clades, generi humano a ſe illatas, hisce verbis:

Si fas caedendo coeleſtia ſcandere cuiquam eſt,
Mi ſoli coeli maxima porta patet:

Quibus deinde Lactantius ſubiungit: *O quantis in tenebris, Africane; verſatus es, vel potius poëta,* (Enni!) *qui per caedes et ſanguinem patere hominibus adſcenſum in coelum putas.*" Hactenus Fabricius. *Harl.*

VIII. Claudit collectionem Theuenotianam tractatus, Caſaubono pridem ad Polybium et Aeneam lectus, atque in Barberina aliisque bibliothecis obuius, [vid. notitiam codicum ſupra datam,] atque a Pariſienſibus itidem graece tantum editus de obſidione toleranda et repellenda, neſcio cuius ſcriptoris; ſed, vt videtur, Chriſtiani, ſub titulo: *ὅπως χρὴ τὸν τῆς πολιορκουμένης πόλεως στρατηγὸν πρὸς τὴν πολιορκίαν ἀντιτάσσεσθαι* gg), *καὶ οἵοις ἐπιτηδεύμασι ταύτην ἀποκρούεσθαι.* pag. 316 — 330. et pag. 361 — 364.

E Polybio, Arriano, Polyaeno et Flauio Ioſepho pleraque ad verbum deſcripſiſſe, iam ab editoribus adnotatum eſt. Archimedes *εὐμήχανον σοφίαν* laudat pag. 319. 326 ſq. Non valde antiquum eſſe patet, quod pag. 323. Ioſephum accenſet *τοῖς παλαιοῖς.* Et Heroni tertio tribui in codice Vindobonenſi, iam ſupra dixi, §. VII. [vid. Lambec. et Kollar. VII. comment. de bibl. Caeſar. pag. 431. *Africano* tribuitur a Rigaltio et in cod. Leid. Anonymum poliorceticum vocat *Caſaubon.* ad l. 8. Aeneae.]

IX. Alios

gg) Eſt vocabulum militare, Iacobi IV. 6. *Plutarchus* in Pyrrho tom. II. edit. Oxon. pag. 466. *ἀντιτάξασθαι μὲν ἐφοβήθησαν*, in aciem procedere timuerunt. [conf. *Krebs* Obſſ. in N. T. e Ioſepho pag. 222. et quae ego notaui ad *Demoſthenis* orat. de corona cap. 88. pag. 547. *Harl.*]

IX. Alios ſcriptores rei militaris infra cap. de Polybio §. XI. breuiter perſequutus, hoc loco mechanicos recenſere inſtitueram, niſi eum laborem iam praecepiſſet erudita accurataque Franciſci Iunii, filii, induſtria, catalogus locupletiſſimus architectorum, mechanicorum, pictorum aliorumque artificum, ſecundum ſeriem litterarum digeſtus, ſubiicitur editioni poſtumae librorum eius III. de pictura veterum, Roterod. 1694. fol. His pauca quaedam nomina e veterum ſcriptis, plura ex antiquis marmoribus obſeruaui poſſe accedere. In praeſenti vero vnum tantummodo locum ſupplementi loco adſcribam ex Africani ceſtis, de *Bardeſane* hh) quodam, Partho, qui tam probe calluit pictoriam et ſimul artem iaculandi, vt ictibus telorum potuerit imaginem eius, quem vellet, deſcribere, quod Africanus feſtiue vocat *ζωγραφῆσαι βέλεσιν* ſiue *τοξεύειν γραφὰς*, vel denique *γράφειν τοξεύμασι* ii). Verba eius haec ſunt pag. 301. *Ἦν δὲ ἄρα σοφὸς τοξότης* Βαρδησάνης *εἴπερ τις ἕτερος, οἶδα δὲ ἄνθρωπον τοξεύσαντα οἷα ζωγράφον, ὁ δὲ τρόπος τοιόσδε. Ἄνδρα κατάντικρυ ποτὲ ἔστησε νεανίαν* [P] *καλὸν καὶ εὔρωστον, ὃν καὶ γραφεὺς ἂν ἐξέκαμε μιμούμενος, προὐβάλετο δὲ τὴν ἀσπίδα ὁ νεανίσκος, τοῦτο γὰρ προσέταξεν ὁ* Βαρδησάνης, *ἐνδεικνύμενος τὴν τέχνην ἡμῖν θεαταῖς. Ὁ δὲ οἷα ζωγράφος ἀγαθὸς τὸν κατέχοντα μετέθηκεν ἐπὶ τὴν ἀσπίδα, πρώτην μὲν δὴ τὴν κεφαλὴν ἔγραφεν ὀρθοῖς βέλεσι κύκλον κεφαλῆς μιμούμενος. Εἶτα τῶν ὀφθαλμῶν τὰς βολὰς, χειλέων ἁρμονίας, ῥυθμὸν γενείων, καὶ ὁ λοιπὸς ἄνθρωπος ἠκολούθει τῇ τάξει τοῦ σώματος. Ὁ δὲ ἐσεμνύνετο τοξικῇ γραφικὴν συλλαβών, καὶ γράφων τοξεύμασι καὶ τοξεύων γραφάς. Ἐθαυμάζομεν δὲ ὁρῶντες, ὡς πολεμικὸν ἐπιτήδευμα τὸ τόξευμα*

hh) Alius et antiquior fuit *Bardeſanes*, Babylonius, quem ſub Alexandro Seuero vixiſſe, (adeoque Africani fuiſſe aequalem,) male adfirmat *Voſſius* lib. IV. pag. 483. de Hiſt. graec. Nam licet Porphyrius IV. *περὶ ἀποχῆς* illum ſcripſiſſe ait aetate *πατέρων*· illud tamen latius accipiendum eſt, et Antonini tempora reſpicit, vt teſtatur *Porphyrius* ipſe fragmento de ſtyge, vbi refert narrationem illam de aqua probationis Tantalia Brachmanum, tradidiſſe *τὰς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀντωνίνου τοῦ ἐξ Ἐμισῶν εἰς τὴν Συρίαν ἀφικνουμένῳ Βαρδησάνῃ τῷ ἐκ Μεσοποταμίας εἰς λόγους ἀφικομένους.* Ex hoc loco colligitur quoque, eumdem eſſe *Bardeſanem*, qui de Indorum philoſophis, ſcripſit, teſte Porphyrio et Hieron. II. contra Iouinian. et qui dialogum de fato ad Antoninum, imper. edidit, de quo infra lib. V. Neque difficilia ſolutu ſunt argumenta *Friderici Strunzii* in hiſtoria Bardeſanis et Bardeſaniſtarum, quibus contendit, duos diuerſos fuiſſe. Sub Elagabalo Antonino vixiſſe contendunt *Grabe* I. ſpicilegii pag. 317. et *Dodwellus* IV. 35. diſſ. ad Irenaeum ex Porphyrii loco de Styge. *Fabric.* — Fabricio accedit *Iac. de Rhoer* ad Porphyrium de abſtinentia ab eſu animalium lib. IV. §. 17. pag. 356. *Porphyrii* illud fragmentum publicarunt primus *Andr. Schottus* ex cod. Auguſtini, in obſſ. human. pag. 229. et poſt eum *Luc. Holſten.* emendatius inter opuſcula Porphyrii Rom. 1630. pag. 148 — 153. ex cod. Vaticano. Poſt Holſtenium latine eum vertit *Tollius* in Fortuitis cap. 28. Emendatiorem tamen dedit locum cl. *Heeren* in Ioann. Stobaei eclog phyſicar. et ethic. libris II. part. prima, (Gottingae, 1792. 8.) pag. 140 ſqq. et in notis accurate lateque diſſerit de *Bardiſane* et *Babylonio* et *Syro*, cuius nomen in haereticae hiſtoria haud obſcurum eſt. Oppugnat autem Fabricium et docet, a Bardiſane Syro plane diuerſum eſſe Bardiſanem Babylonium, quem ſequitur Porphyrius in fragmento citato, Voſſiique iudicio, illum Babylonium floruiſſe ſub Alexandro Seuero, adeoque centum circiter annos a Bardiſane Syro afuiſſe, ſubſcribit, et ſtatuit, *τὸν Ἀντωνῖνον, τὸν ἐξ Ἐμισῶν* non eſſe Marcum illum philoſophum; ſed potius *Heliogabalum*, Alexandri Seueri anteceſſorem, qui, ex vrbe Emeſa ortus, quum imperator factus eſſet, Antonini nomen recepit. Concludit igitur, conſtitui inde aetatem ſcriptoris, Bardiſanis Babylonii, eamque vtique ad Heliogabali et Alexandri tempora cum Voſſio reiiciendam eſſe. *Harl.*

ii) De Gratiani, imper. *ſpiculis ſemper ferientibus deſtinata* dictum *τὰ Γρατιανοῦ βέλη φρένας ἔχειν*, *Cangius* ad Zonaram pag. 42.

τόξευμα ἦν, ἀλλ' ἦν τι καὶ τερπνὸν, καὶ κίνδυνος ἡδονῇ. Ὁ δὲ καταθέμενος τὴν ἀσπίδα εἶδεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ οἰκείου ὅπλου γεγραμμένον, καὶ ἔχαιρεν γενόμενος στρατιωτικὸν ζωγράφημα.

X. Concludam hoc caput indice ſcriptorum de re ſtatuaria ac pictoria, petitum ex eodem *Franciſco Iunio* lib. I. de pictura veterum cap. 3. praeter quem de hoc argumento ſcripſere Aldus Manutius, Iulius Caeſar Bulengerus et Lud. Demontioſius, (qui exſtant recuſi tom. IX. theſauri Gronou.) tum Io. Schefferus, [Winckelmann, Buſching, Heyne aliique.]

Adaeus, Mytilenaeus περὶ ἀγαλματοποιῶν *de ſtatuariis. Athen.* Deipnoſoph. XIII. pag. 606.

Alcetas libro II. περὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων, *de iis, quae Delphis conſecrata.* id. XIII. pag. 591.

Alexis, poeta, fecit drama, inſcriptum: γραφή, *pictura.* Videtur autem fabulae iſtius argumentum ab argumento ſcriptorum, qui hic recenſentur, non plane abhorruiſſe; ſiquidem coniecturam facere licet ex eo loco, quem adduxit *Athenaeus* XIII. pag. 605 ſq. Id ipſum quoque ſentire licet de Pherecratis γραφεῦσι, *Pictoribus*, apud eumdem *Athenaeum* IX. p. 395. quemadmodum etiam de Diphili ζωγράφῳ, *pictore*, apud eumdem VI. pag. 230. VII. pag. 291. De Alexandridis denique ζωγράφοις apud *Pollucem* Onomaſt. lib. X. cap. 14. Plurima adhaec e Pomponii, (Comici latini,) *Pictoribus* loca paſſim adducit Nonius Marcellus.

Anaximenes ſcripſit de picturis antiquis, teſte *Fulgentio Planciade* lib. III. Mytholog. in Actaeone.

Antigonus, ſtatuarius, condidit volumina de ſua arte. *Plin.* XXXIV. 8. Idem XXXV. 10. alterius, vt videtur, Antigoni meminit, qui de pictura ſcripſit. Antigoni opus περὶ πινάκων *de Tabulis* memoratur *Laertio* in Chryſippo VII. 188.

Apelles de arte ſua ad Perſeum, diſcipulum, ſcripſit, vt eſt apud *Plinium* lib. XXXV. ſub finem capitis 10.

Ariſtodemus, Carius, operam ſingulorum, qui pingendi artem altius euexerunt, [⁋] litteris prodidit, ac ſimul recenſuit, quot reges vrbesque bene erga eam fuerint affecti. Teſtis Flau. Philoſtratus in prooemio iconum, qui Ariſtodemum artis pictoriae cauſa per quadriennium domi ſuae aluiſſe ſe teſtatur, ipſe clarus circa a. Chr. CCXX. vt infra libro IV. dicetur.

Artemon περὶ ζωγράφων, *de pictoribus.* Harpocratio in Πολύγνωτος.

Calliſtratus in imaginibus, quae typis deſcriptae exſtant inter ſcripta Philoſtrati: de quibus infra ſuo loco.

Callixenus ſcripſit ζωγράφων τε καὶ ἀνδριαντοποιῶν ἀναγραφήν, *pictorum et ſtatuariorum deſcriptionem.* Atque ex hoc Callixeni ſcripto refert *Photius* cod. CLXI. coacervatum fuiſſe librum XI. excerptorum variorum Sopatri.

Chreſtodorus, Coptita, ſcripſit ἔκφρασιν τῶν ἐν τῷ Ζευξίππῳ ἀγαλμάτων deſcriptionem ſtatuarum in gymnaſio Zeuxippo. Vide Suidam in Ζεύξιππος et Χριστόδωρος. Haec

deſcriptio

Digitized by Google

deſcriptio ſupereſt hodie, ac legitur libro V. Anthologiae Epigrammatum Graecorum. [vid. infra in catalogo poetarum epigrammatariorum h. v.]

Democritus, philoſophus, ſcripſit *περὶ ζωγραφίης*. Laertius IX. 48. in Democrito.

Democritus Epheſius ſcripſit de templo Dianae Epheſiae. Laertius IX. 49. Librum primum illius operis laudat Athenaeus XII. pag. 525.

[*Dauidis Durandi* hiſtoria picturae antiquae, Londini 1725. edita, recenſetur et laudatur in bibl. angloiſe, tom. XIII. pag. 225. *Heumann.*]

Duris Δοῦρις *περὶ ζωγραφίας de pictura.* Laert. in Thalete I. 38.

Euphorion Εὐφορίων *ἐν ποτηριογλύπτῃ in poculorum ſculptore*, citatur a ſcholiaſte Theocriti ad verſ. I. Eidyllii ſecundi.

Euphranor Iſthmius pictor volumina compoſuit de ſymmetria et coloribus. *Plin.* XXXV. 11.

Hegeſander, Ἡγήσανδρος ὁ Δελφὸς *ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὑπομνήματι ἀνδριάντων καὶ ἀγαλμάτων*, *Hegeſander Delphus in commentario, quem perſcripſit de ſtatuis et imaginibus. Athen.* V. 210.

Hippias Eleus ſophiſta diſputauit de pictura et ſtatuaria, teſte *Philoſtrato* lib. I. de vitis ſophiſtarum.

Hypſicrates περὶ πινάκων de Tabulis, memoratur *Laertio* in Chryſippo VII. 188. Vide et infra in Xenocrate.

Iamblichus περὶ ἀγαλμάτων, de imaginibus (earumque cultu,) quod opus eius confutare adgreſſus eſt Io. Philoponus. De vtroque vide Photium.

Iuba (filius), rex Mauritaniae, ſtudiorum claritate memorabilior etiam, quam regno, vt eſt apud *Plinium* V. 1. Hiſt. ſcripſit *περὶ ζωγράφων* [?] *de pictoribus*, atque operis eius librum VIII. citat Harpocration in Παῤῥάσιος. Scripſit etiam *περὶ γραφικῆς de pictoria*, eodem Harpocratione teſte in Πολύγνωτος. Photius quoque in Sopatri variis excerptis citat *Iubae* librum ſecundum *περὶ γραφικῆς*, de *pictoria.* [vid. Memoir. de l'academ. Pariſ. des I. et B. L. tom. IV. pag. 457 ſqq.]

Malchus, Byzantinus, ſophiſta, ſcripſit *τὸν ἐμπρησμὸν τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης καὶ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Αὐγουστείου*, *Conflagrationem publicae bibliothecae et ſtatuarum Auguſtalis.* Suid.

Margeus. Auſonius Moſella:

> *Forſan et inſignes hominumque operumque labores*
> *Hic habuit decimo celebrata volumine Margei*
> *Hebdomas* — — —

ad quae verba vide Eliam Vinetum.

Melanthius pictor *περὶ ζωγραφικῆς de pictoria. Laert.* IV. 18. in Polemone. [de quo loco vide *Ignatii Roſſii* commentatt. Laert. pag. 60 — 63.]

Menaechmus, ſtatuarius, ſcripſit de ſua arte. *Plin.* XXXIV. 8.

***Menaechmus**, Sicyonius*, περὶ τεχνιτῶν *de artificibus. Athen.* II. pag. 65. XIV. pag. 635.

Menetor περὶ ἀναθημάτων *de donis ſacris. Athen.* XIII. pag. 594.

Menodotus Μηνόδοτος ὁ Σάμιος περὶ τῶν κατὰ τὸ ἱερὸν τῆς Σαμίας Ἥρας, *de iis, quae viſuntur in Iunonis Samiae templo. Athen.* XIV. pag. 655. Quamquam Menodotum hunc nonnulla etiam de pictoribus ſcripſiſſe ex *Laertii* II. 108. diſcimus, vbi de variis Theodoris agit.

Pamphilus ſcripſit περὶ γραφικῆς καὶ ζωγράφων ἐνδόξων, *de pictoria et pictoribus illuſtribus.* Suid.

Paſiteles quinque volumina ſcripſit nobilium in toto orbe operum. *Plin.* XXXVI. 5.

Philoſtrati vtriusque imagines exſtant, de quibus infra lib. IV.

Polemon περὶ πινάκων, *de tabulis. Laert.* in Chryſippo VII. 188. περὶ τῶν ἐν Σικυῶνι πινάκων, *de tabulis Sicyoniis, Athen.* XIII. pag. 576. περὶ ζωγράφων πρὸς Ἀντίγονον, de pictoribus ad Antigonum, *Athen.* XI. pag. 474. Harpocration in Λαμπάς. Πολέμων ὁ περιηγητὴς τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει. *Polemon, qui orbem deſcripſit, quatuor libros compoſuit de donariis in Athenarum arce*, vt teſtatur *Strabo* IX. Geograph. pag. 396. Videturque idem eſſe, ac ille, quem ſaepe [☞] nominat Clemens Alex. in protreptico, et *Laertius* lib. II. in Theodoro Atheo. Polemon περὶ τῶν ἐν Καρχηδόνι πέπλων. *Athen.* XII. pag. 529.

Porphyrius περὶ ἀγαλμάτων, *de imaginibus.* Adfert ex eo quaedam *Stobaeus* cap. XXV. Eclogarum Phyſicarum. Ceterum is non tam de arte, quam de cultu ſimulacrorum ſcripſiſſe putandus eſt, vt Iamblichus quoque, de quo ſupra.

Protogenes pictor reliquit περὶ γραφικῆς καὶ σχημάτων βιβλία β΄. de pictoriâ et figuris libros duos. Suid.

Sopatri liber XII. variorum excerptorum continebat plurima pictorum ac ſtatuariorum hiſtoriam ſpectantia. Vide, quae paullo ante de Callixeno, et Iuba rege dicta ſunt.

Theophanes περὶ γραφικῆς *de pictoria. Laert.* II. 104. in Theodoro Atheo.

Xenocrates ſtatuarius [et ſcalptor,] de ſua arte compoſuit volumina. *Plin.* XXXIV. 8. et rurſus XXXV. 10. Teſtatur idem, quod Antigonus et Xenocrates de pictura ſcripſere. Quamquam ibi forte *Hypſicrates* legendum ex *Laertio*, qui lib. VII. 188. in Chryſippo tres περὶ πινάκων *de tabulis* ſcriptores coniungens, Polemonem, Hypſicratem et Antigonum nominat. [*Xenocratis* nomen in gemma quadam, inter Socraticas, a Chiffletio editas, comparet: *Menagius* ad Laertium IV. 6. putabat, ibi repraeſentari Xenocratem, philoſophum, aſino inſidentem: ſed iam dubitauit *Perizon.* ad Aelian. H. V. lib. III. cap. 18. p. 245. edit. Abr. Gronou. Atque *Hermann Vlrich von Lingen* in minor. opuſculis, germanice ſcriptis, part. I. pag. 95. monuit, reuera exhiberi Silenum cum thyrſo, aſino inſidentem, et nomine addito indicare ſcalptorem, artificem noſtrum. adde notam ad vol. III. pag. 191 ſq. *Harl.*]

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT XXV

DE MONVMENTO ADVLITANO PTOLEMAEI EVERGETAE, ET DE COSMA INDICOPLEVSTE.

I. *Monumentum Aduliticum ſiue Adulitanum.* II. *Coſmographia Chriſtiana, lecta pridem a Photio ſine nomine auctoris, quod doctiſſimo editori haud obſeruatum.* III. *Eius auctor num Coſmas?* IV. *Index ſcriptorum, in illa laudatorum.* V. *Scripta Coſmae deperdita.* [P]

[Studio *G. C. Harles.*]

I.

Eximium monumentum PTOLEMAEI Euergetae I. a) in *Adule*, Aethiopum ciuitate maritima, ſuo adhuc tempore ſuperſtes obſeruauit b) atque Coſmographiae ſuae chriſtianae inſeruit ſcriptor quidam graecus ſub Iuſtino imp. clarus, qui mercaturae cauſa illa ſe loca adiiſſe teſtatur. Reperit vero δίφρον ſiue ſellam e candido marmore ad vrbis ingreſſum a rege conſecratam Marti, et in poſteriori parte imagines Herculis atque Mercurii habentem inſculptas, tum vndique inſcriptam litteris graecis, et ingentes expeditiones, a Ptolemaeo feliciter ſuſceptas, ampliſſimasque victorias ſatis glorioſe celebrantem. Hoc monumentum primus edidit [e Vaticano, vt videtur, codice] cum latina ſua verſione *Leo Allatius* (non, Lucas Holſtenius, vt memoriae lapſu adfirmat *M. V. la Croze* in vindiciis veterum ſcriptorum, pag. 140.) Romae 1631. 4. recuſ. Lugd. Bat. 1674. 8. ſed edidit vitioſe admodum, vt notat *Iſ. Voſſius* ad Melam III. cap. 8. pag. 263. [pag. 853. edit. Abr. Gronou. Lugd. Batau. 1748 8. Eiusdem tamen Allatiani, (ait cl. *Saxius*,) exempli fide et argumento vti *Chriſtian. Adam. Rupertus*, quoad Arſinoes cum fratre Philadelpho matrimonium obiter vſus eſſe videtur in Obſeruatt. ad *Beſoldi* ſynopſin cap. XI. pag. 193. edit. Franequ. ſic totam chartae Allatianae formulam repetierunt *Abrah. Berkelius* ad calcem genuinorum *Stephani Byzantini fragmentorum*, Lugd. Batau. 1674. 8. ſub titulo: *Ptolemaei Euergetae III. Aegypt. regis monumentum Adulitanum* et vndecim annis poſt *Carolus Sponius* in miſcellan. Erudit. antiquit. ſect. X. nr. CIII. pag 358 ſq. *Harl*] Integrius e codice Topographiae mundi chriſtianae Florentino deſcripſit vir illuſtris doctrinae *Emericus Bigotius*, a quo acceptum *Theuenotus* vna cum gallica verſione inſeruit tomo primo operis praeclariſſ. quod in tria diſtinctum volumina prodiit Pariſiis 1666. fol. ſub titulo: *Relations de divers voyages curieux qui n'ont point eſté publiées.* Ex hac editione deſcriptum graece exhibet *Daniel Caſpar a Lohenſtein*, poetarum germanorum ſublimiſſimus, in notis ad Cleopatram ſuam pag. 180. ſed vitio typographi perquam inemendate. [Eundem Florentinum codicem, vt verbis vtar humaniſſimi *Saxii*, paullo ante inſpexit *Iſaac. Voſſius*, vnde excerpta quaedam *Allatianis* meliora leguntur in eius adnotationibus ad III. Melae pag. 387 et 390. edit. Franecquer. (pag. 849 et 852 ſq. edit. II. Abr.

a) Circ. A. M. 3783. Olymp. CXXXIV. 3. ante Ch. N. 220. a. V. C. 532. ſecundum *Saxii* rationes, Onomaſt. I. pag. 112. vbi de hoc monumento diligenter diſſerit: eiusque ego verba ſuo loco inſerui. *Harl.*

b) Coſmae Indicopleuſtes lib. II. pag. 140. *ἐν τῇ Ἀδούλῃ τῇ πολιμένῃ τῶν Αἰθιόπων πόλει παραλίῳ.* Confer de hoc oppido et portu *Guil. Stuckium* ad Arriani periplum maris Erythraei, fol. 10. *Cellarii* Africam antiquam p. 96. Hodie *Ercoco* dicitur, vt Sponio notatum eſt.

Digitized by Google

Abr. Gronou.) Labentibus annis, vti *Bernardus Montefalcon*, integram *Coſmae*, monachi Aegyptii, *topographiam chriſtianam*, ſic cum ea marmorei iſtius ſolii, dudum deperditi, epigraphen, ſiue *monumentum Adulitanum* ad vtriusque codicis, cum Vaticani, tum Florentini fidem recenſuit in *Collectionis nouae patrum*, Pariſ. 1706. fol. tom. II. p. 141 ſqq. additis non modo *Coſmae ſcholiis* in *Ptolemaei inſcriptionem*, ſed ſuis etiam animaduerſiunculis, nec non pictura δίφρου Πτολεμαϊκοῦ, ad pag. 188. (Ex hac Montf. ſylloge repetierat Fabricius h. l. monumentum Adulitanum cum adnotationibus; ſed ego omiſi, quoniam illud cum inſigni obſeruationum adparatu poſtea locum inuenit in *Edm. Chiſhulli* antiquitatum aſiaticarum, part. I. Londini 1728. fol. pag. 79 — 87. Specimen codicis Florentini e bibl. Laurentiana dedit quoque *Montfaucon* in Palaeographia graeca pag. 282. adde *Clerici* bibl. ancienne et moderne tom. IV. pag. 45 ſqq.) Ab illo tempore nemo dubitauit, quin maxime ſincerum eſſet Monteſalconis exemplum. Vel ſic tamen huic intercesſiſſe viſus eſt *Theoph. Sigefr. Bayerus*, qui primam partem huius monumenti ex apographo codicis Vaticani ſumma accuratione ſecundum verſus et litteras a *Ioſepho Simone Aſſemanno*, (conf. hic ipſius *Aſſemanni* epiſtola ad Bayerum in Sylloge Vhliana, vol. IV. pag. 3 ſq.) deſcriptam edidit in diſſertatione *de numis duobus Ptolemaei Lagidae*, tom. IV. commentarior. academiae Petropolitanae a pag. 248. inſerta. Ceterum non eadem omnibus huius monumenti auctoritas viſa eſt. Sunt, qui probae vetuſtatis eſſe credant, quorum ſententiae me nondum poenitet. Alii νοθείας accuſarunt: in quibus fuerunt *Harduinus*, *Begerus*, *Io. Sartorius*, aliquantulum dubitans, et *Erasm. Froelichius*. *Harduini* iudicium, in chronologia veteris teſtamenti pag. 579. Operum ſelect. de eo latum, vanitatis conuicit *La Croſius* in Vindiciis veterum ſcriptorum p. 140 — 145. *Begeri* dubitationibus, in theſauro braudenburg. tom. III. p. 31 ſq. expoſitis, occurrit *Chiſhullus* in animaduerſionibus ad monumentum Adulitanum l. ante l. Etſi vero defenſio *La Croſiona* virorum doctorum ſuffragia tulit, ipſique *Gisberto Cupero*, teſtibus eius *litteris criticis* pag. 6. (adde *Cuperi* epiſt. ad La Croſium in theſ. epiſtol. tom. III. pag. 268.) placuit; tamen *Io. Sartorio*, Gedanenſi Profeſſori, non vsquequaque ſatisfaciebat, nonnullis ei ſcrupulis ſubortis, quorum cauſſa ad La Croſium ſingulares ſcripſit litteras in theſauro epiſtolico La Croſiano tom. I. nr. 267. obuias. Reſpondit ei humaniter docteque *La Croſius*, eiusque epiſtolam ipſe *Io. Sartorius* in libello, qui penes me eſt, ſatis raro *de Oſtraciſmo litterario*, Gedani 1710. 4. pag. 78 ſqq. promulgauit, a *Iordano* deinceps in hiſtoria vitae et ſcriptorum La Croſii, Amſtelod. 1741. 8. pag. 108 ſqq. typis renouatam. (adde tom. III. theſ. epiſtolici La Croſiani, epiſt. 149. pag. 288 — 291. vbi locus quidam in monumento emendatur.) Neque tamen *Sartorius* herbam porrexiſſe videtur, quaedam denuo ſuſpicatus, vt adparet ex aliis litteris, ad eumdem La Croſium datis, in theſauro La Croſiano, tom. I. nr. 268. (conf. epiſtolam *Wolfii* ad La Croſium in eodem theſauro epiſtol. tom. II. epiſt. 11. pag. 18 ſq. vnde adparet, Sartorium riuis La Croſii ſuos irrigaſſe hortos.) Tandem vti totius monumenti fidem in dubium vocare auſus non eſt *Erasmus Froelichius* in inſcriptionibus antiquis, ad Annales Syriae regum illuſtrandos idoneis, pag. 125. ita alteram duntaxat illius partem ſibi de ſincera antiquitate ſuſpectam eſſe ſcribit. Cuius tamen dubitationum remedia iam antea occupauerat vir litteratiſſimus *Theoph. Sigfr. Bayerus*, l. l. Hactenus cl. Saxius. *Harl.*

Digitized by Google

II. Opus ipſum in quo monumentum hoc exſtat, inſcribitur χριστιανικὴ τοπογραφία παντὸς κόσμου [c], *deſcriptio mundi vniuerſi, e mente Chriſtianorum*, et diſtributum eſt in *libros duodecim*, etſi non ſimul ab auctore vulgatos, quia initio non tot libros mente conceperat. Duodecimus in Vaticano MS. deſideratur, in mediceo codice mutilus extrema parte [n. vltimo folio poſtremi libri amiſſo,] eſt repertus, atque ita a *Montfaucono* cum reliquis XI. integris, [vid. Fabric. in Bibl. Gr. vol. XIII. pag. 835 ſqq.] editus. Argumentum operis ſuccincte perſequitur *Photius* [d]), cuius locum doctiſſimo editori haud obſeruatum adſcribam. Ita vero ille codice XXXVI.

Ἀνεγνώσθη βιβλίον, οὗ ἡ ἐπιγραφή· Χριστιανῶν βίβλος, ἑρμηνεία εἰς τὴν ὀκτάτευχον [e]). Παμφίλῳ [f]) δέ τινι προσφωνεῖ τὸ βιβλίον· ἦν δὲ ταῖς Ἰουστίνου [g]) τοῦ τῶν Ῥωμαίων βασιλέως ἡμέραις ἐνακμάζων. Ἀπάρχεται μὲν οὖν ὑπέρ τινων ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων, γραφικαῖς, ὡς ἐδόκει, μαρτυρίαις ἀγωνίζεσθαι. Ἔστι δὲ ταπεινὸς τὴν φράσιν [h]) καὶ συντάξεως οὐδὲ τῆς κοινῆς μετέχων· ἀλλὰ καί τινα κατὰ τὴν ἱστορίαν ἀπίθανα συντίθησι [i]), διὸ καὶ μυθικώτερον μᾶλλον ἢ ἀληθέστερον

Lectum opus eſt, cuius titulus *Chriſtianorum liber*, tractatus octo voluminum, Pamphilo cuidam dicatus ab auctore, qui Iuſtini, imp. romani, temporibus floruit. [P] Initio ſtatim eccleſiaſtica quaedam dogmata, S. Scripturae, vt ipſi quidem videtur, teſtimoniis propugnat. Dictione vtitur humili, et plus quam vulgari compoſitione. Sed et incredibilia quaedam narrat vt fabuloſis potius quam fide dignis accenſere ſcriptoribus hominem fas ſit. Pro quibus vero maxime propugna-

c) Lib. I. ſub init. et pag. 114 ſq. lib. II. pag. 125. 126. lib. VII. pag. 275.

d) Vid. Bibl. Gr. vol. IX. pag 386. *Harl.*

e) Nullo modo huic operi conuenit titulus *expoſitionis in octateuchum*, ſiue in primos octo ſacrae ſcripturae libros. Itaque haec verba innuunt potius expoſitionem ſiue tractatum, libris octo conſtantem, ſiue in octauo libro deſinentem. Nam quamuis mox ab ipſo Photio duodecim numerantur libri, tamen poſtremi quatuor interiecto demum tempore ſcripti et prioribus additi ſunt, et a Photio referuntur ſeparatim.

f) Pamphilo Hieroſolymitano. Vide lib. I. pag. 114. lib. II. pag. 124. et lib. VIII. pag. 305. Hunc θεοφιλέστατον πατέρα vocat lib. II. pag. 185. lib. VI. p. 266. ὦ τιμία κεφαλή ad eumdem lib. V. p. 260.

g) Lib. II. pag. 141. παρόντι ὄν μοι ἐν τοῖς τόποις πρὸ τούτων τῶν ἐνιαυτῶν εἴκοσι πέντε πλέον ἢ ἔλαττον, ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς βασιλείας Ἰουστίνου τοῦ Ῥωμαίων βασιλέως, ὁ τηνικαῦτα βασιλεὺς τῶν Ἀξωμιτῶν μέλλων ἐξιέναι εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ὁμηρίτας τοὺς πέραν etc. Expeditio illa Elesbani, Aethiopum regis, facta eſt a Ch. 522. (confer *Pagium* tom. II. Critic. Baron. pag. 517.) Iuſtini imp. quinto: Ergo auctor iſta ſcripſit Alexandriae, (vide lib. II. pag. 114. lib. VI. pag. 6. pag. 264.) a. Ch. 547. Iuſtiniani 21.

h) Ipſe lib. I. pag. 114. libenter fatetur πεζῶς τε καὶ ἀνεπιμέλως argumentum ſuum διεξιέναι καὶ γάρ, inquit, ἰδιωτῶν ὀρθῶν, οὐ φράσεων δεῖται ὁ χριστιανός. Nimirum a Pamphilo, qui Hieroſolymis Alexandriam acceſſerat, etiam atque etiam ad hoc excitatus permiſit ſe ad ſcribendum impelli, cum alioqui mercaturam feciſſet et a litterarum elegantiorum ſtudio fuiſſet alienus, praetereaque per morbos exhauſtus etiam corporis viribus. Ἐνοχλῶν ἡμᾶς περὶ τούτου οὐ διέλιπεν, ἀσθενῶν ἡμῶν τυγχανόντων τῷ σώματι, ταῖς τε ὄψεσι καὶ τῇ ξηρότητι τῆς γαστρὸς πιεζομένων, καὶ συνεχῶς λοιπὸν ἐκ τούτου ἀσθενείαις συχναῖς περιπιπτόντων, ἄλλως δὲ καὶ τῆς ἔξωθεν ἐγκυκλίου παιδείας λειπομένων, καὶ ῥητορικῆς τέχνης ἀμοιρούντων καὶ στωμυλίᾳ λόγων ἢ κόμψαις χαρακτῆρσι συνθεῖναι λόγους οὐκ εἰδότων, καὶ ταῖς τοῦ βίου πλείοσιν ἀσχολημένων lib. II. pag. 124. itaque pag. 125. ait, ſe ſcribere ἄνευ κεκομψευμένου καὶ τεχνικοῦ λόγου ἐν ἰδιωτικοῖς τε καὶ ἁπλάστοις ῥήμασι. Et pag. 132. Ἐμπορίας γὰρ χάριν ἔπλευσα τοὺς τρεῖς κόλπους τούτους, τόν τε κατὰ τὴν Ῥωμανίαν (in ditione Romanorum) καὶ τὸν Ἀράβιον, καὶ τὸν Περσικόν, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκούντων δὲ ἢ καὶ πλεόντων τοὺς τόπους, ἀκριβῶς μεμαθηκώς. Adde lib. III. pag. 178 ſq.

i) Videtur reſpicere ea, quae libro XI. tradit de variis animantibus arboribusque, quae tamen ſi quis

ρον ἡγεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον, δίκαιον. Ὑπὲρ ὧν δὲ δόγματα ἐνίϛαται, ἔϛι ταῦτα· Ὅτι ὁ ἐρανὸς ὀκ ἔϛι σφαιρικὸς, ὀδὲ ἡ γῆ, ἀλλ᾽ ὁ μὲν ὡσεὶ καμάρα [k]), ἡ δὲ ἑτερομήκης [l]), καὶ κεκόλληται [m]) τὰ πέρατα τῶ ἐρανῶ πρὸς τὰ πέρατα τῆς γῆς. Καὶ ὅτι πάντες οἱ ἀϛέρες κινῶνται, ἀγγέλων [n]) αὐτοῖς τῇ κινήσει διακονέντων, καὶ ἕτερά τινα τοιαῦτα. Ποιεῖται καὶ ὡς ἐν παρεκβάσει [o]) μνήμην καὶ τῆς Γενέσεως καὶ τῆς Ἐξόδε, διατρίβει δὲ τῇ διηγήσει καὶ τῇ θεωρίᾳ, ὡς ἐπῖπαν τῆς σκηνῆς [p]), ἐπιτρέχει δὲ καὶ τὲς Προφήτας, κἀκεῖθεν τὲς Ἀποϛόλες. Λέγει δὲ ὅτι τὸ μέγεθος ἔχει ὁ ἥλιος δύο κλιμάτων [q]), καὶ ὅτι οἱ Ἄγγελοι ὀκ εἰσὶν ἐν τῷ ἐρανῷ [r]), ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ [s]) τὸ ϛερέωμα καὶ μεθ᾽ ἡμῶν. Καὶ ὅτι ὁ Χριϛὸς ἀνελθὼν ἀπὸ τῆς γης, εἰς τὸ μεταξὺ τῶ ἐρανῶ καὶ τῶ ϛερεώματος [t]) εἰσῆλθε. Καὶ ὅτι τῶτό ἐϛι καὶ μόνον ἡ Βασιλεία τῶν ἐρανῶν [u]). Λέγει δὲ καὶ ἄλλα τινὰ ἀλλόκοτα [v]). Προσφωνεῖ δὲ τὲς μὲν ἓξ αὐτῶ λόγες Παμφίλῳ τινὶ

propugnationem ſuſcepit dogmata, haec ſunt: Coelum non eſſe orbiculari figura, nec terram [P] adeo, ſed illud fornicis inſtar terrae incumbere, hanc longiorem eſſe, quam latiorem, et extrema coeli vltimis terrae iungi: Aſtra ſingula moueri miniſterio angelorum, et id genus alia. Digreſſus in mentionem Geneſeos et Exodi, cumprimis inſiſtit enarrationi et contemplationi tabernaculi. Hinc Prophetas percurrit, ac deinde Apoſtolos. Solis magnitudinem duobus climatibus metitur terrae, et angelos non in coelo verſari, ſed tantum infra firmamentum et nobiſcum degere contendit. Chriſtum vero, aſcendentem e terris, ingreſſum eſſe locum medium inter coelum ac firmamentum, idque ſolum eſſe regnum coelorum. [P] Adfert et alia abſona: ac libros quidem ſex Pamphilo alicui conſecrauit; e ſex reliquis autem, (vniuerſi enim duodecim ſunt,) ſeptimum Anaſtaſio, in quo coelos diſſoluendos negat, et

ſi quis legat noſtro tempore, quo hiſtoria naturalis tot hominum ſollertium longiſſimis itineribus non leuiter locupletata eſt, facilius iis habebit fidem. Certe praeclara mihi videntur et neutiquam contemnenda, quae ſcriptor ille obſeruauit. Totum vero illum librum XI pridem e codice Mediceo a Bigotio deſcriptum cum Gallica eius verſione vulgauerat *Theuenotus* tomo primo collectionis itinerum Pariſ. 1670. fol.

k) Quod nempe ſcriptum eſſet Eſ. XL. 22 ὁ ϛήσας ὡς καμάραν τὸν ἐρανόν. Confer *Euſebium* ad illum locum pag. 511. et laudata ab auctore Topographiae Seueriani atque Chryſoſtomi verba, *Allatium* ad Euſtathium in Hexaëmeron, p. 26 ſqq. *Petauii* dogmata theolog. de mundi opificio lib. I. cap. 12.

l) Inſtar menſae in ſacro tabernaculo. Vide lib. II. pag. 138. ἑτερομήκη ipſe vocat pag. 129.

m) Lib. II. pag. 129. τὸν ἐρανὸν κατ᾽ ἄκρα τοῖς ἄκροις τῆς γῆς συνδῆσαι.

n) Lib. II. pag. 150. 155. lib. III. pag. 161. lib. IV. pag. 189. lib. VII. pag. 287. lib. IX. pag. 310 et 312 ſq.

o) Libro quinto.

p) Quia apoſtolus tabernaculum vocat ἅγιον κοσμικὸν Hebr. IX. 2. Vide lib. I. pag. 115. lib. II. pag. 134 ſq. lib. III. pag. 163. 173 ſq. lib. V. pag. 179. 200 ſq. lib. VII. pag. 297. lib. IX. pag. 309. 311.

q) Lib. VI. pag. 265. 267.

r) Sententia auctoris perſpicue patet e figura. Angelos autem in ſupremo coelo eſſe, negat lib. II. pag. 157. lib. VII. pag. 286 ſq. 289. lib. IX. pag. 313.

s) Non ſuper ſtereoma ſiue firmamentum, ſed intra atque ſubter illud. Nam ex mente auctoris nihil ſupra firmamentum praeter aquas ſupracaeleſtes et regnum coelorum.

t) Ac primus quidem. Vide lib. VII. p. 277. lib. IX. pag. 314.

u) Lib. III. pag. 183.

v) Vt de monte Conico, columnis coeli, terra, vltra Oceanum inacceſſa etc. De monte eiuſmodi geminam Braminum doctrinam refert *Abrahams Rogerus* in: Indianiſchen Heidenthum pag. 291. adde Mem. de Trevoux 1713. pag. 1551.

τινὶ [w]), *τῶν δὲ λοιπῶν ἓξ, (οἱ γὰρ πάντες αὐτῷ δώδεκά εἰσι.) τὸν μὲν ἕβδομον Ἀναστασίῳ* [x]), *ἐν ᾧ ὅτι ἀκατάλυτοί εἰσιν οἱ οὐρανοί* [y]). *Τὸν ὄγδοον δὲ, ὅς ἐστιν εἰς τὴν ᾠδὴν Ἐζεκίου* [z]) *καὶ εἰς τὸν ἀναποδισμὸν τοῦ ἡλίου, Πέτρῳ* [aa]) *προσφωνεῖ, ἐν ᾧ, ὅτι καὶ ὑπομνημάτισε τὰ ᾄσματα τῶν ᾀσμάτων* [bb]) *λέγει. Οἱ δὲ λοιποὶ τέσσαρες οὐ πρός τι πρόσωπον αὐτῷ συνετάγησαν.* et octauum dicauit Petro, in quo Canticum Ezechiae et regreſſionem ſolis interpretatur, teſtatus, ſe etiam Canticum Canticorum commentario explicuiſſe. Reliqui quatuor libri ad neminem ſunt ab auctore diſerte directi.

III. Patet ex hoc loco, *Photium* in codice ſuo nullum auctoris nomen adſcriptum reperiſſe. Vocatur tamen a viris eruditis *Coſmas Indopleuſtes. Allatius* pag. 20. 47. de menſura temporum citat *Chriſtinum* ſiue *Chriſtianum*, in chriſtiana topographia. [Alia Allatii loca adtulit Fabric. §. III. verſus finem.] In codice mediceo [cod. 28. plut. IX.] hic index eſt operis, *αὕτη ἡ βίβλος χριστιανικὴ τοπογραφία περιεκτικὴ παντὸς τοῦ κόσμου παρ' ἡμῖν ὠνομασμένη.* [*Bandinius* in catal. msst. graec. biblioth. Laurent. tom. I. pag. 437—449. de illo cod. saeculo X. ſcripto, de argumento operis et de Coſina ipſo copioſus eſt. In cod. Laurent. pag. 20. b. poſt prologos II. legitur tamen *Κοσμᾶ μοναχοῦ λόγος ά πρὸς τοὺς χριστιανίζειν μὲν ἐθέλοντας, κατὰ τοὺς ἔξωθεν δὲ σφαιροειδῆ τὸν οὐρανὸν νομίζοντας καὶ δοξάζοντας.* Bandinius iam memorat, in codice bibliothecae Caeſareae apud Lambec. in comm. de illa biblioth. lib. III. cod. IX. exſtare ſolummodo laciniam. Atqui *Kollarius* in nota ad Lambecii comm. III. pag. 47 ſq. oſtendit, eſſe tantum quatuor excerpta, quae quoque, editione Montfaucon. collata, diligenter deſignat. Vaticanus codex vnciali charactere circiter ſaec. IX. in membranis manu exaratus eſt, cum figuris ex vetuſtiori exemplari, et, opinante Bandinio, ex autographo depictis; ſed caret libro XII. Coſmas enim, ait Bandinius, editam a ſe topographiam chriſtianam ſecundis curis aliam in formam plerisque in locis deduxit, multis partibus auxit, et quum obſtrepentibus nauiterque pugnantibus aduerſae ſententiae viris, obiecta refellere opus eſſet, libros addidit nouos [cc]), vnde accidit, vt ea, quae a primo manarunt autographo exemplaria, longe breuiora ſint aliis, quae poſt ſartum et tectum opus exſcripta ſunt. Poſtremi generis eſt Laurentianus codex ſaec. X. ad cuius fidem Montfaucon in collectione noua patrum tom. II. editionem ſuam curauit, adiutore Antonio Maria Saluinio. *Iac.* tamen *Gronouius* ad Minucii Felicis cap. 37. *ſententiam*, ait, *hanc non memini legiſſe ſpecioſius illuſtratam, quam a Coſma Monacho in iſta chriſtianica topographia, nuper ita Pariſiis edita, vt potuiſſet emendatius id praeſtari.* Idem Montfaucon tabulas nonnullas, quibus bene multis totus exornatus codex, fecit deſcribi: dolet tamen Bandinius, omiſſas eſſe elegantiſſimas et ab antiquitatis ſtudioſis maximi faciendas. Saluinium tuliſſe opem, docet Bandin. ex ipſius Montfauconii

w) Supra dixerat Photius, Pamphilo totum opus eſſe dicatum. Nunc lectione vlterius progreſſus, recte monet, ei inſcriptos eſſe ab auctore libros ſolummodo ſex primores.

x) Lib. VII. pag. 274. *ὦ φιλοπονώτατε ἀνδρῶν Ἀναστάσιε.* Eumdem *φιλόχριστον* vocat pag. 275.

y) Lib. VII. pag. 275 ſq.

z) Eſaiae LVIII.

aa) Lib. VIII. pag. 300. 307 et 308. vbi *φιλόχριστον* adpellat.

bb) Illud in Canticum Canticorum *ὑπόμνημα*, ait dedicaſſe ſe Theophilo amico, lib. VIII p. 300.

cc) Quod a Coſma Alexandriae a Chr. 547. factum eſſe, docet *Hamberger* in zuverläſſigen Nachrichten etc. part. III. p. 387. vbi de Coſma diſſerit. Ad eumdem annum aetatem Coſmae refert *Saxius* Onom. litter. I. pag. 43. *Harl.*

Digitized by Google

Montfauconii epiſtolis, ad eumdem Saluinium datis ann. 1700. editisque tom. II. pag. 149 ſqq. Symbol. litter. Gorii. Ex epiſtola vero quinta pag. 200. efficitur, curam depingendarum tabularum, quae deletae paene erant in cod. Vaticano, demandaſſe Anſelmo Mar. Bandurio, a quo tamen nonnullae inſcriptiones, difficiles captu, fuerunt praetermiſſae. — Coſmae prooemium εἰς τὸν ψαλτῆρα citatur a Niceta Choniate in theſauro orthod. fidei, teſte Bandinio tom. I. catal. laud. pag. 432. b. Prologus ipſe in Pſalmos eſt in cod. *Venet.* D. Marci, (catal. pag. 261.) Prologum huius Coſmae in Pſalmos integriorem, quam *Montfaucon* tom. II. pag. 223. editurum ſe promiſit *Magnus Cruſius* diſſ. epiſt. pag. 27. Lipſiae 1728. Nec tamen confundenda eſt Ecphraſis in Pſalmos, in codd. Vindob. tom. III. pag. 272. et tom. IV. pag. 475. neque enim eſt, vt Lambecius opinabatur, a Coſma, Hieroſolymitano, neque carmine iambico, ſed verſibus politicis ſcripta, vt docet Kollar. ad vtrumque Lambecii locum. Conf. Fabric. Bibl. Gr. vol. X. pag. 218. vbi plures Coſmae enumerantur: quibus adduntur h. l. a Fabricio *Coſmas*, diaconus Apoſtolopitanus, tempore Chryſoſtomi, Lambec. VIII. pag. 300. *Coſmas*, cuius ſermo paraeneticus ad peccatorem contumacem, Lambec. VIII. pag. 449. Neſſel. V. pag. 24. *Coſmae Hieromonachi* Ἑρμηνεία τῆς ἐπιστήμης τῆς χρυσοποιίας, mutum in cod. regio, et Laurent. vid. Bandin. III. pag. 356. *Coſmas*, alexandrinus epiſcopus, Aſſeman. tom. II. biblioth. oriental. pag. 474. Fabricio ignotus fuit *Coſmas Cypariſſiota*, cuius *officium ſupplex in Ieſum*, in cod. Laurent. medic. apud Bandinium tom. I. catalogi, cod. XVII. pag. 40. ibid. pag. 530. occurrunt *Coſmae* ſub imperat. Romano ſeniore magiſtri officiorum ſententiae duae de colonis. Decretum illius περὶ παροίκων exſtat in cod. Veneto D. Marci, (catal. pag. 103.) *Harl.*] — Geographum chriſtianum mſt. biblioth. medicae de animalibus indicis citat *Thom. Bartholinus* lib. de vnicornu cap. 24. pag. 211.

Sed vereor, vt proprium hoc, n. Coſmas Indopleuſtes, eius nomen ſit. Nam vt *Indopleuſtes* quidem dictus eſt a ſuſcepta in longe diſſita loca [dd]) nauigatione, ita *Coſmas* adpellatus videtur, quod ſcripſiſſet topographiam κόσμου ſiue mundi [ee]). Similiter Ioannes, abbas Sinaita dictus eſt Climacus, quod ſcripſiſſet librum, cui titulus κλίμαξ, vt omittam alia huius generis exempla, iam nota eruditis, et partim collecta ab *Adriano Bailleto* in libro gallico, quo ſcriptores ſub falſo vel nullo nomine latentes recenſuit, p. 322. Video etiam, de auctore addubitare *Iſ. Voſſium* pag. 275. ad Melam: *Quam antiquum ſit vocabulum, liquet ex auctore topographiae chriſtianae, ſiue is ſit Coſmas Indopleuſtes, ſiue alius.* Et pag. 276. *Cum hoc conuenit Coſmas Indopleuſtes, ſiue quicumque alius* τοπογραφίας χριστιανικῆς *eſt auctor.* *Coſmam* [?] neſcio an noſtrum, libro primo Αἰγυπτιακῶν laudant ſcholia graeca in

dd) Conf. Caſauboni et Salmaſii notas ad haec *Vopiſci* in Firmo *naues quoque ad Indos negotiatorias ſaepe miſit*, tom. II. p. 709 ſq. *Fabric.* conf. *Robertſon* in libro: an hiſtorical disquiſition concerning the Knowledge which the Ancients had of India etc. Londin. et Edinburg. 1791. mai. 4. qui de Coſma agit, [p. 91 ſq. verſionis germ.] et diſtinguenda putat ea, quae ipſe viderit Coſmas ab illius hypotheſibus phyſicis. Cl. Heeren librum ſimilis fere argumenti qui nuper prodiit, nondum vidi. *Harl.* [A. H. L. Heeren Commentatt. de Graecorum de India notitia et cum Indis commerciis, Commentatt. Soc. etc. Gott. vol. X et XI. Eiusd. Comm. de Romanorum de India notitia, ib. vol. XI. Eiusd. Ideen über die Politik, den Verkehr und den Handel der vornehmſten Völker der alten Welt, Carthager, Aethioper, Aegypter. Gött. 1793. 8.]

ee) Enimuero haec dubitatio, ſeu coniectura leuis eſſe videtur: nam plures, qui Coſmae audiebant, exſtitiſſe, certum eſt. *Harl.*

Digitized by Google

in *Apollonium* IV. vſ. 262. Coſmas tamen Indopleuſtes citatur a *Corderio* in Pſalmos tom. I. pag. 53. 303. a *Petro Gyllio* lib. II. topographiae Conſtantinop. cap. 25. Certiſſime Neſtorianum eſſe auctorem topographiae, notat *M. V. la Croſe* in bibl. Bremenſi, tom. V. pag. 663. in muſeo Bremenſi tom. I. pag. 85. et in hiſtoria chriſtianismi apud Indos pag. 27 ſqq. edita gallice, Hagae 1724 12. licet non diffiteatur, Mariam ab eo dici Θεοτόκον pag. 260. C. add. *Ioſeph. Sim. Aſſemannus* lib. III. bibl. orient. part. 2. pag. XCI. DCXVII. qui circa a. Ch. 539. ſcripſiſſe eum pronuntiat. *Coſmae* tres inter patriarchas Alexandrinos referuntur in chronico orientali pag. 126. 132. 133. Topographiae quidem auctor in Aegypto diu verſatus eſt, atque Alexandriae ſcripſit, vt teſtatur II. pag. 114. VI. pag. 264. Mercaturam exercuiſſe non vno ſe loco prodit, II. pag. 132. III. pag. 178. XI. pag. 336. Eumdem monachum vocat inſcriptio libri: Κοσμᾶ Αἰγυπτίε μοναχε. χριστιανικὴ τοπογραφία. Opificium exercuiſſe monachos olim, ſatis conſtat vel ex *Epiphanio* LXXX. 3 ſq. et *Palladii* Lauſiaca pag. 92. 142. 143. etc. ne adferam, quae in hanc rem collegerunt Alteſerra in Aſceticis, Thomaſſinus de diſciplina eccleſiaſtica et Gundlingius ad Euſtratii delineationem eccleſiae graecae pag. 21 ſq. Sed rationes commerciorum et frequentia itinerum cum monachi inſtitutis minus congruere videntur. Igitur commerciis auctor forſan quum valedixiſſet, monachi vitam eſt amplexus: niſi dicamus, eum fuiſſe inſtar Ieſuitarum miſſionariorum noſtro tempore, qui mercatores ſunt et monachi. Patriarcham Cairenſem, Ioannem Abulmagedum, antequam ad patriarchatum eſcendiſſet, exercuiſſe mercaturam, et ſaepius transiecilſe in Indiam, leges in chronico orientali fol. 139. ad ann. 6707. Libro quinto topographiae plura occurrunt, quae iisdem prope verbis memini me legere in *Chronico Paſchali*, quod vulgo adpellant Alexandrinum. Fortaſſe vterque ſcriptor ex communibus hauſit fontibus. Hinc *Allatius* in conſenſu de purgatorio p. 942. Coſmam, ſuſpicatus eſt, auctorem eſſe chronici Alexandrini. Idem *Allatius* pag. 50. de libris Graecorum eccleſiaſticis locum adferens ex topographia chriſtiana, auctorem vocat *Chriſtinum* ſiue *Chriſtianum:* ita et pag. 528. de conſenſu vtriusque eccleſiae. Sed de purgatorio p. 936. et de conſenſu pag. 260. auctorem antiquum vocat, nomine nullo addito. [conf. *Voſſius* de hiſtor. graecis II. cap. 23. pag. 219. *Fabric.* infra in vol. VI. lib. V. cap. 4. pag. 142 ſqq.] Praecipue vero iucunda eſt huius topographiae lectio, quod ex ea veterum Chriſtianorum ſententia de orbe terrarum arcam Noae referentem, haud ſphaerico, ſed plano ff) non modo explicata ſit perſpicue, ſed etiam propugnata variis argumentis, atque ita propoſita, vt, quomodo ſecundum hanc hypotheſin eclipſes, ortusque et occaſus ſiderum animo ſuo conceperint atque intellexerint boni illi homines, perſpiciatur. Similem fere *Siamenſium* opinionem refert *Luberius* in deſcriptione regni Siamenſis, gallice edita, tom. I. pag. 199. *Indorum* Laneus, Mem. de Trevoux 1713. pag. 1861. *Theodori Mopſueſteni* apud Io. Philoponum in Hexaem. *S. Diodori Tarſenſis* apud Photium, *Chryſoſtomi* et aliorum apud Petauium lib. dogmat. theol. de mundi opificio cap. 12. *Lactantii* III. 24.

IV. *Index ſcriptorum et aliorum quorumdam, in Topographia Chriſtiana memoratorum.*

Amphilochius, familiaris S. Baſilii, in Iambis ad Seleucum. Lib. VII. pag. 292.

Anaſtaſius,

ff) Conf. Lambec. III. pag. 21. Chronic. paſchale pag. 137. 238. [*Holſten.* in *Lilienthalii* ſelectis hiſtoricis et litterar. Obſeru. IV. pag 94 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

Anaſtaſius, mechanicus. VI. pag. 264. Idem, vt videtur, cui librum ſeptimum inſcripſit, φιλοπονικώτατος ἀνδρῶν. VII. pag. 274. φιλόχριστες 275.

Apion, grammaticus, Aegyptiacarum rerum ſcriptor. XII. pag. 341.

Apollinaris, haereticus. V. pag. 242. [?]

Apollonius, Molo, quem inter ſcriptores rerum Aegyptiacarum, (e Ioſepho, vt videtur,) refert. XII. pag. 341.

Archimedes, geometra et arithmeticus incomparabilis. III. pag. 182. Eius τετραγωνισμὸς κύκλου. ibid.

Ariſtoteles. I. pag. 121. III. pag. 177. 179. Contra eumdem, quod coelum non conſtat e quinta quadam eſſentia. I. pag. 117 ſq. Eius ſententia de duplici qualitate ſingulorum elementorum exploſa. pag. 123.

Arius, haereticus. V. pag. 242.

Athanaſius, Alexandrinus epiſcopus. VII. pag. 292. Ex eius epiſtolis feſtalibus ſecunda, quinta, ſexta, viceſima ſecunda, viceſima quarta, duo et vndetriceſima, quadrageſima, quadrageſima ſecunda, tertia et quinta. X. pag. 316 — 319.

Οἱ ἔξωθεν Ἀττικοί. V. pag. 197.

Babyloniorum opinio, coelum eſſe ſphaeram. VIII. pag. 305.

Baſilius, Amphilochii amicus. VII. pag. 292.

Beroſi χαλδαϊκὰ γράμματα. XII. pag. 340.

Brachmanes. II. pag. 137.

Cadmus e Tyro litteras in Graeciam intulit. V. pag. 206. XII. pag. 343.

Chaeremon, Aegyptiarum rerum ſcriptor. XII. pag. 341.

Chaldaei ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀβραὰμ barbaricam ſphaeram Aegyptiis tradidere. III. pag. 159.

Chriſtianus ſcriptor, qui, coelum ſphaericum profeſſus, illud diſſoluendum eſſe aduerſus ethnicos docuit, impugnatur VII. pag. 274. 299.

Dius et Menander, qui Tyriorum antiquitates in graecam linguam tranſtulerunt. XII. p. 342.

Ephorus, e cuius hiſtoriae libro quarto profertur inſigne fragmentum. II. pag. 148. Hoc graece ex Mediceo Coſmographiae codice excerptum ediderat *Iac. Gronouius* in calce adpendicis ad Geographica antiqua. Lugduni Batau. 1699. 4.

Epiphanius de menſuris ac ponderibus. X. pag. 326.

Epiſtolae catholicae Iacobi, Petri, Ioannis, Iudae non omnes ab omnibus eccleſiis recipiuntur. VII. pag. 292.

Οἱ ἔξω, οἱ ἔξωθεν, οἱ ἐκτός. III. pag. 175. IV. pag. 190. IX. pag. 310. etc.

Euclides, arithmeticus et geometra. III. pag. 182. [?]

Eudoxus, Cnidius, Pythagoras ac Plato in Aegypto aſtrologiam didicerunt. III. pag. 159.

Euſebius Pamphili. III. pag. 174. Eius Hiſtoria eccleſiaſtica. VII. pag. 292.

Eutyches,

Eutyches, haereticus. V. pag. 242.

Graeci, Ἑλληνικὴ πλάνη. VI. pag. 260. 272. etc.

Gregorii Nazianzeni ſermo de Paſchate. X. pag. 319.

Epiſtolae ad Hebraeos auctor Paulus, apoſtolus. V. pag. 254. 255.

Hebraei in deſerto plurimis lapidibus memoriam profectionis ſuae litteris Hebraicis inſculpſere, quos vidiſſe ſe teſtatur auctor. V. pag. 205.

Homerus numquam νόμυ gg) vocabulo vſus. XII. pag. 343.

Hyperidis oratio contra Patroclem. V. pag. 197.

Ioannes rogatus a fidelibus euangelium ſcripſit velut in ſupplementum reliquorum quae probauit euangeliorum. V. pag. 248.

Ioannis Chryſoſtomi ſermo de Eleemoſyna. X. pag. 327. Commentarius in epiſt. ad Epheſios. ibid. ad Hebraeos. pag. 328.

Ioſephus. III. pag. 174.

Irenaeus. VII. pag. 292.

Iudaei ἠλειμμένον ſiue Meſſiam exſpectantes. VI. pag. 271.

Lycurgus, legislator. XII. pag. 342.

Lyſhnachus, Aegyptiarum rerum ſcriptor. XII. pag. 341.

Manetho de rebus Aegyptiis. XII. pag. 341.

Manichaei. V. pag. 242. 262. VI. pag. 271. 272. 273.

Μαρκιωνισταί. V. pag. 242.

Menander, hiſtoricus. Supra in *Dius*.

Menander, comicus. V. pag. 198.

Μοντανοὶ, Montaniſtae. V. pag. 262.

Moyſes, primus ſcriptor a deo litteras edoctus. III. pag. 174.

Origenes. VII. pag. 298. 299.

Pamphilus, Hieroſolymitanus, cui primos ſex libros inſcripſit auctor. I. pag. 114. II. pag. 124. VIII. pag. 305. ὦ τιμία κεφαλή. VI. pag. 260. πάτερ θεοφιλέστατε. pag. 266.

Patricius, mathematicus, e Chaldaea profectus in Aegyptum, a quo edoctus auctor, quae de mundo tradit. VIII. pag. 306. Idem forte, quem [?] θειότατον διδάσκαλον vocat II. pag. 132. V. pag. 192. Byzantii deſunctus II. pag. 125.

Petrus, cui inſcripſit librum VIII. pag. 300. 307. φιλόχριστος. pag. 308.

gg) Hanc obſeruationem, vt alia, e Ioſepho mutuatus eſt noſter. Vide lib. I. contra Apion. pag. 1071. Occurrit quidem νόμυ vocabulum hymno in Apollinem v. 20. non tamen de lege ciuili ſiue morum, ſed ᾠδῆς.

Philonis Carpathii commentarius in Canticum Canticorum. X. pag. 329. in Hexaëmeron. pag. 330.

Plato. III. pag. 177. 179. Eius Timaeus. XII. pag. 341. Vide et ſupra in Eudoxo.

Procli commentarius in Timaeum Platonis. XII. pag. 341.

Ptolemaeus *ὁ τὴν Αἰθιοπίαν πολεμήσας*. VI. pag. 268. Ptolemaeus nempe Euergetes primus, cuius monumentum Aduliticum refert II. pag. 141 ſq.

(Claudius) Ptolemaeus. III. pag. 177. Aſtronomus incomparabilis. pag. 182.

Pythagoras. III. pag. 179. Vide et ſupra in Eudoxo.

Pytheas, Maſſilienſis. II. pag. 149.

Pro Salomone [hh] legendum Solon. XII. pag. 342.

Samaritani. V. pag. 262. VI. pag. 271. 272.

Seueriani, Gabalorum epiſcopi, liber primus, ſecundus, tertius, quartus et ſextus in Hexaemeron. X. pag. 320. liber contra Iudaeos. VII. pag. 192.

Socrates. III. pag. 179.

Solon. Vide paullo ante in Salomon.

Sopater mercator, eum quo auctor verſatus. XI. pag. 338.

Stephanus, mathematicus, presbyter Antiochenus. VI. pag. 264.

Syri. VII. pag. 292.

Οἱ *Τερατολόγοι*. V. pag. 205. 213.

Teucer, Locrorum legiſlator. XII. pag. 342.

Theodoſius, Alexandrinus ſchismaticus CPoli degens, tunc, quum auctor ſcriberet, adhuc ſuperſtes. Eius in quadrageſima aſſumtionis. X. pag. 331. alia ἐξήγησις. ibid. In dictum, *Pater ſi poſſibile eſt, transeat calix iſte*, ibid.

Theophili, Alexandrini, epiſtola prima feſtalis. X. pag. 320.

Thomas, Edeſſenus, Patricii diſcipulus, archi-epiſcopus et catholicus Perſidis. II. p. 125.

Timaeus, philoſophus, (apud Platonem). XII. pag. 340. [?]

Timotheus *ὁ νέος*, Theodoſii Alex. deceſſor. X. pag. 332 ſq.

Tryphon, Phalereus, quem conſuluit Philadelphus de libris ſacris Hebraeorum in graecam linguam transferendis. XII. pag. 344. Tryphonem pro Demetrio appellat auctor, ex memoriae vt videtur lapſu.

Xenophanes. II. pag. 149.

V. Scripſe-

hh) Similem errorem obſeruabis apud Theophilum Antiochenum lib. III. ad Autolycum pag. 120. edit. Pariſ. et in Nazianzeni orat. XV. pag. 226.

V. Scripſerat et alia hic auctor Coſmographiae, quorum ipſe partim facit mentionem. Sunt autem haec:

1) Deſcriptio terrae ad Conſtantinum. *πρὸς τὸν Φιλόχριστον Κωνσταντῖνον βιβλίον, ἐν ᾧπερ γέγραπται πλατυτέρως πᾶσα ἡ γῆ, ἥ τε πέραν τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ αὐτὴ καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι ἔτι τε καὶ νότια μέρη τὰ ἀπὸ Ἀλεξανδρείας ἕως τοῦ νοτιαίου Ὠκεανοῦ, λέγω δὴ ὁ Νεῖλος ποταμὸς καὶ αἱ παρακείμεναι χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τῆς τε Αἰγύπτου πάσης καὶ Αἰθιοπίας, ἔτι τε καὶ Ἀράβιος κόλπος καὶ αἱ παρακείμεναι χῶραι καὶ ἔθνη ἕως πάλιν τοῦ αὐτοῦ Ὠκεανοῦ, ὁμοίως καὶ ἡ μέση γῆ τοῦ τε ποταμοῦ καὶ τοῦ κόλπου καὶ αἱ χῶραι καὶ τὰ ἔθνη τὰ ἐν αὐτῇ*. lib. I. pag. 113. Huius operis vel lacrimis deploranda iactura videtur Montfaucono.

2) Adumbratio ſiue imago vniuerſi et motus ſiderum facta ad imitationem ſphaerae armillaris Graecorum, atque de illa imagine liber ad Homologum, diaconum. Ὁ *σκάριφος τοῦ παντὸς καὶ τῆς ἀστρώας κινήσεως ὁ παρ' ἡμῖν γενόμενος κατὰ μίμησιν τῆς ὀργανικῆς τῆς ἔξωθεν σφαίρας, καὶ ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος πρὸς τὸν θεοφιλέστατον διάκονον* Ὁμόλογον *ἀποσταλείς*. lib. I. pag. 114. Idem forte opuſculum reſpicit VII. pag. 274. vbi ait, ſe *ἑτέρῳ συγγράμματι* docuiſſe, quod coelum non ſit ſphaera, nec circulariter moueatur.

3) Commentarius ſiue *ὑπόμνημα* in canticum canticorum, ad Theophilum, amicum ſuum. VII. pag. 300.

4) *Coſmas* citatur in catena MS. Macarii Chryſocephali in Matthaeum. [An vero intelligendus eſt Coſmas *Hieroſolymitanus?* Hic enim cum multis aliis vett. theologis teſte *Lambecio* commentar. III. pag. 165. vti in cod. CCI. Coislin. teſte *Montfaucon* in catal. bibl. Coislin. pag. 251. citatur in catena, ſine commentario ampliſſimo in euangelium S. Lucae. Illum quidem ſcripſiſſe etiam in Lucam, coniicit *Caueus* part. II. hiſt. litterar. Sed locus, quem adfert, hoc non probat, et quod Fabric. in nota msta obſeruarat, petitum eſt e libro V. coſmographiae pag. 247. Similiter argumenta quatuor euangeliorum, quae in Matthaeum et Marcum ſub nomine *Coſmae Indicopleuſtae*, in Lucam et Ioannem ſub *Coſmae Indicopleuſtae* nomine ex veteri cod. exhibet *Matthias Flacius* in praeclara gloſſa ſua ad N. T. deſumta ſunt, adnotante Fabricio in nota msta, ex eodem coſmographiae loco, Baſil. 1570. fol. gr. et lat. Inde forſan deſumtae quoque ſunt praefatiunculae Coſmae Indicopleuſtae in Matthaeum, Marcum, Lucam et Ioannem in codd. VIII et XI. *Nanianis* pag. 6 et 8. catalogi graecorum codd. MSS. apud Nanios adſeruatorum *Harl.*]

5) *Expoſitio in Pſalmos*, [de qua iam ad §. III. quaedam adnotata ſunt. Codex membran. eſt in bibl. Taurinenſi, et in catalogo graecor. MSSt. p. 67 ſqq. late deſcribitur. Primum animaduerterunt editores, illo codice ampliſſima contineri commentaria in Pſalmos et cantica vtriusque teſtamenti, quae profecto eadem videantur, ac illa, quae refert *Carolus Du Fresne* in gloſſario mediae et infimae graecitat. pag. 516. ſub titulo, qui legitur in cod. Colbertino, Κοσμᾶ Ἰνδικοπλεύστου ἐξήγησις εἰς τοὺς ψαλμοὺς ἱστορικῶς γε καὶ ἀναγωγικῶς etc. Praefatio cum epigraphe, quae *Coſmae Indicopleuſtae* nomen praefert, aiunt editores, eodem ſane modo, quo in Barocciano codice apud Oudinum tom I. p. 1412. Κοσμᾶ τοῦ Ἰνδικοπλεύστου πρόλογος εἰς τοὺς Ψαλμούς. Hanc praefationem in Pſalmos edidit *Montfaucon*, tom. V. Opp. Chryſoſtomi pag. 540. ex msto Ottoboniano, in quo *Io Chryſoſtomo* adſcribitur. Praefationem alteram excipit textus Pſalmorum cum expoſitione locorum difficilio-

Digitized by Google

ficiliorum. Conſenſum tamen cum iis, quae Corderius in Catena vulgauit, deprehenderunt editores illius catalogi. Eſt quoque huius Coſmae commentar. in prophetam Dauid, (vti ſcripſit *Plüer* in itinerario per Hiſpan. p. 163.) [Pſalmos in bibl. Eſcorial. et in cod. XIX. gr. bibl. reg. Neapolitanae. *Harl.*] — Expoſitio *Coſmae* in Pſalmos cum protheoria de ratione Pſalmorum in cod. Colbertino 1476. Ex cod. Barocciano deſcriptum habere ſe teſtatur *Io. Chriſtophor. Wolfius* pag. 28. de catenis patrum, et ibidem graece deſcribit expoſitionem Coſmae in Pſalmum CX. 4. ex Nicetae theſauro orthodoxae fidei. Prologum illum, a laudato Wolfio ex cod. Barocciano XV. mihi communicatum, vidi, nihil aliud eſſe, quam *ἀποσπασμάτιον*, quod topographiae p. 223. legitur, ſed nonnullis poſt verba p. 224. *εἰ μὴ τοῦ Δαβὶδ* auctius. Laudatur etiam ab *Allatio* p. 595. de proceſſione Spiritus Sancti. — [In cod. XXVII. nr. 2. bibl. reg. *Neapolitanae* eſt *Coſmae*, monachi, *κανὼν τῇ κυριακῇ τῶν βαΐων, εἰς τὴν μεγάλην ἑβδομάδα. Harl.*]

CAPVT XXVI (olim XXI)

DE APOLLONIO, RHODIO.

I. *De Apollonio, Rhodio, eiusque aetate.* II. *Libri IV. Argonauticon, qui exſtant.* III. *Alii ſcriptores de hoc argumento, deperditi.* IV. *Scholiaſtae et interpretes Apollonii, qui interciderunt. De ſcholiis graecis editis*, ibid. V. *Scripta Apollonii deperdita.* VI. *Codices mssti et editiones Argonauticon.* VII. *Alii Apollonii.* VIII. *Index ſcriptorum, in ſcholiis ad Apollonium citatorum.*

[Cum ſupplementis *W. Iaegeri* et *G. C. Harles.*]

I.

[Vitam huius poetae perſequuti ſunt et de eius ingenio atque carmine iudicarunt aut aliorum collegerunt iudicia

Voſſius de poetis graecis cap. VIII. pag. 66. et de hiſtor. graecis I. cap. 16. pag. 82 ſq.

Laurentius Craſſus in Iſtoria de' poeti greci etc. Neapoli 1678. fol. pag. 52. admodum breuiter et tenuiter ſcripſit de noſtro.

Adrien Baillet in Iugemens des Savans, tom. III. edit. III. Amſterd. 1725 4. p. 145 ſqq. nr. 1127. qui iudicia tam veterum, quam recentiorum, e. g. *Tanaq. Fabri*, Abreg. de poët. grecs pag. 159. *Olai Borrichii* diſſ. de poetis graecis nr. 46. *Ren. Rapin* Reflex. partic. ſur la poët. etc. II. part. reflex. XV. etc. protulit.

Eorundem aliorumque de Apollonio iudicia collegit aliaque de eo narrauit *I. G. de Chaufepié* in Nouv. dict. hiſtor. et crit. h. v. pag. 397 ſq.

Plura dedit auctor *Biographiae claſſicae*, (anglice ſcriptae et a Murſinna in linguam germanicam conuerſae,) Halae Sax. 1767. 8. part. I. pag. 175—180.

Thomas Pope Blount in cenſura celebrium authorum etc. Geneuae, 1710. 4. pag. 43 ſq.

Sulzer in Allgemeine Theorie der ſchönen Künſte, tom. I. voc. Argonautica, ibique ill. de Blankenburg.

Rariores

Rariores Argonauticorum editiones recenſet *Dau. Clement* in Bibl. curieuſe hiſtorique et critiq. tom. I. pag. 418 ſqq. *Harl.*]

APOLLONIVS, Sillei vel Illei F. Alexandrinus [a]) fuit, ſiue, vt Athenaeo placet, Naucratites [b]), Aegyptius, ab aliis pleriſque, quia ius ciuitatis apud Rhodios accepit, ibique rhetoricam per aliquod tempus cum laude profeſſus eſt, dicitur *Rhodius*, Callimachi diſcipulus fuit; ſed poſtea inuiſiſſimus, adeo, vt illum ſub *Ibidis* nomine deuoueret diris, quemadmodum ſupra in Callimacho dixi. Qua demum tantopere ratione [ſ] offenderit Callimachum, incertum eſt, ſiue quod ipſius ſibi libros Apollonius arrogauerit, vt in Callimachi vita tradit vir doctus, ſiue quod eius ſcripta contempſerit famaeque eius detraxerit. Apollonium quoque perſtringi putat *Iſ. Voſſius* [c]) a *Callimacho* hymn. in Apollinem v. 105.

Ὁ Φθόνος Ἀπόλλωνος ἐπ' οὔατα λάθριος εἶπεν
Οὐκ ἄγαμαι τὸν ἀοιδὸν, ὃς οὐδ' ὅσα πόντος ἀείδει.

Eratoſtheni ſucceſſit Apollonius, Rhodo Alexandriam reuertens, in praefectura bibliothecae [d]) ſub Ptolemaeo Euergeta I. vt Apollonio Ariſtonymus, teſte Suida [e]). Tzetzes ad Lycophronem ait, eum fuiſſe e Pleiade poetarum, certe in tragicorum Pleiade non fuit [f]), et ab aliis, illum referentibus, recte omittitur. Callimacho in vita quantumuis inuiſus, tamen poſt mortem tumulo eius illatus fuit, ſi auctori graeco vitae Apollonii credimus: quod ſi ille ſenſiſſet, non minus fortaſſis moleſte tuliſſet, quam *Patrunius* [g]), per ſomnium indignatus, ſe ſepultum [ſ] eſſe prope mendicum. Verum in morte non modo diſparitas omnis ceſſat, ſed diſcordia quoque, vel inuitis ſtolidis mortalibus.

II. Exſtant libri IV. Ἀργοναυτικῶν ſiue *de Argonautarum expeditione*, ſcripti carmine heroico, tanta cura, vt Longinus poetam ἄπτωτον [h]) adpellet, ſiue nuſquam lapſum vitiique

a) *Strabo* lib. XIV. p. 655. *Suidas* in Ἀπολλώνιος Ἀλεξανδρεὺς, [tom. I. pag. 283. Kuſteri, cui fere conſenſit *Eudocia* pag. 61. niſi vt haec in fine vltimam lineam omitteret, aut librarius duo vltimos verſus permiſceret.] Auctor graecus vitae Apollonii: τὸ μὲν γένος ἦν Ἀλεξανδρεὺς, υἱὸς δὲ Σιλλέως, ὡς δέ τινες Ἰλλέως, φυλῆς Πτολεμαΐδος. De hac tribu Ptolemaide vide, ſi placet, *Ioan. Brodaeum* ad anthologiam pag. 284.

b) *Athenaeus* libr. VII pag. 283. ex quo, vt multa alia, hoc petiit *Aelian.* XV. 23. de animal. Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος ἢ Ναυκρατίτης ἐν Ναυκράτεως κτίσει etc. Conf. *Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. I. cap. 2. pag. 15 ſq et *Voſſium* lib. I. cap. 16. de hiſtor. graecis.

c) Pag 342. ad Catull.

d) Ab A M. 3809. Olymp. CXLVI. 1. ante C. N. 194. ab V. C. 558. bibliothecae Alexandrinae praefuiſſe videtur *Saxio* in Onom. lit. I. pag. 120. *Harl.*

e) Confer ſucceſſionem praefectorum biblioth. Alexandrinae apud Ionſium pag. 101.

f) Sed in altera poetarum varii generis, quae non fuit nulla. vid. *Nagel* diſſ. de Pleiadibus poetarum graecorum, Altdorf. 1762. 4. p. 9 ſqq. *Iaeger.*

g) Notum *Petri Patrunii* ſiue *Patriſii*, gubernatoris Limorenſis, ſomnium, quod incipit: *je ſongeois cette nuit* etc. vid. *Niceron* tom. 24. Memoires etc pag. 171. *Brokeſii* irrdiſches Vergnügen etc. tom. II. pag. 357. metaphraſis in *Poeſie der Niederſachſen*, tom. I. pag. 299. gallice et latine in *Franciſci Vauaſſoris* epigrammatibus pag. 115.

h) *Longinus* περὶ ὕψους XXXIII. 6. *ἐπεί τοι γε καὶ* ἄπτωτος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῶν Ἀργοναυτικῶν ποιητής, [*Toup.* in not. ad h. l. p. 344. malit legere, ὁ τὰς Ἀργοναύτας ποιήσας,] ἀρ' οὖν Ὅμηρος ἂν μᾶλλον ἢ Ἀπολλώνιος ἐθέλοις γενέσθαι; Caſaubonus epiſt. pag. 565. *De Apollonio, Rhodio, critici pronuntiarunt, cum* ἀδιάπτωτον ἄνω, *quum denotare vellent, plus ſtudii et curae in eo fuiſſe, quam ingenii; igitur*

que nullius reum. Quum enim admodum iuuenis ſpecimen huius operis in patria praelegiſſet et pro laude riſum et contemtum tuliſſet, Rhodum conceſſit, ibique illud expoliuit tam diligenti ſtudio, vt, a dentibus criticorum minus iam ſibi metuens, lucem videre poſſet non cum venia tantum, ſed cum laude quoque. *Quinctilianus* X. 1. 54. *non contemnendum opus vocat*, compoſitum *aequali quadam mediocritate*. Prima illa προέκδοσις Apollonii memorari videtur ex Cuperi obſeruatione in ſcholiis graecis ad libr. I. vſ. 515. 688. et 801. *Fabric.* [Apollonium argonautica ſua bis edidiſſe, contendit quoque *Ruhnken.* in epiſt. critica, edit. II. — Quinctiliani tamen iudicium aliquantum ſeuerius eſt. — Geographiam Argonautarum fabuloſam ſecundum Apollonium Rhodium diligenter expoſuit atque illuſtrauit *Car. Traug. Gottl. Schoenemann* in commentatione de geographia Argonautarum, Gottingae 1788. 4. pag. 49—65. adde cel. *Heynium* ad Apollodori biblioth. pag. 206 ſqq. 210 ſqq. Catalogum Argonautarum vide apud *Eudociam* pag. 220 ſq. *Harl.*] — Argonautarum notitiam tradere adgreſſi ſunt *Eduardus Simſon* in Chronico, *Thom. Galeus* ad Apollodorum ſed diligentius ante Valerium Flaccum ſuum *Petrus Burmannus*: [cuius catalogum ego etiam praefixi meae Valerii Flaccii editioni, paucis additis adnotatiunculis.] De Iaſone adeundus Claudius Bachetus Meziriacus in erudito commentario ad Heroid. epiſtolam ſextam Ouidianam Hypſicles ad Iaſonem. [Adde notas cel. *Heynii* ad Apollodori biblioth. pag. 177 ſqq.] Quare Argonautae dicti *Minyae*, idem Bach. Meziriacus exponit tom. II. pag. 56. [itam ſchol. *Pindari* Iſthm. I. 79. *Heyne* ad Apollodorum pag. 143 et 178.] de naue Argo pag. 69 ſqq. [et *Heyne* l. c. pag. 227 ſq.] De Phaſide, fluuio, pag. 93 ſqq. Idem pag. 83. de Argonautis dicturum ſe promiſit in commentario ad Apollodorum.

III. Argonautica praeter Apollonium apud Graecos ſcripſere:

[*Antimachus ἐν Λύδῃ.* vid. ſupra in vol. I. p. 379. 358 ſqq. *Groddeck* l. c. p. 102 ſqq.].

Cleon, Curienſis, e quo multa noſtrum tranſtuliſſe, adfirmat Aſclepiades, Myrleanus, Apollonii diſcipulus, apud ſcholiaſten ad lib. I. vſ. 156. [conf. *Toup.* emendatt. in Suidam III. pag. 374. edit. Lipſ. *Groddeck* über die Argonautika, in Bibl. der alten Litter. und Kunſt part. II. pag. 70. *Harl.*]

Dionyſius, Mileſius, ſiue vt Suidae, Mitylenaeus, auctori ſcholiorum itidem laudatus. *Fabric.* — Mitylenaeum vocat eum quoque *Eudocia* pag. 132. traditque, eum ſcripſiſſe Argonautica ἐν βιβλίοις ἕξ. Ab eadem pag. 416. περὶ Φινέως citatur quaedam Dionyſii narratio ἐν τοῖς Ἀργοναύταις. adde infra in catalogo *Dionyſiorum*, pag. 801. vet. editionis et ſupra in vol. I. de Homero pag. 378. not. qq. *Harl.*

Epimenides,

tur magis vitiis carere, quam vt magnam laudem ſit adeptus. Confer *Cunaei* praefat. ad librum III. de rep. hebr. *Dan. Heinſius* in diſſ. de Nonni Dionyſiacis pag. 183. *Apollonius, Rhodius, magis de verbis et ſtructura, vt grammaticus, quam de ipſa periodo et oeconomia ſolicitus, diverſorum actiones ſed vnius itineris, neque multum diuerſi temporis, deſcripſit. Quem profecto et ſubiectum et inſcriptio et exempla aliorum in eodem ſubiecto defendunt.* Inaequalitatem aliquam dictionis in Apollonio obſeruaſſe, ſibi eſt viſus *Tan. Faber* libro de poetis: geographicae rei imperitiam *Caſaubonus* ad Dionem Chryſoſtom. pag. 102. et *Voſſius* lib. I. Inſt. Poet. cap. 3. §. 6. Langueſcere nimium et varietate iucunda deſtitui, conqueritur acerbus poetarum cenſor, *Renatus Rapinus* in obſeru. de poeſi §. 15. *Fabric.* adde cl. *Heynii* iudicium in opuſculis academ. tom. I. pag. 82 ſqq. 92 ſqq pag 94. not. *Groddeck* l. cit. pag 65 ſqq. alioſque, ab initio huius capitis a me laudatos. *Harl.*

Epimenides, de quo dixi lib. I. cap. 6. *Fabric.* [vol. I. pag. 33. *Groddeck* über die Argonautika etc. lib. cit. part. II. pag. 78 ſq. *Harl.*]

[*Eumelus*, Corinthius. *Groddeck* l. c. pag. 94 ſqq. ſupra in vol. I. pag. 379. *Harl.*]

Herodorus, cuius Ἀργοναῦται ſiue Ἀργοναυτικὰ plus ſimplici vice in ſcholiis ad Apollonium citantur. *Fabric.* vide ſupra in vol. I. pag. 515. *Groddeck* in diſſ. de hymnis homericis p. 13. inprimis in laudata bibliotheca antiquae litteraturae et artis l. c. p. 72—78. vbi copioſe eruditeque diſputat de eius aetate, patria, poematibus et ratione, qua eum imitatus ſit Apollonius. *Harl.*

[*Heſiodus*, ſi auctor eſt poematis, *Aegimius* inſcripti, de quo ſupra in vol. I. pag. 592. et *Groddeck* l. mem. pag. 79 ſqq. *Harl.*]

Orpheus, cui tributa Argonautica etiamnum exſtant, vt dixi lib. I. cap. 18. [?] [Num ex Orphicis haurire potuerit Apollonius, inquirit, idque negat *Schneider.* in fragm. Pindaric. pag. 76]

Pindarus, pythionica quarta. Adde *Mich. Neandri* ariſtolog. pindaricam p. 172 ſqq.

Piſander, quem in Theogonia heroica Argonautarum expoſitionem deſcripſiſſe refert *Zoſimus* lib. V. hiſtor. cap. 29. [conf. ſupra in vol. I. pag. 590. *Muncker.* et *Staveren.* ad Hygini poetic. aſtronomic. pag. 475.] Ne dicam de *Argonauticis* a Mich. Neandro Lipſ. 1588. 8. editis, quae incipiunt ἣν τιν' Ἰησονίης νηὸς σέλας ἔλλαβεν ἀρχήν, cuius poematii pro antiquo ſcriptore a nonnullis habiti, vt ceterorum, eidem adnexorum, auctor eſt *Laurentius Rhodomannus.* Id latine vertit *Petrus Laurembergius*, vix XI. annorum puer, vt narrat *Ioann. Cothmannus* in eius vita apud *Reinh. Henr. Rollium* in memoriis philoſophorum, decade II. pag. 164.

[*Simonides*, genealogus, nepos Simonidis, lyrici poetae, circa Olymp. LXXXII. vid. *Groddeck* l. mem. pag. 99 ſqq. ſupra in vol. II. pag. 151. not. *Harl.*]

IV. Commentariis illuſtrauerat Argonautica Apollonii *Chaeron* quidam, (diuerſus a Charonte, Lampſaceno, priſco illo hiſtorico, vt recte Voſſio [i]) obſeruatum,) qui αὐτοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου γνώριμος ἐν τῷ περὶ ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου laudatur a ſcholiaſte ad lib. II. 1055. *Hypatiam* praeterea ὑπόμνημα Ἀπολλωνίου ſiue commentarium in Apollonium ſcripſiſſe notat Suidas. *Irenaeum* ἐν πρώτῳ Ἀπολλωνίου citat ſchol. ad lib. I. vſ. 1299. [et ad libr. II. vſ. 127. conf. Nouas miſcell. obſeruatt. tom. II. pag. 121. Fabric. B. Gr. vol. IV. pag. 518] *Ariſtophanem* quoque, grammaticum, in recenſendo Apollonio occupatum fuiſſe, ſuſpicor e ſcholiis ad IV. 972. *Marianus* quidam, ſub Anaſtaſio, imp. clarus, metaphraſin graecam Argonauticorum Apollonii compoſuit, teſte Suida, iambis 5608. Praecipue *Lucillus Tarrhaeus*, (e Tarrha, Cretae ciuitate,) *Sophocleus* (Σοφοκλέους aliis, ſed in Stephani Byz. codicibus Σοφοκλῆς,) et *Theon* [k]), (Alexandrinus ille, vt exiſtimo, de quo dicturus ſum libro V.) eruditis Apollonium commentariis illuſtrarunt, e quibus excerpta ſunt, quae habemus, praeclara

i) *Voſſ.* hiſt. gr. pag. 102 et 442.

k) In Ambroſii Camaldulenſis XVI. epiſt. 1. col. lectionis Martenianae pag. 489. pro *Athenoae* lege *et Theone. Fabric.* conf. *Warton* tom. I. edit. Theocrit. pag. 135 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

clara in poetam noſtrum *ſcholia graeca*, vt praeter titulum, ſcholiis ipſis praefixum, teſtatur ſcholiaſtes *Ariſtophanis* ad nubes vſ. 397. vbi laudans ea, quae in ſcholiis ad Apollonium IV. 264. leguntur, *τῦτο δὲ τῦπος καὶ οἱ περὶ τὸν Λύκιλλον τὸν Ταῤῥαῖον καὶ Σοφόκλειον καὶ Θέωνα ἑρμηνεύοντες τάδε φασίν*. Confer praefat. Stephani in Apollonium, [*Rutgerſii* V. Lect. lib. IV. cap. 18. p. 435 ſq. et quae ego adnotaui ad ſchol. Ariſtophanis mem. p. 308 ſq.] *Holſtenium* ad Stephanum pag. 262. *Colomeſium* ad Gyraldum pag. 154. *Meurſium* ad Heſychium illuſtr. pag. 197. et *H. Dodwelli* diſſ. de ſcriptis et aetate Marciani, Heracleotae, §. 10. tom. I. geographor. graecorum Ioh. Hudſoni pag. 156.

Latino carmine Argonautica Apollonii tranſtulit olim totidem libris *P. Terentius Varro, Atacinus* l), quem his verbis celebrat *Ouidius* IV. ex Ponto 16. 21.

Velliuolique maris vates, cui credere poſſis
Carmina caeruleos compoſuiſſe deos.

Et II. triſtium 439. [?]

Is quoque Phaſiacas Argo qui duxit in vndas.

Tum *Propertius* II. 25 et 85.

Haec quoque perfecto ludebat Iaſone Varro.

Apollonium quoque effingendum ſibi, ſed paullo liberius propoſuit is, cuius poema inſigne latinum Argonauticon, quamuis mutilum hodie habemus, *Valerius Flaccus:* ſed ita eum effinxit, vt ſaepe ſuperauerit, quemadmodum vno alteroque ſpecimine oſtenſum a Petro Burmanno praef. ad Flaccum. Loca Apollonii a *Virgilio* expreſſa vide apud *Iul. Scaligerum* libro V. poetices cap. 6.

V. Alia etiam ſcripſit Apollonius noſter, quae poſt Meurſium m) Voſſiumque paucis recenſebo, quum nihil ex illis amplius exſtet.

Περὶ Ἀρχιλόχου. *Athen.* X. pag. 451.

Ἐπιγράμματα. *Antonin.* Liberal. cap. 23. Metamorph.

Κανωπὸς πρῶτος καὶ δεύτερος. *Steph. Byz.* in Κόρινθος et Χώρα, [cuius locum emendat *Toup.* in emend. in Suidam et Heſych. tom. II. pag. 555 ſq. *Harl.*]

Κτίσεις *Origines vrbium;* cuius partes, Ἀλεξανδρείας κτίσις. Schol. Nicandri Theriac. Καῦνος ſiue Καύνου κτίσις. Parthen. Erotic. cap. 1 et 11. Κνίδης κτίσις Steph. in Ψυκτήριος. Ναυκράτεως κτίσις Athen. VII. p. 283. Aelian. XV. 23. de animal. Etiam Ποντικὰ,

l) Vide *Voſſium* lib. I. hiſt. lat cap. 16. *Fabric.* — b. *Wernsdorf* ad poetas latinos minores, tom. I. pag. 154 ſqq. in primis tomi V. part. III. pag. 1385 ſqq. et pag. 1392 ſq. de eius opere Argonauticorum, vbi, *neque ipſum*, ait, *Apollonium ita credo expreſſiſſe* Varronem, vt nihil aliud, quam verteret latine: *imitatus eſt et vertit frequenter, vt carminis eius reliquiae docent; ſed tam libere vertit et imitatus eſt, vt multis in locis ſuo vteretur ingenio. Hoc enim dignum erat nomine poetae etc. Harl.*

m) *Meurſius* in notis ad Apollonium Dyſcolum, libr. II. de Rhodo cap. 6. et in bibl. graeca. *Voſſius* de hiſt. gr.

τικά, quorum librum I. laudat ſchol. Apollonii II. verſ. 159. Apollonio tribuere malit eruditiſſimus Galeus, quam Apollodoro.

[Critico et grammatice Homerum aut loca homerica pertractaſſe videtur. vid. ſcholia Veneta ad Iliad. α. verſ. 3. β'. 436. et indices auctorum, ab Euſtathio reliquisque ſcholiaſtis citatorum, ſupra in vol. I. Num id in ſingulari, nunc deperdito, opere πρὸς Ζηνόδοτον, ad quod ſchol. Venet. ad Iliad. ν', verſ. 657. prouocat, an in aliis quoque fecerit libris, mihi incertum videtur. adde *Villoiſon* prolegg. ad Homerum pag. XXV. et ſupra in vol. I. pag. 504 ſq. *Harl.*]

Apollonii dictum ἀνάγνωσις τροφὴ λέξεως *lectio alimentum orationis* refertur a Theone pag. 5. progymnaſm.

VI. *Apollonii Rhodii Codd. MSS. atque editiones.*

[Praeter codicem, vnde deſcripta ſuit editio princeps, eumque, ex quo, teſte Brunckio, emendata paſſim eſt edit. Pariſina, nec non illos, qui ad Venetam editionem concinnandam adhibiti eſſe traduntur, ſunt

Pariſiis, in *bibl. regia*, antiqui et bonae notae *codices quinque*, nr. MMDCCXXVII. MMDCCXXVIII. MMDCCXXIX. MMDCCCXLV. MMDCCCXLVI. notati, quorum ex catalogo bibl. reg. notitia peti poteſt.

Viennae, in *bibliotheca caeſarea*, codex, cuius lectiones communicatae fuerunt cum nouiſſimo editore, Brunckio.

[*Venetiis* in bibl. D. Marci, in catal. MSS. gr. pag. 252. *Harl.*]

Guelferbyti, in *bibliotheca ducis*, codex, cuius lectiones itidem, Heynio conciliatore, ad Brunckium peruenerunt.

[*Neapoli* in biblioth. regia nr. 82. Argon. lib. 2. 3 et 4. pars vsque ad verſ. 494. — nr. 131. Argon. cum verſione lat. interlin. cod. chart. ſaec. XV. — nr. 222. libri IV. cod. membran. ſaec. XV. *Harl.*]

[In *Laurent. medicea* cod. membr. VII. plut. XXXI. teſte *Bandinio*, in catal. MSS. gr. tom. II. pag. 82. — cod. XI. ibid. pag. 86. cum ſcholiis ad marginem, ex quo princeps editio profluxiſſe videtur Bandinio: cod. XXVI. ibid. p. 98. cum ſcholiis: cod. IX. plut. XXXII. ſaec. X. cum ſcholiis, ibid. pag. 133. Bandin. de hoc inſigni cod. copioſus eſt: cod. XVI. ibid. pag. 142. — cod. XLV. ibid. pag. 204. — cod. XXV. plut. LXX. ibid. p. 685. — gr. commentarii cum vitis Apollonii: cod. VIII. plut. XCI. tom. III. pag. 427. *Harl.*]

In *Scorialenſis Coenobii bibliotheca* codex, cum ſcholiis incerti auctoris, (nondum a quoquam adhibitus,) teſte *M. Car. Chriſt. Plüer*, in *Reiſen durch Spani*. s. Lipſ. 1777. 8. p. 157. In *Eduard. Clarkii Briefe von — Spanien*, Lemgouiae, 1765. 8. p. 395. idem codex non niſi librum primum Argonauticorum exhibere traditur; verum, cum *Plüer*, longe ille diligentior *Clarkio*, libros quatuor eo contineri teſtetur, nulla ratio habenda eſt iſtius incuriae vel ſcriptoris, vel interpretis *Koehleri*, vel typothetae. [conf. *Iriart*. catal. codd. gr. reg. Matrit. pag. 537. qui ex illo cod. deorum epitheta publicauit.]

[In bibl. regia *Matrit.* cod. LXI. Apollonii vitae, argumentum, velleris aurei notitia, (quam *Iriart.* l. c. pag. 213. graece primus dedit,) Apoll. Argon. libri IV. cum notis Laſcaris. Iriart. pag. 212—214.

In biblioth. *Vratislav.* Rhedigeriana cod. ann. 1488. ſcriptus, Argon. libri IV. cum vita Apollonii et ὑποθέσει τῶν ἀργοναυτικῶν. *Harl.*]

Editiones Argonauticor. Apollonii Rhod.

Florentina; Apollonii Rhodii Argonautica, graece, c. ſcholiis graecis in margine, litteris quadratis ſ. capitalibus, per Laur. Flor. de Alopa, 1496. 4.

Hic annus in calce libri typis eſt expreſſus; alii ponunt ann. 1498. vid. *Clement* biblioth. cur. etc. tom. I. pag. 418 ſq.

Veneta, in aedibus Aldi et Andreae Soceri, graece, c. ſcholiis non in qualibet pagina appoſitis, verum ſeorſum ſubnexis, curante Franciſco Aſulano, ann. 1521. 8.

Plura, vt ſupra memorauimus, exemplaria manuſcripta ſe contuliſſe in praefat. ait Aſulanus. [In bibl. Leidenſi eſt exemplar, cui multa adſcripſit *Gerardus Falckenburg* teſte catal. pag. 260. nr. 606. *Harl.*]

Pariſina, graece, ſine ſcholiis. 1541. 8. Prioribus emendatior editio et paſſim e ſcripto codice emendata.

Francofurtenſis, graece, c. indice et ſcholiis ad calcem libri coniectis et ſeparatim excuſis, ex offic. Petri Brubachii, 1546. 8.

Haec edit. Venetam expreſſit, ſublatis aliquot operarum erroribus. [De hac edit. Fabricius haec ſcripſerat: „Huius editionis, non admodum nitidae, exemplum poſſideo, quod fuit Philippi Melanthonis *), qui in fronte haec ei verba manu ſua inſcripſit: *Deo iuuante erat hora ſeptima inchoabo interpretationem carminis Argonautici, quod magna cum laude ab Apollonio ſcriptum eſt. Oro autem filium dei, vt, ſicut in arca Noae vexit ſuos Argonautas, ita nunc quoque rogo, vt hanc ſuam nauim vehat, in qua et nos ſumus remiges et ὑπηρέται inter magna pericula, in quibus ſua nos ſeruet clementia.* Franciſcum quoque Portum, interpretantem Apollonii Argonautica Geneuae, auſcultauit Sibrandus Lubbertus, vt refert Sixtinus Amama in oratione Lubberti funebri.“]

Baſileenſis, graece, cum ſcholiis, ſeparatim additis; dehinc poema integrum heroico carmine lat. non infelici, licet a ſententia Apollonii interdum aberrante, redditum a *Valentino Rotmaro*, Salisburgenſi, cum eiusdem decuria annotationum, quarum 1) capite ritus varii ex Apollonio et eius ſcholiaſte exponuntur, 2) prouerbia et ſententiae, 3) mythica et geographica varia, 4) auctores, qui in ſcholiis allegantur, nec exſtant, 5) deſcriptiones chronographicae, crepuſculi v. g., aurorae, veſperae etc. 6) quae Virgilius et Ouidius ex Apollonio tranſtulerunt, 7) fabulae, variaque ἄπιστα et ἀδύνατα, in Apollonio occurrentia, 8) feſta et ſacrificia, 9) Epitheta Iouis, Apollinis et Neptuni, et 10) varia miſcellanea. Ex officina Henricpetrina, 1572. 8.

Haec

*) Melanchthonis enarrationes exſtant mstae in biblioth. publ. Noribergenſi. *Harl.*

Digitized by Google

Haec edit. expreſſit Aldinam et Francofurtenſem, teſte Brunckio. Annum impreſſionis alii perhibent 1570. Verum 1572. indicant non ſolum *Fabricius* et *Clement*, ſupra laudatus, ſed confirmat etiam *catalog. bibliothecae Moerlianae*, part. I. pag. 81.* [Vir quidam doctus in litterar. ephem. Salisburg. ann. 1792. plag. 95. habuit duo exempla, vbi in calce textus graeci et ſcholiorum graec. ſcriptum eſt: Baſil. ex offic. Henricpetrina ann. cIↄIↄLXXII. Sed tum ſequitur nouus titulus cum Rotmari dedicatione, Ingolſtadii 1570. metrica verſio conſtans pagg. 309. cum notis pag. 127. *Harl.*]

Geneuenſis, Henrici Stephani, ann. 1574. 4. graece, cum ſcholiis in margine cuiusque paginae adpoſitis, et caſtigationibus, (trium non amplius paginarum,) reiectis ad calcem. In praefat. etiam nonnullis Poetae et ſcholiorum locis Stephanus lucem adfundit.

Pariſinam fere ſequitur, adſumtis e Florentina et Aldina lectionibus, quas meliores eſſe cenſuit, paucisque in locis, e ſola graecae linguae peritia, abluta foediore illuuie; nam codicem nullum adhibuit. In Petri Francii et Schabruchii p. 150. bibliotheca fuit haec editio, referta multis notis et emendationibus deſcriptis e codice *Odoardi Biſeti;* quod narrat *Fabricius*, ſed ita, vt nihil praeterea de illius codicis conditione commemoret. Laudatur accurata huius edit. interpunctio a *Fabricio;* ſed non praetermittenda eſt obſeruatio *catal. Moerl.* pag. 65. in ea libr. I. v. 90. Τοῖσι δ' ἔπ' Αἰακίδαι μετεκίαθον· οὐ μὲν ἄμ' ἄμφω totum eſſe omiſſum. [vid. *D. nis* Merkwürdigkeiten der Garelliſchen Bibliothek, pag. 333. *Harl.*]

[*Henr. Stephanus* non edidit, vt quidam ſcripſerunt, adnotante iam *Hambergero* in zuverläſſ. Nachr. tom. I. pag. 359. Apollonii Argonautica inter *Poetas principes heroici carminis, Pariſ.* 1566. fol. at in *Iac. Lectii Corpore Poetarum Graecorum*, graece, cum verſ. lat. Io. Hartungi, *Geneuae*, 1606. fol. typis ſunt exſcripta. *Harl.*]

Lugduno-Batana: Apollonii Rhodii Argonauticorum libri IV. ab Ieremia Hoelzlino in Latinum conuerſi; commentario et notis illuſtrati, emaculati; ſcholiis ad carmina numerato additis concinnati. Commentarius in verborum et rerum Indicem contractus. Lugd. Bat. ex officina Elzeuiriana. 1641. 8.

Haec editio, cui ad calcem commentarii Hoelzliniani adiectae ſunt *Lucae Holſtenii* Obſeruationes aliquot ad Apollonii Argonautica et graecum eius ſcholiaſten, cum multis emendationibus Martini Sladi fuit in biblioth. Petri Francii. Ceterum de Hoelzlini commentario non vsque quaque praeclare ſentit et nimium illi in captandis Hebraismis ſtudium vitio vertit *Aegid. Menagius*, tom. I. Anti-Bailleti, pag. 390. Inclementius adhuc de eo iudicat *Ruhkenius*, epiſt. crit. I. pag. 32. II. pag. 68. et *Brunckius* in praefat. pag. IV. et vir doctus in biblioth. crit. (Amſtelod. 1780.) vol. II. part. II. pag. 31. [conf. *Bayle* Diction. voc. Hoelzlin. not. z]

Oxonienſis: Apollonii Rhod. Argonauticor. libri quatuor. Edidit, noua fere interpretatione illuſtrauit, priorum editorum notas praecipuas ſelegit, Sanctamandi numquam prius editis nonnullas ſuas adiecit, nec non indices tres addidit Ioannes Shaw, A. M. II. voll. 4. mai. Oxon. e typographeo Clarendoniano, 1777.

Chartae et typorum elegantia haec editio reliquis praeſtat; cetera omnia ita comparata ſunt, vt ei vix in mediocribus locus concedatur, Sanctamandi notae, breues illae et paucae, meras habent coniecturas, neque vltra medium ſecundum librum pertinent. Praeferunt ta-

Digitized by Google

men plerumque ſignificationem acuminis et doctrinae; quae etiam tribuitur notulis Io. Vptoni, in libri titulo non commemoratis. Shawius textum Hoelzlini ſequitur, ac de eius ἀκρι-βεία ita iudicat, vt ſuam ipſius rei criticae imperitiam turpiter oſtendat. Volumen primum complectitur ipſum graecum carmen; deinde ſeorſum verſionem latinam, quam editor ipſe ex duabus verſionibus, Hartungiana et Hoelzliniana, confeciſſe videtur. Altero volumini inſunt interpretum animaduerſiones et indices. Shawianarum animaduerſionum praecipua dos eſt breuitas: monſtrant tamen interdum Valerii Flacci imitationem, et leuiter exercitatis non nihil lucis et adiumenti adferunt. Ex Hoelzlini notis editor multa circumſcripſit et ſuſtulit, ita tamen, vt iudicii elegantis in earum delectu vix vlla reperiatur ſignificatio. Ex tribus, qui adiecti ſunt, indicibus primus exhibet memorabilia e notis interpretum; alter continet auctores, in ſcholiis laudatos, diuerſus ab eo, quem dedit Fabricius, ſed eo minus perfectus et abſolutus; tertius, isque vtiliſſimus, profert verba omnia, quae in Apollonii poemate leguntur. vid. *Biblioth. Crit.* vol. I. part. III. pag. 113 ſqq. et *Brunck.* praefat. p. IV ſq.

Eadem edit. ibidem repetita eſt ann. 1778. 8. mai.

Argentoratenſis: Apollonii Rhodii Argonautica e ſcriptis octo veteribus libris, quorum plerique nondum collati fuerant, nunc primum emendate edidit Rich. Fr. Phil. Brunck. — Argent. ap. — Bauer et Treuttel. 1780. 8. et 4.

Nouam recenſionem exhibet editor, locis permultis non ſolum e libris, ſed etiam e coniectura cum ſua, tum aliorum emendatis, ita, vt difficultates, quibus antea obſitum erat poema, pleraeque ſublatae eſſe videantur. Brunckii tamen coniecturas ſub examen vocauit *Ruhnkenius*, in II. epiſtola crit. adiecta *Homeri Hymno in Cer.* Lugd. Bat. 1782. p. 189—228. in qua Apollonius paſſim illuſtratur et quinque verſibus nouis ex Etymologico MS. biblioth. Pariſ. augetur. Lectionum diuerſitas virum magnum in eam adduxit ſententiam, vt duplicem huius carminis editionem a poeta publicatam fuiſſe ſtatuat. De cetero *Brunckius*, omiſſa verſione latina et ſcholiis graecis, textum tantummodo Argonauticorum dedit, eique varias lectiones, notas et emendationes, et his poſtremo adpendicem ſubiecit. Quamquam opera viri doctiſſimi praecipue in criſi exercenda, conſtituendisque lectionibus verſatur, non neglexit tamen munus interpretis, ſed paſſim explicationem, et comparationem verſuum Apollonii cum aliis notis criticis interſeruit.

Verſiones Argonauticorum Apollonii.

Latinae: Apollonii libri IV. proſa primum donati a Iohanne Hartungo. *Baſileae*, 1550. 8. *apud Ioh. Oporinum.* In epiſtola ad Ioh. Venatorium teſtatur Hartungus, ſibi in hoc ſcriptore vertendo *fuiſſe ſaepe arrodendos vngues, ſaepius ſcabendum caput, dum, quae hinc inde corrupta erant, reſtitueret, obſcurioraque vtcunque explanando erueret.* Praemiſit etiam emendationes et caſtigationes eorum, quae in editione graeca Aldina et Francofurtenſi perperam legi non dubitat. conf. *Rutgerſii* var. lection. VI. 6. Haec verſio textui poetae adiuncta eſt in Corpore Poetar. Graecor. a *Iac. Lectio,* Geneuae, 1606. fol. edito. De verſione metrica *Valentini Rotmari,* ſubiuncta editioni Argonauticorum Baſileenſi, 1572. iam ſupra mentio facta.

Hoelzlinus,

Hoelzlinus, qui in prolegom. pag. 41. Hartungi interpretationem aſſis non eſſe adfirmat, nouam dedit, quae quidem prioris illius, verbis graecis nimia religione adhaerentis, obſcuritatem vitat, ſed contra ſaepius a poetae ſententia temere diſcedit.

Show nouam verſionem ſuam ex duabus ſuperioribus, Hartungiana et Hoelzliniana, concinnauit, inutilem fere nunc poſt tot, tantasque emendationes a Brunckio in textu graeco factas.

Italicae: [Orphei et Apollonii Argonautica italicis verſibus reddidit *Anton. Mar. Saluini.* vid. Giornale d'Italia tom. XIV. pag. 132.] *L'Argonautica di Apollonio Rodio tradotta ed illuſtrata. Roma*, 1791. 4. [tom. I. a patre purpurato *Filangieri*, cum graeco textu e rec. Brunckii, et obſeruatt. textui partim ſubiectis, partim, ſi longiores eſſent, adiectis. In praefat. de fabula carminis, de conſilio poetae, iisque, quae ad litteraturam carminis pertinent, agitur. Tomus II. continebit duo poſteriores carminis libros. *Harl.*] Nimis fidus interpres, dum epitheta ſingula reddere laborat, eneruata et verboſa oratione elegantiam poetae tantum non omnem perimit; interdum et a vera eius ſententia aberrat. Textui ſubiectae ſunt adnotatt. breuiores; ampliores, in quibus bona malis, protrita reconditioribus miſcentur, ad calcem cuiusque libri additae reperiuntur. Ceterum hic tomus exhibet librum I et II. Argonauticorum. vid. *Allg. Litteraturzeit. ann. 1793. nr. 130.*

Anglicae: The loves of Medea and Iaſon. A Poeme — translated from the Greek of Apollonius Rhodius's Argonautics, by I. Ekins, M. A. etc. London, 1770. 4.

Haec partem tantum carminis, ſcilicet amores Medeae et Iaſonis, exhibet: totum, verſibus anglicis redditum et notis illuſtratum, dedit *Eduard Burnaby Green*, Lond. 1780. 2. voll. 8. min. et *Franc. Fawkes*, cum Coluthi carmine de raptu Helenae, ibid. 1780. 8. mai. vid. de vtraque verſione *N. Bibl. der ſchön. Wiſſenſch. 25. B. pag. 168.*

Germanica: verſibus hexametris a *Io. Iac. Bodmero*, Turici, 1779. 8. [*Hohl* in: Kurzer Unterricht in den ſchönen Wiſſenſchaften für das Frauenzimmer, Chemnit. 1772. 8. oeconomiam carminis docuit, et verſionem quarumdam particularum dedit. *Harl.*]

Scripta, Apollonium illuſtrantia.

Praeter *Dau. Ruhnkenii* ſupra iam laudatam epiſtolam criticam alteram, in cuius editione auctiore ann. 1782. publicata pag. 203. de cognomine Poetae Ἥλιος differitur, hic merentur commemorari:

Iac. Tollii Comparatio Apollonii et Ouidii, (Metamorph. VII.) qua Apollonius vt plurimum praefertur, in *Iani Berkelii* differt. ſelectis criticis de poetis graecis et latinis. Lugd. Bat. 1707. 8. pag. 387 ſqq.

Io. Iortinii Obſeruationes quaedam in Apollonium Rhodium, ſubiunctis B. (h. e. *Iac. Phil. Dorvillii*) caſtigationibus, in *Miſcellan. Obſerv.* vol. 4. tom. 2. pag. 192—196.

Georg. d'Arnaud Lectionum graecarum libri duo, Hagae Comit. 1703. 8. pag. 235—245.

I. F. Facii Epiſtola critica in aliquot Orphei et Apollonii Rhod. Argonautic. loca ad *Theoph. Chriſt. Harleſium*, Erlangae, 1772. 4.

De

De huius libelli laude vid. Klotz. Act. Litt. vol. 7. pag. 245.

G. E. Groddeck über die Argonautika des Apollonius Rhodius. in *Biblioth. der alten Litteratur und Kunſt*, 2. Stück. *Goett. 1787. pag. 61 ſqq.* Quae in fine praeclarae huius commentationis pag. 113. promiſſa eſt clauſula, adhuc exſpectatur.

G. A. C. Scheffler von den griechiſchen Heldendichtern auſſer dem Homer, — in *Humaniſt. Magazin*, Helmſtädt, 1787. pag. 264—280.

A. Matthiae Obſeruationes Criticae — . Goettingae, 1789. pag. 26—31.

[*Paull. Vindingii* praelect. msstae in Apollonium Rhodium.]

Io. Sal. Semlerus emendat. ſcholior. Apollonii protulit in *Miſcellan. Faſc. 2.* (Norimb. 1749.) *pag. 30. Iaeger.*

[*Io. Toup.* in emendatt. in Suidam et Heſychium tom. I. pag. 233. emendat ſchol. locum, in tom. III. pag. 224. emendat Apollonii locum: pag. 335 ſq. explicat alium. *Doruillius* in animadu. ad Chariton. multis locis idem praeſtitit etc. *Harl.*]

VII. Apollonii nomen multis iam pridem commune fuit, quorum plerosque recenſuere *Io. Meurſius* in ſyntagmate de Apolloniis, quo editionem hiſtoriae commentitiae Apollonii, Alexandrini, ornauit Lugd. Bat. 1620. 4. et in bibliotheca Graeca p. 1234. ſq. [Repeti iuſſit et auxit *Lud. Henr. Teucherus*, in edit. Hiſt. commentitiae Apollonii Dyſcoli, Lipſ. 1792. 8.] Poſt Meurſium Voſſius de hiſtor. graecis lib. I. cap. 23. Ionſiusque lib. III. cap. 9. pag. 258 ſq. et in pandectis Hendreichius. Horum [¶] obſeruatis quum addere me nonnulla poſſe videam, volo et ipſe catalogum Apolloniorum hoc loco ſubiicere.

Apollonius, cuius mentio in veteri inſcriptione graeca Alexandri Seueri, Mem. de Trev. 1717. pag. 1765.

Apollonius inter duces Romanos, qui Perſis regiones ademerunt poſt Odaenathum Palmyrenum, memoratus ab *Euagrio* III. 41. pag. 373.

Apollonii, Abderitani, mentio apud *Hippocratem* III. de morbis epidem. tom. I. pag. 739.

Apollonius, *Atharnenſis*, qui ſcripſit de feſtis. Harpocrat. et ſchol. Ariſtoph.

Apollonius, *Adramyttenus*, citatur in antiquis editionibus Strabonis lib. XI. ſed Caſaubonus pro Apollonio recte reponit Apollodorum.

Apollonium, *Aegyptium*, citat *Theophilus Antiochenus* III. ad Autolycum p. 127. 135. 139. vbi ex eo refert, quosdam computaſſe tum annos ab origine orbis terrarum 15003075. ſiue 15000375. vt habes pag. 136. *Athenaeus* V. pag. 191. Καὶ παρ' Αἰγυπτίοις δὲ τὸ παλαιὸν σωφρονικῶς διεξήγετο τὸ τῶν συμποσίων γένος, καθάπερ εἴρηκεν Ἀπολλώνιος περὶ τούτων γεγραφώς. Porro plures fuere Apollonii Aegyptii. Vide infra Alexandrinus et Memphites. *Apollonius*, Aegyptius, qui Caligulae mortem praedixit, teſte Dione pag. 663. A.

Apollonius, *Alabandenſis*, Car, cognomento μαλακὸς ſiue *mollis*, qui poſtea Rhodum ſe contulit, teſte rurſus Strabone XIV. pag. 655.

Apollonius *Alabandenſis* alter, cognomento *Molon*, rhetor eximius, quem Rhodi audiverunt Caeſar et Cicero. Vide *Ciceronem* I. de Oratore cap. 17. et in Bruto cap. 91. *Plutarchum*

Plutarchum in Caeſare p. 708. et in Cicerone p. 862 ſqq. *Suetonium* in Caeſare cap. 4. atque ibi Torrent. ac Caſaubon. *Aelian.* XI. V. H. cap. 25. Meminit eiusdem *Cicero* alibi, vt lib. I. de inuent. cap. vlt. lib. II. ad Atticum epiſt. 1. et lib. I. de Oratore cap. 28. vbi merito probat, quod hic Apollonius, quum mercede doceret, tamen non paſſus eſt eos, quos iudicabat non poſſe oratores euadere, operam apud ſeſe perdere; verum eos dimiſit, et ad quamcumque artem putaret eſſe aptos, ad eam potius impulit ſuitque hortatus. Laudat et Strabo loco laudato ac *Quinctilianus* III. 1. XII. 6 Ex Ioſepho autem lib. II. contra Apionem p. 1065. 1069. 1077. 1079. et 1080. adparet, hunc Apollonium quaedam ſcripſiſſe aduerſus ſacra Iudaeorum. Male Μήλων apud *Euſeb.* IX. 19. praepar. euangel. Etiam in Homerum ſcripſiſſe nonnulla, colligas e Porphyrii quaeſtionibus Homericis pag. 10. *Λύει δὲ τὴν ἀπορίαν αὐτός ὤν καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Μόλωνος παρίστησι.* [conf. ſupra in vol. I. p. 505. et Villoiſon. praef. ad Apollonii lexicon Homeric.] Ex Rhetorico quodam illius ſcripto definitionem figurae premit Phoebammon lib. I. p. 98. *Καὶ Ἀπολλώνιος ὁ ἐπίκλην Μόλων ὡρίσατο. σχῆμά ἐστι μεταβολὴ εἰς ἡδονὴν ἐξάγουσα τὴν ἀκοήν.* Ceterum [*] hic eſſe, videtur qui, vt refert Plutarchus p. 862 ſq. cum Ciceronem in eloquentia etiam graece declamantem triumphare videret, *Te nempe, Cicero, et laudo, inquit, et admiror: ſed Graecorum fortunae me miſeret, cum videam eruditionem et eloquentiam, quae ſola bonorum nobis relicta erant, per te Romam acceſſiſſe.* Idem porro eſt Apollonius Molo, et qui a Plutarcho ac Porphyrio vocatur Apollonius Molonis *). Sic Athenodorus, Tarſenſis, Sandonis F. Plutarcho dicitur Ἀθηνόδωρος ὁ Σάνδων. Conf. *Valeſ.* ad Ammian. XIV. 8. Similiter Herodes Atticus paſſim audit, qui Attici erat filius, et Apion Pliſtonices Gellio, Clementi, aliis; qui Suidae Ἀπίων ὁ Πλειστονίκη. Sic Sol Hyperion, pro Hyperionide; aliis Lycaon, pro Lycaonide; Amphitruo, pro Amphitruonis filio; Moliones, pro Molionidis etc. vide notas *Eraſmi Schmidii* ad Pindar. pag. 270 ſq. *Burmanni* ad Ouidii Faſt. VI. pag. 235. Immerito igitur reprehenditur Plutarchus tum ab aliis, tum a *Ioh. Rualdo* animaduerſ. XXVIII pag. 116 ſq. Vide et *Meurſii* lib. de Rhodo pag. 101. Allatium ad epiſtolas Socraticorum pag. 215 ſq.

Apollonius, *Alexandrinus*, peripateticus, Plutarch. *περὶ φιλαδελφ.* Fuit et Alexandrinus patria Apollonius, Argonauticon ſcriptor, de quo ante dixi, et Apollonius alter, grammaticus, cognomine δύσκολος, de quo infra lib. IV. *Fabric.* *Apollonius, Alexandrinus*, alio nomine *Anteros*, qui Claudii temporibus Romae docuit. vid. *Eudocia* pag. 62 ſq. *Fabric.* B. Gr. vol. VII. pag. 50. vbi quidam Apollonii grammatici nominantur. *Harl.*

Apollonius, *Antiochi* Grypi, Syriae regis *Paraſitus.* *Athen.* VI. pag. 246.

Apollonius, *Antiochenus*, pater et filius, medici *Herophilei* atque *Empirici.* Meminit vtriusque auctor Iſagoges, quae legitur inter ſcripta Galeni tom. IV. pag. 372. Incertum, vtrius ſit *περὶ μύρων* liber laudatus *Athenaeo* XV. pag. 688. *περὶ εὐποριστῶν φαρμάκων*

*) Acerrime contradicit *Caſaubonus* ad Suet. Caeſ cap. 4. et ad Strabon. lib. 14. pag. 196. edit. Geneu. 1587. Ridiculo errore hunc Apollonium auctorem Argonauticorum facit *C. H. Heinecke* in verſ. german. Dionyſii περὶ ὕψους edit. 1738. pag. 243. not. *Iaeger.* Apollonius ὁ τοῦ Μόλωνος in ſchol. Venetis D. Marci vid. *Villoiſon.* l. c. et in Anecdotis gr. II. pag. 184. not. Atque *Alexandrum Molonis* eum vocari vult *Huetius* demonſtrat. euangel. propoſ. IV. cap. 2. §. 35. *Harl.*

μάχων quem plus ſimplici vice citat Galenus. Vide infra in Apollonio Pergameno. Et idem forte patria Antiochenus, ſed quod apud Pergamenos reges verſaretur, Pergamenus vocatus eſt. Ἀπολλώνιος ὁ πρεσβύτερος, Zenoni Herophilio repugnans, laudatur ab Erotiano in Ἀμφιβάλλουσαι. Forſan haud alius, qui Galeno aliquando dicitur ὁ Βυβλᾶς.

Apollonius, *Aphrodiſienſis*, ἀρχιερεὺς καὶ ἱστορικός, γέγραφε Καρικά, περὶ Τράλλεων, περὶ Ὀρφέως καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ. Suid. [et Eudocia p. 50. coll. ſupra, vol. I. p. 142.] Καρικὰ pluribus conſtabant libris, vt ex Etymologici auctore patet, et Stephano, qui XVIII. librum citat in Χωλὸν Τεῖχος. *Voſſ.* de hiſt. gr. pag. 505. Apud eumdem Stephanum Byz. vbi citatur Apollodorus περὶ Ἀλεξανδρείας, περὶ γῆς, et ἐν Καρικοῖς, Apollonii, Aphrodiſienſis, nomen reponendum eſſe contendit *Tho. Galeus* in diſſ. de ſcriptoribus mythologicis pag. 18.

Apollonius, *Archebuli* ſiue *Archebii* F. grammaticus, Apionis Pliſtonicae [?] praeceptor. Suid. in Ἀπίων. Scripſit περὶ λέξεων Ὁμηρικῶν ordine alphabetico, vt conſtat ex eodem Suida in Ἀπολλ. et Heſychio praef. Lexici. [Plura leges ſupra in vol. I. pag. 505 ſq.]

Apollonius, Ἀρχιστράτωρ, cuius trochiſcum ſiue paſtillum refert *Galenus* tom. II. pag. 388. edit. graecae Baſil.

Apollonius, *Aſcalonites*, hiſtoricus. Steph. Byz. in Ἀσκαλών.

Apollonius, *aſtrologus*. Vide infra in *Laodicenſis* et *Myndius*. Etiam *Apollonius*, Tyanenſis, libros quatuor περὶ μαντείας ἀστέρων ſcripſerat, teſte *Philoſtrato* III. 13. Ptolemaeo Hephaeſtioni lib. V. memoratur *Apollonius* Ptolemaei Philopatoris temporibus, ἐπ' ἀστρονομίᾳ περιβόητος γεγονώς, qui cognominatus eſt Ε̈ψιλον, quod littera haec accedat in figuram lunae, in cuius ille conſiderationem plurimum temporis ſtudiique contuliſſet. [De antiqua litterae illius ſcriptura memini iam ſupra agere.]

Apollonius, *Athenienſis*, *ſculptor*, Neſtoris F. quem e Gruteri inſcript. pag. XLII. 2. obſeruauit Franciſcus Iunius in catalogo Artificum. Confer Ionſium pag. 251. et Sponii Miſc. pag. 122.

Apollonius, *Athenienſis*, ſub Seuero, imp. clarus ſophiſta, de quo *Philoſtratus* II. de Sophiſt. pag. 597. [pag. 600. edit. Olearii, cuius not. conferes] qui pag. 598. e declamationibus eius laudat Calliam p), qua Athenienſibus voluit diſſuadere, ne corpora ſepelienda cremarent. Vixit annos LXXV.

Apollonius, *Attalenſis* (ὁ Ἀτταλεύς) cuius librum II. Onirocriticon laudat *Artemidorus* I. 34. et III. 28. pag. 33. et 175.

Apollonius Βυβλᾶς ſiue βιβλιακὸς, (quaſi helluo quidam librorum, confer *Reineſ.* var. lect. pag. 412) medicus empiricus, qui de σημασίαις apud Hippocratem ſcripſerat aduerſus

p) Olear. l. c. pag. 601 ſq. putat, *Calliam*, Athenienſem, tale quid ſuaſiſſe, nuſpiam obvium eſſe, et nomen, quod iſtas partes ſuſtineret, pro arbitrio ſibi forſan finxiſſe ſophiſtam. *Harl.*

aduerſus Zenonem Herophileum, teſte *Galeno* tom. V. edit. Baſil. pag. 413. 414. [vid. infra in vol. XIII. elenchum medicorum, vbi p. 74 ſqq. permulti Apollonii, medici, recenſentur. *Harl.*]

Apollonius, *caelator*, *Spon.* p. 123. Miſc. vbi et memoratur *Apollonius*, Archelai, ſculptoris, pater.

Apollonius, *Cappadox*. Infra in *Tyanenſis*.

Apollonius, *Car.* Supra in *Alabandenſis*. et mox in *Cronus*. Ὁ τὰ Καρικὰ γράψας, in *Aphrodiſienſis*. Pro hoc Apollonio male *Apollodorus* legitur apud Stephanum.

Apollonius, *Chalchedonenſis* ſiue *Calchidenſis*, praeceptor M. Aurelii Antonini. De hoc ſupra in Stoicis dixi, [vol. III. pag. 539. vbi tres alii Apollonii, Stoici, indicantur.]

Apollonius, *Chaeridis* F. Schol. *Ariſtoph.* ad Veſpas vſ. 1190. *Fabric.* — Apollonius ὁ τοῦ Χάριδος ſchol. Venet. ad Hom. Iliad. γ'. 448. Sic bis quoque vocatur ab Apollonio, Archibii filio. Sed *Villoiſon* in prolegom. ad Homeri Iliad. cum ſcholiaſte Ariſtophanis legere malit ὁ τοῦ Χαίριδος, additque: „Huius fortaſſe pater, *Chaeris*, Χαῖρις, laudatur ad Iliad. Β'. 311. Ζ'. 71 et Ι'. 601. Ad Boeotiam vſ. 372. pro οἱ περὶ Χαίρεν καὶ Διόδωρον, καί τισι τῶν καθ' ἡμᾶς lego οἱ περὶ Χαῖριν etc. vbi vides, noſtrum de ſuae aetatis criticis loqui. Diodorus, qui cum Chaeride hic laudatur, fortaſſe Tarſenſis eſt, ab Euſtathio Ἀριστοφάνειος vocatus, et de quo vid. Fabric. B. Gr. lib. III. cap. 31. p. 777. tom. II.“ Hactenus Villoiſon, cuius quoque prolegomena ad Apollonii lexicon homeric. pag. 20. conſules. adde ſupra in vol. I. pag. 504 ſq. *Harl.*

Apollonius, *Chius*, medicus, quem Timotheo, patriarchae Conſtantinopolitano, (ann. 1621.) venenum praebuiſſe, arguit *Allatius* de conſenſu pag. 1074.

Apollonii duo, [tres] *Chriſtiani* ſcriptores antiqui, ſaeculo II. poſt Chriſtum natum clari, quorum vnus contra Montaniſtas ſcripſit, alter volumine, pro fide ſua edito, martyrium ſub Commodo imp. fortiter ſubiit Romae. Vide, quae viri docti ad *Euſeb.* V. 18. et 21. Hiſt. atque *Hieron.* cap. 42. Catalogi. [vide plura de his infra in lib. V. cap. 1. §. 11. pag. 191. vol. V. adde *Teucher* l. c. p. 30 ſq.] De Apollonio *Collatino*, latino ſcriptore ſaeculi XVI. dixi in bibliotheca latina. De *Guil. Apollonio*, theologo [P] reformatae eccleſiae, et aliis recentioribus huius nominis dicere de induſtria omitto.

Apollonius, *Chronicorum* ſcriptor, Steph. in Χαλκητόριον. Sed videtur legendum *Apollodorus*, vt viſum praeſtantiſſimo Galeo.

Apollonius, *Citieus*, medicus. *Strab.* XIV. p. 683. Scripſerat libros XVIII. pro Bacchio Tanagraeo aduerſus Heraclidis, Tarentini, libros tres de vocibus Hippocratis, teſte *Erotiano* ſiue *Herodiano* in praef. Eidem in Ἀμφιβαλλομένοις laudantur quatuor *Apollonii*, *medici*, πρεσβύτερος, de quo ſupra in *Antiochenus*, *Apollonius*, Μεμφίτης, ἐν τῷ περὶ ἄρθρων, *Apollonius*, ὁ Θὴρ, et *Apollonius*, *Citienſis*, ἐν τῷ περὶ ἄρθρων. *Apollonios* duos, qui chirurgiam inuentis ſuis locupletarunt, laudat *Celſus* libro VII. praef. Memphiten intelligens, ni fallor, et Citienſem, qui ambo de articulis ſcripſere. *Apollonium*, *Citienſem*, libro II. de Epilepticis laudat *Coelius Aurelian.* lib. I. cap. 4. chronicar. paſſionum. Idem lib. III. cap. 4. *Alii phlebotomiam recuſarunt in lienicis*, *vt Apollonius*,

Digitized by Google

nius, *Citienſis*, *alii probauerunt*. [adde *Halleri* biblioth. chirurgic. tom. I. pag. 26. *Harl.*]

Claudii Apollonii Theriaca refertur a *Galeno* II. de antidotis tom. II. pag. 450.

Apollonius, *P. Craſſi libertus*. Dixi ſupra in Stoicis. Cic. ad diuerſ. XIII. 16.

Apollonius, *Cronus*, patria Iaſſius, Car, a quo diſcipulus eius, Diodorus, dialecticus, Croni nomen tulit, teſte *Strabone* XIV. pag. 658. Confer *Laertium* II. 111.

Apollonium, *Cyclada*, memorat Woweranus cap. 17. polymathiae nr. 20. e latinis Galeni edition. ſed legendum Apollonius βυβλᾶς, de quo ſupra.

Apollonius, *Drepanitanus*, Cic. in Verrem. Quinctil. IX. 2. pag. 782.

Apollonius *Dyſcolus*, patria Alexandrinus, ſub M. Antonino clarus grammaticus, pater Herodiani, itidem grammatici, de quibus vtrisque dicendi locus infra libro V. [add. *Teucher* ad Meurſii ſyntagma de antiquis Apolloniis p. 10 ſqq. edit. Apollonii Dyſcoli hiſt. commentit.]

Apollonius, poeta *ὁ εἰδογράφος*, ſchol. *Pindari* ad Πυθιονικ. *εἶδος β'*. pag. 181.

Apollonius, *Empiricus*. Supra in *Antiochen*.

Flauius Apollonius, Procurator Auguſti. Vet. inſcript. apud *Sponium* p. 52. Miſcell.

Apollonius, Pergaeus, *geometra*, de quo ſupra.

Apollonius *Glaucus*, medicus. Eius *libros de interioribus* ſiue *περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν* citat *Caelius Aurel.* IV. 8. tardar. paſſionum.

Apollonius, *grammaticus*, quem in *καταλόγῳ νεῶν* citat ſcholiaſtes ad Iliad. ϑ'. 284. non eſt diuerſus ab Apollonio, Rhodio, cuius catalogus nauium et heroum ex lib. I. Argonauticon reſpicitur, vt ex ſchol. Pindari ad Nem. Od. V. notauit praeſtantiſſimus Galeus. [P] [*Teucher* ad Meurſium l. c. pag. 17. eidem adtribuit *ἐξήγησιν* de vita Aeſchinis et duplex argumentum in orat. aduerſus Timarchum; *ἐξήγησιν* Ἡροδότου *γλωσσῶν* laudatam ab auctore Etymologici MS. in Σοφιστὴς et Κωφές· ex hac deſumtam eſſe putat Mauſſacus particulam *ἐξηγήσεως*, in Herodotum nonnullis Herodoti editt. praefixae, etc. *Harl.*]

Apollonius, *Herophileus*. Vide in Apollonius, *Antiochenus*, et *Mus*. [et Teucher pag. 18.]

Apollonius et Dexippus, *Hippocratis* diſcipuli, quos ab Eraſiſtrato male reprehenſos, quum nullos ipſorum libros oſtendere poſſet, notatum *Galeno* tom. V. pag. 83. edit. Baſil.

Apollonius, *Laodicenſis*, quem libros quinque de aſtrologia apotelesmatica edidiſſe et Aegyptios de variis adcuſaſſe erroribus, teſtatur Paulus Alex. in praef. Iſagoges. Huius forte *Apollonii* Apotelesmata leguntur MSta in codice reg. Pariſ. MDCCCXLIII.

Apollonius, *Logiſticus*, *Voſſio* p. 149. memoratur, ſed *Laertio* I. 25. et VIII. 12. eſt Apollodorus. Idem de Apollonio *Lemnio* Heidenreichii obſeruabis e Varrone, Plinio et aliis.

Apollonius,

Digitized by Google

Apollonius, *mechanicus*, Ageſiſtrati praeceptor. *Athenaeus*, mechanicus, pag. 3. de machinis bell.

Apollonius, *medicus*, tempore Antoninorum ſiue Apuleii, qui eius meminit Metamorph. lib. IX. ſub init. Incertum, quisnam notetur e variis Apolloniis, medicis, quos memoraui in *Antiochenſis*, *Citienſis*, *Memphites*, *Mus*, Θὴρ, *Pergamenus*, *Pitaneus* etc.

Apollonius, *Memphites*, citatur a *Caelio Aureliano* IV. 8. tardar. paſſionum, ſchol. Nicandri ad Theriaca et Erotiano in Ἀμφιβάλλειν, vbi eius ſcriptum *περὶ ἄρθρων* commemorat. Meminit et Nicolaus Myrepſus, epithema eius auriculare referens. [ſuit ſecta Eraſiſtrateus. Eius medicamentum ad ſugillata in oculis apud *Aetium* libr. VII. cap. 20. — *Galen.* in iſagoge, et II. antidotorum, atque *Aetium* Tetrab. II. ſect. II. cap. 33. et ſect. III. cap. 20. notat *Teucherus* pag. 19. *Harl.*]

Apollonius *Mollis*. Supra in Alabandenſis.

Apollonius *Molo* ſiue *Molonis*, rhetor. Supra ibid. Inter Aegyptiacar. rerum ſcriptores laudat *Coſmas*, Indicopleuſtes, lib. XI. pag. 341.

Apollonius, qui Μύρωσιν. Plin. indice libri XXVIII. Supra in Antiochen.

Apollonius *Mus*, Herophileus [q]. *Celſ.* praef. libri V. qui eumdem videtur etiam reſpicere praef. libri '. [*Caelius Aurelianus* Oxeon lib. II. cap. 13. *Teucher* pag. 31.]

Apollonius [r], *Myndius*, qui apud Chaldaeos ſtuduiſſe ſe profeſſus eſt, peritiſſimus inſpiciendorum natalium, tempore Alexandri M. *Seneca* VII. 3 et 17. nat. quaeſt. Neſcio an alius, quem grammaticum vocat Stephanus in Μύνδος.

Apollonius, *Naucratites*, ſophiſta, Adriani et Chreſti auditor, de quo *Philoſtratus* lib. II. de Sophiſt. pag. 596. 608. [?] [pag. 600. edit. Olear. cuius notam conferes.]

Apollonius, *Neſtoris* F. Vide ſupra in *Athenienſis*.

[In inſcriptione apud *Paciaudum*, monument. Peloponn. tom. II. pag. 238. Ἀπολλωνιο Ἀπολλωνιε Ἀπολλωνιυ Νικολαου Ηρακλε Ηρακλε Χρηστοι Χαιρετε. *Harl.*]

Apollonius, *Nyſaeus*. Vide ſupra in Stoicis.

Apollonius, Organicus. Galen. tom. II. pag. 391.

Apollonius, Ὄφις, Erotian. in prooemio. Neſcio idemne ſit Apollonius ὁ Θὴρ, eidem laudatus Erotiano in Ἀμφιβάλλειν.

Apollonius, *Panormitanus*. *Cic.* in Verrem. V. 7 ſq.

q) Conf. *Fabric.* Bibl Gr. vol. XIII. p. 74 ſqq. vbi multi *Apollonii*, medici, recenſentur, et *Io. Henr. Iugleri* biblioth. ophthalmicam, Hamburg. 1783. 8. pag. 48 ſqq. qui multus eſt de Apollonio noſtro eiusque medicamentis ocularibus, et contra *Hallerum*, in biblioth. botan. tom. I. pag. 51 et 100 ſq. ac bibl. chirurg. tom. I. pag. 61. duo diſtinguentem Apollonioi Herophil. diſputat. *Harl.*

r) Huic Apollonio pridem in mentem venit, cometas eſſe propria ſidera, quae altiora mundi ſecant, et tum demum adparent, quum in imum ſui curſus venerint. Quae ſententia hodie probatur mathematicis eruditiſſimis. Idem cum Epigene Chaldaeos adiit, teſtatus, apud eos extare obſeruationes 720 annorum, coctilibus latereulis inſcriptas.

Apollonius, *Parianus*, nullus eſt, quem ex loco male accepto Steph. in Πάρος, Meurſius commentus eſt. vid. *Allatium* de Georgiis, pag. 320.

Apollonius, *Pergaeus*, *geometra* de quo egi ſupra.

Apollonius, *Pergamenus*, medicus, *Plinio* lib. VIII. etc. *Oribaſio* lib. I. Euporiſton. cap. 9. laudatus et VII. 19. collect. Videtur is ipſe Apollonius, qui περὶ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων, teſte Galeno, ſcripſit. Eius *de virtutibus herbarum* refert rurſus *Oribaſius*. Euporiſt. praef. Idem liber Apollonii περὶ βοτανῶν citatur et a ſcholiaſte Nicandri ad Theriaca. Atque ideo fortaſſis inter rei ruſticae ſcriptores a Varrone et Columella reponitur.

Apollonius, *Pitanaeus*, medicus. Plin. XXIX. 6. ſed *Myronides* XXVIII. 1.

Apollonius, *Platonicus*, Syrus. *Spartian.* Hadriano cap. 2.

[Apollonius, *poeta* ὁ εἰδογράφος. *Teucher* pag. 31.]

Apollonius, *Prienenſis*, Archelai, ſculptoris, pater. *Spon.* pag. 123. Miſc.

M. Vlpius Apollonius, *propheta*, in inſcriptione graeca apud Montfaucon tom. II. ſupplem. antiqq. tabula XLVIII. συνθρονέντων ἐν Αἰγύπτῳ Θεῶν M. Οὔλπιος Ἀπολλώνιος προφήτης.

Apollonius, *rhetor*. Supra in Alabandenſis. Alius, vt exiſtimo, de quo *Seneca* controuerſ. XIX. *Apollonius Graecus et Buteo fatuam quaeſtionem mouerunt primam* etc.

Apollonius, *Rhodius*, *ſtatuarius*. Plin. XXXVI. 5.

Apollonius *Senior*. Supra in *Antiochenus*.

Apollonii, *Smyrnaei*, Epigramma lib. IV. Antholog.

Apollonius, *Solenſis*, praeceptor Demetrii Aſpendii. *Laert.* V. 83. Peripateticus.

Apollonius, Athenienſis, *Sotadis* F. de patris ſui Poematis ſcripſerat teſte *Athenaeo* XIV. pag. 621. De *Sotade* dixi lib. II. cap. 22.

Apollonii *Stoici* fuere multi, Nyſaeus, Tyrii etc. de quibus ſupra cap. XV.

Apollonius, *ſtrategus* Mytilenaeorum, in nummo apud *Seguinum* pag. 61. cui ſtoicus videtur.

Apollonius ὁ ἀπὸ Στράτωνος, cuius de pulſibus laudatur a *Galeno* IV. de differentia pulſuum. Hunc Tiraquellus cap. 31. de Nobilitate, *Stratonis filium* adpellat. Sed malim Stratonium, e Stratonis, Peripatetici, ſchola.

Apollonius, *Syrus*, Platonicus. *Spartian.* Hadriano cap. 2.

Apollonius, *Tarſenſis*, medicus, ſaepe laudatus Galeno libris de medicam. ſecundum genera et ſecundum locos.

[Apollonius ὁ τοῦ Θέωνος laudatur in ſcholiis Hom. Venetis. vid. *Villoiſon* prolegom. ad Homeri Iliad. pag. XXIX. ſub finem.

Apollonius, *technicus*, idem cum Dyſcolo. vid. *Villoiſon* l. mem. *Harl.*]

Apollonius

Apollonius, ὁ Θὴρ, ſiue *beſtia*, medicus. Erotian. in Ἀμφιβάλλουσαι. Vide ſupra Apollonius Ὄφις. [P] [Apollonius, *Tyrius*, ſub Hadriano, imperatore. vid. Fabric. lib. IV. cap. 24. pag. 61. vol. IIII.]

Apollonius, *Theſpienſis*, medicus, nullus eſt. Vide *Galen.* tom. II. pag. 266.

Apollonius, *Tyanenſis*, ſub Nerone clarus, de quo infra lib. IV. [Meurſius et Teucher l. c. pag. 25 ſqq.]

Apollonius, *Tyanenſis*, *iunior*, ſub Hadriano, imp. de quo Suid.

Apollonii duo *Tyrii*, de quibus dixi ſupra in Stoicis.

Apollonii, philoſophi, et *Zachaei*, Chriſtiani, dialogus de veritate religionis, quem edidit *Dacherius* tom. X. ſpicilegii p. 1. videtur eſſe a ſcriptore latino, Afro, compoſitus, ſub initium ſaec. V. vid. *Tillemont*ii hiſt. imperator. tom. V. in vita Honorii, imperat. cap. 70. p. 1388 ſq. [In indice hi et alii Apollonii producuntur. adde Spachii nomenclator. pag. 721. et alibi in indice. *Harl*]

VIII. *Index ſcriptorum* [s]), *in ſcholiis graecis ad Apollonium citatorum.*

Acarion. ad lib. II. verſ. 168. ſed *Reineſius* ad Daum. epiſt. LXXXV. pag. 215. legit Euphorion.

Aceſander ἐν πρώτῳ IV. 1561. ἐν πρώτῳ Κυρήνης IV. 1750.

Aceſtor ἐν τοῖς περὶ Κυρήνης II. 500.

Acuſilaus II. 1125. IV. 57. 828. 992.

ἐν τῇ γ'. IV. 992.

ἐν τῷ περὶ γενεαλογιῶν IV. 1147.

Ὁ τὸν Αἰγίμιον ποιήσας III. 587. ἐν δευτέρῳ φησὶν IV. 814. Heſiodo vel Cercopi hoc tributum poema dixi ſupra lib. II. cap. 8. §. 17. Vide et Caſaubonum ad Athenaeum XII. 15.

Aeneſidemus ἐν Τανιακοῖς, ſiue potius Τηνιακοῖς, de rebus in inſula Cycladum, Teno, geſtis, omiſſus Voſſio I. 1300.

Aeſchylus I. 473. 636. IV. 269. 1348.

ἐν λυομένῳ (al. δεσμώτῃ) Προμηθεῖ IV. 284.

ἐν Ὑψιπύλῃ ἐν ὅπλοις I. 773.

ἐν ψυχαγωγοῖς III. 846.

Agatho ἐν τῷ τοῦ πόντου (εὐξείνου) περίπλῳ II. 1017. forſan Samius, de quo Voſſius.

Agathocles ἐν τοῖς ὑπομνήμασι IV. 761. Babylonius fortaſſe, vel Cyzicenus.

ἐν ἑβδόμῳ ibid.

Agroetas

s) Indicem huiuscemodi, ſed valde imperfectum, editioni ſuae ſubiunxerat ſuisque in Apollonium locis communibus inſeruerat Valentinus Rotmarus. Alium, perquam accuratum, ad paginas adornatum editionis praeclarae Stephanicae miſit ad me Oxonia vir doctiſſimus Io. Hudſonus. Tertium, non minus diligenter ad ſectiones graecas ſcholiorum concinnatum, quibus ſunt diſtinctae editiones Baſileenſis et Francofurtenſis Purbachiana accepi Lipſia ab amico, confectum neſcio quo auctore. Quartum, maxime communis, vt ſpero, vſus, hoc loco edendum putaui, ad ſingulos librorum Apollonii verſiculos comparatum a Io. Chriſtophoro Wolfio, Wernigerodenſi, collatumque cum indice Oxonienſi et Lipſienſi. Habui et quintum ad manus, quem ſimiliter ad verſiculos vniuscuiusque libri digeſſerat Chriſtianus Henricus Poſtellus, ὁ μακαρίτης. Intelligo praeterea, illuſtri Cupero indicem eiusmodi ante triginta circiter annos compoſitum, cum variis obſeruationibus et caſtigationibus, quibus per magis ardua ſummi viri negotia adhuc carere coguntur ſtudioſi.

Agroetas lib. I. Λιβυκῶν II. 500.
lib. III. Λιβυκῶν IV. 1396.
lib. XIII. Σκυθικῶν II. 1252.
Alcaeus I. 957. IV. 992. videtur Cupero innui hiſtoricus hoc nomine, cuius octauum librum laudat Suidas in Σκυθικαῖς.
Alcman IV. 972. [ſ]
Alexander (Polyhiſtor) IV. 1515. ὁ περὶ Καρίας γράψας I. 925.
in I. Καρικῶν ὑπομνημάτων I. 551.
lib. I. Κρητικῶν IV. 1492.
Amerias II. 192. IV. 972.
ἐν γλώσσαις II. 384. 1284.
Anacharſis I. 1276.
Anacreon I. 789. II. 127. III. 106. 120.
Anaxagoras I. 498. IV. 269. 814. quem poſtremum locum non, vt priora duo, ad Clazomenium, ſed ad Anaxagoram, grammaticum Zenodoteum ſpectare putabat Meurſius ad Chalcidium.
Androetas ſ), Tenedius, ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Προποντίδος II. 159.
Andron II. 713. Teius II. 948.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν συγγενειῶν I. 45.
ἐν τῷ περίπλῳ II. 354.
Andron, (diuerſus a Teio,) ἐν τῷ περὶ πόντε II. 948.
Anticlides ἐν Δηλιακοῖς I. 1207.
lib. II. Δηλιακῶν I. 1289.
Antimachus I. 211. 1008. II. 178. 296. bis. IV. 156. ἐν τῇ Λύδῃ I. 1289. II. 297. III. 409. IV. 259. 1153.
Antimenides ἐν πρώτῳ I. 741.
Antipater ἐν τῷ περὶ ζώων II. 87.
Antiſthenes II. 570.
Apion I. 292.
Apollodorus I. 292. 599. 1063. 1116. III. 281. IV. 280.
ἐν τῷ περὶ θεῶν III. 539.
ἐν γ' περὶ θεῶν I. 1123.
ἐν νεῶν καταλόγῳ III. 1089.
ἐν τῷ α' τῶν Ποντικῶν II. 159. Apollonium hic pro Apollodoro malit praeſtantiſſimus Galeus, vt ſupra dixi.
Apollonides II. 966.
ἐν τῷ περίπλῳ τῆς Εὐρώπης IV. 983. 1174.
Κατηγορῦσι τινὲς τῦ Ἀπολλωνίυ etc. II. 257. αὐτὸς ὁ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἡρώων I. 1317. reſpicitur hoc ipſum poema, in quo Heroes Argonautae recenſentur.
Apollonius I. 1116. Liber I. τῶν ὑπομνημάτων I. 430. ἐν ταῖς λέξεσι I. 1089. Videtur Apollonius intelligi Alexandrinus, Herodiani pater, grammaticus.
Araethus II. 500. Hiſtoricus, Voſſio omiſſus.
Aratus II. 500. 1100. III. 996.
Arati ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα I. 1.
Archemachus ἐν ταῖς μετωνυμίαις IV. 262. lege μετονομασίαις.
Archilochus I. 824. 1207.
Ariſtarchus I. 299. οἱ Ἀριστάρχειοι I. 769. III. 37.
Ariſtippus, philoſophus, II. 77.
ἐν Ἀρκαδικοῖς III. 1085.
Ariſto, Chius, IV. 209.
ἐν ταῖς θέσεσι (Κτίσεσι Rutgerſ. lib. I. cap. 18. V. Lectionum) IV. 204.
Ariſtocritus I. 186. reſpicitur eius liber de Mileto, quem laudat Parthenius.
Ariſtodemus lib. I. Θηβαϊκῶν ἐπιγραμμάτων II. 906.
Ariſtomenes I. 164. Hiſtoricus, Voſſio omiſſus.
Ariſtophanes, comicus, (εἰρήνη) I. 917. IV. 280.
Ariſtophanes, grammaticus, IV. 972.
Ariſtoteles I. 188. 1050. II. 28. 328. 948.
περὶ

ſ) Huius *Androetae* ἱστορικὸν περὶ τῆς γῆς αὐτῦ πατρίδος mentio in MSto codice apud Lambecium I. pag. 148.

Digitized by Google

περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένος [?] (vt videtur in Εὐβοέων πολιτείᾳ laudata a Strabone,) I. 558. Ariſtoteles Chalcidenſis περὶ Εὐβοίας citatur ab Harpocratione in Ἄργουρα.
ἐν Κερκυραίων πολιτείᾳ IV. 983.
ἐν Κιανῶν πολιτείᾳ I. 1177.
ἐν Σαμοθρᾴκης πολιτείᾳ I. 917.
ἐν τῇ Τεγεατῶν πολιτείᾳ IV. 264.
ἐν τελεταῖς IV. 972.
Ariſtotelis alterius, qui coloniam Cyrenem deduxit, mentio IV. 1750. 1764.
Armenidas, (niſi ſit Antimenides, vt vult Voſſius,) ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς I. 551.
Artemidorus IV. 259. Epheſius II. 948. 967. IV. 259.
ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν γεωγραφουμένων III. 558.
Aſclepiades I. 23. 156. II. 178. Myrleanus I. 623. II. 724.
lib. X. Βιθυνιακῶν II. 791.
Aſclepiades, Tragilenſis
ἐν τραγῳδουμένοις II. 328.
ἐν β'. τραγῳδουμένων II. 564.
Athenion I. 917. hiſtoricus vel mythographus, Voſſio omiſſus.
Atrometus III. 1178.

Bacchylides I. 1165. II. 500. III. 467. IV. 972.

Callias lib. X. τῶν περὶ Ἀγαθοκλέα III. 37. ſed paullo ante ibi pro Callia legendum Καλλίμαχος δὲ οὐ τὴν Ἱέραν φησὶν ἀνακεῖσθαι Ἡφαίστῳ ἀλλὰ τὴν Λιπάραν. Reſpicit enim hymnum in Dianam vſ. 47. vbi vide illuſtris Spanheimii comment.
Callimachus I. 117. 187. 509. 670. 760. 957. 996. 1008. 1019. 1162. 1207. 1213. 1243. 1309. 1323. 1353. II. 4. 395. 700. 868. 906. III. 133. 1149. 1225. 1326. IV. 284. bis. 303. 426. 972. 983. 1322. 1561. 1614.
ἐν ἐκάλῃ I. 1116.
περὶ ὀρνέων I. 1049.
ἐν τοῖς περὶ τῶν κατ' Ἀσίας ποταμῶν I. 1165.
Callimachus in Ὑπομνήμασιν I. 1116.
Calliſthenes I. 211. II. 938. ἐν τῷ περίπλῳ II. 674. Libro peripli primo I. 1037.
Calliſtratus II. 780.
lib. II. τῶν καθ' Ἡράκλειαν I. 1125.
Chamaeleon I. 139. ἐν ε' περὶ Ἰλιάδος II. 906.
Charis, (lege Charax,) lib. I. χρόνων IV. 1470.
Charon, Lampſacenus II. 2. et 479.
Charon (iunior) ἐν τῷ περὶ Ἱστοριῶν τοῦ Ἀπολλωνίου II. 1055.
Χείρων ὁ μάντις memoratur I. 23.
Choerilus I. 211.
Cinaethon ἐν Ἡρακλείᾳ I. 1357.
Cleon, Curienſis I. 77. 623.
lib. I. Ἀργοναυτικῶν I. 587.
Clinias II. 1087.
Clitarchus ἐν ταῖς περὶ Ἀλεξάνδρου ἱστορίαις II. 906.
Cnoſſius Κνωσσὸς, (forſan innuitur Κνώσσιος Aeneſidemus,) lib. I. γεωγραφικῶν τῆς Ἀσίας IV. 262.
Κωμικὴ λέξις ἡ σύμμικτος ſeu Comicum [?] dictionarium ſecundum ordinem alphabeticum non diſpoſitum IV. 972. 1614.
Conon ἐν τῇ Ἡρακλείᾳ I. 1165.
lib. III. περὶ τῆς νησιάδος I. 1165.
Corinna III. 1177.
Coſinas lib. I. Αἰγυπτιακῶν IV. 262.
Crates II. 1089.
Cteſias α' περιόδων II. 1017. β'. II. 401.
Daimachus I. 558.
Deilochus I. 139. 961. 966. 976. 987. 1007. 1037. 1061. 1063. 1065.
lib. I. περὶ Κυζίκου II. 98.
Demagetus I. 224.
Demaratus I. 45. 1289.
Demetrius, Cnidius I. 1165.
Demetrius, Scepſius I. 230. 238. 1123. 1165. III. 134.
ἐν τῷ Τρωϊκῷ διακόσμῳ I. 1165.
Democritus, phyſicus IV. 269.
ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίας II. 1100.

Demoſthenes II. 259.
ἐν τοῖς λιμέσιν II. 297. legendum *Τιμοσθένης*. Strabo IX. pag. 421. *ἐμελοποίησε μὲν ὧν Τιμοσθένης ὁ ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὁ καὶ τοὺς λιμένας συντάξας ἐν δέκα βιβλίοις.*
Derichidas. Vide Dieuchidas.
Dicaearchus *ἐν πρώτῳ καὶ δευτέρῳ* IV. 272.
Didymus I. 972. 1139. IV. 1058.
Dieuchidas I. 118.
ἐν τοῖς μεγαρικοῖς I. 517.
Dinias lib. I. *Ἀργολικῶν* II. 791.
Diogenas, Apolloniates IV. 269.
Dionyſius I. 54. II. 906. III. 530. *ἐν β΄.* I. 256. II. 967.
Dionyſius, Albianus II. 660.
Dionyſius, Athenienſis, *ἐν ταῖς* *) *κυήσεσι* II. 279. [?]
Dionyſius, Chalcidenſis I. 558. 1024.
lib. I. *κτίσεων* IV. 264.
Dionyſius, Mileſius †) I. 3. 1161. III. 242. IV. 223. 238.
ἐν τοῖς Ἀργοναύταις II. 207. 1147.
ἐν α΄ τῶν Ἀργοναυτικῶν III. 200. IV. 119.
ἐν β΄ IV. 1153.
Dionyſius, Mytilenaeus I. 1289. IV. 177.
Dionyſodorus I. 917.
Dionyſophanes I. 826.
Diophanes lib. I. *τῶν ποντικῶν ἱστοριῶν* III. 241.
Dioſcorides I. 741.
Duris I. 211. 498. II. 1253.
lib. XV. *μακεδονικῶν* IV. 264.

Empedocles I. 498.
Ephorus I. 976. 1276. II. 168. 1031. IV. 269.
lib. I. I. 1168.
lib. IV. II. 560.
lib. V. I. 1289. II. 847.
lib. IX. I. 1037. II. 967.
Epicharmus II. 98.
Epimenides II. 1125. III. 241. IV. 57.
Eratoſthenes I. 482. 565. 972. II. 42. 401. 1251. IV. 280.
ἐν τῷ ἀρχιτεκτονικῷ I. 567. III. 232.
ἐν γεωγραφίᾳ IV. 131.
lib. III. *γεωγραφικῶν ἢ γεωγραφουμένων* IV. 259. 284. 310. 1215.
ἐκ τῷ ἑρμῇ I. 972. III. 801.
Erycius II. 127.
Euanthes *ἐν τοῖς μυθικοῖς* I. 1063. 1065.
Eudoxus *ἐν τῇ περιόδῳ* IV. 264.
lib. IV. *τῆς περιόδου* I. 922.
Eumelus I. 146. II. 948. III. 1371.
ἐν Κορινθιακοῖς I. 148.
ἐν τῇ Τιτανομαχίᾳ I. 1165.

Eumolpus

*) Optime lectio *in conceptibus* (animalium), quam adlatus inde locus, *κεράκας* ceruos eſſe docens, nonnihil confirmat. Dici autem vix poteſt, quantam haecce vel ſpreta vel inobſeruata lectio pruriginem excitauerit eruditis emendandi Etymologici M. auctorem, qui in *Ποιμέσιν* Sophocleum ſcholiaſten ad verbum exſcripſerat, vnica tamen laborante literula: nam pro *ἐν ταῖς κυήσεσι* exarauit *ἐν ταῖς κτήσεσι*, vice cuius Sylburgio coniiciendi faculeas ſuppeditauit *ἐν ταῖς κτίσεσι*, quam incongruentem emendationem an quis hactenus improbarit, neſcio. Imo *Caſaubonus* Animaduerſ. in Athen. lib. X. cap. 14. ita ſuum adſenſum ei accommodauit, vt, expuncta etiam Athenarum patria, citato Dionyſio Chalcidem adtribuendam putauerit, in quam opinionem pertraxit *Phil. Iac. Mauſſacum* not. ad Harpocrat. in *Ἡφαιστία* et *Voſſium* lib. III. de Hiſt. gr. *Nic.* vero *Loenſis* in Miſcell. Epiphyll. pag. 354. citatus *Daumio* epiſt. ad Reineſium XX. et ille, quem innui, *Reineſius* var. lect. lib II. cap. 8. duos Dionyſios, vtut aetate, ſcriptis et patria differant, pro vno eodemque agnoſcunt. Dicas profecto ob ignoratam hanc Dionyſii praeſentis citationem debere ludibrium Adraſteae ad vnum omnes. *Haec auctor Indicis, Lipſia ad me transmiſſi.*

†) Conf. cel. *Heynii* comment. de Apollodori biblioth. in tomo III. editionis illius pag. 923. et pag. 980 ſqq. *Harl.*

Eumolpus I. 696.
Euphorion I. 40. 179. 1063. 1119. II. 352. 354. 359. IV. 54.
ἐν Ἀπολλοδώρῳ (vide *Reineſ.* ad Daum. epiſt. 85. pag. 215.) I. 1063.
Eupolis IV. 144.
ἐν Βάπταις I. 1139.
Euripides I. 498. 1077. 1079. 1266. 1281. II. 253. 910. III. 1621. IV. 71. et 269. II. 12. 13. 43. III. 4. IV. 9. 23. (vbi pro *Εἰλουμένησδε* legendum: *Νείλου μὲν ἥδε* ex Helenae initio.)
ἐν Βάκχαις I. 636.
Πειρίθῳ IV. 144.
ἐν Φοινίσσαις IV. 808.
ἐν Φρίξῳ II. 384.

Garamas IV. 1492. nomen, vt videtur, corruptum.
Gigantomachiae auctor I. 555.
Gloſſographi I. 402. II. 436.

Hecataeus, Mileſius I. 256. II. 677. 948. 1002. IV. 259. 266. 284.
lib. I. *ἱστοριῶν* I. 551.
περὶ τῶν Ὑπερβορέων II. 677.
Hegeſagoras *ἐν τοῖς μεγαρικοῖς* [I, 211. vbi tamen Heſigoras. *Hesk.*]
Hegeſiſtratus, Epheſius II. 401. [?]
Hellanicus I. 40. 131. 156. 608. 769. 916. bis. 1129. 1207. II. 178. 201. 713. 1055. 1057. 1147. III. 265. 335. 1084. 1185. bis.
ἐν τῷ περὶ Ἀρκαδίας I. 162.
lib. I. *τῆς Δευκαλιωνίας* III. 1085.
ἐν τῷ περὶ ἐθνῶν IV. 322.
lib. I. *Τρωϊκῶν* I. 916.
lib. I. *Φορωνίδος* III. 1178.
Heracleon III. 2.
ἐν τῇ π' τῆς Ἰλιάδος I. 769.
Hermippus IV. 269.
Hermogenes *ἐν τῷ περὶ Φρυγίας* II. 724.
Herodianus I. 232. II. 401. 1274.
ἐν τῇ καθόλου II. 401.

lib. II.	τῆς καθόλου	I. 1297.
lib. III.		I. 783. 1047. II. 17. 110.
lib. V.		II. 793.
lib. VI.		II. 1057. IV. 322.
lib. VIII.		I. 54.
lib. X.		IV. 1309.
lib. XX.		I. 1289.

Herodorus I. 23. 31. 45. 127. 139. 211. 747. 1024. 1289. II. 354. 534. 686. 754. 850. 856. 897. 1125. 1147. 1214. 1252. IV. 86. 89.
ἐν τοῖς Ἀργοναύταις ſiue *Ἀργοναυτικοῖς* II. 903. III. 594. IV. 259. I. 71. 773. 943.
ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλείας II. 817.
Herodotus II. 677. III. 1084. IV. 269. 277.
ἐν β'. I. 1024.
Heſiodus I. 45. 156. 456. 482. 498. 730. 747. 824. 859. 1165. II. 178. 187. 276. 296. 297. 440. 1253. III. 26. 52. 202. 242. 311. bis. 1034. IV. 54. 57. 259. 266. 284. 892. 1396.
ἐν ταῖς καλουμέναις μεγάλαις ἠοίαις I. 118. 1125. lib. IV. 57. 828.
ἐν α' καταλόγῳ lib. III. 1085.
ἐν τῷ γ' καταλόγῳ lib. II. 181.
ἐν τῷ Κήυκος γάμῳ lib. I. 1289.
Hippias, Delius, *ἐν ἐθνῶν ὀνομασίαις* lib. III. 1178.
Hipponax lib. II. 127. lib. IV. 322.
Hippys lib. IV. 261.
Ὁ *ἱστορικός*. lib. IV. 1174.
Homerus lib I. 5. 11. 40. bis. 57. 68. 69. 87. 149. 152. 156. 164. 176. 179. 184. 204. 224. 262. 264. 272. 275. ter. 296. bis. 303. 304. 305. 322. 408. 413. 431. 436. 441. 468. 482. 498. 517. bis. 537. 558. 587. 608. 631. 650. 665. 723. 735. 760. ter. 783. 794. 831. 834. 859. 862. 893. 904. 910. 919. 922. 923. 932. 933. 949. 955. 1016. 1026. 1035. 1049. 1062. 1079. 1081. 1089. 1115. 1123. bis. 1141. 1146. 1166.

1166. 1180. 1207. 1300. 1309. 1310. 1350. 1354. lib. II. 42. 106. 115. 123. 128. 257. 261. 263. 276. 285. 359. 398. 547. 633. 779. 943. bis. 944. 1055. 1089. 1203. 1286. lib. III. 52. 53. [?] 120. 146. 233. 257. 281. 291. 453. 761. 774. 806. 875. 898. 996. 1006. 1017. bis. 1241. 1388. lib. IV. 14. 111. 175. 565. 761. 828. 974. 992. 1093. 1329. 1404. 1558. 1614. 1636. 1659.
  ἐν τῇ Βοιωτίᾳ lib. I. 884.
  ἐν Καταλόγῳ lib. I. 977.
  ἐν Ὀδυσσείᾳ lib. II. 440. 875.

Ibycus lib. I. 146. 287. lib. II. 780. lib. III. 26. 106. lib. IV. 814. 1348.
  ἐν α΄. lib. IV. 57. 814.
  ἐν τῇ εἰς Γοργίαν ᾠδῇ lib. III. 158.
Idomeneus lib. I. Τρωϊκῶν lib. I. 916.
Ion ἐν διθυράμβῳ lib. I. 1165.
Irenaeus lib. II. 127. 904. 1017.
  ἐν α΄ Ἀπολλωνίῳ lib. I. 1299.
Iſocrates lib. I. 40. 485. 981.
Ister ſiue Iſtrus lib. II. 207.

Leander lib. II. 708. bis.
Learchus * *
Leo lib. I. τῶν πρὸς τὴν μητέρα lib. IV. 262.
  ἐν περίπλῳ lib. II. 297.
Οἱ γεγραφότες περὶ Κύπρου καὶ Λιβύης lib. IV. 1552.
Lucianus lib. II. 329.
Lycophron. lib. II. 285.
Lyſimachus, Alexandrinus,
  ἐν α΄ τῶν Θηβαϊκῶν lib. III. 1177.
  β΄ τῶν Νόστων lib. I. 558.
Lyſippus, Epirotas, ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ἀσεβῶν καταλόγῳ lib. IV. 1093.

Menander lib. I. 721. 1125. lib. II. 121. lib. III. 294.
Metrodorus lib. I. περὶ ἱστορίας lib. IV. 834. lib. I. τῶν περὶ Τιγράνην lib. IV. 133.
Mnaſeas lib. I. 131. 917. lib. II. 500. 677. 1055. lib. IV. 264.
  α΄ περὶ Ἀσίας lib. I. 1129.
Mneſimachus, Phaſelites, lib. II. 479.
  ἐν διακόσμοις lib. IV. 1412.
  ἐν τῇ Εὐρώπῃ lib. II. 1017.
  ἐν α΄ περὶ Σκυθῶν lib. II. 1017.
Moeris lib. II. 789.
Muſaeus lib. III. 467. 1034. 1377.
  ἐν τοῖς εἰς Μουσαῖον ἀναφερομένοις lib. III. 1.
  ἐν γ΄ τῶν εἰς Μουσαῖον ἀναφερομένων lib. IV. 156.
  ἐν τῷ περὶ Ἰσθμίων lib. III. 1239.
  ἐν γ΄ τῆς Τιτανογραφίας lib. III. 1178.
Myclus, Neapolitanus, lib. IV. 1405.
Myrleanus. Vide Aſclepius.
Myrtilus ἐν α΄ Λεσβιακῶν lib. I. 615.

Naucratites. Vide Staphylus.
Ναυπακτικὰ πεποιηκώς. Vide Neoptolemus.
Nearchus lib. I. 308.
Neoptolemus, ὁ τὰ ναυπακτικὰ ποιήσας [?] lib. II. 299. lib. III. 242. 513. lib. IV. 59. 86. 87.
Nicagoras lib. IV. 269.
Nicander, Colophonius, lib. I. 29. lib. II. 130.
  ἐν β΄ Αἰτωλικῶν lib. IV. 57. ἐν γ΄ lib. I. 419.
  ἐν β΄ ἑτεροιουμένων lib. I. 1236.
  ἐν β΄ Εὐρώπης lib. IV. 57.
  ἐν α΄ τῶν Οἰταϊκῶν lib. I. 1304.
Nicanor, Cyrenaeus, (ἐν μετονομασίαις,) lib. IV. 262.
Nicocrates lib. I. 831. bis.
Nymphis, Heracleotes, lib. II. 168. 674. 780. 789. 856.
  ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείας lib. II. 652. 817.
  ἐν α΄ περὶ Ἡρακλείας lib. II. 731. 754.
  ἐν ς΄ περὶ Ἡρακλείας lib. IV. 247.
Nymphodorus lib. II. 1031. lib. III. 202. lib. IV. 1470.
  ἐν τισι νόμοις lib. II. 1012.

Onaſus ἐν β΄ Ἀμαζονίδων lib. I. 1207. τῶν Ἀμαζονικῶν 1236.

Oraculum

Oraculum lib. II. 366.
Orpheus lib. I. 23. 495. 557. 1134. lib. II. 262. 686. 931. lib. III. 26.
Ὀρφικὰ lib. II. 948. lib. III. 1. bis. 467.
Palamedes lib. I. 704. lib. III. 106. lib. IV. 1563.
Panyaſis ἐν Λυδίᾳ lib. IV. 1147.
Pauſanias lib. IV. 1187.
Perigenes ἐν τῷ περὶ τῆς χαλκιδικῆς, (niſi ſcribendum ducas χαλδαϊκῆς,) τῶν μαθημάτων lib. III. 1377.
Phanodicus ἐν τοῖς Δηλιακοῖς lib. I. 419.
lib. I. Δηλιακῶν lib. I. 211.
Pherecydes (Athenienſis) lib. I. 4. 45. bis. 139. 152. 211. 230. 411. 645. 735. 752. 760. 831. 1129. bis. 1289. lib. II. 178. 373. 500. 992. 1055. 1235. lib. III. 62. 230. 467. 1085. lib. IV. 57.
lib. I. IV. 1091.
lib. II. I. 146. 1213. lib. II. 992. 1252. lib. IV. 1715.
lib. III. I. 1212.
lib. IV. III. 1185.
lib. V. III. 1178.
lib. VI. I. 23. lib. II. 181. 271. 299. 1153. lib. III. 411.
lib. VII. IV. 156. 223. 228.
lib. VIII. I. 188.
lib. IX. I. 102.
ἐν ί ἱϛορίας lib. I. 741. lib. IV. 1396.
lib. XII. IV. 1091.
ἐν τῇ θεογονίᾳ lib. II. 1214.
Philammon lib. I. 23.
Philetas lib. I. 1298. lib. II. 279.
ἐν ἀτάκτοις γλώσσαις lib. IV. 989.
ἐν Τηλέφῳ lib. IV. 1141.
Philo lib. III. 118.
Philochorus ἐν τῷ περὶ θυσιῶν lib. I. 517.
Philoſtephanus lib. I. 985. 1014. [P] lib. II. 706. 948. bis. lib. III. 1242.
ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν lib. II. 124.
Ὁ τὴν Φορωνίδα συνθεὶς lib. I. 1129.
Ὁ τὰς Φρυγίας λόγους γράψας lib. I. 558.
Phylarchus lib. II. 400. ἐν ζ΄. lib. IV. 1561.
Phyſiologi lib. II. 360.
Pindarus lib. I. 57. 411. 752. 1087. 1289. lib. II. 479. lib. III. 1243. lib. IV. 1552. 1567. 1750.
ἐκ Παιάνων lib. I. 1086.
ἐν Πυθιονίκαις lib. II. 500. lib. IV. 259. 1750.
ἐν Πυθιονίκαις ἐν τῇ εἰς Ἀρκεσίλαον ᾠδῇ. lib. IV. 1552.
Piſander lib. I. 152. 471. 1196. lib. II. 98. 1189. lib. IV. 57. 1396.
Piſiſtratus, Liparaeus lib. IV. 786.
Polemon ἐν κτίσει Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν lib. IV. 324.
Polygnoſtus ἐν τοῖς περὶ Κυζίκου lib. I. 995.
Poſidippus, epigrammatographus lib. I. 1289.
Poſidonius lib. II. 106. 677.
Promachidas. lege cum Voſſio Promathidas.
Promathidas, (Heracleotes, Athenaeo etiam laudatus,) libris περὶ Ἡρακλείας lib. I. 1125. lib. II. 817. 847. 913. 931.
Proxenus lib. I. 57.
Pythaenetus ἐν α. περὶ Αἰγίνης lib. IV. 1712.
Pythagoras lib. I. 645.
Pytheas ἐν γῆς περιόδῳ lib. IV. 761.
Pythius, (Apollo in oraculo,) lib. II. 366.

Rhianus lib. III. 1. et 1089.

Sappho lib. I. 727. 1123. lib. III. 26. lib. IV. 57.
Σχολιογράφοι lib. III. 375.
Scylax, Caryandenſis, lib. I. 1177. lib. IV. 1215.
Scymnus lib. IV. 254. ἐν τοῖς περὶ Ἀσίας lib. IV. 277.
ἐν ιϛ΄ (lego cum Holſtenio ἐν τοῖς) περὶ Εὐρώπης lib. IV. 284.
Seleucus ἐν συμμίκτοις lib. II. 1055.
Semus lib. I. 1304.
Silenus ἐν γλώσσαις lib. I. 1299.
Simonides lib. I. 211. 583. lib. III. 814. lib. IV. 177. 814. Genealogus lib. II. 868.

Digitized by Google

ἐν τῇ ναυμαχίᾳ lib. I. 211.
ἐν συμμίκτοις lib I. 763.
Socrates lib. IV. 972.
ἐν τῷ πρὸς Εἰδοθέαν lib. I. 1207. Apud Suidam in Χιάζειν eſt Ἰσοκράτης ἐν τοῖς πρὸς εἰδοθέαν.
ἐν ταῖς ἐπικλήσεσι lib. I. 966.
Sophocles lib. I. 1079 1125. lib. II. 178. lib. III. 242. 281. 1371. lib. IV. 269.
ἐν Αἴαντι μαστιγοφόρῳ lib. I. 1337.
ἐν Ἀχιλλέως ἐρασταῖς lib. IV. 816. [P]
ἐν Ἰνάχῳ lib. I. 580.
ἐν Ἰξίονι lib. IV. 14.
ἐν Κολχίσι lib. III. 1039. 1370. lib. IV. 2. 8.
ἐν Κωφοῖς σατύροις lib. I. 972. 1125.
ἐν Λημνίαις lib. I. 773.
ἐν Ναυπάκτῳ. lib. IV. 1695. ſed. leg. Ναυπλίῳ, vt ad Suidam in κατωλὰς e Photii Lexico obſeruauit doctiſſ. Neocorus.
ἐν Πολυξένῃ lib. II. 1123.
ἐν Ῥιζοτόμοις lib. III. 1213.
ἐν Σκύθαις lib. IV. 223. 284.
ἐν Τάλῳ lib. IV. 1547.
ἐν Φινεῖ lib. II. 178.
Soſiphanes ἐν Μελεάγρῳ lib. III. 553.
Soſtratus lib. IV. περὶ ζώων lib. I. 1265.
Staphylus Naucratica lib. I. 580.
ἐν α΄. τῶν περὶ Θεσσαλίαν lib. IV. 816.
Steſichorus lib. I. 230. lib. III. 106. lib. IV. 972. 1310.
ἐν τῇ Γυριονίδι lib. I. 211.
ἐν τῇ Σκύλλῃ lib. IV. 828.
Steſimbrotus lib. I. 1125. 1304.
Strabo ἐν γεωγραφουμένοις lib. II. 944.
Suidas περὶ Εὐβοίας πεπραγματευμένος lib. I. 558.
ἐν Θεσσαλικοῖς lib. I. 555.
ἐν α΄ Θεσσαλικῶν lib. II. 1235. ἐν β΄. lib. II. 1017. ἐν γ΄. τῶν περὶ Θεσσαλίαν lib. IV. 816.
Tarrhaeus lib. I. 187. 1040. 1083. 1165.
Thales lib. I. 498. Mileſius lib. IV. 269.
Theochreſtus lib. I. Λιβυκῶν lib. IV. 1750.
Theocritus lib. I. 152. 1079. 1289. lib. II. 8. lib. IV. 57.
ἐν τοῖς Βυκολικοῖς ἐν τῷ Ὕλᾳ ἐπιγραφομένῳ lib. I. 1236.
Theodorus ἐν εἰκοστῷ ἐννάτῳ lib. IV. 264. Confer ſchol. Ariſtoph.
Theolytus lib. I. 623.
Theophanes lib. I. 1125. lib. II. 1252.
Theophraſtus lib II 1252. lib. IV. 200.
ἐν ἱστορικοῖς ὑπομνήμασι lib. IV. 834.
ἐν τῇ πρὸς Φανίαν ἐπιστολῇ lib. I. 972.
ἐν τῷ περὶ Φυτῶν lib. I. 872.
Theopompus ἐν α΄ I. 308. lib. IV. 1187.
ἐν γ΄. lib. IV. 272.
ἐν κα΄. lib. IV. 308.
ἐν κε΄. lib. IV. 672.
ἐν ἐποποιοῖς lib. IV. 57.
Timaeus lib. II. 400. lib. IV. 786. 965. 983. 1153. 1216. 1217.
Timagetus lib. II. 1033. lib. IV. 284.
ἐν λιμέσιν lib. IV. 324. τῷ περὶ λιμένων lib. IV. 306.
ἐν α΄. περὶ λιμένων lib. IV. 259.
Timonax ἐν α΄. τῶν Σικελικῶν lib. IV. 1217. [P]
ἐν α΄. περὶ Σκυθῶν lib. IV. 328.
ἐν β΄. Σκυθικῶν, lib. III. 1235.
Timoſthenes, lib. II. 519. 526. 533. lib. IV. 1712. confer ſupra in Demoſthene.
ἐν τῷ ἐξηγητικῷ lib. III. 846.
Tryphon, lib. I. 907.

Xanthus lib. II. 724.
Xenagoras lib. I. 633. IV. 264.
ἐν α΄ χρόνων lib. IV. 262.

Zeno, lib. I. 498.
Zenodotus lib. I. 1081.
ἐν γλώσσαις lib. II. 1007.
Zenothemis, lib. II. 967.

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT XXVII

DE APOLLODORO, ATHENIENSI, ANTIGONO CARYSTIO ET ALIIS QVIBVSDAM.

I. *Apollodorus, Athenienſis* II. *Eius bibliotheca num epitome maioris operis.* III. *Scriptores in ea laudati.* IV. *Editiones vulgatae.* V. *Promiſſae.* VI. *Scripta huius Apollodori deperdita.* VII. *Alii Apollodori.* VIII. *De Antigono Caryſtio.* IX. *Parthenio.* X. *Antonino Liberali.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

De APOLLODORO, Athenienſi, ſcriptoribusque eius cognominibus dicturum retrahit prope ac retinet multorum eruditorum calamus in hoc argumento iam exercitatus, Scipionis Tettii [a]), Ioh. Meurſii [b]), [P] Gerhardi Iohannis Voſſii [c]), Iohan. Ionſii [d]), Thomae Galei [e]), ne de Morerio, Hofmanno et Hendreichio [f]) dicam. Non omittendum tamen mihi videtur, pleniorem huius linguae ſcriptorum notitiam tradere adgreſſo, nomen inter auctores graecos celeberrimum. [In primis commendanda et conſulenda eſt cel. *Heynii* commentatio de Apollodori bibliotheca nouaque eius recenſione ſimulque vniuerſe de litteratura mythica, quae praefixa eſt parti III. editionis ab ill. Heynio curatae: quam integram commentationem lubentiſſime hic infererem, ſaltem excerperem, niſi illam editionem in manibus eruditorum eſſe exiſtimarem: quare praeſtare videtur, lectores ad illam ablegare editionem; nec mythicae veteris curioſos iteratae illius lectionis, credo, poenitebit. Quaedam tamen ex illa liceat excerpere. adde *Bougainville* in Mem. de l'acad. Pariſ. des Inſcr. vol. XXIX. pag. 81. *Harl.*]

Fuit itaque *Apollodorus*, Aſclepiadae [g]) filius, Athenienſis, grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi, grammatici, et Panaetii, Rhodii, Diogenisque [h]) Babylonii, philoſophorum Stoicorum.

a) Tractatu ſiue diſſertatione de Apollodoris, quae adiuncta fertur editioni bibliothecae Apollodori Romanae 1555. 8. cum Benedicti Aegii Spoletini verſione et notis, et non ita pridem in auctione quadam publica apud Batauos veniit quatuor fere florenis, licet mole perexigua ſit.

b) In Bibliotheca Attica.

c) De hiſt. gr. lib. I. cap. 21.

d) Lib II. cap. 17. de ſcriptoribus hiſt. philoſoph. et cap. 15. pag. 194.

e) In diſſ. de ſcriptoribus mythologicis cap. 2 ſq.

f) Morerius et Hofmannus in Lexicis, atque Hendreichius in pandectis Brandenburg.

g) Galeus exiſtimauit Suidam, quum Ἀπολλόδωρον Ἀσκληπιάδου vocat, hoc ipſo innuere, illum diſcipulum fuiſſe Aſclepiadae, grammatici Myrleani. At quamuis conſtet, genitiuum ita poſitum nonnunquam praeceptorem denotare, non ſemper parentem, vt exemplis quibusdam docuit etiam Ionſius, (pag. 14.) quo minus tamen praeſenti loco id mihi perſuadeam, facit, quod Suidas mox praeceptores Apollodori notat Panaetium et Ariſtarchum. Atque ita video clariſſimum Neocorum quoque in ſuo Suida verba illa accepiſſe, vt Apollodorus, Aſclepiadae filius, denotetur.

h) *Scymnus Chius*, de Apollodoro noſtro agens, (licet non nominet,) ſub initium periegeſeos:

Τῶν Ἀττικῶν τις γνησίων τε φιλολόγων
Γεγονὼς ἀκουστὴς Διογένους τοῦ Στωϊκοῦ,
Συνεσχολακὼς δὲ πολὺν Ἀριστάρχῳ χρόνον.

Fabric. *Corſinus* tamen in F. A. tom. IV. pag. 107 ſq. ex Scymni loco ſuſpicatur, Apollodori chronica vsque ad Olymp. CLXII. perueniſſe. Etenim Scymnus, ait, ad Nicomedem, Bithyniae regem, ſcribens a. 3. Olymp. CLXII. diſſimulato Apollodori nomine laudat eius χρονογραφίαν τευχῆ-

σαν

corum. Chronicon ſuum perduxit vsque ad annum ab Ilii excidio 1040. hoc eſt Olympiad. CLVIII. 4. [i]) [P] idemque dicauit Attalo ſecundo Philadelpho [k]), Pergami regi, qui obiit, Olymp. CLX. 3. ante Chriſtum natum CXXXVIII. Quamdiu poſtea vixerit Apollodorus, non conſtat.

II. E ſcriptis eius nihil ad nos peruenit praeter fragmenta et *bibliothecae libros III.* in qua, ſicut poſt Apollodorum libris primoribus bibliothecae ſuae Diodorus Siculus, (verum non graeca tantum, ſed barbara quoque μυθολογούμενα perſequutus,) veluti per ſynopſin collegit, quaſcumque [l]) de diis et heroibus ad Troiana vsque tempora fabuloſas traditiones et genealogias iactabant Graeci, Homerus, Heſiodus, tragici, cyclicique poetae praecipue. Inde *Salmaſius* pag. 847. ad Solinum Apollodori bibliothecam nihil aliud, quam epitomen cycli epici eſſe obſeruat.

[E P I M E T R O N.

Hic varia ſunt obſeruanda et corrigenda. Primum in ſcholiis ad Homeri Iliada Venetis Apollodorus ad Iliad. α΄. 195 et 196. ἐν πρώτῳ, ad Il. α΄. 42. et β΄. 103. ἐν δευτέρῳ, ad Boeotiam vſ. 1. ἐν τρίτῳ laudatur. Tum, vt cl. Heyne l. c. pag. 905 ſqq. egregie docet ſingulaque late eruditeque perſequitur, Apollodorus mythorum, ſeu fabularum, cyclum exponit, non ſecundum opinionis alicuius commentum, (nos hypotheſin adpellamus,) ſed ex poetis ſcriptoribus principibus nude ac terſe, ordine lucido et ratione commoda. Diſtinctio autem vulgaris, (quamquam forſan antiqua,) in libros et capita indocte facta, ab Apollodoro profecta eſſe non videtur. Primis enim capitibus (lib. I. 1—6.) continentur fere, paucis aliis interpoſitis, *mythi ex theogoniis et coſmogoniis* profecti. Sequitur hinc *altera ſectio* ad finem libri primi; *mythi hellenici*, (multorum igitur carminum argumenta,) ſeu priſcae narrationes, a maioribus fando acceptae, de auctorum ſtirpis hellenicae, inprimis *aeolicae*, fatis rebusque geſtis, ſermone antiquo primum expoſitae, hominumque priſca omnia in miracula vertentium ore traditae, tandem a poetis varie ornatae. *Alter liber*, vt nunc quidem libellus diſpeſcitur, *Inachi genus*, *Perſei* ſtirpem, *Herculis* res geſtas fataque et *Heraclidarum* fata vsque ad Aegyptum, Creſphontis filium, exponit. *Tertius* liber perſequitur *Agenoris ſtirpem*,

ους ἄχρι τοῦ νῦν βίου, *chronographiam verſibus deſcriptam ad hoc vsque tempus.* adde infra ad Apollodori ſcripta deperdita voc. Χρονικά et Fabric. infra, lib. IV. cap. 2. de Scymno, vol. III. pag. 35. vet. edition. *Harl.*

i) A. M. 3860. ante C. N. 134. A. V. C. 609. calculos ſubducente *Saxio* in Onomaſt. lit. 1. pag. 136. At *Corſin.* F. A. IV. p. 107. ſuſpicatur, Scymni locum, vbi tempus illud indicatur, vitiatum eſſe, aut Apollodorum ipſum chronicis ſuis poſthaec partem aliquam adieciſſe, immo vero Apollodori chronica vsque ad Olymp. CLXII. perueniſſe. *Harl.*

k) Confer *H. Dodwelli* diſſ. de aetate Scymni Chii tom. II. geograph. minorum Hudſoni pag. 90 ſq.

l) Summa capita totius bibliothecae Apollodori, licet eo non nominato, refert *Lucianus* de ſaltatione tom. I. pag. 801—803. *Fabric.* ſ. tom. II. a cap. 37. pag. 290 ſq edit. Reitzii. Gale in notis ad Apollodorum pag. 95. ſuſpicatus eſt, Lucianum l. m. redegiſſe noſtrum in compendium: at cel. *Heyne* p. 910. monet, Lucianum de Apollodoro ne cogitaſſe quidem, diuerſas fabulas, diuerſumque fabularum ordinem ſequi, inſtituto quoque vti prorſus alieno, et fabularum, a pantomimis ſaltari ſolitarum, agere recenſum. *Harl.*

Digitized by Google

ſtirpem, aliasque fabulas, res geſtas, mythos laconicos, et fabulas Troianas. Paullo abruptius ad *Aeaci ſtirpem* procedit narratio (lib. III. 12, 6.) nec minus ſubito inde ad fabulas atticas cap. 13. donec in *Theſei rebus* deficit libellus, qui deductus eſſe debuit vsque ad bellum Troianum et errores ducum, Troia capta redeuntium. Ipſe enim lib. I. 3, 4. *περὶ ὧν*, (*Sirenum*) ait, *ἐν τοῖς περὶ Ὀδυσσέως ἐροῦμεν.* Perierunt adeo, (vt idem elegantiſſimus Heyne obſeruat,) non modo de Theſeo reliqua, cum primis, quae lib. III. 1. promittit Apollodorus, de Phaedra et Ariadne, verum omnino Pelops, et cum hoc Tantalus pater, et cum Hippodamia Oenomaus ac Pelopidarum ſtirps adeoque de Atreo, Thyeſte, Agamemnone eiusque progenie narrata, et alia: quaedam conſilio videtur omiſiſſe. Ex deperditis quaedam ab aliis depromta eſſe ſuſpicatus Heynius, loca p. 909 ſq. indicauit. Idem ille, poſtquam de mythorum origine eorumque tradendorum et tractandorum inter veteres ratione, ſimulque de mythorum natura atque ratione (a pag. 911 — 936.) erudite acuteque diſſeruit, et viam quaſi ad meliorem mythorum horumque commutationum et aetatum intelligentiam aperuit; clare docet, eo conſilio mythos, quos alii in fronte hiſtoriarum ſiue catholicarum, ſiue graecarum collocarant, Apollodorum collegiſſe videri, vt vno volumine proponeret compendium *eorum mythorum*, qui a poetis maxime eſſent frequentati, inprimis, qui in cyclo epico occurrerent. Manifeſtum, ait *Heyne*, hoc fit comparatione eorum, quae *Proclus* in Chreſtomathia, (claſſico loco apud Photium cod. CCXXXIX.) cyclo epico comprehenſa dixit. Multa tamen adtexuit Apollodorus, quae in aliis poetis, etiam in tragicis et lyricis occurrerent: id quod epigramma, (a Fabricio ipſo paullo poſt adlatum,) teſtatur. Omnia haec ordine diſpoſuit lucido, partim ad ſua genera, partim ad tempora ſua reuocando. Nec tamen Apollodorus, quantum adſequi ſibi licuiſſe fatetur doct. Heyne e poetis cyclicis ipſis, ſi Heſiodum excipias, ea excerpſit; ſed ſequutus eſſe videtur *auctores mythicos*, quorum etiam nomina interdum adponit. Principes ex illis ſunt Pherecydes, Acuſilaus, alii, de quibus Heyne cum ſigillatim, tum in indice auctorum, ab Apollodoro laudatorum diſputauit. Hinc vbique ſedulo indagauit Heyne, quem auctorem in iis, quae narraret, ſequutus eſſet Apollodorus. Hic vero, quae praecipua ipſius laus eſt, ſeruauit multorum veterum carminum argumenta, multa ex veteribus mythographis, qui periere, etiam cycli epici veſtigia aliqua: nec immiſcuit interpretationes phyſicas aut allegorias, nec fabulis adhaeſit orphicis, in quibus multa abſurda occurrebant. Ex his etiam Salmaſii ſententia, Apollodori bibliothecam eſſe tantummodo epitomen cycli epici, poterit iudicari. *Harl.*]

Photius cod. CLXXXVI. [m]) *περιέχει τὰ παλαιότατα τῶν Ἑλλήνων· ὅσα τε περὶ θεῶν καὶ Ἡρώων ὁ χρόνος αὐτοῖς δοξάζειν ἔδωκεν. Ὀνομασίας ποταμῶν καὶ χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ πόλεων* etc.

Vetus epigramma [n]):

Αἰῶνος

m) Hunc locum citat, corrigit et illuſtrat *Heyne* l. c. pag. 940 ſqq. *Harl.*

n) Hoc epigramma, cuius auctor nimis magnifice de Apollodori libello ſenſerit, Photius iam legerat cod. CLXXXVI. relatum quoque eſt in anthologiam epigramm. Planudeam Steph. pag. 534. *Brunck.* Analect. tom. III. pag. 271. laudatum vero a *Salmaſio* ad Solin. pag. 597. qui edidit: *Αἰῶνος σπαρύματ' ἀφ.* aliisque, ab Heynio autem pag. 957. ſic verſum: *Hauriens orbem* (cyclum) *eruditionis*

Αἰῶνος σπείρημα ἀφυσσάμενος παρ' ἐμεῖο
Παιδείης, μύθους γνῶθι παλαιγονίας.
Μηδ' ἐς Ὁμηρείην σελίδ' ἔμβλεπε, μηδ' ἐλεγείην,
Μὴ τραγικὴν Μοῦσαν, μηδὲ μελογραφίην.
Μὴ Κυκλίων ζήτει πολύθρουν στίχον· ἐς μὲ γὰρ ἀθρῶν
Εὑρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.

Saeculorum ſpiram licet hic cognoſcere paucis
Si veterem hanc noſtram perlegis hiſtoriam.
Maeonidae ne volue volumina, neue elegiam,
Ne tragicam Muſam, ne melicos numeros:
Multiſonos Cyclicum verſus ne quaere, quia in me
Inuenies, quidquid maximus orbis habet.

Fabric. adde Galei diſſert. edit. eius praefixam pag. 37. *Harl.*

Ioſephus Scaliger in elencho orationis Chronolog. Dauidis Parei p. 81. *Apollodori bibliotheca opus ſane ingenioſiſſimum et elegantiſſimum, fabula eſt, non ſi homines, ſed ſi hominibus attributa conſiderantur. Eam totam, ſi velimus, poſſumus κατὰ γενεὰς* [o]) *in certum chronicum coniicere* [p]). Virorum doctorum ſententiam, quibus hoc Apollodori opuſculum vel plane indignum Apollodoro noſtro viſum eſt [q]), aut exiſtimata eſt epitome [P] ab *Euphorione* [r]) vel *Sopatro* [s]) concinnata ex libris XXIV. eiusdem Apollodori περὶ θεῶν, argumentis

ditionis antiquitatis, diſce ex me (libellus loquitur) *veteres fabulas, neque homericum volumen inſpice, nec elegias, aut tragicam muſam, aut carmina lyrica, aut cycliorum poetarum carmina require: me enim inſpecto inuenies cuncta, quae mundus habet. Harl.*

o) Genealogicas tabulas XVIII. ex Apollodoro concinnatas habes in editione Galei. *Fabric.* Meliores tabulas XIX. genealogicas ſecundum Apollodorum confecit *Heyne* pag 998 — 1034. l. c. tom. III. adde *Chriſtophori Saxii* Tabulas genealogicas, ſiue ſtemmata deorum, regum, principum, virorum illuſtrium, qui per id tempus, quod Varroni mythicum dicitur, vel vixiſſe, vel populis, a ſe nominatis, ortum dediſſe vulgo creduntur, ad fidem Heſiodi, *Apollodori*, Hygini et aliorum contexta etc. Traiecti ad Rhenum 1783. m. fol. *Harl.*

p) Hoc Scaligeri effatum praeſtare nolit *Heyne* l. c. pag. 998. adde *Galei* diſſ. pag. 37. *Harl.*

q) *Iſ. Voſſius* ad Melam pag. 36. [I. 8. pag. 591. edit. Abr. Gronou.] *Auctor ille, qui de diis ſcripſit, quique Apollodori nomen vulgo praefert.* (ex Aegii ſcilicet Spoletini errore titulus bibliothecae Apollodori praefixus eſt *de Deorum origine libri III.* cum plane diuerſum opus a bibliotheca, quae exſtat, fuerit opus Apollodori πολύβιβλον de diis, alterum vero in cod. MSS. Vaticano et Palatino, quos inſpexit Gudius, tum in aliis bibliothecarum Italiae, Galliae, Angliae, quos memorat Galeus pag. 35. tum apud Photium denique nullum alium quam bibliothecae titulum habet) *ad Atlantem in Hyperboreis Heſperidas collocat. Sed ſcriptum illud plane indignum eſt tanto grammatico. Pleraque enim, quae veteres citant ex Apollodoro de diis, aut non exſtant in hoc libro, aut ſaltem longe aliter concipiuntur. Vnde liquet, ſcriptum illud vel titulum mentiri, vel alterius eſſe Apollodori.* Voſſio adſenſus eſt Henr. Valeſius, teſte *Colomeſio* pag. 97. Opuſc. Epitomen tantum eſſe, adfirmat *Rich. Simon* tom. IV. 16. epiſt. ſelect. [conf. *Graeuius* lectt. Heſiod. cap. 23. pag. 118. bis. *Heumann.*]

r) Ita *Barthius* ad Statii lib. I. Thebaid. I. Sed Euphorion Apollodoro antiquior fuit. Vnde Barthium, quid ſcriberet non ſatis cogitaſſe, adfirmat *Borremonſius* libro de Poetis pag. 51. Adde *Reineſii* epiſtolas ad Daumium 85. pag. 215. 216. Epitomen habere nos Apollodori, etiam alibi adfirmat Barthius vt LIII. 1. Aduerſar. ſed de Euphorione recte tacet, et ad Statium Theb. I. 121. pag. 460.

Digitized by Google

mentis variis confutauit praeſtantiſſimus Galeus, pag. 37 ſq. hoc praecipue, quod diuerſum fuerit argumentum, tractandique ratio, et quod veteres, vt ſchol. Sophoclis, Apollodori bibliothecam ab opere *περὶ θεῶν* diligenter diſtinguunt, quodque eorum, quae ex libris *περὶ θεῶν* paſſim citantur, in bibliotheca nec vola adparet nec veſtigium. Haec porro vtrum ab ipſo auctore in *tres libros* diſtincta fuerit, praeter Photium, qui *βιβλιδάριον*, vocat, dubium reddunt codices MSti, in qua illam diſtinctionem viri docti [t]) exſtare negant. Librum ſecundum tamen citat Homeri graecus ſcholiaſtes ille, qui ſub Didymi nomine ambulat, ad Iliad. *α'*. vſ. 42. Liber tertius (praeter lacunam, qua Icari natiuitatem, Daedali incarcerationem et vtriusque ad Cocalum fugam pag. 238. deſiderari notat Galeus, e Tzetza ad Lycophronem illa vtcumque ſupplens,) [P] extrema parte mutilus eſt; itaque in editionibus adſcriptum, *λείπει πολλά, multa deſunt* [u]), tres ſcilicet vel quatuor paginae de iis, quae ſub initium libri tertii pag. 151. receperat ipſe, dicturum ſe de Phaedra et Ariadne, de expeditione Amazonum aduerſus Athenas, de Pelope eiusque regni diuiſione, de belli Troiani origine, excidio Ilii et erroribus Graecorum quorumdam poſt captam Troiam. Quae ſingula ex eodem Tzetza peti poſſunt, qui ſua videtur ex Apollodoro mutuatus eſſe. *Fabric.* Enimuero Tzetzae commentario ad Lycophronem perlecto, (vti ſcribit cl. *Heyne* pag. 911.) vix tuto pronunties, quaenam ex Apollodoro profecta eſſe videri debeant: hariolari autem de hoc vel illo et diuinare parum fructuoſum eſt. Ceterum paſſim laudantur nonnulla ex Apollodoro, quae in eo non reperiuntur. Enimuero, ait Heyne pag. 944. ſunt illa aut ex vltima bibliothecae parte, quae interiit, aut ex aliis Apollodori libris, in quorum fragmentis illa redhibentur. Et paullo poſt idem V. D. pergit: Interea negari nequit, et ipſum libellum Apollodori nos habere valde interpolatum et multis locis lacunoſum, mutilum et truncatum: nec mirum, quum ipſum libelli argumentum homines inuitaret, vt margini aliunde ſibi nota adſcriberent, aut conciſe dicta explerent, alia expungerent, vt minus nota. Praeter ea omnia exemplaria, quae habemus, nimis recentia ſunt et propagata ex

 vno

pag. 460. [Barthii ſententiae ſubſcribit *Burmann* in catal. Argen. in Calais. *Harl.*]

s) Ita *Tan. Faber* ad Apollodorum pag. 261. et *Reinesius*, epiſt. ad Rupertum pag. 410 ſq. quibus fundus ſententiae ſuae Photius cod. CLXI. *συνείλεκται δὲ Σωπάτρῳ τὸ βιβλίον ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἱστοριῶν καὶ γραμμάτων. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν διαλαμβάνει, ὃ συνείλεκται ἐκ τοῦ Ἀπολλοδώρου περὶ θεῶν γ' λόγου. Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος καὶ γραμματικὸς τὴν τέχνην. Οὐκ ἐκ τοῦ τρίτου δὲ μόνον ἡ ἐκλογὴ αὐτῷ πεποίηται, ἀλλὰ δὲ καὶ β' καὶ δ' καὶ ε' καὶ θ', τοῦ τε ια' πάλιν καὶ ιβ' καὶ ιδ' τε καὶ ιϛ' μέχρι τοῦ κδ'.* Sed parum veriſimile eſt, Photium tam male memorem fuiſſe, vt cod. CLXXXVI. non obſeruaret, Sopatri ſe eclogas legere, cum ſcripſit: *ἐν τῷ αὐτῷ δὲ τεύχει* (in quo Cononis narrationes) *καὶ Ἀπολλοδώρου γραμματικοῦ βιβλιδάριον ἀνεγνώσθη μοι, Βιβλιοθήκη αὐτῷ ἡ ἐπιγραφή.* Nec video, quo argumento probauerit Valeſius, haec non eſſe Photii. Neque magni momenti videtur, quod *Tan. Faber* pag. 263. *Alibi dixit* (Apollodori bibliotheca) *Aeacum ſeruare claues Inferorum, quod videri poſſit eſſe ab homine Chriſtiano, quamquam ſcio, Poetam dixiſſe πύλας ᾅδου. Alibi etiam ἀνίστασθαι videtur vſurpaſſe eo ſenſu, quo ſcriptores noſtri, alibi alia.* Sic et inferum clauſtra dixit Apuleius XI. Mileſ. et *σκότου πύλας* Euripides. Confer Pauſaniae locum et Axiochi Platonici in notis Galei ad Apollodor. pag. 52. *Vandelum* de vita functorum ſtatu pag. 28. et *Grotium* ad Apoc. 1. 18. Apud Platonem quoque in Politico legas *ἐκ τῶν τετελευτηκότων αὖ κειμένων δὲ ἐν τῇ γῇ πάλιν ἐκεῖ ξυνισταμένους καὶ ἀναβιωσκομένους.*

t) Gale diſſ. de ſcriptoribus Mytholog. pag. 40.

u) Gale in notis ad Apollodor. pag. 95 ſq.

vno non admodum antiquo, valde corrupto, et vocum litterarumque compendiis obſcuris et ambiguis laborante, quae librarii indocti adſequi non poterant. *Harl.*

III. Scriptorum, qui Apollodori in bibliotheca laudantur, catalogus [v]) hic eſt:

Acuſilaus pag. 68. 69. 78. 108. 160. 187. 203. 212. 231.
Alcmaeonidis [w]) ſcriptor 34.
Apollonii, Rhodii, Argonautica 55.
Aſclepiades, Myrleanus 70. 151.
Aſius [x]), poeta 189.
Caſtor [y]), chronographus 69.
Cercops, Mileſius 70. 77. [conf. Heyne pag. 97..]
Demaratus 52.
Dionyſius [z]), Mytilenaeus 50.
Eumelus, poeta 189. 190. 203.
Euripides 72. 179. 186. 193.
Herodotus [aa]) 52. 167.
Heſiodus 33. 54. 68. 69. 78. 81. 167. 178. 193. 224.
Heſiodi Aſpis 84. [?]
Homerus 9. 78. 81. 148 167.
Mneſagoras [bb]) 199.
Naupacticon ſcriptor 1 9.
[Νόστοι II. 1, 4. vid. Heyne pag. 990. *Harl.*
Orphici 199.
Panyaſis 15. 199. 224.
Pherecydes 12. 15. 24. 52. 70. 95. 132. 148. 157. 177. 189. 213.
Philocrates 221.
[Pindarus II. 4, 2. ſed locus eſt interpolatus. vid. *Heyne* pag. 300 et 996.]
Piſander 34.
Steſichorus 199.
Thebaidos ſcriptor 33.
Teleſilla 167.
Tragici 69. 77. 78.

IV. *Codi-*

v) Paginarum numerus reſpicit editionem Galeanam, in qua liber ſecundus pagina 67. tertius pag. 147. incipit. *Fabric.* Cel. Heynius indicem non ſolum ſuae editioni adcommodauit, et auxit; ſed etiam de ſingulis fere vberius diſputauit, et fontes, ex quibus hauſit Apollodorus, indagauit atque aperuit a pag. 973 — 997. Omnino ille index doctus, ſed longior, quam vt eum hic repetam, eſt comparandus et litteraturae antiquae ſtudioſis valde commendandus. *Harl.*

w) Citatur etiam a Strabone, et videtur fuiſſe pars Cycli Epici, perinde vt Naupactica, Νόστοι, Θηβαΐς. [vid. Heyne pag. 976.]

x) *Aſium*, poetam praeter eumdem Strabonem laudant Pauſanias et Athenaeus, [XII. pag. 525. conf. *Valcken.* diatrib. pag. 58 ſq. *Heyne* p. 977.]

y) Hunc *Caſtorem*, Rhodium, nonnulli, Voſſium ſequuti, Apollodoro crediderunt iuniorem et bibliothecam ideo Apollodori eſſe haud poſſe. Sed rectius *Ionſius* lib. II. cap. 15. 1. qui Apollodori aequalem fuiſſe obſeruat. [vid. Heyne p. 978.]

z) De Dionyſio hoc Cycli Hiſtorici ſcriptore dixi lib. II. cap. 2. inter ſcripta Homeri deperdita vel ei ſuppoſita nr 15. [vol. I. pag. 378 not. qq. infra, ad cap. de Dionyſio Halic. pag. 799. vol. II. vet. edit. *Mytilenaeus* dicitur a ſchol. Apollon. I. 1290. ſed leg. ὁ Μιλήσιος. vid. *Heyne* l. m. pag. 980 ſqq. *Harl.*]

aa) Male *Herodotus* legebatur. Heyne et ante eum Tan. Faber in ſua edit pag. 26.. not. correxit *Herodorus* Ἡρόδωρος, et pag 984. de eo egit. Nomina vero illa duo ſaepe confuſa fuiſſe, iam monui ſupra in vol. II. pag 348. adde *Groddeck* in Biblioth. der alten Litteratur und Kunſt, part. II. pag. 72 ſq. *Harl.*

bb) Vitio laborare nomen et refingendum *Ameleſagoras* vel *Meleſagoras*, (aut vtraque forma forſan vſu fuit frequentata,) monent *Meurſius* ad Antigon. Caryſt. cap. 12. *Voſſ.* H. Gr. I. 8. pag. 58. Opp. *Heyne* pag. 987. *Harl.*

Digitized by Google

IV. *Codices et editiones bibliothecae Apollodori.*

[*Codices MSSti.* Galeus in diſſ. praefixa eius editioni pag. 35. prouocat ad codices, manu exaratos, quos Aegius Romae vidit, aut quos ſeruant bibl. Venetae, Florentina, Palatina, Altempſiana, Montchaliana, Gallicana regia aut Oxonienſis, qui huic libello hunc dant titulum: Ἀπολλοδώρου Ἀθηναίου γραμματικοῦ Βιβλιοθήκη. *Oxonienſis* tamen, quem contulit Galeus, transſcriptus fuiſſe videtur ex codice *Palatino*, qui nunc eſt bibl. Vaticanae nr. 52. quo cum reliqui codd. vel in vitiis, lacunis, hiatibus, interpolationibus ita conſpirant, vt exemplar iſtud, propter litterarum compendia, quae in aliis hucusque collatis tarditate librariorum quaſi fontes exſtiterunt aliarum corruptelarum, ſeriore aetate exaratum, mater veluti reliquorum, qui collati ſunt, codd. enaſceretur, vel cum aliis ex communi quodam fonte, aeque contaminato, manaret. — *Aegius* ſequutus eſt cod. *Metellinum*, a Iano Metello Sequano accepto: tum contuliſſe videtur cod. *Farneſianum* ex bibl. Alexandri Farneſii Cardinalis, cod. *Io. Honorii*, niſi idem cum Farneſiano ſit; et codicem *Scipionis Tettii*, Neapolitani, deſcriptum ex *Radulphi Cardinalis* exemplari: — Alius cod. exſtat in biblioth. *Vaticana* nr. 1071. — In catalogo *Gudiano* pag. 513. memoratur Salmurienſe exemplum, collatum cum binis msstis Vaticanis. *Pariſiis* in biblioth. regia ſunt *quatuor* codices nr. MDCLIII. MDCLVIII. MMDCCXXII. qui tantum habet fragmentum, et MMCMLXVII. In bibl. *Laurent. Medicea*, teſte *Bandinio*, catal. II. pag. 618. eſt cod. chartac. ſaec. XV. Cel. *Heyne* accepit, opitulante Ruhnkenio, adparatum variae lectionis, quem *Gerardus Iac. van Swinden* cc) olim in Apollodorum conquiſiuerat. In eo fuit varietas lectionis e codd. *Palatino*, altero *Vaticano*, *Laurent. Mediceo*, *Veſuntino*, et duobus *Pariſienſibus regiis*, quibus acceſſit varietas lectionis cod. tertii Pariſini, et cod. *Doruilliani*. vid. *Heyne* praef. ad tom. I. pag. 6 ſq. et tom. III. pag. 950 ſqq. vbi de codd. adhibitis curatius diſſerit. — in cod. CCXXVII. biblioth. reg. *Taurinenſis* Apollodori biblioth ca mythologica, praemiſſo rerum memorabilium indice, ſecundum alphabeti ordinem: catal. pag. 314. — *Neapoli* in biblioth. regia cod. XLVIII. *Apoll.* βιβλιοθηκη, cod. chartac. ſaec. XV.

Editiones.

De his breuiter quidem, at intelligenter acuteque iudicat *Heynius* l. c. pag. 946 ſqq. Princeps eſt

Apollodori Athenienſis, bibliotheces. ſiue de deorum origine, tam graece, quam latine, luculentis pariter ac doctis annotationibus illuſtrati et nunc primum in lucem editi libri III. *Benedictio Aegio*, Spoletino, interprete: acc. *Scip. Tetti* de Apollodoris commentarius. Romae in aed. Ant. Bladi, 1555. 8.

Reprehenditur *Aegius* a *Barthio* III. ad Statium pag. 1585. atque, iudice Heynio, infinitis in locis ſcriptorem correxit et interpolauit, plerumque ex ſcholiaſte Lycophronis, Homeri, Apollonii et ex Diodoro, interdum etiam ignoratione ſeu ſermonis, ſeu fabulae.

 — Eius

cc) *Swinden* vero, nouam Apollodori curaturus editionem, vndique conquiſiuit ſubſidia, et expoſuit ſuum adparatum, idemque de fontibus mythologiae diſſeruit in *ſpecimine nouae editionis Apollodori et commentarii ad eum*, perdocti quidem, at iuſto, opinor, copioſioris, in *Nouis miſcell. obſeruationibus criticis*, tom. III. Amſtelaed. 1741. 8. pag. 37—99.

— Eius verſio ſeorſum recuſa exſtat *Antwerpiae* apud Io. Bellorum, ſ. a. 8. (quam Gale nouam editionem Apollodori eſſe putabat,) in Bibl. Thottianae catalogo tom. IV. pag. 253. occurrit *Apollodor.* de deorum origine, *latine*, Antwerp. Guil. Siluius, 1565. 8. — item *Lugduni* 1608. (quam Fabric. tamquam nouam editionem recenſuit,) et ad calcem Hygini aliorumque mythographorum. Pariſ. 1578. 8.

Apollodori — graece et latine: ex interpretatione Bened. Aegii, Spoletini: editio emendata et illuſtrata per *Hieronym. Commelinum.* ex offic. Commelin. 1599. 8.

Ope cod. Palatini detexit multa, quae infarſerat Aegius, emblemata; ea tamen, paucis exceptis, omnia reliquit: at, quae in cod. Palatino non reperiebantur, cancellis incluſit. Opere nondum ad calcem perducto, quum ille diem obiret ſupremum, necdum vltimam admouiſſet manum, filuam variae lect. cum adnotatiunculis nonnullis ex illius ſchedis *Iudas Bonutius*, eius neceſſarius, adiecit. In bibl. Leidenſi eſt exemplar, notatum manu Ioſ. Scaligeri.

Apollodori biblioth. cum Hygino, Arato etc. Lugduni, 1608. 8. vid. ſupra p. 103 ſq.

Ἀπολλοδώρε — *Apollodori* Athenienſis *bibliotheces* ſiue de diis libri tres. *Tanaquillus Faber* recenſuit et notulas [calci adiectas a pag. 257 — fin.] addidit. Salmurii apud Io. Lenerium. 1661. 8.

Fundus eſt edit. Commel. notae quidem ſunt fere ſubitaneae, at tamen acumen editoris produnt. Aegii verſionem lat. et *Paſſeratii* verſionem gallicam ſaepe correxit multaque loca melius interpretatus eſt. Iuſtum commentarium idem Faber olim paraſſe ſe in Apollodorum ſignificauerat Claudio Sarrauio, ſed poſtea mole deterritus conſilium abiecit, vt teſtatur pag. 259. *Vbi tantam* ὕλην, inquit, *quae a me hinc et hinc congeſta fuerat ex Pauſania, Plutarcho, poetis graecis latinisque, ſcholiaſtis veteribus, Luciano, Origene, Tertulliano, Clemente, Lactantio, Herodoto, Gyraldo, Meurſio, Voſſio, Bocharto totque aliis bonarum litterarum proceribus, vbi, inquam, illam congeriem contemplatus ſum, coepi horreſcere, et conſilium ipſe damnaui meum. Editio certe in tantam molem excreuiſſet, vt ſine muli Mariani opera circumferri liber non potuiſſet.*

Apollodori bibliotheca a *Iuda Bonutio*, gr. et lat. Amſtelod. 1669. 8. vid. *Pinelli* bibl. tom. III. pag. 40. nr. 5852. ſed edit. Commel. tantum recuſa videtur.

Hiſtoriae poeticae ſcriptores antiqui. Apollodorus, Athenienſis, Conon grammaticus, Ptolemaeus, Hephaeſt. F. Parthenius Nicaenſis [dd]) Antoninus Liberalis, graece et lat. Acceſſere breues notae et indices neceſſarii. Pariſ. typis F. Muguet. Proſtant apud R. Scot, bibliopol. Londinenſem. 1675. 8.

Praemiſſa eſt docta diſp. de ſcriptoribus mythologicis. Galeus textum quidem nec curauit, nec recenſuit: ſed tamen eius notae ſunt eruditae et acutae, quamquam male digeſtae et tumultuariae. vid. Heynium pag. 948 ſqq.

Collectio

dd) Cononis narrationes et Ptolem. Hephaeſt. libri VII. ſunt potius excerpta e Photii biblioth. cod. CLXXXVI et CXC.

Digitized by Google

Collectio graeca ex Apollodori bibliotheca, Luciani dialogis mortuorum et Demoſthenis oratione de pace. Verſionibus adiectis et Apollodori fere noua: in vſum iuuentutis ſcholaſticae. Halae 1762. 12.

Kirchnerus in vtili hac collectione dedit duo priores Apollodori libros, emendationibus Galei indubitatis in textum admiſſis, et in praefatione docet exemplis, (a Fabricio ad §. II. not. *o.* maximam partem adductis,) Fabrum ex quibusdam dicendi formulis male ſuſpicatum eſſe, Apollodorum fuiſſe Chriſtianum.

Apollodori Athenienſis bibliothecae libri tres ad codd. MSS. fidem recenſiti a Chr. G. Heyne. Göttingae. tom. I. (qui continet textum graecum) 1782. 12. tom. II. III. et IV. qui peculiarem habent inſcriptionem:

Ad Apollodori Athenienſis bibliothecam notae, auctore Chr. G. Heyne, cum commentatione de Apollodoro, argumento et conſilio operis, et cum fragmentis. part. I. II. III. Gottingae 1783. 12.

Haec eſt praeſtans illa et optima editio, ad quam ſaepe prouocauimus. Quorum codd. mſtorum varias lectiones et quem adparatum V. D. habuerit, iam ſupra declaratum eſt. Nactus quoque eſt ex venditione publica librorum P. Burmanni II. tria exemplaria Apollodori, variis lectionibus, manu adſcriptis, inſtructa, ex quorum vnico, lectione codicis Dorvilliani ſtipato, fructum tantummodo capere potuit. Sed quomodo verſatus ſit in reſtituendo, emendando illuſtrandoque auctore, ipſe clare copioſeque expoſuit in commentat. part. III. pag. 953 ſqq. Notae praebent critices, litteraturae, antiquitatis et mythologiae antiquae theſaurum.

Apollod. Biblioth. cum indice verborum graeco-german. locupletiſſimo a *K. H. Ioerdens*, Berol. et Libau. 1789. 8. Textus gr. repetitus eſt ex recenſione Heyniana. conf. Ien. Allgem. Litteraturz. m. Aug. 1789. nr. 271. pag. 619 ſq.

Latinam *Aegii* verſionem, eiusque editiones iam ſupra in notitia principis editionis memorauimus. — *Gallice* vertit *Ianus Paſſeratius*, Pariſ. 1605. 12. — *germanice* cl. *I. G. Meuſel*, in praeſenti Prof. hiſtor. Erlangenſis, Halae Sax. 1768. 8.

Bachet Meziriac. in notis, gallice ſcriptis, ad Ouidii epiſtol. her. paſſim et frequenter illuſtrat Apollodori loca. — *Chr. Guil. Mitſcherlich*, in praeſenti Profeſſor Gottingenſis, eruditam ſcripſit *Epiſtolam criticam in Apollodorum* ad V. Ill. C. Gottlieb Heyne. Accedunt nonnulla in Statium et Catullum. Gottingae 1782. 12. — *Koen* ad Corinth. grammat. aliquot Apollodori loca; multo plura autem *Henr. Verheyk* in notis ad Antoninum Liberalem paſſim illuſtrarunt aut correxerunt. *Harl.*

V. *Editiones promiſſae.*

Dolendum eſt *Bacheti Meziriaci et Henrici Valeſii* commentarios in Apollodori bibliothecam intercidiſſe. De illo [ee] Claudius Sarrauius pag. 99. epiſt. ad Alex. Morum data 14. Martii 1644. *Burgii Sebuſianorum diem obiit ante decem aut circiter annos vir inſignis Caſpar Bachetus*

ee) Vide *Simonii* biblioth. critic. tom. IV. cap. 16. pag. 129 ſq. *Heumann.*

Digitized by Google

Bachetus Meziriacus. Habere ſe dicebat paratum Apollodorum cum eruditiſſimis commentariis, in quibus omnis mythica theologia explicatur. Vir erat doctus et accuratus, vt conſtat ex eius libello de Aeſopo et fabulis Aeſopicis aliquotque ſacris epiſtolis ad Ouidianarum exemplum concinnatis, quae omnia video a magnis viris in ſummo pretio haberi. Sane concidiſſe ff) fertur ſpes omnis edendi huius operis, etſi anno 1661. adhuc *Tan. Faber* ſcripſit in notis ad Apollodorum pag. 259. *Praeterea nondum fortaſſe deſperandum eſt, promiſſos olim Meziriaci commentarios editum iri; ille certe aliquid praeclarum et ſe dignum praeſtiterit, qui quidem longe doctiſſimus fuerit, rem amplam habuerit, et otio abundarit plurimo.* — De *Henrico Valeſio* Colomeſius in opuſculis pag. 97. *Parmi ſes ouvrages Manuſcrits il me dit qu'il avoit des remarques ſur l'Apollodore qui écrit de Diis gentium, qu'il diſtingue tres doctement avec l'excellent Mr. Voſſius ſur Pomponius Mela, de celuy dont nous avons la Bibliothèque. Fabric.* — Simile fuit ſtudium et conſilium *Bignoni*, vid. eius Elogium in Hiſt. de l'Acad. des Inſcript. tom. XVI. pag. 337. — Cl. *Schow*, Danum, nouam Apollodori, eamque e codd. italic. correctiorem editionem paraturum eſſe cognoui. *Harl.*

VI. *Scripta Apollodori deperdita.*

Περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων. *Athen.* XIII. pag. 567. A. pag. 583. D. XIV. p. 586. A. 591. C. *Etymol. M. Harpocrat.* et *Suidas* in Νάννιον ac Φανοστράτη. [vid. *Heyne*, qui fragmenta collegit atque illuſtrauit, part. III. pag. 1163 ſqq.]

Ἀντιγραφὴ πρὸς τὴν Ἀριστοκλέους ἐπιστολήν. *Athen.* XIV. pag. 636. [vid. *Heyne* pag. 1172.]

Γῆς περίοδος, κωμικῷ μέτρῳ gg). Chorographia, verſibus iambicis. *Strabo* XIV. pag. 677. *Steph.* in Ἄβυλλαι et Αὔγιλα, Γαυγάμηλα, Νᾶβαι et Ὀρβῖται, vbi vide Holſten. [Apud *Stephan. Byzant.* in Ταυρόεις occurrit Apollodorus *ἐν πρώτῳ γεωγραφουμένων.*] At apud *Tzetzem* III. hiſt. 100. *τὸ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων βιβλίον* non referendum eſt ad Apollodorum, cuius nomen praeceſſit, ſed Stephanum Byz. cuius nomen ſequitur, quod ex particula δὲ videtur eſſe perſpicuum. [vid. *Heyne* pag. 1126 ſqq. qui plura collegit et partim examinauit.]

[Ἐν *γλώτταις.* Citatur Apollodorus in ſcholiis Venetis ad Homeri Iliada, α. 244 et 567. Niſi hoc opus idem fuerit, quod dicitur alias *περὶ ἐτυμολογιῶν*, aut pars illius: multa fragmenta aut nomina, quae ab Heynio ad lib. de etymologiis referuntur, ex opere *γλῶτται* depromta videntur. *Harl.*]

Περὶ Δηλίων non videtur librum ſcripſiſſe Apollodorus, ſed obiter de illis quaedam tradidiſſe in opere etymologiarum, vel alio volumine. [?] Vide *Athen.* IV. pag. 172 ſq. In iiſdem

ff) Vide *Rich. Simonis* lettres choiſies, bibl. critic. tom. IV. epiſt. 16. Eſſais de literature, tom. V. pag. 247. ann. 1715. ſpes facta eſt commentariorum Meziriaci Pariſiis edendorum. vide Acta eruditorum, germanice ſcripta, tom. IV. pag. 625 ſq. Ipſe Meziriacus prouocat ad illos commentarios in notis ad Ouidii Heroides tom. I. pag. 343. 349. tom. II. pag. 83. 151. 181. 205.

gg) Metrum *comicum*, (ait *Heyne* pag. 1075.) de iambis ſenariis, quales in comicis occurrunt paullo liberiores, accipiendum eſſe, nullus dubito: translatum hoc ad rerum expoſitionem breuem, quae memoria facile ita ligata oratione comprehendi poſſet, a Scymno, Chio, videmus, Apollodori, vt ipſe ait, exemplo. coll. p. 1072 ſq. vbi Scymni, Chii, verſus adfert atque explicat. *Harl.*

Digitized by Google

iisdem etymologiis forte tradidit quoque rationem prouerbii *γραῦς σερίφιος*, quam ex Apollodoro repetunt Heſychius et alii. Sic rurſus apud *Athenaeum* XI. pag. 482. Κύμβα πετήριον. Ἀπολλόδωρος παφίοις, male de dramate Apollodori, comici, cui titulus fuerit πάφιοι, cogitarunt viri docti: nam ſenſus eſt, apud Paphios cymbam fuiſſe nomen poculi, idque tradidiſſe Apollodorum ἐν τῷ περὶ ἐτυμολογιῶν, vt diſerte legas pagina proxima 483.

Δογμάτων συναγωγή. *Laert.* Chryſippo VII. 181. eſt Apollodori Ephilli, Stoici, de quo dixi cap. 10. huius libri, [tom. III. pag. 539.] et quem *Laertius* in Zenone VII. 39. diſerte laudat ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τὰ δόγματα εἰσαγωγῶν.

Περὶ Ἐπιχάρμου ſextum librum citat Suidas in Καρδιώττειν. Epicharmum Κωμῳδιογράφον in tomos ſiue volumina decem digeſſit Apollodorus, Athenienſis, teſte Porphyrio in Plotini vita [cap. 24. vid. *Heyne* pag. 1142 ſq.]

Ἐτυμολογίαι. *Varro* lib. IV et V. de lingua lat. Harpocrat. Etymol. M. ſchol. Apollonii III. 281. et librum *ſecundum Athen.* II. pag. 63. D. [Multo plura congeſſit *Heyne* pag. 1144—1162.]

Ἠθική, quam laudat Laertius in Zenone, Apollodori Ephilli fuit.

Περὶ θεῶν opus de diis in XXIV. libros diſtributum, teſte *Photio:* quo tempus ἄδηλον illuſtrauerat Apollodorus, vt in bibliotheca, quae exſtat, tempus μυθικὸν, et in chronicis tempus ἱστορικόν. Vide *Galei* diſſ. de ſcriptoribus mytholog. cap. 4. [cuius tamen opinionem reiecit et rem melius explicuit *Heyne* pag. 1040 ſqq. et *Sopatri*, qui Conſtantini M. temporibus vixit, locum adſert et ſub examen vocat. *Harl.*] *Sopatri* eclogas περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι μυθολογουμένων θεῶν, ex Apollodoro concinnatas, memorat Photius cod. CLXI. Librum *primum* Apollodori περὶ θεῶν citat *Steph.* in Δωδώνη. *Secundum Stobaeus* eclog. phyſ. et *Erotianus* ſiue Herodianus in Χάριτες. *Sextum Harpocrat.* in Ἀποπομπάς. *Nonum* Steph. in Ἄρειος πάγος. *Quartum decimum* Macrob. I. 17. Sat. *Decimum ſextum Steph.* in Ἀρκάς. *Decimum ſeptimum* ſchol. *Sophoclis* Oedip. Col. v. 481. *Viceſimum* Porphyrius fragmento de Styge apud *Stob.* eclog. I. [vid. *Heyne* pag. 1074 ſq. qui locum explicat.] Quamplurimis aliis idem opus laudatum ſine librorum diſcrimine, vt idem praeſtantiſſimus Galeus adnotauit, [pluribusque oſtendit exemplis Heyne, qui p. 1039—1072. loca, ex opere de diis ſeruata, perſequitur.] Saepius illud reſpicit Tzetzes ad Lycophronem, quando Apollodorum, hiſtoricum, Athenienſem, citat.

Περὶ θηρίων. *Athen.* XV. pag. 681. D. [*Aelian.* H. A. VIII. 7. ſchol. ad Nicandr. aliquoties. Sed Heyne pag. 1170. dubitat, an ille liber ad noſtrum Apollodorum recte poſſit referri. *Harl.*]

Apollodorum ἐν τῷ περὶ κρατῆρος ῥησειδίῳ de vocabulo crateris citat *Athenaeus* XI. pag. 501. videtur reſpicere idem ſcriptum XI. pag. 479. a. et 497. f. [et alibi. vid. *Heyne* pag. 1166 ſqq. qui putat, non ſingularem librum, ſed caput operis etymologici fuiſſe. *Harl.*]

Περὶ νεῶν καταλόγου vel περὶ νεῶν vel ſimpliciter περὶ καταλόγου, libri XII. de nauium catalogo apud Homerum, opus [?] luculentum. *Porphyrius* apud *Euſtathium* ad Iliad. β'. pag. 199. καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ καταλόγου

ἄριστα ἐν δώδεκα βιβλίοις. Laudat et reſpicit paſſim praeter eumdem, ſed cuius tempore iam periiſſe videtur, Euſtathium, et auctorem ſchol. minorum in Homer. *Strabo*, vt VI. pag. 254. IX. pag. 405. 416. X. pag. 453. 457. 460. XIV. pag. 677. 678. 680. Reprehendit et quandoque vt VII. pag. 298. XII. pag. 553 ſq. XIV. pag. 677 ſq. [Plura Strabonis loca profert, interdum corrigit explicatque *Heyne*, qui a pag. 1099 — 1125. fragmenta illius operis colligit.] Librum primum citant ſcholia minora ad Iliad. β'. 103. Steph. in Ἄργουρα, et Πλαταιαὶ, ſecundum Strabo I. pag. 31. VII. pag. 298. ſcholia minora ad Iliad. α'. 42. *Tzetzes* Chil. VII. v. 761. quintum *Athenaeus* III. pag. 82. ſeptimum *Steph.* in Κορώνη. Laudatur etiam hoc opus a ſchol. *Apollonii* III. 1089. et Steph. in Τένεδος. [Conf. *Villoiſon* prolegg. ad Apollonii lexic. Homer. pag. 24.]

Περὶ νομοθετῶν librum ſecundum citat *Laert.* in Solone lib. I. ſect. 58.

Apollodorus ἐν τοῖς Ὁμήρου. *Schol.* Nicandri pag. 80. Videtur reſpicere libros in nauium catalogum, de quibus iam dixi.

Περὶ μύρων καὶ στεφάνων. *Athen.* XV. pag. 675. Forte Apollodori, medici. [vid. Heyne pag. 1173.]

Παρθικά. Athen. XV. pag. 682. ſunt Apollodori Artemitae, de quo infra.

Περὶ Σώφρονος de Sophrone ſiue commentariorum in Sophronis mimos, [et quidem εἰς τοὺς ἀνδρείους μίμους et εἰς τοὺς γυναικείους μίμους Sophronis] libri, *Athen.* III. pag. 89. VII. pag. 281. Etymol. M. in Ἀλφηστής, Ἀσαλής etc. Librum *tertium* citat *Athen.* VII. pag. 281. *quartum* ſchol. Ariſtophanis ad Veſp. v. 483. Confer *Caſaubonum* ad Athenaeum VII. 6. Vetus ſcholion graec. in Nazianzeno apud B. de Montfaucon in diar. ital. pag. 214. [*Heyne* pag. 1138. *Villoiſon* prolegom. ad Homeri Iliad. pag. 29.]

Περὶ φιλοσόφων αἱρέσεων. *Laert.* in Solone lib. I. ſect. 60. niſi ſit Apollodori Ephilli, Stoici.

Τραγιάμβων primum auctorem fuiſſe Apollodorum, ſcripſit Suidas in Ἀπολλόδ. et Τραγήματα, [et Eudocia pag. 63.] forte, quod primus iambis [hh]) ſcripſiſſet res ſerias, hiſtoriam ſcilicet et geographiam. Confer *Galei* diſſ. de ſcriptoribus mytholog. pag. 47 ſq. [Is vero tragiiambos cum comicis iambis idem fuiſſe putat.]

Φυσική, ſiue φυσικὴ κατ᾽ ἀρχαίαν. *Laertio* in Zenone laudata, auctorem potius habuit Apollodorum Ephillum, Stoicum.

Χρονικά, ſiue χρονικὴ σύνταξις a Troia capta ad ſua vsque tempora, verſibus iambicis, opus, hiſtoriam annorum 1040. [ii]) complexum, atque Attalo, Philadelpho [kk]), Pergami regi, dedicatum,

hh) Sed tragici iambi a comico metro, (vid. notam antecedentem,) diuerſi videntur: nec noſtrum Apollodorum forſan alium inuentorem eſſe tragi iambi, et Suidas locum negligenter exſcriptum, ſit credibile. vid. Heyne p. 1075 ſq. *Harl.* — *Cercidae* μελιάμβοι. *Laert.* VI. 76.

ii) A Troia capta ad Olympiadem primam annos 408. interceſſiſſe, Apollodorus docuerat. Incidit igitur ex eius calculo Troiae excidium in annum ante C. N. 1184. ſubductis inde annis 1040. ſupra memoratis, chronica patet ſubſtitiſſe in Olymp. CLIX. 1. A. C. 144. V. C. 610 Ptolemaei Euergetae II. anno altero, et anno XVI. Attali, Philadelphi, adnotante *Heynio* pag. 1071. qui a pag. 1072 — 1099. fragmenta aut memoriam illorum congeſſit partimque illuſtrauit. Sed vide notam ſupra ad §. I. et Scymnus ann. 3. Olymp. CLXII.

dedicatum, teſte Scymno, Chio, [in periegeſi v. 16—49.] Vide *Gaki* diſſ. de ſcriptoribus mytholog. cap. 6. *Menagium* ad Laert. lib. I. ſect. 37. et II. 2. Librum *primum, ſecundum, tertium*, et *quartum* Chronicorum laudat Stephanus Byz. *tertium* etiam *Laertius* IV. 23. 28. *octauum* huius, vt videtur, operis *Syncellus* pag. 185. Citantur etiam [?] Apollodori Chronica a Diodoro Sic. Strabone, Luciano in longaeuis, Gellio XVII. 4. et aliis quam plurimis. Confer *Ionſium* pag. 194. Praecipue diligenter eo in aetate philoſophorum adſignanda vſus eſt Laertius. [Apollodorus enim non ſolum epochas illuſtriores, ſed etiam virorum clarorum aetates paſſim deſignauerat in iſto opere, cuius iactura deploranda eſt.]

VII. *Apollodori plures* ll).

Apollodorus, *Adramyttenus. Strab.* XI. pag. 525. ſed legendum videtur Artemites. Ita quoque fortaſſis pag. 516.

Apollodorus, *architectus*, de quo ſupra cap. 24. huius libri §. 2. Vide et notas elegantiſſimi *Hemſterhuſii* ad Pollucis X. cap. 51.

Apollodorus, *Artemites*, ſiue vt Stephano Byzant. audit, Ἀρτεμητενὸς, Parthica ſcripſit, memorata *Straboni* II. pag. 118. XI. pag. 509. et initio libri XV. *Athenaeo* XV. 682. vbi librum *quartum*. [vid. *Heyne* pag. 1177.]

Apollodorus, *Aſpendius*, philologus, in veteri Inſcriptione Epheſina apud praeſtantiſſ. Sponium: ἡ βȣλὴ ἐτίμησεν Πόπλιον Αἴλιον Φλαβιανὸν Ἀπολλόδωρον Ἀσπένδιον Φιλόλογον. Τὸ δὲ μνημεῖον κατεσκεύασεν Πόπλιος Αἴλιος Φλαβιανὸς Ζώιλος ὁ ἀδελφὸς αὐτȣ̃.

Apollodorus, *Athenienſis*, pater Archelai, qui Socratis magiſter fuit. *Laert.* II. 16. *Iuſtinus Mart.* Alius, pro quo Iſaei oratio, ὑπὲρ τȣ̃ Ἀπολλοδώρȣ κλήρȣ.

Apollodorus, *Athenienſis*, comicus, de quo ſupra lib. II. cap. 22.

Apollodorus, *Athenienſis*, pictor, infra in Σκιαγράφος.

Apollodorus, *Caryſtius*, comicus, de quo ſupra lib. II. cap. 22.

Apollodorus Κασσανδρεὺς, *Caſſandriae* tyrannus, in Thracia ab Antigono, Macedoniae rege, oppreſſus; de quo vid. *Heinſius* ad Ouid. II. ex Ponto v. 43.

Apollodorus, *Citieus*, (al. *Scilleus*) ac *Tarentinus* laudantur a *Plinio* XX. 4. Forte alter horum, Galeno laudatus ſcripſit, περὶ θηρίων *de beſtiis venenatis*, ſchol. *Nicandri* p. 50. b. et *Plin.* Indice lib. XI. Περὶ μύρων καὶ σεφάνων, *Athen.* XV. pag. 675. *Plin. de odoribus* indice lib. XII et XIII. Περὶ βοτανῶν. ſchol. Nicandri pag. 47. b. *Apollodorus, medicus, in volumine, quo ſuaſit Ptolemaeo, regi, quae vina biberet. Plin.* XIV. 7. [conſ. *Heyne* l. c. pag. 1171 et pag. 1173.]

CLXII. laudat Apollodori chronographiam. vid. Fabric. Biblioth. Graec. vol. III. pag. 35. vet. edit. *Harl.*

kk) De hoc Philadelphi cognomine vide *Edm. Chiſhull* antiquitt. aſiaticas pag. 148 ſq.

ll) Conſ. *Ionſius* II. 17. pag. 204. *Heumann.*

Digitized by Google

Apollodorus, *Corcyreus*, *Clem. Alex.* V. Strom. pag. 570.

Apollodorus, *Cumanus*, grammaticus primus et criticus dictus *Clem. Alex.* I. Strom. pag. 309. Amphictyonibus honorem tribuentibus. Plin. VII. 37. Hiſt. [vid. *Heyne* p. 1176.]

Apollodorus, *Cyrenaeus*, grammaticus, ſchol. *Eurip.* Oreſte v. 1485. Etymol. M. in Βωμολόχοι. *Athenaeus* XI. pag. 487. Suid. in Ἄντικρυς, Βωμολόχος, Νάνιον et Ἐδελύσσω. De poculis ſcripſiſſe innuit *Athen.* XI. pag. 573. Etiam de diis aliqua compoſuit, ſi credimus Natali Comiti III. 16. 17. 18. et IX. 5. niſi Cyrenaeum cum Athenienſi, grammatico, confudit. [❡] [conf. *Heyne* pag. 1174 ſqq. et pag. 1167. num hic, an Athenienſis de poculis ſcripſerit.]

Apollodorus, *Cyzicenus*, *Laert.* in Democrito IX. 38. male *Apollodotus* legitur apud *Clementem* II. Strom. pag. 417.

Apollodorus, Damaſcenus, architectus. Procop. lib. IV. de aedificiis Iuſtiniani.

Apollodorus, *Democriti* adſectator, qui magica ſcripſit. Plin. XXIV. 17.

Apollodorus ὁ Δωριεύς. ſchol. Theocriti Idyll. I. v. 52.

Apollodorus Ephillus, Stoicus, cuius eſt ἠθικὴ laudata *Laertio* in Zenone et Φυσικὴ (κατὰ τὴν ἀρχαίαν) quam citat idem Laertius et Stobaeus pag. 20. eclog. Vide, quae notavi ſupra cap. 10. huius libri, [vol. III. pag. 539.] et Suidam in Θέων. Idem forte eſt *Apollodorus*, quem cum Chryſippo iungit *Tertull.* cap. 15. de anima.

Apollodorus, *Epicureus* mm), ἐν πρώτῳ περὶ τοῦ Ἐπικούρου βίου. *Laert.* X. 2. Mentio eiuſdem ſect. 10. et forte 25. vbi κηποτύραννος vocatur, quaſi regnum quoddam tenens in horto ſiue ſchola Epicuri, et quadringentorum amplius voluminum auctor, ac praeceptor Zenonis, Sidonii. [conf. ſupra in vol. III. pag. 600.]

Apollodorus, *Erythraeus*. *Lactant.* lib. I. cap. 6. ex Varrone, et de ira dei cap. 22. *Photius* quaeſt. 160. ad Amphilochum.

Apollodorus, *Gelous*, comicus, de quo ſupra lib. II. cap. 22.

Apollodorus ὁ γράψας τοὺς ὕμνους. Erotian. in Τέρθρον. [Alias ignotus.]

Apollodorus, *Lemnius*, περὶ γεωργίας. *Ariſtot.* Politic. lib. I. cap. 7. *Varro* de re ruſt. *Plinius* indice libri XIV. XVII. XVIII.

Apollodorus, *Logiſticus*. *Laert.* Solone I. 25. et Pythagora VIII. 12. Ἀριθμητικὸς *Athenaeo* X. pag. 458. Male *Apollodotus* apud Plutarchum de non ſuau. viu. ſecundum Epicur. pag. 1094.

Apollodorus, *mechanicus*, et architectus, de quo dixi cap. 24. huius libri §. 2.

Apollodorus ὁ Μεγαρείτης. *Megarenſis*, citatur a Stobaeo, vt notauit Scipio, Tettus, et, qui ex eo pleraque retulit, Simlerus in biblioth.

Apollodorus, *Nicaenus*. Stephanus in Νίκαια. Male Καίακα in Meurſii biblioth. graeca pag. 1232.

Apollodorus,

mm) Hunc confundit cum Apollodoro, Athenienſi, *Boſius* ad Cic. Attic. XII. 23. *Harl.*

Apollodorus, *Parius*, Apollonii F. de quo inſcriptio graeca apud *Sponium* pag. 336. miſcell. et emendatius apud *Bernardum de Montfaucon* in diario italico pag. 38.

[*Apollodorus*, *Paſionis* F. Hunc, qui multas dixit cauſſas orationibus, quas Demoſthenes ſcripſerat, habitis, *Heynius* V. C. pag. 1178. apud *Athenaeum* XIII. pag. 573. B. intelligit. *Harl.*]

Apollodorus, *Pergamenus*, rhetor, qui Auguſtum imp. Apolloniae inſtituit, auctor ſectae Apollodoreae. *Strabo* XIII. p. 625. qui et eius τέχνας memorat. Citatur ſaepiuscule a Quinctiliano, etiam in dialogo de oratoribus. Vide et *Sueton.* Auguſto cap. 89. Meminit et Plinius, (niſi Apollonii nomen reponendum, indice lib. XV.) Euſebius Chron. et Lucian. Macrobiis, qui 82. annos vixiſſe teſtatur.

Apollodorus, *Peripateticus*, forte, ad quem epiſtola a Lynceo Samio Theophraſti diſcipulo ſcripta laudatur ab *Athen.* IX. 14.

Apollodorus, *Phalereus*, Socratis amantiſſimus, aliis omnibus aſper, ideo μανικὸς dictus. Plato Sympoſio, Plutarch. Catone minore. In epiſtolis Socraticis Allatianis pag. 46. vocatur μαλακὸς, forte, quod Socrati [P] morituro tulit tunicam ex pretioſa lana pulchreque textam et ſimile pallium, rogauitque, vt ſic ornatus demum cicutam biberet. *Aelian.* I. var. Hiſt. cap. 16.

Apollodorus, *rhetor*. Vide ſupra, *Pergamenus*. — Alius *Apollodorus*, rhetor, iunior, quem *S. Nilus* lib. I. epiſt. 75. reprehendit, quod, quum Chriſto nomen dediſſet, ad idola reuertiſſet.

Apollodorus σκιαγράφος circa Olymp. XCIII. *Plin.* XXXV. 9. *Euſtath.* ad Iliad. κ'. *Franciſcus Iunius* catalogo pictorum pag. 24.

Apollodorus, *Scilleus*. Supra in Citieo.

Apollodorus, *Socraticus*, vide paullo ante, *Phalereus*.

Apollodorus, *ſtatuarius*. *Plin.* XXXIV. 8.

Apollodorus Syllus. Cic. I. de natura deor. [cap. 34. vbi vide Dauiſ. eſt ſupra inter Stoicos de Apollodoro, Ephillo, vol. III. pag. 539.] Niſi potius diſtincte legendum *Apollodorus*, *Syllus*.

Apollodorus, *Tarentinus*. Supra in *Citieus*.

Apollodorus, *Tarſenſis*, tragicus, de quo ſupra lib. II. cap. 19. [Alius *Tarſenſis*, grammaticus. vid. Heyne pag. 1174.]

Apollodorus, *Telmiſſenſis*, ἀνὴρ ἐλλόγιμος, de ſomniis ſcripſiſſe videtur. Laudatur *Artemidoro* lib. I. cap. 82.

Apollodorus, *Tyrannus*, memoratur Platoni, Aeliano, Plutarcho, Valerio Maximo, Senecae II. 4. de ira et VII. 19. de beneficiis, et, qui ſepulcrum eius memorat, Pauſaniae in Atticis. Euphorionis Chalcidenſ. poema, cui titulus Ἀπολλόδωρος, teſte Parthenio, ſchol. Apollon. et Lycophron.

Digitized by Google

Non raro etiam *Apollodori* nomen pro *Apollonio* poſitum obſeruarunt viri docti, vt apud Stephanum, vbi Apollodori *Carica* citantur, vel vbi *Pontica*, vt in ſcholiis ad Apollon. Rhodium. [II. 159. conf. *Heyne* p. 1177 ſq.] Etiam *Apollodorum*, Epheſium, ingerunt nonnulli pro *Artemidoro*.

Fuit et *Apollas*, aduerſus quem ſcripſit Chryſippus, teſte *Laertio*, VII. 193. 197. neſcio, an is, qui Apollodorus dicitur apud *Ciceronem* I. de natura deor. cap. 24. *Zeno quidem non eos ſolum, qui tum erant, Apollodorum, Syllum, ceteros figebat maledictis* etc. Ita enim rectius videtur locus iſte legi in melioribus edit. quam, vt alii coniungunt, velut vnius hominis nomen, *Apollodorus Sylius*. At *Apollas* ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων, laudatus *Athenaeo* IX. pag. 369. idem videtur viris doctis, qui Marciano Heracleotae pag. 63. eſt Ἀπελλᾶς ὁ κυρηναῖος, et cuius Δελφικὰ citat *Clemens* protreptico pag. 31. Fuit et *Apellas*, ſcepticus, apud *Laert.* Timone IX. p. 597. vbi citatur eius liber, cui ab alio ſceptico huius nominis titulum fecerat Agrippam. Etiam apud Sextum Empiricum mentionem huius *Apellae* mm) fieri, notauit Meurſius, qui locus me fugit. Alios *Apellas* refert *Menagius* ad Laertii Chryſippum pag. 342. et *Grotius* ad Rom. XVI. 10.

Non omittendus et *Apollos* in ſacro Actorum Apoſtolicorum libro XVIII. 24. et 1 Cor. I. 12. III. 4. etc. et Tit. III. 13. atque in *Clementis Romani* epiſtola cap. 47. memoratus, quia Ἀπολλὼς per contractionem [?] pro Apollodoro dictum eſſe notauit *Salmaſius* epiſt. ad Menagium de Herode infanticida pag. 65. Ἀπολλὼς ὁ Ἀλεξανδρεὺς λόγιος, ὁ ποτιστὴς τῶν Χριστοῦ μαθητῶν *inter diſcipulos Chriſti rigator*, ita enim reddenda mihi videntur verba S. Nili II. 49. epiſt. *vir Alexandrinus ex Iudaeis valde eloquens et perfectus in lege, epiſcopus Corinthiacorum.* S. Hieron. in Tit. III. 13. De eo conſulendi *Io. Prideauſius* Opp. latin. pag. 463 ſq. et *Vitringa* III. 21. var. obſ.

Apollodorus ἐν ξυτίνῳ citatur a *Plutarcho* quaeſt. graec. pag. 301. nec dubitarunt aliqui, ξύτινον Apollodori, comici, dramatibus adſcribere. Sed locum conſideranti patebit, hiſtoricum opus reſpici, Apollodori forte Tarentini, et fortaſſe pro ἐν ξυτίνῳ legendum eſt Ταραντίνοις, licet de Tarentinorum duce Dinone alius quoque Apollodorus tradere hoc potuerit, quod commemorat iam dicto loco Plutarchus, eum praecone ſuffragia plura contra ſententiam lata iactante, praetuliſſe pauciora, ἀλλ᾽ αὗται, inquit, βελτίους, *at haec meliora ſunt.*

Praetereo alios *Apollodoros*, vt *Tyrannum Caſſandrenſem*, de quo *Aelianus* XIV. 41. XV. 15. Var. Excerpta Peireſc. pag. 265. *Plutarch.* de ſera numinis vindicta pag. 555. 556. *Polyaenus*, *Muret.* XVII. 17. var. lect. etc. *Cyzicenum, ducem Athenienſium.* *Aelian.* XIV. 5. Var. Apollodorum, *Amphipolitanum*, praefectum Babylonis, *Diodor. Sic.* XVII. pag. 538. *Curt.* V. 9. *Arrian.* VII. pag. 161 ſq. *Apollodorum, Siculum, Plutarch.* Caeſare pag. 731. *Apollodorum* ſub Honorio et Arcadio impp. Comitem et Procoſ. Africae, ad quem aliquot Symmachi epiſtolae exſtant. Conſ. *Iac. Godofredus* in proſopographia cod. Theodoſiani pag. 350 ſq. tom. VI.

mm) Non huius, ſed Apellis pictoris facit mentionem *Sextus Empir.* I. Pyrrhon. ſect. 28. [conf. Fabric. not. ad Sextum Empir. pag. 41.]

Digitized by Google

tom. VI. Fuerunt et *Apollodori* inter Archontes Athenis Olymp. LXXXVII. 3. CVII. 3. CXIV. 4. CXV. 2.

VIII. Apollodoro ſubiiciam ANTIGONVM, illo licet antiquiorem, vtpote qui ſub Ptolemaeo Philadelpho ſcripſit oo). Huius vnicus libellus ad nos peruenit ἱϛοριῶν παραδόξων συναγωγὴ, *hiſtoriarum mirabilium collectio*, qua mirandae pp) et ſingulares obſeruationes de animalibus et aliis rebus naturalibus breuiter referuntur, excerptae ex auctore libri de admirandis auditionibus, qui inter Ariſtotelis ſcripta qq) legitur (a cap. XXXII — CXXVII.) tum e *Callimachi* rr) ἐκλογῇ τῶν [τ] παραδόξων (a cap. CXLIV — CLXXXIX. ſiue ad finem libri) et aliis quibusdam ſcriptoribus, quorum catalogum e Meurſii editione ſubiunxi, [et ego ex Beckmanni edit. aliquantulum auxi:]

Aeſchylus τοξότισι cap. 127.
Alcman 27.
Ameleſagoras, Athenienſis, Ἀτθίδι 12.
Amometi ἀνάπλυς ἐκ Μέμφεως εἰς τὴν καλουμένην ἴσιδος κρήνην 164.
Archelaus, Aegyptius, περὶ παραδόξων. 23. Περὶ θαυμασίων 96.
Ariſtoteles 18. 23. 24. 26. 31. 32. 43. 52. 66. 97. 127. 159. 185. Περὶ ζώων 66.
Callimachus 177. Aegyptius 51. Callimachi, Cyrenaei, ἐκλογὴ παραδόξων 144.
Cteſias 16. 128. 160. 165. 181. 182.
Eudoxus 135. 144. 153. 162. 169. 177. 178.
Hellanicus, Lesbius 139.
Heraclides 167.
Herodorus 48.
Herodotus 25.
Heſiodus, nomine quidem non addito, 25.
Hippon (Hippys), Rheginus, 133.
Homerus 28.
Lycus 66. 148. 170. 175. 185. 188. Rheginus 154.
Megaſthenes Ἰνδικοῖς 147.
Myrſilus λεσβιακοῖς 5. 17. 129.
Nicagoras 173.

Phanias

oo) *H. Dodwell.* diſſ. de aetate peripli Hannonis §. 21. pag. 33. *Voſſ.* Hiſt. gr. lib. I. cap. 12. pag. 78 ſq. *Fabric.* — *Saxius* in Onomaſt. lit I. pag. 103. aetatem illius confert ad A M. 3733. Olymp. CXXVII. 1. ante C. N. 270. a. V. C. 482. aut paullo poſt: *Hamberger* in zuverläſſigen Nachrichten etc. tom. I. pag. 325. ad A. M. 3700. ante C. N. 284. *Harl.*

pp) Alios mirabilium et paradoxarum narrationum ſcriptores retuli lib. I. cap. XXII. §. IV.

qq) Vide, quae ſupra cap. V. §. XXI. p. 245. *Fabric.* — cl. *Schneider* Periculo critico in Anthologiam Conſtantini Cephalae, (Lipſiae 1772. 8.) ſubiecit cap. V. pag. 132 — 147. emendationes in Ariſtotelem et Antigonum Caryſtium; in quo vt permulta loca, a Meurſio non curata, ex ipſis Ariſtotelis libris felicitate ingenii ſui reſtituit; ita ex Antigono Ariſtotelis loca emendauit. Statim vero ab initio capitis, „ego vidi, ait, mirabundus, nullum fere caput eſſe in Antigono ex Ariſtotele ſumtum, quod non corruptelae aliquam maculam ignoratione librariorum conceperit. Duo in vnum capita confuſa; verba omiſſa, ſine quibus ſenſus laborat. — — Fatendum tamen eſt, ſaepe Antigonum eximiam opem corruptis philoſophi locis emendandis praeſtare. qua in re tamen cautione eſſe vtendum magna facile video, quia Antigonus interdum verba aliquot de ſuo addit, resque ab Ariſtotele traditas ſaepe aliis verbis eloquitur. — — Mira fuit interdum Antigoni ſocordia, qua philoſophum exſcripſit, ea, quae vel caput rei faciunt, vel ſine quibus reliqua vix intelligi poſſunt, omittentis." *Harl.*

rr) Obſeruatum hoc poſt Stanleium clariſſimo Bentleio, qui multa Antigoni loca egregie illuſtrat atque emendat in fragmentis *Callimachi* pag. 328 ſq. *Fabric.* — ſ. tom. I. edit. Erneſti, 1761. 8. pag. 444 — 455. coll. Schneidero l. c. p. 136. qui tamen de loco quodam culpat Bentleium. *Harl.*

Digitized by Google

Phanias 171. 187.
Philetas (ἐν Ἑρμηνείᾳ) 8. 23.
Philo Αἰθιοπικοῖς 100.
Philoxenus 141.
Pindarus 155.
Polycritus 150.
Σαμιακῶν ὅρων auctor 132.
Theophraſtus 135. 174.
Theopompus 14. 15. 131. 152. 156. 180. 186. 189.
Timaeus 1. 149. 155. 168. Eius Σικελικαὶ ἱστορίαι 1.
Zenophilus 166.

Primus Antigonum graece et latine cum verſione ſua edidit *Guil. Xylander*, deſcriptum e bibl. Palatinae ss) *vetuſtiſſimis membranis, rariſſimo mihique alias numquam viſo litterarum genere conſcriptis*, quae eius ſunt verba in praef. ad Albertum a Steten. Prodiit Xylandri editio vna cum M. Antonini libris εἰς ἑαυτὸν et Apollonii, Dyſcoli, Θαυμασίοις, ac Phlegonte Tralliano, graece, et ſeorſim latina Xylandri horum librorum verſione, per Thom. Guarinum, Baſil. 1568. 8. [adnotatt. ad Antigonum leguntur pag. 320—322.] — *Ioannes* deinde *Meurſius* Antigonum ſeorſim edidit cum interpretatione Xylandri, addiditque eruditas notas Lugd. Bat. 1619. 4. tt) exemplis quibusdam huius editionis annum 1622. praeferentibus. Nam Londinenſem Hendreichio memoratam chimaericam eſſe exiſtimo, [P] neque vidi alteram Xylandri Argentoratenſem, quam idem commemorat anni 1590. 8. *Fabric.* Conf. *Clement* bibl. curieuſe etc. I. pag. 369 ſq. — Nouiſſima, pleniſſima optimaque eſt editio:

Ἀντιγονου — *Antigoni Caryſtii* hiſtoriarum mirabilium collectanea, explicata a *Ioanne Beckmann*, Prof. Gotting. Additis annotationibus G. Xylandri, I. Meurſii, R. Bentleii, I. G. Schneideri, I. N. Niclas aliorumque cum interpretatione G. Xylandri. Subiectis ſub finem annotationibus ad Ariſtotelis auſcultationes mirabiles. Lipſiae 1791. 4.

Praemiſſa ſunt excerpta ex praefatione *Xylandri*, praefat. *Meurſii*, excerpta ex *Schneideri* periculo critico in antholog. (ex quo libro, quae ad Antigonum adnotata ſunt, excerpſit;) et ex *Dodwelli* diſſ. de peripli Hannonis aetate. Notae criticae ſeparatae ſunt ab exegeticis, quae multa hiſtoriae naturalis capita egregie explicant. Cenſor in ephemerid. litter. Gotting. nr. 89. pag. 977. a. 1791. quaedam adnotat et corrigit. — *Salmaſius*, qui Solinum multa debere Antigono, perperam, credo, arbitratus eſt, in Exercitatt. Plinianis paſſim, e. g. pag. 107. b. D. pag. 157. b. A. pag. 173. 179. et alibi varia Antigoni loca tentauit aut expoſuit. *Harl.*

Praeter hanc ἱστοριῶν παραδόξων συναγωγὴν *Phlegonti* cap. 28. mirabil. et Stephano Byz. laudatam in uu) Γύαρος, ſcripſerat *Antigonus*, Caryſtius, etiam alia, vt:

Βίος

ss) Conf. *Sylburg.* in catalogo MSStorum in bibl. Palatina in Monumentis pietatis et litterariis virorum — illuſtrium, Francof. ad Moen. 1701. 4. pag. 124. cod. CCCLXXXIX. qui praeter alios continet *Parthenii* de amatoriis affectionibus, hiſtoriolas XXXVI. *Antonini Liberalis* metamorphoſ. fabb. 41. *Apollonii* hiſtorias mirabiles, *Antigoni* hiſtoriarum incredibilium collectionem etc. De editionibus conf. *Beckmann.* praef. p. IV ſqq. *Harl.*

tt) Apud Iſaac. Elzeuir. Meurſius permulta loca egregie ſanauit, et, collato Ariſtotele, reſtituit. Illa editio repetita eſt in *Operibus Meurſii*, a Io. Lamio collectis vol. VII. pag. 3—72. *Harl.*

uu) Xylander in Stephano ſuo Byz. adnotauit, Antigonum, Caryſtium, hunc ipſum eſſe, cuius Θαυμάσια nuper in lucem emiſerit. Non primum itaque hoc a Meurſio obſeruatum fuit.

Digitized by Google

Βίους ſiue vitas philoſophorum, Laertio et Athenaeo, *Euſebio* XIV. 18. praep. et Hieron. de ſcript. eccl. celebratas, de quo opere videndus *Ionſius* II. 4. 1. Reſpicit et Suidas in Ὠπεθλαδίας.

Περὶ ζώων *Heſych.* in Ἴλιοι.

Περὶ λέξεως *Athen.* III. pag. 88. VII. pag. 297. 303.

Poema heroicum, cuius titulus Ἀντίπατρος. *Athen.* III. pag. 82. qui duos inde verſus adducit.

Videntur etiam huic *Antigono* tribuendae ἀλλοιώσεις ſiue metamorphoſeon liber, quem laudat *Antoninus* Liberalis cap. 23. At ἱστορικὰ ὑπομνήματα, quae ex *Athenaei* XIII. p. 610. inter ſcripta huius Antigoni doctiſſimus Voſſius refert, Caryſtio Pergameno tribuenda ſunt ex plurimis aliis Athenaei locis, non Antigono, qui a patria Caryſto, Euboeae ciuitate, Caryſtius dicitur. Alii fuerunt 1) *Antigonus*, *Alexandrinus*, grammaticus, citatus ab Erotiano in prooemio et in Περιηγρά. Hic forte reſpicitur a ſcholiaſte Nicandri, vbi citat Antigonum. 2) *Antigonus*, *Cumanus*, qui de re ruſtica ſcripſit, laudatus Varroni, Plinio, Columellae. 3) *Antigonus*, pictor, qui de pictura ſcripſit, teſte *Plinio* XXXV. 10. *περὶ πινάκων*, *de tabulis pictorum.* *Laert.* Chryſippo VII. ſect. 188. Diuerſus, vt videtur, 4) *Antigonus*, qui de toreutice ſcripſit, teſte rurſus *Plinio* in indice libri XXXIV. Hunc, inter ſtatuarios commemoratum, de arte ſua ſcripſiſſe ait XXXIV. 8. Videtur etiam fuiſſe 5) *Antigonus* quidam, mathematicus, vt ex auctore ſcholiorum graecorum in tetrabiblon Ptolemaei pag. 201. Meurſius colligit, idem, vt ſuſpicor, qui inter Arati interpretes recenſetur. 6) *Antigonus*, rex Macedoniae, cuius epiſtolam ad Zenonem, Citieum, refert *Laertius* VII. 7. Eruditionem huius Antigoni *Diocles* in epiſtola προφυλακτικῇ apud Paulum Aeginetam lib. I. cap. vlt. praedicat his verbis: ἐπειδή σοι συμβαίνει μουσικώτατῳ πάντων βασιλέων γεγονέναι, καὶ πλεῖστον χρόνον βεβιωκέναι, φιλοσοφίας τε πάσης ἔμπειρον ὄντα τυγχάνειν, καὶ τοῖς μαθηματικοῖς πρωταγωνιστήν, ὑπολαμβάνων βασιλικὴν καὶ οἰκείαν εἶναι τὴν φιλοσοφίαν τὴν περὶ τῶν ὑγιεινῶν ἀκοήν τε [[?]] καὶ θεωρίαν, γέγραφά σοι etc. Fueritne is auctor περιηγήσεως Μακεδονικῆς, laudatae a Stephano in Ἀβαντὶς, dubito. Alius certe 7) *Antigonus*, Italicae hiſtoriae ſcriptor, quem laudat Feſtus in, Romam, et Dionyſius Hal. I. antiq. pag. 5. At Plutarchus in Romulo pag. 23. Antigoni, regis, dictum refert, non, vt Voſſio viſum, Antigoni, ſcriptoris, Italicam hiſtoriam reſpicit. 8) *Antigonus*, medicus inſignis caſtrenſis, cuius paſtillum ad capitis dolorem refert *Galenus* II. de medic. ſecundum locos cap. 2. Meminit eiusdem Marcellus Empiricus et collyrium eius commendat cap. 8. [conf. Fabric. B. Gr. vol. III. in elencho medicor. pag. 63 ſq.]

IX. Cum Apollodoro Galeus edidit PARTHENII vv), Nicaeni, *volumen, quod de amantibus compoſuit*, vti *Probus* ad Eclog. 3. Virgilii vocat, ad cap. 15. huius libri reſpiciens: ſiue narrationes, ſoluto ſermone ſcriptas, de iis, quae amantibus acciderunt: Παρθενίου Νικαέως περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων ad *Cornelium Gallum* ww) qui ſub Auguſto imp. floruit et ſuauitate.

vv) Vide *Bayle* diction. ſupplem. voc. *Parthenius. Harl.*

ww) De hoc *Gallo* videndus vir, doctrina et ingenio praeſtans, *Iuſtus Fontanini* libro de ſcriptoribus Foroiulienſibus. *Fabric.* — *Iuſt. Fontanin.* hiſtor. litterar. Aquileienſis libr. Romae 1742.

tate carminum excelluit; ad quae componenda perquam opportunam huiuscemodi narrationum lectionem ipſi commendat. Τὰ πλεῖςα αὐτῷ τε παρέςοι εἰς ἔπη καὶ ἐλεγείας ἀνάγειν τὰ μάλιςα ἐξ αὐτῶν ἁρμόδια etc. Μεταμορφώσεις eius memorat Suidas in Νέςωρ, quem et ipſum ait librum eo titulo ſcripſiſſe. Scriptores xx) e quibus narrationes ſuas collegit *Parthenius*, hi ſunt:

Alexander, Aetolus, ex cuius carmine elegiaco, cui titulum fecerat Apollinem, profert verſus quatuor et triginta cap. 14.

Andriſci Ναξιακά cap. 9.

Apollonii, Rhodii, Ἀργοναυτικῶν α΄. cap. 28. Καῦνος cap. 1. ſiue Καύνȣ κτίσις, cap. 11. Poema epicum, cuius decem verſiculos Parthenius conſeruauit, emendauit *Iſ. Voſſius* ad Melae lib. I. cap. 1. 16.

Ariſtocritus cap. 11.

Ariſtodemus ὁ Νυσαεὺς ἐν α΄. ἱςοριῶν cap. 8.

Ariſtoteles cap. 14.

Aſclepiades, Myrleanus, Βιθυνιακῶν α΄. cap. 35.

Cephalo, Gergithius, ἐν Τρωϊκοῖς cap. 4 et 34.

Dectades cap. 13.

Diodorus ἐπαίτης (Gesnero *medicus*, Voſſio *circulator:* ſed interpres [?] forte rectius legit *Elaites*,) ἐν ἐλεγείαις cap. 14. Galeus in notis ad Parthenium pro *Diodoro* mauult *Dionyſiodorum*, Troezenium. Voſſius lib. de poetis graecis, memoriae, vt videtur, lapſu pro Diodoro Dionyſium poſuit.

Euphorion Ἀπολλοδώρῳ cap. 28. Θρακὶ cap. 13 et 26.

Hegeſippus Μιλησιακῶν α΄. cap. 16. Παλληνιακοῖς cap. 6.

Hellanicus Τρωϊκῶν α΄. cap. 34.

Hermeſianax cap. 22. Λέοντι (ſiue rectius Λεοντίῳ, vt apud Athenaeum et Antoninum Liberalem cap. 39.) cap. 5.

Ὁ τὴν Λέσβȣ κτίσιν ποιήσας, (Apollonius, forte Rhodius,) cap. 21. vbi ex illo poemate verſus heroicos viginti et vnum adfert.

Licymnius, Chius, μελοποιὸς cap. 22.

Οἱ τὰ Μιλησιακὰ cap. 14. Vide ſupra in Hegeſippo.

Moero,

1742. 4. pag. 1—62. Ego quoque de eo plura dedi in introductione in notitiam litteraturae romanae, tom. I. pag. 333 ſqq. et in notitia breuiore litterat. rom. pag. 231 ſq. Hinc *Saxius* in Onomaſt. lit. tom. I. pag. 182. adligat Parthenii aetatem A. M. 3975. Olymp. CLXXXVII. 3. ante C. N. 28. a. V. C. 724. Adde *Voſſium* de hiſtor. graec. II. cap. 1. pag. 129 ſq. et de poetis graecis cap. VIII. pag. 70. *Harl.*

xx) *Le Beau* iunior, nominat et explicat auctores, e quibus Parthenius libros ſuos amatorios concinnauit in Hiſtoire de l'Academie des Inſcr. vol. 34. Pariſ. 1770. pag. 63 ſqq. *Harl.*

Digitized by Google

Moero, Μοιρὼ, (poetria Byzantia,) ἐν ταῖς ἀραῖς cap. 27.

Neanthes ἐν β΄. cap. 33.

Nicaenetus cap. 11. Λύρκῳ cap. 1.

Nicander cap. 34. ἐν τῷ περὶ ποιητῶν cap. 4.

Phanias, Ereſius cap. 7.

Philetas ἑρμῇ cap. 2.

Phylarchus cap. 25 et 31. ἐν ιέ. (interpres *libro IV.*) cap. 15.

Simmias, Rhodius cap. 33.

Sophocles Εὐρυάλῳ cap. 3.

Theophraſtus ἐν τῷ πρὸς τοὺς καιροὺς (interpres *libro IV.*) cap. 9. ἐν ά. τῶν πρὸς τοὺς καιροὺς cap. 18.

Timaeus Σικελικοῖς cap. 29.

Xanthus Λυδιακοῖς cap. 33.

Primus hunc ſcriptorem in lucem edidit cum verſione ſua *Ioannes Cornarius*, Zuiccavienſis, Baſil. 1531. 8. apud Frobenium. — Cum eadem interpretatione prodiit iterum Baſil. 1555. fol. inter ſcriptores de exemplis virtutum et vitiorum, quos infra in Aeliano recenſeo, et ex officina Commelini graece et latine iunctus Achillis Tatii, et Longi Eroticis a. 1601. 8. [Habeo editionem: *Achillis Tatii* — lib. VIII. *Longi* ſophiſtae — lib. IV. *Parthenii Nicaeenſis* de amatoriis affectibus lib. I. *iterum* edita graece ac latine in bibliopolio Commeliano. MDCVI. (1606.) 8. Praefatio Iudae et Nicolai Bonnuitiorum ad Gruterum ſcripta eſt 1601. prid. Kal. April. Eſtne igitur intra quinquennium in offic. Commelin. bis excuſa illa collectio; an tantum primi folii pagina et inſcriptio mutata? *Harl.*] Vidi etiam latine cum Euſtathii ſiue Eumathii amoribus excuſum Lugduni Bat. 1618. 12. Gallice vertit *Iohannes Fornerius*, Montalbanenſis, vna cum Plutarchi narrationibus amatoriis, Lugd. 1555. et Pariſ. apud Aegidium Robinotum 1556. 8. Denique cum Apollodoro et aliis gr. et lat. nitide recudi curauit *Tho. Galeus*, additis breuibus, ſed eruditis notis, quibus interpretis etiam ſubinde errata quaedam emendauit Pariſ. 1675. 8. [P] pag. 341—402.

Eumdem eſſe Parthenium, qui has narrationes proſa ſcripſit et poetam huius nominis, docet auctor ipſe, verſus ſuos de Biblide et Cauno referens cap. 11. Tum *Plutarchus*, qui in parallelis minoribus pag. 308. quum de Leucone et Cyanippo narrationem e capite 10. repetiiſſet, ſubiungit: ὡς Παρθένιος ὁ ποιητής. Itaque non dubito, eum ipſum eſſe, cuius *Stephanus* in Νικαίᾳ meminit, *Lucianus* vero de ſcribenda hiſt. tom. I. pag. 637. iungit cum Euphorione et Callimacho: quemque Suidas [et *Eudocia* pag. 357.] tradit Heraclidis et Eudorae, ſiue ex Hermippo quodam iuniore, (Smyrnaeus enim ille, qui de vitis ſcripſit, Parthenio antiquior fuit,) Tethae filium Nicaeenſem vel Myrleanum ἐλεγειοποιὸν καὶ μέτρων διαφόρων ποιητήν, captum a Cinna in bello Mithridatico, (anno V. C. ſaltem 670.) poſtea propter doctrinam liberum dimiſſum, vsque ad Caeſaris Tiberii tempora vixiſſe. Tiberius

rius [yy]) imperare coepit A. V. C. 767. centum fere poſt Cinnam interfectum annis. Itaque Tiberii nomen vel a Suida, vel ab alio quodam praeter rem eſſe adiectum non dubito, quamquam Parthenio h. e. poe natis ipſius delectatum Tiberium auctor eſt *Suetonius* cap. 70. *Fecit et graeca poemata, imitatus Euphorionem et Rhianum et Parthenium, quibus poetis admodum delectatus, ſcripta eorum et imagines publicis bibliothecis inter veteres et praecipuos auctores collocauit.* Virgilium Parthenio praeceptore vſum in graecis, et quaedam illius verſibus ſuis expreſſiſſe, notant *Macrobius* V. 17. et *Gellius* IX. 9. et XIII. 26. ſed et in codice bibl. Ambroſianae [zz]) Moreto Virgilii haec verba adſcripta obſeruauit Iſ. Voſſius: *Parthenius Moretum ſcripſit in graeco, quem Virgilius imitatus eſt.* Scripta Parthenii haec commemorantur in veterum monumentis:

Ἀνθίππη. Steph. in Κρανίδες, *Λάμπεια*.

Ἀρήτης (coniugis) *ἐγκώμιον*. Libris III. Suidas [et Eudocia] in Παρθ.

Ἀρήτης ἐπικήδειον. id. [Eudoc. poſt *ἐπικηδ.* addit *τῆς γαμετῆς*.]

Εἰς *Ἀρχελαΐδα ἐπικήδειον*. *Hephaeſtio* pag. 4. qui totum elegiacum fuiſſe teſtatur, ſolo extremo verſu iambico adiuncto.

Εἰς *Αὐξίθεμιν ἐπικήδειον*. Steph. in Γαλήσιον.

Δῆλος Steph. in Βεληδόνιοι et Γρύνοι, et Ὤγενος vbi vide Holſten. et Salmaſ. [❡] ad Solin. p. 842. ex quo loco videtur referendum hoc poema ad Parthenium, Phocenſem. [vid. infra in catalogo *Dionyſiorum*, voc. Dionyſius, Alexandrinus.]

Ἐλεγεῖαι. Artemidor. IV. 64.

Ἐλεγεῖα εἰς Ἀφροδίτην. Steph. in *Ἀκαμάντιον*, Suid. [et Eudocia] Παρθ. Male ad *Chium Parthenium* referuntur in ſchol. graecis recentibus ad anthologiam epigrammatum graecor. II. 50. pag. 236.

Ἡρακλῆς Steph. in Ἴσσα et Οἰνώνη Etymol. M. in *Αὐρόσχας* et *Ἐρίσχηλος*.

Ἴφικλος Steph. in *Ἀράφεια*.

Κριναγόρας· Etymol. M. in *Ἄρπυς*.

Λευκάδιαι. Steph. in *Ἰβηρίαι*.

Μεταμορφώσεις. Suid. in Νέστωρ, (licet *Parthenio*, *Chio* [aaa]), tribuit in Παρθ.) *Euſtath.* ad Dionyſ. vſ. 420. *ὡς Παρθένιος ὁ τὰς μεταμορφώσεις γράψας λεγόμενος.* Vide et ad Iliad. *β´*. pag. 248. edit. Baſil. His vſum Ouidium, non dubitant Gyraldus et Voſſius. [Add. *Mellmann* Comm. de auctor. narrat. de mut. form. p. 79 ſqq. *Beck.*]

Moretum,

yy) Doctiſſimus Voſſius exiſtimat, verba Suidae accipi poſſe de tempore, quo Tiberius florere et rem gerere coepit, 29. antequam imperaret annis. Sed vſu veterum ſcriptorum conſtat, tempora imperatorum non de aliis, quam imperii annis computari. De Parthenio, Tiberii liberto, vide ſis Gundlingiana XXX. 3.

zz) Vide *Voſſium*, patrem, de poetis graecis p. 70. *Fabric.* — cel. *Heyne* ad Donati vitam Virgilii pag. CLV ſq. tom. I. Opp. Virgil. et tom. IV. p. 208. in prooemio in Moretum, edit. II. *Harl.*

aaa) Hunc diſcernit *Eudocia* l. c. *Harl.*

Moretum, quod imitatus eſt Virgilius, vt paullo ante dixi.

Προπεμπτικόν. Steph. in Κώρυκος.

Memoratur praeterea *Parthenius* in veteri epigrammate Polliani pag. 236. libr. II. Anthol. cap. 25. a Stephano in Νεμαῦσος, Νίκαια, Βορυσθένης et Ἐλεφαντίνη, quae loca in indice ſcriptorum, editioni Berkelianae ſubiecto, vt non pauca alia deſiderantur.

Vir inſignis, Ianus Cornarius, ſuſpicatus eſt, *librum de fluminibus*, de quo inter Plutarchi ſcripta dicam, auctorem agnoſcere hunc Parthenium; ſed parum veriſimilitudinis habet illa ſententia.

Fuit et *Parthenius*, *Phocenſis*, Stephano memoratus in Γότθοι, Δεκέντιοι et Ὤγενος, niſi Φωκαεὺς ſcriptum aliquando pro Νικαεὺς, aut Nicaeni illius, quem Stephanus quoque in Νίκαια agnoſcit, cum Phocenſis ſcriptis a Stephano confuſa. Ceterum Phocenſis iſte Parthenius haud diuerſus bbb) mihi videtur ab eo, quem *Parthenium*, *Dionyſii* (diſcipulum) vocat *Athenaeus* laudato primo eius libro περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων ζητουμένων XI. pag. 467. 501. et XV. pag. 680. eumdem reſpicit *Euſtathius* ad Iliad. ψ'. pag. 1412. et in Odyſſ. ό. pag. 567. Hunc grammaticum vocat Suidas in Διονύσ. et Dionyſii, Alexandrini, a Nerone vsque ad Traianum clari, diſcipulum fuiſſe teſtatur. Minus praeclare ſenſiſſe de Homeri poematis, nec dubitaſſe Iliadem ſtercus ccc), vel ſentes, Odyſſeam lutum adpellare, adparet [*] ex epigrammate veteri graeco, quod in lucem edidit doctiſſimus Neocorus ad Suidam in Παρθένιος. Ibidem Suidas [et Eudocia] alterius *Parthenii* facit mentionem, patria *Chii*, Theſtoris, quem carmine celebrauit, filius: qui ad Homerum originem generis ſui referebat, ſed, (propter genus forte ſcribendi parum lucidum atque digeſtum,) cognominatus eſt *Chaos*. Huic Metamorphoſes, quae Parthenii Nicaeni ſunt, male iſthoc loco tribui, ipſo Suida auctore conſtat in Νέστωρ, vt paullo ante notabam. [Eudocia Parth. Chio non tribuit Metamorphoſes.] Alius *Parthenius*, poeta, Domitiano a cubiculo, cuius vna cum *Sigerio* meminit Dio, vbi narrat Domitiani caedem [lib. 67. cap. 15. tom. II. pag. 1113. edit. Reimari, cuius notam conferes, et cap. 17. pag. 1115. adde *Sext. Aurel. Victor.* Epit. XI. 11. ſub Nerua autem miſere interfectus eſt a militibus. vid. *Aurel. Victor.* epit. XII. 8.] Nec minus *Martialis* III. 42. IV. 79. XI. 1. XII. 2. *Sueton.* Domit. cap. 16. et *Tertullian.* cap. 35. apologetici. Praetereo *Parthenium*, filium ſororis Ennodii, ad quem Aratoris elegia exſtat, edita a Sirmondo ad Ennodium, qui illius ſaepe meminit. De *Parthenis*, ſeruis imperatorum, Nic. Hieronym. Gundling. in Gundlingianis XXX. 3.

X. Collectionem ſcriptorum hiſtoriae poeticae Galeanam claudit ANTONINVS LIBERALIS, de quo et ipſo pauca hoc loco addere, atque ita capiti huic colophonem imponere conſtitui. Nihil huius ſcriptoris habemus, praeter Μεταμορφώσεων συναγωγὴν ſiue *transformationum narrationes* capitibus XLI. collectas ex ſcriptoribus, quorum nomina ſequ. pagina vides:

bbb) Phocenſem a Parthenio Dionyſii diſtinguit *G. I. Voſſius* lib. II. de Hiſt. graecis cap. 1.

ccc) Πηλὸν Ὀδυσσείην καὶ βάτον Ἰλιάδα. Pro βάτον Kuſterus legit πάτον.

Antigonus ἐν ταῖς ἀλλοιώσεσι cap. 23.

Apollonius, Rhodius, ἐν ἐπιγράμμασι cap. 23.

Areus, Laco, Ἀρεὺς ὁ Λάκων ἐν ᾄσματι κύκνῳ cap. 18.

Aſhanadas Ἀμβρακικοῖς cap. 4.

Boeus, (Plinio etiam et Athenaeo laudatus,) ὀρνιθογονίᾳ cap. 3. 11. *libro primo* cap. 7. *libro ſecundo* cap. 16. 18. 19. 20. 21.

Corinna cap. 10. ἑτεροιουμένων α'. cap. 25.

Didymarchus μεταμορφώσεων γ'. cap. 39.

Hermeſianax Λεοντίῳ β'. cap. 39.

Heſiodus ἐν μεγάλαις ἠοίαις cap. 23:

Menecrates cap. 35.

Nicander cap. 35. ἑτεροιουμένων α'. cap. 1. 2. 4. 22. 25. 38. β'. cap. 13. 17. 30. 31. γ'. cap. 1. 2. δ'. cap. 8. 9. 10. 12. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 32.

Pamphilus α'. cap. 23.

Pherecydes cap. 33.

Simmias, Rhodius, Ἀπόλλωνι cap. 20.

Xanthus Lyciacis cap. 35.

Quis demum fuerit hic *Liberalis*, vel quando vixerit [ddd]), perquam eſt incertum, etſi antiquum eſſe et ſcribendi ratio et, quibus vſus eſt, monumenta, iam pridem vniuerſa deperdita, fidem faciunt. Certe non multo iuniorem eſſe mihi perſuadeo Aebutio Liberali, cui libros de beneficiis [?] *Seneca* inſcripſit, quemque laudat epiſtola XCI. neque M. Antonio Liberali, rhetore, Palaemonis aemulo, de quo in libri de claris rhetoribus parte deperdita Suetonius, vt ex indice capitum adparet, quemque in Chronico ſub Claudii, imp. temporibus memorat S. Hieronymus [eee]). Non eumdem [fff]) autem cum iſthoc rhetore latino eſſe praeſentem metamorphoſeon ſcriptorem graecum, facile crediderim *Ioſepho Scaligero*, qui pag. 192. ad Euſeb. et in animaduerſſ. ad Rob. Titium pag. 15. 16. atque alibi Antonii,

ddd) Cl. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 308. aetatem noſtri refert ad tempora Antonini Pii, imperatoris, circa a. Ch. 147. et, „nominis, ait, ſaltem ratio haudquaquam impedit, quo minus *Antoninorum* ſiue *Pii*, ſiue *Marci* libertum, eorumque temporum aequalem ſumere liceat. Nam, quum nonnulli eumdem eſſe opinantur, atque *M. Antonium Liberalem*, rhetorem, temporum Claudianorum, apud *Hieronym.* in chron. Euſeb. ad Olymp. CCVI. pag. 160. ad diſcrimen, quod intereſt inter *Antonium* et *Antoninum*, item rhetorem latinum et mythographum graecum, animum non aduertiſſe videntur.“ Hinc *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. II. p. 41. num alios ſequutus Antonini Liberalis aetatem temporibus Claudii a. Chr. 50. recte adſignarit, ex his colligi poterit. *Harl.*

eee) Crediderim, verum auctorem eſſe *Antoninum* illum, graece doctiſſimum, ad quem exſtant tres *Plinii* epiſtolae, lib. IV. epiſt. 3 et 18. ac lib. V. epiſt. 10. Idem lib. II. epiſt. 11. et lib. III. epiſt. 9. meminit *Saluii Liberalis*. *Heumann.*

fff) Pro eodem habent *Iſ. Caſaub.* ad Sueton. *Abr. Berkelius* et alii.

Digitized by Google

tonii, (non Antonini,) Liberalis metamorphoſes laudat. Diuerſum eſſe, non vno etiam argumento contendit *Voſſius* III. de Hiſt. graecis pag. 326. Confer *Mauſſaci* diſſ. ad Plutarchum de fluminibus pag. 30. vbi teſtatur, nonnullos iſtum quoque de fluminibus librum Liberali, metamorphoſeon ſcriptori, leui coniectura tribuiſſe. Primus συναγωγὴν *Antonini Liberalis* e codice Palatino [ggg]) vna cum Parthenio edidit graece vir praeſtantiſſimus *Guil. Xylander*, ſuamque ſeorſim ſubiunxit latinam interpretationem Baſileae a. 1568. 8.

[At eodem anno correctius editi ſunt ab eodem Xylandro

Antonini Liberalis transformationum congeries, *Phlegontis Tralliani* de mirabilibus libellus, *Antigoni* hiſtor. mirabil. et *M. Antoninus* de vita ſua, gr. et lat. *G. Xylandro* interprete; cum adnotationibus et indice. Baſileae per Thom. Guarinum 1568. 8. Admodum raram eſſe hanc editionem, teſtatur *Clement* in Bibl. curieuſe etc. tom. I. pag. 386. not.

Separatim poſt centum annos edidit Antoninum Liberalem notisque paucis iisque ieiunis inſtruxit *Abraham Berkelius*, gr. et lat. Lugd. Bat. apud Dan. a Gaesbeck. 1674. 12.

Melius, quam Berkelius, de Antonino Liberali meritus eſt *Thom. Gale*, quamquam in notis ad Antoninum illuſtrandum parum operae contulit. Is autem Berkelii editionem, etiam in mendis preſſe ſequutus eſt in *Hiſtoriae poet. ſcriptoribus antiq.* Pariſ. 1675. 8. gr. et lat. — Eiusdem Berkelii recenſionem notasque reddidit *I. Georg. Walch.* ad calcem editionis ſuae *Phaedri* fabularum, Lipſiae 1735. 8.

Multo meliorem et doctiorem editionem debemus diligentiae atque eruditioni Munckeri, in editione:

Antonini — gr. et lat. Guil. Xylandro interprete. *Thomas Muncker* recenſuit, et notas adiecit. Amſtel. Ianſſ. Waesberg. 1676. 12.

Hic annus, auctore typographo, in fronte conſpicitur: nam editio a. 1675. iam typis deſcripta erat. vid. ipſum Muncker. ad iteratam Hygini editionem cap. 59. et epiſtolam VII. Kal. Nou. a. LXXV. ad Nic. Heinſium, vna cum Liberali recens edito ſcriptam. Dolendum eſt, eius curas ſecundas aut nouam editionem Liberalis, quem, nouis eruditionis antiquae reconditaeque luminibus illuſtratum, Graeuio teſtatur Nic. Heinſius, tarditate et ignorantia heredum periiſſe. vid. *Verheyk* praef. ad ſuam editionem, qui multus quoque eſt de iniquitate atque iniuria, qua Munckerum adfecit Berkelius. Hic enim, arbitratus, multas ſibi emendationes, quas olim cum Gipſone quodam communicarat, a Munkero ſublectas eſſe, mutato, vt noua videretur editio, titulo, editionem ſuam anno ſequenti repetiit, et adnotationibus aduerſus Munckerum iniuriis et peracerbis infamauit et onerauit potius, quam ornauit. Contra *Munckerus* in altera ſua mythographorum latinorum editione placide et moderate, oblata occaſione, defendit Antoninianas ſuas adnotationes a proteruitate et calumniis Berkelii, huius notas, ſi neceſſe viſum fuerit, honeſto modo at docte refellit, et ita paſſim, idque frequenter Antoninum Liberalem explicuit aut illuſtrauit. — Has Munckeri notas, et editioni illius ſubiectas et in notis ad mythographos latinos ſparſas, collegit, digeſſit, mutauit interdum aut diminuit *Verheyk* in luculenta doctaque editione, ſic inſcripta:

Αντωνινε

[ggg]) Vnicus is eſt, qui hucdum repertus eſt, in quo eſſet Antonin. Liberalis.

Ἀντωνίνου — *Antonini Liberalis Transformationum congeries, interprete Gulielmo Xylandro, cum Thomae Munckeri notis: quibus ſuas adiecit Henr. Verheyk.* Lugd. Batau. apud Sam. et Ioan. Luchtmanns. 1774. 8.

Verheyk de mythologia et antiquitate bene meritus, ſuperioribus editoribus praeſtitit; multas doctas congeſſit animaduerſiones, multa bene acuteque vidit, et egregie interpretatus eſt. Neque tamen pauca, aliis denuo inueſtiganda, meliusque explicanda, ab ipſo relicta eſſe, facile patet. Antoninus enim, qui e poetis multa ſumſit, ideoque multas immiſcuit poeticas dicendi formulas, omnia hauſit ex antiquioribus mythologiae ſcriptoribus, res narrat aut potius congeſſit lepidas mireque fabuloſas, quae ad intelligentiam atque inueſtigationem ſcientiae et religionis antiquiſſimae facerent, et viam quaſi munirent. Quare originem quoque ac diuerſitatem cauſſasque illarum fabularum penitius inquirere, cum aliorum narrationibus comparare, et, quantum fieri poteſt, ſenſum illarum abditum eruere atque exponere debuerat; aut alius, rei mythologicae non minus quam criticae peritus, exemplum veſtigiaque Heynii, in Apollodori bibliotheca monſtrata, ſequi poterit. Atque in ephem. litterariis Gotting. ann. 1775. plag. 117. multa, ratione methodi atque interpretationis, culpantur. Neque ſagacis illius cenſoris monitis obſequutus eſt *Teucherus*, nouiſſimae auctor editionis, ſic inſcriptae:

Ἀντωνίνου —. *Antonini Liberalis transformationum congeries*, cum notis Guil. Xylandri, Abrah. Berkelii, Thomae Munckeri et Henr. Verheykii. Acceſſerunt *Aeſopi* fabulae aliquot, quae in Aeſopearum editionibus haud leguntur, et *Babrii* nonnullae [hhh]). Curauit *Ludou. Henricus Teucherus.* Lipſiae 1791. 8.

Xylandri et Berkelii notas, quas praetermiſerat Verheyk, etiam omiſit Teucherus; contra interdum contraxit aut omiſit quasdam Verheykii aliorumque adnotationes. — Idem *Teucherus* edidit ſolummodo correctum graecum contextum, et interdum recepit certiores criticorum emendationes:

Antonini — congeries, graece, cum *Gabrias* ſiue *Ignatii Diaconi* fabulis iambicis tetraſtichis et *Babrii* nonnullis in vſum ſcholarum edidit *L. H. Teucherus.* Lipſiae 1791. 8.

Hic praeter ea memorandus eſt: *Antoninus Liberalis puer in ſtellionem, ex hiſtoria illuſtratus* ab *Hermann von der Hardt*, in huius Aenigmatibus priſci orbis, Helmſtad. 1723. fol. pag. 22. *Harl.*]

Fuit et *Tiberius* quidam *Claudius Liberalis*, cuius mentio in veteri inſcriptione apud *Sponium* pag. 61. Miſc. et praefectus fabrorum, in *Fabretti* Inſcript. pag. 253. — Metamorphoſes e veteribus graecis ſcripſere praeter Liberalem et, quos ipſe laudat, Antigonum, [Boeum] Corinnam, Didymarchum et Nicandrum, Calliſthenes, Dorotheus ſiue Theodorus, Neſtor, Larandenſis, Parthenius et Adrianus, ſophiſta. [P] [Multo ſubtilius et doctius in iis auctoribus recenſendis verſatur *Commentatio de cauſis et auctoribus narrationum de mutatis formis ad illuſtrandum maxime et diiudicandum opus metamorphoſeon Ouidianum, auctore Io. Guil. Lud. Mellmann*, A. M. Claſſ. gr. et lat. in gymn. Moſcov. Rect. Lipſiae et Gött. 1786. 8. vbi de Antonino pag. 89 ſq. agitur. *Beck.*]

hhh) Illae nempe, quas Tyrwhitt ediderat, et ego recudendas curaui.

CAPVT

CAPVT XXVIII (olim XXX)

DE POLYBIO ET AENEA TACTICO ALIISQVE REI MILITARIS SCRIPTORIBVS.

I. *Polybii aetas, dignitas, dictio.* II. *Libri quadraginta hiſtoriarum.* III. *Quot ex illis ſuperſint, et num excerpta, quae exſtant, ſint ex M. Bruti epitome.* IV. V. *Polybii codd. mssti et editiones.* VI. *Scripta virorum doctorum, quibus Polybiana quaedam illuſtrantur.* VII. *Verſiones Polybii in linguas vernaculas.* VIII. *Scripta Polybii, quae interciderunt.* IX. *Alii Polybii.* X. *De Aenea Tactico.* XI. *De ſtrategico Onoſandri.* XII. *Catalogus ſcriptorum ſtrategicorum et de re militari, qui in bibliothecis adhuc delitеſcunt,* XIII. *vel plane periere.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

Quod cl. *Schweighäuſer*, Profeſſor Argentoratenſis, nouiſſimus Polybii editor, in tomo V. poſt praefationem diligentius et curatius egit, quam Voſſius atque Fabricius, de vita, aetate, ingenio ſcriptisque Polybii, tam iis, quae ſuperſunt, quam quorum aut memoria tantummodo, aut fragmenta ſeruata ſunt, et veterum teſtimonia ſollerter collegit, atque, ſi neceſſarium viſum fuerit, docte explicuit; idemque errores aliorum caſtigauit: equidem praecipue in maxima huius paragraphi parte ita eum ſequar, vt, quae latius ille expoſuit, contraham, iisque, quae Fabricius ſcripſerat, haec aliaque notata immiſceam.

Polybius [a]) natus eſt Megalopoli in Arcadia Olymp. circ. CXLIV. vel Olymp. CXLV. inter A. V. 550 et 556. [b]) Atque iam *Caſaubonus* in ſynopſi chronologica hiſtoriae Polybianae definiuit aetatem Polybii, hunc ineunte Olymp. CXLIV. i. e. circa A. V. 550 vel 551. natum ſtatuens, regnante apud Aegyptios Ptolemaeo Epiphane. Pater fuit *Lycortas*, non *Lycus*, (vt male tradiderunt *Suidas* in Πολύβιος et *Eudocia* pag. 350.) vid. Voſſium l. c. et in arte hiſtor. cap. 22. Is vero praetor fuit Achaeorum poſt Aratum Philopoemenemque nobiliſſimus, cuius res pace belloque geſtae meritoque a Polybio ipſo paſſim, a *Liuio* XXXVIII. 30. XXXIX. 35 ſqq. *Plutarcho* in Philopoem. pag. 368. *Pauſan.* VII. 9. *Iuſtino* XXXII. 1, 9. celebrantur. Polybius iuuenis Philopoemeni ſe adiunxit eiusque diſciplina formatur; (*Plutarch.* an ſeni gerenda reſpubl. pag. 790 ſq.) et in exſequiis Philopoemenis vrnam defuncti portat, (id. ibid. p. 368.) Quum minor adhuc eſſet aetate legitima ad rempublicam capeſſendam, decernitur ei cum patre legatio ad Ptolemaeum Epiphanem, Aegypti regem, Olymp. CXLIX. 4. A. V. C. 574. *Polyb.* XXV. 7. Bello Perſico Polybius cum patre Lycorta, metu potentiae Romanorum, primum cenſuerat, neque Perſeum, neque Romanos iuuandos eſſe ab Achaeis. (*Polybius* XXVIII. 3 et 6.) Praefectus deinde nominatur equitum Achaeorum, qui

a) Vide *Prideaux* hiſtor. V. T. tom. II. pag. 336. *Polybius* et *Macrobius* ſunt ſynonyma. *Heumann.*

b) Claris argumentis id firmauit *Schweighäuſer*, et refutauit *Voſſium*, qui lib. I. cap. 19. natum eſſe Polybium, ſcripſerat, Olymp. CXLIII. a. 4. a. V. C. 548. eumque ſequuti ſunt *Fabricius* et *Saxius* in Onomaſt. lit. I. pag. 133. *Hamberger* in zuverläſſ. Nachrichten etc. tom. I. pag. 382. poſuit A. M. 3780. ante Ch. N. 204. — De Megalopoli eiusque praetoribus praeter alios conſulendus eſt *Reinerius Reineccius* tom. III. hiſtoriae Iuliae pag. 522 ſqq. et de Lycorta pag. 529. de cauſſis interitus reipublicae Achaeorum *Iac. Gothofredi* oratio in eius variis opuſculis, Geneuae 1654. 4.

qui auxilio deſtinantur Romanis. (id. ibid. 6.) et legatus A. V. C. 585. ab Achaeis ad Q. Marcium, Coſ. bellum cum Perſeo gerentem. (id. ibid. 10 ſq.) A. autem V. C. 586. pro praefecto equitum auxiliarium ab Achaeis petunt eum Ptolemaei fratres, Aegypti reges. (id. XXIX. 8 ſq.) Poſtea A. V. C. 588. cum mille ex nobiliſſimis Achaeis, a Callicrate adcuſatis, quaſi bello Perſico Romanis parum fauiſſent, Romam euocatur; at, ceteris exſulibus per Italiae oppida diuiſis, ipſe rogatu Fabii et Scipionis, Aemilii Paulli filii, veniam impetrat a praetore Romae manendi. (*Polyb.* XXXII. 9. *Pauſan.* VII. 10.) Quod quidem poſtea et ipſi et patriae aliiſque et litteris admodum ſalutare fuit: ipſe vero artiſſimam contraxit cum *Scipione Aemiliano* [c]), annum decimum octauum tunc agente, conſuetudinem. Quanta autem Polybius gratia valuerit apud Romanorum principes, vel inde patet, quod illo auctore Locri leuati ſunt onere et ſumtu militiae aduerſus Dalmatas, (*Polyb.* XII, 5.) atque exſulibus Achaeis, Scipione in gratiam Polybii apud Catonem intercedente, conceſſus eſt tandem A. V. C. 604. anno decimo ſeptimo, poſtquam euocati erant, reditus in patriam. Veri cognoſcendi cauſſa, et vt certiora, quam alii, tradere poſſet, et ne, quam in Timaeo reprehendit, locorum ignoratione ipſe hiſtoriam concinnaturus peccaret, itinera per Alpes, Africam (a. 607 ſq. *Plin.* H. N. lib. V. cap. 1.) Hiſpaniam, Galliaſque ſuſcepit, et maria traiecit, nullis deterritus periculis. (*Polyb.* III. 48 et 59.) Scipioni in pluribus bellis, praeſertim illi conſuli (ſecundum *Saxii* calculos) A. M. 3859. Olymp. CLVIII. 3. ante C. N. 144. A. V. C. 607. et initio a. 608. Carthaginem oppugnanti expugnantique comes ac ſocius bellicorum laborum aderat. (*Appian.* Libyc. pag. 82.) Anno poſt vidit Corinthum incenſam a L. Mummio, qui illam ingenti clade ſubiecit Romanis. Sane Corinthi expugnationi eum praeſentem fuiſſe, conſtat ex *Plutarchi* extremo vitae Philopoemenis, et teſtatur ipſe Polybius apud *Strabonem* lib. VIII. pag. 381. Quo facto in patriam rediit, cui iam antea (A. V. 604.) vtilis eſſe coepit, dum popularibus ſuis de ſeruanda inter ſe concordia et de colenda maieſtate populi Romani ſalubria conſilia dediſſe videtur, quibus ſi paruiſſent, in calamitatem non incidiſſent, vt ipſi faſſi ſunt in inſcriptione, mox memoranda. In patriam redux, apud imperatorem romanum et decem legatos honores Philopoemenis et Arati, virorum de Achaeis immortaliter meritorum, defendit, impetrauitque, vt eorum et Achaei ſtatuae, quum iam ex Peloponneſo in Acarnaniam tranſportatae eſſent, ſuis reponerentur locis. *Polyb.* XL. 8. tom. IV. pag. 720. edit. Schweighäuſ.: quae res adeo placuit Achaeis, vt ſtatuam ei e marmore ponerent. Poſt diſceſſum legatorum romanorum ex Achaia Polybius ex eorum mandato vrbes obiens, controuerſias earum iudicauit, res earum legeſque conſtituit, ciuitates ordinauit, ac Romanos iratos illis, qui dicto ſuo audientes eſſe volebant, reconciliauit [d]): in quo negotio ita ſe geſſit, vt ſummo beneficio ab illo adfectos omnes ſe profiterentur,

c) Excerpta Peireſcii e lib. 31. pag. 149. *Plin.* VIII. 16. ibique Harduin. pag 158. *Salmaſ.* ad Solin. p. 304. *Plutarch.* IV. 1. Sympoſ. *Velleius Paterc.* lib. I cap. 13. *Aelian.* Tactic. cap. 1. *Ammianus* XXIIII. 2. *Pauſan.* in Arcadic. ſiue lib. VIII. cap. 30. pag 663. vbi ait, omnia, quaecumque e Polybii monitu geſſerit Scipio, feliciter ei ceſſiſſe, in aliis ipſum offendiſſe, n. in rebus, ad Carthaginem geſtis. Scipionis διδάσκαλον vocat Polybium *Appianus* in Punicis pag. 82. Scipionis ἐπιστάτην ſiue praeceptorem dicit *Diodorus Siculus* pag. 529. Excerptor. Peireſcii, [pag. 585 ſq. edit. Weſſeling.] *Fabric.*

d) Excerpta Peireſciana pag. 192. ſiue in edit. Schweighäuſeri tom. IV. lib. 40. cap. 10. pag. 721 ſqq. ad Olymp. CLIII. 3. V. C. 609. *Plutarch.* in Catone maiore pag. 341. *Pauſan.* Arcad. cap. 30.

tur, et certatim ſtatuis aliisque eum honoribus proſequerentur. Statua autem eius memoriam coluerunt Mantineenſes, teſte *Pauſania* in Arcadicis ſiue libro VIII. cap. 9. Megalopolitani, idem ibid. cap. 30. Pallantienſes, idem ibid. cap. 44. Tegeates, idem ibid. cap. 48. tum Methydrini, ibid. cap. 37. cum inſcriptione: *ἐξ ἀρχῆς τε μὴ ἂν σφαλῆναι τὴν ἑλλάδα, εἰ Πολυβίῳ τὰ πάντα ἐπείθετο, καὶ ἁμαρτούσῃ δι᾽ ἐκεῖνον βοήθειαν αὐτῇ γενέσθαι μόνον, et initio effugituram fuiſſe Graeciam, ſi Polybii monitis per omnia paruiſſet: et deinde, poſtquam peccauit, illi vni ſalutem ſuam debere.* In Aegypto quoque poſtea, circ. A. V. 611. verſatus eſt ſub Ptolemaeo Phyſcone ſ. Euergete [e]), qui anno V. C. 608. fratri Philometori in regnum ſucceſſit. Poſt haec hiſtoriarum opus, antea iam praeparatum, perfecit, (*Polyb.* III. 1—5.) anno tamen vrbis 620. Scipionem, iterum conſulem, videtur in Hiſpaniam comitatus, indeque, abſoluto iam reliquo perpetuarum hiſtoriarum opere, hiſtoriae belli Numantini componendae occaſionem cepiſſe. Tandem, rure domum repetens, quum ex equo excidiſſet, et morbo inde fuiſſet correptus, diem obiit ſupremum, annos octoginta duo natus [f]), Olymp. CLXIV. 2. ante Chr. N. 124. ſecundum Fabricium: ille autem Olympiados annus conſpirat apud *Saxium* l. c. I. pag. 141. cum A. M. 3882. ante C. N. 121. vrbis conditae a. 631. apud Schweighäuſer. pag. 15. tom. V. circa A. V. C. 634. Si Manueli Malaxo credimus, cadauer eius ſub Ioanne Comneno imperatore integrum repertum eſt: vid. *Nic. Comnenum* pag. 387. praenot. myſtagog. ex Malaxi memoriis rerum Peloponneſiacarum. *Harl.*]

In ſcribendo laudem tulit viri nec in dictione prorſus negligentis, ſed bene ac perſpicue narrantis et docentis [g]), licet iis, qui collocationem verborum non admodum curarint, adnumeratur a *Dionyſio Halicarnaſſeo* [h]). At longe maiorem habuit rationem rerum, quarum peritiſſimus, et veri, cuius amantiſſimus fuit: vsque adeo, vt Zenonem, Rhodium [i]), reprehendat, quod dictionis elegantiae magis quam rerum inquiſitioni et argumenti ſui tractationi ſtudium impenderit, iubeatque, ſe [k]), ſicubi de induſtria mentiri compertus fuerit, citra veniae ſpem increpari, vti viciſſim ex ignoratione lapſo ſibi, tamquam homini, in tam longo praeſertim opere dari cupit veniam. A *Ioſepho* XII. 9. 1. *ἀνὴρ ἀγαθὸς, vir probus,* adpellatur: [ab *Aeliano* in Tacticis cap. 1. *ἀνὴρ πολυμαθὴς, vir multifariae eruditionis. Liuius*, qui, eum inprimis ſequutus, integros etiam libros, tantum non preſſo vbiuis pede latinum in ſermonem conuertit, (vid. Schweighäuſer praef. tom. I. pag. VI.) libr. XXX. cap. 45.

e) *Strabo* lib. XVII. pag. 797 ſq. et in editione Polybii Schweighäuſeriana inter reliquias libri XXXIIII. cap. 14. tom. IV. pag. 655 ſq.

f) *Lucianus* in Macrobiis cap. 23. tom. III. edit. Reitzii pag. 225.

g) *Caſaub.* dedicatione Polybii ad Henricum IV. pag. 43. *Fabric.* Conf. *Degorei Whear* relectiones hiemales, ſect. XIII. pag. 61 ſqq. edit. Neu, Tubingae 1715. 8. et *Neuii* acceſſiones pag. 3. in primis pag. 107 ſqq. qui Caſauboni praefationem incomparabilem plane et dignam iudicat, quae ab vnoquoque hiſtoriarum ſtudioſo non legi tantum, ſed relegi ſaepius debeat. Teſtimonia et iudicia veterum collegit *Schweighäuſer* tom. V. pag. 16—28. adde *Thom. Pope Blount* cenſuram celebrium auctorum pag. 46 ſq. *Harl.*

h) Περὶ συνθέσ. ὀνομάτων tom. II. pag. 5. [cap. 4. tom. V. edit. Reiskii pag. 28 ſq. coll. Schweigh. cit. l. pag. 20 ſq.]

i) Excerpt. Peireſc. pag. 75.

k) Excerpt. Peireſc. pag. 81 ſq. adde lib. XII. cap. 5. Vbertus Folieta in diſſertatione de ſimilitudine normae Polybianae, ſiue virum hiſtoria non ſit, niſi verarum rerum narratio, vt ſentit Polybius: tom. I. theſauri Italiae Graeuiani pag. 1241 ſqq.

Digitized by Google

45. nominat eum *haud quaquam ſpernendum* (h. e. maximae auctoritatis,) *auctorem* [l]), (vid. Ducker. et Drackenborch. ad locum Liuii, et *Voſſium* de hiſt. graecis I. cap. 19. pag. 123 ſq.) ac lib. XXXIII. 10. *non incertum auctorem eum omnium rerum, tum praecipue in Graecia geſtorum; Cicero* de offic. III. 32. *bonum auctorem inprimis. Harl.*] — In omni re accuratiſſimus et priſcae religionis bonitatisque ſtudioſus celebratur a *Philelfo* XVII. 1. epiſtol. Singulare eſt, quod *Ioh. Hoornbeeckius* p. 39. Orationum refert de Carolo Maetio, qui, *quando ad correctionem interpretationis Belgicae bibliorum ſe accingeret, crebra Polybii lectione mentem imbuebat, quod eius phraſin ad graeci in nouo teſtamento textus intelligentiam non parum momenti adferre arbitraretur.* Vide et, ſi placet, *Alex. Morum* ad Galat. II. 13. vbi notat, Paulum, apoſtolum, frequenter vocibus vti Polybianis. *Iſ. Caſaubon.* ad Matthaeum I. 19. *Caſauboniana* pag. 69 ſq. *Meric. Caſaubon.* pag. 210. ad Polybium, *Chriſtoph. Wollium* diſſ. an nouum teſtamentum ſit auctor claſſicus, Lipſiae 1733. 4. §. 17. vbi Diodorum Siculum, Arrianum, Laertium *Polybii* imitatores commendat. Hinc dictionem Polybianam cum N. T. contendendi conſilium ſe cepiſſe ſcribit *I. Chr. Wolfius* in notis ad Caſauboniana pag. 275. atque idem vt quam diligentiſſimo ſtudio exſequendum ſuſciperet, ſpero, me perſuaſiſſe *Georg. Raphelio.* Immo hic praeclāras ſuas e Polybio et Arriano in N. T. obſeruationes edidit Hamburgi 1714. 8. (rec. Lugd. Bat. 1747. cum aliis, II. voll. mai. 8.) Miror tamen, quod pag. 321. Atticorum non poſtremum adpellat Polybium. Scribit enim, genere ſermonis, non ſpeciatim attici, ſed illo, quod Κοινὸν dicit Plutarchus. vid. *Salmaſium* de Helleniſtica pag. 3. Pariter παραλληλισμὸν noui foederis et Polybii ratione dictionis edidit *Georg. Guil. Kirchmaier*, addita Io. Erici Oſtermanni oratione de ſtilo N. T. vere graeco. Wittebergae 1725. 4. Idem Kirchmaierus edidit Noui foederis Polybiano maxime ſtilo exarati defenſionem a ſoloeciſmis etc. Witteberg. 1732. 4. — *Polybium ſcriptorem Lucae lectum* vocat *Grotius* ad Acta apoſtol. XI. 26. *Polybius quem ſequi amat Lucas*, id. ad Acta apoſtol. XVII. 18.

II. Scripſit ἹΣΤΟΡΙΩ͂Ν *βιβλία μ'. Hiſtoriarum* de rebus toto fere terrarum orbe per annos LIII. [m]) geſtis, (vnde ipſe opus ſuum vocat *ἱστορίαν καθολικὴν*) [n]) ab anno primo Olymp. CXL. [ab V. C. 535.] et initio belli Punici ſecundi, vbi deſierant *Timaeus* [o]) et *Aratus*, Sicyonius [p]), ad euerſionem regni Macedonici, ſiue Perſeu, Macedonum [q]) regem, a [?] Romanis

l) De hoc elogio diuerſa vide iudicia apud *Crenium* animaduerſion. philolog. parte IV. p. 51 ſqq. v. *Barthii* Aduerſaria lib. XXVI. cap. 1. Biblioth. Angl. tom. XV. pag. 516. (*Liuius* X. 30. *praemia haud quaquam ſpernenda*, et cap. 40.) *Buchnerus* lib. I. de commutata dicendi ratione cap. VI. Eodem modo apud Origenem ſaepe occurrit ἀκινηταφρόνητοι, obſeruante *Bokerelio* in notis criticis ad eius opus contra Celſum pag. 4 et 40. *Heumann.* Sic *Horat.* Od. I. 1. 20. *Nec partem* ſolido demere de die *Spernit:* vbi vid. Lambin. et rel. interpr. Liuium tamen malum aut inſidum Polybii interpretem carpit Reiske in praefatione ad ſua Polybiana, vol. V. animaduerſion. ad graecos ſcriptores pag. 767 ſqq. adde Fabricii notam infra in notitia de editione Gronouiana. *Harl.*

m) *Polybius* praefat. lib. III. cap. 1 et 4. Χρόνον πεντήκοντα καὶ τριῶν. *Zoſimus* lib. I. ſub init.

n) Polybius lib. II. cap. 37. γεγράφεναι καθόλου, lib. III. 32. [conf. *Schweighäuſer* adnott. tom. V. pag. 105 ſqq.]

o) Lib. III. cap. 32. lib. I. 5. vbi traditur Timaeus in Olymp. CXXIX. deſiiſſe.

p) Lib. I. cap. 3. [conf. *Caſaubon.* ad Polyb. I. 1, 5.]

q) Lib. III. cap. 32. Steph. in *Μεγάλη πόλις.* Suid. in Πολύβ.

Digitized by Google

Romanis victum Olymp. CLIII. 1. [ſ. 3. A. V. 587.] *libros quadraginta*, vid. lib. III. 32. quorum duo primores veluti προκατασκευῆς et introductionis loco praemiſſi ſtrictim perſequuntur [r]) reip. romanae res a capta per Gallos vrbe, duce Brenno Olymp. XCVIII. ad primam traiectionem in Siciliam, factam Appio Claudio Coſ. A. V. C. 490. atque inde paullo diſertius vsque ad initium belli Punici ſecundi [s]). Vt vero diligentiſſimus fuit in rebus Romanorum deſcribendis; ita egregie quoque explicauit res Carthaginienſium, Achaeorum, Macedoniae, Syriae, Aegypti, Ponti, Cappadociae, Perſidis aliarumque gentium, multa de ingenio ducum, de re militari, de ratione et forma rerumpublicarum, de cauſis interioribus, initiis ac modo geſtorum praeclare obſeruauit, vbique praeſtans recti etiam in hoſte laudatorem, inimicum vitiis, prudentiae ac virtuti plus tribuentem quam fortunae et confictis prodigiis, cultorem tamen dei diuinaeque prouidentiae religioſum [t]): Hiſtoricum denique, non minus narratione integra ac fide digna, quam ſaluberrimis monitis ſtudentem, prodeſſe lectoribus ſuis [u]), licet ob hoc ipſum non deſint, qui eum inſectentur, vt poſt *Sab. Maccium*, Italum [v]) ſatis acerbe fecit *Vignolius Maruillius* Miſcellaneorum tom. II. pag. 21. Latinae linguae peritus Polybius libros Cenſuales et alia eiusmodi monumenta Romae commendatione Scipionis e Capitolina aede vtenda accepit [w]), de pluribus ex Laelii ore et memoriis factus eſt certior, teſtatur etiam [x]), ſe incidiſſe in indicem ſiue tabulam aeneam ſcriptam et Lauinii poſitam ab Hannibale, quum in Italia ille verſaretur, et hanc ſe ſequutum, vnde Punice etiam calluiſſe poſſis ſuſpicari. Ex hiſtoricis, qui ante ipſum ſcripſerunt, plurimum tribuit Arato, minus contra fidendum docet Philino III. 26. Fabioque (vid. I. 14. III. 8 et 9.) et Phylarcho, Chaereaeque ac Soſilo, quorum duorum ſcripta non hiſtoriam, ſed fabulas ex tonſoris officina referre adfirmat, lib. III. 20.

III. Ex illis quadraginta libris, (quibus adhuc integris vſum Caeſarem Bryennium ſuſpicatur Poſſinus in notis pag. 114.) non plures hodie integri exſtant, quam *primores quinque.* E libris VI. vsque ad [?] XVII. excerpta tantummodo ad nos peruenerunt, quae *Iſaacus Caſaubonus* ſuſpicatus fuit eſſe partem epitomes, quam e Polybii opere feciſſe extremis vitae ſuae temporibus traditur *M. Brutus* [y]). Sed merito haec viri docti coniectura

r) Confer Synopſin Chronologicam Hiſt. Polybianae tom. II. edit. Gronou. pag. 1586 ſq.

s) Tu vero confer Schweighäuſer. l. c. tom. V. pag 110 — 111. et pag. 495 ſq. *Harl.*

t) *Caſaub* dedicatione Polybii pag. 41 ſq. *Mottanus Vayerus* tom. I. Opp. pag. 245. edit. in folio. Vide et *Xiphilinum* in Auguſto pag. 41. vbi Polybium excuſat, quod prodigiorum in hiſtoria rationem non habuerit. Εἰ μὲν οὐδ' ἂν γενέσθαι νομίζων, μεμπτῶς, πλήρης γὰρ τῶν τοιούτων ἡ ἱστορία. Εἰ δ' ὡς οὐχ ἱστορήσας γε αὐτός, συγγνωστῶς, συγγραφὴν γὰρ προκεχείριστο. Polybii iudicium de iis, qui εὐσεβείας χάριν incredibilia intexunt ſcriptis, vide lib. XVI. cap. 11.

u) Quo ſenſu Polybius hiſtoriam ſuam πραγματικὴν dixerit, inquirit *Schweighäuſer* in notis ad Polyb. I. 2. pag. 125 ſqq. et interpretatur *hiſtoriam ciuilem* vel *politicam. Harl.*

v) A quo lib. II. de Hiſt. cap. 20. Polybius, vt ſordida ſtirpe prognatus, traducitur; at reprehenditur ab Auguſtino Maſcardio, de arte hiſtor. p. 290 ſqq. hic tamen lib. III. cap. 2. culpat eum copioſiorem longioremque in digreſſionibus, licet lectu digniſſimis.

w) Veterem latinam linguam primorum conſulum temporibus vſitatam, ſic notat ab illa, quae deinde obtinuit, differre, vt vix peritiſſimi poſſint illam adſequi, lib. III. cap. 22.

x) *Polybius* lib. III. cap. 33 et 56.

y) *Plutarchus* in Bruto p. 585. *Fabric.* Omnino conf. eſt *Schweighäuſer*. in praefat. ad tom. I. pag. 7 ſqq. qui de excerptis atque eclogis et alio fragmento plene diſſerit. *Harl.*

parum credibilis viſa eſt Henrico Valeſio, qui eam refellit et excerpta ab epitome diſtinguere docet in prolegomenis ad excerpta Peireſciana, licet probatam etiam Mottano Vayero, viro ingenioſiſſimo. In bibliotheca [z]) Auguſtiſſimi imperatoris in codice Hiſtorico XXV et XXX. atque adeo bis exſtant manu exarata excerpta adhuc inedita libri XVIII et XIX. quae in lucem protrahi operae pretium ſit. Poſt haec enim verba, quae in editione Caſauboni et Gronouii vltima ſunt libri XVII. οὐκ ὀκνήσομεν διασαφεῖν τὰ παρακολουθήσαντα ταῖς ἐξουσίαις αὐτῶν ἀπρεπῆ, ſequuntur in illis codicibus: Πολυβίου ἐκ τοῦ ιη΄. λόγου. Ἐγὼ δὲ κατὰ τὴν ἕκτην βίβλον ἐν ἐπαγγελίᾳ καταλιπὼν, ὅτι λαβὼν τὸν ἁρμόζοντα καιρὸν σύγκρισιν ποιήσωμαι τοῦ καθοπλισμοῦ Ῥωμαίων καὶ Μακεδόνων. Ὅμοιον δὲ καὶ etc. Deinde poſt excerpta e libro XVIII. Πολυβίου ἐκ τοῦ ιθ΄. λόγου. Περὶ τῆς Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ ἡγεμονικῆς ἐμπειρίας. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον νεανίσκοι τινὲς τῶν Ῥωμαίων ἐπιτυχόντες παρθένῳ κατὰ τὴν ἀκμὴν καὶ τὸ κατὰ κάλλος διαφερούσῃ τῶν ἄλλων γυναικῶν etc. Denique excerptum περὶ Μηδίας, quod incipit: Ἔστι τοίνυν ἡ Μηδία κατά τε τὸ μέγεθος τῆς χώρας ἀξιόχρεως etc. [aa]). Libri quinque primores et excerpta iam edita e libris ſexto vsque ad decimum ſeptimum [bb]) exſtant etiam in manuſcripto codice praeſtantiſſimo Auguſtae Vindelicorum, cuius varias lectiones edidit et illuſtri viro Iohanni Capellano dicauit *Iohannes Henricus Boeclerus*, Argentorat. 1670. 4. [et nouo ac diuerſo titulo, ibid. 1681. 4. de conſilio et opera Boecleri grauiter iudicat *Reiske* in praef. ad ſua Polybiana, in Animaduerſion. ad graecos auctores, vol. V. Lipſiae 1766. 8. pag. 793 ſqq.] Alia ex hiſtoriis Polybianis excerpta de legationibus iuſſu Conſtantini Porphyrogeniti [cc]) pridem ſelecta, graece edidit *Fuluius Vrſinus* Antwerp. apud Plantinum 1582. 4. additis eruditis ſuis notis et aliis fragmentis a ſe collectis, in quibus ſunt quaedam e Suida, quae ipſe ex ſola coniectura parum certa, imo, vt Valeſius [dd]) obſeruauit, non raro falſa Polybio tribuit. Denique alias praeclaras [?] eclogas de virtutibus et vitiis ex eodem Polybiano opere eiusdem Conſtantini iuſſu excerptas [ee]), codice

[z]) *Neſſelius* parte V. catalogi biblioth. Vindob. pag. 54 ſq. et pag. 56. [Reimmanni praef. ad bibl. Vindobonenſ. §. XI.]

[aa]) Inedita eſſe, quoque putarat *Lambecius* libro nono commentariorum de bibl. Caeſarea Vindob. cuius initium ex MSto edidit *Schelhorn* in amoenitat. literariis, tomo V. pag. 110 ſqq. Sed Fabricium incuria Neſſelii, qui codicem Vindobonenſem negligenter inſpexit, deceptum eſſe, et illa, quae putabantur, inedita fragmenta, eſſe excerpta excerptorum ex libris X. XI et XVII. quae in editis iam ſua occuparunt loca, primus perſpexit et demonſtrauit *Kollarius* in epiſtola in Actis eruditor. Lipſienſ. ann. 1760. menſe Maio pag. 186. quod etiam ex Kollarii epiſtola notarunt *Erneſti* in praefat. ad tom. I Polybii pag. XIV. et paullo vberius explicuit *Schweighäuſer* in praef. ad tom. II. pag. XI ſq. At diligentius et copioſius fraudem illam aperuit Kollarius, idemque loca, vbi fragmenta illa, quae perperam habebantur inedita, in editione Erneſti iam excuſa deprehenduntur, indicauit in ſupplementorum ad Lambecii commentarios libro primo codd. LXXVII et LXXVIII. pag. 479—486. *Harl.*

[bb]) Decimi octaui quoque excerpta legi in illo codice, notauit in ſuo catalogo Elias Ehingerus. Sed errore numerorum deceptum virum optimum notauit Boeclerus.

[cc]) De his excerptis ago infra lib. VI. [Conſtantinus ille Porphyr. malo conſilio et inſtituto Graecorum hiſtoricorum opera minutas in partes concidenda, ex iſtisque particulas eas, quae prae ceteris maximi viderentur eſſe momenti, in his excerpta illa de legationibus, per LIII. titulos ſiue locos digerendas curauit.]

[dd]) *Valeſius* praef. ad excerpta Peireſc.

[ee]) Quae in hiſce excerptis pag. 146 ſq. leguntur de Scipione, ea *Io. Henr. Boeclerus* noua verſione et adnotationibus illuſtrauit Argentorat. 1659. 4. ſub titulo: *Scipio Polybii colloquio Academico*

codice Fabricii Peireſcii vſus *Henricus Valeſius*, vir eruditiſſimus, graece et latine in lucem edidit cum notis Pariſ. 1634. 4.

[IV. V. *Codd. MSS. et editiones.*

Antonius Sanderus libro de claris Antoniis, Louanii 1627. 4. pag. 169. Antonium Eparchum, Corcyraeum, narrat, aliquot Polybii hiſtoriarum libros, nondum aut graece aut latine editos, in latinum ſermonem tranſtuliſſe, adnotante Fabricio in margine ſui exemplaris.

Codd. MSS. atque editiones quod intelligenter pleneque iam recenſuit cl. *Schweighäuſer* in praefationibus ad tom. I. II. et V. primum eos codd. quos laudauit ille, tantummodo paucis nominare licebit. Sunt vero 1) *Bauaricus*, qui continet hiſtoriarum Polybii libros *quinque*, (perperam in catalogo nr. 197. dicitur, *octo* ineſſe libros,) priores. Idem eſt codex, quo vſus eſt olim Obſopoeus ad procurandam primam Polybii editionem, (vid. *Schweighäuſ.* praef. tom. I. p. XXXIV ſq. et tom. V. p. XV.) 2) *Auguſtanus*, quem quidem Boeclerus iam contulit, et lectiones, ex illo excerptas, in ſingulari libello, ſupra memorato, vulgavit; at multas bonas probasue lectiones vel prorſus praeteriit, vel parum recte enotauit. Continet V. priores Polybii libros et excerpta ex reliquis libris a ſexto ad decimum octauum. 3) Regii *Pariſienſes* III. *Schweigh.* praef. tom. I. pag. XXXVIII et LII—LVII.) qui quoque V. priores libros continent. In catalogo MSS. Pariſ. regg. praeter tres illos codd. enumerantur quatuor de variis rerumpubl. formis, et quinque, excerpta praebentes. 4) *Vaticanus*, vnus omnium, qui hodie ſuperſunt, antiquiſſimus, et circiter ſaec. XI. exaratus. Hi omnes ex communi fonte per diuerſos canales atque variis temporum ſucceſſionibus deriuati ſunt. Alii codd. Polybiani in bibl. Vaticana cuſtodiri dicuntur. 5) *Florentini* duo, alter in bibl. Benedictinorum B. Mariae, a. 1417. exaratus, alter ex illo a. 1435. deſcriptus in bibl. Laurentiana Medicea. (*Bandin.* in catal. codd. Laurent. graec. memorat vol. II. pag. 628. cod. IX. qui continet Polyb. hiſtor. libros V. et excerpta ex eiusdem Polybii hiſtoriar. libris XII. a ſexto vsque ad XVII. ibid. p. 641. cod. XVI. Polybii hiſtoriar excerpta ex libris VI. VII. VIII. IX. et X. vol. III. pag. 203. cod. XIII. nr. 11. Excerpta III. ex libro VI. et XVIII. et X.) 6) *Vrbinas* ſ. *Vrbino Florentinus*, praebet is excerpta ex quinque prioribus, et ex VI. ac ſequentibus libris. 7) *Vrſini*, qui et codicem, ex quo edidit Eclogas de legationibus, et alium, qui quinque priores libros Polybii complectitur, (niſi fuit idem ipſe Vaticanus, ſed vide praef. ad vol. II. pag. XVII ſq. vbi Schweigh. ſuam deſerit ſententiam,) adhibuiſſe videtur *Schweigh.* pag. XLVIII ſq. praef. ad I. volumen. 8) cod. *Suidae* Polybianus, de quo idem ibid. pag. XLIX ſq. vberius differit *ff*). — 9) Cod. *Perotti*, ex quo verſionem latinam is confecit,

demico accommodatus. Haec diatriba, paucis foliis conſtans non legitur inter diſſertationes Boecleri academicas, iunctim editas Argentor. 1701. 4. [Fabr. in ora adſcripſit: Elogium Scipionis in excerpto e lib. 31. illuſtrat *I. H. Boecler.* tom. II. diſſ. academ. pag. 576 ſqq.] In *Nic. Bellermontani* diſſertationibus academicis ad optimos veteris et nouae hiſtoriae ſcriptores, vndiquaquo vt Iac. Thomaſius §. 239. de plagio obſeruat corraſis, et excuſis Francof. 1626. ſunt etiam Polybium ſpectantia quaedam pauca.

ff) Idem vir doctiſſimus Polybii fragmenta ad expeditionem Antiochi M. arabicam pertinentia ex Suida collegit in diſſ. Emendatt. et obſeruatt. in Suidam faſcic. I. pag. 19 ſqq. Argentor. 1789. 8. —

confecit, et quem in biblioth. Vaticana, ſignatum numero 1005. adhuc ſupereſſe ſuſpicatur *Schweighäuſer* l. c. pag. L ſq. 10) *Veneti*, vnus in bibl. Dominicanorum, et duo in Marciana. 11) *Oxonius* in bibl. Laudiana, qui nr. 498. continet libros III et IV. et eſt alterum volumen et continuatio codicis Pariſ. nota *C.* a Schweighäuſero ſignati, qui eſt eiusdem formae et ſcripturae atque complectitur libros I ac II. — 12) In *Bodleiana* ſecundum catalogum, ſunt, praeter modo memoratum, nr. 3364. 3366—3368. pag. 162. excerpta ex variis Polybii libris hiſtor. — pag. 264. nr. 26 — 28. *Iſ. Caſauboni* notae et curae Polybianae et pag. 266. Caſauboni obſeruatt. de vocc. ac phraſibus Polybianis. 13) Codex *San Germanenſis* nr. 318. vid. Montfaucon. catal. Coislin. pag. 430. et biblioth. MSSt. tom. II. pag. 1063. 14) *Leidenſis*, 15) *Doruillianus*, 16) *Arlenii*, vid. Schweigh. praef. ad vol. II. p. XII.) De codd. qui *Excerpta* ſiue ex libris deperditis ſiue ex quinque etiam prioribus habent, curate copioſeque agit *Schweigh.* in praef. ad vol. II. Sunt 1) *Vrbinas*, ſiue Vrbino-Vaticanus, 2) *Vrſini*, 3) *Auguſtanus*, 4) *Mediceus*, 5) vna cum *Baroccianis*, et regio Pariſ. (vid. Schw. praef. ad vol. II. pag. XIII ſq.) de quibus antea iam ſermo fuit et de duorum codd. *Vindobonenſium* conditione ſupra iam adtulimus cognitu neceſſaria. Alii codd. habent excerpta ex vno potiſſimum *libro ſexto Polybii*, notabile illud argumentum de reipublicae ac militiae romanae ratione ac praeſtantia, et fragmenta nonnulla ex aliis libris decerpta, n. *de armatura et aciei inſtructione Romanorum atque Macedonum; de Scipionis animo imperatorio et exercitationibus militaribus.* 6) cod. *Tubingenſis;* incipit a libro VII. deſunt libri XI et XII. habet quaedam ex libris X et XVII. quae male inſcribebantur titulo epitomes librorum XVII et XIX. (vti in aliis codd. quoque factum eſt: vid. *Schweigh.* praef. ad vol. II. pag. XI.) quem cod. diligenter deſcripſit, variis illius lectionibus ex illo curate collectis et cum aliis codd. atque editionibus collatis, cl. *Ier. Dau. Reuſs*, (in praeſenti Profeſſor Gottingenſis,) in *Beſchreibung einiger Handſchriften aus der Univerſitätsbibliothek zu Tubingen.* Tubingae. 1778. 8. — 7) cod. *Veſontinus*, ad biblioth. abbatiae S. Vincentii, quae Veſontione in comitatu Burgundiae eſt, pertinens: quem Schweigh. contulit. vid. praef. ad vol. II. pag. X. vbi p. XIV ſqq. fuſe diſſerit de codd. *Paciano*, *Vrſiniano*, *Schottano* et *Bauarico*, (cuius contenta indicat pag. XXVI ſqq.) excerpta *περὶ πρέσβεων*, vulgo *πρεσβειῶν*, exhibentibus, et de Vrſini atque Caſauboni emendationibus, item de collectore illarum eclogarum: adde *Reiskium* in praefat. ad ſua Polybiana, vol. V. animadu. pag. 772 ſqq. Vrſinus autem de iis, quae in ipſius codice ſcripta erant, ſua auctoritate mutauit: tum pag. XXII. de *Thuani* cod. qui fingebatur. 8) Codex *Peireſcianus* eclogarum de virtutibus et vitiis. vid. *Fabric.* B. Gr. vol. VI. pag. 491 ſqq. *Schweigh.* II. pag. XXVII. qui pag. XXVIII ſqq. prooemium, codici illi praemiſſum gr. et lat. cum variis cod. Schottani lectionibus, formulis typographicis curauit deſcribi. — In monte *Athone* ſeruari *nouem* integros Polybii libros ex Ieremiae Conſtantinopolitani fide ſcribit *Graeuius* in epiſtola ad Nic. Heinſium, tom. IV. pag. 69. ſylloges Burmannianae. — Inter codd. quibus Mendozam donauit Solimannus II. Turcarum imperator, fuerunt ex *Polybii* libris libri XII. a VI. vsque ad XVIII. vid. *Iriart.* catal. codd. MSS. graec. regiorum Matrit. pag. 277. — Inter codd. gr. *Eſcorial.* Polybius de variis rebus publicis

8. — *Toup.* in Emendatt. in Suidam et Heſychium, octo in Suida odoratus eſt, et partim emendauit, partim explicuit fragmenta, quae Polybio adſignare non dubitauit: nempe tom. I. pag 18. 323. 400. 419. II. pag. 104. nr. 307. 349. III. pag. 65.

cis et poteſtatibus, teſte *Pliiero* in itiner. per Hiſpan. pag. 188. — In bibl. regia *Neapolitana* cod. CXXI. Polybii hiſtoria in epitomen redacta a VII. libro ad XVII. et cod. CLX. eadem epitome a libro VI. ad XVII. — In bibl. Auguſtinenſium et Ioannis ad Carbonariam *Neapoli*, Polybii hiſtor. liber VI. ſequuntur reliquorum excerpta vsque ad lib. X. cod. chart. ſaec. XV.

E d i t i o n e s [gg]).

Primum libros *Polybii* V. priores, ſed latine a ſe verſos edidit *Nicolaus Perottus* cum praefat. ad *Nicolaum* V. pontificem rom. in calce: *Conradus Suueynheym: Arnoldus pannartzque magiſtri, Romae impreſſerunt.* M.CCCC.LXXIII. (1473.) fol. vid. *Audiffredi* catal. hiſtor. criticum roman. editt. ſaec. XV. pag. 130 ſq. *Zeni* Diſſertazioni Voſſiane, tom. I. p. 262 ſq. catal. biblioth. Ducis de la *Valliere*, tom. III. nr. 4879. qui eſt codex manu exaratus, et nr. 4480. quae eſt editio ipſa. — rec. Brixiae 1488. fol. — Venetiis per Bernardin. Venetum, 1498. fol. (in biblioth. acad. Erlangenſi.) — cum Titi Liuii epitome, Luc. Flor. in aedibus Aldi et Andreae Soceri, menſe Martio, Venet. 1521. 8. (vid. *Maittaire* A. T. IV. p. 504. 661. II. pag. 613.). — *Florentiae* 1522. 8. (vid. *Goetzii* Mem. bibl. Dresd. II. pag. 102. et *Bandini* Iuntarum typographiae annales tom. II. p. 175.) — *Lugduni* 1542. 8. — *Baſileae* cum Sexti Ruffi epitoma de geſtis Romanorum, excud. Henr. Petrus, menſe Martio, 1530. fol. (*Maittaire* A. T. indic. I. tom. V. part. II. pag. 169.) — Perotti verſioni poſtea a libro VI. vsque ad libr. XVII. addidit latinam Epitomes et fragmentorum nonnullorum interpretationem *Vuolfgangus Muſculus:*

Polybii Megapolitani hiſtoriarum libri priores quinque, Nicolao Perotto Sipontino interprete, item Epitome ſequentium librorum, vsque ad XVII. Vuolfgango Muſculo interprete, Lugduni 1554. 8. Baſil. apud Epiſcopium iuniorem, 1557. 8. Geneuae 1597. et 1608. 12. In edit. Baſileenſi pag. 533. lib. VI. legitur: „Quae ſequuntur, ab A. Iano Laſcari ſunt verſa, et iam antea a. 1537. vulgato:“ pag. 750. fin. lib. XII. „Ingens hic lacuna in graeco exemplari eſt, quod Auguſtae Vindelicorum in bibl. publica adſeruatur.“ pag. 767. in fine libri XIIII. *Reliqua deſiderantur.* Perotti verſio valde liberalis eſt. Montfaucon tamen praetulit Perotti interpretationem Caſaubonianae, de qua poſtea ſermo erit. Tanto autem hominum adplauſu excepta fuit Perotti verſio, vt ex aemulis eius nonnulli, quemadmodum a Paullo Iouio ſcriptum eſt, illam antiquiſſimam furtoque ſurreptam dicerent: quod ridiculum videtur *H. Stephano* de graecae linguae ſtudiis, de infidis gr. linguae magiſtris pag. 116. neque credibile diarii eruditorum Italiae ſcriptoribus tom. 13. pag. 452. Atque *Huetius* de claris interpretibus, (Stadae 1680. 8.) iudicat, Perottum quidem habuiſſe litterarum latinarum exquiſitam peritiam; ſed a fidelis interpretis abſolutione afuiſſe longiſſime, et tam leui graecae linguae cognitione fuiſſe imbutum, vt vix in eius ſcientiae cortina videretur adſtitiſſe. adde infra, a Fabricio de edit. Caſaubon. adnotata, Schweighäuſ. praef. I. pag. L ſq. et Mittarellum in adpendice librorum ſaec. XV. ad bibliothecam codd. MSS. monaſterii S. Michaelis Venetiarum etc. pag. 382.

Pars

gg) De his docte et copioſe egerunt *Reiske* praefat. ad Polybiana ſua, in vol. IV. Animadverſionum ad graec. auctor. pag. 771. etc. et *Erneſti* atque *Schweighäuſer* in praefationibus ad Polybium.

Pars graece primum prodiit:

Liber, ex Polybii hiſtoriis excerptus, de militia Romanorum et caſtrorum metatione inventu rariſſimus, a Iano Laſcare in latinum translatus, ipſo etiam *graeco* libro, vt omnia conferri poſſint, adiuncto. Io. Antonius de Sabio excudebat Venetiis M.DXXVIIII. (1529.) Kal. Martiis. 4.

Maittaire A. T. vol. V. part. II. pag. 169.

Polybii hiſtoriarum libri quinque. Graece, adiuncta in fine Perotti verſione latina. Hagenoae, typis Secerianis. 1530. fol.

Vincentius Obſopeius, Anſpacenſis, graecum contextum ex codice, a Iac. Ottone Aetzelio, cauſſarum patrono Noribergenſi, communicato, qui in ora varias lectiones habuit ſcriptas, cum fide et religione, primus edidit. vid. Erneſti praef. pag. XIII. Schweigh. praef. ad vol. I. pag. XIV ſqq.

De Romanorum militia et caſtrorum metatione, ex Polybii hiſtoriis per A. Ianum Laſcarem excerptus, et ab eodem latinitate donatus, ipſo etiam *graeco* libro — adiuncto. Eiusdem *Iani Laſcaris* epigrammata et graeca et latina. — Item *Iacobi Comitis Purliliarum* de re militari lib. 2. Baſileae (curante *Io. Oporino,*) Balth. Laſer et Tho. Platter. 1537. 8. — cum notis et animaduerſionibus *Ratbodi Hermanni Schelii*, cum eiusdem Hygino, Amſtel. 1660. 4. et in theſ. antiqq. roman. I. G. Graeuii, tom. X. adde paullo poſt ad §. VI. notata.

De eclogis atque excerptis ab Vrſino ac Valeſio editis, a me et a Fabricio iam antea diſputatum eſt. — Quinque fragmenta decerpta ex Polybii hiſtoriarum libris XL. *Raphael Cyllenius* vertebat Venet. 1549. 8. Cinelli IV. pag. 87 ſq. — *Marci Paulli Tarteſi*, Cremonenſis, qui a. 1560. obiit, verſionem latinam ineditam memorat *Franciſc. Ariſius* tom. II. Cremonae literatae pag. 243. notante Fabricio in margine exempli ſui. — *Polybii* opuſcula aliquot graeca, in latinum conuerſa per *Alb. Torinum.* Baſil. 1544. 4. Catal. bibl. Burmann. II. pag. 60.

Πολυβίυ — *Polybii* — *hiſtoriarum libri priores quinque, Nicolao Perotto, epiſcopo Sipontino, interprete. Item epitome ſequentium librorum vsque ad decimum ſeptimum, Wolfg. Muſculo interprete*, Baſil. per Io. Heruagium. 1549. fol.

Graecam orationem curauit *Arlenius*, qui in praefatione ad Diegum Hortadum Mendozam profitetur, ſe ex illius codice, e Corcyra adlato, duodecim poſteriorum librorum epitomen nunc primum adieciſſe. Idem inſignem lacunam, quae in Obſopoei editione lib. I. cap. 19. fuit ex codice Auguſtano ſuppleuit. Hunc autem cod. Aug. MDXLVIII. contulit Xyſtus Betuleius in gratiam *Wolfgangi Muſculi*, qui, dum Tiguri exſulabat, aetate iam grandi verſionem Perotti alieno rogatu ad illos codd. correxit et fecit pleniorem. Vndenam vero illud initium et finem epitomae ſextae habuerit Heruagius, et an epitome ſexta Pariſiis apud Io. Lodaicum fuerit excuſa, quod Arlenius ſignificare videtur, definire non poſſum cum cl. Schweighäuſero, praef. ad tom. I. pag. XVI ſqq. de illa editione, ab Hagenoenſi pluribus locis modo iure, modo perperam diſcrepante, at permultis locis culpa librariorum vitioſa, latius iudicante. Adde *Erneſti* praefationem pag. XIII ſq. et Reiske l. c. pag. 775 ſqq. et *Goetzii* memor. bibl. Dresd. II. pag. 100 ſq. vbi aliae quoque editt. recenſentur.

Excerptum

Digitized by Google

Excerptum e libro XVI. de proelio nauali circa Chium primum *graece* vulgarat illuſtraueratque *Lazarus Bayſius* libro de re naua'i edito primum a. 1537. et recuſo tom. XI. antiquit. theſauri Gronouiani pag. 581 ſqq. Profitetur autem Bayſius, illud accepiſſe ſe a Victore Fauſto: cuius, inquit, copiam mihi fecit Victor Fauſtus, dum Venetiis a rege chriſtianiſſimo legatus commorarer. Edidit et illuſtrauit quoque *Meibomius*. vide paullo poſt, §. VI.

Polybii fragmentum ex legationibus, collatum cum Liuii loco de honoribus, Attalo et Rhodiis ab Athenienſibus habitis. Pariſ. apud Fed. Morel. 1594. 4. vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 806.

Πολυβίκ ἐκλογὴ περὶ ἐλευθερώσεως τῶν Ἑλλήνων. gr. (forſan apud Prevoſteau,) 1604. 4. *Maittaire* ibid. tom. V. part. II. pag. 169.

Noua lux accenſa eſt textui Polybiano cura operaque If. Caſauboni in editione, a Schweighäuſero pag. X ſqq. et XIX ſqq. atque Erneſtio in praefationibus et a Reiskio l. c. pag. 784 ſqq. diligenter copioſeque deſcripta, et ſic inſcripta:

Polybii hiſtoriarum libri, qui ſuperſunt. Iſaacus Caſaubonus ex antiquis libris emendauit, latine vertit, et commentariis illuſtrauit. Aeneae vetuſtiſſimi Tactici commentarius de toleranda obſidione. Iſaacus Caſaubonus primus vulgauit, latinam interpretationem ac notas adiecit. Pariſiis apud Drouardum. 1609. fol.

Sunt exempla, in quorum titulo haec leguntur: *Typis Wechelianis apud Claudium Marnium et haeredes Aubrii* MDCIX. nullo vrbis nomine adiecto. At ex eo Fabricius aliique perperam collegerunt, editionem Pariſienſem ad verbum *eodem* anno *recuſam eſſe Hanouiae* 1609. [hh]) fol. *typis Wechelianis.* Primum illi librarii in priuilegio Caeſareo Marnio et Aubrii heredibus dicuntur *ciues et typographi Francofurtenſes.* Tum, vti Schweigh. pluribus demonſtrauit, res ita ſe habuit. Caſaubonus, Geneuae adhuc degens, de Polybii editione egerat cum heredibus Wechelianis, qui illam ſuis ſumtibus Francofurti ſuſcipiendam ei ſpoponderant. — Ille vero, poſtquam Luteriam commigrauit, negotium, vt ipſe operis praeeſſet, detulit Drouardo, qui propter commercium frequens cum Wechelianis heredibus Polybii cauſſa ſocietatem ea lege contraxiſſe videtur, vt, quae exempla Francofurtum mitterentur, ipſorum nomen in titulo praeferrent. Hinc, quoniam vna eademque eſt editio, nulla in pagina nec vlla quidem ſyllaba diſcrepant exempla, quae Wecheliana citantur, a Pariſienſibus. — Fabricius de egregia illa editione, cuius baſis eſt exemplum Baſileenſe, haec, quae ſequuntur, ſcripſit. „*Caſaubonus* libros quinque primores e codicibus MSS. tribus, regis Galliae, Bauarico et Antonii Verderii, (ſed in quo duo tantum primi libri erant,) emendauit, adhibitis inſuper vetuſtiſſimis membranis Vrbini Ducis, in quibus excerpta ex primis libris XVII. atque adeo quinque etiam illis continebantur. Excerpta e libris VI —

hh) *Bruzel* in nota msta obſeruat, exemplum Hanou. in biblioth. Vpſalienſi praeferre annum 1619. edit. illam ann. 1619. notat laudatque *Harwood* in edit. et verſione Pinelli, (Proſpetto di varie edizione degli autori claſſici etc. Venet. 1780.) pag. 54. In catalogo biblioth. Burmanni II. pag. 10. occurrit *Polybius* gr. et lat. If. Caſauboni, *Pariſ.* 1619. fol. an nouus titulus praefixus erat editioni ſuperiori?

Digitized by Google

XVII. recenſuit ad fidem tum earundem membranarum, tum aliorum codicum MSS. regii, Memmiani, et Franciſci Pithoei, *quod*, inquit, *deprehendimus*, *eſſe illud ipſum, vnde Baſileenſis editio fuerat deſumta.* Codicem Cardinalis Ioyeuſii, Rothomagenſis archiepiſc. demum inſpexit abſoluta iam ſua editione. Excerpta legationum, a Fuluio Vrſino pridem edita, emendauit et ſuppleuit e codice MS. Andreae Schotti, et e codice excerptorum a neſcio quo Theodoſio paruo [ii]), quae tum idem Schottus ad Caſaubonum miſerat, tum Caſaubonus ipſe in bibliotheca repererat Thuana. Vniuerſa iam recenſita, et eclogas quidem legationum primus vir doctiſſimus fide, eruditione, et elegantia inſigni vertit latine, fragmenta non pauca collectis a Fuluio Vrſino adiunxit, et Synopſi chronologica Polybium illuſtrauit. Addidit etiam Aeneae Polybio memorati Polioroeticum ineditum hactenus, cum verſione et adnotationibus, de quo infra hoc ipſo capite dicam.

Ex commentariis vero, quos in Polybium molitus fuit Caſaubonus, illos tantum habemus in capita viceſima libri primi, tanto viro digniſſimos, atque, vt vere *Morhofius* I. Polyhiſt. pag. 220. aureos, qui poſt auctoris obitum lucem viderunt Pariſiis [kk]) ann. 1617. 8. deinde, Boeclero curante, cum notis in Theophraſti characteres, recuſi Argentorati a. 1654. 8. ac denique in Gronouianam Polybii editionem, de qua mox, recepti. Ex horum lectione incertum eſt, maioremne vſum et voluptatem capiant ſtudioſi, an dolorem, quod non minus maxima elegantiſſimi operis parte carere coguntur, quam *Adparatu* Caſauboni *ad Commentarium Polybianum*, quo militiae graecae et romanae aliarumque gentium veterum explicationem, fortunam et cum hodierna comparationem tradere inſtituerat, tum *indice graeco in Polybium et tractatu de ſtylo Polybiano*, quae parentem ſuum in adfectis habuiſſe teſtatur in praefat. ad notas ſuas pag. 201 ſq. et 222. filius Mericus Caſaubonus. Polybii Caſaubono praemiſſa eſt dedicatio ſiue epiſtola lectu digniſſima ad Henricum IV. Galliae regem, qua praeclare diſſerit de vſu ac praeſtantia hiſtoriae, tum de Polybio ipſo eiusque virtutibus, quem cum aliis hiſtoricis veteribus confert, et ab impietatis crimine abſoluit."

Eodem *Caſaubono* interprete, libri V. et ex libris VI — XVII. excerpta, tum excerpta de legationibus et *Aeneae* Tactica, cum prolegomenis eiusd. Caſauboni ad Polybium Francof. typis Wechelianis ann. 1610. 8. Ad hanc verſionem ſuſcipiendam plus ſimplici vice hortatus Caſaubonum eſt Ioſephus Scaliger. *Nam illa Muſculi*, inquit, *ridicula eſt: Perotti ad quinque libros, manca, aliam non vidi.* Epiſt. 114. Caſaubonus ipſe epiſt. 413. *Perottus latine quidem loquitur, ſed longe ab auctore diſcedit. De Muſculo nihil dico, in quo praeter egregiam voluntatem nihil inuenio, quod laudem. Habeo in manibus* Pompilii Amaſii *verſionem eorum, quae ex interpretatione Muſculi vulgo leguntur. Vellem vidiſſes, vt conſilium dares, acquieſcendumne in ea ſit, annon. Elegans profecto eſt et comta. Sed vir probus hac cautione vſus eſt, vt obſcuriſſimas quasque* περικοπὰς *non attingeret, contentus, lectorem monere, peti poſſe eorum verſionem a Muſculo. Nobis vero non licet eſſe tam ſecuris.* Reſpicit Caſaubonus

ii) Titulus excerptorum MS. codice Thuaneo: Ὁ ἑρμηνεύσας τὸ παρὸν Θεοδόσιός ἐστι ὁ μικρός. vid. infra IV. 10. 10. [conf. Schweighäuſ. praef. ad tom. II. pag. XVIII ſqq.]

kk) In Lipenii bibl. philoſophica perperam traditur, Polybium Caſauboni graece et latine prodiiſſe Pariſ. 1617. 8.

nus eclogam primam et tertiam e ſexto Polybii libro de diuerſis rerump. [ll]) formis deque Romanae praeſtantia, quae Alexandro Farneſio Cardinali dicata [mm]) *Pompilio Amaſaeo*, (Romuli Amaſaei, qui Pauſaniam et Xenophontis quaedam latine conuertit, filio,) interprete prodierunt Bononiae a. 1543. 4. apud Io. Baptiſtam Phaëllum. Idem Caſaubonus epiſt. 425. „Tandem imperaui ipſe mihi, et verſionem a me expreſſi, vel potius initium verſionis. Kalendis enim Nouembris (a. 1605.) prima eius ducta eſt linea. Scis, quam non contemnendus Perottus ſit, qui vir, ſi graecarum litterarum cognitionem habuiſſet, in eo genere ſcriptionis paene mihi regnare videretur. Sed rudem fuiſſe τȣ̃ ἑλληνισμȣ̃ reapſe deprehendimus, ſic tamen, vt τὸν καλοκαγαθὸν Muſculum, qui fragmenta vertit, multis paraſangis anteiret. Epiſt. 426. *In Polybio ſcis me nunc eſſe, cuius verſionem ne me poeniteat fuiſſe adgreſſum, Perotti interpretis fatuitas facit, qui mille amplius locis omiſſo Polybio Liuium deſcripſit nobis, quare merito Itali tui latinitatem hominis ſunt admirati: ſed de fide illius, quod praedicat Iouius* [nn]) *quis ferat aequo animo? iraſcor et vehementer quidem.* Confer Caſauboni praefationem, pag. 71 ſq. qui ne vnam quidem paginam Polybii recte intellectam a Perotto arguit. Etiam Vincentio Opſopoco notante, Perottus non paucos locos praetermiſit, et interdum totas ſubterſiliit paginas, quamuis *Franciſcus Sabinus* in apologia aduerſus L. L. calumniatores, Perotti Polybio nihil adfirmet eſſe politius. Confer [ſupra ad primae edit. ſ. Perotti verſionem notata,] *Anton. Borremanſii* varias lect. cap. X. pag. 117. et *Leonhardi Nicodemi* additamenta ad biblioth. Neapolitanam Nic. Toppi pag. 185 ſq. Hactenus *Fabricius*.

ll) Hanc Polybii elegantiſſimam diſſertationem expreſſiſſe videri poteſt *Machiauellus* lib. I. diſſ. in decadem primam Liuii cap. 2.

mm) Praeter illas duas eclogas ex eius verſione editas Caſaubonus in praefat. ad Polybium teſtatur e Sylburgii biblioth. ad manus ſuas perueniſſe ſchedam paruam, titulos XVI. continentem, variarum lucubrationum, quas hic vir doctiſſimus Amaſaeus illuſtrando Polybio compoſuerat. *Poſtea*, inquit, *etiam litteris viri Magnifici Marci Velſeri ſumus admoniti, exſtare adhuc alibi in Italia eorum libellorum nonnullos, qui ſi ab eruditis hominibus fuerint aliquando publicati, fructuoſam eorum lectionem ſtudioſae iuuentuti futuram non dubitamus. Nos eorum nihil vidimus, praeter verſionem eclogarum, quas Musculus ſermone Romano expreſſerat, in quo multum admirati ſumus difficillima quaedam fragmenta ab Amaſaeo non eſſe verſa, ſed Muſculi translationem retentam, a Pompilio leuiter caſtigatam. Erant tamen in ea, quam diximus, ſchida aliquot tituli, prolixam explicationem pollicentes, et eius eclogae, qua Romana militia declaratur, et omnium penitus locorum huius ſecundae partis affinis argumenti, quae omnia hactenus cum inuiſa nobis atque incomperta ſint, nihil habemus, quod amplius de iis dicamus. Pompilii Amaſaei* obſeruationes in Polybium memorat Velſerus in litteris ad Robert. Titium, (in Velſeri ſcriptis pag. 872.) et miſſurum ſe ad Caſaubonum teſtatur ann. 1604. Sed illas Caſaubonus non accepit. Fridericus Sylburgius in epiſtola ad Ioſ. Scaligerum, data 1588. ſcribit, ſe *verſionem Polybii, a Pompilio Amaſaeo interpolatam, accepturum ex Italia*, tom. II. ſylloges Burmann. pag 317.

nn) Iouius pag. 34. elog. *Exinde Romae Graecas litteras pertinaci ſtudio conſectatus* (Perottus) *fretusque Beſſarione, generoſo Maecenate, adeo exacte feliciterque profecit, vt ab eo Polybius grauiſſimus hiſtoriarum ſcriptor latinitati donaretur. Non defuere tamen ex aemulis, qui eius auctoris traductionem antiquiſſimam fuiſſe furtoque ſurreptam exiſtimarunt, quod Thucydidem, Diodorum, Plutarchum et Appianum clariſſimo ingeniorum certamine conuerſos vnus Polybius egregia fide latinus aequabili ac praedulci romani ſermonis puritate prorſus antecedat.*

Caſaubonianum textum cum vitiis operarum typographicarum, quibusdam tamen au-ctum acceſſionibus, reddidit *Iac. Gronouius* in editione, cuius haec eſt inſcriptio:

Polybii hiſtoriarum libri, qui ſuperſunt, interprete Iſaaco Caſaubono. Iacobus Gronouius recenſuit, ac vtriusque Caſauboni, Ful. Vrſini, Henr. Valeſii, Iac. Palmerii et ſuas notas adiecit. Accedit Aeneae commentarius de toleranda obſidione, cum interpretatione ac notis Iſaaci Caſauboni, Tomi I—III. Amſtel. Io. Ianſſ. a Waesberge et Io. a Someren. 1670. 8.

Praeter ea, (inquit Fabricius,) quae in Pariſienſi leguntur omnia, in hac reperies 1) commentarios Caſauboni poſtumos in librum Polybii primum, 2) excerpta de virtutibus et vitiis e Polybiano opere, cum verſione et notis *Henrici Valeſii:* 3) *Merici Caſauboni* notas ante hac ineditas in quinque primos Polybii libros, ex parentis ipſius Iſaaci caſtigationibus collectas, quas orae codicis Baſileenſis vel etiam Pariſienſis ſuae adleuerat, in quibus modo vera lectio Polybio reſtituitur, modo verſio caſtigatur, quae interdum iam tum non graecis editis, ſed illis correctionibus reſpondet. 4) *Fuluii Vrſini* notas ad excerpta legationum, quibus praecipue confert Polybium cum oo) Liuio, qui eum frequentiſſime eſt ſequutus, et non raro ad verbum expreſſit, licet nonnunquam etiam ab eo diſſentiat nominatim, vt lib. XXXIX. 52. 5) *Iacobi Palmerii* a Grentemeſnil animaduerſiones ad varia Polybii loca, quas ediderat in obſeruationibus ſuis ad ſcriptores graecos Lugd. Bat. 1668. 4. p. 78—95. 6) Polybii fragmenta, poſt Fuluii Vrſini et Caſauboni curas ab H. Valeſio et Iacobo Gronouio e Suida potiſſimum collecta et ab Aemilii Porti hallucinationibus hinc inde vindicata. 7) *Iacobi Gronouii* ad Polybium notas, in quibus Caſauboni quoque plus ſimplici vice notatur interpretatio. 8) Indicem pleniorem et accuratiorem. Hactenus Fabricius.

Gronouius tamen, multa ſuae editioni deeſſe probe perſpiciens, poſt illam abſolutam, omnia ſubſidia ad nouam Polybii editionem procurandam in Anglia, Italia et Pariſiis conquiſiuit. Londini ex exemplo editionis Baſileenſis, quo vſus erat Iſ. Caſaubonus, multiplicem obſeruationum, ad Polybium pertinentium, materiem, ab eodem Caſaubono congeſtam, atque in ora illius exempli ſimul cum lectionibus codicis msti Vrbinatis adnotatam, deſcripſit, atque in ſingularem libellum in forma octaua retulit. Indicem graecitatis Polybianae

oo) De Liuii et Diodori Siculi imitatione, qua Polybium in hiſtoriis ſuis expreſſerunt, notata etiam nonnulla ſunt a Boeclero ad calcem variar. lectionum e codice Polybii Auguſtano Argentor. 1670. 4. [adde Liuium, edit. Drackenb tom. VII. pag 81.] pag. 169 ſq. Idem dixeris de Arriano, quem ideo cum Polybio recte coniunxit Georg. Raphelius, vtriusque dictionem cum dictione ſacra N. T. conferens. Quod vero Polybius a Liuio XXX. 45. non alio elogio mactatur, quam *haudquaquam ſpernendi auctoris*, (h. e. teſtis, vt vocabulum illud recte intellexit illuſtris Grotius,) non duxerim loliginis vel inuidiae eſſe cum F. Vrſino, Palmerio, Clerico I. artis Criticae pag. 463. non magis, quam impietatis, cum *Iouem*, dixit *non contemnendum*, ſed λιτότητα grauitati hiſtoriae conuenientem et Polybio non minus honorificum, quam quod Ciceroni III. offic. cap. 32. audit *Polybius bonus auctor inprimis*, et Straboni IX. pag. 422. ἀνὴρ ἀξιόλογος. Confer exempla huius figurae apud *Gellium* II. 6. et plura notata a *Caſaubono* pag. 1547 ſq. edit. Gronouii, *Voſſio* IV. 10. 8. Inſtit Orator. Crenio IV. animaduerſ. pag. 51 ſq *Ioh. Rualdo* in vita Plutarchi p. 58 ſq. *Elia Boherello* ad Origenem contra Celſum p. 4. *Menagio* ad Laert. II. 97. *Ioh. Weitzio* ad Terentium p. 644. *Druſio* ad Sirach XV. 13. *Tan. Fabro* ad Longinum pag. 223. edit. Tollii. [adde ſupra iam notata de illa formula Liuiana.]

nae ex Caſauboniano ad Polybium adparatu accepit: qui index hodie compactus eſt cum tomo tertio exempli Polybii Gronouiani in bibl. Lugdunenſi. Oxonii et Pariſiis codd. nonnullos excuſſit, eorumque varias lectiones ad oram exempli ſuae editionis adſcripſit. Pariſiis accepit ab Henr. Valeſio fragmenta nonnulla, ad Polybium pertinentia, ex Heronis libro de repellenda obſidione excerpta; in his fragmentum de obſidione Ambraciae, quod diſſertationi epiſtolicae in loca quaedam T. Liuii, tomo II. Liuii Gronouiani pag. 65 ſqq. tom. autem VII. pag. 148 ſq. Liuii Drackenb. adiunctae inſeruit. Florentiae e tribus quatuorue codd. L. V. enotauit: domum reuertens variarum obſeruationum ſiluam et ſupplementum notarum, in Polybium olim a ſe editarum, vel exemplis ſuae editionis adſcripſit, vel in peculiares digeſſit ſchedas. Qui *adparatus Gronouianus ad Polybium*, diu in obſcuro latens, a Ruhnkenio in bibliothecam publicam Leidenſem illatus, poſtea cum Schweighäuſero, (vid. praef. ad vol. I. pag. XIII et XXIII ſqq.) communicatus eſt.

Graecus textus Gronouianus, nonnullis manifeſte vitioſis hinc inde correctis, cum verſione Caſauboni latina renouatus eſt Lipſiae, cum praefatione Erneſti, ad regendum illud inſtitutum a librario rogati, qui praeter ea adiecit praefationem Valeſianam ad excerpta Peireſciana, et emendationes *Fuluii Vrſini*, ad edit. Baſil. factas, atque gloſſarium ſ. lexicon Polybianum, de quibus ornamentis aliisque mutationibus factis Erneſti ipſe in praefat. more ſuo, h. e. erudite diſſeruit, et hiſtoriam editionum criticam concinnauit. Inſcripta vero eſt editio haec vilis et ſatis correcta:

Πολυβίου — *Polybii, Lycortae F. hiſtoriarum quae ſuperſunt*, interprete Iſ. Caſaubono: ex recenſione *Iac. Gronouii*, cum notis Caſaubonorum, Vrſini, Valeſii, Palmerii et Iac. Gronouii. Acceſſit *Aeneae Tactici* comm. de obſidione toleranda cum interpr. et notis *Iſaaci Caſauboni*. Praefationem et gloſſarium Polybianum adiecit *Io. Aug. Erneſti*. tom. I. Lipſiae 1764. (quo anno abſoluta eſt integra haec editio, et generalem accepit inſcriptionem,) apud Io. Paul. Krauſium, bibliopol. Vindobon. 8. — tom. II. qui continet *Eclogas libr. VI—XVII. et Legationum*. Vindobonae 1763. — tom. III. qui continet *excerpta Valeſii, fragmenta* et *indices*. Vindob. 1763. In Lexico multa loca etiam critice pertractantur.

Nouam plane recenſionem gr. textus e codd. et edd. nec non ex ingenio aut de coniectura aliorum fecit, ordinem vulgarem mutauit, ita, vt fragmenta excerptaque ſuo quouis libro infereret, verſionem correxit, eruditas adnotationes, quae partim in interpretatione verborum, cum grammatica, tum maxime critica, verſantur, partim in rerum et hiſtoriae illuſtratione, ſeu plenum commentarium, a contextu gr. et omni lectionis variae et coniecturarum ſilua ſeiunctum, duobus reſeruauit voluminibus, in praefationibus denique hiſtoriam codd. mstor. atque editionum criticam compoſuit, et de ſubſidiis varii generis, quae nactus eſt ad ornandam editionem, diſſeruit, atque adeo egregiam procurare coepit editionem cl. *Schweighäuſer*, cuius ſtudium operamque ſaepe laudauimus. Inſcriptio haec eſt:

Πολυβίου — *Polybii Megapolitani hiſtoriarum quidquid ſupereſt. Recenſuit, digeſſit, emendatiore interpretatione, varietate lectionis, adnotationibus, indicibus illuſtrauit Iohannes Schweighäuſer, Argentoratenſis. Tomus primus, liber I. II* et *III.* Lipſiae in libraria Weidmannia. 1789. m. 8. — *Tomus II. liber IV* et *V. cum reliquiis libror. VI* et *VII.* ib. 1789. — *tom. III. Reliquiae librorum VIII—XVI.* ibid. 1790. — *tom. IV. Reliquiae librorum XVII—XL.* 1790. — *tom. V.* 1792. continet praefationem litterariam, teſtimonia

monia veterum de Polybio, ſpicilegium reliquiarum ex certis libris hiſtoriarum ex libr. VI. et reliquis, tum reliqua fragmenta ex Suida maxime et Stephano Byzantino collecta, et *Schweigh.* adnotatt. ad lib. I—III. — *tom. VI. adnotatt. ad lib. IV—X.* 1792. — *tom. VII.* 1793. Indices aliaque, quae deſunt, nondum exierunt praelo. Vſus quoque eſt Schweigh. notis Scaligerianis, Voſſianis, Reiskianis, de quibus poſtea ſermo erit, et adparatu Gronoviano, ſupra memorato. vid. praefat. ad tom. II. pag. 34 ſqq. et V. pag. XV ſqq. vbi quoque inſtitutum ſuum et conſilium, quod in curanda ſua editione tenuit, vberius expoſuit.

Oxonii a pluribus annis editio noua Polybii ſub praelo ſudat: textus erit Gronouiano-Erneſtinus, addita variarum adnotationum farragine. *Harl.*

VI. Poſt Gronouianam editionem nonnulla *Polybii* loca illuſtrauit *Marcus Meibomius* in libro de fabrica triremium *pp*) pag. 70 ſq. caſtigatis ſubinde Caſaubono, gallico interprete *Reyero*, (quem errores augere potius, quam tollere adfirmat,) et *Iacobo Gronouio.* Idem pag. 148 ſq. exhibet pugnam naualem ad Chium, a Polybio lib. XVI. deſcriptam, cum noua ſua verſione et eruditis animaduerſionibus, ad quarum calcem ſubiungit haec verba: *His perlectis ſpero, iudicaturum lectorem, antiquitatis peritum, interpretatione, quam edidit Caſaubonus, et caſtigatiorem fieri poſſe,* (hoc aliquot exemplis etiam docuerat H. Valeſius praefat. ad excerpta Peireſciana,) *et Romani ſermonis perſpicuitate aliquanto ornatiorem. Notas huius viri in primum librum, quod poſt obitum ſunt editae, rigidius excutere nolim. An praeſtare paſſim in ceteros, quantum ab illo fuit exſpectatum, mallem, ſi* [P] *otium eſſet, in publicum prolato hoc ſcriptore perpetuis commentariis illuſtrato probare, quam varia pollicitatione doctos homines ſuſpenſos tenere.*

Inter *Antonii Quaerengi* ſcripta video laudari, *de Platonis, Ariſtotelis et Polybii in politicis rebus diſſenſione:* Item, *de hiſtoriae pragmaticae Polybianae triplici fine.* — *Vberti Folietae de ſimilitudine normae Polybianae* ad Rainaldum Corſum, Ictum, inter varia eius Opuſcula, Romae 1573. 4. et tom. I. theſauri Italiae Graeuiani p. 1241—1256. Intelligit autem normam conſcribendae hiſtoriae. In Ludouici Morerii Lexico perperam excuſum eſt *Nomina Polybiana. Fabric.* — {Polybium, *Scaligerianis* notis onuſtum, a Nic. Heinſio petiit Graeuius in tomo IV. pag. 340. ſylloges Burmannianae. Illae Scaligerianae notae, edit. Baſileenſi 1549. adſcriptae, poſt varios dominos ad clar. Car. Segaar, Profeſſorem graecae linguae in academia Traiectina peruenerunt, a quo illas accepit Schweighäuſer, qui eas in adnotationibus ſuis laudauit. vide paullo ante de edit. Schweighäuſeri adnotata. — *Io. Iac. Reiske* integrum volumen *quartum animaduerſionum* ſuarum *ad graecos auctores*, Lipſiae 1763. 8. dicauit emendandis illuſtrandisque Polybii reliquiis; praefationem vero ad ſua Polybiana, in qua de fide et editoribus Polybii ſuperioribus libere copioſeque iudicauit, volumini quinto animaduerſionum etc. pag. 757 ſqq. inſeruit. — *Car. Chriſtoph. Foerſteri* lib. in quo locos quosdam Polybii a latinis interpretibus, Liuio, Caſaubono et Valeſio perperam translatos propoſuit et examinauit, ſubiunctis animaduerſionibus I. Iac. Reiskii ad libellum Plutarchi de tarda Numinis ira, Lipſ. 1755. 8. *Harl.*}

Quum

pp) Prodiit Amſtelodam. 1671. 4. recuſus tom. XII. theſauri Antiquitatum Rom. Graeuiani.

Digitized by Google

Quum diligentiſſimus fuerit in re militari Romanorum deſcribenda *Polybius* libro VI. excerpt. cap. 17 — 40. illum locum ſeparatim latine non infeliciter tranſtulit *Ianus Laſcaris*, homo graecus, Baſil. 1537. περὶ τῆς τῶν ὁπλιτῶν κατασάσεως, cum eiusdem Laſcaris epigrammatis et Iac. Comitis Purliliarum libris duobus de re militari: latine etiam Lugd. 1592. 8. 1607. 4. [Caſtrametatio Romanorum ex Polybio lib. VI. a Laſcari verſa, inſerta quoque legitur editioni *Vegetii* a Stewechio curatae Antwerp. 1584. 4. Lugd. 1592. 8. etc.] Poſtea eruditis commentariis illuſtrarunt illum *Franciſcus Patricius* in opere de militia romana, (quod ex hetruſco idiomate in latinam linguam a Ludolpho Neocoro translatum in theſauri Graeuiani tomo decimo habent ſtudioſi,) tum *Iuſtus Lipſius* qq) in libris V. de militia romana, de quo videnda cenſura Caſauboni in epiſt. 21. ad Bongarſium. Ab eo tempore *Hermannus Ratbodus Schelius* rr) in diſſertatione de caſtris et agmine Polybiano, quae cum aliis huius argumenti ab eodem viro elegantiſſimae doctrinae concinnatis diatribis in eodem theſauri antiquitatum romanarum tomo decimo occurrit. *Fabric.* — [Separatim excuſus atque vberioribus notis et criticis et vero antiquariis inſtructus eſt ille libellus:

Πολυβίου — *Polybii, Megapolitani, de militia romana libellus*, verſione latina, commentatione perpetua et iconibus illuſtratus; nec non indice rerum et dictionum latino et ſyllabo vocabulorum graecorum locupletatus, ſtudio et opera *Io. Georgii Poeſchelii*, ill. Gymn. Heilsbronnenſis Conrectoris. Norimbergae 1731. 8. conf. quoque Acta eruditorum germanice ſcripta, 164. tom. 14. pag. 563. Fränkiſche acta erudita etc. faſc. 23. Noribergae 1732. 8. pag. 977 ſqq. *Harl.*]

Italice, Florent. 1552. 8. — Polybius de armis Romanorum, cum apophthegmatibus quibusdam ex Plutarcho et nominibus ordinum militarium ex Aeliano. Florent. 1552. 8. — Conferendus eſt praecipue *Salmaſii* de militia romana liber poſtumus, quo et alia Polybii loca illuſtrautur.

Interpretibus Polybii quodammodo etiam accenſendus *Leonhardus Aretinus* eſt; eius enim de bello Punico libri duo in MS. cod. in bibliotheca MSS. S. Michael. Venetiarum, de primo bello punico et de bello Romanorum cum Gallis. Eſt quoque in bibl. Mediceo-Laurentiana plut. LXV. nr. 14. conf. *Mittarelli* bibl. codd. MSS. bibl. S. Mich. Venet. p. 659. — Princeps editio ita inſcripta: *Polybius, hiſtoricus*, de primo bello Punico, latine, *Leonardo Aretino* interprete. *Plutarchi* paralela a Guarino Veronenſi in latinum ve...a; primum prodiit *Brixiae* per Iac. Britannicum, 1498. fol. vid. *Maittaire* A. T. tom. IV. part. II. p. 661. *Goetzii* memor. bibl. Dresdenſ. II. pag. 103. — tum *Venetiis* die oct. Nouembr. 1504. fol. in bibl. publ. Erlangenſ. Pariſ. 1512. et Auguſtae Vindel. 1537. 4. ss) veluti in Liuii ſupplementum editi magnam partem e Polybio ſunt expreſſi tt). Prior agit de bello Punico primo, poſte-

qq) Conf. *Gabr. Naudaei* Bibliograph. militar. ibique not. *Crenii*, in huius opere de eruditione comparanda p. 510 ſq. *Harl.* *Ier. Woeldike* Index bibliothecae militaris ſcrippt. vett. (Hauniae, 4)

rr) Hyginus et *Polybius* de caſtris Romanorum, cum notis et diſſertatt. de re militari populi romani: R. H. S. (i. e. Schelii.) Amſtelod. 1660. 4. *Heumann.*

ss) De hac edit. rara vide *Clement* bibl. curieuſe etc. II. pag. 29. qui vero facit iniuriam Fabricio ac ſi h. l. ſcripſiſſet Pariſ. edit. prodiiſſe 1552. *Harl.*

tt) Conf. *Apoſt. Zeni* diſſertazioni Voſſiane, tom. I. pag. 90 ſq. *Harl.*

poſterior de ſeditione militis conductitii, et populorum Africae a Carthaginienſibus defectione, bello item Illyrico et Gallico. [Partem priorem Leonardi Aretini, italice verſam, Florent. 1526. 8. et Venet. 1545. 8. notauit Clement l. c. Sed illam quidem Liuii e Polybio et aliis optimis ſcriptoribus ſupplendi ſpartam longe plenius feliciusque ab eo tempore ornauit *Ioh. Freinshemius*, vir egregius, de quo dixi in bibliotheca latina. Continuationem hiſtoriarum Polybii ſiue libros *τῶν κατὰ* Πολύβιον olim compoſuerat *Strabo*, quorum ſecundum laudat libro XI. Geograph. pag. 515. XLIII. libris illud Strabonis opus conſtitiſſe teſtatur Suidas in Πολύβιος, vbi addit, *Poſidonium* quoque, Olbiopolitem, ſophiſtam, Polybii hiſtorias continuaſſe. Libris LII. conſtitiſſe, teſtatur idem Suidas in Ποσειδώνιος, vbi male tribuit hoc opus Poſidonio, Stoico, Alexandr. Ille fortaſſis Poſidonius citatur a *Plutarcho* in Fabio Max. fol. 185. [add. *Eudocia* in Violario pag. 365. ſupra inter Stoicos, vol. III. pag. 573. *Harl*] *Scylax* vero, Caryandenſis, mathematicus et muſicus, ſcripſerat, teſte eodem Suida, *ἀντιγραφὴν πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν*, quod viri docti ita intelligunt, vt aduerſus Polybium ſcripſerit. Poteſt et ita accipi, vt compoſuerit hiſtoriam, Polybianae aemulam, quemadmodum Alanus hoc ſenſu poema ſuum latinum inſcripſit Anti-Claudianum: et Homero Amazones adpellantur *ἀντιάνειραι* Iliad. *γ'*. 189. quod ſcholiaſtes bene explicat *αἱ ἴσαι κατὰ δύναμιν ἀνδράσιν*. [conf. infra, lib. IV. cap. 2. §. 6. vol. IV. pag. 32. edit. vet. *Voſſius* de hiſtor. graec. lib. I. cap. 19.]

Apud *Voſſium* hiſt. gr. libro IV. pag. 510. legas e Suida [quocum conſpirat *Eudocia* pag. 267.] referri, Cleoxenum et Demeoclitum egiſſe de *Perſis*, eorumque hiſtoriam exornatam [?] a Polybio. Sed Suidae locus ita legendus: *Κλεόξενος καὶ Δημόκλειτος, ἔγραψαν περὶ πυρσῶν*, (de ratione ſignificandi in bello per faces elatas ſiue ignes,) *ὧν* (ſcil. *πυρσῶν*) *τὴν πραγματείαν ἐπεξειργάσατο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης*. [Atqui *περὶ πυρσῶν* iam correxit *Paul. Leopardus* in Emendatt. lib. V. cap. 11. et reſcripſit illuſtrauitque *Küſterus* in ſua Suidae editione tom. II. pag. 324. adde notam ad §. IX. circa fin. —] — Confer *Polybii* lib. X. excerpt. cap. 41 et 42 ſq. Colomeſium ad Gyraldum pag. 403. *Suidam* ipſum in *Αἰνείας*.

VII. *Verſiones Polybii in linguas vernaculas.*

Germanice e verſione *Guil. Xylandri*, Baſil. 1574. fol. quae reliquis vernaculis longe praefertur a Caſaubono, dedicat. pag. 23. *Non etiam defuere, qui in vulgares linguas tantum Polybii verterent, quantum latine expoſitum inueniebant: ſi tamen vertere eſt romanos interpretationis ſexcentos errores aliis totidem cumulare, atque interim graecae linguae peritiam in prima libri fronte mentiri. Vnicam excipio germanicam verſionem, ab homine longe eruditiſſimo profectam, ſed quod res arguit, et alia eius ſcripta teſtantur, variis ſemper curis occupato. Fabric.*, conf. *Goetzii* memor. bibl. Dresd. II. pag. 103. Beyträge zur kritiſchen Hiſtorie der deutſchen Sprache etc. part. IX. (Lipſiae 1734. 8.) pag. 237 ſq. A Centurione *de Oelsnitz*, cum interpret. et adnotatt. Folardi et Guiſchardi etc. Breslau. ac Berol. 1755—1769. VII. tom. 4. cum figg. — (a *Bione*,) Viennae, Pragae etc. 1759. VI. tom. 4. e lingua gallica male verſus eſt Polybius: — a *D. C. Seybold*, cum adnotationibus et excerptis ex Folardi et Guiſchardi operibus, ad artem veterum militarem ſpectantibus, Lemgou. 1779—1783. 8. IV. tom. conf. Vollſtändige Sammlung aller Ueberſetzungen der Griechen und Römer,

Römer, (Francof. et Lipſ. 1785. 8.) pag. 74 ſqq. et Einige Schriften der Altdorf. deutſchen Geſellſchaft, pag. 162 ſqq. noua litteraria Lipſienſ. german. 1760. pag. 83 ſqq. *Harl.*]

Italice per *Lud. Dominicum* Venet. 1546. 8. tom. I. ac 1553. tom. II. iterum 1564. 4. quae poſterior longe praeſtat editio. *Fabric.* — Dominicus, linguae graecae ignarus, verſione tantum Perotti vti potuit. Hinc illam verſionem *Iulius Landi* ſecundum graecam orationem correxit, et ſuppleuit, notasque ſubiecit, Veronae 1741. mai. 4. cum tabulis geographicis, II. voll. addiditque vol. III. ibid. 1743. Le Ambaſcierie tratte dalla Storia di Polibio — dal Greco in Italiano —. vid. *Baumgarten* Nachrichten von merkwürdigen Büchern etc. tom. III. pag. 425 ſqq. et *Paitoni* voc. Polybius. — Polibio dell' accampare per *Philippo Strozzi.* — con *Eliano* de nomi militari, tradotto per *Lelio Corani.* Florent. 1552. vid. *Maittaire* A. T. Indic. voc. *Polybius. Harl.*

Gallice poſt veterem verſionem, e latina Perotti concinnatam a *Ludouico Maigreto,* Lugdun. 1548. it. 1558. ac Pariſ. 1557. editam, qua Polybium libenter et ſaepius perlectum a Carolo V. imp. narrat *Chriſtophorus Pezelius* praef. ad chronicon Strigelii a. 1586. editum, tranſtulit *Petrus Ryer,* Caſaubonum fere ſecutus, Pariſ. 1655. fol. 1670. 12. III. voll. 1669. 8. II. voll. Amſtel. 1670. 12. III. voll. [conf. *Goetzii* mem. bibl. Dresd. II. pag. 103.] Nouam verſionem gallicam meliorem cum ſupplementis notisque criticis, politicis et hiſtoricis ac militaribus nec non iconibus proeliorum aliarumque rerum parauit *Anton. Vincentius Thuiller,* Benedictinus congregat. S. Mauri, additis *Folardi* obſeruationibus, [VI. tomi, Pariſ. 1727 ſqq. 4. conf. *Baumgartenii* Nachrichten etc. III. pag. 428 ſqq. *Goetzium* l. c. pag. 104.] vid. Iourn. des Sav. 1721. pag. 237 ſqq. Mem. de Trevoux 1727. pag. 1552. — *P. Bougeant,* S. I. epiſtola de illa verſione in Mercurio a. 1724. *Thuilleri* ad illam reſponſio. — Add. *Philippi le Cerf* bibl. hiſtor. et critique des Auteurs de la Congregation de S. Maur. etc. p. 473 ſq. Bibl. françoiſe tom. X. pag. 156 ſqq. Hiſtoire lit. de l'Europe 1727. Oct. pag. 273. Iourn. des Sav. 1728. pag. 516. m. Mai. pag. 32. Octob. pag. 226. de tomo II. a. 1729. pag. 611. de tomo IV. Mem. de Trev. 1729. pag. 1893. — rec. Amſtel. VI. voll. 4. vid. Bibl. raiſonnée tom. IV. pag. 44. tom. V. pag. 109. Bibl. françoiſe tom. XVI. p. 180. Sexto, ſiue vltimo tomo, nulli a Folardo additi ſunt commentarii, quia illos cenſurae et conditionibus praeſcriptis noluit ſubiicere auctor. Iourn. des Sav. 1730. Nouembr. pag. 424. de commentariis in V. tomum vid. pag. 472 ſqq. [rec. et ſupplemento locupletatum eſt opus Amſtelod. 1753. tom. I — VII. 4. conf. Acta erudit. Lipſ. a. 1754. pag. 233 — 237. *Gottſchedii* Neueſtes aus der anmuthigen Gelehrſamkeit, a. 1753. pag. 414 ſqq.] Contra Folardum, Iourn. des Sav. 1733. Iul. pag. 421. ſentimens d'un homme de guerre etc. lettres ſerieuſes et badines tom. II. pag. 90. tom. IV. pag. 461. 465 ſqq. et ſupplement au IV. tome pag. 473. — Folardi apologia in bibl. françoiſe tom. XVI. pag. 17. — *Nous perdons malheureſement une bonne partie du grand Ouvrage de M. Follard par les Intrigues et cabales de gens, qui ne peuvent ſouffrir la ſincerité et la verité,* iudicatur in Bibl. raiſonnée tom. VIII. pag. 328. — Reflexions ſur les Commentaires de M. Folard ſur le 1 et 2. livre. Pariſ. 1728. 12. Iourn. des Sav. 1729. pag. 232. Bibl. franç. tom. XIV. pag. 150. — Huc pertinent *Folardi* nonvelles decouvertes ſur la guerre, dans une diſſ. ſur Polybe. Pariſ. 1724. 12. vid. Mem. de Trev. 1724. pag. 1230 et 1729. pag. 551. *Fabric.* — Folardi et Guiſchardi ſiue Quinti Icilii, (qui Folardum multorum errorum fecit

reum,) opera pluribus iam indicaui in Introd. in hiſtor. L. Gr. pag. 568 ſq. adde *Saxii* Onomaſt. I. pag. 135 et 556. *Harl.*

Anglice, interprete *Henrico Sheers*, cum vita Polybii et iudicio de eius ſcriptis, auctore *Iohanne Dryden*. Lond. 1693. 1699. 8. 2. voll. [*Edward. Grimeſton*, Londini, 1634. fol. *Hamton*, Londini, 1756. 4.]

VIII. *Scripta Polybii deperdita.*

Scripſerat praeterea *Polybius libros III. de vita et rebus geſtis Philopoemenis*, ducis Achaeorum, vt ipſe teſtatur lib. X. (excerpt. Peireſc. pag. 28.) Εἰ μὲν ἒν μὴ κατ' ἰδίαν ἐπεποιήμεθα τὴν περὶ αὐτῦ (Φιλοποίμενος) σύνταξιν, ἐν ᾗ διεσαφῦμεν καὶ τίς ἦν καὶ τίνων, καὶ τίσιν ἀγωγαῖς ἐχρήσατο νέος ὤν, ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ ἑκάςυ τῶν προειρημένων φέρειν ἀπολογισμόν. Ἐπεὶ δὲ πρότερον ἐν τρισὶ βιβλίοις ἐκτὸς ταύτης τῆς συντάξεως τὸν ὑπὲρ αὐτῦ πεποιήμεθα λόγον, τήν τε παιδικὴν ἀγωγὴν διασαφῦντες καὶ τὰς ἐπιφανεςάτας πράξεις, δῆλον κ. τ. λ.

Suos *de inſtruenda acie commentarios* [ſ. *commentarios tacticos*,] commemorat *Polybius* lib. IX. excerpt. cap. 16. [cap. 20. vbi vid. Schweighäuſer, tom. VI. pag. 522. et tom. V. pag. 24 ſq.] ὑπὲρ ὧν ἡμῖν ἐν τοῖς περὶ παρατάξεων ὑπομνήμασιν ἀκριβέςερον δεδήλωται. Etiam inter ſcriptores τακτικῶν laudatur Polybius ab *Aeliano* cap. 1. in Tactic. et cap. 3. et cap. 19. pag. 37. edit. Arcerii, item *Mauricio* lib. Tactic. [¶]

Singulari opere deſcripſiſſe bellum Numantinum, a Scipione Aemiliano geſtum [uu]), colligitur ex his *Ciceronis* lib. V. epiſt. 12. ad L. Lucceium: *Deeſſe mihi nolui, quin te admonerem, cogitares, coniunctene malles cum reliquis rebus noſtra contexere, an, vt multi Graeci fecerunt, Calliſthenes Troicum bellum, Timaeus Pyrrhi, POLYBIVS Numantinum: qui omnes a perpetuis ſuis hiſtoriis, ea, quae dixi, bella ſeparauerunt, tu quoque item ciuilem coniurationem ab hoſtilibus externisque bellis ſeiungeres.*

Epiſtolae ſuae *ad Zenonem Rhodium* de Laconicae ſitu, quem perperam ille in hiſtoria ſua tradiderat, meminit *Polybius* lib. XVI. (Excerpt. Peireſc. his verbis: Περὶ δὲ τῆς τῶν τόπων ἀγνοίας τῶν κατὰ τὴν Λακωνικὴν, διὰ τὸ μεγάλην εἶναι τὴν παράπτωσιν, ὐκ ὤκνησα γράψαι καὶ πρὸς αὐτὸν Ζήνωνα etc. *Ceterum de illa ſitus Laconicae ignoratione, eo, quod grauis eſſe error videretur*, (confer, quae in iisdem excerptis dixerat Polybius pag. 73 ſq.) *ad ipſum Zenonem litteras ſcribere non dubitaui, hominis ingenui eſſe arbitratus, non ex alienis erratis gloriam captare, quod nonnulli ſolent; ſed non noſtris tantummodo, verum etiam alienis commentariis vtilitatis publicae gratia, quantum in nobis eſt, curam atque emendationem adhibere.*

De habitatione circa aequinoctialem, [ſ. ſub aequatore,] ſiue, quod Zona torrida (ſ. duae zonae aequatori vicinae,) non ſit deſtituta incolis, ſingulari libro diſputaſſe Polybium, docet *Geminus* Element. Aſtronomic. cap. 13. in *Petauii* Vranologio, tom. III. pag. 31 ſq. Πολύβιος

uu) Quo Numantia Hiſpaniae decus a Romanis euerſa eſt A. V. C. 620. Olymp. CLXI. 3. octo vel nouem ante obitum Polybii annis.

Digitized by Google

Πολύβιος ὢν ὁ ἱϛοριογράφος πεπραγμάτευται βιβλίον, ὃ ἐπιγραφὴν ἔχει περὶ τῆς περὶ τὸν ἰσημερινὸν οἰκήσεως. Αὕτη δέ ἐϛιν ἐν μέσῃ τῇ διακεκαυμένῃ ζώνῃ, καὶ φησὶν οἰκεῖσθαι τὰς τόπους, καὶ εὐκρατοτέραν ἔχειν τὴν οἴκησιν τῶν περὶ τὰ πέρατα τῆς διακεκαυμένης ζώνης οἰκέντων. Hoc Polybii opus reſpicit *Achilles Tatius* in Iſagoge ad Aratum cap. 31. notans, Polybium ſex numeraſſe zonas. *οἱ μὲν γὰρ ἓξ ζώνας εἶπον, ὡς Πολύβιος καὶ Ποσειδώνιος, τὴν διακεκαυμένην εἰς δύο διαιρᾶντες.* Polybius enim ſex faciebat Zonas; duas, aequatori proximas, duas tropicis, et duas frigidas, vt Strabo teſtatur. [vid. ***Mannert.*** Geographie der Griechen und Römer, tom. I. pag. 99 ſq.] Confer ***Strabonem*** lib. III. p. 96 ſq. *Ioſ. Acoſtum* lib. II. de natura noui orbis, *Huetium* in Huetianis pag. 262 ſqq. *I. C. Coleri* auserleſene theologiſche Bibliothek, tom. VI. pag. 975 ſqq. *Fabric.* — *Schweighäuſer* in tom. V. p. 25. not. f. ſuſpicatur, libellum illum fortaſſe non niſi partem fuiſſe libri XXXIV. hiſtoriarum, in quo geographica ex profeſſo tractauit Polybius. *Harl.*

Librum etiam, vel *libros de Rebuspublicis*, ab hiſtoriarum opere diuerſos, ſcripſerit Polybius, ſi credimus Lipſio in praefatione ad militiam. Sed e loco, e quo hoc repetit vir doctus, nihil tale neceſſario colligitur. Ecce tibi eius verba lib. X. excerpt. cap. 16. *ὑπὲρ τέτε δὲ τᾶ μέρυς εἴρηται* ΠΡΟΤΕΡΟΝ *ἡμῖν διὰ πλειόνων ἐν τοῖς περὶ πολιτείας. De hac re*, (quomodo milites iureiurando adigantur ad fidem ſeruandam,) *dicta ſunt nobis plura ſuperius, quum de reip. romanae inſtitutis ageremus.* Manifeſto reſpicit locum lib. VI. excerpt. cap. 31. [P]

IX. *Alii Polybii.*

Fuit et alius *Polybius*, Megalopolitanus, ſenior, qui Philopoemeni adfuit in praelio aduerſus Machanidam, Lacedaemoniorum tyrannum, Olymp. CXLIII. 2. cuius mentionem facit noſter lib. XI. excerpt. cap. 13. Alius *Polybius*, itidem Megalopolitanus, cui Ioſephus inſcribit ſermonem de Maccabaeis, in codice, quo vſus eſt Eraſmus. Praetereo *Polybum* vv), medicum, quem Polybium nonnulli adpellant, de quo dixi lib. II. cap. 24. §. 5. tum ***Polybium*** quemdam, ineptum et inſulſum hominem, cui glorianti, quod ab imperatore ciuitate donatus eſſet, Demonax, philoſophus, vtinam, inquit, Graecum te potius, quam Romanum feciſſet, vt refert ***Lucianus*** in Demonacte tom. I. pag. 867. ***Polybium***, libertum Auguſti, *Dio Caſſ.* pag. 590. ***Sueton.*** cap. 101. cuius mentio in veteri inſcript. apud Graeuium in notis pag. 797. alium ***Polybium***, Claudii libertum, (Sueton. cap. 28. Dio LX. pag. 684.) cui Seneca conſolationem inſcripſit, fratris mortem lugenti. *A. Firmium Polybium*, e collegio Puteolano Dendrophororum, apud Sponium pag. 55. Miſcell. ***Polybium***, epiſcopum Trallenſem, cuius meminit *S. Ignatius* epiſt. ad Trallian. Denique ***Polybium***, epiſcopum Rhinocurorum, ſcriptorem vitae S. Epiphanii tom. II. pag. 353 ſq. laudatum Meurſio Cangioque in gloſſariis graeco-barbaris, cuius nomine epiſtola ad Sabinum, epiſcop. Conſtantienſem, tom. II. Epiphan. edit. Petau. pag. 379 ſq. *Fabric.* — latine tantum; ſed graece exſtat in cod. Mediceo; teſte *Bandinio* catal. MSS. graec. tom. I. pag. 503. nr. 7. ibid. nr. 6. eſt *Polybii* il-

vv) Fuerunt et Polybus e procis Penelopes vnus, Polybus vates apud Homerum et Cic. I. de diuinat. Polybus, Corinthiorum rex, Oedipi expoſiti nutritor: Polybus, rex Sicyoniorum etc.

Digitized by Google

lius in reliquam vitam Epiphanii, epiſcopi vrbis Conſtantiae, inſulae Cypri. — Addatur *Polybius*, Sardianus, cuius libelli manu exarati de ſoloeciſmo et de ſpeciebus ornamentorum orationis reperiuntur in biblioth. *Medicea*, (auctore *Bandinio* l. m. tom. III. pag. 391. cod. X. nr. 13. ac 14.) atque regia *Matritenſi*, teſte *Iriarto* pag. 147 ſq. cod. XL. vbi non ſolum indicat libellum huius Polybii mstum de ſoloeciſmo, ſed etiam eiusdem de acyrologia, et vtrumque valde breue opuſculum, (quae potius fragmenta maioris operis eſſe videntur,) primus publici fecit iuris. Vtrumque opuſculum, at emendatius, in eadem bibliotheca exſtat in cod. XCV. quem cum ſuperiore contendit, et varias vtriusque enotauit lectiones *Iriart.* l. c. pag. 373 ſq. Aliae autem eaeque plures particulae grammaticae, quae in vtroque codice, a reliquis partibus ſeparatae, nec vlli adſcriptae auctori inueniuntur, ad eumdem Polybium pertinere et maioris operis grammatici membra eſſe videntur. Iriarte id etiam odoratus eſt: ſaltem pag. 374 ſq. duas particulas *de figurata loquendi ratione*, (περὶ σχηματισμῶ,) et *de ſtructurae* (orationis) *ſpeciebus*, Polybii eſſe coniecit, et formulis typographicis deſcribendas curauit. *Harl.*

X. Poſt Polybium dicendus mihi AENEAS, illo licet antiquior [ww]), *Tacticus* vulgo dictus, cuius librorum epitomen confecit *Cineas* [xx]), Theſſalus, a Pyrrho legatus Romam miſſus Olymp. CXXV. 2. [¶] Compoſuerat hic στρατηγικὰ [yy]) βιβλία ſiue *commentarios de arte imperatoria*, e quibus ſupereſt τακτικὸν καὶ πολιορκητικὸν ſiue *liber tacticus et de tolerandа*

ww) Non ab re dubitari poſſe, adfirmat Caſaubonus, ſitne hic *Aeneas* ille Stymphalius, Arcadum imperator, qui, ſicut teſtatur Xenophon in ſecundo ἑλληνικῶν, circa tempora pugnae ad Mantineam h. e. anno 2. Olymp. CIV. (male in editione Aeneae Amſtelod. p. 1637. legitur XIV.) [A. M. 3642. ante Chr. N. 361. A. V. C. 391. ratiocinatore *Saxio* in Onom. I. pag. 73.] viuebat, et res Arcadum non ſine laude fortitudinis et prudentiae adminiſtrabat. *Idioma ſane Peloponneſiacum ac nominatim Arcadum probe ſibi notum fuiſſe, cap. 27. de voce* πάνειον *agens, oſtendit. Equidem vt pro vero adfirmare hoc non auſim, ita de eo nullus dubito, Aeneam noſtrum aut aequalem illorum temporum fuiſſe, aut non longo certe interuallo ab illis abfuiſſe. Argumento ſit etiam illud, quod machinas obſidionales commemorans, quae Ariſtotelis aetate, vt ipſe ſcribit, frequentius paullo vſurpari a graecis hominibus incipiebant, arietis quidem et* ἀντιπρίω *nec non catapultae ac teſtudinis ſaltem leuiter meminit, helepoleos vero et* πετροβόλων *manganorum ac ſimilium, quae poſterius ſunt inuenta, nullam facit mentionem.*

xx) *Aelianus* cap. 1. Tactic. Ἐξηργάσατο δὲ τὴν θεωρίαν τὴν τακτικὴν Αἰνείας τε διὰ πλειόνων ὁ στρατηγικὰ βιβλία ἱκανῶς συνταξάμενος, ὧν ἐπιτομὴν ὁ Θετταλὸς Κινέας ἐποίησε. De hoc Cineae opere *Cicero* IX. epiſt. 25. ad Paetum. *Summum me ducem litterae tuae reddidere. Plane neſciebam, te tam peritum eſſe rei militaris. Pyrrhi te libros et Cineae video lectitaſſe. Fabric.* vid. ad §. XIII. voc. *Cineas*. *Harl.*

yy) Suidas: Αἰνείας ἔτος ἔγραψε περὶ πυρσῶν, ὥς φησι Πολύβιος, καὶ περὶ στρατηγημάτων ὑπόμνημα. Legendum περὶ στρατηγικῶν ὑπομνήματα ex *Polybii* X. 40. vbi de facibus, in ſignum elatis, pyrſeutarum φρυκτωροῦντας vocat *Onoſander* cap. 25. pag. 74. [pag. 90. edit. Schwebelii, cuius notam conferes.] ſiue περὶ πυρσῶν agit: Αἰνείας βουληθεὶς διορθώσασθαι τὴν τοιαύτην ἀπορίαν, ὁ τὰ περὶ τῶν στρατηγικῶν ὑπομνήματα συντεταγμένος. Vide et quae notaui ſupra pag. 596. et pag. 598. [vet. edit. de Iulii Africani ceſtis.] De πυρσοῖς modo antiquo *Iſ. Caſauboni* epiſtolam ſeparatim vulgauit *Ioach. Morſius*, Roſtochii, 1617. 4. vid. *Thom. Crenii* epiſtola ad Io. Frid. Leopoldum, in nouis litterariis maris Balthici ſupra ad §. VI. fin. *Schwebel.* ad Onoſandrum p. 35 ſq. *Wernsdorf.* ad Himerii orationem, a me editam, Erlangae 1785. 8. pag. 60 ſqq. *Harl.*

lerands obſidione, quem in Vaticana biblioth. [zz]) manu exaratum exſtare pridem teſtatus eſt Simlerus. Verba ex illo graeca laudato Aeneae nomine produxit *Turnebus* XXII. 26. et XXVII. 7. Aduerſar. denique ex codice biblioth. regis Galliae manu Angeli Bergicii, hominis graeci, ſcripto edidit et verſione ac notis illuſtratum ſubiecit Polybio *Iſaacus Caſaubonus*, qui e Vaticano codice regium manaſſe ſuſpicatur. Pariſ. 1609. fol. et Amſtelod. 1670. 8. [aaa]) Ac latine tantum ad calcem Polybii e Caſauboniana verſione Francof. 1610. 8. et cum ſcriptoribus rei militaris, Vegetio, Frontino et Aeliano, a Petro Scriuerio recenſitis, Lugd. Bat. 1633. 1644. 12. [Veſaliae Cliuiorum, 1670. 8. graece, inter mathematic. vett. Pariſ. 1693. fol.] In codice Mediceo [bbb]) membranaceo DCC. amplius annorum non *Aeneae*, ſed *Aeliano* tribuitur, legiturque hoc titulo: *Αἰλιανȣ͂ Τακτικȣ͂ ὑπόμνημα περὶ τȣ͂ πῶς χρὴ πολιορκȣμένȣς ἀντέχειν*. Quod Rigaltio ſignificans Frid. Lindenbrogius in litteris, datis 20. Iul. a. 1618. addit iudicium ſuum his verbis: *Caſaubonus Aeneae nomine vulgauit, quam bene, ipſe viderit, dictionem enim aliud arguere puto.* Sed non dubito, veriorem eſſe Vaticani et regii codicis inſcriptionem, et minus notum Aeneae nomen a librario forte mutatum in notius Aeliani, praecipue quum in calce MSti medicei legatur *Αἰνείȣ πολιορκητικὰ ἢ Αἰλιανȣ͂, καθὼς ἡ ἀρχή*. Longe alia quoque ſcribendi ratione vtitur hic ſcriptor, quam Aelianus, et ad alios commentarios ſuos hinc inde prouocat, vt ad *παρασκευαστικὴν βίβλον* cap. 7. 8. 20. *ποριστικὴν* (fortaſſe *περὶ πόρȣ χρημάτων*,) cap. 14. et *στρατοπεδικὴν* cap. 21. tum *ἀκȣ́σματα* ſiue *βίβλον ἀκȣσμάτων* exemplorum librum cap. 11. 22. 28. 38. et in calce libri acturum ſe recipit *περὶ ναυτικῆς τάξεως*. Quamplurima exempla adfert; ſed antiqua omnia et Aeneae aetati congruentia: memorantur ſiquidem ab illo praeter populos varios Ariſtagoras, Artabazus et Aſtyanax, Lampſaci tyrannus, cap. 31. Athenodorus, Imbrius, cap. 24. Chares, Athenienſis, cap. 11. Charidemus, Orita, cap. 24. Datames cap. 40. Dionyſius, [P] tyrannus, cap. 10. Euphratas, Lacon, cap. 27. Glus nauarchus cap. 31. Iphicrates cap. 24. Iphydiades, Abydenus, cap. 28. Iſtiaeus cap. 31. Leuco, Boſpori rex, cap. 5. Nicocles, praeſidii praefectus poſt nauale ad Naxum certamen cap. 22. Piſiſtratus cap. 4. Pytho, Clazomenius cap. 28. Temenus cap. 18. et Timoxenus cap. 31. Non pauca ex Aenea ad verbum repetit Iulius Africanus in Ceſtis, Caſaubono obſeruante [ccc]): ſed nominetenus nec ille, nec Polyaenus, qui eo aliquando vtitur, nec reliqui ſcriptores rei militaris mentionem eius fecerunt, niſi in codice Tacticorum Leonis imp. Vindobonenſi, cui praefixa Lambecius vncialibus litteris reperit nomina ſcriptorum, quibus Leo vſus eſt, ſub nomine ΜΗΝΑ, quod ſuſpicor, latet ΑΙΝΕΙΑ [ddd]). Loca quaedam ex MSto Mediceo Aeneae emendauit ac reſtituit *Iacobus Gronouius* in ſupplementis lacunarum in Aenea Tactico, Dione Caſſio et Arriano de expeditione Alexandri. Lugd. Bat. 1675. 8.

XI. De

zz) Eſt quoque cod. elegans et figuris neceſſariis ornatus in biblioth. electorali Bauarica. *Harl.*

aaa) Conf. *Gronouii* ſupplementa in Aenea etc. pag. 4 ſqq. *Harl.*

bbb) Vide *Bandini* catal. MSS. gr. bibl. Laurent. tom. II. pag. 230 ſq. *Harl.*

ccc) Vide *Gabriel. Naudaei* bibliograph. militarem, ibique Crenii not. pag. 498 ſq. in Crenii collectione opuſculorum de eruditione comparanda. Lugduni Bat. 1699. 4. *Harl.*

ddd) At Kollar. ad illum citatum locum in Lambecii comm. de bibl. Vindob. VII. pag. 459. notat, claris litteris ſcriptum eſſe ΜΗΝΑ, et cenſet, deperditis, qui de re militari ſcripſerunt, auctoribus, hunc *Menam* eſſe accenſendum. *Harl.*

Digitized by Google

XI. De AELIANI et ARRIANI Tacticis dixi infra libro IV. ſuo loco ſcripta vtriusque referens: De commentariis *Vrbicii*, *Leonis et Conſtantini*, Porphyrogeniti, etc. libro V. *Leonis* Naumachica dedi vol. VI. pag. 372 ſqq. *Baſilii Patricii*, VIII. pag. 136 ſqq. Itaque praeſenti loco Aeneae tantum a me ſubiicietur ONOSANDER, Platonicus philoſophus, qui ſcripſit *ϛρατηγικὸν λόγον de imperatoris inſtitutione* ſ. de arte imperatoria eximium librum, (Suidas vocat Τακτικὰ περὶ ϛρατηγημάτων [eee]), more ſuo, vt ſupra in Aenea, confundens ϛρατηγήματα et ϛρατηγικὰ) *ad Q. Veranium* [fff]), illum fortaſſe, cuius Tacitus meminit, vnde de aetate Onoſandri coniecturam licet facere. Memorat librum etiam Leo imp. in Tacticis p. 215. Ὀνήσανδρος δὲ καὶ αὐτὸς ϛρατηγικὸν συντάξας λόγον. [P] *Fabric.*

[*Liber Buro de Zur-Lauben* in praefatione ad ſuam gallicam Onoſandri verſionem et *Schwebel.* in praef. ad ſuam editionem de Onoſandro, eius aetate, opere, codicibus atque editionibus iam bene et copioſe diſſeruerunt. Paucis igitur comprehendam, quae illi fuſius probarunt atque expoſuerunt. In tacticis Leonis conſtitutionibus, (cap. 14. §. 112.) et codice olim Busbekiano, qui nomina auctorum, per quos profecit Leo, operi praefixa habet, et nunc in biblioth. caeſarea Vindobon. adſeruatur, diſerte adpellatur Ὀνήσανδρος. Ex aetate *Q. Veranii*, *Zur-Lauben* pluribus demonſtrauit, Onoſandrum vixiſſe ſub Claudio, imperatore, et Veranio anno LIII. poſt C. N. dedicaſſe ſtrategicum ſuum; cui Schwebelius, (qui aliorum rationes et opiniones de Onoſandri aetate commemorat.) et *Saxius* in Onomaſt. litt. I. pag. 248. adſentiuntur. In philoſophia ſectatus eſt Platonem et in ſcribendi genere a Xenophonte, quem potiſſimum ad imitandum propoſuit ſibi, colorem orationis in primis duxit. Hinc paene omnes veteres, et Graeci et Romani, qui poſt eum de re militari ſcripſerunt, inprimis Leo, imperator, veſtigia eius legerunt aut compilarunt, atque recentiores eum mire laudarunt. Vide *Gabr. Naudaeum* in bibliographia militari et *Thomae Crenii* not. ad eum in *Crenii* collectione plurium libellorum *de eruditione comparanda* etc. Lugduni Bat. 1699. 4. pag. 470. 501 ſq. (vbi Crenius repetiit Fabricii noſtri iudicium de Onoſandro eiusque imitatore Leone, imperatore, ex eius centuria plagiariorum ac pſeudonymorum,) 509 et 510. — *Zur-Lauben* ex Montfaucon. bibl. bibliothecarum *XIII. codd. Onoſandri MSStos* commemorat, nempe III. in bibl. regia *Pariſ.* vnum in bibl. *Selincourt.* (ſecundum catalog. MSS. in bibl. regia *Pariſ.* VII. codd. Onoſandri Strateg. occurrunt.) duo in biblioth. *Ambroſ.* Mediolanenſi, vnum in bibl. *Laurentio-Medicea;* (de quo vid. *Bandin.* catal. codd. gr. biblioth. Laurent. tom. II. pag. 232.) et reliquos in biblioth. electorali *Bauarica*, *Patauina*, et *Vaticana:* praeterea alium codicem in biblioth. quadam anglica, ex eodem Montfaucon tom. I. pag. 682. nr. 6038. — *Rigaltius* varias lectiones, ad calcem editionis ſuae reiectas, excerpſit ex *quatuor* codd. msstis; quorum vnus fuit vetuſtus membranaceus, *Mediceus;* alter recentior *Mediceus* ex biblioth. reginae Catharinae; tertius itidem recentior; quartus Friderici Morelli. (vid. *Rigaltii* praefat.) — *Schwebel. tres* codd. in biblioth. *Vaticana*, in his vnum quondam Palatinum, exſtare tradit. Inſuper contulit cod. Bauaricum et alium, quem Nagelius, Prof. quondam Altdorfinus, poſſedit, qui vero recentiores, ex vno eodemque fonte

eee) In edit. Küſter. II. p. 699. male diſtinguitur τακτικά· περὶ ϛρατηγημάτων. Vnum enim eſt opus. *Harl.*

fff) confer *Salmaſium* de militia rom. cap. 13. pag. 1389. tom. X. theſ. antiqq. rom. *Triſtanum* tom. I. pag. 284.

fonte profluxiſſe videntur. Idem Schwebelius habuit V. L. codicis cuiusdam *Florentini*, et ex biblioth. *Leidenſi* ineditas emendationes, quas Ioſ. Scaliger et Iſaacus Voſſius ad Onoſandrum ſcripſerant. Atqui Onoſandrum, manu Scaligeri pluribus locis correctum habuit *Voſſius*, vt ipſe in litteris ad Grotium, ann. 1622. 8. Auguſt. teſtatur. — In biblioth. *Taurinenſi* cod. XLIX. (catalog. MSSt. graecor. pag. 153.) Onoſandri ſtrategicon. — In biblioth. regia *Neapolitana* cod. XXX. ſaec. XIV. Onoſandri ϛϱατηγικὸν ad Q. Veranium.

E d i t i o n e s. —

Lucem *Onoſander* vidit *latine* primum interprete *Nicolao Saguntino:*

Onoſander ad Q. Verãnium de optimo imperatore eiusque officio per Nicol. Sagundinum (ſic) *e graeco in latinum traductus.* cum *Vegetio*, (vbi in calce: *Romae impreſſum per Eucharium Silber Alamanunm.* anno M. CCCC. XCIII. (1493.) die XXIIII. Oct.) et *Sexto Iul. Frontino*, *Modeſto* et *Aeliano* de inſtruendis aciebus. In Onoſandro quidem aliae occurrunt ſignaturae, maiuſculis litteris expreſſae, ab A ad DII. pertingentes; neque vlla temporis nota adiecta eſt: ſed omnes illi auctores ſunt eodem romano minusque eleganti Silberi charactere. vid. *Audiffredi* catalogum editt. roman. ſaec. XV. pag. 329 ſq. — Ex hac editione, aliis ignota, fluxiſſe arbitror editiones Onoſandri ex Nicolai Saguntini interpretatione, Baſil. 1541. 12. 1558 et 1570. 8. memoratae a Fabricio, qui in margine exempli ſui manu adſcripſit: „*Secundinus* dicitur in MS. Ioſephi Valettae. vid. Neuen Bücherſaal LVIII. pag. 762. Giornale d'Italia tom. 24. pag. 80. et tom. XIV. pag. 385. vbi mentio codicis MS. apud Apoſtolum Zenum, cum praemiſſa dedicatione ad Alfonſum, regem Neapolitanum." Editionem ab eodem in margine notatam, *Venetiis cum Vegetio* non reperi. — Nicolaus autem Saguntinus, ſcriptoris mentem ac ſtilum minus adſequutus, optimo tamen exemplari vſus Rigaltio videtur.

Ex Saguntini verſione latina, an e cod. gr. manarint interpretationes gallicae et italicae, equidem neſcio. Prior inſcripta eſt in praef. *L. B. Zur-Lauben:*

L'Art de la guerre, compoſé par *Nicol. Machiavelli;* l'état auſſi et charge d'un Lieutenant-Genéral d'Armée, par *Onoſander*, ancien Philoſophe Platonique: le tout traduict en vulgaire francois, par *Iehan Charrier* natif d'Apt en Provence etc. Pariſ. 1546. fol.

Italica eſt huius ſententiae:

Onoſandro — dell'ottimo capitano generale — tradotto di Greco in lingua volgare Italiana per *M. Fabio Cotta*, nobili Romano. In Vinegia appreſſo Gabriel de Ferrari. 1546. 4. et 1548. 8. vid. *Pinelli* Catalog. tom. IV. pag. 81.

Onoſandri commentarius de re militari, in ſermonem latinum conuerſus a *Ioachimo Camerario*, et nunc primum a filiis editus, cum prooemio ad Laſſarum Schwendium et epiſtola ipſius, praeter ea *Franc. Petrarchae* de officio et virtutibus imperatoris. Noribergae ex offic. Gerlachiana. 1595. 8.

Camerarius vnicum eumque corruptiſſimum librum nactus, ingenio, (iudice Rigaltio,) quo valebat plurimum, et doctrina Onoſandrum felicius atque elegantius expreſſit; ſed ita, vt veluti partes et membra, quae in codice graeco deerant, in eius quoque verſione non ſemel deſiderentur.

Digitized by Google

Graece primus editus eſt a Rigaltio:

Onoſandri Strategicus et Orbicii inuentum, graece et latine: *Nicolaus Rigaltius* nunc primum e vetuſt. codd. graecis publicauit: Latina interpretatione et notis illuſtrauit: Lutetiae 1599. apud Abrah. Saugranium etc. ad calcem: excudebat Stephan. Prevoſteau. M.D.XCIIX. (1598.) 4.

Vid. *Maittaire* A. T. tom. III. part. II. pag. 833. qui in notis magnam praefationis Rigaltianae partem recudi fecit: et de codd. quos Rigaltius contulit, ſupra in notitia MSStorum. Rigaltius in notis eruditis, vti in gloſſario ſuo tactico Pariſiis 1601. 4. edito, paſſim citat ſcriptores poliorceticos tacticosque, tum temporis adhuc ineditos. Addidit Rig. Onoſandro Οὐρβικίυ *Vrbicii* ἐπιτήδευμα ſiue inuentum, quomodo pedites romani equeſtres barbarorum copias feliciter poſſint debellare, pag. 123—130. Incipit *αἱ μὲν προτεταγμέναι τάξεις*, petitum ex libro duodecimo *ϛρατηγικῦ*, quod ſub *Mauricii* nomine deinde, (vt Fabricius in nota mata animaduertit,) Io. Scheferus vulgauit pag. 364. In codice regio *Neapolitano* XXX. *Mauricii* ſtrategico adpendicis loco adhaeret *Vrbicii* ἐπιτήδευμα, quod incipit *αἱ μὲν προτεταγμέναι τάξεις εὕρημα τῶν παλαιῶν εἰσὶν ἀνδρῶν.* — *Hadriani*, imperatoris, *τακτικὰ* ſub Vrbicii nomine exſtare, docet *Salmaſius* ad Spartianum pag. 83. conf. *Naudaeum* in bibliographia militari pag. 508 ſq. in Crenii collect. opuſc. de eruditione comparanda.

Onoſandri et Ariſtotelis mechanica, graece et lat. per *Henr. Monantholium*, cum eiusdem commentariis, Lutetiae Pariſ. 1599. 4.

In catalog. biblioth. Lugdunenſ. Batau. pag. 182. nr. 239.

Rigaltiana editio gr. et lat. recuſa eſt, adiunctis *Aemilii Porti* caſtigationibus. in bibliopolio Commeliniano. 1600. 4.

In titulo etiam memoratur vberior *Iani Gruteri* commentarius. Fabricius ſcripſerat, ſe eum in libri exemplis, in quae incidiſſet, fruſtra quaeſiuiſſe. Enimuero et in catal. biblioth. Askeu. pag. 92. ita citatur *Onoſandri* ſtrategicus, gr. et lat. a Nic. Rigaltio cum notis *I. Gruteri* et Aemylii Porti. apud Commel. 1600. 4. et Schwebelius in praefat. notat, iſtos *Varios diſcurſus* ſiue vberiores commentarios *Gruteri* ad inſigniora loca *Taciti* atque *Onoſandri*, anno illo editos, ſe ad manus habuiſſe. Fuit quoque in biblioth. *Thomaſiana* exemplar illius editionis cum copioſioribus *Iani Gruteri* commentariis ad aliquot *Taciti* et *Onoſandri* loca inſigniora, apud Commelin. pars I. 1604. 4. pagg. 182. pars II. 1605. 4. pagg. 194. At *Gruterus*, vti *Chokierius* rerum tantum, non verborum aut critices rationem in ſuis commentariis habuerunt ggg). *Chokierii* vero editio haec eſt:

Onoſandri ſtrategicus, gr. et lat. (cum Rigaltii verſione,) *notis ſiue diſſertationibus Io. a Chokier illuſtratus.* Additae in extremo operis variantes lectiones, ex codd. diuerſorum MSS. (n. Rigaltian.) depromtae. (ſine anno: dedicatio tamen et praefatio ſcriptae ſunt Romae 1610.) 4. repet. Moguntiae 1613. 4. (hunc annum etiam Zur-Lauben poſuit: ſed Fabric. manu correxit 1615.) et parte II. theſauri politicor. aphorism. Leodii, 1643. fol. — Coloniae 1653. 4. — In catalog. bibliothecae Lugdun. Batau. pag. 151. duae huius operis editiones ita citantur:

Ioannis

ggg) Conf *Naudaeum* in bibliographia militari pag. 509 ſq. ibique Crenii notam.

Ioannis à Chokier theſaurus aphoriſmorum politicorum. *Onoſandri* ſtrategicus, cum notis *I. a Chokier*. Moguntiae 1613. 4. Item auctarium iſtorum aphoriſmorum, Francof. 1615. 4. II. vol. (Forſan inde, neſcio quo caſu aut qua de re? Fabricius ſuſtinuit anni notam mutare.) — Idem *theſaurus cum auctario;* accedunt eiusdem diſſertatt. in Onoſandri ſtrategicum, ſpectantes diſciplinam militarem. Moguntiae 1619. 4.

Rigaltii verſio ſeparatim fuit recuſa Helmſtadii 1619. 4. cum *Baſilii*, imperat. exhortationibus ad filium, itidem latine tantum ſubiunctis, et *Ferrandi*, diaconi Carthaginienſis, VII. praeceptis, duci religioſo obſeruandis.

Poſt longum temporis interuallum noua, e codicibus emendata et doctis inſtructa animaduerſionibus editio lucem vidit:

Ὀνοσάνδρου στρατηγικός, *Onoſandri Strategicus, ſiue de imperatoris inſtitutione liber* ad codicum MSSt. fidem expreſſus, et ex antiquorum tacticorum potiſſimum collatione, notis perpetuis criticis emendatus, nec non figuris, aeri inciſis, illuſtratus. Accedunt duo indices, vnus rerum, alter verborum et locutionum graecarum: vna cum verſione gallica *L. B. de Zur-Lauben* etc. ad calcem libri adiecta. Cura et ſtudio M. *Nic. Schwebelii*, Gymnaſii patrii Rect. et P. P. Impenſis Georgii Lichtenſtegeri, chalcographi Norimberg. Norimbergae, 1762. fol.

Conf. *Klotzii* acta litterar. vol. I. part. I. pag. 22—28. Noua acta erudit. 1763. menſ. Maio pag. 201—211. et iterum 1768. Iul. pag. 313—319.

V e r ſ i o n e s.

De antiquis italica et gallica verſionibus iam ſupra in catalogo editionum diſputatum eſt. *Gallice* quoque Onoſandri opus verterunt *Blaſius de Vigenere*, Pariſ. 1605. 4. — *L. B. de Zur-Lauben*, Pariſ. 1754. cuius verſionem Schwebelius ſuae adiecit Onoſandri editioni; et *Carolus Guiſchard* ſ. *Quintus Icilius*, in Mémoires militaires ſur les Grecs et les Romains etc. Hagae Comitum 1757. 4. tom. II. pag. 49—106. — *Hiſpanice Iac. Diegen. Gratianus*, Barcinone, 1567. 4. — *Germanice: Onexander* von den Kriegshandlungen und Raethen der hocherſarn guten Hauptleut. cum *Frontino*, germanice reddito, Moguntiae, apud Iuonem Schoeffer. 1531. fol. Catalog. biblioth. Bunau. I. pag. 145. In hac verſione deprehendit Zur-Lauben caput de Athenienſibus, Lacedaemoniis et Macedonibus, populis pugnandi peritiſſimis; quod neque in editionibus graecis, neque in vlla alia Onoſandri verſione inuenit. vid. Hiſtoire de l'Acad. Pariſ. des Inſcr. vol. XXXVI. ann. 1774. pag. 164 ſq. — *Onoſanders* Unterricht eines Feldherrn. Ueberſetzt und mit Anmerkungen erläutert von *A. H. Baumgaertner*, Mannheim, (ſub titulo, et iuncto Claudio Aeliano: Vollſtändige Sammlung aller Kriegsſchriftſteller der Griechen) 1777. tum ſeorſim, adſumto titulo, primum memorato, 1786. 4. cum figg. aeneis. *Harl.*

In bibl. Sarraziana pag. 67. memoratur Dominicus Syllenius Graecus de vetere et recentiore ſcientia militari, omnium bellorum genera terreſtria perinde ac naualia, nec non tormentorum rationes complectente. Venet. 1599. fol.

Onoſandri librum non vna ex parte corruptum eſſe, queritur *Salmaſius* ad Spartianum tom. I. pag. 96.

Digitized by Google

Commentaria Onoſandri in Platonis Politiam, Suidae memorata, interciderunt.

Salmaſium antiquae militiae graecae ſcriptores illuſtratos atque in his Onoſandrum edere conſtituiſſe, teſtatur *Gabriel Naudaeus* in ſyntagmate militari pag. 498. *Fabric.* Salmaſii inedita et ad rem militarem pertinentia aduerſaria, nec non ſcriptores tacticos atque ſtrategicos, Aelianum, Athenaeum, Apollodorum, Onoſandrum, notis eiusdem msstis ornatos, poſt varios caſus in bibliothecam regiam Pariſinam tandem translatos fuiſſe, adnotauit Schwebel. in praefatione. vid. *Niceron.* Memor. clariſſim. virorum etc. ex interpretatione Baumgartenii germanica tom. II. pag. 428. med. 452. et *Labbeum* bibl. nou. MSS. pag. 181. 4. Praeterea *Rigaltius* pleniorem et correctiorem Onoſandri editionem curaturus erat. vid. eius praefat. pag. 13. Hugonis Grotii epiſt. 163. ad Gerh. Io. Voſſium, pag. 62. Amſtel. 1687. fol. et If. Caſauboni epiſt. 441. ad Gruterum edit. Roterod. a. 1709. fol. *Gruterus* quoque Onoſandrum cum reliquis Tacticis atque ſtrategicis e codd. Palatinis erat publicaturus. vid. Ioſ. Scaliger. in epiſt. pag. 420. Fabric. lib. V. cap. 5. pag. 370. not. vol. VI. Sed haec omnia in herbis exaruerunt aut euanuerunt. adde *Naudaeum* in bibliogr. militari §. X. pag. 515 ſqq. in Crenii collectione ſaepius memorata, vbi de Salmaſio aliisque, qui de militia antiquorum ſcripſerunt, et §. XI. pag. 518 ſqq. de iis, qui militiam veterem cum noua compararunt, a Naudaeo et Crenio copioſe agitur. *Harl.*

XII. *Scriptores Graeci de re militari, qui in Bibliothecis adhuc deliteſcunt* hhh).

Alexius.

Anonymus περὶ καταςάσεως ἀπλήκτυ de foſſatorum metatione, a Rigaltio citatus in gloſſario tactico etc. Pariſ. 1601. 4.

Alius *Anonymus*, quem *Nicolaus Sophianus* latine vertit et dicauit cardinali Barberino. *Nicolai Sophiani* de machinis bellicis ad Card. Beſſarionem, MS. inter libros Beſſarionis, Venetiis: [conf. *Naudaei* bibliograph. militar. pag. 503. in Crenii collect.] — Anonymi liber de re militari et inſtrumentis bellicis ex graeco latine verſus a Sophiano ad ſpectatiſſimum virum Laelium de Valle MS. in bibl. Roſtgaardiana pag. 468. *Fabric.* — In cod. regio Neapolit. CXLIII. praeter alios anonymi ὑποδείγματα πρὸς πολιορκίαν εὔχρηςα. item κατασκευὴ ἑλεπόλεως κόρακος λεγομένης (forte *Epimachi.*) it. Anonymi ſtrategica. Atque ita in aliis bibliothecis e. g. Laurentio-Medicea tom. II. pag. 218. 225. 227. 229. 232. 234. 565. III. 114. 148 et 14. codices eiusmodi anonymorum tacticorum etc. reperiuntur. *Harl.*

Anthemii

hhh) Adde ſupra ſynopſin veterum mathematicorum Bernhardinam, de vol. IV. (vbi quoque de *Vrbicio*,) et V. — In codd. Medic. Florent. (*Bandini* catalog. graecor. MSS. II. pag 218 ſqq.) cod. IV. ſunt collectiones Tacticorum auctorum cum cognitorum tum anonymorum et ineditorum vberrimae. Bandin. pag. 221. ex priore collectione ſ. *Vrbicii* militaribus virtutibus collegit et ſecundum alphabeti ordinem digeſſit extraneas ac barbaras loquutiones et voc. de reliquisque opuſculis fuſe differit. *Guil. Naudaeus* in bibliographia militari, §. VIII. pag. 496 ſqq. collect. Crenii, dedit notitiam eorum, qui in biblioth. latent, Graecorum et Latinorum etc. pag. 508. de Vrbicio. *Harl.*

Digitized by Google

Anthemii περὶ παραδόξων μηχανημάτων memoratur a Philandro ad Vitruuium X. 15. et in Vaticana atque aliis bibliothecis exſtat MS. ſed de aliis potius, quam militaribus machinis agit. Dixi de hoc *Anthemio Tralliano*, qui Iuſtiniani, imp. temporibus claruit, ſupra pag. 548 et 563. (vet. edit.) Meminit eius *Procopius* Caeſarecnſis lib. I. περὶ κτισμάτων. *L. A. Taſſius*, (cuius bibliotheca in Ioanneam Hamburgenſem tranſiit,) in litteris ad P. Lambecium cal. Maii 1650. teſtatur, ſe hunc *Anthemii* cod. MS. accepiſſe ex Italia, dignum, qui lucem publicam adſpiciat; ſed vltimis partibus mancum. *Fabr.* — In bibl. Laurentio-Mediceа tom. III. pag. 114. eſt anonymi de terrae motuum cauſſis ac de *Anthemii*, mechanici, machina aduerſus rhetorem, Zenonem, quam conſtruxit ad eius domum ſuccutiendam. Citatur quoque liber V. adde *Lambec.* et *Kollar.* VII. pag. 405 ſqq. 411. *Harl.*

Artemidorus de militia, Poſſeuino in bibl. ſelecta memoratur.

Aſclepiodorus ſiue Aſclepiodotus, cuius τέχνη τακτικὴ citatur a Lambecio ad Codinum, nr. 65. [P] Ex reginae Chriſtinae codice deſcripſiſſe ſe teſtatur *Huetius* de vita ſua pag. 319. vbi, Theuenotium et Caſaubonum, narrat, molitos fuiſſe Tacticorum editionem. *Aſclepiodoti*, philoſophi, τακτικὰ κεφάλαια, MSS. Leidae inter libros Voſſianos. Exſtat quoque cum iconibus, in bibliotheca Medicea et in XII. capita diuiditur. [vid. *Bandini* catal. MSS. gr. tom. II. cod. IV. qui plurium tacticorum ſcripta continet, pag. 229. vbi legitur *Aſclepiodotus*, et Bandinius pag. 234. notat, *Io. Theoph. Coberum*, Saxonem, Aſclepiodoti opuſculum et duo alia inedita ex hoc codice a. 1760. deſcripſiſſe.] conf. *Bandurius* p. 798. ad antiquitatt. Conſtantinop. [*Lambin.* ad Georg. Codinum de originib. Conſtantinopol. l. cit. Pariſ. 1655. fol. et ad comm. de bibl. Vindob. tom. VII. pag. 85. ſupra in vol. III. pag. 164. h. v. *Harl.*]

[*Conſtantini*, imperator. fragmentum ſtrategici etc. e cod. Mediceo primus publicauit *Lamius* in edit. Opp. *Io. Meurſii*, tom. VI. pag. 1409. Florent. 1745. fol. In bibl. Heinſianae catalogo parte II. pag. 155. fuerunt *Conſtantini* Porphyrogeniti imperat. Conſtantin. libri de militia equeſtri, pedeſtri et nauali, mſti. — In bibl. *Medicea*, plut. LV. cod. IV. (*Bandin.* II. pag. 235.) eſt illud Conſtantini fragmentum, a Lamio editum, ſtrategici de variarum gentium moribus, et quomodo vnaquaeque earum pugnat, et quomodo ei pugnando reſiſtere oporteat. adde *Lambec.* comm. de biblioth. Vindob. VII. pag. 429. *Harl.*

Daimachi commentarios obſidionales MStos ex Creta Venetias aduectos vidiſſe ſe teſtatur Magius II. 8. Miſc. tom. II. facis artium Gruterianae pag. 1330. confer, quae ſupra pag. 588. notabam in Athenaeo. In bibliographiae militaris Naudaei vtraque editione, tum quam G. Schubartus, tum quam Thom. Crenius curauit, perperam excuſum eſt *Damiaci*. Δαίμαχον ἐν πολιορκητικοῖς ὑπομνήμασι laudat Euſtathius.

Epimachi Helepolin ſiue deſcriptionem Helepoleos in Vaticana et aliis bibliothecis exſtare teſtatur idem Naudaeus: [in cod. CXLIII. Neapolit. regio.]

Lapi Biragi ſ. *Lampi Buragi*, ςρατηγικὸν contra Turcas. MS. in biblioth. S. Marci Venetiis. *Montfaucon.* in diario italico pag. 42. *Fabric.* *Confer* notam *Crenii* ad Naudaei bibliograph. militar. p. 505 ſq. in collectione opuſculorum de eruditione comparanda. *Harl.*

Leonardi Fortii ſiue *Phortii*, Romani, στρατηγικῆς πραγματείας, de re militari et variis inſtrumentis bellicis, quorum expreſſae ſunt imagines, libellus, graeco vulgari ſermone ſcriptus verſibus prodiit Venetiis 1531. 8. *Rigaltius* in gloſſario p. 132. 202. citat.

Dionyſii Longini ſiue *Longiniani* Tactica multi laudant et exſtare ferunt, *ſed vbinam locorum, neminem hactenus vidi, qui diceret*, inquit Naudaeus.

Nicephori Blemmidae libellus de officio imperatoris, quem inter Miſcellanea edere voluerat Leo Allatius.

Nicephori, imp. de euentibus bellicis et excurſione, περὶ παραδρομῆς, in pluribus bibliothecis exſtat, Viennenſi, [vid. Lambecii comment. de bibl. Caeſ. VII. pag. 453] Ingolſtadienſi, Vaticana, aliisque, quas refert Naudaeus. *Fabric.* — In biblioth. Vindobonenſi, teſte *Lambecio* in commentariis, tom. VII. p. 432 ſq. exſtat codex graecus, *Nicephori*, imperatoris Conſtantinopolitani, liber de re militari, in capita LV. diuiſus, cuius prooemium incipit his verbis περὶ παραδρομῆς πολέμου, τοῦ Κυροῦ Νικηφόρου τοῦ βασιλέως etc. Citatur hic liber, tamquam ineditus, ſaepiſſime a Ioanne Meurſio in gloſſario graeco-barbaro e cod. msto Palatino, et imperatori Nicephoro adtribuitur. Quod vero auctor in praefatione, (cuius longam particulam dedit Lambecius,) profitetur, ſe ex *Barda* Caeſare, ex *Conſtantino Meleino*, Patricio, et *Nicephoro*, imperatore, profeciſſe; Lambecius dubitat, id opus Nicephoro poſſe adſcribi. At Kollarius notat, facile intelligi poſſe, opus illud imperatoris Nicephori iuſſu ab anonymo quodam ſcriptum, eidem ipſi imperatori, non ſine exemplo perſimilium ſcriptorum, ſiue adulatione, Graecis admodum familiari, ſiue ſacri mandati reuerentia fuiſſe tributum. Atque Fabricius ipſe infra de Nicephoris variis, libro V. cap. V. tom. VI. pag. 346 ſq. animaduertit, illum librum *iuſſu Nicephori*, imperatoris, II. Phocae eſſe conſcriptum. — Eſt quoque in codice *Taurinenſi* LX. fol. 175. (catalog. pag. 160.) — In bibl. *Monaco-Bauarica*, cod. LX. Nicephori de bellico adparatu διατάξεις XIV. cum lacunis non paucis, item cod. CLXXXVI. et cod. CCXV. — In bibl. regia *Neapolitana* cod. CXLIII. de excurſionibus: incipit τὴν τῆς παραδρομῆς μέθοδον παραδοῦναι βουλόμενοι etc. ibid. cod. CCXXX. Nicephorus περὶ παραδρομῆς πολέμου in capita 26. cum praefatione diſtinctus, quorum primum περὶ βίγλων καὶ πόσον διάστημα ὀφείλει ἀπ' ἀλλήλων μία ἑκάστη διΐστασθαι. Conuenire videtur cum codice Vindobonenſi. *Harl.*

XIII. *Scriptores deperditi graeci de re militari.*

Alexander, Pyrrhi F. Aelianus et Arrianus.

Archytas Tactica ex Aeliano memorat Scaliger epiſt. 132. ſed in Aeliano non reperio.

Artemonis machinis in bello aduerſus Samios vſus eſt Pericles, teſte Plutarcho p. 167.

[*Bardas* Caeſar. vid. paullo ante in §. XI. ad *Nicephorum* notata. *Harl.*]

Bion. Aelian. vbi Gaza legit Βρύων, Arcerius Βίτων.

Cineas. Cicero, [Tuſcul. quaeſt. I. 24. vbi Dauiſ. plures laudat, qui eius fecerunt mentionem, *Cic.* ad diuerſ. IX. 25, 1. *Pyrrhi te libros et Cineae video lectitaſſe*, vid. ſupra, not. ad §. X.] *Aelian.* [Tactic. cap. 1.] *Suid.* voc. Κινέας, *Liuius* epitom. libri XIII. [vbi

[vbi vid. Ducker.] et lib. XXIV. 4. *Plutarch.* in Pyrrho p. 391 ſq. [vbi Pyrrhus de hoc ſuo oratore traditur praedicaſſe, plures captas eſſe ſibi vrbes eius orationibus, quam ſuis armis.] Valeſii excerpta Peireſciana pag. 586 ſq. [*Eutrop.* II. 12. vbi vid. Hearnium et Verheyk. pag. 78. edit. Verheyk.] *Himerius* apud Photium pag. 600. [in editione Himerii Wernsdorfiana, eclog. X. 15. pag. 190.] cuius locus non eſt praetereundus: *ὃ τοσοῦτον ἰσχύσας τοῖς λόγοις, ὅσον καὶ τὸν Θετταλὸν ἀκούω Κιννέαν* (lege *Κινέαν*,) *ὃς σὺν βασιλεῖ Πύῤῥῳ γῆν ἐπιὼν πᾶσαν καὶ θάλασσαν, πρὸ τῶν μηχανημάτων τοῖς λόγοις τὰς πόλεις ἔκλινεν.* [Plura vide apud *Reimarum* ad Dionem Caſſium tom. I. pag. 18.] *Baptiſt. Fulgoſus* VIII. 7. pag. 604.

Clearchus. Aelian. et Arrianus. Solenſem, Peripateticum, Naudaeus intelligit, Areerius ducem Graecorum in expeditione Cyri: Sed hunc diſerte remouet Arrianus.

[*Conſtantinus Meleinus.* vid. §. XII. voc. *Nicephorus. Harl.*]

Demetrius Phalereus. Polyb.

Democritus. Laert. Suid. [vid. ſupra, vol. III. pag. 640. an legendum eſt *Damocritus*? qui ſcripſit Tactica duobus libris, apud *Suidam* I. pag. 507. et Eudociam pag. 128.]

Euangelus, cuius Tacticis delectatus Philopoemen, exiſtimans *τὴν τακτικὴν τῶν ἄκρων τῆς πολεμικῆς τέχνης ἧσαν.* Plutarchus Philopoemene pag. 358. 364. Aelian. Arrianus.

Eupolemus. Aelian. et Arrian.

Fronto. Aelian. [de Frontone vid. *Corſini* vitam Plutarchi, eius edit. de placitis philoſophorum praemiſſam pag. IV ſqq. *Harl.*]

Harpocratio. Naudaeus ex Aeliano, ſed apud Aelianum non reperio. [?]

Hermias. Aelian.

Hermolytus, Tacticus. Euſtath.

Iphicrates. Aelian. et Arrianus, qui monet, ducem non intelligi.

Macri militarium libri II. Index pandectis Piſanis praemiſſus.

Arrii Menandri libri IV. Idem.

[*Menas*, iudice Kollario. vid. ad §. X. not. fin. *Harl.*]

Pauſanias. Aelianus et Arrianus.

Polybius. Iidem.

Iulius Pollux tacticum et ſtrategicum librum promittit lib. I. Onomaſt. cap. 10.

Poſidonius, Rhodius, Stoicus. Aelianus et Arrianus.

Pyrrhus, rex. *Cicero* IX. 25. epiſt. ad Paetum, Aelianus, *Plutarchus* tom. II. pag. 441. edit. Oxon. *Donatus* in Eunuch. IV. 7. *Pyrrhus peritiſſimus ſtrategematum fuit, primusque, quemadmodum ea diſciplina per calculos in tabula traderetur, oſtendit.*

Stratocles. Aelianus.

Syrianus. Conſtantinus Porphyrog. commendat *πρὸς πολέμους καὶ καστρομαχίας βιβλία ἱστορικά, ἐξαιρέτως δὲ τὸν Πολύαινον καὶ τὸν Συριανόν.*

Tarrutini

Tarrutini Paterni militarium libri IV. Index Pandectis Piſanis praemiſſus.

Theodori, Rhodii, [ſ. Rhodiorum imperatoris,] ϛρατηγῦ ὑπομνήματα. Suidas in Παιανιῷ δέρματι.

Theodorus, Syracuſanus, Τακτικῶν ſcriptor. *Laert.* II. 104. [vid. *Mongitor.* biblioth. Siculam, tom. II. pag. 248. quo tamen notante, *Iacobus Bonannus* in Syrac. illuſtr. lib. II. pag. 345. dubitat, an fuerit opus hiſtoricum, vel de praeceptis militaribus. Alias ille inter oratores eximios locum occupauit. Hiſtoriam quoque graecam ſcripſiſſe illum, ex Euſebio in Chron. Ioannes Iacobus Adria apud Mongitorem colligit. *Harl.*]

Xenocrates, tacticus, valde antiquus, memoratur a *Laertio* IV. 15.

CAPVT XXIX (olim XXVI)

DE NICANDRO, COLOPHONIO.

I. *De Nicandro et illius aetate.* II. *Eius Theriaca, et in haec ſcholia graeca, quae exſtant, tum ſcholiaſtae varii deperditi.* III. *Alexipharmaca et duplicia ſcholia edita, Eutecniique inedita paraphraſis. Epigramma Nicandri in Othryadem.* IV. *Scripta deperdita Nicandri.* V. *Codices et variae editiones atque interpretationes.* VI. *Nicandri plures.* VII. *Index ſcriptorum, in ſcholiis graecis citatorum.* VIII. *De Andromacho et aliis Theriacon ſcriptoribus deperditis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

NICANDER, Damnaei filius, vt ipſe [et *Eudocia* pag. 308.] auctor eſt, (Xenophanis, vt Suidas habet,) grammaticus, medicus et poeta inclutus fuit; patria paſſim a veteribus dicitur Colophonius, etiam in veteri a) epigrammate lib. I. Anthol. cap. 39. in medicos pag. 85. quo Colophon, Ioniae ciuitas, celebratur eo potiſſimum nomine, quod duo inſignia lumina protulit, Homerum et Nicandrum. Scriptor quidem graecus vitae Nicandri teſtatur, Dionyſium Phaſelitem, (libro de poeſi Antimachi, cuius imitator et ζηλωτὴς Nicander fuit,) tradidiſſe, quod Aetolus genere fuerit. [Atque *Eudocia* l. c. Αἰτωλὸς, ait, τὸ γένος ἦν, (quoniam diu et forſan iam ab ineunte aetate aut iuuentute, in Aetolia verſatus eſt, in Aetolia natus facile credebatur,) καὶ ἱερεὺς Κλαρίϐ Ἀπόλλωνος.] At idem Dionyſius libro de poetis retulit, Nicandrum a maioribus ſuis hereditate accepiſſe ſacerdotium Apollinis Clarii, qui lucum et fanum habuit non procul Colophone b). Oppidum quoque fuiſſe

a) Καὶ Κολοφὼν ἀρίδηλοι etc.
Clara vrbes inter Colophon, quae mente valentes (ἀριστεύει)
Praeſtanti natos educat vna duos.
Maeonidem primum, Nicandrum deinde, Camoenis
Aethereis quoniam carus vterque fuit.
conf. Benedict. Aueranius tom. II. pag. 345. diſſ. 75. ad Cicero. [Nicandrum *Colophonium* dicit quoque *Cicero* de orat. I. 16.]

b) Conf. *Schneider* ad Nicandri Alexipharm. pag. 81 ſq. *Harl.*

Digitized by Google

fuiſſe Clarum, (quod video, eruditiſſimum *Cellarium* addubitare tom. II. notitiae orbis antiqui pag. 77.) docere videtur Nicander in extremo Theriacon, ita de ſe loquens:

Τὸν ἔθρεψε Κλάρου νιφόεσσα πολίχνη.

Ceterum in Aetolia quoque verſatum, vitae auctor ait, patuiſſe ex eius de Aetolia commentariis, quibus non modo res Aetolorum, ſed quoque ſitum regionis, plantasque, quas illa profert, diligentiſſime deſcripſerat. [Quam temere Eudocia aut eius interpolator omnia corraſerit, vel inde fit manifeſtum, quod principio ab ea dicitur Nicander genere fuiſſe Aetolus; et tamen paullo poſt traditur commoratus eſſe in Aetolia, *διέτρεψε δὲ ἐν Αἰτωλίᾳ τοὺς πλείονας χρόνους· ὡς φανερὸν ἐκ τῶν περὶ Αἰτωλίας συγγραμμάτων καὶ τῆς ἄλλης ποιήσεως, ποταμῶν τε τῶν περὶ Αἰτωλίαν καὶ τόπων τῶν ἐκεῖσέ τε καὶ ἄλλων διαφόρων διηγήσεων· ἔτι δὲ καὶ φυτῶν ἰδιότητος, ἀέρος τε καὶ εὐκρασίας.* Floruit temporibus Attali, Pergami regis, qui ſceptrum tenuit ab Olymp. CLV$\frac{2}{3}$. ad Olymp. CLX$\frac{3}{4}$. [Secundum cel. *Ackermann.* in inſtitution. hiſtoriae medicinae p. 385. a. Olymp. 158. ante C. N. 147. V. C. 605. floruit Nicander: ſecundum *Hambergerum* vero in zuverläſſigen Nachrichten etc. tom. I. pag. 398. ab A. M. 382$\frac{6}{7}$—384$\frac{8}{9}$. ab A. C. N. 1$\frac{6}{5}\frac{0}{9}$—13$\frac{8}{7}$.] Illi regi librum inſcripſit, (vnum ex iis, qui perierunt,) adloquutusque regem eſt his verſibus:

Τευθρανίδης ὃς κλῆρον ἀεὶ πατρώϊον ἴσχεις
Κέκλυθι· Μὴ δ' ἄμνηστον ἀπ' οὔατος ὕμνον ἐρύξῃς [?]
Ἄτταλ' ἐπεὶ σέο ῥίζαν ἐπέκλυον Ἡρακλῆος
Εἰσέτι Λυσιδίκης τε περίφρονος, ἣν Πελοπηῒς
Ἱπποδάμεια φύτευσεν ὅτ' ἄπιδος ἤρατο τιμήν.

Facile ex hac temporum differentia ſcriptor graecus [c]) vitae Arati, ſub Ptolemaeo Lago ac Philadelpho clari poetae, refellit fabulam, quam nonnulli pridem temere tradiderunt, quaſi aequales ambo vixiſſent Aratus et Nicander apud Antigonum, Macedoniae regem; et hic Arato, qui medicus fuerit, praecepiſſet, vt phaenomena coeleſtia ſcriberet, Nicandro contra aſtrologo et rei medicae imperito iniunxiſſet ſcribenda Theriaca et Alexipharmaca [d]). Tam parum credibilis eſt haec fabula, totaque commentitia, vt ne Gyraldo quidem velim adſentiri, qui ex ea Nicandrum quemdam, a poeta noſtro diuerſum, Arati aequalem, aſtrologum, colligit. Neque ſcriptori graeco vitae Theocriti, per Aldum edito, credo, aequales fuiſſe ſub Ptolemaeo Philadelpho Aratum, Callimachum, Nicandrum. Hoc ſaltem eſt certiſſimum, diu poſteriorem Arato Nicandrum noſtrum fuiſſe; et in Georgicis quidem, vt docet Cicero de Orat. I. 16. non autem in ceteris ſuis monumentis res, a ſcientia ſua et ſtudio alienas, litteris tradidiſſe. Effigies Nicandri, qui medicis a Plinio plus ſimplici vice accenſetur, inter medicos occurrit altera manu tenens librum, altera ſerpenti medicamen obuertens, in vetuſtiſſimo codice MS. Dioſcoridis bibliothecae auguſtiſſimi imperatoris, ex quo dedit illam *Lambecius* tom. II. comment. pag. 551. [pag. 183. edit. Kollarii, et Lamb. pag. 209 ſq. de Nicandro videndus eſt,] et e Lambecio *Neſſelius* parte III. pag. 7. et *Gronouius*

c) In Vranologio Petauii pag. 149. edit. Amſt.

d) Auctor vitae Arati apud *Iriart.* in catalog. codd. gr. Matrit. pag. 202. quoque tradit, nonnullis placere, Aratum fuiſſe facultate medicum, totumque genuinum opus *Theriaca* ſcripſiſſe *Nicandro*, mathematico, eique tradidiſſe; ipſum vero ab eo viciſſim accepiſſe *phaenomena*, et quaſi propria deſcripſiſſe. *Harl.*

Gronouius theſauro antiquitatum graecar. tom. III. litt. hh. [item *Winkelmann* in monument. antiq. ineditis nr. 185. pag. 242. ſed compara *Schneideri* de illa Nicandri imagine iudicium in praefat. ad ſuam Nicandri editionem p. XVIII. De Nicandro vid. *Ger. Io. Voſſium* de hiſtor. graecis, lib. IV. cap. 14. *Io. Ionſium* de ſcriptor. hiſt. philoſ. II. cap. 13. 7. *Thom. Bartholin.* in diſſ. de medicis poetis, Hafniae 1669. 8. pag. 100 ſq. *Petr. Caſtellan.* de vitis illuſtrium medicor. pag. 76 ſq. et alios hiſtoriae medic. conditores. *Harl.*]

II. Ex ſcriptis *Nicandri* duo tantum haec poemata heroica ſuperſunt, quamquam poemata negat eſſe Plutarchus [e]), quia, licet verſibus ſcripta ſint, nihil tamen fingunt more poetarum. Vnum eſt ΘΗΡΙΑΚΑ [f]) ſiue *de beſtiis venenatis et aduerſus illas remediis* ad Hermeſianactem, amicum ſuum. Hoc ſine ratione Nicandro abiudicare auſus fuit [?] ſcholiaſtes ineditus Dionyſii Thracis in loco quem deſcripſi ſupra lib. II. cap. 8. §. 11. [vol. I. pag. 576.] Tribuunt enim Theriaca Nicandro praeter veterum codicum fidem ſcriptores antiqui ſine controuerſia, *Strabo* lib. XVII. pag. 641. *Galenus* de theriaca ad Piſonem tom. II. p. 461. (vbi verſum 150. cum ſeq. adducit) Athenaeus, Plutarchus, Apuleius in apologia, Artemidorus II. 13. Epiphanius, Tertullianus in limine Scorpiaces, aliique quamplurimi. Metaphraſin Θηριακῶν Nicandri iambis graecis 1370. ſcripſerat *Marianus* quidam ſub Anaſtaſio, imp. teſte Suida. Nicandri Theriaca olim latinus poeta *Aemilius Macer* imitatus libris Theriacon, *Quinctil.* [X. 1. 56. ſ. edit. Burmann. tom. II. pag. 894. vbi vid. notas.] Hodie *graeca ſcholia* in iſtud Nicandri carmen exſtant incerto auctore, antiqua tamen et docta, quae forte legit auctor etymologici magni in Ἀντίζων quum ait: *οὕτως εὗρον ἐν ὑπομνήματι Νικάνδρου ἐν Θηριακοῖς.* Multi autem Nicandrum olim et hoc potiſſimum poema interpretati ſunt grammatici; Stephanus enim Byz. in Κορώπη, quum verba e Nicandri Theriacis v. 613. protuliſſet, ſubiungit: *οἱ δὲ ὑπομνηματίσαντες αὐτὸν Θέων καὶ Πλούταρχος καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεύς φασι* etc. Plutarchum intelligit Chaeroneum, inter cuius ſcripta Lamprias memorat *εἰς τὰ Νικάνδρου Θηριακά.* Sed Demetrius vtique iunior aliquis intelligendus, quia celeber ille Demetrius Phalereus Nicandro, vt notum eſt, antiquior fuit, vnde vocabulum *Phalerei* ab aliena manu in Stephani codices irrepſiſſe ſuſpicabatur Ionſius pag. 210. *Demetrium* vero medicum, *Galeni* aequalem et M. Aurelii, imp. archiatrum, reſpici exiſtimaverim, cuius meminit ille cap. 12. de Theriaca ad Piſonem et lib. 1. de Antidotis cap. 1. vel *Demetrium Chlorum*, qui in ſcholiis graecis ſubinde citatur [g]). Porro iam animaduerſum eſt

e) *Plutarch.* de audiendis poetis p. 16. [cap. 2. pag. 10. edit. II. Krebſii.] *οὐκ ἴσμεν δὲ ἄμυθον οὐδὲ ἀψευδῆ ποίησιν. Τὰ δ' Ἐμπεδοκλέους ἔπη καὶ Παρμενίδου καὶ Θηριακὰ Νικάνδρου καὶ γνωμολογίαι Θεόγνιδος λόγοι εἰσί, κεχρημένοι παρὰ ποιητικῆς ὥσπερ ὄχημα τὸν ὄγκον καὶ τὸ μέτρον ἵνα τὸ πεζὸν διαφύγωσιν.*

f) *Galenus* IV. in 6. Epidem. tom. V. pag. 525. edit. Baſil. *καλοῦνται δὲ ἀλεξιφάρμακα μὲν ὅσα τοῖς δηλητηρίοις ἀντίστανται. Θηριακὰ δὲ, ὅσα τὰς τῶν θηρίων ἰῶνται δήξεις.* In non paucis locis confundentem res halucinari Nicandrum et falſa tradere, notat *Salmaſius* p. 252. ad Solinum. *Fabric.* — Ex vtroque carmine potiora momenta ſcite excerpſit *Kurt Sprengel* in: Verſuch einer pragmatiſchen Geſchichte der Arzneikunde part. I. Halae Saxon. 1792. pag. 424 ſqq. *Harl.*

g) Item a *Sexto Empirico* I. contra grammaticos ſect. 84. Ab illo Demetrio Chloro *Bandinius* in catal. codd. graec. in bibl. Laurent. tom. II. pag. 32. diſtinguendum iure cenſet alium *Demetrium Chlorum*, aſtronomum, cuius methodus, qua ratione inueniatur Horoſcopus, ſeu pars oriens ſine errore, manu exarata cuſtoditur in illa bibliotheca: atque ex iis, quae excerpſit Bandin.

eſt a doctiſſ. Holſtenio, ea, quae ex grammaticis illis Stephanus dicto loco profert, in ſcholiis, quae habemus, non reperiri. *Pamphili*, grammatici Ariſtarchei εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα Suidas [et Eudocia pag. 359.] memorat in Πάμφ. h) *Diphilum*, Laodicenſem, ἐν τοῖς περὶ τῶν Νικάνδρου Θηριακῶν citat ſchol. Theocriti Idyll. 10. *Athenaeus* VII. p. 314. *Iſaacium Tzetzen*, Nicandri interpretem, Ambroſius Calepinus in dictionario, vbi agit de locuſtis; quod Gesnero mirum merito viſum. *Eutecnii*, (alii Eutechnium vel Euthenium male ſcribunt,) Sophiſtae, paraphraſis [quondam] inedita Theriacorum et Alexipharmacorum Nicandri latet in bibliotheca imperatoris, teſte *Lambecio* lib. II. commentar. p. 566. 594. [pag. 260 ſqq. edit. Kollarii, qui locus eſt conſulendus, tom. VI. pag. 205 ſq. vbi Kollar. videndus eſt,] latet etiam in bibliothecis Galliae, vt notat *Labbeus* in bibl. nou. MS. pag. 123. 386. i) At icones inſectorum venenatorum, quae deſcribit Nicander, ex codice bibl. Caeſareae cum interpretatione exhibuit *Lambecius* lib. VI. pag. 294 ſq. [in edit. Kollar. pag. 436 ſqq.] et poſt Lambecium *Neſſelius* catalogo MSS. biblioth. Caeſareae parte III. poſt paginam octauam. [P]

III. Alterum poema heroicum *Nicandri*, quod habemus, inſcribitur ἈΛΕΞΙΦΆΡΜΑΚΑ, *de remediis aduerſus venena*, (non ictu, vel morſu beſtiae inflicta; de illis enim Theriaca agunt, ſed per cibum vel potum hauſta,) ad Protagoram, Cyzicenum. In haec praeter Eutecnii paraphraſin [olim] ineditam, de qua iam dixi, *duplicia ſcholia graeca* exſtant ſaepius vulgata, breuiora altera, altera prolixiora, incertis auctoribus: quamquam *Mi-*

Bandin. adparet, eum vixiſſe ſaec. XIV. Plures *Demetrios* medicos recenſet Fabricius infra, in elencho medicorum vett. vol. XIII. pag. 136 ſq. *Harl.*

h) Conf. *Lambecii* comment. de bibl. Caeſ. lib. II. pag. 141 ſqq. edit. Kollarii, vbi de *Pamphilo* hoc multis diſſeritur. adde pag. 164. pag. 167. vbi locus Suidae emendatur, ac tom. VI. pag. 205. Sed compara *Küſter.* ad Suidam, voc. Πάμφιλος, tom. III. pag. 14. *Needham* ac *Niclas* prolegomena ad Geoponica, pag. LXIII ſqq. *Harl.*

i) Nicandri Theriaca et Alexipharm. cum paraphraſi *Eutecnii*, Sophiſtae, cod. in bibl. Eſcorial. apud *Plüer.* in itiner. per Hiſpan pag. 183. vbi operarum forſan vitio *Eutecnii* editum eſt. *Eugenium* in illo codice ſcriptum eſſe, alius fidem et narrationem aut errorem ſequutus, *Fabricius* in vol. XIII. B. Gr. pag. 345. tradit. — In codice *mediceo* Florentino IX. plut. 86. nr. IV. fragmentum Eutecnii in Nicandri Theriaca, et nr. VI. ac VII. legitur *Eutecnii Sophiſtae* paraphraſis in Nicandri Theriaca et Alexipharmaca, ex quo et ex cod. Vindob. paraphraſin aut, vti pariter in cod. dicitur, metaphraſin Eutecnii deſcriptam primus in lucem protulit *Bandin.* in ſua Nicandri editione, et in catalog. codd. gr. mediceorum tom. III. pag. 327. vbi de illo codice multus eſt, lacunarum, quas in editione reliquerat, ſupplementa dedit ſatis ampla. In eodem codice exſtat initium *Dioſcoridis*, (vti ſcriptum eſt,) de antipharmacis, quod tamen, Fabricio in Bibl. Gr. vol. III. pag. 96. edit. vet. et Bandinio docentibus, iudicio Franciſci Redii in Obſeruationibus de Viperis pag. 199. auctorem habet *Eutecnium*, Sophiſtam. adde Voſſium in epiſt. ad Nic. Heinſium tom. III. ſyllog. Burmann. pag. 633. — Codex Nicandri *Gottingenſis* habet quoque in marginibus paginarum fragmenta paraphraſeos Eutecneae manu recentiore adſcripta. Conf. *Schneideri* praefat. ad Nicandrum pag. XI ſqq. vbi de illa Eutecnea paraphraſi et codicibus vberius diſſerit. *Haller* in biblioth. Botanica tom. I. pag. 54 ſq. vbi de Nicandro agit, Eutecnii paraphraſin, paullo ſeuerius iudicat, ſatis inutilem eſſe. — Cod. XXXVIII. chart. ſaec. XV. codicum graecorum MSSt. qui adſeruantur *Neapoli* in biblioth. Auguſtinenſium S. Ioannis ad Carbonariam, continet ſcholia in Nicandri Θηριακά· quae cuius ſint generis, equidem dicere nequeo. *Harl.*

chael Neander, vbi ſcriptores, in Gnomologia Stobaeana citatos, recenſet pag. 11. laudat *Athenaeum*, ſcholiorum graecorum in Alexipharmaca Nicandri auctorem. *Iulius Caeſar Scaliger* lib. V. poetices cap. 15. vbi Nicandrum confert cum Lucano: *Neuter*, inquit, *vulgaris. Lucanus ſententiis anxius. Nicander verbis atque numeris accuratus. Vix inuenias apud Graecos poetam politiorem. Magna ei laus, quum ne quid ineptum, aut inepte dicat. Itaque nitidiſſime ſuos deſcribit ſerpentes, quo nitore atque elegantia tantum acquiſiuit gloriae in Georgicis Maro etc. Fabric.* — Longe diſtat iudicium *Halleri* in bibl. botanica l. cit. ſaltem, quod ad res, quas tractat Nicander, adtinet: „ſupereſt, inquit, poema περὶ ἀλεξιφαρμ. cuius alia eſt editio noſtra ab ea, quam *Plinius* legit, (lib. XX. nr. 96.) In ea enim Hippomarathrum deſiderabatur, quod in noſtris non omittitur. — Deſcribit venena, eorum malos effectus, ex herbis quidem. — — — Deſcriptio vix vlla, Symptomata fuſe recenſentur, et magna farrago et incondita plantarum, potiſſimum alexipharmacarum, ſubiicitur.“ Tum „Θηριακῶν aliquanto longius [et vero multo difficilius ad ſingula remedia recte cognoſcenda et interpretanda,] eſt poema. Ad rem herbariam ob plantas pertinet, quas ad variarum beſtiarum morſus vtiles eſſe credit; longa, incondita, et nullius fidei farrago: hactenus vtilis, vt plantarum nomina teneas, et vnam forte alteramue notam. Dioſcorides tamen multa videtur ex Nicandro habere.“ Immo vero et alii. vid. *Schneideri* praefat. pag. XV ſq. A *Galeno* ſaepius citatur Nicander, tom. I. pag. 262. tom. II. pag. 125. 137. tom. III. pag. 269. tom. V. pag. 618. et aliis in locis. *Harl.*

Epigramma in Othryadem ſub Nicandri nomine, (incertum an noſtri,) occurrit in anthologia lib. III. cap. 5. pag. 299. Legitur et alius verſiculus *Nicandri* in eadem anthologia lib. I. pag. 125. ſed quem petitum ex Theriacis (v. 767.) iam obſeruauit *Ioh. Brodaeus. Fabric.* — Tria Nicandri epigrammata dedit *Brunck.* in analectis vett. poet. graec. tom. II. pag. 2. qui tamen in lectt. et emendatt. ſiue tom. III. pag. 121. primum, putat, in Planudea pag. 250. veriſimilius tribui *Nicarcho. Harl.*

IV. *Scripta Nicandri deperdita.*

Αἰτωλικά. Etymol. M. in Ἀσέληνα. Tzetza ad Lycophronem: ſcriptor graecus vitae Nicandri tum Nicandri et Apollonii ſcholiaſtes, qui tertium librum citat. Tertium etiam librum *Athenaeus* VII. pag. 296. Primum ibidem et XI. pag. 477. et Harpocratio in Θύσιον. et Macrobius V. 20. [Scholiaſt. Venet. in edit. Villoiſ. ad Iliad. XIII. 824. p. 329.]

Ex Nicandri Βοιωτιακῷ binos verſus hexametros profert Athenaeus VII. pag. 329.

Γεωργικά. Suid. Laudat et Euſtathius et ſchol. Ariſtoph. et ſaepe Athenaeus, [qui multa eaque inſignia, at mire vitiata a librariis ſeruauit fragmenta.] *Cicero* autem l. de Oratore cap. 16. *de rebus ruſticis*, inquit, *Nicander, homo, ab agro remotiſſimus, poetica quadam facultate, non ruſtica, ſcripſit praeclare.* Nicandrum tamen non imperitum fuiſſe agriculturae, probare ſuſtinet *Benedict. Aueranius*, diſſ. 73 ſq. tom. II. Opp. p. 341 ſqq. *Fabric.* conf. *Haller* Bibl. bot. I. pag. 54. et tom. II. in addendis pag. 625. *Triller* in obſeruatt. criticis libr. III. cap. 7. p. 182 ſqq. locum e Georgicis apud *Athen.* XV. p. 684. face critica operoſe illuſtrat. *Hadr. Iunius* in animadu. lib. I. cap. 10. in Gruteri lampade ſ. theſauro critico tom. IV. pag. 524 ſq. agit de ciborio et colocaſia. *Harl.*

Γλῶσσαι.

Γλῶσσαι. Euſtath. ſcholiaſtes *Ariſtoph.* [Equit. 406. ex hoc *Eudocia* p. 87.] *Athenaeus* VII. pag. 288. Νίκανδρος ὁ ἐποποιὸς ἐν τρίτῳ γλωσσῶν.

[De *epilepſia* tertium librum citari ab *Aureliano* Chron. III. notat *Haller.* I. bibl. botan. pag. 54. *Harl.*]

Ἑτερειουμένων, ſ. de alterationibus formarum, (ita legendum, non ἑταιρειουμένων, viderunt viri docti, *Rutgerſius* II. 18. var. lect. *Ionſius* pag. 183. (217.) *Harduinus* ad Plin. tom. I. pag. 122. *Voſſius* IV. 14. de hiſt. gr.) libri quinque. Suid. [vbi vid. Küſter. tom. II. pag. 621.] Primum *Stephanus Byz.* in Ἀσπαλάθεια. Quartum citat *Antoninus Liberalis* cap. 12. et *Athenaeus* VII. p. 305. [conſ. *Caſaubon.* ad Athen. VII. cap. 12. contra quem Voſſius et Rutgerſ. ll. citt. diſputant.] Reſpicit hoc opus *Antoninus Liberalis* cap. 35. [k] et *Tzetzes* ad Lycophronem. Laudat et ſchol. Apollonii ad lib. I. v. 47. *Athenaeus* III. pag. 82.

Εὐρωπείας ſiue περὶ Εὐρώπης librum II. citat ſchol. Apollonii IV. 7. Confer *Rutgerſium* II. 18. var. lect. *Voſſium* pag. 474. de hiſt. graecis. Librum quintum laudat *Stephanus* in Ἄθως. [¶] [vid. *Verheyk* ad Antonin. Liberal. metam. cap. 1. pag. 3.]

Ἡμίαμβοι. Schol. Nicandri.

Θηβαϊκῶν librum tertium laudat ſchol. Nicandri. Reſpicit Plutarchus de Herodoti malignitate.

Θρακικὰ Nicandrum ſcripſiſſe, ſuſpicatur *Ionſius* ex loco ſchol. Apollonii lib. I. v. 29. ſed non eſt neceſſe, cum Thraciae vrbis, Zonae, in alio meminiſſe opere Nicander potuerit.

Ἰάσεων συναγωγή. Suid. Neſcio, vnde hauſerit doctiſſimus Bartholinus, quod pag. 100. de medicis poetis adfirmat, hoc Nicandri opus ſcriptum fuiſſe verſibus ſenariis.

Κολοφωνιακῶν librum III. *Athenaeus* VII. pag. 296. XIII. pag. 569. Librum ſextum *Harpocratio* in Πάνδημος.

Μελισσουργικά. *Athenaeus* II. pag. 68.

Νύμφιοι. Schol. Nicandri.

Οἰταικῶν librum I. Schol. *Apollonii* 1. 50. librum II. *Athenaeus* VII. p. 282. et IX. p. 411.

Nicandrum ἐν Ὀφιακῷ laudat ſchol. Nicandri. Suidas in Πάμφιλος ait, grammaticum hunc ſcripſiſſe εἰς τὰ Νικάνδρου ἀνεξήγητα, καὶ τὰ καλούμενα Ὀπικά. Quo in loco Küſter. legit Ὀφιακὰ, quod malim, quam Ὀφιονικὰ cum *Lambecio* II. de biblioth. Vindob. pag. 541. [pag 166. edit. Kollar.] ſuſpicato, Nicandrum fuiſſe auctorem illorum Ὀφιονικῶν, quae ſub commentitii *Conchlacis* nomine edita memorat et explodit *Galenus* lib. VI. de ſimplic. medicament. tom. II. pag. 68 ſq. *Fabric.* *Küſteri* ſententiam comprobant *Needham* et *Niclas* in prolegom. ad Geoponica pag. LXIV ſq. *Harl.*

k) *Antoninus Liberalis* in permultis metamorphoſeon capitibus multas fabulas ex *quatuor* Nicandri libris de alterationibus, nullo librorum ordine ſeruato, refert: at ex *quinto* libro, (ſi recte memini,) nihil diſtincto nomine adlatum reperi. Conf. Munker et Verheyk ad initium primi capitis, atque Verheyk ad caput XXIIII. *Harl.*

Digitized by Google

Nicander ἐν ἕκτῳ περιπετειῶν. *Athen.* XIII. pag. 906. *Ionſius* pag. 153. legit περὶ πετεινῶν.

Περὶ ποιητῶν. *Parthenius* Erotic. cap. 4. περὶ τῶν ἐν Κολοφῶνι ποιητῶν, Schol. Nicandri. In hoc libro Nicander Homerum Colophoniis adſeruit, vt ex vita Homeri et illa, quam Plutarcho tribuunt, et illa, quam Allatius edidit, obſeruat Ionſius.

Προγνωστικῶν. Hippocratis metaphraſis carmine heroico. Suid.

Σικελία. Schol. Nicandri. Librum decimum Steph. in Ζάγκλη.

Ὑάκινθος. Schol. Nicandri.

Ὕπνος. Schol. Nicandri.

Περὶ χρηστηρίων πάντων libri III. Suid. Male Lonicerus, libros quinque.

V. *Nicandri codices MSSti et editiones atque verſiones.*

Codices. Ii, qui in bibliothecis *Vindobonenſi* et *Laurent.-medicea* atque *Eſcorialenſi* cum Eutecnii paraphraſi, tum in biblioth. *Neapolitana* cuſtodiuntur, iam ad §. II. ſupra ſunt memorati: atque de iis quoque vberius egit *Schneider*, qui l. c. reliquos etiam, quos partim adhibuit, diligenter recenſuit. Sunt vero *Riccardianus* cum ſcholiis, quem nominauit Lamius biblioth. Riccardianae pag. 294. at falſo tradidit, ſola complecti Theriaca; *Goettingenſis*, qui praeter ſcholia non ſolum integriora multis in locis, ſed etiam auctiora, manu gemina, altera vetuſtiore, recentiore altera ſcripta, et gloſſas interlineares, habet quoque in marginibus paginarum adſcripta recentiore manu fragmenta paraphraſeos Eutecneae, (hunc cod. a bonitate lectionum valde laudat Schneiderus;) *Pariſienſis*, nr. MMCCVII. *Mosquenſis*, *Dresdenſis* et *Auguſtanus.* De hoc vid. quoque *Reiſeri* catalog. codd. msst. biblioth. Auguſtanae pag. 69. nr. XL. Codicem Theriacorum cum ſcholiis in biblioth. Ambroſiana, *Mediolani*, memorat *Montfaucon* in diario italico pag. 16. et pag. 238. Nicandrum cum ſcholiis, *Romae* in aedibus Chiggiis. — In biblioth. *Laurent. Medicea*, in cod. XVI. plut. 82. ſunt Nicandri Theriaca, ſine principio, et Alexipharmaca; varias lectiones dedit Bandinius in ſua editione tom. II. pag. 142. (catal. codd. gr. tom. II. pag. 142.) eadem in cod. X. plut. 91. (catal. tom. III. pag. 430.) — In biblioth. *Veneta* D. Marci eadem cum ſcholiis marginalibus, bis in cod. CCCCLXXVII et cod. CCCCLXXX. (catal. codd. gr. pag. 251 et 252.) — In bibl. *Leidenſi*, inter codd. Voſſianos, vtrumque carmen. (catalog. pag. 398. nr. LIX.) — In bibl. regia *Pariſ.* bis, nempe nr. MMCCCCIII. et MMDCCXXVI. teſte catalogo.

Editiones.

Paucis eas deſignat *Schneider* in praefat. pag. X. Litterariam tamen carminum Nicandreorum hiſtoriam, qua quidem in praeſenti aegre caruimus, ſe in altero tomo concinnaturum eſſe promiſit.

Princeps editio eſt *Aldina:*

Dioſcorides graece: *Nicandri* Theriaca atque Alexipharmaca, graece, cum ſcholiis graecis, (margini adſcriptis.) Venetiis, apud Aldum, 1499. ſol.

Vid. *Seemilleri* biblioth. acad. Ingolſtad. incunabula typogr. faſc. IV. pag. 111 ſq. in cuius exemplari typis aliis adnexa ſunt ſeorſim ſcholia in Alexipharmaca Nicandri.

Digitized by Google

Nicandri Theriaca et Alexipharmaca, graece. Interpretatio innominati auctoris in Theriaca. Commentarii diuerſorum in Alexipharmaca: cum ἐξηγήσει σταθμῶν, μέτρων, σημείων καὶ χαρακτήρων. Venet. Ald. menſ. April. 1522. 4. ſcholia prodiere ann. 1523.

Vid. Serie dell' edizioni Aldine ed. II. pag. 55 ſq. Hinc editio illa interdum, vt in catalog. Askew. pag. 91. dicitur prodiiſſe ann. 1523. Ab Aldina recenſione ſeriores multis in locis diſceſſerunt, et verba poetae variis vitiarunt modis, iudice Schneidero. — Hallerus l. c. ex Seguier. citat *Venetam* edit. ann. 1506. fol.

Νικανδρυ — *Nicandri* Theriaca. eiusdem Alexipharmaca. Interpretatio innominati auctoris in Theriaca. Commentarii diuerſorum auctorum in Alexipharmaca graece. Coloniae opera Io. Soteris. ann. MDXXX. (1530.) 4.

Soter in epiſtola nuncupatoria de ratione, qua verſatus eſt in curanda hac editione, nihil adtulit: poſt vitam tamen Nicandri, e Suida ſumtam, et poſt epigrammata in poetam, libet, ait, h. l. indicare tibi, vnum aut alterum locum aliter alibi, quam vulgata habent exemplaria, deprehenſum.

Ioannes Lonicerus latina proſa et Nicandrum et ſcholiorum ſelecta tranſtulit, quae verſio lucem vidit Coloniae 1531. 4. Haec interpretatio quoniam caſu aut voluntate primi poſſeſſoris adhaeret interdum exemplaribus graecis ſuperioris editionis: fit, vt, quamquam minus accurate, illa Soteris editio, vti in catalogo Menkeniano I. pag. 107. et ex eo apud Hambergerum, ita citetur: *Nicandri* Ther. et Alexiph. graece et lat. ex interpretatione Io. Loniceri, cum ſcholiis graecis et adnott. lat. Coloniae opera I. Soteris 1531. 4. A meo quidem graeco exemplo abeſt Loniceri interpretatio.

Nicandri Theriaca carmine latino heroico reddita et ſcholiis explanata a *Petro Iacobo Eſteve*, Valentino, Valentiae 1551. 8. (a Fabricio in margine, ſed apud Hallerum ex Bumaldo, et in catal. bibl. Bodlei. p. 025. voc. Nicander, a. 1552. a. 1550. apud Schneider. in praef. pag. XI. et apud Fabric. in elencho medicorum vett. f. vol. XIII. B. Gr. pag. 345.)

Nicandri Alexipharmaca. graece cum *Io. Gorraei* latina metrica verſione et adnotatt. Pariſ. apud Vaſcoſanum. 1549. 8. vid. *Maittaire* A. T. III. pag. 580. In catalogo bibl. Bernenſis tom. I. pag. 326. dicitur *Coloniae* 1549. haec Gorraei editio prodiiſſe.

Nicandri Theriaca. — *Alexipharmaca*. gr. et lat. interprete *Io. Gorraeo*, Pariſienſi. Eiusdem interpretis in Alexipharmaca praefatio, omnem de venenis diſputationem ſummatim complectens et adnotationes. In *Nicandri Theriaca ſcholia* auctoris incerti et vetuſta et vtilia. In eiusdem Alexipharmaca diuerſorum auctorum ſcholia. gr. (cum ἐκθέσει de menſuris et ponderibus, graece.) apud Guil. Morelium, in graecis typographum regium. 1557. 4.

Tres ſunt partes, quarum quaevis ſuam habet inſcriptionem, quae tamen vnum efficiunt volumen. vid. *Hamberger* Kurze Nachrichten tom. I. pag. 189. et *Goetz*. memor. bibl. Dresdenſ. tom. II. pag. 180 ſq. Hinc in catalogo Menken. et bibl. Bernenſis I. pag. 326. ita citatur, vt partes totius operis eſſe videantur, *Nic. theriaca*, gr. lat. Pariſ. apud Morel. 1557. 4. (1556. apud Menken.) — *idem* liber, graece apud Morel. 1557. 4. adde catalog. biblioth. Thottianae tom. IV. pag. 104. nr. 514. — Exemplari in bibl. Leidenſi multa adſcripta ſunt manu Ioſ. Scaligeri. (catal. pag. 141.)

Alexi-

Digitized by Google

Alexipharm. et Theriaca non infeliciter quidem, at paullo licentius atque arrogantius, mutato etiam, vbi commodum videbatur, ordine, *carmine latino* reddidit *Euricius Cordus*, medicus Marpurgenſis ac poeta, (mortuus Bremae, d. 24. Dec. 1535.) ſeparatim, Francof. 1552. (ſic correxit manu Fabricius numerum anni 1532. olim ſignatum,) 8. tum inter Cordi poemata ab *Henrico Meibomio* collecta, Helmſtad. 1614. 8. conf. *Th. Bartholin.* de medicis poetis, pag. 100.

Henr. Stephanus auctoritate ſcholiorum et beneficio ingenii multa in verbis graecis correxit, atque *Nicandri* carmina, graece, ſine ſcholiis edidit inter *Poetas principes heroici carminis*, Pariſ. 1566. fol. — Textum *Nicandri* graecum, a Stephano conſtitutum, reddidit *Iac. Lectius* in *Poetis graecis veteribus carminis heroici* etc. Aureliae Allobr. 1606. fol. gr. et lat. Lectius, notante Schneidero, *Theriacis* latinam poeticam *Iac. Greuini*, Galli, verſionem ſubiunxit: *Alexipharmacorum* vero verſionem a *Io. Gorraeo* profectam iuxta poſuit. A Lectio tamen in elencho eorum, qui poetas graecos, illo volumine collectos, latine interpretati ſunt, Alexipharmacorum interpretem vitio et tarditate forſan operarum nominat *Io. Gerraeum*, (num pro Greuino, an, vt Goetz. opinatus eſt in memor. bibl. Dresd. II. p. 332. pro Iac. Gorraeo, neſcio, qui opus ad manus non habeam,) et Theriacorum interpretem, Iac. Gorraeum. Fabric. in B. Gr. VII. pag. 724. Greuini metaphraſin, ſcribit, vtrique carmini eſſe additam. Ex *Iac. Greuini*, qui verſibus latinis Nicandrum reddidit, metaphraſi locum adfert *Io. Rhodius* ad Scribonium Largum pag. 269. 274. et in catalog. biblioth. Bodlei. II. pag. 225. Nic. Ther. et Alex. in latinum carmen translata per *Iac. Greuinum.* Ant. 1571. 4.

Io. Gorraei Opera. *Nicandri* Theriaca et alexipharmaca. Item Hippocrates — ex interpretatione et cum notis Gorraei. Pariſ. 1622. fol.

Vid. catalog. biblioth. Leidenſ. pag. 136.

Nicandri theriaca et alexipharmaca. Io. Gorrhaeus latinis verſibus reddidit; italicis vero, qui nunc primum in lucem prodeunt, Ant. Mar. Saluinius. Accedunt variantes codd. lectiones, ſelectae adnotationes, et graeca *Eutecnii*, ſophiſtae, metaphraſis ex codd. Mediceae et Vindobon. bibliothecae ac nondum edita, curante *Ant. Mar. Bandinio,* Florent. 1764. 8. conf. *Klotzii* acta litterar. vol. IV. part. IV. pag. 449 ſq. *Kollar.* ad Lambecii comment. VI. pag. 205 ſq.

Νικάνδρου Ἀλεξ. *Nicandri Alexipharmaca*, ſeu de venenis in potu ciboue homini datis eorumque remediis carmen, cum ſcholiis graecis et *Eutecnii* ſophiſtae paraphraſi graeca. Ex libris ſcriptis emendauit, animaduerſionibusque et paraphraſi latina illuſtrauit *Io. Gottlob Schneider*, Saxo, eloq. et phil. Prof. in Viadrina Vniu. Halae 1792. 8.

Noua eſt recenſio carminis, ex codd. ſupra iam memoratis, veteribus gr. commentariis, editionibus et comparatione medicorum graecorum, qui ex eodem cum Nicandro fonte plurima praecepta hauſerant, aliisque ſubſidiis facta. In eruditis animaduerſionibus tum in alexipharmaca tum ad ſcholia graeca, multo hic correctiora, de lectionis varietate atque veritate non minus, quam de rebus, iis praeſertim, quae ad hiſtoriam naturae et medicinam antiquam pertinent, docte copioſeque diſputat vir doctus, Eutecnii paraphraſin, per lacinias excerptam ſingulis locis, integram tamen eodemque ordine quo edita a Bandinio exſtat, multis tamen in locis ex codice Gotting. et ingenii felicitate correctam adpoſuit.

Digitized by Google

fuit. Optandum eſt, vt alterum carmen, a Schneidero emendatum illuſtratumque, lucem adſpiciat. *Harl.*

Ottonem Brunsfelſium in Iatrii ſui Medicaminum libr. IV. veluti epitomen retuliſſe totius Nicandri, notauit Gesuerus in bibl.

Gallica.

Verſibus gallicis Nicandrum complexus eſt *Iacobus Greuinus* [l]), quem nec latino vtut nitido interprete Gorraeo, nec graecis ipſis cedere elegantia ſcripſit Thuanus ad ann. 1570. Prodiit *Greuini* interpretatio vna cum duobus eius libris de venenis et antidotis Antwerpiae apud Chriſtoph. Plantinum. ann. 1567. 4. *Fabric.* — [in catal. bibl. Barber. pag. 116. tom. I. citatur illa verſio, Anuers. 1568. 4.

Io. Caroli Zeune animaduerſſ. ad Nicandri carmen vtrumque. Vitebergae 1776. 4. conf. Schneideri cenſuram in noua bibl. philolog. part. II. Lipſiae 1777. pag. 322 ſqq. — *Caſpar Hofmann* var. lection. lib. III. cap. 20. pag. 126. de quatuor caſtanearum generibus ad interpr. Alexiph. — Errores quidam notantur in ſcholiis ad Nicandri alexipharmaca a *Marſilio Cagnato* in variarum obſeruatt. libro II. cap. 22. pag. 167 ſq. Romae 1587. 8. ibid. lib. I. cap. 12. pag. 35 ſq. varietas lectionis Nicandri in theriacis de amphisbaena expenditur. Nicandri carmina aut ſchol. permultis locis emendat, aut explanat citatue *Salmaſius* in Exercitatt. Plinianis et exercitatt. de homonymis hyles iatricae. — *Toup.* in emendationibus in Suidam et Heſychium libr. II. III. in primis IV. permulta loca Nicandri eiusque ſchol. emendat: plura ad Heſychium illuſtrandum laudat. — *Doruillius* in animaduerſſ. ad Charit. paſſim haud pauca Nicandri et ſchol. loca laudat aut corrigit. *Harl.*]

VI. *Alii Nicandri.*

Nicander, Alexandrinus, cuius περὶ τῶν Ἀριστοτέλους μαθητῶν laudat Suid. in Αἰσχρίων. [†] [vid. ſupra in vol. III. pag. 500.]

M. Fonteius Nicander, medicus. in vet. inſcriptione apud Fabrettum, pag. 6. et apud *Spon.* pag. 142. miſc. erudit. antiq. *Franciſci a Cruce Caenomana* bibl. gallicam pag. 187. *Io. Neandrum* de medicinae laudibus et origine pag. 196 ſq.

Nicander, ſacerdos Delphicus apud Plutarch. περὶ τοῦ Ει. pag. 386.

Nicander, Apolloniatarum praefectus, in numo apud Laur. Begerum tom. I. theſauri Brandenburg. pag. 610.

Nicander, Chalcedonius, quem ἐν τετάρτῳ τῶν Προυσίου (Bithyniae regis) συμπτωμάτων citat *Athenaeus* XI. pag. 496.

Nicander, Euthydami F. quem colloquentem inducit Plutarchus lib. de ſollertia animalium et in ſympoſiacis. Eidem librum περὶ τοῦ ἀκούειν inſcripſit.

Nicander, ineptus ſophiſta, cuius mentio apud *Philoſtratum* in Damiani vita pag. 601.

[*Nicandri*,

l) Vide ſis de hoc Greuino et eius ſcriptis *Verderii* Biblioth. Gallicam pag. 604 ſq.

Digitized by Google

[*Nicandri* Nucii peregrinationes, libr. II. graece cod. in bibl. Bodleiana ſ. Guil. Laudi. nr. DCLXIX. catalog. MSS. Angliae et Hiberniae, pag. 55. *Harl.*]

Nicander, Thyatirenus, cuius Gloſſis Atticis ſaepius vtitur Athenaeus et Harpocratio, qui librum XVIII. Ἀττικῆς διαλέκτȣ laudat in Ξηραλοιφεῖν et librum περὶ τῶν δήμων, (de populis Atticae) in Θυργωνίδαι et Τιτακίδαι. Sed Thyatirenum a Colophonio haud diſtinguendum, conîicies ex Stephano in Θυάτειρα.

Nicander, pater Zenonis, apud Goltzium in numo. Ionſius pag. 117.

Ambroſius denique *Nicander*, Toletanus, qui circa a. Chr. 817. S. Cyriaci epiſcopi Anconitani martyrium verſibus latinis ſcripſiſſe, et Catalepſes ſiue argumenta in Silii Italici libros compoſuiſſe traditur.

VII. *Index Scriptorum in Scholiis graecis ad Nicandrum laudatorum, concinnatus a me ad editionem Aldinam 1523. 4.*

Pag. 27. incipiunt ſcholia in Theriaca.
Pag. 63. b. ſcholia priora breuiora in Alexipharmaca.
Pag. 66. ſcholia poſteriora prolixiora.

Acuſilaus 27. b.
Aegyptii 35.
Aeoles 44. b.
Aeſchylus 71.
ἐν Βασσαρίσι 38.
Aetoli 38. 50. 67. b.
Agathocles ἐν τῷ περὶ διαίτης 50.
Aglaias 64. b.
Alcibius, Alcibii herbae repertor, 46. b. 47. 51. b.
Alexander ἐν τῷ περὶ Θηριακῶν 62. b.
[*Amphilochus* ad Theriac. 617. eſt corrigendum pro vulgato *Archilochus:* docente *Ruhnkenio* ad Vellei. Paterc. I. cap. 5. pag. 20 ſq. vbi de Archilocho et nominis illius confuſione acute diſputatur. *Harl.*]
Amyntas 58.
Anacreon ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῆς 49.
Andreas, medicus 58. b. 65. b. 86. 88. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ νάρθηκι 52. b.
Antigouus 36. 41. b. 48. a. b. 55. 56. b. 59. b.
Antimachus 58. b. 44. b.
eius imitator Nicander 27.
Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τῷ περὶ Θηρίων 54. b. 80. ἐν τῷ περὶ Βοτανῶν. 47. b. [?]
Apollodorus 56. b. 87. 88. ἐν τοῖς Ὁμήρȣ 80. b. ἐν τῷ περὶ Βοτανῶν 47. b.
Apollonius 38. b.
Apollonius, Memphites, 28. b.
Apollonius, Rhodius, ἐν τῇ τῆς Ἀλεξανδρείας κτίσει 27. b.
Aratus 32. b. 42. b.
Archaeus (forte leg. Achaeus) ἐν τοῖς περὶ Ἀρχαιανακτίδην καὶ τὸν πρὸς Ἐρυθραῖον πολεμον 49. b.
οἱ ἀρχαῖοι 28. b.
οἱ νεώτεροι 50. b. 69. b.
Archelaus ἐν τοῖς διφυέσι 58. b.
Archilochus 34. 35. b. 39. 49. b. [Sed vide paullo ante, voc. Amphilochus.]
Ariſtarchus 55. b.
Ariſteuas 52. b. forte leg. Crateuas.
Ariſtides 41.
Ariſtophanes ἐν τῇ γήρᾳ 38. b.
Ariſtoteles 29. b. 45. b. 54. 58. 64. b. 65. 78. 80. b. διαλεγόμενος περὶ ἠρύγγȣ 51. ἐν τῷ περὶ ζώων 64. b. 78. b. ἐννεακαιδεκάτῳ περὶ ζώων 67.
Aſclepius, ſiue Aeſculapius, Coronidis F. medicus 52. b.

Attici 28. b. 32. 44. b. 51. 60. b. 65. 82.

Ὁ Βασιλεὺς ἐν τῷ Θηριακῷ 54. regem Mithridatem potius intellexerim, quam ſcriptorem, cuius nomen proprium Βασιλεὺς, vt video in mentem veniſſe Meurſio in bibl. gr.

Βῶλος vide Ῥῶλος.

Callimachus 29. 40. b. 46. 63. b. 64. a. b. 65. 66. b. 69. b. 70. 73. 82. a. b. 88. b. ἐν τῇ Ἑκάβῃ ἢ Ἑκάλῃ 62.

Chiron, Chironii inuentor 45. b.

Chryſippus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 59. b.

Cleanthus 43. b.

Conilus, herbae κονίλης inuentor 50.

Corinnus 28.

Crateuas 46. 51. 60. ἐν ῥιζοτομικῷ 52. b. Supra in Ariſleuas.

Demetrius 34. 50. 56. b. χλωρὸς 41. b. 46. b. 48. b.

Demophon ἐτυμολογῶν 64. b. 80.

Diocles 50. ἐν τῷ ῥιζοτομικῷ 51.

Diogenianus 36. b.

Δίων ἐν τῷ πρώτῳ τῆς τρίτης συντάξεως 49. b.

Dionyſius Periegetes 34. b.

Dionyſius ἐν τοῖς ῥιζοτομικοῖς 46. Poeta 49.

Dionyſius Phaſelites de Antimachi poeſi. *Vit. Nicandri.*

Dioſcorides 28. b.

Empedocles 44.

Epacter, inuentor herbae 50. b. ad verſum Theriac. 65.

Epaenetus ἐν τῷ περὶ λαχάνων 48. b.

Eraſiſtratus ἐν τῷ περὶ Θανασίμων 64. 69.

Eratoſthenes 44. b. ἐν ἑρμνοῖ 42. [?]

Euphorion 28. b. 29. 34. b. 38. 42. b. 60. 70. b.

Euripides Oreſte 42. b.

Gloſſographi 64. b. 77.

Hephaeſtio 50.

Heraclitus 64. b. 73.

Hermeſianactis Περσικὰ καὶ τὰ λεγόμενα εἰς τὴν ἐρωμένην 27.

Hermeſianax iunior, Nicandri aequalis 27.

Hermonax ἐν κρητικαῖς λέξεσι 45. b.

Λαιμάσσει σου χεῖλος ὡς ἡρώδου 44. b.

Herodotus ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ ἄλλαις 49. b.

Heſiodus 28. 44. 50. 51. b. 65. 70. 82. b. ἐν τοῖς πρασσομένοις 27. b.

Hippocrates 64. 67. b. 69. b.

Hipponax 44. b. 83. ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Λυδίας Ἰάμβων 50. b.

Homerus 27. 28. b. 33. b. 34. b. 35. b. 39. 40. 42. b. 44. a. b. 48. b. 49. b. 50. b. 55. 57. 61. 63. b. 64. b. 65. 66. 69. 70. a. b. 71. 73. b. 74. b. 77. 80. b. 86.
ἐν τοῖς εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένοις ὕμνοις 71. Homeri imitator Nicander 33. b.

Iambe, iambici inuentrix carminis 64. 71.

Iolaus 52. b. ἐν τῷ περὶ πελοποννησιακῶν πόλεων 46.

Iones 75. b.

Lycon 48.

Lycophron 44. 68.

Lyſimachus 65. Ἱπποκράτειος 80.

Menander 74. b.

Menecrates 64. b. 72. b.

Metrodorus ἐν τῷ περὶ συνηθείας 49. b.

Μίκτων ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῶν 49. b.

Nicander 35. 40. b. 44. 56. b.
περὶ τῶν ἐν κολοφῶνι ποιητῶν 27.
ἐν τρίτῳ Θηβαϊκῶν 35. b.
περὶ τινων εἰς Αἰτωλίαν ἐρχομένων διηγέμενος 36. Ἐν ἡμιάμβοις 41. b. ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ ὕπνῳ. ibid.
ἐν ὀφιακῷ ibid.
ἐν Σικελίᾳ ibid.
ἐν νυμφίοις ibid.
ἐν ἐπιγραφομένῳ ὑακίνθῳ 48. b.
Neſcio quid ſibi velit pag. 70. περσεὺς δὲ εἶπε τὸ ἀρχαῖον ἀπὸ τοῦ Θεοδοσιακοῦ Νικάνδρου μεταγεγραμμένον.

Nicandri exegetae 29.

Νικέων ἐν ταῖς δυνάμεσι 48.
Numenius 37. ex eo expreſſit quaedam Nicander 36. b.
 ἐν τῷ Θηριακῷ 50. b.
Oppianus 31. b. 48. b.
Ὀρφέως δρύες 44.
Parmenio ἐν τοῖς Ἰάμβοις 58.
Πέτριχος ἐν Ὀφιακοῖς 47. b. ἐν Ὀφιάκῳ 50.
Pharicus, Cretenſis, inuentor herbae cuiusdam 80. b. vbi male excuſum Φαρμακῦ pro Φαρικῦ. [P]
Philetas 27.
Phocylides 65. 82. b.
Plutarchus 31. b.
Praxagoras 65. b. 78. 80. b. 87. b.
Promenus, Cretenſis, inuentor pomi cuiusdam 84.
Protagoras, Cyzicenus, cui Nicander Alexipharmaca inſcripſit 66.
 Οἱ τὰ ῥιζοτομικὰ γράψαντες 69. Vide ſupra in Anacreon, Crateuas, Diocles, Dionyſius, Micton.
Ῥῶλος ὁ Δημοκρίτειος ἐν τῷ περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν 56. lege Βῶλος. [vid. *Marſilii Cagnati* variar. obſſ. libros IV. Romae 1584. pag. 123. ſunt *Doli Mendeſii* commentaria. *Harl.*]
Sophocles 64. ἐν αἰχμαλώτοις 28. b. ἐν κωφοῖς (Σατύροις) 40. b.
Sophron 46. 60. ἐν μίμοις 34. b.
Soſtratus 55. ἐν τῷ περὶ φύσεως ζώων 47. b. ἐν τῷ περὶ βλητῶν ἢ δακετῶν 55 b. et 56. vbi male Σώκρατος.
Theo ἐν ὑπομνήματι (in Nicandrum) 36. b. [conf. *Warton.* ad Theocrit. tom. I. pag. 135 ſq.]
Theocritus 31. b. 48. 50.
Theophraſtus 28. b. 39. b. 42. b. 45. b. 47. b. 51. 60. 61. 64. 65. b. 88. b. περὶ φυτῶν 49. b. 51. ἐν τῷ τεσσαρεσκαιδεκάτῳ τῶν φυτικῶν 70.
Tyrannion 28. b.
Zenodotus Theophilus 28.

VIII. Nicandro non abſurde ſubiiciam alios de Theriacis ſcriptores, ANDROMACHVM praecipue, Cretenſem, inſignem medicum et Neronis archiatrum, ad quem *de Theriaca* m), ſiue, vt ipſe adpellauit, ἀντιδότῳ γαλήνῃ, *carmen* non inelegans *elegiacum* ſcripſit, cuius primos verſus dat *Tzetzes* Chiliad. XII. vſ. 397 ſq. ſed integrum exhibet *Galenus* libro de Theriaca ad Piſonem, et lib. I. de antidotis tom. II. pag. 428 ſq. edit. Baſil. Latinis verſibus reddiderunt *Iulius Martianus Rota et Ioh. Guinterius Andernacus.*

[Conf. de hoc, etiam de eius filio, *Gerh. Io. Voſſ.* de philoſ. cap. XII. pag. 95. *Bayle* dict. tom. I. pag. 235. voc. *Andromaque*, qui contra Voſſium, de Andromacho, aſtrologo, diſputat. — *Dan. le Clerc* hiſt. de la Medicine, part. III. lib. II. cap. I. pag. 585 et 598. — *Halleri* bibl. chirurg. tom. I. p. 63. atque in bibl. botanica, tom. I. p. 76. ac de filio p. 103 ſq. [De vtroque Andromacho etiam Sprengel. Verſuch einer pragm. Geſch. der Arzneykunde tom. II. p. 44 ſq. egit.] Quod vero *Fabricius* de vtroque vberius diſputauit in elencho medicorum veterum, ſ. infra in vol. XIII. pag. 60 ſq. totum illum locum huc referam. *Harl.*]

Andromachus, ſenior, Cretenſis, Neronis imp. archiatrus, i. e. primarius medicus, cui ſalutiferam illam γαλήνης ſiue *Theriacae* n) compoſitionem acceptam ferunt medici, vt ex

m) Conf. *Marſilii Cagnati* Obſſ. variarum lib. II. cap. 14. pag. 171 ſqq. edit. romanae. *Harl.*

n) *Plinius Valerianus* lib. III. cap. 57. et lib. IV. cap. 31. ait, theriacam apud inſulam Coum in templo Aeſculapii inciſam fuiſſe lapide et verſibus dedicatam. Codex latinus a. 1479. exaratus, in quo *theriacae conficiendae ratio ex Democrito et Andromacho* MS. in bibl. Vffenbachii. Vide catal. eius MSSt. pag. 689 ſqq.

ex Galeno refert *Aetius* p. 648 ſq. edit. H. Stephani, meminitque *Eutychius* tom. I. Annal. pag. 339. Eam graecis verſibus ad Neronem ſcripſit, quos Galenus (locis citatis) integros exhibuit. Ita autem de eo loquitur ſtatim poſt princip. lib. de Theriaca, quod medicam artem non ſolum experientia rerum probe calluit; ſed etiam ſermonis elegantia rationem in ipſis copioſe exercuit quinque libris. *Ioannes Tzetzes* Chiliad. XII. hiſt. 397. initium illius operis, Neroni dicati, refert his verſibus:

> *Κλῦθι πολυθρονίη βριαρὸν σθένος ἀντιδότοιο*
> *Καῖσαρ, ἀδειμάντου δῶτορ o) ἐλευθερίης.*
> *Κλῦθι Νέρων ἱλαρήν μιν ἐπικλείουσι γαλήνην.*

Hoc eſt, ex verſione Iulii Martini Rotae:

> *Antidotum multis inſignem viribus audi,*
> *Caeſar, qui nobis otia tuta facis.*
> *Tranquilla haec hilarisque ſuo pariterque ſerena.*

Vertit etiam fidelius, quantum memini, Io. Guinterius, Andernacus, cuius mihi non eſt iam ad manus interpretatio.

[Separatim editum eſt carmen cum proſaïca Tidicaei et poetica Iulii Martiani Rotae verſionibus, aliisque illuſtrationibus, a Galeno ad plenam Andromachi intelligentiam propoſitis, in libro:

De theriaca et eius multiplici vtilitate, ac recta conficiendi ratione, in *Andromachi* ſenioris carmen graecum, de theriaca ex viperis inſcriptum, commentarius. — Auctore *Franciſco Tidicaeo*, Torunii, A. Coten. 1607. 4. vid. *Hamberger* Zuverläſſ. Nachricht. II. pag. 119.

Andromachi ſenioris antiquiſſimum *de Theriaca carmen* ad imperatorem Neronem, recuſum occaſione Theriacae recens paratae in officina Leinkeriana. Noribergae 1754. 4. graece et cum noua editoris latina verſione poetica. In praefatione de Andromacho et verſione Rotae et alius V. D. latina quaedam adnotantur.

Theriaca Andromachi. conſcribente Moſe Charas. Geneuae (ſ. a.) ſumt. Ioan. Ludou. du Four. mai. 4. III. part. I. vol. cum figg. aen.

In vltima pagina 275. ad finem poematis adiuncti et *Echioſophium* inſcripti, legitur: *Pangebat M. Charas, Pariſiis*, a. M.DC.LXXIX. (1679.) Neque vero eſt carmen Andromachi, ſed examen errorum, qui in praeparatione huius Theriacae committi ſolent: et Moſes Charas in praef., quod pericula, quae inſtituit, chemica non omnibus, qui viderunt, fidem fecerunt, traditurum ſe, ſcribit, rationes, propter quas celebris huius antidoti praeparationis generalis et particularis aliqualem emendationem adgreſſus ſit, per ſeptem aut octo ſaecula omnino illibatae et intactae. De vipera, eius natura, viribus, veneno etc. multa obſeruantur, et tom. III. exhibetur „ſeries nouorum experimentorum circa viperam ſuſceptorum, cui addita eſt diſſertatio de natura illius veneni, reſpondens epiſtolae, a *Franciſco*

o) Conf. *Triſtanum* tom. I. de nummis imperator. pag. 255.

Digitized by Google

ciſco Redi, nobili Arezzino, conſcriptae ad Bourdelotium et Morum, editae Florentiae ann. 1670. auctore Moſe Charas." codd. gr. ſunt in bibl. *Galei*, (citante Hallero, bibl. botan. II. pag. 630.) et Vindobonenſi, de quo in fine huius additamenti. adde bibl. MSS. Vffenbach. part. II. §. 26. et part. IV. §. 106. Andromacho aut eius filio probabiliter inſcripſit Erotianus gloſſarium ſuum: quamquam *Marſilius Cagnatus* variar. obſeruatt. lib. II. pag. 189 ſq. Romae 1587. 8. veretur, ne recentior aliquis, temporum ignarus, falſo titulo et ſimulata dedicatione librum Erotiani ediderit, vt opinione vetuſtatis auctoritatem ei compararet. Sed conf. *Fabric.* B. Gr. vol. IV. pag. 573. edit. vet. inprimis *Franz.* praef. ad Erotiani, Galeni et Herodoti gloſſaria in Hippocratem etc. pag. XII ſqq. *Harl.*

Andromachus iunior, prioris filius, itidem Neronis archiater, ſcripſit libros duos περὶ συνθέσεως φαρμάκων, quorum primus externa medicamenta τὰ ἐκτὸς ſiue τὰ ἔξωθεν ἐπιθέμενα φάρμακα tradebat, ſecundus interna, τὰ ἔσω τῦ σώματος λαμβανόμενα, quibus acceſſit tertius de medicamentis, quae oculis medentur τὰ τῶν ὀφθαλμῶν ſiue τὰ κατὰ τὺς ὀφθαλμὺς φάρμακα, *Galen.* tom. V. pag. 647. tom. II. pag. 252. 325. [conf. *Io. Henr. Iugler* bibliothecae ophthalmicae ſpecimen I. pag. 78] Idem opus hoc reſpiciens Andromachum laudat *Galenus* ſaepiſſime, vt tom. II. pag. 162. 191. 234. 242—246. 252. 261. 263. 267. 269. 272. 273. 274. 275. 276. 280. 281. 284. 286. 289. 291—296. 298. 300. 305. 308. 309. 321. 322. 324. 329. 330. 331. 332. 333—337. 339. 342. 344. 357. 358. 363. 365. 366. 367. 370. 383. 384. 385. 388. 390. 396—404. 411. 419. 420. 423. 430. ἐν φαρμάκοις ἔχων μεγίστην ἕξιν, iudice Damachare apud *Galenum* tom. II. pag. 402. Multa collegit medicamenta, et non pauciora, quam libris decem, dederat Aſclepiades cognomento ὁ φαρμακίων *Galenus* tom. II. pag. 235. ὁ Ἀνδρόμαχος πολλὰς ἤθροισε δυνάμεις, καὶ σχεδὸν ὐκ ἐλάττυς τῶν ἐν τοῖς δέκα τῦ φαρμακίωνος Ἀσκληπιάδυ. Sed reprehenditur, quod praeparationem et rationem vtendi adnotare neglexit: tom. II. pag. 323. 325. 358. χωρὶς διορισμῦ τὰ φάρμακα γράψας tom. II. pag. 363. 399. Ideo libri eius, quamplurima licet optima medicamenta complexi, a medicis negliguntur, tom. II. pag. 397. Citatur Andromachus frequentiſſime ab Aetio, qui etiam medicamentum eius cyphoides deſcribit. De codice arabico misto, in quo deſcriptio *theriacae* Andromachi ſenioris continetur, vide *Lambecium* tom. VI. pag. 143. [pag. 321 ſqq. edit. Kollarii. In illo cod. XXXIV. eſt nr. 3. ex Galeno I. de antidotis fragmentum, quo continetur Andromachi ſenioris carmen de compoſitione theriacae per admixtionem carnium viperarum: per quam occaſionem deſcribit codicem illum arabicum, fol. inter codices orientales caeſareos, magna ex parte litteris aureis exaratum, et multis aeque antiquis imaginibus, in his Andromachi, exornatum, quo ex profeſſo adcurate agitur *de viperis* et *de Theriaca Andromachi ſenioris*. *Kollarius* in nota A. pag. 323 ſqq. primum obſeruauit, arabici huius commentarii auctorem eſſe *Iahja*, grammaticum Alexandrinum, de quo pluribus egiſſe ſe ſcribit in Παρασημειώσεσι lib. I. pag. 377. (adde *Caſiri* bibl. arabico-hiſpan. tom. I. pag. 283. idem commentatus eſt in varia Ariſtotelis opera. vid. *Caſirium* ibid. pag. 304 ſq. — et 244 ſqq.) Tum ſubiecit *Kollarius* exordium illius operis in linguam latinam conuerſum, in quo Iahja de Andromacho quoque ſen. et occaſione, per quam ad inuentionem Theriacae ductus fuerit, quoque diſſerit. Aliquot de ea theriaca libellos Arabum exſtare et Iudaeorum ex *Herbeloti* biblioth. orientali pag. 966. docet *Haller.* Bibl. botan. I. p. 76.] — Lepidus error Riccioli, qui hunc Andromachum inter aſtrologos tamquam primum *theoricae* inuentorem e Clauio refert in almageſto. [adde *Bayle* l. c. not. A.]

Galenus

Digitized by Google

Galenus eodem libro de Theriaca ad Piſonem cap. 12 ſq. confert Theriacam deſcriptam a Xenocrate, Damocrate, Demetrio et Magno pag. 464 ſq. Et libro de Theriaca ad Pamphilianum, Critonis de Theriaca ſcriptum memorat pag. 472. et Menecratis pag. 471. Idem libro I. de antidotis, quum retuliſſet Mithridatis Attalique regum in exploranda antidotorum vi ſtudium ſingulare, teſtatur, de Theriaca commentatos praeterea Heraclidem Tarentinum, Crateuam, Dioſcoridem, Nigrum, Iollam et Rufum Epheſium pag. 424. Exponit etiam, quae de Theriaca ſcripſerat Andromachus, filius, in libro, proſa compoſito, cui διδασκαλίαν τῶν ἐντὸς p) φαρμάκων titulum fecerat, pag. 430. tum *ſuos ipſe verſus vndecim* [P] *Hexametros de Hedrychoi magmatis compoſitione* pag. 431. Galenus adſcribit, et pag. 437 ſq. Damocratis q) *verſus iambicos* pluſculos *de Theriaca* ex eius *carmine de antidotis*, hinc *aliam deſcriptionem*, neſcio quo auctore, *carmine hexametro* pag. 438 ſq. Denique, quae Crito de Theriaca ſcripſerat tertio τῶν φαρμακιτίδων βίβλων. Libro ſecundo de antidotis Galenus refert Mithridaticae confectionem ex praeſcripto Andromachi, filii, tum Antipatri et Cleophanti, variaque alia antidota Orbani Indi, Aphrodae, Nicoſtrati, Aelii Caii p. 441. (Galli leg. ex pag. 447 ſq.) et Zopyri, quae idem Andromachus deſcripſerat. Hinc Mithridaticam et alia *quamplurima antidota verſibus iambicis a Democrate tradita* pag. 441—444. et 453. 454. Similiter, quae Aſclepiades, Bithynus, in quinto τῶν ἐντὸς παθῶν, quam Ἄσωνες (Mnaſonis, pag. 449. Νάσωνες) inſcripſit, et quae propinauit Apollonius Mus. Hinc pag. 443. improbat ſcripta de venenis, Orphei, theologi, Hori Mendeſii iunioris, Heliodori Mendeſii et Arati r), verſibus quibusdam Heliodori hexametris productis ἐκ τῶν πρὸς Νικόμαχον ἀπολυτικῶν. Sequuntur deinde antidota varii generis variorum pag. 446. Claudii Tuſci, Apellae, Zopyri, Mithridatis Eupatoris p. 447. Aelii Galli, p. 448. Archibii, Antipatri, Aelii Galli, Euclidis Palatiani, Zenonis Laodiceni et Minuciani, Nicoſtrati et Xenocratis, p. 449. Nili Antipatri (ὡς Νεῖλος Ἀντιπάτρου.) Aſclepiadis Bithyni, Antonii, Coi Cratippi (ἀνδρὸς καὶ ἐπισήμου καὶ κυνοτρόφου,) Herae Cappadocis, Belchionii, qui a Caeſare antidotum ſuum accepiſſe ſe aiebat, et Xenocratis, Laodiceni, pag. 450. Claudii Apollonii, Menippi, Menelai, Baphulli, et Abſcanti, qui Lugduni medicinam fecit, pag. 451. Zoili et Epaphroditi Carthaginienſis, Arabae Thebani, Charitonis ὀχλαγωγοῦ, Simmiae, Medi, quem et ipſum infra ὀχλαγωγὸν adpellat, Andreae Apollodori, (ἣν καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐν τῷ πρὸς Ἀστυδάμαντα ἀναγράφει), pag. 452. Dorothei Elei, Apollodori ac Soſtrati Eudemi, (cuius verſus hexametros de Theriaca Antiochi Philometoris s) Galenus ſcribit,) Heraclidis [P] Tarentini

p) Scripſerat etiam Andromachus filius δυνάμεις περὶ τῶν ἐκτὸς libris tribus. Meminit Galenus de compoſit. medicament. per genera. Fuit et Grammaticus hoc nomine, de quo infra in Grammaticis. [vol. VII. pag. 49. *Androm.* rhetor, vol. IV. pag. 478.]

q) Hic *Damocrates*, ſiue, vt Plinius XXIV. 8. vocat, Democrates, ſanauit filiam M. Seruilii Gemini, qui conſul fuit anno vrbis conditae 756. tertio poſt Chriſtum natum, vnde de aetate Democratis conſtat. Laudat praeterea Galenus eius φιλίατρον, κλινικὸν et Πυθικὸν, vt obſeruauit Meurſius in biblioth. graeca. Porro valde probantur Galeno compoſitiones medicae, verſibus ſcriptae, quod in illis facilius adpareat, ſi quid in verbis numeriſue ſit ab exſcriptoribus peccatum. [conf. infra in elencho medicor. vett. ſ. vol. XIII. pag. 135.]

r) *Arati* σύνθεσιν φαρμάκων θηριακῶν ἐπικήδειον memorat Suidas, et reſpicit Galenus pag. 445. Sed Eudocia pro θηριακῶν habet ἰατρῶν. vid. ſupra pag. 108. *Harl.*

s) *Plinius* lib. XX. cap. 24. tum alter, qui Valerianus vulgo vocatur, lib. III. de re medica cap. 57.

Tarentini, Hybriſtae Acutiroſtri (Ὑβριστοῦ ὀξυρυγχίτου) et Apollonii Memphitae: pag. 452. Herae Cappadocis, cuius iam ſupra meminerat, et pag. 456. Nicoſtrati atque Amaranti, grammatici. [adde *Epiphanii* locum I. adv. haereſ. pag. 3. a Fabricio infra ad Dioſcoridem §. VI. vol. III. pag. 100. vet. edit. laudatum.] Obiter addam, quod apud Plinium XXIX. 1. vbi Theriaces meminit, locus ita mihi legendus videtur: *Theriace vocatur excogitata compoſitio luxuriae. Fit ex rebus ſexcentis, cum tot remedia dederit natura, quae ſingula ſufficerent.* Pro *ſexceutis* male puto in libris editis eſſe *externis*. *Fabric.*

[*Fabricius* ſubiecerat poetam antiquum *de viribus herbarum deo alicui conſecratarum*, quem iisdem, quibus Nicandrum typis graece pridem edidit Aldus, ac Dioſcoridi ſubiecit, Venetiis 1518. 4. At virorum etiam praeſtantiſſimorum ita fugit induſtriam, vt pro inedito haberent laudarentque *Lucas Holſtenius* notis ad Stephanum Byz. pag. 270. *Iſaac. Voſſius* ad Barnabae epiſtolam pag. 23. et *Thom. Bartholinus* de medicis poetis pag. 103. In codice msto, quem memorat *Labbeus* pag. 125. biblioth. nouae MSStorum ſubiicitur Ioannis, Damaſceni cuiusdam medici, libro de pharmacis, ad purgandum idoneis. Adiecerat *Fabricius* verſionem notasque doctas *Io. Rendtorfii*, Hamburgenſis, denati Hamburgi d. VI. Nouembr. 1723. Ego vero illud carmen, cum verſione et notis Rendtorfii, ſi viris placuerit doctis, et deus vires mihi vitamque conceſſerit, in volumen ſupplementorum coniiciam; hoc vero loco pauca adhuc adnotabo.

De auctore non conſentiunt viri docti. *Manethonem* eſſe, ſuſpicatur *Bernard* in epiſtola ad Reiskium, in huius vita pag. 356. Ex *Pamphili*, grammatici Alexandrini, hiſtoria herbarum eſſe fragmenta, ſcribit *Lambecius* in comment. de biblioth. Caeſarea tom. VI. pag. 206. (vbi in codice Vindob. illud carmen mstum adſeruatur,) ſed Pamphilum, Alexandrinum, oratione illigata et ordine herbarum alphabetico ſcripſiſſe, tradidit Galenus, et *Kollarius* in nota ad illum Lambecii locum, et multo copioſius in nota ad librum et vol. II. cap. 7. de codice Dioſcoridis, pag. 121 ſqq. (vbi quasdam Lambecii alucinationes refert et confutat,) monet, carmen illud non eſſe Pamphili, Alexandrini, ſed *Rufi*, forſan *Epheſii*, ſub cuius nomine fuit ab Aldo cum Dioſcoride excuſum. Fabricius quoque ad hunc locum manu ſcripſerat: *Rufus*, forſan *Epheſius*. conſ. eumdem Fabric. infra in vol. III. pag. 103. vet. edit. XIII. pag. 385. Atque *Rufus Epheſius* e Galeno ſupra §. VIII. inter eos numeratur, qui de *Theriaca* commentati ſunt. Adde *Kollarii* epiſtolam in Actis erudit. Lipſienſ. menſe Maio 1760. pag. 285 ſq. *Harl.*]

cap. 57. et lib. IV. cap. 38. narrant, deſcriptionem huius Theriacae verſibus dedicatam fuiſſe apud inſulam Coum in limine aedis Aeſculapii. *Fabric.* — At *Marſilius Cagnatus* variar. obſſ. libro II. cap. 25. pag. 174 ſqq. edit. Rom. negat, Antiochum *Philometoris* cognomine vllum occurrere, ſed *Antiochum M.* regem ex mente illius Galenum et Eudemum dixiſſe oportuit: eam enim deſcribunt theriacam, qua ſecundum *Plin.* N. H. lib. XX. cap. 24. *Antiochus, rex*, aduerſus omnia venena vſus traditur. Nec verſus, quos Galenus ſcripſit, Eudemii fuiſſe videntur Cagnato, qui opinatur, Eudemium potuiſſe illos verſus ex lapide, in quo in limine aedis Aeſculapii inciſi fuiſſe dicuntur, in ſuum volumen tranſtuliſſe. Idem Plinium, Galenum et inſcriptionem illam comparat atque explicat. *Hallerum* igitur in biblioth. botan. I. pag. 53. fugit Cagnati ſuſpicio, dum Antiochum Philomet. e Galeno laudauit. *Harl.*

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT XXX (olim XXXI)

DE DIODORO SICVLO, ALIISQVE DIODORIS.

I. *Diodori Siculi aetas.* II. *Quibus auctoribus profecerit, et qua ratione in hiſtoria ſcribenda ſit vſus.* III. *Eius hiſtoriae catholicae libri XL.* IV. *Librorum XV. qui ex his exſtant, argumentum. Ex reliquis fragmenta quaedam. Diodorus a variis defenſus.* V. *Eius editiones atque interpretes.* VI. *Epiſtolae ſub Diodori, Siculi, nomine editae, italico idiomate, tanquam e graecis translatae.* VII. *Index ſcriptorum, in Diodori, Siculi, bibliotheca memoratorum.* VIII. *Varii Diodori.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

[P R A E M O N E N D A.

De vita, aetate, ſtilo fideque hiſtorica Diodori, Siculi, plures egerunt:

Gerard. Io. Voſſius de hiſtoricis graecis lib. II. 2. et *Mollincroti* paralip. de hiſtor. gr. p. 75. ſ. p. 133. in ſupplementis et obſſ. ad Voſſium de hiſtoricis gr. et lat. a Fabricio editis.

Degoreus Whear in relectionibus hiemalibus, cap. XI. pag. 56 ſqq. it. pag. 41 ſqq. 45. et alibi; ac *Io. Chriſt. Neuii* acceſſiones ad Whear. relect. pag. 104 ſq.

Anton. Mongitor. in biblioth. Sicula, tom. I. pag. 156 ſqq.

H. Stephanus, *Rhodomannus* ac *Weſſelingius*, in praefationibus ad ſuam quisque editionem; atque duorum priorum eruditas praefatt. Weſſelingius primo ſuae edit. voluminì praemiſit.

Com. de Caylus in hiſtor. academ. Pariſ. Inſcript. tom. 27. pag. 55. ann. 1755. qui iniquius iudicat de Diodoro eumque ceteris Graecorum hiſtoricis longe poſtponendum cenſet. — Graue quoque iudicium tulit *St. Croix* in Examen critique des Anciens Hiſtoriens d' Alexandre le Grand. Pariſ. 1775. 4. pag. 31 ſqq.

Larcher de chronologia Herodotea, vol. VI. verſionis gallicae Herodoti pag. 176 ſqq.

De fide hiſtorica atque oeconomia operis et fontibus, ex quibus hauſit Diodorus, Siculus, doctiſſime diſputat cel. *Heyne* in recitationibus tribus ann. 1782—1785. praelectis in commentatt. ſocietatis regiae doctrin. vol. V. Gotting. 1783 ſqq. [cum Epimetro repetitis vol. I. edit. Bipontinae Diodori Sic. p. XIX ſq. vbi etiam p. CV ſq. *Ier. Nic. Eyring* quaeſtio de operis Diodori genere et virtutibus, et p. CXXIX ſq. eiusdem *Eyringii* deſcriptio accuratior bibliothecae hiſt. D. S., e vernaculo ſermone vtraque in lat. conuerſa et aucta, habetur. *Beck.*] adde ad §. III. notata, et cl. *Meuſelii* biblioth. hiſtor. I. part. I. pag. 55 ſq. et part. II. p. 312 ſq. *Richey* in nota msta laudauit quoque *Reinharti* theatrum prud. eleg. p. 143. *Boecleri* bibliogr. critic. pag. 178. *Pope Blount* in cenſura pag. 43. *Eyben* in Eponymol. Magiri pag. 276 ſqq. *Du Pin* biblioth. des Hiſtor. pag. 229 ſqq. *Harl.*]

DIODORVS, ex Argyrio ſiue Agyrio a), Siciliae oppido, genus ſe duxiſſe [?] ipſe teſtatur,

a) *Diodorus* lib. I. cap. 4. ἡμεῖς δ' ἐξ Ἀγυρίου τὸ γένος τῆς Σικελίας ὄντες. *Philippus Cluuerius* II. 6. Siciliae antiquae contra Fazellum diſputat ſcribendum Ἀγυρίς, et ſane dictum fuit Ἀγύριον, Ἀγύρινα, Ἀγάριον, ſed Tzetzae quoque ad Lycophronem v. 1017. vocatur Ἀργύριον, et hodieque nomen

teſtatur, licet a Plinio in indice libri V. vocetur *Diodorus, Syracuſanus* [b]). Vixit ſub Iulio Caeſare, (vt *Euſebius* in Chron. ad ann. MDCCCCLXVII.) et ſub Auguſto, vt Suidas auctor eſt, certe ſuperuixiſſe videtur annum V. C. 746. quo Auguſtus [c]) triceſimo ſexto poſt interfectum Iulium anno, calendarium culpa pontificum iterato deprauatum emendauit et biſexti non, vt ante poſt triennium, ſed poſt quadriennium [d]) intercalandi rationem reſtituit, quae *Ioſephi Scaligeri* obſeruatio eſt pag. 156. ad Euſebium, probata itidem *Voſſio* lib. II. de hiſt. graecis cap. 2. [— *Hieronymus* quidem in Chron. Euſebiano pag. 152. indicauit nominis eius celebritatem ad Olymp. CLXXXII. 4. V. C. 705. ſed *Saxius* in Onomaſt. litterar. I. p. 198 ſq. ratione biſſexti romani motus, floruiſſe, notat, Diodorum A. M. 3997. Olymp. CXCIII. 1. ante C. N. 6. V. C. 746. Aliorum calculos et errores refert *Mongitor*. l. c.] Poſt Caeſaris mortem ſcripſiſſe ſe innuit Diodorus lib. V. pag. 208. καθ' ἡμᾶς δὲ Γάιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις ἐπονομασθεὶς ὁ Θεός. et pag. 211. ὃν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις Καῖσαρ ὁ κληθεὶς Θεός. et in prooemio cap. 4. vbi ait, ſe hiſtoriam ſuam deduxiſſe vsque ad bellum, a Romanis geſtum contra Gallos, καθ' ὃν ἡγούμενος Γάιος Ἰούλιος Καῖσαρ ὁ διὰ τὰς πράξεις προσαγορευθεὶς Θεὸς etc. Similiter loquitur lib. IV. pag. 158. Sub Tiberio militaſſe, neſcio, quo auctore, tradit Conſtantinus Laſcaris, idem, qui ait, ſe omnes Diodori libros quadraginta vidiſſe in biblioth. imperatoris conſtantinopolitani, in epiſt. de illuſtribus Siculis ad Ferdinandum Acunam. [conf. Fabric. Bibl. Gr. vol. XIV. pag. 29. nr. 9. *Villoiſon.* anecdot. graec. tom. II. pag. 264. not. *Weſſeling.* praefat. circa finem. Sed vana res eſt, vti quoque aliud fuit figmentum, quod *Fabricius* in nota inſta obſeruauit: *M. Velſerus* epiſt. ad Robert. Titium ann. 1607. (pag. 881. Opp.) „Paſſò di qvà queſti giorni, chi mi affermò trovarſi in Firenza in mano del Signor Riccardo Riccardi intiero tutto Diodoro Siculo, che ſenza altro ſarebbe grandiſſimo Teſoro da ſtimar più, che tutta la preda portata da Bertoni di S. A. queſt'anno. Mà per dirlo ingenuamente, non ne credo nulla, la fama potrebbe eſſere nata da Fragmenti, che ſi vedono in ſtampa, cavati dal libro del Sign. Ludouico Alemanni.“ Ex illo cod. edidit eclogas Hoeſchelius, vt in notitia editionum adnotauimus. *Harl.*]

II. In eodem prooemio libri primi teſtatur Diodorus, ſe, quo magis accurate de ſingulis ſcribere poſſet, nec locorum ignoratione peccaret, magnam Aſiae et Europae partem, Aegyptum quoque (lib. I. pag. 29.) non abſque periculis atque aerumnis perluſtraſſe, latinae etiam linguae gnarum ex priſcis Romanorum commentariis ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις ὑπομνημάτων ἐκ πολλῶν χρόνων τετηρημένων res et geſta illorum deſcribenda petiiſſe: quemadmodum res Aegyptiorum, Aſſyriorum, Medorum, Perſarum, Graecorum, Carthaginienſium, Siculorum, Rhodiorum petiit ex Herodoto, Cteſia, Beroſo, Thucydide, Xenophonte, Philiſto, Calliſthene, Theopompo Chio, Apollodori Chronicis, Hieronymo Cardiano et Marſya, rerum Macedonicarum ſcriptore, tum Ephoro, Timaeo, Zenone Rhodio, Antiocho Syracuſano

nomen illi eſt *S. Filippo d' Argirone. Fabric.* Ἐξ Ἀγυρίου defendit Rhodomannus, et reſcripſit Weſſeling. ad locum Diodori citatum pag. 8. codd. msstos et ipſum Diodorum, vrbem Ἀγύριον adpellantem, XIV. 9. XVI. 83. etc. ſequutus. *Harl.*

b) Hunc a noſtro Diodoro alii diſtinguunt. vid. infra in catalogo Diodororum. *Harl.*

c) Vide *Solinum* cap. 1. et *Petauium* IV. 3. de doctrina temporum.

d) Cum Olympiade, h. e. quadriennio, biſextum confert Diodorus: ἡ δὲ Ὀλυμπιὰς πληροῦται κατὰ τέτταρας χρόνους. ἔτι δὲ ὅπερ οἱ Ῥωμαῖοι καλοῦσι Βίσεξτον.

Digitized by Google

Syracuſano aliisque: res Cretenſium ex Epimenide, Doſiada, Soſicrate et Laoſthenide [e]). Nimis frequentem vſum orationum et rhetoricationum reprehendit in limine libri XX. ridens eos, qui *προσθήκην ἐποιήσαντο τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας*, *totam hiſtoriam velut adpendicem concionum fecere:* contra praeclarum ducit hiſtoriae encomia [P] digna virorum praeſtantium et malorum vituperationes intexere, (lib. XI. pag. 266.) quibus iuſta de rebus fama conſtet, et *εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα in omne aeuum* (pag. 262.) poſteris tradatur. Quae vero ſola lectorem offendere poteſt in eiusmodi opere, vniuerſalem plurium gentium hiſtoriam per annorum ordinem tradente, interruptio narrationum, eam excuſat lib. XX. (tom. II. pag. 780.) Prouidentiae diuinae adſiduus eſt praedicator, bonis praemia, ſceleratis iuſtas, licet quandoque ſeras tribuentis poenas: ſed quas praeterea memorat hinc inde diuinationes, prodigia et innumeras variis populis traditas creditasque fabellas, non ita ſe illis habuiſſe oſtendit fidem, vt propterea ſuperſtitioſus ſcriptor a Vayero [f]) dici iure meruerit, ſed eas fideliter referendo boni hiſtorici officium impleuit. [Atque poteſt temporis vulgique ſuperſtitione excuſari.] Atheis vero adſcribi a Stillingfleeto in originibus ſacris et a Ienkino Thomaſio in hiſtoria atheismi pag. 141. omnino magnopere miror.

III. Scripſit Diodorus hiſtoriam catholicam, ſiue res ab vltimis inde aetatibus vsque ad Olymp. CLXXX. 1. *per cognita loca orbis* (*ἐν τοῖς γνωριζομένοις μέρεσι τῆς οἰκουμένης* lib. 19. tom. II. pag. 651.) res per annos mille et centenos (lib. III. ſub init. tom. II. pag. 133.) geſtas *libris XL.* Tempus annorum triginta in hoc opere componendo inſumſiſſe ſe teſtatur in prooemio, titulumque illi fecit *Bibliothecam* [g]), quod hanc ex quorumcunque ſuperiorum hiſtoricorum ſcriptis contexuiſſet, vt recte obſeruat *Ioannes Rainoldus* praelect. 100. de libris apocryphis tom. I. pag. 1233. *Plinius* praefat. hiſtor. natural. *Apud Graecos deſiit nugari Diodorus, et βιβλιοθήκην hiſtoriam ſuam inſcripſit.* *Iuſtinus Martyr*, Cohortat. ad Graecos pag. 10. *καὶ ὁ ἐνδοξότατος δὲ παρ' ὑμῖν τῶν ἱστοριογράφων Διόδωρος ὁ τὰς Βιβλιοθήκας ἐπιτεμὼν ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν* [h]), *Ἀσίαν τε καὶ Εὐρώπην, ὡς αὐτὸς γέγραφε, διὰ πολλὴν ἀκρίβειαν περιελθὼν καὶ αὐτόπτης τῶν πλείστων γεγονώς, τεσσαράκοντα ὅλα τῆς ἑαυτοῦ ἱστορίας βιβλία γέγραφεν.* *Theodoretus* eum laudat *ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν βιβλιοθηκῶν*, lib. 3. pag. 42. *θεραπευτ.* *Euſebius* lib. I. Praeparat. cap. 6. *ὁ Σικελιώτης Διόδωρος γνωριμώτατος ἀνὴρ τοῖς Ἑλλήνων λογιωτάτοις ὡς ἂν ὑπὸ μίαν συναγηοχὼς πραγματείαν ἅπασαν τὴν ἱστορικὴν βιβλιοθήκην.* [vid. elogia et iudicia auctorum de Diodoro Siculo, collecta et poſita a Weſſelingio tom. I. edit.] Praecipue diligentem rationem habet notationis temporum, [P] complexus vniuerſis quadraginta libris hiſtoriam annorum a Troia [i]) capta 1138.

e) Vide *indicem* ſcriptorum in Diodori bibliotheca memoratorum, infra § VII. et cel. *Heyne* l. c. *Harl.*

f) *Mottanus Vayerus* tom. I. Opp. edit. in fol. pag. 302. loquens de Diodoro, Siculo: *Si j'avois à le blamer, ce ſeroit bien plutoſt de la grande ſuperſtition qu'il fait paroitre dans tous ſes écrits, auſſi bien que Tite Live parmy les Latins.* Atqui Liuium ipſe alibi Vayerus tuetur et ſuperſtitionis notam ab eo remouet, vt in latinis ſcriptoribus notaui.

g) Vide Stephani praefat. init. *Harl.*

h) Male interpres: *triginta totis annis Aſiam et Europam peragrauit.* Nam verba *ἐν τριάκοντα ὅλοις ἔτεσιν* referri debent ad praecedentia, vt ex Diodori praefat. ſ. cap. 4. conſtat.

i) Troiam captam ſupponit 408. annis ante Olympiades, ſequutus Apollodorum in Chron. ad Euſeb.

vt ipſe in prooemio libri I. [cap. 5. p. 9. vbi vid. Weſſeling.] et XIII. adnotauit. Et quamquam dolendum eſt, in Romanis praecipue rebus, non ſemper accuratiſſime temporum calculum ponere [k], et nomina, vt queritur Dempſterus, corrumpere: pauci tamen ſcriptores veteres exſtant, e quibus tanta lux definiendis temporibus et ſeriei rerum, a Graecis et aliis gentibus geſtarum adfulgeat, quam e Diodoro, licet ne dimidia quidem pars illius operis ad nos peruenit. Exſtant enim libri duntaxat quindecim; *primores quinque* nimirum et *undecimus*, quique hunc excipiunt *vsque ad viceſimum. Fabric.* [— Noſtra aetate quaeſtio agitata eſt, num Diodorus ſcripſerit, et vero primus fuerit, qui concinnaret hiſtoriam *catholicam* ſiue, quam vocant, *vniuerſalem*, nec ne? Omnis quidem controuerſiae cardo vertitur in notione eiusmodi hiſtoriae, et finibus rite definiendis. conf. *Erneſti* praefat. ad volumen primum hiſtoriae vniuerſalis, a Guthrio anglice ſcriptae, et a variis in linguam theotiſcam translatae, et *Ier. Nicolai Eyringii* in diſſ. de hiſtoriae vniuerſalis apud Graecos Romanosque et noſtros iam ſcriptores diuerſa ratione. Gottingae 1763. 4. pag. XVI ſq. inprimis eiusdem viri doct. et humaniſſimi commentationes II. (in *I. C. Gattereri* hiſtoriſche Bibliotheck, Vol. IV.) a) *Gedanken von der Stelle, welche Diodor unter den Schriftſtellern, und beſonders unter den Geſchichtſchreibern verdient.* Defenditur Diodorus Siculus, ab iniquis acerbisque Io. Ludouici Viuis, Bodini et de la Mothe de Vayer, ſeu de Burigny, Erneſtique etiam Cayli iudiciis, nec ad collectaneorum auctores; ſed ad claſſem eorum, qui hiſtoricorum nomen, dignitatem fidemque mereantur, quamquam non ad primam et nobiliſſimam, tamen non ad infimam refertur: id quod diligentius fuſiusque demonſtratur in ſectione altera, in qua conſilium, inſtitutum ſeu oeconomia operis et ordo rerum per ſingulos libros dilucide explanantur, ſ. b) *von dem Plane des Diodors aus Sicilien*, p. 20 — 214. tum in vol. V. p. 29 — 38. continuatur ille labor, et de vitiis ac, quae plures nitent, virtutibus noſtri hiſtorici agitur. Rerum quidem compoſitio, (*Plan*) vitioſa cenſetur; ſed tamen et opus hiſtoriis, quae vocantur, vniuerſalibus, et Diodorus, hiſtoricis, qui dicuntur, pragmaticis, adnumeratur, p. 30 ſqq. Compoſitio rerum quoque valde culpatur, et hiſtoriam ſ. bibliothecam Diodori actorum fere diurnorum et annalium formam prae ſe ferre, iudicatur a *Iacobo Moor* in periculo de hiſtorica compoſitione, ex *Moori* Eſſays read to a Litterary Society etc. Glasguae 1759. 12. ſumto et ab Eyringio in eodem V. volumine hiſtor. bibliothecae p. 38 ſqq. germanice verſo, p. 66 ſqq. Eyringii Commentatt. latine redditae tom. I. edit. Bip., vt ſupra dictum eſt. — Saepe vocabulis, e medio petitis, Diodorum vti, notat *Salmaſius* de modo vſurarum pag. 476. plagium vero in Poſidonium ei obiicit *Caſauben.* ad Strabonem pag. 64 et 65. *Harl.*]

IV. *Primi quatuor* libri theologiam resque antiquiſſimas et magnam partem ante Troianas Aegyptiorum, Babyloniorum, Chaldaeorum, Indorum, Scytharum, Arabum, Aethiopum, Libycorum, Graecorumque perſequuntur, et in his fabuloſa quidem non pauca, ſed inter gentes illas pro veris geſtis atque originibus iactata et credita; liber *quintus*, (*βίβλος νησιωτική* dicta ipſi Diodoro,) inſularum celebriorum origines et praecipuas antiquitates perſtringit. In quinque proximis erat memoria totius vetuſtatis regnorum [l]) Orientis, quae multum

Euſeb. pag. 156. licet aliorum alia fuerit ſententia, vt notauit *Ioh. Chriſtoph. Artopaeus*, Prof. Argentoratenſis, in diſſert. de incertitudine notationis temporum per Olympiades ann. 1699. edita.

k) Vid. *Scaligerum* ad Euſebium pag. 156.

l) *Scaliger.* ad Euſeb. pag. 156.

Digitized by Google

multum hiſtoriae ſacrae allucebat, tum Corinthiorum aliorumque graecorum populorum, Romanorumque origines, et res, per totum orbem geſtae, a Troia capta vsque ad Xerxis in Graeciam expeditionem. Sed de illis nihil nobis praeter exigua fragmenta ſupereſt. Liber *vndecimus* incipit a Xerxis in Graeciam irruptione Olymp. LXXV. 1. et Annalium more hiſtoriam perſequitur, notatis ad ſingulos annos archonte Athenienſi ac Romanis, quos minus quidem accurate digerit, Conſulibus, et ad ſingulas Olympiades Olympionicis, quam laudatiſſimam induſtriam in omnibus reliquis libris adhibet, et res, ab illo, quod dixi, tempore, per totum orbem geſtas, continuat vsque ad tempora Philippi, Macedonis, cuius temporibus liber XVI. et Alexandri Magni, cui liber XVII. deſtinatus, tum Alexandri ſucceſſorum, quorum bella et varias res, illorum aetate geſtas, in tribus proximis libris exponit vsque ad bellum, quo Antigonus ab aemulis regibus ſuperatus occubuit Olymp. CXIX. romanas res parce et breuiter adtingit Diodorus in libris, quos habemus; fuſius diſſerit de rebus Carthaginienſibus, quaeque in patria ſua Sicilia contigerunt, [?] fuſiſſime de Graecis. In poſtremis viginti libris hiſtoriae telam eodem modo pertexuerat vsque ad Olymp. CLXXX. et bellum a Caeſare contra Gallos geſtum: ſed, vt dixi, illi iampridem interciderunt, exceptis eclogis nonnullis ac fragmentis, ab H. Stephano, F. Vrſino, H. Valeſio [et Weſſelingio] editis. Ex libro ſeptimo fragmentum de origine vrbis Romae ſeruauit *Syncellus* pag. 194. Dictionem Diodori ſimplicem ac perſpicuam hiſtoriaeque congruentem laudat *Photius* cod. LXX. Contra acerbiores Bodini et Lud. Viuis cenſuras eum defendunt [Degor. Whear,] Gerh. Voſſius ac Mottanus, Gallus, de hiſt. graecis, et ante vtrumque, apologiam Diodori ſcripſerat Henricus Stephanus.

V. Primus quinque [m]) libros primores *latine* vertit *Poggius Florentinus*, ſi modo verſionis ille auctor, quae Vincentii Opſopoei iudicio non recte Poggio adſcribitur. *Neque enim veriſimile eſt*, inquit, *adeo ſpurciloquum et virulentum ſycophantam et vitilitigatorem quicquam Graecitatis calluiſſe, qui ne latinam quidem linguam, cuius ſibi videbatur peritiſſimus, recte calluit.* Nec deſunt [n]), qui verum auctorem dicant fuiſſe *Ioh. Phream* [o]), Anglum, Balliolenſis collegii ſocium, qui litteras elegantiores ſub Paulo I. in Italia docuit, et a. 1465. Epiſcopus Bathonienſis deſignatus diem obiit ſupremum.

m) Numerantur quidem a Volaterrano et antiquis illius verſionis editionibus libri ſex, ſed primus in duos ab interprete diuiſus eſt, quia Diodorus librum illum, vti decimum ſeptimum quoque, in duo τμήματα diſtribuerat, quorum poſterius incipit pag. 28. edit. H. Stephani.

n) Cum primis *Brianus Twynus* in antiqq. acad. Oxonienſ. lib. III. p. 371. atque *Guil. Burtonus* in hiſtoria L. Gr. p. 55. aut in *Groſchuffii* noua librorum rarior. collectione, faſcic. IV. pag. 698. *Harl.*

o) Vide *Io. Leland* de ſcriptoribus Britanniae pag. 467. qui grauiter abnegat Poggio, *Baylii* Lexicon in Phrea, et *Voſſium* Hiſt. latin. p. 549. vbi de Poggio. [Sed *Io. Bapt. Recanatus* in vita Poggii cap. XI. et alii in vita *Poggii*, ipſius *hiſtoriae Florentinae*, Venetiis 1715. mai. 4. praemiſſa, *Apoſtolus Zenus* in Giornale de' letterati d'Italia tom. VIIII. pag. 174 ſqq. et 454 ſqq. atque in Diſſertazioni Voſſiane, tom. I. pag. 41 ſqq. *Niceron* in memoriis etc. tom. X. pag. 44 ſqq. ex interpretat. Baumgartenii germanica, *Manſius* in edit. bibl. lat. med. et inf. aetat. Fabric. tom. V. pag. 307. vbi pag. 305 plures, qui vitam Poggii perſequuti ſunt, nominantur; *Freytag* in adparatu litter. tom. II. pag. 1228 ſqq. *Weſſeling.* in praefat. plura argumenta protulerunt, quibus ducti Poggio illam adſererent verſionem: atque Freytag. et plures laudat V. D. et argumenta bene explanat. Add. *Iul. Nigri* hiſtor. ſcriptor. Florent. pag. 474. *Harl.*

[Antequam ipſas editiones perſequar; *codices mstos*, mihi cognitos, enumerabo. Weſſelingius ſtatim in limine praefationis ſuae recenſet codd. quos et ipſe et Franciſc. Dionyſ. Camuſatus, qui nouam Diodori editionem parauerat, vel cum editis contulit, vel aliorum opera collatos adeptus eſt. Nominantur vero *Coislinianus* ſaec. XV. qui complectitur libros Diodori priores et XI. XII. XIII. XIIII. XV. omniumque quos Camuſatus vidit, optimus, et quo vſus eſt H. Stephanus in procuranda ſua Diodori editione. (vid. *Montfauc.* bibl. Coislin. pag. 213 ſq. cod. CXLIX.) — Duo *Claramontani*, quorum alter ſub ſaeculum XV. exaratus, et Coisliniano in plerisque conſentaneus cenſetur; in altero autem ſunt libri XI. XII. XIII. XIV. XV. Praeter ea Camuſatus adleuerat exemplaris ſui margini V. L. ex codice regio Pariſ. MMDXXXVIII. qui ſequentes quinque ſiue poſtremos eius decadis libros lecturo offert: tum ex cod. *Mutinenſi*, a Michaele. Apoſtolio in Creta ex antiquo et optimae notae libro deſcripto excerpta, e bibliotheca autem *Leidenſi* Ioſ. Scaligeri ac Iſ. Voſſii coniecturas, vtriusque libro adpoſitas, nec non Iſ. Caſauboni manu transſcriptas veteris codicis lectiones libr. XVIII et XIX. nactus eſt. *Weſſeling.* copioſe deſcribit codices, quorum lectiones habuit, n. tres *Pariſienſes*, *Vaticanum* CXXX. membr. alium bombycinum, ſchedas ad libros XI—XV. aliasque ad quinque poſtremos; cod. *Venetum* D. Marci, aliumque monaſterii Dominicanorum S. Ioannis et Paulli. *Vindobonenſem*, olim Neapolitanum, et *Mediceos* Florentiae nominauit quidem, ſed contendere aut vſura lectionum frui non licuit. [conf. Notitia litt. praemiſſa tom. I. edit. Bipont. pag. CLXV ſq.]

De *Vindobonenſi* cod. ſaec. XI. exarato, multus eſt *Kollarius* in ſupplement. ad Lambecii commentarios pag. 486 ſqq. et cum edit. ac notitia Weſſelingiana comparat. Acceſſit cod. LXXX. olim Iani Pannonii, dein Braſſicani, nunc Vindobon. hinc inde mutilus, manu Ioan. Scutariotae Florentiae 1442. ſcriptus, qui continet libr. XVI—XX. ex quo Obſopoeus illos libros primus publicauit. vid. *Weſſelingii* praef. et *Kollarium* l. c. p. 491 ſqq. — In eadem bibl. cod. initio XVI. ſaeculi ſcriptus, quo continentur Diodori Sic. bibliothecae liber primus et quintus. vid. *Kollar.* l. mem. pag. 496 ſqq. et *Lambecium* in *Schelhornii* amoenitatt. litter. tom. V. pag. 113 ſqq. — Denique in eadem bibl. codex, ſaeculo XV. exaratus, qui teſte *Kollario* l. c. pag. 498 ſqq. comprehendit *Georgii Gemiſti Plethonis* ex Diodori Siculi bibl. hiſtoricae libro ſecundo excerptum de Aſſyriorum et Medorum regibus, (in Weſſelingii edit. tom. I. pag. 113. v. 27 — pag. 148. v. 17. conf. Weſſelingii not. 2. pag. 113.) eiusdem Plethonis ex Diodori Siculi et Plutarchi operibus narrat. rerum geſtarum poſt pugnam Epaminondae ad Mantineam: (compara Diodor. edit. Weſſeling. tom. II. pag. 72. nr. 25.) denique eiusdem Plethonis excerpta quaedam ex Diodoro Siculo. (vid. Weſſelingii editionem tom. II. pag. 92. nr. 60.) Gemiſti epitome de Aſſyr. et Medor. regibus e libro II. Diodori eſt quoque in cod. alio *Vindobonenſi*, (vid. *Lambec.* comment. VII. pag. 210. et vol. I. pag. 241 ſqq.) *Leidenſi* inter Voſſianos, nr. 73. (catal. pag. 399. et pag. 493. nr. 6. inter codd. Perizon.) et in cod. *Bauarico.* vid. Reichardi praef. ad edit. Georgii Gem. Plethonis lib. II. de iis, quae poſt pugnam Mantinenſem apud Graecos geſta ſunt. Lipſiae 1770. 8. — In bibl. regia *Neapolitana*, Diodori — libri V. priores, codex bombycinus ſaec. XIV. mutilus in principio et in fine. — In bibl. S. Io. de Carbonaria *Neapoli* Diodori bibl. — In bibl. regia *Pariſienſi*, ſecundum catal. tom. II. pag. 383 ſq. cod. CLVIII et CLIX. *Diodori* — libri V. priores. — cod. CLX. libri decem ab vndecimo ad viceſimum. — cod. CLXI. ab libro XI. ad XVII. qui mutilus eſt. — cod. CLXII et CLXIII. a libro XI. ad XV. — cod. CLXIV et CLXV. lib. XV.

ad

ad XX. — cod. CLXVI. lib. XV—XVIIII. verum imperfecti ordineque inuerſo et perturbato. — codd. CLXVII. CLXVIII. CLXIX. liber XVII. — In eadem *Pariſ.* bibliotheca inter codd. latinos cod. MMMMMDCLXXXIX. Diodori libri V. priores a *Poggio* Florentino latine verſi. — MMMMMDCCXII. Diodori Siculi lib. XI. XII. XIII. XIV. interprete *Georgio Trapezuntio.* In bibl. Benedict. *Rem.* et St. Vincentii, *Beſontii*, Diodori biblioth. apud Montfaucon —. *Traiecti Moſae* (Montpellier) Diodori libr. XI—XVII. apud eumdem. — In bibl. *Laurentiana*, *Florent.* teſte *Bandinio* in catal. graec. codd. tom. II. cod. I. plut. 70. Diodor. lib. I. II. III. V. (pag. 654 ſqq.) — cod. V. nr. X. ex XXXII. libro excerptum, (pag. 661. conf. edit. Weſſeling. tom. II. p. 519.) — cod. IX. nr. IV. libri IV. (p. 670.) — cod. XII. lib. XI—XX. (pag. 672.) — cod. XV. libri V. priores. (pag. 676 ſq.) — cod. XVIII. libri I. ſectio altera, (in Weſſelingii edit. tom. I. pag. 51—170. lin. 30.) ac libri II. III. V. (p. 677 ſq.) — cod. XXXIV. (p. 690 ſq.) lib. I. in duas partes diuiſus, lib. II. III. cuius tamen magna pars deeſt, vti liber IV. integer, et ex libro V. hic tantummodo ſupereſt fragmentum. Clauditur codex epigrammate graeco et graeca amanuenſis ſ. ſcriptoris Georgii Diaconi Chryſococcae ſubſcriptione, a. 6935. h. e. anno Chr. 1427. quod latine tantum Montfaucon in Palaeogr. graeca p. 77. refert. — Citatur in violar. comp. apud Bandinium tom. I. pag. 549. — In bibl. *Veneta* D. Marci cod. CCCLXXV. Diodori libri ab XI. ad XX. vid. catal. codd. gr. illius bibl. pag. 179 ſq. vbi variarum lectionum ſpecimen exhibetur: — cod. CCCLXXVI. libri V. a XV—XX. (ibid. pag. 180.) — in bibl. regia *Taurinenſi* lib. V. priores. (catal. pag. 69.) et inter codd. latinos cod. DCXXX. pag. 172. verſio latina ab anonymo, (editor catal. ſuſpicatur a Franc. Philelfo,) verſa et Paullo II. pontifici rom. dedicata. — In bibl. *Eſcorial.* Diod. Siculi — libri XV. demtis 6. 7. 8. 9. 10. (Plüeri itinerar. pag. 165.) — In bibl. *Mediolan.* Diodori epitome, apud Montfaucon. — In bibl. elect. *Bauarica* Diodori libri XI—XV. (catal. pag. 74) — in bibl. *Auguſtana* Vindel. plut. V. Diodori fragmenta. — In *Anglia* in bibl. *Bodleiana* inter codd. Barocc. codd CXIV et CXVII. Excerpta ex Diodoro Siculo. — In bibl. *Cantabr.* collegii S. Benedicti cod. MDLXXXV. Diodor. a Poggio olim latinus, nunc anglicus a Skeltono factus. — in bibl. *Weſtmonaſter.* cod. MCLVI. Diodori libri quidam, lat. — et in biblioth. *Norfolciana* Diod. libri VI. latine, teſte catalogo codd.

E d i t i o n e s.

Diodori Siculi hiſtoriarum libros V. priores *Poggius*, *Florentinus*, (vti iam memoratum eſt,) latine primus vertit: ſed quia primum librum in duo diuiſit, ſex libri in fronte nominantur. Princeps editio latina eſt:

Diodori Siculi hiſtoriarum priſcar. libri VI. e graeco in latinum traducti per Fr. Poggium. Acc. *Cornelii Taciti* de ſitu, moribus et populis Germaniae libellus aureus. *Bononiae* 1472. fol.

Catal. bibl. ducis de la Valliere tom. III. nr. 4835. (vbi nr. 4833. elegans illius verſionis codex mstus ſaec. XV. deſcribitur: cuius initium: *Prohemium in libros Diodori Siculi quos Poggius florentinus latinos fecit ad Nicolaum V. ſummum Pontificem.*) Catal. bibl. Pinell. tom. II. nr. 2482. pag. 33. *Maittaire* A. T. IV. pag. 319. *Orlandi* Origine e progreſſi della Stampa, pag. 110 et 321. vbi ſequentes quoque nominantur. — Saepius enim repetita eſt haec verſio, cuius princeps editio olim habebatur:

Diodori

Digitized by Google

Diodori Siculi hiſtoriarum libri VI. ſine titulo, cuſtode, paginaque in fine: *Diodori Siculi bibliothece hiſtorias libri:* in quibus priſcae res, fabulae et multa ac varia de ſitu locorum ac moribus gentium continentur: *Impreſſi Venetiis per Andream Iacobi* (filium) *Katharenſem* — M.CCCCLXXVI. (1476.) *prid. Kal. febr.* acc. *Taciti* de ſitu — Germaniae libellus aureus. fol.

Diligenter deſcribit hanc editionem et Poggio adſerit verſionem *Denis* in memorab. bibl. Garellianae pag. 60 ſq. adde *Goetzii* memorab. bibl. Dresdenſis II. pag. 403. *Maittaire* A. T. IV. part. I. pag. 360. *Io. Bened. Mittarelli* bibl. codicum MSS. monaſterii S. Michael. Venetiarum, in adpendice librorum editt. ſaec. XV. pag. 136.

Diodori Siculi ſex libri latine, interprete Pogio et *Cornel. Tacitus* de moribus Germanorum. — Impreſſi per Thomam Alexandrinum, *Venetiis* 1481. fol.

Maittaire l. c. part. II. pag. 422. *Mittarelli* l. mem. bibl. *Smithian.* pag. CCXV. *Seemiller.* incunab. bibl. Ingolſtad. III. pag. 3 ſq. et *Pinelli* catal. l. m. pag. 33.

Lucianus de veris narrationibus *et Diodorus Siculus.* In calce. *Explicit feliciter opus Diodori Siculi diligenter ac accuratiſſime emendatum atque* Venetiis *impreſſum per Philippum Pincium Mantuanum.* 1493. fol.

Goetzii memor. laud. II. pag. 122. qui monet, *Maittar.* IV. pag. 558. perperam addidiſſe *Iuſtinum et Florum. Pinelli* catal. tom. III. pag. 288. nr. 7583.

Diodorus Siculus. tum inc. pag. I. *Liber primus. Pogius Florentinus ad Nicolaum* V. *Pon. max.* — In calce: *Explicit foeliciter opus Diodori Siculi diligenter ac accuratiſſime emendatum per Bartholomaeum Merulam: Atque Venetiis impraeſſum Magiſtrum Ioannem de Cereto de Tridino alias Tacuinum. Anno ſalutis dominicae.* M.CCCC.LXXXXVI. (1496.) *Kalen. Octobris.* fol.

In bibl. acad. Erlangenſi. adde catal. bibl. Schwarzianae tom. II. pag. 239 ſq.

Diodorus Siculus. Denis Roſe etc. *Venundantur in vico Sancti Iacobi* etc. 4. Eſt verſio Poggii, rec. *Pariſiis* circa initium ſaec. XVI. vid. *Freytag.* adpar. litterar. tom. II. p. 1297 ſqq. qui multus eſt de Poggii verſione: *Baumgarten* Nachrichten von — Büchern. IX. pag. 307 ſqq. Aegidius de Maſeriis editor eſſe dicitur in nota Fabricii msta. Idem Fabricius adſcripſit, *Poggii* verſionem repetitam eſſe *Baſil.* 1530. (an rectius 1531?) 1559. (quam et eam a. 1578. poſtea amplius indicabimus,) 1628. *Pariſ.* 1531. 8. apud Simon. Colinaeum, (de qua vide *Maittaire* A. T. II. pag. 754.) *Lugduni* 1552. 1559. 12. apud Sebaſt. Gryphium. (vid. Smithian. biblioth. pag. CXLVII.)

Diodori Siculi ſcriptoris graeci libri duo, primus de Philippi regis Macedoniae, aliorumque quorundam illuſtrium ducum, alter de Alexandri filii rebus geſtis. Vtrunque latinitate donauit Angelus Coſpus *Bononienſis. Alexandri regis vita, quam graece ſcriptam a Io. Monacho* (ſ. Zonara,) *Aug. Coſpus vertit in noſtram linguam.* In calce: *Impreſſum Viennae Pannoniae per Hieronym. Victorem. Menſe Aug. Anni 1516.* fol.

Luculentis typis excuſum exemplar eſt in bibl. acad. Erlang. Sed hanc admodum raram editionem quia *Denis* in Memor. bibl. Garellianae pag. 263—265. diligenter et copioſe deſcripſit, equidem tantummodo adnotabo, a Coſpo hic verſos eſſe libros XVI et XVII. ex

cod.

cod. Budenſi graeco, qui libros ſex graecos a lib. XVI—XX. (ita quidem ſcripſit et numerauit Cuſpinian. in Caſſiodor. Coſſ. pag. 123. notante Deniſio,) continet, et quem cum libris Cuſpinianis in biblioth. caeſaream Vindob. migraſſe opinatur idem Deniſ. — Recuſ. *Venetiis* per Ioannem de Tridino, alias Tacuinum a. 1517. fol. (Maitt. A. T. indic. pag. 340.) tum auctior et inſcripta:

En damus Diodori Siculi hiſtorici graeci, quae nunc quidem extare noſcuntur opera, nempe de illuſtrium regum Philippi et Alexandri, nec non aliquot aliorum nobilium ducum Macedoniae praeclare factis, Bartholomaeo Coſpo Bononienſi interprete, lib. II. de fabuloſis Aegyptiorum geſtis — a Pogio Florentino latinitate donatos, lib. VI. Io. Monachi ex libris hiſtoriarum ſuarum de vita Alexandri ab eodem Bartholomaeo verſum, lib. I. Bocatii aliquot inſignium foeminarum, quarum apud varios autores crebro fit memoria, hiſtorias, ex eiusdem lib. X. Nunc denuo diligenter recognita et a mendis, quibus hactenus laborabant, ſtudioſe vindicata. Baſileae excudebat Henr. Petrus menſe Aug. MDXXXI. (1531.) fol.

Eſt exemplar in bibl. acad. Erlang. adde Weſſelingii praefat. et *Freytag.* adparat. litter. III. pag. 573 ſqq. vbi magna pars praefat. H. Petri eſt repetita. — Praeter ea, adnotante Fabricio, ibid. rec. 1535. 1545. fol.

Libri XVI. XVII. XVIII. XIX et XX. non emendatiſſimi quidem, variis tamen locis meliores illis editionibus, quae cultiſſimae ſunt habitae, Weſſelingio iudice, graece primum prodierunt,

Diodori Siculi hiſtoriarum aliquot, quae extant, opera et ſtudio Vincentii Obſopoei in lucem editi. Baſileae, apud Io. Oporin. ſumt. Robert. Winter. 1539. 4.

Vide ſupra in notitia codd. de cod. Vindobon. *Modicas has,* inquit Obſopoeus, *Diodori reliquias a Iano Pannonio quondam, Quinque eccleſienſi epiſcopo, ab interitu vindicatas ac deinceps ab eruditiſſimo viro Io. Alexandro Braſſicano nobis per Ioh. Petreium communicatas, et nunc tandem a me transſcriptas edimus.*

In catal. biblioth. Leidenſis pag. 226. nr. 473. citantur. *Diodori Siculi* libri VI. priores. Dictys Cretenſis de bello troiano. Reliqua Diodori Siculi, Baſileae 1548. fol.

Διοδώρε —. *Diodori Siculi bibliothecae hiſtoricae libri quindecim de quadraginta. Decem ex his quindecim nunquam prius fuerunt editi.* Anno M. D. LIX. (1559.) Excud. Henricus Stephanus, illuſtris viri Huldrici Fuggeri typographus. fol. Pariſiis: graece.

Libros quinque priores et vndecimum ad XV. ſumſit ex MSS. Claromontanis, non optimis vtique, haud neglectis tamen, quod Weſſelingio clariſſimum in modum adparuit, aliis; inter quos num etiam Fuggeri, cui ſuam ἔκδοσιν inſcripſit, liber fuerit manu exaratus, ſicuti memorarat Fabricius, dicere non poteſt Weſſelingius. Addidit Stephanus, qui inter hiſtoricos graecos ex ſua officina Diodorum Siculum primum in lucem prodire iuſſit, libros ab Obſopoeo editos, et adnotationes, ſed feſtinato, vt ſaepe indicauit, nec tamquam per otium ſcriptas. Hinc plura reliquit aliis felicius ſananda. Praeterea adiecit fragmenta quaedam, ex libris Diodori perditis, cum verſione a ſe confecta, illisque ſupplementum libri XVII. ex Arriano et Curtio deſumtum ſubnexuit. Praemiſit diatribam de ſcriptis Diodori et apologiam aduerſus Viuem. Conſ. *Goetzii* memorab. bibl. Dresdenſ. tom. II. pag. 401. in primis

Digitized by Google

Freytag. in adparatu litter. II. pag. 1300 ſqq. vbi quoque Rhodomanni et Weſſelingii editiones recenſet, et quaedam de Diodoro Siculo tradit.

Idem *Henr. Stephanus* vulgauit, ſed ignarus, Diodori eſſe, illuſtre fragmentum *de Cleonnide et Ariſtomene* inter Polemonis et Himerii declamationes, Pariſ. 1567. 4. — Id tamen fragmentum Iſ. Voſſius reperit in cod. Florentino ſub nomine Diodori Siculi. vid. *Ger. Io. Voſſium* in addendis de hiſtoricis graecis pag. 529.

Diodori Siculi bibliothecae hiſtoricae libri XV. hoc eſt, quotquot graece extant de quadraginta, quorum quinque nunc primum latine eduntur, —. Adiecta his ſunt ex iis libris, qui non extant, fragmenta quaedam. Sebaſtiano Caſtalione totius operis correctore, partim interprete. Praeter ea interiecta eſt Dictys Cretenſis et Daretis Phrygii de bello Troiano hiſtoria, ad ſupplendam lacunam quinque librorum, qui inter quintum et vndecimum deſiderantur. Baſileae per Henr. Petri. 1559. fol.

Eſt collectio plurium interpretationum latinarum. Priores V. libros Poggius, libros XI — XIV. anonymus, librum XV. Marcus Hopperus, lib. XVI et XVII. Angelus (alias, Bartholomaeus,) Coſpus, reliquos Caſtalio verterunt. — Illa collectio recuſa eſt et poſt Daretem, Phrygium, additum *Thryphiodori* Ilii excidium, *Guil. Xylandro* interprete, et in calce acceſſerunt fragmenta hiſtorica Diodori latine verſa, ibidem in offic. Henripetrina 1578. fol. curante *Io. Iac. Grynaeo.* vid. *Goetz.* l. c. II. pag. 403 ſq. et theſaurum bibliothecalem tom. II. pag. 345 ſqq. Noriberg. 1738. 4. vbi *Schurzfleiſchii* et aliorum iudicia de Diodoro memorantur.

Excerpta ex Diodoro Siculo de legationibus, cum notis *Fuluii Vrſini:* cum Excerptis ex Polybio de legationibus, Antwerpiae. 1582. 4. conf. infra, in vol. VI. pag. 930. *Dau. Hoeſchelius* eclogas ſeu fragmenta e libr. XXI, XXII. XXIII. XXIV. XXV et XXVI. dedit ex codice *Ludouici Alemani*, Florentini, a R. Thomſon, Britanno, exſcriptas, ſed mire vitioſas, (vid. ſyllog. epiſtol. P. Burmanni, tom. II. pag. 354.) in *Excerptis e Diodoro* graece, ad calcem *eclogarum de legationibus*, Auguſtae Vindelic. 1603. 4. pag. 150 — 172. conf. infra, vol. VI. pag. 491. 492. ſcholia tamen adiecta, quae a Rhodomanno profecta eſſe docet Weſſeling. in praefat., ad vitia eradicanda bene faciunt.

Stephani hortatu libros Diodori, quos habuit, latine vertit vir vtriusque linguae peritus *Laurentius Rhodomannus*, Cheruſcus, nullo alio MS. codice, ſed ſola Stephani editione vſus. Inſcriptio haec eſt:

Diodori Siculi biblioth. hiſtoricae libri XV. de XL. quorum V. priores Aegypti, Aſiae, Africae, Graeciae, inſularum et Europae antiquitates continent: Reliqui decem res a Perſis, Graecis, Macedonibus et ceteris orbis terrarum populis; ab expeditione inde Xerxis in Graeciam vsque ad Antigoni caedem, geſtas exponunt. His acceſſerunt eclogae ſeu fragmenta, ex libris quibusdam auctoris, qui deſiderantur. Omnia cum interpretatione latina, ſummis rerum capitibus in margine ac temporum annotatione illuſtrata. Cui adiecta chronologia duplex; Archontum atticorum et magiſtratuum rom. ad Mundi, Olympiadum et vrbis C. annos ſuccincta rerum quolibet anno geſtarum indicatione, ſupputatorum. Index praeterea tergeminus et phraſeologia ex V. libris mythologicis, ac tandem (Stephani ac Rhodomanni) in contextum graecum. Studio et labore *Nicolai Rhodomanni.* Hannouiae typis Wechelianis. 1604. fol.

De

Digitized by Google

De rara hac editione vid. *Goetz.* memorabilia cit. II. pag. 402 ſq. *Car. Henr. Langii* vitam Laurentii Rhodomanni cap. III. §. 34. pag. 371 ſqq. *Baumgarten* Nachrichten von merkwürdigen Büchern, part. IX. pag. 300 ſqq. — Rhodomannus addidit cum verſione ſua eclogas ſ. fragmenta e deperditis Diodori libris, tum illas, quas Stephanus adiunxerat, e libro XXXI. XXXII. XXXIV. XXXVI et XXXVII. tum alias ex libro VI et VII. ab Euſebio et Syncello ſeruatas, et quas e libro XXI. XXII. XXIII. XXIV. XXV et XXVI. cum ipſo communicauerat Hoeſchelius, et quas e libro XXXI. XXXII. XXXIV. XXXVI. XXXVII. XXXVIII et XL. excerpſit *Photius* Patriarcha cod. CCXLIV. conf. infra, vol. IX. pag. 398 et 495. Omiſit tamen, incertum qua de cauſſa, legationum eclogas *F. Vrſini.*

Rhodomanni verſio latina ſeparatim in lucem emiſſa eſt: *Diodori Siculi bibl. hiſtoricae libri XV.* reliqui. Quibus acceſſerunt eclogae —. Omnia ex interpretatione *Laur. Rhodomanni*, Cheruſci, ſuis capitibus ſeu paragraphis diſtincta: quibus reſpondet cod. locupletiſſimus. Hanouiae typis Wechelianis, apud haeredes Io. Aubrii 1611. 8. Omiſſa tamen eſt in margine temporis notatio, quam optimo conſilio addiderat Rhodomannus, et e re lectoris erat, in ſingulis paginis ſuperiore loco adnotari. — Poſthaec acceſſerunt

Fragmenta ex Diodori Siculi libr. hiſtor. VI. XXI. XXII. XXIII. XXIV. XXV. XXVI. XXXIV. XXXVI. XXXVII. graece et lat. cum *Henrici Valeſii* notis, in *H. Valeſii* Excerpt. Peireſc. Pariſ. 1634. 4. pag. 220 ſqq.

Nouam editionem parauerat *Ioſ. Waſſeus*, vid. Acta erudit. Lipſ. a. 1711. pag. 528. Giornale d'Italia tom. IX. pag. 454. *Clerici* bibl. ſelect. tom. 21. pag. 376. Mem. de Trevoux 1716. pag. 118. infra in vol. IX. de ſcriptoribus in Photii biblioth. pag. 495. item *Franciſc. Dionyſ. Camuſatus*, vt iam ex praefatione Weſſelingii ſupra adnotaui. adde Act. erudit. 1727. p. 287. At enim lucem non adſpexerunt illorum editiones promiſſae.

Fragmentum Diodori, ſine nomine auctoris ab H. Stephano editum, *Io. Boiuinus* latina donauit verſione et triplici lingua vulgauit in tomo II. Memoriar. academ. Pariſ. litterarum humaniorum, Pariſ. 1717. 4. pag. 84. et edit. Amſtel. 1719. 12. tom. III. pag. 106 ſqq.

Tandem omnia, quae Stephanus ac Rhodomannus collegerant, vna cum excerptis ab Vrſino et Valeſio in lucem proditis, nouisque fragmentis hinc inde conquiſitis edidit, e codicibus, (quos ſupra iam enumeraui,) aliisque litterarum ingeniique praeſidiis, docte verecundeque recenſuit, ſagacíſſimis et eruditiſſimis adnotationibus ornauit Diodori reliquias, ineditas Ioſ. Scaligeri, Iſ. Voſſii, Cl. Salmaſii et F. Vrſini coniecturas aliorumque V. D. notas adiecit et latinam Rhodomanni interpretationem, mutatis tamen, vbi graeca dari poterant meliora, nonnullis, adponendam curauit *Weſſelingius*, vniuerſitatis Vltraiectinae ad Rhenum quondam ornamentum, in ſplendida editione, inſcripta:

Διοδώρε — —. Diodori Siculi bibliothecae hiſtoricae libri, qui ſuperſunt, interprete Laurentio Rhodomanno: ad fidem MSS. recenſuit Petrus Weſſelingius, atque Henr. Stephani, Laur. Rhodomanni, Fuluii Vrſini, Henr. Valeſii, Iac. Palmerii et ſuas adnotationes adiecit. tom. I. II. Amſtelodami. 1746. fol. cum ſex indicibus.

Doctam Weſſelingii praefationem excipiunt Stephani et Rhodomanni et Grynaei dedicationes ac praefationes aliaque iam memorata: in fine tom. I. leguntur excerpta ex Io. Chr. de Iordan adparatu chronologico etc. ſect. V. de chronologia Diodori Siculi. conf. *Baumgartenii*

Digitized by Google

tenii Nachricht. etc. l. c. p. 303 ſqq. Acta erudit. 1747. p. 1 ſqq. bibl. raiſon. tom. XXXVI. part. I. art. 6. part. II. art. 2. — Excerpta dederunt *Schütz*, in Chreſtom. gr. et *Stroth.* etc. *Harl.*

[Editio Weſſelingii repeti nuper coepit Biponti in typographia Societatis, curante Extero: Διοδωρος. *Diodori Siculi bibliothecae hiſtoricae libri, qui ſuperſunt, e recenſione Petri Weſſelingii, cum interpretatione lat. Laur. Rhodomanni atque annotationibus variorum integris indicibusque locupletiſſimis. Noua editio, cum commentationibus III. Chr. Gottl. Heynii et cum argumentis diſputationibusque Ier. Nic. Eyringii. Volumen primum. 1793.* 8. Quod praeter Stephani tractatum, et Heynii atque Euringii commentatt. p. 361. indicatas, continet p. CLX. Notitiam litter. editionum D. S. plenam, Weſſelingii praefat., et librum Diodori I. cum animaduerſſ. — Volumen ſecundum. Lib. II et III. In margine argumenta capp. notata ſunt. — Clar. *Ludou. Wachler.* Gymn. Herford. Rect. editionem parabiliorem tribus voll. ſe curaturum eſſe oſtendit. *Beck.*]

Nonnulla Diodori loca illuſtrat *Iacobus Palmerius* in exercitationibus ad optimos auctores graecos pag. 96—150. et *Latinus Latinius* tomo II. bibliothecae, pag. 76. *Io. Ienſius* in epiſtola ad Graeuium de locis aliquot Diodori, ſubiecta eius lectionibus Lucian. Hagae 1698. 8. *Petri Fabri* notas ineditas ad Diodorum Siculum memorat *Franciſc. Grauerol.* in notis ad epiſtol. Petri Bunelli. [Loca plura emendantur aut illuſtrantur a *Corſinio* in faſtis atticis II. pag. 15. III. pag. 250. IV. pag. 27. 63. a *Valckenario* in Herodoti editione Weſſelingiana, paſſim, a *Doruillio* in animad. ad Charitona, a *Toupio* in emendatt. ad Suid. et Heſych. tom. I. pag. 76. 174. II. 205—310. 625. n. *Caſp. Fr. Munthii* obſſ. philol. in ſacros N. T. libros ex Diodoro Siculo collectae. Hafniae 1755. 8. Accedit index vocum Diodorearum, quibus lexica locupletari et ſuppleri poſſunt etc. *Harl.*] Praecipue notatu digna ſunt, quae de Iudaeis ſcriptor ille tradidit et de Moyſe in Ecloga *p)* libri XXXIV. XL. et libro I. pag. 84 ſq. licet locum illum aliter longe acciperet Iuſtinus, et e Iuſtino Cyrillus, quam in rem videndi *Huetius* pag. 104. demonſtrat. Euangelic. et *Simon Patricius*, epiſcopus Elienſis, ad Exod. IV. 16. [ꝑ]

Librum XVI et XVII. *latine* vertit ante Rhodomannum *Bartholomaeus*, (ſiue vt in libro ipſo vocatur *Angelus q)*,) *Coſpus*, Bononienſis, et cum Iohanne, monacho, de vita Alexandri M. edidit. [Editiones iam ſupra indicatae ſunt.] Fragmenta quaedam Diodori Siculi, Melanthone ſuadente, latine vertiſſe *Fridericum Staphylum,* lego in huius vita, praemiſſa ſcriptis Staphyli iunctim editis, Ingolſtadii 1613. fol. — Tres poſtremos libros, verſos ab *Andrea Dudithio*, notauit *Nic. Comnenus* tom. II. hiſt. gymnaſii Patauini pag. 89.

Gallice verſus prodiit Diodorus a libro XI. ad XVII. *Iacobo Amioto* interprete, Pariſ. apud Mich. Vaſcoſan. 1554. [1654. in catal. Bunau. I. pag. 149. vitioſe forſan.] fol. Tres primos libros verterat in eamdem linguam *Antonius Maccoultus*, Pariſ. 1535. 4. *Diodorus Siculus*, gallice ex Roberti Maccault. et Iac. Amioti verſione, cum notis Ludou. Regii. Pariſ. 1585. fol. *Claudius Seyſſelius* gallice compoſuit e libris 18. 19. 20. Diodori et Plutarchi vitis, libros

p) Videtur haec reſpicere H. Stephanus pag. 7. Apologiae pro Herodoto: *il me ſouvient auſſi d'avoir leu en une librarie d'Italie un fragment de l'Hiſtoire de Diodore Sicilien, auquel il accouſtre Moyſe de toutes façons.*

q) Angelum etiam vocat Bumaldus in biblioth. Bonon. p. 18. Freſius in epiſ. Geſner. p. 51. *Richey* not. mſt. *Angelum* ſemet ipſe in verſione ſua Diodori vocat. *Harl.*

Digitized by Google

libros quatuor hiſtoriae ſucceſſorum Alexandri Pariſ. 1530. fol. et apud Sim. Colinaeum et inde apud P. Gualterum a. 1545. 12. Luxembourg. 1705. 12. [Hiſtoire univerſelle de Diodore de Sicile, traduite en François par M. l'Abbe *Terraſſon*, Amſterd. 1737 ſqq. 8. (al. 12.) IV. tom. cum notis, interdum criticis et erudita praefatione de Diodoro Siculo, eius hiſtoria, oeconomia, fide hiſtorica, fragmentis, editionibus; verſionibus tum latinis tum gallicis de ſuaque opera et conſilio. conf. quoque *Baumgartenii* Naehrichten etc. l. c. pag. 308 ſqq. Bibl. raiſon. tom. XX. part. I. art. 5. vbi aliae verſiones in varias linguas recenſentur. *Harl.*]

[*Germanice* vertterunt *Io. Herold; Diodori des Siciliers* ſechs Bücher — verdeutſcht durch *Io. Herold*, cum tabb. ligno inciſis, in Heroldi Heydenwelt, Baſel 1554. fol. Francof. 1643. fol. et *Stroth*, Francof. ad Moen. 1782 ſqq. 8. VI. voll.

Italice. Paitoni in bibl. degli autori-volgarizzati; (vbi ſub voc. *Diodoro* perſequitur italicas Diodori verſiones,) pag. 288 ſq. incertus citat ex Oſſervazione letterarie tom. II. *Diodoro Siciliano da Girolamo Sopravatico.* Venezia 1481. ſed eſt latina Poggii verſio, ibidem eodem anno cum *Ieronymi Squarciaſici* epiſtola, (quam reddidit editor catalogi Smithiani pag. 215 ſq.) recuſa. vid. ſupra in notitia editionum ad h. a. — VI. priores libri, (ex Poggii diuiſione,) *italice* verſi prodierunt, Florent. apud heredes Philippi Iuntae 1526. 8. — Venetiis per Gabriel Iolitum, Ferrarienſem, 1542. 8. ibid. 1547. 8. 1566. 8. — In catal. biblioth. Barberinae I. p. 344. citatur: Nauigatione di Iambolo Mercante, tradotta di Greco da' libri di Diodoro dal Ramuſio. — Hiſtoria, ovvero libraria iſtorica di *Diodoro Siculo* — tradotta di Greco in latino da diverſi Auttori et nella noſtra lingua da M. *Franceſco Baldelli.* Venet. apud eumdem. II. tom. 1574. 4. vid. *Paitoni* l. c. pag. 290 ſq. et *Iuſt. Fontanin.* della eloquenza Italiana etc. Venet. 1737. 4. pag. 610 ſq. adde *Mongitor.* l. c. *Harl.*]

Anglice, G. Boothus, Ceſtrienſis, Londin. 1699. (1700.) fol. vid. Works of the Learned. 1699. pag. 570.

Danica, Michaelis Wogelii interpretatio ſupra lib. II. cap. 25. §. 13. memorata, lucem nondum adſpexit, quod ſciam.

Vtinam verum eſſet, inquit H. Stephanus epiſtola ad Huldricum Fuggerum, *quod olim ex doctiſſimo viro Lazaro Bayſio audiebam, et quod ille ad ſe ſcriptum legere mihi ſolebat, nimirum totos quadraginta libros viſos in Sicilia noſtro tempore fuiſſe.* Saltim verum fuiſſet, quod Geſnerus audiuiſſe ſe tradit in bibliotheca, *libros, qui quintum ſequuntur vsque ad decimum in Sicilia ſuperſtites aſſeruari, et in appendice ad bibliothecam apud Cardinalem S. Crucis Romae et Auguſtae Vindelicorum apud D. Ioh. Iacobum Fuggerum.* [adde Mongitor. loc. cit.]

Auctor Chronici Paſchalis, (quod Alexandrinum vulgo vocant) pag. 44. relato epitaphio Iouis, quod monſtrabant Cretenſes, addit, *περὶ ȣ̓ συνεγράψατο Διόδωρος ὁ Σοφώτατος χρονογράφος, ὃς καὶ ἐν τῇ ἐνθέσει τȣ̃ συγγράμματος αὐτȣ̃ περὶ Θεῶν εἶπεν ὅτι Ζεὺς ὁ τȣ̃ Κρόνȣ υἱὸς ἐν τῇ Κρήτῃ κεῖται.* Caue tamen, ex hoc loco colligas, Diodorum Siculum peculiarem de diis librum compoſuiſſe.

[VI. De ſpuriis Diodori Siculi *epiſtolis* huc reducam, quae Fabricius noſter in vol. XIV. pag. 227. notarat. „*Antonius Mongitor* in bibl. Sicula, edita Panormi a. 1707. fol. tom. I. pag. 158 ſq. de *Diodoro Siculo* differens refert, ſub eius nomine, italica lingua prodiiſſe *epi-*

ſtolas LV. in *Petri Carrerae* hiſtoria Catanae, tom. I. pag. 457. Prodiit illa hiſtoria italice, Catanae 1639. fol. in qua notas nonnullas Carrera addidit, et pag. 492. tradit, epiſtolas illas latine e graeco translatas a. 1470. a Cardinali *Beſſarione*, Nicaeno: italice vero ex latino verſas nonnullas ab *Octauio Archangelo*, nobili Catanenſi, qui circa a. Chr. 1600. floruit. Nec graeca hactenus in lucem protulit quisquam, nec latinam, quam Beſſario dicitur concinnaſſe, verſionem. Quamquam vero idem Carrera dubitat, ſitne Diodori Siculi, an *Theocriti Chii* [r]; tamen neutrius videntur eſſe, quum nemini veterum memorentur, neque mstus illarum codex vsquam potuerit reperiri, ac minime obſcura *νοθείας* et recentioris aetatis argumenta in ipſis deprehendantur epiſtolis: vnde *Placidus Reina* pro recenti eas otioſi ingenii commento habet [s], et laudatus *Mongitor* tom. II. pag. 107. *apocryphas putantur a naſutioribus non ſine rationum pondere.* Idem viſum *Gisberto Cupero* Exerc. I. de elephantis in numis, capite IX. tom. III. theſauri antiquitatt. rom. Sallengriani pag. 87. et *Petro Burmanno*, qui praefat. ad tom. X. theſauri ſplendidi ſcriptorum Siciliae, ex officina Petri van der Aa, Lugduni Batau. 1723. fol. in quo cum Carrerae hiſtoria, Catanae recuſa, epiſtolae illae exſtant *italice* cum verſione ex italico *latina*, antea inedita *Abrahami Preigeri: Addit deinde aliud argumentum* (Carrera,) *quod nulli, credo, critico placebit, ex epiſtolis* Philanthropi, *pontificis maximi Catanenſium ad Cocalum, et* Catanenſium *ad Daedalum, quas e graeco vertit Beſſarion latine, et Diodori alicuius Siculi eſſe iactantur. Has enim ſpurias et recentioris alicuius ſophiſtae eſſe quis non videt? Mentio ibi fit Iulii menſis et legionis, naumachiae, et circi, quae ipſa nomina diu poſt Cocali tempora inualuerunt. Has epiſtolas, quarum auctoritate paſſim vtitur, et ſe decipi patitur, dicit verſas ex latino in italicum ſermonem ab Octauio Archangelo, et ſeruari in primo volumine chronicorum Catanae: ipſum tamen eas non potuiſſe Romae, quum ibi a. 1636. eſſet, reperire.* — Idem Burmannus pag. 9. *Vt lectoribus aeſtimandi copiam Carrera dare poſſet, qua auctoritate fretus plurima inaudita eruditis tradat, Diodori illius epiſtolas, ab Archangelo italice verſas adiecit operi ſuo: Quod ſane docet, bona fide Carreram his fidem habuiſſe, quum e re ſua conſultius aliter fuiſſet, eas aeterno ſilentio premere: manifeſtiſſimas enim fraudis et ſpuriae ignobilitatis notas praeferunt, quas hic longo ordine exponere nihil adtinet, quum nemo humanitatis et elegantiae veteris ſtudioſus non ſtatim eas deprehendere queat. Lepidum vero, quod ſuſpicatur, non Diodori Siculi eſſe, ſed forte THEOCRITI CHII, quia Suidas eius hiſtoriam Libycam, (quam belli inter Libycos et Catanenſes geſti eſſe credit,) et epiſtolas admirabiles memorat. Infirmo certe argumento, quum illae epiſtolae θαυμάσιαι videantur argumenta rerum incredibilium* [t] *habuiſſe, vt eo titulo περὶ θαυμασίων Phlegon librum inſcripſit, quem in ſenſum ſi quis illas velit referre epiſtolas, per me licet. Sed ſi ipſi ineptiſſimarum epiſtolarum lectio eas falſitatis non ſtatim damnaret, quaeſo videat, an Theocriti Chii aeuo, qui aequalis Ariſtoteli et Theopompo tempore Alexandri vixit* [u]*, vt adparet ex ATHENAEO libr. XII. cap. 9. conueniat Marcellus et Laelius Metellus,*

r) Vid. ſupra in vol. III. pag. 775. §. IV. *Harl.*

s) Idem ſenſerunt *Moshemius* in epiſtola ad Crozium in theſauro epiſtolico La Croziano tom. I. p. 297. et *Dorville* in Siculis cap. XII. p. 204. qui, epiſtoles, ait, illas Diodori nugaces et recentiſſimas valere iubeamus cum ipſo Carrera, homine nugaciſſimo. *Harl.*

t) Hoc minus veriſimile mihi videtur: nam ita dixiſſet epiſtolas non θαυμασίας, ſed περὶ θαυμασίων. Conſuetum autem Suidae, epiſtolas, quas laudat, *admirabiles* nuncupare. Ita de Phalaride: ἔγραψεν ἐπιστολὰς θαυμασίας πάνυ.

u) Lib. III. cap. 16. §. IV. pag. 775. vol. III. *Harl.*

Digitized by Google

Metellus, (ignobilis homo,) quorum epiſtolas etiam hic producit. Certe Marcellum toto ſaeculo Alexandro iuniorem fuiſſe conſtat.“ Hactenus Fabricius, qui ipſas Diodori epiſtolas LXV. integras cum hiſtoriola notabiliorum dictorum et factorum Catanenſium e verſione Abrahami Preigeri latina ex opere illo grandi caroque exhibuit: quas equidem, quia Weſſelingius easdem, reſciſis Carrerae notis, volumini Diodori ſui ſecundo ſubiecit, in hac editione omittendas duxi. *Lennep* in Valckenarii praefat. ad Phalaridis epiſtolas pag. V ſq. ſuſpicatus eſt, Phalaridis epiſtolas propter magnam in quibusdam conuenientiam eſſe eiusdem, cuius ſunt epiſtolae ſub Diodori Siculi nomine italice et latine vulgatae. Et ſi non idem ſit, Phalaridis tamen epiſtolas ſequutum eſſe, ex collatis quibusdam epiſtolis collegit Lennepius. Enimuero Valckenarius bene diſſentit, et, ex his, ait, horumque ſimilibus (exemplis) nihil aliud conficias, niſi id vnum, has ficti Phalaridis epiſtolas a litterato nugatore lectas, qui, homo forſan Italus, ad ſimile quid tentandum hoc exemplo motus, iſtas ſub Diodori Siculi nomine latine ſcripſerit, vel italice, tamquam a ſe de Graecis conuerſas.“ Adde ſupra in vol. I. pag. 664. not. g. adſcriptam.

Diodoro Siculo Craſſus in Hiſtoria poetarum graecorum pag. 155. adtribuit comoedias, quas *Diodoro Sinopenſi* ab Athenaeo rectius, opinor, adſcriptas fuiſſe, ſupra in vol. II. pag. 437. notatum eſt. adde *Mongitor.* l. c. pag. 158. *Harl.*]

[VII. Inſeram ex editione *Weſſelingii* indicem ſcriptorum in Diodori Siculi bibliotheca memoratorum: quorumdam nomina Fabricius in margine exempli ſui notauit, quorum quaedam interiiciam. De plerisque conſulendus eſt *Heynius* in Comm. de fide Diod. Sic. inprimis Comm. tertia.

Agatharchides, Cnidius, tom. I. pag. 81.

Aeſchines, Socraticus, II. 62.

Alcman I. 252.

Anaxagoras I. 11. 46.

Anaximenes, Lampſacenus, II. 62. 73.

Anaxis, Boeotus, II. 78.

Antander, Syracuſanus, II. 492.

Antimachus I. 234. 630.

Antiochus, Syracuſanus, I. 528. (cuius libri IX. τῶν Σικελικῶν a Cocalo, Sicanorum rege, ad Olymp. LXXXIX. 1. libr. XII. pag. 120. edit. Rhod. *Fabric.* not. msta.)

Antiphon II. 641.

Apollodorus, Athenienſis, I. 9. 626. 630.

Aratus I. 323.

Ariſtophanes I. 504.

Ariſtoteles II. 62.

Artemidorus, Epheſius, I. 81.

Aſtydamas I. 676.

Athanas, Syracuſanus, II. 77. (vbi Weſſeling. notat, Athanam res maioris Dionyſii primore Siculαrum rerum libro obiter perſtrinxiſſe, et de poetico eius ſtudio ineptisque verborum

borum compoſitionibus quaedam admiſcuiſſe. adde *Mongitor.* biblioth. Siculam tom. I. pag. 89. *Harl.*)

Athenaeus I. 134.

Cadmus, Mileſius, I. 44.

Callias, Syracuſanus, II. 492. 561.

Calliſthenes I. 246. 731. II. 93.

Carcinus, tragicus, I. 334.

[*Charondae* leges XII. pag. 79 ſq. Fabric. not. mſta.]

Clitarchus I. 120.

Cteſias I. 66. 114. 117. 120. 128. 135. 146.

Daphne, Tireſiae F. I. 311.

Democritus I. 47. 647.

Demophilus, Ephori F. II. 93.

Demoſthenes II. 147. 267.

Dionyſidorus, Boeotus, II. 78.

Dionyſius, Mileſius, I. 220. 236. [Ex eo Diodorus ſua paſſim ſumſit. vid. *Heyne* ad Apollodori biblioth. pag. 227. 923. inprimis p. 980 ſqq. vbi diſcedit a Weſſelingii opinione I. pag. 220. prodita infra in catalogo *Dionyſiorum*. *Harl.*]

Diyllus, Athenienſis, II. 93. 141. 491.

Doſiades I. 396.

Duris, Samius, II. 50. 490.

Empedocles I. 608. (verſus XIII. pag. 204. Fabric.)

Ephorus I. 13. 44. 48. 246. 330. 505. 572. 584. 589. 606. 647. 685. II. 14[illegible]

Epicurus II. 509.

Epimenides I. 396.

Euemerus II. 633.

Eumolpus I. 15.

Eupolis I. 505.

Euripides I. 11. 46. 626. II. 416. 435.

Fabius, Pictor, II. 636.

Hecataeus, Abderites, I. 44. 56. 158.

Hellanicus I. 44. II. 636.

Hermias, Methymnaeus, II. 31. (libri X. vel, vt alii diſtinguebant, XII. Σικελικῶν in anno I. Olymp. CI. deſinentibus, lib. XV. pag. 355. Fabr. nota mſt. *Weſſeling.* vero negat, Voſſium facile obtenturum, vt cetera, quae Hermiae nomine citantur, huius ſint opuſcula.)

Herodotus I. 44. 46. 145. 433.

Heſiodus I. 252. 328. 383. II. 633.

Hieronymus,

Hieronymus, Cardianus, II. 289. 351. 395.

Homerus I. 14. 15. 16. 23. 55. 80. 108. 128. 169. 175. 235. 252. 276. 319. 328. 331. II. 99. 126. 633.

Hyperides II. 264.

Iambulus I. 167.

[*Inſcriptio* tropaei Delphici, pag. 13. aliae pag. 26. 47. Fabric. not.]

Laſthenidas I. 396.

Linus I. 236.

Lycurgus II. 149.

Lyſias I. 724.

Marſyas, Pellaeus, II. 443.

Matris I. 28. (*Heyne* ad Apollodorum pag. 340. Diodorus, ait, IV. 12 ſq. res Herculis rhetorice ornauit ad pragmaticae hiſtoriae morem, ſequutus, vt ſuſpicor, *Matridem*, cuius encomium Herculis olim lectum: v. c. *Athen.* X. pr. pag. 421. B. *Harl.*)

Menodotus, Perinthius, II. 513.

Moſes, Iudaeus, II. 544.

Oenopides, Chius, I. 50.

Orpheus I. 15. 16. II. 633.

Philemon, comicus, I. 487. II. 502.

Philinus, Agrigentinus, II. 502. 509.

Philiſtus I. 334. 625. II. 73. 505.

Philoxenus I. 679. II. 7. 8.

Polybius II. 686.

Polycletus, *Lariſſaeus*, I. 608. (ἐν ταῖς ἱστορίαις lib. XIII. p. 204. 376. Fabr. in not.)

Polydius I. 679.

Pronapides I. 237.

Pſaon, Plataeenſis, II. 490.

Simonides I. 412.

Solon II. 317. (lex de ἐπικλήροις pag. 83. Fabric. in nota.)

Sophocles I. 625.

Sophocles iunior I. 684.

Soſicrates I. 396.

Soſilus, Ilienſis, II. 513.

Teleſtes, Selinuntius, I. 679.

Digitized by Google

Thales I. 46.

Theopompus I. 44. 246. 573. 709. II. 84. 139.

Thucydides I. 44. 502.

Thymoetes I. 237.

Timaeus I. 267. 330. 334. 584. 589. 606. 607. 608. 614. 631. 685. II. 470. 492. 560.

Timotheus, Mileſius, I. 679.

Tyrtaeus II. 54.

Xenophon I. 44. 573. II. 62. 73.

Zenon, Rhodius, I. 373. *Harl.*]

VIII. Agam hoc loco de aliis etiam *Diodoris*, qui doctrinae vel ſcriptorum laude celebres fuerunt. Obſeruati ſunt in ſcriptis veterum hi v):

Diodorus, *Procopii*, ſophiſtae, amicus, quem commendat epiſtola 12.

Diodorus, praeter *Adramyttenum*, philoſ. academicus, cauſſidicus ac rhetor, cuius meminit *Strabo* XIII. pag. 614.

Diodorus ex *Alexandria* Troadis, *tragicus*, cuius meminit idem Strabo.

Diodorus, *Alexandrinus*, mathematicus, quem citat Eudorus, philoſophus, apud Achillem Tatium Iſagoge ad Aratum. [¶]

Diodorus, *Antiochenus*, ad quem Baſilii M. epiſtolae. Infra in *Diodoro*, *Tarſi epiſc.*

[*Diodorus*, Apollinariſta, haereticus. vid. infra, in vol. VIII. pag. 332.]

Diodorus, *Ariſtophanius*. Vide infra in *Diodoro Tarſenſ.*

Diodorus, *Aſpendius*, Pythagoreus, de quo lib. II. cap. 13. Cynicis eum moribus vixiſſe, notat *Athenaeus* IV. pag. 163.

Diodorus, *Comicus*. Vide infra *Diodorus*, *Sinopenſis*.

Diodorus, Iaſſius, cognomento *Cronus*, ab Hieronymo *Socraticus* adpellatur et a *Laertio* refertur lib. II. qui eſt de Socraticis. [vid. ſupra in vol. II. pag. 720. §. 44. et vol. III. pag. 626. *Eudocia* pag. 136. quae eum dialecticis adnumerat.] Apollonii, dialectici, cognomine Croni, auditor fuit, praeceptor vero Philonis, dialectici, ac Zenonis, Sidonii, quem eumdem cum Citieo *Ionſius* ſuſpicatur pag. 116. Vide et 119 ſq. vbi de quinque huius Diodori filiabus, itidem dialecticis, et de ſophiſmatis, ab eo repertis. Aequalis fuit hic Cronus Callimachi, vt conſtat ex epigrammatibus huius, quae adferunt *Sextus* I. Mathem. pag. 62. et *Laertius* II. 111. De dogmatibus eius conſulendi idem Sextus, Cicero, Lactantius, Clemens aliique. *Fabric.* — conſ. ſupra in vol. III. pag. 559 ſq. vbi plura de hoc ſunt adnotata. *Harl.*]

Diodorus, Crotoniata, Pythagoreus, de quo feci mentionem lib. II. cap. 13.

Diodorus,

v) Conſ. ſupra in notitia tragicorum deperditorum, vol. II. pag. 295. voc. *Diodorus*. *Harl.*

Diodorus, Cynicus. Supra in Diodoro Aſpendio.

Diodorus, dialecticus ſiue *Sapientiae dialecticae profeſſor,* vt vocatur a Plinio VII. 53. De eo dictum paullo ante in *Diodoro, Crono.*

Diodorus, Elaites, cuius elegias laudat *Parthenius* cap. 15.

Diodorus, Epheſius, qui de Anaximandro ſcripſit, teſte *Laertio.* Hic mihi videtur laudari a *Chalcidio* p. 291. Alius *Diodorus,* Epheſius, tyrannicida et ſub Demetrio Plutarchus, de quo Polyaen.

Diodorus, Epicureus, qui ſibi ipſi necem conſciuit gulamque praeſecuit, vt refert *Seneca* de vita beata cap. 19.

[*Diodorus,* Theophili F. Halaeenſis, vel Synodi Iouis hoſpitalis, vel nauclerorum et mercatorum *πρόξενος,* cuius mentio eſt in decreto Muſei Nanii, et de quo copioſus eſt *Clemens Biagi* in tractatu de decretis Athenienſium, Romae 1785. 4. cap. 34. pag. 295 ſqq. *Harl.*]

Diodorus, medicus, qui Empirica ſcripſit, *Plin.* XX. 12. et XXIX. 12. At XX. 8. Diodoti Petronii antilegomena citantur, licet et ibi quidam Diodorum legant: vti apud *Athenaeum* X. pag. 434. pro Diodoto Erythraeo, qui Ephemerides Alexandri ſcripſit. Diodori, medici, etiam mentio apud *Galenum* aliquoties, vt iam notauit Tiraquellus pag. 355. de nobilitate. [conſ. in elencho medicorum, vol. XIII. pag. 141 ſq.]

Diodorus, Megaricus. Euſtath. ad Odyſſ. *α.* pag. 1397. edit. Roman. Idem cum dialectico ſiue Crono, de quo ſupra.

Diodorus, monachus; infra in Diodoro, Tarſi epiſcopo.

Diodorus, Periegetes, qui *περὶ μνημάτων* ſcripſit, teſte Plutarcho in Themiſtocle, Theſeo, Cimone. [?] Idem forte, qui *περὶ δήμων* ſiue populis, (non, de bellis,) atticis ſcripſit, teſte Harpocrat.

Diodorus, peripateticus, Critolai auditor, de quo dixi ſupra in catalogo Peripateticorum.

Diodorus, Prienaeus, qui ſcripſit de re ruſtica, teſte Varrone, Plinio, Columella.

Diodorus, Sardianus, rhetor ſenior. Vide infra in Diodoro Zona. Rhetorices definitionem e' Diodoro refert ſcholiaſtes Aphthonii, vt Meurſio obſeruatum, quod ſit *εὑρετικὴ δύναμις καὶ ἑρμηνευτικὴ μετὰ κόσμȣ τῶν ἐνδεχομένων πιθανῶν ἐν παντὶ λόγῳ.*

Diodorus, Sardianus, rhetor iunior, Strabonis amicus, qui teſtatur, eum ſcripſiſſe *ἱστορικὰ συγγράμματα,* carmina lyrica aliaque poemata, libro XIII.

Diodorus, Sinopenſis, comicus, de quo ex Athenaeo et Suida mentionem feci lib. II. cap. 22. [tom. II. pag. 435. Diodoro Siculo illas comoedias adſcribi a Craſſo, ſupra fin. §. VI. iam notaui.]

Diodorus, Socraticus, ab Hieronymo I. contra Iouinianum dicitur, qui aliis *Cronus* et *dialecticus,* de quo ſupra dixi.

Diodorus, Stoicus, quem citat Achilles Tatius in Aratum. Idem forte, contra quem ſcripſit Chryſippus, cuius cum illo controuerſia *περὶ τȣ̃ ἀδυνάτȣ* memoratur etiam a S.

 Hiero-

Digitized by Google

Hieronymo. [Supra in catalogo Stoicorum III. pag. 559. idem dicitur *Diodorus*, *Cronus*, de quo paullo ante.]

Pro *Diodoro*, Stoico, Ciceronis magiſtro, meliores codices referunt *Diodotum*. [vid. ſupra loco memor. pag. 559.]

[*Diodorum*, Syracuſanum, quem Plinius inter eos adducit auctores, ex quibus librum tertium et quintum hiſtoriae ſuae naturalis collegit, aetatis obſcurae, diuerſum eſſe a Diodoro Siculo, bibliothecae auctore, *Bonannus* Syrac. illuſtr. lib. II. pag. 345. et *Mongitor.* bibl. Sicul. I. pag. 156. ſtatuunt. *Geſner* in biblioth. pag. 198. de vtroque Diodoro diſſerens, illum Syracuſanum forſan eumdem cum Diodoro Siculo ſuſpicatur. *Harl.*]

Diodorus, Tarſenſis, grammaticus, cuius eſſe ἀπομνημονεύματα Laertio laudata, γλώσσας Ἰταλικὰς et πρὸς Λυκόφρονα, quae citat Athenaeus, tum librum περὶ ςαθμῶν a Suida in τάλαντον, (et auctore ſcholii graeci ad Nazianzenum iu diario italico Montfaucouii pag. 214.) citatum putat Meurſius, quem vide pag. 21. ad Chalcidium. Idem *Diodorus*, vt notatum Meurſio, laudatur ab Erotiano ſiue Herodiano in Κάμμορον et Heſychio in Διαγόρας. Eumdem exiſtimo, qui ab Euſtathio Ἀριςοφάνειος adpellatur. [Citatur in ſcholiis Marcianis ad Homerum. vid. *Villoiſon* prolegom. ad Homeri Iliada pag. 29.]

Diodorus ſiue Theodorus, ex antiocheno presbytero *Tarſi* epiſcopus, clarus ſub extremum quarti a Chriſto nato ſaeculi, ſcripſerat praeter alia, (de quibus Photius, Suidas et e recentioribus *Caueus* hiſtor. litter. eccleſiaſtica ad a. Chr. 378.) commentarios in libros V. T. in quibus ſenſum hiſtoricum ſectatus, allegorias miſſas fecit, teſte *Socrate* VI. 3. De libro contra Photium, Sabellicum, Marcellum Ancyranum et Malchionem vide *Theodoritum* libr. II. cap. 11. haeret. fab. Liber politicorum huius Diodori, quem Syriace exſtare ſcripſit Hebed Ieſu, haud diuerſus eſt a libro eius de prouidentia, vt notatum *Rich. Simoni* III. 19. epiſt. ſelect. *Fabric.* [Plura de hoc Diodoro leges infra in vol. VIII. pag. 358 ſqq. aliisque locis, in indice notatis. Per hanc occaſionem obſeruabo, auctorem *quaeſtionum ad orthodoxos*, quae inter opera Iuſtini Martyris edi ſolent, (vide infra in vol. V. p. 58. nr. 10.) eſſe *Diodorum*, *Tarſenſem* epiſcopum, probatum iuiſſe *Maturinum Veyſſiere la Croze* de ſcriptore quaeſtionum ad orthodoxos, in epiſtola ad Io. Laurent. Moshemium in bibliotheca hiſtor. philol. theol. Bremenſi, claſſ. V. pag. 656 ſqq. Argumenta, quibus vtitur, haec fere ſunt. Auctorem quaeſtionum ante Iſidorum Peluſiotam vixiſſe, et quidem temporibus Iuliani, oſtenditur et ad Diodorum Tarſenſem refertur, hunc eſſe auctorem illius libri, probatur ex formula, qua vtitur, qua de Chriſto homine loquens, eum τὸν δεσπότην Χριςὸν, Chriſti autem dei et hominis mentionem faciens eum, τὸν κύριον Χριςὸν adpellat. Qua phraſi tum vtebantur Neſtorianismo fauentes, in cuius ſuſpicionem et hic Diodorus venit. Non eſſe Theodoreti foetum, vt Sylburgius initio notarum ad quaeſtiones illas arbitratur, ex ſtili efficitur diuerſitate, qui in Theodoreto eſt elegantior. Diodorum eſſe auctorem, porro oſtenditur, quod et Diodor. et Theodoretus fuerit monachus et Synuſiaſtarum aduerſarius et ſphaeram damnauit, matrem domini non adpellauit θεοτόκον. Quod Suidas in operum eius catalogo, quem vnus ſeruauit nobis ex Theodoro Lectore, minime recenſuerit, reſpondet Croze, quaeſtiones forte eſſe easdem, quae ita ibi memorantur,

πρὸς

πρὸς Εὐφρόνιον Φιλόσοφον κατὰ πεῦσιν καὶ ἀπόκρισιν, et Theodor. Haſaeus in nota obſeruat, addi poſſe, quod pleraeque materiae illae, de quibus libros ſcripſiſſe Diodorum hunc, ſiue, vt Photius vocat, Theodorum, Tarſenſium epiſcopum, commemorat Suidas, tractentur quoque in illis ad orthodoxos quaeſtionibus: Baſilius M. Caeſareae Cappadociae archiepiſcopus, meminiſſe videtur illius ſcripti, ad ſe miſſi in Epiſtola CLXVII. ad Diodorum, Oper. tom. II, pag. 951. Laudatur ab Athanaſio, Epiphanio, Meletio, Baſilio, Ioanne Chryſoſtomo et pluribus aliis, infamatus Cyrillo in epiſtola I. ad Succenſum; quo factum eſt, vt eius ſcriptorum memoria oblitteraretur, aliis in nominibus, praefixis iis operibus, quae inuito aduerſariorum eius odio ad noſtram vsque aetatem peruenerunt.

Haſaeus in not. p. 656. addit, Wilhelm. Ern. Tenzel. in Exercitt. ſelectis p. 187 ſqq. et 436 ſqq. de illius libri auctore plures laudare ſententias. vid. Ern. Grabium in Spicilegio patrum ſaec. II. pag. 164. Dallaeus in lib. de Confirm. libr. II. cap. 12. abnegat quoque Iuſtino: huius, inquit, operis auctor Irenaeum et Origenem laudat, vtrumque Iuſtino, vt notum eſt, iuniorem. Manichaeorum meminit, quorum parens A. D. 261. primum emerſit, aſcetas et monachos memorat, ab Antonio exortos, qui A. D. 358. eſt denatus, de anachoretis agit, eos ἄνδρας ἀρχαίους vocat; ſic loquitur, quaſi euerſus ſuis temporibus fuerit Paganiſmus, imo hunc a Chriſtianiſmo debellatum dicit, quod nonniſi ſub Chriſtianis Auguſtis vere dici potuit; et alia multa habet, quae hominem produnt, nonniſi quarto, quintoue ſaeculo viuentem. *Harl.*

Diodorus, tragicus. vid. ſupra *Diodorus*,* Alexandrinus.

Diodorus, Tryphon, presbyter, Magnetis, quem ignotum prius hoſpitio exceperat, deinde aduerſarius. Vide *Epiphanium* de menſuris ac ponder. cap. 20. et haereſi LXVI. cap. 11. Ad hunc Diodorum epiſtola Archelai, edita a Valeſio ad Socratem pag. 200. et a Zacagnio. Idem forte *Diodorus*, quem XXV. libris contra Manetem ſcripſiſſe refert Photius, cod. LXXXV. licet videam inter ſcripta Diodori, Tarſi epiſcopi, referri etiam ab Hebed Ieſu librum aduerſus Manichaeum. Tryphonis inter aduerſarios huius haereſiarchae meminit etiam *Photius* libro I. contra Manichaeos, cuius opus tetrabiblum etiamnum ineditum mihi olim legendum conceſſit, qui eius editionem meditabatur, D. *Abraham Hinkelmannus* ὁ μακαρίτης.

Omitto *Diodorum*, Tryphonem, qui Syriae rex fuit Olymp. CLIX. et Liuio aliisque memoratur.

Diodorus, Tyrius, epiſcopus, ad quem S. Athanaſii epiſtola.

[*Diodorus* cognomine *Valerius*, patria Alexandrinus, Pollionis filius, Teleclis diſcipulus, quem Suidas et Eudocia pag. 136. teſtantur ſcripſiſſe τὴν ἀττικὴν λέξιν. Vixit ſub Hadriano. Fabricius infra, lib. IV. cap. 34. 4. pag. 517. vol. IV. eumdem eſſe putat cum *Theodoro*, cuius atticae gloſſae laudantur ab Athenaeo. add. Photium cod. CXLIX. Fabric. l. cit. pag. 583. et vol. IX. pag. 418. Suidas in Πωλίων citat huius ἐξήγησιν τῶν ζητουμένων παρὰ τοῖς ῥήτορσιν. *Harl.*]

Diodorus, cognomento Ζωνᾶς, rhetor. Supra in *Sardianus*. Strabo lib. XIII. Zonae cuiusdam (huius, vt videtur,) epigrammata graeca leguntur in anthologia. [vid. infra in catalogo poetar. epigrammatariorum. *Harl.*]

Digitized by Google

CAPVT XXXI (olim XXXII)

DE DIONYSIO HALICARNASSENSI ET ALIIS DIONYSIIS.

I. *Dionyſii Halicarnaſſei aetas et Antiquitatum Romanarum opus XX. librorum.* II. *Libri priores XI. ſuperſtites, et ex aliis fragmenta.* III. *Codices MSSti, editiones et interpretes Antiquitatum.* IV. *Ioh. Canabutii ineditus in locum Dionyſii commentarius graecus.* V. *Laus accurationis et ſtili Dionyſiani.* VI. *Epitome Antiquitatum Dionyſii et commentatio περὶ χρόνων deperdita.* [↑] VII. *Critica et rhetorica eius ſcripta, compoſita ante Antiquitatum libros.* VIII—XV. *Recenſentur, vbi et de ſingulorum interpretibus.* XVI. *Scripta deperdita Dionyſii.* XVII. XVIII. *Vtrum auctor ſit libri περὶ ἑρμηνείας, qui ſub Demetrii, et vitae Homeri, quae ſub Plutarchi nomine exſtat.* XIX. *Index ſcriptorum, a Dionyſio citatorum.* XX. *Alii Dionyſii.*

[Cum auctario *G. C. Harles.*]

I.

De *Dionyſio Halicarn.* eius aetate, ſcriptis, ingenio, fide dicendique genere diſputarunt

Ger. Io. Voſſius de hiſtoricis graecis lib. II. cap. 3. pag. 169 ſqq.

Martin Hankius de romanarum rerum ſcriptoribus, Lipſiae 1669. 4. part. I. cap. 8. pag. 52 ſqq. et part. II. pag. 227 ſqq.

Degoreus Whear in relectionibus hiemalibus etc. ſect. XVI. pag. 69 ſqq. edit. I. Chriſtiani Neuii cum huius acceſſionibus pag. 110 ſqq.

Bellanger in praefatione ad ſuam Dionyſii etc. verſionem gallicam, Pariſ. 1723. 4.

De Dionyſii aetate *Henr. Dodwell*, qui etiam tabulas confecit chronologicas, additis adnotationibus, in editionibus Hudſoni ac Reiskii.

Boivin maior compoſuit canonem Dionyſii chronologicum, in Memoir. de litterature — des I. et B. L. tom. IIII. pag. 17 ſqq. edit. Amſterd. 1719. 12. ſ. tom. II. edit. Pariſ. 1717. 4. pag. 373 ſqq. vbi pag. 379. Voſſii, vel potius Meurſii errorem, quemdam σύγχρονον Polybii occurrere *apud Polybium* lib. XIV. (vbi nullus occurrit Dionyſius Halic.) repetit; quum ſcribendum ſit, *apud Strabonem.* Ibidem idem opinatur, opera, quae in tomo II. (probabiliter edit. Sylburgii,) exſtant, alterius eſſe Dionyſii; at praeter fidem hiſtoricam: ſed non noua eſt illa opinio. vid. notam graecam infra in notitia MSS. ex cod. Laurent. Medic.

Plurium tam veterum quam recentiorum de eo teſtimonia ſunt collecta ab *Hankio* l. c. a *Thoma Pope-Blount* in cenſura celebrium authorum pag. 80 ſq. et ab *Hudſono*, huius et Reiskii editt. praemiſſa.

Cur ionice non ſcripſerit, diſquirit *M. V. la Croſe* pag. 120. vindic. veterum ſcriptorum. *Harl.*]

* DIONYSIVS, Alexandri F. e Caria Halicarnaſſenſis a), ciuis Herodoti, vir doctiſſimus

a) Fuit et alius *Dionyſius Halicarnaſſeus* Adriani, imperatoris, temporibus celeber, Aelius praenomine, e noſtri poſteris, quem Atticiſtam Suidas vocat, et cuius de atticis vocibus libros V. recenſet

ſimus et criticus b), ac rhetor ſua aetate praeſtantiſſimus, in Italiam venit c) poſt finem bellis ciuilibus impoſitum ab Auguſto Caeſare circa mediam Olymp. CLXXXVII. (A. V. C. 723. ante Chriſtum anno XXX.) atque ab eo tempore d) per annos XXII. Romae verſatus latinae linguae facultatem et alia, ad hiſtoriam romanam ſcribendam neceſſaria monumenta ac ſubſidia, ſibi comparauit, partimque e familiaritate cum viris eruditis, partim e commentariis latine ſcriptis Porcii [?] Catonis, Fabii Maximi, Valerii Antiatis, Licinii Macri, Aeliique et Gellii et Calpurnii et multorum aliorum materiam ſibi amplam et vberem ad futurum opus digerendum congeſſit. Manum admouit operi Olymp. CXCIII. 1. e) Anno vrbis conditae Catoniano 745. (Varroniano 746. Dodwell. 747.) ante Chriſtum VIII. [apud *Saxium* Onom. litt. I. pag. 195. A. M. 3996. Olymp. 192, 4. ante C. N. 7. V. C. 745.] et ſtilo facili ac perſpicuo, et ſingularem elegantiam f) prae ſe ferente ſcripſit *Antiquitatum* ſiue *Originum Romanarum* Ῥωμαϊκῆς

recenſet *Photius* cod. CLI. De hoc dixi infra §. 20. et libro IV. Sed Dionyſius Halicarnaſſeus ὁ καθ᾽ ἡμᾶς Διονύσιος συγγραφεὺς *Straboni* XIX. p. 656. vbi de Halicarnaſſo agit, laudatus idem plane eſt cum noſtro, tum, quum Strabo iſta ſcriberet, iam defunctus, vt notatum *H. Dodwello* in diſſ. de Dionyſii aetate pag. 326. [p. LV. tom. primo edit. Reiskii.] At *Meurſius* ad Helladium pag. 36. Polybio pro Strabone nominato Dionyſium Halicarnaſſeum commentus eſt, noſtro longe antiquiorem. [Eumdem errorem commiſit *Voſſius* de graecis hiſtor. lib. IV. cap. 13. pag. 471. qui me diu vexarat, *Polybium* quoque pro Strabone (XIV. pag. 970. Almel.) ponendo. Meurſium coeca fide ſequutus videtur. *Harl.*] — Verum hic recte omiſſus eſt in *Meurſii* libro de Dionyſiis tom. X. Antiquitat. Graecar. pag. 587.

b) *Eunapius* in Porphyrii vita: Λογγῖνος δὲ κρίνειν γε τοὺς παλαιοὺς ἐπιτέτακτο, καθάπερ πρὸ ἐκείνου πολλοί τινες ἕτεροι, καὶ ὁ ἐκ Καρίας Διονύσιος πάντων ἀριδηλότερος. Etiam Suidae Dionyſius noſter dicitur παντοῖος λόγιος, *Vir vsquequaque doctiſſimus.* [adde *Gregor. Nazianzen.* in epiſt. 121. et *H. Valeſ.* de re critica lib. I. cap. 2. pag. 149. additaius Emendatt. a Burmanno editis. *Harl.*]

c) *Dionyſius* ipſe lib. I. pag. 6. ἐγὼ καταπλεύσας εἰς Ἰταλίαν ἅμα τῷ καταλυθῆναι τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Καίσαρος ἑβδόμης καὶ ὀγδοηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος μεσούσης, καὶ τὸν ἐξ ἐκείνου χρόνον ἐτῶν δύο καὶ εἴκοσι μέχρι τοῦ παρόντος γενόμενον ἐν Ῥώμῃ διατρίψας, διάλεκτόν τε τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐκμαθὼν etc. [Secundum *Dodwell.* de aetate Dionyſii Halicarn. ſect IX. ille natus eſt intra annum Varronianum 676 et 700. ſ. Olymp. CLXXV — CLXXXI.]

d) Fallitur itaque *Rogerus Aſchamus*, qui lib. I. epiſt. 12. Dionyſium noſtrum confundit cum Dionyſio, qui docuit in aedibus Ciceronis, aut cum liberto M. Varronis, vti *Franciſcus Philelſus* XXIII. 11. epiſt. ad Ioannem, epiſcopum cardinalem Portuenſem: *Dulciſſima illa mihi videri ſeruitus debet, quam qui ſeruit, et melior redditur et illuſtrior. Quum et Alemander penes Lycurgum, et penes Platonem, Phaedon ſeruos gerunt, et* Dionyſius Halicarnaſſeus penes M. Varronem: *videmus*, hunc in hiſtoriographum nobilem euaſiſſe, *Phaedonem in philoſophum non ignobilem; at Alemandrum ex temerario atque importuno adoleſcente in virum continentem ac frugi.* Dionyſium Halicarn. σύγχρονον fuiſſe Apionis, Pliſtonicae, notat *Suidas* in Ἀπίων.

e) Claudio Tiberio Nerone II. et Cn. Calpurnio Piſone Coſſ. anno imperii Auguſti 24. vnde nullo modo eſt credibile, Virgilium, quem anno 13. Auguſti conſtat mortuum, ex Dionyſio partem materiae Aeneidos hauſiſſe, quod viris quibusdam praeclaris, [Voltario in periculo de poeſi epica, et cenſoribus in biblioth. Françoiſe, tom. XII. part. I. nr. 2. vid. ephem. litter. Lipſienſ. a. 1729. menſe Iul. pag. 548 ſq.] in mentem veniſſe video: eos quidem ante oculos potuit habere Virgilius, quorum veſtigiis inſtitit etiam Dionyſius.

f) Photius cod. LXXXIII. Scriptorem vocat τὴν φράσιν καὶ λέξιν καινοπρεπῆ. [Varie iudicarunt de noſtro viri docti: vid. teſtimonia, ab Hankio, Blount et Hudſonio congeſta: quibus addes graue Reiskii iudicium in praefat. ad tom. I. meam ſententiam dixi in Introduct. in hiſtor. L. Gr. tom. I. pag. 592. *Harl.*]

μαϊκῆς 'Αρχαιολογίας [g]) *libros XX.* De Romanorum genere, originibus, republica et rebus geſtis ab vrbe condita vsque ad Olymp. CXXVIII. 3. ſiue initia belli primi Punici, a quo incipit *Polybii* [h]) hiſtoria, quam aemulatus videtur Dionyſius Herm. Conringio iudice de ciuili prudentia cap. 14. vt *Ioſephus* viciſſim Dionyſii exemplo creditur hiſtoriam ſuam iudaicam libris viginti complexus eſſe, et inſcripſiſſe 'Αρχαιολογίαν 'Ιυδαϊκήν.

II. E libris [i]) XX. Dionyſii Originum ſiue antiquitatum non plures exſtant, quam *priores vndecim*, deſinentes in anno vrbis CCCXII. et fragmenta quaedam de legationibus, quae ex poſterioribus libris vulgauit graece *Fuluius Vrſinus*, tum fragmenta quaedam e libro XII. quae in excerptis Peireſcianis graece et latine edidit *H. Valeſius* pag. 529 — 545. notisque illuſtrauit. [H]

III. [De *codicibus msstis* primum agemus. Ex *Vaticano* Vrbinat. nr. 103. et antiquitate et bonitate praeſtantiſſimo, lectiones habuit Hudſon (cuius vid. praefat. in primis pag. XXIX. tom. I. edit. Reiskii, coll. ipſius Reiskii praefatione) et ſaepius Reiskius textum emendauit. Recentioris codicis *Vaticani* nr. CCCCL. ex aliquo peruetuſto libro exſcripti, nec multum illi, quem habuit Lapius, diſſimilis, lectiones in libro XI. adhibuit Hudſonius, quem vide in praeſ. l. c. Ex alio *Romano* et *Veneto* Sylburgius Stephanei exemplaris lacunas ſuppleuit, multaque ſanauit vitia: Idem fragmenta legationum, a Fuluio Vrſino publicata, ad *codicem mst. Iulii Pacii* emendauit. In edendis *rhetoricis* libris idem Sylburgius *ſex* codices, vnum ex bibl. Bononienſi per Amuſaeum, quatuor ex bibl. Dudithii et alium aliunde habuit, ſed, quum ſerius aduenissent, non potuit omnes conferre, vt ipſe teſtatur in praefatione, cuius particulam recudi feci in Introductione in hiſt. L. Gr. pag. 588 ſq. tom. I. — In *Montfaucon* bibl. bibliothecarum traditae ſunt codicum notitiae, at, vt *Reiske* in praefat. pag. XXIII. iam conqueſtus eſt, tam perplexae et ambiguae, vt aenigmati ſint ſimiliores, quam plano atque perſpicuo teſtimonio, eamque biblioth: vocat ille vaſtam et indigeſtam molem, parum fructuoſam farraginem. — Alios adhuc nominabo. *Romae* in biblioth. *Barberina* ſunt cod. CCCXXXVII. chartac. ſaec. XV. Dionyſ. Halic. de arte panegyr. et cod. chartac. ſaec. XV. de Thucydide. — Ibidem in bibl. *Angelica* cod. membr. XV. qui vero et quot libri inſint, neſcio. — Ibidem in bibl. *Chiggiana* cod. membr. nondum collatus, ſaec. IX. (vid. Introd. meam, prolegomen. pag. 62. 65 et 66.) atque hic Chiggianus cod. idem eſſe videtur, de quo Montfaucon. in palaeographia graeca, libr. I. pag. 24. nec non in diario italico pag. 238. (vbi eum cod. ſaeculo X. adſignat, proditque, ſe nullum eius ſcriptoris vidiſſe pari antiquitate et praeſtantia

g) Sunt, qui titulum 'Αρχαιολογίας putent tantum conuenire primis libris, non toti operi. Vide Voſſium II. 3. Hiſt. Gr. Photius quoque illius tituli plane non meminit, ſed vocat βιβλία ἱστορικῶν λόγων εἴκοσι. A *Cyrillo Alex.* VI. in Iulian. pag 193. laudatur Διονύσιος ὁ 'Αλικαρνασσεὺς τὰς 'Ρωμαίων ἱστορίας οὐ μάλα συντεθεικώς. At Stephanus Byz. in Κωνστάντεια laudat Dionyſium ἐννεακαιδεκάτῳ 'Ρωμαϊκῆς 'Αρχαιολογίας, vnde patet, totum opus ab eo lectum fuiſſe hoc titulo.

h) Notauit hoc etiam *Euagrius* lib. V. cap. vlt. Hiſtor. Eccleſ. et *Photii* cod. LXXXIII. Confer *Dodwellum* ad Chronolog. Dionyſii Halic. p. 106.

i) Falli Gelenium, qui libros XX. a Dionyſio abſolutos negat, Photii, Stephani Byz. aliorumque teſtimoniis reuincit *Voſſius* II. 3. Hiſtor. Gr. et *Martinus Hankius* lib. II. de Rom. rerum ſcriptoribus pag. 228.

ſtantia codicem,) et vberius tom. I. biblioth. bibliothecarum pag. 174. expoſuit, atque Lucae Holſtenii retulit iudicium. Ille codex ſuppeditauit imaginem Dionyſii, quam aere caelatam Montfauc. in palaeographia gr. dedit, et ex eo Reiske titulo voluminis I. edit. adponendam curauit. — *Neapoli* in bibl. regia in cod. LII. chart. ſaec. XV. Dionyſii Hal. ars rhetorica, *περὶ τῶν ἐν μελέταις πλημμελȣμένων, περὶ λόγων ἐξετάσεως, περὶ τῶν Θȣκυδίδȣ ἰδιωμάτων·* ex Demetrio Phalereo, (ſic) *περὶ γλαφυρȣ̃ χαρακτῆρες·* ex Dionyſio *περὶ τȣ̃ πῶς δεῖ ἐπιςέλλειν.* — *Taurini* in bibl. regia cod. LXXVI. (catal. p. 171 ſq.) Dion. Hal. de conſtructione orationis liber, ad cuius calcem ſubiiciuntur problemata rhetorica in ſtatus orationis, (*εἰς τὰς ςάσεις.*) ſiue argumenta varii generis. — In bibl. *Veneta* D. Marci cod. CCCLXXII. chart. ſaec. XIV. Dionyſii Hal. antiqq. rom. libri X. priores, ex quo Theupolus in catalogo pag. 177 ſqq. variarum lectionum ſpecimen exhibuit. — cod. CCCLXXIII. membrau. in fol. ſaec. XV. romanar. antiquitatum libri XI. poſtremus fine mutilus eſt. (catal. pag. 179) cod. CCCCXV. membran. in 4. ſaec. XV. Dionyſii Halicarn. de ſtructura orationis, — cod. CCCCXXIX. membran. in 4. ſaeculi XV. Dion. ars rhetorica. — cod. CCCCXLIV. chart. in 8. ſaec. XIV. Epitome operis Dion. Hal. de verborum compoſitione. — cod. DVIII. chartac. in 4. ſaec. XV. Dion. de verborum compoſitione, *περὶ τῶν ἐν ταῖς μελέταις πλημμελȣμένων, περὶ Θȣκυδίδȣ ἰδιωμάτων.* — cod. DXXII. membran. in 4. ſaec. XV. de characteribus Lyſiae rhetoris. (in catal. pag. 201. 210. 230. 273. 281.) — In bibl. *Laurent. Medicea*, Florent. (teſte Bandinio, in catal. codd. gr. tom. II.) cod. XXII. chart. in 4. ſaec. XV. plut. 58. Dionyſii Halic. ad Ammaeum de iis, quae Thucydidi propria ſunt. (pag. 463.) — cod. XI. chart. in 4. ſaec. XV. (cuius meminit Montfaucon. Palaeogr. gr. pag. 86.) methodus orationum panegyricarum etc. ſ. ars rhetorica ad Hechecratem. Hic vero obſeruanda eſt nota ab ſcriptore codicis cap. X. *περὶ τῶν ἐν μελέταις πλημμελȣμένων* praefixa: *Τȣ̃το τὸ μονόβιβλον, οἶμαι, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς συνέταξεν ὁ Πρότερος· μέμνηται γὰρ ἐν αὐτῷ ὡς ἐκδεδομένȣ αὐτῷ τȣ̃ περὶ μιμήσεως·* tum (nec non in cod. XVI. plut. 60. et cod. XVIII.) de iis, quae Thucydidi propria ſunt, quam epiſtolam ad Ammaeum omiſit Montfaucon in ſuo catalogo; ſed male libellum de *imitatione* citauit, et fortaſſe pro titulo operis notam illam ſcriptoris paullo ante memoratam perperam accepit. — porro, de compoſitione nominum ſiue de ſtructura orationis, (catal. pag. 499 ſq. 605 et 608.) — cod. XVIII. plut. 60. et cod. XXV. nr. VIII. de compoſitione nominum epitome: initium tamen conſpirat cum edit. Sylburg. reliqua, in compendium contracta, ab iſta plane diſcrepant. (pag. 608 et 615.) — cod. XV. plut. 59. (pag. 527.) de compoſitione nominum, et de oratoribus atticis ad Ammaeum commentarii, quos Victorius deſcripſit miſitque ad Petrum Anton. Iacominum, vid. epp. lib. IX. pag. 210. — Dion. Hal. romanarum antiquitatt. liber XI. in fine diuerſus eſt codex. — Dion. Hal. epitome, gr. inter codd. Io. Rhodii msstos, in Tomaſini bibliothecis *Patauinis* msstis. Vtini 1639. 4. pag. 139. — Teſte *Montfaucon* in diario italico pag. 13. in bibl. *Ambroſiana Mediolanenſi*, Dion. Hal. recens cod. — pag. 365. *Florentiae* in bibl. monaſterii etc. Dion. Hal. de nominibus, cod. membran. ſaec. XV. — *Mabillon* tom. I. Muſei italici pag. 171. narrat, in bibl. abbatiae S. Mariae *Florentiae* exſtare MS. Dion. Halic. *de compoſitione n a u i u m;* ſed legendum erit *v o c u m.* — In bibl. regia *Pariſienſi* permulti codices modo plures, modo pauciores libros rhetoricos; pauci archaeologiam Dionyſii Halic. continent: in cod. chart. MDCLIV. a. Chr. 1535. exarato ſunt antiquitatum romanarum libri V. priores, in cod. chart. MDCLV. a. Chr. 1540. ſcripto, libri II. VII. VIII. IX

et X. in cod. chart. MMCMXXXIII. a. Chr. 1474. ſcripto, excerpta e libro primo hiſtoriae. Contra lib. de ſtructura orationis in *vndecim* codd., ars rhetorica in *duobus;* de antiquis oratoribus iudicium in *quinque;* de aetate ſcriptorum Demoſthenis et Ariſtotelis in *vno;* de iis, quae Thucydidis propria ſunt, in *octo;* de Herodoti et Xenophontis ſcriptis iudicium, in *vno;* de admirabili vi dicendi in Demoſthene in *quatuor;* et Lyſiae vita in *vno;* Epiſtolae denique in *quatuor* codd. ſecundum catalogum exſtant, quorum omnium plenam enumerationem fore longiorem moleſtamque arbitror. — In bibl. *Coisliniana*, auctore Montfaucon in catalogo MSSt. illius bibliothecae pag. 302. in cod. CCXLIX. Excerpta pauca ex Dionyſio Halic. — pag. 214 ſq. cod. CL. romanarum antiqq. libri XI. ex eodem exemplari exſcriptus hic cod. videtur Montfauconio, vnde manarunt editiones. Mihi quidem videtur codex quidam peruetuſtus, qui forſan periit, at vndecim tantum Dionyſ. archaeologiae libros comprehendit, vnicus fons fuiſſe reliquorum codicum, variis temporibus varia ratione ſcriptorum. — pag. 593 ſq. in cod. CCCLXXXVII. ex quo Montfaucon longum exhibuit locum graecum, Dionyſii Hal. definitio rhetorices laudatur et explicatur, idemque pag. 597. inter grammaticos refertur. — In cod. *Matritenſi*, teſte Iriarto pag. 357. 1. Dion. Hal. iudicium de Lyſia rhetore. — In cod. *Eſcorialenſi*, auctore Plüero, itiner. per Hiſpan. pag. 165 ſq. Dion. Hal. methodus panegyricorum; epitome de compoſitione nominum; problemata de rhetorica; de V. dialectis, vnde et ex quibus dialectici (ſic) ortum habuerunt; de Thucydidis proprietatibus. — In biblioth. *Vindobonenſi*, teſte Neſſelio, catalog. part. IV. cod. LX. pag. 37. Dionyſii Hal. ars rhetorica; de figurata oratione; de charactere Thucydidis, et de compoſitione nominum. — pag. 129. 237. Dion. Hal. de compoſitione nominum. — In biblioth. *Heidelbergenſi* olim fuerunt Dion. Hal. de Thucydide, Demoſthene etc. rhetorica, bis; de dictione. — In biblioth. *Guelferbytana*, Dion. Halic. ſed quinam ſint libri, neſcio: tum ex biblioth. Gudiana, Dion. Hal. rhetorica. — In biblioth. *Monaco-Bauarica*, excerpta ex libro I. Dion. Hal. et lib. de compoſitione. (vid. catal. pag. 72 et 81.) — In biblioth. *Vratislauienſi* (teſte Kranzio pag. 88. Memorab. biblioth. Eliſabetanae Wratislau.) multa Dionyſii Halicarn.

E d i t i o n e s.

Libros XI. latine primum e duobus codicibus vaticanis tranſtulit *Lapus Biragus* [k]), Florentinus, dicauit Paullo II. quem Platina quidem notat ſummo odio humaniorum litterarum ſtudia habuiſſe. Princeps editio poſt dedicationem habet inſcriptionem:

Dionyſii

k) Nomen illius vario modo ſcriptum reperi: in *Adelungii* Fortſetzung und Ergänzung des — Ioecher. Gelehrten-Lexic. vol. I. pag. 1883. ſcribitur *Birago*, *Lampugnino*, ſiue *Lappus*, *Lampus*, patria *Mediolanenſis*. *Mazzuchelli* diſtinguit Lapum de Caſtilione et in Scrittori d'Italia, vol. II. part. II. p. 1259. tradit, *Biragum*, (*Lampugninum* ſ. *Lampum*,) *Mediolanenſem* medio ſaec. XV. familiarem Franc. Philelfi, in latinum ſermonem tranſtuliſſe *primum librum Dion. Halic.* eamque verſionem mſtm latere in bibl. Ambroſ. Mediolanenſi. In bibliotheca codd. MSSt. Monaſterii S. Mich. Venetiarum edit. *Mittarelli* in adpendice librorum ſaec. XV. pag. 86. (adde pag. 139.) vocatur *Biragus Lappus*, *dictus etiam Lampus*. In epiſtola nuncupatoria ad Pontificem rom. Paullum II. quam recudendam curauit Paſchalius in bibliotheca Smithiana (Venetiis 1755. 4.) pag. CXCIX ſqq. ab initio exaratum eſt nomen: *Lapus Biragus*, *Florentinus*, in fine autem

Dionyſii Halicarn. Originum ſiue antiquitatum romanarum liber I. (inſunt vero libri decem, cum vndecimo imperfecto:) in calce: *Taruiſii per Bernardinum celerium deluere.* a. Ch. n. M.CCCC.LXXX. (1480.) Biſſexto Kl. Mart. fol.

De hac rariſſima edit. et Birago eiusque verſione vide praeter eos, quos in nota laudavi, Cardinal. *Quirin.* adpend. ad Mich. Canenſii vitam Paulli II. §. 24. p. 273. *Ger. Io. Voſſ.* de hiſtor. lat. lib. III. cap. 10. pag. 807. *Bure* bibliogr. inſtruct. Hiſtoire, tom. I. nr. 4796. pag. 522. *Braunii* notit. de libris — bibl. monaſterii ad SS. Vdalr. et Afram, tom. II. pag. 77 ſq. *Bellangerium* in praef. ad verſionem gallicam pag. XXI ſqq. Catal. biblioth. Pinellian. tom. II. nr. 2491. vbi ſcribitur *Lampus Biragus; Goetzii* memorab. bibl. Dresdenſ. tom. II. (vbi nr. 900 ſqq. plures Dion. Hal. editiones recenſentur,) pag. 155. *Seemilleri* incunabula typogr. bibl. Ingolſtad. faſc. II. pag. 50 ſq. vbi eſt exemplar, cui Glareanus ſuas correctiones et mutationes manu adſcripſerat. Rec. eſt illa edit. Regii 1498. fol. per Franciſc. de Mazalis, d. XII. Nouembr. fol. (vid. *Maittaire* A. T. tom. IV. part. II. pag. 660. catal. biblioth. Bernenſ. tom. I. pag. 281. in *Seemilleri* incunabulis mem. faſc. IV. pag. 101.) Tum eadem repetita eſt: *Dion. Hal. — inſignes hiſtoriae in XI. libros digeſtae. — Pariſiis* M.D.XXIX. (1529.) *venundantur ab Gallioto Pratenſi et Petro Vidouoeo, vniuerſitatis Pariſienſis bibliopolis. cum priuilegio ſupremae curiae Parlamenti. Galliot du Pr.* fol.

Hanc valde incognitam edit. vberius deſcribit, et de illis bibliopolis ac Birago agit *Freytag.* in adparatu litter. tom. III. pag. 577 ſqq. — Sylburgius de verſione Biragi ita iudicat: *Etſi vero Lapus pleraque parum latine, multa etiam ſiniſtre vertit; tamen, quia duos vetuſtos codd. quos a Paullo II. acceperat, in ſua verſione ſequutus eſt, et verbum verbo reddere ſtuduit, ſaepe mihi ad verae lectionis inueſtigationem viam patefecit.* adde, quos citat Freytag. libr. mem. tom. II. pag. 1305 ſq. Quare *Henricus Glareanus* recognouit Biragi verſionem, et, ſe 6000 errores ſuſtuliſſe profeſſus eſt in editione inſcripta:

Dionyſii Halicarnaſſi antiquitatum ſiue Originum rom. libri XI. a Lapo Birago Florentino latine verſi, ac per Henricum Glareanum P. L. recogniti, ab innumerisque mendis repurgati, et illuſtrati annotationibus (300.) *Adiuncta eſt per eundem chronologia temporum in Dionyſii hiſtoria comprehenſorum.* Baſileae in offic. Frobeniana. 1532. fol. vid. *Goetz.* l. c. pag. 155. — *Rhetorica* quaedam graece ediderat Aldus Manut. in collectione rhetorum, Venet. 1508. fol. (conf. infra §. VIII ſqq. et in vol. IV. lib. IV. cap. 31. §. 16. pag. 457.) ſed libri antiquitatum primum *graece* prodierunt:

Διονυσίε — *Dionyſii Halicarn. antiquitatum roman. libri X. Ex bibl. regia — Lutetiae.* ex officina Rob. Stephani, typographi regii, typis regii. M.D.XLVI. (1546.) fol. et

tem *Lappus Biragus Flor.* A Philelfo, eius magiſtro, in epiſtola ad Leonardum Aretinum ſcripta 1436. dicitur *Lapus Caſtelliunculus*, a *Fabricio* in bibl. lat. mediae et inf. aet. tom, IV. pag. 244. vbi de eo agitur, *Lapus Biragus, de Caſtellione Florentinus, obiit Florent. ſaec. XV. vergente.* Atqui metrum pugnare videtur pro ſcriptura, *Lapus.* Nam Vgolinus Verinus in eum ſcripſit: *Te*, Lape, *mors iuuenem nimis invidioſa peremit, Ingenii ſed multa tui monumenta ſuperſunt.* Adde de illo *Iul. Nigrum* de ſcriptor. Florentin. pag. 343. Manſus tamen ad Fabricii loc. *Lapum* ſeu *Lampum* nominat eum. Eniuuero cl. Morellius in literis ad me datis, *Lampus*, ait, *Biragus*, Mediolanenſis, *differt a Lapo, Florentino, qui Caſtelliunculus potius, quam Florentinus eſſet adpellandus.*

Διονυσίου — *Dionyſii Hal. de compoſitione, ſeu orationis partium apta inter ſe collatione ad Rufum. Item, quo genere dicendi ſit vſus Thucydides, ad Ammaeum.* Lutet. ex offic. Rob. Stephani. M.D.XLVII. (1547.) fol.

Opuſculis rhetoricis Rob. Steph. addidit nonnullas emendationes, ad varios codd. expreſſas. Plura de ſplendida hac editione et libris, quos illa continet, docte diſputat *Freytag* in adpar. litter. tom. II. pag. 1304—1313.

Dionyſii, Alexandri F. Halicarn. antiquitatum ſ. originum rom. libri X. Sigismundo Gelenio interprete. Addidimus vndecimum ex verſione Lapi, chronologiam Henr. Glareani, P. L. ſimulque indicem, commonſtrantem, quicquid eſt antiquitatum etc. Baſileae per Hier. Frobenium et Nic. Epiſcopium. 1549. fol. — item apud Seb. Gryphium, Lugduni 1555. 12. II. voll. et ibid. apud Vincentium 1561. 12. in quibus tamen minoribus edd. excluſa eſt chronologia Glareani.

Gelenius, (de quo copioſus eſt *Bellanger* in praefat. ad verſ. gallicam pag. XXIII ſqq.) meliorem quidem, nec tamen omnibus omnino probatam, *latinam* dedit verſionem *decem* tantummodo librorum; vndecimi enim libri ordo eſt in codd. gr. perturbatior.

Dionyſii Hal. ſcripta quaedam critica, graece. ſcil. Prooemium Dionyſii de antiquis rhetoribus tractatus, quod deeſt in impreſſis libris; Dionyſii reſponſio ad Cn. Pompeii epiſtolam de Platonis ſtilo; eiusdem comparatio Herodoti cum Thucydide, et Xenophontis, Philiſti, Theopompi inter ſe; eiusdem ad Ammaeum epiſtola, aduerſus eos, qui Demoſthenem ab Ariſtotele praecepta eloquentiae didiciſſe contendebant; eiusdem de praecipuis Graecorum poetis, hiſtoricis, rhetoribus elogia: Maximi illius, qui Iuliani imperatoris praeceptor extitit, libellus de oppoſitionibus inſolubilibus. Graece apud Carolum Stephanum, edente Henr. Stephano. Lutetiae 1554. 8. H. Stephân. quaedam primus inuenerat apud amicum quemdam in Italia, vt ipſe teſtatur in praefat. ad Victorium et adiecit emendationes. Illius praefat. tam graece quam latine ſcriptae maximam partem recudi fecit *Maittaire* in Ann. typogr. III. part. II. pag. 641 ſqq. De ſingulis opuſculis criticis ac rhetoricis, eorumque editt. paullo poſt diſputabitur.

Dionyſii Hal. nonnulla opuſcula, latine, Stanislao Ilouio interprete, ex officina Rob. Stephani, Lutet. 1556. 8.

Maittaire loc. cit. pag. 682.

Poſt Stephanum de opp. Dion. Hal. egregie meruit, et nouam recenſionem, certe meliorem et locupletiorem Sylburgius parauit editionem, ſic inſcriptam:

Dion. Hal. ſcripta, quae exſtant, omnia, et hiſtorica et rhetorica, gr. et lat. E veterum librorum auctoritate, doctorumque hominum animaduerſionibus, quam plurimis in locis emendata et interpolata: cum latina verſione ad graeci exemplaris fidem denuo ſic collata, et conformata, vt plerisque in locis ſit plane noua. Addita fragmenta quaedam, cum Glareani chronologia et duplici appendice. Additae etiam notae, quibus de vtriusque textus vel emendatione vel explanatione agitur. Adiecti praeter ea duo locupletiſſimi rerum et verborum indices, alter graecus, alter latinus. Opera et ſtudio Frid. Sylburgii Veterenſis. Francof. apud heredes Andreae Wecheli. 1586. fol.

Fabricius

Digitized by Google

Fabricius de hac editione ea, quae ſequuntur, iam ſcripſerat: „*Sylburgius* graeca ad varios codices MSS. doctorum virorum opera recenſita emendauit, atque e Romano potiſſimum ac Veneto codice ſuppleuit, Gelenii verſionem innumeris locis caſtigauit, librum vndecimum et fragmenta de legationibus, a Fuluio Vrſino edita, et iam recens ad Iulii Pacii codicem emendata, de integro vertit, Glareani chronologiam, Aurelium Victorem de origine gentis Romanae cum notis A. Schotti, leges regias et decemuirales cum notis et gloſſario, notasque e Victorii, Mureti, Brodaei, Leopardi, H. Stephani, Camerarii, Guil. Canteri, Xylandri, Wolſiique ſcriptis excerptas et ſuas propria induſtria conciunatas, indices in Dionyſium, qualibus ſolet editiones ſuas ornare, locupletiſſimos graecos et latinos ſubiunxit. — Recuſa eſt *Sylburgii* editio graece et latine, Lipſiae ann. 1691. fol. minus emendate, nec verbulo adiecto, quo ex virorum doctorum ſaeculi integri induſtria aliquid noui ornamenti Dionyſio accederet."

De altero tomo, qui rarior eſt et ſeparatim editus atqne continet libros rhetoricos et criticos, e codicibus et de coniectura tam aliorum quam Sylburgii emendatiores, duobusque nusquam ante vulgatis auctos, cum notis eruditis, vberius egi in Introduct. in hiſt. L. Gr. I. pag. 587 ſq. Verſiones libellorum latinae, textui gr. adiectae, a diuerſis interpretibus ſunt profectae. H. Stephani epiſtola aut praefatio, graece ſcripta, excipit praefationem Sylburgii breuem, in qua trium, quibus is vſus eſt, exemplarium meminit, primi, quod ab Roberto Stephano cum priore Dionyſii tomo Lutetiae eſt editum 1547. alterius, quod ab Henr. Steph. ibidem a. 1554. in lucem eſt emiſſum; tertii, quod e medicea bibliotheca *P. Victorii* opera prolatum, Lugduni Io. Torneſii typis exaratum eſt.

Latine verſa ſeparatim prodierunt:

Dionyſii Halic. ſcripta, quae extant, omnia, hiſtorica et rhetorica; nunc primum vniverſa latine edita: illa quidem olim per Gelenium; ſed ita modo interpolata per Frider. Sylburgium, vt pene noua verſio dici queat: Haec vero a variis translata etc. Hanouiae, (male ſcripſit Bellanger in praefat. cit. pag. XXV. *Hanover*,) typis Wechelianis, apud hered. Io. Aubrii. A. 1615. 8. II. tom.

Poſthaec libros ſolos Dion. Hal. XI. antiqq. rom. latine vertit ſuisque illuſtrauit notis *Aemilius Portus*, Franciſci F. *Excud. Euſtathius Vignon ſibi et Henr. Stephano* 1588. fol. (vid. *Pinelli* catalog. tom. II. pag. 34.) — 1590. 12. apud Anton. de Harſy. — et cum notis ſuis, H. Stephani et Iſ. Caſauboni [l]; item excerpta de legationibus ex triplici verſione et cum notis H. Steph. Frid. Sylburgii et ipſius Porti. Lugd. 1592. fol. apud Vignonium: (teſte Fabricio noſtro. adde Hudſoni praefationem.) — Libri XI. antiqq. rom. *Dionyſii*, e Porti verſione ſeparatim recuſi, cum argumentis librorum et Gnomologia Dionyſiana, Geneuae, apud Iac. Stoer. 1603. 12.

Διονυσίου — *Dionyſii Halicarn. Opera omnia, graece et latine, ſcil. cum verſione lat. Aemilii Porti emendata, notis obſeruationibusque variorum et variis lectionibus codd. vaticanorum;*

l) Notas in Dionyſ. Halic. a ſe editas memorat *Caſaubonus* ad Polybium pag. 128. *Niceron* in Mem. clar. viror. tom. XIIII. pag. 222. verſ. german. *Iſ. Caſaubono* tribuit edit. cum verſione Aem. Porti. Geneuae 1588. fol. et Caſauboni notae paruum laudantur.

norum; accedunt Excerpta de legationibus, graece, cum verſione Henr. Stephani, et variorum notis; Peireſciana, cum H. Valeſii interpretatione, et Obſeruationibus H. Dodwelli, diſſertatio de aetate Dionyſii ac tabulae chronologicae Dionyſianae. Opera et ſtudio Io. Hudſoni. Oxoniae e theatro Sheldoniano, 1704. II. tom. fol.

Conf. de hac ſplendida, nec adeo frequenter obuia editione Act. erudit. 1704. p. 529 ſqq. Bibl. ancienne et mod. de M. Clerc. tom. XIV. pag. 246 ſqq. Hiſtory of the works of the learned 1704. pag. 417. 490. Fabric. de illa ea, quae ſequuntur, notauit. „Graeco textui ad editionem Sylburgii recenſito adiungitur Porti tranſlatio hinc inde emendata m), et ſingulis paginis ſuperius adſcripta temporis notatio ex mente viri egregii *H. Dodwelli*, infra autem praeter notas et obſeruationes variorum ſubſtratae variae lectiones codicis Vaticani ante 700. annos ſcripti per libros primores decem et per vndecimum alterius Vaticani recentioris, quas viris praeſtantiſſimis Laur. Zacagnio et Iac. Perizonio in acceptis refert editor humaniſſimus. Excerpta de legationibus cum verſione H. Stephani et variorum notis, Peireſciana cum Henrici Valeſii interpretatione, et obſeruationibus exhibet, operique praemittit veterum recentiumque n) de Dionyſio teſtimonia ac iudicia, ad calcem tomi II. reiectis notis quibusdam variorum in quaedam Dionyſii loca copioſioribus F. Vrſini, Iſ. Caſauboni, H. Stephani, Sylburgii etc. In his pag. 323. H. Dodwelli, ſupra laudati, diſſertatione de aetate Dionyſii, et vocabulo γενεά o), tum ab eodem Dodwello concinnatis et ſummo ſtudio elaboratis tabulis chronologicis Dionyſianis." Hactenus Fabricius. Sed non omne, quod nitet, aurum eſt. Atque de illa editione, mendis typographicis contaminata, quae praeter ea Sylburgianas animaduerſiones, non integras, ſed mutilatas exhibet, *Bellanger* in praef. ad verſ. gall. pag. XXVII — XLII. multis locis vitioſe ſiue verſis, ſiue expoſitis, in medium prolatis limaque adhibita, et *Reiskius*, cui Hudſonius neque ingenium, nec induſtriam quidem adprobauit in Dionyſio ornando, in praef. pag. XV — XX. grauiter aperteque iudicant. — Reiskius vero, Georgii, librarii Lipſienſis, qui Dionyſium Hudſoni typis repetere coepit, precibus motus, quamquam aliis laboribus diſtrictus, curam Dionyſii, poſtquam plures primi voluminis plagulae iam praelo exierant, ſuſcepit, et non ſolum textum a vitiis typographicis ſedulo purgauit; ſed fide quoque codicum, praecipue Vaticani ſaepius, et ex ingenio interdum correxit, ſingulisque tomis notas adiecit, maximam partem criticas, quas ante abſolutum opus et ante obitum adhuc parauerat; in praef. ad tom. I. dedit ſiluam lectionum a pag. 2 — 464. vbi demum folia ſingula a praelo muſtea recenſere coepit, a mendisque purgare, quae vel vitioſe excuſae erant, vel ab Hudſono e cod. Vaticano reſcribendae videbantur. Inſcripta autem eſt editio:

Dionyſii

m) *Quoiqu'il proteſte dans ſa preface, qu'il l'a corrigee, il y a cependant laiſſé pluſieurs fautes*, Bellangerius praef. pag. XXVII — LIX. add. Mercure Galant d'an. 1723. Ianv. Fevr. et Mars.

n) Plura collegerunt Martinus Hankius libro vtroque de Rom. rerum ſcriptoribus, Chriſtianus Wilhelmus Eybenius ad Ioh. Magiri Eponymologicum, Thomas Pope Blount etc. Prae ceteris lectu iucunda ſunt, quae de Dionyſio obſeruat Mottanus Vayerus tom. II. p. 305 ſq. edit. in fol.

o) Hac voce plerumque non certum numerum annorum, ſed ſtirpes ac ſucceſſiones notari, contendit vir doctiſſimus, perinde vt Matthaei primo capite. Confer eiusdem exercitat. de aetate Pythagorae pag. 170 ſq.

Digitized by Google

Dionyſii Halic. Opera omnia, graece et latine. *Cum annotatt. Henr. Stephani, Frid. Sylburgii, Franc. Porti, Iſaaci Caſauboni, Fuluii Vrſini, Henr. Valeſii, Io. Hudſoni et Io. Iac. Reiske.* Lipſiae 1774—1777. VI. voll. in 8. cum icone Dionyſii Halic. ex eod. Chiggiano. Volumen ſextum, cuius curam poſt Reiskium mortuum geſſit Morus, etiam nunc inter coelites triumphans, ornant a pag. 1170 ſqq. *Caperronneri* obſeruationes codici regio Pariſ. arte typographica recentiori adſcriptae et vel ex alio cod. ductae vetuſtiore vel ex ingenio viri cuiusdam docti profectae, quas Capperrou. in Mem. de l'acad. des Inſcr. tom. XXIV. pag. 1—29. in Obſervat. ſur l'ouvrage de Denys d'Halic. intitulé περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος publicarat. Acceſſerunt *Toupii* cogitationes et emendationes *p*) ex eius curis in Suidam nouiſſimis, eiusque emendationibus in Suidam excerptae. Addi etiam ſolet vita Reiskii, a Moro eleganter ſcripta et ſeorſum edita. — Futuro tamen editori, quum Reiskius propter temporis penuriam operisque feſtinationem nec ſatis inſtructus a praeſidiis neceſſariis, accederet, nec omnino praeparatus ad operam hiſtorico criticoque noſtro commodandam a bibliopola inuitaretur, plura ſuperſunt, in quibus emendandis illuſtrandisque ingenium atque eruditionem oſtendere poſſit. Plures codices ſunt excutiendi, et hiſtoria tam illorum quam editionum critica eſt conficienda. Permulta loca egent medicina, ad vulnera, quae multa, vel tarditate librariorum, vel incuria operarum editorumque facta, reſtant, caute prouideque ſananda, aut ab aliorum praua curatione et corruptione vindicanda. Plura deſiderant legitimam interpretationem cum grammaticam, tum vero hiſtoricam. Namque inquirendum erit, quos Dionyſius Halic. ſequutus ſit auctores, et qua ratione id fecerit; tum in quibus ab aliorum narratione et iudicio differat. In opuſculis criticis et rhetoricis ſcriptores ipſi, de quibus ille differit, curatius diligentiusque ſunt conferendi. Denique, quae adhuc ſuperſunt, fragmenta plura ſunt conquirenda. Amplus igitur patet campus, in quo editor virtutes ingenii atque litterarum copiam cum laude exponere poſſit. Atque cenſor vltimi tomi Reiskiani in Berolin. bibl. vniuerſ. ſupplem. III. a 1779. pag. 1865 ſqq. haud paucas nouas adtulit coniecturas. Bene praeiuit *Grimmius*, idemque modeſtum tulit iudicium de edit. Reiskiana, et plura loca particularum, quas ex libris antiqq. Dionyſii excerpſit, critice, grammatice, hiſtoriceque perſequutus eſt in libro bonae frugis et commendando inſcriptoque:

Dionyſii Halicarnaſſenſis Archaeologiae romanae, quae ritus romanos explicat, ſynopſis. Adornauit, animaduerſiones interpretum ſuasque et indicem in vſum tironum locupletiorem adiecit Dauid Chriſtian. Grimm, A. M. et Lyc. Annaemontani Rect. *Accedunt auctaria quaedam,* Lipſiae ſumtu Weidman. hered. et Reichii. 1786. 8.

Selecti Dionyſii Halic. de priſcis ſcriptoribus tractatus. gr. et lat. cum adnotatt. *Guil. Holwell,* et diſſ. de vero mediae vocis vſu. Londini. 1766. 8. — *Iidem* ab *Eduardo Rowe Mores*, gr. Oxon. typis Clarend. 1781. 8.

Ex Dionyſii Halicarn. archaeologiae romanae lib. X. cap. I—VIII. explanauit Io. Sam. Herſtigius. Lipſ. 1790. 8. Textus Reiskianus cum noua verſione latina et adnotationibus tam

p) Repetitae illae ſunt paſſim in tribus prioribus voluminibus Operis Toupiani; *Emendationes in Suidam et Heſychium* etc. Oxonii 1790. 8. IV. voll.

tam criticis; quam antiquariis et grammaticis bonis exhibetur. *conſ.* Ien. Allgem. Litteraturz. a. 1791. menſe Aug. nr. 208. pag. 239.

Verſiones,

1) *italice, Franciſci Venturi,* Florentini, Venet. per Nic. Baſcarinum, 1545. 4. — cum vita Dion. a Tommaſ. Porcaccio (Porcacchi) ſcripta, cum adnotationibus, tabulis geographicis et chronologicis etc. eſt ſeptimus annulus, (il ſettimo anello della Collana hiſtorica greca.) Veronae 1738. 4. (vid. *Freytag.* anal. litter. pag. 291.) — La Militia Romana di Polibio, di Tito Livio e di *Dionigi Alicarnaſſeo.* *Da Franceſco Patricii dichiarata,* e con varie figure illuſtrata etc. Ferrarae per Dominicum Marmarellum. 1583. 4. De his vid. *Paitoni* bibl. degli autori — volgarizzati, tom. I. pag. 303 ſq.

2) *gallicae:* veteris gallicae verſionis *Petri Meiſſonier,* medici Lugd. meminit *Anton. Verderius* in bibl. gallica; ſed non videtur eſſe edita nec illam vmquam fuiſſe repertam, obſeruat P. le Iay in praef. ad ſuam verſionem. — Libros tres priores *gallice* e latino Lappi translatos a *Claudio de Teſſerat,* nobili Pariſino, teſtatur Franc. a Cruce Cenomane in biblioth. gallica, pag. 64. Neque hanc memorat *le Iay,* qui profitetur, ſe primum gallice vertiſſe libros Dionyſii Halic. — *Les Antiquitez Romaines* de Denys d'Halicarnaſſe, traduites du Grec par *le Gabriel François le Iay,* de la Compagnie de Ieſus. Avec des Notes hiſtoriques, critiques et geographiques. tom. I. II. Pariſ. 1722. 4. Iay in praefat. valde laudat Dionyſium, eumque fere praefert T. Liuio, et multos laudat, de eo benigne iudicantes. Notae, maximam partem hiſtoricae atque antiquariae futurum editorem quodammodo iuuare poſſunt. Bene vero fecit Iay, quod formas nominum propriorum latinas retinuit, nec more reliquorum ſuorum popularium truncauit et peruertit. Le Iay quidem adſeuerat, ſe e graeco ſermone ſecundum Hudſoni editionem vertiſſe; at alii ex latina verſione gallicam confectam eſſe cenſent. Melior quidem, ex ipſa graeca oratione concinnata eſſe iudicatur interpretatio *Bellangerii,* Doctoris Sorbonici: *Les Antiquités Romaines de Denys d'Halicarnaſſe, traduites en François, avec des Notes hiſtoriques, geographiques, chronologiques et critiques.* Par M * * * tom. I. II. Pariſ. 1723. 4. Docte eruditeque in praeſ. agitur de Dionyſio Hal. eius charactere, virtutibus hiſtoricis et ſcribendi genere, atque editionibus, interpretibus, in primis pag. XLII ſqq. de verſione P. *le Iay,* cuius verſionis plura loca ſeuere examinantur. Ipſa verſio Bellangeri ab aliis V. D. praefertur ſuperiori, et notae ſubiectae cum criticae tum hiſtoricae atque antiquariae dignae ſunt, quae a futuro editore conferantur atque expendantur. In plerisque actis litterariis gallicis vtriusque verſio recenſetur, et patres ſocietatis Ieſu mire laudarunt ſocium *le Iay.* vide, ſi vis, Mem. de Trevoux a. 1722. pag. 550. a. 1723. nr. 50. a. 1724. nr. 5. pag. 64 ſqq. pag. 645. *Le Iay,* (iudicatur,) *a donné une traduction* (des penſees,) *Bellanger une verſion* (des mots.) adde Iourn. des Sav. pag. 470. a. 1724. pag. 304. pag. 426. In bibl. Françoiſe tom. XIV. pag. 101. dicitur: *Le Pere le Iay peut être mieux écrit, mais Mr. Bellanger a incomparablement mieux traduit.*

Traité de l'arrangement des mots traduits du Grec *de Denys d'Halicarn.* avec la Langve grecque et la Tragédie de Polieucte de P. Corneille avec les Remarqves par M. l'Abbé *Batteux.* Pariſ. 1788. 8. conf. ephem. litter. Gothan. ausländiſche Litteratur. 1790. nr. 17. Ien. Allg. Litteraturz. menſe Dec. 1789. pag. 588 ſqq.

3) *anglice*

3) *Anglice* vertit *Edward Spelmann*, cum notis et diſſertatt. Londini. 1759. 4.

4) *Germanice*, *Io. Laur. Benzler*, Lemgou. 1771 ſq. 8. conſ. philol. bibl. vol. I. part. 7. Gottingae 1772. 8. pag. 431 ſqq. *Coriolani* hiſtoriam in Thomſons Agamemnon et Coriolan. Lipſiae 1760. 8. — de charactere Thucydidis libellum vertit *Meuſel* in bibl. hiſtor. Gatterer. vol. VI. nr. 1.

Verſiones *latinas* iam antea memoratae ſunt.

Scripta illuſtrantia.

Io. Chriſtiani Gottleberi Obſeruatt. in quaedam loca Dionyſii Halic. ſpecim. I—IV. Annaemontan. 1769 et 1770. 4. et in nouis actis erudit. Lipſ. 1771. menſ. Maio et Iun.

*Grimm*ii progr. lection. Dionyſian. faſc. I—IV. Annaemont. 1782 ſq. cf. eiusd. praef. ad edit. Archaeol. Dion. pag. XIII.

Chr. Frid. Matthaei progr. de Dionyſio Halicarn. Wittebergae 1789. 4. Inſunt obſſ. in Dionyſii epiſtolam ad Ammaeum et iudicium de Iſocrate.

Schloſſeri Apologie des Thucydides gegen einen Tadel des Dionyſ. von Halikarn. in: Neuen Deutſchen Muſeum, part. II. m. Febr. 1790. pag. 153 ſqq.

Boivin tres commentatt. in Mem. Pariſ. des Inſcr. vol. II. pag. 319 ſqq. 374 ſqq. 400 ſqq. item *Couture* diſſ. ſur un endroit du II. Livre de Denys d'Halic. ibid. tom. IIII. pag. 573 ſq. — In Hiſtoria illius ſocietatis Pariſ. varia loca Dionyſii explicantur aut emendantur; a *Baudelot* tom. I. (ex verſione Gottſchediae germanica,) pag. 217 ſq. Dionyſius ex Thucydide corrigitur, de Acantho, qui primus in ludis Olymp. nudus certauit de praemio; tom. IX. pag. 126 ſqq. a Frereto de origine primorum in Italia populorum, et quidem de coloniis pelasg. ac graecis. Is putat, primum Halic. archaeologiae librum ſimilem eſſe libello romanenſi. Alios libellos iam antea memoraui, et paullo poſt in notitia minorum Dionyſii opuſculorum indicabo. *Harl.*

IV. In locum libri I. Antiquitatum de inſula Samothrace ac diis Troicis prolixos commentarios graece ſcripſit *Iohannes Magiſter*, cognomine *Canabutius* ſiue *Canabuza*, [paullo ante a. 1462. origine forſan Italus, natione vero Graecus,] quos memorat *Labbeus* pag. 108. bibl. nou. MSS. et edere pridem conſtituerat Leo Allatius. [vid. *Leon. Allatium* de menſura temporum etc. edit. a Bartoldo Nihuſio, Colon. Agripp. 1645. 8. in adpendice pag. 249. nr. 46] Exſtant etiam manu exarati in biblioth. Vindobonenſi imperatoris, diſtincti in capita XCVI. quorum titulos 96. poſt Lambecium edidit *Neſſelius* in catalogo MSS. inter codices hiſtoricos pag. 165 ſq. [*] *Fabric.* — Sed de Canabutio codice Vindobonenſi, et argumento, longe copioſius diligentiusque diſſeruerunt *Lambecius* et *Kollarius* in ſupplem. ad Lambecii commentarios, cod. LXXXIII. pag. 504—534. — De codice Pariſ. inſcripto: Ἰωάννης Καναβούτζη τοῦ Μαγίστορος πρὸς τὸν αὐθέντη (lege, vt eſt in cod. Vindobonenſi, αὐθέντην) τῆς Αἴνου καὶ Σαμοθράκης, multus eſt *St. Croix* in: Notices et Extraits des MSSts de la Biblioth. du Roi lûs au Comitè etabli par Sa Majeſté dans l'Acad. des Inſcr. tom. I. Pariſ. 1787. 4. pag. 538—541. Cum cod. Pariſino conuenit cod. CCXXXIV. in bibl. regia *Taurinenſi*. vide catal. codd. graecorum illius bibl. pag. 316 ſqq. vbi prooemium integrum, (quod

etiam maximam partem a Lambecio et Kollario factum eſſe, ſcire nondum potuit editor illius catalogi,) graece cum verſione latina promulgatum eſt. *Petrus Morinus*, (notante Fabricio in nota msta,) in Opuſculis pag. 406. ait, Canabuzium ibi maxime ſe probaſſe, vbi refellit Dionyſii Halicarn. errorem, ex illis Helleniſmi tenebris ortum, quas lux euangelica diſcuſſit. *Harl.*

V. Teſtatur Dionyſius ipſe [q]), ſe in hiſtoria ſua voluiſſe referre ac ſeruare characterem *ἐξ ἁπάσης ἰδέας μικτὸν, ἐναγωνίε τε καὶ θεωρητικῆς quiddam ex rerum geſtarum narratione et ſpeculatione philoſophica mixtum*, itaque vt diligentiſſime et romanis ipſis ſcriptoribus longe accuratius deſcribit rempublicam romanam ritusque, et temporis notationem adſidue magno ſtudio adiungit; ita hinc inde digreditur, et orationes quandoque longiores interiungit, quo ipſo iucundiorem lectu eſſe iudicauit Photius. Stoicae philoſophiae fauiſſe, *Voſſius* obſeruat lib. I. de Idololatria cap. 10. Dictione autem vtitur tam pura ac dilucida, vt cognitionem graecae linguae conſequi cupientibus Dionyſii lectionem, non ab re prae ceteris commendarit Hermannus ab Hardt in Studioſo [r]) ſuo graeco. *Hugo Grotius* epiſt. 189. ad Gallos, *in romana*, inquit, *hiſtoria obliuiſcendum non eſt, plus ferme frugis e graecis auctoribus, quam e romanis hauriri, quia mores ritusque publicos exteri diligentius obſeruant traduntque.* Idem Polybii et Dionyſii exemplo probat auctor diſſertationis, gallice editae, in diario litterario Hagenſi, Lettres ſerieuſes et badines, tom. IV. p. 550 ſqq. *que les Etrangers ſont plus en état d'ecrire l'hiſtoire d'un pais, que les naturels memes.* Dionyſium tamen, hominem graecum, interdum eſſe falſum imperitia proprietatis vocum latinarum, notat *Salmaſius* pag. 698. de modo vſurarum.

VI. Scripſerat praeterea Dionyſius *Epitomen harum antiquitatum libris quinque*, Stephano Byz. laudatam in Ἀρίκεια et Κορίολλα, ſed illa iam pridem intercidit. De ea videndus *Photius* cod. LXXXIV. et *H. Stephanus* operae I. in Dionyſium cap. 5 et 7. Etiam *librum* περὶ χρόνων ſcripſiſſe ſe, innuit *Dionyſius* lib. I. p. 60. in quo docuit, qua ratione graecam ſupputandi ad romanam rationem liceat dirigere. Meminit et *Clemens Alex.* I. Strom. p. 320. Παλαίτερα δὲ τῶν Ἑλληνικῶν [s]) τὰ Ἀργολικὰ, τὰ ἀπὸ Ἰνάχε λέγω, ὡς Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐν τοῖς χρόνοις διδάσκει. Suidas: Εὐριπίδης τραγικὸς, τῆ προτέρε ἀδελφιδῆς ὡς Διονύσιος ἐν χρονικοῖς. Sed haec Hudſono pridem obſeruata. [Boivin l'ainé in Mem. de Litterat. des Inſcr. vol. II. pag. 380 ſqq. probatum it, Epitomen illam et librum de temporibus fuiſſe vnum idemque opus, aut librum quemdam epitomes fuiſſe canonem temporis.]

VII. Nunc ad alia Dionyſii ſcripta accedere par eſt, critica et rhetorica, tum illa, quae exſtant, tum, quae perierunt. Exſtant vero haec ſane eximia et lectu digna, niſi quod acerbam nimis criticam quandoque exercere videtur Dionyſius, in his ſcriptis, quae iunior aetate et feruentior edidit, neque enim dubium eſt, haec ante antiquitates ab eo compoſita fuiſſe. Conf.

q) Lib. I. pag. 7.
r) Editus eſt Helmſtadii 1700. 8.
s) Pro Hellenicis alii male poſuerunt *Graecos*, quod reprehendit *Boivin*, neque tamen emendatum eſt in noua editione Clementis Oxonienſi pag. 379.

Digitized by Google

Conf. de editt. Works of the Learned 1704. pag. 422.. [De Dion. critico Valeſ. emendatt. et de critica pag. 149.]

VIII. ΠΕΡῚ ΣΥΝΘΈΣΕΩΣ ὈΝΟΜΆΤΩΝ t) *de ſtructura Orationis* liber, ad Rufum Melitium u) ſiue, vt Sylburg. Minucium v). Graece primus edidit et [?] Aldus inter veteres Rhetoras, Venet. 1508. fol. Prodiit et graece Argent. 1550. 8. cum aliis Dionyſii opp. edit. Rob. Stephani in fol. et Sylburgio curante in tomo poſteriore operum Dionyſii Wecheliano. — Latine vertit vtcumque et exempla latina addidit *Samuel Birkouius*, Polonus, in academia Samoſcenſi profeſſor. Prodiit graece et lat. Samoſcii a. 1604. 4. [plura de rara hac editione notat *Io. Dan. Janozki* in Nachricht von den in der Zaluskiſchen Bibl. ſich befindenden raren polniſchen Büchern, part. V. pag. 214 ſqq. vbi a. 1602. per errorem editum ſcribit librum, ſed in catalog. biblioth. Bernenſis I. pag. 281. idem annus 1604. notatur. Illam edit. laudat Caſaub. lib. de Enthuſiaſmo cap. IV. pag. 118.] Eadem *Bircouii* verſio ab *A. Schotto* recenſita et breuibus ſcholiis illuſtrata exſtat in editione Dionyſii latina Hanou. 1615. 8. — Longe emendatiorem verſionem edidit, graeca caſtigauit, et notas Sylburgii variorumque et ſuas addidit *Iacobus Vptonus*, Etonenſis, Lond. 1702. 8. cuius editionem laudatam, ſi placet, vide in actis erud. a. 1703. pag. 44.

[In hac editione Sylburgii recenſionem erat ſequutus. Poſtea ſecundis curis, vſus ſubſidiis, quas Hudſon. a Michaele Lequienio acceperat, emendatiorem emiſit editionem, in qua, vt ipſe Vptonus in praefatione ait, multa prius aut mutila aut luxata e codicibus calamo exaratis, duobus praecipue regiis et vno Colbertino feliciter in hac impreſſione reſtituta ſunt. Epigraphe autem haec eſt:

Διονυσίυ Ἁλικ. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Dionyſii Halic. de ſtructura orationis liber. Ex recenſione *Iac. Vptoni*, A. M. collegii regalis apud Cantab. nuper ſocii: qui et veterem interpretationem emendauit, et notis integris Frid. Sylburgii ſelectisque aliorum, ſuas paſſim animaduerſiones adiecit. His acceſſerunt *Simonis Bircouii* exempla latina, (graecis Dionyſii reſpondentia,) cum duobus indicibus. Londini, impenſis R. Knaplock. 1728. 8. — Tertium emendatiusque ibidem 1747. mai. 8. (vid. Acta erudit. Lipſ. a. 1754. m. Febr. pag. 57 ſqq. vbi quaedam corriguntur,) Bircouii verſionem valde carpit Vpton. in praefatione.

Fabricius in margine manu ſcripſerat: „Theodorus Gaza librum Dionyſii Halic. de compoſitione orationis latine vertiſſe traditur apud Oudinum tom. III. de ſcriptoribus eccleſiaſticis pag. 2541." Idem tom. IX. B. Gr. pag. 195. ex Volaterrano lib. XV. comm. vrb. fol. 157.

t) Etiam Dionyſius Longinus hoc de argumento duobus libris ſcripſerat poſt noſtrum Dionyſium [vid. *Longin.* de ſublimit. ſect. 39.] et longe acriore atque exquiſitiore iudicio valuiſſe videtur *Tan. Fabro* in notis ad Longin. pag. 208. edit. Tollianae, pollicito, hoe ſe oſtenſurum in locis, quos vterque examinauit. Io. Hudſon praefat. ad Longinum ſuſpicatur, illi potius adtribuendum hunc librum, quam Dionyſio Halicarnaſſeo. [*Io. Sicelitta* in comment. msto in Hermogenem multum praefert Longino Dionyſium: ſed iure diſſentit *Ruhnken.* in diſſ. de Longino, §. 6 et 12. *Harl.*]

u) In msto regio Pariſ. et Colbertino *Metilium.*

v) Conf. *Morhof.* polyh. lit. VI. 1, 4. Dionyſii Halic. librum *Valeſius* ad Euſebii hiſtor. eccleſ. VII. 25. pag. 137. errore memoriae nominat *περὶ συντάξεως ὀνομάτων.* *Heumann.*

fol. 157. refert, Gazam vertiſſe; addit vero, neminem ſe vidiſſe, qui illam interpretationem memoraſſet. Enimuero reuera exſtat illa verſio, typis deſcripta, et a cel. *Morellio* in nota ad *Pinelli* bibl. tom. III. p. 9 ſq. rariſſimi illius libri editio diligenter curateque notatur, ita inſcripta:

Dionyſii Hal. praecepta de oratione nuptiali, de oratione natalitia et de oratione epithalamio a *Theodoro Gaza* latine reddita. Oratio in nuptiis Hugutionis Contrarii et Camillae Piae. *Claudiani* carmen de Phoenice. Cremonae ſine anni et typographi nota, ſaec. XV. 4. (ante annum 1492. fortaſſe per *Bernardin. de Miſintis* praelo exiiſſe illam editionem, animaduertit Morellius, vir humaniſſimus.) Idem *Morellius* l. c. pag. 21. et *Saxius* in hiſtoria lit. typogr. Mediol. p. DCX. alteram editionem indicant huius ſententiae:

Chirii Conſulti Fortunatiani rhetoricorum libri III. Dialectica et computus. *Dionyſii Halic. praecepta de orat. nuptiali, natalitia et epithalamiis*, latine reddita a *Theodoro Gaza* etc. edente *Franciſco Puteolano;* absque vlla nota, (Mediolani,) ſaec. XV. 4. Add. *Denis* ſupplem. annal. typogr. Maitt. pag. 553. *Harl.*]

Denique ex Vptoni editione hunc librum in poſteriorem Dionyſii ſui tomum recepit Hudſonus, verſione locis quibusdam interpolata et graecis caſtigatis ad codices binos regis Chriſtianiſſimi, et vnum Colbertinum, quorum vſum Michael le Quien ipſi comparauit. [*Hardionis* emendatio loci euiusdam, in: Hiſt. de l'acad. des Inſcript. vol. V. pag. 138. aut ſecundum verſ. Gottſchediae germ. tom. III. pag. 254 ſqq. *Harl.*]

IX. ΤΕΧΝΗ, *Ars Rhetorica* ad Echeeratem, duodecim capitibus conſtans et omnium, quae ex Dionyſii ſcriptis exſtant, Hudſono iudice, mendoſiſſimum. Graece inter Rhetoras Aldi 1508. fol. et in editione Dionyſii Pariſienſi Rob. Stephani, et Wecheliana. Prima quatuor capita *περὶ τῶν πανηγυρικῶν, μέθοδον γαμηλίων, γενεθλιακῶν* et *ἐπιθαλαμίων* latine vertit *M. Antonius Antimachus*, Ferrarienſis, quae verſio ex edit. Baſil. 1539. fol. legitur in calce editionis Wechelianae tom. II. pag. 199. At caput V. *μέθοδον προσφωνηματικῶν* et VI. *ἐπιταφίων* latina interpretatione donauit *Guil. Gratius,* Brugenſis, Ieſuita. Caput VII. *προτρεπτικὸν ἀθληταῖς* et VIII. *περὶ ἐσχηματισμένων* tranſtulit *Andreas Schottus.* IX. *περὶ ἐσχηματισμένων* ſiue de figurata dictione tractatum poſteriorem, tum et X et XI. *περὶ τῶν ἐν μελέτῃ πλημμελουμένων* et *περὶ τῶν ἐν μελέταις ἀτεχνίας Guil. Gratius.* Caput XII. *περὶ λόγων ἐξετάσεως A. Schottus.* Latine haec omnia leguntur in editione Dionyſii latina Hanouienſi ann. 1615. 8. ſed capita X. XI. XII. a prioribus male diſtracta ſunt, et reiecta ad pag. 168 ſq. Hudſonus verſionem hinc inde emendauit et graeca caſtigauit ad codices binos regis Galliae, tum ad Colbertinum, Iameſii item, theologi Cantabrigienſis et Rogeri Galei. Tan. Faber in notis ad Longinum pag. 135. *τέχνην* Dionyſii noſtri, quod miror, eſſe negat: atqui Dionyſii dictionem habet ac characterem, pollicetur etiam librum de imitatione pag. 64. quem a noſtro ſcriptum conſtat. Laudat ſane *Nicoſtrati* dictionem pag. 36. *λέξει δὲ χρηστέον ἀφελεῖ μᾶλλον ἐγγὺς Ξενοφῶντός τε καὶ* Νικοστράτου *βαίνοντα.* Sed neutiquam intelligendus *Nicoſtratus*, Macedo, ſub M. Antonino [?] clarus, de quo *Suidas*, *Philoſtratus* de Sophiſt. pag. 618. et *Alciatus* II. 49. parergon, non magis quam ſophiſta iunior Tarpezuntius, qui hiſtoriam ſcripſit a Philippo Arabe ad Odenatum vsque Palmyrenum et Valeriani infelicem in Perſas expeditionem, teſte *Euagrio* lib. V. cap. vlt. Hiſtoriae Eccleſ. Conſtat enim, plures floruiſſe *Nicoſtratos* antiquiores, vt illum, aduerſus quem Demoſthenes dixit Orationem LIX.

Digitized by Google

nem LIX. ne de aliis in praeſenti memorem. Menander quoque ſiue Alexander, rhetor, (Dionyſium, vt videtur, noſtrum ſequutus,) Xenophontem ac Nicoſtratum coniungit, eorumque, ſed et Dionis Chryſoſtomi ac Philoſtrati dictionem eius, qui heroica atque imagines ſcripſit, adfirmat ἀπλυςέραν εἶναι καὶ ἀσφαλεςέραν. [In biblioth. Beſſarionis quondam fuiſſe *Nicoſtrati* libellum hodie deperditum, *de ſenatu habendo*, ex aliorum narratione refert *Villoiſon.* anecd. gr. tom. II. pag. 263. not. Illum libellum laudat *Pompeius Feſtus* voc. *Senacula.* adde *Nicoſtratum*, comicum, de quo ſupra in vol. II. pag. 472. *Harl.*] — De Mureti vero errore, qui ex loco τέχνης huius, quo pag. 37. Dionyſius Iſocratem ἑταῖρον ſuum vocat, iuniorem quendam Iſocratem eſt commentus, dixi lib. II. cap. 26. §. 5.

X. ΤΩ͂Ν ΠΑΛΑΙΩ͂Ν ΧΑΡΑΚΤΗ͂ΡΕΣ [w]) ſiue τῶν ἀρχαίων κρίσις, graece primum cum aliis quibusdam Dionyſii ſcriptis criticis, mox commemorandis, prodiit Pariſ. an. 1554. 8. edente *H. Stephano*, qui e Cicerone et Quinctiliano iudicia de iisdem ſcriptoribus adiunxit. Latine vertit *Stanislaus Ilouius*, Polonus, Baſil. 1557. 8. inſcripſitque *de praecipuis graecae linguae auctoribus elogia.* Ilouii translatio recuſa eſt in editione Wecheliana tom. II. pag. 206. et in latina Hanouienſi, et in graecolatina Hudſoniana. Scriptores, de quibus iudicium fert Dionyſius in praeſenti libro, hi ſunt: Homerus, Heſiodus, Antimachus, Panyaſis, Pindarus, Simonides, Steſichorus, Alcaeus, Aeſchylus, Sophocles et Euripides: Herodotus et Thucydides, Philiſtus et Xenophon, ac Theopompus, tum Pythagorei et Plato atque iterum Xenophon et Ariſtoteles. Lyſias praeterea et Iſocrates, Demoſthenes, Aeſchines, et Hyperides.

XI. ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ἈΤΤΙΚΩ͂Ν ῬΗΤΌΡΩΝ ὑπομνηματισμοὶ πρὸς Ἀμμαῖον. *De Oratoribus Atticis* ad Ammaeum commentarii. Horum prima pars dumtaxat exſtat, περὶ τῶν πρεσβυτέρων, de antiquioribus, *Lyſia*, *Iſocrate*, *Iſaeo*. Ex altera de iunioribus Oratoribus Atticis, *Demoſthene*, *Hyperide* et *Aeſchine* ſupereſt tantummodo caput, initio mutilum et hinc inde hians, περὶ τῆς λεκτικῆς Δημοσθένους δεινότητος, et tractatio non integra de *Dinarcho.* Tertia pars de Hiſtoricis et ceteris ſcriptoribus Atticis, a Dionyſio promiſſa incertum, an perfecta, certe ad nos non peruenit. Quae *de Lyſia et Iſocrate* commentatus eſt Dionyſius, primus cum Lyſiae orationibus et Iſocratis graece edidit Aldus ann. 1518. fol. poſt Aldum R. Stephanus ad calcem Antiquitatum Dionyſii ann. 1547. fol. [Prooemium in H. Steph. ſcriptis Dionyſii criticis, in 8. — Dion. iudicia de pluribus oratoribus Reiske inſeruit editioni ſuae oratorum graecor. atque illuſtrauit. *Harl.*] *Latine* tranſtulit [?] Matthias Martinez de Waucquier, Middelburgicus, et quae de Iſocrate, Hieron. Wolfius, cuius verſionem Sylburgius quoque in Wecheliana editione exhibuit. Tom. II. pag. 211. Quae autem *de Iſaeo et Dinarcho*, P. Victorius graece vulgauit e biblioth. Medicea Lugd. 1580. 8 [in catal. Pinell. III. pag. 8. indicatur a. 1541. 4.] apud Tornaeſ. — Vertit latine A. Schottus, ac de

Dinarcho

w) De charactere σεμνῷ, in quo χνοῦς ἀρχαιοπινὴς et χάρις ἀβίαστος, vid. Hiſt. de l'Acad. des Inſcr. tom. III. pag. 191 ſqq. *Salmaſ.* ad Tertull. de pallio pag. 233 ſq. et contra Cercoëtium pag. 173 ſqq. *Gedoyn* in Hiſt. de l'Acad. des Inſcr. vol. V. pag. 126 ſqq. et *Hardio* pag. 136 ſqq. aut ſec. verſionem Gotiſchediae german. tom. III. pag. 239 ſqq. et 251—254. prior contra Salmaſium diſputat, et Petauii expoſitionem maximam partem amplectitur. *Harl.*

Dinarcho idem, quem dixi, Martineſius ſiue Martinius. Quae de dicendi vi denique, quae ſingularis fuit *in Demoſthene*, primus e recentiore MS. codice et ſchedis, e Lollini bibliotheca a Don Zellino communicatis graece edidit Frid. Sylburgius, latine Martineſius conuertit. Exſtant haec latine in editione Hanouienſi a. 1615. 8. Graece in Wecheliana, graece et latine in Hudſoniana, qui duobus MSS. biblioth. regis Galliae ad graeca caſtiganda vſus eſt, et in Iſaeo ac Dinarcho et Demoſthene, codice ex MS. biblioth. Bodleianae.

XII. EPISTOLA I. AD AMMAEVM, (quem φίλτατον ſiue amiciſſimum vocat,) *de aetate ſcriptorum Demoſthenis et Ariſtotelis*, ſiue quod Demoſthenes artem rhetoricam non didicerit ex Ariſtotele, neque orationibus ſuis ad eius praecepta conformatis omnium oratorum praeſtantiſſimus euaſerit. Graece primus edidit *H. Stephanus* 1554. 8. [— gr. et lat. item Franc. Fabritii vita Demoſthenis, Colon. 1573. 8. in catal. bibl. Bernenſ. I. pag. 281.] latine vertit et textum graec. addidit in ſua Demoſthenis editione *H. Wolfius*, (Francof. 1604. fol. pag. 50 ſqq.) cuius verſionem recudi curauit Sylburgius tom. II. pag. 223. *A. Schotti* x) translatio cum eius notis exſtat in editione Dionyſii Hanouienſi latina a. 1615. 8. et in graecolatina Hudſoni, qui vſus MS. codice regio ad graeca caſtiganda.

XIII. EPISTOLA II. AD AMMAEVM περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων, *de iis, quae Thucydidi propria ſunt*. Scripta poſt librum copioſiorem de Thucydide, de quo mox, et graece vulgata ab Aldo [cum Thucydide, Venet. 1502. fol. et a Iunta, Florent. 1526. fol. ab Aldo itidem] inter graecos rhetoras a. 1508. fol. tum a Ioachimo Camerario a. 1540. et aliis quibusdam Thucydidis editoribus, et ab Rob. Stephano cum antiquitatibus Dionyſii a. 1547. fol. et in editione Dionyſii Wecheliana. Latine *Matthia Martinez* interprete in editione latina Hanouienſi et in graecolatina Hudſoni, qui ad graeca emendanda adhibuit duos regios gallicos codices et vnum Colbertinum.

XIV. DE THVCYDIDE, *Liber ad Q. Aelium Tuberonem* περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ συγγραφέως ἰδιωμάτων. Graece primus e codice *Andreae Dudithii*, Pannonii, quem a Paulo Manutio acceperat, edidit Sylburgius in editione Wecheliana. Subiunxit idem tom. II. pag. 241. perelegantem Dudithii translationem, quae prodierat Venet. 1560. 4. apud Manutium, et Baſil. 1579. 8. [in Penu artis hiſtoricae, tom. I. pag. 916.] Exſtat etiam in latina Dionyſii [P] editione Hanouienſi et in graecolatina Hudſoni, qui vſus ad graeca caſtiganda codice MS. Bodleiano, erudita H. Sauilii manu hinc inde notato. Laudant hunc librum ex merito Rogerus Aſchamus in epiſtola de imitatione, ſcripta ad Ioh. Sturmium, et adnexa etiam *Rolandi Mareſii* epiſtolis pag. 602—604.

XV. EPISTOLA AD CN. POMPEIVM (πρὸς Γναῖον Πομπήϊον) *de Platone*, qua exponit, quid in eius philoſophi dictione et quam ob rem improbarit, adiuncto iudicio de hiſtoricis, quos praecipue imitatione dignos eſſe putat, *Herodoto, Thucydide, Xenophonte, Philiſto, Theopompo*. Hanc epiſtolam graece primus cum aliis quibusdam Dionyſii

x) Confer Vitam Demoſthenis et Ariſtotelis comparatas A. Schotto auctore, Auguſtae Vindel. 1603. 4.

Digitized by Google

nyſii ſcriptis vulgauit Carol. Stephanus, Pariſ. 1554. 8. [vid. ſupra in notitia editt. ad hunc annum.] latine vertit *Stanislaus Ilouius*, Polonus, Baſil. 1557. 8. diuiſam in bina opuſcula, quorum vnum ſub titulo comparationis excellentiſſimorum hiſtoricorum inſcriptum dedicauit Ioh. Tencinio Comiti, alterum inſcripſit Caelio ſecundo Curioni, praeceptori ſuo. Haec verſio recuſa legitur in editione Wecheliana, tom. II. pag. 229. et in latina Hanouienſi, atque in graecolatina Hudſoni, qui codice MS. regis chriſtianiſſimi vſum ſe teſtatur ad graecum contextum caſtigandum. *Gedoyn* gallice vertit. vid. Hiſtor. acad. Pariſ. Inſcr. tom. III. pag. 187. 201. 203.

Quod Sylburgius in praefat. ad tomum poſteriorem promittit primi tomi ſpicilegium et ſecundi auctarium, lucem non vidit, ſed cum praeſtantiſſimo auctore intercidit.

XVI. Perierunt etiam ſcripta varia critica et rhetorica Dionyſii ipſius, vt eidem Sylburgio iam obſeruatum.

Deſiderantur ſane haec, praeter epitomen operis antiqq. rom. ſupra, §. VI. memoratam:

1) Περὶ μιμήσεως, *de imitatione* ad Demetrium ὑπομνηματισμοὶ γ΄ commentarii III. an, et quinam et quomodo imitandi ſint ſcriptores eximii y). *Dionyſ. Epiſt.* ad Pompei. pag. 128. et lib. de Thucydide ſub init. Scholiaſt. Hermogenis 1) περὶ ἰδεῶν pag. 378. laudat Dionyſium περὶ μιμήσεως, χαρακτήρων καὶ συνθέσεως ὀνομάτων, quae tria diſtincta ſunt ſcripta. Nam eadem pagina citat Dionyſium ἐν τῷ πρώτῳ χαρακτήρων, mox ἐν τῷ περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, atque iterum ἐν τῷ περὶ μιμήσεως, ex quo etiam proferuntur quaedam pag. 411. atque ex ſecundo περὶ χαρακτήρων. Recte igitur *Meurſius* in libro de Dionyſiis diſtinxit ſcripta περὶ μιμήσεως et περὶ χαρακτήρων. [adde *Valeſii* emendatt. III. cap. 14. pag. 96. *Harl.*] — Non abſurde autem Sylburgius operis περὶ χαρακτήρων ἐκλογὴν eſſe putabat τοὺς τῶν παλαιῶν χαρακτῆρας, de quibus dixi ſupra §. 10. et de libro περὶ συνθέσεως ὀνομάτων, §. 8.

2) Περὶ τῆς πραγματικῆς Δημοσθένους δεινότητος, de Demoſthenis in rerum tractatione admirando acumine ac vi, (vt περὶ λεκτικῆς δεινότητος eiusdem oratoris diſſeruit in ὑπομνηματισμοῖς, quos habemus de rhetoribus Atticis ad Ammaeum.)

3) De Hyperide et Aeſchine, tum hiſtoricis, philoſophis, ac ceteris ſcriptoribus Atticis ὑπομνηματισμοί. [?]

4) Liber περὶ τῆς ἐκλογῆς ὀνομάτων, *de delectu verborum*, quem Ruſo promittit in lib. de verborum compoſitione. *Fabric.* Schol. *Venetus* ad Hom. Iliad. ό. 705. laudat Dionyſ. Halic. ἐν τετάρτῳ ἀττικῶν ὀνομάτων· et particulam excerpit. Sed Aelium Dionyſium habuiſſe auctorem videtur *Villoiſonio* in proleg. ad Hom. pag. 29. ſin. *Harl.*

5) Liber

y) Vide ſupra in notitia codicum de cod. medic. Florent. et *Reiskium* in praefat. ad vol. I. pag. XX. vbi locum citat ex ſchol. ad Hermogenem ab Aldo editis pag. 411. lin. 15—29. e libro περὶ μιμήσεως, et pag. 412. lin. 15—36. alium ex libro Dionyſii περὶ χαρακτήρων. *Harl.*

5) Liber de Lyſia et internoſcendis eius orationibus *ἰδίαν δὲ περὶ τῆ ῥήτορος πραγματείαν συντασσόμενος* etc. *Dionyſius* in Lyſia pag. 86. Confer in Iſaeo ſub init.

6) *Ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς φιλοσοφίας πρὸς τὺς κατατρέχοντας αὐτὴν ἀδίκως*, adverſus eos, qui politicam philoſophiam iniuſte reprehenderunt. *Dionyſ.* lib. de Thucydide pag. 137.

Denique Dionyſium Halicarnaſſeum inter eos, qui *Epicuri* famam ſcriptis lacerarunt, refert *Laertius* lib. X. ſect. 4. quod forte in libro iam dicto de ciuili philoſophia factum.

XVII. Citatur praeterea Dionyſius Halicarnaſſeus *περὶ ἑρμηνείας* in ſcholiis ad Ariſtoph. Nubes v. 400. Vnde librum de elocutione, qui legitur ſub nomine *Demetrii Phalerei*, et in quo locus a ſcholiaſte comici laudatus occurrit, Dionyſio noſtro tribuunt *Angelus Politianus* I. 64. miſcell. et lib. I. epiſt. I. *Aldus Manut.* ſiue *Marcus Muſurus* in orthographia dictionum graecar. ad Statium voc. *Sunion*, *H. Valeſius* ad excerpta Peireſciana pag. 65. [et de re critica pag. 156. vbi tamen in nota diſſentit Burmann.] *Iſ. Voſſius* ad Catull. pag. 153. et in libro de poematum cantu et viribus rhythmi, *Menagius* pag. 59 et 222. ad Laertium. *Bernard. Moneta* tom. III. Menagianorum p. 580 ſq. Sed hoc de libro dictum a me eſt infra lib. IV. cap. 31.

XVIII. Dionyſio etiam noſtro *librum de vita Homeri*, qui ſub *Plutarchi* nomine exſtat, tribuit praeſtantiſſimus vir, *Thomas Galeus*, qua de ſententia vide, ſi placet, quae dixi lib. II. cap. 1. §. 4.

XIX. *Index ſcriptorum, a Dionyſio Halicarnaſſenſi citatorum, accommodatus ad paginas editionis Wechelianae, cuius paginas Oxonienſis, vnde hic elenchus depromtus eſt, in ora paginarum interiori adſcriptas habet. A. Tomum priorem, B. poſteriorem denotat.*

Acuſilaus, Argiuus B. 138.
Aelii A. 6.
Aelius Tubero A. 67.
Agathyllus A. 58. Agathyllus, Arcas, poeta A. 39.
Aeſchylus B. 22. 69. 187. Aeſchylus ἐν Προμηθεῖ λυομένῳ A. 34.
Aeſchines B. 71. 120. 196. 185. eius locus B. 185. 197. etc.
Alcaeus A. 336. B. 19. 28. 69.
Alcidamas B. 111. 120.
Ameleſagoras (ſeu Meleſagoras), Chalcedonius B. 138.
Anacreon B. 26. 188.
Anaxagoras B. 47. 57.
Anaxilaus A. 1.
Anaximenes B. 111. 120. 167.
Andocides B. 82. 161.
Antias. Vide Valerius. [⁋]
Antigonus (ſeu potius Antiochus) A. 5.
Antilogus (vel potius Antiochus), Syracuſanus A. 5.
Antimachus B. 68. Antimachus, Colophonius B. 22.
Antiochus pag. 5. Antiochus, Syracuſanus A. 10. 18. 27. 59. Antiochus, Xenophanis f. A. 10.
Antiphon B. 120. 162. 167. Antiphon, Rhamnuſius B. 9. 22. 111. 161.
Antiſthenes, Socraticus B. 161.

Aphareus,

Aphareus, Iſocr. f. B. 102. 119.
C. Aquilius A. 200.
Aratinus [z]). Vide Arctinus.
Archilochi verſus B. 16.
Archinus B. 178.
Arctinus A. 55. 56.
Argiuorum ſacerdotum commentarii A. 50.
Ariſtaeus (ſiue Ariſteas), Proconneſius B. 146.
Ariſtocles B. 115.
Ariſtophanes B. 23. eius locus B. 29.
Ariſtoteles A. 58. B. 2. 27. 28. 192. *ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ* ſc. *τῆς ῥητορικῆς* B. 121. eius *τοπικαὶ, ἀναλυτικαὶ* et *μεθοτικαὶ συντάξεις* memorantur B. 121. 122. locus eius *ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ τῶν τεχνῶν* B. 123. 124. 125. *ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ τῶν ῥητορικῶν τεχνῶν* B. 29. etc.
Ariſtoxenus B. 192. Ariſtoxenus, muſicus B. 11.
Ariſtus vel Arithous *ὁ γράψας τὰ Ἀρκαδικὰ* A. 39.
Artamenes B. 151.
Aſiani oratores B. 80. 81.

Bacchylidis locus B. 30.

Cadmus, Mileſius B. 146.
Caecilius B. 130.
Callaeſchri dictum B. 39.
Callias *ὁ τὰς Ἀγαθοκλέους πράξεις ἀναγράψας* A. 58.
Callicrates B. 1. 18.
Callimachus B. 105. 112. 116. 171.
Calliſtratus A. 55.
Calpurnii A. 6.
Calpurnius Piſo A. 64. Vide Piſo.
Cato A. 11. 220. quaere reliqua in Porcius.
Cenſoriae tabulae A. 60. 225.
Cephalo, Gergithius A. 39. 58.
Cephiſodorus B. 111. 120. 127. Cephiſodorus, Athenienſis B. 102.
Chaeron (ſeu potius) Charon B. 129.
Charon, Lampſacenus B. 138.
Chryſippus, Stoicus B. 5. *ὁ γράψας περὶ τῆς συντάξεως τῶν τοῦ λόγου μορίων* B. 5.
Cincius A. 105. 106. L. Cincius, ſenator, A. I. 5. 60. 64.
Cratinus B. 47. 67.
Cratippus B. 143.
Critias B. 28. 111. 161.
Cteſias, Cnidius B. 9.

Damaſtes, Sigenſis A. 58. B. 138.
Deiochus, Proconneſius B. 138. [?]
Demades B. 76. 119. 124.
Demagoras A. 58.
Demetrius B. 127. Demetrius, Calantianus B. 5. Demetrius, Magnes *ἐν τῇ περὶ τῶν ὁμωνύμων πραγματείᾳ* B. 112. Demetrius, Phalereus B. 113. 127. 166. 195.
Democles, Phygelenſis (ſeu potius Phygalenſis) B. 138.
Democlides B. 117.
Democritus B. 28.
Demoſthenes B. 11. 17. 20. 28. 39. 46. 53. 61. 69. etc. eius locus B. 7. 8. 30. 45. 71. 168. 196. 197. 180. *ἐν τῇ Αἰσχίνου κατηγορίᾳ* B. 171. *ἐν τῇ Ἀριστοκράτους κατηγορίᾳ* B. 28. 29. 171. *ἐν τῷ περὶ τῶν ἀτελειῶν* B. 171. *ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος* B. 170. *ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος* B. 29. 172. 182. 183. *ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας* B. 58. *ἐν τῷ κατὰ Φιλίππου* B. 28. 163. 175. 176. 190. *ἐν τῷ περὶ τοῦ πρὸς Βασιλέα πολέμου* B. 162. *ἐν τῷ περὶ τοῦ Στεφάνου* B. 18. 56. 57. 124. *ἐν τῷ περὶ τῶν συμμοριῶν* B. 46. 56. eius orationes

z) Falſum eſſe hanc ſcripturam et lectionem in Dionyſio Hal. patet quoque ex eo, quod Ioan. Magiſter Canabutius legit *τί γράψω ὁ ποιητὴς ἀ...κτῖνος* etc. vide Ioannis illius locum apud Kollarium in ſuppl. ad Lamb. comm. pag. 53. *Harl.*

tiones memorantur B. 120. 123. 124. 125. 126. 171. 191. 197.
Demus (ſeu potius Demetrius) Magneſius B. 112.
Dinarchus ὁ ἐκ τῶν ῥητόρων τῶν Ἀττικῶν B. 112 etc. ὁ τὰς περὶ Κρήτην συναγαγὼν μυθολογίας B. 112. ὁ Δήλιος B. 112. ὁ περὶ Ὁμήρου λόγον συντεθεικὼς B. 112. Dinarchi rhetoris locus ἐν τῷ κατὰ Προξένου B. 115. orationes eius recenſentur B. 114. 116. 117. 118. 119.
Dion B. 178.
Dionyſius, Chalcidenſis A. 58.
Dionyſius ipſe Halicarnaſſenſis A. 7. etc.
Duris B. 7.

Empedocles, phyſicus B. 22.
Ennius, vel Euenus, vel Euxenus A. 27.
Ephorus B. 26. 111.
Epicuri dictum B. 28.
Eratoſthenes, chronographus A. 60.
Eudemus, Parius B. 138.
Euenus, vel Evenus, vel Euxenus A. 27.
Eugaeon (vel Eugeon), Samius B. 138.
Eupolis B. 47. 67.
Euripides B. 16. 26. 69. etc. eius locus B. 4. 16. 29. 32. ἐν τῷ Αἰόλῳ B. 57. ἐν Ὀρέστῃ B. 10. ἐν τῇ Μεναλίππῃ σοφῇ B. 47. 57.
Euxenus A. 27.

Fabius A. 67. 70. 105. 106. 107. 211. 220. 234. 261. Fabius Maximus A. 6. Q. Fabius A. 5. 475. Q. Fabius Pictor A. 64.

Gellii A 6. Gellius A. 131. 211. [T] 349 416. Cn. Gellius A. 100. 136.
Gergithius. Vide Cephalo.
Gorgias, ſophiſta B. 92. 94. Gorgias, Leontinus B. 11. 111. etc.

Hecataeus, Mileſius B. 138.
Hegeſias, Magnes B. 5. 18. eius locus B. 7. 18.
Hegeſippus ὁ περὶ Παλλήνης γράψας A. 39.
Hellanicus B. 129. 139. 140. Hellanicus ἐν τοῖς Τρωϊκοῖς A. 38. ἐν τῇ Ἀττικῇ ξυγγραφῇ B. 141. Hellanicus, Lesbius A. 18. 22. 28. B. 138. ἐν τῇ Φορωνίδι A. 22.
Heraclides B. 5.
Hermippus ὁ τοὺς Ἰσοκράτους μαθητὰς ἀναγράψας B. 104.
Herodotus A. 21. B. 3. 26. 28. 51. 69. 128. 139. etc. eius locus A. 23. B. 3. 4. 33. 65. 128. 189.
Heſiodus B. 26. 33. 68. 188.
Hieronymus A. 6. B. 45. Hieronymus, Cardianus B. 5.
ἐν τῇ περὶ τῶν Ἐπιγόνων πραγματείᾳ A. 5.
Hieronymus, peripateticus B. 99.
Hippias B. 126.
Hippodamas B. 127.
Hiſtoriae communis auctores A. 291.
Homerus A. 36. 476. 479. 480. B. 15. 61. eius locus A. 43. 476. 477. 479. B. 1. 3. 4. 5. 6. 14. 15. 16. 17. 19. 20. 21. 31. 32. 37. 42. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 58. 59. 60. 67. 87.
Hyperides B. 71. 81. 112. 114. 120.

Iphicrates B. 85. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰκόνος B. 85. ἐν τῷ περὶ τῆς προδοσίας B. 85. eius locus ἐν τῷ πρὸς Ἀρμόδιον B. 103.
Iſaeus B. 104. 120. 167. etc. eius locus ἐν τῇ ἀμφισβητήσει ὑπὲρ χωρίου τοῦ ὑπὸ τῶν δημοτῶν κατεσχημένου B. 107. ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐμαθοῦς B. 105 106. ἐν τῷ ὑπὲρ Εὐφιλήτου B. 110. eius orationes memorantur B. 105. 107. 108. 110.
Iſocrates B 20. 26. 30. 31 49 etc. ἐν τῷ περὶ τῆς ἀντιδόσεως B. 57. 102. 172. ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ B. 30. 96. ἐν τῷ Ἀρχιδάμῳ B. 97. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης B. 96. ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ B. 94. ἐν τῷ Πανηγυρικῷ B. 57. 99. ἐν τῇ παραινέσει πρὸς τὸν Ἱππονίκου B. 37. ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον B. 96. 57. eius locus ἐν τῷ Ἀρεοπαγιτικῷ B. 27. ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης B. 100. 102. 172. etc. ἐν τῷ πανηγυρικῷ B. 99. 183. ἐν τῷ Τραπεζιτικῷ

Digitized by Google

πεζιτικῷ B. 102. Iſocrates iunior (vt quidam male arbitrantur) B. 37.
Licinius A. 115. 211. 314. 337. 349. 417. Licinius Macer [P] A. 6.
Licymnius B. 82. 133. 148. 179.
Lycurgus B. 71. 119. 120.
Lyſias B. 39. 82. etc. 162. 164. 165. *ἐν τῷ περὶ τοῦ Ἰφικράτους εἰκόνος* B. 85. etc. eius locus B. 92. 93. *ἐν τῷ πρὸς Ἀργεβιάδην* B. 106. *ἐν τῷ κατὰ Διογείτονος* B. 88. 89. 90. *ἐν τῇ κατὰ Νικίου ἀπολογίᾳ* B. 86. *ἐν τῷ κατὰ Τίσιδος* B. 169. *ἐν τῷ περὶ Φερενίκου ὑπὲρ τοῦ Ἀνδροκλείδου κλήρου* B. 105. 106. eius orationes memorantur B. 85. 86. 88. 92. 105. 106. 169.

Macer. Vide Licinius.
L. Manius A. 16.
Meleſagoras. Vide Ameleſagoras.
Menander B. 67. 69.
Menecrates, Xanthius A. 38.
Meneſaechmus B. 117.
Molo B. 115.
Myrſilus, Lesbius A. 19. 22.

Naucrates B. 111. Naucrates, Iſocraticus B. 39.
Nicoſtratus B. 36.

Oraculum A. 26. 55.

Panyaſis B. 68.
Pergamenſes Grammatici B. 112.
Phanodemus *ὁ τὴν Ἀττικὴν γράψας ἀρχαιολογίαν* A. 50.
Pherecydes, Athenienſis A. 10.
Philagrius. B. 115.
Philarchus. Vide Phylarchus.
Philiſcus B. 220. etc.
Philiſtus B. 69. 70. 111. 120. 128. 131. etc. *ἐν τῷ περὶ Διονυσίου* B. 131. *ἐν τῷ περὶ Σικελίας* B. 131. *ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν περὶ Σικελίας* B. 131. Philiſtus, Syracuſanus A. 18.

Philochorus B. 119. *ἐν ταῖς ἱστορίαις* B. 113. 118. *ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἱστορίαις* B. 113. *ἐν τῇ ὀγδόῃ* et *ἐν τῇ ἐνάτῃ*, ſcil. *Ἀττικῶν ἱστοριῶν* B. 113. *ἐν ς′. τῆς Ἀτθίδος βίβλῳ* B. 122. 123.
Philonicus, dialecticus B. 99.
Philoxenus B. 19.
Phylarchus B. 5.
Pindarus B. 19. 22. 68. 187. eius locus B. 13. 23. 81. 129. 167. 179.
Piſo A. 106. 107. Piſo, Cenſorius A. 105. L. Piſo *ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἐνιαυσίων ἱστορίας* A. 220. L. Piſo, Cenſorius A. 105. L. Piſo Frugi *ἐν ταῖς ἐνιαυσίαις πραγματείαις* A. 213.
Plato B. 28. 166. *ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ* B. 46. 57. 178. *ἐν Κρατύλῳ* B. 14. eius locus B. 33. 65. 66. 178. 179. *ἐν τῇ Σωκράτους ἀπολογίᾳ* B. 46. 56. *ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ* (*ἢ Μενεξένῳ*) B. 8. 17. 78. 175. 180. 181. *ἐν Φαίδρῳ* B. 128. 166. 167. *ἐν Φιλήβῳ* B. 177. *ἐν τῇ πολιτείᾳ* B. 30. *ἐν τῷ συμποσίῳ* B. 54.
Polus B. 82. 126. 133. 148.
Polybius A. 5. 6. B. 5. Polybius, Megalopolitanus A. 25. 60. [P]
Polyorates B. 167. Polycrates, Athenienſis B. 111.

Pontificum tabulae A. 525.
Porcius Cato A. 6. 9. 60. 64. *ὁ τὰς γενεαλογίας τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων συναγαγὼν* A. 8.

Priapei verſus B. 4.
Prodicus B. 126. Prodicus Ceius B. 94.
Protagoras A. 717. ed. Oxon. B. 94. 126. 138.
Proxenus, pag. 3. fragmenti Valeſiani.
Pyrrhus, rex, *ἐν ἰδίοις ὑπομνήμασι* ibid.
[*Pſaon* vid. Saon.]
Pytheas *ἐν τῇ Δημοσθένους κατηγορίᾳ* B. 104.

Rhetoricarum (ſeu Oratoriarum) tabularum auctores B. 121.
Rhodiaci rhetores B. 115.

Saon [aa]) B. 5.
Sappho B. 19. 26. 37. 183. eius locus B. 26. et B. 29.
Satyrus ὁ τὰς ἀρχαίους μύθους συναγαγών A. 55.
Sempronius A. 11. C. Sempronius A. 9.
Silenus A. 5.
Simonides B. 26. 62. 69. 72. eius locus B. 32.
Socrates B. 47.
Sophocles B. 28. 69. 73. eius locus B. 8. ἐν Ἰνάχῳ A. 20. ἐν Λαοκόωντι A. 33. ἐν Τριπτολέμῳ A. 10.
Soſigenes B. 115.
Sotadea carmina B. 4.
Steſichorus B. 19. 28. 69. 72.

Teleſtes B. 19.
Terentius Varro. Vide Varro.
Theodectes B. 2. 111. 120. 192. ἐν τῷ Ἀλκμαίωνι B. 125.
Theodorus B. 120. 126. 167. Theodorus, Byzantius B. 111.
Theophraſtus B. 83. 95. 113. 165. ἐν τοῖς περὶ λέξεως B. 95. eius locus ἐν τοῖς περὶ βασιλείας A. 336. ἐν τοῖς περὶ λέξεως B. 86.
Theopompus A. 1. B. 20. 111. 128 Theopompus, Chius B. 131. etc.
Theramenes B. 94.
Thraſymachus B. 83. 120. 116. Thraſymachus, Chalcedonius B. 111. 165. eius locus B. 165.
Thucydides A. 20. 22. B. 22. 40. 42. 46. 58. 67. 69. 82. 113. etc. 128. etc. 137. etc. eius locus B. 4. 7. 17. 24. 25. 47. 58. 65. 67. 129. 133. 134. 135. 136. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 164. 187.
Timaeus A. 6. B. 82. 115. Timaeus, hiſtoricus A. 54. Timaeus, Siculus A. 5. 60.
Timotheus B. 19.
Tiſias, Syracuſanus B. 94.
Tubero. Vide Aelius.

Valerias Antias A. 6. 86.
Varro (Terentius) A. 112. ἐν Ἀρχαιολογίαις A. 11. 12. ἐν τῇ θεολογικῇ πραγματείᾳ A. 260.
Venonius (ſeu Vennonius) A. 220.

Xanthus, Lydus A. 22. eius locus A. 22.
Xenagoras A. 58.
Xenomedes, Chius B. 138.
Xenophon B. 9. 36. 128. 130. ἐν τῇ ἀναβάσει B. 49. 57. ἐν τῇ ἀναβάσει τοῦ νεωτέρου Κύρου B. 130. ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν B. 57. ἐν τῇ Ἑλληνικῇ B. 130. ἐν ἱστορίας λόγῳ ſc. ἐν τῷ εἰς Ἀγησίλαον τὸν βασιλέα λόγῳ B. 57. ἐν τῇ παιδείᾳ B. 47. 57. ἐν τῇ Κύρου παιδείᾳ B. 130.

Zeno B. 128.
Zenodotus, Troezenius A. 112.
Zoilus 112. 1 6. 127. 167. Zoilus ὁ τὰς καθ' Ὁμήρου συντάξεις καταλιπὼν B. 111. rhetor B. 126.

XX. Dio-

aa) Enimuero iam Sylburgius in indice, quis hic eſſet Σάων, merito dubitauit. Nec vero, vt *Voſſius* de hiſt. gr. III. pag. 410 refert, is eſt, qui ab Athenaeo *Saeus* vocatur. Melius *Henr. Valeſius* emendatt. libr III c p 14. pag 96. et *Ionſius* de ſcriptor. hiſt philoſ. lib I. cap 2. probante Burmanno ad Valeſii locum, correxerunt Ψάωνα ex Diodoro Siculo lib. XXI. atque recepit Reiske. Fuit autem *Psaon* Plataeenſis, qui Diylli, Athenienſis, hiſtoriam continuauit libris XXX. circa tempora Agathoclis, teſte Diodoro, lib. XXI. 5. tom. II. pag 490 edit. Weſſeling. vid. ſupra, in vol. II, pag. 744 *Harl.*

XX. Dionyſios alios quam plurimos Io. Meurſius ad Helladium et ſingulari libro, qui in tomo decimo theſauri Gronouiani pag. 1580. exſtat, commemorauit, de multis monitum etiam Voſſio atque Ionſio III. 8. de nonnullis praeterea mihi obſeruatum: itaque catalogum eorumdem hoc loco ſubiungere conueniens inſtituto meo dixi: [conf. indic.]

Dionyſius, ad quem Libanii epiſt. 33. lib. I. conf. epiſt. 41. 84.

Dionyſius, *Aegienſis*, Δικτυακῶν ſcriptor. Phot. cod. CLXXXV et CCXI.

Aelius Dionyſius, Halicarnaſſeus, auctor hiſtoriae muſicae, libris XXXVI. *ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων* libris XXIV. *Μουσικῆς παιδείας* ſiue *διατριβῶν* libris XX. et de iis, quae muſice dicta ſunt apud Platonem libris V. Suid. [ſecundum *Eudociam* pag. 131. ſcripſit *ῥυθμικῶν ὑπομνημάτων βιβλία εἴκοσι τέσσαρα· μουσικῆς ἱστορίας βιβλία λϛ΄· μουσικῆς παιδείας, ἢ διατριβῶν, βιβλία κβ΄. Harl.*] qui ſub Hadriano, imp. clarum et ſophiſtam ac muſicum vocatum eſſe refert. *Ionſio* III. 8. idem videtur cum Aelio Dionyſio, qui Lexicon Rhetoricum et Atticum ſcripſit, de quo infra lib. IV. et cum eo, cuius libro de Alexandria vſus Sopater apud Phot. cod. CLXI. *Fabric.* — Num hic Dionyſius ſit Cyzicenus, aut idem cum Dionyſio, Mileſio, ſophiſta, et epigrammatum auctor, inquirit *Reiske* in notitia poetarum anthologicorum pag. 206 ſqq. ſubiecta Antholog. graecae Cephalae. In ſchol. Venetis D. Marci ad Hom. Iliad. Ο΄. 705. citatur *ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἀττικῶν ὀνομάτων*. Quem noſtrum eſſe arbitratur *Villoiſon*. in Prolegom. ad Hom. pag. XXIX. circa fin. aliosque, qui in ſcholiis illis memorantur, adducit *Dionyſios*. adde infra tom. VII. pag. 57 ſq. vbi praeterea plures *Dionyſii*, *grammatici*, recenſentur. *Harl.*

Dionyſius quod Athenienſibus ſuaſit, vt numis aeneis vterentur, dictus *Aeneus*, teſte Athenaeo XV. pag. 669. poeta et rhetor perantiquus Athenienſis, cuius *Poemata* laudat *Plutarch.* Nicia, pag 526. *Elegias Ariſtoteles* III. 2. Rhetor. et *Athenaeus*. X. pag. 443. et XV. pag. 668. *Fabric.* Num ad hunc, an ad alium referri poſſint duo Hymni, ſatis noti, quaerit *Snedorf* de hymnis veterum graecorum, pag. 62 ſq. *Harl.*

Dionyſius, *Afer*, a quibusdam dicitur ſcriptor *περιηγήσεως*, quae exſtat. De eo infra lib. IV.

Dionyſius, *Albianus*, ſchol. *Apollon.* II. v. 660.

Dionyſius, *Albae* in Italia epiſcopus. *Niceph.* IX. 33.

Aelius Dionyſius, *Alexandri F. Halicarnaſſeus*. Supra in *Aelius* Dionyſius. [?]

Dionyſius Alexandrinus a plerisque vocatur *περιηγήσεως* ſcriptor, quam habemus et de qua me dicturum recepi infra lib. IV.

Dionyſius Alexandrinus, Glauci F. grammaticus, ſub Nerone deinceps clarus vsque ad Traianum, qui imperatori fuit ab epiſtolis et legationibus ac reſponſis et bibliotheca. Suid. [et Eudocia pag. 133.]

Dionyſius, *Alexandrinus*, priore, vt videtur, antiquior, ab eo diſtinguendus, (licet apud Suidam confundi videatur.) magiſter Parthenii, grammatici, Chaeremonis vero, philoſophi, diſcipulus et in ſchola Alexandrina ſucceſſor. *Parthenius* Dionyſii (ſcil. diſcipulus) memoratur apud Athenaeum, vt notaui ſupra pag. 678. [vet. edit.] vbi Parthenium

nium intelligebam Phocenſem, quod ſorte de Parthenio accipiendum erat Nicaeno, quem imitatus eſt Virgilius.

Dionyſius, *Alexandrinus*, Teri F. grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi, et Dionyſii Thracis nomine notior, de quo et ſcriptis eius dixi lib. IV. [conf. *Villoiſonii* prolegg. ad Homeri Iliada, edit. Venetae pag. 29. ſin.]

Dionyſius Magnus, *Alexandriae epiſcopus*, diſcipulus Origenis, quem ab Alexandro Dionyſio, cuius commentar. inchoatus in Eccleſiaſten memoratur Euſebio, Hieronymo et Suidae, perperam diſtinguit doctiſſ. Meurſius. De eo conſulendus egregius vir *Guil. Caueus* in vitis patrum tomo I. et in hiſt. litteraria ſcriptor. eccleſ. ad A. C. 254. In bibliotheca Auguſtana occurrit catena MS. in epiſtolam ad Romanos, tum ex aliis, tum e Dionyſio Alex. congeſta. vide B. D. Reiſeri catalogum MSS. pag. 9.

Dionyſius, *Alexandrinus*, *rhetor*, iidem Chriſtianus, ſuperiore longe iunior, cuius ſunt commentarii in Dionyſium Areopagitam, quos in bibl. cuiusdam nobilis Veneti Lollini manu exaratos exſtitiſſe auctor eſt veterum librorum helluo, ſed non ſatis accuratus criticus, Franciſcus Turrianus. Vide *Albertinum* de Euchariſtia pag. 261. et Ephemerides Pariſienſes a. 1702. 20. Martii.

Dionyſius, *Anthropographus*, qui homines tantum pingebat. *Plin.* XXXV. 20.

Dionyſius, *Antiochenus*, *ſophiſta*, de cuius epiſtolis, quae exſtant, dixi ſupra lib. II. cap. 10. §. 31.

Dionyſius, Apollinaris, haeretici, diſcipulus. Infra in *Areopagita*.

Q. Aquilius Dionyſius. Vet. inſcriptio apud Rhodium pag. 296. ad Scribon.

Dionyſius, *Arei*, philoſophi, F. cuius contubernium iniit (Alexandriae, vt e [P] Plutarcho conſtat,) eruditionis graecae cauſſa Auguſtus, imp., teſte *Sueton.* cap. 89. [vbi vid. Oudendorpii aliorumque interpretum notas.]

Dionyſius, *Areopagita*, cuius Act. XVII. 34. mentio, et ſub cuius nomine ſcripta etiamnum multa exſtant, quae ab Eutychianis primum edita in lucem obſeruat *Morinus* de ſacris Eccleſiae ordinat. p. 241. Dionyſio, Apollinaris, haeretici, diſcipulo tribuit illuſtris Stillingfleetus. Vide quae infra lib. IV.

Dionyſius, *Argiuus.* Clemens Alex. I. Strom. pag. 321.

Dionyſius, *Arginus*, ſtatuarius. Vide Franciſc. Iunium in catalogo artiſicum.

Dionyſius, *Ariſtarcheus*, grammaticus Alexandrinus, qui vulgo Dionyſius Thrax. De eo infra lib. IV.

Dionyſius, *Aſcalaphus.* Etymol. M. in Διονύσ. Idem, iudice Meurſio, qui *Athenaeo* XI. 475. λεπτὸς ſiue *gracilis*, vbi eius commentarium in Theodoridam ſiue carmen de amore memorat.

Dionyſius, aſtronomus, apud Ptolemaeum a. 463. Nabonaſſari, h. eſt, ante Chriſtum 285.

Dionyſius, *Athenienſis*, ταῖς κυήσεσι ſchol. Apollon. II. v. 279. Etymol. in Προκέννησος, ἐν ταῖς κτήσεσι, pro quo emendant κτίσεσι. Vide ſupra pag. 282. not. Κτίσεις ſcripſerat etiam Dionyſius, Chalcidenſis, de quo ſuo loco. Fuit praeterea Dionyſius, Athenienſis,

Digitized by Google

nienſis, qui *Aeneus* dictus. Dionyſium quoque Athenienſem in numo apud Goltzium Ionſius obſeruauit. Athenis Dionyſium, Stoicum, audiuit Atticus, teſte Cic. II. Tuſc. De Dionyſio, Attico, rhetore, infra in *Pergamenus*. De Atticiſta, in *Aelius*.

Aurelius Dionyſius, Inſcriptio vet. apud Gruterum pag. 845.

Dionyſius Bar Salibi, Syrus, Iacobita, a. Chr. 1171. defunctus. De eo leges in epiſtolis Huntingtonianis pag. 111 ſq. 113 ſq.

Dionyſius, Bithynus, dialecticus, *Strab.* XII. p. 566. auditus a Theodoro, atheo. *Laert.* II. 98.

Dionyſii, Byzantii, ἀνάπλουν Βοσπόρου, Stephano ac Suidae memoratum, edere promiſit tomo tertio geographorum graecorum minorum laudatiſſimus Hudſonus. Initium e MS. regis chriſtianiſſ. graece vulgauit *Cangius* in CPoli chriſtiana. Eiusdem Dionyſii Threnos ſiue poema epicediis refertum Suidas memorat, et alibi in Διονυσ. Μυσωνὶς Periegeſin quoque ait Byzantii Dionyſii ſibi videri, niſi ibi legendum *Bithynus* pro *Byzantio*, vt volunt viri docti. [conf. *Eudoc.* pag. 132. Fabric. Bibl. Gr. lib. IV. cap. 2. § 19. pag. 83. tom. III. edit. veter. *Harl.*]

Dionyſius e Caria, criticus, apud Eunapium prooem. haudquaquam diuerſus eſt a Dionyſio, Halicarnaſſ. cuius ſcripta exſtant.

Dionyſius Calchedonius Ionſio memoratus nullus eſt: nam apud *Clementem* I. [?] Strom. pag. 333. inter antiquiſſimos ſcriptores memoratur Dionyſius ὁ Καρχηδόνιος *Carthaginienſis*.

Dionyſius, Carthaginienſis, Laert. II. 106. niſi legendum cum eodem Ionſio Χαλκηδόνιος pro Καρχηδόνιος, vt Dionyſius Bithynus intelligatur, de quo ſupra. Chalcedon enim ciuitas Bithyniae.

Dionyſius, Carthuſianus, de quo Caueus ſiue Warthonus ad a. C. 1450.

Dionyſius, Chalcidenſis. Quinque libros κτίσεων ſcripſit, teſte Marciano in periplo. Meminit et *Strabo* XII. pag. 566. Laudatur in ſcholiis ad *Apollon.* [I. 558. 1024. inprimis IV. 264.] et *Ariſtoph.* [Nub. 397. vbi vide, quae notaui,] tum a Suida et Harpocratione. Meminit et *Plutarchus* lib. de Herodoti malignitate pag. 860. Reſpicit *Clemens* I. Strom. p. 333. vbi ex Dionyſio refert, Thaſum conditam Olymp. XV. *Dionyſius Halic.* lib. I. p. 58. et forte *Zenobius*, Dionyſium, Chalcidenſem, laudans V. 64. prouerb. Vide *Rutgerſ.* IV. 18. var. [et cl. *Heynii* opuſcula academ. II. pag. 339. not. *b.*]

Dionyſius, Chalceus, ſupra *Aeneus*.

Dionyſius, Charmidae F. ſchol. *Pindari* Nem. VII. pag. 381.

Dionyſius, chirurgus. Scribon. Largus compoſit. med. cap 212 ſq.

Dionyſius, praeceptor *Ciceronis* filiorum, de quo VIII. 30. ad Atticum: *Dionyſium dimiſi a me, vt magiſtrum Ciceronum, non libenter, vt hominem ingratum, non inuitus.* Confer VI. 1. VII. 4. 8. 16. VIII. 4. IX. 3. 14. XIII. 1. De eodem forte *Cic.* o XIII. ad famil. 77. *Dionyſius, ſeruus meus, qui meam bibliothecam multorum nummorum tractauit, quum multos libros ſurripuiſſet, nec ſe impune laturum putaret, aufugit.* Haec e Ionſio pag. 251.

Dionyſius.

Dionyſius, *filius eius Dionyſii*, *qui Ciceronis filium docuit*, *elegans magis declamator*, *quam vehemens. Sen.* lib. I. controuerſ. 4.

Dionyſius, *Colophonius*, qui ſub Menippi nomine libros edidiſſe fuit creditus. Vide *Laert.* VI. 100.

Dionyſius, *Colophonius*, pictor nobilis, de quo Franciſcus Iunius in catalogo artificum et Ionſius pag. 254. [*Aelian.* V. H. lib. IV. 3.

Dionyſius, *Corinthius*, poeta epicus, cuius ὑποθήκας, Αἴτια et Μετεωρολογούμενα, tum proſa ſcriptum commentarium in Heſiodum Suidas [ex eoque *Eudocia* pag. 132.] memorat, teſtatus, etiam Periegeſin a quibusdam ad eum veluti auctorem referri. Eius forte fuere libri λιθικῶν carmine ſcripti, de quibus infra.

Dionyſius, *Corinthi* epiſcopus et martyr, de quo vide *Caueum* ad a. Chr. 170. et quae infra libro IV.

Dionyſius κριτικῶν ſcriptor apud *Laertium* I. 36. non diuerſus videtur a Dionyſio Halicarnaſſeo, cuius ſcripta exſtant.

Dionyſius, *Cyclographus*. Vide infra in *Dionyſ. Mileſio*, hiſtorico et *Samio*. [?]

Dionyſius Cyrtus, medicus inſignis Aegyptius. *Steph.* in Κύρτος.

Dionyſius, *Cyzicenus*, cuius epigramma in Eratoſthenis funus legitur III. Antholog. p. 420.

Dionyſii, *Delphici*, filios, Aeacidem et Ariſtotimum, aequales ſuos, laudat *Plutarchus* de ſollertia animal. pag. 965.

Dionyſius Diaconus: infra in *Dionyſ. Philadelphienſi*.

Dionyſius, *dialecticus*: ſupra in *Dionyſ. Bithyno*.

Dionyſius, *Diogenis* F. geographus, laudatus a Marciano in Periplo.

Dionyſius Exiguus, auctor aerae vulgaris chriſtianae, quae ab illo Dionyſiana adpellatur. Floruit circa A. C. 530.

Flauius Dionyſius, conſularis Phoenices A. C. 328. de quo Valeſ. ad Euſeb. IV. 42. de vita Conſtantini.

Dionyſius, Γιγαντιάδος ſcriptor. Steph. in Κελαδώνη et Νέσσων.

Dionyſius, *Glauci* F. ſupra in *Dionyſ. Alexandrino*.

Dionyſius, *grammaticus*, cuius mentio apud Platonem ἐρασταῖς et Platonis ipſius magiſter, ſi Laertio III. 4. et Apuleio fides: licet dubitet Ionſius pag. 250.

Dionyſius Halicarnaſſeus maior: de quo hoc capite ſatis dictum.

Dionyſius Halicrnaſſeus iunior. Supra in *Aelio Dionyſio*.

Dionyſius, *Heliopolites*. *Artemidor.* II. 71. pag. 152. e quo loco Onirocritica ſcripſiſſe colligitur.

Dionyſius, *Heracleotes*, Arati praeceptor, vt traditur in vtraque Arati vita. Idem, vt videtur, cum Metathemeno, de quo dixi ſupra cap. XV. et quem anno aetatis LXXXI. vt vita

vita abiret, cibo abſtinuiſſe, refert *Cenſorinus* cap. 15. Sophocli Parthenopaeum ſuppoſuiſſe *Laert.* V. 92.

Dionyſius Ἡρακλείτειος *Laert.* IX. 15.

Dionyſius, *Hiſtoricus*, qui ſub poſtremis imperatoribus ſcripſit et a Iornande cap. 19. de rebus Geticis citatur.

Dionyſius, *Hydragogus. Plutarch.* quaeſt. nat. pag. 914.

Dionyſius, *Iambus. Plutarch.* de muſica pag. 1136. *Clemens Alex.* V. Strom. pag. 569. vbi verſum hexametrum adfert. Eius περὶ διαλέκτων. *Athen.* VII. pag. 284. vbi ſine cauſſa Caſaubon. ſuſpicatur legendum ἰαμβοποιὸς· vid. *Guil. Cuper.* III. 13. Obſſ. pag. 317. Ariſtophanis, grammatici, praeceptor, circa Olymp. CXL. clarus, vt e Suida in Ἀριστοφ. Ionſius obſeruauit. *Fabric.* Floruit Olymp. CXLV. Fuit poeta acer et iambicus: hinc eius cognomen *Iambus.* conf. *Burett.* comment. ſoc. Pariſ. Inſcr. tom. XIII. p. 232. Hunc Dionyſium fuiſſe auctorem duorum in Muſas et Apollinem hymnorum, coniicit *Burettius* in Hiſtor. acad. Pariſ. Inſcript. tom. V. conf. *Snedorf.* l. cit. pag. 57 ſq. *Harl.*

Διονύσιος ὁ Ἰτυκαῖος. ἔστι δὲ Ἰτύκη πόλις Σικελίας (imo Λιβύης) ſchol. Luciani tom. I. pag. 38. Vide infra *Dionyſ. Vticenſis.*

M. Iunius Dionyſius, medicus. Inſcriptio vetus apud Rhodium pag. 297. ad Scribon. [?] [vid. *Symmachus* lib. VIII. epiſt. 4. *Heumann.*]

Dionyſius, *Leptus* ſiue *gracilis*, ſupra in Aſcalapho.

Dionyſius, *Leuctricus. Athen.* XIII. pag. 609.

Dionyſius ſcriptor Λιθιακῶν, (f. λιθικῶν) poeta, idem forte cum Periegete. *Euſtath.* prooemio, ſiue epiſtola ad Ioh. Ducam. Maximus ad Dionyſ. Areopagit. de myſt. theol. cap. 2. tom. II. pag. 28. Suid. in Διονύσ. Κορίνθιος.

Dionyſius Longinus, de quo infra lib. IV.

Dionyſius Magnes, rhetor, Olymp. CLXXIII. Ciceronis, annum XXIX. agentis, praeceptor in Aſia fuit, teſte *Cic.* in Bruto cap. 91. *Plutarcho* in Cic. pag. 862.

Dionyſius, medicus, Celſ. VI. 6. Plin. XX. 3 et 11. Supra in *Iunio* et *Cyrto* ac paullo poſt in *Mileſio*, *Salluſtio* et *Samio*. [conf. infra, in elencho medicorum vett. ſ. vol. XIII. pag. 143. vbi plures quoque *Dionyſii*, *medici*, enumerantur.]

Dionyſius, confeſſor, epiſcopus *Mediolanenſis*, a. ante C. N. 360. de quo Acta Sanct. tom. VI. ad diem 25. Maii pag. 9 ſqq.

Dionyſius, *Melitenſis*, Plutarchi familiaris IX. 14. ſympoſ. quaeſt.

Dionyſius, Heracleotes, *Metathemenus* dictus, quod a Stoicis ad Cyrenaicos vel Epicurum defeciſſet, vt dixi ſupra cap. XV. Vide Ionſium pag. 250.

Dionyſius Mileſius, *Hiſtoricus*, clarus circa Olymp. LXV. teſte Suid. in Ἑκαταῖος, *res Darii*, (Hyſtaſpis, ſub quo fuit,) ſcripſit *libris V.* teſte rurſus Suida in Διονύσ. qui praeterea

Digitized by Google

terea eius *Perſica*[bb]), ionica dialecto compoſita, commemorat: tum *libros tres de rebus Troianis*, itemque Μυϑικὰ et Κύκλον ἱϛορικὸν libris ſeptem. (ſiue, vt *Clemens* in protreptico p. 30. vocat, *μέρεσι*.) At vndecimus laudatur in ſchol. ad *Euripidis* Phoeniſſ. v. 1123. [ad quem locum conſ. notam *Valckenarii* pag. 734. qui eum Dionyſ. *Samium* vocat.] De hoc opere, quod *ϛέφανον* vocat *Socrates* III. 23. et ex eo *Niceph.* X. 36. Tripartita VII. 2. et *Samio* Dionyſio Athenaeus tribuit, dixi ſupra lib. II. cap. 2. §. 24. [vol. I. p. 378. vbi plura de eo adnotaui. *Harl.*] Suſpicor autem, *μυϑικὰ* ſiue *παλαιὰς μυϑοποιίας*, vt vocat *Diodorus Sic.* III. 66. p. 140. (200.) et Τρωϊκὰ, Suidae memorata, non fuiſſe diuerſa a Cyclo illo hiſtorico. Vide *Diodorum Siculum* lib. III. cap. 52. pag. 129. (185.) Forte nec *Perſica* ejus diuerſa fuere a libris *τῶν κατὰ Δαρεῖον*[cc]), quod expono *de rebus Dario imperante geſtis*. Sic apud *Plutarchum* de ſera Numinis vindicta pag. 363. *τȣ̃ γενομένȣ μεϑ' ἡμᾶς* Πρωτογένȣς, recte Xylander: *qui nobiſcum fuit*, non, *qui poſt nos*. Ceterum *periegeſin Orbis* etiam Suidas [atque Eudocia pag. 128 ſq. vbi libros Dionyſii indicat,] tribuit huic et mox Samio Dionyſio. Perperam ſane, ſi illam, quam hodie habemus, intellexit; alium enim, illo longe iuniorem Dionyſium, auctorem habet; vt dicturus ſum infra lib. IV. *Argonauticorum* Dionyſii Mileſii primum et ſecundum librum laudat ſchol. Apollonii[dd]), niſi Mytilenaeum intellexit, quem et ipſe alibi et Suidas tradit ſcripſiſſe Argonautas. Quamquam Dionyſium quoque Mileſium, (ſed in cyclo hiſtorico, [?] vt ſuſpicor,) de Argonautis ſcripſiſſe tradit Diodorus Sic. loco laudato, et reſpicit, vbi de Argonautis loquitur, Apollodorus in bibliotheca ſua, hiſtorici, vt alibi dixi, Cycli epitome.

Dionyſius, Mileſius, medicus, cuius mentio ap. *Galenum* IV. 7. *κατὰ τόπȣς* et alibi II. de antidot. *Plinium* lib. XII et XXII. Caelium Aurel. etc.

Dionyſius, Mileſius, Sophiſta, Iſaei Aſſyrii auditor, ſub Hadriano imp. clarus. Vide *Philoſtrat.* I. de Sophiſt. pag. 513. et pag. 522 ſq. *Dionem* LXIX. pag. 789. [tom. II. pag. 1152. edit. Reimar.] De epiſtolis, quas huic Dionyſio male tribuit Meurſius, dixi ſupra lib. II. cap. X. §. 31. Epigrammata quoque Dionyſii Sophiſtae, quae in Anthologia leguntur, Antiocheno libentius tribuerim. *Fabric.* — Adde *Eudociam* p. 130 ſq. *Harl.*

Dionyſius, Muſicus. ſupra in *Aelius Dionyſ.* Alius apud Nepotem in Epamin.

Dionyſii Muſonii F. Samius, vel ſecundum alios, Rhodius, ſcripſit, Suida teſte, *ἱϛορίας τοπικὰς* libris VI. Ex his forte fuerunt Βασσαρικὰ, Stephano memorata et Euſtathio ad periegeten. Addit Suidas [quocum conſentit Eudocia p. 129.] *ἱϛορίας παιδευτικῆς* libros X. et (quae alterius Dionyſii eſt) *οἰκȣμένης περιήγησιν*. Samio etiam libros *περὶ τȣ̃* Κύκλȣ tribuit Athenaeus ſed Dionyſius *ὁ κυκλογράφος* aliis Mileſius eſt, vt paullo ante dixi.

Dionyſius,

bb) Dionyſii *Perſica* laudat etiam *Cicero* de N. D. I. adde *Reineſii* var. lection. pag. 525. [qui lectionem *Dionyſii* defendit. Locus autem Ciceronis eſt in libro I. *de diuin.* cap. 23. vbi vero Gruterus, Dauiſius, Erneſti et Hottinger, ſpreta *Dionyſii* lectione, reſcripſerunt *ex* Dinonis *Perſicis*. *Harl.*]

cc) Eudocia pag. 128 ſq. Suidam, tom. I. pag. 601. ſequuta, diſtinguit *τὰ μετὰ Δαρεῖον ἐν βιβλίοις ϛ΄* a *Perſicis*. *Harl.*

dd) Vide ſupra in hoc vol. pag. 282. not. *v*, et pag. 264. *Harl.*

Dionyſius, Mytilenaeus. Infra in Scytobrachion.

Alius *Dionyſius, Mytilenes* metropolita, qui Philippi Solitarii dioptram recenſeri et a Philalito quodam dictionem illius operis graecam caſtigari iuſſit.

Neſtor Dionyſius, Nouarienſis Minorita, auctor dictionarii latini, editi Argentinae 1502.

Dionyſius, Olynthius, inter eos, qui de Homero eiusque genere et aetate ſcripſerunt, laudatus a Tatiano. At χρονικὰ apud Suidam in Εὐριπίδης, non huius ſunt Dionyſii, vt Meurſio viſum, ſed Halicarnaſſei.

Dionyſii duo, Ὀψαρτυτικῶν ſcriptores, ab Athenaeo citantur.

Dionyſius, Oxymachi F. medicus, a Rufo laudatus libro de partibus humani corporis.

Dionyſius, Pariſienſis, quem ab Areopagita diſtinguere docuit Io. Launoius.

Dionyſius, Pergamenus, cognomine *Atticus*, Apollodori, rhetoris, qui Auguſtum imp. docuit, diſcipulus, σοφιστὴς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφος. *Strab.* XIII. p. 625.

Dionyſius, Phaſelites, citatur in ſchol. ad *Pindarum* Od. 2. Pyth. p. 421. edit. Oxon. eius, περὶ τῆς Ἀντιμάχου ποιήσεως et περὶ ποιητῶν ab auctore graeco vitae Nicandri.

Dionyſius, Philadelphienſis, ſiue a Ptolemaeo Philadelpho in Indiam miſſus cum Megaſthene, vt vires gentium proderet, teſte *Plinio* VI. 17. Ὀρνιθιακά, illi tributa a quibusdam, refert Euſtathius ad Dionyſii periegeſin, addens, illum dictum vulgo διάκενον ſiue *inanem*, διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν. [P]

Dionyſius, Platonis ſeruus, *Laert.* II. 42.

Dionyſius Marcus Pomponius, libertus. Cic. IV. 7. 11. 15. ad Attic. ad diuerſ. XII. 24.

Dionyſius, Rhodius: ſupra in *Dionyſii Muſonii* F. *Tertull.* de anima cap. 46.

Dionyſius, epiſcopus Romanus ab A. C. 259. ex cuius epiſtola ad Dionyſium Alex. legitur fragmentum apud Athanaſ. de decretis Synodi Nicaenae. Nam, quae ipſi praeterea tribuit Lud. Iacobus a S. Carolo in bibl. Pontificia, atque in his librum de ſitu orbis ſiue periegeſin e fabuloſo Luitprando, recte exploſit praeſtantiſſ. Caueus. *Fabric.* — Hic *vir eruditiſſimus et plane admirandus* vocatur ab Euſebio hiſt. eccl. VII. 7. vid. ibid. cap. 26 et 27 et 30. fin. *Heumann.*

Dionyſius Salluſtius, medicus. *Plin.* XXXII. 7.

Dionyſius, Samius, vide ſupra in *Dionyſ. Muſonii* F.

Dionyſius, Samius, medicus. Galen. IV. 13. de medic. ſecundum genera.

[*Dionyſia*, ſaltatrix. *Cic.* orat. pro Q. Roſcio 8. *A. Gellius* I. 5. *Harl.*]

Dionyſius, Scymnaeus. Tzetz. ad Lycophronem v. 1247. *An forte intelligitur Aelius Dionyſius Halicarnaſſeus iunior, qui Scymno Lexicon ſuum inſcripſit?* ita Ionſius pag. 242.

Dionyſius, Scytobrachion, ſiue *Scyteus*, paullo ante Ciceronem vixit, Ionſio obſeruante ex Suetonio de Grammat. cap. 7. Auctor fuit hiſtoriarum, quas alii ad Xanthum Lydum retulere, teſte *Athenaeo* XII. pag. 515. Citatur ab Euſtathio ad Iliad. γ'. Huic Dionyſio *Coronam* tribuit Ionſius, a Socrate, (ipſe ex memoriae lapſu Euſebium citat,)

 laudatam,

laudatam, idemque eſſe putat opus XXXIII. librorum de Nymphis apud Suid. in Νύμφαι. Sed coronam illam haud diuerſam exiſtimem a Κύκλῳ hiſtorico Dionyſii Mileſii, de quo ſupra. Praeterea Dionyſius iſte, Mytilenaeus, Suida teſte, ſcripſit carmine Epico τὴν Διονύσου καὶ Ἀθηνᾶς ςρατιὰν, tum Μυθικὰ ad Parmenontem, denique *Argonautas* ſex libris ſermone proſario, quod opus in ſcholiis ad Apollon. laudatur: *Fabric.* — vide ſupra, in hoc volumine pag. 264 et 282. ſchol. Venet. D. Marci ad Hom. Iliad. γ. 40. Inter poetas epigramm. veteres occurrit *Scythius* quidam: quem *Dionyſium Scythium* noſtrum, (qui hic tamen ſcribitur *Scyteus,*) eſſe opinatur *Reiske* in notitia poet. anthologicorum, pag. 261. *Harl.*

Dionyſius, Seleuciae epiſcopus, qui interfuit concilio generali quinto Conſtantinop. 553. Dubitant, fueritne epiſcopus Seleuciae in Syria, an in Iſauria. Sed Syriae Seleuciam intelligendam eſſe, patet ex vita Simeonis iunioris, ſtylitae nr. 154. tom. V. Maii p. 365.

Dionyſius, Siculus, Syracuſarum tyrannus, de cuius ſcriptis videndi praeter Suidam viri docti, laudati a me lib. II. cap. 19.

Dionyſius, Siculus, iunior, ſuperioris filius, tyrannus et ipſe Siculorum, quem epiſtolas et de poematibus Epicharmi ſcripſiſſe Suidas [ex eoque Eudocia pag. 136.] teſtantur. Epiſtolam eius ad Speuſippum exhibet *Laert.* IV. 2. De hoc prouerbium *Dionyſius Corinthi.* Vide *Iuſtin.* XXI. 5. *Fabric.* Adde *Staueren.* ad Corn. Nepot. X. cap. 5. edit. min. De Dionyſio, magiſtro Corinthi, diſputarunt Heumannus, qui negauit, et Frid. Guil. Roloff, qui narrationem illam bis defendit. vid. *Roloffii* progr. ſiue Nouas veterum auctorum, qui Dionyſium F. Siciliae tyrannum litteras Corinthi docuiſſe tradant, vindicias, Traiecti ad Viadrum, 1737. 4. *Harl.*

Dionyſius et Cephalo; legislatores, qui e Corintho in Siciliam venerunt. Plutarch. Timoleonte pag. 248.

Dionyſius, Sidius, Etymol. M. in Ὑποπτέρων, forte legendum Σιδώνιος pro Σίδιος.

Dionyſius Sidonius. Varro lib. IX. de lingua lat. et Euſtath. ad Odyſſ. α. [¶] [ſchol. Venet. D. Marci ad Homer. variis locis, et ad Iliad. ξ. 40. atque Iliad. γ'. 128. ſimpliciter vocatur *Sidonius.* vid. cl. *Villoiſon* prolegg. ad Homeri Iliad. pag. XXIX. fin. *Harl.*]

Dionyſius, Sinopenſis, comicus, circa Olymp. C. cuius dramata quaedam laudari ab *Athenaeo* notabam lib. II. cap. 22.

Dionyſii, Stoici, duo vel tres, de quibus ſupra cap. X. [vol. III. pag. 560.] vnus Heracleotes, [*Cic.* acad. quaeſt. IV. 22.] alter, quem citat Laertius VI. 43. et contra quem ſcripſit Chryſippus: tertius, quem Athenis Atticus audiuit teſte Cic. 2. Tuſc. cap. 10.

Dionyſius, Syrus, ſaeculo XII. poſt Chriſtum natum clarus. Supra in *Dionyſius Bar Salibi.*

Dionyſius, dictus etiam *Terus*, a patre, et ab eiusdem patria *Thrax.* Grammaticus, diſcipulus Ariſtarchi, de quo infra lib. IV. Videtur etiam pictoriae peritus fuiſſe et ſculptoriae. Confer *Athenaeum* XI. pag. 489. et Etymol. M. in Διονύσ. Franciſcum Iunium catalogo pictorum pag. 79. Si idem fuit, de quo Athenaeus, docuit Rhodi.

Dionyſius, Thebanus, muſicus antiquiſſimus, de quo dictum lib. II. cap. 15.

Dionyſius

Digitized by Google

Dionyſius, *Theophanti* F. ſupra in *Dionyſ. Metathemenus.*

Dionyſius, Tryphonis F. grammaticus, qui περὶ ὀνομάτων ſcripſit, laudatus Athenaeo, Harpocrationi et Stephano Byz.

C. Valerius Dionyſius, cui ius Quiritium ſiue ciuitatis Romanae a Traiano dari rogat *Plinius*, X. epiſt. 105.

Caſſius Dionyſius Vticenus, qui Magonis, Carthaginienſis, libros XXVIII. γεωργικῶν, punice ſcriptos, libris XX. graeca lingua eſt complexus et Sextilio, Praetori, miſit, teſte Varrone, lib. I. 1, 10. Meminit huius operis Plinius quoque et Columella I. 1, 10. et Athenaeus. Citatur etiam Dionyſius in Geoponicis lib. I. cap. 11. licet Magonis opus eiusque epitome, tum illa Dionyſii, tum altera ſex librorum, a Diophane, Bithyno, miſſa ad Deiotarum, regem, iam periiſſe videantur, quum Geoponica iuſſu Conſtantini, Porphyrogeneti, concinnarentur, tantum abeſt, vt, quod viris quibusdam doctis in mentem veniſſe video, Geoponica, quae exſtant, ſint ipſi illi XX. libri, a Dionyſio Vticenſi e Magone compoſiti. Ῥιζοτομικὰ huius Dionyſii memorantur in ſcholiis ad Nicandrum v. 520. et a Stephano Byz. in Ἰτύκη, atque reſpiciuntur, vt Meurſius obſeruat, etiam a Seruio ad I. Georgic. *Fabric.* Dionyſii, Itacaei ſ. Vticenſis, liber quartus γεωργικῶν laudatur ab *Athenaeo* XIV. pag. 648. Idem ſcripſit περὶ φυτῶν. vid. Fabric. infra in elencho medic. vol. XIII. pag. 143. et *Needham* in prolegom. ad Geoponica pag. LVII. edit. Niclas. *Harl.*

Dionyſius, *Zopyrus*. Schol. *Ariſtoph.* ad aues v. 1299. Niſi legendum *Dionyſius et Zopyrus.* Nam, vt *Laertius* VI. 100. notat, Dionyſius et Zopyrus, Colophonii, ſub Menippi, Cynici, nomine libros ediderunt. [?]

CAPVT XXXII (olim XXVIII)

DE ANTHOLOGIA SIVE FLORIDIS EPIGRAMMATVM GRAECORVM.

I. *Breuis Anthologiae graecae hiſtoria, et de prima collectione, a Meleagro facta et de editt.* II. *De Philippo, Theſſalonicenſi, et Strabone.* III. *De Agathia et Conſtantino Cephala huiusque collectione et edition.* IV. *De Maximo Planude.* V. *Codd. mſſti et editiones anthologiae Planudeae.* VI. *De editionibus promiſſis Menardi, Salmaſii, Clerici et aliorum.* VII. *Catalogus poetarum, qui epigrammata compoſuerunt, cum variis obſeruationibus et acceſſionibus.*

[Studio *G. C. Harles.*]

I. *Breuis Anthologiae graecae et antiquiorum illius collectorum hiſtoria et de Meleagro.*

Hiſtoriam epigrammatum quamdam, ex *Franciſci Vauaſſoris* libro de epigrammate, cap. XVI. Pariſ. 1669 8. (rec. 1678. 8. et in eius operibus, Amſtelod. 1709. fol. p. 85 ſqq.) repetitam, Fabricius huic capiti praemiſerat, et paucis illuſtrarat obſeruationibus. Enimuero Vauaſſor, quamquam multa praeclare ſcripſerat, et quaedam, ſuo tempore adhuc inedita,

ta, primus produxerat in lucem: tamen, quia poſt illius et ipſius Fabricii tempora viri docti, in hiſtoria et collectione epigrammatum diligenter verſati, multo plura praeſtiterunt, et multa curatius de antiquioribus epigrammatum collectoribus diſſeruerunt, atque e codicibus mstis eruerunt permulta, illis incognita; valde mancam conficere potuit hiſtoriam et amplum aliis reliquit ſpicilegium. Praeter ea edidit epigrammata, quae poſthaec ab aliis cum ſaepius meliusque emiſſa ſunt in lucem, tum curatius explicita, et vero alia, quae a noſtro abeſſent inſtituto, inſeruit. Quare priores quinque paragraphos ita immutaui, aut potius reſecui, vt ea, quae mihi eſſent cognita ab aliisue melius excogitata probataque, ſubſtituerem, breuitati tamen maxime inſeruirem. Adhuc vero deſideratur plena adcurataque anthologiae graecae eiusque poetarum hiſtoria, in qua varia illius poeſeos generis fata ſecundum ordinem temporis ab infantia paene vsque ad ſenectutem rite deducantur clareque exponantur. Illam tamen a Schneidero, aut Iacobſio, aut Manſone, VV. CC. qui quidem illius ſpem fecerunt, forſan licet exſpectare. Primas tamen lineas antiquioris hiſtoriae primaeque periodi ſcite duxit cl. *Carolus Gottlob Sonntag* in: *Hiſtoria poeſeos graecae breuioris ab Anacreonte vsque ad Meleagrum ex Anthologia graeca adumbrata.* Lipſiae, 1785. 8. Conferenda etiam ſunt, quae *Leſſing* in: Vermiſchten Schriften, part. I. et *Herder* in: Zerſtreuten Blättern, Gothae, faſc. I. 1785. 8. pag. 99. et faſc. II. pag. 103 ſqq. de origine et natura epigrammatis acute ingenioſeque diſputarunt; quamquam in diuerſas partes abire videntur. Epigrammatis vero vocabulum duplici ſumitur ſenſu, vel *etymologico*, eoque antiquiſſimo, qualia in ἀναθήμασιν erant in vſu, et mere hiſtorica, quae praeter nomen hominis, qui dedicauit ἀνάθημα, et dei, cui aliquid conſecrabatur aut offerebatur, nihil, nec ſemper cauſſam, cuius cauſſa figebantur, continere ſolent; vel ſenſu *nobiliore*, vbi, vt poſtea videbimus, per varias occaſiones, aut etiam animi delectandi ludendique cauſſa, modo ad laudem et commendationem, modo ad vituperationem rei hominisque, modo ioci libidinisque cauſſa, ornatus verborum aut ingenii acumen adhibebatur, ſenſaque animi, ſiue pii gratique, ſiue ira odioque aut amore commoti, varia ratione diuerſoque ſcribendi genere, prouti rei conditio mentisque et ingenii natura exigebant, ſententioſe acuteque, (a bonis quidem poetis,) at breuiter, exprimebantur. Ab ortu lyricae poeſeos id genus epigrammatum florem atque incrementum accepit, et plures exſtiterunt homines ingenioſi, qui illis conficiendis nominis celebritatem conſequerentur. Enimvero non tam hiſtoriam et doctrinam epigrammatis, quam breuem anthologiarum veterum graecarum notitiam hoc loco daturus, primum quosdam excitabo, qui poſt Vauaſſorem hiſtoriam aliquam epigrammatum atque collectionum, nec non poetarum epigrammatariorum modo breuiorem, modo longiorem concinnarunt.

Leo Allatius in epiſtola ad Gabr. Naudaeum inter *F. Liceti reſponſa de quaeſitis per epiſtolas.* Bononiae, 1640. pag. 308.

Emman. Martin in epiſt. var. a Weſſelingio, Amſtel. 1738. editis, V. ep. IV. libr. pag. 184. (quam epiſtolam recudi fecit *Meinecke* ſub finem edit. ſuae Meleagri,) et VI. lib. V. pag. 216.

Io. Henr. Leichius in praefat. ad carmina ſepulcralia, et *Io. Iac. Reiske*, primum in nouis miſcellaneis Lipſienſibus, vol. IX. Lipſiae, 1752. 8. tum in praefatione ad Anthologiam graecam, a Conſtantino Cephala conditam, atque in notitia poetarum etc. ſubnexa; de quibus libris in ſectione de Conſtantino Cephala paullo ſuſius diſputabimus.

Chriſtian.

Chriſtian. Adolph. Klotzius in praef. ad Stratonis aliorumque veterum poetarum graecorum epigrammata, nunc primum edita. Altenburgi 1764. 8.

Richard. Frid. Phil. Brunck. in praefat. ad Analecta veterum poetarum graecorum, tom. I. Argentorati. 1772. 8.

Frid. Iacobs in praef. ad Emendationes in epigrammata anthologiae graecae. Lipſiae 1793. 8.

Adde *Sulzer* in: allgemeine Theorie der ſchönen Künſte etc. tom. IV. voc. *Sinngedichte*, ibique cel. de *Blanckenburg*, qui nubem aliorum excitauit, qui ſcripſerunt de epigrammate, vel in diuerſis linguis epigrammata confecerunt, aut luſerunt; *Burmann.* II. in epiſtola dedicatoria, vol. I. Anthologiae vett. latinorum epigrammatum et poematum etc. Amſtel. 1759 4. praemiſſa, et cel. *Beck.* in comm. de litteris et auctoribus gr. ac lat. part. I. ſect. I. pag. 12 ſqq.

Ritu autem antiquiſſimo fuit ſancitum, vt, quemadmodum antea paucis ſignificaui, homines inſcriptionibus aut breuibus carminibus vel res, variis de cauſſis conſecratas diis, tum ad religionem teſtificandam, tum ad vota concipienda ornarent, vel magnos illuſtresque homines, ant ingenio ſcriptisque, aut eximiis in patriam ſingulosue homines meritis, aut victoriis in bello, certamine ludoque partis, claros, etiam feminas celebrarent, vel memoriam defunctorum cum ſignificatione grati moeſtiue animi ſtuderent conſeruare vel publica priuataque loca, aedificia aliaque monumenta, pictas tabulas, ſtatuas hermasque illuſtrarent. Hinc in corporibus Inſcriptionum, a Grutero, Reineſio, Sponio, Muratorio Donio aliisque, de quorum ſtudio et operibus hic diſſerere non vacat [a]), ſollerter collectis, multa occurrunt eiusmodi epigrammata, ſeu breuia carmina. Alii homines faceti atque ingenioſi lepidique ſenſa animi paucis argutisque, interdum laſciuioribus verſibus concluſa exprimere, iocari, etiam pungere et lacerare alios conſueuerunt: vnde orta ſunt epigrammata amatoria, dedicatoria, ſepuleralia aliaque diuerſi mixtique generis. Sic Anytes, Myrus, Noſſidis, Leonidae, Callimachi, aliorumque epigrammata ſupra in capite de lyricis poetis et alibi laudauimus, eorumque indicauimus collectiones atque editiones. Ipſe Meleager in carmine, quod coronae ſuae prooemii loco addidit et poſt Vauaſſorem ac Fabricium a Reiskio, Brunckio aliisque repetitum atque explicitum eſt, poetas, e quibus contexuit illam, ſuo cuique flore adſignato, ſcite recenſuit. Breuibus vero illis carminibus quum homines valde delectarentur, extiterunt, qui illa colligerent, ordinarent et collectionem nomine *Anthologiae* aut *Coronae* inſignirent. Neque enim Meleager primus fuit aut vnicus, qui ea ratione variorum epigrammata aut inſcriptiones ſeruaret ab interitu. Atque iuuat, hoc loco Fabricii notam inſerere. Ille enim, poſtquam Vauaſſoris de Meleagro aliisque Anthologiae gr. conditoribus narrationem repetierat, „non tantum, ait, ex collectionibus hactenus recenſitis epigrammatum, et ex omni genere ſcriptorum graecorum; ſed et ex *Epitaphiis* et *Inſcriptionibus antiquis*, in Graecia tum obuiis, et ex parte hodieque ſuperſtitibus, collectam fuiſſe anthologiam, obſeruat *Iacobus Sponius* pag. 91. Miſc. antiquit. et

a) Vid. *Burmannum* l. c. et *Io. Frid. Chriſtii* Abhandlungen über die Litteratur und Kunſtwerke — — von Io. Carl. Zeune, Lipſiae, 1776. 8. ſect. III. pag. 48 ſqq.

et pag. 94. itineris ſui edit. germanicae, a Menud'erio curatae. Idem teſtatur, Florentiae in bibl. medicea deſcripſiſſe ſe inſcriptiones eiusmodi graecas quindecim ex membrana, in qua Monachus quidam ante quadringentos vel quingentos annos illas congeſſerat. Neque heri vel nudius tertius probari coepiſſe ſtudium iſtud epitaphia et veteres inſcriptiones conſulendi, ſatis patet ex Herodoto, Dionyſio Halicarn. Pauſania aliisque, ad illarum teſtimonium hinc inde prouocantibus. *Philochorus* quoque, Athenienſis, inter alia collegerat ἐπιγράμματα ἀττικὰ, teſte Suida, et *Polemonis periegetae*, qui a ſingulari in hoc genere ſtudio ϛηλοκόπας dictus fuit, περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων laudat *Athenaeus* X. pag. 436. 442. Confer, ſi placet, *Caſaubonum* VI. 5. *Ariſtodemi* librum I. Θηβαϊκῶν ἐπιγραμμάτων citat ſchol. Apollonii II. 906. *Neoptolemus* Parianus ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων. Athen. X. pag. 455. Notum praeter ea eſt, ab *Euhemero* hiſtoriam deorum contextam eſſe *ex titulis et inſcriptionibus ſacris, quae in templis habebantur*, vt teſtatur *Lactantius* lib. I. cap. XI. *Diogeniani* ἀνθολόγιον ἐπιγραμμάτων memorat *Suidas* in Διογεν." Hactenus Fabricius.

Sed inter *Graecos*, (nam de *latinis* epigrammatibus horumque Anthologia hic ſermo non eſt, et Burmannus II. in epiſt. dedic. memorata copioſe docteque agit,) quorum nomina, labores, meritaque in colligendis vet. epigrammatibus adhuc celebrantur, et quorum anthologiae partim ſuperſunt in msstis codd. partim ope formularum typographicarum vulgatae ab omnibus, quibus volupe erit, legi poſſunt, inprimis Meleager Gadarenus, Strato, Philippus Theſſalonicenſis, Agathias, Conſtantinus Cephala et Planudes eminuerunt. De his igitur, et primo quidem de *Meleagro* paucis agemus.

Meleager autem fuit Eucratis F. natione Syrus et oppido Gadarenus, aut verius forſan ortus Atthide, oppido aut pago non ſatis nobili, in regione Coeleſyriae ſito, haud procul Gadara, in qua tamen vrbe magnam vitae partem conſumſiſſe videtur. (vid. *Martin.* apud Meinecke pag. 150. coll. *Reiskio* in notitia poetar. anthol. pag. 232. de ſenſu voc. Atthidos diſputante, et *Manſone* in praef. atque ad carmen 126. Meleagri pag. 157.) Quando autem fuerit in viuis, magna inter viros doctos intercedit controuerſia. Vauaſſor, cui non repugnat Fabricius, Reiskius in notitia pag. 131 ſqq. vbi de Meleagro fuſe differit, aliique contendunt, eum vixiſſe Seleuco VI. (qui regnum iniit Olymp. CLXX. 3.) rege Syriae vltimo. Accedit fides et teſtimonium ſchol. graeci, ἤκμασεν ἐπὶ Σελεύκου τοῦ ἐσχάτου. Atque *Saxius* in onomaſt. litter. I. pag. 142. annum, quo ille floruit, ſic deſignauit, A. M. 3907. Olymp. CLXX. 3. ante C. N. 96. V. C. 656. Contra ea aequalem fuiſſe Antipatro Sidonio ſeu Tyrio, qui circa Olymp. CLX. floruit, *Reiske* ex carmine 620. ſuae collectionis et quia laudes Antipatri canat, probatum iuit. *Salmaſius* in prolegom. ad homonyma hyles iatr. pag. 4. *Martin.* l. c. et *Klotz.* in praefat. ad Stratonis epigramm. pag. 7. potiſſimum ex Diogene Laertio lib. VI. cap. 8. §. 99. effeciſſe ſibi videntur, Meleagrum fuiſſe Menippi aequalem atque ciuem, et in ſcurrilibus aemulatorem eiusdem cum eo ſectae. Ideo aetatem Meleagri referunt ad a. Olymp. CXLVIII. 1. ante C. N. 186. quo Seleucus Philopator, Antiochi M. filius regnum capeſſiuit. At enim id argumentum eſſe parum validum, monuit Manſo, qui quidem ipſe ob carmen 50. Anal. II. p. 20. in quo Corinthi excidium, (Olymp. CLVIII. 4.) vt caſus recens, memoratur, aetatem Meleagri imperio Demetrii II. Nicatoris eiusque ſucceſſorum adligare malit; neque tamen, quoniam Meleager ſe in carmine 126.

πολυετέα

Digitized by Google

πολιτεία vocat, Vauaſſoris Reiskiique rationes plane reiicit. Ab his omnibus diſcedit cl. *Schneider*, in periculo critico pag. 65 ſq. opinatus, Meleagrum in epigrammate Anthol. VII. pag. 450. imitatione expreſſiſſe et corrupiſſe Stratonis carmen XII. (apud Klotzium,) adeoque iuniorem eſſe Stratone, qui tempore Auguſti vixit. Quid? ſi dicamus, Stratonem ante oculos habuiſſe et ornaſſe Meleagri carmen. In vrbe patria, nobiliſſima Tyriorum, Menippi quoque, quem in ſcribendo exemplum, quod imitaretur, propoſuiſſe ſibi dicitur, patria, maximam iuuenilis aetatis partem transegit, vrbem quoque Tyrum incoluit, ſenex autem in inſula *Co*, quo ſe forte ob bella, Syriam tum vaſtantia, contulit, ibi diem obiit ſupremum. vid. epigramma in Meleagrum, quod poſt Vauaſſorem e cod. Barberino produxit *Martinus* l. c. apud Meineck. pag. 151. qui praeter ea arbitratur, Meleagrum, ſenio iam confectum, ante funus id ſibi ipſum exaraſſe, in qua ſententia quoque verſatur Reiske in notitia pag. 233. Brunck. vero in analectis gr. poet. tom. III. p. 271. epigr. 572. inter *ἀδέσποτα ἐπιγράμματα* refert et in lectionibus pag. 285. probat Holſtenii, qui in notis ad Steph. Byzant. voc. Γάδαρα idem edidit, emendationem (a Martino quoque pag. 151. et Crenio ad Caſaubon. de ſatyrica poeſi lib. II. cap. II. pag. 205. edit. Rambachii propoſitam,) *Μενιππείαις* loco vitioſae, quam dederat Fabric. *μελιττείοις*. Holſtenius vero ſuſpicionis ſuae praeſidium reperit in alio epigrammate lib. III. Anthol. cap. VI. pag. 302. vbi Meleager profitetur in iuuenta Menippi, ciuis ſui, imitatorem ſe fuiſſe: *Πρῶτα Μενιππείαις συντροχάσας χάρισιν.* Crinagoras in epigrammate, quod edidit Salmaſ. ad Solinum p. 850. [b]) (apud Brunk. anal. II. pag. 146. epigr. 24.) *Σύν τι μοι ἄλλα, Μένιππε, λάβευ φίλος ἵστορα κύκλον Γράψας, ὦ πάσης ἴδρι γεωγραφίης.* Eum in inſula Co defunctum eſſe vita, teſtantur verſus, a Martino ex margine cod. Palatini et ab Holſtenio ex cod. Barberino prolati:

> *ὁ Μελέαγρος Γαδαρηνὸς ἦν τὸ γένος*
> *Σύρος, ἐτελεύτησεν ἐν Κῷ τῇ νήσῳ.*

Quando autem Fabricius ſupra vol. III. pag. 521. Meleagrum noſtrum in catalogo Cynicorum recenſet, iam ibidem prouocaui ad catalogum poetarum epigramm. Hic igitur adnotabo, aliis Meleagrum et *Cynicum* et noſtrum videri vnum eumdemque fuiſſe, aliis ſecus, eosque plane diuerſos. Atqui moribus quidem et inuerecundia, ſaltem genere ſcribendi compar fuit noſter Cynicis notae peioris: et Schneider diſtinguit eum ab eo, qui Cynicus audit. Atque aliquantum quoque dubitaſſe videtur *Reiskius* in notit. pag. 232. ſed ex eo, quod Fabricius eum inter Cynicos refert, nondum ſequitur, eum fuiſſe Diogenis Cynici diſcipulum aut aequalem temporibus regulorum Alexandri M. prouincias lacerantium, h. e. Olymp. CXVIII. ferme. Namque poteſt aliquis philoſophi cuiusdam placita ſequi, neque tamen eius diſcipulus ſemper dicitur, multo minus eidem aequalis. Certe Fabricius neutrum diſerte ſcripſit, (quod tamen Schneiderus ac Reiskius, ex verbis illius colligunt,) et ipſe quod ad aetatem adtinet, ſecum pugnaret. Noſtrum vero Meleagrum et Cynicum Voſſius in libro III. de hiſtoricis gr. pag. 388. et Gesnerus apud Ionſium aliique diſcernunt. Contra Menagius ad Laertium pag. 266. Ionſius et Crenius aliique haud diſtinguunt, noſtroque vti etiam

b) Menippus in epigrammate Crinagorae eſſe videtur cel. Heynio diuerſus a Gadarenſi. Eſt Pergamenus.

etiam Reiskius citat in notitia p. 233. tribuunt *συμπόσιον*· ſed cl. *Schneider* p. 109. Reiskium refutaturus, ſcribit, ab *Athenaeo* pag. 502. C. (qui Μελέαγρος, ait, ὁ Κυνικὸς ἐν τῷ *συμποσίῳ οὑτωσὶ γράφει*) id clare Meleagro Cynico vindicari adeoque eum diſtingui a Gadarenſi, additque, ſe de ea re plura alias diſputaturum eſſe. Id ſi omnino certum eſt et exploratum, ex alio Athenaei loco colligi poteſt, Meleagrum Cynicum etiam fuiſſe Gadarenſem atque libros, quos alii noſtro Meleagro [c] adſcribunt, *χάριτας* et *σύγκρισιν λεκίθου καὶ φακῆς* ab illo Cynico confectos. *Athenaeus* enim libro IV. cap. 14. pag. 157. vb ſex Cynici et Carneus Megarenſis (de quo tamen vide ſupra in vol. III. pag. 513 notata,) in conuiuio diſcumbunt, eosque adloquitur Nicium, ſcortum, (*ἡ κυναμυῖα Νίκιον*) inter alia, *ἢ καθάπερ*, ait, *ὁ πρόγονος ὑμῶν Μελέαγρος ὁ Γαδαρεὺς ἐν ταῖς Χάρισιν ἐπιγραφομέναις ἔφη, τὸν Ὅμηρον Σύρον ὄντα τὸ γένος, ἢ μόνον ἀνέγνωτε σύγγραμμα αὐτοῦ τὸ περιέχον λεκίθου καὶ φακῆς σύγκρισιν*; etc. *an vt in opere, quod* Gratias *vocauit, ſcribit veſter auus* Meleager Gadarenſis, *Homerus genere Syrus* —. *an vero eius opus ſolummodo legiſtis, quod* lentis et oleariae trullae [d] contentionem atque comparationem *continet?* Totam hiſtoriam et nomina habere ficta, quum durum ſit, Meleager Gedarenſis auctor illorum opuſculorum et Cynicus declaratur: at enim res nondum confecta videtur. Namque quod *πρόγονος* illorum Cynicorum dicitur a Nicio, nondum omnino ſequitur, Meleagrum ipſum fuiſſe Cynicae diſciplinae addictum; atque fieri potuit, vt Nicium erraret aut per iocum et ad Cynicos illos praeſentes irridendos quaedam adfingeret. Noſter igitur Meleager innui potuit; nec tamen philoſophus fuit Cynicus, aut, quod veriſimilius mihi eſſe videtur, Cynicus a noſtro diuerſus etiam *Gadaris* ortus et opuſculorum memoratorum parens. Haec omnia a probabilitatis ſpecie minus abhorrere ſentio, et certiora edici potuerant, ſi Athenaeus Cynicos, quos diſcubuiſſe ſcribit, clare nominaſſet, eorumque aetas curate definita eſſet, ſed litem ſecundum vllum dirimere non conor. Quidquid eſt, id certum eſt, Meleagrum noſtrum colligendis veterum poetarum epigrammatibus ſuisque ipſius, quae ad noſtram peruenerunt memoriam, maiorem perpetuamque conſequutum eſſe nominis celebritatem. Geminam vero *coronam*, (h. e. corpus, collectionem, vid. Salmaſ. exercitt. Plin. pag. 596. edit. Vltraiect. et Reiskii notit. pag. 241 ſq.) ſeu *anthologiam* carminum graecorum nexuit, alteram eamque petulantioris atque laſciuioris argumenti, in amores puerorum; alteram in amores puellarum omnesque vitae humanae caſus atque inſtituta. Priori praefixit epigramma, in quo finxit, ab Amore ipſo hanc Coronam Veneri eſſe contextam, puerosque quorum formas in ea cecinerat, floribus comparat et quod incipit *πάγκαρπόν σοι, κύπρι, καθήρμοσε* etc (vid in Reiskii notitia pag. 244 ſq. in Brunckii analect. I. et in Meineckii edit. nr. 2. in Mansonis editione nr. 47.) Illam deinceps auxit *Strabo*, nomine tamen Meleagri oblitterato, ita, vt de ſolo Stratone nomen acciperet [e]; ſed Agathias atque Planudes arcuerunt a ſuis collectio-

[c] Pauſanias pag. 284. meminit Meleagri cuiusdam *[illegible]*.

[d] Si, vt in textu eſt, retines *λεκίθου*, vertendum eſt *viſi*; ſed ſi *trullae olearjae* reddis, ſcribendum *λη[illegible]*. Atqui cel. *Heynio* id verius eſſe videtur, et, vt verbis illius vtar, „fuit, puto, ſatyra Meleagri. (ſeu *Menippi*, videtur enim nomen corruptum eſſe,) qua comparatur vita lautior et mollis cum tenui victu. *[illegible]* vas *unguentarium* "

[e] Vid. Reiske pag. 244. Sed cenſori Brunck. analectorum in biblioth. critica Amſtelod. vol. I. part. II.

collectionibus. Poſteriorem vero Agathias, Cephalas et Planudes ad ſuum quisque ingenium, refinxerunt. Hanc coronam ita texuit Meleager, vt (more forſan aliorum, qui ante illum eiusmodi collectiones curarunt,) ex diuerſis totius antiquitatis ſex et quadraginta ſcriptoribus epigrammatum decerperet flores, Diocli dedicaret atque inſcriberet, Στέφανον ἐπιγραμμάτων. (vide *Salmaſ.* ad Solin. pag. 848. ſ. p. 595. edit. Vltraiect. et Holſtenii notas ad Stephanum Byzantin. in Γάδαρα, vbi teſtatur, collectionem Meleagri, nobilis poetae, exſtare in bibliotheca Cardinalis Barberini). Ordine alphabetico poſuit nomina eorum, ex quibus contexuerat coronam, et prooemii loco carmen verſuum quinquaginta et octo adfinxit, vbi et poetae *f*) nominatim et flores adpellantur, atque, vt ſuus cuique adſignatus flos eſt, inter ſe iunguntur. Id carmen poſt Vauaſſorem et Fabricium aliquoties editum hic omiſi. Equidem id recudi feci in Anthologia graeca poetica, Byruthi 1792. pag. 252 ſqq. Antea vero e cod. quondam Palatino, nunc Vaticano *Emman. Martinus,* cuius epiſtol. V. libri IV. conſules, tum *Brunck.* in Analect. poetarum graecorum, tom. I. pag. 1 ſqq. collatis notis in tom. III. pag. 335. et Reiskius in notitia poet. epigrammat. pag. 234 ſqq. ediderunt, emendarunt atque illuſtrarunt. — Brunck. quoque l. cit. a pag. 1—38. omnia, quae ſuperſunt, Meleagri carmina iunctim edidit, et CXXIX. numerauit; in his carmen XXXII. quod tamen ſub *Poſidippi* nomine exſtat in Planudea edit. Wechel. pag. 587. et in tom. III. pag. 3. Lection. Poſidippo tribuere ille malit, quamuis parui referat, noſſe, num hunc, an Meleagrum habeat auctorem. [Apud *Iacobſium* in Anthol. gr. leguntur tom. I. pag. 1—40.] Plura vel integra vel eorum diſticha exſtant in Anthologia Planudea et a viris doctis paſſim edita, interdum emendata ſunt. Qui vero vel primi ediderint ſingula aut correxerint quaedem, diligenter adnotauit cl. *I. C. F. Manſo.* Ab illo autem V. D. ſeparatim edita ſunt

Μελεαγρȣ τα σωζομενα. *Meleagri reliquiae: lectionis varietatem, verſionem metricam et commentarium perpetuum adiecit I. C. F. Manſo, (in praeſenti Rector et Profeſſor Gymnaſii Breslau.) Ienae in officina libraria Croeckeriana 1789.* mai. 8.

Ordo carminum hic non is eſt, quem fecerat Brunck; ſed ſecundum argumenta illorum conſtitutus. Numerauit autem CXXVIII. epigr. quoniam ex carm. 61 et 62. apud Brunckium

part. II. pag. 23. videtur Strato, Sardianus, epigrammata, quibus de puerorum amore luſerat, volumine peculiari edidiſſe: atque contendit, quod Reiskius putarit, ab Meleagro priorem quoque coronam eſſe factam et a Stratone auctam, id falſa niti meleagrici carminis interpretatione.

f) Scholion graecum quod recenſet nomina, Fabricius margini exempli ſui adſcripſit, quod hic ponam: Οὗτος ὁ Μελέαγρος Φοῖνιξ ἦν τῶν ἀπὸ Παλαιστίνης πόλεων· ἐποίησε δὲ τὸν θαυμάσιον τουτονὶ τὸν τῶν ἐπιγραμμάτων στέφανον· συνέταξε δὲ αὐτὸν κατὰ στοιχεῖον. Ἀλλὰ Κωνσταντῖνος ὁ ἐπονομαζόμενος Κεφαλᾶς συνέχεεν αὐτὸν ἀφορίσας εἰς κεφάλαια, ἤγουν ἐρωτικὰ ἴδια, καὶ ἀναθήματα, καὶ ἐπιτύμβια, καὶ ἐπιδεικτικά, ὡς νῦν ὑποτέτακται ἐν τῷ παρόντι κυλίῳ. Ὅτι ὁ Μελέαγρος Γαδαρηνὸς ἦν, τὸ γένος Σύρος· ἐτελεύτησεν ἐν Κῷ τῇ νήσῳ. Οἱ τῶν ἐπιγραμμάτων ποιηταί, ὧν συνέταξε ὁ Μελέαγρος ἐν τῷ παρ᾽ αὐτοῦ πλακέντι στεφάνῳ, Σιμωνίδης, Ῥιανός, Ἀλι... (Ἀλκαῖος,) Λεωνίδης, Ἀνύτη, Μυρώ, Σαπφώ, Μελάνιππος, Νοσσίς, Ἤριννα, Σαμμίας, Μνασάλκας, Πάμφιλος, Παγκράτης, Τύμνης, Νικίας, Εὔφημος, Δαμάγητος, Καλλίμαχος, Εὐφορίων, Ἡγήσιππος, Πέρσης, Διότιμος, Μενεκράτης, Νικαίνετος, Σιμμίας, Παρθένιος, Βακχυλίδης, Ἀνακρέων, Ἀνθίμιος, Ἀρχίλοχος, Πολύκλειτος, Ἀντίπατρος, Ποσίδιππος, Ἥδυλος, Σικελίδης, Πλάτων ὁ μέγας, Ἄρατος, Χαιρήμων, Φαίδιμος, Ἀνταγόρας, Θεοδωρίδης, Φανίας καὶ αὐτὸς ὁ Μελέαγρος. Ἔγραψε δὲ τὸν στέφανον πρὸς Διοκλέα. Ἤκμασεν ἐπὶ Σελεύκου τοῦ ἐσχάτου.

Digitized by Google

ekium effecit vnum, nr. 64. Textui graeco a pag. 57. addidit ſelecta Meleagri carmina, verſibus latinis expreſſa. Laudatur haec editio, ita tamen, vt quaedam emendentur aut aliter explicentur, in Ephemerid. litterar. Gottingenſibus a. 1789. nr. 88. Lipſienſibus, eiusd. anni, nr. 74 Norbergenſibus, nr. 84. menſe Octobr. Annal. litterar. Helmſtad. menſe Iulio 1789. pag. 22 ſqq. bibl. vniuerſ. Berol. II. part. 2. pag. 536 ſqq. adde, Eſprit des Iourn. tom. VI. pag. 144.

Ordinem et vt plurimum recenſionem Brunckii retinuit, ſingulis carminibus bene praefixit argumentum, notas criticas textui ſubiecit, hiſtoricas autem et grammaticas ſc. ſi ma cum Martini epiſtola adiecit cl. *Albert. Chriſt. Meineke*, (in praeſenti Rector ſcholae Soeſt:)

Μελεάγρε τὰ σωζόμενα· edita e recenſione Brunckii cum commentario. Lipſiae 1789. 8. conf. Ephem. Norberg. Lipſienſes, (nr. 28.) et reliquas citatas.

Idem *Meineke* ſeparatim euulgauit graece cum Hugonis Grotii metrica verſione latina, et interpretatus eſt

Meleagri Idyllium in Ver, Gottingae 1788. mai. 8. — Ego quoque inſerui illud cum tribus aliis Meleagri carminibus Anthologiae meae gr. poet. edit. Baruthin. pag 255. item *Koeppen* in Griechiſcher Blumenleſe, part. III. pag. 206 ſqq. — Germanice autem verterunt *Gedicke* in Leipzig. Muſenalmanach. 1781. atque *Gotthelf Guil. Chriſtoph Starke* inter ſua carmina, Bernburg 1788. edita. — Id carmen quamquam iam diu fuit cognitum et vulgatum in editione principe Anthologiae Florentina in fine prioris libri, et ex ea, ſine mutatione et aberratione in Stephaniana (1566. 4.) Frobeniana, Baſil. 1549 fol. pag. 170. ſine nominis auctore, atque Wecheliana (1600. fol. vbi pag 180. *Vinc. Obſopaei* verſio latina metro elegiaco ſeruatur.) tamen Italus quidam *Io. Baptiſta Zenobetti* illud, praefixo titulo,

Ver, Idyllium Meleagri, e cod. Vaticano nunc editum et illuſtratum, Romae 1759. 4. tamquam hucusque ἀνέκδοτον et egregium venerandae antiquitatis monumentum, quaſi recens detectum primus ſibi videbatur e cod. Vaticano edidiſſe, atque doctis cenſoribus in Iourn. de Trevoux, Ian. 1760. vol. I. pag. 61. fucum fecit: adde ibid. pag. 180. ſed breui poſt errorem detexit perſonatus auctor epiſtolae, ibid. menſe Martio pag. 763. datae, cui inſerta eſt quoque Grotii verſio metrica e codice primum eruta. vid. *Brunck.* in lectionibus tom. III. Analect. pag. 104 et 314. vnde illam narrationem Meinecke pag. 20. illius carminis et in edit. Reliquiarum Meleagri pag. 133. et Manſo pag. 5. edit. repetierunt: adde hunc quoque in notis pag. 98.

II. Meleagri inſtituto atque exemplo *Philippus Theſſalonicenſis*, nouam concinnauit anthologiam ex poetis, qui floruerunt poſt Meleagrum, huiusque more in recta litterarum ſerie ſingulos, e quibus delegit carmina, poetas, pro cuiusque ingenio cum ſingulis floribus, vel plantis vel arbuſculis comparauit ſuumque librum adpellauit *coronam*, adiectis ſuis quoque haud paucis carminibus acutis aeque ac venuſtis. In praefatione apud Vauaſſorem, Martinum locis citt. Brunck. anal. tom. II. pag. 211. epigr. I. nominauit poetas [g]), e quibus

g) Schol. ad cod. Palat. Ἕτερος, ἔτι, στέφανος Μελεάγρε. Σύνεξε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῶν ἐμφερομένων Φιλίππω Θεσσαλονικέως, ὃν ἐποίησε ἐν καταμεμιγμένω ποιητῶν ἐξ Ἀντιπάτρε, Κριναγόρε, Τυλλίε, Φιλοδήμε,

quibus contexuit coronam: addit vero, exemplo Meleagri, ſe ex aliis quoque poetis, ſui aeui, *ἀςτιφύτας* dixit eos, flores in ſuam legiſſe coronam.

Philippum claruiſſe Auguſti Caeſaris Octauiani aetate, Vauaſſor ex tribus epigrammatibus euiciſſe ſibi perſuaſit. Primum ex carm. LXI. apud Brunck. aut in edit. Stephan. p. 26. *Φοῖβον ἀνευχαμένη ποτὲ Δαφνη* etc. quo Caeſari ſponte enatam ex eius ara ſaxea lauream gratulatur. Tum ex carm. in pſittacum, pag. 84. Anth. Stephan. qui doctus *ſalue domine* dicere euolauit dimiſſus in ſiluam, eamdemque formulam reliquas docuit aues: pſittacus autem, referente Macrobio, Auguſtum ab actiaca victoria redeuntem formula, *aue Caeſar, victor imperator!* conſalutauit. Tertium argumentum petitur ex carmine pag. 97. Steph. quo elephanti praedicantur currum Caeſaris triumphalem agentes. Duo poſteriora argumenta per ſe minus valida ſunt atque idonea ad aetatem Philippi definiendam. At dictio carminis in elephantum, collati cum alio pag. 444. edit. Steph. in apes, mel in roſtris Actiacis facientes, tum carm. in Herum, h. e. Herodotum aut Herodorum, Laodicenſem athletam, qui etiam in Actiacis et Pergamenis viciſſe dicitur Anth. Steph. pag. 295. et carm. pag. 426. Anth. Steph. quo auctor pro aegrotante Caeſare vota et ſacra feciſſe ait, inprimis carmen pag. 321. Anth. Steph. in quo moles in ſinu Puteolano ab Agrippa condita A. V. 717. praedicatur, haec igitur aliaque carmina Reiskio in notitia etc. pag. 268 ſqq. grauiora eſſe videntur argumenta ad aetatem Philippi aeuo Auguſti imperatoris adſerendam. Enimuero, quod in hanc coronam recepta ſunt nomina poetarum, Antiphili aliorumque, Veſpaſiano atque Hadriano iuniorum, in carmine pag. 119. Steph. mors violenta Aelii Hadriani imperatoris, ſponte ſuſcepta, celebratur. et vocabulum ſequioris aeui, *κάνθος* pro *ὀφθαλμὸς* occurrit *), ex his acute ſane conicit Reiske, duo fuiſſe Philippos, alterum antiquiorem C. Iulii Caeſaris Dictatoris et Auguſti Octauiani aequalem, alterum ſeſqui ſaeculo ferme iuniorem, cui Anthologiam debemus. Atqui plures fuerunt Philippi, vid. infra in catalogo poetar. epigramm. Forſan tamen ita rem expedire licet, vt exiſtimemus, Philippum, Theſſalonicenſem, fuiſſe conditorem atque collectorem illius, quae ſub nomine eius circumferebatur, anthologiae, quae vero deinceps a librariis aliisque aucta fuit ſimilibus carminibus: aut opinemur, alterum Philippum recognouiſſe anthologiam, a Philippo Theſſalonicenſi factam, et quibusdam ſerioris aeui carminibus auxiſſe. Reiskius ex carm. quod in Ienſianis nr. 134. (in Anthol. Cephalae Reiskiana nr. 785. pag. 168. coll. pag. 257 ſq.) legitur in Glyconem, Pergamenum athletam, ab Horatio Epiſt. I. 1. 30. celebratum probabili ſpecie, (namque id alii noſtro Philippo, alii Antipatro tribuunt.) concludit, Philippum Auguſti aetate floruiſſe. Leſſing quoque in vermiſchten Schriften, part. I. Berol. 1771. 8. pag. 323. epigramma in Glyconem confert ad illuſtrationem loci Horatiani. Item cenſor libri Leſſingiani in biblioth. philologica vol. I. part. VI. Gottingae, 1772. pag. 325. multus eſt de hoc carmine, idque a Philippo, Theſſalonicenſi, profectum, eumdemque auctorem fuiſſe prooemii in hanc, quae ei-

μα, Παρμενίωνα, Ἀντιφάνην, Αὐτομέδοντα, Ζωνᾶ, Βιάνορα, Ἀντίγονον, Διόδωρον, Εὐήνον καὶ αὐτῶ Φιλίππου. Ἔγραψε δ' αὐτοῖς ὁ Φίλιππος τὸν εἰσάγοντα πρὸς τινα Καμιλλον.

*) Brunck. tamen in Anal. tom. III. pag. 182. non offenditur illo vocabulo; contra ſcribit, id vocabulum exemplo atque auctoritate antiquiorum etiam poetarum, in his Moſchionis apud Stobaeum in florilegio Grotii pag. 437. poſſe defendi.

ei vulgo tribuitur, coronam, adeoque ſub Auguſto, imperatore, floruiſſe. Id ſi verum eſt, ille verus fuit collector, et meae coniecturae accedit aliquid ponderis. Haec autem eſt ſumma illius diſputationis omnino eruditae. In Anthologia pag. 445. occurrit quoque Philippus, Macedo, auctor duorum epigrammatum, quae in indice Reiskiano deſiderantur. Duorum igitur Philipporum alter confecit epigrammata in donaria et ſtatuas nuda, ab omni ornatu, ſententia didactica, aut ingenioſo carminis exitu deſtituta, verſibus *iambicis*. Hos iambos vnum eumdemque habere auctorem, ſibi perſuadet cenſor, quamquam duo eiusmodi carmina in vulgari Anthologia pag. 445. Macedoni, tria autem eiusdem generis in Cephalae Anthologia pag. 3. 23 et 89. Theſſalonicenſi tribuantur.

Alter autem Philippus, pariter multas inſcriptiones ſ. epigrammata in donaria, metro elegiaco, at maiore adhibita ſermonis venuſtate et puritate leporeque ſcripſit. Ingenioſus quidem ſaepe videri cupit, quamquam haud felici ſucceſſu. Horum neutrum carmina fudiſſe amatoria, exiſtimat cenſor; poſteriori tamen adſcribit epigrammata in quosdam imperatores. Quod igitur in Anthol. Cephalae Reiskiana pag. 7. Philippo, Theſſalonicenſi, epigramma, metro elegiaco confectum, diſerte adtribuitur, idemque eodem metro praefationem ad coronam exarauit, concludit cenſor, eumdem parentem eſſe reliquorum metro elegiaco conditorum carminum. Contra *Iambico* verſuum genere concinnata epigrammata Philippo, Macedoni, huiusque aetatem aeuo Auguſteo adſerit ducibus inſcriptionibus in duas ſtatuas duobus athletis, Damoſtrato, Sinopenſi, (pag. 284. vulg. anthologiae,) et Herae, Laodicenſi, (pag. 434. pag. 295. Steph.) in ludis Pergamenis, ab Auguſto primum inſtitutis, victori poſitis. Concludit igitur, Heram et Philippum [*]), Macedonem, ſub Auguſto vixiſſe. Haec tamen omnia in coniecturis, quamquam acutis ac probabilibus, poſita ſunt.

Multa Philippi, Theſſalonicenſis, carmina reperiuntur in Anthologia tam Planudis quam Cephalae: et paſſim a viris doctis per occaſionem edita ſunt. Iunctim ea atque correctius recudi fecit atque aliis auxit Brunckius in Analect. tom. II. pag. 211 — 235. et critice pertractauit in Lectionibus, ſ. vol. III. pag. 179 — 186. vbi praeter ea ex codice epigramma Philippi ineditum euulgauit: ſed de aetate poetae ne γρῦ quidem. Pag. 180. incertum illi videtur, vtrum Leonidae, Tarentino, an Philippo carm. IX. ſit tribuendum. [Apud Iacobſium in Anth. tom. II. pag. 194 — 219. ſunt LXXXV. Philippi carmina.]

Inſerendus eſt *Straton*, qui *Sardianus* dicitur a *Salmaſio* ad Solin. pag. 239. F. Maius quidem in Obſeruatt. ſacris (vbi quaedam carmina e cod. Vffenbachiano edidit,) libri IV. pag. 1 et 65. et in Catalogo MSS. Vffenbach. pag. 574 ſq. ſcribit τοῦ Καρδιανοῦ, (vti etiam, teſte Schneidero,) in periculo pag. 130. in carminis primi inſcriptione in cod. Dresdenſi et ſchedis Thryllitſch.) et intelligit *Cardiani filium;* Fabricius vero in catal. poet. epigram. voc. *Strato* interpretatur in nota msta, *patria Cardianum.* Ego vero putem, primum ſcriptum fuiſſe ΣΑΡΔΙΑΝΟΥ. Figuram vero illam lunatam *C* librarius, ignarus, ita quoque in monumentis antiquis litteram Σ, h. e. *S* ſcribi, (vid. *Villoiſon.* in anecdotis gr. tom. II. pag. 158 ſqq.) et C Latinorum arbitratus, mutaſſe videtur in Graecorum *K.* Rectius igitur Salmaſius, Brunck. aliique legiſſe atque edidiſſe videntur *Sardianum.* At de eius aetate vitaeque ratione

V. V.

*) Philippum, Theſſalonicenſem, pro auctore carminis in Heram a Reiskio haberi, antea notauimus.

Digitized by Google

V. V. D. D. non conſentiunt. *Reiskius* in praefat. ad Cephalae anthologiam pag. XII ſq. inprimis in notitia poet. antholog. voc. *Στράτων* pag. 261 — 265. (vbi aliquot Stratonis carmina dedit,) Stratonem cum propter ſilentium Meleagri et Philippi, Theſſalonicenſis, tum propter multa poetarum, Auguſto, Tiberio, Hadriano atque etiam Seuero aequalium, nomina, quae in Muſa hominis exſtant, inter Philippum atque Agathiam collocandum eſſe, et tertio ſaeculo poſt Chr. nat. aeuo Seueri, imperatoris, vixiſſe ſuſpicatur. Neque enim illi videtur probabile eſſe, tot poetarum carmina poſt Stratonem ab alio fuiſſe addita, quae Muſae illius partem haud contemnendam efficiunt. Stratonem tamen Meleagro eſſe antiquiorem, coniecerat Schneider in periculo etc. pag. 45. et pag. 109. vti iam ſupra monuimus; at ſuam retractauit ſententiam pag. 46. inprimis pag. 130. et clarius eius aetatem aeuo Hadriani adſignauit: „Quod enim, ait. perſtringit *Capitonem*, medicum, lib. II. pag. 215. edit. Wechel. rem conficit. Eſt is *Artemidorus Capito*, qui ſcripta Hippocratis recenſuerat, ſuamque *ἔκδοσιν Hadriano* imperatori, aliisque probauerat; ſed Galenus eum Hippocratis verba ſaepiſſime interpolaſſe docet tom. V. pag. 4. edit. Baſil. atque idem Galenus eum per totum commentarium perſtringit. Inde adparet clariſſime aetas Stratonis.“ Ab illo diſtinguit duo *Capitones*, qui non fuerunt medici, nempe *Capitonem*, Alexandrinum, poetam, cuius *ἐρωτικὰ* laudat *Athenaeus* pag. 427. eiusdem ad Philopappum commentarios pag. 350. et *Capitonem* quendam, ad quem Ariſtides orationem tertiam Platonicam, tom. II. pag. 315. edit. Oxon. ſcripſit.

Sub nomine eius collectio carminum, *Παιδικὴ* Μοῦσα inſcripta et in variis codicibus, ſeu potius apographis, de quibus poſtea diſputabimus, ſeruata eſt. Omnes autem, qui tractauerunt exempla, profitentur, inter illa epigrammata reperiri complura, quae ob rerum turpitudinem et verborum obſcoenitatem ſumma reprehenſione, nec luce digna ſint. Iam in Anthologia edita et inter illa, quae Maius et Reiske promulgarant, ſunt Stratonis quaedam, quae verecundiae et pudoris leges migrent. vid. Klotzii praefat. pag. 36 ſq. Strato autem num priorem Meleagri anthologiam in amores puerorum, tantummodo auctam, nomine tamen Meleagri obliterato, iterum ediderit, quae eſt Reiskii aliorumque ſententia, an, quod eſt cenſoris Amſtel. iudicium, volumine peculiari epigrammata, quibus de puerorum amore ſaepe obſcoenius luſerat, euulgarit, hanc quaeſtionem iam ſupra adtigimus. Ex muſa autem Stratonis puerili permulti viri docti, Salmaſius, I. Henr. Maius, Doruillius, I. Chriſtianus Wolf, Pierſon, Reiskius aliique, quos paullo poſt in ſectione de Conſtantino Cephala excitabo, et quorum plurimos idem Reiske in indice carminum Muſae puerilis a viris doctis editorum penultimo, eius Anthologiae Cephalae ſubiecto, nominauit, paſſim euulgarant. Separatim tamen non ex codice quidem Stratonis epigrammata edidit Klotzius; ſed ex apographo Vimarienſi alicuius hominis, qui ex alio quo apographo Salmaſiani apographi partem carminum enotarat. Is igitur quaedam, antea non vulgata, eaque, quae, licet laudent pulcritudinem puerorum, tamen verborum rerumque minus careant obſcoenitate, quam alia iam edita e codice in lucem prodire iuſſit, et inſcriptionem praefixit:

Stratonis aliorumque veterum poetarum Graecorum epigrammata nunc primum a Chriſt. Adolpho Klotzio edita. Altenburgi. ex officina Richteria. 1764. 8.

Praemiſit

Digitized by Google

Praemiſit longam praefationem, in qua de anthologiis graecis, de quibusdam codicibus, de Tryllitſchio, aliisque rebus erudite diſputat. Subiecit paucas et ſuas et viri cuiusdam doctas adnotatiunculas. Conferri tamen debet

Periculum criticum in Anthologiam Conſtantini Cephalae, cum editam, tum ineditam. Accedunt emendationes in Ariſtotelem et Antigonum Caryſtium. Scripſit Ioan. Gottl. Schneider. Lipſiae 1772. 8.

In cap. I et II. anthologiae a Reiskio in miſcellaneis Lipſienſibus editae, epigrammata multa, in his quaedam Stratonis, emendantur et explicantur: Cap. III. perluſtrantur epigrammata, a Klotzio edita. Cap. IV. epigrammata Muſae Stratonis, partim edita, partim inedita illuſtrantur: vbi pag. 80. admiratur ingenium molle et facile *Meleagri* et *Stratonis*, quo dulciſſimas amoris imagines fingunt, omniumque artium, philoſophiae, phyſices, atque adeo ipſius Homeri ſpoliis eamdem rem exornant, quo faſtidio lectorum occurrant. Quaedam inedita hinc inde primus euulgauit; et pag. 106. in addendis promittit catalogum poetarum epigrammatographorum, cuius editio omnibus, credo, illarum deliciarum ſtudioſis, haud ingrata erit. Pag. 110 ſqq. ad carmina Klotziana varietates lectionum enotauit, petitas illas ex apographo codicis *Dresdenſis*, qui vbique, atque etiam in numero carminum conſpirat cum ſchedis Tryllitſchii. Dicitur in inſcriptione ſumtus eſſe ex eclogis Anthologiae If. Voſſii: notae et emendationes adſcriptae in eodem codice Dresdenſi.

Omnia epigrammata (XCIX.) e Stratonis Muſa, (neque vero omnia ipſius ſunt Stratonis) recenſuit et repoſuit *Brunckius* in Analect. poet. graec. tom. II. pag. 359 ſqq. et in tom. III. p. 207 ſqq. tum, vnde ſingula ſumſerit, indicauit, tum critice pertractauit. Toupius, qui in emendationibus in Suidam pauca Stratonis epigrammata tentauerat, in nota ad tom. III. pag. 114. nouae editionis diſtichon apud Suidam in Κωμάσομαι, cum Brunckio Anal. III. pag. 45. reddidit Aſclepiadae, quod in priore editione tribuerat Stratoni.

III. Sequitur nouus conquiſitor epigrammatum et collector idemque hiſtoricus, AGATHIAS, Aſianus et Myrinaeus, qui quoque ſcholaſticus adpellatus eſt. Vixit autem regnante Iuſtiniano, exeunte ſaeculo ſexto, et *Saxio* in Onomaſt. litter. vol. II. p. 64. (vbi plures, qui de eo egerunt, V. D. nominat,) ipſique Fabricio noſtro infra in vol. VI. libr. V. cap. 5. pag. 261. vbi de eo, qua hiſtorico, diſputat, videtur Agathias ante A. C. 593. hiſtoriam ſuam non abſoluiſſe, nedum publicaſſe. Adde quoque Fabricium paullo poſt in catalogo poetarum epigr. voc. *Agathias.* Hic exſtitit nouae anthologiae auctor, qui praeter antiquiora, ſua quoque et aequalium poetarum epigrammata collecta vno in ſeptem libros diviſo volumine edidit. Ipſius Agathiae epigrammata LXXX. quae leguntur in Anthologia, metaphraſi a Iof. Scaligero et Iano Douſa donata gr. edidit cum illius hiſtoria *Bonau. Vulcanius*, Lugduni Batau. 1594. 4. — repet. *Agathiae Scholaſtici de imperio et rebus geſtis Iuſtiniani imperatoris libri V. Ex bibliotheca et interpretatione Bonau. Vulcanii. Acceſſerunt Agathiae epigrammata* [at non ex nouo codice petita, ſed ex anthologia Stephani transſcripta,] cum verſione lat. Pariſ. 1660. fol. — rec. Venet. 1729. fol. — *Epigrammata* graece, *cum adnott. Io. Brodaei et Vinc. Obſopoei.* In Epigr. graec. Francof. hered. Wechel. 1600. fol. *Brunck.* autem, aliis additis, emendatius reddidit XCV. epigr. in Analect. tom. III. pag. 33—68. et in eodem volum. inter Lectiones etc. pag. 240 ſqq. illa criticis vt plurimum

mum obſeruationibus illuſtrauit, et libros laudauit, vbi plurima iam antea promulgata fuerunt atque emendata. Agathias vero Meleagri anthologiam, a Philippo, Theſſalo, auctam, prouentu cum ſuo, tum aliorum, aut aequalium ſibi, aut paullo vetuſtiorum, locupletauit, (conf. Brunck. praef. pag. XI ſq.) at carminum ordinem, a Meleagro et Philippo ſeruatum, deſeruit. Atque Reiskius, qui in praefatione ad Anthologiam Cephalae pag. XII ſqq. tum in notitia poetarum anthol. pag. 178 ſq. vbi verſus ex eius praefatione, quibus ordinem ſuae anthologiae expoſuit, a Vauaſſore olim excerptos, recudi fecit, denique pag. 115. multus eſt de illius collectione, opinatur, duce ipſo Agathia in prooemio, primum librum tenuiſſe dedicatoria, ſecundum ſic dicta ἐπιδεικτικὰ ſeu deſcriptiones variarum rerum [k]); tertium ſepulcralia; quartum ea, quae caſus humanae vitae tractent, quintum ſatyras, ſeu aculeatas inſcriptiones, ſextum amatoria; (ſeu potius luſus in amores feminarum [l]); ſeptimum tandem laudes vini et conuiualia. Idem collectionem Agathiae non eo ordine, quo ille digeſſerat, in codicibus [m]) ſeruatam eſſe, animaduertit pag. 115. Carmini 555. ſubiecti ſunt in codice quidem Lipſ. ſqq. tituli: Τέλος τῶν ἀναθηματικῶν ἐπιγραμμάτων Ἀγαθίου σχολαστικοῦ. καὶ ὁ τῶν ἀναθηματικῶν ἡμῖν ἐπιγραμμάτων χαρακτὴρ πεπλήρωται, ἱκανῶς ἔχων ὡς ἐμαυτὸν πείθω. — — Tranſit ad ſepulcralia, quae hoc habent primordium: ἀρχὴ ἐπιτυμβιδίων ἐπιγραμμάτων, ὧ (R. coniicit ὡς vel ὧν) ἐσχεδίασεν ὁ Κῦρις Κωνσταντῖνος ὁ Κεφαλᾶς etc. Num carmen 278. Agathiae a Reiskio in nouis miſcell. Lipſ. IX. pag. 99. editum loco praefationis ad illius anthologiam fuerit ſcriptum, nec ne? Reisk. pag. 100. et pag. 438. diſputat. Poſteriore tamen loco priorem quidem ſententiam reuocat; ſuſpicatur autem, quum Agathias et iambico et heroico genere ſaepius praefatus ſit Anthologiae ſuae, eumdem elegiaco quoque idem feciſſe. Poſtquam codicis quondam Vffenbachiani, nunc Lipſienſis libros duo primos in Agathiae collectione locum habuiſſe nullum monuit; qui in codice, iudicat, noſtro tertio loco poſitus, et a nobis anno ſuperiore (in nouis miſcell. Lipſ.) publicatus fuit, eum librum fuiſſe ſextum, ſecundum conſtitutionem Agathiae. Dedicatoria, quae hactenus et edidimus et expoſuimus, in codice Agathiae duxiſſe agmen, quae noſtri codicis abdita fuere medio ſinu, et quartum obtinere locum iuſſa. Sepulcralia, ad quae nunc accedimus, quintam et extremam partem noſtri codicis, tertiam fuiſſe in Agathiae chartis. Abeſſe a noſtro codice illam, quae penes Agathiam ſecunda erat, ea ipſa, ſi quid video, quam Ienſius ante nos primus prodidit, nos ex eo repetemus deinceps. — — Fieri nequit, vt haec ordinis, ab Agathia inſtituti, turbatio illi Conſtantino Cephalae non debeatur, quem et prolatus a nobis hic loci titulus ait carmina ſepulcralia σχεδιάσαι, h. e.

k) In praefat. pag. XIII. vbi idem argumenta ſeptem librorum refert, argumenta II. priorum librorum aliter deſignat et paululum a ſemet ipſe diſcedit: nam ad primum, ait, caput redibant carmina, laudes deorum celebrantia, ſecundum dabat dedicatoria, etc.

l) Poeta ipſe in prooemio ἕκτατον, ait, δὲ μέλος κλέψασα Κυθήρη εἰς ὀάρους ἐλέγων παρατρέψαιτο πορείην, καὶ γλυκεροὺς ἐς ἔρωτας· h. e. *Venus, ſextum volumen ſibi furtim vindicans, elegiae inſtitutum ad amatoria cum feminis colloquia et dulces amores detorquebit.* vid. Menagiana tom. III. pag. 162. Aliter vertit Vauaſſor.

m) Ipſius tamen collectionis, ab Agathia factae, codices non amplius exſtant. Meleagri enim et Philippi coronae perierunt; nec non Agathiae collectio. Seruatus eſt Cephalas in vno cod. Palatino. Sola Planudea in pluribus exſtat codd. mstis. Conf. quae de Cephala paullo poſt adnotaui.

h. e. *in ſchedas ſuas* depoſuiſſe, et aliud elogium, quod e codice msto Vaticano Coronae Meleagri citauit Emman. Martinius epiſt. pag. 193. et ex eo repetiit Leichius pag. V. praefationis ad carmina ſepulcralia, a ſe hoc ipſo ex codice Lipſ. eiusque illo capite depromta, cuius iam limina ſalutamus. Hactenus Reiske, qui doctrinam atque ingenium Agathiae admiratur atque veneratur. Stephanus tamen, et Ioſ. Scaliger apud Vauaſſorem et Brunck. in praefat. pag. II. minus benigne ſentiunt de illius carminibus. Recte tamen Reiske (praef. pag. XV.) et ante eum Vauaſſor. iudicarunt, ſatius futurum fuiſſe, et ad maiorem animi delectationem et auctores multorum, quae nunc dicuntur, *ἀδήλων* indagandos, ad iudicium de ingenio aetateque ſingulorum curatius ferendum et ad cognoſcendum, quomodo alius alium imitatus ſit, multo aptius, ſi carmina ad temporum, quae ſua cuique ſors tribuit, ordinem, ab Agathia iisque, qui ſequuti ſunt, diſpoſita, ipſique a ſe poetae non diſcerpti, nec aliorum aliis admixta epigrammata, nec mala cum bonis propemodum alternis confuſa fuiſſent. Agathias autem ſuum opus ad Theodorum decurionem *τὸν Κοσμᾶ* conſcripſit, et, (vt notam Fabricii eaque, quae manu adſcripſit, hic ponam,) fecit titulum: *Ἀγαθίȣ Σχολαςικȣ̃ Ἀσιανȣ̃ Μυρηναίȣ* (male *Σμυρναίȣ* apud Salmaſium pag. 849. ad Solinum,) *συλλογὴ νέων ἐπιγραμμάτων*. Ipſe auctor etiam *ςέμμα* vocat in praefat.

> — — *μιῆ δ' ὑπὸ συζυγιβίβλῳ*
> *Ἐμπορίην ἤθροισα πολυξάνοιο μελίσσης*
> *Καὶ τόσον ἐξ ὀλίγοιο* *a*) *πολυσπερὲς ἄνθος ἀγείρας*
> *Στέμμα σοι εὐμύθοιο καθήρμοσα Καλλιοπείης.*

Suidas, (vbi vid. Küſteri notas,) *Ἀγαθίας συνέταξε τὸν Κύκλον τῶν νέων ἐπιγραμμάτων, ὃν αὐτὸς συνῆξεν ἐκ τῶν κατὰ καιρὸν ποιητῶν.* Meminit huius operis ſui etiam Agathias in prooemio hiſtoriae: *ἔδοξε δὲ μοι πρότερον κἀκεῖνο ἀξιέπαινόν τι εἶναι, καὶ ȣ̓κ ἄχαρι, εἴ γε τῶν ἐπιγραμμάτων τὰ ἀρτιγενῆ καὶ νεώτερα, διαλανθάνοντα ἔτι καὶ χύδην ȣ̔τωσὶ παρ' ἐνίοις ὑποψιθυριζόμενα ἀγείραιμί τε ὡς οἷόν τε εἰς ταυτὸ, καὶ ἀναγράψαιμι ἕκαστα ἐν κόσμῳ ἀποκεκριμένα.* — Schol. graecum: *Ἀγαθίȣ σχολαςικȣ̃ Μυρηναίȣ ȣ̓ ςέφανος, ἀλλὰ συναγωγὴ νέων ἐπιγραμμάτων. Ἤκμασε δ' ȣ̓̃τος ὁ Ἀγαθίας ἐπὶ Ἰȣςινιανȣ̃ τȣ̃ μεγάλȣ. Ἔγραψε δὲ ταῦτα τὰ ἐπιγράμματα πρὸς Θεόδωρον Δεκυρίωνα.* Fertur inter alia Agathiae huius epigramma in imaginem Theodori illuſtris et bis Proconſulis. — Quaedam epigrammata et hiſtoriae loca emendat explicatque Toupius paſſim in Emendatt. in Suidam et Heſychium. Quam tamen mutationem in epigr. Agathiae in Anthol. Cephalae miſcell. Lipſ. vol. IX. pag. 691. Toup. III. pag. 66. fecerat, eam examinauit et deſeruit, atque illud carmen late explicuit *Schneiderus* in periculo critico p. 27 ſqq. Praeter ea Salmaſius, Pierſon, Doruillius aliique in emendandis explicandisque Agathiae carminibus verſati ſunt.

Succeſſit *Conſtantinus Cephalas* qui veterem Anthologiam ita reformauit, vt et multaret illam et augeret. Quorum autem veterum poetarum bene multorum carmina in Conſtantini Cephalae collectione proſtant, ea index amplus, a Reiskio confectus et illius editioni Cephalae ſubiectus, ſuppeditabit: aſteriſco notati ſunt, quorum epigrammata non reperiuntur in Planudea collectione. At cod. Lipſienſis non continet integram illius Anthologiam;

a) Sic Fabric. ſed vitioſe, puto.

Digitized by Google

logiam; ſed tantum partem, libros III. Quis vero fuerit *Conſtantinus* ille, inquiſiuit Reiskius in notitia poetar. antholog. pag. 225 ſq. Duorum enim Conſtantinorum, alterius Rhodii, alterius Siculi, epigrammata, quae abſunt Planudea, in Cephalae collectione (nr. 637 — 640. edit. Reiskii) occurrunt. *Rhodius* autem Reiskio videtur idem eſſe, atque Conſtantinus Cephalas auctor huius collectionis. „Aetatem, ait Reiske, ipſe ſuam prodidit et parentes patriamque in carmine 639. (pag. 106.) quo ait, ſe, filium Ioannis et Eudociae, regnante Leone et eius fratre Alexandro filioque Conſtantino, Lindo oriundum, Rhodi oppido, crucem in patria dedicaſſe. Vixit ergo ſaeculo decimo poſt C. N. ineunte et ſcripſit illud carmen circa a. Chr. 906—911. Nam illo natus fuit celeber ille tot libris relictis Conſtantinus; hoc a ſtudiis litterarum quoque clarus Leo, pater eius, obiit." Contra ea *Siculum Conſtantinum* fuiſſe Rhodii magiſtrum, coniicit Reiskius, ex titulo τȣ μαικαρίȣ, qui ipſi tribuitur carm. 637. et quandoquidem, addit, carmen ſcripſit, ad quod Theophanes, hiſtoricus ſaeculi IX. reſpondit. vid. carm. 636 et 637. Idem ſuſpicatur, eumdem eſſe illum Conſtantinum Siculum, philoſophum, cuius carmen graecum alphabeticum Anacreonticum ſuper periculo parentum et fratrum ſuorum in mari, mſtum in biblioth. Caeſarea memorat Lambecius, indice Fabricio B. Gr. tom. X. pag. 282.

Quod autem Agathiae collectio illius aeui ingeniis, quae dudum a verae pulcritudinis ſenſu deſciuerant, aptior videbatur: antiqua illa, a Meleagro et Philippo collecta carmina, paullatim abierunt in obliuionem, et forſan intercidiſſent, niſi Conſtantinus Cephalas nouam condidiſſet anthologiam. Hic enim multa quidem ex Agathia et poſterioribus poetis, haud pauca tamen ex Meleagri quoque et Philippi coronis legit, vel potius Agathiae collectionem pro fundo fecerat, ſuaque ſub finem ſubiecerat; aut illius collectioni ſuam ipſe ſuperſtruxerat, reſciſis aliis, aliis additis; priorem quoque Meleagri partem, ſiue ſi malis, Stratonis Muſam puerilem et alia fortaſſis, quae in nulla trium antecedentium Anthologiarum exſtarent, adiecit: et ſyllogen epigrammatum graecorum in capita ſecundum argumentorum genera reduxit: ſequutus in hoc quoque Agathiam. Vide *Allatium* cap. 14. de patria Homeri, pag. 1831. vbi meminit codicis mſti antiquiſſimi, qui e bibliotheca Palatina venit in Vaticanam; item Reiskium, Leichium et Brunck. ll. citt. ac ſchol. gr. ſupra ad ſectionem de Meleagro adſcriptum. Atque idem, quod Meleagri, Philippi atque Agathiae collectiones, a vetuſtate temporisque abſumtae iniuria, fatum expertae ſunt, forſan manſiſſet Conſtantini opus, niſi Sylburgius, cum primis Salmaſius in bibliotheca Palatina exemplum, antea parum cognitum, reperiſſet, et deſcripſiſſet ſibi: quo factum eſt, vt ex eo pluribus apographis et excerptis factis in plurium hominum notitiam manusque perveniret. De illo tamen, quo vſus eſt Salmaſius, codice, qui in praeſenti cuſtoditur in biblioth. Vaticana, fatisque illius poſtea diſſeremus. Salmaſius vero ad Solinum et hiſtoriae auguſtae ſcriptores, Küſter ad Suidam, (qui multa carminum ex illa collectione fragmenta ſparſit per Lexicon ſuum,) Warton et Toup ad Theocritum, Klotz in lectionibus Venuſinis et ad Tyrtaeum, Io. Chriſtian. Wolf in editt. Sapphus et poetriarum graecarum, Holſtenius ad Stephan. Byzantinum, Weſſeling. Bentleius, Valckenar. Albertus, Koen, Goenſius, Musgrauius aliique in notis ad varios auctores, Pierſon in veriſimilibus, Ruhnken in epiſt. crit. Waſſe in Obſſ. belgic. miſcell. Doruillius, nouam paraturus editionem, in Vanno critica, in primis in animaduerſionibus ad Charitonem, Bandinius in catalogo bibl. Laurent. Zeune in animaduerſionibus ad Anacreontem etc. multa epigrammata,

nondum euulgata, in lucem protulerunt, emendarunt atque illuſtrarunt. Plura tamen ex apographis ſeparatim ediderunt Ienſius, I. H. Maius, Leich, inprimis Reiske atque Brunck. De poſtremi ſtudio opereque poſtea in catalogo editionum diſputatur: hic reliquorum labores pauciſ perſequemur. *Ienſius* igitur edidit

Lucubrationes Heſychianas: Obſeruata in ſtylo Homeri: *Vetera epigrammata pro anecdotis prodeuntia*. Roterd. typis Io. Dan. Beman. 1742. mai. 8.

Ienſius epigrammata illa 154. quae inter ſchedas varias caſu repererat, hic tamquam inedita ſine verſione pag. 305—354. in lucem emiſit, perpaucis emendationibus additis. Enimuero et vitioſe ſunt edita, et multa iam antea promulgata erant. vid. ad Steph. Byzant. voc. Λυδία et Θύμβρεις, Ruhnken. in epiſtola I. critica et ex ea noua acta erudit. 1750. nr. X. pag. 475 et 476. Dorville ad Chariton. pag. 81 ſq. vbi Epigrammata a Ienſio inconſulto conſilio edita ille ſcribit, ac pag. 185. idemque pag. 370. 433 ſq. 600. caſtigat quaedam. At Dorville dum inuehitur in Ienſium et Leichium, quod illi epigrammata quaedam, olim iam ab aliis in lucem protracta, tamquam hactenus inedita venditarint, ipſe reprehenſionis immemor et labilis memoriae atque infirmitatis ipſe teſtis, in notis ad Chariton. pag. 332 et 348. duo, quaſi nondum edita, euulgauit, quae iam dudum alii dederant, indice Reiskio in nou. miſc. Lipſ. IX. pag. 87 ſq. Hoc exemplum criticos ſeueros docere poteſt imbecillitatem humanam et maiorem in aliis reprehendendis verecundiam atque modeſtiam. Plura Ienſiana face critica perſcrutatus illuſtrauit *Adrianus Heringa* in Obſeruatt. criticarum libro, Leowardiae, 1749. 8. capp. 17. 22 et 31. — Antea I. C. S. (h. e. Io. Conrad Schwarz, Director quondam Gymnaſii Coburgenſis,) nouis miſcellaneis Lipſienſibus vol. IV. part. I. pag. 94—138. inſeruit *Explanationem epigrammatum quorumdam graecorum a Io. Ienſio pro ἀνεκδότοις editorum*, atque permulta epigrammata graece repetiit, latine vertit et copioſe illuſtrauit: ſed non ſatisfecit criticorum ſubtilitati. Enimuero paullo durius eſt iudicium Doruillii ad Chariton. pag. 82. vbi, „fateor, inquit, haec, (quae a Ienſio et Leichio ſcripta notauit,) iocum et ludum eſſe, ſi compares cum iis, quae neſcio quis in Miſc. Lipſ. vol. IV. pag. 1. ad Ienſiana illa epigrammata conſcribillauit, nec ſine faſtu: quibus nihil par aut ſecundum in his litteris vmquam obuium habuiſſe fateor.“ — Omnia illa Ienſiana carmina Reiskius recepit in Anthol. ſuam Cephalae et pag. 174—265. vario obſeruationum, maxime criticarum, genere illuſtrauit, et quae ab aliis iam antea promulgata aut correcta explicitaque fuiſſent, ſedulo indicauit.

In ampliſſima *Vffenbachii* bibliotheca olim duo fuiſſe codices, vel potius exempla, (Copien) paullo poſt indicabitur. Ex altero aliquot epigrammata *I. H. Maius*, Profeſſor quondam Gieſſenſis, primus euulgauit in ſuis Obſeruationum ſacrarum libris: ex altero plura idem dedit et latine vertit carmina in Bibliotheca MSta Vffenbachiana, pag. 578 ſqq. Hic codex Vffenbachianus poſtea tranſiit in bibliothecam Lipſienſem Senatoriam. Hinc ex eodem paullo poſt *Io. Henr. Leichius* carmina ſepulcralia ſelegit, edidit, docte illuſtrauit praefixa inſcriptione:

Sepulcralia carmina ex Anthologia M. S. graecorum epigrammatum delecta cum verſione latina et notis. Accedunt ad graecas Muratorii Inſcriptiones, in miſcellaneis Lipſienſibus tom. I. part. III. explicatas, curae ſecundae et nouae emendationes. Lipſiae 1745. mai. 4.

Leichius,

Leichius, quamquam diligenter verſatus erat in emendandis explicandisque hiſce reliquiis, operam tamen viris, harum rerum intelligentibus, haud omnino probauit, cumprimis, acrius interdum, notatus a *Doruillio* ad Charitonem pag. 78 — 82. 185 ſq. 251 — 254. 409. 516 — 518. 531 et 532. Atque a Ruhnkenio in epiſt. I. critica arguitur, Muſis Gratiisque inimtis ad epigrammata graeca emendanda acceſſiſſe. Modeſte quaedam notauit cenſor in nou. Act. erud. Lipſ. 1746. m. Iunio. pag. 318 ſqq.

Denique *Reiske* de Anthologia graeca, maxime de ea, quam Cephalas contexuit, bene meritus, e codice Lipſienſi, olim Vffenbachiano, omiſſis Stratonicis aliisque, tertium caput et librum, qui 118. carmina continet amatoria in foeminas, in quatuor, vt ſcripſit, *miſſus* diuiſum, exhibuit in vol. IX. nouorum Miſcellan. Lipſienſium in part. I. pag. 80 — 148. *primum* miſſum, *ſecundum*, in parte II. pag. 297 — 323. *tertium* in parte III. pag. 434 — 481. et *quartum* in parte IV. pag 661 — 697. gr. cum verſione latina, et animaduerſionibus tam hiſtoricis, quam criticis. Poſtea quartum et quintum librum, ſ. dedicatoria et ſepulcralia carmina ex eodem codice ſeparatim edidit, adiectis Ienſianis, h. e. a Io. Ienſio quondam publicatis, latine vertit, doctamque poetarum anthologicorum notitiam, et copioſas eruditas ad carmina notas ſubiecit, praefationem autem longam eamque haud ſpernendam de hac praeſertim inedita et edita Anthologia praemiſit. Inſcriptus vero eſt liber:

Anthologiae graecae a Conſtantino Cephala conditae libri tres. Duo nunc primum, tertius poſt Ienſium iterum editi, cum latina interpretatione, commentariis et notitia poetarum. Lipſiae in bibliopolio Gleditſchiano. 1754. 8. — iterum Oxon. 1766.

Indices vtiles adiecti ſunt: 1) poetarum, quorum carmina in Conſtantini Cephalae collectione proſtant: 2) poetarum, quos Meleager in praefatione ad ſuam coronam laudat, et quorum carmina illi intexuit. Aſteriſco notantur, quae deſunt Anthol. Cephalae. 3) poetarum, quos Philippus, Theſſalonicenſis, adhibuit et in praefatione nominauit. 4) carminum Muſae puerilis, a VV. DD editorum. 5) vocum, vnde carmina quaeque ordinantur. Vberior huius editionis notitia exſtat in nouis actis eruditorum Lipſ. m. Mart. a. 1757. pag. 115 — 125. doctior autem, interſperſis pluribus animaduerſionibus, in Gottingenſibus relationibus de libris nouis, faſc. XI. ſ. a 1754. pag. 131 — 161. auctore, ni fallor, I. M. Geſnero. — De Schneideri periculo critico iam ſupra pluribus diſputaui.

IV. Venio ad MAXIMVM PLANVDEM, poſtremum inter antiquiores collectorem epigrammatum. Is autem fuit Monachus Conſtantinopolitanus, grammaticus, rhetor et theologus ſuae aetatis clarus doctusque, et ab Andronico II. Auguſto, cui carus erat, a. Chr. 1327. orator ad Venetos miſſus. Quando naturae debitum perſoluerit, non conſtat *Saxio* in Onomaſt. litter. II. pag. 355. vbi plures, qui de eo egerunt, V. D. memorat; refert quidem, eſſe, qui eum a. 1353. ſuperuixiſſe exiſtiment; ſed, quum Doruillius in Obſſ. miſcell. vol. II. tom. III. pag. 429. ſcribit, *Maximum Planudem ab omnibus obiiſſe tradi MCCCLIII.* locupletem ſane eius famae auctorem requirit. *Fabricius* ſane B. Gr. lib. V. cap. 45. vol. X. p. 533. vbi ſcripta recenſet Maximi Planudae, hunc adnotat, adhuc a. 1353. vixiſſe. adde *Villoiſon.* in anecdotis gr. tom. II. pag. 153. not. Nos vero hic tantum eius operam conſiderabimus in *colligendis* epigrammatibus gr. poſitam. Nemini enim, (vt Fabric. in margine manu notauit,) perſuadebit *Io. Harduinus*, quod pag. 495. Opp. ſelect. illum, ſcribit,

ſcribit, *non repurgatorem tantum, vt vulgo habetur, ſed verius auctorem eſſe anthologiae.* Auctor tamen lemmatum, quae epigrammatibus praefixa ſunt, habetur, notantibus Huetio pag. 34. et Fabricio, qui etiam de titulo ἀνθολογίας citat *Benedicti Averanii* diſſ. I. tom. I. Opp. et in eius laudem diſſ. 21. Cephalae autem anthologiae nouam induit formam, ita, vt illam, Agathiae exemplo, in ſeptem libros diſtribueret, neque tamen eadem, quae Agathias, in quodque referret volumen. Multa enim omiſit carmina, et quam plurima obſcoeniora vel reſecuit, vel interpolauit. Atque ſchol. graec. libro VII. praemiſſum: *ἐν τῷδε τῷ ἑβδόμῳ τμήματι περιέχεται ἑταιρικά τινα ἀποφθέγματα, τὰ μὲν ὡς ἐγκώμια· τὰ δ' ὡς ἐπιϛολαί· τὰ δ' ὡς ἂν ἕκαϛον ἔτυχεν· ὅσα μὴ πρὸς τὸ ἀσεμνότερον καὶ αἰσχρότερον ἀποκλίνει. Τὰ γὰρ τοιαῦτα πολλὰ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ ὄντα παρέλιπε, Φησὶν ὁ Πλανούδης.* Fuluius autem *Vrſinus* in ſuo codice adnotauit: *ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἐν παλαιῷ εἰσι παρ' Ἀγγέλου τοῦ Κολλωτίου* o). Planudes vero, quod obſcoena reſecuit, id bene ac prudenter egit, nec ea iterare et quaſi commendare, perſonam monachi decuit. Enimuero quum neque hiſtoricus, neque poeta bonus eſſet, haud debuerat interpolare, multo minus, multa Meleagri, Philippique proſcribens obſcoena, ex recentiore tamen aeuo Silentiarii, Macedonii aliorumque nihilo illis caſtiora recipere. Id igitur fecit, vt multa relinqueret, alia reſecaret, non tam pudoris, quam compendii ratione ductus, Cephalaeque volumen ad minorem redacturus molem. Alioquin non omiſiſſet permulta, eaque pudica epigrammata dedicatoria. Illius quidem itidemque monachorum cauſſam ſtrenue defendit Vauaſſor; at tamen eum non abſoluit. conf. Brunck. praefat. pag. IV ſq. Quaeſtio autem atque illius examen, num et quatenus carmina veterum flagitioſa typis euulgare liceat, ad noſtrum non pertinet ſtudium; et multi in hanc palaeſtram deſcenderunt, vid. quae Reiske et Klotz. in praefat. ſuis diſputarunt, aliorumque adtulerunt iudicia.

Iſta a Planude compilata Anthologia per plura ſaecula litterarum typis ſola erat vulgata. — In bibl. *Coisliniana* exſtant quoque *anecdota Anthologiae graecae, Leonardi Philarae*, vulgo *Villeret*, Athenienſis, (qui Cardinalis Richelii tempore vixit circa a. 1630.) manuſcripta: ſunt autem epigrammata, ex variis auctoribus collecta ab eodem Leonardo Philara, qui multa in fine, a ſemet ipſo adornata, deſcripſit. vid. *Montfaucon* catal. illius bibliothecae pag. 519. qui quidem, vtrum illa ſint anecdota, iuſſit inquirere, nomina autem auctorum ibidem poſuit.

V. *Codices atque editiones Anthologiae epigrammatum graecorum, praecipue Planudeae.*

Codices.

Antiquiſſimus codex eſſe videtur *Mediolani* in bibl. Ambroſiana, membranaceus, ſaeculi XI. teſte Montfaucon in diario italico pag. 18. Quaenam tamen ſint epigrr. aut cuiusnam, aut a quo collecta, Montfaucon non indicauit p). An igitur hic codex is eſt, vnde Laſcaris

o) Atqui Vrſinus videtur anthologiam Cephalae reſpicere, et ex his Vrſini verbis colligere licet, ipſum illum codicem Palatinum fuiſſe antea Angeli Collotii.

p) Diu tamen multo poſt, quum Muratorii anecdota graeca Patau. 1709. 4. in manus ſumerem, in mentem venit, in illo cod. forſan reperiri Gregorii Nazianz. tantum carmina.

Laſcaris ſuum (qui in praeſenti eſt Matriti,) deſcripſerit? Comprehendit quidem varia id volumen. — Eſt autem in bibliotheca regia *Matritenſi* cod. XXIV. denſiore charta atque optime leuigata, totus Conſtantini Laſcaris manu deſcriptus, Mediolani a. MCDLXIV. fol. ab Iriarto autem in catalogo codd. etc. pag. 86 — 120. diligenter lateque recenſitus. Is praeter *Muſaei* de Herone et Leandro carmen, *Orphei* Argonautica et Hymnos, item Hymnos *Homeri* et *Callimachi*, continet *veterum 490. epigrammatum* collectanea. In anthol. edita Planudea, Francof. 1606 fere omnia, ſed non eodem ordine poſita deprehenduntur. In illa tamen edit. deſiderantur ſeptem et viginti epigrammata, quae ex hoc codice Iriarte notitiae ſuae inſeruit luceque publica donauit: ſedulo autem indicauit, in quo capite et libro editae anthologiae ſingula huius codicis epigrammata reperirentur. Id etiam notatum eſt ab Iriarto, nonnulla codicis illius vel nomen auctoris, vel lemma, ſiue titulum, ab eo diuerſum, praeferre, quam in edita reperias anthologia, multa plenius exhiberi, multa vero praetermitti; frequentiſſime plura vnius auctoris, in editione diſtributa, in codice in vnum quaſi coire: quaedam in iſto nomen auctoris praebere, quae in excuſis anonyma referuntur ac vice conuerſa, etc. Porro auctorum nomina, ex quibus depromta ſunt, quotque ipſe Laſcaris diſerte adpellat, ſecundum litterarum ordinem pag. 117. digeſſit Iriarte. Multa praeter ea memorantur vel ἄδηλα vel ἀδέσποτα. Cum notitia Iriarti, tum maxime codicis ipſius collatio futuro anthologiae editori omnino erit fructuoſa et vero neceſſaria. — Tum cod. LXXII. eiusdem biblioth. (pag. 257 ſqq. Iriarti,) continet inter alia *Maximi Planudis* aliquot epiſtolas et verſus, — *epigrammata varia ex graecorum epigrammatum anthologia;* alia tamen quoque, quae neque in Planudea anthologia, eiusue adpendice, neque in Cephalea reperit Iriarte vid. pag. 260 ſqq. — Pag. 262. protulit *Ioannis Tzetzae* epigramma, antea ineditum. — pag. 263. primus euulgauit *Maximi Planudae* carmen in laudem Ptolemaei, Geographi, verſibus heroicis XLVII. qui etiam exſtant in bibliothecae Coisliniianae cod. CCCLV. atque in eius catalogo pag. 520. memorantur: tum primus excudi fecit epigramma *Ariſtotelis* elegiacum in templo Corinthi, et *Eumeli*, poetae, de Aeeta verſus VIII. hexametros, ſ. fragmentum. — Agathiae ineditum, Hadriani, Luciani aliorumque perpauca epigrammata pag. 450. in cod. CXIV. indicantur. — Codices duo, qui grammatica Planudeae opuſcula continent, ab eodem Iriarto pag. 372. 387 ſq. et 391 ſq. recenſentur. — Ibidem pag. 526 ſqq. paſſim, coll. pag. 562 ſq. inter *Vincentii Marinerii Valerii* opera inedita, quam plurima occurrunt epigrammata varii generis.

In bibl. *Laurentio-Medicea*, Florent. (teſte Bandinio tom. II. catal. MSS. gr. p. 99 ſqq.) cod. XXVIII. ſaec. XV. chartae, optime ſeruatus diligenterque conſcriptus, in 4. plutei 31. continet *Anthologiam* ſ. florilegium variorum epigrammatum, in VII. libros diuiſum et a Maximo Planude collectum, vt ex primi libri titulo, paene euanido, eruitur. Singulis autem libris index capitum praecedit, rubrica conſcriptus; itemque vniuscuiusque epigrammatis titulum, auctorisque nomen rubrae litterae diſtinguunt. Nec deſunt interdum in margine parua quaedam ſcholia, ab eadem manu exarata. In fine legitur rubris characteribus conſcripta haec nota: (gr. ſcripta, quam ex latina verſione reddimus:) „Finis ſeptimi tomi Anthologiae diuerſorum vna ſimul comprehenſorum epigrammatum, quae plane expendimus, et vt licuit, emendauimus, ego *Demetrius Chalcondyla* et *Ioannes Laurentii* anno a natiuitate Domini MCCCCLXVI.“ Bandinius, ſe, quidem gloriatur, hunc codicem praecipua quadam recenſione dignum exiſtimaſſe, ideoque ſingula epigrammata, in ipſo

contenta,

contenta, cum Florilegio edito in corpore poetarum graecorum veterum Iac. Lectii ita contuliſſe, vt eorum initium ac finem in vtroque exemplari inter ſe componens, quae vel deeſſe, vel abundare in alterutro compererit, ea omnia lectori ſignificaret. Enimuero cur Bandinius codicem non contulit cum principe editione, quam ipſe paullo poſt, neque tamen diligenter deſcripſit, vt videremus, num et quomodo illa differret et num Florentinus codex fuerit apographum codicis Matritenſis, Laſcaris manu ſcripti, an ex communi fonte manarit, an plane ſit diuerſus, quum ipſe Laſcaris in praef. ad editionem principem nec fontem, vnde hauſerit, nec, quem codicem ſit ſequutus, indicarit? Ex indice et collatione Bandiniana id tantum cognoſcimus, in Florentino codice, alia aliis anctoribus, ac in Lectii editione, interdum tribui, alia alio loco poſita, aut omiſſa eſſe, aut auctiora, aut plura legi epigrammata etc. Ipſe ſenſit incommodum, et circa finem contulit quoque edit. Francof. a. 1600. fol. Cur id non fecit perpetuo? — Teſte eodem Bandinio in eodem tomo pag. 140. cod. XVI. epigrammata nonnulla, ex anthologia fortaſſe deſumta, et p. 145. in eodem codice epigrammata XXVII. ex anthologiae libro V. deſcripta: alia varii generis in cod. L. membranaceo. — pag. 382. cod. XXIX. nr. 12. permulta epigrammata. — p. 575. cod. XLIV. plutei 59. nr. 11. ex Anthologia praeter Empedoclis ſphaeram epigrammata XXIII. Antipatri, Archiae, Aſclepiadis, Leonis philoſophi, Leonidae, Mnaſalcae, Philippi et anonymi, tum duo Planudae opuſcula grammatica. — pag. 622. in cod. II. plut. 69. et in cod. XVI. p. 638. cum Thucydide, tetraſtichon ἄδηλον in illum hiſtoricum, quod, quoniam differt ab edito in anthologiae libro I. c. 44. Bandinius excudi fecit: tom. III. p. 110. cod. XIII. plut. 74. nr. 46. epigrammata quaedam, ex anthologia forſan ſumta, ſolutae tamen orationis inſtar exarata. — pag. 425. cod. VIII. plut. 91. nr. 3. epigr. 50. Antipatri, Archiae, Archilochi, Demarati, Gauradae, Hadriani Caeſaris, (al. Germanici,) Leonidae, Leontii, Luciani, Metrodori, Moſchi, Nicarchi, Oreſtis, Paulli Silentiarii, Philippi, Platonis, Poſidippi, (ſic exaratum eſt nomen,) Simonidis et Zenodoti.

Io. Lamius in Deliciis eruditorum Florent. 1743. 8. edidit catalogum gr. codd. incertae cuiusdam bibliothecae, ſaec. XVI. a monacho quodam ſcriptum, cum verſione Elmii lat. In illo p. 186. memoratur cod. paruae longitudinis, qui continet *Epigrammata* et Theognidis ad Cyrnum.

In bibl. D. Marci *Veneta*, cod. CCCCLXXXI. pag. 252 ſq. Anthologia epigramm. in ſectiones VII. diſtributa: Omnia paucis exceptis, etiam exſtant in edit. Lubini. 1604. ſectionum tamen tituli nonnumquam differunt ab editis, et aliquando plures ſunt, aliquando pauciores.

Planudeae anthologiae codex cum ſcholiis eſt in bibliotheca *Monacenſi*.

Planudes vero quod Cephalae collectionem eamque ex libro, parum emendato, fere excerpſerat, epigrammmatibus in capita per locos communes digeſtis, Cephalae anthologiae memoria per plura ſaecula penitus oblitterata fuit. Vnicum tamen exemplar, (vti plurimi credunt,) ab interitu ſeruatum, quod Heidelbergae in bibliotheca illa, quondam celeberrima et optimis libris ſcriptis referta, cuſtodiebatur, tandem, (vt ſupra, vbi de Cephalae anthologia egimus, iam oſtendimus,) ſedulitate et ſollertia Claudii Salmaſii detectum, in plurium venit notitiam. (vid. *Leich.* praefat. pag. VIII ſqq. qui coniicit, Michaelem Sophianum e Graecia ſecum adtuliſſe illum codicem, et de Sophiano fuſius diſſerit. Salmaſius

enim,

enim, quum Heidelbergae ante direptum illum, et maximam partem poſtea Romam delatum theſaurum tres annos commoratus, omnia excuteret, in veteres, (vt verbis vtar Brunckii, praef. pag. VII ſq.) incidit membranas: quas quidem ante eum adtigerant viri aliquot docti, ſed ſupine, et non eo, quo par erat, ſtudio inueſtigauerant et perſcrutati fuerant, ita, vt, licet cognoſceretur, graeca in iis haberi epigrammata, non ſatis tamen perſpectum eſſet, quantum ab editis cum numero, tum ſingulorum integritate differrent. Salmaſio noſtro reſeruatum erat, vt pretioſiſſimas illas veteris aeui reliquias e tenebris erueret, hocque incremento rem litterariam bearet, qui, diligenter euolutis his membranis, quum primum comperiſſet, veterem illam ibi contineri anthologiam, omnia ſedulo, quae edita erant, ad exemplar editionis Wechelianae a. MDC. contulit, cuius in oris varietates membranarum adnotauit, quaecumque autem eſſent anecdota, ſeparatis deſcripſit in chartis, e quibus orta eſt *Anthologia* illa *inedita*, quae ſolius Claudii Salmaſii ſtudio debetur, quo nomine ſummo viro immortales gratiae habendae ſunt. Hactenus *Brunck.* qui praeter ea quorumdam apographorum, ex Salmaſii ſchedis deſcriptorum, fata et conditionem enarrat. Salmaſius quidem ipſe paraturus erat editionem, (vide quae Fabricius ipſe de editionibus promiſſis poſtea, et Brunck. e vita Salmaſii praef. pag. XV. notarunt;) neque tamen aliis inuidit illas dapes. Ex illis igitur ſchedis plurima deriuata ſunt ἀντίγραφα; in quorum tamen plerisque multa menda remanſerunt, multae corruptelae, quales ſcribarum aut ignorantia aut praua corrigendi ſedulitas inuehere ſolet. Alii ex illis apographis fecerunt excerpta, aucta mox aliis vndecunque petitis et adſcriptis: vnde orta eſt horum diuerſitas. Prioribus quoque, vt adnotat Brunckius, non eadem omnibus inſunt, nec eodem ordine: alia aliis vberiora, prout variis temporibus a Salmaſio communicatum fuit exemplar, quod habebat in manibus, et adſiduo ſtudio in dies ornabat magis. Ex eo, at nondum integro, nec curate ſcripto, primum manauit id, quod deſcripſit Fr. Guietus, (quod tamen Salmaſianis coniecturis perſperſum eſt,) deinde in bibliothecam Menagii, denique in bibl. regiam Pariſienſem illatum eſt, et a *Boiuinio* in actis acad. Pariſienſis Inſcript. tom. II. pag. 261 ſqq. late expoſitum. Idem Boiuinius poetas, quorum epigrammata in illa collectione occurrunt, ſecundum ordinem alphabeti nominauit; ad hoc quaedam epigrammata graece cum duplici verſione, altera gallica proſaica, altera latina metrica excerpſit, docteque explicuit. Guetiano apographo vberius et melius eſt *Bouherianum*, Diuione, nec tamen ipſum omnibus partibus integrum. Vtrumque apographum habuit et ſequutus eſt Brunck. Ex Boiuiniano codice formatus eſſe videtur Reiskio cod. *Bigotianus*, qno ſe vſum fatetur Küſter ad Suidam voc. Θρίναξ.

In Biblioth. Lugdunenſi Batau. duo ſunt codd. mssti. Alter (teſte catalogo pag. 335. nr. 34. b.) Στράτωνος παιδικὴ Μῦσα, *cum aliis epigrammatibus, quae inter doctos Anthologiae vocabulo dicuntur, ſed obſcoenae, manu Ioſ. Scaligeri, vnde plurima facta ſunt exemplaria.* (Haec ſunt excerpta ex apographo Salmaſiano:) alter (ibid. pag. 399. nr. 8.) *Anthologia, h. e. epigrammata collecta ex variis poetis, numquam edita, quorum primum eſt Stratonis.* Hic eſt celeber ille codex *Voſſianus*, ex quo multa fluxerunt apographa et excerpta facta ſunt; et ex quibus Bataui, Angli Germanique paſſim et quaſi certatim per occaſionem publicarunt epigrammata. Sic, quum Voſſius in Anglia commoraretur, ex Voſſiano codice *Eduard. Bernardus* librum ſuum confecit, vnde a Rich. Bentleio et in fragmentis Callimachi et diſſert. Phalaridea paſſim citatur, quod exemplum hodie pars eſt biblio-

thecae *Bodleianae.* (conf. tamen Iablonſk. epiſt. in theſauro Lacroziano epiſt. I. pag. 176 ſq.) Ex eodem *Ezechiel Spanhemius* magnam anthologiae partem exſcripſit, e quibus ſchedis, Berolinum translatis, natae ſunt ſchedae *de la Croze*, quarum exemplum habuit *I. C. Wolfius* et poſtea illatum eſt in biblioth. publ. Hamburg. Croz. ſchedae Lipſiam in bibl. Senator. peruenerunt. De ſchedis la Crozianis vide *Reiske* in nouis miſcell. Lipſ. IX. pag. 147 ſq. et la Croze hanc iis praefixit inſcriptionem: *Epigrammata graeca inedita, deſcripta primum a Friderico Sylburgio e cod. Msto bibliothecae Palatinae, ex cuius apographo, quod erat apud Iſaac. Voſſium, ea deſcripſit Ill. Ezech. Spanhemius, ex cuius codice ego ea deſcripſi Berolini* A. C 1716. Differunt paullulum ea, quae ſcripſit Croze in Theſauro epiſtol. tom. III. p. 43. adde tom. II. pag. 344. Tum excerpta ex illo Voſſiano facta continet codex *Vimarienſis*, quondam Schurzfleiſchianus, ex quo Klotzius Stratonis aliorumque ediderat epigrammata, et de quo atque Voſſiano codice idem multus eſt in praefatione ſua: idem obſeruat pag. 13. Vimarienſem codicem non eſſe manu Tryllitii ſcriptum, (vti Geſnerus ſcripſerat,) ſed ab hoc in margine tantum ea carmina notata, quae in Anthologia edita iam exſtarent. Sed quia Voſſianus codex, a Frid. Sylburgio olim e cod. biblioth. Palatinae deſcriptus, (teſte Colomeſio in Opp. a I. A. Fabricio Hamburgi a. 1709. editis, pag. 860. coll. Klotz. in praef. pag. 27 ſq.) a Salmaſiano, quantum conſtat, multis differt rebus, v. c. diſpoſitione capitum, et quod multa ſunt in vno, quae deſunt alteri, quaeſtio orta eſt, num reliqui omnes codices, quos conſtat Palatini propagines et veluti ſurculos eſſe, ex vnone Salmaſiano apographo creuerint, an ex aliis quoque apographis alii? vid. *Reiskii* praefat. pag. XIX.

Videtur quidem poſſe lis ita componi, vt cum Brunckio, (vti ſupra adnotatum eſt,) dicas, non ex vno, ſed ex pluribus diuerſisque apographis Salmaſianis aut ex eo exemplo Salmaſii, prouti hic variis temporibus ſiue plenius ſiue alio ordine inſtructum in manibus habuerat, diuerſisque temporibus cum aliis communicatat. Enimuero id, quod a Sylburgio, decem amplius ante annis, quam Salmaſius Heidelbergam venerat, in ſumma ſenectute iam mortuo, ſcriptum erat, e Salmaſiano manare non potuit, nec, vtroque apographo multis rebus diſcrepante inter ſe, Salmaſius. cui omnes theſauri Palatini a Iano Grutero recluderentur, temere deſcripſiſſe videtur Sylburgianum. Quare Geſnero, (quem cenſorem fuiſſe opinor Anthologiae graecae Cephal. a Reiskio editae in relationibus Gottingenſibus de libris nouis l. cit. pag. 139 ſq.) probabile videtur, diuerſa eſſe apographa, ac forte ne vnius quidem libri Palatini, Sylburgianum et Salmaſianum, atque adeo Sylburgianum illud, quod Voſſianum poſtea factum eſt, a Salmaſiano eſſe diuerſum, et ex alio plane codice, Palatino ipſo quoque, deſcriptum, cuius notitia Salmaſium fugerit q). Nam quae varietas profertur, ea, vt ait Geſner, maior eſt, quam vt ab ingenio alterius viri docti, aut ab erroribus poſteriorum deſcriptorum profecta poſſit videri. Ex vtro autem illorum fluxerit cod. *Lipſienſis*, quem ab Iſaaco Grutero. qui ſuperiore ſaeculo ad finem vergente ludum litterarium apud Haganos (vti opinatur Reiskius p. XX. praef.) moderatus deceſſit, habuerit Gisb. Cuperus, haud omnino certum eſt. Iſaacus ille Gruterus, Iano

Grutero

q) In Sylburgiano MSS graec. bibl. Palatinae catalogo in monumentis pietatis equidem, niſi oculi aberrauerint, bis inueni mentionem epigrammatum factam, n. pag. 41. nr. 130. Epigrammatum Anthologia e diuerſis auctoribus collecta et in VII libros digeſta, in quarum prima ſcholion Maximi Planudis fol. et pag. 128. nr. 418. Epigrammatum folia VIII. 4.

Digitized by Google

Grutero iunior, ſi exſcripſit codicem Heinſianum, ſequutus eſt apographum quoddam Salmaſianum, cuius copiam Dan. Heinſius a Scaligero impetrarat. Probabilius tamen e codice Voſſiano ductus eſt Lipſienſis. Hic autem primum a Cupero ad Vſſenbachium peruenit, et inde cum ceremoniali Conſtantini Lipſiam. Quare quum *I. H. Maius*, et *Reiske*, ille in Bibl. MSSt. Vſſenbach.[1] hic in initio primi miſſus in nouis Miſcell. Lipſienſ. et in praef. ad edit. Cephalae nec non *Leichius* in praef. ad carm. ſepulcralia pag. XI ſq. iam copioſe diſputarint de illo, equidem hic nolo eſſe multus. Ex Vſſenbachiano MSto exemplum ſibi ſumſit *Steinheilius*, quod in manibus habui; et *Maius* ipſe, cuius exemplum eſt in bibliotheca Gieſſenſi atque a viro quodam docto in bibl. philologica, vol. III. Lipſiae 1781. 8. part. I. pag. 4 ſqq. non modo deſcriptum, ſed etiam variae lectiones, cum Brunckii editione comparatae, inde enotatae, atque continuatae ſunt in noua biblioth. philolog. et critica, Gottingae 1782. vol. I. faſc. I. pag. 91 ſqq. et faſcic. II. pag. 193 — 220. — In Bibl. Leidenſi inter codd. Voſſianos ſunt quoque in cod. LIV. pag. 398. *epigrammata graeca*, item cum ſcholiis, et in cod. XVII. pag. 402. epigr. quaedam graeca. — *Coislinianus* codex, cuius Montfaucon in catal. Coislin. pag. 519. meminit, ex Anthologia formis excuſa deſcriptus videtur Leichio in praef. pag. XI. qui etiam pag. XII. memorat exemplar *G. C. Goetzii*, Lipſienſis, e ſchedis Holſtenianis deſcriptum. Quod Doruille quaedam publicauit epigrammata, quae in reliquis haud leguntur apographis, id nihil ad rem facit decernendam. Nam illum, conſtat, ipſum Romae codicem Palatinum accurate deſcripſiſſe, nouamque (vt iam memoraui,) paraturus erat editionem. Schedae autem illius poſt mortem in Britanniam ad heredes delatae, num adhuc illaeſae ſuperſint, aut quo loco in praeſenti lateant, equidem ignoro. Ad eum miſerat I. A. Fabricius epigrammatum graecorum msta duo vetera et notas ineditas virorum doctorum. vid. Fabricii vitam, a Reimaro ſcriptam, pag. 57. Forſan alterum fuit id, quod acceperat Fabric. a Io. Baptiſta Deforſet. vid. ibidem pag. 247. — In cod. quodam *Vindobonenſi* eſſe epigrammata ἀνεπίγραφα, conieceram ex Georgii Wallini epiſtola ad Croſium. vid. Theſ. epiſtolic. Lacrozianum tom. I. pag. 344. At, quum cel. *Alterum*, Prof. L. Gr. in vniuerſ. Vindob. per litteras adirem, vir ille humaniſſimus reſpondit, ibi non exſtare cod. anthol. gr.. Anthologium, a Neſſelio memoratum, eſſe librum eccleſiaſticum Graecorum, neque philologicum: ſe tamen in cod. phil. CCCXI. apud Neſſel. reperiſſe nonnulla epigramm. gr. variorum veterum auct. in IV — VI. fol. a Neſſelio omiſſa.

Romae quoque eſt in bibliotheca *Barberiniana* apographum, quod Allatio et Holſtenio praeſto fuit; ſed illud vnde ſumtum fuerit, dubium nonnullis videbatur. At iam Gesnerus in Relat. Gotting. l. c. pag. 138. et Brunckius praef. pag. XII. diuinarunt et quaſi edixerunt, vtrumque authentico illo Heidelbergenſi eſſe vſos. Certiora tamen mihi per litteras, Romae poſtridie nonar. Mai. 1789. exaratas, ſignificauit cl. *Schow*. (qui in praeſenti vniuerſitatem ornat Hafnienſem.) Neque ego ingratum me feciſſe lectoribus arbitror, quod longiorem ex illis particulam huc transtuli. (Diu haec ſcripſeram, quum in eph. litt. legiſſem. cl. *Schow* in peculiari comm. de illo cod. nuper egiſſe: at ego nondum vidi illam.)

„Praeſenti tempore in apographum illud celebre Holſtenianum inquiro, in quo epigrammata graeca continentur, quodque ipſe Holſtenius interdum vt codicem bibliothecae Barberin. citat. Id autem apographum transſcriptum eſt ipſa Holſtenii manu, quae mox

agnoſcitur ex celebri illo apographo Salmaſiano, quod, dum Lucas Holſtenius Pariſiis agebat, in bibl. regia ſeruabatur. Patet ex apographo Holſteniano, Salmaſium Heidelbergae haud alia ex codice Palatino deſcripſiſſe epigrammata, quam ea, quae ſuo tempore aut vitioſe edita erant, aut prorſus incognita. Hinc ſelectum tantum quemdam epigrammatum MS. Holſtenianum exhibet, multis ex iis, quae in edd. hodiernis et analectis leguntur omiſſis. Poſtea vero quam Holſtenius Romam adierat, apographum ſuum cum ipſo codice Palatino, qui in bibl. Vaticanam iam translatus erat, contulit, atque multa inde emendauit. Ex hac collatione natae ſunt animaduerſiones, emendationes, variaeque lectiones, quae hinc inde in margine apographi ſunt notatae. Vides igitur, quam feliciter Brunckius veritatem diuinauerit in praef. Analect. dum de hoc MSto bibl. Barberin. loquitur. Textus apographi Holſten. adeo vitioſe et negligenter ſcriptus eſt, vt vix mihi fingere poſſim, quomodo vir doctus tali modo transſcribere potuerit, niſi forte culpa huius negligentiae temporis anguſtiae, qua premebatur, tribuenda ſit. En titulum apographi Holſten. et ordinem epigrammatum, qui idem eſt, ac in cod. Palatino, niſi vt hic epigrammata Chriſtianorum omittantur: *Paulli Silentiarii Ἔκφρασις magnae eccleſiae S. Sophiae et Ambonis eiusdem eccleſiae. Ex MSS. codd. Palatinae bibliothecae. Ex Cl. Salmaſii exemplari transſcripſit Lucas Holſtenius* cIↃIↃCXXVI. *ad IX. Kal. Sept. et reuidit Romae ad ipſum codicem Palatinum Vatic. biblioth.* cIↃIↃXXIX. *a. d. VII. id. April.* In MS. Holſten. quod fol. CLXXXI. conſtat, continentur r)

I. Παύλȣ ποιητȣ̃ Σιλεντιαρίȣ Κύρȣ ἔκφρασις εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, εἴ τε τὴν ἁγίαν Σοφίαν, fol. 1 — 23.

II. Παύλȣ Σιλεντιαρίȣ ἔκφρασις τȣ̃ Ἄμβωνος fol. 23 — 35.

III. Μελεάγρȣ ποιητȣ̃ Παλαιςήνȣ ςέφανος διαφόρων ἐπιγραμμάτων fol. 35 — 40.

IV. Φιλίππȣ ποιητȣ̃ Θεσσαλονικέως ςέφανος ὁμοίων καὶ διαφόρων ἐπιγραμμάτων fol. 40 — 44.

V. Ἀρχὴ τῶν ἐρωτικῶν ἐπιγραμμάτων fol. 44 — 55.

VI. Ἀρχὴ τῶν ἀναθηματικῶν fol. 55 — 73.

VII. Ἀρχὴ τῶν ἐπιτυμβίων ἐπιγραμμάτων, ὧν ἐσχεδίασεν ὁ κύριος κωνςαντῖνος ὁ κεφαλᾶς, ὁ μακάριος καὶ ἀείμνηςος καὶ τριπόθητος ἄνθρωπος fol. 73 — 105.

VIII. Ἀρχὴ τῶν ἐπιδεικτικῶν fol. 105 — 1 3.

IX. Ἀρχὴ τῶν προτρεπτικῶν fol. 133 — 135.

X. Ἀρχὴ τῶν σκωπτικῶν καὶ διαφόρων fol. 135 — 141.

XI. Ἀρχὴ τῶν Στράτωνος τȣ̃ Σαρδιανȣ̃ fol. 141 — 157.

XII. Κομητᾶ fol. 157 — 8

XIII. Διαφόρων μέτρων διάφορα ἐπιγράμματα fol. 158 — 163.

XIV. Γυμνασίας χάριν καὶ ταῦτα τοῖς φιλοπόνοις προτίθημι, ἵνα γνῷς, τί μὲν παλαιῶν παῖδες, τί δὲ νέων fol. 163 — 181.

XV. Ἰωάν-

r) Si hunc indicem contuleris cum eo, quem Brunck praef. pag IX ſq exhibuit, et quem in fronte ipſius cod Vaticani ſcriptum eſſe idem teſtatur, ipſe facile cognoſces vtriusque indicis diſcrimen. Brunck itidem notauit, integras Meleagri et Philippi coronas ſ. collectiones non ibi exſtare, nec praeter prooemia, ſingulis praepoſita, aliquid earum amplius ſupereſſe. *Harl.*

XV. *Ἰωάννȣ γραμματικȣ͂ Γάζης ἔκφρασις τȣ͂ κοσμικȣ͂ πίνακος τȣ͂ ἐν χειμερίῳ λȣτρῷ* fol. 181. quo folio finitur." Hactenus cl. *Schow*, cui gratias me debere maximas, lubenter profiteor. Adiunxit nonnulla epigrammata et animaduerſionum marginalium Lucae Holſtenii exempla, quae paucis tantum notabo. In epigrammate, in Analectis Brunckii tom. II. pag. 262. III in ſecundo verſu cod. habet *ἔδωκαν Ἄπνῃ*. Ad marginem verſ. 3. *ἧς* etc. notauit: „In ms. habetur lacuna III. verſuum, quam aliquis recentior quatuor verſibus ſubſequentibus iterum adſcriptis ineptiſſime repleuit." Carm. in anal. tom. II. p. 349. II. legitur ſine lacunae ſuſpicione. Ad primum vero verſum in margine ſcripſit Holſten. „Deſunt in edit. praefigenda autem ſunt epigr. *Πάντα λίθον*. lib. VII. pag. 481. in vltimo verſu ſcribitur *πο. εῖν* (pro *ποιεῖν*) Ibid. p. 392. VIII. legitur in cod. verſ. 4 *μηλῶν καὶ ῥόδων*. — vſ. 5. *ὦ πόσσȣς — — κάλλος*. — vſ. 6. — *ἔτρεχες ἡλικίης*, et ſubiicitur in parentheſi: *ἄλλως: ἡνίκα πρωτοβόλων λάμπεν ἀπὸ βλεφάρων*. ad marg. verſus 5. ſcripſit Holſten. *Hi duo verſu additi ſunt manu recentiori*. — Epigramma ibid. tom. II. pag. 184. II. inſcriptum eſt: *Λȣκιλλίȣ, οἱ δὲ· Πολέμωνος τȣ͂ ποντικȣ͂*.

Cel. *Barthold. Nicol. Krohn*, praeco verbi diuini apud Hamburgenſes, notat in catalogo ſuae bibliothecae, (Hamburgi 1793. 8.) pag. 187. nr. MMCCCCXLIV. *fragmenta codicis msti membranacei Anthologiae graecae*, VIII. folior. ſaec. XIV. med. 4. Continentur epigrammata numero XLVI. Dom. poſſeſſori videtur codex ille excerpta ex Anthologia Planudea exhibere. Neque tamen epigr. vt in Planudis collectione, in ſuas claſſes ſunt relata; ſed promiſcue alia excipiunt alia. Ego vero, quantum ex nota V. D. coniicio, codicem illum, ſi tantae eſt vetuſtatis, ſingularem, et diligentiore comparatione dignum eſſe cenſeo, niſi fuerit vnus ex Fabricianis. — In bibl. publica *Hamburg*. eſt codex mstus in 12. qui ſedecim ſcripta veterum Graecorum complectitur, a I. Mich. Dilherro donatus. In eo eſt Anthologia epigr. graecorum, XXX. pagg. quae cl. Pitiſco deſcripta eſſe videtur.

Plena igitur integraque epigrammatum editione, quae Palatinum exemplum fideliter adcurateque expreſſum referat, certoque contextu adhuc caremus; quamquam Brunckii ſedulitati, diligentiae atque ingenio praeclaram epigrammatum eum editorum tum ineditorum, et in vnum quaſi corpus redactorum editionem debemus, inſcriptam:

Analecta veterum poëtarum graecorum editore Rich. Frid. Phil. Brunck. graece. tom. I. Argentor. 1772. II. 1773. III. 1776. 8.

Editio, nonniſi titulo mutata, quarto volumine augenda, ibid. 1785. — tomo tertio adiecit acutas *lectiones* ſeu notas, maximam partem criticas, raro ſedem aut auctorem carminis inquiſiuit, aut hiſtoricam dedit notitiam; grammatica autem interpretatio, quae ſenſum verborum aut artem ingeniumue poetae declaret, propemodum plane deſideratur. — Ordinem epigrammatum mutauit et poetas ſua cuique carmina adtribuens, ſecundum aetates diſpoſuit, initio a Meleagri carminibus facto.

Studuit igitur, quantum potuit, epigrammata omnia, etiam Stratonis, integra et emendata edere: hisque adiunxit quaedam diuerſi quidem generis, ab Anthologia tamen ex mente illius non alieni, qualia ſunt Theocriti, Bionis et Moſchi bucolica variaque idyllia, Anacreontia et lyrica quaedam, Callimachi, Cleanthis et Procli hymnos, fragmentaque aliorum aliquot poetarum, quorum integra carmina in Meleagri collectione olim lecta fuiſſe

certum ſit. Praeter apographum Guyetianum eoque melius neque tamen omnibus partibus integrum Bouherianum, et praeter praeſtantiſſimas Planudeae anthologiae et reliquorum poetarum editiones aliaque ſubſidia, de quibus copioſus eſt in praefatione, habuit quatuor haud optimae notae codd. ſcriptos ex biblioth. regia Pariſienſi, quorum vnus epigrammata nonnulla praebuit, quae in editionibus non exſtarent. Sed longiorem et adcuratam eruditamque huius editionis notitiam, interſperſis multis correctionibus et ſuſpicionibus, leges in bibl. critica Amſtelod. vol. I. part. II. pag. 20 — 42. Adde cl. *Frid. Iacobs*, (qui maius opus et commentarios in anthologiam molitur,) emendatt. in epigrammata anthologiae graecae, Lipſiae 1793. 8. qui in praef. pag. X. ſobrie prudenterque iudicat de Brunckii editione. Cum Iacobſii libello compares cenſuram in ephem. Gotting. 1793. plag. 109. pag. 1089.

[Repeti Iacobſius, multorum VV. DD. ſuaſu, textum graecorum epigramm. Brunckianum, ſed ita, iuſſit, vt insereret, quae Brunckius vol. III. inter Var. Lect. aut alibi edidit, ſuo loco, omitteret gnomicorum poetarum, et Anacreontis, Sapphus, Erinnae, carmina, Callimachi hymnos, Bucolicorum Idyllia, et alia, denique varietatem lectionis nonnullis epigrammatis adderet: *Anthologia Graeca ſiue poetarum Graecorum luſus. Ex recenſione Brunckii. Tom. I. II. Indices et Commentarium adiecit Frider. Iacobs.* Lipſiae, MDCCXCIV. 8.]

De *Boſchii* conſilio Anthologiae cum verſione Grotii metrica edendae, infra in notitia editionum promiſſarum egi.

Progredior ad *editiones anthologiae epigrammatum graecorum Planudeas.*

Princeps eſt *Florentina:*

Ἀνθολογία διαφόρων ἐπιγραμμάτων, ἀρχαίοις συντεθειμένων σοφοῖς, ἐπὶ διαφόροις ὑποθέσεσιν, ἑρμηνείας ἐχόντων ἐπίδειξιν καὶ πραγμάτων ἢ γενομένων, ἢ ὡς γενομένων ἀφήγησιν. Διῃρημένη δ' εἰς ἑπτὰ τμήματα τοῦ βιβλίου, καὶ τούτων εἰς κεφάλαια κατὰ στοιχεῖον διεκτεθειμένων, τάδε περιέχει τὸ πρῶτον. Εἰς ἀγῶνας. Εἰς ἄμπελον ....

Haec eſt inſcriptio rariſſimae editionis, graecis litteris capitalibus ex recenſione Ioannis Laſcaris Rhindaceni, quam vberius deſcribit *Clement* in bibl. curieuſe hiſtorique etc. tom. I. pag. 361 ſq. vbi et alias raras anthologiae editiones recenſet: item *Ferdin. Foſſius* in catal. codd. ſaec. XV. impreſſor. — in bibl. Magliabechiana, Florent. 1793. fol. pag. 106 ſq. in qua ſeruatur exemplar et membranaceum et chartaceum. Vltima ſeptem folia in quamplurimis deſiderantur exemplis, in iis autem eſt Io. Laſcaris epigramma graecum, praefatio latina eiusdem ad Petrum de Medicis, denique ſubſcriptio: *Impreſſum Florentiae per Laurentium Franciſci de Alopa Venetum. III. Idus Auguſti.* M.CCCC.LXXXXIIII. (1494.) 4. Omnia litteris quadratis. Quod ſeptem illa folia plurimis abſunt exemplis, (vid. *Montfaucon* in diario italico pag. 410. *Seemiller* loco mox citando etc.) fieri ſolet, vt illa editio ſaepe occurrat et citetur *ſine loco et anno.* Sed *Maittaire* A. T. tom. I. edit. primae p. 272 — 283. maiuſculis litteris illa ſeptem folia ita typis renouanda curauit, vt ſingulis paginis lineisque primae editionis omnia reſponderent. Idem Maitt. ibid. pag. 268 ſq. 284. vol. IV. part. I. pag. 98. pag. 102. (vbi animaduertit vitium typographicum apud *Leonem Allatium* animadu. in antiqq. Etruſc. fragm. Pariſ. 1640. 4. pag. 61. 62. qui ſcribit, editam eſſe illam Florentiae 1484.) it. pag. 103. Fabricius errorem typogr. a. 1497. in ſuo ipſe exemplo manu correxit, et verum annum reſtituit. *Bandinius* quoque in catal. codd. graec. Laurent. Medic. vol. II. pag. 105. epigramma et praefationem Laſcaris, (docte ſuſeque probantis, litterarum figuras, quibus

Digitized by Google

quibus priſci Graeci vtebantur, omnes fuiſſe capitales,) litteris minuſculis excuſa repetiit, adiunctis paucis animaduerſionibus. Adde de hac editione *Iriart.* catal. codd. mst. gr. p. 179. coll. pag. 243 ſqq. vbi exemplari addita ſunt anecdota quaedam msta ab Iriart. ibi publicata. *Seemiller* in incunabulis typograph. biblioth. Ingolſtad. tom. IV. pag. 54. *Goetz.* memor. bibl. Dresd. I. pag. 29. cel. *Panzer* in annal. typogr. vol. I. pag. 421 ſq. qui plures laudat. In bibl. Pinelli fuerunt duo exempla; alterum membranaceum, alterum chartaceum. vid. catal. tom. II. pag. 256 ſq. — *Lasch* in praefat. pag. VIII ſqq. multus de hac editione, animaduertit, notarum partem in exemplo bibl. Senat. Lipſienſis paſſim editis illis haberi auctiorem. — Cl. *Pitſco,* Prof. Hamburg. in litteris ad me ſer. videtur ex codice peruetuſto litteris vncialibus olim in magna Graecia exarato, 170. fol. deſcriptus. Praefationem Laſcaris in poſterioribus editionibus per typographorum auaritiam eſſe omiſſam, dolet *Colomeſius* ad Gyraldum p. 515. Nitidiſſimum exemplum, in membranis excuſum, fuit in bibl. Kryſiana, Iac. Kryſii, Hagae Comitum 1727. 8. p. 94. — Anni 1488. nota litteris capitalibus: in bibl. Markiana, Hagae Comit. 1727. 8. part. I. p. 111. apud Clement cum hoc mihi vitioſa videtur.

Florilegium diuerſorum epigramm. in ſeptem libros digeſtum. graece. Poſt Aldinum ſtemma ſequens nouus titulus, (qui eſt in Florentina principe edit.) Ἀνθολογία διαφόρων ἐπιγραμμάτων etc. In calce legitur breuis graeca epiſtola *Scipionis Carteromachi* ad Aldum, et poſt illam: *Venetiis in aedibus Aldi menſe Nouembri* M. DIII. (1503.) 8.

Exemplar membranaceum fuit in bibl. Askew, (vid. Cat. pag. 35.) et eſt in bibl. Laurentio-Medicea. vid. Bandinii Catal. MSS. gr. tom. II. pag. 104. qui epiſtolam gr. reddidit et notauit, Scipionis Fortiguerrae, Carteromachi dicti, vitam a Iuſto Fontaninio deſcriptam eſſe in Diario litteratorum Italiae tom. XX. art. XI. §. II. Exemplar cum notis mstis viri docti ſaec. XVI. fuit in bibl. Pinelliana. vid. catal. I. c. adde *Goetz.* mem. bibl. Dresd. I. p. 30. et Serie dell' Edizioni Ald ne etc. p. 23. [Aldina exempla a. 1503 et 1521. habet bibl. Paullina Lipſ.]

Alteram Aldi editionem: *Florilegium epigramm. graec. in aedibus Aldi et ſoceri.* Venet. 1517. 8. *menſe Nouembri* memorat *Maittaire* A. T. pag. 303. ſed, quoniam eodem, vti prior, menſe *Nouembri* finita dicitur, nec memoratur ab auctore ſerie dell' ediz. Ald. neque a Pinello ad Harwoodium, ſuſpicor, eam vel dubiam eſſe, vel vltimum tantum folium mutatum, addita anni illius nota.

Florilegium diuerſorum epigrammatum in ſeptem libros. Ἀνθολογία διαφόρων ἐπιγραμμάτων etc. — *Impreſſum Florentiae per heredes Philippi Iuntae Florentini:* 1519. 8 graec.

Vid. *Bandinii* Iuntarum typograph. annal. part. II pag. 151. Eſt in biblioth. Götting. Exemplar cum notis mstis eſt in bibl. Bodleiana. vid. Catal. vol. I. pag. 398.

Baſileenſis a. 1521. 8. memoratur in catalogo biblioth. Bigotianae II. pag. 202. Sed eſſe dubia videtur. Forſan eſt editio: ſelecta epigrammata graeca, latine verſa ex ſeptem epigr. graecorum libris, Baſileae ex aedibus Io. Bebelii. menſe Aug. 1529. 8.

Florilegium diuerſorum epigramm. in ſeptem libros. Solerti nuper repurgatum cura M. D. XXI. (1521.) *Nunc exit caſtigatius, quam alias vnquam priſtinis eluſtratum erroribus, multisque adauctum adiectis epigrammatibus.* gr. Venetiis, in aedibus Aldi et Andreae ſoceri. menſe Ianuario. 1521 8. vid. *Goetzii* Mem. biblioth. Dresd. I. pag. 32. *Clement.* l. c. pag. 362 ſq. Eſt quoque in bibl. Gieſſenſi, Gottingenſi etc. Exempl. in bibl. Bodleiana l. c. cum

cum V. L. manu Ioſ. Scaligeri. Haec editio ad codicem Palatinum a Frid. Sylburgio collata fuit quondam apud Graeuium, vt ipſe refert in praefat. ad Callimachum.

Florilegium epigrammatum, ſollerti nuper cura repurgatum. Pariſ. 1531. 8. apud *Iodoc. Badium.* — Eſt in bibl. Hamburg. publ. et Gottingenſi. Fuit quoque in bibl. Sarraziana nr. 1328. et Pinell. l. m. etc. Repetitio ſuperioris Aldinae eſſe videtur. Quae enim illa in titulo profitetur, eadem haec editio gloriatur. At enim de hac editione idem pronuntiandum erit iudicium, quod H. Stephanus tulit de Aldina recentiore, et quod poſtea referemus.

Epigrammatum graecorum libri VII. annotationibus Ioannis Brodaei Turonenſis illuſtrati. Quibus additus eſt in calce operis rerum ac vocum explicatarum index diligentiſſime conſcriptus. Froben. Baſileae 1549. fol. graece.

Sigismundus Gelenius in praefatione ſ. epiſtola ad Io. Friſium, Tigurinum, nuncupatoria mirifice laudat Brodaei commentarios et variam illius exactamque omnis generis librorum cognitionem. Commentarii, epigrammatibus ſubiecti, ſunt omnino docti et a multis VV. DD. laudati: at enim iuſto copioſiores, interdum tenues; admodum raro, (quantum equidem animaduerti,) de lectione critice diſputatur; ſed ex mythologia, aut antiquitate aut grammatica interdum vel res tritae vberius explicantur: bona epigrammatum pars latine verſa eſt. Num vero Brodaeus plagii ſit reus, et adnotationes oleant Tuſſani, regii graecae linguae Profeſſoris Pariſiis, actore quodam apud Maittarium A. T. II. p. 356 ſq. alii iudicent. conf. *Freytagii* adparat. litt. II. pag. 781 ſq. In biblioth. Leidenſi eſt exemplar plurimum conſcriptum a viro docto. Sequuntur ſeptem volumina, ruditer colligata, in quibus ſunt verſiones epigrammatum latinae a variis tentatae, vt Railleto, Volcardo, Caſtellio, Labaeo, Mekercho etc. vti notatur in Catal. pag. 335. nr. 25.

Anthologia ſiue florilegium diuerſorum epigrammatum, cum nonnullis epigrammatis recens inuentis, reiectis ad calcem, gr. Venetiis apud Aldi liberos. 1550. 8.

Hic annus adſignatur illi editioni, laudatae ab auctore ſerie dell' ed. Aldine pag. 90. in catal. Pinelli l. cit. a Fabricio noſtro aliisque. Exemplum, quod eſt in bibl. Hamburg. illum quoque annum prae ſe fert. Contra Maittaire in A. T. III. pag. 604. refert eam inter libros, qui a. 1551. prodierunt. Verum tamen titulum exemplaris, quod eſt in bibl. Gottingenſi, vir quidam doctus mihique amicus his verbis indicauit: *Florilegium diuerſorum epigrammatum in ſeptem libros diſtinctum, diligenti caſtigatione emendatum. Cui nonnulla nuper inuenta epigrammata in fine adiecta ſunt, vna cum indice tam rerum, quam auctorum copioſiſſimo. — Venetiis apud Aldi filios.* M. D. L. (1550.) — Illam editionem, filiam forſan ſuperioris Aldinae editionis, valde reprehendit H. Stephanus in praef. ad ſuam editionem, quod editor non erubuerit, pro magna epigrammatum acceſſione, quam in titulo pollicitus fuerat, ſeptem aut octo verſiculos Anacreontis dare deprauatos: et editionem multis mendorum millibus locupletatam eſſe, grauiter pronuntiat. Fabricius in margine B. Gr. manu ſcripſit, illam editionem cum notis MSS. Lucae Langermanni, collatam cum MS. Palatino fuiſſe apud Schelium, Hamburgenſem, ſe quoque apud eumdem euoluiſſe *anthologiam ineditam* et plurima collectanea, caſtigandis epigrammatibus graecis ac ſupplendis idonea, etiam notas MSStas ex Hugonis Grotii editione excerptas.

Flor. le-

Digitized by Google

Florilegium epigrammatum graecorum. Venet. apud Petrum et Io. Mariam Nicolinos Sabienſes. 1550. 8. vid. Catal. bibl. Thottianae, vol. IV. pag. 278. nr. 620. Hanc edit. rariſſimam adpellat *Brunck* Anal. III. pag. 39. Atque vel ipſis Venetiis adeo rara eſt, vt cel. Morellius ſe nullum exemplar vnquam vidiſſe mihi ſignificaret.

Ἀνθολογία. — *Florilegium diuerſorum epigrammatum veterum, in ſeptem libros diuiſum, Magno epigrammatum numero et duobus indicibus auctum.* — gr. M.D.LXVI. (1566.) *Excudeb. Henr. Stephanus* — 4. Duplici indici ſubiiciuntur σχόλια Μαξίμου, ὧν μνείαν ἐποιησάμην σελίδι ξτ'. et Henr. Stephani *adnotationes in quosdam Anthologiae epigrammatum locos, et potiſſimum eos, qui ſecus, quam in hac eius editione aut ſcripti aut interpuncti inueniuntur ſcholia et adnotationes.* — Noua quodammodo eſt recenſio. Multa quidem in lectione, plura in interpunctione, titulis, et ſeparatione aut coniunctione epigrammatum mutauit: heroum epitaphia epigr. e codice Mediceo, γειφώδη pag. 835. ex vetere cod. epigrammatum, quem Louanii habebat Ioan. Clemens, Anglus; alia ex Herodoto aliisque graecis auctoribus deſcripſit. — Quis vero *Maximus* ille auctor ſcholiorum graecorum fuerit, non omnino certum habemus atque exploratum. *Andr. Riuinus* in praef. ad Anthol. pag. 2. adſcribit ea Maximo Planudae. Verum Fabricio noſtro auctor videtur admodum recens, et ex vulgaribus libris, Suida, Euſtathio, ſchol. in Apollonium, Athenaeo, Stobaeo, Pauſania aliisque, quos nominatim citat, pleraque collegiſſe. Hinc ſuſpicatur, eſſe pleraque alicuius Planudae etiam iunioris; licet alia recte tribuantur Maximo, vt, quae in Wecheliana edit. occurrunt ante notas H. Stephani, referenda ad pag. 98. Conf. *Freytag.* adpar. litter. II. pag. 783—787. *Baumgart.* merkw. Bücher etc. tom. V. pag. 63 ſqq. — In bibl. Leidenſi duo ſunt exemplaria cum variis virorum doctorum notis msstis. vid. Catal. illius biblioth. p. 260. nr. 9, et 10. et in bibl. Comit. de Thott fuit exemplar cum multis adnotatt. margini manu adſcriptis. vid. Catal. tom. IV. pag. 34. aliud exemplar cum not. msstis in bibl. Bodleiana.

Epigrammatum graecorum annotationibus Ioannis Brodaei, Turonenſis, *nec non Vincentii Opſopoei et graecis in pleraque epigrammata ſcholiis illuſtratorum, libri VII.* Acceſſerunt Henr. Stephani in quosdam Anthologiae epigrammatum locos annotationes. Additi ſunt indices tres, perneceſſarii. Francof. apud Andr. Wecheli heredes Claudium Marnium, et Io. Aubrium. a. 1600. fol.

Haec editio ſatis nota, raraque quidem, nec vero tantae raritatis, quantae ſuperiores, in graecis ſequitur H. Stephanum. Praeter adnotationes *Vincentii Opſopaei* s) et *Brodaei* animaduerſiones, e chirographo illius auctas, et ſingulis vtrasque epigrammatibus ſubiectas, nec non H. Stephani caſtigationes vna cum indicibus ad voluminis calcem coniectas, in ora libri paſſim exhibet *ſcholia graeca*, in quibus nonnulla loca haud infeliciter illuſtrantur, ex cod. Franciſci Pithoei, quem cum altero Paulli Petaui typographus contulit. Adde *Clement.* l. c. pag. 363 ſq. *Goetzii* memor. bibl. Dresd. I. pag. 30 ſq. Ad ſcholia graeca pertinere videntur,

s) Huius adnotationes antea ſeorſum prodierunt inſcriptae: *In graecorum epigrammatum libros quatuor annotationes longe doctiſſimae iam primum in lucem editae*, Vincentio Obſopoeo *auctore*, cum indice. Baſileae in officina Nicol. Brylingeri 1540. 4. Quatuor tantum libros enarrauit, I. II. IIII et VII. cuius conſilii rationem in praefatione declarat. Obſeruatt. ſunt grammaticae atque eruditae, et ſenſum vel carminis vel vocabulorum diligenter explicant. Multorum epigramm. vel ſuam vel aliorum VV. DD. verſionem latinam eamque metricam adiecit Opſopeius.

Digitized by Google

videntur, quae *Iſ. Caſaubon.* lection. Theocrit. cap. 2. ſcripſit. „Vidimus, partim etiam habemus quam plurimas ἐξηγήσεις et ſcholia in pleroſque omnes poetas antiquos, etiam ***in graeca epigrammata*** et in Oppianum; quae omnia olim a nobis, diſcendi cupiditate inflammatis, auidiſſime comparata, lectione deprehendimus eſſe plane, quod Theocritus ait ἄπαν ῥύπον, λῆρον ἐπὶ λήρῳ· aliud nihil."

Anthologia ſeu florilegium graeco-latinum; h. e. veterum Graecorum epigrammata: quae iam olim ex trecentis plus minus auctoribus, ab *Agathia* ſcholaſtico et *Maximo Planude* fuerunt collecta: Quotquot in hanc vsque diem, doctiſſimorum virorum opera, latino carmine conuerſa exſtant: cum ipſis interpretationibus nunc recens edita ab *Henrico Megiſero.* — — Praemiſſi ſunt tres indices, locorum videlicet communium, ſeu capitum, authorum atque interpretum huius operis. Francofurti ſumt. Authoris, excudit Ioachimus Brathering. 1602. 8. — rec. dicitur 1613. 8.

Haec editio rara continet VII. libros. In tertio indice enumerantur 93. interpretes. vid. *Hamberger* zuverläſſ. Nachrichten, tom. IV. pag. 570. Fabric. eam edit. enumerarat in catalogo librorum ſingulorum vel epigrammatum ſelectorum.

Ἀνθολογία. — *Florilegium, h. e. veterum graecorum poetarum epigrammata, comprehenſa libris ſeptem, Interprete Eilhardo Lubino,* (Profeſſore quondam in vniuerſitate litterarum Roſtochienſi.) In bibliopolio Commeliniano. 1604. 4. vid. *Clement.* l. c. pag. 364. In bibl. Lugd. Batau. eſt exemplar, ad cuius oram aliqua ſunt adſcripta a viro docto: vbi autem illa editio a. 1603. adſignatur. Exemplar tamen, quod eſt in bibl. Hamburg. habet quoque a. 1604. praefixum, et ſic alia. [Nimirum epiſtola dedic. eſt d. 2. Sept. 1603. ſcripta.]

Variorum epigrammatum libri VII. gr. et lat. interprete Eilhardo Lubino. in Corpore poetarum graecorum tragicorum, comicorum et epigrammatariorum. Colon. Allobrog. 1614. tom. II. pag. 495 ſqq.

Ἀνθολογίας διαφόρων ἐπιγραμμάτων εἰς ἑπτὰ βιβλία διῃρημένης τὸ πρῶτον· In aduerſa pagina *Raccolta di vari Epigrammi diviſa in ſette libri* ex regia typographia. Neapoli 1788. imper. 4.

Quatuor volumina, quorum primum duobus tomis lucem adſpexit, necdum vltra *primum librum* opus proceſſit, Planudis; duo autem alii Conſtantini Cephalae Anthologiam comprehendent. Gaetanus Carcani metrice vertit in linguam italicam. Splendidum eſſe dicitur opus; ſed exſpectationi atque votis cenſoris in ephem. litterar. Gotting. a. 1789. pag. 117. minime reſpondet: equidem id nondum vidi.

Anſelm. Bandurius in Imperio orientali, ſ. antiquitatt. CPolitanis, Venet. 1729. fol. tom. I. pag. 115—153. librum ſeptimum dicauit variis epigrammatibus, (ex libr. III. IV. et V. anthol.) et poematibus tum veterum tum recentiorum poetarum atque inſcriptionibus in celebriora vrbis CPolitanae monumenta: atque Bandur. in tom. II. varii generis obſeruationibus illuſtrauit.

De Ienſii, Reiskii, Brunckiique editionibus epigrammatum gr. iam ſupra eſt diſputatum.

Libri

Libri ſinguli vel epigrammata ſelecta.

Graecae literaturae dragmata *Io. Oecolampadio* autore, Baſileae apud Andr. Cratandr. a. MDXXI. — Compendium grammaticae graecae Iac. Ceporini iam de integro ab ipſo authore caſtigatum et locupletatum. Heſiodi georgicon ab eodem Ceporino breui ſcholio adornatum, vbi dictiones et ſententiae quaedam obſcuriores atque obiter graecorum carminum ratio declaratur. *Epigrammata quaedam lepidiora vice coronidis adiecta* etc. Baſileae apud Valentinum Curionem. min. 8. Epigrammata Poſidippi, Metrodori, Archiae, Luciani, Palladae et aliorum habent inſcriptionem ſuam: *ἐπιγράμματά τινα σποράδην συγκομισθέντα.* Exſtat in bibl. publ. Gieſſenſi et Lipſica.

Epigrammata graeca veterum elegantiſſima eademque latina per Io. Soterem collecta. (e libr. I. II. III. IV.) Coloniae 1525. 12. — 1528. 8. — rec. Friburgi Brisgoiae, Stephanus Melechus Grauius excudebat 1544. 8. quam editionem typographus Grauius praedicat, Soteriana eſſe multo caſtigatiorem, ex collatione emendatiorum codicum a mendis repurgatam et nonnullis epigrammatibus ex graeco exemplari adiunctis locupletiorem. vid. *Freytag.* ad-par. litt. II. pag. 790 ſq.

Selecta epigrammata graeca latine verſa, ex ſeptem epigrammatorum graecorum libris t). Acceſſerunt omnibus omnium prioribus editionibus ac verſionibus plus quam quingenta epigrammata, recens verſa ab *Andrea Alciato*, *Ottomanno Luſcinio*, ac *Iano Cornario*, Zuiccauienſi. — Baſileae ex aedibus Io. Bebelii. menſ. Aug. MD.XXIX. (1529.) 8.

Quod Cornarius in praefatione, (cuius partem dedit *Maittaire* A. T. II. pag. 725.) ait, ſe hunc libellum *tribus centuriis a ſe verſorum auctum* mittere; ſuſpicatus eram, ſequentem librum, cuius notitiam amicus mihi per litteras dedit, ſed anni notam, (qua num liber ipſe careat, neſcio,) non adſcripſit, prius in lucem exiiſſe. En exteriorem titulum:

Seria iocique dulciſſimo litterarum Mecoenati D. Antonio Fuggero ab *Ottomanno Luſcinio* non ſine inſigni delectu congeſta, quorum elenchum ſequens monſtrabit pagella. — Interior autem titulus in auerſa pagina hic eſt:

Plutarchi — commentarius, quo non alius vtilior, docens, quibus argumentis deprehendas, circa virtutem, morum vitaeque integritatem te certo profeciſſe, *Ottomanno Luſcinio* interprete. — *Epigrammatum graecûm centuriae duae, latinitate per eumdem donatae,* ſingulis illuſtratorum argumentis, vnde graecas illas argutias leporemque incomparabilem facile aſſequaris licebit: ita vt ad res ſerias, iocos, in vniuerſa acta vſui eſſe poſſint. — Index rerum per epigrammata ſparſim digeſtarum, quo ſint inuentu faciles. Sed quum cl. *Am-Ende* comment. doctam de vita ſcriptisque *Ottmari Nachtgalli,* (qui etiam nomen ſaepius mutauit more illius aeui et ſe nominauit *Luſcinium*, *Philomelam*, *Progneum*, *Aidon*,) in cl. *Strobelii* Miſcellaneen literariſchen Inhalts, part. IV. Norib. 1781. 8. conferrem, pag. 51 ſqq. reperi, librum illum in lucem prodiiſſe *Argentor.* 1529. 8 et dedicationem eſſe datam *ex academia Friburgenſi, idibus Ianuar.* 1529. Ibi quoque notatur, Epigrammata, a Luſcinio verſa, interdum mutata, in aliis eiusdem generis collectionibus fuiſſe repetita, c. gr. in Epigrammatibus graecis veterum — per Soterem collectis, Colon. 1528. 8. in ſelectis epigram-mat.

t) Eſt Soteriana collectio.

mat. graecis latine verſis — a *Iano Cornario*, Baſil. 1529. 8. (diuerſa igitur omnino eſt haec editio paullo ante memorata, et vtriusque edit. exempla in B. Gott.) atque in collectione latina, inſcripta: ſcholae chriſtianae epigrammatum libri duo ex variis chriſtianis poetis decerpti, in vſum adoleſcentulorum. Baſil. 1539. 8. Plura de illa editione et Luſcinii *iocis* adnotauit cl. *Am - Ende.*

Caſpari Vrſinii Velii epigrammatum graecorum in latinum ſermonem verſorum liber, in eius poematibus editis Baſil. 1522. 8.

Epigrammata veterum poetarum cum epitaphiis et epigrammatis *Ioachimi Camerarii* et *Iac. Micylli* *). Baſileae ex officina Heruagiana. — In calce: Baſileae apud Io. Heruagium et Io. Eraſm. Frobenium. Anno M.D.XXXVIII. (1538.) 8.

Anthologiae graecorum epigrammatum liber primus vniuerſus per Franciſcum Bellicarium Pequilionem in latinum ſermonem metricum conuerſus. Excud. Ludouicus Grandinus. IX. Kalend. Mart. Pariſ. 1543. 4. *Maittaire* A. T. III. pag. 354.

Epigrammata quaedam excuſa graece. Pariſ. 1544. 4. exſtare, notauit Fabricius; niſi haec eadem ſit editio, quam modo ex Maittario indicauimus.

Epigrammata ſelectiora e graecis ſcriptoribus. Epigrammatum centuriae duae. Tiguri apud Froſch. (Froſchouerum.) MDXLIIX. (1548.) 8.

Singulari quidem titulo inſignita eſt haec collectio: ſed eſſe adpendicem libri, quem Ioannes Friſius, Tigurinus, hoc emiſit titulo: *Heſiodi Aſcraei poema inſcriptum* Ἔργα καὶ Ἡμέραι, *i. e. Opera et dies. Accedunt in idem breuia ſcholia a Iacobo Ceporino primum conſcripta, nunc per Ioannem Friſium Tigurinum inſigniter aucta. — Item ſelecta aliquot Graecorum epigrammata, quibus propter vtriusque linguae ſtudioſos latinam translationem adiecimus,* — patet non ſolum ex hac generali libri inſcriptione, ſed etiam ex praemiſſa Rodolphi Gualthi epiſtola. vid. *Freytagii* adpar. litter. II. pag. 779 ſqq.

Anthologia epigrammatum Luciani. graece. Pariſ. apud Guil. Morellium. 1551. 4.

Anthologia epigr. Antipatri. graece. Pariſ. apud Guil. Morelium 1551. 4.

Vid. *Maittaire* A. T. III. part. II. pag. 605.

Ἀνθολογικὸν ἑλληνιστὶ καὶ ῥωμαϊστὶ — per *Mich. Neandrum.* Baſil. per Io. Oporin. 1556. 8.

Epigrammata graeca in S. Dionyſium Areopagitam. Pariſ. apud G. Morelium. 1562. 8. In bibl. Sarraziana. ſect. IV. pag. 92.

Epigrammata graeca ſelecta ex Anthologia. Interpretata ad verbum et carmine ab Henr. Stephano; quaedam et ab aliis. Loci aliquot ab eodem annotationibus illuſtrati. — Eiusdem interpre-

*) Titulus huius editionis eſt graece ſcriptus: Ἐπιγράμματα Ἑλληνικὰ τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ ἐπιτάφια μετὰ τῶν ἐπιγραμμάτων Ἰωαχείμου Καμεραρίου καὶ Ἰακώβου τοῦ Μικύλλου. Subiecta ſunt pag. 97. Νεωτερικὰ Politiani, pag. 160. Micylli, pag. 103. Ioach. Camerarii, pag. 122. eiusdem epitaphia, pag. 138. Ὀνομαστικαὶ pag. 145. Verſiones nonnullorum latinae.

interpretationes centum et ſex vnius diſtichi, aliorum item quorumdam epigrammatum variae. Anno M. D. LXX. (1570.) Excud. Henr. Stephanus. 8.

Vauaſſoris reprehenſionem iam Fabricius paullo poſt in notitia edit. Riuini memorauit, adde *Freytag.* l. cit. pag. 786 ſq.

Epigrr. graeca in Homerum ex libris Anthologiae, ab *H. Steph.* aliisque latine verſa. apud H. Stephanum. 1573. 8. In bibl. Bodleiana.

Selecta quaedam de moribus epigrammata, ex primo Anthologiae libro: gr. et lat. ex variis interpretibus. Pariſ. apud Ioan. Bene-nat. 1577. 4.

Epigrammata in Homerum. gr. ex offic. Feder. Morelli. Pariſ. 1587. 4.

Epigrammata latina ex anthologia Graecorum petita: latino carmine reddita a *Paullo Stephano. Eiusdem Pauli Stephani iuuenilia.* Lugduni (Geneuae) apud Franciſc. le Preux. M.D.XCIII. (1593.) 8.

Anthologiae ſiu epigrammatum graecorum (91.) *liber I. ad vſum ſcholarum hoc modo ſeorſim excuſus.* Colon. Agrippinae. In offic. Birckmannica, ſumtibus Arnoldi Mylii. 1598. 8. gr. ſine vlla praefatione.

Florilegii diuerſorum epigrammatum veterum in ſeptem libros diſtributi, primus, cum interpretatione (latina metrica, eodem, quo Graeca, carminis genere ita expreſſa, vt verſus verſui, et verbum verbo paene reſpondeat,) *Eilhardi Lubini, e regione oppoſita.* — Roſtochii: e praelo Myliandrino. 1600. 8.

Num eadem ſit, aut quomodo differat, (differt quidem forma,) alia, mihi per litteras ab amico quodam ex bibl. quadam publica indicata:

'Ανθολογίας διαφόρων ἐπιγραμμάτων, εἰς ἑπτὰ βιβλία διῃρημένης, τὸ πρῶτον, μεταφράζοντος Ἐλάρδυ Λυβίνυ. Florilegii variorum epigrammatum in ſeptem libros diſtributi primus, interprete *Elardo Lubino*, Profeſſore poeſeos in academia Roſtochina publico. 4. ſine anni et loci nota, equidem dicere nequeo. An eſt illa Lubini editio, quam ſupra in notitia editionum integrae Planudeae anthol. ad a. 1604. indicaui? an pars tantum?

Excerpta ex Anthologia Martiale et Theocrito quaedam. Pariſ. 1606. 8.

Epigrammata in imagines ducum, regum, imperatorum, ex graeca anthologia ſelecta, latinis verſibus a Fed. Morello reddita; inſcriptio vetus in via Appia effoſſa, quae dedicationem fundi continet ab Herode factam, graece, latinis heroicis ab eodem Morello expreſſa. Lutet. apud eumdem Mor. 1607. 4.

Maittaire A. T. III. pag. 851. Catal. bibl. *Menken.* I. pag. 84. bibl. *Askew.* pag. 146. nr. 3548.

Epigrammata ex libris graecae anthologiae a Flor. Chriſtiano ſelecta et latinis verſibus reddita. — Acceſſit Muſaei poemation verſibus lat. ab eodem expreſſum. Lutet. ex typogr. Rob. Stephani. 1608. 8. Askew. bibl. pag. 61. et *Maitt.* l. c. pag. 853.

Epigrammata ſelecta ex florilegio et alia quaedam ex veteribus poetis, comicis potiſſimum, latino item carmine conuerſa. Romae 1608. 12. apud Barthol. Zannetum. vid. *Freytag.* l. c. pag. 191 ſq.

Digitized by Google

Graeca veterum epigrammata in imagines regum, ex ſecundo anthologiae libro, Pariſ. e typographia Io. Liberti. 1609. 4.

Omnium horarum opſonia, ſiue graeca epigrammata ex ſeptem libris Anthologiae ſelecta, cum metaphraſibus variorum. Francof. 1614. 8.

Epigrammatum graecorum ſelectorum pars prima. Ingolſtadii ex typographeo Ederiano. 1617. 8. et pars ſecunda, ac pag. 124—241. Ἐπιγράμματα ἐκ τῆς Ἀνθολογίας ἐπίλεκτα, tanquam pars tertia, τομὴ τρίτη. quamquam ante Moguntiae prodiiſſe, ex praefatione colligas.

Anthologia poetica graeco-latina. Antwerpiae 1617. 8.

Ἀνθολογία διαφόρων Ἐπιγραμμάτων παλαιῶν — *Florilegium diuerſorum epigrammatum veterum* in centurias diſtributum. a *M. Elia Cüehlero*, Gorlic. P. C. Opus nou-antiquum, Luſatiae litteratae ſacrum. Verſione latina gemina, ſoluta et ligata, cum autoris perpetua, tum aliorum diuerſorum ſaepius textu adornatum. *Centuria prima* —. Gorlicii IohannIs rhaMbae typI eXCVDebant. (h. e. 1618.) item Centuriae II—V. 1618—1619. 4.

Epigrammata ſelecta cum latina verſione. Monachi. 1622. 8.

Anthologia epigrammatum graecorum ſelecta et ab omni obſcoenitate vindicata. Cum latina interpretatione κατὰ λέξιν. Flexiae apud Ludou. Hebert. — M. DC. XXIV. (1624.) 8. vid. *Freytag*. l. cit. pag. 792 ſq.

Florilegium epigrammatum graecorum. gr. et lat. editore *Th. Farnabio.* Londini 1628. (1629. in catal. bibl. Bodleian. I. pag. 398.) — 1650. 8.

Io. Laurenbergii otium Soranum, ſiue *epigrammata* ex graecis latiniſque ſcriptoribus. Hafniae 1640. 4.

Graecorum epigrammatum libri duo auctore Io. Cottunio, cum eiusdem verſione latina. Patauii 1653. 4.

Epigrammata ſelecta. graece ad calcem Cyclopis Euripidei cum metaphraſi latina Q. Septimii Florentis Chriſtiani. Helmſtad. 1653. 4.

Bohuslai Balbini, S. I. examen meliſſaeum, ſeu epigrammatum libri quinque, quibus ſextus ex graecis fontibus additur. Pragae 1663. 12.

A. Licinii Archiae et Luciani Samoſateni epigrammata graeca, in rem et commodum ſtudioſorum φιλελλήνων edita a M. *Chriſtiano Saalbach*, humaniorum litterarum P. P. — Gryphiswaldiae ex officina Starkiana. 1692. 8.

In *Valentini Acidalii* epigrammatibus Helmſtad. 1589. 4. pag. 37—42. verſa e Graecis; — in *Viti Amerbachii* poematibus Baſil. 1550. 8. pag. 22—30. — in *Io. Matthaei Toſcani* florilegio ſ. epigrammatibus ſelectis graecis, latinis verſibus redditis, Burdigalae 1620. et Geneuae, 8. — in *Dan. Heinſii* carminibus, Lugd. Batau. 1640. 8. viginti propemodum ex anthologia inedita occurrunt graeca epigrammata cum latina verſione metrica; conf. *Reiske* in nouis miſc. Lipſienſ. IX. pag. 146 ſq.

Riuini editio in fronte, nouam inſtituti rationem amplis verbis ipſa declarat:

Ἀνθολο-

Digitized by Google

Ἀνθολογία — *ſeu Florilegium* graeco latinum diuerſorum epigrammatum veterum, c CCLXXVII. auctoribus graecis rarioribus, et quorum *opera interciderunt*, *ab Agathia Scholaſtico et Maximo Planude iam olim collectorum*, *et in VII. libros digeſtorum, nunc in trium chiliadum centurias diſtributorum*, *recens vero et ſuperioribus retro ſecu is a CCCXXX. variarum nationum latinis poetis famigeratiſſimis ciuitate praetextaque romana donatorum*, *et carminibus totidem latinorum translatorum; praemiſſa ſua cuique epigrammati ſecundum litteram et ad verbum proſaica*, *in bibliopoliis hactenus deſiderata Eliae Cuchleri aut Eil. Lubini verſione*, *iunctis rerum*, *auctorum et interpretum indicibus*. *Cura ſtudio atque opera*, *vt et collectione*, *confectione*, *et impenſis An. Riuini*, *Halis-Saxonis*, *Philoſ. et Medic. D. C. P. Caeſar. Poeticeque P. P.* — *Opus nou-antiquum* — *vtile* etc. Gothae. Prelo Reyheriano, excud. Io. Mich. Schall. aera Dionyſii 1651. Venund. Lipſiae ab editore. 8.

De hac rara edit. vid. *Clement.* l. c. pag. 365. et *Fabricius* ea, quae ſequuntur, adnotavit. „*Andreas*, inquit, *Bachmannus* ſiue *Riuinius* *), Profeſſor, Lipſienſis, variis ſcriptis haud ineruditis et illuſtratione poetarum quorumdam veterum Chriſtianorum latinorum clarus, nouam integri florilegii epigrammatum in trium Chiliadum centurias diuiſi editionem molitus eſt hoc conſilio, vt ſingulis epigrammatis, graece deſcriptis, ſubiiceret verſionem proſariam, qua redditur verbum verbo, tum poeticas metaphraſes adiungeret, non vnam vel duas, ſed denas et amplius, bonas, malas, mediocres, aliorum et ſuas ipſius. Non inutile hoc fortaſſis inſtitutum eſſe duxit, pro tironibus, docendis, quid diſtent aera lupinis, et quomodo eadem ſententia ſuauius terſiusque efferri poſſit et debeat. Henrici vero Stephani ſtudium, qui poſtremum diſtichon epigrammatis graeci VI. 6. Anthologiae, quod incipit Σὲς πόσις Ἀγχίσης, in editione anni 1566. *quinquaginta* diſtichis latinis extulit, quinimmo, (quod virum ſagaciſſimum fugiſſe miratur Colomeſius,) inter ſelecta epigrammata a. 1570. vulgata, *centum et quatuor* diſtichis latinis eſt interpretatus, reprehenditur a Vauaſſore cap. 17. libri de epigrammate pag. 202. tamquam puerile, *quod diſtichorum illorum vel optimum naeuo quodam ſuo non careat*, *cetera in plerisque abſona et incondita reperiantur*. Sic *Chriſtianus Daumius*, Cygneae 1625. 8. edidit Μονοστιχοποικιλοπαίγνιον, ſeu verſiculum ex anthologia lib. I. cap. 8. epigr. 6. *πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι παῦροι δέ τε Βακχοί*, latinis hexametris plus trecentis redditum. Atque in ſchedis adhuc habuiſſe aiunt eumdem verſum expreſſum hexametris 2000, phalaicis 250. vide Godofr. Ludouici hiſtoriam rectorum et ſcholarum, part. III. pag. 113. — In Riuini autem collectione occurrunt fere ad pleraque epigrammata interpretationes vna vel plures ſatis bonae et amoenae, quales fere ſunt Io. Gorraei, Q. Sept. Florentis Chriſtiani, Iani Douſae, Pauli Stephani et aliorum. Sed non pervenit

*) Rector primum ſcholae Nordhuſanae, deinde in Academia Lipſienſi Poeſeos ac denique Pathologiae Profeſſor, diem obiit ſupremum a. 1655. natus Halae Saxonum a. 1601. Vide *Io. Henr. Erneſti* Orat. de profeſſoribus poeticis per ſaeculum XVII. Lipſ. 1702. 8. *Henningi Witte* memorias philoſophorum, part. II. pag. 251. Eius filii tres noſtra aetate patriam illuſtrarunt atque vno extincto etiamnum ornant triplici genere ſtudiorum egregii viri, Tilemannus Andreas Riuinus, verbi diuini praeco diſertus ac grauis piusque et linguae hebraeae, quam publice docebat adprime gnarus, defunctus initio anni 1692. De quo conſulendae Henrici Pippingii Memoriae Theologor. p. 406 ſq. Quintus Septimius Florens Riuinus, iuris romani et Saxonici conſultiſſimus, et Auguſtus Quirinus Riuinus, medicus ac botanicus excellens.

venit vltra librum ſecundum, cum quo primum etiam epigrammatum graecorum millenarium abſoluit. Prodiit Gothae a. 1650. w) 8. licet exempla quaedam (folio tituli, vt fieri ſolet interdum, recuſo,) prae ſe ferant annum 1657. Catalogum latinorum poetarum, quorum metaphraſes in hoc opere vndique congeſtae ſunt, editor praemiſit vaegrandem; e quo illos tantummodo referam, qui plura epigrammata e graeco ſunt interpretati, vt ſunt: e veteribus *Auſonius*, e recentioribus praeter *Riuinum* ipſum, *Andreas Alciatus*, *Benedictus Brugnolus*, (in Laertii verſione,) *Bonauentura Vulcanius*, *Caſpar Barthius*, *Veſinus Velus*, *Chriſtianus Daumius*, *Claudius Minos*, *Claudius Roſcilletus*, *Daniel Heinſius*, *Daniel Alsuortus*, *Deſ. Eraſmus*, *Eilhardus Lubinus*, *Elias Cuchlerus*, *Publ. Fauſtus Sabaeus*, *Franciſcus Bellicarius*, *Franciſcus Modius*, *Franciſcus Schottus*, *Fridericus Morellus*, *Georgius Buchananus*, *Gregorius Bersmannus*, *Guilelmus Canterus*, *Guarinus Veronenſis*, *Hadrianus Iunius*, *Henricus Stephanus*, *Hieronymus Megiſerus*, *Hugo Grotius*, (ſed cuius verſionem totius Anthologii, de qua infra dicturus ſum, Riuinus non habuit,) *Iacobus Thomaſius*, *Ioannes Benedictus*, *Ianus Cornarius*, *Ianus Dauſa*, *Io. Fidlerus*, *Reichenbacenſis*, *Ianus Gruterus*, *Ianus Guilelmius*, *Io. Gorraeus*, *Io. Lauterbachius*, *Ianus Lernutius*, *Io. Pannonius*, *Io. Pierius Valerianus*, *Io. Sleidanus*, *Io. Stigelius*, *Io. Soter*, *Io. Venatorius*, *Joach. Camerarius*, *Ioſephus Scaliger*, *Iulius Caeſar Scaliger*, *Iſ. Caſaubonus*, *Lambertus Alardus*, *Leodegarius a Quercu*, *Lucas Fruterius*, *Martialis Monerius*, *Matthaeus Toſcanus*, *Nich. Bentinus*, *Natalis Comes Venetus*, *Nicodemus Friſchlinus*, *Nicolaus Borbonius*, *Ottomarus Luſcinius*, *Paulus Meliſſus Schedius*, *Paulus Stephanus*, *Petreius Tiara*, *Philippus Melanchthon*, *Polycarpus Wirthius*, *Q. Septimius Florens Chriſtianus*, *Scaeuola Sammarthanus*, *Stephanus Paſchaſius*, *Theodorus Beza*, *Tho. Morus*, *Thomas Venatorius*, *Valens Acidalius*, *Vincentius Obſopoeus et Zacharias Friedenreich*. Praetereo reliqua Riuino memorata nomina vltra trecenta ac viginti, quia nemo fere eſt, qui poeſin latinam vel primis adtigit digitis, quin in vno vel altero epigrammate graeco expertus ſit vires, ſaltem de latino vertendo in aliud latinum.

Ab eo tempore, qui operae pretium in hoc genere fecerit memorare iuuat vnum *Petrum Francium*, Amſtelodamenſium Muſarum decus, in cuius Poematis bene multa exſtant epigrammata translata de Graeco ſuauiſſime et feliciſſime. Viderunt lucem Amſt. 1682. 12. et 1697. 8.

Nouus Graecorum Epigrammatum et Poematum delectus cum noua verſione et notis, opera *Thomae Iohnſon*, editio III. et emendatior Lond. 1706. 8. typis Io. Barber.“ Hactenus *Fabricius*.

Himerii, Sophiſtae, oratio *εἰς βασιλέα* etc. et *epigrammata quaedam graeca*, ex Anthologia mst. Omnia in vſum praelectionum publ. ex codd. Vffenbach. nunc primum in lucem emiſſa a *Io. Henr. Maio*, F. Gieſſae 1709. 8. cum verſione lat. et adnotatt. Maii ad orat. et anthol. calamo adſcriptis, in bibl. *Krohnii* V. Cl. vid. huius catal. pag. 199. nr. 6.

'Ανθολο-

w) Num. anni 1651. habet exemplar, quod vidit quidam in bibl. publ. cel. itemque Clement. et in catal. bibl. Menken. I. pag. 117. duplex editio occurrit. Gothae 1651. et alia, (niſi tituli folium ſit tantummodo mutatum,) Lipſiae. 1661. *Harl.*

Digitized by Google

Ἀνθολογία *ſiue epigrammatum ex* Ἀνθολογίας *edita MS. Bodleiana, alii'que auctoribus, delectus*, Oxon. 1724. 8. — noua edit. Londini 1780. 8. in vſum ſcholae Weſtmonaſterienſis.

Ἀνθολογία δευτέρα *ſiue poematum graecorum minorum delectus in vſum ſcholae Weſtmonaſterienſis.* — Edit. altera, aucta et emendata. Londini ſumtib. Guil. Ginger, ad inſignia collegii Weſtmonaſter. iuxta ſcholam regiam. 1769. 8. Haec tamen editio continet non tam epigrammata, quam potius particulas ex Heſiodo, Theocrito, Bione, Callimacho, Pindaro, Anacreonte, et carmen de Herone atque Leandro.

Nouus graecorum epigrammatum ſeu ποεμάτων (ſic) *delectus cum noua verſione et notis* (criticis.) *Opera Th. Iohnſon.* edit. noua recognita et emendata. Etonae. 1777. 8.

Raymundi Cunichii e S. I. *Anthologica ſiue epigrammata Anthologiae Graecorum ſelecta latinis verſibus reddita et animaduerſionibus illuſtrata.* Romae typis Mich. Angelli Barbiellini. 1771. 8.

Kleine Anthologie. Aus den Brunkiſchen Analekten geſammlet, und zum Behuf der Schulen herausgegeben. Duisburg. 1789. 8.

Carmina ex antiquis lapidibus — obſeruationibus et notis illuſtrata a P. Franc. Maria Bonada. Parmae 1751 et 1753. 4. II. voll.

Scelta d Epigrammi greci, tradotti in verſi latini ed italiani. Liuorno, 1772. — tum X. epigrammatibus et nonnullis proſaicis aucta, Peſciae 1780. — Edit. III. auct. X. epigrammatibus. Florent. 1790. 4. Auctor eſt *Auerardo de Medicis*, nobilis Florentinus.

Centum epigrammata in italicos verſus tranſtulit *Girolam. Pompeius*, quae cum textu graeco exſtant in eius Operibus, italice ſcriptis, tom. II. Veronae 1790. 8. — Inter *Io. Thomaſii Cavazzae* ſcripta in Giorn. d'Italia tom. XVIII. pag. 288. memorantur *Gli Epigrammi greci tradotti in verſo Italiano.*

Il Satirico innocente Epigrammi transportati dal Greco all' Italiano da Antonio Giulio Brignole Sale. Genova per il Calenzana. 1648. 12.

Varj Epigrammati (130) *della greca Anthologia recati in lingua volgare* etc. Venet. apud Anton. Zatta 1752. fol. — *Anton. Maria Saluinius* multa epigrammata italice vertit. vide Novelle letterarie di Venezia 1729. et *Paitoni* biblioteca degli autori antichi — volgarizzati, tom. I. pag. 68.

Opuſcoli poſtumi di Giovanni Paolo Ricolvi, continenti 1) Saggio ſulla critica, poema del Signor Aleſſandro Pope etc. 2) *Diſſertaz. ſovra l'Antologia, o ſia Raccolta di Epigrammi Greci.* 3) Lezione acad. *ſovra Menandro* etc. 4) Homeri Batrachomyom. lat. atque italo metro reddita. In Torino. 1777. 4. De hiſtoria atque ingenio diuerſitateque epigramm. primum pauca, eaque nota refert Ricolui: tum ex Anth. edita magnum epigrammatum, ſecundum claſſes ſuetas diſtributorum, numerum delegit, eaque graece cum verſione metrica tam latina quam italica poſuit et quaedam eſt interpretatus.

Ex Scipionis Maffei opuſculis in Giornale de' letterati d'Italia tom. 32. pag. 213. a Fabricio notatur: „*Il Maggi* avendo tradotti dal Greco alcuni epigrammi dell' Antologia, quaſi eſſi foſſero imperfetti o rozzi, aggiunſe a cia ſcheduno la chiuſa, cioè una ſentenza nel fine, con che vengono i più di que' componimenti a deformaſi, e a perdere ogni belleza."

Herder in zerſtreuten Blättern, collect. I et II. et *Car. Gottlob Sonntag* in: zur Unterhaltung für Freunde der alten Literatur etc. part. I. Rigae 1790. 8. multa epigrammata graeca germanice verterunt et partim illuſtrarunt.

[Plurium epigrr. verſiones vernaculae collectae ſunt in libro: Griechiſche Blumenleſe in deutſchen Ueberſetzungen, Gotthau, 1788. 12.]

Epigrams translated into engliſh verſe from the original Greek and ſelected from the Compilation of Rich. Fr. Phil. Brunk etc. Londini 1791. 8. conſ. the monthly Review for April. 1792. pag. 381 ſq. et Neue Bibl. der ſchönen Wiſſenſchaften etc. tom. 50. part. I. pag. 175 ſq. et in part. II. pag. 337. laudatur A ſelection of greek Epigramms or Inſcriptions from Bruncks Anthologia; to which is annexed a Translation in engliſh verſes, with Notes. Oxon. 1792. 8.

Gallice pauca quaedam epigrammata vertit in poematis ſuis *Ludou. Heſtellus,* (Heſteau,) Io. Aurati diſcipulus. Pariſ. 1578. 4. — *Menardierii* Galli paraphraſin epigrammatum quorumdam Anthologiae laudat *Io. Capellanus* pag. 253. Melanges litteraires; atque Fabric. in margine memorat *Hippolyti Iulii Pilet de Mesnardiere* imitationes quasdam Anthologiae, in eius poematibus, Pariſ. 1656. fol. — *Franciſc. Carpentarius*, ſe non pauca epigrammata vertiſſe, teſtatur in Carpentarianis pag. 189. — Exſtant et alia ex gallica Tamiſerii verſione, hoc titulo: *Anthologie*, ou Recueil de plus beaux epigrammes grecs, pris et choiſies de l'Anthologie grecque. Mis en vers Français, ſur la verſion de pluſieurs doctes perſonnages. Avec les opuſcules de Phocylide, Naumache et Pitagore, auſſi traduits du Latin. Par *Pierre Tamiſier.* Lugduni. 1597. 1617. 8. — *Longapetraeus* vertit quaedam verſibus gallicis, in notis ad Anacreontem, Moſchum etc.

Nonnullis codicibus atque editionibus addita eſſe ſcholia, ex recenſione codd. mstorum atque editionum, facile eſt cuilibet intellectu. Nec mirum, quum multis, e quibus conflata eſt Anthologia, poetis, iam antiquioribus temporibus contigiſſent interpretes: e quorum commentariis grammatici ſerioris aeui varia fortuna compilarunt ſcholia ſua fuisque interdum auxerunt et vero contaminarunt obſeruatiunculis, ex quibus deinceps alia diuerſi generis pretiique orta ſunt ſcholia, codicibus poetarum et ipſarum anthologiarum adſcripta.

Quare fieri potuit, vt etiam Planudeae collectionis codicibus ſcholia vel ex ſuperioribus anthologiis petita, vel ab imperitis lectoribus facta, adponerentur. Hinc gemmae quoque in ſtercore quaſi reperiuntur. Atque tanta illius tempeſtatis inſcitia obſeruationes, quo leuiores et quo peiores erant, eo faciliores interdum viſae ſunt, eoque magis placuerunt librariis.

Quaedam ſcholia ex recentioribus ſcriptoribus congeſta fuerunt. vide ad notitiam edit. Stephan. a. 1566. et edit. Wechel. a. 1600. notata. Quibusdam epigramm. addita fuiſſe videtur paraphraſis, interdum, vt videtur, vel miſera vel frigida. Cel. quidem atque humaniſſimus *Morellius*, per litteras, nuper demum menſ. Decembr. 1793. ad me exaratas, hancce dedit graeci cuiusdam epigrammatis notitiam, ex qua hominem quemdam leuis armaturae cognoſcimus. „Eſt apud me, ait V. D. in codice msto ſaeculi XVII. epigramma graecum *εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ Μακεδονίου*, in inſula Cretenſi cum gloſſa interlineari et paraphraſi *Ζαχαρίου ἱερέως τοῦ Μαλαφαρᾶ τοῦ Κυδωνιάτου.* Epigramma poſt Gruterum et Muratorium Doruillius denuo edidit et explicauit pag. 491. ad Charitonem; poſtea Reiskius in Anthologia recuſum

recuſum dedit pag. 109. Graeculi mei paraphraſis vix vllius pretii eſt; eaque profecta ab homine, qui epigramma vel ſuis oculis non vidit, vel legit perperam. Namque verſu primo pro *ὄρεσι ταλλαίεις ἱδρύμενε* habet *ὄρεσιν ἀταλαίοι ἴδρıε*· verſu decimo pro *διπλῆν* habet *δήλην* et alia eius modi."

Recentiorum commentatorum plurimi criticis, pauci grammaticis aut hiſtoricis obſervationibus illuſtrarunt epigrammata, vt e notitia editionum et ex iis, quae ab initio paſſimque adnotauimus, facile patebit. Qui vero ſingula vel primi in lucem protulerint, vel per occaſionem interpretati ſint aut emendarint, qui multi ſunt, eos omnes enumerare, aut ſedes ſingulorum inquirere, id et longum foret, et a noſtro inſtituto alienum. Atque de permultis Reiskius, Brunck. aliique iam bene monuerunt. Enimuero vt plenus, quantum fieri poteſt, catalogus tum veterum, tum recentiorum commentatorum conficiatur, addito iudicio, et ſedes ſingulorum epigrammatum inueſtigetur, id optandum eſt: namque is labor ad hiſtoriam atque intelligentiam anthologiae permultum faciet. Forſan cl. *Iacobs*, quem ſupra iam laudaui, et qui in: Biblioth. der alten Litteratur und Kunſt, part. IX. a. 1792. ſcripſit p. 22 ſqq. obſeruatt. in nonnulla epigramm. anthol. gr. et in Emendatt. in auctores gr. et lat. Gothae 1786. multa epigrr. emendauit, id praeſtabit. *Harl.*

VI. *Editiones promiſſae.*

Cum in Anthologia edita non modo quamplurima epigrammata, [⁊] etiam honeſtiſſima et eruditiſſima, deſiderentur, quae in MStis codicibus collectionum Meleagri et aliorum, qui ſupra ſunt commemorati, occurrunt; ſed et in illis, quae edita ſunt, multa legantur inemendata et parum intellecta ab interpretibus: viri docti iam pridem de noua aliqua pleniore et emendata Anthologiae editione cogitarunt, qua non dubium eſt et ad graecae linguae et ad antiquitatis cognitionem, haud exiguum aliquid poſſe accedere. Vetuſti eiusmodi ac plenioris codicis meminit *Ioſephus Scaliger* in epiſtola ad Gruterum CCCCXXX. *Audiui non ſemel ex Franciſco Porto Cretenſi, optimo et eruditiſſimo ſene, ſe in manibus Nicolai* x) *Sophiani, hominis graeci, integrum ἀνθολογίας codicem ſummae vetuſtatis vidiſſe, in quo omnia illa Epigrammata, quae narras, exſtabant, quae non dubium eſt propter praetextata verba et obſcoenitatem a Planude Monacho damnata fuiſſe.* Anthologiam nouam ex codicibus Vaticanis ſe editurum pollicitus eſt *Lucas Langermannus*, teſte *Colomeſio* pag. 515. ad Gyraldi dialogum extremum de veterum poetarum hiſtoria. *Chriſtian. Daumius* epiſt. ad Nic. Heinſium, a. 1673. tom. V. ſyllog. pag. 217. *Quid ampliſſ. Langermannus agit? Ecquando anthologia graeca auctiore nos beabit et ceteris promiſſis?* Heinſius pag. 218. ad Daumium reſpondit, totum illum foro deinde addictum eſſe. Cumprimis autem dolendum, quod *ὁ πάνυ Salmaſius* inſtitutum non peregit, qui teſtatus eſt, ſe optimi libri Palatini ope, (qui nunc eſt in bibl. Vaticana,) aliquot millia optimorum epigrammatum partim in lucem editurum, partim nitori ſuo reſtituturum, ad Trebellii Pollionis Claudium cap. 5. tom. II. ſcriptor. Hiſt. Auguſtae pag. 361. y) Paſſim idem vir doctus in ſcriptis ſuis, ad Solinum

x) *Michaelis Sophiani* legendum, vt notauit *Colomeſius* cap. 18. cimeliorum litterariorum. *Fabr.* De illo egit *Leich.* in praefat. ad ſuam Anthol. etc. *Harl.*

y) XXV. Epigrammata, e cod. msto bibl. Palatinae ad Iac. Gujionium a Salmaſio miſſa, graeca exhibet *Philippus de la Mare* in vita Guijoniorum, pag. 139 ſqq. *Heum.*

linum praecipue, et ad illos, quos dixi, Hiſtoriae Auguſtae ſcriptores inedita epigrammata graeca producit et explicat; et non tantum editionem Anthologiae integrae; ſed et ad eam commentaria molitum ſe innuit, vt p. 262. ad Tertull. de pallio. Confer etiam, ſi placet, *Ioſephi Scaligeri* ad Salmaſium epiſtolam CCXLV. et ſq. quibus inter alia eum monet, vt addat epigrammata, quae paſſim apud auctores veteres leguntur, et alia praeterea, quae in veteribus inſcriptionibus exſtant z). Vidi in bibliotheca Gudiana Salmaſii Suidam, in cuius ora libri praecipue notauerat, quae ad epigrammata facerent. Suidas enim innumeras lacinias tum ex edita, tum ex inedita Anthologia, vt notum eſt, adducit. Verum ea loca diligentiſſime obſeruata et erudite excuſſa ſunt a praeclaro Suidae editore Ludolpho Neocoro. Non pauca [XXXXV.] inedita epigrammata difficillima, Arithmeticos complexa griphos, ex libro Salmaſiano deſcripſit, et verſione ſua ac notis illuſtrata edidit eruditiſſimus *Claudius Bachetus Meziriacus* ad Diophantum, Toloſae 1670. lib. V. pag. 262 ſq.

[*Gotthold Ephraim Leſſing* in libro: Subſidiorum ad hiſtoriam et litteraturam etc. (Zur Geſchichte und Litteratur, aus den Schätzen der Herzogl. Bibliothek zu Wolfenbüttel.) part. I. pag. 135 ſqq. memorat codicem mstum graecum, quondam Gudianum, nunc Guelferbytinum in quo praeter quaedam Libanii opuſcula aliaque etiam continentur plura epigrammata graeca, in his *Pauli Silentiarii* εἰς τὰ ἐν Πυθίοις θερμὰ, ἡμιάμβια δίμετρα καταπληκτικὰ, quibus Aldus ſuam Anthologiae editionem primus auxit: de quo carmine infra in catalogo poetarum epigrammatar. voc. *Paullus Silentiarius* fuſius diſputabitur. Idem *Leſſingius* ibid. part. II. pag. 421—446. notat, in illo codice interdum meliores deprehendi lectiones: praecipue autem de problematibus et gryphis arithmeticis, a Bachetio publicatis atque ab *Heilbronnero* in hiſtoria matheſeos, (Lipſiae 1742. 4.) pag. 845. iteratis agit, et obſeruat, problem. XLI. XLII. XLIII et XLIV. iam in Anthol. Planudea, lib. I. ſect. 46. proſtare, et XLV. ab Aldo Manutio in adpendice anthologiae fuiſſe antea editum. Idem tamen ex codice primus graece euulgauit, additis ſcholiis graecis atque eruditis et ſuis et Heuſingeri atque Leiſtii adnotationibus, problema XXXXVII. ὅπερ Ἀρχιμήδης ἐν ἐπιγράμμασι εὑρὼν, τοῖς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ ταῦτα πραγματευμένοις ζητεῖν ἀπέστειλεν, ἐν τῇ πρὸς Ἐρατοσθένην τὸν Κυρηναῖον ἐπιστολῇ, vna cum tribus aliis aenigmatibus, hexametro verſuum genere ſcriptis, diuerſis vero ab quinque illis, ἐπιγράμματα γριφώδη inſcriptis, quae Henr. Stephanus ex vetere codice epigrammatum, quem Louanii habebat Io. Clemens Anglus, deſcripta, editioni ſuae Anthologiae adiecerat. *Harl.*]

Iohannem quoque *Laurembergium* [P] graeca epigrammata non diſſimilis argumenti cum interpretatione ſua et commentariis edidiſſe conſtat Hafniae 1640. 4. Sed illorum ipſe eſt auctor. Planudis Anthologiam variis ineditis aa) locupletatam, latinis verſibus interpretatus.

z) *Ezech. Spanhemius* epiſt. ad Nicaſium data a. 1697. *à l'age ou j'etois de 15 a 16 ans, MS. de Saumaiſe voulut me confier l'edition des Epigrammes grecs anecdotes, qu'il avoit tirés du MSt. et qu'il ne croyoit plus de ſaiſon dans ſa vieilleſſe. Un demelé qui ſurvint par ſa faute entre feu mon pere et luy, me priva de l'honneur, que j'en aurois tiré à cet age là et du ſecours, qu'il m'y auroit donné.* vid. Leibnitiana miſcellanea, pag. 100.

aa) Grotius epiſtola 527. ad Gerh. Ioh. Voſſium: *Adieci epigrammata non pauca praeter ea, quae ſuae editioni ſubnexerat Henricus Stephanus ex inſcriptionibus et libris.* Ad Grotium autem

tatus eſt elegantiſſime, vt ſolet, vir maximus *Hugo Grotius.* Ex eius metaphraſi, quae necdum integra vidit lucem, epigrammata quaedam produxerunt viri docti, Franciſcus praecipue Iunius libris de pictura et catalogo Artificum, tum ad Plinium praecipue ad libr. 34. et Themiſtium Io. Harduinus, Io. Clericus in ſiluis philologicis, ac, ne alios in praeſenti commemorem, *Franciſcus Vauaſſor* libro de epigrammate cap. 17. vbi Ioſ. Scaligeri interpretationem quorumdam cum Grotiana confert, et Grotio palmam merito tribuit. Grotius ipſe verſionem ſuam diu preſſit exſpectatione Salmaſianae editionis, vt ſcripſit ad Salmaſium a. 1633. Epiſtola 314. *Vtinam et Anthologia prodiret: nam ſola ea mora eſt, quo minus de edenda noſtra Planudeae* συλλογῆς *verſione cogitem, quia prius velim videre, quae abs te aut ex libris aut ex ingenii felicitate emendata ſunt, ne corrupta Graecae intelligendo faciam, vt nihil intelligam.* Idem innuit epiſtola 368 et 418. a. 1635. in quibus Salmaſium rogat, vt, quoniam editionis ſpes in longum protrahatur, ne dedignetur ſecum caſtigationes ſuas communicare. Has ab illo impetraſſe ſe teſtatur in litteris, eiusdem anni menſe Decembri ſcriptis ad Gerh. Io. Voſſium (epiſt. 527.) *Cum ſcirem, Salmaſium* τὸν πάνυ *illa eadem epigrammata cum antiquae fidei codicibus contuliſſe, impetraui ab eo, quae annotauerat, quaeque ego ex coniectura notaueram, in iis vidi mihi librorum auctoritatem accedere. Nunc parata ſunt omnia, vt in vulgus dari poſſint, graeca et latina eodem modulo quo Stobaeana illa et ſcenica, vt velut ad duos fratres pari cultu tertius addatur.* Confer epiſt. 573 et 692. ad eumdem Voſſium; et Voſſii epiſtolam CCCXX. e qua videbis, Blauwium nouas operi moras inieciſſe. *Iſaacus Voſſius* ad Nic. Heinſium (tom. III. ſyllog. Burmann. pag. 648.) Amſtelod. 1652. d. 18. Octobr. *Quod veretur, ait, Lucas Langermannus, ne Salmaſius eum in edenda anthologia praeueniat, id fruſtra veritur. Numquam huic operi manum adhibebit.* Diem obiit Salmaſius d. 3. Sept. 1653. Addenda etiam, quae *Heinſius* ad Voſſium ibid. pag. 656. Ceterum ex inedita Anthologia graeca a multis viris doctis producta epigrammata videre licet, vt, ſi quis ea colligere adgrediatur, non exiguum numerum ſit reperturus in Salmaſii ſcriptis, Allatio de Simeonibus, ſed et in Holſtenii notis ad Stephanum Byzantinum, illuſtris Spanhemii, Bentleique ad Callimachum, et doctiſſimi Neocori ad Suidam. *Petri Francii* poema graecum ad Iacobum Goierum (Γωϊῆρον,) qui ineditam Anthologiam ad eum miſerat, legitur pag. 491. poematum. Et videtur vir ille doctus ſingularem operam in epigrammatis graecis illuſtrandis [☞] collocaſſe; nam in catalogo bibliothecae exquiſitiſſimae Francianae pag. 133. memoratur editio Brodaei Baſileenſis cum notis MSS. et pag. 138. Anthologia inedita MS. tum editionis H. Stephani a. 1566. aliquot exempla cum notis Canteri, Palmerii, Hugonis Grotii et, (quas Grotio communicauerat,) Salmaſii, Vulcanii, item et [bb]) Berkelii, Petri Francii et aliorum; et pag. 143. editio Aldina anni 1551. cum notis perpetuis Petri Francii. Tum editio Aldina prior anni 1521. collata cum MS. Palatino per Sylburgium et Gruterum:

 praeterea

autem iure quis transferat, quod de Paullo Stephano Rich. Thomſonus:

Quum tua compono graecis epigrammata, Groti!
Diſpeream, ni te ſurripuiſſe putem
Et genium ingeniumque illis laudemque rotundi
Oris et hanc penitus quae placuit Venerem.
Scilicet hoc, quod Roma tibi nec Bilbilis illi
Docta dedit, tu das; Graecia victa iacet.

bb) Vide Io. Clerici bibl. ſelectam tom. VII. pag. 210.

praeterea Florentina a. 1519. quae olim Iani Rutgerſii et Iſ. Gruteri fuerat; cum perpetuis obſeruationibus et emendationibus MSS. Marci Sladi. Intelligo etiam, *Petrum Menardum* [cc]), Turonenſem, inter alia ingenii ſui monumenta reliquiſſe itidem ineditam hactenus latinam poeticam interpretationem Anthologiae graecae, plus dimidia parte locupletioris. Eius ſpecimina quaedam habes lib. I et II. CPolis Chriſtianae praeſtantiſſ. Cangii.

IOANNES CLERICVS, tomo VII. bibliothecae ſelectae pag. 191. nouam epigrammatum graecorum editionem [dd]) adornare ſe, ſcribit hoc titulo: *Epigrammatum graecorum Anthologia duobus libris auctior, emendata et latinis verſibus reddita ab* HVGONE GROTIO, *cuius accedunt prolegomena. Subiecta ſunt ſcholia Graeca, ac notae* Ioannis Brodaei, Vincentii Opſopoei, Henrici Stephani, Petri Danielis Huetii [ee]) *et aliorum* [ff]). *Acceſſerunt collationes MSS. Codd. veterumque* [?] *editionum et animaduerſiones.* Quo adparatu autem hoc opus adgreſſus ſit, ipſe teſtatur his verbis, quae non dubito gallice ſubiicere, cum illam linguam pauciſſimi hodie ignorent. *Pour commencer par le texte Grec, celui qui a entrepris cette edition, a l'exemplaire de Grotius, dans lequel ce grand homme a corrigé de ſa main quantité d'endroits, et ſur lequel il ſe reglera parce qu'il mettra a coté ſa belle verſion latine de cet ouvrage. Neanmoins il ne ſe contentera pas de cela, parce qu'il a là deſſus des ſecours que Grotius n'a pas tous eus. Il a un exemplaire collationné par Sylburge et par Gruter, avec un Manuſcrit de la Bibliotheque Palatine, qui eſt apparement à préſent dans celle du Vatican; et dans ce MS. il y avoit divers auteurs des Epigrammes qui ne ſont point dans les editions communes, des vers entiers ſuppleez, et quelques Epigrammes qui n'ont jamais été publiées. Outre cela, on a l'ancienne edition de Florence de MCCCCXCVII.* qui

[cc]) Menardus hic ante paucos annos ſeptuagenario maior Turoni defunctus nihil edidit praeter *Academiam principum* a iuuene vulgatam in vſum Delphini; et *Concordiam Chronologorum*, gallice. Ceterum plura dicitur reliquiſſe in ſeriniis, digna luce, *vitas philoſophorum veterum tomis IV. Philoſophiam Pythagorae, Commentarium in Gellium et Anthologiam, l'Anthologie des Epigrammes Grecques, traduites en vers latins et augmentée de plus de la moitié de ce qu'on en a recueilli jusqu'a preſent.* Vide memorias litterarias Triuultinas ſiue Dombenſes a. 1701. menſe Febr. pag. 102. Diuerſus ab hoc *Iacobus Menardus*, quem laudat magnus Graeuius praef. ad Ciceronis Orationes; *Claudius Menardus*, qui edidit indiculum de haereſibus tributum S. Hieronymo; *Hugo* denique *Menardus*, Benedictinus, cuius notiſſima eruditis ſcripta in Barnabae epiſt. in Sacramentarium S. Gregorii M. luculenta S. Gregorii editione recuſum; diſſertatio de vnico Dionyſio, Martyrologium Benedictinorum et Concordia Regularum Benedicti Abbatis Anianenſis etc. Obiit Pariſ. 1644. 21. Ian.

[dd]) Adde acta erudit. Lipſ. tom. VI. ſupplem. 85 ſq. vbi *Saluini* emendationum, ad Clericum ab Henr. Newtono miſſarum, fit mentio.

[ee]) *Huetii* loca quaedam Anthologiae ſubiiciuntur eius poematis edit. IIII. Vltraiecti 1700. 12. Implent paginas 49. Cetera vsque ad p. 82. ſunt vberiores adnotationes ad Paulli Silentiarii carmen de thermis Pythiis et aliorum epigrammata quaedam, quae adpendicis loco H. Stephanus ſubiecit.

[ff]) Harum notarum quibus Ioſ. Scaligeri caſtigationes inſertae ſunt, mentio occurrit in litteris illuſtris Huetii ad Petrum Francium datis Abrincae 3. Eid. Sept. MDCXCVIII. *Nunc quidem penes me non eſt in hoc ſeceſſu Anthologiae exemplar* Scaligeri *notis auctum, de quo ſcribis* — *perpaucae ſunt notae illae et ſatis leues. Si quid bonae frugis eſt, relatum a me fuit inter obſeruationes, quas ante annos aliquot expreſſit a me Graeuius noſter, et oppreſſit calamitas temporum.* Inter epiſtolas ad P. Francium p. 434.

Digitized by Google

qui eſt toute en lettres capitales, et qui paroit être la premiere de toutes. On a encore diverſes anciennes editions, d'Alde, des Juntes, de Badius etc. ſans parler de celles d'Etienne, de Froben et Vechelius, avec les notes de Brodaeus et Opſopoeus. On a eu auſſi ſoin de faire acheter dans l'Auction de la Bibliotheque de feu Mr. Francius, *Profeſſeur en Eloquence à Amſterdam, tous les exemplaires de l'edition d'Etienne, qu'il y avoit, avec les remarques de divers ſavans hommes écrites aux marges. Tout cela ſervira beaucoup à établir la veritable maniere de lire du Texte, et l'on en rendra compte tres exactement dans les notes nouvelles, ou l'on mettra toutes les varietez de quelque conſequence. Grotius avoit eu ſans doute connoiſſance du MS. Palatin, ou de quelque autre, car il y a beaucoup de ſes corrections et de ſes ſupplemens, qui ſ'y rapportent. Outre cela il avoit eu de quelcun, peutêtre de Saumaiſe, diverſes Epigrammes, qui n'ont point été imprimées, et dont il a fait une addition conſiderable à la fin de ſon exemplaire. On a reſolu de faire des additions d'Henry Etienne et de celle là un* livre VIII. *car comme l'on ſait, il n'y a que VII. livres dans les editions ordinaires. De plus on a de quoi faire un livre IX. de diverſes Epigrammes anciennes, que l'on tirera d'un Recueil MS. d'Epigrammes, que leur extreme obſcenité ne permet pas de publier toutes. On en prendra ſeulement ce qui peut paroitre aux yeux des honêtes gens.* [P]

Ceux qui liront la verſion de Grotius, *admireront également et le génie heureux et la patience de cet excellent homme; qui a traduit tout ce livre en autant de vers, qu'il y en a dans l'Original, qu'il égale tres-ſouvent et qu'il ſurpaſſe même quelque fois. Pour les additions nouvelles qu'il n'a pas traduites parce qu'il ne les avoit pas, on les mettra ſeulement en proſe; auſſi bien qu'un endroit de l'Edition d'Etienne* gg) *qu'il n'a pû traduire. On aime mieux en uſer ainſi, que de joindre à Grotius des vers qui n'egaleroient pas les ſiens, et d'ailleurs les lecteurs n'y perdront rien pour l'intelligence de l'Original. Il y aura d'abord une tres-belle preface de Grotius, ou il traite et de l'Anthologie et de la verſion qu'il en a faite.* Les notes *ſeront ſous le Texte, et outre toutes celles qui ont été imprimées ſur ce recueil et dont le titre parle,* 1) *l'Auteur aura ſoin de ramaſſer de tous les plus illuſtres Critiques les endroits dans lequels ils ont eclairci ou corrigé quelque paſſage d'Anthologie:* 2) *il recueillera toutes les varietez de lecture de diverſes editions qu'il a pû trouver, toutes les conjectures et les explications qu'il jugera bonnes, des marges des exemplaires qu'il a, et les confirmera par de nouvelles raiſons; ou ſ'il y en a de fauſſes, qui puſſent tromper quelcun, il ne manquera pas de les réfuter en peu de mots,* 3) *il ajoutera diverſes remarques qu'il a faites lui même ſur quantité d'endroits de l'Anthologie. Pour les* ſcolies Greques *je ne ſai pas ſi elles ſont anciennes, mais aſſurement elles ne le ſont pas* hh) *toutes, puiſque* Henri Etienne *y eſt quelque fois cité comme*

gg) Pag. 483 ſq. Vide quae infra in catalogo poetarum epigrammatariorum, vbi de Paulo Silentiario.

hh) Recte hoc notatur a viro doctiſſimo. Totus enim ſcribendi genius, latiniſmi, et ratio citandi ſcriptores docent, haec ſcholia compoſita eſſe non a Graeco antiquo, ſed Gallo aliquo vel Italo XVI. ſaeculi. Varias lectiones notat auctor, quisquis fuit, non tantum e codicibus ſcriptis, quorum duos potiſſimum euoluiſſe videtur, vnum *ἀρχαιότατον ἀντίγραφον Παύλου τοῦ Βυκέρου ἐν Πατταβίῳ* pag. 43. ſed etiam ex impreſſis Anthologiae editionibus pag. 426. *ἐν ἄλλοις βιβλίοις εὑρίσκεται μόνον εἰς Κράτητα ἐπιγραφθέν.* Planudes citatur pag. 589. Arſenius pag. 14. Interdum inemendata ſunt excuſa illa ſcholia, vt pag. 82. *συνάξαι* legendum pro *συνευάξαι*,

comme à la page 264. (de l'edition de Wechel) *Ces ſcolies reſſemblent fort à celles de Biſet ſur l'Ariſtophane, et elles pourroient bien être de lui ou de quelque autre habile moderne de ſon tems* ii). [P] *Fabric.*

Illos vero labores, quorum fructus neque Grotius neque Clericus percipere potuit; edendos ac profligandos ſuſcepit *Hieronymus de Boſch*, et conſilium declarauit in peculiari programmate, inſcripto: *Hieronymi de Boſch deſcriptio edendae anthologiae gr. ab Hug. Grotio latinis verſibus redditae*, anno 1793. typis Wildii et I. Altheer, typographorum Vltraiectinorum in forma 4. excuſo. Mandatum ipſius Grotii in epiſtola ad Iſaac. Voſſium nr. 1698. p. 733. expreſſum ſequuturus, graecum contextum ex edit. Francofurtana a. 1600. ad quam Grotius ſuam verſionem vnice compoſuit, paucis mutatis in duobus voluminibus in forma quarta repetendum curabit verſione Grotii latina in altera paginae parte adpoſita. Tertium volumen continebit Brodaei, Opſopoei, Stephani, Huetii, Doruille, Reiskii, Eldickii, Schneideri, Toupii, Ruhnkenii, Wyttenbachii, Brunckii et aliorum ipſiusque Boſchii animaduerſiones, vna cum carminibus a Vauaſſore, Salmaſio, Ienſio, Küſtero, Holſtenio, Wolfio, Leichio, Doruillio, Reiskio, Toupio, Ruhnkenio, Brunckio aliisque ſparſim editis, quibus Boſchius ſuam adiiciet verſionem latinam. Quartum volumen comprehendet verſiones latinas, quas a renatis litteris permulti confecerant viri eruditi. Grotii verſio a Burmanno II. e codice Doruillii, (illam olim edituri, vid. Obſeru. miſcell. tom. VII. pag. 67.) deſcripta peruenit ad Boſchium, qui praeter editiones Anthologiae duo habet exempla editionis Wechelianae, cum adnotationibus Burmanni II. et Schraderi aliorumque ſcriptis, nec non II. codices ſ. apographa, e quibus inedita publicaturus eſt epigrammata, cum animaduerſionibus Lennepii ac Schraderi, quibus accedent ineditae Boiuinii notae ad Anthologiae graecae editionem Aldinam et epigrammata anthologiae, a Planude mutilata, nunc vero ex vetuſtis codd. MSS. in integrum reſtituta. Haec eſt ſumma programmatis, in quo editio illa haud adeo commoda adnunciatur. Quaedam tamen prudenter monentur et adnotantur de iſto Boſchii conſilio in ephem. litter. Götting. a. 1793. nr. 109. m. Iulio.

Chardon de la Rochette Anthologiae editionem gr. parare perhibetur, atque Abb. *Fontani*, bibliothecae Riccardianae Florentinae praefectus ſupplementa promiſit et 900 fere inedita repeciſſe dicitur: item *de Foncemagne*, qui ſuam verſionem gallicam et obſeruatt. miſit Brunckio. vid. Hiſtoire de l'acad. des Inſcr. tom. XLV. pag. 82.

Oddyum, Anglum, nouam epigrammatum graecorum e cod. Bodleiano paraturum fuiſſe editionem, narratur in Neuen Bücherſaal der gelehrten Welt, part. 28. Lipſiae 1731. pag. 285.

Petrus Violletus ex S. I. cuius MSta ſeruabantur Lugduni, grandaeuus adhuc epigrammata tam veterum quam recentiorum iocoſa lepidaque in linguam graecam transferre ſueuerat,

εντυχίζων. p. 850. ἐν Ἀχαϊκοῖς pro Ἀρχαϊκοῖς. p. 216. Πολυδεύκης βιβλίῳ δ'. pro βιβλίων ρ'. Interdum loco mota ſunt, vt pag. 314. vbi ſcholion graecum exſtat, quod pertinet ad epigramma primum paginae proximae 315. Etiam pag. 193. pro Πολύδωρος legendum Πολυδεύκης· Mentio enim δορυδρεπάνου apud *Pollucem* lib. I. ſect. 120.

ii) De conſpectu hoc et de ipſa Anthologia ſiniſtrum et iniquum iudicium legitur in Mem. de Trev. 1705. Dec. pag. 2158 ſq.

Digitized by Google

rat, teſte *Dominico de Colonia* tom. II. pag. 724. hiſtor. litter. Lugdun. qui illud Didonis apud Auſonium,

Infelix Dido nulli bene nupta marito,
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris,

a Violleto ita graece verſum,

ὦ ἀτυχὲς Διδὼ σὺ ἀδενὶ ἀνδρὶ γαμᾶσα
τοῦ φύγες ὀλλυμένου, τοῦ δὲ φυγόντος ὄλλα,

exempli loco adtulit. — A *Wolfgango Schoensledero*, S. I. anthologiam graecorum epigrammatum latino carmine redditam eſſe, memoratur a Philippo Alegambe in Bibliotheca Ieſuitica. De *Cyriaco Anconitano*, qui primus fere inter Italos inſcriptiones et epigrammata vetera, carminibus compoſita, ſummo labore congeſſit, vid. *Leich.* in nouis miſcell. Lipſ. tom. I. pag. 450 ſqq. et *Burm.* II. praefat. ad vol. I. Anthol. veter. latinor. epigrammat. pag. IX ſqq. et Fabricii notam ad I. paragr. Sed haec ſufficiant. *Harl.*

VII. CATALOGVS POETARVM VETERVM
qui epigrammata graeca condiderunt.

Quibus ſignum crucis additum, illorum tantummodo in inedita anthologia aliquid ſeruatum legitur:

Quibus aſteriſcus praefixus eſt, ſub eorum nomine nulla Epigrammata in Anthologia edita leguntur, in qua plurima quoque occurrunt ἄδηλα, ſiue quae nullum; multa, quae falſum auctoris nomen habent adſcriptum [kk]).

Abbianus, Lucillii aequalis, circa extremum ſaeculi a Chriſto nato quarti vixit; vterque enim Flaccum, rhetorem barbarum, perſtringit lib. II. Epigr. εἰς ῥήτορας, pag. 251. Forte autem *Ammianus* pro Abbiano legendum. Nam litterae β et μ frequenter in MSS. confunduntur. *Fabric.* Atque ſub *Ammiani* nomine *Brunck.* anal. II. pag. 385 ſqq. edidit XXVII. epp. *Harl.*

[*Ablabius illuſtrius:* in diſcum Aſclepiades pag. 379. Henr. Steph. in MS. *Brunck.* anal. II. pag. 451.]

Aceratus,

kk) Cl. *Schneider* in Periculo critico, in primis in Analectis criticis in ſcriptores veteres graecos et latinos, faſcicul. I. (Traiecti ad Viadrum 1777. 8.) nr. 1. dedit notitiam quorumdam epigrammatographorum, quorum nomina et fragmenta in analectis Brunckianis exſtant. Ipſe Brunck. tom. I. praefixit catalogum poetarum alphabeticum, quorum carmina recepit in Analecta poet. graec. Eiusmodi nudum catalogum eorum, quorum epigrammata in codd. Pariſino et Vſſenbachiano continentur, *Boiuinius* confecit in Mem. de l'acad. Pariſ. des Inſcr. tom. II. pag. 264. et *Maius* in biblioth. msta Vſſenbachiana. Copioſius diſſeruit *Reiske* in notitia poetarum anthologicorum; qui praeterea in indice primo nomina poetarum, quorum carmina in Conſtantini Cephalae collectione proſtant, dedit: tum quot carmina, et quo in illa collectione loco reperirentur, memorauit, denique aſteriſco notauit, quae in Planudea non eſſent: quod ideo hic praemonendum cenſui, vt in ſequentibus vna tantum alteraque littera ſyllabaque poſita breuitati inſeruire liceat. *Harl.*

Aceratus, grammaticus, cuius exſtat epigramma lib. III. cap. 14. in Hectorem Homerico poemate celebratum. [Brunck. II. pag. 189.]

Addaeus ſiue *Adaeus*, *Mytilenaeus*. Vnicum ſub huius nomine occurrit epigramma III. 22. [In Brunck. anal. II. pag. 241 — 243. *decem* epigr. *duo* in Boiuinii msto.] Num legendum *Alcaeus?* Etiam in H. Stephani editione pag. 421. et in Aldina pag. 246. b. excuſum Ἀδδαίε Μακεδόνος, quod ipſe Stephan. alibi legit Ἀλκαίε Fuit tamen et *Adaeus*, Mytilenaeus, cuius liber περὶ ἀγαλματοποιῶν et περὶ διαθέσεως laudatur Athenaeo pag. 471 et 606. Idem forte, ad quem Polemo ſcripſit, vt idem Athenaeus auctor eſt. Alius *Addeus*, Comes et Magiſter vtriusque militiae per Orientem, ad quem lex de Iudaeis coelicolis et Samaritanis lib. 8. cod. Theodoſ. *Fabric.* [Plura vide in *Brunckii* lection. pag. 188. in primis in *Reiskii* not. pag. 178 ſq. qui carmen Ienſian. 67. tribuit *Adaeo* iuniori. *Harl*]

Adrianus, imperator, cuius etiam latina quaedam epigrammata exſtant. Confer *Barthium* XXXIII. 12. Aduerſar. *Graecis ſtudiis impenſe imbutum* refert *Spartianus* cap. 1. *ingenio eius ſic ad ea declinante, ut a nonnullis Graeculus diceretur. Poematum et literarum omnium ſtudioſiſſimus — Nam et de ſuis dilectis multa verſibus compoſuit, amatoria carmina ſcripſit.* id. cap. 14. Ineditum huius Adriani epigramma graecum in Traiani imp. donaria Ioui Caſio de ſpoliis Geticis adpenſa primus publici iuris fecit *Salmaſius* ad Hiſt. Aug. tom. I. p. 133. [deinde *Boiuin* pag. 268 ſq. gr. cum verſione ſua lat. et p. 275 ſqq. notas adiecit et pag. 297 ſqq. diſput. de Ioue Caſio.] In vulgatae Anthologiae codicibus lib. I. cap. 54. vnicus Hadriani verſus hexameter legitur [(?)] in Magni Pompeii tumulum, is ipſe quem refert *Dio* lib. LXIX. pag. 792.

Τῷ ναοῖς βρίθοντι πόσῃ σπάνις ἔπλετο τύμβου,

Paene caret tumulo, cui tot modo templa fuerunt.

Fabric. *Brunck.* II. pag. 285 ſq. dedit quinque epigr. praeter vnum illum verſum hexametrum; adde eiusdem Lection. p. 196. *Reimar.* ad Xiphilin. pag. 1130. *Reiske* notit. pag. 180. in primis in notis ad carmen 540. quod eſt Hadriani, pag. 107 ſq. *Harl.*

[*Admetus.* Vnus verſus hexam. apud Brunck. II. pag. 308. *Harl.*]

Aegis, alius, vt opinor, ab Aegide ſiue Aegia, hiſtorico, quem laudat Clemens Alex. I. Strom. pag. 321. MS. Ἄγιδος pro Αἴγιδος. *Fabric.* Atque Brunck. I. pag. 185. dedit Ἄγιδος. Sic quoque editio princeps. *Schneider* in peric. pag. 129. *Agis*, inquit, poeta Amphiptolemi filius occurrit apud *Pauſan.* pag. 124. Forte idem, cuius ὀψαρτικὰ laudat *Athenaeus* pag. 516. *Harl.*

Aemilianus Nicaenus, diuerſus a Palladio Aemiliano ſcriptore latino rei ruſticae et ab Aemiliano Mauruſio, quem in Dipnoſophiſtis colloquentem inducit Athenaeus. Inter tria eius epigrammata [apud Brunck. II. pag. 275. coll. lectt. pag. 194.] vnum in Venerem Praxitelis, vulgata Anthologia exhibet.

[* *Aeſchines*, rhetor, aequalis Straboni, vt ex eius geographia XIV. pag. 942. patet, ſuſpicante Reiskio, notit. pag. 180. Epigramma apud *Boiuin.* et in *Brunck.* anal. tom. I. pag. 176. et in *Reiskii* anthol. pag. 62. carm. 539. coll. notis, pag. 106. *Harl.*]

ΑΙΣΧΙΩ-

ΑΙΣΧΙΝΟΣ τῦ Σαμίϋ, pag. 222. edit. H. Stephani, quod incipit: Ἐγὼ Φιλαινὶς etc. *Fabric.* — Apud *Brunck.* I. pag. 189. inſcribitur Αἰσχρίωνος. *Harl.*

Aeſchylus, tragicorum princeps, cuius ἐλεγεῖα citat *Plinius* XXV. 2. praeter alios lib. II. cap. 16. §. 8. a me laudatos. *Fabric.* — *Brunck.* I. pag. 143. et II. pag. 523.

[* *Aeſopus. Brunck.* I. pag. 76.]

Agathias Myrinaeus, e Myrina, Aeolidis ciuitate, Scholaſticus [ll]), ſub Iuſtiniano, imp. clarus praeter alia, de quibus libro quinto dicendi erit locus, non modo κύκλον τῶν νέων Ἐπιγραμμάτων ex aliis poetis collegit, de quo ſupra §. III. hoc capite dictum eſt; ſed et ipſe libr. VII. plura de ſuo epigrammata addidit, quae ex anthologia edita iunctim cum latina ſua verſione, (ſingula enim verſibus reddidit non infeliciter,) ad calcem hiſtoriarum Agathiae exhibet *Bonauentura Vulcanius*: it. *Ioſ. Scaliger*, nonnulla etiam Ian. Douſa. Vnum perquam difficile de luſu Zenonis, imp. illuſtrat Salmaſ. ad Vopiſcum Proculum, *Tho. Hyde* in hiſtoria Nerdiludii pag. 44 ſq. et felicius *Io. Corn. de Pauw* in diatriba de alea veterum, Traiecti 1726. 8. *Grotii* metaphraſis in Bibl. anc. et moderne tom. 25. pag. 224. Mentio Agathiae epigramm. apud Tzetzen proleg. in Lycophronem et apud Suidam in Μέγας βασιλεύς. Ineditum quoddam, quod incipit ςῆλαι καὶ γραφίδες etc. a Valent. Hermanno Thryllitio vulgatum, habes in nouis litterariis Lipſienſibus ann. 1719. pag. 175. *Fabric.* Praeter ea, quae ſupra diſputaui de *Agathia*, add. *Boivin*, *Iriarte* cat. mssto graec. Matrit. pag. 107. nr. 124. Illud a Thryllitio publicatum eſt ep. LVIII. pag. 53. Brunck. tom. I. inter 95. Agathiae epigrammata a Brunckio ibid. pag. 33 ſqq. edita. conf. *Brunckii* lection. pag. 240 ſqq. *Reiske* notit. pag. 177 ſq. *Harl.*

Aitiſtyus lege *Antiſtius*.

Alcaeus Macedo, an Addaeus? *Fabric.* — Boivin. adde Schneid. anal. pag. 10. et Reiskium in Adaeo. *Harl.*

Alcaeus Meſſenius, Philippo, regi Maced. aequalis; H. Steph. pag. 254 et 272. ſiquidem is fuit Alcaeus, quem epigrammate ἀντεκωμῳδεῖτο Philippus apud *Plutarchum* Flaminio pag. 373. Conf. *Iſ. Voſſium* ad Catull. pag. 42. *Fabric.* Conf. ſupra, in vol. II. p. 88. *Hemſterhuſ.* ad argumentum Pluti Ariſtophan. pag. 7 ſq. Is intelligit eum Alcaeum, qui Philippum, Macedoniae regem, a T. Quintio debellatum, virulentis carminibus proſcidit, commemoratum quoque a *Plutarcho* in romani imperatoris vita pag. 353. D. et locum ſchol. veteris ad Homerum noſtro Alcaeo e membranis erutum ex Anth. II. cap. 47. ep. 5. interpretatur atque emendat. adde Boivin. *Brunck.* I. pag. 486 ſqq. dedit XXII. eius epigrammata, coll. lection. pag. 114 ſq. qui ad carm. XIX. de confuſione vtriusque Alcaei et de auctore illius epigr. cuius inſcriptio olim erat Ἀλφειῦ Μιτυληναίϋ, ſed quod noſtro eſt vindicandum, paullo vberius diſſerit. *Reiskius* in notit. pag. 180 ſq. opinatur, eumdem eſſe poëtam cum *Alcaeo, Epicureo*, circ. A. V. C. 580. ſeu Olymp. CXLIX. 1, quem *Aelian.* V. H. lib. IX. 12. ob epicureae ſectae profeſſionem

 Roma

[ll]) Σχολαστικῦ ἐν Σμύρνῃ pag. 341. H. Steph. in MS.

Digitized by Google

Roma eiectum perhibet, aut cum *Alcaeo*, Polybio aequali; vid. Excerpt. legat. 122. pag. 1323. 10. Reiſkii coniecturam haud ſpernendam eſſe cenſet *Schneider* in Anal. vbi pag. 10 — 13. copioſus de Alcaeo eiusque carminibus, Voſſii de Alcaeo, comico atque epigrammatis auctore, et Scaligeri de duobus Alcaeis, epigrammatum ſcriptoribus, altero Macedone, altero Meſſenio, ſententias reiicit. *Harl.*

Alcaeus Mytilenaeus, cuius epigrammata, (ὑμνοπόλον enim vocat,) intexuit Coronae ſuae Meleager. Licet aliud videatur Allatio de patria Homeri cap. 14. p. 1831. De hoc et aliis Alcaeis dixi lib. II. cap. 15. [vol. II. pag. 84 ſqq. adde *Iriart.* cat. p. 90. 97. *Villoiſon.* proleg. Homer. pag. 33.]

Alcaeus ἐπιγραμματογράφος recentior, ſub Veſpaſianis clarus. *Tzetz.* praef. ad Lycophronem. *Fabric.* Tzetzae errorem caſtigat *Schneider* in per. crit. pag. 98. et anal. pag. 10. *Harl.*

Alexander Aetolus, temporibus Ptolemaei Philadelphi floruit, et praeter alia poemata, de quibus lib. II. cap. 19. [vol. II. pag. 283.] dixi, ſcripſit etiam epigrammata ſiue ἐλεγεῖα, quorum vnum in Agathoclem ab Athenaeo refertur XIV. pag. 699. [vnum in Anthol. Cephal. nr. 780. vid. Reiskii not. pag. 180.] Alia tria leguntur in Anthologia: [plura in *Brunck.* anal. I. pag. 418 ſqq. collatis lection. pag. 98. vbi quoque de Alexandris, altero Pleuronio, altero Epheſio, diſſerit.] Videtur hic eſſe [?] Alexander quem inter eos laudat Meleager e quibus Coronam ſuam adornauit.

Alexander Magnes. H. Steph. pag. 432. Πήγνης ὀρνίθων. *Fabric.* Sed illud Brunck. tribuit Alex. Aetolo. *Harl.*

Alexis, cuius decaſtichon lib. VI. Anthologiae cap. 5. exſtat, neſcio, an comicus, de quo dixi ſupra lib. II. cap. 22.

Alpheus (Ἄλφειος), *Mytilenaeus*, Antipatro Sidonio iunior. Macrinum epigrammate quodam adloquitur, dubito, an imperatorem lib. I. cap. 12. *Fabric.* conf. ſupra, vol. II. pag. 91. *Reisk* not. pag. 180 — 182. *Brunck.* II. pag. 128 ſqq. qui XII. dedit Alphei epigrr. et in Lection. pag. 155 ſq.

Ammianus. Vide ſupra in *Abbiano*.

Ammonidis, Ἀμμωνίδε, diſtichon vnicum exſtat lib. II. Antholog. cap. 13. *Ammonii*, H. Steph. pag. 339. εἰμὶ μέν. *Fabric.* — in Brunckii anal. II. pag. 448. idem cum alio eiusdem epigrammate. *Harl.*

[*Amometi* nomen proprium quidam reperiſſe ſibi viſi ſunt in verſu 31. primi carminis Meleagrici; ſed ibi vocab. ἀμωμήτοιο eſt adiectiuum. vid. *Brunck.* lect. pag. 1. *Manſo* edit. Meleagr. pag. 95. *Reiskio* not. pag. 237. videtur eſſe nomen poetae; cui conſentit *Schneider*. in per. crit. pag. 109 ſq. *Harl.*]

Anacreon, poeta lyricus, cuius carminibus Coronam ſuam illuſtraſſe teſtatur ſe Meleager. De Anacreonte dixi lib. II. cap. 15. [vol. II. pag. 91 ſqq.]

In Anaxagoram, Lampſacenorum epigramm. epitaphium eſt apud Laert. II. 15. Corinthiorum in Periandrum. lib. I. ſect. 97. Lindiorum in Cleobulum ſect. 93. Prienenſium in Biantem ſect. 85. Lesbiorum in Pittacum ſect. 79. Lacedaemoniorum in Chilonem ſect. 73.

Digitized by Google

ſect. 73. Epigramma neſcio cuius in imaginem Solonis ſect. 62. et in Thaletem ſect. 39 et 34. in Linum et Eumolpum ſect. 3. 4.

[* *Andronicus*. *Boiuin*. *Philaras* anth. ap. Montfaucon bibl. Coisl. pag. 519. vbi auctorum nomina pariter referuntur, *Brunck*. II. pag. 293. *Reiske* not. pag. 184. *Harl*.]

[* *Anius*. Boiuin. *Harl*.]

Antagoras, quo et ipſo vſus Meleager, vid. verſ. 52. carm. 1. Vide et *Laert*. IV. 21 et 26. *Fabric*. Carmen in edit. Anthol. pag. 526. aliud in adpendice Wechel. pag. 24. Duo in *Brunckii* An. I. pag. 260. Familiariter vſus eſt Antigono primo, quorum mutua ſcommata refert *Plutarch*. Apophth. pag. 192. idem ſcomma refert pag. 668. adnotante *Schneidero* in per. crit. pag. 129 ſq. qui num cum *Antagora*, *Rhodio*, Arati Solenſis aequali, idem eſſet, adhuc haeſitabat: ſed in Anal. pag. 3. Rhodium fuiſſe et epigrammatum et Thebaidos auctorem, vberius iuit demonſtratum. Diuerſa diſputant de *Antagora*, Rhodio, *Hemſterh*. ad Callimach. tom. I. pag. 591. *Burmann*. II. ad Propert. pag. 472. a. *Schellenberg* ad Antimachi Colophonii reliquias pag. 25 ſq. *Harl*.

* ***Anthemius*** videtur eſſe nomen poetae in hoc verſu Meleagri, eos, e quibus coronam ſuam concinnauit, celebrantis: *εἰς δ' ἐλέγχς εὐσπορον Ἀνθέμιον*. Memoratur quoque in graeco ſcholio inter nomina poetarum, e quibus Meleager coronam ſuam contexuit. *Fabric*. Vauaſſor non intelligit nomen proprium, ſed accipit pro flore anthemio; cui accedere videtur *Reiskius* pag. 183. et copioſius de eo voc. diſputat p. 237 ſq. ad verſ. 36. carminis 1. vbi vocabulum littera minuſcula excudi fecerant Brunck. et Manſo, cuius notas pag. 3 et 95. vide. *Harl*.

* ***Antigonus***, Caryſtius, cuius epigrammata ſuae inſeruit collectioni Philippus, Theſſalonicenſis, [et dedit *Brunck*. II. pag. 244.]

[***Antimachus***, Colophonius. *Henr. Stephan*. pag. 340. *Brunck*. I. pag. 167. et in Lection. p. 29. *Schellenberg* in Antimachi reliquiis pag. 33. et pag. 115. ſupra, in vol. II. pag. 104 ſqq. *Harl*.]

Antimedon, Cyzicenus, vid. infra, *Automedon*.

Antiochus, forſan Aegaeus, Sophiſta, de quo Philoſtratus. *Fabric*. II. epigr. in Brunckii anal. II. pag. 305. *Harl*.

Antipater Macedo, videtur mihi ille Antipater, cuius mentio fit a Meleagro inter eos, e quibus Coronam ſuam contexuit. *Fabric*. Vixit aetate Philippi, aut patris Alexandri M. aut penultimi regis Macedoniae, patris Perſei, circa Olymp. CXL. vsque ad CL. iudice *Reiskio* in not. pag. 185. vbi de hoc et duobus reliquis Antipatris eſt copioſus, eique tribuit epigr. *τὸν πάρος Ὀρβήλοιο*, Steph. anthol. gr. pag. 435. et, quamquam valde haeſitans, carm. 37. et 94. in ſentiarii: ſed *Brunck*. illud, quod incipit *τὸν πάρ. Ὀρβ.* tom. II. pag. 10. nr. 18. recepit inter epigrammata Antipatri Sidonii, cuius CXI. epigrammata pag. 6—37. dedit, et pag. 527. duo alia poſtliminii inſtar reduxit. Adde *Iriart*. catal. pag. 109. et ſaepius in notis. illius eod. Anth. *Harl*.

Antipater Sidonius, paullo ante Ciceronem clarus, quo tempore bellum cum Mithridate gerebant Romani. vid. *Scaliger* ad Euſebium pag. 152. [De illo, Stoicorum adſecla, vid.

Digitized by Google

ſupra, vol. III. p. 537.] Huius epigrammata collectioni ſuae inſeruiſſe videtur Meleager, cuius epigramma in Antipatri huius obitum edidit et illuſtrauit *Io. Corn. de Paw* in diatribe de alea veterum pag. 115. aliud Antipatri pag. 133. Epigramma pag. 465. in Venerem Apellis Anad. eleganter exprimit latine *Auſonius* epigr. 106. et illuſtrat *Bened. Aueranius* diſſ. 19. 20. tom. I. Opp. pag. 57 ſqq. *Fabric.* — De aetate illius ſuſe diſputat Reiske not. p. 185 ſqq. et ex pluribus epigrammatibus efficere ſtudet, eum floruiſſe ab Olymp. CLVI. vſque ad Olymp. CLXXI. et fuiſſe aequalem L. Craſſi atque M. Antonii, neque multum ab aetate M. T. Ciceronis, ſecundum *Ciceron.* de Orat. III. cap. 50. Idem diſputat, num *Antipater Tarſenſis*, *Stoicus*, idem ſit cum Sidonio, quod cum Voſſio et Ionſio exiſtimat haud improbabile eſſe: diſſentit Fabric. ſupra in vol. III. p. 537. *Leich.* in ſepulcr. carminibus dedit, latine vertit atque illuſtrauit Antipatri Sidonii carm. X. XI. XIII. XIV. XVI. XVIII. pag. 12 ſqq. et in notis pag. 16 ſq. addidit aliud eiusdem tum ineditum: in praefatione adnotat, eius in Homerum carmen et alia, manu Io. Theſſali Scutariotae a. 1452. deſcripta haberi in bibl. Laurentiana, teſte Montfauconio biblioth. MSS. pag. 306. D. *Boivin.* l. c. pag. 268 ſqq. dedit graece cum verſſ. gallica et latina tam ſoluta, quam ligata, et pag. 284 ſqq. adiecit obſeruationes, in quibus etiam animaduertit, in Anthologia edita, Sidonium et Theſſalonicenſem ſaepe confundi. (quod etiam notauit Reiske l. c.) Idem Boivin ex Anthologia edita atque mſta pag. 287 ſqq. plura edidit, vertit atque expoſuit vtriusque Antipatri epigrammata. Adde Brunck. lection. pag. 121 ſqq. cui pleraque, quibus in codice nomen gentile non adpoſitum eſt, et ille aſteriſcum praefixit, Theſſalonicenſi tribuenda videntur, et pag. 155. repoſuit ex Buheriano apographo epigramma corruptum, cui manum adhibuit medicam. *Schneider* in peric. pag. 120. ex edit. Florentina iungit, cum Huetio, duo diſticha carminis in Anacreontem, in aliis editionibus ſeparata. In codd. Matrit. apud Iriartum pag. 92. 97. 108. 238 etc. ſaepe occurrunt epigrammata vtriusque Antipatri. *Harl.*

Antipater, *Theſſalus*, ſiue vt lib. I. Antholog. cap. 87. et in cod. Hug. Grotii et apud Küſter ad Suidam in Ἄρης, legitur, *Theſſalonicenſis* mm), tempore Auguſti, imper. clarus. Hic eſt, qui nouem lyricas poetrias et Alcmanem verſibus celebrauit. Memorat et Archilochi et Homeri natales cultos. *Fabric.* De eius aetate plura diſputat *Reiske* l. cit. adde *Boivin* l. mem. *Schellenberg* in reliquiis Antimachi pag. 40 ſq. vbi ex *Brunckii* anal. II. p. 115. repetit carmen in laudem Antimachi additque verſionem Grotii ligatam. *Brunck.* in anal. II. pag. 109 — 127. carmina 69. Antipatri, Theſſalon. recepit, et in Lection. pag. 149 ſqq. illuſtrauit: carmen tamen quartum Antip. Sidonio malit, adſignare. add. pag. 235 ſq. — *Schneider* in peric. crit. pag. 105. carmen vulgauit, antea a nemine editum. *Harl.*

Antiphanes, Macedo, Megalopolita, quo in collectione ſua vſum ſe profitetur Philippus, Theſſalonicenſis. [IX. epigr. in tom. II. pag. 204 ſqq. et aliud III. p. 331. dedit *Brunck.* add. *Reiskii* not. pag. 190. *Brunck.* lectt. pag. 309. *Toup.* emendat. in Suid. pag. 499. edit. Lipſ. *Harl.*]

Antiphilus

mm) Theſſalonicenſem a Theſſalo diſtinguit Baudelot de Dairval in explicatione gemmae antiquae, in Mem. de Trev. 1711. pag. 537.

Antiphilus Byzantius, cuius et ipſius epigrammata collectioni ſuae Philippus intexuit. [P] — Tiberii Neronis tempore vixiſſe eum, adparet ex epigrammate lib. I. pag. 119. quo illius imperatoris beneficium, Rhodiis praeſtitum, [a Chr. 53. V. C. 806. teſte *Tacito* Annal. XII. 58.] celebrat. *Fabric.* — vid. *Leich.* praefat. pag. V. et epigramma quoddam cum verſione lat. et interpretatione pag. 1 ſq. *Boivin.* ac *Brunck.* in cuius tom. II. pag. 169 — 181. XLIII. Antiphili exſtant epigrammata, atque *Reiske* not. pag. 191 ſq. qui variis diuerſorum carminum rationibus motus, parum abeſt, quin ſtatuat, duo fuiſſe *Antiphilos*, alterum aequalem Auguſti et Tiberii, alterum Neronis et Domitiani: immo vero ſuſpicatur, tertium fuiſſe *Antiphilum* ſaeculi III. poſt C. N. auctorem epigrammatis, quod *Du Cange* add. ad Conſtantinop. Chriſt. p. 192. et emendatius *Salmaſ.* exercitt. Plin. pag. 449. ediderunt, in horologium aquatile, ab Athenaeo mechanico factum: neque tamen ſibi conſtat. Adde *Brunckii* lection. pag. 168 ſq. et 172 ſq. vbi ex apographo Buheriano duo edidit epigrammata, quae Reiske in Anthol. Cephalae pag. 141. coniecturis ſuis interpolata vulgauerat. *Iriart.* in catal. codd. gr. pag. 108. nr. 125. *Harl.*

Antiſtii vnum epigramma in Priapum, agri cuſtodem, lib. IV. Anthologiae pag. 478. edit. Wechel. Antiſtii, medici, mentio apud *Suetonium* Caeſare cap. 82. — *Antiſtii Soſiani*, qui, factitatis in Neronem carminibus probroſis, exſilio eſt multatus, apud *Tacitum* XVI. 14. In *Antiſtium Veterem*, (qui A. V. C. 747. Conſul fuit,) epigramma latinum Laureae Tullii apud *Plin.* XXXI. 2. *Fabric.* — *Maii* catal. pag. 375. *Boiuin. Reiske* not. pag. 190. *Brunck.* II. pag. 284. vbi tria edidit Antiſtii epigrammata, et in lection. pag. 195. aliud ex Doruillii adnott. ad Charitonem pag. 57. *Harl.*

Antonius Argiuus, cuius bina epigrammata graeca exſtant in florilegio edito, in vrbes dirutas vtraque, Mycenas, (quod alius cod. tribuit Munatio,) et Argos. *Fabric.* Vnum in Brunck. anal. II. pag. 240. *Harl.*

• ***Antonini***, poetae, epigrammata graeca impenſe laudat *Plinius* iunior in epiſtola ad eum ſcripta IV. 3. adde eumdem IV. 18. et V. 10. *Fabric.* — De illo Antonino plura ſcripſerunt Catanaeus et reliqui interpr. in edit. Cortii ad primum Plinii locum pag. 251 ſq. *Harl.*

• ***Anytes*** epigrammata fuere in Corona Meleagri. De ea dixi ſupra lib. II. cap. 15. [tom. II. pag. 106 ſq. add. *Reiskii* notit. pag. 192 ſqq.]

• ***Apion*** in epigrammate. Suid. in Ἀγύρτης, Σπιλάδες, Σφάραγον, Τρίγληνα.

Apollinaris, diuerſus, vt exiſtimo, ab Apollinari, poeta Chriſtiano. *Fabric.* In *Brunckii* anal. II. pag. 283. dicitur *Apollinarius*, et duo eius leguntur epigrammata; in lection. autem pag. 195. *Apollinaris. Harl.*

Apollonides, Smyrnaeus, quem Auguſti imp. aetate vixiſſe notat *Caſaubonus* ad Suetonii Tiber. cap. 14. *Fabric.* — *Boivin.* et *Reiske* in not. pag. 194. ducibus epigrammatibus diſtinguunt duo *Apollonidas*, alterum Smyrnaeum, quem cum Apollonida, Nicaeno, (vid. *Iouſ.* de ſcript. hiſt. phil. III. 3) eumdem fuiſſe exiſtimant, tempore Auguſti, alterum, aetate Hadriani imperatoris, et ſua cuique adſignat carmina. *Brunck.* II. pag. 132 — 139. vnius Apollonidae Smyrnaei XXX. dedit epigrr. adde eiusdem Lection. pag. 156 ſqq.

Digitized by Google

156 ſqq. et pag. 159. repoſuit epigramma illius corruptum, a Salmaſio e cod. Vatic. deſcriptum. *Harl.*

Apollonius, grammaticus: in edit. H. Stephani pag. 95. diſtichon, quod incipit: Καλλίμαχος τὸ κάθαρμα etc. *Fabric.* — in *Brunck.* anal. II. pag. 358. *Harl.*

Arabius, *Scholaſticus*, ſub Iuſtiniano clarus, Longinum, praefectum CPol. celebrat in epigrammate lib. IV. Antholog. pag. 431. *Fabric.* Tria dedit epigr. Brunck. III. pag. 109. *Harl.*

Aratus cuius epigrammatis Meleager vſus eſt ad coronam ſuam concinnandam. Vide, quae de Arati ἐλεγειῶν libro dixi capite 20. huius libri §. 9. Epigramma eius ineditum, quod incipit ἀρχηγὸς Φιλοκλῆς, in bibl. litter. Londini 1722. 4. nr. 2. pag. 28. [In *Brunck.* anal. I. pag. 253. incipit Ἀργεῖος etc. et aliud Arati epigr. editum eſt. *Harl.*]

Arceſilai, philoſophi, epigrammata producit *Laertius* IV. 30 ſq. *Fabric.* In *Brunck.* anal. II. pag. 62. adde ſupra, in catal. Platonicorum, III. pag. 162. *Harl.*

Archelai, (al. Aſclepiadae) epigramma in ſtatuam Alexandri, factam a Lyſippo. Lib. IV. Antholog. pag. 554. *Fabric.* *Brunck.* II. pag. 58. et tria alia ex Antigono Caryſtio p. 77 et 22. tom. III. pag. 330. vid. Lection. pag. 309. pag. autem 137. is notat, Archelaum vixiſſe ſub Alexandro M. et, quod etiam cum Ptolemaeo, Lagi F. in Aegypto commoratus eſt, ab *Antigono Car.* hiſt. mir. cap. XXII. dici Aegyptium. *Harl.*

[* *Archeſtratus*. Boivin. *Harl.*]

Archias, Antiochenus, pro quo exſtat Ciceronis oratio, qui mirificam illius in verſibus graecis pangendis facultatem celebrat cap. 8. Eius epigrammata collecta ſunt et iunctim edita cum verſione *Nicodemi Friſchlini*, vna cum Callimacho. Etiam gr. Chriſtoph. Salbachio curante, Grypswald. 1692. 8. cum Luciani epigr. Latinis verſſ. reddita ſunt a *Dan. Alsworto*, Anglo, Rom. 1596. 8. eodem, qui Virgilii Bucolica Graeco reddidit carmine. conf. *Cinelli* bibl. volante II. pag. 11. Ei quoque in MS. quod olim Lipſiae inſpexi, tribuitur epigramma, quod in Wecheliana editione pag. 76. incipit, Σοὶ πατρὶ Θεσσαλίη. *Fabric.* Eius epigramma in Delphinum publicauit Küſter ad Suidam voc. Φοινίσσω. — In *Boivinii* apographo et Ienſian. carmen 108. inſcriptum eſt *Archiae recentiori.* Quare coniicit *Reiske* notit. pag. 197. vel alium poetam, illo Tulliano poſteriorem, claruiſſe, aut voc. νεωτέρου Graeculo inepto eſſe imputandum, aut ſuſpicandum, Ἀρχύτου legendum eſſe pro Ἀρχίου. — *Brunck.* II. p. 92 ſqq. edidit 34. Archiae epigrr., et in his illud Ienſianum et aliud pag. 528. Id autem, quod Fabricius notauit, equidem inter Brunckiana non deprehendi. adde Br. lection. pag. 145 ſqq. qui tamen obſeruat pag. 148. in cod. Vaticano alia tribui Archiae Mitylenaeo, [vt ſemper in cod. quem contulit H. Grotius,] aliud Archiae, Macedoni; aliud Archiae, Byſantio, [ſic quoque in edit. H. Stephani pag. 257.] aliud Archiae, grammatico, aliud denique Archiae recentiori. adde eiusdem Lection. pag. 236. *Harl.*

Archilochum inter eos, e quibus coronam ſuam contexuit, memorat Meleager. De Archilocho dixi lib. II. cap. 15. Elegos eius laudat Athenaeus. *Fabric.* vid. *Brunck.* I. 40. et in Lect. pag. 156. pag. autem 236. duo alia ex Athenaeo pag. 447 et 594. dedit. *Harl.*

Archimedis

Archimedis primum. H. Steph. pag. 274.

Archimelus Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς laudatus Athenaeo, qui eius epigramma in nauem praegrandem Hieronis mille modiis tritici a rege remuneratum refert lib. V. pag. 209. [duo dedit *Brunck.* II. pag. 64. adde Lection. pag. 138 ſq. *Harl.*]

Arenaeus, Ἀρηναῖος Ῥαιφερενδάριος, cuius vnicum epigramma in mulierem, laſciue et procaciter ſe gerentem, exſtat lib. VII. Antholog. pag. 606. [ꝑ]

Argentarius. Infra *Marcus Argentarius.* [*Reiskii* notit. pag. 195 ſq.]

* *Arias*, hoc enim nomine poetam epigrammatarium innuere videtur Meleager his verſibus 43 ſq. vbi eos, e quibus coronam concinnauit ſuam, commemorat:

Καὶ μὴν καὶ Ἀρίαν ταχυότριχα θῆκατο νάρδον,
Ὑμνοθέτας ἱρμᾶ δῶρον ἀειδόμενον.

Fabric. At enim *Reiske* not. p. 239. item *Brunck.* edidit καὶ μὴν καὶ Συρίαν, et *Manſo*, cuius notam conſules,) cum Salmaſio Συρίην. *Harl.*

[*Arion. Brunck.* III. pag. 327. et Lection. pag. 308. ſupra vol. II. pag. 110. *Harl.*]

[*Ariphron.* ſupra II. pag. 111. *Brunck.* I. pag. 159.]

Ariſto, idem ni fallor, qui citatur a Mario Victorino in arte grammatica. Vel Ariſto, philoſophus, cuius verſum in Arceſilam profert Laertius IV. 33. *Fabric.* — *Ariſtonis* carmen 739. in Anthol. Cephalae tria in *Brunckii* anal. II. pag. 258 ſq. *Schneider* in peric. crit. pag. 127. tribuere malit *Ariſtoni*, *Ceio*, de quo plura diſputaui ſupra in volum. III. pag. 467 ſq. *Harl.*

[*Ariſtocles.* Brunck. II. pag. 108.]

* *Ariſtodemi* librum primum Θηβαϊκῶν Ἐπιγραμμάτων citat ſchol. *Apollonii* II. vſ. 906. [conſ. *Valcken.* ad ſchol. Euripid. Phoen. p. 732. vbi plura de eo ſunt collecta. *Harl.*]

[*Ariſtodicus*, Rhodius; Boiuin. H. Steph. pag. 266. duo epigr. in *Brunckii* Anth. II. p. 260. coll. Lection. pag. 191. *Harl.*]

Ariſtoteles. Vide Laertium V. 6. et quae de peplo, ei tributo, dixi ſupra cap. V. huius libri §. 35. [vol. III. pag. 275 ſq. vbi etiam de eius carmine in Hermiam.]

* *Arriani* epigrammata apud Athenaeum citantur. Sed legendum *Rhiani*, vt habent quoque meliores editiones.

[* *Artemidorus*, grammaticus: epigr. in Theocritum, (vbi de eo quaedam ſunt notata,) et aliud, in *Brunckii* An. I. pag. 263. *Harl.*]

[* *Artemon. Boivin; Mains; Brunck.* II. p. 79. *Reiske* notit. p. 196. qui ſuſpicatur, illum eſſe eumdem cum Artemone, τῷ μελοποιῷ, de quo ſupra in vol. II. pag. 112 ſq. vbi plures quoque recenſentur *Artemones. Harl.*]

Aſclepiades, qui epigrammate celebrat Berenicen p. 438. edit. Wechel. et Cleopatram p. 490. Non videtur eſſe idem auctor epigrammatis in Aiacem pag. 344. quod parodia in Cynicos imitatus Mneſalcas apud *Athenaeum* IV. pag. 163. et ſine nomine auctoris affert *Euſtathius* ad Iliad. β'. e Porphyrio. Aſclepiadi tribuit MS. νὺξ μακρὴ, quod Meleagro

H. Stephanus pag. 451. et *Φειδη παρθενίας* aliud apud Ezech. Spanhem. pag. 334. ad Iuliani Caeſares. *Fabric.* — Vtrumque illud epigr. et praeter ea 37. alia ſub nomine *Aſclepiadis*, Samii, et aliorum eiusdem nominis dedit *Brunck.* I. p. 211—219. coll. Lection. p. 43 ſqq. De Aſclepiade Samio, qui Theocrito fuit aequalis, et aliis cognominibus plura diſputauit *Reiske* not. pag. 197 ſqq. et tria inſeruit Aſclepiadis, lyrici ſiue Adramytteni, epigrammata. adde, quae ſupra ſunt notata in vol. II. p. 113 ſq. ſchol. ad *Theocr.* VII. 40. *Schneider.* in Anal. pag. 1 ſq. de Aſclepiade Samio, tum in per. crit. pag. 14 ſq. pag. 37. vbi repetit epigr. quod dederat Toup. ad ſchol. Theocriti pag. 215. et Klotz. ad Tyrtaeum pag. 26. edit. ſec. et pag. 119. aliud ex notis Klotzii ad Tyrtaeum pag. 3. *Harl.*

[* *Aſclepiodotus. Brunck.* II. pag. 490. et in Lection. pag. 231. *Harl.*]

Aſinius Quadratus. Ei in MS. epigr. vltimum p. 203. edit. H. Stephani. *Fabric.* — *Brunck.* anal. II. pag. 299. in eos, qui ab Sulla, Romanorum conſule, interfecti ſunt, vnde eius aetas adparet. *Harl.*

Aſtydamas, tragicus, ſe ipſum epigrammate efferens Suid. et Apoſtolius in *Σαυτὸν ἐπαινεῖς.* *A. Schottus* ad prouerbia pag. 151. *Fabric.* — *Brunck.* III. pag. 329. vbi dicitur tragicus poeta, eiusd. Lectt. pag. 309. ſupra vol. II. pag. 289. *Harl.*

Athenaeus ὁ ἐπιγραμματοποιός. Laert. VI. 14. VII. 30. et X. 12. *Tzetza* prooem. ad Lycophron. [*Brunck.* II. p. 257. epigr. II. dedit. *Iriart.* catal. p. 103.]

Athenodori epigramma in Sodamidem piſcatorem lib. III. Anthologiae pag. 369.

Automedon, Cyzicenus, cuius epigrammatis ad ſuam collectionem concinnandam Philippus Theſſalonicenſis vſus eſt. *Fabric.* — *Brunck.* II. 207 ſqq. vndecim edidit illius epigrammata et aliud tom. III. pag. 331. conf. Br. Lection. pag. 200. qui opinatur, eum in Italia aut ſaltem ſub Romanorum imperio, primo aut ſecundo poſt Chr. N. ſaeculo vixiſſe. *Harl.*

Bacchylides cuius carminibus coronam ſuam illuſtrauit Meleager. Dixi de eo lib. II. cap. 15. [vol. II. pag. 114 ſq.]

[*Ioannes Barbucallus. Brunck.* III. pag. 11. et Lection. pag. 238. XI. exſtant epigrammata. *Harl.*]

Lollius Baſſus, Smyrnaeus, in msto, quod Grotius inſpexit, Lampin amicum ſuum adloquitur in epigrammate p. 101. edit. Wechel. quod Horatius videri poſſit imitatus eſſe. *Βάσσος Λόλλιος* vocatur pag. 244. [et apud Maium.] Baſſi fuere multi, quos infra lib. VI. in Geoponicis recenſeo. Lampis haud alius occurrit, quam ναυκληρικὸς ille apud *Plutarchum* an ſeni gerenda Reſp. pag. 787. Idem *Lampon* videtur adpellari pag. 789. *Lampes* Aegineta apud Themiſtium in Orat. Sophiſta pag. 297. [?] *Fabric.* — At num *Lollii Baſſi* carmen in Anthol. Planud. pag. 6. Horatius imitatione expreſſerit, dubium et vero falſum eſſe videtur: nam in Cephalae anthologia apud Reisk. carm. 603. in Leichii carm. ſepulcr. carm. I. pag. 2 ſq. et carm. X. in anal. Brunckii, qui tom. II. pag. 160 ſqq. vndecim Baſſo tribuit epigrammata, eſt Baſſi Lollii epigramma in Germanicum, Caeſaris nepotem, Neronis patrem, et quidem in eius mortem, a. Chr. 19. V. C. 771. vel

vel 772. Vel igitur antiquior Baſſus fuit cárminis illius in Germanici victorias, vel probabilius Horatius et Lollius Baſſus ex communi fonte hauſerunt. Atque Leichius in praef. pag. VI. dubitat, omnia, quae in Anthologia Baſſi nomine feruntur, debere ad vnum Lollium Baſſum referri. adde *Reiske* in notitia pag. 200 ſq. *Brunck.* Lect. pag. 167 ſq. *Harl.*

Bianor, cuius epigrammata ſuae intexuit collectioni Philippus Theſſalonicenſis. Inter alia pag. 150. luget Sardium cladem, quae motu terrae concuſſae ſunt anno quarto Tiberii imp. teſte *Tacito* II. 47. annal. Alius *Bianor*, cuius mentio in *Chionis* epiſtola XI. *Fabric.* In *Brunckii* anal. II. pag. 154 ſqq. leguntur XIX. epigrr. adde eiusd. Lection. pag. 165 ſq. *Reiske* notit. pag. 201. *Schneider* per. crit. pag. 16 ſq. *Harl.*

[***Bias.*** Eius ſcolia recepit *Brunck.* I. pag. 154 ſq. *Harl.*]

Biſantinus, incertum, an Beſantinous (Helladius), an Byzantinus, (ita in cod. msto, quem contulit Hugo Grotius,) (Antiphilus forte.) Huic male etiam in codice MS. quem olim Lipſiae inſpexi, tribuitur diſtichon, quod pag. 33. edit. Wechel. Theognidi reſtitutum eſt. *Fabric.* — Sed *Schneider* per. crit. pag. 129. intelligit *Phaedimum Biſanthenum.* In codice Matrit. *Biſantino* dilucide adſignatur diſtichon, quod etiam in nota ad oram capitis CXV. Stobaei ſermonum adpoſita tribuitur vel *Theognidi* vel *Biſantino*, teſte *Iriarto* in catal. msstor. graec. pag. 106. qui Biſantini nomen tuetur et varietatem lectionis Pentametri in cod. Matrit. adnotat. — In *Byzantina* autem quaedam monumenta repoſuit epigrammata *Brunck.* in anal. III. pag. 132 ſqq. et explicat in Lection. pag. 256 ſqq. *Harl.*

Boethus, Tarſenſis, poeta *Straboni* XIV. pag. 675. memoratus. Pyladem pantomimum ſub Auguſto imp. celebrem effert epigrammate, quod legitur lib. I. Antholog. pag. 23. et emendat *Scaliger* ad Euſeb. ann. 1995. illuſtratque *Benedict. Averanius* tom. I. diſſ. XVI ſqq. pag. 49 ſqq. *Fabric.* — adde *Schneider* per. crit. pag. 17. *Harl.*

Callias Arginus, cuius vnicum tetraſtichon exſtat in Polycritum compotorem p. 243. *Fabric.* — *Brunck.* II. pag. 3. *Harl.*

Callicerus, Rhodonem, medicum furacem perſtringit diſticho, quod legitur pag. 217.

Nicolaus ***CALLICLES***, Alexii Comneni archiater, ab Anna Comnena memoratus libr. XV. pag. 496. cuius poeſin et iambos plurimi fecit Georgius, epiſcopus Corinthi, libr. de conſtructione orat. ad quem etiam exſtant epiſtolae Theophylacti, Bulgariae archiepiſcopi 38. 39. 56. 57. Illius ſunt epigrammata aliquot, iam olim ab Hieronymo Contio edita, quorum duo dat etiam Cangius ad Alexiadem pag. 424.

Calliſter. Καλλίστηρος Μαντιαίῳ in msto diſtichon, quod pag. 179. edit. H. Steph. *Parmenioni* tribuitur. *Fabric.* — *Cillacter* in apogr. Boivin. atque *Reiske* not. p. 219. conii-cit, legendum eſſe Κινέα τοῦ ῥήτορος, et quaedam de eo obſeruat. — *Callicter* apud *Brunck.* qui in Anal. II. pag. 294. ſub eius nomine tria recepit epigrammata, et aliud pag. 529. addidit: conf. eiusdem Lection. pag. 197 et 236 *Harl.*

Callimachus cuius epigrammatis vſus etiam Meleager ad coronam ſuam contexendam. De iis dixi capite 17. huius libri: [vol. III.]

Callinus, cuius ἐλεγεῖα ab *Athenaeo* citantur XII. pag. 527. Nomen eius quandoque cum Callimacho confunditur. Pro Καλλινὶς edit. H. Steph. pag. 25. Grotius adnotauit Κυλλανὶς. *Fabric.* — vide notam *d.l.* ad vol. I. p. 726. *H. Valeſium* emendation. lib. IV. cap. 14. ibique notam Burmanni II. pag. 116. *Dodwelli* exercitat. II. de aetate Pythagorae pag. 110 ſq. qui eius aetatem adſignat Olymp. XXXVI½. *Brunck.* anal. I. pag. 39. et quae ego notaui in Anthologia graeca poetica edit. Baruth. pag. 40. *Harl.*

[*Calliſtratus. Brunck.* I. pag. 155. Plura ſcripſi in Anthol. mem. pag. 90 ſqq. *Harl.*]

Capito. Huic tribuitur in nusto pag. 481. H. Stephani elegans diſtichon Κάλλος ἄνευ etc. [quod etiam *Brunck.* anal. II. pag. 199. dedit ſub illius nomine,] deinde ſequitur hoc Archiae: Ὁπλίζευ Κύπρι τόξα, etc.

[*Carcinus*, tragicus. vid. ſupra in vol. II. p. 290 ſq. Eius decaſtichon iambicum de Cerere eiusque filia, in cod. Matrit. 114. qui multa plurium continet epigrammata, teſte *Iriarto* catal. pag. 450. *Harl.*]

Carphylides, cuius elegans epigramma in ſenem ſingulari felicitate vitae et coniugii vſum legitur pag. 279. edit. Wechel. [duo epigr. in *Brunckii* anal. II. pag. 401.]

Carpyllides, idem vt videtur, cum ſuperiore.

Cerealis epigramma vnicum ſed ſcitum ac prudens in Rhetorculos obſcura affectatione ineptos exſtat pag. 246. [Tria Κερεαλίυ epigrr. in *Brunck.* anal. II. pag. 345.]

Chaeremon inter eos laudatus a Meleagro, e quibus coronam ſuam adornauit. Ineditum eius epigramma in Eubulum, Athenagorae filium, produxit *Cangius* addendis ad CPolin Chriſtianam pag. 193. [Tria illius epp. in *Brunck.* an. II. p. 137. qui illud, a Cangio publicatum, alii Chaeremoni tribuere mahit.]

Chriſtodorus, Coptites Thebanus, cuius epigrammata de imaginibus, in Gymnaſio CPolitano Zeuxippo dedicatis, leguntur libro V. Anthologiae. Vide Suidam in Ζεύξιππος. Vixit Chriſtodorus poſt Leonem Thracem ſub Anaſtaſio Dicoro, vt ex epigrammate in Pompeii ſtatuam collegit praeſtantiſſimus *Cangius* in CPoli Chriſtiana lib. I. pag. 91. quem vide de Zeuxippo erudite differentem. *Fabric.* — *Eudocia* in violario pag. 436. ex *Suida* tom. III. pag. 688. h. v. Χριςόδωρος Πανίσκυ, ἀπὸ Κόπτυ πόλεως τῆς Αἰγύπτυ, ἐποποιός· etc. Tum prodit, illum floruiſſe ſub Anaſtaſio imperatore, et ſcripſiſſe 1) Ἰσαυρικὰ ἐν βιβλίοις ς΄. h. e. expugnationem Iſauriae, ab Anaſtaſio factam; 2) *Epigrammatum libros tres;* 3) epiſtolarum libr. IV. 4) *deſcriptionem ſtatuarum in gymnaſio Zeuxippi;* quae hodie exſtat; 5) *Origines*, Πάτρια, *a*) Conſtantinopolis, lib. 12. carm. epico; *b*) Theſſalonices lib. 25. *c*) Nacles, vrbis circa Heliopolin; *d*) Mileti in Ionia; *e*) Trallium, *f*) Aphrodiſiades et alia forſan: vide ſchol. gr. in margine de Claudiano adſcriptum. — Ab hoc diſtinguit illa cum Suida *Chriſtodorum*, Thebanum, Illuſtrium, qui ſcripſit ἰξευτικὰ δι' ἐπῶν et Θαύματα τῶν ἁγίων ἀναγύρων (Suidas ἀναργύρων, ſed Küſter ſcribendum cenſet et in verſione expreſſit μαρτύρων,) Κοσμᾶ καὶ Δαμιανῦ. — *Chriſtodori* ἔκφρασις, ſiue deſcriptio etc. legitur quoque cum notis *Anſelmi Bandurii* in libro VII. antiquitat. Conſtantinopol. Pariſ. 1711. fol. pag. 153 ſqq. aut edit. Venet. 1729. fol. pag. 131 ſqq. conf. Bandur. pag. 602. aut edit. Venet. pag. 464. Illa deſcriptio, ab Aldo et aliis in particulas male diſcerpta et diſtincta, a *Brunckio*

Brunckio Anal. pag. 456 ſq. ex edit. Florent. et Vaticano codice coniuncta et reſtituta eſt, additis duobus aliis epigrammatibus iam olim editis, et explicata in Lection. p. 227 ſq. In *Io. Cinnami* hiſt. lib. VI. legitur epigr. Cruci inſcriptum, in memoriam Hunnorum, bello victorum ſub Manuele Comneno pag. 284. edit. Tollii, (fol. 152. edit. Pariſin.) Adde *Reiske* notit. pag. 272. *Harl.*

[*Cillacter* ſ. *Cilliactor.* Boiv. et Mai. Nomen ſuſpectum *Reiskio* in Miſcell. Lipſ. IX. p. 114. vid ſupra, *Callicter. Harl.*]

Claudianus, inter latinos poetas celebratiſſimus, graeca quoque epigrammata non infeliciter compoſuit, quae in Barthii [Burmanni II. pag. 693 — 707 ſq.] et aliis quibusdam editionibus collecta leguntur nn). [P] *Fabric.* — Quinque in *Brunckii* analect. p. 447 ſq. tom. II. — *Reiske* not. pag. 220. Scripſit quoque *Gigantomachiam*, carmen graecum, cuius inſignia fragmenta e cod. primus vulgauit notisque inſtruxit, et de eo carmine copioſius diſſeruit *Iriarte* in catal. msst. graecorum Matrit. pag. 215—222. addita notitia Laſcaris et Bembi epiſtola de illo poemate. Particulam, (XI. prope verſſ.) *Arſenius*, Monembaſiae in Peloponneſo archiepiſcopus, iam ediderat in libro: Ἀποφθέγματα — *praeclara dicta philoſophorum, imperatorum, oratorum et poetarum* etc. ſine l. et a. in 8. notante Iriarto. *Harl.*

* *Cleobulines* aenigma e commentariis Pamphilae producit *Laertius* lib. I. ſect. 91. *Fabric.* De *Cleobuline* et *Cleobulo* vide vol. I. pag. 578. et duo epigr. *Cleobuli* in Brunckii anal. I. pag. 76. *Harl.*

* *Cleobuli* epigramma in Midae Mauſoleum *Laertius* lib. I. ſect. 89.

Cometas, *Scholaſticus* et chartularius, idem ni fallor de quo dixi lib. II. cap. 2. §. 21. *Fabric.* *Boiuin.* tum *Brunck.* anal. III. pag. 15. dedit VI. epigrammata: coll. eius Lection. p. 238. In Antiqq. conſtantin. edit. Banduri pag. 128. edit. Venet. exſtat vnum epigr. *Harl.*

[*Conſtantini*, alter Rhodius et chriſtianus; alter Siculus; *Maius* in cat. MSS. Vffenbach. et *Reisk.* in collect. Cephalae, carm. 637—640. et not. pag. 167 ſq. *Reiske* in notit. pag. 225 ſq. qui Rhodium habet eumdem cum Conſtantino Cephala, auctore collectionis ſ. anthologiae, Siculum autem ſuſpicatur fuiſſe illius magiſtrum, eumdemque, de quo Fabric. Bibl. Gr. vol. X. p. 282. — Ineditum vulgauit *Iriart.* in catal. MSS. gr. p. 234. *Harl.*]

Corneſius Longinus.

Coſmas, *Mechanicus*, (leg. *Monachus* oo)). Praeter Coſmam, Aegyptium, de quo ſupra cap. 25. fuit etiam Coſmas, poeta Hagiopolites ſiue Hieroſol. ſaeculo VIII. poſt natum Chriſtum,

nn) Exſtant etiam quaedam in Anthologia inedita. Sunt illa haud dubie Chriſtiani; vt patet ex epigrammate in Chriſtum ſeruatorem, quod incipit ὦ Πυρὸς ἀενάοιο etc. Scholia in margine: Κλαυδιανοῦ εἰς τὸν Σωτῆρα· οὗτος ὁ Κλαυδιανὸς, ὁ γράψας τὰ πάτρια Ταρσοῦ, Ἀναζάρβου, Βηρύτου, Νικαίας. *Fabric.* — Forſan *Chreſtodorus* eſt ſcribendum, et id epigr. a Brunckio omiſſum, ei tribuendum, quia in ſchol. auctor πατρίων etc. originum dicitur. vid. quae, quamquam paullo diuerſe, modo de Chreſtodoro adnotaui. *Harl.*

oo) Sic in *Brunckii* Anal. III. p. 127. *Harl.*

Chriſium, auctor hymnorum et pſalterii Dauidici, verſibus politicis redditi; tum *Coſmas* Βεςήτωρ ſiue Veſtiarius, auctor quarumdam orationum.

Crates, Thebanus, *Philoſophus* Cynicus, cuius quaedam apud Laertium et Iulianum leguntur. Vide, quae de illo ſupra cap. 9. huius libri, [tom. III. pag. 514.] *Fabric.* — Vnum epigr. dedit *Brunck.* II. pag. 3. ducibus Salmaſio et Toupio, quos laudat in Lection. pag. 121. conſ. *Schellenberg.* reliq. Antimachi pag. 40. *Harl.*

Crinagoras, *Philoſophus*, cuius epigrammata collectioni ſuae intexuit Philippus, Theſſalonicenſis. In H. Stephani edit. pag. 84. pro Φιλίππυ legendum e MS. Κρειναγόρυ. Crinagorae epigr. in Tiberium illuſtrat Triſtanus tom. I. pag. 158. *Fabric.* — *Clinagoram* quoque legi, notauit Laſcaris in cod. Matrit. apud *Iriart.* pag. 98. — *Brunck.* II. pag. 140 ſqq. edidit 46. epigramm. et in Lection. pag. 159 ſqq. plura notauit; pag. 164. autem fragmentum epigr. poſt Ienſium et Reiskium ſubiunxit atque emendauit. *Reiske* in notit. pag. 221. diſtinguit duo *Crinagoras*, alterum Aegyptium et antiquiorem, cuius aetatem ſecundum carm. 669. adſignat Olymp. CXXXIII. Ptolemaeo Euergeta rege; alterum, iuniorem, ſub Auguſto, imperatore, auctorem plurium epigrammatum, et de argumento atque occaſione plurimorum epigramm. copioſe diſſerit. Adde *Valcken.* in diatr. Euripidea p. 290. de loco cuiusdam epigrammatis, et *Hemſterhuſ.* ad Lucian. tom. I. pag. 145. *b. Harl.* Cl. *Manſo* editio epigrammatis Crinagorae nuper promiſſa nondum prodiit.

Cyllenius Petianus. Fabric. *Brunck.* II. p. 282. et Lectt. p. 195. *Harl.*

Cyrillus, grammaticus, ille fortaſſis cuius Gloſſae feruntur et cui vocabulorum diuerſe προσῳδυμένων ἑτεροσημασίας nonuulli tribuunt. [Brunck. II. p. 491. et Lectt. p. 231.]

Cyrus Κῦρος ἀπὸ ὑπάτων, *Flauius Cyrus*, qui CPoli Conſulatum geſſit a. Chr. CCCCXLI. Idem poeta Eudociae [p. 271.] probatus. Cyrus Panopolita ſub Theodoſio iuniore, de quo *Euagrius* lib. I. cap. 11 et 19. *Valeſius* ad Euagrium pag. 63. nec non Suidas, Chronicon Paſchale pag. 318. ex Priſco hiſt. Eſt et alius, pater Paulli Silentiarii, de quo *Hanckius* de ſcriptor. Byzant. p. 164. Alius denique, qui vulgo vocatur *Cyrus*, cuius verum nomen eſt *Theodorus Prodromus*, (Κῦρος enim recentioribus Graecis pro Κύριος poſitum, *Dominum* ſignificat) qui ſub Io. Comueno vixit et cuius epigrammata graeca aliaque poemata viderunt lucem Baſileae 1536. 8. De huius ſcriptis dixi infra libro V. Κύρυ τῦ μεγάλυ in MS. epigr. vltimum pag. 110. edit. H. Steph. Sed noſter Κῦρος ὁ ποιητὴς, lib. IV. Anthologiae p. 493. et lib. III. p. 334. *Fabric.* — *Brunck.* II. p. 254 ſq. VII. epigrr. et Lectt. p. 226. *Reisk.* notit. p. 225. *Harl.*

Damagetus, cuius epigrammatis vſus eſt Meleager, quum Coronam ſuam necteret, *Fabric.* Mai. Boiv. *Brunck.* II. 38. dedit XII. epigr. et aliud tom. III. pag. 331. quod vero in Lection. p. 309. abiudicat Damageto. De eius aetate vid. *Reisk.* not. p. 203 ſq. *Harl.*

Damocharis ſiue *Democharis*, grammaticus, CPoli vixiſſe videtur ſaeculo quinto vel ſexto poſt natum Chriſtum. [Brunck. III. 69. Lectt. p. 245. Ab *Eudocia* p. 35. citatur *Demagoras Samius* de Halcyonidum numero. *Harl.*

Damaſcius cuius vnicum diſtichon habemus in ſunus Zoſimae ſeruae p. 341. non diuerſus a philoſopho, de quo Photius ac Suidas. Nam in codice, quem Grotius inſpexit, inſcribitur

Digitized by Google

ſcribitur Δαμασκίυ φιλοσόφυ. *Fabric.* — Et eam quoque epigr. quod dedit *Brunck.* Anal. II. p 475. habet inſcriptionem. *Harl.*

[*Damoſtratus.* Boiuin. *Brunck* II. pag. 259. et in Lection. p. 191. arbitratur, illum in poetarum epigrammatariorum cenſum venire non debuiſſe, et titulum epigr. Δαμαςράτυ ἀνάθημα ταῖς Νύμφαις nomen eius, a quo dedicatio facta ſit, tantummodo ſignificare, nomenque poetae librarii negligentia omiſſum eſſe, quia in veteri codice epigrammata dedicatoria fere omnia praeter poetae nomen, illius etiam nomen praeſcriptum habeant, a quo dedicatio facta ſit. In Ienſiana edit. nr. 143. bis legitur Δαμάςρατος· ſed Reiske ad exemplum Doruillii dedit Δαμόςρατος, ratus, eum forſan eumdem eſſe cum Demoſtrato Apameenſi, ſenatore romano, auctore Halieuticôn ſeu de piſcatione operis ſaeculi primi a Chr. nato. vid. Fabric. B. G. vol. XIII. pag. 138. *Harl.*

Daphitas ſiue *Daphidas*, Telmiſſenſis, grammaticus, ob maledicentiam fixus cruci iuſſu Attali, Pergami regis. Verſiculos eius regi iniurios ſeruauit *Strabo* XIV. p. 647. De eodem meminere *Cicero* de fato, *Valerius Max.* lib. I. cap. 8. Heſychius illuſtris et Suidas. *Fabric.* — *Eudocia* p. 132. *Brunck.* III. p. 330. Lection. p. 309. *Harl.*

Demantes, cuius epigramma de Theano, interim, dum eius maritus Apellichus nauigaret, mortua, exſtat p. 336. [P]

Demaratus iunior, Spartanus, qui Hadriani vel Germanici Caeſaris epigramma, quo Romanos Graecorum victores celebrauerat, repreſſit parodia ex Homero et Archilocho. Vide Anthologiam pag. 145.

Demetrius Bithynus in Myronis bouem epigrammata ſcripſit, quae leguntur pag. 444. edit. Wechel. [*Brunck.* anal. II. pag. 65. Variorum carmina in Myronis bouem germanice vertit et illuſtrauit *Sonntag* in lib. zur Unterhaltung etc. pag. 100 ſqq. *Demetrii* ep. *in inuidos* publicauit *Iriart.* p. 259.] Alius *Demetrius*, poeta, cuius verſus profert *Laertius* V. 85.

Demiurgus. epigr. in Heſiodum pag. 270. edit. H. Stephan. Ἑλλάδος εὐρυχ. etc.

Democharis. Vide paullo ante, *Damocharis.*

Democritus, epigrammatum poeta σαφὴς καὶ ἀνθηρός, laudatus *Laertio* IX. 49. Eius vnicum epigramma ſupereſt pag. 465. in Venerem, e mari emergentem: [et in *Brunck.* anal. II. pag. 260.]

Demodoci nomine tria epigrammata leguntur lib. II. cap. 43. ſed primum, quod incipit καὶ τόδε Δημοδόκυ apud Strabonem et Euſtath. ad Dionyſ. Phocylidi tribuitur, et non de Chiis, ſed de Leriis agit, vt in graecis ſcholiis notatum pp): de *Demodoco* Lerio dixi nonnulla lib. I. cap. 5. §. 7. [III. epigrr. *Demodoci, Lerii*, in *Brunck.* anal. II. pag. 56. lect. pag. 137. *Harl.*]

[*Dicaeus Gallus*, cod. Vffenbach. Mai.]

[*Dicles*

pp) Phocylidis epigr. leuiter immutarat Demodocus. *Harl.*

Digitized by Google

[*Diocles Caryſtius.* Boiv. et Maius. IV. epigrr. in *Brunckii* anal. II. p. 182 ſq. Lection. p. 173. qui notat, in cod. Vatic. titulum eſſe Ἰουλίου Διοκλέους, non, vt in Planudea, Ἰουλιανοῦ, quod fraudi fuiſſet *Reiskio* in not. p. 206. rato, vtrumque nomen eſſe rectum. *Harl.*

Diodorus, Sardianus, cuius epigrammatis Philippus Theſſalonicenſis ſuam locupletauit collectionem. Vixit Neronis tempore, vti patet ex eius epigrammate εἰς Νέρωνας. *Fabric.* — In epigrammat. occurrunt, adnotante *Reiskio* in not. pag. 205 ſq. *Diodorus Sardianus Zonas*, alibi *Zonas* ſimpliciter dictus, *ſenior* ac rhetor, bello mithridatico clarus, et *Diodorus Sardianus junior*, rhetor, ac Strabonis aequalis, qui nudo *Diodori* nomine interdum reperitur. Conf. *Strabo* pag. 931. de claris Sardianis. — *Reiske* addit tertium *Diodorum*, grammaticum, *Tarſenſem*, in epigr. nomine Diod. grammatici inſignitum. Atque *Diodori, Tarſenſis*, MS. pag. 198. edit. H. Steph. Iuniori tamen Sardiano *Schneider* in anal. pag. 15 ſq. malit tribuere carmina, quam cum Reiskio tertium Tarſenſem grammaticum adſumere, et plura diſputat de illis Diodoris. *Diodori Sardiani*, τοῦ Διοπείθους in Neronem, quum ex Scyro Ilium peteret pag. 34. (ap. Brunck. II. pag. 187. nr. 6. qui id carm. ad Diodor. iuniorem retulit,) ſed cod. Palat. omittit nomen τοῦ Διοπείθους. *Brunck.* in anal. diſtinguit vtrumque, ac *Diodori Zonae* epigramm. dedit tom. II. pag. 80 ſqq. et III. pag. 331. *iunioris* autem epigrr. II. pag. 185—189. et interpretatur in Lection. pag. 140 ſq. et pag. 174. Adde infra, in v. *Zonas*, et ſupra, cap. 30. in catal. *Diodororum* pag. 379 et 381. et *Bandin.* catal. bibl. mediceae, tom. II. pag. 607. *Harl.*

Iulius Diocles. Supra, in Diocles.

Diotris in Myronis bouem pag. 444.

Diogenis, Phrygis, epiſcopi Amiſeni, in tumulum filii pag. 375. [*Brunck.* II. pag. 492.]

Diogenes Laertius, qui in opere de philoſophis, quod exſtat, paſſim epigrammata ex pammetro ſuo refert. Pammetrum ipſum non videtur Planudes vidiſſe; ſed epigrammata, quae in Anthologiam retulit, e libris de vita philoſophorum petiiſſe. [In cod. Matrit. ap. *Iriart.* pag. 100 ſq. et pag. 103. epigr. in Chryſippum multum abhorret a vulgatis. conf. Menag. ad lib. VII. ſegm. 184.] De Diogene Laertio dicetur infra libro IV. Idem refert et aliorum quaedam epigrammata ſuo loco notata et nonnulla ſine nomine, vt in Pythagoram, athletam, VIII, 48. in Epicharmum, 78. in Heraclitum IX. 16.

* *Diogeniani Heracleotae*, grammatici, qui ſub Adriano imp. claruit Ἀνθολόγιον Ἐπιγραμμάτων memorat Suidas.

Qui *Dionyſio* pag. 32. Anthologiae tribuitur verſus ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι, *Timonis* eſt apud *Athenaeum* XIII. cui etiam tribuit *Grotius* in Eccleſiaſtae III. Plura *Dionyſii* in anthologia inedita leguntur.

Dionyſius Cyzicenus, Eratoſthenis, Cyrenaei, ſuum epigrammate decorauit, quod legitur p. 420.

Dionyſius, Sophiſta, idem fortaſſis Antiochenus, cuius epiſtolae exſtant. *Fabric.* — vid. *Brunck.* anal. II. pag. 253 et 529. Catal. Dionyſiorum in cap. de Dionyſio Halic. *Reisk.* notit. p. 207 ſq. qui plurima tribuit *Dionyſio*, cognomine *Muſici* et *Sophiſtae*, ſub *Hadriano*, imperatore. Adde *Schneideri* peric. crit. pag. 9 et 22 ſq. *Harl.*

* *Dionyſii*

* *Dionyſii Aenei* (χαλκῦς) Ἐλεγεῖα. *Athen.* X. pag. 443. XV. 688. Sed non [?] magis ea huc ſpectant, quam Critiae, vel Hermeſianactis, Melanthii et Xenophanis, quae apud eumdem laudantur.

[*Diophanes*, Myrinaeus, Boiv. Mai. *Reiske* notit. pag. 209. *Brunck.* anal. pag. 259. Lection. pag. 191. *Harl.*]

[*Diophantus.* Eius problema arithmeticum edidit Meziriac, et *Brunck.* Anal. II. pag. 307. coll. Lection. p. 199. *Harl.*]

Dioſcorides, Vicopolita, poeta Meleagro antiquior, qui eius epigrammatis vſus eſt ad texendam ſuam coronam. *Fabric.* — Eum in Aegypto poſt Anyten vixiſſe, imperantibus Ptolemaeis, poſt Olymp. CXX. ſuſpicatur *Reiske* in notit. pag. 208. *Brunck.* edidit XXXVIII. illius epigrr. in Anal. I. pag. 493 ſqq. et explicuit in Lection. p. 115 ſqq. Carmen quoddam, a Wartono ad Theocrit. pag. 181. editum, emendat atque interpretatur *Schneider* in peric. critico pag. 95 ſq. *Dioſcuridam* tamen ſcribendum eſſe ſuſpicatur. adde infra libr. IV. cap. 3. de Dioſcoride, §. 11. nr. 3. *Harl.*

Diotimus, cuius epigrammatis idem Meleager coronam ſuam exornauit. Vide et Salmaſ. ad Tertull. de pallio p. 262. — *Diotimus*, *Mileſius*, p. 483. H. Steph. *Diotimi*, *Athenienſis*, τῦ Διοπείθυς p. 208. H. Steph. *Diotimi*, *Myrinaei*, quaedam exſtant in Anthologia inedita. *Fabric.* — *Diotimi*, nullo patriae nomine addito, XI. epigrammata edidit *Brunck.* anal. I. pag. 250—252. Reiske in notit. p. 208 ſq. ſuſpicatur, Diotimum Anthologiae intelligi debere illum Diotimum, rhetorem, quem cum aliis decem collegis Antipater, Macedoniae rex, ſibi ad ſupplicium dedi flagitauit, teſte Suida voc. Ἀντίπατρος. Plures Diotimos recenſet Ionſius de ſcriptor. etc. II. 15. fin. Contra *Schneider* in per. crit. p. 129. exiſtimat, Diotimum, a Meleagro memoratum, illum eſſe Adramytenum, qui Gargaris litteras docuit, in quem Arati epigramma Stephanus voc. Γάργαρα habet, et Anthol. p. 239. edit. Wechel. Idem Stephanus Diotimi παντοδαπὰ ἀναγνώσματα memorat voc. Πασσαργάδ. *Harl.*

Dorieus, (Δωριεὺς ὁ ποιητὴς) cuius epigramma in Milonem *Athen.* X. pag. 412. [*Brunck.* anal. II. p. 63.]

Duris, *Elaites*, ſiue, (vt Steph. Byz. in Ἔφεσος,) Ἐλαΐτης. Epigramma in Pherecydem e Duridis ſecundo τῶν ἱερῶν refert *Laertius* lib. I. ſect. 120. [Brunck. l. c. p. 59. εἰς τὸν κατακλυσμὸν Ἐφέσυ.]

Empedocles, *philoſophus*, cuius epigramma in Pauſaniam exſtat apud eumdem *Laertium* VIII. 61. et in Acronem, medicum, 65. Empedoclis itaque nomen addendum in Anthologia p. 348. edit. Wechel. [*Brunck.* I. p. 163. duo illius epigramm. edidit.]

Epigonus, *Theſſalus*, ſiue potius *Theſſalonicenſis*, vt in edit. Ald. p. 13. et a Grotio adnotatum video pluribus locis; paucorum, ſed non inelegantium epigrammatum auctor, quale eſt illud p. 121. quo ait, multos, etiam ſi vinum non bibant, inſanire, Φεῦ, τίνες ὕδωρ πίνυσιν μανίην σώφρονες μαινόμενοι! *Fabric.* *Brunck.* II. p. 306. Ἐπιγόνυ Θεσσαλονικέως duo epigrammata. In Lection. p. 198. notat, in membr. titulum eſſe Ἐπιγόνυ Θεσσαλονικέως, in ora adſcriptum, Σεκύνδυ Ταραντίνυ. *Harl.*

Eratoſthenes iunior, ſub Iuſtiniano imp. clarus, cuius epigramma in funus Anaſtaſiae legitur p. 374. Idem videtur auctor diſtichi in Xenophontem ebrioſum p. 571. vbi *Eratoſthenes, Scholaſticus*, adpellatur in MSto, quod Grotius inſpexit, et edit. Wechel. p. 606. et in inedita Anthol. apud Vffenbach. *Fabric.* — *Brunck.* in Anal. I. p. 477. dedit tria poematia *Eratoſthenis, Cyrenaei*, at tom. III. p. 123 ſq. quatuor epigrammata *Eratoſthenis, Scholaſtici.* adde eiusdem Lection. p. 111 et 254. *Reiske* not. p. 209 ſq. *Harl.*

Erinna Lesbia, cuius epigrammata Meleager ſuae implexuerat coronae. De ea dictum lib. II. cap. 15. — *Erinna Mytilenaea.*

Erycius. Vide *Puteani* diatribam de Erycio cap. 7. et Menagii amoenitates iuris p. 198. — *Erycius, Cyzicenus*, p. 199. edit. Steph. — *Erycius, Theſſalus*, ibid, p. 249. *Fabric.* — in cod. Matrit. apud *Iriart.* p. 97. legitur Ἐρυκίου in Sophoclem. — Sub Erycii, *Cyziceni*, nomine Brunck. in anal. II. pag. 295 ſqq. XV. edidit epigrammata et illuſtrauit in Lection. p. 198 ſqq. ad carm. autem XII. Eryc. Cyzicenum ſub Auguſto vixiſſe contendit, et diſſentit a Reiskio, qui in notit. p. 210. Parthenium, in quem Homeri obtrectatorem Erycius epigramma ſcripſerat, (nr. 597. Anth. Ceph.) adeoque Erycium Traiano ſupparem fecerat. *Harl.*

Etruſci, Meſſenii, epigramma in Hieroclidam, piſcatorem, lib. III. Anthol. p. 359. [*Brunck.* II. pag. 307]

Sub *Euclidis* nomine Griphus occurrit inter epigrammata, ab Aldo Anthologiae ſubiuncta: neque vero Euclides mihi auctor eſſe videtur; ſed aenigma veluti proponi ſoluendum Euclidi: *εἰπὲ τὸ μέτρον ἄριστε γεωμετρίης ἐπίστωρ.*

Qui deinde ſequuntur verſus in ſeptem planetas, leguntur etiam in Eclogis Stobaei, et velut ante non editi in Gronouii notis ad Manethonem.

Euenus, cuius epigrammata Philippus, Theſſalonicenſis, in ſuam collectionem retulit. Huic *Eueno* tribuebatur etiam in codice, quem [I] euolui Lipſiae, epigramma, quod exſtat p. 18. edit. Wechel. et incipit *κἢν με φάγῃς.* Idem Eueno tribuit Carol. Neapolis ad Ouid. faſtor. I. 357. In anthologia inedita Euenus hic dicitur grammaticus. De *Eueno* dicere me memini lib. II. cap. 11. §. 7. *Fabric.* — Sed ſupra vol. I. p. 729. Reiskium et Schneiderum laudaui, atque pluribus adnotaui, *Eueno* cuidam *iuniori* multa, quae in Anthologia exſtant, carmina eſſe adſcribenda. *Harl.*

Eugenis Iambi in Anacreontem exſtant p. 507. ex Leonida, vt videntur, expreſſi. [*Brunck.* II. p. 453. in Lection. p. 226.]

* *Euhemerus*, perantiquus ſcriptor, hiſtoriam Deorum contexuit ex inſcriptionibus (epigrammatis) ſacris, quae in templis habebantur, vt refert *Lactantius* lib. I. cap. XI. De Euhemero ipſo, quem Deorum ethnicorum contemtorem Atheis plerique accenſent, et de eius opere, quod latine olim conuertit Q. Ennius, vide elegantiſſimum ſcriptorem et eruditiſſimum Hieron. Columnam ad fragmenta Ennii p. 212. edit. praeclarae Weſtenianae. *Fabric.* conſ. *Sevin.* in Mem. de litter. — des Inſcr. vol. VIII. p. 107 ſqq. ſupra in vol. III. p. 646. *Harl.*

[*Eunomia.*

[*Eunomianus* in titulo carminis Ienſiani 40. et apogr. Boiuin. non eſt nomen hominis, ſed ſectae. vid. *Reiskii* notit. p. 211. *Harl.*

Euodus, Εὔοδος. [*Brunck.* II. p. 288.

**Euphemus*, cuius epigrammatis ſuam ſe exornaſſe coronam innuit Meleager. Εὐφήμου τ' ἀμμότεροφον παρχλεν.

**Euphorion*, cuius epigrammatis idem vſus eſt Meleager ad coronam ſuam concinnandam. Eius quaedam in inedita anthol. *Fabric.* — Duo epigramm. edidit *Brunck.* II. p. 256) *Boiuin. Reiske* notit. pag. 211. cum Suida aetatem illius adligat Olymp. CXXVI. adde *Schneider.* in analect. p. 7 ſq. *Toup.* epiſt. crit. p. 134. edit. Lipſ. ſ. animadu. in Suidam et Heſych. tom. II. p. 603 ſq. Supra in catalogo deperdit. tragicorum vol. II. pag. 304. *Harl.*

Eupithius, *Athenienſis*, grammaticus, ὁ σίξας τὴν καθόλυ (ſcil. τέχνην,) qui Herodiani grammaticum opus interpunxit et recenſuit. Vide p. 35. edit. Wechel. [*Brunck.* II. pag. 402.]

Euripides, tragicus, cuius epigramma refertur etiam ab Athenaeo. [*Brunck.* II. p. 57.]

Euſtathius in ſuis ad Homerum commentariis epigrammata quaedam producit ſine nomine auctoris, vt in aquas inſalubres Dienſes p. 280. C. edit. Rom. In Aiacem, e Porphyrio p. 285. A. In Neſtorem p. 296. B. in Timotheum, citharoedum, pag. 313. A. In Erinnam, poetriam, p. 327. A. In Arcadionem p. 746. C. in Linum p. 1163. C. In Hecaten p. 1197. B. In tripodem, a Diomede Apollini ſacratum, p. 1313. C. In Archilochum p. 1320. A. In Nioben p. 1368. In Phyallum, Crotoniatem, p. 1591, 54. In Medicum Acronem p. 1634, 10. Vide et p. 1400, 13. et 1457, 23.

Eutolmius Illuſtris. [Εὐτολμίυ σχολαςικῦ Ἰλλυςρίυ IV. epigr. in *Brunck.* anal. III. p. 8.]

Flaccus (infra in *Statilius.*) [Maius citat duo Flaccos.]

[*Fronto.* Φρόντωνος duo epigrr. edidit *Brunck.* II. p. 346. *Reiskio* in notit. pag. 271 ſq. videtur eſſe *Fronto*, *Emeſenus*, rhetor, tempore Seueri Auguſti. vid. Suid. voc. Φρόντων. *Schneider* in peric. crit. pag. 34. explicat epigr. contra Reiskium in Miſc. Lipſ. IX. pag. 127. *Harl.*

Gabriel, *praefectus* CPolis qq), in cuius imaginem epigramma Leontii legitur initio libri quarti Anthologiae. Luſit et ipſe verſibus in Amorem, qui in libo, pipere inſparſo, effictus erat dormiens p. 471. [*Brunck.* II. p. 7.]

Gaetus, niſi ſit truncum nomen Γαιτυ, pro Γαιτυλίυ.

Gaetulius, ſiue *Getulicus*, *Lentulus Gaetulicus*, de quo *Plinius* lib. V. epiſt. 3. [?], *Martialis* praef. libri I. epigrammatum. Vide *Sirmondum* ad Sidon. p. 243. *Fabric.* — *Reiske* in miſcell. Lipſ. IX. p. 146. et in notit. p. 201. *Brunck.* II. p. 166 ſqq. dedit IX. epigrr. et in Lection. p. 168. illa perſequitur. *Schneider* in Anal. p. 13 ſq. refutat Reiskium et de Cn. Lentulo, Gaetulico, qui ex triumpho, de Gaetulis reportato, cognomen *Gaetu-*

qq) Vide ſupra inter aſtrologos ineditos in voc. *Io. Laur. Philadelph. Lydus.*

Digitized by Google

lici traxit, atque conſulatum geſſit A. V. 752. et de illius filio cognomine, a Caligula interfecto, atque hiſtoriarum et epigrammatum ſcriptore, copioſe diſſerit. *Harl.*

Galli in Tantalum Hexaſtichon p. 447. edit. Wechel. [vid. *Reiskii* notit. pag. 201 ſq. Duo epigrr. in *Brunckii* anal. II. p. 106. et in Lect. p. 149.]

Gaurades, cuius carmen Doricum, poſtremas ſingulorum verſuum ſyllabas recantans, produxit etiam *Politianus* cap. 22. miſc. [*Brunck.* II. p. 440.]

Geminus infra in *Tullius Geminus.* [*Brunck.* II. p. 279.]

Germanicus Caeſar, quem non latino tantum, ſed graeco etiam carmine valuiſſe conſtat. Huic Grotius in msto notat, tribui epigr. ſecundum p. 44. edit. H. Steph. non vero primum, quod ſit Hadriani imperatoris. [Vnum ep. dedit *Brunck.* II. p. 159.]

Getulius ſiue *Getulicus.* Vide paullo ante *Gaetulius.*

Glaucus, *Athenienſis*, (*Nicopolita* p. 252. edit. H. Stephani,) cuius epigramma in Baccham inſanientem, a Scopa, ſculptore, effictam, exſtat p. 436. et cum Grotii verſione apud Franciſcum Iunium in catalogo artificum p. 197. Idem mihi videtur cum Glauco, ſophiſta, quem laudat *Philoſtratus* II. de Sophiſt. p. 597. *Fabric.* conf. *Reiske* in notit. p. 202. vbi vnicum Glauci, quod in Muſa Stratonis nr. 49. exſtat, inſerit et vertit. *Brunck.* II. p. 347 ſq. ſex Glauci epigrr. dedit. et ſupra, in vol. II. p. 122. *Harl.*

[*Glyco.* Vnicum eius epigr. recepit *Brunck.* II. p. 278. In Planudea quidem edit. p. 29. duo ſunt epigramm. quorum neutri praefixum eſt auctoris nomen; ſed vid. epigr. lib. I. p. 18. edit. H. Steph. Atque Brunck. ſecundum cod. Vatic. vbi integrum carmen Glyconi tribuitur, duo illa coniunxit. vide eius Lection. p. 195. Quod addi debet iis, quae in vol. I. p. 122. de Glycone ſcripta ſunt. *Harl.*

Gregorius. Anonymi epigramma p. 283. quod incipit ἐνθάδε τύμβος ἔχει etc. in cod. Palat. notatur petitum ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων τοῦ ἁγίου ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ Θεολόγου.

Gregorii, Theologi, *Nazianzen.* epigrammata plura edidit *Billius* in ſua Nazianz. editione; multo tamen plura ex cod. perantiquo *Ambroſiano* primus vulgauit, et copioſe docteque illuſtrauit, ac verſ. adiecit latinam *Lud. Anton. Muratorius* in Anecdotis graecis, ex msst. codd. etc. Pataui 1709. 4. p. 1—217. Opem illi tulerunt *Io. Boivin*, qui ex codd. Pariſ. quaedam deſcripſit aut contulit et *Io. Bapt. del Miro*, qui ex codd. Florent. Vaticanis quaedam inedita ſuppeditauit. *Harl.*

Hadrianus, imper. *Salmaſ.* fol. 37. ad Spartian. *Küſter.* ad Suidam in Κάσιον. [vid. ſupra voc. *Adrianus.* Sex epigrr. in *Brunckii* Anal. II. p. 285 ſq. *Harl.*]

Hedylus, Siculus, eſt inter eos, e cuius epigrammatibus coronam ſuam Meleager concinnaſſe ſe profitetur. Eadem laudantur ab Athenaeo IV. p. 176. C. VIII. p. 345. Meminit etiam Strabo. vid. Io. Meurſii biblioth. atticam. *Fabric.* — *Reiske* in miſcell. nou. Lipſ. IX. p. 460. et in notit. p. 212. diſſentit a Fabricio de patria, ratus, *Sicelidas* in verſu Meleagri non ad Hedylum pertinere, ſed eſſe nomen, per ſe poſitum, diuerſumque Siceliden ab Hedylo. (vid. quoque *Manſo* ad Meleagri carm. I. verſ. 46.) Hedylus num Athenienſis, an Samius fuerit, dubitat *Athenaeus* VII. p. 297. Eum tamen aetate Ptolemaei, Philadelphi, vixiſſe, ex Anthol. Steph. p. 521. ſ. carm. IV. vbi Cteſibium, mechani-

Digitized by Google

mechanicum, memorat, efficit Reiske, et notat, in titulo quidem carminis 355. Anthol. Cephal. ſchedas de la Croze dare Παύλȣ ſcil. Silentiarii; ſed praefert lectionem Ἡδύλȣ. — *Brunck.* p. 483 ſq. ſeptem illius dedit epigr. et quartum emendat in Lectt. p. 235. — *Schneider* in per. erit. pag. 100. Hedylo aliquod epigr. tribuere malit: aliud epigramma, a Brunckio omiſſum, at a *Strabone* pag. 683. ſeruatum, addit in Anal. pag. 9 ſq. vbi de Hedylo diſputat. *Harl.*

Hegeſippus, cuius epigrammata itidem Meleager ſuae Coronae intexuit. *Fabric.* — *Boiuin. Mai. Leich.* praefat. p. VI. *Reiske* notit. p. 212. nihil certi potuit de eius patria, aetate et rebus expiſcari. *Brunck.* I. p. 254 ſq. octo illius edidit epigrammata. *Harl.*

[*Heliodorus.* Boiuin. *Brunck.* II. pag. 306. *Harl.*]

Helladius. Huic in mſto, quod inſpexit Hugo Grotius, tribuitur diſtichon (pag. 90. edit. H. Stephani,) quod incipit: *Φεύγετε τὺς πλȣτȣ̃ντας* etc. *Fabric.* — Aliud *Brunck.* II. pag. 438. *Harl.*

Heraclides, Sinopenſis, Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς λιγυρὸς, *Laertio* V. 64. memoratus. [Tria epigrr. in Brunckii anal. II. pag. 261.]

Hermes Tryphon. Infra in Tryphon.

Sub *Hermetis Triſmegiſti* nomine vel *Orphei* carmen περὶ σεισμῶν legitur in adpendice, iam ab Aldo libris ſeptem Anthologiae ſubiecta. De eo dixi lib. II. cap. 9. §. 7. et cap. 18. §. 6.

Hermocreon: cuius bina exſtant epigrammata; vnum p. 7. in fontem nymphis ſacratum; alterum p. 41. in ſtatuam Mercurialem ſub platano, dedicatam a Nicagora quodam; dubito, an illo, qui Ἐλευσινίȣ ἱερȣ̃ κήρυξ vocatur a *Philoſtrato* pag. 623. de Sophiſt. [*Brunck.* anal. II. p. 252.]

Hermodori epigramma in imaginem Veneris, lib. VI. anthologiae p. 464. *Fabric. Brunck.* II. pag. 262. *Schneider* in Anal. p. 2 ſq. In Meleagri carm. I. 44. legitur ἑρμȣ̃ δῶρον ἀειδόμενον· vnde, tamquam e latebris, Em. Martin. epiſt. p. 153. edit. Meineck. produxit *Hermodorae* poetae nomen, probantibus Reiskio, Manſone, Meineckioque in notis ad illum verſum. *Harl.*

[*Herodes*, Atticus. *Brunck.* II. p. 300. et in Lection. p. 198. *Harl.*]

Herodicus, Babylonius, cuius Cratetii, grammatici, in Ariſtarcheos legitur epigramma apud *Athenaeum* in extremo libri V. Dipnoſophiſt. [*Brunck.* II. p. 65.]

[*Heronax*, Sardianus. Boiuin.]

[*Hippias*, *Brunck.* II. pag. 57.]

[*Hippo*, id. III. p. 330. ex Clemente Alexandrino p. 48. vid. eiusdem Lection. p. 309. *Harl.*]

Hipponax. Vide pag. 31. edit. Wechel.

Homeri in Midam epigramma pag. 319. exſtat; ſed integrius exhibet H. Steph. in adpendice p. 16. De illo vide *Tollium* ad Longin. p. 199. De aliis epigrammatis, Homero tributis, dixi lib. II. cap. 2. §. 5. Omitto illud, quod apud inferos compoſuiſſe ſibi eum fingit Lucianus II. Verae Hiſt. tom. I. p. 681. [P]

Ἰλοδήμῳ in MS. epigramma alterum pag. 232. edit. H. Stephani.

Tiberius Illus. Infra in *Tiber.*

Ianus Laſcaris, epigrammata illius graeca excuſa Baſil. 1537. 8. cum Polybio de caſtrorum metatione, et Iacobi Comitis Purliliarum libris duobus de re militari. [In Iriarti catal. MS. gr. multa Laſcaris citantur epigrr. vid. paullo poſt, v. Laſcaris (Conſtantinus.) *Harl.*]

Ioannes, *grammaticus*, p. 494. forte Tzetzes, qui perinde, vt Philoponus, hoc venit nomine. Sed e Lambecio et aliis conſtat, plures fuiſſe olim Iohannes, cognomento grammaticos.

Ioannes Poeta Barbucallus, hiſpanus, qui inter alia Beryti conflagrationem defleuit, Syneſii ſcholaſtici aequalis. Vide lib. IV. Antholog. pag. 431. *Fabric.* — Vide ſupra, voc. *Barbucallus.* — *Brunck.* III. p. 11. et Lect. p. 238. *Iriart.* in bibl. reg. Matrit. codd. graec. pag. 114. b. negat, certo colligi ex ſchol. graeco, Barbucallum fuiſſe Hiſpanum. *Harl.*

Ion, *Chius*, cuius ἐλεγεῖα laudat Athenaeus. *Laert.* II. 121. *Fabric.* — *Brunck.* Anal. I. pag. 161 ſq. *Iriart.* l. cit. p. 97. nr. 112. p. 199. nr. 115. *Harl.*

[*Irenaeus*, referendarius, *Mai. Harl.*]

Iſidorus, *Aegeates*, p. 357. [*Brunck.* II. p. 473 ſq. Lect. p. 228.]

Iſidorus, *ſcholaſticus*, [Aegyptius,] p. 553. [*Brunck.* II. p. 474. Lect. p. 228.]

Iulianus, *imperator*, de quo infra libro V. [*Brunck.* II. p. 403. et III. p. 332.]

Iulianus, *anteceſſor*, idem forte, cui Priſcianus, qui ſaeculo medio ſexto grammaticam docuit CPoli, libros ſuos inſcripſit. [*Brunck.* III. p. 9. Lect. p. 238. Anecd. *Iriart.* pag. 100 ſq. e cod.]

Iulianus, *praefectus* praetorio, (ἀπὸ ὑπάρχων) ſub Iuſtino imp. pag. 279. Aegyptius. [vide ſupra inter Lyricos, nr. 35. vol. II. pag. 126 ſq.] Fuit et alius *Iulianus*, praefectus Aegypti, ſub Theodoſio magno. Confer *Iac. Godofredum* ad Codic. Theodoſian. tom. VI. p. 369. vbi de pluribus Iulianis. [*Brunck.* II. pag. 493 ſq. vbi dedit 71. epigrr. Lect. p. 231 ſqq. *Reiske* notit. p. 219. et in notis pag. 238 ſq. a Brunck. Lect. pag. 232. valde notatus. *Harl.*]

Iulianus (ſiue vt p. 106. Iulius) *Diocles* p. 567. Verſum, qui deeſt, ſupplet MS. Δικτυβόλοι τέτῳ δὲ παρ' Ἠιόνων προκάλεσσι. *Fabric.* vid. ſupra, voc. *Diocles*. *Harl.*

Iulius Leonides, pag 105. edit. Wechel. *Fabric.* — conſ. *Heringae* Obſeruatt. pag. 168. *Brunck.* II. p. 190 ſqq. illi 43. epigrammata tribuit: in Lection. tamen p. 174 ſq. carm. XII et XXX. Leonidae, Tarentino, adſcrit. *Reiske* in notit. p. 218. notat, Ἰλίε Λεωνίδε inſcriptum eſſe in cod. Lipſ. carm. 26. Muſae Stratonicae, ſchedas autem de la Croze dare Ἰελίε, notato tamen in margine, cod. Palatinum Ἰλίε praeſtare. vid. in voc. *Leonides. Harl.*

Iulius Polyaenus, Sardianus, pag. 50 et 59. Iulio Polyaeno Grotius etiam tribuit e cod. msto, quod in H. Steph. editione lib. I. p. 41. *Iuliano* adſcribitur: incipit πολλάκις εὐξαμένῳ. [*Brunck.* II. pag. 287 ſq. IV. epigrr.]

[*Lacon.*

[*Lacon.* *Maius* in catal. MSS. Vffenbach. Apud *Reiſkium* in notit. pag. 226. tribuunt aliqui carmen 458. Laconi, poetae plane incognito; alii Philippo, Theſſalonicenſi. Reiſke, at ipſe dubius, opinatur, eumdem eſſe cum *Lacone*, quem Tacitus VI. ad A. V. 786. inter primores Achaeorum a Tiberio adflictum fuiſſe prodit. Sed cenſor in biblioth. philolog. vol. I. part. VI. (Gotting. 1772. 8.) pag. 327. contendit, nomen *Laconis* in catalogo poetarum epigrammat. eſſe exſtinguendum, idque carmen Philippo tribuendum. *Harl.*]

[*Conſtantinus* LASCARIS. Eius epigrr. varia in cod. Matrit. notante Iriart. pag. 461. 462 ſqq. in catal. MSS. graec. etc.]

Laurea Tullius. Infra in *Tullius.*

Leo, philoſophus, imperator, de quo infra lib. V. *Fabric.* — *Boivin.* duo apud *Maium.* *Reiskius* in notit. pag. 227. ſentit, Leonem illum, cuius in Anthol. Cephal. carmina quaedam leguntur, et vnum p. 1. Anthol. Steph. non eſſe illum ſic dictum *Leonem,* philoſophum, imperatorem Conſtantinop. (qui a. Chr. 911. obiit,) nec alterum *Leonem,* philoſophum, ei aequalem, (de quo *Allatius* de Pſellis pag. 2 ſq.) ſed *Leontium τὸν* Ἕλληνα, patrem Eudociae, (cuius nomen cum *Leone* et *Leonida* ſaepe confundatur,) et diuerſum a *Leontio, ſcholaſtico*, Anthol. Planudeae. adde infra in vol. XIV. p. 14. de Leone, philoſopho, et Leonida in cap. de Allatii catal. Symmicton. Sub nomine *Λέοντος φιλοσόφου* *Brunck.* anal. III. pag. 128 ſqq. edidit decem carmina; in Lection. autem p. 255. Reiskii opinionem acriter perſtringit, et vel Leonem, imperatorem, vel alterum Leonem, Mich. Pſelli diſcipulum cenſet fuiſſe epigr. auctorem. *Harl.*

Leonides, Tarentinus, cuius epigrammata, quae plurima ſuperſunt, ſuae iam coronae innexuerat Meleager. De eo pag. 94 et 408. Epigramma ineditum apud *Küſterum* ad Suidam in Ῥωπικά. De illius Ἰσοψήφοις [rr] vide *Huetium* de vita ſua p. 146. *Huetiana* p. 254 ſq. et ad Antholog. p. 40 ſq. Octo carm. cum latina metaphraſi exhibet *Ioan. Iuuenis* lib. III. de antiquitate et fortuna Tarentinorum cap. 3. vbi de eruditis Tarentinis, in tom. IX. Theſ. Italiae part. V. *Fabric.* — Vixit circa Olymp. CXXVI. ante Chr. nat. 276. quod colligitur ex epigr. a *Pauſania* pag. 31. laudato et in *Brunckii* analectis tom. I. (vbi p. 220 ſqq. centum illius Leonidae epigrammata leguntur,) epigr. 21. pag. 225. repetito. Docte et copioſe diſſerit de *Leonida, Tarentino*, eius ingenio, et virtutibus vitiisque poeticis atque praeſtans illius epigr. in Anadyomenen graece cum eruditis adnotatt. ſubnectit *Carl Dauid Ilgen* nunc Profeſſor Ienenſis cel., in ſpecimine poeſeos Leonidae, Tarentini, Lipſiae, 1785. 8. *Reiske* in notit. p. 228. pauca de eius aetate adfert; *Brunck.* in Lect. p. 47 ſqq. critice perſequitur loca difficiliora, et *Alb. Chriſtian. Meinecke*, apud Suſatenſes rector, *vtriusque Leonidae carmina* gr. cum lectio-

nis

rr) Ἰσόψηφα calculis aequata nomina, vel *ἰσόψηφα* verſus vocant, qui, collecto litterarum ſingularum, quibus conſtant, valore, eumdem explent numerum. Vide *Muretum* XIV. 13. var. lection. et quae ad *Gellium* XIV. 6. viri docti notarunt, *Scaliger.* ad graeca Euſebii pag. 408. *Guil. Maſſieu* in tom. III. hiſt. acad. Inſcr. pag. 311. — Anthol. pag. 94. Γράμμα Λεωνίδεω, δίστιχα γὰρ ψήφοισι ἰσάζεται et pag. 244. Δαμαγόρων καὶ λαμὸν ἰσόψηφός τις ἀκούσας etc. pag. 427. Λεωνίδα αἰ ἐπίκτητον, ἰσόψηφον, pag. 562 ſqq. plura ἰσόψηφα Leonidae.

Digitized by Google

nis varietate et commentario ſeparatim edidit Lipſiae 1791. 8. In praefatione enarrat vitam vtriusque Leonidae. adde *Schneider* fragmenta Pindar. p. 56. nr. VI. *Harl.*

Leonides, *Alexandrinus*, ſub Marco imp. clarus. vide pag. 562 ſq. *Fabric.* — XXXXIII. epigrr. dedit *Brunck.* II. p. 190 ſqq. ac *Meinecke* l. c. conf. *Brunck*ii Lection. p. 174 ſqq. *Reiskii* notit. p. 229 ſq. qui docet ex epigr. eum floruiſſe ſub Nerone, Veſpaſiano et Hadriano, h. e. a. Chr. 59—127. *Heringae* Obſeruatt. p. 186 ſq. *Harl.*

Leonteus, Λεοντεύς. pag. 69.

Leontius, *ſcholaſticus*, CPoli vixit, et inter alia Gabrielem praefectum epigrammate decorauit, quod legitur p. 430. Citatur in Geoponicis. [vid. *Needham* prolegom. ad Geopon. p. LXI ſq. de nominis varietate.] Fortaſſe referendarius ille ſub Iuſtiniano. vid. Alemannus ad Procopium p. 151. De *Leontiis* pluribus ſcholaſticis *Bandurius* p. 837. ad antiqq. Conſtantinopol. *Fabric.* — Hunc ipſum Fabr. vide infra in vol. VII. p. 451. not. qui ibid. p. 455 ſqq. variorum *Leontiorum* dedit catalogum. — *Brunck.* III. p. 103. dedit XXIII. *Leontii*, ſcholaſtici, epigrammata, coll. Lection. p. 250 et 255. vbi Reiskii opinionem refellit. *Iriart.* in catal. MSS. gr. Matrit. pag. 109. dedit atque latine et hiſpanice vertit epigramma quoddam. *Harl.*

Libanius, ep. in Iulianum penultimum, quod in edit. Henr. Steph. p. 219. Iuliano tribuitur. *Fabric.* — In *Brunckii* anal. II. p. 404. proſtat ſub nomine *Libanii*. *Harl.*

Baſſus Lollius. vid. *Baſſus*.

Cornelius Longinus p. 453. 555. *Fabric.* — vid. *Brunck.* II. p. 200. et Lect. p. 177. *Harl.*

Lucianus, Samoſatenſis, de quo dixi lib. IV. [*Brunck.* II. pag. 308. Lect. pag. 199. *Iriart.* pag. 104 ſq. 108.

Lucillius, cuius plurima epigrammata exſtant, σκωπτικὰ pleraque et διασυρτικά, vt notauit *Caſaubonus* cap. 6. lect. Theocrit. [et qui epigr. quoddam p. 84 ſq. edit. Reiskii interpretatur.] Cum Lucillo Tarrhaeo prouerbiorum ſcriptore, praeter rem, ni fallor, confundunt viri docti. Ad Neronis tempora male refertur in Mem. de Literat. tom. I. p. 80. Aetatem eius cognoſcas ex eo, (p. 86. edit. Wechel.) quod fecit in funere *Magni* medici, illius, ni fallor, qui Galenum epigrammate decorauit pag. 485. diu poſt, ſub extremum nempe ſaeculi quarti a Chriſto nato clarus. Potamonem, malum poetam, et Hermogenem, chirurgum et medicum peſſimum, perſtringit Lucillius p. 237. 217. [?] *Fabric.* Hermogenis medici meminit *Galen.* p. 13. edit. Baſil. et Xiphilin. ait, illum, ſub Hadriano vixiſſe. De hoc intelligendam eſſe inſcriptionem epigrammatis, contendit V. D. in biblioth. philol. tom. I. part. VI. Gottingae 1772. p. 311 ſq. *Brunck.* II. p. 317 ſqq. dedit 124. Lucillii epigrammata, et in Lection. p. 201 ſqq. eſt interpretatus. *Schneider* in per. crit. p. 131. explicuit carm. p. 187. edit. Wechel. in Cratippum, λύκος h. e. φιλοπαις. *Harl.*]

Lycaeus male codices quidam pro *Alcaeo*.

[*Lyſimachus*. Boiuin.]

Maccius, in MSto Boiuin. et epigr. quartum MSt. p. 114. edit. H. Steph.

Macedo,

Digitized by Google

Macedo. vide *Philippus.*

Macedonius, Conſul, Agathiae et Pauli Silentiarii aequalis, teſte Suida in Ἀγαθίας. In mſto, quod Grotius inſpexit, Μακεδονίȣ Θεσσαλονικέως. Viderit Obſopoeus, qui p. 339. Macedonium Alexandri M. aequalem fecit. *Fabric.* — Reiske notit. p. 231. Macedonio adſerit carmen, quod p. 96. Anth. Steph. ſub titulo Μακέδονος, h. e. Antipatri Macedonis, legitur. In *Brunckii* anal. III. p. 111 et 332. reperiuntur 42. carmina atque pag. 251 ſq. ac 310. explicantur. *Harl.*

Quintus Maecius ſiue *Metius,* cuius varii in Priapum et Cupidinem luſus exſtant, Etruſci Meſſenii aequalis fuiſſe videtur, quoniam et ipſe Hieroclidem piſcatorem epigrammate celebrat p. 117. [*Reiskius* in notit. pag. 230. argumentum Fabricii, Maecium aequalem fuiſſe Etruſci Meſſenii, quoniam vterque Hieroclem piſcatorem carmine celebret, non ſatis firmum eſſe cenſet, quia nomen illud poſſit fictum eſſe, aut alterum fuerit imitatus, neque conſtet, quando vixerit ille Etruſcus Meſſenius. Idem decernere non audet, atque equidem valde dubito, num Metius hic ſit Metius Tarpa, aut Metius Pompoſianus, a Domitiano ſublatus, de quo vid. *Dio Caſſius* p. 1110. — *Maecii* Κοίντȣ Μαικίȣ, epigramm. in *Brunckii* anal. II. p. 236 ſq. et III. p. 332. atque explicantur in Lection. p. 186 ſqq. *Harl.*] Alius *Metius Tarpa,* criticus, auditor adſiduus poematum et poetarum, qui carmina ſua in aede Apollinis vel Muſarum praelegebant. De hoc agunt viri docti ad *Sueton.* Auguſto cap. LXXXIX. et ad Horatium I. Sat. X. 38.

Magnus, medicus, vide ſupra in Lucilio.

[*Marcellus.* Brunck. II. p. 302.]

Marcus Argentarius p. 444 et 622. et in catal. MSS. Vffenbach. p. 584. *Fabric. Boiuin. Leich.* praef. pag. VI. ac pag. 28 ſq. edidit epigrammа cum verſ. latina et notis. Quo vixerit tempore, ſeriore quidem, non conſtat. *Reiske* notit. pag. 195 ſq. haeret; ſed vide eum; ego enim nolo hariolari. Apud *Schneider* in peric. crit. p. 114 ſq. in cod. Dresd. Argentario tribuuntur epigr. quae alibi aliis. In *Brunckii* anal. II. pag. 266 et 529. epigramm. XXXIV. proſtant, atque in Lection. p. 192 ſqq. explicantur. *Harl.*

Marcus Pompeius. Infra in *Pompeius.*

Marianus, Scholaſticus, cuius epigramma εἰς ἔρωτα ἐστεφανωμένον illuſtrat *Regerus* I. theſauri Brandenb. p. 39. [apud *Brunck.* II. pag. 511 ſqq. ſunt V. epigrr.] Alius *Marianus,* Lupercaliorum poeta latinus, cuius fragmentum emendatur a Rutgerſio p. 70. var. lect.

[*Marinus,* Neapolitanus. *Boiuin. Brunck.* II. p. 446. Fabric. B. Gr. vol. VIII. p. 463. *Reiske* notit. p. 231. *Harl.*]

[*Matron:* ἐκ τῶν παρῳδιῶν λείψανα VI. fragm. *Brunck.* II. p. 245 ſqq. ex Athenaeo atque Euſtathio pleraque iam dederat H. Stephan. in Parodiis cum certamine Homeri et Heſiodi etc. 1573. 8. vid. *Brunck.* Lect. p. 189. et ſupra in vol. I. p. 516. nr. LXX. et p. 550. infra vol. XIII. p. 623. *Harl.*]

Melanippidis epigrammata ſuae ſe coronae implexuiſſe teſtatur Meleager. [vid. *Eudoc.* p. 302. ſupra in vol. II. p. 129 ſq.]

Digitized by Google

Meleager, Gadarenus, Coronae epigrammatum, quam concinnauit e variis poëtis, ſua et ipſe adnexuerat: vt libr. I. p. 49. *τίνας ἂν εἴποι λόγους Μελέαγρος.* De eo ſatis dictum fuit ſupra §. 1. huius capitis. Floruit ſub Seleuco VI. Syriae rege annis ante Chriſtum natum fere 100. Bina in eum epigrammata leguntur pag. 405 ſq. anthologiae edit. Wechel. Eius aliud anecdoton dat *Io. Cornel. de Paw* in diatr. de alea veterum p. 111. *Maius* Obſeruatt. IV. p. 147. quem vide etiam p. 150.

Menandri iunioris diſtichon exſtat p. 287. Menandri, Byzantii, epigramma in Menandrum, comicum, legitur apud Scholiaſten Hermogenis, quod produxi ſupra lib. II. cap. 22. *Fabric.* *Menandri* epigr. in Themiſtoclem atque Epicurum dedit *Brunck.* anal. p. 203. et ſupra in vol. III. p. 607. eſt exhibitum. *Harl.*

Menecrates, Smyrnaeus, cuius epigrammatis Meleager ſuam illuſtrauit coronam. *Fabric.* — vid. ſupra, in vol. I. p. 727. not. *uu.* — Duo epigrr. dedit *Brunck.* I. p. 476. *Harl.*

Meſomedis carmen in vitri conflationem pag. 517. (lyricis numeris digeſtum a *Salmaſio* ad Iulii Capitolini Antoninum Pium cap. 7.) Hic fuit Meſomedes, Cretenſis, quem poetam Hadriano imp. carum eiusque libertum, praeter alia *μέλη* compoſuiſſe laudem Antinoi, teſtatur Suidas. Citharicorum carminum muſicum poetam vocat *Hieron.* Chron. ad a. MMCLX. Lyricum poetam *Capitolinus* [?] loco laudato, vbi Antoninum narrat ſalarium ei imminuiſſe. Eius Aenigma, antea ineditum, vulgauit *Salmaſius* ad Capitolin. Eiusdem, vt videtur, eſt hymnus in Nemeſin, de quo ſupra, [in vol. II. p. 130 ſq. et vol. III. p. 644 ſq.] memoratus etiam Ioanni, Philadelphienſi.

Metrodorus, grammaticus, Ioannem quemdam alterum veluti Solonem celebrat p. 434. et Poſidippi epigrammati, de vitae genere deligendo, contradicit p. 28. [II. epp. in *Brunck.* anal. II. p. 476.] De variis Metrodoris, (fuit enim alius Metrodorus, Smyrnaeus, poeta antiquior. Ariſtides tom. I. p. 495 ſq.) dixi ſupra in catalogo Epicureorum, [tom. III. p. 606 ſq.] Metrodorus vero iſte, epigrammatum poeta, Chreſtodori et Iuliani, Aegyptii, aequalis fuiſſe videtur, ſiquidem Ioannes iſte idem eſt, qui a duobus his celebratur p. 279. epigr. apud *Salmaſ.* ad Solinum p. 1058. [*Brunck.* in Lectt. p. 229. alterum Metrodoro Scepſio, Mithridatis aetate, alterum epigr. alii, cognomini, malit tribuere. *Harl.*]

Michaelis, grammatici, (forte Pſelli,) epigramma p. 514. in Agathiam, rhetorem ac poetam, eiusque parentem Memnonium. Alia in Anthologia inedita. *Fabric.* — *Boiuin.* *Maius* in bibl. Vffenb. p. 582. *Reiske* in notit. p. 245. hunc, Agathiae probabiliter aequalem, diſcernit ab alio, cuius epigr. in imaginem Deiparae in cod. Lipſ. et Reiskii edit.

X

carm. 642. ſiglam habet MH. atque interpretatur *Michael;* intelligit autem *Michaelem Pſellum*, ſeniorem, doctorem Leonis, imperatoris Macedonis, (vid. *Allatium* de Pſellis pag. 2. in Fabric. B. Gr. vol. X.) — *Brunck.* III. p. 144. edidit Μιχαηλίου γραμματικοῦ εἰς εἰκόνα Ἀγαθίου Σχολαστικοῦ, atque in Lectt. p. 255. tantum ſcripſit: „*Mich. PSELLI* epigr. edidit Cangius in additamentis ad CP. Chron. in calce Zonarae p. 151.“ *Harl.*

Mimnermus, Solonis aequalis. Vide *Laertium* lib. I. ſect. 60. De Mimnermo dixi lib. II. cap. 11. §. 7. [vol. I. p. 733 ſq.]

Mnaſalcas,

Digitized by Google

Mnaſalcas, *Sicyonius*, ſiue, vt alii, Plataeenſis, cuius epigrammatis coronam ſuam veluti floſculis exornaſſe ſe ſcribit Meleager. Laudat et *Athenaeus* IV. pag. 163. *Fabric.* — *Boiuin. Mai. Leich.* praef. p. VII. et carm. XXI. p. 28. gr. ac lat. cum notis. *Brunck.* I. p. 190 ſqq. dedit XVIII. illius epigrr. collat. Lect. pag. 34 ſqq. *Reiske* in notit. p. 245 ſq. qui eum Alexandro M. ſupparem fuiſſe ex carm. 420. colligit, nec tamen audacter pronuntiat. Ortus fuit Sicyone ex δημῳ Plataeis, teſte *Strabone* lib. IX. p. 632. qui initium inuidioſi carminis Theodoridae de poeſi Mnaſalcae dedit. Hinc *Schneider* pag. 6 ſqq. anal. Mnaſalcae aetatem ad Theodoridae tempora circ. Olymp. CXXXVI. retulit. *Harl.*

[*Moero*, Byzantia, alias *Myro. Boiuin. Maius.*]

Moſchus, Bucolicon ſcriptor, de quo ſupra cap. XVI. huius libri. [vol. III. p. 805 ſqq.]

Mundus Munatius ep. eſt in MS. pag. 100. edit. H. Steph. [quod ſub eius nomine exſtat in *Brunckii* anal. II. p. 240. in Lect. tamen p. 188. monet Brunck., vitium eſſe in praenomine. In edit. Planudea p. 147. adſcribitur *Antonio Argiuo*. *Harl.*

[*Mucius Scaeuola. Boiuin.* — *Brunck.* II. p. 265. ex Toupii addendis ad Theocritum p. 391. vid. *Brunck.* Lection. pag. 192. Reiskius tamen ſuſpicatur, nemine de Mucii Scaeuolae peritia graecarum litterarum memorante, in titulo errorem nominis accidiſſe. — An *Muſicii*, vitio per compendium ſcribendi et inertiam librarii orto, et *Scaeuolae* nomine ab interprete, qui *Mucii* nomen in ſuo exemplo repererat, addito? *Harl.*]

Muſicius, ſub cuius nomine epigramma exſtat p. 20. edit. Wechel. quod alii referre malunt ad Platonem.

[*M. Muſurius.* Mai.]

Myrinus p. 193 et 410. ss) [*Brunck.* II. p. 107. *Maius. Reisk.* notit. p. 247 ſq. qui Μυρῖνον *Murenam*, Varronis filium adoptatiuum, qui periit A. V. 732. iuſſu Auguſti, intelligit. *Harl.*]

Myro, Byzantia, cuius epigrammata ſuae coronae intexuiſſe ſe teſtatur Meleager. De ea dixi lib. II. cap. 15. [vol. II. p. 131 ſq. *Brunck.* I. p. 202.]

[*Naucrates.* Maius.]

° *Neoptolemus*, *Parianus*, ἐν τῷ περὶ ἐπιγραμμάτων. *Athen.* X. p. 455. tt)

Neroni, imp. p. 305. tribuitur vox inhumana ἐμῦ θανόντος γαῖα μιχθήτω πυρί, quae auctorem habet nec Neronem, nec Tiberium, licet vtrique probata. Vide *Dionem* LVIII. p. 634. *Suetonium* Nerone cap. 38. Excerpta Peireſc. p. 802. Suidam in Τιβέρ.

Neſtor, Larandenſis, idem ni fallor, de quo Heſychius illuſtris et Suidas. Sed ex msto ab Hugone Grotio adnotatum video Νέστορος Νικαέος. p. 67. Νέστορος εἰς τὸν Πύθιον δράκοντα. Huetius putabat, eſſe fragmentum maioris operis. *Fabric.* vide ſupra, in vol. I. p. 134. *Neſtorem*, Larandenſem, h. l. intelligendum eſſe, adſentitur et ex inſcriptione

ss) An Agathias Myrinus? vel Diotimus Myrinus? Myrini etiam quaedam in Anthol. inedita Vſſenb. et apud Salmaſ. ad Solinum p. 272.

tt) Conf. *Groddeck* in Bibl. der alten Litterat. und Kunſt. part. II. Gotting. 1788. 8. pag. 92. *Harl.*

Digitized by Google

ſcriptione carminis 797. quae illum claris verbis auctorem adpellat, vti in apogr. Boiuinii, *Reiske* docet in notit. pag. 248. Idem animaduertit, *Neſtorem*, quem Antipater, Theſſalus, carm. 283. adloquitur, videri potius *Neſtorem*, *Tarſenſem*, eſſe, de quo *Strabo* p. 992. narrat. Adde *Schneider*. per. crit. p. 11 ſq. *Brunck.* anal. II. p. 344. tria fragmenta Νέςορος Λαρανδέως, et alios duo verſus tom. III. pag. 146. XX. profert illuſtratque in Lection. p. 204. *Harl.*

Nicaenetus Abderites ſiue *Samius*, e cuius epigrammatis coronae ſuae aliquid decoris adferre conatus eſt Meleager. Laudatur ab *Athenaeo* XV. p. 673. *Fabric.* — Quo auctore Fabricius eum faciat Abderitam, neſcire ſe fatetur *Reiske* in notit. pag. 248 ſq. Meleager in carm. I. 29. (vbi vid. Reiske p. 237. et Manſon. in edit. p. 3.) eum fuiſſe Smyrnaeum, eidem cecinisse videtur. Quare hic ſuſpicatur, quum ille ab Athenaeo dicatur *Samius*, vel Smyrnaeum diuerſum eſſe a Samio, vel Nicaenetum noſtrum e patria, Smyrna, Samum migraſſe, ibique ſedes fixiſſe. A *Reiskio* autem diſcedit *Schneider* in per. crit. 116—118. vbi late de poeta noſtro diſſerit. Monet igitur primum, ex Athenaei loco certum eſſe, illum fuiſſe Samium; tum apud Meleagrum voc. Σμυρναίυς, (pro quo in cod. Palat. legitur μυῤῥιναίυς,) accipi non debere pro patria poetae, ſed pro herba, foliis myrrhae Nicaeneti, vel ſatiuae illius, vel ſilueſtris. (Sic quoque interpretatur *Brunck.* in lection. p. 1. ad vſ. 29.) Denique defendit *Schn.* Fabricium, qui auctorem habeat Athenaeum, in quo lib. XIII. p. 590. — Νικαινέτυ τῦ Σαμίυ ἢ Ἀβδηρίτυ. Ex Athenaeo p. 672. patet, eum vixiſſe ante Phylarchum, hiſtoricum. Stephan. denique Byzantinus voc. Ἄβδηρα Nicaenetum dicit Ἐποποιὸν, eumque Abderis ortum prodit. Concludit igitur Schneider Nicaenetum, Samium, nulla re nunc differre ab Athenaei Nicenaeto. *Brunck.* in anal. I. pag. 416. dedit ſex epigrr. inſcripta Νικαινέτυ τῦ Σαμίυ et in Lect. p. 96. explicuit. *Harl.*

Nicandri verſus, qui pag. 125. Anthologiae legitur, eſt in Theriacis 767. epigramma in Othryadem Spartiatam p. 299. De Othryade agit *Loenſis* II. 5. Epiphyllid. et *Meurſius* IV. 13. Miſc. Lacon. *Fabric.* — In *Brunck.* anal. II. p. 2. tria Nicandro tribuuntur epigramm. quorum primum quidem in Planudea *Nicarcho* adſcribitur: quod etiam Brunckio in Lection. pag. 121. videtur veriſimile; ſed, qui codic. Vatican. in titulis epigramm. ſemper ſequitur, id quoque ſub Nicandri nomine recepit. *Harl.*

Nicarchus, cuius plura epigrammata exſtant. Ex his p. 215 ſq. quibus perſtringit malos medicos ſui temporis, Phidonem, Diodorum, Agelaum, Alexin, et Zopyrum, quo poſtremo nomine medicum Epicureum Plutarcho memorari notauit Brodaeus. Sed *Nicarchus* hic Plutarcho iunior eſt, et ſub CPolitanis imperatoribus ſcripſit, [?] vt colliges ex epigrammate eius in Dulcitium, Procos. p. 278. Alius *Nicarchus* longe antiquior, quem ab Ariſtophane perſtringi notauit Suidas in Μικρός γε μῆκος et Φαιvῶν p. 418. edit. H. Steph. *Fabric.* — *Boiuin.* — *Reiske* in notit. p. 249. qui Fabricium, ex epigr. in Dulcitium, pocon colligit, quemdam eſſe Nicarchum iuniorem, refutat, animaduertendo, illud carmen in pr. edit. Florentina eſſe ἀδέσποτον; Nicarchum vero, ex eius epigrammatibus coniicit, fuiſſe Samium, et vixiſſe ſaeculo poſt Chr. nat. primo aut ſecundo. *Brunck.* in anal. II. p. 349 ſqq. dedit XXXVIII. epigrammata, in Lection. p. 205.

p. 205. de quibusdam locis diſputauit, et p. 310. inter incertorum poetarum carmina, epigr. quintum tom. III. p. 334. Nicarchi quoque eſſe iudicauit. *Harl.*

Niceratus, cuius epigramma in Cratinum, vinoſum poetam, pag. 122. *Fabric.* Sed in cod. Dresd. tribuitur *Nicaeneto*, ſub cuius nomine etiam leges in *Brunck.* anal. I. p. 417. IV. et *Schneider* in per. crit. pag. 116. adſentire videtur, nonnulla quidem corrigit, atque variam adfert codicis Dresdenſis lectionem. Nomen in cod. Dresd. recte ſcriptum eſſe, contendit Brunck. in Lection. p. 96. Hinc *Nicerati* nomen non comparet in eius indice poetarum, volumini I. praemiſſo. *Harl.*

Nicias, Meleagro antiquior, qui eius epigrammata ſuae intexuerat coronae. *Fabric. Boiuin. Maius.* — *Reiske* notit. pag. 249. coniicit, eum cum illo Nicia, Mileſio, medico, ad quem Theocritus ſcripſit idyllium ſuum vndecimum, eſſe eumdem. Atque *Brunck.* I. p. 248 ſqq. edidit nouem epigrammata Νικίȣ Μιλησίȣ. *Harl.*

Nicodemi, Hermacleotae ἀντιςρέφοντα ſiue retrograda carmina lib. VI. antholog. cap. IV.

[*Nicomachus*. Boiuin. Maius. *Brunck.* II. p. 283. Patriam eius et aetatem expiſcari non potuit *Reiske* in notit. p. 249 ſq. *Harl.*]

Nicomedis epigramma in Hippocratem, (quod alii codices tribuunt Baſſo,) p. 85. Aliud in Aeſculapium. *Poſſin.* p. 462. tom. II. ad Pachymerem. *Fabric.* *Brunck.* in anal. II. pag. 382. edidit, praeter epitaphium in Nicomedem, X. carmina, inſcripta, Νικομήδȣ Σμυρναίȣ ἰατρȣ̃, (in his ſunt octo retrograda, ἀναςρέφοντα ἢ ἀνακύκλικα,) et in Lectt. pag. 216. haec adnotat: „Iſtae IX — XI. inſcriptiones primum vulgatae ſunt ab *Octauio Falconerio* in Inſcript. athleticis, Romae 1668. iterum a *Sponio* in Miſc. erud. antiquit. p. 131. vnde eas repetiit Fabric. B. G. tom. XIII. p. 348. quorum ridiculum errorem correxit *Gorius* Inſcript. antiquarum tom. I. p. 271. *Harl.*

Nili, *ſcholaſtici*, in imaginem Satyri ex opere muſiuo p. 480. *Fabric.* In *Brunck.* anal. III. p. 14. eſt epigr. in imaginem Satyri. — aliud in iconem Archangeli in anthologia inedita. *Harl.*

Noſſis, cuius epigrammata coronae ſuae inſeruiſſe ſe teſtatur Meleager. De ea dictum lib. II. cap. 15. [vol. II. pag. 133.]

[*Numenius*, Tarſenſis. *Mai.* ex cod. Vffenbach. Quis fuerit et qua aetate, non conſtat. vid. *Reiske* in notit. p. 251 ſq. Vnum ep. in *Brunckii* anal. II. p. 346. *Harl.*]

Oenomai (diuerſi, vt ſuſpicor, a Cynico huius nominis, de quo ſupra cap. XIII.) in Cupidinem, paterae inſculptum p. 490. [*Brunck.* II. p. 402.]

Oneſtus, *Corinthius*, male alicubi *Oreſtus*; aliis *Oneſtes*. — *Oneſtus*, *Byzantius*, p. 253. edit. H. Stephani. *Fabric.* Atque in Brunckii Lection. pag. 196. carminis IX. titulus in cod. Vatic. Ὀνέςȣ Βυζαντίȣ. VI. autem et VII. tribuuntur Oneſti, Corinthio: in ceterorum titulis non addita ſunt gentilia. *Reiske* notit. p. 252. nil certi explicare aut augurari potuit. *Brunck.* in anal. II. p. 289. decem edidit epigrammata. *Harl.*

Palladas, Chalcidenſis, grammaticus, qui de paupertate ſua conqueritur lib. I. cap. 17. de eius aetate conſtat ex epigrammate, quod compoſuit in Themiſtium, quum praefectus Urbis factus eſſet ſub Valentiniano et Valente, p. 274. edit. Wechel. Meminit Palladae

ladae *Tzetzes* praef. ad Lycophronem. Palladam *Alexandrinum* dici in msto, ſubinde notat Hugo Grotius. *Fabric.* — *Reiske* in miſcell. nouis Lipſ. tom. IX. p. 128. in notit. p. 253 ſq. vbi ſuſpicatur, illum eſſe eum Palladium, ad quem et de quo non paucae exſtant epiſtolae in Libanii illis, a Wolfio editis, atque fuiſſe rhetorem, h. e. iuuenum in agendis cauſſis forenſibus magiſtrum. Idem alia, vt plurimum in coniecturis poſita, de illo atque, qui videntur illi, aequalibus, et de doctrina, num chriſtianae diſciplinae placita amplexus, an, (quod is probabilius eſſe putabat,) idolorum cultor fuerit, copioſe diſputat: at, num *Chalcidenſis* fuerit, nondum Reiskio videtur certum atque exploratum, ſaltem id ex epigr. pag. 146. A. Steph. haud effici demonſtrat. Atqui *Brunck.* anal. II. p. 406 ſqq. epigr. 147. et alii, quod cum Salmaſio ad hiſt. Aug. p. 132. adſcripſit Palladae, tom. III. pag. 332. et in Lection. p. 310. praefixit titulum Παλλάδα ἈΛΕΞΑΝΔΡΕΏΣ. In Lectionibus p. 120 ſqq. quaedam notat: carm. 22. quod in membranis ſine auctoris nomine legitur, et nouiſſimus editor inter Lucianea retulit, Palladae tribuit cum Salmaſio; tum ex carm. 115. in Hypatiam, ab Alexandrinis chriſtianis interfectam, definit aetatem et addit, ex multis illius carminibus adparere, eum non fuiſſe Chriſtianum. — In eod. Matrit. apud *Iriartum* p. 104 ſqq. plura citantur *Palladae* carmina, et p. 107 ſq. *Iriart.* dedit vertitque epigr. in aurum. *Harl.*

Pamphilius, cuius epigrammata itidem ſuae coronae intexuerat Meleager. [Duo epigrr. in *Brunck.* anal. I. p. 258. Lection. p. 57. *Harl.*]

Pancratius, ſiue *Pancrates*, cuius epigrammatis ſuam ſe exornaſſe coronam Meleager refert. *Fabric.* — vide ſupra in vol. I. pag. 153. L. β. *Reiske* not. p. 152 ſq. *Brunck.* I. p. 259. Lection. p. 57 ſq. vbi recte monet contra Reiskium, de Pancrate, Alexandrino, Hadriani Athenaeique aequali, non eſſe cogitandum; coniicit vero, Pancratem, Arcada, cuius halieutica et Conchoreïdem laudat Athenaeus, etiam epigrammatum, quae Meleager ſuae innexuit coronae, fuiſſe auctorem. *Harl.*

Pantelii in Callimachum et Cynaegirum epigramma p. 13. omiſſum legitur in calce edit. Wechel. [*Brunck.* anal. II. p. 404. Lection. p. 219. *Harl.*]

[*Panyaſis*, Halicarnaſſ. *Brunck.* III. p. 328 ſq. quatuor edidit epigrammata et fragmenta, ex Clemente Alexandrino, Stobaeo, et Athenaeo. vid. Lection. p. 308 ſq. *Harl.*]

Parmenion, *Macedo*, (non ille Alexandri dux; ſed Parmenio alius iunior,) cuius epigrammata ſuae implexuit collectioni Philippus, Theſſalonicenſis. Erit tamen forte, qui duci illi tribuendum non negauerit epitaphium diſtichon in Alexandrum, quod legitur p. 347. edit. Wechel. *Fabric.* Sed dux Parmenio mortuus eſt prior Alexandro M. vt conſtat e Curtio. *Heumann.* — Παρμενίων in cod. Matrit. apud Iriart. pag. 450. — *Parmenon*, Boiuin et Maius. *Reiske* in notit. p. 256 ſqq. multus de eo, primum obſeruat, eumdem eſſe, qui *Parmenon* et *Parmenion* audiat; tum illum quoque probabiliter dici a Stephano Byzant. voc. Βαδῖνοι et Φρικίον, *Parmenontem Byzantium*, (quia in Macedonia natus apud Byzantium aetatem egiſſe videatur,) et illum ipſum inter Ceph. carm. 263. (id ſi ad noſtrum pertinet,) vocari *Parmenontem*. (Atque *Brunck.* recepit id inter ἀδέσποτα, carm. 121. et in Lection. p. 265. animaduertit, titulum Παρμένοντος non eſſe auctoris, ſed dedicantis nomen.) Denique inquirit Reiske, num idem ſit cum *Parmenide*, cui in ſchedis Crozianis tribuitur carmen, quod gr. et latine exhibet;

Digitized by Google

exhibet; dubium tamen ei videtur, vtrum hic titulus ad verſum praefationis ad coronam Meleagri 32. vbi Παρθένιδος, debeat refingi, an potius illo verſu reponi Παρμένιδος ad hoc exemplum, an tandem *Parmenis* et *Parthenis* ſint diuerſi. — *Brunck.* II. p. 201 ſqq. dedit XV. epigrr. *Parmenionis Macedonis.* add. Lection. p. 277. *Harl.*

[*Parrhaſius.* vid. *Brunck.* II. pag. 60. vbi tria exſtant carmina ſiue fragmenta, et in Lection. pag. 138. *Harl.*]

* *Parthenis*, cuius epigrammatis ad ſuam adornandam coronam Meleager vſus eſt. [vid. *Brunck.* ad Meleagr. carm. I. 31.]

Paulus uu), *Silentiarius*, Agathiae aequalis. vid. anthol. p. 603. edit. Wechel. et Suidam in Ἀγαθίας vv). ſub Iuſtiniano, imp. clarus, cuius plurima epigrammata referuntur. Sed et in adpendice, ab Aldo a. 1519. adiuncta, comparent eiusdem ἡμίαμβα δίμετρα καταληκτικὰ in Thermas Pythias, ita vero ſcripta in codd. mſſt. qualem et ipſe poſſideo vnum, vna cum graecis ſcholiis, (diuerſis ab iis, quae Vulcanius edidit,) et ab Aldo excuſa, vt bini verſiculi iuxta in vna ſerie legendi [?] poſiti ſint; ſed in poſterioribus editionibus perperam ſinguli ad imum paginae pergendo deſuper lecti coniunctique ſunt et totum poema inde ſic perturbatum, vt nullus exſculpi poſſit ſenſus, quamobrem a Grotio etiam ſine interpretatione eſt omiſſum. Vide *Io. Clerici* ww) bibl. ſelectam tom. VII. p. 209 ſq. *Huetium* de vita ſua p. 145. *Federicus* vero *Morellus* ordini genuino reſtitutum poema edidit ſeparatim eodemque carminis genere reddidit Pariſ. 1598. 8. folio, vt conſueuit facere, fugitiuo: [cum aliis, in bibl. Leidenſi. vid. Catal. bibl. pag. 46. nr. 113.] Ante Morellum *Bonauentura Vulcanius* idem Silentiarii poemation nitori ſuo reſtitutum graece ſubiecerat Gregorii Cyprii encomio maris xx) Lugd. Batau. 1591. 8. Henricoque Stephano inſcripſerat his verbis: *Mitto tibi pro Muſa tua principum monitrice* ἀντίδωρον *Pauli Silentiarii carmen, quod in anthologia epigrammatum graecorum peſſime ab aliquo typographiae tuae* ἐπιτρόπῳ *habitum (neque enim adeo craſſum* ἁμάρτημα *in religioſam tuam diligentiam cadere poteſt) a me reſtitutum et breuibus aliquot notis graecis* Emanuelis *niſi fallor* Chryſolorae *illuſtratum tuo nomini inſcripſi.* [In bibl. Askew. p. 157. eſt *Paul. Silentiar.* in therm. Pyth. a *Vulcanio* Lugd. Batau. 1593. 8.] Exſtat et eiusdem Silentiarii deſcriptio ſiue ἔκφρασις poetica templi CPolitani S. Sophiae, de qua dicam infra lib. V. inter ſcriptores hiſtoriae Byz. vol. VI. pag. 278 ſqq. Ex libro Ariſtotelis de mirabilibus materiam poematis ſui in Thermas repetiiſſe

uu) De dignitate et officio Silentiariorum in Aula CPolitana vide vtrumque Cangii gloſſarium.

vv) Quoniam vero Agathiae aequalis fuit Paullus iſte; mirum, quod in cod. medic. ſcamn. LV. nr. 7. [vid. *Bandin.* cat. mſſt. tom. II. pag. 256. et de codd. poſtea,] cuius apographum exſtitit in bibl. Gudiana, inſcriptio carminis in thermas ita ſe habet: *Παύλου Σιλεντιαρίου εἰς τὰ ἐν Πυθίοις Θέρμα ἡμίαμβα δίμετρα πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον.* Incipit ibidem: *βάλω μαθῶν,* Αὔγουστε, Κωνσταντῖνε Κράτιστε, Θερμῶν ἄτεχνον. An igitur dicemus, duos diuerſis temporibus fuiſſe Paullos Silentiarios, dignitate et facultate carmina ſcribendi claros? *Fabric.* — Id diſerte ſcribit infra, vol. VI. pag. 280. *Harl.*

ww) Qui tamen male tradit, Huetium primum animaduertiſſe verſuum confuſionem. *Harl.*

xx) Vel potius ſcribendum eſt, Vulcanium editioni ſuae *Ariſtotelis de mundo* ſubieciſſe tamquam adpendicem, et Silent. carm. et Greg. Cyprii encomium. vid. vol. III. p. 347. *Harl.*

Digitized by Google

repetiiſſe Paullum, notauit *Huetius* in Huetianis pag. 304. cuius eruditae obſeruationes ad hoc carmen leguntur poſt eius notas in anthologiam p. 50 — 78. Vltraiecti. 1700. 12. *Fabric.* — Paullum Silentiarium latinos poetas habuiſſe ante oculos, *Imman. Gottlieb Huſchke* oſtendit in epiſtola critica in Propertium, Amſtel. 1792. 8. p. 39 et 40. — De Paulli epigr. in Homerum vid. *Iriart.* catal. MSS. gr. Matrit. p. 96. — Supra ad §. VI. haud longe ab initio apographi olim Gudiani, nunc Guelferbytani, et Leſſingianae diſſertationis de illo codice atque Paulli Silentiarii poemate eruditae feci mentionem; Fabricius vero de ordine verſuum in exemplo Aldino, indeque in poſterioribus editt. orta confuſione, a Vulcanio autem correcta ea, quae ſcitu eſſent neceſſaria, iam expoſuit. Quapropter ego hic primum quosdam codices et editt. memorabo. Quo facto ea, quae Leſſingius docte acuteque et copioſe ſcripſerat, paucis comprehendam. — *Bandinius* in catalogo codd. gr. msst. in bibl. Laurentio-Florentina codd. aliquot Paulli deſcribit. Tom. II. pag. 256. in cod. VII. plut. 55. nr. XIII. ſunt ſententiae et epigrammata externorum ſapientum ex iis, quae collecta ſunt a Maximo Planude. Inter haec epigrammata p. 255. inſeruntur *Paulli Silentiarii*, h. e. ſecretariorum primicerii, in thermas Pythias ſemiiambi *ad imperatorem Conſtantinum Porphyrogenitum* cum ſcholiis marginalibus et gloſſis interlinearibus, (forte Manuelis Moſchopuli, vti Bandin. in indice ſuſpicatur,) et incertam falſamue Fabricii probat ſententiam, hunc Paullum eſſe iuniorem et longe diuerſum a noſtro Paullo Silentiario, qui ſub Iuſtiniano imperatore floruit. — Iidem ſemiiambi, cum gloſſis interlin. et ſcholiis ad calcem, in cod. XXXIV. plutei 57. (pag. 390. nr. XIV.) — tum in cod. XXIII. plut. 58. nr. 2. (p. 464.) — denique in cod. XIII. plut. 74. nr. 45. (III. p. 110.) — In codice *Leidenſi*, olim Bonau. Vulcanii, nr. 2. cum ſcholiis, teſte Catal. pag. 343. — In bibl. *Pariſienſi* regia quinque carminis illius ſunt codices, ſcil. DCCCCXCVIII. MCCCX. MMDLXII. MMDXCVI. cui addita dicuntur ſcholia, adhuc inedita, MMDCCXXXIX. — In bibl. *Vindobonenſi* cum Man. Moſchopuli ſcholiis, teſte Neſſelio.

Comparet illud carmen cum eius epigrammatibus in Anthologia Planudea ab Aldo et reliquis edita: multa epigrammata ſunt in Anthologia Cephalae, a Reiskio vulgata; item ex Anthologia, in Imperio orientali, a Bandurio edito, part. III. edit. Venet. p. 117. 119. 122. 130. — *Brunck.* anal. III. p. 71 — 102. inſeruit LXXXIII. epigr. in his nr. LXXIV. carmen *εἰς τὰ ἐν Πυθίοις θερμά*, verſibus in ordinem ſuum reductis, atque in Lection. p. 245 ſqq. critice tractauit: cuius carminis ordinem, putat pag. 249. primum ridicule peruerſum eſſe, vt omnes verſus non geminis in eadem pagina columnis diſtribuerentur, ſed continua exprimerentur ſerie, in edit. Aſcenſiana, a. 1531. quam imitati ſunt H. Steph. et Wecheli heredes: atque „typographi, ait, Itali, qui poſt Aſcenſium et Frobenium Anthologiam ediderunt, Aldo meliorem, quem ſequerentur, ducem non quaeſiuerunt; proinde carmen hoc in Nicolinorum editione Veneta a. 1550. et ea, quae anno poſt ſubſequuta eſt, filiorum Aldi, legentibus res facile procedit.“ Enimuero ridiculam illam verſuum confuſionem ex edit. Iuntina 1519. in Badianam ſ. Aſcenſianam aliasque manaſſe, monet *Leſſing.* l. c. p. 140. Idem docet, *Claudium Ancantherum*, in verſione latina, inſcripta: — *Paulli Silentiarii Hemiambia dimetra catalectica, in Thermas Pythias, latine facta, epico carmine* (verſibus 170.) Venet. 1586. 8. (vid. Pinelli catal. tom. II. nr. 4320.) exemplum Aldinum, adeoque rectum verſuum ordinem

ordinem eſſe ſequutum. Contulit tamen mstum cuius ipſi copiam fecerat ſodalitas canonicorum Lateran. D. Ioannis cognomento Viridarii, (vid. *Leſſing.* p. 160.) Tum diſſerit de Stephani negligentia, et quae Ancantherus, Huetius, Vulcauius, Fabricius, Bandinius praeſtiterint aut modo bene, modo male adnotarint. Poſthaec 1) gr. contextus, in ordinem ſuum reductus atque ex cod. Guelferb. et ſagacitate Leſſingii correctior, 2) ſcholia graeca, 3) adnotationes Leſſingii. Has excipit docta inquiſitio, vbinam illa ἐν Πυθίοις θερμὰ fuerint, et num Paullus quidam iunior auctor poematis haberi poſſit? Docet igitur ex *Procopio* de aedif. Iuſtin. lib. V. cap. 3. pag. 98. edit. Maltret. thermas iſtas ἐν Πυθίοις in Bithynia a Iuſtiniano vario modo amplificatas et palatio aliisque rebus vtilibus ornatas fuiſſe; auctorem igitur poematis in iſtas thermas meliore iure videri Paullum Silentiarium, qui ſub Iuſtiniano vixit, quam iuniorem quemdam. Acute autem ſentit et fuſe demonſtrat, codicis Florent. inſcriptionem πρὸς τὸν βασιλέα Κύριον Κωνςαντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον et verba in initio carminis Αὔγουςε Κωνςαντῖνε Κράτιςε a reliquis abeſſe codicibus nec carere fraudis et falſitatis ſuſpicione. Denique probabile et paene certum illi videtur, thermas cum ruderibus et reliquiis ſpatioſi aedificii apud locum quemdam, qui hodie dicitur *Eskicher*, (vid. Paul. Lucas Voyage fait par l'ordre du Roi, tom. I. pag. 103. Amſtel. 1714.) eſſe thermas, quas Paul. Silentiar. carmine celebrauit. *Harl.*

Pauſanias in deſcriptione graeciae plura refert epigrammata, quae olim anathematis et aliis monumentis antiquis inſcripta reperit. Eorum accuratum et pleniorem, quam eſt in praeclara editione Lipſienſi, indicem dabo infra lib. IV. Pauſaniae quaedam leguntur in anthologia inedita.

Peritus. H. Stephan. pag. 337.

Perſes, cuius epigrammata Meleager ſuae intexuit coronae. *Perſeus* in cod. Vffenbach. *Perſes*, Thebauus, in codice, quem inſpexit Hugo Grotius. Πέρσου ποιητοῦ vltimum in edit. H. Steph. p. 257. et Πέρσου Μακεδόνος p. 288. Epigr. p. 416. πολλάκι etc. Perſae tribuit, et cum eo, quod ibi ſequitur, iungit Huetius. *Fabric.* — *Brunck.* II. p. 4 ſq. *Perſae, Thebani*, octo exhibet epigrr. et in Lection. pag. 121. explicat, omittit tamen id, quod Huetius tribuerat Perſae. *Reiske* in notit. p. 258. parum vel nihil potuit de illo adferre. *Harl.*

Cyllenius Petianus, pag. 114. edit. Wechel.

Phacellus, pag. 365.

[*Phaedius.* Maius.]

* *Phaedimus* inter eos laudatus a Meleagro, e quibus coronam ſuam compoſuit. Vide et Steph. Byz. in Βισάνθη. *Phaedimi* quaedam in Anthologia inedita exſtant. *Fabric.* — *Reiskius* not. pag. 266. nihil certi de illo potuit proferre. *Brunck.* I. pag. 261. quatuor *Phaedimi* recepit carmina, et de tertio diſſerit in Lection. p. 58. *Schneider* in peric. crit. p. 129. obſeruat, in edita anthol. p. 63. Βισαντηνοῦ carmen legi, quem Fabric. ſupra in voc. *Byſantinus* vel Helladium, vel Antiphilum facit; ſed Schneider. intelligendum cenſet *Phaedimum* noſtrum *Biſanthenum*, eiusdemque ſuſpicatur eſſe libros περὶ ἡρακλείας, quos memorat *Athenaeus* p. 498. — Phalaris epiſt. 130. cuidam ſcribit Phae-

dimo. *Fabric.* ad carmen Meleagri I. (quod ex Vauaſſore repetierat,) vſ. 52. ſcripſit: Φαίδιμος h. l. non eſt epitheton *Antagorae;* ſed nomen poetae proprium, cuius meminit *Stephanus Byzantinus*, Βισάνθη πόλις Μακεδονίας, ἀφ᾽ ἧς Φαίδιμος ἐλεγείων ποιητής. At apud Theodulphum Aurelianenſem lib. IV. carm. I. Sedulius vocatur *rutilus*, i. e. φαίδιμος *luculentus*, vnde *Rutilum*, poetam, inuitis, ni fallor, Muſis, effinxerunt viri eruditi." adde *Schellenberg.* reliquias Antimachi pag. 25. not. *i.* de *Antagora. Harl.*

Phaennus, cuius epigrammatis Meleager coronam ſuam decorauit. *Fabric.* — *Brunck.* I. p. 257. praebuit duo epigrammata. *Schneider.* per. crit. p. 125. probat lectionem quamdam cod. Palatini. *Harl.*

Phalaecus in epigrammatibus laudatur ab *Athenaeo* X. p. 440. *Fabric.* — vid. vol. I. p. 134. *Reiske* in notit. p. 266. notat, e carmine anth. Ceph 445. ſolum conſtare, eum poſt Olymp. CXXV. vixiſſe, quia Gallorum meminerit. *Brunck.* edidit I. p. 421. fragmentum et quatuor epigrammata, et tom. II. p. 525. vnum adhuc. Adde Lection. p. 99 et 235. *Harl.*

Phanias quo et ipſo vſum ſe profitetur Meleager. In anthologia inedita *Phaenias.* Eius epigramma edidit *Küſter* ad Suidam voc. Χεάντεραν et illuſtrauit *Chriſtian Gottlieb Schwarz* diſſ. de varia ſupellectile rei librariae veterum §. 14. Altdorf. 1725. *Fabric.* — *Reiske* in notit. pag. 266. contendit, nomen rectius ſcribi Φανίας aut Φαινέας, (quod nomen habet *Polyb.* init. excerpt. lib. XVII.) quam Φαωίας in cod. Lipſ. Tum notat, eum vixiſſe poſt Epicurum, vt e carm. Ceph. anth. 525. et ante Meleagrum, aut cum eo, vt ex verſ. 52. praefationis eius conſtet. — *Brunck.* II. pag. 52 ſqq. octo Φανίου epigrr. edidit, et in Lection. p. 135 ſqq. explicuit. *Harl.*

[***Phidias.*** Vnicum eius carmen dat Anthol. Cephal. lib. II. initio, nr. 249. vid. *Reiskii* notit. pag. 266. *Harl.*]

[***Philemon.*** Brunck. II. pag. 61.]

****Philetae, Coi***, epigrammata memorat Suidas. *Fabric.* — vid. ſupra vol. II. fin. ſ. p. 874. Philetae duo epigrr. dedit *Brunck.* I. pag. 189. nouem alia epp. ac fragmenta, tom. II. p. 523. et quinque alia tom. III. p. 254 ſq. In inſcriptione carminis 712. apud Reiskium adpellatur *Samius*, et *Reiske* in notit. p. 266 ſqq. multus de illo, arbitratur, Meleagri *Samium* (verſu 14. praefat.) cum Polybii *Samo*, (vel rectius *Samio* leg.) Chryſogoni filio, circa Olymp. CXL. regis Macedoniae penultimi, Philippi, tum iuuenis ſodali, ab eodem tamen Philippo deinceps ſublato, fuiſſe eumdem. De *Samio* illo Meleagri vid. *Brunck. Lectt.* p. 1. in primis p. 114. vbi ſuam retractauit ſententiam. *Schneider.* in anal. p. 5 ſq. de Phileta eiusque ſcriptis diſſerit, neminem vero adhuc praeter interpretem Theocriti reperire potuit, qui eum diceret Samium; Ναξιακὰ tamen ex Heraclide, grammatico, apud Euſtath. ad Homerum pag. 1885. non ad Philetam Coum, ſed ad Philetam Epheſium refert, indeque apud Tzetzem in Lycophron. p. 633. pro Φιλτέας ἐν τρίτῳ Ναξιακῶν legendum eſſe ait Φιλητᾶν. — *Philetae Coi fragmenta, quae reperiuntur.* Collegit et notis illuſtrauit *Car. Phil. Kayſer*, Enzhemio Palatinus. — Praefixa eſt epiſt. *Chr. G. Heynii* ad Io. Ge. Schloſſerum. Gottingae 1793. 8. *Harl.*

Philiades,

Digitized by Google

Philiades, Megarenſis. Vide *Stephanum* Byz. in Θέσπεια. *Euſtath.* ad Iliad. β'. pag. 266. edit. Rom. [Vnicum epigr. dedit *Brunck.* III. p. 329. adde Lection. p. 309. *Harl.*]

Philippus Macedo ſub Caio Caeſare ſcripſit. Vide lib. IV. Anthologiae cap. XI. p. 461. [vid. ſupra, §. 2. de Philippo Theſſal. — *Philippi* regis Maced. vnicum epigr. repoſuit *Brunck.* I. p. 492. adde Lection. p. 115. nr. XXII. *Harl.*

Philippus, Theſſalonicenſis, qui poſt Meleagrum collectionem epigrammatum [¶] ex variis poetis condidit, illisque ſua adiunxit. De ea dictum ſupra §. 2. Claruit ſub Auguſto imp. et poſt. Vide ſupra in Bianore. *Fabric.* *Reiske* notit. pag. 267 ſqq. *Brunck.* II. p. 211—235. ſub nomine eius 84. epigramm. edidit; ſed in Lection. p. 179 ſqq. oſtendit, quaedam aliis tribui, aut eſſe incerta; p. 186. ineditum protulit. *Harl.*

Philippus iunior, ſaeculo quinto vel ſexto poſt natum Chriſtum clarus, cuius eſt epigramma pag. 472. in amores ſibi arridentes CPoli. Confer *Cangii* CPolin Chriſtianam lib. II. p. 167. — *Philippi Byzantii* epigramma in Herculem. Natalis Comes mythol. VII. pag. 701.

[*Philiſcus*, cuius epigr. in Lyſiam, rhetorem, dedit *Brunck.* I. p. 184. ex Plutarcho in Lyſiae vita p. 836. vid. *Brunck.* Lection. p. 34. *Harl.*

[*Philo, Byblius*, grammaticus. *Suidas* voc. Φίλων, tom. III. p. 612 ſq. tradit, eum circiter tempora Neronis, etiam ſub Hadriano vixiſſe, eumque ipſum teſtari, Seuerum Erennium fuiſſe conſulem, quum ipſe annum egiſſet LXXVIII. Olymp. CCXX. atque ſcripſiſſe de comparandis atque eligendis libris, libr. XII. de vrbibus et claris viris, quos vnaquaeque tulit, libr. XXX. (quod opus in epitomen redactum fuiſſe ab Aelio Sereno, produnt Suidas in Σερῆνος et Etymol. v. Βακέρας.) tum, (niſi is alius fuerit Philo,) de imperio Hadriani et alia. Eadem narrat *Eudocia* in Violario p. 424. addit tamen, eumdem quoque ſcripſiſſe *epigrammatum libros quatuor. Harl.*]

Philonis in canos hominis ſtulti p. 33. [*Brunck.* II. p. 401.]

* *Philochorus*, Athenienſis, collegerat ἐπιγράμματα Ἀττικά. Suid.

Philodemus, cuius epigrammatis Philippus, Theſſalonicenſis, ſuam adornauit collectionem. De eo dixi inter philoſophos Epicureos, [ſupra, in vol. III. p. 609.] Eius ineditum epigr. in Menagianis, tom. III. p. 371. aliud in Salmaſii Plin. exercitatt. p. 850. A. edit. Vltraiect. aliud fragmentum συμποτικὸν, ibid. p. 749. A. *Fabric.* — *Philodemi* 31. epigramm. collegit *Brunck.* II. pag. 83 ſqq. et illuſtrauit, duoque alia addidit in Lection. pag. 144 ſq. Pauca de eo tradit *Reiske* in notit. p. 271. Quaedam correxit *Valcken.* in diatr. Euripid. p. 286 ſq. et comprobauit *Schneider* in peric. crit. p. 6. vbi aliud epigr. quod ἄδηλον legitur in Anthol. VII. p. 483. vindicat Philodemo: aliter emendat verſum p. 105. — p. 115. carmen, quod in cod. Dresdenſi inſcribitur *Argentario*, malit modo, vti factum eſt in edita anth. p. 468. tribuere *Philodemo*, modo tamen *Argentario*: p. 116. in codice Dresdenſi, cui conſentit Palatinus, carmen adſcribitur Philodemo, quod in Anthol. Steph. pag. 484. legitur ἄδηλον. — p. 122. Schneider emendat epigr. Philodemi in libro VII. p. 468. idemque aliud epigr. 381. anthol. Cephal. et emendat, idque Philodemo malit reddere, quam Silentiario inſcribere. *Harl.*

Digitized by Google

Philoſtratus in imaginem Telephi vulnerati p. 452. [*Brunck.* II. p. 400.]

[*Philoxenus. Brunck,* II. p. 58. coll. Lection. p. 138. in collectione Ienſiana, nr. 140. *Reiskio* in notit. p. 271. videtur eſſe *Philoxenus*, tragicus, de quo vide ſupra, vol. II. p. 315. Atque *Schneider* in anal. pag. 3 ſq. quoniam id epigr. eſt in Mercurium a Tlepolemo, Myrenſi, Polycriti filio, dicatum in ſtadio, Tlepolemum autem illum Olymp. CXXXI. viciſſe *Pauſan.* p. 394. ſcribit, inde efficit, Philoxenum, poetam, cum Dionyſio ſeniore vixiſſe, et ex carmine ipſo oſtendit, eum Myris, Lyciae vrbe, oriundum, et Polycrito patre natum fuiſſe. *Harl*]

Phocylides, Mileſius, in mſto ſecundum ep. p. 117. edit. H. Stephani. *Fabric.* — *Brunck.* I. 77. edidit nouem, et II. p. 522. adhuc vnum epigr. conf. Lectt. p. 13. *Harl.*

[*Photius*, patriarcha. *Reisk.* not. p. 272.]

[*Phronto.* Maius. vid. ſupra, voc. *Fronto. Harl.*]

Pinytus, cuius duo verſus in Sapphonem exſtant pag. 403. *Fabric.* — *Brunck.* II. pag. 288. *Schneider* in peric. crit. p. 129. contendit, illum *Pinytum*, Bithynenſem, fuiſſe Epaphroditi yy) libertum, grammaticum, et Romae docuiſſe, laudatque Stephan. Byzant. voc. Βιθύνιον. *Harl.*

Piſander, Neſtoris forte filius, Larandenſis, de quo Suid. Sed in mſto, quod Grotius inſpexit, Πεισάνδρου Ῥοδίου, p. 203. H. Steph. *Fabric.* — conf. ſupra in vol. I. p. 215. et p. 590. not. *tt.* — *Brunck.* II. p. 294. edidit epigr. *Piſandro, Rhodio*, inſcriptum, et ita quoque in cod. Vaticano, probatque in Lectt. p. 196. *Harl.*

Piſo, eius epigr. p. 168. edit. H. Steph. *Fabric.* — et in *Brunckii* anal. II. p. 108. *Harl.*

Pittacus. duo ſcolia dedit *Brunck.* I. p. 154.]

Plato, philoſophus, cuius epigrammatis Meleager coronam ſuam illuſtrauit. Confer, quae exſtant apud *Laertium* III. 28 ſq. Gellium etc. De eo dictum hoc ipſo libro cap. 3. [tom. III.] In Platonem epigrammata varia exhibet idem *Laertius* III. 43 ſq. Sed in Anthologia exſtant nonnulla, quae videntur Platonis iunioris. *Fabric.* Atque *Brunck.* vtriusque diſtinxit epigrammata: nam in anal. tom. I. p. 169. dedit XXX. epigrr. *Platonis*, philoſophi, tria autem iunioris *Platonis* p. 175. adde eius Lectiones p. 29—32. et *Iriart.* codd. MSS. gr. Matrit. p. 92 et 93. inprimis p. 98. de epigr. Platonis in Ariſtophanem: item p. 103 ſqq.

Polemo periegetes περὶ τῶν κατὰ πόλεις ἐπιγραμμάτων, *Athen.* X. p. 436. 442. — *Polemonis* regis Ponti epigr. in iaſpidem artificioſe ſculptum p. 489. Wechel. *Fabric.* — *Polemonis* regis tria epigrr. recepit *Brunck.* II. pag. 184. et explicuit in Lection. p. 173 ſq. *Harl.*

Pollianus, (Πολλιανὸς, Πωλιανὸς, Πωμιανός). Florum poetam perſtringit pag. 236. num Hadriani imp. aequalem? Meminit ibidem Parthenii et Callimachi ex Homero pleraque

yy) An eius *Epaphroditi*, a quo etiam Epictetus manumiſſus eſt? *Harl.*

que mutuatorum. *Fabric.* — Παλλαδᾶ quinque epp. collegit *Brunck.* II. pag. 439 ſq. et in Lection. pag. 223. illuſtrauit. *Harl.*

Iulius (MS. Iulianus) *Polyaenus*. *Franciſcus Redi* Oſſervaz. intorno alle vipere p. 37. *Fabric.* IV. Epp. in *Brunck.* II. pag. 287. et Lection. pag. 196. *Harl.*

* *Polycletus*, inter eos, e quibus coronam ſuam concinnauit, celebratur a Meleagro.

Polyſtratus et ipſe a Meleagro adhibitus eſt inter eos, e quibus coronam ſuam contexuit. *Fabric.* — *Reiskius* ex carmine pag. 203. H. Steph. coniicit, hominem fuiſſe magnae Graeciae, qui circa Olymp. CLVIII. 3. V. C. 608. aut Romae aut in Italia viueret. In *Brunckii* anal. II. p. 1. duo exſtant epigrr. et p. 121. Lection. vnum locum correxit. *Harl.*

M. *Pompeii iunioris* in Laidem p. 328. in Mycenas p. 146. *Fabric.* — *Brunk.* II. pag. 105. Lection. pag. 149. *Harl.*

* *Poſidippus*, *Siculus*, inter eos, e quibus coronam ſuam confecit, a Meleagro commemoratus. Poſidippi epigrammata laudantur ab *Athenaeo* X. p. 412. 414. et ſchol. *Apollonii* lib. I. 1289. Eius epigramma de vitae genere deligendo imitatus *Auſonius* Idyllio XV. confer *Politianum* cap. 49. Miſc. et *Franc. Iunium* catalogo artificum p. 114. *Fabric.* — ſupra in vol. I. p. 728. not. *oo.* vbi Brunck. in gnomic. poet. et Reiskium iam laudaui: *Küſter* ad Suidam voc. Ποσ. tom. III. p. 159 et 160. *Villoiſon.* prolegg. in Homerum p. 33. — *Brunck.* anal. II. pag. 76 ſqq. — In cod. Medic. Florent. XXXIV. plut. 57. (Bandin. II. catal. pag. 392. nr. XX.) eſt epigr. ἀδέσποτον, verſibus elegis X. et incipit ποίην τις etc. quod vero in codice XVI. plut. 87. (tom. III. pag. 402.) *Poſidippo*, ab aliis *Platoni*, comico, adſcribitur. adde cod. XIII. plut. 74. nr. 46. (*Bandin.* III. p. 111.) — *Poſidippi* carmen, Iriart. p. 115. — *Schneider* in peric. crit. p. 70 ſq. ep. a Klotzio et Warton. vulgatum adpoſuit emendatius atque expoſuit: et p. 118. carm. quod Poſidippo lib. VII. p. 452. tribuitur, Meleagri eſſe pronuntiat. adde *Brunck.* lection. p. 3. *Harl.*

[*Praxille.* II. ſcolia apud Brunck. pag. 157. *Harl.*]

* *Procli* inter epigrammatarios poetas meminit *Tzetzes* praef. ad Lycophronem. — [*Proclus Lycius.* Boiu. *Brunck.* II. p. 441 ſqq. *Reiske* notit. p. 259. *Harl.*]

[*Michael Pſellus.* Brunck. III. p. 127. vid. ſupra, voc. *Michael.* *Harl.*]

[*Ptolemaeus*, rex. *Brunck.* II. pag. 66. tria epigrr. *Harl.*]

[*Pythagoras.* Boiuiu.]

[*Pytheas.* Vnicum ap. *Brunck.* II. p. 244. vid. *Athen.* p. 465. *Harl.*]

[*Aſinius Quadratus.* vid. ſupra, voc. *Aſinius.* *Harl.*]

Quintus, *Smyrnaeus*: Huic Tzetzes Chiliad. II. 38. tribuit carmen de laboribus Herculis, quod ſine nomine auctoris legitur in Anthol. lib. IV. p. 448. *Fabric.* — Recepit id ſub nomine *Quinti Brunck.* II. pag. 475. et in Lection. pag. 228. notauit, in vno regiorum codicum titulum eſſe εἰς τὸ αὐτὸ Κοΐντου Σμυρναίου, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. *Harl.*

Rhianus, cuius epigrammata Meleager ſuae coronae intexuerat. De eo [P] dixi lib. II. cap. XI. §. 7. [vol. I. p. 734.] Eius poematis delectatum Tiberium, auctor eſt *Sueto-*

 nius

nius cap. 70. Citat epigrammata eius *Athenaeus* XI. pag. 499. [vid. *Brunck.* I. pag. 479 ſqq. II. p. 526. et Lection. p. 112 ſq. et p. 235. *Reiske* notit. p. 259. *Harl.*

Rufinus, cuius epigrammata Erotica XXVIII. leguntur p. 615 ſq. p. 486. μισῶ etc. Eidem MStum tribuit πῦ σοι Κεῖνα etc. p. 482. H. Stephani. In eodem msto legitur diſtichon, quod in editis deſideratur: Ῥεφῖνος τῇ ᾿μῇ etc. *Fabric.* — *Brunck.* tamen tom. II. p. 396. nr. 25. id cum aliis 37. *Rufini* carminibus dedit, et in Lect. p. 217 ſqq. illuſtravit. — Quaedam loca emendauit expoſuitque *Schneider* in peric. crit. pag. 80 ſq. et p. 103 ſq. vbi carmen exhibuit auctius. — adde *Reiskii* notit. p. 259. *Harl.*

Rufus, *domeſticus*, p. 615. [*Brunck.* II. p. 490.]

Sabinus, p. 555. forte ſophiſta, qui ſub Hadriano claruit, Suida teſte. In msto dicitur grammaticus. *Fabric.* — Atque *Brunck.* II. pag. 304. ſcripſit et dedit Sabini Γραμματικῦ epigr. *Harl.*

Samius. Σαμίυ epigrammatis Meleager ſuam ſe ornaſſe coronam teſtatur hoc verſu: καὶ Σαμίυ δάφνης κλῶνα μελαμπέταλον. *Fabric.* vide ſupra, voc. *Phileta* et *Schneider* anal. pag. 4. *Brunck.* I. pag. 485. duo dedit *Samii* epigrammata, cuius Lect. pag. 114. conferes. *Harl.*

Sammius. Vide infra in *Simmia*.

Sappho, cuius epigrammata pauca Meleager coronae ſuae intexuerat. De ea dixi lib. II. cap. 15. [vol. I. p. 137 ſqq. adde *Pau* ad Anacreont. p. 308. *Harl.*]

Sarapion, pag. 302. [*Serapionis* Alexandrini epigramma in *Brunck.* anal. II. pag. 291. et mst. epigr. p. 207. Steph.]

Satyrius, ſiue *Satyrus Thyillus*. Infra in *Thyillus*.

[*Scythius*, ſiue *Scythinus*. Boiuin. Maius. *Reiske* notit. p. 261. nihil de eius aetate rebusque reperire potuit: ei tamen videtur *Scythius* a *Scythopoli*, vrbe Palaeſtinae apud Iordanem, dictus fuiſſe. In cod. Lipſ. carm. 10. editum a Klotzio, inſcribitur Σκυθίυ, in carm. 213. auctor Σκυνθῖνος dicitur: vtrumque corrupte, *Schneidero* in per. crit. p. 128. iudice, qui vero ſuſpicatur, poetam iſtum eſſe *Scythinum*, qui a Stephano Byzant. voc. Τηος, Teius iambicorum ποιητὴς vocatur. Apud *Athenaeum* XI. cap. 11. p. 461. vbi vid. Caſaubon. σκυθινὸς ὁ Τήιος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ ἱστορίᾳ. Animaduertit quoque Schneider, eum bis a Plutarcho laudari, in opuſc. moral. p. 715. atque p. 402. ſimpliciter Σκυθινὸν memorari, ibique exſtare inſigne iamborum fragmentum. — *Brunck.* II. p. 104. edidit duo epigrammata Σκυθίνυ Τηΐυ. *Harl.*

Secaeus (Σηκαῖος), p. 624.

Secundus, CPoli ſcripſiſſe videtur ſaeculo poſt Chriſtum natum quinto vel ſexto. [III. epp. *Brunck.* III. p. 5. dedit, et in Lection. p. 235. refellit Fabricium et exiſtimat, eum fuiſſe ſupparem iis poetis, quorum carminibus Philippus ſuam nexuit coronam. *Harl.*]

[*Serapion*. vid. *Sarapion*.]

Simmias, cuius epigrammata ſuae ornamentum coronae adiecit Meleager. De Simmia dixi hoc ipſo libro cap. 16. [vol. III. p. 808.] *Simmiae* μῦνες citantur a Stephano Byz. in Ἀμύκλαι.

'Αμύκλας. Eiuſdem 'Απόλλωνα laudat Steph. in 'Ημίκυνες et Tzetzes Chil. VII. hiſt. 144. Forte et in anthologia edit. Wech. pag. 517. pro Σαμμίς legendum Σιμμίς, niſi malis Σαμίς. [vid. *Brunck.* Lection. p. 38 ſqq. 114. et p. 235. qui dedit *Simmiae Thebani* II. epp. tom. I. p. 168. *Simmiae* autem *Rhodii* carm. I. p. 204 ſqq. et II. p. 525. adde vltimum ep. 260. edit. Steph. et p. 274 et 275]

Simonidis Cei epigrammata Meleager itidem coronae ſuae intexuerat. De illis dixi lib. II. cap. 15. [vol. I. pag. 142 ſqq. *Iriart.* catal. pag. 94.] Poſt verſ. 1. p. 209. edit. Stephan. addendum hoc Simonidis εις Γόργιππον ἐπιτύμβιον· Οὐκ ἐπιδὼν νυμφεῖα λέχη Κατέβη τὸν ἄφικτον Γόργιππος ξανθῆς Περσεφόνης θάλαμον. *Fabric.* — *Brunck.* in Lection. p. 17—25. opinatur et acute docet, quaedam dubia aut incerta fide tribui Simonidi, neque, quae ibi Simonidea legantur, omnia eſſe eiuſdem hominis, quum plures fuiſſent cognomines; denique p. 25. duo fragmenta, ab Ariſtotele ſeruata, reponit; — conf. *Reiske* notit. p. 260 ſq. *Harl.*

Sinopenſium epigramma in Diogenis Cynici ſtatuam. Laert. VI. 78.

[*Solon.* vide ſupra, vol. I. p. 735 ſqq. vbi iam Brunck. aliosque editores laudaui. *Harl.*]

Sophoclis, tragici, in Euripidem ex *Athenaei* XIII. p. 604. [*Brunck.* I. p. 63.]

Sophronii, *patriarchae* Hieroſolymitani, in funus Ioannis, patria Cyprii, papae, ſiue patriarchae Alexandrini, p. 282. Aliud in Xenodochium ab Eulogio, patriarcha Alex. conditum p 497. [*Brunck.* III. p. 125. et Lection. p. 254.]

Soſipater. MS. tribuit illi ἐκμαίνει χείλη pag. 487. edit. H. Steph. quod p. 129. edit. Wechel. legitur. Coniungendum eſſe cum diſticho, quod ἀδέσποτον ſequitur, notat et interpretatur Huetius. *Fabric.* — Illud ſub *Soſipatri* nomine cum duobus aliis epigrr. dedit *Brunck.* I. p. 504. et expoſuit in Lection. p. 119. *Harl.*

Speuſippi, philoſophi, in Platonem p. 418. [*Brunck.* I. p. 176.]

Statyllius (Statilius) *Flaccus*, cuius ſex vel ſeptem epigrammata in graeco florilegio leguntur. Dubitat *Gaſſendus* II. 6. de vita Epicuri, an ſit idem cum *Statilio epicureo*, de quo *Plutarch.* in Catone minore et Bruto: vide etiam infra in *Tullio*. *Fabric.* — *Stratyllius* male in cod. Lipſ. vid. *Reiske* notit. p. 261. *Brunck.* II. pag. 262 ſqq. XII. edidit epigramm. et examinauit in Lectr. pag. 192. Diſtichon, χρυσὸν ἀνὴρ εὑρών, quod in Anthol. I. cap. 84. inſcribitur *Statyllio*, apud Diog. Laert. tribuitur *Platoni*, notante *Iriart.* catal. pag. 104. vbi aliud quoque diſtichon latine et hiſpanice vertit. *Harl.*

Strato, non philoſophus ille Peripateticus, ſed poeta hoc nomine iunior, Epicuri, vt videtur, de grege porcus. Capitonem medicum perſtringit pag. 215. *Cardianus* dicitur in Anthologia inedita. vid. *I. Henr. Maii* Obſeruatt. ſacras libr. IV. pag. 1 et 65. et catal. MSS. Vffenbach. pag. 574 ſq. Equidem accipio Στράτωνος τοῦ Καρδιανοῦ, non, vt Maius, *Cardiani filium.* Huius Stratonis παιδικὰ cum aliis epigramm. ineditis illuſtrare voluit Salmaſius. conf. Menagiana tom. IV. pag. 229. *Stratonem*, *Sardianum*, vocat *Salmaſius* pag. 338. ad Solin. *Fabric.* — Abunde diſputatum eſt de illo ſupra ad §. II. *Harl.*

[*Sulla.* vid. *Brunck.* Lection. pag. 267. *Harl.*]

Syneſius,

Digitized by Google

Syneſius, *philoſophus*, de quo infra libro V. [*Brunck.* II. pag. 449.]

Syneſii, *ſcholaſtici*, in Hippocratis imaginem ab Euſebio Byzantio poſitam, pag. 485. [P] [*Brunck.* III. pag. 11.]

[*Thales*, Mileſius, *Boinin.* At caue, ne intelligas antiquiſſimum philoſophum; nam verum nomen erat *Thallus* aut *Thyillus*. *Harl.*]

[*Thallus*, Mileſius, ſub Caeſare Germanico, vt vult *Reiske*, qui in notit. pag. 214. de eo varia hariolatur, aut ſub Tiberio, vti Boiuin. interpretatur, qui Mem. cit. tom. II. p. 268. dedit, et p. 270 ſqq. illuſtrauit epigr. *Brunck.* II. p. 164 ſq. quinque recepit epigramm. et in Lection. pag. 163. cum Boiuin. p. 291. carm. 1. in natalem Tiberii imperatoris ſcriptum cenſet; et adnotat, in cod. epigr. I. Θάλλου, II et IV. Θαλοῦ Μιλησίου, V. Θάλλου Μιλησίου, et III. Θυηλλῶυ inſcribi; vnde aut Θάλλου aut Θυίλλου faciendum putat. adde *Reiske* l. c. pag. 218. voc. Θυήλλαος. *Harl.*]

Theaetetus. *Laert.* IV. 25. VIII. 48. *Fabric.* — *Brunck.* II. pag. 251 ſq. quinque, et III. pag. 131. vnum adhuc dedit epigr. coll. Lection. pag. 189. fin. *Hemſterhuſ.* ad *Lucianum*, vol. I. pag. 433. e msto edidit emendauitque Theaeteti epigr. *Reiske* in notit. pag. 214 ſq. hunc et ſequentem Theaetetum ſcholaſticum h. e. cauſſarum patronum, vnum eumdemque fuiſſe hominem arbitratus, varia de eo diſputat. *Harl.*

Theaetetus, *ſcholaſticus*, ſub Iuſtino imp. claruit CPoli. Vide *Cangii* CPolin Chriſtianam lib. II. p. 152. *Fabric.* — Huic *Brunck.* II. p. 514 ſqq. VI. epigrr. adſerit, et in Lect. p. 232. critice tractat illuſtratque. *Harl.*

[*Themiſtius.* *Brunck.* II. p. 404. conf. eius Lection. p. 219 et 256. V. *Harl.*]

[*Theo*, Alexandrinus philoſophus, celebris Hypatiae pater, circa fin. ſaeculi IV. *Leich.* praef. p. VII. *Maius.* *Fabric.* B. Gr. vol. IV. p. 451. *Reiske* notit. p. 217. — *Brunck.* II. p. 505. duo vna cum monoſticho, et duo tom. III. pag. 4 ſq. dedit carmina, atque in Lection. p. 219 ſq. et 237. ea partim vindicauit illi, partim critice atque grammatice perſequutus eſt. *Harl.*]

Theocriti, *Chii*, epigramma in Hermiam. *Laert.* V. 11. [*Brunck.* I. pag. 184. de *Theocrito Syracuſ.* in vol. III. abunde diſputatum eſt.]

° *Theodorides* inter eos celebratus a Meleagro, e quibus coronam ſuam contexuit. Eius quaedam leguntur in Anthol. inedita et longe plura in edita. Pag. 215. H. Steph. male Θεοδωρίτου pro Θεοδωρίδα, qui recurrit p. 253. 342. 439. *Fabric.* — *Brunck.* II. p. 450. tamen dedit *Theodoreti*, *grammatici*, epigr. in imaginem Philippi, ἄρχοντος ἐν Σμύρνῃ (et Anthol. Steph. pag. 235.) pag. autem 41 ſqq. XVIII. *Theodoridae* carmina, et in Lection. pag. 132 ſqq. illuſtrauit. *Reiskius* in notit. pag. 215. etc. multus de illo, agit de ſcriptura nominis varia, diuerſitate hominum Theodoriti aut Theodoreti, grammatici, atque Theodoridae, huiusque patria, quam Aeolidem fuiſſe coniicit ex carm. pag. 214. Anthol. Steph. Eum vero intra Olymp. LXIX et CLXX. vixiſſe cenſet. Ea, quae ſequuntur, ingenii quidem produnt acumen; at in coniecturis meris poſita ſunt. — *Schneider* in per. crit. p. 86 ſq. duo epigrammata Theodoridae docte ſuſeque illuſtrat atque explicat, et contra Ruhnkenium diſputat. Idem V. D. in anal. pag. 7 ſqq. ad Reiskii

Digitized by Google

Reiskii coniecturas refellendas ea carmina, quae quidem ex msstorum librorum fide ad Theodoridam auctorem relata ſunt, late curateque peruestigauit, vt hominis aetatem, certis indiciis oppreſſam, teneret. Praecipue ex carmine IX. in tumulum Euphorionis, Olymp. CXXVI. teſte Suida nati, ſcripto efficit, aetatem Theodoridae fere ad Olympiadem CXXXVI. vsque pertigiſſe. A *Clemente Alexandrino* Stromat. V. p. 678. laudatur Euphorionis ἀντιγραφὴ πρὸς Θεωρίδαν, vbi Schneider legere iubet Θεοδωρίδαν, cuius nomen ſaepe confuſum et corruptum fuiſſe oſtendit. — Theodoridae μέλος in Amorem commentariis Dionyſii (τοῦ λεπτοῦ) explicatum memorat *Athenaeus* XI. pag. 475. Noſtrum, denique ſuſpicatur Schneider, fuiſſe Theodoridam, Syracuſanum, auctorem Dithyramborum, ex quibus vnum, Κενταύρους, nominat *Athenaeus* XV. pag. 699. illiusque verſum hexametrum profert Hegeſander, Delphus, apud *Athenaeum* VI. p. 229. coll. VII. p. 302. Tarentinum ei videtur facere *Pollux* Onomaſt. X. §. 187. *Harl.*

Theodorus, epigrammatum poeta. *Laert.* II. 104. Etiam Theodori quaedam in Anthol. inedita exſtant, et in pridem edita p. 203. 320. *Fabric.* — In Anthol. Steph. p. 140 et 220. cum titulo *Theodori Anthi.* vid. Reiske l. c. pag. 215. et Maium. — *Theodori*, proconſulis duo epigrr. in *Brunckii* anal. III. p. 6. conf. *Fabric.* B. Gr. vol. IX. p. 191. *Harl.*

[*Theophanes*, ſcriptor ſaeculi X. vid. *Fabricii* B. Gr. vol. VI. pag. 151 ſq. *Reiske* notit. pag. 217. *Harl.*]

Theoſobiae epigramma in Ablabii medici funus, lib. III. pag. 348. *Fabric.* — *Brunck.* II. pag. 450. *Harl.*

Thomas, ſcholaſticus. Epigr. p. 514. vbi, ſe, ait, tres mirari prae ceteris, Demoſthenem, Thucydidem et Ariſtidem. *Fabric.* — *Brunck.* III. p. 125. qui p. 124. alium, *Thomam Patricium* et *Logothetam*, diſtinguit huiusque epigr. in Anaſtaſium edidit. *Harl.*

Thucydides, hiſtoricus. cod. Vffenbach. [in cod. Lipſ. carm. 558. quod tamen tanto nomine indignum cenſet *Reiske* in notit. pag. 217.] aliud in Euripidem in H. Steph. Anth. p. 273. [in *Brunckii* anal. II. pag. 236.]

Thymocles. Voſſii et Vffenbach. cod. *Timocles. Fabric.* — carmen vnicum, a Doruillio et a *Brunck.* II. p. 259. editum, praeſtat Muſa Stratonis. *Reiske* in notit. pag. 218. dubius eſt, num ille cum *Timocle*, comico, (de quo ſupra in vol. I. pag. 503 ſq.) idem fuerit. — *Timoclem* quoque *Rhodium* nominat Maius. *Harl.*

Satyrus Thyillus pag. 111. etc. Σατυρίου εἰς τρεῖς ἀδελφοὺς, lib. VI. cap. 15. *Fabric.* — *Satyrii Thyilli* epp. VI. repoſuit *Brunck.* II. p. 276 ſqq. et illuſtrauit in Lection. p. 194 ſq. Inter ἀδέσποτα, in tom. III. p. 184. carm. 173. ediderat *Salmaſius* in Pliniann. exercitt. pag. 83. iterumque pag. 766. cum latina verſione; quo loco aiebat, auctorem eſſe veterem poetam *Satyrum. Brunck.* igitur in Lection. p. 267. ſuſpicatur, in membranis adſcriptum eſſe Σατύρου, adeoque eumdem forſan auctorem, qui vulgo *Satyrius Thyillus* nuncupetur. *Reiskii* coniecturas, de varia nominis ſcriptura homineque ipſo leges in Notit. pag. 214. voc. Θάλης ſ. Θάλλος. *Harl.*

[*Thyllus.* cod. Lipſ. carm. 446. quod tamen *Eueno* potius inſcribendum putabat *Reiske* in notis pag. 34 ſq. adde eumdem in notit. pag. 218. de ſcripturae varietate nominisque confuſione, et ſupra in voc. *Thallus* notata. *Harl.*]

Tiberius Illus, pag. 62. 63. 64. *Fabric.* — . *Tiberii* Ἰλλυστρίῳ nomine *Brunck.* III. pag. 7. duo reddidit epigrammata. *Harl.*

[*Tiberii*, imperatoris, *epigrammata* artemque rhetoricam memorant *Suidas*, voc. Καῖσαρ, et *Eudocia* in Violar. pag. 270. *Harl.*]

[*Timocreon*, *Rhodius*, Themiſtocli et Simonidae aequalis. vide ſupra, in vol. I. p. 504. in primis ibid. p. 159. vbi diſtichon adfertur, quod, teſte *Reiskio* in notit. p. 265. in fine libri ſecundi Anthol. Cephal. nr. 277. legitur. Duo carm. praebet *Brunck.* I. p. 148. et ſcolion quidem ex diſtinctione *Io. Alberti* in obſeruu. philol. in N. T. p. 401. ipſo fatente in Lection. p. 25. *Harl.*]

Timon, e cuius ſillis Laertius, Sextus et alii plura referunt. *Fabric.* — *Brunck.* I. pag. 153. *Timonis*, *miſanthropi*, vnicum epigr. ex *Plutarcho* in Antonii vita tom. V. p. 138. edit. Bryani, (vid. Lectt. p. 26.) et II. p. 67. ex *Timonis Phliaſii* Sillis, 39. fragmenta refert, et quaedam illuſtrat in Lection. pag. 139. conf. ſupra, in vol. II. pag. 616. et vol. III. pag. 623 ſqq. *Harl.*

Traianus, *imp.* cuius vnicum tantum diſtichon legitur lib. II. antholog. cap. 13. [*Brunck.* II. pag. 265.]

Troilus, *grammaticus*, pag. 435. [*Brunck.* II. pag. 450.] Ab hoc diuerſus fuit Troilus, ſophiſta, de quo dicam lib. IV.

Tryphonis Hermetis in Terpem, ſiue Terpandrum, citharoedum, p. 77. [*Brunck.* II. p. 451.]

Tullius Geminus, cuius epigrammata Philippi, Theſſalonicenſis, collectioni inſerta fuerunt. *Fabric.* — *Reiskius* notit. pag. 202. diſcedens a Fabricio, dubitat, num *Tullius* adpellatus ſit *Geminus*, et *Geminus* idem ſit cum *Tullio*, cuius epigrammata Philippus, ſe coronae ſuae, ait, intexuiſſe: immo vero ſuſpicatur, illum *Tullium*, a Philippo memoratum, poſſe eumdem eſſe cum *Tullio Laurea*. *Brunck.* tamen II. p. 279. X. epigr. dedit *Tullio Gemino* inſcripta, nec aliquid monet in Lection. p. 195. quinimo adnotat, carminis IX. titulum in Vat. cod. eſſe Τυλλίου Γεμίνου Σαβίνου pro Σαβίνου. *Harl.*

Tullii Laureae in Sapphonem p. 404. Vide et ſupra in *Antiſtio*. An *Laurea Tullius* Ciceronis libertus? Ita videtur. Pro Στατυλλίου pag. 247. edit. H. Steph. in MS. Λαυρέα Τυλλίου. *Fabric.* — Reiskio etiam in notit. pag. 226. procul dubio idem atque *Tullius Laurea*, libertus Ciceronis, eſſe videtur, cuius vnicum carmen in Anthol. Steph. p. 279. legitur: vnum aliud eius carmen eſt in Muſa Stratonis nr. 28. quod Reiske ſic poſuit ibidem, vt legendum exiſtimauit. At *Brunck.* II. pag. 102 ſq. id cum duobus aliis non ſolum multo aliter conſtitutum dedit; ſed auxit quoque diſticho, et in Lection. p. 148. rationem reddidit. *Harl.*

[*Tymnes*, Boiuin. *Tymna*, Maius. *Tymnes*, *Brunck*, qui tom. I. pag. 505. VI. illius edidit epigrammata, et in Lection. pag. 119 ſq. non ſolum illuſtrauit, ſed etiam carmen IV. ex Plutarchi Moral. pag. 240. vbi diſcerpta diſticha tamquam e diuerſis epigrammaſin male

male adſeruntur, paullo aliter conſtituit, et vno diſticho locupletauit. Idem eſt ac *Tymneus*, qui ſequitur. *Reiskio* in notitia pag. 265. quia *Tymnes* Anth. Steph. p. 337. Priapum celebrat, videtur aequalis, non antiquior Meleagro fuiſſe, qui eum in corona ſua pancarpo verſ. 19. nominat. Idem quoque e pag. 229. Anthol. Steph. vbi *Tymnes* Eleuthernam, oppidum Cretae, memorat, colligit, eum Cretenſem fuiſſe, aut in Creta vixiſſe. *Harl.*

Tymneus, Meleagro antiquior, qui eius epigr. coronam ſuam exornauit.

Xenocratis, iunioris, in imaginem Mercurii p. 467. [*Brunck.* II. pag. 59. repetitum p. 256.]

Xenocritus Locrus, poeta coecus natus, cuius meminit Heraclides de politiis apud Stobaeum. Neſcio, eiusne ſit epigramma, quod legitur p. 367. anthologiae edit. Wechel.

[*Xenocriti*, *Rhodii*, ep. pag. 254. edit. Steph. et *Brunck.* II. pag. 256.]

Zanus (an Zonas?), pag. 368. [vid. *Zonas.*]

Zelotes, pag. 113. [*Zelotus. Brunck.* II. pag. 400. duo epigrr.]

Zenobius, grammaticus, cuius in Victoris, grammatici, imaginem epigramma exſtat p. 507. [*Brunck.* II. pag. 402.]

Zenodotus, pag. 56. Forte idem cum ſuperiore: quoniam Zenobii et Zenodoti nomina paſſim confunduntur, vt obſeruo infra lib. IV. vbi de *Zenobio*, prouerbiorum ſcriptore. [*Brunck.* II. pag. 61. *Zenodoti*, Epheſii, tria dedit epigramm. add. Lection. pag. 238. *Harl.*] Epigramma Zenodoti, Stoici, in Zenonem, produxit *Laertius* VII. 30. [*Brunck.* II. pag. 78.] Etiam verſus quosdam iambicos Zenodoti refert Stobaeus ſerm. 2 et 61.

Zonas, cuius epigrammata collectioni ſuae implexuit Philippus, Theſſalonicenſis. *Fabric.* Recte Fabric. paullo ante coniecerat, loco *Zani* (in Planudea pag. 368.) legendum eſſe *Zonas;* atqui in msto Vatic. Ζωνᾶ Σαρδιανῦ. vid. *Brunck.* Lection. pag. 141. *Zonas* autem eſt idem cum *Diodoro Sardiano*, rhetore ſeniore, vid. *Reiskii* notit. pag. 212. Atque Maius ita notauit e cod. Vffenbach. *Zonas Sardianus*, (lege, *Sardianus*, vt Reiske pag. 205. notit. titulum carminis 593. enotauit,) *qui et Diodorus.* — conf. ſupra, voc. *Diodorus. Harl.*

Zoſimus Thaſius, pag. 105. 565. 566. *Fabric.* — *Brunck.* II. p. 452 ſq. edidit quatuor illius epigramm. add. Lection. pag. 226. *Harl.*

E recentioribus *Io. Baptiſta Bracceſchi*, Florentinus, ord. Praedicat. circa a. 1586. ſcripſit Ἱεροχιλιάδας epigrammatum graecorum in laudem Sanctorum et virorum illuſtrium. vid. Biblioth. Dominican. tom. II. pag. 382.

[*Hippolyti Iulii Pilet de Mesnardiere* imitationes quaedam Anthologiae in eius poematibus. Pariſ. 1656. fol. vid. ſupra in cat. editt. fin.]

[De *Vincentii Marinerii Valentini* epigramm. mss. vid. *Iriart.* catal. gr. codd. Matrit. pag. 520. 528 ſqq. et ſaepius. adde indicem pag. 563. voc. *Epigrammata. Harl.*]

Subiiciam *indicem epigrammatum alphabeticum*, ex diuerſis libris conflatum, quem ſingulari humanitati cel. *Heynii* me debere, cum teſtificatione grati animi profiteor.

A.

*Ἀ δειλ' Ἀντικλεις. A. 287. *a.* Br. I. 247.
*Ἀ δειλαιε τυ Θυρσι. A. 517. Theocr. p. 288. Br. I. 318.
*Ἀ βακχα παιζιαμεν. A. 297. Br. II. 347.
Ἀ βους ἁ τικτουσ'. A. 304. Br. III. 195.
Ἀ δαμαλις δοκεω μυκησεται' ἠν. A. 303. Br. II. 21.
Ἀ καλον αὐτοπονητον. B. II. 177.
Ἀ κονις αρτισκαπτος. A. 234. Br. II. 261.
Ἀ Κυπρις Θηλεια. A. MS. n. 90. Br. I. 3.
Ἀ Κυπρις μουσαισι. A. 11. Br. I. 175.
Ἀ Κυπρις ου πανδημος. Br. I. pag. 379.
Ἀ Κυπρις πρωαν γυμναν. A. 62. Br. III. 163.
Ἀ Κυπρις ταν κυπριν. A. 323. Br. III. 200.
Ἀ Κυπρις τον ερωτα. A. 37. Br. I. 404. (et II. 477.)
Ἀ Κυπρον ἁτε Κυθηρα. A. MS. n. 121. Br. II. 46.
Ἀ λιθας ἐς ἀμεθυσος. A. 350. Br. I. 175.
Ἀ Μακετις σε κεκευθε. Br. II. 157.
Ἀ ματηρ ζωον. A. B. 552. Br. I. 224.
Ἀ μεγα Βαττιαδαο. Br. III. 270.
Ἀ μιτρα τοδ' ἀλουργες. A. 425. Br. I. 483.
Ἀ μολιβος κατεχει. A. 303. Br. III. 195.
Ἀ παρος αἱματοεν. A. R. 442. Br. II. 8.
Ἀ ναυς (ατομον) ἁ το μονον. A. MS. n. 255.
Ἀ παρος ἀντιφθογγον. A. 264. Br. II. 99.
Ἀ πατρα Νικαια. Leich. 7. A. R. 631.
Ἀ παρος εὐδμητος. A. 284. *a.* Br. III. 247.
Ἀ ποτε παρθενικαισιν. A. MS. pag. 77. 8. Br. I. 165.
Ἀ πελοποννησος. A. 246. Br. II. 167.
Ἀ πυματον καμπτηρα. A. MS. 264. Br. I. 38.
Ἀ συριγξ τι τοι ὡδε. A. 3. Br. I. 191.
Ἀ ϛαλα βαρυθουσα. *A. R.* 712. *Ienſ.* 62. Br. I. 189.
Ἀ ϛαλα φερ' ἰδω τιν' ἐχει. *Leich.* II. A. R. 619. B. II. 32.
Ἀ ϛαλα συνθημα. *Leich.* 12. A. R. 620. Br. I. 35.
Ἀ σφραγις ὑακινθος. A. 351. Br. I. 125.
Ἀ τε φωτα δωριος. Theocr. pag. 292. Br. I. 380.
Ἀ τεχνα τον ελεγχον. A. 302. Br. III. 218.
Ἀ φιλερως χαλεποις. M. L. IX. 303. Br. I. 20.
Ἀ φορμιγξ τα τε τοξα. A. 436. Br. II. 10.
Ἀ χλωρα πλατανιϛος. *A. R.* 769. *I.* 115. Br. II. 165.
Ἀ βαλε μηδ' ἐγενοντο. A. 221. Br. III. 62.
Ἀ βαλε χειμεριον. A. 73. Br. II. 275.
Ἀβροδιαιτος ανηρ. *Athen.* L. XII. p. 543. D. Br. II. 60.
Ἀβδηρων προθανοντα. A. 197. Br. I. 118.
Ἀβροτονον Θρηισσα γυνη. A. R. 583. Br. III. 283.
Ἀβρους και τον ἐρωτα. A. MS. n. 64. Br. I. 12.
Ἀβροχιτων δε φυλαξ. A. 23.
Ἀβροχον ἀπλανεος. A. 446. Br. III. 88.
Ἀβροχον ἐν πελαγεσσι. A. 106. Br. II. 344.
Ἀγαγε και Ξερξης. A. 10. Br. I. 490.
Ἀγγειλον ταδε δορκας. M. L. IX. 319. Br. I. 19.
Ἀγγελε φερσεφονης. Capyar. opuſc. p. 165.
Ἀγγελιην ἠκουσεν. A. III. Br. II. 136.
Ἀγις Ἀριϛαγορην. A. 109. Br. I. 484.
Ἀγλαος ἑϛηκει. A. 392.
Ἀγκιϛρον πεποιηκας. A. MS. n. 229. Br. II. 377.
Ἀγκυραν ἐμβρυοικον. A. R. 403. Br. II. 212.
Ἀγνον χρη νηοιο. Br. III emend. pag. 311.
Ἀγραυλω ταδε παν. A. 432. Br. II. 93.
Ἀγνως ες τεμενος. Br. III. 199.
Ἀγρευσας τον νεβρον. A. MS. n. 136. Br. I. 481.
Ἀγριος ἐϛι Χαρων. A. 259. Br. II. 507.
Ἀγριος οὑτος Ἀδωνις. A. Ms. p. 79. 2. Br. II. 496.
Ἀγρον μηνοφαντης ὠνησατο. A. 133. Br. II. 331.
Ἀγρονομω ταδε παντι. A. 420. Br. I. 228.
Ἀγρος Ἀχαιμενιδου. A. 110. Br. III. 238.
Ἀγροτα συν ποιμναις. A. 534. Br. III. 190.
Ἀγροτερων Θεος ειμι. A. 337. Br. II. 134.
Ἀγρου χελιδων. Br. III. Em. 311.
Ἀγροφυλαξ ἑϛηκα. A. 339. Br. II. 284.
Ἀγχι δε Κυπρις ἐλαμπεν. A. 386.

Ἀγχι

Ἄγχι μεν ἐλπις ἐρωτος. A. 353. Br. III. 91.
Ἀγχιαλου ξηγμινος. M. L. IX. 102. Br. II. 196.
Ἀγχισην Κυθερεια. A. 398. Br. III. 105.
Ἀγχισην κυθερεια κ᾽ ἐνδυμ. A. 403. Br. III. 17.
Ἀγχιτοκον σατυρον. A. 209. Br. II. 255.
Ἀγχουροι μεγαλαι. A. B. 669. J. 18. Br. II. 145.
Ἁδ᾽ ἐγω ἁ τλαμων ἀπολις. A. 102. Br. III. 13.
Ἁδ᾽ ἐγω ἁ τλαμων ἀρετα. A. 237. it. p. 498. it. p. 525. Br. I. 193.
Ἁδ᾽ ἐγω ἁ Φοιβοιο. A. 509. Br. III. 252.
Ἁδ᾽ ἐγω ἡ περιβωτος. A. 226.
Ἁδ᾽ ἐγω ἡ πσσακις Νιοβη. A. R. 602.
Ἁδ᾽ ἐγω ἡ τριταλαινα. Br. III. Em. 304.
Ἁδ᾽ ἐσθ᾽ ἁδ᾽ ἐλατεια. A. R. 582. Br. II. 283.
Ἁδ᾽ ἡρακλειδαν. A. 499. Ar. Ep. p. 91. Br. III. 308.
Ἁδε πολυκλειτοιο πολυξενα. A. 320. Br. II. 440.
Ἁδε ποθ᾽ ἁ κλεινα. A. 99. Br. III. 55.
Ἁδε τοι Ἀρχιου. A. 242. Br. III. 293.
Ἁδη ἀλιτανευτε. A. 221. Br. III. 291.
Ἀδης μεν συλησεν. A. 258. Br. III. 294.
Ἁδιον οὐδεν ἐρωτος. M. L. IX. 311. Br. I. 194.
Ἀδρηστεια τε Δια. A. 41. Br. II. 186.
Ἁδριακοιο κυτους. A. 379. Br. II. 228.
Ἁδυμελεις Μουσαι. B. I. 25.
Ἁδυ μελος και πανα. Br. I. 25.
Ἀεναον καθαρην. A. 364. Br. III. 227.
Ἀεροπης δακρυον ἱερης. A. 416. Br. II. 382.
Ἀθανατοισι Θεοις. A. R. 752. I. 101. Br. II. 446.
Ἀθανατοι λυονται. A. 355. Br. III. 222.
Ἀθανατον πατρα. A. 504. Br. III. 187.
Ἀθανατος μεροπων. Br. III. 315.
Ἀθανατων πομπαισι Br. III. 328.
Ἀθ. ησας ηδε πολω. A. 429.
Ἀθρει μοι δια παντος. A. Ms. n. 66. Br. III. 155.
Αἲ αἲ ἀριστακρατεα. A. 286. a. Br. I. 193.
Αἲ αἲ και Λιβυαν. *M. A.* 19.
Αἲ αἲ και συ θανες. M. A. 2.
Αἲ αἲ λυγρα παθουσα. A. 261.
Αἲ αἲ μοι τι παλιν. A. Ms. n. 66. Br. II. 371.
Αἲ αἲ νουσε βαρεια. A. 261. Br. I. 145.
Αἲ αἲ παρθενιας ὀλοφρονος. A. 263. Br. I. 193.
Αἲ αἲ πυθαγορης. A. 287. b.
Αἲ αἲ τουτι κακιστον. A. 262.
Αἱ βιβλοι τινες ἐστε. A. 91. Br. II. 172.
Αἱ δ᾽ ἰαγετε ξουθαι συμβληιδες. Ienſ. 120. Br. II. 81.
Αἱ λυκομηδους παιδες. A. R. 502. Br. I. 222.
Αἱ νομιμοι δυο γενες. Br. I. 251.
Αἱ νυμφαι τον βακχον. A. 82. Br. I. 32.
Αἱ μιτραι τοθ᾽ ἀλουργες. Br. I. 483.
Αἱ παντων ψηφοι. A. 399. Br. III. 18.
Αἱ πολιαι συν νῳ. A. 21. Br. II. 401.
Αἱ πτελεαι τω πανι. A. R. 446. Br. II. 164.
Αἱ σαμιαι, βιττω. A. 452. Br. I. 215.
Αἱ τρεις Ὀρχομενου χαριτες. A. 355. Br. III. 220.
Αἱ τρισσαι ποτε παιδες. A. 32. Br. III. 249.
Αἱ τρισσαι, Σατυρη τε. A. 423. Br. II. 94.
Αἱ τρισσαι χαριτες. M. L. IX. 458. Br. I. 25.
Αἱ τριχες ην σιγας. Br. II. 309.
Αἱ χαριτες λουσαντο. A. 351. Br. III. 220.
Αἱ χαριτες Μουσησι. M. A. 27.
Αἱ χαριτες τεμενος. Br. I. 171.
Αἱ χαριτες τρεις εισιν. A. 63. Br. III. 160.
Αἱ χιμαροι τι ποτ᾽ ἀρα. A. R. 685. J. 34. Br. II. 265.
Αἰαζει πηρη τε. A. 188. Br. II. 22.
Αἰαζω Διοτιμον. A. 164. Br. I. 253.
Αἰαζω πολυανθον. A. R. 765. J. 114. Br. I. 262.
Αἰαν. vid. αἰσαν.
Αἰαν ὀλην νησους τε. A. 120. Br. II. 99.
Αἰαντες παρα τυμβον. A. 9. Br. III. 248.
Αἰας ἐν τρεια. A. 253. Br. III. 108.
Αἰας Κασσανδραν. A. 539.
Αἰγα μετην εὐθηλον. A. 46. Br. II. 147.
Αἰγειραν φυλλω. A. 158. Br. II. 330.
Αἰγιαλιτα πριηπε. A. 414. Br. II. 238.
Αἰγιαλου τεναγεσσιν. A. 61. Br. II. 175.

Αἰγιβατη τοδε πανι. A. Ms. p. 80. 4. Br. II. 351.
Αἰγιβοτου σαυροιο. A. 34. Br. II. 186.
Αἰγυπτου μεδεουσα. A. R. 480. Br. II. 214.
Ἀιδ᾽ ὑπερ Ἑλλανων τε. A. 512. Br. I. 132.
Αἰδε ποτ᾽ ἀτιδα γαιαν. A. 504. Br. I. 226.
Ἀιδεω λυπηρε διηκονη. A. 284 *b*. Br. I. 235.
Ἀιδη, ὁς ταυτης. A. R. 593. Br. II. 81.
Αἰδομενη χαλκῳ. A. 402. Br. III. 23.
Αἰδομενῳ μεν ἐοικεν. A. 390.
Αἰδος ὦ κεκυηγε. A. 284. *b*. Br. II. 101.
Αἰδως και Κλεοδαμον. A. R. 747. J. 96.
Αἰει θηλυτερῃσιν ὑδωρ. A. 73. Br. II. 122.
Αἰει χρυσιον ἠσθα. A. 167. Br. II. 3.
Αἰει λαερτιαδη. A. 315. Br. III. 250.
Αἰει ληϊσαι και ἀλιφθοροι. A. 255. Br. I. 242.
Αἰει μεν Κυθερεια φερειν. A. 325. Br. II. 500.
Αἰει μοι δυνει. A. 471. Br. I. 16.
Αἰει σοι νοος ἠεν. M. A. 47.
Αἰει τοι λιπαρῳ ἐπι σηματι. A. 274. Br. II. 298.
Αἰετε τιπτε βεβηκας. A. 288. *a*. Br. III. 266.
Αἰετος ὁ Ζευς ἠλθεν. A. 483. Br. III. 151.
Αἰετου ἀγκυλοχειλος. A. R. 478. Br. II. 141.
Αἰετὴν κολχοισι. A. 501. Ar. Ep. p. 94.
Αἰθε πατερ μ᾽ ἐδιδαξε. A. 110. Br. II. 454.
Αἰθε σε πινδαρε μαλλον. A. 354. Br. III. 12.
Αἰθιοπων ἀ βωλαις. A. 319. Br. II. 172.
Αἰθομεναις ὑπο δαισιν. A. 416. Br. II. 383.
Αἰθυιης ξενε τονδε. A. 268. Br. I. 192.
Αἰλινε και συ γαρ ὡδε. Br. I. 471. vid. Αἰνιε.
Αἰλινον ὠκυμορῳ. A. R. 545. Br. II. 186.
Αἰλιος Αὐσονιης ςρατιης. A. 199. Br. II. 134.
Αἰλιος Αὐσονιων ὑπατον. A. 107.
Αἰλιος ὁ θρασυχειρ. A. 199. Br. II. 218.
Αἰνητον παντεσσιν. A. 498. Ar. Ep. p. 91.
Αἰνομιμοι δυο γρηες. A. R. 762. Ienſ. 111.
Αἰνιε και συ γαρ ὡδε. Ienſ. 122. A. R. 773. Call. ep. 65. Br. I. p. 471. Αἰλινε.
Αἰνιζειν μεν ἀριςον. A. 182. Br. II. 424.
Αἰνοβορον βακχη. A. R. 586.
Αἰνος τις ἐστιν. Br. III. Em. 308.
Αἰνῳ κλεανθην. A. 531.
Αἰολε, ἡμεροθαλλες. Br. I. 249.
Αἰολικον παρα τυμβον. A. 279. Br. II. 103.
Αἰολον ἡμεροθαλες. A. 49.
Αἰπολικαι συριγγες. A. Ms. n. 119. Br. I. 10.
Αἰρε τα δικτυα ταυτα. M. L. IX. 133. Br. II. 266.
Αἰσαν τιμομαχον. A. 302. Br. III. 213.
Αἰσχυλον Εὐφοριωνος Plut. περὶ φυγῆς. pag. 1073. Br. II. p. 523.
Αἰσχυλον ἠδε λεγει. A. 273. Br. II. 188.
Αἰτωλος ποτε τονδε. A. 507. Br. III. 193.
Αἰχμητης δ᾽ ἀνιοχος. A. 393.
Αἰων παντα φερει. A. 121. Br. I. 172.
Αἰωνος σπερημα. A. 534. Br. III. 271.
Αἰωρῃ θηρειον ἱμασσομενος. A. 220. Br. II. 97.
Ἀκαλον αὐτοποιητον. A. 84.
Ἀκλαυςοι και ἀθαπτοι. A. 200. Br. I. 192.
Ἀκλινεας γραφιδεσσιν. A. 446. Br. II. 495.
Ἀκμαιη προς ἐρωτα. A. 226. Br. III. 291.
Ἀκμαιος ῥοδιῃ νηι. A. 75. Br. II. 16.
Ἀκμας ἐξακυαν ἐπι. A. 200. Br. I. 133.
Ἀκμη δωδεκετους. A. Ms. n. 4. Br. II. 360.
Ἀκρας ἠν σεο χερσι. A. R. 695. J. 45.
Ἀκρητον μανιην ἐπιον. A. Ms. n. 106. Br. III. 156.
Ἀκριδας δημοκριτου μελιπτερον. Leich. 21: A. R. 572. Br. I. 192.
Ἀκριδι τα κατ᾽ ἀρουραν. A. 265. Br. I. 200.
Ἀκριδι και τεττιγι μυρω. Leich. 22. A. R. 573. Br. II. 273.
Ἀκρις ἐμων ἀπατηλα. A. 266. Br. I. 32.
Ἀκριτα φοιβου. A. R. 479. Br. II. 237.
Ἀκρον ἰητρον ἀκραν. A. 539. Ar. Ep. p. 94. Br. I. 163.
Ἀκταιην παρα θινα. A. R. 772. J. 121. Br. II. 154.
Ἀκταιης νησιδος. Br. II. 238.
Ἀκτη ἐπι προεχουσῃ. A. R. 798. I. 147. Br. III. 148.
Ἀκτιτα, καλαμεντα. A. 62. Br. II. 54.
Ἀλικες, αἱ τε κομαι. A. 439. Br. II. 42.
Ἀλκαιου ταφος οὑτος. A. R. 720. I. 70. Br. III. 271.

Αλκηςις

Ἀλκηστις νεη εἰμι. A. 232. Br. III. 291.
Ἀλκη και μυθοισιν. Br. III. 274.
Ἀλκιβιη πλοκαμων. A. R. 422. Br. I. 41.
Ἀλκιμενης ὁ πενιχρος. A. 430. Br. III. 186.
Ἀλκιμοι ἀλκηεντα. A. 399. Br. III. 18.
Ἀλκιμοι ἀγρειφναν. A. R. 529. Br. II. 53.
Ἀλκιμων σ᾽ ὠ᾽ ριστοκλειδη. A. Ms. n. 250. Br. I. 116.
Ἀλκυοσιν, ληναις, μελεις. Leich. 20. A. R. Br. II. 405.
Ἀλλ᾽ εἰ μη Θυμον γε λεων. A. 204. Call. E. 68.
Ἀλλ᾽ ὁτ᾽ ἐπι χρονος ἐλθῃ. Br. II. 524.
Ἀλλα περιξ μ᾽ ὀμνασθην. Theocr. p. 294.
Ἀλληλοις παρεχουσι. B. II. 377.
Ἀλλην μεν κλειη. M. A. 89.
Ἀλλην δ᾽ εὐπατερειαν. A. 386.
Ἀλλην δρυν βαλανιζε. A. 136. Br. III. 162.
Ἀλλοιην ὀραιω δονακων. A. 118. Br. II. 403.
Ἀλλοις μεν γεραων. A. 1102. Br. III. 24.
Ἀλλοις παυσαμενοισιν. A. 399. Br. III. 18.
Ἀλλον Ἀριστοτελην. A. 188. Br. III. 58.
Ἀλλον ὑπερ νικας. A. 299. Br. III. 138.
Ἀλλος ἀπο σταλικων. A. 428. Br. II. 194.
Ἀλλος μεν κρυσταλλον. A. 429. Br. II. 194.
Ἀλλος μεν Νοννης. M. A. 95.
Ἀλλος ὁ Μηνοφιλας. A. 484. Br. II. 269.
Ἀλλος ὁ χιος. A. 518. Br. I. 263.
Ἀλμα ποδων δισκυ. B III. 247.
Ἀλσος δ᾽ ὡς ἱκομεσθα. A. 332. Br. I. 174.
Ἀλσος μεν Μουσαις. Br. III. 183.
Ἀλφειου στομα φευγε. A. 130. Br. III. 165.
Ἀλφεος ἀρρει ὑδωρ. A. 373. Br. III. 234.
Ἀμακετις σε κεκευθε. A. 274.
Ἀμβαινων ἑλικωνα. A. 12. Br. II. 289.
Ἀμητες πολυς ἐστι. A. 141. Br. III. 9.
Ἀμπαυσει και τηδε θοον. A. 241. Br. I. 192.
Ἀμπελ᾽ ἐπει τοι B. I. p. 190.
Ἀμπελε μη ποτε φυλλα. A. Ms. n. 128.
Ἀμπελε τι πρηξωμεν. A. 8. Br. III. 142.
Ἀμπελος ὡς στηλη. A. R. 690. J. 40. Br. I. 241.
Ἀμφαρατρας κρηδεμνα. A. R. 516.
Ἀμπελις ἡ φιλακρητος. A. R. 739. I. 88. Br. II. 258.
Ἀμφιλοχος τεθνηκεν. M. A. 31.
Ἀμφιτρυων ὁτ᾽ ἐμελλ. A. 508. Br. III. 179.
Ἀμφιτρυων μ᾽ ἀνεθηκε. Br. III. 179. A. 537.
Ἀμφοτερ᾽ ὠρχευμην. B. III. 184.
Ἀμφοτερας πολυμυθε. Br. III. 16.
Ἀμφοτεραις παρ᾽ ὁδοισι. A. 343. Br. I. 227.
Ἀμφοτεροι Θηβηθε. A. 327. Br. III. 201.
Ἀμφοτερος εἰς μουνος. A. 407. Br. III. 30.
Ἀμφοτερους ἀδικεις. A. 5. Br. II. 286.
Ἀμφυτριων δ᾽ ἠστραπτεν. A. 396.
Ἀμφω μεν ἡμεις εἰκοσι. A. 68. Br. II. 489.
Ἀμφω μεν πηροι. A. 4.
Ἀν μ᾽ ἐσιδῃς, και ἐγω. A. 535. Br. III. 323.
Ἀν μεν ἀποντα λεγῃς. A. 144. Br. II. 283.
Ἀν μετ᾽ Ἀλεξανδρειαν. A. 131. Br. II. 408.
Ἀν μη γελωμεν. A. 113. Br. II. 431.
Ἀν μνημην ἀνθρωπε. A. 114. Br. II. 432.
Ἀν πανυ κομπαζῃς. A. 24. Br. II. 409.
Ἀν περιλειφθῃ μικρον. A. 21. Br. III. 237.
Ἀν του γραμματικου. A. 136. B. II. 327.
Ἀναλφαβητος οὑτος. Br. III, 267.
Ἀνδρα στεφον. A. 538. Theocr. Ep. pag. 94. J. 92. Br. III. 258.
Ἀνδρ᾽ εἰδον πυρι Br. III. 320.
Ἀνδρασιν ἑρμης εἰμι. A. 329. Br. III. 202.
Ἀνδρ᾽ ἐμον ἐκταν᾽. Br. III. 324.
Ἀνδρε δυω φιλοτητι. A. 237. Br. III. 282.
Ἀνδρες ἐπ᾽ Ἀρκαδιης. A. 91. Br. III. 148.
Ἀνδρες θ᾽ οἱ ποτ᾽ ἐναιον. A. 527. Br. III. 329.
Ἀνδρι μεν αὐλητηρι. A. 533. Br. III. 234.
Ἀνδρι μεν ἱππειμων. A. 203. Br. II. 294.
Ἀνδροβορων ὁμοτεχνε. A. 264. Br. III. 69.
Ἀνδροθεν ἐκκεχυσ᾽ ἱππος. A. 313. Br. III. 208.
Ἀνδροκλεος Ὠπολλων. B. III. 85.
Ἀνδρομαχη δ᾽ ἐπηκε. A. 389.
Ἀνδρομαχης ἐτι θρηνον. A. 90. Br. II. 129.
Ἀνδρος ἀριστευσαντος. A. 511. Br. I. 136.
Ἀνδροφονω σταθρον. A. 30. Br. II. 436.
Ἀνερα θηρ χερσαιον. A. 61. Br. II. 178.
Ἀνερα λυσσητηρι. A. 457. Br. III. 79.
Ἀνερα μη πετρῃ τεκμαιρεο. A. 275. Br. II. 103.

'Ανερα τις λιπογυιον. A. 4. Br. I. 175.
'Ανερα τον πολυμητιν. A. 498. Ar. Ep. p. 90.
'Ανερας ἠρνηταντο. A. 130. Br. III. 150.
'Ανερες οἶσι μεμηλεν. A. 177. Br. III. 116.
'Ανεξαφησαν ὡς ὁρω. A. 111. Br. II. 422.
'Ανηρ νοσφι ποδων. A. 313. Br. III. 208.
'Ανθεα σοι δρεψας. Br. II. 211.
'Ανθεα τον ναυηγον. Br. II. 125.
'Ανθεα πολλα γενοντο. Br. III. 308.
'Ανθεμα σοι Μελεαγρος. A. R. 443. Br. I. 33.
'Ανθεσιν ὐ τοσσοισιν. A. Ms. n. 182. Br. II. 367.
'Ανθετ' 'Αναξαγορης με. A. 338. Br. II. 134.
'Ανθετο σοι κορυνην. A. 425. Br. III. 175.
'Ανθηκεν τοδ' ἀγαλμα. A. Ms. n. 264. Br. I. 140.
'Ανθοδιαι τε μελισσαι. A. 156. Br. I. 30.
'Ανθρακα και δαφνην. A. 139. Br. II. 341.
'Ανθρακιων δεκα μετρα. A. 146. Br. II. 208.
'Ανθρωπ' οὐ Κροισου. A. 209. Br. I. 145.
'Ανθρωπε ζωης περιφειδεο. A. 253. Theocr. p. 289 et 295. Br. I. 378.
'Ανθρωποι δειλης. A. 174. Br. II. 208.
'Ανθρωποι μοχθειτε. A. 525. Br. II. 257.
'Ανθρωποις ὀλιγος μεν. A. 178. Br. II. 204.
'Ανθρωπυς μεν ἰσως. A. 55. Br. II. 315.
'Ανιδε και συ γαρ ὡδε. A. R. 775. Ienſ. 122.
'Ανικ' ἀπο πτολεμυ. A. 199. Br. II. 297.
'Αντι βοος χρυσεος. A. 423. Br. II. 406.
'Αντι μ' ἐρωτος ἐρωτα. A. 331. Br. II. 279.
'Αντι ταφου λιτοιο. A. 198. Br. II. 281.
'Αντι τοι εὐλεχεος. A. 263. Br. I. 200.
'Αντιγενης ὁ γελωος. A. 108. Br. II. 121.
'Αντιγονη σικελη. M. L. IX. 126. Br. II. 267.
'Αντιγονην ἐστεργε. A. 145. Br. II. 267.
'Αντικρατης ᾔδει. A. 132. Br. II. 90.
'Αντιον ἠελιου στησας. A. 141. Br. II. 265.
'Αντιπατρεαν γυμνην. A. 141. Br. II. 448.
'Αντιπατρος μ' ἐφιλητε. A. Ms. n. 83. Br. III. 154.
'Αντιπατρος πεισωνι. A. 39. Br. II. 113.
'Αντιπατρον ῥητηρος. A. 285. a. Br. II. 345.
'Αντισπαστον ἐμοι. A. 145. Br. II. 417.
'Αντολιαι, δυσιες. A. 297. Br. II. 145.
'Αντολιης, δυσιος τε. A. 405. Br. III. 28.
'Αντυγος ουρανιης. A. 188.
'Απαιρε μου τενοντος. A. 306. Br. II. 225.
'Απαν μεν ἐργον. A. R. 640.
'Απασ' 'Αχαιΐς μνημα. A. 273.
'Απισχ' ἀπισχε χειρας. A. 252. Br. II. 261.
'Απληρωτ' 'Αιδα. Br. III. 305.
'Αραξοχειρα ταυτα. A. R. 405. Br. II. 212.
'Αργαλεως φερεται. A. 121.
'Αργειης 'Ελενης. A. 320. Br. III. 110.
'Αργειοι δαιδιν σταδιοδρομος. A. Ms. n. 259.
'Αργειος στεκελος. A. 501. Br. I. 179.
'Αργειος Φιλοκλης. A. Ms. n. 120. Br. I. 253.
'Αργος, ὁμηρικη μυθε. A. 100. Br. II. 130.
'Αργυρεη κρηνις. A. 82. Br. II. 244.
'Αργυρεη λιμω. A. 186. Br. II. 322.
'Αργυρεον νυχιων με. M. L. IX. 101. Br. II. 262.
'Αργυρεον σοι τονδε. A. R. 477. Br. II. 141.
'Αργυρεος πολος οὗτος. A. 378. Br. III. 230.
'Αργω το σκαφος εἰμι. Br. III. 333.
'Αρεα και παφιην. A. 322. Br. III. 200.
'Αρεος ἐντεα ταυτα. A. 324. Br. II. 195.
'Αρες 'Αρες βροτολοιγε. A. 153. Br. II. 336.
'Αρθεις ἐξ αὐρης. A. 158. Br. II. 330.
'Αρκαδας οὐχ οὕτω. A. 159. Br. II. 357.
'Αρκαδικα θεος εἰμι. A. 321. Br. II. 385.
'Αρκει μοι γαιης. A. 213. Br. II. 198.
'Αρκει μοι χλαινης. A. 14. Br. II. 203.
'Αρκει τεττιγας μεθυσαι. A. 94. Br. II. 116.
'Αρκεσιλαε τι μοι. A. 530.
'Αρ::ιον ἠδη μοι πεσιος. A. Ms. n. 186. Br. II. 368.
'Αρμενος ἠν ξεινοισιν. Br. I. 174.
'Αρμονιης ἱερον φησεις. A. 101. Br. II. 290.
'Αρνειται τον ἐρωτα. A. 475. Br. II. 395.
'Αρνειται τον ἐρωτα τεκειν. A. Ms. n. 59. Br. I. 5.
'Αρπαλεως φερεται. Br. III. 244.
'Αρπαλιων ὁ πρεσβυς. A. R. 406. Br. II. 8.
'Αρπασομαι πυροεσσαν. A. 332. Br. II. 128.
'Αρπασαι τω τοσσον. A. Ms. n. 137.

'Αρρικτοι

Ἀρρηκτοι μοιρων. A. 98. Br. II. 161.
Ἀρρητων ἐπεων. A. 70. Br. II. 315.
Ἀρσενας ἀλλος ἐχοι. A. 466. Br. III. 123.
Ἀρτεμι δαλον ἐχουσα. A. R. 519. Br. I. 194.
Ἀρτεμι δηιοτητι. Br. II. 38.
Ἀρτεμι παν σοι τοξα. A. 341. Br. III. 206.
Ἀρτεμι σοι τα πεδιλα. A. R. 517. Br. I. 261.
Ἀρτεμι σοι ταυτην. A. R. 425. Br. II. 11.
Ἀρτεμι τιν τοδ' ἀγαλμα. C. E. 35. Br. I. 468.
Ἀρτεμι τοξα λαχουσα. A. R. 495. Br. II. 38.
Ἀρτεμις ἡ γοργοιο φυλαξ. A. 342. Br. II. 41.
Ἀρτεμις ἱδρωσα. A. 97. Br. III. 148.
Ἀρτι γενειαζων. A. Ms. n. 16. Br. II. 262.
Ἀρτι Θαλασσειης. A. 325. Br. II. 500.
Ἀρτι καλος Διοδωρε. A. Ms. n. 8. Br. II. 361.
Ἀρτι λοχευομενην. A. 78. Br. II. 176.
Ἀρτι με γενομενην. Br. III. 305.
Ἀρτι με πηγνυμενην. A. 78. Br. II. 176.
Ἀρτι μεν ἐν θαλαμοις. A. 224. Br. II. 234.
Ἀρτι σε τον θαλλοντα. Leich. 9. A. R. 648.
Ἀρτιγενων σε χελιδων. A. 266. Br. II. 23.
Ἀρτιπαγη ῥοδινοιν. A. 78. Br. III. 243.
Ἀρτιχανη ῥοια τε. A. 430. Br. II. 80.
Ἀρχαιη συνδειπνε. A. 178. Br. II. 270.
Ἀρχαιας ὁ θινος. A. 249. Br. I. 244.
Ἀρχεανασσαν ἐχω. A. 252. Br. I. 170.
Ἀρχελεω με δαμαρτα. A. 224. Br. I. 502.
Ἀρχετ' Ἀρης ἀπ' ἐμειο. A. 123.
Ἀρχετυπον Διδους. A. 320. Br. III. 216.
Ἀρχη γραμματικης. A. 22. Br. II. 416.
Ἀρχιλοχον και ϛαθι. Theocr. p. 293. Br. I. 381.
Ἀρχιλοχον μα θεους. A. 227.
Ἀρχον ἐμε Θεοδωρον. Br. III. 280.
Ἀρχον ὁρας Θεοδωρον. ibid.
Ἀρχιλοχον ταδε μετρα. A. 93. Br. III. 257.
Ἀρχιλοχου τοδε σημα. A. 271. Br. II. 286.
Ἀρχομεθ' Ἡλιοδωρε A. 163. Br. II 332.
Ἀρχοντες λαπιθων. A. 500. Br. I. 182.
Ἀρχας Ἰωαννης. A. 149. Br. III. 126.
Ἀρχος ὁδ' ἐκ τυγενης. A. 500. Ar. Ep. p. 93.
Ἀρχος τ' ἀμφιμαχος. A. 500. Br. I. 180.
Ἀρχολις ἡ φρυγιη. A. R. 447.
Ἀσβολος οὐτε θεων. Br. III. 212.
Ἀσκαλαφου τροιη. A. 499. Ar. Ep. pag. 91. Br. I. 178.
Ἀσιδος ἀρχιερηος. Br. III. 309.
Ἀσκανιε μεγα χαιρε. A. 416. Br. II. 383.
Ἀσκληπιαδης ἰατρος. A. R. 646.
Ἀσκον των ἀνεμων. A. 145. Br. II. 410.
Ἀσκοπον ἀγγελιαρχον. A. Ms. p. 80. 7. Br. III. 46.
Ἀσκρη μεν πατρις. A. 270. Br. I. 193.
Ἀσμενας ἠδε δαμαρτι. M. A. 30.
Ἀσπιδ' Ἀχιλληος. A. 28. Br. III. 233.
Ἀσπιδα μεν προμαχος. A. R. 404. Br. II. 164.
Ἀσπιδα ταυρειην. A. 442. Br. III. 86.
Ἀσπιδα, φρυνον, ὀφιν. Br. III. 333.
Ἀσπις Ἀλεξανδρου. A. R. 510. Br. I. 190.
Ἀσπις ἀπο βροτεων. A. 443. Br. I. 254.
Ἀσπερα παν λοφιητα. A. 419. Br. III. 46.
Ἀϛακιδην τον κρητα. A. 283. a. C. E. 23. Br. I. 471.
Ἀϛεμφη ποδαγρην. A. R. 528. Br. I. 223.
Ἀϛερας εἰσαθρεις. A. 210. Br. I. 169.
Ἀϛηρ πριν μεν ἐλαμπες. Br. I. 173.
Ἀϛοις και ξενεοισιν. A. 28. Br. I. 382.
Ἀϛος ἐμοι και ξεινος. A. 357. Br. III. 226.
Ἀϛρα και ἡ φιλερωσι. M. L. IX. 456. Br. I. 20.
Ἀϛρα μεν ἠμαυρωσε. A. 90. B. I. 233.
Ἀσφαλεως οἰκησεν. A. 133. Br. III. 9.
Ἀσωπις κρηνη. A. R. 770. J. 119. Br. II. 289.
Ἀτθι κορα μελιθρεπτε. A. 86. Br. I. 166.
Ἀτθιδος εὐγλωσσου. A. 118. Br. III. 265.
Ἀτθις ἐγω, κεινη γαρ. A. 233. Br. II. 298.
Ἀτλας οὐρανον. A. 539.
Ἀτραπον εἰς Ἀιδεω. Br. II. 524.
Ἀτρεκεως μαλα πασι. Br. II. 437.
Ἀτρεκεως παντων. A. 87. Br. III. 145.
Ἀτρεμα τον τυμβον. A. 272. Br. I. 246.
Ἀτρεμας ὦ ξενε βαινε. A. 208. Br. I. 37.
Ἀτρομος ἐκ τυμβου. A. 252. Br. II. 198.

Ἀττικος εἰς ξυνην. A. R. 742. J. 91. Br. III. 101.
Ἀττικου Ἡρωδης. Br. III. 272.
Αὐα τοι ἐκταμνοντι. A. 5. Br. II. 297.
Αὐαλεω δε Δαφνις. A. 391.
Αὐγαζω τον ἀφυκτον. A. 36. Br. II. 272.
Αὐγειην ἐρεεινε. A. 67. Br. II. 488.
Αὐγησον Νικαια. A. R. 628.
Αὐδαζοντι ἐοικεν. Tzetz. Chil. VIII. 427.
Αὐδησεις το γραμμα τι. A. R. 577. Br. II. 297.
Αὐην με πλατανιστον. A. 10. Br. II. 16.
Αὐλακας ἰθυπορων. A. 446. Br. II. 496.
Αὐλακι κ. γηρα. A. 421. Br. II. 241.
Αὐλια και νυμφεων. A. 4. Br. I. 229.
Αὐλιν Ἀρισταγορεις. A. 106. Br. I. 498.
Αὐλοι τε Φρυγος ἐργον. A. R. 655. J. 4. Br. I. 496.
Αὐλον καμινευτηρα. A. 447. Br. II. 216.
Αὐλους πανι Μελισκος. A. 441. Br. III. 88.
Αὐραις ἰσα θεουσιν. A. R. 724. J. 74.
Αὐριον ἀθρησω σε. M. L. IX. 476. Br. III. 111.
Αὐριον εἰς λιτην σε. Br. III. p. 145.
Αὐσονιη με λιβυσσαν. A. 261. Br. II. 124.
Αὐσονιω πεσσωνι. A. 327. Br. II. 112.
Αὐσονιων δεσποιναν. A. 300. Br. III. 138.
Αὐσονιων σοφιης. Br. III. 277.
Αὐσωνος Ἡγεριου. Leich. 16. A. R. 595. Br. II. 125.
Αὐτα ἐπι κρηθωνος. A. 216. Br. I. 238.
Αὐτα τιμοκλει. A. 228. Br. I. 243.
Αὐτα τοι τρεσσαντι. A. R. 749. J. 98. Br. II. 115.
Αὐται ποιμαινοντα. A. 368. J. 107. Br. I. 218.
Αὐται σοι στοματεσσιν. A. 93. Br. III. 268.
Αὐταις συν κιχλησιν. A. 83.
Αὐταρ ἐκ ποντοιο. A. 326. Br. II. 95.
Αὐταν που ταν κυπριν. A. 325. Br. I. 418.
Αὐταρ ἐγω θαμινης. A. 123.
Αὐτη μοι κυθερεια. A. 463. Br. III. 33.
Αὐτη σοι κυθερεια. A. 425. A. R. 402. Br. II. 204.
Αὐτη σοι πλαστειρα. A. 368. Br. III. 70.
Αὐτη προσθεν ἐην. A. 474. Br. II. 394.
Αὐτη τεκουσα παρθενος. A. 642.
Αὐτην γραμματικην. A. 368. Br. II. 402.
Αὐτην θεοδοτην. A. 229. Br. II. 502.
Αὐτην μητρυιην. A. 333. Br. III. 202.
Αὐτο το πυρ καυσειν. A. 35. C. E. 67. Br. III. 160.
Αὐτοθελεις καρπους. A. 25. Br. I. 232.
Αὐτοθελης ἡδιστος. A. 174. Br. II. 290.
Αὐτοθεν ὀστρακινον. A. 328. Br. I. 416.
Αυτοι την ἀπαλην. A. 451. Br. II. 47.
Αὐτομαται σοι κρηναι. A. R. 557. Ms. 5.
Αὐτοματοι δειλαι. A. 283. a. Br. I. 252.
Αὐτοματως στατυριτκε. A. 339. Br. III. 49.
Αὐτομεδοντ' Ἀχιλλη. A. 501. Ar. Ep. p. 94. Br. I. 182.
Αὐτομελιννα τετυκται. A. R. 550. Br. I. 195.
Αὐτον Ἀλεξανδρον. A. 314. Br. III. 217.
Αυτον βακχευτην. A. 363. Br. II. 116.
Αὐτον Ἰωαννην. A. 294. Br. II. 476.
Αὐτον ὁραν Ἰοβακχον. A. 363. Br. III. 225.
Αὐτον ὁρω σε Μεδων. A. 170. Br. III. 171.
Αὐτον πορφυριον. A. 399. Br. III. 19.
Αὐτον πυθαγορην. A. 380. Br. III. 259.
Αὐτονομα Μελιτεια. A. R. 503. B. I. 222.
Αὐτος ἀναξ ἐμβαινε. Br. II. 239.
Αὐτος ἀναξ νεμεσησοι. A. R. 741. J. 90. Br. II. 510.
Αὐτος ἑαυτον ἐν εἰκονι. A. 301. Br. III. 218.
Αὐτος ἐγω χροτεος. Br. III. 189.
Αὐτος ἐρει ταχα τουτο μυρων. B. I. 165.
Αὐτος Ἰωαννης ἐπιδαμιος. A. R. 765. J. 117.
Αὐτος νηον ἐρεψα θεω. M. A. 74.
Αὐτος ὁ βους ἱκετης. A. 33. Br. I. 33.
Αὐτος σοι Φοιβεις. A. 346. Br. II. 144.
Αὐτος ἀναξ ἐμβαινε. A. R. 661. J. 10. (Br. II. 239.)
Αὐτου ἐφ' αἱμασιαισι. A. 337. Br. I. 229.
Αὐτου Ζηνος ἰδ' εἰκας. A. 356. Br. III. 225.
Αὐτου μοι στεφανοι. A. 472. Br. I. 211.
Αὐτου σοι παρ' ἀλωνι. A. 266. Br. II. 37.
Αὐτω σοι προς ὀλυμπον. A. 411. Br. III. 198.
Αὐτῳ τῃ γνμας. Br. III. Em. 177.
Αὐτῳ και τεκεεσσι. A. 205. Br. III. 285.

Αὐγησον

Αὐγηστον Νικαια. Leich. 4.
Ἀφλοιος και αφυλλος. Br. I. 492.
Ἀφρογενους παφιης. A. 324. Br. III. 200.
Ἀχηεις τεττιξ. A. 265.
Ἀρχας ἐην ἐγχυτιν. Br. II. 429.
Ἀχρι σευ, ὦ δειλαιε. A. 107. Br. II. 149.
Ἀχρι τινος ταυτην την ὀφρυα. A. Ms. n. 172. Br. II. 365.
Ἀχρις ἀν ἠς ἀγαμος. A. 20. Br. II. 342.
Ἀχρυλις ἡ Φρυγιη. Br. I. p. 481. (Cf. ſupra Ἀρχυλις.)
Ἀχω Φιλω μοι συγκαταινεσον. A. 320. Br. II. 440.
Ἀωου προχοαι. A. R. 594. Br. II. 284.

B.

Βαια φαγων και βαια πιων. A. 212. Br. III. 286.
Βαιαν ἀποπλανιην. A. 29. Br. II. 231.
Βαιον ἐπιϛησας. Br. III. 292.
Βαιος ἰδειν ὁ πρηπος. A. 57. Br. II. 96.
Βακτρον και πηρη. A. 284. *b.* Br. II. 291.
Βακχον μετρον ἀριϛον. A. 180. Br. I. 166.
Βακχυλις ἡ Βακχου. Br. II. 22.
Βακχω και μουσῃσιν. A. 212. Br. II. 188.
Βακχω και νυμφαισι. A. 379. Br. III. 8.
Βαλλεθ' ὑπερ τυμβου. A. 215. Br. I. 503.
Βαλλετε νυν μετα πετμον. A. 8. Br. III. 144.
Βαπτων παντα βαφευ. A. 90. Br. II. 438.
Βασκανος ἡ γραφις ἐσσι. A. 300. Br. III. 225.
Βασσαρις εὐρυνομη. A. 417. Br. III. 43.
Βασσε, φιλος χειρω. M. A. 43.
Βαττιαδεω παρα σημα. C. E. 37. Br. I. 475.
Βεβληαθω κυβος. A. Ms. n. 108. Br. I. 17.
Βελτερον ἐϛι τυχης. A. 15. Br. II. 429.
Βελτερον ἡγεμονος. A. 149. Br. II. 418.
Βησας εἰ φρενας εἰχεν. A. 129. Br. II. 305.
Βιβλος Ἀριϛοφανους. A. 93. Br. II. 115.
Βιβλος Θεωνος. A. R. 755. J. 104. Br. III. 128.
Βιβλος μηχανικη. A. R. 755. J. 104. Br. III. 128.
Βιβλων ἡ γλυκερη. A. R. 630. J. 19. Br. II. 141.
Βιθυνις κυθερη. A. R. 462. Br. II. 12.
Βλεψον ἐς ἑρμογενην. A. Ms. n. 47. Br. I. 493.
Βοιδιον αὐλητρις. A. 450. Br. I. 138.
Βοιδιον εἰμι Μυρωνος. A. 302. Br. III. 195.
Βοιδιον οὐ χοανοις. A. 303. Br. III. 196.
Βορχος ὁ βουποιμην. A. 95. Br. II. 177.
Βοσπορον ἰχθυοεντα. A. 508. Br. III. 180.
Βοϛρυχον ὠμογεροντα. M: L. IX. 678. Br. III. 74.
Βοτρυες οἰνοπεπαντοι. A. R. 481. Br. II. 141.
Βοτρυινων ἀκαμαντα. Br. III. 85.
Βουκολε πα προθεειν. A. 305. Br. II. 497.
Βουκολε προς τω πανος. A. 96. Br. II. 296.
Βουκολε ταν ἀγελαν. A. 302. Br. III. 196.
Βουκολε την ἀγελην. A. 153. Br. II. 222.
Βουκολον ἠν ἐσιδης. A. 304. Br. II. 272.
Βουκολος ἐπλεο Φοιβε. A. 62. Br. II. 6.
Βουλαι μεν και ἀεθλα. Br. III. 280.
Βουλει μαθειν ἀνθρωπε. A. 488. Br. III. 94.
Βουλευσε Ἀγαθινε. A. 144. Br. III. 169.
Βουλομενος ποθ' ὁ λεπτος. A. 158. Br. III. 172.
Βουν ἰδιαν ποτε βουσι. A. 303. Br. III. 195.
Βουπαις ὠ 'πολλων. A. 322. Br. II. 14.
Βουποννητε μελισσα. A. Ms. n. 237. Br. II. 379.
Βουϛροφον ἀκροσιδαρον. A. R. 407. Br. II. 170.
Βουχανδης ὁ λεβης. A. R. 441. Br. I. 197.
Βρεγμα παλαι λαχνατον. A. 53. Br. II. 150.
Βριθυ μεν ἀγραυλιον. A. 438. Br. II. 452.
Βριθω ἐγω ϛαφυλη. A. 123.
Βρωματα μοι χαιρων. A. 145. Br. II. 411.
Βωλοτομαι μυρμηκες. A. 47. Br. II. 232.
Βωμον Ἀριϛοτελης. A. 507. Br. III. 266.
Βωμους τουσδε θεοις. A. R. 434. Br. III. 180.

Γ.

Γαια και εἰληθυια. A. 221. Br. III. 122.
Γαια λαβ' Ἀδμητε. B. II. 308.
Γαια μεν ἐν κολποις. A. 288. *a.* Br. III. 266.

Γαια ταραντινων. A. 213. Br. II. 163.
Γαια φιλη τον πρεσβυν. A. 210. Br. III. 288.
Γαιαν μεν φαινουσι. B. II. 523.
Γαιης ἐκ γαλατων. A. 168. Br. II. 108.
Γαιαν την φερεκαρπον. Br. III. Em. 186.
Γαιης ἐν νωταισιν. A. 494. Br. III. 4.
Γαιας ἐκπνευσας. A. 150. Br. II. 328.
Γαλλαιω κυβελης. A. 533.
Γαλλον Ἀρισταγορης. A. 152. Br. I. 497.
Γαλλος ὁ χαιταεις. A. R. 483. Br. II. 295.
Γαστερα μεν σεσαλακτα A. 176. Br. III. 43.
Γαστερα μισησειε θεος. A. 109. Br. II. 427.
Γεωαροτης Ἀρχιππος. A. 74. Br. II. 121.
Γειτονα παρθενον εἰχον. A. 474. Br. II. 394.
Γειτονες εὐμενεα τε. M. A. 66.
Γειτονες οὐ τρισσαι. A. 292. Br. II. 144.
Γεννηθεν το τεκνον. A. 184. Br. II. 338.
Γεσσιον ὡς ἐνοησεν. A. 181. Br. II. 420.
Γεσσιος οὐ τεθνηκεν. A. 210. Br. II. 421.
Γη μεν Ἀχαιΐς. A. 500.
Γη μεν και μητηρ. A. 55. Br. II. 152.
Γη μεν ἐαρ Κοσμος. A. 52. Br. III. 290.
Γηθησαν περι παιδος. A. 29. Br. II. 137.
Γηρᾳ δη κατα τονδε. A. R. 400. B. III. 175.
Γηρᾳ και πενιη. A. 222. C. E. 70. Br. III. 296.
Γηραλεον με γυναικες. A. 175. Br. II. 407.
Γηραλεον νεφελας. A. 434. Br. II. 9.
Γηρας ἐμον δηθυνει. M. A. 56.
Γηρας ἐπαν μεν ἀπῃ. A. 21. Br. I. 476.
Γηρασκει και χαλκος. A. 381. Br. II. 173.
Γης ἐπεβην γυμνος. A. 13. Br. II. 428.
Γηρυσαιτο δε νεβρος. Br. II. 524.
Γιγνωσκω χαριεσσα. A. 484. Br. II. 88.
Γιγνωσκειν σε θελω. A. 136. Br. III. 168.
Γλαυκ᾽ ἐπικυδεσδη. Br. III. 147.
Γλαυκας ὁ Νεσσαιοιο. A. 75. Br. II. 180.
Γλαυκῳ και Νηρεϊ. A. 439. Br. II. 311.
Γλαυκον και κορυδων. A. R. 408. Br. II. 295.
Γλευκοποταις σατυροισι. A. 418. Br. I. 225.
Γληνιν παρθονιτις. A. R. 766. J. 115. Br. II. 138.
Γλικων το περγαμηνον. A. R. 785. J. 134. Br. II. 126.
Γνησιος εἰμι φιλος. A. 117. Br. I. 77.
Γνωθι θεοκριτον. A. 2. Br. I. 139.
Γνωσομαι εἰ τι νεμεις. A. 518. Theocr. p. 291. Br. I. 380.
Γνωτα και τηνωθε. A. R. 551. Br. I. 195.
Γνωτων τριστατιων. A. 431. Br. II. 495.
γομφιοδουπα χαλινα. A. R. 482. Br. II. 237.
Γραια καλη συ γαρ οιδας. Br. II. 349.
Γραια φιλη θρεπτειρα. A. 483. Br. I. 250.
Γραμμα περισσον ἐχεις. A. 160. Br. III. 170.
Γραμμα τοδ᾽ Ἀρητοιο. A. 66. Br. II. 19.
Γραμματα δωδεκ᾽ ἐχει. A. R. 700. J. 50. Br. III. 275.
Γραμματικοι, μωμου. A. 137. Br. II. 223.
Γραμματικος Ζηνων. A. 138. Br. II. 317.
Γραμματικος ποτ᾽ ὄνῳ. A. 137. Br. II. 283.
Γραμματικου θυγατηρ. A. 54. Br. II. 415.
Γραμματικω πληθοντα. A. 445. Br. III. 69.
Γραμματικων περιεργα. A. 137. Br. II. 205.
Γραπτην ἐν τοιχῳ. A. 139. Br. II. 341.
Γραψας Δευκαλιωνα. A. 146. Br. II. 337.
Γραψε πολυγνωτος. Br. I. 142. 82.
Γρηγοριε θνητων μεν. M. A. 53.
Γρηγοριον βοοωσα. M. A. 87.
Γρηγοριος Νοννα τε. M. A. 101.
Γρηγοριος ποιμην τε καλος. M. A. 77.
Γρηγοριος, τοδε θαυμα, χαιρειν. M. A. 78.
Γρηγοριου Νοννης τη θεουδεους. M. A. 62.
Γρηγοριοι Νοννης τε φιλον. M. A. 68.
Γριπῦν ἐγημε φιλινος. A. 134. Br. II. 191.
Γριπευς τις μογεστκεν. A. 111. Br. III. 55.
Γρυνεα τον πρεσβυν A. 247. Br. II. 102.
Γυμνην εἰδε παρις. A. 324. Br. III. 200.
Γυμνην ἠν ἐσιδῃς. A. 451. Br. I. 21.
Γυμνικον ἀν ποτ᾽ ἀγωνα. A. 285. *b.*
Γυμνον ἰδουσα λακαινα. A. 5. Br. III. 247.
Γυμνος δ᾽ ὀβριμοθυμος A. 393.
Γυμνος ἐρως δια τουτο. A. 332. Br. II. 426.
Γυρον κυλινη. A. 445. Br. III. 87.

Δ. Δαιδα

Digitized by Google

Δ

Δαιδαλεοισι πυρος. A. R. 558. Br. III. 295.
Δαιμαρετας κρηδεμνα. Br. I. 248.
Δαιμονα πολλα λαλων. A. 143. Br. II. 310.
Δαιμονα τις δ' εν οιδε. A. 216. C. E. 15. Br. I. 473.
Δαιμονες ουκ ηδειν. M. L. IX. 130. Br. II. 392.
Δαιμονι τε συριη. A. 413. Br. III. 176.
Δακρυα και κωμοι. A. 473. Br. II. 47.
Δακρυα μεν εκαβη. A. 286. b. Br. I. 173.
Δακρυα μοι σπενδουσαν. M. L. IX. 686. Br. III. 75.
Δακρυα σοι και νερθεν. A. 228. Br. I. 30.
Δακρυει Φειδων. A. 183. Br. II. 354.
Δακρυεις, ελεεινα λαλεις. A. 467. Br. II. 84.
Δακρυχεων γενομην. A. 18. Br. II. 428.
Δακτυλικην ψηφον. A. 184. Br. II. 425.
Δαμαγοραν και λοιμον. A. 168. Br. III. 167.
Δαματερ πολυκαρπε. Br. II. 108.
Δαμις ὁ Νικαιευς. A. 255. Br. II. 361.
Δαμοκριτω μεν εγω. A. 267. Br. I. 257.
Δαμοτελης ὁ χορηγος. A. 518. Theocr. pag. 290. Br. I. 379.
Δαμοχαρι κλυτομητι. A. 293. Br. III. 226.
Δαμοχαρης μοιρης. A. 213. it. p. 281. Br. III. 102.
Δαμω και Μαθυμνα. A. R. 710. J. 60. Br. II. 260.
Δαφναις και μυρτοισι. A. 27.
Δαφνη μεν πλοκαμιδα. A. 384.
Δαφνην και Νιοβην. A. 162. Br. II. 419.
Δαφνιακων βιβλων. A. 425. Br. III. 45.
Δαφνις ὁ λευκοχρως. A. 516. A. R. 448. Theocr. p. 286. Br. I. 376.
Δαφνις ὁ συριктας. A. 441. Br. III. 118.
Δειελινω χαριεσσα. Μενεκρατι M. L. IX. 683. Br. III. 75.
Δειλαια Μνασιλλα. A. R. 689. J. 39. Br. II. 4.
Δειλαιε, τι σε πρωτον επος. M. L. IX. 134. Br. II. 151.
Δειλαιοι τι τυχοιεν. A. 213. Br. II. 152.
Δειματο οι ελαφρων. A. 32. Br. II. 135.
Δειματο Μαξιμινος. A. 361. Br. II. 455.
Δειματο με ξυνοιο. A. 354. Br. III. 106.
Δεινος ερως, δεινος. A. 470. Br. I. 16.
Δενδρον εγω μακαριστον. A. 360. Br. II. 501.
Δεξαι μ' ηρακληεις. A. R. 449. Br. I. 254.
Δεξαι Φοιβε το δειπνον. A. 129. Br. II. 209.
Δεξιτερην αιδαιο. A. 227. Br. I. 34.
Δεξιτερην ολιγον δος. A. Ms. n. 241. Br. II. 380.
Δεξο αναξ κρονιδα. A. 505. Br. III. 177.
Δεξο καλαν χειρων. A. R. 549.
Δερκεο και τυμβον. M. A. n. 37.
Δερκεο με κρατερων. A. R. 684. J. 33.
Δερκεο μοι σκυμνον. A. 385.
Δερκεο μοι χαριδημον. A. 391.
Δερκεο μυρτομοχθε. A. 308. Br. III. 209.
Δερκεο πως διφων. A. 160. Br. III. 170.
Δερκεο τον Τροιας. A. 99. Br. II. 171.
Δερκομενος ξοανον. A. 340. Br. III. 205.
Δερμα και οργυιαια. A. 435. Br. I. 485.
Δεσποινη Νεμεσει. Br. III. 183.
Δευρ' ιδε και θαμβησον. A. 318. Br. III. 215.
Δευρ' ιδε παιδολετειραν. A. 318. Br. III. 214.
Δευρ' ιθι βαιον οδιτα. A. 375. Br. II. 512.
Δηθυνει κλεοφαντις. A. 458. Br. III. 79.
Δηιπυλου Κορρης. A. 501.
Δηιφοβος μεν πρωτος. A. 383. Br. II. 456.
Δημητρι τη πυλαιη. A. Ms. n. 270. C. E. 41. Br. I. 466.
Δημογερων δε νοημα. A. 392.
Δημος Αθηναιων. A. Ms. pag. 79. r. Br. I. 142.
Δημοφιλος τοιοισδε. A. Ms. n. 18. Br. I. 493.
Δημω λευκοπαρειε. M. L. IX. 304. Br. I. 24.
Δημω με κτεινει. A. Ms. n. 159. Br. II. 83.
Δημωναξ μη παντα. Br. III. 334.
Δια λικμαιην. A. R. 409. Br. II. 80.
Δηους και κουρης. Br. III. 281.
Δηριφατον κευθω. A. R. 681. J. 16. Br. II. 44.
Διεξιων ομηρε. A. p. 367. Br. III. 256.
Διζημαι κατα θυμον. A. 227. Br. I. 191.
Δικλιδας αμφετιναξεν. A. 456 Br. III. 79.
Δικραιρω δικερωτα. A. 440. Br. III. 44.
Δικτυα σοι μολιβδι. A. 415. Br. II. 218.

Δικτυα σοι ταδε παν. A. 433. Br. II. 182.
Δικτυννης τοιον. A. I. 343. Br. III. 204.
Δικτυον ἀκρομολιβδον. A. 414. Br. III. 118.
Δικτυον ἐκθρωσκοντα. A. 44. Br. III. 239.
Δινδυμα και Φρυγιης. A. R. 499. Br. I. 221.
Διογενες, ἀγε, λεγε. A. 531.
Διογενευς τοδε σημα. A. 284. C. Br. II. 28.
Διου ερεσβασιου. A. 59. Br. III. 275.
ΔιΦυος ἐδμηθημεν. A. 205.
Δις με τυραννησαντα. Br. III. 216.
Δισσα τριηκοσιων. A. 204. Br. II. 166.
Δισσα Φαη Μιλητε. A. 192. Br. II. 165.
Δισσαις συν κιχλαισιν. Br. II. 98.
Δισσαν ἐκ βροχιδων. A. 85. Br. II. 23.
Διτσοι με τρυχουσι. A. Ms. n. 92. Br. III. 153.
Δισσος ἐρως αἰθει ψυχην. A. Ms. n. 95. Br. II. 1.
Διτσων θηλυτερων. A. 462. Br. III. 37.
Διψων ὡς ἐΦιλησα. A. Ms. n. 124. Br. I. 5.
Δμωιον Ἱπποκρατευς. A. 19. Br. II. 35.
Δοιως Ἱππομεθοντας. Br. III. 304.
Δορκαδος ἀρτιτοκοιο. A. 42. Br. II. 287.
Δορκιον ἡ ΦιλεΦηβος. A. Ms. n. 146. Br. I. 213.
Δος μοι τ᾽ ουκ γαιης. A. 180. Br. II. 80.
Δος πιεειν ἱνα βακχος. A. 175. Br. II. 412.
Δουλκιτιον μεν ἀνακτες. A. 191. Br. III. 297.
Δουλος ἐγω, και δουλος. A. 235.
Δουλος ἐπικτητος γενομην. A. 289. Br. III. 272.
Δουνακας ἀκροδετους. A. 412. Br. II. 217.
Δουρας Ἀλεξανδροιο. A. 443. Br. II. 171.
Δραγματα σοι χωρου. A. 418. Br. II. 217.
Δραχμης εὑρωπην. M. L. IX. 135. Br. II. 7.
Δυσκολος ὁ κρηνη. A. 88.
ΔυσκωΦω δυσκωΦος. A. 154. Br. II. 357.
Δυσμοιρων θαλαμων. A. 32. Br. II. 126.
Δυσμορε Νικανωρ. A. 253. Br. II. 126.
Δυσμορος ἐκρυΦθη. A. 247. Br. II. 273.
Δυστηνου Νιοβης. A. 316. Br. II. 499.
Δωδεκετη τον παιδα. A. 258. C. E. 20. Br. I. 474.
Δωματα μοι σεισθεντα. Leich. 17. A. R. 596. Br. II. 180.
Δωριδα την ῥοδοπυγαν. M. L. IX. 121. Br. I. 504.
Δωριδος ἐκ μασης. A. R. 561. Br. III. 263.
Δωρον Ἰουστινιο. A. 381. Br. III. 158.
Δος μοι κ. λαβε χαλκον. A. Ms. n. 197. Br. II. 372.
Δωκε Θεω θυσιην. M. A. 1 o.
Δωρικαι ὀστεα μεν σα. Br. II. 51.

E.

Ἐβδομον εἰς δε κατον. Br. III. 311.
Ἐβρον θρηικιου. A. 31. Br. II. 231.
Ἐβρου και δειλοιο. J. 64. A. R. 714. Br. II. 138.
Ἐβρου χειμεριοις. A. 250. Br. II. 264.
Ἐγγυθι δ᾽ εὐρυστερνος. A. 385.
Ἐγγυθι της νικης. A. 400. Br. III. 20.
Ἐγγυθι της σκυλλης. A. 185. Br. III. 136.
Ἐγγυθι της σΦετερης. A. 405. Br. III. 28.
ἘγκεΦαλονΦορεω. A. 536. Br. III. 318.
Ἐγκυρσας νεποδεσσι. Ex. cod. Guelph. n. 3.
Ἐγνων σὺν μ᾽ ἐλαθες. Miſc. Lipſ. IX. p. 322. Br. I. 19.
Ἐγνως νυν Ἀγαμεμνον. A. 9. Br. III. 142.
Ἐγρεο κωνσταντινε. A. 406. Br. III. 29.
Εγχει και παλιν εἰπε Διοκλεος. A. Ms. n. 56. C. E. 31. Br. I. 28.
Ἐγχει και παλιν εἰπε. M. L. IX. 297. Br. I. 461.
Ἐγχει λυσιδικης. A. 480. B. II. 268.
Ἐγχει τας πειθους. M. L. IX. 299. Br. I. 23.
Ἐγω Φιλαινις. A. 222. Br. I. 189.
Ἐδνα γαμων ἐρριπτες. A. 319. Br. III. 109.
Ἐδρης χαλκεοπεζον. A. R. 698. J. 48. Br. II. 447.
Ἐζευξ᾽ Ἑλλησποντον. A. 321. Br. II. 232.
Ἐζημιωσας ἀσθενων. A. 8. Br. III. 143.
Ἐζητουν τινα κον. A. 186. Br. II. 322.
Ἐζομενας μεν τηδε. A. 377. Br. III. 92.
Ἐθνεα Βειωτων. A. 508. Br. III. 181.

Ἐθραυσθης

Ἐθραυσθης ἠδεια. A. 74. Br. II. 272.
Εἰ βιον ἐν μεροπεσσι. A. 33. Br. III. 122.
Εἰ βουλει τον παιδα διδαξαι. A. 170. Br. II. 385.
Εἰ γαμος ἀμφοτερων. Leich. 8.
Εἰ γενος εὐσεβεων. A. 192. Br. III. 297.
Εἰ γραφικον πυγην. A. Ms. n. 19. Br. II. 362.
Εἰ δυσι λειτουργησαι. M. L. IX. 117.
Εἰ δυσιν οὐκ ἰσχυσας. A. 475. Br. II. 395.
Εἰ ζευς ἐκ γαιης θνητους. A. Ms. n. 181. Br. II. 367.
Εἰ ζευς κεινος ἐτ' ἐστιν. A. Ms. n. 69. Br. I. 13.
Εἰ ζωγραφειν τις ἐθελεν. A. R. 641.
Εἰ θεος ἐστιν Ὁμηρος. A. 366. Br. III. 255.
Εἰ θεος ἡ φημη. A. 115. Br. II. 436.
Εἰ καθυπερθε λαβοις. A. Ms. n. 81. Br. I. 211.
Εἰ και ἀμειδητων. A. 283. b. Br. II. 509.
Εἰ και δακρυσεις. A. 273. Br. III. 264.
Εἰ και ἐπι ξεινοις. A. 262. Br. III. 102.
Εἰ και ἐρημαιη. A. 99. Br. II. 105.
Εἰ και μικρος ἰδειν. A. 267. Br. I. 237.
Εἰ και νυν πολιη. A. 453. Br. III. 59.
Εἰ και σε Ξενοφων. A. 5. 9.
Εἰ και σευ πολυφωνος. A. 40. Br. II. 287.
Εἰ και σοι ἑδραιος. A. 38. Br. II. 148.
Εἰ και σοι πτερυγες. A. 333. Br. I. 234.
Εἰ και σοι τριχοφοιτος. A. Ms. n. 9. Br. II. 361.
Εἰ και τηλοτερω. A. 459. Br. III. 82.
Εἰ και το σημα λυγδινης. A. R. 600. Br. II. 150.
Εἰ και ὑπο χθονι κειται. A. R. 597. Br. II. 297.
Εἰ καλλει καυχᾳ. A. 472. A. Ms. n. 216. Br. II. 376.
Εἰ κρισις ἐστι κατω. A. 106. Br. III. 239.
Εἰ κυκνῳ δυναται κορυδος. A. 103. Br. III. 250.
Εἰ λυπης κρατεειν. Br. III. 272.
Εἰ με νεκυν κατεθαπτες. A. 207. Br. III. 251.
Εἰ με Πλατων οὐ γραψε. A. 65. Br. III. 266.
Εἰ με το πυγιζειν. A. Ms. n. 2. Br. II. 5. 8.
Εἰ με φιλεις, ἐργῳ. A. 144. Br. II. 343.
Εἰ με φιλεις, μισεις με. A. 143. Br. II. 255.
Εἰ μεν ἀνηρ ἡκεις. A. 89. Br. III. 190.
Εἰ μεν ἀπο Σπαρτης. A. 99. Br. III. 55.
Εἰ μεν γηρασκει. A. 472. Br. II. 376.
Εἰ μεν ἑκων ἀρχειν ἐπει. A. Ms. n. 109. Call. E. 44. Br. I. 462.
Εἰ μεν ἐμε στερξεις. A. Ms. n. 102. Br. II. 254.
Εἰ μεν ἐπ' ἀμφοτεροισιν. A. 476. Br. II. 397.
Εἰ μεν ἐπ' Ἀττελαβους. A. 159. Br. II. 331.
Εἰ μεν ἐφυς ἀμυητος. A. Ms. n. 14. Br. II. 371.
Εἰ μεν ζης ἐλαφον. A. 186. Br. II. 337.
Εἰ μεν θνητος ἐφυς. Br. III. 256.
Εἰ μεν τις σοφος ἐσσι. A. R. 637.
Εἰ μεν τους ἀπο ἀλφα. A. 42. Br. II. 389.
Εἰ μη μου ποτι ταδε. A. 303. Br. II. 21.
Εἰ μη νυν κλεονικος. A. Ms. n. 188. Br. II. 369.
Εἰ μη τοξον ἐρως. A. Ms. n. 80. Br. I. 7.
Εἰ μη χαιρω φλωρε. A. 162. Br. II. 439.
Εἰ μη χαλκος ἐλαμπεν. A. 321. Br. III. 207.
Εἰ μισειν πονος ἐστι. A. 456. Br. I. 165.
Εἰ μοι σωζομενος πολεμων. A. Ms. n. 31. Br. II. 362.
Εἰ μοι τις μεμψοιτο. A. 483. Br. III. 161.
Εἰ μοι χαρτος ὁμως. A. Ms. n. 28. Br. II. 102.
Εἰ μοναχοι τι τοσειδε. A. 189. Br. II. 424.
Εἰ πενομαι τι παθω. A. 182. Br. II. 424.
Εἰ ποδας εἰχε διων. A. 153. Br. II. 222.
Εἰ ποθεειν με διδαξας. A. 37. Br. III. 141.
Εἰ πολιν Ἡρακλεες. A. 369. Br. III. 228.
Εἰ ποτε μεν κιθαρης. A. 454. Br. III. 37.
Εἰ πτερα σοι προσεκειτο. A. Ms. n. 79. Br. I. 211.
Εἰ πυρος αἰθομενου. Br. III. 318.
Εἰ σε ποθοι στεργουσιν. A. Ms. n. 22. Br. I. 4.
Εἰ σε φιλων ἀδικω. A. Ms. n. 174. Br. II. 366.
Εἰ ταις ἀληθειαισιν. A. 117. Br. II. 611.
Εἰ ταυτας ὁ κριτης. A. 476.
Εἰ ταχυς εἰς το φαγειν. A. 128. Br. II. 315.
Εἰ τι παραλλακτοει. A. 287. b. Br. III. 263.
Εἰ τιν' ἐχεις Διονυσον. A. 144. Br. II. 342.

Ei

Ei τινα δενδρον ἐθηκε. M. A. 64.
Ei τινα μη τερπει. A. B. 662. J. 11. Br. II. 204.
Ei τινα που παιδων. A. Ms. n. 141. Br. III. 156.
Ei τινα πωποτ' ακουσας. A. 239. Br. III. 282.
Ei τις ανηρ αρχων. A. 63. Br. II. 435.
Ei τις απαγξασθαι. A. 89. Br. III. 190.
Ei τις απαξ γημας. A. 19. Br. III. 237.
Ei τις απ' ανθρωπων. A. 533. Br. III. 234.
Ei τις γηρασας. A. 21. Br. II. 342.
Ei τις ορους καθυπερθεν. M. A. 73.
Ei τις Ταντaλος ἐςιν. M. A. 3.
Ei το καλως θνησκειν. A. 200. Br. I. 131.
Ei το μελειν δυναται. A. 120. Br. II. 433.
Ei το μεν ἐκδεδανεικας. A. 184. Br. II. 221.
Ei το τρεφειν πωγωνα. A. 188. Br. II. 312.
Ei το φερον σε φερει. A. 18. Br. II. 428.
Ei τοι Ἀθηναιης. A. 124.
Ei τοιην χαριν εἰχε. M. L. IX. 131. Br. II. 393.
Ei τοιος Διονυσος. A. 13. Br. II. 127.
Ei τοιος Θηβης. A. 311. Br. III. 212.
Ei τοιοσδε λεων. A. 294. Br. II. 132.
Ei τους ανδροφονευς. A. 103. Br. II. 414.
Ei τους ἐν πελαγει. A. 486. Br. III. 163.
Ei τραφερης πασης. A. 372. Br. III. 228.
Ei φθονος ηρεμεοι. A. 402. Br. III. 23.
Ei φιλεεις μη παμπαν. A. 452. Br. III. 34.
Ei χλαμυδ' εἰχεν ἐρως. A. Ms. n. 82. Br. I. 5.
Eiαρινῳ χειμωνι. Br. III. 157.
Eiαρος ἠνθει μεν. A. R. 542. Br. II. 142.
Eiδ' αγετε ξουθαι. A. 85. J. 120.
Eiδεν ακεςορη. A. 240. Br. II. 450.
Eiδον ακειρεκομην. A. 392.
Eiδον ἐγω προθεοντας. M. L. IX. 673. Br. III. 73.
Eiδον ἐγω ποτε. Br. III. 324.
Eiδον ἐγω τινα παιδα. A. Ms. n. 7. Br. II. 360.
Eiδον ἐγω τον πτωκα. A. 419. Br. III. 54.
Eiη ποντοπορῳ πλοος. A. 244. Br. I. 243.
Eiη σοι κατα γης. A. 167. Br. II. 387.
Eiης ἐν μακαρεσσιν. A. 277. Br. II. 26.
Eiθ' ανεμος γενομην. A. 478. Br. III. 162.
Eiθ' ἐγω ἐν κεινοις. A. 524. Br. III. 329.
Eiθε με παντοιασιν. A. 81. Br. II. 118.
Eiθε ροδον γενομην. M. L. IX. 132.
Eiκονα Κωνςαντινε. A. 405. Br. III. 27.
Eiκονα Λογγινου. A. 376. Br. III. 109.
Eiκονα μην παρειην. A. Ms. n. 61. Br. I. 6.
Eiκονα μηνοδοτου. A. 145. Br. II. 191.
Eiκονα πεντε βοων. A. 350. Br. I. 172.
Eiκονα σοι βασιλευ. A. 185. Br. III. 136.
Eiκονα σου πελυκλεις. Br. III. 289.
Eiκονα την δ' ἰσαθρει. Br. III. Em. 286.
Eiκονα της κηλης. A. 439. Br. II. 317.
Eiκονες ανθρωποισιν. A. 376. Br. III. 171.
Eiκοσι χαλκειη. A. 399. Br. III. 19.
Eiκοσετης πασαν. M. A. 22.
Eiκοσετους σωθεντος. A. 126. Br. II. 319.
Eiκοσι ἐξ λυκαβασιν. Br. III. 212.
Eiκοσι γεννησας. A. 146. Br. II. 337.
Eiκοσι με ζησαντα. Br. III. 309.
Eiκοσιν Ἑρμοκρατεια. A. Ms. p. 80. & Br. II. 125.
Eiκοσι καλλικρατεια. A. 226. Br. III. 288.
Eiκων ἡ Σεξτου μελετα. A. 169. Br. III. 171.
Eiκων καλλιςου. A. 376. Br. III. 278.
Eiκων τις σ' ανεθηκε; λογα. A. 375. Br. III. 224.
Eiκων τις σ' ανεθηκε, τινος. A. 296. Br. II. 450.
Eiμι Δικων υἱος. A. Ms. n. 260. Br. III. 174.
Eiμι μεθυ το γλυμμα. A. 350. Br. I. 218.
Eiμι μεν ἑλλαδιη. A. 362. Br. III. 104.
Eiμι μεν ἐν ποταμοις. A. 374. Br. II. 280.
Eiμι μεν ευθωρηκος. A. 98.
Eiμι μεν ευκεραοιο. A. 339. Br. II. 448.
Eiμι μεν ου φιλοοινος. A. 462. Br. III. 39.
Eiμι πατρος λευκοιο. Br. III. 323.
Eiμι χαραξ ἱερευς. A. 533. Br. III. 194.
Eiν αιδη σπανις ην. A. 59.
Eiν ἐνι Βιργιλοιο. Br. III. 275.
Eiν ἐνι κινδυνοις ἐφυγον. A. 72. Br. II. 193.
Eiναι μεν κυνικον. A. 187. Br. II. 323.
Eiναι νομιζω φιλοσοφον. A. 64. Br. II. 435.

Eiναλιε

Εἰναλιε λαβυρινθε. A. R. 474. Br. II. 41.
Εἰναλιων κλειτωρ. A. 431. Br. II. 9.
Εἰνι μυχοις κραδιης. A. R. 651. Br. II. 85.
Εἰνοδιη σοι τενδε φιλης. A. R. 454. Br. II. 120.
Εἰνοδιην καρηνην. A. 25. Br. I. 173.
Εἰνοδιην ϛειχοντα. A. Ms. n. 118.
Εἰνοδιος ϛειχων. Br. I. p. 10.
ΕἰνοσιΦυλλον ὀρος. A. 328. Br. I. 249.
Εἰξον ἐμοι δαφνης. A. 347. Br. III. 49.
Εἰπ᾽ ἀγε μοι κρυϛαλλε. A. 350. Br. II. 448.
Εἰπα δε και παλιν εἰπα. A. Ms. n. 121. Br. III. 154.
Εἰπας ἡλιε, χαιρε. A. 289. C. E. 24. Br. I. 474.
Εἰπε γυναι τις ἐφυς. Leich. 15. Br. II. 30.
Εἰπε δικαιαρχεια. A. R. 599. Br. II. 173.
Εἰπε κυον τινας ἀνδρος. A. 283. *b.* Br. III. 268.
Εἰπε λεων φθιμενοιο. Leich. 10. Br. II. 31.
Εἰπε λυκαινιδι δορκας. A. 451. Br. I. 19.
Εἰπε ποι ἐρομενῳ. A. 168. Br. II. 313.
Εἰπε μοι ὠ κολοκυνθε. A. R. 725. J. 75.
Εἰπε ιομευ, τινος εἰσι. A. 374. Br. III. 15.
Εἰπε Πολυξεινη. A. 390.
Εἰπε ποθεν συ μητρεις. A. 132. Br. II. 426.
Εἰπε ποτ᾽ Εὐρωτας. A. 57. Br. I. 233.
Εἰπε ποτι φθιην. A. R. 751. J. 100. Br. III. 287.
Εἰπε τι σοι ξυνον. A. 327. Br. III. 201.
Εἰπε τινι πλεξεις. A. 355. Br. III. 78.
Εἰπε τις Ἡρακλειτε. A. 288. *b.* C. Ep. 2. Br. I. 472.
Εἰπερ σην Ῥωμην. Br. III. 268.
Εἰπεν ἐληλυθεναι. A. 131. Br. II. 326.
Εἰπον ἀνειρομενω. A. 214. Br. I. 35.
Εἰπον ἐγω και προσθεν. A. 473. Br. II. 169.
Εἰπον ἐμοι χαριεσσα. M. L. IX. 689. Br. III. 76.
Εἰπον τις τινος ἐσσι. A. 195. Br. I. 140.
Εἰργομενη φιλεειν με. A. 687. Br. III. 35.
Εἰρηνη παιτεσσιν. A. 130. Br. III. 164.
Εἰρπε δρακων. A. 46. Br. III. 146.
Εἰρπε το μεν το δ᾽ ἐμελλε. Br. II. 344.
Εἰς ἀγαθην συνεβημεν. A. Ms. n. 205. Br. II. 374.
Εἰς ἀγοραν βαδισας. M. L. IX. 454. Br. I. 217.
Εἰς ἀιδην ἰθεια. A. 54. Br. III. 245.
Εἰς αἰδος κατεπεμψε. A. 147. Br. II. 325.
Εἰς αἰωνας Ὁμηρε. A. 366. Br. III. 255.
Εἰς βαθυν ἡλατο. A. 46. Br. III. 240.
Εἰς Δαναην ἐῤῥευσας. A. 480. Br. II. 261.
Εἰς Δηϊων πεμψατα. A. 202. Br. I. 502.
Εἰς ἱερον ποτ᾽ ἀγωνα. A. 128. Br. II. 321.
Εἰς οἰων με ποθων λιμενα. A. Ms. n. 96. Br. III. 159.
Εἰς πελαγος πλεομεν. A. 166. Br. II. 340.
Εἰς ποτιν ἀθρησασα. A. 229 Br. III. 14.
Εἰς ῥοδον εἰ πλευσει. A. 132. Br. II. 352.
Εἰς σαλπιγγ᾽ ἐνεπνευσε. A. 132.
Εἰς σε και ἀψευδης. A. 120. Br. III. 244.
Εἰς τι ματην νιπτεις. A. 128. Br. II. 310.
Εἰς το κενον μετεθεκε. A. 338. Br. II. 311.
Εἰς φυλακην βληθεις. A. 161. Br. II. 339.
Εἰς ἀνεμος, δυο νηες. Br. III. 321.
Εἰς γαμος ἀμφοτερων. A. R. 632.
Εἰς δομος ἀλλ᾽ ὑπενερθε. M. A. 17.
Εἰς δυ᾽ ἀδελφειους. A. 196. Br. III. 291.
Εἰς λιθος, ἀρμ᾽. A. 351. Br. III. 219. n. 121. et 122.
Εἰς ὁδε Νικανδρου. A. R. 709. J. 59. Br. III. 287.
Εἰς προς ἑνα ψηφοισιν. A. 428. Br. II. 194.
Εἰς ὑμας κροκοδειλον. Br. III. 330.
Εἰσετι μεν ζωοντι. A. 405. Br. III. 27.
Εἰσι και ἐν μουσῃσιν A. 162. Br. II. 439.
Εἰσιδεν Ἀντιοχος. A. 153. Br. II. 327.
Εἰσοκε θουριος οὑτος. A. 322.
Εἰσοκεν οὑτος ὁ θουρος. Br. III. 224.
Εἰσορων μελεων. A. 305. Br. II. 497.
Εἰϛηκει δε πλατων. A. 386.
Εἰϛηκει κλυτιος. A. 392.
Εἰτε σε κουριδιης. A. 353. Br. III. 222.
Εἰτε σε κυανεῃσιν. A. 482. Br. III. 163.
Εἰτε συγ᾽ ὀρνεσφοιτον. A. Ms. pag. 80. 9. Br. III. 184.

Εἶχε κορωνεβολον. A. 232. Br. III. 293.
Εἶχε φιλων λεμβον. A. 166. Br. II. 358.
Εἶχεν Ἀριστειδης. A. 31. Br. II. 33.
Εἶχον ἀπο σμικρων. A. 284. a. C. E. 28. Br. I. 475 (Br. II. 473.)
Ἐκ γαιωμορίης A. 257.
Ἐκ δεκα πεντ᾽ ἀνδρων. Br. III. 189.
Ἐκ γης λωτοφαγων A. 146. Br. II. 418.
Ἐκ Διος ἀρχωμεσθα. A. Ms. n. I. Br. II. 359.
Ἐκ ζωης με θεοι τευξαν. A. 315. Br. III. 214.
Ἐκ θοινης φαος. A. 39. Br. III. 240.
Ἐκ θυμου κλαυσαι. Br. II. 524.
Ἐκ Κυνος εἷλε Κυων. A. 44. Br. II. 159.
Ἐκ με γεωμορίης. Br. II. 473.
Ἐκ με πικρης ἐκαλεσσε. M. A. 72.
Ἐκ νεκυος ταυτην. Br. III. 330.
Ἐκ Νεμεης ὁ λεων. A. 309. Br. III. 331.
Ἐκ πενιης ὡς οἶσθα. A. 420. Br. II. 200.
Ἐκ ποιου ναου. A. Ms. n. 242. Br. II. 380.
Ἐκ ποιων ἐταμες. A. 166. Br. II. 340.
Ἐκ ποιων ὁ πατηρ. A. 162. Br. II. 334.
Ἐκ ποτε τησδε πολεως. A. 502. Br. III. 181.
Ἐκ ποτε τις φρικτοιο. A. 426. Br. II. 13.
Ἐκ πυρος ἰλιακου. A. 119. Br. III. 244.
Ἐκ πυρος ὁ ῥαιστηρ. A. 447. Br. I. 259.
Ἐκ πυρος ὡ διονυσε. A. 342. Br. III. 206.
Ἐκ των ἑσπεριδων. A. 153. Br. II. 327.
Ἐκ φιλαδελφειης. A. 291. Br. II. 450.
Ἐκ φονιων περσων. A. 27. Br. III. 248.
Ἐκβαλλει γυμνην τις. A. 478. Br. II. 397.
Ἐκθορες ἀντολιηθε. A. 298. Br. III. 134.
Ἐκλαγεν ἐκ θηβων. A. 92. Br. III. 260.
Ἐκλα..θην ἀνεμοισι. A. 78. Br. III. 232.
Ἐκλασθην ἐπι γης. Br. II. 400.
Ἐκληθην ἐχθες. A. 161. Br. II. 357.
Ἐκληθην παρα σου. A. 110. Br. II. 427.
Ἐκμαινει χειλη. A. 487. Br. I. 504.
Ἐκτανες, εἶτα με θαπτη. A. 207. Br. III. 252.
Ἐκτισας αὐταρκειαν. A. 527. Br. II. 78.
Ἑκτον ἐπ᾽ εἰκοσω Br. III. 285.
Ἑκτορ ἀρηιον αἱμα. A. 98. Br. II. 285.
Ἑκτορ ὁμηρειοισιν. A. 238. Br. II. 189.
Ἑκτορα μεν τις ἀεισε. A. 363. Br. III. 104.
Ἑκτορα τον π..ιαμου. Br. III. 283.
Ἑκτορι μεν τρωη. A. 239. Br. II. 528.
Ἑκτορι τοιδε μεγαν. A. 502. Ar. Ep. p. 95.
Ἑκτωρ αἰχητι ξιφος. A. 238. Br. III. 233.
Ἐκφρονα την βακχην. A. 296. Br. II. 89.
Ἐλθετε προς τεμενος. A. 92. it. p. 369. Br. III. 200.
Ἐλθοιμεν ποτι ναον. A. 341.
Ἐλθοισαι ποτι ναον. A. R. 709. A. 341. J. 148. Br. I 194.
Ἐλθων εἰς Ἀιδην. A. 15. Br. III. 248.
Ἐλθων ἐξ Ἀ..μυδωνος. A. 502. Ar. Ep. p. 93.
Ἑλκε ταλαν παρα μητρος. A. 231. Br. II. 275.
Ἑλκος ἐχω τον ἐρωτα. A. 454. Br. III. 113.
Ἑλκος ἐχων ὁ ξεινος. A. Ms. n. 125. C. E. 45. Br. I 464.
Ἑλλαδος ἐνναετηρες. A. 25. Br. III. 145.
Ἑλλαδος εὐρυχορου. A. 270. Br. III. 179. et 257.
Ἑλλανις τριμακαιρα. A. R. 707. J. 57. Br. III. 64
Ἑλλανων ἀρχαγος. A. R. 453. Br. I. 133.
Ἑλλας μεν θηβας. A. 220. Br. III. 194.
Ἐλπιδα και νεμεσιν. A. 33. Br. III. 173.
Ἐλπιδες ἀνθρωπων. A. 208. Br. I. 252.
Ἐλπιδος οὐδε τυχης. A. 15. Br. II. 429.
Ἐλπις ἀει βιοτου. A. 33. Br. II. 287.
Ἐλπις και συ τυχη μεγα. A. 110. Br. II. 437. III. 286.
Ἐμβολα χαλκογενεια. A. 444 Br. II. 220.
Ἐμου θανοντος γαια. A. 210. Br. III. 286.
Ἐμπεδοκλεες σε μεν αὐτικ᾽. M. A. 85.
Ἐμπνει παν λαροισιν. A. 335. Br. I. 489.
Ἐμπνους ὁ χαλκους. Br. III. 127. Bandur. p. 178.
Ἐμπορίης ληξαντα. A. 206. it. p. 252. Br. I. 492.
Ἐμπρησω σε θυρη. A. Ms. n. 240. Br. II. 379.
Ἐμφρονα χαλκος Ὁμηρος A. 394.
Ἐν βοι ταδ᾽ ἐμαχοντο A. 305. Br. II. 497.
Ἐν γῃ κρατησας A. 408 Br. III. 21.
Ἐν θ..βαις καδμου. A. 01 Br. II. 220.
Ἐν δοιῃ μοι θυμος. Br. I. 260.

Ἐν

Ἐν καλαμῳ πηξας. A. 156. Br. II. 328.
Ἐν κυαθῳ τον ἐρωτα. A. 351. Br. II. 402.
Ἐν μεμφει λογος ἐςι. A. 55.
Ἐν μεν τῃ Ξευξιππον ἐχω. A. 358. Br. III. 105.
Ἐν μικρῳ μεγαλη λουτρῳ. A. 352. Br. III. 221.
Ἐν πασιν μεθυουσιν. A. 129. Br. II. 311.
Ἐν παφιῃ κυθερεια. A. 473. Br. II. 47.
Ἐν πολυθαπτῳ. A. 507. Br. III. 187.
Ἐν ποντῳ Σωδαμις. A. 255. Br. III. 293.
Ἐν ποτε παμφαινοντι. A. 30. Br. II. 97.
Ἐν σοι ταμα, Μυισκε. A. Ms. n. 146. Br. I. 14.
Ἐν τε φιλοισι φιλοιο. Br. III. 276.
Ἐν καλον οιδα τοπαν A. Ms. n. 100. Br. I. 13.
Ἐν φανερᾳ γενομην. Br. III. 318.
Ἐν τεδε παμμητειρα. M. L. IX. 307. Br. I. 29.
Ἐνδυτα και πλοκαμους. A. R. 485. Br. II. 284.
Ἐνθ' ἑκατονταετης. M. A. 71.
Ἐνθα ποτ' εὐχομενη Νοννῃ. M. A. 105.
Ἐνθα ποτ' εὐχομενης τοσσον. M. A. 103.
Ἐνθα ποτ' εὐχομενης. M. A. 96.
Ἐνθα ἀναξ ἡρως. Br. III. 287.
Ἐνθαδ' ἀπορρηξας. A. 218. Br. I. 153.
Ἐνθαδ' ἐγω ληςηος. A. R. 777. J. 126. Br. III. 258.
Ἐνθαδ' ἐγω Σοφοκλης. A. 275. Br. III. 287.
Ἐνθαδε ρεω θαλιωνα. Ms. n. 5, 319.
Ἐνθαδ' ἐριδμαινουσι. A. 347. Br. III. 90.
Ἐνθαδε γοργιου ἡ Κυνικου. A. 289. Br. III. 278.
Ἐνθαδε δικλογος. Br. III. 308.
Ἐνθαδε θειος Ὁμηρος. A. 269. Br. III. 257.
Ἐνθαδε λουσαμενη. A. 355. Br. III. 220.
Ἐνθαδε λουσαμενων. A. 352. Br. III. 223.
Ἐνθαδε μεν χλοαουσα. A. 464. Br. III. 42.
Ἐνθαδε μιςυλλουσι. A. 382. Br. III. 89.
Ἐνθαδε παιδευουσιν. A. 23. Br. II. 417.
Ἐνθαδε περγαμιδαν. A. 502. Ar. Ep. p. 95.
Ἐνθαδε πιεριδων. A. 269. Br. III. 101.
Ἐνθαδε πλειςον ἀληθειας. A. 538.
Ἐνθαδε πυθωνακτα. A. 286. a. Br. I. 145.
Ἐνθαδε σωμα ἐλειπεν. A. R. 783. J. 132.
Ἐνθαδε την ἱεραν. A. 268. Br. III. 256.
Ἐνθαδε την ἱερην κεφαλην. A. 285. a. Br. II. 235.
Ἐνθαδε της τρυφερης. A. 226. Br. II. 91.
Ἐνθαδε τον Καλλιςον. A. 499. Ar. Ep. p. 91.
Ἐνθαδε τυμβος ἐχει. A. 194. Br. III. 297.
Ἐνθαδ' ὁ πλειςον ἀληθειας. Br. III. 259.
Ἐνθεν Ἀλεξανδρος. A. 364. Br. III. 228.
Ἐνεκα και δεκαμηνος. Br. III. Em. 304.
Ἐννεα τας Μουσας. A. 92. Br. I. 171.
Ἐννεα των πρωτων λυρικων. Vrſ. Fragm. Lyr. p. 62.
Ἐντεα βρεττιοι ἀνδρες. A. R. 421. Br. I. 195.
Ἐντελλος δε Δαρητος. A. 391.
Ἐντος ἐμης κραδιης. A. 450. Br. I. 28.
Ἐντυνει γημος. A. 123.
Ἐξ ἁλος ἡμιβρωτον. Leich. 19. A. R. 578. Br. I. 254.
Ἐξ ἁλος ἰχθυων. Br. III. 325.
Ἐξ ἀπαλων χειρων. A. 301. Br. I. 58.
Ἐξ ἀτομων ἐπικουρος. A. 157. Br. II. 329.
Ἐξ αὐτου Διος ἐςιν. A. 336. Br. III. 204.
Ἐξ ἐμεθεν Λυκαβαντος. A. 123. Br. II. 519.
Ἐξ ἠους εἰς νυκτα. Athen. L. IX. p. 473. init. Br. II. 526.
Ἐξ ὁ εος χωρουσι A. R. 423.
Ἐξ, ἐν, πεντε. Br. III. 334.
Ἐξ ποδες ἐν χωραισι. Br. III. 334.
Ἐξ ὡραι μοχθοις. A. 122. Br. III. 199.
Ἐξαιρων ποτ' ἀκανθαν. A. 157. Br. II. 387.
Ἐξεφλεγην ὅτε θευδις. A. Ms. n. 156. Br. II. 364.
Ἐξεφυγον Διοδωρε. Br. I. 493.
Ἐξηκοντα τελει. A. 468. Br. II. 87.
Ἐξηκοντουτης Διονυσιος. A. 222. Br. III. 286.
Ἐξοτε Κωνςαντινος. A. 404. Br. III. 26. (bis)
Ἐξοτε μοι πινοντι. A. 459. Br. III. 77.
Ἐξοτε τηλεφιλου Br III. 37.
Ἐξω παιδευεις παριδος. A. 138. Br. II. 318.
Ἐπεκλυσε και σε. A. 530.
Ἐπρεπε Πυθαγορης. A. 387.

Ἐπρεπε σοι, Θεοδωρε. A. 370. Br. III. 133.
Ἑπτα βοων σφραγιδα A. 350. Br. II. 184.
Ἑπτα ἐξιδμαινουσι A. 366. Br. III. 253.
Ἑπτα με δις Λυκαβαντας. A. 262. Br. III. 68.
Ἑπτα με και δεκα παιδ᾽. A. R. 627.
Ἑπτα με Φωνεντα Br. II. 209.
Ἑπτα πολεις διεριζουσι vid. Hom. et Heſ. certam. pag 53.
Ἑπτα πολεις μαρναντο. A. 366. Br. II. 18.
Ἑπτα πολυπλανεες. A. 494. Br. III. 2.
Ἑπτα σολοικισμους. A. 170. Br. II. 385.
Ἑπτα σοφων ἐρεω A. 118. Br III. 149.
Ἑπτα σοφων κλεοβουλε A. 285. *b.* Br. II. 22.
Ἑπτα τριηκοντεσσιν A. 180. Br. II. 86.
Ἑπταπυλων Θηβων. A 501. Ar. Ep. p. 94.
Ἑπταρον ἀγχι ταφοιο. A. 24 Br. III. 121.
Ἑρδοι την ἐμαθεν τις. Br. II. 149.
Ἑρμαιοις ἡμιν Ἀφροδισιος. A. 179. Br. II. 354.
Ἑρμας ταδ᾽ ἑστακα. A. 342. Br. I. 198.
Ἑρμαιας ὁδ᾽ Ἀλεξανδρῳ. A. 539.
Ἑρμαιη ξυλινῳ. A. 328. Br. III. 251.
Ἑρμαιη, στραγγος. A. 413. Br. III. 176.
Ἑρμειου εὐνουχου. A. 523. Br. I. 184.
Ἑρμη Κωρυκιων. A. 759. J. 108. Br. II. 97.
Ἑρμη τετρακεφαλε. A. 508.
Ἑρμη τοξευθεις A. Ms. n. 133. Br. III. 156.
Ἑρμην τον κλεπτην. Br. III. 198.
Ἑρμης ὠκυς ἐγω. A. 327. Br. II. 59. et 256.
Ἑρμιονη πιθανη. M. L. IX. 304. Br. I. 214.
Ἑρμογενη τον ἰατρον ἰδων. A. 149. Br. II. 324.
Ἑρμογενη τον ἰατρον ὁ. A. 147. Br. II. 325.
Ἑρμοκρατης της ῥινος. A. 140. Br. III. 6.
Ἑρμολυκου θυγατηρ. A. 142. Br. II. 415.
Ἐρνος ἀμωμητον. M. A. 26.
Ἑρπουσα, πεταμενα. Br. II. 293.
Ἑρπυλιδας. ἐρατην. A. Ms. p. 80. *b.*
Ἑρπων εἰς ἐφυρην. A. 225. Br. III. 63.
Ἐρρετω ἡμαρ ἐκεινο. A. Ms. 2. 257. Br. I. 255.
Ἐρροις ἰονιοιο πολυπτοιητε. A. 253. Br. II. 189.
Ἐρχεο και κατ᾽ ἐμαν. A. 27. Br. III. 303.
Ἑρχεται πολυς μεν. Ἀγγαιον. A. Ms. n. 254.
Ἐρωτα παυει λιμος. A. 38. Br. I. 186.
Ἐρωτα πικρον. A. R. 683. J. 32. Br. III. 129.
Ἐς Σκυθην Ἀναχαρσις. A. 286. *b.*
Ἐς τι πιτυν. A. 78. Br. II. 400.
Ἐσβεσε τον λυχνον. A. 129. Br. II. 311.
Ἐσβεσθη Νικανδρος. A. Ms. n. 44. Br. III. 155.
Ἐσβεσθη φλογεροιο πυρος. A. 456. Br. III. 77.
Ἐσβεσθης γεραιε. A. 274. Br. I. 147.
Ἐσθιε, πινε, μυσαις. A. 87. Br. II. 410.
Ἐσθλα λεγειν αἰει. A. 35. Br. II. 437.
Ἐσθλος Ἀριστοκρατης. A. 193. Br. I. 237.
Ἑσπεριην Μοιρις με. A. Ms. 163. Br. II. 363.
Ἑσπεριης πασης χθονος. Br. III. Em. 287.
Ἑσπεριοις μεγα χαρμα. A. R. 484. Br. II. 164.
Ἑσπεριον κ᾽ ἠῳον. A. R. 774. J. 123. Br. I. 240.
Ἑσπεριον Μαρκελλος. A. 440. Br. II. 143.
Ἐσπευδον τον ἐρωτα φευγειν. A. 485. A. Ms. n. 86. Br. I. 23.
Ἑσταθι τηδε κρανεια. A. R. 417. Br. I. 197.
Ἐστε γαρ αἱ τριποθητοι. A. Ms. p. 75. I.
Ἐστενε δ᾽ Ἀμφιαρηος. A. 392.
Ἑστηκ᾽ ἀμφι κομαις. Br. II. 524.
Ἑστηκει δε Μεναιδρος. A. 396.
Ἑστην ἐν φορμιγγι. A. 100. Br. II. 290.
Ἑστης ἐν προμαχοις. A. 202. Br. II 40.
Ἑστησεν περιαιδρος. A. 348. Br. II. 154.
Ἐστι διπουν ἐπι γης. Br. III. 321.
Ἐστι δρακων τις ἐφηβος. A. 104. Br. II. 387.
Ἐστι λαλων ἀγλωσσος. Br. III. 370.
Ἐστι τιναι τον Πανα. A. Ms. n. 129. C. E. 46. Br. I. 462.
Ἐστι φυσις θηλεια. Br. III. 321.
Ἐστιν τι δενδρον. Br. III. 332.
Ἑστυκος το κιμωνος. A. 130. Br. II. 7.
Ἐστω μητροπολις. A. 157. Br. II. 386.
Ἐσχατιαι Λιβυων. A. R. 708. J. 58. Br. III. 225.
Εὐ εἰδως ὁτι θνητος. A. 217. Br. I. 185.
Εὐ πραττων φιλος. Br. II. 316.
Εὐαγρει λαγοθηρα. A. R. 802. J. 151. Br. I. 224.
Εὐβοιης γειος ἐσμεν. A. 201. Br. I. 173.
Εὐβοικου κολποιο. A. 51. Br. II. 178.
Εὐβοτρυων ἀκμαμαντα. A. R. 445.
Εὐβουλον ἐτεκνωσεν. Br. II. 55.

Εὐγαθης

Εὐγαθης Λαπιθαιος. A. R. 535. Br. II. 53.
Εὖγε λεγων τον καιρον. A. 112. Br. II. 431.
Εὖγε μακαρ τληθυμε. A. 372. Br. III. 52.
Εὖγε ποιων λυσιππε. A. 381. Br. III. 45.
Εὖγε τυχη με ποιεις A. R. 636.
Εὐδαιμων, ὅτι τ' ἀλλα. Call. E. 63. Br. I. 463.
Εὐδαιμων πρωτον. A. 20. Br. II. 209.
Εὐδεις ἀγρυπνους. A. 332. Br. II. 263.
Εὐδεις ἐν φθιμενοισιν. A. 277. Br. II. 26.
Εὐδεις Ζηνοφιλα. M. L. IX. 315. Br. I. 25.
Εὐδεις Φυλλοσρωτι. A. 516. Theocr. p. 287. Br. I. 376.
Εὐδημος τον νηον. A. 419. Br. I. 153.
Εὐδια μεν ποντος. A. 77. Br. III. 53.
Εὐηθη τρυτωνος. A. 234. Br. I. 506.
Εὐθαλεα πλατανον. A. 82. Br. II. 229.
Εὐθυμαχων ἀνδρων. A. 205. Br. I. 130.
Εὐθυμος ὧν ἔρεσσε Br. I. 236.
Εὐθυσανον ζωνην. A. 457. Br. I. 220.
Εὐκαιρως μνασασαν. A. 478. Br. II. 398.
Εὐκαιρως ποτε παιδοτριβης. A. Ms. n. 204. Br. II. 374.
Εὐκαμπες ἀγκιστρον. A. 412. Br. I. 226.
Εὐκλεας αἰα κεκευθε. A. 205. Br. I. 132.
Εὐ λειδη Ειρεοντι. A. Ms. n. 212. Br. II. 376.
Εὐκολος ἑρμειας. A. 56 Br. II. 13.
Εὐκρατεω Μελεαγρον ἐχω. A. R. 614. Br. III. 271.
Εὐμαθιην ᾐτειτο. C. E. 52. Br. I. 457.
Εὐμαραθον πρηωνα A. R. 790. J. 139. Br. I. 234.
Εὐμεγεθης πειθει με. M. L. IX. 111. Br. II. 349.
Εὐμενεος κλεοδημος Br. III. Em. 195.
Εὐμολπου φιλον υἱον. A. 270. Br. III. 253.
Εὐνομον ὦ πολλον. A. 348. Br. III. 185.
Εὐνους μεν βασιλει. A. 373. Br. III. p. 133. 7.
Εὐνουχος τις ἔχει. A. Ms. n. 217. Br. II. 376.
Εὐπλω και προς σε. A. Ms. n. 111. Br. II. 46.
Εὐπαλαμος ξανθον μεν ἐρευθ. A. Ms. n. 224. Br. II. 6.
Εὐπεταλον γλαυκαν. A. 343. Br. II. 209.
Εὐπυλιδας. Ἐρατων A. Ms. p. 80. b. Br. II. 2.
Εὗρε φυσις μελις. A. 266. Br. III. 253.
Εὗρεν ἐρωτι καλῳ. A. Ms. n. 150. Br. I. 212.

Εὔρου με τρηχεια. A. 245. Br. I. 244.
Εὔρου χειμεριαι. A. 249. Br. II. 5.
Εὐρυδικη ἱερα πολιητις. Br. III. 183.
Εὐρυμεδων ποτε μελλεν. A. 530.
Εὐρυσορον περι σημα. A. 235. Br. II. 44.
Εὐρων κομητας. Br. III. 16.
Εὐρωπης Ἀσιης τε. A. 80. Br. III. 142.
Εὐρωπης, το φιλημα. A. 477. Br. II. 397.
Εὐσεβιη τυ μελαθρον. A. 358. Br. III. 119.
Εὐσεβιος, βασιλισσα. M. A. 46.
Εὐσθενεος, το μναμα. A. 518. Theocr. pag. 290. Br. I. 379.
Εὐσταθιε γλυκερον μεν ἐχεις. A. 259. Br. III. 47.
Εὐσεφιος μ' ἐδαμασσεν. A. 70. Br. III. 243.
Εὐσοχα θηροβολειτε. A. 336. Br. II. 296.
Εὖτε τις ἐκ πενιης. A. 112. Br. III. 56.
Εὐτελιδας και Χρυσοθεμις. A. 506. Br. III. 178.
Εὐτυχες, οὐ φθονεω. A. Ms. n. 2. Br. II. 370.
Εὐφαμειτε νεοι. Br. III. 154.
Εὔφημον τοι σφαιραν. A. 440. Br. I. 228.
Εὔφημος γλωσση. A. 50. Br. II. 95.
Εὐφοριων ὁ περισσον. A. R. 6<8 Br. II. 43.
Εὔφορτοι νεες. A. Ms. n. 58. Br. I. 23.
Εὐφρανθεις συνεχως. Br. III. 301.
Εὐφρατην μη καιε. A. 235. Br. I. 503.
Εὔφρω και Θαϊς. A. 104. Br. I. 138.
Εὐχαι τε σοναχαι τε. M. A. 91.
Εὔχεο Τιμωνακτι. A. R. 432. Br. I. 118.
Εὔχεο τοις δωρεισι. A. R. 465. Br. I. 143.
Εὐχομενη βωσα. M. A. 94.
Εὐχεσθω τις ἐπειτα. A. 232. Br. II. 121.
Ἔφθανεν Ἡλιοδωρος. A. R. 598. Br. II. 139.
Ἐφθεγξω και κυπριν. A. Ms. n. 131. Br. I. 12.
Ἐφθες ὁ καλλιχθυς. Br. II. 526.
Ἐχθαιρω το ποιημα. A. Ms. n. 48. C. E. 30. Br. I. 461.
Ἐχθαιρω τον ἐρωτα. A. 421. Br. I. 486.
Ἐχθες ἀπαγχεσθαι. A. 187. Br. II. 353.
Ἐχθες δειπνησας. A. 185. Br. II. 209.
Ἐχθες ἐπι ξενιαν. A. 172. Br. II. 388.
Ἐχθες ἐχων ἀνα νυκτα. A. Ms. n. 10. Br. II. 361.

Ἐχθες λουομενος Διοκλης. A. Ms. n. 194. Br. II. 370.
Ἐχθες μοι συνεπινε. A. 180. Br. III. 115.
Ἐχθιστε Μουσαις σελιδηφ. A. R. 671. J. 20. Br. I. 167.
Ἐχθρος ὑπερ Δαναους. A. 312. Br. III. 213.
Ἐχρην μεν στηται. Br. III. 269.

Z.

Ζευ βασιλευ A. 41. Br. III. 250.
Ζευ πατερ ἐθρυαδα. A. 205. Br. II. 2.
Ζευ προτερω τερπου. A. Ms. 73. Br. III. 151.
Ζευγος ἀδελφειων. A. Ms. n. 234. Br. II. 378.
Ζευξιδος ἡ χροιη. A. 350. Br. II. 185.
Ζευς, Ἀρης, Παφιη. A. 125. Br. II. 405.
Ζευς, κυκνος, ταυρος. A. 56. Br. III. 161.
Ζευς πισης μεδεων. A. Ms. n. 68. Br. I. 486.
Ζηνι Θεων βασιλει. A. 505. Br. III. 178.
Ζηνι και Ἀπολλωνι. A. 300. Br. II. 111.
Ζηνι μ' ἀγαλμα. A. 508. Br. III. 178.
Ζηνι τοδ' Αἰνεαδης. A. R. 540. Br. II. 285.
Ζηνι τοδ' ὀμφαλιον. A. 442. Br. III. 87.
Ζηνογενους οἰκος. A. 140. Br. II. 190.
Ζηνος ἰω κραιπναισι. Br. III. 182.
Ζηνος και Λητους. A. 426. Br. II. 224.
Ζηνοφιλα καλλος. A. 452. Br. I. 24.
Ζηνωνα πτολιαρχος. A. 299. Br. III. 134.
Ζησας ὡς δει την. Br. III. Em. 303.
Ζησον λογισμω. A. 16. Br. III. 248.
Ζητων ἐξευρες βιοτου. A. R. 782. J. 131. Br. II. 438.
Ζωγραφε ταν μορφαν. A. 380. Br. III. 12.
Ζωγραφε τας μορφας. A. 146. Br. II. 309.
Ζωειν εἰναλιη. Br. II. 490.
Ζωην συλησας. A. 207. Br. III. 251.
Ζωμα σοι ὠ λατοι. A. R. 518. Br. III. 173.
Ζωον ἀτιμησαντες. Ariſtaen. Epiſt. pag. 95.
Ζωοτυπος τολμησεν. A. R. 625.
Ζωροποται και τουτο. A. 521. Br. I. 483.
Ζωροποτει δυσερως. A. Ms. n. 54. Br. I. 4.
Ζωσιμη ἡ πριν ἐουσα. A. 235. Br. II. 475.

H.

Ἠ γαρ ἐπος τοδ' ἀληθες. A. 513.
Ἠδε παλαισμοσυνην. A. 591.
Ἠ θεος ἠλθ' ἐπι γην. A. 301. Br. II. 225.
Ἠ καλον αἱ δαφναι. A. 89. Br. II. 276.
Ἠ καλον ἀλσος ἐρωτος. A. 374. Br. II. 511.
Ἠ καλος Ἡρακλειτος. A. Ms. n. 38.
Ἠ κεν ἰδων ἀγασαιο. A. 391.
Ἠ μαλα δη περι σειο. Br. III. 309.
Ἠ μαλα δη ποθεουσα. A. 504. Br. III. 177.
Ἠ μεγ' Ἀθηναιοισι. A. 513. Br. I. 131.
Ἠ μη ζηλοτυπει. A. Ms. n. 161. Br. II. 363.
Ἠ που σε χθονιας. A. 234. Br. II. 35.
Ἠ ῥ' ὀλιγον γε το σημα. A. 285. *b.* Br. III. 257.
Ἠ ῥ' ὑπο σοι χαιριδας. A. 209. C. E. 14. Br. I. 473.
Ἠ ῥα γε και συ Φιλιννα. A. 463. Br. III. 40.
Ἠ ῥα γε που το Φρυαγμα. A. 112. Br. III. 56.
Ἠ ῥα νυ σοι Κλεονικε A. Ms. n. 112. Br. I. 486.
Ἠ σατυρος τον χαλκον. A. 340. Br. III. 208.
Ἠ σον ἐτι φθινοπωρον. A. 457.
Ἠ ταχα τις μετοπισθε. A. Ms. n. 247. Br. II. 381.
Ἠ το δερας χαλκειον. A. Ms. n. 303. Br. I. 165.
Ἠ το φιλειν περιγραψων. A. 474. Br. II. 184.
Ἠ το δε την Κυθερειαν. Br. III. 220.
Ἠ τοιον Κυθερειαν ὑδωρ. A. 357.
Ἠ χαλκον ζωωσε A. 305. Br. II. 497.
Ἡ βακχη κρονιδην. A. 297. Br. II. 347.
Ἡ βασις ἡ κατεχουσα. A. 305. Br. II. 280.
Ἡ βραδυπους βουλη. A. 120. Br. II. 316.
Ἡ βρομιον πεξξατα A. 243. Br. II. 273.
Ἡ γλυκερον μελψατα. A. 241. Br. II. 502.
Ἡ γραυς εὐβουλη. A. 70. Br. II. 174.
Ἡ γραυς ἡ Βακχου. A. 160.
Ἡ γραυς ἡ τρικορωνος. M. L. IX. 688. Br. III. 35.
Ἡ γραυς ἡ φθονερη. M. L. IX. 691. Br. III. 36.
Ἡ γραφις ἀργυρεη. A. 379. Br. III. 241.
Ἡ γρηϋς, ἡ χερνητις. A. R. 458. Br. II. 213.
Ἡ γρηϋς Νικω. A. 222. C. E. 71. Br. I. 147.
Ἡ διαπινομενη. A. 521. Athen. L. XI. pag. 488. *b.* Br. I. 482.

Ἡ δυσι

Ἡ δυσι λειτουργουσα. Br. II. 106.
Ἡ καθαρη, νυμφαι γαρ. A. 88.
Ἡ και ἐτ ἐκ βρεφεος. A. 39. Br. II. 117.
Ἡ κλινη πασχοντας. A. 130. Br. II. 380.
Ἡ κνημις, Νικανδρε. A. Ms. nr 35. Br. I. 486.
Ἡ κομψη μουνον με. A. 470. Br. II. 84.
Ἡ κουρη ἀμφοτερην. A. 362. it. p. 444. Br. II. 111.
Ἡ κροταλοις ὀρχηστρις. A. 226. Br. II. 277.
Ἡ κυπρις οὐ πανδημος. Theocrit. pag. 291.
Ἡ λαμυρη μ' ἐτρωσε. M. L. IX. 305. Br. I. 214.
Ἡ λιθος ἀστραπτει. A. R. 396. Br. III 219.
Ἡ μεγαλη παιδευσις. A. 107. Br. II. 423.
Ἡ μηδων ἀδικον. A. 538. Br. III. 217.
Ἡ μια και βιοτοιο. A. 248. Br. II. 307.
Ἡ ναυς ἀπ' ἐργων. A. 80. Br. II. 219.
Ἡ νεμεσις προλεγει. A. 334. Br. III. 202.
Ἡ νεμεσις πηχυν κατεχω. A. 334. Br. III. 203.
Ἡ παις ᾠχετ' ἀωρος. A. 261. Br. II. 198.
Ἡ παλιουρος ἐγω. A. R. 663. J. 12. Br. II. 281.
Ἡ παρος ἀγλαΐησι. A. 463. Br. III. 38.
Ἡ παρος ἀντιπαλων. A. 72. Br. II. 405.
Ἡ παρος ἐν δρυμοισιν. A. 25. Br. II. 282.
Ἡ παρος εὐπεταλοισιν. A. 21. Br. II. 306.
Ἡ παρος εὐδροισι. A. 88. Br. II. 205.
Ἡ παφιη κυθερεια. A. 323. Br. I. 170.
Ἡ πηρη και χλαινα. A. 381. Br. II. 173.
Ἡ πιθανη μ' ἐτρωσεν. M. L. IX. 119. Br. I. 494.
Ἡ πολιη κροταφοισι. A. 134. Br. II. 160.
Ἡ πολις Ἀγαθιαν. A. 370. Br. III. 124.
Ἡ πολυ Σειρηνων. Br. III. 310.
Ἡ πολυθριξ οὐλας. A. R. 522. Br. II. 12 et 527
Ἡ πολυχρυσος ἐγω. A. 100. Br. II. 240.
Ἡ ποτε κυδιοωσα. Br. III. 307.
Ἡ πριν Ἀθηναιης. A. 422. Br. II. 351.
Ἡ πριν ἐγω Περσηος. A. 102. Br. II. 240.
Ἡ πτωχων χαριεσσα. A. 180. Br. II. 184.
Ἡ πυρι παντα τεκουσα. A. 52. Br. II. 229.
Ἡ ῥαδινη μελιτη. A. 463. Br. III. 40.
Ἡ ῥικνη ῥικνου περι. A. R. 775. J. 124.
Ἡ ῥις κυστερος ἐστιν. A. 140. Br. III. 168.
Ἡ σοβαρον γελασασα. A. 421. Br. I. 170.
Ἡ σοφιη στιβον. A. 532. Br. II. 449.
Ἡ τα πεδιλα φερουσα. A. 411. Br. II. 114.
Ἡ τα ῥοδα ῥοδοεσσαν. A. 478. Br. II. 254.
Ἡ τε Σαμου μεδεουσα. A. 426. Br. II. 185.
Ἡ τερεβινθωδης ὀλιγαμπελος. A. 81. Br. II. 177.
Ἡ τεχνη συναγειρεν. A. 322. Br. III. 199.
Ἡ το καλον και πασιν. A. 225. Br. II. 105.
Ἡ το παλαι Λαΐς. A. 104. Br. II. 306.
Ἡ το πριν αὐχησασα. A. 104. it. pag. 422. Br. III. 166.
Ἡ τον θυρσον ἐχουσ'. A. 301. Br. I. 119.
Ἡ τριας ἡν ποθεεσκες. M. A. III.
Ἡ τροιζην ἀγαθη. A. Ms. n. 63. Br. I. 480.
Ἡ τρυφερη μ' ἠγρευσε. M. L. IX. 437. Br. I. 494.
Ἡ φιλερως χαροπους. A. 470. M. L. IX. 303.
Ἡ φυσις ἐξευρεν. A. 119. Br. II. 433.
Ἡ φυσις ὠδινασα. A. 285. *a.* Br. II. 508.
Ἡ χαλεπη κατα παντα. A. 469. Br. II. 227.
Ἡ χθαμαλην ὑπεδυς. A. 288. *a.* Br. II. 124.
Ἡβα μεν σε προαρχε. A. R. 682. J. 31. Br. I. 99.
Ἠγασαμεν δ' Αἴαντα. A. 390.
Ἠγασαμεν δ' ὀρεων. A. 387.
Ἠγασαμεν δ' Ἑλενης. A. 389.
Ἠγασαμεν δε κρεουσαν. A. 388.
Ἡγεμονεσσι δε μισθον. A. 502. Br. III. 180.
Ἠγορασας πλοκαμους. A. 141. Br. II. 324.
Ἠγορασας χαλκουν. A. 161. Br. II. 357.
Ἠγρευθην ἐμπροσθεν ἐγω. A. Ms. n. 27. Br. I. 12.
Ἠγρυπνησε Λεοντις. M. L. IX. 462. Br. III. 172.
Ἠγρευθην ὑπ' ἐρωτος. A. Ms. n. 226. Br. III. 152.
Ἡ δ' ἐγω ἡ τοσακις. Br. II. 162.
Ἡ δε λιπεν Θηβαιαν. A. 270.
Ἡδε χθων κολποισι. B. III. 268.
Ἡδεα παντα κελευθα. A. 18. Br. II. 503.
Ἡδει μεν πολεμων. A. 153. Br. III. 159.
Ἡδεια ψυχροιο ποτον. A. 534. Br. III. 191.

Ἠδη γαρ ποτ' ἐγω. A. 117.
Ἠδη ἐπι ϛρατιης ὁρμας. A. Ms. n. 200. Br. II. 372.
Ἠδη και ῥοδον ἐϛι. A. 53. Br. II. 91.
Ἠδη καλλιπετηλον. A. 77. Br. II 514.
Ἠδη λευκον ἰον θαλλει. A. 448. Br. I. 26.
Ἠδη μεν γλυκυς ὀρθρος. A. Ms. n. 76. Br. I. 7.
Ἠδη μεν ζεφυροιο. A. 76. Br. II. 277.
Ἠδη μεν ζεφυροισι A. 77. Br. III. 89.
Ἠδη μεν κροκοεις. A. R. 675. J. 24. Br. II. 34.
Ἠδη μεν τετριπται. A. 215. Br. I. 238.
Ἠδη μοι Διος ἀρα. A. 429.
Ἠδη μοι πολιαι. A. Ms. n. 228. Br. II. 377.
Ἠδη πηλοδομευσι. A. 76. Br. II. 277.
Ἠδη που πατρης. A. 251. Br. II. 181.
Ἠδη τηδε μενω. A. 443. Br. I. 190.
Ἠδη φιλτατε λυχνε. A. 483. Br. III. 162.
Ἡδιϛον φιλεουσι νεοις. A. R. 609. Br. I. 499.
Ἡδυ θερους διψωντι. A. 487. Br. I. 215.
Ἡδυ μεν ἀκρητῳ κερασαι. A. Ms. n. 151. Br. I. 11.
Ἡδυ μεν ἐϛι φιλημα. M. L. IX. 669.
Ἡδυ παρηιδων. A. 35. Br. II. 133.
Ἡδυ τι μοι δια νυκτος. A. Ms. n. 116. Br. I. 9.
Ἡδυ το βινειν ἐϛι. Br. II. 529.
Ἡδυ φιλης μεθημα. Br. III. 72.
Ἡδυεπης Νεϛωρ. A. R. 567. Br. III. 283.
Ἡδυμελεις Μουσαι. A. 470.
Ἡδυμελυς νη Πανα. A. 448.
Ἡδυς ὁ παις και τἀνεμ'. A. Ms. n. 143. Br. I. 14.
Ἡε τεην φωνην. A. 345. Br. III. 265.
Ἠειδον μεν ἐγων. A. 91. Br. III. 146.
Ἠελιον νικησε. A. R. 660. J. 9. Br. III. 278.
Ἠελιον πυρεοντα. A. 528.
Ἠερα λεπταλεον. A. 114. Br. II. 432.
Ἠεριαι νεφελαι. A. 101. Br. II. 59.
Ἡριη γεραναια κακον. A. R. 703. J. 53. Br. I. 143.
Ἠθελε δειμυς ἀγαν. A. 140. Br. II. 318.
Ἠθελε Κωνϛαντινον. A. 406. Br. III. 29.
Ἠθελε Μελπομενην. A. 334. Br. III. 11.
Ἠθελε μεν βασιλευς. A. 28. Br. II. 502.
Ἠθελες ἀνθρωποισι λιπειν. A. 287. *b.*
Ἠθελες ὦ Ζηνων. A. 288. *b.*
Ἠθελον ἀν πλουτειν. A. 171. Br. III. 246.
Ἠθελον οὐ χρυσον τε. A. 176. Br. III. 116.
Ἠιθεοις οὐκ ἐϛι. A. 465. Br. III. 41.
Ἠιθεον μεγαλοις μεγαν. M. A. 45.
Ἠκμασε Νικονοη. A. 136. Br. II. 352.
Ἠλθε θεαιτητος. A. 94. C. E. 8. Br. I. 469.
Ἠλθε και εἰς Μιλητον. A. 517. Theocr. pag. 289. Br. I. 378.
Ἠλθεν τοι μεγα πημα. A. Ms. n. 29. Br. II. 104.
Ἠλθες ἐμοι ποθεοντι. M. L. IX. 477. Br. III. 112.
Ἠλθες ἐμης ζωης. Br. III. 314.
Ἡλικιην παις εἰμι. Br. III. 188.
Ἡλικιης φιλος εἰμι. A. Ms. n. 185. Br. II. 368.
Ἡλικιη μορφη. Br. III. Em. 303.
Ἡλιος ἀνθρωποις. A. 182. Br. II. 424.
Ἡλιος ἠν, οὐ παις. A. 514. Athen. XIII. pag. 604. F. Br. I. 163.
Ἠλις και μεθυει. A. 533. Athen. X. p. 442. E. Br. III. 234.
Ἠλλακτ' ἐξαπινης. A. 114. Br. III. 332.
Ἠλλαχθη θανατοις. A. 236. Br. II. 139.
Ἠλυθε κ' Ἀμφιλοχοιο. M. A. 29.
Ἠλυθες οὐκ ἀβοατος. Br. III. 299.
Ἠμαθιην ὁς πρωτος. A. 203. Br. II. 243.
Ἠμαξευσα και αὐτος. A. 54. Br. III. 290.
Ἠμασιν ἑξηκοντα. A. 371. Br. III. 133. 6.
Ἡμεις μεν πατεοντες. A. 177. Br. III. 42.
Ἡμερι πανθελκτειρα. A. 275. Br. I. 136.
Ἡμεριδας τρυγοωσιν. M. L. IX. 475. Br. III. 111.
Ἡμετεραις βουλαις. A. 503. Br. III. 187.
Ἡμην ἀχρειον καλαμος. A. 23. Br. III. 232.
Ἡμην ϛελαρχης. Br. III. 300.
Ἡμην και προπαροιθε. A. R. 652. J. 1. Br. II. 169.
Ἡμιονοι συγγηρει. Br. II. 309.
Ἡμιονος και ονος. A. 493. Br. I. 168.
Ἡμισυ μεν ζωειν ἐδοκευν. A. R. 786. J. 135. Br. II. 206.
Ἡμισυ μεν πισσης. A. 522. Br. II. 526.

Ἡμισυ

Ἡμισυ μοι ψυχης. A. Ms. n. 77. C. E. 43. Br. I. 462.
Ἡμισυ μου τεθνηκε. A. 5. Br. II. 286.
Ἡμιτελη θαλαμον. A. 262. Br. II. 187.

Ἠν *eram.*

Ἠν καθαρη, νυμφαι γαρ. Br. II. 134.
Ἠν νεος, ἀλλα πενης. A. 89. Br. III. 243.

Ἠν *erat.*

Ἠν ἀρα Δημοκριτοιο. A. 283. *b.* Br. III. 259.
Ἠν ἀρα και καιθωσι. A. 139. Br. II. 413.
Ἠν ἀρα Πυθαγορης. A. 531.
Ἠν βραδυς Ευτυχιδης. A. 155. Br. II. 321.
Ἠν δ' ἐσιδειν Μενελαον. A. 389.
Ἠν δε και Ἑρμειης. A. 393.
Ἠν δυας, ἠν ἱερη. M. A. 20.
Ἠν καλος Ἡρακλειτος. Br. I. 9.
Ἠν λακεδαιμονιος χειλων. A. 538. Br. III. 258.
Ἠν μεν Ἀναξιμενης. A. 385.
Ἠν ὁποτε γραμμαισιν. A. 96. Br. II. 195.
Ἠν ὁτ' ἐην βροτῳ εἰκελος. Ex cod. Guelp. n. 2.
Ἠν ὁτε παιδας ἐπειθε. A. Ms. n. 49. Br. II. 347.
Ἠν ὁτε συν λαπιθησι. A. 535. Br. III. 322.
Ἠν ϛεφανος πτωχος. A. 179. Br. II. 354.
Ἠν ταχα συριζοντος. A. 335. Br. III. 110.
Ἠν χρονος, ἡνικα γαια. A. 345. Br. II. 304.

Ἠν *erant.*

Ἠν ἀρα κακεινοι. A. 502. Br. III. 180.

Ἠν *ſi.*

Ἠν ἀρα Μιλητου Φοιβηΐον. A. 251. Br. II. 139.
Ἠν δ' ἐσιδω Θηρωνα. A. Ms. n. 65.
Ἠν διζῃ τιμαρχον. A. 195. C. E. 11. Br. I. 472.
Ἠν ἐσιδῃς κεφαλην. A. 129. Br. II. 311.
Ἠν ἐσιδω Θηρωνα. A. 485. A. Ms. n. 65. Br. I. 12.
Ἠν ἐσιδω τινα λευκον. A. Ms. n. 232. Br. II. 378.
Ἠν κλεισῃς μ' ἀνεωγα. A. 378. Br. III. 230.
Ἠν λαχαινων σ' ὁ Πριηπος. A. 343. Br. III. 197.
Ἠν μ' ἐσιδῃ Μοσχος. A. 304. Br. II. 65.
Ἠν μεν ἀλιτρειαης. A. 378. Br. II. 502.
Ἡν ὁ φιλος τι λαβῃ. A. 63. Br. II. 413.
Ἠν παρεης Ἡρωα. A. R. 767. J. 116. Br. II. 242.
Ἡν τι παθω Κλεοβουλε. A. Ms. n. 78. Br. I. 7.
Ἠν τιν' ἐχῃς ἐχθρον. A. 147. Br. II. 325.
Ἠν τινα και παριδειν. A. Ms. n. 208. Br. II. 375.
Ἠν τουτῳ Φρονεης (τουτω φωνης). A. Ms. n. 193. Br. II. 370.

Ἡν *articulus.*

Ἡν το παρος φιλεεσκες. A. 351. Br. III. p. 220.
Ἡνδανεν ἀνθρωποις. A. 525. Br. II. 251.
Ἡνια δε τοι παιδες. A. 48. Br. I. 197.
Ἡνικα Μαρτινιανος. M. A. 5.
Ἡνικα μεν καλος ἠς. A. Ms. p. 79. 2. Br. II. 212.
Ἡνικα Πυθαγορης. A. 119. Br. III. 258.
Ἡνορεης ὀλετηρα. A. 293. Br. III. 227.
Ἠξεν ὁλα τι τυ τειδ'. J. 112. A. R. 763. [vbi incipit ex coniectura R. ὠ ξεν' ὁδιτα.]
Ἡοι ἐπ' εὐκταιῃ. A. R. 488. Br. II. 143.
Ἡονων τοδε σημα. A. 212. Br. II. 230.
Ἡους ἀγγελε χαιρε. Br. II. 22.
Ἡπαφε και σε μυωπα. A. 305. Br. II. 498.
Ἠπειρῳ μ' ἀποδουσα νεκυν. A. 248. Br. II. 235.
Ἠπιος ἠν ξεινοισιν. A. 272.
Ἡρα τιμηεσσα. A. R. 511. Br. I. 194.
Ἡρακλεες τρηχειναι. A. R. 397. Br. II. 255.
Ἡρακλεης δ' αὐιουλον. A. 388.
Ἡρακλεια πατρις. Br. III. p. 138.
Ἡρακλειτος ἐγω. A. 288. *b.* Br. III. 259.
Ἡρακλες ἐμπεδοτιμε. M. A. 86.
Ἡρακλες που σοι πτορθος. A. 310. Br. II. 280. Ruhnk. Ep. crit. pag. 77.
Ἠρασθην δημους. A. 169. Br. II. 83.
Ἠρασθην, ἐφιλουν. A. 487. Br. III. 164.
Ἠρασθην τις δ' οὐχι. A. 468. Br. II. 88.
Ἠρασθης πλουτων. A. 468. Br. II. 269.
Ἡρεμ' ὑπερ τυμβοιο. A. 274. Br. I. 168.
Ἡρη ἐλλιθυιων μητηρ. A. R. 489. Br. II. 143.
Ἡρη τουτ' ἀρα λοιπον. A. 310. Br. II. 226.

Ἠρῃ καὶ παφίῃ. A. 355. Br. III. 70.
Ἠριθμεῖ πολυν ὀλβον. A. 32.
Ἠριθμεν ποτε παντες. A. 53. Br. II. 230.
Ἠριον Ἀμφιλοχοιο. M. A. 35.
Ἠριον εἰμι Βιτωνος. A. 249. Br. I. 417.
Ἠριον οἷον νυκτι. A. 214. Br. I. 242.
Ἠριον οὐκ ἐπι πατρι. A. 216. Br. II. 54.
Ἠριπεν ἐξ ακρης. A. 19. Br. II. 155.
Ἠρισαν ἀλληλαις. A. 476. Br. II. 390.
Ἠρκται μοι κραδιης. A. Ms. n. 117. Br. I. 10.
Ἠρνησαντο καὶ ἀλλαι. A. 260. Br. II. 153.
Ἡροδοτον Λυξεω. A. 509. Br. III. 263.
Ἡροδοτος Μουσας. A. 95. Br. III. 263.
Ἡρπασας ὦ Νικομηδες. M. A. 41.
Ἡρπασε τις νυμφην. A. 231. Br. II. 438.
Ἡρωος πριαμου. A. 238. Br. II. 24.
Ἡρωος μεγαλου τυμβος. Br. III. 296.
Ἡρως Ἠετιωνος. A. 375. C. E. 25. Br. I. 468.
Ἡρως Πρωτεσιλαε. A. R. 601. Br. II. 233.
Ἡρωσσαι λιβυων ὀρος. A. R. 475. Br. I. 416.
Ἡρωων καρυκ᾽ ἀρετας. A. 269. Br. II. 24.
Ἡρωων ὀλιγαι μεν. A. 99. Br. II. 130.
Ἡρωων τον ἀοιδον. A. 268. Br. I. 487.
Ἠς ἀν καὶ φθιμενας. A. 512.
Ἡσιοδος δ᾽ Ἀσκραιος. A. 384.
Ἡσιοδος Μουσαις. A. 270. Br. III. 180.
Ἡσιοδου ποτε βιβλον. A. 95. Br. II. 268.
Ἡσιοδου τοδ᾽ ἀεισμα. C. E. 29. Br. I. 469.
Ἠσω κατ᾽ ἠγαθεεν. A. R. 420. Br. I. 190.
Ἡσο δ᾽ Ἀμυμωνη. A. 385.
Ἠσραψε γλυκυ καλλος. A. Ms. n. 104.
Ἠτρια μοι βυβλων. Br. II. 195.
Ἡφαιςος μ᾽ ἐτελεσσε. A. 379. Br. II. 451.
Ἡφαιςῳ ποτε Παλλας. A. Ms. p. 78. 11. Br. III. 319.
Ἠχηεις τεττιξ. Br. I. 32.
Ἠχηεσσα θαλαττα. A. 254. Br. I. 239.
Ἠχω μιμολογον. A. 221. Br. II. 288.
Ἠχω πετρηεσσαν ὀρας. A. 321. Br. II. 288.
Ἠωει Μελανιππον. A. 261. C. E. 21. Br. I. 474.
Ἠως ἐξ ἠους καταπεμπεται. A. 52. Br. II. 389.

Θ.

Θαεο τον Βρομιου. Br. I. 199.
Θαησαι μ᾽. Athen. 6. pag. 232.
Θαλλοι τετρακορυμβος. A. 275. Br. II. 25.
Θαμνου ποτ᾽ ἀκρους. A. R. 787. J. 136. Br. II. 138.
Θαρσαλεον κελτοι. A. 64. Br. III. 150.
Θαρσαλεως τρηχειαν. A. Ms. n. 147. Br. III. 154.
Θαρσει καὶ τεταρσι. A. R. 727. J. 77. Br. III. Em. 164.
Θαρσυμαχε πλουτον πολυν. A. 154. Br. II. 338.
Θαρσονοι οὐ γαρ ἐμης. A. 98.
Θασαι τον ἀνδριαντα. Theocr. p. 292. Br. I. 380.
Θαττον ἐην λευκους. A. 171. Br. II. 312.
Θαττον ποιησει μελι. A. 167. Br. II. 386.
Θαυμ᾽ ἀρετας μορφαν. A. 301.
Θαυμαζειν μοι ἐπεισιν. A. 171. Br. II. 312.
Θαυμα τεχνης, ταυρον τε. A. 311. Br. III. 212.
Θαυμασε τον κινυρην. A. 294. Br. II. 132.
Θαψεν ὁ με κτεινας. A. 206. Br. III. 252.
Θειογενης Πειθωνι. A. 67. Br. II. 112.
Θειονοης ἐκλαιεν ἐμης. A. 261. Br. II. 159.
Θειος Ἀριςοφανειους. Br. II. 821.
Θειος Ὁμηρος ὁδ᾽ ἐςιν. A. 509. Br. III. 356.
Θεον μεν ἐκτος. A. 114.
Θερμα ταδ᾽ ἀτρεκεως. A. 351. Br. III. 107.
Θερμαινει μ᾽ ὁ καλος. A. 479. Br. II. 236.
Θεσμοι μεν μεμεληντο. A. 258. Br. III. 64.
Θεσμον ἐρως οὐκ οἶδε. A. 464. Br. III. 84.
Θεσπιδος εὑρημα τουτο. A. R. 611. Br. I. 497.
Θεσπιεες τον ἐρωτα. A. 331. Br. I. 230.
Θεσπις ὁδε τραγικην. A. R. 610. Br. I. 497.
Θεσσαλε πρωτεσιλαε. A. 236. Br. II. 179.
Θεσσαλιης εὐιππος. A. R. 728. J. 75. Br. II. 229.
Θεσσαλικε κλεονυμε vel ὀνικε. A. Ms. n. 75. C. E. 32. Br. I. 461.
Θεσσαλον ἱππον ἐχεις. A. 151. Br. II. 337.
Θεσσαλος Ἱπποκρατης. A. 240. Br. III. 265.

Θεσσαλος ουτος ανηρ. A. 497. Ar. Ep. p. 89.
Θεσοριδης δ' αρα μαντις. A. 385.
Θεσφατα μαντωης. A. R. 754. J. 103. Br. III. 128.
Θευδοσεος τοδε τειχος. A. 371. Br. III. 133.
Θευδοτε κηδεμονες. A. 262. Br. II. 44.
Θηβης δ' ωγυγιης. A. 396.
Θηλυς εν ορχηθμοις. A. 363. Br. III. 104.
Θηλυς ερως καλλισες. M. L. IX. 136. Br. II. 266.
Θηλυφανες παραδοξ' ν. Br. II. 418.
Θηρευτην Λαμπωνα Br. II. 23.
Θηρευτης δολιχον τοδε. Br. II. 276.
Θηρη μεν πολεμου. Br. III. 236.
Θηριον ει παρα γραμμα. Br. II. 386.
Θηρων τον τεργεροντα. Br. I. 244.
Θηρις ο δαιδαλοχειρ. Br. I. 227.
Θησαυρος μεγας ες. Br. III. 241.
Θλιβε δρακοντειους. A. p. 307. Br. III. 209.
Θνησκων ερμοκρατης. A. 184. Br. II. 338.
Θνητα τα μεν θνητων. A. 17. Br. II. 342.
Θνητων μεν τεχναις. A. R. 539. Br. I. 176.
Θουκυδιδης δ' ελελιζεν. A. 396.
Θρασυμαχε πλουτον πολιν. A. 184. vid. Θαρσυμαχε.
Θρηϊκα χρυσολυρην. A. 502. Ar. Ep. p. 93. Br. III. 253.
Θρηϊκα χρυσολυρην. A. 270.
Θρηϊκας αινειτω. A. 16. Br. II. 100.
Θυει σοι τοδε γραμμα. A. 428. Br. II. 193.
Θυμαρετας μορφαν. Br. I. 195.
Θυρσις ο καμπτης. A. 293. a. Br. II. 107.
Θωμαν παμβασιληος. A. 293. Br. III. 47.

I.

Ἰβυκε ληϊσαι σε. A. 278. Br. II. 27.
Ἰδ' ως ο πρεσβυς. A. 367. Br. I. 230.
Ἰδ' ως ο πωλος. A. 306. Br. II. 225.
Ἰδας μαρπησαν. A. 539.
Ἱερεη Δημητρος εγω. C. E. 42. Br. I. 471.
Ἱερον Ἑρμειη. A. 342. Br. III. 197.
Ἵζεν απας υπο τησδε. A. 27. Br. I. 198.
Ἵζεν υπ' αιγειροισιν. A. 364. Br. I. 248.
Ἵζεο υπο σκιεραν. A. 26. Br. II. 252.
Ἰητηρ μεγας ουτος. A. 346. Br. III. 275.
Ἰητηρ μεροπων Ἱπποκρατες. A. 346. Br. III. 274.
Ἰητηρ τις εμοι. A. 150. Br. II. 312.
Ἰητρος καπιτων χρυσην. A. 148. Br. II. 381.
Ἰητρος κρατεας. A. 149. Br. III. 169.
Ἰητρος την γραυν. A. 148. Br. II. 355.
Ἰητρους ευρεν ποτ' εγω. A. Ms. n. 17. Br. II. 361.
Ἴκαρε, κηρος μεν σε. A. 311. Br. II. 498.
Ἴκαρε χαλκος εων. A. 311. Br. II. 499.
Ἰκαριην το παρος πλωων. A. 73. Br. II. 235.
Ἰκαρου ω νεοφοιτον. A. R. 686. J. 35. Br. III. 234.
Ἰκρια μοι βυβλων. A. R. 657. J. 6.
Ἱλαθι γραμματικη. A. 138. Br. II. 310.
Ἱλαθι μοι φιλε Φοιβε. M. L. IX. 132. Br. II. 447.
Ἰληκοις πολιουχε. A. 40. it. p. 102. Br. III. 54.
Ἰλιας ω μεγα εργον. A. R. 722. J. 72. Br. III. 247.
Ἴλιος οφρυοεσσα. A. 7. Br. III. 143.
Ἱμεροεις Ἀλφειε. A. 105. Br. III. 146.
Ἱμερον αυλησαντι. A. 13. Br. II. 116.
Ἱμερτη μαρπη. A. 467. Br. II. 493.
Ἱμερτη Φιδαλεια. A. 298. Br. III. 194.
Ἰναχιης εσησεν. C. E. 61. Br. I. 467.
Ἰναχιης ουκ ειμι. A. 224. Br. III. 187. n. 185.
Ἰνδην Βερυλλον. A. R. 717. J. 67. Br. II. 242.
Ἰνους ω Μελικερτα. A. R. 546. Br. II. 90.
Ἰξαλος ευπωγων. A. 10. Br. I. 236.
Ἰξω Δεξιονικος. A. Ms. n. 132. Br. I. 481.
Ἰξω και καλαμοισιν. A. 240. Br. II. 474.
Ἰοτυπης Διος ορνις. A. 30. Br. II. 137.
Ἰουλιανος μετα Τιγριν. A. 219. Br. II. 404.
Ἰουλιανος ουτος αρμα. A. 409. Br. III. 32.
Ἰουλον ανθων πρωτος. A. 408. Br. III. 21.
Ἰουστινον κατα χρεος. A. 300. Br. III. 138.
Ἱππευων μυρμηκι. A. 157. Br. II. 329.
Ἱπποι μεν σφηκων. A. 85.
Ἱπποκρατης Φαος ην. A. 59. Br. II. 383.
Ἱππολυτος της γρηος. A. 312. Br. III. 48.

Ἱππομενην φιλεουσα. A. 460. Br. III. 83.
Ἵππον Ἀθηνων ἠσεν. M. L. IX. 299. Br. I. 495.
Ἵππον ὑποσχομενος. A. 151. Br. II. 337.
Ἵππος ἐην ἀναρηνος. A. 313. Br. II. 288.
Ἵππος ἐρευγεται ἀνδρα. A. 313. Br. III. 208.
Ἱππωνος τοδε σημα. Br. III. 330.
Ἱρα θεων ἀγαθοις. A. 357. Br. III. 199.
Ἰσθμια δις νεμεα. A. 513.
Ἰσθμια και πυθοι. A. 2. Br. I. 140.
Ἰσιας ὁ δυπνοιε. A. 482. Br. II. 269.
Ἰσιδι καρποτοκω. A. 344. Br. III. 206.
Ἰσοκρατευς Ἀφαρευς. Br. III. 267.
Ἰσον κυδαλιμοις. A. 407. Br. III. 31.
Ἰσσου ἐπι προβολησιν. A. 200. Br. II. 35.
Ἱϛατο δ' Ἀλκμαιων. A. 397.
Ἱϛατο, δ' Ἑρμαφροδιτος. A. 387.
Ἱϛατο δ' Ευριποιο. A. 384.
Ἱϛατο Σαρπηδων. A. 393.
Ἱϛορίας δειξας. Br. III. 314.
Ἱϛοριην ἐτελεσσα. A. R. 699. J. 49. Br. III. 275.
Ἴϛω νυκτος ἐμης. A. R. 687. J. 36. Br. II. 87.
Ἴσχετε την βακχην. A. 296. Br. III. 208.
Ἴσχετε χειρα μυλαιον. A. R. 653. J. 2. Br. II. 119.
Ἴτως με λευσσων. A. 295. Br. II. 224.
Ἰτερισιο ταχοι. Br. II. 316.
Ἰυγξ ἡ Νικους. M. L. IX. 469. Br. III. 172.
Ἰφθιμω τοδ' ἐπ' ἀνδρι. A. 214. Br. II. 188.
Ἰφιδαμας αὐτος τε κοων. A. 539.
Ἰφιων ἐγραψεν ἐᾳ χειρι. A. Ms. n. 262. Br. I. 142.
Ἰφιων ταδ' ἐγραψε. A. 302. Br. I. 142.
Ἰχθυας ἀγκιϛρω. A. 38. Br. II. 401.
Ἰχθυβολον πολυωπον. A. 413. Br. II. 514.
Ἰχθυν ὁ γρυπος. A. 140. Br. II. 190.
Ἰχθυο θηρητηρα Μενεϛρατον. A. 197. Br. II. 138.
Ἰχθυσι και πεταμω. A. 31. it. p. 248. Br. II 157.
Ιω παρερπων, μικρον. A. Ms. 268. Br. I. 219.
Ἰων ὠκυμορων. A. 498. Ar. Ep. p. 90.

K.

Κ' αὐτος ἐρως ὁ πτανος. A. 472. Br. I. 22.
Καγω Κυπριδος αἱμα. A. 341. Br. III. 205.
Καγω παιδοφιλησω. Br. II. 527.
Καμε τον ἐν σμικροις. A. 345. Br. II. 4.
Και αὐτη δ' ἠχλυσσεν. A. R. 723. J. 82.
Και γαρ ἐγω κενων. A. 537. Br. III. 189.
Και γενεταν τον ιερθε. A. 239. Br. II. 100.
Και Διι και Βρομιω με. A. R. 750. J. 99. Br. II. 254.
Και λιθος ὡς Παφιη. A. 325. Br. II. 15.
Και καπυρον γελασας. A. 208. Br. I. 196.
Και κλαιε και ϛεναζε. A. 330. Br. II. 140.
Και κολοφων ἀειδιλες. A. 60. Br. III. 270.
Και κραναας Βαβυλωνος. A. 711. Br. II. 20.
Και Κυπρις σπαρτας. A. 325. Br. II. 15.
Και λογοι ἰσορρη. A. R. 659. J. 8. Br. II. 195.
Και Μακεδων ὁ σιδηρος. A. R. 629. J. 79. Br. II. 111.
Και μελιθον Περσαι. A. 344. Br. III. 203.
Και μισθους αἰτειτε. A. Ms. n. 102. Br. II. 373.
Και Μιτυληναιω τον πνευμονα. A. Ms. p. 75. 3.
Και νεκυν ἀπρηϋντος. A. 256. Br. II. 127.
Και νεκυς ὢν Τιμων. A. 219. Br. III. 283.
Και νεερης ἀφθεγκτα. A. 394.
Και νυκτος μεσατης. M. L. IX. 137. Br. II. 84.
Και παιανιεων δημηγορος. A. 384.
Και παλιν ειληθυια. C. E. 57. Br. I: 466.
Και πενιη και ἐρως. M. L. IX. 117. Br. II. 381. III 160.
Και περι συνθεσιης. Br. II. 49.
Και πινε και τερπου. A. 173.
Και ποτε δινηεις. A. 73. Br. II. 135.
Και ποτε θυμοκλης. A. R. 704. J. 54. Br. II. 38.
Και ποτε μεν φαινεις. A. Ms. n. 144.
Και προμος εὐκαματων. A. 397.
Και πυρι και νιφετω. A. 450. Br. III. 160.
Και πως, εἰ μη Φοιβος. A. 283. *b.*
Και σε κλεηνοριδα. A. 244. Br. I. 118.
Και σε πρωταγορη. A. 568.
Και σε λακυδη. A. 530.
Και σοφος Ἡρακλειτος. A. 395.
Και ϛαλικας και πτηνα. A. 406. Br. I. 185.
Και συ Γεωργικε φιλον. M. A. 50.
Και συ μεθ' ἑσπεριην. A. 374. Br. III. 53.

Και

Καὶ συ ποτ' Ἐμπεδοκλεις. A. 287. *b.*
Καὶ συ τυχη δεσποινα. A. 111. Br. II. 422.
Καὶ συ τυχη λοιπον. A. III. Br. II. 423.
Καὶ συριας σελαγιζε. A. 395.
Καὶ τι γε σημα Φερεις. A. R. 638.
Καὶ τις ἔφυ σοφος ὡδε. A. 283. *b.*
Καὶ τις σε οὐκ ἔτλη. A. 287. *a.* Br. II. 139.
Καὶ τοδε Δημοδοκου. A. 167. Br. II. 56.
Καὶ τοδε σης ζαθεης. A. 118. Br. III. 277.
Καὶ τον ἀπο τρηχινος. A. 312. Br. II. 348.
Καὶ τον ἀρουραιον. A. 33. Br. II. 228.
Καὶ τριτατην θαμβησα. A. 393.
Καὶ τριτος εὐχαιτης. A. 393.
Καὶ τρωγεις ἰσα πεντε. A. 155. Br. II. 322.
Καὶ τυπος αἰθρος ἐλαμπεν. A. 395.
Καὶ Φαεθων γραφιδεσσιν. A. 291. Baud. pag. 136. Br. III. 103.
Καὶ Φιλος Αὐσονιοισι. A. 397.
Καὶ χαλκη περ ἐουσα. A. 304. Br. III. 196.
Καὶ χρυσον Φιλεω. A. 90. Br. III. 243.
Καιπερ συνθεσιης. A. 520. Athen. L. XI. pag. 412. Br. II. 49.
Καιρον γνωθι σοφων. A. Ms. n. 184. Br. II. 368.
Καισαρ δ' ἐγγυς ἐλαμπεν. A. 386.
Καισαριου Φθιμενοιο. A. 63.
Καλα Ποσειδαων. A. 28. Br. III. 233.
Καλα τα Παρθενιης. A. 20. Br. III. 93.
Καλλει μεν νικας. A. 291. Baud. p. 136. Br. III. 103.
Καλλιγαμοις λεκτροις. A. 377. Br. III. 92.
Καλλιγενευς Διοδωρον. A. R. 745. J. 94. Br. II. 33.
Καλλιγενης ἀγροικος. A. 133. Br. III. 59.
Καλλιμαχον πωλω. A. 22. Br. II. 416.
Καλλιμαχος το καθαρμα. A. 95. Br. II. 358.
Καλλιμαχου το τορευτον. A. 95. Br. II. 144.
Καλλιμου ἐκ πατρης σε. M. A. 60.
Καλλιεπα κλυτομοχθε. A. 404. Br. III. 25.
Καλλιοπη βασιλεια. A. 369. Br. III. 279.
Καλλιοπη μεν ἐγω. A. 334. Br. III. 225.
Καλλιοπη πολυμυθε. A. 8. Br. II. 255.
Καλλιοπη σοφιην. A. 94. Br. II. 513.
Καλλιοπης θυγατερ. Br. I. 184.
Καλλιοπης ὀρφηα. A. 270. Br. III. 253.
Καλλιστη το παροιθε. A. 515. C. E. 27.
Καλλιστρατος σοι, ζηνος. A. Ms. n. 249. Br. I. 261.
Καλλιχορον τοδε τειχος. A. R. 626.
Καλλος αν ἐν χαριτων. A. 481. Br. II. 199.
Καλλος ἐχεις Κυπριδος. A. 474. Br. II. 394.
Καλλος μεν Κυθερεια. A. 421. Br. II. 494.
Καλουμεν συνοδεμνον. A. 109. Br. III. 33.
Καλος ὁ παις, Ἀχελωε. A. 485.
Καλῳ συν τεττιγι. A. 440. Br. II. 42.
Καμε σοφη ποιησε. Br. III. 319.
Καμε τον ἐν σμικροις. A. 345. A. R. 801. J. 150. Br. II. 4.
Καμπτομενους δονακας. A. 114. Br. II. 493.
Κἀν με κατακρυπτης. A. R. 591. Antholog. Steph. pag. 207. Br. III. 257.
Κἀν μεχρις Ἡρακλεους. A. 169. Br. III. 387.
Κανδαυλου τοδε σημα. A. 216. Br. III. 63.
Καππαδοκαι, Φαυλοι μεν. A. 168. Br. II. 56.
Καππαδοκην ποτ' ἐχιδνα. A. 168. Br. II. 56.
Καππαδοκων μεγ' ἀεισμα. M. A. 12.
Καπρον μεν χερσω. A. 96. Br. III. 121.
Καρκινον ἠελιος. A. 123.
Καρπαθιην ὁτε νυκτος. A. R. 490. Br. II. 185.
Καρτερος ἐν πολεμοις. A. 197. Br. I. 118.
ΚαρΦαλεος διψει. A. R. 789. J. 138. Br. II. 155.
Κασσανδρην δ' ἐνοησα. A. 390.
Κατθανε μεν Θεοδωρος. A. 281. Br. II. 508.
Κατθανεν ἡλιοδωρος. A. 207.
Κατθανες ὦ Πυρρων. A. 289. Br. II. 509.
Κατθανεν, ἀλλα μενω. A. 55. Br. III. 286.
Καυματος ἐν θαμνοισι. A. R. 665. J. 14. Br. II. 154.
Καυμα μ' ἐχει μεγα. A. Ms. n. 166. Br. II. 364
Καυσιη ἡ το παροιθε. A. R. 541. Br. II. 111.
Κἀυτη δη ρ' ἤχλισεν. Br. II 150.
Κἀυτος ἐρως ὁ πτανος. Br. I. 22.
Κειμαι, λαξ ἐπιβαινε. A. Ms. n. 53. Br. I. 11.
Κειραμενος γονιμην. A. 48. Br. I. 488.

Κεισαι δε χρυσεαν. A. R. 415. Br. I. 202.
Κειται ἐνι Τροιῃ. A. 238. Br. III. 107.
Κειτο μεν Ἀλκιμενης. A. 150. Br. III. 57.
Κεκμηκως χρονιης. A. 413. Br. II. 495.
Κεκροπι ῥαινε λαγυνε. M. L. IX. 144. Br. II. 48.
Κεκροπιδαι Διϊ τονδε. A. 356. Br. III. 226.
Κεκροπιδης δ' ἠστραπτε. A. 383.
Κεκροφαλοι σφιγγουσι. A. 457. Br. III. 81.
Κεμμαδος ἀρτιτοκου. A. 43. Br. III. 7.
Κεντρα διωξικελευθα. A. 412. Br. II. 90.
Κερβερε δειμαλεην. A. 271. Br. II. 507.
Κερδαλεους διζεσθε. A. 359. Br. II. 501.
Κερκιδα ταν ὀρθρινα. A. 424. Br. II. 12.
Κερκιδα την φιλαοιδον. A. 422. Br. II. 8.
Κερκιδα την φιλοεργον. A. 422. Br. III. 173.
Κερκιδας ὀρθρολαλοισι. A. 424. Br. II. 216.
Κερκιδος οὐ χρηζεις. A. 141. Br. III. 169.
Κηγω Σωσιθεου. A. R. 778. J. 127. Br. I. 501.
Κηϊα με προσελθε φλυαρια. A. Ms. n. 277. Br. I. 148.
Κηλην κηλητου. A. 142. Br. III. 169.
Κἠν γῃ κἠν ποντῳ. A. 255. Br. I. 245.
Κἠν με κατακρυπτῃς. A. 207.
Κἠν με φαγῃς ἐπι ῥιζαν. A. 10. Br. I. 165.
Κἠν μυχον ὀρκαναιον. A. R. 664. J. 13. Br. II. 145.
Κ'ν πρυμνῃ λαχετω. A. R. 718. J. 68. Br. III. Em. 172.
Κἠν ῥιψῃς ἐπι λαιᾳ. A. 482. Br. II. 140.
Κηπος ἐην ὁδε χωρος. A. 382. Br. III. 140.
Κηρυλλος. vid. Κυριλλος.
Κηρυξ και ταφος. Br. III. 507.
Κηρυσσεται αἰει. Br. II. 61.
Κηρυσσω τον ἐρωτα. A. 450. Br. I. 26.
Κηφευς Ἀνδρομεδην. A. 319. Br. III. 110.
Κιμων ἐγραψε την θυραν. A. 361. Br. I. 142.
Κιονα τετραπλευρον. A. 349. Br. III. 132, 2.
Κισσοκομα Βρομιω. A. 417. Br. III. 118.
Κισσω μεν Διονυσος. A. 116. Br. III. 241.
Κιχλιζεις χρεμετισμα. A. 461. Br. III. 113.
Κλαγγης πεμπεται ἠχος. M. L. IX. 696. Br. III. 160.
Κλαιε δυσεκφυκτως. A. 329. Br. II. 238.
Κλασθεισης πατρας. Br. III. 188.
Κλασθεισης ποτε νηος. A. 74. Br. II. 120.
Κλαυδιος Αὐρεολω. Br. III. 285.
Κλαυδιος ἰητηρ. Br. III. 276.
Κλαυσατε παντες ἐμον. Br. III. 302.
Κλειδουχοι νεκυων. Leich. I. A. R. 603. Br. II. 162.
Κλειε θεος μεγαλειο. A. 8. Br. II. 129.
Κλεινην οὐκ ἀποφημι. A. 81. Br. II. 118.
Κλειναδην δε τεθηπα. A. 356.
Κλεινοις ἐν δαπεδοισι. A. 286. *b*. Br. III. 258.
Κλεινογαμοι δυο γενες. A. R. 762. J. 111.
Κλεινος Ἰωαννης. A. 191. Br. II. 472. (et 509.)
Κλεινους αἱ δυο παιδες. A. R. 553. Br. I. 259.
Κλειτοριοι τοδ' ἀγαλμα. A. 505. Br. III. 177.
Κλεοσθενης μ' ἀνεθηκεν. A. 506. Br. III. 178.
Κλευας Τιμοκλεους. A. R. 680. J. 29. Br. II. 35.
Κλεψομεν ἀχρι τινος. A. Ms. n. 26. Br. II. 362.
Κλεψωμεν Ῥοδοπη. M. L. IX. 474. Br. III. 71.
Κληιδες ποντου σε. A. 253. Br. II. 44.
Κλιμακος ἐξ ὀλιγης. A. 222. Br. II. 188.
Κλινας αὐχενα γαυρον. A. 331. Br. II. 496.
Κλυθι Ἀλεξανδρεια. M. A. 67.
Κλυθι και οὐκ ἐθελουσα. Br. III. 322.
Κλυτος Ἰωαννης Ἐπιδαμνιος. A. R. 768. J. 117.
Κλωνες ἀπηοριοι. A. 26. Br. II. 172.
Κνημιδας, θωρηκα. A. 443. Br. III. 8.
Κνωσσιον Ἰδομενηος. A. 499. Ar. Ep. pag. 91. Leich. n. 3.
Κογχος ἐγω ζεφυριτι. A. 514. C. E. 5. Br. I. 468.
Κοινη παρ κλισιῃ. A. 66. Br. III. 238.
Κοιρανοι ὑμετερην ἀρετην. A. 298. Br. III. 224.
Κοιρανος Εὐρωπας. A. 10. Br. III. 182.
Κολχιδα την ἐπι παισιν. A. 318. Br. II. 226.
Κυκλαδων δυστηνον } A. R. 719. J. 69. Br.
Κολχος τον δυστηνον } III. Em. 173.
Κονδιτου μοι δει. A. 60. Br. II. 412.

Digitized by Google

Κοντον ἀνηρ κατεπεξε. A. R. 726. J. 76.
Κοσκινον ἡ κεφαλη. A. 126. Br. II. 320.
Κοσμον Ἰουϛινος βασιλευς. A. 360. Br. III. 91.
Κουρα παλλαντος. A. R. 538. Br. I. 153.
Κουρευς και ῥαφιδευς. A. 154. Br. II. 418.
Κουρη Ἰκαριοιο. Ex cod. Guelph. n. 4.
Κουρη τις μ' ἐφιλησεν. A. 487. Br. III. 161.
Κουρης ἰασιοιο. A. 501. Br. I. 183.
Κουρον ἀποπλανιην. A. 54. Br. II. 158.
Κουφας ἐκ φηγου. A. R. 410. Br. II. 213.
Κραμβην Ἀρτεμιδωρος. A. Ms. p. 75. 4. Br. II. 89.
Κραμβης ἀψωμαι. A. 328. Br. II. 227.
Κραναας εὐυδρου παρα. A. R. 800. J. 149. Br. II. 351.
Κρανιον ἐν τριοδοισι. A. 29. Br. III. 249.
Κρεωφυλου. vid. του Σαμιου.
Κρηθιδα την πολυμυθον. A. 234. C. E. 17. Br. I. 474.
Κρηναι και ποταμοι. M. A. 28.
Κρηναιαι λιβαδες. A. 55. Br. II. 180.
Κρημνοβαδαν, δικερων. A. 343. Br. III. 304.
Κρησσα κυων ἐλαφοις. A. R. 788. J. 137. Br. II. 120.
Κρινατ' ἐρωτες. A. Ms. n. 70. Br. III. 152.
Κρινω ἐγω πυῤῥον. A. 123.
Κριον ἐχω γενετηρα. Br. III. 325.
Κτησιν ἐην σαρκαστι. M. A. 70.
Κτανθεις τον κτειναντα. Br. III. 326.
Κυανεη και τουσδε. A. 201. Br. I. 148.
Κυδος Ἰουλιανου. A. 299. Br. III. 135.
Κυζικον ἠν ἐλθῃς. A. 209. C. E. 13. Br. I. 473.
Κυκλαδων δυϛηνον. vid. Κολχος τον δ.
Κυκλοτερη μολιβον. A. 444. Br. II. 216.
Κυλληνην ὀρος. A. 216. Br. II. 126.
Κυλλος και λευρος. A. 129. Br. II. 389.
Κυμα το πικρον ἐρωτος. A. 471. Br. I. 20.
Κυματα και τρηχυς. A. 241. Br. II. 122.
Κυνθιδες θαρσειτε. A. 436. C. E. 73. Br. I. 469.
Κυπρι γαλαναιη. A. 41. Br. II. 89.
Κυπρι τοι μοι τρισσους. A. 485. A. Ms. n. 93. Br. I. 59.
Κυπρι φιλομμειδης. A. 325. Br. II. 226.
Κυπριδι κεισο λαγυνε. A. R. 491. Br. II. 271.
Κυπριδι κουροτροφῳ. A. 416. Br. II. 383.
Κυπριδος ἁδ' εικων. A. 298. Br. I. 218.
Κυπριδος ἀμφιθαλης. Ms. A. p. 79. Br. III. 162.
Κυπριδος οὑτος ὁ χωρος. A. 56. it. pag. 340. Br. I. 198.
Κυπρις ἐμοι ναυκληρος. A. Ms. n. 145. Br. I. 11.
Κυπρις, ἐρως, χαριτες. A. 355. Br. III. 222.
Κυπρις ὁτε ϛαλαυσα. A. 326. Br. II. 260.
Κυπρις συν χαριτεσσι. A. 353. Br. II. 459.
Κυριλλος τοδε σημα. Br. II. 491.
Κυρος κυριος ἐϛι. A. 484. A. Ms. n. 33. Br. II. 346.
Κωμαζω, χρυσειον. A. 69. Br. II. 271.
Κωμασομαι τι δε μοι. A. Ms. 107.
Κωμασομαι μεθυω. Br. III. 155.
Κωμαυλος τον ἐχινον. A. 419. Br. III. 176.
Κωνϛαντινιαδης Ἀσκληπ. A. R. 701. J. 51. Br. III. 278.
Κωνϛαντινας ἠν, ἀλλα. A. 409. Br. III. 30.
Κωνϛαντινος Ἰωαννου. A. R. 639.
Κωφον ἀναυδον ἰδων. A. 376. Br. II. 420.

Λ.

Λαβραποδε χειμαῤῥε. A. 104. Br. II. 177.
Λαβροσυνα ταδε δωρα. A. R. 533. Br. I. 224.
Λαδας το ϛαδιον. A. 295. Br. III. 217.
Λαζεο τιμηεσσα. A. 420. Br. II. 166.
Λαθρη κοιμηθεισα. A. R. 901. Br. III. 162.
Λαθρη παπταινοντα. A. Ms. n. 115. Br. II. 79.
Λαθριη ἐκ πλανης. A. R. 532. Br. I. 223.
Λαθριον, ἑρπηϛην, σκολιον. A. 174. Br. II. 224.
Λαθριος } ἡρακλεια. A. R. 731. J. 80. Br. II. 529.
Λαιθροις }
Λαιλαπα και μανιην. A. 246. Br. II. 264.
Λαιλαψ και πολυκυμα. A. 243. Br. II. 261.

Λαιλαψ

Λαιλιος, Αὐσονιων. Br. II. 137.
Λαϊς ἀμαλδυνθεισα. A. 421. Br. II. 494.
Λαϊνεος ϛηλη. Br. III. 305.
Λαμπαδα θεις και τοξα. A. 330. Br. I. 411.
Λαμπαδα κηροχιτωνα. A. 426. Br. II. 112.
Λαμπαδα νικησας. Br. III. 174.
Λαμπαδα την κουροις. A. R. 411. Br. III. 175.
Λαμπων δ' ἀχνυμενῳ. A. 392.
Λαοδαμας τριποδ'. A. 537. Br. III. 179.
Λαοδικης ὁδε πεπλος. A. 506. Br. III. 186.
Λαρνακα πατρῳων. A. 105. Br. II. 155.
Λαϛαυρων ἀφελων. Br. II. 386.
Λατοϊδας οὑτος. A. 539.
Λατυπος ἀρχιτελης. A. 286. a. Br. II. 234.
Λαφριη ἐκ πενιης. A. R. 532. Br. I. 223.
Λειψανον ἀμφικλαϛεν. A. R. 473. Br. II. 9.
Λειψανα Λουκιλλης. Br. III. 310.
Λεκτρα ματην μιμνοντα. A. 417. Br. II. 474.
Λεβητας ἐγγυων σιγαν. Br. III. 314.
Λεκτρα σοι ἀντι γαμων. A. 259. Br. III. 102.
Λεκτρον ἑνος φευγουσα. A. 26. Br. III. 164.
Λεμβιον, ἡδ' ἑτερα. M. L. IX. 113. Br. II. 349.
Λεπτον ὑφηναμενα. A. 47. Br. III. 240.
Λεπτος ἀνηρ δεμαλην. A. 530.
Λεσβιον ἠριννης. A. 93. Br. III. 261.
Λευκαδος αἰπυν ἐχων. A. R. 493. Br. II. 214.
Λευκανθης Κλεοβουλος. A. Ms. n. 152. Br. I. 11.
Λευκαδος ἀντι με Καισαρ. A. R. 730. J. 79. 4. Br. II. 117.
Λευκοινους παλι δει. Br. II. 89.
Λευκου μεθελκων. A. 409. Br. III. 29.
Λευσσεις Ἀτρειδεω. A. 497. Ar. Ep. pag. 89. Br. I. 179.
Ληθαιης Ἀκατοιο. A. 9. Br. II. 162.
Ληξον ἐρως κραδιης. A. 454. Br. III. 113.
Λης ποτι ταν νυμφαν. A. 517. Theocr. pag. 288. Br. I. 377.
Λητοϊδη, συ μεν ἐσχες. A. Ms. n. 60. Br. II. 79.
Λητοῖος και παολος. A. 196. Br. II. 66.
Λητους ὠδινων. A. 81. Br. II. 130.
Ληφθησει περιφευγε. A. Ms. n. 139. C. E. 48. Br. I. 464.
Λιθος μοι δομος οὑτος. A. 56. Br. II. 21.
Λιην ευτειχος εἰμι. A. 536. Br. III. 324.
Λιμον ὀιζυρην. A. 106. Br. II. 234.
Λιμον και γραιης. A. Ms. pag. 76. 6. Br. II. 201.
Λισσομ' ἐρας. A. 452. A. Ms. n. 24. Br. I. 11.
Λιτος ἐγω τα τυχης. A. R. 492. Br. II. 170.
Λιτραν ἐτων ζησας. A. 23. Br. II. 416.
Λοισθια δη τοδε πατρι. A. 288. a. Br. I. 200.
Λοκριδος ἐν νεμει. A. 271. Br. I. 490.
Λουεσθαι σε λεγουσι. A. 135. Br. II. 336.
Λουκιανος ταδ' ἐγραψα. Br. II. 309.
Λουσαμενοι, προδικη. A. 477. Br. II. 394.
Λουσασθαι πεπορευται. A. 134. Br. II. 353.
Λυδη και γενος εἰμι. A. R. 757. J. 106. Br. I. 219.
Λυδιον οὐδας ἐχει. A. 202. Br. I. 201.
Λυδος ἐγω ναι λυδος. Br. I. 502.
Λυκτιον ἰοδοκην. A. 428. Br. II. 192.
Λυσιδικη σοι κυπρι. M. L. IX. 465. Br. I. 217.
Λυσιμελους Βακχου. A. 190. Br. I. 484.
Λυσιππε πλαϛα. A. 314. B. II. 49.
Λυσιππης ὁ νεογνος. A. 19. Br. II. 196.
Λυσον ἀπ' εὐορμων. A. 76. Br. II. 271.
Λυχνε, σε γαρ παρεουσα. A. 472. Br. I. 216.
Λωπος ἀποκλυζουσα. A. 51. Br. II. 148.
Λωτον ἐρεπτομενους. A. 353. Br. III. 221.

M.

M. Σε μη πρωνιος. Br. III. 16.
Μα τον βουθοιναν Ἡρακλεα. A. 314. Br. III. 211.
Μαγνης Ἡρακλειτος. Br. III. 157.
Μαγνον ἐτ' εἰς αἰδην. A. 60. Br. II. 343.
Μαζους χερσιν ἐχω. M. L. IX. 682. Br. III. 74.
Μαινας ἐνυαλιον. A. R. 416. Br. I. 248.
Μαινεται Ἰφιγενεια. A. 315. Br. III. 216.
Μεινη και λιθος οὐσα. A. 318. Br. III. 315.

Μακρα

Μακρα Φιλει γαλατεια. M. L. IX. 480. Br. III. 71.
Μακροτερῳ ςαυρῳ. A. 187. Br. II. 339.
Μακυνου τειχη. A. 8. Br. I. 489.
Μαλθακα μεν σαπφους. M. L. IX. 481. Br. III. 71.
Μαλλον των σοβαρων. Br. II. 390.
Μανης αυτος ανηρ. A. 236. Br. I. 201.
Μαννας ἐνυαλιον. A. R. 416.
Μαντιαδης ω ξεινε. A. 214. Br. II. 5.
Μαντιες αςεροεσσαν. A. 66. Br. II. 190.
Μαρκελλου τοδε σημα. A. R. 563. Br. III. 273.
Μαρκιλλης ταφος ειμι. Br. III. 310.
Μαρτινιανου σημα. M. A. 15.
Μαρτυρεις ἐν πελαγει. A. R. 634.
Μαρωνις ἡ φιλοινος. A. 243. Br. I. 245.
Μασαυρων αφελων. A. 167.
Μαςευω, τις ευαγης | Leich. 13. A. R. 616.
Μαςευω, τισεν, οςις. | Br. II. 30.
Ματερες αἱ περσων. Br. III. 155.
Ματρος ἐτ' ἐν κολποισιν. A. 484. A. Ms. n. 52. Br. I. 21.
Μαχλας ἐγω γενομην. A. 300. Br. III. 47.
Μαχλας ευκροταλοισιν. A. R. 697. J. 47. Br. II. 447.
Μελλον αρα ςυγερων. A. R. 419. Br. I. 248.
Μελπωμεν βασιληα φιλευιον. A. 58. Br. II. 517.
Μεμνη πευ, μεμνη. A. Ms. n. 37. Br. II. 259.
Μεμφομενη βορεην. A. 61. Br. II. 220.
Μεσσατιος ῥοδου ειμι. A. 123.
Μεχρι τινος πολεμεις. A. Ms. n. 160. Br. II. 346.
Μεχρι τινος πολυκαρπε. A. 144. Br. II. 208.
Μεχρι τινος προδικη. A. 478. Br. II. 397.
Μεχρι τινος σε γελωντα. A. Ms. n. 201. Br. II. 373.
Μεχρι τινος φλογοεσσαν. A. 454. Br. III. 80.
Μη ειποις θανατον. A. 52. Br. II. 149.
Μη ζητει δελτοις ἐν. A. Ms. n. 2. Br. II. 359.
Μη θαμβει, μαςιγα. Leich. 14. Br. II. 30.
Μη θαυψης τον αθαπτον. A. 12. Br. III. 285.
Μη κλυσης, ανθρωπε. A. Ms. n. 45. Br. III. 155.
Μη κινει καμαριναν. A. 364. Br. III. 148.
Μη κλαιων τον ἐρωτα. A. Ms. n. 20. Br. II. 7.
Μη κρυψης τον ἐρωτα. Br. II. 362.
Μη με δοκει πιθανοις. M. L. IX. 455. Br. II. 46.
Μη μ' ειπης παλιν ωδε. Br. III. 158.
Μη με θοως κυδιςε. A. 232. Br. III. 292.
Μη με καλει δισκων. A. 186. Br. II. 412.
Μη με κονι κρυψητε. A. R. 604. Br. II. 183
Μη με Λεοντηος. Wernsd. Poet. min. tom. V. pag. 1426.
Μη με ταφῳ συγκρινε. A. 259. Br. III. 282.
Μη με τον Αιαντειον. Br. III. 62.
Μη με τον ἐκ λιβανοιο. A. 331. Br. III. 202.
Μη μεμψη μ' απεπειρον. A. 25. Br. I. 231.
Μη μεμψη παριων. A. 192. Br. II. 401.
Μη μετρει μαγνητι. A. 198. Br. II. 187.
Μη μου ἐνυβριςης. Br. III. 216.
Μη μου παρελθης τουπιγραμμ'. Br. III. 299.
Μη μυρα μη ςεφανους. A. 172. Br. III. 165.
Μη νεμεσα βαιοισι. A. 355. Br. III. 221.
Μη νεμεσα Ζευξιππε. A. 352. Br. III. 106.
Μη παλι μοι μετα δορπον. A. 172. Br. II. 197.
Μη, ποθεν ειμι, μαθης. A. 218. Br. II. 66.
Μη, πολεμον φθιμενοισιν. M. A. 8.
Μη που θανοντες. A. 50. Vid. Μηπω.
Μη πταιων, φιλος ει. A. 112.
Μη σοι τουτο φιλαινι. A. 229. Br. I. 506.
Μη σπευδης Μενεδημον. A. Ms. n. 170. Br. II. 365.
Μη συγ' ἐπ' αλλοτριης. A. 15. Br. II. 389.
Μη συγ' ἐπ' οινομελιο. A. 336. Br. I. 230.
Μη συγε θνητος ἐων. A. 192. Br. III. 290.
Μη συγε μηδ' ειτοι. M. L. IX. 138. Br. II. 306.
Μη ταχυς Ἡρακλειτον. A. 119. Br. III. 259.
Μη τρεσσης, ὁτι τοξα. A. 314. Br. III. 212.
Μη φθειρεν ανθρωπε. A. R. 764. J. 113. Br. I. 234.
Μη χαιρειν ειπης. A. 218. Br. I. 470.

Λαιλιος, Αυσονιων. Br. II. 137.
Λαϊς αμαλδυνθεισα. A. 421. Br. II. 494.
Λαϊνεος σηλη. Br. III. 305.
Λαμπαδα θεις και τοξα. A. 330. Br. I. 411.
Λαμπαδα κηροχιτωνα. A. 426. Br. II. 112.
Λαμπαδα νικησας. Br. III. 174.
Λαμπαδα την κουροις. A. R. 411. Br. III. 175.
Λαμπων δ' αχνυμενω. A. 392.
Λαοδαμας τριποδ'. A. 537. Br. III. 179.
Λαοδικης οδε πεπλος. A. 506. Br. III. 186.
Λαρνακα πατρωων. A. 105. Br. II. 155.
Λασαυρων αφελων. Br. II. 386.
Λατειδας ουτος. A. 559.
Λατυπος αρχιτελης. A. 286. a. Br. II. 234.
Λαφρη εκ πενιης. A. R. 532. Br. I. 223.
Λειψανον αμφικλαστον. A. R. 473. Br. II. 9.
Λειψανα Λουκιλλης. Br. III. 310.
Λεκτρα ματην μιμνοντα. A. 417. Br. II. 474.
Λεβητας εγνων σιγαν. Br. III. 314.
Λεκτρα σοι αντι γαμων. A. 259. Br. III. 102.
Λεκτρον ενος φευγουσα. A. 26. Br. III. 164.
Λεμβιον, ηδ' ετερα. M. L. IX. 112. Br. II. 349.
Λεπτον υφηναμενα. A. 47. Br. III. 240.
Λεπτος ανηρ δεμαλην. A. 530.
Λεσβιον ηεννης. A. 93. Br. III. 261.
Λευκαδος αιπυν εχων. A. R. 493. Br. II. 214.
Λευκανθης Κλεοβουλος. A. Ms. n. 152. Br. I. 11.
Λευκαδος αντι με Καισαρ. A. R. 730. J. 79. 4. Br. II. 117.
Λευκοινους παλι δει. Br. II. 89.
Λευκου μεθελκων. A. 409. Br. III. 29.
Λευσσεις Ατρειδεω. A. 497. Ar. Ep. pag. 89. Br. I. 179.
Ληθαιης Ακατοιο. A. 9. Br. II. 162.
Ληξον ερως κραδιης. A. 454. Br. III. 113.
Λης ποτι ταν νυμφαν. A. 517. Theocr. pag. 288. Br. I. 377.
Λητοιδη, συ μεν εσχες. A. Ms. n. 60. Br. II. 79.
Λητοιος και παολος. A. 196. Br. II. 66.
Λητους ωδινων. A. 81. Br. II. 130.
Ληφθησει περιφευγε. A. Ms. n. 139. C. E. 48. Br. I. 464.
Λιθος μοι δομος ουτος. A. 56. Br. II. 21.
Λιην ευτειχος ειμι. A. 536. Br. III. 324.
Λιμον οιζυρην. A. 106. Br. II. 234.
Λιμον και γηρας. A. Ms. pag. 76. 6. Br. II. 201.
Λισσομ' ερως. A. 452. A. Ms. n. 24. Br. I. 11.
Λιτος εγω τα τυχης. A. R. 492. Br. II. 170.
Λιτραν ετων ζησας. A. 23. Br. II. 416.
Λοισθια δη τοδε πατρι. A. 288. a. Br. I. 200.
Λοκριδος εν νεμει. A. 271. Br. I. 490.
Λουεσθαι σε λεγουσι. A. 135. Br. II. 336.
Λουκιανος ταδ' εγραψα. Br. II. 309.
Λουσαμενοι, προδικη. A. 477. Br. II. 394.
Λουσασθαι πεπορευται. A. 134. Br. II. 353.
Λυδη και γενος ειμι. A. R. 757. J. 106. Br. I. 219.
Λυδιον ουδας εχει. A. 202. Br. I. 201.
Λυδος εγω ναι Λυδος. Br. I. 502.
Λυκτιον Ιδοκηην. A. 428. Br. II. 192.
Λυσιδικη σοι κυπρι. M. L. IX. 465. Br. I. 217.
Λυσιμελους Βακχου. A. 190. Br. I. 484.
Λυσιππε πλαστα. A. 314. B. II. 49.
Λυσιππης ο νεογνος. A. 19. Br. II. 196.
Λυσον απ' ευορμων. A. 76. Br. II. 271.
Λυχνε, σε γαρ παρεουσα. A. 472. Br. I. 216.
Λωπος αποκλυζουσα. A. 51. Br. II. 148.
Λωτον εφεπτομενοις. A. 353. Br. III. 221.

M.

M. Σε μη πρωνιος. Br. III. 16.
Μα τον βουθοιναν Ηρακλεα. A. 314. Br. III. 211.
Μαγνης Ηρακλειτος. Br. III. 157.
Μαγνον ετ' εις αιδην. A. 60. Br. II. 343.
Μαζους χερσιν εχω. M. L. IX. 682. Br. III. 74.
Μαινας ενιαλιον. A. R. 416. Br. I. 248.
Μαινεται Ιφιγενεια. A. 315. Br. III. 216.
Μεσση και λιθος ουσα. A. 318. Br. III. 315.

Μακρα

Μακρα φιλει γαλατεια. M. L. IX. 480. Br. III. 71.
Μακροτερῳ ςαυρῳ. A. 187. Br. II. 339.
Μακυνου τειχη. A. 8. Br. I. 489.
Μαλθακα μεν σαπφους. M. L. IX. 481. Br. III. 71.
Μαλλον των σοβαρων. Br. II. 390.
Μανης οὑτος ἀνηρ. A. 236. Br. I. 201.
Μαννας ἐνυαλιον. A. R. 416.
Μαντιαδης ὠ ξεινε. A. 214. Br. II. 5.
Μαντιες ἀςεροεσσαν. A. 66. Br. II. 190.
Μαρκελλου τοδε σημα. A. R. 563. Br. III. 273.
Μαρκιλλης ταφος εἰμι. Br. III. 310.
Μαρτινιανοῦ σημα. M. A. 15.
Μαρτυρεις ἐν πελαγει. A. R. 634.
Μαρωνις ἡ φιλοινος. A. 243. Br. I. 245.
Μαςαυρων ἀφελων. A. 167.
Μαςευω, τις εὐαγης } Leich. 13. A. R. 616.
Μαςευω, τισεν, ὁςις. } Br. II. 30.
Ματερες αἱ περσων. Br. III. 155.
Ματρος ἐτ' ἐν κολποισιν. A. 484. A. Ms. n. 52. Br. I. 21.
Μαχλας ἐγω γενομην. A. 300. Br. III. 47.
Μαχλας ἐυκροταλοισιν. A. R. 697. J. 47. Br. II. 447.
Μελλον ἀρα ςυγεραν. A. R. 419. Br. I. 248.
Μελπωμεν βασιληα φιλευιον. A. 58. Br. II. 517.
Μεμνη που, μεμνη. A. Ms. n. 37. Br. II. 259.
Μεμφομενη βορεην. A. 61. Br. II. 220.
Μετσατιος ῥοδου εἰμι. A. 123.
Μεχρι τινος πολεμεις. A. Ms. n. 160. Br. II. 346.
Μεχρι τινος πολυκαρπε A. 144. Br. II. 208.
Μεχρι τινος προδικη. A. 478. Br. II. 397.
Μεχρι τινος σε γελωντα. A. Ms. n. 201. Br. II. 373.
Μεχρι τινος φλογοεσσαν. A. 454. Br. III. 80.
Μη ειποις θανατον. A. 52. Br. II. 149.
Μη ζητει δελτοις ἐν. A. Ms. n. 2. Br. II. 359.
Μη θαμβει, μαςιγα. Leich. 14. Br. II. 30.
Μη θαψης τον ἀθαπτον. A. 12. Br. III. 285.
Μη κδυσῃς, ἀνθρωπε. A. Ms. n. 45. Br. III. 155.
Μη κινει καμαριναν. A. 364. Br. III. 148.
Μη κλαιων τον ἐρωτα. A. Ms. n. 20. Br. II. 7.
Μη κρυψῃς τον ἐρωτα. Br. II. 362.
Μη με δοκει πιθανεις. M. L. IX. 455. Br. II. 46.
Μη μ' εἰπῃς παλιν ὡδε. Br. III. 158.
Μη με θοως κυδιςε. A. 232. Br. III. 292.
Μη με καλει διτκων. A. 186. Br. II. 412.
Μη με κονι κρυψητε. A. R. 604. Br. II. 183
Μη με Λεοντηος. Wernsd. Poet. min. tom. V. pag. 1426.
Μη με ταφῳ συγκρινε. A. 219. Br. III. 282.
Μη με τον Αἰαντειον. Br. III. 62.
Μη με τον ἐκ λιβανοιο. A. 331. Br. III. 202.
Μη μεμψῃ μ' ἀπεπειρον. A. 25. Br. I. 231.
Μη μεμψῃ παριων. A. 192. Br. II. 401.
Μη μετρει μαγνητι. A. 198. Br. II. 187.
Μη μου ἐνυβρισσῃς. Br. III. 216.
Μη μου παρελθῃς τοὐπιγραμμ'. Br. III. 299.
Μη μυρα μη ςεφανους. A. 172. Br. III. 165.
Μη νεμεσα βαιοισι. A. 355. Br. III. 221.
Μη νεμεσα Ζευξιππε. A. 352. Br. III. 106.
Μη παλι μοι μετα δορπον. A. 172. Br. II. 197.
Μη, ποθεν εἰμι, μαθῃς. A. 218. Br. II. 66.
Μη, πολεμον φθιμενοισιν. M. A. 8.
Μη που θανοντες. A 50. Vid. Μηπω.
Μη πταιων, φιλος εἰ A. 112.
Μη σοι τουτο φιλαινι. A. 229. Br. I. 506.
Μη σπευδῃς Μενεδημον. A. Ms. n. 170. Br. II. 365.
Μη συγ' ἐπ' ἀλλετριας. A. 15. Br. II. 389.
Μη συγ' ἐπ' οἰνομειο. A. 336. Br. I. 230.
Μη συγε θνητος ἐων. A. 192. Br. III. 290.
Μη συγε μηδ' εἰτοι. M. L. IX. 138. Br. II. 306.
Μη ταχυς Ἡρακλειτον. A. 119. Br. III. 259.
Μη τρετσῃς, ἐτι τοξο. A. 314. Br. III. 212.
Μη φθειρεν ἀνθρωπε. A. R. 764. J. 113. Br. I. 234.
Μη χαιρειν εἰπῃς. A. 218. Br. I. 470.

Μηδ' ἐτ' ἐπ' ἀγκυρη. A. 68. Br. II. 122.
Μηδε καταχθονιοις. A. 232. Br. III. 292.
Μηδε λαλων πρωην. A. 170. Br. II. 335.
Μηδειαν ἰασων A. 539.
Μηδεινς τυπος οὑτος. A. 319. Br. II. 117.
Μηδεις ζητηση μεροπων. A. 181.
Μηδεις μοι ταυτην. A. 156. Br. II. 309.
Μηδεν ἀγαν, σοφος εἰπεν. A. 465. Br. III. 41.
Μηδεν ἀγαν, των ἑπτα σοφων. A. 181. Br. II. 420.
Μηδεν ἀπαγγειλειας. A. 281. Br. III. 68.
Μηδε ποτε ζησας. A. 106. Br. II. 430.
Μηδεις ἐλπισθεισα. A. 334. Br. II. 202.
Μηδοφονους μεν χειρας. A. 313. Br. III. 90.
Μηκετι δειμαινοντες. A. 370. Br. III. 229.
Μηκετι κεκροπιη. M. A. 1.
Μηκετι κληρονομους. Br. III. 244.
Μηκετι, μηκετι, Μαρκε. A. 163. Br. II. 333.
Μηκετι νυν μινυριζε. A. 83. Br. II. 273.
Μηκετι ταυροβοροιο. A. 308. Br. II. 99.
Μηκετι τις πτηξειε. A. 457. Br. III. 77.
Μηλον ἐγω, βαλλει. A. 467. Br. I. 169.
Μηλον ἐγω στρουθειον. A 28. Br. II. 171.
Μηλω και σατυρη. M. L. IX. 470. Br. I. 220.
Μην ὑπατων πρωτος. A. 124. Br. III. 130.
Μηνη χρυσοκερως. A. 479. Br. II. 268.
Μηνιν τ' οὐλομενην. A. 22. Br. II. 408.
Μηνις Ἀχιλληος. A. 22. Br. II. 415.
Μηνοφιλου ταφος. Br. III. 309.
Μηποτε γαστροβαρη. M. L. IX. 120. Br. I. 504.
Μηποτε δουλευσασα. A. 64. Br. II. 436.
Μηποτε κοιλητης. A. 36. Br. III. 85.
Μηποτε λυχνε μυκητα. A. 462. Br. III. 39.
Μηπω γευσαμενος. Br. III. 313.
Μηπω θανοντες. A. 50. Br. II. 421.
Μηποτε τον παρεοντα. A. 116. Br. III. 241.
Μητ' ἰσχνην λιην περιλ. M. L. IX. 110. Br. II. 391.
Μητε βαθυκτεανοιο. A. 12. Br. III. 93.
Μητε λιην στυγνος. A. Ms. n. 12. Br. II. 371.
Μητε λιπης Τερπανδρον. A. 387.
Μητε μακρη θαρσεων. A. R. 672. J. 21. Br. I. 240.
Μητε με χειματι ποντος. A. 69. Br. II. 161.
Μητερ, ἐμη γαιη. A. 416. Br. III. 184.
Μητερ, ἐμη δυσμητερ. A. R. 796. J. 145. Br. III. 129.
Μητερα κυπριν ἐλουσεν. A. 354. Br. II. 512.
Μητερα τις, πατερ' ἀλλος. A. 167. Br. II. 386.
Μητερες ἐναθλων. A. 404. Br. III. 25.
Μητερι τη παντων. Br. III. 189.
Μητηρ υἱα λιποντα μαχην. A. 6. Br. II. 504.
Μητιν ἐπικτητοιο. A. 117. Br. III. 272.
Μητρι περιστεφεα. Br. III. Em. 159.
Μητρυιαν προγονοισιν. A. 70. Br. III. 242.
Μητρυιης δυσμηνις αἰει. A. 70. Br. II. 202.
Μηχανικη φαεθοντα. A. 382. Br. III. 140.
Μικκη και Μελανευσα. A. 469. Br. II. 85.
Μικκος ὁ πελλανευς. A. R. 440. Br. I. 505.
Μικρα μεν ἐργα ταδ' ἐστιν. A. 352. Br. III. 221.
Μικρη τις Διονυσε. A. 94. C. E. 9. Br. I. 465.
Μικρον μεν πνειεσκες. M. A. 49.
Μικρος ἐρως ἐκ μητρος. A. Ms. n. 99. Br. I. 212.
Μικρου κατεσχον. A. 302. Br. III. 219.
Μιλωνος τοδ' ἀγαλμα. A. 195. Br. I. 141.
Μιξον μειλιχιη A. 299. Br. III. 250.
Μιξονομου τε πατηρ. A. 512. Br. I. 146.
Μισθοι Δημοκρατης. Br. III. Em. 303.
Μισοπτωχε θεα. A. 189. Br. II. 313.
Μισω δεσποτα καισαρ. A. 164. Br. II. 333.
Μισω δυσπεριληπτα. A. Ms. n. 187. Br. II. 369.
Μισω την ἀφελη. A. 486. Br. II. 398.
Μισω τον ἀνδρα. A. 103. Br. III. 322.
Μναμ' ἀρετης ἀνεθηκε. Athen. L. XII. p. 536. Br. III. 179.
Μναμα μεν Ἑλλας ἁπασ'. A. 273. Br. II. 236.
Μναμα τ' Ἀλεξανδρου. Br. III. 178.
Μναμα τοδε φθιμενου. A. 205. Br. I. 200.
Μναματ' Ἀπολλωνιας. A. 505. Br. III. 177.
Μνασαλκεος το σαμα. A. Ms. n. 266. Br. II. 43.
Μνημ' ἀρετης. A. 498. Ar. Ep. pag. 90.

Μνημ᾽ ἀρετης μοιρης. Br. III. Em. 302.
Μνημα μεγητι θοω. A. 500. Ar. Ep. pag. 92.
Μνημα σεν ὠ Θεοδωρε. A. 282. Br. II. 508.
Μνημα τοδ᾽ Ἀτρειδεω. A. 497. Ar. Ep. p. 89.
Μνημα τοδ᾽ ἡς ἀρχης. Br. III. 279. — ὑψιφανες. Br. III. 315.
Μνημα τοδε κλεινοιο. Br. III. 131.
Μνηματι τῳδε κρατητα. A. 526. Br. I. 260.
Μνημη και ληθη. A. 70. Br. III. 121.
Μνημη δ᾽ οὐ τινα φημι. A. 513. Br. I. 137.
Μνημης εὐβουλειο. A. 209. Br. I. 237.
Μνημονες οἱ καρες. A. 291. Br. III. 224.
Μνημοσυναν ἑλε θαμβος. A. 92. Br. II. 19.
Μνησομαι οὐ γαρ ἐοικεν. A. Ms. n. 271. Br. I. 143.
Μοιρη και ληθη. Br. III. Em. 303.
Μορταδα την ἱεραις. A. 242. (Br. III. 293.)
Μορφας ὁ γραψας. A. 294. Br. III. 227.
Μοσχε, τι μοι λαγονεσσι. A. 303. Br. II. 21.
Μουναν συν τεκνοις. A. 217. Br. II. 123.
Μουνοπαλης, νικω. Br. III. 283.
Μουνος ἐν αἰρομενοισιν. A. 237. Br. II. 96.
Μουνος παλη νικω. A. 504.
Μουνω μοι θεμις ἐςι. A. Ms. p. 77, 10. Br. III. 319.
Μουσα μοι Ἀλκμηνης. A. Ms. n. 276. Br. I. 147.
Μουσα φιλα. Br. I. 1. Meleag. 1.
Μουσα φιλητα μεν αὐτος. Br. III. 134.
Μουσαων δεκατη. A. 362. Br. III. 104.
Μουσαων ἑλικονιαδων. A. 34. Br. II. 194.
Μουσαων προπολον. Br. III. 253.
Μουσειου τα μεν αὐτος. Br. III. 134.
Μουσης νουθεσιην. A. 174. Br. II. 289.
Μουσοπολον, ῥητηρα. M. A. 7.
Μοχθος ἐμου γενετηρος. A. 7. Br. III. 144.
Μοψου τηνδ᾽ ἐσορας. A. 371. Br. III. 228.
Μυγδων τερμα βιοιο. A. 196. Br. II. 503.
Μυλεργατας ἀνηρ. A. R. 605. Br. II. 233.
Μυν Ἀσκληπιαδης. A. 186. Br. II. 339.
Μυρι᾽ ἀποφθιμενοιο. Br. III. 305.
Μυρια μετρησασαν. A. 79. Br. II. 176.
Μυρια τοι πτολεμαιε. A. 219. Br. II. 34.
Μυριασιν ποτε τηδε. A. 200. Br. I. 131.
Μυριοπουν σκολοπενδραν. A. R. 472. Br. II. 41.
Μυριος ἠν ἀνθρωπε. A. 212. Br. I. 238.
Μυρμηκος πτεροεντος. A. 159. Br. II. 330.
Μυρταδα την ἱεραις με. Br. III. 293.

N.

Ναι θεμιν ἀκρητου. A. Ms. n. 36. Br. II. 52.
Ναι λιτομαι παφοδιτα. A. 233. Br. III. 67.
Ναι μα τον ἐν γαιη. A. 193. Br. III. 65.
Ναι μα τον εὐπλοκαμον. A. 452. Br. I. 20.
Ναι μην Ἐμπεδοκληα. A. 287. *b.*
Ναι, ναι, βαλλετ᾽ ἐρωτες. A. Ms. n. 50. Br. II. 46.
Ναι ταν κυπριν ἐρως. A. 471. Br. I. 16.
Ναι ταν νηξαμεναν. Br. I. 21.
Ναι ταχα ταντανλεις. A. 456. Br. III. 81.
Ναι τον ἐρωτα. Br. I. 30.
Ναμα[illegible]ο δινηνον. A. 534. Br. III. 191.
Νανvους και Λυδης. A. Ms. n. 155. Br. II. 48.
Ναξιος εὐεργος. A. 506. Br. III. 193.
Ναξιος οὐκ ἐπι γης. A. 245. C. E. 19. Br. I. 472.
Ναος μεν φιαλαν. A. 504. Br. III. 177.
Νασος ἐμα θρεπτειρα. A. 208. Br. I. 37.
Ναυαγου ταφος εἰμι, συ δε πλεε. A. 257. Br. II. 44.
Ναυηγον με δεδορκας. A. 245. Br. I. 174.
Ναυηγος γλαυκοιο φυγων A. 250. Br. I. 245.
Ναυηγου ταφος εἰμι διοκλεος. A. 244. Br. I. 243.
Ναυηγου ταφος εἰμι ὁδ᾽. A. 234. Br. I. 174.
Ναυν ἱεροκλειδης. A. 80. Br. II. 181.
Ναυτιλε, μη πειθου. A. 253. Br. III. 294.
Ναυτιλε μη ςησης. A. 102. Br. III. 13.
Ναυτιλοι ἐγγυς ἁλος. A. 245. Br. II. 51.
Ναυτιλοι ὠ πλωοντες. A. 249. Br. II. 252.
Νεβρειων ὀπισσον. A. 367. Br. II. 19.
Νεικος Ἀριςειδης. A. 376. Br. III. 273.
Νειλος ἑορταζει. A. R. 658. J. 17. Br. II. 191.
Νειλος ὁ κοιας ἀναξ. A. 521.
Νειλος, περσις, ἰβηρ. A. 292. Br. III. 109.

Νειφε, χαλαζοβολει. A. 473. Br. I. 216.
Νεκρεδονον κλιτηρα. A. 2.3. Br. II. 179.
Νεοις αναπταν καρδιας. M. L. IX. 101. Br. III. 151
Νεστορα τον Πυλιων. A. 498. Ar. Ep. p. 90.
Νη την ιυξαμεναν A. 449.
Νη τον ιερατα Φιλω. A. 448.
Νηα μεν ωλεσε ποντος. A. 73. Br. II. 229.
Νηα ποσειδαωνι. A. 4 9. Br. III 117.
Νηα σοι, ω ποντου βασιλευ. A. 429. Br. III. 117.
Νηδυι βριθομενην. A. 43. Br. II. 219.
Νηλυν αιαισχυντον. A. 109. Br. II. 427.
Νηϊαδες και ψυχραι. A. R. 677. J. 26. Br. III 288.
Νηλεες ω δαιμον. A. 211. Br. III. 289.
Νηλεινς αιδης. A. 22.. Br. III. 6.
Νηον (μεν) σιγαλοεντα. Br. III. 188.
Νηος αλιστεπτου A. 72. Br. II. 205.
Νηος επειγομενης. A. 44. Br. II. 237.
Νηπι' ερως, πορθεις με. M. L. IX. 124. Br. II. 92.
Νηπιε, πως σε λεληθε. A. 171. Br. III. 62.
Νηπιον υιον ελειπες. A. 517. Theocr. p. 291. Br. I. 279.
Νησοι ερημαιοι. A. R. 654. J. 3. Br. II. 118.
Νησον την ει χ' οι με. } και με } A. R. 732. J. 81. Br. II. 146.
Νησου απ' Ευβοιης. A. 500. Ar. Ep. p. 93.
Νησον τις καλεων. Br. III. 326.
Νησος υλη μυκημα. Br. III. 324.
Νηων ωκυπορων. A. R. 760. J 109 Br. II. 129.
Νικαι παρεσμεν. A. 357. Br. II. 426.
Νικαρετης το ποθοισι. M. L IX. 302. Br. I. 214.
Νικησας τους παιδας A. 440. Br. I. 218.
Νικηταν δοριτολμον. A. 294. Br. III. 159.
Νικητης αθων. A. 151. Br. II. 389.
Νικητης ολιγος. A. 65. Br. II. 210.
Νικιεω πονος ουτος. Br. II. 528.
Νικοπολιν Μαραθωνος. A. 233. Br. III. 292.
Νιρεος οντα με παιδα Br. III. 325.
Νικω διαυλον. A. Ms. n. 251. Br. I. 421.
Νιφε, χ. vid. Νειφε.
Νειν' ιερη, συ δε παντα. M. A. 100.
Νονια σοι φωνη περιλειπετο. M. A. 98.
Νονναν επουρανιοισιν. M. A. 99.
Νοννος εγω πανος. A. 96. Br. III. 276.
Νους και Αριστοτελους ψυχη. A. 380 Br. III. 267.
Νυκτα μεσην επεινε. A. 127. Br. II. 320.
Νυκτερινη δικερως, M. L. IX. 139. Br. II. 84.
Νυκτερινην επικωμος ιων. A. Ms. n. 238. Br. II. 279.
Νυκτικοραξ αδει. A. 151. Br. II. 356.
Νυκτος απερχομενης. A. 121. Br. II. 434.
Νυμφαι αμαδρυαδες. A. 411. Br. I. 202.
Νυμφαι εποχθιδιαι. Br. III. 331.
Νυμφαι εφυδριαδες. A. 4. Br. II. 252.
Νυμφαι κρηναιαι με. Br. III. 304.
Νυμφαι Ναιαδες. A. R. 794. J. 93. Br. II. 259.
Νυμφαι πευθομενω. A. 96. Br. II. 347.
Νυμφας Βαυκιδος ειμι. A. R. 672. J. 25. Br. I. 58.
Νυμφιδιου θαλαμοιο. Br. III. 295.
Νυμφιον Ευαγορην. A. R. III. J. 61. Br. I. 251.
Νυν αιθεις οτε λεπτος. A. Ms. n. 41. Br. I. 211.
Νυν εαρ ει, μετεπειτα. A. Ms. n. 198. Br. II. 372.
Νυν εγιων κυθερεια. A. 353. Br. III. 49.
Νυν καταγιγνωσκω. A. 466. Br. II. 406.
Νυν μοι χαιρε λεγεις. A. 483. Br. II. 399.
Νυν ερθη, καταρατε. A. Ms. n. 199. Br. II. 372.
Νυν, οτε μηδεν Αλεξις. A. 289. Br. I. 169.
Νυν πλεον η το παροιθε. A. 271. Br. II. 507.
Νυξ ιερη και λυχνε. A. 467. Br. I. 21.
Νυξ μακρη και χειμα. A. 451. Br. I. 215.
Νυξ. σε γαρ, ουκ αλλην. M. L. IX. 306. Br. I. 214.
Νωθρος εγω τελεθεσκεν. A. 301. Br. III. 15.

Ξ.

Ξανθοκηροπλαστε. Br. III. pag. 144.
Ξανθη μεν τις εγων Br. III. 318.
Ξανθιππην Ακυλα. Br. III. 299.
Ξειν' υπο ταν πετραν. A. 336. Br. I. 198.

Ξειν'

Digitized by Google

Ξειν' ἀγε δη και πιν'. Br. III. 328.
Ξεινε Συρηκοσιος. A. 517. Theocr. p. 289. Br. I. 249.
Ξεινε ταφον παραλιτον. A. 276. Br. II. 26.
Ξεινε τι μαν πευθῃ. A. 149. Br. II. 356.
Ξεινοι λαϊνεας μη ψαυετε. A. 319. Br. III. 216.
Ξεινοι παρθενος ειμι. A. R. 804. J. 153. Br. II. 119.
Ξεινοι την περιβωτον. A. 97. Br. I. 166.
Ξεινον ὁπηνικα θαυμα. A. II. Br. II. 136.
Ξεινος Ἀταρνειτης. A. 285 *b*. C. E. I. Br. I. 469.
Ξενοφων δ' ἠςραπτε. A. 397.
Ξιφη τα πολλων. A. 438. Br. II. 215.

O.

Ὁ βραχυς Ἑρμογενης. A. 133. Br. III. 171.
Ὁ γλυκυς ἐν παντεσσιν. A. 346. Br. III. 106.
Ὁ γλυκυς Ἠριννης. A. 279. Br. I. 218.
Ὁ γειτπευς διστιμος. A. 247. Br. II. 242.
Ὁ γευπος νικων. A. 142 Br. II. 312.
Ὁ ζευς Αἰθιοπων. A. Ms. n. 25. Br. II. 190.
Ὁ ζευς ἀντι πυρος. A. 24. Br. II. 408.
Ὁ ζευς προς τον ἐρωτα. A. 11. Br. III. 161.
Ὁ ζευς την δαναην. A. 480. Br. II. 201.
Ὁ θρασυς, ὑψαυχην τε. A. 459. Br. III. 82.
Ὁ κρης θηριμαχος. A. 433. Br. I. 228.
Ὁ κροκος οἱ τε μυροισιν. M. L. IX. 461. Br. III. 172.
Ὁ λυκτιος Μενοιτας. A. Ms. n. 253. C. E. 39. Br. I. 465.
Ὁ μικκος τοδ' ἐτευξε. Theocr. p. 292. Br. I. 381.
Ὁ μουσοποιος ἐνθαδ'. A. 272. Br. I. 382.
Ὁ παις ὁ ταυρος. A. 315. Br. III. 213.
Ὁ πλοος. ὡραιος. A. 75. Br. I. 235.
Ὁ πριν ἀει βρομιου. A. 69. Br. III. 238.
Ὁ πριν ἀελλοπεδων. A. 45. Br. II. 98.
Ὁ πριν ἀλωομενος. A. 357. Br. III. 125.
Ὁ πριν ἀμαλθακτοισιν. A. 155. Br. III. 81.
Ὁ πριν ἐγω και πεντε. A. Ms. p. 75. 2. Br. II. 86.
Ὁ πριν ἐγω και ψηρα. A. 240. Br. II. 36.
Ὁ πριν ἐγω ῥοδιοισιν. A. 83. Br. II. 135.
Ὁ πριν ἐπ' Ἀλφειῳ. A. 48. Br. II. 98.
Ὁ πτανος τον πτανον ἰδων. A. 341. Br. III. 205.
Ὁ σκηπων και ταυτα. A. R. 525. Br. I. 222.
Ὁ ςαδιευς Ἀρης. A. 1. Br. II. 16.
Ὁ ςαφυλοκλοπιδας. A. 103. Br. II. 199.
Ὁ ςεφανος περι κρατι. A. 448. Br. I. 29.
Ὁ την γυναικα την. A. 141. Br. II. 408.
Ὁ τον πολυςενακτον. A. 206. Br. III. 263.
Ὁ τραγικον φωνημα. A. 273. Br. II. 124.
Ὁ τραγοπους, ὁ τον ἀσκον. A. 343. Br. III. 218.
Ὁ τραγος ὁ κλησωνος. Br. II. 297.
Ὁ τρυφερος Διοδωρος. A. Ms. n. 103. Br. I. 22.
Ὁ τυμβος οὑτος ἐνδον. A. 217. Br. III. 281.
Οὑμος ἐρως παρ' ἐμοι. A. 485. Br. III. 153.
Ὁ φθονος αὐτος ἑαυτον. A. 116. Br. III. 242.
Ὁ φθονος ἐςι κακιςον. A. 116. Br. III. 242.
Ὁ φθονος οἰκτιρμου. A. 115. Br. II. 433.
Ὀγκας νεος. A. 537.
Ὀχνη, χειρος ἐμης. A. 27. Br. II. 428.
Ὀδιτα μη προσερπε. A. 342. Br. III. 198.
Ὀθρυαδην Σπαρτης. A. 9. Br. II. 147.
Οἱ βενετοι πρασινοισιν. A. 405. Br. III. 27.
Οἱ δυο χαλκαντες. A. 181. Br. II. 421.
Οἱ κορις ἀχρι κορου. A. 10. Br. II. 203.
Οἱ μεν ἐμε κτειναντες. A. 207. Br. I. 137.
Οἱ μεν σευ κολοφωνα. A. 365. Br. II. 18.
Οἱ παιδες λαβυρινθος. A. Ms. n. 220. Br. I. 480.
Οἱ προς ῥωμαιους. A. 203. Br. II. 299.
Οἱ συναγωνισαι. A. 128. Br. II. 320.
Οἱ τοιχοι διοφαντε. A. 165. Br. II. 340.
Οἱ τρεις τυνδαριδαι. A. 300. Br. II. 449.
Οἱ τρισσοι τοι ταυτα. A. 431. Br. I. 225.
Οἱ χρισον φορεοντες. M. A. 6.
Οἰχεται ἀρτι θαλασσα. A. 123.
Οἰγνυμεν ἐξ ἑτερης. A. 65. Br. II. 193.
Οἰδ' ἐγω ὡς νεος ὠν. Br. III. 320.
Οἰδ' ἐτι θνατος ἐγω. A. 67. Br. II. 66.
Οἰδ' ὁτι μοι κενος ὁρκος. M. L. IX. 315. Br. I. 18.
Οἰδ' ὁτι μοι πλουτου. A. Ms. n. 138. C. E. 34. Br. I. 402.
Οἰδ' ἀϊδαν ςρεξαντες. A. 203. Br. II. 34.
Οἰδ' ἀπο λευκανων. A. 444. Br. I. 226.
Οἰδ' Ἀσκληπιαδαι. A. 499. Ar. Ep. p. 92.

Digitized by Google

Οἶδα φιλεῖν φιλέοντας. A. 485. Br. III. 158.
Οἶδα φιλοκτήτην ὀρσων. A. 312. Br. II. 499.
Οἵδε Βίτων Κλέοβίς τε. Br. III. Em. 274.
Οἵδε παρ' Εὐρυμέδοντι. A. 201. Br. I. 134.
Οἵδε πάτραν πολυδακρυν. A. 199. Br. I. 193.
Οἵδε πάτρας ἕνεκα. A. 503. Br. III. 284.
Οἵδε πολυξεινος. A. 501. Br. I. 180.
Οἵδε ποτ' αἰγαιοιο. A. 201. Br. I. 173.
Οἵδε τριηκοσιοι. A. 204. Br. I. 131.
Οἰδιποδες δισσοι τε. A. R. 761. J. 110. Br. II. 264.
Οἰδιποδος κασις ἦν. A. 416. it. p. 428. Br. II. 197.
Οἰδιποδος παιδων. A. 236. Br. II. 158.
Οἴει τον πωγωνα φρενων. A. 187. Br. II. 388.
Οἰκειοις δακρυοις. A. 538.
Οἰκογενης αἰλουρος. A. 264. Br. III. 65.
Οἶκον ἀναξ Ἑλικωνος. A. 299. Br. III. 134.
Οἶκος Ἀναςασιοιο. A. 359. Br. III. 135.
Οἶκος και πατρη. A. 70. Br. II. 503.
Οἰκτειρω σεο καλλος. A. 62. Br. III. 145.
Οἶκτον ὁμου και λυσσαν. A. 319. Br. III. 215.
Οἰκτρα δη δυσφερον. A. R. 571. Br. II. 399.
Οἰκτροτατον ματηρ. A. 287. a. Br. I. 36.
Οἴκῳ ἐν Ἀμφικλεους. A. 38.
Οἰνια οἰβωτας. A. 506. Br. III. 187.
Οἰνοποται δεξασθε. A. Ms. n. 89. Br. I. 8.
Οἰνοποτας ξενοφων. A. 438. Br. III. 123.
Οἶνος δε θνητοισι θεων παρα. Br. III. 329.
Οἶνος ἐρωτος ἐλεγχος. A. Ms. n. 126. Br. I. 213.
Οἶνος και κενταυρον. A. 83. Br. I. 490.
Οἶνος και προποσεις. M. L. IX. 460. Br. I. 483.
Οἶνος και τα λοετρα. A. 55. Br. III. 245.
Οἶνος την ἑτερην. Br. III. 325.
Οἶνος τοι χαριεν τι. A. 83. A. Ms. n. 275. Br. I. 417.
Οἰνωνη δε χολω. A. 391.
Οἷον ἐμαιωσαντο. Br. II. 384.
Οἷον ἐπι τροιην. A. Ms. n. 235. Br. II. 378.
Οἷον και κρονιδης. A. 310. Br. III. 311.
Οἷον ἐρης ω ξεινε. A. 295. Br. I. 488.
Οἷος δ' ἐννυχιον. Br. II. 60.
Οἷος ἐης φευγων. A. 295. Br. III. 218.
Οἵους ἀνθ' οἵων οἰκητορας. A. R. 666. J. 15. Br. II. 145.
Οἴσω και μα σε Βακχε. A. Ms. n. 110. Br. I. 17.
Οἴχεται ω Νικομηδες. M. A. 36.
Οἵτινες Ἀλιαιο. J. 97. C. E. 64. Br. I. 470.
Οἵω θεοδαμας. A. 310. Br. III. 311.
Ὀκταδραχμους και π. Br. II. 307.
Ὀκτω μεν πηχεις. A. 256. Br. I. 219.
Ὀκτω και δεκατου με. Br. III. 311.
Ὀκτω τοι θυρεας. A. 443. Br. I. 226.
Ὀλβια τεκνα γενεσθε. A. R. 554. Br. II. 251.
Ὀλβιον ἀνθρωποισιν. A. 113. Br. III. 242.
Ὀλβιος, εὐγηρως ἀνοσος. M. A. 10.
Ὀλβιος, εὐγηρως, εὐπαις. M. A. 76.
Ὀλβιος ὁ γραψας. A. Ms. n. 176. Br. II. 366.
Ὀλβιος ω Μενελαε. A. 497. Ar. Ep. p. 89.
Ὁλκαδα πυρ μ' ἀνεφλεξε. A. 79. Br. I. 226.
Ὁλκας ἀμετρητον. A. 79. Br. III. 6.
Ὁλκας ὑδωρ προφυγουσα. A. 79. Br. II. 503.
Ὀμμα πολυπτοιητον. M. L. IX. 690. Br. III. 75.
Ὀμματ' ἐχεις Ἡρης. A. 476. Br. II. 396.
Ὀμματα δινευεις. A. 466. Br. III. 10.
Ὀμματα μεν Καρης. A. 300. Br. III. 90.
Ὀμματα μεν χρυσεια. A. 486. Br. II. 398.
Ὀμματα σει βαρυθουσι. M. L. IX. 677. Br. III. 74.
Ὀμματα φυλλις ἐπεμπε. M. L. IX. 679. Br. III. 15.
Ὀμνυμεν ἀθανατοιο. M. A. 13.
Ὀμφαξ οὐκ ἐπενευσας. A. 487. Br. III. 164.
Ὃν πολεμος δεδιως. A. 7. Br. II. 197.
Ὄντως δε χαριτων λουτρον. A. 352. Br. III. 220.
Ὄντως σης ἀρετης. Br. III. 236.
Ὀξειαι παντη περι. A. 218. Br. I. 255.
Ὀξεσι λαχνηεντα δεμας. A. 418. Br. III. 176.
Ὀξυβοαι κωνωπες. A. 449. Br. I. 27.
Ὁπλιζευ, κυπρι, τοξα. Br. II. 92.
Ὀππιανος σελιδεσσιν. A. 369. Br. III. 273.
Ὀππιανος κλεος εἷλον. Br. III. 274.
Ὁπποθεν ὁ ςησας. A. 345. Br. III. 11.
Ὁπποθι τεμνομενης. A. 360. Br. III. 50.
Ὁπποιας τον Ὁμηρον. A. 365. Br. III. 254.
Ὁρας προσωπον κασσιης. A. 233. Br. III. 224.

Ὁρας

Ὀρᾳς το καλλος ὁσον. A. 349. Br. III. 219.
Ὀργανα μυσαων. A. 22. Br. II. 416.
Ὀργη τυ Διος ἐςι γυνη. A. 23. Br. II. 408.
Ὀρθον νυν ἐςηκας ἀνωνυμον. A. Ms. n. 213. Br. II. 104.
Ὀρθρε, τι μοι, δυσερασε. M. L. IX. 313. Br. I. 24.
Ὀρθρε, τι νυν, δυσερασε. M. L. IX. 314. Br. I. 24.
Ὀρθριος εὐπληκτοιο. A. 84. Br. III. 93.
Ὀρθροβοας δυσερωτι. A. Ms. n. 127. Br. I. 21.
Ὀρθρος ἐβη χρυσιλλα. A. 480. Br. II. 110.
Ὀρθωσαι τον κυρτον. A. 148. Br. II. 356.
Ὁρκον κοινον ἐρωτ'. M. L. IX. 1 8. Br. I. 494.
Ὀρνεον ἠσθιομεν. A. 156. Br. II. 411.
Ὀρνεον ὠ χαρισιν. A. 267. Br. I. 505.
Ὀρνι Διος κρονιδαο. A. 197. Br. II. 32.
Ὀρνι τι μοι φιλον ὑπνον. A. 85. Br. II. 267.
Ὀρνιθες ψιθυροι. A. 485. Br. III. 157.
Ὀρφεα θρηΐκιητι παρα. A. 269. Br. II. 39.
Ὀρφεος οἰχομενου. A. 241. Br. III. 108.
Ὀρφευς θηρας ἐπειθε. A. 14. Br. II. 116.
Ὀρφευς μεν κιθαρα. A. 220. Br. II. 358.
Ὁς βασιλευς ἐδαμασσε. A. 195. Br. III. 297.
Ὁς κεν ἐπικτητοιο. A. 117. Br. III. 272.
Ὁς την ἱππαφεσιν. A. 506. Br. III. 193.
Ὁσσαις θηλυτεραις. A. 353. Br. III. 222.
Ὁσσακι κυδιλλης. A. 468. Br. II. 87.
Ὀσσαν ἐπ' ὀλυμπῳ. A. 349. Br. III. 219.
Ὀςεα μεν και κωφον. A. 279. Br. II. 288.
Ὀςεα μεν και σαρκας. Br. III. 301.
Ὀςεα συ Παλαμηδες. A. R. 645.
Ὁςις ἐμου παρα σημα. A. 278. C. E. 22. Br. I. 475.
Ὁςις ἐσω πυρους. A. 179. Br. II. 294.
Ὁςις και τινος εἰμι. Br. III. 314.
Ὁςις με τριοδοισι. A. 219. Br. II. 504.
Ὁτ' ἐξ αἰητου λιβυος. A. 41. Br. II. 214.
Ὁταν βλεπω σε. A. 108. Br. II. 430.
Ὁταν θελῃ τις ἡμεραν. A. 39. Br. II. 437.
Ὁταν λογισμοις καταμαθω. A. 113. Br. II. 4?2.
Ὁταν ςυγη τις ἀνδρα A. 115. Br. II. 422.
Ὀτραλεως τολυπευσαν. A. 3?9. Br. III. 139.
Οὐ βαλανειον ἐην. A. 550. Br. III. 223.
Οὐ βριαρον τινα θηρα. A. 377. Br. III. 91.
Οὐ βροτος ὁ γλυπτας. A. 319. Br. III. 215.
Οὐ γαμον ἀλλ' ἀιδην. A. 224. Br. I. 36.
Οὐ γαρ σοι γε ὀλιζον. A. R. 721. J. 71.
Οὐ γληχωνι κριτων. A. 183. Br. II. 338.
Οὐ δεχεται Μαρκον. A. 169. Br. II. 335.
Οὐ δυναμαι γαμετης. A. 137. Br. II. 409.
Οὐ δυναμαι σ' ἐθελων. A. 484. A. Ms. n. 23. Br. III. 155.
Οὐ δυναται τῃ χειρι. A. 141. Br. II. 387.
Οὐ θνητος οὐδ' ἀθανατος. Br. III. 320.
Οὐ κονις, οὐδ' ὀλιγον. A. 252. Br. II. 348.
Οὐ κυνες, οὐ ςαλικες. A. 43. Br. III. 7.
Οὐ λαλεει το κατοπτρον. A. 141. Br. III. 115.
Οὐ λογον, οὐ νομον οἰδε. A. 112. Br. II. 431.
Οὐ μ' ἐτρωσεν / ἐςρωσεν ἐρως τοξοις. A. Ms. 87. Br. I. 23.
Οὐ μα τοδε φθιμενων. A. 227. Br. I. 498.
Οὐ μα τον οὐδε λυκωνα. A. 206.
Οὐ με τις ἐξ ὀρεων. Br. II. 523.
Οὐ μεγας οὐδ' ὁ ἐρως. A. 347. Br. III. 224.
Οὐ μελλω ῥευσειν. A. 482. Br. II. 160.
Οὐ μηλῳ τριοδοντι. A. 149. Br. III. 169.
Οὐ μοι θηλυς ἐρως. A. Ms. n. 21. Br. III. 151.
Οὐ μοι μελει γυγαο. A. 174. Br. I. 88.
Οὐ μοι παιδομανης. M. L. IX. 472. Br. I. 15.
Οὐ μοι πληϊαδων. A. 174. Br. II. 7.
Οὐ μονον αὐτη πνει. A. 143. Br. II. 336.
Οὐ μονον ἐν ςαδιοις. A. 401. Br. III. 22.
Οὐ μονον ἐς Περσας. A. 529.
Οὐ μονον εὐαρετον. A. 43. Br. II. 197.
Οὐ μονον ὑσμινῃσι. A. 72. Br. II. 453.
Οὐ μονον ὑψηλοις. A. 437. Br. I. 236.
Οὐ μονος ἐμψυχων. A. 287. *b.*
Οὐ νοσος οὐδε σε γηρας. M. A. 109.
Οὐ νουσῳ ῥοδοπα. A. 265. Br. II. 29.
Οὐ πλοκαμον τιμους. M. L. IX. 459.
Οὐ ποιει θανατον. A. 54. Br. II. 434.
Οὐ ποτ' ἐγω φθιμενοισιν. M. A. 16.
Οὐ ποταμος κελαδων. Br. II. 528.
Οὐ προϊδων θεοτιμε. A. 257. Br. II. 5.
Οὐ προσεχω και τοι. A. 143. Br. II. 110.
Οὐ σε κυνων γενος εἰλ'. A. 274. Br. II. 242.

Οὐ

Οὐ σε μακαρ κυνεγειρε. A. 313. Br. II 200.
Οὐ σοι Σμυρναιαι Νεμεσεις. B. II. 367.
Οὐ σοι ταυτ᾽ ἐβοων. A. Ms. n. 123. Br. I. 18.
Οὐ σον μνημα τοδ᾽ ἐστι. A. 273. Br. III. 264.
Οὐ στεργω πολυλιπας. A. 14. Br. II. 129.
Οὐ τερπουσι κομαι με. A. Ms. n. 179. Br. II. 367.
Οὐ το ζην χαριεσσαν. A. 108. Br. III. 100.
Οὐ το λεγειν παρασημα. A. 169. Br. II. 345.
Οὐ τον ἀναπτυσσοντα. A. 380. Br. II. 501.
Οὐ τοσον οὐδ᾽ Ἀθαμας. A. 119. Br. II. 196.
Οὐ τρηχυς λιθιαιος. Br. I. 256.
Οὐ φιλος, ὁς κρητηρι. A. 513. Br. I. 119.
Οὐ φαυλως ἐστησα. Br. III. 269.
Οὐ χειμα νικοφημον. A. 247. Br. II. 474.
Οὐδ᾽ αἱ σμυρναιαι νεμεσεις. A. Ms. n. 180.
Οὐδ᾽ Ἁλικαρνασσου. A. 356.
Οὐδ᾽ αὐτης ἡ λεξις. A. Ms. n. 243. Br. II. 380.
Οὐδ᾽ ἐθανεν νηοιο. M. A. 99.
Οὐδ᾽ εἰ με χρυσειον. A. 269. Br. I. 487.
Οὐδ᾽ εἰ μοι γελοωντα. A. 252. Br. II. 196.
Οὐδ᾽ ἢν ὠκεανος. A. 6. Br. II. 148.
Οὐδε θανων κλεος. A. 195. J. 133. Br. III. 298.
Οὐδε θανων ὁ πρεσβυς. A. 272. Br. I. 490.
Οὐδε κατακνωσσων. A. 332. Br. III. 7.
Οὐδε λεων ὡς δεινος. A. 198. Br. I. 252.
Οὐδε νεκυς ναυηγος. A. 257. Br. II. 101.
Οὐδε Συρηναιαι. A. Ms. n. 180.
Οὐδεις γραμματικων. A. 137. Br. II. 327.
Οὐδεις και καθαρος. A. 64. Br. II. 435.
Οὐδεις την ἰδιην. A. 172. Br. II. 2.
Οὐδεν ἁμαρτησας. A. 178. Br. III. 165.
Οὐδεν ἀφηκεν ὁλως. A. 155. Br. II. 321.
Οὐδεν γεγονιον. M. A. 69.
Οὐδεν ἐν ἀνθρωποισι μενει. A. 511. Br. II. 315.
Οὐδεν ἐν ἀνθρωποισι φυσις. A. 63. Br. I. 145.
Οὐδεν σωφροσυνης τεκμηριον. A. 109. Br. II. 407.
Οὐδενος ἐνθαδε νυν. A. 164. Br. II. 332.
Οὐδεποτ᾽ εἰς ποθεμειον. A. 132. Br. II. 311.
Οὐδεποτ᾽ ἡελιον. A. Ms. n. 206. Br. II. 374.
Οὐδετερης ὁλος εἰμι. A. 246. Br. II. 124.
Οὐδ᾽ ἑλενος κοθεων. A. 388.
Οὐκ, ἀγαμ᾽, οὐκ ἀγαμαι. M. A. 57.
Οὐκ αἰδαης ἐγραψε κιμων. A. 502. Br. I. 142.
Οὐκ ἀδικω τον ἐρωτα. A. 451. Br. I. 233.
Οὐκ αἰσης; πολεμαρχε. A. 529.
Οὐκ ἀλογως ἐν ζωϋφιοις. A. 60. Br. II. 429.
Οὐκ ἀν ἐν ἡμετεροισι. A. 93. it. p. 369. Br. III. 269.
Οὐκ ἀπεδημησας. A. 210. Br. II. 421.
Οὐκ ἀποθνησκειν δει. A. 481. Br. II. 350.
Οὐκ ἀρα μυθος ἠν. A. 529.
Οὐκ ἀρα σοι γε ὀλιζον. Br. III. 261.
Οὐκ ἀρα τουτο ματαιον. A. 286. *b.*
Οὐκ ἀρα τουτο κακιστον. Br. III. 294.
Οὐκ ἐθ᾽ ὁμον χιμαροισιν. A. 217. Br. I. 15.
Οὐκ ἐθανες πρωτη. Br. III. 312.
Οὐκ ἐθελοντα φιλεις με. A. Ms. n. 190. Br. II. 369.
Οὐκ ἐθελουσα τυχη. A. 112. Br. III. 168.
Οὐκ ἐθελω πλουτειν. A. 16.
Οὐκ ἐθελω φιλοθηρε. A. 523. Br. I. 416.
Οὐκ ἐθελω χαριδαμον. A. Ms. n. 72. Br. I. 7.
Οὐκ ἐθος ἐστιν ἐμοι. Br. III. 256.
Οὐκ εἰμ᾽ οὐδ᾽ ἐτεων. A. Ms. n. 51. Br. I. 212.
Οὐκ ἐλεγον προδικη. A. 477. Br. II. 397.
Οὐκ ἐμα ταυτα λαφυρα. A. 3. Br. I. 232.
Οὐκ ἐμε την πενιην. A. 182. Br. II. 424.
Οὐκ ἐν γαστρι λαβουσα. Br. II. 350.
Οὐκ ἐπλασεν με Μυρων. A. 303. Br. I 231.
Οὐκ ἐθ᾽ οὑτος ἐρως. A. 475. Br. II. 267.
Οὐκ ἐστι γημας. A. 20. Br. III. 237.
Οὐκ ἐστι θυγατρος. A. 147. Br. II. 341.
Οὐκ ἐτ᾽ ἀν ὑλῃεν. A. 267. Br. I. 204.
Οὐκ ἐτ᾽ ἀνα Φρυγιην. A. 14. Br. I. 488.
Οὐκ ἐτ᾽ ἐρω πεπαλαικα. A. Ms. n. 94. Br. III. 153.
Οὐκ ἐτι βασταζω. A. 482.
Οὐκ ἐτι δε πλωτοισιν. A. R. 575. Br. I. 199.
Οὐκ ἐτι δε πτερυγεσσι. A. 265. Br. I 192.
Οὐκ ἐτι δη σε λιγεια. Br. II. 260.
Οὐκ ἐτι δη τανυφυλλον. A. 265. Br. I. 249.
Οὐκ ἐτι δη χλωροισιν. A. 267. Br. I. 258.
Οὐκ ἐτι θελγομενας. A. 269. Br. II. 24.
Οὐκ ἐτι λιγεια. A. 266.

Οὐκ

Οὐκ ἐτι μ᾽ ὡς το παρος. A. 266. Br. I. 199.
Οὐκ ἐτι μοι θηρων. A. Ms. n. 45. Br. I. 15.
Οὐκ ἐτι παιδομανης. A. 476. Br. II. 393.
Οὐκ ἐτι παφλαζοντα. A. R. 574. Br. II. 100.
Οὐκ ἐτι που τλημον. A. 264. Br. III. 65.
Οὐκ ἐτι πυργωθεις. A. 97. Br. II. 220.
Οὐκ ἐτι συριγγων. A. 383. n. Br. II. 298.
Οὐκ ἐτι τιμαριον. M. L. IX. 466. Br. I. 22.
Οὐκ ἐτι Τιμοκλεια. A. R. 692. J. 42. Br. II. 132.
Οὐκ ἐτλας ὡριζε. A. 202. Br. I. 257.
Οὐκ ἐχθες παις ἠσθα. A. Ms. n. 178. Br. II. 366.
Οὐκ ᾔδειν σε τραγῳδον. Br. II. 322.
Οὐκ ἰδε τερψιχορην. A. 94. Br. II. 520.
Οὐκ οἰδ᾽ ει Διονυσον. A. 243. Br. II. 36.
Οὐκ οἰδ᾽ ειτε σακος. A. 72. Br. II. 182.
Οὐκ οἰς εἰτ᾽ οἰων. M. A. 75.
Οὐλομεναι νηεσσι. M. A. 74. Br. II. 161.
Οὐνομ᾽ ἐχεις λιβανου. A. 363. Br. III. 105.
Οὐνομα κηρυσσω τιμοκλεος. A. 253. Br. II. 291.
Οὐνομα μεν καλη. A. 230. Br. II. 505.
Οὐνομα μεν Σαπφω. A. 279. Br. II. 25.
Οὐνομα μητρος ἐχω. A. 535. Br. III. 323.
Οὐνομα μοι τι δε τουτο. A. 206. Br. III. 101.
Οὐ ποτ᾽ ἐμε κρυψεις. A. 207. Br. II. 504.
Οὐπω ἐπισταμενην. A. 296. Br. III. 48.
Οὐπω ναυς και ὀλωλα. A. 78. Br. II. 282.
Οὐπω σοι καλυκων. A. 468. Br. II. 86.
Οὐπω σοι μογεοντι. A. 402. Br. III. 23.
Οὐπω σου το καλον. M. L. IX. 126. Br. II. 392.
Οὐπω τοι πλοκαμοι. A. R. 713. J. 63. Br. III. 287.
Οὐπω τοξοφορων. A. Ms. n. 149. Br. I. 212.
Οὐρανιον μιμημα. A. R. 795. J. 144. Br. II. 191.
Οὐρανιον το μναμα. Leich. 5. A. R. 629.
Οὐρανιος νικαιαν ἐχει. A. 407. Br. III. 31.
Οὐρανος ἀστρα ταχιον. A. 91. Br. II. 218.
Οὐρεα μοι και ποντον. A. 198. Br. II. 234.
Οὐρεα πυρηναια. A. 6. Br. II. 148.
Οὐρεα σοι και ποντος. M. A. 4.
Οὐρεος ἐξ ὑπατοιο. A. 44. Br. II. 286.
Οὐρεσι ταλλεσοισιν. A. R. 649. Br. III. 183.
Οὐρεσιν ἐν δολιχοις. A. 79. Br. III. 232.
Οὐριον ἐκ πρυμνης. A. Ms. p. 79. Br. III. 192.
Οὐριος ἐμπνευσας. A. Ms. n. 57. Br. I. 5.
Οὐτ᾽ ἀπο Μεσσανας. A. 2. Br. II. 38.
Οὐτ᾽ ἐκλυσεν Φειδων. A. 148. Br. II. 355.
Οὐτ᾽ ἐπι δευκαλιωνος. A. 163. Br. II. 332.
Οὐτε με παρθενικης. A. 481. Br. II. 289.
Οὐτε ῥοδον στεφανων. A. 458. Br. III. 76.
Οὐτε σε Πραξιτελης. A. 323. Br. I. 171.
Οὐτε ταχιον ἐμου. A. 127. Br. II. 319.
Οὐτε χιμαιρα τοιουτον. A. 143. Br. II. 336.
Οὐτι ματαν θνατοισι. Br. III. 158. vid. Οὐχί.
Οὐτι σε ποντος ὀλεσσε. A. 251. Br. II. 504.
Οὐτι φυσις θηλεια. A. 241. A. p. 282. Br. II. 503.
Οὐτιδανοι μεροπων. A. 86. Br. III. 60.
Οὐτις ἀλοιητηρας. A. 155. Br. III. 61.
Οὐτις ἐπ᾽ ἀνθουσῃ. A. 362. Br. III. 105.
Οὑτος Ἀδειμαντον. A. R. 590. Br. I. 133.
Οὑτος Ἀκεστορικης. A. R. 345. Br. III. 265.
Οὑτος Ἀνακρειοντα. A. 276. Br. I. 136.
Οὑτος Ἀριστοτελης μετρων. A. 380. Br. III. 267.
Οὑτος, ἐγερσιθεατρε. A. 403. Br. III. 25.
Οὑτος Ἰουλιανος. A. 370. Br. III. 132.
Οὑτος Ἰωαννην κρυπτει. A. 191. Br. II. 472.
Οὑτος μεν Φοβος. A. 539.
Οὑτος ὁ καλλαισχρου. A. 253. Br. II. 274.
Οὑτος ὁ κεκροπιδαισι. A. 298. Br. II. 280.
Οὑτος ὁ κοσμηστας. A. 299. Br. III. 134.
Οὑτος ὁ Λεανδροιο. A. 217. Br. II. 123.
Οὑτος ὁ μηδεν, ὁ λιτος. A. 107. Br. II. 155.
Οὑτος ὁ νυν βελτιστος. A. 126.
Οὑτος ὁ νυν τοιουτος ο. Br. II. 320.
Οὑτος ὁ νυν ὑπνῳ. A. 309. Br. III. 210.
Οὑτος ὁ πανδαματωρ. A. 310. Br. III. 210.
Οὑτος ὁ πριν μακαρεσσι. A. 307. Br. II. 106.
Οὑτος ὁ τευθρανιας. A. 312. Br. II. 400.
Οὑτος ὁ της ἀρετης. A. 187. Br. II. 318.
Οὑτος ὁ τον δαλον φυσων. A. 332. Br. III. 160.
Οὑτος ὁ του κειοιο. A. R. 559. Br. I. 137.

Οὗτος Ὀδυσσηας. A. 498. Ar. Ep. pag. 91.
Οὗτος πυκτευων. Br. III. 279.
Οὗτος τοι Διοφαντον. A. Ms. p. 80. 3. Br. II. 483.
Οὗτος τοι Ῥωμης ὁ μεγας. Br. III. 279.
Οὗτος Φειδολα ἱππος. A. R. 424. Br. I. 116.
Οὕτω βακχον ἐδεκτο. A. 378. Br. II. 501.
Οὕτω δη πυλιον. A. 214. Br. II. 45.
Οὕτω κουφοτατος. A. 157. Br. II. 229.
Οὕτω πας ἀπολωλε A. 223. Br. III. 246.
Οὑτωσι πεψαι. A. 155. Br. II. 322.
Οὕτω τοι μελιη. A. 442. Br. I. 135.
Οὕτως ἐς ἀγρος. A. 161. Br. II. 340.
Οὕτως ὑπνωσαις. Wech p. 618. Br. I. 464.
Οὐχ' ὁ ἐρως ἀδικει. A. 38. Br. II. 314.
Οὐχ ὁ τρηχυς σε λιθ. J. 66. A. R. 716.
Οὐχ ὡδε δειλαιου σατυρου. A. 249. Br. II. 299.
Οὐχ ὁσιοις λεχεεσσιν. A. 244. Br. III. 68.
Οὐχ ὁσιως ἡρπαξας. Br. III. 305.
Οὐχ ἐτι τον καλαμον. A. 131. Br. II. 386.
Οὐχ οὕτω βλαπτει. A. 63. Br. II. 414.
Οὐχ οὕτω κακοεργον. A. 164. Br. II. 333.
Οὐχι βαθυζωνων. A. 234. Br. II. 28.
Οὐχι θεμιστοκλεους. A. 203. Br. II. 124.
Οὐχι ματαν θνατοισι. A. Ms. n. 223. Br. III. 158.
Οὐχι Μυρων συ πλασας. Br. III. 196.
Οὐχι παρ Εὐρωτα. A. 292. Br. III. 12.
Οὐχι πεδον Σμυρνης. A 365. Br. III 254.
Οὐχι ῥακος τοο φαιον. A. R 716. J. 66.
Οὐχι το πυρ πλεψας. A. Ms. n. 203. Br. II. 373.
Ὀφθαλμοι, τεο μεχρις. A. 460. Br. III. 82.
Ὀφθαλμοις σπινθηρας. A. Ms. n. 183. Br. II. 368.
Ὀφρυανασπασιδαι. A. 533. Athen. IV. p. 162. Br. III. 172.
Ὀχθηρον τον χωρον ἐχω. A. 342. Br. III. 198.
Ὀχλου και μενε κυρε. A. Ms. n. 195.
Ὀψε ποθ' ἡ ποδαγρα. A. 167. Br. II. 386.
Ὀψιν ἐχεις ῥεουσαν. A. 131. Br. III. 9.
Ὀψοφαγει, κλεινοι. Br. II. 527.

Π.

Παγκαλον ἐς ἐπιγραμμα. Br. II. 491.
Παγκαρπον σοι, κυπρι. A. Ms. n. 245. Br. I. 3.
Παιγνια μεν ταδε παντα. A. 378. Br. III. 92.
Παιγνιον ἐστι τυχης. A. 113. Br. II. 431.
Παιδα θεας θετιδος A. 497. Ar. Ep. p. 89.
Παιδα με πενταετηρον. A. 221. Br. II. 313.
Παιδα μεν ἠλιτομηνον. Br. II. 375.
Παιδα πατηρ Ἀλκων. A. 427. Br. II. 167.
Παιδειω, Θρασυβουλε. Br. III. 157.
Παιδες Ἀθηναιων. A. 201. Br. I. 133.
Παιδι Φιλοστεφανου. A. R. 429. Br. I. 117.
Παιδιη ἀφωνος ἐουσα. A. R. 515. Br. I. 55.
Παιδος ἀφ' ὑψηλων. A. 120. Br. II. 202.
Παιδων ἀλλαχθεντι. A. R. 753. J. 84. Br. II. 151.
Παιδων Μηδειης. A. 219. Br. II. 767.
Παιδων ὀν μεν ἐκαιεν. A. 53. Br. II. 290.
Παιηον, χειρων, Ἀσκληπιος. A. 60. Br. II. 271.
Παις Ἀσκληπιαδεω. A. R. 496. Br. I. 482.
Παις τις ἀταλλος ὁλως. (alii ὁλως ἀπαλος) A. Ms. n. 192. Br. II. 370.
Παισιν ἐπι προτεροις. A. 120. Br. I. 476.
Παλλαδι ται τρισσαι. A. 424. Br. II. 11.
Παλλαδος εἰμι φυτον. A. 26. Br. III. 231.
Παλλαδος εἰμι φιλη Br. III. 326.
Παλλας ἐγω τελεθω. A 67.
Παλλας ἐσαθρησασα. A. 474. Br. II. 396.
Παλλας και κρονιδαο. A. 323. Br. I. 165.
Παλλας την κυθερειαν. A. 325. Br. III. 201.
Παμμητορ γη χαιρε A. 193. Br. I. 35.
Παμφαγος ἑρπυστης. A. 46 Br. II. 175.
Παν ἀλογον ζωον A. Ms. n. 233. Br. II. 378.
Παν καλον ἐς ἐπιγραμμα. A. 65.
Παν το βροτων σπαταλημα A. 371. Br. III. 51.
Παν το περιττον ἀκαιρον. A. 69 Br. III. 246.
Πανα με τον δυσερωτα. A. 335. Br. III. 203.
Πανδωρης ὁρααν. A 34 Br. III. 122.
Πανθους ἠν τρωων βουληφ. A. 392.
Πανιβιτων χιμαρον A. 420. Br. II. 304.
Πανι κασιγνητων. A. 433. Br. II. 128.

Πανι

Πανι ταδ᾽ αὐθαιμοι. A. 431. Br. II. 9.
Πανι φιλοσφηλυγγι. A. 154. Br. II. 317.
Παννυχα μυδαλοεντα. A. Ms. n. 207. Br. II. 375.
Πανσοφου ὀρεινην. Philoſtr. vit. Soph. I. 5.
Παντα γελως. A. 18. Br. II. 278.
Παντα δι᾽ ἀλληλων. Br. III. 336.
Παντ᾽ Ἡγησιαναξ. Br. II. 66.
Παντα καθ᾽ ἰσορινην. A. 162. Br. II. 334.
Παντα καλως, το γε μην. A. 480. Br. II. 109.
Παντα κασιγνητοισι τεοις. M. A. 59.
Παντα λιθον κινει. A. 481. Br. III. 164.
Παντα μεν Αἰακιδαο. A. R. 633. Br. II. 419. et II. 454.
Παντα πριηπιζω. A. 337. Br. I. 505.
Παντα σεθεν φιλεω. A. 473. Br. II. 490.
Παντα τις ἀρησαιτο. A. 250. Br. III. 294.
Παντα τυχης ὀφθαλμος. A. 400. Br. III. 20.
Παντα φερω πορθμηϊ. A. 284. *b.*
Παντα χαρων ἀπλησε. A. 210. Br. II. 158.
Παντες ἀπαξ τρωγουσιν. A. 185. Br. II. 413.
Παντες μεν δειλον. A. 129. Br. II. 425.
Παντες μεν σατυροι. A. 340. Br. III. 14.
Παντες Μιλτιαδη. Br. III. 182.
Παντες, ὁσοι τον Ἀρη. A. 131. Br. II. 325.
Παντες τω Θανατω. A. 51. Br. II. 434.
Παντοδαπων ἀνδρων. Plutarch. Vit. P. p. 211. Br. II. 181.
Παντοιην βιοτοιο ταμοις. A. 17. Br. II. 476.
Παντος σοι μυθοιο. M. A. 82.
Παντων μουσοπολων. A. 154. Br. II. 418.
Παντως ὁ χρονος εὑρε. A. 357. Br. III. 186.
Παρ᾽ ἡμων ἀνειλεν. A. 531.
Παρθενε τριτογενεια. A. 57. Br. II. 352.
Παρθενικα κουρα. M. L. IX. 114. Br. II. 294.
Παρθενικη δ᾽ ἠριννα. A. 387.
Παρθενικην νεασιδον. A. 280. Br. I. 241.
Παρθενικην Ἑλενην. Br. III. 8.
Παρθενικης ταφος εἰμι. A. 260. Br. II. 203.
Παρθενικω θεατυδουλε. A. 38.
Παρθενον Ἀλκιππην. A. 480. Br. II. 269.
Παρθενον ἀντιβιην. A. 263. Br. I. 201.
Παρθενος ἀργυροπεζος. M. L. IX. 124. Br. II. 391.
Παρθενος εἰμι γυνη. Br. III. 326.
Παρθενος εὐπατερεια. A. 165. Br. III. 121.
Παρθενου ἐν πελαγει. Br. III. 305.
Παρμενις οὐκ ἐργω. A. 461. Br. III. 114.
Παρμις ὁ Καλλιγνωτου. A. 250. Br. I. 244.
Πας λογος ἐστι ματαιος. A. 66. Br. III. 246.
Πας ὁς ἀν ἠ πτωχος. A. 187. Br. II. 326.
Πας τις ἀπαιδευτος. A. 107. Br. II. 423.
Πασα γυνη χολος ἐστιν. A. 139. Br. II. 407.
Πασα θαλαττα, θαλαττα. A. 252. Br. II. 37.
Πασα μεν Ἀξιοχω. A. 370. Br. III. 228.
Πασα σοι εἰχομενω. A. 282. Br. I. 491.
Πασα φυσις, βασιλεια. A. 293. Br. III. 226.
Πασαν ἐγω την νυκτα. A. 461. Br. III. 38.
Πασαν ἐμης κραδιης. A. 7. Br. III. 144.
Πασαν ὁμηρος ἐδειξε. A. 24. Br. II. 409.
Πασαν, ὁση σοφιη. M. A. 58.
Πασαν, ὁσην Ἑλληνες. A. 128. Br. II. 319.
Πασι θανειν μεροπεσσι. A. 177. Br. II. 413.
Πατεριον λιγυθυμον. A. R. 588. Br. III. 298.
Πατρα Μιλητος τικτει. Br. III. 264.
Πατρη ἐν Ὀρχομενω. A. 499. Ar. Ep. p. 92. Br. I. 182.
Πατριδα κυδαινων. A. Ms. n. 265. Br. I. 139.
Πατρις μεν κορκυρα. A 513. Br. I. 140.
Πατροκλου ταφος οὑτος. A. 498. Ar. Ep. pag. 90.
Παυετε παιδοφιλαι. A. Ms. n. 135. Br. III. 157.
Παυλω κωμωδω. A. 154. Br. II. 418.
Παυρυεπης ἠριννα. A. 280. Br. II. 19.
Παυσαι νηος ἐρετμα. A. 246. Br. III. 294.
Παυσαμενον σταδιων. A. 407. Br. III. 30.
Παυσανιαν ἰητρον. A 249. Br. I. 163.
Παυσασθαι νεον. A. 124.
Πειθοι και παφια. A. 441. Br. III. 12.
Πεμματα τις λιπεοντα. A. 428. Br. II. 194.
Πεμπε, καλει, παντ᾽ ἐστιν. Br. III. 331.
Πεμπω σοι μυρον. A. 475. Br. III. 164.
Πεμπω σοι ῥοδοκλεια. A. 474. Br. II. 393.
Πενθιμον ἡνικα πατρι. A. 42. Br. II. 264.
Πεντ᾽ αἰτεις, δεκα δωσω. A. 486. A. Ms. n. 227. Br. II. 377.

Πεντ᾽ ἐπι πεντηκοντα. Br. III. 192.
Πεντ᾽ ἰητρος Ἀλεξις. A. 148. Br. II. 356.
Πεντ᾽ ὀβολων πεπρακεν. A. 151. Br. II. 324.
Πεντε διδωσιν ἑνος. M. L. IX. 140. Br. II. 84.
Πεντε Διωνυσοιο Br. III. Em. 155.
Πεντε θανων κειται. A. 180. Br. II. 270.
Πεντε κ. εικοσι μουνος. A. 406. Br. III. 29.
Πεντε κορας και πεντε. A. R. 702. J. 52. Br. I. 500.
Πεντε μετ᾽ ἀλλων χαρμος. A. 127. Br. II. 352.
Πεντεκονταετις και ἐπι. A. R. 463. Br. I. 189.
Περγαμος οὐχ ὅπλοις. A. 527. Br. II. 62.
Πετρης ἐκ λισσης ψυχρον. A. R. 739. J. 142. Br. I. 235.
Πετρης ἐκ παρινς. A. 343. Br. III. 205.
Πετρον ὁρας χρυσεοισιν. A. 292. Baud. p. 136. Br. III. 103.
Πετρος ἐγω το παλαι. A. 215. Br. II. 45.
Πετρος ἐτ᾽ ἐν σιπυλῳ. A. 217. Br. II. 193.
Πετρου ὁρας ῥητηρος. A. 285. Br. III. 107.
Πη με λιπων πολυμοχθον. M. A. 39.
Πη ξιφος ἰθυνεις. A. 40. Br. III. 145.
Πηκτον μοι τις ἀροτρον. A. 304. Br. II. 21.
Πηλειδην κτεινουσα A. 8. Br. III. 144.
Πηνελοπη τοδε σοι φαρος. A. 416. Br. II. 382.
Πηγην κ᾽ ἀδεψητον. A. R. 530. Br. I. 223.
Πηρος, ἀπαις, η φεγγος ἰδειν. A. 40. Br. II. 119.
Πηρος ὁ μεν, γυιοις. A. 4. Br. II. 231.
Πηγης ὀρνιθων. A. 432. Br. I. 418.
Πιερικαν σαλπιγγα A. 272. Br. II. 27.
Πιερικη δε μελισσα. A. 385.
Πικρη μοι ζωη. Br. III. 236.
Πικρην ἀλληλοις Ἑκτωρ. A. 238. Br. III. 233.
Πιν᾽ Ἀσκληπιαδη. A. 485. A. Ms. n. 55. Br. I. 212.
Πινδαρε Μουσαων. A 92. Br. III. 260.
Πινδαρον ἱμεροεντα. A. 367. Br. II. 455.
Πινε και εὐφραινου. A. 175. Br. III. 166.
Πινε νυν ἐν Διος αἰν. A. 529.
Πινωμεν και γαρ τι νεον. A. 521. Br. II. 526.
Πιομαι ὠ Αννεας. A. 172. Br. I. 489.
Πισιν ἐχων βασιλειαν. Br. III. 231.
Πισις Ἐνωχ μετεθηκε. M. A. 108.
Πιστοτατοι μεροπων. A. 354. Br. III. 119.
Πιτθειδα Θεοδωρον. Br. III. Em. 287.
Πλαςα Μυρων σεο ποςτιν. A. 305. Br. II. 497.
Πλαςης χαλκον ἐτευξεν. A. 402. Br. III. 22.
Πλαςον ἐχεις τον ἐρωτα A. 64. Br. II. 414.
Πλεγμασι μεν σκοπος. A. 377. Br. III. 61.
Πλειςην δη θνητων Br. III. 302.
Πλεξω λευκοιον. A. 449. Br. I. 30.
Πληθυν ἠελιοιο βοων. Ex cod. Guelph. n. 5.
Πληκτρον ἐχει φορμιγγος. A. 349. Br. III. 89.
Πληρωσας ςρατιην. A. R. 781. J. 130. Br. III. 296.
Πλους μοι ἐπ᾽ Ἰταλιην. Br. II. 146.
Πλους σφαλερος το ζην. A. 17. Br. II. 428.
Πλουτειν φασι σε παντες. A. 183. Br. III. 246.
Πλουτεις, και τι το λοιπον. A. 90. Br. II. 429
Πλουτον μεν πλουτουντος. A. 184. Br. II. 338.
Πλουτος Ἀριςειδη. A. 31. Br. II. 33.
Πλουτος ὁ της ψυχης. A. 89. Br. II. 315.
Πλουτου και σοφιας. J. 93. Diog. Laert. p. 60. Br. III. 258.
Πλουτων δεξο μακαρ. A. 289. Br. II. 509.
Πλωεις ναυηγον με λαβων. A. 250. Br. II. 506.
Πλωτηρες σωζεσθε. A. 245. Br. I. 171.*
Ποι φειδος πεπορευτο. A. 26. Br. III. 231.
Ποιεις παντα, Μελισσα. M. L. IX. 107. Br. II. 266.
Ποιην τις βιοτοιο. A. 16. Br. II. 49.
Ποιην τις προς ἐρωτας. A. 465. Br. III. 33.
Ποιησας δαπανην. A. 185. Br. II. 339.
Ποιητης ἐλθων. A. 165. Br. II. 345.
Ποιητης πανααριςος. A. 164. Br. II. 331.
Ποικιλομηχαν᾽ Ἐρως. A. 507. Br. III. 194.
Ποιμενες οἱ ταυτην. A. 283. c. Br. I. 246.
Ποιμενιαν ἀγλωσσον. A. 321. Br. II. 246.
Ποιμενιην συριγγα. M. A. 80.
Ποιμην ὠ μακαρ εἰθε. A. R. 734. J. 83. Br. II. 151.
Πολλα λαλεις, ἀνθρωπε. A. 182. Br. II. 423.
Πολλα μεν, ἀλλα σοφου. A. 505. Br. III. 178.

Πολλα

Πολλα μεταξυ πελει. A. 50. Br. III. 148.
Πολλα πιων τεθνηκας. A. 278. Br. III. 262.
Πολλα σοι ἐκ βλεφαρων. A. 258.
Πολλα το δαιμονιον. A. 114. Br. II. 342.
Πολλα τραπεζα φιλη. M. A. 102.
Πολλα φαγων και πολλα. A. 212. Athen. L. IX. p. 415. Br. I. 137.
Πολλακι δη φυλης. A. Ms. n. 273. C. E. 50. Br. I. 141.
Πολλακι μεν τοδ᾽ ἀεισα. A. 277. Br. II. 507.
Πολλακι τωδ᾽ ὀλοφυδνα. A. 288. *a.* Br. I. 201.
Πολλακις ἐκ με νοσων. M. A. 97.
Πολλακις ἐξεσησα. Br. II. 431.
Πολλακις εὐξαμενω. A. 41. Br. II. 287.
Πολλακις Ἡρακλειτον. A. 288. *b.*
Πολλακις ἠρασαμεν. M. L. IX. 116. Br. II. 391.
Πολλακις οἰνον ἐπεμψας. Br. II. 411.
Πολλας μυριαδας. A. 186. Br. II. 353.
Πολλοι πολλα λεγουσιν. A. 146. Br. II. 417.
Πολλοι τοι (μεν Br.) ναρθηκοφοροι. A. 12. Br. III. 148.
Πολλον ἀπ᾽ Ἰταλιης. A. 282. Br. I. 247.
Πολλου δει και σφιν. A. 170. Br. II. 335.
Πολλων το λουτρον αἰτιον δωρηματων. Br. III. 245.
Ποντος ὑποκλυζει. A. 347. Br. III. 90.
Πορθη ἀπεκτεινε πολλους. A. 168. Br. II. 354.
Πορτιν τηνδε Μυρωνος. A. 305. Br. II. 497.
Πορφυρεαν τοι ταυδε. A. 40. Br. II. 179.
Πορφυρεην μασιγα. M. L. IX. 463. Br. I. 217.
Πορφυρεοι μωλωπες. A. 524. Br. III. 330.
Πορφυριον καλχαντος. A. 398. Br. III. 17.
Πορφυριων λυξαντα πονων. A. 400. Br. III. 20.
Πορφυριον ςαδιοισι. A. 401. Br. III. 21.
Πορφυριος λιβυς οὑτος. A. 399. Br. III. 19.
Πορφυρις ἡ Κνιδια. A. 417. Br. III. 44.
Πορφυριω μετ᾽ ἀεθλα. A. 417. Br. III. 21.
Ποτνια νουροσοα. A. R. 520. Br. II. 4.
Που νυν Πραξιτελης. A. 477. Br. II. 393.
Που σοι κεινα κυπελλα. A. 69. Br. III. 238.
Που σοι κεινα μελισσα. A. 482. Br. II. 399.
Που σοι τοξον ἐκεινο. A. 330. Br. II. 511.
Που τελεθει κυπρις. A. 102. Br. III. 13.
Που το περιβλεπτον. A. 100. Br. II. 20.
Πουλυ Λεωνιδεω. A. 9. Br. II. 228.
Πουλυπον ἀγρευσας ποτε. A. 61. Br. II. 473.
Πουλυπος εἰναλιη. A. 60. Br. II. 120.
Πραγμα μεν ἐσθ᾽ ὁ φιλος. A. 117. Br. III. 241.
Πραξαγορας ταδε δωρα. A. R. 428. Br. I. 117.
Πραξιτελης ἐπλασε Δαναην. A. 416. Br. II. 383.
Πραξιτελης ὁ παλαι. A. Ms. n. 62. Br. I. 6. III. Em. 312.
Πραξιτελους ἠνθουν. Br. III. 307.
Πραξιτελης, ὁν ἐπασχε. A. 331. Br. I. 143.
Πραταλιδα το μναμα. Br. I. 239.
Πραταλιδα παιδειον ἐρως. Br. I. 239.
Πρεσβυν Ἀνακρειοντα. A. 367. Br. I 229.
Πρεσβυτερους κουρος. A. 403. Br. III. 24.
Πρηξιδικη μεν ἐρεξεν. A. R. 425. Br. I. 117.
Πρηυς ἐλευθεριην. A. 193. Br. III. 101.
Πρηυτερον γηρας. A. 285. *b.* Br. II. 255.
Πρηπ᾽ αἰγιαλιτα. A. R. 451. Br. II. 262.
Πριν μεν ἀλι *καυτου* / *κλυςου* *πετρας.* A. R. 792. Br. III. 235. J. 141.
Πριν μεν ἐπι χλοεροις. A. 265. Br. II. 99.
Πριν μεν Καλλιτελης. A. R. 427. Br. I. 117.
Πριν σ᾽ ἐναλειψασθαι. A. 147. Br. II. 324.
Πριν σε νεον φαυςινε. A. 404. Br. III. 25.
Πριομενα καλλει. A. 116. Br. II. 120.
Προκλος ἐγω Λυκιος. A. R. 587. Br. II. 446.
Προκλος ἐγω Παυλου. A. 294. Br. III. 136.
Προκριτος ἐςι φιλιννα. M. L. IX. 675. Br. III. 73.
Προς Ζηνος ξενιου. A. 209. Br. II. 40.
Προς παιδων (εἰπεν) γουναζε. A. 19. Br. II. 136.
Προς τον μαντιν ὀλυμπον. A. 132. Br. II. 325.
Προς τον μαντιν ὀλυμπον ἐνηο. A. 132. Br. II. 326.
Προς τον παιδοτριβην. A. Ms. n. 39. Br. II. 207.

Προσδοκιη θανατου. A. 87. Br. II. 410.
Προσθε μεν ἀγραυλοιο. A. 379. Br. I. 204.
Προσθε μεν ἀμφιωμοισιν. Br. III. 25.
Προσθε μεν ἀντιπροσωπα. A. Ms. n. 239. Br. II. 379.
Προσθε μεν ἰδαιοισιν. A. 324. Br. I. 165.
Προσθε μοι Ἀρχεαδης. A. Ms. n. 142. Br. I. 213.
Προφρων, ἀργυροτοξε. A. R. 426. Br. I. 117.
Πρωην την σαυραν. A. Ms. n. 230. Br. II. 377.
Πρωθηβην ἐτι κουρον. Br. III. 300.
Πρωιος ἀλλα ποθεινος. A. 282. Br. II. 255.
Πρωκτας και χρυσος. A. Ms. n. 6. Br. II. 361.
Πρωτα μεν ἐν Νεμεῃ. A. 308. Br. II. 475.
Πρωτα μοι Γαδαρων. A. R. 615. Br. III. 271.
Πρωταρχος καλος ἐςι. A. Ms. n. 34. Br. I. 486.
Πρωτας ὁπποτ᾽ ἐπεξε. A. R. 497. Br. I. 256.
Πρωτομαχου πατρος. M. L. IX. 128. Br. II. 392.
Πρωτος θωθ᾽ ἐδαη. A. 122. Br. II. 510.
Πταιης μοι κωνωψ. A. 449. Br. I. 26.
Πτανε τι τοι σιβυνη. A. 281. Br. I. 38.
Πτανος ἐρως, συ δε. A. Ms. n. 105. Br. II. 364. III. 154.
Πτανῳ πτανον ἐρωτα. A. 341. Br. III. 205.
Πτηνος ἐρως ἀγαγεν με. A. Ms. n. 189.
Πτισσετε μαλλον ἐτι. A. 532.
Πυγας αὐτος ἐκρινα. M. L. IX. 107. Pierſ. Verſ. p. 93. Br. II. 390.
Πυγην Σωσαργειο. A. Ms. n. 42. Br. I. 493.
Πυγμῃ (al. πυγῃ) νικησαντα. A. Ms. n. 114. Br. III. 156.
Πυθαγορην, τινα πυθαγ. A. 525. Br. III. 131.
Πυθεα ὑιος ὁδ᾽ ἐςι. A. 507. Br. III. 193.
Πυθεα μνημα τοδ᾽ ἐςι. Br. II. 244.
Πυθι᾽ ἀγωνοθετω. A. Ms. n. 244.
Πυθιας, ει μεν ἐχεις. M. L. IX. 472. Br. II. 47.
Πυκναις δε πραπιδεσσιν. A. 389.
Πυκτης ὠν κατελυσε. A. 127. Br. II. 319.
Πυνθανεαι τις ἐφυν. Br. III. 303.
Πυργος ἐγω ναυτῃσιν. A. 370. Br. III. 229.
Πυργος ὁδ᾽ εἰναλιης. A. R. 696. J. 46. Br. II. 186.
Πυρρον παιδακετην. Br. III. 280.
Πυρρος δ᾽ ἀλλος ἐην. A. 390.
Πυῤῥος ἐγω· σπευδω δε. A. 313. Br. III. 127.
Πυῤῥος ὁ μουνερετης. A. 80. Br. II. 33.
Πυρσου τουτο λεοντος. A. 427. Br. I. 233.
Πωγων, και λασιαι. Br. II. 207.
Πωλεισθω και ματρος. A. 451. Br. I. 27.
Πωλιττα πληθι πενθος. A. 210. Br. III. 289.
Πωλον ὁμου κ. ἀνακτα. A. 297. Br. III. 137.
Πωλον των πεδιων. A. 45. Br. II. 156.
Πωπιλιης ταφος οὑτος. Br. III. 306.
Πως ἀναγινωσκειν. A. Ms. n. 173. Br. II. 366.
Πως βους ὑπαρχων. Br. III. 333.
Πως γενομεν. A. 179. Br. III. 166.
Πως ἐλυθη Νοννης. M. A. 83.
Πως θανεν; ἡ περιβωτον. M. A. 95.
Πως τις ἀνευ θανατου. A. 18. Br. I. 76.
Πως φιλεεις ὠ μητερ. A. 160. Br. III. 170.

P.

Ῥαιβοσβελη, διχηλον. A. 415. Br. II. 263.
Ῥειθρα κασωλινου. Br. III. 236.
Ῥηγινου μελαθροισι. A. Ms. p. 80. 5. Br. II. 416.
Ῥηγιον Ἰταλιης. A. 279. Br. III. 262.
Ῥητηρες Θεοδωρον. A. 393. Br. III. 139.
Ῥητορα μαυρον ἰδων, ἀπεθ. A. 170. Br. II. 415.
Ῥητορα μαυρον ἰδων, ἐπεθ᾽. A. 142. Br. II. 385.
Ῥητορα προς Διοδωρον. A. 171. Br. III. 56.
Ῥητορικης φιλεω. A. 376. Br. III. 125.
Ῥητορος ἀδ᾽ εἰκων. A. 170. Br. III. 170.
Ῥητωρ ἐν ῥητηρσιν. M. A. 21.
Ῥητωρ ἐξαπινης ἀσιατικος. A. 170. Br. II. 385.
Ῥιγηλη ναυταις ἐριφων. A. R. 736. J. 85. Br. II. 122.
Ῥιζης εὐσεβεος γενομεν. M. A. 107.
Ῥιπιδα την μαλακοισιν. A. R. 523. Br. I. 495.
Ῥιπιζων ἐν ὑπνοις. A. 159. Br. II. 330.
Ῥιπτε γοους, μη καμνε. A. 87. Br. II. 437.

Ῥιψαι μεν χαριεσσα. M. L. IX. 671. Br. III. 72.
Ῥοιη ξανθοχιτωνα. A. 430. Br. II. 217.
Ῥουφινος τῃ μῃ γλυκερωτατῃ. A. 476. Br. II. 396.
Ῥουφινου ταφος οὑτος. Br. III. 308.
Ῥυγχος ἐχουσα βιτω. A. 140. Br. II. 324.
Ῥυγχος ἐχων τοιουτον. A. 139. Br. II. 321.
Ρυσαμενα πυθωνα. A. R. 429. Br. I. 117.
Ῥω και λαμβδα μονον. A. 63. Br. II. 413.
Ρωμη και βασιλῆες ἐμοι. M. A. 14.
Ῥωμη παμβασιλεια. A. 357. Br. III. 208.

Σ.

Σαις ἰκελον προυπεμπον. A. Ms. n. 32. Br. II. 362.
Σαλλομαι ἀκρητῳ. A. 173.
Σαλπιζων ἐπνευσεν. Br. II. 329.
Σαμα τοι οὐχι ματαιον. A. R. 418. Br. I. 496.
Σαν τε χαιρειν διονυσε. A. R. 431. Br. I. 117.
Σανδαλα και μιτρην. A. R. 456. J. 129. Br. II. 270.
Σανδαλα μεν τα ποδων. A. R. 460. Br. II. 11.
Σανδαλα ταυτα Βιτινα. A. R. 461. Br. II. 92.
Σαπφω τοι κευθεις. A. R. 556. Br. II. 25.
Σαρδιες αἱ το παλαι. A. 101. Br. II. 157.
Σαρδιες ἀρχαιαι. A. R. 780. Br. I. 418.
Σαρδις Πισσινοεντος. A. R. 471. Br. I. 495.
Σβεννυντας ποτε τουσδε. A. 537. Br. III. 284.
Σαββα σοφη τι ἐσσα. M. A. 84.
Σαββα φιλη, πως τουσον. M. A. 106.
Σειο βιβλους μεγαθυμε. Br. III. 16.
Σειο μεν εἰκων ἡδε. A. 334. Br. III. 11.
Σειο Μυρων δαμαλει. A. 304. Br. I. 497.
Σειο πολυκληεντα. A. 380. Br. III. 46.
Σεισμων μεν κρυερων. M. A. 61.
Σημα δυωδεκαμοιρον. A. 382. Br. II. 173.
Σημα Θεογνιδος. A. R. 705. J. 55. Br. I. 144.
Σημα καταφθιμενοιο. A. R. 746. J. 95. Br. I. 142.
Σημα μεν ἀμοδαπη. A. R. 706. J. 56.
Σημα παρ' αἰαντειον. A. 237. Br. II. 23.
Σημα ῥοδης. A. 230. Br. III. 108.
Σημα το μεν γουνηος. A. 500. Br. I. 182.
Σημα τοδ' Αἰαντος. A. 238. Br. III. 282.
Σημα τοδ' Ἀρχιλοχου. A. 271. Br. II. 167.
Σημα τοδ' εὐδαιμων. Br. III. 302.
Σημα τοδε γλυκερης. Br. III. 306.
Σην τροχαλην μαστιγα. A. 400. Br. III. 20.
Σης ἀρετης ἱδρωτι. A. 11. Br. III. 142.
Σης ἑνεκεν Λητους. Br. III. 333.
Σης τοδε διφρελατειρα. A. 403. Br. III. 24.
Σιγας χρυσεομαλε. A. 220. Br. III. 100.
Σιγατω λασιον δρυαδων. A. 335. Br. I. 171.
Σιγησαις ἀρυσαι. A. 88. Br. II. 263.
Σιγων Ἡρακλειτος. A. Ms. n. 67. Br. I. 6.
Σιγων παρερχου. A. R. 647.
Σιλβανος δυο παιδας ἐχων. A. 160. Br. II. 419.
Σιμυλας ὁ ψαλτης. A. 151. Br. II. 191.
Σισυφιην κατα γαιαν. J. 43.
Σιταν ἡρακλειτος A. Ms. n. 67.
Σκαιος πυγμαχεων. A. 537. Br. III. 179.
Σκαπτειραν κηποιο. A. 429. Br. III. 185.
Σκεπτεο μυθον ἐμειο. Ex cod. Guelph. n. 1.
Σκηνη πας ὁ βιος. A. 17. Br. II. 427.
Σκληπωνα προποδαγον. A. R. 526. Br. II. 52.
Σκιπων με προς νηον. A. 5. Br. II. 178.
Σκοπει το δραμα. A. 408. Br. III. 26.
Σκυλλος ὁτε ξερξου. A. 97. Br. II. 136.
Σκυλοχαρεις ἰδ' ἐρωτας. A. 333. Br. III. 5.
Σμερδιεω ἐτι θρηκι. A. R. 557. Br. I. 499.
Σμηνεος ἐκ με ταμων. A. R. 487. Br. II. 133.
Σμικρος, φαλακρος, τραυλος ὁ Στ. Br. III. 267.
Σμιλαν Ἀκεστωνδας. A. R. 527. Br. II. 52.
Σμινθας ὁ παντοιης. A. 30. Br. II. 281.
Σοι γερας Ἀλκειδα. A. 435. Br. I. 485.
Σοι και ἀεθλευοντι. A. 407. Br. III. 30.
Σοι και νυν ὑπο γην. A. 235. Br. III. 295.
Σοι μακαρ αἰγικναμε. A. 436. Br. III. 43.
Σοι με Θρικιης. A. 25. Br. II. 112.
Σοι με λατριν γλυκοδωρος. A. 477. Br. II. 398.
Σοι με ποθων. d. Br. I. 9.

Σοι

Σοι μεν καμπυλα τοξα. A. 442. Br. I. 191.
Σοι μορφης ανεθηκα. A. 323. Br. II. 308.
Σοι πατρις Θεσσαλιη. A. 45. Br. III. 240.
Σοι παιηον αναξ. Gruter. Valk. Oratt. p. 330. Br. Em. 287. III.
Σοι σορον ευλαϊγγα. A. 230. Br. II. 505.
Σοι πλακα την δ' ανεθηκα. Br. III. 189.
Σοι τα λιποσεφανων. A. 422. Br. III. 84.
Σοι τοδ' Αλεξανδρος. Br. III. 182.
Σοι ταδε παν Θηρευτα. A. 432. Br. II. 452.
Σοι τοδε παν σκοπιητα. A. 431. Br. II. 93.
Σοι τοδε Διογενες. A. 260. Br. II. 492.
Σοι τοδε κωνςαντινε. A. 406. Br. III. 28.
Σοι τοδε πενταιχμοισι. A. 434. Br. III. 86.
Σοι τοδε το κρηδεμνον. M. L. IX. 684. Br. III. 34.
Σοι τον πιληθεντα. A. R. 500. Br. II. 41.
Σον γηρας νεοτητα. A. 403. Br. III. 24.
Σον μεν καλλος εδειξε. A. 349. Br. III. 88.
Σον ποτε νικησας. A. 505. Br. III. 174.
Σος με ποσις κακοεργος. A. 12. Br. III. 141.
Σος ποσις Αγχισης. A. 418. Br. III. 45.
Σπαρτας μεν βασιληες. A. Ms. n. 261. Br. I. 138.
Σπεισατε μοι Μουσαι. A. R. 797. J. 146. Br. II. 344.
Σπεισομεν οινοποτηρες. A. 176. Br. III. 83.
Σπερμοφορον πηρην. A. 419. Br. II. 215.
Σπευδων ει φιλεει με. A. 464. Br. III. 41.
Σπηλυγγες Νυμφων. A. R. 494. Br. II. 141.
Σπονδη και λιβανωτε. A. Ms. n. 157. Br. I. 494.
Σταθι πελας, δακρυσον. A. 316. Br. II. 42.
Σταθμην ιθυτενη. A. 447. Br. II. 215.
Σταλαι και σειρηνες. A. R. 674. J. 23. Br. I. 158.
Στας, ξενε, ταδ' αθρησον. Br. III. 313.
Στειχε προς αιθερα διον. Br. II. 373.
Στελλεν επ' Ευφρατην. A. R. 667. J. 16. Br. II. 113.
Στερνα περι ςερνοις. M. L. IX. 142. Br. II. 267.
Στεφος πλεκων ποτ'. A. 484. Br. II. 493.
Στηλαι και γραφιδες. M. L. IX. 99. Br. III. 53.
Στηλην ευνομιης. A. 195. Br. III. 298.
Στηλην εθηκαν. N. Br. II. p. 384.
Στηλην μητρυιης. A. 70. C. E. 7. Br. III. 242.
Στησεν Αγειριςος. Br. III. 184.
Στησιχορον δ' ενοησα. A. 387.
Στησιχορον ζαπληθες. A. 279. Br. II. 27.
Στησομ' εγω και ζηνος. A. Ms. n. 74. Br. I. 13.
Στραψε μεγ' ανθρωποις. M. A. 24.
Στραψεν εν οις το παροιθεν. M. A. 81.
Στρεπτον βασσαρικον. A. R. 444. Br. I. 421.
Στρογγυλε ευτορνευτε. M. L. IX. 145. Br. III. 165.
Στρομβου παι τοδ' αγαλμα. A. R. 433. Br. I. 139.
Στρυμονι και μεγαλω. A. R. 688. J. 37 et 38. Br. II. 117.
Στυγνην την νικην. A. 65. Br. II. 415.
Στυγνος δη τι Μενιππε. A. Ms. n. 162. Br. II. 363.
Στυγνος επ' Αρκτουρω. A. 254. Br. I. 491.
Στω μεν αλιββαντειο. A. 71. it. p. 341. Br. I. 191.
Συλησαντες ολυμπον. A. 333. Br. II. 227.
Συμφωνον μαλακοισιν. A. 14. Br. I. 487.
Συζυγος ην μια πασιν. Br. II. 57.
Συντομος ην ο ξεινος. A. 196. C. E. 12. Br. I. 473.
Συρου και Δηλοιο. A. R. 714. J. 64.
Συββεντου τρηχεια. Br. III. 120.
Σφαιριςαν τον ερωτα. M. L. IX. 475. Br. I. 28.
Σφαλλομαι ακρητω. Br. II. 270.
Σφιγκτηρ ουκ εςιν. A. Ms. n. 6.
Σχετλιος εςιν ο τυμβος. M. A. 52.
Σχημα παλαιστατων. Br. III. 130.
Σωζεο σοι μειλων. Br. III. 83.
Σωμα μεν αλλοδαπη. A. 256. Br. I. 144.
Σωμα μεν εν κολποις. A. 283. *b*. Br. I. 176
Σωμα μεν εν ποντω. A. 500. Ar. Ep. p. 92.
Σωμα μεν ηρε Σολωνος. A. 528.
Σωμα παθος ψυχης. A. 52. Br. II. 434.

Σωμα

Σωμα φερων σκιοειδες. A. 158. Br. III. 61.
Σωματα πολλα τρεφειν. A. 16. Br. III. 248
Σωον μοι πολεμωνα. A. Ms. n 30. Br. II. 262.
Σωσος και σωσω. A. R. 469. Br. I. 141.
Σωφρονα κρηκει τιταν. Br. III. 310.
Σωφροσυνη κ. ἐρως. A. 109. Br. III. 249.
Σωφροσυνη προφερων. A. 191. Br. I. 204.
Σωφρων οὐ πεδιου. A. R. 486. Br. II. 133.
Σωζε θεα, τριτοι. Br. III. 177.

T.

Τα δωρα τη Ἀφροδιτη. A. Ms. n. 269. C. E. 40. Br. I. 465.
Τα ῥοδα τα δροσοεντα. A. 516. Theocr. p. 286. Br. I. 376.
Τα πιθανα θρασυβουλος. A. 198.
Ταδ' ὑπο ταις πλαταισους. Br. II. 513.
Ταδε κατα χλοερειο. A. 335. Br. III. 203.
Ταις νυμφαις κινυρης A. 413. Br. II. 495.
Ταις νυμφαις τοδ' ἀγαλμα. A. 344. Br. III. 191.
Ταις προυσης νυμφαις. A. 363. Br. III. 190.
Τακεο δυστανων οἰυχων. A. 344. Br. III. 206.
Ταλθυβιον θεραποντα. A. 501. Ar. Ep. pag. 93.
Ταν αἰγων ὁ νομευς. A. 328. Br. I. 227.
Ταν ἀναδυομεναν. A. 326. Br. II. 15.
Ταν ἀναδυομεναν ἀπο ματερος. vid. Την. α.
Ταν βουν τανδ' ὁ Μυρων. A. 304. Br. III. 195.
Ταν γνωμαν ἐδοκει. A. R. 776. J. 125. Br. II. 231.
Ταν δαμαλιν βουφορβε. A. 303. Br. III. 195.
Ταν ἐκφυγουσαν. A. 326. Br. I. 231.
Ταν ἐλαφον κλεολαος. A. 434. Br. I. 228.
Ταν ἐλαφον λαδωνα. A. 485. Br. II. 10.
Ταν ἡβαν ἐς ἀεθλα. A. 1. C. E. 66. Br. I. 231.
Ταν Κνιδιαν κυθερειαν. A. 324. Br. I. 262.
Ταν μεν ἀει πολυμυθον. A. 227. Br. II. 31.
Ταν μεροπων πειθω. A. 268. Br. II. 24.
Ταν σιν ὠ Δαματερ. A. R. 507. Br. II. 241.
Ταν ὀλοαν Μηδειαν. A. 317. Br. II. 174.
Ταν παιδος καλλισαν. Br. II. 384.
Ταν παρος αἰνθησασαν. A. 230. Br. III. 66.
Ταν πιταναν θρασυβουλος. Plut. Apophthegm. Lacon. 418. Br. I. 502.
Ταν πριν ἐνυαλιοιο. A. 442. Br. II. 8.
Ταν ςαλαν ἐχαραξε. A. 286. a. Br. II. 498.
Ταν ὑελον ἐκομιζε. A. 378. Br. II. 292.
Ταν χαριτων τοδε λουτρον. A. 351. Br. III. 220.
Τανδε παρα τριοδοις. A. R. 512. Br. I. 254.
Ταντ αλι κ. Νιοβα. A. 317. Br. I. 23.
Ταντ αλις ἁδε ποχ' ἁδε. A. 316. Br. II. 17.
Ταντ αλος οὐδεν ἐτρωγε. A. 178. Br. II. 411.
Ταξιλοχος λαων. A. 500. At. Ep. pag. 93.
Ταρβος σοι πεπανον. A. R. 531.
Τας βους κ. τον ἰασπιν. A. 350. Br. II. 97.
Τας μεν ὑπερ μυθων. A. 291. Br. III. 48.
Τας πολιας βαψασα. A. 134. Br. II. 323.
Τας τρεις μοι λευσσεις. A 348. Br. III. 223.
Τας τριχας ὠ Νικυλλα. A. 134. Br. II. 323.
Τας φρενας ἡν ἐθελης. A. 532.
Τασδ' ὀστρειογραφεις. Br. III. 279.
Τασδ' ὑπο τας πλατανους. A. 354.
Τασδε θεογλωσσους Ἑλικων. A. 91. Br. II. 114.
Ταυρε ματην ἐπι πορτιν. A. 304. Br. I. 497.
Ταυροι πρηΰτενοντες. A. 43. Br. II. 219.
Ταυρου βαθυν τενοντα. A. 2. Br. II. 17.
Ταυρω φρικαλεον. A. R. 668. J. 17. Br. II. 241.
Ταυτ' ἀποδυσαμενων Μηδων. A. R. 468. Br. I. 132.
Ταυτ' ἐλεγεν σωδαμος. A. 538.
Ταυτα λογοις ἀνεθηκεν. A. 373.
Ταυτα με νυν τα περισσα. A. Ms. n. 168. Br. II. 364.
Ταυτα σαγη ναιοιο λινου. A. R. 450. Br. II. 94.
Ταυτα σοι ἐκ τ' ὀρεων. A. 432. Br. II. 93.
Ταυτα σοι ὠ βασιλευ. A. 297. Br. III. 136.
Ταυτην εὐσεβιω. A. 296. Br. III. 32.
Ταυτολεγων κανοναν. A. 23. Br. II. 402.
Ταφον τον ὀντα πλησιον. Br. III. 301.
Τεθνηκ' Εὐτυχιδης. A. 163. Br. II. 333.

Τεινεο και ἐρυσσον. A. Ms. n. 214.
Τεκνον ἀναιδεης. A. 166. Br. II. 419.
Τεκνον ἐμης Θηλης. M. A. 88.
Τεκτονος ἀρμενα ταυτα. A. R. 459. Br. I. 220.
Τελλῆνος ὁδε τυμβος. A. R. 079. J. 28. Br. I. 240.
Τελλια ἱμεροεντα βιον. A. R. 543. Br. I. 118.
Τερμα βιου τελεσας. Br. III. Em. 301.
Τερμεο μοι κρατερων. A. Ms. p. 76. 7.
Τερπε δανειζομενος. A. 116. Br. III. 243.
Τερπευ και σκηνης. Br. III. Em. 288.
Τερπεο μοι κρατερων. J. 33. A. R. 684. Br. III. 276.
Τερπης εὐφορμιγγα. A. 54. Br. II. 451.
Τερπνος μεν Θεοδωρος. A. Ms. n. 221. Br. I. 14.
Τερπνος ἐλως τε προσωπον. A. Ms. n. 209. Br. II. 374.
Τεσσαρες αἱ χαριτες. A. 476. C. E. 55. Br. I. 465. et III. 161.
Τεσσαρες αἰωρουσι. A. 71. Br. II. 113.
Τεσσαρες εἰσιν ἀγωνες. A. 1. Br. III. 247.
Τεσσαρες εἰσιν ἐρωτες. A. 379. Br. III. 231.
Τεσσαρες οἱ πινοντες. M. L. IX. 321. Br. II. 48.
Τετρακις Ἀμφαρεως. A. 136. Br. II. 168.
Τετραποροις ἀψισι. A. 370. Br. III. 132. 3.
Τετραχα μεν το παρειθε. A. 398. Br. III. 17.
Τετρηχυια Θαλαττα. A. 256. Br. I. 246.
Τευξ ἑλικων Ἀκεσα. A. 507. Br. III. 192.
Τευξε με πολλα καμων. A. 361. Br. III. 51.
Τεχνας εἱνεκα σειο. A. 302. Br. II. 275.
Τεχνη τιμομαχου. A. 317. Br. III. 214.
Τεχνης πυρσον ὀπασσα. A. 306.
Τῃ βαιῃ ναλαθιῃ. A. 49. Br. II. 241.
Τῃ κυανοβλεφαρῳ. M. L. IX. 125. Br. II. 391.
Τῃ μεν γαστρι λαβουσα. A. 104.
Τῃ παφιῃ στεφανους. A. 423. Br. III. 45.
Τῃ των λογων σου. A. 118. Br. III. 129.
Τῃδε βιαντα κεκευθα. A. 286. *b.*
Τῃδε ποτ᾽ ἀκτερεϊστον. A. 233. Br. II. 281.
Τῃδε Σαων ὁ Δικωνος. A. 193. C. E. 10. Br. I. 472.
Τῃδε τον ἐκ Μελιτης. Br. III. 317.
Τημον ἀμφοτερων. A. 368. Br. III. 260.
Τηκει και πετρην. A. 371. Br. III. 230.
Τηλοτατω χευασθαι. Leich. 2. A. R. 606. Br. II. 179.
Τηλου μεν Φρυγιη. A. 527. Br. II. 62.
Την ἀκμηι Θησαυρον. A. Ms. n. 215. Br. II. 346.
Την ἀλιην εὐδρμος. C. E. 51. Br. I. 467.
Την ἀμμωνιακην ἀπατην. A. 181. Br. II. 421.
Την ἀναδυομενην. A. 152. Br. II. 222.
Την ἀπο της Ἀσιης. M. L. IX. 142. Br. II. 207.
Την αὐταν λαυραν. A. 516.
Την γενεσιν λιπουντα. A. 153. Br. II. 327.
Την γοεραις πνευσασαν. A. 223. Br. I. 501.
Την γραῦν ἐκκομισας. A. 136. Br. III. 168.
Την Διος Ἀμφιπολιν. Br. III. 300.
Την δυσκωφον γραιαν. A. 135. Br. II. 160.
Την ἐπ᾽ ἐμοι στηλην. A. 218. Br. II. 198.
Την ἐπι πυρκαιης. A. 193. Br. I. 255.
Την Εὐριπιδεω μετερχεο. A. 274. Br. II. 64
Την ἱλαραν φωνην. A. 244. Br. II. 40.
Την ἰσχνην Διοκλειαν. A. 479 Br. II. 268.
Την και ἁμα χρυσῳ. A. 225. Br. II. 28.
Την κατα Φλεξιπολιν A. 472. Br. III. 161.
Την κεφαλην βαπτεις A. 135. Br. II. 309.
Την κεφαλην βαπτων. A. 136. Br. I. 249.
Την κιθαρην εὐμολπος. A. 437. Br. III. 117.
Την κιρκην σὺ φημι. A. 103. Br. II. 430.
Την κυανωπιν Μουσαν. Br. III. 306.
Την μαλακην παφιης. A. R. 504. Br. II. 107.
Την μιαν Ἑρμογενης. Br. II. 350.
Την μικρην με λεγουσιν. A. 80. Br. I. 232.
Την μικρην παιζουσαν. A. 156. Br. II. 328.
Την Νιοβην κλαιουσαν. A. 455. Br. III. 114.
Την ξηρην ἐπι νωτα. A. Ms. p. 76. 5. Br. II. 110.
Την ὀλιγην βωλον. A. 202. Br. I. 242.
Την παφιην γυμνην. A. 323. Br. II. 308.
Την πηραν την αὐτος. A. 145. Br. II. 410.
Την ποτε βακχευσαν. M. L. IX. 680. Br. III 112.
Την πριν ἐνεσφρηγισσεν. A. 458 Br. II. 79.
Την προτερον Θυμελην. A. 122. Br. II. 91.

Την

Την πυρι νηχομενην. M. L. IX. 123. Br. I. 18.
Την ῥα ποτ' ουλυμποιο. A. 512.
Την σαυτε Φρενα τερπε. A. 120. Br. I. 62.
Την σεμνας ζητασαν. Br. III. Em. 304.
Την σορον, ην ἐσορας. A. 211. Br. III. 285.
Την τιτθην ἱερων. A. 243. Br. I. 503.
Την τριβον ὡς παραγεις. Br. III. 317.
Την τριτατην χαριτων. A. 429. Br. II. 192.
Την ὑπονοιαν πασι μαλιςα. A. 287. b.
Την Φιλοπουλυγελωτα. M. L. IX. 479. Br. III. 112.
Την Φρυγιην αισχρην. A. R. 740. J. 89. C. E. 54. Br. I. 471.
Την Φωνην ἐνοπην. A. 142. Br. III. 165.
Την ψυχην Ἀγαθωνα. A. 526. Br. I. 169.
Τηναν ταν λαιραν. Theocr. p. 287. Br. I. 377.
Τηνδ' ὑποδυσβωλον. A. 284. a. Br. II. 150.
Τηδε Λεωνιδεω. A. 428. Br. II. 193.
Τηνδε ποτ' Αἰγειδησιν. J. 38. A. R. 688.
Τηνδε πυλην λαεσσιν. A. 371. Br. III. 230.
Τηνος ὁδε Ζηνων. A. 523. Br. II. 28.
Της Ἀγοραναακτος. C. E. 53. Br. I. 467.
Της ἀρετης ἱδρωτα. A. 358. Br. III. 50.
Της Μαρινης το λοετρον. A. 352. Br. III. 221.
Της μητρος μη ἀκουε. M. L. IX. 112. Br. II. 349.
Της νυκτος τροχασας. A. 161. Br. II. 340.
Της οἰος γενεη μεν Ἀγαρρικη. A. R. 805. J. 154. Br. II. 146.
Της πεζης τα μεν ἀερα. A. 424. Br. I. 225.
Της πολιης τοδε σημα. A. 243. Br. II. 31.
Της ταμιας το μνημα. A. R. 737. J. 86. Br. I. 500.
Της σοΦιης πασης. A. 578. Br. III. 258.
Της σοΦιης τοδ' ἀγαλμα. Br. II. 455.
Της χρυσης εἰκων. A. 320. Br. II. 449.
Της Φυσεως ἐστα. Br. III. 321.
Της ὡρας ἀπολαυε. A. 122. Br. III. 158.
Τησδε ποτ' ἡ μεγαλαυχος. A. 538. Br. III. 284.
Τι δε γερων ἀν. A. 531.
Τι κλαιεις, Φρενοληςα. A. Ms. n. 134. Br. I. 14.
Τι με Καρνεαδην. A. 530.
Τι ξενον ἐτι βροτολοιγος. A. 471. Br. I. 15.
Τι πλεον εἰς ὠδινα. A. 286. a. Br. I. 252.
Τι πρωτον τι δ' ἐπειτα. A. 309. Br. III. 210.
Τι ςεναχεις κεΦαλην. A. 371. Br. III. 52.
Τι ςεναχεις; Φιλεω. A. 462. Br. III. 40.
Τι ςοχασωμεθα σου. A. 208. Br. I. 242.
Τι ςυγνη; τι δε ταυτα. A. 479. Br. II. 237.
Τι ὠΦελησας την πολιν. A. 165. Br. II. 422.
Τιμαδος ἁδε κονις. A. 229. Br. I. 55.
Τιμαρετα προ γαμοιο. A. R. 498. Br. III. 173.
Τιμην μουσοπολοις. A. 373. Br. III. 133.
Τιμης ἀρχοντος. Br. III. 236.
Τιμομαχου τον μακρον. A. 159. Br. II. 331.
ΤιμοΘεος Φιλιας. Br. III. 267.
Τιμομαχος Μηδειαν. A. 318. Br. II. 499.
Τιμονοη τις δ' ἐσσι. A. 229. C. E. 16. Br. I. 473.
Τιμων μισανθρωπος. C. E. 3.
Τιμων, οὐ γαρ ἐτ' ἐσσι. A. 218. C. E. 4. Br. I. 470.
Τιν με λεονταγχωνε. C. E. 36. Br. I. 468.
Τιπτε γυναι προς ὀλυμπον. A. 316. Br. II. 18.
Τιπτε κατ' οἰοβατον. A. 336. Br. I. 198.
Τιπτε ματην ἀνθρωπε. A. 121. Br. II. 433.
Τιπτε ματην γοοωντες. A. 231. Br. III. 291.
Τιπτε με θρυλλησαντες. A. 108. Br. II. 344.
Τιπτε με την ἀνεμοισιν. A. 79. Br. III. 232.
Τιπτε με τον Φιλερημον. A. 47. Br. III. 239.
Τιπτε μεγα κλαζεις. Br. III. 235.
Τιπτε μετοκλαζεις. A. R. 756. J. 105.
Τιπτε μοθων ἀτλητος. A. 340. C. E. 72. Br. I. 167.
Τιπτε Μυρων με το βοιδιον. A. 302. Br. III. 195.
Τιπτε πανημεριος. A. 85. Br. I. 258.
Τιπτε πεδον, χρυσιλλα. M. L. IX. 672. Br. III. 10.
Τιπτε τον ὀγκηςην. A. 47. Br. III. 5.
Τιπτε τριτογενεια. A. 322. Br. II. 500.
Τις ἁδε, βακχα. A. 296. Br. I. 142.
Τις βυθον ἠπειρωσε. A. 369. Br. III. 229.
Τις γλυψας τον ἐρωτα. A. 38. Br. II. 61.
Τις γυμνην οὑτω. A. 478. Br. II. 396.
Τις δ' οὗτος κτιλος. A. 133. Br. II. 71.

Τις δαιμων αργειος. A. 209. Br. II. 199.
Τις δε κ' εμειο πε:ει. A. 123.
Τις διοσας παλαμας. A. 329. Br. II. 17.
Τις δυναται γνωσαι. A. Ms. n. 236. Br. II. 378.
Τις εικονα τανδ' ανεθηκε. A. Ms. n. 256. Br. I. 141.
Τις ην σ' ο θρεψας. Br. III. 314.
Τις θανεν ως θανε Νοννα. M. A. 104.
Τις θεον ειπεν ερωτα. A. 35. Br. III. 249.
Τις θετο μαρμαιροντα. A. 3. Br. II. 14.
Τις λιθον εμψυχωσε. A. 323. Br. III. 200.
Τις λιθος ουκ εδακρυσε. A. 192. Br. III. 290.
Τις με Διονυσω πεπλασμ. A. R. 506. Br. II. 170.
Τις μεν αν ης, οδε τυμβος. A. R. 592.
Τις μοι Ζηνοφιλαν. A. 470. Br. I. 24.
Τις μου την Σειρην'. Br. III. 306.
Τις ξενος ω ναυηγε. C. E. 62. Br. I. 470.
Τις ποθ' Ομηρειης. A. 366. Br. III. 255.
Τις ποθ' ο τον Τροιης. A. 365. Br. III. 254.
Τις ποθεν εις Διονυσε. A. 83. Br. II. 403.
Τις ποθεν ο πλαστης. A. 346. Br. II. 49.
Τις ποτ' ακηδεστως. A. 2. Br. III. 232.
Τις ποτ' απ' ουλυμποιο. A. 357. Br. II. 16.
Τις ποτ' αρ' ει. A. 215. Br. I. 237.
Τις πυρι πυρ εδαμασσε. A. 36. Br. III. 141.
Τις ροδον ο στεφανος. A. 448. Br. III. 156.
Τις σε δικαιοσυνη. A. 28. Br. III. 194.
Τις σε κατεστεφανωσε. A. Ms. n. 175. Br. II. 366.
Τις σε παγος δυσερημος. A. 2. Br. II. 230.
Τις σε τον ου λαλεοντα A. 376. Br. III. 171.
Τις σε τον ουχ οσιως. A. 329. Br. I. 459.
Τις σου κολχις αθεσμε. A. 317. Br. II. 223.
Τις σου Μεντορεδη. A. 143. Br. II. 110.
Τις τα νεοσκυλευτα. A. R. 621. Br. I. 496.
Τις ταδε μοι θνητων. A. 444. Br. I. 33.
Τις τελεθεις Φιλε. A. 400. Br. III. 19.
Τις τινος; Αμφιλοχου. M. A. 25.
Τις, τινος ουσα. γυναι. A. 223. Br. I. 239.
Τις οδε μουνογλωνος A. 372. Br. II. 20.
Τις ταδε σελμα πελωρον. A. 519. Br. II. 64.
Τις τον αχνουν Ερμην. A. 412. Br. II. 217.
Τις τον ἐν ἐσθλεισιν. A. 344. Br. III. 200.
Τις τον εν εσθλοισιν παναπευθεα. A. 344.
Τις τον θρηικα τονδε. A. 315. Br. III 213.
Τις τοσον εργον ετευξε. A. 370. Br. III. 229.
Τις χαρις Ηλιοδωρε. A. Ms. n. 169. Br. II. 365
Τλη μεν Δημητηρ. Br. III. 328.
Τληθι λεων, ατλητα παθων. A. II. Br. III. 248
Τληθι μυρων, τεχνη A. 305. Br. II. 497.
Τλημον ερως, ον θηλυν. A. Ms. n. 91. Br. III. 152. A. R. 1. 182.
Τλημονες, οις ανεραστος. A. Ms. n. 22. Br. II. 128.
Τληπολεμος ο Μυρευς. A. R. 791. J. 140. Br. II. 58.
Τμωλω υπ' ηνεμοεντι. A. 373. Br. III. 120.
Το βρεφος ερμωτακτα A. 53. Br. II. 123.
Το ξιφος εκ κολεοιο. A. 460. Br. III. 114.
Το ξοανον τα περισσον. Br. III. 175.
Το ροδον ακμαζει. A. 122. Br. III. 159.
Το ροπαλον τω Πανι A. R. 399. Br. I. 481.
Το σκαφος ου βυθος ειλε. A. 166. Br. II. 156.
Το σκυφος ηδυ γεγηθε. A. 450. Br. I. 27.
Το σταδιον Περικλης. A. 127. Br. III. 171.
Το σωμα ταις χαριτεσσιν. A. 460. Br. III. 114.
Το σωμα χω πρωκτος. A. 143. Br. II. 355.
Το τετραπλευρον. Br. III. 140.
Το χρεος ως απεχεις. C. E. 58. Br. I. 466.
Το χωμα τυμβος εστιν. A. 240. Br. II. 473.
Τοις ειην Μιλων. A. 519. Br. II. 63.
Τοις Αργειοις χ' ημιν. A. 205. Br. II. 55.
Τοις μεν πρηϋνομεις. A. 378. Br. III. 93.
Τοισι μεν ευπραττουσιν A. 32. Br. II. 314.
Τολμα και ες αιδαν A. 205. Br. II. 44.
Τολμα νεων αρχηγε. A. 75. Br. II. 175.
Τολμα Αλεξανδρου. A. 314. Br. II. 58.
Τον αργυρεον τορευσας. A. 175. Br. I. 88.
Τον αργυρεον ερωτα. A. R. 424 Br. I. 221.
Τον βαθυν οινοποτην. A. 510. J. 87. C. E. 38. Br. I. 471.

Τον

Digitized by Google

Τον βαθυνουν ψυχην. A. 498. Ar. Ep. p. 90.
Τον βιον ἠρακλειτε. A. 16. Br. III. 237.
Τον βιον οἰσθα. A. 31.
Τον βρομιου σατυρον. A. 339. Br. I. 172.
Τον γαιης και ποντου. A. 7. Br. II. 202.
Τον δασσον ἑρμογενη. A. 153. Br. II. 336.
Τον Διος Ἀλκμηνης. Br. III. 188.
Τον διος ἐν τριοδοισιν. A. 57 Br. II. 435.
Τον ἐκ σινωπης. A. 196. Br. II. 221.
Τον ἐν Ῥοδῳ κολοσσον. A. 302. Br. I. 143.
Τον θανατον τι φοβεισθε. A. 51. Br. III. 63.
Τον θεον αὐτον ἐκλεφεν. A. 152. Br. II. 222.
Τον θρασυν ἡνιοχηα. A. 408. Br. III. 124.
Τον θῶ, και τας κνῆ. A. 443. Br. II. 426.
Τον καλον οὐχ' ὁρων. A. Ms. n. 71. Br. III. 152.
Τον καλον ὠ χαριτες. A. Ms. n. 101. Br. III. 153.
Τον καλον ὡς ἐλαβες. A. Ms. n. 158. Br. I. 494.
Τον καλον ὡς ἰδομαν. A. Ms. n. 130. C. E. 47. Br. II. 211.
Τον κιττια ζηνωνα A. 531.
Τον κλεινον Φερεκυδην. A. 518.
Τον κρατερον βυζαντα. A. 298. Br. III. 194.
Τον κρατερον πανοπηα. A. 242. Br. III. 67.
Τον κυνα διογενην. A. 283. *b.* Br. III. 268.
Τον κυνα τον πασης. A. 411. Br. III. 118.
Τον λεπτον φυτωντα. A. 157. Br. II. 329.
Τον λυκον ἐξ ἰδιων. A. 40. Br. III. 241.
Τον μελιθον μεμνησο. A. 351. Br. III. 192.
Τον με ποθοις ἀτρωτον. A. Ms. n. 97. Br. I. 12.
Τον μεγαν ἀκροκορινθον. A. 203. Br. II. 1.
Τον μεγαν ἐν βουλαις. A. 293. Br. III. 226.
Τον μεγαν ἐν πολεμοισιν. A. 294. Br. III. 139.
Τον μεγαν ἐζητουν. A. 158. Br. II. 330.
Τον Μεγαρεα τον ςιλπωνα. A. 529
Τον μικρον Κλεοδημον. A. 221. Br. II. 35.
Τον μικρον Μακρωνα. A. 157. Br. II. 387.
Τον Μουσων τεττιγα Br. II. 49.
Τον νεαρον γει ... M. A. 48.
Τον νομιην και ἐπαυλα. A. R. 509. Br. I. 221.
Τον νουν διδασκων. A. 380. Br. III. 266.
Τον νυμφων θεραποντα. A. 437. Br. I. 170.
Τον παραβαντα νομους. A. 201. Br. I. 505.
Τον παρος Ὀρβηλοιο. A. 435. Br. II. 10.
Τον πασης ἀρετης. Br. III. Em. 302.
Τον πατρικον πλουτον. A. 13. Br. II. 314.
Τον ποδα τῃ βελλονῃ. Br. II. 328.
Τον παχυν εὐ ἐγραψεν. A. 162. Br. III. 170.
Τον πινακα ξανθας. Br. I 196.
Τον ποταμον βαλανευ. A. 352. Br. III. 167.
Τον πινυτον κατα παντα. Br. III. 311.
Τον πτεροεντα τις ὡδε. A. 329. Br. II. 276.
Τον πτηνον Ἑρμην. A. 152. Br. II. 223.
Τον ῥητραν πυροεσσαν. M. A. 23.
Τον σατυρον Διοδωρος. A. 340. Br. I. 172.
Τον σατυρον Διονυσος. A. 340. Br. III. 106.
Τον σε χοροις μελψαντα. A. 275. Br. I. 168.
Τον σιγωντα Φιλαινι. A. 467. Br. II. 87.
Τον σκοπον Εὐβοιης. A. R. 803. J. 152. Br. II. 140.
Τον σοβαρον πολεμωνα. A. 453. Br. III. 38.
Τον σοφιῃ προυχοντα. Br. III. 312.
Τον σοφον ἐν κιθαρῃ. A. 68. Br. III. 57.
Τον ςαδιην πρωην. A. 127. Br. II. 318.
Τον ταχυπουν ἐτι παιδα. A. 267. Br. I. 34.
Τον το καλον μελανευντα. A. Ms. n. 211. C. E. 56. Br. I. 463.
Τον τοις μελιχροις. A. 368. Br. II. 453.
Τον του δειπναριου. A. 179. Br. II. 323.
Τον του Ζανος ὁδ' ὑμιν. Theocr. pag. 293. Br. I. 381.
Τον τραγοπουν ἐμε πανα, τον. A. 336. Br. I. 131.
Τον τραγοπουν ἐμε πανα φιλον. A. 416. Br. II. 382.
Τον τριετη παιζοντα. A. 220. C. E. 69. Br. II. 50.
Τον τροχοιντα μολιβδον. A. 445. Br. III. 87.
Τον των κλεπτοντων. A. 152. Br. II. 222.
Τον Φαυςινιαδην. A. 406. Br. III. 28.
Τον Φιλοπαιδα Κρατιππον. A. 130. Br. II. 218.

Τον φιλοπωριστην. A. 25. Br. I. 232.
Τον χαλκουν τεττιγα. A. 436. Br. III. 86.
Τον χαριεντ' Ἀλκμανα. A. 275. Br. I. 241.
Τονδ' ἐπι Κηφισσω. A. 499. Ar. Ep. pag. 92. Br. I. 178.
Τονδ' ὀχθον. Sch. Tzetzae antehom. 243.
Τονδε δορυστεφανος. A. 538. Br. III. 257.
Τονδε Θαλην Μιλητος. A. 285. *b.* Br. III. 257.
Τονδε λιθον τοκεες. M. A. 55.
Τονδε ποθ' Ἑλληνες. A. 438.
Τονδε ποτ' οὐχ' ὁσιως. Br. I. 178.
Τονδε πολυκτεαν. Br. II. 315.
Τονδε τοι ἀμβροσιοισιν. Br. III. 182.
Τονδε πυρης ἀνεθηκε. A. Ms. n. 258. Br. III. 174.
Τονδε σοι αὐτοκρατωρ. Br. III. Em. 267.
Τοξα ταδε πτολεμαιο. A. 441. Br. I. 135.
Τοξοβολον τον Ἐρωτα. A. 36. Br. I. 231.
Τοξον μεν Ὠνιναντος. A. Ms. n. 267. Br. I. 261.
Τεξοτα πιεριδων. A. I. Br. III. 131.
Τοσσ' ἐχω ὁσσ' ἐμαθον. A. 288. *b.*
Του γρυπου ῥητηρος. A. 142. Br. II. 355.
Του λιθινου διος ἐχθες. A. 147. Br. II. 324.
Τω πολυκωθωνος. A. 510. Athen. L. X. pag. 436.
Του πωγωνοτροφου. A. 189. Br. II. 310.
Του Σαμιου πονος εἰμι. A. 515. C. E. 6. Callim. E. 6. Br. I. 469. κρεωφυλου.
Τουδ' ἀρετα κ. δοξα. A. 503. Br. II. 130.
Τουδ' ἀρετα προυχοντα. Br. III. 315.
Τουδε με κυματοπληγος. A. 76. Br. II. 96.
Τουθ' ὁ τι μοι λοιπον. Br. I. 213. vid. Τουτ' ἐτι.
Τοὐμπρασιῃ φυλακος. A. 306. Br. III. 197.
Του'νομα θητα, ῥω. A. 509 Athen. p. 454. Br. I. I. 264.
Του'νομα μοι παυλος. Br. III. 277.
Τους θυρεους ὁ Μολοσσος. A. 443. Br. I. 225.
Τους καταλειψαντας. A. 60. Br. II. 343.
Τους κυκλιους τουτους. A. 163. Br. II. 439.
Τους λευκους ἀγαπω. A. Ms. n. 5. Br. II. 360.
Τους μισθους αἰτειτε. A. Ms. n. 202.
Τους ποδας εἰ κρατερος. A. 161. Br. II. 339.
Τους σοβαρους τουτους. A. Ms. n. 171. Br. II. 365.
Τουσδ' ἀπο Τυῤῥηνων. A. R. 715. J. 65. Br. I. 144.
Τουσδ' ἀρετης ἑνεκα. A. 503. Br. III. 181.
Τουσδε θανοντας ἐχει. Br. III. 284.
Τουσδε ποτ' ἐκ σπαρτας. A. 245.
Τουσδε ποτε φθιμενους. A. 509. Br. III. 283.
Τουτ' ἐγω το περισσον. A. Ms. n. 252. Br. I. 421.
Τουτ' ἐτι μοι (το) λοιπον. A. Ms. n. 153. Br. I. 213.
Τουτ' ὀξεον φωτος. A. 207. Br. II. 291.
Τουτο βιος, τουτ' αὐτο. M. L. IX. 129. Br. II. 392.
Τουτο θεμιστοκλει. A. 198. Br. II. 187.
Τουτο θεων ὁμοναυλος. A. 521. Br. I. 484.
Τουτο ἰδων το λοετρον. A. 355. Br. III. 222.
Τουτο και ἐν ποταμῳ. A. 520. Br. II. 51.
Τουτο παρ' αἰγιαλοισιν. A. 297. Br. III. 137.
Τουτο πυραν γληζειν. Br. III. 167.
Τουτο σακερδωτος. Leich. 6. A. R. 630.
Τουτο σαοφροσυνας. A. 229.
Τουτο Σαων το διπαχυ. A. R. 505. Br. II. 295.
Τουτο σοι Ἀρτεμι δια A. R. 514. Br. I. 191.
Τουτο σοι ἠιθεω. A. 398. Br. III. 18.
Τουτο σοι ὑλειωτα. A. 434. Br. II. 80.
Τουτο τι ἡμετερης μνημηιον. A. 194.
Τουτο το βουλευειν. A. 144. Br. III. 169.
Τουτο το του κλειτωνος. A. R. 476. Br. I. 234.
Τουτο τοι Ἀρτεμιδωρε. A. 287. *a.* Br. II. 37.
Τουτο τοι ἡμετερης. A. R. 589 Br. III. 287.
Τουτο χιμαιροβατα. A. 441. Br. I. 229.
Τουτοις τοις παρα δειπνον. A. 138. Br. II. 323.
Τουτον Ἀλεξανδρον. A. 314. Br. III. 217.
Τουτον Ἰουλιανον νομικης. A. 291. Br. II. 516. Bandur. pag. 136.
Τουτον Ἰουλιανον Τυριης. A. 408. Br. III. 31.

Τουτον Ἰουςινιανος Ἀγαθιας. A. 298. Br. III. 137.
Τουτον ἐν εισορᾳας. Br. I I. 184.
Τουτον πορφυριον λιβυη. A. 400. Br. III. 20.
Τραυλα μινυρομενα A. 49. Br. I 192.
Τρεις ἀριθμοι A. Ms. n. 13. Br. II. 371.
Τρεις ἀφατοι κεραεσσιν. A. R. 414. Br. II. 4.
Τρεις ἐτεων δεκαδας. A. 50. it. pag. 223. Br. III. 237.
Τρεις ἐτεων δεκαδες. A. 229. Br. II. 454.
Τρεις λεπτοι πρωην. A. 158. Br. II. 353.
Τρηχειαν κατ᾽ ἐμεν. A. 218. Br. II. 61.
Τρηχυς ὀνυξ ὑπ᾽ ἐρωτος. M. L. IX. 303. Br. I. 29.
Τριγλαν ἀπ᾽ ἀνθρακιης. A. 415. Br. II. 133.
Τριζυγες αἱ μουσαι. A. 334. Br. II. 15.
Τριζυγες ουρεσιοικε. A. 432. Br. II. 94.
Τριπες ἐγω και συρμα. A. Ms. n. 177.
Τρις δεκα με πνευσειν. A. 50. Br. II. 110.
Τρις με τυραννησαντα. A. 298.
Τρισσαι ταιδε τρισσοι. A. 433. Br. II. 452.
Τρισσαι μεν χαριτες. A. 35. Br. I. 17.
Τρισσοθεν εισορεω. A. 358. Br. III. 91.
Τρισσους ἀθανατους. A. 337. Br. II. 90.
Τριτογενες σωτειρα. A. R. 398. Br. II. 8.
Τρωαδα πελλαναιος. A. R. 452. Br. II. 92.
Τυμβε τις ἡ ποθεν ἠν. A. 194. Br. III. 125.
Τυμβον Ἀλεξανδροιο A. 203. Br. II. 243.
Τυμβον Ἀνακρειοντος. Br. II. 27.
Τυμβον ἐμοι τουτον. A. R. 585. Br. III. 286.
Τυμβον ὁρας παροδιτα. Br. III. 301.
Τυμβος ἀταρχυτον. A. 102.
Τυμβος Ἀχιλληος. A. 237. Br. III. 282.
Τυμβος ὁδ᾽ ἐς ἀνθρωπε. A. 274. Br. I. 500.
Τυμβος ὁδε κρυπτων. Br. III. Em. 303.
Τυνδαριδα Ἑλεναν. A. 539.
Τυρσηνης κελαδημα. A. R. 547. Br. II. 142.
Τυτθη μαργαρος ἐςιν. M. A. 79.
Τυτθον μεν πτολιεθρον. M. A. 32.
Τυφλος ἀληθευων. A. 4. Br. II. 197.
Τυχη καπ. λευουσα. A. HI. Br. II. 422.
Τω βοε μοι οἱ τοινδε. Br. III. 322.
Τω γριπει πελαγωνι. A. 196. Br. I. 55.
Τῳ Διι τ᾽ Ἀχαιοι. A. 505. Br. III. 178.
Τῳ θαλλῳ διδυμη. A. 452. Br. I. 216.
Τῳ κωμῳδογραφῳ. A. R. 779. J. 128. Br. I. 501.
Τῳ με κανωπιτα. C. E. 59. Br. I. 466.
Τῳ μηλῳ βαλλω σε. A. 486. Br. I. 169.
Τῳ ναοις βριθοντι A. 71. Br. II. 286.
Τῳ ξοανῳ τον παιδα. A. 295. Br. III. 119.
Τῳ πατρι μου τον ἀδελφον. A. 131. Br. II. 326.
Τῳ πισσης μεδεοντι. A. 128. Br. II. 317.
Τῳ πτισανην πωλουντι. A. 182. Br. II. 424.
Τῳ ςρατονικειῳ. A. 159. Br. II. 337.
Τω τοιχῳ κεκλικας. A. Ms. n. 196. Br. II. 372.
Τῳ χρυσῳ τον ἐρωτα. A. 461. Br. III. 115.
Τῳ ψιμυθῳ μεν αιει A. 135. Br. III. 115.
Τῳ αὑτου τις ἑκαςος. A. 194. Br. I. 144.
Των ἐπικουρειων. A. 157. Br. II. 328.
Των καιριων ἡμιν λαβε. M. L. IX. 317. Br. I. 216.
Των Μουσων τεττιγα. A. Ms. n. 225.
Των παιδων Διοδωρε. A. Ms. n. 3. Br. II. 359.
Τωνδ᾽ ἱερογλωσσων. A. 508.
Τωνδε δι᾽ ἀνθρωπων. A. 204. Br. I. 130.
Τωνδε ποτε ςερνοισι. A. Ms. pag. 78. Br. I. 135.
Τως τρητως δονακας. A. R. 401. Br. III. 123.

Υ.

Υ τετρακοσι᾽ ἐςι. A. 134. Br. II. 108.
Ὑβλαια κηρυκι. Br. III. Em. 274.
Ὑβριζεις, τι το θαυμα. A. 182. Br. II. 423.
Ὑδασι και κηποισι. A. 374. Br. III. 110.
Ὑδατα σοι κοτιλεια. A. R. 656. J. 5. Br. II. 192.
Ὑδατα ταυτα βλεπεις. A. 535. Br. III. 191.
Ὑδατος ἀχρητου. A. 82. Br. II. 7.
Ὑετος ἡ και νυξ. M. L. IX. 310. Br. I. 215.
Υἱας πεντηκοντα. Br. III. 322.
Υἱε Μεληтος Ὁμηρε. A. 365. Br. III. 255.
Υἱεας ὠκυμορου. A. 231. Br. III. 8.

Υἱ

Υἱι πατηρ τοδε σημα A. 286. Br. III. 295.
Υἱον ἐχεις τον ἐρωτα. A. 189. Br. II. 425.
Υἱον ὑπερ τυμου. A. 499.
Υἱος Αινυττα. A. 506. Br. III. 186.
Υἱος ἐγω γενομην. Br. III. 312.
Υἱος και γενετηρ. A. 156. Br. II. 419.
Υἱος μεν γε μυκωνος. A. 505. Br. III. 174.
Υἱος ὁδ' Ἀδμητοιο. A. 500. Ar. Ep. pag. 92.
Υἱος ὁδε Στροφιου. A. 501. Ar. Ep. pag. 94.
Υἱος πατρικιου. A. 131. Br. III. 159.
Ὑλη με τεκεν. A. 536. Br. III. 323.
Ὑλησκοπω με Πανι. A. R. 412. Br. II. 213.
Ὑλοβατας, Φιλοδενδρος. A. 337. Br. II. 513.
Ὑλοτομοι παυσασθε. A. 89. Br. II. 176.
Ὑλοφορου τοδ' ἀγαλμα. A. 345. Br. I. 224.
Ὑμετερων κηρυκες. A. 401. Br. III. 22.
Ὑμιν τουτο θεοι. A. 518. Theocr. pag. 290. Br. I. 378.
Ὑμνεω παιανα μεγαν. A. 85. B. II. 518.
Ὑμνιδα την Ευανδρου. A. 233. Br. II. 152.
Ὑπατιου ταφος εἰμι. A. 251. Br. II. 509.
Ὑπνωεις ὦ ἑταιρε. A. 173. Br. II. 132.
Ὑπνωδης φιλιος. Br. III. Em. 288.
Ὑςατα δε ταδ' εἰπε. A. 260. Br. I. 204.
Ὑςατιον φωκαια. A. 2,1. Br. II. 40.
Ὑςατον ἐθρηνησε. A. 231. Br. II. 158.
Ὑςατον ἐς βιον ἠλθες. M. A. 38.
Ὑψηλων ὀρεων ἐφοροι. A. R. 413. Br. II. 107.
Ὑψικομον παρα τανδε. A. 27. Br. I. 171.
Ὑψουται ῥοδοπη. A. 475. Br. II. 395.

Φ.

Φαιδρον ἑταιρον ἐρωτος. Br. III. 269.
Φαιδρον Ἰουςινιανος. A. 3,1. Br. III. 137.
Φαιδρος πραγματικος. A. 161. Br. II. 339.
Φαιςιδος ἠν μητρος. A. 533. Ar. Ep. pag. 93. Br. III. 267.
Φαμι ποτ' ἐν μυθοις. A. 449. Br. I. 30.
Φαρμακα πολλα μεν ἐσθλα. A. 60. Br. III. 270.
Φαρμακιςαι ῥοδων. A. 152. Br. II. 294.
Φαρσος σοι γεραου. Br. II. 53.
Φασεις των μεν Κυπριν. A. 324. Br. II. 14.
Φασι παροιμιακως. A. 103. Br. II. 414.
Φαυλος ανηρ, πιθος. A. 40. Br. II. 315.
Φαυςινος οὑτος, ὁ πριν. A. 409. Br. III. 26.
Φειδῃ παρθενιης. A. 486. Br. I. 215.
Φειδιππον τροιην. A. 501.
Φειδωλος τις ἀνηρ. A. 185. Br. III. 121.
Φεςιδος. vid. Φαιςιδος.
Φευ ὁ μυρων πλασας. A. 304.
Φευ των βροτειων. A. 114.
Φευ φευ ἀμετρητων. A. 259. Br. II. 506.
Φευ φευ και το λαλημα. A. 457. Br. III. 77.
Φευ φευ την δεκατην. A. 241. Br. III. 67.
Φευγε θαλαττια ἐργα. A. 252. Br. I. 422.
Φευγε λακων ποτε δηριν. A. 6. Br. II. 427.
Φευγεθ' ὁσοι λοκκας. A. 173. Br. II. 120.
Φευγεθ' ὑπ' ἐκ καλυβης. A. 48. Br. II. 196.
Φευγειν δη τον ἐρωτα. A. 486. Br. II. 92.
Φευγετ' Ἀριςαρχειοι. A. 524. Br. II. 65.
Φευγετε νεοι παιδα. M. L. IX. 100.
Φευγετε τοξοφορον. Br. III. 151.
Φευγετε τους πλουτουντας. A. 90. Br. II. 430.
Φευγων την ὑπνειαν. A. 130. Br. II. 318.
Φη ποτε Τιμαρχος. A. 256. Br. I. 145.
Φημι γελων Ἱερωνα. A. R. 467. Br. I. 134.
Φημη γαρ ἠδη. Br. II. 60.
Φημι πολυςιχιην. A. 65. Br. II. 201.
Φημι τον οὐκ ἐθελοντα. A. 513. Br. I. 146.
Φησιν ὁ με ςησας. C. E. 60. Br. I. 467.
Φθισθαι Ἀλεξανδρον. A. 239. Br. II. 203.
Φλαβιανω ἡρωι. Br. III. 313.
Φλιους ἡ πολις ἐςι. Br. II. 524.
Φλωρος καικιλιου. Br. III. 302.
Φοιβε ἀναξ δωρον. Br. III. 180.
Φοιβε κεφαλληνων. Br. II 113.
Φοιβον ἀνυμνεμενη. A. 26. Br. II. 228.
Φοιβος δ' ἐςηκει. A. 385.
Φοιβος ἐφυσε βροτοις. A. 283. *b.*
Φοιβος δ' εὐςεφανος. A. 394.
Φραζε γυνη γενεην. A. R. 569. Br. II. 29.

Φραζε

Φραζε τινος γονηος. A. R. 650. Br. III. 303.
Φραζεο δε και τονδε λογον. A. 494. Br. III. 1.
Φραζεο μοι Κλεοφαντις. A. 4:9. Br. III. 80.
Φριξοκομα τοδε πανι. A. 364. it. pag. 441. Br. I. 197.
Φροντιδες οἱ παιδες. A. 18.
Φρουρος ἐπι σμηνεσσι. A. 328. Br. I. 249.
Φρυνη τον πτεροεντα. A. 426. Br. II. 279.
Φυλομαχον τον παντα. A. 520. Br. II. 50.
Φυρμος με φυρμον. A. 377. Br. III. 278.
Φωκιδι παρ᾽ πετρῃ. A. 204. Br. II. 162.
Φωκος ἐπι ξεινῃ. A. Ms. 272. Br. I. 422.
Φωρες ὁτ᾽ ειναλιαι. A. 62. Br. II. 156.
Φωσφορε μη τον ἐρωτα. A. 454. Br. III. 113.
Φωσφορε σοι πολυδευκες. A. 528.
Φωσφορος ὠ σωτειρ᾽. A. R. 513. Br. I. 250.

X.

Χαζεο, χαζεο τῃδε. M. A. 11.
Χαιρ᾽ Ἰθακη μετ᾽ ἀεθλα. A. 88. Br. III. 146.
Χαιρε δις ἡβησας. Br. II. 523.
Χαιρε θεα δεσποιν᾽. A. 15.
Χαιρε θεα παφιη. A. Ms. n. 248. Br. II. 212.
Χαιρε κορη, και δη συ. A. 483. Br. III. 163.
Χαιρ μελαμπεπλεις. Br. III. 264.
Χαιρε μοι Ἀβδηρων. A. 388.
Χαιρε μοι ἁβρε Κυπασσι. A. R. 555. Br. I. 250.
Χαιρε μοι ὠ ναυηγε. A. 250. Br. II. 505.
Χαιρε νεοκλειδα. A. 197. Br. I. 203.
Χαιρε ποτ᾽ ȣκ ειποντα. A. Ms. n. 40. Br. II. 182.
Χαιρε προκνη παρα σειο. A. 12. Br. III. 141.
Χαιρε συ και συγε χαιρε. M. L. IX. 114. Br. II. 83.
Χαιρε συ μεσοπονηρε. A. Ms. n. 218. Br. II. 376.
Χαιρε φαος ῥητρης. A. 392.
Χαιρει τις θεοδωρος. A. 52. Br. I. 145.
Χαιρετ᾽ Ἀριϛειδου. Br. III. 279.
Χαιρετ᾽ ἀριϛηες. A. 201. Br. I. 135.
Χαιρετε κ. μεμνησθε. A. 532.
Χαιροιθ᾽ οἱ περι κοσμον. A. 138. Br. II. 223.
Χαιροισαν τοι ἐοικε. A. R. 521. Br. I. 195.
Χαιρω τον λακοπυγον. A. Ms. p. 77. 9. Br. III. 159.
Χαιται σου ϛαζουσιν. A. 254.
Χαιτην και ῥοπαλον. A. 310. Br. III. 217.
Χαλκεα ἐργα λεγοιτε. A. Ms. n. 263. Br. III. 174.
Χαλκειην τυπτεις δαμαλιν. A. 304. Br. II. 496.
Χαλκειον τις ἐρωτα. A. 329. Br. III. 251.
Χαλκεον ἀργυρεω. A. R. 508. Br. II. 142.
Χαλκεος ἀλλ᾽ ἀθρησον. A. 306. it. pag. 322. Br. II. 95.
Χαλκεος ειμι λεων. A. 67. Br. II. 489.
Χαλκεος ειμι τριπους. Br. III. 179. Athen. II. pag. 232.
Χαλκεος ἠς, ἐπι σοι. A. 306. Br. III. 196.
Χαλκεος οὐκ ἐϛης. A. 404. Br. III. 26.
Χαλκη παρθενος ειμι. A. 219. it. p. 511. Br. I. 76.
Χαλκῃ προσπταισας λεκανῃ. A. 5:9.
Χαλκον ἀποιμωζοντα. A. 309. Br. III. 210.
Χαλκον ἀροτρητην. A. 418. Br. III. 44.
Χαλκον ἐχων, πως. A. 183. Br. II. 440.
Χαλκον μεν καλεεσκεν. A. 307. Br. II. 498.
Χαλκοτυπος τον ἐρωτα. A. 379. Br. II. 426.
Χανδοποται βασιληος. A. 176. Br. IH. 116.
Χειλων και λειχων. A. 131. Br. III. 165.
Χειματος ἠνεμοεντος. A. 124. Br. I. 31.
Χειματος οἰνωθεντα. A. 211. Br. II. 251.
Χειμεριαις νιφαδεσσι. A. 119. Br. II. 131.
Χειμεριην δια νυκτα. A. 49. Br. I. 192.
Χειμεριην νιφετοιο. A. R. 470. Br. I. 147.
Χειμεριον καυσαν. A. 21. Br. II. 37.
Χειμεριον μεν πνευμα. A. Ms. n. 154. Br. I. 14.
Χειμεριου νιφετοιο. Leich. 18. A. R. 607. Br. II. 126.
Χειρ με πολυκλειτου. A. 239. it. pag. 311. Br. II. 279.
Χειρ οἱδε γενναν. A. 409. Br. III. 32.
Χειρ ταδε Γρηγοριοιο. M. A. 65.

[illegible] Ἀρτεμις. A. 322. Br. I. 250.
[illegible] A. 380. Br. III. 12.
[illegible] A. 15. Br. II. 314.
[illegible] A. 245. C. E. 18. Br. I.
[illegible] A. 401. Br. III. 22.
[illegible] M. A. 18.
[illegible] A. R. 691. J. 41. Br. II. 43.
[illegible] A. 263. Br. I. 200.

Χθ[illegible]
Χθω[illegible]
Χιονεη [illegible]
Χιονεην μ[illegible]
Χιος ἐφυς [illegible]
Χειρι μεν [illegible]
Χειριδιον κ. Βα[illegible]
Χειριλος Ἀντιμα[illegible]
Χρηματα και περι[illegible]
Χρηματι τοις Ἀγα[illegible]
223.
Χριστιανοι γεγαωτες. A. [illegible]
Χρυσε πατερ κολακων. A. [illegible]
Χρυσεα χαλκειων. A. Ms. n. [illegible]
Χρυσεαις γενεης. M. A. 23.
Χρυσεον αντ᾽ αρετης. A. 404. Br.
Χρυσεος αψ[illegible]. A. 453. Br. II[illegible]
Χρυσεος ην γενεη. M. L. IX. 106.
Χρυσης δ᾽ αυ ιερευς. A. 386.
Χρυσης ειρυσσατα. A. 455. Br. [illegible]
Χρυσον ανηρ ευρων. A. 116. Br.
Χρυσον ανηρ ὁ μεν ευρεν. A. 11[illegible]
Χρυσωτον κροκεεντα. A. 5[illegible]
E. Br. II. 525.
Χυτρον· τοι ταυτην. A. 4[illegible]
Χωλον ἐχεις [illegible]σουν. A
Χωρης οικ[illegible] 50[illegible]
Χωρης της [illegible] A
Χωρος ἐγ[illegible]
Χωρος ἐγ[illegible]
Χωρος ἐγ[illegible]

Ψαλμος [illegible]
Ψαυε με[illegible]

[illegible] Hesychiani edita. Roterod.

[illegible]

IO. ALB. FABRICII
BIBLIOTHECAE GRAECAE
LIBER IV
DE SCRIPTORIBVS
ꝗVI CLARVERVNT A NATO CHRISTO VSQVE AD CONSTANTINI M. TEMPORA.

CAPVT I
DE STRABONE AMASENO.

:us et aetas. II. *Opus geographicum; conſilium, quod in eo componendo ſecutus eſt; · adiit; codices manuſcripti; editiones, verſiones.* III. *Variae operis geographici huae; de codicibus earum manuſcriptis et editionibus.* IV. *Emendatores operis geo- praecipue Gemiſtus Pletho.* V. *Scripta Strabonis deperdita.* VI. *Alii Strabones. ſcriptorum, in opere Strabonis geographico citatorum.*

[Studio *I. P. Siebenkees*, Prof. philoſ. Altdorfini.]

bonis patria, vita, eruditione, veteres plane ſilent, paucis iis exceptis, quae *Suidam* voc. Στραβων et Στρατων leguntur, inter recentiores ea adtige- :

us Patricius, de regno et regis inſtitut. pag. 194. et diſcuſ. peripat. tom. I.

udaeus, de aſſe lib. I. pag. 86. ed. 1542.

:l. Rhodiginus in lect. antiq. lib. XXXI. cap. 25.

us Cognatus in var. obſeruat. lib. III. pag. 601—610.

us Tſchudus in praefat. ad *Strabonis* geographiam edit. Baſil. 1549. in epiſtola ad nanum inter epiſtolas philolog. Melch. Goldaſti, Lipſ. 1674. pag. 224. et in Sim. ptor. rerum germanic. tom. I. pag. 303.

Xylander in praefat. ad *Strabonis* edit. 1571.

Caſaubonus in praefat. ad Strabonis edit. 1578 et 1620.

Cluuerius in praefat. ad Germaniam antiquam et in ipſa operis tractatione lib. III.

Χειρεδιου τοδε σημα. A. 284. *a.* Br. III. 107.
Χειρους γων ἐσφραξεν. A. 148. Br. II. 356.
Χερσι κατακτεινας. A. 207. Br. III. 252.
Χευμα μεν ευξωταιο A. 470. Br. II. 169.
Χθιζα μοι ἑρμωνασσα. A. 458. Br. III. 80.
Χθιζον ἐμοι νοστεοντι. A. 177. Br. III. 116.
Χθων μεν ἐχει δεμας. A. R. 673. J. 22. Br. III. 298.
Χθων μυχατων γυαλων. A. 356. Br. III. 251.
Χθων σε τεκεν, ποντος. A. 251. Br. II. 506.
Χιονεη κρυςαλλος. A. 350. Br. II. 447.
Χιονεην με λιθον. A. 334. Br. II. 515.
Χιος ἐφυς; οὐ φημι. A. 366. Br. III. 254.
Χοιρι μεν, οὐκ ἰδιον. A. 153. Br. II. 529.
Χοιριδιον κ. βεν. A. 169. Br. II. 334.
Χοιριλος Ἀντιμαχου. Br. II. 3.
Χρηματα και πορναις. A 107. Br. III. 239.
Χρημασι τοις Ἀγαθωνος. A. 356. Br. III. 223.
Χριςιανοι γεγαωτες. A. R. 723. J. 73.
Χρυσε πατερ κολακων. A. 89. Br. II. 429.
Χρυσεα χαλκειων. A. Ms. n. 191. Br. II. 369.
Χρυσεης γενεης. M. A. 23.
Χρυσεον ἀντ᾽ ἀρετης. A. 404. Br. III. 27.
Χρυσεος ἀψ κυςειο. A. 453. Br. III. 76.
Χρυσεος ἠν γενεη. M. L. IX. 106. Br. II. 109.
Χρυσης δ᾽ αὐ ἱερευς. A. 386.
Χρυσης εἰρυσσατο. A. 455. Br. III. 78.
Χρυσον ἀνηρ εὑρων. A. 116. Br. I. 172.
Χρυσον ἀνηρ ὁ μεν εὑρεν. A. 116. Br. II. 263.
Χρυσωτον κροκοεντα. A. 522. Athen. p. 440. E. Br. II. 525.
Χυτρον᾽ τοι ταυτην. A. 4?8. Br. II. 258.
Χωλον ἐχεις τον νουν. A. 189. Br. II. 425.
Χωρης οἰκιςηρα. A. 507. Br. III. 193.
Χωρης τησδε ἱερης. A. A. 51.
Χωρος ἐγώ δαναοις. A. 356. Br. III. 50.
Χωρος ἐγω Θεσμοισιν. A. 360. Br. III. 139.
Χωρος ἐγω το πριν μεν ἠεν. A. 361. Br. III. 51.

Ψ.

Ψαλμος και λαλη. A. 469. Br. II. 86.
Ψαυε μελιςαγεων. A. 467. Br. III. 103.
Ψευδεα μυσιζουσι. A. Ms. n. 167. Br. II. 364.
Ψευδες ἐσοπτρον ἐχει. A. 141. Br. II. 324.
Ψευδομενοι ξινων. A. 87.
Ψηγμα χρυσοιο πυρον. A. 46. Br. II. 175.
Ψηφιζεις κακοδαιμον. A. 183. Br. II. 205.
Ψηχει κ. πετρην. A. 236. Br. III. 281.
Ψιλλιςης ὁ ἐρως M. L. IX. 697. Br II. 259.
Ψιττακος ὁ βροτογηρυς. A. 84. Br. II. 147.
Ψυλλα πρεσβυγενης A. 230. Br. II. 438.
Ψυλλος ὁ τας ποθενας. A. 211. Br. II. 274.
Ψυχαπαται δυσερωτες. A. Ms. n. 85. Br. I. 8.
Ψυχη δυσδακρυτε. A. Ms. n. 84. Br. I. 17.
Ψυχη μεν πτεροεσσα. M. A. 92.
Ψυχη μοι προλεγει. A 468. Br. II. 85.
Ψυχη μεν γραψαι A. 168. Br. II. 305.
Ψυχραν σευ κεφαλας. A. 254. Br. II. 82.
Ψυχρον ὑδωρ δονη. Br. III. 310.
Ψυχροποται, δυσερωτες. Br. III. Em. 312.

Ω.

Ὠ γαθε, και μων οὐν. A. 187. Br. II. 388.
Ὠ γαςηρ κυνομυια. A. 16. Br. III. 171.
Ὠ γενος ανθρωπων. A. 18.
Ὠ δυςην᾽ ὀλβοιο. A. 213. Br. II. 152.
Ὠ ἱλικων βοιωτε. A. 173. Br. II. 109.
Ὠ θεμι τη πολιων. M. A. 9.
Ὠ θηρων βροτε μαλλον. A. 19. Br. III. 331.
Ὠ ἰτε Δημητρος. A. 373. Br. I. 138.
Ὠ κενεου καματοιο. A. post indicem. Br. II. 404.
Ὠ κρονε παντοιων. Br. II. 168.
Ὠ λακεδαιμονιοι. A. 201. Br. II. 39.
Ὠ λυε παντα θεοισιν. Br. III. 252.
Ὠ λαςε μη νομιζε A. 328. Br. III. 197.
Ὠ μακαρ ἀμβροσιησιν. A 278. Br. III. 270.
Ὠ μεγα βαττιαδαο. A. 278.
Ὠ μυες, εἰ μεν ἐπ᾽ ἀρτον. A. 48. Br. II. 258.
Ὠ ᾽νερ των βαλανων. A. 26. Br. II. 81.
Ὠ ᾽νθρωποι βωθειτε. A. Ms. n. 88. Br. I. 8.
Ὠ ᾽νθρωφ᾽ Ἡρακλειτος. A. R. 560. Br. I. 34.

Ὠ νυξ.

Ὦ νυξ, ὦ φιλαγρυπνος. M. L. IX. 308. Br. I. 29.

Ὦ ξειν᾽ ἀγγειλον. A. 200. Br. I. 131.

Ὦ ξειν᾽ εἰ τυγε πλεις. A. R. 678. J. 27. Br. I. 196.

Ὦ ξεινε φευγε τον χαλ. A. 272. Br. II. 235.

Ὦ ξεν᾽ ὁδιτα τι δ᾽ ἐστι. A. R. 673. J. 112.

Ὦ ξενε τι κλαιεις. A. 228. Band. pag. 136. Br. III. 66.

Ὦ ξενε τονδε ταφον. A. 277. Br. III. 262.

Ὦ ξυρον οὐρανιον. A. 423. Br. II. 405.

Ὦ ξωλων ζαθεων. M. A. 42.

Ὦ παλαμε παντολμε. M. L. IX. 661. Br. III. 72.

Ὦ παν φερβομεναις. A. 97. Br. III. 196.

Ὦ παρ ἐμον στειχων. A. 249. Br. I. 219.

Ὦ πηγαι δακρυων. M. A. 40.

Ὦ πλοκαμον Δημους. Br. I. 20.

Ὦ ποδος ὠ κνημης. A. 469. Br. II. 88.

Ὦ πολι πῃ σευ κεινα. A. 98. Br. III. 54.

Ὦ ποσον εὐηθης. A. 362. Br. III. 231.

Ὦ ποσσους κατεφλεξε. M. L. IX. 127.

Ὦ προδοται ψυχης. A. Ms. n. 219. Br. I. 4.

Ὦ σοβαρη βαλανισσα. A. 472. Br. III. 163.

Ὦ σοβαρη ῥοδοπη. M. L. IX. 669. Br. III. 10.

Ὦ στωϊκων μυθων. A. II. Br. II. 257.

Ὦ τανδε στειχοντες. A. 56. Br. I. 227.

Ὦ της βραχειας ἡδονης. A. 122. Br. II. 434.

Ὦ της μεγιστης του φθονου. A. 115. Br. II. 422.

Ὦ της ταχιστης ἁρπαγης. A. 184. Br. III. 425.

Ὦ τλημον κυνεγειρε. A. 138. Br. III. 168.

Ὦ το φιλον στερξας. A. 276.

Ὦ τον ἀγηραντον. A. 514. Br. II. 57.

Ὦ φθεγμα κρατεροιο. A. 285. *a.* Br. II. 508.

Ὦ φιλοι ἡρωες δαναοι A. 50. Br. III. 149.

Ὦ φιλοι οἱ μεγα ἀστυ. A. 117.

Ὦ φιλος, εἰ σοφος εἰ. A. 66. Br. III. 265.

Ὦ χαριτες τον καλον. A. Ms. n. 113. Br. I. 9.

Ὦ χρονε παντοιων. A. 200.

Ὦ ᾽γρευτης, Ἐπικυδες. A. Ms. n. 98. C. E. 33. Br. I. 463.

Ὦ ᾽γρειος πολυκλειτος. A. 333.

Ὡδ᾽ ὑπερ ἀμβρακιας. A. 199. Br. II. 39.

Ὡδε Λινον Θηβαιον. Br. III. 253.

Ὡδε μεγας κειται. J. 44.

Ὡδε Μυρων μ᾽ ἐστησε. A. 304. Br. II. 65.

Ὠκεανου θυγατηρ. A. 364. Br. III. 227.

Ὠκειαι χαριτες. A. 39. Br. III. 238.

Ὠκειαις ἐλαφοισι. A. 44. Br. II. 221.

Ὠκυδρομας Λυκος. A. 506. Br. III. 175.

Ὠκυμαρον με λεγουσιν. A. 179. Br. II. 6.

Ὤλεο δε πατερων. A. 202. Br. II. 39.

Ὤλεο δηποτε και συ. Br. I. 201.

Ὤλεο δη προ γαμοιο. A. 288. *a.* Br. II. 5.

Ὤλεσα τον Νεμεας. A. 308. Br. II. 225.

Ὤλεσεν αἰγαιου. A. 255. Br. I. 259.

Ὠμοιβοειου μοι παραθεις. A. 165. Br. II. 332.

Ὦ μοι ἐγων ἡβης. A. 21.

Ὡμολογησ᾽ ἡξειν. M. L. IX. 301. Br. I. 214.

Ὠμοσ᾽ ἐγω δυο νυκτας. A. 479. Br. II. 236.

Ὤμοσα μιμναζειν. A. 456. Br. III. 78.

Ὤμοσα μυριακις. A. 142. Br. II. 410.

Ὤμοσα σοι κρονιδη. A. Ms. n. 165. Br. II. 364.

Ὤμοσαν αἱ χαριτες. A. 355. Br. III. 222.

Ὤμοσε καλλιγνωτος. A. 481. C. E. 26. Br. I. 463.

Ὧν ἡ δε βιβλος ἐνδον ὠδινω. Br. III. 130.

Ὤνησα θαττον σ᾽ εἱλε. A. 8.

Ὥπλισμαι προς ἐρωτα. A. 475. Br. II. 395.

Ὠρανον ὡ χορευσα. A. 382. Br. III. 199.

Ὧραι σοι χαριτες τε. A. Ms. 43. Br. I. 480.

Ὡραιας γ᾽ ἐσορω. A. 338. Br. II. 227.

Ὠργειος πολυκλειτος. Br. II. 202.

Ὥρη ἐρᾷν. A. 20.

Ὥρῃ ἀναψυχω. A. 358. Br. II. 501.

Ὡριμος οἰδα και αὐτος. A. 338. Br. II. 271.

Ὡριοι ἐς ταφον ἡμεν. M. A. 54.

Ὡριον ἀνθησαντας. A. 440. Br. II. 114.

Ὡριος εἱλε σε πασας. A. 259. Br. II. 506.

Ὡς Ἀβρααμ κολποισι. M. A. 44.

Ὡς ἀγαθαν πολυφαμος. A. Ms. n. 140. C. E. 49. Br. I. 464.

Ὡς ἀγαθη θεος ἐστι. A. Ms. n. 210. Br. II. 375.

Ὡς ἀγαθον και παις. A. 360. Br. II. 516.
Ὡς βαρυ τουτο πριηπε. A. 338. Br. II. 296.
Ὡς δενδρον βραχυφυλλον. A. 352. Br. III. 221.
Ὡς εἰδον Μελιτην. M. L. IX. 478. Br. III. 123.
Ὡς κηπον τεθυκως. A. 185. Br. II. 388.
Ὡς ὁποταν χειμεριον. Br. Lect. 125.
Ὡς ουδεν γλυκιον γ'. A 88. Br. III. 412.
Ὡς παρος ἠελιου. A. 82. Br. II. 174.
Ὡς πρεπει Ἀρτεμις. A. 322. Br. I. 250.
Ὡς σοφος ὁ γραψας. A. 380. Br. III. 12.
Ὡς τεθνηξομενος. A. 15. Br. II. 314.
Ὤφελε μηδ' ἐγενοντο. A. 245. C. E. 18. Br. I. 474.
Ὤφελες ὁπλα φερειν. A. 401. Br. III. 22.
Ὤφελες ὠ Λιβυα. M. A. 18.
Ὤχεο ἐτ' ἀσκιπων. A. R. 691. J. 41. Br. II. 43.
Ὠχομεθ' ὠ Μιλητε. A. 263. Br. I. 200.

Libri, ex quibus index hic conflatus eſt.

A. notat Anthologiam Edit. H. Stephani 1566. 4.

A. Ms. eſt Apographum Anthologiae ineditae.

A. R. Anthologia a Reiskio edita. Lipſ. 1754. 8.

Leich. Carmina ſepulcralia Lipſ. 1745. 4.

Ar. Ep. Ariſtaeneti Epiſtolae. Edit. Plantin. Antverp. 1566.

M. L. Miſcell. Lipſienſ. Non. Vol. IX.

Theocr. ex editione Reiskii Lipſ. 1765. 4.

J. indicat epigrammata a I. Ienſio cum lucubrationibus Heſychianis edita. Roterod. 1742. 8.

C. E. Callimachi Epigrammata, quae exſtant in edit. Erneſt.

M. A. Muratori Anecdota graeca Patau. 1709. 4.

Br. Brunckii analecta vett. poet. gr.

FINIS LIBRI TERTII.

10.

IO. ALB. FABRICII
BIBLIOTHECAE GRAECAE
LIBER IV
DE SCRIPTORIBVS
QVI CLARVERVNT A NATO CHRISTO VSQVE AD CONSTANTINI M. TEMPORA.

CAPVT I
DE STRABONE AMASENO.

I. *Strabonis genus et aetas.* II. *Opus geographicum; conſilium, quod in eo componendo ſecutus eſt; fontes quos adiit; codices manuſcripti; editiones, verſiones.* III. *Variae operis geographici chreſtomathiae; de codicibus earum manuſcriptis et editionibus.* IV. *Emendatores operis geographici, praecipue Gemiſtus Pletho.* V. *Scripta Strabonis deperdita.* VI. *Alii Strabones.* VII. *Index ſcriptorum, in opere Strabonis geographico citatorum.*

[Studio *I. P. Siebenkees*, Prof. philoſ. Altdorfini.]

De *Strabonis* patria, vita, eruditione, veteres plane ſilent, paucis iis exceptis, quae apud *Suidam* voc. Στραβων et Στρατων leguntur, inter recentiores ea adiigerunt:

Franciſcus Patricius, de regno et regis inſtitut. pag. 194. et diſcuſ. peripat. tom. I. pag. 29 ſqq.

Guil. Budaeus, de aſſe lib. I. pag. 86. ed. 1542.

Lud. Cael. Rhodiginus in lectt. antiq. lib. XXXI. cap. 25.

Marſilius Cagnatus in var. obſeruat. lib. III. pag. 601—610.

Aegidius Tſchudus in praefat. ad *Strabonis* geographiam edit. Baſil. 1549. in epiſtola ad Beatum Rhenanum inter epiſtolas philolog. Melch. Goldaſti, Lipſ. 1674. pag. 224. et in Sim. Schardii Scriptor. rerum germanic. tom. I. pag. 303.

Guil. Xylander in praefat. ad *Strabonis* edit. 1571.

Iſaac. Caſaubonus in praefat. ad Strabonis edit. 1578 et 1620.

Phil. Cluuerius in praefat. ad Germaniam antiquam et in ipſa operis tractatione lib. III. cap. 1.

Digitized by Google

Gerh. Io. Voſſius de hiſtoricis graecis lib. II. cap. 6. pag. 150 ſqq.

Io. Ionſius, ſcriptor. hiſtor. philoſophiae, lib. II. cap. 6. pag. 241.

Thom. Pope-Blount, in cenſura celebriorum autorum pag. 94—96.

Iac. Brucker, in hiſtoria critica philoſophiae tom. II. pag. 82.

Henric. Morlierus in Eſſays de litterature pour la connoiſſance des livres tom. I. p. 105. edit. Hag.

Io. Georg. Hager in Geographiſchen Bücherſaal tom. I. pag. 1 ſqq.

Io. Friedr. Hennicke in diſſert. de Strabonis Geographicorum fide ex fontium, vnde is hauſit, auctoritate aeſtimanda. Gotting. 1792. 8.

[*Goſſellin* Geographie des Grecs analyſée, pag. 57 ſq.

Conr. Mannert Geogr. der Griech. und Röm. tom. I. pag. 58 ſq.]

I. *De genere, vita et aetate Strabonis.*

Strabo [a]), Amaſiae, Cappadociae ciuitate, natus de genere, e quo ortus eſt, paterno, omnino ſilet, maternam tantum gentilitatem commemorans. Duxit autem genus maternum a Dorylao, regis Mithridatis Euergetis amico, et exercitus ductore; qui, mortuo eo rege, imperio ſe abdicauit et Gnoſſi, inſulae Cretae nobiliſſima ciuitate, vitam egit priuatam. Ibi ex vxore Sterope filios ſuſtulit Stratarcham et Lagetam, cuius filia fratri Moaphernis, Colchidis prouinciae praefecti, nupta, matrem peperit Strabonis [b]).

Strabo iuuenili admodum aetate *Ariſtodemo*, qui Niſae, Aſiae minoris prope Maeandrum oppido, mane rhetoricam, veſpertinis horis grammaticam docebat [c]): *Tyrannioni*, Amiſeno,

a) Strabo vitioſe nominatur *Suidae* Strato, tom. III. pag. 382. edit. Kuſter. quod tamen nomen Patricius defendit in diſcuſſionum peripatet. tom. III. lib. III. pag. 29. operis geographici, cui Strabonis nomen inſcriptum eſt *Stratonem*, Cretenſem, auctorem eſſe cenſens; qua in re *Ioan. Andreas*, Aleriae epiſcopus, in epiſtola ad Paulum, Pont. M. II. latinae verſionis opp. Strabonis edit. Sweinshem. praefixa, illi praeiuit. Argumenta, quibus ſententiam ſuam innititur, petita ſunt 1) ex *Athenaei* loco lib. XIV. pag. 657. edit. Caſaub. vbi notatur: Μνημονεύει δὲ αὐτῶν Στράβων ἐν τρίτῳ Γεωγραφημένων, ἀνὴρ οὐ πάνυ νεώτερος. Λέγει αὐτὸν ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῆς αὐτῆς πραγματείας ἐγνωκέναι Ποσειδώνιον τὸν ἀπὸ τῆς στοᾶς φιλόσοφον ὃν πολλάκις μεμνήμεθα συγγεγενημένον Σκιπίωνι τῷ τὴν Καρχήδονα ἑλόντι. 2) e Suida loco citato, vbi leguntur ΣΤΡΑΤΩΝ Αμασευς φιλοσοφος, γεγονεν επι Τιβεριου Καισαρος και εγραψε Γεωγραφιαν εν βιβλιοις ζ'. Ad Athenaei locum quod attinet, viri docti iam probauerunt, eum duos confudiſſe Poſidonios; vnum, Scipionis familiarem, alterum, Apameenſem, Pompeii amicum et hiſtoriarum ſcriptorem, Straboniqne ſaepiſſime citatum. Deinde minime dubito, vocem Στρατων apud Suidam incuriae librarii originem debere. Patricii opinionem refutatum iuerunt *Marſilius Cagnatus* libr. cit. pag. 602 et 608. *Ionſius* libr. cit. p. 202. *Lael. Biſciola* in breui disquiſitione, an libri XVII. Geograph. Strabonis ſint, an Stratonis, in horar. ſubſeciuar. tom. II. lib. VIII. cap. 5. [Reuera quoque reſpondet *Caſaubon.* animadu. in Athen. lib. XIV. cap. 21. p. 935. Reſpondit etiam Pag. Gaudent. lib. de Romanor. philoſophia, cap. 51. *Heum.*] — vid. quoque, quae *Harleſius* obſeruat notis ad *Fabric.* Bibl. Gr. tom. III. pag. 573. — *Euſtathio* ad Dionyſ. Perieget. Strabo ſemper κατ' ἐξοχὴν appellatur ὁ Γεωγράφος. e. gr. v. 13. 68 ſq.

b) *Strabo* X. pag. 731. 732. Caſ. 478. B.

c) *Strabo* XIV. pag. 962. B. Caſ. 650. C.

Amiſeno, grammatico et Ariſtotelico [d]): *Xenarcho*, Seleucenſi peripatetico [e]) operam dedit. Inſequenti tempore familiaritatem et conſuetudinem inſtituit cum *Boethio*, Sidonio peripatetico [f]), et *Athenodoro*, ſtoico, Petrae Arabum Nabataeorum metropoli nato [g]), cuius auctoritate forte motus, miſſis Ariſtotelicorum placitis, quae antea ſequutum fuiſſe credibile eſt, Stoicorum partibus ſe adſcripſit. Stoicos enim Strabonem ſequutum eſſe, ipſe variis in locis innuit [h]); licet non deſint, qui eum ab Ariſtotelicis vnquam deſciuiſſe negent [i]). In Aegypto quum eſſet, Aelii Galli, quem Octauianus Auguſtus huic prouinciae praefecerat, amicitiam coluit, quo cum totam Aegyptum vsque ad Syenem et Aethiopiae fines ſeptemtrionales perluſtrauit [k]) Fecit deinde itinera per maximam Aſiae minoris et ſuperioris partem, per oram Africae ſeptemtrionalem maritimam, per inſulas tantum non omnes maris mediterranei, per Graeciam denique et Italiam vsque ad Ligurorum fines, quo in itinere hiſtoriam, religionis indolem, ciuilem ſtatum rerum publicarum locorum et regionum conditionem cognoſcendi occaſionem nactus eſt ampliſſimam. Hiſce itineribus inſtitutis, non vno tantum loco, nec abſque ambitione et iactantia gloriatur, de ſe praedicans [l]): *ſe verſus occaſum ab Armenia vsque* ad Etruriae fines, verſusque meridiem ab Euxino ponto ad Aethiopiae vsque fines perueniſſe, nec vllum priorum geographiae ſcriptorum ſe longiora itinera ſuſcepiſſe.

De aetate Strabonis relaturus, etſi annum, nec quo natus eſt, nec quo inter viuos eſſe deſiit, accurate finire poſſum: (quae enim *Morlierus* de Strabone, ann. XII. Tiberii mortuo, in medium protulit [m]), ſolis coniecturis, nec vlla veterum auctoritate obfirmatis, nituntur) attamen pluribus e locis operis geographici perſpicuum habeo, eum, quo tempore Octauianus et Tiberius Auguſti rem publicam tenuerint, floruiſſe. Memorat enim nonnullos inter ſuos aequales, quos Auguſto regnante vixiſſe inter omnes conſtat; *Publ. Seruilium Iſauricum*, cuius filia Auguſto ſponſa fuit [n]) quemque iuuenis ſenem viderat [o]): *Athenodorum*, ſtoicum, quem tanta apud Octauianum gratia valuiſſe perhibent, vt mitius imperium, repreſſamque illius crudelitatem et libidinem Roma illi deberet [p]): *Aelium Gallum*, alios, quibus recenſendis ſuperſedeo. Praeterea in geographicorum tractatione variorum mentionem facit, quibus

d) *Strabo* XII. 824. Caſ. 548. XIII. 907. Caſ. 605.

e) *Strabo* XV. 987. A. B. Caſ. 670.

f) *Strabo* XVI. 1098. D. Caſ. 757.

g) *Strabo* XVI. 1126. A. Caſ. 779.

h) *Strabonem* Stoicorum ſectam ſequutum eſſe, demonſtrant loca. in quibus Lenonem, Stoicorum principem, τον ἡμετερον, eiusque ſequaces τους ἡμετερους adpellat. vid. lib. I. 29. A. Caſaub. 15. A. vbi leg quae Caſaubonus obſeruauit. Lib. II. 70. B. Caſ. 41. C. 163. A. Caſ. 104 A. vid. quoque *Stephanum* voc Ἀμασεια *Caſaub.* praefat. ad Strabon. init. *Voſſium* de hiſt. gr. II. cap. 6. pag. 185. *Ionſium* de ſcript. philoſ. II. cap. 16. p. 241. *Iac. Brucker.* hiſt. phil. crit. tom. II. p. 52.

i) *Xylander* in praefat. ad Strabon.

k) *Strabo* II. 179. A. 118. Caſ. A. B. XVII. 1170. Caſ 816. B.

l) Lib. II. 177. D. Caſ. 117. C. loc. claſſ. de Strabonis itiner. meminit eorum etiam aliis in locis. e. gr. I. 101. B. Caſ. 58. C. II. 159. D. Caſ. 101. C. VIII. 580. A. Caſ. 377. Ib. 582. A. Caſ. 379. X. 732. A. Caſ. 477. Ib 743. Caſ. 485. XI. 788. B. 518 Caſ. XII. 809. C. Caſ. 535. XVII. 1161. B. Caſ. 807. Ib 1166. A. Caſ 812. 1170. D. Caſ. 816. 1173. A Caſ. 818. 1194. B. Caſ. 837.

m) lib cit. tom. I. pag. 105.

n) Tac. *Sueton.* Auguſt. cap. 62.

o) *Strabo* XIV. 981. C. Caſ. 568. D.

p) *Zonaras* pag. 544. Zoſimus lib. I. cap. 6. vid. quos citat *Harl.* ad Fabricii B. Gr. tom. III. pag. 543.

Digitized by Google

bus, ipſum quinto adhuc Tiberii anno vixiſſe, aperte comprobatur. Nolo hic omnia congerere, quae hac de re e Strabone citare poſſim: ſufficere cenſens, rem vno alteroue exemplo expedire. Ciuitatem Sardianorum, vehementiſſimo terrae motu cum vndecim aliis Aſiae minoris ciuitatibus deſtructam, et Tiberii poſtea munificentia refectam, enarrat q), quod IV. Tiberii anno, V. C. DCCLXX. p. Chr. XVIII. C. Caelio Rufo et L. Pomponio Flacco Coſſ. eueniſſe e Tacito euincitur r). Librum quartum ſe conſcripſiſſe Strabo ait ann. tertio ſupra triceſimum, ex quo Norici Romanis tributum ſoluerent s). Deuicti autem fuerunt a Tiberio et Druſo circa ann. Vrb. DCCXXXIX. cui ſi addideris triginta tres annos, exibit ann. Vrb. DCCLXXI. p. Chr. XIX. qui eſt Tiberii principatus quintus; et duodecimum cum componeret, Cycizenos nondum Tiberius libertate priuauerat t), quod V. C. DCCLXXVIII. p. Chr. XXVI. Tiberii imp. XII. eueniſſe conſtat u). [conf. *Athen.* XIV. pag. 657. fin. *Heum.*] Plura de his *Marſil. Cagnatus* lib. cit. per lancem ſaturam propoſuit.

II. *De opere Strabonis geographico.*

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΑ ΙΖ. praeſtantiſſimum ingenii Strabonis monumentum v), indefeſſo ſtudio, eximia arte et ſumma eruditione elaboratum, ad nos peruenit. Quo in opere Strabo non circa ſteriles tantum notitias geographicas verſatur; ſed, quae ad origines et fata, ad religionem et ciuilem inſtitutionem, ad mores denique ciuitatum et rerumpublicarum inſtituta ſpectant, e veterum praecipue Graecorum ſuisque commentariis tanta doctrinae copia et ingenii ſagacitate expoſuit, vt, num eruditionis eius varietatem, an ingenii praeſtantiam rectius mirer, dubius ſim. Quae cum ita ſint, etiamſi expreſſis verbis id non docuiſſet, in promtu eſſet iudicare, *conſilium* in conſcribendo hoc opere illi fuiſſe: vt, quae vel ad *delectationem animo comparandam*, vel ad *vitae inſtitutum ſalubribus praeceptis augendum* facere viderentur, in tractatione geographica proponeret. Praeclarum ſane et tanto viro dignum conſilium; quo tamen ſe non raro in fraudem pertrahi ſiuiſſe, iure dolemus. Quum enim ea tantum tractare inſtitueret, quae ad vitae tum ciuilis tum priuatae rationem ſalubriter inſtituendam, vel ad animos delectandos vtilitatis aliquid habere viderentur: inde factum eſt, vt, habita ſolummodo aequalium ſuorum ratione, et neglectis iis, quae vel iniucunda auditu, vel leuia parumque illis vtilia haberentur, in ſingularum ciuitatum et regionum deſcriptione non ea diligentia et cura verſaretur, quam nos, praeſtantiſſimis, e quibus hauſit, fontibus deperditis, vt adhibuiſſet, optemus w). Quo de conſilio, ea tantummodo, quae ad inſtituta et rationes ſuae aetatis memoratu digna putarentur, tractandi, pluribus in locis ipſe nos certiores facit. Sic init. libri primi x) ſe eumdem, quem in hiſtoriarum deſcriptione modum tenuerit, in geographicorum tractatione quoque ſeruaturum declarat, *και τα μικρα, και τα ἀφανη παραπεμπειν· ἐν δε τοις ἐνδοξοις και μεγαλοις, και ἐν οἱς το πραγματικον και μνημονευτον και ἡδυ διατριβειν.* et

q) *Strabo* VII.
r) *Tacit.* Annal. II. 47.
s) *Strabo* IV. pag. 316. B. Caſ. 206.
t) *Strabo* XII. pag. 883. A. Caſ. 57[illegible]
u) *Tacit.* Annal. II. 26. [conf. Lipſii comm. in Tacit. p. 480. de tempore, quo Strabo opus ſuum compoſuerit. *Heum.*]

v) Valde laudatur a *Prideaux* hiſt. V. T. tom. II pag. 746. Vocari poteſt *Hiſtoria geographica*. *Heum.*

w) Praeclare de hac re egit cl. *Hennicke* in diſſert. laud.

x) *Strabo* I. 26. A. B. Caſ. 14. A.

Digitized by Google

et Hiſpaniam [y]) et Arabiae partem ad ſinum Arabicum [z]) deſcribens ingenue profitetur, ſe quorumdam populorum priſcis nominibus recenſendis abſtinere, ne ingrato et iniucundo eorum ſonitu elegantiorum auribus moleſtiam adferret. Peſſima haec geographo pronunciata eſſe, optimo iure exclamat cl. *Hennicke* [aa]). Quam multae enim notitiae, non ad geographiae veterum cognitionem ampliorem, ſed ad vniuerſum rerum antiquarum ſtudium, multum facientes, eo nimio elegantiae popularium ſuorum auribus blandiendi ſtudio nobis ſubtractae ſint, in promtu eſt videre.

Fontes, quos Strabo in rerum geographicarum tractatione adiit, varii fuerunt iique praeſtantiſſimi. Non iis enim, quos principes rerum geographicarum fontes eſſe nemo neſcit, hiſtoricorum et geographorum ſcriptis, vnde notitias peteret, contentus; poetarum etiam, epicorum praecipue et tragicorum [bb]), praeſtantiſſimos, in origine, conditione, et fatis antiquiſſimorum populorum illuſtrandis, adhibuit.

Quinam autem potiſſimi fontes cum in vniuerſa rerum tractatione, tum in ſingularum regionum conditione exponenda Straboni fuerint, paucis declaraturus: illis omiſſis, quorum auctoritate raro vſus eſt, de iis tantum referre conſtitui, e quibus multa et praeclara petiiſſe conſtat.

Ex *Antiochi* hiſtoria Italiae, in rebus potiſſimum ad antiquos Italiam incolentes populos et ad ciuitatum Magnae Graeciae hiſtoriam ſpectantibus, multa et praeclara petiit [cc]).

Apollodorus, Athenienſis, *Chorographiam* ſiue Γης περιοδον iambico metro compoſitam [dd]), et opus περι νεων καταλογȣ, ſiue de nauium apud Homeri Iliad. II. catalogo compoſuit; quibus Strabonem in inſularum et regionum deſcriptione, quarum Homerus mentionem facit, haud exigua debet [ee]).

Apollodori, ab Artemita, qua natus eſt, Babyloniae vrbe, *Artemiteni dicti*, hiſtoriam de rebus Parthorum geſtis, praecipue in Hyrcaniae, Bactrianae, Arianae, Mediae, Armeniae deſcriptione adhibuit [ff]).

Ariſtobulus, qui cum Alexandro M. magnam Indiae, ſeptentrionalis praecipue, partem perluſtrauit, deque expeditionibus huius regis in ſingulari opere egit, Straboni multas notitias ſuppeditauit [gg]).

Artemi-

y) *Strabo* III. 252. B. Caſ. 166. B.

z) *Strabo* XVI. 1123. D. Caſ. 777.

aa) In Diſſertat. laudata pag. 11. not. *q*.

bb) Praeclara tragicorum poetarum fragmenta, quibus hiſtoriam, mores, inſtituta, conditionem, antiquiſſimorum populorum illuſtraret, Strabo geographicae tractationi intexuit; ex. gr. ex *Aeſchyli* Prometheo ſoluto ſunt I. 58. B. (33.) VII. 461. (301.) e Pontio Glauco X. 687. A. (447.) ex Edonis X. 721. B. C. (470.) caet. ex *Euripidis Archelao* V. 339. A. (211.) e Bacchis X. 720. A — C. (469 — 470.) caet.

cc) *Strabo* de priſcis Hyelae conditoribus VII. 388. A (253.) 391. A. (254.)

dd) *Strabo* X. 995. D. (677.)

ee) Contra Apollodorum praeclaram diſſertationem inſeruit XIV. 959 — 1000. (677 — 681.) — VII. 457. X. 696. A. 700. C. 706. A. 713. A. 727. C. (453 457. 460. 466. 474.)

ff) *Strabo* II. 178. C. (118. loc. claſſ.) de fluminibus Hyrcaniae XI. 777. A. (509.) 783. A. B. (514.) 796. B. 525. quo in loco pro 'Αδραμυττηνοι legendum eſt: 'Αρτεμιτηνοι, cum codd. Vat. CLXXXIII. CLXXXIV. vid. quoque *Caſaub.* ad h. l.

gg) Praeter res Indicas praeclare egiſſe videtur de Hyrcaniae natura et indole. Strab. XI. 776. L. (509.) Quae ad Indiam ſpectant vid. ap. *Strab.*

Artemidorus, Epheſius, trium orbis partium deſcriptionem, quam *Periplum* inſcripſit, libris XI. abſoluit, euius doctrinam et diligentiam quanti aeſtimauerit Strabo, vel exinde patet, quod ex eo diſtantiarum locorum et regionum, maritimarum praecipue, dimenſionem petiit [hh]).

Aſclepiades, a Bithyniae vrbe, quam Pruſias ab vxore Apameam nominauit, *Myrleanus* dictus, περιηγησεως Hiſpaniae auctor fuit, quem in huius regionis deſcriptione Strabo potiſſimum adhibuiſſe probabile eſt [ii]).

E *Calliſthenis*, Alexandri comitis, in expeditione perſica, hiſtoria varia ad antiquiora populorum fata ſpectantia petiit [kk]).

Clitarchus variis in libris τα περι Ἀλεξανδρον expoſuit, quo in opere tamen non ea, qua debuit, cura et diligentia, teſte Strabone, verſatus eſt [ll]).

Caecilius, Romanarum rerum ſeriptor, a Strabone quoque inter fontes citatur [mm]).

Daimachus, Plataeenſis, in Indicis, multa quidem fabuloſe, quaedam tamen praeclare tractauit [nn]).

Demetrii, *Scepſii*, clariſſimi inter veteres ſcriptoris, qui Τρωικον διακοσμον compoſuit [oo]), auctoritati Strabo multa debet; praecipue praeclara ſunt, quae ex illo de Troadis regione petiit [pp]).

Dicaearchi periplo in finiendo locorum mari mediterraneo adiacentium ſitu haud raro vſus eſt [qq]).

Ephorus, Cumanus [rr]), in libris XXX. res barbarorum et Graecorum ab Heraclidarum in Peloponneſum reditu ad Perinthi vsque oppugnationem deſeripſit [ss]); quo in opere de populorum commigrationibus, de origine, conditoribus, et inſtitutis rerumpublicarum et ciuitatum egiſſe, e veterum teſtimoniis perſpicuum eſt [tt]); quibus addas non nulla ad finiendum

Strab. XV. 1013 — 1062. 691 — 730. — XVI. 1076. A. 741. de veterum Aſiaticorum commerciis locus pracl. ex Ariſtobulo leg. XVI. 1110. 766.

hh) Diſtantiarum dimenſionem ad *Artemidori* rationes inſtitutas vid. apud *Strabonem;* de illis Hiſpaniae III. 221. C. (148.) Corſicae et Sardiniae a continenti V. 342. B. (224.) Italiae inferioris VI. 400. C. (261.) 409. A. (267.) 436. C. (285.) Peloponneſi VI. 516. B. (335.) de Theſſaliae diſtantiis IX. 667. A. (436.) Acarnaniae X. 705. A. B. (459.) Inſularum Graeciae adiacentium X. 727. C. (474.) 743. C. (485.) de illis quarundam regionum Aſiae ſepten XI. 757 — 760. (495 498.) de Aſiae minoris XIII. 923. A. B. Aſiae ſuperioris inde ab Euphrate ad ipſam Indiam XIV. 979. B. (668.) 986. B. (659.) 993. A. (676.) XVI. 1103. A. (760.) de ſinu Arabico XVI. 1114 — 1125. (769 — 779.) de Mauritania XVII. 1181. D. (825.) caet.

ii) *Strabo* III. 236. B. (157.) 252. C. (166.)

kk) *Strab.* XIII. 909. C. (611.) 930. C. (627.)

ll) *Strabo* VII. 450. B. (293.) XI. 752. B. (491.) caet.

mm) *Strabo* V. 352. C. (230.)

nn) *Strabo* II. 121. (70.) XV. 1011. B. (689.)

oo) Hoc opus proprie erat commentarius in eam Iliados B. partem, qua recenſet copias Troianas. Vid. *Voſſ.* de Hiſt. Gr. lib. I. cap. 21. p. 97. tom. IV. opp. Voſſ.

pp) *Strabo* XIII. 887 — 909. (594 — 611.)

qq) *Strabo* III. 205. A. (142.) De Dicaearcho loc. cl. ap. *Plin.* H. N. III. cap. 45.

rr) De *Ephoro* l. cl. *Strab.* VIII. 513. A. (332.) XIII. 924. B. (662.) vid. *Harl.* ad Fabric. B. Gr. tom. II. pag. 500.

ss) *Diodor. Sic.* XVI. p. 468. D. edit. Rhodomann tom. II.

tt) *Strabo* IX. 646. A. (422.) X. 713. A. (465.) l. claſſ.

Digitized by Google

dum ſitum regionum earumque indolem ſpectantia. Strabo haud exiguam eorum partem, quae de antiquiſſimorum populorum origine, moribus, et inſtitutis geographicae tractationi intexuit, huic praeſtantiſſimo auctori debet [uu]).

Eratoſthenes, Cyrenaeus, vir in omni litterarum genere excellens, in geographia ante Strabonem ſummus, opus edidit, περι γεωγραφιας inſcriptum [vv]); e quo ad mathematicam et politicam geographiam facientia quae Strabo hauſit, tanta ſunt, vt in fontium Straboniaṅorum recenſione principem locum obtinere iure mereatur. Geographiae enim ſyſtema Eratoſthenis Strabo fere totum recepit; ita tamen, vt rerum plurimarum notitiis, quas vel geographi poſt Eratoſthenem detexerunt, vel ipſe in commentariis, quos in itinere conſcripſerat, adnotauit, illud emendatum, obfirmatum, amplificatum proponeret. Quapropter aberrare a vero illi non videntur, qui Strabonis in opere recenſionem potius Eratoſthenis geographiae auctiorem et correctiorem, quam nouum ſyſtema geographicum contineri cenſeant [ww]). Quae autem Eratoſthenes de mathematica geographia, de orbis terrarum figura, eiusque diuiſione in partes ſtatuit, libris, primo et ſecundo, et, vt videtur, haud raro ipſis Eratoſthenis verbis Strabo exponit, ventilat, atque contra *Hipparchi* aliorumque obiectiones defendit; ſingularum regionum deſcriptioni immiſcens, quae ad politicam geographiam facientia ille protulit [xx]).

Eudoxus, Cnidius [yy]), in Γης Περιοδω geographicis multa, ad hiſtoriam atque naturam locorum pertinentia, adſperſerat, e quibus Straboni haud exigua petita ſunt [zz]).

Fabii Pictoris Romanorum hiſtoria in rebus Romanorum antiquis exponendis vſus eſt [aaa]).

Hecataeus, Mileſius, primus, qui, teſte Eratoſthene, apud Strabonem, geographiam conſcripſit [bbb]), Straboni haud raro citatur.

Hellanico, Lesbio, antiquiſſimo hiſtoriarum inter Graecos ſcriptori, Strabo nonnulla, ad populorum, quorum ille hiſtoriam deſcripſerat, mores et fata pertinentia, debet [ccc]).

De *Homeri* cognitione orbis terrarum Straboni tam honorifica fuit opinio, vt poetarum principem, auctorem etiam geographiae praeſtantiſſimum fuiſſe, cenſeret [ddd]).

Bbbb 2 *Iulii*

uu) *Ephorum* praecipue adhibuit exponens de Celtis IV. 304. (199.) de priſcis Italiae incolis V. 337. C. D. (221.) de Cimeriis V. 375. A. (244.) de Locrenſium inſtitutis et legibus VI. 398. B. C. (260.) de Crotonae vrbis auctore VI. 403. A. (262.) de origine vrbium Siciliae graeca. VI. 410. A. (268.) de Scytharum aliorumque populorum ſeptentr. moribus et vitae inſtitutis VII. 463. A. B. (302.) de Minoe Cretenſium legislatore X. 730. A. B. (476.) de coloniis Dorienſium poſt bellum Troianum conditis X. 735. A. (479.) caet.

vv) *Strabo* I. 29. C. (16.)

ww) Vid. quae cel. *Mannert* in eruditiſſimo libro: *Geographie der alten Griechen und Römer* da Strabone obſeruauit tom. I. p. 97 ſqq.

xx) *Eratoſthenis* fragmenta, ad geographiam mathematicam ſpectantia ex Strabonis libb. I et II. collegit, doctiſſimoque commentario illuſtrata edidit cl. *Gunth. Carol. Fridr. Seidel*, Gotting. 1789. 8. ad ipſam regionum deſcriptionem quae pertinent, collectorem et editorem adhue deſiderant. [conf. ſupra in hoc vol. pag. 117 ſqq.]

yy) *Strabo* XIV. 969. C. (636.) Athen. VI.

zz) *Strabo* VIII. 581. B. (379.) IX. 598. D. (390.) caet.

aaa) *Strabo* V. 350. A. (229.)

bbb) *Strabo* I. 13. C. (7.)

ccc) *Strabo* VIII. 562. C. (366.)

ddd) *Strabo* I. 3. B. 4. A. B. (2.) 12. A. B. 13. A. (6.) rel. Strabo Homerum remotiſſimas terras iam

Iulii Caeſaris de bello gallico opus, de Gallia et de populis Alpes inhabitantibus, exponens, adhibuiſſe videtur [eee]); de Britannia atque inſulis ſeptentrionalibus maris Atlantici agens, praeclare quidem e *Pytheae*, Maſſilienſis, itinerario erudiri potuiſſet: ſed nil niſi commenta illum proferre perſuaſus [fff]), notitiis Romanorum ieiunis potius acquieſci debere cenſuit.

Megaſthenes, Alexandri legatus ad regem Sandrocottum [ggg]), licet in rebus Indicis, de quibus expoſuit, veris non raro falſa miſcuiſſe a Strabone accuſatur, varia tamen haud eaque ſpernenda de Indiae fertilitate, natura, animalibus illi ſuppeditauit [hhh]).

Nearchus claſſis praefectus, qua Alexandri iuſſu ab Indo in ſinum perſicum vectus, Periplum ſcripſit; quo ex opere Strabo nonnulla praeclara petiit [iii]).

Oneſicritus, nauis regiae gubernator, de rebus Alexandri M. ſcripſit quo opere Strabo in Indiae deſcriptione non raro vſus eſt [kkk]).

Patroclus, regionum, mari Indico adiacentium, ſub Seleuco Nicatore praefectus, omnium qui de Alexandri expeditione in Indiam ſcripſere praeſtantiſſimus Straboni habetur. Is, quum res Indicas deſcriberet, commentariis, quos de Alexandri expeditione a *Baetone* et *Diogneto*, regis iuſſu deſcriptis, et a Xenocle, gazae Seleuci Nicatoris cuſtode ſibi traditis, vſus eſt. Qua praecipue de cauſſa Strabo fidem eius ſumme faciendam cenſet [lll]).

Polybius praecipuis Strabonis fontibus adſcribendus eſt. Praeclara enim, et haud exigua, vel ad mathematicam et phyſicam geographiam, vel ad ſitum regionum et locorum finiendum, vel denique ad populorum hiſtoriam ſpectantia, Strabo ex hoc praeſtantiſſimo auctore petiit [mmm]).

Polycletum, Lariſſaeum, in libris hiſtoriarum de rebus Alexandri multa et praeclara de ſitu regionum Aſiaticarum expoſuiſſe, e Strabone patet [nnn]).

Poſidonius,

iam cognouiſſe probare ſtudet. Nec enim minus maris externi, quo Europae et Africae occidua adluuntur, quam interni, omniumque, quibus id continetur, terrarum, praeterea Ponti Euxini ad ipſam vsque Colchidem Boſpori Cimerii, et, quae inde ſuperius ad arcticum pertingunt, locorum, Libyae denique et Aſiae ad ea vsque loca, quae prope oceanum orientalem coluntur, praeclara cognitione Homerum inſtructum fuiſſe, longe maiore libri primi parte et multis paſſim reliquorum locis declaratum iuit. cl. *Hennicke* diſſ. laud. pag. 18. 19. — conf. *Strabo* III. 222. (149.)

eee) *Strabo* IV. 267. C. (177.)

fff) Iniqua de Pythea cenſura Strabonis exſtat lib. II. 163 ſqq. A ſqq. (104.) Accedo iudicio cel. *Mannert*, in libr. laud. qui Pytheam vera quidem, ſed multis commentis immixtis, protuliſſe cenſet.

ggg) *Strabo* XV. 1028. A. 1035. C. (702. 709.) II. 121. D. (70.)

hhh) *Strabo* II. 119. 121. B. (70.) XV. 1015. 1032. A. B. (706.)

iii) De fluminum in India natura ex Nearcho petita ſunt XV. 1013. A ſqq 1020. (691.) de elephantis 1031. C. (705.) adde 1032. (706.). de expeditione Nearchi XVI. 1051. — Nearcho non temere fidem habendam eſſe euincere conatur *Strabo* II.

kkk) *Strabo* II. 121. C. 70. XV. 1011.

lll) *Strabo* II. 118. 120. B. (68. 69.) In expoſitione 122. de India 118. et Aſia ſuperiori caet. auctoritate comitum Alexandri Strabo praecipue vſus eſt.

mmm) Polybii ſententias, ad mathematicam et phyſicam geographiam facientes, expoſuit praecipue II. 162 ſqq. (109 ſqq.) — De Italiae diſtantiis II. 437. A. (285.) De populis, Alpes inhabitantibus IV. 318. 319. (207. 208.) De Aetna monte VI. 423. B. (276.) de Epiro VII. 496. C. (323.) de Corinthi excidio VIII. 584. B. (381.) rel.

nnn) Praeclare cumprimis de regionibus, Caſpio mari verſus orientem ſitis, expoſuiſſe videtur. Strab. XI. 777.

Digitized by Google

Poſidonius, Apameenſis [ooo]), Pompeii et Ciceronis amicus, hiſtoriarum et rerum geographicarum inter ſcriptores maxime inclaruit [ppp]). Orbis haud exiguam partem ipſe explorauit, de quo variis in operibus, in rerum praecipue poſt Polybium geſtarum enarratione [qqq]), et in libro *περι Ωκεανου* notitias accuratiores tradidit. Quae Strabo illi debet, magna ſunt et praeclara. Namque non tantum, quae Poſidonius in libro cit. *περι Ὠκεανȣ* de mathematica et phyſica geographia diſputauerat, in geographicorum libro primo et ſecundo repetiit [rrr]): ſed ſingularum regionum deſcriptioni haud exigua, de populorum indole et moribus [sss]), de rebus naturalibus earumque cauſſis [ttt]), de regionum natura et prouentibus, ab illo expoſita, intexuit [uuu]). Praecipue autem illius auctoritatem adhibuit in Hiſpaniae earumque regionum tractatione, quarum ampliorem cognitionem Romani bellis cum Mithridate geſtis ſibi parauerant; terrarum ſcilicet Europae ſeptentrionalium, et Aſiae inter Maeotidem paludem et Pontum ſitarum.

E *Theopompi* hiſtoriarum libris praecipue praeter geographica varia, ad originem, conſtitutionem et fata vrbium et rerumpublicarum ſpectantia, petiit [vvv]).

Timoſthene denique vſus eſt in regionibus, quae mari mediterraneo adluuntur, deſcribendis [www]).

Praeterea magnus aliorum ſcriptorum numerus illi citatur, inter quos eminent: *Timaeus* [xxx]), *Philochorus* [yyy]), *Heraclides* [zzz]), *Ariſtoteles*, *Theophraſtus*, *Hipparchus*, alii, quorum recenſio in tractationis calce videre eſt. Ex hac auctorum recenſione euincitur, Strabonem diligentia haud vulgari operam dediſſe, vt copia fontium ampliſſima inſtructus, ad orbis terrarum deſcriptionem accederet.

Quae diligentia in cognoſcendis et inquirendis auctoribus, praeclara quidem, ſummaque laude digna habenda, tamen res, nec ſola nec primaria eſt, qua Strabo effecit, vt opus ipſius praeſtantiſſimorum antiquitatis monumentorum numero adſcriberetur; aliis iisque maioris momenti id conſequutus eſt: ſummo nempe illo ſtudio in ſeligendis et adhibendis fontibus, et eximia illa arte in elaborando atque ornando ſuo opere demonſtrata. Qua enim diligentia ſarraginem notitiarum immenſam ordinauit et diſpoſuit, quo ingenii acumine in auctoribus ponderandis verſatus eſt, quo ſtudio indefeſſo explorauit, qua potiſſimum auctoritate in regionum ſingularum deſcriptione vteretur, qua eruditione ſingula auctorum placita examinauit, refutauit, emendauit? At, virtutem ſuam Strabo praecipue

ooo) *Strabo* XIV. XVI. 1093. A. (753.)

ppp) *Strabo* XIII. 513.

qqq) Poſidonius ſcripſit *ἱστοριας των μετα Πολυβιον* in LII. libris. vid. *Fabricii* B. Gr. tom. III. p. 573. edit. *Harl.*

rrr) *Strabo* I. 10. A ſqq. (4.) II. 150—162. (94 ſqq.)

sss) De Celtiberorum indole et vitae ratione locus praeclarus ex Poſidonio petitus eſt *Strab.* III. 250. B. (155.) de illis Cimbrorum VII. 450. B. C. (293.) de Gallis IV. 303. A. (198.) de Syrorum agricolis. XVI. 1125. C. (779.) caet. Adde X. 784.

ttt) *Strabo* III. 261. B. (73.) 229. A. (154.) IV. 277. A. (182.) VI. 424. C. (277.) XVII. 1139. B. C. (779.)

uuu) De metalli fodinis Hiſpaniae III. 217—220. (147 ſqq.) de Illyrici natura VII. 487. A. B. (361.)

vvv) *Strabo* VIII. 575. C. (375.) X. 683. B. (445.) XIII. 932. C (629.) caet.

www) *Strabo* XIII. 919. B. (619.) II. 148. B. (92.)

xxx) *Strabo* VI. 399. B. (260.)

yyy) *Strabo* VII. 505. A. (328.)

zzz) *Strabo* VIII. 590. B. (385.)

in ſeligendis fontibus, e quibus ſingularum regionum deſcriptionem peteret, eorumque fide et auctoritate diiudicanda declarauit. In vnius enim cuiusque regionis tractatione maxima cum circumſpectione operam dedit, vt ex iis inprimis auctoribus notitias peteret, quos omnium iudicio praeſtantiſſimos eſſe, conſtabat. Sic, de Aſia quum referret, in ſingulis eius partibus ſingulos illum ſequutum eſſe auctores videmus; de India enim, Syria aliisque Aſiae ſuperioris partibus agens, ſolos quaſi de rebus Alexandri ſcriptores adiit, et quo iudicii acumine illorum ſingulorum fidem examinauerit, de Patrocle, Daimacho, Megaſthene aliis ab eo diſputata demonſtrant; Hyrcaniam reliquasque ad Caſpium mare orientem verſus ſitas regiones illuſtrans, rerum Parthicarum ſcriptores adhibuit; et in terris Europae ſeptentrionalibus et Aſiae a Maeotide palude ad Colchim vsque deſcribendis vſus eſt, qui de bello Mithridatico egerunt [a]). Iudicii praeſtantiam, et eruditionis copiam immenſam iis, quae contra Eratoſthenis, Polybii, Poſidonii, aliorum pronunciata diſputauit, declaratam dedit.

Paucis nunc adtingenda ſunt, in quibus Strabo qui reprehendatur dignus videtur [b]).

1) Ob nimis honorificam de Homero opinionem, quem remotiſſimas antiqui orbis terrarum terras, de quibus ſequiore demum aetate Graecis certum aliquid innotuit, accurate cognouiſſe contendit, non raro iniquus recentiorum cenſor euaſit.

2) Herodotum plane neglexit, ideoque praeſtantiſſimi non ſolum in hiſtoricis ſed etiam in notitiis ad regionum ſitum et naturam cognoſcendam facientibus [c]), auctoris ſubſidio ſe ipſum fraudauit. Quodſi enim eius auctoritatem non omnino reieciſſet, in deſcribendis non minus Europae partibus, trans Iſtrum circa Pontum Euxinum ad Paludem Maeotidem et Tanaim ſitis, quam illis Aſiae regionibus inter Pontum Euxinum et mare Caſpium; et quibusdam Africae auſtrinae tractibus accuratius, quam factum eſſe videmus, verſatus eſſet.

3) Nec minus in negligendis Romanorum ſcriptoribus modum exceſſit. Praeclare enim ex iis, de regionibus, in quibus bella geſſerant, de Hiſpania, Gallia, Germania, Italia, deque variis Aſiae atque Africae partibus erudiri potuiſſet [d]), niſi, ſilentibus Graecorum libris, e Romanis nihil notatu dignum addiſci poſſe, perſuaſus fuiſſet [e]).

4) In regionum deſcriptione multa, ad accuratiorem populorum locorumque naturam et conditionem ſpectantia, vel omnino omiſit, vel non ea, qua debuit, cura, declarauit. Etenim,

a) De fontibus geographiae Aſiaticarum regionum tractationis exſtat ap. *Strabon* I. 26. B. (14.)

b) Rem doctiſſime expoſuit cl. Hennicke in diſſ. laud. pag. 18 ſqq.

c) Herodoti auctoritatem in rebus, ad geographiam ſpectantibus, praeclare vindicauit cel. *Heeren* in praeſtantiſſimo libro: *Ideen für die Politik, den Verkehr und Handel der vornehmſten Völker der alten Welt.* Götting. 1793.

d) *Strabo* I. 26. C. (14.)

e) Multa, ad rem geographicam facientia, haurire potuerat e Romanorum auctoribus, e quibus praecipue nominandi ſunt: *M. Porc. Cato Cenſorinus* de bello Punico primo et ſecundo *Sempronius Aſellio* de rebus, in bello Punico ſecundo ſub P. Scipione Africano in Hiſpania a ſe ipſo geſtis, *P. Rutilius Rufus* de bello Numantino, *Q. Lutat. Catulus* de rebus in conſulatu ſuo et contra Cimbros geſtis, *L. Corn. Sulla* de rebus ſuis, *L. Siſenna*, de bello contra Sullam. *L. Lucceius* de bello Marſico, *C. Iul. Caeſar* de bello ciuili, *A. Hirtius* de bello Gallico, Alexandrino et Africano. *C. Salluſt. Criſpus* de bello Iugurthino, *Varro Atacinus* de bello Sequano, *Hoſtius* de bello Iſtrico etc.

Digitized by Google

Etenim, praeclare licet de natura, prouentibus, indole quorumdam locorum atque regionum expoſuerit, praeclariora tamen, praecipue quibus res naturales earumque cauſas declarentur, reticuiſſe iure cenſendus eſt. Quem in errorem *conſilio*, ea tantum tractandi quae vel ad animi delectationem facere, vel vtilitatem et fructum aliquem comparare viderentur, Strabonem inductum eſſe, iam ſupra innui.

De Codicibus manuſcriptis [f]).

I) *Codices textus graeci.*

a) In *Italia.*

Romae Bibliotheca Vaticana ſequentes Strabonis codices poſſidet. 1) nr. CLXXIII. fol. max. ſec. XV. chart. fol. 469. omnes Strabonis libros exhibet; eſt codex, ob lectionum varietatem praeſtantiſſimus; et ex antiquiſſimo exemplo deſcriptus, vt lacunarum frequentia indicare videtur. † 2) nr. CLXXIII. ſec. XV. vel ineunte XVI. chartac. fol. min. fol. 284. duodecim libros priores continet; manu ineptiſſimi librarii deſcriptus, vitiis enim calami ſcatet. Hic codex, etiamſi tenuiorem varr. lect. meſſem praebet, ob id tamen memorandus eſt, quod pro diſſertatione de climatibus ap. Strab. II. 194. B. (132.) vsque ad libri finem aliam exhibet de terrae figurae, ita inſcriptam: *Στραβωνος περι μεγεθους και σχηματος της γης*, quae incipit: *Ἡ γη κεντρου λογον επεχει προς την σφαιραν του στερεωματος· ουχ ότι πασα κεντρον ἐστι· παν γαρ κεντρον ἀδιαστατον ὑπαρχει και ἀμερες*; quam *Laurentino-Mediceo* cod. Plut. 128. cod. III. contineri, teſtis eſt *Bandinius* in catal. biblioth. Laurent. † [g])

Inter codices *Vrbinatenſes*, qui pariter in Vaticana bibliotheca adſeruantur, eſt volumen fol. nr. CV. charta lintea ſec. XVI. Geographicorum Strabonis X. libros poſteriores continens. Conſpirat iſte codex fere in omnibus cum cod. Vatic. CLXXIII. †

Florentiae proſtant in *Bibliotheca Laurentino-Medicea* 1) Plut. 28. cod. V. *Strabonis* libri X. priores, cod. chart. ſec. XIV. 4. fol. 293. *Bandin* pag. 55. 2) plut. eod. cod. XL. iidem *Strabonis* libri, cod. papyr. 4. ſec. XIV. fol. 207. ap. *Bandin.* pag. 66. 3) eod. XV. vltimos ſeptem *Strabonis* libros complectens, eod. ſec. XIV. fol. 233. *Bandin.* pag. 31. 4) eod. XIX. iidem Strabonis libri, ſec. XIV. 4. fol. 230. *Bandin.* pag. 37.

Venetiis in inſtructiſſima bibliotheca Marciana adſeruantur: 1) nr. CCCLXXVII. Cod. membranaceus, fol. max. ſumtibus immortalis *Cardinalis Beſſarionis* manu, vt mihi quidem videtur, *Ioannis Rhoſi*, Cretenſis [h]), deſcriptus, omnium Strabonis codicum, quos vidi, elegantiſſimus, et ob lectionis probitatem pretioſiſſimus, integrum Strabonis opus continet. † 2) nr. CCCLXXVIII. ſec. XV. chart. fol. duodecim libros complectens poſteriores. * 3) nr. CCCLXXIX. chart. 8. libros ſeptem vltimos exhibet. † [conſ. *Villoiſon* anecd. gr. II. pag. 248.]

Ceſenae

f) Codices, ſigno † notatos, totos cum impreſſis contuli, aſteriſco inſignitos in locis tantum difficilioribus inſpexi.

g) Hoc opuſculum in anecdotis graecis faſc. I. formulis exprimi curabo.

h) Vid. *Montfaucon* Palaeogr. gr. pag. 101.

Ceſenae in *bibliotheca Malateſtarum* in coenobio fratrum minorum adſeruata, exſtat cod. chart. *Strabonis. Montfauc. Biblioth.* bibl. tom. I. pag. 434.

Mediolani in Bibliotheca Ambroſiana teſte *Montfauc.* l. cit. pag. 504. cod. Strabonis geograph. cum ſcholiis vol. IV., cum aliis duobus eiusdem codicibus adſeruantur. ibid. pag. 528.

Taurini, in bibl. reg. teſte catal. codd. latin. p. 172. Strabonis geogr. a *Guarino* Veron. in latinum ſermonem translata.

b) In *Hiſpania*.

Bibliotheca Eſcorialenſis poſſidet cod. Strabonis geograph. libros VII. priores complectens *Montfauc.* l. cit. pag. 622. [ſecundum *Plüer.* in itinerar. per Hiſpan. pag. 190. cod. continet lib. XVII. — In bibl. regia *Matrit.* cod. chart. continens XVII. libros, copioſe deſcribitur ab *Iriarto* catal. pag. 19 ſq. *Harl.*]

c) In *Gallia*.

In *regia* olim *bibliotheca Pariſienſi* proſtant ſequentes Strabonis codices, ſecundum tom. II. catalogi bibliothecae regiae nr. MCCCXCIII. codex bombycinus, ex oriente a Seuinio a. 1727. adlatus; e quo *Montfauconius* varietatem lectionis libri primi excerpſit, eamque in tom. II. bibl. pag. 1027 ſqq. inprimi curauit. MCCCXCIV. membranaceus, ſec. XV. manu Caeſaris Strategi Lacedaemonii [1]); olim mediceus. libros XVII. Strabonis complectitur, nr. MCCCXCV. chart. ſec. XVI. integrum opus Strabonis exhibet. Notante catalogo, eo vſi ſunt typographi, quorum opera Strabo graecus ex officina *Aldi* primum prodiit. nr. MCCCXCVI. chart. ſec. XV. pariter XVII. libros continet. nr. MCCCXCVII. ſec. XII. cod. membr. X. libros priores exhibens. nr. MCCCCVIII. chart. ſec. XV. libros XVII. continet.

d) In *Anglia*.

Oxoniae in collegio nouo mutilus Strabonis codex adſeruatur. nr. MCCCXI. in catal. MSS. Oxon. *Montfauc.* Bibl. bibl. tom. I. pag. 666.

Cantabrigiae in academiae bibliotheca eſt codex quorumdam Strabonis librorum. nr. MMCCLXXI. *Montf.* ibid. pag. 672.

Etonae in bibliotheca collegii decimus Strabonis liber inuenitur. nr. MDCCCCXII. *Montfauc.* ibid. pag. 674.

e) In bibliothecis *Moſcouienſibus* exſtant quaedam exempla Strabonis teſte Athanaſ. *Schiada* in eorum recenſione.

II) *Codi-*

1) *Montfaucon* Palaeogr. gr. pag. 97.

Digitized by Google

II) *Codices Latini.*

Florentiae in bibliotheca Laurentino-Medicea plut. 30. cod. VII. membr. eſt codex, verſionem *Guarini Veronenſis* latinam Strabonis complectens. *Bandin.* Catal. pag. 301.

Pariſiis in bibl. regia cod. MMMMDCCXCVI. eamdem verſionem exhibet. Catal. bibl. regiae tom. II.

Taurini bibl. reg. codicem poſſidet, eamdem verſ. continens. *Montfauc.* tom. II. p. 1401.

Editiones Strabonis.

1) *Graeca.*

1516. *Strabo de ſitu orbis*, Venetiis in aedibus Aldi et Andr. Soceri, menſe nouembri. [praemiſſis indice gr. et breuibus ſingulorum libror. praeter primum argumentis, quae in codd. occurrere, Caſaub. quoque teſtatur, ac ab illo ſeorſim Straboni ſuo ſubiecta ſunt] fol. Codex, quo Aldus in Strabone edendo fuerat, nunc in bibl. regia adſeruatur. [In bibl. Monacenſi ſeruatur exempl. cum notis criticis P. Victorii manuſcriptis.]

2) *Latinae.*

Primam verſionis latinae editionem Sweinshemius et Panarz circa ann. 1471. *) ſine anni mentione for. max. fol. 240. et dimid. ediderunt. Exemplum huius rariſſimae editionis, quo ego vtor, primo ſtatim folio ab epiſtola editorum nomine a *Ioanne Andrea*, epiſcopo Aleriae in Corſica, ad Paulum P. M. II. ſcripta incipit, in qua auctor contra Georgii Trapezuntii inuectiones ſe defendere molitur; quam fol. 3. ipſa Strabonis verſio ſequitur. Libri decem priores a *Guarino Veronenſi*, ſeptem autem poſteriores a *Gregorio Triphernio* (Triſernate) tranſlati ſunt. Claudit opus fol. 241. index rerum, ſingulis in libris Strabonis contentarum, quem ſequuntur verſus, in quibus typographi nomina ſua declarant:

Aſpicis illuſtriſ lector quicunque libelloſ
Si cupiſ artificum nomina noſſe: lege.
Aſpera ridebiſ cognomina teutona: forſan
Mitiget arſ muſiſ inſcia verba virum.
Cōraduſ ſuueynheym: Arnolduſ pānartzq: magiſtri
Rome impreſſerunt talia multa ſimul.
Petruſ cum fratre Franciſco maximuſ ambo
Huic operi aptatam contribuere domum.

Haec verſio optimorum codicum lectionem ad verbum exprimit, ſeruata ipſa codicum interpunctione; ideoque quibus codices ipſos inſpiciendi copia non eſt, pro codice inſeruire poteſt.

1472. Eadem verſio *Venetiis* recuſa eſt per *Vindelicum Spirenſem*. fol. de qua editione accurate egit cel. M. *Denis* in *memorabilibus bibliothecae Garellianae* pag. 40 ſqq.

1473. Romae Sueinshemii et Pannartii editio repetita eſt. fol. vid. *Maittaire* in *ann. typogr.* tom. I. pag. 329. not. 1. [*Audiffred.* l. c. pag. 126 ſq. *Panzer* l. c. pag. 457.]

1480.

*) Cel. tamen *Seemiller* in incunabulis typogr. bibl. Ingolſtad. tom. I. p. 19 ſq. adferendam eſſe illam putauit editionem a. 1469. adde *Audiffredum* in catal. rom. edit. ſaec. XV. ad h. annum pag. 28 ſq. et cel. *Panzer* in annal. typograph. vol. II. pag. 413. *Harl.*

1480. *Strabo*, latine ex verſione Guarini Veronenſis et Gregorii Tifernatis, vltimam manum imponente Iac. Antonio Marcello. — ap. Ioan. Vercellenſem. *Cat. Bibl. Bunau.* vol. I. pag. 153. k)

1484. *Strabo* de ſitu orbis latine verſ. a Gregorio Typhernate. typis Ioann. Vercellenſis. Maitt. l. c. pag. 458.

1494. *Strabo* de ſitu orbis libri XVII. et in calce Strabonis Amaſini ſcriptoris illuſtris geographiae opus finit; quod Ioan. Vercellenſis propria impenſa viuentibus poſteriſque exactiſſima diligentia imprimi curauit A. S. MCCCCLXXXXIIII. die XXVIII. Ianuarii. (ſine loco.)

De hac editione copioſe agit *Hager* in Geograph. Büchersaal. tom. I. pag. 19 ſqq.

1496. *Strabonis geographia*, latine verſa, Venet. fol. *Maitt.* tom. I. pag. 628.

1510. eadem Guarini Veronenſis verſio repetita Venet. apud Bartholomaeum de Zanis. fol.

1512. *Strabonis Geographia*, decem et ſeptem libros continens, e graeco in latinum a Gregorio Tifernate et Guarino Veronenſe conuerſa cum indice. Pariſ. per Egidium Gourmont. fol.

1523. *Strabonis geographici* commentarii, olim vt putatur a Guarino Veronenſi et Georgio Tifernate latinitate donati, iam vero denuo a Conrado Heresbachio ad fidem graeci exemplaris auctorumque, qui huc facere videbantur, recogniti. Baſil. ex officina Valent. Curionis fol.

1539. *Strabo* ab Guarino et Gregorio Tifernate, vt putatur verſus, ſed recognitus et emendatus a Conrado Heresbachio. ex officina Curionis. Baſil. fol.

Eſt repetitio editionis antecedentis.

[1540. *Strabonis* Geographia — lat. interprete *Pirckheimero*, cum tabb. opera *Seb. Münſteri*. Baſil. ap. Henr. Petri. fol. vid. catal. bibl. Thottianae, tom. IV. pag. 23. *Harl.*]

1559. *Strabonis de ſitu orbis* libri XVII. cum indice locupletiſſimo. Lugduni apud Gabrielem Coterium. tom. I. et II. 8.

Brequiguius

k) Fabric. ſcripſerat, vltimam manum impoſuiſſe *Io. Anton. Marcellum*: at *Richey* in nota miſſa haec notauit: „Iacob Anton. Marcellus, Patricius et eques Venetus, armis ſane illuſtrior, quam litteris. non quidem ipſe impoſuit manum vertendo Straboni, ſed a Guarino verſum ſuo ſumtu et cura ad integritatem operis promouit, quum Nicolaus V. pontifex rom. Guarinum in opere inchoato deſtituiſſet.“ — idem de edit. a. 1494. haec notauit: „Io. Vercellenſis, typographus, Venet. in epiſt ad Paullum II. pontif. Straboni lat. praefixa, Iacobo, ait, Angelo Florentino in mathematicis doctiſſimo, ab Alexandro V. demandata eſt prouincia, transferendi in latinum Ptolemaei, *Strabonis* vero a Nicolao V. *Guarino* Veronenſi, et Gregorio Tifernati. Quorum ego in manibus ſumtis exemplaribus, ex Gregorii Archetypis Aſiam atque Africam deſcribi feci. Guarini autem Europa perlecta, quod in ea multa deerant, fragmentis, vt puto, graecorum illius exemplarium, amicorum ope addi omnia curaui. In quo Theodoro uiro Gazae, atque Andronico Lampo, item Birago, graece latineque doctiſſimis viris, non exigua gratia eſt habenda.“ adde Fabric. B L. mediae et inf. aetat. tom. III. pag. 101 et 119. edit. Manſi. *Harl.*

Digitized by Google

Brequignius in praef. ad *Strabon.* pag. XII. hanc editionem forma ſedecima impreſſam ait.

1652. *Strabonis*, de ſitu orbis libri XVII. editi quidem in eorum gratiam, qui Geographiae ſtudioſi ſunt, olim vt putatur a Guarino Veronenſi et Gregorio Triſernate latinitate donati; recens vero a doctiſſimis viris quorum in praefatione fit mentio, emendatiores quam antea prodeunt. Acceſſit index locupletiſſimus. Amſtelodami apud Ioan. Ianſſon. tom. I et II. 12.

Eſt mera repetitio editionis 1539.

3) *Editiones graeco-latinae.*

1549. Στραβωνος περι της Γεωγραφιας βιβλια ιζ. Strabonis de ſitu orbis libri XVII. graece et latine ſimul iam in eorum, qui pariter Geographiae et vtriusque linguae ſtudioſi ſunt gratiam editi: olim quidem, vt putatur, a Guarino Veronenſi et Gregorio Triſernate in latinum conuerſi, ac deinde Conradi Heresbachii opera ad eius generis auctorum fidem recogniti, nunc vero poſtremum eruditorum aliquot induſtria ac ſtudio, quorum in praefatione fit mentio, ab innumeris, quibus aeque et graecum exemplar et latina translatio ſcatebat, mendis repurgati. Baſil. per *Henricum Petri.* a. M.D.XLIX. menſe Auguſto.

Editor fuit *Marcus Hopper*, iurium Profeſſor Baſileenſis, vt praefatio ad Aegidium Tſchudium indicat, qui etiam, quae in Aldino graeco exemplari vitioſa erant, reſtituit; latinae verſionis reſtituendae prouincia *Henrico Glareano* et *Ioan. Hartungo* demandata. vide praefat. edit. praemiſſam.

1571. *Strabonis* rerum geographicarum libri XVII. graece, et latine interprete *Guil. Xylandro*, cum eiusdem notis et caſtigationibus ad calcem ſingulorum librorum ſubiectis, ex officina Henr. Petri. Baſil. [Eiusdem Xyl. *lat.* verſio ſeparatim ibid. eodemque anno cum tabb. geographicis, eademque praefatione edita memoratur in Catal. Thott. l. c. et eſt in biblioth. Erlang. Inſcripta autem, *Strabonis* — rerum geographicar. commentarii libris XVII. contenti, latini facti, *Guilielmo Xylandro*, Auguſtano, interprete. Adiecimus eiusdem annotatiunculas. — Baſil. ex offic. Henricpetrina, — in calce Baſileae — cIↃIↃLXXI. fol.]

1587. *Strabonis* rerum geographicarum libri XVII. *Iſaacus Caſaubonus* recenſuit, ſummoque ſtudio et diligentia, ope etiam veterum codicum, emendauit, ac *commentariis* illuſtrauit. — Adiecta eſt etiam *Guilielmi Xylandri* Auguſtani latina verſio cum neceſſariis indicibus. Excudebat Euſtath. Vignon. (ſine loco.)

Caſaubonus vix dum duodetriginta annos natus, hac editione priores longe ſuperauit. Graecum textum, in prioribus exemplaribus turpiſſimis mendis deprauatum, partim ope quatuor codicum, quorum lectiones a ſocero Henrico Stephano acceperat; partim ex ingenio multis in locis emendatiorem et auctiorem reddidit, notisque doctiſſimis illuſtrauit. Contra iniquos obtrectatores, qui de eo conqueſti erant, quod Xylandri verſionem non emendauerit, defenſionem inſtituit in praefatione ad Polyaenum.

1620. Altera Caſauboni editio, ſexto poſt mortem viri magni anno prodiit *Pariſiis*, curante Morellio, typis regiis.

Eſt priore ſpendidior et emendatior.

1707. *Strabonis* rerum geographicarum libri XVII. accedunt huic editioni ad Caſaubonianam III. expreſſae, notae integrae G. Xylandri, If. Caſauboni, Fr. Morellii, Iac. Palmerii, ſelectae vero ex ſcriptis P. Merulae, I. Meurſii, Ph. Cluuerii, L. Holſtenii, Cl. Salmaſii, S. Bocharti, If. Voſſii, Ezech. Spanhemii, Ch. Cellarii, aliorumque. Subiiciuntur Chreſtomathiae graece et latine. Amſtelod. ap. Ioan. Wolters. tom. II. fol.

Hanc editionem imprimendam curauit Theod. Ianſon. ab *Almeloveen.* vid. praefat.

1763. *Strabonis* rerum geographicarum libri XVII. ad fidem mſtorum emendati, cum latina Xylandri interpretatione recognita, adnotationibus et indicibus ab vno e ſociis regiae inſcriptionum et humaniorum academiae. Adiunctae ſunt tabulae geographicae ad mentem Strabonis delineatae. *Pariſ.* 4. tom. I. tres libros priores continens.

Hanc ſplendidiſſimam editionem curare inchoauit *I. Brequignius;* textum recenſuit ad fidem cod. reg. MCCCXCIII. qui is eſt, quem Seuinus ex oriente adportauit, cuique haud raro nimiam auctoritatem etiam apertis in mendis tribuit. Prodiit ſolummodo tomus primus, tres priores libros Strabonis complectens. *Brequignius* enim taedio captus rei, omnem, quem collegerat ad ſuam editionem ornandam, adparatum quibusdam Anglis doctis commiſiſſe fertur, qui eo in noua, quae ſummo ſplendore Oxoniae paratur, editione vterentur.

[Ipſe cl. *Siebenkees*, auctor huius de Strabone narrationis, nouam parat editionem, ex codd. multo correctiorem atque vberiorem cuius primum volumen Lipſiae hoc ipſo anno prodit, 8.]

[Librum III. Strabonis de Hiſpania *Ioannes Lopez*, geographus regius, ex latino ſermone in hiſpanicum tranſtulit, Madrit. 1788 8. Additus eſt textus graecus, cum omnibus Caſauboni notis, quibus ille ſuas et III. mappas geographicas veteris Hiſpaniae, et in quibus vetus ac noua Hiſpania comparantur, adiecit. *Harl.*]

4) Verſionem *Italicam* curauit *Alfonſus Buonacutius.* [Venet. 1562. 4. partt. II.]

5) Verſio *germanica.*

Des *Strabo*, eines alten ſtoiſchen Weltweiſen, aus der Stadt Amaſia gebürtig, allgemeine Erdbeſchreibung, von *Abraham Iacob Penzel.* Tom. IV. 8. Lemgouiae 1775—1777.

De Henrici Scrimgeri codicum Strabonis collatione.

Silentio praeterire hic non poſſum *Henricum Scrimgerum, Geneuenſem,* olim de editione noua Strabonis critica procuranda cogitaſſe, et ad eam adornandam ſex codicum manuſcriptorum lectionem variam ſummo ſtudio collegiſſe. Lectiones margini exempli Aldini, quo in hoc labore vtebatur, adſcripſit; quod poſt viri doctiſſimi mortem primum ad *Fuluium Vrſinum* peruenit, et deinde cum aliis, quos iſte poſſederat, libris in *Bibliothecam* Barberinam adlatum eſt, in qua nunc adſeruatur. Quos autem codices adhibuerit, ipſe in nota, fronti exempli adſcripta, indicat, quam iuris publici facere ſuperuacaneum non puto.

1) „In primis ex bibliotheca Petri Bembi codicem habuimus ſane antiquum, qui X. „priores libros continebat ipſe etiam multis in locis in margine veterem lectionem aliam ac „diuerſam habens, quam etiam in noſtro poſuimus hoc ſigno: γρ."

2) „Secundo loco Beſſarionis, cardinalis, librum ex S. Marci bibliotheca habuimus „qui omnes Strabonis libros habebat; illius lectionem minio rubro adſcripſimus, aut duobus

„ſemi-

Digitized by Google

„ſemicirculis, prioris libri lectioni affixis, cum ea conuenire oſtendimus.“ (Iſte codex in bibliothecae Marcianae catalogo nr. CCCLXXVIII. notatur.)

3) „Tertio ex eadem bibliotheca vetuſtum codicem contulimus, qui quidem duodecim „libros priores habebat, huius diuerſam lectionem, quia in omnibus fere cum Beſſarionis co„dice concordaret, lectionis illius diuerſitati duobus ſemicirculis nigro minio appoſuimus, „ſiquando autem diuerſum haberet, in vltima parte id poſuimus, et punctula frequenter, qui„bus indicamus, idem in ipſo deeſſe, quod in Beſſarionis, in eadem margine notauimus, hinc „codicem Gemiſti fuiſſe credimus.“

Eſt codex inter Marcianos nr. CCCLXXVIII.

4) „Quarto librum *Gemiſti* habuimus, qui initio excerpta omnia ex Strabonis libris ha„bebat veluti epitomen, aliquando etiam aduerſus Strabonis ſententiam diſputationes. Hic „liber habet Strab. lib. XI. XII—XVII. huius diuerſam lectionem, quia etiam multis in locis „cum Beſſarionis conueniret, ſemicirculo eidem conuenire oſtendimus, diuerſam autem le„ctionem vlterius in margine poſuimus.“

5) „Ad extremum cum Romae eſſemus, duos antiquos codices habuimus, quorum al„ter integerrimus et caſtigatus manum Laſcaris in marginum notis indicabat, in quo libri „XVII. fuerunt; alter qui omnium longe vetuſtiſſimus fuit, et vetuſtate ipſa corroſus facile „indicium fecit, vnde lacunae illae, quae in caeteris omnibus habentur, emanarunt, libros „nouem continebat, cuius lectionis varietatem ad interiorem marginem vel notis, quibus „conuenire cum optimis exterioris marginis notis indicare ſolemus, vel certe ſcriptis atque „poſitis illis, quo illius erant propriae varietates.“

Vbi antiquiſſimus iſte codex hodie lateat, incertum eſt. Id autem, niſi plane fallor, e Scrimgeriana ius collatione euinci poſſe puto: libros nouem priores cod. Vat. nr. CLXXIII. ex eo deſcriptos fuiſſe; accurata enim Scrimgerianarum cum Vaticano codice lectionum collatione inſtituta, deprehendi, eum; cum in lacunis, tum in varietate lectionis cum illo conuenire, quem Scrimgerus codicem antiquiſſimum habuit.

Hanc collationem forte Caſaubonus reſpiciens ad *Petrum Iunium* ſcribit: *Quantum ad eam rem* (nouam nempe Strabonis editionem) *iuuare nos tuae illae notae Scrimgerianae queant, ne dici quidem poteſt.* vid. Caſaub. epiſt. 514.

III. *De chreſtomathiis Strabonianis.*

Habemus plures Geographicorum Strabonis chreſtomathias, quarum vna tantum, reliquis adhuc in bibliothecis latentibus, formulis impreſſa et iuris publici facta eſt.

1) *Chreſtomathia vulgata.*

Incertum, quo auctore, concinnata videtur, quo tempore Bulgarorum res ſtetit, inter annum Chriſti 976 et 9.6. ſub Baſilio II. Bulgaroctono dicto; quod *H. Dodwelus* in diſſertatione *de ætate peripli Strabonis* colligit ex his eius verbis lib. III. pag. 1252. edit. Almeloven. και νυν δε πασαν ηπειρον και Ἑλλαδα σχεδον και Πελοποννησον, και Μακεδονιαν Σκυθαι

Σκλαβοι

Σκλαβοι νεμοντα[1]). Idem doctiſſimus *Dodwellus* obſeruat, nullis graecobarbaris vti vocabulis hunc ſcriptorem, excepto vnico, quod ΡΙΧΙ'ΑΝ plus ſimplici vice dixit pro receſſu aeſtus marini.

Editiones Chreſtomathiae Strabonianae.

1533. Prodiit graece in variorum geographicorum collectione, a *Sigismundo Gelenio* editorum, ſequenti titulo: *Ἀρριανου περιπλους Εὐξεινου ποντου, του αὐτου περιπλους της ἐρυθρης θαλασσης. Ἀννωνος περιπλους Λιβυης, Πλουταρχου περι ποταμων και ὀρων, ἐπιτομη των του Στραβωνος γεωγραφικων. Ἐν Βασιλειᾳ παρ' Ἱερωνυμῳ Φροβενιῳ και Νικολαῳ τῳ Ἐπισκοπιῳ, ἐτει της θεογονιας αφλγ.* 4.

1557. Latina *Hieronymi Gemuſaei* verſio poſt *Dominici Marii Nigri* libros XI. Geographiae prodiit Venet.

1703. Graece et latine cum verſione *Hieronymi Gemuſaei* et diſſertatione *Henrici Dodwelli de Strabonis excerptore, et aetate qua vixerit*, notisque ſuis breuibus proſtat in tomo ſecundo *Geographiae veteris ſcriptorum minorum*, a *Ioanne Hudſonio* Oxoniae editorum.

1707. *Almelouenius* eamdem editioni ſuae Strabonis ſubiecit, ſequutus ex aſſe editionem Hudſonianam, Dodwelliana diſſertatione praefixa.

2) *Chreſtomathiae ineditae.*

1) In *Italia.*

Romae in *Palatino-Vaticana* bibliotheca cod. nr. CV. (ap. Sylburg. pag. 129) ſaec. XV. chart. 4. proſtat, varia e variis hiſtoricorum et philoſophorum ſcriptis a *Maximo Planude* excerpta, continens. Codex inſcriptus eſt: *Συναγωγη συλλεγεισα ἀπο διαφορων βιβλιων παρα του σοφωτατου και λογιωτατου και τιμιωτατου ἐν μοναχοις Κυριου Μαξιμου του Πλανουδη πανυ ὠφελιμος.* Excerpta ex Dione Caſſio, Pauſania, quae CL. folia priora continent, excipiunt illa e Strabonis Geographicorum libb. I. II. IV. V. VI. VII. X. XI. XII. XV. XVI. XVII. ampliſſima, et ad textum Strabonis caſtigandum optima. † In *bibliotheca Vaticana antiqua* cod. nr. CCCCLXXXII. ſaec. XIII. vel XIV. bombycinus, 8. chreſtomathiam Strabonis ineditam exhibet. Codex ob ſiglarum et ſyllabarum compendia lectu difficillimus eſt, atque aetate et blattarum morſu miſere adfectus. * nr. CLXXV. eiusd. bibl. cod. membran. ſaec. XIII. vel XIV. inter varia opuſcula continet: *Συνοψιν των κολπων της κατ' ἡμας οἰκουμενης ἐκλεγεισα ἐκ της γεωγραφιας Στραβωνος.* Excerpta ſunt e Strabonis lib. II. pag. 182. (121.) vsque ad lib. VII. pag. 492. (320.) † Cod. apud Sylburg. XCII. exſtat quidem inter *Palatino-Vaticanos* libros, ſed alieno loco collocatus; ideoque mihi copia eum euoluendi non facta eſt.

Florentiae in *Mediceа bibliotheca* plut. 28. cod. XXIX. chart. ſaec. XV. 4. continet 1) *Στραβωνος περι μεγεθους και σχηματος γης.* 2) *ἐκ των περι Στραβωνος γεωγραφικων περι της γης της οἰκουμενης σχηματος.* Vtrumque opuſculum Straboni auctori falſo adtribuitur.

[1]) Quos auctor epitomes *Sclauos* nominat, Bulgaros fuiſſe, quorum imperio *Sclaui* tunc temporis ſubiecti erant, nemo neſcit.

buitur. Namque potius eſt illud de terrae habitatae figura, quod in cod. Vatican. CLXXIV. operis Strab. exſtat, poſterius *Gemiſtum* potius auctorem habuit, cui etiam in cod. Vatic. CLXXIV. et Venet. CCCLXXIX. adſcribitur. In bibliotheca Riccardiana excerpta Strabonis in codd. nr. XXVII et XXIX. ſunt. vid. *Lamii* catal. bibl. Riccard. pag. 327.

2) In *Gallia.*

In *bibliotheca Pariſienſi* cod. nr. MCCCXCVIII. ſaec. XVI. locupletiſſima et ab editis plane diuerſa Strabonis excerpta continet. Exemplum huius codicis, lib. X. complectens, manu *Lucae Holſtenii* deſcriptum adſeruatur inter eiusdem viri, dum viueret, celeberrimi, ſchedas, in inſtructiſſima bibliotheca Barberina, quod cel. *Caſp. Garatonius* eiusd. bibliothecae praefectus, vir pari humanitate et eruditione mecum communicauit. nr. MCCCCIX. exhibet e Strabone, Pauſania, Dione, Ariſtotele, aliis, excerpta. Catal. bibl. regiae tom. II.

In *Anglia* inter codices Iſaaci Voſſii in bibliotheca collegii Etonenſi cod. nr. MMCLXXI. continet Strabonis fragmenta. vid. catal. librorum msstorum Angliae et Hiberniae in vnum collect. Oxon. 1697. *Montfaucon.* biblioth. tom. I. 675. — [In bibl. *Leidenſi*, inter codd. Voſſianos, ſunt Excerpta ex ſcholiaſte Strabonis, qui fuit penes Patric. Iunium. vid. catal. illius biblioth. pag. 399. nr. 7.]

IV. *Emendatores operis Straboniani.*

Saeculo iam XV. non defuerunt, qui de reſtituendo et emendando Strabonis opere, quantum fieri poſſet, cogitarent; inter quos praecipue eminet *Gemiſtus Pletho*, magni Beſſarionis magnus praeceptor. Is 1) opuſculum edidit, *Διορθωσις ἐνιων των ὐκ ὀρθως ἐν τῃ γεωγραφικῃ ὑπο Στραβωνος λεγομενων* inſcriptum, in quo varia, a Strabone parum accurate tradita, emendauit. Auctor praecipue in iis corrigendis verſatur, quae de Caſpio mari Strabo tradiderat. Incipit autem opuſculum: *Οὐτε την θαλατταν την Κασπιαν ὀρθως οἰεται Στραβων τῳ ὀκεανῳ συμβαλλειν· κατ᾽ αὐτην γαρ ὐσα αὐτη παντοθεν καταλαμβανεται;* et vltima eius verba ita ſonant: *Ἁ μεν ὐν ἀξια λογυ των Στραβωνι ὐκ ὀρθως ἐν τῃ γεωγραφικῃ λεγομενων ταυτῃ ὑφηγησει, ταυτ᾽ ἐςι τε και τοιαυτης της τε διορθωσεως προς ἡμων τυγχανει. εἰ δε τι αὐτῳ και ἀλλο ὐκ ὀρθως λεγεται, ὐκ ἀν δη μεγα τι εἰη· τα δε πολλα αὐτῳ εὐ τε και καλως λεγεται.* Hoc opuſculum, quod particula tantum amplioris Gemiſti operis eſſe videtur: *Lucas Holſtenius* in geographicorum ſyntagmate edere voluit, teſte *Lambecio* lib. I. de biblioth. Vindobon. pag. 114. m) — 2) At, maioris momenti, et ad reſtituendum Strabonis textum praeclare facientia, ſunt eiusdem *Gemiſti* excerpta e decem Strabonis libris prioribus, quae in cod. Veneto CCCLXXIX. exſtant. Summa enim cura, et haud minori ſucceſſu Gemiſius plurima Strabonis loca, nullius codicis ope ſananda, partim ingenii acumine, partim forte codicum, noſtris emendatiorum, auxilio, hoc in opere ita reſtituit et in meliorem ordinem redegit, vt ex eo largior

ad

m) Exſtat hoc opuſculum in cod. Vaticano nr. CLXXIV. Veneto CCCLXXIX. Florentino Mediceo plut. 28. cod. XXIX. inter codd. bibl. *Pelliſeri* in Anglia n. 1200. eiusque meminit *Labbeus* Bibl. noua MSS. pag. 110. [In cod. Voſſiano in bibl. Leidenſi eſt, (teſte catalogo bibl. Leidenſis pag. 399. nr. V. fragmentum geographicum, correctum per D. Georg. Gemiſtum. *Harl.*]

ad magnam operis Straboniani partem reſtituendam, meſſis colligenda ſit, quam ex quouis integro Strabonis codice. †

Cyriaci Anconitani ſcholia in Strabonem graeca, quibus *Lucas Langermannus*, ICtus Hamburgenſis, vſus eſſe dicitur, in bibliothecis a me perluſtratis, fruſtra quaeſiui n).

De locis Strabonis in opere geographico emendandis et illuſtrandis praeclare meruerunt:

Iacob. Palmerius, in exercitationibus in auctores graecos. Vltraiect. 1694. 4. p. 287 ſqq.

[Strabonis de Moſe et religione iudaica hiſtoriam illuſtrat *Tolandus* in Originibus iudaicis, quae cum eius Liuio Antedeiſidaemone prodierunt, Hagae Com. 1709. 8. *Heum.*]

Animaduerſiones in Strabonis Geographiae libros IX. depromtae ex manuſcripto codice Mediceo, exſtant inter varia geographica ab *Abr. Gronouio* edita Lugd. Batau. 1739. 8. pag. 149 ſqq.

Emilio Giannuzzi, oſſervazione ſopra un luogo di Strabone Geogr. lib. II. in Raccolta di opuſculi ſcientifici, e filologici. tom. XVIII. pag. 364 — 369.

In Voyage litteraire de la Grèce, cahier V.

In plurimis diſſertationibus, actis academiae Inſcriptionum Pariſienſis inſertis; praecipue in iis, quarum *Brequignius* auctor eſt.

Oberlinus V. cel. ad Vibium Sequeſtrem Strabonem culpat, defendit, emendat.

Thomas Tyrwhittus, in Coniecturis in Strabonem Oxon. 1783. recuſ. Erlangae 1788. cum *Harleſii* praefatione.

Goſſelin, in Géographie des Grecs analyſée, ou les Syſtemes d'Eratoſthenes, de Strabon, et de Ptolemée comparés entre eux, et avec nos connoiſſances modernes. à Paris 1790. 4. max.

Quibus addas miſcellaneas obſeruationes in auctor. vet. vol. II. tom. I. pag. 1 ſqq. o) et *Lucam Holſtenum*, in notis ad *Stephanum* de vrbibus.

V. *Strabonis ſcripta deperdita.*

Strabo alios ante ſcripſerat libros, quam geographicum opus condendum adgreſſus eſt, de hiſtoria tractantes, quos intercidiſſe dolemus. Quorum ipſe mentionem facit, haec ſunt:

Ὑπομνή-

n) De hiſce ſcholiis *Almelouenius* in praefat. ita: Foret profecto egregium ornamentum, ſi comparari poſſet *Cyriacus Anconitanus Scholiaſtes Graecus Strabonis*, qui tempore Frederici III. in Strabonem videtur Graeca Scholia conſcripſiſſe, quibus vſus eſt Lucas Langermannus, ICtus Hamburgenſis, vti colligi poteſt ex Reineſii Inſcriptionum ſyntagmate p. 223 et 368. [Conf. *Villoiſ.* prolegg. ad Homerum etc. p. XXXII. not.]

o) Suas in Strabonem notas memorat *Cornelius Bonauentura Bertramus*, cap. III. lucubrationum Frankenthalenſ. *Philippus* quoque *Cluuerius* III. cap. 40. Germaniae antiquae, notas in Strabonem pollicetur; et cap. 49. adfert verba Caſauboni in epiſtola ad ipſum ſcripta Cluuerium, hortantis ad hoc opus ſuſcipiendum. Verum nec Bertrami nec Cluuerii notae lucem viderunt, nec *Roderici*, Collegii regalis praefecti, quem Cantabrigiae nouam huius ſcriptoris editionem molitum eſſe fama fuit. *Lucae Holſteni* notae in Strabonem hactenus anecdotae adſeruantur in bibliotheca Barberina.

Ὑπομνήματα ἱϛορικὰ nominat lib. I. (13.) ad librum eorum ſextum prouocat XI. 784. B. (515.) quo ex loco patet, Polybii hiſtorias hoc in opere ſuppletas et continuatas fuiſſe; id quod etiam *Suidas* voce Πολυβιος innuit: ἐγραψε δε ait και Στραβων Ἀμασευς τα μετα Πολυβιον ἐν βιβλιοις μγ. Citat quoque Strabonis ὑπομνηματα ἱϛορικα *Plutarchus* in Lucullo pag. 511. edit. Francof. eademque videtur reſpicere in Sylla pag. 468. *Ioſephus* quoque XIV. cap. 8. Strabonem inter ſcriptores rerum Pompeii magni geſtarum refert, vt optime, de hoc loco commentans monet ***Montacutius*** in Apparatu ad Origines eccleſiaſticas pag. 147.

De rebus Alexandri, et vt videtur in ſingulari opere ſe expoſuiſſe, ipſe declarat II. 121. (70.) SIEBENKEES.

VI. Fuere item alii Strabones in veterum ſcriptis memorati, vt 1) C. Fannius Strabo, *Conſul*, anno V. C. 592. a quo lex ſumtuaria Fannia nomen accepit et quo Conſule rhetores ac philoſophi Roma ſunt pulſi, teſte Gellio XV. 1. 2) Strabo, Siculus, quem per 135000. paſſuum quod abeſſet vidiſſe referunt Cicero, Varro, Strabo ipſe noſter, Plinius ac Solinus. Confer Brodaeum VIII. 1. Miſc. et Petauium VII. 10. diſſ. ad Vranolog. 3) Cn. Pompeius Strabo, Magni Pompeii pater. Plutarch. in Pompeii vita et de ſera vindicta Numinis. 4) Strabo, tragicus latinus, cuius meminit Marius Victorinus pag. 2456. Grammaticae. *Strabo qui et ſeſquiculus* (leg. ſesquioculus) *dictus eſt, primus de Tecmeſa ſcripſit tragoediam ſuam et in ſcena pronunciari iuſſit.* 5) Seius Strabo praetorianarum cohortium ſub Auguſto praefectus, pater Seiani. Hunc puto intelligi a Macrobio II. Saturnal. cum refert, Auguſtum Straboni, in adulationem Caeſaris male exiſtimanti de peruicacia Catonis, dixiſſe: *quisquis praeſentem ſtatum ciuitatis commutari non volet, et ciuis et vir bonus eſt.* 6) Acilius Strabo, praetor, abſolutus a Nerone. Tacit. XIV. 18. annal. 7) Aemilianus Strabo, vir conſularis, quem laudat Apuleius in floridis. 8) Theodoricus Strabo, Oſtrogothorum dux, cuius meminit Paulus Diaconus lib. XVI. 9) Strabo ſiue Strabus, Gallus, Hortuli auctor. Pſeudo-Macro laudatus in poemate de herbis. De eo Thom. Bartholinus lib. de Medicis Poetis pag. 117 ſq. 10) Walafridus Strabo, monachus, Fuldenſis poſtea Decanus S. Galli ac denique Abbas Augiae diuitis a. Chr. 849. defunctus, de quo Voſſius II. 33. Hiſt. lat. et Caueus Hiſt. litterar. ad a. 842. etc. Dicti primum Strabi ſiue Strabones a ſpecie deprauata oculorum, quod hi illis eſſent diſtorti, ſiue ϛρεβλοι. Meminit Plinius VII. 12. et XI. 37.

Strabo pro Geographorum Principe in epitaphio Seb. Münſteri:

Germanus Esdras hic Straboque conditur. [p]

VII. *Index Scriptorum et virorum, ingenio ac doctrina illuſtrium, a Strabone laudatorum.*

Acuſilaus, Argiuus, 472.

Adeimantus, Lampſacenus, 589.

Adelphius, 523. niſi leg. *Dellius*, cum Caſaubono.

Aeſchinem, Athenienſem, eiusque matrem perſtringit Demoſthenes, 417.

Aeſchines, Mileſius, rhetor, ob dicacitatem in Pompeium Magnum exſul mortuus, 635.

Aeſchylus,

p) Ad paginas edit. Pariſ. quas Almelouenjana in margine, vt dixi, annotauit. Sed indicem hunc in vtraque fruſtra quaeres.

Aeſchylus, 43. 182. 258. 300. 341. 387. 393. 447. 470. 728.
ἐν Ἱκέτισιν ἢ Δαναΐσι, 221.
Μυρμιδόσι, 616.
Νιόβῃ, 580.
Pontio Glauco, 447.
Prometheo, 183. 299. Prometheo ſoluto, 33.
Agatharchides, 779. Cnidius, Peripateticus, Hiſtoricus, 656.
Alcaeus, 37. 411. 412. 600. 610. 617. 661. Infra in *Callias*.
Alcmaeonidis auctor, 452.
Alcman, 43. 299. 340. 446. 460. 482. 580.
Alexander M. Homeri ſtudioſus, eius διόρθωσις Ὁμηρικὴ ἐκ νάρθηκος, 594.
Alexander, 768. Aetolus, 566. 681.
Alexander, rhetor, Lychnus cognomine, patria Epheſius, 642. eius hiſtoria et ἔπη aſtronom. et geograph. ibid.
Alexander Philalethes, 580.
Amphiaraus, vates, 399. 404. 642. 762.
Anacreon, 151. 633. 638. 661. Teius, 644.
Anaxagoras, Clazomenius, phyſicus, 645.
Anaxarchi διόρθωσις Ὁμήρου ποιήσεως, 594.
Anaxicrates, 768.
Anaximander, Mileſius, Thaletis diſcip. 1. 635. primus πίνακα γεωγραφικὸν ἐκδίδους, 7.
Anaximenes, rhetor, 589. Lampſacenus, 635. a.
Anaximenes, Mileſius, Anaxagorae praeceptor, 635. c. 645.
Andro, 392. 456. 475. 476.
Andronicus, Rhodius, Peripateticus, 655.
Androſthenes, Thaſius, 766.
Anniceris, Cyrenaicae ſectae emendator et auctor ſectae Anniceriae, 837.
Anticlides, 221.
Antigenides, Alcaei, poetae, frater, 617.
Antimachus, 345. 364. 387. 409. 588. [?]
Antiochus, 242. 252. 255. 257. 262. 264. 265. 278. 759.
ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας, 254.
Antiochus, philoſophus, Aſcalonites, 759.
Antipater, 757. Tarſenſis, Stoicus, 674.
Antiphanes, 102. ὁ πολὺ ἀπολείπεται ταῦτα τῶν Πυθέου καὶ Εὐημέρου καὶ Ἀντιφάνους ψευσμάτων. Vide infra, *Bergaeus*.
Apellicon, Teius, 644. φιλόβιβλος μᾶλλον ἢ φιλόσοφος libros Ariſtotelis ac Theophraſti magna pecunia redemit a Neleo Scepſio, et lacunis paſſim male ſuppletis inemendate deſcriptos edidit. Eius Bibliotheca captis Athenis venit in Syllae poteſtatem, 609.
Apollodorus, 43. 44. 45. 61. 303. 328. 338. 339. 368. 370. 460. 464. 474. 514. 553. 555. Grammaticus, 661. nauium catalogo, 31. 254. 298. 405. 677. 678. 680.
Apollodorus, rhetor, ὁ τὰς τέχνας συγγράψας, 625. auctor ſectae Apollodoreao, Auguſtum inſtituit, et praeceptor fuit Dionyſii, Attici, idem.
Apollodorus, Adramyttenus, 525. niſi leg. Ἀρταμιττηνός.
Apollodori, Artemitae, Παρθικά, 118. 509. 519. 685. Grammaticus, 661.
Apollonides, 309. 523. 528.
Apollonius, Adramyttenus, 516.
Citieus, medicus, 683.
Cronus, Cyrenaeus, 837.
Malacus, 661.
Mys Erythraeus, 645.
Molon, 651. 661.
Argonauticorum ſcriptor, Alexandrinus fuit, ſed dictus eſt Rhodius, 655.
Stoicus, patria Nyſaeus, Panaetii auditorum optimus, 650.
Tyrius, qui non diu ante Strabonem edidit πίνακα τῶν ἀπὸ Ζήνωνος φιλοσόφων καὶ τῶν βιβλίων, 757.
Aratus, 3. 103. 346. 387. 478. 484. 486. 671.
Arceſilaus, 15. Academicus, 614.
Archedamus, Tarſenſis, Stoicus, 674.

Archelaus, phyſicus, 645.
Archemachus, Euboënſis, 465.
Archilochus, 370. 457. 487. 549. 647. Callino iunior, 648.
Archimedes, 55.
περὶ τῶν ὀχϐμένων, 54.
Archytas, Tarentinus, 280.
Arete, Cyrenaica, 837.
Ariſtarchus, Homeri enarrator, 30. 31. 33. 103. 609. 650. praeceptor Menecratis, Nyſaei, 650.
Ariſteus, Proconneſius, 21. Homeri praeceptor, 639. auctor Arimaſpeorum carminum, 589.
Ariſtippus, Cyrenaeus, Socraticus, 837. eius nepos μητροδίδακτος, idem. [P]
Ariſto, 15. Ceus Iuletes, peripateticus, Bionis Boryſthenitae diſcipulus, 486. eius liber de Nilo, 790.
Ariſto, Cous, Cei auditor et heres. 658.
Ariſtobulus, 509. 518. 671. 691. 694. 695. 707. 730. 766. 824. eius locus de Sophiſtis Taxilenſibus, Brachmanis, 714.
Ariſtocles, Rhodius, grammaticus, Strabonis aequalis, 655.
Ariſtodemus, Nyſeus, Menecratis F. grammaticus, quem decrepitum audiuit Strabo, 650.
Ariſtodemus, prioris conſobrinus, qui Pompeium magnum docuit. 650.
Ariſtonicus, grammaticus, Strabonis aequalis, ἐν τοῖς περὶ τῆς Μενελάϐ πλάνης, 38.
Ariſtoteles, 29. 94. 104. 152. 182. 299. 345. 373. 374. 380. 445. 447. 598. 695. 703. 790.
αἱ Ἀριϛοτέλϐς πολιτεῖαι, 321.
περὶ ἀνέμων, 29.
Scriptorum eius fatum, 608.
diſcipuli, 618.
Ariſtus, hiſtoricus, Salaminius, 682. 730.
Artemidorus, Theopompi F. Cnidius, 656.
Artemidorus, Tarſenſis, grammaticus, 675.
Artemidorus (Epheſius), 137. 138. 148. 157. 159. 164. 170. 172. 183. 198. 224. 245. 261. 267. 284. 285. 335. 368. 459. 460. 474. 485. 622. 640. 642. 663. 665. 670. 675. 760. 769. 774. 775. 776. 801. 803. 804. 825. 829. 830.
Aſclepiades, Myrleanus, 166. ἐν τῇ Τυρδιτανίᾳ παιδεύσας τὰ Γραμματικὰ καὶ περιήγησίν τινα τῶν ἐθνῶν ἐκδεδωκὼς τῶν ταύτῃ, 157.
Aſclepiades, Pruſienſis, medicus, 566.
Aſiatici rhetores, 614. 660. Stylus Aſiaticus, 648.
Aſinius, 193. Pollionem intellige.
Aſius, poeta, 265.
Athenaeus, Seleucienſis, Peripateticus, ſub Auguſto clarus, 670.
Athenodorus, 6. 55. 173. philoſophus, Strabonis amicus, 779.
Athenodori duo, Tarſenſes, Stoici, vnus Cordylio nomine, qui in Catonis contubernio obiit, alter Sandonis F. Cananita, Caeſaris praeceptor, 674. 675.
Auguſti imp. diuiſio Galliae in quatuor partes, 177.
Bacchylides, Ceus, Iuletes, Simonidis conſobrinus, 486. 616.
Batho, Sinopenſis, Περσικῶν ſcriptor, 546.
Bergaeus (Antiphanes), 47. 100. 104.
Bias, Prienaeus, 636.
Bio, aſtrologus, 29.
Bio, Boryſthenites, 15. 486.
Boëthus, Sidonius, ὁ συμφιλοσοφήσας τῷ Στράβωνι τὰ Ἀριϛοτέλεια, 757.
Boëthus, Tarſenſis, malus poeta et ciuis, tempore M. Antonii, 674. [P]
Cadmus, 18. λύσαντες τὸ μέτρον τ᾽ ἄλλα δὲ φυλάξαντες τὰ ποιητικὰ συνέγραψαν ὁ περὶ Κάδμον καὶ Φερεκύδην καὶ Ἑκαταῖον.
Caecilius, hiſtoricus, ὁ τῶν Ῥωμαίων συγγραφεύς, 230.

Caeſar in commentar. 177. ὁ Θεὸς Καῖσαρ ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν.
Calchas, vates, 284. 642. 668. 675.
Callias, Lesbius, ὁ τὴν Σαπφὼ καὶ τὸν Ἀλκαῖον ἐξηγησάμενος, 618.
Callimachus, 44. 46. bis 216. 299. 347. 354. 397. 437. 479. 484. 638. 737. 805. 837. Cyrenaeus a regibus Aegypti τετιμημένος, ποιητὴς μὲν ἅμα καὶ γραμματικὴν ἐσπουδακώς, 838.
Callinus, elegiographus, 604. 627. 647. 668. Archilocho antiquior, 648. ἐν τῷ πρὸς Δία λόγῳ, 633.
Calliſthenes, 362. 517. 531. 542. 588. 611. 627. 635. 813. 814. Eius διόρθωσις Ὁμήρου ποιήσεως, 595.
Carneades, Cyrenaeus, 837. οὗτος δὲ τῶν ἐξ Ἀκαδημίας ἄριστος φιλοσόφων ὁμολογεῖται.
Cephlao, Gergethius, 589.
Charaxus, frater Sapphonis, 808.
Charmolaus, Poſidonii, philoſophi, in Liguria hoſpes, 165.
Charon, hiſtoricus, 589. Lampſacenus, 583.
Charondae legibus vſi Mazaceni, delecto νομῳδῷ qui ipſis fuit legum interpres, 539.
Choerilus, poeta, 303. 672.
Chorographus, 261. 285.
Cicero, 660. 798.
Cleanthes, Aſſius, Stoicus, 610. 343. 671.
Cleophanes, Myrleanus, rhetor, 566.
Clitarchus, 224. 293. 491. 505. 718.
Coriſcus, Scepſius, Nelei pater, Socraticus, 608.
Crateri epiſtola ad matrem Ariſtopatram, 702.
Crates, 3. 4. 5. 30. 31. 38. 103. 439. 609. Mallotes, πρὸς ἐπιστημονικὰς ὑποθέσεις τὴν Ὁμήρου ποίησιν τρέψας, 157. 676.
Οἱ παραδόντες τὰ Κρητικὰ, 466.
Ἐν τοῖς Κρητικοῖς λόγοις, 472.
Crinagoras, Mytilenaeus, Strabonis aetate clarus, 617.
Creophylus, Samius, Homeri hoſpes ac magiſter, 638. 639.
Cteſias, Cnidius, 43. 508. 779. 785. ὁ ἰατρεύσας μὲν Ἀρταξέρξην, συγγράψας δὲ τὰ Ἀσσυριακὰ καὶ Περσικὰ, 656.
Cyrenaici, 837.
Cerſylus ſiue Cyrſilus, Pharſalius, (hiſtoricus) ἀνὴρ συνεστρατευκὼς Ἀλεξάνδρῳ, 530.
Daimachus, Indicorum ſcriptor, 68. 69. 70. 75. 76. 77. 690. nullius fidei, 70.
Nicolaus, Damaſcenus, 716. 719.
Damaſtes, 583. ab Eratoſthene reprehenſus, 684. ſcriptor nulla fide dignus, 47.
Damaſus Scombrus, Trallianus, orator, 649. [P]
Daphitas, grammaticus, in oppido Thorace crucifixus, quod reges Pergamenos carmine proſcidiſſet, 647.
Deimachus, vide Daimachus.
Dellius, ſupra Adelphius.
Demetrius, Amiſenus, Ratheni F. mathematicus, 548.
Demetrius, Calatianus, terrae motus per vniverſam Graeciam enarrans, 60.
Demetrius, Laco, 658.
Demetrius, Phalereus, 147. 361. Theophraſti diſcipulus. Eius ὑπομνήματα περὶ τῆς πολιτείας τῶν Ἀθηναίων, 398.
Demetrius, Pharius, 315.
Demetrius, Scepſius, 44. 46. 58. 339. 344. 377. 439. 456. 472. 489. 550. 551. 552. 594. 596. 600. 602. 606. 607. 611. 626. τὸν Τρωϊκὸν διάκοσμον τριάκοντα βίβλοις ἐξηγησάμενος γραμματικὸς, aequalis Cratetis et Ariſtarchi, 603. 609.
Democles, Demetrio Scepſio antiquior, 58.
Democritus, 1. 61. 65. 703.
Demoſthenes, 121. 374. 424. 445. 471.
Dialectici, 838.
Dicaearchus, 2. 104. 105.
Dio, academicus, tempore Pompeii Magni, princeps legationis contra Ptolemaeum Auletem, 796.

Diogenes, Sinopenſis, Cynicus, 546. 675. 744.
Diodori duo, Sardiani, oratores, quorum maior dictus Zonas, 627 ſq.
Diodorus, Tarſenſis, grammaticus, 675.
Diodorus, Cronus, dialecticus, Apollonii diſcipulus, 838.
Diodotus, Sidonius, philoſophus, Boëthi frater, 757.
Diogenes, Plutiades, philoſophus et extemporalium carminum poeta, 675.
Dionyſides, tragicus, e pleiade, 675.
Dionyſocles, Trallianus, orator, 649.
Dionyſiodorus Icen, Amiſenus, mathematicus, 548.
Dionyſius, dialecticus, patria Bithynus, 566.
Dionyſius, Pergamenus, cognomento Atticus, Apollodori, rhetoris, diſcipulus, σοφιστὴς ἱκανὸς καὶ συγγραφεὺς καὶ λογογράφος, 625.
Dionyſius, ὁ τὰς κτίσεις γράψας, 566.
Dionyſius, Thrax, grammaticus, Alexandrinus patria fuit, ſed dictus eſt Rhodius, 655.
Dionyſius, Halicarnaſſeus, hiſtoricus, 656.
Diophanes, Mytilenaeus, rhetor, 617.
Diotrephes, ſophiſta, ex Antiochia ad Maeandrum, praeceptor Hybreae, 630. [P]
Diphilus, Sinopenſis, poeta comicus, 546.
Dorylaus, tacticus, 557.
Empedocles, 364. 274. 276.
Ephorus, Dii filius, Cumaeus, Iſocratis diſcipulus ὁ τὴν ἱστορίαν συγγράψας καὶ τὰ περὶ τῶν εὑρημάτων, 622. 2. 55. 138. 199. 244. 259. 260. 262. 265. 266. 267. 279. 293. 303. 305. 326. 327. 332. 334. 357. 361. 364. 366. 374. 400. 401. 462. 463. 464. 465. 476. 477. 479. 480. 544. 550. 583. 600. 623. 634. 677. 678. 679. 680.
ἐν τῇ τετάρτῃ μὲν τῆς ἱστορίας, Εὐρώπῃ δ' ἐπιγραφομένῃ βίβλῳ, 302. 34.
ἐν τῇ Εὐρώπης πολιτείᾳ, 477.
Epicharmus, 364.
Epicurus, Lampſaci commoratus, 589.
Eraſiſtratus Ceus Iuletes, medicus, 486.
Eraſiſtratea ſchola Smyrnae, praeſide Hiceſio, 580.
Eraſtus, Scepſius, Socraticus, 608.
Eratoſthenes, Cyrenaeus, 838. Citatus, 1. 2. 7. 14. 15. 16. 18. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 38. 44. 47. 48 ſq. 50. 54. 55. 56. 57. 62. 63. 65. 67. 68. 69. 70. 74. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 86. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 97. 104. 106. 107. 108. 113. 126. 132. 134. 135. 159. 170. 224. 298. 299. 300. 317. 384. 475. 490. 497. 509. 510. 513. 522. 663. 684. 688. 689. 690. 727. 741. 746. 764. 765. 767. 769. 778. 784. 785. 786. 790. 802. 828. 829. 837. περὶ τῶν ἀγαθῶν, 15. μελέται, ibid. Eius ὑπομνημάτων γεωγραφικῶν liber primus, 29. et ſecundus, 62. tertius, 67. immerito reprehenditur ab Hipparcho: Infra, *Hipparch.* Magna Eratoſthenis bibliotheca, 69.
Eretricorum philoſophorum ſchola, a Menedemo inſtituta, 448.
Eudemus, Rhodius, philoſ. 655.
Eudorus, Peripateticus. Eius liber de Nilo plagii ab Ariſtone poſtulatus, 790.
Eudoxus, Cnidius, mathemat. 1. 378. 390. 413. 465. 510. 550. 562. 582. 656. Eius ſpecula Cnidi, e qua Canopum ſpectavit, 119.
Eudoxus, Cyzicenus, tempore Euergetis ſecundi clarus, 98 ſq. 103.
Euemerus, 102. 104. 299. Meſſenius, 47. βελτίον τῷ Μεσσηνίῳ πιστεύειν ἢ τούτῳ, 104. Quod ibidem legitur Eratoſthenem τὸν Εὐήμερον Βεργαῖον καλεῖν, per Βεργαῖον intelligit fabuloſum, vt pag. 100. Βεργαῖον διήγημα, ab Antiphane Bergaeo,
Euphorio, 681. 364. 566. ὁ τὰ Πριάπεια ποιήσας, 382. vbi Euphorio legendum pro Euphronio. [P]

Euripides, 183. 371. 379. 183. 366. 615. 616, 670. 498. 520. 615. Anaxagorae auditor, 645. in Aetolo, 356. Archelao, 221. Bacchis, 27. 469. 687. Ione 356. Palamede, 470. Phaetonte, 33.
Euthydemus, Mylaſenus, rhetor, 659.
Fabius, hiſtoricus, 228. (Q. Fabius Pictor.)
Gabinius, ὁ τῶν Ῥωμαίων συγγραφεὺς, 829.
Hecataeus, hiſtoricus et philoſophus, Mileſius, 1. 7. 18. 271. 299. 316. 321. 341. 633. 644.
Hecataei, Mileſii, γῆς περίοδος, 550. niſi nomen corruptum; Xenocratis enim philoſophi diſcipulum eum Strabo ibidem appellat.
Hecataeus, Teius, hiſtoricus, 644.
Hegeſianax, 594.
Hegeſias, 396. Magnes, rhetor, ſtyli princeps Aſiatici, 648.
Hellanicus, Lesbius, 43. 366. 426. 451. 456. 508. 550. 602. 610. 618.
Heraclides Erythraeus, medicus Herophileus, 645.
Heraclides, Heracleotes Ponticus, philoſophus Platonicus, 541. 604. ἐν τῷ διαλόγῳ, 98.
Heraclides, 100. 384. 645.
Heraclitus, 3. Epheſius, Scotinus, 642. 784.
Heraclitus, Thurius, poeta, Callimachi diſcipulus, 656.
Hermeas, Eunuchus, 610.
Hermodorus, Epheſius, 642.
Herodotus, 30. 35. 43. 61. 62. 98. 100. 141. 282. 428. 448. 473. 301. 473. 508. 531. 534. 536. 544. 550. 573. 611. 618. 626. 627. 668. 823. Thurius, 656.
Ἡροφίλειον διδασκαλεῖον medicorum Smyrnae, praeſide Zeuxide ac deinde Alexandro Philaletha, 580.
Herophilei, medici, Heraclides Erythraeus et Apollonius Mys, 645.
Heſiodus, 32. 29. 43. 59. 221. 299. 300. 302. 322. 327. 328. 342. 364. 370. 385. 393. 409. 413. 424. 442. 471. 507. 508. 588. 622. 642. 647. 676.
in catalogo, 42.
γῆς περιόδῳ, 676.
Heſtiaea, Alexandrina, Demetrio Scepſio laudata ἡ συγγράψασα περὶ τῆς Ὁμήρου Ἰλιάδος, 599.
Hierocles, Alabandenſis, Meneclis frater, 661.
Hieronymus, Rhodius, philoſ. 655. 378. 475.
Hipparchus, 2. 5. 7. 14. 15. 16. 55. 56. 63. 68. 69. 71. 72. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 86. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 106. 113. 115. 131. 132. 135. 332. Bithynus, mathematicus, 566. Ἀστρονομικὸς, 131. ἐν τοῖς πρὸς Ἐρατοσθένη, 7. 15. 56. ἐν τῷ δευτέρῳ [✝] ὑπομνήματι, 69. 77. ἐν τῷ τρίτῳ ὑπομνήματι τῶν πρὸς τὴν Ἐρατοσθένους γεωγραφίαν πεποιημένων, 94.
Hippocrates, medicus, 659.
Hipponax, Epheſius, poeta, 340. 633. 636. 642.
Homerus, 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 16. 17. 18. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 48. 53. 58. 59. 65. 83. 103. 149. 150. 157. 221. 224. 244. 256. 295. 296. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 344. 345. 346. 348. 349. 350. 354. 355. 357. 359. 363. 364. 365. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 375. 376. 377. 383. 384. 386. 387. 388. 392. 394. 399. 401. 404. 405. 407. 410. 411. 412. 413. 414. 417. 420. 423. 424. 425. 426. 427. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 436. 437. 438. 439. 441. 442. 445. 446. 449. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 459. 551. 554. 564. 565. 572. 573. 574. 581. 582. 584. 585. 586. 587. 590. 591. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 604. 605. 606. 607. 611. 612. 613. 614. 615. 619. 625. 630. 635. 648. 651. 653. 654. 661. 662. 665. 667. 676. 679. 680.

Digitized by Google

680. 681. 756. 757. 762. 790. 801. 802. 814. 815. 834. Geographiae principem eſſe, docet pag. 77. et per totum fere librum primum, atque paſſim alibi. Neque temere omnia finxiſſe, vt ſenſit Eratoſthenes, 18. 224. etc. Οἰχαλίας ἅλωσις Creophylo, hoſpiti, dono data, 638.
Homeri editio ἐκ τοῦ νάρθηκος, 594. Vide et ſupra in *Ariſtarcho*, *Cratete*, *Calliſthene*, *Apollodoro*, *Heſtiaea*, *Zenodoto* etc.
Hybreas, Mylaſenſis, Diotrephis diſcipulus ὁ καθ᾽ ἡμᾶς μέγιστος Ῥήτωρ, 630. 659. 660.
Hypſicrates, 311. 504.
Ibycus, 59. 271.
Icen, Amiſenus, geometra, 548.
Idomeneus, Lampſacenus, Epicuri amicus, 589.
Inſcriptio aereae hydriae in fano Aeſculapii apud Panticapaeum, 74. Columnae duplicis Eretrienſium in templo Dianae Amarynthiae, 448.
Ion, poeta, 645. 364. ἐν Ὀμφάλῃ Σατυρικῇ, 60.
Iphicrates, 817.
Iſocrates, Ephori, Cumani, praeceptor, 622.
Leonides, Rhodius, Stoicus, 655.
Leonteus, Lampſacenus, Epicuri amicus, 589.
Lesbocles, Mytilenaeus, Strabonis aetate clarus, 617.
Lycurgus, orator, 601. [?]
Λυσιῳδοὶ, 648.
Lyſis, carminis cinaedici auctor, 648.
Μαγῳδοὶ, 648.
Megarici, 393.
Megaſthenes, 68. 69. 76. 77. 600. 668. 689. 702. 703. 705. 706. 709. 711. 718. Indicorum ſcriptor nullius fidei, 70.
Meleager, Gadarenſis, 759.
Menander, 296. 452. 486. 637. 638.
Menecles, rhetor, Apolloniorum, Mollis et Molonis, praeceptor, 655. 661.
Menecrates, 650. Elaites, 772. Xenocratis, philoſophi, diſcipulus, 550. ἐν τῇ Ἑλλησποντιακῇ περιόδῳ, 551.
Menecrates, Nyſaeus, Ariſtarchi, grammatici, diſcipulus, 650.
Menippus, Gadarenus, ὁ σπουδογελοῖος, 759.
Menippus, rhetor, Stratoniceus, quem audiuit Cicero et omnibus Aſianis oratoribus antepoſuit, 660.
Menodorus, Trallianus, ἀνὴρ λόγιος καὶ ἄλλως σεμνὸς καὶ βαρὺς, ἔχων τὴν ἱερωσύνην τοῦ Διὸς τοῦ Λαρισσαίου, 649.
Metrodorus, 609. 642. Scepſius, 775. 504.
Metrodorus, Lampſacenus, Epicuri amicus, 589.
Milo, Crotoniates, athleta, diſcipulus Pythagorae, 263.
Mimnermus, 46. 642. ἐν Ναννοῖ, 633. 634.
Mnaſalces, Sicyonius, Plataeenſis, poeta, 412.
Moſchus, Sidonius, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων γεγονὼς, 757.
Moſes, 760. Μῶσις γάρ τις τῶν Αἰγυπτίων ἱερέων, etc.
Myrſilus, 610. 60.
Neanthes, Cyzicenus, 45.
Nearchus, 69. 77. 525. 686. 689. 691. 705. 706. 716. 720. 725. 726. 732. 766. 767. exiguae fidei, 70.
Neleus, Coriſci F. Scepſius, 608. 609. Vide ſupra in Apellicone, Teio.
Neoptolemus Parius, gloſſographus μνήμης ἄξιος, 589.
Neſtor, Tarſenſis, Stoicus, 674.
Neſtor, Tarſenſis, academicus, qui Marcellum, filium Octauiae, Auguſti filiae, inſtituit, 675.
Nicias, Cous, 657.
Nicolaus, Damaſcenus, 716. 719.
Oneſicritus, 577. 689. 691. 694. 695. 696. 710. 726. 730. exiguae fidei, 70. 698.
Oraculum, 53. 536. (confer Sibyllina lib. IV. pag. 292. edit. Pariſ.) 169. 279. 262. 253. 320.

320. 380. 387. 398. 404. 449. 608. 643. 647.
Orpheus, 330. 470. 471. 474. 762.
Orthagoras, 766.
Palaephatus, 550. 551. 552.
Panaetius, Rhodius, Stoicus, 650. 655.
Parmenides, 94. Eleates, Pythagoreus, 252. [P]
Patrocles, qui Alexandri Magni expeditionem in Indiam deſcripſiſſe videtur, 508. 509. 510. 689 70. 76. 77. fide haud indignus, 68. 69.
Phanias, Ereſius, Philoſ. Peripateticus, 618.
Pherecydes, 18. 169. 472. 632. 643.
Philemon, Tarſenſis, comicus, 671.
Philetas, 364. ἐν ἑρμηνείᾳ, 168. citatur ibi diſtichon elegiacum. Cous fuit poeta et criticus, 657.
Philippus ὁ τὰ Καρικὰ γράψας, 662.
Philo συγγράψας τὸν εἰς Αἰθιοπίαν πλοῦν, 77.
Philochorus, 328. 362. 392. 397.
Philodemus, Gadarenus, Epicureus, 759.
Ὁ τὴν Φορωνίδα γράψας, 472.
Phrynichus, tragicus, ob drama de capta per Darium Mileto ab Athenienſibus multatus, 635.
Pindarus, 155. 172. 248. 268. 270. 321. 328. 411. 711. 412. 413. 419. 431. 469. 485. 544. 626. 643. 645. 655. 802.
Piſander, Rhodius, ὁ τὴν Ἡρακλείαν γράψας, 655.
Plato, 260. 400. 468. 471. 477. 591. 762. in Phaedro, 295.
Polemo, 15. Periegetes, 396. τέτταρα βιβλία συνέγραψε περὶ τῶν ἀναθημάτων τῶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, 16.
Polybius, 2. 14. 23. 24. 96. 97. 104. 105. 106. 108. 145. 147. 148. 151. 162. 163. 170. 172. 173. 183. 190. 202. 207. 208. 211. 214. 222. 242. 261. 276 285. 317. 322. 323. 332. 335. 381. 339. 653. 465. 313. 515. 797. 798.
Polycletus, 509. 510. 728. 742.
Polycritus (de Perſarum rebus), 735.
Poſidonius, 2. 4. 6. 14. 29. 41. 54. 55. 58. 95. 97. 103. 104. 119. 135. 138. 144. 146. 153. 157. 162. 163. 165. 170. 172. 173. 182. 183. 188. 198. 218. 265. 273. 277. 293. 295. 296. 297. 309. 316. 372. 614. 465. 492. 515. 743. 750. 753. 757. 764 779. 784. 790. 827. 830. 655. ἐν τοῖς περὶ ὠκεανοῦ, 94.
Potamo, Mytilenaeus, Strabonis aetate clarus, 617.
Praxiphanes, Rhodius, philoſ. 655.
Protarchus Bargylliites, Epicureus, Demetrii, Laconis, praeceptor, 658.
Ptolemaeus, Lagi F. 301.
Pythagoras, Crotone diu verſatus, 263.
Πυθαγορείων πλῆθος Crotone, 263.
Pytheas, 64. 71. 75. 102. 104. Maſſilienſis, 114. 295. 115. 135. 158. 190. 201. ἱστορῶν τὴν Θούλην, 63. 104.
Sappho, 617. 808. Vide et ſupra *Callias* et *Charaxus*. [P]
Sardanapali epitaphium, 672. Cyri, 730.
Scepſius, vide ſupra Demetrius.
Scylax, 658. Caryandenſis, 583.
Seleucus, ὁ ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης a Poſidonio citatus, 174. Babylonius, 6.
Simmias, 364. Rhodius, grammaticus, 655.
Simon, Magneſius, μελοποιός, 648.
Simonides, Ceus, Iuletes, 486. 711. 728. 487. 619.
Simus, 648. Cous, medicus, 657.
Solon, 394.
Sophocles, 687. 295. 364. 370. 372. 399. 433. 438. 470. 473. 608. 638. 675.
ἐν Ἑλένης ἀπαιτήσει, 643. Ἰλίου πέρσει, 608.
ἐν τῇ Πολυξένῃ, 470.
Τριπτολέμῳ, 27.
Soſicrates de Creta inſula accuratiſſime ſcripſit, 474.
Soſtratus, Nyſaeus, grammaticus, Ariſtodemi F. 650.
Sotades, ἦρξε πρῶτος κιναιδολογεῖν, 648.

Steſichorus,

Steſichorus, 42. 148. 347. 356.
Steſimbrotus, Thaſius, Demetrio Scepſio antiquior, 472.
Strato, phyſicus, 49. 50. 51.
Stratocles, Rhodius, philoſophus, 655.
Stratonici, citharoedi, in Caunios dictum, 651. in Aſſios, 610.
Suidas *τοῖς Θετταλοῖς μυθώδεις λόγους προσκεχαριζόμενος*, 329.
Terpander, Lesbius, 618.
Thales, Creteuſis, *νομῳδὸς*, 480. 482.
Thales, Mileſius, *ὁ πρῶτος Φυσιολογίας ἄρξας ἐν τοῖς Ἕλλησι καὶ Μαθηματικῆς*, 635.
Theocritus, Chius, ſophiſta, 645.
Theodectis (tragici) verſus, 695.
Theodorus, Gadarenus, rhetor, Strabonis aetate clarus, 759.
Theodorea ſecta a Theodoro, rhetore, 625.
Theodorus Cronus, Iaſſius, dialecticus, 658.
Theodoſius, Bithynus, eiusque filii, mathematici, 5[?]6.
Theophanes, hiſtoricus, 528. Mytilenaeus, 493. Strabonis aetate clarus, 617. Pompeii caſtra ſecutus in Albania, 503.
Theophraſtus, Ereſius, philoſ. ante Tyrtamus, 618. *ἐν τῷ περὶ ἔρωτος λόγῳ*, 408 Vide et ſupra in Apellicone Teio.
Theopompus, 43. 299. 317. 323. 373. 375. 445. 542. 547. 591. 629. Chius, 645. incredibilia quandoque ſcribere notat Strabo, pag. 299. 3[?]7.
Theopompus, Cnidius, Artemidori pater, apud Caeſarem gratioſus, 656.
Thraſyalces, ſcriptor, Ariſtotele antiquior, 29. 790.
Thucydides, 326. 333. 359. 370. 374. 376. 423. 4[?]2. 600. 661. [¶]
Timaeus, Tauromenites, 640. 138. 260. 270. 271. 600. de Pithecuſis, 243. ob reprehendendi ſtudium *Ἐπιτίμιος* cognominatus, 640.
Timagenes, 188. 711.
Timoſthenes, 29. 93. 140. 421. 618. 827. *τοὺς λιμένας γράψας*, 92
Timotheus Patrio, philoſophus Sinopenſis, 546.
Tyrannio, Amiſenus, grammaticus, Strabonis praeceptor, 548.
Tyrtaeus, poeta, 2[?]9. 362. 366.
Verſus incerti, 362. 425. 4[?]9. 463. 487. 618. 623. 672. 683. 738.
Xanthus, Lydus, 49. 50. 630. 681. 572. 579. 628.
Xenarchus, Seleucienſis, Cilix, peripatetic. 670.
Xenocles, 660. Adramyttenus, rhetor, 614. *τοῦ μὲν Ἀσιανοῦ χαρακτῆρος ἀγωνιστὴς εἴ τις ἄλλος, καὶ εἰρηκὼς ὑπὲρ τῆς Ἀσίας ἐπὶ τῆς συγκλήτου, καθ᾽ ὃν καιρὸν αἰτίαν εἶχε Μιθριδατισμοῦ*, 614.
Xenocles alius, Alexandri M. Gazae praefectus, 69.
Xenocratis, Athenienſis, diſcipuli Menecrates et Hecataeus, 550.
Xenocrates, Bithynus, philoſophus, 566.
Xenophanes, Colophonius, phyſicus, *ὁ τοὺς σίλλους ποιήσας διὰ ποιημάτων*, 642.
Xenophon, 387. 402.
Zeno noſter, 41. philoſophus, Homeri verſum emendans, 41. 299. Citienſis, 15. Stoicorum princeps, 682. Vide et ſupra in Apollonio, Sidonio.
Zeno, Laodicenſis, 660. rhetor, 578.
Zeno, Eleates, Pythagoreus, 252.
Zenodotus, grammaticus, Homeri poemata emendans, 413. 543. 553.
Zoilus *ὁ Ῥήτωρ ὁ τὸν Ὅμηρον ψέγων ὡς μυθογράφον*, in Tenediorum Encomio, 271.

Liber ſecundus Strabonis incipit pag. 67. III. pag. 136. IV. pag. 176. V. pag. 209 VI. pag. 252. VII. pag. 289. VIII. pag. 332. IX. pag 390. X. pag. 444. XI. pag. [?]90. XII. pag. 533. XIII. pag. 581. XIV. pag. 632. XV. pag. 685. XVI. pag. 736. XVII. pag. 7[?]5. edit. Pariſ. Ad hunc vero indicem concinnandum, fateor, adiutum me eſſe induſtria Io. Hudſoni, et Ioh. Friderici Winckleri, collegae mei coniunctiſſimi. [¶]

CAPVT II

DE DIONYSIO PERIEGETE ATQVE ALIIS GEOGRAPHIS.

I. *Dionyſii patria et aetas.* II. *Interpretes veteres.* III. *Codices et editiones.* IV. *Scripta deperdita.* V. *Index ſcriptorum, in Euſtathii commentariis et anonymi paraphraſi citatorum.* VI. *De Scylacis periplo.* VII. *Eius editiones. De periplo anonymi cum Scylace editi. id.* VIII. *De Iſidoro Characeno.* IX. *Scymno Chio.* X. *Marciano Heracleota, qui Artemidori Epheſii libros XI. geographiae in epitomen redegit. De aetate Artemidori Epheſii ac Menippi Pergameni. ibid.* XI. *De Agathemere.* XII. *Index ſcriptorum in geographis graecis Io. Hudſoni citatorum.* XIII. *De Euſebio de locis Hebraicis.* XIV. *De Stephani Byz.* Ἐθνικοῖς, *fragmento eorum Seguieriano, et epitome Hermolai.* XV. XVI. *Index ſcriptorum in Stephani fragmento et epitome citatorum.* XVII. *De expoſitione totius mundi quam graece et latine edidit Iacobus Gothofredus.* XVIII. *De geographicis ſcriptis a Leone Allatio editis.* XIX. *De ſyntagmate geographorum graecorum, quod edere voluit Lucas Holſtenius.* XX. *De aliis quibusdam graecis geographis ineditis ac deperditis.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

Straboni iungere iuvat DIONYSIVM, eiusdem argumenti et aetatis ſcriptorem, qui ab erudito et eleganti poemate heroico, quo περιήγησιν οἰκουμένης [a]), ſive *enarrationem orbis*, ſuo tempore cogniti, ad Eratoſthenis maxime, vt videtur, mentem complexus eſt, PERIEGETAE nomen accepit. Patria ei fuit Charax Spaſinu [b]), quam prius Alexandriam dictam eſſe conſtat, [P] non illam Aegypti aut Syriae, ſed Suſianae ad ſinum arabicum inter Tigrin et Eulaeum fluuios. Hinc Dionyſium *Characenum* vocant nonnulli, vt magnus *H. Valeſius* ad excerpta Peireſciana pag. 6. alii plerique *Alexandrinum.* Euſtathius Afrum eſſe adfirmat, forte, quod ex Alexandria Aegypti ortum Dionyſium eſſe exiſtimaret; ſicut apud Luitprandum Ticinenſem cum Dionyſio [c]), pontifice rom. inepte confunditur. *Sunt, qui putant*, inquit, *Dionyſium Papam fuiſſe natione Africum, ſcriptorem libri de ſitu orbis.* Suidas Byzantinum [d]) eſt ſuſpicatus, ſiue, vt Voſſius [e]) apud Suidam in Διονυσ. legendum eſſe coniicit, Bithynum: ac praeterea periegeſin refert etiam inter ſcripta Dionyſii Mileſii et alterius Dionyſii Rhodii vel Samii. Denique doctiſſimus *Meurſius* ad Helladii Chreſtomathiam et in libro de Dionyſiis auctorem periegeſeos fecit e Suida Dionyſium Corinthium. Sed merito illorum ſententiae ſubſcribimus, qui de noſtro Dionyſio accipiunt haec *Plinii* VI. 27. Hiſt. *Charax oppidum Perſici ſinus intimum — — conditum eſt primum ab Alexandro Magno — — Hoc in loco genitum eſſe Dionyſium terrarum orbis ſitus*

a) Περιήγησις dicitur quae veluti manu deducit lectorem per varias regiones orbis terrarum. Vti Περίπλους, qui oram maritimam ſtylo deſcribit ac quaſi circumnauigat. Citatur Dionyſii noſtri periegeſis a *Stephano Byz.* ſaepiuſcule, et a *Io. Tzetza* Chil. XII. hiſt. 450. fallitur etiam Voſſius, qui ex alterius Samii Dionyſii periegeſi verſus illos petitos putat.

b) Vide *H. Valeſium* ad Ammiani XXIII. 6. pag. 372. edit. Pariſ. 1681. fol. [ſ. pag. 287. edit. Gronou.] et *Harduinum* ad Plin. VI. 27. hiſt.

c) Confer, ſi placet, *Guil. Caui* hiſt. litterar. ſcriptorum eccleſiaſt. part. II. ad A. C. 259

d) *Voſſ.* de hiſt. graecis lib. II. cap. 3. cui *Neocorus* ad Suid. adſentitur.

e) Huius Dionyſii Byzantini περίπλουν τοῦ ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἀνάπλου praeter eundem Suidam Stephanus Byz. memorat, de quo dicam infra.

ſitur recentiſſimum auctorem conſtat, quem ad commentanda omnia in orientem praemiſit Diuus Auguſtus, ituro in Armeniam ad Parthicas Arabicasque res maiore filio [f]). Sane Auguſti tempora ſignat Periegetes vſ. 1051. vbi de Parthis:

> Ἀλλ' ἔμπης κατὰ δῆριν ἀμαιμακέτας περ ἐόντας
> Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήυνεν ἀκωκή.

Vbi *βασιλέα* vocat imperatorem Auguſtum: *ἄνακτας* vero Caium ac Lucium Caeſares [g]) vſ. 355. vbi de Roma canit: Ῥώμην τιμήεσσαν ἐμῶν μέγαν οἶκον ἀνάκτων; ad quae verba ἀνάκτων δὲ εἰπὼν ἔδειξε, φασὶν, ἐναργῶς ὅτι οὐκ ἐπὶ τῶν ὑπάτων αὐτὸς ἦν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἤκμαζε, Νέρωνος ἢ καὶ Αὐγούστου κατά τινας, οὗ μεμνῆσθαι λέγεται καὶ ἐν τῷ Αὐσονίου βασιλῆος ἐπεπρήυνεν ἀκωκή. Accedit locus veteris ſcholiaſtae MS. Voſſio [¶] de poetis graecis laudatus: Διονύσιος ὁ περιηγητὴς γεγονὼς υἱὸς Διονυσίου Ἀλεξανδρέως. Γέγονε δὲ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων μετὰ Αὔγουστον Καίσαρα ἢ ἐπὶ αὐτοῦ. Miratus tamen ſum, quod auctor Characis patriae ſuae ne quidem facit mentionem, et vſ. 707 ſq. Caſpium mare deſcripturus negat ſe itinera maritima feciſſe, aut loca illa ipſummet oculis ſuis luſtraſſe:

> Ῥῆα δέ τοι καὶ τήνδε καταγράψαιμι θάλασσαν
> Οὐ μὲν ἰδὼν ἀπάνευθε πόρον, οὐ νηὶ περήσας.
> Οὐ γάρ μοι βίος ἐστὶ μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
> Οὐδέ μοι ἐμπορίη πατρώιος, οὐδ' ἐπὶ Γάγγην
> Ἔρχομαι, οἷά τε πολλοὶ Ἐρυθραίην διὰ πόντον
> Ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες, ἵν' ἄσπετον ὄλβον ἕλωνται.
> Οὐδὲ μὲν Ὑρκανίοις ἐπιμίσγομαι, οὐδ' ἐρεείνω
> Καυκασίας κνημῖδας Ἐρυθραίων τ' Ἀριηνῶν.
> Ἀλλά με Μουσάων φορέει νόος, αἵτε δύνανται
> Νόσφιν ἀλημοσύνης πολλὴν ἅλα μετρήσασθαι
> Οὔρεά τ' ἤπειρόν τε καὶ αἰθερίην ὁδὸν ἄστρων.

Quod autem vſ. 208 ſq. Naſamonum ἀποφθιμένων ἐρημωθέντα μέλαθρα memorat, non neceſſe eſt, reſpici ab eo cladem, Domitiani aetate Naſamonibus per Romanos illatam, memoratamque Zonarae: licet hoc vehementer contendat *Salmaſius* pag. 411 ſqq. ad Solinum, qui propterea Dionyſium hunc iuniorem longe eſſe Auguſti aetate, ac Seueri [h]) temporibus vixiſſe vel Marci Antonini [i]) alibi etiam ſcripſit: at enim antiquiorem de Naſamonibus Romanorum

Eeee 2

f) Caio puta, quem cum Lucio Caeſare Auguſtus adoptauit. Confer *Antonium Pagi* tom. I. Criticae Baronianae pag. 8. et H. Noris ad Cenotaphia Piſan. diſſ. 2. pag. 193. Chriſtoph. Cellarium in diſſ. de Poetis Scholae Publicae vtilioribus Halae Sax. a. 1706. §. 18 ſq.

g) Suidas ex Harpocratione: καλοῦνται δὲ οἱ μὲν υἱοὶ καὶ ἀδελφοὶ τοῦ βασιλέως ἄνακτες.

h) Pag. 628 in Exerc. ad Solin. quas poſt commentar. in Hiſt. Auguſtam edidit, ſequutus Scaligerum, quem vide ad Euſebii nr. MMCCXV pag. 228 [cuius opinionem iam reiecit *Valeſ.* ad Ammian. l. c.] Vide etiam *Io. Rualdum* ad Plutarchum p. 95. et *Tillemontii* Hiſt. Imperator. tom. I. pag. 212 et 110.

i) *Salmaſ.* ad Seuerum Spartiani cap. 15. tom. I. pag. 614. a Scaligeri ſententia recedens *ignorant*, inquit, *mihi mentes ſummi viri*, verſum Dionyſii 1051 ſq. *retulerint potius ad Verum Marci fratrem, qui de Parthis triumphauit, unde et Parthicus*

manorum victoriam notant non modo [P] Euſtathius: *οἱ δὲ φασιν αὐτὲς καταπολεμηθῆναι συναγωνιζομένες τῷ Κάτωνι κατὰ τὲ Καίσαρος·* ſed et alter ſcholiaſtes Oxonii editus: *ἔτοι γὰρ μὴ φροντίσαντες Διὸς, κατὰ Ῥωμαίων δὲ ςρατεύσαντες καὶ ἡττηθέντες, ὡς καὶ τὲ βασιλέως αὐτῶν ὑπὸ Σκιπίωνος ἀναιρεθέντος, μὴ φέροντες τὴν ἧτταν ἑαυτὲς ἀνεῖλον.* Et Catonem per Naſamones copias duxiſſe ſuas, e *Plutarcho* in eius vita pag. 786. et *Lucano* IX. 443 ſq. obſeruat praeclarae doctrinae vir Chriſtophorus Cellarius erudita diatriba, qua inter vtiliores publicis ſcholis poetas graecos, Dionyſium noſtrum prae ceteris commendat §. XXI. Dionyſium, Diogenis filium, geographum, memorat Marcianus, Heracleota, aitque eum perinde, vt Eratoſthenes, terrae ambitum feciſſe ſtadiorum 259200. *Fabric.*

[E P I M E T R O N.

Aetas et patria Dionyſii noſtri adeo eſt incerta, vt Delio natatore opus ſit, ad rem obſcuram ſagaciter feliciterque eruendam. Cum Fabricio noſtro faciunt *Hamberger* in zuverläſſ. Nachricht. tom. I. pag. 589 ſq. *Saxius* in Onomaſt. I. pag. 202. et alii. Suidas recenſens plures Dionyſios, inter hos tom. I. p. 691. edit. Küſteri, nominat Dionyſium, *Byzantium,* poetam epicum, quem parentem fecit *περιηγήσεως τὲ ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἀνάπλε·* tum alium Dionyſium, *Corinthium*, poetam epicum, a quo ſcriptam fuiſſe refert *οἰκεμένης περιήγησιν δι' ἐπῶν·* poſthaec Dionyſium, *Mileſium*, hiſtoricum, cui pariter tribuit *περιήγησιν οἰκεμένης·* denique *Dionyſium*, Muſonii F. *Rhodium* aut *Samium*, hiſtoricum, auctorem *οἰκεμένης περιηγήσεως·* addit vero, ſe exiſtimare, Dionyſium *Periegetam* fuiſſe *Byzantium* propter fluuium Rhebam. — *Eudocia* in Violario pag. 132. duo Dionyſios, poetas epicos, profert, n. *Byzantinum*, de quo Suidae verba repetiit, et *Corinthium*, quem, diſerte pronuntiat, ſcripſiſſe *οἰκεμένης περιήγησιν δι' ἐπῶν.* Vide, quanta inconſtantia vel apud ipſos fuerit antiquiores, ſed de illis diuerſis Dionyſiis, et variis diuerſisque illorum *περιηγήσεσι* copioſe docteque diſputat *Dodwell* l. mox citando. *Guil. Hillius* in editione ſua, cum in praefatione, tum maxime in commentario in eorum quidem ſententiam potiſſimum inclinat, qui Byzantium ſtatuant illius patriam fuiſſe, eumque ſub Domitiano aut paullo poſt ſcripſiſſe; verecunde autem adiicit, „ipſum Apollinem Delphicum, ſi de re adeo dubia conſultus fuiſſet, non niſi anceps aliquod reſponſum redditurum fuiſſe arbitror.“ Suidas ex eo, quod exigui fluuii *Rhebae*, tamquam vicini, aliquoties, (vt vſ. 794. et ter vſ. 352.) fiat mentio, Dionyſium fuiſſe Byzantinum, duxit argumentum; cuius quidem infirmitatem bene demonſtrat *Burmannus* l. ad Valer. Flacci Argon. IV 698. ſed quando notat cum indignatione, Hill. ex eo coniecturam cepiſſe, Dionyſium fuiſſe Byzantinum, illo autem argumento vti non debuiſſe Dionyſii commentatorem, nec patriam poetae inde effici poſſe, iniuriam quodammodo

Parthicus dictus eſt. Temporibus enim Marci vixiſſe illum poetam, multis et validis argumentis alibi adſtruemus, quod et oſtendit v. 355. vbi ἄνακτες ſunt duo Auguſti, Marcus et Verus. Et Scaliger λαῶν ἀνάκτων exponit Seueri patris Caracallae et Getae filiorum. Sed ad ipſum poetam haec pluribus diſcutiemus, quem politiorem emendatioremque aliquando, ſi Deus fauerit, dabimus comparatis duabus antiquis interpretationibus Auieni et Priſciani, vbi, quid vterque interpres peccarit, et quoties, aperiemus. Etiam Barthius LVIII. 5. adfirmat, Dionyſium *aureolum ſuum libellum principantibus Antoninis ſcripſiſſe.* Cui ſententiae nuper adſtipulatus eſt in ſua Dionyſii editione Georgius Henricus Vrſinus.

Digitized by Google

dammodo facit Hillo. Hic enim ad Dion. vſ. 497. miratus, cur is mentionem exigui fluuii, Rhebae, ſollemnem frequentemque iniecerit, haec tantum ſubiecit: „niſi cum Suida *leue hoc argumentum* arripiamus ad confirmandam opinionem, quod ipſe *Byzantius* fuerit.“ At grauius argumentum, Dionyſium fuiſſe Byzantinum, reperiſſe ſibi viſus eſt Hillus, (quamquam ipſe recte vocauit non magnum,) in verſu 138. *Τῆς δ' ὑπὲρ ἄσπετα φῦλα τιταίνεται Ἀσίδος αἴης Πρὸς νότον· Hanc autem ſupra innumerae gentes panduntur aſiaticae terrae ad auſtrum.* Copioſe demonſtraturus erat, *ὑπὲρ* h. l. *vltra* denotare, et, vi illius praepoſitionis, apud geographos, ratione patriae ſuae habita, ea loca easque regiones deſignari, quae vltra patriam ſitae ſint, hoc igitur loco a poeta ita poſitum eſſe, vt patriam ſuam reſpiceret. Ego vero inde aliquid certi elicere non auſim: atque *Dodwellus* in diſſ. de aetate et patria Dionyſii Periegetae, §. 29 vsque ad 33. Hilli argumenta haud leuibus armis adgreſſus, infirmauit et fregit. At idem ille, ſententia Cellarii ac Fabricii repudiata, in alia omnia tranſit. Quare primum oſtendere ſtuduit, Dionyſium, Characenum, apud Plinium, quem illi anteſtantur, diuerſum eſſe ab noſtro periegeſeos auctore; hunc ſcripſiſſe poſt Domitianum, a quo deleti eſſent Naſamones, quorum quidem cladem ad Scipionem refert vetus ille, quem Thwaiteſio debemus, graecus ſcholiaſtes ad verſ. 209. quod tamen hiſtoriae repugnare, putat Dodwell. adductis teſtibus grauibus, Hillique ſententia oppugnata, fata Naſamonum docte illuſtrat. Tum alia ex noſtro poeta colligit argumenta, quae aetatem eius definire illi videntur. Ex eo, quod poeta vſ. 356. Romam adpellauit *μητέρα πασάων πολίων*, colligit, eum fuiſſe Caracalla iuniorem, deinde de reliquis Dionyſiis, quos ſcripſiſſe *περιηγήσεις* tradit Suidas, et vrbis Byzantii ſatis copioſus, inprimis monet, Dionyſium, *Byzantium*, non ſcripſiſſe *περιήγησιν*, ſed Boſpori tantummodo Thracii *ἀνάπλουν* eumque oratione ſoluta; non, carmine epico. Tandem adnititur demonſtrare, orbis periegeſin *epicam* vnice ſcriptam eſſe a *Dionyſio*, *Corinthio*, huiusque multa loca, quorum dat catalogum, excitari a veteribus, eumdemque eſſe noſtrum, cuius carmen manu verſamus. Poſtquam alia, quae ad diſſenſum poſſint commouere, operoſe congeſſit et remouit, arcem rei ingreditur, et §. XXIII ſqq. omnibus ingenii atque doctrinae praeſidiis adhibitis, Salmaſio iam quodammodo ad Vopiſci Aurelianum cap. 25 tom. II. pag. 477. praeeunte, oſtendere conatus eſt, noſtrum Dionyſium fuiſſe Corinthium, atque patriae indicia in carmine §. 34. deprehendiſſe ſibi viſus eſt,) atque ſub Elagabalo vixiſſe. Nititur praecipue, vſ. 919. quem *Stephanus Byzantin.* voc. *Emiſſa* e Dionyſio citat, mutilo quidem, vti putat, quem vero *Auienus*, Dionyſii noſtri paraphraſtes, vſ. 1083 ſq. ſuppleuiſſe atque explanaſſe illi videtur, de Emeſa vrbe et templo Elagabali Solis, ibi celebrato. Illa igitur verba, quamuis hodierna Dionyſii exemplaria non habeant, Dodwellus tamen, Auienum in codice integriore, ſibi coaeuo, reperiſſe, et Dionyſium ea in gratiam Elagabali poemati ſuo inſeruiſſe, arbitratur. Quae tamen ſententia, quamquam late, docte acuteque explanata eſt, verſibus 915 ſqq. quos male tranſpoſitos habuit, in alium ordinem redactis, *Wernsdorfio* tamen in commentat. de Priſciani periegeſi et aliis eius carminibus etc. in Poetis lat. minor. tom. V. part. I. pag. 228. nondum, niſi grauior adſeratur ratio, ſatis confirmata videtur, et, ſi quidem, ait, Auienus iſtam vrbis Emeſae laudem non ab ipſo Dionyſio habere; ſed de ſuo addere, vt multa alia ſolet, potuit. Et Priſcianus, qui verſu 860. non alia, quam quae Dionyſius vſ. 919. habet, exprimit, ſatis oſtendit, ſaluum eum locum eſſe, et quae Auienus inſeruit, non in eius codice graeco exſtitiſſe; quae igitur Stephanus e Dio-

nyſio verba citare viſus eſt, ad alium, quam Periegetam, pertinere. „At, quamquam Cellarius et Fabricius argumentum e verſu 210. Dionyſii, de Naſamonibus, a Romanis deletis, ductum, quo alii aetatem Dionyſii poſt tempora Domitiani figere ſtatuerunt, iam convellere ſtuduerunt: Wernsdorſius tamen eodem argumento, tamquam graui, contra Cellarii ſententiam vtitur. Imperante enim Domitiano illos fuiſſe deuictos; in Excurſu X. ad Priſciani periegeſ. vſ. 194. libr. cit. pag. 581 ſqq. ex hiſtoria romana vberius probatum iuit: et cauſſam delendorum illorum poſt Dodwellum docte explicuit, idem, quando Dionyſ. ſcribit; ὃς Διὸς οὐκ ἀλέγοντας ἀπώλεσεν Αὐσονὶς αἰχμή, *quos Iouem non curantes perdidit Auſonia haſta*, per Δία ipſum imperatorem romanum intellectum eſſe a poeta, haud inepte coniicit. Enimuero, vtut clades illa ſub Domitiano vera ſit; tamen, ſi cetera omnia bene ſe habeant, Cellarii et Fabricii ſententia nondum plane refutata eſt. Nam Naſamones ante Domitianum fuerunt victi et gens Romanis tributaria; alias dici non potuerat, Naſamones ſub Domitiano rebellaſſe et alia, quae ipſe Wernsdorf adſert ex Euſtathio, patraſſe, quibus imperatorem ad iram ſaeuamque vindictam irritarent. Quidquid eſt, aetas nec non patria Dionyſii incerta manet, et ab vtraque parte multa poſſunt ſpecioſe quidem diſputari. Dodwellus quidem l. c. §. 27. pag. 47 ſqq. oſtendere allaborat, Dionyſium non recte dici poſſe *Alexandrinum:* tamen non omnia, quae dixit, ſatis firma ad probandum et perſuadendum aliis videbuntur. *Harl.*]

II. Interpretes Dionyſii periegeſis ex antiquis habuit duos, qui ambo illam carmine latino hexametro reddiderunt, *Ruſum Feſtum Auienum*, et *Priſcianum*, pro quo alii *Rhemnium Fannium* contra codd. auctoritatem nominant [k]). De vtroque dixi in Bibliotheca latina [l]). Graeco commentario copioſo illuſtrauit libellorum ſupplicum miniſter et magiſter rhetorum, poſtea archiepiſcopus Theſſalonicenſis, *Euſtathius*, clarus circa A. C. 1160. vt dicere me memini lib. II. cap. III. §. 8. quum eiusdem in Homerum diffuſos commentarios recenſerem [m]). Lacunam ingentem in *Euſtathio* ad Dionyſii vſ. 889--917. qua editiones hiabant, e codice Holſteniano in eadem latina ſuppleui bibliotheca a. 1696. Hamburgi excuſa, vnde in Oxonienſem Dionyſii editionem a. 1697. pag. 157 ſqq. ſupplementum illud fuit deriuatum [n]). Praeter Euſtathium, qui commentarios ſuos Ioanni Ducae, Andronici F. dicauit,

k) Conf. *Wernsdorf.* prolegg. ad poet. lat. minor. tom. V. part. I. pag. 212 ſq. *Harl.*

l) De falſo fictoque recentiore grammatico *Rhemnio Fannio* et origine illius erroris copioſus fuit b. *Wernsdorf.* in prolegomenis ad Priſciani carmina, in vol. V. parte I. poetarum latinorum minorum pag. 212—221. tum a pag. 221—235. de *Priſciano* eiusque periegeſi: de *Ruſo* autem *Feſto Auieno*, et eius carminibus eorumque editoribus peculiarem doctamque idem praemiſit commentationem vol. V. part. II. poetar. min. latin. *Harl.*

m) Ex Strabone et antiquioribus ſua plerumque ſumſit, non ſemper iudicio recte adhibito. *Harl.*

n) Supplementum illud commentariorum Euſtathii ad v. 882 ſqq. Periegeſeos Dionyſii *Holſtenius* depromſerat ex CCXV. cod. bibl. Claromontanae, *Iriart.* quoque in cod. regio Matrit. LXXXIX (qui continet Euſtathii commentarios in Dionyſii Perieg eſin, a principio vsque ad vſ. 423. mutilum,) reperit, et, prouti in ſuo codice inuenerat, in catal. codd. MSS. Matrit. pag. 359 ſq. excudi fecit atque lectiones, a Fabricianis diuerſas, adnotauit. At integrius id dedit *Schneider* in analectis criticis, faſc. I. (Traiecti ad Viadrum 177. 8.) pag. 15 ſq. „ex codice, (vt verbis illius vtar) regio Pariſienſi nr. 2218. qui praeter Lycophronis Caſſandram cum commentario Tzetzae, multum caſtigatiore, quam editus exſtat, Oppianum

Digitized by Google

dicauit, in eadem editione exhibentur e codd. Bodleianis *Gloſſae Graecae interlineares*, et *paraphraſis Graeca Anonymi* ſcholiaſtae, numquam ante vulgata. Paraphraſis eiusmodi manu exarata occurrit etiam in bibliotheca Vindobonenſi. [et integra in cod. *Matthaei*, vt infra notabimus. add. St. Croix Mem. l. c.] Et If. Caſaubonus notis ad Strabonem aliquoties citat alium ab Euſtathio et graecum ἀνέκδοτον Dionyſii ſcholiaſten. Plures quoque ante Euſtathium in hunc poetam ſcripſiſſe, ex multis huius commentariorum locis patet, quibus ad aliorum prouocat explicationes, interdum etiam vocans παλαιὸς, vt, quando tradit, ab iis Dionyſii poema adpellari ἱστορικὸν συγκείμενον ἐκ τοπικοῦ καὶ πραγματικοῦ καὶ χρονικοῦ καὶ γενεαλογικοῦ. Denique Hudſonus tomo tertio Geographorum graecorum daturum ſe recepit Dionyſii Periegeſin cum commentariis graecis *Nicephori Blemmidae* e codice Bodleiano, et Auieni verſione metrica. Claruit Blemmidas medio ſaeculo poſt Chriſtum natum tertio decimo. [?] *Fabric.* Sed non edidit Hudſon, vt infra in catalogo editionum adnotabimus. *Harl.*

III. *Codices et Editiones Dionyſii.*

De codicibus Euſtathii commentar. in Dionyſium *Matritenſi* et *Claramontano* diſſerui in nota antecedenti. Codicem quondam *Mendozanum* memorat *Iriarte* catal. codd. gr. Matrit. pag. 277. — In bibl. quadam incerta, cuius catalog. dedit Lamius in deliciis eruditor. Florent. 1743. 8. occurrunt p. 168. cod. CLXIV. Dion. periegeſis cum Pſychagogiis: p. 2 6. cod. CCXXV. Perieg. cum Euſtathii commentar. cod. CCXXVI. CCXXVII et CCXXVIII. Euſtath. enarratio in Dion. perig. ſine textu. — In bibl. Rhedigeriana *Vratiſlauiae* eſt cod. Dionyſii a. 1488. ſcriptus. [de quo vid. Cel. *Buhlius* praefat. vol. I. Arati] — De cod. *Peruſino*, vid. Gronouii varias lectiones ex cod. illo collectas et ſubiunctas edit. Berkel. 1688. — In bibl. *Eſcorialenſi* a *Pŕieto* in itinerar. per Hiſpan. pag. 166. codd. ita citantur: 1) Dionyſii orbis deſcriptio, cum aliis ſcriptis Dionyſii Halicarn. rhetoricis; 2) Dionyſii *Corinthii Africani*, (num haec inſolita et ab ignorantia librariorum orta inſcriptio a vetere manu graece quoque ſcripta ſit, nec ne? equidem neſcio: a Clarkio in epiſtolis de hodierno ſtatu Hiſpan. p. 401. forſan vitioſe citatur Dionyſii *Corinthii Afr.*) orbis deſcriptio et de 12 ventis, cum Alexandrino; 3) iterum deſcriptio orbis cum expoſitione, (cuius quis ſit auctor, non memoratur:) cum eodem Alexandrino. (quis hic eſt Alexandrinus? auctor ne epiſtolae ad Baſilidem, cuius codex in eadem exſtat bibliotheca? an alius?) At iſta confuſio haud infrequens eſt. Diligentiore inquiſitione atque comparatione codicum illorum opus erit.

In bibl. *Veneta* SS. Ioan. et Paulli, Dominicanorum cod. Dion. teſte Montfaucon in diario italico, pag. 48. — in bibl. D. Marci, ſecundum catal. pag. 249. cod. CCCCLXXI. Dion.

pianum de Venatione et plures Porphyrii libros, habet etiam Dionyſii Periegeſin cum commentariis Euſtathii in membrana vetuſta ſcriptam. Paraphraſis graeca non modo nullis lacunis interrupta legitur, vt in libris editis; ſed ſaepius etiam tantum differt oratione et vocabulis, vt plane noua videri poſſit " Idem V D duas ſubiecit notas, quarum alteram repetiit ex *Cuperi* epiſt. ad Fabricium in Vhlii ſylloge noua epiſtolarum, vol. I. pag. 376 quae Cuperi epiſt etiam legitur in *Reimari* vita Fabricii pag. 2;3 ſq atque Fabricius in poſterioribus bibl. latinae (poſtrema quidem pag. 60 .) editionibus, repoſuit Τραχεῖν pro vitioſa, ab Hudſonio repetita, lectione Τραχίνα Atque *de Sainte Croix* in Memoire etc nr. 9 reperit quoque in cod. regio MMDCCXXIII. qui eſt idem, quem habuit Schneider, veriorem lectionem Τραχεῖν. *Harl.*

Dion. Perieg. orbis deſcriptio, cum ſchol. marginalibus: pag. 252. cod. CCCCLXXX. eadem cum ſchol. marg. pag. 316. cod. DXVII. eadem ſine ſcholiis.

Romae in bibl. Barberin. cod. Dion. membr. ſaec. XIV. — *Nicephori Blemmidae* geographia, MS. Lucae Holſten. — In bibl. *Neapolitana* regia Dionyſii Alexandrini οἰκουμένης περιήγησις, cod. chart. ſaec. XV. — eadem cum gloſſis margin. et ſcholiis Euſtathii, cod. chart. ſaec. XV. — *Neapoli* in bibl. Auguſtinenſ. S. Iohannis ad Carbonariam, *Euſtathii* ſcholia in Dionyſium Periegeten. cod. chart. ſaec. XV. — Dionyſii οἰκουμεν. περιήγησις cum ſcholiis Euſtathii, cod. bombyc. ſaec. XIII.

Florentiae in monaſterio, Dion. Perieg. cum ſcholiis, (vid. Montfauc. diar. ital. pag. 369.) et in cod. bombyc. ſaec. XIV. (vid. Montfauc. l. cit. pag. 370.) — *Ibidem* in bibl. Laurent. cod. XXV. plut. 28. apud Bandin. catal. vol. II. pag. 44. Prolegomena, ſed ab initio mutila, incipiunt Διονύσιος ὁ περιηγητὴς γέγονεν υἱὸς Διωνος Ἀλεξανδρέως etc. (Ergone pater fuit Alexandrinus, a quo etiam noſter forſan vocatus erat Dionyſius Alexandrinus?) Sequitur orbis deſcriptio cum paraphraſi marginali auctore anonymo, quae etiam calci tom. IV. geographorum gr. vett. edit. Hudſoni, pag. 2 ſqq. adhaeret. Quae ibi pauca de duodecim ventis ſequuntur, ea codex habet in prolegomenis. — idem carmen in cod. VIII. nr. 4. plut. 31. teſte Bandin. l. c. pag. 64. — nec non in cod. XXVII. nr. 3. Bandin. l. c. pag. 99. — et cum gloſſis interlin. in cod. XXXVI. nr. 3. plut. Bandin. l. m. p. 197. — *Patauii* in bibl. coen. S. Ioan. Dion. Perieget. — In bibl. Ambroſ. *Mediol.* eadem, teſte Montfaucon.

In bibl. *Pariſina* in XVIIII. codd. Dionyſii orbis deſcriptio, et in V. codd. fragmenta occurrunt. e. g. in codd. MCCCCXI. MMDCCXXIII. MMDCCXXXI. MMDCCCLIV. MMMXXIII. eſt orbis deſcriptio cum not. marg. et Euſtathii commentar. in codd. MMVIII. MMDLXII. MMDCCCXXXIV. MMDCCCXLIII. MMDCCCLIII. eſt deſcriptio orbis vel cum gloſſis paſſim inter lineas ſparſis; vel illis deſtituta ſic quoque in cod. MMDCCVIII. cui tamen ſubiicitur paraphraſis: in cod. MMDCCXXX. accedunt anonymi ſcholia: in cod. MMDCCXXXII. eſt Dion. orbis deſcr. ſubiecta ſingulis verſibus metaphraſi, et ſcholiis quibusdam ad marginem coniectis. in codd. MDCCXXXIII et MDCCXXXIV. MMDCCCLV. MMDCCCLVI. MMDCCCLVII. MMDCCCLVIII. eſt Euſtathii commentarius: in codd. MMDCCXXXV. MMDCCCLV. carmini adiecta eſt paraphraſis. cod. MMDCCLXXI. continere dicitur Dion. carm. cum ſcholiis hactenus ineditis et vita auctoris praefixa; cod. MMDCCLXXII. Dion. cum gloſſis interlinearibus et ſcholiis hactenus ineditis, atque praemiſſis prolegomenis etiam ineditis, quae tamen digna iudicantur luce publica. in cod. MMDCCCXXXIII. Dion. carm. paſſim inter lineas gloſſae: coniecta vero ad marginem ſcholia inedita. — in cod. MMDCCCLIII. Dion. orbis deſcr. coniecta ad marginem anonymi paraphraſis et ſcholia, iam vulgata, atque Euſtathii in idem poema parecbolae. in cod. MMDCCCLIX. legitur anonymi paraphraſis. — Codices, qui fragmenta aut excerpta continent, praetermittam. — In tribus autem codd. MCCCCV. MCCCCVI et MMDLIV. eſt *Dionyſii*, *Byzantini*, fragmentum de Thracio Boſporo. — In bibl. *Traiecti Moſae*, (Montpellier) Dion. perieget. teſte Montfaucon.

In bibl. *Leidenſi* inter codd. Voſſianos, particula perieget. Dionyſii, (catal. pag. 386. nr. 15.)

In

In bibl. Caeſarea *Vindobonenſi*, teſte *Neſſelio* catal. MSS. part. IV. p. 111. in cod. CXCVIII. fragmenta Heſiodi, Pindari et *Dionyſii* de ſitu orbis cum ſcholiis interlin. et margin. et part. V. p. 171 ſq. in cod. CXXII. *a*) vita poetae; *b*) poema cum paraphraſi graeca; *c*) anonymi obſeru. de duodecim ventis; *d*) anonymi excerptum hydrographicum nauigationis per Pontum Euxinum a Boſphoro Thracio vsque ad Boſphorum Cimmerium. Eſt fragmentum illius peripli Ponti Euxini, inter Geographiae veteris ſcriptores graec. minores vol. I. Oxon. 1698. pag. 16. Inter vtrumque tamen non minimum intercedit diſcrimen, et comparandum eſſe codicem iudicat *Kollarius*, qui prouocat ad Analect. Vindobon. tom. I. pag. 1102. Hic codex curatius deſcribitur in *Kollarii* ſupplemento ad Lambecii commentar. pag. 535 ſq. Vtrum vero ea paraphraſis cum illa, in edit. Oxon. a. 1697. edita, ſit eadem nec ne? neque Fabricius dicere potuit, neque Kollarius. Apud *Lambecium*, (comment. tom. V. pag. 522.) in cod. CCXCII. nr. 2. eſt fragmentum Dion. n. obſeruatio geographica de Aethiopibus.

In *Britannia*, (catal. libr. MSS. in Anglia et Hibernia. Oxon. 1697. F.) in bibl. *Barocc.* nr. 78. Dionyſii perieg. (p. 10.) — ibid. nr. 145. Dion. cum ſcholiis ex Euſtathio; (p. 18.) in bibl. *Laudi*, nr. 683. Dion. poema, graece, (pag. 54.) — in bibl. *Cantabrig.* idem gr. cum comment. (pag. 164.) — in bibl. collegii *Etonenſis*, nr. 1849. Dion. perieg. cum graecis ſcholiis, (pag. 47.) — in bibl. *Iacobaea* Weſtmonaſter. nr. 8561. Periegeſis, et nr. 8562. fragmentum. (pag. 246.) et nr. 8582. *Nicephori Blemydae* geographia atque edit. Dion. cum notis msstis.

In bibl. *Auguſtana* Vindel. Dion. periegeſis. (Reiſer. catal. pag. 75.) — In bibl. *Guelferbytina*, Dion. Perieg. nr. 71. — In bibl. quondam *Palatina*, cum metaphraſte et ſchol. teſte Sylburgio nr. 96. 139. item nr. 102. add. nr. 184. 319. 331. — In biblioth. *Monacenſi*, cod. CCXXVI. chart. (vid. Catal. pag. 80.) cuius lectiones varias excerpſi.

In bibl. *Bernenſi*, cod. chart. ſaec. XVI. teſte Sinnero in catal. pag. 369.

In bibl. *Moſquenſi* cod. ſaec. XII. qui continet fragmentum a verſu 278—350. et rurſus a verſu 470—524. cum ſcholiis. Et textus et ſchol. varias lectiones dedit cel. *Matthaei*, quum adhuc illuſtris Afranei Rector eſſet, atque ex cod. quem ipſe poſſidet, ſaec. XVI. cui adiecta eſt integra paraphraſis, quae in edit. Oxon. 1697. 8. deficit verſu 1011, inſeruit V. L. doctasque adſperſit adnotationes in proluſione, inſcripta: *Dionyſii Periegetae locus tractatur*, Dresdae 1788. 4.

E d i t i o n e s.

Primum veteres *latinae*, praecipue *Auieni* atque *Priſciani*. De his, quia b. *Wernsdorfius* in doctis prolegomenis ad Poetas latinos minores, et de Auieno quidem tom. V. part. II. Helmſtadii 1791. 8. pag. 621 ſqq. atque de editionibus pag. 692 ſqq. de Priſciano autem tom. V. part. I. Altenburgi 1788. pag. 209 ſqq. et de editt. pag. 241 ſqq. vberrime diſputavit; ego quoque in hoc volumine pag. 99 ſq. Arati editiones, quibus Dionyſius veteresque interpretes additi ſunt, pluribus recenſui; de multis eo breuiori mihi eſſe licebit. Neque hoc loco de Auieno ac Priſciano ex inſtituto agimus. *Auienus*, (iudice Wernsdorfio tom. V. part. 2. pag. 656.) non pauca Dionyſii ſuo lubitu abiicit atque omittit; alia multa adiicit ex aliis forte ſcriptoribus hauſta; omnia vero ſtilo liberrimo, et oratione tam luculenta ornataque exponit, vt legentes poetam, ſuo ingenio excitatum, eminenti quodam ſpiritu ferri videamus.

deamus. Contra *Priſcianus* vbique ſtrictior et religioſior in interpretando eſt; non poetam, ſed grammaticum profeſſus. Ipſe tamen multa libertate vſus, (vt Wernsdorf. de Priſciano tom. V. part. I. pag. 226. cenſet, et Dodwell. in diſſ. de aetate et patria Dionyſii §. 25. exemplis demonſtrat,) Dionyſii textum pro lubitu pertractat, et pro perſonae ſuae vel inſtituti ratione ſciens et prudens mutat; multa breuiter dicta latius explicat, alia quae ille copioſius contrahit, multa e Solino repetit et alia addit detrahitque.

Editiones Auieni.

Princeps *Ruſi Feſti Auieni* interpretatio *Dionyſii deſcriptionis* etc. cum *Auieni* interpretatione Arati phaenomenorum aliisque eſt *Veneta* 1488. 4. In calce: *Hoc opus impreſſum Venetiis arte et ingenio Antonii de ſtrata Cremonenſis. Anno ſalutis* MCCCCLXXXVIII. *octauo Cal. Nouembres.* Hic Antonius de Strata fuit redemtor libri et typographus; Georgius Valla auctor editionis, hũ usque curam geſſit atque praefatus eſt *Victor Piſonus*, Vallae diſcipulus. vid. ſupra pag. 99. in primis *Wernsdorf.* l. l. tom. V. part. II. pag. 692—700. Rufi Feſti deſcriptio incipit pag. 58. Wernsdorf. pag. 699. obſeruat, vitioſum admodum et multis naeuis obſitum eſſe hoc exemplum; in deſcriptione autem orbis terr. duas paginas, nempe auerſam folii f. et aduerſam fol. II. transſpoſitas et permutatas reperiri, ita vt poſt verſum 1047. omiſſis verſibus 38. intermediis, pergatur cum verſu 1086. atque iſti omiſſi ponantur pagina ſequente.

Auieni de orbis terrae partibus. Venetiis 1502. fol. vid. Catal. bibl. Barber. I. pag. 92.

Poſthaec textum primae editionis admodum mendoſum emaculare et corrigere adgreſſi ſunt *Io. Cuſpinianus*, *Io. Camers* et *Ioachim Vadianus*, Viennae vna viuentes. vid. Wernsdorf. V. part. II. pag. 679 ſq. et pag. 700 ſqq.

Situs orbis Dionyſii Ruffo auieno interprete: in fine: *Vienne. Cuſpinianus neuos et verrucas ſuſtulit. Winterburger impreſſit anno* MDVIII. (1508.) 4.

Dionisii Afri ambitus vrbis: Rufo Feſto Auieno paraphraſte: caſtigatiſſime impreſſus. Perlegente et conferente proba exemplaria Ioachimo Vadiano, Heluetio etc. In fine: *Vadianus tandem neuos et verrucas pro virili ſuſtulit: Io. Singrenius diligenter impreſſit. Vienne menſe Febr. anno decimo quinto.* 1515. 4.

Ruſi Feſti Auieni deſcriptio orbis terrae, inter *Pithoei* epigrammata et poematia vetera, pag. 244. edit. Pariſ. 1590. et pag. 389. edit. Lugd. 1596.

Rufi Feſti Auieni deſcriptio orbis terrae, inter *poemata vetera*, quae adiuncta ſunt *Daretis Phrygii de bello Troiano libris VI. a Cornelio Nepote carmine donatis*, per Alex. Carol. Trognaeſium, Antwerpiae apud Ioach. Trognaeſium 1608. 8. iterumque Duaci, 1632. 8.

Auieni deſcriptio orbis terrae vna cum ora maritima et fabulis Auieni. Antwerp. 1632. 4.

Ruffi Feſti Auieni V. C. Hiſpani Opera, quae extſtant, nimirum Deſcriptio orbis, orae maritimae, Arati phaenomena, fabularum liber, epigrammata varia. *Don Petrus Melian — collegit, ex bibliotheca D. Laurentii Ramirez de Prado.* Madriti, ex offic. Franc. Martinez. 1634. 4.

Au.

Digitized by Google

Au. Orbis deſcriptio exſtat quoque in *Hudſoni* edit. geogr. veteris ſcriptorum graec. min. cum *Priſciani* periegeſi latina, vol. IV. tum inter Opp. et fragmenta veterum poetarum etc. a Mich. *Maittario* collecta, Londin. 1713. fol. vol. II. pag. 1325 ſqq. — in *collectione Piſaurenſi* omnium poematum — latinorum, tom. IV. Piſauri 1766. 4. pag. 166. — inter Poetas lat. minores a *Wernsdorfio* editos, vol. V. part. II. quae eſt pleniſſima optimaque editio. — Separatim cum notis Schraderi, Nic. Heinſii, Caſp. Barthii, Cl. Salmaſii aliorumque: impenſis et curis *H. Frieſemanni*, qui hic illic ſua addidit. Amſtelod. 1786. 8.

Editiones Priſciani latinae.

Quibus textus graecus eſt additus, eae in catalogo editionum Dionyſii indicabuntur. Editt. Priſciani ac Dionyſii rariores refert *Clement.* in biblioth. curieuſe etc. tom. VII. pag. 413 — 416.

Priſciani interpretatio ex Dionyſio de orbis ſitu; in antiquiſſima Operum Priſciani editione *Romana* fol. ſ. l. et a. et typographi nota, (typis Vdalr. Han. circa a. 1471. notante Audiffred. in catal. editt. rom. ſaec. XV. pag. 394.) — tum in editione, quam Wernsdorf. primam habuit, *Veneta* a. 1475. continuata a. 1476. in fine: *Impreſſum Venetiis impenſis Iohannis de Colonia ſociique eius Iohannis mather de Gherretzem. a. domini* MCCCCLXXVI. fol. — Probabiliter *Priſciani interpret. ex Dionyſio* etc. fuit quoque in antiquioribus editionibus Priſciani Opp. Venet. ſ. n. typographi, (forte Vindelini) 1470. fol. et ſ. l. ac typogr. nota (Venet. ap. Vindelin.) 1472. fol. vid. Bibl. Smithian. Venet. 1755. 4. pag. 389. *Freytag.* adp. III. pag. 75.

In *Priſciani* Operibus Venet. 1481. fol. vid. *Goetzii* memor. bibl. Dresd. I. p. 453 ſq. vbi plures edd. indicantur.

Pomponii Mellae Coſmographi Geographia. *Priſciani Caeſarienſis interpretatio ex Dionyſio de orbis ſitu.* In calce: *Erhardus ratdolt. Auguſtenſis impreſſit Venetiis* — a. 1482. 4.

Priſciani interpr. de ſitu orbis; inter Priſciani Opp. ex recognitione et emendatione *Benedicti Brognolli*, Veronenſis, impreſſit Hannibal Foxius Parmenſis et ſocii, cum epiſtola *Cypriani Cornelii*, Parmenſis. *Venetiis* M.CCCC.LXXXV. (1485) fol. vid. *Denis* Mem. bibl. Garell. pag. 115. et Appendicem librorum impreſſ. ſaec. XV. ad *Io. Bened. Mittarelli* bibl. codd. msst. monaſterii S. Michaelis Venet. pag. 384. et ex hoc *Denis* in ſupplem. ad Maittair. Annal. I. pag. 204. — tum *ibidem* typis Georgii Arriuabeni, Mantuani, 1488. fol. — et *ibidem*, corrigente Bernad. Paulolo, per Philippum Pincium, Mantuanum, 1495. fol. — cum Mela, ſine vlla nota. — vid. *Mittarellium* l. c. pag. 384 et 385.

Dioniſij Allexandrini philozophi de ſitu orbis Tranſlatio per Priſtianum (Priſcianum) *grammaticum.* In calce: *Impreſſum Vienne a Ioanne Winterburg. Emendatum autem a L.* (lectore) *Io. Cuſpiniano* etc. circa 1493 — 1494. 4.

Vid. *Denis* ſupplem. part. II. pag. 553.

Coſmographia Dionyſii Theſſalonicenſis de ſitu terrae habitabilis per Priſcianum e greco in latinum traducta. Impreſſa Coloniae prope conuentum predicatorum a. 1499. fol.

In *Priſciani* editionibus *Veneta* per Philippum Pincium, 1500. fol. et *Mediolanenſi* per M. Leonh. Pachel. 1511. fol. de quibus copioſe diſſerit *Freytag*. in adpar. litt. III. p. 73 ſqq.

· *Dionyſii Afri de ſitu orbis: ſiue Geographia, Priſciano aut Fannio Rhemnio interprete liber vnicus. Io. Camertis in eumdem commentariolum.* Ad calcem: *Viennae Pannoniae*, in aedibus Hieron. Vietoris et Io. Singrenii etc. 1512. 4.

Vid. *Wernsdorf.* l. c. 230 et 243. Male in catalogo biblioth. Thuanae citatur haec edit. Viennae 1512. cum notis *Camerarii:* (forſan, quia in catal. msto ab auctore primum exaratum fuit *Camer.* vnde alius, qui catalogum pararat praelo, fecit *Camerarii,*) quem tamen errorem repetierunt Morhof. Fabricius et alii. vid. *Georg. Lizel.* in hiſtoria poetar. graecorum Germaniae, pag. 44. et *Clement.* Bibl. curieuſe etc. tom. VII. pag. 415. not. 14.

Rhemnio Fannio male tribui illam interpretationem, iam adnotatum eſt. Enimuero non ſolum in Camertis editione is dubie nominatur, ſed diſertius quoque in aliis: ſic in *Pinelli* catal. tom. I. p. 356. nr. 2138. citatur: *Dionyſii de ſitu orbis latine, interprete Rhemnio Fannio Palaemone, ex recenſione Pomponii* (Laeti). Abſque vlla nota. ſaec. XV. 4. — ibid. pag. 354. in edit. Ferrar. graece cum verſione *Rhemnii Fannii Palaemonis*, (vti in titulo clare dicitur, carmen latinum *falſo hactenus Priſciano adtributum,*) 1512 4. etc. Atqui *Gerh. Io. Voſſius* de poet. lat. cap. V. pag. 65. arbitratur, verius illos cenſere, qui *Rhemnium Fannium* auctorem eſſe ſtatuant. conf. quoque teſtimonia et iudicia V. D. de Priſciano eiusque periegeſi, quae Wernsdorf. collegit l. c. pag. 253 ſqq. *Morhof.* Polyh. litter. lib. VII. cap. 2. ſect. 21. p. m. 1053 ſq.

Pomponius Mela, Iulius Solinus, Vibius Sequeſter, P. Victor, *Dionyſius Afer de ſitu orbis, Priſciano interprete.* Venetiis apud Aldum 1518. 8. Multos haec editio habet verſus inſititios. — Editio *Lipſienſis* cum ſcholiis *Petri Moſellani* a. 1518. dubia eſt. — *Florentinam* quoque Wernsdorſius ſe non vidiſſe teſtatur: at *Bandinius* in annalibus Iuntar. typographiae tom. II. pag. 136. non modo indicauit eam, ſed etiam Antonii Francini Varchienſis epiſt. nuncupatoriam ad Petrum Victorium, in qua is ſe multa Melae loca e codice vet. caſtigaſſe atque emendaſſe declarauit, typis repetendam curauit. Inſcriptio haec eſt:

Pomponius Mela, Iulius Solinus, Itinerarium Antonini Aug. Vibius Sequeſter, P. Victor de regionibus vrbis Romae, Dionyſius Afer de ſitu orbis, Priſciano interprete. *Florentiae* per heredes Phil. Iuntae. 1519. 8. Ex Aldina edit. maximam partem luxiſſe videtur editio. — In alia *Priſciani* Opp. edit. ibid. 1525. 4. deeſt Dionyſius de ſitu orbis etc. vid. *Goetz.* mem. bibl. Dresd. I pag. 455.

Dionyſii ſiue Libyos, ſiue Halicarnaſſi, de geographia elegantiſſimus libellus a Priſciano vel, (vt aliis placet,) a Fannio Rhemnio e graeco verſus. in fine: *Impreſſum Ingolſtadii per V. V. M. Andr. Lutzen.* 1519. 4. — lat. per Priſcianum 1521. 16. in catal. bibl. Barber. I. pag. 346.

Dionyſius de ſitu orbis a Rhemnio Fannio latinitate donatus: a Chriſtiano Torchillo Marſiano ad exemplar graecum diligenter caſtigatus, et cum memorabilium rerum et celebrium locorum nominibus in marginibus illuſtratus. Coloniae apud Euchar. Ceruicornum, 1538. 8.

Hancce editionem Fabricius inter editt. graeco-latinas retulerat: at graecum Dionyſium non habet: atque Wernsdorf. V. part. I. pag. 250 et 244 ſq. adfirmat, Torchillum ſequutum eſſe

eſſe Aldinum exemplar, adeoque et verſus ſpurios et interpolationes habere, quaedam tamen hinc inde caſtigaſſe, ac nonnullas Camertis emendationes ſuſcepiſſe videri.

Antonini itiner. Vibius Sequeſter — Victor de regionibus vrbis Romae. *Dionyſius Afer de ſitu orbis, Priſciano interprete.* Lugduni ap. hered. Sim. Vincentii. (1550. 8.)

Dionyſius Afer de orbis ſitu, Priſciano interprete, (cum praefat. Henr. Brucaei.) Roſtochii, excuſa per Iac. Lucium. 1578. 4. Hanc editionem expreſſam eſſe ex Antwerpienſi Papii, adnotat Wernsdorf. pag. 246.

Denique *Priſciani* interpretatio eſt inter epigrammata et poematia vetera a *Pithoeo* edita, Pariſ. 1590. pag. 363. — Lugduni a. 1596. pag. 496. — inter *Hudſoni* Geograph. minores vol. IV. — inter Opp. et fragmenta veterum poetarum a *Mich. Maittairio* collecta, vol. II. pag. 1632. — in collectione *Piſaurenſi* omnium poematum — latinorum, tom. IV. pag. 243. — inter poetas latinos minor. a *Wernsdorfio* editos, tom. V. part. I. pag. 262 ſqq.

Dionyſii periegeſin quoque verterunt Antonius Becharia, Abel. Matthaeus, Bernhardus Bertrandus, Henr. Stephanus, et metrice Andr. Papius: quorum poſtremorum verſiones, quoniam adhaerent graecis ipſorum editionibus, eos h. l. omittam, et reliquorum memorabo labores atque editiones, de quibus iudicium tulit Wernsdorf. l. c. p. 234 ſq. *Camertis* verſio proſaria, quam memorat Fabricius, non exſtat: confuſa forſan cum eius commentario.

Dionyſii Periegetae de ſitu orbis poema, e greco carmine in latinam proſam traductum per Antonium Becchariam. Venetiis per Bernardum pictorem et Erhardum Ratdolt cum Petro Loslein de Langenzen eorum correctore et ſocio. Venetiis 1477 4. (Bure bibliogr. inſtruct. nr. 4176. pag. 19 ſq. in Pinelli catal. tom. I. pag. 356) — ibidem per Franciſcum Renner de Hailbrun. 1478. 4. (vid. *Creuennae* catal. tom. V. pag. 6 ſq. edit. 4.) — ibidem per Chriſtoph. de Penſis dictum Mandello 1498 fol. de quibus tribus editt. multus eſt *Foſſius* in catal. codicum. ſaec. XV. impreſſorum, in bibl. Magliabechiana, Flor. 1793. fol. pag. 623 ſq. — tum Pariſiis cum nomine et inſignibus *Ioan. Petit,* in fronte: per Georg. Wolf. et Thielmannum Kerver, 1499. 4. (*Maittaire* A. T. IV. pag. 655. qui in nota, aliud exemplar illi per omnia ſimillimum ſe vidiſſe, teſtatur, quod tamen in fronte habet *apud ſignum lilii aurei*, et in fine, ſine anni nota, *pro Ioanne Paruo*, omiſſis *Wolf* et *Kerver* nominibus;) — ibid. 1501. 4. et Baſileae apud Henr. Petrum 1534. (al. 1533.) 4. conf. *Clement.* Bibl. etc. tom. VII. pag. 413 ſqq.

Abel. Matthaeus, Carnotenſis ICtus, Dionyſii periegeſi carmine verſae Euſtathii commentarios, latine a ſe translatos, adiunxit. Pariſ. 1556. 4. ad Cardinalem Carolum Lotharingum. — ſine a. nota: in bibl. Thottiana. IV. pag. 105.

Verſionem latinam commentariorum Euſtathii, a *Vincentio Marinerio* Valentino, bibl. regiae Eſcurialenſi praefecto, factam, adhuc in ſcriniis latere, tradunt Nic. Antonius in bibl. Hiſpana et Iriart. circa finem catal. codd. graec. in bibl. Matrit. — Quando Fabricius et alii e Simlero referunt, Dionyſ. de ſitu orbis ex *Sim. Lemnii* verſione latina metrica, heroicis verſibus edit. Venet. 1543. quaerendum cuidam fuit viſum an non manus operarum aut ipſius Simleri a vero aberrauerit, et *Rhemnii* nomen fuerit reponendum; at eſt in Menckenii cat. et *Maittaire* in indice A. T. pag. 344. eam memorat, addito nomine Sim. Lemnii et typograph. Bartholomaei ac Franciſci.

Editiones graecae ſecundum temporis ordinem.

Dionyſii de ſitu orbis, gr. et lat. *ex verſione Rhemnii Fannii Palaemonis*, cum caſtigationibus, Coelii Calcagnini adnotatione ſuper Anchiale et Rhemniani carminis penſitatione. Ferrariae, apud Ioan. Maciochum Bondenum 1512. 4. Editio haec, admodum rara, fuit in bibl. Pinelli, vide catalog. I. pag. 354. et in bibl. Auriuill. cat. ſect. I. pag. 103. nr. 1195. adde *Maittaire* A. T. II. pag. 240. inprimis V. part. I. ſiue indic. pag. 344. vbi plena eſt inſcriptio.

Dionyſius de ſitu orbis cum Pindaro, Callimacho et Lycophrone. graece. Venetiis in aedibus Aldi et Audreae Aſulani ſoceri, menſe Ian. 1513 8.

Maittaire A. T. II. pag. 248. recudi fecit Aldi epiſt. nuncupat. ad Andr. Nauigerium. — Num *Dion.* cum Chryſolorae erotem. apud Aldum 1512. lucem viderit, equidem cum Reviczkio (catal. pag. 52.) neſcio, et vero dubito: ſaltem in ſerie dell' ediz. Ald. vbi pag. 31. illa Chryſolorae editio memoratur, nulla fit Dionyſii perieg. mentio.

Dionyſii Afri de ſitu orbis opus ſtudioſis neceſſarium, graece ſcriptum. Idem in latinitatem a Rhemnio Grammatico translatum, falſo hactenus Priſciano adſcriptum. In idem Coelii Calcagnini annotatiunculae, ex libris eiusdem excerptae. Baſileae apud Val. Curionem. 1522. 8. Breuem praefationem praemiſit *Valens Curio.*

Dionyſ. cum Arato etc. gr. et lat. cum notis *Ceporini*, Baſil. 1523. 1534. Colon. 1543. Baſil. 1547. 1561. 1585. Antwerp. 1554. (al. 1553.) 8. vide ſupra in hoc vol. cap. de Arato pag. 99 — 101. — Edit. *Cantabr.* Dionyſii etc. graec. 1533. 8. memorauit Fabricius.

Dion. de ſitu orbis graece. *cum graecis Euſtathii commentariis*, ex bibl. regia. ex officina Roberti Stephani. regiis typis. Lutetiae. 1547. 4. vna cum variis lectionibus. Exemplar huius accuratae editionis cum emendationibus msstis Xylandri et M. Sladi fuit in biblioth. P. Francii.

Dionyſii Periegeſis, graece, cum variarum lectionum adnotatione, et latine, *Rhemnio Fannio grammatico interprete.* Pariſ. apud Guil. Morel. 1556. 4. et 1559. 4. *Maittaire* III. pag. 684 et 713. — Separatim eſt verſio latina verſibus expoſita. ibid. apud G. Morel. 1556. 4.

Dionyſii orbis deſcriptio, graece et lat. ad verbum, vt conferri a ſtudioſis poſſit. Baſil. 1556. 8. vid. *Askew* catal. pag. 60. — Num haec diuerſa ſit ab edit. Baſileenſi, *Dion.* gr. et lat. interprete *Bernhardo Bertrando*, qui ſimiliter Dionyſii poema et *Euſtathii* comment. latine vertit, Baſil. 1556. 8. apud Io. Oporin. alii decernent.

Nouam inſtituit recenſionem, patris tamen ſui, vt ipſe in fine ait, editione leuatus; at lectiones quoque interdum audacius mutauit *Henr. Stephanus*, qui *Dion.* periegeſin graece dedit emendatam, additis in margine lectionibus, inter Poetas principes heroici carminis, Pariſ. 1566. fol. tom. II. pag. 360 ſqq. — Eum ſequutus *Lectius* in Corpore poet. graec. Geneu. 1606. fol.

Dionyſii de ſitu orbis liber, *interprete Andrea Papio*, Gandenſi. Cui ſubiungitur *Priſciani Periegeſis e Dionyſio*, ex emendatione *Andreae Papii*, cum eiusdem notis ad eam: et *Muſaei* Hero et Leander, interprete eodem. Antwerpiae, ex officina Chriſtoph. Plantin. 1575. 8. — Papius, tum vix duodeuiginti annos natus, Dionyſium haud infelici labore reddidit

dit verſibus, et V. L. notaſque calci adiecit criticas: praeter ea Priſciani interpretationem ad tres codd. mſtos Caroli Langii, Gemblacenſem et Buslidianum duasque Venetas editiones recenſitam adiunxit.

Paullo poſt H. Stephanus de Dionyſio iterum egregie meruit in collectione, hodie haud adeo frequenti:

Dionyſii Alex. et Pomponii Melae ſitus orbis deſcriptio. Aethici Coſmographia. C. I. Solini polyhiſtor. *In Dionyſii poematium commentarii Euſtathii. Interpretatio eiusdem poematii ad verbum, ab Henr. Stephano ſcripta: nec non annotationes eius in idem et quorumdam aliorum* etc. *Excudeb. Henr. Stephanus.* a. M.D.LXXVII. (1577.) 4.

Editionem patris ſui fecit fundum: contulit tamen edd. Aldinam, Ceporini Baſileenſem, a. 1523. Morelii atque Papii, ſuam inde recenſionem formauit, ſuo ingenio adiutus, lectiones illarum excerptas et quas pater Robertus enotarat e libris ſcr. modo in margine contextus, modo in adnotationibus, maximam partem criticis, interdum geographicis, protulit; hisque inſeruit potiores Ceporini Papiique notas. Pro patre ſuo pag. 141 ſq. quaedam contra Papium modeſte et grauiter ſcripſit. — In catal. bibl. Graeuianae pag. 208. memoratur exemplar, *collatum cum cod. mſto, in quo aliquot verſus inediti reperiuntur.* — Priſciani metaphraſis, quam Wernsdorf. l. c. pag. 246. additam eſſe ſcribit, ſaltem in meo exemplo, nuſpiam deprehendi: neque illius fit mentio in titulo libri, neque in praefatione epiſtolaque.

Dionyſii orbis ambitus, graece. Pariſ. apud Prevoſteau. 1603. 8.

A Pinello et Harwood. vocatur *bella et rara editio.*

Dion. cum notis *Antonii Baſſolii*, e ſoc. Ieſu, gr. et lat. Muſſiponti. 1620. 8. e Fabricio. — *Dionyſii periegeſis*, gr. Pariſ. apud Io. Libert. 1631. 4. Maitt. A. T. III. pag. 896. *Dion.* de ſitu orbis, graece. Lugduni, 1633. 4. in bibl. Pinelli I. pag. 355. et Askew. pag. 49. in cuius catal. pag. 60. duae editt. graecae *Eton.* ſ. a. notantur.

Διονυσίου — *Dionyſii orbis deſcriptio; commentario critico et geographico, in quo controuerſiae pleraeque, quae in veteri geographia occurrunt, explicantur et obſcura plurima elucidantur, ac tabulis illuſtrata, a Guilielm. Hill, A. M. collegii Merton in acad. Oxonienſi olim ſocio, iam vero Gymnaſiarcha Dublinenſi. Textui etiam ſubiungitur figurarum,* (grammaticarum,) *quae apud Dionyſium occurrunt, cum dialecticis et aliis grammaticis minutiis, ſyſtema, in vſum tironum; vt non modo philologis et geographiae ſtudioſis verum et ſcholis inſeruiatur, in quibus geographia vetus, hiſtoriae lux, vna cum poeſi graeca ex hoc fonte imbibi poterit.* Londini, typis M. Clark, impenſis I. Martyn. 1679. 8.

Haec eſt ſatis longa editionis, quam habeo, inſcriptio, ex qua conſilium editoris clare adparet: margini textus graeci adpoſitae ſunt lectiones variae potiores, a Roberto Steph. collectae, aut Hillii opiniones. Additae Stephani verſioni in margine quoque adiecit emendationes. Huic editioni Hill. additurus erat Euſtathii commentarium, ſi bibliopola e re ſua futurum cenſuiſſet. Sed plures Hillii exſtant editiones, a Fabricio iam memoratae, et in Pinelli aliorumque catalogis obuiae; quae, quomodo differant, equidem dicere nequeo. Antiquior igitur eſt Londini 1657. (ap. Fabricium, ſed in bibl. Bodleiana et Pinelli catal. a. 1658.) et cum *Euſtathii* commentario, notis Steph. Moreli, Ceporini Papiique, Londini 1688. 8. — *Dion.* gr. Londin. 1668. 8. ap. Fabric. — gr. et lat. Londin. 1679. 8.

Digitized by Google

Dion. cum verſione H. Stephani et notis atque A. Papii metaphraſi, et *T. Fabri* animaduerſionibus. Salmur. 1676. 8.

Dion. orbis deſcriptio, cum veterum ſcholiis et *Euſtathii* commentariis. Accedit Periegeſis *Priſciani* cum notis *Andreae Papii*. Oxoniae, e theatro Sheldon. 1697. 8.

Cum verſione H. Stephani, (ex cuius editione a. 1577. illa eſt recuſa,) ſingulis paginis vna cum *gloſſis interlinearibus graecis* ac *paraphraſi graeca* anonymi ſcholiaſtae ſubſtrata, *Euſtathiique* commentario cum breuibus notis et quinque tabulis geographicis de nouo factis ac Dionyſio et Euſtathio adcommodatis. In hac praeclara editione, (vt Fabricius ait,) quam ſtudioſi debere ſe norint V. Cl. (nomen enim ipſe ſuum diſſimulauit,) *Eduardo Thwaites*, collegii Reginae ſocio, occurrunt praeter ea variae lectiones ex editionibus Stephanorum et codd. Bodlei. Etonenſ. et Cantabrig. atque ex interpret. priſcis Dionyſii diligenter collectae, tum editoris breues ad Dionyſium notae ſiue caſtigationes; metaphraſis item Priſciani ex A. Papii editione cum eiusdem notis, ſupplementum lacunae in commentariis Euſtathii, quod ex cod. msto bibl. Claramontanae deſcripſerat Holſtenius, ac denique indicem editionum Dionyſii, vocabulorum omnium, quae in Dionyſio reperiuntur, et ſcriptorum, quos Euſtathius in commentariis ſuis citat. Huius anni editionis exemplaria interdum addita ſunt, vt exemplo in bibl. Noribergenſi, et in bibl. Pinell. poſteriori, I. pag. 357. nr. 2143. loco quarti voluminis, Hudſoni ſcriptoribus gr. minoribus geographiae veteris. Atque Hudſonus primum adiunxerat illam tamquam particulam totius operis: ſed poſtea mutauit conſilium, et quartum volumen auctum iterata editione euulgauit, vt ipſe teſtatur in praefatione. vide deſcriptionem illius ad annum 1710.

Διονυσὶς — *Dionyſii orbis terrae deſcriptio, ſyſtemate figurarum et troporum, quae in ea eminent, indice item vocum rerumque rariorum et notabiliorum ac nominum propriorum omnium, et notis denique, quibus verſionis lectionisue mutatae aut mutandae ratio redditur, dubia quaedam explicantur, obſcura illuſtrantur, aucta in vſum Gymnaſii Ratiſpon. — edita a Georgio Henrico Vrſino, Gymn. eiusdem Rectore et Prof. publ.* (Ratisbon.) 1705. 8.

In conſtituendo textu graeco H. Stephanum, in ſyſtemate figurarum Hillum maxime ſequitur, ita tamen, vt ſuo etiam iudicio vtatur. Et index et notae ad intelligenda verba resque geographicas ſunt admodum vtiles: ipſum poetam Vrſinus interdum refutat; ſaepius tamen Hillum, quem alias haud ſpreuit ducemque delegit. In praefatione de aetate et patria Dionyſii diſſerit.

Τῆς πάλαι καὶ τῆς νῦν οἰκουμένης περιήγησις *ſiue Dionyſii geographia emendata et locupletata, additione ſcil. geographiae hodiernae graeco carmine pariter donatae, cum 16. tabulis geographicis. Ab Ed. Wells, A. M aedis Chriſti alumn. Oxon. e theatro Sheldon.* 1704. 8.

Non eſt Dionyſiani carminis recenſio nouaque editio; ſed Dionyſii periegeſin fecit ille tantum baſin, ita, vt illam ex ſuo ingenio ad faciem hodiernae geographicae diſciplinae digereret, emendaret, in XXXVI. diſtribueret capita, multaque mutaret, amputaret, et quae ad recentiora pertinerent tempora, Dionyſii rationem genusque dicendi imitaturus, ſuo quaeque loco insereret adiiceretque. Graecum textum, qui conſtat 1459. verſibus, (genuinum Dionyſii carmen 1187. verſibus conſtat,) excipiunt notae geographicae; et has interpretatio latina. Haec noua geographiae antiquae et recentioris forma mire placuiſſe videtur

Digitized by Google

videtur Wellſii popularibus: recuſus enim liber eſt Oxon. 1706. 8. 1709. 8. Londini 1726. 8. et gr. Londini 1761. 8. vid. Pinelli catal. I. pag. 355 ſq.

Dionyſii orbis deſcriptio (graece et lat.) *cum commentar. Euſtathii, archiep. Theſſalonic.* Oxoniae e theatro Sheldon. 1710. 8. ſine vlla praefat. Exemplo huius edit. adſcribi feci lection. var. cod. Bauar.

Dion. ab Andr. Papio, gr. et lat. accedit *Ariſtophanis* Plutus gr. cura *Sigeberti Havercampi*. Lugd. Bat. 1736. 8.

Inter *Hudſoni* geographos minores locum vltimum, inſcriptum:

Geographiae veteris ſcriptores graeci minores, cum diſſertatione in Dionyſium, annotationibus etc. vol. IV. Oxoniae e theatro Sheldoniano 1712. 8.

Dionyſii periegeſis obtinet. Neque tamen omnibus illorum geographorum exemplaribus adhaeret noua haec Hudſoni editio. Atque ipſe Hudſon in praef. ad I. volumen ait, ſe decreuiſſe, opus in *tria* volumina partiri. Hinc multa reperiuntur exemplaria, quibus loco quarti voluminis addita eſt editio Dionyſii a. 1697. vid. ad illum annum notata et Morellum V. C. ad Pinelli catal. I. pag. 356 ſq. in primis *Bure* Bibliogr. inſtructive, *Hiſtoire*, tom. I. nr. 4176. pag. 11—19. vbi is contenta quatuor voluminum exponit, et de diuerſitate exemplarium quarti vol. curate agit. Idem tamen tradit, volumen illud quartum, a. 1712. ſignatum, nouo tantum titulo in fronte inſtructum et nihil aliud eſſe, ac editionem Dionyſii Periegetae a. 1710. etiam a cenſore in A. Erud. a. 1712. pag. 536. memoratam, huius ſententiae:

Dionyſii orbis deſcriptio, cum Euſtathii commentariis et anonymi paraphraſi graeca: accedunt antiquae verſiones Priſciani et R. Feſti Auieni. Oxon. 1710. — Idem Bury notat, eamdem editionem illo titulo ornatam et recuſam eſſe Oxonii 1717. 8. atque hoc anno notatam *editionem* Dion. periegeſeos, *nouiſſimam et locupletiſſimam* indicauit *Hamberger* in zuverläſſ. Nachr. I. pag. 591. atque in kurzen Nachricht. I. p. 238. add. *Crevenna* Cat. tom. V. pag. 5. Hudſon. in praef. ad vol. IV. non ſatis clare explicuit mentem ſuam remque ipſam. Sibi, (narrat,) vti Holſtenio, placuiſſe, vt Dionyſii orbis deſcriptio ſeorſim prodiret, ita tamen, vt ſibi liceret Dionyſium vel ſeparatim a reliquis in lucem emittere; vel iisdem, tamquam particulam totius operis adiungere, nec ab initio de Dionyſio edendo cogitaſſe; ſed, quum a Godefr. Chriſtiano Goetzio, bibliothecae Lipſienſi praefecto, Holſtenii notas ad Dionyſium et Euſtathium, et ab Abbate Bignonio paraphraſin gr. locupletiorem, ſcholiaque graeca in Dionyſium inedita accepiſſet, viſum ſibi eſſe, nouam parare editionem. Huic igitur addidit illa, ex ſcholiis tamen ea tantum, quae ad geographiam aliquid conferrent, aliaque ex anonymi libello excerpta: *Nicephorum* autem *Gregoram* in Dionyſium, quia id ſolum praeſtitiſſet, vt periegeta carminis vinculis liberaretur, eiusque ex oratione bona ligata fieret ſoluta, non bona, bibliothecarum latebris recondi in aeternum reliquit. Verum, quae in genuina iterataque editione contineantur, paucis perſequemur. 1) *Henr. Dodwelli* *) docta diſſertatio de aetate et patria Dionyſii, Periegetae. 2) *Dionyſii* orbis deſcr. gr. et lat.

eum

*) Huius operam et diſſ. non omnino probat *St. Croix* in memoire ſ. notitia nouae editionis, infra laudanda.

Digitized by Google

cum *Euſtathii* commentario, per ſingulas paginas poetae ſubiecto. 3) *Rufi Feſti Auieni* deſcriptio orbis terrae, cum breuibus notis criticis. 4) Periegeſis *Priſciani* cum not. criticis. 5) *Auieni* ora maritima, cum not. crit. 6) Anonymi paraphraſis, integrior, quam Twaiteſius publicarat, 7) Parecbolae e quibusdam ſcholiis gr. in Dion. ineditis. 8) Excerpta gr. geographica inedita. 9) Fragmentum gr. ex Conſtantino Porphyrogenito et 10) fragmenta de vrbium et regionum nominibus, in alia mutatis, ex notis Leonis Allatii ad Georgium Acropolitam p. 244. et ex iis, quae ſubiiciuntur Codino pag. 404. edit. Pariſ. aliaque apoſpaſmatia geographica, vel inedita hactenus vel emendatius edita, graece, cum notis. 11) V. L. et adnotationes in Dionyſii periegeſin, interſperſis Lucae Holſtenii notis, antehac ineditis, et ad verſionem. 12) V. L. emendationes et notae ad Euſtathium. 13) coniecturae et emendatt. ad Auieni periegeſin atque oram maritimam. 14) Indices. — Conf. Acta erudit. Lipſ. a. 1712. menſ. Dec. pag. 532 ſqq. vbi praecipue in compendium redacta eſt Dodweili diſſertatio.

Euſtathii commentarius in Dionyſium Periegetam, latine, ex interpretatione Alexandri Politi. Coloniae Allobrogum 1741. 8. vol. II. vid. Pinelli catal. tom. III. nr. 6291. p. 110. — Idem *Politus* edidit obſeruationes criticas in Dionyſ. Romae 1742 vide *de Sainte-Croix* in Memoire ſiue notitia futurae edit. geographor. min. veterum, nr. 9. vbi de Dionyſii periegeſi Euſtathiique commentario et lacuna in eo paullo copioſius diſſerit. — Loca quaedam in Euſtathii comment. acute emendat illuſtratque *Tan. Faber* in epiſtolis criticis, parte I. (Salmuri 1674. 4.) epiſt. 9. pag. 33 ſqq. et epiſt. 21. pag. 70 ſqq. in epiſt. 20. pag. 67 ſq. corrigit locum Dionyſii in epiſt. 14. pag. 49 ſqq. refutat Euſtathii de Euripo narrationem. *Harl.*

Verſio Gallica.

Carmine *gallico* donauit *Benignus Salmaſius.* Pariſ. 1597. 12. Hoc politiſſimum diſertiſſimumque vocat filius Claudius Salmaſius praefat. ad Tertullianum de pallio. [P] [conſ. *Clement.* l. m. pag. 416. not. *Italica Saluini* adhuc in ſcriniis latet. Verſio *anglica* per Th. Twine. London. 1572. 8. *Harl.*]

Editiones promiſſae.

1) *Claudii Salmaſii.*

2) *Lucae Holſtenii.* Lambec. tom. I. de biblioth. Vindob. pag. 114.

3) *Nicolai Lloydii.* Confer eius praefat. ad Dictionar. Hiſtorico Geograph. Poeticum Caroli Stephani locupletatum.

IV. Dicitur et alia ſcripſiſſe hic Dionyſius, quae omnia intercidere. Euſtathius: Διονύσιος δὲ Λίβυς μὲν ἱστορεῖται τὸ γένος, συγγράψαι δὲ καὶ ἄλλα βιβλία λέγεται, Λιθιακά τε, καὶ Ὀρνιθιακὰ καὶ Βασσαρικὰ (meminit Suid. in Διονύσ. Κορίνθιος) ἐκρίθησαν ἰδίως Διονυσίου τὰ λιθιακὰ διὰ τὴν τοῦ χαρακτῆρος ὁμοιότητα. τὰ δὲ Βασσαρικὰ (Stephano Byz. plus ſimplici vice laudata) διὰ τὴν τραχύτητα οὐκ ἄξια τούτου κριθέντα εἰς τὸν Σάμιον ἀνηνέχθησαν Διονύσιον. Τὰ δὲ Ὀρνιθιακὰ ἐς ἄλλον τινὰ Φιλαδελφέα Διονύσιον, ὃν διὰ λέξεως ἀκυρολογίαν ἐπεκάλουν διάκενον.

[Excerpta ex *Dionyſii Byzantii* anaplo Boſpori Thracici, latine ſeruata a Petro Gyllio dedit *Hudſon* in III. vol. minor. geograph. graecor. vid. infra in catal. edit. §. VII. *Harl.*]

V. *Index*

V. *Index Scriptorum ab Euſtathio ad Dionyſium citatorum:*

ex editione Oxonienſi a. 1697. 8. p)

Aſteriſcus notat epiſtolam Commentariis praemiſſam, numerus verſum Dionyſii.

Ἀθήναιος - 479. 1134
Ἀθηνόδωρος - - 215
Αἰλιανὸς - - 39. 492. 1134
— ἐν τοῖς περὶ προνοίας - 453
[Aelius Dionyſius ἐν τοῖς περὶ ἀττικῶν λέξεων. ad vſ. 912. pag. 161.]
Αἰσχύλος 31. 69. 92. 414. 739. 767. 791. 1181
Ἀλέξανδρος *
Ἀλέξανδρος ὁ Ἐφέσιος - 558
Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Λύχνος - 591
Ἀλκαῖος - - 306
Ἀμασεὺς Γεωγράφος (Στράβων) * 7
Ἀναξίμανδρος *
Ἀπολλόδωρος - - - 384
Ἀπολλώνιος - 321. 384. 803. 1134
— ἐν Ἀργοναυτικοῖς - 1134
— ὁ ποιητὴς - - 32
Ἄρατος * - - 288
Ἀρίσανδρος - - 747
Ἀριστοτέλης 76. 226. 262. 298. 373. 557. 867. 939. 976
— ἐν πέμπτῳ περὶ Ἀλεξάνδρου 1140
[*Ariſtophanes*, vid. Κωμικός. *Harl.*]
Ἀρριανὸς 14. 66. 140. 222. 270. 322. 378. 391. 4 4. 451. 453. 498. 511. 517. 525. 530. 548. 558. 647. 669. 767. 772. 775. 783. 791. 793. 803. 805. 809. 828. 847. 861. 867. 874. 939. 976. 1005. 1086. 1088. 1096. 1139. 1143. 1153
— ἐν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου 976. 1097 [P]
Ἀρχίας - - - 498
Ἀρχίλοχος - 533. 767
Γεωγράφος (Στράβων) * 7. 11. 38. 64. 88. 140. 144. 195. 198. 218. 226. 254. 258. 288. 298. 304. 306. 321. 322. 357. 358. 362. 364. 369. 373. 378. 409. 414. 419. 423. 431. 437. 451. 453. 457. 458. 467. 476. 479. 498. 513. 525. 533. 546. 558. 566. 596. 609. 647. 663. 680. 689. 692. 695. 730. 759. 7 6 6. 767. 772. 783. 787. 805. 815. 8 0. 828. 830. 837. 847. 852. 855. 857. 859. 867. 874. 918. 936. 970. 988. 990. 992. 1017. 1073. 1082. 1086. 1095. 1096. 1134. 1139. 1140. 1141. 1153. 1166
Γράψας τὰ ἐθνικὰ (Στέφανος Βυζάντιος) 11. 38. 66. 78. 260. 305. 310. 513. 520. 625. 694. 787. 815. 916. 927. 954
Δαβίδ - 666
Δαμασκηνὸς ὁ γράψας τὸ δρᾶμα Σωσάννδος - - 976
Δημόκριτος *
Δικαίαρχος - - 767
Διόδωρος 375. 467. 689. 772. 791
Διονύσιος Σάμιος *
Διονύσιος Φιλαδελφεὺς *
Δίων - - 209. 350
Δοῦρις - - 828
Ἐθνικὰ (Στεφάνου Βυζαντίου) 524. 859
Ἐθνικῶν ἀναγραφεὺς - 954
Ἐθνικῶν καταγραφὴ - 382
Ἑκαταῖος * - - 321
Ἐπίγραμμα - - 823. 1069
Ἐπιμενίδης ὁ ποιήσας δι' ἐπῶν καθαρμοὺς 88
Ἐρατοσθένης * - 1. 218. 775. 867
Ἑρμείας ὁ Πλατωνικὸς - 423
Ἑρμογένης * - - 401
Εὔδοξος * - - 694
Εὐριπίδης - 80. 229. 347. 403. 820
— ἐν Ἴωνι - 1181

p) Hudſon volumine IV. etiam ſubiecit indicem auctorum in commentariis Euſtathii, at paginis illius editionis adcommodatum. Ex illo quaedam ſuppleui, verſu Dionyſii laudato. *Harl.*

Εὐριπίδης ἐν Ῥήσῳ - 270
— ἐν Πειρίθῳ - - 1134
Εὐφορίων - - 558
Ἔφορος - - - 523
Ἡρόδοτος 1. 7. 14. 31. 41. 48. 66. 140. 144. 147. 163. 175. 180. 185. 211. 215. 217. 218. 222. 226. 232. 242. 260. 252. 267. 270. 298. 304. 305. 309. 310. 311. 322. 323. 347. 364. 378. 398. 409. 414. 419. 423. 431. 437. 511. 513. 517. 520. 525 533 538. 561. 566. 581. 620. 653. 669. 689. 694. 721. 739. 749. 752. 764. 772. 784. 793. 809. 823. 850. 854. 857. 874. 916. 933. 939. 976. 988. 1005. 1056. 1069. 1073. 1097. 1107. 1143. 1153
Ἡρωδιανὸς - 215. 566
— ἐν τῇ καθόλε προσῳδίᾳ 457. 504. 533. 1140
— ἐν τῷ περὶ παθῶν - 859
Ἡσίοδος * 498. 638. 666. 707. 927. 1181
Θαλῆς *
Θαυμάζων (ὁ Ἡρόδοτος) - - 248
Θεία γραφὴ - - 195
Θεοδέκτης - 855
Θεόκριτος 121. 232. 350. 511. 805. 823. 956. 1005. 1055. 1134
Ἰελιανὸς - 976
— ἐν τινὶ τῶν αὐτῦ λόγων - 304
Ἱππάρχος - 473 [?]
Ἱππίας - - 270
Ἱςορία ἱερὰ - - 322
[*Ifirus* vs. 513. pag. 96.]
Καλλίμαχος - 414
Κωμικὸς (Ἀριςοφάνης) 374. 520. 530. 764. 809 1056
— ἐν βατράχοις - 337
— ἐν ὄρνισι - 347
— ἐν Λυσιςράτῃ - 525
Κωμῳδία (Ἀριςοφάνης) - 525
Λεξικὸν Λατινικὸν - 384
Λιβάνιος - - 39. 815
Λεκιανὸς *
Λύπερκος - - 492
Λυκόφρων 76. 92. 157. 218. 248. 259. 270. 306. 327. 347. 414. 423. 444. 457. 467. 483. 508. 511. 524. 525. 530. 536. 620. 692. 767. 809. 854. 1017. 1143
Νικίας - 175
Ξενοφῶν 242. 322. 766. 772. 787. 976
— ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς - 775
Ὅμηρος * 1. 64. 75. 88. 117. 135. 140. 144. 185. 239. 260. 270. 321. 358. 369. 373. 378. 409. 444. 461. 467. 473. 483. 520. 524. 525. 530. 533. 560. 599. 620. 638. 680. 707. 739. 749. 767. 809. 850. 857. 867. 927. 994. 1017. 1031. 1153. 1166
— ὁ ποιητὴς 38. 66. 112. 135. 157. 347. 378. 419. 451. 467. 483. 492. 533. 581. 769. 809. 994. 1010. 1097. 1107
— ἐν Ἰλιάδι 135. 248. 527. 919. 1107
— ἐν Ὀδυσσείᾳ 144. 205. 428. 458. 492. 498. 425. 647. 680. 739
— Α τῆς Ὀδυσσείας 66. 179
— Ω τῆς Ὀδυσσείας - 492
— τὰ εἰς τὸν Ὅμηρον (Εὐςαθίε παρεκβολαὶ) - 994
— τὰ εἰς τὴν Ἰλιάδα - 302
— τὰ εἰς τὴν Ὀδυσσείαν 66. 112. 163. 180. 259. 420. 431. 461. 479. 591. 725
Ὀππιανὸς - - 270. 272. 803
— ἐν ἁλιευτικοῖς - 538. 1055
Ὀρφεὺς ἐν τῷ περὶ Διὸς καὶ Ἥρας 1
Οὐράνιος - - 38
Παρθένιος ὁ τὰς μεταμορφώσεις γράψας λεγόμενος - 420
Παυσανίας in lexico attico - 525
Πίνδαρος * 1. 64. 66. 144. 172. 211. 213. 403. 409. 426. 467. 508. 511. 530. 805. 809. 820. 1181
— ὁ γλυκὺς λυρικὸς *
— ἡ Θηβαία λύρα *
Πλάτων *
Πλύταρχος - 285. 775
Ποιητής τις - - 476
Πολύβιος - 187. 321
Πορφύριος - 939

Ποσειδώνιος

Ποσειδώνιος - - 1
Πτολεμαῖος 48. 298. 568. 591. 718. 721
[*Rhianus* poeta 114. p. 75. vbi in textu Ἀῤῥιανὸς, ex cuius carm. verſus citatur: ſed in V. L. emendatur Ῥίανος. Atque *Tanaq. Faber* in epiſt. critic. lib. I. ep. 21. pag. 72. iam illum ſuſtulit errorem, atque obſeruauit, in Graecorum praecipue commentariis Arrianum ſaepe confundi cum Rhiano, ſiue, vt ille ſcribit, Riano. *Harl.*]
Ῥήτωρ (Ἡλιόδωρος) - 180
Σέσωστρις ὁ Αἰγύπτιος *
Σιβύλλα - - 467
Σιμοκάτου οἰκουμενικὴ ἱστορία - 730
Σοφοκλῆς - 145. 148. 419
[*Stephanus Byzant.* vid. Γράψας τὰ Ἐθνικὰ, et Ἐθνικά.]
[*Strabo:* vid. Γεωγράφος.]
Στρατόνικος - - 553
Σωφρόνιος - 384
Τιμόθεος ὁ κιθαρῳδὸς - 520
Φίλων - - 752
Φωκυλίδης - - 530
Χάραξ - - 687. 689
Χρησμὸς 473. 525. 591. 803. 867 [P]

Auctores citati in Supplemento Euſtathii.

Αἴλιος Διονύσιος ἐν τοῖς περὶ Ἀττικῶν λέξεων 912
Ἀῤῥιανὸς - - 907
Γεωγράφος - 899. 907. 911
Ἡρόδοτος - 904. 907. 911. 912
Ὅμηρος - - 916
Ὀππιανὸς - - 916

Auctores citati a Paraphraſte.

Εὐκλείδης - 175
Ἡσίοδος - - 672
Καλλίμαχος - 464
Μάρων - - 113
Μίνανδρος ὁ Βηρυσθενίτης - 321
Ὅμηρος - - 67. 113
— ὁ ποιητὴς - 442. 540. 872
Πτολεμαῖος - - 718
Χάραξ, qui corrupte vocatur Γάραξ 687

[Addam indicem auctorum citatorum a Paraphraſte etc. ex Hudſoni vol. IIII.

Abron ἐν τοῖς Παρωνύμοις - pag. 41
Apollo, Stoicus - 40
Apollodorus ἐν τῷ περὶ γῆς β΄. 40
Apollonius philoſ. - 40
Apollonius, grammaticus, ἐν τοῖς παρωνύμοις - - 41
Ariſtarchus 41
Ariſtophanes ἐν Τριφάλητι - 41
Artemidorus ἐν β΄. τῶν γεωγραφουμένων 40. 41
Athenaeus ἐν δειπνοσοφιστῶν β΄. - 41
Callimachus - 34. 38
Charax - - 37
— ἐν ί. χρονικῶν - 41
— ἐν Ἑλληνικῶν γ΄. - 41
Dardanus, philoſophus - 40
Dionyſius - pag. 41
— Cyzicenus - 37
Euclides - - 6
Euphorion - - 34. 36
Heliodorus ἐν ί. Αἰθιοπικῶν - 39
Herodorus ἐν τῷ δεκάτῃ τῶν καθ᾽ Ἡρακλέα 40
Herodotus - - 35
Heſiodus - 20
Hierax, grammaticus - 40
Homerus - - 35. 37
Iſidorus, grammaticus - 40
Lycander, philoſophus - 40
Lycon, philoſophus - 40
Marcianus ἐν περίπλῳ Ἰβηρίας - 44

Menander Boryſthenites -	pag. 10	Porphyrius -	pag. 37
Menander ἐν ἀσπίδι -	41	Ptolemaeus - -	21
Parthenius ἐν Λευκαδίαις - -	40	Quadratus ἐν Ῥωμαϊκῆς Χιλιάδος ε.	41]
— ἐν ταῖς Μεταμορφώσεσι -	30		

VI. Iam ceteros deinceps Geographos graecos paucis perſequar, quorum alii antiquiores etiam Dionyſio ſunt, alios pleroſque aetate ille anteceſſit. Antiquior [q] eſt SCYLAX, Caryandenſis, e Caryandis Cariae oppido, quem Darius Hyſtaſpis [r] miſit ad Indum fluuium et oras maritimas luſtrandas, ex quo itinere triceſimo menſe reuertit, vt auctor eſt *Herodotus* IV. 44. [pag. 300. edit. Weſſeling. qui contra Dodwellum quaedam notat.] Condidit hinc Περίπλυν, quem eidem inſcripſit Dario, vt Aelii Dionyſii teſtimonio [s] conſtat. Mentionem eius facit *Ariſtoteles* VII. 14. Politic. et in Cianorum politia apud ſcholiaſten *Apollonii Rhodii* lib. I. ad vſ. 1177. atque varia ex eo fabuloſa legas apud *Philoſtratum* III. 14. Vitae Apollonii, et *Io. Tzetzam* Chiliade VII. hiſt. 144. Huic Scylaci malo tribuere [ſ] PERIPLVM, qui hodie exſtat, quam vel cum viris doctis [t] comminiſci ſine veterum ſuffragio *Scylacem* alterum, *Caryandenſem*, qui priore ſit iunior, ſed ante Alexandri M. tempora ſub Dario Notho vixerit: vel cum Suida, cuius ſententiam ſequitur *Dodwellus* [u] referre hunc librum ad Scylacem tertium, Polybii aequalem. En Suidae verba: Σκύλαξ Καρυανδεὺς, (πόλις δὲ ἐςι τῆς Καρίας πλησίον Ἁλικαρνασσοῦ τὰ Καρύανδα,) Μαθηματικὸς καὶ Μυσικὸς ἔγραψε περίπλυν τῶν ἐκτὸς τῶν Ἡρακλέυς ςηλῶν, τὰ κατὰ Ἡρακλείδην τὸν Μυλασσῶν

q) Antiquiores etiam ſunt *Hanno*, de cuius Periplo dixi lib. I. cap. 6. et *Dicaearchus*, de cuius ἀναγραφῇ ἑλλάδος vide ſi placet lib. III. cap. 8. [vol. III. pag. 487. De Scylace vid. *Relandi* Palaeſt. lib. III. cap. 7. pag. 431.]

r) Darius Hyſtaſpis obiit Olymp. LXXIII. 4. ante Chriſtum natum 485.

s) Graecus auctor incertus, cuius teſtimonium periplo Scylacis praefigitur, non dubitans, hunc ipſum, quem habemus, Scylacis libellum eſſe eumdem antiquiſſimi illius ſcriptoris, Dario illum dicatum ab auctore ſuo refert: Αἴλιος Διονύσιος ἐν τῷ περὶ Ἀλεξανδρείας βιβλίῳ πρώτῳ φησὶν, ὅτι Δαρείῳ προσεφώνησε Σκύλαξ τὸ φρόντισμα. Darium Iſ. Voſſius Nothum intelligit; ſed videtur Aelius Dionyſius de eodem potius cogitaſſe Dario, a quo Scylacem ablegatum Herodotus narrat. Atqui ille fuit Darius Hyſtaſpis F. Notho antiquior. Edito quidem periplo nulla eiuſmodi προσφώνησις ad Darium praefigitur, quae ſane potuit temporum iniuria perire atque amitti.

t) Ita *Voſſius* pater lib. I. de Hiſt. Graecis cap. 29. et *Iſ. Voſſius* ad Melam I. 16. pag. 593. it. ibid. II. 3. pag. 446. vbi eum vocat Pſeudo-Scylacem, et pag. 448. atque in praefat. ad Scylacem. *Meminit enim noſter*, inquit, σκελῶν μακρῶν τῶ Πειραιῶς, *quod tamen Themiſtoclis opus: Meminit et Amphipoleos, quam condidit Braſidas, quum antea* ἐννέα ὁδοὶ *dicerentur. Cleoſtrati quoque Aſtrologi Tenedii et Calliſtrati, rhetoris, Athenienſis, mentionem facit, quos diu poſt illum Hyſtaſpidem floruiſſe certiſſimum.* Ex his quaedam ſunt, vt Cleoſtrati mentio, quae non male congruunt ſcriptori temporum Darii Hyſtaſpis: nam Cleoſtrati Octaeteridem primam, qui ſerius computant, ab Olympiade LXI. repetunt, alii ab Olymp. LIX. Themiſtocles paucis poſt Hyſtaſpidem obiit annis. Calliſtratus, Athenienſis, Dati conditor, antiquior videtur et diuerſus a Rhetore, de quo Plutarchus de vita Demoſth. Denique Amphipolin a Braſida demum hoc nomen accepiſſe aegre mihi perſuadeo, et contrarium innuit *Diodorus Sic.* XII 68. Quid? quod idem Voſſius Epitomen tantum Scylacis nos habere adfirmat, in qua *multa legantur contra ſententiam Scylacis, in quibus epitomator errauerit.* Mirum igitur, ad hunc non retuliſſe potius, ſi quae offendit vir doctus; manifeſta recentiorum Darii Hyſtaſpidis aetate temporum teſtimonia.

u) *H. Dodwellus* in diſſ. de Peripli Scylacis aetate, tom. I. Geographor. graec. minor. Io. Hudſoni.

Digitized by Google

λασσῶν βασιλεία, *Γῆς περίοδον* v), *Ἀντιγραφὴν* w) *πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν*. Valde vereor, ne Suidas, in diſtinguendis homonymis ſcriptoribus minime adcuratus, confuderit Scylacem antiquum, Caryandenſem, cum Scylace, Halicarnaſſeo, mathematico, de quo *Cicero* II. de diuinat. cap. 42. *Scylax Halicarnaſſeus familiaris Panaetii, excellens in aſtrologia, idemque in regenda ſua ciuitate princeps, totum hoc Chaldaicum praedicendi genus repudiauit.* Certe veteres, vt Strabo, vnicum norunt Geographum Scylacem, Herodoteum illum, quem propterea *παλαιὸν συγγραφέα* vocat idem *Strabo* XIV. pag. 658. ſcriptor graecus incertus, cuius teſtimonium edito periplo praefigitur, [?] *ἀρχαιότατον ἄνδρα*, *Stephanus Byz.* in *Καρύανδα*, *παλαιὸν λογογράφον*. Iam certo conſtat, periplum, quem hodie habemus, lectum eidem Straboni: nam in hoc Troadis initium ab Abydo deducitur, quod a Scylace fieri ille notauit XIII. pag. 583. Idem quoque lectus a Marciano Heracleota, Auieno in orae maritimae deſcriptione, aliisque. Quid igitur? num Suidae plus fidei, quam Straboni habebimus? aut credemus, ſcriptorem Polybii aequalem Tyrum *βασίλειαν νῆσον* adpellaturum, aut Thebas *τεῖχος*, aut memoraturum Olynthum, aut x) Lyſimachium et Antiochiam Syriae itemque Theſſalonicam, et in Aegyptiacae orae deſcriptione Alexandriam praetermiſſurum? Non ſane. Relinquatur igitur per me antiquiſſimo illi Herodoteo Scylaci, quem vnum veteres nouerunt, periplus iſte, qui non plane integer, ne dicam parum, (etiam poſt virorum doctiſſimorum curas,) emendatus y), ad nos peruenit. In hoc ab Herculis columnis in Hiſpania facto initio vltra quas ipſas Carthaginienſium emporia, (qualia etiam ante primum bellum Punicum habuiſſe ex *Polybii* lib. I. cap. 10. iam obſeruarunt viri docti,) commemorat, vniuerſas deinceps Europae et Africae oras perſequitur, ad columnas Herculis in Africa denique ſubſiſtens. Narrat etiam diaphragmata, ſiue vias, quibus e Graecia in Aſiam vel ex Aſia in Graeciam commode liceat traiicere. *Fabric.*

[E P I M E T R O N.

Secundum *Saxium* in Onom. litt. I. pag. 29. floruit *Scylax*, Caryandenſis, geographus, circ. a. m. 3497. Olymp. LXVIII. 1. ante Chr. N. 506. V. C. 246. Fabricii de aetate Scylacis ſententiam amplexi ſunt atque ornarunt *Hagerus* atque *de Sainte-Croix*. Prior ſcripſerat progr. de Scylace, geographo antiquiſſimo illiusque periplo, Chemnit. 1765. 4. quod poſtea in compendium quaſi redactum et tamen interdum locupletatum germanice vertit in Palaeſtra geographica, (Geographiſcher Bücherſaal) vol. I. Chemnit. 1765. 8. p. 560 ſqq. Is igitur loca Herodoti, Ciceronis, Suidae, et reliqua, a Fabricio iam laudata et ab Hudſono collecta, poſitaque ante Scylacis periplum in illius editione minorum geograph. graecorum,

v) Ex hac Scylacis Periodo ſiue deſcriptione orbis terrarum *Dodwellus* §. 3. hauſiſſe exiſtimat Strabonem, quod lib. XII. pag. 566. e Scylace tradit, circa lacum Aſcanium habitaſſe Phrygas et Myſos. Sed et in periplo Scylacis, qui mutilus ad nos peruenit, loca mediterranea quandoque perſtringuntur. Itaque poterat ille Strabo petere e loco peripli, qui in noſtris codicibus deſideratur.

w) Vide, ſi placet, quae de hac *ἀντιγραφῇ* notaui lib. III. cap. 28. §. 6. [in h. vol. pag. 330]

x) Iac. Gronouius praefat. ad Geographica antiqua.

y) *Rich. Bentley* Apologia diſſ. de epiſtolis Phalaridis pag. 327. *Scylax one of the moſt corrupted books in the World.*

eorum, paullo vberius recitat, errorem Suidae oſtendit, refutatque Dodwelli opinionem atque argumenta, Fabriciique rationes pro Scylace Herodoteo copioſius explicat. Denique editiones et peripli Scylacis argumenta ſ. contenta perſequitur. Poſterior autem n. *de Sainte-Croix* Fabricii ſententiam tuetur et amplificat in Hiſtoire de l'acad. — des Inſcr. vol. 42. Pariſ. 1786. dedit quoque obſeruationes geographicas et chronologicas in Scylacem. Idem pag. 328. n. pag. 374. n. oſtendit, multos in textu errores eſſe ab interpolatoribus profectos; atque pag. 373. nec non in Examen des Hiſt. d'Alexandre pag. 272. et in Mem. ſ. notitia de noua Geographorum editione, (de qua in fine huius capitis copioſior ero,) nr. 2. obſeruat probatque, plures textus errores ignorantiae ac feſtinationi librariorum, qui vocabula et integras ῥήσεις transpoſuiſſent, originem debere. — *Holſtenius* in epiſtola ad Peireſcium de Scylace cauſſaque corrupti textus et remediis illius emendandi tam intelligenter diſſeruit, vt particulam epiſtolae, a *Sainte-Croix* in notitia etc. nr. 2. not. *b.* repetitam, huc transferre haud dubitarem. „Auctor, (Scylax,) ait, ipſo Herodoto antiquior. Errant enim, qui ſub ipſo Dario Codomanno vixiſſe arbitrantur: quae Voſſii opinio eſt libro de hiſtoricis graecis. Nimis temere eſt ſequutus ea in re Ioſephi Scaligeri fidem, qui id in fronte libri ſui adnotarat, quem olim ab ipſo Voſſio Lugduni Batauorum vendum habui. Meminit enim eius Herodotus libro IV. et ipſum opuſculum aperte auctoris aetatem teſtatur. Inter omnes illos minores geographos nullus exſtat hoc corruptior. Sed bona fide tibi committo, quid maxime mihi ad perſanandum feliciſſime, paucis locis exceptis, profuerit: obſeruaui crebro legendo et errorum ſimilitudine, quum Oxonii hunc auctorem tractarem, vitia omnia orta fuiſſe ex litterarum maiuſcularum confuſione. Vnde deprehendi, librum ſcriptum fuiſſe charactere antiquiſſimo litteris capitalibus, ſed fugientibus et vetuſtate exeſis. Ita Α Δ Λ et Ε C, Ο Θ item Α Ι Φ Ν alioſque characteres minimum in modum confuſos obſeruaui. Itaque quotieſcumque mihi aqua haerebat, locum ita depingebam, et dein in varias figuras litterarum vicinitate et coniunctione vel diviſione transformabam, donec veram ſcripturam nullo negotio erueram. Profuit etiam omnium locorum Herodoti et Hellanici, in primis vero Hecataei, quae apud Stephanum exſtant. Adeo enim conueniunt, vt non dubitem, quin alter alterum κατὰ πόδα transſcripſerit. Hactenus *Holſtenius.*" Voſſius in praefat. ad ſuam edit. cenſet, Periplum Scylacis eſſe ἐπιτομὴν et compendium maioris operis; multa enim hic legi, quae plane ſint contra ſententiam Scylacis, in quibus epitomator errauerit. *Harl.* Copioſe de Scylace nuper diſputauit Cl. *Conr. Mannert* Geogr. der Griechen und Römer part. I. pag. 64—72. qui enim diſcernit ab illo quem Herod. memorat, ineunte bello Peloponn. floruiſſe, et periplum e variis variorum narrationibus diligenter compoſitum eſſe cenſet. De illo cuius opera Darius vſus eſt, vid. Robertſon über die Kenntniſſe der Alten von Indien pag. 13 ſq. et Cel. *Heeren* de Graecorum de India notitia, Commentatt. Soc. Gött. tom. X. pag. 121 ſq.]

VII. [Codd. mssti pauci exſtant. Ex codice *Palatino* edidit Scylacem Hoeſchelius. vide Sylburg. catal. MSS. gr. nr. 142. In bibl. Bodleiana codex eſſe traditur. — In biblioth. *Pariſina* ſunt quidem tres codices, nr. XXXIX. MDCIII. et MMMLIV. qui continent geographica quaedam et fragmenta; at incertorum auctorum: atque Sainte-Croix teſtatur, ſe in illa nullum reperiſſe Scylacem. In bibl. *Auguſtana* Vindel. *Artemidori* geogr. epit. *Scylax, Iſidorus* Charac. *Dicaearch.* et Periplus Paphlag. — In biblioth. *Vindob.* (teſte Kollario in Supplem.

Supplem. I. ad Lambecii comment. pag. 537.) cod. LXXXIV. nr. 4. eſt incerti auctoris ſchol. de duodecim ventis, et fragmentum ſ. excerptum hydrographicum nauigationis per pontum Euxinum a Boſporo Thracio vsque ad Boſporum Cimmerium, vid. ſupra in notit. codd. Dionyſii Periegetae. — In bibl. quadam incerta cuius catal. dedit Lamius in deliciis eruditorum, Florent. 1743. 8. pag. 8. cod. III. bis praebet *Agath.* geographiam. *Harl.*]

Primus graece edidit Scylacem *Dauid Hoeſchelius* vna cum Marciano Heracleota, Artemidoro Epheſio, Dicaearcho Meſſenio et Iſidoro Characeno: Auguſtae Vindel. 1600. 8. z) additis breuibus notis ſiue caſtigationibus. Edidit autem ex codice Palatino, in quo hunc reperit titulum: Σκύλακος τοῦ Καρυανδέως περίπλους τῆς οἰκουμένης Εὐρώπης καὶ Ἀσίας καὶ Λιβύης, καὶ ὅσα καὶ ὁποῖα ἔθνη ἕκαστα ἑξῆς καὶ χῶραι καὶ λιμένες καὶ ποταμοὶ, καὶ ὅσα μήκη τῶν πλῶν καὶ αἱ νῆσοι αἱ ἑπτὰ aa) αἱ οἰκούμεναι καθότι ἑκάστη κεῖται τῆς ἠπείρου. — Poſtea lucem vidit graece et latine cum tralatione et notis eruditis atque caſtigationibus *Iſaaci Voſſii*, tum vix vnum et viginti bb) nati annos, Amſtelod. 1639. 4. ſubiuncto Anonymi periplo Maeotidis Paludis et Ponti Euxini, quem a Salmaſio acceperat cc), cui etiam librum dicauit dd). *Ita enim par erat*, inquit, *vt* [?] *primitiae iuuentae noſtrae primo, ſi pateris, virorum cederent.* — Loca quaedam Scylacis ab eo tempore illuſtrauit, ne Phil. Cluuerum, Meurſium, Bochartum, Holſtenium, Salmaſium aliosque paucos, qui hoc obiter in ſcriptis ſuis fecerunt, iam memorem, *Iacobus Palmerius* Grentesmenilius in Exercitationibus ad optimos auctores graecos Lugd. Bat. 1648. 4. pag. 268—282. et ſparſim in Graecia antiqua. De hoc Iſaacus Voſſius ad Catullum pag. 257. *Multus eſt in hoc Scylacis loco vir doctus Iacobus Palmerius, vbi excutit obſeruatiunculas, quas pueri olim edidimus, ſed vt hoc, ita quoque ceteris in locis feliciorem inſtituere potuiſſet cenſuram.* — Ab eo tempore *Iacobus Gronouius* edidit geographica antiqua Lugd. Bat. 1697. 4. in quibus Scylax Voſſii, Palmerii et Gronouii ipſius notis illuſtratus et emendatus praemittitur Anonymi Periplo, Agathemeri Hypotypoſi geographiae et expoſitioni mundi a Iacobo Gothofredo editae.

[Inſcriptio haec eſt:

Geographica antiqua, *h. e. Scylacis periplus maris mediterranei. Anonymi* periplus Maeotidis et Ponti Euxini. *Agathemeri* hypotypoſis geographiae. Omnia graeco-latina. *Anonymi* expoſitio totius mundi latina. Cum notis Iſ. Voſſii, I. Palmerii, S. Tennulii et emendationibus *Iacobi Gronouii.* Lugduni Bat. 1697. 4. Huius editionis quaedam exemplaria, in fine aucta, nouam acceperunt in fronte inſcriptionem, vt mox videbimus. — *Hudſoni* enim cura paullo poſt lucem viderunt ſaepius iam memorati

Geogra-

z) In biblioth. Leidenſi eſt exemplar, cui quaedam adſcripſit Iſ. Voſſius. vid. catal. illius bibl. pag. 152. nr. 133. etiam catalog. libr. MSSt. Angliae etc. inter codd. Voſſianos pag. 70. nr. 2721. *Harl.*

aa) Ad calcem libri non ſeptem tantum ſed duodeuiginti inſulas periplus Scylacis memorat. Confer H. Dodwell. §. 16. diſſert. de Scylacis aetate.

bb) Natus Iſ. Voſſius Lugduni Batauorum 1618. fatis conceſſit Londini 1691.

cc) Vid. Caſauboniana pag. 2 et 200. *Heum.*

dd) In bibl Leidenſ. (catal. pag. 201. nr. 602.) eſt exemplar cum Iſ. Voſſ. not. mstis. *Harl.*

Geographiae veteris ſcriptores. Cum interpretatione latina, diſſertationibus et annotationibus. vol. I. Oxoniae 1698. 8.

In his *Scylacis* Periplus, graece cum verſione Iſaaci Voſſii latina, locum obtinuit ſecundum. Textui ſubiectae ſunt variae lectiones et coniecturae, maximam partem e Voſſii et Gronouii editionibus ſumtae. Notae Palmerii, Berkelii, Voſſii, Gronouii cum paucis Hudſoni adiectae ſunt in calce, p. 7—62. Praeter ea in hoc primo volumine continentur, *Hannonis* per. *Agatharchides* de mari rubro, (de quo vid. lib. III. cap. II. vol. III. pag. 32 ſq.) e Photii cod. CCL. cum Laur. Rhodomanni verſione, Periplus vterque *Arriano* adſcriptus, *Nearchi* paraplus, ex eiusdem Arriani Indicis, *Marciani Heracleotae* periplus cum fragmentis *Artemidori* ac *Menippi*, et *anonymi periplus Euxini ac Maeotidis paludis*, (Arriano in cod. Voſſiano adſcriptus teſte Catal. pag. 399. nr. 71.) ab Iſ. Voſſio et Iac. Gronouio iam editus, quem, adnotante Fabricio, ex Scymni Chii atque ex Arriani periplis maximam partem ad verbum collectum eſſe, eruditi obſeruarunt, auctore ſiue *Alypio*, de quo Iulianus epiſt. 30. ſiue, vt Iſ. Voſſius exiſtimabat, iuniore quodam, licet *H. Dodwellus* in diſſ. de hoc ſcriptore ſuſpicetur neſcio, quem Diocletiani imp. temporibus propinquum. Singulorum textui Hudſon. praemiſit teſtimonia veterum, et ſubiecit varias lectiones cum ſuis aliorumque emendationibus, et in fine ſuas aliorumque notas poſuit vberiores. Praefationem vero excipiunt *Henrici Dodwelli* de geographorum, quos primum hoc volumen continet, aetate et ſcriptis, doctae diſſertationes. At Gronouius aegre tulit, quum iſtos auctores tam repente recuſos ſuasque notas integras quidem ad ſummam, ſed pro lubitu tamen truncatas, mutatas, etiam, (vt conqueſtus eſt,) alienis verbis adulteratas cerneret: nec Dodwelli rationes de aetate Scylacis, ſuis crebro oppoſitas, probare potuit. Quare exemplaribus editionis ſuae, a librario nondum venditis, operi nouum titulum praefigere iuſſit, et adiecit acerbam quidem, at doctam disquiſitionem, in qua editionem Oxonienſem, Hudſonique conſilium grauiter culpauit praecipue Dodwelli de Scylacis aetate ſententiam argumentaque late perſequutus acriter impugnauit. Singulas autem Dodwellianae diſſertationis paragraphos recudi fecit, iisque examen et reſponſiones ſaepe virulentas ſubiecit. Huic diſputationi, quae LX. paginis conſtat, praemiſit inſcriptionem: *Iacobi Gronouii animaduerſio in recentem ab. Oxonio Scylacis editionem et diſſertationis de Scylacis aetate examen. Accedit excerptum Ephori ex typographia chriſtiana ſeruatum in bibliotheca medicea et ab eodem deſcriptum.* Inde, mutato tantum et a. 1700. ſignato folio, altera inſcriptio enata eſt:

Geographica antiqua — —'— et emend. Iacobi Gronouii. Cuius accedit anim. in Oxon. edit. et examen diſſertationis, de aetate Scylacis cum fragmento Ephori. Lugduni Batau. ap. Iordanum Luchtmans. 1700. 4.

Excepta illa animaduerſione editiones a. 1697. et 1700. non diuerſae ſunt nec repetitae, ſed vna eademque. Hudſon. autem Gronouii obtrectationibus modeſte et paucis reſpondit in praefat. ad II. volumen. Quoniam vero Gronouius *Ephori* fragmentum ſuo examini ſubiecerat, id forſan commouit Hudſon. vt illud, quamquam bis promiſerat, collectione ſua excluderet.

Ad Scylacem illuſtrandum et emendandum pertinent *Theoph. Sigefr. Bayeri* comm. de ſitu Scythiae ſub aetatem Herodoti, tom. I. commentar. Petropolit. pag. 404 ſqq. et *Bocetii Slothouwer*, I. V. D. et Rectoris Doccumani, tirocinium criticum in veteres auctores,

Digitized by Google

res, praeſertim Orpheum, *Scylacem* et Apollonium. Leoward. 1792. med. 8. conſ. ephemer. litter. Gottingenſ. a. 1792. nr. 192. pag. 1923 ſqq.

Per hanc occaſionem ea, quae *Hudſon.* in *tertium* Geogr. minorum graec. volumen, Oxoniae 1712. 8. recepit, eo quem Hudſon. ipſe in praefatione ſignificauit, ordine indicabo. Nam quoniam ſingula fere opuſcula ſeparatim poſita, ſuos habent paginarum numeros: factum eſt, vt in exemparibus aliis alius librorum eſſet ordo, prouti bibliopegae forſan viſum aut commodum fuerit. Sic exemplar, quod ego in manibus habeo, et illud, ex quo Fabricius in B. Gr. vol. XIII. pag. 812 ſq. contenta tomi III. repetiit, et inter ſe et ab ordine, ab Hudſono praeſcripto, valde diſcedunt.

I. Excerpta e *Dionyſii Byzantii* Anaplo Boſpori Thraciei, *latine* ſeruata a Petro Gyllio; cum notis. Fragmentum *graecum* ex duobus codd. Vaticano et Pariſ. exhibuit *Carolus du Freſne* ſub initium ſuae Conſtantinopoleos chriſtianae, et repetiit Hudſon. in prima nota. (conſ. infra in hoc capite notam ad §. XIX. ſupra in catalogo *Dionyſiorum*, cap. XXXI.) Idem pag. 7. publicauit fragmentum gr. auctoris incerti de ſeptem turribus Byzantinis, quod ex cod. Vatic. deſcriptum, cum Hudſon. communicarat Godefred. Chriſtian. Goetz. Ille Dionyſii Byzantii periplus graece adhuc exſtitit ſaec. XVI. quoniam Petrus Gyllius in libro de Boſporo Thracio magnam illius partem latine vertit. Nicol. Sophian. habuit cod. mſt. illius peripli graec. cuius meminit Gesner. *De Sainte-Croix*, (quem vide l. cit.) reperit in tribus mstis Pariſ. regiis, ab Holſtenio collatis, nr. 1405. 1406. in quo meliorem cuiusdam loci lectionem deprehendit de S. Croix, quam Du Cange dederat, et 2554. fragmentum, graece ſcriptum: at capiti Agathemeris vltimo ſine vllo interuallo adiunctum. — In bibl. Ambroſianae catalogo citatur titulus iſtius peripli; ſed S. Croix ſuſpicatur, eſſe tantummodo fragmentum.

II. *Arriani* ſiue potius anonymi periplus ſ. deſcriptio Ponti Euxini, et locorum vtriusque continentis, videlicet Bithyniae, Ponto adiacentis, Paphlagoniae etc. collecta ex Scymno, Arriano, Marciano aliisque, quam Holſtenius pridem vulgare conſtituerat ex codice Vaticano, cum verſione Ioannis Hudſoni. *S. Croix* l. m. nr. 18. miratur, Hudſon. huius deſcriptionis fragmentum ab eo, quod in primum vol. receperat, diſcreuiſſe, quum partes eſſent vnius operis, adhuc tamen manci. — *Arriani* periplus et anonymi periplus ponti Euxini fuit in cod. Palatino nr. CCCXCVIII. in Sylburgii cat. MSSt.

III. Excerpta ex Syntaxi Perſarum *Georgii, medici Chryſococcae*, primum ex biblioth. Pariſ. ab Iſmaele Bullialdo euulgata, ab Hudſon. ex duobus codd. Bodleianis emendata, gr. et lat.

IV. *Claudii Ptolemaei* tabula longitudinis et latitudinis vrbium inſignium ex vetuſto cod. Barocciano cum Var. Lect. duorum aliorum mst. ab Hudſono primum eruta, gr. et latine.

V. *Anonymi* vetus orbis deſcriptio, pridem vulgata a Iac. Gothofredo, recuſa latine ex Iac. Gronouii editione.

VI. Variae lectiones in anonymum geographum Rauennatem, ex msto Vrbinate Vaticanae bibl. nr. 678.

Digitized by Google

VII. *Ptolemaei Arabia*, ope codicis mſti vetuſtiſſimi ac praeſtantiſſimi innumeris locis emendata a Ioanne Grauio [ee]), ex edit. Londin. 1650. 4. gr. et latine.

VIII. Ex *Abulfeda* tum inedita Arabiae, maris Perſici et Alcolzum ſiue rubri: arabice et latine per Ioan. Grauium.

VIIII. Chorasmiae et Mawaralnahrae, h. e. regionum extra fluuium Oxum deſcriptio *Abulfedae* Ismaelis ex tabulis Principis Hamah, arab. et lat. cum Grauii praefatione, edita pridem a Ioanne Grauio, Londini 1650. 4.

Binae tabulae geographicae, vna Naſſir Eddini Perſae, altera Vlug Beigi Tatari, arabice cum verſione Io. Grauii, ex edit. Londin. 1651. 4. Accedit arabici auctoris fragmentum in Ioanneuſium apud Oxonienſes bibl. repoſitum, cum verſione Simon. Ockleii.

X. *Claudii Ptolemaei* ἔκθεσις κανονικὴ τῶν ἀστερισμῶν, ſ. catalogus fixarum ſtellarum, graece e MSStis emendatus.

XI. Indices 1) locorum, populorum etc. 2) ad arabica. *Harl.*

VIII. ISIDORVS, Characenus, Dionyſii, de quo ſub initium huius capitis, ciuis ſcripſit poſt fugam Tiridatis [ff]), quam anno Tiberii XXII. poſt Chriſtum natum XXXV. [gg]) contigiſſe, innuit *Tacitus* VI. Annal. 44. licet Auguſti imp. temporibus illam adſcribat *Dio* lib. LI. [ſ] pag. 456. Neque diuerſus videtur ab hoc *Iſidorus*, Characenus, quem laudat Plinius inter externos ſcriptores, e quibus librum II. Nat. Hiſtoriae digeſſit, et lib. V. cap. 31. vt adeo ſcripſiſſe videatur ante imperium Flauii Veſpaſiani. Artaxerxes vero, quem Iſidori Characeni parentum aetate annos natum XCIII. deceſſiſſe e vita narrat *Lucianus* in Macrobiis tom. II. pag. 472. non fuit Artaxerxes Ochus, vt aliquando viſum *Voſſio* IV. 10. de Hiſt. Graecis; ſed longe iunior Artaxerxes quidam e regibus Perſarum, qui Parthis Arſacidis ſubiecti fuerunt, vt pulchre obſeruauit doctiſſ. *Dodwellus* in diſſ. de Iſidoro Characeno §. 1. Scripſerat hic *Iſidorus*, Marciano etiam Heracleotae laudatus, Παρθίας περιηγητικὸν, quem citat *Athenaeus* III. Dipnoſophiſt. pag. 93. Huius operis deperditi pars eſſe videntur, qui hodie exſtant σταθμοὶ Παρθικοὶ [hh]), *manſiones Parthicae*, quibus diſtantias locorum in XVIII. regnis, imperio Parthico tum ſubiectis, (non tantum Parthyenes proprie ſic dictae,) Iſidorus adnotauit. Primum graece cum Scylace et aliis lucem viderunt cura optimi *Hoeſchelii*, deinde ad codicem Pariſienſem caſtigatae cum verſione *Hudſoni* et notulis meis [ii]) in tomo ſecundo geographorum minorum editae ſunt Oxoniae a. 1703. 8. in quo volumine praeterea habentur *Dicaearchi* βίος Ἑλλάδος et montis Pelii deſcriptio, *Scymni*, Chii, quae ſuperſunt,

ee) Conf. *Grauii* vitam, a Smitho editam p. 30.

ff) Meminit eius Iſidorus pag. 4. ἐνταῦθα γάζα ἦν Φραάτου τοῦ ἀποσφάξαντος τὰς παλλακίδας ἡ Τηριδάτης φυγὰς ὢν εἰσέβαλεν. Confer Voſſium lib. de Philogia pag 55.

gg) An. vrb. c. 789. Fabricii rationibus ſubſcribit *Saxius* in Onom. I. p. 257. adde *Hamberger* zuverl. Nachricht. II. pag. 2. ſq. et ſupra in hoc vol. pag. 20. §. XV. *Harl.*

hh) De his σταθμοῖς, ſiue, vt apud Io. Malalam tom. II. Chron. p. 21. vocantur, μοναῖς, eorumque varietate praeter ea, quae ad Iſidorum notaui, vide, ſi placet, Eduardi Bernardi lib. 3. de menſuris et ponderibus pag. 245 ſq. Sic Amyntes quidam ſcripſerat σταθμοὺς Περσικοὺς et σταθμοὺς τῆς Ἀσίας. Laudat Athenaeus et Aelian. XVII. 17 de animal.

ii) Quas valde laudat de S. Croix l. m. nr. 9. *Harl.*

ſuperſunt; ***Plutarchus*** de fluuiis, ***Agathemer***, et ***Strabonis*** epitome, atque de ſingulis hiſce ſcriptis eorumque aetate diſſertationes eruditiſſimi ***Dodwelli.***

IX. SCYMNVS, Chius, poſt Apollodorum, cuius [kk]) *χρονογραφίαν ϛοιχȣ̃σαν ἄχρι τȣ̃ νῦν βίȣ* compoſitam verbis iambicis et Attalo Philadelpho, Pergami regi, inſcriptam, tacito Apollodori nomine, laudat, ſcripſit ad regem Bithyniae Nicomedem, (tertium Chreſtum cognomine, vt videtur H. Dodwello, Olymp. CLXXII. 3. [ll]) ante Chriſtum natum XC.) carmine itidem iambico Περιήγησιν ſiue ***enarrationem orbis***, qua Eratoſthenis maxime veſtigiis inſiſtere ſe profitetur vſ. 112 ſq. Mutila ſub falſo *Marciani Heracleotae* nomine primum graece ab [?] *Hoeſchelio* vna cum Scylace et aliis edita eſt e cod. Palat. et cod. Caſauboni, cum notis et V. L. in margine Auguſtae Vindel. 1600. 8 p. 1—30. — deinde latino carmine reddita et graece ac latine vulgata a ***Fed. Morello*** Pariſ. 1606 8. Hinc cum proſaria verſione et notis ***Eraſmi Vindingii*** Paulli F. Hafniae 1662. 8. Verum iam ***Iſaacus Voſſius*** ad Anonymi periplum p. 38. recte monuerat, Scymnum Chium eſſe illius periegeſeos auctorem, quod poſtea confirmauit ***Lucas Holſtenius*** ad Porphyrium p. 82. et ad Apollonii Rhodii IV. Argonaut. vſ. 284. ac nouiſſime ***H. Dodwellus*** diſſ. de Scymno Chio §. 7. ita, vt nullus dubitandi locus ſuperſit. Igitur doctiſſimus ***Hudſonus*** non dubitauit, poemati huic verum Scymni Chii nomen praefigere, qui illud non modo recudi fecit in tomo ſecundo geographorum graecorum cum latina verſione Vindingii notiſque, et caſtigationibus: ſed etiam ſubiecit eidem alia Scymni ex eodem opere *fragmenta*, ex Anonymi maxime periplo, quem Iſ. Voſſius ediderat, collecta, quae cum verſione iambica ***Lucae Holſtenii***, ad calcem notarum ſummi eius viri ad Stephanum Byz. in lucem protulit Theodorus Ryckius Lugd. Bat. 1692. fol. [mm]) Mentio Scymni Chii apud Apollonium Dyſcolum hiſt. commentitiae cap. 15. (vbi Meurſio probe obſeruatum,) et Stephanum Byz. variis in locis, et ſcholiaſten Apollonii IV. 277. vbi *ἐν τοῖς περὶ Ἀσίας* et 284. vbi *ἐν τοῖς περὶ Εὐρώπης* citatur; ita enim pro *ἐν τῇ ιϛʹ*. legendum docuit idem laudatus Holſtenius.

X. MARCIANVS ex Heraclea Ponti oriundus, iunior fuit Claudio Ptolemaeo, Stephano autem, qui eum ſaepius laudat, antiquior. Incertum, idemne Marcianus, qui Creticorum ſcriptor memoratur a Phrynicho apud ***Photium*** cod. CLVIII. vel quem Syneſius epiſt. CI. ad Pylaemenem *ἑρμȣ̃ λογίȣ τύπον* adpellat, et quem Valentis imp. filias Anaſtaſiam et Caroſam, grammatica praecepta docuiſſe refert *Socrates* IV. 9. Hiſt. [Hinc circa A. C. 410. floruiſſe videtur.] Scripſit proſa Περίπλȣν *τῆς ἔξω θαλάσσης ἑώα τε καὶ ἑσπερίȣ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μεγίϛων νήσων* ***Periplum maris externi*** [nn]) maximarumque, quae in illo

 ſitae

kk) Vide, ſi placet, quae de Apollodori Chronico ſcripſi lib. III. cap. 27. [ſupra in hoc vol. pag 287 et 298.] Quod vero *Stephanus Morinus* pag. 42. diſſ. periegeſin Marciani Apollodoro tributam ſcribit a Salmaſio, error eſt haud dubie, ſiue Salmaſii, ſiue, quod magis mihi perſuadeo, Morini.

ll) Secundum Saxii Onom. I. pag. 143. A. M. 3915. ante C. N. 88. V. C. 664. *Harl.*

mm) In catal. biblioth. Bünau. I. pag. 148. adiecta iſta fragmenta dicuntur *Holſtenii* notis in Stephanum Byz. Lugd. Bat. 1684 fol. pag. 373. *Harl.*

nn) Mare externum opponit mari intra Europam, Africam, et Aſiam, quod ſatis adcurate adfirmat deſcripſiſſe Artemidorum. *Τῆς μὲν γὰρ ἐντὸς Ἡρακλείων ϛηλῶν ἁπάσης θαλάσσης ἀκριβῆ τὸν περίπλȣν πεποιήμεθα ἐν ταῖς ἐπιτομαῖς τῶν ια βιβλίων Ἀρτεμιδώρȣ*

ſitae ſunt, inſularum *libris II.* quorum prior integer exſtat, de mari orientali et meridionali, poſterior, qui oceanum occidentalem et ſeptentrionalem perſequitur, capitibus tribus poſtremis de Africa, et capite de diſtantiis ab Roma ad inſignes orbis habitabilis vrbes mancus [ſ] ad nos peruenit. Ante hos duos libros, in quibus Claudii Ptolemaei oo) et Protagorae geographia atque *ἀναμετρήσει σταδίων* vſum ſe fuiſſe teſtatur, idem Marcianus compoſuerat *Epitomen librorum vndecim geographiae Artemidori Epheſii*, e qua prologus tantum et Ponti vtriusque, Bithyniae et Paphlagoniae periplus ſupereſt. Neque vero ſolum in hac epitome ſequutus eſt *Artemidorum*, quem Olymp. CLXIX. hoc eſt centum circiter ante natum Chriſtum annis claruiſſe refert, ſed etiam alios, quos laudat his verbis: Οἱ *γὰρ δὴ δοκοῦντες ταῦτα μετὰ λόγων ἐξητακέναι* ΤΙΜΟΣΘΕΝΗΣ *ὁ Ῥόδιός ἐστιν ἀρχικυβερνήτης τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου γεγονώς. καὶ μετ' ἐκεῖνον* ἘΡΑΤΟΣΘΕΝΗΣ pp) *ὃν βῆτα ἐκάλεσαν οἱ μουσείου προστάντες. Πρὸς δὲ τούτοις* ΠΥΘΕΑΣ *τε ὁ Μασσαλιώτης καὶ* ἸΣΙΔΩΡΟΣ *ὁ Χαρακηνός. Καὶ* ΣΩΣΑΝΔΡΟΣ *ὁ κυβερνήτης τὰ κατὰ τὴν Ἰνδικὴν γράψας.* ΣΙΜΜΕΑΣ *τε ὁ τῆς οἰκουμένης ἐκθεὶς τὸν περίπλουν, ἔτι μὲν* ἈΠΕΛΛΑΣ *ὁ Κυρηναῖος καὶ* ΕΥΘΥΜΑΝΗΣ *ὁ Μασσαλιώτης καὶ* ΦΙΛΕΑΣ *ὁ Ἀθηναῖος καὶ* ἈΝΔΡΟΣΘΕΝΗΣ *ὁ Ἰάσιος καὶ* ΚΛΕΩΝ *ὁ Σικελιώτης,* ΕΥΔΟΞΟΣ *τε ὁ Ῥόδιος καὶ* ἍΝΝΩΝ *ὁ Καρχηδόνιος — Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ* ΣΚΥΛΑΞ *ὁ Καρυανδεὺς καὶ* ΒΟΤΘΑΙΟΣ *— Μετὰ δὲ τούτων τοὺς πλείστους* ἈΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ *ὁ Ἐφέσιος γεωγράφος, καὶ* ΣΤΡΑΒΩΝ *γεωγραφίαν ὁμοῦ καὶ περίπλουν συντεθεικότες,* ΜΕΝΙΠΠΟΣ *τε ὁ Περγαμηνὸς* qq), *διάπλουν γράψας, ἀκριβέστεροι δοκοῦσι πάντων τῶν προειρημένων τυγχάνειν — Ἐγὼ τοίνυν πάντων τῶν μνημονευθέντων προκρίνας* ἈΡΤΕΜΙΔΩΡΟΝ *τὸν Ἐφέσιον ἐπιτομὴν τῶν ἕνδεκα βιβλίων τοῦ μνημονευθέντος ἐποιησάμην προσθεὶς καὶ* ἘΞ ἙΤΕΡΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ *τὰ ἐλλείποντα, καὶ τὴν διαίρεσιν τῶν ια' βιβλίων φυλάξας, ὡς μετρίαν μὲν γεωγραφίαν, τελειότατον δὲ περίπλουν ἀπεργάσασθαι.* Primus *Marcianum* e codice Io. Georgii Herwarti graece luci dedit *David Hoeſchelius*, Auguſtae Vindel. 1600. 8. cum Scylace, Dicaearcho et Iſidoro Characeno rr). — [gr. et lat. interprete

Ἀρτεμιδώρῳ τοῦ Ἐφεσίου Γεωγράφου, ὃν νομίζομεν τὴν καθ' ἡμᾶς θαλάσσης ἐπιμελέστατον περίπλουν ἐν τοῖς τῆς γεωγραφίας βιβλίοις πεποιῆσθαι. Lib. II. p. 35.

oo) Holſten. animaduertit, totum hoc opus eſſe concinnatum ex vno Ptolemaeo; quod verum eſſe teſtatur *de Sainte-Croix* in Memoire etc. nr. 17. additque, non modo contextum Marciani, valde corruptum, emendari poſſe ope Ptolemaei; ſed etiam caput de diſtantiis ſumtum eſſe ex ſcriptis geographic. Protagorae: at numerorum ſigna interdum eſſe vitioſa. Conf. eiusdem Exam. critiq. des Hiſtor. d'Alexandre pag. 303. *Harl.*

pp) De Timoſthene et Eratoſthene dixi lib. III. cap. 20. [de Pythea ſupra in hoc vol. pag. 14 ſq.]

qq) Idem Marcianus pag. 63. *Μένιππος ὁ Περγαμηνὸς καὶ αὐτὸς τῆς ἐντὸς θαλάσσης περίπλουν ἐν τρισὶν ἤθροισε βιβλίοις, ἱστορικήν τινα καὶ γεωγραφικὴν ἐποιήσατο τὴν ἐπαγγελίαν.* Hoc Menippi opus, cuius nouam editionem curaſſe ſe Marcianus pag. 66. teſtatur, *ἵστορα κύκλον* vocat *Crinagoras* in Epigrammate, quod edidit *Salmaſius* ad Solin. pag. 580. edit. primae. Hinc conſtat, *Menippum* non demum floruiſſe ſub Imp. Commodo, vt coniiciebat doctiſſimus Dodwellus diſſ. de aetate Marciani Heracl. §. 7. ſed iam ante Auguſtum, ſub quo fuit Philippus, Theſſalonicenſis, qui Crinagorae Epigrammata, cuius meminit et Strabo, coronae ſuae intexuit.

rr) In codice quondam *Palatino*, (teſte Sylburgio, nr. 142. pag 44. catal. MSS. gr. bibl. Palat.) fuerunt 1) *Marciani*, Heracleotae, Periplus, Ponti, Eoique et Heſperii maris ex Artemidoro et aliis in II. libros contractus. mutil. 2) *Artemidori* geographicῶν epitome, cum ſupplemento incerti. 3) *Scylacis* periplus per epitomen. mutil. 4) *Iſidori* ſtathmi parthici. 5) *Dicaearchi* Graeciae deſcriptio. 6) *Marciani* alia terrarum orbis deſcriptio, mutila et paſſim corrupta. *Harl.*

Digitized by Google

prete Eraſmo, Paulli F. *Windingio*. Hauniae 1662. 8. — ſed eſt Scylac. vid. §. ſuper.] Latine vertit et cum notis edidit in volumine primo Geographorum minorum ſaepe iam ex merito mihi laudatus *Io. Hudſonus*, Oxoniae 1698. 8. ſubiunctis *Menippi*, Pergameni, et *Artemidori*, Epheſii, elogiis atque fragmentis.

[Plura *Artemidori*, cuius opus valde deſideratur, fragmenta paſſim ſunt a ſcholiaſtis graecis tum editis tum ineditis ſeruata, et digna, quae colligantur. conf. indicem ſcriptorum, in Steph. epit. citatorum, voc. *Artemidorus Epheſius*. Duo fragmenta publicauit *van Goens* in animaduerſion. ad Porphyr. de antro Nymph. pag. 87. Ipſe Hudſon aliud dedit fragmentum tom. III. geogr. min. pag. 40. *Artemidorum* Epheſium laudat ſchol. Apollonii Rhod. ad lib. IV. 259. ex quo *Schoenemann* in comment. de geographia Argonautarum, (Gottingae 1788. 4.) pag. 41. acute corrigit alterum ſchol. ad Apoll. IV. 284. et pro *Hecataeo*, *Artemidorum* Epheſium, item pro *Heſiodo*, *Hecataeum* ſubſtituit. Sub Marciani Heracleotae, nomine a Fed. Morello, Scymni Chii orbis deſcriptionem editam eſſe Pariſ. 1606. 8. in ſuperiore paragrapho iam monuit Fabric. *Harl.*]

Marcianum reſpiciunt ſcholia ad Apollonium [?] quando III. 558. in illis laudatur Artemidorus ἐν τῇ ἐπιτομῇ τῶν γεωγραφουμένων.

XI. AGATHEMER, Orthonis, (al. Othonis,) F. Marciano antiquior eſſe creditur a viris doctis ss), et ad Septimii Seueri tempora propius accedere, licet argumenta, quibus vtuntur, non plane certa atque explorata ſint tt), et ab aliis, (vt a Salmaſio,) Agathemerus iſte ſuppar habetur Georgio Gemiſto Plethoni, qui ſaeculo XV. poſt Chriſtum natum claruit. Equidem compendiarii eiusmodi ſcriptores frequenter antiquiorum verba transſcribunt, e quibus aetatem illorum colligere valde lubricum eſt. Claudio Ptolemaeo uu) plurimum tribuit Agathemerus; ſed quam longe ab eius fuerit aetate remotus, nullo indubitato docet indicio. Laudat in limine libri prioris etiam alios antiquiores. Ἀναξίμανδρος, inquit, ὁ Μιλήσιος ἀκουστὴς Θάλεω πρῶτος ἐτόλμησε τὴν οἰκουμένην ἐν πίνακι vv) γράψαι. Μεθ'

ss) *Godfrid. Wendelinus* apud Teanulium praefat. ad Agathemerum, *H. Dodwellus* diſſ. de Marciani aetate §. 9. et in diſſ. de Agathemero. [adde *Saxii* Onomaſt. liter. I. p. 350. Poſt A. C. 195. ponit eius aetatem *Hamberger* in zuverl. Nachr. I. pag. 433.]

tt) *De Sainte-Croix* in Mem. etc. nr. 14. illum circa Septimii Seueri tempora vixiſſe, ex eo potiſſimum probat, quod meminit monumenti ſeu muri per transuerſam inſulam Britanniam ducti, de quo Spartian. in ſcript. hiſt. auguſt. tom. I. pag. 623. *Harl.*

uu) Sequitur in opere praeſtanti principia Timoſthenis, ab Eratoſthene et Ptolemaeo adoptata, notante eodem S. Croix. *Harl.*

vv) Tabulas geographicas primum e Graecis compoſuiſſe *Anaximandrum*, teſtatur etiam Strabo, Laertius II. 2. et alii. Inter Aegyptios *Seſoſtri* hoc tribuit Euſtathius ad Dionyſ. Καὶ Σέσωστρις δὲ φασιν ὁ Αἰγύπτιος πολλὴν περιεληλυθὼς γῆν, πίναξι δὲ δέδωκε τὴν περίοδον, καὶ τῆς τῶν πινάκων ἀναγραφῆς οὐκ Αἰγυπτίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ Σκύθαις Colchis: vide *Marshami* Can. Chron. ſaec. XIV. pag. 355. et *Franciſcum Bianchinum* in Hiſtoria vniuerſali e monumentis antiquis probata et italice edita Romae 1699. 4. cap. 30. pag. 477 ſq.) εἰς θαῦμα μεταδοῦναι ἠξίωσεν. Poſt Anaximandrum Hecataeus, Democritus et Eudoxus ſimiliter docuerunt breuibus in tabellis *pictos edíſcere mundos*, vt *Propertii* IV. 3. 35. verbis ad ſententiam graeci ſcriptoris efferendam vtar. Idem Euſtathius: πινακογραφίας κατάρξαι μὲν ἱστόρηται Ἀναξίμανδρος, Ἑκαταῖος δὲ μετ' αὐτὸν τῇ ταύτῃ τόλμῃ ἐπιβαλών. Μετὰ δὲ Δημόκριτος μαθητευσάμενος Θάλητι, καὶ τέταρτος Εὔδοξος. Meminit etiam tabulae geographicae aereae, ab Ariſtagora Mileti tyranno, Cleomeni,

Digitized by Google

Μεθ' ὃν ἙΚΑΤΑΙ͂ΟΣ ὁ Μιλήσιος ἀνὴρ πολυπλανὴς [?] διηκρίβωσεν ὥστε θαυμασθῆναι τὸ πρᾶγμα. ἙΛΛΑ΄ΝΙΚΟΣ γὰρ Λέσβιος ἀνὴρ πολυίστωρ ἀπλάστως παρέδωκε τὴν ἱστορίαν. Εἶτα ΔΑΜΑ΄ΣΤΗΣ ww) ὁ Σιγεὺς τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν Ἑκαταίου μεταγράψας περίπλουν ἔγραψεν. Ἑξῆς ΔΗΜΟ΄ΚΡΙΤΟΣ καὶ ΕΥ΄ΔΟΞΟΣ καὶ ἄλλοι τινὲς (*Timoſthenem* et *Poſidonium*, Stoicum, aliquibus interiectis etiam nominat,) τῆς γῆς περιόδους καὶ περίπλους ἐπραγματεύσαντο. *Libros duos* huius Agathemeri *Compendiariarum Geographiae expoſitionum*, ὑποτυπώσεων τῆς Γεωγραφίας ἐν ἐπιτομῇ, ſcriptos ad *Philonem* xx), diſcipulum ſuum, lectuque

Cleomeni, Lacedaemonio regi, allatae, *Herodotus* V. 49 Nec defuere, qui iam apud ſacrum ſcriptorem libri Ioſuae XVIII. 8 ſq. tabularum geographicarum veſtigium ſibi viderentur reperire. Conferatur clariſſ. Kilonienſium ICtus et Mathematicus, *Samuel Reyherus* Matheſeos Moſaicae capite XXXII. Ex ſcriptorum porro graecorum latinorumque monumentis varia de mappis geographicis teſtimonia collegerunt *Marſilius Cagnatus* IV. 5. Var. Obſ. *Nicolaus Bergierius* de publicis et militaribus Romani Imperii viis III. 17. tomo X. theſauri Antiqu. Rom. *Gerh. Ioh. Voſſius* libro de Philologia pag. 61 ſq. *Matthias Berneggerus* Quaeſt. I. in Tacitum, *Menagius* ad Laertii Theophraſtum lib. V. ſect. 51. *Iac. Perizonius* ad Aeliani III. 28. Var. Hiſt. et *Cangius* in gloſſario latino, vocabulo *mappa mundi*. Apud Stephanum Byz. in Ἄβαι et Ἄβδηρα per πίνακας et πινακογράφας Xylander et Mauſſacus putant denotari tabulas geographicas; ſed Holſtenius et Abr. Berkelius in notis ad illa loca recte obſeruant, reſpici tabulas, ſiue indices doctorum virorum eorumque ſcriptorum, quales a Callimacho olim compoſitos dixi lib. III. cap. 17. [vol. III. pag. 821 ſq.] quemadmodum patrum noſtrorum memoria ſcriptor elegantiſſimus Nic. Erythraeus, libro, quo vitas doctorum virorum ſuauiſſimo ſtilo deſcripſit, titulum fecit Pinacothecam. Mirum eſt, quod *Io. Xiphilinus* pag. 222. e Dione narrat, Metium Pompuſianum interfectum a Domitiano, quod imperium adfectare videretur τὴν οἰκουμένην ἐν τοῖς τοῦ κοιτῶνος τοίχοις ἔχων ἐγγεγραμμένην. Vtrum vero diabolus Matth. IV. 8. quum Chriſto ſeruatori regna mundi oſtendit, hoc fecerit demonſtrata mappa geographica, vt viro ſummo Hugoni Grotio in mentem veniſſe videtur, aliis iudicandum relinquo. Mihi quidem vel ideo hoc non videtur veriſimile, quod nemini altus mons aſcendendus ſit, vt tabulam geographicam vel inſpiciat ipſe, vel alteri inſpiciendam relinquat. Conſule etiam, ſi placet, Io. Danielis Maioris, medici Kilon. ſcrutinium Medicum Satanicae κοσμοδείξεως capite 2. [Haec Hug. Grotio non venerunt in mentem. Is potius ſtatuit, effictis rerum imaginibus Chriſto exhibuiſſe omnem regiae fortunae adparatum: nec aliter capit *Calovius* in Bibl. illuſtrat. ad illum locum, vt Heumannus in differtatt. ſylloge tom. I. part. I. pag. 169. monuit. *Harl.*] — Quales denique fuerint veterum πίνακες geographici, rudiores praeſertim illi, ad itinerum directionem comparati, nullo clariore teſtimonio conſtat, quam reliquiis tabulae Theodoſianae e Peutingeri ſchedis a M. Velſero editae, de qua differui in bibliotheca latina. De Agathodaemonis Alexandri tabulis geographicis dictum a me infra eſt in capite de Claudio Ptolemaeo. De diaphragmatis ſiue lineolis, quibus marium traiectus et itinera notabantur, conferendus *Dodwellus* diſſ. de Scylacis Peripli aetate §. 16. Libellus, qui nautis portus et interualla locorum monſtrat, apud Graecos vocatur πορτολάνος, de quo vocabulo Cangius. Tabulam veterem terrae ſanctae vulgauit *Iacobus Bongarſius* in tomo poſteriore praeclari operis, quod inſcripſit Geſta Dei per Francos. ap. Wechel. 1611. fol. *Fabric.* — Mapparum geographicarum meminit eleganter *Eumenius* in orat. pro ſchola Auguſtodunenſi cap. 20 et 21. *Heum.*

ww) De *Hecataeo* et *Hellanico*, vid. ſupra in vol II. pag 148 et 149 ſq. de *Damaſte* ibidem pag. 354 atque cl. *Seidel* in prolegom. ad Eratoſthenis geographicorum fragmenta, (Gottingae 1789.) pag. XX ſqq. Hellanici libr. I. τῆς Δευκαλιωνίας citat Eudocia pag. 108. Violarii, pag. autem 248. eius librum I. Φορωνίδος. In ſcholiis Marcianis ad Homerum citatur *Hellanicus* ἐν πρώτῳ τῶν Ἀτλαντικῶν et ἐν Τρωικοῖς, *Harl.*

xx) Lib. I. cap. 6. τῶν δὲ τὰ τῇ αἰσθήσει ὡς ψευδῆ ἀπολελογημένα ἐπιστημονικῶς διορθώμενοι, δεῖν προσεπονήσαμεν καὶ αὐτοί, τὴν τοῦ παντὸς ὡς ἐγχειριδίῳ συνολῶν πραγματείαν, ὡς ἂν ἐπὶ μνήμης ἔχῃς, ὦ ΦΙ΄ΛΩΝ ἄριστε, ὅσα καὶ διὰ ζώσης φωνῆς παρ' ἡμῶν ἀκήκοας.

que haud indignos et nonnulla tradentes alibi haud obuia in lucem edere voluere viri docti IJ. Voſſius yy), Lucas Holſtenius zz) et Godfridus Wendelinus aaa): ſed primus e codice Io. Iacobi Chifletii cum verſione et notis vulgauit *Samuel Tennulius*, Amſtelod. 1671. 8. Deinde Scylaci ſubiecit *Iacobus Gronouius*, qui auunculi notis ſuas addidit et verſionem pluſculis locis emendauit. Lugd. Batau. 1697. 4. Denique in volumine ſecundo Geographorum minorum [P] e Gronouii fere editione repraeſentauit recenſuitque praeſtantiſſimus *Hudſonus*, Oxon. 1703. 8. qui codicis etiam Sauiliani mentionem facit. [*De Sainte-Croix* l. mem. ſcribit, Hudſonum tantummodo reddidiſſe contextum, a Tennulio conſtitutum; neglexiſſe autem codd. quinque, qui numerorum ſigna multo rectius, quam editi libri, exhibeant, et plures easque bonas praebeant varias lectiones, ab Holſtenio comparatos, e bibl. autem Pariſ. habuiſſe Holſtenium msstos codd. MCCCCV. MCCCCVI. et MMDLIV. Eſt quoque cod. in bibl. *Vaticana* forſan is, qui quondam fuit in bibl. Palatina, teſte Sylburgio nr. 62. in quo praeter alia ſunt G. Plethonis chorographia Theſſaliae, et Dionyſii Byzantii nauigatio Boſpori. In cod. *Vindobon.* eſt Agathemeri opuſculum, at mancum, teſte *Neſſelio* in catal. codd. part. V. pag. 173. immo illud recenti admodum manu eſſe ſcriptum et erroribus ſcatere, tradit *Kollarius* in ſupplemento I. ad Lambecii commentar. pag. 544. Quaedam ſunt partes in cod. *Voſſiano* in bibl. *Leidenſi.* vid. Catal. pag. 399 nr. 7. — In cod. *Taurinenſi*, chart. ſaec. XVI. (catal. codd. gr. pag. 366.) eſt Ἀγαθημέρου τοῦ Ὀρθῶνος γεωγραφίας ὑποτύπωσις. — Inter codd. Th. Gale, *Londini*, nr. 6065. Agathemer. — Idem, in cod. *Guelferbytino* nr. 151. *Harl.*]

In veteribus inſcriptionibus Agathemeri nomen plus ſimplici vice occurrit, vt notatum Wendelino. *L. Aelius Agathemer*, *C. Papirius Agathemer*, *C. Iulius Agathemerus* et *C. Vatronius Agathemer* apud Gruter: et in marmoribus Arundelianis Γ. Αἴλιος Ἀγαθήμερος Ἐφέσιος et ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Ἀγαθημ... Denique epitaphium *Claudii Agathemeri*, medici, Myrtalesque, eius coniugis, quod integrum adſcribam ex edit. Prideauſii pag. 77.

Κλαύδιος ἰητὴρ Ἀγαθήμερος ἐνθάδε κεῖμαι
Παντοίης δεδαὼς κραιπνὸν ἄκεσμα νόσου.
Ξυνὸν τοῦτο δὲ μοι καὶ Μυρτάλῃ ἦσαν συνεύνῳ
Μνῆμα μετ' εὐσεβίων δ' ἐσμὲν ἐν Ἠλυσίῳ bbb).

Etiam in vita Perſii pro Claudio Agaterno, medico Lacedaemonio, cuius conuictu ille apud Cornutum vſus eſſe traditur, *Claudii Agathemeri* nomen eſſe reponendum, haud dubitat *Reineſius* in epiſtolis ad Hofmannum pag. 538. et in ſyntagmate inſcriptionum pag. 610.

XI. *Index*

yy) *G. Ioh. Voſſius* lib. de Philologia pag. 56.

zz) *Lambec.* I. de bibl. Vindob. pag. 113.

aaa) *Tennulius* praef. ad Agathemerum.

bbb) Quae *Wernsdorf.* Prof. quondam Dantiſcanus, ita vertit:

Claudius en Agathemerus, arte fugare peritus
Aſtutum morbos quoslibet, hic iacet.
Myrtale habet mecum hoc coniux commune ſepulcrum
Cumque piis campo viuimus Elyſio. *Harl.*

XI. *Index Scriptorum, in Geographis antiquis Graecis minoribus citatorum.*
Ex editione Hudſoni, Oxon. 1698. et 1703. 8.

Tomo primo.

Aeſchylus. Agatharch. pag. 12. *in Prometheo ſoluto.* Arrian. peripl. ponti Euxin. p. 19. et Anonymus Iſ. Voſſii. pag. 1.
Androſthenes, Thaſius. Marcian. Heracl. pag. 63.
Antiphanes, Bergaeus. id. 62.
Appellas, Cyrenaeus. id. 63.
Artemidorus, Epheſius. id. p. 1. 6. 35. 37. 46. 63. 64. 65. 66. Anonymus periplus Iſ. Voſſii pag. 10.
Baſilis. Agatharch. 48.
Botthaeus. Marcian. 63.
Cleon, Sicilienſis. id. 63.
Cleoſtratus, aſtrologus. Scylax pag. 35.
Clinias, hiſtoricus. Agatharch. 2.
Demetrius. id. 48.
Demetrius Calatianus. Anonymus Iſ. Voſſii pag. 10.
Demoſthenes. Agatharch. 19. 21.
Dionyſius, Diogenis F. Marcian. pag. 6.
Diophantus. Agatharch. pag. 48. [(?)]
Ephorus. Anonymus Iſ. Voſſii pag. 2. 3. 4.
Eratoſthenes, Cyrenaeus. Marcian. pag. 6. 63. 64.
Eudoxus, Rhodius. id. pag. 63.
Euripides. Agatharch. pag. 12.
Euthymenes, Maſſaliota. Marcian. pag. 63.
Hanno, Carthaginienſis. Marcian. pag. 63. Nearch. pag 40.
Hecataeus. Agatharch. pag. 48.
Hegeſias. id. 17.
Hermeſianax. id. 19.
Herodotus. Arriani peripl. ponti Euxin. pag. 16. 18.
Heſiodus. Agatharch. pag. 6. 12.
Homerus. id. pag. 12. Arrian. peripl. ponti Euxin. pag. 3. 8. 23.
Iſidorus, Characenus. Marcian. pag. 63.
Lycus. Agatharch. pag. 48.
Menippus, Pergamenus. Marcian. pag. 63. 65. 66. 67.
Phileas, Athenienſis. Marcian. pag. 63.
Protagoras, geographus. id. pag. 2. 35. 37. 55.
Ptolemaeus, geographus. id. pag. 2. 6. 35.
Pytheas, Maſſilienſis. id. pag. 63.
Scylax, Caryandenſis. id. pag. 63.
Simmeas, geographus. id. pag. 63.
Soſander. id. pag. 63.
Strabo. id. pag. 63.
Timaeus. Agatharch. pag. 48.
Timoſthenes, Rhodius. Marcian. pag. 63. 64.
Xenophon. Arrian. peripl. ponti Euxin. pag. 1. 3. 11. 13. 14. 15. 17. 24. et Anonym. Iſ. Voſſii pag. 15.

Tomo ſecundo.

Agatharchides. Plutarch. de flum. pag. 22. *Samius.* id. pag. 20. *de rebus Phrygiis.* id. p. 22. *quarto de lapidibus.* id. p. 20.
Agathocles, Mileſius. id. pag. 35. *de fluminibus.* ibid.
Agathocles, Samius, in Rep. Peſſinuntiorum. id. pag. 19.
Agatho, Samius, ſecundo de fluminibus. id. pag. 35. *ſecundo rerum Scythicarum.* id. pag. 29.
Agathonymus in Perſide. id. pag. 37.
Alexander Cornelius tertio rerum Phrygiarum. id. pag. 21.
Anaximander, Mileſius, primus edidit πίνακα τῆς οἰκουμένης. Agathem. p. 1. Excerpta e Strab. pag. 3.
Antimachus. Excerpta e Strabone pag. 119.
Antiphanes. id. pag. 16. *Bergaeus ὁ γράψας τὰ ἄπιστα.* Scymnus pag. 37.

Antiſthenes

Antiſthenes tertio Μελεάγριδος. Plutarch. de flum. pag. 44.

Apollodori Chronographia iambis ſcripta, a temporibus Troianis ad ſuam aetatem. Scymnus pag. 2.

Aratus. Excerpta e Strab. pag. 120.

Archelaus primo de lapidibus. Plutarch. de flum. pag. 20. tertio de fluminibus. id. pag. 50.

Archilochus. Excerpta e Strab. pag. 137.

Aretazes ἐν τοῖς Φρυγιακοῖς. Plutarch. de fluminib. pag. 25. [?]

Ariſtarchus. Scymn. p. 2. Excerpta e Strab. pag. 8.

Ariſtobulus decimo de lapidibus. Plutarch. de fluminib. pag. 28.

Ariſtonymus. id. pag. 48.

Ariſtoteles. Excerpta e Strab. pag. 34. 194. *quarto de fluminibus.* Plutarch. de flum. pag. 50.

Arrianus (de Alexandro M.) Excerpta e Strab. pag. 143.

Artemidorus. (Epheſius) Agathem. pag. 12.

Athenodorus. Excerpt. e Strab. pag. 31.

Caemaro primo Ἰνδικῶν. Plut. de flum. p. 9.

Callias. Scymnus pag. 8.

Callimachus. Excerpta e Strab. pag. 44.

Calliſthenes tertio de venatione. Plutarch. de flum. pag. 9. *Sybarita, decimo tertio* Γαλατικῶν. id. p. 13.

Chryſermus Corinthius octauo Ἰνδικῶν. id. p. 3. *tertio de fluminibus.* id. p. 16. 40. primo Πελοποννησιακῶν. pag. 36.

Cleanthes primo de montibus. id. pag. 34. *tertio Theomachiae.* pag. 12.

Cleon Siculus. Scymn. pag. 7.

Clitonymus tertio Τραγικῶν (an Θρᾳκικῶν). Plutarch. de flum. pag. 8.

Clitophon. id. pag. 37. *tertio* κτίσεων. p. 14. *decimo* Ἰνδικῶν. pag. 39. *Rhodius.* id. pag. 50.

Crates. Excerpta e Strab. pag. 8.

Crates, Mileſius. Agathem. pag. 2.

Cteſias primo de fluminibus. Plutarch. de flum. pag. 39.

Cteſias, Cnidius, ſecundo de montibus. id. pag. 43.

Cteſias, Epheſius, primo Perſeidos. id. p. 36.

Cteſiphon I. de Arboribus. id. pag. 37. *XIII. de arboribus.* id. pag. 47. *primo* Περσικῶν. id. pag. 45.

Cteſippus ſecundo Σκυθικῶν. id. pag. 11.

Damaſtae, Citienſis, periplus. Agath. pag. 2.

Demaratus tertio de fluminibus. Plutarch. de flum. pag. 20. *quarto de Phrygia.* id.

Demetrius Calatianus. Scymnus pag. 7. 41. 46. 51.

Democriti γῆς περίοδος. Agathem. pag. 2.

Demodocus primo Heracleae. Plutarch. de fluminib. pag. 36.

Demoſtratus, Apamenſis. id. pag. 19. *ſecundo de fluminibus.* id. pag. 25.

Dercyllus primo de lapidibus. id. pag. 39. *tertio de montibus.* id. pag. 3. 17. *tertio* Αἰτωλικῶν. Plutarch. de flum. pag. 44. *primo* Σατυρικῶν. id. pag. 22.

Diogenes, Stoicus, Apollodori praeceptor. Scymnus pag. 2.

Dionyſius, Chalcidenſis. id. pag. 7.

Dorotheus, Chaldaeus, ſecundo de lapidibus. Plutarch. de flumin. pag. 46.

Empedocles. Excerpta e Strab. pag. 119.

Ephorus. Scymn. pag. 7. 27. 31. 49. 50. 51.

Epicharmus. Excerpta e Strab. pag. 119.

Eratoſthenes. id. pag. 5. 19. Scymnus pag. 7. 24. Agathem. pag. 2.

Eudoxi γῆς περίοδος. Agathem. ibid.

Euemerides, Cnidius. Plutarch. de flum. p. 21.

Euemerus. Excerpta e Strab. pag. 16. [?]

Euphorion. id. pag. 119.

Euripides. Dicaearch. pag. 22.

Hecataeus, Mileſius. Excerpta e Strab. pag. 3. Agathem. pag. 2.

Hellanicus Lesbius. Agathem. pag. 2.

Heraclitus, Sicyonius, ſecundo de lapidibus. Plutarch. de fluminib. pag. 27.

Hermeſianax, Cyprius. id. pag. 5. 48. *ſecundo rerum Phrygiarum.* id. pag. 25.
Hermogenes. id. pag. 34.
Herodotus. Scymn. pag. 8. 32. Excerpta e Strab. pag. 8. 84. 150.
Heſiodus. Eadem Excerpta pag. 119. 186.
Hipparchus. id. pag. 16. 23. Agathem. p. 2.
Homerus. Excerpta e Strab. pag. 1. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 12. 13. 16. 45. 60. 63. 83. 84. 102. 104. 106. 107. 109. 112. 113. 115. 116. 118. 119. 122. 123. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 137. 155. 157. 160. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 178. 181. 214. 221. 228.
Iaſon, Byzantius, ἐν Τραγικοῖς (forte *Θρᾳκικοῖς*). Plutarch. de flum. pag. 23.
Ion. Excerpta e Strab. pag. 119.
Laon, poëta. Dicaearch. pag. 17.
Leo, Byzantius, in libris Βοιωτικῶν. Plutarch. de flum. pag. 5. *tertio de fluminibus.* id. pag. 48.
Lyſippus. Dicaearch. pag. 10.
Menippus (Pergamenus). Agathem. pag. 12.
Nicanor, Samius, ſecundo de fluminibus. Plutarch. de flum. pag. 33.
Nicias Mallotes de lapidibus. id. pag. 40.
Pherecrates. Dicaearch. pag. 19.
Pherecydes. Excerpta e Strab. pag. 186.
Phileas. Dicaearch. pag. 3.
Philiſcus. id. pag. 20.
Pindarus. Excerpta e Strab. pag. 55.
Plato. id. pag. 12. 135.
Pleſimachus δευτέρῳ Νόστων. Plutarch. de flum. pag. 38.
Polybius. Excerpta e Strab. pag. 30 41. 99.
Poſidippus, Comicus. Dicaearch. pag. 14. 23.
Poſidonius. Excerpta e Strab. pag. 31. 35. 75. 176. 208. 214. *Stoicus.* Agathem. p. 2.
Ptolemaeus (Geographus). Agathem. pag. 17. Excerpta e Strabone pag. 21. 99. 226.
Pytheas, Maſſilienſis. id. pag. 13. 16. 39.
Sophocles. Dicaearch. p. 16. Excerpta e Strab. pag. 119.
Soſthenes XIII. *Ἰβηρικῶν.* Plutarch. de flum. pag. 32. *Cnidius.* pag. 34.
Soſtratus de fluminibus. id. pag. 4. *in primo μυθικῆς ἱστορίας συναγωγῆς.* id. p. 29.
Thales. Agathem. pag. 1. Excerpta e Strab. pag. 3.
Theophilus X. de lapidibus. Plutarch. de flum. pag. 47.
Theopompus. Scymnus pag. 22.
Thraſyllus, Mendeſius, ἐν Τραγικοῖς (forte *Θρᾳκικοῖς*). Plutarch. de flum. pag. 24. *ἐν Αἰγυπτιακοῖς.* id. pag. 31. *tertio de lapidibus.* id. pag. 24.
Timaeus. Scymnus pag. 13. 24. Excerpta e Strab. pag. 55.
Timagenes, Syrus. Plutarch. de fluminibus pag. 13. [?]
Timagoras de fluminibus. id. pag. 42.
Timolaus primo Φρυγιακῶν. id. pag. 19.
Timoſthenes. Scymnus p. 7. Agathem. p. 5. 13.
Timotheus ἐν Ἀγρολικοῖς. id. pag. 35. *XI. de fluminibus.* id. pag. 7.
Xenophon. Excerpta e Strab. pag. 148.
Zeno. Dicaearch. pag. 12.

[Volumini tertio nullus additus eſt index: qui in commentariis ad quartum volumen citantur ſcriptores, ſupra ad §. V. memorati ſunt. *Harl.*]

XIII. EVSEBIVS, Pamphili, Caeſareenſis epiſcopus, circa annum Chriſti 340. denatus, praeter tot alia doctrinae atque induſtriae ſingularis monumenta praeclara, quae capite poſtremo huius libri perſtringam, ſcripſerat ad Paulinum, Tyri epiſcopum, libros duos Περὶ τῶν τοπικῶν ὀνομάτων ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ, *de nominibus locorum et urbium in ſacra Scriptura.* Horum priore libro, qui interciderit, nomina illa locorum, quae hebraica in ſacris litteris occurrunt, interpretatus in graecam linguam, ſubiunxerat *topographiam terrae Iudaeae et diſtinctas tribuum ſortes, ipſius quoque Hieruſalem templique in ea cum breuiſſima*

breuiſſima expoſitione picturam: Καὶ ἐπὶ τέτε ὡς ἐν γραφῆς τύπῳ (ita leg. pro γραφαῖς) τῆς πάλαι διαβοήτε μητροπόλεως αὐτῆς, λέγω δὴ τὴν Ἱερυσαλὴμ, τῦ τε ἐν αὐτῇ ἱερῦ διαχαράξας μετὰ παραθέσεως τῶν εἰς τὺς τόπυς ὑπομνημάτων. Libro poſteriore, qui adhuc exſtat, ordine alphabeti eadem nomina perſequutus Euſebius, ſingulorum locorum ſitum et quomodo ſua aetate adpellarentur, explicauit. Hic diu lectus eſt latine tantum inter *S. Hieronymi* opera, qui librum iſtum Euſebii de locis hebraicis vertit, atque in Palaeſtina ipſe diu verſatus non pauca emendauit et addidit. [conf. *Reland.* Palaeſtin. lib. II. cap. II.] Pluribus tamen locis Hieronymi liber corruptus ad nos eſt delatus, vnde *mendoſiſſimum* vocat Andreas Maſius pag. 198. commentarii luculenti in Ioſuae hiſtoriam, quo inter alia variis eum locis illuſtrauit correxitque. Graece primus edidit *Iacobus Bonfrerius* e ſoc Ieſu, nactus exemplar, (mendis ſcatens et ipſum,) in bibliotheca regis Chriſtianiſſimi. Edidit autem praefixum eruditis ſuis commentariis in Ioſuam, Iudices, et Ruth. Pariſ. 1631. fol. atque iterum 1659. fol. apud Cramoiſium. Et quemadmodum Euſebium ex Hieronymo; ita hunc ex illo viciſſim emendauit, faciliori omnia ordine digeſſit, nouam ſuam verſionem, notas inſignes et ſupplementa, tabulam item chorographicam Palaeſtinae ſubiunxit, vt merito habeatur hoc volumen ſiue Onomaſticon vrbium et locorum S. Scripturae ad geographiam ſacram illuſtrandam ex omnibus, quae hactenus exſtant, praecipuum atque princeps. Ab eo tempore *Ioannes Martianaeus*, monachus Benedictinus in praeclara ſua operum Hieronymi editione tomo ſecundo Pariſ. 1699. fol. hunc Euſebii librum graece ad exemplar MS. denuo recenſitum cum verſione Hieronymi ad MSS. codices caſtigata iterum exhibuit, adeoque pluribus locis meliorem dedit, ſed omiſſis Bonfrerii notis, quod [?] factum nollet Richardus Simon in epiſtolis criticis Baſileae editis. Denique Bonfrerianam editionem integram, collata Marcianaei induſtria longe nitidius emendatiusque recudi curauit, et caſtigationes ſuas addidit *Ioannes Clericus*, ſubiuncta Bonauenturae Brocardi, monachi Ord. Praedicator., qui circa a. Chr. 1283. in terra ſancta verſatus eſt, Palaeſtina, latine ſcripta. Amſtelodami anno 1707. fol. Confer, ſi placet, eius bibliothecam ſelectam tomo XIII. ſub init. Etiam Petrus Bertius pridem geographiam ſacram ad Euſebii librum περὶ τοπικῶν ὀνομάτων molitus fuit, vt ex eius digeſto nouo de aggeribus et pontibus ad mare ſtructis refert *Voſſius* cap. XLIV. §. 35. de ſcientiis mathematicis. Bertio defuncto, eius Euſebiana ex Menagii munere ad Iſ. Voſſium tranſmiſit Claudius Sarrauius, vt conſtat ex huius epiſtolis pag. 267. edit. primae. [ſeruantur adhuc in bibl. Lugdun Batau. vid. Catal. pag. 391. 4.] Euſebium auctorem eſſe huius libri, praeter rationem dubitarunt nonnulli eruditi, vti Petauius ad Epiphan. Laudatur ſub Euſebii nomine etiam a Procopio Gazaeo ad librum Iudicum pag. 503. *Fabric.* — [Quatuor exſtare dicuntur codd. gr. 1) Pariſin. e quo edidit Bonfrerius et recognouit Martianaeus, 2) Oxonienſis, e Pariſino deſcriptus, 3) Lugdun. Batau. cuius inſpiciendi copiam nemini adhuc factam Rhenferdius doluit, vid. Catal. pag. 391. nr. 4. 4) Vaticanus, nr. 1456. circa ſaec. X. ſcriptus; ex quo *Vallarſius* tom. III. Opp. Hieronymi innumeris in locis tam correctum atque reſtitutum dedit Euſebii opuſculum, vt adfirmare non dubitaret, nunc demum integrum Euſebii textum prodire. *Harl.*]

XIV. STEPHANVS, grammaticus Byzantinus, auctor Ἐθνικῶν ſiue Lexici, quod eruditorum manibus teritur, geographici, Eugenio in ſchola, quae imperatorum

 auſpiciis

auſpiciis CPoli florebat, ſucceſſit, ſi credimus Thomae de Pinedo. qui id probat ex his verbis in voce *ἀνακτέρεια: Εὐγένιος ὁ πρὸ ἡμῶν τὰς ἐν τῇ βασιλίδι σχολὰς διακοσμήσας.* Verum recte obſeruatum a Guil. Xylandro, Theodoro Ryckio et Abr. Berkelio eſt, haec non Stephani, ſed Epitomatoris *Hermolai* verba eſſe videri, de quo Suidas: *Ἑρμόλαος γραμματικὸς Κωνσταντίνου πόλεως γράψας τὴν ἐπιτομὴν τῶν ἐθνικῶν Στεφάνου γραμματικοῦ, προσφωνηθεῖσαν Ἰουστινιανῷ τῷ βασιλεῖ.* Idem Suidas auctor eſt, Eugenium CPoli docuiſſe ſub Anaſtaſio imp. qui Iuſtinianum, cui Hermolaum epitomen ſuam inſcripſiſſe conſtat, in imperio anteceſſit. Ex quibus perſpicuum eſſe videtur, non Stephanum, ſed Hermolaum Eugenio in ſchola ſucceſſiſſe, licet fuerit etiam antiquior quidam Eugenius, Themiſtii pater; ſed is non grammaticus, verum philoſophus a Conſtantio celebratur. Non minus ambiguum eſt, vtrum in aliis locis, quae ad probandam vel inquirendam Stephani aetatem Berkelius citat, loquatur Hermolaus, an ipſe Stephanus. Ex Tzetza autem, Stephani opus in Chiliadibus citante, ne minimae quidem notae coniectura de illius aetate peti poteſt, etſi non minimam poſſe colligi eidem Berkelio videbatur; qui vero poſſit, quum Tzetza ſexcentis propemodum annis ſcripſerit poſt Hermolaum, nec hilum addat, ex quo aetatem Stephani diſcamus. Haec enim eius ſunt verba Chiliad. 3. hiſt. 100. agentis de Heraclea, quae ante dicta Perinthus: [P]

Ὁ Ἀπολλόδωρός φησι ταύτην τὴν ἱστορίαν.
Τῷ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων δὲ βιβλίῳ
Στέφανος ὁ Βυζάντιος οὐ γράφει περὶ ταύτης,
Περὶ τῆς Ἡρακλείας δὲ γράφει τῆς ἐν τῷ Πόντῳ.

Vbi in transcurſu cum doctiſſimo viro Thoma Galeo cap. 8. diſſ. de ſcriptoribus Mythologicis diſcedere liceat a celeberrimi Voſſii ſententia, qui in opere de hiſtoricis graecis putauit, a Tzetza h. l. citari librum Apollodori *περὶ νήσων, πόλεων καὶ δήμων.* Ceterum e fragmento Seguieriano et ex iis, quae non ex epitome, ſed ex Stephani opere ipſo ſuperſunt apud Conſtantinum Porphyrogennetum, patet, illum ſcripſiſſe non tantum poſt Athenaeum Naucratitam et grammaticum Herodianum, id eſt poſt Marci Antonini et filiorum tempora, ſed et poſt Marcianum, Heracleotam, qui Syneſii aequalis fuit, vt adeo eumdem neceſſe ſit vixiſſe poſt Arcadium Honoriumque, quae opinio fuit viri ſummi et de bonis litteris, Stephano autem cum primis, praeclare meriti Lucae Holſtenii, Hamburgenſis [ccc]). Itaque minus audiendus *Iohannes Triſtanus*, argumento leuiore ductus, cui ante Gallienum vixiſſe, longeque, quam vulgo, antiquior fuiſſe Stephanus videbatur, tom. II. operis praeclari numarii pag. 81. Plane autem ratio fugit virum doctum [ddd]), qui in Italia antiqua pag. 1234. Euſtathium Stephano antiquiorem putauit, cum Euſtathius tot ſaeculis illo iunior in commentariis ad Dionyſium Periegetem et ad Homerum frequentiſſime Stephanum eiusque Ἐθνικά, nec Stephanum modo, ſed et Stephani epitomen, *τὸν τὰ Ἐθνικὰ ἐπιτεμόντα* citet, non quidem, quod integro Stephano viſus non fuerit Euſtathius, vt Thomas de Pinedo ſuſpicatur, quum contrarium pridem oſtenſum ſit a Berkelio ex locis, vbi Euſtathius

ccc) Atque *Saxius* in Onom. lit. I. pag. 520. Stephanum, putat, Marciano Heracleota, et Priſco Panite recentiorem, vixiſſe circ. a. Chr. 472. *Harl.*

ddd) Vide Berkelii praefat. ad Stephanum.

thius ex Stephano profert, quae in noſtro hodie deſiderantur: (confer *Neocorum* ad Suidam in Παρθένιος,) ſed, quia Hermolaus nonnulla adiecerat paſſim operi, quod in epitomen contraxit. Vnde puto etiam, minus tuto nos poſſe cum Holſtenio, Berkelio, Theodorio Rycquio adſirmare, quod Stephanus religione Chriſtianus fuerit, etſi in vocabulo Βηθλεέμ legimus verba Chriſtiani procul dubio ſcriptoris: *ἐν ᾗ γέγονεν ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν.* Ecquis vero nos docebit, haec Stephani eſſe, non Hermolai? Non miror igitur, viro doctiſſimo *Septimio Florenti Chriſtiano* in mentem venire potuiſſe, vt 'Εθνικῶν auctorem Ethnicis adſcriberet in notis ad Ariſtophanis Irenem pag. 77. Quod etiam facit *Richardus Montacutius* p. 177. [P] Apparatus, Stephanum in originibus ſacris et hebraicis mire hallucinari obſeruans. Quamuis aliud videatur Eduardo Bernardo, litterarum illarum peritiſſimo, qui pag. 49. ad Ioſephum non dubitat, Stephanum laudare tamquam orientalium originum ſedulum indagatorem. Confer *Bocharti* Chanaan II. 12. Ceterum rectius nos fortaſſis cum praeſtantiſſimo Petro Baelio in Lexico Hiſtorico-Critico nihil definimus, et hoc totum de ***) religione Stephani in medio relinquimus. Quantum vero ii, qui veterum ſcripta in epitomas redegerunt, licere ſibi in illa olim putauerint, non vno exemplo norunt viri eruditi, vt minime neceſſarium ſit, ea de re hoc quidem in loco plura verba facere.

Stephani opus ab auctore videtur inſcriptum fuiſſe 'Εθνικά· ita enim Suidas et ſaepe Euſtathius adpellat, et ſuadet ſcopus operis haud poſtremus, qui ad grammaticam τεχνικὴν pertinet, et eſt, nomina gentilia docere, quomodo a gentium, regionum, inſularum, vrbiumque, pagorum, et fluuiorum nominibus recte deduci debeant, quod veterum ſcriptorum auctoritate plerumque facit, imo ſemper hoc eum facere, ſi opus ipſum Stephani exſtaret integrum, videremus: etſi ipſum ſaepe ex ingenio formare ſua 'Εθνικὰ notat *Iſ. Voſſius* ad Melam pag. 45. Ita etiam opus ſuum inſcripſerat Orus ſiue Orion grammaticus, cuius liber ſecundus περὶ ἐθνικῶν Stephano citatur in Τάναι. Diuerſum tamen inſtitutum fuit Damaſtae Sigaeenſis in 'Εθνῶν καὶ Πόλεων καταλόγῳ, Diogeniani ἐν πίνακι πασῶν ἐν τῇ γῇ πόλεων aliorumque, qui de regionibus vel vrbibus tractarunt geographorum more vel hiſtoricorum. Neque huc ſpectant Hippiae Delii vel Callimachi ἐθνικαὶ ὀνομασίαι, Hellanicique et Zenodoti ſcripta eiusdem argumenti, quibus in ſcriptis de vocabulis et idiomatis, nationi alicui peculiaribus agebant, vt alio loco diximus. Ceterum in verſione graeca catalogi Hieronymiani, quae ad Sophronium vulgo refertur, ſtatim ſub initium alio longe ſenſu οἱ τὰ ἐθνικὰ συντάξαντες ſunt ſcriptores Ethnici ſiue pagani. Stephani porro 'Εθνικὰ in plures libros digeſta erant, ita quidem, vt cum littera O iam inciperet liber ſextus et triceſimus, vt ex manu exarato epitomes codice Peruſino et Salmaſii, qui Palatino MS. vſus fuerat, obſeruatione docuit Iacobus Gronouius. Hinc patet, falli *Ioh. Rualdum*, qui in vita Plutarchi cap. 1. citat Stephanum Byzantinum libro XXII. περὶ πόλεων, producens locum ex voce Χαιρώνεια, et capite 6. adferens nonnihil ex voce Τάναγρα laudat librum XIX. Nempe ſingulis litteris ſingulos [P] libros a Stephano tributos, perperam putabat vir doctus. Equidem iam cum Xylandro non licet amplius dubitare, litterarum ordinem ſequutum

***). Fateor tamen, me valde inclinare in eorum ſententiam, quibus Stephanus videtur fuiſſe Chriſtianus.

ſequutum fuiſſe τὸν Ἐθνικογράφον, ita tamen, vt vnica littera plures interdum impleret libros, ſingulis praemiſſo indice nominum, de quibus eſſet dicturus. Vtrumque patet ex calce fragmenti, quod ex bibliotheca *Petri Seguierii*, Franciae Cancellarii, primus in lucem protulit *Samuel Tennulius*, addita latina verſione et notis Amſtelod. 1669. 4. Eidem fragmento Theophilus, neſcio quis, qui illud in membrana deſcripſit, hoc triſtichon adiecerat:

Σφάλματα καλλιγράφων πολυώδυνα μύρια φεύγων
Χερσὶν ἑαῖς Θεόφιλος ὅλας ἐγράψατο βίβλους
Τῶν ἐθνικῶν fff) Στεφάνοιο σοφῆς σώζοντα μελίττης.

Titulus ggg) autem hic praefigitur: *Στεφάνȣ γραμματικȣ̃ Κωνςαντίνȣ πόλεως περὶ πόλεων νήσων τε καὶ ἐθνῶν δήμων τε καὶ τόπων καὶ ὁμωνυμίας αὐτῶν καὶ μετωνομασίας καὶ τῶν ἐντεῦθεν ἐθνικῶν τε καὶ τοπικῶν καὶ κτητικῶν τε ὀνομάτων*, qui titulus pleniſſime quidem, quae in Stephani libro continentur, expouit, ſed librarii potius merces emtori venditantis, quam auctoris eſſe videtur. Nomina, quae fragmentum iſtud libri decimi pars poſtrema perſequitur, ſunt *δύμη*, vsque ad extremum litterae Δ, niſi quod in vocabulo *δώριον* magna et aliquot paginarum lacuna eſt. Facile autem patet, ſi quis vulgatos Stephani codices cum hoc fragmento conferat, quam multa omiſerit *Hermolaus* in ſua Ἐθνικῶν ἐπιτομῇ, quae ſola nobis hodie omiſſo Stephani opere ſupereſt, adparetque, recte adfirmaſſe Iſ. Voſſium, qui idem fragmentum tum adhuc *ἀνέκδοτον* non ſemel laudauit in ſuis ad Melam notis, vix viceſimam partem ἐθνικῶν deſcriptam ab Hermolao, vnde fuere, quibus in mentem veniret, non epitomen ipſam, ſed epitomen epitomes nos duntaxat habere. Confer *Bailleti* iudicia de praeſtantiſſimis quibusque ſcriptoribus tom. I. pag. 461. *Caſpar* itaque *Barthius*, epitomatori indignatus, in Bibliotheca ſua, ſiue libro octauo epidorpidon de Stephano ita ſcripſit:

Cui iſte fractus eſt liber; male inceſtus
In orbis ambitum coactor exiſtit.

Ceterum id, quod dixi, integri Stephani fragmentum Seguierianum poſt Tennulium verſione et notis illuſtrauit, cum Hannonis periplo, *Abraham Berkelius*, Lugd. Bat. [P] 1674. 8. hhh) idemque ſuae Stephani editioni poſtea ſuo loco pag. 312 ſqq. inſeruit, et iterum ad calcem ſui Stephani noua verſione et notis locupletatum exhibuit *Thomas de Pinedo*. Partem fragmenti, quae de *Dodone* agit, peculiariter, (poſt triumuiros illos,) academicis exercitationibus illuſtrandum ſibi ſumſit *Iacobus Gronouius*, Lugd. Bat. 1681. 4. gr. et lat. iii) adiecta Stephani Lemonii erudita de oraculo Dodonaeo epiſtola, et notis doctiſſimis *Eduardi Bernhardi* kkk). Pars illa fragmenti Seguieriani ex Gronouii editione recuſa etiam eſt tomo ſeptimo theſauri antiquitatum graecarum.

[Ibidem pag. 321. ſunt *Iac. Triglandii* coniectanea ad quaedam loca obſcura fragmenti de Dodone. *Montfaucon* in bibl. Coisliniana olim Seguerıana pag. 281 ſqq. animaduertit, illud

fff) Ita in MS. legi, non, vt editum eſt ab aliis, τοπικῶν, teſtis Iac. Gronouius. [Atque Montfaucon ex cod. ſcripſit ἐθνικῶν.]

ggg) Pleniorem titulum Montfaucon dedit, vti paullo poſt adnotabitur. *Harl.*

hhh) In 12. in catal. Pinell. I. pag. 360. *Harl.*

iii) Vid. Acta erudit. Lipſ. 1682. pag. 224 ſqq. *Harl.*

kkk) Exemplar cum notis mſſt. Iſ. Voſſii eſt in biblioth. Leidenſi. *Harl.*

Digitized by Google

illud quidem longius ex opere ipſo Stephani integro fragmentum, ex apographo Tennulii, ad fidem illius codicis Seggueriani (ſaec. X.) exarato, at mendis grauiſſimis reſperſo, aliquoties eſſe formulis typographicis deſcriptum. Quare id ipſum ex eodem codice emaculatum cum latina verſione et notis rurſus publicauit, et quatuor priores lineas, quae in editt. omiſſae fuere, hic addidit. Quae in voc. *Δωριον* in editis magna eſt lacuna, ea in cod. poſt verbum *μέρος τι* mutila ſunt, quia folium a ſummo ad imum abſciſſum eſt, ita vt extrema tantum linearum verba manſerint; atque Montfaucon ſingula, quae reſtabant, vocabula, ſyllabas litterasque reddidit. Sequens vero poſt abſciſſum codicis folium pagina ſic incipit, *γνώμην ἔχων τὴν ἀπακίαν ἐκπέμπειν*, quae in edito conſequenter ponuntur, ac ſi nihil deficeret. In fine litterae Δ et voc. *Δώτιον* titulum, quem paullo ante Fabricius ex editis repetierat, *Montfaucon* pag. 290. poſt voc. *ὀνομάτων* dedit hiſce auctiorem, *βιβλίον ιά, ὗ τὰ κεφάλαια ταῦτα*, vbi Tennulius male *ὀγδοήκοντα κεφάλαια τά γε ταῦτα* et Montfauc. in nota addit: „Hic tot capita numeranda, quot nomina, quae ad LXXVI. folum pertingunt.“ Idem poſuit nominum catalogum, qui deficit in *Ἕλωρος πόλις*, cum verſione latina: ſequitur Triſtichon, a Fabricio iam adductum, et articulus, *Ἔαρες, ἔθνος Ἰνδικὸν τῶν μετὰ Δωριάδε Διονύσῳ πελεμησάντων. Διονύσιος ἐν Βασσαρικῶν δ΄.* — Tum clauſula:

Οἱ *δὲ θοῶς προγένοντο Διωνύσου κατὰ Φήμης. Harl.*]

Equidem fatendum eſt, Stephanum per vniuerſum opus non pauca adſpergere de vrbium populorumque veris et fabuloſis originibus, recenſere paſſim viros doctos, qui in ciuitate vel regione, de qua agit, claruerunt, aliaque tradere quam plurima hiſtorici et geographici argumenti; ita quidem, vt, ſi praecipue ipſum Stephanum, non Stephani *ἐπιτομὴν* haberemus, minimam operis partem tributam videremus exponendis nominibus gentilitiis et patronymicis, vnde vocem *ἐθνικῶν* paullo laxius a Stephano acceptam ſuſpicabatur acutiſſimus Baelius, cuius verba ex tom. III. Lexici pag. 2793. adſcribam: *il n'y a nulle apparence, que le deſſein principal de ce Grammairien ait roulé ſur l'explication de ces termes derivatifs. C' étoit apparement la plus petite partie de ſon projet, et un aceeſſoire de ſon ouvrage. J'avoue, qu'il eſt fort ſoigneux de marquer ces ſortes de noms, mais cela n' occupe que tres peu de place en comparaiſon des faits quil rapporte, et des temoignages qu' il cite. Et que ſervoit ce ſi nous avions tout l' ouvrage, nous y verrions une ou deux lignes par article pour l'explication du nom adjectif formé du nom de la ville, et nous verrions quelquefois des pages toutes entieres dans un ſeul article. Je croi ſauf meilleur avis que le titre ἐθνικὰ ſe rapporte à toutes les obſervations qui ſe peuvent faire ſur un peuple, ſur un lieu, en tant qu' on ſe borne aux origines et à l'hiſtorie Geographique.* Integro Stephani opere praeterea vſus Conſtantinus Porphyrogennetus, vt patet conferenti caput XXIII et XXIV. libri de adminiſtrando imperio cum iis, quae in vulgata Hermolai epitome de Iberia et Hiſpania leguntur. Ac iure mireris, Meurſium virum doctiſſ. in editione operum Conſtantini hoc non obſeruaſſe, qui duo iſta capita, quoniam de illis emendandis deſperabat, ſine interpretatione latina edidit. Sed caput XXIII. emendatum et latine verſum Berkelianae Stephani editioni pag. 408 ſq. integrum inſertum eſt. In capite XXIV. omnia recte ſe habent, niſi vt verba *Κόϊντος ὁ τῶν Ῥωμαίων πολέμαρχος ἐν ἀμφοτέραις Ἰσπανίαις* delenda videantur, vtpote quae nihil aliud ſint, quam nota, ex ora libri in textum recepta: et poſtremum verbum *Παννονία* ex Plutarcho de fluminibus [?] et Plinio lib. III. cap. I. hiſt. mutandum eſt in *Πανία*.

Digitized by Google

In libris eiusdem Conſtantini de thematibus imperii orientalis plura ex Stephano, longe iis, quae Hermolai epitome exhibet, locupletiora occurrunt. Vide lib. II. thema 6. 9. 10. 12. etc. etſi raro nominatur ipſe Stephanus, quod tamen fit themate IX. de Sicilia, vbi Stephani, grammatici, nomen diſerte exſtat. Conſulenda etiam excerpta Conſtantini Peireſciana, ab Henr. Valeſio cum verſione ac notis vulgata, pag. 493. Stephanum *ἐν τῷ περὶ κύπρȣ* laudat magni Etymologici auctor et ex eo Varinus in *Σφήκεια*, quod apud *Voſſium* pag. 416. de hiſtoricis graecis redditur *libro de Cypro.* Sed veriſimilius eſt, ab Etymologico non reſpici *ἐθνικὰ* Stephani in *Κύπρος*, (vbi *σφηκείας* hodieque meminit epitome,) quam ſingularem de Cypro librum. Aut in Etymologico non *Stephanus* legendum, ſed *Philoſtephanus*, (Cyrenaeus ille fuit, Callimachi familiaris,) cuius *περὶ Κύπρȣ* laudat Clemens Alexandrinus in protreptico, atque idem Voſſius partem eſſe putabat operis *περὶ νήσων*, eodem auctore, tot veteribus celebrati. Certe Iſaacius Tzetza ad Lycophronem, qui Stephani quoque alibi meminit, eadem verba, quae apud Etymologum habentur, producit ex Philoſtephano *ἐν τῷ περὶ Κύπρȣ*, vt ante nos adnotauit Abrahamus Berkelius. Ab eodem obſeruatum eſt, *ἐθνικογράφον* laudari praeterea a Suida in *Νακώνη*, et *Νάξης*, vt auctorem ſcholiorum ad epigrammata graeca, Biſetum ad Lyſiſtratam Ariſtophanis, aliosque iuniores innumeros ſilentio inuoluam. *Hermolai Epitomatoris* mentionem occurrere in *Eudociae* Macrembolitiſſae Ioniis MSS. lll) teſtatur Carolus Fraxinetus ſiue du Freſneus in gloſſario graeco. In edita Stephani epitome deſiderantur in littera Κ nomina quaedam, incipientia a ΚΕ, tum omnia a ΚΗ, ΚΙ, ΚΛ, ΚΝ, et non pauca a ΚΟ. Neque hactenus repertus eſt, qui illam lacunam ſuppleret, etſi Ioſephus Scaliger epiſtola ad Ianum Gruterum, quae inter editas eſt 431. teſtatus eſt Nicolao mmm) Sophiano, praeter alios codices graecos fuiſſe etiam integrum Stephanum, (hoc eſt integram epitomen Stephani,) cum toto Κ et Λ. Equidem in λ nullam lacunam ſuſpicati ſunt vel primus editor Aldus, vel poſt eum alii: nullum tamen nomen, a ΛΕ incipiens, occurrit, et in reliquis huius litterae quandoque parcior eſſe videtur, vnde Scaligero venire in mentem potuit, etiam litteram Λ imperfectam in vulgatis codicibus circumferri. Praeterea Ioh. Paſſeratius integra Stephani epitome vſus fuiſſe perhibetur ex eo, quod Stephanum in voce *Κηφισσὸς* laudat, illuſtrans elegiam ſextam [ſ] ſecundi libri Propertii, poetae. Quamquam Nicolaus Lloydius, qui, locum eumdem reſpiciens, hoc de Paſſeratio tradiderat ad Caroli Stephani dictionarium hiſtoricum in *Argynnis*, poſtea per litteras a Thoma de Pinedo rogatus reſcripſit, ſe de ipſius fide dubitare. Dubitat etiam iure meritoque Berkelius, et productam a Paſſeratio fabulam ex epitome Stephani in voce *Ἄργεννος* peti potuiſſe obſeruat.

[*Codices MSSti.*

In bibl. regia *Neapolitana* eſt in cod. CCXXVI. chartac. ſaec. XVI. Stephanus Byzantinus de vrbibus — In bibl. Auguſtinenſium et S. Ioannis ad Carbonarium *Neapoli*, in cod. chartac. XIII. Stephanus Byzant. *περὶ πόλεων καὶ δήμων.* — *Mediolani* in bibl. Ambroſ. Steph. de vrbibus, cod. recens bombycinus, teſte Montfaucon in diario ital. pag. 14. — *Venetiis*

lll) Vide pag. 168. edit. Villoiſonii. *Harl.*

mmm) Non Nicolaus, ſed Michael Sophianus illos graecos codices habuit. Vide Paulli Colomeſii Opuſcula pag. 57.

Venetiis in bibl. SS. Ioannis et Paulli Dominicanorum Steph. de vrbibus cod. ſaec. XV. teſte eodem pag. 48. — In bibl. *Leidenſi* inter codd. Voſſianos cod. chart. ex Ethnicis Stephani per epitomen. Principium ab littera A in fine adſcriptum: τέλος τῶν τοπικῶν Στεφάνε. vide catal. bibl. p. 392. nr. 20. — Plures laudantur codd. *Voſſiani* in catalogo MSS. Angliae et Hiberniae pag. 59. cod. MMCLVI. Steph. Byz. de vrbibus. vbi quoque in cod. MMCLIV. Stephani Byzantii commentar. in Ariſtotelem de anima: ib. pag. 60. cod. MMCCXX. et cod. MMCCLXXII. fragmentum Stephani de vrbibus, a Sam. Tennulio e bibl. Seguieriana vulgatum: ad poſter. cod. adnotatum eſt: „Stephanus gloſſographus idem forte cum Stephano geographo in expoſitione ἐνδιαθέντων γραφῶν MS. laudatur a Pearſonio, praefat. apologetica pro 70. interpretibus contra Hieronym. bibliis graecis, Cantabrigiae excuſis, praefixa." — pag. 67. nr. 2677. iterum 2687. eſt Stephanus Xylandri cum notis msstis virorum doctorum. — In bibliotheca *Pariſienſi* cod. MCCCCXII et MCCCCXIII. Steph. de vrbibus. — In bibl. *Eſcorialenſi* Steph. Byz. de vrbibus et populis, teſte Plüero in itiner. per Hiſpan. pag. 190. — In biblioth. quondam *Palatina*, teſte Sylburgio in catal. MSSt. nr. 57. Steph. ἐθνικῶν ſ. τοπικῶν epitome, qui cod. venit in Vaticanam.

Editiones.

Princeps editio eſt Aldina: *Stephanus Byzantinus* de vrbibus, graece. in fol. ſine ancora et Delphino, ad Ioan. Taberium Brixienſem. Praefatio data eſt *Venet.* XV. Kal. April. 1502. in calce: *Venetiis apud Aldum Romanum* menſe Ianuar. 1502.

· Partem praefationis recudi fecit *Maittaire* A. T. II. pag. 160. Idem in indice pag. 255. notat, editionem *Venetam* 1498. fol. quam Orland. pag. 410. et Beughem. pag. 130. adferunt, ſibi eſſe prorſus ignotam et valde ſuſpectam; neque aliam eſſe putat, quam Aldinam, et forſan legere eos potuiſſe M.IID pro M.DII. — Fabricii aliorumque notas msstas, orae exemplaris cuiusdam adſcriptas, et a Ballenſtedt quidem partim editas, mecum beneuole communicauit cl. *Gurlitt*, quas infra poſt indicem in lucem prodire iuſſi, tanta Stephani editionum paucitate et propter egregii ſpicilegii, a cl. Gurlitto collecti, acceſſionem lectori, praeſertim futuro editori, haud ingratas viſu lectuque fore ratus.

Στέφανος περὶ πόλεων. *Stephanus de vrbibus.* Florentiae per heredes Philippi Iuntae, prid. Kal. Maias M. D. XXI. (1521.) 8. graece.

Fluxit haec editio ex Aldina. *Harl.*]

Ab eo tempore *Conradus Geſnerus*, Baſil. 1553. 1560. fol. in ſecunda et tertia editione onomaſtici nominum propriorum, nomina locorum ex Stephano latine interpretatus adiecit, non paucis etiam caſtigatis, vt ipſe in praefatione et epiſtola de libris a ſe editis pag. 23. teſtatur. In Gerhardi Iohannis Voſſii libro de ſcientiis mathematicis pag. 410. leges, *ſatis omnibus liquere, quod Stephanus multum debeat Xyſto Betuleio*, quod olim Voſſium ſequutus et ipſe in exercitatione de Lexicis, a. 1689. Lipſiae edita, ſcripſi. Sed iam non dubito, a Voſſio perperam nominatum Xyſtum pro doctiſſimo Xyſti diſcipulo, *Gulielmo Xylandro*, qui Baſileae a 1568. fol. Stephanum innumeris locis emendatum cum ſuis caſtigationibus, graece, ſubiecto auctorum, ab ἐθνικογράφῳ laudatorum, indice recudendum dedit, et hac

Digitized by Google

editione procul dubio optime de Stephano promeritus eſt nnn). Sunt, qui latinam verſionem etiam ſimul edidiſſe adfirment; ſed et hos falli conſtat, quamuis verſionem promiſiſſet molitusque eſſet Xylander, cuius partem Heidelbergae ab eius heredibus redemit, et a. 1626. ad Holſtenium miſit vir ſummus *Claudius Salmaſius.* Hic et ipſe Stephanum cum verſione et animaduerſionibus edendum aliquando in ſe ſuſcepit, vt patet et eius notis ad Inſcriptionem Herodis Attici pag. 29. verum a latine transferendi labore deterrere eum non dubitauit Ioſephus Scaliger his verbis epiſtola CCXLV. ſcripta a. 1607. 3. Id. Maii. *Tamen prius Stephani* ἐθνικὰ *a te exſpectamus, ſiquidem parata habes: in illo auctore melior pars litterarum* κάππα *et* λάμβδα *deeſt. Et praeterea multa ſunt ſuſpecta, alia perſpicue vitiaſa, quibus ſine codice mederi ne optima quidem ingenia poſſunt. Quid eſt, quod e re litteraria magis facere poſſis, quam haec publicare. Sed quomodo vlla interpretatio latina e dignitate adiici poſſit, non video; eſt enim merum lexicon, vt Pollux, cuius, qui verſionem latinam dedit, magis ſeſe illa facto traduxit, quam commendauit. Haec eſt ſententia mea, non, qui te a tua dimouere poſtulem. Nam ſi tibi ita videtur, nolim te a propoſito tuo deterrere.* [?] *, Melius tamen tibi conſultum fore credo, ſi hoc labore ſuperſederis, ex quo tenuiſſimus ad imperitos, nullus ad doctiares fructus, ad te vero nulla gloria prouentura ſit.* Quae viri maximi verba reſpiciens Iac. Gronovius Exercitat. de Dodone pag. 12. *Vehementer*, inquit, *mihi placuit ſententia Ioſephi Scaligeri, negantis, ſe videre, quomodo e dignitate Stephano aliqua interpretatio poſſet adiici. Vnde quoque Salmaſium nouimus conſilium vertendi huius lexici, quod antea formauerat, abieciſſe, et plane hunc laborem non dubitauit ſuperuacuum vocare magnus Caſaubonus.* Forſan igitur memoria feſellit Antonium Clementium, qui in vita Salmaſii pag. 28 quum retuliſſet, virum hunc, vel iuuenem potius ſupra laudes, (tunc enim vix ooo) viginti annorum fuit,) praeter alia Stephanum quoque ſexcentis amplius locis emendatum ac maxima ex parte ex antiquiſſimo codice biblioth. Palatinae auctum ad praelum paratum habuiſſe, ſubiungit: *Cui, ſi bene memini, verſionem etiam adiecerat, potius temporis fallendi et ſtyli exercendi gratia, quam quod neceſſarium indicaret.* Sed et *Leo Allatius* pag. 147. apum vrbanarum verſionem pariter et notas erudītiſſimas in Stephanum a Salmaſio ad praelum paratas fuiſſe teſtatur. Quod vero pag. 29 ſcribit idem Clementius, certo ſibi conſtare, non periiſſe eum theſaurum, nec in biblioth. τῶ μακαρίτε a multis retro annis extitiſſe; ſed haerere apud virum quemdam eruditiſſimum, cui vſum codicis ſui Salmaſius conceſſerit, vix dubitem, verba haec, ſi non ad Iſ. Voſſium, ad Lucam certe Holſtenium reſpicere, cui Salmaſius et partem verſionis Xylandri, quam forte pro Salmaſiana habuit Clementius, et ſuum Stephanum vtendum amice conceſſerat. Vſus Holſtenius praeterea codice *Iſaaci Caſauboni*, quem ſimiliter non mediocrem operam in iſto auctore caſtigando poſuiſſe conſtat, vel ex lectionibus eius Theocriteis, in quibus cap. 1. Stephanum ſexcentis mendis liberatum edere promittit, neque ob aliam cauſam illam curam abieciſſe videtur, quam quod Salmaſio idem cordi eſſe intellexiſſet, cuius Stephanus

nnn) Ex officina Oporin. — In bibl. *Leidenſi* ſunt tria exempla, ad quorum primum in charta adiecta Iſ. Voſſius multa coniecit; alterum conſcriptum eſt manu Thomae Brunonis; tertium manu Gerardi Falcoburgii nonnullis in locis conſcriptum eſt et emendatum. *Harl.*

ooo) Antonius Clementius adfirmat, Salmaſium natum eſſe a. 1596. Ita vix vndecim fuiſſet annorum, quum iſta ad eum ſcripſiſſet Scaliger. Sed verius videtur, quod alii aiunt, eum natum fuiſſe a. 1587. Atque ipſe Clementius pag. 12. ſcribit, eum a. 1506. egiſſe annum aetatis quartum decimum.

phanus tempore interiecto peruenit in bibliothecam Iſaaci Voſſii, qui Berkelio vtendum illum dedit. *Carolus* praeterea *Sigonius* de Stephano illuſtrando cogitaſſe fertur, vti *Iohannes Hartungus* quoque, teſte Simlero, et *Aloyſius Gradenicus*, bibliothecae Venetae S. Marci praefectus, teſte Koenigio in biblioth. et Colomeſio in biblioth. ſelecta pag. 48 ſq. vt omittam Nicolaum Lloydium et viros doctiſſimos, qui obiter non paucis Stephani [❡] locis lucem adtulere, Philippum Cluuerium, Abrahamum Ortelium, Ezechielem Spanhemium, omnisque eruditionis ac veteris praecipue geographiae penu, Iſaacum Voſſium: etiam *Ioſephi Scaligeri* manu notatus et caſtigatus Stephanus editionis Xylandrinae comparatus a Seb. Tengnagelio exſtat Viennae in bibliotheca Auguſtiſſimi imperatoris. Lubinum quidem hiſce addere nollim: nam Thomas de Pinedo, quum notaſſet, Mich. Antonium Baudrandum Pariſinum ad Philippi Ferrarii lexicon geographicum tom. II. pag. 357. vbi de Stephano agit, mox ſubiungere: *Quod nunc latinum reddidit; reſtituit et notis illuſtrauit doctiſſimus P. Auguſtinus Lubin Auguſtinianus*, teſtatur, ſibi, veritatem huius rei ſcrutanti, per litteras, ad amicum ſcriptas, reſponſi loco obtigiſſe, Baudrandum hoc dixiſſe *in fide parentum*. Ac profecto non valde diligenter Stephanum triuiſſe videtur Lubinus ille, Mercurii geographici, gallice editi auctor, qui integrum eius nomen eſſe putauit *E'tienne des Villes*, quaſi *Stephanus de Vrbibus*, vt Petrus de Natalibus, vel Nicolaus de Paſſeribus adpellatus fuiſſet, quod non minus lepidum eſt, quam quod Ferdinandus quidam Fabiani in Ioh. Ciampini elogio laudaturus Itinerarium quoddam, gallice ſcriptum et duplici indice auctum, quum in titulo legiſſet verba *enrichi de deux liſtes*, id ſcriptoris nomen eſſe ratus, adpellauit *Dominum Henricum de Deux Iſles*. Latinam quoque Stephani Ἐθνικῶν verſionem adornauit *Benedictus Aegius*, Spoletinus, quam e Vaticana biblioth. a Stephano Gradio, illius tum praefecto, acceptam vna cum graecis edere, Holſteniique notis praemittere volebat Theodorus Ryckius, niſi ex Italia in Belgium redux a nouis Stephani interpretibus, de quibus iam dicturus ſum, praeuentum ſe eſſe ſenſiſſet.

A. 1678. Amſtelodami fol. lucem adſpexit Stephani epitome illuſtrata animaduerſionibus copioſis et latina verſione Iudaei Luſitani, *Thomae de Pinedo* ppp), auctaque indice ſcriptorum, ab ἐθνικογράφῳ citatorum, in quo quidem Xylandrum ſequutus eſt, vt ipſe fatetur, vbi de Polo agit. Non pauca tamen addidit, et Xylandri hallucinationes interdum correxit, vt cum inter alia ſuſtulit, quod Cornelium Alexandrum, Polybiſtorem, Aſclepiadae diſcipulum, hiſtoricum in quinque diuerſos ſcriptores Xylander diſtraxerat, notatus eo nomine a Ioh. Ionſio pag. 13. libri de ſcriptoribus hiſtoriae philoſophicae. Non me fugit alioqui, *Beverlandum* pag. 87. de Peccato Orig. et *Ed. Bernardum* pag. 49. ad Ioſephum et alios admodum ſiniſtre de Iudaei illius animaduerſionibus ſentire; modeſtia tamen illius induſtriaque et rem litterariam iuuandi ſtudium nemini [❡] cordato improbantur. Hinc non tantum a diligentia eum commendat Ioh. Daniel Maior in diſſ. de numis graece inſcriptis, ſed et Paullus Colomeſius notis ad Gyraldi dialogos de Poetis pag. 105. adpellare non dubitat virum multae lectionis atque ingenii amoeniſſimi. Idem tamen in bibliotheca ſelecta pag. 46 ſq. fatetur, ſe in Stephano Thomae de Pinedo non multum eximii deprehendiſſe. *Il y paroiſt je l'avoue, quelque lecture, mais une lecture triviale, et qui ne nous aprend rien de particulier.*

 Pour

ppp) De quo vide *Wolfi*i biblioth. hebr. ar. 665. *Harl.*

Pour les corrections ou les coniectures, outre que ce Juif Portugais en doit une bonne partie a Jean Hartungus, qu'il n'allegue que fort rarement; il y en a peu qu'on puiſſe nommer heureuſes et de la force de celles des Leopars, des Scaligers, des Mauſſacs, et des Saumaiſes. De plus il témoigne n'avoir lû que fort imparfaitement les ouvrages de ces grands hommes et de pluſieurs autres, du travail desquels il auroit pû embellir et augmenter le ſien. Je non pouſſe pas plus loin ma cenſure, parce que j'ay fait ailleurs quelques remarques ſur la Critique de ce Juif. Fabric. — [Sunt exempla, (e gr. in cat. libr. Com. de Rewiczky, p. 53. et Pinell. I. pag. 360.) quae nouum accepiſſe videntur titulum, in quo Amſtelodami 1725. fol. Integram dabo inſcriptionem ex Hambergero in zuverläſſ. Nachrichten tom. III. pag. 277.

Stephanus de vrbibus, quem primus *Thomas de Pinedo* Latii iure donabat, et obſeruationibus, ſcrutinio variarum linguarum, ac praecipue hebraicae, phoeniciae, graecae et latinae detectis illuſtrabat. His additae praeter eiusdem *Stephani* fragmentum, collationes *Iacobi Gronouii* cum codice Peruſino, vna cum gemino rerum et verborum indice ad Stephanum et Thomae de Pinedo obſeruationes. Amſtelod. typ. Iacobi de Ionge. 1678. fol. In bibl. Bodleiana eſt exemplar cum notis mſstis Ed. Bernardi. *Harl.*]

A. 1684. Lugduni Batauorum fol. prodiere *Lucae Holſtenii* notae et caſtigationes poſtumae in Stephanum, non ſane a viro praeſtantiſſimo, quod valde optandum erat, ad editionem paratae et elaboratae, ſed quales ad oram Stephani ab Holſteuio adſcriptas velut ſiluam quandam et apparatum elaborandorum commentariorum in codice *Barberiniano*, ex autographo, quod Sereniſſimae Chriſtinae, Suecorum reginae, Holſtenius legauerat, expreſſo, reperit, nec ſine magno labore digeſſit deſcripſitque *Theodorus Ryckius* qqq). Nihilominus vel hae inter legendum in chartam a viro inſigni coniectae nec vltimam manum expertae notae, plurimum longe lucis Stephano adferunt, plura loca tum illius tum aliorum ſcriptorum feliciſſime reſtituunt. Ac profecto non tantum MStis duobus Palatinis aliisque ſubſidiis praeſtantiſſimis inſtructus, ſed et critices ac geographiae veteris omnisque doctrinae callentiſſimus Holſtenius fuit, vt, ſi ipſi commentarium in Ἐθνικὰ perficere atque edere conceſſum fuiſſet, nihil forte magis egregium in hoc genere potuiſſet requiri ac deſiderari. Iam non adeo mirum eſt, in poſtumo opere uonnullos legentibus obſeruari errores, quorum multos ex numis praecipue oſtendi poſſe, Pyrrhique Ligorii auctoritati nimium ſaepe Holſtenium tribuiſſe, notatum eſt ab illuſtri Ezech. Spanhemio epiſtola tertia ad Andream Morellum, quae huius ſpecimini rei numariae ſubiungitur. Quantum vero lumen quamque haud vulgare Stephano ex numis poſſit accedere, docuit idem Spanhemius in incomparabili opere de praeſtantia numiſmatum, [?] vt Harduinum aliosque nunc praetermittam. *Franciſci*

qqq) Inſcriptio haec eſt: *Lucae Holſtenii* notae et caſtigationes poſtumae in *Stephani Byzantini* Ἐθνικά, quae vulgo περὶ πόλεων inſcribuntur: poſt longam doctorum exſpectationem editae a *Theodoro Ryckio.* Qui *Scymni*, Chii, fragmenta hactenus non edita: item diſſertationem de primis Italiae colonis et Aeneae aduentu et alia nonnulla addidit. Lugd. Batau. apud Io. Hack. 1684. fol. conf. act. erud. Lipſ. 1684. menſ. Nou. p. 487 ſqq. In nouis miſcell. Obſeru. tom. II. pag. 117 — 124. leguntur *Lucae Holſtenii obſeruationes ad indicem ſcriptorum a Stephano Byzantino citatorum,* quas Franc. Galluppus deſcripſerat. *Creuenna* in catal. tom. V. pag. 11 ſqq. duas Holſtenii litteras ineditas itidem excudi fecit. *Harl.*

Franciſci Guieti notas ad Stephanum, ſed adhuc ineditas laudat Aegidius Menagius pag. 27. amoenitatum iuris ciuilis.

Denique a. 1688. Lugduni Batauorum fol. Stephani epitome cum noua verſione et commentario eximio *Abrahami Berkelii* edita eſt, qui vir eruditus et diligens praeter codicem Salmaſianum cum codd. Palatinis collatum, variis aliis adminiculis et MSto inſigni Voſſiano vſus non tantum innumeris locis emendatiorem, ſed et interdum auctiorem Stephani epitomatorem dedit. vt in Ἀγυῖς, Ἀκυληία et plurimis aliis vocibus lector non indiligens facile ex ſe obſeruabit. Immortuus eſt huic operi bonus Berkelius, adeoque a littera Π commentarius vltimam auctoris manum haud expertus, qualiscunque tamen in eius ſchedis exſtabat cura *Iacobi Gronouii* adiectus fuit. Subiunctae ſunt etiam ipſius Gronouii breues notae quaedam cum variantibus, lectionibus per eumdem virum doctum ex MSto Peruſino collectis. *Fabric.* Inſcriptio haec eſt:

Στεφάνε — *Stephani Byzantini gentilia per epitomen: antehac περὶ πόλεων de vrbibus inſcripta:* quae ex codd. msst. Palatinis ab Cl. Salmaſio quondam collatis et MS. Voſſiano reſtituit, ſuppleuit ac latina verſione et integro commentario illuſtrauit *Abrahamus Berkelius.* Accedunt collectae ab *Iacobo Gronouio* variae lectiones ex cod. MS. Peruſino et admixtae eiusdem notae. Lugd. Batau. apud Dan. Gaesbeek. 1688. fol. — iterum cum acceſſione quadam, (num praeter hanc et tituli folium totum opus recuſum ſit, neſcio:) — Inſcriptio quidem haec eſt: *Stephani* — — a *Iac. Gronouio* variae lectiones ex codice MS. Peruſino, intermixtis eiusdem notis, cum excuſatione de excerptis Bocharti et Palmerii a ſe non publicatis. Lugd. Batau. apud Fred. Haaring. 1694. fol. — Exemplum huius anni indicauit Hamberger l. c. et frequentius occurrunt exemplaria illius anni. *Harl.*

Sed Berkelio, tametſi iam pridem defuncto, non leuem dicam ſcribit prolegom. ad Sam. Bocharti opera *Stephanus Morinus*, quod *Bocharti, Palmerii* ſuasque ipſius obſeruationes in Stephanum illi tranſmiſſas, vel plane neglexerit, vel appoſitas rariſſime ſuis, quibus debebat, auctoribus acceptas tulerit. Qua de re lector melius iudicabit, ſi Bocharti, Palmerii et Stephani Morini ad Stephanum obſeruationes, quae [in *Bocharti* geograph. ſacra, Lugd. Bat. 1692. fol. pag. 791 ſqq. et] tom. I. Operum Bocharti editionis Traiectinae poſt paginam 793. leguntur, conferet cum editione Stephani, a Berkelio concinnata, euoluetque Iani Berkelii filii pietatem in vindicanda fide paterna ad Iac. Gronouium. *Fabric.* — Fragmentum e cod. Seguieriano a Tennulio et Montfaucon; nec non fragmentum de Dodone, a Gronouio editum, iam ſupra memorauit Fabricius. — In miſcell. obſeruatt. vol. VII. p. 76. 123. 168. quaedam Stephani loca emendantur. — In nouis miſcell. obſſ. VII. p. 769—797. exſtant doctae *I. Gaual* notae in Steph. Byzant. in quibus permulta Steph. loca emendantur, aut explicantur, aut a criſi Berkeliana vindicantur. — Ibid. tom. VIII. pag. 927—958. et tom. IX. pag. 961—976. *Hadrianus Heringa* primum de quibusdam iudicium fert editionibus, tum de officiis futuri editoris breuiter diſſerit: quibus praemiſſis, articulos primae litterae vsque ad voc. Ἄλλι latius perſequitur, eosque variis, maxime criticis, illuſtrat obſeruationibus, atque interdum a Gauelii opinione diſcedit. — *Notae in Stephani Byz.* Ἐθνικὰ a I. A. Fabricio, vt videtur, aliisque Aldinae editionis marginibus adſcriptae ex autographo communicantur a *Iul. Bernh. Ballenſtedt*, Helmſtadii 1774. 4. Illas notas cum cl. *Gurlitti*

Digitized by Google

litti ſupplementis atque adnotationibus hic, vti ſupra iam promiſi, cum lectoribus, critices atque antiquitatis amantibus, communicare haud incommodum videbitur. *Harl.*

[Notae in *Stephani Byzantini* Ἐθνικῶν, ab *Ioh. Alberto Fabricio*, aliisque Aldini exempli marginibus adſcriptae. Ex Autographo communicauit aliisque auxit *Ioh. Gurlittus*, magiſter ſuperior ſcholae Bergenſis prope Magdeburgum, Conuentualis Monaſterii Bergenſis, rel.

Quas hic Bibliothecae graecae Fabric. inſertas vides, lector erudite, adnotatiunculas in Hermolai Epitomen Stephani Ἐθνικῶν, iam quidem maximam partem edidit (Helmſtad. 1774.), qui nuper e viuis diſceſſit, *Iul. Bernh. Ballenſtedt*, Rector ſcholae Schoeningenſis in ducatu Brunſuicenſi doctiſſimus, e cuius bibliotheca illud Aldinae editionis (a. 1502.) adeoque principis exemplum, quod nunc manibus tero, mihi comparaui. Sed quum vir clariſſ. eas programmate ſcholaſtico ederet, atque verendum adeo ſit, ne, vt ſolent eiusmodi libelli paucis exemplis proponi neque a librariis per omnem eruditorum orbem diuendi, in paucorum manus venerint; gratiam aliquam me iis denuo edendis operique eius viri, a cuius manu maximam partem profectae videntur, quo et certius ſeruentur et cum pluribus communicentur, inſerendis, apud graecarum litterarum doctos induſtriaeque Fabricianae fautores initurum eſſe non deſpero. Accedit, quod doctiſſimus Ballenſtedt non omnium in marginibus illius exempli notatorum ratione habita, ea tantum excerpſit, quae maioris ad illuſtrandum illum auctorem momenti eſſe putauit.

Sed antequam eas ipſas adnotatiunculas prodire iubeo; et de auctoribus et de ratione vtilitateque earum, quaedam e Ballenſtedtii libello laudato partim deſumta, praemittenda ſunt. Maximam illarum partem *Io. Alb. Fabricio* deberi, aperte teſtatur ductus et forma litterarum, quae cum ſcriptura nominis proprii et notitiarum litterariarum, Bibliothecae graecae poſtea inſeriarum, quae libri indici manus ipſius adiunxit, non male congruit. Habuiſſe vtique Fabricium id moris, vt inter legendum notas ſuas margini librorum adlineret, praeſertim iis, quorum aliquando illuſtrandorum conſilium cepiſſet, et Reimarus, vir ſummus, in vitae eius deſcriptione pag. 46. teſtatur, et aliunde mihi conſtat. — Alia quaedam eſſe vel a *Sopingio*, Theologo et Philologo Belgico, vel a *Palmerio*, doctiſſimo illo milite Francico, vel a *Valeſio* adnotata, nota ad voc. Ῥάφων κῴδιον adſcripta prodit, in qua auctor *iuſſu Voſſii ad Iuſtin.* pag. 72. *Heſychium emendaſſe ſe profitetur.* Heſychiani vero textus corruptum κωδίον in voc. Ῥάφων, in κῴδιον recte mutarunt et Sopingius et Palmerius et Valeſius, vt adeo vnus ex his reliquae adnotationis ex parte ſaltem auctor videri poſſit. Quamuis et hoc omnino praeſtare nolim, quum non ex Morhofii tantum Polyhiſt. 1, 4, 7. ſed ex ipſa quoque Albertina Heſychii editione ſatis conſtet, plures viros doctos olim ad emendandum Heſychium manus admouiſſe, qui caſtigationes ſuas vel ad marginem exemplorum rrr), quibus vtebantur, adſcripſerint, neque dum vltimam manum expertas, aliisue de cauſſis, ſeparatim non ediderint, vel aliis libris, et iis, quos criticos vocant, et commentariis ſuis in auctores veteres occaſione paſſim oblata inſeruerint. Quare et alium adnotationis illius auctorem haberi poſſe, ſi quis pugnet, negare non auſim. Ceterum his, in quibus Fabricii manus non agnoſcitur, adnotatis, Ballenſtedtio praeeunte, obelum (†) appoſui.

Verum quisquis tandem eorum auctor fuerit, quem, etiam ſi diligenter exquiſitum certiſſime deprehenderemus, ne operae quidem pretium ad vſum eorum facturi videremur; dignae vtique ſunt, quae etiam ἀνωνύμως in lucem emittantur. Quamquam enim ad rem criticam parum ſpectent, neque in varietate lectionis e codd. ſcriptis enotanda locisue deprauatis felici ingenii acumine emendandis verſentur; multa tamen collecta continent, quae ab aliis doctis viris, *Meurſio*, *Caſaubono*, *Valeſio*, *Bentleio*, rel. ad emendandum Stephani opuſculum in medium paſſim prolata ſunt; pleraque autem adnotata ad rerum intellegentiam iuuandam comparata ſunt, iisque, quae ab Ethnographo, ſiue vera, ſiue falſa, traduntur, lucem aliquam adlatura. In plurimis quidem non niſi nomina et loca ſcriptorum, vnde emendatio illuſtratioue peti poteſt, indicata animaduertas; id tamen nemo in earum auctoribus

rrr) Eiusmodi exemplum edit. Aldinae (Venet. 1514.) Heſychii, multis Chriſt. C. Septimii Florentis manu adſcriptis caſtigationibus emendatum equidem ipſe tanquam κειμήλιον ſeruo.

Digitized by Google

auctoribus reprehendet, quum margo libri ſingulas quasque virorum laudatorum animaduerſiones integras vix capere potuiſſet. Neque vero a me iure aliquis poſtulauerit, vt praeter ea, quae, vncinis incluſa, accuratius poſui, quidquam praeſtarem, vtque loca laudata integra ſubiiciendi laborem ſuſciperem, quum caueri deberet, ne libellus hic, Bibliothecae Fabricianae παρεργα modum excederet. Quid! quod exiguam hanc ad illuſtrandum Stephani librum ſymbolam eruditorum maxime vſui aut futuro eius editori deſtinatam velim, a quibus libri ſtudium facile adhiberi euoluique poſſunt. Quam ob rem etiam mearum partium duxi, vt ea, quae ipſe, ex quo illo Stephaniani operis exemplo familiariter vtor, a viris doctis paſſim emendata in eo vel illuſtrata marginibus adſcripſi, vna cum illis antiquioribus adnotatis publici iuris facerem; quorum auctoribus vt ſuus honos conſtaret, vncinis includendo mea qualiacunque ab illis diſtinxi. Neque in poſterum plura ad illuſtrandum Stephanum praeſidia e libris criticis et philologicis colligere deſiſtam, communicaturus ea cum viris doctis ſingulari libello per occaſionem ſcholaſticam ſcribendo, ſimul ſatis magnam eorum vim comparauero. Nam profecto iam dudum optaui cum viris doctis, mallet editor quisque noui auctoris alicuius veteris, quo quilibet in quolibet eius obſcuro et difficili loco adhuc praeſtita vno obtutu perſpicere poſſet, bonas potiſſimum emendationes et enarrationes ſingulorum ſcriptoris edendi locorum congerere, quae et per libros criticos rem tractantes, et per commentarios in alios auctores ſcriptos alioſue libros diſperſa reperiuntur, quam excerpendis commentariis priorum eiusdem auctoris editorum vnice inſudare, ſiue potius operam, qua neque veteranis neque tironibus omnino ſatisfit, plerumque perdere. Atque huic deſiderio vt tanto facilius quisque ſatisfaciat, vtinam detur nobis aliquando iuuenum litterarum adiuuandarum cupidorum et labori aſſidue ferendo parium ſocietas, quae ſyllabum catholicum omnium ex omnibus ſcriptoribus veteribus, in libris criticis et philologicis cuiuscumque generis diſperſe tractatorum, emendatorum, explicatorum locorum conficiat! nam Gruterianam lampadem criticam nouam a Germanorum quidem irremiſſa induſtria, verum, qua nunc eſt germanorum res libraria conditione, non niſi ab Angloſaxonum, fortaſſis etiam aliquando ab Francorum, ſi pace reſtituta priſtinus promouendi litteras animus redierit, inſigni in ſtudia artium liberalitate exſpectare licet.

Ceterum vt et nouus aliquando Stephaniani operis editor exiſtat, qui denuo in verborum integritatem et rerum traditarum veritatem et intelligentiam ſtudioſe inquirat, mecum optabit, quicunque non pauca, quae ad emaculandum illuſtrandumque hunc ad omne antiquitatis ſtudium vtiliſſimum librum faciunt, praeſtantiſſimorum eius editorum, *Luc. Holſtenii*, *Abrah. Berkelii*, *Iac. Gronouii*, *Thomae de Pinedo* diligentiam ingeniique acumen ſubterfugiſſe, ex his ipſis adnotatis perſpexerit. Sunt etiam multa geographiae, hiſtoriae, omnisque litteraturae loca poſt illorum editorum aetatem a noſtris accuratius ſolertiusque perluſtrata, vt Stephano noſtro inde multum nouae lucis accendi poſſe ſperare liceat. — Scripſi in ſchola Monaſterii Bergenſis, menſe Decembr. 1793.

A.

"Αβαι, πόλις Φωκική] vid. Heſych. et Suid. in "Αβαι, Plin. 4, 12. Strab lib. X. — Ptolemaeus Alexandrinus meminit etiam oppidi huius nominis in Arabia felice. (In illa Phocenſium vrbe erat Apollini delubrum locuples, vbi oracula reddita vid. Herodot. 8, 33.)

— ἀπὸ Ἄβαντος "Αβαι] Leonicus Thomaeus 2, 45. var. hiſt. Virgil. A. 3, 286. — magni geſtamen abantis.

— ἀναφανέντα] vid. infra voc. Ἀμφιγ.

— καὶ ἀγράφην] delenda arbitror.

Ἄβαντες, ἡ Εὔβοια] Herodot. l. 1. (c. 146.) "Αβαντες μὲν ἐξ Εὐβοίης εἰσὶν οὐκ ἐλαχίστη μοῖρα. Homer. Il. p. 72. v. 15. p. 146. v. 27. (loci ſunt Il. 2, 542. 4, 464. conf. Schlichthorſt geogr. Hom. p. 110.)

— ὡς Ἡσίοδος ἐν κηϋ . . . .] γυναικῶν legit Meurſius in lectt. attic. Salmaſius καταλόγῳ.

— ᾤκησαν] ᾤκισαν condiderunt. (καὶ ante Ἀμαντ. vitioſum eſſe, nec pertinere ad verſum Callimachi, ſed ad aliud teſtimonium, quod exciderit, aut omiſſum ſit, arbitratur Ernſt. ad Call. Tom. 1. p. 532.)

— Ἀπολλώνιος, περιηγητ.] l. 1. v. 532.

"Αβυδος — ὡς Διονύσιος] Muſaeus in Erotopaegn. vid. Pareum p. 41 — 45.

Ἀγάθυρνα] Ἀγάθυρνα Valeſius pag. 35. ad Excerpta Peireſc.

(Ἀγάθυρσοι — οἱ Πάτνολοι] eſt ſemper apud Stephanum Byz. Piſander Larandenſis. vid Heyne Exc. 1 ad Aeneid. l. 2 p 234. 235.)

Ἄγρα καὶ Ἄγραι] vid. Petauium f. 415. ad Themiſt.

Ἀγύρηνα] Ἀγύρινα — Ἀγυριναῖος — ἀργύριον.

Ἀγχιάλη] πόλις Σικελίας] leg. Κιλικίας.

Ἀγχιάλη — Ἀγχιάλην σὺν Ταρσῷ] Geneſius Byzant MS. apud Boſium: Νοτινὸς βασιλεὺς Ἀνακυνδαράξα παῖς Ταρσὸν καὶ Ἀγχιάλην ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ ἔκτισεν Haec ille lib. III Βασιλειῶν. (Editus poſtmodum eſt Geneſius in tom. XXIII. Scriptor. Hiſt. Byz. Venet. 1733. fol e cod, qui vnus reſtat, bibl. Paullinae Lipſ. cuius apographum, a Steph. Berglero factum, Io. Burk. Menkenius Venetis editoribus transmiſerat.) aide noſtrum infra in Ταρσός.

— *ib.* Sardanapalum haſce duas vrbes (Tarſum et Anchialen) condidiſſe, contendit etiam Phauorin. in Ἀγχιάλη. †

— ἃ ἔτι καὶ τὸ ἐπίγραμμα] de Epigrammate illo vid Clem. Alex. II. Stromat. Cic Tuſc. 5, 35. Diodor. Sic. II. Bibl. add. Suidas voc. Σαρδανάπαλος. Plutarch περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης λόγῳ 1. 2. Strabo l. XIII. p. 672 Arrian. II. Alexandr. Athenaeus l. VIII. Dipnoſ et XII. Auguſtinus II. de ciu. dei, ibique Viues et Leonhardus Coquaeus. Baptiſta Campoſulgos. IX, (eo ſectan. de dictis factisque memorab.) Crenius 7 animaduerſ. p. 81 ſqq Imitatus eſt Fridericus Caleiae comes: Siricius de animae immortalitate p. 10. — add. Tzetz. Chil. hiſt. 56. Excerpta chronologica cum Malala edita p. 21. Polyb. Excerpt. Peireſc p. 22. Dio Chryſoſt. orat. IV. de regno p. 81. (tom. 1. p. 156 edit. Reiskii) Phauorin. in Σαρδανάπ.

Ἀδιαβηνή] vid. Suidas h. v.

Ἀδρύττα] Marinus c. 32. de vita Procli. Suidas in Εὔπιθιος. †

Ἄζιλις — τινὲς δὲ Ἄζιρις] Spanhem. p. 104. ad Callimach. (ad H. in Apoll. v. 89. p. 139. edit Erneſt. tom. 2.)

Ἀθῆναι] Condidit hanc vrbem Minerua et Neptunus; cumque inter ſe contenderent, ab vtro nomen vrbs condita recipere deberet, Iupiter ab eo edixit, ὅς ἂν κάλλιστον τῇ πόλει δῶρον ἐπιδείξῃ. Neptunus itaque λακτίσας καὶ σειόμενος ταύτην ἐποίησεν. Ἡ δὲ Ἀθηνᾶ ἐλαίαν ἐν τῇ ἀκροπόλει ἐφύτευσε θαλλήν τε καὶ εὔκαρπον, καὶ ταύτην εὐδοκιμήσασαν καὶ ὑπὸ πάντων ὁμολογηθεῖσαν ἐνίκησε. Inde Athenae, vrbis nomen. Refert hanc fabulam auctor Geopon. l. b. IX. †

— ὅτι ὁ Θησεὺς τὰς Ἀθήνας] ἐδέξατο. vid. Meurſii Theſeum cap 17.

— ὁ δὲ Φρύνιχος ἀθηναικὸν] Haec non legas hodie in Phrynicho.

(— παλλάδος κλεινὸν πόλιν] vid Hemſterhuis ad Ariſt ph Plut. pag 260.)

(Ἄθως — βάλλει ἡ σκιὰ etc] nempe vsque ad forum Myrinae. Plin 4, 23. Strabo l. VII. pag. 51c. quem refutat Heyne ad Lecheual er de ſitu vet. Troiae p 50. conf etiam Chandler's travels in Aſia min. pag 23. Mappam geograph. itinerario Choiſeul-Gouffier praefixam. Riccioli geograph. reformata. De altitudine et vmbrae iactu huius montis egit Kaeſtner ad Lechenaher pag 231 – 245. — Montem rationemque eius perfodiendi ab Xerxe initam deſcripſit Herodot. 7, 22. 23.)

Αἰγίτης] vid Gronou pag 54. de Dodone.

Αἴγινα — ἔτι δὲ τρύπανον αἰπολικόν] ἔτι δὲ κατὰ τρύπανον (vel τόνον) αἰπολικὸν legit Caſaub. Theocrit. lect. p. 15. (p. 58 edit Reisk.)

Αἴθιοψ — Καλλίμαχος Δηλίῳ] vid Bentlei. pag. 450. ad Callimach.

— Ἄγριοι etc] parauit Bentlei. pag. 319. ad Callimach.

Αἰθαλίωνες] Αἰθ. Bentlei. pag 427. ad Callimach. vid. Holſten. ad h. l.

(Αἰξωνῆ δῆμος Κεκροπίδος φυλῆς] vid. Morus ad Xenoph. Hellen. 2, 4. 17.)

(Αἰσύμη, πόλις Θρᾴκης] Hom. Il. Θ, 304; ſed Thucyd. 4, 107. dicitur Οἰσύμη. Ergo vel vtrumque obtinuit, vel alterutrum deprauatum.)

Ἄκη — ἡ δὲ περὶ τὸν Βῆλον] Fluuii nomen. vid. notas Varior. ad Tacit hiſt. 5, 7.

Ἀκμόνια — καὶ Ἀκμονεύς] Ἀκμονεύς. Ezech Spanhem. pag 615. de numiſm.

Ἀκόνη — ὀλεθρίων φάρμακον] Stapel (*Ioh. Brodaeus* alias) ad Theophr. hiſt. plantar. p. 1102.

Ἄκρα — Συρακουσίων κτίσμα etc.] locus corruptus. vid. Meurſ. in Cypro l. I. c. 7.

Ἀκράγαν-

Ἀκράγαντες] Baelii Lex. Tom. 2. pag. 1128.

Ἀκρόθωοι] Acrothon Plinius; ἄθω ἄκρον Ptolemaeus; hodie Cima di monte. (der Berg Athos iſt kegelförmig und viel höher als der Olymp. Björnſtåhl Tom. 6. pag 349.)

(Ἀκύφας] eandem eſſe eum Πίφον Iliad. β, 754. putat Hemſterhuis ad Ariſtoph. Plut. pag. 116.)

Ἁλαραφηνίδες — δῆμος τῆς Αἰγηΐδος] Spanhem. pag 248. ad Callim.

Ἁλαί — τὸ ἐθνικὸν Ἁλαεύς] Spanhem. pag. 240. ad Callim.

Ἀλεξάνδρεια — ἔχουσι δὲ κατασκευήν] Pitiſcus ad Curtium 4, 8, 6.

— λίαντος ἀκόν] Barthius ad Zachar. Mytil. pag. 285. (in dialogo, qui inſcribitur *Ammonius*. Lipſ. 1654. 4)

— ἑπτακαιδεκάτη — Σογδιανῶν] Pitiſcus ad Curt. 7, 6, 13.

— ἔτι καὶ τόπος — Τ ακῶν] Spanheim pag. 776. de numiſm.

— τινὲς δὲ Δουλῶν — ἢ Ἑλλήνων] vid Adr Junii nomenclator pag 123 Salmaſ. ad Solin.

— πόλεις ὀκτωκαίδεκα] In Chronico Paſchali p 1. 4. Ἀλέξανδρος ἔκτισε πόλεις ιη'. ὧν αἱ προσηγορίαι αὗται· 1) Ἀλεξάνδρειαν τὴν κατὰ Ἠπειρώτας, πρότερον Τεττῶν καλουμένην, Μέμφεως ὄχυρ ἐμπόριον. 2) τὴν πρὸς Αἴγυπτον. 3) τὴν πρὸς Ἄρπαν. 4) τὴν Κυζικηνῶν. 5) τὴν καὶ Σκυθίας ἐν Αἰγύπτῳ. 6) τὴν ἐπὶ Ἠπείρῳ. 7) τὴν περὶ Κίλικας ποταμοῦ. 8) τὴν ἐπὶ Τρωάδος. 9) τὴν ἐπὶ Βαβυλῶνος. 10) τὴν ἐπὶ Μεσαργυρίς. 11) τὴν ἐν Πέρσαις. 12) τὴν Κάτον.

(Ἀλίαρτος — Ἁρμονίδης δ' ἐν τῷ ρ etc] male Pinedo corr. διὰ τῷ ρ. vid. obſeru. miſcell. Batau. Tom. X. pag. 411.)

Ἀλικαρνασσὸς — ὡς Καλλίμαχος] Bentlei. ad Callim pag. 420.

Ἀλύβη — ἐν τῇ ὧν πόλεων] πολίθνη. Caſaub. Theocr. Lect. pag. 30. (pag. 66. edit. Reiſk. conſ. Stephan. voc Χάλυβες Danuille geogr. ancien. pag. 100. Car. Stephanus dictiou. voc. Alyba.)

Ἄλυκος — Καλλίμαχος] Bentlei. ad Callim. pag. 383.

Ἀλωπίκη] vid. Heſychium h. v.

(Ἀμαθοῦς — ἢ ἀπὸ τῆς Κινύρα μητρὸς Ἀμαθούσης] apud Plin. 7, 56. eſt Agriope; ap. Heſych. voc. Κινύρας eſt Pharnace. vid. Heyne ad Apollodor. pag. 824.)

(Ἄμπελος — ἄλλη ἐν Κυρήνῃ — ἀμπελίτην οἶνον] vid. Hemſterh. ad Ariſtoph. Plutum pag. 322.)

Ἀμύκλαι, πόλις Λακωνική] Schol. Theocr. 192. (ad Id. 10, 35. 12, 13.) Meurſ. miſcell. Lacon. 4, 2 et 3. alia colonia in Italia hoc nomine, de qua idem 1, 7.

(— ὡς Σιμίας ἐν μησίν etc.] Locum hunc emendauit Heyne antiquar. Aufſätze Tom. 1. pag 99.)

Ἀνακτόρεια] Euſtath. ad Iliad. α. pag. 16. v. 36. ἐν δὲ τῇ τῶν ἐθνικῶν καταγραφῇ καὶ κύριον ὄνομα φέρεται ἄναξ υἱὸς γῆς καὶ οὐρανοῦ, ἀφ' οὗ καὶ ἡ Μίλητος Ἀνακτόρεια ἐκλήθη ποτέ. Confer infra in Μίλητος.

(Ἄξος, πόλις Κρήτης etc.] defendit Weſſeling. ad Herodot. p. 348.)

Ἀργίνουσα πόλις τῆς αἰολίδος ἀντικρὺς δὲ Λέσβου κειμένη καὶ μικρὸν καλουμένης ἄκρας. Ariſtoph. interpr. in Βατράχοις.

(Ἄρειος πάγος, ἀκρωτήριον Ἀθήνησιν] Heyne ad fragm. Apollodor. p. 1045. coll. p. 820. malle videtur δικαστήριον pro ἀκρωτήριον.)

(— ἔνι ἀλιρρ] emend. Heyne ad Apollod. pag. 820.)

Ἄριμα — Τυφῶνα] Τυφῶνος ἔμμεναι εὐνάς. Ita ex Homeri hymno reſtituit Erythraeus indice in Virgil. voc. *Inarime*. (conſ. Heyne ad Apollod. p. 77 ſq. Schlichthorſt geogr. Hom. p. 144 ſq.)

(Ἀρναὶ — προσελθόντι] vid. Heyne opuſc. Acad. Tom. 2. pag. 332 ſq. 337 et 343. — Mox pro ὀνομασθῆναι legit idem ad Apollod. p. 667. ὁμωνυμῆναι.)

(Ἄρμα] vid. Heſychium h. v.

— ἐκλήθη ἀπὸ Ἀμφιαράου] Plutarch. 6. Parallel. minor. Strabo IX. pag. 736.

— τῆς Ἀττικῆς Ἄρμα] vid. Suidas.

(Ἁρμονία — ὡς Ἀντίπατρος ἐν τρίτῳ περὶ ῥύσεως] de hoc v. Voſſius de hiſt. graecis p. 324. — ad locum: παρὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὀρχωνίας. vid. Euſtath. ap. Voſſ. l. c. p. 271.)

Ἄρνη — καὶ Λυκόφρων] v. 643.

(Ἀοβύστα] locis ab Holſtenio laudatis adde Lycophr. v. 895.)

Ἀσία — ἀντὶ τοῦ Ἀσίς] ſed vide Acta Erud. 1703. p. 160. ex Laur. Begero de numis ſerpentiferis.

(Ἀσίνη] vid. Waſſe ad Thucyd. 4, 12.

Ἀσκάλων — καὶ ἀνδρόθεος] laudatur etiam Etymol. M. voc. Ἀμφιγυοῦν.

Ἄτυρα — ἀφ' ἧς τὸ τῆς ἀτυραϊκῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν] Haec falſa. vid. Morus ad Xen. Hellen. 4, 1, 20.

Ἀτλαντες — Ἡρόδοτος τετάρτῃ c. 184. vbi vid. Weſſel. et Valcken. pag. 362. Plin. 5, 8. ibique Dalecl amp.

Αὐλῶν] vid. Morus ad Xen. Hellen. 3, 2, 18.

— ὁ ἐκαλεῖται Κ σταντινας] diſſenſum ab Strabone componit Heyne opuſc. Acad. tom. 2. pag. 203.

Αυσχίται — ὑπὲρ βίων] leg α σχίσῃ — Βαρκαι. vid. Cuper. ſyll. epiſt. Burm. tom. 2. pag 690. Herodot. 4, 171. Weſſel ad Diodor. 3, 49.

Ἀφ ραιον — Εὐφραιον] Voſſius de hiſt. grr. l. 3. p. 366.)

Ἀφροδίτια] Ἀφροδίσια. Meurſ. miſcell. Lacon. 259. Feſtus hoc nomine. Notae ad Iuſtin. 21, 3, 2.

B.

Βυβλών — ἀχ ὡς Ἡρόδοτος] l. 1. 184. adde Bernegger ad Iuſtin. 1, 2, 7. vbi Herodotum contra Stephanum defendit.

Βαίτακα] Mauſſac pag. 190 b. ad Harpocrat.

(Βάλδος — ὡς Ἥφαιστ] haec verba ſuſpecta et orta e ſuperioribus, vbi litterae ἀφαιν mentio, videntur Erneſt. ad Callim. tom 1. p. 533.

Βάρκη — οἱ τὰς ἱπποτροφίας etc.] vid. Herodot. 4, 189. et quos ibi laudat Valcken.

Βατή — ἐξηγητής] i. e ſacrorum religionumque interpres. vid. Ruhnken. ad Tim. p. 110. edit. 2)

Βεσβικός] vid Malelas pag. 211. †

Βιβλίνη — οἶνος] Σῦνοι Meurſ. Bibl. gr. p. 1355.

Βερμίοκες — Δωριεῖς] Δηιεῖς infra in Δ

Βουκεφάλεια] Curtius 9, 3, 23. ibique interpretes. Schol. Ariſtoph. ad nubes v. 22.

— Βουκεφάλας λιμήν] Mela 2, 3. p. 70. Plinius.

Βολίνα Suidas in Θέμις.

Βραχμᾶνες — τὰ ἀρχαῖα παλαιὰ etc.] vid. Pearſon. p. 13 ſq. Prolegom ad Hierocl. †

Βρίττοι] add. Parrhaſ. Epiſt. 37

(Βύζαντες — παρ' Ἡροδότῳ δὲ κακῶς διὰ τῆ γ] Errat! vid. Weſſeling. ad Herodot. 4, 194. p. 366.)

Γ.

(Γάζα — ὁ καὶ καθ' ἡμᾶς ἐκάλεσε] leg ὅν. — Ad verba ſeqq. conf. Scalig. p. 36. b. ad Euſeb. — Singulari libello Academico in Stephani Byz. de Gaza narrationem inquiſiuit Burſcher, Theologus Lipſienſis, Lipſ. 1764. 4. conf. etiam eiusd. diſſ. de Gaza derelicta futura ad Zeph. 2, 4. ibid. 1768.)

Γέργες — αὐτή τε καὶ ἡ σφίγξ] Spanhem. p. 217.

(Γιλιγάμβαι] γιλιγαμμας praetulit Weſſeling. ad Herodot. 4, 169. p. 355.

Γλῆτες — μετὰ τ. Κυνήτας] vid. Neues Magazin für Schulen etc. tom. 1. part. 2. p. 419—442.)

Γορδυαῖα — καὶ Γορδίχας] Hos Carduchos, Gordos, Mardos, Gordyaeos, Gordaeos, Cardyeos et Carduenos vocari, Fullerus adfirmat p. 39. Miſcell. — adde loca auctorum, adducta a Crenio in Exercitat ſacr. p. 150 ſqq.

Γόνθοι — ἐν τοῖς Βυζαντιακοῖς] Hermolaum nimirum Byzantinum hiſtoriam ſcripſiſſe, ex hoc loco probat Voſſius 2, 22 de hiſtor. grr. p. 271.

Γραικός — ἀφ' οὗ Γραικοί] Scaliger pag 20. a. ad Euſeb. (conf. Marm. Parium epoch. 10. Prideaux marm. Oxonienſ p 161. Ariſtot. Meteo ol. 1, 14. Apollodor. 1, 7, 2. Heſych. voc. Ῥαικοι. Miras recentiorum quorundam notationes (originationes) commemorat Leisner ad Boſ. antiq. gr. p. 3. 4. — Ceterum a Stephano diſſentit Euſeb. Chron. 1. de argiu. regibus nr. 35. qui *Graecum* Theſſali patrem facit.)

Δ.

Δαραί, οἱ . . . . ραι] οἱ καὶ Δάραι. Coteler. II. p. 665.

(Δαρεαυία — αυτῇ καὶ βεια . . . . . ἱδρύσατο] Weſſeling. ad Herodot. p. 162. καὶ αὐτῇ ἱερὸν ἱδρύσατο)

Δίζφα

Διῤῥα — Διῤῥίτιδος] Διῤῥαίτιδος. Meurſ. miſcell. Lacon. 306.

Δῆλος] *Hieronym. Wolfius haec pro Stephano Suidam ſcribere facit in latina ſua huius hiſtoriarum translatione; quem quid mouerit, ipſi videndum relinquimus, cum apud Suidam tale nihil in noſtris codd. reperiatur.* Barthius aduerſ. 42, 19. †

Δία — πρὸς Μιλήτῳ] Haec Scholiaſtae Theocriti eſt ἡ περὶ Μῆλον.

— ἡ πρὸς Σαρμοσνῷ] Ἀμοργῷ. Caſaub. Theocr. Lect. p. 34.

Διομήδεια — οἱ ἐρωδιοὶ] vid. Aelian Anim. 1, 1.

(Δονακία — Ῥόδα] Heyne ad Virgil. Cir v. 476 emendat σποράδων.

Δορίσκος — ὡς δορμίσκιος] Βορμίσκιος ſupra in h. v.

Δρυΐδαι — Δρυΐνας] notat locum Diog. Laert. in prooemio.

Δυμᾶν — Πάμφυλον] vid. de hoc Hemſterh ad Ariſtoph Plut. p. 114.

Δωδώνη — τῆς Μολοσσίδος] vid. Neues Magazin fur Schulen tom. 2. part. 1. p. 5.

Δώριον] quae Hemſterh. l. c. p. 117. et Ducker ad Thucyd. 3, 92. ex h. l. laudant, oſtendunt, in aliis editt. plura legi, quam in Aldina.)

E.

(Ἐλδίειος — ἐκ . . . εὐρώπης] emendat haec Heyne opuſc. Acad. tom. 3. p. 61.)

Ἑλλάς — ὁ τοῦ Δευκαλίωνος] Apollodor. l. 1. γίνονται δὲ ἐκ Πύῤῥας τῷ Δευκαλίωνι παῖδες. Ἕλλην μὲν πρῶτος, ὃν ἐκ Διὸς (lege Φθίᾳ) ἔνιοι γεγεννῆσθαι λέγουσι etc. Lineis deinde aliquot interiectis: αὐτὸς μὲν ἀφ' αὐτοῦ τοὺς καλουμένους Γραικοὺς προσηγόρευσεν Ἕλληνας, vbi nota etiam interpretis errorem, qui reddit: *is quidem de ſe Helenas, qui poſtea Graeci vocati ſunt, nominauit.* Vertendum erat: *is quidem de ſe Helenas, Graecos alias dictos, nominauit.* At reliqua etiam, liber quia rarus eſt, adſcribi merentur: τοῦ δὲ, pergit, παισὶν διεῖλε τὴν χώραν. Καὶ Ξοῦθος μὲν etc. (omiſi hic reliqua Apollod. verba, margini adſcripta, quum Heynii beneficio liber in plerorumque manibus verſetur. — Ceterum vulgatam lectionem in Apollod. l. c. ἐκ Διὸς confirmare Scholiaſtem Hom. Il. p. 2. vel ab Fabricio, vel ab alio quo ſerius adſcriptum eſt.)

— de voc. Γραικοί, Γραῖοι et inepto apud Heſych. Ῥαικοί vid. Gale ad Apollodor. p. 15.

— πανέλληνες] vid. Graeu. ad Heſiod. p. 66.

— τὸ ἐθνικὸν Ἕλλην] *Helenes dicti ſunt a quodam Hellene, vt quidam volunt; alii ab Elaea, i. e. oliua, quae Athenis erat. Cuius gentis princeps natio et prima origo fuerunt Iones. Horum autem ſator et primus auctor fuit Iauan.* Dannaeus ad Auguſt. de haereſ. ex Epiphan. Epiſt. ad Acac †

— Ἕλληνας ἀπὸ Ἕλληνος τινὸς ἀνδρὸς τῶν ἐν Ἑλλάδι κατῳκηκότων. alii ἀπὸ τῆς Ἐλαίας τῆς Ἀθήνῃσι. Damaſc. de haereſ. — Ἕλλην ὅτῳ καλούμενος Δευκαλίωνος καὶ Πύῤῥας παῖς ἀρχὴ ἐγένετο τοῦ Ἕλληνας τῆς τοιᾶσδε προσηγορίας καίτοι πάλαι Γραικοὺς λεγομένους. Cyrillus 1. contra Iulian. p. 10. d. † — Ἕλληνες pro graecis fidelibus Ioh. 12, 20.

Ἐλῶνα] mentio in Nili narrat.

Ἕλυρος] vid. Meurſ. Cretam 1, 9.

Ἕννα] apud Sidonium male *Aenna;* apud Iul. Firmicum *Henna.*

— Ἐνναῖος] Ennaeae Cererem nurus frequentant, Priap. 76.

Ἐπίδαυρος — τοὺς δὲ λαμπρὴν] λιμηρὰν legit Meurſius miſcell. Lacon. 266.

Ἐρετρία — καὶ Ἐρετριακός] αἵρεσιν Ἐρετριακὴν Laert p. 13. Suidas Ἐρετρικὴν.

(Ἐρινεός — καὶ Ἐρινεόν] vtraque forma occurrit. vid. Waſſe ad Thucyd. 1, 107.)

Ἑρμιών] vrbs Achaiae vocatur Scholiaſtae Ariſtoph in Σφηξὶ, et Suidae in Λάσος, it. Plinio 4, 5.

— ἱερὸν Ἥρας παρθένου] Ermionenſis Cereris, hymnique, a *Laſo* (Fabric. Bibl. Gr. III. p. 102. 267.) in eamdem facti meminit, Athenaeus.

Ἐρχθία] Ἐρχιά. vid. Meurſ. de populis Atticae.

— Ἐρχθιεύς] Ἐρχιεύς

Εὐκαρπία — ἴσον ἄμαξαν] ἅμαξιαῖον Clericus ad Num. 13, 24.

Ἔφεσος — Ἡρόδοτος δὲ Λυδίας] l. 1, c. 142; tametſi eiuſd. libri c. 147. Epheſios et Colophonios Ioniae adiungit.

(Ἔφεσος — ἔστω γὰρ ἐν Ἀλεξ . . . . σοφενλ. etc.] hunc locum lacunoſum expleuit Rutgerſ. Var. Lect. 2, 1.
Ἐχῖνος — ἔχιον ἄστυ] al. ἐχῖνος ἄστυ. vid. obſeru. miſcell. Bat. tom. 9. p. 463. coll. p. 450.

Z.

Ζυγοὶ — ζυγιανοὺς] Hinc corrig. Pomp. Mela 1, 2. vid. obſeru. miſcell. Bat. tom. 7. p. 443.

H.

Ἡφαιστία — τῶν δ' Ἡφαιστίων τύραννος etc.] locum hunc emendat Valcken. ad Herodot. p. 503. vbi et voc. Παρετήσατο h. l. explicat.)

Θ.

Θάσσος νῆσος etc.] vide hunc locum emendatum apud Scaliger. p. 37. ad Euſeb. b. et Iac. Gronou. ad Arrian. p. 88. †

(Θέναι] leg. Θεναὶ Spanhem. ad Callim. Iou. v. 42. ſic et habet Stephanus in Ὀμφάλιον.)

Θέραμναι] alias *Therapna* dicta. Micyllus p. 152. Θεράπναι ſcribit Meurſ. miſcell. Lacon. p. 297. (conf. Cellar. geogr. tom. 1. p. 1203.)

(Θέσπεια — Θεσπιάδε] is dicitus a Pauſan. Theſpius. Sed vtraque forma in pluribus frequens. vid. Hemſterh. ad Ariſtoph. Plut. p. 325.)

Θέριοι — ἐπιγράμματι] vid. Schol. Ariſtoph. in Νεφέλαις. Latine Camerar. praefat. ad Herodot. pag. 14.

(Θύελλα] Eſt Ὕλη. Quomodo ortum ſit Θύελλα, vid. Weſſel. ad Herodot. 1, 167. p. 79.)

Θυρέα — τῆς Κυνουρίας] Κυνουρίας. Meurſ. miſcell. Lacon. 302.

(— κατὰ συνοίκησιν θύρη] leg. θύρᾳ Ruhnken. ad Timaeum p. 74. edit. ſecund.

Ἡλιόπολις] Holſten. ad h. l. nomen Βαλανία in Chron. Alex. pro numine accipit et in eo latere *Beli* aut *Baal* (ſolis) exiſtimat. Sed ita Holſtenium alterum dimidium voc. Βαλανία, quod aeque corrig. videatur, intactum reliquiſſe, monuerunt obſ. miſcell. vol. 2. p. 174. et lgg. Βὰλ vel Βὴλ ἥλιε aut Δία.)

I.

Ἱεροσόλυμα — ἀπὸ τῶν Σολύμων] Atqui Solymi, quorum etiam Hom. meminit, ſunt apud Telmeſſum in Piſidia quaerendi, autore Strabone. † (Il. ζ, 184. 204. Odyſſ. ε, 283; in quo poſteriore loco malunt leg. Ἐλύμων. Schlichth. geogr. Hom. p. 13 et 153. Heyne Exc. 1 et 3. ad Aen. 5; improbat tamen. Idem in comment. de theogon. Heſ. in Commentat. ſoc. Gott. tom. 2. p. 144.)

Ἰνδιαῖται] alii Ἰνδιγῆτοι, Indigetes. vid. Crenii Exercit. ſacr. p. 59 ſq. Steph. Κίσσβις, Chron. Alex. in nota Holſtenii Κύσιβιν.

(Ἴνυκον — Ἡρόδοτος δὲ ἴνυκον] Ἴνυκος Weſſel. ad Herodot. p. 449.)

Ἴος — νῆσος παίδων αἴνιγμα] Allatius de patria Homeri cap. XI.

(Ἴρασα] Herod. 4, 158. Occurrit et Pindar. Pyth. 9, 185. Ἴρασσα.

Ἰωνία, ἡ ἀττικὴ πρότερον] conf. Strabo l. 9. init. Heſych. in Ἴωνες. Hom. Il. ν, 685.)

K.

Καβειρία] vrbs commentitia. vid. Fabrettum p. 318. ad tabulam veterem Iliad. †

(Καλάτιβος] Καλλάτηβος emenda ex Herodoto 7, 31.)

Καλλινικόπολις] condita Ol. 134, 1. a Seleuco Callinico, in Meſopotamia. Chron. Paſchale p. 175. †

(Κάναι — κναιοὺς — κναιάς] Rutgerſ. V. L. 2, 6. p. 92. leg. Κυναῖος — Κυναία.

Καρία — ἀπολλώνιος — περὶ παθῶν] vid. Fabric. Bibl. Gr. vol. 7. pag. 5. — Mox ὑπομνηματίζων h. e. commentario illuſtrans vid. ibid. pag. 6.)

Καρχηδὼν — καὶ καικάβη] vid. Maior p. 29.

(Κασπά-

Digitized by Google

(Κασσάνυροι] vid. Weſſel. ad Herodot. p. 300.

Κουλωνία] vid. Heyne var. lect. ad Aen. 2, 513.

Κρίβυζοι] vid. Commentatt. ſoc. Goring. tom. XI. p. 176.

Κρωκοδείλων — ἐν τῇ Μοιρίδι] Μοιρίδι emendat Valcken. ad Herodot. p. 176.

Κυβέλεια — καὶ Κυβελίς] ſcribendum Κύβελα. vid. obſeru. Miſcell. Bat. tom. X. p. 420.

Κυνητικὸν — κύνητε] vid Neues Magazin fur Schulen tom. 1. part. 2. p. 474 ſq.

Κυνὸς κεφαλαί] Schneider ad Xenoph. Hell. 5, 4. 15.

Κύφος — διὰ δ' ναὶ Κύφοι, ἡ μὲν Περραιβίας ἡ δὲ Θετταλίας] Haec errore non vacare putat Hemſterhuis ad Ariſtoph. Plut. p. 116.)

Λ.

Λακεδαίμων — τὸ θηλυκὸν λάκαινα] adde Phrynichum. (Ad locum de praeſtantiſſimis ferri generibus apud Vett. conf. Schneider ad Hiſtor. rei metall. vett. p. 25—30. vbi etiam voc. Στόμωμα explicat

Λαπίθη — ἔστι καὶ Λαπίθαι] Λαπίθαιον. Meurſ. miſcell. Lacon. 519.

Λητή — ἱστορῆσαι Νίκαρχος] Alii Νέαρχος, qui tamen non Letaeus erat, ſed Cretenſis. vid. Gronou. ad Arrian. p. 332. Valeſ. ad Harpocrat. p. 118.

(Λίλαια] Berkel. ad h. l. ſcholiaſtem Ariſtoph. emendat; aliter corrigit Hemſterh. ad Plut. p. 115.)

Λυσιτανία, μέρος τῆς Βαιτικῆς] vid. Cellar. notit. orbis ant. p. 66. tom. 1.

M.

(Μάζυες — μάζυες (Herod. 4, 191), — μάχμες (leg. μάχλυες) vid. Weſſel. ad Herodot. 4, 178. pag. 359. Plin 7, 2.

Μαιῶται — ἣν Φασι κληθῆναι] leg. κληθῆναι obſeru. Miſcell. Bat. tom. 7. p. 168.

Μαρώνεια] vid Gronou. tom II. Antiquit grc. tab. XI.

Μασσία] vid. Heyne opuſc. Ac. tom. 3. p. 6:.

Μαστιανῆ] vid. Heyne l. c.

Μέγαρα — ἐπὶ μεγαρίῳ τῷ 'Απόλλωνος] Haec emendauit Heyne ad Apollod. p. 883.

(— καὶ τὰς μεγαρικὰς κεράμ. etc] vid. Hemſterhuis ad Plutum Ariſt. p. 274.)

Μελαινεῖς] Statius XII. Thebaid. 619.

Μίλητος — ὡμωνόμασθη ἀνακτορία] Lemonyn. p. 134. ad Var. S. †

Μύνδος πόλις Καρίας] 'Αρκαδίας. Caſaub. Theocr. lect. 34.

— ὁ Ζήνων] de eo Koenig. in Bibl. V. et N.

N.

Ναβαταῖοι — ναβάτης δὲ ἐστι] vid. Eduard. Bernard. p. 49. ad Ioſephum.

Νάξος — μόνος ὀκτάμηνα etc.] Adde Suidam. Leonic. 1, 69. V. H Lindenbrog ad Cenſorin. p. 49.

Νικομήδεια] 'Αναλαμβάνει Νικομηδεία ὀνόματι, Chronic. Paſchale ad Olymp. CXXVII, 3. p. 174.

Νῖνος — ὃν ἔκτισε] Niniuae vrbis conditor, quis? vid. Cren. Exercit. Saer. p. 172 ſq. †

— ἐν τῇ 'Ασσυρίᾳ] ita βαρβάρως vocata Aſſyria. add Fulleri miſc. Saer p. 78.

Νίσιβις — σημαίνει τὰς στήλας] Propterea Crenio Exerc. Saer. p. 164 ſq. deductum videtur ab Hebr. נצב ſtatuit, collocauit. נציבים ſtatua.

(Νίμβα] dicitur etiam *Noba*. vid. Hemſterh. ad Plut. pag. 249.)

O.

("Οα — Δίων] alius eſt is, qui laudatur a ſchol Ariſtoph. ad Plut. vſ. 1003 vid. ibi Hemſterh. pag. 352 ſq.

"Ολουρος — ὡς πολλῶν ἐστιν ἀνέπιστος] Forſaſſis excidit aliquid poſt nomen Xenophontis, aut locus corrig cum Moro ad Xenoph Hell. 7, 4, 17.)

('Ολυμ-

(Ὀλυμπίειον] vid. obſeru. miſcell. Bat. vol. 7. pag. 74 ſq.

Ὀμηρῖται — ἔθνος Αἰθιόπων] Holſten. praecipit, leg. Ἀχάβαν. vid. tamen Ludolfum ad Hiſtor. Aethiop. pag. 228.

Ὀμφάλειον] Spanhem. ad Call. Ion. vſ. 45.)

Π.

Παλλήνη — τρίγωνον τὴν βάσιν] vid. Gorallus ad Seueri Aetnam vſ. 42.

Παρκιτώνιον] Barth. ad Statium III. pag. 11.

Παρθυαῖοι — ἡ διὰ τὴν φυγὴν] Nic. Antonius de Iure exulum p. 6. †

(Παρνασσός — ὡς Ἀλέξανδρος] Idem dicitur Alexandrides. vid. Hemſterh. ad Plut. pag. 323 — 325. Mox vitioſe eſt περὶ τὸ — χρηστήριον pro τῷ — χρηστηρίῳ.

Πάρος — κυκλάδων καθεζόμενος] προσκαθεζόμ. mauult Valck. ad Herod. pag. 500.

Πειραιεὺς — ἐκ Πειραιῶς] attica forma vid. Morus ad Xen. Hell. 2, 4, 15. p. 100.

Πλαταιῖνοι — ἔστι καὶ νῆσος πρὸ τῆς Λιβύης] et quae deinde commemoratur,

Πλαταιῖα, νῆσος Λιβύης] non diuerſae ſunt inſulae, ſed vna eademque. vid. Hennicke geograph. Herodoti pag. 29)

Πονηρόπολις] vid. Suidam et Plutarch. περὶ πολυπραγμοσύνης p. 146. edit. latin.

Πρασίαι] adde Meurſ. miſcell. Lacon. 4, 16.

Πρίαπος] vid. Faber III. Semeſtr. p. 50.

(Πυθώ — Πυθοῖ] ponitur aduerbialiter, vt Ἀθήνησι. vid. Scalig. ad Euſeb. nr. DCCXXXV. p. 42.)

Ρ.

Ῥαβάθμωμα] ῥαβαθμωὰβ vel ῥαβαθμωάμ. Mal. p. 222. ad Ioſ. †

Ῥάρον πεδίον] Hinc Heſychium iuſſu Voſſii ad Iuſtin. p. 72. emendauimus. †

(Ῥῶσος] vrbs Ciliciae, ad dextrum intrantibus Iſſicum ſinum ſecund. Valeſ. ad Euſeb. H. E. p. 115. ſcribitur et *Rhoſſus*.)

Σ.

Σάμη τῆς Κεφαλληνίας, vbi Epiphanes diuino honore affectus. vid. Clem. Strom. 3. pag. 428. b. c. †.

Σάμψα — ὁ ἥλιος] Σαμψαῖοι Ἡλιακοὶ ap. Epiphanium. †

Σάρακα — σαρακηνοί] Stephanum hic ſequuntur Couarruvias, Gueuara, in Epiſt. Pintus ad Danielis cap. 7. qui Saracenos ab vrbe *Saraca* dictos volunt. Alii a *Sara*, Abrahami vxore, quod nollent ab ancilla *Hagareni* appellari. Damaſcenus (in libro de *haereſibus*, vbi de Mohamedanis quaedam ſubiicit. Exſtat tom. 1. opp. Damaſc. edit. Mich. le Quien. Pariſ. 1712. fol.) ἐκ Σάρας κενοὺς, quaſi *Sara vacuos* dictos nugatur. Alii a *Sarra* et *Sakan*, quod Arabice eſt *deſertum habitauit*. Pocockius (in *ſpecimine hiſtoriae Arabum*) a *Sharkion*, orientalis. Plurimi et doctiores a סרק *praedari*. Vide Hornbeck pag. 83 ſq. Summae Controu.

Σελεύκεια] In titulis numi Seleuceni ab Holſten. ad h. l. p. 287. laudatis: σελευκεων πιεριας, et ζους A. Κασιος, A illud non pertinet ad vocem ζους, ſed vocabulo πιεριας ſubiiciendum eſt, vti monet Berger. Theſ. Brandenb. II. pag. 644.

(Σηλυμβρία] Rectius dicitur Σηλυβρία. vid. Hutchiaſ. ad Xen. Anab. 7, 2, 15.)

Σίδη — Σιδήτης] Gronou. pag. 54. ad Arrian.

Σιδών] Achill. Tat. 1, init. (conf. Iſidor. orig. 15, 1. Plin. 5, 19.)

Σκότινα — σκοτινᾶς — Παυσανίας δεκάτῳ] σκοτιτὰς — σκοτιτᾶς — Παυς. τρίτῳ. vid. Meurſ. miſcell. Lacon. pag. 2.

Σμίνθη, πόλις Τρωάς] commentum. vid. Fabrettum pag 317. ad tabellam Iliadis. (Σμινθεὺς dicitur a ſchol. min. Hom. Iliad. 1, 39. at σμινθεὺς ibi dicitur Apollo a Cretico voc. Σμινθος μυς, vid. Strabo l. 13. pag 604. B. Plin. 10, 24. 32, 8. Ergo eſt epitheton, quale παρνοπιὸς, λύκειος, κορνοπιος, et Iouis, ἀπομύιος. conf. Strabo l. c. pag. 613. A.)

Σάρα — φοινίκης πόλις Σάρα] i. e. Tyrus. vid. Fuller. miſcell. ſacr. pag. 79.

(Σίδομα

(Σόδομα — τῶν δέκα πόλεων] in Geneſi Moſis *quinque* tantum commemorantur. vid. Cellar. geogr. ant. 2. pag. 575.)

T.

Τάῤῥα — ἀφ' ἧς Λάκιος] Λακίδλος legendum ſuadet Voſſius de hiſt. grr. p. 384. Praefat. Anonymi ad Apollonii Argonautica: παράκειται τὰ σχόλια Λακίλλου Ταῤῥαίου καὶ Σοφοκλέους καὶ Θέωνος. Τάῤῥα δὲ πόλις Κρήτης, ὥς φησι Λογγῖνος ἐν τοῖς Φιλολόγοις. †

Ταρσός] Vrbem hanc patriam ſuam profitetur Paulus Act. 22, 3 Hieronymus autem ſcribit (in libro de *vitis Euangeliſtarum et Apoſtolorum*, qui exſtat cum graeca verſione, quae Sophronio tribuitur, in Fabric. Bibl. Eccleſ. Append.), Paulum fuiſſe ex oppido Iudaeae Giſchali; quo a Romanis capto, *Romam* (*Tarſum*, Ciliciae vrbem, Fabricius ſcribere voluit, vt ex Sophronii verſione graeca vidi) cum parentibus ſuis Paulus migrauerit, et exinde Hieroſolymas ad ſtudia demum legis fuerit miſſus. — *Vita Hieronymi* (tom. 5. opp. Hieronymi Pariſ. 1706.) teſtatur, eum diutius in Tarſo Ciliciae manſiſſe, vt Cilicum linguae proprietates, quibus D. Paulus in epiſtolis vſus, addiſceret.

— ἐπισημοτάτη πόλις Κιλικίας] Iul. Caeſ. 495. τὸν τῆς Κιλικίας ὀφθαλμὸν vocat Euſtathius diaconus in vita Pauli. add. Appianus 708. *Arginorum opus* vocat Strabo 14. pag. 392. qui maxime videndus. Ptolemaeus Alexandrinus 5, 8. geogr.

— Διονύσιος δὲ ὁ Θρᾷξ] Dionyſius Alexandrinus [111]), ibique Euſtathius. Leonic. 3. V. H. 80. Schol. Iuvenal. 3, 117. Lucian. 2, 792.

— dicitur et Δ..., patria Conſtantini magni, Lipſ. admir. 201.

— Perſeus condidiſſe memoratur. vid. Valeſium ad Ammian. pag. 38 ſq. †

— ἄποικος Ἀργείων] Strabo XIV. 392.

— κτίσμα Σαρδαναπ.] et quidem μιᾷ ἡμέρᾳ, iuxta Suidam. vid. Barth. aduerſ. 48, 2.

— ποταμὸς Κύδνος] Plin. 228. vbi Tarſum vocat liberam ciuitatem. Mela pag 32. Strabo XIV. 392. et ſupra in Ἀγχιάλη. — *Tarſenſes* molles, delicioſi etc. Philoſtrat. pag. 290.

Τέγεα — μελοποιὸς Αὐγῆ] Ἀνύτη. Leopard. Emendat. 2, 16. Colomeſ. animadu. ad Gyraldum p. 170.

Τένεδος — πέλεκυν] Suidas in Τενέδιος ξυνήγορος (Tenedius patronus): δύο πελέκεις ἐν ἀναθήματι τιμῶσιν οἱ Τενέδιοι. †

(Τίβυρα — ἐκαλεῖτο δὲ καὶ μεγ. Ἑλλὰς] ἐκαλεῖτο ſpectare ad voc. Ἰταλίας, recte monuit Heyne opuſc. Ac. tom. 2. pag 202.)

Τῆλος νῆσος] Sam. Petitus pag. 759. Miſcell.

Τῆμνος πόλις] Boecler lect. Polyb. ex Ms. Auguſtan. pag. 102.

Τίνδιον πόλις] Athenaeus l. XV. ex Hellanici Aegyptiacis apud Canter. pag. 214. (ſc. nouar. lect. quae extant in Gruteri lamp. crit.)

Τριόπιον, πόλις] Salmaſ. pag. 26 ſq. ad inſcript. Herodis.

— τριόπιος] καὶ τριοπίτης.

Τυῤῥηνία — τύραννοι ἐκλήθη] add. Fuller. 1, 11. Miſcell.

Υ.

Ὕβλαι — γαλεῶται] Sam. Petit. 2, 12. obſeru.

Ὑλλάριμα — ὅθεν ἦν Ἱεροκλῆς] Pearſon pag. 25 ſq. Prolegom. ad Hierocl. †

(Ὕπανις — Μητρόδωρος ἐν τετάρτῳ] Herodotum innui, monuit Valcken. ad Herodot. pag. 305.)

Ὑρία — Ἰσαυρίας Σελεύκειαν] Σελευκεία. vide Valeſium ad Ammian. pag. 9.

Φ. Φάλη-

[111]) Pro *Alexandrinus* lege *Periegetam*, quem Auctor intellexiſſe, vel ex adiecto Euſtathii commentario apparet, cum quo Dionyſii periegeſis prodiit Lond. 1688. et Oxon. 1697. Pro *Alexandrino* ab alia manu reſcriptum erat *Afer*. male. conf. Indic. Fabric. B. gr. *Haec eſt animaduerſio Ballenſtedtii.*

Φ.

Φύλακον — πόλις ἐν 'Οπικοῖ] Acta Erud. 1689. pag. 256.
(Φαγνῆλες — ἐν δὲ χθὼν — ἀμφιθ. στεφάνοι] Hunc locum emendauit Ruhnken ad Timaeum pag. 17. edit. ſecund.
Φιλλάς — ὑπὲρ ταύτης] de Santen apud Ruhnken. ad Tim. pag. 270. leg. ὑπὸ ταύτης.
Φίλα — ἐκδίδοντος ἐν λίμνῃ] ex Herodoto 4, 178 legendum ἐκδιδοῖ οὗτος ἐς λ.)
Φωκίς — Φωκῶν] Φωκᾶς ἔθνος ὅμορον τῇ Εὐβοίᾳ, πόλεις ἔχων δύο καὶ εἴκοσι. Liban. vita Demoſthen. 302. (multi Φωκέας ſ. Φωκᾶς et Φωκαιεῖς confundunt, vt docuit Scalig. ad Euſeb. Chron. Lat. p. 86. 87.)

X.

Χαιρώνεια — τοῦ ὄρους Φωκίδος] confer Rualdum cap. 2. vit. Plutarchi.
— 'Αριστοφάνης ἐν Βοιωτ.] male Apollodorum nominat Rualdus cap. 1. pag. 5.
— Ἄρνη τὸ ἀρχαῖον] conf. Rualdum in vita Plutarchi cap. 1.
(Χάλυβες — ὁ σίδηρος ἐκπεμπόμενος] Enimuero ſec. Plin. 34, 14. ex omnibus generibus palma *Serico* ferro eſt, quod Seres cum veſtibus ſuis pellibusque mittunt; ſecunda Parthico. Componere haec conatur Voſs ad Virg. G. 1, 58. At vid. Schneider Analecta ad hiſtor. rei metallicae vett. pag. 24 — 28 vbi et voc Στόμωμα explicat. conf. etiam Stephan. Byz. voc Λακεδαίμων. Ceterum quae traduntur in Hom. Il. 2, 857 de argentifodinis Chalybum, repugnare videntur reliquis ſcriptorum vett. teſtimoniis, qui venas ferreas tantummodo laudant. Num igitur Homerum color ferri Chalybici argenteus decepit, an venae argenteae Straboniſ aetate vere defecerant?
Χαριμάται — 'Ελλάνικος ἐν κτίσεσιν] κτίσεων. vid Voſſius de hiſtor. grr. 1, 1.
Χεῤῥόνησος] Poſt ὁμορίους ante χεῤῥονησίτας Weſſeling. ad Herodot. pag. 744. inſerendum putat χεῤῥονήσιοι.
Χίος — καὶ ἀργῆς τοῦ γυμνασίου] Ruhnken. ad Tim. pag. 215. leg. γύμνασις; locumque ſumtum ſuſpicatur e Theopompo apud Athen 6. pag 265. B conf. Pollux 3, 83.)
Χολλίδαι — Λαέρτιος ἐν δευτέρῳ] τρίτῳ Ionſius Hiſtor. Philoſ. pag. 272. l. 3. c. 12. §. 5.
— Χολλιδεύ] Hinc Laertii codex emendandus, qui Κολλιδεὺς ſcribit Ionſius l. c.
Χρύση — ἐγγὺς Λήμνου] Vrbs Chryſe in agro Troico Apollini Sminthio ſacra fuit Nulla autem prope Lemnum vrbs Chryſe, ſed promontorium περὶ 'Ηφαιστίαν, a Sophocle πάγος Χρύσης dictum. Vid. Salmaſium pag 246 ſq ad Aram Doſiadae et 143 ſq. Adde Allatium de patria Homeri pag. 128 ſq † (Schlichthorſt geogr. Hom pag 143.)
(Χρυσόπολις — Διονύσιος ὁ Βυζάντιος] Voſſius de hiſt. grr. pag. 357.

Ψ.

Ψιμάδα — Κασίτων] Voſſius de hiſtor. grr. pag. 339.

Ω.

'Ωρικὸς — 'Ηπείρῳ] ab aliis Macedoniae accenſetur. vid. Cellar. G. A. 2, 13. tom. 1. p. 1082. Callim. tom. 1. pag. 532. edit Erneſt.)

(Denique indicaſſe ſufficiat, in omnibus Stephani Byz. locis, vbi loca ex Apollodori, biblioth. mythicae auctoris, ſcriptis laudat, conſulendum eſſe Heynium ad Apollodor. fragm., qui inprimis inde a pag. 1119 — 1137. multa in Stephano vitia ſcripturae vel indicat vel emendat —) Hactenus *Gurlittus.* — Addere licet, Stephanum quemdam grammaticum etiam ſcripſiſſe commentar in Dionyſii Thracis τέχνην γραμματικήν· vide *Fabric.* Bibl. Gr libr. V. cap 7. vol. VII. pag 24 et 27. ac pag 71. vbi vero hunc Stephanum alium eſſe iudicat ac noſtrum ἐθνικῶν auctorem, et particulam Stephani περὶ στιγμῆς e miſo euulgaſſe *Villoiſon* in anecdotis graec. tom. II. pag. 141 ſq. *Toup.* in emendatt in Suidam et Heſychium, in tom. I et II. aliquot loca Steph Byz. emendauit aut vindicauit atque explicuit. — Eius fragmenta mſſt. gr. habuit Olearius. vid. eius litteras ad Fabric. in huius vita a Reimaro edita, pag. 314. — Plures *Stephanos* ſuppeditabit index. *Harl.*]

XV. *Index*

XV. *Index Scriptorum in fragmento Stephani Seguieriano citatorum.*

Ad paginas editionis Berkelianae pag. 313—331.

Aceſtodorus pag. 321.
Alexander β΄. περὶ Καρίας pag. 315. ἐν Εὐρώπῃ pag. 317. ἐν Ἀσίᾳ pag. 329.
Andro pag. 327.
Antimachus pag. 314. Θηβαΐδος ἑ. cap. 315. ἐν β΄. Λύδης pag. 331.
Apollodorus pag. 313. χρονικῶν α΄. p. 314. δ΄. pag. 329. α΄. περὶ Θεῶν 323.
Apollodorus ἢ ὁ τὰ τούτου ἐπιτεμνόμενος pag. 314.
Apollonius pag. 323. Rhodius ἐν Ῥόδου κτίσει pag. 330.
Archenus pag. 330.
Ariſtides, Polemonis deſcriptor, libro ſecundo (de Dodone) pag. 324.
Artemidorus ἐν ἐπιτομῇ τῶν ια΄. pag. 328. ἐν θ΄. γεωγραφουμένων pag. 329. [?]
Aſclepiadis, medici, auditores Titus Aufidius, Philonidas et Nicon. pag. 318.
Βάλαγρος ἐν Μακεδονικοῖς pag. 318.
Callimachus p. 322. ἐν ἐπιγράμμασιν p. 313. ὕμνοις pag. 330.
Charax libro VII. pag. 327. libro XI. 329.
Cineas pag. 320.
Claudius Iulius ἐν γ΄. Φοινικικῶν pag. 328.
Craterus ἐν τῷ γ΄. περὶ ψηφισμάτων p. 329.
Cratinus Ἀρχιλόχοις pag. 323.
Cteſias Περσικῶν ι. pag. 315.
Demon, qui de prouerbiis ſcripſit. Infra in Menedemon.
Dexippus ἐν χρονικῶν ι. pag. 317.
Dicaearchus α΄. τοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος p. 326.
Dionyſius (periegetes) pag. 319.
Dionyſius ἐν α΄. Γιγαντιάδος p. 331. ἐν β΄. id.
Epaphroditus ἐν τῇ π΄. τῆς Ἰλιάδος pag. 320. ὑπομνηματίζων τὸ β΄. αἴτιον (Callimachi forte) pag. 320.
Ephorus libro 24. pag. 313.
Eratoſthenes γ΄. γεωγραφουμένων pag. 317.
Euphorio pag. 314. 317. ἐν Ἀνίῳ pag. 322.
Hecataeus Εὐρώπῃ pag. 323. Ἀσίᾳ pag. 329.
Herennius Philo ἐν τοῖς Ἰατρικοῖς pag. 318.
Herodianus ἐν η΄. pag. 331. Vide et infra, τεχνικός.
Heſiodus pag. 331.
Herodotus pag. 326.
Homerus pag. 323. 326. 327. 331.
Ioſephus ἐν δ΄. καὶ ε΄. τῆς Ἰουδαϊκῆς ἱστορίας pag. 328.
Menander ἀῤῥηφόρῳ pag. 325.
Menedemon (lege ὡς μὲν ὁ Δήμων) pag. 324.
Mnaſeas pag. 321. 330.
Nicro Agrigentinus Aſclepiadis auditor p. 318. medicinam fecit in patria, et libros ſcripſit XLV. id.
Orus p. 325. ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς p. 331.
Pauſanias ἐν Βοιωτικοῖς pag. 313.
libro I. pag. 313. (Achaicis)
libro VI. (Eliacis poſterioribus) pag. 318.
ἐν τῇ τῆς πατρίδος αὐτοῦ κτίσει p. 329.
Philiſtus Σικελικῶν α΄. pag. 314.
Philo pag. 317.
Philonides, Dyrrhachenus, Aſclepiadis auditor pag. 318.
Philoxenus ὁ τὴν Ὀδυσσείαν ὑπομνηματίζων pag. 319.
Phlegon Olympiadum deſcriptione pag. 319.
Pindarus pag. 320.
Polemo, periegetes pag. 324.
Rhianus quarto Θεσσαλικῶν pag. 325. quarto Μεσσηνιακῶν pag. 330.
Simmias, Rhodius pag. 322.
Sophocles Vlyſſe ἀκανθοπλῆγι pag. 321. 323.
Λαρισσαίοις pag. 330.
Λημνίαις προτέραις pag. 330.
Πηλεῖ. id.
Τραχινίαις pag. 322.
Strabo pag. 325. [?]
Suidas pag. 320.

῾Ο τεχνικὸς (Herodianus) ἐν τῷ ά τῆς καθόλε pag. 321.

Thamyris pag. 331.

Theopompus libro XL. pag. 314. Φιλιππικῶν κδ΄. pag. 319.

Thraſybulus pag. 320.

Titus Aufidius, Siculus Aſclepiadis auditor pag. 319.

Tryphon pag. 329. ἐν παρωνύμοις pag. 319.

Zenodotus pag. 320.

XVI. *Index Scriptorum, in Stephani Epitome memoratorum, longe, quam eſt in editione Berkeliana, plenior.* [Conf. *Holſtenii* obſſ. ad indicem ſcriptorum etc. ſupra laudatas in nouis miſc. obſſ. tom. II. pag. 117 ſqq.]

ABRO, περὶ παρωνύμων, in Αἰλία, Ἀγαθὴ, Γέλα, Ἄργος. Ἀθῆναι, Ἰβηρίαι.
ὁ Καλλίε ἐξηγητὴς περὶ ἑορτῶν καὶ θυσιῶν γεγραφὼς, patria Athenienſis, in Βατή.

Aceſtodorus, Megalopolitanus, περὶ πόλεων γεγραφὼς, in Μεγάλη πόλις.

Adraſtus, Philippopolites, Peripateticus, in Φίλιπποι.

Adrianus Ἀλεξανδρειάδος ά. in Ἀτραία et ζ. eiusdem operis, in Σάϊσα.
Contra eum ſcripſit Nicanor, in Ἄθλιβις.

Aelianus, ά. ἱϛορικῆς διαλέξεως, in Χερρόνησος.

Aeneſias, Megalopolitanus, Theophraſti diſcipulus, in Μεγάλη πόλις.

Aeſchylus, in Αἴγυπτος.
Eius Αἴτνη, in Παλίκη.
Εὐρώπη, vide mox, Κάρες.
Ἱκέτιδες, in Δῆμος.
Κάρες ſeu Εὐρώπη, in Μύλασα.
Λέων Σατυρικὸς, in Χώρα.
Μυσοὶ, in Οἶος.
Πέρσαι, in Λυρνησσὸς
Προμηθεὺς δεσμώτης, in Βόσπορος, Ἰόνιον, Ἰναχία.
Προμηθεὺς λυόμενος, in Ἄβιοι.

Agathocles.
ά περὶ κυζίκε, in Βέσβικος.

Agroetas, in Ἄμπελος.

Alcman, in Αἰγιάλεια, Ἄρρυβα, Ἀννίχωρον, Γάργαρα. Γραικοὶ, Κάρυϛος, Ἰσσηδόνες, Πιτύεσσαι
Eius β΄. παρθενείων ᾀσμάτων, in Ἐρυσίχη.

Alexander Cornelius ὁ τε Ἀσκληπιάδε, grammaticus πολυμαθέϛατος. Cotyaeus, cognomento Polyhiſtor, in Κοτυάειον, Ἄμβασον, Γάδειρα. Θύννη, Ἰεδαία et pag. 712. 721. 727. 743. 255. 257. 265. 664. 274. 116 23. 198. 420. 631. 504. 691. 692. 695. 534. 537. 100. 131. 420. 404. 513. 514. 534. 544. 550. 760 [?]
Αἰγυπτιακὰ, in Φαγρώριον.
ά. in Θίς, Εὐωνυμῖται, Ναπάται, Ὄμβοι, Χηνοβοσκία.
β΄. in Ψίναφος.
γ΄. in Αντέε πόλις, Σέθρον, Τεντυρίς.
ιγ΄. (ſi non eſt mendum) in Ἀγκυρῶν.
Ἀσία, in Ὑρκανοὶ. Μιλιταία.
περὶ Βιθυνίας β΄. Καλλίπολις.
περὶ τε ἐν Δελφοῖς χρηϛηρίε ά. Παρνάσσος.
Εὐρώπη in Δυῤῥάχιον, Ἐλίμεια, Ἑρκύνιον. Τυρακῖναι. Ὑλέα, carmine.
περὶ Εὐξείνε πόντε, in Ἄβιοι et Ἵαμοι.
Καρικῶν ά. in Ναξία, Καρόπολις.
β΄. in Ἄμος, Ἄργιλα, Τύμνος, Μέμαϛος.
περὶ Κιλικίας, in Ἀφροδισιάς.
περὶ Κύπρε. χυτροί.
Λιβυκῶν γ΄. in Ἀρσινόη, Γάργη, Ἀφάκη, Κορακόνησος. Ξιλία, Σκυθόπολις, Γίλδα. Δράκοντος, Ζάγυτις, Λίξα. Μάγνα, Χεῤῥόνητος, Χαλκεῖα, Εὐφράντα, Κυνῶν πόλις
Λυκίας περίπλῳ, in Δολίχη, Μάκρα Ψελλός.

περ

περὶ Λυκίας α΄. in Μολύνδεια.

Λυκιακοῖς, . in Δαίδαλα et Μέλαγχναι, α΄. Γάγαι, Ἐρυμναί, Λάμος. Τυμνισσός. Οἰνόανδα. Σίδυμα. Τήλανδρος. β΄. Ἄραξα, Κράγος. Ὕλμοι.

περὶ Λυκωρείας β΄. in Αὔλη.

περίπλῳ, in Σίβεδα. .

περὶ πόντυ, in Ὑλέα.

περὶ Παφλαγονίας, in Γάγγρα, Δάρειδνα.

περὶ Φρυγίας. γ΄. Φαρνακία, γάλλος, ἀκμόνια

περὶ Συρίας. Τάβαι, ὠροπός.

περὶ παντεδαπῆς ὕλης λόγοι μβ΄ in Κοτυάειον.

Libro III. in Αὐτομάλακα. XIII. in Ἀλλώρια.

ἐν τῷ περὶ τῶν παρ' Ἀλκμᾶνι τοπικῶς, εἰρημένων, in Ἄραξα, et Ἀσσός.

Alexander, Epheſius, in Σεβαςή.

ἐν Ἀσίᾳ καὶ Λιβύῃ, in Χαονία.

Alexandri huius, cognomine Lychni, verſus in Λάπηθος et Ταπροβάνη.

Anacreon. in Τέως.

Anaximenis μεταλλαγαὶ βασιλέων, in Πασσαργάδα.

Androtio. in Αἰτωλία. Βολισσός, Κρωπία, Θυρέα, Ἐπαρῖται, Οἰνῦς

Eius liber *tertius* in Ἁλικαρνασσός, *quintus* in Μαλιεύς, *ſextus* in Αἱραί. *ſeptimus* in Μετάχοιον, Στρύμη, *octauus* in Ἀκόντιον

Ἀτθίδες β΄. in Δελφοί. γ΄. in Κάπαι, Πάνακτον, Παρπάρων. δ΄. in Ἀργεννῦσαι. ε΄. in Μεθυριάδες. ϛ΄. in Γρησῖνος, Ἀρνεσ'νη, Αἱραί, Τῆλος. Vide et pag. 71. 429. 440.

* Anthes, in Ἁλικαρνασσός.

Antibius, Aſcalonita, Stoicus, in Ἀσκάλων.

Antigoni περιήγησις Μακεδονική, in Ἄβαντις. [?]

Antigonus, Caryſtius, in Γύκros.

Antimachus, in Ὑπερβόρεοι, Ἀμφιγένεια, Ἄ.ριος, Δύμη.

Eius Θηβαῒς citatur in Αἶα. α΄. Θηβαΐδες in Κύνθος et verſus aliquot heroici in Τευμησσός.

Ἀρτέμιδος β΄. in Κοτύλαιον.

Antiochus, [Syracuſanus. vid. Holſten. not.] in Βρέττος, Σαμάρεια.

Antiochus Cycnus, Aſcalonita, philoſ. Stoicus, in Ἀσκάλων.

Antipater. γ΄ περὶ Ῥόδυ, in Ἀρμενία.

Antiphanes, Bergaeus, comicus, in Βέργη.

Aphrodiſius ſiue Euphemius, ἐν τῷ περὶ πατρίδος, in Ἀφόρμιον.

Apio, in Ἀπόλλωνος, Πόλις, Καβησσός, Κρασός.

Apollodorus pag. 175. 285. 415. 164. 166. 99. 102. 313. 36. 198. 222. 768. 7'9 67. 82. 123. 136. 251. 603. 369. 767. 699. 704. 740. 392 505. 631. 638. 668. θαυμασιώτατος, in Ὠρικός.

Eius β΄. περὶ Ἀλεξανδρείας, in Ὀρβῖται.

Γεωγραφυμένων α΄. in Ταυρόεις.

περὶ γῆς β΄. in Γαυγάμηλα, Ἰβηρίαι, et forte in Αὔσης, vbi alii codices περιηγήσεως β΄, et pag. 510. 535. 596. 629. 726.

νεῶν καταλόγῳ, in Τένεδος. α΄. νεῶν καταλόγυ, in Ἄργυρα et Πλαταιαί. ζ΄. eiusdem, in Κορώνη. η΄. in Ὤλενος.

περὶ θεῶν θ΄. in Ἄρειος πάγος. ιϛ΄. ἀρκάς.

Καρικῶν δ΄. in Ὕδη, ζ΄. in Ἀρκόννησος et p. 517. 540. 550. ι΄. νάρκασος. ιϛ΄. λαγίνια.

περιηγήσεως. β΄. in Ἄβυλλοι, Αὐγινάςες, Ψησσοί, Τορέται, γ΄. in Γαυγάμηλα.

Χρονικῶν α΄. in Ἀσσώριον. Ἐλωρός, Μνῦς, Χήσιον β΄. in Νόαι, Ὕκκαρον, Φαβία, Χαιρώνεια et Χαλκητόριον. γ΄. in Ἀμαξιτος. Ἄκανθα. δ΄. in Ἀερία, Ἀμήςρατος et Καινοί. Citantur et Apollodori Chronica, pag. 628. 630.

512. 514. 543. 170. 118. 57. 314. 529. 114.
Δευτέρῳ, operis nulla mentione, in Ἀρια-νία.
Apollodorus, Nicaenus, in Νικαία.
Apollonides ὁ Νικαεὺς, περὶ παροιμιῶν, in Τέρινα.
Apollonius, hiſtoricus, Aſcalonita, in Ἀσκά-λων.
Apollonius, Myndius, grammaticus, in Μύν-δος.
Apollonius, τεχνικὸς, in Ἐρυσίχη. ἐν τῷ περὶ γενῶν, in Καρία.
περὶ παθῶν, ἑ. ibid.
Apollonius pag. 4. 6. 267. 296. 309. 323. 356. 409. 462. 583.
Apollonius, Technius, Parius.
ἐν τῷ περὶ παρωνύμων, in Πάρος, Ἀβα-σηνοὶ, et forte Ἀβρινάται.
Apollonius Καρικῶν ά. in Κυρόπολις, δ΄. in Κύον, Ὕδη. έ. in Ὑλλάαλα. δ΄. et ις΄. in Βάργασα. ζ΄. Γρυσαορίς. ιξ. in Ἄγκυ-ρα et Εὔρωμος. ιη. in χωλὸν τεῖχος. [?]
Κνίδης κτίσει, in Ψυκτήριος.
περὶ Λυκίας β΄. Κοχλίουσα.
Apollonius ἐν β΄. in Δισία, Μάκρωνες. θ΄. in Τάβαι.
χρονικῶν δ΄. in Χαλκητόριον, vbi videtur leg. Apollodorus.
Apollonius, Rhodius, in Ἀβαντὶς, Ἐρυθῖ-νοι, Κρωβίαλος, Ὀγχηστὸς, Κύτα, Ἄβαρνος, Αὐλαὶ, Ἀκμόνια.
Argonauticorum quarto, in Ὑλλεῖς. Se-cundo, in Ἀνθεμοῦς.
ἐν Ῥόδου κτίσει, in Δώτιον.
Κανώβῳ, in Χώρα. Κανώβῳ δευτέρῳ, in Κόρινθος.
Apollonius, Letopolites, ὁ Ἀρχιερεὺς, in Λη-τοῦς πόλις.
ἐν Ἀπολλωνίῳ. Carmen hoc ſine auctoris nomine citatur in Ἡμίκυνες.
Apollophanes, Antiochenus, Stoicus, in Ἀν-τιόχεια.
Appianus in Δάλμιον, Κάσας.
Ἕκτῳ, in Ἀσπαῖοι.
Aratus, in Φολέγανδρος. ἐλεγεῖον eius in Γάργαρα.
Arcadius, grammaticus, in Νιφάτης, Δασκύ-λιον, Αἰγοσθένεια, Ζεφύριον, Μολύ-κρεια, Λυρνατία, Χαιρώνεια.
Eius Ὀρθογραφίας, in Ἄκτια.
Archilochus, in Κρήττη.
ἐπῳδοῖς, in Πάρος.
ἰοβάκχοις, in Βέχειρ.
Archippus ἰχθῦσι citatur in Γαλεῶται.
Ariſtaenetus ά. τῶν περὶ Φασηλίδα, in Γέλα.
Ariſtagoras, in Γυναικόπολις, Ἑλληνικόν.
ά. Αἰγυπτιακῶν, in Ἑρμοτυμβιεῖς et Τά-κομψος. β΄. in Νικίου κώμη. Et ſine libro numero, in Ψεβώ.
Ariſtarchus, in Ἀλαλκομένιον, Δουλίχιον, Ἴλιον, Μώμεμφις.
Alius cuius mentio (ex Ariſtophane) in Ἰβηρίαι.
Ariſtides in Ἀραὶ, Τένεδος.
Ariſto, Iulietes Ceus, Peripateticus, in Ἰουλίς.
Ariſto, Geraſenus, rhetor eximius, in Γέ-ρασα.
Ariſtocles Κυριεὺς, in Κύριον.
Ariſtocrates, in Ἀβάντις.
Ariſtophanes, in Μῆλος, Κασόριον, Πνὺξ, Ἀθῆναι, Ἀχέρων, Βρέττος, Παμβω-τάδης, Ταμιαῖον.
Eius Ἀχαρνεῖς, in Βοιωτία, Τράγασαι, Φυλή.
βαβυλώνιοι, in Λακεδαίμων.
ἥρωες, in Ἄργος.
Ἐκκλησιάζουσαι, in Ἀχραδοῦς.
Θεσμοφοριάζουσαι, in Ἀγυιά.
ἱππεῖς, in Δημόνησος, Φυλὴ, Χαλκίς.
κώκαλος, in Κόρινθος.
Λυσιστράτη, in Τρικόρυνθον.
Νεφέλαι, in Πάρνης.
ὁλκάδες, in Φάσις.
ὄρνιθες, in Τριβαλλοί.
Σφῆκες, in Δημόνησος.

Τελμισσεῖς

τελμισσεὺς, in Τελμισσός.

Arion, Methymnaeus, in Μέθυμνα. [?]

Τριφαλῆς, in Ἰβηρίαι.

Citatur etiam Ariſtophanes alius ὁ τὰς Θηβαίων ὅρους γεγραφὼς, in Ἀντικονδυλεῖς. Eiusdem Βοιωτικῶν β΄. in Χαιρώνεια.

Ariſtoteles, in Ἄντανδρος et pag 670. 688. 692. 770. 487.

πελιτείαις, in Ἀδραμύττειον.

πολιτεία Ἀμβρακιωτῶν, in Δεξαμεναί.

Ἠπειρωτῶν. Ἀμύνται.

Τενεδίων. Τένεδος.

περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων, in Γελωνὸς et Γέρμαρα, Οἶνα Ὄμβρικοι, Τῆνον, Τραπεζοῦς, Ταλάντιοι.

Ariſtoxenus, muſicus Tarentinus, in Τάρας.

Armenides, in Ἁλίαρτος.

Arrianus, Nicomedienſis, in Νικομήδεια, Ἀλεξάνδρεια, Ἀλμήνη, Βέρσιππα, Ἀβρεττίνη, Ἴστρος, et pag. 702. 720. 689. 232 41 272. 93. 474.

Libro XVI. operis nomine omiſſo, in Ἄκρα. Libro XI. in Θερβηθαί, X. in Χωχή.

ἀναβάσεως Ἀλεξάνδρου δ΄. in Ἀσσακηνοί.

βιθυνιακοῖς, in Ἀμαζόνειον, Ἀστακος, Τρίηρες. α. in Ὄλυμπος. ε in Βιθυόπολις, Μεγαρικὸν, Νικομήδειον.

Ἰνδικοῖς. in Μάσσακα

παρθικῶν β΄. in Ζηνοδότιον. ς΄. in Χολοβητήνη η in Ἐλένεια. δ΄. in Γάζακα. ιγ΄. in Ἥφαιστοι, Χαζήνη, Δόλβα ια΄. in νάπεδα. ι. in Φάλγα. θ΄. in Λιβαναί. ιζ΄. in Ἄτραι, ιε΄. in Ὄραθα.

περίπλῳ εὐξείνου πόντου, in Ἀψίλαι, Ἀθῆναι, Ἀλμήνη. Λαζοί.

Artemidorus, Epheſius, in Γενόα, Γίγωνος etc. pag. 175. 179. 192. 451. 458. 469. 518. 408. 409. 505. 219. 26. 48. 214. 282. 574 771. 713. 722. 735. 744 762. 763. 627. 692. 699. 693. 702. 665. 680. 6. 8. 24. 765. 293. 434. 762. 587. 108. 362.

Geographus, in Ἄβαρνος.

Γεωγραφουμένων α΄. Βοῶνις. β΄. Ἄβδηρα, Τρόπις. Καρθαία, Ἡμεροσκοπεῖον Ψαμμαθοῦς. Ὠρισία. γ΄. Βελιτανοί. ζ΄. in Ἐρυθραί, ἱππόνησος. θ΄. in Ὑσία, Δῶρος. ι. Ἰξίαι, Κάρνη δ΄. in Τίβουρις. ε. in Φαλάκραι. ια΄. Χαλκῖτις.

ἐπιτομῇ, in Ἀψυρτίδες, Θεμισώνιον.

ἐπιτομῆς, α΄. in Κρύα.

ἐπιτομῇ τῶν ἕνδεκα, in Ἀσαί, Δερτὼν, Κώθων, et pag. 497 509 511. 524. 540. 391. 600. 611. 097. 296 318 700. et in Λίγυρες. Λῶς. Μασραμέλλη, Σύχης, Τέγεστρα, Φίλιπποι, Φλάνων.

Libro decimo, ſine operis nomine, Κάρνη.

Alius Artemidorus, Aſcalonita, qui de Bithynia ſcripſit, ἀσκαλών.

Aſclepiadis, medici auditores, Δυρράχιον.

Aſclepiades, in Νάξος. Myrleanus, in Μύρλεα. [?]

Aſclepiades Anazarbeus περὶ ποταμῶν, in Ἀνάζαρβα.

Aſclepiadis Tragilei τραγωδουμένων βιβλία ἕξ, in Τράγιλος.

Aſclepiades, Nicaenus, in Νικαία.

Aſinius Quadratus, in Γηλὺς, Μεσσήνη.

Aſtynomus, in Κόπρος.

Athenaei Δειπνοσοφιστῶν β΄. in Γαιτοῦλοι, Τῆνος, Ἰβηρία. γ΄. in Γάγγρα.

Athenodorus, Anchialenſis, de ſua patria in Ἀγχιάλη.

Axones Legum Solonis, in Ἀγνοῦς.

Bacchylides Iulietes Ceus Simonidis ἀδελφιδοῦς, in Ἰουλίς.

Balager Μακεδονικῷ, in Ὄλβηλος. β΄. eius operis, in Ἄμολβος.

Baſianus ἄριστος Ῥήτωρ patria Berrhoenſis, in Βέρροια.

Blaeſus σπουδογελοίων ποιητής, in Καπρήνη.

Bolus

Bolus, Democriteus, in Ἄψυνθος.
Callias. Vide ſupra, *Abron.*
Callimachus, pag. 5. 61. 99. 113. 209. 293. 307. 374. 395. 582. 688. 576. 622. 546. 526. 566. 629.
α'. αἰτιῶν, in Ἀραχναῖον, Ἀσβῦςα, Μησοπόντιος, Μαλλὸς, Τρινακρία, Τριποδίσκος β'. (forte eiusdem operis) in Κυνέτεια. γ'. in Ἀπέσας, Λυκώρεια, Δῆλος. δ'. in Δειπνιάς.
Θαυμασίοις, in Κράνων.
Δαιδάλῳ in Αἴδηψος.
Ἰκάλη ibidem: et in Δίκτη, Ἰαπὶς, Λύρκειον, Τρινεμεῖς.
ἐπιγράμμασι, in Ἑσπερίς.
Ἴαμβοις in Ἀπέσας.
Ex hymno in Delum, in Στρυμών.
ὕμνῳ in Dianam, μελιγουνίς.
Calliſthenes, γ'. Ἑλληνικῶν in Τέγυρα.
Calliſtratus libro VII. de Heraclea. Vide infra, Domitius Calliſtratus.
Capito, in Ἀκαρασσὸς, Πιτύη.
Ἰσαυρικῶν α'. in Κοτράδες. β'. in Ἀλίματα, Ἀρύκανδα, Ἐδεβησσὸς, Λαλίσανδα, Σύβρα, Μύκισσος.
γ'. ἀρνεαὶ, μενδήμιον, Συέδρα.
ς'. Καυίνδανα.
Ἰσαυρικοῖς, in Μοναβαί.
Carneadis ſucceſſor Clitomachus in ſchola Cyrenaica. Καρχηδών.
Carterus, vide Craterus.
Caſtor, in Βοιωτία.
Cato, in Διὸς πόλις.
Cephalo, in Ἀρίσβη, Γραικός.
Cercidas, Megalopolitanus, ἄριςος νομοθέτης καὶ μιμιάμβων ποιητής, in Μεγάλη πόλις.
Cerycus, ſophiſta Geraſenus, in Γέρασα
Charax pag. 11. 19. 43. 54. 90. 131. 161. 204. 120. 372. 419. 730. 743. 726. 740. 719 766. 332. 425. 171. 584. [P]
χρονικῶν α'. in Παῤῥασία β'. in Ἀγίαι. γ'. in Λάρανδα. ζ'. in Αὐταριάται. η'. in Ἀλαβάνειον. ι'. in Ἄρσα, Ἡφαιςία, Σάλυες. ια'. in Δῶρος. ιε'. in Ψίμαδα. ις'. in Ὠρεός.
Ἑλληνικῶν β'. in Ἀδράςεια, et Ταίναρος. δ'. in Φήγεια.
β'. ſine operis nomine, in Ἄςυρα. ι'. in Κοσίανα. ιβ'. in Κύριοι.
Charondas, Catanaeus, διάσημος τῶν Ἀθήνῃσι νομοθετῶν, in Κατάνη.
Choerillus, Iaſſenſis, in Ἰασσός.
Choeroboſcus, vide Georgius.
Cineas, rhetor, in Ἔφυρα.
Claudius, Iulus, ſiue Iulius (vt in Λάμπη legitur) α'. Φοινίκων (leg. Φοινικικῶν) in Ἄκη. In Ἰουδαία vocatur Ἰόλαος.
Cleo, Syracuſanus, περὶ λιμένων, in Ἀσπίς.
Cleodamas, de re equeſtri, in Ἄχναι.
Clitomachus, Carthaginenſis, Diogneti F. nomine patrio Asdrubal etc. Vide in Καρχηδών.
Corinna, in Θέσπεια.
Craterus, περὶ ψηφισμάτων, in Ληψήμανδος et Χαλκητόριον.
γ'. in Καρήνη, Τυρέδιζα.
θ'. in Ἀρταῖα, Ληψήμανδος.
Crates, in Νήιον, Τάρταρος.
Cratinus, in Ψύρα Ἀδραμύττειον.
Μαλθακοῖς, in Ἰβηρίαι.
Νέμεσις, in Ψύρα.
Σερίφιοι, in Δούλων πόλις.
Crito, Getica ſcripſit, in Γετία.
Cteſias, in Ἀγβάτανα, Δελβίκκαι.
περιηγήσεως γ'. in Κοσύτη.
περίπλου, α'. in Σίγυννος, ἐν τῷ δευτέρῳ, in Τίριζα.
Περσικῶν α'. in Χαύων, γ'. in Κυρταῖα.
Περσικῶν ι'. in Δυρβαῖοι, Χωραμναῖοι.
Cyon, Cydathenaceniis, in Κυδαθήναιον.
Daimachus λέ. πολιορκητικῶν ὑπομνημάτων, in Λακεδαίμων.
Damagetus, vide Demagetus.
Damaſtes ἐν τῷ περὶ ἐθνῶν, in Ὑπερβόρεοι.
Damophilus, in Ψιττακή.

Deilochus.

Digitized by Google

Deilochus, Cyzicenus, in Λαμψακός.
Demagetus ſiue Demaratus, in Ἀκτή.
Demetrius, in Ἀγβάτανα, Ἀκτή, Ἀρκάδες, Ἀθῆναι, Ἀλθαία, Ἀπία, Ἀττάλεια, Ἀτάκη.
συνωνύμοις, in Ἀλαβών.
Demetrius, Antigoni F. in Κύῤῥος.
Demetrius, Salaminius, in Καρπασία.
Demetrius, Callatianus, in Ἀντίκυρα.
Demetrius, Odeſſenus, qui de patria ſua ſcripſit, in Ὀδησσός.
Demetrius, Scepſius, ις'. τρωϊκῦ διακόσμυ, in Σιλίνδιον. [?]
Demetrius ttt), Phalereus, in Nicandrum, Κορώπη.
Demodamas, Mileſius, in Ἄντισσα.
Demoſthenes, orator, in Δορυλάειον et Ἀπολλωνία.
Demoſthenes, Βιθυνιακῶν libro ſecundo in Τάρας et Ταρσός.
tertio in Τευμησσός.
quarto Ἀλεξανδρεία.
θ'. in Ἀρτάκη.
ι. in Κοσσὸς et Μαυσωλοὶ vbi verſus citantur, ſicut et in Ἡραία ex ιδ'. etſi operis nomen expreſſum non habetur: ibique Bithynus appellatur.
Demoſthenes κτίσεσι, in Ὀλιζών. Idem forte in Ἄμασρις, Λάμψακος, Κρῆσσα, Χαλκεῖα.
Demus, Delius, in Βιβλίνη.
Dexippus, ι. χρονικῶν, συμχαῖοι, ιβ'. in Ἔλεροι.
Diagoras, Melius, in Μῆλος.
Dicaearchus, in Πάτρα.
α. τῦ τῆς ἑλλάδος βίυ, in Χαλδαῖοι.
Didymus, pag. 10. 17. 43. 96. 149. 162. 464. 616. 717. 666. 758.
Decimo συμποσιακῶν, in Ἡτία. *Secundo*, in Θίβα.
ἐν συμποσιακῷ, in Μίλητος.
Dieuchidas, in Σκίρφαι.
Dinarchus, κατὰ Πυθέυ, ξενίας, in Αἴγιναι.
Diodorus, in Ἐλαιεύς, Χόλαργος, Τρικόρυντον. Grammaticus, Ἀγχιάλη, Χόλαργος.
Diogenes, Cyzicenus, ſcripſit VII. libros de ſua patria, in Βέσβικος, *liber tertius* in Ζέλεια, *primus* in Ἀδράστεια.
Diogenes ὁ Λαερτιεὺς φιλοσόφῳ ἱστορίᾳ, in Δρυΐδαι, Ἐνετοὶ, Χολλίδαι uuu).
Dionyſius, in Χόλαργος, Πάνδαι, Ἐλαιεύς, Τρικόρυνθον, Ἀγύρηνα, Ἀτήνη, Σατρία, Σίβαι, Φαρύσιοι, Λευκαρία.
Dionyſii, Halic. Ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας libri pag. 32. 181. 164. bis, 569. 441. 771. 451. 483. 598. 510. 544. 743. 353. 369. 470.
Liber XIII. pag. 587. XV. pag. 695. 473. 438. Liber XVI. pag. 551. 651. 738. 207. 61. 461. XVII. pag. 561. 588. et in Φερεντῖνος. XVIII. in Ὀκρίκολα, Ναρνία. XIX. in Κωνσάντεια et pag. 501. 676.
Ἐπιτομῇ, in Κορίολλα.
Πέμπτῳ ἐπιτομῆς, in Ἀρικεια.
Dionyſius, Byzantius, ἀνάπλῳ βοσπόρυ, in Χρυσόπολις.
Dionyſius Cyrtus, medicus, in Κύρτος. [?]
Dionyſii περιήγησις pag. 14. 32. 212. 222. 244. 265. 297. 352. 409. 417. 418. 451. 587. 590. 752. 144. 151. 169. 178. 468. 482. locupletior, quam hodie exſtat. Vide notas ad Ἔμισσα.
Dionyſius (Samium hunc facit Euſtathius in prolegomenis ad Dionyſii περιήγησιν) Baſſarica carmine Epico ſcripſit.
γ'. Βασσα-

ttt) Phalerei nomen ab alia manu adiectum videtur.

uuu) Conf. *Fabric.* B. Gr. lib. IV. cap. 19, 2. pag. 602. vol. III. vet. edit. *Harl.*

γ'. Βασσαρικῶν, pag. 238. 241. 257. 310. 355. 376. 452. 465. 677. 286. 258. 601. 458. ιδ'. in Ὤδονες. ιή. in Βώλιγγα. δ'. in Γάνδαροι, Ἔαρες. ά. in Μαλλοί.

Dionyſius, Thrax, de Rhodo, in Ταρσός.

Dionyſius, Tryphonis, in Μυῤῥινοῦς, Ὄα.

Dionyſius, Vticenſis (an Diocles) ῥιζοτομικῶν ά. in Ἰτύκη.

Dionyſius Γιγαντιάδος ά. pag. 331. 465. 711. β'. in Ὀρέσται. γ'. in Νέσσων, forte Samius.

Dionyſius lib. XXIII. μουσικῆς Ἱστορίας, in Ὑδρέα.

Dionyſii epitoma, κορίολλα.

Diophantus, Ἄβιοι. in Politicis, Λιβυστῖνοι.

Dioſcorides, Anazarbeus, medicus clariſſ. in Ἀναζαρβά.

Diotimus, Adramyttenus, Gargaris litteras docuit, in quem Arati epigramma in Γάργαρα.

Diotimus, lib. LXV. παντοδαπῶν ἀναγνωσμάτων, in Πασσαργάδαι.

Domitius, Calliſtratus, lib. 3. de Heraclea, in Ψίλιον, Τάφραι lib. 4. in Ἀρκιρόεσσα, Μόκατα lib. 6. in Ὕπιος et Ὀδιούπολις. lib. 7. in Ὀλύμπη.

Doſitheus, in Δώριον.

Duris, in Ἀκράγαντες, Αὔασις, Γόργυια.

Duridis, Elatiae, epigramma, in Ἔφεσος.

Echecratides, Methymnaeus, Ariſtotelis diſcipulus, in Μέθυμνα.

Echephylides, in Σφακτηρία.

Emphanes an Εὐφάνης, Πυρανθῷ, in Πάρνης.

Epaphroditus pag. 56. 57. 223. 263. 308. 364. 368. 398. 499. 508. 759. 659. Neronis libertus, in Βιθύνιον.

in Homericis, Λαπίθη, Νώρικες. Ὄλμιον.

Ephorus pag. 8. 13. 127. 230. 346. 436. 216. 236. 165. 294. 406. 732. 229. 99. 109. 211. 229. 247. 427. 582. 583. 593. 631. 666. 667. 583. Hiſtoricus Cumanus, in Κύμη.

ἐν τῷ ά. in Δυμᾶν, χαλιστία. γ'. ὀξυφία, σκυφία, αἰθῖται, λάμψος, μυκαλυσσός. έ. ἄβαρνος, βρύλλιον, καρικὸν τεῖχος. τιβαρηνία. ὕδρα. ϛ'. ἁλιεῖς. ί. πάρες, vbi multa eius verba referuntur. ιβ'. in Τύχη. ιϛ'. in Ἔντελλα. ιή. in Ἑρμοῦ πεδίον. ιθ'. ἄργος, ἀτιεῖς, et [?] Φοινίκαιον. κγ'. βουφια, χρυσόπολις. κϛ'. in Κασσάνωρος. κδ', in Δυμάν. κζ'. βύμαζος, ζηράνιοι. κή. in Ἐρβιτά, Φάρες, Μύνδονες. κθ'. ἴσρος, χυτόν. λ'. μελιτταία et μετάχοιον.

Epicharmus, comicus, e Craſto, Siciliae, in Κρασός.

σφιγγί, in Χιτώνη.

Epicrates, Balaneotes, Φαλανέαι.

eius Encomium in patriam, Βαλανέαι.

Epigrammata incerti auctoris, in Δίον, Ἀγρίαι, Ἀγχιάλη, Μίλητος, Φασηλίς.

Epitherſes, grammaticus Nicaenus, qui ſcripſit de vocibus Atticis et de comicis ac tragicis, in Νίκαια.

Eratoſthenes, pag. 27. 61. 185. 254. 255. 96. 113. 198. 430. 696. 698. Agathoclei F. Cyrenaeus, in Κυρήνη.

Eius Ἠριγόνη, in Ἄσυ. [vid. notam edit. ad Holſtenii notas l. c. pag. 118.]

γαλατικῶν ά. in Τελιστόβιοι. β'. σπάρτακος. δ'. διανεῖς. έ. in Ὑρκανία. ζ'. βοὸς κεφαλαί. λγ'. ὕδρηλα.

Ἑρμῆς, in Ἀπία

Erranius lege Erennius ſiue Herennius, in Βαβυλών.

Eraſiſtratus, medicus Iulietes, Ceus, in Ἰουλὶς et Κῶς.

Erennius Philo, ἰατρικοῖς, in Δυῤῥάχιον, Κύρτος. Vide Philo.

Euages, Hydreates, comicus, in Ὑδρέα.

Eubius, Aſcalonites, ſtoicus, in Ἀσκάλων.

Euclides, Megarenſis, Socraticus, in Μέγαρα.

Eudaemon, in Δοκίμειον, Καπετώλιον, Ὀρεσία.

Eius

Digitized by Google

Eius orthographia, in Αἴλια.
Eudaemus, leg. Εὐδαίμων in Δασκύλιον. [vid. Holſten. pag. 119.]
Eudoxus, in Ἄβδηρα, Καταναία, Ἀγάθη, Σπῖνα, Πλαταιαί, Ἀσκαλών.
α΄ γῆς περιόδε, in Ἀρμενία et Ματτύνοικοι, Συρμάται, Χάλυβες. β΄. in Ἄσδυνις. δ΄. περιόδων, in Ἄβδηρα, Σκυμνιάδαι, Σιττία, Καλὴ ἀκτή, Χαλκίς, Χαιβαρηνοί. ς΄. γῆς περιόδε, in Ἀξανια, Ζυγαντὶς et Ἀσίνη, Φελεσσαῖοι, Αἴγιον, Ὀπικοί, Σκυλλήτιον, Κρεμμύων.
Eugenius, Stephani, aut Hermolai in Caeſarea ſchola anteceſſor, λέξεων συλλογῇ, in Ἀνακτόρεια.
Euphemius, ἐν τῷ περὶ Φατρίδος, in Ἀφέρμιον.
Euphorion, in Ἀλήσιος, Ἄλπωνος, Ἀθύρας, Νάξος, Γάζα, Βοιωτία, Δαφνοῦς, Μωριεῖς, Τρικόρυνθον, Ὠρωπός.
Ἀλεξάνδρῳ, in Σόλοι.
ἀραῖς ἢ ποτηριοκλέπτῃ, in Ἀλύβη.
ἀρτεμιδώρῳ (forte Ἀπολλωδώρῳ vel Ἀρτέμιδος ὕμνῳ), in Ἄσπωρον.
διονύσῳ, in Ἀκτή, Λύκαψος, Ὠρύχιον. [?]
θρακί. in Ἄσβωτος, Ὀγκαῖα.
ἱππομέδοντι, in Λυκώνη.
ποτηριοκλέπτῃ, in Ἀλύβη.
χιλιάσιν, in Ἀσκανία, Χαονία.
Euphrates, Epiphanenſis, Stoicus, in Ἐπιφάνεια.
Eupolis, in Ἀγυιά, Ἄμυρος, Ἄτραξ, Τραγαία, Γράστιλλος.
Μαρικᾷ, in Γάδειρα et Θεσσαλία, vbi μαρυκᾷ legitur.
Πόλεσι, in Μάρδονες.
χρυσῷ γένει, in Μαριανδυνία.
Euripides, in Βοιωτία, Ὑρία, Χερρόνησος.
αἰξί, in Ἄντρον.
Ἀνδρομάχῃ, Φθία.
Ἀρχελάῳ, Αἰθίοψ.
Ἐρεχθεῖ, Αἰθίοψ.
Θησεῖ, Εὐρώπη.
Εὐρυσθεῖ σατυρικῷ, Τάρταρος.
Λικυμνίῳ, in Τευθρανία.
Πλεισθένει, Ἄργος.
Euſebius, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ, in Βίεννος.
Euſtochius, in Παντικάπαιον.
Eutropius, in Καρχηδών.
Fauorinus, vide Phauorinus.
Georgius, Γεώργιος ὁ χοιροβοσκός, cognomento ſubulcus, ὀνομαστικῷ, Ταμίαθις.
Glaucus, in Ἀρίνδηλα, Δευτέρα, Ἀταβηνοί.
τετάρτῃ, in Ιάδδα.
Ἀραβικῇ ἀρχαιολογίᾳ, in Γέα, Σαλμηνοί
Ἀραβικῶν β΄. in Δύμαθα et Ἀταφυνοί, Ἔρθα, Εὐαληνοί, Νέγλα, Ὄμανα, γ΄. Αἴλανον. Βασιννοί, δ΄. in Δύμαθα, ή. in Γάζακα.
Gloſſographi, in Ἄλος.
Hermenidas, in Ἁλίαρτος.
Hecataeus Abderita, in Ἑλίξοια, Καραμβύκη.
Hecataeus, Mileſius, pag. 12. 13. 18. 37. 48. 51. 56. 198. 71. 732. 207. 209. 230. 262. 272. 273. 280. 350. 353. 367. 581. 753. 462. 399. 401. 403. 406. 407. 433. 443. 478. 489. 605. 466. 453. 506. 517. 539. 573. 665. 670.
Περιηγήσει, in Θίγγη, δύλων πόλις, Γαῦλος et pag. 412. 436. 493. 264. 666. 717. 718. 441. 485. 490. 525. 527. 538. 583.
β΄. περιηγήσεως, in Ἀθάρραβις.
Ἀσίας περιηγήσει, pag. 6. 144. 262. 418. 604. 628. 354. 631. 465. 466. 632. 667. 418. 422. 426. 437. 466. 470. 482. 487. 489. 493. 499. 503. 373. 374. 402. 443. 456. 508. 517. 531. 536. 537. 544. 547. 543. 475. 483. 262. 753. 682. 687. 668. 669. 671. 676. 677. 680. 754. 758. 768. 572. 579. 595. 701. 712. 724.

Digitized by Google

724. 730. 733. 599. 600. 737. 548. 553. 556. 559. 561. 562. 564. 567. 569. 571.
Αἰολικοῖς, in Ἀμαζόνειον, Μιλήτου κόλπος. [¶]
α'. γενεαλογικῶν, in Ἀμφαναί, Ἀπάτουρον, Μελία.
δ'. eiusdem operis, in Μύγισοι, Τρεμίλη.
εὐρώπῃ ſiue εὐρώπης περιηγήσει, in Αἰθάλη, Αἰζάκη, Ἄμπελος, Ἀρίνθη, Κύσιγδα, Ἰμφὴς et pag. 418. 425. 427. 430. 436. 446. 447. 467. 470. 471. 472. 475. 477. 479. 480. 481. 482. 492. 606. 610. 612. 616. 617. 486. 494. 638. 662. 668. 670. 672. 676. 678. 686. 165. 174. 260. 286. 288. 290. 556. 557. 563. 564. 565. 570. 572. 573. 567. 292. 295. 306. 338. 339. 340. 345. 348. 357. 362. 370. 377. 378. 415. 416. 507. 512. 513. 515. 516. 517. 521. 526. 527. 531. 540. 541. 544. 546. 550. 551. 751. 753. 57. 58. 120. 450. 460. 462. 687. 747. 755. 756. 757. 758. 769. 749. 710. 716. 718. 724. 725. 727. 731. 747. 748. 592. 596. 597. 599.
Περιηγήσει Λιβύης, in Ἐλίνειος, Εὐδείπνη, et Ὀνειαβάτης, pag. 577. 475. 680. 736. 742. 764. 554.
Αἰγύπτου περιηγήσει, pag. 515. 683. 690. 730. 756.
ἱστοριῶν ιά. in Οἴνη et Φάλαννα.
Περσικῶν α'. in Ἀρταῖα.
Ἑλλησπόντῳ, in Τένεδος.
Hegemon, Leuctricum bellum ſcripſit, in Ἀλεξάνδρεια.
Hegeſianax, grammaticus Troadenſis, περὶ Δημοκρίτου λέξεως βιβλίον, in Τρωιάς.
Περὶ ποιητικῶν λέξεων, id.
Hegeſippus, Mecybernaeus, Παλληνιακὰ ſcripſit, in Μηκύβερνα, Παλλήνη.
Heliodorus Πρωτεσιλάῳ, carmine, in Φυλακή.
Helladius, ἐν τῷ α'. στοιχείῳ, in Ἀγβάτανα, Βηρυτός.
Hellanicus, pag. 102. 106. 508. pag. 8. 68. 395. 75. 448. 554. 164. 165. 199. 263. 266. 433. 604. 771. 679. 728.
Δευκαλιωνείας α'. in Ἀγάθεια, Μισγομεναί, Ἄσπενδος, Θηγώνιον, Ἄλπωνος, Φημίαι, Καλλίαρος, Λακέρεια. β'. in Μιδάειον, Σάλμος.
ἱερειῶν α'. in Νισαία, Σίπυλος, Φαίαξ.
ἱερειῶν ἥρας β'. in Φέκιον, Νισαία, Χαιρώνεια, Χαλκίς.
ἱερειῶν γ'. in Χαονία.
κτίσεσιν ἐθνῶν καὶ πόλεων, in Χαριμᾶται.
Κυπριακοῖς, in Καρπασία.
Λεσβιακῶν α'. in Μαλόεις, Τράγασαι. β'. in Νάπη.
περὶ Λυδίας. in Ἀζειῶται.
Περσικῶν α'. in Ἀρταία, Χαλδαῖοι. β'. in Τυρόδιζα.
Σκυθικά, in Ἀμάδοκοι et Ἀμύργιον, vbi σκυθαις pro eodem legitur.
Libro ſecundo, ſine operis nomine, Ἀγάμεια. [¶]
Τρωικοῖς, in Φοίτιον, α'. Τρωικῶν, in Βατίεια.
Heracleo, in Βῆσσα. Glauconis filius vocatur, in Ἀγεαί. Glauci F. in Ἀρίσβα, et Κροκύλειον.
Heraclides, Μακεδονία.
Heraclides, grammaticus Mopſeades, in Μόψου ἑστία.
Heraclides, Ponticus, lib. I. in Μοψοπία. περὶ νήσων, in Ὠλίαρος.
Herennius, in Βαβυλών. Vide Erennius, et Philo.
Hermeias περιηγήσει, in Χαλκίς.
Hermippus, comicus, Θεοῖς, in Τάναγρος.
Hermippus, Berytius, in Ῥάβεννα.
Hermogenes, Tarſenſis, in Ἀζανοί. Rhetoricen ſcripſit in Ταρσός.
Herodianus, pag. 1. 12. 133. 129. 230. 271. 281. 36. 58. 63. 75. 80. 92. 202. 222. 241. 373. 458. 461. 464. 470. 475. 478. 484. 515. 719. 754. 572. 574. 605. 642. 750. 736. 173. 176. 228. 258. 445. 702.

ἐν

ἐν πρώτῃ κλίσεως ὀνομάτων, in Βρίγες.
ἐν ὀρθογραφίᾳ, in Καρία.
περὶ παθῶν, πνύξ.
ἐν ταῖς καθόλε προσῳδίαις, in Ἐρυσίχη.
ἐν τῇ καθόλε (Xylander ſubintelligit χρή-
σει) in Καρία. [vid. Holſten. not.
pag. 120.]
Libro I. in Ἀζανοί.
Libro III. in Ἀθάῤῥαβις.
IV. τῆς καθόλε, in Ἄδανα, Φρῆς et
Ἰωπίς.
VI. in Ἐορδαῖαι, Σύναγχος.
VII. in Τόξιοι.
VIII. in Ἄψωρος, Δώτιον.
XI. in Σώλιμνα, et Ἄγρη.
XII. in Ἀριάνθη et Τριποδίσκος.
XIII. περὶ ἐδετέρων, in Ἀβακαῖον.
XX. in Ἄβαι.
ὑπομνηματίζων τὸ περὶ γενῶν Ἀπολλωνίε,
in Καρία.
ἐν τοῖς εἰς λὶς, in Ἄδελις.
Sympoſium Puteolis ſcripſit, Δικαιάρχεια.
περὶ συντάξεως ςοιχείων, in Ἀγβάτανα.
Herodorus, in Πευκέττιοι, Ἄργος et Δρυόπη.
Libro decimo, in Γλῆτης.
Decimo τῶν κατ' Ἡρακλέα, in Ἰβηρίαι
et Κυνητικόν.
Herodotus, pag. 5. 9. 19. 121. 38. 50. 58. 87.
90. 101. 105. 121. 128. 129. 133. 134. 141.
159. 195. 184. 192. 198. 199. 692. 739.
206. 235. 430. 438. 262. 405. 417. 436.
443. 450. 359. 365. 403. 388. 384. 423.
373. 381. 458. 423. 425. 448. 529. 718.
745. 273. 281. 296. 275. 283 89. 293.
300. 337. 440. 165. 184. 174. 176. 326.
477. 479. 481. 485. 493. 759 765. 552.
553. 568 577. 595. 240. 245 248. 437.
446. 450 729. 759. 764. 746. 705. 706.
670 674. 681 [P]
Vita Homeri, in Νέον τεῖχος.
Herodoti Epitaphium, in Θέριοι.
Herodorus, Olophyxius, περὶ νυμφῶν καὶ
θεῶν, in Ὀλόφυξος.
Heſiodus, in Ἀβαντὶς, Αἰγεῖον, Αἴσων,
Ὤμυρος et pag. 182. 331. 383. 619. 689.
768. 526. 546. 602. 498. 728. 729.
ἐν Αἰγιμίε δευτέρῳ περὶ Ἰες γράφων, in
Ἀβαντις.
Verſus eius ex καταλόγων α'. in Γερηνία.
Cumanus, in Κύμη.
Hierocles, φιλίςορσιν, in Βραχμᾶνες et Ταρ-
κυνία.
Forte idem Hierocles Hyllarimenſis, qui
ab athleticis exercitationibus ad philo-
ſophiam adductus traditur, in Ὑλ-
λαριμα.
Hippocrates, Cous, in Κῶς.
Hippys, Rheginus, Ἀρκάς.
Hiſtiaeus, Βηρυτός.
Homerus, pag. 5. 10. 15. 50. 51. 52. 60. 67.
68. 69. 97. 98. 99. 103. 106. 115. 130.
132. 142. 148. 152. 159. 162. 178. 180. 185.
187. 227. 353. 433. 447. 610. 611. 711.
724. 726. 728. 734. 735. 737. 738. 442.
623. 630. 641. 678. 681. 691. 692. 695.
697. 700. 703. 739. 745. 748. 768 410.
413. 423. 425. 426. 430. 431. 364. 368.
372. 373. 382. 389. 402. 407. 758. 767.
456. 163. 164. 169. 170. 195. 197. 209.
227. 235. 239. 274. 276. 278. 283. 290.
299. 303. 320. 323. 326. 327. 335. 340.
341. 342. 344. 345. 347. 349. 354. 355
357. 358. 464. 466. 474. 475. 476. 477.
486. 489. 491. 492. 499. 500. 502. 508.
511. 520. 751. 534. 538. 541. 558. 568. 589
602. 607. 731. 753.
Hymno in Apollinem, Τευμησσός.
Horapollo, philoſophus, Phenebethites, in
Φενέβηθις.
Hypſicrates, in Αἰθίοψ.
Iaſon, in Τῆλος, ſcripſit βίον Ἑλλάδος qua-
tuor libris, in Ἀλεξάνδρεια.
Iccus, Tarentinus, medicus, Olymp. LXXVII.
clarus, in Τάρας.
Ioſephi Ἀρχαιολογίας Ἰεδαϊκῆς libri, p. 113.
134. 208. 220. 265. 163. 595. 558. 541.
406.

406. 663. 252. 253. 259. 261. 696. 694. 733. 373. 377. 432. 388. 740. 599.
α΄. πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πολέμῳ, in *Φασαηλίς*.
Ipnus, in Ἰαμιεῖον, ſi recte legitur.
Irenaeus, Nicaenus, in *Καπετώλιον*. [Holſten. notae etc. pag. 321.]
Iſigonus, Nicaenus, in *Νικαία*.
Iſter, in Ἀρκάς, Ἀπία.
ἀποικίας Αἰγύπτου, in Αἰγιαλὸς et Ὤλενος.
δ΄. ἰλιακῶν (leg. *ἡλιακῶν*) in *Φύτειον*.
Iſter, in *Κάρνη*. Calatianus, librum inſignem de tragoedia ſcripſit, *Καλάτις*. [?]
Iuba, Ἰόβας, in Ἀρβάκη. *Libro I.* in *Λαβίνιον*.
α΄. ῥωμαϊκῆς ἱστορίας, in Ἀβοριγῖνες et Ὠστία.
β΄. ῥωμαϊκῆς ἀρχαιολογίας, in *Νομαντία*.
Iulianus, imperator, in *Τιβεριάς*.
Iuſtus, Tiberiopolita, belli iudaici ſcriptor, in *Τιβεριάς*.
Leander Nicanor [vvv]), *ἐν μετονομασίαις*, in Ὕδη. Vide infra Nicanor.
Lepidus, in *Βουθρωτός*.
ἐπιτομῆς ἱστορίας ſiue *ἱστορικῆς*, *α΄*. *Τεγέα*. *η΄*. in *Σκόποι*.
Lini (vel Clini) patria Apollonia Cretae, in Ἀπολλωνία.
Linus, hiſtoricus, Oechaliota, in *Οἰχαλία*.
Lucillus [wwww]), Tarraeus, lib. de Theſſalonica, in *Θεσσαλονίκη*. *Λούκιος* vbi legitur, at in *Κάλαγρα* et in *Τάῤῥα*, *Λεύκιος*.
Scripſit III. libros de prouerbiis, de litteris, *τεχνικά* in *Τάῤῥα*.
Lupercus, in *Νήρικος*.
Luſius, *Λούσιος* (forte, *λούκιος* Lucius, idem cum ſuperiore) in *Μίεζα*.
Lycophron, pag. 2. 30. 56. 102. 126. 131. 133. 160. 170. 192. 198. 225. 235. 239. 259. 274. 281. 291. 302. 362. 375. 398. 423. 451. 453. 479. 480. 495. 497. 502. 506. 515. 547. 570. 598. 604. 687. 688. 692. 702. 703. 705. 711. 719. 720. 725. 752. 749. 753. 761. *ἐν δεκάτῳ*, in *Κύφος* mendoſe.
Lycus, *ἐν τῷ περὶ Ἀλεξάνδρου*, in *Σκίδρος*.
Lycus, Rheginus, in Ἀβρότονον.
Lyſippus, *ἐν βάκχαις*, in *Θεσσαλία*. Male quidam codd. *Lyſis*.
Marcellus, medicus, (forte Sidetes) in Ἀντικυρα.
Marcianus, in *Χαδραμωτῖται*, *Ναρβὼν*, *Τίγγις*, Ἄρωμα, *Νικόπολις*.
ἐν τοῖς ἀπὸ Ῥώμης ἐπὶ τὰς διασήμους πόλεις, in Ἄμισσα.
ἐν β΄. τῶν ἐπιτομῶν Ἀρτεμιδώρου, in *Μαλάκη*. Vide ſupra, *Artemidorus*.
περίπλῳ, in *Αἰβέδαι*, Ἀκυτανία Ἀλβίων, Ἀπόκοπα, Ἀσκῖται, *Μάργανα*, et pag. 457. 469. 484. 504. 244. 406. 427. 516. 518. 541. 561. 573. 760. 371. 409. 205. 669. 614. 615. 668.
περίπλῳ Britanniae, in Ἀλβίων.
ἰνδικῆς, *Βαβαὶ* et Ἀσκῖται.
κελτικῆς, in *Γαλατίας*, Ἀκυτανία.
Περσικοῦ κόλπου, in Ἀδάρου πόλις, *Μεσανίτης*, *Μαλλάδα*.
Σαρματίας, in *Σιαγαθουργοί*.
περιόδων α΄ in Ἀσπὶς et *Μέσυλον*.
Marſyas, in *Αἰθηκία*.
Menaechmus, in *Τηλέφιος*.

Menander,

vvv) Hi ſunt duo diuerſi auctores, notante Holſten. *Harl.*

wwww) Ita vocatur in argumento, quod graecis in Argonautica Apollonii ſcholiis praemittitur. *Fabric.* *Lucius* Tharraeus vocatur in cod. Palat. notante Holſtenio. *Harl.*

Menander, comicus, in Ἀλαί, Ἀραφηνίδες, Ἀσπίς, Ἰσλὶς, Καππαδοκία, Τάναγρα, Τέμβριον. [?]
Eius Ἀσπὶς, in Ἰβηρίαι.
Θετταλὴ, in Θεσσαλία.
καταψευδόμενοι, in Μύλασα.
Menecrates, in Βλαῦδος.
α. Λυκίων, in Ἀρτύμνησος.
Menelaus, in Ἀμφιγένεια, Λύκαια et Εὔτρησις.
α. Θηβαΐδος, in Τέμμιξ.
δ'. Θηβαικῶν, in Ὑρμίνη.
Menelaus Anaeus, Peripateticus philoſophus et magnus hiſtoricus, in Ἀναία.
Menemaechmus, μενέμαιχμος, (forte Menaechmus) in Τηλέφιος.
Menippus, in Καππαδοκία et Χιτώνη.
Περίπλῳ, in Ἀρμένη.
Periplo Paphlagoniae, in Τίος.
περίπλῳ πόντε, in Ψύλλα.
Duorum pontorum, Ἑρμώνασσα, Χαδίσιοι, Χαλδία.
Metrodorus xxx), ἐν τετάρτῳ, in Ὕπανις.
Metrophanes, in Εὐκαρπία.
Mnaſeas, in Ἄκανθος, Δάρδανος.
τρίτῃ περιηγήσεων, in Ἐγγελᾶνες.
Moderatus, Gadarenus, πυθαγορικῶν σχολῶν libros ſcripſit quinque, in Γάδειρα.
Μυσῶν βιβλία, in Ἄδελις.
Myrmex, Henetus, dialecticus philoſophus, in Ἐνετοί.
Myrſinus, hiſtoricus, Methymnaeus, in Μήθυμνα.
Naucrates, Erythraeus, ὁ τὸν Ὅμηρον ὑπομνηματίσας, in Ἐρυθραί.
Neanthes, περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, in Κρασός.
Nearchus, Letaeus, τῶν Ἀλεξάνδρῳ τῷ μεγάλῳ συστρατευσάντων ὁ διασημότατος, in Λητή.
Neſtor, primo Alexandriadis, in Ὑστάσπαι.
Nicaenetus, Abderita, ὁ ἐποποιὸς, in Ἄβδηρα.
Nicander, in Ἐπίδαυρος, Ἡδαία.
Θηριακοῖς, in Κερώπη.
Grammaticus Thyatirenus, ſiue Colophonius yyy), in Θυάτειρα.
Nicander, ἑτεροιουμένων α. in Ἀσπαλάθεια.
ι. εὐρωπείας, in Ἄθως.
δεκάτῳ σικελίας, in Ζάγκλη.
Nicanor, in Ἀλάβαστρα, Δῆλος, Ἱμέρα, Διοσκουριάς, Μιέζα.
Hermeae F. α. περὶ Ἀλεξανδρείας, in Ἀλεξάνδρεια. Ὁ Ἑρμείῳ dicitur in Τίβυρις.
Πρὸς Ἀδριανὸν γράφων, in Ἄθλιβις.
Nouus Homerus dictus, patria Hierapolitanus, in Ἱεράπολις.
Eius μετονομασίαι, in Πάρος. Vid. Leander.
Nicochares, comicus, Cydathenaeenſis, in Κυδαθήναιον.
Nicocrates, in Βοιωτία.
Nicolaus, in Λυκοθένη, Ὑπερδέξιον, Ἀμοργός.
δ'. in Θόρναξ, Νηρὶς, Μεσημβρία, et Τόρρηβος.
ι. in Ἀρκάς, Σίφνος, Μετόλα, Σκῦρος, Βωταχίδαι. [?]
θ'. in Ἀγαμήδη.
ς'. ἱστοριῶν, in Ἀσκάλων, Ἀσκανία, Καρνία.
Nicoſtratus, in Γάγρα. Citharoedus, in Ἀσσός.
Nymphis α. ἡρακλείας, in Ὕπιος, Φρίξος, Φθία.
Nymphodorus, in Ἀθύρας.
Olympianus, in Δούλων πόλις.
Oracula, pag. 11. 54. 92. 170. 249. 389. 419. 509. 623. 683. 686. 700.

Orus,

xxx) Ἡρόδοτος legere iubet Holſten. *Harl.*

yyy) Male interpres Stephani ait, Nicandrum hunc Gangrenum eſſe appellatum.

Digitized by Google

Orus, in Αἰθάλη, Ἄγκυρα, Ὀρεςία, Ἀθῆναι.
ἐθνικῶν α΄. in Νικίυ κώμη.
β΄. in Ταύα.
ὀρθογραφία, in Ταίναρος.
Palaephatus ζ΄. τρωϊκῆς, Χαριμάται.
Panyaſis. Aliquot eius verſus heroicos in Τρεμίλη inuenies.
α΄. ἡρακλείας, in Βεμβῖνα.
ια΄. eiusdem operis, in Ἀσπίς.
Parmeniſcus, in Ἄλος, Ἔφυρα, Φθία.
Parmeno, Byzantius, πρώτῳ ἰάμβων, in Βυδινοὶ, et Φρίκιον.
Parthenius, Phocaeenſis, in Μῦρσα, Γότθοι, Δεκέντιοι. Nicaenus, in Νικαία.
Parthenius, in Μαγνησία, Μύρκινος, Ἐπίδαμνος, Γενεὰ, Νεμαῦσος, Βορυσθένης, Μυτιλήνη, Ἐλεφαντίνη, Ἄγενος.
Ἀνθίππη, in Κρανίδες, Λάμεια.
Ἀφροδίτῃ, in Ἀκαμάντιον.
Δήλῳ, in Βηλήδονιοι, et Γρύνοι et forte Ὤγενος.
ἐπικηδείῳ εἰς Αὐξίθεμιν, in Γαλλήσιον.
Ἡρακλεῖ, in Ἴσσα, Οἰνώνη.
Ἰφίκλῳ, in Ἀράφεια.
Λευκαδίαις, in Ἰβηρίαι.
προπεμπτικῷ, in Κώρυκος.
Pauſanias, pag. 54. 56. 81. 234. 253. 257. 269. 400. 489. 546. 684. 734. 741. 755.
Περιηγήσεως Ἑλλάδος (vide in Σφακτήρια, Τάμυνα, Αἱμονία, Ἄβδηρα, Ἀραιθυρέα, Ὑγνίθιον, Φάληρον.)
Libro I. pag. 114. 351. 372. 733.
II. pag. 129. 153. 171. 538. 730.
III. pag. 241. 269. 345. 422. 491. 672. 687.
IV. in Καλάμαι.
V. pag. 88. 504.
VI. pag. 50. 318. et 536. vbi de oppido Phoenicum Μαριαμμία.
VII. pag. 170. 770.
VIII. pag. 64. 72. 118. 212. 214. 244. 258. 288. 376. 405. 445. 520. 596. 607. 617. 674. 700. 714. 730. 732. 754. 765.
IX. pag. 168. 183. 433. 495. 602. 603. 610. 614. 709. 759.
X. pag. 123. 290. 311. 553. 572. 592. 674. 691.
ἐν τῷ περὶ Ἀντιοχείας, in Σελευκόβηλος zzz). Idem forte liber reſpicitur in Γάββα, Γάζα, Δῶρος, vbi Pauſanias laudatur teſtis Syriacorum vocabulorum ἐθνικῶν. [P]
Eliacis prioribus, in Τύπαιον.
Phaniades Phalannaeus, Peripateticus, in Φάλαννα.
Phauorinus, in Ἀκτὴ, Βισαλτία, Σφακτηρία, Κρεμμύων, et Αἰθίοψ, vbi legitur ὡς Φαβωρῖνος περὶ τῦ Αἰθιοπίσσα.
ἐπιτομῇ δ΄. τῆς Παμφυλίας, in Ῥοπεῖς.
ἐν τῷ περὶ Κυρηναϊκῆς πόλεως, in Ἀλεξάνδρεια.
παντοδαπαῖς ἱςορίαις, in Ἀργίλος, Αὐταριᾶται, Ὠκεανός.
α΄. παντοδαπῆς ὕλης ἱςορικῆς (idem opus puto) Τετράπολις.
Nota ἐθνικῶν προτεχνολογήματα, in Αἰθίοψ memorata, non eſſe Phauorini, ſed Stephani Byz.
Phaedimus, poeta elegiacus, Biſanthenus, in Βισάνθη.
Phanodemi Ἰκιακὰ, in Ἰκός.
Pharnuchus, Naſibenus, Perſicae hiſtoriae ſcriptor, in Ἀντιόχεια.
Pherecrates, in Ἀθῆναι.
Pherecydes, in Ἀκμονία, Αἴσων, Ἀλόπη, Διόπη, Φρίξα.
πρώτῳ, in Ὑσία.

Phileas,

zzz) Hunc eſſe Pauſaniam Damaſcenum, qui ſcripſit Syriae antiquitates, docet Holſten. in notis etc. pag. 123. *Harl.*

Phileas, in Ἄβυδοι, Ἀμβρακία, Ἄνθεια. ἐν περίπλοις, in Ἀνδρία.

Philemon, in Κραστός.
Eius πτερύγιον, in Ἀθῆναι.
ἔφηβος, in Κρομμύων.

Philetas, in Ἴχναι, Φλιοῦς.

Philiadis, Megarenſis, epigramma, in Θέσπεια.

Philippus, Medmaeus, ἀξιόλογος ἀνήρ, de ventis ſcripſit, in Μέδμη. At in Αἰθάλη, Θέρμαι etc. hoc nomen male pro Philiſto legunt quidam codices.

Philiſti libri Σικελικῶν (quorum XXXIII. laudatur in Κραστός.) pag. 155. 161. 58. 336. bis, 349. 392. 413. 348. 349. 289. 406. 117. 174. 435. 517. 531. 564. 565. 575. 596. 561. 580. 600. 477. 492. 614.

Philo (Herennius) pag. 16. 30. 42. 50. 99. 103. 132. 140. 175. 233. 240. 269. 333. 489. et in Ἀζανία, Ἄργουρα, Βοῦρα, Ἰόπη (vbi Syram vocem interpretatur) Λάμπη, Μεγάλη πόλις, Μελίτεια, Νίσιβις.
περὶ πόλεων, in Ἀμισός et Ἀνδανία.
Φοινικικοῖς, in Νίσιβις, Μαρσύα.

Philo, Metapontinus, tibicen et poeta, in Μεταπόντιον.

Philochorus, τρίτῳ, in Θέα.
Ἀτθίδος libro β'. in Ἄρειος πάγος.
γ'. in Αἰθαία.
ιά. in Ἄστυ.
Citatur et Philochorus, in Ξυπέτη, et Σημαχίδαι.

Philonides, Mecybernaeus, in Ἀλόπη, Δυρράχιον, Μηκύβερνα.

Philoſtephanus, in Ἄβιοι, Ἀνθάνα, Ἀτρήνη.

Philoxenus, in Κώμη.
Ὁ τὴν Ὀδύσσειαν ἐξηγούμενος, in Ἀλάβανδα, Δωδώνη, Μεθύδριον. [¶]

Philyllius Αἰγεῖ, in Γαλεῶται.

Phlegon, Olympiadum ſcriptor, pag. 304. 337. 319. 512. 527. 704. 705. 565. 590. 612. 670. 674. 771. 727. 743. Citatur
Vol. IV. et ἐν Ὀλύμπῳ vitioſe pro Ὀλυμπιάσιν, in Μαιανδρόπολις.
Eius χρονικῶν ή. in Κρέμη.

Phocylides, Mileſius, in Μίλητος.

Phrynichus, in Ἀγνοῦς, Ἀτήνη, Ἀθῆναι, Θημακοί, Κρωπία, Κυδαντίδαι.
ἐν σοφιστικῇ παρασκευῇ, in Ταμιεῖον.

Pinaces, et πινακογράφοι, in Ἄβδηρα et Αἶνος. Vide, quae dixi ſupra p. 38.

Pindarus, in Ἀπέσας et Τέλφουσσα. Diophanti F. e Cynos Cephalis, vico Thebanorum, in Κυνὸς κεφαλαί.

Pinytus, Bithynenſis, Epaphroditi libertus, grammaticus Romae, in Βιθύνιον.

Piſander, Camirenſis, διασημότατος ποιητής, in Κάμιρος. Citatur et in Ἀγάθυρσοι.
Lib. VII. in Νιφάτης.
X. in Ἄσταρκος et Κυβέλεια.
XIII. in Οἰνοτρία et Ἀπέννιον.
XIV. in Λυκόζεια.
XXVI. in Βοαύλεια. Carmina ſcripſit.

Plato, philoſophus, Πρωταγόρᾳ, in Ἠτία, Χῆν, et Τάρας.
περὶ ψυχῆς (Phaedone) in Χώρα.

Plutarchus, in Ἀνδανία.
ὑπομνηματίσας Nicandrum, in Κορώπη.

Polemon, in Εὔθηναι, Κραστός, Μυρμισσός.

Polybius, pag. 17. 20. 28. 54. 58. 167. 171. 244. 248. 173. 625. 628. 600. 610. 590. 665. 695. 666. 667. 690. 691. 342. 415. 466. 490. 494. 495. 498. 501. 502. 506. 507. 518. 534. 540. 544. 549. 554. 565. 596. 566. 742. 769. 36. 102. 348. 144. 145. 205. 289. 163. 259. 191. 204. 156. 206. 210. 301. 309. 274. 411. 417. 439. 443. 740. 743. 750. 752. 434. 735. 354. 448. 727. 730. 698. 399. 393. 416. 421. 423. 771. 755. Reprehendit Demoſthenem lib. XII. in Χαλκεῖα. Quadraginta libros (Hiſtor.) ſcripſit, patria Megalopolitanus, in Μεγάλη πόλις.

Polycharmus, in Φελλός.
Λυκιακοῖς, in Ἰλάρις et Σύρα.

Digitized by Google

Polyhiſtor. Vide ſupra, Alexander.
Polyſtratus, Letopolites, in Λητȣ̃ς πόλις.
Porphyrius, φιλοσόφȣ ἱςορίας, γ΄. in Γάδαρα.
Poſidippus, in Βάρις, Ζέλεια. Cyniſci filius, patria Caſandrenſis, Macedo, poeta comicus, in Κασάνδρεια.
Priſcus ἐν ἕκτῳ, in Σάλωνα. [P]
Promathidas, in Γάλλος.
Protagoras, Teius, in Τέως.
Protarchus, in Ὑπερβόρεοι.
Proteas, Zeugmatites, grammaticus, in Ζεῦγμα.
Prouerbium, in Γενεά.
Proxenus, α΄. περὶ πέρων σικελικῶν, in Γέλα. Citatur etiam in Χαονία.
Ptolemaeus, rex, in Ἀγχιάλη.
Ptolemaeus, in Βρεττία.
Τρίτῳ, in Ἀλεξάνδρεια. (Ptolemaeum Lagi intelligit Berkelins.)
Claudius Ptolemaeus πέμπτῳ γεωγραφικῶν, in Χαράκμωβα.
περίπλῳ, λȣ́γδȣνα.
Ptolemaeus (Aſcalonita, grammaticus, intelligi videtur) in Ἐρυσίχη. [Idem ſentit Holſten. in notis etc. pag. 123.] Ariſtarchi diſcipulus, in Ἀσκάλων.
Publius, Hierapolitanus, Stoicus, in Ἱεράπολις.
Pytheas, in Ὠςίωνες.
Quadratus, in Μέση, Τάπυρροι, Πήλιον, Βόγχαι, Γίνδαρα, Δάλμιον.
Παρθικῶν α΄. in Γηλὺς, Μαυρȣ́σιοι, β΄. in Ζωβίδαι.
γ΄. in Γερμανίκεια, Τάρσος et Ὠτηνή.
δ΄. in Φράασπα.
ς΄. in Ὠβαρηνοί.
ζ΄. in Θελαμȣ̃ζα.
ή. Γάζακα, Μασχάνη.
θ΄. Σόλυμα, Συρβάνη, Τιγρανόκερθα.
β΄. ῥωμαϊκῆς χιλιάδος in Ἄνθιον.
δ΄. in Ἰβηρίαι.
ιδ΄. ῥωμαϊκῆς χιλιαρχίας, in Ὀξύβιοι.
ῥωμαϊκῶν ιβ΄. in Θαψίπολις. Vide Aſinius.
Rhianus pag. 63. 311. 656. 121. 129. 221. 531. 121. 216. 370. 346. 733. Benaeus, in Βήνη.
Ἀχαϊκῶν β΄. in Ἄτλαντες, Ἀπία, Βολίνη, γ΄. in Φαιςός, δ΄. in Σκόλις.
ἡλιακῶν α΄. pag. 510. 515. 546. 598.
Θεσσαλικῶν δ΄. in Ἀρκτᾶνες, Κέλαιθοι, Ἔλινοι, Συλίονες, Ὑπαιλόχιοι, Γεναῖοι et Πάραυοι, vbi verſus eius ponitur: ſicut et in Χαῦνοι, et ex octauo eiusdem operis in Ἀρτέμιτα, Ὀντύριον, nono in Φυλλȣ̃ς, *decimo quarto* in Θαμία. IV et V. in Ἐθνέθαι. XV. in Τριπόλισσοι. XVI. in Αἰγώνεια.
Ἰλιακῶν α΄. in Λάπερσα et Μέλαιναι ibique eius verſus.
γ΄. in Λιθήσιος.
μεσσηνιακῶν α΄. in Ἰρά. δ΄. in Δώτιον. έ. in Φιγαλέα. ς΄. in Ταίβυρον.
ἐν τῇ Φήμῃ, in Ἀράκυνθος.
Rhinthon, Tarentinus, φλύαξ τὰ τραγικὰ μεταῤῥυθμίζων εἰς τὸ γελοῖον, in Τάρας.
Salluſtius, in Ἄζιλις.
Scepſius, in Κάλυμνα. Vide Demetrius.
Scylax, Caryandenſis, ὁ παλαιὸς λογογράφος, Καρύανδα.
Scymnus, in Ἑρμώνασσα. [P]
Ἀσία, in Ἄρειος νῆσος.
Εὐρώπῃ, in Ἀγάθη.
α΄. περιηγήσεως, in Πάρος, vbi Chius dicitur.
Scythinus, iamborum poeta Teius, in Τέως.
Seleucus β΄. γλωσσῶν, in Βρεντήσιον.
Semus, Delius, in Τέγυρα.
Serapio, Hierapolitanus, Stoicus, in Ἱεράπολις.
Silenus, libro II. in Παλική.
Sibylla, in Τρινακρία.
Simmias, μησὶν, in Ἀμύκλαι.
Ἀπόλλωνι, in Ἡμικύνες.
Simonides, ὁ μελοποιὸς Iulietes, Ceus, in Ἰȣλὶς, Ἀκαμάντι, Ἄκαιθος.

Socrates,

Socrates, apud Ariſtophanem, in Μῆλος.
Sophaenetus Ἀναβάσει Κύρου, in Καρδοῦχοι, Τάοχοι, Φύσκος, Χαρμάνδη.
Sophocles, pag. 6. 13. 47. 128. 174. 105. 526. 607. 700. et in Γενήτης.
Eius Αἰγεὺς ἐκλυόμενος, in Χώρα.
αἰχμαλωτίδες, in Βωμοί, Εὐρώπη, Χρύση.
Idem ἀλεξάνδρῳ, in Ἔφεσος et Ἄστυ.
Ἑρμιόνη, in Ἀγυιά.
Ἡρακλεῖ, in Χώρα.
Ἱππῶνι, in Ὤλενος.
λημνίαις, in Χρύση.
Ναυπλίῳ Καταπλέοντι, in Ἀσπίς.
Πηλεῖ, in Κυκνῖτις.
ποιμέσι, in Γραικός, Κυκνῖτις.
Τεύκρῳ, in Κυχρεῖος.
Τυμπανισταῖς, in Χαλδαῖοι.
Φινεῖ, in Βόσπορος.
Φρίξῳ, in Ἄστυ.
Sophocles, Apollonii Argonauticorum interpres in Ἄβαρνος, Ἄβροι, Κάναστρον. Lariſſaeus, in Κράνεια.
Soſtratus, Phanagorita, in Μυκάλη.
Soſus, Aſcalonites, Stoicus, in Ἀσκάλων.
Soterichus, poeta Oaſites, ὁ τὰ πάτρια γεγραφώς, in Ταοις.
Stephanus vel Hermolaus ſua Βυζαντιακὰ citat in Γέτθοι. Etiam προτεχνολογήματα τῶν ἐθνικῶν Stephani in Αἰθίοψ.
Steſichorus, Euphemi F. Mataurinus μελῶν ποιητής, in Μάταυρος.
Strabo, pag. 12. 13. 21. 40. 27. 30. 52. 53. 57. 65. 66. 79. 125. 139. 142. 144. 108. 114. 115. 116. 120. 438. 439. 666. 667. 669. 677. 684. 687. 689. 691. 692. 698. 701. 705. 15. 50. 100. 115. 123. 128. 130. 160. 161. 175. 176. 189. 217. 240. 252. 272. 286. 359. 460. 477. 503. 311. 325. 450. 458. 155. 171. 174. 184. 434. 459. 377. 195. 208. 715. 738. 383. 761. 764. 770. 440. 375. 739. 627. 684. 738. 376. 444. ter. 377. 390. 391. 400. 386. 361. 372. 375. 385. 732. 574. 581. 583. 586. 592. 593. 594. 603. 612. 614. 263. 432. 443. 771. 309. 310. 769. 434. 283. 293. 395. 472. 473. 475. [?] 477. 485. 494. 503. 504. 512. 516. 519. 531. 541. 543. 536. 544. 538. 549. 550. 461. 547. 554. 560. 563. 566. 569. 572. 574. 579. 556. 596. 710. 712. 340. 353. 749. 751. 755. 740. 743. 744. 712. 454. 718. 764.
Stratonicus citharoedus, in Ἄσσος et Καῦνος.
Suidas γενεαλογίαις, in Ἄμυρος.
Sunius, in Κάρνανα.
δ'. ἀραβικῶν, in Ἐδεμαῖοι.
Syneſius, ἐπιστολῇ, in Εὐκαρπία.
Teucer, Cyzicenus, in Βαθρωτός.
Teupalus, qui Ἠλειακὰ ſcripſit, in Ἀνδρία.
Technicus, ὁ Τεχνικός, in Ἀκέλη, Ἀλλόβρογες.
Liber XII. in Ἄφθαλα. Vide ſupra Apollonius et Herodianus.
Thales, Mileſius, Examii F. in Μίλητος.
Theagenes, in Ὠκεαμεναί, Τίρσαι.
Μακεδονία, in Ἄλτος, Βαλλα, Ἐλευθερίσκος et Λητή, vbi laudatur Theagenes ἐν Μακεδονικοῖς, vti in Μιεπτός, Φύσκος, Παρθενόπολις, Σκύδρα, Κύδνα, Παλλήνη, Μίεζα et Ὀλόβαγρα. *liber V.* in Ὀρέσαι.
Καρικοῖς, in Κασαλία.
Theo, in Ἄλος, Ἀργύριναι, Ὑπερησία. in Lycophronem, Αἶνια, Κύτινα. ὑπομνηματίσας Nicandrum, in Κορώπη.
Theodectes, Phaſelites, Ariſtandri F. ſcripſit Tragoedias L. Rhetorica et Orationes, in Φασηλίς.
Theodoridas, in Κάρυστος.
Theogiton, Trageates, Ariſtotelis diſcipulus, in Τραγαία.
Theognis ὁ τὰς παραινέσεις γράψας, in Μέγαρα.
Theophanes, Heracleopolites, phyſicus, in Ἡρακλεόπολις.
Theophraſtus, in Χάλκη. *nono de plantis* in Ἄψυνθος. Ereſius fuit, Ariſtotelis diſcipulus, antea Tyrtamus dictus, in Ἔρεσος.

Theophilus *ιά. περιηγήσεως Σικελίας*, in Παλική.

Theopompus, pag. 18. 81. 150. 36. 56. 81. 100. 547. 85. 548. 359. 373. 728. 714. 353. 771. 674. 225. 235. 584. 417. 673. 672. 671. 613. 612. 609. 605. 600. 595. 236. 202. 477.

'Ελληνικῶν libri pag. 496. 503. 344. 760. 717. 182. 664. δ'. in Ἄσπενδος. ή. in Ἔμβατον et Κάλπη.

Φιλιππικῶν libri pag. 39. 59. 68 101. 130. 430. 452 453. 497. 503. 530. 540. 479. 547. 548. 552. 553. 558. 560. 562. 563. 243. 264. 599. 388. 390. 734 750. 711. 716. 725. 286. 319. 306. 311. 339. 685. 691. α΄. in Ἀλλάντη. ε΄ in Ἀμφαναί. κβ΄. in Χυτρόπολις. κδ΄. in Ἄρης, Ἀσησσός. λθ΄. in Ἀσαί.

Multi etiam eius libri, ſuppreſſo nomine paſſim citantur: vt κβ΄. in Θέστωρος. κδ΄. in Βαίτιον, Ἀσησσὸς et Ἄσσηρα. λβ΄. in Μαυσός. μγ΄. in Δριλώνιος. μβ΄. in Ἵππος. μζ΄. in Ἄστακος. ν΄. in Καρός. να΄. in Κράνεια. νβ΄. in Βαρήτιον. νς΄. in Αἰγείρεσσα αἰλία, Λύκαια. νζ΄. in Μεσσαπέαι.

Thucydides, p. 3. 27. 38. 504. 124. 710. 127. 128. 236. 147. 157. 190. 201. 229. 303. 309. 230. 515. 563. 572. 569. 577. 260. 576. 568. 566. 392. 427. 725. 697. 678. 679. 723. 742. 603. 606. 607. 611. 770. 771. 748. 730. 731. 733. 758. 497. 481. 83. 231. 280. 295. 312. 334. 343. 348. 378. 390. 470. 471. 706.

Timaeus, in Ἀργύρινοι, Ἀτάβυρον, Εὐκαρπία, Μασσαλία.

Timagenes *α΄. βασιλέων*, in Μιλύαι.

Timagoras, in Σπάρτη.

Timo, Σίλλοις, in Φλιοῦς.

Timocrates, Adramyttenus, in Βέρεξ.

Timoſthenes, in Ἀλεξάνδρεια, Ἀπία, Ἀρτάκη.

ἐν τῷ σταδιασμῷ, in Ἀγάθη.

Timotheus, citharoedus, Mileſius, in Macedonia mortuus, qui ſcripſit *νόμων κιθαρῳδικῶν* libros XVIII. *ἔπη* 8000. et *προνόμια αὐλῶν* 1000. Eius epitaphium, in Μίλητος.

Tryphon, in Ἀλαί, Αὐλὶς, Ἦλις.

παρωνύμοις, in Ἀγυιά, Ἀπολλωνία, Ἀνταιεύς, Μυκάλη, Σχοινοῦς.

Vlpianus, Ἀραβικοῖς, in Ταΐνοι.

Vranius, in Βραχία, Μάννεως, Νίσιβις.

Ἀραβικῶν α΄ in Σέννονες, Σίγγαρα, Αὔαθα.

β΄. in Ἐρυθρά, Πάλμυρα, Ταΐνοι, Αἰαμήνη, Αἰανῖτις, Χατραμωτίτης, Μώθα. Μήδαβα.

γ΄. in Ἀβασηνοί, Ἄδανα, Ἄχομαι, Ζάβιδα, Θαμουδᾶ. Κερδανῖται, Ἀτραμῖται, Ὄβοδα, Σῆρες, et Τάρφαρα.

τετάρτῃ, in Ἀκχηνοί.

Excidit numerus in Νόσορα.

Xanthus, Lydus, in Ἄρνα, Ἀρτύμνησος, Λόκοζες.

λυδιακῶν α΄. in Λυκοσθένη. β΄. in Ἀρδύνιον, Στρόγωλα γ΄. in Λυδία et Εὐπάτρια. δ΄. in Ἀσκάλων, Σιδήνη, Ἀστερία, et Ἀστελέβη. Male λυκιακοῖς quidam codd. in Μελάμπεια, Ἔλγες, Σιδήνη.

Xenagoras. in Ἀκόντιον, Καρπασία, Χυτροί.

Xenion, in Ὄαξος, Εἴνατος, Φαλάσαρνα.

Eius Κρητικά, in Ἀρκάδες, Δραγμός, Λάμπη, Κάνταvος, Καμάρα, Ὤλερος, Ὀλοῦς, et Ὑδραμία.

Xenophantus, in Ἀλαί, Ἀραφηνίδες.

Xenophon, in Ἀρμενία, Θύμβραια, Ἐπαρῖται.

Ἀναβάσει Κύρου, pag. 548. 562. 573. 675. 169. 311. 459 448. [?]

'Ελληνικῶν α΄. in Χείμερα, Ἀσσυρία. γ΄. in Σκῆψις. ς΄. in Εὐταία. ζ΄. in Ὄλουρος.

ἱππαρχικῷ, in Φάληρα.

Alius

Alius videtur, qui ἑκκαιδεκάτῃ, in Ὄλυ-ρος citatur.
ἀναμετρήσεσιν, in Ὠρωπός.
Zeno, Myndius, grammaticus, in Μύνδος.
Zenodotus, in Ἀντρών, Δωδώνη.
Zopyrus, in Ἀφροδισιάς.

Ad hunc indicem ſupplendum profuit mihi clariſſ. Hudſoni induſtria, qui ſuas mihi ſchedas Oxonia humaniſſime tranſmiſit.

XVII. EXPOSITIO TOTIVS MVNDI ET GENTIVM, cuius latinam verſionem antiquam, initio mutilam, e Iuretiano codice Salmaſius Iacobo Gothofredo edendam conceſſit, auctorem videtur habuiſſe ethnicum [a]) Sophiſtam, patria forte Antiochenum [b]), clarum circa a. Chr. 347. [c]) vnde nonnullis viris doctis [d]) in mentem venit, hunc ipſum libellum eſſe illam geographiam, quam ad Iulianum imp. [e]) miſit Alypius Caeſarii frater, addita tabula geographica, quam iambis adſcriptis exornauerat. Equidem auctor huius expoſitionis negat, ſe in Britannia fuiſſe, in extremo libri: *deinde alia, quae ſic vocatur Britannia Inſula, ſicut, qui fuerunt narrant, valde maxima et praecipua in omnibus.* De Alypio autem *Ammianus* XXXIII. 1. *Negotiumque* (reſtaurandi templi Hieroſolymitani, Iulianus) *maturandum Alypio dederat Antiochenſi, qui OLIM Britannias curauerat pro praefectis.* Vnde non abſurde *Petrus Baelius* [f]) colligebat, alium quemcunque, quam Alypium, eius ſcripti eſſe auctorem. Poſſit tamen dici, Alypium ad Iulianum miſiſſe geographiam, quam non ipſe ſcripſiſſet, ſed alius: neque enim Iulianus diſerte adfirmat, illam geographiam ab Alypio fuiſſe compoſitam, quemadmodum nec πινάκιον ſiue geographicam tabulam, cui tantum verſus adſcripſerat. Dionyſio Petauio notis ad Iuliani Orat. I. [g]) adpellatur *veteris mundi deſcriptionis auctor latinus, is quidem non graecus.* Sed fortaſſe nihil aliud his verbis voluit vir eruditus, quam latina, quae habemus, antiqua eſſe, non graeca: licet latina illa e graecis conuerſa eſſe, tot graeciſmi, ab inerudito et barbaro interprete relicti, [P] manifeſto produnt. Confer *Salmaſium* ad hiſt. Auguſtam pag. 456. et Steph. *Le Moyne* notas ad varia ſacra pag. 1033. Edidit hanc latinam veterem verſionem ruſtico ſermone [h]), vt ait Barthius, compoſitam, addita graeca ſua interpretatione nouaque eius translatione latina et commentario *Iacobus Gothofredus*, dicauitque Salmaſio, [hoc titulo praefixo: *Vetus orbis deſcriptio, graeci ſcriptoris ſub Conſtantio et Conſtant. impp. Nunc primum poſt mille trecentos ferme annos edita, cum duplici verſ. et notis Iac. Gothofredi,* ICti.] Geneu. 1628. 4. Inſtitutum ſuum ipſe exponit his verbis: *Graeci ſcriptoris ἐπίςασις iſthaec eſt, quae ab inſulſo literione, graecae latinaeque linguae iuxta ignaro, in latinam linguam transfuſa fuit: tam inepte, vt iacuiſſe tamdiu non miror; potius enataſſe. Ea barbaries*

a) Vide *Iac. Gothofredi* prolegomena et notas pag. 21. ad cap. XVIII.

b) Id. pag. 20. *Iac. Palmerius* Exerc. ad auctores Graecos pag. 283. *Fabric. De St. Croix* in Memoire etc. nr. 40. opinatur, hoc opuſculum primum ſermone ſyriaco fuiſſe ſcriptum, deinde in linguam latinam translatum: at oppido vtile ad rem mercaturae ſub Conſtantio, Auguſto, cognoſcendam. *Harl.*

c) Gothofred. pag. 12.

d) *Voſſ.* de ſcientiis Mathemat. 248. [*Phil. Brietius* inter teſtimonia ab Hudſono collecta.]

e) Iulian. Epiſtola XXX.

f) Tom. I. Lexici, in Alypio, nota B.

g) Pag. 72. edit. Lipſ. Similiter Phil. Brietius parallel. Geograph. tom. I. pag. 10. cuius verba Gronouius editioni ſuae praefixit.

h) *Barthius* ad Zach. Mytilenaeum pag. 250 et 345.

vbique hanc interpretationem obſidet, vt in tam conciſo praeſertim opere non putes quicquam latere, quod erui publice interſit. Et tamen contra eſt: nempe quod in balluca auri argentique adſolet, diligentius excutienti purioris metalli ramenta quam plurima hic intermicant. Quinimo, (quis putet?) et haec ipſa verſionis barbaries in bonum vertit. Nam quia interpres verbum verbo curauit reddere, Graecanica etiam vbique conſtructione ſeruata, quae vitium latinis auribus ſonaret, facile fuit, graeca ſaltem mediocria ex latinis FACERE non bonis. Sane vel ex his verbis, (vt latiniſmos, in graeca hac *περιηγήσει* a Laur. Normanno *τῷ μακαρίτῃ* obſeruatos, omittam,) conſtat, falli eos, qui graeca a Gothofredo edita putant eſſe antiquum et originarium contextum, quod videtur etiam ſenſiſſe *Iacobus Palmerius*, Grenteſmenilius, qui locis nonnullis veteris huius orbis deſcriptionis lucem adfert in exercitationibus ad optimos auctores graecos pag. 283—286. [i]) Quamobrem non plane videtur improbandum *Iacobi Gronouii* inſtitutum, qui, quando hanc expoſitionem mundi cum Scylace, Anonymo Voſſiano et Agathemere recudi curauit, Lugd. Bat. 1697. 4. latinum tantum exemplar antiquum expreſſit, Gothofredi graecis omiſſis. Notas etiam eruditas et prolegomena omiſiſſe alii noluerint, at loca quaedam in praefatione ſua non infeliciter emendauit. *Fabric.* — Ex editione Gronouii recuſum eſt id opuſculum in *Hudſoni* Geogr. graec. minor. vol. III. vide ſupra ad §. VII.

Cod. regius *Matritenſis* CXXI. eſt memorabilis. Namque praeter alia ineſt *Διαμερισμὸς τῆς γῆς, diuiſio terrae,* (in cod. Vindob. apud Neſſel. part. I. cod. CLIII. nr. 6. recenſetur hoc titulo: *Διαμερισμὸς τῆς γῆς εἰς τοὺς γ´ υἱοὺς τοῦ* Νῶε, *diuiſio orbis terrarum inter tres filios Noe.*) Illud opuſculum aliud incerti auctoris excipit ineditum; cuius pars prior eſt catalogus praecipuorum orbis montium et fluminum; poſterior autem eſt Periplus ſiue *σταδιασμὸς τῆς θαλάσσης, per ſtadia maris dimenſio,* cum prologo, in quo auctor ſcribit, ſe incipere ab Alexandria ad Dioſcuridem vsque in Ponto iacentem, et ab Europa, ab Hiera, prope Chalcedonem ſita, vsque ad Herculis columnas. Plura additurum eſſe ipſum aut reuera adieciſſe, ex fine prologi patet. Verum codex, mutilus, nec ſatis emendate ſcriptus, deficit in inſula Creta. Illam vero poſteriorem partem *Iriarte* in catal. MSS. graecor. pag. 485—493. primus graece euulgauit, et, quae praeſtiterit, multis docuit; tum pag. 494 ſqq. adiecit indicem alphabeticum locorum omnium, quae in deſcripto ſtadiaſmo, ſ. periplo referuntur. Vtramque partem, promiſit *de St. Croix* in Mem. nr. 22., ſe cum reliquis minor. gr. ſcriptor. geograph. eſſe editurum. *Harl.*

XVIII. In *Leonis Allatii συμμίκτοις*, Bartholdo Neuhuſio curante, excuſis Amſtelodami, (licet titulus falſo Coloniam Agrippinam praeferat) a. 1653. 8. leguntur quaedam geographica [k]). Sunt autem haec:

1) *Ioannis Phocae,* Cretenſis monachi, qui ſub Emanuele Comneno militauerat, et Palaeſtinam inuiſit a. Chr. cIↄCLXXXV. Ἔκφρασις ἐν συνόψει τῶν ἀπ᾽ Ἀντιοχείας μέχρις Ἱεροσολύμων κάστρων καὶ χωρῶν Συρίας, Φοινίκης, καὶ τῶν κατὰ Παλαιστίνην ἁγίων τόπων. *Compendiaria deſcriptio caſtrorum et vrbium ab vrbe Antiochia vsque Hieroſolymam,* cum verſione Allatii. [P]

2) *Epiphanii,*

i) Conf. *Haſaeus* lib. de academ. Beryt. cap. 7. §. 2. *Heum.*

k) Conf. infra in vol. VI. pag. 689 ſq. *Harl.*

2) *Epiphanii*, monachi ac presbyteri Hagopolitae, *διήγησις εἰς τύπον περιηγητοῦ περὶ τῆς ἁγίας πόλεως καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἁγίων τόπων. Enarratio geographica Syriae, urbis ſanctae et ſacrorum ibi locorum* cum verſione *Fed. Morelli*, (qui e MS. Vaticano prior, ſed minus emendate Pariſiis a Iac. Sirmondo acceptam ediderat,) per Allatium interpolata. Auctor ſingula, quae ſcripſit, oculis ſe ſuis vidiſſe teſtatur pag. 63. *τὴν γὰρ πᾶσαν ἀλήθειαν ἔγραψα, καθὼς περιεπόλευσα, καὶ εἶδον οἰκείοις ὀφθαλμοῖς.* Quando ſcripſerit, non docet. Eiusdem de S. Apoſtolo Andrea et de S. Maria memorat Allatius de Simeonum ſcriptis pag. 90 et 106.

3) *Perdiccae*, Protonotarii Epheſini, *ἔκφρασις περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις κυριακῶν θεμάτων* (al. *θαυμάτων καὶ θεαμάτων*,) *Expoſitio thematum Dominicorum et memorabilium, quae Hieroſolymis ſunt*, verſibus politicis, cum verſione *Fed. Morelli*, iambico carmine, qui ſine auctoris nomine e codice, in quo Maximi Planudae carmina praecedebant, vulgaverat. Perdiccae nomen reſtituit Allatius e codice Viennenſi. Confer *Lambecium* lib. I. de bibl. Vindobonenſi pag. 101. 104. 105. Cangio hic idem videtur Perdiccas, de quo Pachymeres VI. 24. Hiſt. et pſeudo-Synodus Palamitar. a. Chr. 1347. habita pag. 171.

4) *Anonymi ἀπόδειξις περὶ τῶν Ἱεροσολύμων, locorum Hieroſolymitanorum enarratio*, lingua graeca vulgari, cum Allatii verſione.

5) Tractatus de diſtantiis locorum terrae ſanctae ſcriptus ab Eugeſippo quodam a Chr. MXL. latine, e codice Caroli Moroni.

6) Willebrandi ab Oldenborg Canonici Hildeshaemenſis, qui a. Chr. cIↃCCXI. Palaeſtinam luſtrauit, itinerarium terrae ſanctae, latine ex MSto codice Branenſis monaſterii prope Sueſſionem, vnde habuit bibliotheca Puteana, ex hac Holſtenius, ab iſto Allatius.

XIX. Idem *Holſtenius* ſyntagma geographorum graecorum edere conſtituerat, duabus diſtinctum partibus, quarum delineationem refert propinquus eius *Lambecius* lib. I. de bibl. Vindob. pag. 113 ſq. In *parte priore* debebant comparere:

Mich. Pſelli de terrae ſitu, figura et magnitudine opuſculum, quod fuit etiam in bibliothecis Iac. Sirmondi et Patricii Iunii, teſte Voſſio.

Anonymus de terra deſcribenda in plano.

Iſaacus Argyrus de terra deſcribenda in plano.

Agathemeri Orthonis hypotypoſis geographiae, de qua dixi ſupra §. XI.

Incerti auctoris compendium geographiae.

Marciani Heracleotae de ambitu orbis terrarum libri II. de quibus ſupra §. X. [P]

Artemidori, Epheſii, epitomes fragmentum, de quo ibid.

Hannonis circumnauigatio Africae, de qua diſſerui lib. I. cap. VI.

Scylacis Caryandeni deſcriptio maris interni, de quo §. VI ſq. huius capitis.

Scymni Chii de ſitu orbis poema. id. §. IX.

Dicaearchi deſcriptio Graeciae, de qua lib. III. cap. VIII. [pag. 486. vol. III.]

Dionyſii

Dionyſii Byzantini ἀνάπλους ſiue l) deſcriptio Boſpori Thracii, [cuius editionem ab Hudſono accepimus in vol. III. ſcript. min. gr. Geogr. vid. ſupra in recenſ. editt. Dionyſii Perieg.]

Petri Gyllii m), qui diu in Oriente verſatus eſt, et a. Chr. 1555. Romae obiit, commentariorum de Boſporo Thracio libri III. ad Dionyſium illuſtrandum *iam tot annos in coecis tenebris iacentem, qui licet hominum,* inquit Gyllius, *in magna luce verſaretur, tamen craſſa* [?] *adeo caligine circumfuſus eſt, vt non videretur, niſi quis ſimili ſtudio, quo vti conatus ſum, eius caliginem diſcuteret.* [conſ. infra, in lib. V. cap. 5. vol. VI. pag. 553. *Harl.*]

Arriani deſcriptio Ponti Euxini, de qua dicam infra capite de Arriani ſcriptis.

Anonymi deſcriptio Ponti collecta ex Scymno, Arriano et Marciano. Hanc a nobiliſſimo Godefrido Chriſtiano Goezio acceptam ad praeſtantiſſimum Hudſonum tranſmiſi, qui illi in volumine tertio geographorum graecorum locum dabit: [et vero dedit.]

Arriani, vel potius incerti circumnauigatio maris Erythraei. De hac quoque infra in capite de Arriani ſcriptis dicturus ſum.

Iſidori, Characeni, manſiones Parthicae, de quibus ſupra §. VIII.

Palladius de Indis et Brachmannis, de quo vide ſi placet lib. I. cap. XI. §. VI.

Strabonis epitome, de qua capite I. huius libri IV. §. 4.

Gemiſti Plethonis emendatio aliquot errorum Strabonis: deſcriptio Graeciae, e Strabone excerpta, et deſcriptio Peloponneſi (e Ptolemaeo) De Gemiſti, vti Pſelli quoque et Iſaaci

l) Scripſit *Dionyſius Byz.* Stephano ac Suidae laudatus, ante imp. Seueri tempora, qui A. C. 197. Byzantium et loca Boſporica ruinis inuoluit. Exordium eius *Anapli* a Cangio in CPoli Chriſtiana editum, [rec. in *Hudſoni* geogr. ſcript. gr. min. vol. III. nr. i. not. 1] quia breue eſt, h. l. integrum adſcripſi. Εἰ μόνην συνέβαινε τοῖς ἀναπλέουσιν ἐς τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ τὸ καλούμενον αὐτοῦ στόμα, τερπνὴν ἅμα καὶ θαυμαστὴν εἶναι τὴν ὄψιν, ἀπαρ- δυσχερὴς ἂν ἄλλως ἐπὶ τοῖς ὁρωμένοις ὁ λόγος. ἀπείργαστο γὰρ δὴ τὸ σύμπαν ὑπὸ τῆς ὄψεως ἀξιοθαύμαστον ἑαυτὴν παρεχομένης κατά τε ἐγγύτητα καὶ στενοχωρίαν τοῦ πορθμοῦ, κατὰ τὴν δι' ὀλίγου τῆς θαλάττης πρὸς ἀμφοτέρας τὴν ἤπειρον ἐπιμιξίαν, ἐγγυβαθῆ κόλπων καὶ λιμένων ἀνάχυσιν, ὑφ' ὧν οὐχ ἧττον εὔθηρός ἐστιν ἡ σκεπαινή, καὶ τοῦ ῥεύματος τὸ μὲν πλέον κατιόντος, ἔστι δὲ ὅτε κατ' ἐπικράτειαν ἀναστρέφοντος, ἀπιόντων δὲ τῶν ἀκρωτηρίων τὴν περιαγωγὴν παρ' ἀλλήλων ἀναπτυσσομένων, καὶ ἐκ τῆς κατ' εὐθυπορίας ἀναλυόντων τοῦ ῥεύματος τὴν βίαν. Ἐπεὶ δὲ ἐκ ἐλάττω παρέχεται τῆς ὄψεως τὴν ἀκρόασιν, ἀναγκαῖον ἔδοξέ μοι συγγράψαι περὶ τούτων, ὡς τοῖς μὲν ἰδοῦσι μηδὲν ἐνδέοι τῆς ὁλοκλήρου καὶ τελεωτάτης ἱστορίας, οἱ δὲ μὴ θεασάμενοι, τὸ γοῦν ἀκηκοέναι περὶ αὐτῶν ἔχοιεν. Ἀρχὴ δὲ αὐτὴ τοῦ τε λόγου καὶ τῆς χωρίων φύσεως πέλαγός ἐστιν ὁ Πόντος ὁ Εὔξεινος, μεγέθει τῶν ἄλλων πλεῖστον, ὅσα μὴ πρὸς τὴν ἔξω θάλασσαν ἰσοῦσθαι. Μόνη δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀνακέχυται λίμνη Μαιῶτις, ἣν μητέρα καὶ τροφὸν τοῦ πόντου κατειλήφαμεν λόγοις ἐκ παλαιοῦ μνήμης παραδεδομένοις. Ταύτης τὸ περίμετρόν ἐστι δισχιλίων σταδίων, τὸ δὲ πέρας Τάναϊς, ὅρος τῶν δυοῖν ἠπείρων.

m) Scripſit idem *Gyllius* quoque librum de vrbe CPoli accuratiſſimum, in quo nihil aliud carpit *Tho. Smithus* in notitia CPoleos pag. 66 ſq. quam quod paene nimia diligentia vſus narrationem paullo obſcuriorem et minus gratam videatur reddidiſſe. *Fabric.* — *Petri Gyllii* de Boſporo Thracico libri III. *eiusdem* de topographia Conſtantinopoleos et de illius antiquitatibus libr. IV. editi ſunt in *Domni Anſelmi Banduri*, Raguſini, Presbyteri ac monachi Benedictini e congregatione Melitenſi, imperio orientali, ſiue antiquitatibus CPolitanis, in IV. partes diſtributis etc. Pariſ. 1711. fol. II. voll rec. Venet. 1729. fol. et in hac quidem editione pag. 211—335. *Harl.*

Digitized by Google

Iſaaci Argyri ſcriptis dicendi locus erit infra libro V. Gemiſti geographia Theſſaliae MSta in bibl. Vindob. et regia Londinenſi. [vid. S. Croix Mem. nr. 26. et quae inde infra excerpſi.]

Varia excerpta Geographica collecta e variis MSS.

In *parte altera* ſyntagmatis Holſteniani, ſiue, vti apud Lambecium lib. VI. pag. 268. vocatur corpore Byzantino, exſtare debebant:

Heſychii, viri illuſtris, Origines CPolitanae, quas Io. Meurſius primus cum latina verſione et notis edidit.

Georgii Codini Origines et antiquitates CPolitanae, quas illuſtrarunt idem Meurſius et Lambecius, vt libro V. dicam.

Anonymi excerpta de antiquitatibus CPolitanis, illa, ni fallor, quae primo loco in Combefiſii manipulo Originum rerumque CPolitanarum leguntur, et a Lambecio illuſtrata ſunt.

Pauli Silentiarii deſcriptio templi Sophiae et deſcriptio ambitus eiusdem templi, carmine iambico: quod a Cangio deinceps editum atque illuſtratum verſione et notis eſt ad Io. Cinnami calcem, [Pariſ. 1670. rec. Venet. 1729. fol.]

Petri Gyllii deſcriptio vrbis CPolitanae.

De XIV. regionibus vrbis CPolitanae libellus anonymi latini, qui Theodoſio imperante ſcripſit. Confer Cangii CPolin Chriſtianam lib. I. pag. 62. Praefationem ex codice Vindobonenſi edidit Lambecius lib. II. de bibl. Vindobonenſi cap. 8. pag. 950 ſq. Librum ipſum habes ad calcem notitiae vtriusque imperii. [?]

Emanuelis Chryſolorae comparatio veteris et nouae Romae.

Conſtantini Porphyrogeniti thematum imperii CPolitani libri II. quorum priorem vertit atque illuſtrauit Bonau. Vulcanius, poſteriorem Federicus Morellus. [repet. collato cod. MS. Pariſino, in *Bandurii* imperio orientali, cum Bandurii verſione in tom. I. et not. in tom. II. conf. infra, in lib. V. cap. 5. vol. VI. pag. 487 ſq. *Harl.*]

Hierocliſ, grammatici, Synecdemus (comes peregrinationis) ſiue notitia prouinciarum imperii Orientalis, quam poſtea vna cum ſupplemento, quod e Farneſiano codice Holſtenius deſcripſerat, in tomo ſecundo [n]) antiquitatis eccleſiae illuſtratae edidit *Emanuel a Schelſtrate*, Romae 1697. fol. Meminit huius libri Conſtantinus Porphyrogen. lib. II. them.

[n]) In huius tomi ſecundi adpendice praeter Hieroclis ſynecdemum exſtat et Itinerarium, quod fertur ſub nomine Antonini Auguſti, tum Nili Doxopatrii commentarius de quinque thronis Patriarchalibus, atque aliae huiuſcemodi notitiae veteres Patriarchatuum, Metropoleon et Epiſcopatuum antiqui orbis Chriſtiani. Quod vero multis in hoc opere agit Schelſtratenus, vt diſpoſitionem dioeceſeon eccleſiaſticarum iuxta diſpoſitionem prouinciarum imperii, de quarum ratione ſollicite diſſerit, factam olim fuiſſe demonſtret, hoc impugnauit *Benedictus Bacchinus* erudito volumine, in tres diſtincto libros, de eccleſiaſticae Hierarchiae origine, Mutinae a. 1704. 4. Qui tamen accurate vetera monumenta penſitauerit, neque ſemper ante Conſtantinum M. neque nusquam eccleſiaſticas dioeceſes cum prouinciarum diuiſione conſpirare inueniet.

them. cap. 1. pag. 81. *μαρτυρεῖ καὶ τῷ λόγῳ καὶ Ἱεροκλῆς ὁ Γραμματικὸς, ὁ γράψας τὸν συνέκδημον. Fabric.* — Conf. infra in vol. VI. lib. V. cap. 5. pag. 545 ſq. — nec. in *Banduri* imperio orientali tom. I. pag. 31. edit. Pariſ. aut pag. 25 ſqq. edit. Venetae. Is vero Bandur. in praef. pag. V ſq. refutat Emman. Schelſtratenii opinionem, illud opus nec genuinum eſſe nec integrum Hieroclis; ſed ex Hieroclis, grammatici, commentario deſumtum. Contra Schelſtratenium cum Banduro facit *Petr. Weſſeling.* in prolegom. pag. 626 ſqq. Hic vero Hieroclis Synecdemum optime edidit graece, ampliſſimoque et erudito commentario illuſtrauit in praeclara collectione, inſcripta: *Vetera Romanorum itineraria*, ſiue Antonini Auguſti itinerarium cum integris Ioſ. Simleri, Hieron. Suritae et Andr. Schotti notis: *Itinerarium Hieroſolymitanum et Hieroclis grammatici Synecdemus curante Petro Weſſelingio*, qui et ſuas addidit adnotationes. Amſtel. 1725. 4. pag. 621 ſqq. Idem in prolegomenis docte copioſeque docet, Hieroclem, quum hanc notitiam vulgaret, nihil eorum videri quae nouauit Iuſtinianus, nec tamen Hierocles memorauit, inaudiuiſſe, adeoque ante Beliſarium Conſulem, cuius annum plures nouarum conſtitutionum praeferunt, principe tamen Iuſtiniano. ſcripſiſſe. *Harl.*

Notitia o) epiſcopatuum ſedis Antiochenae et Hieroſolymitanae. [P] [in cod. Medic. *Florent.* XIII. plut. 59. ap. *Bandin.* catal. MSSt. gr. tom. II. pag. 521. eſt catalogus patriarcharum Hieroſolymitanorum, Antiochenorum, et Conſtantinopolitanorum. *Harl.*]

Appendicis

o) Plures eiusmodi Notitias Epiſcopatuum veterum Orientis et Occidentis graece et latine in lucem dedit *Carolus a S. Paulo*, epiſcopus Abrincenſis, Pariſ. 1641. fol. ad calcem Geographiae ſacrae. Animaduerſiones poſtumae *Lucae Holſtenii* in hoc opus, cum eiusdem obſeruationibus in Phil. Clueri (cuius itineris ſocius fuit, vide pag. 263. et Lambecium VI. pag. 273 et 258.) Italiam antiquam et Theſaurum geographicum Abrahami Ortelii prodierunt Romae 1666. 8. Denique *Caroli a S. Paulo* Geographia ſacra, additis Holſtenii animaduerſionibus nitide recuſa eſt Amſtelodami a. 1703. fol. Similem notitiam a *Baſilio Ialimbanenſi* A. C. 885 compoſitam graece et latine vulgauit *Guil. Beueregius* in notis ad Synodum Trullanam pag. 135 ſq. vbi notat, Carolum non optima ſemper fide egiſſe; ſed Romanorum praeſulum ambitioni hinc inde litaſſe. Praeterea Eutychii, medio fere ſaeculo X. clari, notitiam ſedium metropoliticarum Alexandriae ab eodem Beueregio pag. 148 ſq. alias item huiuſcemodi a *Iac. Goaro* ad calcem Codini, et *Em. Schelſtrateno* parte 2. Antiquitatis Eccleſ. editas. *Nici Doxopatrii*, qui ſaeculo XII. poſt Chriſtum natum ſcripſit Notitiam eccleſiarum a Patriarcha CPolitano dependentium, ante Schelſtratenum etiam dedere *Allatius* lib. I. de vtriusque Eccleſiae conſenſu cap. 24. *Stephanus le Moyne* tom. I. Var. ſacror. pag. 211 ſq. et *Richardus Simon* ad calcem Hiſtoriae criticae de religione et ritibus Orientalium gallice editae, vbi et alia quaedam huius argumenti e Tho. Smithi libro de ſtatu praeſenti eccleſiae graecae. His addes *Leonis Sapientis διατύπωσιν*, [Francof. 1596. et a Goar. cum Codino, 1648.] et expoſitionem nouam Andronici Palaeologi imp. quam Georgii Cyprii Chronico Eccleſiae graecae Lipſ. 1587. 8. latine ſubiecit D. *Io. Olearius*. De Epiſcopatibus Africae obſeruata multa ſunt Io. Fello, epiſcopo Oxonienſi ad Cyprianum, et praeſtantiſſimo Eliae du Pin ad Optatum. Notitiam veterem prouinciarum Africae vulgauit *Iac. Sirmondus* tom. I. Var. Opuſc. recuſam tom. I. eius operum atque in tomo priore hiſtoriae perſecutionis Vandalicae Victoris Vitenſis, curante Theodorico Ruinarto: cui addenda, quae ad Sexti Rufi breuiarium cap. 4. viri docti. [De eparchiis ſ. prouinciis orbis opuſcul. vide paullo poſt in catal. ſ. mem. de St. Croix nr. 24. et de aliis in fine. In cod. reg. *Neapol.* XIX. eſt ſeries imperatorum ac Patriarcharum CPolit. verſibus iambicis; in cod. LXVII. indiculus metropoleon et epiſcopatuum CPolit. ſubiectorum.] Notitias prouinciarum

Appendicis loco ſubiiciendi erant:

Philonis, ſophiſtae, liber de ſeptem miraculis mundi, de quo dictum eſt lib. III. cap. XXIV. §. 4. [vol. IIII. pag. 232 ſq.]

Sotionis excerpta de miraculis aquarum, de quibus vide, ſi placet, libri III. cap. V. §. 38. [vol. III. pag. 322.] et Voſſium II. 7. de hiſt. graecis. *Fabric.* Plura de eo tradunt Needham et Niclas in prolegg. ad Geoponica, h. v. pag. LXXI ſq. *Harl.*]

Pauli Silentiarii carmen de miraculis aquarum, de quo lib. III. cap. XXVII. [inter poetas epigrammat. h. v.]

Anonymus de incremento Nili, ille, ni fallor, qui latine inter Ariſtotelis ſcripta legitur, vt dixi eiusdem libri cap. V. §. 37. vel potius breuior alter, quem graece et latine ad Herodoti calcem dedere H. Stephanus, G. Iungermannus et Tho. Galeus.

Seorſim ab Holſtenio edendi.

Stephanus de vrbibus, Dionyſius de ſitu orbis, et geographica ſacra Euſebii, Hieronymi, Eucherii et aliorum.

[Vberiorem geographorum minorum editionem meditatus eſt *Penzel,* cui debemus germanicam Strabonis verſionem, mihique id ante plures annos ſignificauit per litteras, atque etiam a. 1785. menſe Febr. ad St. Croix ea de re ſcripſit; quod ex nota illius prima in mox memoranda commentatione cognoui. Sed huc vsque a promiſſis nondum ſtetit. Neque tamen conſilio illius deterritus eſt *De Sainte-Croix,* ad quem saepius prouocauimus. Is enim nouam eamque pleniorem minorum tam graecorum quam latin. geogr. ſcriptorum molitus, notitiam futurae illius, ſi fata ſiuerint acerba, editionis dedit in peculiari ſcriptiuncula, ***Memoire envoyé a Meſſieurs du Iournal des Sçavans, ſur une nouvelle édition des petits Géographes anciens.*** Par M. ***le Baron de Sainte-Croix***, in Iourn. des Sçavans pour l'année

1789.

rum Galliae tum idem *Sirmondus* tom. I. Concilior. Galliae et *A. du Cheſne* tom. I ſcriptor. Francor. Reliquarum prouinciarum diſpoſitio qualis ſaltem vltra Honorii et Arcadii tempora exſtitit, peti poteſt e Notitia vtriusque imperii, quam illuſtrauit Pancirollus, et Graeuius tom. VII. theſauri Romani inſeruit. Notitiam Patriarchatuum Antiocheni et Hieroſolymitani, neſcio an eandem, quam in ſyntagmate Geographico edere Holſtenius voluit, Guil. Tyrio ſubiectam exhibet *Iac. Bongarſius* tom. I. geſtorum Dei per Francos pag. 1044 ſq. Notitiam Eccleſiarum Romae *Baronius* tom. XI. ad a. 1057. nr. 20. E recentioribus Geographiam eccleſiaſticam ſummatim tradidere 1) *Aubertus Miraeus* libris V. de notitia Epiſcopatuum orbis Chriſtiani Antwerp. 1613. 8. et in Chronico Chronicorum Iani Gruteri. 2) *Frid. Spanhemius,* Theologus Leidenſis, tom. I. Opp. qui etiam chartas geographicas habet adiunctas, et 3) *Commanvillius* libro gallice Rothomagi a. 1700. 8. edito et magna induſtria compoſito, cui titulus: *tables Geographiques et Chronologiques de tous les Archeveſchez et Evechez de l' Univers, ou l' on voit l' état ancien et preſent* etc. [Catalogum Patriarcharum Conſtantinopolitanor. a primo, Metrophane, ſub Conſtantino M. vsque ad Cyrillum a. 1712. confecit Fabric. infra in vol. VI. p. 693—754. Quatuor catalogi patriarcharum et epiſcoporum Byzantin. atque Conſtantinopolit gr. et lat. in *Banduri* imperio Orientali, vol. I. p. 187 ſqq. edit. Pariſ. ſ. pag. 161 ſqq. edit. Venet. In illo *Banduri* opere plura reperiuntur, quae huc pertineant; ſed quia Fabric. infra in vol. VI. lib. V. cap. V. pag. 545 ſqq. ſingulas partes recenſuit, lectorem ad illud cap. ablegare praeſtat. *Harl.*

Digitized by Google

1789. Pariſ. 12. m. April. p. 657 — 753. Separatim quoque in forma quarta, ſed paginarum numero ſerieque deſtituta, e prelo exiit; quam in manibus habeo. Praeter vulgata etiam inedita publicaturus horum dedit indicem. Enimuero plura inedita poſſunt reperiri, atque catalogus eiusmodi ineditorum iam exſtat in *Bibliotheca literaria being a Collection of Inſcriptions, Medals, diſſertations* etc. Londini 1722. Number III. p. 24 ſq. Sed paucis indicabo, quae ille in collectione publicaturum ſe copioſius declarauit. De ſingulis enim plura, quae vel ad notitiam auctoris cuiuslibet aut editionum opuſculorumque litterariam, vel ad argumentum opuſculorum codicumque mſſt. vſum pertinerent, docte notauit. Sunt vero

1) *Hannonis* periplus.

2) *Scylacis*, Caryandenſis, periplus.

3) *Dicaearchi* ſtatus Graeciae, eiusdem fragmentum et deſcriptio montis Pelii, quae tria diuerſa fragmenta ab editoribus male diuulſa et confuſa fuiſſe, de St. Croix late oſtendit, et longum Holſtenii de iis in nota adducit locum.

4) *Antonii Diogenis* ex incredibilibus de Thule excerpta, ex Photii bibl. cod. CLXVI. Eſt deſcriptio itineris Tyriorum in partem quamdam Oceani.

5) *Monumentum Adulitanum.* Notat, primam Leonis Allatii editionem eſſe vitioſam: meliorem eſſe Chishulli in Antiquitt. Aſiae pag. 73. et *Bayeri* ſecundum cod. Vaticanum, in comment. acad. Petropol. tom. IV. pag. 248. et in opuſculis variis pag. 16. vid. ſupra in hoc volum. pag. 251 ſq.

6) *Agatharchidis* peripli rubri maris excerpta. Hudſonus culpatur.

7) *Scymni Chii* orbis deſcriptio, cum Ephori fragmentis.

8) *Dionyſii Periegetae* orbis deſcriptio, cum Euſtathii commentario, paraphraſi graeca et ſcholiis ſelectis.

9) *Iſidori Characeni* manſiones Parthicae.

10) *Arriani* indica.

11) *Arriani* periplus Ponti Euxini.

12) *Anonymi* periplus maris Erythraei.

13) *Ptolemaei* tabula longitudinis et latitudinis vrbium inſignium.

14) *Agathemeris*, *Orthonis* F. compendiarium geographiae expoſitionum libr. III.

15) *Dionyſii Byſantii* de Boſporo Thracio fragmentum.

16) Fragmentum, epitome vndecim librorum *Artemidori Epheſii.*

17) *Marciani Heracleotae* periplus maris externi, tam orientalis, quam occidentalis, et maximarum inſularum, quae in eo ſitae ſunt.

18) *Anonymi* periplus Ponti Euxini.

19) *Stephani Byſantii* de vrbibus fragmentum.

20) *Nonnoſi* ex hiſtoria legationum, (ad Aethiopas, Homeritas et Saracenos iuſſu Iuſtiniani ſuſceptarum,) excerpta, ex Photii bibl. cod. VIII.

21) *Con-*

Digitized by Google

21) *Conſtantini Porphyrogeniti* de thematibus imperii orientalis et occidentalis libri duo.

22) *Anonymi* periplus, ſiue per ſtadia maris dimenſio, ex cod. Matrit. de quo ſupra egimus.

23) *Strabonis* epitome, ſiue Chreſtomathia, vbi in nota longa doctaque Holſtenii obſeruatio de Strabone et ſchedis Scrimgerianis adfertur.

24) *Anonymi* de Eparchiis ſiue prouinciis orbis opuſculum, quod Bertius primum ſub nomine Ptolemaei cum huius geogr. 1618. euulgauit; at non eſt ab illo auctore profectum: correctius id e codice edidit Montſaucon. in biblioth. Coislin. pag. 581. In cod. Pariſ. reg. nr. 1603. eſt illud multo plenius.

25) *Anonymus de diuiſione orbis* cum alio inedito, quod eſt in mſto regio, nr. 2492.

26) *Gemiſtius Pletho* de emendatione aliquot errorum Strabonis. In bibl. Pariſ. publica ſunt quatuor codd. nr. 817. 1191. 1415 et 2426. Tertio cod. addita eſt tabula geographica; in eodemque titulus illius operis, quod in ſex capita poteſt diuidi, eſt ἐκ τῶν γεωγραφικῶν βιβλίων, περὶ τῶν τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης σχημάτων ἐπιδιορθωθὲν παρὰ τοῦ σοφωτάτου etc. (ſic quoque inſcribitur in cod. Vindob. LXXXVII. nr. XVI. et *Kollar.* in ſupplem. I. pag. 556 ſqq. copioſus eſt de illo libello. adde infra in vol. X. pag. 745.) In cod. *Vatic.* et *Scorial.* teſte eodem Kollario, inſcribitur ἐκ τοῦ Στράβωνος γεωγραφικῶν περὶ τοῦ τῆς γῆς τῆς οἰκουμένης σχήματος· διορθωθὲν παρὰ τοῦ Πλήθωνος. Secundum codic. mſtum collegii Claramont. nunc Meermanianum, eſt inſcriptio Διόρθωσις ἐνίων τῶν οὐκ ὀρθῶς ὑπὸ Στράβωνος λεγομένων. (vid. *Brequigny* catal. mſstor. collegii Claram. pag. 326.) Pletho ſibi quoque fecerat excerpta e Strabonis libr. IX et X. quae ſunt in cod. Pariſ. nr. 1739. in his e libro IX. (vid. *Labbei* biblioth. noua mſtor. pag. 120.) *Topographia Theſſaliae* eſt in eiusdem bibliothecae codd. nr. 462 et 2376. cui opuſculo inſeruit Pletho, quae *Plutarchus* in quaeſt. gr. cap. 13. de Theſſalia retulit. — eadem in bibl. *Vindob.* cod. XC. nr. 7. (vid. *Lambec.* comment. libro VII. pag. 350.) et cod. LXXXVII. nr. 7. (vid. *Kollarii* ſupplem. pag. 553 ſqq. vbi plura Gemiſti ſcripta, in illo codice ſeruata, recenſentur.)

27) Excerpta ex *Georgii Chryſococcae* ſyntaxi Perſarum, de Chryſococca vid. ſeq. §. notata.

28) Varia geographica ex Hudſonii editione Dionyſii Periegetae, variisque lexicis atque ſcholiaſtis excerpta.

29) *Michaelis Pſelli* opuſculum de terrae ſitu, figura et magnitudine, ſub nomine *Nicephori Blemmidae* in cod. Oxonienſi; ſed Pſello tribuitur in codice Sirmondi. St. Croix dubius eſt, num id differat ab eo, quod Montſaucon in biblioth. Coisl. pag. 599. nominauit *Blemmidae* geographiam ſynopticam, nec ne?

30) *Anonymi* compendium geographiae expoſitionis ex codice.

31) *Anonymus* de deſcribenda terra in globo ex mente Ptolemaei.

32) *Pſeudo-Plutarchus* de flumine.

33) *Anonymus* de Iſtro fluuio, ex cod. Vaticano.

34) *Philo, Byſantinus*, de VII. miraculis mundi; ab Allatio minus curate emendatoque editus.

Digitized by Google

35) *Anonymi* opuſculum de ſeptem orbis miraculis. Leo Allatius in notis ad Philonem Byſant. quaedam dedit ex eo fragmenta, et integrum cum verſione latina editurus erat; ſed morte prius eſt abreptus, quam id aliaque praelo ſubiicere potuit.

36) *Pomponius Mela* de ſitu orbis.

37) *C. Iulii Solini* Polyhiſtor, ſiue de ſitu et mirabilibus orbis.

38) *Rufi Auieni* deſcriptio orbis terrae.

39) *Rufi Feſti Auieni* ora maritima.

40) *Anonymi* deſcriptio totius orbis et gentium.

41) *Claudius Rutilius Numatianus* de reditu ſuo, ſiue iter.

42) *Priſciani* periegeſis.

43) *Aethici* coſmographia.

44) *Anonymi* libellus prouinciarum romanarum et ciuitatum prouinciarum gallicarum. Theodorus Gronou. ex cod. Mediolan. illum libellum primus a. 1739. at minus docte edidit, iudice de St. Croix.

45) Hic numerus omiſſus eſt.

46) Nomina prouinciarum et ciuitatum Galliae.

47) *Vibius Sequeſter* de fluminibus, fontibus, lacubus, nemoribus, paludibus, montibus, gentibus, quorum apud poetas mentio fit.

48) *Anonymi Rauennatis* de geographia libri quinque.

49) *Pappi, Alexandrini,* deſcriptionis orbis epitome ex verſione Armeniaca latine reddita.

50) *Petri Gyllii* de Boſporo Thracio, libri III.

Tum ſupplementi loco ſequuntur quidam Palaeſtinae et adiacentium regionum ſcriptores.

1) *Euſebius Pamphili* de nominibus locorum et vrbium in ſacra ſcriptura.

2) *Epiphanii, monachi*, enarratio geographica Syriae et vrbis ſanctae.

3) *Bedae* de nominibus locorum in actis Apoſtolorum libellus.

4) *Eucherius* de ſitu Iudaeae.

5) *Eugeſippus* de diſtantiis locorum terrae ſanctae.

6) *Ioannis Phocae* compendiaria deſcriptio caſtrorum et vrbium ab vrbe Antiochiae vsque Hieroſolymam.

7) *Buchardi* de monte Sion, deſcriptio terrae ſanctae.

8) *Perdiccae*, Protonotarii Epheſini, (a. 1345.) expoſitio thematum dominicorum et memorabilium, quae Hieroſolymis ſunt, verſſ. graecis iambicis.

9) *Anonymi* enarratio locorum Hieroſolymitanorum.

Denique

Digitized by Google

Denique adiicientur geographiae eccleſiaſticae:

1) Graeca notitia patriarcharum.

2) Notitia eccleſiaſtica, ſiue diatypoſis *Leonis Auguſti.*

3) *Nili Doxopatrii* notitia patriarchatuum.

4) Notitia latina quinque patriarchatuum.

5) Notitia Thuana patriarch.

6) *Guil. Tyrii* notitia epiſcopatuum, e cod. emendata: editio enim in Geſtis Dei per Francos pag. 1045. haud exacta eſt. Hactenus index de St. Croix. *Harl.*

XX. Superſunt et alia geographica ſcripta graeca, manu exarata, in variis bibliothecis, vt [in biblioth. *Laurent. Medic.* duce Bandin. catal. MSS. gr. II. cod. XVI. plut. 57. pag. 374. *anonymi* nomina fluminum, fontium, montium, vrbium, gentium atque lapidum. — pag. 420. in cod. XXXXII. *anonymi* pauca de proprietatibus aliquarum regionum, Scythiae e. g. quae nullis omnino fulminum ictibus obnoxia perhibetur. — p. 433. in cod. L. plut. 57. nr. 10. nomina ciuitatum graecarum vetera et noua. — in vol. III. pag. 326. cod. VIII. plut. 86. nr. 25. geographico-hiſtorica de Aegypti regione ac Nili adluuione; it. de proprietatibus quorumdam populorum e Ptolemaeo et Agatharchide. In cod. *Vindob.* apud *Kollar.* Suppl. pag. 561 ſq. eſt in cod. LXXXVII. nr. 20. *Laſcaris*, cognomine *Canani*, hiſtorema de itinere ſuo, per Europam facto, vbi Kollarius optat, vt fragmentorum, praecipue ſi ex vetuſtioribus libris ſint exſcripta, geographicorum, maior ratio habeatur. — in cod. CXXXVI. nr. VI. (ibid. pag. 768.) nomina graecarum vrbium recentiora, quae tempore vetuſtis fuere ſubſtituta. Alia in notitia de St. Croix et a Fabricio in nota *m* ad praecedentem paragraphum et alibi ſunt memorata. Atque in pluribus bibl. latent geographica ſcripta, quorum *omnium* et ſingulorum anxia conquiſitio obſcuram ingratamque potius proderet, credo, induſtriam, quam vtilitatis ſtudium. Neque ſyriacorum atque arabicorum, (de quibus multus eſt *Caſiri* in bibl. hiſpan. arab. e. g. praef. ad tom. I. pag. XIV ſqq. tom. II. pag. 1 ſqq. pag. 9 ſqq. etc.) ſcriptorum catalogus ad noſtrum inſtitutum pertinere videtur. Multorum tamen notitia iuuare poteſt futurum geographicorum graecorum ſcriptor. editorem. Sic praeter memoratos libros ſuperſunt] in *Auguſta Vindobonenſi*, *Androetae* Tenedii, (cuius periplum propontidis laudat ſcholiaſtes Apollonii II. 159.) [¶] *ἱστορικὸν περὶ τῆς γῆς αὐτοῦ πατρίδος*, teſte Lambecio tom. I. pag. 148. *Mich. Pſelli*, quod rotunda ſit terra, *Nicephori Blemmidae* breuis geographia *p*), *Georgii Chryſococcae*, medici, tabulae aſtronomicae et geographicae, quarum meminit Labbeus pag. 121. 124. bibl. nou. MSS. *q*) *Gemiſti Plethonis* varia geographica, de quibus Allatius libro de Georgiis pag. 386. *Anonymi* fragmentum hiſtorico-geographicum de diuiſione orbis terrarum inter tres filios Noae *r*), eorumque poſteros, quod itidem exſtat in Vindobonenſi bibliotheca, teſte Neſſelio, part. I. p. 140. 230. [et in cod. Matritenſi ſupra laudato.]

Deperditos Geographos Graecos s) perſequi nihil adtinet, quorum praecipuos ex ſolis Strabonis, Euſtathii, Stephani Byz. aliisque, [¶] quos paullo ante dedi, indicibus, colligere cuiuis

p) In reg. biblioth. *Neapolitan.* eſt in cod. XV. Niceph. Blemmidae γεωγραφία συνοπτική. *Harl.*

q) Vide ſupra in hoc vol. pag. 153. *Harl.*

r) Confer de hoc argumento Geneſ. X. et Ioſephum lib. I. Antiq. cap. VI. cum F. D. Bernhardi notis. Coſmam, Indopleuſten, lib. II. Topographiae Chriſtianae p. 131. 132. et Samuelis Bocharti Phaleg.

cuiuis facile eſt. Sed pleroſque etiam notatos memini Voſſio in praeclaro de hiſtoricis graecis opere, et in libro de Philologia cap. XI. ac de ſcientiis mathematicis cap. XLIII et LXIX.

E recentioribus Graeciam tabula deſcripſit *Nicolaus Sophianus*, Corcyraeus, circa A. C. 1480. Romae clarus, quam commentario illuſtrauit Nicolaus Gerbelius, Baſil. 1545. recuſo tom. IV. theſauri Gronouiani. Quamquam vero et hanc et reliquas Geographiae veteris partes illuſtrarunt multi [t]), nemo tamen plenius hoc accuratiusque fecit viro egregio *Chriſtophoro Cellario*, cuius notitia orbis antiqui, ſiue Geographia plenior ab ortu Rerump. ad Conſtantinorum tempora prodiit Lipſiae et Cantabrig. 1701. 1706. 4. duobus vol. [u]) Hic ſeptuagenario propior a. 1707. Halae Saxonum exceſſit e viuis, die quarta Iunii, quum non hoc tantum, ſed quam plurimis aliis inſignibus ingenii ſui monumentis rem litterariam pariter et gloriam nominis ſui inſigniter locupletaſſet. Singularem praeterea lucem Geographiae priſcae adfundit *Ioannis Harduini*, e ſoc. Ieſu, opus eruditiſſimum, cui titulus *Numi antiqui populorum et vrbium illuſtrati.* Pariſ. 1684. 4. [Sed cfrr. praeter alia Opera rei numariae veteris, et *Io. Chriſtoph. Raſche* Lexicon vniuerſae rei num. vet. Lipſ. 1785 ſq. X. voll. 8. inprimis: Populorum et regum numi inediti collecti a *Franc. Neumann* Vindob. 1779. 83. II. 4. et *Ioſ. Eckhel* Doctrina numorum veterum, Pars I. Vol. I. II. Vindob. 1792 ſq 4. *Beck.*]

s) *Cicilius*, Argiuus, poeta epicus, ſcripſit ἁλιευτικὰ et Περιήγησιν Ἑλλάδος, teſte Eudocia pag. 270.

Polemon, Euegeti F. ex oppido iliaco Glycia oriundus, tempore Ptolemaei Epiphanis, ſcripſit orbis deſcriptionem, ſiue geographiam; vnde Periegetes dictus eſt: idem ſcripſit deſcriptionem Ilii, libr. III. origines (Κτίσεις) vrbium, quae ſunt in Phocide pluraque alia. vid. *Suidam* voc. Πολέμων, tom. III. pag. 139. Küſteri, *Eudociam* pag. 350. quae autem vel re ipſa, vel tarditate librariorum aut operarum paullo differunt. Suidas enim tradit, eum quoque ſcripſiſſe: Κτίσεις τῶν ἐν Φωκίδι πόλεων, καὶ περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναίους συγγενείας αὐτῶν· Κτίσεις τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων. atque Küſter adnotat, ſe ex MSS. Pariſ. locum ita ſuppleuiſſe. In editione autem Eudociae ita et forſan rectius diſtinguuntur verba: Κτίσεις τῶν ἐν Φωκίδι πόλεων· καὶ περὶ τῆς πρὸς Ἀθηναίους συγγενείας τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων. aut ex Suida ita corrigi poteſt locus Eudociae Κτ. τ. ἐν Φωκ. πόλεων· Κτίσεις τῶν ἐν Πόντῳ πόλεων, καὶ περὶ τ. π. Ἀθην. συγγενείας αὐτῶν. Adde ſupra ad cap. de Anthologia §. 1. et in catal. poetar. epigrammatarior. v. *Polemo.* A Schol. ad Apoll. Rhod. IV. 324. citatur Polemon ἐν κτίσει Ἰταλικῶν καὶ Σικελικῶν.

Strabo, Amaſenus, apud Suidam III. pag. 382. et ex eo apud Eudociam pag. 338. eſt *Strabo*, geographus.

Timagetus, cuius liber περὶ λιμένων, *de portubus*, laudatur a ſcholiaſte ad *Apollon. Rhodium* IV. 259. 284. 306. 320. vide *Mallincrot* in paralipomenis ad Voſſii libr. de hiſtoricis graec. et lat. in Supplementis et Obſeruatt. ad Voſſium a Fabricio editis. Hamburgi 1709. 8. pag. 114. in primis cl. *Schoenemann* in comment. de geographia Argonautarum pag 43 ſqq. Hi pauci e multis ſufficiant. *Harl.*

t) e. g. Emmius, Spon, Wheler, Chandler, Choiſeul, Guys, Gillies aliique multi, quorum ſcripta paſſim enumerat *Gottlieb Henr. Stuck* im Verzeichniſs von ältern und neuern Land- und Reiſebeſchreibungen etc. Halae Sax. 1784 8. et in part. II. a Webero edita ibid. 1787. 8. vbi in indic. voc. *Griechenland*, loca, vbi recenſentur, facile reperies. Nubem ſcriptorum diuerſi generis acuique excitauit cel. *Meuſelius* in biblioth. hiſtor. vol. II. part. I. pag. 243 ſqq. inter ſcriptores de rebus Osmannicis, (in quo tomo etiam ſcriptores de rebus Syriacis atque Arabicis recenſentur,) et vol. III. part. II. p. 155 ſqq. ac p. 371 ſqq. *Harl.*

u) Iterum opus illud praeſtans, et adnotatt. *Io. Conr. Schwarzii* locupletatum prodiit Lipſiae 1731. 4. II. voll. poſthac Londini, cum 27. tabb. geogr. denique cum variis emendationibus et additamentis, cur. *Franciſco Tirolio* Romae 1774. fol. Geographiae antiquae nouam lucem adfundit ac de veteribus geographis erudite iudicat diſſeritque cl. *Conr. Mannert* in Geographie der Griechen und Römer aus ihren Schriften dargeſtellt. Noriberg. pars I. 1788. 8. pars II. 1789. pars III. 1792. *Harl.*

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT III

DE DIOSCORIDE.

I. *Dioſcoridis nomen.* II. *Eius ſecta.* III. *Eius vita, aetasque.* IV. *Alii Dioſcorides.* V. *Dioſcoridis in botanicen et materiam medicam merita.* VI. *Libri de materia medica V.* VII. *Libri duo, alter de venenis eorumque praecautione ac medicatione, alter de venenatis animalibus.* VIII. *Liber περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν.* IX. *Liber de ſuccidaneis medicamentis.* X. *Notha Dioſcoridis.* XI. *Libri de parabilibus medicamentis duo.* XII. *Dioſcoridis et Stephani Atheniensis alphabetum empiricum.* XIII. *Codd. Dioſcoridis MSS. cum adpictis figuris.* XIV. *Codices graeci.* XV. *Codices latini.* XVI. *Codices arabici.* XVII. *Codices librorum de medicamentis, paratu facilibus.* XVIII. *Editiones graecae.* XIX. *Editiones graeco-latinae.* XX. *Verſiones Dioſcoridis latinae.* XXI. *Verſiones Dioſcoridis in alias linguas.* XXII. *Commentarii.* XXIII. *Editiones libri de medicamentis paratu facilibus, et ſpuriorum.* XXIV. *Editiones promiſſae. Commentarii, qui lucem non viderunt.*

[Studio *Io. Chriſt. Gottl. Ackermann*, Med. D. et Prof. Altorfin.]

I.

PEDACIVS DIOSCORIDES aut DIOSCVRIDES vulgo adpellatur in libris ſcriptis, at non omnibus, editisque, quantum ſcio, omnibus. Hinc, quod in codicibus quibusdam, antiquiſſimo etiam Vindobonenſi [a]), *Pedanius* adpellatur, in aliis etiam, quos Ianus Laſcaris et Cl. Salmaſius inſpexerunt, ac quod in Photii bibliotheca [b]) ſub Pedanii nomine citatur, *Lambecius* [c]) a Pedania, Romanorum gente, *Pedanium* adpellandum cenſuit, quo nomine etiam antiquiſſimus excerptorum ex Dioſcoride codex, qui in bibliotheca Vindobonenſi exſtat, inſcriptus eſt. Difficultatem, nullo forſan modo extricandam, facilis permutatio litterarum κ. et ν. et faciles librariorum errores inde naſcendi, peperere.

II. Empiricae ſectae addictum fuiſſe Dioſcoridem, multi adfirmarunt, in iisque noſtro adhuc tempore *Hallerus* [d]). At hi ad empiriam Dioſcoridis ſtatuendam ſolo hoc argumento vſi ſunt, quod plantarum aliorumque medicamentorum virtutes, nullo cauſarum, quae morbos producunt, aut temporum diſcrimine addito, tradiderit. Quod etſi negari non poteſt, ſciendum tamen eſt, dogmaticos, de medicamentorum virtute et vſu ad morborum curationem differentes, eodem modo plane ſcripſiſſe, quo Dioſcoridem eſſe commentatum, ex libris eius, qui ſuperſunt, conſtat. In ea enim medicinae parte, quam, diducta medicinali ſcientia in tres partes, φαρμακευτικὴν nominarunt, dogmatici non aliter, niſi empiricorum modo ſcribere potuerunt; quam medicamentorum pertractandorum rationem etiam Galenus, dogmaticorum medicorum princeps, ſequutus eſt. Ad eum modum, quem dogmatici omnes in ſcribendis medicamentis tenebant, Dioſcoridem ſcripſiſſe vtique exiſtimandum eſt, etſi non nego, eum, quoniam libris nobiliſſimorum empiricorum et Aſclepiadis diſciplinae ac methodicorum ſectae addictorum de medicamentis vſus eſt, etiam horum

a) *Lambec.* Com. de biblioth. Caeſar. Vindob. lib. II. cap. 7. pag. 590.

b) *Photius* in biblioth. nr. CLXXVIII.

c) Commentar. de biblioth. Caeſar. Vindobon. lib. II. cap. 7. pag. 591.

d) In tom. I. biblioth. botan. cap. 36. pag. 80.

Digitized by Google

horum medicorum placita in libros ſuos tranſtuliſſe [e]). Poſtquam enim in iſta rixarum, quas diuerſae in medicinali ſcientia ſectae, dogmaticorum, empiricorum, methodicorum, caet. mouerant, acerbitate, medici in diuerſas partes tranſierant, et abſurda quaeuis, dummodo ſectae ſuae fauerent, tuebantur, quidam medici, poſtea eclectici, ſiue hectici adpellati, nati ſunt, qui in *θεωρίᾳ* maxima quidem ex parte dogmaticos ſequerentur, in aliis vero, quae ipſis maxime placebant, ex empiricorum aut methodicorum placitis adſumerent eoque modo ſyſtema ſibi conderent, maxima ex parte quidem dogmaticorum ſyſtemati conſentaneum, non tamen ex omni. Hanc in ſcribendis de medica materia libris rationem Dioſcorides maxime ſequutus eſt, quam et optime in praefatione ad lib. I. materiae medicae his expoſuit: *μετὰ πλείστης ἀκριβείας τὰ μὲν πλεῖστα δι' αὐτοψίας γνόντες, τὰ δὲ ἐξ ἱστορίας συμφώνου τοῖς πᾶσι καὶ ἀνακρίσεως τῶν παρ' ἑκάστοις ἐπιχωρίων ἀκριβώσαντες πειρασόμεθα καὶ τῇ τάξει διαφόρῳ χρήσασθαι, κ. τ. λ.*

III. De vita Dioſcoridis non fere ſcimus, niſi ea, quae ipſe memoriae prodidit. Anazarbae, Ciliciae vrbe [f]), natus eſt. Militarem ipſum vitam egiſſe et iam in ea aetate materiae medicae, ex vegetabili maxime regno, operam dediſſe, ipſe difertis verbis memorat: peragraſſe etiam multas regiones, maxime eam ob cauſam, vt medicinis exacte ſtuderet, *ἡμεῖς, ὥς ἐστιν εἰπεῖν, ἐκ πρώτης ἡλικίας ἄλεκτόν τινα ἔχοντες ἐπιθυμίαν περὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ὕλης, καὶ πολλὴν γῆν ἐπελθόντες, οἶσθα γὰρ ἡμῶν στρατιωτικὸν τὸν βίον, συναγηόχαμεν τὴν πραγματείαν ἐν ἓξ βιβλίοις.* Qui locus proſtat in praefatione ad libr. I. de materia medica pag. 2. edit. Goupyl. Tempus, quo libros ſuos ſcripſerit, incertum eſt. Tamen Neronis aeuo eum vixiſſe et inſcriptio libri de probabilibus medicamentis, (ſi is tandem genuinus eſt.) probat, quae ad Andromachum, Neronis archiatrum, eſt, et familiaritas, quae inter ipſum et Licinium Baſſum fuit. Areum enim, cui libros de natura medica inſcripſit, cum laudat, *δεῖγμα*, inquit, *οὐ σμικρὸν τῆς ἐν σοὶ καλοκαγαθίας καὶ ἡ τοῦ κρατίστου* [g]) *Λικινίου Βάσσου πρὸς σὲ διάθεσις, ἣν ἔγνωμεν συνδιάγοντες ὑμῖν.* Quae quum ita ſint, Dioſcori-

e) In praefatione ad Areum p. 1. 3. ed. Goupyl. Pariſ. 1549. 8. Dioſcorides ipſe rationem tradit, qua in libro ſuo concinnando vſus ſit. Legiſſe ſe empiricos nobiliores ipſe docet, nominaque eorum, quos legit, adducit. Docet vero etiam, ſe legiſſe Aſclepiadas, (ſectatores Aſclepiadis,) *Iulium Baſſum*, (non Tullium, quem Caelius Aurelianus vocat libr. III. acutor. cap. 16.) *Niceratum*, *Petronium*, *Nigrum*, *Diodotum*, quos vero reprehendit ceu medicos, *οὐ τῇ πείρᾳ τὴν ἐνέργειαν τῶν φαρμάκων κατειληφότας.*

f) Qui negarunt, Dioſcoridem ante Plinium vixiſſe, etiam hoc argumento vſi ſunt, quod, ſi hoc tempore vixiſſet, Anazarbeus eſſe non potuiſſet. Suida enim docente, Ciliciae vrbs, nomine Cyinda primum fuit, dein Diocaeſarea, poſtremo Anazarbum, a Zarbae nomine, qui terrae motu euerſam reaedificauit, a Nerua imperatore miſſus. vid. *Marſil. Cagnat.* lib. II. *variar. obſeruat.* cap. 28. conf. quoque *Stephan. Byzantin.* in Ἀναζαρβά. Suidae vero errorem, qui Anazarbae nomen ante Neruae imperium inditum ſcribit, refellit *Valeſius ad Ammian.* XIV. 8. et *Harduinus ad Plinii* lib. V. 27. vbi Anazarbenorum mentio, emendatione LX. Habet etiam de patria Dioſcoridis quaedam *Salmaſius* exerc. Plinian. cap. 30. et in homonym. hyles iatricae, prolegom. p. 10. Vid. quoque *Hallerum* in tom. I. bibiioth. botan. cap. 36. pag. 97. et *Dan. le Clerc* in hiſtoire de la medicine part. III. lib. II. cap. 2. pag. 622 ſq.

g) Solemnis hic titulus virorum, in dignitate conſtitutorum. Ita Paulus, apoſtolus: *κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι*, Act. XXIII. 25. adde XXVI. 25. Hinc patet quoque, Theophilum, cui Lucas euangelium et acta inſcripſit, magiſtratum geſſiſſe, quia et ipſum ita adfatur: *κράτιστε Θεόφιλε. Fabric.*

Digitized by Google

Dioſcoridis aetas colligi poterit ex Licinio, ſiue, vt apud *Tacitum* XV. 33. vocatur, Lecanio Baſſo, qui conſul fuit anno Chriſti LXIV. Neronis XI. Areum hunc, cui Dioſcorides libros de materia medica inſcripſit, *Torrentius* ad Sueton. Auguſt. cap. 89. et *Lambecius* lib. II. commentar. pag. 559. eumdem eſſe putarunt cum Areo, philoſopho Alexandrino, quo familiariter vſus eſt Auguſtus, imperator. Sed Areus, quem amicum coluit Dioſcorides, is potius fuit, quem Aſclepiadeum, (Aſclepiadis ſectatorem,) vocat *Galenus* lib. V. de compoſit. medicamentor. ſecundum genera cap. vltim. tom. XIII. edit. Charter. pag. 801. *ὡς δὲ Διοσκορίδης ὁ Ταρσεὺς* (Lambecius pag. 561. legit *Ἀναζαρβεὺς*) *ἔδωκεν Ἀρείῳ τῷ Ἀσκληπιαδείῳ θαυμαστῶς κατέχων τὰς αἱμοῤῥαγίας.* (conf. Dioſcoridem lib. V. mater. med. cap. 115. *περὶ χαλκιτέως*) Is Areus, Aſclepiadeus, igitur ab Areo, philoſopho, diuerſus fuit. Ex ipſo etiam loco, in quo Dioſcorides Licinium Baſſum amicitiamque memorat, quae Areo cum hoc fuerit, clariſſime adparet, alium eſſe Areum, quem adfatur Dioſcorides, ac philoſophum illum Alexandrinum. Neque enim tam plumbeus fuiſſet, vt pro Licinio Baſſo non potius nominaſſet Auguſtum, imperatorem, apud quem adeo gratioſus erat ille Areus. At Lecanius Baſſus carbunculo iam perierat, quum ſcriberet Plinius XXVI. 1. *quo duo conſulares obiere, condentibus haec nobis eodem anno, Iulius Rufus et Q. Lecanius Baſſus, ille medicorum inſcientia ſectus, hic vero pollice laeuae manus euulſo acu ab ſemet ipſo, tam paruo vulnere, vt vix cerni poſſet.*

Neronis itaque aeuo et ante Plinium vixiſſe Dioſcoridem noſtrum, libroſque ſuos de materia medica poſt annum a Chriſto nato LXIV. et XI. a Neronis principatu compoſuiſſe, credibile eſt, etſi, Suida (ſ. v. *Διοσκορίδης*) maxime duce, qui Dioſcoridem, ſed non noſtrum, verum potius Dioſcoridem Phacam apud Cleopatram, Aegypti reginam, ſatis diu ante Plinii aetatem fuiſſe refert, quidam fuerint, qui eum longo ante Plinium tempore floruiſſe putarent; quidam vero, qui eum poſt Plinium, media fere inter clariſſimum hunc auctorem et Galenum aetate floruiſſe ſtatuerent [h]). Ante Plinium non vixiſſe eum, maxime inde probari poſſe quidam arbitrati ſunt, quod Plinius libris de materia medica, a Dioſcoride ſcriptis, non vſus ſit. Ab eo ſane non citatur, et licet ſaepius in vtroque auctore vna eademque legantur, id inde pendere videri poteſt, quod vterque auctor iisdem fontibus vſus ſit. Quod etſi negari non poteſt, tamen, quae Plinius ſubinde refert, ita cum dictis a Dioſcoride conueniunt, vt Plinium eo fuiſſe vſum veroſimile ſit. Sic quae de haematite profert *Plinius*, in libr. XXXVI. hiſtor. natural. cap. 20. mire concordant cum dictis a Dioſcoride de eodem lapide libr. V. de materia medica, cap. 144. ipſeque Plinius ad Dioſcoridem forte reſpexit, dicens: *hanc eſſe ſententiam eorum, qui nuperrime ſcripſere* [i]).

IV. Fuere et alii Dioſcorides, quos diligenter recenſet *Ionſius* II. 6. de ſcriptoribus hiſtoriae philoſophicae, cuius obſeruatis mea adiungam.

 1) *Dioſco-*

h) Probaſſe ſibi videtur, Plinium a Dioſcoride nihil accepiſſe, *Marſilius Cagnatus* in lib. II. variar. obſeruat. cap. 28.

i) Salmaſius in exercit. Plin. cap. 30. p. 290. F. et in libro de hononym. hyles iatric. paſſim ipſum Plinium ex Dioſcoride corrigit, auctore ſcilicet eo, ex quo is ſua deſumſerit. Sed nimis temere. Fieri enim potuit, vt vterque iisdem fontibus vteretur. Loca quaedam Plinii et Dioſcoridis, inter ſe conuenientia, collegit cl. *Sprengel*, in libro: *Verſuch einer pragmatiſchen Geſchichte der Arzneykunde*, Th. II. Abſchn. V. III. §. 26. pag. 47

1) *Dioſcorides*, medicus, ob lentes, quas in facie habebat, cognominatus Φακᾶς, teſte Suida, (ſ. v. Διοσκορίδης) qui eum apud Cleopatram ſub Antonio vixiſſe et libros XXIV. medici omnes argumenti, ſcripſiſſe adfirmat. Sed male eum confundit cum noſtro Anazarbeo, a quo diſerte diſtinguit Galenus, Alexandrinum fuiſſe teſtatus, in expoſitione gloſſarum Hippocratis in Ἰνδικόν, et Herophileae addictum ſectae, in praefatione ad eamdem expoſitionem. Idem Galenus loco priore eum ſcripſiſſe τὰς ὀνομασίας τῶν φαρμάκων refert accenſetque de eodem argumento auctoribus, Meneſtheo, Andreae Chryſaris, et Xenocrati (Aphrodiſienſi: alius apud Erotianum Xenocritus, Cous, grammaticus) et Erotianus in praefat. ad gloſſarium ſuum Hippocraticum notat, Dioſcoridem Phacam ſeptem libris caſtigaſſe, quae interpretandis Hippocratis vocibus difficilioribus ſcripſerant ante ipſum alii, Xenocritus Cous, Callimachus Herophileus, Bacchaeus Tanagraeus, Philinus Empiricus, et qui hunc in compendium miſere, Epiceleuſtus Cretenſis et Apollonius Ophis. Ordine alphabetico hos libros compoſitos fuiſſe, atque idem opus a Galeno reſpici, ſuſpicatur *Lambecius* lib. II. cap. 7. pag. 565. Ex Dioſcoride hoc Alexandrino, ſiue Phaca excerptum legitur, ex practico eius ſine dubio opere, de terebintho, peculiari exanthematis genere, apud *Paulum Aeginetam* libr. IV. cap. 25. Quaedam de eo leguntur etiam apud Clericum, in *hiſtoire de la medecine*, part. II. lib. I. cap. 7. pag. 326. part. II. lib. III. cap. 12. pag. 429. edit. Hagae Comit. 1729. in 4. [apud *Reimmann.* praefat. ad biblioth. Vindob. §. 15. pag. 21. *Heum.*]

2) *Dioſcorides*, Alexandrino et Anazarbeo iunior, quem patrum ſuorum memoria, hoc eſt, ſub Traiano et Hadriano floruiſſe, refert *Galenus* in praefat. gloſſarum Hippocraticarum et γλωσσογράφον vocat in Ἰνδικόν, ſed in praefatione addit, eum in pluribus libris, (huius forte fuere libri XXIV. Suidae memorati,) vix tertiam partem aut quartam vocum Hippocratis interpretatum, et plura ex Dioſcoride Anazarbeo, Nigro, Pamphiloque, et qui hos aetate anteceſſerunt, Crateua, Theophraſto, Heraclide Tarentino et aliis deſcripſiſſe. Hic ipſe videtur Dioſcorides, qui perinde, vt Artemidorus Capito, cognatus ipſius, ſcripta Hippocratis recenſuit et obelis diſpunxit, in mutandis antiquis lectionibus audaciſſimus, vt ſupra a nobis notatum eſt, in huius bibliothecae libr. II. cap. 23. §. 11. vol. II. pag. 517. Tarſenſem a Galeno vocari, quod adfirmat *Tiraquellus* de nobilitate pag. 355. non reperi: nam in loco V. 15. de medicamentis ſecundum genera male excuſum eſſe Ταρεὺς vel Ταρσεὺς pro Ἀναζαρβεὺς, iam notauit *Lambecius*. *Salmaſius* in prolegomenis de homonymis hyles iatricae pag. 10. vbi tres hoſce Dioſcorides recte diſtinguit, tertium iſtum non putat fuiſſe medicum, ſed grammaticum duntaxat, quod in medio relinquo. De eo quaedam litteris conſignauit Clericus, in *hiſtoire de la medecine*, part. III. lib. II. cap. 2. pag. 621.

3) *Dioſcorides*, epigrammatum poeta, Meleagro Gadareno, qui 100. circiter annis ante Chriſtum vixit, antiquior, de quo ita *Dan. Heinſius* p. 106. ad haec Horatii in arte v. 279. *modicis inſtrauit pulpita tignis: perſuaſum eſt nobis, verſus Dioſcoridis reſpexiſſe Flaccum — Fuit autem iſte Dioſcorides antiquiſſimus poeta, cuius tredecim in Graeca Anthologia epigrammatia leguntur, iam edita: nos non pauciora ἀνέκδοτα habemus. Eum ſane cum Callimacho, Theocrito, Apollonio et aliis, circa Philadelphi tempora vixiſſe, exiſtimamus. Aliquot enim εἰς τὰ Ἀδώνια conſcripſit, quae potiſſimum ab Arſinoë tum colebantur, vt e decimo et quinto Theocriti Idyllio ſcimus, et eiuſdem, niſi fallor, alibi meminit.* Eius epigrammata exiſtunt quaedam inter anecdota anthologiae graecae, quae ſcripta exiſtunt in bibliotheca Coisliniana vid.

Digitized by Google

vid. Montfaucon biblioth. Coiſlinian. part. II. pag. 519. cod. CCCLII. [vid. ſupra in catalog. poetar. epigrammat. h. v.]

4) *Dioſcorides*, Dionyſii F. Athenienſis, Epicephiſius, tribus Oeneidis, curator teſtamenti Theophraſtei. *Laert.* V. 57.

5) *Dioſcorides*, Iſocratis [k]) diſcipulus, ab Athenaeo lib. I. pag. 11. laudatur, verſus Homericos Iliad. ἰ. 119. interpolans. Hunc igitur crediderim, quem ἐν τοῖς παρ' Ὁμήρῳ νόμοις citat Suidas in Ὅμηρος. Ex eodem petita quae Athenaeus pag. 8 ſq. diſputat περὶ τοῦ τῶν Ἡρώων καθ' Ὅμηρον βίου, vt probe e Suida notauit Caſaubonus pag. 27. Reſpicit et *Euſtathius* ad Iliad. ύ. pag. 1270. ὡς δὲ καὶ Ἀγαμέμνων ἀάσατο οἴνῳ μεθύων κατὰ τὸν Διοσκουρίδην. Eiusdem νόμιμα citat Schol. *Ariſtoph.* ad aues v. 1283. Suidas in Σκυτάλη. Idem forte *Dioſcorides*, qui in ſchol. Apollonii I. 741. refertur tradidiſſe lyram datam Amphioni ab Apolline.

6) *Dioſcorides*, Stoicus, Zenonis, qui Chryſippo ſucceſſit, pater, ad quem plures libros ſcripſit Chryſippus. *Laert.* VII. 190. 193. 198. 200. 202. Huic Ionſius tribuit ἀπομνημονεύματα *Laertio* I. 63. et *Athenaeo* XI. pag. 507. memorata, licet Caſaubonus malit ea referre ad ſuperiorem, Iſocrateum. Eundem Ionſius exemplo Zenonis, Perſaei ac Sphaeri, Stoicorum, putat ſcripſiſſe πολιτείαν Λακεδαιμονίων, quam citat *Plutarchus* in Lycurgo p. 46. [l]) et *Athenaeus* IV. pag. 140. librum laudans ſecundum. Reſpicit et *Plutarchus,* Dioſcoridem citans in Ageſilao pag. 616.

7) *Dioſcorides*, Cyprius, vnoculus, diſcipulus Timonis, Pyrrhonii, qui temporibus Ptolemaei, Philadelphi, vixit. *Laert.* IX. 114. 115.

8) *Dioſcorides,* Byzantinus, grammaticus, frater Hipparchi et Nicolai, Byzantini, Sophiſtae, qui cum Euſtephio et Aſterio, Lacharem, Heracleonis Sophiſtae diſcipulum, Athenis audiuit ſub impp. Marciano et Leone. Suid. in Νικόλαος.

9) *Dioſcorides,* aſtrologus. Cenſorin. cap. 17. *Praeterea fieri poteſt, quod refert Varro, quodque Dioſcorides, aſtrologus, ſcripſit, Alexandriae inter eos, qui mortuos ſolent conſeruare, conſtare, hominem plus centum annis viuere non poſſe.*

10) Neſcio ſitne idem cum ſuperiore, an, quod veroſimilius dixerim, iunior *Dioſcorides*, Aegyptius, quem cum Damide et Menippo, Apollonii, Tyanenſis, in itinere comites celebrat Philoſtratus IV. 12. pag. 169.

11) Omitto *Dioſcoridem,* Antigoni regis fratris filium. Diodor. Sic. XIX. pag. 704. 709. tum

12) *Dioſcoridem,* Ptolemaei Romam legatum, qui cum Serapione interfectus eſt ab Achilla, teſte Caeſare III. 109. de bello ciuili.

 13) *Dioſco-*

k) *Tiraquellus* pag. 355. de nobilitate in catalogo Medicorum pro Ἰσοκράτους, aliud agens legit Ἰσοκράτης.

l) Cap. 11. pag. 104. edit. Leopoldi, Plutarchi Theſeus et Romulus, Lycurgus et Numa Pompilius inſcriptae, Lipſ. 1789. 8. vbi vid. not. Leopoldi. *Harl.*

13) *Dioſcoridem* praeterea, Apollonii, Neapolitani, patrem, in vet. Inſcriptione apud Gruterum pag. 86.

14) *Dioſcoridem*, ſcalptorem, qui Romae vixit et Octauiani Auguſti imaginem gemmae inſculpſit, qua Auguſtus, et poſtea ſucceſſores eius ſignarunt. *Plinius* hiſt. natural. XXXVII. cap. 1. ſect. 2. *Sueton.* Octau. cap. 50. Nonnulla eiusdem artificis opera, variis in muſeis adſeruata, recenſentur a *Buonarruotio* in oſſervazioni ſopra alcune medaglie pag. 45. a *Phil. Stoſchio* in gemmis antiquis caelatis ſcalptorum nominibus inſignitis Amſt. 1724. fol. tab. 21 ſq. a *Io. Winkelmanno* in Deſcription des pierres gravées du feu Baron de Stoſch, Florent. 1760. 4. pag. 339. ab eodem, in hiſtoria artis tom. II. pag. 261. 266. edit. Mediolan. 1779. a *Braccio*, in opere: de ſcalptoribus, qui nomina ſua gemmis et cameis immiſerunt. Florent. 1785. fol. tom. I. a *Sponio*, in Miſcell. pag. 122. Solonis faciem, in Amethyſto ab hoc Dioſcoride caelatam, Bagartius Peireskio oſtendit, teſte *Gaſſendo* in huius vita lib. II. ad a. 1605. pag. 115.

15) *Dioſcoridem*, a quo dicta inſula *διοσκορίδυ* Plinio, Ptolemaeo, Stephano et auctori peripli maris Erythraei memorata, hodie Zogotara, de qua *Baelius* tom. I. Lexici.

16) *Dioſcoridem*, Samium, qui teſſellationem exercuit, vt declarat inſcriptio tabulae vermiculatae, a. 1763. e Pompeianis ruderibus erutae: ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΗΣ ΣΑΜΙΟΣ ΕΠΟΙΗΣΕ. vid. *Winckelmann* Nachrichten von den neueſten Herculaniſchen Entdeckungen. Dresd. 1764. 4. pag. 25 ſq. Eiusd. hiſt. art. edit. Mediol. pag. 303.

Videtur etiam Dioſcori interdum nomen expreſſum pro Dioſcoride, vt apud *Oribaſium* praef. Εὐπορίςων, vbi Dioſcorum de herbis laudat, et forte apud *Galenum* VIII. 7. de medicamentis ſec. locos pag. 587. tom. XIII. edit. Pariſ. vbi *ἡπατικὴ τῦ διοσκόρυ* memoratur: licet fuerit etiam medicus quidam *Dioſcorus*, *Trallenſis*, ſed longe iunior, frater Anthemii, mechanici, diu poſt Galenum, Iuſtiniani imp. aetate clarus, cuius mentio apud *Agathiam* lib. V. p. 144. Neque *Dioſcorides*, quem *ἐν ςαθμοῖς καὶ μέτροις* laudat *Tzetzes* Chil. XIII. v. 307. diuerſus eſt a noſtro Anazarbeo, de cuius ſcriptis deinceps mihi eſt paucis diſſerendum.

V. Princeps poſt Theophraſtum, Ereſium, inter graecos *Ped. Dioſcorides* eſt de re herbaria auctor, quam ſingulari ſtudio agitauit, primusque omnium eorum medicorum, qui de medicinali materia ſcripſere, in hac diſciplina illud adſequutus eſt, vt eius methodus pertractandae materiae medicae a Graecis, poſt eum viuentibus, teneretur: vt eadem ad Arabes cum medicinali Graecorum diſciplina tranſiret, ab his ad Arabiſtas eosque deflueret, qui inſtaurandae Graecorum medicinae a ſaeculo inde XVI. operam dederunt, vtque, qualis noſtro adhuc tempore traditur in ſcriptis libris doceturque materia medica, ad Dioſcoridis methodum normamque (ſolo fere Cullenio excepto, qui, aliorum experimento parum fretus, ſuo tantum vſus eſt,) tradatur. Tradidit vero medicinalem materiam maxima ex parte ad empiricorum mentem, morbos carptim enumerans, ad quos vtile hoc vel illud medicamentum ſit, non vero explicans, neque peculiarem ſtatum morborum cauſſarumue, neque adeo ſubinde ipſius medicamenti rationem. Hinc, etſi maximam gloriam Dioſcoridem eſſe adſequutum merito exiſtimandum ſit in eo, quod omnes medici eum vnicum in medicinali materia praeceptorem agnouerint: dubitandum tamen eſt, num hoc Dioſcoridem ſequendi eumque imitandi ſtudium in commodum eius diſciplinae ceſſerit.

Plantis

Plantis maximam ſe dediſſe operam, ipſe fatetur in praefatione ad materiae medicae lib. I., etſi aliis naturalibus corporibus ex animali et minerali regno operam haud leuiorem impendit. Plantas deſcripſit: at quum ſyſtemate botanico vllo eius aetas careret, ipſeque multis ſimilitudinibus comparationibusque ſingularum plantarum cum aliis vteretur, plurimas ita deſcripſit, vt agnoſci nequeant. Signa enim ex colore, magnitudine, ſurculis, exque comparatione cum aliis ſumta in ſolis vulgaribus plantis, et in his non ſemper, perſpicua ſunt, recte monente *Hallero*, botanico inſigni, in biblioth. botan. tom. I. cap. 36. pag. 79. Quare immenſae demum lites de plantis Dioſcoridis extiterunt, quas, quum componi non poſſent, nec etiam ex antiquiſſimo codice Vindobonenſi, infra enarrando, nec ſtudio virorum praeſtantiſſimorum, qui rei medicamentariae Dioſcoridis operam ſummam dederunt, deſperatio tandem compoſuit.

Vtcumque vero haec ſe habeant, neminem tamen botanicorum famam et auctoritatem Dioſcoridis attigiſſe, Hallerus l. c. pag. 80. recte refert. Eum *Galenus* laudat, perfectiſſimum et pleniſſimum de medicamentis ſcriptorem, in libr. I. de antidotis cap. 12. tom. XIII. p. 883. edit. Chart. in praefat. ad lib. VI. de ſimplicium medicamentor. facultatibus tom. XIII. pag. 144. in lib. IV. de compoſitione medicamentor. per genera cap. 1. tom. XIII. pag. 735. etſi eum etiam non raro reprehendit, ceu empiricum nimis, quique virtutes medicamentorum non ſatis definite enarret, vid. de ſimplic. medicamentor. lib. VII. ſ. v. *Κορίαννον* tom. XIII. pag. 194. et lib. VIII. ſ. v. *Πολύγονον* pag. 221. de compoſit. medicamentor. per genera lib. II. cap. 1. tom. XIII. pag. 673. quique adeo vim vocum ignorauerit. vid. de ſimplic. medicamentor. facultat. lib. XI. ſ. v. *Πιμελή* pag. 301. Ex eo vero hauſere Graeci, poſt eum viuentes permulti, Galenus, Aetius, et ex empiricis inprimis Lucius Apuleius, ſiue quisquis eſt auctor libelli de herba vetonica et de virtutibus herbarum. Fuit, ad noſtra fere tempora, vnicus in medicinali materia praeceptor Hiſpanorum, Luſitanorum, Andr. Lagunae diſciplinam ſequentium. Mauri atque Turcae medici adhuc plantas earumque virtutes ex Dioſcoride diſcunt. vid. Shaw's travels, or obſervat. relating to ſeveral parts of Barbary and the Levant. Lond. 1757. 4. pag. 263. Multo etiam frequentiores commentatores habuit, pluresque verſiones et editiones repertus eſt, quam vllus rei herbariae aut medicamentariae ſcriptor. *Haller.* biblioth. botan. tom. I. pag. 80.

VI. Exſtant eius *περὶ ὕλης ἰατρικῆς*, ſiue vt Erotianus in Καμμάρῳ edit. Franzii p. 214. vocat, *ὑλικῶν*, aut, vti Galenus ſimpliciter *περὶ ὕλης*, *de materia medica* libri V. ad Areum, Aſclepiadeum medicum, quem Dioſcorides ipſe *ὁμότεχνον* adpellat. Eius operis quinque libros Dioſcorides conſcripſit, vti ipſe dicit in praefatione libri I. ad Areum: *οἶσθα γὰρ ἡμῖν ϛρατιωτικὸν τὸν βίον συναγηόχαμεν τὴν πραγματείαν ἐν ε παραδεδομένην βιβλίοις, σοῦ προτρεψαμένου ὧ καὶ τὴν σύνταξιν ἀνατίθεμεν* Et ad quintum praefatus: *ἐν τούτῳ*, inquit, *τελευταίῳ ὑπάρχοντι τῆς ὅλης πραγματείας διαλεξόμεθα περὶ οἴνων καὶ τῶν καλουμένων μεταλλικῶν.* Quintum etiam librum *τῶν ὑλικῶν* citat *Erotianus*, l. cit. Neque Galenus, neque vllus alius veterum medicorum libros, quinto libro ſuperiores, cognitos habuit.

VII. Superſunt praeterea libri duo, a *Photio* in biblioth. cod. CLXXVIII. etiam ſub Dioſcoridis nomine, tamquam ſextus et ſeptimus liber, *de alexipharmacis* et *theriacis* lecti, ſextu-

ſextus quidem *περὶ Φαρμάκων ὅσα τε ἐςὶ τῶν δηλητηρίων καὶ ὅσα τῶν ἀλεξικάκων*, ſiue, vt in libris quibusdam editis inſcriptio legitur: *περὶ δηλητηρίων Φαρμάκων καὶ τῆς αὐτῶν προφυλακῆς καὶ θεραπείας*, et ſeptimus *περὶ τῶν ἰοβόλων ζώων, καὶ τῆς τῶν ἀπ᾽ αὐτῶν πληγέντων σημειώσεως καὶ θεραπείας*, ſiue, vt in aliis legitur: *περὶ ἰοβόλων, ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσῶντος κυνός*. Hi in quibusdam editionibus diſcerpti ſunt in libros quatuor, vnde nouem libros Dioſcoridis numerant. Verum an genuini [m]) Dioſcoridi, ſint, dubitari poteſt, quia Galenus etiam libro de antidotis, vbi optima erat occaſio, horum non meminit, ſed tantum libros quinque commemorat. Itaque praefatio ad Areum, libro ſexto praemiſſa, videtur eſſe conficta, iisdem verbis fere, quibus libri V. prologus, conſtans, et ad eum, vt videtur, ab alio quodam ſimplici imitatione expreſſa. Neque forte lecta Photio, quia Photius librum ſextum ait eſſe *τελευταῖον ὅλης προθέσεως*, quum tamen in libri ſexti praefatione legas. *ἐν τούτῳ τελευταίῳ ὑπάρχοντι τῆς ὅλης πραγματείας καταλεξόμεθα περὶ τῆς τῶν ὠφελεῖν ἡμᾶς ἢ βλάπτειν δυναμένων Φαρμάκων ἐνεργείας*. Haec omnia effecerunt, vt materiae medicae in aliis libris libri quinque, quod cum mente Dioſcoridis conuenit, in aliis ſeptem, in aliis octo, in aliis nouem, numerentur, vnice, vti et Hallerus recte monuit, ob aliter initos numeros. Sextus plerarumque editionum eſt Aldi, Cornarii, Ruellii, Matthioli, et *alexipharmacorum* ac *theriacorum* nomine venit.

Ceterum etſi argumenta quaedam ſunt, quae nos inducere poſſint ad credendum, hos duos modo nominatos libros a Dioſcoride non eſſe profectos, tamen quaedam etiam pro genuinis eorum originibus pugnant. In his maxime *Erotiani* citatio *τῶν ὑλικῶν* Dioſcoridis, qui diſerte haec dicit: *Διοσκουρίδης ἐν τῷ ε τῶν ὑλικῶν Φησὶ τὸ ἀκόνιτον εἰρῆσθαι ὑπό τινων κάμμαρον*. Hic vero locus Dioſcoridis, in quo aconitum *κάμμαρον* a quibusdam dici refert, non in quinto, ſed in quarto librorum editorum libro et quidem cap. 77. edit. Goupyli proſtat. Haec ſaltim probant, libros Dioſcoridis iam eo tempore, quod proximum poſt auctorem erat, fuiſſe confuſos, facileque liber ſextus ſeptimusque, qui vterque partem quinti efficere, etiam ob argumenti ſimilitudinem, potuit, poſtea ſeparari potuerunt, praefatione ab librario, ſiue alio homine adiecta. Denique a Galeno non memorari hos duos libros, vtique certum eſt: verum id non probat, eosdem eſſe ſpurios.

VIII. Dioſcoridis *περὶ μέτρων καὶ ςαθμῶν* refertur a *Galeno* in libro eiusdem argumenti cap. 14. tom. XIII. pag. 982 edit. Charter. Meminit *Io. Tzetzes*, Chiliad. XIII. hiſt. 479.

Ἐν τοῖς ςαθμοῖς καὶ μέτροις δὲ Διοσκουρίδης λέγει
Κοτύλας ἤτ᾽ ἡμίνας τρεῖς τὸν χοίνικα ὑπάρχειν
Ἤγουν δύο καὶ ἥμισυ ςαθμὸν λιτρῶν τυγχάνειν,

IX. Περὶ συμβαλλομένων, ſiue de *ſuccedaneis medicamentis* ſcripſiſſe Dioſcoridem, neſcio an noſter, teſtatur *Galenus* in libro eiusdem argumenti tom. XIII. edit. Charterii p. 965. Neſcio etiam, an Galenus hoc loco librum peculiarem Dioſcoridis voluerit, ſiue num potius ſignificare, Dioſcoridem quaedam in libris de medicinali materia de ſubſtitutis etiam medicinis ſcripſiſſe.

X. Notha

m) Hos duo libros ab ipſo Dioſcoride ſcriptos eſſe, contendit *Caſaubon.* in Caſaubonianis p. 15. 16. *Heum.*

Digitized by Google

X. Notha etiam multa quibusdam ſcriptis editisque Dioſcoridis libris addita ſunt, editioni vtrique Aldinae, Iani Cornarii, Io. Ant. Saraceni, quibusdam verſionibus etiam. Iam olim obſeruatum eſt a Simone Ianuenſi, tum a Remberto Dodonaeo, Io. Ant. Saraceno, aliisque, Thoma etiam Reineſio p. 454. defenſionis var. lect. varios in bibliothecis occurrere codices Dioſcoridis, recentiore manu corruptos et alienorum ex Pamphilo, Alexandrino, aliisque junioribus acceſſione interpolatos et confuſos, relato ob claritatem nominis ad Dioſcoridem, quidquid herbariis etiam inferioribus viſum fuerat. Hiſce interpolatoribus tribuenda ſunt, quae ex MSS. codicibus iam leguntur ad calcem maioris et prioris Aldinae editionis, quae vero poſtea magnopere auxit ex diuerſis codicibus *Hieronymus Roſtius*, in altera editione Aldina, auctioraque deinde edidit a pag. 401. *Ianus Cornarius* in graeca Dioſcoridis editione Baſil. 1529. Repetiere eadem Iac. Goupylus, Io. Ant. Saracenus, qui ea omnium pleniſſima dedit, omiſit Marc. Vergilius in graeco-latina Dioſcoridis editione.

Haec ſpuria quum diuerſas origines habeant, hactenus non ſatis illuſtratas, eas paucis expediam. Continentur nempe in iis

1) Nomina et ſynonyma plantarum graeca barbaraque alia, Aegyptia, Hetruſca, Gallica, magica quamplurima, ſubinde graecae linguae proprietatibus plane aduerſa et ita efficta, vt adpareat, ea eſſe aut vehementer corrupta et interpolata, aut profecta ab incondito recentiore librario. Ea nomina Aldus in priore ac maiore editione in textum recepit, notauitque in praefatione, ſe ea in contextu omnium exemplarium ſcriptorum legiſſe. Neque Aldo abſurdum viſum eſt, Dioſcoridem, qui multas terras peragrauerat, diuerſa plantarum in diuerſis regionibus nomina notare voluiſſe. Ex Aldi itaque mente haec pars ſpuriorum genuina videri poſſit. Ipſe quoque olim credidi, haec plantarum diuerſa nomina ſynonymaque a Dioſcoride vere eſſe profecta, (in praefat. ad ſcriptores de medicamentis paratu facilibus pag. 28. 29.) eadem enim in antiquiſſimo Dioſcoridis codice, Vindobonenſi, ineunte ſaeculo VI. ſcripto, leguntur: ſed vt in aliam ſententiam nunc transeam, veritatis, quam quisque liberalis homo ſequi debet, ſtudium me cogit. Haec enim nomina, quae Lambecius Comm. de biblioth. Vindobonenſi libr. II. cap. 7. pag. 593. a Pamphilo, Alexandrino, quem Galenus in praef. lib. VI. de ſimplic. medicamentor. facultatibus ceu nominum inutilium in botanicis inuentorem citat, profecta eſſe putat, ex L. Apuleii de medicaminibus herbarum libro, nec non ex eiusdem auctoris libro de herba vetonica in Dioſcoridem irrepſerant. Quod inde inprimis probari poteſt, quod omnia iſta vana abſurdaque, quae in eo libro Apuleii leguntur, graeca facta in his nothis Dioſcoridis occurrunt, quod videre cuique lectorum licet, vbi praeter innumera alia caput de herba vetonica in Apuleii herbario cum his, quae Saracenus habet a pag. 461. oper. Dioſc. contulerit.

2) Alia in hiſce nothis transſcripta ſunt ex aliis auctoribus, notante iam Io. Ant. Saraceno. Sic caput integrum περὶ ἰασμελαίυ, quod legitur inter notha Dioſcoridis apud Saracenum pag. 442. ex Aetii libro I. deſcriptum eſt. Alii loci ex Plinio, quo empirici omnes maxime ſunt vſi, deſcripti ſunt, alii ex Oribaſio, alii ex Conſtantino Africano. Ab empirico Chriſtiano profecta eſſe ex parte, quae in hiſce nothis proferuntur, et id docet, quod diebus paraſceues quaedam medicamenta auctor ſumi iubeat.

3) Quaedam in hiſce nothis orta etiam ſunt ex transpoſitione capitum eorumque mutato ordine. Dioſcorides enim, vtut magis lectus fuerit, quam alius quisque, Galeno

Digitized by Google

forſan excepto, antiquus medicus, vtut editiones expertus ſit multiplices et a commentatoribus mire tortus, nondum tamen ita editus eſt, vt vel bonam eius editionem exſtare dici poſſit. Quaedam etiam orta eſſe videntur a vano iſto ſtudio, ea, quae Dioſcorides de ſimplicibus medicinis enarrauit, in alphabeti ſeriem redigendi.

XI. Exſtant denique *περὶ εὐπορίστων ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων φαρμάκων. de facile parabilibus* ſimplicibus et compoſitis *medicamentis* ad Andromachum *libri duo*, in editionibus antiquioribus omiſſi, et ſeparatim primum e manuſcripto Auguſtano editi in lucem Argentorati, 1565. 8 cum verſione *Io. Moibani*, medici Auguſtani, et, cum hic operi immortuus eſſet, Conradi Gesneri, qui et notas addidit et Galeni aliorumque *συμφωνίας*. Vti reliqua, ita praeſentes libros de integro recenſuit et verſionem nouam adiunxit Saracenus, in ſua Dioſcoridis editione. Andromachus ſenior, Neronis archiater, Dioſcoridis aequalis fuit, non iunior, qui ſeriore aeuo vixit. Hi libri num Dioſcoridis ſint, dubitatum eſt. Ex libris de materia medica a Dioſcoride, Alexandrino, eſſe compoſitos, Ianus Cornarius aeſtimauit. Spurios eſſe, contendit Lambecius comm. de bibliotheca Caeſar. Vindobonenſi lib. II. cap. 7. Ignorauerunt eos antiquiores Dioſcoridis editores, Aldus, Ianus Cornarius, Marcellus Vergilius. Neque multi eorum codices ſcripti exſtant. Ignoraſſe videntur eos Plinius, Galenus, a quo, idem argumentum pertractante, memorati ſine dubio fuiſſent. Neque, quod medicamenta tantum continent, paratu facilia ac vile pretium habentia, ab alio fere ſcribi potuiſſe putatum eſt, niſi ab empirico. Sed ad haec omnia argumenta facilis eſt reſponſio. Plinius ne libros de materia medica quidem Dioſcoridis memorauit, neque ſingulorum pharmacorum virtutes enarrans, auctores, queis vſus eſt, ſemper memorauit. Galenus Dioſcoridem ſaepius quidem nominauit, at loca ex eo non, niſi fere vbi corrigere eum poterat, adduxit; facile igitur libros *εὐπορίστων* coram habere potuit, etſi eorum mentionem non fecit. Tandem non omnes hi empirici et a dogmaticorum medicina alieni putandi ſunt, qui paratu faciles medicinas perſcripſerunt. Temporum enim calamitate, qua tolerabilior illa hominum conditio, quae inter diuitias atque inopiam medium tenet, non exſtabat, medici adigebantur ad perſcribendas medicinas, paratu faciles. Ceterum pro genuino hunc librum declararunt Io. Moibanus, Conradus Gesnerus (in praef. ad euporiſta) et Io. And. Saracenus (in praef. ad Dioſc.).

Verum etſi demonſtrari nequit, hos libros a Dioſcoride, Anazarbeo, eſſe profectos; tamen probari poteſt, eos aetati Dioſcoridis non penitus repugnare. Aretaeum in iis citari, Gesnerus refert, ſed locum, quem citat, typothetarum errore corruptum eſſe, doleo. Vſum eſſe his *εὐπορίστων* libris Oribaſium et quaedam ad verbum ex iis deſcripſiſſe, Achilles P. Gaſſerus in epiſtola ad Gesnerum, editioni *εὐπορίστων* Argentoratenſi praefixa, refert. Aetius his libris vſus eſt, qui tetrab. II. ſerm. II. cap. 16. ramentorum loti arboris cremorem, epilepticorum auxilium, diſerte ad Dioſcoridem refert, de quo in libris de medicinali materia nihil, in paratu facilium vero medicamentorum libris ſcriptum eſt. Etiam tetr. II. ſerm. I. cap. 88. et tetr. III. ſ. 1. cap. 2 et 27. medicamenta, ex his libris deſumta, citantur. Meminit adeo Aetius librorum Dioſcoridis *περὶ εὐπορίστων* tetrab. II. ſerm. IV. cap. 2. Negari tamen nequit, quaedam etiam eſſe, quae hunc librum recentiorem Dioſcoride noſtro eſſe demonſtrent. Graecae in eo occurrunt voces, temporibus Dioſcoridis nondum vſitatae:

jae: moſchus nominatur, ſerioris aeui medicamentum. Neque empirici, Dioſcoride, Anazarbeo, ſuperiores, hos paratu facilium medicinarum libros citarunt.

XII. Liberali Auguſtini Gadaldini, medici Veneti, donatione Conradus Geſnerus Dioſcoridis et Stephani, Athenienſis, librum, graece ſcriptum, περὶ Φαρμάκων ἐμπειρίας acceperat, isque codex, multis in locis deprauatus et obſoletis vocibus ſcatens, poſtea in Caſp. Wolphii bibliothecam tranſiit. Wolphius eum, in latinam linguam conuerſum, edidit titulo: *Alphabetum empiricum, ſiue Dioſcoridis et Stephani Athenienſis philoſophorum et medicorum de remediis expertis liber iuxta alphabeti ordinem digeſtus. Nunc primum a Caſparo Wolphio in latinam linguam conuerſus et in lucem editus* (*Tiguri*) 1581. 8. Morbi ſecundum alphabeti ordinem pertractati ſunt. Quae ad Dioſcoridem referuntur, fere omnia ex libris de materia medica et de paratu facilibus medicamentis hauſta ſunt.

XIII. In enarrandis *codicibus* Dioſcoridis MSS. eum ordinem ſeruabo, vt primum eos deſcribam, in quibus aut cum textu Dioſcoridis, aut cum epitome ex eo figurae continentur pictae, ad melius intelligenda naturalia corpora, quae Dioſcorides deſcripſerit. Gaudebant enim Graeci librarii maxime picturis et imaginibus, quibus res, ab auctoribus deſcriptas, natiuis coloribus atque picturis repraeſentabant. conf. *Montfaucon* palaeogr. Graec. lib. I. cap. 1. pag. 7. Quum enim, vt de plantis tantum loquar, Dioſcorides fere ad 700. plantas deſcripſerit, earumque poſt tot commentarios ac tam copioſas illuſtrationes tertia adhuc pars ignoretur, Hallero notante, qui in ſecundo libro, in quo notiſſimae alias plantae et olera continentur, XXV. reperit de CII. ſpeciebus, quae vel omnino ignotae ſunt, vel dubiae, vid. biblioth. botan. tom. I. cap. 36. pag. 85. vtique ſperandum eſt, fore, vt ii codices, quibus figurae plantarum adpictae ſunt, rei herbariae Dioſcoridis multum lucis adfundant, inprimis vbi hi codices tempore, a Dioſcoridis aeuo non nimis longe remoto, ſcripti ſunt.

1) Codex MS. qui in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi ſeruatur, omnibus antiquitate, forſan etiam nitore, palmam praeripit. Eum fuſiſſime deſcribit *Lambecius* in Comm. de bibliotheca Vindobonenſi lib. II. cap. 7. a pag. 519. vsque ad pag. 594. neque tamen ita, vt de praeſtantia codicis recte iudicari poſſit. Icones etiam ex eo depingi ſculpique curauit, ſed non plantas vtiliaue alia, verum pauones, et medicorum antiquorum conſeſſus, aliaque eius generis, minus vtilia. Eadem fere, tamen aliquantulum vtiliora, tabulas enim III. addidit, draconum, ſerpentum, ſcorpionum cet. picturas exhibentes, *de Neſſel*, in catal. codd. MSS. biblioth. Caeſar. Vindobon. part. III. nr. 1. pag. 3. Eumdem ex Lambecio deſcripſit, addito ſpecimine characteris, *Montfaucon*, in palaeographia graec. lib. III. cap. 2. pag. 195. Eum codicem Busbeckius Conſtantinopoli, penes Iudaeum, viderat, ſed maiore pretio habitum, quam vt ab eo emi poſſet. Mentio eius codicis eſt etiam apud Busbeckium, in epiſt. Turcica IV. Reineſium, pag. 201. variarum lectionum, et Colomeſium, in opuſc. pag. 108. Poſt annum MDLXII. impreſſu Busbeckii a Maximiliano II. redemtus eſt et Vindobonam translatus in bibliothecam Caeſaream. Membranaceus eſt, forma quadrata paullo maiore, continet folia CDXCI. quorum maxima pars iniuria vetuſtatis male habita et a tineis corroſa eſt. Litterae maiuſculae ſunt, accentus deſunt, voces ſine vlla diſtinctione ſibi cohaerent. Aetatem eius Lambecius eam aeſtimabat, vt, illum ſuo tempore mille et centum ſexaginta tres annos ſuperare, ſine vlla controuerſia exiſtimaret. Continentur enim in eo, praeter veterum

medicorum effigies *), quaedam picturae, quae eum ſcriptum eſſe docent temporibus Iulianae Aniciae, quae matrem habuit Placidiam, imp. Valentiniani III. filiam et imp. Theodoſii iunioris ex filia Eudocia neptem, patrem vero Flauium Anicium Olybrium, qui poſt imp. Anthemium imperare coepit in occidente A. C. 472. ac Conſtantinopoli floruit temporibus Anaſtaſii Dicori et Iuſtini I. ſiue ſenioris, atque in principio imperii Iuſtiniani Magni mortua eſt. Ordo, in quo materia medica, maxime vegetabilis, in eo codice pertractata eſt, alphabeti eſt: prima enim planta, de qua ſcribitur, eſt ἀείζωον τὸ μέγα, vltima ὤκιμον. Vniuscuiusque plantae deſcriptioni ſua e regione reſpondet figura artificioſiſſime ad viuum depicta. Contextui Dioſcoridis vbinis fere praefixae ſunt variae adpellationes ſingularum plantarum, nempe quomodo vna eademque planta non ſolum a Graecis et Romanis, verum etiam a Perſis, Aegyptiis, Hetruſcis, Hiſpanis, Gallis, Dacis, cet. olim vocata ſit. Icones ex hoc codice depictae, quae apud Dodonaeum reperiuntur, ſpem de his figuris magnam non faciunt. Aconitum lycoctonum alliariae ſimile pingitur foliis vrticae, quae oporteret eſſe plataui, vt deſcriptioni reſponderet. Sic rudis eſt figura alyſſi, ex eodem codice deſcripta, foliis vtcunque, floribus valde obiter expreſſis in Franckii veronica thuizante. Figuras ei antiquiſſimo codici, aliique, quem Neapolitanum dicunt, quique Viennae ſeruatur, quem adeo antiquiorem Conſtantinopolitano iſto putant, aeri incidendas curauit neſcio quis, an bibliopola, an homo doctus Vindobonenſis. Tabulae plantarum, in his codd. MS. pictarum, aere exſcriptae erant anno MDCCLXXIII. referente homine quodam docto in ephemeridibus litterariis Gottingenſibus ad ann. 1773. pag. 10 ſq. CDXC. Earum CCXXXIV. oculis ipſis ſuis is doctus vir vſurpabat ac coram habebat. Erant hae tabulae in folio, quod vocant, oblongo, quali vero modo figurae plantarum, aeri inciſae, comparatae ſint, ex his, quae doctus is vir refert, non patet. Multae tamen plantae ſatis ex figuris cognoſci quod poſſunt, patet, permultas nos pro Dioſcorideis habuiſſe, quas ſaltim pictor, qui figuras codici addiderat, pro talibus non habuerat. Sic Periclymenum Dioſc. conuoluolus eſt, Satyrium Dioſc. eſt orchis, fucum referens, lichen Dioſc. eſt hypnum, phalangion Dioſc. ad acanthii genus pertinere videtur, onoſum ſymphytum ecchii foliis referre videtur, ſiſymbrium vtrumque Dioſc. ad menthae genus referendum eſt, ſerapias eſt orchis morio mas, polygonum foemina Dioſcoridis eſt limnopeuce, et ſic porro. Quae quum ita ſint, vtique optandum erat, vt accuratior earum tabularum cura in manus viri cuiusdam docti caderet. Cl. Iacquinum, botanicum egregium, ei operi maxime idoneum eſſe, iure putabat anonymus Gottingenſis, qui de his tabulis refert. Sed, neſcio qua de cauſa, hoc opus, quo ſine dubio vtilitatem qualemcunque rei herbariae veterum adlatum iri ſpes eſt, in tenebris ad noſtra vsque tempora iacuit, nec reſciſcere nobis licuit, quodnam infelix fatum hae tabulae expertae ſint.

2) Alium

*) Medici illi ſunt Machaon, Chiron Centaurus, Heraclides Tarentinus, Pamphilus Alexandrinus, Xenocrates Aphrodiſienſis, Manlius Herophileus, Sextius Niger, Crateuas, Apollonius Memphites, Andreas, Nicander, Rufus Epheſius, Galenus, et ipſe denique Dioſcorides, cuius imago editionis etiam Saraceni praemittitur. De ſingulis ibi prolixe Lambecius diſſerit. Imagines e Lambecio dedit etiam Ioannes Petrus Bellorius, ad calcem illuſtrium philoſophorum, poetarum, rhetorum. Rom 1685. fol Singulas ſeparatim exhibuit Gronouius, Machaonem et Chironem quidem tom I. yyvy ſq. Crateuam tom. II. 70 et reliquos tom. III. antiqq. Graecar. di. ll. eeee. kkkk. et Dioſcoridem ooo.

2) Alium codicem, ante mille annos ad minimum ſcriptum, bibliothecae regiae *Pariſinae*, in quo omnes fere, paucis exceptis, plantarum figurae, manu antiquarii, qui librum ſcripſit, graphice expreſſae ſunt, laudat *Salmaſius* in exercitat. Plinian. cap. 27. pag. 254. ed. Traiectin. Multas in eo codice exſtare plantas, ad veritatis naturam delineatas, idem refert. Silphii plantae imaginem, inde deſcriptam, ſimul exhibuit Salmaſius, ſed multa in ea figura vitia ſunt, ipſo monente Salmaſio l. c. quae ad verum expreſſam credere vetent. Is forſan idem codex eſt, quem accuratius deſcribit *Montfauconius* in libr. I. palaeogr. Graec. cap. 6. pag. 43. et libr. III. cap. 8. pag. 256. vbi et duo capita ex eo, de thymbra et de ſerpillo leguntur deſcripta. Scriptus eſt in membrana et numerum habet in bibliotheca regia Pariſin. MMCXXX. Vetuſtate non multis Dioſcoridianorum exemplarium, depictarum ſtirpium arborumque elegantia nulli cedit. Saeculi noni eſt, et in Aegypto ſcriptus eſſe videtur, hinc etiam forma characterum aliquid peregrinitatis habere videtur. Specimen eius codicis aeri incidi curauit *Montfaucon* l. c. pag. 258. Exemplar toto libro primo multisque hinc et inde partibus mutilum eſt. Ad ſingulas plantas nomina Arabica ſcripta, ſed recentiore manu, leguntur, item ad marginem aliae notae Arabico idiomate adſcriptae ſunt. Ad plantam, quae thymbra dicitur, eiusdem nomen Graeco-Coptico charactere exaratum legitur, videlicet *νεμμὸμ*, quod vocabulum eſt Aegyptiacum. Ad alias etiam plantas nomen Aegyptium Graeco-Coptico charactere ſcriptum eſt, quo adſeritur, codicem in Aegypto eſſe ſcriptum. Latina nomina ſingulis plantis recentior manus adſcripſit. Plantae viuo colore, eleganter quidem, at rudi arte, ſunt depictae, quod probant duo ſpecimina, quae Montfauconius ſpecimini memorato, aeri inciſo, addidit, thymbrae atque ſerpilli. Non infrequenter ſub arboribus et plantis depinguntur homines, morbis, quibus curandis illae aptae ſunt, laborantes. Hic vero Dioſcoridianus codex, non alphabetico ordine deſcriptus eſt, vt Caeſareus atque Neapolitanus, mox memorandus, (nr. 3.) ſed quomodo ab ipſo Dioſcoride primum editus fuerat. Capitula in hoc codice alia, ac in editis, ratione numerantur: numeri enim ab initio primi libri incipiunt, et continuata ſerie per libros ad finem ducuntur, ita, vt ſerpilli capitulum in editis numero 46. libri tertii, hic trecenteſimus quinquageſimus numeretur. Capitula in ſectiones plerumque multas diſtinguuntur, ac ſectiones ſingulae ad marginem notantur per literas numerales α, β, γ.

3) Alium, qui adſeruatur *Neapoli*, in bibliotheca Patrum Auguſtinianorum S. Iohannis de Carbonaria. *Bernhardus Montfaucon* in diario Italico pag. 309. refert his verbis: *Codex Dioſcoridis, eleganter deſcriptus, membranaceus, characteribus vncialibus quadris, ſine accentibus, adpoſitis plantarum florumque figuris, minio depictis a perita manu. Huius auctoris nullum puto pari vetuſtate et elegantia exemplar exſtare: nam regium, quod antiquitatis cauſa ſuſpicitur, huic multum concedit aetate et pulchritudine. Initio mutilum his verbis incipit:* ἀμβροσία οἱ δὲ βότρυς, *eſtque quinti, vt puto, ſaeculi.* Is codex vlterius deſcribitur a *Montfauconio* in libr. III. palaeograph. Graec. cap. 3. Putat, Neapolitanum hunc codicem antiquiorem eſſe Caeſareo, character enim partim quadrus, partim rotundus, ad formam inſcriptionum veterum propius accedere videtur. Eſt forma paene quadra, vt Caeſareus. Spiſſus eſt non multo minus D. foliorum. In initio mutilus eſt, et vt Vindobonenſis codex, ad alphabeti ſeriem concinnatus. Vidit hunc Dioſcoridis codicem Richard, Voyage d'Italie, apud Auguſtinianos, deque eo ſatis fuſe refert. [Hic codex a. 1717. a patribus Auguſtin. Carolo VI. dono oblatus in biblioth. Vindobonenſ. peruenit, et copioſe deſcriptus eſt a *Kollario*

lario in ſupplem. ad Lambecii comment. pag. 343—393. Notat vero ille, hunc codicem multo minorem eſſe Byzantino illo Dioſcoridis herbario, noto facto a Lambecio comment. lib. II. et VI. p. 202. ad quem vtrumque locum Kollarius dedit adnotationes. Cod. eſt ab initio et fine mutilus: multo antiquiorem Byzantino eſſe, demonſtrat Kollar. et vberius explicat cauſſam, cur hunc cod. inſcripſerit *Herbarii* titulo. In hoc cod. ſunt 410. hiſtoriae ſeu deſcriptiones; imagines vero quaternis pauciores. Herbarum ordo eſt alphabeticus; at perturbatus. Subnectuntur praeter propria ſingularum herbarum nomina, etiam alia, cum graeca, tum barbara, quae a Dioſcoride non proficiſcuntur. Quare Kollarius pag. 355. poſuit *dacica* herbarum quarumdam nomina, ordine alphabetico, quae quidem vel illyrica vetuſtiſſima, vel certe epirotica eſſe exiſtimat. Subiungit longum et accuratum indicem herbarum plantarumque omnium, quae et hoc olim Neapolitano et Byzantino codice continentur. Denique dat ſpecimen ſuorum ſchol. philologicorum in hoc herbarium. Sed Dioſcoridis et herbarum ſtudioſi ipſi legant Kollarii notitiam. *Harl.*]

4) Antonius Muſa Braſſauolus (examen omnium ſimplic. pag. 274.) in antiquo Dioſcoride herbulam depictam vidit, quae poſſet eſſe caryophyllata. vid. *Haller*. in biblioth. botan. tom. I. pag. 85.

5) In bibliotheca *Leidenſi* codex exſtat Dioſcoridis Anazarbaei de re medica, verſus in Arabicam linguam ab Honeino et Stephano, cum figuris herbarum, florum, animalium, piſcium et inſectorum. vid. catalog. biblioth. public. Lugd. Batau. pag. 443.

6) In bibliotheca regia *Pariſina* codex exſtat Dioſcoridis cum figuris II. n. MMCLXXIX.

7) Excerpta ex Dioſcoride de animalibus et plantis cum figuris ſunt in bibliotheca regia *Pariſina* II. MMCCXCIV.

8) Dioſcoridis tractatus de herbarum natura et virtutibus, in cuius margine appoſiti ſunt ſingularum herbarum iconiſmi, coloribus eleganter depicti, exſtat in biblioth. *Bodleiana*, teſte catalog. MSS. Angliae et Hibern. nr. 3637. pag. 174.

9) Liber Dioſcoridis de herbis foeminis exſtat ſcriptus in membrana, cum adpictis viuo colore animalium et herbarum figuris in biblioth. *Bodleian.* teſte catalog. MSS. Angl. et Hibern. nr. 7527. pag. 335.

XIV. Codices Dioſcoridis alii, quotquot mihi innotuerunt, hi ſunt, et Graeci quidem:

Codex MS. Dioſcoridis graecus librorum V. de materia medica, at in fine mutilus, cuius vltimum caput eſt περὶ αἱματίτου λίθου, ſcriptus in ſerica charta, eſt in Voſſiana bibliotheca bibliothecae publicae *Leidenſis.*

Dioſcorides de plantis, ordine alphabetico digeſtus, et multum ab editis diſcrepans. Idem de venenatis et alexipharmacis exſtat graece in biblioth. Voſſiana biblioth. public. acad. *Leidenſ.* teſte catalog. eius bibliothecae, pag. 394.

Graecum Dioſcoridis codicem in bibliotheca *Vindobonenſi* recenſet *Lambecius* comment. lib. II. cap. 7. pag. 597. Chartaceus eſt, in folio, a Busbeckio Conſtantinopoli comparatus. Continet praefationem Dioſcoridis ad libr. materiae medicae primum. Finita praefatione incipit deſcriptio plantarum ſecundum alphabeti ſeriem, maxima parte ex Dioſcoridis de materia

teria medica libris deſumta. Nomina plantarum, de quibus ſupra dixi, deſcriptioni inſunt. Mutilus vero eſt codex, quinque tantum ſoliorum, ita, vt ne ipſum quidem A ſit integrum, ſed in Ἀλίμῳ deſinat.

Codex Graecus librorum de materia medica quinque, chartaceus, in folio, additis etiam alexipharmacis, in fine tamen mutilis, exſtat quoque in bibliotheca *Vindobonenſi*, teſte *Lambecio* l. et pag. cit.

Alius codex Graecus, chartaceus, in folio, Conſtantinopoli comparatus, exſtat in *eadem* bibliotheca, teſte *Lambecio* l. c. pag. 598. Continet is Dioſcoridis et Stephani, Athenienſis, alphabetum empiricum titulo: *βίβλος Διοσκορίδου καὶ Στεφάνου Ἀθηναίου τοῦ φιλοσόφου, περιέχουσα φαρμάκων ἐμπειρίας κατὰ ἀλφάβητον σοφῶς ἐκτεθεῖσα.* Eiusdem alphabeti empirici exemplar manuſcriptum graecum ex bibliotheca Gesneri redemit Caſp. Wolphius, quo in latine edendo hoc alphabeto vſus eſt.

Onomaſticon botanicum ex Dioſcoridis libris quinque de materia medica ab anonymo auctore compoſitum, ordine alphabetico exſtat Graece, in chartaceo codice in 4. in biblioth. *Vindobonenſ. Lambec.* lib. II. cap. 7. pag. 599.

Excerpta de herbis ex Crateua, Dioſcoride et Galeno exſtant in bibl. *Vindob.* graece. Videntur a recentiore graeculo ex codice Dioſcoridis antiquiore eſſe deſcripta.

Codex graecus XLVI. foliorum Dioſcoridis librum I. de materia medica continet et lib. II. capita priora XXVI. cum anonymi cuiusdam auctoris antiqui ſcholiis marginalibus. His inſuper accedunt variantes lectiones ex duobus vetuſtis codd. MSS. bibliothecae Venetae Cardinalis Beſſarionis et ex tertio quodam Nicolai Leonici, quae propria Petri Victorii manu ibidem in margine adſcriptae ſunt. Is enim quatuor illos codices MSS. diligentiſſime accuratiſſimeque inter ſe contulit. *Lambecius* Comm. de biblioth. Vindobonenſ. adpend. lib. III. additam. 13. pag. 344.

Dioſcoridis medicamenta varia ad morbos ordine alphabetico exſtant Graece in biblioth. *Bodleian.* nr. 150. teſte catal. MSS. Angliae et Hibern. pag. 20.

Dioſcoridis hiſtoria plantarum exſtat Graece inter codd. MSS. *Iſaaci Voſſii*, teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 2157. tom. II. pag. 59.

Dioſcorides de plantis, ordine alphabetico digeſtus, et multum ab editis diſcrepans. Idem de venenatis et alexipharmacis exſtat inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 2168. tom. II.

Liber quintus de materia exſtat Graece in biblioth. *Laurentiana* Medicea plut. LXXIV. *Montfaucon* tom. I. p. 386. Ped. Dioſcoridis Anazarbaei e Cilicia de medica materia libri IX. exſtant graece in bibl. *Laurent. Medicea* plut. LXXIV. *Montfauc.* tom. I. p. 387. [*Bandinius* in catal. MSSt. gr. in indice voc. Dioſcoridis partem cod. X. plut. 74. de ſimplicibus medicamentis ad Andromachum tribuit Dioſcoridi, at in recenſione ipſius cod. tom. III. pag. 95. quoniam expunctum fuit auctoris nomen, ſuſpicatur eſſe Galeni: incipit tamen, *τῶν ἁπλῶν φαρμάκων παράδοσις, ὦ τιμιώτατε Ἀνδρόμαχε:* quod eſt initium libri Dioſcoridei. — in cod. XX. plut. 74. iidem duo libri: ad calcem vero primi libri manu multo recentiore notatum eſt, ſuperiora non eſſe Dioſcoridis *σημείωσαι ὅτι τὰ ἄνωθεν οὐκ εἰσὶ Διοσκορίδου.* —

in

Digitized by Google

in adpendice, in vol. III. pag. 136. cod. X. qui continet Dioſcoridem de facile parabilibus ſimplicibus et compoſitis medicamentis, vberius deſcribit Bandin. Praebet cod. prolegomena ex aliis excerpta et Dioſcoridis εὐπόριστα, et quidem capp. 1033. reliqua, quae ſequuntur, vsque ad caput 1049. ſunt alius auctoris. — in cod. XVII. plut. 74. nr. 14. eſt liber V. de materia medica: quaedam tamen deſunt. — in cod. XXIII. nr. 1. eiusdem plutei ſunt Dioſcoridis de materia medica libri IX. quorum tamen primi quinque tantum de materia medica; alii quatuor de alexipharmacis et theriacis. Bandinius, qui tom. III. pag. 125. multus eſt de his libris, et qui ſpurii habentur, et de Dioſcoride, oſtendit quoque diſcrimen huius cod. ab editione Aldina: — in cod. VIII. plut. 75. eſt fragment. illorum libr. et nr. 6. excerpta ex illis: — cod. XIX. plut. 76. nr. 5. initium de antipharmacis, de quo vid. Bandin. III. pag. 328. — tom. II. pag. 432. cod. 50. praecepta, iambicis verſibus comprehenſa, ſine auctore. vid. Bandin. indic. *Harl.*]

Dioſcoridis codices Graeci tres, in quibus duo membranac. [in quibus cod. CCLXXIII. eſt notandus] chartaceus vnus, exſtant inter codd. cardinalis Beſſarionis in bibliotheca Diui Marci *Veneta.* conf. Montfaucon, tom. I. pag. 470. [vid. catal. codd. gr. pag. 133. add. quartus membran. 597. vid. Catalog. pag. 312.]

Dioſcoridis de materia medica liber I. exſtat Graece Pataui, ex muſeo Marci Mantuae Benauidii. Montfaucon. tom. I. pag. 488. Dioſcoridis libri de materia medica omnes exſtant Graece etiam Patauii, ex libris Io. Rhodii. Montfaucon. l. c. pag. 489.

Dioſcorides exſtat, ſed incertum an Graece, Veronae, in muſeo Io. Saibantae. Montfaucon. l. c. pag. 490.

Duo Dioſcoridis codices, Graeci ſine dubio, exſtant in biblioth. Ambroſiana Mediolanenſi. Montfaucon. l. c. pag. 496. Alius codex exſtat in eadem bibliotheca, teſte eodem, pag. 529.

Dioſcorides περὶ ὕλης ἰατρικῆς exſtabat in bibliotheca *Guil. Pelliſerii* Montfaucon. tom. II. p. 1199. Eiusdem opera quaedam exſtabant in eadem. Montfauc. l. c. p. 1200.

Dioſcoridis opera ἀκεφάλαια exſtant in bibliotheca *Scorialenſi.* vid. Clarke epiſt. Anglice ſcriptas de praeſenti ſtatu regni Hiſpaniarum epiſt. VIII. ſect. 2.

Dioſcoridis quaedam de animalibus et herbis exſtabant graece in bibliotheca *Thuana.* vid. catal. eius biblioth. Lauenb. 1704. 8. pag. 441.

Codex Dioſcoridis de materia medica, vt puto, Graecus, exſtabat in bibliotheca Michaelis Cantacuzeni. *Verdier.* pag. 62. Haller. bibl. botan. tom. I. pag. 86. et onomaſticon botanicum ex Dioſcoride (*Verdier.* pag. 599) et excerpta ex Dioſcoride, Crateua et Galeno (ibid. conf. Haller. l. c. pag. 86.)

Codex Dioſcoridis, in quo mutata et tranſpoſita multa ſunt, eſt in bibl. reg. *Pariſ.* II. nr. MMCCLXXXVII.

[Cod. Πεδακίς διοσκορίδες (ſic) de virtute ſimplicium medicamentorum, de qualitatum, quae ex re, ſapore praedita, manifeſtantur, temperamentis, et, de ordine atque abſceſſu temperamentorum, in bibl. reg. *Matrit.* cod. LXXXIV. fol. 132. ſecundum *Iriarti* catalog. pag. 334. — item in cod. XC. fol. 86. catalog. pag. 435 ſq. Haec duo capita ſiue ſectiones

fruſtra

fruſtra ſe quaeſiuiſſe apud Dioſcoridem, vel in ampliſſima Iani Antonii Saraceni editione, vtroque loco ſcribit Iriarte. In vtroque cod. ſequitur de quarumdam herbarum virtute, quam enarrationem, exiſtimat Iriarte, ineditam eſſe. In priore cod. fol. 133. eſt alphabetica plantarum ceterorumque ſimplicium deſcriptio ex Dioſcoridis libr. V. de re medica a recentiore quodam facta, quam ineditam putat Iriarte pag. 345. vti aliam breuem 69. plantarum virtutum enarrationem. — In poſteriore cod. eſt alia alius collectoris alphabetica expoſitio poteſtatum plantarum, fructuum etc. et fol. 147. partic. περὶ ἀντιβαλλομένων, quam vulgauit Iriart. pag. 436.]

Codex ſecundum alphabeti ordinem diſpoſitus cum libro de theriacis, nuperus et ſaeculi XVI. exſtat in bibliotheca regia Pariſina II. MMCLXXXIV. Alius, recti ordinis, in eadem bibliotheca reperitur. Alius in libros VIII. et capita 1011. diſtributus cum indice, ſcriptus ſaeculo XIV. eſt in eadem bibliotheca II. nr. MMCCXXIV. Alius, librorum quinque, ſeu excerptorum ex iis libris, et lexico vocum botanicarum et ad rem iatricam pertinentium ſaeculi XV. eſt ibidem II. nr. MMCLXXX. Iterum plenum opus librorum de materia medica, librorum duorum de theriacis et alexipharmacis et de venenato et rabido cane II. MMCLXXXV. Alius, iterum pleni operis, a Demetrio Tribole ſaeculo XV. accurate deſcriptus, cum indice II. nr. MMCLXXXII. Iterum alius totius operis, II. nr. MMCLXXXIII.

[In bibl. reg. *Matrit.* cod. CX. fol. 155. περὶ λίθων Διοσκορίδους. „Is commentarius, ait *Iriarte* pag. 437. XXXVII. lapidum adpellationes, formas, medicasque poteſtates ordine litterarum breuiter enarrat, videturque ex ampliore Dioſcoridis opere, alienis tamen quibusdam adiectis, excerptus; inter eius tamen vel edita vel inedita, ſiue genuina, ſiue ſuppoſititia ſcripta minime occurrit, neque de illo in MSStorum bibliothecis vlla exſtat mentio." Hinc Iriarte breuem illum commentarium l. c. in lucem protulit. *Harl.*]

Appendix ad Dioſcoridem XVI. herbarum, quae ſit ex Pamphilo. *Lambecius* libr. II. pag. 593.

[In catalogo codd. graec. incertae cuiusdam biblioth. a *Io. Lamio* in deliciis eruditor. Florent. 1743. 8. edito pag. 168 ſqq. eſt cod. membr. vetuſtiſſimus, qui continet Dioſcoridem ſine principio et fine cum deſcriptione figurata omnium, quae in ipſo ſunt, herbarum. Tres alii codd. qui Dioſcoridis quaedam complectuntur, pag. 170 ſq. ibidem memorantur. *Harl.*]

Liber Dioſcoridis de experientia medica, de ſimplicibus et compoſitis medicamentis, litterarum ordine, imperfectus; non enim excedit litteram A. et interiacet quaedam lacuna, eſt in bibliotheca *Laurent. Medicea* plut. LXXV. Montfaucon. tom. I. pag. 388.

Corrupta collectio et barbara Dioſcoridis et Stephani, Athenienſis, ſermone Graeco barbaro, 105 capitum, eſt in biblioth. reg. *Pariſ.* nr. MMCLI.

Dioſcorides Aldinae editionis, cum viri docti emendationibus exſtat inter codd. MSS. Iſaaci Voſſii, teſte catal. MSS. Angliae et Hibern. nr. 2699. tom. II.

Dioſcoridis libellus περὶ εὐχύμων exſtat graece in biblioth. Bodleian. nr. 150. teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. pag. 20.

Digitized by Google

De Ruſi ac Plutarchi fragmentis in Dioſcoridem Conr. Geſnerus in catalogo eorum, qui Dioſcoridem illuſtrarunt apud Lambec. de bibl. Vindobonenſi lib. II. cap. 7. pag. 603. haec habet: *Audio et Ruſi ac Plutarchi quaedam fragmenta in Dioſcoridis libros exſtare Graece in Italia nondum excuſa: quorum copia facta ſit Aloiſio Anguillarae, Romano, horti medicorum Patauii procuratori, vt fama loquitur et ipſe, ſpero, propediem ſuis lucubrationibus declarabit.*

XV. Codices Dioſcoridis latini minus copioſi proſtant. Dioſcoridis latina verſio, progreſſa iuxta alphabeti ordinem, initio facto a littera A, vbi primum vocabulum eſt *Acorus* et finit cum littera F, in voce *Ficus maritima* eſt in biblioth. publica vniuerſ. *Lugd. Bat.* vid. catal. *eius* biblioth. pag. 376.

Dioſcorides, latine verſus et iuxta alphabeti ſeriem digeſtus, exſtat inter codd. MSS. *Iſaaci Voſſii*, teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 2431. tom. II.

Herbarium Antonii Muſae, ſiue collectio Apuleii Platonici, Sexti Placiti et Dioſcoridis exſtat in bibliotheca *Laurentiana Medicea* plut. LXXIII. Montfaucon. tom. I. pag. 384.

Dioſcorides, a Gaſpare Gabrielio latine verſus, exſtat Patauii in libris ex muſeo Philippi Thomaſini. Montfaucon, tom. I. pag. 489.

Codex Dioſcoridis latinus, imperfectus, a Petro, Paduanenſi, elucidatus, ſaeculo XIV. ſcriptus, exſtat in bibliotheca regia *Pariſin.* IV. nr. MMMMMMDCCCXX. Alius, ab eodem elucidatus, ſaeculi XIII. exſtat in eadem bibliotheca, IV. nr. MMMMMMDCCCXIX. Duo alii codices latini ſaeculi XIV. exſtant in eadem IV. nr. MMMMMMDCCCXXI.

Tractatus herbarum Dioſcoridis, Platonis et Galeni, valde nuperus, exſtat in bibliotheca regia *Pariſina.* IV. nr. MMMMMMDCCCXXII.

Excerpta ex Dioſcoride exſtabant latine in bibliotheca Thuana. vid. catalogum eius bibliothecae Lauenb. 1704. pag. 443. In eadem bibliotheca exſtabant, et Gallice quidem, recepta medicinalia, ex Dioſcoride deſumta. catal. pag. 446.

Dioſcoridis de antipharmacis exſtat, vt puto, latine in biblioth. Laurentiana Medicea, plut. LXXXVI. Montfaucon. tom. I. pag. 406.

Dioſcorides de herbis foemininis exſtat inter codd. MSS. eccleſ. cathedral. *Weſtmonaſt.* teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 1258. tom. II. pag. 29.

Idem liber de virtutibus herbarum foeminearum exſtat inter codices *Henr. Worſeley* teſte catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 6897. tom. II. et in bibliotheca *Laurentiana* Medicea plut. LXXIII. Montfaucon. tom. I. pag. 381. — [et in bibl. reg. Taurinenſi, cod. membr. CCCCXXV. ſaec. XIII. fol. 12. teſte catal. illius bibl. codd. latin. pag. 101. *Harl.*]

Pedacii Dioſcoridis liber de ſcientia medicinae exſtat, latine, ni fallor, in bibliotheca *Vaticana*, teſte Montfaucon. tom. I. pag. 10.

Aſclepio, Dioſcoridi et Bruno chirurgia tribuitur, quae exſtat inter MSS. codd. bibl. S. Victoris *Pariſin.* Montfaucon. tom. II. pag. 1371.

XVI. Praeter Arabicum Dioſcoridis codicem in *Leidenſi* bibliotheca, quem ſupra §. 13. memoraui, hi Arabici Dioſcoridis codices exſtant.

Dioſcoridis

Dioſcoridis de ſimplicibus, ſeu de materia medica libri V. MS. arabice adiectis in margine nominibus graecis per Th. Hyde fol. minori.

Eiusdem de venenis et eorum praecautione, ſ. de alexipharmacis liber vnus.

Eiusdem de venenatis animalibus, ſeu de theriacis liber vnus.

Supplementum eorum ſimplicium, quae in Dioſcoride deſiderantur, arabice per Ibn Gialjal Andaluſenum. Haec omnia exſtant in bibliotheca *Bodleiana.* vid. catal. MSS. Angl. et Hibern. nr. 6374. pag. 286.

Arabici codices librorum Dioſcoridis de materia medica recenſentur in *Caſiri* biblioth. arabico-Hiſpan. Eſcor. tom. II. p. 283. [Sunt tres libri de re herbaria ſine interpretis nomine: atque Caſiri ſubiicit Dioſcor. vitam et opera ex arabica philoſophorum bibliotheca, fol. 201. arabice et lat.]

Hic quoque memorandus eſt *Ebn Beithar,* celeberrimus inter Arabes de botanica et medicinali materia ſcriptor, qui eam ob cauſam *Aſchad,* ſ. herbarius dictus eſt. Is Dioſcoride maxime vſus eſt. In Africa natus, anno Hegirae 646. a. Chriſti 1248. mortuus eſt. Scripſit hiſtoriam generalem ſimplicium vel plantarum, ſecundum alphabeti ordinem, quatuor voluminibus comprehenſam. Scripſit quoque de vſu ſimplicium ad curationem morborum, qui ſingulas corporis humani partes occupare conſuerunt, et alium librum: de vtilitate animalium et arborum in medicina. Codices MSS. horum librorum exſtant in biblioth. reg. *Pariſina* et in biblioth. *Laurent. Medicea* Florentiae. vid. *Herbelot.* biblioth. orientale ſ. v. *Beithar. Dioſcoride. Al Mogni.* [eſt codici paſſim adſcripta marginibus latina plurimorum ſimplicium interpretatione, in bibl. Eſcorial. vid. *Caſiri* l. c. I. pag. 275 ſqq. qui copioſus eſt de argumento operis, quod vocat eximium, et latina interpretatione luceque publica dignum cenſet. Addit vitam Beitharis 1) ex Abulfedae hiſtoria vniuerſali ad an. Egirianum 646. 2) ex Ioannis Leonis Africani libello de viris quibusdam illuſtribus apud Arabes, repetitam ex Fabricii B. Gr. tom. XIII. pag. 281. tum Beitharis prologum arab. et lat. — pag. 280. alterum exemplar, ſ. tomum ſecundum, at minus accurate, minusque nitide exaratum memorat: cod. DCCCXXXVI. etc. ſ. tom. III et IIII. ibid. pag. 280. vbi laudat alios II. codd. in biblioth. de Montiano et Lyando, Matriti, qui praebent II. et V. tom. et eiusdem opuſcul. *de ponderibus et menſuris ad medicinae vſum,* ac *de veterinaria medicina.* — in tom. II. pag. 344. cod. MDCCCXVII. Bethar de medicam. ſimplicib. tom. I et V. *Harl.* Alius codex Albeitharis eſt in biblioth. Naniana Venetiis, vid. Aſſemani catalogo de' codici Maroſci Orient. della Bibl. Naniana tom. II. pag. 244 ſq. *Beck.*] De ſimplicibus medicamentis opus Ebn Beithar Guil. Poſtellum ſecum ex oriente aduexiſſe refert Conr. Geſnerus in interpretum Dioſc. catalogo, quam vid. apud Lambec. lib. II. cap. 8. pag. 608. *In eo,* vti Poſtellus in epiſtola ad Geſnerum refert, *ſimplicia quam plurima et remedia innumera, quorum nec nomen, nec vis, nec vſus nobis adhuc innotuit, ſunt expreſſa: atque omnia ita abſoluta, vt quidquid ſuper iisdem medicamentis apud Dioſcoridem, Galenum et Oribaſium imperfectum et mutilatum eſt, ex hoc volumine reſtitui et ſarciri poſſit.*

Ceterum memorandum eſt, Arabes in medicamentorum ſcientia, praeter Galenum, quem in quacunque medicinae diſciplina maximi faciebant, et ſequebantur, maxime Dioſcoride eſſe vſos, quaeque celeberrimi Saracenorum medici de ſimplicibus medicamentis, ex

 vegetabili

vegetabili regno protulere, maxima ex parte ex Dioſcoride eſſe deſumta. In aetate vero Dioſcoridis definienda hallucinatus eſt Gregorius Abulpharagius, qui hiſtoria dynaſtiarum VI. pag. 67. edit. Pocock. haec habet: *Hoc tempore* (Ptolemaei Phyſconis) *fuit Dioſcorides, medicus eximius, quo de plantis ſcripſit, ex incolis vrbis Ain Zarba. Inquit Galenus; quatuordecim libros de medicamentis ſimplicibus reuolui, a diuerſis authoribus conſcriptos nec inter ipſos perfectiorem libro Dioſcoridis vidi. Eumdem laudat Iohannes Grammaticus in hiſtoria ſua, dicens hominibus percharus, vir animo praeſtanti, qui plurimum hominibus profuit, clarus, celebris, qui multis regionibus peragratis medicamentorum ſimplicium a continentibus, inſulis et maribus ſcientiam acquiſiuit eorumque formam deſcripſit.*

Vti Hippocratem et Galenum; ita et Dioſcoridem in Syriacam linguam verſum, in Arabicam ex ea Arabes tranſtulerunt. Inueniri adeo refert Renaudotus in epiſtola ad Dacierium de exigua virtute, quae Arabum verſionibus eſt, quae legitur in translatione operum Hippocratis Gallica ad calcem tomi ſecundi, Dioſcoridis Arabicos codices cum Syriacis verſionibus ſaepius collatos atque caſtigatos. Generatim vero his arabicis verſionibus magna virtus tribuenda non eſt, etſi Salmaſius conſilium ceperat graeci textus Dioſcoridis reſtituendi ex arabico codice, quem in Ebenbeitar legerat. vid. *Renaudot.* l. c.

XVII. Librorum de parabilibus medicamentis II. codices MSS. hi exſtant:

Pedacii Dioſcoridis Anazarbaei ad Andromachum de ſimplicibus medicamentis libri II. vbi ad calcem libri primi alia manu notatum eſt, eum non eſſe Dioſcoridis, ſunt in bibliotheca Laurentiana Medicea plut. LXXIV. Montfaucon. tom. I. pag. 387.

Codex etiam τῶν εὐπορίςων, chartaceus in folio eſt in bibliotheca Auguſtana. conf. *Hoeſchelii* index librorum MS. graecorum bibliothecae Auguſtanae nr. 112. pag. 54. Montfaucon, tom. I. pag. 594. Eo vſus eſt ad editionem ſuam Io. Moibanus. Eum codicem deprauatiſſimum eſſe, et ſuo auctore paene indignum, Geſnerus refert in epiſtola dedicatoria ad ſenatum Auguſtanum, εὐπορίςων editioni ſuae praefixa.

Exſtat quoque codex libri de paratu facilibus medicamentis in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi, teſte Lambecio, lib. VI. pag. 598.

XVIII. *Editionum* Dioſcoridis copia permagna eſt, quas nunc recenſebo. Aſteriſco notatas omnes coram habui. Graecae tres exſtant:

Πεδακίου Διοσκορίδου ἀναζαρβέως περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγοι ἕξ. Ἔτι περὶ ἰοβόλων ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσῶν τοῦ κυνὸς σημείωσις τε τῶν ὑπ' αὐτῶν δεδηγμένων καὶ θεραπεία. Νικάνδρου τοῦ κολοφωνίου ποιητοῦ θηριακὰ μετὰ σχολίων. Τοῦ αὐτοῦ ἀλεξιφάρμακα. In folio, cui titulus inſcriptus eſt, legitur adhuc epigramma in Nicandrum. Locus, annus, reliqua omnia titulo deſunt. *

In auerſa pagina huius editionis, quae in folio mediocris formae exſcripta eſt, Aldi Manutii epiſtola ad Hieronymum Donatum, patricium Venetum, legitur, in qua Aldus rationem operis qualemcunque reddit notatque, ſe plura legiſſe Dioſcoridis exemplaria. Scripſit eam epiſtolam Aldus Venetiis, octauo Idus Iulias, anno MID. Index ſequitur deinde Graecus capitum alphabeticus, poſtea contextus, capitum numero non ad libros redacto, ſed ad finem operis vsque vna ſerie decurrente. Notha quaedam adiecta ſunt, ſed in ſequentibus editionibus

Digitized by Google

editioribus ea auctiora leguntur: iis enim *Hieronymus Roſcius*, alterius editionis Aldinae editor, in primis operam dedit. Continetur Dioſcoridis opus XV. quaternis, et nouiſſimo quinternio. Deinde *Nicander* ſequitur cum ſcholiis. Haec eſt operum Dioſcoridis editio princeps.

Διοσκορίδης. Dioſcorides. (Is ſolus titulus eſt. In eius auerſa pagina legitur:) *Πεδακίυ Διοσκορίδυ περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγοι ἕξ. Τῦ αὐτῦ περὶ ἰοβόλων, ἐν οἷς καὶ περὶ λυσσῶντος κυνὸς σημείωσις τε τῶν ἀπ' αὐτῶν δεδηγμένων καὶ θεραπεία λόγοι δύο. Ἔλεγχος ἁπάντων τῶν φυτῶν, καὶ ζώων, καὶ μεταλλευομένων ὧνπερ τὸ χρήσιμον ὁ συγγραφεὺς Διοσκορίδης ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ διδάσκει. Στίχοι περὶ δυνάμεως τινῶν φυτῶν ἐν τοῖς παλαιοῖς εὑρισκόμενοι ἀντιγράφοις.*

Pedacii Dioſcoridis de materia medica libri VI. Eiusdem de venenatis animalibus lib. II. quibus canis rabidi ſigna et curatio eorum continentur, quibus venenata animalia morſum defixerint. Index omnium plantarum, animalium, metallorum, quorum vtilitatem author praeſenti libro docet. Carmina de virtute ſiue facultate quarundam plantarum in antiquis reperta exemplaribus. Graece. Venetiis, in aedibus Aldi et Andreae Soceri. 1518. 8. ſeu potius forma inter quartam et octauam media. *

Textum huius editionis recenſuit *Hieronymus Roſcius*, Patauinus, qui codice Nicolai Leoniceni vſus eſt. Huic Roſcio Franciſcus Aſulanus praeſentem editionem inſcripſit. Textus minus vitioſus eſt, quam in principe editione. Notha Dioſcoridis, inprimis nomina iſta plantarum, de quibus ſupra §. 10. dictum eſt, primum Roſcii opera a textu ſeparata et ad calcem addita ſunt; quod etiam notauit Io. Ant. Saracenus, in praefat. ad notha Dioſcoridis, in eiusd. edit. oper. Dioſcorid. pag. 440.

Διοσκορίδης. *Dioſcorides. Baſileae, ex aedibus Ioannis Bebelii, anno 1529. menſe Aug.* *

In pagina tituli auerſa legitur: *Πεδακίυ Διοσκορίδυ περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγοι ἕξ. τῦ αὐτῦ περὶ ἰοβόλων ἐν οἷς καὶ περὶ λυσσῶντος κυνὸς σημείωσις τε τῶν ἀπ' αὐτῶν δεδηγμένων, καὶ θεραπεία λόγοι δύο. Ἔλεγχος ἁπάντων φυτῶν καὶ ζώων, καὶ μεταλλευομένων ὧν περ τὸ χρήσιμον ὁ συγγραφεὺς Διοσκορίδης ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ διδάσκει. Pedacii Dioſcoridis de materia medica libri VI. Eiusdem de venenatis animalibus libri duo, quibus canis rabidi ſigna et curatio continentur, quibus venenata animalia morſum defixerint. Index omnium plantarum, animalium, metallorum, quorum vtilitatem Dioſcorides praeſenti in libro docet.* Deinde ſequitur dedicatio libri ad Ioannem Fridericum, Saxoniae ducem, cui editor, *Ianus Cornarius*, nomen ſuum ſubſcripſit. Eam excipit argumenti index alphabeticus Graecus. Dein ſequitur contextus graecus, capitum numero non diuiſo cum libris; ſed per totum opus decurrente. Pagina 398. opus Dioſcoridis abſoluitur. Dein notha ſequuntur, vsque ad p. 446. quae operis vltima eſt.

Forma eius editionis media eſt inter quartam et octauam. Emendatior eſt prioribus: at ingenio ſuo etiam ſubinde indulſit in emendando Dioſcoride Cornarius. Ipſe hoc opus ſuum vehementer laudat, inquiens in dedicatione: *Etſi nihil in hoc opere mihi arrogare velim, hoc tamen vere dicere poſſum, nullum* (hoc Dioſcoride) *Graecum auctorem emendatiorem ac maiore diligentia excuſum in Germania prodiiſſe, mea quidem animaduerſione*, cet.

Digitized by Google

XIX. Editiones graeco-latinae hae exſtant:

Πεδακίε Διοσκορίδε Ἀναζαρβέως περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλία έ. Τε͂ αὐτε͂ περὶ δηλητηρίων φαρμάκων καὶ τῆς αὐτῶν προφυλακῆς βιβλίον ά. Τε͂ αὐτε͂ περὶ ἰοβόλων, ἐν ᾧ καὶ περὶ λυσσῶντος κυνὸς βιβλίον ά. Τε͂ αὐτε͂ περὶ σημειώσεως τῶν ὑπὸ ἰοβόλων δεδηγμένων. βιβλίον ά. Τε͂ αὐτε͂ περὶ θεραπείας τῶν ὑπὸ ἰοβόλων δεδηγμένων βιβλίον ά. *Pedacii Dioſcoridae Anazarbei de materia medica libri V. De lethalibus venenis eorumque praecautione et curatione. De cane rabido: Deque notis, quae morſus ictusue animalium, venenum relinquentium, ſequuntur: Deque eorum curatione, Lib. vnus. Interprete Marcello Vergilio, Secretario Florentino. Eiusdem Marcelli Vergilii in hoſte Dioſcoridis libros commentarii doctiſſimi, in quibus praeter omnigenam variamque eruditionem, collatis aliorum interpretum verſionibus, ſuae tralaſionis ex vtriusque linguae autoribus certiſſima adferuntur documenta. Morborum praeterea atque humani corporis vitiorum genus omne, quorum ſubinde meminit Dioſcorides, diligentiſſime explicatur. Coloniae, opera et impenſis Ioannis Soteris, anno* 1529. *menſe Auguſto.* fol. *

Maximam operam in antiquioribus verſionibus corrigendis et in Dioſcoride melius latine reddendo inſumſit Vergilius, poſt tres verſiones latinas, ante ipſius aetatem confectas. Textui minorem operam dedit: maiorem verſioni Ruellianae emendandae et commentariis, in quibus loca parallela ex antiquioribus Graecis, Plinio, Galeno, copioſiſſima leguntur. Ceterum confecti ab homine docto quidem, at rerum botanicarum ignaro, ad rem Dioſcoridis herbariam illuſtrandam parum faciūnt. [In biblioth. Pinelli fuit exemplar cum notis msstis ſaec. XVI. vid. catalog. illius biblioth. tom. I. pag. 284.]

Dioſcoridis libri octo graece et latine. Caſtigationes in eosdem libros. Pariſiis, impenſis viduae Arnoldi Birckmanni, 1549. 8. *

Curauit hanc editionem et ob formae commoditatem, et ob textus integritatem valde commendabilem, *Iacobus Goupylus.* Is exemplaria, prius excuſa, cum multis veteribus libris MSS. ex bibliotheca Pariſina contulit, locosque omnes, qui peruerſe deſcripti, aut deficientes eſſent, aſteriſco notauit. Caſtigationes etiam addidit, breues quidem, at praeclare ſcriptas, maxime ductus Codd. MSS. quos coram habebat. Latina verſio eſt *Ioannis Ruellii*, de qua infra exponemus.

Πεδακίε Διοσκορίδε τε͂ Ἀναζαρβέως τὰ σωζόμενα ἅπαντα. *Pedacii Dioſcoridis Anazarbaei opera quae exſtant omnia. Ex noua interpretatione Iani Antonii Saraceni, Lugdunaei, medici. Addita ſunt ad calcem eiusdem interpretis ſcholia, in quibus variae codicum variorum lectiones examinantur, diuerſae de materia medica, ſeu priſcorum, *ſeu etiam recentiorum, ſententiae proponuntur, ac interdum conciliantur: ipſius denique auctoris corruptiora, obſcuriora, difficilioraque loca reſtituuntur, illuſtrantur et explicantur.* (Francofurti) *Sumtibus haeredum Andreae Wechelii, Claudii Marnii et Ioan. Aubrii* 1598. fol. °

Textum Goupyli ſequutus eſt *Saracenus* eumque correxit atque, vbi meliores atque probatiores lectiones ex codd. MSS. in promtu erant, emendauit, meliorum ſemper codicum auctoritatem ſequutus. Addidit varias lectiones *Ioannis Sambuci* in opere Dioſcoridis apud Henricum Stephanum edendi immortui, ex Iac. Goupyli editione, cui Sambucus varietatem lectionis ex VI. codd. MSS. adſcripſerat, quaeque adhuc in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi

dobonenſi ſeruatur, (vid. Lambecius Comm. de bibliotheca Vindobonenſ. lib. II. cap. 7. pag. 599.) Io. Opſopoei ex codd. Palatinorum collatione, et interpretum aliorum animaduerſiones. Maxime illuſtrauit Dioſcoridem ex Theophraſto et Plinio. Latinam verſionem nouam effecit omniumque optimam, quum Ruellii verſionem corrigere, ob errorum multitudinem, nequiret.

Ea Saraceni operum Dioſcoridis editio eſt pleniſſima, nam et euporiſta continet, quae in libris aliis omnibus deſiderantur, et accuratiſſima, hinc earum, quae hactenus prodiere, optima, etſi, quod dolendum, a viro quidem docto, at rei herbariae ignaro, profecta eſt. Laudat ex merito hanc editionem Henricus Stephanus, de bene inſtituendis graecae linguae ſtudiis pag. 80. et Iſ. Caſaubonus, graeco epigrammate, quod operi praemittitur.

XX. Verſiones *latinae* Dioſcoridis copioſae confectae ſunt, eaeque ſaepius typis exſcriptae, vt fieri ſolet in auctore, quem medici omnes manu verſarunt. Antiquiorum verſionum latinarum recenſionem exhibent *Marcellus Vergilius* in praefat. ad Dioſc. editionem, et *I. Ant. Saracenus* in praefat. ad ſuam Dioſc. editionem.

Vsque ad Marcelli Vergilii tempora ea, quibus Dioſcoridem graece et latine edebat, tres verſiones proſtabant latinae.

1) Verſio vetus Dioſcoridis, non ex graeco, ſed ex Arabico Dioſcoridis codice facta, Coloniae, et Hallerus ex Seguierio refert, ann. 1478. fol. edita, tamen ab acutiſſimo *Panzero*, in *annalibus typographicis, ab artis inuentae initiis ad annum 1500.* vol. I. pag. 283. non memorata, fuit in bibliotheca Bigotiana. [Non Coloniae, ſed *Coliis*, cum correct. et expoſition. marg. Petri Paduanenſ. edita eſt. vid. *Foſſi* catalog. biblioth. Magliabech. I. pag. 825.] Ex hac verſione multa transſcripta ſunt in Matthaei Siluatici pandectas medicinae et Io. Serapionis F. librum de ſimplicibus.

Exſtat et editio veteris illius translationis Lugd. 1512. cum additionibus Petri Paduani, ſ. de Apono. Eius titulus eſt: *Index librorum in preſenti volumine contentorum. Dyoſcoridis exactiſſimi indagatoris fideliſſimique ſcriptoris virtutū ſimpliciū medicinarū Liber CCCCCCCXVII continens capitula: cum nōnullis additionibus Petri Paduanēſis in margine libri notatis. Eiusdem Dyoſcoridis de naturis et virtutibus aquarum tractatus vnus.* (In fine) *Explicit liber dyoſcoridis de natura ſimpliciū quē Petrꝰ paduanenſis padue legēdo correxit et exponēdo quae vtiliora ſunt in lucē deduxit: impſſus Lugduni per Gilbertum de villiers expēſis honeſtiſſimi viri Bartholomei trot. Anno dñi MCCCCXII. die po XXIX menſis Martii.* 4. mai. *

Eius etiam libri exemplar erat penes Hallerum biblioth. botan. tom. I. cap. 36. pag. 81. Ordo eſt alphabeticus. Verſio mire abhorret à Graeco contextu et ex Arabico facta eſt. Petrus Paduenſis eſt *Petrus* de *Apono*, vir ſuo tempore celeberrimus. [Exemplum eſt in bibl. Erlang.]

2) Verſio *Hermolai Barbari* prodiit Venetiis 1516. in fol. additis eiusdem Hermolai notis ſiue corollariis et Io. Baptiſtae Egnatii in Dioſc. annotamentis. Verſio Hermolai elegans quidem eſt, at, quod Plinio nimis inſiſtit, parum fidelis et verbis Dioſcoridis minus reſpondens. [conf. quae ſcripſi in Introd. in hiſt. L. Gr. tom. II. §. 12.]

3) Ex

Digitized by Google

3) Ex verſione *Io. Ruellii*, Sueſſionenſis, botanici inſignis, graece et latine docti, eorum quoque, quae Saraceni de botanica habent, non negligentis, prodiere Dioſcoridis libri de materia medica ſex annis:

1516. in fol. *Pedacii Anazarbei de medicinali materia libri quinque. De virulentis animalibus, et venenis, cane rabioſo, et eorum notis libri quatuor Ioanne Ruellio Sueſſionenſi interprete. Habetur venale in officina Henrici Stephani e regione ſcholae Decretorum. (In fine legitur:)* Impreſſum eſt in praeclariſſimo Parrhiſiorum gymnaſio hoc — opus in officina Henrici Stephani — abſolutumque octauo Calendas Maias. Anno domini MDXVI. in folio. *

1527. in 8. Venetiis. * — 1529. in fol. Argentorati, c. *Hermolai Barbari* in Dioſcoridem corollariis et commentariis Marcelli Vergilii per Ottonem Brunfelſium contractis. *

1532. in 8. Baſileae. — 1537. in 8. Pariſiis. * — 1539. in 8. Baſileae. * — 1542. in 8. Baſileae. *

1543. in 12. Lugduni. *

1543. in fol. Francofurti et Marburgi, c. annotationibus Gualth. Riuii ac Loniceri ſcholiis. *

1545. in fol. Francofurti, c. notis Gualth. Riuii, Valerii Cordi, nomenclaturisque herbarum vario idiomate, per Conradum Geſnerum. *

1546. in 12. Lugduni. *

1547. in 12. Lugduni, apud Frellonium. *

1547. in 12. Lugduni, apud Theobaldum Paganum. *

1549. in fol. Francofurti, additis annotationibus per Gualth. Riuium, Acc. Valerii Cordi annotat. in Dioſcoridem; Euricii Cordi iudicium de herbis et ſimplicibus medicinae. * — 1550. in 8. Lugduni, ap. Balthaz. Arnolletum, cum breuibus H. B. P. (Dalechampii) adnotationibus. * — 1552. in 8. Lugduni, cum annotat. H. B. P. et cum figg. ° — 1554. in 12. Lugduni. * — 1593. in 8. Baſileae.

Prodiit etiam Dioſcorides ex *Marcelli Virgilii* verſione, cum eiusdem Marcelli commentariis ampliſſimis pleniſſimisque, non quidem ſcientiae rei herbariae, attamen lectionis librorum antiquorum. Hinc eius commentarii ſtirpibus Dioſcoridis reuelandis non conferunt. Verſio bona eſt ceterum, et emendatior praecedentibus. Prodiit ea cum commentariis: 1518. in fol. Florentiae, apud haeredes Phil. Iuntae. [conf. *Bandini* Iuntarum typograph. annal. tom. I. pag. 39 ſqq. inprimis tom. II. pag. 126 ſqq.] — 1523. in fol. Florentiae, apud haeredes Phil. Iuntae, Florentini, titulo: *Pedacii Dioſcoridis Anazarbei de medica materia: Libri ſex. a Marcello Virgilio Secretario Florentino latinitate donati: cum eiusdem commentationibus:* nuperque diligentiſſime ex ſecunda *interpretis recognitione excuſi. Accedit inſuper in Dioſcoridem Index latine graeceque excuſus: alius praeterea in commentationes eorum quae tum graece tum latine notatu digna ſunt.* * [vid. Bandin. loco mem. II. pag. 190 ſq.]

Ex *Iani Cornarii* etiam verſione prodiit Dioſcorides, cum notis, minus ad rem herbariam, magis ad voces illuſtrandas et ad praxin medicam pertinentibus, et quidem anno:

1557.

Digitized by Google

1557. in fol. Baſileae, titulo: *Pedacii Dioſcoridis Anazarbenſis de materia medica libri V. Iano Cornario — interprete. Eiusdem Iani Cornarii emblemata ſingulis capitibus adiecta. Dioſcoridis de beſtiis venenum eiaculantibus et lethalibus medicamentis* lib. II. *eodem Cornario interprete. Eiusdem Iani Cornarii in eosdem libros expoſitionum libri II. Adiunctis in fine tribus tabulis locupletiſſimis.* *

Ex *Iani Antonii Saraceni* meliore verſione, de qua ego ſupra dixi, prodiit Dioſcorides, Francofurti, 1598. 12. °

Non quidem nouam Dioſcoridis verſionem molitus eſt, ſed Ruellii verſionem correxit emendauitque *Petrus Andreas Matthiolus*, vir ad illuſtrandum Dioſcoridem natus, philologus, criticus, botanicus inſignis, vt adeo poſt Ruellium libri Dioſcoridis demum in rei herbariae peritiſſimi viri manus inciderent. Prodiit vero Dioſcorides latine, edente *Petro Andr. Matthiolo*, forma vtplurimum nitida et cum figuris multo ſtudio effictis: 1554. in fol. Venetiis, cum iconibus paruis, absque notis. * — 1554. in 12. Lugduni. * — 1558. in fol. Venetiis, cum figuris et apologia. * — 1559. in fol. Venetiis. * — 1560. in fol. Venetiis. * — 1562. in 4. Venetiis, cum iconibus et apologia aduerſus Amatum, indice curatiuo et notis. — 1565. in fol. Venetiis, quae editio figurarum, typorum et chartae praeſtantia reliquas ſuperat. * — 1569. in 12. Venetiis. — 1570. in fol. Venetiis. — 1571. in 4. Venetiis. addita Franciſci Calceolarii deſcriptione itineris ſui a Verona in Baldum montem, plantis refertiſſimum. — 1583. in fol. Venetiis part. II. *. 1604. in fol. Venetiis.

Ea Dioſcoridis Matthioli editio, in italicam linguam verſa, ſaepius prodiit, et quidem 1548. in 4. Venetiis, titulo: *Il Dioſcoride del eccellente Dottor medico M. P. Andrea Matthioli da Siena, con ſuoi diſcorſi, da eſſo la ſeconda volta illuſtrati et diligentemente ampliati.* * — Figurae ei editioni deſunt. Praeceſſiſſe editionem primam, titulus docet. Eam videre mihi non licuit. [prodiit vero Venetiis 1544. fol. vid. *Paitoni* biblioth. I. pag. 306 ſq. quem vide de editt. 1552. 4. — 1555. fol.] — 1549. in 4. Venetiis, quoque absque figuris. 1549. in 4. Mantuae, cum figuris plantarum et animalium. — 1550. in 4. Venetiis. *Dioſcorides dell' P. A. Matthioli con li ſuoi diſcorſi da eſſo la terza volta illuſtrati.* * 1555. in fol. Venetiis. * — [ib. 1559. fol.] — 1562. in 4. Lugduni. — 1563. in fol. Venetiis. — [1568. fol. Venet.] — 1570. in fol. Venetiis. * — [ib. 1573 et 1583. fol. — 1584. [ſ. 1585.] in fol. Venetiis. — [1593. Venet. et Bergam. 4.] — 1604. in fol. Venetiis. — 1621. in fol. Venetiis. * — [1645. Venet. fol.] — 1711. in fol. Venetiis.

Ea verſio Matthioli cum commentariis proſtat quoque in operibus *P. A. Matthioli*, quorum editionem praeſtantiſſimam dedit Caſp. Bauhinus, trecentis iconibus ſuis aut Camerarianis, et multis plantis auctam. Synonyma etiam ex auctoribus claſſicis adiecit. Prodiit ea collectio Francof. 1598. fol. * recuſa 1674. fol. * — Vide de hac Matthioli editione Dioſcoridis et Ant. Paſini annotationi et emendationi nella tradottione dell' Andr. Matthioli de cinque libri della materia medicinale di Dioſcoride. Bergam. 1591. 4. ° Editio etiam Bergomi exſtare dicitur ab anno 1593. 8.

XXI. In alias quoque linguas, praeter latinam, conuerſus Dioſcorides ſaepius prodiit. *Italicas* editionis P. A. Matthioli verſiones iam dixi §. praecedente. Exſtant adhuc ſequentes verſiones:

a) *Italicae* — [Venet. 1539. 8. ſed eſt dubia.] — Interprete *Fauſto di Longiano.* Venetiis, 1542. 8. Seguier. Haller. [catal. bibl. Pinell. tom. IV. pag. 69.] vid. et Conr. Geſnerum in catal. eorum qui Dioſcoridem illuſtrarunt apud Lambecium de bibl. Vindob. lib. II. cap. 7. pag. 605.

Interprete *M. Antonio Montignano*, Firenze 1545. 8.

Ea editio repetita eſt Florentiae, apud Bernhard. Iuntam, 1547. 8. * — [Plura vid. in *Paitoni* bibliotheca degli autori — volgarizzati. tom. I. pag. 306 — 314.]

b) *Hiſpanicae.* Inclaruit maxime *Andreas de Laguna* verſione ſua librorum Dioſcoridis de materia medica.

Dioſcorides Anazarbeo acerca de la Materia medicinal, y de los venenos mortiferos, traducido de lengua Griega en la vulgar Caſtellana et illuſtrado con claras y ſubſtantiales annotationes, y con las figuras de innumeras plantas exquiſitas y raras par el Doctor Andreas de Laguna, Medico de Iulio III. Pont. Max. En Anvers, en caſa de Iuan Latio. 1555. fol. * — Eadem Andr. Lagunae editio repetita eſt, et quidem cum figuris: 1560. in fol. Madriti. — 1563. in fol. Salamanticae. — 1566. in fol. Salamanticae. * — 1570. in fol. Salamanticae. — 1636. in fol. Valentiae. — 1677 in fol. Valentiae. * — 1695. in fol. Madriti. — 1733. in fol. Madriti. — 1752. in fol. Madriti, duobus voluminibus, illuſtratus et valde auctus, curante *Suarez de Ribera.*

Exſtat quoque *I. Iarava hiſtoria de las yervas y plantas ſacada da Dioſcorides Anazarbeo y otros autores. Antwerp.* 1557. 8. *

c) *Gallicae.* — 1553. in fol. *par Martin Matthee.* Ea verſio repetita eſt annis 1559. in 4. et 1580. in 4. — 1561. in fol. Lugduni ex editione Matthioli, *par Antoine du Pinet.* Repetita Lugd. 1566. fol. ° et Lugd. 1572. fol. * — 1572. in fol. Lugduni, *par Iean des Moulins.* Eadem verſio repetita eſt Lugduni, annis 1573. fol. 1579. fol. 1580. fol. 1619. fol. 1642. fol. 1656. fol. *

d) *Bohemica.*

Ex verſione Matthioli Bohemice reddidit Dioſcoridem, cum magnis figuris *Thaddeus Hagek.* Pragae, 1562. fol.

e) *Germanicae.*

Des hoch erümpten Pedonii Dioſcoridis Anazarbei — beſchreibung aller materien und gezeugs der Artzney — in ſechs bücher verfaſt und zum erſten mal aus der Griechiſchen und Lateiniſchen Sprachen gründlich verteutſcht durch Iohan Dantzen von Aſt — Frankfurt am Mayn, bey Ciriaco Iacobi zum Bart 1546. fol. * — a *Ioach. Camerario* recuſa Francof. 1586. fol. ibid. 1590. fol. 1598. fol. 1600 fol. 1610. fol. * 1611. fol. 1614. fol. * 1626. fol. cum iconibus Geſnerianis. Reuidit poſtremas edit. Petr. Vffenbach. — Ex editione Matthioli verſi a Georgio Handſch. Prag. 1563. fol.

XXII. Commentatorum in Dioſcoridem grex ſatis magnus eſt: at Ruellio et Matthiolo exceptis, qui tamen in frigidiore regione vixerunt, hinc plantarum calidiorum regionem, de quibus Dioſcorides loquitur, cognitionem exiguam tantum habere potuerunt; vnde multa relique-

reliquerunt et minus recte explicata, et falſa, omnes botanices ignorarunt, omnes locis parallelis ex Theophraſto, Plinio, cet. colligendis inſudarunt, aut ſaltem graecarum vocum explicationi operam dederunt. Hinc ii omnes ad Dioſcoridem illuſtrandum parum praeſtitiſſe exiſtimandi ſunt. Deſideratur enim adhuc, recte monente *Hallero* in biblioth. botan. tom. I. cap. 36. pag. 85. commentator, qui easdem, quas Dioſcorides, regiones percurrerit, plantasque, in claſſico ſolo lectas, cum deſcriptionibus Dioſcoridis comparauerit.

Indicem commentatorum in Dioſcoridem compoſuit *Conr. Geſnerus*, qui legitur in *Valerii Cordi* annotat. in Dioſcoridis de materia medica libros V. Tiguri 1561. fol. mox memorando. Eum indicem repetiit *Lambecius*, Comm. de bibl. Vindobonenſi lib. II. cap. 7. pag. 603. Recenſuit etiam commentatores, at non omnes, *Haller*, in bibl. botan. tom. I. cap. 36. pag. 83 ſq. — *Io. Baptiſtae* Egnatii additamenta cum Hermolai Barbari corollariis prodierunt Venetiis 1516. et vix vllius ſunt momenti. Eas ſuo tempore nondum viderat Geſnerus, vir, antiquarum rerum alias ſtudioſiſſimus.

Hermolai Barbari, patricii Veneti, cardinalis et patriarchae Aquileienſis, viri eruditionis nomine nunquam ſatis laudati, in Dioſcoridem exſtant commentarii. Multa in iis continentur docte et ingenioſe dicta: at quod libros quidem cognitos habebat vir optimus, naturam vero ignorabat, hi commentarii Dioſcoridem fere non, niſi ex Theophraſto et Plinio illuſtrant. Prodiere hi *Hermolai Barbari in Dioſcoridem corollariorum libri V.* 1516. in fol. Venetiis, quae prima in titulo dicitur editio. — 1518. in fol. Haganoae. — 1530. in fol. Coloniae, apud Ioannem Soterem. * — 1534. in 4. Baſileae.

Leonhardi Fuchſii in Dioſcoridis hiſtoriam herbarum certiſſima adaptatio cum earumdem iconum nomenclaturis graecis, latinis et germanicis *Argent.* 1543. fol. * Herbarum figurae ſunt, cum locorum, in quibus Dioſcorides de iis dixit, mentione. Pertinet huc quoque clariſſimi huius viri *hiſtoria plantarum*, Baſil. 1542. fol. et ſaepius diuerſo idiomate edita, in qua hiſtorias ex ipſo Dioſcoride deſcriptas plantarum permultas tradidit. Huc etiam pertinet: *eiusd. apologia, qua repellit malitioſas Gualtheri Ryff reprehenſiones, quas Dioſcoridi attulit* — Baſil. 1544. 8. * Huc pertinet quoque *Leonh. Fuchſii* aduerſus mendaces et chriſtiano homine indignas Chriſtiani Egenolphi ſuique architecti calumnias reſponſio. Baſil. 1545. 8. * [conf. Freytag. adpar. litter. tom. II. pag. 899 ſqq.]

Ioannes Lonicerus, Marpurgenſis profeſſor, ſcholia quaedam in Dioſcoridis libros compoſuit, cum nomenclaturis graecis, latinis, hebraicis, germanicis. Ea ſcholia exiſtunt in latina Dioſcoridis editione ex verſione Ruellii, ſupra memorata, quae Marpurgi, 1543. in fol. prodiit.

Andreae Lacunae, Segobienſis, annotationes in Dioſcoridem Anazarbeum, iuxta vetuſtiſſimorum codd. fidem, quibus Ioannis Ruellii verſio latina beneficio contextus graeci plurimis locis corrigitur et illuſtratur. Lugduni, 1554. 12. Hiſpanica etiam harum adnotationum exſtat editio ab ann. 1552. fol. Exſtant eaedem cum verſione libror. Dioſc. de materia medica Hiſpanica, ab eodem viro profecta, cuius editt. vide ſupra. Laudatiſſimus noſtro quoque adhuc tempore in Hiſpania Dioſcoridis interpres plantas multas, vbique delineatas, dedit. Codices etiam adhibuiſſe fertur. At magis practici argumenti eius ſunt annotationes, quam botanici et critici.

Digitized by Google

Amatus Luſitanus in duos priores Dioſcoridis libros commentarios quosdam edidit nomine Ioann. Roderici Caſtelli albi Luſitani. Antwerp. 1536. fol. Deinde Amati Luſitani nomine *enarrationes in V. Dioſcoridis libros.* Hae Venetiis primum excuſae ſunt 1553 4. *. mox Argentinae, 1554. 4. * Prodierunt porro Venetiis, 1557. 4. * Lugduni, in qua *acc. praeter correctiones lemmatum adnotat. R. Conſtantini, nec non ſimplicium picturae ex Leonh. Fuchſio, Iacobo Dalechampio atque aliis,* 1558 8. * Totum ad rerum cognitionem inclinare et multa bona ac rara docere, Gesnerus refert. Fere Galenum et ſequaces eum legiſſe et Arabes, nomina nupera quatuor linguarum adieciſſe, loca tamen natalia aliqua Hiſpanica addidiſſe et Italica *Hallerus* in bibl. botan. tom. I. cap. 36. pag. 83.

Anonymus, qui ſolum litteris H. B. P. innoteſcere voluit adnotationes breues, ſingulis capitulis Dioſcoridis adiectas et aliquos icones edidit cum verſione Ruellii ſupra dicta, Lugd. 1550. — Eaedem redeunt in editione verſionis *Ruellii* Lugdunenſi 1552. Auctor *Dalechampius* ſua ex Galeno et Matthiolo ſumſiſſe fatetur, et icones nonnullas craſſiuſculas adiecit, triginta vero et ſex nouas ad calcem.

Io. Coſmae Holzachii adnotationes in Dioſcoridem. Lugd. 1556. 12.

Robertus Conſtantinus edidit eruditas vtilesque correctiones lemmatum et adnotationes in Amati Luſitani enarrationes, cum illis pariter excuſas Lugduni 1558. in 8. vna cum iconibus, ex Fuchſii fere libro deſumtis, exiguis.

Valerii Cordi adnotationes doctiſſimae *in Dioſcoridis libros V. ſecundo* ab *auctore auctae et recognitae* editae ſunt Argentorati, 1561. fol. *, vna cum libris quatuor eiusdem, quibus deſcriptiones variarum ſtirpium continentur et alia quaedam. Prima adnotationum Valerii Cordi editio eſt in Dioſcoride latino Ruellii ab ann. 1549. quam vide.

Antonii Paſini Obſeruationes in Dioſcoridem 1592. 4.

Nicolai Marongae comm. in Dioſc. et Plinii de amomo. Baſil. 1608. 4. * Adiectus eſt Io. Pone de plantis ſeu ſimplicibus, quae in Baldo monte reperiuntur.

Iacobi et *Pauli Conſtant.* notae in Dioſcoridem. Pictau. 16[illegible]8. fol.

Antonii Stupani ſimplicium medicamentorum facultates ex Dioſcoride. Lugd. 1561. 12. cum iconibus Matthioli.

Praeter dictos commentatores ad Dioſcoridem illuſtrandum adhuc pertinent

Bartholomaeus Marantha, Venuſinus medicus, qui *methodi cognoſcendorum ſimplicium medicamentorum libros III.* ſcripſit, Venet. 1559 4. Hi, Gesnero iudice, ad innumera Dioſcoridis loca recte intelligenda vtiliſſimi ſunt, vt commentarii quidem in eius libros, non grammatico tamen, ſed philoſophico more inſtitui videri queant.

Benedictus Textor libellum de ſtirpium differentiis ex deſcriptionibus Dioſcoridis digeſſit. Prodiit titulo: *ſtirpium differentiae ex Dioſcoride* ſecundum locos communes. Pariſ. 1534. 12.* 1537. 12. cum Trago Kyberi Argent. 1552. 4. Methodicus eſt in Dioſcoridem index.

Io. Agricolae Ammonii medicinae herbariae libri II. quorum primus habet herbas huius ſaeculi communes cum veteribus, ſecundus fere a recentibus medicis inuentas herbas, quae poſt Galenum acceſſerunt. Baſil. 1539. 8. * Indicem ſimplicium habet a Dioſcoride proditorum.

Ioannes

Ioannes Manardus in doctiſſimis epiſtolis ſuis cum alia multa paſſim ad cognitionem medicaminum ſimplicium erudite docet, tum in prima libri VIII. epiſtola Marcelli Vergilii interpretationem in primum Dioſcoridis librum examinat.

Melchior Guilandinus in Theone aduerſus Matthaeolum. Patauii 1558. 4. * vitia Matthioli, in edendo etiam Dioſcoride commiſſa, acerrime perſtringit. Quaedam etiam ad Dioſcoridem illuſtrandum occurrunt in *eiusd. de ſtirpibus aliquot epiſtolis* Patauii, 1558. 4. *

Aloiſ. Anguillaria in lib. *ſimplici* Venet. 1561. 4.* 1561. 8. * latine ab *Bauhino* Baſ. 1593. 8. Is loca, in quibus Dioſcorides vixit, adiit. Is plantas Dioſcoridis nominat, locum ipſius natalem adſignat. Dioſcoridis codicem paſſim emendat.

Io. Franci veronica theezizans acceſſit mantiſſae loco coniectura de alyſſo Dioſcoridis Lipſ. et Coburg. 1700. 12. *

Corn. Petri adnotatiunculae aliquot in quatuor libros Dioſcoridis. Antwerp. 1533. 8. °

Ant Pinaei hiſtoria plantarum, earum imagines, nomenclaturae, qualitatis et natale ſolum. acc. ſimplicium medicamentorum facultates ſecundum locos et genera ex Dioſcoride. Lugd. 1561. 12. *

In Dioſcoridis plantas etiam commentatus eſt, vt in Theophraſti, *Caſpar Bauhinus*, in *pinace theatri botanici, ſeu indice in Theophraſti, Dioſcoridis, Plinii et botanicorum, qui a ſaeculo ſcripſerant, opera, plantarum fere ſex millium nominibus, cum ſynonymis et differentiis Baſil.* 1623. 4. * et ſaepius.

Dioſcoridi illuſtrando porro inſudarunt *Hier. Mercurialis*, in var. lectt. *Marſilius Cagnatus* in variis obſeruatt. *Caſpar Hofmannus* in var. lectt. *Th. Reineſius*, in varr. lectt. et in epiſtolis. Multa quoque ad interpretationem Dioſcoridis adtulerunt ii, qui Plinium interpretati ſunt. Multis inprimis locis Dioſcoridem illuſtrauit *Cl. Salmaſius* in exercit. Plinian. et in opere de homonymis hyles iatricae. Plantas Dioſcoridis medicinales ac, quae eae fuerint, acutiſſimo examini ſubiecit, earum ſaltim partem, quas Hippocrates commendauit, *Ill. Grimmius* in Hippocratis libro de diaeta acutorum in vernaculam verſo linguam, et in Germanica editione operum Hippocratis, de quibus praeclaris operibus ego dixi in huius bibliothecae libr. II. cap. 23.

XXIII. Nunc et librorum de medicamentis, paratu facilibus, et quorundam aliorum, quae ſpuria manifeſte ſunt, editiones memorabo.

Εὐπόριςα Dioſcoridis vna tantum vice ſeorſim typis excuſa ſunt.

Εὐπόριςα *Ped. Dioſcoridis Anazarbei ad Andromachum, Hoc eſt De curationibus morborum per medicamenta paratu facilia libri II. Nunc primum et Graece editi, et partim a Ioanne Moibano, medico Auguſtano, partim vero poſt huius mortem a Conrado Geſnero in linguam latinam conuerſi: adiectis ab vtroque interpretum ſymphoniis Galeni aliorumque Graecorum medicorum. Argentorati, exc. Ioſ. Rihelius*, 1565 8.

Textus eſt graecus a Moibano et Geſnero emendatus, manuſcriptum enim erat vitioſiſſimum. Verſio commoda viſa eſt, ob conſilia ad ſingulos morbos curandos ſeparata. Notarum ſaepe parum dicta illuſtrantium, farrago ſumma. In botanicis et ad naturalem hiſto-

Digitized by Google

riam pertinentibus neque Moibanus, neque adeo maximi iſte nominis vir *Gesnerus* inſudarunt, ſed in practicis et in locis parallelis colligendis, quorum copia ad nauſeam ſuppetebat.

Repetita eſt haec *Moibani* et *Gesneri* editio in operibus Dioſcoridis *I. Ant. Saraceni*. Is verſionem emendauit.

Dioſcoridis et Stephani Athenienſis alphabetum empiricum ſupra dixi §. 12. Spurium eſt opus et ſeriorum temporum.

Dioſcoridis tractatus de natura et virtutibus aquarum, qui editioni Lugdunenſi 1512. verſionis antiquae, de qua ſupra dixi, additus eſt, ſcriptus eſt ab empirico Arabiſta. Continentur in eo qualitates aquarum ſimplicium, ad Galeni doctrinam de quatuor elementorum qualitatibus et compoſitiones aquarum ad diuerſos morbos.

XXIV. Tandem etiam, quod humanis rebus ſolet accidere, multa etiam ſibi in Dioſcoride et edendo et interpretando propoſuere viri docti: at propoſito exciderunt.

Hieronymus Bagolinus, Veronenſis, Dioſcoridem verterat, eaque verſio apud Io. Rhodium exſtabat in Scribon. pag. 175. Haller. l. c. pag. 84. Verterat etiam Caſpar Gabrieli.

Montignanus, Italicae verſionis Dioſcoridis, quam ſupra dixi, auctor, ei verſioni ſuae alterum volumen addere volebat, in quo textus emendationes a ſe profectae continentur. Quod typographus Bernardus Iunta notat in prolog. ad verſionem Dioſcoridis italicam Montignani 1547. 8.

B. Marantha promiſit commentarios in Dioſcoridem, notante Gesnero in indice eorum, qui Dioſcoridem illuſtrarunt apud *Lambecium*, Comm. de bibl. Caeſar. Vindob. lib. II. cap. 7. pag. 604.

Editionem Dioſcoridis parauit ſplendidiſſimam doctiſſimamque, multis notis et varietate lectionis ex codd. nobiliſſimis auctam, *Ioannes Sambucus*. Eius operis edendi Henricus Stephanus conſilium ceperat.* Sambucum in hoc laboris genere iam multa praeſtitiſſe, eius codex probat, qui Vindobonae in bibliotheca Caeſarea eſt, et notis doctiſſimis ſcatet. At dira Sambuci mors exſequendi eius conſilii opportunitatem praecidit. vid. de hac edit. quae Iani Ant. Saraceni editionis occaſionem dedit, Ian. Ant. Saracenus in praef. ad editionem ſuam Dioſcoridis.

Ioannes Razendita paraphraſin in Dioſcoridis libros de materia medica ſcripſerat, quae erat in bibliotheca Michaelis Cantacuzeni. Verdier pag. 62. et *Michaelis Pſelli* in bibliotheca Manuelis Eugenii, cuius pars dicitur anno 1570. prodiiſſe.

Notas manu *Guilandini* ſcriptas Falconetus poſſidebat, (in catalog. biblioth.)

Salmaſius commentarios in Dioſcoridem parauerat, Guidoni Patino dictos.

Commentarios in Dioſcoridem inchoauerat *Grieswald*. Tabulae Vindobonenſes codicis antiquiſſimi, de quibus ego ſupra dixi §. 13. etiam ad ea pertinent, quae, vt in docti ac periti viri manus perueniant ab eoque cum erudito medicorum ac philologorum orbe communicentur, eſt omnino optandum.

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT IV

DE ARETAEO.

I. *Aretaei aetas, vita.* II. *Aretaei ſecta.* III. *Aretaei merita in medicinam theoreticam et practicam.* IV. *Libri eius qui adhuc exſtant.* *Libri de re pharmaceutica deperditi.* V. *Codices manuſcripti.* VI. *Editionum Aretaei hiſtoria.* VII. *Commentatores in Aretaeum.* *Alia ſcripta, Aretaeum illuſtrantia.*

[Studio *Io. Chr. Gottl. Ackermann*, Med. D. et Prof. Altorfin.]

I.

ARETAEVS CAPPADOX a) diuerſus fuit ab Aretaeo Corinthio, (Lucianus in Toxari). Sabinum etiam, Hippocratis commentatorem veterem, *Gellio* III. 16. et Galeno ſaepius memoratum, quo auctore Tiraquellus Aretaeum Sabinum adpellaret, haud comperi. Quonam vero tempore floruerit Aretaeus Cappadox, celeber in medicina ſcriptor, haud facile ſuſpicari licet, quod ipſe nullius ſcriptoris, praeter Homerum et Hippocratem, meminit, neque viciſſim ipſe citatur a medicis antiquis, niſi ab *Dioſcoride*, euporiſt. pag. 112. in edit. Saraceni, *Aetio*, tetrab. II. ſ. 4. cap. 47. et tetrab. III. ſerm. III. cap. 1. et *Paulo Aegineta*, lib. IV. cap. 1. Ex his Aetius quinto ſaeculo vetuſtior non eſt, Paulus aetate inferior Aetio eſt, et teſte Abul-Pharajio hiſt. dynaſt. pag. 114. 115. (edit. Pocock) ſaeculo ineunte ſeptimo vixit. Dioſcoridem libros de materia medica compoſuiſſe, aut vltimis annis imperii Neronis, aut ſaltem mox poſt Neronis deceſſum, ſupra probauimus cap. de Dioſcoride. Hinc forſan *Voſſio* adſentiendum foret, cui Aretaeus antiquiſſimus ſcriptor et diu ante Caeſarum tempora clarus fuiſſe videtur, de vitiis ſermon. pag. 419. 782. et de philoſophia pag. 96 et 107. Sed argumentum, quo Voſſius hoc euincere conatur, quod nimirum Aretaeus Ionice ſcribat atque Ioniſmus et Doriſmus ante Caeſarum tempora vſurpari deſierit, abunde confutatur ex Arriani Indicis, quae Ionica dialecto exarata ſunt, et exemplo Cephalionis atque Dionyſii, Mileſii, quos Ionice ſcripſiſſe Suidas teſtatur. Vnde a Voſſii ſententia diſcedit *Aegidius Menagius*, in amoenitatibus iuris, pag. 223. Ceterum quod poſt initia Caeſarum vixerit Aretaeus, ex ipſius opere luculenter euinci poteſt. Etenim non modo antidoti, a rege Mithridate confectae, ſed etiam notante Clerico, hiſt. de la Medec. part. II. lib. IV. ſ. II. cap. 3. illius, quae, quoniam ei immiſcerentur carnes viperinae, ab Aretaeo ἡ δι' ἐχιδνῶν et ἡ διὰ θηρίων, a ceteris vero Graecis θηριακὴ vocata eſt, mentionem facit. Huius autem auctor fuit Andromachus, Neronis archiater, eiusque componendi rationem, verſibus ſcriptam, quos *Galenus* ſeruauit, (de antidotis lib. I. cap. 6. pag 875. tom. XIII. edit. Charter.) ad eumdem imperatorem miſit. Quin et medicamentum διὰ βησασᾶ, quod

a) De Aretaei aetate, ſecta, medicinali ſcientia, cet. omnium pleniſſime doctiſſimeque ſcripſit *Io Wigan*. in diſſertationibus Aretaeo, ab ipſo edito, praemiſſis. Multa quoque ſcitu utilia de Aretaeo habet *Dan. Clericus*, in hiſt. de la medecine part. II. lib. IV §. II cap 2. pag 508 ſq. ed. Hagae Comit. 1729. 4. conf. *Carol. G. Kühn* de dubia Aretaei aetate. Lipſ. 1779. 4. Aretaeus de pulmonum inflammatione Contextum Graecum, adiecta verſione latina, edidit cum emendatt. et commentario *Carolus Weigel*. Lipſ. 1790. 4. *Sprengel*. in I. Verſuch einer pragmat. Geſch. der Arzneykunde Th. II. Abſchn. V. §. 43.

quod item, Aetio teſte, ab Andromacho excogitatum eſt, adhiberi praecipit Aretaeus de curat. acutor. morbor. lib. I. cap. 6. pag. 98. edit. Wigan. Nominat etiam, iam Petro Petito notante in praefat. ad comment. in Aretaeum pag. 136. d. edit. Boerhaauii Aretaeum in lib. II. curat. acutor. morbor. cap. 5. in curatione ibi ἀρχιάτρον nominare, idque nomen ſane ante Andromachi Neroniſque tempora in vſu non erat, quod probauit *Henr. Meibom* in comm. in Marc. Aurel. Caſſiodori form. archiatror. comitis pag. 13. nr. 2. et ego quoque probaui in tractatione: *Erläuterung der vornehmſten Medicinalgeſetze bis zum XIII. Iahrhundert*, quae legitur in *Cl. Pyl Repertorium für die gerichtliche Arzneykunde* part. II. pag. 167 ſq — Patet etiam ex Caelio Aureliano, qui in praefat. ad lib. I. chronicor. expreſſe dicit, *neminem ante Themiſonem remedia tardarum valetudinum ſcripſiſſe*, libros Aretaei poſt Themiſonis aetatem eſſe conſcriptos, qui breui ante Corn. Celſi tempora floruit. Ita minime dubium eſt, quin poſt initum a Nerone regnum medica Aretaeus ſua monumenta litteris mandauerit [b]). Erravitque in Lindenio renouato *G. A. Merklin* pag. 87. cum adfirmat, Aretaeum Strabonis et Gregorii Nazianzeni fuiſſe coaetaneum; haec enim perſpicue ſecum pugnant; quum trecentis amplius annis iunior fuerit Gregorius. Errauit etiam Petrus Petitus, qui eum Galeno inferiorem facit, neque tamen Iuliani Caeſaris principatu iuniorem eſſe putat. vid. praefat. in eiusd. comment. in Aretaeum pag. 136. d.

Cappadox Aretaeus vbinam vitam egerit, incertum: procul dubio tamen in aliqua regione ſcripſit, cui liberum cum Italia Romaque erat commercium, quippe qui vina aegrotantibus Italica dari praecipiat Fundanum, Falernum, Signinum. (de curat. acutor. morbor. lib. II. cap. 3. pag. 113. edit. Wigan.)

II. De ſecta Aretaei apud ſcriptores altum eſt ſilentium. *Dan. Clericus* in hiſt. de la medecine part. II. libr. IV. ſect. II. cap. 3. primus ex Aretaei ipſius ſcriptis probare ſibi viſus eſt, eum pneumaticorum medicorum ſectae fuiſſe addictum. Eius ſectae conditor fuerat Athenaeus, Attaliae, Ciliciae vrbe, natus: eamdem poſt Athenaeum ſequuti ſunt Theodorus atque Agathinus, Athenaei diſcipuli, deinde Archigenes et Herodotus, Agathini diſcipuli, Magnusque et Leonides. Floruit vero ea ſecta perbreui temporis ſpatio, a Veſpaſiano nimirum vsque ad Antoninum Pium [c]). Ea ſecta praeter elementa, ab dogmaticis medicis atque Galeno ſtabilita, eorumque qualitates, calidum, frigidum, ſiccum, humidum, quintum elementum ex Stoicorum philoſophorum mente ſtatuebat, ſpiritum nempe, cuncta penetrantem, a quo cuncta contineantur, gubernenturque, quo ſpiritu recte conſtituto naturalia conſiſtere ac hominem bene valentem eſſe, eodem vero offenſo morbos procreari, (vid. *Oſterhauſen* diſſ. de hiſt. ſectae medicor. pneumaticor. ſect. II. §. 1. pag. 42.) eodem penitus compreſſo, hominem non permanere; ſed repente mori adfirmabant. Spiritus offenſiones varias exiſtere poſſe in humano corpore tradidit Aretaeus. Si in caſu epileptico intra pectus ferueat et incluſus omnia commoueat, facit ex eius ſententia ſpiritus, vt ad os atque nares humorum inundatio

b) Ex Dioſcoridis aetate temporeque, quo is euporiſta ſcripſerit, ſtatuit Io. Wigan, Aretaeum non modo poſt ſuſceptum a Nerone principatum, ſed et ante exortum Titi imperium vixiſſe. vid. diſſert. eius de Aretaei aetate l. c. pag. 15.

c) Vid. *Io. Carol. Oſterhauſen*, auditoris mei, diſſertat. doctiſſimam, exh. hiſtoriam ſectae medicorum pneumaticorum. Altorf. 1791. 8. p. 33 ſqq.

inundatio prorumpat. Si frigidus atque iners ſpiritus in inteſtinis naſcitur, ileum parit. Refrigeratum conſequitur aſthma: ſpiſſus, humidus, aculoſus lienis ſcirrhum efficit, ſubtilis, reſolutus, tenuis et ſiccus phrenitim, congelatus apoplexiam [d]). Locus vero, ex quo Clericus et Io. Wigan maxime probare voluerunt, Aretaeum pneumaticorum ſectae addictum fuiſſe, eſt in capite de ſynanche, quod VII. eſt in lib. I. de cauſis et ſignis acutorum morborum, pag. 6. edit. citat. In eo Aretaeus ſynanchen a ſpiritus in calidiſſimum ſicciſſimumque conuerſione deducit ſine vlla membri cuiusuis inflammatione, inque probationem eius rei putat, homines in Charoneis ſpecubus vno ſpiritus hauſtu interimi, quin etiam hominem ſine morſu quouis, ſed a lingua canis recepto tantum ſpiritu, in rabiem agi: eamdem ſpiritus mutationem etiam intra hominem fieri poſſe.

Sed, vt fieri ſolet in ſcriptoribus practicis, quorum generi Aretaeus accenſendus eſt, vt ſubtiliores theorias aut negligant, aut non perſpicue ſatis exponant, Aretaeus etiam ſententiam ſuam de ſpiritu ita expoſuit, vt ex ea, illum pneumaticorum ſectae addictum fuiſſe, ſaltim non perſpicue ſatis pateat. Sic locus de ſynanche Aretaei, in quo eum clariſſime ſententiam ſuam aperuiſſe referunt Clericus atque Wigan, quos viros deinde ſequuti ſunt in ſtatuenda Aretaei theoria ad placita ſectae pneumaticorum efformata, *Io. Conr. Barchuſen.* hiſt. medicinae, Amſt. 1710. 4. pag. 269. *Io. Henricus Schulze* in compendio hiſtoriae medicinae, Hal. 1744. pag. 392. et *Alb. de Haller* in biblioth. medicinae practicae tom. I. p. 192. probat tantum, Aretaeum duas anginae ſpecies ſtatuiſſe, alteram inflammatoriam, alteram ab aere tetris exhalationibus corruptam; hinc non a ſpiritu iſto Stoicorum offenſo natam. In qua ſententia quoque fuit doctiſſimus in Aretaeum commentator, *Petrus Petitus* in commentar. et animaduerſ. in VIII. Aretaei libros in edit. Aretaei Boerhaauian. Lugd. Bat. 1725. pag. 145. Reliqua etiam omnia loca, in quibus Aretaeus de ſpiritu loquitur, talia ſunt, vt ex iis probari nequeat, hunc auctorem de ſpiritu Stoicorum, corpora omnia penetrante et elementum corporum quintum efficiente, verba feciſſe. Omnia haec loca, ex quibus Aretaeum pneumaticum fuiſſe ſtatuere auctores, collegit doctiſſimus *Oſterhauſen* diſſ. cit. ſect. III. §. 1. pag. 79. probauitque, ex iis non patere, Aretaeum ei ſectae fuiſſe addictum. Ceterum Aretaeus, in explicanda morborum natura, dogmaticorum theoria vtitur, omnia ex quatuor qualitatibus elementorum explicans. Ad dogmaticorum igitur ſectam eum pertinuiſſe, recte iudicauit *Petrus Petitus*, in praefat. commentar. in Aretaeum, pag. 135. f. A methodicorum ſecta alieniſſimus eſt.

III. Etſi vero Aretaeus in ea medicinae parte, quae morbis medetur, tanta praeſtitit, quanta reliquorum medicorum praeter Hippocratem vix vllus; eius tamen inter antiquos medicos famam fuiſſe vel nullam, vel valde ſaltem exiguam, mirandum eſt. Citant Aretaeum tantummodo Dioſcorides, Aetius et Paulus; et ne hi quidem medici quidquam ex eius ſcriptis excerpſerunt, hauſeruntue, ſed eum tantum nominarunt. Silentio praetermittunt eum reliqui veteres medici omnes, collectores, etiam iſti omnia compilantes, Galenus atque Oribaſius. Cauſſa eius rei haec Wigano (de Aretaei aetate pag. 16.) fuiſſe videtur, quod Archigenes,

d) Ea Aretaei loca omnia, ex quibus probari poſſe ipſi viſum eſt, Aretaeum fuiſſe pneumaticum, collegit *Dan. Clericus*, l. c. Repetiit ea *Wigan*, in diſſ. de Aretaei ſecta l. c. p. 19. 20.

chigenes, celeberrimus pneumaticus medicus, Romae florens, famam Cappadocis noſtri nominis ſui celebritate praeſtinxerit. Aretaeus etiam verbis Hippocraticis, ſed obſoletis ſaepiſſime vtitur. Stilus eius a fuſo iſto Aſiatico dicendi genere eorum temporum abhorret: ſcribit enim dialecto ionica, ſubtilique quadam ac venuſta orationis breuitate vtitur, Homeri et Hippocratis imitatione ductus. Etiam poſtquam in occidentalibus Europae plagis excoli coeperunt graecae litterae, pauci eius ſcripta lectitarunt, et magis criticae, quam medicinalis ſcientiae cauſſa. Noſtro tempore ea frequenter vſurparunt ii, qui ſacro codici veteris et noui Teſtamenti interpretando operam dederunt: morbos enim quosdam praeclare deſcribit, de quibus in eo fit mentio, elephantiaſin, maniae quasdam ſpecies, cet.

Etſi vero hoc fatum habuit Aretaeus, vt a Graecis, poſt eum viuentibus, raro nominaretur, et ab omnibus retro ſaeculis vsque ad noſtra tempora ſemper ea eius fuit fortuna, vt non niſi paucis admodum innoteſceret, tamen, ſi Hippocratem excipis, nullum e medicorum antiquorum omnium grege inuenies, quem cum Aretaeo, ſiue dicendi genus, ſiue argumenti, quod tractauit, grauitatem, reſpicias, poſſis comparare. Homerum et Hippocratem in ſcribendo imitatur, Homerum, ita ſcribendo, vt ligatam eius orationem imitari videatur, Hippocratem, vt breuitatem eamdem referat, vt paucis verbis multa comprehendat: vt, Aretaeum vbi legis, non medicum, primo poſt Chriſtum ſaeculo florentem, ſed ex aurea linguae graecae aetate legere tibi videare.

Anatomes ſcientiam, pro ſaeculi, quo vixit, ratione habuit magnam profundamque, maioraque ſine dubio eius ſcientiae documenta edidiſſet, ſi argumentum, ad anatomen magis faciens, pertractaſſet. De eius anatomica ſcientia peculiarem diſſertationem ſcripſit doctiſſimus *Wigan*, quae legitur in Aretaei editione, quam is vir doctiſſimus curauit, a pag. 22.

Maxime autem in ea pathologia, quae in morborum hiſtoria verſatur, et in curatione morborum tradenda inclaruit. Eius merita circa pathologiam haec ſunt. 1) Morbos quosdam, ante eum incognitos, primus deſcripſit, venae cauae acutum morbum, alios, quos hic enarrare non licit. 2) Aliorum hiſtoriam perfectiorem dedit, elephantiaſeos, maniae, melaucholiae diuerſarum ſpecierum, tetani, cet. 3) In ſcribenda hiſtoria morborum talem ſe geſſit, vt, vbi morbos, ab eo deſcriptos, legas, eos praeſentes eſſe et coram intueri te ſentias, atque, niſi ſuperauit Hippocratem in ſcribenda hac morborum hiſtoria, illum ſaltim aſſequutus eſſe exiſtimandus ſit. De curandi ratione, quam tenuit Aretaeus, ita doctiſſime ac veriſſime iudicauit cl. Wigan, l. c. pag. 28. *Vti ex proprio, non ex alieno penu haec de medendi arte monumenta depromſit Aretaeus, ita in eadem naturae ductum, et magiſtram, quam ipſe vocat optimam, experientiam ſecutus eſt, nec quidem illo magis in ſtilo efformando, quam in remediis adhibendis peritus artifex et concinnus. Eo ordine, eo iudicio, ita diſtincte planeque traduntur curandi rationes, vt vix quidquam in hoc genere ex ſummi ſcriptoris manibus exierit abſolutius. Quae ab antiquioribus dicta, eorum alia, vtpote optima, ſelegit, alia limauit et expoliuit: quaedam ipſe primus haud infeliciter tentauit.*

IV. Exſtant Aretaei περὶ αἰτιῶν καὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία δ'. *De acutorum et chroniorum morborum cauſſis libri IV.* initio manci. Περὶ θεραπείας ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία δ'. *De curatione acutorum et diuturnorum morborum libri IV.* manci mutilique

Digitized by Google

mutilique omnes, ita, vt paſſim apud Aetium reperias ex Aretaeo citata, quae in exemplaribus noſtris deſunt. Librorum diuiſio ea eſt, vt libris duobus prioribus de cauſſis et ſignis acutorum morborum, libris vero duobus poſterioribus de cauſſis et ſignis diuturnorum morborum ſermo ſit. In libris quatuor de curationibus idem ordo eſt, duobus nempe prioribus curatio acutorum, poſterioribus vero duobus curatio diuturnorum pertractatur. Deſunt vero in exemplaribus, quae habemus, libri primi de cauſſis et ſignis acutorum morborum cap. I. *περὶ Φρενιτικῶν.* cap. II. *περὶ ληθαργικῶν.* cap. III. *περὶ μαρασμȣ̃.* cap. IV. *περὶ ἀποπληξίης*, et initium capitis V. *περὶ ἐπιληψίης.* In libro primo de curatione diuturnorum morborum deſunt cap. VI. *περὶ μανίης.* cap. VII. *περὶ παραλύσιος.* cap. IX. *περὶ ἐμπυικῶν.* cap. X. *θεραπεία τῶν ἐς τὸν πνεύμονα ἀποςάσιων.* cap. XI. *θεραπεία ἄσθματος.* cap. XII. *θεραπεία πνευμωδῶν.* cap. XV. *θεραπεία ἰκτέρȣ.* cap. XVI. *θεραπεία καχεξίης.* In libro II. de curatione diuturnorum morborum deſunt cap. I. *θεραπεία ὕδρωπος.* cap. IV. *θεραπεία τῶν ἐν κύςι.* cap. VIII. *θεραπεία κολικῶν.* cap. IX. *θεραπεία δυσεντερίης.* cap. X. *θεραπεία λειεντερίης.* cap. XI. *θεραπεία ὑςερικῶν.* Multa etiam capita alia maiore, alia minore parte mutila ſunt.

Libri Aretaei *de re pharmaceutica*, quos compoſuiſſe ipſe perhibet, quorumque cauſſa medicamentorum formulas in opere ſuo non tradidit, intercidere temporum iniuria.

V. Codices MSS. librorum Aretaei neque copioſi exiſtunt, neque valde antiqui. Ad eos, qui mihi innotuerunt, referendi ſunt:

Codex Harleyanus. Eum Wigano communicauit Ill. Harley, Comitis Oxonienſis filius vnicus. Mancus eſt et mutila capitula plura exhibet, tranſpoſita alia. Scriptus eſſe videtur non ex vno exemplari, neque vno eodemque tempore, tamen vna et eadem manu. Licet trecentis vel quadringentis annis parum antiquior eſſe videatur, plurimisque paſſim mendis laborans, eas tamen ex boni potius exemplaris, quam ex librarii defectu contraxit. Eo vſus eſt, deque eo haec refert Io. Wigan, in praefat. ad Aretaeum pag. 6. *Ex eo codice plus adiumenti in emendando Aretaeo habui, quam ſperare auſus ſum: cum omnes huius auctoris MSS. de quibus ad me notitia peruenit, et parum veteres ſint., et maculis etiam foediſſimis inquinati; ſiquidem huius ope non modo verbis Ionicae ſuae terminationes paſſim redditae ſunt, ſed et proba ac ſana ſententiarum quarundam lectione nitido terſoque huic auctori ſenſus proprius atque elegans reſtitutus. Quare codicem Aretaei, Harleyano emendatiorem, haud vllibi exiſtere crediderim.*

Codex Vaticanus, valde recens. Ex eo vix quicquam ſuppetiarum hauſit Io. Wigan, niſi quod dialectum quandoque eius auctoritate, vbi ceteri codices deficiebant, emendauerit. Eſt perquam vitioſe ſcriptus et aliis magis mutilus.

Codex Auguſtanus, pariter, vt omnes, mutilus. vid. de eo Dau. Hoeſchelii catal. graecor. codd. qui ſunt in bibliotheca reip. Auguſt. Vindelic. nr. 113. pag. 54. Eum imperfecte deſcripſit, etſi eo in editione Aretaei concinnanda vſus eſt, Georg. Heniſch. vid. ei. praef. ad Aretaeum.

Codex Bauaricus, qui in bibliotheca Monachienſi exiſtit. Eum non deſcripſit Georg. Heniſch, etſi eo vſus eſt.

Digitized by Google

Codex Venetus, in biblioth. D. Marci. Eo quoque vſus eſt Georg. Heniſch. Vid. Montfaucon, tom. I. pag. 466.

Codex Pariſinus, qui in bibliotheca regia ſeruatur. Pleniſſimus eſt omnium; continet enim libri poſtremi capita quinque, quae in aliis codd. deſiderantur, quaeque genuina eſſe ambigebat Heniſchius. Eum codicem edidit *Iacobus Goupylus* in editione Aretaei Pariſina, ab ann. 1554. in 8. quae graecarum Aretaei editionum princeps eſt. Duos inſuper Goupylus codices habebat, alterum, quem ſuo ſumtu ſibi comparauerat, alterum, quem ex Capelli muſeo deprompſerat.

[Codex *Neapolitanus*, in bibl. regia, chartac. ſaec. XV. de cauſſis et ſignis acutorum morborum liber II. qui incipit a dimidio capite 2. — de cauſſis et notis diuturnorum adfectuum libri II. — de acutorum morborum curatione, libri II. deeſt caput vltimum libri II.]

Codex Florentinus eſt in bibliotheca Laurentiana Mediceo plut. LXXV. Papyraceus eſt titulumque habet: Aretaei Cappadocis de ſignis morborum et eorumdem curationibus libri V. Is codex eſt abſque principio et fine, dialecto Ionica. Primum, quod legitur, caput eſt de tetano, vltimum de melancholia. vid. Montfaucon. tom. I. pag. 389. Bandini III. pag. 162.

In bibliotheca Cathedralis eccleſiae *Patauinae* exſtat P. 129. Aretaeus Cappadox de diuturnis et acutis morbis, ex muſeo Phil. Thomaſini, neſcio an Graece. Montfaucon, tom. I. pag. 489.

Aretaei Cappadocis medica exſtant in biblioth. Ambroſiana *Mediolanenſi.* Montfaucon tom. I. pag. 493. Alius codex Aretaei, neſcio an Graecus, exſtat in eadem bibliotheca. Montfaucon. tom. I. pag. 529.

Aretaei Cappadocis certorum malorum curationes exſtant in bibliotheca Scorialenſi regis Hiſpaniae. Montfaucon. tom. I. pag. 617. [Plüer Itin. per Hiſpan. pag. 157.]

Aretaei libri VII. graece exſtant mutili in bibliotheca reg. *Pariſ.* nr. MMCCII. Libri VI. ibidem nr. MMCCLXXXIX. et, vt Hallerus putat, nr MMCCLXXXVIII. in quo forte ſcriptum Rufi de renum et veſicae morbis Aretaei nomen fert.

Libri de ſignis et cauſis acutorum et diuturnorum morborum, et de iſtorum curatione, cetera mutilus codex exſtat in biblioth. reg. Pariſ. nr. MMCLXXXVI.

Libri quatuor de cauſis et ſignis et curationum exſtant in biblioth. regia *Pariſin.* nr. MMCLXXXII. Solus liber I. de curatione acutorum eſt in bibl. reg. Pariſ. nr. MMCCXX.

In bibliotheca *Bauarica* Monachii eſt praeter codicem, quo Heniſchius vſus eſt, etiam Aretaei liber de acutis morbis graece.

Tribus codd. MSS. vſus eſt Petr. Petitus in comment. in Aretaeum, quorum vnum e bibliotheca collegii Claromontani Patrum ſocietatis Ieſu Coſſardus, ei bibliothecae praefectus, ipſi commodauit: alios duos ex bibliotheca Menteliana accepit. Sed hi libri omnes ab vno propagati videbantur. Menteliani tamen paulo melioris notae erant.

Io. Albertus Fabricius et Michael Maittaire Io. Wigano varietates lectionum communicarunt, Aretaei exemplaribus impreſſis adſcriptas. Eas ex aliquo MS. codice fuiſſe decerptas, autumat Wigan, in praefat. ad Aretaeum, pag. 7.

In

In bibliotheca publica vniuerſitatis *Lugduno-Batauae* exſtat Heniſchii graeco-latina editio Aretaei, in qua Ioſephi Scaligeri manu plurima Aretaei loca ſanantur, Gerardo Voſſio adſcribente. Vid. catalog. eius bibliothecae, pag. 1 8.

VI. *Editionum Aretaei* hiſtoriam optime expoſuit Io. Wigan, qui illuſtrandis omnibus, ad Aretaeum pertinentibus, maximo ſtudio vacauit.

Aretaei ſcripta, priusquam graece lucem vidiſſent, *latine* prodierunt, *Iunio Paulo Craſſo*, profeſſore Patauino, interprete. Verſio Venetiis, apud Iuntas impreſſa, anno 1552. in 4. In praefatione, ei interpretationi adnexa, Craſſus refert, Aretaei codicem veterrimum et carioſum in manus ſuas incidiſſe, ipſum vero hunc codicem non ſanum integrumque fuiſſe; ſed mendis inquinatum, multis magnisque vulneribus conciſum atque laceratum. Tranſtulit tamen eum codicem in latinam linguam, collatis tribus aliis exemplaribus MSS. ex quibus multa reſtituit, depravata correxit, confuſa in ordinem redegit, loca, in quibus de medela dubitabat, aſteriſco notauit. In margine libri pauculae variantes lectiones notatae reperiuntur, non graece, ſed latine conſcriptae. Ceterum in hac Craſſi editione libri de diuturnorum morborum curatione ſecundi capita quinque, ſecundum ſcilicet, tertium, quintum, ſextum atque ſeptimum deſiderantur, quae poſtea in aliis editionibus tam graece quam latine, loco ſuo reſtituta ſunt.

Aretaeum primum graece edidit *Iacobus Goupylus*, adiectis iis libri poſtremi capitibus quinque, quae in Craſſi verſione deſiderabantur. Graece e MS. in Galliarum regis bibliotheca ſe expreſſiſſe teſtatur, duorum aliorum codicum ope, quorum vnum ſuis ſumtibus comparauerat, alterum e Capelli muſeo depromſerat. Exemplar hoc Pariſiis nitidiſſime excuſum eſt hoc titulo: Ἀρεταίου Καππαδόκου περὶ αἰτιῶν καὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν, βιβλ. δ΄. Ὀξέων καὶ χρονίων νόσων θεραπευτικὰ βιβλ. δ΄. *Aretaei Cappadocis de acutorum ac diuturnorum morborum cauſis et ſignis lib. IV. De acutorum ac diuturnorum morborum curatione lib. IV. Ex bibliotheca regia. Pariſiis, apud Andream Turnebum, typographum regium*, 1554. 8. * Textus continetur paginis 195. Deinde tribus foliis continentur αἱ διαφόρει γραφαὶ καὶ σφαλμάτων τινῶν ἐπανορθώσεις, variae lectiones ex MSS. codicibus cum coniecturis aliquot non contemnendis. Editio haec eſt nitidiſſima, charta puriſſima, margines ſpatioſi, graeci vero typi elegantes quidem, at minuti. Maximam in hac editione operam impendit Goupylus, qui praefationi ad Oddonem Caſtillionium, cardinalem, nomen ſuum praefixit, vt perpauci in ea typographi errores occurrant et trium iſtorum codicum collatione ſententiae plurimae deprauatae caſtigentur.

Eodem anno, ſcilicet 1554, poſt graeca tamen publici iuris facta, Craſſi interpretatio cum Ruſo Epheſio Pariſiis edita eſt apud Guilielmum Morelium et Iacobum Puteanum in 12. * Titulum plenum vid. cap. de Ruſo Epheſio, §. 4.

Huic adnotationes locorum ſubiiciuntur, qui in Aretaei codice graeco ab interpretatione Craſſi diſcrepant, auctore *G. M. T.* quas notis ſuis ad varias lectiones intermiſcuit in ſua editione Aretaei Ioannes Wigan. Hic item capita illa quinque, quae Craſſus non verterat, iam primum latine traducta ſunt. Anonymum hunc fuiſſe Goupylum, vix dubitari poteſt. Celſum Craſſum, Iunii Craſſi filium, ex Goupyli editione vertentem, fuiſſe Petitus aſſerit. Guil. Morelium auctorem eſſe eius verſionis, putant alii.

Secundum proxime memoratam editionem latinam Aretaei verſionem inter medicae artis principes impreſſit *Henricus Stephanus* anno 1567. in fol. * omiſſis tamen notulis, quas ſub fine anonymus iſte editor adiecerat.

Craſſi verſio ab ipſo recognita, traductis etiam ab eodem capitibus quinque, quae in priore eius editione deerant, Baſileae, apud Petrum Peruam, anno 1581. in 4. primum impreſſa eſt: licet a Craſſo, vt ex epiſtola eius, ad lectores data, patet, anno 1555. abſoluta ſit. Verum eam in publicum non prodiiſſe ante annum 1581. mortuo iam Paulo Craſſo, conſtat ex typographi ad lectorem epiſtola, vbi haec leguntur: *Ediderat iam ante Iunius Paulus Craſſus Aretaeum a ſe e graeco in latinum verſum Venetiis: nunc vero, ab ipſo ante obitum recognitum, et multis capitibus ex graeco exemplari auctum, (vt in praefatione ſcribit) filius eius Celſus ad nos miſit.* Ea verſio prodiit cum *medicis antiquis graecis Iunii Pauli Craſſi*, quorum titulum pleniorem vide cap. de Rufo Epheſio, §. 4.

Sequuta deinde eſt graeco-latina *Georgii Heniſchii* editio: Ἀρεταίου Καππάδοκος ἰατρικά. *Aetiologica, ſemeiotica et therapeutica morborum acutorum et diuturnorum Aretaei Cappadocis. Graece et latine coniunctim edita tribus mſſ. codicibus, Veneto, Bauarico, Auguſtano collatis. Cum commentario, quo obſcura doctrina de nominibus et parte adfecta morborum ſingulorum cum ſuis ſignis perſpicua methodo illuſtratur, Autore Georgio Heniſchio B. medico Auguſtano. Auguſtae Vindelicorum, ſumtibus Georgii Willeri apud Dauidem Francum,* 1603. fol. *

In praefatione ſua dicit haec Heniſchius: *Tria inſpexi manuſcripta, Venetum, Bauaricum et Auguſtanum. Idem eſt initium in Auguſtano, quod in Lutetiano exemplari: deficiunt autem in illo ſex* (error hic Heniſchii eſt: nam quinque tantum capita in ſecunda editione adiecta ſunt.) *capita, quae deſiderata in prima editione. Venetum et Bauaricum contractius eſt, vtrumque a ſexto capite περὶ τετάνου demum incipiens, et ſex illis capitibus ſimiliter carens. Haec vero capita, quae non alibi, quam in regio codice reperiuntur, genuina eſſe, non ſine cauſa ambigo. Aetium enim ſerm. II. cap. 1. de diabete agens ex Aretaeo excerpſit, quae in eius capite de diabete non leguntur, legi vero deberent, ſi legitimum eſſet.* Confutat Heniſchium Wiganus et id inde factum eſſe putat, quod Aretaei caput de diabete mancum ſit. De editione ſua haec amplius Heniſchius: *Addidi autem conuerſionem Iunii Pauli Craſſi. Pauca quaedam, inſerta textui latino et diuerſo charactere impreſſa ſunt, ex notis anonymi Galli. In margine variae ſunt lectiones, partim annotatae a Iacobo Goupylo, partim ex codice Auguſtano. Item, ne imperfectus (!) eſſet Aretaeus, et ad vſum minus accommodatus, colores illius obliteratos purpuriſſo Galeni, et Alexandri Tralliani, inprimis vero Pauli Aeginetae, reconcinnare et mancum ſuis partibus abſoluere volui*, etc. Idque fecit inaniter atque infeliciter: quae enim deſunt, omnia ex his auctoribus ſuppleuit, qui tamen in omnium manibus ſunt, neque Aretaeo vel in medendi, vel adeo in ſcribendi ratione ſimiles.

Typi ſolum in hac editione Heniſchii laudem merentur. Hi maiuſculi ſunt, oculisque legentis grati. Quae ex aliis in textum recepta leguntur, minore typo diſtincta ſunt. In obeunda reliqua ſui numeris parte inſcium hominem et incurium ſe geſſit. Codices, quod ſcio, oſcitanter contulit, vt noua eorum collatione opus adeo ſit. Aretaeum ne vno emendauit fere loco. Neque variae lectiones vllae ex Veneto ac Bauarico codice in libro leguntur. Excerpſit varias lectiones partim ex Goupyli editione, partim ex codice Auguſtano.

Neque

Neque tamen etiam in hoc codice conferendo magnam diligentiam adhibuiſſe videtur. Verba quaedam e textu expulit, quae et auctoris ſenſui optime congruunt, et intellectu ſunt facillima, in eorum vero locum quasdam inanes literas ſubſtituit, Auguſtani vero codicis varias lectiones quasdam, vtut optimas ac textui maxime congruentes, non recepit in textum. Textum cum omnibus erratis ex Goupyli editione, auctum erratis typographi edidit. Latinam verſionem ſine minima emendatione reliquit. Commentarii, quos adnexuit, auctorem non illuſtrant, ſed res continent, ab Aretaei ingenio alieniſſimas, quae nonniſi ex ſtolido capite profectae exiſtimari poſſunt.

Ἀρεταίου Καππαδόκου, περὶ αἰτιῶν καὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία τέσσαρα περὶ θεραπείας ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία τέσσαρα. *Aretaei Cappadocis de cauſis et ſignis acutorum et diuturnorum morborum libri quatuor. De curatione acutorum et diuturnorum morborum libri quatuor. Cum MSS. duobus Harleyano et Vaticano contulit: nouamque verſionem dedit, Iohannes Wigan A. M. Aedis Chriſti alumnus. Accedit Praefatio: diſſertationes in Aretaeum: Variae Lectiones: Notae, et emendationes: Tractatus de Ionica Aretaei dialecto: quodque difficiliores huius auctoris voces exponit, lexicon. Oxoniae, e typographeo Clarendoniano*, 1723. in fol. mai. *

Ea Wigani editio eſt omnium, quae hactenus prodiere, ſplendidiſſima, accuratiſſima, pleniſſima. Suſcepit Wiganus laborem eius editionis parandae impulſu Ioannis Freind. Fundamentum ei praebuit textus Goupyli, qui Henſchii quoque erat: contulit vero diligenter duos MSS. codices Harleyanum atque Vaticanum, nec non lectionis varietatibus ab Io. Alb. Fabricio atque Michaele Maittaire ipſi communicatis, paucis quidem, at vtilibus, vſus eſt. Eo modo noua, et prioribus longe accuratior textus recenſio nata eſt, eo magis commendanda, quod Wiganus in lectionibus recipiendis neque timidus nimis, neque audax fuit; ſed medium tenuit. Latinam verſionem de nouo dedit, quia Craſſi traductio, non quidem prorſus adſpernanda, tamen ſaepiſſime, quod MSS. vitioſis vtebatur, obſcura et dubia eſt. Haec Wigani verſio optimis quoque atque probatiſſimis merito adnumeratur: etiam vbi graeca ita corrupta ſunt, vt iis mederi plane deſperaret, ea non ſine ſenſu probabili auctorisque de iis rebus tractationi haud incongruo adumbrare tentauit. Variantium lectionum congeriem e libris editis et MSS. collectam, ad editionis huius paginas lineasque accommodauit, diligenter ſimul notatis omnibus, quas vel receperit, vel eiecerit. In notis, has lectiones ſequentibus, copioſiſſimis, doctiſſimis, cur quasdam receperit, quasdam reiecerit, rationem dedit. Coniecturae eius in emendando factae, vtplurimum ſimilibus vel Hippocratis, vel Aetii, qui Aretaeo maxime vſus eſſe videtur in compilandis libris ſuis, hinc magni ad Aretaeum illuſtrandum vſus eſt, vel Aretaei ipſius loquendi modis ſtabiliuntur. Notas ſequitur tractatus de Aretaei dialecto, auctore Michaele Maittaire, qui eum librum ſuum inſignem de dialectis graecis edidit, nondum in Aretaei ſcripta inciderat; verum vbi poſtea auctorem hunc euoluiſſet, et quaedam de eius dialecto collegiſſet, ea rogatu Ioannis Freind diligentiſſime recenſuit et vna cum Aretaei libris imprimenda permiſit. Lexicon tandem adiectum eſt vocum, Aretaeo propriarum, antiquarum, poeticarum, Ionicarum, non niſi his, qui plurimum in eius lectione verſati ſunt, intellectu difficilium. Sed lexicon alphabeti ordine digeſtum eſt, ita, vt et indicis loco haberi poſſit. Ei lexico etiam loca aliorum medicorum veterum inſunt, ex quibus compoſitiones medicamentorum, quae Aretaeus commen-

commendat, peti poſſunt. Praefixae ſunt diſſertationes doctiſſimae de Aretaei aetate, ſecta, opinionibus, in anatomicis ſcientia, et praxi medica. Textus graecus vnius tantum vel alterius literulae menda laborat, typis Oxonienſibus maximis atque optimis excuſus. Notandum quoque eſt, Aretaeum primum medicum fuiſſe graecum, qui vnquam prelo Oxonienſi fuerit ſubiectus. Eius editionis trecenta tantum impreſſa fuiſſe exemplaria, docet H. Boerhaaue, in praefat. in Aretaeum. — [add. Acta erudit. Lipſ. ann. 1728. pag. 97 et 106.]

Ἀρεταίου Καππαδόκου περὶ αἰτίων καὶ σημείων ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία τέσσαρα. Περὶ θεραπείας ὀξέων καὶ χρονίων παθῶν βιβλία τέσσαρα. Aretaei Cappadocis de cauſis et ſignis acutorum et diuturnorum morborum libri quatuor. De curatione acutorum et diuturnorum morborum libri quatuor. Cum commentariis integris Petri Petiti, medici Pariſienſis atque clariſſimi Ioannis Wiggani doctis et laborioſis notis et celeberrimi Mattairii opuſculis in eumdem, tandemque eruditiſſimi atque celebratiſſimi Danielis Wilhelmi Trilleri obſeruationibus et emendatis. Editionem curauit Hermannus Boerhaaue. Lugduni Batauorum, apud Ianſſonios van der Aa, 1731. fol. mai. * Ad manus etiam mihi eſt editio, quae videri poſſet, altera, ab anno 1735. fol. * quae vero plane ea eſt, quae ann. 1731. Typographus tantum alium titulum cum anno 1735. imprimendum curauit. Meum exemplar adeo titulo, qui anno 1731. impreſſus eſt, at ob nouum titulum lacerato, non caret.

Quum veterum medicorum praeter Hippocratem et Galenum copia non eſſet, cogitabat Boerhaauius de eis eodem modo edendis atque iungendis, prouti Charterius Hippocratem et Galenum iunxerat, ita, vt bibliotheca Graecorum medicorum haberetur completa. Otio vero carens et ſeceſſu, Ioannem van Groeneveld, Iuris vtriusque et medicinae Doctorem, excitavit, vt vellet cum ipſo ſuſtinere negotium, quod collatis conſiliis vna publico deſtinarent. Id operis is alacer eſt aggreſſus, ita, vt totus textus graecus cum latina verſione impreſſus fuerit anno 1719. vna cum ſubnexis notulis. Tum coepit Boerhaauius digerere Petiti commentaria in Aretaeum, Menagio memorata, et a Dan. Clerico deſiderata. Interea temporis Richardus Mead Boerhaauium donabat Aretaeo, a Wigano edito. Doluit Boerhaauius gauiſus. Doluit inprimis, ſe iam prius inprimendum curauiſſe hunc auctorem, ſeque, vbi ſciuiſſet Wigani propoſitum, ante impreſſum ſub ſuis auſpiciis Aretaeum, omnia Petitiana Wigano fuiſſe donaturum. Sed continuandum propoſitum editionis erat a Boerhaauio, qui ingenue fatetur, *nullam ipſi in ea procuranda deberi laudem, nullam gloriam.* Textus Goupyli eſt. Verſio latina, textui appoſita, Craſſi, quam Henricus Stephanus edidit in principibus artis medicae. In notulis ſubiunctis habentur, quae Ioſephus Scaliger adſcripſerat margini ſui libri ex editione Heniſchii, quem librum poſtea Io. Gerardus Voſſius, deinde Iſaacus Voſſius habuere, nunc bibliotheca academiae Leidenſis (vid. ſupra §. 5.) poſſidet. Sunt hae emendationes fere quinquaginta per totum librum. Appoſitae etiam ſunt in his notis correctiones Petri Petiti ex manuſcriptis ingenione, nec non emendationes Goupyli et Heniſchii. Varietates etiam in verſionibus Iunii Pauli Craſſi, Heniſchio, Petiti, Scaligeri, notatae ſunt. Poſt textum auctoris curauit ſubnectendos integros Petri Petiti commentarios, qui anno 1662. ſcripti diu latuerunt, intereaque temporis, vbi editionem ſuam Boerhaauius parabat, Londini etiam typis excuſi ſunt 1726. 4. * ſed non integri, verum tantum in tres priores libros. Hinc huic Boerhaauianae editioni id proprium eſt, quod *integros Petiti commentarios in octo Aretaei libros* continet, alibi nuſpiam editos. Addidit deinde omnia, quae Wiganus illuſtrando Aretaeo protulerat,

protulerat, diſſertationes, varias lectiones, notas, Michaelis etiam Mattairii commentarium de dialecto Aretaei, indicem vocum, Aretaeo propriarum, cet. Addidit etiam Dan. Wilh. Trilleri coniecturas et emendationes in Aretaeum, quas ille in Actis publicauerat Lipſienſibus, aliasque praeterea, quas Trillerus ad eum miſit. Index tandem appoſitus eſt, a Pellerino confectus, rerum medicarum, in Aretaeo notabilium.

Aretaei Cappadocis medici libri VII. accuratiſſime in latinum ſermonem verſi et ad Boerhaauianam editionem expreſſi prodierunt latine *Argentorati*, 1768. 8. *

Latine etiam prodiit Aretaeus ex Io. Wigani verſione, Vindobonae 1790. 8. * Plena eſt ea editio errorum.

Germanice verſum Aretaeum edidit *F. O. Dewez*, Viennae, 1790. 8. * cum notulis, parum vtilibus. [anglice *I. Moffat*, Londini 1785 8.]

Editio Pariſina Aretaei graeco-latina, quam auctam memorat Merklini Lindenius renouatus Petri Petiti annotationibus, non prodiit.

VII. Commentarii in Aretaeum exſtant Petri Petiti, medici Pariſini, anno 1662. ad finem perducti. Hos breui prodituros ſibique inſcriptos teſtatus eſt *Menagius*, ad Diog. Laert. anno 1692. editum, pag. 253. Eosdem commentarios memorat etiam Dan. Clericus in hiſt. de la med cine part. II. lib. IV. ſ. II. cap. 3. pag. 308. edit. Hagan. 1729. at ab eo non viſos. Eos commentarios, Petiti manu ſcriptos, anno 1703. aere ſuo redemerat Ioannes Ienſius, a quodam typotheta, qui victum artis huius opera quaeritabat in typographia Pauli Schelti, Hagae Comitum. Ille vero referebat, ſe id manuſcriptum volumen reperiſſe in ciſtella, Lutetiis Pariſiorum Hagam delata, cum viri ſuppellectile ab anicula matertera, in Galliis defuncta, cuius paupercula ad eum hereditas peruenerat. Ab Ienſio ad Boerhaauium tranſierunt.

Editi ſunt hi *Petri Petiti commentarii in tres priores Aretaei Cappadocis libros Londini*, 1726. 4. * Editor eſt *Mich. Maittaire*. De Petri Petiti vita et ſcriptis commentatio praefixa eſt. Ex Graeuianis ſchedis hi commentarii enati ab eoque publicati ſunt. Sed non integri ad eum peruenerunt et pars eorum poſterior ab eo non potuit reperiri. Integri vero *in octo Aretaei libros* commentarii redeunt in editione Boerhaauiana. Philologici et critici ſunt.

Ad Aretaeum illuſtrandum haec tandem ſcripta pertinent:

Sepia Voluox *Io. von der Linden*. Prodiit ſeorſim Lugd. Bat. 1653. 4. et exſtat in ſelect. Leid. 1653. 4. * pag. 89. pertinet ad Aretaeum II. de cauſſis et ſign. acutor. cap. 6.

In Diario Britannico 1751. exſtant *obſervations ſur quelques maladies ſingulieres d'Aretée et de Caelius Aurelien.*

Dan. Wilh. Trilleri coniecturae et emendationes in Aretaeum, e Boerhaauio receptae, proſtant in Actor. Lipſienſ. ann. 1728. pag. 101 ſq.

In *Io. Ern. Imman. Walchii* antiquit. medic. ſelectis, Ien. 1772. 8. * in quibus commentationes academicae continentur, antea editae occurrit nr. VIII. pag. 159. commentatio *de morbis veterum obſcuris*, et nr. IX. *de venae cauae acuto morbo apud Aretaeum.* Scripſit in has commentationes Ill. *Baldingerus* duo programmata, alterum *de venae cauae acuto morbo*

Digitized by Google

in Aretaei lib II. cap. 8. Ienae. 1771. 4. * quod recuſum legitur in *Gruneri* diſſ. Ienenſib. vol. I. pag. 209 alterum quod docet *Aretaei ἄσθμα πνευμῶδες veteribus non eſſe ignotum. Ien.* 1772. 4. *

Aretaeus de pulmonum inflammatione. Contextum Graecum adiecta latina verſione edidit emendationes et commentarium adiunxit Carolus Weigel. Sect. I. Lipſ. 1790. 4. *

CAPVT V
DE RVFO EPHESIO.

I. *Rufi varii. Epheſii aetas, vita.* II. *Rufi libri qui ſuperſunt.* III. *Codices MSS.* IV. *Editiones.* V. *Libri Rufi perditi.* VI. *Index alphabeticus auctorum, quos Rufus nominauit.*

[Studio *Io. Chriſt. Gottl. Ackermann*, Med. D. et Prof. Altorfin.]

I.

Temporibus inter Platonem et Alexandrum Magnum Gregorio Abul-Pharajio referente in hiſtor. dynaſtiar. IV. pag. 59. edit. Pocock. artis medicae peritia claruit *Rufus*, atque ei docendae operam dedit. *Suntque*, inquit Abul-Pharajius, *de eo libri ab ipſo compoſiti, quanquam tenues in eius theoria progreſſus fecerit et minus firmis probationibus vtatur. Pleraque ab ipſo dicta confutauit Ariſtoteles in libris de naturali philoſophia, vt et Galenus, qui argumentis perſpicuis errores ipſius demonſtrarunt.* Sed is *Rufus* longe ab Epheſio noſtro alius fuit, ſi vmquam exſtitit: eſt enim inter eius Rufi tempora, eiusque, cuius anatomici libri adhuc ſuperſunt, interuallum fere quingentorum annorum. Alius etiam fuit *Menius Rufus*, cuius meminit *Galenus* libr. VII. de compoſit. medicamentor. ſec. genera cap. 6. tom. XIII. pag. 838. edit. Chart. *Rufum* vero *Hieracem Thebanum*, quem refert Tiraquellus, nullum reperio, licet Hierax Thebanus laudetur a Galeno lib. V. de compoſit. medicamentor. ſecundum genera cap. 11. pag. 791. tom. XIII.

Quo vero tempore *Epheſius Rufus*, anatomicorum librorum, qui ſuperſunt, aliorumque multorum, qui interierunt, auctor, vixerit, incertum eſt. Si Tzetzae fides habenda eſt, in chiliadibus, vetuſtus auctor eſt, et Cleopatrae reginae Aegypti, medicus fuit: ſi vero Suidae, quem plerique in aetate Rufi Epheſii ſequuntur, in iisque *Guilielmus Clinch*, praeſtantiſſimus de Ruſo et Rufi ſcriptis auctor [a]) nec non *Georg. Abr. Merkiinus* [b]), *Dan. Clericus* [c]) et *Hallerus* [d]), cum Critone ſub Traiano floruit. Quod etiam ex Galeno patet, qui Hadriano imperante natus, Rufum, quem ſaepius cum laude citat, inter recentiores numerat [e]). Ipſe vero *Rufus*, etſi multos medicos citat, hi tamen omnes ad antiquiores pertinent,

a) Praefixa ea eſt diſſertatio operum Rufi Epheſii editioni, ab hoc viro profectae, Londini, 1726. 4.

b) In Lindenio renouato pag. 952. conf. quoque Wolfg. Iuſti chronolog. medicor.

c) Hiſtoire de la médecine part. III. lib. II. chap. 2.

d) Bibliotheca anatomica tom. I. pag. 78.

e) Galenus de atra bile cap. 1. tom. III. p. 165. edit. Chart. *τῶν δὲ νεωτέρων ἄριστα γέγραπται περὶ μελαγχολίας τῷ Ἐφεσίῳ Ῥούφῳ, κ. τ. λ.* Conf. eiusd. commentar. in libr. VI. Hippocratis de morb. vulgaribus comment. I. nr. 10. tom. IX. p. 373. edit. citat.

Digitized by Google

pertinent, de nullis vero, vt ſibi coaetaneis, loquitur, ita, vt ex his nihil deſumi poſſit, quod illius aetatem commonſtret. De vita eius auctores omnes ſilent. Neque ex ſcriptis eius adparet, quam vitam egerit. Eius imaginem, ſi modo vera eſt, ex Dioſcoridis codice Vindobonenſi ſumtam, contueri licet apud *Gronouium*, in theſaur. antiq. Graecar. vol. III. tab. eeee. conf. *Voſſius* de philoſophia cap. XII. §. 14. p. 97. *Saxii* onomaſt. literar. tom. I. pag. 283.

II. Superſunt adhuc de ſcriptis Rufi valde numeroſis tres libri, quorum duo mutili ſunt. Nempe

Περὶ τῶν ἐν κύϛει καὶ νεφροῖς παθῶν, de veſicae renumque affectibus; liber, extrema parte mutilus.

Περὶ Φαρμάκων καθαρτικῶν, de purgantibus medicamentis. Eius tantum fragmentum exſtat, cuius principium et finis deeſt.

Περὶ ὀνομασίας τῶν τȣ̃ ἀνθρώπȣ μορίων, de corporis humani partium adpellationibus libri III.

Dictione vtitur Rufus in his libris Attica, ſimplici, graui, conciſa, et breuitate, omni verborum pompa ornatiore. Minutiſſima quaeque in practicis libris morborum diſcrimina notauit, curandi viam indicauit, vberiorem medendi methodum ſuggeſſit. Suppurationem viarum vrinariarum optime pertractauit, conſilia ad eam curandam vtiliſſima dedit. In medicina dogmaticorum ſectae eum fuiſſe addictum et ex libro de renum et veſicae affectibus patet, in quo omnia ad dogmaticorum ſyſtema digeſſit, et ex fragmento de purgantibus, in quo diligenter humores notat, quos pharmaca, quae ab eo nominantur, purgent.

In anatomico opere et ſententias quasdam veterum de rebus, ad *Φυσιολογίαν* pertinentibus, deſcripſit, nullibi alias reperiundas, et ipſe miro artificio de partibus corporis humani ſcripſit. In libro primo externas partes primum recenſet, deinde internas. Infundibulum primus in libro ſecundo deſcripſit, iuxta quod nerui optici diſcedant. Oculi eiusque partium deſcriptioni miram operam dedit. Ipſe in diſſecandis cadaueribus ſimiarum ſeſe exercuit, tironesque mónet, ne eius generis exercitia negligant, ac ita non ſolum de rebus anatomicis, ſed etiam botanicis, practicisque ſcripſit, vt ab veteribus maximi ſit aeſtimatus, a Galeno vehementer laudatus, ab Oribaſio vir dictus ſit maximus. Eius merita circa rem botanicam recenſet *Hallerus* in bibliotheca botanica, tom. I. §. 48. pag. 107. circa rem anatomicam, in bibliothec. anatom. tom. I. §. 53. pag. 78. et circa medicinam practicam in bibliotheca medicinae practicae tom. I. §. 53. pag. 172.

III. Libri de adpellationibus partium corporis humani primi binae, vt videntur, Rufi exſtitere *ἐκδόσεις*. Quae enim in *altero*, quem vocant, *libro primo Rufi de adpellationibus corporis humani partium* a pag. 46. vsque ad pag. 52. edit. Clinch. continentur, ea in praecedenti libro totidem fere verbis exprimuntur. Quod aut ideo factum eſſe poteſt, quia Rufus ſuum librum poſtea iterum edidit, aut etiam a librariorum incuria forſan profectum eſt. Praelectionis anatomicae materiam, quam ſuis habuit Rufus, hunc alterum Rufi librum primum continere, Clinchii ſententia eſt, in diſſ. de Rufo et Rufi ſcriptis, editioni Rufi

praefixa

Digitized by Google

praefixa pag. 16. His libris Königii videtur vſus eſſe Pollux, libro ſecundo onomaſtici, licet nusquam Rufum nominetenus laudet Pollux.

Codices MSS librorum Rufi, et quidem eorum, qui typis exſcripti ſunt, nempe *libri de adpellationibus corporis humani partium, de renum et veſicae affectibus* et *fragmenti de purgantibus* hi exſtant:

Codex graecus bonae notae libri de partium corporis humani adpellatione exſtat in bibliotheca Caeſarea *Vindobonenſi*, teſte de Neſſel, part. IV. pag. 146. Exſtare etiam eorum librorum codicem MS. in biblioth. Bernenſi, notat *Gul. Clinch.* in diſſ. de Rufo et Rufi ſcriptis pag. 19. [et *Sinner* in catalog. codd. in biblioth. Bernenſi, pag. 589]

Rufi Epheſii ὀνομασίαι τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων exſtabant graece in bibliotheca cardinalis *Ottoboni*. Montfaucon, tom. I. pag. 186.

Rufus Epheſius de partibus humani corporis exſtat, neſcio an graece, in aliqua bibliotheca Romana, cuius nomen Montfauconio excidit tom. I. pag. 201.

Nomenclaturae Rufi Epheſii partium humani corporis exſtant duo codices, vt puto, graeci, in bibliotheca Ambroſiana *Mediolanenſi*. Montfaucon tom. I. pag. 504

Rufus Epheſius cum Aretaeo. — Idem cum Oribaſio. — Rufi Epheſii opuſcula medica exſtant in biblioth. reg. *Pariſ* nr. MMMCLXI. MMMCLXII. MMMCLXIII.

Rufi Epheſii nomina partium hominis exſtant graece in biblioth. reg *Pariſin.* ex biblioth. cardin. Radulphi. Montfauc. II. pag. 769.

Rufus Epheſius de partibus corporis humani exſtat in bibliotheca Colbertina, nr. MMMMMLXVIII. biblioth. reg. *Pariſ.* Montfauc. II. pag. 1011.

Rufi Epheſii medici opera exſtant in biblioth. *Guil. Pelliſerii.* Montfauc II. pag. 1199.

Rufus de partibus humani corporis exſtabat in biblioth. Du. Pr. de *Meſme.* Montfauc. II. pag. 1327.

Rufi Epheſii nomenclatura partium humani corporis exſtat in biblioth. regia *Taurinenſi.* Montfauc. II. pag. 1401. [catal. codd. graec biblioth. Taurin. pag 415.]

Rufi Epheſii monobiblon de his, quae purgare oportet, et quando, et quibus medicamentis. Idem de morbis veſicae ac renum exſtabat graece in bibliotheca *Iſaaci Voſſii.* vid. catal. MSS Angliae et Hibern. tom. II. nr. MMCLXXXI. Exſtant iidem libri graece in bibl. publ. vniverſ. Leidenſ. vid. catal. eius biblioth. pag. 395.

Rufi Epheſii μονόβιβλον de purgantibus exſtat graece in biblioth. *Auguſtan.* vid. Hoeſchelii catal. MSS. graecor. biblioth. Auguſtan. pag. 54. Codex etiam eſt de purgantibus in biblioth. Laurent. Medicea. Bandini III. pag. 152.

Rufi Epheſii de veſicae et renum morbis liber, cuius et finis deeſt, et paginae quaedam corroſae ſunt, exſtat graece in biblioth. *Auguſtan.* vid. Hoeſchel pag. 54. qui ſimul memorat libellum vtrumque plura ſuppeditare, quam auctoris huius editionem Pariſinam ab ann. 1554.

Chirurgica

Digitized by Google

Chirurgica Rufi exſtant in bibliotheca *Laurentiana Medicea*, graece, collectore et ſcriptore Niceta. Plut. LXXIV. Montfaucon tom. I. pag. 385. Ea poſtea edidit cum aliis chirurgis eius collectionis Cl. Cocchi.

IV. *Editiones* librorum Rufi, qui ad nos peruenerunt, paucae ſunt. Princeps haec eſt:

Ῥέφυ Ἐφεσίυ περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νεφροῖς παθῶν. περὶ τῶν φαρμάκων καθαρτικῶν. περὶ θέσεως καὶ ὀνομασίας τῶν τῦ ἀνθρώπυ μορίων. Σωράνυ περὶ μήτρας καὶ γυναικείυ αἰδοίυ. Rufi Epheſii de veſicae renumque morbis. De purgantibus medicamentis. De partibus corporis humani. Sorani de vtero et muliebri pudendo. Ex bibliotheca Regia. Pariſiis, apud Adrianum Turnebum, typographum Regium, 1548. 8. *

Prodiit ea editio eodem anno cum Aretaeo, eadem forma, ex eadem bibliotheca, et eodem editore, Iacobo ſcilicet Goupylo. Praefatio nulla legitur. Poſt libros vero ex Suida de Rufo et Sorano ſequuntur variae lectiones quaedam, et paucae ex codd. reliquis graecis Rufi in bibliotheca regia Pariſina excerptae, has vero lectiones textus graecus.

Aliam editionem graecam ex Aſtrucii catalogo Pariſ. 1556. 8. notat Hallerus, biblioth. anatom. tom. I. pag. 79. de qua vero equidem dubito.

Graeca et latina Rufi editio vna tantum prodiit:

Ῥέφυ Ἐφεσίυ περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νεφροῖς παθῶν. περὶ τῶν φαρμάκων καθαρτικῶν. περὶ θέσεως καὶ ὀνομασίας τῶν τῦ ἀνθρώπυ μορίων. Rufi Epheſii de veſicae renumque morbis. De purgantibus medicamentis. De partibus corporis humani. Nunc iterum typis mandauit Gulielmus Clinch, M. D. Qui et diſſertationem de Auctore eiusque ſcriptis, vna cum commentariolo de vſu idoneo veſicantium in morbis curandis adiecit. Londini, 1726. in 4. *

Textus eſt Goupyli, verſio Iunii Pauli Craſſi et Goupyli, quam mox enarrabo. Craſſi verſionem aliquot locis emendauit editor. Praeterea editor in ea editione nihil praeſtitit, niſi quod eam accurate et nitide typis exſcribendam curauerit.

Latina verſio librorum Rufi de partium corporis humani adpellationibus *Iunium Paulum Craſſum* auctorem habet. Dictio in ea a graeco idiomate nimis recedit, notante Clinch in diſſ. cit. pag. 18. Ea primum prodiit cum Aretaeo Craſſi Venetiis, hoc titulo:

Aretaei libri VII. et Rufi Epheſii de corporis humani appellationibus libri III. a Iunio Paulo Craſſo latinitate donati. Venetiis, apud Iuntas, 1552. 4. mai.

Poſtquam vero anno 1554 Goupylus Aretaeum Rufumque pleniorem ediderat, (fragmentum enim de purgantibus ac libellum de renum et veſicae morbis Craſſus ignorauerat) Goupylus, ſiue, vt alii volunt, Morelius hoc fragmentum de purgantibus et librum de renum et veſicae morbis interpretatus eſt. Plenior haec Rufi verſio latina cum Aretaeo prodiit hoc titulo:

Aretaei libri VIII. Rufi Epheſii de hominis partibus libri III. Iunio Paulo Craſſo interprete. acceſſ. quae Craſſus non vertit, Aretaei aliquot capita, Rufi liber de veſicae ac renum affectibus. Eiusdem de medicamentis purgantibus. Adnotationes librorum, in quibus ab interprete Graeca diſcrepant. Pariſiis, apud Guil. Morelium, 1554. 12. *

Eam latinam Goupyli, ſiue Morelii editionem iterum edidit *Henr. Stephanus*, in artis medicae principibus, Pariſ. 1567. fol. *

Libri III. de partium corporis humani adpellatione redeunt latine, ad primam apud Iuntas editionem, in collectione Baſileenſi medicorum veterum graecorum, quae hoc titulo prodiit:

Medici antiqui Graeci, Aretaeus, Palladius, Ruffus, Theophilus, Phiſici et chirurgi. Partim numquam, partim antea, ſed nunc auctiores editi. Omnes a Iunio Paulo Craſſo medico et Profeſſore Patauino Latio donati. Quibus acceſſerunt Stephani Athenienſis et ipſius Craſſi Quaeſtiones medicae ac naturales. Baſileae, ex officina Petri Pernae, 1581. 4. *

In *Andreae Veſalii anatomia, addita nunc poſtremo etiam antiquorum anatome, Venetiis apud Io. Anton. et Iacobum de Franciſcis* edita ſine anni mentione (et anno 1604.) fol. Rufi anatome, in tabulas redacta, et quidem appendicis loco, peculiari hoc titulo occurrit:

Vniuerſa antiquorum anatome tam oſſium, quam partium externarum: ex Rufo Epheſio medico antiquiſſimo: tribus tabellis explicata per Fabium Paulinum. Quibus acceſſit quarta ex Sorani medici antiquiſſimi fragmento graeco non antehac latino facto de matrice. Venetiis apud Io. Antonium et Iacobum de Franciſcis, 1604. fol. *

Nouam editionem Rufi ad MS. Bernenſe recenſitam, graeco-latinam molitus eſt Martinus Bogdanus, teſte Th. Bartholino, Cent. IV. medic. epiſt. pag. 37. Ea vero editio lucem non vidit.

V. Multos praeterea Rufus Epheſius libros ſcripſit, ex quibus aut fragmenta tantum proſtant, ſeruata a Galeno, Oribaſio, Aetio, Arabibus, Rhaſe maxime, aut quorum tituli tantum ſuperſunt, quales vſ. 9. collegit Suidas, aut qui denique exſtant quidem adhuc, at in bibliothecis adhuc inter codices MSS. latent. Adducam titulos eorum librorum, ſimulque auctorum, a quibus memorantur, locos.

Suida referente hos libros ſcripſit:

Περὶ διαίτης libros V. Ex eo multa ſe ſumſiſſe ſcribit Oribaſius, in med. collect. lib. V. cap. 3. Ex iis libris forſan etiam ſunt loci de aqua, quos habent *Galenus* in tomo VI. edit. Chart. et Aetius, lib. III. cap. 165. — De eduliis locum ſeruauit *Oribaſius* med. coll. lib. IV. cap. 2. Multa alia ex iis libris loca collegit *Hallerus*, in biblioth. med. pract. tom. I. lib. I. §. 53. pag. 174. 175. Eus ſaepiſſime citauit Rhaſes. Sed plures libri erant, quam V. Ex Rufi de vino, qui eſt lib. XII. de diaeta, fragmentum habet *Oribaſius* med. coll. lib. V. cap. 7.

Περὶ διαίτης πλεόντων. librum I.

Περὶ τραυματικῶν Φαρμάκων. librum I.

Περὶ τραυματισμῶ ἄρθρων. librum I. Idem forſan hic liber eſt cum eo, *qui eſt de morbis, qui articulis contingunt*, ex quo Oribaſius medicin. collect. lib. VIII. cap. 47. Hieram Rufi deſcribit.

Περὶ σύκων. librum I. Excerpta ex hoc libro vid. apud *Oribaſ.* lib. I. med. collect. cap. 40.

Περὶ

Περὶ ἀρχαίης ἰατρικῆς. librum I.

Περὶ γάλακτος. librum I. Is tamen, vt videtur adparere ex Oribaſio med. collect. lib. II. cap 61. in quo excerpta ex eo leguntur, pars librorum περὶ διαίτης forſan fuit. *De lactis Potione* ex Ruſo legitur in Oribaſii ſynopſi libr. IV. cap. 40.

Περὶ οἴνου. librum I. Eum quoque Rhaſes citat.

Περὶ μέλιτος. librum I. Videtur is liber fuiſſe pars librorum περὶ διαίτης, quod adparet ex Oribaſ. med. coll. lib. II. cap. 63.

Porro ſcripti ab eo exſtiterunt:

Libri therapeuticorum, quos memorat Galenus, in praefat. ad lib. VI. de ſimplic. medicam. facult. Hi libri cum libris eiusdem argumenti Archigenis, Galeni et aliorum veterum inſignium medicorum exſtant in bibl. Laurent. Medicea plut. 75. vid. Montſaucon. I. pag. 389.

Liber περὶ μελαγχολίας, adeo adcurate ſcriptus, vt nihil ſupereſſet ad dicendum, quam magnam laudem ei tribuit *Galenus* de atra bile cap. 1. tom. III. pag. 165. Ch. Locus ex eo libro exſtat apud Aetium tetr. II. Serm. II. cap. 9. pag. 250. coll. Henr. Stephani. Excerpta ex hoc forſan libro redeunt in Hippocratis et Galeni editione Ren. Charterii tom. X. pag. 496. Περὶ μελαγχολίας ἐκ τῶν Γαληνοῦ καὶ Ῥούφου, καὶ Ποσειδωνίου, καὶ Μαρκέλλου, Σικαμίου τοῦ Ἀετίου βιβλίων.

Libri de rebus venereis excerpta ſuperſunt. Eſt apud Oribaſium in ſynopſ. lib. III. vnguentum de pene erigendo. conſ. Synopſ. lib. I. cap. 6. et med. collect. VI. cap. 38. Vnguentum ad ciendam venerem apud Oribaſ. ſynopſ. lib. III. — Quae venerem adiuuant. Oribaſ. med. collect. lib. VI. cap. 38. — Qui feminis loco flatum emiſerint. Aetius tetr. III. ſ. III. cap. 35. pag. 577. coll. Steph. Qui nullum ſemen in coitu emittebat, vtique vero in ſomno, eum hominem ſiccis et calidis et caſtoreo ſanauit *Aetius* tetr. III. ſ. III. cap. 35. pag. 577. Codex eius libri eſt in bibliotheca reg. Pariſ. nr. MMCCXL. vid. quoque Montfaucon. II. pag 735.

Libri de peſte locus ſupereſt, apud *Oribaſ.* Synopſ. lib. VI. cap. 25. conſ. *Aetius* tetr. II. ſerm. I. cap. 95. pag. 223. *Paulus Aeginet.* lib. II. cap. 36. pag. 406. collect. Stephan.

Rufi Epheſii liber de medicina et collectiones medicas exſtant in biblioth. Scorialenſi. vid. Montſaucon I. pag. 623. et Caſiri in biblioth. Scorialenſ.

Libri Rufi de regimine infantum. De medicamentis popularibus. De morbis oculorum. Liber ad vulgus. Liber de morſu canis rabidi, cui etiam Poſſidonii nomen additum eſt, *de ieiunio* a Rhaſe citantur. Citatur etiam Rufus ſaepiſſime a Serapione. Generatim notandum eſt, Rufi Epheſii magnum apud Saracenos honorem fuiſſe. Eius liber *Ketab Althebb* translatus exſtabat in linguam Arabicam. vid. *Herbelot* bibliotheque Orientale ſ. v. *Ketab Althebb le Ariſthou.* Translati etiam exſtabant in Arabum linguam multi alii Rufi libri, quod iam probant crebrae citationes Rufi, ab Arabibus factae.

Ῥούφου ἰατροῦ ἐρωτήματα ιά. quorum principium eſt: Ἐρωτήματα. Χρὴ τὸν νοσοῦντα ἐρωτᾶν, cet. Graeco-barbaro ſermone ſcripta, ſunt in bibliotheca Caeſar. *Vindobonenſi.* vide de Neſſel catal. MSS. part. III. pag. 22.

Excerpta ex Rufo Epheſio exſtant in biblioth. *Vaticana.* Montſaucon I. pag. 6.

Synopſis

Synopſis de pulſibus, quam exſcriptor exiſtimauit eſſe Rufi Epheſii, exſtat graece in biblioth. *Laurent. Medicea* Plut. 75. Montfaucon I. pag. 388. Bandini III. pag. 151.

Rufi verſiculos citat *Galenus* de compoſit. medicamentor. ſec. loca. lib. I. cap. 1.

Περὶ βοτανῶν carmen, libris quatuor comprehenſum, quod laudat *Galen.* praefat. lib. VI. de ſimpl. medicamentor. facult. tom. XIII. pag. 144. edit. Chart.

De glaucomate et ſuffuſione ex Rufo caput habet *Oribaſius* in ſynopſ. lib. VIII. cap. 47.

De arte coquendi Oribaſ. med. collect. lib. IV. cap. 2. Eſt forte pars libri de diaeta.

Ex eodem opere forte ſunt libri *de aqua* Oribaſ. medic. collect. lib. V. — *de ſapa Oribaſ.* lib. V. medic. collect. cap. 7. *de aceto et lora. Oribaſ.* ibid. lib. V. cap. 7.

De machinis medicis. Scamnum Hippocratis ex Rufo citat Oribaſius de machinament. cap. 28.

Περὶ ὑδάτων ἐκ Γαλήνȣ, Ὀριβασίȣ, Ρȣ́φȣ, Διοκλέȣς καὶ Ἀθηναίȣ τομίον exſtat in edit. Hippocratis et Galeni Charteriana tom. VI. pag. 489.

Περὶ ὑγιείας libri, qui inter *Galeni* libros ſunt, Rufo tribuebat Rhaſes.

De clyſteribus. Ex hoc, vt videtur, peculiari Rufi libro excerpta leguntur prolixa apud Oribaſium medic. collect. lib. VIII. cap. 24. Forſan eius quoque peculiaris liber fuit de glandibus, ex quo quaedam leguntur apud Oribaſium, medic. collect. lib. VIII. cap. 39.

In Hippocratis quoque ſcripta commentatus eſt, vt colligo e Galeno, de libris propriis tom. I. pag. 35. edit. Charter. vbi Sabinum et Rufum vocat ἄνδρας τοῖς Ἱπποκράτȣς γράμμασιν ὡμιληκότας ȣ̓ παρέργως. Eius enarrationes in Hippocratis libros de morbis popularibus laudat Galen. in comment. II. in VI. epid. text. 31. pag. 414. tom. IX. Chart. [*Hippocratis* aphorismos *Caſirius* in biblioth. arabico-hiſpanica, tom. I. pag. 235. b. ſcribit, a *Rufo* in quatuor libros, a Sorano in tres, a Galeno, quem Arabum turba ſequuta ſit, in ſeptem libros fuiſſe diuiſos.]

Poema graecum *de virtutibus herbarum Deo alicui conſeruatarum*, quod cum Dioſcoride Aldus 1499. edidit, a Rufo profectum eſſe, ſuſpicabatur Conr. Geſnerus.

VI. Auctorem, Aſclepiade recentiorem, Rufus non citaſſe videtur. En indicem auctorum, a Rufo citatorum.

Ariſtoteles, in lib. I. de part. appell. pag. 26. 28. 42. edit. Clinch.
Aſclepiades, lib. II. pag. 65.
Chryſippi emplaſtrum laudat in lib. de ren. et veſic. affect. cap. 5. pag. 4.
Clitarchus, lib. I. pag. 40.
Cnidiae ſententiae, lib. I. pag. 40.
Epicharmus, lib. I. pag. 29.
Eraſiſtratus, lib. II. pag. 65.
Eudemus, lib. I. pag. 29. 35. 42.
Euryphon, lib. I. pag. 32.

Dionyſius,

Digitized by Google

Dionyſius, ὁ τȣ̃ Ὀξυμάχȣ, lib. I. pag. 35.

Herophilus, lib. I. pag. 33. 36. 37. 40. 42. lib. II. pag. 55. 65.

Hippocrates, lib. I. pag. 25. 29. 30. 33. 37. 40. 42. Eius liber περὶ τόπων τῶν κατὰ ἄνθρωπον citatur lib. I. pag. 47.

Homerus, lib. I. pag. 28. 32. 38.

Mneſitheus, lib. I. pag. 44.

Philiſtion, ὁ ἀπὸ Ἰταλίας, lib. I. pag. 41.

Proxagoras, de ren. et veſic. affect. cap. 8. lib. I. pag. 42. 44.

Sophocles, lib. I. pag. 32.

Zeno, lib. I. pag. 44.

CAPVT VI

DE PHILONE IVDAEO.

I. *Philonis genus et aetas.* II. *Scriptorum editorum et deperditorum catalogus et ordo: ſuppoſitorum quoque cum variis obſeruationibus.* III. *Codd. mssti et editiones.* IV. *Philones varii.*

[Cum ſupplementis *G. C. Harles.*]

I.

De *Philone*, eius ſcriptis, ingenio, atque opinionibus, quod praeter Fabricium plures modo ſtrictim, modo liberius ſcripſerunt, nobisque fecerunt otium: primum producemus illos, qui in genere, aut paullo fuſius de eo egerunt. Sunt vero:

Hieronymus de viris illuſtribus, cap. XI. vbi falſa quaedam de eo traduntur, et adnotatores in biblioth. eccleſ. edit. Fabricii, Hamburgi 1718. fol. pag. 61 ſqq. plura obſeruarunt notatu digna.

Suidas voc. Φίλων, is vero catalogum operum Philon. ex Sophronio, graeco Hieronymi interprete, ſumſit mutuum: de quibusdam pauca notauit *Küſter.* in not. tom. III. p. 613. — Ex Suida catalogum repetiit *Eudocia* in Violario pag. 425 ſq.

G. I. Voſſius de hiſtor. graecis lib. II. cap. 7.

G. Caue in Scriptorum eccleſiaſticor. hiſtoria litteraria, tom. I. Baſil. 1741. fol. p. 21 ſqq.

R. Ceillier Hiſt. des Auteurs eccleſiaſtiq. tom. I. pag. 543. vt alios, hiſtoriam eccleſiaſticam conſcribentes, *Du Pin* Hiſt. eccleſiaſtique, *Tillemont* mem. eccleſ. etc. omittam.

I. Basnage hiſt. des Iuifs, tom. I. pag. 564 ſqq.

Cudworth in ſyſtemate intellectuali, paſſim, praecipue doctus eius interpres latinus *Moshemius* in nota pag. 712 ſq. pag. 824. inprimis in adnotatione docta longaque de philoſophia et theologia Philonis, tom. I. pag. 828 ſqq. edit. Lugdun. Bat. 1773. 4. vbi praeterea multos alios V. D. in vtramque partem diſputantes laudat.

Digitized by Google

Io. Chriſtoph. Wolf in biblioth. Hebraea tom. I. nr. 1828. pag. 973—977. et vol. III. eod. numero pag. 927. [et *Herm. Fr. Koecher* Noua Bibl. Hebr. tom. I. pag. 113 ſq.]

I. I. Brucker hiſtoria critica philoſ. vol. II. pag. 797 ſqq. et in Adpendice ſiue vol. VI. pag. 452 ſqq.

Th. Mangey in praefat. ſuae edit. Philon. quam recudi fecit doctisque auxit obſeruationibus *Pfeifferus* noſtras V. C. in vol. I. ſuae editionis.

Io. Bened. Carpzouii, Abbatis et Theologi Helmſtad. *ſacrae exercitationes* in S. Paulli epiſtolam ad Hebraeos ex Philone, Alexandrino. Praefixa ſunt *Philoniana prolegomena*, in quibus de non adeo contemnenda *Philonis* eruditione Hebraica, de conuenientia ſtili Philonis cum illo D. Paulli in epiſt. ad Hebraeos et de aliis nonnullis varii argumenti exponitur. Helmſtadii 1750. mai. 8. De iis, quae ad ortum Philonis, diſciplinam, ingenium, philoſophiam et theologiam pertinent, praeclare diſputatur.

Hamberger in zuverläſſigen Nachrichten etc. tom. II. pag. 28 ſqq.

Ex his ea, quae ad hiſtoriam Philonis et ad controuerſias, quae illius opiniones excitarunt, curatius cognoſcendas pertineant, harum rerum cupidus atque intelligens abunde haurire poterit. Alia, in quibus Philo illuſtratur, aut ad interpretandam ſcripturam ſacram commode adhibetur, ſcripta paſſim in hoc capite commemorantur. Adde quae ſupra ad vol. III. pag. 182. notaui. *Harl.*]

PHILO, gente ac religione *Iudaeus*, [Phariſaeorum ſectae addictus, et dogmatum rituumque gentis ſuae tenaciſſimus, vid. *Mangey* praef. pag. IX ſqq. edit. Pfeiffer. et cel. *Carpzou.* in ſacris exercitatt. pag. 253 ſq. et 434 ſq.] patria Alexandrinus, [aut Alexandriae natus, τεχθεὶς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, vt Sophronius vertit Hieronymum,] ἀνὴρ τὰ πάντα ἔνδοξος [a]), e nobili inter ſuos ac ſacerdotali familia fuit, Alexandri Lyſimachi, Alabarchae [b]), Alexandrini, h. e. ſcripturae et vectigalium magiſtri, qui inter praecipuos ibi magiſtratus erat, frater [c]). [Quando in lucem editus ſit, diſſentiunt eruditi, aliis eius natalem diem ad annum XX. ante C. N. aliis ad annum decimum referentibus. *Mangey* vero praef. pag. VI ſq. et *Brucker.* I. pag. 797. not. *r.* amplectuntur ornantque *Basnagii* (in Hiſt. des Iuifs lib. II. cap. 22. pag. 597 ſqq) aliorumque rationes, qui Philonem natum eſſe ſtatuunt A. V. C. 723. ante C. N. triceſimo [d]).] Aetate prouectus circa A. C. XL. caput legationis

a) *Ioſeph.* XVIII. 10. antiqq. *Euſebius* II. 4. 5. 18. etc. hiſt. *Nicephorus* II. 9. *Fabric.* — Vid. veterum de Philone teſtimonia, a Mangeyo tom. I. pag. XXI ſqq collecta, et *Th Pope Blount* in cenſura celebrior. authorum, pag. 102 ſqq. edit. Geneu. *Harl.*

b) De hoc vocabulo vid. laudatos a Grangaeo ad *Iuuenal.* I. 130. et *Ciceron* II. ad Attic. 17. *Fabric.* — et Boſium ad Ciceronis locum. *Rhenferd* ſingularem de *Arabarcha* ſcripſit diſp. in Opp philol. pag 584. Alibi enim ſcribitur *Aravarches;* ſeu ſcripturam *Alabarchae* defendit *Cuiacius* Obſeruatt. lib. VIII. cap. 7. adde *Mangey* praefat. pag. 3—5 ibique Pfeifferi not. *Harl.*

c) Vide *Lipſium* comment. in Tacitum p. 458. Philo a Iudaeo quodam, R. Azaria vocatur *Iedidaeus.* vid. *Abelii* adnotatt. ad Saurini tom. II. ad V. T. pag 314. *Heumann.*

d) Cauſſa, cur ita rationes ſubduceret Mangeyus, haec potiſſimum eſt, quod Philo, quum anno Caii quarto, V C. 793. legationem ad Caium ſuſcepiſſet ſe lib. de legat. pag. 545. ſenem adpellauit: Iudaeis autem ſollemne fuit, (vid. Pirke Aboth cap. 5) non niſi ſeptuagenarios adpellare ſenes. *Harl.*

nis [e]) fuit, popularium ſuorum nomine, ad Caium imper. apud quem Alexandrini per Apionem grauiter calumniati Iudaeos fuerant. Et quamquam irrita fuit legatio; tamen ſcripta ipſa et memoriae, quas de ea reliquit, prudentiae, virtuti, ingenio atque conſtantiae eius teſtimonium reddunt luculentiſſimum. Quum iterum veniſſet ad Claudium imperator. Romae loquutum fuiſſe cum Petro apoſtolo, eiusque habuiſſe amicitias, ſcribit poſt *Euſebium* [II. 16. hiſt. eccl.] *Hieronymus* in catal. cap. XI. [pag. 62. additque, eum ob hanc cauſſam Marci, diſcipuli Petri, apud Alexandriam ſectatores ornaſſe laudibus ſuis. Immo vero cap. VIII. de Marco tradit, reſpiciens ad librum Philonis περὶ βίου θεωρητικοῦ ἢ περὶ ἱκετῶν, Philonem, quum Alexandriae vidiſſet primam eccleſiam, adhuc Ἰουδαΐζουσαν, quaſi in laudem gentis ſuae, librum ſuper eorum conſuetudine ſcripſiſſe; aut vti cap. XI. narrat, librum de prima Marci euangeliſtae apud Alexandriam eccleſia compoſuiſſe et verſatum eſſe in laude Chriſtianorum, atque horum habitacula nuncupaſſe monaſteria. Sed vide infra in catalogo ſcriptorum Philon. nr. 36. *Harl.*] — Atque [P] Petrum ante Claudii fata Romam veniſſe, incredibile videtur *Sam. Basnagio* tom. I. annal. pag. 499. Magis etiam incredibile mihi videtur in illo vetuſtiorum ſilentio, quod *Photius* cod. CV. refert, eum Chriſto nomen dediſſe; ſed poſtea ex indignatione quadam et taedio iterum ad ſuos rediiſſe [f]). In philoſophia atque eloquentia ita profecit, vt vulgo etiam ferretur de eo prouerbium ἢ Φίλων πλατωνίζει, ἢ Πλάτων φιλωνίζει, neque enim iudaicam tantum, ſed externam quoque gentium philoſophiam, Pythagoricam praecipue ac Platonicam calluit, et cum iudaica coniunxit [g]): vnde *Nicephorus* II. 15. Philonem περιβόητον ἐπ' ἀμφοτέραις φιλοσοφίαις adpellat, quod contra viri docti *Ioannis Ionſii* ſententiam, (qui lib. III. cap. 4. de ſcriptoribus hiſt. philoſophicae, Philonem Platonicum fuiſſe multis negat,) confirmatum a me alias ſingulari diſſertatione [h]), Lipſiae

a. 1693.

e) Confer de hac Philonis legatione *Tillemont* tom. II. hiſt. imperat. pag. 763 ſqq. et *Martinum Hankium* de ſcriptoribus rerum Byzant. lib. I. cap. VIII ſchismaticum non fuiſſe Philonem, contra *Bernhardi Lamy* ſententiam probat idem *Tillemontius* tom. II. Memor. eccleſ. parte III. pag. 228 ſqq. *Fabric.* — *Lamy* in diſſ. de paſchate Iudaeorum pag. 429 ex eo, quoniam Philo numquam feciſſet mentionem Hieroſolymorum templique, effeciſſe ſibi viſus eſt, illum pro ſchismatico, quem dicunt, eſſe habendum. Sed Lamium erraſſe, oſtendit quoque *Mangey* praefat. pag X. nec non ven. *Carpzou.* in ſacris exercit. etc. pag. 474. qui praeterea *Schoettgenii* opinionem; (in horis hebr. tom II. p. 38.) Philonem fuiſſe Semiiudaeum, bene reiicit. — adde *Brucker.* I. pag. 799. *Benzel.* in litteris ad Fabricium, in huius vita, a Reimaro ſcripta, pag. 221. *Harl.*

f) Euſebii hiſtoriam de Philonis conuerſione et Photii de eius ἀποστασίᾳ tum hiſtoriae eccleſiae chriſtianae, tum ipſi aetati Philonis, qui nec Petrum, nec Marcum videre potuit, et ipſius Philonis libris, in quibus nihil, quod Chriſtianum ſapiat, reperiatur, adeo, vt ne ſemel quidem Chriſtianorum meminerit, omnino repugnare et fabulis Mileſiis adnumerandam eſſe, *Basnage* l. c. p. 579. *Petrus Allixius* in iudicio eccleſiae iudaicae contra Vnitarios cap. 6. *Henr. Scharbau* in iudaismo detecto pag 98 ſqq. *Brucker.* I. pag. 799 ſq. et *Mangey* praefat. pag. VII ſqq. copioſe demonſtrarunt. *Crellii* ſententiam pluribus propoſui in Introd. in hiſt. L. Gr. tom. II. §. 9. *Harl.*

g) Conf. *Dion. Petauium* dogmat. theol. tom. II. lib. I. de Trinit. cap. I. §. 1. pag. 18. *Harl.*

h) Recuſa eſt illa diſputatio inter I. A. Fabricii opuſcula. Hamburgi 1738. 4. pag 147 ſqq. Confer *Moskem.* ad Cudworth. I. pag. 826 ſqq. not. qui haud longe ab initio animaduertit, *Petrum Allixium* libro, in ſuperiore nota laudato, cap. 23. pag. 354 ſq. edit. anglicae contendere, *eclecticum* ex ſchola Potamonis fuiſſe Philonem; id tamen iam antea viſum fuiſſe erudito viro, qui praefationem praemiſit *Philonis* Operibus, Geneuae 1613. fol. editis, nec non *Ioan. van der Wayen* in peculiari de λόγῳ, quam aduerſus *Io. Clericum* exarauit, diſſertatione, praefixa *Stephani Rittangelii* bilibrae

a. 1693. edita de Platonismo Philonis iudaei, et a *Io. Clerico* demonſtratum in epiſtolis criticis eſt aduerſus *Ioannem van der Weyen*, theologum Franequeranum, epiſtola VIII. Credat interim, qui volet audaciori magni Scaligeri [i]) effato, *hebraismi et ſyriasmi imperitiorem fuiſſe Philonem, quam vllus Gallus vel Scytha, et hoc omnia eius ſcripta loqui:* cap. XVIII. elench. trihaereſ. [adde eundem Ioſ. Scaliger. in ep. 13. Guilb. Seguino et in notis ad Euſebii Chron. pag. 57] Mihi quemadmodum conſtat, quod non ſatis eſt, Iudaeum natum eſſe, vt idem ſtatim hebraice vel ſyriace doctus ſit; ita doctorem tam celebrem legis e Iudaeis illa aetate, propter leues quasdam et minus congruentes, neque ad grammaticam formulam ſatis exactas, quae in Philone fortaſſis obſeruantur, etymologias, ſtatim de ponte deiiçere, atque hebraismi et chaldaismi rudem pronunciare, videtur haud aequum. Miror etiam virorum doctorum iudicium, qui e recentioribus Rabbinis Philonem hebraicorum rituum ignorantiſſimum [k]) fuiſſe concludunt [l]). In expoſitione librorum Moſaicorum *Allegoriis*

librae veritatis, Franeck. 1698 8. pag. 39. 54. 74. Item cel. *Carpzou.* in diſput. peculiari cap. V. pag. 20 ſqq. et in prolegom. Iudaeis lib. VIII. cap. 5. Allixii ſubſcribit ſententiae, Philonem iis philoſophis eclecticis eſſe adnumerandum, qui, auctore Potamone, Alexandriae ſub Auguſto floruiſſent, nec adeo vniro Platoni adhaeſiſſe ſtatuit, ſed etiam I. I. et in ipſis exercitat. paſſim obſeruat, Philonem Peripateticos, Pyrrhonios, Pythagoram, Critolaum, Democritum, Stoicos aliosque eſſe ſequutum. Atqui *Lipſius* in manuduct. ad ſtoic. philoſ. I. diſſ. 17. *Philonem ſtoiciſſare,* contendit, cui adſentit *Schoettgenius* in praeſat. ad Philonem §. 6. De Philone, Pythagorae etiam placita ſectante, vid. ſupra in vol. I pag. 862. et in vol. III. pag. 182 de Philone, Platonico philoſopho. Contra Moshemius, quum, quatenus Philo Platonis decreta amplexus, cum Moſaicis coniunxerit, quaedam diſputaſſet, et Allixii opinionem examinaſſet, tandem omnia comprehendit et ſic pronunciandum eſſe cenſet: „Philonem non ſecus, atque reliquos Iudaeos, qui Alexandrinae ſapientiae ſtudiis dediti tum temporis erant, eius diſciplinae fuiſſe ſocium, quae plurimis Alexandrinorum philoſophorum placuerit; hanc autem diſciplinam maximam partem cum Platonis conſenſiſſe placitis, tametſi admixta quaedam alia habuerit dogmata, ex orientalium fortaſſis philoſophia hauſta, quorum explicatam ſaltem apud Platonem haud reperire mentionem liceat: neque tamen ex toto huic philoſophiae addictum fuiſſe Philonem; verum omnem dediſſe operam, vt ad legem et religionem Iudaeorum eam adcommodaret.“ Deinde de theologia Philonis inprimis de iis, quas foniſſe dicitur, ſententiis de λόγῳ et de trinitate late diſſerit. Adde eundem *Moshemium* in commentariis de rebus Chriſtianorum ante Conſtantinum M. Helmſtad. 1753. 4. pag. 25 ſq. 313 ſqq. *Brucker* l. c. *Mangey* praef. p. XXI ſqq. pag. XXVI — XXXXIII. at notam confer Pfeiffert. Ille enim errat de λόγῳ Philonis. Hinc *I. Ben. Carpzou.* in docta diſp. de λόγῳ Philonis non Iohanneo, aduerſus Mangey Helmſtad. 1749. 4. quam auctiorem poſtea inſeruit prolegomenis ad Exercitat. in epiſt. ad Hebraeos etc. pag. 135 ſqq. de duplici Philonis verbo, contra Mangeium, Clerici opinionem recoquentem, erudite diſputat. *Herm. Witſius* in Miſcellan. ſacrorum tom. II. Lugd. Bat. 1736. 4. pag 70 ſqq. §. 7. 10. 12. 15 ſqq. in exercit. III. περὶ τοῦ λόγου, Philonis aliorumque argutias iam confutauit. Diſputationis autem Carpzouianae ſummam lege in Vollſtändigen Nachrichten von dem — Inhalte — academ. Schriften, part. II. Lipſiae 1750. pag. 145 — 155. *Harl.*

i) *Mangey* praefat. pag. XLV ſq. credit Ioſ. Scaligeri et Huetii iudicio, Philonem hebraice et ſyriace neſciuiſſe. *Schoettgen.* quoque in praefat. ad Philon. edit. idem ſenſit; ſed bene reſpondit *Carpzou.* in prolegom. cit. p. 42 et p. 51. *Harl.*

k) R. Cudworth libro qui inſcribitur: true notion of the Lord's ſupper pag 17. *Philo Alexandrinus though Jew of nation, yet very ignorant of Jewish cuſtoms.* Hugo Grotius ad Matth. XXVI. 18. *In moribus Hebraeis Philo ipſe Alexandrinus non ſatis certus eſt auctor. Fabric.* Philonem hebraice neſciuiſſe, ſcribit *Gaulminus* not. ad libr. de vita Moſis pag. 193. Contemtim quoque de ſcriptis Philonis iudicat *Vitringa* Obſſ. ſacrar. lib V. cap. XI. § 3. *Heum.*

l) *Brucker.* I. pag 798. not. *t.* monſtrum eſſe putat, multis eum in locis ſatis craſſam legis moſaicae

Digitized by Google

riis m) nimis indulſit, fateor, atque idem vt in ſacris ſcriptis facerent, auctor fuit Chriſtianis, praecipue Origene exemplum eius auctoritate ſua commendante, ſed vel eo nomine carus eſſe Philo debet, quod tam amplum et locuples de ratione illius aetatis ἀλληγορούμενα tractandi teſtimonium praebet Iudaeus. Vnde vero habet vir incomparabilis, in acerrima illa ſua Philonis cenſura n), eum *nomenclaturis ſolis contribulium ſuorum hebraeo graecis inſtru-*

ſaicae ignorantiam prodere, nec id in homine, in gentilium ſcholis educato, euenire aliter potuiſſe. — Atque Philonem loca V. T. non ex ebraeo fonte, ſed ex verſione τῶν LXX. excitaſſe, demonſtratum iuit *Claud. Frees Horneman* in ſpecimine exercitationum criticarum in verſionem LXX. interpretum ex Philone, Göttingae 1773. 8. et quidem in praemiſſa comment. de textus LXX. interpretum ex Hexaplis Origenis interpolatione et vſu *Philonis* Iudaei in illo emendando pag. 3—37. §. 6. et 7. poſtquam §. 5. adoptauit et comprobauit *I. Dav. Michaelis* iudicium in comm. de chronologia Moſis poſt diluuium §. V. Philonem non quidem omnino rudem fuiſſe linguae hebraicae; at, id quod ex eius etymologiis nominum propriorum inprimis adpareret, ſubtili et grammatica ſermonis hebraicae ſcientia caruiſſe. Adde eruditam libri Hornem cenſuram in Erneſti neueſten theolog. biblioth. vol. III. part V. pag. 461 ſqq. *Carpz.* in prolegomenis citatis, ſobrium cl. *Pfefferi* iudicium ad Mangeii praef. p. XLV ſq. vbi Mangeius de ingenio atque eruditione Philonis egit. Contra cl. *Chriſtoph. Frider. Loesnerus* in ſpecimine lectionum Philonianarum, Lipſiae 1758. 4. non ſolum praedicat ſingularem Philonis amorem ac ſcientiam graeci ſermonis, et ſtudium poetarum graecorum, praecipue Homeri atque Euripidis aeque ac felicem Platonis, Thucydidis, Iſocratis, Demoſthenis atque Xenophontis imitationem; ſed ſtatuit quoque, Philonem ebraica bene calluiſſe. Atque Philo dici poteſt, ex LXX. interpretibus eam potiſſimum ob rem dicta S. S. citaſſe, quoniam illorum verſio graeca Alexandrinis vnice paene cognita, ſaltem in vſu fuerit: quare id argumentum ad Philonis ignorantiam linguae hebraicae demonſtrandam valere non videtur. Etymologiarum autem venatores in quaenam dumeta abſurdaque incidere ſolent? *Harl.*

m) *Mangey* in praef. pag. XIV. multus de Philonis ſtudio allegoriarum, in eo potiſſimum verſatur, vt doceat, illud eum accepiſſe ex Phariſaeorum diſciplina, eum nimium quantum allegorias eſſe ſectatum, adeoque principem quidem, nec tamen ſolum et primum allegoriſtarum fuiſſe, et *Photium* cod. CV. errare, dum ſtatuit, a Philone omnem allegoricum ſacrae ſcripturae ſermonem in eccleſiam perueniſſe; ipſum noſtrum antiquiores ſe interpretes, qui iſtud ſtudium ſint perſequuti, memorare et eſſe auctorem, Eſſenos maximam philoſophiae ſuae partem priſco ritu tradere per allegorias, atque *Ariſtobulum* *) diu ante Philonem allegoricas ſcripturae protuliſſe explicationes. Diligenter quoque de ortu allegoriarum in S. S. interpretatione, earumque praecipuis patronis, Philone atque Origene diſſerit *Moshemius* in commentariis laudatis pag. 630 ſqq. Copioſius autem de Philonis ſtudio allegoriarum et etymologiae agit *Carpzou.* in prolegom. per totum librum ſecundum a pag. XXII—LII. vbi pag. XXXXVIIII ſq. quaedam de *Eſſenis* apud Philonem adnotat. — De *Eſſenis*, quos Philo vocat Therapeutas, h. e. medicos, (vid. Theſaur. epiſtol. Crozianum, tom. III. pag. 168.) et quae Philo de iis tradidit, praeter *Fabricium* noſtrum in luce ſalutari, toti orbi exoriente, cap. IV. p. 55. vide infra ad nr. 37. in notitia opp. Philon. et *I. Dav. Michaelis* Einleitung in die göttlichen Schriften des N. Bundes, vol. II. edit. quartae, (Gottingae 1788. 4.) §. 185. pag. 1244 ſqq. qui alios V. D. quoque laudat. *Harl.*

*) Quem tamen exſtitiſſe poſt Simonem et Hodium negat *Eichhorn* in vniuerſali bibliotheca litteraturae biblicae, vol. V. part. II. et hiſtoriam interpretationis allegoricae perſequitur. Conferri quoque poſſunt cel. *Roſenmülleri* programmata, (quorum decimum prodiit Lipſiae 1794.) de fatis interpretationis ſacrarum litterar. in eccleſia chriſtiana.

n) Ed. *Bernhardus* apud Caueum in parte II. hiſt. litterar. ad a. Chr. 40. *Fabric.* Sed Bernhardus eſt refutatus a cel. *Carpzouio* in prolegom. laudatis, lib. II. cap. 3. pag. XXXVIII collatis iis, quae idem V. D. per totum cap. III. praeclare diſſeruit. *Harl.*

ſtum protuliſſe ea, quae de nominibus [P] hebraicis interdum argutatur. Quis enim non malit adſentiri Origeni, Euſebio et Hieronymo, diſerte adfirmantibus, Philonem ipſum nomenclaturam eiusmodi compoſuiſſe et librum de nominibus hebraicis eorumque etymologiis condidiſſe? *Fabric.* Illum Philonis librum de nominibus Hebraeorum adhuc Heſychii tempore fuiſſe ſuperſtitem, et Heſychium ex hoc Philonis opuſculo in lexicon ſuum transduxiſſe, magnamque ſaepius illius etymologiarum, in V. T. nominibus eruendis obuiarum, cum Philoneis, quae iam reſtant, conuenientiam eſſe, cum *Io. Martianaeo*, Opp. Hieronymi editore, in commentario ad librum Hieronymi de nom. Hebr. I. pag. 90. cenſet et contra *Weſſelingium*, in libro Probabil. cap. 32. p. 280. ſecus ſentientem, oſtendit *Carpzou.* in prolegomen. Philon. lib. II. cap. 2. pag. 28 ſqq. adde infra de ſcriptis Philon. nr. 42.

Philonis autem opera horumque interpretatio et collatio quantum conducant ad hiſtoriam philoſophiae, cumprimis ad rectam vtriusque teſtamenti diuini intelligentiam, plures viri docti monuerunt atque exemplis docuerunt. Nam Philo, ipſe Iudaeus, quod res ſacras et biblicas, hiſtoriam et antiquitates Hebraeorum, ad quas etiam ſcriptores N. T. ſaepe adludunt, diligenter euoluit, ad mores, conſuetudines, placita atque opiniones Iudaeorum ſuique temporis, quod ab aetate ſcriptorum N. T. diuinorum prope abeſt, crebro reſpexit, et quod τῶν LXX. verſionem plerumque retinuit: totum dicendi genus, permultae formulae loquendi, prouerbia, vis et poteſtas complurium vocabulorum, cum in LXX. verſionibus tum praecipue in N. T. rectius et felicius, quam ex aliis, haud raro explicari atque intelligi poſſunt. Quare Erneſti atque Michaelis ore et ſcriptis Philonis lectionem ſedulo commendarunt ad loca N. T. illuſtranda. Quod ille a ſcriptoribus priorum ſaeculorum eccleſiaſticis et allegoriarum amantibus ſtudioſe lectus eſt; etiam illorum dictis librisque lucem frequenter adfundit. In catenis in libros V. T. ſaepius occurrunt Philonis effata et ſententiae. vid. infra, in libro V. cap. 17. vol. VII. pag. 734. 735. 736. etc. 790. Hinc *Ioannes Damaſcenus*, *Chryſorrhoas*, octauo iam ſaeculo conſcripſit ἱερὰ παράλληλα, in quibus praeter multorum, qui quidem interciderunt, ſcriptorum fragmenta, *Philonem* quoque cum dictis codicis ſacri contendit. Idem laudabile inſtitutum Io. Pricaeus, Hugo Grotius aliique in adnotatt. ad N. T. Mangey in notis ad Philonem, *Io. Alberti* in ſpecimine obſſ. in N. T. ex Philonis libro de opificio mundi erutarum, in Muſeo Bremenſi vol. I. part. I. pag. 106. obſeruarunt, et Philonianas loquendi formulas atque ſententias compararunt cum ſtilo N. T. — *Claudii Frees Hornemanni* ſpecimen exercitt. criticarum etc. iam laudaui. — *Idem* conſcripſit obſeruationes ad illuſtrationem doctrinae de canone V. T. ex Philone — Hauniae. 1775. 8 (de quo libello vid. ephem. liter. Kilonienſ. a. 1775. nr. 50. et ex illis Erlangenſes in ſupplem. eiusdem anni, ſcid. 48. pag. 753 ſqq.) — Hornemanni iudicium de canone V. T. ſiue de libris, a Philone in illum receptis, et quos hic vel diuinae originis fuiſſe contendit, vel nude citauit, vel non memorauit, vt plurimum quidem, ſed ita, vt quaedam ornaret, eruditeque explicaret, in quibusdam diſcederet a ſententia Hornemanni, ſequutus eſt cel. *Eichhorn* in Einleitung ins alte Teſtament, tom. I. Lipſiae 1780. 8. pag. 53—68. — *Hoeſchelius* ad S. Io. Damaſceni homiliam et acroſtichin, Μωσῆς θεοῦ πρόσωπον ἐν Θαβὼρ ἰδὲ etc. Auguſtae Vindel. 1588. 8. p. 95—104. Philonis loca emendat. — Vir quidam doctus (in Bibl. raiſon. tom. XXXII. part. II. pag. 304.) in Philonis ſcriptis verſionis *Aquilae*, qui tamen centum ferme annis recentior fuit, veſtigia animaduertit: huius quoque cubilia detexit *Petr. Weſſeling* in epiſtola ad H. Venemam de Aquilae in ſcriptis Philonis Iud. fragmentis

tis et Platonis epiſtola XIII. Traiecti ad Rhen. 1748. mai. 8. et multa de Philonis conſenſu cum LXX. interpretibus et diſſenſu ab illis docte diſputat, Mangeii rationes aliquoties diſcutit a pag. 23. loca ex verſione, ſiue Aquilae ea fuerit, ſeu alius, in orationem Philonis adſcita, cum cura examinat, denique pag. 34. ſummam confecit, atque, ita, ait, obtinuiſſe mihi, quod propoſueram, videor, Philonem Iudaeum Alexandrinorum verſionem in exſcribendis veteris teſtamenti verbis ſedulo ſectari, nonnumquam ab ea quidem parum diſſociari, ſed aut ornatus orationis gratia, aut amanuenſium delicto, aut ſuo; *cum Aquila minime conſentire;* ſi quae ſint in commentariis verſionis illius indicia, ea pleraque omnia vel intempeſtiuis antiquariorum ſcholiis, ex Hexaplari *Origenis* editione arceſſitis, tribuenda, vel dubiae eſſe auctoritatis."

Cel. *Carpzouii* ſacras exercitationes in Paulli epiſt. ad Hebraeos ex Philone et praefixa prolegomena Philoniana ſaepius laudaui. — Idem vir graece doctiſſimus edidit Stricturas theolog. in epiſtolam S. Paulli ad Romanos. Adſperſi ſubinde ſunt flores Philoniani: primum prodierunt Helmſtadii in nonnullas particulas diſſectae 1752—1756. 4. Tum iunctim editi libelli, emendatius et auctius ibid. 1758. 8. vid. Nachrichten von Niederſächſiſchen berühmten Leuten und Familien, plag. 78 vol. II. Hamburgi 1769. 8. pag. 218. et pag. 217 ſq. de ſacris exercitationibus, ac pag. 223. de diſputatione de λόγῳ Philonis; vbi plurium V. D. cenſuras et iudicia de vtroque libro ac diſputatione citantur.

Quos fructus ex lectione Philonis litterarum cupidus percipere poſſit, egregie oſtendit el. *Chriſtoph. Frid. Loesner*, Profeſſor Lipſienſis, cum in Lectionum Philonianarum ſpecimine, Lipſiae 1758. 4. tum vero in Obſeruationibus ad N. T. e Philone Alexandrino. Lipſiae 1777. 8. Verborum quidem vim atque notionem potiſſimum perſequitur: neque tamen rerum atque antiquitatis, lectionisque verae aut falſae Philonianae curam negligit; hinc inde Carpzouii quoque opiniones atque interpretationes oppugnat. — M. *Adam Frid. Kühn*, Rector ſcholae Sorau. in Luſatia inferiore, ſcripſit II. progr. ſpicilegium Loesneri obſeruationum ad N. T. e Philone Alexandrino, Sorau. 1783. 4. — rec. et auct. Pfortae 1785. 8.

Chr. Guil. Thalemann de nube ſuper arca foederis cum vindiciis. Acc. comment. *de auctoritate Philonis et Ioſephi* in hiſt. rituum ſacrorum. Lipſiae 1771. 8. Contra Rauium, Rabbinorum commentis interdum maiorem, quam Philoni ac Ioſepho, auctoritatem tribuentem, diſputat, et Philonis ſcientiam rituum iudaicorum vindicat. conf. *Erneſti* neueſte theolog. Biblioth. tom. I. part. V. pag. 465 ſqq.

De doctrina, diſciplina, opinionibus ſtiloque Philonis docte pleneque agit *E. H. Stahl* in Verſuch eines ſyſtematiſchen Entwurfs des Lehrbegriffs Philo's von Alexandrien, in *Eichhornii* Allgem. Biblioth. der bibliſchen Litteratur, vol. IV. part. 5. pag. 469—890. Lipſiae 1793. 8. *Harl.*

II. Scripta o) *Philonis* complura exſtant *digna meliore cum editione, tum interpretatione,* vt recte ait *Cotelerius* ad tom. II. monumentor. eccleſiae graecae pag. 540. Addo etiam, ordine

o) Sociniani cuiusdam hominis putidam coniecturam, qui ſcripta Philonis compoſita eſſe exiſtimat ab aliquo huius nominis Chriſtiano, qui circa extremum ſaeculi ſecundi poſt Chriſtum natum claruerit, confutauit *Petrus Allixius* in iudicio eccleſiae Iudaicae aduerſus Vnitarios capite VI.

Digitized by Google

ordine meliori; nam qui in editionibus occurrit, eſt admodum perturbatus. Sed vniuerſis his, vt ſpero, defectibus occurret et eruditorum exſpectationi abunde ſatisfaciet doctiſſimus vir *Ericus Benzelius;* Erici archiepiſcopi digniſſimi F. Praefectus doctiſſimus bibliothecae Vpſalienſis, qui, adparatu non contemnendo inſtructus, iam ab aliquot annis nouam Philonis editionem et vno alteroque opuſculo auctiorem molitur [p]). Philo ipſe in limine libri *περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμῶν* oracula Moyſis, quae plerisque ſcriptis ſuis illuſtrauit, in tres ideas ſiue tria diſtinguit genera: *Τὴν μὲν περὶ κοσμοποιΐας, τὴν δὲ ἱστορικὴν, τὴν δὲ τρίτην νομοθετικήν.* Hanc diſtinctionem ſequuti ſunt, qui ſcripta Philonis pleraque digeſſerunt in *Κοσμοποιητικὰ, Ἱστορικὰ* et *Νομοθετικά.* Sed contra Philonis mentem ac minus commode ea ſunt vſi. Mihi quidem, ſaluo aliorum iudicio, ita videntur Philonis ſcripta digerenda eſſe: [Littera *M.* ſignificabo ordinem et paginam edit. Mangey.]

1) *Περὶ τῆς Μωΰσέως κοσμοποιΐας. De mundi opificio* ſiue in Hexaëmeron pag. 1. edit. Pariſ. [et pag. 1. M.] Ex hoc libro locum proferens *Euſebius* VIII. 13. praeparat. *Πάλιν οὖν,* inquit, *τὸν Φίλωνα παραιτέον ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν εἰς τὸν νόμον.* Laudat idem XI. 24. [Io. Damaſcenus in Parallelis ſacris citat *ἐκ τῆς τῶν κατὰ Μώσεα κοσμοποιΐας.* Ipſe Philo lib. de Abrahamo pag. 385. ita prouocat ad hunc librum *ὡς ἐν τῇ κοσμοποιΐᾳ δεδήλωται.* Hoc autem opuſculum eſt commentarius partim litteralis, partim myſticus in Geneſeos cap. 1. Apud Hieronymum et Sophronium eſt titulus generalis, *in quinque libros Moyſi.* vid. ibi notam Fabric. pag. 62. adde indicem MS. cod. Antonii Eparchi, infra in vol. X. pag. 480. nr. XIV. *Harl.*] Latine conuertit Ioh. Chriſtophorſonus.

2) *Νόμων ἱερῶν ἀλληγορία τῶν μετὰ τὴν ἑξαήμερον πρώτη* ad Geneſ. II. vſ. 1—17. *Allegoriae ſacrarum legum poſt Hexaëmeron* lib. I. pag. 46. (40.) Philonis allegoriam ſacrarum legum legiſſe ſe teſtatur *Photius* cod. CIII. *Fabric.* — *Mangey* notat ad initium huius libri pag. 43. Io. Damaſcenum, huius opuſculi locum adducentem, citare *ἐκ τοῦ περὶ Μωσέως,* et illum in parallelis ſacris tum octauum, tum nonum allegoriarum librum ſaepius memorare; vnde concludit, vel hos libros olim fuiſſe aliter diuiſos, vel partem eorum periiſſe. *Harl.*

3) *Νόμων ἱερῶν ἀλληγορία τῶν μετὰ τὴν ἑξαήμερον δευτέρα* ad Geneſ. II. 8 ſq. *Allegoriae* lib. II. pag. 1087. Hic liber ab Hoeſchelio primum graece [q]) editus cum notis, et male

p) Conf. *Guil. Ern. Tenzel* obſeruationem, in Obſeruationibus halenſibus, tom. V. pag. 428 ſqq. Neque vero Benzelii editio vidit lucem. At ſuam ille verſionem atque animaduerſiones miſerat Mangeyo, qui tamen promiſſa haud omnino ſeruauit. vid. Commercium epiſtolicum inter Benzelium, archiep. huiusque fratrem, Guſtau Benzelſtjerna, cenſorem librorum, Suecice, a *I. H. Lidén,* Lincöping. 1791. 8. editum, atque Ien. Allgem. Litteraturzeit. menſe Sept. 1791. nr. 251. pag. 582. Atque ipſe Mangey in praefat. fin. ſcribit, ſe a Benzelio librum excuſum accepiſſe, quem Benz. variis lectionibus ex cod. Auguſt. atque Seldeniano cum nonnullis coniecturis conſperſerat; ex his tum coniecturis, tum adnotationibus quaedam feciſſe nota, plura ex iisdem editurum, niſi inaudiuiſſet, ipſum nouae Philonis editionis ſuſcepiſſe conſilium. Ex notis Benzelii manu exaratis vidi, et ſuis locis adnotaui, illum ordinem, a Fabricio praeſcriptum, rarius deſeruiſſe. *Harl.*

q) Francof. 1587. cum duobus aliis opuſculis, dein cum reliquis Philonis opp Pariſ. 1640. Morellus trium illorum opuſculorum verſionem confeciſſe arguitur imperfectam et ab auctoris mente alienam. Libellus ipſe deſideratur in Turnebi editione: nec in quouis cod. Pariſ. legitur. Hinc ſequens liber etiam in multis codd. inſeri itur *ἀλληγορία δευτέρα.* In cod. Vaticano inſcribitur *Φίλωνος*

male in Geneuenſi ac Pariſienſi liber tertius inſcribitur et a reliquis longe diſtrahitur. [*M.* dedit opuſculo locum III.]

4) *Νόμων ἱερῶν ἀλληγορία τῶν μετὰ τὴν ἑξαήμερον τρίτη* ad Geneſ. III. 8 ſq. *Allegoriae* lib. III. pag. 60. [pag. 87. *M.* cuius not. vide.] Hic male in editionibus inſcribitur liber ſecundus. [P] [A Damaſceno, et aliis citatur liber III. allegoriarum. Commentar. in Geneſ. III. 1—7. periit.]

Librum quartum allegoriarum Philonis citat *Leontius* apud Turrianum IV. 2. Apologiae pro epiſtolis Pontificum. *Fabric.* Quae ſcripſerat, (ait Mangey pag. 138.) Philo in Geneſ. III. 20—23. diu perierunt. Scripſiſſe vero liquet ex lib. de Sacrif. pag. 137. *Harl.*

5) *Περὶ τῶν χερουβὶμ καὶ τῆς φλογίνης ῥομφαίας, καὶ τοῦ κτισθέντος πρώτου ἐξ ἀνθρώπου Καῒν* r) ad Geneſ. III. 24 ſq. *De Cherubim et flammeo gladio, de Caino, qui primus ex homine procreatus eſt* pag. 108. [*M.* pag. 138. locus in codd. variat. vid. Pfeiffer.]

6) *Περὶ ὧν ἱερουργοῦσιν Ἄβελ τε καὶ Κάϊν* ad Gen. IV. 2 ſq. *De ſacrificiis Abelis et Caini* pag. 130. *Fabric.* [*M.* pag. 163. qui praeferre malit lectionem cod. Vatic. *περὶ γενέσεως Ἄβελ καὶ ὧν αὐτός καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κάϊν ἱερουργοῦσιν*, *de natiuitate Abel, atque iis, quae ipſe et frater eius Cain ſacrificant.* In cod. A. Monacenſi et alio loco poſitus eſt et inſcriptus *περὶ ὧν ἱερουργοῦσιν Ἄβελ καὶ Κάϊν*. *Harl.*

7) *Περὶ τοῦ τὸ χεῖρον τῷ κρείττονι φιλεῖν ἐπιτίθεσθαι* ad Geneſ. IV. 7 ſq. *De eo, quod deterius potiori inſidiari ſoleat* p. 155. [*M.* pag. 191.] Laudat *Euſebius* XI. 15. praeparat. et ante eum Origenes in Matth. pag. 369. *Φίλων δὲ ἐν πολλοῖς τῶν εἰς τὸν Μωϋσέως νόμον συνταξέων αὐτοῦ εὐδοκιμῶν καὶ παρὰ συνετοῖς ἀνδράσι φησὶν ἐν βιβλίῳ ἐπὶ τοῦ τὸ χεῖρον* etc. [*ἐν τῷ* Z et H *νόμων* etc. citatur a Io. Monacho.]

[Poſt id opuſculum Mangey inſeruit aliud, et ex cod. Vaticano CCCLXXXI. exſcriptum primus pag. 226 ſqq. edidit *περὶ τῶν τοῦ δοκησισόφου Κάϊν ἐγγόνων, καὶ ὡς μετανάστης γίνεται*, *de poſteritate Caini ſibi viſi ſapientis, et quo pacto ſedem mutat:* continet commentarium, pro more myſticum, in Geneſ. IV. 16—26. et ſapit ſtilum Philonis. Sed diu e plurimis codicibus excidiſſe videtur, quoniam Euſebius, Hieronymus, Photius, Suidasque id in catalogo ſcriptorum Philon. non recenſent. Saepius tamen a Ioanne Monacho inedito ſic citatur *ἐκ τῶν* H *καὶ* Θ *τῶν νόμων ἱερῶν ἀλληγορίας*. Adde Lambec. comment. codd. Vindob. III. pag. 210. vbi titulus libri deperditi citatur, vti in catalog. Vatic. *Harl.*]

8) *Περὶ Γιγάντων* ad Gen. VI. 1. *De Gigantibus* pag. 284. [*M.* pag. 262.].

9) *Περὶ τοῦ ὅτι ἄτρεπτον τὸ θεῖον* ad Gen. VI. *De eo, quod Deus ſit immutabilis* p. 293. [*M.* pag. 272.] *Euſebius* II. 8. Hiſt. forte non male s) vtriusque libri, huius ac praecedentis, communem tradit fuiſſe titulum, *περὶ γιγάντων ἢ περὶ τοῦ μὴ τρέπεσθαι τὸ θεῖον*. Sane libro priore, qui de gigantibus inſcribitur, agitur etiam de diuinae virtutis immobilitate. *Fabric.*

Mangey

Φίλωνος Ἰουδαίου τῶν μετὰ τὴν ἑξαήμερον: in Mediceo autem *Φίλωνος εἰς τὸ ποιήσωμεν βοηθὸν κατ' αὐτὸν λόγος* B. vid. Mangey pag. 65. *Harl*

r) A Suida et Eudocia citatur *εἰς τὰ Χερουβίμ, τουτέστι τὴν φλογίνην ῥομφαίαν*. *Harl.*

s) Male omnino, et vid. cod. Norf. occaſionem vero huius inſcript. *ὅτι ἄτρ. τὸ Θεῖον.* v. p. 296. E. *Benzel.* in not. ms.a.

Digitized by Google

Mangey et iudicium et ordinem Fabricii ſequitur, atque obſeruat, quae a Io. Monacho inedito adducantur ἐκ τοῦ περὶ Γιγάντων, in hoc opuſculo occurrere. Mangeii autem verba fecit ſua *Bandin.* adde cl. Pfeifferi not. tom. II. pag. 357. et pag. 358 ſq. Suidas et Eudocia memorant περὶ Γιγάντων, α. ſequentis autem libri de immutabilitate Dei mentionem non iniiciunt. *Carpzou.* quoque in exercitatt. facris, ad Hebr. VI. 17. pag. 284. pronuntiat, librum de immutabili deo eſſe partem libri de Gigantibus. *Harl.*

10) Περὶ γεωργίας Νῶε ad Gen. IX. 20. liber I. *De agricultura Noë* pag. 187. [*M.* pag. 300. περὶ γεωργ. omiſſo voc. Νῶε. Atque in toto libro nihil legitur de Noacho. vid. *Carpzou.* ſacr. exercit. pag. 516.]

11) Περὶ Φυτουργίας Νῶε ſiue περὶ γεωργίας liber II. ad Gen. IX. 20. *De plantatione vineae a Noë factae* pag. 214. [*M.* pag. 329.] Libros duos περὶ γεωργίας ſcripſiſſe Philonem, teſtatur idem Euſebius, et hunc pro ſecundo agnouit etiam in verſione ſua Lilius Tiphernas. *Fabric.* Hunc eſſe librum ſecundum libri antecedentis Mangey, (Fabricium ſequutus,) docet in not. pag. 300 et 329. Plurimi autem codices huncce librum priori haud ſubiungunt, et ipſi variant in loco, illi adſignato. vid. Pfeiffer. *Harl.*

12) Περὶ μέθης ad Gen. XI. 21. *De ebrietate* pag. 240. [*M.* pag. 357] Hic liber videtur olim diuiſus fuiſſe in duos. Nam duos περὶ μέθης ſcripſiſſe Philonem, idem Euſebius teſtatum reliquit. *Fabric.* — Mangey pag. 328 in nota ad antecedentem librum dubitat, an ille ab hoc *de ebrietate* recte ſeparetur, ſiquidem ad pag. 233. edit Parſ. de plantatione deſinat agere noſter, et ad ebrietatem pergat. — Philo a pag. 265 B. — 270. B. integram diſſertationem de veritate ac falſitate ſenſuum conſcripſit, in qua Pyrrhonem plane ſequutus, exempla adduxit, quibus poſtea ſaeculo II. Sextus Empiricus vſus eſt, et eodem circiter tempore Diog. Laertius in vita Pyrrhonis. v. *Carpzou.* in ſacris exercitt. in Ep. ad Hebraeos V. 13. pag. 245 ſq. — Plures antiquiores citarunt duo *de ebrietate*, (aut, vt priores interpretes verterunt, *de temulentia*, libros, quare coniicit cel. Pfeifferus vol. III. pag. 169. forſan Euſebium, Hieronymum et Suidam libellum, περὶ Φυτουργίας, quem non noſcant, pro primo περὶ μέθης habuiſſe. Sed illum ab aliis pro ſecundo περὶ γεωργίας libro habitum fuiſſe, paullo ante vidimus. *Harl.*

13) Περὶ τοῦ ἐξένηψε Νῶε Gen. IX. 24. *De verbis, euigilauit Noë* pag. 273. [*M.* p. 390.] Hunc ipſum librum puto intelligi ab Euſebio, cum memoratur εἰς ὁ περὶ ὧν νήψας ὁ νοῦς εὔχεται καὶ καταρᾶται. Neque opus eſt, vt pro νοῦς legamus Νῶε — nam ad νοῦν adplicat Philo, quae de Noë dicuntur. [Adſenſit Mangey, cuius et Pfeifferi notas conferes. adde Fabric. ad Hieronym. pag. 62]

14) Περὶ συγχύσεως διαλέκτων ad Gen. XI. 1 ſq. *De confuſione linguarum* pag. 319. [*M.* pag. 404.] Huius libri Euſebius facit mentionem et Hieronymus.

15) Βίος σοφοῦ τοῦ κατὰ διδασκαλίαν (Euſebius male δικαιοσύνην, licet videatur reſpici ad Gen. XV. 6.) τελειωθέντος ἢ περὶ νόμων ἀγράφων, *Vita Sapientis, per doctrinam perfecti, ſiue de legibus non ſcriptis* pag. 349. Totus hic titulus [P] in Euſebio exſtat. Vulgo autem inſcribitur *de Abrahamo:* et ſane maiorem partem de hoc agit, prius tamen de aliis ante Abrahamum piis hominibus, Enoſo, Enocho, Noë, quos vocat προτέραν τριάδα τῶν ἀρετὴν ἐπιποθησάντων, tum paucis de Iſaaco et Iacobo et Sara: ſingula κατὰ τὰς ῥητὰς

γραφὰ

Digitized by Google

γραφὰς primum, deinde *κατὰ τοὺς ἀλληγορίας*, vt loquitur, *νόμους* perſequens. Porro in limine huius libri, Philo ait, ſe, poſtquam de mundi opificio diſſeruit, iam etiam de legibus agere velle, ac primo de vniuerſalioribus illis atque antiquioribus non ſcriptis, ſed ſcriptarum archetypis, ad quarum normam Abraam et alii amici dei vitam ſuam exegerunt. *Ὃν μὲν οὖν τρόπον ἡ Κοσμοποιΐα διατέτακται, διὰ τῆς προτέρας συντάξεως ὡς οἷόν τε ἦν ἠκριβώσαμεν. Ἐπεὶ δὲ τοὺς νόμους* etc. Non puto autem, a Philone alium librum hoc de argumento praemiſſum, quam vnicum, quem numero primo retuli *περὶ κοσμοποιΐας*. Eundem reſpicit, quum de tetrade loquens *δι' ἃς δ' αἰτίας*, inquit, *ἅγιος ἐλέχθη, διὰ τῆς προτέρας συντάξεως εἴρηται*. Neque ſyntaxin vocat collectionem plurium librorum, ſed vnicum librum. *Περὶ Φιλανθρωπίας* pag. 797. *δεδήλωται πρότερον ἐν δυσὶ* (lege *τρισὶ*) *συντάξεσιν, ἃς ἀνέγραψα περὶ βίου Μωϋσέως*. Reliquos, ſeparatim editos; interim hodie ordinem ſacrarum litterarum, quas interpretatur, ſequi tuto nos poſſe exiſtimo. *Fabric.* — *Benzel.* in nota: „nr. 16. mihi 15. — nr. 17. mihi 16. — nr. 18. mihi 17. — nr. 19. mihi 18. *Philo libro proximo*, (quae Fabricii verba ſunt in med. nr. 19.) — pag. 1052. c. — 20. mihi 19." Atque Mangey mutauit ordinem. Nam opuſculum, quod Fabricius loco 15. collocandum putarat, Mangey poſt plura alia, demum in vol. II. loco primo pag. 1 ſq. poſuit, et inſcripſit, vti apud Fabricium noſtrum legitur, niſi vt in fine poſt *ἀγράφων* adderet, *ὅ ἐστι, περὶ Ἀβραάμ*. Ab Hieron. et Damaſceno dicitur liber *de vita ſapientis, σοφοῦ*. A Suida et Eudocia male, *περὶ βίου φιλοσόφου*, et a Sophronio *περὶ βίου φιλοσοφικοῦ*. *Harl.*

Βίος σοφοῦ αὐτομαθοῦς ἢ κατὰ φύσιν, Vita Iſaaci. Et *Βίος σοφοῦ ἀσκητικοῦ* ſiue *ἐξ ἀσκήσεως, Vita Iacobi*, periit. Vide, quae dixi infra nr. 21.

16) *Περὶ ἀποικίας* ad Gen. XII. 1 ſq. ***De migratione Abraami*** pag. 388. [*M.* pag. 436.] Meminit Euſebius.

Περὶ μισθῶν liber ***de mercede proborum*** ad Gen. XV. 1. [et quidquid Philo de capp. 13 et 14. ſcripſerat,] intercidit. Memorat Philo pag. 424. *ἐν μὲν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ περὶ μισθῶν ὡς εἰκὸς ἦν ἐπ' ἀκριβείας διεξήλθομεν.*

17) *Περὶ τοῦ τίς ὁ τῶν θείων πραγμάτων κληρονόμος* ad Gen. XV. 2. p. 482. [*M.* I. pag. 437.] *De eo, quis rerum diuinarum haeres ſit.* Euſebius alteram quoque partem tituli ſeruavit *περὶ τοῦ τίς ὁ τῶν θείων ἐστὶ κληρονόμος, Καὶ περὶ τῆς εἰς τὰ ἴσα καὶ ἐναντία τομῆς.* Agitur enim in hoc libro etiam de foedere Gen. XV. 10. quo deus iuſſit Abrahamum diuidere vaccam et cetera animalia et partes ex aduerſo ſibi inuicem ponere.

18) *Περὶ τῆς εἰς τὰ προπαιδεύματα συνόδου* ad Gen. XVI. 1 ſq. *De congreſſu comparandae liberalis eruditionis cauſa* pag. (424.) 450. [*M.* I. pag. 519.] Nimirum humaniores artes ac diſciplinas philoſophiae famulantes Philo confert cum Hagare, ancilla Abrahami. Apud Euſebium non *προπαιδεύματα* legitur, ſed *παιδεύματα*. Sed *προπαιδεύματα* magis probo. Et Philo ipſe libro [?] proximo pag. 428. *εἰρηκότες ἐν τῷ προτέρῳ περὶ τῶν προπαιδευμάτων καὶ περὶ κακώσεως* etc.

16) *Περὶ φυγάδων* ad Geneſ. XVI. 6 ſq. *De profugis* pag. (450.) 428. [*M.* pag. 546.] Apud Euſebium hic liber recte inſcribitur *περὶ φυγῆς καὶ εὑρέσεως de fuga Hageris eaque per angelum inuenta:* atque ita legit Hieron. in catalogo et Sophronius. In quibusdam Euſebii codicibus fuit, [nec non apud Suidam, (vbi vid. Küſter.) et Eudociam,] *περὶ φύσεως*

Digitized by Google

καὶ εὑρέσεως, vt patet ex Rufini verſ. In aliis Valeſius inuenit περὶ Φύσεως καὶ αἱρέσεως Nicephorus vtramque lectionem coniunxit περὶ Φυγῆς καὶ αἱρέσεως περὶ Φύσεως καὶ αἱρέσεως. Male, vt opinor, licet in MS. Euſebii Norfolchienſi acceperim quoque legi περὶ Φυγῆς καὶ αἱρέσεως, περὶ Φυγῆς καὶ εὑρέσεως.

Περὶ διαθηκῶν de teſtamentis ſiue pactis dei libro duo interciderunt. Meminit Philo libro proximo: τὸν δὲ περὶ διαθηκῶν σύμπαντα λόγον ἐν δυσὶν ἀναγέγραφα πραγματείαις M motat ex hoc ipſo loco, atque ita, vt non v dill. ſe illos innuat Euſebius, et ex eo Hieron. Male itaque apud Euſebium legitur περὶ διαθηκῶν πρώτης καὶ δευτέρας. Scripſerat Euſebius α' καὶ β', quod exprimi debet πρῶτον καὶ δεύτερον, ſcilicet βιβλίον.

20) Περὶ τῶν μετονομαζομένων, καὶ ὧν ἕνεκα μετονομάζονται, ad Geneſ. XVII. 1 ſq. De iis, quorum nomina in ſcripturis mutata memorantur. et quare illud factum ſit pag. 1044. [M pag. 578] Hunc librum primus graece ex codice Auguſtano edidit et notis illuſtrauit Dauid Hoeſchelius, Francof. apud Wechel. 1587. 8. Latine vertit Fed. Morellus, Pariſ. 1593. 8. memorat Euſebius. Fabric. —. Deeſt hoc opuſculum in codd. Pariſ. Mediceis Moguntinisque, et in edit. Turnebi. Pars autem huius libri deſiderari videtur Mangeio; quod a Ioanne Monacho quam plurimâ ἐκ τῶν μετονομαζομένων citantur, quae nullibi apud Philonem occurrunt. Idem Mangeus retinuit Morelli verſionem latinam, hinc inde mutatam. In hoc opuſculo deſiit Pfeifferi noſtratis editio. Harl.

21) Βίος Πολιτικοῦ (Photius cap. 103. περὶ βίου πολιτικοῦ ὅπερ ἐστὶ περὶ Ἰωσήφ. Vita viri ciuilis, ſiue de Ioſepho pag. 526. In limine huius libri teſtatur, ſe ſcripſiſſe vitas trium virorum Abrahami, Iſaaci et Iacobi, de quibus libro de Abrahamo: ὁ μὲν γὰρ πρῶτος ἐπίκλησιν Ἀβραὰμ σύμβολον διδασκαλικῆς ἀρετῆς ἐστίν· ὁ δὲ μέσος Ἰσαὰκ φυσικῆς, ὁ δὲ τρίτος Ἰακὼβ ἀσκητικῆς. Sed Iſaaci et Iacobi vita intercidit, vt dixi ſupra poſt nr. 15. Ioſephi vitam latine vertit praeter Gelenium Franciſcus Zinus, Venet. 1575. 8. Fabric. Mangeius hoc opuſculum poſt id, quod Fabricius nr. 22. ſignauit, in tom. II. p. 41. poſuit. In codd. et apud Photium cod. CIII. eſt inſcriptio βίος πολιτικός. Hieronymus de conuerſatione vitae; vnde Sophronius, et ex hoc Suidas et Eudocia περὶ ἀγωγῆς βίου. Continet vero hoc opuſculum et hiſtoriam et allegoriam vitae Ioſephi. Harl.

22) Περὶ τοῦ κατὰ τὸν Μωϋσέα θεοπέμπτους εἶναι ὀνείρους. Quod a deo mittantur in ſomnia. Libros quinque huius argumenti ſcripſiſſe Philonem, Euſebius, Nicephorus et Suidas teſtantur. Sed primus intercidit, ſecundus legitur pag. 565. edit. Pariſ. [M tom. I. pag. 620.] in cuius limine primus citatur: ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης γραφὴ περιεῖχε τοὺς κατὰ πρῶτον εἶδος ταττομένους τῶν ὀνείρων θεοπέμπτων, ἐφ᾽ οὗ τὸ θεῖον ἐλέγομεν κατὰ τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν [ὑποβολὴν Mang. ex cod. Vatic.] τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις ἐπιπέμπειν [τὰς] φαντασίας. Tertium habes pag. 1108. [M. pag. 699] ab Hoeſchelio primum vulgatum graece ex codice Auguſtano, et illuſtratum notis Francof. apud Ioh. Wechelum 1587. 8. Quartus et quintus non exſtant. Fabric. In vtroque, quod reſtat, opuſculo, neque codd. neque Hieronymus agnoſcunt illud κατὰ τὸν Μωϋσέα, et omiſit Mangeius. Suidas et Eudocia citant περὶ ὀνείρων ε. Philo myſtice agit in libro II. de duobus Iacobi ſomniis, Geneſ. XXVIII et XXXI. memoratis. Alter, qui ſupereſt liber, continet myſticum commentarium in Ioſephi praefectique piſtorum ac pincernarum ſomnia, Geneſ. XXXVII. et XXXVIII. Quod raro in codicibus mstis occurrit, et contextus eſt vitioſus, Mangeius eum ope duorum codicum

Digitized by Google

dicum et coniecturis pro viribus ſanauit, et verſionem de nouo fere confecit. In hoc opuſculo deſinit vol. I. edit. Mangeii. *Harl.*

Τῶν ἐν Γενέσει ζητημάτων καὶ λύσεων *Quaeſtionum et ſolutionum in Geneſin* libri VI. praeter ea, quae exſtant latine in Micropresbytico pag. 340—360. Baſil. 1550. fol. poſt editionem Pariſ. 1520 fol. interciderunt. Memorantur apud Euſeb. et in titulo Codicis Caeſarei. *Fabric.* — Damaſcenus in Parall. pag. 362. meminit libri ſecundi pag. 363. ſexti: porro ibid. pag. 376. pag 658. quinti. *Benzel.* in nota miſta.

Hactenus, quae ad Geneſeos librum illuſtrandum faciunt.

23) Περὶ βίου Μωυσέως, ὅπερ ἐςὶ περὶ θεολογίας καὶ προφητείας. *De vita Moyſis, ſiue* de theologia ac prophetia liber I. pag. 602. [*M.* tom II. pag. 80.] II. pag. 654. [*M.* pag. 134.] III. 664. [*M.* pag. 145.] Citat *Clemens* I. Strom. pag. 342. [Multa inde habent Clem. Alex. Damaſcenus, Io. Monach. et catenae ineditae in Exodum. vid. Mangeium.] latine vertit praeter Gelenium *Franciſcus Philelphus*, (vide *Voſſium* de hiſt. lat. pag 591. [et *Zenum* in Diſſertaz. Voſſiane, tom. I. pag. 294.]) *Adrianus Turnebus* Pariſ. et *Franciſcus Zinus* Venet. 15 5. 8.

Libri quinque ζητημάτων καὶ λύσεων ſiue *quaeſtionum et ſolutionum in Exodum* Euſebio, [Suidae, Eudociae et Hieronymo] et in titulo codicis Caeſarei memorati non exſtant. [Quaedam ſeruauit Damaſcenus.]

24) Περὶ τῶν δέκα λογίων, ἃ κεφάλαια νόμων εἰσί. *De decalogo* pag. 744. Latine vertit *Ioh. Veuraeus*, Pariſ. 1544. [554. ap. Maitt.] 8. *Ioh. Chriſtophorſonus*, Antwerp. 1533. 4. *Fabric.* — [*Mangeius* tom. II. pag. 180. vertit *de decem oraculis, quae ſunt legum capitula*, et notat, cod. Auguſtanum congruere cum editis in titulo huius libelli; in cod. Mediceo ſcribi Φίλωνος περὶ τῶν νόμων ἰδέας, reliquos codices habere εἰς τὸν δεκάλογον Μωσέως. Hieronymus (vbi vid. Fabric. pag. 63. not. z.) *de decalogo libri IV.* et Suidas atque Eudocia ex Sophronio περὶ σκηνῆς, (qui vero liber intercidit.) καὶ Δεκαλόγου, δ'. Sed Mangeius animaduertit, Philonem non de decalogo, ſed de legibus ſpecialibus libros quatuor edidiſſe, neque aliter docere *Euſebium*, a quo eccleſ. hiſtor. lib. II. cap. 18. ſcribitur περὶ τῶν δέκα λογίων.

25) Περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν εἴδει νόμων εἰς τὰ συντείνοντα κεφάλαια τῶν δέκα λογίων βιβλία ε'. *Libri quinque de legibus decalogi ſpecialibus* Euſebio memorantur. Ex his *primus* intercidit [t]), quo bina praecepta expoſuerat (1) περὶ τοῦ μὴ νομίζειν θεοὺς αὐτοκρατεῖς ἑτέρους et (2) περὶ τοῦ μηδὲν θεοπλαςεῖν χειρόκμητον. Haec enim duo accurate in illo ſe tractaſſe, teſtatur Philo ipſe libro proximo; vnde patet, binos libellos eius περὶ μοναρχίας huc non ſpectare, licet in illis *quoque agat de* cultu vnius ſummi dei.

Libri *ſecundi* pars prima, qua illuſtratur praeceptum (3) περὶ εὐορκίας καὶ σεβασμοῦ *de iureiurando et religione* legitur pag. 769. edit Pariſ. et quamquam titulus promittit etiam agere περὶ τῆς ἱερᾶς ἑβδόμης καὶ γονέων τιμῆς, in libro ipſo haec deſiderantur. Occurrit tamen altera pars, praeceptum (4) illuſtrans περὶ τῆς ἱερᾶς ἑβδόμης καὶ τῶν ἑορτῶν *de ſancto*

 ſabbatho

t) Non intercidit. vide epimetron. *Harl.*

Digitized by Google

ſabbatho et diebus feſtis p. 1173 ſq. edit. Pariſ. Primus hanc graece edidit David Hoeſchelius e codice MS. [Vaticano, nr. 379. vti coniicit Mangey,] Auguſtae Vindelicor. 1614. 4. Latine vertit Fed. Morellus Pariſ. 1614. 8. Sed tertia ad praeceptum (5) *περὶ γονέων τιμῆς* non exſtat

Liber *tertius* ad praeceptum (6) *τὸ κατὰ μοιχῶν καὶ παντὸς ἀκολάςȣ* et ad praeceptum (7) *τὸ κατὰ ἀνδροφόνων καὶ πάσης βίας. Contra moechos, omnesque libidinoſos, et contra homicidas omnemque violentiam habetur* pag. 776. In quibusdam codicibus argumenta huius libri ita deſignantur: *περὶ φθορᾶς,* [l] *περὶ ὑπογαμίȣ, περὶ ἀνδροφονίας, περὶ ἐπιτιθεμένων, περὶ ἀκȣσίȣ φόνȣ περὶ τȣ̃ μὴ ἀναισχυντεῖν γυναῖκας.* In hoc libro, vt in illo de decalogo, praeceptum de non occidendo poſtponit Philo praecepto de non committendo adulterio, ſequutus codices graecos Exodi XX. Sic et Lucas XVIII. 20. Marcus X. 19. Paulus Rom. XIII. 9. Syrus interpres Matth. XV. 19. *Tertullianus* de pudicitia cap. 5. *Clemens* VI. Strom. p. 685. *Iulianus* Parabates apud Cyrillum Alexandr. V. p. 152. *Syncellus* p. 131. Chronographiae. [Adde *Mangeium* ad librum de decem oraculis, tom. II. p. 207. not. *o*.]

Liber *quartus* ad praeceptum (8. 9. 10.) *τὸ περὶ τȣ̃ μὴ κλέπτειν καὶ ψευδομαρτυρεῖν καὶ μὴ ἐπιθυμεῖν, καὶ περὶ τῶν εἰς ἕκαστον ἀναφερομένων, καὶ περὶ δικαιοσύνης, ἣ πᾶσι τοῖς δέκα λογίοις ἐφαρμόζει. De furto non faciendo, de non dicendo falſo teſtimonio et de non concupiſcendo, tum de iis, quae ad ſingula haec referuntur. Denique de iuſtitia, praeceptis vniuerſis congruente.* [ſ. quae cum omnibus in vniuerſum decalogi praeceptis cognationem habet.] Hic liber lucem nondum vidit, excepta particula *περὶ ψευδομαρτυριῶν ad praeceptum nonum,* quae exſtat ſub titulo, *τὰ περὶ δικαςȣ̃ de iudice* pag. 718. [*M.* II. p. 344.] Latine translata a *Ioh. Chriſtophorſono* u), tum a *Rolando Petreio* Francoſ. 1602. 8. cuius v) verſio vna cum ipſius notis ſubiecta editioni Pariſ. Prodiit et ſeorſim graece et latine, cum verſione *L. Humfredi* Baſil. 1559. 8. Integrum vero ex MS. codice Seldeniano deſcripſit, et edendum in ſe recepit *Benzelius.* [Edidit Mangey tom. II. pag. 335.] Confer, quae de eodem codice *Seldenus* lib. II. de Synedriis cap. XIII. §. 12. *Fabric.*

[E P I M E T R O N.

In editione Mangeii librum de decalogo excipit pag. 210. liber *περὶ περιτομῆς, de circumciſione,* quae prima eſt pars, quam intercidiſſe putarat Fabricius. A cuius iudicio et plurium, qui ſequuntur, librorum, ordine, ab ea praeſcripto, quoniam Mangeius valde receſſit, non ſolum ordinem, quem hic tenuit, indicaui, ſed etiam illius notam, ab initio p. 210. ſcriptam, repetendam duxi.

„Poſtquam noſter, inquit Mangeius, de decalogo in genere eiusque decem capitibus diſſeruiſſet, iam ad leges particulares deſcendit, quae ad capita iſta referuntur. Merito igitur libellus hicce, (de circumciſione.) cum quinque ſequentibus, de Monarchia, Sacerdotibus, et Sacrificiis etc. librum de decalogo excipit, quum primi praecepti generalis leges ſpeciales contineat: ad fidem enim vnius dei refertur iſta cultus ratio, quam ipſe ſacris et caerimoniis inſtituit. Confirmatur hoc ex titulo huius libelli in codice mediceo. Sic enim ibi ſcriptum, *περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν εἴδει νόμων, εἰς β. κεφάλαια τῶν δέκα λογίων· τό τε μὴ*

u) Vide *Sturmii* epiſt. ad Aſchamum ed. Ackeri, pag. 12. *Heum.*

v) Non eſt Rolandi, ſed Chriſtophorſoni verſio. *Benzel.* in nota msta.

μὴ νομίζειν ἔξω ἑνὸς Θεοῦ ἑτέρους αὐτοκρατεῖς καὶ τὸ μὴ χειρότμητα θεὸν πλασεῖν (melius forſan *θεοπλαςεῖν.*) *Περιτομή.* Vnde liquet, nos hos de legibus ſpecialibus libros in ſuum ordinem reduxiſſe, qui in editis mire fuit turbatus; ibi enim libri de praecepto primo in vltimo ſunt loco poſita. Quod vero *Euſebius* eccleſ. hiſt. lib. II. cap. 18. ſcribit, *περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν εἴδει νόμων — α΄. β΄. γ΄. δ΄.* horum primus non intercidit, quod viris doctis viſum; ſed eſt hic ipſe libellus, de quo agimus, cui tamen inſuper adnectendi quinque ſequentes, qui, quamuis in totidem titulos diſtribuantur, pro vno ſolum libro ſunt habendi. Hactenus *Mangey.*

Sequitur, 1) pag. 213 *περὶ Μοναρχίας λόγος α΄.* *de Monarchia liber primus*, et pag. 222. *liber ſecundus.* (apud Fabricium nr. 27.) Libellus I. eſt, ait Mangey, praecedentis continuatio, pertinetque ſimiliter ad primum decalogi praeceptum, de vno deo colendo. In codice Mediceo ſequitur ordine continuo, nulla etiam diſtinctione adpoſita, ſolummodo nota haec in margine adiicitur, *περὶ Μοναρχίας νόμοι.*

2) *Περὶ τοῦ τινα γέρα ἱερέων*, apud Fabric. nr. 28.

3) *Περὶ ζώων τῶν εἰς θυσίας καὶ τινα τῶν θυσιῶν τὰ εἴδη*, apud Fabricium nr. 29.

4) *Περὶ θυόντων*, *de ſacrificantibus*, apud Fabricium nr. 30.

5) *Περὶ τοῦ μίσθωμα πόρνης εἰς τὸ ἱερὸν μὴ προσδέχεσθαι*, apud Fabricium nr. 31. Hos quinque libellos fuiſſe partes primi libri, iterum adfirmat Mangey in nota prima ad pag. 270. Hic enim incipiunt eae partes, de quibus Fabric. nr. 25. egit.

Περὶ τῶν ἀναφερομένων ἐν εἴδει νόμων, εἰς τρία γένη τῶν δέκα λόγων, τὸ τρίτον, τὸ τέταρτον, τὸ πέμπτον, τὸ περὶ εὐορκίας καὶ σεβασμοῦ, καὶ τῆς ἱερᾶς ἑβδόμης καὶ γονέων τιμῆς, de ſpecialibus legibus, quae referuntur ad tria decalogi capita; videlicet tertium, quartum quintumque, de iureiurando religioneque, de ſacro ſabbato, de honore habendo parentibus. Sed liber de parentibus honorandis periit. At pag. 277. ſequitur,

Περὶ τῆς ἑβδόμης de ſeptenario, et feſtis diebus, cum verſione Fed. Morelii latina, verum plane immutata. In edit. Turnebi deſideratur, contra in editione Pariſ. a. 1640. ad calcem Philonis operum fuerat reiectus. In nullo codice reperit Mangeius; ſed ad calcem libelli praecedentis de legibus ſpecialibus in cod. Mediceo notatum legit, *ἑξῆς ἐστι κεφάλαιον τὸ περὶ τῆς ἱερᾶς ἑβδόμης, ᾧ μυρία καὶ ἀναγκαῖα* etc. n. ſic incipit hic libellus.

Περὶ τῶν ἀναφερομένων — — τῶν δέκα λόγων· τὸ ἕκτον καὶ τὸ ἕβδομον, κατὰ μοίχων καὶ παντὸς ἀκολάστου, καὶ τὸ κατὰ ἀνδροφόνων καὶ πάσης βίας pag. 299. eſt liber tertius, de quo abunde diſputauit Fabricius. Continet vero liber, iudice Mangeio, egregium commentarium in praecepta de adulterio et homicidio, in quo auctor iuris romani antiqui, quod vulgo Anteiuſtinianeum adpellatur, ſcientiam prodit ſingularem. — Illum excipit liber, antea ineditus:

Περὶ τῶν ἀναφερ — — τῶν δέκα λογίων τὸ Η καὶ τὸ Θ καὶ Ι. τὸ περὶ τοῦ μὴ ἐπικλέπτειν. καὶ ψευδομαρτυρεῖν etc. vt iam Fabricius de libro *quarto* ad praeceptum 8, 9, 10. tit. l. m notauit, cum verſione latina *Frid. Brunzeil*, l in operis Epiſcopi. Poſt *ἐδαφιζεν* additur tantum a Mangeio *ὅ ἐστι τῆς συντάξεως.* Quod autem ex cod. Vindob. Lambecius I. comment.

comment. fol. 143. profert libri titulum τὸ H καὶ τὸ Θ καὶ τὸ I. τὸ περὶ τοῦ μὴ κλέπτειν — ὅ ἐστι ὅλης συντάξεως, Mangey conicit, etiam deeſſe τὸ τέλος, vertique debere: *qui quidem totius tractatus eſt finis*, quippe quum περὶ δικαιοσύνης libellus vltimus eorum ſit, quos de legibus ſcripſit noſter. Deſcriptus autem eſt liber ex cod. Bodleiano nr. 3400 olim Seldeni, qui eum cum multis legauit academiae Oxonienſi. De praecepto, οὐ ψευδομαρτυρήσεις agit Philo pag. 342. ſegmentum autem τὰ περὶ δικαστοῦ ſeparatum quidem a ſuperiore particula, pag. 344. ſed eſt pars et membrum praecedentis de teſtimonio falſo, continetque reliqua Philonis dicta ad praeceptum nonum. Malit tamen M. legere τὰ πρὸς δικαστήν, vt habent cod. mediceus et Bodleianus, et ipſe Philo in initio libr. *de iuſtitia* pag. 358. ἐν τῷ δικαιοσύνης οὐ βραχὺ μέρος ἢ τὸ πρὸς δικαστήρια καὶ δικαστήν. — Pag. 348. ſequitur ad praeceptum de non concupiſcendo, et reliqua praecepta ſpecialia.

Περὶ δικαιοσύνης *de iuſtitia*. pag. 358. cuius pars eſt ſectio περὶ καταστάσεως Ἀρχόντων *de conſtitutione Principum*, pag. 361. apud Fabric. nr. 33.

Περὶ τριῶν ἀρετῶν, ἤτοι περὶ ἀνδρείας καὶ φιλανθρωπίας καὶ μετανοίας, *de tribus virtutibus, ſiue de fortitudine et humanitate et poenitentia* pag. 375. Hunc titulum *Mang.* repoſuit ex cod. Bodleiano. In codice mediceo et cod. collegii Lincoln. apud Oxonienſes omittitur τριῶν, additurque καὶ εὐσεβείας poſt voc. ἀνδρείας. Forſan additum fuit, quoniam Philo ſequentem libellum *de humanitate* ita inchoauit: τὴν δὲ εὐσεβείας συγγενεστάτην καὶ ἀδελφὴν καὶ δίδυμον ὄντως ἑξῆς ἐπισκεπτέον φιλανθρωπίαν, *nunc cognata germana gemellaque ſoror pietatis conſideranda eſt humanitas.* vbi adnotat **M.** pag. 383. vel ſe malle ἀνδρείας pro εὐσεβείας, quia Philo in praecedenti non de pietate, ſed de fortitudine egit, vel ea, quae auctor dixerit de pietate, iam periiſſe. Atque Philo de tribus tantum virtutibus hic egit; nec quicquam expreſſe inibi de pietate ſcripſit. De reliquis opuſculis eorumque ordine in edit. Mangeiana ad numeros Fabricianos notabiliora ſcripſimus. *Harl.*]

26) Τὰ ἐν μέρει διατάγματα. *De praeceptis ſpecialibus* varios commentarios deinceps ſcripſit Philo, ex quibus exſtant: περὶ περιτομῆς *de circumciſione*, ſiue quare deus Iudaeis iniunxerit circumciſionem pag. 810. [*M.* II. pag. 210.] Cauſſas, quas adfert Philo, ait, ſe accepiſſe ἀρχαιολογουμένας παρὰ θεσπεσίοις ἀνδράσιν, οἳ τὰ Μωϋσέως οὐ παρέργως διηρμήνευσαν. Alias adferunt *Iuſtinus* quaeſt. 102. ad Orthodox. Photius epiſt. 248.

27) Περὶ Μοναρχίας λόγος α΄, β΄. *De Monarchia* ſiue de colendo vno deo et templo ac cultu eius liber I. pag. 812. et II. pag. 820. Vocabulo Μοναρχίας eodem ſenſu in libro ſimilis argumenti vſus eſt Iuſtinus Martyr.

Liber περὶ τῆς σκηνῆς. *De tabernaculo* apud Euſebium memoratus intercidit.

28) Περὶ τοῦ τίνα γέρα ἱερέων *de praemiis ſacerdotum et honoribus* pag. 830.

29) Περὶ ζώων τῶν εἰς θυσίας καὶ τίνα τῶν θυσιῶν τὰ εἴδη. *De animalibus idoneis ſacrificio, deque victimarum generibus* pag. 835. Euſebius vocat περὶ τῶν εἰς τὰς ἱερουργίας ζώων καὶ τίνα τῶν θυσιῶν εἴδη.

30) Περὶ θυόντων. *De iis, qui victimas offerunt* pag. 841.

31) Περὶ τοῦ μίσθωμα πόρνης εἰς τὸ ἱερὸν μὴ προσδέχεσθαι. Ad Deut. XXIII. 19. [P] *De mercede meretricis non accipienda in ſacrarium* pag. 860. Graece cum notis edidit Hoeſchelius e codice Auguſtano a. 1612. 8.

32) Περὶ

Digitized by Google

32) *Περὶ τῶν προκειμένων ἐν τῷ νόμῳ τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἄθλων, τοῖς δὲ πονηροῖς ἐπιτιμιῶν καὶ ἀρῶν. De praemiis et poenis exſecrationibusque in lege propoſitis* pag. 910. [*M.* pag. 408.] Meminit *Euſebius*, [hiſt. eccl. II. cap. 18] neque adſentior w) *Guil. Cantero*, qui VIII. 7. nouar. lect. a libro *περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμιῶν* diuerſum facit alterum *περὶ εὐχῶν καὶ ἀρῶν*. Recte porro exiſtimat *Canterus*, illa *περὶ ἀρῶν* pag. 930. cum ſuperiore libro eſſe connectenda. *Fabric.* Coniunxit quoque Mangeius librum *περὶ ἀρῶν*, et partem libelli de praemiis et poenis eſſe iudicauit pag. 408. ita tamen, vt pag. 429. virgula diſtingueret, poſita inſcriptione, *περὶ ἀρῶν de exſecrationibus*, et prioribus libris ſuum daret titulum pag. 408. *περὶ ἄθλων καὶ ἐπιτιμιῶν, de praemiis et poenis.* Hieronymus: *nec non de victimis et repromiſſionibus ſiue maledictis*, quae vertit Sophronius *περὶ θυσιῶν, περὶ ὑποσχέσεων, ἤτοι καταρῶν·* Sic quoque ex illo Suidas et ex hoc Eudocia. Neque Suidae teſtimonium et Canteri iudicium omnino ſpernit *Carpzou.* in ſacris exercitatt. in Ep. ad Hebr. cap. VI. verſ. 8. pag. 268. vbi ait, alteram libri partem eſſe *περὶ εὐχῶν καὶ ἀρῶν·* „nam male, inquit, hi libri in editionibus deſcripti ſunt. Scilicet liber *de praemiis et poenis* deſinit pag. 922. D. in verbis *καθ' ἃ γέγονεν ἡ αἵρεσις τῶν ἱερέων, ἀλογεῖν.* vnde incipit alius *περὶ εὐχῶν καὶ ἀρῶν.* Libellus enim ſingularis in editis *περὶ ἀρῶν*, illius *περὶ εὐχῶν* pars ſaltem ſecunda eſt. Sic adducitur a Suida: *περὶ ὑποσχέσεων, ἤτοι καταρῶν·* quod idem eſt. — — Patet quoque ex clauſula prioris tractationis *περὶ εὐχῶν*, illam *περὶ ἀρῶν* partem eſſe ſecundam. Accedit, quod Philo in aliis locis *εὐχὰς καὶ κατάρας* coniungit, vt, de migrat. Abrah. pag. 406. B. et alibi.“ *Harl.*]

33) *Περὶ καταστάσεως ἄρχοντος* [*ἀρχόντων M.* ex codd.] ad Deut. XVII. 15 ſq. *De creatione principis* (non per ſortem, ſed ſuffragia) pag. 722. [*M.* pag. 361. poſt libellum *de iuſtitia.*] In extrema parte huius libri multis commendat iuſtitiam x). Latine conuertit Ioh. Chriſtophorſonus.

34) *Περὶ τῶν τριῶν ἀρετῶν. De tribus virtutibus; περὶ ἀνδρείας, de fortitudine* p. 736. [*M.* pag. 375.] *περὶ φιλανθρωπίας de charitate* pag. 697. [*M.* pag. 383.] et, (de qua in huius libri extrema parte agitur) *περὶ μετανοίας de reſipiſcentia* y). Philonem ſcripſiſſe de tribus virtutibus, Euſebius teſtatur, *περὶ τῶν τριῶν ἀρετῶν, ἃς σὺν ἄλλαις συνέγραψε Μωϋσῆς.* Male Sophronius, Hieronymi interpres, pro *ἀρετῶν* poſuit *δυνάμεων.* Porro titulus iſte diſerte tribuitur libellis, quos dixi, in codice Bodleiano, [ſeiunxit hanc particulam a ſuperiore *M.* pag. 405. ducibus codd. Bodlei. et Pariſ.] vt mihi adfirmauit eruditiſſimus Benzelius. Eiuſmodi codicem memorans etiam Geſnerus in bibl. *Inuenio* z) *praeterea*, inquit, *librum Philonis graecum haberi de virtutibus, fortitudine, pietate, humanitate, poenitentia.* Vide et *Steph. le Moyne* varia ſacra tom. I. pag. 520. [et epimetron in fine.]

35) *Περὶ εὐγενείας. De nobilitate* pag. 903. [*M.* pag. 437. cum interpr. L. Humfredi.] Prodiit ſeparatim cum verſione *Laur. Humfredi* ap. Oporin. 8. et cum interpretatione atque analyſi *Hermanni Nehemii* Baſil. 1581. 8. et gallice *Daniele d' Auge*, profeſſore graecae linguae

w) Sed ego quidem, *Benzel.* in not. mſta.

x) Immo pars eſt libri de iuſtitia. *Benzel.* in nota mſta.

y) Item in Io. Damaſc. parallel. MS. *Benzel.*

z) Itaque fallitur Boecler. in Ioſepho Philon. pag. 1. *Benzel.*

guae regio interprete Pariſ. 1550. 8. cum *Syneſii* oratione de regno in eamdem linguam translata. [*Iac. Goupyli* verſio lat. eſt in cod. MMCMLXIII. Pariſ. vid. catal. codd. III. p. 357.]

36) Liber Philonis, quo probauit, *πάντα δοῦλον εἶναι φαῦλον*, *malum et inſipientem quemlibet eſſe ſeruum*, intercidit. Memorat *Euſebius* [hiſt. eccleſ. II. cap. 18.] et Hieron. et Philo ipſe in proximi initio. At exſtat alter eius ad Theodotum ſcriptus *περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον* [aa]) *εἶναι ἐλεύθερον. Quod omnis probus ſit liber* pag. 865. [*M.* pag 445. vbi vid. notam. Multa ex hoc opere deſumſit *Euſeb.* praepar. euangel. lib. VIII. cap. 11.] In hoc libro inter alia agit de Eſſaeis, qui actiuam vitam ducebant, quorum ad quatuor millia, ait, ſuo tempore in Palaeſtina ac Syria verſatos eſſe. Non plane certum eſt, an hoc ſit proprium volumen, quod de Eſſaeorum vita edidiſſe Philonem ait Hieronymus II. contra Iouinian. [Ex poetis, praecipue ex Euripide, Philo multa loca adduxit.]

37) *περὶ βίου θεωρητικοῦ ἢ ἱκετῶν ἀρετῶν* [bb]). *De vita contemplatiua vel ſupplicum* [?] *virtutibus* ſiue de hominibus vtriusque ſexus, contemplatiuam et ſolitariam vitam ducentibus, quos Therapeutas ac Therapeutridas vocatos innuit, quod animae quamdam medicinam et dei cultum ſingularem profiterentur [cc]). Edit. Pariſ. pag. 889. [*M.* II. pag. 471.] Pro *ἱκετῶν* Sandius mauult *ἀσκητῶν*· ſed *ἱκετῶν* apud *Euſebium* [dd]) legerunt etiam Rufinus, Hieronymus, Suidas, Nicephorus etc. Porro idem Euſebius et alii veteres, *Epiphanius* XXIX. 5. *Hieron.* in catalogo [ee]) *Sozom.* lib. I. cap. 12. hiſt. *Caſſianus* II. 5. Inſt. monaſtic. *Nicephorus* II. 16. hiſt. *Suidas* in Φίλων, *Pachymeres* ad Dionyſ. epiſt. 1. exiſtimarunt, Philonem hoc libro agere de Chriſtianis. Ita et titulus MS. apud *Lambecium* III. pag. 69. Φίλωνος περὶ τῶν ἐκ περιτομῆς πιστευσάντων ἐν Αἰγύπτῳ χριστιανῶν [ff]) ἅμα καὶ μοναχῶν. Scholion MS. apud eumdem p. 71 Μέμνηται τούτων καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου (II. 17. hiſt.) Τινὲς δέ φασι, ταῦτα τὸν Φίλωνα περὶ τῶν κοινῶν Ἰουδαίων εἰπεῖν. Ἄλλοι περὶ Ναζαραίων Ἰουδαίων· (adde *Ioſephum* IV. 4. antiq.) Ἄλλοι περὶ τῶν ἐκ περιτομῆς πιστῶν καὶ πεπιστευκότων εἰς Χριστὸν καὶ φυλαττόντων τὸν νόμον Μωϋσέως τυπικῶς. Ἄλλοι περὶ τελείων χριστιανῶν. Οἵας δὲ ἦσαν αἱρέσεως, μοναχικὸν ζῶντες βίον Θεραπευταὶ εἰκότως ὠνομάζοντο.

aa) Voc. *σπουδαῖον* quidem legitur in inſcriptione huius libri: quae vero num a Philone profecta ſit, dubito. Hieronymus tantum citat vnum libr. *quod omnis inſipiens ſeruus ſit*, quae vertit *Sophronius*, ὅτι πᾶς ἄφρων δοῦλός ἐστι. Ita quoque Suidas et Eudocia. Philo ipſe in initio profitetur, ſe in ſermone ſuperiore, (qui periit,) ſcripſiſſe, περὶ τοῦ, πάντα δοῦλον εἶναι φαῦλον· ſe in hoc, nempe poſteriore, oſtenſurum eſſe, ὅτι πᾶς ὁ ἀστεῖος ἐλεύθερος. Atque ſic librum citat *Carpzou.* in prolegom. ad ſacras exercit. pag. LXXXXVII. additque, „quem indicem ſic vertimus: *ſapientem eſſe liberum*, quod Stoicorum dogma eſt. Nam ἀστεῖος idem notat, quod σπουδαῖος. Neque recte tranſtulit Gelenius: *omnis probus liber*; nec Mangeius, *liber, qui virtuti ſtudet* " *Harl.*

bb) II. *ἱκετῶν* citatur ab *Euſebio* hiſtor. eccleſ. lib. II. cap. 18 Περὶ βίου θεωρητικοῦ ἱκετῶν citat Hieronym. lib. de ſcriptor. eccleſ. cap. XI. Hinc patet, vocem ἀρετῶν eſſe delendam, quae videtur varians lectio pro ἱκετῶν. Sed nec ἱκετῶν huc quadrat. Niſi forte ἱκετῶν h. l. ſignificat *orantium, der Betenden.* vid. *Lamb. Boſ.* diſſ. de etymologia graeca, §. 9 *Heum.*

cc) Conf. *Heumanni* acta philoſ. tom. III. pag. 503 ſqq. *Harl.*

dd) Hiſt. eccl. II. 18: qui vero voc. ἀρετῶν omiſit: quod abeſt quoque a nonnullis codd. v. Mang. notam. *Harl.*

ee) Et in vita Moſis pag. 51. et in vita Philonis, pag. 61. ad vtrumque locum vid. Fabricium noſtrum. *Harl.*

ff) Sic quoque in margine cod. Florent. Medicei. *Harl.*

Digitized by Google

ζοντο. Καὶ ὁ μακάριος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης ὁ μαθητὴς τοῦ ἁγίου Παύλου, ὁ γενόμενος Ἀθηνῶν ἐπίσκοπος ἐν τῷ περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας (cap. 6.) τοὺς μοναχοὺς ἔφη τὸ παλαιὸν καὶ Θεραπευτὰς ὀνομάζεσθαι [gg]). De Chriſtianis agere Philonem, e Iudaismo transgreſſis, perſuaſere ſibi quoque viri docti *Tillemontius* tom. II. mem. eccleſ. parte I. p. 167 ſq. *Guil. Beueregius* in codice canonum vindicato pag. 374 ſq. *Iſ. Voſſius* pag. 46 ſq. var. obſ. et *Thomas Bruno* in diatriba de therapeutis Philonis, a Colomeſio poſt epiſtolam Clementis Romani edita [hh]). Sed verius vtique eſt, Iudaeorum genus ab eo deſcribi, non Chriſtianos, idque agnouit *Photius* cod. CIV. et oſtenderunt *Scaliger* cap. 29. tribaereſii, tum lib. VI. de emendat. temp. pag. 539. et ad Euſebii Chron. pag. 14. *H. Valeſius* ad Euſebii hiſt. pag. 34. (qui in eo diſſentit a Scaligero, quod Therapeutas Philonis negat fuiſſe Eſſenos, adſtipulante *Antonio Pagi* ad a. Chr. 62. nr. 3.) *Guil. Caueus* in vita Marci, euangeliſtae, anglice edita nr. 3. *Blondellus* lib. I. de Sibyllis cap. 7. *Haukius* lib. II. de rerum Rom. ſcriptoribus pag. 86 ſq. *Fabric.* Nec non *Mangeius*, *Io. Bouhier*, qui in epiſtolis, gallice ſcriptis ad Bernh. Montfaucon. Pariſ. 1712. 12. contra notas Montfauconii ad verſionem libri gallicam, (vide notam in ima ora et infra, catal. edd. circa finem,) oſtendit, Therapeutas illos fuiſſe Iudaeos — *Brucker.* in hiſt. crit. phil. I. pag. 797. qui in nota *r.* docet, Philonem libros de Eſſenis et Therapeutis, tamquam ſpecimen philoſophiae ſuae ante C. N. ſcripſiſſe, adeoque per Therapeutas, non potuiſſe Chriſtianos intelligere, quum eo tempore in Aegyptum nulla peruenerit de Chriſto praedicatio. Is laudat quoque *Basnage* hiſt. des Iuifs lib. II. cap. 22. pag. 597 ſqq. et ibidem pag. 765 ſqq. late perſequitur Eſſenorum hiſtoriam. Adde *Carpzou.* in Prolegom. p. LXXI ſq. et *Triller* in notis ad verſionem ſuam: *Hugonis Grotii Leidender Chriſtus, Trauerſpiel.* edit. II. Hamburg. 1748. 8. pag. 285 ſq. vbi multos is alios, qui de Therapeutis et Philonis opuſculo egerunt, viros doctos laudat, et ipſe de Eſſenis quaedam diſputat. adde, quae ſupra ad §. 1. circa fin. notata ſunt. — De hoc Philonis libro et controuerſiis, quas excitauit, vide quoque *Moshemium* in commentariis de rebus chriſtianis ante Conſtantinum M. pag. 55 ſq. *Harl.*

38) Libri *περὶ προνοίας de prouidentia* epitomen exhibet *Euſebius* VIII. 1. praeparat. et fragmentum lib. VII. cap. 21. [Recepit Mangeius vtrumque Euſebii locum inter Philonis fragmenta, pag. 625 et 634 ſqq. cum adnotatione, citari loca ex iis libris a Ioan. Damaſceno in parallelis ſacris et a Io. Monacho inedito tit. *περὶ βασιλέως χριστοῦ. Harl.*] Fragmenta duo ex Michaelis Apoſtolii Ἰωνιᾷ MS. edidit *Hoeſchelius* vna cum libro *περὶ τῆς ἑβδόμης*, de quo ſupra nr. 25. Niſi liber in Flaccum ſimpliciter etiam inſcriptus fuit de prouidentia, (vt infra dicam;) ex Geſnero colligo, hunc [?] ipſum integrum latine ex Lilii Tiphernatis verſione exſtare in bibl. Vaticana. Meminit etiam Suidas.

De Iudaeis apologeticus liber, Euſebio II. 18. hiſt. memoratus, intercidit. Locum ex illo adlaturus idem *Euſebius* VIII. 6. praeparat. [ii]) Πρῶτα δὲ, inquit, θήσω Φίλωνος τὰ περὶ τῆς

gg) Idem ſcholion adſcriptum eſt cod. Coislin. LXXXVI. et excudi fecit Montfaucon in catalog. codd. Coislin. pag. 140. *Harl.*

hh) Therapeutas fuiſſe Chriſtianos, euincere ſtuduit *Bernhard de Montfaucon* in notis ad verſionem ſuam huius libri Philoniani de vita contemplatiua gallicam, Pariſ. 1709. 12. *Harl.*

ii) Repoſuit Mang. inter fragmenta Philonis, II. pag. 6 6 ſqq. qui probat emendationem Vigeri, ὑποθετικῶν, et monet, hos libros diu intercidiſſe, nec a quouis, praeter Euſebium, agnoſci. *Harl.*

τῆς ἀπ' Αἰγύπτȣ πορείας τῶν Ἰȣδαίων, ἣν πεποίηνται Μωϋσέως ἡγȣμένȣ, ἀπὸ τȣ͂ πρώτȣ συγγράμματος, ὧν ἐπέγραψεν ὑποθετικῶν, ἔνθα τὸν ὑπὲρ Ἰȣδαίων, ὡς πρὸς κατηγόρȣς αὐτῶν ποιȣ́μενος λόγον, ταῦτά φησιν, etc. Incertum eſt, quid ſibi velit illud ὑποθετικῶν, vel vt in alio MS. legitur ὑποθετικῶς, neque ſatisfacit coniectura Vigeri, viri doctiſſimi: idem *Enſebius* VIII. 10. (8.) alium eiusdem operis locum producturus: τȣ́των δ' ἀπὸ τῆς ὑπὲρ Ἰȣδαίων Ἀπολογίας λαβὼν σύ γε ἀνάγνωθι ταῦτα. Quamobrem apud Suidam quoque in Φίλων pro περὶ Ἰȣδαίων Neocorus malit reſcribere ὑπὲρ Ἰȣδαίων. [quod probat *Mangey* et reſcripſit II. pag. 632. vbi inter fragmenta reddidit Euſebii locum. *Harl.*]

39) Εἰς Φλάκκον pag. 965. edit. Pariſ. [*Mangey* II. pag. 517.] ſiue, vt *Syncellus* p. 331. et *Photius* cod. CV. titulum refert Φλάκκος ἢ Φλάκκων ψεγόμενος. *Aduerſus* Auillium *Flaccum*, Aegypti ſub Tiberio et Caio praefectum, (adhuc a. Chr. 38.) qui Iudaeos male tractauerat, ſed non diu poſt poenam dedit, dignitatibus a Caio deiectus, in exilium pulſus ac denique interfectus. Vnde colligit Philo, deum adhuc curam agere gentis ſuae. Hinc in verſione Lilii Tiphernatis hic liber inſcribitur *in Flaccum de prouidentia*, teſte Geſnero [kk]). Ceterum recte in MSS. et editionibus praefigitur legationi ad Caium, quae poſt Flacci tempora demum accidit. Equidem Photius poſtponit, et Valeſius poſtponendum eſſe, contendit ex eo, quia Euſebius hunc librum in Flaccum reſpiciens II. 6. hiſtor. citat Philonem ἐν δευτέρῳ συγγράμματι ὧν συνέγραψε περὶ ἀρετῶν. Sed non plane certum eſt, an Euſebius per librum ſecundum περὶ ἀρετῶν reſpexerit librum aduerſus Flaccum, nec Photii inſtitutum eſt, libros eo, quo ſcripti ſunt, ordine recenſere.

40) Περὶ ἀρετῶν καὶ πρεσβείας πρὸς Γαΐον pag. 992. edit. Pariſ. [*M.* II. pag. 545.] *De virtutibus*, (per ironiam hunc titulum fecit Philo, teſte *Euſebio* II. 18. hiſt.) *et legatione ad Caium liber*, a Philone iam ſene, ſucceſſu nullo ſuſcepta Iudaeorum Alexandrinorum nomine anno Chriſti XL pro iure ciuitatis et proſeuchatum, quo per accuſationes Apionis propter negatum imaginum imperatoris cultum erant cadituri. *Photius* cod. CV. huius ſcripti titulum refert Γαΐος ψεγόμενος [ll]). Deeſt autem in codicibus noſtris pars poſtrema, qua alteram, vt videtur, admiſſionem ad Caium, ſed ſimiliter irritam, deſcripſerat. Haec enim poſtrema ſunt libri, qualis hodie exſtat, verba: Εἴρηται μὲν ȣ̓͂ν κεφαλαιωδέστερον ἡ αἰτία τῆς [?] πρὸς ἁπάντων Ἰȣδαίων ἔθνος ἀπεχθείας Γαΐȣ. Λεκτέον δὲ καὶ τὴν παλινῳδίαν πρὸς Γαΐον. [Atque *Ioſephus* antiqq. lib. XVIII. cap. 9. nonnulla de ſecunda coram Caio recitatione narrat, quae ex deperdita hauſta videntur Mangeio, cuius primam ad h. librum conferes notam. *Harl.*] — Miror Valeſium, qui per hanc Palinodiam intelligit librum in Flaccum.

kk Vid. *Valeſius* ad Euſebii hiſt. eccleſ. lib. II. cap. 6 *Heum.* — Εἰς Φλάκκον etiam cod. mediceus: in reliquis vero MSStis reperit Mangeius inſcriptionem: Φίλωνος Ἑβραίȣ ἱστορία ὠφέλιμος καὶ πάνυ βίῳ χρήσιμος. Τὰ κατὰ τὸν Φλάκκον, ἤτοι περὶ προνοίας. Mang. tamen ſuſpicatur, olim ſcriptum fuiſſe κατὰ τȣ͂ Φλάκκȣ, vti citatur a Ioanne Monacho, inedito. Ex Euſebii Chron. ad a. 39 (quae verba ex Syncello refert Fabric. in ſequenti num.) Mangeius coniecturam ducit, librum hunc eſſe partem alterius deperditi, qui de Seiani iniuriis egerat, idque vlterius liquere putat ex primis opuſculi verbis. Mihi quidem id nondum omnino probabile videtur. Huic tamen libro demum poſt libros περὶ βίȣ θεωρητικȣ͂ et περὶ ἀφθαρσίας κόσμȣ, (quem Fabric. nr. 41. deſignauit,) locum vindicauit. *Harl.*

ll Is quidem libri laudat excellentiam; tamen ipſi videtur Philo ἀλλάττειν τῆς Ἰȣδαϊκῆς φιλοσοφίας ἀλλότρια συγγραφόμενος. *Harl.*

Flaccum. *Euſebius* II. 5. hiſt. teſtatur, Philonem quinque libris deſcripſiſſe *τὰ κατὰ Γαΐον Ἰȣδαίοις συμβάντα.* Horum *primus*, vt videtur, fuit liber Apologeticus, qui periit, et de quo dixi ante nr. 39. *Alter* ſimiliter perditus, de iis, quae ſub Tiberio per Seianum mala Iudaeis acciderunt. *Syncellus* pag. 328. *Σηϊανὸς ἔπαρχος Τιβερίȣ Καίσαρος περὶ τελείας ἀπωλείας τȣ̃ ἔθνȣς τῶν Ἰȣδαίων πολλὰ συνεβȣ́λευσεν τῷ Καίσαρι, ὡς Φίλων ὁ Ἰȣδαῖος ἐξ Ἀλεξανδρείας διάγων ἱστορεῖ ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς περὶ αὐτὸν πρεσβείας.* *Tertius* liber aduerſus Flaccum, qui adhuc inter Philonis ſcripta, vt iam dixi, legitur. *Quartus* et *quintus περὶ ἀρετῶν*, de virtutibus *Caii Caeſaris*, quorum ſolus prior ſupereſt.

[Separatim editus eſt *Philonis Iudaei* lib. de virtutibus ſ. de legatione ad Caium imp. graece, cura b. *S. F. N. Mori.* Lipſiae. 1781. 8. — et diu antea, gr. Pariſ. ex typogr. Io. Libert. 1626. Maitt. A. T. indic. p. 141 *Harl.*] — De legatione [mm]) ipſa vide *Ioſephum* XVIII 10. et e recentioribus *Ioh. Henrici Boecleri* ſchediaſma ad hunc Philonis librum diſſ. academic. X. p. 380 ſq. et *Tillemontium* in imperatorum hiſtoria tom. I. p. 674 ſq. qui inter alia p. 771. *Ioſeph ſemble marquer une autre audience dans laquelle Apion ayant fort invectivé des Iuifs* etc. Haec latius forte deſcripſerat Philo in palinodia. — Narrat *Euſebius* II. 18. hiſt. ferri Philonem Claudio imperante libros aduerſus Caium, quos per cauillationem de virtutibus inſcripſerat, coram vniuerſo ſenatu recitaſſe, illosque dignos fuiſſe viſos, qui in bibliothecis adſeruarentur, cuius rei fidem apud auctorem eſſe libenter iubeo. *Fabric.* — *Io. Chriſt. Gottleber*, illuſtris Afranei quondam rector, edidit quatuor proluſiones: Animaduerſiones hiſtoricae et philologico-criticae ad Philonis legationem ad Caium, Misniae 1773 et 1774. Duarum priorum proluſionum cenſura eſt in *Erneſti* neueſten theologiſchen Bibliothek, vol. III. part. IV. pag. 381—384. Adde noua acta erudit. Lipſ. a. 1772. m. Octobr. pag. 507—522. Agit Gottleber de ipſa legatione, illius cauſſis et tempore, de Philonis fide, eumque in hac narratione praeferendum cenſet Ioſepho, Dioni ac Suetonio. Vindicat eius ſcientiam litterarum et antiquitatum hebraicarum, locaque libri difficiliora explicat illuſtratue aut a Mangeii mutationibus emendationibusque defendit. — Narratio Philoniana cum aliis quoque in animaduerſionibus ad verſionem germanicam, fidam quidem, at minus venuſtam, vindicatur, inſcriptam:

Die Geſandſchaft an den Caius, aus dem Griechiſchen des Philo, überſetzt von Io. Frid. Eckhard, (Directore Gymnaſii Iſenacenſis.) Lipſiae 1783. 8. *Harl.*

41) Περὶ ἀφθαρσίας Κόσμȣ. *Quod mundus ſit incorruptibilis* p. 938. edit. Pariſ. [*M.* II. pag. 487] In calce mutilum eſſe, vel alterum huius argumenti librum deſiderari [nn]), patet ex clauſula: *ἃ μὲν ȣ̃ν περὶ ἀφθαρσίας κόσμȣ παρειλήφαμεν, εἴρηται κατὰ δύναμιν. Τὰς δὲ πρὸς ἕκαστον ἀντιθέσεις ἐν τοῖς ἔπειτα δηλωτέον.* In verbis *εἴρηται κατὰ δύναμιν* deſinit liber *περὶ κόσμȣ de mundo*, qui in edit. Pariſ. pag. 150. legitur et excepto exordio totus eſt ad verbum ex hoc de mundi incorruptibilitate expreſſus a verbis pag. 939. e. ad 1158. a.

mm) Legationis illius meminit etiam R. Azariss in Imbre Binah cap. 8. narrans, ante eam ſuſceptam ieiunium ſollemne Philonem indixiſſe.

nn) Fabricii iudicium comprobat Mangey: qui praeter ea adnotat, hoc opuſculum, quod in cod. medie praeter rem et ſummam libri inſcriptum eſt *περὶ τȣ̃ τȣ̃ κόσμȣ γενέσεως*, deeſſe in maxima codicum parte, nec recenſeri in indicibus Euſebii, Hieronymi, Photii et Suidae; neque tamen, abiudicandum eſſe Philoni. *Harl.*

Digitized by Google

Τριτταὶ τοίνυν δόξαι etc. niſi quod varia hinc inde ſunt omiſſa. Neſcio, an Philo duas eiusdem libri vulgauerit editiones, an alius e Philone iſta ſic digeſſerit [oo]). Librum de mundo ſub *Philonis* nomine video graece ſubiici operibus Ariſtotelis et Theophraſti, editionis Aldinae 1495. [pp]) fol. et 1552. 8. Latine a. 1526. vertit et Iacobo Tuſano dicauit *Guil. Budaeus* [qq]), cum cuius verſione edidit Simon Grynaeus, additum Ariſtotelis libro de mundo et Cleomedis libris duobus, a Georgio Valla latine verſis, Baſil. 1533. 8. exſtat et in Micropresbytico pag. 389. Baſil. 1550. fol. Prodiit illa verſio [P] etiam Pariſ. 1545. 8. et inter opuſcula Philonis, a Sichardo edita, Baſil. 1527. fol. et 1583. 4.

42) Ἑβραϊκῶν ὀνομάτων ἑρμηνεία. *Interpretatio nominum Hebraicorum in Lege ac Prophetis* [rr]). Meminit *Origenes* ad Iohannem pag. 79. ſed ſine Philonis nomine. Philonem auctorem laudat *Euſebius* II. 18. hiſt. et, qui latine nomina hebraica conuertit, Hieronymus: *Philo, vir diſertiſſimus Iudaeorum, Origenis quoque teſtimonio comprobatur, edidiſſe librum Hebraicorum nominum, eorumque etymologias iuxta ordinem litterarum e latere copulaſſe — Origenes* vero *inter cetera ingenii ſui praeclara monumenta etiam in hoc elaborauit, vt, quod Philo quaſi Iudaeus omiſerat,* (nomina hebraica noui teſtamenti,) *hic vt Chriſtianus impleret* [ss]). Hic liber inter Philonis opera hactenus non eſt ineditus; ſed latine occurrit in Micropresbytico Baſil. 1550. fol. pag. 361. tum inter ſcripta Hieronymi, tomo III. et nuper graeca eius fragmenta non pauca e MSS. reſtituit, et cum duplici verſione latina, Hieronymi veteri et ſua ipſius recenti vulgauit *Ioannes Marcianaeus* tomo ſecundo operum

Hieronymi

oo) Libellus *de mundo* cum latina Guil. Budaei verſione exſtat in editione *Mangei*, tom. II. pag. 601. Atque hic in nota illum non tam genuinum eſſe auctoris foetum putat, quam collectionem ex eius operibus, in qua congeſta ſint dicta eius fere omnia de mundo creato, non interituro; maximam vero partem deſumtam eſſe ex libro de mundi incorruptibilitate. Ex illius collatione ſe, fatetur Mangey, menda quam plurima, quae fingiſſent Guil. Budaeum, librum quoque Philoni abiudicantem, ſuſtuliſſe, in codicum autem penuria, (vnicus enim libri codex, isque recens conſcriptus, exſtat in bibl. Vaticana,) quaedam loca adhuc reſtare deplorata. Idem primae notae ex cod. msto MMMDCCCCXXXV. bibl. Pariſ. regiae adiunxit Budaei de ſua editione et auctore opuſculi incerto epiſtolam, Cal. April. a. 1526. ſcriptam. Secus ſenſit cel. *Carpzov.* in ſacris exercitatt. ad Hebr. I. 11. pag. 47 ſq. cui Budaei epiſtola et dubitatio plane non ſatisfacit, et „ego quidem, ait, ſigna, quae negent Philonis eſſe opus, non deprehendo; ſed ingenium, quod allegorias captat, quod in numeris quaerit myſteria, quod in minimis rebus et plane nullius momenti ſubtile eſt, video: id quod omnino eſt Philonianum. Loquutiones quoque et phraſes a reliquo genere dicendi ſimiliter non differunt. Multa ad verbum deſumta ſunt ex aliis Philonis libris, in primis ex illo de incorruptib. mundi, id, quod Philo saepiſſime facit, bis idem aut ter inculcans. Praeter ea, librum aliquem ab Alexandrino noſtro ſcriptum eſſe, in quo ad argumenta, in περὶ ἀφθαρσίας κόσμου recenſita, data opera ſe reſponſurum dicit, ipſe in clauſula commemorati libri indicat: quam vide. Et quamuis in hoc libro reſponſionem iſtam non legamus; dubium tamen non eſt, quin adiecta in ſequentibus fuerit. Neque enim integrum ad nos perueniſſe puto; ſed primam tantum illius partem: niſi plures de mundo conſcripſit, quorum in ſecundo ex inſtituto reſponſionem adiecit.“ *Harl.*

pp) Vid. vol. III. Bibl. Gr. pag. 316. *Harl.*

qq) Hic in praefatione negat, hunc librum *de mundo* eſſe Philonis Iudaei. Idem negant Turnebus et Menagius, quem vide in adnotatt. ad Laertium pag. 203. *Heum.* Mſt. Budaei eſt in bibl. Pariſ. publ. vid. catal. codd. tom. III. p. 158. *Harl.*

rr) Conf. ſupra ad §. 1. fin. *Harl.*

ss) Fragmentum ex cod. Pariſ. coll. Ludou. dedit *Mangey* inter fragmenta Philonis, tom. II. Opp. pag. 663. *Harl.*

Digitized by Google

Hieronymi pag. 109 ſq. Idem ex Philonis ſcriptis reliquis nominum hebraicorum interpretationem laudabili ſtudio collegit et litterarum ordine digeſtam exhibuit pag. 95 ſq. Pariſ. 1629. fol. Nemo negauerit, mirificas paſſim occurrere in hoc libro interpretationes atque longius petitas annominationes et etymologias, ſed quas tamen ſcire refert ad intelligenda multa veterum loca et allegoricas, quibus paſſim vtuntur, ſacrae ſcripturae expoſitiones. [adde *Iac. Rhenferdi* exercitt. philologic. Franequer. 1707. et infra, Fabr. libr. IV. cap. 35. §. 1. vol. IV. pag 540 ſqq. vet. edit. *Harl*].

Liber de Biblicis antiquitatibus, ab Adamo ad Saulis regis mortem, latine tantum exſtat et Philoni ſuppoſitus eſſe videtur. Prodiit inter Philonis opuſcula, latine edita a Io. Sichardo, Baſil. 1527. fol. In Micropresbytico ibid. 1550. fol. pag. 295. Inter ſcriptores antiquae hiſtoriae, quos *Iula Benutius* edidit, Heidelbergae apud Commelin. 1599. 8 Vide *Martinum Hankium* de Romanar. rerum ſcriptoribus lib. II. pag. 90. et pag. 99 ſq. Huic libro Trithemius, Geſnero notante, titulum tribuit *de generationis ſucceſſione*.

Cum biblicis hiſce antiquitatibus non confundendum *Breuiarium* tt) *temporum, in tres libellos* diuiſum, quorum primus tempora ab Adamo percurrit, vsque ad captiuitatem Babylonicam; ſecundus vsque ad Maccabaeos; tertius vsque ad Agrippam, tertium Iudaeorum regem, quem ait auctor nugiuendulus regnaſſe annis XXX. *vsque ad hunc vltimum annum aetatis meae decrepitae.* Hoc breuiarium, Philoni a *Iohanne Annio Viterbienſi* ſuppoſitum, editum et commentario illuſtratum cum ceteris eius commentis ſaepe prodiit poſt editionem primam Romanam a. 1498. fol. uu) [☞]. Vide Hanckium libro laudato p. 90 et 96 ſq. Tantum addam in praeſenti, quod R. Azarias in Meor Enaiim cap. XXXII. idem breuiarium Pſeudo-Philonis, ſiue, vt ipſe hebraice vocat, *Iedidaei*, Alexandrini, ſed hinc inde interpolatum, retulit hebraice, e quo latine conuerſum exhibet *Guil. Henricus Vorſtius* in commentario ad chronologiam Dauidis Ganz. pag. 308—312. Neque aliud puto eſſe ſcriptum, quam hoc Pſeudo-Philonis breuiarium, quod in catalogo bibl. Bodleianae memoratur inter Philonis ſcripta liber *de Genealogia Chriſti* latino cum commentario Ioh. Annii Pariſ. 1612.

Liber, in quo *reges Iudaeorum* recenſuit Philo, intercidit. Mentio eſt apud *Clementem* Alex. I. Strom. pag. 337 *Φίλων δὲ καὶ αὐτὸς ἀνέγραψε τοὺς βασιλεῖς τῶν Ἰουδαίων διαφώνως τῷ Δημητρίῳ.* Demetrium intelligo Iudaeum quemdam, qui ſcripſerat librum de regibus Iudaeorum ſub nomine fortaſſis Demetrii Phalerei. Ac *Philo* et ipſe hic fortaſſis alius.

III. *Codices MSSti et Editiones Philonis.*

Quoniam *Mangeius* et *Pfeifferus*, collega mihi amiciſſimus, codices manu exaratos, quos vel ipſi contulerunt, vel quorum lectiones varias prior ab aliis acceperat, in praefationibus

tt) De huius *breuiarii νόθῳ* vid Fabricii proleg. ad libr. Iudith §. VII. pag. 104. *Heumann.* Eſt in cod. DCIII. Taurinenſi. vid. catal. cod. latin. biblioth. Taurin pag. 167. *Harl.*

uu) Romae 1499. 4 ſine commentario. vid. *Audiffredi* catalog. roman. edd. ſaec. XV. pag. 348 ſq. qui multus eſt de hac edit. et Lairii atque Maittairii erroribus Sine commentar. cum Pauſaniae deſcriptione Atticae, lat. Venet. impreſſ. Bernardinus Venetus, 1498. 4. vid. *Maittaire* A. T. IV. part. II. pag. 667. *Harl.*

Digitized by Google

nibus diligenter deſcripſerunt, praeter ea ad ſingulos Philonis libros, qui in ſingulis codd. ineſſent, ſignifiearunt, Pfeifferus quoque in notis ad Mangeii praefat. pag. LVI ſqq. Mediceos codd. ex Bandini catalogo enumerauit; equidem paucis illos indicabo: aliorumque adiiciam commemorationem. Codicum igitur, e quibus profecit *Mangeius*, hic eſt index:

Vaticanus cod. nr. CLII. qui largam variarum et meliorum lectionum copiam ſuppeditauit.

In biblioth. publica *Pariſ.* tres codd. nr. MDCCCXCV. MMCCL et MMCCLI. quorum vltimus videtur eſſe egregius. At enim ſecundum catalog. MSSt. codd. ſunt in biblioth. regia vel alii codices vel alio ordine numerati. Cod. CCCCXXXIII. manu Sophiani maximam partem exaratus continet Philonis opp. omnia, exceptis ſex vltimis libris, quos exhibet editio Pariſienſis. — cod. CCCCXXXIV. ſaec. XVI. comprehendit 19. opuſcula Philonis, et anonymi hiſtoriae V. T. compendium, ad Iuditham vsque deductum. — cod. CCCCXXXV. ſaec. XI. praebet Philonis librr. 1) vita ſapientis, per doctrinam perfecti, ſiue de legibus non ſcriptis, 2) vita ciuilis; 3) vita Moyſis lib. primus; 4) de caritate; 5) de reſipiſcentia; 6) de nobilitate; 7) de virtutibus et legatione ad Caium; 8) anonymi Paſchalion, ſiue canon paſchalis, manu recentiore ſcriptus. — In eod. MMCCXXI. ſunt Philonis vita viri ciuilis, ſiue de Ioſepho; eiusdem liber de vita contemplatiua. — In cod. MMLXXV. Phil. opuſc. omnem probum eſſe liberum. — In cod. MDCXXX. nr. 32. Excerpta varia e Philonis operibus. — Ex catena inedita eod. regii nr. MDCCCXXV. accepit Mangeius quam plurima Philonis deperdita, quae edidit inter fragmenta, vol. II. pag. 675. — item collationem cod. *Coiſliniani* nr. XLIII. de quo vide Montfauc. catal. pag. 115. — In cod. *Coiſlin.* CCCLXXI. in Montfauc. catal. illorum in Opp. Mazinii pag. 474—479. plura Philonis, (num noſtri ſemper, an, quod ſuſpicor, aliorum quoque, neſcio,) occurrunt loca. — in cod. CLXV. pag. 222 ſq. in Theodori Metochitae Logothetae opere de rebus philoſophicis eſt quoque ſectio περὶ Ἰωσήπȣ et περὶ Φίλωνος. — In codd. V et VI. catal. pag. 41 et 42. in catenis duabus in Leuiticum — Ruth. — (Pariter in catena in Geneſ. ex Exod. in cod. Moſquenſi. vid. *Matthaei* notit. codd. etc. pag. 29.) in cod. XXXVII. in Niconis collectione etc. pag. 111. ſed ex cod. CXXII. (catal. pag. 198.) qui etiam continet Niconis collectanea etc. patet, loca eſſe excerpta ex Philone *Carpathio*. — in cod. LXXXVI. catal. pag. 140. et Philonis de iis, qui in Aegypto ex circumciſione crediderant, Chriſtianis ſimul et Monachis, ex libro, qui inſcribitur, de vita contemplatiua, ἡ περὶ οἰκετῶν (ſic, lege ἱκετῶν.) cum ſcholio, ſupra ad nr. 37. notato. — In cod. CCXCIV. (catal. pag. 412.) et cod. CCCV. (catal. pag. 421.) ſunt excerpta ex Philone Monacho et *Philone Iudaeo*, aliisque ſcriptoribus. — Ex cod. collegii Ludouici M. excerptorum Philonis apographum accepit Mangey, inſcriptum Ἰωάννȣ πρεσβυτέρȣ καὶ Μοναχȣ̃ τȣ̃ Δαμασκηνȣ̃ ἐκλογῶν βιβλίον. Excerpta tamen, adprime vtilia, ad multa Philonis loca emendanda atque reſtituenda, longe alia videntur Mang. a Ioannis Damaſceni ſacris parallelis. Ab illo vt diſtingueretur, adpellauit eum Mangey *Ioannem Monachum ineditum*, et illa euulgauit excerpta in vol. II. pag. 660.

In *Britannia* ſunt codd. quos contulit Mangeius, 1) *Lincolnienſis collegii*. 2) *Bodleianus*, olim Seldenii, ex quo antea inedita de praeceptis decalogi octauo, nono et decimo primus publicauit. 3) *collegii noui*, a. quidem 1533. manu exaratus, at ex antiquiſſimo *Patauino* cod. deſcriptus. 4) *Cantabrigienſis*.

Florentiae

Florentiae in biblioth. *Medicea*, plures ſunt codd. quorum e Bandinii catalogo mentionem iam fecit Pfeifferus pag. 56 ſqq. ad praefat. Mangeii. Antiquiſſimi et praeſtantiſſimi collationem (apud Band. tom. I. pag. 437.) habuerat Mangeius, qui forſan aliorum quoque codd. medic. L. V. acceperat, (vid. Bandin. II. pag. 634) Nam praeter illum cuſtodiuntur alii in illa bibliotheca; lib. de opificio mundi et legis allegor. lib. primus, in cod. XX. plut. 10. eod. XI. plut. 69. in cod. X. plut. 85. et liber ſecundus in cod. XI. plut. 69. et cod. X. plut. 84. — quaedam Philonis opuſcula, in cod. memorato XI. (Bandin. II. pag. 630 ſqq.) — eum ſcholiis margin. cod. XXIII. plut. 10. (Bandin. I. pag. 491.) vita Moſis, ſine auctoris nomine, in cod. XIII. plut. 11. (Bandin. I. pag. 509.) — omnia fere Philonis opera, in cod. X. plut. 85. (Bandin. III. pag. 267 ſqq. — In monaſterio *Florentino* reperit *Montfaucon* (vid. diarium italicum, pag. 363.) in cod. XV. ſaec. bombyc. Philonis Iudaei opera quaedam: de mundi opificio.

Ex cod. *Auguſtano* Vindelic. edidit Hoeſchelius quaedam Philoniana, vt iam ſupra adnotatum eſt.

E biblioth. electorali *Monacenſi* Pfeifferus noſter tres habuit codd. quos contulit et in praefat. ad vol. I. deſcripſit. 1) Philon. opera plurima, ex codice cardin. Beſſarionis, (vid. Tomaſini biblioth. Venet. mſtam pag. 50. in plut. 32.) — 2) Phil. de vita Moſis libri II. de ſacerdotio, de virtutibus, de vita Ioſephi et de vita eruditi, ſiue de legibus non ſcriptis. 3) lib. de ſeptimo die.

Inſuper in biblioth. *Veneta* D. Marci, (catal. pag. 27 ſq) 1) cod. XXXIX. Phil. opp. omnia, quae ſunt in edit. Turnebi, exceptis allegoriis ſacrarum legum poſt hexaëmeron. — 2) cod. XL. eadem, praeter allegoriam primam ſacrarum legum et opuſculum de ſpecialibus legibus. — 3) cod. XLI. opp. omnia, inter quae diſerte nominatur liber de circumciſione. — (hi tres codd. eſſe videntur, quos iam ſaec. XVI. contulit Chriſtophorſonus. vid. infra in catal. editionum.) 4) cod. XLII. de vita Moyſis, de fortitudine, caritate et reſipiſcentia, vita viri ciuilis, vita ſapientis, per doctrinam perfecti. Ex codd. XL et XLI. coll. cum edit. Turnebi adfertur ſeges variarum lectionum. — cod. XV et cod. DXXXV. continent octateuchum, in cuius marginibus eſt catena, ſiue collectio commentariorum ex diuerſis patribus etc. in his ex Philone epiſcopo et Philone hebraeo. (catal. pag. 17 et pag. 289.) Sic in aliis citantur illi catenis.

In biblioth. *Vindobonenſi* Caeſarea, cod. XI. nr. 5. ſecundum Lambecium in commentar. VII. p. 72. Philonis de mundo, ſiue quod mundus ſit incorruptibilis. Lambec. (vti Neſſelius quoque in catal. part. IV. pag. 61.) librum eſſe putat ſuppoſititium; contra Kollarius probat Fabricii iudicium. — In eodem codice nr. 6. et in cod. XIV. nr. 4. pag. 80 ſq. ex Euſebii opere de praepar. euang. excerpta, libri XV. cap. 15 de ſecundo principio ex Philone. — ibid. tom. VIII. pag. 3 ſq. cod. I. *a*) libri tres de vita Moyſis; *b*) de vita viri ciuilis, ſiue Ioſephi; *c*) de vita Abrahami, tamquam viri, per doctrinam perfecti, ſiue de legibus non ſcriptis; *d*) adnotationes gr. margin. ad illos libros. vid. notam Kollarii, qui laudat codicem, lectiones non ſpernendas ſuppeditantem. — In cod. XXXIII. nr. 5. (pag. 752.) ſunt ſententiae variae, potiſſimum ex Philone collectae. — ibid. tom. III. pag. 209. in cod. LV. (apud Neſſel. cod. XXIX. part. I. pag. 47.) Phil. liber de creatione mundi ſecundum traditionem Moyſis: multa in indice graeco promittuntur; ſed primum tantum, idque ne integrum quidem

Digitized by Google

opuſculum περὶ τῆς κοσμοποιΐας in cod. ſupereſt. in cod. XLVI. nr. 13 et 33. (tom. IV. pag. 219 et 264.) excerpta ex Philone aliisque. *Kollarius* in ſupplem. commentar. tom. I. pag. 447. recenſet cod. LXIX. qui continet 1) vitam Moſis, libros III. quorum tertius inſcribitur περὶ ἱερωσύνης, λόγος γ΄. 2) de virtutibus; 3) vitam viri ciuilis, ſiue de Ioſepho.

Neapoli in biblioth. regia in cod. L. Excerpta ex Philone.

In biblioth. *Eſcorial.* Phil. opera aliquot, teſte Pliiero in itin. per Hiſpan. pag. 186.

In biblioth. *Leidenſi* Philonis cuiusdam hebraei de elementis et quibusdam proprietatibus eorum. (catal. pag. 366. nr. 50.) — Expoſitio nominum hebraicorum in catal. Voſſiano vt volunt Origenis ſeu Philonis. (catal. p. 396. nr. 20.) — περὶ μοναρχίας καὶ ἱερωσύνης. (catal. pag. 398. nr. 54.)

In biblioth. *Petropolitana* academ. doctrinarum eſt cod. Philonis. vid. Bemerkungen über Rußland in Rückſicht auf Wiſſenſchaften, Kunſt und Religion. part. I. Erford. 1788. 8.

Editiones.

Antequam graecus Philo lucem vidit, latino quaſi habitu indutus prodiit.

Lilius Aegidius Libellus, Tiphernas, Philonis ſcripta in linguam latinam conuertit, et Sixto IV. atque Innocentio VIII. inſcripſit: ſed, Gesnero teſte, ſeruat biblioth. Vaticana. vid. *Fabric.* Bibl. lat. med. et inf. aetat. tom. IV. pag. 274. edit. Manſi.

Philonis Iudaei centum et duae quaeſtiones et totidem reſponſiones ſuper Geneſim. Pariſ. 1520. fol. editore *Auguſtino Iuſtiniano*, ordinis praedic. epiſcopo Nebienſi.

Philonis — libri antiquitatum: quaeſtionum in Geneſin de Eſſaeis; de nominibus hebraeis, (interprete Hieronymo,) de mundo; (interprete Guil. Budaeo,) latine. Baſil. per Adam. Petrum. 1527. fol. et 1538. 4. atque in Micropresbytico, 1550. fol.

Cum *Ioannis Sichardi* ad ſodales eccleſiae Fuldenſis epiſtola, in qua ſe exemplaribus Fuldenſi et Lauriſſenſi vſum ſcribit. vid. *Maittair.* A. T. II. pag. 687. et *Lambecheri* bibliothecam antiquam Vindobon. ciuicam etc. part. I. Viennae Auſtriae 1750. 4. pag. 285. qui in nota obſeruat, primam edit. Pariſ. 1520. ab altera, quae ſequuta eſt *Baſileae* cum aliis eiusdem auctoris opuſculis ann. 1526. opera *Ioan. Schardii* hinc inde diſcrepare, praecipue ad finem. Differtne igitur etiam ab edit. Baſil. 1527?

Graece primum prodierunt quaedam *Philonis* opuſcula, huius ſententiae:

Φίλωνος — — *Philonis Iudaei in libros Moſis de mundi opificio, hiſtoricos de legibus. Eiusdem libri ſingulares.* Ex biblioth. regia. — Pariſiis, ex officina *Adriani Turnebi*, typographi regii. Regiis typis. M.D.LII. (1552.) fol. gr.

Deſiderantur plura Philoniana, quae poſtea ab Hoeſchelio aliisque addita ſunt. De hac rariſſima editione, cui in calce adiectae ſunt variae lectiones, vid. *Freytag.* adparat. litt. tom. I. pag. 610 ſq. *Denis* Memorab. biblioth. Garellianae pag. 590. — Inſequenti anno Io. Chriſtophorſonus, Anglus, quaedam Philoniana latine vertens, Turnebianam editionem cum codd. MSS. praeſertim tribus Venetis D. Marci, et alio, quem a Petro Franciſco Zino, Veronenſi,

Veronenſi, nactus erat, contulit, et quadringenta fere errata in illa caſtigauit. Inſcriptio autem haec eſt:

Philonis Iudaei libri quatuor, de mundi fabricatione, de decem praeceptis, de magiſtratu deligendo, de officio iudicis: latine iam primum conuerſi, Io. Chriſtophorſono, Anglo, interprete. Excudebat Ioannes Verwithagen, typographus iuratus. Antwerp. 1553. 4. vid. *Maittaire* A. T. III. part. 2. pag. 620 ſqq. qui Chriſtophorſoni epiſtolam dedicatoriam, Louanii ſcriptam d. XI. Cal. Martii 1553. et lectu dignam, recudi fecit.

Philonis Iudaei de vita Moſis libri tres, latine, Adriano Turnebo interprete, — cum quibusdam ad finem emendationibus, apud Adr. Turnebum. Pariſ. 1554. 8.

Vid. *Maittaire* l. c. pag. 633. — rec. ſed omiſſis emendationibus, in *Turnebi* operibus, tom. II. nr. 11. Argentorati 1600. fol. vid. *Freytag.* adpar. litt. III. pag. 691.

Philonis liber de diuinis decem oraculis, quae ſumma ſunt legum capita; latine, *Io. Veuraeo* interprete. Lutetiae apud Carol. Stephanum, typograph. regium. 1554. 8. vid. *Maitt.* A. T. indic. pag. 141.

Philonis Iudaei, ſcriptoris eloquentiſſimi, ac philoſophi ſummi, *lucubrationes*, (n. quae 43. opuſcula in graeca Turnebi editione exſtant,) *omnes, quotquot haberi potuerunt, nunc primum latinae ex Graecis factae per Sigismundum Gelenium.* Baſil. 1554. fol. — Lugduni 1555 et 1561. 8.

Phil. de nominum in ſacris mutatione; de formatione Euae, et ſomniorum Ioſephi, Pharaonis etc. allegorica expoſitio. Francof. 1587. 8. vid. catal. biblioth. Leidenſ. pag. 64. nr. 142. vbi quoque citantur *Phil. antiqq. biblicae* et alia. partim lat. partim lat. et graec. Baſil. 1550.

Philonis de nominum in ſacris ſcripturis mutatione, lat. Fed. Morellio interprete, cum eiusdem adnotatt. apud Fed. Morell. Pariſ. 1593. 1598. 8.

Vid. *Maittaire* III. pag. 804 et 830.

Philonis opera, graece et latine, cum *Gelenii* verſione. Acceſſerunt *opuſcula quatuor*, ab *Hoeſchelio* primum edita, cum verſione *Fed. Morelli* etc. et liber de mundo, cum verſione *Guil. Budaei.* Genev. 1613. fol.

Ab *Hoeſchelio* n. ſunt, vt aliquoties notatum eſt, edita 1) *Philonis opuſcula tria*, ſcil. quare quorundam in ſacris litteris mutata ſint nomina: de formatione Euae ex Adami latere, et de vtriusque lapſu; expoſitio allegorica ſomniorum Ioſephi et Pharaonis. Graece e bibl. Auguſtana, nunc primum edita ſtudio et cum notis *Dau. Hoeſchelii.* Francof. Io. Wechel. 1587. 8. et

2) *Philo Iud. de Septenario. Eiusdem fragm. II. e libro de Prouidentia. Omnia* e codd. msst. nunc primum edita a *Dau. Hoeſchelio.* Auguſtae Vindel. 1614. 4. graece. Adtulit quoque paucas V. L. cod. Boici, et apographi Th. Canteri.

Phil. Iudaei de Septenario liber, nunc primum *latine, Fed. Morello* interprete, cum eius notis. Lutet. 1614. 8. vid. *Maitt.* A. T. III. pag. 864.

Sed, qui ſinguli libri vel ſeparatim editi ſunt, vel latine verſi, a Fabricio iam ſuo cuiusque loco eſt memoratum.

Digitized by Google

Φιλωνος — *Philonis Iudaei omnia, quae extant, opera.* Ex accuratiſſima *Sigismundi Gelen*ii et aliorum interpretatione, partim ab *Adriano Turnebo*, profeſſore regio, e Chriſtianiſſimi regis bibliotheca, partim a *Dauide Hoeſchelio* ex Auguſtana, edita et illuſtrata. Huic nouiſſimae editioni acceſſere variae lectiones et elegantiſſimus eiusdem Philonis *de Septenario* libellus et *de prouidentia dei* fragmenta, cum rerum indice locupletiſſimo. Lutetiae Pariſior. 1640. cum regis priuilegio. fol.

Epiſtolae nuncupatoriae ſubſcripſerunt Seb. Cramoiſy, Dion. Moreau, Claud. Sonnius, Io. Branchu, Gabr. Cramoiſy, Dion. Thierry et Dion. Bechet. Illam excipiunt veterum de Philone teſtimonia et catalogus ordoque librorum Philon. In fine poſt fragmenta Philonis ſequuntur adnotatt. Turnebi, Hoeſchelii et Rolandi Petreii notae in Philonem de officio iudicis, ab illo latine verſum.

Illa editio Pariſienſis ad verbum expreſſa et recuſa eſt *Francofurti*, (Wittebergae) apud Ierem. Schrey et Henrici Io. Meyeri haeredes. 1691. fol. — Atque haec eadem editio vel recuſa eſt, vel potius nouo tantum titulo veſtita Francof. ſine anni nota, apud Ierem. Schrey et I. G. Conradi. In fronte libri promittitur: „Accedunt nouiter notitia vitae et operum Philonis, ex V. C. I. A. Fabricii Bibl. Gr. et praefatio Chriſt. Schoettgenii.“ quae vero deſunt in exemplo, quod poſſidet Pfeifferus noſter.

Diu vero iacuit Philo: nam praeter Turnebum, Hoeſchelium et Chriſtophorſonum reliqui parum, aut nihil contulerunt ad ſananda textus vulnera; multo minus ad legitimam orationis interpretationem. In ſumma igitur erat exſpectatione noua, quam diu promiſerat Mangeius, editio: quae quum prodiiſſet, tantum abſuit, vt eam, quam excitarat, ſpem omnino compleret, vt potius, in haud paucis quidem locis, eluderet. Multis ad reſtituendum ornandumque Philonem praeſidiis inſtructus, nouam quidem e codd. inſtituit recenſionem, multa praeclare emendauit aut illuſtrauit, ordinem librorum alium a vulgato, eumque meliorem conſtituit, melius plerumque vertit; ad cuiusque libri initium rationem reddidit loci, cuique libro adſignati, et breuem eorum, quae ad hiſtoriam cuiusque libri pertinent, notitiam tradidit; quaedam Philonis opuſcula primus in lucem protraxit, eoque bene meruit de Philone; ſed permulta quoque criticis reliquit corrigenda ſagacioribus, aut peruertit, et feneſtram quaſi aliis, non dicam criminandi aperuit, ſed, (quod quidem bene euenit,) ingenii exercendi ſtudiique acrioris dedit occaſionem. Sic Carpzou. et Loesner. multa Philonis loca tentarunt, et frequenter Mangeii coniecturas reiecerunt. Baſin autem fecit Mangey edit. Pariſienſem, et textum non niſi codicum, praecipue medicei, ex quo etiam bene multos orationis hiatus ſuppleuit, fide atque auctoritate mutauit: in notis tamen non ſolum, quae ex codicibus innouauit; ſed etiam varias librorum lectiones, at, quod culpandum eſt, non omnes, aliorumque et ſuas, interdum iuſto audaciores, coniecturas ſedulo animaduertit: interdum quoque ſenſum et vim verborum aut ſententiarum expoſuit aut cum aliis contulit. De prolegomenis, primo volumini praefixis, cuius vero magna pars Carpzouii aliorumque diſſenſum, praecipue de λόγῳ Philonis mouerunt, ſaepius eſt a nobis diſputatum. En vero editionis, omnino ſplendidae, inſcriptionem!

Φιλωνος — *Philonis Iudaei opera, quae reperiri potuerunt, omnia.* Textum cum MSS. contulit, quam plurima etiam e codd. Vaticano, Mediceo et Bodleiano, ſcriptoribus item vetuſtis, nec non catenis graecis ineditis, adiecit, interpretationemque emendauit, vniverſa

verſa notis et obſeruationibus illuſtrauit *Thomas Mangey*, S. T. P. Canonicus Dunelmenſis. vol. I et II. typis Guil. Bowyer. 1742. fol.

Vide longam doctamque Erneſti cenſuram in nouis actis erudit. Lipſ. menſ. Iul. 1745. pag. 385 — 402. in qua non ſolum ſummam dedit prolegomenorum; ſed etiam a pag. 394. de multis locis in oratione in Flaccum, et legatione ad Caium acute diſputauit, Mangeii verſionem et coniecturas examinauit, ſuamque dixit ſententiam. Erneſtus autem ſe eſſe cenſorem, in fronte exempli, quod ex eius bibliotheca in noſtram venit academicam, ipſe profeſſus eſt, et addidit, „vide etiam Dorville ad Charitonem pag. 293. vbi probat et confirmat, quae dixi ad locum Flacci pag. 529." Idem manu notauit, „In praefat. debebat etiam de deperditis Philonis libris dici, vt de *hypotheticis* apud Euſeb. praepar. euang. qui locus adſertur in teſtimoniis, ſed ſine interpretatione." — A Mangeio autem primum editos fuiſſe librum de poſteritate Caini, octauum, nonum, et decimum libr. in decalogi mandata, et librum de iuſtitia, ſupra iam obſeruatum eſt. Fragmenta autem, quae collegit et alteri tomo adiecit Mangeius, ſunt ex Io. Damaſceni ſacris parallelis, alia ex codice MS. collegii Pariſ. Ludouici M. inſcripto Ἰωάννȣ Πρεσβυτέρȣ καὶ Μοναχȣ̃ τȣ̃ Δαμασκηνȣ̃ ἐκλογῶν βιβλίον A καὶ B. Ex Antonio, ex anonymi collectione florilega, MS. Barocc. nr. 143. denique ex catena inedita cod. regii Pariſ. nr. 1825. — *Ignatius Roſſius* in commentatt. Laertianis §. V. ad Diogen. Laert. VII. ſect. 132. contra Mangeium late diſputat pag. 142 ſqq. oſtenditque, Philonis ſententiam de Diogene, Stoico, fuiſſe Gelenio, Lipſio et Mangeio haud cognitam, nec vti Mang. putarat, Diogenem Apolloniatem intelligendum. idem pag. 146. in eodem Philonis libro locum vitioſum ſanat.

Recentiſſima, ſaepiusque laudata, at necdum abſoluta eſt editio: *Philonis Iudaei opera omnia*, graece et lat. ad edit. Mangey. collatis aliquot MSS. edenda curauit *Aug. Frider. Pfeiffer*. Erlangae. vol. I — IV. 1785 — 1788. 8.

Gallicas verſiones per *Petrum Bellier*, Pariſ. 1575. fol. et ex recognitione *Fed. Morelli*, Pariſ. 1612. 8. Fabricius memorauit. Adde: Le livre de *Philon*, de la vie contemplative, ou de la vertu de ceux qui s'appliquent à la priere, traduit ſur l'original Grec, avec des Obſervations, ou l'on fait voir, que les Therapeutes, dont il parle, etoient Chreſtiens: (par le Pere D. Bern. *de Montfaucon*) Pariſ. apud L. Guerin. 1709. 12. Diſſenſit *Bouhier*: vid. ſupra, inter ſcripta Philonis ad nr. 37. — De legatione ad Caium lib. gallice vertit *Arnaldus d'Andilly*, et ſubiecit ſuae *Ioſephi Opp.* interpretationi gallicae, edit. III. Pariſ. 1670. fol. pag. 477 ſqq. et ſub finem praefat. ſcite comparat dictionem Ioſephi ac Philonis.

Italicas verſiones recenſet *Paiton.* in Biblioteca degli autori ant. gr. e latini volgarizzati, tom. II. pag. 70 ſqq. n. *vita Moſis* per Sebaſt. Fauſtum de Longiano. Venet. 1548. 8. — *de perfecto homine* ſ. Ioſepho per Petr. Franciſc. Zinum, Canonicum Veronenſem, Venet. 1547. 4. — per Bol. Zaltier. ibid. eodem anno, 12. — per Zinum cum Gregorii etc. perfecto Chriſtiano. ibid. 1575. 8. — *de creatione mundi*, per Auguſtin. Ferentill. Venet. 1570. 4. 1572. 1574. 1575. 1578. 4.

Germanice. Philo vom Leben Moſes, das iſt: von der Gottesgelahrheit und dem prophetiſchen Geiſte. Dresdae, 1778. 8. *Harl.*

Haec de *Philone* dicta ſufficiant, cui *librum Sapientiae* quidam, parum veriſimili coniectura, tribuerunt, vt notaui lib. III. cap. 14. §. 3. [vol. III. pag. 728.] Non deſunt etiam

 viri

Digitized by Google

viri docti, qui Philonis ſcripta lecta eſſe ſuſpicentur S. Paulo Apoſtolo in epiſtola ad Hebraeos vv), nec minus S. Iohanni ww) Euangeliſtae: ne de Flauio Ioſepho dicam, ad cuius lib. IV. Antiquitatum pag. 320. ita commentatur Eduardus Bernhardus, vir eruditiſſimus, ſed nimis vsque acerbus Philonis reprehenſor: *Hunc itaque Archaeologum forteam ſeduxit ars Philonis, cuius ſub calamo grandeſcunt omnia* xx) *colliculique in magnos aſſurgunt montes. Quippe ex tota vita legislatoris praeter alia argumenta, vtrisque vſurpata, facile intelligas, quantum a Ioſepho diſtet Philo, a ſcriptore prudenti ac docta ſophiſta Alexandrinus, qui eloquentia Iſocratis et philoſophia peripatetica ignorantiam ſuam ſermonis rituum reliquaeque plurimum hebraic rei Iudaeus licet paſſim redimere contendit.*

IV. *Philones alii.*

Cum *Leonis Allatii* diatriba de Philonibus numquam viderit lucem, et praeter eos, quos colligit *Ionſius* III. 4. de ſcriptoribus hiſt. philoſoph. alios quosdam, mihi obſeruatos, videam, iuuat eorum breuem catalogum hoc loco ſubiungere.

[*Philonem* ſeniorem, qui ſub templo ſecundo vixit, et ſcripſit librum de anima, atque memoratur in libro Iuchaſin, *Io. Druſius* de Henocho cap. XI. habet auctorem libri *ſapientiae*. vid. not. *aa.* ſupra ad vol. III. pag. 728 et 729. et ad vol. I. pag. 862. *Harl.*]

Philo, academicus, Clitomachi diſcipulus, quem Mithridatico bello Athenis Romam profugum Cicero audiuit. Vide *Cic.* IV. cap. 6. Academ. [in Bruto cap. 89. ſect. 10. vbi vid. Wetzel. *Auguſt.* contra academ. cap. 18] et *Plutarchum* Cicerone pag. 861. et quae dixi lib. III. cap. 4. [P] [tom. III. pag. 181 ſq. vbi plures *Philones* enumerantur. *Harl.*] Male hunc Aldobrandinus confundit cum longe antiquiore Philone, dialectico, quo familiariter vſus Zeno, Citieus. *Laert.* VII. 16. Forte autem idem eſt cum *Philone*, academico, quem Lariſſaeum vocat Stobaeus in Eclog. Phyſ. [et in ethic. lib. II. cap. 2. pag. 160. *Benzel.*]

Philones duo inter Aegypti epiſcopos, qui Sardicenſi ſynodo a. Chr. 347. ſubſcripſere apud *Athanaſ.* Apologia II. tom. I. pag. 768.

Philo, epiſcopus, Alogorum aduerſarius. Auctor praedeſtinati cap. 30. niſi hic auctor pro Philone Iudaeo, apud quem frequens λόγου mentio, Philonem, epiſcopum, nobis effinxit.

Philo, Ariſtotelis ſeruus. *Laert.* V. 15. Idem forte, qui ab *Athenaeo* XIII. pag. 610. Ariſtotelis γνώριμος ſiue familiaris dicitur, et contra Sophoclis, archontis, decretum philoſophos, quos ille Attica eiecerat, ſcripto defenſitauit, impugnatus viciſſim a Demochare. Vide *Ionſium* lib. I. cap. 17.

Philo, Athenienſis, in quem Lyſiae oratio XXX. laudata *Polluci* IX. 5. [quae eſt in cod. Coisl. CCCXLII. fol. 107. verſ. citante Montfauc. in catal. pag. 456.] Alius Scepticus, de quo infra.

Philo,

vv) *Hugo Grotius* ad Hebr. IV. 12.

ww) *Ioh. Clericus* in Epiſtolis Criticis p. 316.

xx) Idem *Clericus* ad Exodi XXIX. 20. *Huius ritus ſymbolici ſignificationem optime interpretari videtur Philo, qui alioqui plerumque fidiculis ad negotium ſuum, quicquid videtur, trahit.*

Philo, Athenienſis architectus, Ciceroni, Straboni, Vitruuio, Plutarcho, Plinio et Auſonio memoratus, de quo dixi lib. III. cap. 24. [in h. vol. pag. 233.] Vide et Meurſii fortunam Attic. pag. 59.

Philo, Batonis pater apud *Gruterum* in vet. inſcript. pag. 327.

Philo, Byblius. Infra in Herennio Philone.

Philo, Byzantinus, mechanicus, cuius ſcripta lib. III. cap. 24. [in hoc vol. pag. 231 ſqq.] recenſui.

Philo, Carpathius vulgo, etiam apud Suidam: ſed rectius *Carpaſius*, Carpaſiae, vrbis in Cypro, (vide *Holſten.* pag. 162. ad Steph. Byz.) epiſcopus, Epiphanii familiaris, clarus circa a. Chr. 400. Sub eius nomine commentarius in *Canticum Canticorum* ad Euſtathium, presb. et Euſebium, diaconum, exſtat e latina verſione Stephani Salutati Pariſ. 1537. 8. apud Rob. Steph. atque inde in bibl. Patrum. Fragmenta huius Philonis occurrunt graece in expoſitione, quam Euſebii Pamphili nomine ad Canticum Canticor. edidit Io. Meurſius, Lugd. Bat. 1617. 4. Genuinum Philonis commentarium e codice Bigot'ano dicitur editurus Anſelmus Bandurius, monachus Benedictinus. *Fabric.* Teſtimonia locaque ex hoc Philone, aut interdum ex alio quoque citantur, adnotante Montfaucon. in cod. Coiſlin. CXIX. p. 192. in Maximi Opp. quibusdam in eod. Coiſlin. CCCLXXI. ap. Montfauc. pag. 574. 575. in collectione Niconis ibid. pag. 111. et 198. adde pag. 51. et 412. paſſim in catena patrum in canticum cantic. in catena Vatic. Procopii, in catena in Octateuchum, a Theotocio edita, in catena in Geneſin in cod. Vindobon. ap. Neſſelium pag. 20. cap. 7. et alibi. vid. infra lib. V. cap. 17. vol. VII. p. 734. 735. 736. 753. Commentar. eius in Cantic. cantic. Euſebio Pamphilo etiam adtribuitur in cod. Vindobon. LVI. ap. Lambec. tom. III. pag 212. qui quidem iudicat, commentar. reuera non ab ipſo tantum Euſebio Pamphili compoſitum; ſed partim ex ipſius, partim ex Athanaſii, Didymi, Gregorii Nyſſeni, Philonis, epiſcopi inſulae Carpathi, (vti quidem ſcribit ſentitque Lambecius,) aliorumque Euſebio ſine vlla controuerſia recentiorum ſcriptorum eccleſiaſticorum operibus collectum eſſe; in nota autem addit, Euſebium ideo perperam adſcriptum eſſe, quia praefationis huius commentarii et nonnullorum eiusdem fragmentorum auctor videatur eſſe, et forſan etiam reuera ſit Euſebius. Idem laudat Phil. Labbaeum, tom. I. de ſcriptor. eccleſ. pag. 308. adde *Fabric.* ipſum infra in libr. V. cap. 34. vol. IX. p. 252. et catal. bibl. Leidenſis p. 64. nr. 184 ſqq. *Cavei* ſcript. eccleſiaſt. hiſtor. litterar. vol. I. p. 374 ſq. *Du Pin* hiſt. eccl. vol. II. p. 240. Oudin. aliosque hiſtoriae eccleſiaſticae ſcriptores — In bibl. reg. *Pariſ.* inter collectanea Bigotiana eſt, teſte catal. cod. MMMLXXXVII. pag. 606. tom. II. Philonis Carpaſii comment. in canticum canticorum. In quibusdam Italiae bibliothecis codd. gr. illius commentarii latent: e quorum nonnullis prodiit:

Philonis, epiſcopi Carpaſii, enarratio in canticum canticorum. Graece et latine edidit cum notis ſuis Mich. Angel. Giacomellus, Archiepiſcopus Chalcedonenſ. Romae 1772. 4.

Haec editio valde laudatur ab *Erneſtio* in neueſten theol. Bibl. vol. III. part. 6. pag. 483—492. Ex cuius cenſura pauca delibare fas erit. Duplex vetus in Canticum canticorum commentarius exſtat: quorum alterum, latine verſum, ſub nomine Philonis edidit Steph.

Salutatus,

Salutatus, alterum autem ſub nomine Epiphanii, Petr. Franc. Fogginius ex cod. Vatic. 1750. 4. Philoni tamen tribuitur in codd. italicis, atque ex duobus Giacomellus vulgauit Philonem graecum. Eum quidem Salutatus vertit, at paraphraſtis potius, quam interpretis perſonam induit. In antiqua lat. verſione idem comment. adſignatur Epiphanio, epiſcopo in inſula Cypro, ſub cuius nomine eum euulgauit Fogginius. Philonem tamen Carpaſium, non Carpathium, epiſcopum quemdam in inſula Carpatho, dici, Giacom. contra Foggin. docet eiusque ſententiam de duobus Philonibus refutat. Quod Cosmas in typographia Chriſti, circ. an. 535. ſcripta, eius meminit, commentarium Philonis Carpaſii iam ineunte ſaeculo VI. confectum fuiſſe, fit manifeſtum. At quoniam in Cosmae topogr. nonnulla commentarii citantur loca, quae hodie in editis Philonis Carp. deſiderantur; ex eo colligit Foggin. duplicem fuiſſe commentarium, alterum a Philone Carpaſio, alterum a Philone Carpathio concinnatum. Secus vero ſentit Giacomellus, ratus, commentar. illum a Philone Carpaſio bis fuiſſe editum; prioris editionis textum eſſe eum, quem habemus in codd. ex altera autem, eaque auctiore, Coſmam citaſſe loca. Sed Erneſti cenſet, primo, Carpaſium et Carpathium Philonem vnum eſſe eumdemque; tum commentarium, quem adhuc ferimus, tantummodo eſſe antiquioris epitomen. — Commentarius ipſe eſt allegoricus, et textus Cantici canticor. gr. integer, ex Alexandrina recenſione vtplurimum ductus, eſt inſertus, cuius lectiones quasdam varias, et coniecturarum ſpecimina dedit Erneſti. *Harl.*

C. Ceſſenius Philo, qui Clodium accuſauit damnauitque, teſte Aſconio.

C. Curtius Philo, qui conſul fuit A. V. C. CCCX.

[Φίλωνος Κυρηναίου mentio apud *Syneſ.* epiſt. 67. *Benzel* in nota msta.]

Philo, diaconus, ἀπὸ Κιλικίας, quem laudat *S. Ignatius* epiſtola ad Philadelph. cap. XI. Vide infra, Philo, Tarſenſis. [P]

Philo, dialecticus, Carneadis magiſter, diſcipulus Diodori Croni. De hoc ſupra lib. III. cap. 11. §. 7. [vol. III. pag. 627.] — Idem forte, contra quem περὶ σημασιῶν ſcripſit Chryſippus. *Laert.* VII. 191. et qui laudatur a Simplicio ad Categor. Philonis, dialectici, Μενέξενον citat *Clemens Alex.* IV. Strom. pag. 523.

Philo, Dyrrhachiorum praefectus. Apud Begerum tom. I. theſauri Brandenb. pag. 457. 460.

[Eranius Philo, περὶ διαφορᾶς σημασίας κατ᾽ ἀλφάβητον cod. mst. inter codices Voſſianos, ſecundum catalogum biblioth. *Leidenſis* pag. 401. nr. 14. Forſan ſcribi debuerat *Herennius Philo*, cui Ammonii libr. de differ. interdum adtribui, paullo poſt notabimus. *Harl.*]

[Quis Philon ſit, cuius meminit Conſtantinus Porphyrog. themate IX. occid. partis, inquirere iubet *Benzel* in nota msta.]

Philonis, neſcio cuius, epigramma in ſtolidi hominis canos legitur lib. I. Anthologiae p. 33.

Philo, Gadarenus. *Eutoc.* ad Archimed. pag. 55. [pag. 156. edit. Oxonienſ.]

Philo, geographus, qui ante Eratoſthenem et Hipparchum ſcripſerat τὸν εἰς Αἰθιοπίαν πλοῦν, teſte *Strabone* II. pag. 77. Eumdem Philonem reſpici ab *Antigono Caryſtio* cap. 160. Philonis Αἰθιοπικὰ laudante, probe obſeruauit *Voſſius* pag. 403. de Hiſt. Graecis.

Philo,

Digitized by Google

Philo, Heracleotes, quem ἐν τῷ πρὸς Νύμφην περὶ θαυμασίων citat Porphyrius apud *Stobaeum* Eclog. phyſic. pag. 130. Fortaſſe huic tribuendus liber, qui exſtat de ſeptem orbis ſpectaculis.

Herennius Philo, Byblius grammaticus, Domitiano imperante ac deinceps quamplurimis ſcriptis inclaruit, praecipue 1) libris octo Φοινικικῶν, quos e Sanchoniathone interpretatum ſe eſſe ferebat. Vide, ſi placet, ſupra lib. I. cap. 28. [in vol. I. pag. 224 et 226. §. II et III.] et Antonium Vandalen in diſſ. de Sanchoniathone, quem libro de Ariſtea ſubiecit. 2) libro περὶ Ἰουδαίων, quem veluti nonum Φοινικικῶν habuit Euſebius. 3) libris XXX. περὶ πόλεων καὶ οὓς ἑκάστη αὐτῶν ἐνδόξους ἤνεγκε, cuius operis eximii epitomen tribus libris ſcripſerat Aelius Serenus, teſte Suida. 4) libris XII. περὶ κτήσεως καὶ ἐκλογῆς βιβλίων, cuius operis pars forte fuit περὶ χρηστομαθείας. Etymol. in Ἱέρανος. 5) περὶ τῆς βασιλείας Ἀδριανοῦ. Vide Meurſium ad *H. ſychium* illuſtr. pag. 217. Voſſium, Ionſiumque. *Fabric.* de adagiis, vid. *Laert.* III. 40. Ammonii libr. de differentiis vocabulorum ad Philonem noſtrum quidam retulerunt. vid. infra lib. IV. cap. 26. 8. vol. IV. pag. 174. edit. veteris; num lexicon rhetoricum ſcripſerit, vid. ibid. cap. 36. 11. pag. 583. compoſuit quoque hiſtor. veterum medicorum etc. vid. infra in vol. XIII. pag. 367. conf. *Eudocia* pag. 424. vbi Herennius Philo etiam ſcripſiſſe dicitur ἐπιγράμματα, βιβλία δ'. et ſub Hadriano conſulatum geſſiſſe. — it. *Brucker.* hiſt. crit. phil. I. pag. 238 ſq. et de eius commentario in Ariſtotelem inedito, ſupra in vol. III. pag. 258. *Harl.*

Philo ὁ ἱστοριογράφος apud *Theodoritum* VII. Therapeut. pag. 109. haud diuerſus mihi videtur a Byblio, de quo iam dixi.

Philo, Lariſſaeus, philoſophus academicus. Vide ſupra Academicus.

Philo, libertus Pompeii. *Cic.* ad Attic. XVI. 4. et ad famil. VIII. 8.

Philo, medicus, Plutarchi aequalis II. 6. et VIII. 9. ſympoſ. forte Philo, Tarſenſis, de quo infra. [Philonis, Tarſenſis, et duorum aliorum Philonum, medicorum, memoriam vid. infra in elencho Medicorum, in vol. XIII. pag. 367. *Harl.*]

Philo, Metapontinus, tibicen et poeta. Stephanus Byz. in Μεταπόντιον.

Philo, neſcio quis, ἐν τῷ μεταλλικῷ, laudatus ab *Athenaeo* VII. pag. 322. [P]

Philonis, monachi graeci, meditatio aſcetica aduerſus pulcritudinem mulierum. MS. in bibl. Vindob. incipit: εἶδον κάλλος γυναικὸς, βασανίζον μου τὴν διάνοιαν. *Fabric.* — Excerpta e Philonis monachi ſcriptis in cod. Coiſlin. CCXCIV. notante *Montfaucon* in catal. pag. 412. Illius aliorumque Philonum apophthegmata in cod. Coiſlin. XIV. nr. 4. pag. 60. catal. etc. *Harl.*

Philo, pater Nymphodori, hiſtorici Syracuſani, in vet. inſcriptione apud *Gruterum* p. 401.

Philo, poeta, Alexandro, polyhiſtore, antiquior, e cuius libro primo τῶν περὶ τὰ Ἱεροσόλυμα verſus decem hexametros profert *Euſebius* IX. 20. praeparat. et alios quinque e libro eius decimo quarto, IX. 24. et cap. 37. nonnulla proferuntur ex illo. Sane, ſi Ioſepho fides, I. contra Apion. pag. 1051. ethnicus hic ſcriptor fuit idem, vt videtur, Philo, quem cum Demetrio laudat *Clemens* I. Strom. pag. 337. Sed viri eruditi, Ioſepho haud credentes,

credentes, non dubitant, eum fuiſſe Iudaeum. Vide *Huetii* demonſtrat. euangel. pag. 102 ſqq. [et V. D. ſupra de Philone ſeniore laudatos.]

Philo, procurator Auſonii, epiſt. XXII.

Philo, Ptolemaei Philopatoris adſentator. *Athen.* VI. pag. 251.

Philo, Pythagoreus. *Clemens Alex.* I. Strom. pag. 305. et *Sozom.* lib. I. cap. 12. [conf. vol. I. pag. 862.]

Q. Publius Philo, Conſul. a. V. C. 415. 427. 435. 440.

Philo, rhetor ac philoſophus, cuius hiſtoriam eccleſiaſticam laudant Anaſtaſius, Sinaita, et Glycas, [qui annal. pag. 282 ſq. ex illa hiſt. eccleſ. quaedam profert.] Guil. Caueo in diſſ. de ſcriptor. eccleſ. et hiſt. litter. II. 187. incertae aetatis videtur eſſe cum Philone, Carpaſiae epiſcopo, qui [a Polybio] in Epiphanii vita [cap. 49.] κληρικὸς ἀπὸ ῥητόρων adpellatur. Praeclara ibidem vir eruditiſſimus obſeruat de rhetoribus veteris eccleſiae, eorumque officio, ſacras litteras et hiſtor. eccleſiaſticam tradendi. *Fabric.* — Sedes illorum, vbi profitebantur, θρόνος ῥητορικὸς, illi vero ipſi etiam ſimpliciter ῥήτορες, latinis ſcriptoribus *tractatores*, h. e. exegetae, adpellabantur. vid. Giacomellum ad Philonis, Carpaſii, librum: qui etiam et Erneſti in cenſura libri, a Phil. Carpaſio ſcripti, ſupra laudata, Philonem hunc κληρικὸν ἀπὸ ῥητόρων, (cuius formulae vim Tillemont, Ceiller, aliique male intellexerant, arbitrati, denotare eum, qui, antea ius profeſſus, deinde Clericus factus eſſet,) et Philonem, epiſcopum Carpaſium, vnum eumdemque fuiſſe cenſent. *Harl.*

Philo, Timonis, ſceptici philoſophi Pyrrhonii, diſcipulus, Athenienſis. *Laertius* IX. 67. 69.

Philo, Sabbathias, (ſiue vno potius vocabulo Φιλοσαββάτιος,) Iudaeus, qui praeter Celſum ac Porphyrium euangelia ſcripto oppugnauit, teſte *Epiphanio* LI. 8. tom. I. pag. 429.

Philo, ſophiſta, cuius liber de VII. orbis ſpectaculis exſtat. Vide, quae de eo dixi libr. III. cap. 24. §. 4. [in hoc volumine pag. 232 ſq.] et ſupra in Philone, Heracleote.

Philo, Tarſenſis diaconus, qui cum Agathopode et Gaio S. Ignatium e Syria comitatus eſſe, et martyrii eius acta concinnaſſe traditur. vid. epiſtolam, Ignatio adſcriptam, ad Tarſenſes cap. X. ad Antiochenos cap. XIII. [infra, lib. V. cap. 1. vol. V. pag. 42. in primis *Caueum* in hiſtoria litteraria ſcript. eccleſ. vol. I. pag. 43 ſq. *Harl.*]

Philo, Tarſenſis medicus, cuius apud Galenum mentio. Incertum, idemne medicus huius nominis, cuius apud Celſum et alios artis ſalutaris ſcriptores mentio, etiam apud Plutarchum. [vid. ſupra, voc. *Philo Medic.*]

Philo, Thebanus. *Plutarch.* Alexandro pag. 691. Reſpicitur idem fortaſſe a *Stephano Byz.* in Ἀντισσα. *Fabric.* — vid. ſupra in vol. III. pag. 49. h. v. *Harl.*

[Philo, Theodori Studitae filius; patris II. epiſtolae ad illum ineditae inter Theodori epiſt. in cod. Coiſlin. XCIV. in catal. Montfauc. pag. 145 et 147. fin. citantur. *Harl.*]

Philo, Tyanenſis, geometra, cuius mentio apud *Pappum* Alex. libr. IV. propoſ. 30. [vid. ſupra in hoc vol. pag. 233.]

L. Veturius Philo. Liu. XXVI. 33. conſul a. V. C. 547.

CAPVT

Digitized by Google

CAPVT VII

DE SACRIS LIBRIS NOVI FOEDERIS.

I. Ἡ καινὴ διαθήκη, Εὐαγγέλιον, *quatuor euangelia.* II. *S. Matthaei euangelium.* III. *Euangelium Marci.* IV. *Lucae euangelium.* V. *Acta.* VI. *Iohannis euangelium.* VII. *Epiſtolae tres.* VIII. *Apocalypſis.* IX. *Pauli epiſtolae.* X. *Petri epiſtolae.* XI. *Iacobi epiſtola.* XII *Epiſtola Iudae.* XIII. *Euangelium ſecundum Aegyptios et Hebraeos, et ſcripta, ſuppoſita Chriſto atque Apoſtolis.* XIV. *De ſcriptis Barnabae et Clementis Romani.* XV. *De Canone et ordine libror. N. T.* XVI. *Codices MSti celebriores.* XVII. *Editiones praecipuae.* XVIII. *Verſiones.* XIX. *Harmoniae Euangelicae.* XX. *Diſtinctio in capita et* στίχοι. XXI. *De lingua Helleniſtica et ſtilo N. T.*

[Studio *Chriſtiani Theophili Kuinoel*, Prof. Lipſ.]

I.

Libri Euangeliſtarum, Apoſtolorumque, in vnum corpus redacti, nominantur vulgo ἡ καινὴ διαθήκη, *nouum foedus, nouum teſtamentum* a). Scil. voc. διαθήκη in genere notat *conſtitutionem, diſpoſitionem quamcunque*, ſpeciatim, *teſtamentum* quod vulgo vocant. Alexandrini autem interpretes, quos ſequuti ſunt ſcriptores chriſtiani antiquiſſimi, hebraicum nomen ברית *foedus*, expreſſerunt graeco voc. διαθήκη. Iam quoniam foedus et legibus et promiſſis conſtat, hinc ברית non minus, quam διαθήκη, notat interdum *leges, praecepta*, Hoſ. 1, 7. (ad quem l. vid. quae notauimus), interdum, *promiſſiones* Pſ. 25, 14. 89, 29. etc. Quatenus vero Iudaeorum religio legibus atque promiſſis conſtabat, eatenus ea ipſa quoque dicebatur ברית. Sicuti autem Chriſtus, et ipſius diſcipuli, omnino voces et formulas, in re ſacra Iudaeor. ſollemnes, lubenter transferre ſolebant ad religionem chriſtianam, ita etiam hanc ipſam relig. chriſtianam vocabant διαθήκην, et quidem διαθήκην καινὴν, quo diſcernerent eamdem a religione Iudaeorum, quam dicebant διαθήκην παλαιάν· Matth. 26, 28. Gal. 4, 24. Ebr. 8, 8. Inde vero etiam libri ſcriptorum ſacror. Iudaeorum vocantur a Paulo 2 Cor. 3, 14. παλαιὰ διαθήκη, et hinc inde a ſec. II. libri diſcipulorum Chriſti a doctoribus eccleſiaſticis dicti ſunt ἡ καινὴ διαθήκη. Vocabulum *teſtamentum* deſumtum eſt e verſione vulgata, quae graecum διαθήκη, hoc ipſo nomine latino, ſed minus accurate, exprimit. Conf. *Suiceri* Theſ. Eccleſ. ſub V. διαθήκη· *Clericus* et *Grotius* in Prolegg. ad Matth. *Ioh. Ge. Roſenmüllerus*, in Diatribe, *de vocabuli* διαθήκη *in libris N. T. vario vſu.* Erlangae 1778. 4. *Schleuſneri* Lexicon in N. T. ſub h. v. et noſtras obſſ. ex libris apocryphis V. T. in N. T. ad Gal. 3, 15. —

a) Teſtamenti vocabulo laxius interdum vſi ſunt veteres ſcriptores, vt cum interpres S. Irenaei 2, 19. dixit *Cynicos cum Gnoſticis eiusdem eſſe teſtamenti.* ad quem locum vid. *Grabii* notas pag. 142. Caet. διαθήκης vocabulum vetuſtiſſimi quique chriſtiani in latina eccl. interpretari conſueuerunt *teſtamentum.* Ita quod Paulus vocat διακόνους καινῆς διαθήκης 2 Cor. 3, 6. *Tertullianus* cap. 39. de reſurrectione, dicit, Apoſtolorum negotium nullum fuiſſe aliud, quam *veteris teſtamenti reſignandi, et potius iam Dei in Chriſto concionandi.* Qua ratione autem *nouum* hoc appellatur *teſtamentum*, cum etiam fidelibus V. T. ſalus in Chriſto propoſita fuerit, dicit *Euſeb.* l. I. demonſtrat. Euangel. Vocabulum quidem *Berith.* vix vnquam in V. T. pro teſtamento ponitur. *Fabric.*

In codicibus noſtris primum inter libros N. T. locum obtinent quatuor euangelia, Matthaei nimirum, Marci, Lucae, et Iohannis euangelium. Vocabulum autem εὐαγγέλιον, prop. ſignif. *laetum nuntium quodcunque* [b]) v. c. de nato filio, Theoph. Char. 17. de profligato hoſte Heliodor. 10. p. 456., vt verbum εὐαγγελίζεσθαι laetum nuntium adferre [c]). Reſpondet εὐαγγέλιον hebraico בשורה 2 Sam. 18, 22. 25. cui nonnumquam additur, טובה 2 Sam. 18, 27. vbi οἱ ὁ· εὐαγγέλιον ἀγαθόν· a ſcriptoribus autem N. T. εὐαγγέλιον adhibetur de doctrina chriſtiana Rom. 1, 1. 3. Marc. 13, 10. de praedicatione huius doctrinae, de munere, hanc doctrinam tradendi 1 Cor. 9, 14. atque εὐαγγελισταὶ dicuntur doctores religionis Act. 21, 8.; per metonymiam porro indicat ſingulas religionis chriſt. partes, v. c. commentarios de dictis, factis, et fatis Chriſti, (qui commode etiam inſcribi potuiſſent, Ματθαίου, Μάρκου etc. ἀπομνημονεύματα, vt Xenophontis commentarii, de rebus Socratis Ξενοφῶντος ἀπομν.) et ſcriptores horum commentariorum dicuntur *euangeliſtae.* Conf. *Suicer.* Theſ. Eccleſ tom. I. p. 1220. *Schleuſneri* Lex. ad N. T. ſ. v. εὐαγγέλιον, *Wolfii* Curas, Prolegg. in Matth. p. 2. *Walaei* Prolegg. ad Matth. pag. 1. et quos laudauit *Koecherus* in Analectis in quat. euangel. pag. 4. *Kuinoel.*]

Antiquiſſimum de euangeliis, quatenus hoc voc. commentarii apoſtolici de vita ac ſcriptis I. C. denotantur, teſtimonium eſt *Ignatii* epiſt. ad Philadelph. cap. V. προσφυγὼν τῷ εὐαγγελίῳ ὡς σαρκὶ Ἰησοῦ, καὶ τοῖς ἀποστόλοις ὡς πρεσβυτερίῳ ἐκκλησίας, καὶ τοὺς προφήτας ἀγαπῶμεν. Diſertius alterum *Iuſtini Martyris* Apolog. I. c. 66. a multis viris doctis iam laudatum: οἱ γὰρ ἀπόστολοι ἐν τοῖς γενομένοις ὑπ' αὐτῶν ἀπομνημονεύμασιν ἃ καλεῖται Εὐαγγέλια, οὕτως παραδεδώκαν. Eodem loco lecta fuiſſe iam tum in eccleſiis [d]) illa ἀπομνημονεύματα, perinde vt propheticas ſcripturas, teſtatur Iuſtinus [e]). Numerum quaternarium

[b]) Vocabulum εὐαγγέλιον triplici notione apud ſcriptores reperitur, vel pro fauſto nuntio, vt ap. Plutarch. Pompeio pag. 140. γραμματηφόροι προσήλαυνον ἐκ Πόντου κομίσαντες εὐαγγέλια· vel pro praemio boni nuntii, ap. Cic. 2, 3. et 12. ad Attic.: vel pro ſacrificio, quod accepto laeto nuntio offerebant, vt ap. Plutarch. Phocio. tom. I. p. 749. Φιλίππου δὲ ἀποθανόντος εὐαγγέλια θύειν τὸν δῆμον οὐκ εἴα. *Fabric.*

[c]) Non tamen ſemper huic verbo laeti ac iucundi nuntii ſignificatio eſt, quemadmodum patet ex hoc loco epiſtolae primae earum, quae Phalaridi tribuuntur: ἐκ ἀγνοῶ δὲ λύπας εὐαγγελιζόμενός σοι καὶ δάκρυα. *Fabric.*

[d]) De more euangelia et alios libros biblicos in eccleſia legendi conf. *Wilh. Ern. Tenzelii* exercitatio Viteb. 1685. de ritu lectionum ſacrarum. *Ioh. Steph. Durantus* 2, 23. de ritibus eccl. catholicae, *Leo Allatius* de libris eccleſiaſt. Graecor. pag. 33 ſq. *Ioh. Baptiſta Ferrarius* de ritu, ſacrar. concionum lib. I. cap. 15 ſq. euangelia ſtantes audiebant, epiſtolas ſedentes, vt praeter *Allatium* pag. 35. 49. notat *Steph. le Moyne* notis ad varia ſacra pag. 987 ſq. *Fabric.*

[e]) Sed Iuſtinum noſtra euangelia intellexiſſe, negat *Frid. Andr. Stroth*, atque demonſtrare ſtudet, Iuſtinum vſum eſſe euangelio eo, quod non tantum Nazaraeis, et Ebionitis, ſed etiam omnibus primae eccl. Chriſtianis Palaeſtinenſibus in vſu fuerit, euangelio ſecundum Hebraeos, in (*Eichhorn*) *Repertorium für bibl. u. morgenl. Litteratur* tom. I. pag. 1 ſqq. [aduerſus quem diſputauit *Paulus* in *Exegetiſch-kritiſchen Abhandlungen* 1784. Comm. I.] Etiam *Semlerus* in *ſ. Zuſätzen zu Townſon Abhandlungen über die vier Evangelien* Th. I. pag. 117. affirmat, Iuſtinum ignoraſſe quatuor euangeliorum nomina; eum vero *Tatianus*, Harmoniam, ſiue Diateſſaron (vid. Euſeb. H. E. 4, 29. pag. 193 ſq.) collegerit ex quatuor euangeliis, in promtu eſſe, illa quatuor euangelia noſtra, ſtatim poſt Iuſtini tempora latius et accuratius innotuiſſe, et tanquam genuina probata fuiſſe. *Kuin.*

Digitized by Google

ternarium euangeliorum celebrat, [eorumque auctores nominat] Irenaeus 3, 1. et 11. f) *Fabric.*

[Ceterum quod adtinet fidem hiſtoricam quatuor euangeliorum, de ea diſputauit peculiari libro, *Lardnerus*, Credibility of the Goſpel hiſtory, vernacule reddita ſub titulo: *Nath. Lardners Glaubwürdigkeit der euangeliſchen Geſchichte aus dem Engliſchen mit S. I. Baumgartens Vorrede, Berlin* 1749—51. voll. V. 8. *Nath. Lardneri* fides hiſtorica euangel. c. praefat. ac quibusdam animaduerſſ. *Ioh. Chriſtoph. Wolfii* Bremae 1733. 8. The hiſtory of the firſt planting of the chriſtian Religion by *Georg Benſon* London 1756. voll. II. 4. vernacule: *Georg Benſons Geſchichte der erſten Pflanzung der chriſtl. Religion, wie ſie in der Geſchichte der Apoſtel und in ihren Briefen enthalten iſt. Halle* 1768. voll. II. 4. *Leſs über die Religion, ihre Geſchichte, Wahl und Beſtätigung* Th. I. (Göttingen 1784. 8.) S. 467 ſqq. *Kleuker ausführliche Unterſuchung über die Aechtheit und Glaubwürdigkeit der ſchriftlichen Urkunden des Chriſtenthums* Th. I. Münſter 1793. 8. *Michaelis Einleitung in die Schriften des neuen Bundes* Th. II. §. 120. pag. 877. edit. quartae. *Heinr. Carl Alex. Haenlein Handbuch der Einleitung in die Schriften des N. T. Th. I. Erlangen* 1794. 8. S. 35 ſqq. vt alios plures omittam. Laudauit etiam nonnullos qui breuius hoc idem argumentum pertractarunt, *Ioh. Ge. Roſenmüllerus* in ſcholiis in N. T. Prolegg. ad Matth. tom. I. pag. 3.

II. MATTHAEVS, ſi vera eſt ſententia plurimorum interpretum, eum eumdem eſſe, qui Leui vocetur Marc. II, 14. Luc. V, 27. coll. Matth. IX, 9., patrem habuit Alphaeum quemdam, qui non eſt confundendus cum Alphaeo, qui Mariae, matris Chriſti, ſororem in matrimonium duxerat. Antequam Chriſti partes ſequeretur, e portitorum (qui in oppidis Iudaeorum publicanorum vices gerebant, v. *Suicer.* Theſ. Eccl. et *Schleuſner.* Lex. ſub voc. Τελώνης et quos ibi laudauit; *Caue* Antiquit. Apoſt. p. 670.) numero erat. — Conf. *Wolfius* in Curis ad Matth. Prolegg. et quos ibi citauit, nec non *Korcheri* analecta pag. 4 ſq. Matthaeum autem eumdem eſſe cum Leui, ob narrationis, quae Marci et Lucae l. c. legitur, ſimilitudinem plures adſirmarunt, veluti *Chriſt. Frid. Schmidius* in Hiſt. Canonis V. et Noui Teſtamenti (Lipſ. 1775. 8.) pag. 408. qui ibi etiam hanc in rem ad Hieronymi (Catal. ſ. v. *Matthaeus*) Sophronii, et Iſidori Hiſpalenſis (de vita et obitu ſanctor. cap. 77.) teſtimonia prouocat; *Thom. Townſon Abhandlungen* etc. *Th. I.* pag. 66. qui ibi hanc in rem laudat Chryſoſt. V. 11. pag. 204. edit. Sauil. alii; *Grotius* g) vero ſtatuit, Matthaeum et Leuin differre, atque hunc Iacobi minoris fratrem, minime autem Apoſtolum, Matthaeum vero

 Apoſto-

f) Conf. *Stoſch* de canone libror. N. T. pag. 165 ſqq. et alios quos ſupra laudauimus. *Irenaeus* primus eſt qui quatuor euangelia noſtra diſerte nominat, ita vt etiam vulgatum ordinem ſequatur. vid. *Semler zu Townſon* Th. I pag. 116. etſi ceteroquin perquam ridicula ſit cauſſa, quam affert, cur tantum quatuor euangelia eſſe poſſint, quod nimirum ſint quatuor plagae coeli, quae ſignificentur litteris vocabuli Ἀδάμ, nempe ἀνατολή, δύσις, ἄρκτος, μεσημβρία. — Plura de euangeliis infra notabuntur. *Kuin.*

g) Leuin a Matthaeo diſtinguit Heracleon apud Clementem Alex Strom. IV. pag. 502. et Origenes l. contra Celſum p. 48 [vid. Schmid H. C. p. 428] quorum teſtimoniis vulgarem ſententiam impugnat *Grotius* [ad Matth. 9, 9.] Huic vide quae praeter *Calouium* reſpondet *Coteterius* in notis ad Conſtitut. Apoſtol. VIII, 22. et *Dodwellus* Diſſ. I. in Irenaeum § 34. *Fabric.*

Apoſtolum fuiſſe; adſentitur *Grotio*, *Michaelis* in *Einleitung* Th. 2. §. 130. pag. 933 ſqq. qui tamen negat, Leuin fuiſſe apoſtolum, et Iacobi minoris fratrem; vid. quae contra *Grotium* monuit *Schmid* l. c. et in progr. *origines quatuor euangeliorum* pag. 4. (Lipſ. 1764. 4.) — *Theodor. Haſe* in *disquiſitione de Leui*, *a Chriſto ad apoſtolatum vocato*, inſerta biblioth. Bremenſi T. V. contendit, Leuin, cuius meminerit Marc. l. c. eſſe eundem apoſtolum, qui alias nominetur Lebbaeus. Contradixerunt *Lardner* ſupplements to the Credibility of the Goſpel Hiſtory tom. III. et *Michaelis* Einleit. Th. II. pag. 935. De *tempore*, quo Matthaeus commentarios ſuos conſcripſerit, diuerſae ſunt hominum doctorum ſententiae, etſi omnes ferme conſentiant, cum *primum* euangelium ſcripſiſſe. Pluribus hoc euincere ſtuduit v. c. *Townſon* l. c. B. I. pag. 275. Contra *Semlerus* Paraphr. euangelii Ioh. lat. (Halae 1771. 8.) in praefat. et in notis paſſim, credit, Iohannem primum omnium ſcripſiſſe; quod negant *Michaelis Oriental. Biblioth.* Th. III. pag. 24 ſq. et *Einleit. Th. II.* p. 877. alii. Vir doctus in *Beyträgen zur Beförderung d. vernünft. Denkens in d. Relig.* part. XVI. p. 57. oſtendere conatus eſt, primum omnium euangelium Ebraeorum ſcriptum eſſe, huius diuerſas recenſiones fuiſſe Nazarenorum et Ebionitarum euangelia, tum prodiiſſe Marcionis euangelium, hoc excepiſſe Marci librum, tunc edita eſſe ἀπομνήμονευματα τῶν ἀποςόλων, citata a Iuſtino M., porro Matthaei euangelium, denique Lucae, de tempore, quo editum ſit Ioh., non conſtare. *Irenaeus* Haer. III, 1. pag. 174. cuius verba protulit *Schmid.* H. C. pag. 449. tradit, Matthaeum euangel. ſuum litteris conſignaſſe eo tempore, quo Petrus et Paulus Romae docuiſſent et ibique eccleſiam condidiſſent [h]), annum ergo, quo hoc contigiſſe creditum eſt, *Millius* in Prolegg. §. 61 ſqq. nominat LXI. vel LXII. *Lardnerus* et *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 940. LXIV. vel LXV. *Schmid.* vero l. c. XLII. quem vide [i]). Alias aliorum ſententias vid. ap. *Lardnerum* Supplements tom. I. pag. 95. *Tillemontium* Memoires tom. I. pag. 975. 1169. qui annum III. poſt Chriſti adſcenſionem nominat, (*Michaelis* Einleit. pag. 940.) et *Michaelem* pag. 935—946. qui quidem ſtatuit, controuerſiam facile poſſe componi, ſi accipiatur, Matthaei euangelium *hebraice* ab ipſo conſcriptum fuiſſe a. XLI. in *graecam* vero linguam translatum anno LX. vel LXI.

Attamen Matthaeum *hebraice* euangelium ſuum conſcripſiſſe, plures dubitarunt, et Matth. *graece* ſcripſiſſe, rectiſſime adfirmarunt. Nemo vero a nobis poſtulabit, quum neutiquam introductionem in libros N. T. ſcribamus, vt ſingula argumenta, quae in vtramque partem a viris doctis prolata ſunt, adferamus; vtriusque ſententiae patronos praecipuos nominaſſe ſufficiet. Opinio nimirum illa, Matthaei ἀρχέτυπον exemplum fuiſſe *hebraicum*, vt hoc obiter notemus, ſuam debet originem Papiae (apud Euſeb. H. E. III, 39. pag. 137. vid. *Semler Geſchichte d. Glaubenslehr. in Baumgartens Polemik* pag. 41. Th. I.) homini cum maxime credulo,

h) De hac fabula conf. *Schmid* l. c. et quae infra notabimus ad epiſt. Pauli ad Rom. *Kuhn.*

i) Vid. Baſnagii Annal. ad a. Chr. LXIV. ſect. 12. — Annum XLII. nominant quoque, at paulo iuniores teſtes, auctor vitae, arabice editus a *Kirſtenio* Menologium ab Vghelio tom. II. Italiae S. vulgatum 16. Nou. Auctor operis imperf. in Matthaeum, Theophylactus, [Prooem. in Matth.] Euthymius, et alii, ne de ſubſcriptione, quae in variis codd. [a *Wetſtenio* notatis] legitur, dicam. Hos ſi audias, iam anno poſt Chriſti aſcenſionem octauo, vel nono euangelium ediderit Matthaeus, quae ſententia probatur etiam *Seldeno* VII, 12. de iure naturae et gent. et ex antiquis Coſmae Indopleuſtae lib. V. Coſmographiae chriſt. pag. 245. Veriſimilior Chronici Alex. et Nicephori II, 45. ſententia, qui decimo quinto poſt aſcenſionem Chriſti anno ſcripſiſſe Matthaeum affirmant. *Fabr.*

credulo, cuius ſententiam ſequuti ſunt *Irenaeus* III, 1. alii [k]); ſed euangelium Nazarenorum et Ebionitarum, cum Matthaei euangelio confudiſſe videntur plurimis, qui graecum Matth. textum defendunt [l]). Ex recentioribus, Matthaeum *hebraice* ſcripſiſſe contenderunt: *Simon* hiſtoire

k) Hinc multi veit. de graeco interprete textus hebraici *Bartholomaeo* (Iſidor. Hiſpal. et Nicephorus) *Iacobo*, (auctor Synopſ. ſcript. ſ. Opp. Athanaſ. tom. II. pag. 155.) vel *Luca* et *Paulo*, (Anaſtaſ. Sinaita) *Iohanne*, (Theophylactus) vel *incerto quodam homine* (Hieronym. et Sophron.) cogitarunt. vid. *Schmid* H. C. pag. 435. *Kuin.*

l) Vide, quae ſcripſi in codice Apocrypho N. T. pag. 356. 368. 668. et *Eraſmi* Apologiam adverſus Stunicam. Nota etiam, Syriacam veterem Matthaei verſionem de Graeco videri translatam, non de Hebraico, [de ea infra], et Marco ac Clementi Graecum Matthaeum lectum, cuius etiam verbis quandoque vtuntur. Hebraice vero, quae exſtant Matth. editiones, recens a Iudaeis vel chriſtianis elaboratae ſunt, et abſurdiſſime pro Matthaeo authentico habentur, ſiue *Münſteriana* illa Baſil. 1537. fol. Henrico VIII. Angliae regi, inſcripta, et verſione atque commentario aduerſus Iudaeos inſtructa, ſiue *Tiliana*, quam ex Italia attulit *Ioh. Tilius* [*Iean de Tilet*] et *Ioh. Mercerus* latine tranſtulit Pariſ. 1555. 12. [Titulus: *Euangelium hebraicum Matthaei recens e Iudaeorum penetralibus erutum, cum interpretatione latina ad Vulgatam, quoad fieri potuit accommodata. Cum priuilegio. Pariſiis ap. Martinum Iuuenem.* M. D. L. V. *Kuin.*] Munſteriana recuſa eſt Baſil. 1557. 8. [Titulus: [illegible] *euangelium ſecundum Matth. in lingua Hebraica cum verſione lat. atque annotationibus Seb. Münſteri — vna cum epiſtola D. Pauli ad Hebraeos Hebraice et Latine Baſil. apud* Henr. Petri MDLVII. — illuſtrauit tribus diſſertatt. euangel. Hebr. Seb. Münſteri, *Nahmmacherus*, — conf. de vtroque euangelio *Michaelis* Einleit. Th. II. pag. 1044 ſqq. §. 139. qui ibi oſtendit, Iudaeum conuerſum circa ſaec. XII. vel XVI. hanc verſionem e vulgata latina compoſuiſſe; ex incorrecto latino eſſe conuerſum, ſtatuit *Wetſten.* Prolegg. pag. 279. edit. *Seml.* Obſeruauit porro *Michaelis*, *Tillii* et *Münſteri* verſionem eſſe eandem, ſed *Münſterum* lacunas MS. codicis ipſum expleuiſſe, *Tillium* codicem immutatum exprimendum curaſſe. Conf. etiam *Schmid* Hiſt. Can. pag. 433 ſqq. *Kuin.*] et Baſil. 1582. 8. etiam Pariſiis 1551. 8. cum praefatione *Ioh. Quinquarborei* Aurilacenſis Aruerni. *Tilianae* ſtilum terſiorem eſſe, obſeruant viri docti, et Matth. XVI, 17. Romano adulari pontifici. Vid. *Lud. de Dieu* ad Matth. pag. 529 ſq. *Wagenſeilii* Sotam pag. 597. 1122. *Rich. Simonis* Hiſt. Crit. lib. II. pag. 231 ſq. et lib. III. pag. 789. Millii Prolegg. ad N. T. pag. 116. 127. [infra verſſ. N. T. Hebr.] Vtramque a Iudaeis e latina verſione veteri expreſſam eſſe, coniicit *Huetius* de claris interpretibus pag. 181. Exſtat et Matthaei euangelium hebraice in N. T. polyglotto *Eliae Hutteri.* Aliam MStam verſionem hebraicam ſe in manibus habere, teſtatus eſt Rich. Simon. *Fabric.* — De *Nazaraeis* et *Ebionitis* conf. Epiphan. Haereſ. 29. 30. coll. *Moshemii* commentarr. de rebus Chriſtianor. ante Conſtantin. M. ſect. II. §. 38 ſqq. *Walch. Ketzergeſchichte* Th. I. pag. 99—124. (*Eichhorn.*) *Repertor. für bibl. u. morgenländ. Litterat. Th. I.* p. 5 ſqq. *Herder Briefe zweener Brüder Ieſu.* Commentatio hiſtorico-theologica critica demonſtrans, Nazaraeos haereticorum catalogo eſſe expungendos, eorumque contra parti, qui Chriſti nomen dederunt, adſcribendos, auctore *Dettmers* Franc. ad Viadr. part. I. 1791. 4. De euangelio Nazaraeor. et Ebionitar. (quo tempore ſit conſcriptum, non conſtat) quod, vt plurimis videtur, vocabatur etiam τὸ τῶν δώδεκα εὐαγγέλιον, et τὸ καθ' Ἑβραίους εὐαγγέλιον. vid. *Semler Geſchichte d. Glaub n. l.* in *Baumgartens Polemik* Th. I. pag. 39. *Simon* hiſtoire crit. du texte du N. T. chap. 7. 8. *Maius* examen hiſtoriae criticae cap. 7. 8. *Grotius* Prolegg. ad Matth. *Millii* Prolegg. §. 45 ſq. *Maſch* Abhandl. von der Grundſprache Matthaei (Halle 1755.) *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 138. pag. 1005 ſqq. Admodum praedicat huius *euangelii Nazaraeorum ſ. duodecim apoſtolorum*, praeſtantiam praeter alios *Niemeyerus*, theologus Halenſis, in diſſ. inſcripta: *coniecturae ad illuſtrandum plurimorum N. T. ſcriptorum ſilentium de primordiis vitae I. C.* Halae 1790. 4. Statuit, hoc euangelium habuiſſe auctores apoſtolos, fuiſſe hebraice conſcriptum, ſed iam apoſtolorum aeuo plures exſtitiſſe huius euangelii recenſiones; fuiſſe, hoc euangelium fontem e quo hauſiſſent Matth. Marc. Lucas et Iohannes; hos haec memorabilia Chriſti, hebraice ſcripta, in vſum graece loquen-

hiſtoire crit. du Texte etc. cap. 5. 6. 7. *du Pin* Prolegg. ſur la Bible tom. II. cap. 2. §. 3. *Tillemont* Memoires etc. tom. I. pag. 972. *Calmet* in Prolegg. et Diſſertatt. in ſ. ſcript. p. 8. et Dictionaire tom. III. pag. 218. *Millius* Prolegg. pag. 8. [m]) *Caue* Antiquitt. Apoſt. p. 680. Hiſtoria litterar. ſcript. eccleſ. ſec. I. p. 13. *Stackhouſe Vertheidigung der bibl. Geſch.* part. VI. pag. 405. 767. 769. *Michaelis* Einleit. Th. II. p. 948. § 132. et quos ibi laudauit. (*Williams*) a free inquiry into the authenticity of the firſt and ſecond chapters of St. Matthew's Goſpel etc. The ſecond edition London 1790. (coll. *Eichhorn Allgem. Biblioth. d. bibl. Litterat.* B. II. pag. 918 ſqq) *M. Chriſt. Frid. Weber Beyträge zur Geſchichte des Neuteſtamentl. Canons* Tübing. 1791. 8. coll. (Haſſencamp) *Theologiſche Annalen* Iahrg. 1791. p. 273 ſqq. Matthaeum hebraico ſermone conſcripſiſſe ſuum euangelium diſp. auctore *Elſnero* Theol. D. Francof. ad Viadr. 1791. 4. [Ab his non recedit, qui Syrochaldaice Matthaeum ſtatuit V. D. in *Wahl* Magazin für alte, beſonders morgenl. und bibl. Litt. zweyte Lieferung p. 57 ſq.] — Matthaeum vero *graece* ſcripſiſſe, demonſtrarunt: *Cappellus* in Obſſ. ad N. T. p. 110. *Hottingerus* in Theſ. Philol. lib. II. cap. 1. pag. 512. *Baſnage* Annal. ad a. 64. §. 13. *Calouius* in Critico ſ. biblico Diatr. VII. §. 2 ſqq. *Kortholt* de variis ſcript. ſ. editionibus. cap. 7. p. 63. *Pritius* et *Hofmannus* in Introduct. in lect. N. T. § 2 ſqq. *Chriſti. Schroeder* de lingua Matth. authentica Viteb. 1701. *Guſt. Phil. Mörl.* diſp. de lingua authentica N. T. cap. 2. 4. *Maſch von der Grundſprache d. Ev. Matth.* qui ſcripſit contra *Michaelem*; *Lardner* Credibility etc. *Koecher.* Analect. in quat. Euangg. p. 7. *Schmid.* H. C. p. 431 ſqq. *Venema* H. E. tom. II. p. 119. *Noſſelt Vertheidigung d. Wahrheit d. chriſtl. Relig.* §. 312. *Walaeus* in Commentar. in libros hiſtor. N. T. p. 1. *Semler Geſch. d. Glaubenslehre in Baumgart. Polemik. Th. I.* p. 38 ſq. *Wetſtenius*, alii.

Matthaeum euangelium ſuum deſtinaſſe *Iudaeis* [n]), plerique volunt. Conf. ſupra not. *m.* *Townſon* l. c. *B. I.* pag. 369 ſqq. etc. *Semlerus* tamen ad *Townſon B. I.* pag. 22. notat, accuratius ita dicendum eſſe: ſcripſiſſe Matthaeum primis doctoribus chriſtianis, vt Iudaeos non-chriſtianos (Helleniſtas, Geſch. d. Glaubensl. l. c. pag. 40.) edocerent vanitatem opinionum de Meſſia, quas fouerent, et eo felicius propagarent religionem chriſtianam.

loquentium, graeca feciſſe; diuerſitatem, quae inter euangelia Matth. Marci et Lucae deprehendatur, inde eſſe repetendam, quod mira fuerit exemplarium euangelii illius apoſtolorum diuerſitas; Marcum forte eodem vſum eſſe exemplari, quo Matthaeus, Iohannem qui vixerit Chriſto coniunctiſſimus, rarius illud euangelium reſpexiſſe. Haec omnia ſunt non niſi per coniecturam dicta, idoneisque rationibus deſtituta, recteque repudiantur a *Griesbachio* diſſ. infra vbi de Marco diſputabimus, laudanda. De Ebraeorum, Nazaraeorum et Ebionitarum euangeliis notata etiam nonnulla reperiuntur *in den Beyträgen zur Beförderung des vernünftigen Denkens in d. Religion* part. XVI. pag. 57. vid. quae diximus ſupra de tempore, quo Matth. euangel. conſcriptum ſit. *Kuin.* Add. *Semler* Comm. de διηγήσεσιν et Euangelio Hebraeorum, Hal. 1777. et in Opuſc. theol.

m) *Millius* coniicit, Matthaeum ſcripſiſſe euangelium ſuum in gratiam Hebraeorum fidelium, qui antea parum accurata διηγήσει ſiue euangelio ſecundum Hebraeos vſi fuiſſent. Non diu poſt Iacobum minorem curaſſe, vt graeca verſio legeretur. *Fabric.*

n) Inde argumentum petiit etiam *Weberus* in libro ſupra laudato, ad defendendam *hebraicam* Matthaei ſcripturam. Lingua patria, inquit, erat ſyro-chaldaica, ergo in Palaeſtina neceſſaria erat hiſtoria vitae fatorumque Chriſti, hac lingua conſcripta, graeca inutilis erat. Sed ponamus, etſi hoc non concedamus, Matthaeum deſtinaſſe euangelium ſuum vnice Palaeſtinae incolis, graeca tamen lingua erat vbique in vſu, et vnde probatur, Matthaeum non ſcripſiſſe etiam Iudaeis, extra Palaeſtinam viuentibus? hi vero omnino graece loquebantur. *Kuin.*

nam. Aliter ſentit *Vitringa* in Hypotypoſi Hiſt. et Chronol. S. pag. 214. §. 8. cui adſtipulatur quoque *Stoſch.* in Diſſ. de cura vet. eccl. circa libros N. T. praemiſſa commentationi ipſius de libror. N. T. canone (Francof. ad Viadr. 1755. 8.) p. 20 ſq. euangeliis conſcribendis, ſtatuit, occaſionem praebuiſſe excerpta ex narrationibus, aut adnotationibus Apoſtolor. Chriſtique diſcipulorum, quae primi Chriſtiani inter ſe communicaſſent, et magni theſauri loco habuiſſent, cuius generis fuerint euangelia ſecundum Hebraeos (ſ. Nazaraeorum) et Aegyptios, quae cum Apoſtoli, vt prudentiores eccl. doctores intelligerent, non eſſe eo cum iudicio, cura, et fide, congeſta vel digeſta, quam relig. decus poſtularet, et ſaepe etiam a falſis fratribus interpolarentur, e re eccl. eſſe putaſſe, accuratiores congerere narrationes. *Kuin.*]

Anticipationibus abundare Matthaei euangelium, nec illum chronologiae aeque ac Lucam vel Iohannem eſſe obſeruantem, notauit *Baſnagius* ad a. Chr. XXX. ſect. 56. o) Titulum *Euangelii* an ipſe praefixerit Matthaeus, dubitari poſſit p), quia incipit eius liber his verbis: *βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.* Et qui monent, ipſum notanter praefixiſſe titulum: *εὐαγγέλιον κατὰ Ματθαῖον*, non *τοῦ Ματθαίου*, haud cogitant, vnum idemque haec duo ſignificare, vt recte animaduerſum *Iohanni Druſio* eſt in praeteritis, et lib. I. quaeſt. Hebr. cap. 23. q) — Matthaei euangelium reiecerunt *Cerdoniani* et *Marcion*, qui ſolum Lucam recipiebant. Vide de Cerdonianis adpendicem ad Tertullian. de praeſcript. cap. 51. et de Marcione r) *Irenae.* Lib. I. cap. 29. *Epiphan.* XLII, 9. *Origen.* in Philocalia cap. 5. et 2. contra Celſum pag. 77. *Theodoritum* lib. I. de haereticis fabulis cap. 24. s) At de Valentinianis nolim cum *Bellarmino* lib. I. de verbo Dei cap. 6. *Ianſenio* aliisque adfirmare, ſolum Ioh. euangelium ab iis receptum, licet *Irenaeus* III. cap. 11. pag. 220. adfirmet, eos, qui a Valentino ſunt, eo quod eſt ſecundum Iohannem pleniſſime vti ad oſtenſionem coniugationum ſuarum. Sane in Valentinianis commentis, quae graece exſtant ad calcem Clementis Alex., loca e Matthaeo et Luca proferuntur, et *Tertullian.* cap. 38. de praeſcript. diſerte teſtatur, Valentinum *integro teſtamento* vſum, et ſcripturis *peperciſſe*, nec *machaera vſum palam*, licet ſenſum peruertendo plus abſtulerit. Eſt tamen Origenis locus pag. 77. lib. II. contra Celſum, qui Tertulliano videtur contradicere: *μεταχαράξαντας δὲ τὸ Εὐαγγέλιον ἄλλους οὐκ οἶδα ἢ τοὺς ἀπὸ Μαρκίωνος, καὶ τοὺς ἀπὸ Οὐαλεντίνου, οἶμαι δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ Λουκανοῦ.* Itaque Origenis tempore fortaſſis Valentiniani quidam faciebant, quod Valentinum facere Tertullianus negauit. *Manichaei* vero et Matthaeo et omnibus N. T. ſcriptis, (vetus enim plane reſpuebant,) ita detrahebant fidem, vt ſaltem interpolata eſſe cauſſarentur. *Solent dicere*, inquit Auguſtinus contra Adimantum cap. 15. *cum ſcripturarum eos vrget auctoritas, hoc capitulum a corruptoribus ſcripturarum inſertum eſſe euangelio.* Conf. quae ſingillatim de Matthaeo Fauſtus Manichaeus apud Auguſtinum lib. XVII. cap. 1. ac de euangeliis

o) Add. *Michaelis Einleit. Th. II.* p. 902 ſq. §. 127.

p) Indicem non eſſe a Matthaeo profectum, inter omnes hodie conuenit. vid. *Semler Geſch. d. chriſtl. Glaubenslehre in Baumgart. Polem.* Th. I. pag. 37. alios. *Kuin.*

q) Solet praepoſitio *κατὰ* a graecis ſcriptoribus ſaepius ita adhiberi, vt accuſatiu. nominis, cui addita eſt, poſitus ſit pro genitiuo, v. c. Polyb. III, 6. *αἱ κατ' Ἀννίβαν πράξεις* ſunt, *res geſtae Hannibalis. Kuin.*

r) De Marcione vid. infra ad Lucam notata. *Kuin.*

s) *Schmid.* H. C. p. 26 ſq. p. 452 ſqq. *Kuin.*

Digitized by Google

geliis 32, 3. et quae plura ex Auguſtino loca collegit Sixtus Senenſis lib. VII. Bibliothecae ſanctae.

Solum Matthaei euangelium receperunt *Cerinthiani* teſte Philaſtrio cap. 36. neque integrum illud, ſed *ἀπὸ μέρους*, genealogiam potiſſimum et illa amplectentes, e quibus hominem nudum Chriſtum videbantur ſibi poſſe contendere, vt refert *Epiphan.* XXVIII, 5. add. XXX, 14. Itaque de aliis, quam Cerinthianis capiendus *Irenaeus* III, 11. licet alioqui deſcriptio tota non male in Cerinthianos quadret, *qui autem Ieſum ſeparant a Chriſto, et impaſſibilem perſeueraſſe Chriſtum, paſſum vero Ieſum dicunt, id quod ſecundum Marcum eſt, praeferentes euangelium, cum amore veritatis legentes illud corrigi poſſunt.* Eodem loco teſtatur, *Ebionaeos* Euangelio ſolo Matthaei vſos, quod monuerat etiam lib. I. cap. 26. ſed Genealogiam reſecuiſſe, (quod etiam in Monoteſſaro ſuo fecit Tatianus teſte *Theodorito* lib. I. de haeret. fab. cap. 20.) atque adulterato et truncato euangelio vſos ſcribit *Epiphan.* XXX. 14. Euſebius autem videtur falli, qui H. E. III, 27. euangelium, quod ſolum recepere Ebionaei, confudit cum Euangelio ſecundum Hebraeos, quae diuerſa fuiſſe u) probauit *Grabe* ad Irenaeum pag. 220. et monui in cod. apocrypho N. T. pag. 360. vbi Marium quoque notaui Mercatorem, qui tom. II. edit. *Garnerianae* pag. 128. Ebionem Matthaei, Marci, et Lucae auctoritatem ſecutum ſcribit. Neque in viri ſummi *H. Valeſii* interpretatione Euſebii Hiſt. VI, 17. facile acquieueris, vbi legas, *Symmachum Ebionem aduerſus euangelium Matthaei acriter diſputare in commentariis ſuis.* Nam graeca Euſebii nihil aliud ſonant, quam quod Symmachus in ſcripto quodam ſuo, (an commentariis in Matthaeum, vt accepit Hieronymus, non ſatis certum eſſe puto,) *πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτεινόμενος εὐαγγέλιον Matthaei prolixius inſiſtens euangelio*, ex eo haereſin ſuam confirmare voluerit. Etiam in locis Baſilii et Chryſoſtomi, quae *H. Stephanus* in theſauro adduxit, et quae *Valeſio* anſam interpretationis ſuae dediſſe videntur, *ἀποτείνεσθαι πρός τινα* commode exponi poteſt, *diutius alicui inhaerere*, non vt exponit *Stephanus, in aliquem inuehi.* Miror quoque, quales fuerint Ebionei, qui, Methodio teſte in Conuiuio decem virginum pag. 133. ſcripturas a ſpiritu inſpiratas negabant, *ἐξ ἰδίας κινήσεως τοὺς προφήτας λελαληκέναι φιλονεικοῦντες.* De Tychio Meſſalino *Euthymius* apud *Lambecium* III. pag. 171. *καὶ ἑτέρας μὲν θείας γραφὰς διέφθειρε καὶ παρηρμήνευσε, κατ᾽ ἐξαίρετον δὲ ἅπαν τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον, καὶ πάσας τὰς περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς δὲ καὶ περὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ῥήσεις εἰς τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ πατέρα παρηρμήνευσε.* Ex his verbis ſatis patet, Matthaei euangelium a Tychio non reiectum, nec corruptum, ſed tantum falſis interpretationibus peruerſum fuiſſe. Recentiore aetate, non memini exſtitiſſe Chriſtianorum quemquam ea impudentia, qui Matthaei auctoritati derogare voluerit praeter Anabaptiſtas nonnullos, a quibus capita quaedam temere vocata in dubium notarunt *Sixtus Senenſis* lib. VII. bibl. *Fraſſenius* disquiſit. bibl. pag. 665 ſq. et *Rich. Simon.* lib. I. Hiſt. Criticae N. T. pag. 100. Hiſce addi poteſt *Natalis Albertus de Verſé* auctor recens libri, qui inſcribitur: *tombeau du Socinianiſme*, cuius haec ſunt verba, pag. 167. *il eſt certain que ce que nous appellons preſentement l'euangile de S. Mat-*

t) De Ebionaeis vid. ſupra not. *l. Kuin.*

u) Non fuiſſe diuerſa, contra *Grabium*, *Fabricium* noſtrum, et *Michaelem* (qui tamen in edit. quarta recentiſſ. Introductionis ſuae in N. T. pag. 1007. dubitanter ſcripſit) affirmant *Semler* in *Geſch. d. Glaubensl.* ſupra not. *l.* laudatus et *Schmid.* H. C. pag. 436 ſq. *Kuin.*

S. Matthieu n'eſt qu'une traduction fort ſuſpecte, S. Hierome nous apprenant que l'Euangile Hebreu de S. Matthieu étoit fort different du Grec. Ibidem initia euangeliorum Matthaei v), Lucae et Iohannis ſollicitat et pro addititiis habet ſatis abſurde.

III. MARCVS, euangeliſta, vtrum a Iohanne Marco, S. Barnabae conſobrino, de quo Act. XII, 12. XV, 37. Coloſſ. IV, 10. et 2 Tim. IV, 11. et Philem. v. 23. diſtingui w) debeat, non plane videtur exploratum. *Filius*, h. e. diſcipulus x) adpellatur a Petro 1. ep. V, 13. Conf. Euſeb. II, 15. Patria Cyrenaeus fuiſſe traditur in Actis de vita Marci, quae graece et latine edidit *Henſchenius* ad 25. April. et ſaeculo IV. vel V. ſcripta eſſe coniicit *Tillemontius;* VII. vel VIII., *Elias du Pin* y). Genere ſacerdotali fuiſſe Marcum, Pſeudo-Hie-

v) De integritate cap. I. et II. euangelii Matthaei, noſtra aetate acriter diſputatum eſt. Conf. (*John Williams*) A free Enquiry into the authenticity of the firſt and ſecond Chapters of St. Matthew's Goſpel. London. Printed for B. White and T. Cadell. 1771. 8. (vid. *Michaelis Neue Oriental. Bibliothek, Th. I.* pag. 53 ſq.) *Williamum* refutarunt, et integritatem capp. defenderunt: *Caleb Flemming* free thoughts upon a free Enquiry into the authenticity of the firſt and ſecond chapters of St. Matthew's Goſpel, et *Velthuſenius* The authenticity of the firſt and ſecond chapters of St. Matthew's Goſpel vindicated in anſwer. London 1771. (vid. *Michaelis Oriental. Bibl. Th. I.* pag. 107 ſqq.) Diſſ. de genuina auctoritate cap. I. et II. euangelii St. Matthaei. Exercitatio theologica exhibita a *Theoph. Coeleſtino Pipero* Gryphiswaldiae 1779. 4. *Williami* libellus auctior prodiit hoc titulo: a free inquiry into the authenticity of the firſt and ſecond chapters of St. Matthew's Goſpel; with a new Preface, containing an account of ſome MSS. in the Britiſh Muſeum: and a diſſertation on the original language of that Goſpel. The ſecond edition. Corrected improved, and much enlarged London 1790. 8. (vid. *Eichhorn Allgem. Biblioth. d. bibl. Litt. B. II.* p. 918 ſq.) Dubitavit de integritate horum capitum etiam *Strothius von den Interpolationen im Evangelio Matthaei*, in (Eichhornii) *Repertorium für bibl. und morgenl. Litteratur* Th. IX. p. 99 ſqq. contra quem ſcripſit *Ioh. Otto Thieß:* de Euangelii Matthaei integritate interpolando non corrupta. Helmſtad. 1782. 4. conf. praeterea, eiusdem libellus, *über die Magier und ihren Stern Hamburg* 1790. 8. (vid. *Eichhorn Allgem. Biblioth. d. bibl. Litteratur* B. II. pag. 671 ſqq.) *Velthuſen Sophienruhe oder die Landpfarre* Hamburg und Kiel 1783. (*Vollborth*) Progr. inquiritur in cauſſas, cur Ioſephus caedem puerorum Bethlehemiticorum Matth. II, 16. narratam, ſilentio praeterierit? Gottingae 1788. 4. *Ioh. Frid. Schmid* examen integritatis duorum priorum capitum euangelii Matthaei Lipſ. 1791. 4. *Kuin.*

w) Diſtinguunt praeter alios quam plurimos *Cotelerius* ad Conſt. Apoſt. II, 57. pag. 262. et *Tillemont.* tom. II. Memor. Eccleſ. pag. 159 ſq. at diverſos eſſe negant *Sam. Basnage* ad a. Chr. 66. nr. 15 ſq. et *Ioh. Georg. Dorsheus* prolegom. commentarii ad Marcum. *Fabric.* Diſtinguunt etiam *Grotius, Calouius* Prolegg. *Schmid.* Hiſt. Can. pag. 455 ſq. Diuerſos vero negant *Michaelis Einleit. Th. I.* p. 1051. §. 140. edit. quart. (quam ſemper ſequor) *Wetſten.* tom. I. pag. 551. *Semler Geſch. d. Glaubenslehre* pag. 45. *Kuin.*

x) Theophylact. Prooem. in Marc. Πέτρε μαθητής· Iſidorus Hiſpalenſ. de vita et obitu ſanctor. cap. 84. *Petri diſcipulus, eiusque filius.* Primi Chriſtiani, ſecuti hac in re Iudaeos, ſeſe inuicem *fratres;* doctores, diſcipulos, qui ipſorum beneficio Chriſtiani eſſent facti, *filios;* diſcipuli, doctores, *patres* compellabant. Grauiter ergo errant *Heumannus in ſ. Anhang zur Erklärung Marci* pag. 736. *Bengelius* et *Schoettgenius*, qui verba Μάρκος ὁ υἱός μου 1 Petr. l. c. proprie intelligunt, et Marcum Petri filium fuiſſe affirmant. — Marcum fuiſſe ex numero LXX diſcipulorum Ieſu, tradit Epiphan. Haereſ. lib. II. haer. 51. §. 6. pag. 428. eum Ieſum audiuiſſe, negant Papias ap. Euſeb. H. E. III, 39. *Basnage* Annal. a. LXVI. pag. 752. *Tillemont* Memoires pour ſeruir à l'hiſtoire eccleſ. tom. II. pag. 159. *Kuin.*

y) Marcum fuiſſe Cyrenaeum; probabilem coniecturam vocat *Schmid.* H. C. p. 435. neutiquam vero probabile eſſe affirmat, hominem Cyrenaeum Barnabae fuiſſe conſobrinum, nulla etiam probabilitatis ſpecie LXX diſcipulis annumerari. *Kuin.*

ronymus, et Beda ſcripſit, primum Alexandriae epiſcopum multi [z]) prodiderunt, licet *οἰκουμενικὸν* potius pro more Apoſtolico, non *τοπικὸν* egiſſe contendat *Salmoſius* ſiue *Walo Meſſalinus* pag. 204. 211. 261. Iudaeum *ἑβραΐζοντα* magis quam *ἑλληνίζοντα Grotius* coniicit e frequentioribus Hebraiſmis ad Marc. V, 25. VI, 14. IX, 42. X, 26. etc. *Fabric.*

[Marcum in conſcribendo euangelio ſuo adiutorem habuiſſe Petrum Apoſtolum, plurimi patrum contendunt. Papias enim apud *Euſeb.* H. E. III, 39. *Irenaeus* adu. haereſ. III, 1. *Euſeb.* H. E. V, 8. *Tertullian.* contra Marcion. V, 5. *Hieronym.* in Catal. cap. 8. Marcum vocant *comitem* et *ἑρμηνευτήν*, *interpretem* Petri. Quae quidem verba, viri docti vario modo expoſuerunt: conf. *Basnage* Annal. pag. 75. *Simon* Hiſt. Crit. du N. T. Chap. 10. pag. 104. 109. *Basnage* Hiſtoire de l'egliſe lib. VIII. cap. 2. §. 3. pag. 422. *Caue* in Antiquitt. Apoſtoll. pag. 748. *Schmid* H. C. pag. 19. *Michaelis Einleitung Th. II.* §. 141. 142. p. 1052 ſq. 1059 ſq. *Dan. Heinſius* Prolegg. ad Exercitt. in N. T. pag. 23. *Townſon* l. c. B. II. pag. 119. et *Griesbachius* in Commentatt. theol. infra laudandis. — Quum porro magna inter *Matthaei* et *Marci* euangelia ſimilitudo intercedat et quoad res, et quoad verba ac formulas, (conf. et ſupra not. *l.* extr.) iam *Auguſtinus*, (quem poſtea plures ſequuti ſunt,) *de conſenſu euangeliſtar.* lib. I. cap. 2. Opp. tom. IV. pag. 160. nominauit Marcum *pediſſequum et abbreuiatorem Matthaei.* Negarunt hoc tamen haud pauci, et plura hanc in rem protulerunt argumenta. Obſeruarunt inter alia, Marcum non eumdem tenere ordinem, quem teneat Matthaeus, quod etiam poſt alios veteres obſeruauit Hieronym. Prooem. ad Matth. vid. *Schmid* H. C. pag. 460.) Marcum plures res expoſuiſſe copioſius v. c. abnegationem Petri XIV, 66. (hanc rem a Petro ipſo didiciſſe Marcum, animaduertit Chryſoſt. homil. 86. in Matth. pag. 889.) nonnulla memoriae prodidiſſe, quae apud Matthaeum non legantur, alia vero a Matth. enarrata, ſilentio praeteriiſſe, v. c. genealogias [aa]). — Magna vero etiam *Marci* cum *Luca* conuenientia eſt; non ſolum in rebus, ſed etiam in verbis et formulis. conf. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 144. p. 1066. §. 145. p. 1070. vnde nuper *Griesbachius*, diſſertationibus duabus, oſtendere ſtuduit: *Marci euangelium totum e Matthaei et Lucae commentariis eſſe decerptum*, Ienae 1789. 1790. 4. contendit V. D., Marcum ſequutum eſſe plerumque

z) Petau. Dogm. Theol. tom. III. pag. 697 ſq. 711. *Fabric.*

aa) Conf. omnino hanc in rem *Fabrum Stapulenſem* initio commentarii in Marcum, *Grotium* ad Matth. XXIV, 36. *Caſp. Hermannum Sandhagenium* decade prima epiſtola theolog. I. *Rich. Simonem* lib. I. Hiſt. Crit. N. T pag. 108. et *Ioh. Millium* Prolegg. ad N T. p. 12 ſq. *Fabric.* nec non quos laudauit *Koecher.* in Analectis pag. 534. Adde *Lardnerum* Supplements to the Credibility of the Goſpel Hiſtory vol. I. cap. 10. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 144. pag. 1063 ſqq. *Koppium* in Program.: *Marcus non epitomator Matthaei.* Gottingae 1782. 4. qui quidem ad ſtabiliendam ſententiam ſuam his potiſſimum vtitur argumentis. *Omnes veteres vsque ad Auguſtini tempora prorſus hac de re ſilere;* ſed hoc ſilentium nihil facit ad rem, proprium poſtulatur iudicium; conf. etiam quae obſeruauit *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1065. *eſſe* admodum improbabile *Marcum, virum apoſtolicum, mutilaſſe et decurtaſſe euangelium apoſtoli, copioſiorem narrationem longe fuiſſe vtiliorem quam breuiorem;* quaeritur quid factum ſit, non quid fieri debuerit, et fortaſſis iis, quibus ſcribebat Marcus, vtilior erat narratio breuior, neque Iohannes omnia, quae ipſi nota erant, exponere volebat; *Marcum ſaepe eſſe verboſiorem Matthaeo, plura enarrare quae non legantur apud Matthaeum, haec vero omnia eſſe ab epitomatoris perſona aliena;* ſed exinde, ſi quid video, non niſi ſequitur hoc, Marcum non fuiſſe epitomatorem ſeruilem et nimis ſollicitum, cum etiam ex aliis fontibus vel alio fonte ſuam narrationem hauſiſſe. *Kuin.*

rumque Matthaeum ducem, interdum tamen, hoc relicto, ſeſe comitem adiunxiſſe Lucae; additamenta, quae in Marci euangelio deprehendantur, eſſe nonniſi paraphraſticas dilatationes narrationum breuiorum Matthaei et Lucae. Equidem, ſi mihi mea dicenda eſt ſententia, lubenter adſentior viro eruditiſſimo, et non minus, quam ille, (Diſſert. ſecunda pag. 13.) exiſtimo, patres antiquiſſimos, Clementem Alex. ap. Euſeb. lib. VI. cap. 14. Irenaeum, aliosque ſupra laudatos, qui Petri auſpiciis Marcum commentarios ſuos conſignaſſe praecipiunt, ſomnia ſua, non hiſtoriam, ex documentis, fide dignis, narrauiſſe, aut fallaci rumore, orto fortaſſis exinde, quod Marcus Petri fuerit diſcipulus, deceptos fuiſſe; neque adeo ſtatuendum eſſe vel cum *Townſonio*, Petrum Marco dictaſſe euangelium, vel ſaltim illud perlegiſſe et emendaſſe, vel cum *Schmidio*, res eſſe a Petro, verba et narrationis ſtructuram Marco deberi; omninoque, quae patres tradere ſoleant de tempore et loco ſcriptionis, de occaſione ſcribendi, conſilio auctoris, fontibus, quibus vſus ſit vnusquisque librorum N. T. ſcriptor, admodum eſſe incerta. — Nuper modo Ill. *Eichhorn* in Allgem. Bibl. der bibl. Litterat. vol. V. part. V. de fontibus, e quibus *Matth. Marc.* et *Lucas* in conſcribendis commentariis ſuis hauſerint, pluribus diſputauit, ita tamen, vt nondum ad finem illa ipſa commentatio perducta ſit. Statuit nimirum, nullum horum euangeliſtarum ante oculos habuiſſe alterius euangelium (pag. 766.), ſed potius eos communi fonte vſos fuiſſe; nempe breui narratiuncula de vita fatisque Chriſti, lingua hebraica vel ſyro-chaldaica conſcripta. (p. 781.) Non tamen Archetypum, ſed tantum verſiones eius praeſto fuiſſe euangeliſtis iam antequam in manus eorum venirent, variis additamentis locupletatas (pag. 784.). Marcum exemplar, cuius margini alia manus plura e commentariis Matthaei et Lucae adſcripſerat, adhibuiſſe, eumque nihil prorſus mutaſſe, ſed omnia immutata ex hebraico ſermone in graecum tranſtuliſſe. (p. 830.) *Griesbachius* diſſertationes, quas paullo ante commemorauimus, recognouit, multis augmentis locupletauit easque inſerendas curauit *commentationibus theologicis* infra laudandis et per hanc occaſionem etiam *Eichhornii* ſententiam diligentius examinauit.

Marcum *ante* Lucam ſcripſiſſe, Lucam varia ſumſiſſe a Marco mutua, et Matthaeum rurſus legiſſe Lucam, ergo Marcum primum omnium ſcripſiſſe, ſtatuit *Storr über den Zweck der evangeliſchen Geſchichte. Iohannis* §. 58 ſqq. add. eiusdem Diſſ. I. *in libror. N. T. aliquot loca* Tubing. 1790. pag. 58 ſqq. coniecturam admodum improbabilem, nominat *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 145. pag. 1073. conf. etiam eius *Oriental. Biblioth.* Th. V. — *Romae* ſcripſiſſe Marcum, eſt conſtans veterum haud improbabilis traditio [bb]), quae ſi vera eſt, pateſcit, Marcum ſcripſiſſe Helleniſtis et Chriſtianis ex gentilibus; in promtu eſt etiam cauſſa, quare res nonnullas, v. c. genealogias praetermiſerit; quarum commemoratio non niſi Iudaeis, in Palaeſtina viuentibus, grata et accepta eſſe poterat. — Marcum abiiſſe in Aegyptum, et eccleſiam Alexandrinam fundaſſe, tradunt Euſebius, Proſper Aquitanus, et Hieronymus, laudati a Schmidio H. C. p. 456. et Marcum euangelium ſuum non *Romae*, ſed in *Aegypto* conſcripſiſſe, contendit Chryſoſt. Opp. tom. VII. pag. 6. conf. *Lardneri* Supplements tom. I. pag. 175 ſq. Chap. 7. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1059. §. 141. qui ſuſpicatur, Marcum euangelium ſuum bis edidiſſe, primum *Romae*, et iterum, *Alexandriae*.

 Marcum

bb) Docent hoc Epiphan. LI, 6. Theophylact. et veteres ὑπογραφαὶ *Guil. Cave* in vita Marci §. 5. alii. *Fabric.*

Marcum *koptice* ſcripſiſſe, probare conatus eſt *Wahl, in Magazin alter Litteratur IIIte Lieferung*, pag. 8 ſqq. quae coniectura nititur fabula, Marcum Alexandriae primum, eccl. chriſtianam rexiſſe, cui coniecturae repugnat omnis antiquitas, quae non niſi *graecum* euangelium Marci nouit; quae adeo etiam aduerſatur alii fabulae, Marcum *latine* ſcripſiſſe, cuius tamen fabulae origo facile perſpici poteſt: orta uimirum eſt ex illa traditione, quae Marcum Romae ſcribentem facit. Conf. *Stoſch* de canone pag. 282. *Schmid* H. C. pag. 458. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 146. pag. 1073 ſqq. et quos ibi laudauit cc).

De *tempore* ceterum, quo ſcripſerit Marcus? et veteres et recentiores diſſentiunt. *Irenaeus* III, 1. *Euſeb.* H. E. V, 8. eum poſt Petri et Pauli ἔξοδον dd) ſcripſiſſe, adfirmant. Subſcriptiones duorum codd. a *Wetſtenio* tom. I. pag. 642. notatae, et Theophylactus, annum nominant poſt adſcenſionem Chriſti decimum; Arabs, et cod. Cantabrig. in fine euangelii, annum poſt Chr. adſcenſ. duodecimum, alias aliorum veterum ſententias v. ap. *Valeſium* ad Euſeb. H. E. II, 16. pag. 65. Recentiorum alii referunt hoc euangel. ad a. Chr. XLIII. v. c. *Schmidius* H. C. pag. 475. ad a. LXV. *Caueus* in vita Marci ad a. LXIII. *Fabricius* noſter, alii. vid. *Tillemont* Memoires tom. I. pag. 975. 1109. tom. II. pag. 163. 392. *Selden.* de iure naturae pag. 887. *Kuin.*]

Marci euangelium reiecerunt olim Cerinthiani, Cerdoniani, Marcion, et Ebionitae, de quibus paullo ante in Matthaeo dixi. De duodecim verſibus poſtremis cap. vltimi, quos in nonnullis codd. omiſſos, Marco quidam male abiudicant, vide ſis diſputata a me in codice Apocrypho N. T. pag. 326 ſq. et *Eliae du Pin* Prolegg. Biblica part. II. pag. 35 ſq. *Fabric.*

IV. [LV.

cc) *Latine* ſcripſiſſe Marcum, nusquam affirmant tot veteres, pro hac ſententia laudati a *Melchiore Inchofero* lib. V. Hiſt. Sacrae Latinitat. cap. 8. ne quidem Nazianzenus, licet ait eum ſcripſiſſe Ἰταλίῃ h. e. in Chriſtianorum vſum in Italia. At in pſeudo-Damaſi Pontificiali fateor illud ſatis aperte innui, nam in vita Petri; *hic*, inquit, *ſcripſit duas epiſtolas, quae catholicae nominantur, et euangelium Marci, quia Marcus auditor eius fuit et filius de baptismo, quae poſt omnem quatuor euangelior. fontem, quae ad interrogationem et teſtimonio eius, hoc eſt Petri, formata ſunt, dum alius* (Marcus) *latine, aliusque* (Lucas) *graece, et alius* (Matthaeus) *hebraice conſonant, tamen eius teſtimonio ſunt firmata.* Sed neque eius ſcriptoris, neque Petri de Natalibus qui IV, 86. Catalogi ab ipſo Marco graece verſum Aquileiae refert, neque orientalium recentiorum, vel deceptorum, vel male intellectorum, (nam per Romanam linguam etiam ab illis Graecam quandoque intelligi obſeruauit *Seldenus*) tanta eſt auctoritas, vt illis aſſentiendum ſit contra ſilentium et contraria veterum teſtimonia, Hieronymi, Chryſoſtomi, Auguſtini. Etiam αὐτόγραφον quod iactatur S. Marci Venetum, Graecis litteris exaratum eſſe, teſtantur *Baronius* ad a. Chr. 45. nr. 41. *Honoratus Nicquetus* de titulo S. Crucis Chriſti pag. 93. et Maximilianus Miſſon in Itinerario. Sed licet illum codicem latinum eſſe demus *Genebrando*, *Gretſero*, *Ciacconio*, *Montfaucono*, [conf. etiam, quos laudauit *Koecherus* in Analectis pag. 533. *Michaelis Einl. Th. II.* pag. 1074. *Kuin.*] tamen vix quisquam eſt noſtra aetate, inter viros eruditos Romanae etiam eccleſiae, qui Marcum latine ſcripſiſſe ſibi perſuadeat, vt patet euoluenti ſcripta *Rich. Simonis*, *Eliae du Pin*, *Tillemontii*, *Fraſſenii*, aliorumque. Conf. *Seldenum* ad Eutychii Origg. Alexandr. pag. 152. *Kortholti* libr. de variis biblior. editt. pag. 71 ſq. *Erneſti Chriſt. Schroedteri* Exercit. de lingua Marci authentica Viteb. 1702. *Fabric.*

dd) H. e. *diſceſſum ex vrbe Roma*, ita potius cum viris doctis intellexerim verba Irenaei III, 1. quae laudat Euſeb. V, 5. Hiſt. *Fabric.* ſic *Millius* quoque,

IV. [LVCAS, quem ſine ratione idonea cum *Lucio*, cuius Act. XIII, 1. Rom. XVI, 21. mentio, confundunt *Basnagius* Annal. ad an. LX. §. 33. p. 714. *Heumannus* in Poecile tom. II. p. 519. *Lardnerus* Credibility of the Goſpel hiſt. tom. I. pag. 250—253. *Wetſtenius*, et *Fabricius* noſter ee), recte repugnantibus *du Pin* Prolegg. ſur la Bible lib. 2. cap. 2. §. 5. p. 37. *Schmidio* H. C. pag. 462. et *Michaele Einleit. Th. II.* §. 149. pag. 1082 ſq. fuit haud dubie medicus ille Antiochenus ff), qui commemoratur Col. IV, 11. 14. (vid. Euſeb. H. E. III, 4. Hieronym. Catal. v. Lucas: *Lucas medicus Antiochenſis*. v. *Winckleri* Diſſ. *de Luca euangeliſta medico*, in ipſius Hypomnematibus philol. pag. 331. *Benedict. Gottlob Clauſwitz* Commentat. *de Luca euangeliſta medico*, *Keuchen.* Analect. pag. 658. *Michaelis Einleit.* l. c. pag. 1078.) adeoque fortaſſis libertus. vid. *Schmid* H. C. pag. 462. *Grotius* in Prolegg. Eum fuiſſe *pictorem*, plures crediderunt; v. *Koecher*. l. c. et quos ibi laudauit; ſed refutatur haec fabula ab *Hofmanno* in Obſſ. ad *Pritii* Introduct. pag. 179. *Basnagio* Hiſtoire de l'egliſe lib. 22. cap. 2. §. 1. 2. pag. 1312. *Lardnero* Supplem. vol. I. p. 237 ſq. Vtrum fuerit Lucas ex-gentilis, an ex-Iudaeus, certo conſtitui non poteſt. Sed probabilius omnino eſt, eum, antequam ſeſe ad Chriſti ſigna conferret, fuiſſe gentilem, partim ob Col. l. c. vbi v. interpp. partim ob traditiones antiquas. vid. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 147. pag. 1076 ſq. *Schmid* H. C. pag. 463. — Origene ſ. Adamantio quodam auctore, in Dialogis adu. Marcionitas pag. 8. et Epiphanio Haereſ. LI. pag. 435. fuit Lucas e numero LXX. diſcipulorum Chriſti; ſed haec traditio aeque improbabilis eſt, ac illa altera, diſcipulos, Emmauntem abeuntes, (Luc. XXIV, 13. 18.) fuiſſe Lucam noſtrum, et Cleopam; quum, Lucam fuiſſe e LXX. diſcipulorum numero, quod defendit v. c. *Whitby* in preface to the Goſpel of St. Luke, admodum difficulter poſſit conciliari eum euangelii ipſius initio. vid. *du Pin* l. c. *Tillemont* Memoires etc. tom. II. pag. 458.

quoque, *Schmid* H. C. pag. 457. *Semler Geſch. d. Glaubenslehre in Baumg. Polem. Th. I.* p. 51. alii, ſed *Simon* hiſt. crit. du. N. T. chap. 10. pag. 105 ſq. *Basnage* hiſtoire de l'egliſe lib. VIII. cap. 2. p. 421. *Michaelis Einleit. Th. II.* p. 1059. illa verba de morte Apoſtolorum intelligunt. *Kuin.*

ee) Λούκιος dicitur Nazianzeno: *Ματθαῖος μὲν ἔγραψεν ἑβραίοις θαύματα Χριστοῦ, Μάρκος δ' Ἰταλίῃ, Λούκιος Ἀχαιΐδι.* [at vide *Schmid* H. C. pag. 462. not. 89.) Fuerunt enim iam olim, qui, teſte Origene, Lucam eumdem putarent, cum Lucio, quem Paulus inter συγγενεῖς ſuos refert Rom. XVI, 21. Neque veriſimilitudine deſtituitur haec ſententia, licet *Grotius* hunc Lucium putat eſſe Λούκιον illum Cyrenaeum Act. XIII, 1. et Lucae nomen ſuſpicatur potius eſſe decurtatum pro Lucillio. In calce cod. Cottoniani atque in aliis apud *Ioh. Mabillonium* part. III. tom. I. Muſei Ital. legitur: *explicit liber euangelii ſecundum Lucanum.* Nimirum illa aetate pro Beda dicebant Bedanum, pro Offa, Offanum, et ſimilia, vt obſeruauit *Hickeſius* lib. II. theſ. ſeptentrional. pag. 251. *Fabric.*

ff) Paulinus Natali IX. Felicis: *Hic medicus Lucas*, prius arte, deinde loquela: bis medicus *Lucas.* Conf. *Muratorii* ἀνέκδοτα tom. I. pag. 8. Sed Lucam medicum a Luca euangeliſta diſtinguit *Sam. Basnagius* [etiam *Heumannus*. ſupra laudat. pag. 518. *Kuin.*] quem vide ad a. Chr. LX. nr. 33. de Sila ſiue Siluano intelligit verba 2 Cor. VIII, 19. *cuius laus magna eſt in euangelio;* quae de Luca interpretati rectius, ni fallor, ſunt, interpolator epiſtolae Ignatii ad Epheſ. §. 15. Origenes, Hieronymus, et alii veteres. In bibl. *Renati Moreau* fuit *epiſtola Lucae ad medicum Claudium Galenum* teſte Labbeo bibl. noua MSS. pag. 217. Sed non minus conficta fuit haec epiſtola, quam imagines, quas a Luca pictas referunt Ioh. Phocas ap. Allatium in Συμμίκτοις pag. 36. et alii ſcriptores, exigua fide digni, quos explodit *Ioh. Reiskius* in tractatu de imaginibus Ieſu Chriſti pag. 219 ſq. *Fabric.*

Digitized by Google

pag. 458. *Schmid* H. C. pag. 463. et qui nuper 1786. peculiari libello, Gottingae edito, in quo in Lucae inſpirationem et diuinam eius euangelii auctoritatem inquiſiuit *Henr. Phil. Sextro*, (vbi demonſtrauit, Lucam non fuiſſe *αὐτόπτην*, neque LXX Chriſti diſcipulis adnumerandum eſſe) quicquid et contradixerint *Basnagius* l. c. §. 28. pag. 710. et *Fabricius* noſter, quem nunc audiamus. *Kuin.*]

Non repugnat, et Lucam et Marcum ex LXX. diſcipulis fuiſſe, licet veteres miro conſenſu, vt Marcum Petri, ita Lucam tradant, Pauli fuiſſe interpretem et ſectatorem. Haud dubie enim Apoſtolorum etiam prae LXX. illis magna praerogatiua erat. Neque obſtat porro, quod Lucas adfirmat, ſe ea ſcribere, quae acceperit ab illis, qui fuiſſent *οἱ ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται*. Nam non de omnibus LXX. dici hoc poterat, quod Act. I, 21 ſq. ad apoſtolum requiritur, vt Chriſto ſemper adfuerint a tempore baptiſmatis Iohannis, vsque dum in coelos ſublatus eſt. Ex eo ipſo loco conſtat, non a Paulo ſolo euangelium Lucae eſſe ſuppeditatum, vt legitur apud *Iren.* III, 1. et in ſynopſi Athanaſii iunioris; *ὑπηγορεύθη μὲν ὑπὸ Παύλου τοῦ ἀποστόλου, συνεγράφη δὲ καὶ ἐξεδόθη ὑπὸ Λουκᾶ τοῦ μακαρίου ἀποστόλου* [gg]) *καὶ ἰατροῦ·* ſed ſi a Paulo [hh]) forte quaedam hauſit, vt *Tertullian.* IV, 2. 5. ad Marcionem quoque confirmat, ea fuiſſe pauciſſima, pleraque autem omnia ab *αὐτόπταις* reliquis apoſtolis accepiſſe. Neque enim Paulus fuerat *αὐτόπτης*. Itaque et Euſeb. III, 24. adfirmat, Lucam ex Pauli contubernio, *καὶ τῆς τῶν λοιπῶν ἀποστόλων ὁμιλίας ὠφελημένον*, *et reliquorum apoſtolorum ſermonibus* (Petri maxime, vt habet pſeudo Dorotheus,) *adiutum* ſcripſiſſe: e quo tamen neutiquam ſequi arbitror, Lucam nullis plane rebus interfuiſſe ipſum, aut numquam adfuiſſe domino, in his terris verſanti, quemadmodum illi ſentiunt, qui ipſum credunt fuiſſe ex Helleniſtis, a. Chr. XLI. Antiochiae conuerſis, Act. II, 20. [ſic ſtatuit v. c. *Millius.*] Vt vero alte et a capite omnia poſſet accurate repetere, *παρακολουθῆσαι πᾶσιν ἀκριβῶς* atque ad finem plene deducere, quoniam haud ſemper, neque maximam partem adfuiſſet, non ſufficiebat ipſi ſua *αὐτοψία*, ſed vti Spiritu S. adſpirante, ita et Apoſtolorum, qui rebus interfuerant, teſtimonio, opus erat. *Fabric.*

[Quonam *tempore* Lucas, ſuum euangelium conſcripſerit? ſunt variae interpretum ſententiae. (vid. ſupra ad Matth.) Ac illud ipſum quidem conſtituere accuratius voluerunt ex libri ipſius initio, verbis nimirum, *ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν·* Etenim hic alii per *πολλοὺς* intelligunt euangelia Matthaei et Matthaei, (vt *Semler Geſch. d. Glaubenslehre* in *Baumgartens Polemik* T. I. pag. 52 ſq. *Sam. Basnage* Exercitatt. Anti-

gg) Proprie non apoſtolus erat, ſed apoſtolicus, non magiſter, ſed diſcipulus, vt ait Tertullian. IV, 2. contra Marcion. Nonnunquam tamen viri etiam apoſtolici veteribus veniunt nomine apoſtolorum, vt multis exemplis docuit *Frid. Spanhemius* Miſc. Sacr. lib. III. diſſ. de apoſtolatu tom. II. Opp. pag. 295. Sic Lucas apoſtolus dicitur etiam Idatio in faſtis. *Fabric.*

hh) Teſtibus Tertullian. l. c. et Euſeb. H. E. III, 24. fuerunt olim, qui haec memorabilia Chriſti adſcriberent Paulo, apoſtolo, aut ſaltim affirmarent, Lucam ex ore illius accepiſſe ea, quae memoriae prodidit. Male et perperam. vid. *Koecheri* Analecta p. 657. et *Semler* ad *Townſon* pag. 21. et 127. Fabula ipſa orta videtur ex Gal. I, 6. 7. vbi legitur *κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου·* ſatis vero mature, v. Iuſtin. Apol. II. pag. 98. Colon. voc. *Εὐαγγέλιον* adhibebatur de euangeliſtarum commentariis. Hanc ergo ſignificationem ſubſtituebant etiam Pauli l. l. vocabulo illi (etſi ibi adhibeatur de doctrina chriſtiana) cum vero non eſſet euangelium, ſub Pauli nomine conſcriptum; Lucae, vtpote Pauli comitis, euangelium, adſcribebant apoſtolo. *Kuin.*

Antibaron. pag. 370. ſed *Iacob. Basnage* Hiſt. Eccleſ. Saec. I. praeter Matthaeum et Marcum, Chriſtianos quosdam pios et probos, qui iſtam ſcriptionis operam in ſe ſuſcepiſſent; cui adſtipulantur *Wolfius* in Curis, Prolegg. et Fabricius noſter,) atque verbum ἐπιχειρεῖν bono ſenſu accipiunt ii), de ſtudio feliciter in aliqua re collocato, quo ſenſu etiam legatur apud Platonem et Iſocratem, quo eodem ſenſu ponatur quoque Latinorum *aggredi*. v. *Wolfius* in Curis et *Grotius* ad Luc. I, 1. Alii vero verbum ἐπιχειρεῖν malo ſenſu poſitum exiſtimant, et ita quidem, vt ei reprehenſionis nota inſit, atque adeo per πολλοὺς intelligunt euangelia apocrypha, falſis narrationibus deturpata, vid. *Grabius* in Spicil. Patr. Saec. I. pag. 31 ſqq. *Millius* Prolegg. pag. 35. *Huetius* in demonſtrat. Euangel. Propoſit. I. §. 16 pag. 42. *Simon* Hiſtoire Crit. du N. T. chap. 12. p. 123. 125. *Schmid* H. C. p. 466. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 155. pag. 1121 ſq. conf. omnino *Hofmann.* in obſſ. ad *Pritii* introduct. in N. T. pag. 183. et *Koecherus* Analect. ad Luc. I, 1. pag. 663. Equidem exiſtimo, Lucam per πολλοὺς, neutiquam intellexiſſe Matthaeum et Marcum, ſed potius varii generis deſcriptiones vitae Chriſti, quae illis temporibus circumferebantur, ſiue breuiores, ſiue ampliores, falſa et vera commiſcentes. Quodſi enim Lucas in mente habuiſſet Matth. et Marcum, haud dubie non tantum ſcripſiſſet, ſe conſuluiſſe αὐτόπτας, ſed Matthaeum nominatim induxiſſet. vid. *Semler* ad *Townſon* B. II. pag. 6. 9. 76. *Stoſch* de canone libror. N. T. pag. 20. vnde porro probatur, Matth. et Marc. debere intelligi? cur a vulgari ſignificatione verbi ἐπιχειρεῖν receditur? quomodo duo homines, Matthaeus et Marcus dici poſſunt πολλοί; vid. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1100 ſqq. §. 151. Etiam doctores veteres hac in re diſſentiunt. Poſt Matthaeum et Marcum ſcripſiſſe Lucam, docent *Irenaeus* adu. haereſ. lib. III. cap. 1. *Origenes* ap. Euſeb. H. E. VI, 25. ipſe *Euſeb.* III, 24. *Epiphan.* haereſ. LI, 5. pag. 425. *Hieronym* Catal. cap. 3. *Tertullian.* IV, 5. Sed *Clemens Alex.* (quem laudauit *Fabricius*), in Hypotypoſeon libris, Lucam Marco praeponit (vid. *Townſon* B. I. pag. 124.) ap. Euſeb. VI, 14. dum ait, prima ſcripta eſſe euangelia, in quibus genealogia proponitur, προγεγράφθαι τῶν εὐαγγελίων τὰ τὰς περιέχοντα γενεαλογίας. — Voluerunt etiam ex loco 2 Cor. VIII, 18. ſcriptionis euangelii Lucae tempus definire. Eſt nimirum perantiqua opinio, Paulum illo loco innuiſſe Lucae euangelium ſcriptum. Conf. *Origenes* Hom. I. in Lucam, Chryſoſt. Opp. tom. IX. pag. 2. *Macknight* Harmon. IV. euangel. Obſeru. praelim. Obſ. VII. Sed iam *Theophylactus* ad 2 Cor. l. c. rectiſſime adfirmauit, voc. Εὐαγγέλιον illo loco non de Lucae commentariis, ſed potius de ipſa religionis doctrina interpretandum eſſe. conf. *Schmid* H. C. pag. 465. *Sextro*, Diſſ. *an ex argumentis* externis *Lucae euangeliſtae inſpiratio poſſit probari?* (Helmſtad. 1789. 4.) pag. 10 ſq. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1109. §. 152. Quodſi ergo Paulus intellexiſſet euange-

ii) Ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι nihil aliud eſt, quam ἀνετάξαντο, vt *Caſaubono* in notis ad Lucam probe obſeruatum. Sic Diodor. Sic. in praefat. hiſtor. ὀλίγοι δ' ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων ἀρξάμενοι τὰς κοινὰς πράξεις ἐπεχείρησαν ἀναγράφειν μέχρι τῶν καθ' αὐτοὺς καιρῶν. Hippocrates de veteri medicina: ὁκόσοι ἐπεχείρησαν περὶ ἰητρικῆς λέγειν ἢ γράφειν. Quid igitur iniurii eſt in ſacros ſcriptores illos, quando Lucas ait, alios quidem, neque vnum, ſed plures, ſcripſiſſe ante ſe de rebus I. C. (vtrum ſimul reſpexerit euangelium ſecundum Hebraeos, euangelium ſecundum Aegyptios, παρεδ'ὅσι Matthiae etc. docti iudicent) quorum laudatiſſimo exemplo incitatus ipſe quoque voluerit hoc aggredi, omnibus vsque ab ſtirpe diligenter inquiſitis, vt Theophilus haberet ſcripto etiam conſignata illa, quae e Lucae ſermonibus coram perceperat. Hic enim ſenſus verborum ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης (vid. *Salmaſ.* de Helleniſtica, pag. 103. *Suicer.* Theſ. in Κατηχέω) λέγων τὴν ἀσφάλειαν. *Fabric.*

Digitized by Google

euangelium Lucae, certo exinde ſequeretur, Lucam ſcripſiſſe prius, quam haec ad Corinthios data eſſet epiſtola; ſed Paulus minime intellexit, neque adeo ex hoc ipſo loco argumentum peti poteſt. — Variant quoque homines docti, quod attinet *annum*, quo ſcripſerit Lucas? alii notant an. poſt Chr. adſcenſionem XV. alii XXII. alii XXVII. Multus eſt in his variis ſententiis enarrandis et examinandis *Tillemontius* Memoires tom. p. 463. add. ***Wetſten.*** tom. I. pag. 643.

Quaeritur denique, *quo loco? ad quosnam?* et *quare?* Lucas ſuum euangelium literis conſignarit. Alii nominant *Antiochiam*, alii *Alexandriam* in *Aegypto* (vt Syrus interpres,) vel *Alexandriam Troadis*, (vid. *Sam. Petiti* Varr. Lect. lib. I. cap. 12. ſic *Fabricius* noſter) alii *Achaiam* ſ. *Boeotiam*, (*Lardnerus*, *Hieronymus*, vid. *Townſon B. I.* pag. 128. *B. II.* pag. 115. *Semler Geſch. d. Glaubensl.* l. l. pag. 55) alii ***Bithyniam***, alii denique, quorum ſententia ſe maxime probabilitate commendat, *Palaeſtinam* etc. remittimus omnino lectores noſtros ad *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1103 ſqq. §. 152 ſqq. qui ibi varias ſententias adtulit, adlatasque diligenter examinauit. — Scripſiſſe Lucam ethnico-chriſtianis, opinatus eſt iam Origenes in Matth. ap. Euſeb. H. E. VI, 25. quem ſequuntur *Townſon B. I.* pag. 48. *B. II.* pag. 117. alii. *Helleniſtis* inprimis *Alexandrinis* deſtinaſſe ſuum euangelium, maxime probabile videtur *Schmidio* H. C. pag. 466. *Grabio* et *Millio* Prolegg. pag. 114. Vt Chriſtianis de hiſtoria vitae factorumque Chriſti proſpiceret, ſcripſiſſe Lucam euangelium, cui, reiectis omnibus parum accurate de hoc grauiſſimo argumento editis narrationibus et compilationibus, plenam fidem habere poſſent, poſt *du Pin* Prolegg. ſur la Bible lib. II. cap. 2. probare ſtuduit *Stoſchius* de Canone pag. 21 ſqq. — Inſcripſit Lucas librum ſuum *Theophilo;* quinam vero hic fuerit, non conſtat. Diu multumque inter litteratos quaeſitum eſt, vtrum nomen certi cuiusdam hominis, an adpellatiuum ſit, quo ſignificaretur *homo pius*, *Deique amans.* Adiectum κϱάτιϛος haud fauet illi opinioni, quam etiam pauci amplexi ſunt, voc. Θεόφιλος eſſe nomen adpellatiuum. At enimuero etiam ii, qui certi cuiusdam hominis nomen eſſe ſtatuunt, varia de huius hominis perſona, dignitate, religione commemorant. Fuiſſe eum hominem, dignitate conſpicuum, docet adpoſitum κϱάτιϛος [kk]); eum non Chriſtianum fuiſſe, ſuſpicatur *Michaelis;* Alexandrinum fuiſſe, opinatur *Schmid* H. C. pag. 467. coll. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1093. nomen prorſus fictum eſſe, coniicit *Heumannus* in Diſſ. *de Theophilo*, inſerta biblioth. Bremenſi Claſſ. IV. faſcic. III. et VI. Nolo autem paullo verboſior eſſe in explicandis virorum doctorum opinionibus; qui plura legere cupit, adeat *Michaelem* l. c. pag. 1087 ſqq. et eos, quos laudauit *Koecherus* in Analectis ad Luc. I, 3. *Kuin.*]

Graece ſcripſit Lucas, non ſyriace, (conf. *Fullerus* Sacr. Miſcell. IV, 1.) licet Antiochenus, atque *inter omnes euangeliſtas graeci ſermonis eruditiſſimus* agnoſcitur ab Hieronymo ep. 145.

kk) Theophilum illum virum fuiſſe in dignitate conſtitutum, patet ex elogio κϱάτιϛε quod Lucas ei tribuit, quod poſſit etiam confirmari e recognitionibus pſeudo-Clementis X, 71. ſi fides ſcripto nullius fidei, vbi inter conuerſa Antiochiae a Petro plus quam decem millia refertur Theophilus, *cunctis potentibus in ciuitate ſublimior, qui domus ſuae ingentem baſilicam eccleſiae nomine conſecrauit, in qua Petro apoſtolo conſtituta eſt ab omni populo cathedra. Fabric.* add. *Schmid* H. C. pag. 457.

ep. 145. ad Damaſum, et ad VI. Ieſaiae. Hebraiſmos quidem in Luca quoque non paucos obſeruaſſe ſibi viſus eſt *Ioh. Vorſtius*, ſed nimis illum liberalem fuiſſe in adnumerandis ſacrorum N. T. ſcriptorum hebraiſmis, iam ſpirantem adhuc monuerat amicus *Tho. Reineſius* in epp. ad eum ſcriptis, et pluribus exemplis docuit egregius iuuenis *Horatius Vitringa*, in flore aetatis extinctus. Certe *audacius quam verius hoc contendi* a *Vorſtio*, recte affirmat *Ioh. Henr. Maius* in examine hiſt. criticae Simonianae pag. 375. *Lucam plus Hebraiſmorum quam ceteros ſcriptores ſacros vſurpaſſe.*

Lucae euangelium reiecerunt Cerinthiani, et Ebionitae: ſolum illud recipientibus Cerdonianis et Marcione, ſed qui mirifice interpolatum [ll]) et primis capitibus truncum variisque locis mutilatum habuit, atque, vt videtur [mm]), ſine Lucae nomine praefixo, et praemiſſis viciſſim [nn]) Marcionis antitheſibus. Non omnia tamen, quae aliter legiſſe referunt Tertullianus et Epiphanius, totidem Marcionis corruptiones fuiſſe videntur, cum nonnulla forte ita repererit in ſuis codd., vt recte viri docti adnotarunt. Quemadmodum locus de eo, qui ſabbatho opus famulum faciebat, qui in quibusdam codd. legitur poſt Luc. VI, 5. non a Marcionitis, vt volebant *Grotius* et *Arnoldus*, ſed ex euangelio Aegyptiorum adiectus eſſe videtur Millio p. 30. Prolegg. ad N. T. *Iohannem* vero *Bodinum*, qui, Marcionem ſequutus, prima Lucae capita in dubium vocauit, confutat *Huetius* demonſtrat. euangel. IX, 9. 7. pag. 776 ſq.

ll) Irenaeus lib. I. cap. 29. lib. III. cap. 11. Tertull. IV, 2. contra Marcion. et Epiphan. haer. XLII. cap. 9. 10 ſq. tom. I. p. 310 ſq *Fabric.* Conf. diſputat. *Marcionem Pauli epiſtolas et Lucae euangelium adulteraſſe dubitatur, praeſide Ioſia Frid. Chriſti. Loeffler defenſa a Guil. Gabr. Wegener, Traiecti ad Viadr.* 1788. 4. Vanitatem plerarumque criminationum Epiphanii oſtenderant iam *Richardus Simon, Semlerus*, alii, quorum veſtigia hoc in libello preſſit haud infeliciter *Loefflerus*. Exemplar epiſtolarum, quod poſſedit Marcion, vocatum τὸ ἀποστολικόν, continebat auctore Epiphan. haereſ. XLII, 9. has epiſtolas: ep. ad Galatas, vtramque ad Corinth. ep. ad Rom. vtramque ad Theſſal. ep. ad Epheſ. Coloſſ. Philem. et Philippenſes, et quidem hoc ipſo ordine, quo eas poſuimus. Cum variis temporibus, et a variis colligerentur epp. Pauli, neceſſe erat, vt variae illae collectiones, et quoad ordinem et quoad numerum epiſtolarum, differrent inter ſeſe maximopere. Marcion ergo habebat exemplar epp. mancum et imperfectum, nec adeo plures epiſtolas agnoſcebat. Id quod fortaſſis non malo animo fecit. De Marcionis euangelio vetus traditio docet, eum tantummodo Lucae euangelium admiſiſſe, id vero mirifice interpolaſſe. Quodſi vero diligentius examinantur loci, allati ab Irenaeo, Tertulliano, Epiphanio; patet, omnia, quae hanc in rem proferuntur, coniecturis niti: patet, Marcionem habuiſſe euangelium quoddam, noſtris maximam partem ſimile, ab iis tamen etiam diuerſum. Marcionis euangelium neque erat euangelium Lucae, nec euangeliſtarum, quod ſibi Marcion compoſuerat, ſed illud euangelium iam ante Marcionis tempora erat confectum ſicuti ſaec. II. plura exſtabant euangelia, praeter illa, quae nos habemus. Irenaeus ſtatuebat, Lucae euangelium eſſe fontem, e quo fluxerit Marcionis euangelium, quoniam hanc opinionem fouebat et defendebat, exſtitiſſe et exſtare tantum potuiſſe quatuor euangelia, et ex vno horum reliqua omnia eſſe deriuata. Hinc etiam traditio, Ebionitarum euangelium e Matthaei tamquam fonte, fluxiſſe. Irenaeum hac in re Tertullianus ſecutus eſt. — Et haec quidem, quae hactenus ſcripſimus fuſius et accuratius expoſita leguntur in libello Loeffleriano, qui inſertus legitur Commentatt. theologg. (vol. I. Lipſ. 1794. 8.) a *Velthuſeno, Ruperto* et me ipſo editis. Conf. etiam *Eichhornii* Allgem. Bibl. d. bibl. Litteratur B. II. pag 320 ſqq. *Kuin.*

mm) Conf. *Rich. Simon.* Hiſt. Crit. N. T. lib. I. pag. 125. *Fabric.*

nn) Tertullian. contra Marcion. IV, 4. *Fabric.*

Digitized by Google

V. Euangelio etiam alterum *λόγον* ſiue librum, *πράξεις* nimirum Ἀποςόλων Lucas ſubiecit, cui *Acta Apoſtolorum* diſerte tribuunt etiam veteres, vt *Irenaeus* III, 15. et 19. *Tertullianus* de ieiuniis cap. 10. *commentarium Lucae* adpellans; vt alios veteres et recentiores omittam. [vid. *Larduer.* Supplements etc.] In codd. multis nomen auctoris non fuit adſcriptum oo), forte, quod tamquam *δεύτερος λόγος* euangelio ſtatim ſubiunctus fuit hic liber pp), vt ſuſpicatur *Dodwellus* Diſſ. I. ad Irenaeum pag. 69. Plerique tamen codices hunc titulum praefixum habent qq): *Λουκᾶ εὐαγγελιςοῦ πράξεις ἀποςόλων*, vel *πράξεις τῶν ἁγίων ἀποςόλων διὰ Λουκᾶ ἀποςόλου.* A *Lambecio* rr) etiam adfertur imago Lucae, in genibus ſcribentis Actorum librum, quam codici vetuſto in bibl. Vindobonenſi praemiſſam reperit. Graece ſcriptum eſſe, nemo, quod ſciam, ambigit, atque *Rich Montacutium* ss) quidem, ſi audimus, *luculento et puriſſimo ſermone, vt ne ipſae quidem Athenae magis attice loquantur.* Quamquam *Epiphan.* XXX, 6 et 12. Actorum Apoſtolicorum librum a Ioſepho, Tiberienſi hebraice repertum memorat. Non diu poſt euangelium, aliquo tamen tempore interiecto, a Luca videtur compoſitus. et quamquam vniuerſe *apoſtolorum* acta titulus pollicetur, aliorum tamen res vix adtingit liber, quam Petri et Pauli, Pauli autem maxime, cuius conuerſionem, itinera, et labores perſequitur vsque ad primam in vrbe Roma commorationem biennii Act. XXIII, 30. et defenſionem apud Neronem quarto huius imperii anno A. C. LVIII. Vtrum Romae tt) propterea ſcriptum librum neceſſe ſit, vt colligit Hieronymus, alii videant, qui malunt Alexandriae uu) hoc factum, ſiue illa Troadis, ſiue Aegypti; vel in altera Aegypti vrbe Thebis: mihi enim hoc totum videtur eſſe perquam incertum. Neque omnia Pauli, etiam illis, quae tangit temporibus, ne dum Petri geſta Lucam adtigiſſe, pulcre obſeruat Hieronymus in ſecundam ad Galatas. Quaerentibus, cur Paulo ſuperſtes hiſtoriam non vlterius pertexuerit, reſpondet Chryſoſtomus homil. I. in Acta, quod ad ſcopum praecipuum iam haec, quae ſcripſit, ſufficerent, et de cetero ſanctis illis viris magis curae eſſet, eccleſias doctrina euangelii replere, quam *λογογραφεῖν.* Quamquam vero in ſynopſi Athanaſiana legas, Petrum Acta *ὑπαγορεῦσαι*, ſiue eorum materiam praebuiſſe Lucae, tamen verius eſt, quod Euthalius, a *Zacagnio* editus, p. 421. adfirmat, Lucam, quibus ipſe interfuiſſet, et quae ipſe vidiſſet, conſcripſiſſe. *Συναπεδήμει γάρ*, inquit, *τοῖς τε ἄλλοις ἀποςόλοις καὶ μάλιςα τῷ Παύλῳ, καὶ εἰδὼς ἀκριβῶς γράφει.* Hieronymus in

oo) Recenſet eos Wetſten. tom. II. pag. 455. *Kuin.*

pp) Non Lucae tantum euangelio, ſed toti codici euangeliorum, appendicis loco ſubiunctus videtur liber *Schmidio* H C. pag. 471. *Kuin.*

qq) *Rich. Simon* Hiſt. Crit. lib. I. pag. 19 ſq. *Fabric.*

rr) *Lambec.* lib. II. biblioth. Vindob. pag. 571. *Fabric.*

ss) *Montacucius* Praefat. ad Anal. Origg Eccleſ. *Fabric.*

tt) Sic *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 166. p. 1175. et quidem anno LXIII. *Schmidius* vero H. C. pag. 470. ſcriptum librum eſſe exiſtimat Romae a. LVIII. *Kuin.*

uu) Etiam Theophilum, cui Acta Lucas inſcripſit, inter primos credentium, et nobiliſſimos Alexandriae fuiſſe ſcribit Bar Bahiul, auctor Syrus Lexici apud Caſtellum, [vid. Schmid. H. C. pag. 467. coll. *Michaelis Einleit. Th. II.* p. 1093. *Kuin.*] *Alexander* vero *Morus* parum veriſimiliter illi Theophilo inſcripſiſſe libros ſuos Lucam ſuſpicatur, quem iudicio areopagitico falſi damnatum Athenienſes precibus Piſonis concedere noluere, vt refert Tacitus Hiſt. II, 55. *Fabric.* De Theophilo, vid. quae ſupra notauimus. Alexandriae ſcripſiſſe Lucam, falſo perhibent *ὑπογραφαὶ* MSS graecorum. v. *Millii* N. T. pag. 196. *Schmid* H. C. pag. 470. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1103 ſq. et pag. 1175. *Kuin.*

Digitized by Google

in Catalogo S. E. *Lucas* euangelium, ſicut audierat, ſcripſit, Acta vero Apoſtolorum, ſicut viderat ipſe, compoſuit. [De ſcribendi indole Lucae, modo narrandi, nec non de Chronologia Actor. vide quae praeclare obſeruauit *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 168 ſq. pag. 1179 ſqq. *Kuin.*]

Probe ex Varrone notauit *Scaliger*, *actum* latine dici, quod alii barbare *tractatum* adpellant, ſed graeca inſcriptio praeſentis libri manifeſtum facit, *Acta* vel *Actus* h. l. eo ſenſu eſſe accipienda, vti quae veteribus memorantur acta vrbis, acta Pompeii, acta publica et diurna populi Rom., acta Caeſaris, acta temporum Auguſti, acta Tiberii, Caii etc. acta diurna Senatus, acta Antonii, acta Pilati, de quibus ſuperfluum eſt hic plura adferre poſt doctorum hominum ad Plin. Sueton. etc. diligentiam. Erant quidem illi commentarii, in quos non res quaelibet, ſed eximiae, magnae, graues, notatuque grauiſſimae referebantur, et ad poſterorum memoriam transmittebantur. Ac qui magni aliquid geſſiſſet, is dictus eſt feciſſe, quod dignum eſſet exire in acta; neque quicquam magis deſiderabant et non factum querebantur, qui res dignas memoria patraſſent. *Fiunt iſtae palam, cupiunt et in acta referri.*

Acta Lucae reiecerunt olim praeter *Cerinthum*, de quo Philaſtrius Haer. 36. *Ebionitae*, Epiphan. XXX, 16. *Tatianus* et *Seueriani*, Euſeb. H. E. IV, 29. *Marcionitae*, Tertull. V, 2. contra Marcion. et *Manichaei*, Auguſtin. contra Adimantum cap. 12. et de vtilitate credendi cap. 3. et contra epiſtolam fundamenti cap. 5. ineptam *Wolfgangi Lazii*, *Ioh. Fabri* et *Materni Cholini* dubitationem, qui ambiguos ſe haerere profeſſi ſunt, vtrum Lucas acta ſua ex Abdia, an hic e Luca deſcripſerit, alibi. in prolegg. ad Pſeudo-Abdiam exploſi. Quod vero *Chryſoſtomus* Homil. I. in acta queritur, illa aetate multis librum hunc ignotiſſimum fuiſſe, potius mihi ſupinam ac priuatam quorumdam ſocordiam et torporem, quam publicam eccleſiae negligentiam caſtigare videtur. Πολλοῖς, inquit, τουτὶ τὸ βιβλίον οὐδ᾽ ὅτι ἔνι γνώριμόν ἐστιν, οὔτε αὐτὸ οὔτε ὁ γράψας αὐτὸ καὶ συνθείς. Idem certe *Chryſoſtomus* Hom. LXVI. de diuerſis locis N. T. teſtatur, ſua aetate praelegi ſolita in eccleſiis poſt Paſchatos feſtum. (tom. V. edit. *Ducaei* pag. 842) quod confirmat Euthalius, a *Zacagnio* editus, p. 443. et Auguſtinus tractat. VI. in Iohannem vv), praeterea lex Theodoſii de feſtis lib. XV. cod. Theodoſ. tit. 5. lege 5. Recentium quoque Graecorum eumdem morem obſeruarunt *Cangius*, gloſſario Graeco in Πραξαπόστολος, et *Lambecius* de bibl. Vindobon. lib. V. pag. 287.

De *altercatione Papiſci et Iaſonis*, quam ab Ariſtone Pellaeo ſcriptam ad Lucam, veluti auctorem, male retulit Clemens Alex. ſexto Hypotypoſeon, teſte Maximo ad Dionyſium de myſtica theol. cap. 1. vide *Guil. Spenceri* notas ad Origen. IV. contra Celſum pag. 57. *I. E. Grabii* Prolegg. ad Irenaeum pag. 15. et tom. II. ſpicilegii patrum pag. 127 ſq. *Guil. Cauei* hiſt. litterariam S. E. ad a. Chr. CXXXVI. et *Ittigii* diſſ. de patribus apoſtolicis pag. 91 ſq. *Fabric.*

vv) Conf. *Sam. Basnagii* Annales I. pag. 805. et quae ſcripſi in praef. ad partem poſteriorem cod. apocryphi N. T. *Fabric.*

VI. S. IOANNES, Zebedaei, Bethſaidenſis, piſcatoris et Salomes F. [1]) Iacobi frater, *ὀ μόνον ἰδιώτης ἀλλὰ καὶ ἀγράμματος* [ww]), ſed qui in Ieſu amore, quo vnice ſeſe efferet [xx]), abunde hauſit eruditionis diuinae ac coeleſtis, tantam quoque vim eloquendi diuina, vt eſſet Boanerges quidam, ſiue tonitru filius, Marc. III. 17. Verſatus deinde maior natu in Aſia, *ἔνθα τὸ παλαιὸν ἐφιλοσόφουν οἱ τῆς Ἑλληνικῆς συμμορίας ἅπαντες* [yy]), Euangelium graece condidit Epheſi [zz]) omnium poſtremus [aaa]) iam nonagenario maior [bbb]) cum e Patmo reuerſurus eſſet poſt Domitiani necem quae a Chr. 96. contigit [2]). Nam Syriace primum

1) Vitam huius Apoſtoli praeter Lardnerum in *Supplements to the Credibility of the Goſpel Hiſtory*, vol. I. cap. XI. omnium vberrime deſcripſit Frid. Adolph. Lampius in *Prolegom. Commentar. in Euangel. Ioan.* praemiſſis, *tom. I. lib. I. cap. I — VI. pag. 1 — 102.* vbi p. 2. etiam reliqui eiusdem vitae enarratores commemorantur, quos eosdem laudatos etiam reperies apud Io. Geo. Walchium in *Bibl. theol. ſel. tom. III. pag. 461 ſq.* et Hambergerum in *zuverl. Nachricht. vol. III. pag. 124 ſq. Keil.* add. *A. H. Niemeyer* in Characteriſtik der Bibel tom. I. edit. quintae.

ww) Chryſoſt. I. in Ioann. p. 10. ex Act. IV. 13.

xx) Io XIII. 23. XIX. 26. XX. 2. XXI. 7. 20. Grotius obſeruat, Petrum maxime fuiſſe φιλόχριστον, Ioannem φιλιησοῦν, vt Alexander de amicis ſuis dicebat, Hephaeſtionem eſſe φιλαλέξανδρον, Craterum φιλοβασιλέα. Diodor. Sic. XVII. 114. Plutarch. Alexandro pag. 691.

yy) Chryſoſt. loco laudato.

zz) Irenaeus III. 1. apud Euſeb. V. 8. Hiſt. et Epiphan. LI. 12. licet alii in Patmo ſcripſiſſe affirment, Hippolytus, Dorotheus etc. [Poſtremus male huc refertur, cum Euangelium noſtrum diſerte tradat, Epheſi editum fuiſſe. Alios vero teſtes et plures nominatim codices graecos, in quibus Euangelium hoc in Patmo editum fuiſſe defenditur, laudat Wetſtenius *N. T. tom. I. pag. 831.* Verum eiusmodi codicum ſubſcriptionibus nullam hac in re fidem habendam eſſe, recte iudicat I. D. Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 165. pag. 1171.* edit. recentiſſ. *Keil.*] Vide Sam. Basnage ad a. Chr. 97. nr. 11.

aaa) Clemens Alex. in libris Hypotypoſ. apud Euſebium VI. 14. et III. 24. Hiſt. conſentiente Irenaeo. Epiphanio LI. 19. et aliis veteribus. *Fabr.* Aliter tamen viſum eſt I. S. Semlero, qui in Paraphraſi huius Euangelii pluribus locis contendit, Ioannem omnium Euangeliſtarum primum videri ſcripſiſſe. Verum hanc coniecturam argumentis, admodum leuibus, niti, exemplis aliquot docuit idem Michaelis in *Biblioth. orient. et exeget. vol. III. pag. 24 ſq. Keil.*

bbb) Epiphan. Haer. LI. tom. I. pag. 434. *διὸ ὕστερον ἀναγκάζει τὸ ἅγιον πνεῦμα τὸν Ἰωάννην παραιτούμενον εὐαγγελίσασθαι δι᾽ εὐλάβειαν καὶ ταπεινοφροσύνην, ἐπὶ τῇ γηραλέᾳ αὐτοῦ ἡλικίᾳ μετὰ ἔτη ἐνενήκοντα τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς μετὰ τὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς Πάτμου ἐπάνοδον.* Conf. Suidam in Ἰωάννης. Io. Dallaeum lib. I. cap. 16. de ſcriptis Dionyſii Areopag. et Stephanum le Moyne ad Varia ſacra pag. 1020 ſq.

2) Omnino admodum varie hoc tempus a ſcriptoribus antiquis et in graecis, qui nobis ſuperſunt, codicibus, ſolet definiri, aliis quidem ſub *Domitiano*, aliis ſub *Traiano*, aliis anno poſt Chriſti in coelos adſcenſum *trigeſimo*, aliis *trigeſimo primo*, aliis denique anno aetatis Ioanneae *centeſimo* id ſcriptum tradentibus; ex quo facile eſt, colligere, haec omnia non niſi coniecturis niti, nec certi quicquam hac de re inter veteres conſtitiſſe. Itaque recentiores ſcriptores ex ipſo potius libri argumento tempus, quo exaratum eſſet, quodammodo ſaltem ſtuduerunt definire. Atque hic alii quidem ex cap. V, 2. intelligi poſſe iudicarunt, id ante Hieroſolymorum excidium ſcriptum fuiſſe, quoniam hic piſcina ad portam ouium etiamnum extare (*ἐστὶ*) dicatur; quod tamen argumentum parum firmum eſſe, non incommode iudicauit Michaelis *l. l. pag. 1173.* Ipſe vero ex cap. XVIII, 10. et XXI, 18. 19. hoc ſaltem colligi poſſe, cum aliis quibusdam defendit, poſt Petri demum obitum librum hunc ſcriptum fuiſſe; verum nec haec loca ad eam rem declarandam ſufficere, bene monuit Chr. Frid. Schmidius in *Hiſtor. antiq. et Vindicat. Canon. ſacr. P. II. S. I. cap. IV. §. 196. p. 482. not. 51.* Nihilominus tamen Io. Aug Starkius in *Hiſtor. Sacc. I. (Geſchichte der chriſtlichen Kirche des erſten Iahrhunderts.) vol. II. pag. 85.* ex vtroque argumento id effici poſſe ſtatuit, Euangelium hoc a. Chr. 68. aut 69. ſcriptum eſſe iudicandum.

Ven,

primum ſcriptum a Ioanne, et graece deinde a Graecis, ad fidem conuerſis, vel a neſcio quibus aliis conuerſum eſſe, Salmaſii ccc) parum veriſimilis coniectura eſt, omni veterum conſenſu deſtituta, licet apud Epiphanium XXX. 6 et 12. mentio Euangelii Ioannis, hebraice reperti a Ioſepho Tiberienſi, ſed *ἀπὸ Ἑλλάδος εἰς Ἑβραΐδα φωνὴν μεταληφθέντος*. Ad Autographum graecum Ioannis prouocat Petrus Antiochenus apud auctorem Chronici Alex. p. 521. neſcio qua fide: at Chryſoſtomus homil. 1. in Ioann. pag. 13. teſtatur, Syros, Aegyptios, Indos, Perſas, Aethiopas et infinitas alias nationes vſas Euangelio Ioannis, in ſuam translato linguam. Imaginem Prochori, ex Ioannis dictantis ore Euangelium excipientis et graece ſcribentis, [?] refert e veteri codice Lambecius II. de bibl. Vindob. pag. 571. [itemque *Montefalconius* in Diar. Ital. pag. 362.] A verſione graeca LXX. Interpretum quandoque diſceſſiſſe Ioannem et hebraicis verbis inſtitiſſe, obſeruat Euſebius in Pſalmos, a praeſtantiſſimo Montfaucono nuper editus pag. 171. *ὅθεν καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ὡς ἂν Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων τὸν Σωτῆρα οὐ πτερνισμὸν ἀλλὰ καὶ πτέρναν* (Io. XIII. 18.) *ὠνομακέναι ἐμνημόνευεν.* Confer exempla plura apud Chriſtianum Schotanum de auctoritate verſionis LXX. interpretum p. 67. [3]) Iulianus, parabates, apud Cyrillum X. pag. 327. vitio vertit Ioanni, quod Ieſum Deum eſſe docuerit, aliis hoc apoſtolis non auſis facere, *τὸν Ἰησοῦν οὔτε Παῦλος ἐτόλμησεν εἰπεῖν Θεὸν, οὔτε Ματθαῖος, οὔτε Λουκᾶς, οὔτε Μάρκος, ἀλλ' ὁ χρηστὸς Ἰωάννης.* Saltem in hoc acutius vidit Iulianus Socinianis, quod Ieſum a Ioanne Deum eſſe pronunciatum non negauit. Si voluiſſet aciem intendere, idem etiam ab aliis factum apoſtolis intelligere potuiſſet. Quod vero Ioannes Ieſu diuinitatem diligentius ceteris expoſuit, ideo iampridem aquilae inſigne et theologi titulum tulit [4]), vnde et Euangelium eius *θεολογικὸν* adpellat Suidas in *Ἰωάννης* [5]). Scilicet hanc fidem inculcauit *Ioannes, Domini diſcipulus, volens per Euangelii*

Ven. autem Storrius in libro, infra laudando, quem de conſilio Euangelii noſtri ſcripſit, § *77. pag. 405.* nihil certi hac de re definit, neque tamen improbabile eſſe iudicat, id diu poſt excidium Hieroſolymitanum ſcriptum eſſe. *Keil.*

ccc) Refellitur a Rich. Simone I. Hiſt. Crit. N. T. pag. 333. [verſ. germ. vol. I. pag. 624 ſq.] qui pag. 41 ſq. [verſ. germ. pag. 65 ſq.] etiam Petri Antiocheni ad Ioannis Autographum prouocantis, fidem vocat in dubium. *Fabric.* Propoſuit autem Salmaſius hanc coniecturam in notiſſimo libro *de lingua helleniſt. pag. 258.* neque tamen de noſtro tantum Euangelio ibi loquitur, ſed *omnes* potius *Apoſtolos* lingua ſibi familiari et vernacula ſcripſiſſe defendit, *quae protinus,* (haec ſunt ipſa eius verba,) *a Syris* Ἑλληνίζουσι, *vel Graecis ipſis, ad fidem conuerſis, quos ſecum habuiſſent Euangelii praedicandi adiutores et adminiſtros, in Graecum fuiſſent translata. Keil.*

3) Idem vero et reliqui ſcriptores N. T. nonnunquam feciſſe videntur, de quo conſulendi ſunt I. D. Michaelis *l. l. § 33. pag. 240 ſq. vol. I.* et I. B. Koppius in *Excurſ. I. epiſtolae ad Roman.* ſubiecto, *pag. 332 ſq.* Quare non video, cur de Ioanne ſingulatim hoc obſeruandum putauerit noſter. *Keil.*

4) Quod quippe vocabulum de diuinitatis Ieſu defenſore *κατ' ἐξοχὴν* tum dici ſolebat, de quo vid. Buddeum in *Inſtitutt. Theol. dogm. pag. 52.* et Wolfium in *Cur. phil. tom. IV. p. 369.* itemque Lampium *l. l. lib. I. cap. VII. §. 19. p. 118.* et *§. 21. p. 121.* De ipſo vero vocabuli vſu conferenda eſt S. V. Tittmanni Prol. *de Theologis veterum. Viteb. 1775. 4. Keil.*

5) Commemorari et hoc poterat, idem Euangelium hac ipſa de cauſa *πνευματικὸν* etiam dici Clementi Alexandrino apud Euſeb. *H. E. lib. VI, 14.* Hoc enim nomine aperte ideo dicitur, quod non tractet *τὰ σωματικά*, vel, vt Epiphanius dicit *haer. LI, 12. τὴν ἔνσαρκον πραγματείαν*, quam reliqui Euangeliſtae expoſuerant. Ceterum veſtigia huius dogmatis, in Euangelio noſtro traditi, peculiaribus ſcriptis perſequuti ſunt Dau. Chriſt. Grimmius, ſcholae Annaemontanae hodie Rector, in *Theologiae Ioanneae, ſ. Vindiciarum diuinitatis I. C. Ioanneo Euangelio demonſtratae Sect. I.*

Euangelii annunciationem auferre eum, qui a Cerintho inſeminatus erat hominibus errorem, et multo prius ab his, qui dicuntur Nicolaitae, qui ſunt vulſio eius quae falſo cognominatur ſcientia etc. vt locuples teſtis Irenaeus III. 11. pag. 218. [6]) Vtrum voluerit ſimul Platonicas περὶ

Spec. I. Lipſ. 1770. et *Spec. II. 1773. 4.* S. V. Tittmannus in Prol. *de Ieſu Deo et Seruatore in Euangelio Ioannis demonſtrato, Viteb. 1778. 4.* itemque S. V. Klenkerus in libro ſic inſcripto: *Iohannes, Petrus und Paulus, als Chriſtologen betrachtet. Rig. 1785 8. Ked.*

6) Idem teſtantur etiam Hieron. in *Prooem. in Matth.* et in *Catal ſcript. eccleſ. cap. IX.* atque Epiphanius *haer. LI. pag. 423.* qui tamen non vnum Cerinthum, quem nec Irenaeus ſolum cogitari voluit, commemorant, ſed plurium ſectarum gnoſticarum mentionem faciunt. Quamquam vero Irenaei verba, vt non incommode monuit Grimmius *l. l. Spec. I. pag. 15.* ſic tantum intelligi poſſunt, vt Ioannem Euangelio ſuo ſcribendo illi errori, quem et Cerinthus poſt alios diuulgaſſet, occurriſſe, tradere velle exiſtimetur: plerique tamen ita potius ea intellexerunt, vt aduerſus ipſum Cerinthum Iohannem Euangelium ſuum ſcripſiſſe, Irenaeum ſtatuiſſe defenderent, hancque eandem loci interpretandi rationem multis nuper aſſerere ſtuduit, eamque chronologiae etiam rationibus conuenire pluribus oſtendit S. V. Storrius in peculiari commentatione in locum illum Irenaei, *Repertor. liter. bibl. et oriental. Eichhorn. vol XIV. pag. 136 ſq.* inſerta. Fuerunt tamen omni tempore admodum variae virorum doctorum de veritate huius narrationis ſententiae, aliis quidem eam admittentibus, aliis vero acriter impugnantibus Ex illis inprimis commemorandi hic videntur Io. Franc. Buddeus in *Eccleſ. Apoſtol. cap. 5. §. 5 pag. 409—440.* Ge. Lud. Oederus in Tract. *de ſcopa Euangelii S. Iohannis Apoſtoli, haereſi Cerinthi oppoſiti, Francf. 1732. 8.* et Ioach. Oporinus, Goettingenſis quondam Theologus, qui ex hac quidem traditione optimam huic libro lucem accendi poſſe ſtatuit, idque pluribus oſtendere ſtuduit in Diſſertatione ſic inſcripta: *Clauis Euangelii Iohannis hiſtorico-eccleſiaſtica, quae dextre applicata patefacit, totum Euangelium Iohanneum nihil aliud eſſe, quam demonſtrationem anti-Cerinthianam de Ieſu θεανθρώπῳ, mundi ſeruatore, Gotting. 1743. 4.* itemque ex recentioribus I. D. Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 158. pag. 1133 ſq.* et S. V. Storrius in peculiari libro ſuper hoc argumento ſcripto: *Ueber den Zweck der evangeliſchen Geſchichte und der Briefe Iohannis,* (*Tubing. 1786. 8.*) *pag 43 ſq.* Praeter hos autem aduerſus eosdem Gnoſticos, neque tamen eos Chriſtianos, ſed vel Iudaeos, vel gentiles, Euangelium noſtrum ſcriptum eſſe, defendit quoque Auctor anonymus in *Beyträgen zur Beförder. des vernünftig. Denkens in der Religion, Faſc. XVI. pag. 197 ſq.* Contra vero hanc de Euangelio noſtro, Gnoſticis oppoſito, ſententiam olim quidem inprimis oppugnauit Frid. Ad. Lampius *l. l. Prol. lib. II. cap. III. §. 10 ſq. p. 179 ſq.* noſtris autem temporibus inter huius ſententiae oppugnatores inprimis eminuit S. V. Tittmannus, qui in egregio libello *de veſtigiis Gnoſticorum in libris N. T. fruſtra quaeſitis,* (*Lipſ. 1773. 8.*) *pag. 155 ſq.* ab eorum ſententia alieniſſimum ſe eſſe oſtendit, qui gnoſticos errores Ioannis animo in ſcribendo hoc Euangelio obuerſatos fuiſſe ſtatuunt. Cum igitur haec veterum de conſilio Euangelii noſtri traditio non omnibus probaretur, alii quidem alias ea de re ſententias ſtabilire conati ſunt, quarum pleraſque diligenter enarrauit atque examinauit Lampius *l. l. Proll. lib. II. cap. III.* Ipſe vero cap. IV. hanc de conſilio libri noſtri ſententiam propoſuit, vt Ioannem Iudaeos, doctrinam chriſtianam amplexos, in fide de Ieſu, vero Meſſia, eodemque Dei filio, confirmaret; cui proxima eſt Lardneri ſententia, qui in *Supplements to the credibility of the Goſpel hiſtory, vol. I. pag. 393 ſq.* Ioannem id maxime ſpectaſſe defendit, vt Iudaeis incredulis veritatem hiſtoriae euangelicae perſuaderet, vel ſaltem, cum facile potuerit praeuidere, ſe hoc conſilium vix eſſe aſſecuturum, poenarum ab iis ſumendarum iuſtitiam vindicaret. Sed vtramque ſententiam vero parum conſentaneam eſſe, oſtendit Michaelis *l. l. pag. 1132 ſq.* Neque magis ad verum accedere videtur b. Semleri ſententia, qui in *hiſtor. dogmat. fidei Polemicae Baumgarten. praemiſſa, vol. I. p. 61 ſq.* in graecorum maxime Iudaeorum, extra Palaeſtinam, nominatimque in Aſia, viuentium, vſum hoc Euangelium a Ioanne eo conſilio ſcriptum eſſe defendit, vt ad fidem in Chriſtum eos adduceret. Multo vero probabilior, imo vix iuſtae

Digitized by Google

περὶ τȣ͂ λόγȣ argutationes, quales nuper ediderat Philo Iudaeus, emendare, doctiores iudicent [7]). Temporis rationem per Paſchata vnus reliquis videtur diſtinctius deſignaſſe. Tam ſublimis

iuſtae amplius dubitationi obnoxia cenſenda eſt eorum ſententia, qui Ioannem noſtrum Euangelium ſuum Ioannis Baptiſtae ſectatoribus, qui Ieſum verum Meſſiam eſſe negarent, hancque dignitatem ſuo potius magiſtro deferrent, oppoſuiſſe defendunt. Id enim plura huius Euangelii loca, (cap. I, 42. II, 11. IV, 29. 42. VI, 69. IX, 35. X, 24. XI, 27. et cap. I, 8. 20. III, 26 — 28.) cum aliis Epiſtolarum eius locis (1 Ep. II, 22. IV, 3. 2 Ep. 7.) collata, non tam ſuadere, quam aperte potius monſtrare atque adeo poſtulare videntur; quod vberius eſſem demonſtraturus, ſi hic locus pateretur, neque id a viris, mox nominandis, ſatis iam eſſet demonſtratum. Etenim id ipſum Ioannis noſtri in libro ſuo conſcribendo conſilium fuiſſe, non modo ſuſpicatos iam eſſe vidi Semlerum *l. l. pag. 66.* et in *Paraphr. hui. Euangel. vol. I. pag. 11.* atque Herderum in *Erläuterungen zum N. T. aus einer neueröffnet. morgenl. Quelle, pag. 11.* ſed reperi etiam, idem olim iam defenſum fuiſſe a Celeb. Nic. Barkey in peculiari commentat. *de ſcopo Euangelii, quod eſt ſecundum Ioannem*, inſerta *Biblioth. Hagan. Claſſ. III. faſc. III. pag. 391 ſq.* cui iungenda eſt alia eiusdem viri comment. *de Sabiis* in *Claſſ. IV. faſc. II.* eiusd *Bibliothec. p. 355 ſq.* reperiunda. Noſtris autem temporibus eandem ſententiam, eorum, quae Batauus ille ſcripſerat, penitus, vt videtur, ignarus, vt nouam plane hypotheſin propoſuit, multisque adornare conatus eſt Io. Geo. Overbeck, ſacrorum in terris Auſtriacis hodie miniſter, in peculiari libro, ea de re edito, quem ſic inſcripſit: *Neue Verſuche über das Evangel. des Iohannes, Gerae, 1784.* 8. mai. tulitque is, praeter aliorum, nominatim etiam S. V. Storrii et b. Michaelis plauſum, quorum ille in libro paullo ante laud. *p. 27 ſq.* hic autem in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 159. p. 1140 ſq.* eandem ſententiam calculo ſuo comprobauit, eamque cum ſuperiori illa de gnoſticis erroribus in hoc Euangelio oppugnatis, praeter rationem, vt mihi quidem videtur, vterque iungendam iudicauit. *Keil.*

7) Haud dubie animo noſtri obuerſatus hic eſt Io. Clericus, quem conſtat hanc ſententiam acritee propugnaſſe in libro peculiari, eoque ſic inſcripto: *XVIII prima Commata cap. I. Ioan. paraphraſi et animaduerſſ. illuſtrata a Io. Clerico, Amſtel. 1695 8* et inſerto dein partim *Commentario in Pentateuch. edit. I. Amſtel. 1696.* partim repetitae editioni Paraphraſeos librorum N. T Hammondianae, *Francof. 1714* fol. Verum hanc ſententiam mox oppugnarunt primum Elias Benoiſt, editis tribus *Diſſertationibus epiſtolicis* de his 18. verſibus, *Roterod. 1697.* de quibus cfr. *Acta Eruditor.* ei. an. *p. 489 ſq.* tum Io. van der Wayen in Diſſert. *de λόγῳ.* praemiſſa *Rittangelii librae veritatis, Franeq. 1698* 8. cui reſpondit Clericus in *Epiſtol. critic. VII. VIII.* et *IX.* poſt Camp. Vitringa in *Obſeru. Sacr. lib. V. cap X — XIII. pag. 132 ſq.* Herm. Witſius in Exercit. III. περὶ τȣ͂ λόγȣ in *Miſcellan. SS. tom. II. p 87 ſq.* Lampius *l. l. lib II. cap. III. §. 52. pag. 203 ſq.* aliique plures. Quanquam vero toties iam confutata fuerat haec Clerici opinio, tamen eandem fere reuocare ſuſtinuit Th. Mangeyus in *Praef ad Philonem* a ſe editum; ſed et huic acrem ſe aduerſarium praebuit S. V. Io Ben. Carpzouius, Helmſtadienſis theologus, in Diſſert. *de λόγῳ Philonis non Iohanneo, Helmſt. 1749* 4. inſerta dein Prolegomenis, *Exercitationibus S. in Pauli epiſt ad Hebraeos ex Philone Alex.* praemiſſis, *pag CVII ſq.* Neſcio tamen, an hi omnes viri doctiſſimi ſatis liquidum fecerint, nihil plane ſimilitudinis λόγῳ Johanneo cum Philoniano intercedere, quod mihi non videtur negandum, quanquam, quod Clericus voluit, Philonem a Iohanne lectum fuiſſe, aut hunc ſaltem τȣ͂ λόγȣ nomen vſurpandi occaſionem ei praebuiſſe, minime contenderim. Certe hoc ſaltem, vt recte iam obſeruauit Semlerus in *Paraphr. ad h. l.* iure contendi poſſe arbitrer, iſtud nomen lectoribus Ioannis aliunde iam cognitum cenſendum eſſe, cum eo, tanquam ſatis iam noto, vtatur, nulla plane eius explicatione aut definitione addita. Vnde autem ductum fuerit, et quae notio ei tum temporis videatur ſubiecta fuiſſe, id non magis licet hoc loco inquirere, quam ei conueniret, ſi reliquas de fonte et ſenſu huius vocabuli virorum doctorum ſententias nunc vellem enarrare. Si tamen placuerit, cfrri hic poſſunt, quae ſcripſi in *Exercit. I. de doctoribus veteris eccleſiae culpa corruptae per Platonicas ſententias Theologiae liberandis*, (Lipſ. 1793. 4.) *p. 72 ſq.*

ſublimis porro diuinitatis Ieſu praeco pauca eius miracula ddd) et in his duo tantum, apud reliquos memorata Euangeliſtas, retulit: ſermones Domini velut in ſupplementum ceterorum Euangeliſtarum complures adnotauit. Nam vt Theodoro Mopſueſteno apud auctorem Catenae traditum, Ioannes laudata et confirmata trium, qui ante ſe Euangelium ſcripſiſſent fide, ea quae illi omiſiſſent pauca adiuncturum ſe ſpopondit 8). Ὁ δὲ ἐπῄνεσε μὲν τῆς ἀληθείας τοὺς γεγραφότας, ἔφησε δὲ βραχέα μὲν αὐτοῖς παραλελεῖφθαι καὶ τῶν μάλιστα ἀναγκαίων λεχθῆναι θαυμάτων τὰ διδασκαλικὰ ἅπαντα μικροῦ. Εἶτα καὶ δεῖν ἔφασκε τοὺς περὶ τῆς ἐν σαρκὶ παρουσίας τοῦ χριστοῦ διαλεγομένους. μηδὲ τοὺς περὶ τῆς θεότητος λόγους παραλιπεῖν, ὥστε μὴ τοῦ χρόνου προβαίνοντος τούτοις ἐνεθισθέντας τοῖς λόγοις τοὺς ἀνθρώπους τοῦτο μόνον αὐτὸν νομίζειν ὅπερ ἐφαίνετο. Ἐπὶ τούτοις παράκλησις τῶν ἀδελφῶν ἐγένετο, ταῦτα ἃ μάλιστα ἀναγκαῖα μὲν κρίνει [?] πρὸς διδασκαλίαν παραλελειμμένα δὲ ὁρᾷ τοῖς λοιποῖς, γράψαι μετὰ σπουδῆς, ὃ δὴ καὶ πεποίηκε. Confer Topographiam Chriſtianam Coſmae Indopleuſtae lib. V. pag. 248. Si fides 9) auctori Martyrii S. Timothei apud Photium cod. CCLIII. pag. 762. Ioannes etiam priorum trium Euangeliſtarum ſcripta recenſuit. τοὺς τόμους οἳ ἀνέγραφον διαφόροις γλώσσαις τὰ σωτήρια τοῦ Δεσπότου πάθη τε καὶ θαύματα καὶ διδάγματα, τούτους παρὰ τῶν κομιζόντων δεξάμενος Ἰωάννης διέταξέ τε καὶ συνδιήρθρωσε, καὶ ἐνὶ ἑκάστῳ τῶν τριῶν Εὐαγγελιστῶν τὸ ὄνομα ἐνεσημήνατο.

Euangelium Ioannis reiecerunt praeter *Cerinthianos*, *Ebionaeos*, *Cerdonianos*, et *Marcionem*, de quibus ſupra in Matthaeo, *Theodotus* Byzantinus 10) auctor Theodotianorum, de quo

Qui vero aliorum ea de re ſententias cognoſcere cupiant, iis adeundus inprimis eſt Wolfius in *Cur. phil. et critic. in IV. Euangel. pag. 780 ſq.* cui quoad recentiorum ſententias iungendus eſt b. Doederleinius in *Inſtitut. Theol. chriſt.* tom. I. pag. 245 ſq. edit. recentiſſ. *Keil.*

ddd) Nazianzenus de Ioannis Euangelio: πολλὰ δ' Ἰωάννης γράφεται ἱερῇ ἐνὶ βίβλῳ θαύματα, ἀλλὰ λόγοι πολλοὶ χριστοῖο λέγονται.

8) Idem tradiderunt etiam Clemens Alex. apud Euſeb. *H. E. lib. III. cap. 24.* et *VI, 14.* Hieron. in *Catal. ſcriptt. eccleſ. cap. IX.* et Epiphan. *lib. II. haer. LI, 6.* Sed parum hoc probabile videri, praeter alios inprimis docuit Lampius *l. l. lib. II. cap. III. §. 3. pag. 174 ſq* nec ſibi etiam perſuaderi potuiſſe monuit Semlerus ad *Townſoni Abhandlungen üb. die vier Euangelien, vol. I. pag. 53 ſq.* Nihilominus tamen id ipſum pluribus nuper argumentis demonſtratum iuerunt b. Michaelis in *Praef. Commentario in hiſtoriam ſepulturae Chriſti eiusque in vitam reditus*, germanice ſcripto praemiſſa, *pag. 61 ſq.* itemque in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 161. pag. 1158 ſq.* et S. V. Storrius in libro aliquoties iam laud. *pag. 246 ſq.* Si autem, quae ſupra de conſilio huius Euangelii diſputata ſunt, vera ſunt cenſenda, cogitur inde, id totum dogmaticum potius, quam hiſtoricum fuiſſe, adeoque noſtrum neutiquam voluiſſe abſolutam vitae Ieſu hiſtoriam proponere, ſed ea modo tradere, quae conſilio ipſius eſſent accommodata. Ea vero expoſuit ſic, vt multa lectoribus ſuis, aliunde iam cognita, ſupponeret, quod idoneis exemplis docuerunt Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 161. pag. 1160 ſq.* et Storrius *l. l. §. 52. pag. 235 ſq.* atque ea maxime traderet, quae Hieroſolymis aut in confiniis illius vrbis Ieſus inſtituiſſet, ceteris quidem Euangeliſtis res, in Galilaea potiſſimum ab eo geſtas, perſequentibus, quae ſcita eſt obſeruatio Franc. Gotth. Hartwigii in *Apolog. Apocalypſ. vol. IV. p. 57.* An vero horum Euangeliſtarum libros nominatim cognitos habuerit, ad eosque reſpexerit ſic, vt, quae illi omiſiſſent, ſupplere inſtitueret, id equidem non puto, certo poſſe definiri, et vix liquido demonſtrari. *Keil.*

9) At fidem ei non habendam eſſe, vix quemquam fore putauerim, qui dubitet, cum facile adpareat, quam infirmo aut nullo potius fundamento haec omnis narratio innitatur. *Keil.*

10) Conferenda hic ſunt, quae pro his haereticis ab hac culpa repudiati Euangelii Ioannei liberandis ſcripſit Lampius *l. l. lib. II. cap. I. §. 2. pag. 135 ſq. Keil.*

Digitized by Google

quo Epiphanius LIV. 1. tum *Alogi*, de quibus idem Epiphanius LI. 3. 18. 22. quanquam Ebionaeos et Cerinthianos videtur per Alogos denotaſſe [11]), nam LI. 12. etiam nominetenus illos compellat: *ποῖ πλανᾶσθε Κήρινθε καὶ Ἐβίων καὶ οἱ ἄλλοι*; et Theodotum pag. 462. *ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀλόγου αἱρέσεως* appellat. Vide et Philaſtrium cap. LX. *Γνησιότητα* et auctoritatem huius euangelii aduerſus Alogos aſſeruit nouiſſime, vt alios in praeſenti omittam, Io. Clericus V. C. commentario in prima Euangelii Ioannis. At Grotium, qui ad XX. 30. et XXI. 24. contendit, caput vltimum Euangelii non ab ipſo Ioanne, ſed ab Eccleſia Epheſina additum eſſe [12]), refellunt Calouius, Noldiusque ad Ioannem, Elias du Pin tom. II. prolegom. Bibl. pag. 44. Huetius demonſtratione Euangelica pag. 35 ſq. et Io. Millius prolegom. in N. T. §. 249. pag. 29. [13]) qui tamen pag. 30. §. 256. locum Io. V. 4. de angelo, ad *κολυμβήθραν* deſcendente ***), ex Euangelio ad Hebraeos vel alio eiusmodi Apocrypho ſcripto inſertum eſſe, incerta prorſus ſuſpicione auguratur [14]). Omitto ſuperſtitioſos Euangelii

11) Quam parum commoda ſit haec noſtri coniectura, facile iudicabit, qui Alogos iſtos ex ipſa Epiphanii narratione Cerinthum Euangelii noſtri auctorem dixiſſe cogitauerit. Hinc enim ſponte profecto intelliget, eos a Cerinthianis neceſſario diuerſos eſſe iudicandos. Multo accuratiora ſunt, quae de his Alogis diſputauit S V. Storrius *l. l. §. 24 ſq. pag. 56 ſq.* qui hic vtique eſt conferendus. *Keil.*

12) Idem cum Grotio ſtatuerunt Ger. Ioh. Voſſius in *Harm. Euang. III, 4. §. 8* Clericus in *Bibl. vniu. tom. XII. pag. 437.* in *Bibl. ſelect. tom. XIV. pag. 387.* et in *notis ad Hammond. in Io. XX, 29.* Chr. Matth. Pfaffius *de var. lect. N. T. cap. XI. §. 5. p. m. 178 ſq.* Moerlius in *Scholiis philol. pag. 128.* Semlerus in *Introd. Polem. Baumgart. praemiſſa*, vol. I. pag. 62. et in *Paraphr.* hui. Euangel. ad hoc Cap. atque nuperrime Celeb. Henr. Eberh. Gottl. Paulus in *Novo Repertor. litter. bibl. et orient. tom. II. pag. 327.* et *Memorabil. P. V. pag. 176 ſq.* Praeter hos autem fuerunt etiam, qui Ioannem primo quidem in cap. XX. ſcribendi finem facere voluiſſe, deinde vero eorum, quae praetermiſſa fuerant, recordatum, vltimum Caput adieciſſe defenderent, quam coniecturam praeter Ger. Io. Voſſium *l. l.* propoſuit Rich. Simonius in *Obſervatt. Nouis ſuper N. T.* (*Nouvelles Obſervations ſur le texte et les Verſ. du N. T. Par. 1695.*) *pag. 123.* vbi et alii quidam commemorantur, qui in eam inciderunt, quibus addi etiam poteſt Guil. Worthingtonus, Anglus, qui Ioannem circa vitae ſuae finem nouam Euangelii, a ſe prius editi, recenſionem curaſſe, eique cum hiſtoriam de adultera, tum hoc vltimum Caput addidiſſe ſtatuit, de qua ſententia eius cfr. *Brittiſch theolog. Magaz. vol. III. part. 2. pag. 457 ſq. Keil.* Eſt vero et tertia, eaque mihi probabilior, eorum ſententia, qui cap. XXI. reliquam partem genuinam, ſed duo vltimos verſiculos aliena manu additos eſſe cenſent. *Beck.*

13) Adde his Rich. Simonium in *Hiſtor. crit. N. T. lib. I. cap. XIII. pag. 151.* Verſ. germ. *tom. I. pag. 249.* vbi Grotium, et in *Nov. Obſervatt. l. l.* vbi Clericum confutat, Lampium in *Comment. ad h. l.* Ioh. Reinh. Ruſium in *Harm. Euangel. tom. III. vol. II. pag. 1546.* Ad. Oſiandrum in *Exerc. qua Authentia cap. XXI. in Eu. Io. vetr. Tubing. 1756.* 4. Michaelem in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 164. p. 1170.* Io. Geo. Frid. Papſtium in Diſſ. *de Authentia Capit. XXI. Ioannis, Erlang. 1779.* 4. et Io. Frid. Krauſium in *Vindiciis Capit. vltimi Euangelii Ioannis*, Viteb. 1793. 4. qui libellus Ven. Paulo inprimis eſt oppoſitus, qui tamen ad eum nuper reſpondit *Memorab. l. l. Keil.*

***) In variis quidem antiquis ille codicibus deſideratur. Vide Bernardi Lamy Concordiam Euangel. tom. II. pag. 636 ſq. et Rich. Simonis diſſ. de MSS. N. T. pag. 69. Non tamen certum hoc argumentum ſtatim [illegible], quia veteres quidam Chriſtiani quandoque nonnulla e metu praepoſtero ſcandali in codicibus, quos publice legebant, omiſerunt. Vide, ſi placet, quae de loco Ioh. VIII. 1 ſq. vbi de adultera ſermo, diſſerui in codice Apocrypho N. T. pag. 357 ſq.

14) Non omnino tamen improbabilis redditur haec viri docti ſuſpicio, ſi verum eſt, quod ſcite obſeruanit b. Michaelis *Biblioth. orient. et exeg. vol. III. pag. 18 ſq.* hunc verſum hebraice primum aut chaldaice ſcriptum et poſt demum in graecum videri translatum, cogiteturque et hoc, omnem

Digitized by Google

Ioannis et primorum eius verborum abuſus, de quibus Delrio disquiſ. Mag. lib. I. cap. IV. qu. 54. et lib. VI. cap. II. ſect. 3 pag. 1021. Quamquam neque aliis euangeliis pepercit male feriata hominum *περιεργία*, vt ſortes [fff]) ex iis lectae, et ſuſpenſione illorum vel lectione ſiſti incendia et vis auerruncari exiſtimata morborum, furumque et aliorum maleficorum crimina prodi poſſe credita, ſatis demonſtrant. Nec [¶] minor cultus euangeliorum codicibus exhibitus [ggg]), qui litteris deſcripti aureis et argenteis, ornati gemmis, in loco editiori et in tribunalibus repoſiti, praelati in ſupplicationibus, in proceſſionibus ſollennibus: lecti a regibus publice, poſita tantiſper regis veſte ac perſona, ſuſpenſi de collo [hhh]), adoratione [iii]), deoſculatione [kkk]) et obſignatione honorati, per eos iuratum [lll]) et innocentiae fides facta, illis oſtenſis depoſitae inimicitiae [mmm]), ordinandorum impoſiti capitibus [nnn]), a ſtantibus eum praelegerentur auditi, et quod in Polonia iuſſu Micislai, regis, factum, ſtrictis velut in defenſionis teſſeram equitum auſcultantium gladiis. Vtinam vero a multis genuinum illud atque vnicum cultus genus non negligatur, quod Chriſto auctore iubet facere poenitentiam et credere euangelio Marc. I. 15.

VII. Praeter Euangelium habemus etiam eiusdem Ioannis Epiſtolas *tres*, licet nomen ſuum iis Ioannem praefixiſſe neget Dionyſius Alex. apud Euſeb. VII. 25. Hiſt. De harum **prima**, qua nulla ardentior eſt ad commendandam charitatem, nemo dubitauit quin Apoſtoli eſſet, exceptis haereticis quibusdam, a quibus euangelium quoque reſpui iam dixi, vel qui omnes epiſtolas catholicas, vt Marcion, reiecerunt. Euſebius III. 24. Hiſt. *τῶν δὲ Ἰωάννου συγγραμμάτων πρὸς τῷ Εὐαγγελίῳ καὶ ἡ προτέρα τῶν Ἐπιστολῶν παρά τε τοῖς νῦν καὶ τοῖς ἔτ᾽ ἀρχαίοις ἀναμφίλεκτος ὡμολόγηται.* Dionyſius Alex. apud eundem VII. 25. pag. 275. *συνᾴδουσι μὲν γὰρ ἀλλήλοις τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἡ Ἐπιστολὴ, ὁμοίως τε ἄρχονται.* Chryſoſtomus homilia in Matth. XXI. 23. edita a Cotelerio III. monument Eccleſ. Graecae pag. 148. *αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ κήρυξ ὁ ταῦτα κηρύξας* (Io. XVII. 3.) *αὐτὸς ἐν τῇ Ἐπιστολῇ τῇ ἑαυτοῦ γράφων, τῶν δὲ ἐκκλησιαζομένων οὐ τῶν ἀποκρύφων μὲν ἡ πρώτη Ἐπιστολή. Τὴν γὰρ δευτέραν καὶ τρίτην οἱ πατέρες ἀποκανονίζουσιν, τὴν μέντοι πρώτην Ἐπιστολὴν ἅπαντες εἶναι Ἰωάννου συμφώνως ἀπεφήναντο.* Auguſtinus tractatu VII. in hanc Epiſt. *Si nos diceremus, Deus dilectio eſt, ſcandalizaretur aliquis ex vobis, et diceret, quis dixit? — — Nunc ecce habetis, fratres, Scripturas Dei, Canonica eſt iſta Epiſtola, per omnes gentes recitatur, orbis terrae auctoritate tenetur, orbem terrarum ipſa aedificauit. Audis hic ab Spiritu* [¶] *Dei,* *Deus*

omnem narrationem iudaicum ingenium haud obſcure prodere. Ceterum quanquam multi Criticorum admodum dubitanter de authentia huius loci iudicarunt, nemo tamen, quantum mihi quidem conſtat, poſt Millium aperte eum proſcribere auſus eſt, praeter Semlerum in *Paraphr.* ad h. l. Michaelem *l. l.* et ſcriptorem ignotum in *Beyträgen zur Beſörder. des vernünſt. Denk. in der Relig. faſc. VI. pag. 22. Keil.*

fff) Ant. van Dalen de oraculis pag. 315 ſq. edit. 2. Obſ. Hallenſes IV. 13. *Fabric.* Adde Io. Petr. Milleri, Vlmenſis quondam Gymn. Rectoris, Pr. *de ſortibus biblicis*, Vlmae, 1756. 4. et Io. Frid. Cottae Diſſ. *de Sortibus Sanctorum, Tubing. 1758.* 4. *Keil.*

ggg) Vide Io. Ciampinum part. I. Vett. monument. Muſiu. cap. XVI. et Reu. Io. Andreae Schmidii trigam diſſ. Hiſtorico-Theol. 3. de cultu Euangeliorum, Ienae 1692. 8.

hhh) Chryſoſt. et Hieron. ad Matth. XXIII. 5.

iii) Rich. Simon Obſ. Nou. in N. T. pag. 121.

kkk) Pagi ad A. C. 825. n. 23.

lll) Niceph. Gregoras XII. 5.

mmm) Socrates VII. 13. Hiſt. pag. 351. A.

nnn) Iac. Goar ad EuchＯlog. pag. 312.

Digitized by Google

Deus dilectio eſt. Iam ſi audes, fac contra Deum, et noli diligere fratrem tuum. Ne Sociniani quidem, quod ſciam, aliud profiteri auſi ſunt, quamquam illis hoc a Menochio et Cornelio a Lapide impingitur. Ioannem ἐν τῇ μείζονι Ἐπιστολῇ laudat Clemens Alex. II. Strom. pag. 389. agnoſcens adeo alias quoque eius epiſtolas breuiores, neque peculiarem titulum ad quos exarata fuerit ſciens producere, quem Poſſidius in Indiculo ſcriptorum Auguſtini, et Auguſtinus II. 39. quaeſt. Euangel. et pſeudo-Hyginus Epiſt. 1. p. 190. [15]) habent, *Epiſtolam Ioannis ad Parthos* [ooo]), i. e. inquit Grotius, *ad Iudaeos* [ppp]), *Chriſtum profeſſos, qui non ſub Romanorum, ſed ſub Parthorum viuebant imperio in locis trans Euphratem, vbi ingens erat Iudaeorum multitudo, vt Neardae, Niſibi, et aliis in locis.* Saltem veriſimilius hoc eſt,

quam

15) Alios eiusdem inſcriptionis teſtes commemoratos vide apud Wolfium in *Cur. phil. et crit. vol. IV. pag. 243.* quibus addi debet, quod Millius *Proll. §. 1463. p. 161.* codicem laudat, in quo ſecunda etiam noſtri epiſtola ſic inſcribitur: Ἐπιστολὴ β΄ πρὸς Πάρθους, quodque in codice quodam bibliothecae Geneuenſis, teſte quidem Griesbachio, noſtra epiſtola non *ad Parthos*, ſed *ad Sparthos* potius inſcribitur, quod tamen haud dubie ex priore illo ortum eſt. De ſenſu autem et fide huius inſcriptionis admodum variae ſunt virorum doctorum ſententiae. Quos Grotius quidem, quem ea in re praeiuit Guil. Eſtius in *Comment.* in hanc epiſtolam, per Parthos intellectos velit, noſter ipſe ſtatim exponit; ſed hanc tamen ſententiam parum ſibi veriſimilem videri, profitetur Lampius *l. l. lib. I. cap. VII. §. 3. p. 105.* Alii vero, vt Pritius narrat *Introd. in N. T. cap. VIII. §. 2. pag. 97.* per Parthos pios potius *exules* ſignificari ſtatuerunt. Fidem autem huius inſcriptionis vnus fere, quantum mihi quidem conſtat, Grotius agnouit, ceteri autem omnes eam vno ore falſam eſſe defendunt, cum a nullo ſcriptore *graeco* hoc nomine citetur, (nam quod Athanaſius a quibusdam in hanc rem laudatur, id vanum eſſe docet Semlerus loco mox commemorando,) nec in vllo graeco codice haec inſcriptio reperiatur, nec ante Auguſtinum vllus PP. latinorum hoc nomine vſus ſit, neque ipſe etiam Auguſtinus aliis in locis, quibus hanc eandem epiſtolam excitat, hoc nomine vtatur, ſitque omnino perquam dubium, Ioannem in Parthia fuiſſe, doctrinamque chriſtianam, vt vulgo traditur, ibi docuiſſe, aut cum huius prouinciae incolis quicquam rei habuiſſe. Hinc vel hanc omnem inſcriptionem inani coniectura fictam iudicarunt, vel Auguſtini locum corruptum eſſe ſtatuerunt, iamque Serrarius quidem Parthis *Pathmios*, h. e. Pathmi inſulae incolas ſubſtitui voluit, Whiſtonus vero πρὸς Παρθένας, ad *virgines*, ſcil. eccleſias, h. e. nulla haereſi corruptas, eam ſcriptam fuiſſe defendit, Semlerus denique in *Introd. Polem. Baumgart. praemiſſa, vol. I. pag. 78.* pro: *ad Parthos* in loco Auguſtini *adapertius* legendum ſtatuit. Michaelis autem hanc inſcriptionem *l. l. §. 261. pag. 1519* inde ortam iudicat, quod Ioannes in hac epiſtola ſaepe vtatur vocabulis, ex Perſarum philoſophia repetitis, φῶς, σκοτία et ſimilibus. Quicquid ſit, ſaltem quemlibet facile putem eſſe conceſſurum, ad certos quosdam homines hanc epiſtolam, vel, vt rectius potius dicendum ſtatuunt Michaelis et Storrius, librum ſcriptum eſſe iudicandum, ſi vel maxime, quinam ii fuerint, nunquam poterit certius conſtitui. Id enim omnis argumenti eius ratio poſtulat, cum et de falſis doctoribus dicatur, qui eccleſiam perturbent, quos non credibile eſt, vbique locorum exſtitiſſe, et ſub finem etiam lectores moneantur, vt ſibi ab idololatria caueant. Quare non videtur quis a vero magnopere deflexurus, ſi Aſiae minoris, in qua Ioannem magnam vitae ſuae partem transegiſſe conſtat, coetibus quibusdam eam deſtinatam fuiſſe defenderit. Neque enim huic ſententiae obſtare exiſtimem, quod eam iam ab Origenis inde temporibus inter καθολικὰς epiſtolas relatam fuiſſe legimus, cum et alias epiſtolas certis coetibus aut hominibus deſtinatas, nimirum Petrinas itemque ſecundam et tertiam noſtri ſcriptoris, inter easdem receptas fuiſſe conſtet, quicquid etiam de origine et ſenſu huius catholicorum epiſtolarum nominis ſtatuatur; quod non eſt huius loci accuratius examinare. *Keil.*

ooo) Vide Franciſcum Combefiſ. tom. I. auctar. nouiſſ. bibl. Patrum pag. 483.

ppp) Confer Io. Braunii V. C. librum I. ſelect. ſacrorum cap. 14.

Digitized by Google

quam quod Lightfootus Hor. Talmud. in 1 Cor. I, 14. eam a Ioanne ſuſpicatus eſt ad *Corinthios* directam eſſe[16]), quod nemo veterum ſcripſit. De tempore nihil certi reperi annotatum, niſi quod coniectura plerorumque eſt, ab aetate prouecto ſcriptam eſſe[17]) et Doectarum[qqq]) errores in illa perſtringi[18]). Locum celeberrimum V. 7. de tribus in coelo teſtibus

16) Cauſam coniecturae ſuae hanc habuit, quod Caium, cui tertia noſtri epiſtola inſcripta eſt, eundem iudicauit cum Caio illo Corinthiaco, qui in illo 1 ep. ad Cor. loco commemoratur; ideoque in illa epiſtola, quam Ioannes vſ. 9. epiſt III. eccleſiae, in qua verſabatur Caius, ſe ſcripſiſſe dicit, hanc primam cogitandam eſſe ſtatuit; in quo illud ſaltem cum aliis commune habet, quod vtramque epiſtolam eodem tempore a noſtro ſcriptam et editam fuiſſe iudicauit. Idem enim de omnibus noſtri epiſtolis defenderunt Goth. Traug. Zachariae in *Praef. Paraphraſi* earum praemiſſa, et S. V. Storrius in libro ſaepius iam laudato, *pag. 406 ſq. Keil.*

17) Sunt tamen etiam, qui maturius eam ſcriptam exiſtiment, v. c. Grotius, Hammondus et alii, de quo conſulendi ſunt, qui varias interpretum hac de re ſententias latius expoſuerunt, Lampius nimirum *l. l. l. I. cap. VII. §. 4. p 106.* et Wolfius in *Cur. phil. et critic. vol. IV. p. 243.* Neque vero mirum eſt, varias eſſe hac de re ſententias, cum antiquitatis teſtimoniis, quibus quidem ſolis ea conſtitui poteſt, hic prorſus deſtituamur. Hinc nec illud inter viros doctos conuenit, vtrum ante vel poſt Hieroſolymorum fata ſcripta ſit iudicanda, aliis quidem hoc, aliis illud defendentibus. In hac tamen re mihi quidem tutiorem ſententiam amplexi videntur ii, qui ante illud excidium eam ſcriptam eſſe exiſtimant, cum neque aperta illius calamitatis mentio, neque obſcura eius ſignificatio, qua eam, ſi ſerius ſcripta fuiſſet, vix puto carituram fuiſſe, in ea reperiatur. Similiter et illud ambigitur, vtrum ante vel poſt Euangelium noſtri ſcripta fuerit, quippe et hic in duas, vt ex Wolfio videre licet, partes plerisque diſcedentibus. Medius tamen inter eos eſt Bayerus, quem Wolfius *l. l.* vtrumque librum ſimul editum docet ſtatuiſſe, cui addendus nunc eſt S. V. Storrius, qui *l. l. p. 384.* id ipſum defendit, quanquam in eo a Bayero diſcedit, quod non dedicationis loco epiſtolam noſtram Euangelio praemiſſam ſtatuit, quae illius fuit ſententia, ſed eius potius adpendicem, aut partem ſecundam habendam eſſe defendit. *Keil.*

qqq) Petau. lib. I. de incarnat. cap. 4.

18) Fuit quidem haec plerorumque olim ſententia, vt Docetas Ioannem hac epiſtola oppugnare voluiſſe defenderent, ſed his tamen Cerinthianos etiam plerumque iunxerunt, et vtrosque a Ioanne erroris argui exiſtimarunt. Ita certe ſtatuerunt Camp. Vitringa *Obſeru. Sacr. lib. V. cap. XX. pag. 155.* Io. Franc. Buddeus in *Eccleſ. apoſt. cap. V. §. 5. p. 440 ſq.* et *§. 7. p. 550 ſq.* itemque Ioach. Oporinus in Diſſert. ſic inſcripta; *Iohannis Ap. Paraeneſis ad primos Chriſtianos de conſtanter tenenda communione cum patre ac filio eius I. C. nodis interpretum liberata et luci vere innatae ſuae reſtituta. (Goetting. 1741. 4.) pag. 6 ſq.* Solum tamen Cerinthum hac in re commemorat Zachariae *l. l.* Alii vero his Gnoſticos omnino ſubſtituerunt, quorum in numero ponendus eſt v. c. Millius in *Proll. N. T. §. 149. p. 18.* et inprimis Michaelis *l. l. §. 262. p. 1521.* Horum vero ſententiam commodis argumentis oppugnauit S. V. Loefflerus in Diſſ. qua *Ioannis Epiſtola I. Gnoſticos inprimis impugnari* negat, *Trai. ad Viadr. 1784.* 4. Ipſe vero in omni epiſtola non niſi de Iudaeis, qui, relictis patriis erroribus ad Chriſtianorum ſacra tranſierant, cogitandum eſſe cenſet, atque his omnia, quae de illis hominibus, quibus oppoſita eſt epiſtola, in ea dicuntur, commode poſſe accommodari, per ſingula eundo oſtendere ſtudet; eiusdemque ſententiae eſſe etiam videtur S. V. Knappius in Prol. in *locum 1 Io. V, 6 — 11. (Hal. 1792. 4.) pag. 5.* Ego vero, ſi et mihi, quid hac de re videatur, dicendum ſit, et hic de iisdem Ioannis Baptiſtae ſectatoribus, Ieſu Nazareno dignitatem Meſſianam denegantibus, cogitandum eſſe exiſtimem, quibus ſupra dixi Euangelium noſtri fuiſſe oppoſitum. cum eorum, qui hic taxantur, error diſerte in eo ponatur, (II, 22.) quod Ieſum verum Meſſiam eſſe negent, (ex quo loco mihi quidem is, qui cap. IV, 3. occurrit, huicque aperte eſt parallelus, vnice videtur explicandus eſſe,) occurratque praeterea et alius locus, (cap. V, 6.) quo, vt ſcite obſeruauit Cl. Barkey *l. ſupra laud.* Ioannes Baptiſta haud obſcure peti videatur. Idem defendit etiam Storrius *l. l.* quanquam is, vt ſupra in diſputatione de Euangelio noſtri iam admonui,

Digitized by Google

bus [rrr]) quem vel interpolare quosdam vel tollere auſos codicum varietas demonſtrat [19]), tanto minus mirabimur, quod Socrates etiam VII. 32. Hiſt. de loco altero [sss]) IV. 3. huius epiſtolae diſſerens notat [20]), quod οἱ πάλαι ἑρμηνεῖς αὐτὸ τοῦτο ἐπεσημήναντο, ὥς τινες εἶεν ῥᾳδιουργήσαντες τὴν ἐπιστολὴν, λύειν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τὸν ἄνθρωπον θέλοντες. Et Beda ad 1 Ioann. IV, 3. *In tantum namque ex Deo non ſunt, vt quidam eorum, qui prauo dogmate ſeparare volebant ab hominis diſpenſatione diuinitatem Chriſti, hunc quoque verſiculum ex hac epiſtola eraſerint, ne ſcilicet per auctoritatem B. Ioannis conuinceretur error eorum.*

Epiſtola ſecunda ſcripta eſt ad quandam Babyloniam, *Electam* nomine, vt legas in adumbrationibus ad hanc epiſtolam, quae feruntur ſub nomine Clementis Alexandrini [21]). Nomen enim proprium foeminae eſſe Electam, recte obſeruarunt viri doctiſſimi [ttt]), perinde vt

monui, Cerinthianos quoque a noſtro ſimul ſpectari contendit. Verum de huius ſententiae veritate mihi quidem nondum potuit perſuaderi, quanquam multum in ea aſſerenda virum Ven. operae poſuiſſe intellexerim. *Keil.*

rrr) Huius loci vindicias ſingulari libro nuper edidit Reu. Frid. Erneſtus Ketnerus Lipſ. 1696. 4. Ad eundem locum vide et mirare induſtriam clariſſimi Millii.

19) Ita noſtro quidem pro ea, quae tum erat criticae ſacrae ratio, ſuo quodam iure hac de re licuit iudicare; at noſtris temporibus nemo facile, niſi criticae rei plane ignarus, reperiatur, qui, quas partes amplectendas eſſe exiſtimet, dubius etiamnum haereat, cum, praeter Rich. Simonii, (in *Hiſtor. crit. libr. N. T. vol. I. pag. 346 ſq. verſ. germ.*) Thom. Emlyni, (qui ἀνωνύμως edidit librum, ſic inſcriptum: *A full inquiry into the original authority of that text 1 Io. V, 7. Lond. 1715.* et *ibid. 1717.* 8. auctius repetitum,) et b. Michaelis, (in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 263. pag. 1531 ſq.*) ſtudia, partim a recentiſſimis variarum N. T. lectionum collectoribus, Wetſtenio, Griesbachio et Matthaei, partim etiam a b. Semlero in *vol. I. der hiſtoriſchen und kritiſchen Sammlungen über die ſogenannten Beweisſtellen in der Dogmat. Hal. 1764. 8.* ſatis iam ſit oſtenſum, critico quidem argumento huius loci auctoritatem amplius defendi non poſſe: vnde nec b. Fr. Ant. Knittelii αὐθεντίας huius loci vindicandae conatus, (in *Neuen Kriticken über den berühmten Spruch 1 Io. V, 7. Brunſw 1785. 4.*) hoc iudicium potuerunt immutare. Neque vero eandem internis argumentis feliciori cum ſucceſſu defendi poſſe, ipſe, qui id nuper tentauerat, Ill. Guil Fr. Hezelius, tandem agnouit, a Griesbachio quippe ea de re admonitus. Conf. Eius *Schriftforſcher, vol. II. part. II et III. Keil.*

sss) Ad hunc locum conferendus Tho. Ittigius cap. X. de haereſiarchis pag. 185 ſq. et Rich. Simon. I. Hiſt. Critic. pag. 357. [verſ. germ. pag. 680.]

20) At parum certam huios ſcriptoris atque reliquorum, qui idem tradunt, Fulberti nimirum Carnot. atque Hincmari et, quem noſter addit, Bedae, hac in re fidem eſſe, monuit iam Buddeus in *Inſtitut. Theol. dogm. lib. IV. cap. 2. § 44. pag. 880.* cui aſſentitur etiam Semlerus in not. ad Rich. Simonii locum, a noſtro laudatum. Conferenda inprimis hic eſt b. Frid. Andr. Strothii *Diſſ. de vera lectione loci difficilioris 1 Io. IV, 3. Hal. 1770. 4. Keil.*

21) Cum paulo obſcurior ſit huius ſcriptoris locus, lubet ipſa eius verba adſcribere. Habent autem apud Caſſiodorium ſic: *Secunda epiſtola, quae ad virgines ſcripta eſt, ſimpliciſſima eſt. Scripta vero eſt ad quandam Babyloniam, nomine Electam, ſignificat vero electionem eccleſiae ſanctae.* In quibus verbis ſcriptorem locum 1 Petr. V, 13. in animo habuiſſe, vix dubitem: quid vero ſibi velit illud, quod eum ad virgines, tum ad Electam quandam epiſtolam ſcriptam dicit, doctioribus diiudicandum relinquo. *Keil.*

ttt) Grotius ad Epiſt. 2. Ioannis et Colomeſii pag. 62. Obſ Sacr. [Eodem modo hac de re ſtatuerunt etiam Iac. Capellus ad *h. l.* Pricaeus, Dupinus *Proleg. de la Bible II, 2. pag. 64.* Tillemontius *Memor. hiſtor. Eccleſ. tom. I. pag. 1095. edit. Bruxell.* et Wetſtenius *N. T. tom. II. pag. 729* Miror autem, hanc ſententiam noſtro probari potuiſſe, cum non contemnenda, vt equidem arbitror, argumenta a multis iam ſint in medium allata, quae eam prorſus repudiandam eſſe

vt Ἔκλεκτος [?] viri nomen eſt apud Herodian. lib. I. et Io. Tzetzan Chil. VI. hiſt. 55. Eandem Ioannes Κυρίαν vocat, quemadmodum Latini foeminas honeſtas vocabant *dominas* ſiue *domnas* [22]) et Nazianzenus epiſt. IV. Κυρίᾳ τῇ μητρί [uuu]). Hanc epiſtolam diſerte Ioanni, Domini diſcipulo, tribuit Irenaeus lib. I. cap. 16. et lib. III. cap. 18. Citant Tertullianus, Cyprianus etc. [23])

· *Epiſtola tertia* ad *Caium* [vvv]), quem Ioannes ἀγαπητὸν vocat, et Beda, pſeudo-Dexter atque alii eundem putant eſſe cum illo, de quo Rom. XVI, 23. et 1 Cor. I, 14. aut qui in

eſſe oſtendant. Primum enim ſi vocabulum ἐκλεκτῇ vim proprii nominis haberet, alterum illud κυρία neceſſario per *dominam* reddendum eſſet: tum vero, vt recte vidit Michaelis *l. l. §. 272. pag. 1565.* nomini ἐκλεκτῇ omnino fuiſſet praeponendum. Deinde vero, quod maiorem adhuc vim puto habere, adparet etiam ex v. 13. in vocabulo ἐκλεκτῆς non eſſe de proprio nomine cogitandum, cum ibi etiam ſoror huius mulieris, ad quam ſcribit Ioannes, eodem nomine appelletur, neque profecto credibile ſit, duas ſorores idem nomen habuiſſe; vt taceam, Ioannem, ſi hoc proprium mulieris nomen fuiſſet, ſcripturum potius fuiſſe ſic: τῆς ἀδελφῆς σε Ἐκλεκτῆς, vel τὰ τέκνα Ἐκλεκτῆς, τῆς ἀδελφῆς σε *Keil.*] Quanquam alii nomen proprium ſupprimi exiſtimant, atque ἐκλεκτὴν vocari hanc quocunque alioqui nomine foeminam, vti Rufus ἐκλεκτὸς ἐν Κυρίῳ Rom. XVI. 13. Ita Chriſtophorus Henricus Ritmeier in diatriba de Electa Domina. Helmſt. 1706. 4. *Fabric.* Eſt haec iam multorum Interpretum ſententia, cui nihil etiam magnopere videtur obſtare, niſi hoc vnum, quod paulo inſolentius videatur, proprium mulieris nomen a Ioanne penitus fuiſſe omiſſum. *Keil.*

22) Quanquam haec vocabuli huius explicatio commode poteſt admitti, ſunt tamen etiam, qui in hac potius voce proprium mulieris nomen agnoſcunt, eamque Cyriam dictam fuiſſe defendunt; quam ſententiam inter recentiores primus ſtudioſius paullo exornauit Heumannus in *Poeciles tom. II. pag. 422.* cui acceſſit deinde Bengelius in *Gnomone pag. 1192.* Poſt hunc autem eandem denuo aſſerere ſtuduit Chr. Aug. Krigelius, ſcholae Thomanae apud nos Collega meritiſſimus, in Comment. *de Κυρίᾳ Ioannis*, *Lipſ. 1758.* 4. in qua hanc mulierem non modo proprio nomine Cyriam dictam fuiſſe defendit, ſed natione etiam Graecam, conditione diuitem et muneris dignitate Aſianae eccleſiae Diaconiſſam fuiſſe contendit. Praeter hos vero eadem ſententia probata etiam fuit b. Zachariae *l. l.* Io. Bened. Carpzouio in *Epiſtolarum catholic. Septenario*, (Hal. 1790. 8.) *p. 185.* et nuperrime Ven. Storrio *l. l. p. 406.* Et commendatur ſane haec ſententia, praeter alia argumenta, hoc maxime, quod vſ. 5. eandem vocem in muliere hac compellanda repetiit Ioannes. Veterum autem quorundam ſententiam, recentiorum etiam nonnullis, e. c. Calouio, Hammondo, Whiſtono, Serrario et inprimis Mich. Mauduitio probatam, quae vtramque vocem non de muliere quadam, ſed de eccleſia vel vniuerſa, vel particulari, vult intelligi, vix commemorandam, nedum refutandam putauerim, cum ab omni veri ſpecie longiſſime abhorreat. Et tamen non multum ab ea abeſt b. Michaelis, cum *l. l. pag. 1566.* ſuſpicetur, omiſſam forſitan eſſe vocem ἐκκλησία, inſcriptamque epiſtolam eccleſiae cuidam, quae die Domini conuenire conſueuerit. Sed hanc ſententiam parum veriſimilem eſſe, ſuo iam iure monuit b. Zachariae *l. l.* *Keil.*

uuu) Alia exempla vide apud Rittershuſ. ad Plin. lib. X. Epiſt et ad Saluian. pag. 82. Zimmermannum pag. 815. florileg et Cotelerium ad Patres Apoſtolicos pag. 75.

23) Id qua fide ſcripſerit noſter, ſe videre negat Chr. Fr. Schmidius in *Hiſtoria et Vindicat. Canon. V. Nque T. lib. II. part. II. ſect. I. c. IV. §. 214. pag. 571.* dicitque, ſibi in vtriusque viri ſcriptis ne verbulum quidem occurriſſe, quod huc pertineat, in quo tamen aperte humani aliquid paſſus eſt. Etenim Tertullianus quidem v. 7. noſtrae Epiſtolae aliquoties mentionem facit, nimirum *adu. Marc. lib. V. cap. 16. de praeſcript. haer. cap. 33. de carne Chr. cap. 24.* Quod autem Cyprianum attinet, haud dubie noſter eundem locum ex Concil. Carthag. *Opp. p. m. 242.* vbi v. 10. epiſtolae noſtrae laudatur, in animo habuit, quem ipſe Schmidius commemorat. *Keil.*

vvv) Confer Io. Henr. Heideggeri Enchiridion Biblicum III. 27. et Io. Braunii ſelecta ſacra p. 161.

Digitized by Google

in Actis XIX, 29. XX, 4. [24]) Quanquam vero vſ. 4. *τέκνον* a Ioanne adpellatur, non neceſſe eſt ideo, a Ioanne fuiſſe e gentibus conuerſum [25]). Quod ſi fuiſſet, eius quoque in iam dictis locis mentio fieri potuit, haud obſtante aetate, quae de his pariter epiſtolis haud eſt explorata, vtut Epheſo ſcriptas et poſt primam plerique exiſtimant. Ex hac prolaturus nonnihil Hieronymus epiſt. LXXXV. *Clangat*, inquit, *tuba Euangelica, filius tonitru, quem Ieſus amauit plurimum*, Presbyter Electae Dominae. *Et in alia Epiſtola:* Presbyter Caio clariſſimo. Quare, omiſſo Apoſtoli titulo, Presbyterum ſe appellet Ioannes, ad ſecundae epiſtolae initium multis diſputatum eſt ab Oecumenio [26]).

Hanc vtramque Epiſtolam Ioanni Euangeliſtae vindicat nectarei ſimilitudo ſermonis [27]), et iampridem adſcribunt Canones Apoſtolis tributi, Canones Laodiceni [28]) et Carthag. Chryſoſtomus [29]), teſte etiam Suida in Ἰωάννης, Athanaſius iunior in ſynopſi, et qui in eas ſcripſere Beda et Oecumenius et alii iuniores infiniti, ex quibus Anonymus [www]) quidam Graecus, cuius hi ſunt verſus:

Ἐπιστολὴν Ἰάκωβος μίαν πλέκει,
Δισσὰς ὁ Πέτρος ταύτας ὑφαίνει πάλιν,
Ὁ θεολόγος βροντῇ τρεῖς Ἰωάννης,
Καὶ μίαν αὖθις συντίθησιν Ἰούδας,
Ἑπτὰ πέλουσι Καθολικαὶ σύμπασαι.
Θεολογικὴ δ' ἀποκάλυψις πάλιν
Σφραγὶς πέφυκε τῆσδε τῆς βίβλου πάσης. [P]

Dubius haeret Origenes apud Euſeb. VI. 27. Hiſt. pag. 227. *καταλέλοιπε δὲ καὶ ἐπιστολὴν πάνυ ὀλίγων στίχων, ἔστω δὲ καὶ δευτέραν καὶ τρίτην.* Idem Euſebius III. 25. *καὶ ἡ ὀνομαζομένη δευτέρα καὶ τρίτη Ἰωάννου, εἴτε τοῦ Εὐαγγελιστοῦ τυγχάνουσαι εἴτε καὶ ἑτέρου ὁμωνύμου ἐκείνῳ.* Illius ſcilicet Ioannis presbyteri [30]) eadem aetate clari, de quo Papias apud Euſeb.

24) Alii tamen aliter etiam ſtatuunt, quorum ſententias vide apud Lampium *l. l. lib. I. cap. VII. §. 12. pag. 112.* et Wolfium in *Cur. phil. vol. I. pag. 331. Keil.*

25) Vt nimirum ſtatuerunt Heideggerus loco, a noſtro modo commemorato, not. *vvv.* et Lampius *l. l. Keil.*

26) De eadem re varia etiam quaeſiuerunt et diſputarunt recentiores, quas cognoſci poſſunt ex Wolfio *l. l. pag. 332.* Praeterea vero conſuli etiam debet Heumanni peculiaris Diſſert. in hanc epiſtolam, quae primum prodiit *Goett. 1742.* 4. poſt autem repetita eſt in Ei. *Noua Sylloge Diſſertatt. P. I. Diſſ. VIII. pag. 276 ſq. Keil.*

27) De his ſermonis Ioannei quaſi criteriis pluribus expoſuit Flacius in *Claue Script. S. P. II. p. 503 ſq.* Glaſſius in *Phil. S. lib. I. tr. IV. S. III. pag. 338.* edit. Budd. et Moldenhauerus in *Introduct. in libr. Canon. P. II. S. II. cap. II. membr. IV. pag. 356.* Ad tertiam vero nominatim epiſtolam haec criteria tranſtulit Chriſtl. Gottw. Wabſtius in Diſſ. *de Diotrephe*, ſub Praeſidio Io. Chr Stemleri defenſa, *Lipſ. 1758.* 4. *§. 10. p. 15. Keil.*

28) De canone Laodiceno vid. quae poſt notabuntur ad §. ſequent. *Keil.*

29) De huius teſtimonio conferendus inprimis eſt Schmidius in *Hiſtor. et Vindic. Can. lib. II. part. I. ſect. IV. §. 173. pag 413 Keil.*

www) Apud Allatium diſſ. I. de libris Eccleſiaſticis Graecorum pag. 48.

30) Hic vero Ioannes presbyter, ab Apoſtolo diuerſus, non immerito, vt videtur, ſuſpectus eſt Clerico in *Hiſtor. eccleſ. duorum primor. a C. N. ſeculorum*, ad A. C. 92 *pag. 507.* Semlero ad *Simonii hiſtor. critic. N. T. vol. I. pag 341. verſ. germ.* et Schmidio *l. l. pag. 571. not 64.* Vindicias tamen eius nuper ſuſcepit S. V. Carpzouius

Euſeb. III. 39. et Dionyſius Alex. apud eumdem VII. 25. vbi et Ioannis, cognomento Marci, mentio, quem a Ioanne presbytero Epheſino xxx) diſtinguit, haud alienus alioqui ab eorum ſententia, qui tres Epiſtolas Ioanni Euangeliſtae tribuunt. Hieronymus cap. IX. de S. E. *Reliquae autem duae Epiſtolae Ioannis yyy) presbyteri aſſeruntur, cuius et hodie alterum ſepulchrum apud Epheſum oſtenditur.* Coſmas Indopleuſtes VII. pag. 292. [31]) σιωπῶμεν δὲ ὅτι τὰς καθολικὰς ἀνέκαθεν ἡ ἐκκλησία ἀμφιβαλλομένας ἔχει, καὶ πάντες δὲ οἱ ὑπομνηματίσαντες τὰς θείας γραφὰς οὔτε εἰς αὐτῶν λόγον ἐποιήσατο τῶν καθολικῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ κανονίσαντες τὰς ἐνδιαθέτους βίβλους τῆς θείας γραφῆς. πάντες ὡς ἀμφιβόλους αὐτὰς ἔθηκαν. Λέγω δὴ Εἰρηναῖος ὁ Λουγδένων ἐπίσκοπος, ἀνὴρ ἐπίσημος καὶ λαμπροῦ βίου, μετ᾽ οὐ πολὺ τῶν Ἀποστόλων γενόμενος. Καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου, καὶ Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, καὶ Ἀμφιλόχιος ἐπίσκοπος γενόμενος τοῦ Ἰκονίου, φίλος καὶ κοινωνικὸς τοῦ μακαρίου Βασιλείου, καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς πρὸς Σέλευκον αὐτῷ γραφεῖσιν ἰάμβοις ἀμφιβαλλομένας αὐτὰς ἐξεῖπεν. Ὁμοίως καὶ Σευηριανὸς ὁ Γαβάλων εἰς τὸν κατὰ Ἰουδαίων λόγον αὐτὰς ἀπεκήρυξεν. Οὐ γὰρ τῶν Ἀποστόλων φασὶν αὐτὰς οἱ πλείους, ἀλλ᾽ ἑτέρων τινῶν πρεσβυτέρων ἀφελεστέρων. Ὅθεν ὁ Παμφίλου εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν αὐτοῦ ἱστορίαν λέγει, ὅτι ἐν Ἐφέσῳ δύο μνήματά εἰσιν, ἓν Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ, καὶ ἓν ἑτέρου Ἰωάννου πρεσβυτέρου τοῦ γράψαντος τὰς δύο Ἐπιστολὰς τῶν καθολικῶν, τὴν δευτέραν καὶ τὴν τρίτην. — — Εἰ μὴ γὰρ τὴν πρώτην Πέτρου καὶ τὴν πρώτην Ἰωάννου οὐ λέγει αὐτὸς καὶ Εἰρηναῖος εἶναι τῶν Ἀποστόλων, ἕτεροι δὲ οὔτε αὐτὰς λέγουσιν εἶναι τῶν Ἀποστόλων ἀλλὰ τῶν πρεσβυτέρων. Πρώτη γὰρ καὶ δευτέρα καὶ τρίτη Ἰωάννου γέγραπται, ὡς δῆλον ἑνὸς προσώπου εἶναι τὰς τρεῖς. Ἕτεροι δὲ καὶ τὴν Ἰακώβου σὺν ταῖς δυσὶ ταύταις δέχονται. Ἕτεροι δὲ πάσας δέχονται. Παρὰ Σύροις δὲ εἰ μὴ αἱ τρεῖς μόναι αἱ προγεγραμμέναι οὐχ εὑρίσκονται, λέγω δὴ Ἰακώβου, Πέτρου καὶ Ἰωάννου. Sane in antiquis codicibus et primis editionibus verſionis Syriacae N. T. epiſtola ſecunda et tertia Ioannis et poſterior Petri, et Iudae illa etiamnum deſideratur [32]).

VIII. Denique exſtat inter libros ſacros, eiusdem Ioannis [P] Euangeliſtae, ita enim perſuaſi ſumus, *Apocalypſis* zzz), quam, poſtquam Romae in oleum igneum demerſus nihil paſſus [a]) atque inde in inſulam relegatus eſt, in exſilio [b]), in inſula Aegaei maris, Patmo [c]), vidiſſe

zouius in *Septenario epiſtol. cathol. pag. 183 ſq. Keil.*

xxx) Non diſtinguendum eſſe ſuſpicatur clar. Dodwellus ad Irenaeum pag. 10.

yyy) Probata haec ſententia etiam Bucero, Grotio et paucis quibusdam aliis.

31) Ad hunc vero locum, in quo plura parum recte traduntur, conferenda, qua emonuerunt Montefalconius in *Praef. cap. V. §. 10.* Lampius *l. l. lib. I. cap. VII. §. 7. p. 107 ſq. not. i.* et inprimis Schmidius *l. l. lib. II. part. II. ſect. I. c. IV. §. 214. p. 573 ſq. Keil.*

32) Hac de re legenda, quae ſcripſit Ven. Haſſencamp in: *Anmerkungen über die lezten Paragraphen des Herrn Hofr. Michaelis Einleit. in die Schriften des N. B. (Marb. 1767. 8.) §. 9. pag. 63 ſqq. Keil.*

zzz) De vocabulo ἀποκαλύψεως et duodecim Apocalypſibus Apocryphis vide ſi placet quae ſcripſi in codice Apocrypho N. T. p. 935 ſq. *Fabric.* De priore adi etiam Wolfium in *Cur. phil. tom. IV. pag. 430. Keil.*

a) Tertull. de praeſcript. cap. 36. atque ex eo Hieron. lib. I. contra Iouinian. cap. 14. Pſeudo-Prochorus, Pſeudo-Abdias etc. *Fabric.* De huius narrationis fide legenda inprimis ſunt, quae poſt plures alios ſcripſerunt Moshemius *Diſſertatt. ad H. E. pertinent. vol. I. pag. 497 — 546.* et Heumannus in *Bibl. Brem. tom. III. faſc. II. p. 316. et tom. IV. faſc. V. p. 935. Keil.*

Digitized by Google

vidiſſe ſe et ad ſeptem Aſiae eccleſias d) ſcripſiſſe, auctor ipſe teſtatur. De tempore diuerſa tradunt veteres. Nam Epiphanius LI. 33. ſub Claudio (Nerone) hoc factum affirmat 33), vt adeo ante euerſum templum Hieroſolymitanum e) ſcriptus liber ſit, quod ſuadent quoque

loca

b) Maimonidem et alios Iudaeos, qui negant, Prophetiam locum habere in exſule, conſulas Io. d'Eſpagne in examine XVII. pronuntiatorum Iudaicorum pag. 12 ſq.

c) Apoc. I. 9. Ἐγὼ Ἰωάννης ὁ καὶ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ex hoc loco non certo conſtat, ſcriptam etiam Apocalypſin in Patmo, quod tradit Abdias et Dorotheus. Imo non amplius in illa fuiſſe cum ſcriberet Ioannes, coniicias e verbo ἐγενόμην. Epheſi forte ſcripſerit.

d) Confer Chriſtoph. Cellarii τοῦ μακαρίτου Exercitationem de ſeptem Eccleſiis Aſiae et exſilio Ioannis Apoſtoli. Halae Magdeburg. 1701. [recuſam illam partim in *Diſſertatt.* huius viri *academicar.* Sylloge, a Io. Ge. Walchio edita, *Lipſ. 1712. 8.* partim in *Theſaur. diſput. Haſaeano, tom. II. pag. 1033.*] Et de praeſenti ſtatu ſeptem illarum Eccleſiarum librum ſingularem Thomae Smithi. V. C. *Fabric.* Praeterea vero de his eccleſiis conſulendum etiam eſt Ferd. Stoſchii *Syntagma Diſſertationum ſeptem de nominibus totidem vrbium Aſiae, ad quas D. Iohannes in Apocalypſi Filii Dei epiſtolas direxit. Guelpherb. 1757. 8.* De conatibus vero eorum, qui haec vrbium nomina aeque ac epiſtolas, ad eas ſcriptas, non proprie, ſed myſtice, intelligendas eſſe ſtatuerunt, legendus inprimis eſt Herm. Witſii lib. *de ſenſu epiſtolarum Apocalypticarum, Franeq. 1678. 12.* ſeparatim primum editus, poſt vero *Miſcellaneis* eius *ſacris*, *tom. I. lib. III. p. 633 ſq.* inſertus. Ab his tamen ſeiuncta eſt Harenbergii ſententia, in *Commentar. ad Apocalyp. p. 318.* propoſita, qua has ſeptem eccleſias non in Aſiae ciuitatibus, ſed Hieroſolymis potius in ſynagogis Chriſtianorum, ex illis regionibus profectorum, quaerendas eſſe ſtatuit, quamque vt praeiuerat ei Harduinus, ita poſt ipſum amplexus etiam eſt Heringius in libr. infra laudando, *pag 124 ſqq. Keil.*

33) Noſter igitur per Claudium, ab Epiphanio commemoratum, Neronem putat deſignari, quem quippe nouerat in nummis et ipſum Claudium adpellari. Sed an recte id ſibi perſuaſerit, equidem non dixerim, cum Epiphanius Neroni quidem nuſpiam Claudii nomen tribuat, adpareatque etiam ex libro de *ponderib. et menſur. p. 169.* Claudium cum Nerone neutiquam fuiſſe ab eo commixtum. *Keil.*

e) Haec ſententia probatur Hentenio praeſ. ad Aretham in Apoc. Hugoni Grotio ad Apocalypſ. I. 9. et de Antichriſto, tom. III. Opp. pag. 492. 499. Hammondo, Peganio ad Apocalypſin p. 40. Ligthfooto tom. I. Opp. p. 799. tom. II. p. 118 ſq. et 563. Ioanni Lomeiero dier. genial. decade 2. diſſ. 3. et Hermanno ab Hardt V. C. coniectura de millenario. *Fabric.* Huic poſtremo Herm. ab Hardt ſe oppoſuit Bernh. Petr. Karlius in Diſſ. *de Apocalypſi non in Iudaiſmo olim adimpleta, §. 3.* quae inſerta eſt *Biblioth. Brem. claſſ. VI. pag. 1105 ſq.* Hardtium tamen iterum ſecutus eſt Io. Gothofr. Lakemacherus in *Obſeruatt. philol.* pluribus in locis. Praeter hunc vero eiusdem ſententiae defenſores laudandi etiam ſunt Io. Harduinus in *Chronol. V. T. p. 636.* et Iſ. Newtonus, cuius locum, qui huc pertinet, latine conuerſum exhibet Wolfius in *Cur. phil. et critic. tom. IV. pag. 375 ſq.* qui tamen eius argumentis parum ſe moueri profitetur. Recentioribus autem temporibus eandem ſententiam probarunt Wetſtenius in *N. T. vol. II. pag. 746.* Harenbergius in *Comment. in Apocal.* germanice ſcripto, Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. §. 283. pag. 1625 ſq.* qui, quanquam nihil certi definit, maxime tamen in hanc ſententiam videtur inclinaſſe, Herderus in *Commentar. in h. libr.* (Μαραν Αθα, *das Buch von der Zukunft des Herrn, Rig. 1779. 8. pag. 274.* Hartwigius in *Apolog. Apocalypſ.* vol. II pag. 42 ſq. et Storrius in *Noua Apolog. Apoc. §. 14 ſq. p. 118 ſq.* Verum et antiquioribus temporibus plures fuerunt, qui Apocalypſin ante euerſa Hieroſolyma ſcriptam ſtatuerent, in quorum numerum inprimis referendi ſunt ii, quos Andreas *Comment. cap. XVIII. et XIX.* narrat, ſextum ſigillum de excidio Hieroſolymitano expoſuiſſe; quorum ſimiles commemorat etiam Arethas, qui et ipſe *pag 731* edit. Pariſ. diſerte dicit, Apocalypſin ante excidium illud ſcriptam iam fuiſſe, de cuius teſtimonii auctoritate non incommoda quaedam

diſputat

Digitized by Google

loca Apoc. VI, 16. XI, 1. etc. [34]) Etiam apud Hieronymum I. in Iouinianum legebatur, *quod a Nerone miſſus in feruentis olei dolium*, antequam Marianus Victorius pro *a Nerone* ſcriberet *Romae*. Et in recentiore verſione Syriaca adſcriptum exſtat: *Reuelatio quae facta fuit Ioanni Euangeliſtae in Inſula Patmo, cum in illam iniectus fuiſſet a Nerone* [f]) *Caeſare*. Sed pleroſque mouit Irenaei auctoritas qui V. 30. de Apocalypſi verba faciens, *neque enim*, inquit, *ante multum temporis viſum eſt, ſed poene ſub noſtro ſaeculo, ad finem Domitiani Imperii.* Quae verba laudant Euſebius III. 18. et V. 8. Hiſt. [35]) Maximus in Dionyſii epiſt. X. Nicephorus et alii. Hieronymus de S. E. cap. X. *Quartodecimo anno, ſecundam poſt Neronem perſecutionem mouente Domitiano Ioannes in Patmos inſulam relegatus, ſcripſit Apocalypſin.* Eandem ſuntentiam ſecutus quoque fuerat Euſebius in Chronico, cui ſuffragantur Arethas [36]), Syncellus

diſputat Michaelis *l. l. pag. 1628.* Pro eadem ſententia laudari etiam poteſt anonymus auctor fragmenti, a Muratorio in *Antiqq. Ital. medii aeui tom. III. pag. 854.* ſeruati, qui, cum Apocalypſin Paulo iam cognitam fuiſſe tradat, profecto Claudii aut Neronis temporibus eam a Ioanne viſam fuiſſe, ſtatuerit neceſſe eſt. *Keil.*

34) Imo non tantum haec et alia loca id ſuadere exiſtimem, ſed arbitrer etiam, ex vniuerſo libri argumento multisque ſingulis locis ſatis perſpicuum eſſe, vrbem illam, cuius deſtructio cap. XVIII. deſcribitur, nullam aliam eſſe, niſi Hieroſolymitanam; quod bene docuit Hartwigius *l. l. vol. II. pag. 39 ſq.* Atque haec ipſa interna argumenta vt, meo quidem ſenſu, luculentiſſime demonſtrant, librum ante vrbis huius euerſionem ſcriptum eſſe, ita iis eo magis puto nobis acquieſcendum eſſe, quo minus in veterum ſcriptorum hac de re diſſenſu illorum quidem teſtimoniis quicquam poterit definiri, omninoque putauerim, eos vel ita tempus hoc conſtituiſſe, vt interpretatio libri ea, quam ipſi probabant, poſtularet, vel ipſos nihil certi hac de re tenuiſſe, quae non improbabilis eſt Semleri opinio in *Nouis Disquiſit. de Apocalyp. (Neue Unterſuch. über die Apocal.) pag. 207.* propoſita. *Keil.*

f) Confer Stephani le Moyne notas ad Varia Sacra pag. 1019.

35) Atque ex hoc quidem ſcriptore ipſum locum nunc iuuat adſcribere, vt lectores de ſenſu eius, qui admodum varie conſtituitur, ipſi poſſint iudicare. Habet autem integer locus ſic: *Εἰ γὰρ ἔδει ἀναφανδὸν ἐν τῷ νῦν καιρῷ κηρύττεσθαι τ' ὄνομα τοῦτο, δι' ἐκείνου ἂν ἐῤῥέθη τοῦ καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν ἑωρακότος. Οὐδὲ γὰρ πρὸ πολλοῦ χρόνου ἑωράθη, ἀλλὰ σχεδὸν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γενεᾶς, πρὸς τῷ τέλει τῆς Δομετιανοῦ ἀρχῆς.* Horum autem verborum ſenſus mihi quidem profecto non ita apertus eſſe videtur, vt, quod noſter inde vult probatum, perſpicue ex iis intelligi poſſit. Saltem non omnino improbabile videtur, quod Wetſtenius *N. T. tom. II. pag. 746.* monuit, vocabulum illud *ἑωράθη* non ad Apocalypſin, a Ioanne viſam, ſed ad Ioannem ipſum eſſe referendum, qui ſub finem imperii Domitiani adhuc conſpectus fuerit, vel, (vt Dan. Henr. Heringius in libr. mox laudando, *pag 120.* illam vocem explicare maluit,) doctoris perſonam geſſerit. Atque ſi verum eſt, quod Storrius nuper in *Repertor. litter. bibl. et orient. vol. XIV. p 177 ſq.* oſtendere conatus eſt, Irenaeum Apocalypſin multo prius, quam Euangelium, a Ioanne ſcriptam iudicaſſe, profecto non poteſt ea huius loci explicatio, quam Euſebius cum reliquis, quos noſter laudauit, ſecutus eſt, locum habere; quanquam eam alioquin multo facilius tulerim illa, quam Knittelius nuper in *Beyträgen zur Kritik über Iohan. Offenbar. p. 25 ſqq.* ſtabilitum iuit, quaeque licet pluribus iam iisque perquam commodis argumentis a Semlero *l. l. p. 75 ſqq.* itemque Schmidio in *Hiſtor. et Vindic. Canon. p. 491.* fuerit oppugnata, denuo tamen, quod miror, defenſorem nacta eſt Storrium in *Nou. Apol. Apocal. pag. 225 ſqq.* Multo minus vero illa huius loci explicandi ratio poterit probari, quam Harenbergius in *Comment. in Apocal.* iniit, quaque vocabulum illud *ἑωράθη* de libro Apocalypſeos ſub Domitiano h. e. vt ille quidem ſtatuit, ſub Marco Aurelio vel Septimio Seuero, demum viſo et vſurpari coepto intelligendum ſtatuit; aduerſus quam interpretandi rationem digna ſunt, quae legantur, quae ſcripſit b. Michaelis *l. l. pag. 1632.* *Keil.*

36) Neſcio equidem, qui factum fuerit, vt hunc huius ſententiae defenſorem laudaret noſter, cum Arethas repetierit quidem ex Euſebio Irenaei hac de re narrationem, ipſe tamen, vt modo

Syncellus [*] et omnis fere turba Chronologorum vt pſeudo-Abdiam V. 2. et Martyrologiorum ac Menaeorum ſcriptores praetercam. Pro eadem ſententia diſputat Blondellus II. 2—4. de Sibyllis et Apocalypſeos interpretes plerique, etiam nouiſſime Boſſuetus pag. 9 ſq. ſed et Sam. Basnage ad a. Chr. XCVI. 12. [37]). Iuſſus eſt ſcribere Ioannes, quae vidit praeſentia et futura et breui futura. *γράψον ἃ εἶδες, καὶ ἅ εἰσι, καὶ ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα.* Apoc. I, 19. *ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.* I, 3. et XXII, 10. Plenum ſenſum horum vaticiniorum vix quisquam perſpexit, licet innumerabiles illum videre ſibi viſi ſunt, qui ſe mutuo refellunt. Recte Caietanus: *exponat cui Deus dederit.* De Caluino Scaliger: *ſapit, quod in Apocalypſin non ſcripſit.* At vero *qui obſcuritatem Apocalypſeos Ioanneae contra auctoritatem Scripturae obiicit, idem agit ac ſi quis quadraturam circuli obiiceret certitudini mathematicae*, vt ait Stillingfleetus in epiſtola ad Deiſtam. Ioanni Euangeliſtae Apocalypſin tamquam auctori conſtanter tribuunt, atque adeo diuinam eius auctoritatem amplectuntur non modo Tertullianus, Cyprianus et latinae eccleſiae doctores vniuerſi, teſte Hieronymo: ſed et Graeci antiquiſſimi, Iuſtinus Martyr [g]), Irenaeus, Origenes et qui commentariis illuſtrarunt Arethas et Andreas aliique quamplurimi [38]). Vide Sam. Basnagium tom. I. Annal. pag. 811 ſq. Iac. Basnagium

do admonui, Apocalypſin ante excidium Hieroſolymitanum ſcriptam ſtatuerit. *Keil.*

37) Poſt hos eandem ſententiam inprimis defendere ſuſtinuerunt duumuiri celeberrimi, Vitringa *ad Apoc. I, 2. p. 7 ſqq.* et Lampius in *Prol. Ioan. lib. I. cap. IV. §. 7. p. 61 ſqq.* eandemque ſequuti etiam ſunt Millius in *Prolegg. N. T. §. 157.* Hoffmannus ad *Pritium in Introd. in libr. N. T. pag. 125 ſq.* Larduerus in *Supplements to the ſecond Part of the credibility of the Goſpel Hiſtory, vol. III. cap. XXII. p 368—379.* et Schmidius *l. l. pag. 486 ſqq.* Caeterum praeter has, quas Fabricius nunc attulit, alia etiam extat de tempore ſcriptae Apocalypſeos traditio, nimirum Pſeudo-Dorothei, qui ſub Traiano, vel, vt habet codex Guelpherbytanus verſionis graecae, (conf. Knittel. *l. l. p. 89.*) ſub Hadriano adeo eam dicit ſcriptam fuiſſe. Verum hanc narrationem vix dignam puto, quae commemoretur, nedum examini ſubiiciatur. *Keil.*

g) Iuſtinum et Irenaeum etiam Apocalypſin interpretatum eſſe, ſiue commentario illuſtraſſe, ſcribit Hieronymus. Sed videtur Euſebii verba male accepiſſe, vt probe obſeruauit Huetius pag. 38. demonſtrat. Euangel. et clariſſ. W. E. Tentzelius in florum ſparſione ad Hieron. de S. E. p. 25. [Idem ſtatuit etiam Mich. Merkelius in libro, mox laudando, aduerſus authent. Apocalypſ. ſcripto, *p. 9. in not.* Alii vero, veluti Grabius in *Spicileg. PP. Sec. II. p. 170.* Caue in *Hiſtor. litter.* itemque ipſe Fabricius noſter in *Biblioth. eccleſ. pag. 56. not. k.* et *Oederus* in *Disquiſit. de Authent. Apoc.* (*Chriſtlich freye Unterſuch. über die ſogenannte Offenbar. Iohann. — herausgegeben — von I. S. Semler, Hal. 1769. 8.*) *pag. 66.* verba Hieronymi non de integro Commentario, ſed de quorundam tantum Apocalypſeos locorum expoſitione, Iuſtini atque Irenaei ſcriptis hinc inde adſperſa, acceperunt. Neque ipſe putauerim, Hieronymum ea de integro commentario intelligi voluiſſe, cum in ipſis vtriusque viri ſcriptis recenſendis nullam horum commentariorum mentionem fecerit. *Keil.*] Nicephorus quidem IV. 6. Hiſt aperte reſpicit locum Iuſtini in dialog. cum Tryphon. pag. 308. In laterculo marmoreo ſcriptorum Hippolyti Portuenſis inter alia memoratur *ὑπὲρ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου καὶ Ἀποκαλύψεως.* Vide Scaligerum VII. de emendat. temp. pag. 728. [Eiusdem Hippolyti ſcriptorum apocalypticorum a ſyriacis etiam ſcriptoribus mentionem fieri, docet Michaelis in *Introd. in libr. N. T. vol. II. p. 1591 ſqq. Keil.*] Andreas quoque Caeſarcenſis teſtes *γνησιότητος* huius libri laudat Papiam, Irenaeum, Methodium, Cyrillum Alex. Gregorium Naz. Hippolytum.

38) De horum caeterorumque, qui laudari in hac re ſolent, doctorum antiquorum teſtimonii cum veritate, tum auctoritate, permulta conſtat noſtris temporibus in vtramque partem fuiſſe diſputata, quae facile adparet, non eſſe huius loci vel enarrare, vel examinare. Conſulenda vero erunt hac de re illorum ſcripta, qui poſt vel inter defenſores vel aduerſarios noſtri libri laudabuntur. Fuerunt tamen etiam, qui in ſingulorum

Basnagium tom. I. Hiſt. Eccleſ. gallice editae lib. VIII. cap. 7. pag. 435. 436. Bezam, Grotium et Calouium ad Apocalypſin, Baronium ad a. Chr. 97. Rich. Simonis Hiſt. Criticam N. T. D. Io. Henr. Maium in eius examine cap. XIX. et Reu. Guſtauum Schroeterum in aſſerta canonica auctoritate Apocalypſeos, Roſtoch. 1697. 4. [39])

Libri huius auctorem eſſe *Cerinthum* haereticum, praeſcripto Ioannis nomine auctoritatem commentis ſuis mutare conantem, veteres quidam crediderunt, non modo haeretici *Alogi* [h]), ſed et Catholici [i]) [?] Dionyſio Alexandrino antiquiores [40]). Neque tamen adſentitur

gulorum quorumdam ſcriptorum teſtimonia eorumque vim diligentius inquirerent, hic loci paucis commemorandi. De Clementis igitur Alex. teſtimonio poſt ea, quae de illo iam diſputauerat Mich. Merkelius in *Freyen Abhandlungen und Prüfungen einiger neuern Abhandlung.* (*Lipſ. 1776.* 8.) *pag. 295 ſq.* in peculiari commentat. expoſuit S. V. Car. Fr. Staeudlin, Goetting. Theol. inſerta eius *Symbolis ad interpretat. prophetar. V. T.* (*Beiträge zur Erläuterung der bibl. Prophet. und zur Geſch. ihrer Ausleg. Tubing. 1785.* 8.) *pag. 249 ſq.* De Irenaeo autem ſeparatim diſputauit Frid. Ant. Knittelius in libro paullo ante laudato: *Beyträge zur Kritik üb. Ioh. Offenbar. Brunſu. 1773.* 4. cui tamen praeter Merkelium modo commemoratum *l. l. pag. 274 ſq.* ſe oppoſuit Semlerus in *Neue Unterſuch. über die Apokalypſin. Hal. 1776.* 8. *Keil.*

39) His adde Petr. Dan. Huetium in *Demonſtr. euang. prop. I. §. 9. p. 33 ſq.* Ioh. Gerhardum in *Loc. Theol. lib. I. cap. X. §. 292. tom. II. pag. 234 ſq. edit. Cottae*, Steph. le Moyne *Var. Sacr. tom. II. pag. 1011 ſq.* Io. Millium in *Prolegg. ad N. T. §. 157—180.* Calmetum in *Proll. Comment. in Apoc.* Lampium *l. l. Proll. lib. I. cap. VII. §. 17. pag. 115 ſq.* Belloſobrium in *Praefat. ad Apoc. Ioa.* Leonh. Twelſium in *Vindiciis Apocalypſeos*, quas ex libro, eius anglice ſcripto, (*A critical examination of the late new text and verſion of the New Teſtament in Greek and Engliſh, Lond. 1732.* 8.) latine translatas *Curis* ſuis *philol.* inſeruit Wolfius *tom. IV. pag. 387 ſq.* If. Newtonum in *Praefat. Commentar. in Apocalypſ.* Wetſtenium in *N. T. tom. II. pag. 744 ſq.* Io. Dau. Michaelem in *Introd. in libr. N. T. vol. II. pag. 1577 ſq.* Chr. Fr. Schmidium in *Hiſtor. et Vindic. Canon. p. 496 ſq.* Io Aug. Starkium in *Hiſtor. eccleſ. Sec. I. vol. II. cap. VIII. et IX. pag. 103 ſq.* Henr. Car. Alex. Haenlein in *Handbuch zur Einleit. in die Schrift. des N. T. vol. I. cap. II. §. 20. pag. 188 ſq.* et, qui nuper authentiam huius libri peculiaribus ſcriptis defenderunt, Io. Fr. Reuſſium in *Diſſ. de auctore Apocalypſeos, Tubing. 1767.* 4. quae poſthac cum recuſa eſt in *Opuſc.* eius *theol. faſc. I.* tum vero multo etiam auctior, adiectaque apologia, germanice verſa prodiit, hoc indice praefixo: *Vertheidigung der Offenbarung Iohannis gegen Herrn D. Semler, Francf. 1772. 8.* Chr. Frid. Schmidium in *Disquiſ. critic. de authentia Apocalypſ.* (*Kritiſche Unterſuchung: ob die Offenbahrung Iohannis ein ächtes Buch iſt, Lipſ. 1771. 8.*) Fr. Ant. Knittelium in libr. modo laud. Io. Balth. Lüderwaldium in *Bemühungen zur gründlichen Beurtheilung und Erkenntniß der Offenbahrung Iohann. Helmſt. 1777. 78 2. voll. 8.* Vinc. Faſſinum in *diuinae libri Apocalypſ. auctoritatis Vindiciis ex monument. graec. aduerſus nuperas exceptiones Firmini Abauzitii, Lucc. 1778. 8.* Franc. Gotth. Hartwigium in *Apolog. Apocalypſ.* (*Apologie der Apocalypſe wider falſchen Tadel und falſches Lob, Chemnit. 1780—83. IV. Voll. 8.*) Gottl. Chr. Storrium in *Noua Apolog. Apoc.* (*Neue Apologie der Offenbahrung Iohannis, Tubing. 1783. 8.*) itemque in Commentar. *de conſilio Euangel. et epp. Iohann.* (*Ueber den Zweck der evangeliſchen Geſchichte und der Briefe Iohannis, Tubing. 1786. 8.*) *pag. 86—148.* denique Dan. Henr. Heringium in libro, ſic inſcripto: *Neue Abhandlungen über eine merkwürdige Stelle in dem Briefe des h. Ignatius an die Philadelph. und über den bisherigen Streit wegen der Apokalypſe, Vratisl. 1783. 8. Keil.*

h) Philaſtrius haereſi LX. et Epiphanius LI. 3. tom. I. pag. 424. qui Alogorum aduerſus Apocalypſin obiectiones refellit nr. 32 ſq pag. 454 ſq. *Fabric.* Vniuerſa horum Alogorum argumenta, quibus hac in re vſi ſunt, Epiphanio duce, diſcuſſit Io. Gottfr. Koernerus in diſſ. *de auctoritate canonica Apocalypſeos Iohannis ab Alogis impugnata,*

Digitized by Google

ſentitur illis Dionyſius, ſed potius aliorum multorum e fratribus accedens ſententiae, quos ait amplecti eam et magni facere, librum etiam haud intellectum ſibi veneratur, et arcanam quandam planeque admirabilem ſingularum rerum intelligentiam in eo latere exiſtimat. Vt autem Cerintho a quibusdam Apocalypſis Ioannis tribueretur, factum eſſe videtur duplici de cauſa. Nam primum quidem in ea leguntur quaedam, quae a Nepote apud Euſeb. VII. 24 Hiſt. et aliis nonnullis Iudaizantibus tam craſſe explicabantur, vt Cerinthianis fabulis viderentur frigidam ſuffundere [41]). Deinde Cerinthus et ipſe crepabat Apocalypſin in plerisque

pugnata, et ab Epiphanio defenſa. Lipſ. 1751. 4. vnum autem e primariis, quod ex loco de eccleſia Thyatirenſi cap. II. petitum erat, examinauit Ferd. Stoſchius in *Demonſtratione exiſtentiae eccleſiae Thyatirenae tempore Apoſtoli Iohannis contra Alogos antiquos et hodiernos*, quae exſtat in *Symbol. litt. Bremenſ. tom. II. part. II. pag. 111 ſq.* Contra vero nuper controuerſiam, ab his Alogis motam, ad ipſam libri noſtri authentiam labefactandam transferre ſtuduit Mich. Merkelius in libro, ſic inſcripto: *Hiſtoriſch kritiſche Aufklärung der Streitigkeiten der Aloger und anderer alten Lehrer über die Apokalypſis, — als ein Beytrag zum zuverläſſigen Beweiſe, daß die Apokalypſis ein untergeſchobenes Buch iſt. Francf. et Lipſ. 1782. 8.* cui tamen non infelici, vt equidem arbitror, conatu reſtiterunt Storrius in *Nou. Apolog. Apocal. §. 9. pag. 90 ſq.* itemque *de conſilio Euang. et epiſt. Ioh. §. 28. pag. 70 ſq.* et Hartwigius in *Apolog. Apocal. vol. IV. pag. 179 ſq.* illo tamen nouas ſententiae ſuae aduerſus vtrumque virum vindicias tentante in: *Umſtändlicher Beweis, daß die Apokalypſe ein untergeſchobenes Buch ſey, (Francf. et Lipſ. 1785. 8.) pag. 138 — 169.* et *pag. 256 — 279. Keil.*

i) Dionyſius Alex. apud Euſeb. VII. 25. τινὲς μὲν οὖν τῶν πρὸ ἡμῶν etc. Eundem Dionyſii locum, ſed non integrum, produxerat Euſebius III. 28. Hiſt.

40) Male hos τινας, a Dionyſio commemoratos, ab Alogis ſeparaſſet noſter, ſi verum fuerit, quod Merkelius quidem *l. l. pag. 32 ſq.* et Storrius in *Nou. Apol. Apoc. pag. 127 ſq.* contra Hartwigium, *l. l. vol. II. pag. 75 ſq.* contrarias partes tenentem, aſſerere ſtuduerunt, eosdem illos cum Alogis fuiſſe. Aliter tamen de his τισι, a Dionyſio commemoratis, ſtatuerunt Michaelis *l. l. §. 276. pag. 1585 ſq.* et *pag. 1589.* itemque Auctor ignotus *Dilucidat. hiſtoriae canonis iudaici et chriſtiani, (Verſuch einer Beleuchtung der Geſchichte des jüdiſchen und chriſtl. Bibelkan. Hal. 1792. 8.) vol. II. pag. 324.* Quicunque vero etiam fuerint, adparet ſaltem hoc, omnino fuiſſe ante Dionyſium, qui Apocalypſeos authentiam in dubium vocarent, adeoque non eſſe, quod fides huius viri in ſuſpicionem vocetur, quod fecit tamen poſt Ittigium in *Sel. capp. H. E. ſec. I. pag. 297.* Schmidius in *Hiſtor. Canon. lib. II. part. II. S. I. cap. 4. §. 206. p. 540 ſq.* Ceterum eandem de Cerintho, Apocalypſeos auctore, ſententiam amplexus etiam eſt Gregor. Barhebraeus, ſec. XIII. ſcriptor, de quo cfr. Michael. *l. l. pag. 1607 ſq.* Recentioribus vero temporibus eandem denuo defendit G. L. Oederus, cuius librum, ſuper hoc argumento ſcriptum, (*Chriſtlich freye Unterſuchung über die ſogenannte Offenbar. Iohannis,*) edidit I. S. Semlerus, *Hal. 1769. 8.* qui et ipſe eum in notis, huic libro ſubiectis, tum vero etiam in peculiari ſcripto, ſupra iam laudato, (*Neue Unterſuchung üb. Apokalypſin, Hal. 1776. 8.*) ab eadem ſententia non alienum ſe profeſſus eſt; eandemque tueri etiam ſtuduit F. A. Strothius in libro: *Freymüthige Unterſuchungen die Offenbarung Iohan. betreffend, Hal. 1771. 8.* itemque Mich. Merkelius in libris, aliquoties iam commemoratis. In eandem inclinat etiam Henr. Korodi in *Hiſtor. Chiliasmi, (Kritiſche Geſchichte des Chiliasmus, Francf. et Lipſ. 1781. 8.) vol. II. pag. 331 ſq. Keil.*

41) Si modo doceri poſſit, Chiliasmum, quem haud dubie in animo tunc habuit noſter, Cerinthum defendiſſe, quod tamen ſcriptores ii, qui de eius opinionibus conſulto expoſuerunt, prorſus ignorant, neque ceteris etiam ſententiis eius ſatis videtur conuenire, vt bene docuerunt Schmidius in *Examine crit. authent. Apocal. p. 284 ſq.* itemque in *Hiſtor. Canon. lib. II. part. II. S. I. cap. IV. §. 205. pag. 526.* et Spittlerus in *Epitom. Hiſt. eccleſ. (Grundriß der Geſchichte der chriſtl. Kirche) pag. 55 ſq. Keil.*

que eandem cum Ioanne, ſed locis quibusdam a ſe interpolatam, quod colligo ex verbis [k]) Caii presbyteri apud Euſebium III. 28. Hiſt. et Theodoriti II. 3. haeret. fab. [42]) Hinc iam minus mirum eſt, quod Apocalypſin Ioanneam non modo reiecerunt *Cerdoniani* [l]), *Marcionitae* [m]) et *Theodotiani* [n]): ſed et inter catholicos ſcriptores, orientales [o]) praeſertim [43]), alii eandem in catalogo ſcriptorum N. T. praetermiſerunt, vt fit in Canone Apoſtolico [44]) et Canone

k) Ea additis obſeruationibus quibusdam deſcripſi in codice Apocrypho N. T. pag. 955 ſq.

42) Noſter igitur eandem hic ſententiam ſequitur, quam poſt multos alios magno nuper argumentorum apparatu inprimis defendere ſtuduit Hartwigius *l. l. vol. I. pag. 35 ſq.* qui tamen in eo a noſtro diſſentit, quod Cerinthum non veram Ioannis apocalypſin interpolaſſe, ſed aliam, eamque totam a ſe fictam, ei ſubieciſſe ſtatuit. Verum huic ſententiae, quam olim iam reiecerat Grabius in *Spicileg. PP. tom. I. pag. 312.* recte, vt equidem arbitror, ſe oppoſuerunt Semlerus in *Theol. Brief. vol. II. pag. 178 ſq. et vol. III. pag. 3 ſq.* itemque Storrius *l. l. pag. 61 ſq.* Neque Michaelis etiam iis, quae ab Hartwigio hanc in rem ſunt diſputata, eo adduci potuit, vt ſententiam ſuam, qua de noſtra Apocalypſi Caium cogitaſſe, olim iam defenderat, mutaret; qua de re videnda Ei. *Intr. in libr. N. T. vol. II. pag. 1587 ſq.* Multo minus vero Schmidii ſententia probari poterit, quam *l. l. pag. 286 ſq.* et in *Hiſtor. Canon. p. 319. 506. et 538* propoſuit, quaque in libro, a Caio reiecto, de noua, quae dici ſolebat, Montaniſtarum prophetia vult cogitari, hancque fanaticam dicit Apocalypſeos interpretationem fuiſſe, quae Apocalypſeos Ioanneae titulum prae ſe tuliſſet. Illa enim noua prophetia nunquam de libro aliquo, Ioannis nomine inſignito, dicebatur, ſed de nouis reuelationibus, quas Montaniſtae a Paracleto ſibi contigiſſe iactitabant. *Keil.*

l) Tertull. de praeſcript. cap. LI. Epiphanius haereſi XLI. pag. 299 ſq. *Fabric.* Tertullianus autem cum aperte hic dicat: Cerdon *Acta Apoſtolorum et Apocalypſin quaſi falſa reiicit*, non video equidem, quo iure Io. Dan. Schumannus in *Spec. II. Obſeruationum ex veteribus eccleſiae ſcriptoribus (Hannou. 1777.)* quo Cerdonem atque Marcionem libri apocal. teſtes ſiſtit, defendere potuerit, hos haereſiarchas, ſi reieciſſe aut reſpuiſſe dicantur hunc librum, non dici, eum pro ſpurio declaraſſe, ſed diuinam tantum auctoritatem ei derogaſſe. *Keil.*

m) Tertull. IV. 5. contra Marcion. Epiphan. haereſi XLII. pag. 309.

n) Epiphan. haereſi LIV. pag. 462 ſq. teſtatur, Theodotianos eſſe ἀπόσπασμα haereſeos Alogorum, a quibus Apocalypſin reiici monuit praeter Epiphanium LI. 3. Auguſtinus et auctor praedeſtinati haereſi XXX. *Fabric.* Neſcio vero, annon feſtinantius hic pronunciauerit noſter, eum ex eo, quod Epiphanius hos homines Alogorum ἀπόσπασμα dicit, id effici ſtatuat, eosdem etiam Apocalypſin reieciſſe. Saltem nullus veterum diſerte hoc de iis teſtatus eſt. *Keil.*

o) Hieronymus Epiſtola CXXIX. ad Dardanum: *Neque Graecorum quidem Eccleſiae Apocalypſin Ioannis eadem libertate* (nemine contradicente) *ſuſcipiunt.* Iunilius Afer: *De Ioannis Apocalypſi apud Orientales admodum dubitatur.* In Occidente etiam nonnullos fuiſſe, qui eam non reciperent, colligas ex his Sulpicii Seueri lib. II. Hiſt. *Librum S. Apocalypſis qui a plerisque aut ſtulte aut impie non recipitur.* Concil. Toletan. IV. can. 16. A. C. 633. *Quia plurimi ſunt, qui Apocalypſeos auctoritatem non recipiunt, eamque in Eccleſia Dei praedicare contemnunt, ſi quis eam deinceps aut non receperit, aut a Paſcha vsque ad Pentecoſten miſſarum tempore in Eccleſia non praedicauerit, excommunicationis ſententiam habebit.*

43) Cauſas huius rei non improbabiles in medium protulit Hartwigius *l. l. vol. IV. p. 204 ſqq.* ſimulque et hoc non male admonuit, ſemper tamen in eadem eccleſia repertos eſſe, qui ab iſta aequalium ſententia alienos ſe profiterentur, veluti Auctorem Synopſeos Script. S. Epiphanium et Andream Caeſareenſem, atque ipſum Hieronymum hanc graecae eccleſiae ſententiam ab huius temporis conſuetudine repetere, eique veterum ſcriptorum auctoritatem opponere. *Keil.*

44) At huius Canonis admodum dubia eſt auctoritas, plerisque quippe pro ſpurio eum et adulterino declarantibus, ac ſec. demum quinto aut ſexto effictum ſtatuentibus, de quibus inprimis videndus eſt I. F. Cotta in *Hiſt. Eccl.* (*Verſuch*

Digitized by Google

Canone [p]) Laodiceno poſtrèmo, qui in codice Canonum Eccleſiae vniuerſae eſt CLXIII. a Cyrillo Hieroſol. Catecheſi IV. 22. Greg. Nazianzeno poemate 33. de libris vtriusque teſt: tom. II. [P].Opp. pag. 98. et in codicibus quibusdam ſyriacis et arabicis [q]) noui foederis; alii inter Apocrypha retulere, vt illi, de quibus Euſebius III. 24. et 25. Hiſt. et Amphilochius [45]) in carmine de ſacrae ſcripturae libris ad Seleucum [r]), tum Gregorius Nyſſenus [s]) et auctor veteris

ſuch einer ausführlichen Kirchengeſchichte des N. T. Tubing. 1771. 8.) vol. II. pag. 1174 ſqq. iisdemque e recentioribus addendus Hartwigius *l. l. vol. IV. p. 197 ſqq.* Fuerunt tamen etiam, qui Clementi Alexandrino eum tribuerent, quam ſententiam poſt Beueregium, qui eam inprimis defendit in *Iudicio de canon. apoſtol. eorumque numero et auctoritate*, in Cotelerii *Patr. apoſtol. tom. I. p. 432 ſqq.* itemque in *codic. Canon. eccleſ. primitiu. ibid. tom II. pag. 116 ſqq.* ſuo etiam calculo comprobarunt Cl. Lud. Tim. Spittlerus in *Hiſt. iur. Canon.* (*Geſchichte des kanoniſchen Rechts bis auf die Zeiten des falſchen Iſidorus, Hal. 1778. 8.*) *p. 69* ſ. itemque Mich. Merkelius *l. l. p. 280.* et Car. Fr. Staeudlinus in *Symbolis ad interpretat. prophetar. V. T.* ſupra laudatis, *p. 285 ſqq.* et *p. 303 ſqq.* contrarium tamen aduerſus eos tuente Ven Storrio in *Nou. Apol. Apocal. p. 57 ſqq.* et in Comment. *de conſilio Euang. et epp. Ioan. p. 129 ſqq.* Mediam aliquam viam ingreſſus eſt Io. Guil. Ianus in *Diſſ. de antiquitate Canon. apoſtolicorum, Viteb. 1740. 4.* in qua quippe pleroſque horum canonum, ſec. ſecundo vel tertio confectos, ſed quinto demum in hunc, quem hodie obtinent, ordinem compoſitos fuiſſe, defendit *Keil.*

p) Recte hoc factum, ad illum canonem annotat Lucas Oſiander. In Arabica autem verſione eiusdem Canonis, obſeruante Io. Gregorio, Apocalypſis Ioannis N. T. memoratur. [Nec huius Canonis vlla amplius eſſe poteſt auctoritas, poſtquam, quod ſuſpicatus iam fuerat Chr. Frid. Schmidius in *Hiſtor. Canon. p. 175. 385 et 541.* pluribus demonſtrauit idem Spittlerus, quem modo commemoraui, eum nimirum inter ſpurios eſſe referendum, de quo videnda Ei. *Kritiſche Unterſuchung des ſechzigſten Laodiceniſchen Canons, Brem. 1777. 8.* licet argumentis eius praeter leuiores quasdam dubitationes, a Merkelio *l. l. pag. 282 ſq.* propoſitas, alia quaedam grauiora oppoſuerit Celeb. Schroeckhius in *Hiſtor. eccleſ. vol. IV. pag. 262 ſq. edit. Inter.* ad quae tamen ab illo quoque reſponſum eſt in *Ephem. Goetting. an. 1780. Scid. XXVI. Additam. pag. 415 ſq. Keil.*] Quemadmodum etiam Nazianzenum aliis in locis Apocalypſin pro diuina agnoſcere notauit Claudius Fraſſenius pag. 753 ſq. disquiſitionum Biblicarum. *Fabric.* Conferantur quoque, quae in eandem rem ſcripſit Schmidius in *Exam. critic. Apocalypſ. pag. 353.* et in *Hiſtor. Canon. pag. 396.* cum quibus tamen comparari merentur, quae de vi horum teſtimoniorum non incommode admonuit auctor libri, ſupra laudati: *Verſuch einer Beleucht. der Geſchichte des jüdiſchen und chriſtlich. Bibelkan. vol. II. pag. 331. Keil.*

q) Vid. Io. Gregorii praefat. ad Obſeruationes in quaedam S. Scripturae loca tom IX. Critic. ſacror. Angl. *Fabric.* Huic iungendus eſt Ven. Haſſencamp in *Anmerkungen über die lezt. Paragraphen des Herrn Hofr. Michaelis Einleit. (Marb. 1767. 8.) p. 22 ſqq.* Praeter hunc autem inprimis conferendus eſt S. V. Storrius in *Nou. Apolog. Apocal. §. 12. p. 185 ſqq.* qui admodum dubium eſſe oſtendit, vtrum omiſſio huius libri in verſione ſyriaca antiquiore olim iam locum habuerit, nec ne. Certe Ephraemum hunc librum non modo cognitum habuiſſe, ſed pro diuino etiam agnouiſſe, idoneis eius teſtimoniis oſtendit Haſſencamp *l. l. p. 9 ſqq.* coll. Schmidii *Exam. critic. Apocal. Ioh. pag. 334 ſqq. Keil.*

45) Si modo is auctor eſt huius carminis, quod, vt ipſe Fabricius noſter recte obſeruauit in *Cod. apocr. N. T. tom. II. pag. 959.* ab aliis Gregorio etiam Nazianzeno tribui conſtat, vnde in eius quoque *Opp.* legitur, *tom. II. p. 190 — 195. edit. Colon. Keil.*

r) Amphiloch. τὴν δ' Ἀποκάλυψιν τὴν Ἰωάννου πάλιν τινὲς μὲν ἐγκρίνουσιν, οἱ πλείους δέ γε νόθον λέγουσι.

s) Homilia εἰς τὴν ἑαυτοῦ χειροτονίαν tom. II. pag. 44. Ἤκουσα τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ἘΝ ἈΠΟΚΡΥΦΟΙΣ πρὸς τοὺς τοιούτους δι' αἰνίγματος λέγοντος ὡς δέον ἀκριβῶς μὲν ζεῖν τῷ πνεύματι, κατεψύχθαι δὲ τῇ ἁμαρτίᾳ. ὄφελον γὰρ ἦσθα, φησὶ, ψυχρὸς ἢ ζεστός, Apoc. III. 15. Videndum tamen, an in hoc Nyſſeni loco Ἀπόκρυφα ſint, quod vult Heinſius, *ab Eccleſiis non recepta*, num potius *arcanae viſiones*, vti Pſeudo-Dionyſio cap. 3. de Eccleſ. Hierarchia

veteris Stichometriae [t]); alii Ioannem presbyterum, virum apoſtolicum, ſuſpicati ſunt auctorem eſſe, vt Dionyſius Alex. [u]) apud Euſebium VII. 25. et Euſebius III. 39. Hiſt. Stylum quoque carpit Dionyſius his verbis pag. 267. *διάλεκτον μέν τοι καὶ γλῶσσαν ἐκ ἀκριβῶς ἑλληνίζουσαν αὐτοῦ βλέπω, ἀλλ᾽ ἰδιώμασι μὲν βαρβαρικοῖς* (Hebraiſmis) *χρώμενον, καί που καὶ* [v]) *σολοικίζοντα* [45]). Recentiores Eraſmum, D. Lutherum, Zwinglium, Caluinum, Ioſ. Scaligerum,

rarchia Apocalypſis vocatur *κρυφία καὶ μυστικὴ ἐποψία τοῦ τῶν μαθητῶν ἀγαπητοῦ καὶ θεσπεσία.* Ita certe Nyſſeni locum intellexit Suicerus tom. I. theſauri pag. 449. [Atque ita eum vtique intelligendum eſſe, ex eo, vt bene iam admonuerunt Lampius in *Prolegg. ad Iohan. lib. I. cap. VII. §. 24. not. r. pag. 123.* et Schmidius in *Hiſtor. Canon. lib. II. part. I. ſect. IV. pag. 398 ſq.* itemque in *Exam. critic. Apocal. Ioh. pag. 129.* probabile ſit, quod alibi eandem Apocalypſin diſerte inter ſcripta diuina refert, vnde *tom. III. Opp. pag. 601.* ei etiam dicitur *ἡ τελευταία τῆς χάριτος βίβλος. Keil*] Sic Commodianus Inſtruct. XLIII. 17. *Operta Ioannis*, ex Rigaltii emendatione. Eodem ſenſu Iuuenalis dixit *arcanum volumen Moyſis* XIV. 102. *Φοινίκων ἀπόκρυφα βιβλία* apud Heſychium illuſtrem in Pherecyde. Vet. gloſſ. *opertum*, *ἀπόκρυφον.* Tertullianus cap. 2. de pallio referens quaedam de protoplaſtis e Geneſi, *ſed arcana iſta*, inquit, *nec omnium noſſe. Fabric.* Ad eandem vocabuli *ἀπόκρυφα* notionem confirmandam facit etiam Epiphanii locus *haer. LI, 3.* vbi de Alogis dicit, ſe non fuiſſe eos reprehenſurum; ſi ſolam Apocalypſin reieciſſent, quoniam id hoc conſilio videri poſſent feciſſe, ne librum *apocryphum* reciperent, *διὰ τὰ ἐν τῇ ἀποκαλύψει βαθέως καὶ σκοτεινῶς εἰρημένα. Keil.*

t) In quibusdam codicibus *στιχομετρίας* poſt verba *καὶ ὅσα τῆς νέας εἰσὶν ἀπόκρυφα*, ſequitur *Ἀποκάλυψις Ἰωάννου στίχων αν.*

u) Rationes huius refellit Elias du Pin tom. II. prolegom. Bibl. pag. 68. 69. et Io. Lightfootus Opp. poſthum. pag. 145. *Fabric.* His addendi Millius in *Proll. N. T. §. 168 ſqq.* Twelſius in *Vindic. Apocal. part. II. cap. III. ſect. IV.* apud Wolfium *tom. IV. pag. 415 ſqq.* inprimis autem Hartwigius *l. l. vol. II. pag. 149 ſq.* Caeterum eandem de Ioanne presbytero, Apocalypſeos auctore, ſententiam recentioribus etiam temporibus non improbabilem iudicarunt Henr. Dodwellus in *Diſſertat. Cyprian. diſſ. IV. § 1.* et ignotus quidam cenſor in *Supplem. III. ad Bibliothec. vniverſ. germ. tom. XIII—XXIV. pag. 1409 ſq.* eandemque illos etiam, qui Ioanni Theologo librum hunc olim inſcripſerint, defendiſſe ſtatuit Heumannus in *Act. Erudit. tom. VI. Supplem. p. 171 ſq.* denuoque aſſeruit in *Poeciles tom. III. p. 221 ſq.* Praeter hos autem fuerunt etiam, qui, annon Ioanni potius Marco, quam Apoſtolo, liber hic tribuendus ſit, ambigerent, in quam ſententiam, quanquam mox iterum a ſe repudiatam, incidit idem Dionyſius Alex. loco modo allato, recentioribus autem temporibus in eandem inclinauit Theod. Beza in *Proll. ad Apocal.* itemque Herm. von der Hardt in *Aenigmat. priſci orb. p. 575. Keil.*

v) Confer Balthaſ. Stolbergium de ſoloeciſmis et barbariſmis N. T. dictioni falſo tributis p. 10.

46) Hanc cauſam diligentius tractarunt Millius *l. l. §. 176 ſq.* Leonh. Twelſius *l. l. part. I. cap. III.* apud Wolfium *tom. IV. p. 399—404.* Michaelis *l. l. vol. II. §. 284. p. 1635 ſqq.* Schmidius in *Hiſtor. Canon. part. II. S. I. cap. IV. §. 202. p. 503.* et Hartwigius *l. l. p. 180 ſq.* Ad eandem vero cauſam et hoc pertinet, quod Cabaliſticae etiam ſcribendi rationis veſtigia in Apocalypſi repeririſſe ſibi viſi ſunt, praeter alios quosdam, inprimis Iac. Rhenferdius in peculiari diſſert. *de ſtylo Apocal. cabbaliſtico*, in *Operibus* eius *Philolog. (Trai. ad Rhen. 1722. 4.) p. 1 ſq.* itemque Io. Gerh. Meuſchenii *N. T. ex Talmude illuſtrato, (Lipſ. 1736. 4.) pag. 1090 ſq.* reperiunda, et Io. Franc. Buddeus *tom. III. Obſeruatt. ſelect. Halenſ. Obſ. I. pag. 20.* quorum ſententiam quanquam oppugnauerat iam Io. Clericus in *Bibl. Vet. et Nou. tom. XVII. part. I. pag. 88 ſq.* eandem tamen denuo defenderunt atque latius etiam extenderunt S. V. Herderus in Μαραν Αθα, *(Rig. 1779 8.) pag. 330 ſq.* Henr. Corodi in *Hiſtor. Chiliasmi vol. II. cap. XIII. pag. 231.* et Illuſtr. Eichhornius in commentat. *Biblioth. bibl. tom. III. part. II. pag. 191 ſq.* inſerta: *über die Perſonification der Eigenſchaften Gottes unter den ſpätern Juden.* Praeter ſtylum autem in ipſo etiam libri argumento, quod multa ſanae doctrinae contraria contineat, recentiores potiſſimum huius libri aduerſarii haeſerunt; verum et horum dubitationes tollere ſtuduerunt Schmi-

Scaligerum, Lucam Oſiandrum, Ioh. Bodinum aliosque, qui, vtrum Ioannis euangeliſtae eſſet, aliquando ſubdubitarunt, praetereo [47].

IX. PAVLVS qui et Saulus [w]), Iudaeus de tribu Beniamin ex oppido Iudaeae Giſchalis fuit [x]), quo a Romanis capto, cum parentibus ſuis, qui ius ſibi ciuitatis Romanae comparauerant [y]) Tarſum Ciliciae commigrauit: ab his ob ſtudia legis miſſus Hieroſolymam, a Gamaliele [z]), viro doctiſſimo, eruditus eſt. Etiam ex more Iudaeorum, qui cum ſtudio legis opificium aliquod coniungere [aa]) ſolebant, ſimul tentoria [bb]) in vſum militarem e pellibus

Hhhhh 2 conficere

Schmidius *l. l. part. II. S. I. cap. IV. §. 204 ſq. pag. 511 — 532.* et Illuſtr. Eichhornius in comment. de internis argumentis aduerſus authentiam Apocalypſ. in eiusdem *Biblioth. bibl. tom. III. part. IV. pag. 571 ſq. Keil.*

47) Neque magis eſt, quod nos de recentioribus controuerſiis ſuper huius libri auctoritate agitatis, iisdemque per Oederi maxime librum, ſupra a nobis commemoratum, motis, vberius nunc exponamus. Adeat, cui eas cognoſcere volupe eſt, Io. Balth. Liderwaldium in *Act. hiſtorico-eccleſiaſt. noſtri temporis vol. I.* (*Weimar. 1774.*) *pag. 485 ſq.* et Dürrium, in Walchii *Neueſt. Religionsgeſch. vol. VII. pag. 243 ſq.* late de iis differentes. Addendus tamen nunc eſt Apocalypſeos aduerſariis auctor libri, qui nuper prodiit: *Einleitung in die Geſchichte des Canons ſämtlicher Schriften des N. T. inſonderheit der Offenbarung Iohannis. Herausgegeben von dem Verfaſſer des Hierocles. Hal. 1794. 8. Keil.*

w) Saulus nomen mali ominis, non tantum propter regem impium hoc nomine, ſed etiam propter ſignificationem. Nam, vt in ſcholiis ad Veſpas Ariſtophan. pag. 353. legas, σαῦλον καλῶσι τὸ ψαῦλον καὶ διεῤῥυηκός. Itaque e Saulo Paulum factum affirmant veteres, vt Auguſtinus, alii. Vide *Nouarinum* in limine adagior. eccleſiaſticor. et *Sannazarium* ad Damaſi carmen I. Pauli nomen a proconſule Cypri, Paulo, ad Chriſti fidem conuerſo, tuliſſe ſcribit Hieron. Sed vid. *Frid. Spanhem.* Opp. tom. II. p. 327. Auguſtin. ſerm. 25. de ſanctis, *qui fecit ex Saulo Paulum, fecit ex Simone Petrum. Fabric.* De Pauli nomine et Sauli altero v. *Wolf.* in Curis ad Act. VIII, 1. XIII, 9. omninoque interpp. vnde nomen Pauli habuerit, non conſtat. Falluntur qui cum Auguſtino ſtatuunt, eum Pauli nomen a Chriſto accepiſſe. Etiam aliquamdiu poſt ſuam conuerſionem adhuc Sauli nomen appellatur. vid. *Schmid* H. C. pag. 575. Quae *Fabricius* de ſignificatione nominis Σαῦλος notauit, non ſunt huius loci, ſignificat (hebr. שאול) *deſideratum* vel *deſiderabilem*, et haud dubie ei hoc nomen a parentibus in ipſa ei circumciſione inditum eſt. vid. *Schleusneri* Lex. N. T. ſ. v. Παῦλος. *Kuin.*

x) Hieron. de S. E. cap. 15. *Fabric.*

y) Schol. Graec. ad Act. XXII, 28. vid. etiam Spanhemii orbem Romanum pag. 140. edit. ſec. *Fabric.*

z) De hoc Gamaliele praeter *Pearſonium* et alios interpretes actorum et vitae Pauli ſcriptores, adi *I. G. Dorſchei* ſemeſtre Tiburtio Dionyſianum pag. 237 ſq. *Carpzouium* ad *Schikardi* ius regium Hebr. pag. 101. et pag. 425 ſq. *Wagenſeilium* in Sota pag. 991 ſq. et *Caſp. Henr. Graunii* hiſtoriam Gamalielis cognomine Senis Viteb. 1687. 4. Gamalielem ipſum deinde Chriſtianum et baptizatum fuiſſe, refert *Euſtratius* apud Phot. cod. CLXXI. *Fabric.* add. *Wetſten.* tom. II. pag. 16. *Thalemanni* libellus, *de eruditione Pauli Iudaica non graeca* Lipſ. *Kuin.*

aa) Vid. *Grotius* ad Matth. XIII, 55. Act. XVIII, 3. *Lightfooti* Horas Talmud. ad Marci VI, 3. *Buxtorf.* Lex. Talmud in [illegible], et *Hottingerum*, nepotem, ad Gemaram Chagigah p. 122. *Fabric.*

bb) *Coteler.* ad Conſtitut. Apoſtol. II, 63. *Eraſmus* et *Stanica* ad Act. XVIII, 3. *Conr. Sam. Schurzfleiſch* in diſſ. de Paulo σκηνοποιῷ, et in altera, quam inſcripſit, *animaduerſiones ad inſigniores Ciliciae antiquitates*, vbi inter alia e Dione Chryſoſt. et Libanio obſeruat, magnum eorum numerum olim in Cilicia fuiſſe, qui corio operarentur, quo ſpectant et vdones Cilicii apud Martial. XIV, 114. Nam et hodie tapetia Tarſi confecta e Cilicia exportari, recentiores nauigationum libri teſtantur. Etiam a ſcenofactoria dictione petere Paulum obſeruatum fuit, vt 2 Cor. V, 1. XII, 9. *Fabric.* Praeter *Cotelerium*, a *Fabricio* laudatum, conf. *Saubertum* in Opp. Poſthum p. 143. et *Suiceri* Theſ. Eccleſ. tom. II. pag. 981. *Kuin.*

Digitized by Google

conficere didicerat, vnde σκηνοποιὸν vocat Lucas, nonnulli veteres σκυτοτόμον. E perſecutore Phariſaeo, adſcitus inter apoſtolos [cc]), ſed extra numerum illorum duodecim, qui Chriſto, in terris verſanti, adfuerant, a domino tamen ipſo, non ab hominibus, neque per homines (Gal. I, 1. Act. IX, 5.) cooptatus, nulli iure cedebat apoſtolorum, omnibus plura etiam tuliſſe et maiora laboraſſe profeſſus (2 Cor. XI, 23.) atque ita non apoſtolus gentium (Rom. XI, 13. 1 Tim. II, 7.), vt inter Iudaeos quoque longe maximum numerum Chriſto fuerit lucratus, vt vel ſcripta eius teſtantur. De vita eius praeter Lucam in Actis App. eiusque interpretes, videndi ſunt ſcriptores, ſed longe minore fide digni, qui *vitas apoſtolorum* ſuccincto ſtilo ſcripſerunt, *Graece* quidem Sophronius, Hieronymi interpres: Dorotheus, a *Caueo* in hiſt. litterar. Script. eccleſ. ad a. Chr. CCCIII. et a *Cangio* editus ad calcem Chronici Paſchalis pag. 434. qui pag. 437. etiam graece et latine exhibet anonymum de patria et parentibus apoſtolorum, Hippolytus a *Combefiſio* auctar. noui tom. II. ſiue in hiſtoria Monothelitarum pag. 851. vulgatus, et eadem fere tradens Epiphanius in codice regis Chriſtianiſſimi ſignato IIMDCCCCLI. fol. 233. et anonymus, cum Oecumenio in epp. Pauli pridem editus: *latine* Abdias, in cod. N. T. apocrypho cum notis a me vulgatus, et Abdiae inſiſtens veſtigiis, Ordericus Vitalis, tum pſeudo-Linus de paſſione Petri et Pauli, Iſidorus Hiſpalenſis ſiue quisquis auctor de vita et morte ſanctorum vtriusque Teſt. et auctor indiculi apoſtolorum a Florentinio illuſtrati et cum Martyrologio Hieronymiano editi: vt omittam poemata de duodecim apoſtolis, Venantii, Walafridi Strabi etc. S. Damaſum carmine I. in Paulum Apoſt. His accedunt Menaea et acta Sanctor. 29. Iunii. Tum Nicetas apud *Combefiſium* tom. I. auctar. nouiſſ. Euthalius in prologo ad epp. Pauli, graece ſcripto, et partim in Complutenſibus et ab *Eraſmo*, *Rob. Stephano*, *Chriſtoph. Pelargo*, et cum Oecumenii commentariis, ſed integre in N. T. edit. *Boeclerianae*, et emendatius denique cum latina verſione vulgato in collectaneis monumentorum veterum *Laur. Alexandrini Zacagnii*. Inter recentiores celebrandus inprimis *Ioh. Pearſonius* in Annalibus Paulinis, et Annalium ſcriptores *Baronius*, *Iac. Cappellus*, ac *Sam. Basnage;* tum *Antonius Godellus*, *Claudius Dausqueius*, *Barthol. Grauantus*, *Thom. Maſſutius*, et *Iohannes Brant* in vita Pauli, *Hermannus Witſius* in meletematis Leidenſibus, *Ian. Bircherodius* in ſerie chronolog. actorum S. Petri et Pauli, *Lud. Cappellus* in hiſtoria apoſtolica illuſtrata [Lipſ. 1691. 8.], [dd]) et qui vitas ceterorum quoque apoſtolorum diligentiſſime ſcripſere, *Guil. Caueus* et *Tillemontius:* vt omittam *Ioachimum Perionium*, *Ioach. Camerarium*, *G. Maiorem* aliosque, et *Andream Wilckium* in poſteriore parte Ἱερογραφίας, qua recentium poetarum carmina in apoſtolos collecta exhibentur. His addere licebit forte *Ioh. Schedium*, quem a pluribus annis vitam Pauli molitum diſces, ex actis eruditor. tom. I. ſupplementi pag. 336. Sed miſſis hiſce et quae de itinere Paulino ſingulari diatriba commentatus eſt *Chriſto. Cellarius*, tantum noto in praeſenti, me eorum ſequi

cc) Conuerſio Pauli exponitur Act. IX, 1 ſqq in quem locum nuper (Erlangae 1792. 4.) commentatus eſt *Chriſto. Frid. Ammon*, theologus nunc Gottingenſis, qui libellus inſertus quoque legitur Opuſc. ipſius, quae hoc ipſo anno edidit. *Kuin.*

dd) Add. *Millii* Prolegg. §. 4 ſqq. *Ioach. Langii* commentatio, de vita et epiſtolis Pauli, *Benſon* hiſtory of the firſt planting of the chriſtian church, *Lardners* Supplements, *Schmid* Hiſt. Can. pag. 575 ſqq. *Niemeyer Charakteriſtik der Bibel Th. I.* pag. 129 ſqq. *Schroekh Kirchengeſchichte Th. II. S. 159 ſq.* et quos laudauit *Wolfius* in Curis Prolegg. in ep. ad Rom. *Kuin.* *Io. Ortw. Weſtenbergii* Diſſ. de iurisprudentia Pauli Apoſtoli, in Eius Opuſcc. acadd. faſc. I. a Püttmanno editis Lipſ. 1794. 4.

ſequi rationes, qui Paulum [ee]) conuerſum eſſe exiſtimant anno quarto ſiue vltimo Caii, a. C. XLII. et capite truncatum a. Chr. LXVIII. [ff]) Neronis XIV. Intra iſtud tempus ſcriptae ab eo ſunt diuinae, quas eccleſia iam pridem legit, *epiſtolae quatuordecim*, quae in ſacro bibliorum volumine [gg]), neſcio quo auctore, diſpoſitae potius videntur, maximam certe partem, pro dignitate eorum, ad quos ſcriptae fuerunt. Nonnullis epiſtolis praeter Pauli nomen, etiam *Timothei*, vel *Soſthenis*, vel *Siluani* praefigitur [hh]). *Cur id?* reſpondet *Saluianus* epiſt. IV. *primum credo, vt ſimul agnoſcerentur, qui ſimul ſcriberent. Deinde vt ii, qui ſeparatim ab vnoquoque eorum edocti fuerant, ſcirent, omnium non diſcrepare ſententiam. Poſtremo, vt quos ſingulorum non monebat auctoritas, omnium ſaltem moueret adſenſus.* Priori ad Corinthios quidem *Pauli* et *Soſthenis*, epiſtolis ad Philippenſes, Coloſſ. et Philemonem *Pauli* et *Timothei*, vtrique vero ad Theſſalonicenſes, *Pauli*, *Siluani* ac *Timothei* nomen praemittitur. Nec propterea de auctore Paulo dubitatum eſt, vti nec de epiſtola Clementis ad Corinthios ſcripta ſub nomine eccleſiae Romanae. Locuples inprimis teſtimonium Pauli epiſtolis praebet Petrus 2 ep. III, 15 ſq. vbi adiungit, in illis [ii]), quae de aduentu Chriſti ad iudicium Paulus ſcripſit, eſſe δυσνόητα quaedam, a leuibus et imperitis hominibus male accepta atque, *vt ceteras* diuinas *ſcripturas*, in peruerſum et exitioſum ſenſum detorta. De rationibus vero, quae epiſtolas haſce interpretibus difficiliores reddunt, expendi merentur, quae e *Ioh. Lockii* poſtumo libro, qui inſcribitur *an eſſay for the underſtanding of St. Pauls Epiſtels by conſulting St. Paul himſelf*, notauit *Ioh. Clericus* Bibl. Select. tom. XIII. p. 38 ſq. Hyperbata in iisdem epiſtolis iam olim obſeruauit *Irenaeus* III. 7. et *Tertullian.* cap. 43. de reſurrect. *Photius* ep. CLXIV. καὶ γὰρ πολλή τις τοιύτε σχήματος τῷ μεγάλῳ Παύλῳ ἡ χρῆσις, ὥσπερ καὶ τῆς ἐλλείψεως καὶ τῶν περιβολῶν καὶ δὴ καὶ τὸ ἀπὸ κοινῦ, καὶ κατὰ πᾶσαν ἰδέαν ἡ μεταχείρησις. Eloquentiam tamen Pauli multis merito celebrat Chryſoſtomus,

[ee]) *Frid. Spanhem.* in diſſ. de conuerſionis Paulinae epocha Opp. tom. II. pag. 323. *Fabric.* Conuerſum a. Chr. XXXI. primo poſt Chriſti aſcenſionem ſtatuit *Schmid* H. C. p. 578. *Kuin.*

[ff]) Vide interim quae diſputat *Pagi* tom. II. Criticae Baron. pag 51 ſq. vt probet, Petrum ac Paulum morti additos anno Neronis XII. Nerua et Veſtino Coſſ. *Fabric.* add. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1313. §. 208. et pag. 1331. Num Paulus bis captiuus Romae fuerit, vt vulgo volunt, euidenter quidem, demonſtrari non poteſt, cum deſint argumenta hiſtorica certa ac idonea; admodum tamen probabile eſt. Conf. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 206. pag. 1308. §. 195. p. 1271. et p. 1312 ſqq. prouocant inprimis ad Phil. I, 25. 26. et 2 Timoth. IV, 6 — 20. *Kuin.*

[gg]) Vid. *Grotius* Prolegg. ad ep. ad Rom. *Michaelis Einleit. Th. II* § 171. pag. 1188. *Rich. Simon.* Hiſt. Crit. lib. I. pag. 158 ſq. De ordine et annis, quibus Paulus ſuas epp. ſcripſerit, multi diſputarunt, *Pearſonius* in Annal. Paulin. *Millius* in Prolegg *Baronius*, *Lud. Capellus*, *du Pin*, *Tillemontius*, *Dodwellus*, *Iac. Hottingerus*, in Pentade diſſertationum biblico-Chronologicarum Vltraiecti 1723. 8. aliique, ſuo quisque loco laudandi. De authentia epp. Pauli conf. *Paley* Horae Paulinae Londin 1790. nec non *Ioſ. Frid. Chriſt. Loeffler* Diſſ. Marcionem Pauli epiſtolas et Lucae euangelium adulteraſſe dubitatur Trai. ad Viadr. 1778. 4. conf. Commentatt. theologicc. Lipſ. 1794. a *Velthuſeno*, *Kupertio* et me ipſo editae vol I. pag. 150 ſqq. *Kuin.*

[hh]) Quoniam nimirum erant epiſtolarum ſcribae (vid infra not. *ll.*) quibus Paulus eas dictauerat, vt recte opinatur *Heumann* in epiſtola, *de ſcribis epiſtolarum Pauli*, cui adſentitur *Michaelis Einleit. Th. II* §. 171. pag. 1180. qui ibidem etiam rationem affert, ob quam Timothei et Siluani coniunctim, in ep. ad Theſſal. mentio facta ſit, vel, inquit, duobus ſcribis vſus eſt, vel alteri dictauit, et alterius nomen appoſuit, vt ſignificaret, ſe eum habere conſentientem. *Kuin.*

[ii]) Ἐν οἷς legunt plerique codices, licet nonnulli habent ἐν αἷς, vt notant *R. Stephanus* et Oxonienſes et in Alexandrino reperiſſe ſe *Grotius* teſtatur. *Fabric.* conf. ad h. l. interprett. inprimisque *Pottus.*

Digitized by Google

mus, tum alibi, tum in homiliis de eius laudibus *), Photius epiſt. CLXV. Hieronymus item, ne de aliis dicam, et Euſeb. III, 24. Hiſt. eum vocant *πάντων ἐν παρασκευῇ δυνατώτατον λόγων νοήμασί τε ἱκανώτατον γεγονότα* kk). Quum ſuas mitteret Paulus epiſtolas, vſus eſt quandoque amanuenſi ll), qui vel ex dictantis exciperet ore, vel ex autographo illas deſcriberet, quibus ipſe deinde manu ſua aliquid ſubſcripſit. Amanuenſis eiusmodi fuit *Tertius* Rom. XVI, 22. *ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος, ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ.* Subſcriptiones occurrunt 1 Cor. XVI, 21. *ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἤτω ἀνάθεμα Μαρὰν ἀθά.* 2 Theſſ. III, 17. *ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστι σημεῖον, ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ, οὕτω γράφω. Fabric.*

[1) *Epiſtola ad Romanos.* Quinam fuerint eccleſiae Romanae, cui Paulus literas inſcripſit, conditores, certo non conſtat. *Petrum* Romae eccleſiam fundaſſe, docent Papias, et ex eo Clemens Alexandrinus, atque Euſebius H. E. II, 14. 15. Falſam autem hanc fabulam eſſe, plures demonſtratum iuuerunt, v. c. *Frid. Spanhemius* in Miſcell. Sacrae Antiq. lib. III. Diſſ. III. *de ficta profectione Petri apoſtoli in vrbem Romam deque non vna traditionis origine* Opp. tom. II. pag. 331 ſqq. add. *Schmid.* H. Can. pag. 628 ſq. *Hoſmann* ad *Pritii* Introduct. in N. T. pag. 242. *Koppe* Prolegg. in ep. ad Rom. p. 5. *Chriſt. Frid. Franke* notae hiſtoricae conditioni cognoſcendae primor. Chriſtianor. inprimis Romanor. cum Paulus ad eos ſcriberet, ſeruientes, Viteb. 1791. 4. pag. 27 ſqq. Quodſi enim Petrus Romae, vt volunt, per XXV annos eccleſiam rexiſſet; haud dubie Paulus in hac epiſt. eius mentionem feciſſet, eum ſalutaſſet, et in epiſtolis, Romae ſcriptis, Petri quoque nomine Chriſtianos, quibus ſcripſit, ſalutaſſet. Reiicit etiam fabulam illam locus Coloſſ. IV, 10. 11. Neque minus falſa eſt traditio *Irenaei* III, 1. *Paulum* et *Petrum* fuiſſe eccl. Rom. conditores, quum ex hac ipſa ep. XV, 20. adpareat, Paulum nondum Romam veniſſe. vid. *Hammondus* Prolegg. tom. II. pag. 5. Maxime

*) Homiliae Chryſoſtomi duae in laudem Pauli praefixae ſunt cum animaduerſſ. *Tib. Hemſterhuſii* Orationibus, quarum prima eſt *de Paulo Apoſtolo*, et *L. C. Valckenari* tribus Orationibus, Lugd. Bat. 1784. 8. *Beck.*

kk) Conf. *Werenfelſii* diſſ. de ſtilo ſcriptor. N. T. pag. 356. in Opuſc. edit. Baſil. 1718. *Ioh. Guil. Fuhrmann* de concinnitate in epiſtola Pauli ad Romanos, Lipſiae, 1776. 4. [*Eiusdem* Comm. de ſubtilitate Pauli in argumentis tractandis, Lipſ. 1777. 4.] *Frid. Wittings Erläuterung der Lehrart Pauli, durch eine tabellariſche Ueberſetzung des Briefs an die Philipper und eine ungezwungene Zergliederung des andern Briefs an die Corinth. in Paragraphen u. Anmerkungen, Braunſchw. u. Hildesheim* 1761. 4. (coll. *Erneſti Neue theol. Biblioth. B. III.* p. 621 ſqq.) eiusdem *Fortgeſetzte Erläuterung der Lehrart Pauli durch eine ungezwung. Zerglieder. des Briefs an die Römer, Hildesheim,* 1764. 4. (coll. *Erneſti* l. l. B. V. p. 178 ſq.) Philologia Thucydideo Paulina ſ. notatio figurarum dictionis Paulinae, cum Thucydidea comparatae, vulgata a Car. Lud. Bauero, Halae 1773. 8. Car. Lud. Baueri Logica Paulina, Halae 1774. 8. Eiusd. Rhetorica Paulina, vel quid oratorium ſit in oratione Pauli part. III. ib. 1782. II. voll. 8. Omitto plures alios, qui de ſtilo Pauli ſcripſerunt, quos laudauit *Wolfius* in Curis Prolegg. in ep. ad Rom. *Kuin.*

ll) Apoſtolos nunquam ſuas literas dictaſſe, potius defendendam eſſe *ἰδιόχειρον* eorum ſcripturam, ſtatuit *Ferdin. Stoſch* in commentatione, *de epiſtolis apoſtolorum idiographis*, Guelferbyt. 1751. Hoc vero rectiſſime negat et Paulum ſaltem, in conſcribendis epiſtolis ſuis, amanuenſium ſiue ſcribarum miniſterio vſum eſſe, docet *Griesbachius* in libello, cui titulus: *Curae in hiſtor. textus gr. epp. Pauli* p. 42. adſtipulatur ei *Michaelis in Einleit.* Th. II. p. 1190 ſqq. §. 172. qui ibidem etiam contra *Stoſchium* in diſſ. *de epiſtolis apoſtolorum non deperditis*, Groningae 1753. et *Larduerum* in Supplements to the Credibility etc. tom. II chap. 25. p. 433. affirmat, Paulum plures omnino exaraſſe literas, praeter eas, quae ad noſtra vsque tempora perueniſſent. *Kuin.*

Digitized by Google

Maxime probabile eſt, Romanis doctrinam chriſtianam innotuiſſe per Chriſtianos, antea Iudaeos, qui mercaturae exercendae cauſſa Romam venerant. Conſtitiſſe autem eccleſiam Rom. non tam ex hominibus, antea gentilibus, quam potius maximam partem ex hominibus, antea religioni Iudaicae addictis, docet *Koppius* Proleg. p. 7. quod minus recte, vt videtur, negat, et Chriſtianos illos maximam partem antea gentiles fuiſſe, adfirmat *Franke* l. c. pag. 29. — *Corinthi* hanc ep. eſſe ſcriptam, et quidem, quum iterum Paulus in hanc vrbem ſeſe contuliſſet, docent *Hammondus*, *Grotius*, *Calouius*, *Schmidius*, *Koppius*, l. l. c. c. alii. Quo vero *anno* conſcripta ſit, diſſentiunt mirifice interpretes. Nominant enim alii a. Chr. LII. (v. c. *Ludou. Cappellus* in hiſt. Apoſtolor. illuſtrata, quam laudauit Fabricius; *Schmidius* H. C. pag. 628.) alii a. Chr. LIV. (*Calou.* in Prolegg.) LV. (*Salmaſ.* in apparatu de primatu papae, pag. 46. *Dodwellus* de iure Laicor. circa ſacra, pag. 232. laudati a Fabricio) LX. (*Sandhogenius*, quem citauit Fabric.) alii denique LVIII. hunc annum nominant *Fabricius* noſter, et *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1232. §. 188. *Kuin.*]

Graece ſcripta eſt epiſtola, non *latine*, etſi ſcholiaſtes Syrus notat, ſcriptam eſſe *Romane* רומאית, quo vocabulo graecam linguam ſignificari, Romae tunc et in omni fere Romano imperio vulgatiſſimam, *Seldenus* ad Eutychium obſeruauit [mm]). Igitur non magis fide dignum eſt, quod Cornelius a Lapide, *Tertium* [nn]), Pauli amanuenſem, ſuſpicatur, epiſtolam hanc, latine verſam, miſiſſe ad Romanos, quam quod a *Melchiore Inchofero* lib. V. hiſtor. ſacrae latinitatis cap. 6. traditur, Paulum latine interdum et praedicaſſe et ſcripſiſſe. *Fabric.*

[Ceterum de *occaſione* huius ep. conſcribendae monet *Koppius* Prolegg. pag. 6. Paulum, per Aquilam et Priſcillam, vna cum aliis Iudaeis, Claudii edicto Roma pulſos, de conditione eccleſiae, in hac vrbe florentis, certiorem redditum, ab iisque incitatum eſſe, vt haſce conſcriberet litteras, quibus Chriſtianos Rom. inprimis a ſtudio rixarum contentionumque, e praeconceptis opinionibus maximam partem orto, auocaret.

2) *Epiſtola Prior ad Corinthios.* De Corinthiorum *ciuitate* vid. quae notarunt *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 177. pag. 1211. *Frid. Aug. Guil. Krauſe* epiſt. I. ad Corinth. perpetua annotatione illuſtrata (Francoſ. ad Moenum 1792. 8.) Prolegg. pag. 15 ſqq. *Grotius* Prolegg. [*Io. Ern. Imman. Walchius* in diſp. Antiquitates Corinthiacae. Ienae 1761. 4.] alii. — De *conditione* eccleſiae v. *Michaelis* l. c. §. 178. *Krauſe* l. c. *Schmid* H. C. p. 611. *Gottlob Chriſt. Storr:* notitiae hiſtoricae epiſtolar. Pauli ad Corinth. interpretationi ſeruientes. Tubingae 1788. 4. coll. *Eichhorn*, *Allgem. Bibliothek der bibl. Literat.* B. II. p. 739 ſqq., alii. *Storrius* nimirum, cuius veſtigia accurate preſſit *Krauſius*, demonſtrare ſtuduit, duas fuiſſe Corinthi ſectas principes, vnam legibus Moſis fauentem, alteram eas repudiantem, vtramque earum rurſus in duas diuiſam fuiſſe factiones; iudaizantes nimirum, a doctoribus ſuis, Petri, Iacobi, et Apollinis diſcipulis, ſeſe adpellaſſe *Petrinos*, vel *Chriſtianos*, cum Iacobus Chriſti frater eſſet. Horum vero iudaizantium aduerſarios ſeſe nominaſſe *Paulinos*, vel, *Apolloníos*. Ergo, quum Paulus 1 Cor. I, 12. loquatur de variis Corinthiorum ſectis, harum ſectarum nomina, non fuiſſe ab Apoſtolo nomina ficta, ad vitandam grauiorem offenſionem, ſed fuiſſe nomina illa vere Corinthi vſitata, neque obſtare huic opinioni illud μετεσχημάτικα IV, 6. vid. *Storr.* l. c. §. 3. pag. 6 ſq. *Krauſe* pag. 38 ſq. *Schmid* H. C. pag. 614. Ab

hac

mm) Add. *Grotius* et *Calou.* in Prolegg. nec non *Wetſten.* tom. II. pag. 18. *Kuin.*

nn) De eo vide, quae notauit *Michaelis Einleit.* tom. II. §. 188. p. 1253. *Kuin.*

Digitized by Google

hac ſententia diſcedit *Michaelis* Einleit. pag. 1216. exiſtimans nomina illa eſſe fictitia, et Corinthiacam eccl. eſſe maximam partem *cuum* e gente Iudaeorum, Pauli aduerſarium, ſequutam. — Notat porro *Storrius*, Petrinos et Iacobi ſectatores plerumque inter ſe conſenſiſſe, vt et Paulinos et Apollonios. Docet, anti-Paulinos negaſſe more Sadducaeorum reſurrectionem mortuorum, curaſſe inprimis ornamenta externa, conſtitiſſe denique hanc ſectam ex opulentioribus Chriſtianis. Sectatores Pauli et Apollinis, (Apollonios qui ſe nominabant, id faciebant propterea, quod Apollo eſſet Paulo diſertior,) reieciſſe omnia, quae Iudaeorum opiniones et ritus redolerent, atque ita nimio veritatis ſtudio, et feruore partium Paulinarum immodico abreptos, mediam viam reliquiſſe, et in errores varios incurriſſe. Fuiſſe ſectatores Pauli maximam partem homines pauperes, numero tamen ſuperaſſe fautores Petri et Iacobi, hoc vel exinde apparere, quod homo ille, qui nouercam in matrimonium duxerat, (qui haud dubie ex anti-Paulinorum numero erat) per plurima vota coetu excluſus ſit. Hunc nimirum hominem *Michaelis Einleit. Th. II.* p. 1220 ſq. et *Storr* §. 12. p. 91. not. 173. exiſtimant fuiſſe ex gentilem, ad religionem Iudaicam transgreſſum, et inde factum Chriſtianum; iudaica enim opinione eiusmodi ſcelus adiuuari et defendi omnino potuiſſe; ſed hoc negat *Schmid* H. C. pag. 612 ſq. *Krauſius* vero ad V, 1. negat, hominem cum nouerca matrimonium iniiſſe, ſed tantum eam ſtupraſſe. — De aliis vitiis, quibus tunc temporis indulgebant Corinthii vid. *Storr* l. c. *Michaelis* pag. 1221 ſq. *Krauſe* pag. 65. *Schmid* p. 611 ſqq. — *Occaſionem* hanc epiſtolam conſcribendi proximam dederat Paulo epiſtola Corinthiorum. Etenim ſcripſerat Apoſtolus Corinthiis epiſtolam, nunc quidem deperditam [oo]), quam minus recte intellexerant, quare hanc ipſam ob cauſſam, vt Apoſt. mentem ſuam accuratius exponeret, omninoque quaeſtiones nonnullas alias, inter ipſos exortas, ſolueret, cum litteris ad eum miſerunt *Stephanum*, *Fortunatum*, et *Achaicum* 1 Cor. XVI, 5 ſq. vid. *Michaelis* l. c. pag. 1230. *Krauſe* pag. 33 ſq. ad hanc ergo Corinthior. epiſt. Paulus reſcripſit eam, quam nos quidem nominare ſolemus primam, et V, 11. innuit epiſtolam illam, quam antea ſcripſerat; verbis nempe ἐν τῇ ἐπιϛολῇ. Sunt quidem, qui haec verba intelligenda eſſe praecipiant de hac ipſa noſtra ep. prima, vt *Stoſchius* in diſſ. *de epp. Apoſtolor. non deperditis* pag. 75 ſqq. et ipſe *Fabricius* noſter, cuius verba adponamus: „verba 1 Cor. V, 9. ἔγραψα „ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιϛολῇ, reddenda eſſe: *ſcripſi vobis in hac epiſtola*, neque aliam quandam „epiſtolam, quam ante priorem ad Corinthios Paulus ſcripſerit, ſed hanc ipſam reſpicere „oſtendi in cod. Apocrypho N. T. pag. 919. Poſſunt etiam verba ἔγραψα ὑμῖν reddi, *ſcribo* „*vobis*. Sic in ep. Philippi ad Athenienſes ap. Demoſthen. Orat. de corona: γέγραφα ὑμῖν, „ἵνα μὴ πλεῖον ἐνοχλεῖτε περὶ τȣ́των *ſcribo vobis, ne amplius de his loboretis*. Epiſtola VIII. „earum, quae Phalaridi tribuuntur: γέγραφά σοι συντόμως *ſummatim tibi ſcribo*. Quod „vero nullam epiſtolam ad Corinthios Paulus ante hanc miſerit, declarat etiam ſignum et „nota

oo) *Whiſtonii* quidem eiusmodi epiſtolam Pauli ad Corinthios, armenica lingua conſcriptam, vna cum Moſis Chorenenſis hiſtoria armenica, ediderunt Lond. 1736. 4. quam pater *Whiſtonius* pro genuina venditauit; eam vero ſuppoſiticiam eſſe, recte demonſtrarunt *Moshem.* in Prolegg. ad h. epiſt. noſtram et ad V, 9. nec non *Michaelis Einl.* Th. II. §. 179. p. 1230. *Kuin.* Sed omnium copioſiſſime hiſtoriam harum epp. perſecutus eſt Venerandus ſenex, *Carpzouius* in praef. ad edit. earum: *Epiſtolae duae apocryphae, altera Corinthiorum ad Paulum Apoſt., altera Paulli Apoſt. ad Corinthios quae dicitur periiſſe ex cod. MS. Armenico nunc primum editae ſeparatim, Graeceque et Latine verſae, et additis Guil. atque Geo. Whiſtoniorum Notis, Praefat. et animaduerſionibus auctae a Ioa Bened. Carpzou.* Editio altera auctior. Lipſ. 1776. 8. *Beck.*

Digitized by Google

„nota manus ſuae, quam, veluti antea incognitam, Corinthiis in extremo epiſtolae adſcribit. „Conf. *Grotium* ad 2 Theſſ. III, 17." verum omnino epiſtolam deperditam eſſe intelligendam, docuerunt *Grotius* et *Bengelius* ad V, 9. 11. *Moshem.* Prolegg. ad hanc ep. et ad l. c. *Michaelis Einleit.* pag. 1230. not. o. *Storr* l. c. pag. 34. not. 62. *Krauſe* pag. 32 ſqq. Quo *anno* et *loco* noſtra ep. ſcripta ſit, variant interpp. Epheſo miſſam ad Corinthios circa annum LVI. vel LVII. notant *Euthalius* pag. 589. *Pearſonius* Annal. Paulin. *Michaelis* §. 177. pag. 1211. Alii Philippis, vel in itinere, cum Epheſum tenderet, ſcriptam eſſe epiſtolam opinantur, e quorum nūmero ſunt *du Pin* Prolegg. tom. II. pag. 48. *Sandhagenius*, et *Fabricius* noſter.

3) *Poſterior ad Corinthios.* Vt prioris epiſtolae ſeueritatem emolliret Apoſtolus, poſtquam compererat ex ore ipſius Titi, quem Corinthum miſerat, ceſſiſſe Corinthios ipſius cohortationibus; et vt eos in virtutis ſtudio confirmaret, atque prorſus ab vitiis erroribusque, quibus hactenus indulſerant, abſtraheret, hanc iis poſteriorem epiſtolam ſcripſit, anno LVII. paucis menſibus interiectis, vt ſtatuunt *Pearſonius*, *Millius*, Prolegg. *Ioh. Clericus* alii, a quibus tamen diſcedunt *Schmidius* in H. C. pag. 622. qui a. Chr. LII. et *Harenbergius*, qui in bibl. Brem. Claſſ. VII. p. 889 ſq. anno LV. ſcriptam ep. eſſe cenſent. Argumentum litterarum prolixius expoſuerunt *Schmid* l. c. pag. 623. et *Michaelis Einleit.* §. 183. pag. 1240. alii.

4) *Epiſtola ad Galatas.* Chriſtiani in Galatia, ſiue Gallograecia [pp]), viuentes, quibus haec ep. deſtinata erat, fuerant, antequam ſeſe ad Chriſti ſigna contulerant, vel Iudaeorum, vel gentilium ſacris addicti. Non enim poteſt recte defendi ſententia *Ioh. Braunii* in Select. Sacris lib. I. cap. 5. et *Theod. Haſaei* in biblioth. Brem. Claſſ. IV. pag. 1014. ad Galatas ex-Iudaeos tantum, hanc ep. eſſe exaratam; nam ipſa ep. hanc ſententiam ſatis euidenter refutat. Viuebant autem inter Galatas homines Iudaei, qui, quamquam nunc Chriſtiani, tamen adeo circumciſionis, reliquorumque rituum Moſaicorum tenaces erant, vt Chriſtianis reliquis quoque eorum iugum imponere vellent, et cum facile intelligerent, Paulum nunquam ipſorum conamina eſſe probaturum, auctoritatem ipſius omni modo minuere et debilitare ſtuderent. Conf. *Koppius* in Prolegg. ad h. ep. pag. 4. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1200 ſq. §. 174. Huius rei fama peruenerat ad apoſtolum, qui adeo has litteras conſcripſit, vt ab his erroribus auocaret Galatas. Eum hac in epiſtola paullo vehementius ſcripſiſſe, obſeruarunt plures; obſeruauit hoc idem Tertullian. adu. Marcion. lib. I. cap. 20. qui monet, Paulum ſcripſiſſe *adhuc in gratia rudem, vt neophytum, feruenter.* Verba Tertull. adtulerunt *Grotius*, (cui tamen cauſſa vehementioris ſcriptionis, quam Tertull. adfert, minime ſeſe probat, vide eum,) *Calouius* et *Michaelis*. Hanc ergo epiſtolam inter Paulinas primam fuiſſe, (ſicuti ſtatuit Marcion; v. Epiphan. haer. XLII. coll. *Schmid* H. C. pag. 609.) non poteſt ſatis certo colligi ex Tertulliani verbis, etſi hanc ſententiam plures amplexi ſint, v. c. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 173. pag. 1193 ſqq. qui, quum duo commemorentur in litteris ſacris Pauli in Galatiam itinera, Act. XVI, 6. XVIII, 23. hanc ep. ſtatim poſt primum ad Galatas iter, anno circiter XLIX. conſcriptam adfirmat. *Grotio* autem ſcripta videtur eodem

pp) Γαλατία Ἑλλάς haec dicitur Themiſtio Orat. XXIII. p. 299. Mentio Γαλατῶν pro Gallograecis in Callimachi hymno in Delum v. 184. ad quem locum vid. *Spanhemius* pag. 439. *Fabric.* add. *Cellarii* Geograph. Ant. tom. II. pag. 173.

Digitized by Google

dem tempore, quo ep. ad Rom. a. Chr. LV. *Eliae du Pin* Prolegg. bibl. tom. II. pag. 49 ſq. anno LVI. extremo, vel initio anni LVII. *Fabricio* noſtro, non diu poſt epiſt. ad Rom. in itinere verſus Hieroſolymam a. Chr. LVIII. *Koppio* denique, poſt ſecundum iter, ante annum LIV. vel LI. pro diuerſo nimirum modo XIV. annos Gal. II, 1. vel a conuerſione Pauli, vel ab vltimo eius in vrbem Hieroſolymam itinere, computandi. Conf. ad h. l. *Koppium* in Prolegg. pag. 8 ſq. et *Strothium* in (*Eichhornii*) *Repertor. für bibl. und morgenl. Litterat. Th. IV.* pag. 41 ſqq. *Semlerum* Prolegg. ep. ad Gal. — *Storrius* in diſſ. *de epiſtolar. catholicarum occaſione et conſilio*, exiſtimat, hanc epiſtolam eſſe adpendicem ad ep. Hebraeis ſcriptam, et vtramque iisdem Aſiae minoris eccleſiis fuiſſe deſtinatam. — Ceterum non minus *de loco*, quo epiſtola ſcripta ſit, diſſentiunt inter ſe interpretes; quorum varias ſententias enarrauit *Michaelis* l. c. pag. 1198. *Romae* exaratam eſſe epiſtolam, docent ſubſcriptio, quae in noſtris codd. legitur, et *Salmaſius* Apparat. pag. 19. laudatus a *Fabricio* noſtro; hanc vero ſententiam reliquarum omnium maxime improbabilem eſſe, recte iudicarunt *Koppius*, et *Michaelis*, alii. Nihil prorſus de loco conſtitui poteſt.

5) *Epiſtola* illa, quae in codd. noſtris *Epheſiis* eſt inſcripta, num etiam vere ad Epheſios fuerit miſſa, dubitatum et in varias partes diſputatum eſt. Conf. hanc in rem: *Wolſius* in Curis Prolegg. in h. ep. *Millius* ad Eph. I, 1. Prolegg. pag. 8. ſ. 71. *Bengelius* in Apparatu, et Gnomone, *Schmid* H. C. pag. 644 ſqq. *Fabricius* noſter in cod. Apocrypho N. T. p. 858. *Wetſtenius* ad Eph. I, 1. *Lardner* Supplem. to the firſt Book of the ſecond part of the Credibility etc. vol. II. pag. 387. *Koppe* Prolegg. ad h. ep. *I. h. Andr. Cramer Uebersetzung des Briefs an die Epheſer* (Hamburg u. Kiel 1782. 4.) *Ernſt. Michaelis Einleit. Th. II.* §. 200. pag. 1283 ſqq. etc. Alii nimirum interpretum haſce litteras *Laodicenis*, alii *Epheſiis*, alii denique *pluribus eccleſiis* deſtinatas, et *encyclicas* fuiſſe, docent. — Atque inter eos quidem, qui *Laodicenis* inſcriptas fuiſſe haſce litteras adfirmant, e recentioribus nominandi ſunt inprimis, *Millius* Prolegg. §. 71 ſqq. *Sam. Crellius*, *Benſonius*, *Wetſtenius*, *Grotius*, *Iac. Pearcius* in notis ad Epiſt. ad Phil. pag. 114 ſq. *Wallius* in notis Critt. in N. T. anglice editis pag. 280. *Semlerus Geſchichte der Glaubensl.* B. I. pag. 95. alii, quos laudarunt *Lardnerus* et *Wolſius*. Hi ergo omnes I, 1. pro ἐν Ἐφέσῳ legendum eſſe praecipiunt, ἐν Λαοδικείᾳ. Argumentis vero vtuntur potiſſimum his: prouocant *primo* ad Marcionis teſtimonium; verum vid. *Michaelis* l. c. pag. 1283 ſq. *Koppe* pag. 257. *deinde* ad nonnullos locos ep. v. c. I, 15. III, 2. 4. etc. ita comparatos, vt ex iis adpareat, ſcriptam fuiſſe hanc ep. eccleſiae, nomine tantum Apoſtolo cognitam. vid. *Michaelis Einleit.* pag. 1286 ſq. *porro* ad ſimilitudinem, quae inter hanc et epiſtolam, Laodicenſium epiſcopo Apoc. II. inſcriptam, intercedat, quo argumento vſus eſt inprimis *Wetſtenius*; at vide *Michael.* pag. 1291. *denique* ad Col. IV, 16. ibi, inquiunt, commendat Ap. Coloſſenſibus lectionem epiſtolae ad Laodicenos, vt eo accuratius mentem ſuam poſſint cognoſcere, ſed epiſtolae ad Epheſ. et Coloſſ. adeo ſibi ſunt, et quoad formulas, et quoad ſingulas voces, ſimiles, vt pateat, per illam ad Laodicenos epiſt. non niſi hanc Epheſiis, vt vulgo velint, inſcriptam, intelligendam eſſe. Conf. *Michaelis* pag. 1290. et infra ad ep. ad Coloſſ. notata. — Qui vero vnice *Epheſiis* has litteras perſcriptas fuiſſe contendunt, has inprimis, ad comprobandam ſuam ſententiam, rationes adferunt: 1) omnes codd., verſſ. vett., et antiquiſſimi patres, Ignatius, Irenaeus, Clem. Alex. Tertullian. Cyprian. etc. legunt I, 1. τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφέσῳ vid. *Michaelis* pag. 1284. *Lardner* l. l. cap. 13. *Cramer* pag. 5 ſq. 2) Tertulliani adu. Marcion. V, 17. verba: *eccleſiae quidem*

Digitized by Google

quidem veritate epiſtolam ipſam ad Epheſios habemus emiſſam, non ad Laodicenos, ſed Marcion ei titulum aliquando interpolare geſtiit, quaſi et in iſto diligentiſſimus explorator; eſſe ita interpretanda: codd. Tertulliani et orthodoxorum legerunt verba ἐν Ἐφέσῳ, Marcion vero in codd. ſuis ea deleuit, eorumque loco ſubſtituit ἐν Λαοδικείᾳ. vid. *Cramer* pag. 11 ſq. vbi *Koppianam* explicationem illorum verborum: (Prolegg. p. 257.) *defuit in codd. antiquiſſ. inſcriptio ep., fuit tantum eccleſiae traditio, eam Epheſiis perſcriptam fuiſſe;* vtpote maxime improbabilem reiicit. 3) loci illi I, 15. III, 2. 4. commode poſſunt ita explicari, vt non repugnent ſententiae eorum, qui ad Epheſios datas literas adfirment. — Qui vero has litteras *encyclicas* fuiſſe ſtatuunt, in exornanda hac ſua ſententia mirifice inter ſe diſſentiunt. *Vſſerius* nimirum, in annal. ad a. Chr. LXIII. pag. 646 ſq. *Bengelius* in Gnomone N. T. et Apparatu Crit. exiſtimant, Paulum Tychico plura dediſſe har. litterar. exemplaria, vt ea inter eccleſias, ad quas perventurus eſſet, diſtribueret, in vnoquoque autem, eo loco, vbi ponendum fuiſſet eccl. nomen, ſpatium fuiſſe relictum hunc in modum: τοῖς οὖσιν .... καὶ πιστοῖς. Quod vero in codd. nonnullis reperiantur verba ἐν Ἐφέσῳ, huius rei cauſſam inde eſſe repetendam, quod ſint deſcripti ab exemplari, Epheſiis tradito. *Zachariae* (*Paraphraſtiſche Erklärung der Briefe Pauli Th. I. Einl.*) ſtatuit, litteras pertinuiſſe ad Epheſios et reliquas adiacentes Aſiae minoris eccleſias; Epheſiorum in inſcriptione factam eſſe mentionem, quod haec eccleſia mater illarum fuerit. Quae ſententia nobis maxime probabilis videtur. Aliam ingreſſus viam *Koppius*, negat, epiſtolam *Epheſiis* vel *Laodicenis* vnice aut potiſſimum ſcriptam fuiſſe; negat, in antiquiſſ. codd. ſec. I. et II. ineunte eccleſiae certae mentionem factam eſſe in inſcriptione. Quod ex Tertulliani loco euincere ſtudet, pag. 257 ſqq. de quo ſupra diximus; adfert etiam hanc in rem locum Baſilii M. contr. Eunomi. Lib. II. pag. 258 ſq. de quo conſ. etiam *Michaelis* pag. 1295 ſqq. §. 203. et *Schmid* H. C. pag. 646. negat denique, quicquam in hac ep. deprehendi, quod probabile reddat, eam potiſſimum Epheſiis ſcriptam fuiſſe. Itaque cenſet *Koppius*, epiſtolam quidem eſſe encyclicam, miſſam ad eccleſias plures, ſed per has eccleſias intelligendas omnes eas eſſe, quas decedens Roma Coloſſas; Tychicus in hoc ipſo ex Italia in Aſiam minorem itinere ſuſcepto, adiiſſet, maxime cogitandum de iis eccl. quos coram non vidiſſet Apoſtolus; an in his eccleſiis Epheſina quoque numeranda ſit, non conſtare, ſed nec veroſimile eſſe, potius probabile, ep. etiam ad Laodicenos fuiſſe miſſam Prolegg. p. 264 ſq. — De *conditione* eccl. Epheſinae v. *Salomon van Till* in Iſagoge, commentario in h. ep. latine Amſtelod. 1726 4. edito, praemiſſa, *Gudius*, quem laudauit *Wolfius* in Curis pag. 4. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 204. pag. 1297. alii. — Quod denique *locum* et *tempus* ſcriptionis adtinet, in eo ferme omnes, (exceptis *Beza* et *Oedero*, de quibus v. Wolf. in Curis Prolegg. in h. ep. p. 5 ſqq.) conſentiunt, ſcriptam eſſe ep. Romae, quum Paulus ibi captiuus teneretur, eodem fere tempore, quo ep. ad Coloſſ. h. e. circa a. Chr. LXI. vel LXII. ſi *Pearſonium* et *Koppium* ſequimur; anno autem LVIII. ſi audimus Hammondum.

6) *Epiſtola ad Philippenſes* qq) miſſa eſt ad Chriſtianos, Philippis viuentes. *Philippi* autem, (nunc Philippopolis,) erat colonia Romana. vid. *Vaillant* Num. aen. imp. tom. I. pag. 160.

qq) Qui plures Philippenſibus epiſtolas a Paulo miſſas contendunt, nituntur loco Polycarpi epiſt. cap. 3. ὃς καὶ ἀπὼν ὑμῖν ἔγραψεν ἐπιστολάς. Sed certum eſt, ἐπιστολὰς etiam in plurali numero interdum de vnica dici epiſtola, vt demonſtraui in cod. apocrypho N. T. p. 914 ſq. Ita latini quoque

pag. 160. *Spon* Miſcell. Erud. Antiq. pag. 173. et vrbs Macedoniae nobilis, vnde et in nummis nominatur πρώτη. conf. *Spanhem.* de vſu et praeſt. numiſm. Diſſ. IX. pag. 583 ſq. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 205. pag. 1301 ſq. *Stephanus le Moyne* Var. Sacr. vol. II. Paulus, qui in hac ciuitate bis fuerat praeſens, Act. XVI, 12. XX, 6. ipſe ibi eccleſiam condiderat. Ex vrbe Roma a Paulo, captiuo, hanc eſſe epiſtolam miſſam, omnes vno quaſi ore profitentur. Negauit quidem hoc *Oederus*, peculiari libello, Onoldi 1731. edito, atque probare ſtuduit, epiſtolam longe prius, non multo poſt Philippenſium conuerſionem, calamo fuiſſe exceptam; ſed docte ſatis refutarunt eum *Wolfius* in Curis pag. 168 ſqq. *Michaelis Einleit.* §. 206. pag. 1306 ſq. qui quidem poſterior l. c. oſtendit, hanc ep. ſcriptam eſſe poſt epp. ad Coloſſ. et Epheſ. a. C. LXV. *Pearſonius* et *Clericus* vero a. LXII. ſcriptam exiſtimant. Tabellarius huius ep. erat Epaphroditus, quem, iudice *Fabricio* noſtro, *Fraſſenius* Disquiſit. bibl. p. 207. male diſtinguit ab Epaphro, de quo Col. I, 13. IV, 12. ſermo eſt. Diſtinguit eum etiam *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 197. extr. p. 1277. Conf. *Wolfius* in Curis ad Col. I, 7.

7) *Epiſtola ad Coloſſenſes*, ſiue ex antiqua ſcribendi ratione, ad *Colaſſenſes* (vid. *Wolf.* Cur. ad I, 2. *Calov.* Prolegg. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1275 §. 197.) data eſt Chriſtianis, qui viuebant in vrbe Phrygiae Pacatianae, Coloſſis, de qua ciuitate conf. *Cellarius* Geogr. Ant. tom. II. pag. 153. *Wolfius* l. c. et *Michaelis* l. l. Scriptam eſſe hanc ep. antequam Paulus Coloſſenſes vidiſſet, interpretes plurimi adfirmant, et laudant hanc in rem II, 1. I, 4. negauit tamen hoc poſt Theodoretum, *Larduerus* Supplements cap. XIV. quem vero refutauit *Michaelis* l. c. pag. 1277. Conſcripta eſt ep. omnium fere conſenſu, eodem tempore, quo illa ad Epheſios, vt vnumquemque ſatis ſuperque docet ſimilitudo, quae inter vtramque epiſtolam deprehenditur, maxima. Pleriſque perſuaſum eſt, exaratam eam eſſe anno circiter LXI. vel LXII. non *Epheſi*, vt placuit *Eraſmo*, ſed *Romae*, vt omnis antiquitas credidit. Quoniam vicina erat Laodicea, hinc rogauit Paulus Coloſſenſes, IV, 16. vt hanc epiſtolam communicarent cum Laodicenſibus, ſicuti optabat, vt Laodicenſes cum Coloſſenſibus communicarent literas, quas ad Apoſtolum miſiſſent. Ita enim intelligenda videntur verba τὴν ἐκ Λαοδικείας. vid. *Theodoret.* ad h. l. tom. III. pag. 501. *Chryſoſtomus* tom. XII. pag. 249. *Michaelis Einleit.* §. 199. pag. 1280 ſqq.

8) *Epiſtola prior ad Theſſalonicenſes* interpretibus haud paucis omnium, quas Paulus ſcripſit, epiſtolarum, prima videtur; quae iam fuit opinio Chryſoſtomi et Theodoreti Praef. in ep. Pauli tom. III. pag. 2. In conſtituendo autem ſcriptionis anno mirifice variant. Scriptam eam eſſe putat *Lud. Cappellus* a. C. XLVII. *Henr. Dodwellus* de iure Laicor. pag. 232. a. XLIX. *Schmidius* H. C. pag 600. a. XLVIII. *Hammondus* L. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1207. LI. *Pearſ. Mill.* in Prolegg. §. 4. *Clericus* LII. *Vſſerius*, *Koppius* in Prolegg. pag. 133. a. LIV. *Grotius* quidem in notis ad limen ep. 1. et 2 Theſſ. III, 17. eam epiſtolam, quam nos nominamus *poſteriorem*, ſtatuit eſſe *priorem*, ſed argumentorum, quae protulit, leuitas

que ſcriptores, vt Plinius, XXXIII, 3. *M. Bruti in Philippicis campis epiſtolae reperiuntur, frementes fibulas tribunitias ex auro geri.* Iuſtin. XI, 12. *tertias epiſtolas et per epiſtolas Alexandrum deprecatur:* atque XI, 8. *accepto poculo epiſtolas* (Parmenionis epiſtolam ſuperiore die redditam) *Medico tradidit. Fabric.* conf. etiam *Wolfii* Curas, Prolegg. in ep. ad Philipp. p. 166. [et *Ioh Gottfr. Am-Ende* Specimina II. epiſtolae ad Philipp. perpetua adnot. illuſtr. 1789. 1791. 8. in Prolegg.]

Digitized by Google

leuitas ſatis eſt detecta a *Sam. Basnagio* in Ann. ad a. C. LI. nr. 4. *Henrico Moro* in Opp. Theologg. pag. 176. *Calouio* in Prolegg. *Koppio* Prolegg. p. 134. *Michaels Einleit. Th. II.* §. 176. extr. pag. 1210. Hanc priorem ad Theſſ. ep. *Athenis* miſſam eſſe a Paulo, qui eos iam vidiſſet, notante *Fabricio* noſtro, monuit Euthal. pag. 656. Sed eam eſſe *Corinthi* ſcriptam, plures demonſtrare ſtuduerunt. vid. *Hammondus* Prolegg. *Millius* in notis ad ſubſcriptionem, alii rr).

9) *Poſterior* ergo *ad Theſſalonicenſes* ſcripta eſt poſt illam priorem; quo vero tempore, non ſatis conſtat. Pleriſque eodem anno ſcripta videtur, quo prior; et quidem, vt volunt *Wolfius*, *Clericus* et *Fabricius* a. C. LII. Corinthi. *Koppius* non certo definiri poſſe adfirmat, vtrum ſit ſcripta Corinthi, an poſt diſceſſum ex Corintho, ex alia quadam Graeciae minoris ciuitate. *Pearſonius* nominat ſcriptionis annum LIII. *Vſſerius*, LIV. *Lud. Cappellus*, XLVIII.

10) *Prior ad Timotheum.* Timotheus, cui Paulus duas epiſtolas inſcripſit, graecum patrem, (vt videtur *Wolfio* in Curis, portae proſelytum,) matrem, ex gente Iudaica, Eunicen, patriam vero, Lyſtram, Lycaoniae oppidum, habuit. Act. XVI, 1. ss) Eum Epheſi reliquerat Paulus, vt coetum Chriſtianorum, nuper demum collectum, in ordinem redigeret, ibique adhuc verſabatur Timotheus, quum hanc priorem epiſtolam Apoſtolus ſcriberet. Epiſcopi munere in illa eccleſia functum eſſe Timotheum, docent Sophronius, a *Wolfio* laudatus, et *Hammondus*; archiepiſcopum eum fuiſſe, (quem tamen honorem prorſus tunc ignorabat eccleſia,) adfirmat *Cornelius a Lapide*, cuius opinionem laudauit, laudatamque refutauit *Calouius* in Prolegg. in h. ep. Erat potius euangeliſta, de quo doctorum eccl. primae genere vid. *Ioh. Andr. Quenſtedii* Antiquit. Bibl. et Eccleſ. cap. 2. pag. 79. §. 8. *Frid. Spanhemius* in Hiſt. Chriſt. ſec. I. cap. 12. Opp. tom. I. pag. 568 ſq. *Ioh. Franc. Buddeus* de eccleſ. Apoſtol. pag 688. *Witſius* in Miſcell. I, cap. 21. §. 53. *Franc. Burmannus* in Exercit. Academ. part. II. nr. 15. *Suicerus* Theſ. Eccleſ. tom. I. pag. 1234. Conf. praeterea, Diſſ. *de ordinatione Timothei, ad* 1 Tim. IV, 14. *et* 2 Tim. I, 6. *auctore M. Woldemar. Salom. Hausdorf*, *Vit.* 1754. 4. et Diſſ.: *analyſis logica* II. *epiſtolae Pauli ad Timoth. auct. Ioh. Bernh. Rembowsky A. M. Lipſiae* 1752. 4. pag. 3 ſq. — Scripta eſt haec epiſtola Pauli, ſi fides Euthalio pag. 686. et ſubſcriptionibus, *Laodiceae*, quae erat Phrygiae Pacatianae metropolis; ſed *Athenis*, Arabs Erpenii; *in Macedonia* aliquot codd.; *Philippis* Millius, Beza; *Troade* Schmid H. C. pag. 617. ſcriptam eam eſſe docent. Tempus ſcriptionis a pleriſque refertur ad ann. LXV. a *Lud. Cappello* aliisque ad an. LII. Eccleſiam Epheſinam tunc temporis per Eſſenos

 maximo-

rr) De loco 2 Theſſ. II, 2. vbi falſam ſub apoſtoli nomine ab impoſtoribus iactatam epiſtolam memorari nonnulli exiſtimant, dixi in cod. Apocrypho N. T pag 9·6 ſq. *Fabric.* add. *Noeſſelti* Opuſcc. Theol. tom. II. pag. 257. *Koppius* Excurſu II. in ep. ad Theſſ pag. 220. et quae nos de hoc loco diſputauimus in Obſſ. ex libris apocryphis V. T. ad N. T. pag. 149. *Kuin.*

ss) Extat etiam Polycratis, (in Act. Sanctor. tom. II. 24. Menſ. Ianuar. pag. 566.) epiſcopi Epheſeni, narratio de vita Timothei, quam vero *Tillemontius* dans les Memoires etc. tom. II. pag. 26·. 475 ſq. ſaeculo quinto vel ſexto a quodam eccleſiae Epheſinae homine conſcriptam cenſet. conf praeterea *Hermann. Witſius* in Exercit. Acadd. pag. 316 ſq. et quae notauit *Caueus* in eius vita. *Kuin.*

maximopere turbatam fuiſſe, demonſtrare ſtuduit *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1244 ſq. contra quem diſputauit *Schmid* in H. C. pag. 619 ſqq.

11) *Poſteriorem ad Timotheum* conſcriptam eſſe a Paulo *Romae*, carceri incluſo, eſt in aprico poſitum. conſ. cap. I, 8. 12. 16. 17. II, 9. vtrum vero prima an ſecunda captiuitas intelligenda ſit? de eo dubitatur; bis enim Romae captiuum fuiſſe Paulum, vt paulo ſuperius notatum eſt, interpretum plurimi ſtatuunt. Et in eorum quidem numero, qui *priora* vincula, de quibus Act. extr. ſermo eſt, defendunt, ponendi ſunt *Baronius* ad a. C. LIX. nr. 10 ſq. *Lightfootus, Lardnerus* Supplem. tom. II. pag. 226 ſqq. *Hammondus, Caueus, Witſius* alii. Contrariam vero ſententiam, hanc nimirum epiſtolam ad poſteriora vincula eſſe referendam, euincere ſtuduerunt *Sam. Basnagius* Annal. tom. I. pag. 726. *Belloſobrius* in Préface ſur la ſeconde epitre à Timothee pag. 378. *Moshemius* in ſeiner *Erklärung der Briefe an den Timoth.* pag. 629 ſqq. *Clericus, Michaelis Einleit. Th. II.* §. 211. pag. 1322 ſqq. Scriptam eam eſſe putant vel a. C. LXIV. Neronis XI, vt *Lud. Cappellus*, vel a. LXVI. Neronis XII, vt *Vſſerius, Schmid* H. C. pag 673. vel a. C. LXVII. vt *Pearſonius, Clericus, Millius*, eamque omnium epiſtolarum Paulinarum vltimam profitentur. *Kuin.*]

Epiſtolas ad Timotheum a quibusdam haereticis reiectas, teſtatur Clemens II. Strom. pag. 383. De Marcionitis certe hoc conſtat e Tertulliano, Hieronymo et Epiphanio, ne dicam de illis, quos infra notabo omnes Pauli epiſtolas reieciſſe. *Fabric.*

[12) *Epiſtola ad Titum* [ll]), gentilem, (Gal. II, 3.) ex Aſia oriundum, quem Paulus Chriſtianum fecerat, ſcripta eſt eo tempore, quo ex ipſius Pauli mandato in Creta commorabatur, vt eccleſiam, nuper ibi conditam, in ordinem redigeret, coll. I, 5. Si ſequimur ὑπογραφὴν, ſcripta eſt *Nicopoli;* ſed huic ipſi ſubſcriptioni fidem habendam eſſe, plurimi negant: exiſtimant potius vel exaratam eam eſſe in quodam Macedoniae aut Achaiae oppido, vt *Schmid* H. C. p. 636. vel Coloſſis, vt *Millius* Prolegg. §. 122. qui idem per *Nicopolin*, III, 12. memoratam, non cum Theodoreto ad h. l. Thraciae vrbem, ſed non minus quam *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 208 p. 1313 ſqq. et *Schmid* l. c. intelligit Nicopolin, in Epiro ſitam. Annus ſcriptionis *Millio* eſt a. Chr. LXIV. *Vſſerio* et *Pearſonio* LXV. *Baronio, Hammondo* LV. ſed *Lud. Cappello* LI. Ceterum Titus non functus eſt munere epiſcopi, vt voluerunt *Grotius* et *Millius*, nec archiepiſcopi, vt *Hammondus* ſtatuit, vel Superintendentis Generalis, vt *Calouio* placuit, ſed, ſicuti recte monuit *Clericus*, euangeliſta fuit, quo eodem munere et functus eſt Timotheus. *Kuin.*]

Epiſtolam ad Titum reiecit Marcion, teſte Tertull. V, 21. et Hieronymo in commentar. atque Epiphanio; itaque apud Philaſtrium error eſt cap. 45. ſcribentem de Marcione: *ſecundum Lucam autem euangelium ſolum accipit, non euangelia: nec epiſtolas Pauli, niſi ad Timotheum et Titum.* At recte Auguſtinus IV, 16. de doctrina Chriſtiana, *has*, inquit, *tres apoſtolicas epiſtolas ante oculos habere debet, cui eſt in eccleſia doctoris perſona impoſita. Fabric.*

[13) *Epi-*

ll) De Tito vid. Acta Sanctor. IV. Ian. *Fabric.* et alios quos laudauit Wolfius in Curis, add. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 207. pag. 1309 ſq. *Kuin.*

[13) *Epiſtola ad Philemonem.* Philemon [uu]), ad quem breuiſſimam ſane epiſtolam Paulus conſcripſit, fuit, auctore Hieronymo, Coloſſenſis, monente Theodoreto, Phryx; quod vtrumque omnino verum eſſe poteſt, quum, vt ſupra dictum eſt, Coloſſarum vrbs, fuerit vrbs Phrygiae Pacatianae. Fuiſſe autem Philemonem Coloſſenſem, ſaltim in huius vrbis vicinia habitaſſe, colligi poſſe videtur etiam ex loco Col. IV, 9. vbi Oneſimus vocatur *ὁ ἐξ ὑμῶν* h. e. *popularis veſter*, atque Paulus etiam ſalutat Archippum. Philemonem ab ipſo Paulo ad religionem Chriſtianam eſſe adductum, eum nimirum, quum Paulus Epheſi eſſet, (conſtat enim, Apoſtolum non fuiſſe Coloſſis,) in hanc vrbem veniſſe, probare volunt ex huius ep. v. 19. vid. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 196. pag. 1274. negat tamen hoc *Ioh. Georg. Carol. Klotzſch* in diſſ. *de occaſione et indole epiſtolae Pauli ad Philemonem* (Viteb. 1792. 4.) pag. 10 ſq. Eum autem fuiſſe virum haud ignobilem, vel exinde patet, quod in ipſius aedibus conuenire ſolebant Chriſtiani coll. v. 2. (*Storrius* enim, in Diſſ. *in epiſtolae ad Coloſſ. partem alteram et epiſtolium ad Philemonem* Tubingae 1787. 4. p. 41. ſine idonea cauſſa, vt videtur ſtatuit, Chriſtianos, qui in Philemonis aedibus conueniſſent, fuiſſe tum liberos tum famulos, vno verbo, familiam ipſius,) quod munificentia eius praedicatur v. 7. coll. v. 22. hinc etiam Chryſoſtomus tom. XII. pag. 669. Φιλήμων, inquit, *ἀνήρ τις τῶν θαυμαστῶν καὶ γενναίων.* Iam quum Paulus eum v. 2. nominat ſuum *συνεργὸν*, exinde coniecerunt, eum functum eſſe Coloſſis munere eccleſiaſtico, quod ſane admodum probabile eſt, etſi ceteroquin hoc non poſſit vnice ex hoc vocabulo colligi; quum *συνεργὸς* in genere tantum indicet, Philemonem operam quamdam augendae religioni nauaſſe, vid *Pauli apoſtoli ad Philemonem epiſtola graece et latine illuſtrata — a Lebr. Chriſt. Gottlob Schmid Lipſ. 1786.* 8. pag. 16. Diaconum eum fuiſſe, non ſine probabilitatis ſpecie ponit *Michaelis* l. c. Coloſſenſium vero epiſcopum eum fuiſſe, arbitratur *Hofmannus* in introduct. ad lect. ep. ad Coloſſ. §. 18 quam eandem opinionem fouit quoque *Fabricius* noſter, qui ſcripſit: *curam Coloſſenſis eccleſiae tum gerebat.* Ex huius igitur Philemonis domo, Oneſimus [vv]) ſeruus, rebus ſuis vel omnino male geſtis, (*ἠδίκησε* v. 19.) vel, vt volunt Theodoretus et Chryſoſtomus, furto commiſſo, aufugerat Romamque ad Apoſtolum peruenerat, a quo, quum ad religionem Chriſtianam adductus eſſet, hero cum his literis commendatitiis remiſſus eſt. — Mentio fit in inſcriptione

uu) De Philemone conf. *Ioh. Ens* in Biblioth. Sacra pag. 252. *Wilſius* in Meletem. Leidenſibus pag. 193. *Tillemont* dans les Memoires etc. tom. I. part. II. nr. 66. *Wolfius* in Curis Prolegg. *Kuin.*

vv) Oneſimus ſerui nomen etiam apud Sueton. Galba cap. 13. e *Mureti* emendatione XV, 11. Var. lectt. et Oneſimus Plutarchi ſeruus apud Galen de optimo docendi genere. Plures in antiquis inſcriptionibus apud *Gruterum* pag. 900, 13. 987, 8. etc. et *Sponium* Miſc. pag. 73. Sic Oneſiphorus L. 59. D. de manumiſſis teſtamento, et *Vtilius* apud Capitolinum in Marco cap. 29. *Chreſimus* libertus Auguſti apud *Gruterum* pag. 485, 2. *Vtilia* et *χρηστὴ* vel *χρηστίον*, nomina ancillarum. Vide *Menagii* cap. 31. amoenitatum Iuris, et *Val. Chimentelium* de honore biſellii cap. 8. Ad nomen Oneſimi vero, quod *Vtilem* ſonat, alludit Apoſt. V, 10. [ad quem locum vid. interpp.] — Oneſimum noſtrum, epiſcopum Berrhöenſem vocat auctor Conſtitutt. Apoſt. VII, 46. et ſub Domitiano paſſum tradunt Nicephorus et Menaea XV Febr. Euthalius pag. 707. *ἰστέον δὲ ὅτι οὗτος ὁ Ὀνήσιμος καὶ μαρτυρίῳ ἠξιώθη ἐν τῇ Ῥωμαίων πόλει, Τερτύλλῳ τῷ τηνικαῦτα τὴν ἔπαρχον ἐξουσίαν διέποντος, τῇ τῶν σκελῶν κλάσει τὴν ψῆφον ὑπομείνας τῷ μαρτυρίῳ.* Sed alius omnino, de quo in Ignatii ad Epheſios epiſt. cap. 1. Oneſimus, Epheſi epiſcopus, vt recte *Pearſonio* obſeruatum in Vindic. Ignatii pag. 379. Alium etiam Oneſimum, Byzantii epiſcopum, memorant Nicephorus CPol. et Philippus Cyprius in Chronico eccleſiae Graecae, *Fabric.* conf. *Wolfius* in Curis ad v. 10.

ne ep. Appiae atque Archippi. Illam fuiſſe Philemonis coniugem, hunc ipſius filium atque diaconum, plerisque perſuaſum eſt. Prouocant hanc in rem ad Col. IV, 9. et ad ſubſcriptionem huius epiſtolae in MS. Cryptoſerratenſi apud *Zacagnium* pag. 708. *πρὸς Φιλήμονα καὶ Ἀπφίαν δεσπότας Ὀνησίμου καὶ πρὸς Ἄρχιππον διάκονον τῆς ἐν Κολοσσαῖς ἐκκλησίας ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης διὰ Ὀνησίμου οἰκέτου.* Sed haec incerta ſunt. Scriptam hanc epiſtolam eſſe eodem tempore, quo litteras ad Epheſ. et Coloſſ. plurimi ſtatuunt, v. c. *Pearſonius, Wolfius* in Curis, *Clericus, Fabricius* noſter, alii, anno nimirum LXII. a quibus tamen diſcedunt *Lud. Cappellus* (cui ſcripta videtur a. LVI.) *Hammondus,* qui nominat a. LIX. *Vſſerius*, qui a. LXIV. exaratam eam eſſe exiſtimat. *Kuin.*]

Epiſtolae ad Philemonem breuitatem ſuam profuiſſe, vt *Marcionis* falſarias manus effugeret, teſtatur Tertullian. V, 21. et Hieron. praef. commentarii ad hanc epiſt. poſtquam dixiſſet, quosdam nolle eam inter epiſtolas Pauli recipere, cauſſatos, non ſemper apoſtolum, ne omnia Chriſto in ſe loquente dixiſſe, ſubiungit: *Pauli eſſe epiſtolam ad Philemonem, ſaltem Marcione auctore doceantur, qui quum ceteras epiſtolas eiusdem vel non ſuſceperit, vel quaedam in his mutauerit, atque corroſerit, in hanc ſolam manus non eſt auſus mittere, quia ſua illam breuitas defendebat.* Igitur forte apud *Epiphan.* tom. I. pag. 373. legendum *διὰ τὸ ὁλοσχερῶς αὐτὴν, οὐ διαστρόφως παρ' αὐτῷ κεῖσθαι.* Quod vero *Ioh. Gerhardus* in exegeſi loci de S. Scriptura §. 269. notat, *anomoeos quoque hanc epiſtolam vt more humano ſcriptam contemſiſſe, referente Epiphanio haereſi LXXVI.* apud Epiphanium non inueni, licet LXXVI. 6. pag. 991 ſq. de anomoeis tradat, quod prophetarum et apoſtolorum nomina contumeliis inceſſere non dubitauerint, et quando vrgeri rationum vi ac conſtringi ſe viderent, data fuga dicere conſueuerint, *τοῦτο ἀπόστολος ὡς ἄνθρωπος ἔφη haec apoſtolus tamquam homo dixit,* abuſi, vt exiſtimo, loco 1 Cor. VII, 12. quo tamen non hominis, erroribus obnoxii, opinionem Paulus opponit praecepto Dei; ſed apoſtolicam ſententiam diſerto *κυρίου*, h. e. Chriſti, verſantis in terris, mandato ſubiungit. *Fabric.* *)

[14) *Epiſtola ad Hebraeos*, vtrum a *Paulo,* an ab alio quodam conſcripta ſit, diu multumque diſputatum eſt. Ea autem eſt argumentorum in vtramque partem prolatorum indoles, vt nihil hac in re certi definiri poſſit, ſed potius cum *Origene* profitendum ſit: *τίς ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν, τὸ μὲν ἀληθὲς ὁ Θεὸς οἶδε.* Conferendi ſunt: *Calouius* in Prolegg. ad hanc epiſt. *Ezech. Spanhemius*, in libello peculiari, *de auctore epiſtolae ad Hebraeos* ww), *Lardner* Supplements to the Credibility of the Goſpel Hiſtory tom. II. cap. XII. pag. 311—386. *Carpzou.* Prolegg. ad exercitt. ſacrr. in ep. ad Hebr. *Ioh. Halletti* Diſſert. *de auctore et lingua originali ep. ad Hebr.* quae inſerta legitur Wolfii Curis Philoll. tom. III. pag. 806 ſqq. *Grotius* in Prolegg. ad hanc ep. *Schmid* Hiſt. Canon. pag. 659 ſqq. *Semler, Beyträge zu genauerer Einſicht des Briefs an die Hebr.* (coll. *Erneſti Neue theol. Bibl.* B. V. St. 3. S. 197 ſq.) *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 217. pag. 1339 ſqq. *Gottl. Chriſt. Storr Pauli Brief an die Hebr.* (Tübingen 1789.) Einleit. p. 1 ſqq. quocum diligenter comparetur, M. *Werner Carl. Ludw. Ziegler,*

*) De ordine harum omnium epp. Paull. diſputauit copioſe *Blockius* in lib. Chronotaxis ſcriptorum Paulli, Flensb. 1782. 8. add. *Wilh. Paley* Horae Paulinae. Lond. 1790. 8. deinde cum *Lud. de Tena* et aliorum viror. doctor. ad eandem epiſtolam lucubrationibus Lond. 1661. fol. Denique tom. II. Opp. *Spanhemii* libro ſecundo Miſc. ſacr. pag. 171 ſq. *Fabric.*

ww) Prodiit ſeparatim primum ann. 1658. 8.

Ziegler, *vollſtändige Einleitung in den Brief an die Hebr.* (Göttingen 1791. 8.) *Ioh. Henr. Heinrichs* epiſt. Pauli ad Hebr. Graece (Gottingae 1792.) Prolegg. pag. 1 ſq. *Wolfius* in Curis Prolegg. ad h. ep. pag. 583 ſqq 590 ſqq. et quos ibi laudauit. — Iam quod attinet *teſtimonia veterum*, de huius epiſtolae auctore, ea ſunt ita comparata, vt, ſi accuratius ponderentur, non poſſit exinde peruinci, virum *Paulus* epiſtolae auctor habendus ſit, nec ne? Attamen ſi ſine partium ſtudio in ea inquirimus, hoc ſaltem adparere videtur, eccleſiam vet. maximam partem dubitaſſe de literarum authentia. Etenim in eccleſia *graeca*, quae Paulo epiſtolam adſcripſiſſe dicitur, omni tempore haud pauci fuerunt, qui eam illi abiudicarent, vid. *Ziegler* l. c. pag. 21 ſqq. Dubitarunt de Paulo *Irenaeus* et *Hippolytus*, qui ſunt ex illa eccl. antiquiſſimi. vid. *Photius* cod. CCXXXII et CXXI. Neque ex eccl. *Romana*, *Tertullianus* (de pudicit. cap. 20.) *Caius*, presbyter Rom. (an. 210. vid. *Euſebius* H. E. VI, 20. *Hieronymus* Catal. Script. ſub voc. *Caius* Opp. tom. I. p. 185.) ſicuti nec omnino haec omnis eccleſia, vsque ad *Hieronymi* tempora, qui primus epiſtolam, tamquam a Paulo profectam, canoni inferuit, Paulum auctorem agnouerunt, vid. *Ziegler* pag. 72 ſqq. *Richard. Simon* Hiſt. Crit. lib. I. cap. 16. lib. II. p. 95. *Iac. Basnage* Hiſt. de l'Egliſe tom. I. lib. VIII. cap. 6. Euſeb. III, 3. VI, 11. 14. *Hieron.* ad Ef. VI et VII. ad Matth. XXVI. et ep. 129. ad *Dardanium*, nec non Catal. Script. Eccleſ. ſ. v. *Paulus*, Opp. tom. I. pag. 172. *Marcionem* quidem huius opinionis, in eccl. Romana florentis, auctorem fuiſſe, probare ſtuduit *Storr* l. c. p. 41 ſqq.[xx]). hoc idem tamen, pluribus hanc in rem in medium prolatis argumentis, negauit *Ziegler* l. c. pag. 101 ſqq. *Kuin.*]

Nouatianos quidem ad hanc epiſtolam prouocaſſe, praeter *Epiphanium* haereſi LIX. teſtatur *Eulogius* apud *Photium* cod. CCXXX. Sed Arianos voluiſſe ſollicitare huius auctoritatem epiſtolae, docet *Theodoritus* in limine commentarii, cui congruit quod *Epiphanius* LXIX, 37. illam ab Arianis reiici adfirmat, et epiſtolam ad Hebraeos ȣ̓χ ἐκκλησιάζεσθαι obiicit Anomoeus *Athanaſio* I. de Trinitate, cui reſpondens ille, ἀφ' ȣ̃, inquit, *κατηγγέλητο Εὐαγγέλιον Χριςȣ̃, Παύλȣ εἶναι πεπίςευται ἡ ἐπιςολὴ, καὶ μετ' αὐτῆς εἰσὶν ἐπιςολαὶ ἴδιαι πᾶσαι τȣ̃ Παύλȣ.* *Fabric.*

[Qui porro auctorem epiſtolae Paulum eſſe adfirmant, et qui hoc idem negant, variis quoque *argumentis ex ipſa epiſtola deſumtis* vtuntur. Atqui defenſores quidem *prioris* ſententiae, ſolent prouocare partim ad formulas, in hac epiſtola obuias et vero etiam in aliis Paulinis epiſtolas occurrentes, partim ad formulas rariores et ſoli Paulo proprias; vid. *Wetſtenius* tom. II. pag. 386. *Schmid* Hiſt. Can. pag. 662. — Laudant cap. XIII, 23. vbi promittit auctor, ſe breui venturum eſſe vna cum Timotheo, atque obſeruant, Timotheum perpetuum Pauli fuiſſe comitem. Quidni vero et alius Timothei amicus ita ſcribere potuit? vid. *Ziegler* pag. 248. — Proferunt 2 Petr. III, 15. 16. et inde non modo probant, Petrum ante oculos habuiſſe ep. ad Hebr. ſed etiam Paulum ad eosdem ſcripſiſſe, ad quos tunc ſcripſerit Petrus, h. e. ad ex-Iudaeos, hinc inde diſperſos, de quibus 1 Petr. I, 1. vid. *Wolfius* in Curis pag. 584. *Storr.* l. c. pag. 70 ſq. *Semler*, *Beyträge zur genauern Einſicht des Briefs an die Hebr.* pag. 36. *Bengel* Gnomon. edit. 2. pag. 952. 1163. *Carpzou.* Prolegg. ad exercitt. Philon.

xx) Latinorum opinionem, Paulo hanc epiſtolam abiudicantium, a Marcione deſcendere, exiſtimauit *Sandius* in Hiſt. Eccleſ. pag. 148. Sed parum credibile haeretici hominis *ὑπόθεσιν* ſuae ſeruientis auctoritatem Catholicos ſcriptores ſequi voluiſſe. *Fabric.*

Philon. in h. ep. pag. 79 ſqq. at vide, quae contra monuerunt *Ziegler* pag. 160 ſqq. et *Michaelis Einleitung* § 219. pag. 1342. — Commemorant etiam cap. X, 34. vbi omnino verba *τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε* apprime conueniunt Paulo; ſed lectio eſt ibi incerta, et aliam, *τοῖς δεσμίοις μου erga captiuos miſericordes fuiſtis*, veram et genuinam eſſe, plures demonſtrarunt. Alia huius generis argumenta leguntur apud *Storrium* pag. 77 ſqq. *Wolfium* in Curis pag. 584. *Heinrichs* pag. 7. *Ziegler* pag. 176 ſq. *Schmid* H. C. p. 663 ſqq. *Carpzou.* cap. II. III. *Lardner* pag. 346. et alios, quos ſupra laudauimus. — Attamen ii, qui poſteriori ſententiae adſtipulantur, qui nimirum Paulo epiſtolam *abiudicant*, vrgent potiſſimum ſtili diuerſitatem a reliquis epp. Pauli, quam et ipſe *Origenes*, acutiſſimus ſuorum temporum Criticus, agnouit; vid. *Euſeb.* H. E. VI, 25. *Ziegler* pag. 181 ſqq. — Monent praeterea, deeſſe inſcriptionem et ſalutationem, reliquis in epp. Paulinis ſollemnem. Cuius rei cauſſam hanc adfert *Theodoretus* tom. III. pag. 542. Ἑβραίοις γράφων, ὧν οὐκ ἐνεχειρίσθη τὴν ἐπιμέλειαν, γυμνὴν τῶν ἀξιωμάτων εἰκότως τὴν διδασκαλίαν προσήνεγκεν *in ep. ad Hebr. quorum cura ipſi non fuerat demandata, merito abſque mentione dignitatis ſuae doctrinam propoſuit.* Sed *Hieronymus* in Catalogo ſ. v. *Paulus* — *propter inuidiam ſui apud Hebr. nominis titulum in principio ſalutationis amputauit.* Quae tamen rationes parum probabiles mihi videntur. Aliam coniecturam, quae tamen non niſi ab iis poteſt admitti, qui Paulum auctorem ep. negant, propoſuit *Michaelis* in *Einleit.* Th. II. §. 218. pag. 1341. interpretem nimirum epiſtolae graecum, omiſiſſe ſalutandi formulam, vel quod auctoris nomen obſcurum nec celebre eſſet. — Adferunt denique plures locos, qui haud leues difficultates mouent, ſi epiſtolam a Paulo conſcriptam eſſe defenditur v. c. II, 3. de quo loco plura dicentur infra, XIII, 7 ſqq. etc. vid. *Ziegler* pag. 238 ſqq. — — Hinc ergo variae omni fere tempore de ep. auctore ſententiae prolatae ſunt. *Tertullianus* de pudicit. cap. 20. p. m. 641. *Barnabam* auctorem epiſtolae nominat [yy], cuius verba laudauit *Schmid* Hiſt. Can. p. 315. conf. *Ziegler* pag. 93. qui hanc eandem ſententiam fuiſſe eccl. Romanae demonſtrat. — *Lutherus* non ſine magna probabilitatis ſpecie (quod agnoſcit *Ioh. Clericus* tom. IV. biblioth. ſelect. pag. 410. et ipſe quoque *Spanhemius* in libello ſupra laud., qui tamen part. II. cap. 9. *Lutheri* ſententiam eo inprimis argumento refutare ſtuduit, quod nullus veterum hoc idem tradiderit,) ad Geneſ. cap. XXVIII. pluribus demonſtrauit, *Apollinem Alexandrinum* [zz], cuius Act. XVIII, 24. 1 Cor. I, 12. III, 4. etc. Tit. III, 13. Clem. Rom. epiſt. cap. 47. mentio fit, auctorem epiſtolae eſſe. Statuit nimirum *Lutherus*, *Apollinem*, vel alium Iudaeum Alexandrinum, varios ſermones, quos *Paulus* habuiſſet cum Iudaeis graecis, collegiſſe, atque in formam epiſtolae redegiſſe; aut omnino Pauli nomine, eo iubente vel permittente, hanc ep. conſcripſiſſe. Hoc quidem negat *Ziegler* pag. 256 ſqq. quum nihil hac de re in ipſa ep. monitum ſit; pluribus tamen argumentis oſtendit, Lutheri ſententiam de auctore ep. ſeſe a probabilitate maximopere commendare. — *Heinſius* Exercitt. Sacr. XVI, 1. ſine vlla idonea ratione,

yy) Huic eam a nonnullis tributam eſſe, tradit etiam *Philaſtrius* haereſi 82. *Hieron* in Catal. vbi de *Paulo* Apoſtolo diſſerit, et reſpicit ad Tertulliani cap. 20. de pudicitia. Placuit haec ſententia etiam viro docto *Ioh. Cameroni*. Sed Barnabae, qui nunquam fuit in Italia, eſſe non poſſe, probat *Frid. Spanhemius* part. II. cap. 8. et *Thomas Ittigius* diſſ. de patribus Apoſtolicis pag. 172 ſq. et 182. *Fabric*

zz) De hoc Apolline Alexandrino, quem Corinthiorum epiſcopum vocat *Hieronymus* ad Tit. III. vid. *Ioh. Prideaux* pag. 463 ſq. Opp. et *Vitringa*

ratione, alium *Paulum*, ab Apoſtolo diuerſum, ep. ſcriptorem finxit. — *Clementis Romani*, tanquam *interpretis* harum literarum, meminerunt *Euſebius* H. E. III, 38. (vbi docet, nonnullos exiſtimaſſe, Paulum ſcripſiſſe eas hebraice, *Lucam* vero euangeliſtam, vel *Clementem* eas interpretatum eſſe,) *Hieronymus* in Catal. voce *Paulus*, *Theodoretus* in praef. tom. III. pag. 544. *Gobarus* apud Photium cod. CCXXII. et *Theophylactus*; *auctorem* vero ep. a quibusdam habitum eſſe *Clementem*, docet *Philaſtrius* Haereſ. apocryph. cap. 18. Huius opinionis probabilem originem adfert *Schmid* l. c. pag. 66. coll. eiusdem Obſſ. in ep. ad Hebr. pag. 13. 14. [aaa]) *Kuin.*]

Lucam eſſe auctorem [bbb]), poſt alios ſcripſit *Elias Bohrellus* in notis ad eruditam ſuam verſionem Gallicam librorum *Origenis* contra Celſum pag. 143. *Epiſtolam ad Hebraeos Pauli eſſe, vetus eſt et communis opinio. Ego praeter cetera animum inducere non poſſum vt credam, Paulum, qui nihil ſe a quoquam accepiſſe aut doctum fuiſſe aſſerit, Gal. I, v. 12. velle de ſe ipſo tamquam Apoſtolorum auditore, loqui* [ccc]), *quod facit auctor ep. ad Hebr. cap. II, v. 2. At ſic Lucas Euang. cap. I, 3. Multaque ſunt, cur hanc epiſtolam Lucae adſcribendam putem. Nam vt omittam, ipſum cum Timotheo Pauli comitem fuiſſe, Act. XVI, 3. 10. XXVII, 37. Hebr. XIII, 23. ne de reliquis immorer, quae aliunde duci poſſunt, argumentis, monere obiter contentus ero de quibusdam vocibus, Lucae particularibus, quae in ep. ad Hebr. occurrunt, vt eſt* ἐπιςέλλειν *pro:* ſcribere epiſtolam, *Act.* XV, 20. *et* XXI, 5. *Hebr.* XIII, 22. ἡγούμενοι *pro*, verbi miniſtris *Act.* XIV, 12. *et* XV, 22. *Hebr.* XIII, 7. 17 *et* 24. *item vox* ἀρχηγὸς *Act.* III, 15. *et* V, 31. *Hebr.* II, 10. *et* XII, 2. *quae neſcio an aliis obſeruata fuerint, certe non memini.* Sed non ſunt haec pauca ita Lucae particularia, vt non ab aliis illius aetatis ſcriptoribus ſacris vſurpari potuerint eodem ſenſu. Et longe plures Paulinas locutiones in ep. ad

tringa Obſſ. III, 21. *Fabric.* nec non *Michaelis Einleitung Th. II.* § 178. pag. 1213. §. 205. pag. 1315 ſq. 1318. *Kuin.*

aaa) *Spanhemius* part. II. cap. 1 ſq. docet, ſcriptorem non eſſe *Clementem Romanum*, qui Hebraeos numquam docuit, et ipſe teſtimoniis ex ep. ad Hebr. vtitur, de quo vide etiam ſis D. *Ittigii* diſſ. de Patrr. Apoſtt. pag. 231 ſq. — *Clementem* pro auctore habuit *Patricius Iunius*, cui *Clementis* epiſtolam debemus. — Illud quidem omitto, quod cap. 9. ab eodem *Spanhemio* docetur, auctorem non poſſe eſſe *Marcum*, neque *Tertullianum* denique, ſi tamen cuiquam tam abſurda opinio in mentem venire potuit, vt teſtatur Sixtus Senenſis. *Fabric.*

bbb) Oſtendere hoc conatus eſt *Grotius* inſtituta comparatione huius epiſt., cum ſcriptis *Lucae*; ſed refutarunt eum, praeter eos, quos laudat *Fabricius*, *Wetſtenius* N. T. tom. II. pag. 385 ſq. et *Hallet* in Diſſ. laud. in *Wolfii* Curis tom. III. pag. 829. *Kuin.*

ccc) Hoc argumentum mouit *Lutherum*, *Lucam Oſiandrum* aliosque, de quibus *Gerhardus* in exegeſi loci de S. Scriptura §. 274. vt Paulum auctorem eſſe negarent. Sed per communicationem Paulus ait εἰς ἡμᾶς, reſpiciendo magis ad Hebraeos, quibus ſcribit, quam ad ſe. Confer quae ad eum locum reſpondet *Seb. Schmidius* pag. 168 ſq. et *Spanhemius* de auctore ep. ad Hebr. part. III. cap. 5. *Fabric.* Praeter *Lutherum* et *Oſiandrum*, nominandi quoque ſunt *Calvinus*, *Grotius* alii, vid. *Schmid* Hiſt. Canon. pag. 666 ſq. Plures autem, ad remouendam difficultatem monuerunt, Ap. vſum eſſe oratione communicatiua, ita, vt ἡμᾶς poſitum ſit pro ὑμᾶς. *Iac. Cappellus* ad 2, 3. *nihil obſtat, quo minus potuerit Paulus ita loqui per* ἀνακοίνωσιν. vid. quoque *Hallet* l. l. in *Wolfii* Curis tom. III. pag. 827. *Heinrichs* Prolegg. pag. 7. *Wolfius* in Curis ad Hebr. II, 2. *Storr* Einleitung pag. 77 ſq. ſed conf. etiam *Ziegler* pag. 246. Sed illa, quae ſolent diſputari de oratione communicatiua, per ſe ſpectata, parum valent; debent adeſſe alia argumenta, quibus poſſit conſtitui et comprobari, eſſe h. l. ἀνακοίνωσιν admittendam. *Kuin.*

Hebr. demonſtrauit *Spanhemius* part. II. cap. 1 ſq. qui Lucam auctorem non eſſe multis diſputat cap. 7. cui adde, ſi placet, *Eliam du Pin* Prolegg. Bibl. tom. II. p. 56. *Fabric.*

[Πρὸς Ἑβραίους eſſe ſcriptam epiſtolam, docet ἐπιγραφὴ, non quidem ab ipſo auctore profecta, ſed perantiqua tamen, vid. *Ziegler* l. c. pag. 216. nihil vero illa amplius docet, quam ſcriptam eſſe epiſtolam Chriſtianis, ante Iudaeis. Olim quidem haud pauci fuerunt, qui exiſtimarent, Ἑβραίους nominari eos, qui *lingua* vterentur *Hebraica*, et ex Palaeſtina oriundi eſſent, qui hoc ipſo nomine diſtinguerentur a Iudaeis, extra Palaeſtinam viuentibus et *graece* loquentibus; adeoque ex hac ipſa inſcriptione adparere, ſcriptas eſſe haſce litteras *Iudaeis, in Palaeſtina viuentibus* (hoc contenderunt Clem. Alex. Hieronym. Chryſoſt. Theodoretus etc. *Michaelis Einl. Th. II.* §. 220. p. 1343 ſqq.); at enimuero voc. Ἑβραίος latiori ſignificatu poni, et omnino *nationem* ac *religionem*, non *linguam* indicare, neque adeo quicquam ex hoc titulo colligi poſſe, ſatis accurate demonſtrarunt plures: vid. *Ziegler* l. c. p. 216 ſqq. *Schmid* Hiſt. Can. pag. 668. *Lightfoot* Horr. Hebrr. Opp. tom. II. pag. 704 ſq. *Semler Beyträge* etc. pag. 45 ſq. *Noeſſelt* Commentat: *de tempore, quo ſcripta fuerit epiſtola Pauli ad Hebraeos, deque Hebraeis, quibus ſcripſerit*, inſerta ipſius Opuſc. tom. I. pag. 269. *Carpzou.* Exerc. in ep. ad Hebr. pag. VI ſqq. — Itaque alii ſtatuerunt, epiſtolam deſtinatam fuiſſe *Chriſtianis ante Iudaeis, extra Palaeſtinam viuentibus*, argumenta v. ap. *Heinrichs* Prolegg. pag. 10 ſq. *Ziegler* pag. 226 ſq. Iam vero huius ipſius ſententiae defenſores, rurſus in varias partes abeunt. Ac *Hieronymus* quidem, cuius tamen ſententia iam dudum eſt exploſa, *Hiſpanis;* ſed *Wetſtenius* tom. II. pag. 386. *Romanis Iudaeis*, *Noeſſeltus* l. c. *Iudaeis*, qui in *Macedonia*, *Theſſalonicae* inprimis, ad Chriſti ſigna ſeſe contuliſſent, *Storrius* in *Galatia* viuentibus, (conf. tamen Ziegler p. 117 ſqq.) ſcriptam fuiſſe, probare ſtuduit. Maxime probabilis videtur eſſe eorum ſententia, qui ſcriptam eam fuiſſe, adfirmant, *omnibus Iudaeo-Chriſtianis per omnes regiones diſperſis, vt certae cuidam eccleſiae tradita accipiatur, idque Palaeſtinenſi;* huius ſententiae ſunt *Lightfoot* Harmony of the N. T. vol. I. pag. 340. *Braunius* Prolegg. in ep. ad Hebr. pag. 29 et nuperrime *Heinrichs* Prolegg. pag. 12 ſqq. *Kuin.*]

Diſputatum eſt etiam de *lingua*, qua ſit epiſtola conſcripta. Hebraice ſcripſiſſe Paulum, *Clemens Alex.* apud *Euſeb.* VI, 14. Hiſt. et vnius illius fide quaſi Hebraeus ad Hebraeos non aliter, quam ea lingua ſcribere potuerit, *Euſeb.* [ddd]) ipſe III, 23. *Euthalius* pag. 670. *Coſmas Indopleuſtes* V. pag. 255. *Theodoritus*, *Theophylactus*, et in catalogo *Hieronymus* adfirmant [eee]). Graeca quae hodie habemus, originarium eſſe auctoris ſacri contextum, argumentis non contemnendis poſt *Caluinum* probat *Spanhem.* part. III. cap. 2. *Millius* praefat. ad N. T. pag. 11 ſqq. *Blondellus* Prolegg. ad Pſeudo-Iſidorum pag. 44 ſq. *Heideggerus* in Enchiridio Biblico pag. 943. et *Iac. Cappellus* Obſſ. in N. T. pag. 109. 112 ſq. [fff]) neque audiendi, qui

ddd) At Euſeb. in Pſalmos, a Montfauceono editus, pag. 15. obſeruat, Paulum in hac ep. verſione LXX. Interpretum vſum, vti Hieronymus quoque in Ieſ. VI. quo ipſo eam graece primitus ſcriptam agnoſcunt. ὁ δὲ ἀπόστολος νομομαθὴς ὑπάρχων ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους τῇ τῶν ό ἐχρήσατο. *Fabric.*

eee) Etiam *Origenes* apud *Euſeb.* H. E. VI, 25. ipſa inſcriptio epiſtolae πρὸς Ἑβραίους procul dubio huic opinioni originem dedit, quam etiam exornauit *Michaelis* Prolegg. in ep. ad Hebr. et *Einleit. Th. II.* pag. 1356. §. 224. *Kuin.*

fff) *Semleri* Diſſ. *quod Paulus graece epiſtolam ad Hebr. exarauerit*, *Halae* 1761. *Semler* Beyträge pag. 60. *Storr.* Prolegg. §. 12. *Ziegler* pag. 187 ſq. 227 ſq. *Heinſius* Prolegg. pag. 16 ſq. *Schmid* H. C. pag. 668 ſq. *Kuin.*

Digitized by Google

qui eum *Widmanſtadio* Syriacam verſionem huius ep. pro fonte venditant, aut cum *Hallenſibus* tom. VII. Obſeruatt. ſelect. pag. 268. contendunt *indubitatis et inuictis argumentis probari poſſe, quod Hebraice primum ſcripta fuerit*, quum ex tota antiquitate ne vnus quidem poſſit proferri teſtis, qui Hebraicam viderit. *Fabric.*

[Denique de *tempore* quoque et *loco*, quo fuerit epiſtola conſcripta, varia monuerunt interpretes. Et nos quidem cum *Zieglero* pag. 250 ſq. exiſtimamus, *de loco* nihil prorſus poſſe conſtitui, ipſam ſubſcriptionem Ἐγράφη ἀπὸ Ἰταλίας διὰ Τιμοθέυ non eſſe genuinam, ſed adulterinam et ſuppoſiticiam, quod ipſa luculenter ſatis doceat lectionis varietas; de *tempore* autem, nihil amplius poſſe certo conſtitui, quam eam eſſe ſcriptam ante excidium Hieroſolymitanum. Qui Paulo vindicant epiſtolam, *Millius* in Prolegg. §. 53. et *Fabricius* noſter, poſt Iacobum minorem martyrio adfectum a. LXII. Neronis VIII. et quidem poſtquam e carcere euaſerat Apoſtolus, atque in vlteriorem aliquam Italiae partem, vel vt *Heinrichs*, (qui ponit an. LXIII.) vult, Graeciae partem receſſerat; *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 223. p. 1355. poſt an. LXIV. ſcriptam cenſet epiſtolam. *Noeſſeltus* l. c. hanc ex omnibus epiſtolis Paulinis primam eſſe ſtatuit, anno LII. vel LIII. Corintho, vbi tunc verſabatur Paulus, miſſam. *οἱ ἀπὸ Ἰταλίας* ſunt ei, *Iudaei*, regnante Claudio, Roma pulſi, Aquila et Priſcilla; verba Τιμόθεον ἀπολελυμένον de itinere Timothei, ex Macedonia reducis, exponit. — Quod adtinet argumentum huius epiſtolae, conf. *Sam. Frid. Nath. Morus*, Profeſſ. quondam Lipſ., der Brief an die Hebräer überſetzt (Leipzig 1786. 8. IIIte Auflage) Vorrede. *Ziegler* pag. 260 ſq. *Storr* Einleit. §. 14. *Heinrichs* pag. 19 ſqq. etc. *Kuin.*]

Ceterum a Marcione reiectam epiſtolam ad Hebr. (et forte a *Baſilide*, quem cum Marcione Hieronymus coniungit,) auctor eſt *Epiphanius* LXII, 9. Idem de Marcione licet ex Tertulliano colligere, et diſerte ſcribit Hieronymus praefat. in epiſt. ad Titum. — Arianis, a quibus ſimiliter in dubium vocata eſt epiſtola ad Hebr., ſuccenturiantur recentiores Sociniani quidam, atque ex his Gregorius Eniedinus, contra cuius obiectiones illam vindicatam videre eſt in *Feurbonii*, Theologi Gieſſenſis, anti-Eniedino, et *Hoornbeekii* Socinianiſmo profligato tom. I. pag. 23 ſq. *Caietanus* quoque praefat. ad epiſt. ad Hebraeos, *quoniam*, inquit, *Hieronymum ſortiti ſumus regulam ne erremus in diſcretione librorum canonicorum, nam quos ille canonicos tradidit, canonicos habemus, et quos ille a canonicis diſcreuit, extra canonem habemus, ideo dubio apud Hieronymum auctore huius epiſtolae exiſtente, dubia quoque redditur epiſtola, quam niſi ſit Pauli, non perſpicuum eſt, canonicam eſſe. Quo fit, vt ex ſola huius epiſtolae auctoritate non poſſit, ſi quod dubium in fide accideret, determinari.* Sed *Caietanum* ſocii eccleſiae ſuae vel deſerunt, vel refellunt. Lutherum quoque noſtrum de hac epiſtola durius aliquando loquutum eſſe non diffiteor, veritum, ne per illam Nouatiani vel Montaniſtici errores ſtabilirentur, atque auctoritate veterum quorundam catholicorum latinorum doctorum abreptum.

Epiſtolas Pauli vel omnes, vel pleraſque reiecerunt *Ebionitae* vtriusque generis, et *Encratitae*, teſte *Origene* lib. V. adu. Celſum extr. Idem de *Helceſaitis* tradit *Origenes* in Pſ. LXXXII. ſed ex *Epiphanio* XXX, 3. conſtat, adfines hos Ebionitis fuiſſe, quorum in Paulum calumnias tangunt idem *Epiphan.* XXX, 16 et 25. *Euſeb.* Hiſt. III, 27. et *Theodoritus* lib. II. haeret. fab. cap. 1. De Encratitis ſiue Seuerianis quoque idem *Euſeb.* IV, 29. βλασφημοῦντες δὲ Παῦλον τὸν ἀπόστολον ἀθετοῦσιν αὐτοῦ τὰς ἐπιστολὰς μήτε πράξεις τῶν ἀποστόλων καταδεχόμενοι.

Digitized by Google

χόμενοι. *Hieronymus* praefat. ad Titum: *Sed Tatianus Encratitarum Patriarches, qui et ipſe nonnullas Pauli epiſtolas repudiauit, hanc vel maxime, hoc eſt, ad Titum Apoſtoli pronuntiandam credidit, paruipendens Marcionis et aliorum* (Baſilidem eodem loco nominauerat,) *qui cum eo hac in parte conſentiunt, aſſertionem.* De eodem Tatiano Euſebius: τȣ̃ δὲ ἀποστόλȣ φασὶ τολμῆσαι τινὰς αὐτὸν μεταφράσαι φωνὰς ὡς ἐπιδιορθούμενον [ggg] αὐτῶν τὴν τῆς φράσεως σύνταξιν. Victor Capuanus de Tatiano: *Sed et dictis apoſtolicis manus profanae emendationis, vel vt dicam verius, corruptionis dicitur intuliſſe.* Marcion vero [hhh] recepit Pauli epiſtolas tantum decem, alioque ordine, et paſſim interpolatas ac truncas, 1) ad Galatas, 2. 3) vtramque ad Corinthios 4) ad Romanos, 5. 6) vtramque ad Theſſalonicenſes 7) ad Epheſios, quam ipſe inſcripſit ad Laodicenſes [iii], 8) ad Coloſſenſes, 9) ad Philemonem et 10) ad Philippenſes. Vid. *Ioh. Rodolphi Wetſtenii* notas in Adamantii dialogos contra Marcionitas pag. 18 ſqq. De *Manichaeis* patet ex Auguſtin. lib. IX. contra Fauſtum, quod Pauli epiſtolas ita admiſerunt, vt dicerent, vel apoſtolum, cum videtur ſibi contradicere, ſententiam ſuam retractaſſe, vel ab aliis inſerta quaedam illi eſſe aliena. *Veruntamen ſi eius eſt et prior illa ſententia, nunc emendata eſt: ſin fas non eſt Paulum inemendatum dixiſſe aliquid vnquam, ipſius non eſt. Fabric.*

[Epiſtolae *Petri*, *Iacobi*, *Iudae*, et *Iohannis* in codd. verſione Arabica, ſcriptis patrum antiquiſſimorum, editionibusque praeſtantiſſimis communi καθολικῶν ἐπιστολῶν nomine inſigniuntur. De vi autem et ſignificatione huius cognomenti, omni fere tempore a viris doctis varie diſputatum eſt. Alii, ſeptem illas epiſtolas ita adpellatas eſſe contendunt propterea, quod *catholicam* h. e. *vniuerſalem doctrinam contineant, et ab vniuerſalibus quaſi doctoribus* h. e. *ab apoſtolis conſcriptae ſint, quos Deus in vniuerſum mundum doctrinam chriſtianam annunciaturos ablegaſſet;* alii ſtatuunt, eas vocatas eſſe catholicas, *vt diſcernerentur ab epiſtolis Ignatii, Barnabae aliorumque, numquam in canonem librorum ſacrorum relatis.* *Noeſſelto* catholica epiſtola eſt, *legitima omniumque conſenſu probata. Principio proprium fuiſſe hoc nomen primae Petri et Iohannis epiſtolae, quo diſtinguerentur a ceteris eorundem ſcriptorum, quae incertae fidei eſſent; poſt, cum didiciſſent homines eccleſiaſtici, ceteras quoque eorundem apoſtolorum, itemque Iacobi et Iudae, epiſtolas veterum ſcriptorum vſu tritas, plurimis etiam in eccleſiis publica lectione probatas eſſe, translatum hoc nomen eſſe ad vniuerſas, quas a Paulinis epiſtolis diſcernere vellent;* quae ſententia ceteris videtur omnino praeferenda. Alii praecipiunt, eas ideo nominari catholicas, *quod non vni homini, vel regioni vel eccleſiae, ſed Chriſtianis, per orbem terrarum diſperſis, ſint inſcriptae, epiſtolas Iohannis, ſecundam nimirum et tertiam, eſſe adiectas, quod eundem haberent auctorem;* ita ſtatuit praeter alios *Michaelis*. Hae ſunt praecipuae ſententiae, alias praetermitto. Conf. omnino: *David. Iul. Pott* Epiſtolae Catholicae vol. I. Gottingae 1786. Excurſ. I. pag. 173. *de ſenſu atque origine vocis ἐπιστολὴ καθολικὴ ſententiae tam veterum quam recentiorum interpretum recenſentur atque diiudicantur.* Diſſ. continens *Coniecturas ad hiſtoriam catholicae Iacobi epiſtolae auctore Ioh. Aug. Noeſſelt, Halae* 1784. 4. p. 4 ſqq. *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. in N. T. pag. 62 ſqq. et ibi laudatos. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1404 ſq. *Gottl. Chriſt. Storr*, *de catholi-*

ggg) Conf. *Richard. Simon.* Hiſt. Crit. N. T. lib. I. pag. 367 ſq. *Fabric.*

hhh) Vid. ſupra ad Matth. not. *l.*

iii) Vid. ſupra notata ad ep. ad Epheſios.

Digitized by Google

catholicarum epiſtolarum occaſione et conſilio Tubingae 1789. 4. *Stäudlin, de fontibus epiſtolar. catholicar. inprimis de allegationibus, quae in iis deprehenduntur Gotting.* 1790. 4. *Kuin.*]

X. Simon Bethſaidenſis, Bar Iona, ſiue filius Iohannis, cognomento PETRVS, Andreae frater, *ἡ ἀπαρχὴ τȣ̃ κυρίȣ ὑμῶν* kkk), *ὁ τῶν ἀποςόλων πρῶτος, ᾧ πρώτῳ ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν ἀπεκάλυψεν, ὃν ὁ χριςὸς εὐλόγως ἐμακάρισεν, ὁ κλητὸς καὶ ἐκλεκτὸς, καὶ συνέςιος καὶ συνοδοίπορος, ὁ καλὸς καὶ δόκιμος μαθητὴς*, vt celebratur a Pſeudo-Clemente in epiſtola ad Iacobum, Iudaeis maxime lll) ad euangelium conuertendis a domino miſſus Gal. II, 7. poſt apoſtolatum atque *εὐαγγέλιον περιτομῆς*, per plures annos geſtum, denique crucifixus capite ad terram verſo mmm) Chriſtum ſuum martyrio honorauit Romae anno Neronis XIV. Chriſti LXVIII. De vita et martyrio Petri, praeter eos, quos ſupra in Paulo memoraui, conſules Acta Sanctor. XXIX. Ianuar. *Fabric.* Add. *Grotius* et *Calouius* in I. ep. Petri Prolegg. *Pritius* introductione in N. T. cap. 16. ibique *Hofmannus* p. 241 ſqq. *Schmidius* H. C. pag. 389 ſqq. *Wolfius* in Curis Prolegg. ad I. ep. Petri pag. 88 ſq. *Niemeyer Charakteriſtik* Th. I. pag. 499 ſqq. *Pott* Prolegg. ad. I. Epiſt. pag. 3 ſqq. *Kuin.*

[*Epiſtola prior Petri* ſcripta eſt *τοῖς ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντȣ* etc. vnde ea etiam, monente *Fabricio* noſtro, Tertulliano Scorp. adu. Gnoſticos pag. 614. et Cypriano Teſtim. lib. III. ad Quirin. pag. 427. epiſtola *ad Ponticos* dicitur nnn). Quinam autem per illos *ἐκλεκτȣ̀ς* intelligendi ſint, in eo magnopere inter ſe diſſentiunt tam antiquiores, quam recentiores interpretes. Alii, vt *Euſebius* (H. E. III, 4. *τοῖς ἐξ Ἑβραίων ȣ̃σιν ἐν διασπορᾷ Πόντȣ* etc.), Hieronymus, *Grotius* (ad 1 Petr. I, 1.) intelligendos eſſe monent, *Chriſtianos antea Iudaeos, extra Palaeſtinam viuentes;* alii, vt *Procopius* (in Ieſ. LXV, 20) *Caſſiodorius* (de inſtitut. diu. lit. tom. II. pag. 516.) *Wetſtenius* (ad 1 Petr. I, 2.) *Chriſtianos e gentilibus;* alii v. c. *Wetſtenius* tom. II. pag. 681. *Ioſ. Hallet* in *Wolfii* Curis tom. III. pag. 822 ſqq. (cuius *Halleti* rationes examinauit *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. in N. T. pag. 82 ſq.) *Benſonius*, *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1452 ſqq. *Iudaeos antea gentiles, nunc vero Chriſtianos;* alii denique, vt *Wolfius*, *Hofmannus*, *Pottius* etc. *chriſtianos e Iudaeis et gentilibus*, maxime vero *Iudaeo-chriſtianos*. Conf. omnino *Wolfius* et *Pottus* in Prolegg. — Diſſentiunt non minus

kkk) Vid. *Blondellum* in Pſeudo-Iſidoro pag. 45 ſq. ac de reliquis Petri praerogatiuis Chamierum tom. II. panſtratiae Cathol. tom. II. lib. II. cap. 14 ſq. ad 19. et M. Antonium de Dominis IV, 1. Dreieri Controuerſ. cum Pontific. Diſſ. IX et X. *Fabric.*

lll) Conf. *Frid. Spanhem.* Opp. tom. II. pag. 342 ſq. *Fabric.*

mmm) Hieron. cap. 1. Catal. Caeterum e crucifixione Petri patet, eum non fuiſſe ciuem Romanum; Paulus enim, quod ciuitate Romana gaudebat, decollatus fuit. *Fabric.*

nnn) Graece vtique ſcripta eſt, non hebraice, vt *Baronio* ad a. C. XLV. nr. 29. viſum, quaſi *Marcus* graece vertiſſet. Nam quod Hieronymus epiſt. 150. ad Hedibiam ait, *duas epiſtolas quae dicuntur Petri, ſtylo et charactere diſcrepare, ſtructuraque verborum*, non linguarum diuerſitatem intelligit, ſed rationes dicendi. *Fabric.* Petri phraſin multo eſſe perplexiorem quam Paulinam, *Eraſmi* iudicium eſt, in Praefat. ad ſuam Paraphraſin. *Idem.* Conf. etiam quae hinc in rem notarunt *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. in N. T. pag. 84 ſqq. et *Pottus* in Prolegg. ad epiſt. ſecundam. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 252. p. 1472 ſqq *Kuin.*

minus de *tempore* ſcriptionis huius epiſtolae. Ad a. XLVI. *Baronius* eam refert, *Heideggerus* ad a. LII. (vid. *Hofmann* l. c. pag. 88.) *Dodwellus* Diſſ. I. Cyprianic. §. 5. ad a. LIV. et Neronis primum, *Lightfootus* ad a. Chr. LXV. *Fabricius* noſter, et *Millius* ad a. Chr. LXI. Neronis VII. ſed *Michaelis* l. c. §. 248. pag. 1458. ad a. LX. rectius haud dubie, monente *Potto* pag. 20 ſqq. refertur ad annos intermedios LVIII—LXI. — Denique de variis opinionibus interpretum, quod attinet ſcriptionis *locum*, diligenter diſputarunt *Michaelis* l. c. §. 249. pag. 1459 ſqq. et *Pottus* pag. 12 ſq. Nimirum I. ep. V, 13. *ſalutat vos*, ſcribit Ap. ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτή. Iam per Babylonem, Euſebius, et alii veterum, etiam recentiorum haud pauci, vt *Valeſ.* pag. 33. ad Euſeb. *Grotius*, *Millius*, *Lardnerus*, *Hammondus* intelligunt *Romam*, quae ab Apoſtolo ita nominata ſit myſtice. Cuius opinionis auctor videtur fuiſſe Papias, quem plurimi patrum ſequuti ſunt, vt et quidam codd. qui habent, Ἐγράφη ἀπὸ Ῥώμης· quam tamen ſententiam pluribus refutauit iam *Iac. Lenfant* in epiſt. inſerta *Ioh. Clerici* biblioth. ſelectae part. XVI. pag. 297 ſqq. Alii vero intelligendam eſſe exiſtimarunt, *Hieroſolymam.* Longe vero probabilior videtur eorum ſententia, qui Babylonem, proprie ſic dictam, intelligunt, qui tamen etiam in eo diſſentiunt, vtrum ſit intelligenda vrbs Aegyptiaca, Cairo vicina, (ſic *Ioh. Pearſonius* et *Hofmann* ad *Prit.* pag. 87 ſq.), an potius vrbs Aſſyriaca, et haec ſententia, quam praeter alios amplexi ſunt *Erasmus*, *Lightfootus*, *Bengelius*, *Wetſtenius*. eſt haud dubie veriſſima, praeſertim etiam, quum, vt obſeruauit *Schmid* in Hiſt. Can. pag. 694. prouinciae Aſiaticae, 1 ep. I, 1. eo ordine geographico numerentur. quo Babylone ſcribenti occurrebant. *Michaelis* in prioribus introductionis ſuae in N. T. editionibus, Cteſiphonem et Seleuciam, Tigridis flumini ex aduerſo adiacentes, communi Babylonis nomine a Graecis et Romanis comprehenſas, intelligebat, ſed in quarta editione *Th. II.* §. 249. pag. 1464. hanc ſententiam retractauit, et Babylonem veterem intelligendam eſſe cenſuit. Fuiſſe quoque, qui exiſtimarent, Ἰόππης epiſtolam eſſe ſcriptam e verbis *Syncelli* pag. 332. quem laudauit *Fabricius*, adpareret, ſi ſana eſſet lectio. Verba ſunt: μέμνηται καὶ ἐν αὐτῇ (ſcil. τῇ πρώτῃ Ἐπιστολῇ τοῦ Πέτρου) Μάρκου (τοῦ εὐαγγελιστοῦ pag. 331.) καὶ τῆς πόλεως Βαβυλῶνος, ἄλλοι δὲ Ἰόππης γεγράφθαι φασίν· ſed pro Ἰόππης haud dubie, vt iam notauit *Schmidius* l. c. pag. 694. quem quoque Pottus pag. 19. ſequitur, legendum eſt Ῥώμης. *Kuin.*]

Eraſmus in loco 1 Petr. V, 12. ſuſpicatur, priorem aliquam epiſtolam huius viri memorari, quod viſum etiam *Grotio* et in Obſſ. ſacris *Paulo Colomeſio*. Verba *Eraſmi* ſunt: *cum in priore Petrus teſtetur, ſe ſcripſiſſe per Siluanum, et in poſteriore aperte teſtetur eam eſſe ſecundam, non video, qui res poſſit explicari, niſi aut poſterior Petri non ſit, aut Siluanus eam ſcripſerit iuſſu Petri. Quodſi haec ab ipſo Petro ſcripta ſit, videtur tres ſcripſiſſe, quarum prima interciderit.* Verum rectius alii de hac ipſa epiſtola ſua loqui contendunt Petrum, vt notaui in cod. Apocrypho N. T. pag. 906. *Fabric.* ooo)

[*Epiſtola*

ooo) Conf. ad l. c. interpp. Caet. *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1455 ſq. ex 1 ep. II, 13. 14. conicit, Petrum, paulo antequam hanc ep. literis conſignaret, legiſſe Pauli literas ad Romanos. *Storrius* in Diſſ. *de catholicar. epiſt. occaſione et conſilio*, ſtatuit, Petrum has epp. inprimis propterea conſcripſiſſe, vt refelleret varii generis opiniones falſas, ortas ex male intellectis locis epp. Pauli ad Hebraeos et Galatas. Ideo eum contendere non eſſe admodum propinquum Chriſti aduentum 2 ep. III, 15. ideo eum inculcare coniunctionem recte praeclareque factorum cum profeſſione relig. chriſt. 1 epiſt. II, 24. III, 18. IV, 1. *Kuin.*

[*Epiſtola poſterior*, quae ſub Petri nomine fertur, vtrum ſit genuina, an ſuppoſititia, diu multumque diſputatum eſt. Conf. omnino *Grotius* et *Calouius* in Prolegg. *Potti* Prolegg. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 233. pag. 1475 ſqq. *Wolfius* in Curis Prolegg *Frid. Aug. Lud. Nietzſche Epiſtola Petri poſterior auctori ſuo inprimis contra Grotium vindicata atque adſerta*, *Lipſ.* 1785. 8 in quo libello *primo* dubitationes in medium adferuntur, quibus *Grotius*, maxime auctoritate veterum fretus, *αὐθεντίαν* huius ep. ſuſpectam reddere ſtudet, *deinde* examinantur rationes, quibus inprimis ſuam de Simone, epiſcopo Hieroſolymitano, opinionem commendare conatur, denique etiam e nonnullis ipſius ep. locis, habito tamen ad *Grotium* reſpectu, docetur, eam a nemine, niſi ab vno Petro eſſe profectam. Probatur autem authentia huius epiſtolae partim argumentis *internis* v. c. I, 18. III, 1. 15. etc. conf. *Nietzſche* l. c. pag. 56 ſqq. partim *externis*, veterum teſtimoniis, e quibus potiora adduxit *Pott.* Prolegg. pag. 172 ſqq. Petro hanc epiſtolam vindicant *Calouius*, *Hammondus*, *Richard. Simon.* hiſt. crit. du texte du N. T. pag 197 ſq. *Campegius Vitringa* Obſſ. S. IV. p. 937. *Guil. Cauens* in vita Petri ſect. X. num. VI. quos laudauit *Fabricius* noſter. Petrum vero epiſtolae auctorem non agnouerunt *Caluinus*, *Grotius*, *Scaliger*, *Salmaſius*, *Eraſmus*, alii, et nuperrime *Semlerus*. Sunt autem argumenta eorum, qui Petro epiſtolam abiudicant, generis duplicis; prouocant nimirum partim ad *teſtimonia veterum*, qui dubitanter de hac ep. ſcripſerunt, vel ſimpliciter Petro eam abnegarunt, v. c. Origenes apud Euſeb. H. E. VI, 26. Euſebius III, 3. Hieronymus, Syrus, in cuius verſione omittitur; vid. *Pott.* pag. 161 ſq. *Schmid.* H. C. pag. 700 ſq. ſed dubia quae antiquitas mouit, e medio ſuſtulerunt *Millius* Prolegg. nr. 126. *Richard. Simon.* l. c. *Ioh. Ens* in Biblioth. ſacr. pag. 392. *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. pag. 92 ſq. *Nietzſche* l. c. pag. 9 ſqq. partim ad *ſtili diuerſitatem*; quae omnino fuit praecipua dubitandi cauſſa. Iam nos quidem, quamquam non ab eorum partibus ſtamus, qui exiſtimant, nihil omnino poſſe, in tanta vtriusque epiſtolae breuitate, de ſtili diſcrepantia dici, quin potius affirmamus, deprehendi inter vtramque ep. aliquod ſtili diſcrimen, illud tamen neutiquam ſtatuimus ita eſſe comparatum, vt exinde poſſit colligi, Petrum non eſſe huius ep. auctorem, ſed potius alium, v. c. Simeonem, Hieroſolymitanum, quem *Grotius* voluit. Ea enim, quae deprehenditur diſcrepantia ſtili, inprimis repetenda eſt, *partim*, a diuerſitate argumenti, quum in hac ep. longe aliae res pertractentur, quam quae in priori pertractatae erant, vid. *Nietzſche* l. e. pag. 18. *Pott.* l. c. pag. 164. *partim* a diuerſitate temporis: hanc enim poſteriorem paulo ante Petri obitum conſcriptam eſſe, extra omnem dubitationem poſitum eſt, coll. I, 14. etſi ceteroquin non certo conſtet, quo *anno* illa data ſit. Etenim *Michaelis* l. c. pag. 1483. ſcriptam eam eſſe profitetur a. C. LXIV. *Baronius* a. LXIII. alii LXVI. conf. *Lardner* Supplements vol. III. chap. XIX. Ceterum eam eſſe *Romae* ſcriptam, in eo omnes ferme interpp. conſentiunt. Denique quod adtinet ſimilitudinem, quae inter hanc, et Iudae epiſtolam intercedit, de ea conf. infra ad ep. Iudae notata.

XI. *Epiſtola Iacobi.* Quum plures in libris N. T. commemorentur *Iacobi*, quaeſtio illa, quinam ex his auctor epiſtolae noſtrae habendus ſit? maximopere torſit interpretes. Nos quidem varias variorum ſententias breuiter ſtrictimque enarrabimus, laudabimusque libros, in quibus argumenta vniuscuiusque partis collecta et probata reperiantur; quo minus enim ea ipſi in medium adferamus, et adlata diligentius examinemus, inſtituti noſtri ratio prohibet. — Fit igitur in libris N. T. mentio *Iacobi*, *Zebedaei filii*, Iohannis fratris, atque

apoſtoli, Matth. IV, 21. X, 2. Luc. VI, 14. Act. I, 3; porro *Iacobi minoris*, Alphaei et Mariae filii, qui quoque apoſtolis adnumeratur Matth. X, 3. XXVII, 56. Marc. III, 18. XV, 40. Luc. VI, 15. Act. I, 13. denique *Iacobi, fratris Chriſti*, qui ob ſingularem probitatem nominatus eſt *δίκαιος*, Matth. XIII, 55. Gal. I, 19. quem tamen Apoſtolis non poſſe adnumerari, docent *Michaelis* (qui omnino de auctore epiſtolae nihil definit) *Einleit. Th. II.* pag. 1413. et *Pott.* pag. 20. Iam vero, quonam ſenſu Iacobus ille, quem vltimo loco poſuimus, Chriſti frater nominetur, et num omnino a Iacobo, Alphaei filio, ſit diſcernendus, acriter diſputatum eſt. Alii nimirum *Iacobum*, *Aphaei fil.* a *fratre Chriſti* diſtinguunt, v. c. *Grotius* ad epiſt. Iac. *Richard. Simon.* Hiſtoire crit. du texte du N. T. Ch. XVII. verſ. Cramer p. 317 ſqq. *Herder Briefe zweener Brüder Jeſu im Canon. Niemeyer Charakteriſtik der Bibel* tom. I. *Zaccaria* Diſſ. ad hiſtor. atque antiquitatt. eccll. pertinentt. 1781. tom. I. Diſſ. I. *de tribus Iacobis*, *Pott.* epiſt. Cathol. vol. I; alii vero ſtatuunt *Iacobum minorem*, ſ. fil. Alphaei et *fratrem Chriſti* non eſſe diuerſos; v. c. *Lardner* Credibility etc. Supplem. tom. III. *Pearſon* in expoſitione ſymb. Apoſt. pag. 312 ſqq. *Maius* in examine hiſtor. crit. textus N. T. Rich. Simonis pag. 207 ſq. *Buddeus* in eccleſ. Apoſtolica pag. 226 ſqq. *Wolfius* in Curis tom. IV. *Benſon* paraphraſ. epiſt. tom. III. prolegg. ſect. I et II. *Schmid* H. C. pag. 676 ſq. *Ioh. Phil. Gabler*, Theologus Altorfinus, *de Iacobo epiſtolae eidem adſcriptae auctore*, Altorſii 1787. 4. (coll. *Eichhorn.* Allgem. Biblioth. B. I. pag. 1011 ſqq). Itaque qui *α*) *Iacobum*, *Alphaei* et *Chriſti fratrem*, eamdem perſonam fuiſſe profitentur, rurſus in duas partes abeunt. Etenim 1) alii, Iacobum hunc, et reliquos, qui Chriſti fratres vocantur, monent, fuiſſe *Ioſephi*, et *Mariae*, *Cleophae* ſ. *Alphaei* ppp) vxoris, cui Ioſephus, Cleopha fratre mortuo, leuiratu iunctus fuiſſet, filios, adeoque Iacobum commode dici poſſe Alphaei filium et Chriſti fratrem. Ita ſtatuit ex veteribus v. c. *Theophylactus* ad Matth. XII. et 1 Cor. IX, 5. Repudiarunt hanc ſententiam *Michaelis* pag. 1415. *Herderus* l. c. *Pott* pag. 13 ſq. etc. Verum 2) alii exiſtimant, hunc Iacobum minorem parentes habuiſſe *Cleopham* ſiue *Alphaeum* ipſum, et *Mariam*, matris Chriſti ſororem, adeoque voc. *ἀδελφὸς* eſſe ſenſu latiori accipiendum, ita, vt idem ſit, quod *ἀνέψιος*, *conſobrinus*. Parens huius opinionis eſt *Hieronymus* vid. eum ad Gal. I, 19. et in Matth. XII. add. *Theodoret.* ad Gal. l. c. *Hammondus*, *Schmidius* H. C. pag. 676. *Calovius*, *Fabricius* noſter, *Gablerus* l. c. p. 11. Qui vero *β*) Iacobum, Alphaei filium, a Chriſti fratre diſcernunt, ii quoque in duas partes abeunt. Alii 1) eorum ſtatuunt, Ioſephum duas habuiſſe vxores, primo *Eſcham* quamdam, e qua ei nati ſint Iacobus, Ioſes, Simon, Iudas, et filiae duae, Eſther et Thamar, vel, vt alii volunt, Maria atque Salome; deinde Mariam, Chriſti matrem. Ergo Iacobum, *τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου*, fuiſſe Chriſti compriuignum. Hanc ſententiam amplexi ſunt complures veterum, Origenes, Epiphanius, alii, quos citauit *Pearſon* ad ſymbol. Apoſt. pag. 312 ſqq. ex recentioribus *Grotius*, et *Michaelis*, qui *Einl.*

ppp) „Nomina *Cleophas* et *Alphaeus*, quamvis e noſtra ſcribendi ratione valde diuerſa videantur, facile tamen deriuantur e communi fonte, hebraica nempe ſcriptura, qua nomen viro erat חלפי, quod duplici modo efferri poterat, *Calphai* et *Chlopai*. Priorem pronuntiationem ſequuntur Matth. Marc. et Lucas, abiecta, more Graecorum, adſpiratione orientali, et addita terminatione graeca *ος*, vnde *Ἀλφαῖος* veluti Hagg. I, 1. vbi *οἱ ὁ* חגי efferunt *Ἀγγαῖος*. Poſteriorem ſequitur Iohannes, qui habet *Κλωπᾶς*, ח mutato in *κ*, vt פסח 2 Paralip. XXX, 1. ab Alex. effertur per *Φασεκ*.“ Sunt verba *Gableri* l. c. pag. 11. *Kuin.*

Einl. pag. 1413. et pag. 1429. hunc ipſum facit ep. noſtrae auctorem. Refutauit hanc ſententiam *Gablerus* pag. 17 ſqq. alii vero 2) *Herderus* nimirum, et qui eum ſequuntur, *Niemeyerus Charakteriſtik Th. I.* pag. 517 ſqq. atque *Pottus* pag. 12 ſq. opinantur, Iacobum, cognomine δίκαιον, fuiſſe filium Ioſephi et Mariae, fratremque Chriſti germanum. — Quaeritur ergo nunc, *quinam* ex his Iacobis hanc *epiſtolam conſcripſerit?* Igitur alii arbitrantur *Iacobum, Zebedaei* filium, auctorem ep. eſſe. Argumenta, quae ad hanc ſententiam ſtabiliendam proferuntur, collegit *Michaelis Einleit. Th. II.* pag. 1418 ſqq. add. *Gabler* pag. 29 ſqq. recentiorum plurimi hanc opinionem repudiant, permoti inprimis auctoritate veterum eccl. doctorum, qui *Iacobo, Alphaei* filio, eidemque apoſtolo, epiſtolam vindicant, nimirum Chryſoſtomus, Euſebius, Epiphanius, Cyrillus Hieroſolymitanus, Hieronymus, Ephraemus Syrus, alii, quos laudarunt *Schmid* H. C. et Pottus l. c. eiusdem etiam ſunt ſententiae *Calouius, Schmidius, Pearſonius, Gablerus,* alii *ſupra* laudati. Sed *Iacobum, Chriſti fratrem,* diuerſum ab vtroque apoſtolo, *Grotius, Ricardus Simonus, Herderus, Niemeyerus, Pottus,* auctorem litterarum agnoſcunt. — Multum etiam diſputatum eſt, *quibusnam* haec epiſtola ſcripta ſit? Alii exiſtimant, *Iudaeis, nondum conuerſis,* extra Palaeſtinam diſperſis: ſic *Lardnerus*, Supplem. chap. 17. §. 3. conf. *Michaelis Einleit.* pag. 1430 ſqq. §. 241. *Pottus* pag. 33. alii *Chriſtianis, antea Iudaeis,* vid. *Braunius* Select. Sacr. lib. I. cap. 12. quem laudauit *Fabricius*, add. *Pott* Prolegg. pag. 34. quae ſententia haud dubie veriſſima eſt. *Noeſſeltus* vero, in Diſſ. *Coniecturae ad hiſtoriam cathol. Iacobi epiſtolae*, Opuſc. tom. II. pag. 299 ſqq. minus probabiliter, vt videtur, *certae cuidam eccleſiae*, nempe Antiochenae; *Beza* autem in expoſitione ſuper epiſt. Iacobi ad I, 1. (Opp. tom. V. pag. 673. edit. Colon.) *Chriſtianis, qui poſt necem Stephani, relictis Hieroſolymis, inter gentes diſperſi erant*, deſtinatam fuiſſe, arbitrantur. — *Annum*, quo ſcripta eſt epiſtola, plerique, vt *Fabricius* noſter, *Lardner* Suppl. l. c. *Ioh. Henr. Michaelis* in Introduct. in ep. Iacobi §. 8. *Millius* Prolegg. §. 56. *Schmid* H. C. pag. 679. alii, conſtituunt p. C. N. LX. vel LXI. *Michaelis* vero, *Einleit. Th. II.* §. 242. pag. 1437. atque omnes ii, qui Iacobum, Zebedaei fil. auctorem ep. faciunt, eam longe ante an. LXI. conſcriptam eſſe adfirmant. Vtriusque ſententiae argumenta exhibuit et ponderauit *Pottus* Prolegg. pag. 36 ſq. *Hieroſolymis* eſſe litteras ſcriptas, exinde ſolet probari, quod Iacobus, teſte Hieronymo de vir. illuſtr. per triginta annos Hieroſolymitanam eccleſiam rexit. — Quod denique *conſilium* epiſtolae adtinet, Ven. *Storr* in diſſ. ſupra laud. *de cath. epp.* etc. (Tubing. 1789. 4.) et in diſſert. exeget. in ep. Iacobi not. 82. 89. 136. ſuſpicatur, Iacobum, non minus quam Petrum, ſcripſiſſe ad Chriſtianos, ex-Iudaeos, minoris Aſiae, eo conſilio, vt obuiam iret abuſui doctrinae Paulinae de fide et legis Moſaicae abrogatione, vt declararet ſuum cum Paulo conſenſum, et vt firmaret animos Chriſtianor. illorum, vt eo fortius reſiſterent machinationibus falſorum doctorum, in illis regionibus viuentium; legiſſe Iacobum epiſtolas ad Romanos et Galatas; ſero ergo eſſe ſcriptam ep. nec Iacobum Zeb. fil. eſſe poſſe ep. auctorem. Sed illam ſumtionem de conſilio ep. et lectione epp. Paulinar. incertam profitetur *Gablerus* pag. 33 ſqq. Prorſus autem explodenda eſt alia ſententia de ep. conſilio, quam *Fabricius* adtulit, cuius haec quidem ſunt verba: „quod ſcopum praecipuum huius epiſtolae (*Fraſſenius* diſquiſit. Bibl. pag. 739) nonnulli eſſe contendunt, confutationem haereſeos Simonis Magi, quae in fide ſola ſine operibus ſpem ſalutis docuerit eſſe repoſitam, procul eſt profecto a veritate repulſum. Nam fides Simonis Magi (vid. Ittigii de haereſiarchis pag. 37.) in ipſum eiusque Helenam, nihil profecto ad fidem, de qua Iacobus.*

Digitized by Google

Ceterum *auctoritatem* huius ep. *canonicam* et antiquiorum et recentiorum plures negarunt. E veteribus laudandi ſunt inprimis *Origenes* Comment. in Ioh. tom. XIX. (*ὡς ἐν τῇ Φεϱομένῃ Ἰακώβου ἀνέγνωμεν,*) *Euſeb.* H. E. III, 23. *ἀντιλεγομένοις* eam adnumerat, add. II, 23. *Hieronymus* Catal. Script. Eccleſ. cap. 2. *et ipſa,* inquit, *ab alio quodam ſub Iacobi nomine edita adſeritur, licet paulatim procedente tempore obtinuerit auctoritatem;* aliorum iudicia v. ap. *Schmid* H. C. pag. 684. cui praecipuae dubitandi cauſſae videntur hae fuiſſe: a) ipſa dubitatio de auctore epiſtolae, ſitne apoſtolus nec ne? b) ipſa ep. forma; cum ſcil. fuerit *circularis,* nec ad *vnam* eccleſiam miſſa, adeoque primo tempore in nullis eccleſiae archiuis conſtanter retenta, ſed cum aliis eccleſiis communicata, inde in ſcriniis eccleſiaſticis defectum exemplorum huius ep. maxime apud *Latinos,* vsque ad ſeculum IV. exſtitiſſe. Recentiores ep. aduerſarii haeſerunt inprimis in *dogmatibus,* quae continet, et hanc ob cauſſam eam repudiarunt, exiſtimantes, ep. auctorem contradicere Paulo, maxime in doctrina de fide qqq). Sic *Lutherus* rrr), (*Vorrede auf die Ep. Iacobi*) *Althamerus,* cuius verba *Wetſtenius* protulit N. T. tom. II. p. 658. et *Centuriatores Magdeburgenſes* v. *Pott* p. 24 ſq. *Schmid* H. C. p. 685 ſq. Quum vero plures vett. hanc ep. agnouerint, v. *Schmid* pag. 683. *Pott* pag. 27. etiam Syriaca eccleſia; de eius auctoritate dubitandum non videtur. Conf. *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 243. p. 1439 ſq. *Haſſenkamp Anmerkungen zu Michaelis Einl.* p. 26 ſqq. *Aſſemanni* Bibl. Orientalis tom. III. part. I. cap. 9. *Roſenmüller* Scholia in N. T. Prolegg. ad h. ep. *Noeſſelt Vertheidigung d. chriſtl. Religion* pag. 344 ſqq. edit. 4. Omnino epiſtolam dignam eſſe, quae inter N. T. libros referatur, etiamſi non ſit ab Apoſtolo inſcripta, oſtendere ſtuduit *Pottus* Prolegg. pag. 32 ſq.

XII. *Epiſtola Iudae.* De Iuda, cui haec epiſtola tribuitur, haud leuis eſt quoque virorum doctorum diſſenſio, neque illa ad expediendum facilis. *Schmidius* nimirum H. C. pag. 703. et in Prolegg. ad ep. Iudae, nec non *Roſenmüllerus* in Prolegg. aliique exiſtimant, hunc Iudam noſtrum fuiſſe Alphaei et Mariae materterae I. C. filium, Iacobi minoris fratrem, etiam *Lebbaeum,* et *Thaddaeum* (Matth. X, 3. Marc. III, 18. Luc. VI, 16.) dictum, eundemque apoſtolum. *Grotius* in Prolegg. ſtatuit, Iudam, epiſcopum Hieroſolymitanum, Hadriani temporibus viuentem, epiſt. auctorem fuiſſe. Refutatus eſt a *Campegio Vitringa* Obſſ. Sacr. lib. IV. cap. 9. §. 42. *Calouio, Hammondo, Caueo* in vita Iudae, Apoſtoli, *Rich. Simonio*

qqq) Quomodo autem Iacobus cum Paulo conſpiret, varie diſputarunt e reformatis quidem praeter interpretes vtriusque epiſtolarum *Coccius* contra *Maſenium* tom. VII. pag. 22. *Iac. Altingius* tom. V. Opp. heptade 2. diſſ. 4. *Turretinus* et *Ioh. Vorſtius* ſingularibus diatribis, *Georgius Bullus* in Harmonia apoſtolica eiusque apologia adu. *Tho. Tullium, Guil. Caue* in vita Pauli ſect. IX. *Herm. Witſius* in diſſ. adu. *Caueum, Franciſc. Burmannus* pag. 116 ſq. Exerc. *David. Huygenius* in diſſ. de fide, *Iac. Gouſſetus,* etc. e noſtratibus videndi *Ioh. Hulſemannus* in Harmonia Apoſtolica aduerſus *Grotium, Niemannus* in diſſ. de fide incarnata, et *Chriſtoph. Franckius* Exerc. anti-Limborch. pag. 137 ſq. Si quidem verum volumus, tota res videtur componi poſſe tribus verbis, cum luce clarius ſit, merum eſſe fidei cadauer (neutiquam vero fidem illam actuoſam ac ſalutis compotem Paulo celebratam) quam veluti ineptam, ſterilemque explodit Iacobus. *Fabric.* conf. interpp. ad cap. II. Iac.

rrr) Conf. *Raithii* vindic. verſionis Lutheri pag. 642. *Gerhardi* exegeſin loci de S. Scriptura §. 27. *Ioh. Muſaei* contra *Erbermann.* p. 110 ſq. *Maium* examine Criticae N. T. pag. 205. et *Baelii* Lexicon in *Luther* nota N. ſq. *Fabric.*

Digitized by Google

Simonio Hiſt. Crit. pag. 201 ſq. *Dan. Papebrochius* (laudatus a *Wolfio* in Curis) in Actis Sanctor. Antwerpienſibus tom. III. pag. 802. hunc Iudam fuiſſe contendit vnum ex LXXII. diſcipulis Chriſti. Eum fuiſſe Chriſti compriuignum, Ioſephi ex alia vxore filium, adſirmat *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 256. pag. 1491. contra *Herderus Briefe zweener Brüder Ieſu* etc. et *Niemeyer Charakteriſtik* tom. I. pag. 517. eum non minus quam Iacobum, Ieſu fratrem fuiſſe germanum, profitentur, quod tamen pluribus negant *Haſſius* et *Michaelis*. Scl. *Frid. Ioach. Haſſe, der Brief Iudae überſetzt und erläutert aus einer neueröfneten morgenländiſchen Quelle* (*Iena* 1786. 8.) *Einl.* pag. 6. docet, Iudam, huius ep. auctorem, non fuiſſe apoſtolum, non fratrem Chriſti, nec fratrem Iacobi, ſed propinquum Iacobi minoris. *Semlerus* denique in ep. Iudae Prolegg. nihil certi, in tanta opinionum diuerſitate, argumentorumque hiſtoricorum penuria, definiri poſſe, rectiſſime monet. Neque omnino etiam de *tempore*, quo ſit ep. conſcripta, (*locus* autem prorſus ignoratur,) conſtitui certi poteſt. *Lardnerus* opinatur, eam ſcriptam eſſe circa an. LXIV—LXVI. *L'Enfant* et *Beauſobrius* an. LXX—LXXV. *Dodwellus* et *Caue* LXX. vel LXXI. *Millius* circa an. XC. Hominum nimirum doctorum plurimi, cum mira inter epiſtolam Iudae, poſterioremque Petri intercedat ſimilitudo, ſatis probabiliter exiſtimant, Iudam illam ep. legiſſe, et quam plurima ex illa mutua ſumſiſſe. Hanc quidem ſententiam defendunt *Michaelis Einleit. Th. II.* §. 257. pag. 1495 ſq. *Schmid* H. C. pag. 705 ſq. *Fabricius* noſter sss), et *Storrius* paullo poſt nominandus; etſi nonnulli contrarias partes tueantur, et ſtatuant, Petrum legiſſe epiſtolam Iudae. *Haſſius* l. c. pag. 14. qui *Herderum* ſequitur, Petrum et Iudam e communi fonte hauſiſſe, et inde harum litterarum conuenientiam deriuandam eſſe cenſet. Scripſiſſe nimirum arbitratur Petrum et Iudam Chriſtianis e Iudaeis, inter Perſas viuentibus, qui adeo multas opiniones, Perſis ſolletunes, quoque fouiſſent, easque commiſcuiſſent cum opinionibus, Iudaeis propriis. Has ergo opiniones vtrumque ſcriptorem reſpexiſſe, iisque ſeſe adcommodaſſe, Petrum verboſiorem, Iudam breuiorem eſſe. *Michaelis* vero pag. 1495. probari poſſe negat, vtramque epiſtolam iisdem fuiſſe deſtinatam. *Storrius* Diſſ. *de cath. epp. conſilio*, cenſet, deſtinatam fuiſſe Iudae ep. Chriſtianis, in Aſia minori degentibus, ſcriptam eſſe poſt Petri ſecundam; fortaſſe, hoc Apoſtolo mortuo, Iudae neceſſarium viſum fuiſſe, veſtigia Petri premere, atque illius inſtar ſeſe opponere erroribus falſorum doctorum, et Chriſtianos ad conſtantem doctrinae verae et incorruptae profeſſionem excitare; reſpexiſſe ergo eam inprimis 2 Petr. II. ſed ne eadem iisdem verbis diceret, nonnulla orationi Petrinae adieciſſe, nonnulla abieciſſe, verba mutaſſe; et, vt lectoribus ſuis in memoriam reuocaret ep. Iacobi, in inſcriptione libelli ſeſe nominaſſe *Iacobi fratrem*. Quaecunque demum partes ſequaris, hoc vltro fatearis neceſſe eſt, epiſtolam hanc fuiſſe deſtinatam Chriſtianis, antea Iudaeis: id enim illa ipſa ſat clare et euidenter docet. — Ceterum conſtat, hanc epiſtolam, etſi a multis veterum, maxime propter Henochi teſtimonium ttt) et recentiorum quoque, v. c. *Luthero*,

sss) Epiſtolam ſcripſit poſtquam ſecunda iam a Petro edita fuiſſet, cuius nonnulla ad verbum repetit et interpretatur et v. 17. eam videtur ſingillatim innuere, quando ait: *ὑμᾶς δὲ ἀγαπητοὶ μνήσθητε τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ κυρίου* Ἰησοῦ Χριστοῦ *Eraſmus* de Iudae epiſtola: „cum epiſtola Petri poſteriore non ſolum ſtilo ac ſententiis, ſed et verbis mire congruit, quaedam illius velut interpretans, quale illud de iudicio blaſphemiae. *Fabric.*

ttt) Hieronym. in Catal. Script. Eccleſ. *et quia de libro Enoch, qui apocryphus eſt, in ea aſſumit teſtimonium, a plerisque reiicitur; tamen auctoritatem vetuſtate iam et vſu meruit, et inter ſanctas ſcripturas computatur.* — Ceterum *Woidius*, Anglus, cum 1775. verſaretur Pariſiis,

Centuriatoribus Magdeburgenſibus aliis, de ipſius authentia dubitatum ſit: tamen mature ſatis quoque agnitam et citatam fuiſſe a Tertulliano, Clemente Alex., Origene, Cypriano, aliis. Conf. omnino *Millius* in Prolegg. *Ens* Biblioth. Sacr. p. 397. *Hofmann* ad *Pritium* pag. 111 ſqq. 114. *Schmid* H. C. pag. 707—718. *Michaelis Einleit.* §. 258 ſq. pag. 1497 ſqq. *Haſſe* l. c. pag. 18 ſq. *Wolfius* in Curis, et quos ibi laudauit. *Kuin.*]

XIII. Hactenus de libris N. T. ἐνδιαθήκοις breuiter dictum eſto, quibus multa Apocrypha iam olim, (ab haereticis maxime,) adiuncta fuiſſe, conſtat. Eximiam quamdam prae illis et antiquitatem et auctoritatem a viris quibusdam doctis, H. Dodwello, I. Erneſto Grabio et a Io. Millio tribui video *Euangelio* duplici [uuu]), quorum alterum *ſecundum Aegyptios* dictum fuit, ſiue quod Apoſtolorum diſcipuli et Chriſtiani Catholici in Aegypto illius eſſent auctores, ſiue quod Aegyptii illo vterentur [vvv]): alterum *ſecundum Hebraeos*, ſcriptum hebraice, quod legerunt Nazaraei, qui ex Hebraeis ſiue Hebraiſtis nomen Chriſto dederant, legis Moſaicae ſimul obſeruantes. Sane perantiqua haec ſcripta eſſe, (licet ante Lucae Euangelium compoſita, cum viris doctis praeſtare nolim,) ſatis demonſtrant teſtimonia, ex illis petita ab vtroque Clemente, Ignatio, Papia et aliis. Fragmenta Euangelii ſecundum Aegyptios exhibui in codice Apocrypho N. T. pag. 335 ſq. Euangelii ſecundum Hebraeos pag. 355 ſq. quod poſterius in graecum latinumque ſermonem ex hebraico vertiſſe ſe teſtatur *Hieronymus* in catalogo, vbi de S. Iacobo, vnde ſub *Arami* nomine, (quoniam in *Aram* ſiue Syria verſabatur doctor Stridonenſis,) perſtringitur a Theodoro Mopſueſteno apud Photium cod. CLXXVII. τȣ̃τον καὶ πέμπτον Εὐαγγέλιον προσαναπλάσαι λέγει, ἐν ταῖς Εὐσεβίȣ τȣ̃ Παλαιςίνȣ βιβλιοθήκαις ὑποπλαττόμενον εὑρεῖν.

XIV. Scripta varia Apocrypha ſub Chriſti, Mariae et Apoſtolorum nominibus, vario tempore iactata, digeſſi ac recenſui in ſingulari opere, quod iam ſaepe memoraui, ſub titulo *Codicis Apocryphi N. T.* Hamb. 1703. 8. [www]) Igitur in praeſenti titulos tantum pleroſque perſtringam, addito quodam obſeruationum veluti ſpicilegio. Quum illum librum ederem; nondum in manus inciderat meas libellus, germanice editus, eodem a. 1703. ſine loci notatione 8.

riſiis, reperit in Biblioth. Regia codicem MS. quem *Iames Brucius* ex Abyſſinia ſecum attulerat, qui continebat librum apocryphum Henochi, dialecto aethiopica ſcriptam. Les Abiſſins, ſcribit *Woidius Michaeli* (vid. *Oriental. Biblioth. Th. VI.* pag. 224 ſq.) prennent ce livre pour un Monument antediluvien, et pour Canonique. C'eſt trop. Mais il eſt trèsprobable, que c'eſt le même livre d'Enoch, qui a été cité par les Peres, comme un livre apocryphe. Ie n'en puis developper toutes les preuves, mais il ſuffit, d'en alleguer quelques unes. Celſe en ſon tems prit occaſion du livre d'Enoch pour faire des reproches à la religion chretienne. Et dans ce MS. il y a des paſſages, et pluſieurs Viſions, que l'on ne pourroit iuſtifier, qu'en diſant, ce qu'Origene repondoit a Celſe: ce livre n'eſt dans le Canon. *Kuin.*

uuu) De euangelio ſecundum Hebraeos vid. notata ſupra ad Matth. not. *l.* *Kuin.*

vvv) Haec ratio magis probatur Godofredo Oleario in Obſeruationibus ad noui foederis loca, Lipſiae editis. *Fabric.* [Obſeruatt. ad Euang. Matthaei, Lipſ. 1734. pag. 6.]

www) Praeter *Fabricium* in libro inſcripto: *Codex Apocryphus N. T. collectus caſtigatus, teſtimoniisque cenſuris* et *animaduerſionibus illuſtratus* part. I. II. *Hamburgi* 1703. 8. part. III. edita eſt ibidem 1719. 8. videantur *Huetius* in Demonſtrat. Euangel. prop. I. §. 16. pag. 37. vbi recenſuit euangelia, quae ſub Apoſtolorum nomine circumferebantur: *Moshemius* in Vindiciis antiquae Chriſtianorum diſciplinae contra Tolandum, Hamb. 1721. 8. cap 3. pag. 50 ſqq. vbi diſſeritur de euangelio Barnabae: *Iſaac. Beauſobre* diſſ. de libris

tione 8. ſub titulo Σύνεσις καὶ ἀπόκρισις Ἰησοῦ, *ſapientia* [?] *Ieſu duodecennis in quaeſtionibus et reſponſionibus, quas admirati fuerunt Iudaei, a Rabbino, qui praeſens interfuit, hebraico idiomate deſcripta, poſtea a quodam Chriſtiano in graecam translata linguam et e graeco MSto Budenſi germanice verſa.* Sed quicunque librum legerit, facile intelliget recens haud dubie compoſitum, neque ex hebraico vel graeco conuerſum, aut e bibl. Budenſis vetuſto codice graeco depromtum; ſed a germano quodam vernacula lingua compoſitum, quaſi huiuſcemodi armis aut defenſoribus iſtis indigerent ſacra de deo Trinuno et Chriſto Θεανθρώπῳ dogmata. Scripta Chriſti praeter Ethnicos apud Auguſtinum ***) requirunt etiam Muhamedani, vt patet ex his verbis Ahmet ben Abdala in Epiſt. ad Emanuelem, Portugalliae regem et Mauritium, Principem Auriacum, quam cum confutatione ſua edidit D. Zacharias Grapius, Roſtoch. 1705. 4. pag. 116. *Dicant iam Chriſtiani, ſi Chriſtus eſt Deus, et venit vt magiſter hominum, vbi ſunt libri, ſcripta vel praecepta, quae reliquit?* Feruntur etiam apud Muhamedanos dicta quaedam Soſpitatoris noſtri, quae in Euangeliis noſtris haud leguntur. Ex his ſunt, quae colligit Leuinus Warnerus in notis ad centuriam prouerbiorum Perſicorum prouerb. LXI. pag. 30 ſq. *Dixit Ieſus, filius Mariae, ſuper quo pax ſit:* qui opibus inhiat, ſimilis eſt ei, qui aquam maris potat: is, quo plus bibit, ſitim plus prouocat, nec bibere deſiſtit donec pereat.

Dixit Ieſus, filius Mariae, Ioanni, filio Zachariae: quum quiſpiam aliquid de te commemorans vera loquitur, Deum lauda: ſi mendacia profert, magis Deum lauda; augetur enim opus tuum (bonum) in catalogo operum tuorum, idque ſine omni tuo labore, hoc eſt illius bona opera in catalogum tuum referuntur.

Ieſu beatae memoriae aliquando Mundus viſus eſt inſtar anus decrepitae eſſe, cui ille, quot, *inquit*, maritos habuiſti? *Ipſa adeo multos ſe habuiſſe reſpondet, vt numerari non poſſent.* Mortui igitur illi, *inquit Ieſus*, te reliquerunt? *Imo vero, illa ait, ego occidi et ſuſtuli eos. Tum Ieſus*, mirum, *inquit*, eſt, adeo inſipientes eſſe alios, vt quum viderent, quomodo reliquos tractaris, tui tamen amore flagrent, et de aliis exemplum non capiant.

Tempore Ieſu tres aliquando iter faciebant, qui, theſaurum inuenientes, eſurimus, inquiunt, ideoque vnus ex nobis abibit et cibum coëmet. Vnus ille, qui ibat, adlatum cibum, conſultum,

libris N. T. apocryphis, quam inſertam eius hiſtoriae Manichaeiſmi, e lingua Gallica in latinam tranſtulit *Frid. Guil. Roloff*, Berolini 1734. *Ioh. Andr. Schmid* Diſp.: Pſeudonouum teſtamentum, exhibens pſeudoeuangelia, acta, epiſtolas, apocalypſes, Helmſtadii 1694. in quo libello ſcripta illa falſa recenſentur, non autem exhibentur. *Thom. Ittig.* Diſſ. de pſeudepigraphis Chriſti, virginis Mariae, et apoſtolorum. *Semler* Geſchichte der Glaubenslehre in Baumgartens Polemik B. I. pag. 108 ſqq. *Rößler* Biblioth. der Kirchenväter Th. IV. *Ioh. Godofr. Koerner*, Theologus quondam Lipſienſis, de ſermonibus Chriſti ἀγράφοις, Lipſ. 1776. 4. qui tamen pag. 29. profitetur, praeter dictum illud Chriſti, quod Paulus Act. XX, 35. commemoret, ἄγραφον (nominat ἄγραφον, quoniam eius nulla facta eſt in euangeliis mentio) nullum extare ſermonem Chriſti, quem iure ἄγραφον dixeris, et indubiis argumentis ei vindicare poſſis. His, hactenus laudatis, addi poſſunt alii, qui de libris apocryphis N. T. ſcripſerunt, quos citarunt *Fabricius* in cod. Apocr. et *Hofmannus* ac *Kappius* ad Pritii Introd. in N. T. p. 138 ſqq. Ceterum quomodo eccleſia antiqua diſtinguere potuerit libros ſacros genuinos a ſpuriis et ſuppoſiticiis, eam poſuiſſe eorum examen inſtituere, et vere etiam inſtituiſſe, docet *Stoſch* de Canone pag. 135 ſqq. *Kuin.*

***) Vid. Cod. Apocryph. N. T. p. 304. *F br.*

Digitized by Google

conſultum, inquit, erit, vt cibum veneno inficiam, quo veſcentes moriantur, egoque ſolus theſauro potiar. Quod fecit et cibo venenum admiſcuit. Sed et duo illi viri inter ſe conuenerant, vt, quum cibum adportaret, eum interficerent, [?] *quo ſoli theſauro fruerentur. Quum igitur cibum, veneno mixtum, adferret, eum occiderunt. Et ipſi cibum illum venenatum comedentes, ſtatim ſunt mortui. Eum ecce Ieſus tranſiens cum Apoſtolis ſuis dicebat:* haec eſt conditio mundi! Videte! quomodo ternos hoſce tractauerit, et ipſe tamen poſt eos in ſtatu ſuo perſeueret. Vae illi, qui petit mundum ex mundo!

Macarius, Alexandrinus, ſub extremum homiliae XII. videtur dictum aliquod Chriſti proferre, quod in Euangeliſtis fruſtra quaeſieris. *Διὰ τὰ σημεῖα, ἃ ἐποίει, ἠγάπων (οἱ Ἀπόστολοι) τὸν Κύριον. Λοιπὸν ὁ Κύριος ἔλεγεν αὐτοῖς. Τί θαυμάζετε τὰ σημεῖα; Κληρονομίαν μεγάλην δίδωμι ὑμῖν, ἣν οὐκ ἔχει ὁ κόσμος ὅλος. Propter ſigna, quae* (tum ipſe tum per illos) *faciebat, Dominus ab Apoſtolis diligebatur. Ceterum hic ad eos, quid miramini, inquit, ſigna haec? Hereditatem magnam do vobis, quam vniuerſus mundus non habet.* Non dubito tamen, Macarium reſpexiſſe ad Luc. X, 17— 0. atque aliis verbis expreſſiſſe, quae apud illum Euangeliſtam legerat. Idem homilia XXXVII. ſub init. *Ἀλλ' ἀκούων τοῦ Κυρίου λέγοντος ἐπιμελεῖσθαι πίστεως καὶ ἐλπίδος, δι' ὧν γεννᾶται ἡ φιλόθεος καὶ φιλάνθρωπος ἀγάπη, ἡ τὴν αἰώνιον ζωὴν παρέχουσα. Sed audiens Dominum iubentem ſtudere fidei ac ſpei per quas generatur charitas erga Deum hominesque, quae operatur in vitam aeternam.* In hoc loco Macarius *non* vnum aliquem locum Euangeliſtae, aut ſingulare Chriſti dictum, ſed vniuerſam Euangelii ſummam ſuis verbis complexus eſſe videtur. Idem de plurimis aliis veterum locis dici poterit.

In eodem codice Apocrypho praeter integra deſcripta a me et teſtimoniis, cenſuris atque animaduerſionibus illuſtrata, *latine* quidem Euangelium Natiuitatis Mariae, Euangelium Infantiae, (ab H. Sikio [Bremenſi, 1697.] verſum ex Arabico,) et Euangelium Nicodemi *), additis Pilati Lentulique Epiſtolis, Abdiae Acta Apoſtolorum, Mariae epiſtolas tres et Paulinas ad Senécam, Ioannis item litteras breues ad quendam hydropicum: *Graece et latine* vero Proteuangelium Iacobi, Euangelium Thomae, extrema parte mutilum, Pilati relationem ad Tiberium, hactenus ineditam: Epiſtolam Chriſti ad Abgarum yyy), Epiſtolam Pauli ad Laodicenſes zzz) et Petri ad Iacobum: habes de Euangeliis Apocryphis circiter quinquaginta, 1) Euangelio ſecundum Aegyptios, 2) Euangelio aeterno, 3) S. Andreae, 4) Apellis, 5) Duodecim Apoſtolorum, 6) S. Barnabae, 7) S. Bartholomaei, 8) Baſilidis, 9) Cerinthi, 10) Deſpoſynorum narratione de genere Chriſti, 11) de Ebionitarum Euangelio. 12) De Euangelio

*) De hoc euangelio Nicodemi poſt *I. I. Heſſium* in *Bibliothek der heil. Geſchichte* nuperrime egit *Guil. Lud.* [illegible] Diſq. hiſt. critica de indole, aetate, et vſu libri apocryphi, vulgo inſcripti: Euangelium Nicodemi. Berol. 1794. 8. *Beck.*

yyy) De hac epiſtola Chriſti ad Abgarum conf. inprimis quae obſeruarunt, et quos laudarunt *Kappius* et *Hofmannus* ad *Pritii* Introduct. in N. T. p. 12 ſqq. *Kuin.* add. *S. Th. Bayeri* Hiſtoria Edeſſena et Orthaena p. 104 ſq. et *I. S. Semleri* diſſ. de epiſtola Chriſti ad Abgarum. Hal. 1756.

zzz) *Michaelis* hanc epiſtolam ſuae introductioni inferendam curauit vid. *Einleit. Th. II.* pag. 1281. obſeruauit, eam quoque legi in antiquiſſimis bibliis germanicis circa annum 1462. editis, poſt epiſtolam ad Galatas, eſſe vero compilationem ſatis ieiunam et ſterilem ex aliis literis Paulinis. Conf. etiam quae de ea notarunt *Pritius*, l. c. pag. 141 ſqq. ibique *Kappius* et *Hofmannus*, nec non *Wolf.* in Curis ad Col. IV, 16. *Kuin.*

Digitized by Google

lio Encratitarum, 13) Euae, 14) Gnoſticorum *εἰς ὄνομα τῶν μαθητῶν*. 15) De Euangelio ſecundum Hebraeos. [ſ] 16) De Euangeliis quae falſauit Heſychius. 17) Iacobi vtriusque Euangeliis. 18) De libro Infantiae Saluatoris. 19) S. Ioannis de tranſitu B. Mariae. 20) Euangelio Iudae Thaddaei, 21) Iudae Iſchariotae, 22) Leucii, 23) de Euangeliis, quae falſauit Lucianus [a]), 24—26) de tribus Manichaeorum Euangeliis. 27) De Euangelio Marcionis, 28) libro de S. Maria et obſtetrice. 29. 30) De S. Mariae interrogationibus maioribus et minoribus. 31) Libro de Natiuitate Saluatoris. 32—34) Libro triplici de natiuitate et libro de tranſitu S. Mariae. 35) Euangelio Matthaei Hebraico, quo vſi Nazaraei [b]). 36) S. Matthiae Euangelio. 37) De narratione ſub Iuſtiniano imp. reperta [c]) de genere Chriſti. 38) De Euangelio Nicodemi [d]). 39) S. Pauli Euangelio. 40) Euangelio perfectionis. 41) De Euangelio S. Petri, 42) S. Philippi, 43) Simonianorum, 44) Euangelio ſecundum Syros, 45) Tatiani, 46) Thaddaei, 47) S. Thomae [e]), 48) Valentini, 49) de Euangelio vivo et 50) Hieron. Xauierii Hiſtoria Chriſti, Perſice ſcripta. Timotheo quoque Euangelium tribuunt in Menaeis ſuis Graeci die XXII. Ianuarii.

Perſequutus praeterea ſum in eodem volumine praeter Abdiam Acta Apoſtolorum Apocrypha quaecunque, Achaiae presbyterorum et Diaconorum Epiſtolam de paſſione S. Andreae [f]), Andreae eiusdem *πράξεις*, Acta Apoſtolorum, quibus vſi ſunt Apoſtolici ſiue Apotactici, Clementis Romani recognitiones, Cratonis libros X. de geſtis et paſſionibus Apoſtolorum, Acta Apoſtolorum, quibus vſi ſunt Ebionitae, et Encratitae: Acta [g]) Ioannis: Leonidae et Neocharidis ſiue Xenocharidis Acta ſub nomine S. Andreae Apoſtoli edita: Leucii Charini Manichaei Acta ſub SS. Ioannis, Petri, Thomae, Andreae etc. vulgata nominibus, Linum de paſſione Petri et Pauli, Acta Apoſtolorum, quibus vſi ſunt Manichaei, Marcellum de conflictu S. Petri et Simonis Magi; Anonymi [ſ] Hiſtoriam S. Marci Euangeliſtae: Ioannem Marcum de paſſione S. Barnabae, Anonymi Acta S. Matthiae [h]) verſa ex Hebraeo;

a) Leucium non diuerſum eſſe ab hoc Luciano contendit *Millius* prolegom. ad N. T. p. 37. *Fabr.*

b) Fragmentis ex hoc Euangelio allatis p. 368.* adde haec Hieronymi Epiſt. CXLIX. ad Hedibiam quaeſt. VIII. *In Euangelio autem, quod hebraicis litteris ſcriptum eſt, legimus non velum templi ſciſſum, ſed ſuperliminare templi mirae magnitudinis corruiſſe. Fabric.*

c) Haec a Chaſſanaeo in catalogo gloriae mundi parte IV. male tribuitur Lactantio, quamquam ad calcem vetuſtarum quarundam Lactantii editionum latine exſtat. *Fabric.*

d) Codex antiquus eſt in biblioth. Einſiedeln, et eius lectiones variae collectae atque editae ſunt ad calcem libri: *Io. Iac. Heß* Biblioth. der heiligen Geſchichte etc. part I. *Harl.* De eius libri verſione francogall. antiqua egit *Brunnius* lib. antea laudato.

e) De *Thomae* lib. de infantia Chriſti. vid. cod. Vindob. *Lambecii* comment. de biblioth. Caeſar. tom. VII. pag. 580. ibique Kollarii notam. *Harl.*

f) Haec epiſtola encyclica, graece verſa, notis et diſſ. illuſtrata a *Car. Chriſtiano Woog*, Lipſiae 1749. 8. conf. *Baumgarteni* Nachrichten von einer Halliſchen Biblioth. vol. I. pag. 360—376. *Harl.*

g) Allatis a me pag. 765 ſq. veterum locis adde haec Clementis Alex. in adumbrationibus ad 1 Epiſt. Ioannis: *Fertur in traditionibus, quoniam Ioannes Euangeliſta ipſum corpus* (Chriſti) *quod erat extrinſecus tangens, manum ſuam in profunda miſit, et ei duritia carnis nullo modo reluctata eſt, ſed locum manui praebuit. Fabric.*

h) Non melioris furfuris eſt, quae Aethiopico idiomate exſtat Vindobonae in biblioth. imperatoris *Hiſtoria Apocrypha de liberatione Matthiae Apoſtoli Beryti e carcere et vinculis ferreis*, per orationem quandam beatiſſimae Virginis Deiparae Mariae: ſimul etiam *colloquium Chriſti* Seruatoris noſtri *cum* iam memorata beatiſſima *Matre ſua* de multis ſuperſtitioſis et abſurdis nominibus, quibus virtus ſingularis adſcribitur. Vide Lambecium

Hebraeo; S. Matthiae traditiones, Clementi Alex. et aliis memoratas; Mellitum de paſſione S. Ioannis euangeliſtae; Memoriam Apoſtolorum, qua vſi ſunt Priſcillianiſtae, qui liber blaſphemiſſimus dicitur a Turibio, Laudem et paſſiones Apoſtolorum, Acta Apoſtolica, quibus vſi Origeniani, πράξεις S. Pauli, Acta Pauli et Theclae, Pauli praedicationem, Acta S. Petri, Philalethen Euſebium de paſſionibus Apoſtolorum, Acta [i]) S. Philippi, praedicationes et διδαχὰς, διδασκαλίας, παραδόσεις, διατάξεις Apoſtolorum: Policratem de vita S. Timothei, Prochori Hiſtoriam de S. Ioanne euangeliſta, Acta Apoſtolorum, quibus vſi ſunt Quartodecimani: Sortes Apoſtolorum. Periodos ſiue Acta S. Thomae, hiſtoriam Petri, perſice ſcriptam, auctore Hieron. Xauerio et Zenam, legis peritum, de vita et Actis Titi, fragmenta Apoſtolorum, a Steph. Praetorio, Hamb. 1595. 4. in lucem edita: praecepta Petri et Pauli, et Canones atque Symbolum [k]) Apoſtolorum.

Denique referuntur a me *Apocalypſes* Apocryphae, liber IV. Eſdrae, Reuelationes Patriarcharum et Prophetarum, Apocalypſis S. Petri, S. Pauli ἀναβατικὸν, Apocalypſis et Viſiones: Apocalypſis, S. Ioanni tributa, et diuerſa a Canonica, Apocalypſis Cerinthi, Apocalypſis, miraculoſis Caecilii illuſtrata commentariis, Apocalypſis S. Thomae, S. Stephani, [l]) protomartyris, et Hermae Paſtor. Sunt etiam, qui iactent Apocalypſin S. Mariae Virginis de poenis inferorum, quemadmodum et Gregorii Thaumaturgi Apocalypſis, qua per Ioannem euangeliſtam, mediante Maria virgine, veram fidem edoctus eſt, laudatur a Io. Vecco, Georgio Metochita etc. Vide *Leonis Allatii* Graeciam Orthodoxam tom. II. pag. 484. 735. 952. 986. et 1056. Liturgias ſiue Miſſas Chriſti, Petri, Iacobi, Matthaei perſtringo pag 314. praeter quas a Leontio, ſcholaſtico CPol., contra Neſtorium et Eutychen memoratur etiam Miſſa Apoſtolorum.

In quibusdam codicibus librorum Noui Foederis ſcripta etiam virorum Apoſtolicorum, Barnabae [l]) et Clementis Romani [m]), iuncta fuiſſe conſtat, quamobrem praeſenti loco vtriusque

beccium VIII. pag. 643 ſq. et Neſſelii Catalogum Codicum linguar. Oriental. nr. 243. *Fabric.*

i) Periodum et Marty ium MS. S. Philippi Apoſtoli citat Cangius in gloſſario Graeco, vocabulo Κοσμοκράτωρ et alibi *Fabric.*

k) Petrus King (diuerſus ab illuſtri Kingio, archiepiſcopo Dublinenſi) in erudito libro, anglice nuper duplici iam vice, atque inde belgice apud Batauos, et latine Lipſiae edito, qui inſcribitur: Hiſtoria Symboli Apoſtolici, obſeruat, ſymbolum dictum non a teſſeris militaribus vel militari ſono, quam σύμβολον στρατιᾶς vocat Caeſarius quaeſt. 78. pag. 214. neque a collatione in conuiuio, quae potius eſt συμβολὴ, ſed a ſignis arcanis, quae habebant initiati in Myſteriis gentium, et ab Apuleio ac Firmico *ſigna*, a Clemente Alexandrino σημεῖα, τεκμήρια, σύμβολα et ἀπόῤῥητα σύμβολα adpellantur. Arnobio et Firmico *ſymbola profanae religionis*, Plutarcho conſolat. ad vxor. pag. 611. et Proclo ad Politiam Platonis pag. 370. 372. μυστικὰ σύμβολα et συνθήματα. Huiusmodi fuiſſe veriſimile eſt σύμβολα, quae reſtitui iuſſit Iulianus, parabates, teſte Sozomeno lib. V. 3. p. 597. licet in alia abeant viri doctiſſimi H. Valeſius et Steph. le Moyne ad Varia ſacra pag. 325. *Fabric.*

l) In Nicephori CPol. στιχομετρίᾳ, quam Anaſtaſius Biblioth. latine vertit, ſcripta N. T. quibus contradicitur haec referuntur: *Apocalypſis Ioannis verſuum 4000. Apocalypſis Petri verſuum 5800. Barnabae Epiſtola verſuum 1306. Euangelium ſecundum Hebraeos verſuum 2200. Fabr.*

m) Vide veterem Indicem librorum N. T. ap. *Guil. Beueregium* lib. II. codicis Canonum vindicati cap. 9. vbi Epiſtolae Clementis ad Corinthios libris ſacris accenſentur. Ac priorem quidem etiam Euſebius ſua et ſuperiore memoria in plurimis Eccleſiis frequentatam ſcribit III. 16. Hiſt. Vtraque in codice Alexandrino libris Apoſtolicis ſubiicitur. *Fabric.*

Digitized by Google

que horum monumenta paucis iuuat attingere. Qui plùra de illis volet, doctiſſimorum virorum *Tho. Ittigii* de Patribus Apoſtolicis diſſertationem pag. 170 ſq. (eiusdem bibliothecae patrum apoſtolicorum praemiſſam) *Guil. Caui* Hiſt. litterariam S. E. *I. Baptiſtae Cotelerii* Patres Apoſtolicos, et *W. E. Tentzelii* diſſertationes ſelectas conſulet. [add. *Ioh. Georg. Walchii* Bibliotheca Patriſtica litterariis adnotationibus inſtructa Ienae 1770. 8. p. 21 ſq. p. 16. et quos ibi laudauit. *Kuin.*]

Epiſtolam Catholicam [n]) quae ſub *S. Barnabae* nomine fertur, Iudaizantibus in primis oppoſitam Chriſtianis, Clemens Alexandrinus et poſt eum alii Apoſtolo, ſiue viro Apoſtolico [o]), tribuere non dubitant, quanquam inter libros ſacros recipi a paucis meruit, vnde *ἀντιλεγομένοις* accenſet et *νόθοις* [p]) Euſeb. III. 25. Hiſt. et Hieron. in catalogo. Poſt Hieroſolymitanum templum euerſum ſcriptam eſſe, probe obſeruauit *Stephanus le Moyne* [q]) et fatetur etiam *Io. Millius* [r]), qui eam refert ad a. Chr. LXX. Ceterum *W. E. Tentzelio* [s]) non audeo adſentiri, qui ob nonnullas [t] coniecturas, haud plane inuictas, hanc epiſtolam ſuppoſitam eſſe contendit ab Alexandrino quodam ex Iudaeo Alexandrino Catecheta. Longe minus eam Polycarpi eſſe, le Moynio crediderim, licet Polycarpi et Barnabae Epiſtolas in MSto codice confuſas reperiat, cuius generis plures librariorum errores notauit *H. Dodwellus* diſſ. I. ad Irenaeum §. 30. Pars vero poſterior Epiſtolae Barnabae paraenetica, quae adfuit in codice Corbeienſi, incipitque a verbis: *μεταβῶμεν δὲ καὶ ἐπὶ ἑτέραν γνῶσιν* [u]) *καὶ διδαχήν*, videtur eſſe aliud plane ſcriptum, neſcio cuius vetuſti ſcriptoris, ſiue quale *iudicium de duabus viis*, inter Petri apoſtoli, Apocrypha veteres [v]) quidam memorant, ſiue quale ex veteri quadam διδαχῇ occurrit de eodem argumento lib. VII. Conſtitutt. Apoſtol. capitibus primis viginti.

Editiones [w]) *Epiſtolae S. Barnabae.*

Primus cum veteri verſione latina vulgare inſtituit *Iacobus Vſſerius*, ſed nondum perfecta editio periit in graui incendio Oxonienſi a. 1643. [vid. Caue l. c. pag. 20. b.]

Hugo Menardus, ſiue ipſo iam defuncto Lucas Dacherius cum veteri verſione et *Menardi* notis vulgauit Pariſ. 1645. 4. [Walch. Bibl. Patriſt. pag. 260.]

n) Origenes I. contra Celſum p. 49. *γέγραπται δὲ ἐν τῇ Βαρνάβα καθολικῇ ἐπιστολῇ ὅθεν ὁ Κέλσος τάχα λαβὼν* etc. *Fabric.*

o) *Chriſtianus Schotanus* qui in libro de auctoritate LXX. Interpretum pag. 118. duos Barnabas diſtinguit, refellitur ab Iſ. Voſſio de LXX. Interpretibus pag. 147. *Fabric.*

p) Confer *Sam. Basnage* tom. I. Annal. pag. 617 ſq. *Fabric.*

q) Notis ad Varia ſacra pag. 919. *Fabric.* Sic quoque *Cotelerius* ad Patr. Apoſt. tom. I. pag. 7. *Iablonsky* Inſt. hiſt Chriſt. ant. ſaec. I. cap. 4. §. 3. *Moshem.* de rebus Chriſti ante Conſtant. M. pag. 162. *Benſon* paraphraſt. Erklärung einiger Bücher des N. T. pag. 407. B. I. conſ. praeterea quoque de hac epiſtola *Caue* hiſt. lit. tom. I. pag. 19. et quos ibi laudauit, et *Nicol. le Nourry* diſſertatio de S. Barnabae epiſtola. vid. in eiusd. adparatu ad biblioth. Max. vet. patr. tom. I. p. 38 — 47. Pariſ. 1703. fol. Diſſertation ſur la lettre de S. Barnabe vid. dans les Diſſertations melées tom. II. pag. 37 — 56. Amſterd. 1740. 8. *Kuin.*

r) Prolegg. ad N. T. §. 3 et 12. *Fabric.*

s) *Tentzelius* in florum ſparſione ad Hieron. de viris illuſtribus pag. 32 ſq. et in dialogis menſtruis, Germanice editis an. 1696. pag. 104 ſq. *Fabric.*

t) De eo vtrum ad Gnoſticos reſpexerit Barnabas, vt viſum Hammondo, confer D. Tho. Ittigium de haereſiarchis pag. 180 ſq. *Fabric.*

u) Vide ſis codicem Apocryphum N. T. p. 802. *Fabric.*

v) Pleraſque ante me notauit idem *Ittigius* de Patribus Apoſtol. pag. 174. *Fabric.*

Digitized by Google

Cum notis *Iſ. Voſſii*, ad epiſtolarum Ignatii calcem prodiit Amſt. 1646. 4. Recuſa haec editio Lond. 1680. 4. *Ioachimus* quoque *Ioannes Maderus* Barnabae epiſtolam cum *Voſſii* notis inprimi curauit Helmſt. 1655. 4.

Cum notis *Ioh. Baptiſtae Cotelerii*, inter patres apoſtolicos Pariſ. 1672. fol.

Cum Hermae Paſtore, additis ad calcem breuibus *Ed. Bernhardi* in Barnabae Epiſt. notis. Oxon. 1685. 12. e theatro Sheldoniano, curante epiſcopo Oxon. *Ioanne Fello*, qui laciniam praemonitionis Vſſerianae, ex incendio ſeruatam, praefationi inſeruit, et in Epiſtola ipſa, notis breuibus adſperſis illuſtrata, lacunas graeci textus, ex latina veteri verſione et huius viciſſim e graeco ſuppletas, minio diſtinxit.

Epiſtola Barnabae cum Epiſtola Polycarpi ex fide MS. codicis confuſa in variis ſacris viri doctiſſ. *Stephani le Moyne*, cum vberrimis [?] eius obſeruationibus et annotationibus, Lugd. Bat. 1685. et 1694. 4.

Cum notis Menardi, *Iſ. Voſſii*, *Cotelerii*, *Io. Felli* et *Ed. Bernhardi*, in noua editione patrum *Cotelerii* Apoſtolicorum, cura *Ioannis Clerici* recuſorum, Amſt. 1698. fol. [iterum L. B. 1724. II. fol.]

[In *Rich. Ruſſel* SS. Patrum Apoſtolicorum *Barnabae* — *Clementis* — Operibus — Lond. 1746. II. voll. 8.]

Latine in Bibliotheca Patrum Lugdunenſi, tomo I.

Anglice cum Epiſtolis Clementis, Polycarpi et Ignatii ac Hermae Paſtore, *Guilelmo Wakaeo* interprete. Lond. 1693. 8. [vid. paullo poſt ad Clem. Rom.]

Germanice, cum Epiſtola Clementis Rom. interprete *Godofredo Arnoldo* a. 1696. 12. [vertit quoque et notis illuſtrauit *Ioh. Otto Glüſing*. v. in *I. Otto Glüſings* Briefen und Schriften der Apoſtoliſchen Männer pag. 1—43. Hamburg 1723. 8. *Kuin.*] Excerpta ex ea dedit *C. F. Röſsler* in: Bibliothek der Kirchenväter tom. I. p. 7—20. *Semler* Einl. zu Baumgartens Polemik tom. II. p. 3 ſq.

In actis eruditorum a. 1691. pag. 198. inter noua litteraria primo loco relatum eſt *Io: Millium* Oxoniae in colligendis primorum eccleſiae doctorum monumentis ſtrenue pergere, proximeque S. Barnabae Epiſtolam cum omnium quotquot in eam exſtant commentariis et ampliſſima *H. Dodwelli* diſſertatione eiusque paraphraſi eſſe editurum. Sed necdum quod ſciam iſta ἔκδοσις lucem vidit, licet Millio iam ante paucos menſes, poſt vix abſolutam incomparabilem noui teſtamenti editionem Oxoniae exſtincto. Neque prodierunt quae ibidem in actis eruditorum tanquam ad prelum parata laudantur Clementis Romani ſcripta, *Millii* notis illuſtrata.

S. Clementis [w]) *Romani* Epiſtola ad Corinthios, pulcherrimum haud dubie poſt ſacras litteras Apoſtolicae doctrinae monumentum, ſcriptum videtur eſſe paullo ante templum euerſum

w) Meminit huius comitis ſui atque συνεργῶ Paulus Apoſtolus Philipp. IV, 3. *Fabric.* Num Clemens immediatus Petri ſucceſſor fuerit, nec ne? ipſi Pontificii ſecum pugnant. vid. D. *Nelleri*, Icti Treuirenſis, diſputatio de Clemente, epiſcopo romano, Treuir. 1772. et disquiſ. critica in *Georgii Chriſtph. Nelleri*, Icti Treuir. de tribus epiſcopis S. Petri etiamnum viuentis, in romana cathedra ſucceſſoribus, ſyſtema nouum, vti et primatum pontificium S. *Clementis* I. ab eodem viro clariſſ. in ius vocatum. Coloniae 1772. conf. ephem. litter. Getting. a. 1773. nr. 6. — Diuerſis

ſum a. Chr. LXIX. aliquot annis poſt miſſam ad eosdem S. Pauli priorem, cuius meminit epiſtolam. Neque lectu indigna eſt Epiſtola Clementis poſterior, quanquam de illa veteres dubitaſſe conſtat [x]).

Editiones [y]) *Epiſtolarum Clementis Romani.*

Prima egregii viri *Patricii Iunii* ex codice antiquiſſimo ſacrorum voluminum Graeco Alexandrino, [Theclae virginis manu, vt ferunt, deſcripto, et a Cyrillo patriarcha ad Angliae regem dono miſſo,] quibus has Epiſtolas inuenit ſubiunctas, et priorem cum latina ſua verſione notisque eruditis, poſteriorem extrema parte mutilam graece tantum edidit. Lacunas vocabulorum, quae in MSto legi non poterant (vna enim cap. 57. integrae vnius vel duarum paginarum lacuna reſtitui haud potuit) ex [ſ] ingenio [z]) ſuppletas diſtinxit [aa]) minio. Oxon. 1633. 4. Mirifice hoc monumento cum illud vidit delectatus eſt vir ſummus *Hugo Grotius*, vt patet ex eius epiſtola 347. Recuſa eſt praeclara Iuniana editio *Ioach. Io. Madero* curante praemiſſis nonnullis quibus γνησιότης et et antiquitas harum Epiſtolarum adſtruitur. Helmſtad. 1654. 4.

Epiſtola prior cum verſione et notis *Iunii*, poſterior cum verſione *Gothofredi Wendelini* et eiusdem de Clementis atque eius Epiſtolarum (nam poſteriorem quoque genuinam eſſe contendit) diuinatione. Pariſ. 1672. fol. in tomo primo Collectionis Conciliorum Labbeanae.

Epiſtola vtraque cum verſione et notis *I. Baptiſtae Cotelerii*, qui in capita ſiue ſectiones vtili inſtituto diſtinxit et fragmentum Epiſtolae ſecundae e parallelis MSS. Damaſceni addidit, in tomo priore Patrum eius Apoſtolicorum Pariſ. anno eodem 1672. fol.

Cum verſione Iunii hinc inde interpolata et notis breuibus *Ioannis Felli*, Oxonienſis epiſcopi, Oxon. 1669. 12. et 1677. 12. in qua poſteriore editione capitum diſtinctio Coteleriana eſt adhibita, [et omiſſae ſunt Iunii notae.]

Mmmmm 3 Cum

ſus hic eſt et diſcernendus a *Flauio Clemente*, martyre ſub Domitiano, vt *Franc. Anton. Zaccaria* in diſſ. latinis de rebus ad hiſtoriam atque antiquitates eccleſiaſticas pertinentibus, Fulgini 1781. vol. I. nr. 2. docuit. Is vero, contendens, Clementem Romanum mortem martyris ſubiiſſe, paucos ad credendum adducet. — Adde *de Vitry* diſſ. de epitaphio Clementis Martyris, in tom. 23. della Raccolta di Opuſcoli ſcientifici del P. Calogerà. *Harl.*

x) Etiam Clementis Rom. priorem ad Corinthios epiſtolam nonnulli tanquam falſam et adulterinam repudiarunt, *Ioh. Tomandus*, *Ioh. Hulſemannus*, *Abr. Calouius*, *Chr. Aug. Saligius*, alii, vid. *Walch*. Biblioth. Patriſt. pag 212 ſq. Plures tamen recte Clementem illius ep. auctorem agnouerunt. De poſteriore Clem. Rom ep. ad Corinthios etiam diuerſae ſunt hominum doctorum ſententiae. Nonnulli ei eandem cum priore auctoritatem tribuunt, quibus tamen reliqui omnes aduerſantur. vid. *Ittigius* infra laudatus. *Kuin.*

y) Confer laudati D. *Ittigii* diſſ. de Patribus Apoſtolicis pag. 233 ſq. *Fabric.*

z) Feliciter quaedam poſtea ſupplenda coniecerunt *Pearſonius*, *Fellus*, *Cotelerius*, *Colomeſius.* Vide et *Io. Clericum* tom. II. Artis Criticae pag. 322. Quod vero doctiſſimus Iunius ſibi perſuaſit Epiſtolam I. Clementis ab *Hieronymo* olim latine verſam fuiſſe, et illam verſionem adhuc in Bibliothecis latere e quodam fratrum Lobienſium Catalogo ſuſpicatus eſt, in vtroque fefellit eum ratio, vt Ittigius probe obſeruauit. Loca quamplurima quae e ſacris litteris Clemens laudat, cum editione LXX. Interpretum contulit *Chriſtianus Schotanus* lib. de auctoritate LXX. Interpretum pag. 108 — 117. *Fabric.*

aa) In aliis editionibus vel minoribus typis excuſa ſunt, vt in Maderiana, vel vncinulis incluſa.

Digitized by Google

Cum verſione *Cotelerii*, et diuinatione *Godfr. Wendelini* atque *Pauli Colomeſii* notarum ſpicilegio. Lond. 1687. 8. addita *Tho. Brunonis* diſſertatione de Therapeutis Philonis, et faſciculo Epiſtolarum ſingularium, a variis recentibus viris doctis ſcriptarum.

Cum verſione et notis *Cotelerii*, notiſque Iunii, Felli, et Colomeſii: diuinatione *Wendelini*, et additamentis Maderianis: in noua editione Patrum Apoſtolicorum *Cotelerii*, *Io. Clerico* V. C. curante Amſtelod. 1698. fol. [1724.]

Cum verſione *Cotelerii* et ſpicilegio notarum *Pauli Colomeſii*, in Bibliotheca Patrum Apoſtolicorum graeco-latina, qua *Clementis*, *Ignatii* et *Polycarpi* ſcripta genuina complexus eſt, praemiſſa [P] erudita ſua de Patribus Apoſtolicis diſſertatione, theologus praeſtantiſſimus D. *Thomas Ittigius*, Lipſ. 1699. 8.

[In *Rich. Ruſſell* Opp. Patrum Apoſt. antea laudatis, et *Io. Lud. Frey* Epiſtoli SS. PP. Apoſtolicorum, Clementis etc. Baſil. 1742. 8. Separatim has epiſtolas cum Iunii, Boiſii et al. notis edidit *Henr. Wotton*, Cantabr. 1718. 8. et primam *Conr. Eberth*, Fuldae 1788. 8. *Beck.*]

Gallice, interprete *Antonio Teiſſerio*, Auenione a. 1684. *Audio et virum illuſtrem* (ita *Colomeſius* 1687.) *ac eruditorum delicium*, *Ezechielem Spanhemium*, *quem et alloqui et mirari nobis contigit in aedibus Lambethanis*, *primam S. Clementis Epiſtolam in Gallicum ſermonem olim tranſtuliſſe*, *quam Reip. litterariae*, *ſpero*, *non inuidebit vir doctiſſimus.*

Anglice per *Guil. Burtonum*, Londinenſem, (eundem qui hiſtoriam graecae linguae ſcripſit) *cum notis copioſis*, *et iudicio Guil. Cauei*, *Lond.* 1647. 4. atque iterum *Guilelmo Wakeo* interprete, vna cum Barnabae, Ignatii et Polycarpi Epiſtolis atque Hermae Paſtore. Lond. 1693. 8. [et rurſus ibidem MDCCX. 8. vid. *Walch.* Bibl. Patriſt. p. 242. *Kuin.*]

Germanice ex verſione *Godofridi Arnoldi*, vna cum Epiſtola Barnabae a. 1696. 12. [vertit quoque Ioh. Otto Glüſing ſupra laudatus ad Barn. *Kuin.*] add. *Röſlerus* in Bibl. PP. S. Excerptis vernaculis tom. I. pag. 47—66.

Belgice, neſcio quo auctore, Amſtelod. 1646. 12. 1656. 4.

Feruntur et aliae Epiſtolae ſub Clementis huius nomine [bb]) latine, quae *decretales* vulgo adpellantur, et nulla fide dignae ſunt, ne vllo quidem modo conferendae antiquitate cum aliis, quamquam itidem ſuppoſitis Clementino nomini monumentis, vt ſunt: *Canones Apoſtolorum* LXXXV. *Conſtitutionum Apoſtolicorum* libri VIII. (quorum libro ſeptimo videtur etiam comprehendi, quae a quibusdam vocatur *Liturgia* Clementis) *Recognitionum* libri X. qui e ſola Rufini verſione latine exſtant, *Homiliae Clementinae* XIX. *Epitome* e Petri periodis et κηρύγματι, et *Epiſtola ad Iacobum*, fratrem domini, quae omnia in Patribus Apoſtolicis Cotelerii

bb) Noſtris temporibus ſub Clementis Rom. nomine duae aliae epp. hactenus ignotae, e Cod. MS. N. Teſtamenti Syriaci cum latina interpretatione edidit *Io. Iac. Wetſtenius*, quas epiſtolas editioni ſuae N. T. adiunxit, et has ipſas epp genuinas affirmauit. Etiam ſeparatim hae epiſtolae prodierunt ſub titulo: *duae epiſtolae Clementis Romani*, *diſcipuli Petri Apoſtoli*, *e codice manuſcripto N. T. ſyriaci nunc primum erutae*, *cum verſione latina*, *Lugd. Batau.* MDCCLIV. fol. Conf. Acta eruditor. MDCCLVI. pag. 30. Kraft theol. Bibliothek B. 10. pag. 117. Baumgarten Nachrichten von merkwurdigen Büchern B. 4 pag. 117. Haud leuibus vero de cauſſis has epp tanquam fictas reiecerunt peculiaribus literis Nathan. Lardnerus, et Henr. Venema. Conf. omnino, *Joh. Gottl. Freudenberger commentatio*, qua *hiſtoriam recentioris controuerſiae de Clementis Romani epiſtolis exhibet*, Lipſiae 1755. 4. et *Walch* Biblioth. Patriſt. p. 213 ſq. *Kuin.*

Digitized by Google

Cotelerii recenſita et illuſtrata habentur. Verum miſſis hiſce, de canone atque ordine librorum ſacrorum noui foederis adhuc pauca mihi dicenda veniunt.

XV. Hiſtoriam *Canonis librorum N. T.* quorum auctoritas vel ſtatim, a quo ſcripti ſunt, in Eccleſiis omnibus obtinuit, ita, vt, qui eos reiicerent, pro haereticis haberentur; eccleſia: vel non ſtatim ita innotuit omnibus, ſed interiecto tempore tamen ab vniuerſa recepti ſunt eccleſia: exhibuerunt e veteribus quidem *Euſebius* in Hiſt. Eccleſiaſtica et Euſebium fere ſequutus *Hieronymus* in Catalogo: inter recentiores, Theologi noſtri laudatiſſimi. *Chriſtianus Kortholtus* libro de Canone et *Io. Gerhardus* in exegeſi Loci de Scriptura ſacra cap. IX et X. Philippus praeterea *Iacobus Hardtmannus* [etiam *Sclerandri* nomine notus] de geſtis Chriſtianorum ſub Apoſtolis cap. XII. et *Io. Henr. Mains* in examine Hiſt. Criticae N. T. Tum e romanae ſociis eccleſiae Sixtus Senenſis in Biblioth. ſancta, Poſſeuinus in Adparatu, [*] *Baronius* in Annal. *Huetius* in demonſtratione Euangelica, *Rich. Simon* in Hiſt. Critica N. T. et *Lud. Elias du Pin* in Prolegg. Biblicis et Bibliothecae ſcriptor. eccleſ. tom. I. atque in reſponſo ad Petitdidierim quod tom. VI. adiungitur: *Natalis Alex.* in Hiſt. Eccleſ. *Claudius Fraſſenius* in disquiſitionibus Biblicis et *Guilelmus Bonjour* [cc]), Toloſanus, in triduana de Canone librorum ſacrorum concertatione, Rom. 1704. 4. dialogo tertio. E reformatis aliisque proteſtantibus *Iac. Basnage* Hiſtoriae controuerſiarum theolog. gallice editarum, libro octauo, et in praefat. ad Hiſtoriam V. et N. T. imaginibus, in aes inciſis, obſeruationibusque criticis et moralibus itidem gallico idiomate illuſtratam, et in diſſ. apologetica aduerſus *Richardſonum* [dd]): *Sam. Basnage* tomo primo Annalium eccleſiaſticorum, *Io. Henricus Heideggerus* in Enchiridio Biblico, *Io. Leusdenius* in Philologo Graeco, *Tho. Milles* ad Cyrilli Hieroſolym. Catecheſ. IV. 22. *Daniel Whitby* Prolegg. 3. ad Commentaria, anglice edita, in N. T. *Nehemias Grew* in Coſmologia ſacra lib. V. cap. 1. *Richardſonus* et *Stephanus Nye* in hiſtorica recenſione et apologia canonis N. T. aduerſus Amyntorem *Io. Tolandi*, (qui tamen ipſe *Tolandus* quoque diſertis verbis negat, ſe vllum N. T. librum vocare in dubium.) *Simon Epiſcopius* libro IV. Inſtit. Theolog. et *Io. Clericus* diſſ. 3. ad Harmoniam euangelicam, et qui omnium denique induſtriam vicit *Ioannes Millius* in prolegomenis eruditiſſimis ad Nouum Teſtamentum. *Fabric.*

[Add. *Ens* Biblioth. Sacra S. ſ. Diatribe de librorum N. T. canone, Amſtelod. 1710. 8. *Iac. Chr. Iſelius* de Canone N. T. in Miſcell. Groning. tom. III. pag. 260 ſq. *Ioh. Frickius* Comment. de cura vet. eccleſ. circa canonem S. Scripturae. Vlmae 1728. 4. *Iuſt. Weſſel. Rumpaeus* Comment. crit. ad libros N. T. in genere. *Gerh. de Maſtricht* Canon S. Scripturae ſecundum ſeriem ſeculorum N. T. Bremae 1722. et denuo cum notis *Chr. Koerberi* Ienae 1725. 8. *Dodwellus* diſſ. I. in Irenaeum §. 35—42. *Lampe* Prolegg. in Ioh. Euang. lib. I. cap. 5. 12 ſqq. *Vitringa* Hypotyp. hiſt. et chronol. ſ. pag. 220. §. 20. *Dan. Heinr. Hering* Abhandlung von den Schulen der Propheten unter dem A. T. von der Schule des Ap. Iohannes zu Epheſus, und von dem Kanon des N. T. Breslau 1777. 8. *Eberh. Henr. Dan. Stoſch* Commentatio hiſtorico-critica de libror. N. T. Canone, praemiſſa eſt diſſertatio de cura veteris eccleſiae circa libros N. T. Francofurti ad Viadr. 1755. 8. *Ioh. Sal. Semler* Abhandlung von freyer Unterſuchung des Kanon, Tomi IV. Halle 1771 — 1775. 8. *Chriſt. Frid. Schmidii* Hiſtoria antiqua et vindicatio Canonis ſacri Veteris Nonique Teſtamenti libris II. comprehenſa Lipſ. 1775. 8. Nachricht von den neueſten Streitigkeiten über den Kanon des A. und N. T. in

Walchs

cc) Cf. Acta Erud. a. 1706. p. 502 ſq. *Fabr.* dd) Hiſt. des Ouvrages des Scavans a. 1740. p. 18 ſq. *Fabr.*

Digitized by Google

Walchs neueſter Religionsgeſchichte Th. II. pag. 243—344. *Schröckh* Kirchengeſchichte B. IX. S. 5 ſqq. *Michaelis* Einleitung in die Bücher des Neuen Bundes (Göttingen 1787. 1788. 4. ed. quarta.) Th. I. Haec *Michaelis* Introductio nuperrime in linguam Anglicam tranſlata hoc titulo prodiit: Introduction to the New Teſtament by *John David Michaelis* — tranſlated from the fourth edition of the German and conſiderably augmented with notes explanatory and ſupplemental. By *Herbert Marſh* — Cambridge and London 1793. 8. vol. I. p. I. continet verſionem primae partis voluminis I. et part. II. continet annotationes. vol. II. p. I. verſionem partis ſecundae voluminis I. et p. II. annotationes. Hae vero annotationes cl. *Marſh* rurſus in linguam vernaculam ſunt tranſlatae: Zuſätze und Verbeſſerungen zu Michaelis Einleitung in die Bücher des N. B. Th. I. von *Herbert Marſh*, aus dem engliſchen überſetzt (von M. *Ernſt Frid. Carl Roſenmüller*) Göttingen bey Vandenhoek 1795. 4. alii quos laudauit *Walchius* in Biblioth. Theologica Selecta tom. IV. pag. 222. et quos nos quoque paſſim citauimus. *Kuin.*] Verſuch einer Beleuchtung des jüdiſchen und chriſtl. Bibelkanons. Halis Sax. 1792. II. voll. 8. Parte ſecunda. *C. F. Weber* Beyträge zur Geſchichte des neubeſt. Kanons, Tüb. 1791. 8.

Quod ad *Ordinem* librorum N. T. adtinet, ex veterum monumentis et codicibus antiquis abunde conſtat, valde diuerſum illum fuiſſe, nam et euangeliſtae ee) quandoque aliter, atque hodie fieri ſolet, iuncti deprehenduntur, et Acta Apoſtolica ff) iam praemiſſa Epiſtolis Catholicis, iam Apocalypſi: neque Epiſtolae Pauli, vel Catholicae etiam eadem ſemper ratione collocatae. Vulgatum tamen ordinem fere probari video ab Euſebio III. 25. Hiſt. Canone Apoſtolico LXXXV. Carthaginienſi XXVII. a Nazianzeno carmine XXXIII. aliisque compluribus et ſcriptoribus et codicibus. Sed quaecunque de diuerſa illa collocatione [?] computationeque librorum biblicorum, non noui ſolum, ſed antiqui quoque foederis apud veteres obſeruantur, diligentiſſime annotauit vir doctiſſ. anno 1707. Oxoniae cum magna litterarum iactura denatus *Humfredus Hody*, parte poſtrema operis egregii de bibliorum textibus originalibus Oxon. 1705. fol.

XVI. Autographis ſacrorum ſcriptorum pridem deperditis gg), multi ſuperſunt MSti codd. vario tempore, variisque locis exarati, non graeci modo, ſed et latini, ne de aliis linguis

ee) Chriſtianus Druthmarus in cap. I. Matthaei: *Vidi librum Euangelii, graece ſcriptum, qui dicebatur S. Hilarii fuiſſe, in quo primi erant Matthaeus et Ioannes, et poſteriores alii duo. Interrogaui Euſemium Graecum, cur hoc ita eſſet? dixit mihi, in ſimilitudinem boni agricolae, quos fortiores habet boues, primo iungit. Fabric.*

ff) Vide ſi placet quae notaui in codice Apocrypho N. T. pag. 750. *Fabric.*

gg) Autographorum conſeruationem fuiſſe impoſſibilem, nec vero etiam neceſſariam, docet *Stoſch* de Canone libror. N. T. pag. 292 ſqq. Ignatii aetate codices ſuperſtites fuiſſe autographos in eccleſiarum tabellariis, haud pauci euincere ſtuduerunt ex loco Ignatii in epiſt. ad Philadelphenos cap. 8. at enimuero neque ex hoc, neque ex Tertulliani libro de praeſcript. haeret. cap. 36. tale quid colligi poſſe, docet *Griesbach*, Vir Venerabilis, in *Curis in hiſtoriam textus graeci epiſt.* Pauli Spec. I. (Ienae 1774. 4. *Michaelis* Oriental. Biblioth. Th. XII. pag. 41 ſqq.) pag. 48 ſqq. qui idem ſatis perſpicue demonſtrat, errare quoque eos, qui ſtatuant, tempore demum perſecutionis Diocletianae, cum Chriſtiani libros ſuos ſacros tradere cogerentur, periiſſe codices autographos. Neque ſuperſtes fuit ſeculo IV. adhuc autographum Euangelii Iohannei, quamquam illud ſcriptor huius ſeculi, *Petrum*, Alexandrinum epiſcopum, exiſtimant, a ſe viſum profitetur in *Chron. Paſchali Cangiano* pag. 5. vid. *Uranolog. Petavii* pag 213. vt demonſtrarunt quibus locus ille grauibus de cauſſis ſuſpectus eſt, *Scaligerus, Petauius, Tillemontius, Garbellus*, in Prolegg. Euangel. Blanch. pag. 42. vid. *Erneſti* Interpres N. T.

Digitized by Google

linguis in praeſenti dicam, quibuscum ſi veterum eccleſiae doctorum commentarii ac monumenta per omnium a Chriſto nato ſaeculorum decurſum, et verſiones antiquae quaelibet conferantur, clariſſime patebit, non obſtante variarum lectionum vi [hh]), eadem tamen ſcripta apoſtolica nos hodie legere, quae lectitarunt veteres etiam primi Chriſtiani, neque quicquam eſſe ita mutatum, detractum, interpolatum, vel etiam temporum iniuria alterationem paſſum, vt hodie non eadem credenda, ſperanda, facienda, colenda et obſeruanda nobis proponantur, quae apoſtolis ipſis ſuperſtitibus, in eorum ſcriptis coetus fidelium agnouit [ii]). Interim haud inutile eſt varias codicum lectiones, ſi ſobrie fiat, conſulere, non modo, vt quantum fieri licet, adhibito iudicio critico, genuinas ab aliis ſeparemus; ſed etiam vt rationes quibus interpretes librorum ſacrorum plerique, ſiue veteres ſiue recentes paſſim vſi ſunt, intelligamus, ad eos vel tuendos, aut excuſandos, vel explicandos, vel denique redarguendos. Infinitum eſſet codices MStos librorum noui foederis a viris doctis conſultos percenſere, nec minus ineptum hoc loco recoquere ea, quae de MSS. diſſeruit *Richardus Simon* lib. I. Hiſt. Crit. N. T. cap. 29 ſq. et in diſſertatione critica libro tertio ſubiecta, atque *Antonio Arnaldo* [kk]) oppoſita, tum nouiſſime *Ioh. Millius* in doctis illis ſuis

N. T. pag. 162. edit. *Ammonii*. Autographum euangelii Marci quod Veneti iactarunt, falſiſſimum eſſe oſtenſum eſt ſupra, cum diſputaremus de euangelio Marci. — Duabus potiſſimum de cauſſis primi chriſtiani in aſſeruandis autographis negligentiores fuiſſe videntur *Griesbachio*. Nempe poſt editam epiſtolarum Apoſtolorum collectionem, quae dicebatur ἀπόστολος, haec ipſa collectio praeferebatur ſingulis epiſtolis, quoniam plures epiſtolas complectebatur, quoniam forte archetypum exemplar lectu erat difficilius, longo vſu detritum, vel quod literae ab Apoſtolo aut amanuenſi non ſatis eleganter erant pictae. Praeterea illorum temporum homines parum ſolliciti erant de ſingulis textus ſacri apicibus ac ſyllabis, dummodo ſenſum et doctrinam incorruptam intelligerent. *Kuin.*

hh) Incredibilem fere lectionum variarum numerum iam ſaeculo II. ineunte in codd extitiſſe docet *Griesbach* in Curis in hiſt. text. epiſt. Paul. pag. 74 ſq. Plurimas autem lectionum variantium, quas in codd. qui ad noſtra vsque peruenerunt tempora, deprehendimus, ſtudio et ingenio et coniecturis librariorum deberi obſeruant *Chr. Luderus* in Diſſ. de cauſſis variantium lectionum ſcripturae S. Lipſ. 1730. 4. *Wetſtenius* Prolegg. pag. 27. edit. *Semleri*, *Stoſch* de Canone N. T. pag. 88 ſqq. et *Griesbach* l. c. pag. 76. Cauſſam quoque praecipuam interpolati ſaepiuscule textus graeci idem *Griesbachius* l. c. pag. 79 ſq. docet, eſſe gloſſas et ſcholia, quae e codd. marginibus in contextum immigrarunt. Horum ſcholiorum duas conſtituit claſſes, alia eorum fuiſſe notat *exegetica*, alia *critica*, h. e. coniecturas et lectiones varias ex aliis codd. decerptas. Hoc idem argumentum pertractauit etiam *Titmannus* in Diſſ. de gloſſis N. T. aeſtimandis et iudicandis, Viteb. 1782. 4. monet, *alias* gloſſarum natas eſſe ex ingenio interpretantium, *alias* ex libris V. T. cum nimirum ſaepius loca e V. T. in N. T. commemorata, non integra adlata ſint, adſcripſiſſe interpretes ea, quae deerant, vel e textu hebraico, vel ex verſione Alexandrina; *alias* ex ipſis N. T. libris depromtas eſſe, vel quoad ſingula verba, vel quoad integras ſententias; *alias* denique petitas eſſe aliunde, nimirum, e Liturgiis, Lectionariis, Euangeliſtariis, verſionibus antiquis, patrum, aliorumque ſcriptis. *Kuin.*

ii) Conf. hanc in rem, quae obſeruarunt: *Anton Drieſſenius* in Diſſ. diuina auctoritas codicis N. T. vindicata a ſtrepitu variantium lectionum, Groningae 1733. 4. *Stoſch* de Canone N. T. pag. 89 ſq. *Erneſtii* Inſtitutio interpretis N. T. pag. 154 ſq. edit. *Ammon. Kuin.*

kk) *Arnaldus* a. 1691. 12. ediderat librum hoc titulo: diſſertation critique touchant les exemplaires ſur lesquels Mr. Simon pretend que l'ancienne Vulgate a été faite, et ſur le jugement que l'on doit faire de fameux Manuſcrit de Beze. *Fabric.*

ſuis et laborioſis ad N. T. prolegomenis [u]). At praecipua quaedam attingere, et virorum doctorum qui in codicibus N. T. graecis maxime et latinis conferendis laudatam poſuere induſtriam, non erit, ſpero, ingratum lectori. *Fabric.*

[Antiquiſ-

u) De codd. N. T. qui paulatim e bibliothecis ſunt eruti, de eorumque virtutibus, lectionibusque variis, quas continent, non hic eſt copioſius diſſerendi locus, ſed conferantur praeter *Simonis* et *Millii* libros, de quorum meritis acute diſputauit *Griesbachius* in Curis, inprimis ipſe *Griesbachius* l. c. et in Symbolis critt. tom. I. Halae 1785. tom. II. 1793. 8. *Alb. Bengelii* apparatus criticus ad N. T., criſeos ſacrae compendium, limaui, ſupplementum ac fructum exhibens, cura Phil. Dau. Burkii, Tubingae 1763 4. *Christo. Matth. Pfaffii* diſſ. critica, de genuinis librorum N. T. lectionibus, ope canonum quorundam criticorum feliciter indagandis et a ſpuriis ſecernendis, vbi et inter alia de Ioh. Millii collectione variarum N. T. lectionum modeſte diſſeritur, Amſtel. 1709. 8. extat etiam in Syntagmate diſſ. theologg. Stuttgardiae 1720. *Danieli Whitby* examen variantium lectionum Ioh. Millii in N. T. Lond. 1710. fol. Lugd. Bat. u. 1717. fol. 1724. 8. et 1733. 8. cum *Hauercampi* praefatione; *Christ. Ben. Michaelis* tractatio de variis lectionibus N. T. caute colligendis et diiudicandis, in qua cum de illarum cauſſis, ſpeciebus, fontibusque tum de cautelis, ex quibus diiudicari et vel adprobari, vel reprobari debeant, agitur Halae 1749. 4. *Ioh. Alberti Bengelii* tractatio de ſinceritate N. T. graeci tuenda, cum adſperſis hic illic ab editore *Chr. Bened. Michaele* adnotationibus, Halae 1750. 4. quae diſſertatio extat quoque in Apparatu Bengelii critico ex edit. *Burkii*; *Wetſtenii* Prolegg. edit Semleri; *Ioh. Sal. Semleri* Hermeneutiſche Vorbereitung Part III et IV. Eiusdem Vindiciae plurium praecipuarum lectionum codicis Gr. N. T. contra Whiſton, Anglum, Halae 1750. 4. *Michaelis* Einleitung in die Schriften des N B. Th. I. edit. 4. pag. 520 ſqq. *Birchius* et *Moldenhauerus* Praefat. ad edit. N. T. Haunienſem 1788. *Matthaei* in ſua N. T. editione, paſſim. [*I. Phil. Fr. Dettmers* Part. I. Vindiciarum textus graeci pericopae Ioh. VII, 53. — VII, 1 — 11. Trai. ad Viadr. 1793. 8.] De codd. quatuor Euangelior. Origenianis auct. *Ioh. Iac. Griesbach*, Halae Sax. 1771. 4. part. I. coll. *Erneſti* Neueſte theol. Bibl. B. I. S. 855 ſq. Tentamen deſcriptionis codd. veterum aliquot graecorum noui foederis MSS. qui in bibliotheca Caeſarea Vindobonenſi aſſeruantur, et quorum nunquam antea facta fuit collatio, vel plena deſcriptio. Accedunt fragmenta et parerga varii generis in hiſce codd. reperta, vna cum ſpeciminibus characterum graecorum aeri inciſis, auctore *Hermanno Treſchow*, Hafniae 1773. 8. (coll. Michaelis Orient. Bibl. Th X. pag. 3 ſqq. *Erneſti* Neueſte theol. Biblioth. B. III. S. 220.) *Andr. Chriſt. Hwiid*, libellus criticus de indole cod. MS. graeci N. T. bibliothecae Caeſareo-Vindobonenſis Lambecii XXXIV. acceſſit textus latinus Act. Apoſt. antehieronymianus ex cod. Laudiano, Hafniae 1785. 8. (cod. primo loco poſitum accuratius deſcripſit, quam Treſchow.) Diſſertatio in aureum et peruetuſtum SS. Euangeliorum Euangeliſtarium quod in bibliotheca Norimbergenſi ciuica aſſeruatur deſcripſit *Doederlein* im Literariſchen Muſeum B. I. pag 475 ſqq. vbi etiam diſſeruit de correctoriis biblicis p. 1. ſq. 177 ſq. 344 ſq. — codicem MSer. Monaſterii St Emmerani Ratisbonae aut. Colom. Sänftl. Regensb. 1786. 4. — Ueber einen Codex der vier Euangelien auf der Kurf. Bibliothek zu Mannheim N. 19 A. von *Fr. Thph. Rink* in *Eichhorns* Allgem. Biblioth. B. III. 4. — Codex MSc. graecus N. T. e bibliotheca academica Vpſalienſi deſcriptus et collatus a *Petr. Fab. Aurivillio*, Vpſal. 1785. 4. Unterſuchung der Raniſchen griech. Handſchrift des N. T. von *G. G. Pappelbaum*, Berlin. 1785. 8. — Varianten zu den vier Euangelien aus e. Conſtantinop. Menologium des VIIIten Jahrh. conf. *Michaelis u. Tychſens* Neue Orient. Bibl B. VIII. *I. Barret* Nachr. von einem griech. Mſcrpt. des Euangel. Matthaei auf der Biblioth. des Trinity College zu Dublin a. d. Transact. of the roy. iriſh Academy 1787. conf. *Eichhorns* Bibl. B. II. Stuck 4. pag. 584—609. et *Paulus* Neues Repertorium fur bibl. und morgenl. Literat. Th. I. S. 192 ſqq. *Alterus* in editione N. T. aliique. — Quamquam autem antiquiores critici, quorum praecipuos commemorauimus, egregie de hiſtoria textus ſacri meriti ſunt, eorum tamen diligentiam longe maximeque ſuperarunt noſtrorum temporum critici, nominatim *Semlerus*, *Michaelis* et, qui primo loco nominandus erat, *Griesbachius*, qui quidem inprimis praeclare obſeruarunt et conſtituerunt varias recenſiones antiquiſſimas contextus graeci N. T. earumque diſcrimen. conf. *Semleri* Apparatus criticus ad libera-

lem

Digitized by Google

[Antiquiſſimi N. T. codices graeci exſtimantur *Vaticanus* et *Alexandrinus;* litteris vncialibus ſcripti. Ac de cod. quidem Vaticano (1209.) variae ſunt et pugnantes eruditorum ſententiae. Vid. de eo *Zacagnius* praef. ad Monum. Vet. Eccl. p. 56. *Wetſtenius* Prolegg. in N. T. pag. 62 ſqq. edit. *Semler.* Hactenus tantum exſtiterunt excerpta huius cod. et exiguus variantium lectionum numerus, vt adeo definiri non potuerit, quamnam recenſionem cod. ſequatur. vid. *Eichhorn* Allgemein. Biblioth. Th. II. pag. 373 ſq. Ante aliquot annos editionem cod. parabat *Spaletti*, Abbas, ſed quum pater *Mamachi*, ſacri palatii magiſter, codicis edendi licentiam ei denegaret, a propoſito deſiſtere coactus eſt. vid. *Adleri* kurze Ueberſicht ſeiner bibliſch kritiſchen Reiſe nach Rom, Altona 1783. *Michaelis* Orient. Biblioth. Th. XXII. S. 171 ſqq. Interim tamen *Birchius* diligentius quam hactenus factum erat, hunc cod. contulit, eoque vſus eſt in editione ſua, quae Hauniae prodiit. Conſ. eiusdem Prolegg. pag. XIII ſqq. — De *Cod. Alexandrino*, quem *Cyrillus Lucaris*, Conſtantinopolitanus Patriarcha, Carolo I. Britanniae regi, dono miſerat, quique inde ab a. 1753. in Muſeo Britannico aſſeruatur, videantur *Semlerus* de aetate cod. Alexandrini Halae 1750. *Wetſtenius* p. 28. 36. ed. Seml. *Dietelmayer* diſſ. qua antiquitas cod. Alexandrini vindicatur. Halae 1739. *Pfaff* diſſ. de Variant. lectt. N. T. cap. 3. pag. 53 ſq. *Michaelis* Einleit. Th. I. S. 545 ſqq. *Ioh. Sam. Huhtel* exercit. critica, qua antiquitas et praeſtantia codicis Romani prae Alexandrino contra Millium adſeritur. Ienae 1734. Coniecturae criticae de aetate codicis Alexandrini, auctore *Gottwerth Iorke*, praeſide Semlero, Halae 1759. Nouum teſtamentum graecum e cod. MS. Alexandrino, qui Londini in bibliotheca Muſei Britannici adſeruatur, deſcriptum a *Car. Godofr. Woide* Lond. ap. Nichols 1786. fol. *Caroli Godofredi Woidii* notitia codicis Alexandrini cum variis eius lectionibus omnibus, recudendam curauit, notasque adiecit M. *Gottlieb Leberecht Spohn*, Lipſ. 1788. 8. Proximi his codd. ſunt *Cantabrigienſis*, quem Theod. Beza a. 1581. Cantabrigienſi academiae donauit [mm]). De eo vid. *Wetſten.* Prolegg. pag. 16 ſqq. et *Semlerum* ibi in appendice pag. 593 ſq. *Griesbach* Symb. Critt. tom. I. pag. LV ſqq. *Michaelis* Einleit. Th. I. pag. 581 ſqq. Prodiit nuperrime huius cod. editio hoc titulo: *Codex Theodori Bezae Cantabrigienſis.* Euangelia. Et. Apoſtolorum. Acta. Complectens. Quadratis. Litteris. Graeco-Latinis. Academia. Auſpicante. Venerandae. Has. Vetuſtatis. Reliquias. Summa. Quam. Potuit. Fide. Adumbrauit. Expreſſit. Edidit. Codicis. Hiſtoriam. Praefixit. Notasque. Adiecit. *Thomas. Kipling.* S. T. P. Coll. Div. Ioan. Nuper. Socius. Cantabrigiae. E. Prelo. Academico. Impenſis. Academiae. MDCCXCIII. fol. (coll. Remarks on Dr. *Kipling's* Preface to Beza part. I. by *Thomas Edwards*, L. L. D. Cambridge 1793. 8. et *Eichhorn.* Biblioth. der bibl. Litt. vol. V. pag. 704 ſqq.) — *Claromontanus*, deinde regius, Pariſiis 107. conf. *Michaelis* Einleit. l. c. pag. 594 ſqq. *Wetſten.* Prolegg. pag. 540 ſq. — *Boernerianus,*

lem N. T. interpretationem (Halae 1767. 8.) p. 45. eiusdem Hermeneutiſche Vorbereitung Stück III. pag. 2 ſq. *Michaelis* Einleit. Th. I. p. 535. *Griesbachius* in Symbolis Critt. tom. I. pag. CVIII ſq. et in Curis pag. 97. qui tamen verum aduerſarium habuit *Matthaeum*, Profeſſorem Vitebergenſem, vid. eius Praef. et excurſus ad N. T. edit. Breuiter ſtrictimque horum virorum de recenſionibus ſ. editionibus principibus antiquiſſimis ſententias expoſuit *Ammonius*, Theologus Gottingenſis, in ſua editione *Erneſtii* Inſtitut. interp. Nou. Teſt. pag. 169. *Kuin.*

mm) Confer *Bezae* epiſtolam ad inclytam academiam Cantabrigienſem, quae illum cod. ſeruat in Biblioth S. Trinitatis. *Arnaldum* quidem fugit ratio, qui a falſario ſaeculi VI. vel VII. illum exiſtimauit eſſe exaratum. *Bezae* epiſtolam habes etiam in epiſtolis ſelectis a *Paulo Colomeſio* editis pag. 250. et in *Benthemi* libro de ſtatu ecclesiae Anglicanae pag. 354. *Fabric.*

rianus, nunc *Dreſdenſis*, quem nuper edidit *Matthaei*, hoc titulo: XIII. Epiſtolarum Pauli codex Graecus cum verſione latina veteri vulgo antehieronymiana, olim Boernerianus, nunc bibliothecae electoralis Dreſdenſis ſumma fide et diligentia transſcriptus et editus a *Chriſt. Frid. Matthaei* — cum tabulis, aere expreſſis; acceſſit ex eodem cod. fragmentum Marci M. Miſenae impenſis C. F. G. Erbſteinii cIↄIↄccxci. 4. Sed reliquos laudare omittimus, cum in libris illis, ſupra laudatis, multo accuratius et copioſius de iis diſputatum ſit, quam h. l. de iis agi poſſet. *Kuin.* Codex *Laudanus* 3. graecolatinus, Acta App. continens, quem accurate deſcribi iuſſit *Tho. Hearne*, Oxon. 1715. *Beck.* In bibl. regia *Neapol.* Quatuor euangelia vſui eccleſ. accommodata: cod. bombyc. ſaec. XIII. mutil. inc. a cap. XII. 23. Matth. deſinit Ioan. XVIII. 36. *Neapoli* in biblioth. Auguſt. S. Ioan. ad Carbon. Acta apoſt. epp. Paulli et cathol. cod. ſaec. XV. — eadem, cod. ſaec. XI. — IV. euangelia, cod. ſaec. X. et alius ſaec. XIII. Euang. Ioan. et Lucae ſaec. XI. *Harl.*]

E veteribus eccleſiae doctoribus *Origenes* nn) et *Hieronymus* et pauci quidam alii codices N. T. varios conſulere et ex iis libros ſacros recenſere inſtituerunt. Inter recentiores ſignum quaſi ad hoc ſtudium ſuſtulit *Laurentius Valla*, qui ad notas ſuas in N. T. concinnandas tribus codd. graecis et totidem latinis vſus eſt. Eas circa a. Chr. 1440. elucubratas diu poſt *Eraſmus* in lucem protulit, qui et ipſe ad ſuam Noui Teſtamenti editionem ſaepius deinde repetitam et emendatam vſus eſt tum aliis MStis, tum vno graeco euangeliorum codice exarato ante mille annos, qui hodie dicitur eſſe in bibl. publica Baſileenſi. Dum vero codices graecos, qui cum latino vulgato frequentius conſpirant, ſuſpectos habet, ac ſi a concilii Florentini tempore ad latinos libros eſſent interpolati, non ſemper contigit optimas illi deligere lectiones, vt a Sepulueda in Epiſtolis, a Leo et maxime a Stunica ſatis quidem acerbe, non tamen ſemper citra rationem ipſi fuit obiectatum. Eodem tempore viri docti, qui Card. Ximenii auſpiciis *Complutenſe* opus Biblicum concinnarunt, ad Nouum Teſt. vſi ſunt codicibus Vaticanis et vno inprimis venerandae vetuſtatis e Rhodo Inſula. Inde prae ceteris operae pretium fecit *Rob. Stephanus*, qui non modo latinos codices quam plurimos et correctoria, quae vocantur, Biblica conſuluit, atque inde egregias editiones latinas Bibliorum, variis lect. et notis criticis obeliſque et aſteriſcis inſtructas, adornauit, ſed et in editione graeca luculenta a. 1550. fol. Nouum Teſt. dedit collatum cum codicibus MSS. oo) ſedecim. Huius editionis exemplo vſus Beza, cui H. Stephanus lectiones aliorum codicum decem, et praecedentium editionum varietates adſcripſerat. *Marchio* quoque *Valeſius* pp) *Petrus Frayordus* Hiſp. Euangelia quatuor contulit cum aliis XVI. MSS. quorum octo fuere in bibl. Laurentiana regis Hiſp. varias lectiones ex iſtis codicibus edidit *Io. Melchior de la Cerda* in Aduerſariis ſacris cap. XCI. acceperat enim illas a Ioanne Mariana, qui paſſim illas in notis ſuis ad N. T. memorat. Ceterum non ſemper tuto hiſce licere vti, quoniam nonnuli ex codicibus

nn) De *Origene*, qui ſec. III. exempliſque pluribus et antiquioribus inter ſe conferendis delectum fecit lectionum optimarum, per quem textum integrum et incorruptum formaret, quemque *Erneſtius* in Inſtitut. Interpretis N. T. pag. 213. edit *Ammonii*, parentem textus pure graeci orientalis nominat, conf. *Ioh. Aug. Erneſtii* Diſſ. de Origene interpretationis librorum SS. grammaticae auctore, Lipſ. 1756. 4. inprimisque de eius critica opera quam Nouo Teſtamento nauauit, et de ipſius recenſione N. T. §. 17 ſqq. *Kuin.*

oo) Confer de illis MSS. prolegomena Millii pag. 117 ſq. *Fabric.*

pp) Male Marcus Velſerus appellatur in latina verſione commentarii Io. Pearſonii in Symbolum Apoſtolicum pag. 535. *Fabric.*

codicibus illis ad vulgatam latinam caſtigati eſſe videantur, non vno loco Rich. Simon obſeruat, et vulgatae tuendae [qq]) totum illum laborem eſſe inſumtum, indicat Mariana. *Ioannes Matthaeus Caryophilus* editionem N. T. Complutenſem contulit cum MSS. codd. XXII. decem quidem exemplaribus Euangeliorum, octo Actorum et Epiſtolarum, ac denique quatuor Apocalypſeos. Collationes illas interiecto tempore edidit *Petrus Poſſinus* Romae a. 1673. fol. cum Catena Graecorum Patrum in Marcum. *H. Ernſtius* de ſtudiis diebus feſtis conuenientibus cap. 2. pag. 29. ait, ſe Nouum Teſtamentum cum omnibus fere editis et non paucis MSS. codd. Patrumque graecorum commentariis ſummo ſtudio contuliſſe et ad editionem paraſſe. Sane in biblioth. Gudiana exſtat editio Noui Teſtamenti Geneuenſis a. 1620. 4. ab Ernſtio collata cum viginti codd. editis vel MSS. [f] *Ioannes Hentenius* Commentario Euthymii in quatuor Euangeliſtas latine a ſe reddito praemittit varias lectiones ex codice illo graeco Euthymii collectas. Pariſ. 1547. 8. [Eum commentarium a. 1792. graece edidit *C. T. Matthaei*, Lipſ. III. tomis ſ. IV. voll. 8.] *Lucas Brugenſis* non modo latinos Bibliorum codices manu exaratos diligentiſſime ruſpando, poſt Sixti V. et Clementis VIII. curam multas vulgatae verſioni maculas abſterſit, ſed et a. 1606. ad calcem commentarii in Euangelia notas publicauit in varias lectiones editionis Graecae Euangeliorum. Inter inedita *Guil. Coddaei* Io. Meurſius in Athenis Batauis memorat *allegationes textuum e N. T. Graecorum ex Patribus et auctoribus aliis Graecis, quatenus aut ab editis vulgatorum codicum textibus et variis circa eos lectionibus adhuc diſcrepant, aut diuerſitates lectionum, quae conſtant, firmant et fulciunt.* Sed ille quidem Coddaei labor, quod ſciam, non vidit lucem. Porro e Roberto Stephano maxime ſelectae, ſiue potius ex editione minore a. 1569. (vt Millio obſeruatum,) excerptae ſunt variae lectiones in editione luculenta Bibliorum Graecorum Wecheliana 1597. fol. quam Franciſco Iunio plerique, (alii Frid. Sylburgio,) deberi opinantur. In tomo ſexto Polyglotton Londinenſium habentur variae lectiones non modo, quas a Rob. Stephano, et Marchione Veleſio collectas, tum quas in Wechelianis Bibliis exſtare dixi, ſed etiam excerptae ex Cantabrigienſi Bezae et Claramontano fratrum Puteanorum codice, quo idem Beza vſus eſt, et ex aliis MSS. vndecim, quos in Angliae bibliothecis inuenerunt. Varias lectiones codicis Alexandrini in Opere ipſo Biblico graeco Noui foederis contextui ſubiecerunt, vti ad eundem codicem paſſim in ſuis commentariis prouocat Hugo Grotius, qui eius lectiones a Patricio Iunio [Wetſten. Prolegg. pag. 412. edit. Seml.] acceperat. Huius antiquiſſimi codicis editionem aliquando paraſſe Ioannem Millium, teſtatur illuſtris Bentleius in Epiſtola ad eum ſcripta pag. 95. *Seruantur etiam Oxonii Acta Apoſtolorum, vetuſtate quidem pari* (cum codice Cantabrig.) *ſed verſione multum diuerſa; et in Gallia denique Epiſtolae S. Pauli, qui codex et antiquitate et latina verſione, atque adeo ſcripturae et voluminis forma Cantabrigienſi noſtro ſimillimus eſt et germaniſſimus. Atque haec quidem talia exemplaria, cum aliis omnibus vbiuis gentium, quod ſciamus, longe longeque et dignitate et tempore antecedant, neque quidquam hodie ſuperſit ſimile aut ſecundum, cum tineis (proh dolor) atque muribus luctantur, et vtut iis incendia pepercerint, ipſo ſenio intra annos paucos non dubie peritura ſunt. Tu vero, Milli doctiſſime, qui omnium mortalium maxime in eo ſtudio verſatus es, non patieris hanc laudem tibi praeripi, ſed maturabis veneranda illa pignora et monumenta vetuſtatis a ſitu et interitu vindicare. Scimus enim, te horum omnium editionem in-*

qq) Vide Stillingfleetum in Vindicatione doctrinae de S. Trinitate pag. 165.

ſtituere, quae vna pagina et in vno conſpectu codicem Alexandrinum, qui familiam ducet, et Cantabrigienſem [?] *cum verſione ſua, atque, vbi hic deficit, Oxonienſem deinceps atque Gallicanum repraeſentet: quae ſingulas literas atque apices exemplarium, etiam vbi a librariis peccatum eſt, accurate et religioſe ſubſequatur. Nihil illi purpurae aſſuetur diſcolor aut diverſum: nullae interpunctiones, nullae notae accentuum, quorum omnis hodie ratio praepoſtera eſt atque peruerſa: adeo vt qui tuam editionem ſibi comparauerit, ipſa illa propemodum Archetypa verſare manibus atque oculis vſurpare videatur. Ea res olim, vt certum eſt augurium, et Britanniae noſtrae ſplendori erit, et Eccleſiae praeſidio, tuos vero labores ampliſſimis praemiis atque immortali gloria compenſabit. Macte iſta pietate et diligentia eſto. In te omnes ora atque oculos conuertimus, te vnum in hoc curriculum vocamus: ipſi codices celerem tuam opem implorant et flagitant: quid ceſſas per medias laudes et fauentium plauſus ſecundo rumore ingredi? Tu vero, vt polliceri de te poſſum, facies id ſedulo, ſimulac exibit Nouum tuum Teſtamentum fere ad vmbilicum vsque perductum: quo in opere, niſi vererer coram in os te laudare, dicerem quam longo interuallo aliorum omnium in eo genere labores poſt te reliqueris. Ea typorum elegantia eſt et magnificentia, ea in annotationibus eruditio elucet, in variis lectionibus induſtria: quippe etenim ad eam copiam comparandam omnia S. Patrum ſcripta, omnes antiquas verſiones, et infinitam vim codd. MSS. curioſe excuſſiſti.* Has quamuis magnificas laudes etiam vincit opus ipſum et editio N. T. luculenta Milliana quae 1707. Londini in folio lucem vidit. [vid. infra editt. Nou. Teſtam.] At enim codicis Alexandrini eo, quo Bentleius notat, modo edendi conſilium iam pridem videtur Millius abieciſſe, ſumtuum fortaſſis magnitudine deterritus. In iisdem prolegomenis pag. 152. queritur, ſe *Ioannis Sauberti*, quem perperam duobus vicibus *Sarbertum* vocat, varias lectiones in Matthaeum, licet ſummo ſtudio quaeſitas, haud vidiſſe. Vtinam vero innotuiſſet mihi optimi viri deſiderium, nihil enim libentius feciſſem, quam vt librum illum eximium, Helmſtadii 1672. 4. editum et ſingulari plane induſtria in hoc genere verſantem, ſatisque apud noſtros obuium, ei transmiſiſſem. In calce huius voluminis Saubertus etiam varias lectiones Matthaei enotauit e codice MSto Chryſoſtomi in Matthaeum, qui perantiquus ſine accentuum apicibus exſtat in bibliotheca Helmſtadienſi. Nouum Teſt. praeterea cum Variis lect. edidit, vt notum etiam pueris eſt, *Stephanus Curcellaeus.* [?] [vide de eius editione infra.] Hanc editionem ſecutus *Felbingerus*, qui Socini dogmatis ſubſcribebat rr) in Germanica ſua verſione N. T. [vid. infra verſiones Germanicae]. At Curcellaei induſtriam longe vicerunt *Oxonienſes* in N. T. graece vulgato cum variis lect. e theatro Sheldoniano anno eodem 1675. 8. quanquam in hac quoque, vt a Curcellaeo plures magni monumenti διττὰς γραφὰς praetermiſſas monuit Rich. Simonius in reſponſione ad iudicium theologorum Hollandiae de Hiſt. Crit. V. T. pag. 48 ſq. Iampridem porro *Ioannes Morinus* Oratorii Pariſienſis presbyter lib. I. Exerc. Bibl. 2. cap. 3 ſq. varias quasdam lectiones e codice Claramontano aliisque expendit, eo maxime ſtudio, vt vulgatam verſionem tueretur. Idem conſilium fuit *Io. Boiſii*, eccleſiae Elienſis

rr) Curcellaeo quoque ipſi a nonnullis datum vitio, quod in quibusdam locis viſus ſit Socinianis frigidam ſuffundere. Vid. *Io. Gottlieb Molleri* diſſertationem quae inſcribitur: *Curcellaeus in editione originalis N. T. Textus, Var. Lect. et Parallel. ſcr. locorum additamentis veſtita, Socinizans*, Roſtoch. 1696. 4. *Fabric.* qua probare conatus eſt; Curcell. in tribus capp. de Trinitate, Deitate filii, et ſatisfactione Chriſti, loca ſcript. claſſica, vt faueret Socinianis, in lect. variantibus et locis parallelis corrupiſſe. *Kuin.*

Elienſis Canonici, in erudito libro, cuius eſt titulus: *Veteris interpretis cum Beza aliisque recentioribus collatio in quatuor Euangeliis et Apoſtolorum Actis in qua, annon ſaepius abſque iuſta ſatis cauſa hi ab illo diſceſſerint, disquiritur*, Lond. 1655. 8. De varietatibus paſſim quoque monent eruditi auctores commentariorum in N. T. vt *Iacobus* et *Guil. Eſtius*, qui latini et ſyriaci interpretis diuerſas lectiones annotauit, *Ludouicus de Dieu*, qui Syriaci, Arabici, Perſici: *Thomas Mareſchallus*, qui Coptici, Gothici, Angloſaxonici. *Ioannes* etiam *Maldonatus* longe plures varias lectiones graecas ſuis in Euangeliſtas commentariis inſeruerat, ſed earum bonam partem editores ex ipſius ſocietate omiſerunt, vt a Valuaſſore accepiſſe ſe refert Rich. Simonius III. Hiſt. Crit. N. T. 619 ſq. Fuere inſuper, qui verſionibus ſuis in linguas vernaculas adderent notationem variarum lectionum, ſaltem ſelectarum, vti in Gallica N. T. interpretatione fecit idem *Simonius*, et ante eum, minus accurate quidem *Amelotus*: in Germanica Offenbaci 1703. 8. vulgata *Ioannes Henricus Reitze*. Nonnullas aliis plerisque neglectas, varias lectiones N. T. perſequitur *Io. Lomeierus* dierum genialium [ꝑ] parte I. diſſ. IV. Dauentriae 1694. 8. Denique *Laurentinus Zacagnius* bibliothecae digniſſimus cuſtos Vaticanae in collectione monumentorum veterum inter alia praeclara edidit Euthalii, epiſcopi Sulcenſis, qui ſub extremum ſaeculi poſt natum Chriſtum quinti claruit, recenſionem Epiſtolarum Pauli et Actuum Apoſtolorum et Epiſtolarum Catholicarum. Teſtatur Euthalius pag. 513. contuliſſe ſe ἀκριβῆ ἀντίγραφα τῆς ἐν Καισαρείᾳ Βιβλιοθήκης Εὐσεβίȣ τȣ̃ Παμφίλȣ. Doctiſſimus vero Zacagnius cum Euthalianis etiam aliorum codicum MSS. lectiones paſſim contulit. Rom. 1698. 4 *Fabric.* [Quod attinet reliquos, qui codd. conſuluerunt et deſcripſerunt, remittimus Lect. ad ea, quae diſputauimus ſupra in nota ad §. 16. atque ad indicem editionum N. T. et eos libros, quos ſupra laudauimus.

XVII. *Editiones praecipuae Noui Teſtamenti.*

In editionibus N. T. recenſendis ſeruabimus ordinem chronologicum, quem *Fabricius* ſequutus eſt, ſed copioſius et accuratius de iis diſputabimus. Familias certas quasdam editionum conſtituerunt alii. conf. inprimis, ad quem librum crebrius prouocabimus: Bibliotheca ſacra poſt *le Long* et *Boerneri* Curas continuata etc. ab *Andr. Gottl. Maſch*, Halae 1778 — 1790. voll. IV. 4. et quos laudauimus §. XVIII.

[De particula N. T. omnium primum apud Aldum 1504. edita, vid. *I. G. C. Adler* in Repertorio bibl. orient. Litt. tom. XVIII. pag. 150 ſq. *Beck.*]

Editio *Complutenſis* vid. infra. — Editiones *Eraſmi* vid. infra.

Aldina. Nouum Teſtamentum graecum. Venetiis 1518. fol. Haec editio, admodum rara, eſt omnium prima, quae ſolum textum graecum referat, prodiit vt tertia pars bibliorum, ab *Aldo Manutio* procuratorum, quod opus, eo mortuo, ab *Andrea Aſulano* abſolutum eſt. Textus in his bibliis Eraſmico admodum ſimilis eſt, omninoque haec editio primam *Eraſmi* maximam partem refert. vid. *le Long*; *Maſch* l. c. tom. I. pag. 196. *Walch* Bibliotheca theologica ſelecta tom. IV. (Ienae 1765. 8) pag. 15. [Serie dell' edizione Aldine pag. 45.]

Hagenöenſis. Nouum Teſtamentum Graece. Cum praefatione Nicolai Gerbelii. Hagenoae, in aedibus Thomae Anshelmi, Badenſis 1521. *menſe Martio.* 4. „Textum huius editionis percurrenti, conſtabat primo intuitu, expreſſam eam fuiſſe ad Eraſmicam ſecundam, translatis tamen ex Eraſmica priori, eamque ſecuta Aldina, neſcio quo pacto, vitiis haud paucis,

cis, quae in Eraſmica poſteriori emendata fuerant, admiſſisque inſuper multis lectionibus *ἀδοκίμοις*, pro quibus genuinas in editione ſecunda, quam ob oculos editor habebat, expoſuerat Eraſmus, quin et inſertis etiam hic illic Eraſmicarum loco, lectionibus Aldinis, quas ab Eraſmicis diuerſas habuit iſta editio, circiter tredecim, quae ſibi probatiores videbantur." *Le Long* pag. 203. col. 1. E. ex *Ioh. Millii* Prolegg. pag. 114. — Hac editione vſum fuiſſe *Lutherum* in concinnanda ſua verſione germanica probare conatus eſt *Tobias Eckardus* in coniecturis de codice graeco N. T. quo vſus eſt Lutherus, Halberſtadii 1722. 8. ſed aduerſarium habuit *Boyſenium*, vid. *Maſch* l. c. tom. I. pag. 197 ſq. *Walch.* l. c. tom. IV. pag. 15 ſq.

Argentoratenſis. — Nouum Teſtamentum Graece. Argentorati apud Wolfium Cephalaeum 1524. 8.

Ad editionem Hagenoënſem proxime accedit, praeter hanc et Argentoratenſem aliam in bibliis graecis a. 1524. 8. ad Aldinam expreſſis, memoratur a *Maſchio* pag. 198. alia anni 1538. 8. quae tamen accurate refert editionem a. 1524.

Baſileenſes. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. Noui Teſtamenti omnia. (Baſileae 1524.) 8. Ad calcem legitur: *Baſileae apud Ioh. Bebelium menſe Auguſto* an. 1524. — Praefationis loco praemittitur exhortatio Oecolampadii in ſacrarum litterarum lectionem, quae hic prima vice edita eſt. Textus graecus refert textum ed. tertiae Eraſmicae, eſtque admodum rara editio. vid. *Maſch.* pag. 199. Huic editioni accurate reſpondet altera Bebelii Baſil. 1531. 8. hanc ſecuta eſt tertia ib. 1535. 8. vid. *Maſch.* pag. 200. *Walch.* pag. 16.

Nouum Teſtamentum Graecum ad tertiam Deſid. Eraſmi editionem vulgatum. Baſileae ap. Nicol. Brylingerum 1533. 8.

Hanc Brylingerianam primam ſequutae ſunt ſeptem aliae, annis, 1543. 1548. 1549. 1553. 1556. 1558. 1586. vid. *Maſch* tom. I. pag. 201. *Walch* pag. 16 ſq. vbi etiam reliquae Baſileenſes recenſentur.

Simonis Colinaei ss) *ἡ καινὴ διαθήκη ἐν λευκετίᾳ τῶν παρησίων, παρὰ Σίμωνι τῷ Κολιναίῳ, δεκεμβρίου μηνὸς δευτέρᾳ φθίνοντος ἔτει ἀπὸ τῆς θεογονίας α. φ. λ. δ.* (Pariſiis 1534. 8.)

Baſileenſis Νεα Διαθηκη. *Nouum Teſtamentum. Baſileae* 1545. 4.

Literis

ss) Editio Colinaei in locis quibusdam e coniectura videtur eſſe emendata. *Colomeſius* in Bibl. ſelecta pag 97. de hac editione: *Cette edition a ceci de particulier, qu'elle eſt conforme à la Vulgate en plusieurs endroits, meme ou la leçon de la Vulgate eſt vicieuſe, comme en S. Iaques chapitre 3. verſet 5. Caſtalion dans la defenſe de ſa traduction de la Bible recommende cette edition, Beze au contraire dans ſa reponſe au Caſtalion n'en fait pas grand cas.* Colinaei exemplar, dit il pag. 222. non magni facio, quoniam reſciui multa fuiſſe in eo a quodam alioqui graecae linguae doctiſſimo ex ſolis coniecturis emendata. *Il la ſuit pourtant dans ſes notes ſur le verſet 18. du 2. chapitre de S. Iaques.* Vide ſis etiam *Richard. Simonem* lib. 2. Hiſt. Crit. N. T. pag. 284. *Fabric.* Ab hoc crimine, Colinaeum nimirum ex ſola coniectura varia mutaſſe, liberat eum *Millius* Prolegg pag. 115. 116. quod ad alterum adtinet, conformatam eſſe hanc editionem ad vulgatam verſionem locis compluribus, etiam vbi vulgata vitioſa ſit, reſpondent, Colinaeum vſum eſſe cod. MS. ad vulgatam editionem emendato, hinc ergo non dici poſſe, eum textum ad latinam verſionem transformaſſe. *Maſch* p. 206 ſq. *Wetſten.* Prolegg. pag. 365. edit. Seml. Textum ſubinde ad Complutenſem, ſubinde ad Frobenianam conformatum, nonnunquam ab vtraque diſſonum, obſeruat *le Long* pag. 205. col. 1. D. *Kuin.*

Digitized by Google

Literis graecis maioribus et luculentis; ad Eraſmicam quintam. Ad calcem nominantur typographi: *Hieronymus Frobenius* et *Nicol. Epiſcopius*. vid. *Millius* Prolegg. pag. 117. *Maſch*. pag. 203.

Herwagiana. Nouum Teſtamentum Graecum. Baſileae ex officina Herwagiana, 1545. fol.

Expreſſa eſt editio ad Frobenianam quintam, admiſſis tamen paſſim lectionibus, quae viderentur meliores, ex edit. Frobenianis prioribus. Non enim ſeparatim hoc N. T. prodiit, ſed eſt pars bibliorum graecorum, ab Herwagio cum Phil. Melanchthonis praefatione editorum. *Millius* Prolegg. p. 116. qui lectionum ſpecimina exhibet: *Maſch*. tom. I. p. 202 ſq.

Pariſienſes. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum Teſtamentum. Ex bibliotheca Regia*. Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ. *Lutetiae ex officina Rob. Stephani, Typographi Regii. Typis Regiis* 1546. 12.

„Robertus Stephanus collato cum codicibus regiis et edit. Complutenſi ſpeciatim Nouo Teſtamento, literam ſacri textus illam inſequutus eſt, quam plurium ac meliorum librorum ſuffragio comprobatam deprehendit, eos vero praeſtantiores, prout innuere videtur praefatio, fere indicauit, quibuscum concordaret Complutenſis editio." *Millius* Prolegg. pag. 116. *Maſch* pag. 208 ſq.

Τῆς καινῆς — αἰχμητῇ — *Lutetiae ex offic. Rob. Steph. Typogr. Reg. Typ. Reg.* 1549 12.

Editio rara et emendatior priori, cui textus congruit, niſi quod *Millius* Prolegg. p. 125. variantes lectiones 67. repererit. Dicta eſt *mirifica* propter praefationis initium: *o mirificam regis liberalitatem!* Textum nullo vitio typographico laborare, obſeruant *Paul. Colomeſius* Biblioth. Select. pag 108. et noſter *Fabricius*, ſed *Olearius* in Obſſ. ad Matth. IV, 8. ſphalmata XIV. recenſuit. *Maſch* pag. 209. *Walch*. pag. 17 ſq.

Τῆς καινῆς —— *Ex offic. Rob. Stephani, Typogr. Regii; typis regiis. Lutetiae* 1550. fol.

Optima et elegantiſſima, ac reliquarum princeps eſt haec editio, quae adiectas habet variantes lectiones ex ſedecim exemplaribus vetuſtiſſimis, quorum octo ex bibl. Regia. Conſtat duobus voluminibus. Varias lectiones non ipſe *Rob. Stephanus* collegit, ſed *Henricus* filius; tunc temporis XVIII. annorum puer; qui tamen non ea diligentia, qua par erat, opus peregit. conſ. *Millius* Prolegg. pag. 119. *Maſch*. tom. I. p. 211 ſqq. *Wetſten*. p. 306 ſqq. *Walch*. pag. 23.

*Bened*icti *Praenotii*. Της καινης διαθηκης απαντα. *Nouum Teſtamentum. Pariſiis apud Petrum Haultinum in vico Iacobaeo* 1549. 16.

Ad finem voluminis II. legitur: *excudebat Lutetiae Pariſiorum Benedictus Praenotius, Typographus in vico Frementello Anno* 1549. *Idibus Martiis*. Textus compoſitus ad Stephanicum, ita, vt, notante Longo e Millio, non niſi LI. locis ab eo diſceſſerit editor, idque fere ad fidem editionis Frobenianae quintae. vid. *Millii* Prolegg. pag. 125. *Maſch* tom. I. pag. 215. *Walch* pag. 18.

Roberti Stephani. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα, *Ex bibliotheca Regia*. Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ. *Lutetiae ex officina Roberti Stephani, typographi, typis Regiis* MDLXVIII. 16.

Ad calcem leguntur lectiones variantes ed. Stephanicae tertiae praecipuae, non omnes. Textus idem fere, qui in duabus prioribus. *Millius* Prolegg. pag. 131. *Maſch* I. pag. 214.

Criſpini. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. Ἐν οἷς παρὰ τὰ πολλὰ ἀκριβῶς διορθωθέντα καὶ τὰ κεφάλαια, καὶ διαφόρους ἀναγνώσεις, καὶ τὰς ἐπ᾽ ἄλληλα μαρτυρίας προσφέρομεν. *Nouum I. C. domini noſtri Teſtamentum. Additis ſummis rerum et ſententiarum, quae ſingulis capitibus continentur: variis item lectionibus mutuisque teſtimoniis, quae laborem in legendo et conferendo magnopere ſubleuabunt.* Παρὰ Ἰωάννῃ τῷ Κρισπίνῳ. Ἔτει ἀπὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ σωτῆρος ἡμῶν α. φ. ν. γ. Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ὀγδόῃ. (Geneuae 1553.) 8. min.

Eſt haec Criſpini, qui circa annum 1548. religionis cauſſa Pariſiis Geneuam abiit, ibique typographiam exſtruxit, perquam elegans editio. Habet textum Stephanicum et Stephani lect. varias; ſed contulit Criſpinus etiam alios codd. et primus poſt Stephanum numerum lect. variantium adauxit. Praeter hanc editionem memorantur quoque duae Criſpini aliae a. 1564. 12. et 1604. 16. Geneuae. vid. *Millius* pag. 127. *Maſch.* tom. I. pag. 218 ſq.

Tigurina. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. Ἐν οἷς παρὰ τὰ πολλὰ — προσφέρομεν. *Nouum I. C. domini noſtri Teſtamentum. Additis ſummis rerum — magnopere ſubleuabunt. Tiguri apud Froſchouerum* MDLIX. 8.

Textus huius editionis eſt Stephanicus, a Criſpino recognitus. Repetita eſt haec Froſchoueri editio a. 1566. 8. *le Long* — *Maſch* tom. I. pag. 219.

Antwerpienſis. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum I. C. D. N. Teſtamentum. Antwerpiae, ex officina Chriſtoph. Plantini, Architypographi Regii* MDLXXIV. 32.

Cum Priuilegio Philippi II. Hiſpaniae regis, anno 1570. dato, quo demonſtratur, ad editionem Complutenſem Plantinianas eſſe formatas, ſed variis in locis ab illa receduut. *Walch.* pag. 18 *Maſch.* tom. I. p. 192. praeter hanc editionem memorant etiam editt. Plantini a. 1564. Antwerp. 12. ibid. 1573. 8. 1590. 8. ibid. 1591. 24. 1601. 16. Lugd. Bat. 1612. 32. ibid.

H. Stephani. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Obſcuriorum vocum et quorundam loquendi generum accuratas partim ſuas, partim aliorum interpretationes margini adſcripſit Henr. Stephanus. Excudebat Henr. Stephanus* MDLXXVI. 16.

Millius quidem obſeruauit, hanc editionem ad primam Theodori Bezae eſſe formatam, ſed manifeſtum inter vtramque diſſenſum notauit Maſch. tom. I. p. 223. vid. et *Walch.* p. 33.

Geneuenſis. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Noui Teſtamenti libri omnes; recens nunc editi, cum notis Iſaaci Caſauboni. Adiectae ſunt variae lectiones omnes, cum diligenti ſimilium locorum collatione. Apud Euſtathium Vignon* (Geneuae 1587.) 16.

Ad calcem leguntur Caſauboni notae in euangeliſtas, Acta Apoſtolorum, et epiſt. ad Roman. quae poſtea inſertae ſunt Criticis Anglicanis. *Maſch.* tom. I. pag. 221.

Francofurtenſis. Nouum Teſtamentum Graecum. Francofurti ad Moenum apud Andreae Wechelii haeredes, Claudium Marnium et Iohannem Aubrium MDXCI. fol.

Hoc N. T. non ſeparatim prodiit, ſed eſt pars bibliorum, a Franciſco Iunio, ſiue, vt aliis placet, Friderico Sylburgio, editorum. Sequuti ſunt editores, obſeruante Millio, editionem Rob. Stephani iunioris, ſed in extrema vniuscuiusque paginae ora variantes lectiones, ex editione maiore Roberti ſenioris, Complutenſi, aliisque editionibus et obſeruationibus congeſtas, collocarunt. vid. *Millius* §. 30. *Maſch.* I, 216. Recuſa eſt haec Francofurtenſis editio,

vt

vt obſeruauit *Fabricius* noſter, Venet. 1687. fol. apud Nicolaum Dulcem. *Walch.* pag. 23. *Maſch.* l. pag 217.

Robierii. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum I. C. D. N. Teſtamentum cum notis Ioſephi Scaligeri in loca aliquot difficiliores nunc primum editis. Additur etiam Syllabus locorum N. T. de quorum ſenſu et applicatione lis eſt. Coloniae Allobrogum apud Petrum de la Roviere* MDCXIX. 4.

Quae prodiit Geneuae 1620. 4. eadem editio eſt, quae praecedens, etſi diuerſam in fronte anni notam habeat expreſſam, iudice *Maſchio* tom. I. pag. 194.

Lugdunenſis. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Ex regiis aliisque optimis editionibus cum cura expreſſum. Lugduni Batavorum. Ex officina Elzeuiriana* clↄlↄCXXIV. 16.

Nitidiſſima editio, textus compoſitus eſſe videtur Longo ad Stephanicam teriiam et tantummodo duodecim in locis ab ea recedere adfirmat. vid. *Millius* pag. 138. *Maſch.* tom. I. pag. 226 ſq.

Amſtelodamenſis. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Ex regiis aliisque optimis editionibus hac noua expreſſum; cui quicquid acceſſerit, praefatio docebit. Lugd. Batau. ex officina Elzeuiriorum* MDCXXXIII. 12.

Omnium editionum Elzeuirianarum praeſtantiſſima iudice Longo pag. 217. col. 2. D. in qua inprimis typographi in eo elaborarunt, vt eam a naeuis et mendis redderent purgatiſſimam. Reliquae editiones Elzeuirianae an. 1641. 12. 1656. 24. 1662. 16. 1670. 24. 1678. 32. recenſentur a *Maſchio* tom. I. pag. 227.

Rotterodamenſis. Ἡ καινὴ — *praefatio docebit. Roterodami. Ex officina Arnoldi Leers* MDCLIV. 12.

Eſt mera repetitio editionis Elzeuirianae ſecundae. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 261.

Londinenſis. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Noui Teſtamenti libri omnes recens nunc editi cum notis et animaduerſionibus doctiſſimorum, praeſertim vero Roberti Stephani, Ioſephi Scaligeri, Iſaaci Caſauboni. Variae item lectiones ex antiquiſſimis exemplaribus et celeberrimis bibliothecis deſumtae. Edente Richardo Whitackero. Londini, ex officina Billii* MDCXXII. 8.

Laudant hanc editionem, quae mendis ſcatet, et proxime accedit ad Pauli Stephani poſtremam anni 1617. *le Long* pag. 217. col. 2. E. et *Millius* in Prolegg. Eam iteratam eſſe, notat Fabricius noſter, Londini 1635. 8. qua de re tamen dubitat *Maſchius* tom. I. pag 225. atque ſuſpicatur, Fabricium notare voluiſſe annum 1633. hoc enim anno primam Whitackeri editionem anni nimirum 1623. repetitam eſſe ab Elzeuirianae typographiae curatoribus, retenta in titulo nota loci.

Pariſienſis. Ἡ καινὴ διαθήκη. Ἐκ βασιλικῆς τυπογραφίας. Ἐν Παρισίοις α. χ. μ. β. (Pariſiis 1642.) fol. — vid. *Maſch.* tom. I. pag. 217. typis maioribus elegantiſſimis, cum variis lectionibus, ex editione Roberti Stephani.

Argentoratenſes. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Acceſſit prologus in epiſtolas S. Apoſtoli Pauli ex antiquiſſimo MSC. Argentorati ex officina Ioh. Phil. Mülbii* clↄlↄCXLV. 12.

Conſuluit editor, praeter editiones reliquas, Elzeuirianam ſecundam. E cod. MSC. quem ex oriente adtulit *Stephanus Gerlachius*, ad calcem additus eſt Prologus in epp. Pauli XIV. qui continet hiſtoriam Pauli et argumenta epiſtolarum. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 228 ſq. repetita eſt haec editio Argentorati 1660. 12. et prodiit ex officina Ioſiae Staedelii.

Digitized by Google

Curcellaei. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Editio noua: in qua diligentius quam vnquam antea variantes lectiones tam ex manuſcriptis quam impreſſis codicibus collectae et parallela ſcripturae loca annotata ſunt ſtudio et labore Stephani Curcellaei. Amſtelodami ex officina Elzeuiriana* cIↄIↄCLVIII. 12.

Editio ſplendida. Textus ipſe non eſt mutatus. Deſcriptae ſunt variae lectt. ex edit. Francof. apud Wecheli haeredes a. 1597. inſertae tamen etiam variae lectiones excerptae ex antiquo cod. MSC. epp. Pauli, quo olim Beza vſus eſt. Item ex alio cod. Thuani, qui omnes N. T. libros excepto Matthaeo continet. Aliae lectt. variae ex Conſtantinopolitano, qui aſſeruabatur in biblioth. Cardinalis Mazarini, nec non ex alio MS. ſunt deſumtae. Editio eſt ad praecedentes Elzeuirianas expreſſa. Leguntur porro in ea excerpta ex Frobeniana, Hiſpanica et eiusmodi aliis editt. Nonnulla deſumta ſunt ex Iſ. Caſauboni notis in euangelia; intermiſcuit etiam Curcellaeus nonnullas H. Stephani aliorumque coniecturas. De eius meritis vid. *Maſch.* tom. I. pag. 229 ſqq. *Walch.* pag. 23 ſq. et *Wetſten.* pag. 434. edit. *Semler.* Prodiit poſtea haec editio Amſtel. 1675. 12. ibid. 1685. 12. ibid. 1699. 8.

Leusdenii. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum in quo non tantum ſelecti verſiculi 1900. continentes omnes voces N. T. aſteriſcis notantur, ſed etiam omnes et ſingulae voces ſemel vel ſaepius occurrentes diſtinctis ſignis notantur, et in margine latine transferuntur, quod quidem hactenus tentauit nemo. Edidit ſub ductu patris Rudolphus Leusdenus, Iohannis filius. Francofurti ad Moenum typis et impenſis Balthaſ. Chriſtoph. Wuſtii ſen.* ann. MDCXCIII. 8.

Vid. *le Long* pag. 221. col. 2. D. qui tamen non minus quam *Fabricius* noſter editionem ad a. 1692. refert.

Cantabrigienſis. Nouum Teſtamentum Graecum. Cantabrigiae 1700. 8. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 253.

Oxonienſes. Τῆς καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Noui Teſtamenti libri omnes. Acceſſerunt parallela ſcripturae loca, nec non variantes lectiones ex plus C MSS. Codd. et antiquis verſſ. collectae. Oxonii e Theatro Sheldoniano,* MDCLXXV. 8.

Editio ſplendida. Editor eſt *Ioh. Fellus*, epiſcopus Oxonienſis, etſi viri nomen nullibi expreſſum legatur. Textus eſt Stephanicus vel Elzeuirianus; cui adiectae ſunt variantes lectt. e cod. Alexandrino. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 232 ſq. Reperita eſt haec editio in bibliis graecis Lipſienſibus 1697. 8. et ſeparatim cum praefat. *Aug. Herm. Franckii*, de vera ratione tractandi Script. S. inprimis libros N. T. Lipſiae 1702. 8. vid. *Maſch.* p. 233. *Walch.* p. 24 ſq.

Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum. Vna cum ſcholiis graecis e graecis ſcriptoribus tam eccleſiaſticis, quam exteris, maxima ex parte deſumtis. Opera ac ſtudio Ioh. Gregorii, olim SS. ac indiuiduae Trin. Coll. apud Cantabrig. Socii: nuper Archi-Diac. Gloceſtrienſis. Oxonii e theatro Sheldoniano. MDCCIII. Impenſis Tho. Bennet, ad inſigne lunae falcatae in Coemiterio D. Pauli. Londini.* fol.

Abſoluere non potuit hanc editionem Gregorius, poſt cuius obitum edidit *Henr. Aldrich. Ioh. Ern. Grabius* a cap. IV. Lucae ad finem ſcholia graeca recognouit, et loca, vnde deſumta ſunt, diligenter notauit; adiecit quoque indicem auctorum ſcholiorum. Merito haec editio poteſt nominari repetitio editionis Oxonienſis a. 1675. — vid. *Maſch.* tom. I. p. 234 ſq. *Walch.* pag. 25.

Lipſienſes.

Lipſienſes. A. 1697. 12. cum praefatione *Rechenbergii*, repetitio Leusdenianae. A. 1703. *Ioh. Georgii Pritii*, 12. praecipuis lectt. variis et chartis geographicis adornata.

Millii. Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum graecum, cum lectionibus variantibus MSS. exemplarium, verſionum, editionum, SS. Patrum et ſcriptorum eccleſiaſticorum, et in eosdem notis. Accedunt loca ſcripturae parallela, aliaque ἐξηγητικά· et appendix ad variantes lectiones. Praemittitur diſſertatio in qua de libris N. T. et Canonis inſtitutione agitur: et hiſtoria S. textus N. T. ad noſtra vsque tempora deducitur: et quid in hac editione praeſtitum ſit, explicatur. Studio et labore Iohannis Millii, S. T. P. Oxonii e Theatro Sheldoniano,* MDCCVII. fol.

Quae in hoc opere reprehenduntur, inquit *Maſchius* tom. I. pag. 236 ſq. ad tria capita reuocari poſſunt, nimirum editorem verſioni vulgatae nimium quid tribuere, et verſiones quoque alias pro lectionibus variantibus habuiſſe; lapſus memoriae, a patribus in citandis ſacris effatis commiſſos, pro variantibus accepiſſe; et denique indubitata ſphalmata ad variantes eum traxiſſe. Inter cenſores, qui operi medelam adhibere ſtuduerunt, praeter *Iacobum l'Enfant*, et *Ioh. Clericum*, maxime eminet *Daniel Whitby* (examen variantium lectionum Ioh. Millii, Londini 1710. fol. et 1727. fol.) [optima editio eſt: *Dan. Whitby* — obſeruationes philologico-criticae, quibus — — examinantur variae lectiones *Io. Millii* in N. T. cum praef. *Sigeb. Hauercampi,* Lugd. Bat. 1733. 8. *Beck.*] qui felici ſucceſſu multa, a Millio commiſſa, correxit et emendauit, cui acceſſit *Chriſt. Aug. Bode* in Pſeudocritica Millio-Bengeliana tom. I. Halae 1767. tom. II. ib. 1769 8. — *Millius*, qui in hac adornanda editione, a chartae et typorum elegantia commendabili, triginta conſumſit annos, ſequitur maxime Rob. Stephani editionem a. 1550. fol. conf. *Walch.* l. c. p. 24 ſqq. et *Wetſten.* Prolegg. p. 445 ſqq. edit. *Seml.*

Nouum Teſtamentum graecum cum lectionibus variantibus — ſtudio et labore Ioh. Millii, S. T. P. Collectionem Millianam recenſuit, meliori ordine diſpoſuit, nouisque acceſſionibus locupletauit Ludolphus Kuſterus. Excuſum Amſtelodami, et proſtat Lipſiae apud Ioh. Frid. Gleditſch et Fil. MDCCX. *cum priuilegiis.* fol.

Textus graecus cum XXII. codd. quibus Millius non vſus erat, collatus eſt. Praemiſſa eſt Küſteri praefatio, Ioh. Clerici epiſtola de editione N. T. Milliana, quae Oxonii prodiit ad C. Iunium Optimianum perſcripta, quibus ſuccedunt prolegg. prioris editionis. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 237 ſqq: *Walch.* pag. 27 ſq. *Wetſten.* l. c. pag. 446.

Ἡ καινὴ διαθήκη. *Nouum Teſtamentum poſt priores Stephani, Curcellaei, tum et DD. Oxonienſium labores, quibus parallela ſcripturae loca, nec non variantes lectiones ex plus C. MSS. Codd. et antiquis verſionibus collectae exhibentur, accedit tantus locorum parallelorum numerus, quantum nulla adhuc, ac ne vix quidem ipſa profert praeſtantiſſima editio Milliana; variantes praeterea ex MS. Vindobonenſi; ac tandem criſis perpetua, qua ſingulas variantes earumque valorem aut originem ad XLIII. Canones examinat G. D. T. M. D. cum eiusdem prolegomenis et notis in fine adiectis, omnium indicem quaere ad calcem praefationis. Amſtelodami. Ex officina Wetſteniana* cIↃIↃCCXI. 8.

Debemus hanc editionem ſtudio Gerhardi de Traiecto Moſae Doctoris, i. e. *Gerhardi de Maſtricht*, Iuriſconſulti, ciuitatis Bremenſis Syndici. Textus ex Elzeuiriana ſecunda anni 1633. deſcriptus. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 240. *Walch.* pag. 28 ſq.

[De canonibus illis conf. *Diſſertatio hiſt. crit. ſiſtens examen canonum criticorum N. T. Maſtrichtianorum, praeſide I. Fr. Heynatz defenſa a Io. Ge. Mahmalle.* Trai. ad Viadr. 1792. 4. *Beck.*]

Ἡ καινὴ διαϑήκη. *Nouum Teſtamentum graecum ita adornatum, vt textus probatarum editionum medullam, margo variantium lectionum in ſuas claſſes diſtributarum locorumque parallelorum delectum, apparatus ſubiunctae criſeos ſacrae, Millianae praeſertim, compendium, limam, ſupplementum ac fructum exhibeat: inſeruiente Ioh. Alberto Bengelio. Tubingae, ſumtibus Ioh. Georgii Cottae.* A. D. MDCCXXXIV. 4.

Exhibet haec editio nouam orationis graecae recenſionem. Et *Semlerus* quidem in Apparatu etc. pag. 42. hanc de Bengelii ſtudiis ſententiam tulit: „Bengelius perpetuis fere ſentiendi miraculis adſuetus, acerrimi ingenii ſui perfectam vim non parum corrupit. Si ab iſta conſuetudine minus liberali abfuerat, iudicandi virtute Millium Wetſteniumque poterat longiori adhuc interuallo ſuperare, quos non parum ſuperat." add. *Maſch.* tom. I. pag. 241 ſqq. *Walch.* pag. 29 ſq. *Wetſten.* pag. 398. *Griesbachius* in Curis etc. pag. 15. Cum Bengelius nimia fere emendandi libidine flagraret, et vero etiam nimiae breuitatis ſtudioſus eſſet, quae haud raro lectorum animos incertos dubiosque relinqueret, eorum ſtudiis conſuluit, quod adiunxerit editioni ſuae *apparatum criticum.* Noua huius apparatus critici editio prodiit ſtudio *Burkii*, quae inprimis commendanda eſt iis, qui editionibus N. T. Bengeliani minoribus a. 1734. 8. 1738. 8. 1753. 8. vtuntur. — Editio Bengeliana minor nuperrime denuo hoc titulo in lucem emiſſa eſt [miſere contaminata operarum erroribus]: ἡ καινὴ διαϑήκη. *Nouum Teſtamentum graecum manuale ex iterata recognitione b. I. Alb. Bengelii — Vtae huic ed. praeter tabulam crit. quam exhibuerat quarta, nunc etiam accedit ſpicilegium lectt. varr. quas inprimis conſideratu dignas iudicauit b. Bengelius, in nouo prooemio deſcriptum, auct. E. Bengelio. Tubingae* 1790. 8.

Ἡ καινὴ διαϑήκη. *Nouum Teſtamentum graecum editionis receptae, cum lectionibus variantibus codd. MSS. editionum aliarum, verſionum et patrum, nec non commentario pleniore ex ſcriptoribus veteribus hebraeis, graecis, et latinis hiſtoriam et vim verborum illuſtrante, opera et ſtudio Ioh. Iac. Wetſtenii. Tomus I. continens quatuor euangelia. Amſtelaedami ex officina Dommeriana.* MDCCLI. fol. *Tomus II. continens epiſtolas Pauli, Acta Apoſtolorum, epiſtolas Canonicas et Apocalypſin. Amſtelaedami ex offic. Dommer.* MDCCLII. fol.

Poſtquam *Wetſtenius* (de cuius vita et fatis vid. *Maſch.* tom. I. pag. 243. et quos ibi laudauit,) ediderat *Prolegomena ad noui teſtamenti graeci editionem accuratiſſimam* etc. Amſtelod. 1730. 4. quae hoc titulo repetita ſunt: *Ioh. Iac. Wetſtenii Prolegomena in N. T. notas adiecit atque appendicem de vetuſtioribus latinis recenſionibus, quae in variis codd. ſuperſunt Ioh. Sal. Semler cum quibusdam characterum graecor. et latinor. e libris MS. exemplis. Halae Magdeb.* 1764. 8. (coll. *Erneſti* Neue theol. Biblioth. B. V. pag. 321 ſqq.): tandem poſt viginti annorum ſpatium prodiit N. T. editio, in qua textus ſequitur editionem Elzeuirianam, ita tamen, vt certis quibusdam ſignis in textum notatum ſit, quid editor cenſeret mutandum vel inſerendum, vel omittendum, quod vberius et accuratius docent notae adiectae. Tantus autem in notis deprehenditur lectionum variantium, ex codd. adlatarum, numerus, vt editor hac in re facile ſuperarit omnes, qui ante eum ſimilem laborem ſuſceperunt. Animaduerſiones, quas auctor praeter notas criticas adiecit, continent inprimis locos, e libris ſcriptorum vtriusque linguae deſumtos, quibus voluit et rem, hoc illoue loco expoſitam, et ſingulorum verborum vocabulorumque vim et poteſtatem illuſtrare.

[Non

[Non tantum Prolegomena Wetſtenii, ſed et alii eius critici libelli, curante b. Semlero ſunt repetiti:

I. I. Wetſtenii Libelli ad criſin atque interpretationem N. T., adiecta eſt recenſio introductionis Bengelii ad criſin N. T. etc. *edidit — Ioh. Sal. Semler —* Hal. Magdeb. cIↄIↄCCLXVI. 8.

Vt vero Wetſtenius loca ſcriptorum Gr. et Lat. laudata plurima Raphelio, Elsnero, Boſſio, aliis, Hebraica Lightfooto et Schöttgenio debet: ita in variis lect. colligendis ſaepe eius diligentia deſiderata eſt. vid.

Chr. Aug. Bode Specimen Pſeudo-criticae Wetſtenianae, apud *Eichhorn.* Biblioth. der bibl. Litt. tom. IV. pag. 354 ſq. — *Beck.*]

Nouum Teſtamentum ad fidem graecorum ſolum Codd. MSS. nunc primum expreſſum, adſtipulante Ioh. Iac. Wetſtenio, iuxta ſectiones Ioh. Alberti Bengelii diuiſum, et noua interpunctione ſaepius illuſtratum. Acceſſere in altero volumine emendationes coniecturales virorum doctorum vndique collectae. Londini, cura, typis, et ſumtibus I. B. MDCCLXIII. 12. mai. voll. II.

Editionem curauit *Guil. Bowyerus*, typographus Londinenſis doctiſſimus. Textus ita eſt deſcriptus, vti Wetſtenius, ſi licuiſſet, eum editurus fuiſſet; nonnumquam tamen a Wetſtenio recedit, ita, vt, quae, auctore Wetſtenio, eſſent reiicienda, retenta ſint. Emendationes, anglica lingua deſcriptae, ad calcem vol. II. leguntur. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 246. Hae coniecturae etiam ſeparatim editae ſunt hoc titulo: *Conjectures on the New Teſtament collected from various authors, as well in Regard to words, as Printing with the Reaſons, on which both are founded. London. Printed by W. Bowyer and I. Nichols.* 1772. (vid. *Michaelis* Oriental. Bibl. Th. I. p. 123.) et vernacule redditae: Coniecturen über das Neue Teſtament. Zuerſt geſammlet von Wilh. Bowyer, aus dem Engl. der zwoten Ausgabe überſetzt und mit Zuſätzen und Berichtigungen bereichert von *Ioh. Chriſtoph Schulz.* Leipz. 1774. 1775. 8. voll. II. coll. *Michaelis* Oriental. Biblioth. Th. VII. S. 82 ſqq. *Erneſti* Neueſte theol. Biblioth. B. 6. S. 867—873. [Auctiores nuper hae *Bowyeri* Coniecturae anglico ſermone cum aliis eius Opuſculis prodierunt Londini.]

Nouum Teſtamentum Graece. Textum ad fidem codd. verſionum et patrum emendauit et lectionis varietatem adiecit Ioh. Iac. Griesbach, Theol. Doctor et Prof. in Acad. Ienenſi. Vol. I. *Euangelia et Acta Apoſtolorum complectens. Halae apud Ioh. Iac. Curt.* MDCCLXXVII. Vol. II. *Epiſtolas omnes et apocalypſin complectens.* ibid. MDCCLXXV. 8. mai.

Iam an. 1774 et 1775. ediderat Vir Venerabilis libros hiſtoricos N. T. hoc titulo: *Libri hiſtorici N. T. graece. P. I. ſiſtens ſynopſin euangeliorum Matthaei, Marci, et Lucae. Textum ad fidem codd. verſſ. et patrr. emendauit et lectionis varietatem adiecit I. I. Griesbach. Halae* 1774 8. mai. — *Pars* II. *ſiſtens euangelium Iohannis et Actus Apoſtolorum.* 1775. 8. mai. In Synopſi ſingulorum euangeliſtarum narrationes in vnum redactae ſunt volumen, ita, vt, quae vnus tantum euangeliſta expoſuit, integram occupent paginam, quae vero duo vel tres euangeliſtae expoſuerunt, in duas vel tres columellas diſpoſita ſint. Quum vero haec librorum hiſtoricorum editio pluribus non ſatis commoda videretur, hos ipſos libros hiſtoricos denuo, et ita typis exprimendos curauit, vt in narrationibus euangeliſtarum ſolitum ordinem retineret. In hac N. T. editione textus receptus, is nempe, quem vulgares editiones recentiores, Elzeuirianae, Leusdenianae etc. ſequuntur, quem etiam Wetſtenius repetiit, fundamenti

Digitized by Google

menti loco poſitus eſt. Verum a Wetſtenio ita diſceſſit Griesbachius, vt non, prouti ille fecit, textum receptum prorſus immutatum exprimendum curaret, et in notis tantummodo alias lectiones ſubſtitueret, ſed vt haud raro, loco lectionis receptae aliam in textum reciperet. Quod autem methodum adtinet, qua in adornanda noua textus ſacri recenſione vſus eſt, nihil mouemus; ſed cum haec editio in manibus omnium ſit, lectores noſtros ad praefationes, vtrique volumini praefixas, remittimus.

Ἡ καινη διαθηκη. *The new Teſtament, collated with the moſt approved Manuſcripts, with ſelect notes in Engliſh critical and explanatory, and references to thoſe Authors, who have beſt illuſtrated the ſacred Writings. To which are added a Catalogue of the principal editions of the Greek Teſtament, and a Liſt of the moſt eſteemed Commentators and Critics. By E. Harwood D.D. London. Printed by I. D. Corniſh for I. Iohnſton* MDCCLXXVI. 12. vol. II.

Codd. Cantabrigienſem ſ. Bezanum, Claromontanum et Alexandrinum, quem tamen illis, primo loco poſitis, et auctoritate et aetate inferiorem iudicat, in exſcribenda hac editione potiſſimum ſequutus eſt auctor; ſed varias lect. quae in his codd. deprehenduntur, non ſine magna cautione in textum recepit. A coniecturis prorſus abſtinuit. Ex variis lect. quas Wetſtenii N. T. continet, eas tantum, quae magna niterentur auctoritate, ſelegit. Adiectae ſunt textui notae, anglice ſcriptae, quibus vel textus explanatur vel ad aliorum ſcripta prouocatur. vid. *Maſch.* tom. I. pag. 248 ſq.

De editione Cel. *Matthaei* vid. infra inter graeco-latinas pag. 855.

Nouum Teſtamentum ad Codicem Vindobonenſem graece expreſſum. Varietatem lectionis addidit Franciſcus Carolus Alter, Prof. Gymnaſ. Vindobon. Viennae, typis Ioh. Thomae Nob. de Trattner, Vol. I. MDCCLXXXVII. *Vol.* II. MDCCLXXXVI. 8.

Primus Tomus (qui poſt ſecundum prodiit) continet euangelia, ſecundus Acta Apoſtolorum, epiſtolas et Apocalypſin. Praemittitur textus Graecus, quem auctor ipſe recenſuit, hunc excipiunt excerpta codd. et verſionum, ita quidem, vt omnia cuiuslibet cod. et verſionis excerpta ſeparatim ſint typis expreſſa. Excerpta e verſſ. ſpectant tantummodo Slavonicam, copticam et latinam variorum N. T. librorum. Codex, qui ab auctore vocatur *Vindobonenſis*, eſt Lambecii I. Neſſelii XXIII. in introduct. *Michaelis* ed. 4 Vindobonenſis Num. CCLXXVI. Hunc codicem integrum Alterus deſcripſit, ita tamen, vt, quae ipſi ineſſe vitia textui viderentur, ex edit. Stephani an. 1546. emendaret. Conf. *Eichhornii* Biblioth. d. bibl. Literat. B. II. p. 102 ſqq. et *Michaelis* Neue Oriental. und Exegetiſche Biblioth. Th. V. pag. 122 ſqq.

Quatuor euangelia Graece cum variantibus a textu lectionibus Codd. MSS. Bibliothecae Vaticanae, Barberinae, Laurentianae, Vindobonenſis, Eſcurialenſis, Hauuienſis regiae, quibus accedunt lectiones verſionum Syrarum, veteris, Philoxenianae et Hieroſolymitanae iuſſu et ſumtibus Regiis edidit Andreas Birch, Hauniae MDCCLXXXVIII. 4. *Excudebat I. F. Schultz.*

Hic tomus complectitur quatuor euangelia, ſecundus Acta Apoſtolorum, tertius epiſtolas et Apocalypſin continebit. Ex hac autem editione plurimum omnino vtilitatis in N. T. criſin redundat, quum plures codd. in ea collati ſint, qui hactenus vel prorſus incogniti, vel ſaltem non accurate ſatis cogniti erant. Quo pertinent excerpta e cod. Vaticano perantiquo MCCIX. porro Vaticano CCCLIV. CCCLX. MLXVII. Vrbino-Vaticano II. Lambeciano XXXI. et tribus codd. Haunienſibus. — Textus in hac ed. deſcriptus eſt ex Stephani edit. tertia.

Digitized by Google

tertia. Textui ſubiecta ſunt vnaquaque pagina excerpta e codd. Praemiſſa ſunt prolegomena, quae continent deſcriptionem ſubſidiorum, quibus vſus eſt auctor, quae tamen modo breuius, modo copioſius, modo etiam nomine tantum indicantur. Conf. de hac editione *Eichhornii* Allgem. Bibl. der bibl. Litt. B. II. pag. 116 ſqq. et *Michaelis* Neue Orient. u. Exeg. Biblioth. Th. VI. pag. 104 — 148.

Nouum Teſtamentum Graece. Perpetua annotatione illuſtratum a Ioh. Beniam Koppe, Theol. P. P. O. Gottingenſi. Vol. I. Complectens epiſtolas Pauli ad Galatas, Theſſalonicenſes, Epheſios. Gottingae apud Ioh. Chriſt. Dietrich, MDCCLXXVIII. 8. mai.

Nouum Teſtam. — a Ioh. Ben. Koppe. Vol. VI. epiſtolae Pauli ad Gal. Epheſ. et Theſſ. editio altera auctior et emendatior curauit Thom. Chriſt. Tychſen, Gottingae — MDCCXCI. 8. mai.

Nouum Teſtam. Graece. Perp. Ann. illuſtr. a I. B. Koppe. Vol. IV. complectens epiſtolam Pauli ad Romanos. ibid. MDCCLXXXIII. 8. mai.

Epiſtolae catholicae Graece. Perpetua annotatione illuſtratae a Dauide Iulio Pott. Vol. I. complectens epiſtolam Iacobi. ibid. MDCCLXXXVI. 8. mai.

Epiſtolae catholicae Graece. Perp. Annot. illuſtr. a D. I. Pott. Vol. II. complectens vtramque epiſtolam Petri. ibid. MDCCLXXXX. 8. mai.

Nouum Teſtam. Graece. Perp. annotat. illuſtratum. Editionis Koppianae Vol. VIII. complectens epiſtolam Pauli ad Hebraeos. Continuauit Ioh. Henr. Heinrichs. ibidem MDCCLXXXXII. 8. mai.

Pauli ad Corinthios epiſtolae Graece. Perpetua annotatione illuſtratae a Frid. Aug. Guil. Krauſe. Vol. I. Complectens epiſtolam priorem. Francofurti ad Moenum MDCCLXXXXII. 8.

Koppius, (cuius veſtigia preſſerunt reliqui interpretes, quorum nomina et editt. varior. N. T. librorum hic coniunctim commemorauimus,) in ſua editione ſequutus eſt recenſionem Bengelianam (quam etiam *Pottius, Heinrichſius* et *Krauſius* ſequuti ſunt); textui ſubiecit notas criticas, breues tamen et paucas et non niſi iis locis adſperſas, in quibus vel grauior quaedam lectionis varietas, quae ipſa etiam interpretationi prodeſſe poterat, in codd. occurreret, vel textus communis probabiliter vitio laborare videretur. His notis criticis ſubiecit commentarium vberrimum, de cuius indole digna eſt, quae legatur praefatio ipſius, praemiſſa epiſtolae Pauli ad Galatas vol. I. Praeterea ſingulis epiſtolis prolegomena praemiſit, et abſoluta epiſtolae interpretatione, excurſus adiecit, in quibus copioſius ſententiam ſuam de hoc illoue loco expoſuit; etiam hac in re eum imitati ſunt *Pottius, Heinrichſ.* et *Krauſius.* Poſt mortem *Koppii* ſatis praematuram, viri doctiſſimi, *Pottius* et *Tychſenius*, editionem totius N. T. Koppianae ſimilem promiſerunt; — Cl. *Heinrichs*, vt ſupra iam notauimus, edidit epiſtolam ad Hebraeos. Vſus eſt obſeruationibus quas b. Koppius ſcripto reliquerat; harum vero obſeruationum neque magna erat copia, neque illae ipſae maximam partem ita comparatae erant, vt *Heinrichſius* eas omnes conuertere poſſet in eum vſum, cui ipſas deſtinarat, ergo ex iis nonnullas tantum ſelegit, et ne lectores exiſtimarent, ſe legere Koppianas annotationes, vnoquoque loco, quo Koppii obſeruationem adſcripſit, (id vero ipſum admodum paucis in locis factum eſt) hoc religioſe indicauit. *Kuin.*]

Digitized by Google

Editiones Noui Teſtamenti cum verſione vna vel pluribus.

[*Complutenſis. Nouum Teſtamentum graece et latine in academia complutenſi nouiter expreſſum.* Ad calcem haec leguntur: *Ad perpetuam laudem et gloriam dei et domini noſtri ieſu chriſti hoc ſacroſanctum opus noui teſtamenti et libri vite grecis latiniſque characteribus nouiter impreſſum atque ſtudioſiſſime emendatum: felici fine abſolutum eſt in hac preclariſſima complutenſi vniuerſitate: de mandato et ſumtibus reuerendiſſimi in chriſto patris et illuſtriſſimi dni domini fratris Franciſci Ximenez de Ciſneros tituli ſancte Balbine ſancte romane ecclie preſbyteri Cardinalis hiſpanie Archiẽpi toletani et hiſpaniarum primatis ac regnorum caſtelle archicãcellarii: induſtria et ſolertia honorabilis viri Arnaldi Guilielmi de Brocario artis impreſſorie magiſtri. Anno domini milleſimo quingenteſimo decimo quarto. Menſis Ianuarii die decimo* (1514.) fol.

„Ad normam codicis venerandae vetuſtatis, (qui vtrum idem ille ſit, qui hodie Vaticanus ille celebris eſt, an vero adhuc in Hiſpania alicubi lateat, vel flebili fato perierit, poſtquam apographum typis exſcriptum exſtaret, dubium adhuc eſt,) textus graecus, typis eum in finem ſculptis, vt antiquorum modum ſcribendi referant, ſine vllis ſpirituum aut tonorum notis, adiectis tamen acutis ſimplicibus, exſcriptus eſt, ad imitationem veterum codicum, qui eiusmodi litterarum faſtigiis carent. Verſio latina vulgata, non inter lineas graecas eſt inſerta, ſed ad latus adpoſita; obſeruatis tamen linearum ſpatiis, vt graeca latinis ſemper reſponderent. Vocibus graecis additae ſunt litterae latinae minutiores, quae iterum ſingulis latinae verſionis vocibus adiectae ſunt; vt cuiusuis vocis graecae latina interpretatio eo facilius indagari poſſit." *Moſch.* tom. I. pag. 270. — De codd. MSS. quibus vſi ſunt editores, in prooemio haec leguntur: „illud lectorem non lateat, non quaeuis exemplaria huic impreſſioni archetypa fuiſſe: ſed antiquiſſima emendatiſſimaque: ac tantae praeterea vetuſtatis vt fidem eis abrogare nefas videatur. Que ſanctiſſimus in chriſto pater et dominus noſter Leo X pontifex max. huic inſtituto fauere cupiens, ex apoſtolica bibliotheca educta emiſit ad reuerendiſſ. cardinalem hiſpaniae, de cuius auctoritate et mandato hoc opus imprimi fecimus." Suſpicio illa, quam *Eraſmus* iam olim mouit, cod. huius edit. archetypum ad cod. latinum fuiſſe emendatum, recentiori aetate reſuſcitauit *Wetſtenius* Prolegg. pag. 314 ſqq. edit. *Seml.* cui adſtipulatus eſt *Semlerus*, qui eruditionem et fidem Complutenſium incertam profeſſus eſt, neque ſatis conſtare monuit, quibusnam codd. et num iis ſatis diligenter vſi ſint, vid. Semleri edit. Prolegg. Wetſtenii l. c. et Apparatum ad liberal. interpret. N. T. pag 39. 41. Oppoſuit ei ſeſe *Goetzius*, theologus Hamburgenſis, in ſ. Vertheidigung der Complutenſiſchen Bibel, Hamb. 1765. 1769. Conf. omnino: *Walch* Neueſte Religionsgeſchichte Th. III. S. 325 ſqq. Nachricht von der Streitigkeit über das Anſehen der Complutenſiſchen Ausgabe des N. T. et *Moſch.* tom. I. pag. 271. Ceterum haec Complutenſis editio per ſex vel ſeptem annos ſuppreſſa eſt, vsque tandem Leo X litteris hanc in rem die 22 Martii 1520. datis, quae etiam volumini primo praemiſſae ſunt, concederet, vt publice venderetur. Verum ante a. 1523. parum eruditis innotuit.

Nouum inſtrumentum omne, diligenter ab Eraſmo Roterodamo recognitum et emendatum, non ſolum ad graecam veritatem, verum etiam ad multorum vtriusque linguae codd. eorumque veterum ſimul et emendatorum fidem, poſtremo ad probatiſſimorum autorum citationem, emendationem et interpretationem, praecipue Origenis, Chryſoſtomi, Cyrilli, Vulgarii, Hieronymi, Cypriani, Ambroſii, Hilarii, Auguſtini, vna cum annotationibus quae lectorem doceant,

ceant, quid qua ratione mutatum ſit. Quiſquis igitur amas veram theologiam, lege, cognoſce, ac deinde iudica. Neque ſtatim offendere, ſi quid mutatum offenderis, ſed expende, num in melius mutatum ſit. Apud inclytam Germaniae Baſileam cum priuilegio Maximiliani Caeſaris Auguſti, ne quis alius in ſacra Romani imperii ditione, intra quatuor annos excudat, aut vllibi excuſum importet. — Ad calcem legitur: *Baſileae in aedibus Ioannis Frobenii, Hamelburgenſis. Menſe Februario. Anno* MDXVI. *Regnante Imp. Caeſ. Maximiliano P. F. Auguſto.* fol.

Haec eſt prima N. T. editio, quae biennio poſt Complutenſem, (quae tamen nondum diuendebatur;) edita eſt ab Eraſmo, iuuantibus eum *Oecolampadio*, *Capitone*, *Gerbelio.* De codd. quibus Eraſmus vſus eſt, diſputarunt *Millius*, pag. 111. 112. et *Wetſtenius* ſub nr. 1. 2. 3. 61. 69 qui eos omnes, vtpote literis minoribus et accentibus appoſitis ſcriptos, ad claſſem codd. recentiorum refert. E regione textus graeci poſuit Eraſmus verſionem vulgatam, ab ipſo tamen emendatam. conf. omnino *Maſch.* tom. I. pag. 281 ſqq. Hanc editionem quae tamen inprimis propterea eſt reprehenſa, quod nimis feſtinanter auctor eam curaſſet, nec ſemper genuinas lectiones elegiſſet, ſequutae ſunt quatuor aliae a. 1519. fol. (vid. *Maſch.* tom. I. pag. 286 ſq.) 1522. fol. (*Maſch.* pag. 288 ſq.) 1527. fol. in hac editione quarta primum inſpexit Complutenſem Ximenii (*Maſch.* p. 289 ſq.) 1535. fol. *Maſch.* p. 291. Diligenter his in editionibus opus ſuum recognouit, ita, vt etiam aduerſariorum ſuorum *Eduardi Lei*, *Lopez Stunicae*, *Petri Sutoris* aliorumque admonitiones in vſum ſuum converteret. De controuerſiis, Eraſmo per N. T. editionem excitatis, vid. *Maſch.* p. 292. not. e. et *Walch.* l. c. p. 37 ſqq. et quos ibi laudauit. Adiicimus iam, quae *Fabricius* noſter p. 185. ſcripſerat: „Inter opera Eraſmi recuſum N. T. cum eius commentariis eſt Baſil. 1540. fol. [vid. *Maſch.* pag. 292] atque Lugduni Batau. 1705. fol. tomo ſexto [*Maſch.* pag. 293.] in qua noua et luculenta editione commentaria (quae exſtant quoque in Critt. Sacrr. Anglice.) non vt in ſuperioribus ſeparatim excuſa, ſed vtiliſſimo inſtituto ſingulis ſtatim paginis N. T. ſunt ſubiuncta. Omitto N. T. cum Eraſmi verſione ſine commentariis recuſum ſaepius variis in locis vt Baſil. 1553. 8. 1558 8. [*Maſch.* pag. 295.] ap. *Nicol. Bryling.* Pariſ. 1543. 8. [*Maſch.* pag. 302 ſq. *Millius* Prolegg. pag. 116.] apud *Carol. Guillard.* Lipſ. 1582. 8. [*Maſch.* p. 300.] *Gieſſae* 1669. 4." *Maſch.* pag. 299. etiam Lipſiae 1591. Voll. II. 8 ſumtibus *Voegelini*, charta membranacea, editio haec in noſtra biblioth. Academica Lipſ. adſeruatur.

Ἅπαντα τὰ τῆς καινῆς διαθήκης. Nouum I. C. D. N. Teſtamentum. Cum duplici interpretatione D. Eraſmi et veteris interpretis: harmonia item euangelica et copioſo indice. Ex officina Roberti Stephani. MDLI. 8. (Geneuae).

Primum volumen continet quatuor euangeliſtas et Acta Apoſtolorum; adiecta eſt harmonia euangelica ex Andr. Oſiandri opere a. 1537. edito, deſumta. Alterum complectitur epp. Apoſtolorum et Apocalypſin, cum indice rerum et verborum in N. T. Haec eſt editio omnium prima, in qua textus in verſiculos diſtinctus [tt]).

 Nouum

tt) Inuenti illius his verbis meminit filius *H. Stephanus* praefatione ad Concordantias Graecas N. T. *Vltimum quod in literas ſacras vel potius in earum lectores parens meus Robertus contulit beneficium, minus aliis non fuiſſe qui iudicant, non inſagaci eſſe iudicio videntur. Id cuius honorificam facio mentionem beneficium illud eſt, quod cum Teſtamenti noui libri in tmemata, quae capita*

Digitized by Google

Nouum D. N. Ieſu Chriſti Teſtamentum. Latine olim a veteri interprete, nunc denuo a Theodoro Beza verſum: cum eiusdem annotationibus, in quibus ratio interpretationis redditur. Oliua Roberti Stephani. MDLVI. fol.

Ieſu Chriſti D. N. Nouum Teſtamentum, ſiue Nouum Foedus. Cuius graeco textui reſpondent interpretationes duae, vna vetus, altera noua Theodori Bezae, diligenter ab eo recognita. Eiusdem Th. Bezae annotationes, quas itidem hac ſecunda editione recognouit et acceſſione non parua locupletauit. Indices etiam duo Theologis (praeſertim hebraicae, graecae et latinae linguae ſtudioſis) multum profuturi adiecti ſunt. Reſponſio eiusd. ad Seb. Caſtalionem, in qua multi N. T. et harum in ipſum annotationum loci accuratiſſime excutiuntur, ſeorſim excuſa proſtat. A. MDLXV. Excudebat Henr. Stephanus illuſtris viri Huldrici Fuggeri typographus. fol.

Praemittitur epiſtola Eliſabethae, Anglorum reginae, inſcripta. Textus eſt Stephanicus, et ad latus adiunctam habet vtramque verſionem, in titulo memoratam. vid. *Millius* Prolegg. pag. 130. *Maſch.* pag. 309 ſq. *Wetſten.* Prolegg. pag. 377. edit. *Seml.* Sequuta eſt hanc editionem tertia a. 1582 fol. Geneuae typis Henr. Stephani fol. quarta 1589. fol. in quibus editt. plura retractauit. vid. *Maſch* tom. I. pag. 311 ſq. et quos ibi laudauit. Quinta a. 1598. fol. vid. *Maſch* pag. 312 ſq. quae poſtea cum *Ioach. Camerarii* commentario prodiit Cantabrig. 1642. fol. uu)

Ἡ καινὴ

capita vulgo vocantur, diuiſi eſſent, ipſe horum tmematum vnumquodque in tmematia diuiſit, vel potius ſubdiuiſit: quae adpellatione ab aliis magis quam ab ipſo probata, verſiculi vocata fuerunt. Nam ipſi vel graeca illa voce tmematia, vel latina quae illi reſpondet, ſectiunculas nominare magis placebat. Iam enim veterem commatum in oratione adpellationem, (Ciceroni inciſorum,) ad alium reſtringi vſum videbat. Verum vt his paucis de nomine contentus ſim, at de re ipſa plura dicam, initium a duobus ſumam, quorum vtrum magis mirari debeas, dubitabis. Vnum eſt, quod Lutetia Lugdunum petens, hanc, de qua agitur, capitis cuiusque catacopen confecit, et quidem magnam eius, inter equitandum, partem: alterum, quod illum paulo ante de hac cogitantem plerique omnes incogitantem eſſe aiebant: perinde ac ſi in re prorſus inutili futura, ideoque non tantum nullam laudem conſecutura, ſed in deriſum etiam ventura ponere tempus atque operam vellet. At ecce contra eorum damnatricem inſtituti patris mei opinionem, inuentum illud ſimul in lucem, ſimul in omnium gratiam venit: ſimulque in tantam auctoritatem, vt quaſi exantorarentur aliae Teſtamenti Noui, ſiue Graecae, ſiue Latinae, ſiue Gallicae, ſiue Germanicae, ſiue in alia vernacula lingua editiones, quae inuentum illud ſecutae non eſſent. Fabric.

uu) Reprehenditur *Beza* a *Druſio*, *Heinſio*, *Grotio*, *Pricaeo*, *Boiſio*, *Camerone*, *Lud. de Dieu*, *Eraſmo Schmidio*, et aliis non vno in loco. A *Rich. Simone* quoque lib. II. Hiſt. Crit. N. T. cap. 25. 26. et lib. III. cap. 50. [aliisque, quos *Maſch.* tom. I. pag. 310. laudauit]. Nec immerito variis in locis, vt exiſtimo, reprehenditur. At plurima viciſſim praeclare eum obſeruaſſe, atque erudite illuſtraſſe, iniquus ſit, qui non fateatur. Etiam eodem *Simonio* teſte lib. III. epiſt. 31. ſelect. pag. 216. doctiſſimi quique ſacrarum literarum interpretes romani *Bezam* non infrequenter deſcribunt. *Les plus habiles Commentateurs catholiques Maldonat, Eſtius, Luc de Bruges et quelques autres ont copié Beze en pluſiers endroits.* Sed in hoc humani aliquid paſſus *Beza* eſt, quod acerbe nimis inſectatus fuit alterum ſacrarum literarum interpretem non minus eruditum *Caſtellionem*. *Eraſmo* quoque iniquior fuit, vnde *Heinſius* in Apologia contra Crocium pag. 5. *Ioſephus Scaliger, Bezae amiciſſimus, qui eum fratris inſtar coluit, neque hilarior vnquam fuit quam cum Bezae ſui meminiſſet, interim frequentius eum, quam vellet, ab Eraſmo diſceſſiſſe indicabat: quod et acerbius ſubinde ab eo factum viai qui nollent, vt cum ineptire eum dixit non ſemel, de quo tamen ad inuidiam prope alibi.*

Eraſmus

Ἡ καινὴ διαθήκη. *Teſtamentum nouum.* דיתיקא חדתא *Eſt autem interpretatio Syriaca N. T. hebraeis typis deſcripta, plerisque etiam locis emendata. Eadem latino ſermone reddita. Autore Immanuele Tremellio, Theol. D. et Prof. in Schola Heidelberg. cuius etiam grammatica chaldaica et ſyra calci operis adiecta eſt. Excudebat Henr. Stephanus.* A. MDLXIX. fol.

Textui graeco in prima columna adiecta eſt verſio latina, a Beza confecta, deſumta ex eius edit. ſecunda, in margine vtroque et loca parallela et breuiores notae leguntur. Columna tertia verſionem ſyriacam, hebraicis litteris expreſſam, proponit, vltima columna continet verſionem latinam textus ſyriaci, a Tremellio compoſitam, quae ſingula verba premit. Omiſſa ſunt in verſ. Syriaca epiſtola Petri II. Ioh. II. et III. Iudae, Apocalypſis, hiſtoria de adultera Ioh. VIII. et 1 Ioh. III, 7. vid. *Walch.* pag. 41 ſq. *Maſch.* pag. 408 ſqq.

Τῆς τοῦ υἱοῦ Θεοῦ καινῆς διαθήκης ἅπαντα. *Nouum Teſtamentum Ieſu Chriſti, filii Dei, ex verſione Eraſmi, innumeris in locis ad graecam veritatem, genuinumque ſenſum emendata. Gloſſa compendiaria M. Matthaei Flacii Illyrici Albonenſis in N. T. Cum multiplici indice tum ipſius ſacri textus, tum etiam gloſſae. Quid praeterea ſit in commodum lectoris in hac editione praeſtitum, ſequens nuncupatoria praefatio indicabit. Baſileae* A. MDLXX. fol.

Textus graecus Eraſmicus eſt expreſſus, ad marginem poſitae ſunt variae lectiones, etiam loci paralleli. Eraſmi verſionem latinam editor emendauit, et ad latus textus graeci poſuit; in margine notata ſunt ſcholia breuia. vid. *Maſch.* pag. 296.

Editio *Dauidis Wolderi.* Haec conſtat partibus duabus. Prima pars, quae continet V. T. hebraicum, inſcripta eſt: *Bibliorum quadrilinguium tomus primus, in quo textus hebraeus continetur — — nunc primum emendate editus. Hamburgi* MDXCVI. fol. Altera pars ſub hoc titulo prodiit: *Sacrorum bibliorum Quadrilinguium tomus ſecundus, trilinguis, librorum V. et N. T. verſionem continens, graecam ſeptuaginta interpretum, latinam duplicem, vnam veterem et vulgatam, alteram Xant. s Pagnini, cum notis hebraicam veritatem indicantibus; et germanicam Martini Lutheri. Hamburgi. Excudebat Iacobus Lucius.* MDXCVI. fol. Conſtat haec altera pars voluminibus ſeptem, ſextum et ſeptimum libros N. T. continet. vid. *Maſch.* pag. 387.

Nouum Teſtamentum graece. Cum vulgata interpretatione latina Graeci contextus lineis inſerta. Quae quidem interpretatio cum a graecarum editionum interpretatione diſcedit, ſenſum videlicet magis quam verba exprimens, in margine libri eſt collata: atque alia Ben. Ariae Montani Hiſpalenſis opera e verbo reddita ac diuerſo characterum genere diſtincta in eius eſt ſubſtituta locum. Editio poſtrema, multo quam ante hac emendatior. Cum praefatione eiusdem Ben. Ariae Montani, in qua ſui huius operis rationem reddit, docetque quis ex eo fructus a ſacrae paginae ſtudioſis percipi poſſit. Ex officina Commeliniana. MDXCIX. fol. — vid. *Wetſten.* pag. 385. *Maſch.* pag. 273. vv)

 Nouum

Eraſmus ille, quo fatentur plurimi
Nihil fuiſſe, nec futurum doctius.

In verſione Bezae praecipue carpi ſolet, quod nimis ſuperſtitioſe verſetur in exprimendis articulis et verborum compoſitorum etymologia, etiam vbi nulla emphaſis apparet. *Fabric.*

vv) Cum verſione etiam interlineari Ariae Montani Geneuae prodiit 1572. 12. et ad calcem Hebr. Bibliorum, ab eodem Aria cum verſione interlineari adornatorum, Antwerp. 1572. fol. recuſorumque Lipſiae non ineleganter 1657. fol. *Fabric.*

Digitized by Google

Nouum Teſtamentum gr. lat. ex verſione *Seb. Caſtalionis*. Venetiis MDLXXXIII. 8. — repetita haec editio Antwerpiae 1584. 8. Lipſiae 1591. 8. vid. *Maſch.* l. c. pag. 318.

Nouum Teſtamentum Dni Noſtri I. C. Syriace, italice, hebraice, hiſpanice, graece, gallice, latine, anglice, germanice, danice, bohemice, polonice. Studio et labore Eliae Hutteri, Germani cum gratia et priuilegio Sacr. Caeſ. Mai. ad quindecim annos. Norimbergae MDXCIX. fol. Vol. II.

Hebraicam verſionem ipſe *Hutterus* [www]) elaborauit, ſyriacam deſcribendam curauit ad editionem Tremellii, et quae ibi deſiderabantur, adiecit, latina eſt vulgata, germanica Lutheri. Vberior huius editionis notitia haurienda eſt ex *Maſch.* l. l. p. 391 ſqq. *Walch.* p. 175. et quos ibi laudauit.

Noui I. C. Teſtamenti Graeco-Latino-Germanicae nouae editionis pars prima. In qua vna cum pietate et verbis aeternae vitae, tres linguae vel ſolae, vel inter ſe collatae vna opera et propemodum ſimul legi et addiſci compendioſe a iunioribus poſſit, cum praeliminari ad Celſiſſ. Pomeraniae principem Philippum epiſtola, in qua conſilium de latina lingua compendioſe a pueris addiſcenda exponitur ſtudio Eilhardi Lubini. Roſtochii, typis Ioachimi Pedani, typographi academici. A. MDCXIV. 4. — vid. *Maſch.* tom. I. pag. 411 ſq. *Walch.* pag. 36.

(Cum verſione Erasmi interpolata per *Matthiam Hafenrefferum.* Francof. 1618. *Fabric.*)

Ἡ *καινὴ διαθήκη τοῦ κυρίου ἡμῶν* Ἰησοῦ Χριστοῦ, *δίγλωττος ἐν ᾗ ἀντιπροσώπως τό τε θεῖον πρωτότυπον καὶ ἡ ἀπαραλλάκτως ἐξ ἐκείνου εἰς ἁπλὴν διάλεκτον διὰ τοῦ μακαρίτου* Κυρίου Μαξίμου Καλλιουπολίτου *γενομένη μετάφρασις ἅμα ἐτυπώθησαν.* Ἔτει χχηδδδπιι. (1638.) 4. ſine loci indicio, duobus Voluminibus.

Generalium Belgii foederati Ordd. ſumtibus haec *μετάφρασις* debetur; illos autem, eius rei vt curam ſuſciperent, impulit *Iac. Golius*, hoc enim de eo *Gronouius* in Orat. funebri pag. 21. teſtatur. *Le Long* Geneuae, ſed *Walch.* pag. 46. et *Maſch.* pag. 325. Lugduni Batau. hoc N. T. prodiiſſe contendunt. Eſt bilingue, continet textum authenticum, et verſionem neo-graecam Maximi Calliopolitani. Emendata haec verſio, ſine textu graeco, edita eſt ſtudio *Seraphini*, hieromonachi Mitylenaei. Lond. 1703. 12. Recuſa eſt deinde haec verſio, poſtquam illam correxerat *Anaſtaſius Michael Macedo*, vna cum oratione ſacra, graeca. Halae 1710. 8.

Erasmi Schmidii opus ſacrum poſthumum in quo continentur verſio N. T. noua ad graecam veritatem emendata, et notae ac animaduerſiones in idem; quibus partim mutatae alicubi verſionis redditur ratio, partim alia neceſſaria monentur. Accedit ſacer contextus graecus cum verſione veteri, nec non index rerum et verborum locupletiſſimus. Itemque auctoris orationes de Sibyllis, multum hactenus deſideratae. Norimbergae ſumtibus ac typis Michaelis Endteri. A. cIↃIↃCLVIII. fol.

Textus graecus Bezae eſt ita, vt admodum raro ab eo receſſerit auctor. Verſio eſt Bezae, ſed ita emendata, vt verſio noua commode nominari poſſit. vid. *Maſch.* tom. I. p. 319. *Walch.* pag. 44. *Wetſten.* pag. 391.

(Cum

www) Idem *Hutterus* etiam lectiones euangeliorum et epiſtolarum anniuerſarias vulgauit graece, hebraice, latine et germanice; ib. 1601. 8. *Fabric.*

Digitized by Google

(Cum verſione *latina* veteri, et interlineari noua *Ariae Montani: Syriaca* idem et *Arabica*, atque *Aethiopica*, quibus ſingulis latina verſio adiuncta eſt. Tomo V. Bibliorum polyglotton Londinenſium *Briani Waltoni* 1657. fol. [vid. *Maſch.* pag. 374 ſqq.] Syriaca et Arabica occurrunt etiam in Polyglottis Pariſienſibus 1645. fol. [vid. Maſch. pag. 349 ſqq.] Syriaca literis Syriacis et Hebraicis deſcripta in Polyglottis Regiis Antwerpienſibus 1581. fol. *Fabric.*) vid. *Maſch.* l. l. tom. I. pag. 340 ſqq.

Ἡ καινὴ διαθήκη, *das iſt das N. T. unſers Herrn I. C. Griechiſch und Teutſch, mit einer Anleitung der Verſicul und Wörter welche Herr Leusden in ſeiner griechiſchen Edition gezeichnet zu merken, und Vorrede Herrn Ioh. Winklers, Paſtor zu S. Michaelis in Hamburg. Lüneburg verlegts Ioh. Georg Lipper.* A. 1693. 8.

Textus ex editione Leusdeniana deſcriptus, ad latus verſio Lutheri germanica. vid. Maſch. pag. 325.

Nouum Teſtamentum XII. Tomis diſtinctum, graece et latine, textum denuo recenſuit, varias lectiones nunquam antea vulgatas ex C. Codicibus manuſcr. maximam partem Mosquenſibus — variarum bibliothecarum, collegit — priorum editorum — apparatus retractauit, ſcholia graeca addidit, patrum lectiones memorauit, animaduerſiones criticas adiecit et edidit Chriſt. Frid. Matthaei. Rigae apud Hartknoch. MDCCLXXXVIII.

Editio haec prodiit hoc ordine: 1) SS. Apoſt. epp. cath. 2) D. *Pauli* epp. ad Rom. Tit. et Philem. 1782. 3) Acta Apoſt. 4) epiſtolae ad Corinth. 1783. 5) *Pauli* epp. ad Hebr. et Coloſſ. 6) *Pauli* epp. ad Gal. Epheſ. Phil. 1784. 7) *Pauli* epp. ad Theſſal. et ad Timoth. 1785. 8) *Ioh.* Apocalypſis 1785. 9) Euang. ſec. Lucam. 10) Euang. ſec. Ioh. 1786. 11) Euang. ſec. Marc. 12) Euang. ſec. Matth. 1788. Conf. *Baumeiſters* Ruſſ. Biblioth. X, 1 — 3. 84. 4. 6. 472. *Eichhorn* Allgem. Biblioth. B. II. p. 302 ſqq. *Michaelis* Oriental. Biblioth. Th. XX. p. 107 ſqq. eiusd. Neue Orient. Biblioth. Th. I. pag. 207. Th. II. pag. 162. 170. VI. 97. Codd. quos conſuluit auctor, recenſuit ad calcem euangelii Matth. p. 481 ſq. et Apocalypſeos p. 335 ſqq. Qui tamen accuratius cognoſcere cupit vniuscuiusque cod. indolem, is debet quoque reſpicere ea, quae in notis paſſim de codd. obſeruata ſunt. Textus graecus comitem habet verſionem vulgatam, quae in euangeliis immutata expreſſa eſt, ſed inde ab Act. Apoſt. cum duobus codd. collata. Recenſio noua textus graeci proxime accedit ad textum receptum. Repudiat autem magnopere cl. auctor varias recenſiones, quas commendarunt *Semlerus* et *Griesbachius*, viri doctiſſimi. Origenem ſtatuit corruptorem textus graeci peſſimum. Codicem Cantabrigienſem, quem alii in pretio habent, nihili aeſtimandum cenſet. Nouas claſſes codd. ipſe conſtituit: 1) codices textus perpetui, ſine ſcholiis et commentariis 2) euangeliaria et Praxapoſtoli, 3) codd. omnium maxime corrupti, nempe codd. cum commentariis marginalibus. — Promiſit diſſertationem de Origene, diſſ. in qua comparentur ſcholia N. T. cum ſcriptis Origenis, Chryſoſtomi, et Hieronymi; et diſſ. de iuſto pretio Verſ. Vulgatae ſtatuendo. [Add. Idem praef. *Euthymii Zigaberii* Comment. in IV. Euangelia, et in Not. paſſim.]

Epiſtolarum catholicorum ſeptenarius Graece, Petri duae epiſtolae, Iacobi una, Iohannis tres, et Iudae Iacobi una; cum noua verſione latina ac ſcholiis grammaticis atque criticis, in quibus interpunctio accurata, explicatio et cohaerentia facilis declaratur, opera Ioh. Bened. Carpzou. Theol. D. et Prof. Primar. Helmſt. Abbatis Regiae Luterae, Halae, impenſis viduae Curtii. cIɔIɔCCXC. 8. *Kuin.*]

Praetereo

Praetereo editiones graecolatinas librorum N. T. haud omnium, vt euangeliorum et Actorum cum Verſ. Vulg. et Bezae, commentariisque ſelectis a *Balduino Walaeo.* Lugd. Bat. 1653. 4.

Matthaei, Lucae, capitum X. XI. Iohannis, Actorum, capitum XII. prioris ad Corinthios et Epiſtolarum I et II. ad Timotheum ad Titum et Philemonem. Iacobi, item trium Ioannis et Iudae cum notis eruditis *Ioh. Pricaei.* Lond. 1660. fol. inter Criticos ſacros. *Fabric.*

XVIII. *Verſiones Noui Teſtamenti.*

Pleniorem verſionum biblicarum atque adeo N. T. quoque notitiam haurire licebit lectori e *Chriſtiani Kortholti* libro erudito de variis Scripturae editionibus Kil. 1686. 4. *Iacobi Vſſerii* hiſtoria dogmatica de Scripturis ſacris vernaculis cum auctario viri doctiſſ. *H. Warthoni*, Lond. 1689. 4. et e *Rich. Simonis* Hiſtoria Critica N. T. libro ſecundo ac nouis eiusdem in Hiſt. N. T. obſeruationibus. Iam olim ſcripta Apoſtolica in omnes fere omnium gentium linguas translata eſſe, teſtantur *Euſebius* Orat. de laudibus Conſtantini pag. 662. *Chryſoſtomus* Homil. LXXXI. in Matth. XXVI. p. 845. (vbi Perſas, Indos, Scythas, Thraces, Sauromatas, Mauros et Britannicarum memorat incolas inſularum,) et Homil. I. in Ioh. p. 13. *Theodoritus* V. Therapeut. p. 81. (vbi mentio linguae Romanae, Aegyptiae, Perſicae, Indicae, Armenicaeque, Scythicae atque Sauromaticae) et Anaſtaſius Sinaita in Hodego cap. XXII. pag. 339. [Add. *Wetſtenii* et *Millii* Prolegg. *Walchii* Bibliotheca theologica ſelecta, litterariis annotationibus inſtructa tom. IV. Ienae 1765. 8. et quos ibi laudauit; *Michaelis Einleitung Th. I.* inprimisque: Bibliotheca ſacra poſt *Iacobi le Long* et *C. F. Boerneri* iteratas curas ordine diſpoſita, emendata, ſuppleta, continuata ab *Andr. Gottli. Maſch.* part. II. vol. I. Halae 1781. 4. et qui ibi laudantur; Allgem. Repertorium der Literatur für die Iahre 1785—1790. Erſter Bd. Erſte Hälfte, Iena 1793. 4. Bibliotheca biblica Ser. Würtemberg. ducis olim Lorkiana edita et Ser. Duci inſcripta a *G. Ch. Adler*, Altona 1787. 4. add. quos paſſim laudauimus. *Kuin*]

Sed in praeſenti liceat breuem quandam verſionum N. T. quae exſtant veluti indicem ſubiicere, ordine litterarum. *Fabric.* Nos quidem Fabricii hunc ordinem ſeruabimus, de ipſis autem verſionibus paullo curatius, quam ab eo factum eſt, ipſi diſputabimus. *Kuin.*

[*Aegyptiaca* ſ. *Coptica.* Etſi extra omnem dubitationem poſitum ſit, admodum mature, ſaeculo II. adfuiſſe ſacrorum voluminum N. T. in linguam Copticam (h. e. eam, quae ante Saracenorum in Aegyptum incurſionem ibi florebat; conf. Theſaurus epiſtolicus *la Crozianus* in indice ſub voce. *Copticus*, *Aegyptus*, *Wilke*, *Wilkins*,) translationem, incertum tamen eſt, an etiam antiqua illa verſio ad noſtra vsque tempora peruenerit, vtrum fragmenta illa, quae progreſſu temporis in lucem prodierunt, depromta ſint ex verſione ea, quam reſpexerunt eccleſiaſtici patres. vid. *Maſch.* part. II. pag. 184. *Eichhorn* Allgem. Biblioth. der bibl. Literatur B. II. pag. 314. De aetate verſionum Copticarum diſputarunt *Woidius* in *Cramer's* Beyträgen zur Beförderung theologiſcher Kenntniſſe 1777. 1778. 8. et *Münterus* in *Eichhornii* Allgem. Bibl. B. IV. S. 1 ſqq. Editionem huius verſionis, quae MSta exſtat in bibl. Vaticana, in Pariſienſi Regis Galliae et in Bodleiana, moliebatur *Thomas Mareſchallus*, qui ex ea etiam loca quaedam produxit in notis ad verſionem Gothicam, ſed a promiſſis non ſtetit;

Digitized by Google

ſtetit; egit autem *Mareſchalli* partes *Wilkins*, qui verſionem hoc titulo edidit: *Nouum teſtamentum Aegyptium vulgo Copticum, ex MSS. Bodleianis deſcripſit, cum Vaticanis et Pariſienſibus contulit, et in latinum ſermonem conuertit David Wilkins, Oxoniae* 1716. 4. mai. vid. *Maſch.* tom. II. pag. 188. *Walch.* pag. 147. *Wetſten.* Prolegg pag. 294. edit. *Semler. Michaelis* Einleitung Th. I. S. 337 ſqq. [xx])

De verſione *Sahidica*, conſcripta dialecto, quae in Aegypti ſuperiori parte (Said صعيد) in vſu erat, hactenus tantum fragmenta edita ſunt. *Mingarelli* edidit fragmenta euangeliorum Matthaei et Iohannis e codd. Nanianis: *Aegyptiorum Codd. reliquiae Venetiis in bibliotheca Naniana aſſeruatae. Bononiae* faſc. I. 1785. faſc. II. 1785. 4. vid. *Michaelis* Neue Oriental. Bibl. Th. 4. S. 64 ſqq. praeterea *Georgi*, monachus regulae Auguſtini, ex cod. Borgiano aliud fragmentum euang Ioh. edidit, (cuius lectiones iam *Woidius* et *Michaelis* Oriental. Bibl. Th. III. excerpſerant) hoc titulo: *Fragmentum euangelii S. Iohannis Graeco-Copto-Thebaicum Saeculi IV. Additamentum ex vetuſtiſſimis membranis: Lectionum Euangelicarum diuinae Miſſae cod. Diaconici reliquiae et liturgica alia fragmenta veteris Thebaidenſis eccleſiae ante Dioſcorum. Ex Veliterno Muſeo Borgiano nunc prodeunt in latina verſa et notis illuſtrata opera et ſtudiis F. Auguſtini Georgii Eremitae Auguſtiniani Romae ap. Anton. Fulgonium.* 1789. 4. (vid. *Eichhorn* Allgem. Bibl. B. III. p. 253 ſqq. *Michaelis* Neue Oriental. Biblioth. Th. VIII. pag. 206—232.) Alia fragmenta protulit *Fridericus Münterus* in *Commentatione de indole verſionis N. T. Sahidicae. Accedunt fragmenta epiſtolarum Pauli ad Timotheum ex membranis Sahidicis Muſei Borgiani Velitris.* Hafniae cIɔIɔCCLXXXIX. conf. *Eichhorn* Allgem. Biblioth. B. II. pag. 313 ſqq. *Michaelis* Neue Oriental. Bibl. Th. VII. pag. 25 ſqq. *Haſſencamp* Theol. Annalen Iahrg. 1789. S. 657 ſqq. Refert *Münterus* hanc verſionem Sahidicam ad ſec. V. Eam quatenus ex fragmentis hactenus editis colligi poſſit, conſpirare cum antiquiſſ. lat. verſionibus et antiquiſſima Syriaca translatione; in epiſtolis Paulinis ſequi recenſionem Alexandrinam, idem *Münterus* oſtendit; in Act. Apoſt conſentire cum cod. Cantabrig. docuit *Woidius* in epiſtola, ad *Michaelem* miſſa, vid. huius Oriental. Biblioth. Th. X. S. 199 ſqq. idem *Woidius* contulit etiam quaedam capita euangelior. et epiſtolar. de qua collatione conſ. *Crameri* Kieliſche Beyträge Th. III.

Aethiopica. De gente et lingua Aethiopica, et huius verſionis indole conſ. *Maſch.* part. II. pag. 140 ſq. et 142. Prodiit haec verſio Romae, e codice lacunoſo, curante *Petro Teſſa Tzione*, monaſterii Aethiopici monacho, adiuuante *Mariano Victorio Reatino* et alio perito [yy]), hoc titulo: *Teſtamentum nouum cum epiſt. Pauli ad Hebr. tantum cum concordantiis euangeliſtarum Euſebii et numeratione omnium verborum eorundem. Miſſale cum benedictione etc. — Quae omnia Fr. Petr. Aethiops auxilio piorum ſedente Paulo* III. *Pont. Max.* et

xx) Vid. *Kircheri* prodromum Coptum cap. VIII. qui ante annos mille et trecentos conditam exiſtimauit. *Simonii* Hiſt. Crit. N. T. lib. II. pag. 190 ſq. *Hottingeri* faſciculum pag. 188 ſq. Epiſtolas Huntingtonianas p. 16 ſq Capita quaedam huius verſionis deſcripſit et ad editionem cum verſione et notis parauit nuper ex Anglia vir clariſſ. *Ioh. Adolphus Hofmannus* Ploenenſis. *Fabr.*

yy) *Ioannem Poſtkenium*, praepoſitum eccleſiae S. Georgii Coloniae, curatorem editionis Romanae male facit *Imbonatus* Bibl latino-hebraica pag. 417. Recenti aetate *Ludouicus Caldeira* et *Ludou. de Azeuedo* Luſitani e Soc. Ieſu Nouum teſtamentum Amarana lingua verterunt, teſte *Philippo Alegambe* et *Nic. Antonio. Fabric.*

et Claudio illius regni imperatore imprimi curauit anno ſalutis MDXLVIII. 4. vid. *Maſch.* tom. II. pag. 152 ſq. *Wetſten.* Prolegg. pag. 290 ſq. edit. *Seml.* *Millius* Prolegg. nr. 1188. *Walch.* pag 146. In epilogo actuum apoſtolorum legi ur: „illa acta Apoſtolor. maxima ſui parte verſa ſunt Romae e lingua Romana (h. e. latina) et Graeca in Aethiopicam propter defectum archetypi; id quod addidimus, vel omiſimus, condonate nobis, vos autem emendate illud.“ *I. Ludolfus* in praef. in Lex. Aethiop. addit „et verendum eſt, ne idem in ceteris N. T. libris ſecerint, quippe Aethiops meus in multis eos differre aiebat ab exemplaribus mss. patriae ſuae.“ Repetita in Polyglottis Londinenſibus, etiam vitioſior facta eſt. Bene meritus eſt quoque de hac verſione *Bodius*, qui euangelium Matthaei cum Graeco fonte contulit: *Euangelium ſecundum Matthaeum ex verſione Aethiopici interpretis in bibliis Polyglottis Anglicanis editum, cum graeco ipſius fonte ſtudioſe contulit atque plurimis tam exegeticis quam philologicis obſeruationibus textum partim, partim verſionem illuſtrauit auctor Chriſtoph. Aug. Bode. Cum praefat. Chr. Ben. Michaelis, Halae* 1749. 4. Non integra verſio aethiopica in hoc libro proponitur, ſed tantum in ſelecta eius capita inquiſiuit auctor, etiam Millii de ea iudicium ſub examen vocauit. *Michaelis* autem in praefat. docet, verſionem non ex coptica, (quod placuit *Renaudotio* tom. II Liturg. Oriental. pag. 389.) nec ex Syriaca, (quod aliis adriſit) ſed, ſi ſola excipiantur Acta Apoſtolorum, ex originali textu graeco eſſe deductam, non ſolum in Romana editione, ſed etiam in polyglottis Anglicanis. Conf. eiusdem *Michaelis* tractatio de variis lectt. N. T. §. 24—26. et 64. atque filii, *Ioh. Dau. Michaelis* Einleitung Th. I. §. 68. pag. 456 ſqq.

Anglicarum verſionum, quarum plurimae exſtant, quatuor conſtituit claſſes, *Walchius* in Bibl. theol. ſelecta tom. IV. pag. 123 ſq. ſequutus *Longum* in Bibl. Sacr. part. II. Et ad *primam* quidem refert biblia, a *Mileſio Couerdale* anglice verſa, Londini 1535. fol. cum iam antea *Guil. Tyndalius*, adiuuantibus eum *Ioy* et *Conſtantino* N. T. et V. T. a libro Geneſeos vsque ad Nehemiam in linguam anglicam tranſtuliſſet. Haec editio ſaepius repetita eſt poſtea, inprimisque iuſſu Henrici VIII. regis, a duobus epiſcopis recognita, cum *Thomae Cranmeri* praefatione edita eſt Tiguri 1550. 4. Londini 1553. fol. et 4. zz) Ad *ſecundam* claſſem refert biblia anglicana, vulgo dicta *Geneuenſia*, quoniam ab Anglis, regnante *Maria*, regina, Geneuae exſulibus, quorum praecipui et doctiſſimi erant *Miles Couerdale*, *William Whittingham* et *Antonius Gilby*, ex hebraeo et graeco ſcripturae fonte translata et edita ſunt Geneuae 1560. 4. et ſaepius. *Tertiam* claſſem conficiunt biblia, quae dicuntur *epiſcopalia*, quae ſub auſpiciis *Eliſabethae*, reginae, a *Matthaeo Parkero*, archiepiſcopo Cantuarienſi, aliisque nonnullis epiſcopis adornata et edita ſunt Londini 1573. fol. ſaepius deinde repetita. Ad *quartam* denique claſſem pertinent biblia *regia*, quae ſub auſpiciis *Iacobi* I. Angliae regis, in vulgus emiſſa ſunt Londini 1612. fol. et 12. quam editionem plures deinceps ſequutae ſunt aliae. Laudat de hac verſione *Fabricius* noſter *Ioh. Durellum* in hiſtoria rituum Angliae p. 215. et documenta ad *Guil. Burneti* hiſtoriam reformationis Angliae p. 213 ſq. edit. Francoſ.

De

zz) *Galteri Delaeni* Henrici VIII. biblioſcopi verſionem N. T. citat *Tho. Gatackerus* p. 447. Aduerſar. edit. Lond. Omitto antiquiores, quas memoratas, non prolatas in lucem, videas *Bedae, Alfredi* etc. et quae in bibliothecis Angliae adhuc MSS. occurrunt ſub nomine Wiclefi etc. NB. *Wiclefi* non eſſe, contendit *Warthonus* ad *Vſſer.* de ſcripturis vernaculis pag. 426. licet a *Wiclefo* anglice translatas eſſe ſcripturas neutiquam dubitet. *Fabric.*

Digitized by Google

De verſionibus anglicis in genere, conf. *Matthaeus Polius*, in prolegomenis ad edit. *Iacobi* iuſſu adornatam. *Lewiſii* complete hiſtory of the ſeveral translations of the holy bible in to engliſh, Lond. 1739. 8. aliique, quos laudauit *Walchius* l. c. [Nouam angl. Bibliorum verſionem edere nuper coepit D. *Alex. Geddes.*] *Anglo-Saxonica* verſio, quonam tempore? num ſaeculo VIII. IX. vel X. concinnata ſit? incertum eſt. *Eadfridus* ſiue *Egbertus*, epiſcopus Lindisfarnenſis, qui floruit a. 718. plures libros e latino in Anglo-Saxonicam linguam tranſtuliſſe dicitur; hoc idem de *Beda Venerabili*, qui a. 734. inclaruit, adfirmatur. *Alfredum*, qui et *Aelfredus* et *Alvredus* dicitur, plurimos libros vertiſſe, probari argumentis certis indubitatisque non poteſt. *Schulero* in ſ. Geſchichte der populären Schrifterklärung von dem Anfange des Chriſtenthums bis auf gegenwärtige Zeiten (Tübingen 1787.) Th. I. pag 136. maxime probabile videtur, regnante *Aethelſtano*, anno 930. a Iudaeis quibusdam, qui Chriſti religionem ſuſcepiſſent, verſionem illam compoſitam fuiſſe. Conf. *Le Long* Biblioth Sacr. pag. 470 ſqq. et *Michaelis* Einleit. Th. I. §. 89. pag. 519 ſq. Edita ſunt: *Euangelia quatuor Saxonice et Anglice a Matthaeo Parkero cum praefatione Ioan. Foxi, dicata Elſabethae Reginae, Londini typis Ioannis Daye,* 1571. 4. Deinde emendatius: *Euangelia quatuor Anglo-Saxonica charactere Anglo-Saxonico, cum antiqua verſione Gothica et obſeruationibus Thomae Mareſchalli* edita ſtudio Franciſci Iunii Dordrechti 1665. 4. Amſtelodami 1684. Eadem eſt editio.

Arabicae. De verſionibus arabicis N. T. conferendi ſunt inprimis *Rich Simon* hiſt. crit. des Verſ. du N. T. Chap. 18. *Maſch.* part. II. p. 126 ſqq. *Michaelis* Einleit. Th. I. p. 441 ſqq. § 66 ſq. Oriental. Bibl. Th. XII. S. 12 ſqq. et qui primo loco nominandus erat, *Chriſt. Gottlo. Storr*, Profeſſor Tubingenſis Celeberrimus, in diſſertatione critica de euangeliis arabicis Tubingae 1775. 4. coll. *Michaelis* Oriental. Bibl. Th. XII. pag. 2 ſqq. — Prodiit verſio quatuor euangeliorum *Romae ex typographia Medicea* 1590. fol. in fronte libri legitur annus 1590. ad calcem 1591. quinam huius verſionis auctor? vnde ea deſumta ſit? prorſus ignoratur. Eadem prorſus editio repetita eſt an. 1619. vel potius nouus tantummodo titulus operi praefixus eſt. Illa editio Romana, ſubinde tamen mutata, repetita eſt in *Bibl. Polygl. Pariſienſibus*, addita eſt verſio reliquorum librorum N. T. recentior, inepte interpolata a *Gabriele Sionita;* vnde vero verſio epiſtolarum deſumta ſit, non conſtat. Verſio quae in biblioth. Polygl. Pariſ. legitur, inde translata eſt in *biblia Polygl tta Londinenſia.* E cod. MS. Leidenſi edidit N. T. *Thomas Erpenius* Lugduni Batau. 1616. 4. Verſionem quatuor euangeliſtarum, quam hae quatuor editiones continent, vnam eandemque eſſe, quamquam editiones variant, acutiſſime oſtendit *Storr* l. c. interpolatam eam eſſe cenſet modo e verſione Coptica, (§. 14.) modo Syriaca, (§ 15.) modo Latina, (§. 16.) etiam gloſſas marginales in textum irrepſiſſe ſtatuit. Epiſtolarum verſionem, quam Erpenius edidit, ſequi exemplum Syriacum; in Act. autem Apoſt. et Apocal. Ioh. maximam partem Copticum, docuerunt *Storr* l. c. et *Michaelis* l. c. pag. 452. — Iuſſu congregationis Romanae *de propaganda fide* biblia arabice edita ſunt, curante *Sergio Riſio*, epiſcopo Damaſceno, 1671. fol. III. voll. quae tamen verſio e translatione latina interpolata eſt. — E decreto et ſumtibus ſocietatis Anglicanae de *propaganda cognitione Chriſti* N. T. arabicum, edidit *Salomon Negri*, Damaſcenus, Londini 1727. 4. mai. Textus deſumtus eſt e Polyglottis Anglicanis, ſed editor eum multoties mutauit, et ad graecum textum reuocauit. De aliis verſſ. arabb. conf. quos ſupra laudauimus.

Armenica. conſ. de hac verſione *Simon* Hiſt. des Verſ. Chap. 16. *Millii* Prolegg. §. 1402 ſqq. *Ioh. Ioach Schröder* diſſ. de antiquitate et fatis linguae Armenicae inſerta illius theſauro linguae Armenicae. Theſaurus Epiſtolicus *la Croezianus* tom. III. pag. 173 ſqq. *Michaelis* l. c. §. 69. pag. 455. *Maſch.* tom. II. pag. 169 ſqq. *Wetſten.* Prolegg. pag. 295. Seml. Verſionem Armenicam Chryſoſtomi aetate a *Mieſrobo*, qui litteras armenicas ad normam Graecanicarum diſpoſuit (vid. *Moſis Chorenenſis* Hiſt. p. 299. L. III.) et ſec. IV. vixit, factam eſſe, ferunt e cod. graeco, de concilio Epheſino allato, (Moſ. Choren. Hiſt. cap. 61. p. 313.) adiuuantibus eum inprimis *Iohanne Ecelenſi*, *Ioſepho Palnenſi*, et *Moſe Chorenenſi.* vid. Moſ. Chor. Hiſt. pag. 299. *Michaelis* pag. 455. poſtquam iam ante tentauerat verſionem Iſaacus, patriarcha. vid. *Moſ. Chor.* hiſt. lib. III. cap. 61. pag. 313. Sec. XIII. *Hethom* vel *Haitho*, Armeniae rex, illam verſionem Armenicam ad vulgatam immutauit. vid. *Maſch.* l. c. pag. 271. Typis exprimendam curauit hanc verſionem *Vſcanus*, epiſcopus, ſed ab eodem interpolata creditur. Biblia edita ſunt a. 1666. et N. T. ſeparatim Amſtelodami 1668. prodiit, haec editio N. T. repetita eſt 1698. Recentiſſima bibliorum editio, nitidiſſimis typis, cum figuris aeneis, locisque parallelis textui adiectis, iuſſu *Abrahami*, patriarchae Armenorum, ſtudio *Mikkitar* edita eſt Venetiis ap. *Anton. Portoli.* 1733. fol. vid. *Maſch.* pag. 178. Nunc vero temporis, vt me legere alicubi memini, ſacerdotes Armenorum, qui Tergeſti viuunt, nouam, et ope codd. Armenicor. Orientis emendatae verſionis Bibliorum Armenicorum editionem parant. — Specimen accuratae collationis verſionis Armenicae cum textu graeco cap. I—XIV. Matthaei, edidit *Bredenkamp.* vid. *Michaelis* Neue Oriental. Bibl. tom. VII. pag. 139—154.

Belgicae verſiones partim a pontificiis, partim a reformatis confectae ſunt. Prima, quam *pontificii*, ſequuti exemplum verſionis vulgatae latinae, elaborarunt, prodiit Coloniae 1477. fol. Voll. II. et poſtea ſaepius haec editio repetita eſt. Interpretationum, quarum reformati auctores ſunt, aliae integram Lutheri verſionem exhibent, ita tamen, vt non omnes inter ſe accurate conſentiant; ſed nonnullae earum quibusdam in locis a Lutheri verſione recedant, veluti quae prodiit Amſtelodami 1527. 8. Embdae 1565. fol. Harlemi 1627. fol.; aliae vero ad alias verſiones, helueticas inprimis, accommodatae ſunt, v. c. biblia belgica Embdae 1556. 4. Leidae 1581. fol. Amſtelodami 1583. 4. Hagae Com. 1585. fol. etc. conſ. *Walch.* l. c. pag. 125 ſq. et quos ibi laudauit, nec non Catalogue raiſonné de la Collection de Livres de M. *Pierre Antoine Crevenna,* Amſterdam 1775, 4. vol. I. pag. 25 ſqq. Reliquis autem verſionibus cunctis facile praefertur, quae iuſſu Ordinum et ex decreto Synodi Dordracenae, ex idiomate originali in linguam belgicam fideliſſime translata prodiit primum Lugd. Bat. et Hagae Com. 1637. fol. et poſtea quam ſaepiſſime repetita eſt. Dicuntur haec biblia vulgo, biblia generalium Ordinum Belgii foederati. Interpretes V. T. erant: *Ioh. Bogermannus*, *Guil. Baudartius*, *Gerſon Bucerus*, *Anton. Thyſius*, *Iac. Rolandus*, *Herm. Faukelius;* N. vero T. librorumque apocryphorum: *Iac. Rolandus*, *Anton. Walaeus*, *Herm. Faukel*, *Petr. Cornelii*, *Iodoc. Hoingius* et *Feſtus Hommius.* Conf. quos Fabricius noſter laudauit: *Leusdenii* philologum hebraeo mixtum pag. 70 ſq. et *Henr. Rud. Benthemium* in libro de ſtatu eccleſiarum et ſcholarum Belgicarum cap. 7. quibus add. quos laudauit *Walch.* l. c.

Bohemicarum verſionum (bibliorum) duae ſunt claſſes. Vna earum, quae ad verſionem latinam vulgatam adornatae, et a pontificiis editae ſunt. Nimirum Pragae 1488. fol.

fol. vid. [*Foſſi* cat. codd. ſaec. XV. impreſſ. in Bibl. Magliabech. p. 346 ſq.] *Denis* Supplem. ad Annal. Typogr. *Maittairii* part. I. pag. 241. deſunt in hac editione quartus liber Eſrae, et tertius Maccabaeorum: repetita haec editio Cutnae 1498. fol. (in hac ed. exſtat verſio libri IV. Eſrae.) — Venetiis 1506. fol. Pragae 1529. 1537. 1549. 1555. 1556. 1561. fol. Norimbergae 1540. fol. et, quae dicata eſt Rudolpho II. imp. Pragae 1577. fol. et nuperrime iuſſu *Mariae Thereſiae*, imperatricis, Pragae 1781. 8. N. T. ſeparatim prodiit 1471. vel 1475. vid. *Denis* ad *Maittaire* part. I. p. 9. — 1498. 4. *Denis* l. c. p. 455. — Pragae 1513. et 1564. 4. et 1568. 4. ſine loco, editore *Sam. Adam de Weleslawina*, Pragae 1613. fol. etc. — Altera earum, quae ex hebraeo vel graeco idiomate opera et ſtudio fratrum bohemorum confectae ſunt. Optima harum verſionum eſt ea, quae ab a. 1579—1593. 4. Voll. VI. prodiit, interpretibus *Alberto Nicolai*, *Luca Helicaeo*, *Ioh. Aenea*, *Georg. Wettero*, *Eſaia Caepolla*, *Ioh. Ephraimo*, *Paulo Ieſſenio*, *Ioh. Capitone*, ſumtibus Baronis *Ioh. Zerotini:* hanc ſequutae ſunt aliae, ſine loco 1595. 8. Pragae 1596. 8. 1613. 4. cura et ſumtibus *Erdman. Heinr. Comit. de Henkel.* Halae 1722. repetita haec bibliorum editio 1745. alia prodiit eod. anno Briegae, ſed multis vitiis contaminata, etc. vid. *Walch.* l. c. p. 130. et Verſuch einer böhmiſchen Bibelgeſchichte entworfen von *Ioh. Theoph. Elſner* V. D. M. — nebſt einem hiſtoriſchen Anhange von verſchiedenen abſonderlich gedruckten böhmiſchen Neuen Teſtamenten. 1765. 8.

Coptica, vid. ſupra *Aegyptiaca.*

Danicae verſiones vel ſunt e fontibus confectae veluti ea, quae a *Ioh. Paulo Reſenio*, Seelandiae epiſcopo [aaa]), mandato Chriſtiani IV. regis adornata, edita eſt Hafniae 1605—1607. quae poſtea emendata eſt a *Swaningio* et prodiit Hafniae 1647. — vel e Lutheri verſione germanica profluxerunt; eiusmodi interpretatio edita eſt iuſſu Chriſtiani II. ac conſiliis *Ioh. Bugenhagenii*, interpretibus *Petro Palladio*, *Olao Chryſoſtomo*, *Ioh. Synningio*, et *Ioh. Machabaeo.* Hafniae 1550. fol. et alia, in qua tamen nihil fere mutatum praeter archaiſmos danicos prioris editionis, ſub auſpiciis Friderici II. Hafniae 1589. fol. adornarunt hanc editionem Theologi Academiae Hafnienſis, *Paulus Matthiae*, Seelandiae epiſcopus, *Andr. Laurentii* et *Ioh. Slangendorfius.* Has editiones plures aliae exceperunt Hafniae 1607. 8. 1647. fol. 1717. 4. 1732. 8. 1740. 8. 1742. 8. etc. De *Reſenii* editione conf. *Mollerus* in Hypomnematis ad *Alb. Bartholinum* de ſcriptis Danorum p. 297. de reliquis Kortholti tractatus de variis ſcripturae editionibus pag. 357. *le Long* Bibl. Sacr. part. II. et *Walch.* pag. 97.

Eſthonica. Duplex eſt linguae Eſthonicae dialectus, *Reualica* et *Dörpatica.* N. T. dialecto *Dörpatica* primum prodiit 1686. deinde 1727. Rigae 8. Interpres ignoratur. Dialecto *Reualica* N. T. libri typis deſcripti ſunt Reualiae 1715. 4. 1729. 8. 1740. 12. Omnia biblia ibidem in lucem edita ſunt 1739. praecipuique interpretes erant *Gürgen Anton*, *Helle*, et *Gutzlaff*, praepoſiti, ſumtus ſuppeditauit *Bohnius*, ſummus copiarum praefectus. conf. Livländiſche Bibl. von *Frid. Conr. Gadebuſch.* Erſt. Th. Riga 1777. 8. S. 66 ſq. et *Tetſch* Curländiſche Kirchengeſchichte Th. III. pag. 85 ſqq. qui ibidem obſeruat, *Longum* in Bibl. Sacr. cap. 12. Sect. 5. pag. 372. Eſthonica et Lettica biblia male confudiſſe, cum hae linguae ſint maxime inter ſe diuerſae. Hoc idem fecerat quoque Fabricius noſter.

aaa) De *Ioh. Stenbuchii* examine verſionis Danicae N. T. adi noua litteraria maris Baltici a. 1705. pag. 178. et Acta Erudit. 1706. pag. 342. *Fabric.*

Finnica ſ. *Finnonica* N. T. verſio, vt notauit Fabricius noſter, interprete *Mich. Agricola*, rectore ſcholae Aboënſis, prodiit Holmiae 1548. teſte *Baazio* et *Meſſenio* apud *Scheferum*. — Biblia Fiunica, interprete *Aeſchillo Petraeo* edita, cura et ſtudio *Martini Stodii*, *Gregorii*, Matthaei filii, et *Henrici Hoſmann*, Proff. Acad. Aboënſis, *Chriſtinae*, reginae, dicata fol. Holmiae ap. *Henr. Keyſer*. 1642. Denuo biblia verſa ſunt ab *Henr. Florino*. Aboae 1685. 4.

Gallicarum verſionum N. T. tam a pontificiis, quam reformatis elaboratarum, tam inſignis numerus eſt, vt eas enumerare perquam difficile ſit. Conf. de iis *Rich. Simon*, *Elias du Pin*, *le Long* Bibl. S. *Walch*. l. c. pag. 153. etc. Et praecipuae quidem, a pontificiis confectae, hae ſunt: N. T. gallice ex verſione *Guiarti des Moulins* (qui circa an. 1294. vertit, recognitum et emendatum ſtudio *Iuliani Mach*, et *Petri Farget*, Lugd Batau. ſine anno, *le Long* ſuſpicatur a. 1477. — N. T. gallice e latino interprete *Iacobo Fabro Stapulenſi* cum epiſtola Paraenetica. Voll II. Pariſiis 1525. 8. — N. T. gallicum ex verſione *Renati Benoiſt* Voll. II. Pariſ. 1566. 8. 1569. 16 Antw. 1577. 16. et ſaepius. — N. T. gallicum ex verſione Louanienſi cum figuris. Rothomagi 1572. 16. et poſtea ſaepius. Inprimis hanc theologorum Louanienſium verſionem N. T. recognouit et ita emendauit, vt re ipſa noua facta ſit translatio ex vulgata latina cum textu graeco collata, *Franciſcus Veron*. Pariſ. 1646. 16. 1647. 4. — N. T. gallice translatum a *Michaele de Marolles*. Pariſ. 1649. 8. ſequutus eſt inprimis *Deſid. Eraſmi* verſionem latinam; repetita illa editio Pariſ. 1653. 12. 1655. 8. — N. T. ex antiqua editione latina iuſſu Sixti V. recognita et auctoritate Clementis VIII. edita, in gallicum idioma conuerſum a *Dionyſio Amelotte* cum notis in loca difficiliora etc. vol. III. 1666. 1667. 1670. Pariſiis 8. Animaduerſiones in hanc verſionem ſcripſit ex reformatis *Claudius Bruſſonius*: remarques ſur la traduction du nouueau teſtament, faite par ordre du clergé de France, et par le miniſtére de Denys Amelot, Delphis Bat. 1697. 12. — N. T. ex vulgata editione latina, gallice verſum, adiectis diſcrepantiis graeci textus a latino. II. voll. Montibus 1667. 12. Conſtat, hanc verſionem a multis eſſe confectam atque reuiſam; praecipui erant *Antonius le Maitre*, *Iſaacus Ludov. le Maitre* dictus *de Sacy*, *Petrus Thomas du Foſſe*, et *Anton Arnaldus*, vocatur vel *Montenſis*, quoniam Montium Hannoniae nomen pleraeque editiones prae ſe ferunt, etſi alii contendant, nullam earum ibi typis fuiſſe expreſſam; vel *Ianſeniſtarum*, quoniam a Ianſenii ſectatoribus eſt compoſita. Saepius eſt recuſa, grauiter vero etiam impugnata [bbb]). — N. T. latine ex vulgata et gallice ex interpretatione *Antonii Godeau*, ſeu verſio explicata N. T. inſertis paſſim in textu nonnullis voculis. Voll. II. 8. Pariſ. 1668. et poſtea 1672. rectius paraphraſin, ſiue cum auctore, verſionem explicatam dixeris, quam verſionem. — N. T. iuxta vulgatam editionem latinam in Gallicum ſermonem conuerſum a *Dominico Bouhours*, iuuantibus *Michaele Tellier* et *Petro Bernier* quatuor euangelia 1697. in quibusdam locis emendata 1698. reliqui libri 1707. Pariſ. 12. integrum N. T. repetitum 1704. 12. ſaepius. — N. T. gallicum ex verſione Montenſi plurimis in locis reuiſa et caſtigata ſtudio et labore *Caroli Huré*. Pariſ. 1703. Voll. IV. 12. ſine notis ib. eod. an. typis minoribus

bbb) Vid. Acta Erud. a. 1686. pag. 201 ſq. *Ioh. Frid. Mayeri* eccleſiam Papaeam Lutheranae reformationis patronam et clientem pag. 90 ſq. *Paſchaſius* vero *Queſnellus* verſionem illam Montenſem fere eſt ſecutus in praeclara ſua editione N. T. obſeruationibus moralibus illuſtrata [Pariſ. 1687. 12.] *Fabric.*

Digitized by Google

ribus ib. 1703 et 1706. — N. T. ex vulgata latina gallice redditum a *Richardo Simon* [ccc]) cum litteralibus et criticis obſeruationibus in loca difficiliora. Treuoltii 1702 8. Voll. IV. — A reformatis ſaepius quoque libri N. T. in linguam gallicam ſunt tranſlati; prodiit N. T. ex verſione *Iacobi Fabri Stapulenſis* parumper recognita ad vſum eorum, qui Valles Pedemontanas occupant 1530. fol. Neocomi. — N. T. verſum a *Stephano Dolet.* 1545. — N. T. Geneuenſe ex recognitione *Ioh. Caluini*, Lugd. 1545. 16. recognitum et emendatum a *Ioh. Caluino* et *Theod. Beza* ex conſilio miniſtrorum Geneuenſium 1560. 12. — Gallice ex Graeco conuerſum a *Ioh Clerico* cum eiusdem notis, (auec des remarques, ou l'on explique le texte et ou l'on rend raiſon de la verſion,) Amſtel. 1703. 4. Voll. II. — N. T. e graeco conuerſum, cum notis, auctoribus *Iſ. de Beauſobre* et *Iac. Lenfant.* Amſtel. 1718. 4. Voll. II. Lauſonii 1735. 4. Amſtel. 1741. 4. Et haec quidem de verſionibus gallicis ſufficiant.

Germanicae verſiones N. T. antequam Lutherus libros illos in linguam vernaculam protulerat, plures editae ſunt. Antiquiſſimis interpretibus N. T. merito accenſendus eſt *Otfridus*, monachus Benedictinus, *Rabani Mauri* diſcipulus, qui regnante *Lothario*, imperatore, quatuor euangelia verſibus germanicis reddidit. Typis exprimendum curauit hoc carmen *Flacius* Baſileae, mendoſe tamen, 1571. et *Scherz* in Theſaur. antiqq. Teuton. tom. I. pag. 1. conſ. *a Stade* Specim. lectt. Francic. ex Otfrido, et *Knittel* commentar. in Vlphilae verſ. Goth. epiſt. ad Rom. pag. 468. 485. Sed Otfridi liber non tam verſionem euangeliorum, quam potius paraphraſin poeticam continet [ddd]). — De bibliis germanicis, ante Lutheri tempora typis expreſſis, tum quoque de codd. MSS. quibusdam et ipſa Lutheri verſione conſ. *Paul Crell* Bericht von D. Lutheri deutſchen Bibel, correctur und verſchiedenen Druck derſelben 1577. *Ioh Frid. Mayeri* hiſtoria verſionis germanicae bibliorum D. Martini Lutheri. Accedit mantiſſa de translationibus bibliorum germanicis ante Lutherum, ſiue editis, ſiue ineditis et de notis veterum biblicis diſſertationes Hamburgi 1701. 4. [eee]) — *Ioh. Melch. Krafft* emendanda et corrigenda quaedam in hiſtoria verſionis germanicae bibliorum Martini Lutheri, Mayeri. Slesuici 1705. 4 de reliquis Krafftii de hoc argumento ſcriptis, aliorumque vid. *Walch.* l. c. p. 80 ſqq. *Guſtau. Georg Zeltner* kurzgefaſte Hiſtorie der gedruckten Bibel-verſion und anderer Schriften D. Martin Lutheri in der Beſchreibung des Lebens ac factorum Hans Luffts Nürnberg 1727. 4. *Naſt* hiſtoriſch-critiſche Nachrichten von den 6 erſten deutſchen Bibelausgaben, nebſt einer kritiſchen Anzeige aller übrigen vor Luthero theils wirklichen theils vermeintlichen Ausgaben. Stuttgard 1767. 8. *Ioh. Iac. Brucker* Abhandlung von einigen alten deutſchen Ueberſetzungen der heil. Schrift, in: Beyträgen zur critiſchen Geſchichte der deutſchen Sprache, Poeſie, und Beredſamkeit (Leipz. 1737. 8.) B. III. S. 9 ſqq.

Götz

ccc) Condemnata eſt *Simonii* verſio a Cardinali *Noallio*, Archiepiſc. Pariſ. et *Boſſueto*, epiſcopo Meldenſi. Defenſitauit ſe auctor in remonſtratione aduerſus Cardinalem, et lib. III. epiſt. ſelect. pag. 260 ſq. Vide etiam ſis quae in verſione illa reprehenduntur in memoriis litterariis Triuult. 1702 part. I. pag. 383 ſq. edit. Amſtel. *Fabric.*

ddd) Laudandus eſt etiam is, qui *Tatiani* Harmoniam veteri lingua Theutiſca conuertit, Otfrido non valde, vt videtur, iunior, quae vulgata eſt cum perſpicua verſione et eruditis notis a *Ioh. Phil. Palthenio.* Gryphiswaldiae 1706. 4. *Fabric.*

eee) Nihil habeo, quod in praeſenti eius (Mayeri) obſeruatis addam, quam N. T. e Lutheri verſione in Iudaeorum gratiam, laudabili inſtituto, litteris editum eſſe hebraicis a *M. Chriſt. Mollero*, Paſtore eccleſiae Sandouienſis Francof. ad Oderam 1700. 4. *Fabric.*

Götz Verſuch einer Hiſtorie der gedruckten Niederſächſiſchen Bibeln vom Iahr 1470—1621. Halle 1775. 4. Eiusdem Verzeichniſs ſeiner Sammlung ſeltner und merkwürdiger Bibeln in verſchiedenen Sprachen mit critiſchen und litterariſchen Anmerkungen. Halle 1777. 4. — Litterariſche Nachricht von den allerälteſten gedruckten deutſchen Bibeln aus dem funfzehnten Iahrhundert, welche in der öffentlichen Bibliothek der Reichsſtadt Nürnberg aufbewahrt werden. Nürnberg 1777. 4. Geſchichte der Nürnbergiſchen Ausgabe der Bibel von Erfindung der Buchdruckerkunſt bis auf unſere Zeiten. Nürnberg 1779. 4. *Chriſt. Gottl. Schwarz* Opuſc. Acadd. pag. 323. *Ioh. Ge. Palms* Hiſtorie der deutſchen Bibelüberſetzung D. Martin Luthers vom Iahr 1517 bis 1534. mit einigen Anmerk. von *Ioh. Melch. Götze.* Halle 1772. 4. *Gottl. Chriſt. Gieſens* hiſtoriſche Nachricht von der Bibelüberſetzung Luthers mit Vorrede und Anmerk. von *Ioh. Barthol. Riederer* Th. I. Altorf. 1771. 8. *Panzer* Verſuch einer Geſchichte der Römiſch-katholiſchen deutſchen Bibelüberſetzung. Nürnberg 1781. 4. Eiusdem Entwurf einer vollſtändigen Geſchichte der deutſchen Bibelüberſetzung Martin Luthers von 1517—1581. mit Zuſätzen. Nürnberg 1791. Poſtquam ergo Lutherus libros N. T. in linguam transtulerat vernaculam noſtram, (verſio ipſius N. T. germanica primam lucem adſpexit 1522. ſub titulo: das Neue teſtament deutſch, Viteb. ſine anni nota fol. et poſtea eodem anno et loco fol. vbi ad calcem legitur: gedruckt zu Wittenberg durch *Melchior Lotther*, im tauſend fünf hundert zwey und zwanzigſten iahr) plures extiterunt, qui meliorem verſionem N. T. conficere et illam, quae Lutherum auctorem habet, emendare vellent, plerumque ſine ſucceſſu felici; nec ad hunc vsque diem eiusmodi bibliorum vernacula verſio edita eſt, quae, noſtris temporibus accommodata, in vſum publicum confecta, omnibusque numeris et partibus abſoluta recte dici poſſet. Multa praeclare diſputauit de variis verſionum inprimis germanicarum generibus *Griesbachius* in commentatione: über die verſchiedenen Arten deutſcher Bibelüberſetzungen in (*Eichhorn's*) Repertorium für bibl. und morgenl. Litterat. Th. VI. pag. 262 ſq. In tanta autem verſionum etiam N. T. librorum, poſt Lutherum conſcriptarum copia, ſi omnes enumerare vellemus, liber ſcribendus eſſet. Itaque praecipuas tantum laudaſſe ſufficiat. E *catholicis* Nouum Teſtamentum ex vulgata editione latina in vernaculum ſermonem tranſtulit *Hieronymus Emſer*, iuſſu et ſuaſu *Ioh. de Schleinitz*, epiſcopi Merſeburgenſis, Dresdae 1527. fol. (Das neue teſtament nach laut der chriſtlichen Kirchen bewerten text corrigirt und wiederum zu recht gebracht) voluit emendare Lutheri verſionem, quam prorſus deprauatam et falſam clamitabat, ſed ipſe eam fere totam retinuit. Interim raptim diſtrahebantur huius verſionis exemplaria, ita, vt inde ab anno 1527—1573. quatuordecim editiones huius verſiones Emſerianae numeret *Panzer* Verſuch einer Geſchichte der römiſch catholiſchen Bibelüberſetzungen pag. 33—72. Nürnberg 1781. Praeterea *Ioh. Dietemberger* omnium bibliorum ex vulgata verſionem ſatis barbaram concinnauit, ita, vt *Emſeri* translationem N. T. fere omnem retineret. Prodiit Moguntiae 1534. Legitur quoque eiusdem Emſeri verſio in *Eckii* translatione bibliorum 1537. ſine nomine loci et typographi, quae poſtea iterum prodiit Ingolſtadii 1550. Ediderunt etiam verſionem vernaculam omnium bibliorum *Caſp. Vlenbergius.* Colon. 1630. et Theologi Moguntini, auctoritate Ioh. Phil. a Schönborn, electoris Moguntini, Moguntiae 1662. fol. et ibid. 1666. 4. Ceterum euangelium Iohannis vertit *Nicolaus Crumbach.* Lipſ. 1522. epiſtolas et euangelia annua *Georg Holzaius* 1641. Noſtra aetate e pontificiis N. T. verterunt *Caſp. Fiſcher:* die heil. Schrift des N. T. überſetzt und mit Erklärungen verſehen. Prag. 1785. 8. Das N. T. unſers

Hrn.

Hrn. I. C. nach der uralten gemeinen von der kathol. Kirche bewährten Ueberſetzung deutſch herausgegeben. Wien 1787. 8. Die heil. Schrift des N. T. aus der Grundſprache u. der Vulgata überſetzt mit nöthigen u. nützl. Anmerk. begleitet für Nichtgelehrte von *Weyl.* Maynz I. B. 1789. Die heil. Schrift des N. T. überſetzt von *Seb. Mutſchelle.* 1789. München 8. Die heil. Schrift des N. T. auf Befehl Herrn *Rupert* II. Abt des fürſtl. Hochſt. Kempten zum Nutzen und Gebrauch d. Hochfürſtl. Unterthanen herausg. von *Dm. von Brentano.* Kempten I. Th. 1790. 8. — Ex *reformatis;* verbi diuini miniſtri Tigurini, maximeque *Leo Iudae* omnia biblia verterunt, ita tamen, vt eorum verſio parum a Lutheri diſcreparet; prima editio in lucem edita eſt Tiguri ab anno 1525—1529. Nouum teſt. iam excuſum fuerat Tiguri apud Froſchouerum a. 1525. 4. poſtea nouam editionem, quae emendatior eſſet, curarunt theologi Tigurini ab a. 1665—1667. II. voll. fol. quae interpretatio vocatur *tigurina noua.* *Dauid. Pareus* etiam Lutheri verſionem, paſſim tantum mutatam, repetiit, Neoſtadii Nemetum 1579. fol. vt et *Paullus Toſſanus*, Heidelbergae 1617 1618 fol. nouam concinnauit *Ioh. Piſcator*, Herbornae ab an. 1611—1614. 4. Recentiſſima bibliorum verſio hoc titulo prodiit: *Die Bibel, das iſt: alle Bücher des A. und N. Teſtaments. Aus den Grundſprachen treulich und wohl verdeutſchet, auf das neue und mit Fleiſs wieder überſehen. Sammt den ſo genannten apocryphiſchen Büchern, dienlicher Vorrede, begreiflichen Abtheilungen der Kapitel, abgeſetzten Verſen, nothwendigen Concordanzen, und einem nützlichen Regiſter. Zürch bey David Geſner Gebrüdere und bey Orell* etc. 1772. fol. vid. Acta hiſtorico-eccleſiaſtic. Weimarienſia, et *über das Intereſſanteſte der Schweitz aus d. Franzöſ.* B. IV. S. 63 ſqq. Sed nouum teſtamentum ſeparatim edidit *Ioh. Zwik*, das ganz neüw Teſtament ze Teütſch den Latinen entgägen geſetzt, mit ſampt den nodtwendigen Concordanzen. Zürich bey Chriſtoffel Froſchouer 1535. 4. verſio germanica eſt illa Tigurina, latina eſt Eraſmi. vid. *Ioh. Georg Schelhorn* Sammlung für die Geſchichte Erſt. B. S. 78 ſq. (Nördlingen 1779. 8.) nouam verſionem confecit *Amandus Polanus a Polansdorf:* das gantze neue teſtament vnſers herrn ieſu chriſti, mit den beſten gedruckten vnd auf pergament geſchriebenen alten griechiſchen exemplarien collationirt vnd mit allen treuen überſehen. Baſel 1603. 8. (vid *le Long — Walch.* pag. 162.) verſio germanica *Breitingeri*, Tiguri 1629. 4. *Ioh. Henr. Reitze* neues teſtament vnſers herrn ieſu chriſti, aufs neue ausm grund verdeutſchet vnd mit anziehung der verſchiedenen leſungen vnd vieler übereinſtimmenden ſchriftörter verſehen, Offenbach 1703. 8. Erlangen 1706. 8. Büdingen 1713. 8. verſio barbara et obſcura, ſingula verba textus preſſit auctor. — Geſchichte Ieſu unſers Herrn und ſeiner Geſandten, 5 Bücher, aus dem Griechiſchen. Zürch 1781. die Epiſteln ibid. 1782. 8. — Verſiones N. T. plures quoque confecerunt, qui *Socinianis*, *Arianis*, ac *fanaticis* adnumerantur. Das N. T., das iſt, alle bücher des neuen Bundes, welchen Gott durch chriſtum mit dem menſchen gemacht hat, treulich aus dem griechiſchen ins deutſche verſetzt. Rackau 1630 8. Interpretes huius verſionis Socinianorum fuerunt *Ioh. Crellius* et *Ioachimus Stegmannus*, ſenior. — Das N. T. treulich aus dem griechiſchen ins deutſche überſetzt. Eine neue ausfertigung, in welcher fleiſsiger als iemals zuuor in irgend einer dolmetſchung die mancherley leſſungen ſowohl aus geſchriebenen, als gedruckten büchern vorgeſtellet vnd die übereintreffende oerter der ſchrift angemerket ſind. Amſterdam 1660. 8. auctor eſt, vt praefatio docet, *Ieremias Felbinger.* Arianis accenſetur. — *Caſpar Ernſt Triller* mit dem grundtext genauer übereintreffende überſetzung des N. T. Amſterdam (ſed locus fictus) 1703. 8. Socinianorum doctrinam probat

verſio horrida et barbara. [Huc etiam *C. T. Dammii*, et *C. F. Bahrdtii* verſiones vernaculae N. T. pertinent, illa edita 1764 ſq. III. 4., haec ex tertia editione, Berol. 1783. II. 8.] — E fanaticis N. T. verterunt: *Ioh. Iac. Iunckherrott* neues teſtament des herrn vnſerer ieſu chriſti, eigentlich aus dem griechiſchen grundtext gedolmetſchet vnd in das deutſche überſetzt. Offenbach 1732. 8. coll. Beyträge zur critiſchen Hiſtorie der deutſchen Sprache, Poeſie, vnd Beredſamkeit Bd. V. S. 316 ſqq. nihil ineptius hac verſione cogitari poteſt. — *Timothei Philadelphi*, (nomen fictum, auctor *Ioh. Kayſerus*, *Iacobi Boehmii* adſecla,) neues teſtamnte, nach den buchſtaben und buchſtäblichen verſtand des grundtextes überſetzet, ſine nota loci, 1735. 8. — *Nic. Lud. Comitis de Zinzendorf* verſio N. T. duabus partibus, quarum altera prodiit ſub titulo: eines abermaligen verſuchs zur überſetzung der hiſtoriſchen bücher neuen teſtaments vnſers herrn ieſu chriſti, aus dem original, erſte probe, Büdingen 1739. 8. altera: eines abermaligen verſuchs zur überſetzung der lehr vnd prophetiſchen bücher neuen teſtaments vnſers herrn Ieſu chriſti, aus dem original erſte probe, ibid. 1746. 8. [Ad idem genus *Marburgenſia Horchii* (1712.) et *Berleburgenſia* (1726. VII. fol.) biblia pertinent.]

Ex *Lutheranis* germanicis verſibus N. T. expreſſit *Daniel Bernhardi*, Superintend. vet. Marchiae Generalis, Stendaliae 1675. 8. — Das neue Teſtament nach der Ueberſetzung D. *Chriſt. Aug. Heumanns*, Th. II. 1748. verbeſſert wieder aufgelegt Hannover 1750. *Mayers* Verſuch einer mit Schrift und Vernunft übereinſtimmenden und erläuternden Ueberſetzung der heil. Schrift nebſt vielen nöthigen und nützlichen Anmerkungen. Hannover 1753. D. *Ioh. Albr. Bengel* Ueberſetzung des neuen Teſtaments mit Anmerkungen. Stuttg. 1753. denuo 1769 et 1781. Das N. T. überſetzt aus dem griechiſchen und mit Anmerkungen erläutert von D. *Ge. Fr. Seiler*. II. Th. Erlangen 1781. 8. *Ioh. David Michaelis* Ueberſetzung des N. T. *Erſt.* Th. welcher die hiſtoriſchen Bücher, vier Evangelia und Geſchichte der Apoſtel enthält, Göttingen 1790. 4. *Zweyter* Theil, welcher die Briefe der Apoſtel und Offenbahrung Iohannis enthält, ib. 1790. 4. [Idem Animaduerſiones ad hanc verſionem edidit 1790 ſq. III. 4.] Das N. T. ſo überſetzt und erklärt, daſs es ein ieder Ungelehrter verſtehen kann, von *I. H. Dn. Moldenhawer*, Quedlinburg u. Blankenburg, II. Th. 1787. 1788. 4. Das neue Teſtament, neu überſetzt mit einer durchaus anwendbaren Erklärung von D. *Ioh. Otto Thieſs*. Erſt. B. Matthaeus. Hamburg 1790. 8. Zweyt. B. Marcus. 1791. 8. [edit. alia emendatior, 1794. III. vol. eod. anno] Singulos libros N. T. in vernaculam linguam tranſtulerunt: D. *Ioh. Ge. Roſenmüller* die Briefe des Apoſtels Pauli an die Philipper, Coloſſer, Theſſalonicher, an den Timotheus und an die Hebraeer aufs neue verdeutſcht. Nürnb. 1781. 8. *Ioh. Andr. Cramers* neue Ueberſetzung des Briefes Pauli an die Epheſer nebſt einer Auslegung deſſelben. Hamburg 1782. 4. Eiusd. Erklärung des Briefes Pauli an die Ebräer. Copenhagen 1757. II. Th. 4. D. *Sam. Fr. Nathan. Morus*, der Brief an die Ebräer überſetzt, dritte vermehrte Auflage. Leipz. 1786. 8. D. *Gottl. Schlegels* Briefe der Apoſtel Iohannes, Iacobus und Iudas überſetzt. Halle 1783. 8. (Iacobi und Iudae Briefe) Briefe zweener Brüder Ieſu in unſerm Canon (von *Ioh. Gottfr. Herder*) Lemgo 1775. 8. Pauli Brief an die Hebräer erläutert von *Gottl. Chr. Storr* Tübing. 1789 Μαραν Αθα das Buch von der Zukunft des Herrn (Offenbahr. Ioh.) des N. T. Siegel (von *I. G. Herder*). Riga 1779. 8. Der Bericht des Matthäus von Ieſu dem Meſſia. Ueberſetzt und mit Anmerkungen begleitet von *Ioh. Adrian Bolten*. Altona 1792. 8.

Gothicae

Gothicae verſionis, quam confecit *Vlphilas*, Gothorum epiſcopus *fff*), (vid. de eo *Michaelis* Einleitung in die Bücher des N. B. Th. I. pag. 490 ſqq. et quos ibi laudauit,) fragmenta tantum ſuperſunt, quatuor nimirum euangelia, neque tamen integra, et quaedam particulae epiſtolae ad Romanos. Ac quatuor quidem euangelia exhibet codex, vulgo dictus *argenteus*, qui nunc in bibliotheca Academiae Vpſalienſis adſeruatur. Prima huius verſionis editio hoc titulo prodiit: Quatuor Dn. N. I. Chr. euangeliorum verſiones perantiquae duae, Gothica ſcilicet et Angloſaxonica: quarum illam ex celeberrimo codice argenteo nunc primum depromſit *Franc. Iunius*, hanc autem ex codd. MSS. collatis emendatius recudi curavit Thomas Mareſchallus Anglus, cuius etiam obſeruationes in vtramque verſionem ſubnectuntur. Acceſſit et gloſſarium Gothicum, cui praemittitur alphabetum Gothicum, Runicum etc. opera eiusdem *Fr. Iunii*, Dordrechti 1665. 4. repetita eſt haec editio Amſtelod. 1684. 4. etiam Holmiae 1671. 4. haec eadem Vlphilae verſio literis latinis vna cum recentiore Sueco-gothica, Islandica, et vulgata verſione latina edita eſt, curante *Georgio Stiernhelmio*. Sed anno 1750. emendatius edita eſt, hoc titulo: Sacrorum euangeliorum verſio Gothica, ex cod. argenteo emendata atque ſuppleta, cum interpretatione latina et annotationibus *Erici Benzelii*, non ita pridem archiepiſcopi Vpſalienſis. Edidit, obſeruationes ſuas adiecit, et grammaticam Gothicam praemiſit *Edwardus Lye*, A. M. Oxonii e typographeo Clarendoniano 1750. 4. etiam in hac editione non minus quam in prima, verſio literis gothicis eſt typis expreſſa; denuo deſcripſerat eam Benzelius, et latinam translationem adiecerat, ſed eo mortuo (1743.) opus typis exprimendum curauit *Lye*. — Pauca quaedam fragmenta alia huius verſionis, e cod. *Carolino* Bibliothecae Guelferbytanae edidit et latine vertit *Knittel*: Vlphilae verſionem gothicam nonnullorum capitum epiſtolae Pauli ad Romanos e litura MS. reſcripti Bibliothecae Guelferbytanae cum variis monumentis ineditis eruit, commentatus eſt, deditque foras *Franc. Anton Knittel*. Brunouici 1762. 4. (conf. *Erneſti* neue theol. Biblioth. B. III. pag. 291 ſqq.) Haec editio repetita eſt Vpſaliae 1763.: *fragmenta verſionis Vlphilanae continentia particulas aliquot epiſtolae ad Romanos, haud pridem ex cod. reſcripto bibliothecae Guelferbytanae a Franc. Ant. Knittel edita, nunc cum aliquot annotationibus typis reddita a Iohanne Ihre. Accedunt duae diſſertationes ad philologiam Moeſogothicam ſpectantes.* Vpſaliae 1763. Plures quos laudauit et quibus adſtipulatur *la Croze* (Theſaur. epiſt. tom. III. p. 78—95) exiſtimarunt, verſionem hanc Vlphilae eſſe potius Francicam quam Gothicam, idque partim e loco inuenti codicis, monaſterio nimirum Werdenſi, et litterarum genere demonſtrare voluerunt, ſed refutati ſunt a *Michaele*, (Einleit. Th. I.) *Ioh. Georg. Wachtero* in commentatione de lingua cod argentei, inſerta Miſcellaneis Berolinenſ. ad incrementum ſcientiar. ex ſcriptis Societati exhibitis editis, Continuat. I. pag. 40—47. (conf. Beyträge zur Crit. Geſch. der deutſch. Sprache etc. B. I. pag. 150 ſqq.) *Erneſtio* Inſtitut. Interpr. N. T. pag. 197. edit. *Ammon. Ihrio*, aliisque. conf. *Ioh. ab Ihre ſcripta verſionem Vlphilanam et lin-*

guam

fff) Vid. *Baazii* inuentar. eccleſ. Sueo Gohor. pag 86. et *Georg. Frid. Heupelii* diſſ. de Vlphila ſeu verſione IV. euangeliſtarum Gothica. Viteb. 1693. 4. *Fabric.* coll. Beyträge zur critiſchen Hiſtorie der deutſchen Sprache, Poeſie, und Beredſamkeit (Leipz. 1732. 8.) B. I. S. 412 ſqq. *Schröckh* chriſtl. Kirchengeſchichte Th. VI. pag. 35—40. Caet. Vlphilae nomen vario modo ſcribitur, Ουρφιλας (Philoſtorg. Hiſt. Eccleſ. lib. 2. §. 5.) *Vulfilas* (Iornandes de rebus Geticis c. 51.) *Gilphilas* (Iſidor. Hiſpalenſ. Orig. lib. 9.) *Gulfilas* (Iſidor. Chron. Gothor. aera 415. et *Conring* de Orig. Iur. Germanici cap 5.) *Kuin.* Omnino de Vlphila et codice Vpſal. vid. *Schinmeier* in dem Verſuch einer vollſtänd. Geſch. der Schwediſchen Bibelüberſetzungen 4. Part. 2. Beyl. (1782.) p. 94 ſq.

guam Moeſogothicam illuſtrantia ab auctore emendata et aucta, cum aliis ſcriptis ſimilis argumenti (curante *Büſchingia*). Berolin. 1773. 4. Verſionem hanc habere eas lectiones, quae nonniſi e graeco textu venire potuerint, docuerunt, praeter *Michaelem*, *Bengelius* App. Crit. pag. 408. *Wetſtenius* tom. I. pag. 114. *Ihrius* (in Commentat. de lingua cod. argentei Vpſal. 1754.) *Semlerus* Apparat. ad liberalem interpretat. N. T. pag. 71 ſq. *Kuin.*]

Graecabarbaram Maximi Margunii Calliopolitae verſionem N. T. iam memoraui ſupra inter editiones N. T. cum verſione vna vel pluribus. Memini etiam me legere, latinam vulgatam N. T. interpretationem exſtare redditam graece, perinde vt olim verſionem latinam N. T. quam ex Hebraeo concinnauerat S. Hieronymus, ſua iam aetate graece translatam a Sophronio refert in Catalogo cap. 134. et lib. II. in Rufin. Referri etiam hoc loco poſſunt, qui paraphraſi Graeca poetica libros N. T. reddiderunt, vt euangelium Ioannis, Nonnus, qui ſaeculo quinto Chriſtiano ſcripſit, et lectiones euangelicas atque epiſtolicas auorum noſtrorum memoria I. Poſſelius. *Fabric.*

[*Hebraicae* verſiones N. T. plures exſtant. Illa, quam *Elias Hutterus* concinnauit, legitur in ipſius N. T. polyglotto, de quo ſupra diximus. Hebraicam autem Hutteri verſionem ſeparatim deſcribendam curauit *Guil. Robertſonus*, hoc titulo: *Nouum teſtamentum ebraice, ex verſione Eliae Hutteri; nunc autem in volumen portatu facile redactum atque centenis quibusdam in locis, poſt diligentem ipſius recognitionem, emendatum atque caſtigatum, abſque ceteris iſtis in editione Hutteriana linguis per ſeſe ſeparatim et puro puto idiomate ſolummodo ebraico publicatum.* Londini 1661. 8. vid. *Walch.* l. c. pag. 146. *Maſch.* l. c. tom. II. pag. 5 ſq. Duplicem verſionem euangelii Matthaei hebraicam commemorauimus ſupra, cum de his ipſis Matthaei commentariis diſputaremus. Epiſtolae ad Hebraeos verſionem hebraicam edidit *Münſterus*, eandemque *ex Graeco in purum idioma Ebraeum verbotenus et accurate* tranſtulit, et addita verſione latina edidit *Fridericus Albertus Chriſtianus, quondam Iudaeus nunc per Dei gratiam proſelytus.* Lipſ. 1676. 4. cum praefatione *Ioh. Bened. Carpzouii* [ggg]), repetita eſt haec verſio Halae 1734. 8. — *Quatuor euangelia N. T. ex latino in hebraicum ſermonem vertit Ioh. Baptiſta Zanus.* Romae 1668. fol. vid. *Maſch.* pag. 7. — *Lucae euangelium hebraice vertit Frid. Petri.* Viteb. 1574. 8. vid. *Maſch.* p. 12. — Lectiones epiſtolarum et euangeliorum hebraice edidit *Elias Hutterus* [hhh]). Noriberg. 1601. 8. Lipſ. 1663. 8. — Nouum Teſtamentum e Lutheri verſione in Iudaeorum gratiam literis hebraicis edidit *Chriſtianus Mollerus.* Francof. ad Viadr. 1700. 4. Lectiones quoque anniuerſarias euangeliorum hebr. edidit Guil. Robertſonus. Lond. 1661. 8. — Euangelia, Acta Apoſt. epiſtolae Pauli ad Rom. et ad Hebr. germanice, characteribus Rabbinicis, ex verſione *Eliae Schadaei.* Argentorati 1592. 8. [*Ioh. Henr. Kallenberg* plures libros N. T. iudaeo-germanico ſermone edidit.]

Hibernico

ggg) *Carpzouius* in editione ſua euangelii Matthaei Munſteriana non reperit Munſteri verſionem hebr. ep. ad Hebraeos, itaque parum abeſt, quin neget, editam eſſe; ſed eſt mihi editio Matthaei Hebraici Munſteriana Baſil. 1557. 8. in cuius calce epiſtola ad Hebraeos latine et hebraice legitur. *Fabric.*

hhh) Sed dictionem in illa verſione haud ſatis caſtigatam obſeruat *Iambonatus* Bibl. Hebraeo latin. p. 38. Ibidem lego *Erhardum Schiggium Stekboraeum Heluetium* euangelia Iohannis et Lucae verſione hebraica donaſſe. Memorat et pag. 50. *Friderici Petri* euangelia anniuerſaria hebraice conuerſa Antwerp. 1581. 8. *Georgii Mayeri* e Soc. Ieſu N. T. hebraice verſum, cuius mentionem facit *Ribadeneira* editum eſſe haud exiſtimo. *Fabric.*

Digitized by Google

Hibernico ſermone N. T. ex graeco et literis Anglo-Saxonicis per *Guil. Dornwillium,* cum ipſius epiſtola anglica, Iacobo I. Anglorum regi inſcripta prodiit Dublini 1602. 4. quae eadem verſio repetita eſt ſtudio et impenſis *Rob. Boyle.* Londini 1681. 4. vid. *le Long* Bibl. Sacr. *Fabricius* noſter commemorat verſionem hibernicam N. T. interprete *Guil. Daniels,* auſpiciis *Guil. Vſſerii,* equitis aurati, Lond. 1602. 4. recuſam ibid. 1681. 4. et laudat hanc in rem Arnoldi Booti indicem auctorum animaduerſionibus ſacris praemiſſum ſ. v. *vernaculae.* — Veteris Teſt. libri ſermone Hibernico ex verſione *King*, recognita a *Guil. Bedell,* epiſcopo Kilmorienſi, editi ſunt Lond. 1685. 4. vid. le Long, et quos laudauit Fabricius: *Burnetus* in Bedelli vita pag. 120 ſq. et *Simon* Hiſt. Crit. lib. II. pag. 516 ſq.

Hiſpanicam verſionem bibliorum inter Chriſtianos, (omittimus enim verſiones hiſpanicas V. T. a Iudaeis confectas, vid. *le Long*, *Walch.* l. c. pag. 118. Catalogue raiſonné de la Collection de livres de Pierre Antoine Crevenna vol. I. pag. 21 ſqq. et quos laudauit Fabricius noſter: *Nicolaus Antonius* in Bibliotheca veteri tom. II. pag. 57. 259. et *Caſp. Lindenbergius* in epiſtola de non contemnendis ex lingua Hiſpanica vtilitatibus theologicis, inſerta nouis literariis maris Baltici a. 1702. menſ. Octobr. pag. 302 ſq.) nouam adornauit *Caſſiodorus de Reyna,* prodiit hoc titulo: *la biblia que es, los ſacros libros del vieio y nuevo teſtamento, traſladada en Eſpañol* 1569. 4. Baſileae. Nouum Teſt. ex verſione eiusdem hominis, paululum mutata recuſum 1596. et recognitum a *Cypriano de Valera.* Amſtel. 1625. Hanc verſionem Caſſiodori de Reyna inſeruit quoque *Hutterus* N. T. polyglotto, 1599. Extat praeterea N. T. ex Graeco in linguam Caſtellanam conuerſum interprete *Franciſco de Enzinas,* (alias *Dryandro*) Carolo V. imperatori dicatum, Antwerp. 1543. 8. et alia Hiſpanica verſio quae hoc titulo extat: El teſtamento nuevo de nueſtro Señor y ſalvador Ieſu Chriſto nueva y fielmente traduzido del original Griego en romance Caſtellano, en Venecia, en caſa de Iuan Philadelpho 1596. 12.

Hungaricam bibliorum verſionem, ex fontibus linguarum ſacrarum concinnatam, edidit *Caſpar Caroli*, Wyſolyini 1589. 4. haec eſt prima editio, et poſtquam ab *Alberto Molnaro* fuit recognita, prodiit Hanouiae 1608 4 Oppenheimii 1612. et ſaepius. Extat quoque verſio bibliorum Hungarica auctore *Georg. Kaldo*, e Soc. Ieſu, Coloniae et Viennae Auſtriae 1626. N. T. ex verſione *Caroli* prodiit Amſtelod. 1646. 12. *Kaldus* etiam euangelia et miſſas, per annum legi ſolitas, in linguam Hungaricam tranſtulit. vid. *le Long*, *Walch.* pag. 130 ſq. et quos laudauit.

Iſlandica Biblia ex verſione Lutheri, interpretibus *Gudbrando Thorlacio* aliisque, auſpiciis Friderici II. Danorum regis, prodierunt Holmae Islandorum 1584. fol. et emendatius, curante *Thorlaco Schulonio*, ibidem 1644. fol. vid. *le Long* et *Walch* l. c. pag. 97. et ibi laudatos, et quem nominauit Fabricius, *Ioh. Mollerus* in Hypomnematis ad Albertum Bartholinum de ſcriptis Danorum pag. 227. Nouum Teſtamentum Islandice editum eſt ibid. 1610. 8. *Stiernhielmii* editio euangeliorum ſupra memorata eſt, cum ageremus de verſione Gothica.

Italicae verſiones librorum N. T. vel ſunt confectae a *pontificiis* vel *reformatis.* Primus illorum, qui biblia ſacra verteret, ita tamen, vt vulgatam verſionem ſequeretur, fuit *Nicolaus de Mallermi*, Abbas Benedictinus. Eius verſio lucem vidit Venetiis 1471. fol. Kalendis Auguſti. Alia verſio eodem anno, non tamen notato loco, prodiit hoc titulo: *Biblia in lingua Italiana*

1471. fol. II. vol. ad calcem legitur: *quini finiſſe lapocali ſſe et e il fine del novo Teſtamento 1471. in Kalende de Octobrio*, haec verſio etiam Mallermo vulgo adſcribitur; ſed quum ſit a priore diuerſa, alium huius auctorem fuiſſe, plures ſuſpicantur. vid. Walch. pag. 128 ſq. inprimisque Catalogue raiſonné de la Collection de livres de M. Pierre Antoine Crevenna vol. I. p. 15 ſqq. [iii]) Mallermi editio ſaepius eſt repetita Venetiis 1477. 1490. 1492. 1507. 1541. 1566. vid. *le Long*, *Richard Simon*, *Walch*, *Maittaire*, *Denis* Supplem. ad Maittaire, et Catalogue — Crevenna. — Nouam verſionem adornauit *Antonius Brucioli* prodiit Venetiis 1532. fol. hoc titulo: *La Biblia, quale contiene i Sacri libri del Vecchio Teſtamento, tradotti nuouemente da le hebraica verita in lingua toſcana per Antonio Brucioli. Co divini libri del nuovo teſtamento di Chriſto Gieſu Signore et ſaluatore noſtro. Tradotti di Greco in lingua Toſcana del medeſimo.* Saepius repetita eſt poſtea. Nouum Teſtamentum *Brucioli* ſeparatim prodiit Venetiis 1530. 8. 1544. 12. etc. Nouum Teſtamentum ex verſione *Zachariae Florentini*. Venet. 1542. 8. Florentiae 1566. Epiſtolae et euangelia anniuerſaria 1483. Euangelia et epiſtolae dominicales. Venetiis 1505. 8. Adſeruatur exemplar in bibliotheca noſtra academica Lipſ. titulus eſt: *epiſtole euangeli vulgar hiſtoriade.* Ad calcem leguntur haec: *Qui finiſce lepiſtole et euangeli vulgari hiſtoriade et ſtampate nella triumphante Cipta di Vinetia per Chriſtofollo di penſa nel anno de Signore* MCCCCCV. *adi.* XI. *Iunio Sotto il pontificato di Papa Iulio ſecondo Regnante Leonardo Lauredano inclito principe di Vinetia. — Laus Deo.* — Epiſtolae et euangelia ex verſione Remigii Florentini. Venetiis 1627. 4. [kkk]) Alias eiusmodi verſiones euangelior. et epiſtolar. recenſuit *Denis* Supplem. ad Maittaire. vid. Index ſ. v. *epiſtolae.* — A *Reformatis* ſaepius quoque N. T. italice verſum eſt. N. T. ex Graeco recens translatum a Maximo Theophilo. Lugduni 1551. 16. N. T. Latinum (ex verſione Eraſmi) et *Italicum* ex interpretatione Brucioli caſtigata. Lugd. 1558. 16. N. T. Italicum ex Brucioli verſione caſtigata cum annotatt. *Nicolai des Gallars* italice redditis 1560. 8.

Lapponica. Manuale lingua Lapponica, nempe Pſalterium, Prouerbia Salomonis, Eccleſiaſtes, Siracides, euangelia et epiſtolae dominicales ex verſione *Ioh. Tornaei.* Holmiae 1648. 8. Pericopae euangeliorum et epiſtolarum dominicalium, lingua Lapponica ab *Olao Stephano Graanio* reddita. Holmiae 1669. 8.

Latinae librorum ſacrorum verſiones plures fuerunt, monente Auguſtino Doctr. Chr. II, 11. 14. Prae ceteris tamen ea probata fuit, quam Hieronymus *communem*, *vulgatam* et *veterem* vocat, quae etiam, quoniam in eccleſia Latina in vſu fuit, *Italica* dicta eſt. Conf. de ea *Maſch.* Biblioth. Sacr. part. II. vol. III. quod de verſionibus latinis agit, (Halae 1783. 4.) p. 5 ſqq. et ibi laudatos; *Michaelis* Einleit. Th. I. *Simon* hiſt. crit. des Verſ. du N. T. *Millius* §. 377 ſqq. *Mosheim* Commentarii de rebus Chriſtianor. ante Conſtantin. M. pag. 225 ſqq. P. Pi-

[iii]) Adde *Ferdin. Foſſi* Catal. codd. ſaec. XV. impreſſ. in bibl. Magliabechiana tom. I. p. 343 ſq. qui cum Audiffredi in catal. edit. rom. pag. 92. Romae aut alio loco potius, quam Venetiis excuſa eſſe opinatur, notatque, illa reuera diuerſa eſſe ab illis, quae Nic. Malermii nomen prae ſe ferunt. Idem multus eſt de verſione Malermi, Venet. 1490. fol. *Harl.*

[kkk]) Antiquiorem edit. epiſtol lectionum et euangeliorum edit. litteris maiuſculis gothicis, fol. ſine notis typogr. et verſionem Fiorentino idiomate, *Florent.* 1495. fol. recenſet *Foſſius* l. c. pag. 638 ſq. *Harl.*

P. *Pithoeum* de latinis ſacror. biblior. interpp. pag. 5 ſq. Opp. Pariſ. 1609. 4. etc. - Verſionem quatuor euangeliorum *Italam* (de editionibus enim bibliorum, et ſtudiis eorum, qui integram verſionem *veterem* e ſcriptis Patrum Ante-Hieronymianorum reſtituere conati ſunt, *Flaminii Nobilii,* Romae 1588. *Petri Sabatierii* qui codd. MSS. conſuluit et verſionem edidit Remis 1749 — 1751. III. fol. aliorumque hic nihil monemus. vid. *Maſch.* l. c. p. 6 ſqq.) edidit *Blanchinus* hoc titulo: *Euangeliarium quadruplex latinae verſionis antiquae ſeu veteris Italicae, nunc primum in lucem editum ex codd. MSS. aureis, argenteis, purpureis, aliisque plusquam millenariae antiquitatis, ſub auſpiciis Iohannis V. Regis fideliſſimi Luſitaniae, Algarbiorum etc. a Ioſepho Blanchino, Veronenſi, Presbytero Congregationis oratorii S. Philippi Nerii de Vrbe. Romae* A. D. cIↃIↃCCXLVIIII. *Typis Antonii de Rubeis apud Pantheon in via Seminarii Romani* Vol. II. fol. Ante *Blanchinum* nimirum iam a. 1695. 12. ediderat *Ioh. Martianaeus* (Martianay) Pariſiis e codd. Corbeienſi et Sangermanenſi *vulgatam antiquam Latinam et Italam verſionem euangelii ſecundum Matthaeum,* *cum variantibus lectt. et prolegomenis*, eodemque anno ibid. *epiſtolam canonicam S. Iacobi Apoſtoli iuxta vulgatam veterem, ſeu verſionem italicam* e cod. vetuſtiſſimo Corbeienſi; ſcripſit idem: *remarques ſur la verſion italique de l'euangile de ſaint Matthieu, qu'on a decouvert dans des fort anciens manuſcrits Paris* 1695, 12. Huius ergo veſtigia Blanchinus preſſit, ſed eum longe ſuperauit. Editionem Blanchini, quae duobus voluminibus conſtat, quorum prius continet euangelia Matthaei et Iohannis, poſterius euangelia Marci et Lucae, deſcripſit *Maſchius* l. c. pag. 17. add. *Semler* Geſch. d. Glaubenslehr. B. I. pag. 117. in Baumgart. Polemik. — Codicem Vercellenſem, quo Blanchinus etiam vſus eſt, edidit *Ioh. Andr. Iricus* Mediolani 1749. 4. mai. Cod. Foroiulienſi lacunoſo Blanchinus vſus eſt, cuius cod. ſupplementa Pragae et Venetiis aſſervantur et folia XVI. quae Pragam ſunt delata, edidit Dobrowsky. vid. *Maſch.* p. 19. [iii] Praeterea *Acta Apoſt. graece et latine* e cod. Laudiano edidit *Tho. Hearnius* 1715. 8. Oxonii. denuo exprimendam curauit huius cod. verſionem *Hwiid* in *libello critico de indole cod. N. T. bibliothecae Caeſareo Vindobonenſis Lambecii XXXIV. acceſſit textus Latinus A. A. Antehieronymianus e cod. Laudiano.*

Verſionem antiquam caſtigauit et emendauit *Hieronymus*, hortante *Damaſo* P. R. ſed haec Hieronymi verſio a pluribus improbata, nec ante ſaeculum octauum per omnem eccleſiam recepta eſt, ita tamen, vt in exemplis caſtigationis illius e regione apponeretur verſio Itala ſeu antiqua. vid. *Michaelis*, *Richard Simon*, *Martianaeus*, *Erneſtius* Inſtit. Interpr. N. T. pag. 197 ſqq. edit. *Ammon.* Verſio, quae ab Hieronymo nomen habet, curante *Martianaeo*, hoc titulo prodiit: *S. Euſebii Hieronymi Stridonenſ. Presbyteri Operum Tomus I. ſeu diuina bibliotheca antehac inedita, complectens translationes latinas V. et N. T. tum ex Hebraeis tum e graecis fontibus deriuatas, innumera quoque ſcholia marginalia antiquiſſimi hebraei cuiusdam ſcriptoris anonymi, Hebraeas voces preſſius exprimentis. Prodit e vetuſtiſſimis MSS. Codd. Gallicanis, Vaticanis etc. ſtudio et labore monachorum ordinis S. Benedicti e congregatione S. Mauri. Pariſiis ap. Lud. Boullard. MDCXCIII. fol.* vid. *Maſch.* l. c. p. 20 ſq.

Verſio

iii) Totius fere N. T. verſio ante Hieronymiana reſtitui poſſet e codice antiquiſſimo Bezae et altero regio Pariſ. vel Claromontano. *Fabric.* Non crediderim Fabricio, adfirmanti, eam e Bezae codd. et regio ſecundo (qui eſt ipſe *Claromontanus Bezae*) reſtitui poſſe. Erneſti ad Inſt. Interpr. N. T. pag. 200. Praeter Cod. Bezae ſ. Cantabrig. etiam Boernerianus ſ. Dresdenſis Epp. Paulli habet verſionem lat.

Verſio *Vulgata*, quae ab eccleſ. Rom. doctoribus vel integra, vel maximam partem *Hieronymo* adſcribitur, vt a noſtris multis iisdemque ſat firmis argumentis demonſtratum eſt, (vid. Maſch. pag. 28. et ibi laudati,) ex verſionibus, Itala, Hieronymiana, aliisque, et libris Patrum, compoſita eſt. Quisnam illius auctor fuerit (vulgo ad Gregorii Magni tempora natales eius referuntur)? prorſus ignoratur. De variis *Correctoriis biblicis*, quorum auctores in emendanda verſione vulgata elaborarunt, egit ſatis accurate (*Doederlein*) in *Litterariſchen Muſeum* I. Band (Altorf 1778. 8) pag. 1 ſqq. Editiones huius verſionis vulgatae innumerae exſtant, *tres* vulgo earum conſtituuntur *claſſes*. I) quae ab origine typographiae vsque ad emendationem huius verſionis Sixti V. et Clementis VIII. ſuſceptam prodierunt. Harum in numero ſunt: *Moguntina* a. 1462. fol. per *Ioh. Fauſt* et *Petr. Schoeffer*, quorum nomina ad calcem leguntur [mmmm]). Alii tamen Moguntinam a. 1450. fol. antiquiſſimam profitentur. conf. *Maſch.* pag. 53 ſqq. pag. 98 ſqq. Hoc ſaltem certiſſime conſtat, non exſtare editionem illa Moguntina anni 1462. antiquiorem, quae certam indubitatamque anni notam habeat. [conf. longam *Foſſii* narration. in catal. codd. ſaec. XV. impreſſ. in bibl. Magliabech. I. pag. 320—328. *Harl.*] *Romana* 1471. Voll. II. fol. *Noribergenſis* 1475. per *Antonium Coberger.* — *Neapolitana* cum interpretationibus hebraicorum nominum ſecundum ordinem alphabeti 1476. fol. *Auguſtana* per Ioh. Bemler, 1476. fol. litteris quadratis. *Colonienſis* 1479. 1527. *Louanienſis* 1547. fol. aliaeque. vid. *Maſch.* l. c. et *Walch.* pag. 53 ſqq. II) quae auctoritate Sixti V. et Clementis VIII. emendatae, editae ſunt. E decreto patrum Tridentinorum correctior vulgatae editio prodiit. Hoc opus coeptum eſt Romae 1565. ſed abſolutum a Sixto V. Pont. Max. hoc titulo: *Biblia ſacra vulgatae editionis tribus tomis diſtincta. Romae ex typographia Apoſtolica Vaticana* MDXC. fol. vid. *Maſch.* pag. 239. *Walch.* pag. 59. Poſt Sixti vero obitum ſub auſpiciis Clementis VIII. haec editio multis in locis emendata hoc titulo prodiit: *Biblia ſacra vulgatae editionis Sixti V. Pont. Max. iuſſu recognita et edita. Romae ex typographia Apoſtolica Vaticana*, 1592. fol. vid. *Maſch.* pag. 244 ſqq. [nnn]) III) quae poſt Clementis correctionem in lucem prodierunt: *Biblia Latina Sixti V. pontificis Max. iuſſu recognita atque edita. Additae ſunt concordantiae marginales, explicationes nominum ebraeorum et index rerum. Romae ex typographia Vaticana*, 1593. 4. Praeterea editio Romana 1598. Antwerpienſis 1599. 8. 1608. 8. Colonienſis 1609. 8. Pariſienſis

mmmm) Hanc editionem *Ioh. Fauſtus* et *Petr. Schoeffer* pararunt Moguntiae et tanquam ſcripta manu eſſent, vendiderunt eius exempla Pariſiis pretio 60. coronatorum. Hinc ex multitudine illorum in ſuſpicionem artis Magicae venerunt, donec comperto typographiae artificio, ſententia Parlamenti fuerunt abſoluti. vid. *Serarium* rerum Moguntinar. lib. I. et *Cheuillierum* in Origg. Typographiae Pariſ. part. I. cap. 1. *Fabric.* De *Ioh. Fauſto*, *Petr. Schoeffero* et *Ioh. Guttenbergio*, qui primi de arte typographica praeclare meriti ſunt, vid. *Chriſt. Gottlieb Schwarz* Diſſ. de origine typographiae in Opuſce. Acadd. eiusdem quae nuperrime *Harleſius* V. C. edidit (Norimb. 1793. 4.) pag. 295 ſq. Idem *Schwarzius* in Diſſ. ſecunda pag. 314 ſqq. duas editiones bibliorum latinorum, quae e prima Moguntiae officina typographica prodierunt, deſcripſit, quarum altera, in qua nec anni, nec loci, nec typographi expreſſum iudicium eſt, quamque primam omnium dicit, etiam in noſtra biblioth. Paulina Lipſ. ſeruatur. *Kuin.*

nnn) Quoniam autem in Clementis editione multa emendata atque aliter poſita fuerant quam in bibliis Sixtinis, hinc *Tho. Iameſius* libellum quo vtramque inter ſe contulit, inſcripſit *bellum papale* [*ſ. concordia diſcors Sixti V. et Clem. VIII. circa Hieronymianam verſionem*]. Lond. 1600. 4. *Fabric.* et 1678. 8.

Digitized by Google

ſienſis editio N. T. 1649. ex typographia regia. Voll. VIII. 12. *Veneta* 1702. fol. *Bibliorum ſacrorum vulgatae verſionis editio*, *clero Gallicano dicata. Paris*, *Didot* ſen. 1785. IV. voll. 8.

Verſionum *latinarum* recentiorum praecipuae ſunt: *Iſidori Clarii* vulgata editio V. et N. T. Venet. 1542. fol. admodum rara editio, repetita Venet. 1557. fol. ibid. 1564. fol. exhibet quidem hic liber verſionem vulgatam; attamen ea eſt ita emendata, et mutata, vt plane pro noua verſione haberi poſſit. — *Pauli Eberi* biblia latina, continent quidem verſionem vulgatam, eam tamen ita, maxime e Lutheri verſione emendatam, vt fere verſio noua ſit. Viteb. 1575. emendatius cura Crellii 1574. 4. X. voll. — *Lucae Oſiandri* biblia latina iuxta veterem ſeu vulgarem translationem, ad ebraeam veritatem emendata. Tubing. 1578. 4. ibid. 1589. vsque ad ann. 1592. fol. part. III. ſaepius repetita. — *Andreae Oſiandri* biblia ſacra, quae praeter antiquae verſionis latinae neceſſariam emendationem et difficiliorum locorum ſuccinctam explicationem continent. Tubing. 1600. 1606. 1609. Franeof. 1611. ib. 1618. fol. *Iacobus Faber* Stapulenſis, vulgatam verſionem euangelior. e graeco emendauit, et epiſt. Pauli de nouo ipſe latine vertit, additis, praeter verſionem veterem, commentariis. *Eraſmus* quoque N. T. vertit, vide ſupra ooo). — Biblia omnia latine edidit *Santes Pagninus*. Lugd. 1528. 4. 1542. fol. *Benedicti Ariae Montani* biblia latina, quae complectuntur Pagnini verſionem latinam veteris teſtamenti, ab Aria multum correctam, *noui* autem *foederis* interpretationem vulgarem, itidem emendatam Antwerp. 1572. tamquam adpendix bibliorum polyglottorum Antwerpenſium prodiit, iterum ibid. 1584. fol. Coloniae 1609. fol. etc. vid. Walch. pag. 67. — *Sebaſt. Caſtellionis* biblia ſacra. Baſileae 1551. (Caſtellionis defenſio ſuarum translationum bibliorum et maxime N. T. Baſil. 1562. 8.) emendatior Caſtellionis verſio prodiit ibid. 1573. cum defenſione aduerſus Bezam, Lipſ. 1698. fol. cura *Ioh. Ludolph. Bünemann*, cum chart. geogr. et annotatt. Lipſ. 1750. 8. [Verſionem Caſtalionis emendatam edidit cum Annott. *Laur. Sahl.* Haun. 1781. II. 8. *Beck.*] *Eraſmus Schmidius* N. T. vertit et annotationes adiecit 1658. Noribergae. fol. *Sebaſt. Schmidii* biblia Sacra in linguam Lat. translata. Argentor. 1694. 4. cura *Chriſt. Frid. Wiliſchii.* Chemnitii 1717. 8. De Bezae interpretatione ſupra dictum. De *Hammondi* paraphraſi, quam ex Anglico ſermone latine vertit *Ioh. Clericus*, de *Iuuenci* metaphraſi poetica euangelior. *Iuuenci*, Actorum Apoſtol. *Aratoris*, epiſtolar. Pauli *Franciſci Bonadi* (Baſil. 1537. 8.) fuſius dicere hoc loco nihil adtinet. — *Chr. Gul. Thalemanni* verſ. lat. euangelior. et Actuum Apoſtolicor. edit. a *C. Chr. Tittmanno*. Berol. 1781. 8. — Verſio latina epiſtolar. N. T. notis illuſtrata a *Godofr. Sigism. Ioſpis*. Vol. I. Lipſ. 1793. 8.

Lettica. Nouum Teſtamentum, ſumtus ſuppeditante Carolo XI. Sueciae rege, cura D. *Ioh. Fiſcheri*, Liuoniae tunc temporis Superintendentis Generalis, prodiit Rigae 1685. 4. et Vet. Teſt. ibid. 1689. 4. Poſtea vero haec verſio emendata prodiit Regiomont. 1739. 8. conf. *Tetſch* Curländ. Kirchengeſch. Th. III. pag. 89—126. *Widekind* Verzeichniſs von raren Büchern S. 591. Noua literaria maris Baltici, 1699. pag. 194. *Baumgartens* Nachrichten von merkwürd. Büchern B. III. S. 1 ſqq. *Gadebuſch* Livländ. Biblioth. part. I. pag. 69 et 321 ſq. *Kuin.*]

Lituonica

ooo) Hic ſuam verſionem ſaepius emendauit, et *Matth. Flacium* a. 1570. et *Matthiam Haſenrefferum* ann. 1614. interpolatores eſt nactus. *Fabric.*

Lituanica biblia, interprete *Samuele Boguslao Chylinski*, Lituano, lucem viderunt Londini 1660. Quod vero *Micraelius* in Hiſt. Eccleſ. pag. 778. Nicolaum quoque Radzivilium, Olicae ducem, qui an. 1565. obiit, biblia in Lituanicam linguam transferenda curaſſe ſcribit, de Polonica videtur accipiendum, de qua infra. Differt autem Lituanica dialectus a Polonica, Seruica, Bohemica, Croatica etc. vt Gallica ab Italica et Hiſpanica, vel vti Eſthonica differt a Finnonica et Lapponica. *Fabric.*

[*Luſitanicam* verſionem iuſſu Societatis Belgicae commerciorum, quae in Indiam Orientalem exercentur, editam Amſtelod. 1681. 4. recenſitam a *Bartholomaeo Heynen* et *Ioh. de Vooght*, commemorauit *Fabricius* noſter; addo: *O nouo Teſtamento, traduzido em Portugues pelo Padre Ioom Ferreira A. d' Almeida. Amſterdam par Ioam Crellius* 1712. 8. vid. Catalogue raiſonnée — Creuenna pag. 25. Epiſtolas et Euangelios traducidos en lengua Portugueza por *Gonçalo Garcia* de S. Maria. En Saragoça por Pablo Hurus de Conſtantia 1485. vid. Denis Supplem. ad Maittaire pag. 198.

Malaica. Verſionum orientalium recentiorum, (recenſentur in *le Long* Biblioth. S. edit. *Maſchii* pag. 193 ſqq.) antiquiſſima et prima eſt *Malaica*, a Belgis emiſſa. Conf. quos laudauit *Maſch.* pag. 192. Prima et ſplendidiſſima editio verſionis quam *Melchior Leidekkerus* et *Petrus van der Vorm* confecerunt, prodiit Amſtelodami ap. Wetſtenum 1733. 4. mai. vid. Maſch. pag. 193. denuo Batauiae 1758 4. litteris arabicis, praecedens editio typis latinis expreſſa eſt. Nouum Teſtamentum editum eſt Amſtelod. 1668. 4. et translatum a *Daniele Brouwerio.* vid. *Maſch.* pag. 195. Euangelium Matth. malaice reddidit *Ioh. van Haſel*, Director Societ. Indicae orientalis. vid. *Maſch.* p. 196. Quatuor euangelia et Acta Apoſtolor. malaice ex verſione *Iuſti Heurnii*, cum verſione Belgica Amſtelod. 1651. 4.

Moſcouitica. vid. infra *Ruſſica.*

Perſicae verſiones ſunt recentioris aetatis. Duplex euangeliorum verſio exſtat; quarum vna cura et ſtudio *Wheloci* prodiit: *Quatuor euangeliorum verſio Perſica — Codicibus tribus Manuſcriptis ex oriente — operoſe inuicem diligenterque collatis. Per Abrahamum Whelocum, Prof. Cantabrig. Londini* 1657. fol. Haec editio typis exprimi coepta eſt a. 1652. ſed mortuo Wheloco a. 1654. opus perfecit *Pierſonus.* Verſio latina textui ad latus eſt adpoſita. Quum haec perſica verſio mirifice conſentiat cum textu graeco, *Whelocus*, *Millius*, *Fabricius* noſter, aliique ſtatuerunt, eam e Graeco compoſitam eſſe; ſed *Renaudotio*, *Maſchio* tom. II. pag. 157. aliisque e Syriaco potius confecta videtur. — Altera verſio, quae, vt omnes fere concedunt, e Syriaco facta eſt, cum verſione *Samuelis Clerici* latina, et *Thomae Grauii* adnotationibus, inſerta eſt tomo ſexto operis biblici polyglotti Waltoniani. Hanc verſionem, quae priori antiquior habetur, denuo latine vertit et in varias eius lectiones inquiſiuit *Bodius: Euangelium ſecundum Matthaeum ex verſione Perſici interpretis in bibliis polyglottis Anglicanis — ex Perſico idiomate in latinum tranſtulit — C. A. Bode. Helmſt.* 1750. 4. *Euangelium ſecundum Marcum* — ibid. 1751. 4. *Euangelium ſecundum Lucam* — ibid. 1751. 4. *Euangelium ſecundum Iohannem* — ibid. 1751. 4. Conf. de hac verſione le Long Bibl. S. *Simon.* Hiſt. Crit. pag. 7. et 205. *Hottingeri* faſciculus pag. 112—127. *Maſch.* tom. II. pag. 158. *Millius* Prolegg. pag. 147. *Michaelis Einleit.* Th. I. §. 71. Recentiſſima verſio perſica eſt illa, quam *Thomas Kulichan*, a quibusdam viris, tam pontificiorum,

Digitized by Google

rum, quam Armenorum ſacris addictis conficiendam curauit. vid. *Maſth.* tom. II. pag. 164 *ppp*).

Polonice libri vtriusque foederis a variis vario tempore vulgati ſunt. Conf. omnino *Hottingeri* biblioth. quadripart. pag. 145. *Richard Simon* Hiſt. Crit. pag. 43. *Pfeiffer* Opp. Philol. part. I. pag. 793. *Crowaeus* in Elencho Scriptor. in S. S. pag. 21. *Le Long* Bibl. Sacr. part. II. *Walchius* l. c. pag. 131 ſq. et quos ibi laudauit, nec non *Tetſch* Curländ. Kirchengeſch. Th. III. S. 52 ſqq.

Prima editio verſionis *Polonicae*, ex latina vulgata confectae, prodiit Cracouiae 1561. fol. auſpicio Stanislai Karnkowii, Archiepiſcopi Gneſenſis, interpretibus inprimis *Iacobo Vugecko* et *Hieronymo Leopolita.* Haec editio repetita eſt Cracou. a. 1577. et ibid. 1599. fol. N. T. ſtudio et opera eorundem editum erat Cracouiae 1556. 4. Praeter has editiones memorantur: Biblia Polonica ad fontes Hebraeos et Graecos examinata a *Sim. Budnaeo* Zaslauiae in oppido Lithuaniae 1572. 4. Biblia Polonica ex verſione *Iuſti Rabi*, Societatis Ieſu, 1657. Celeberrima tamen bibliorum verſio eſt ea, quam conficiendam curauit *Nicolaus Radziwil*, Dux Olicenſis et Magnus Cancellarius Lithuaniae; in lucem prodiit Breſtiae in Lithuania, 1563. fol. Interpretes erant: Simon Zacius, Petrus Antonius Cylarius, Gregorius Orſacius, Andreas Triceſius, Iac. Lubelius ſiue Lublinius; horum autem omnium princeps Bernhardus Woyewodda, Erasmi Roterodami quondam diſcipulus. Recuſa eſt *Dantiſci* 1632. Amſtel. 1660. 8. Refertur haec verſio, vt et illa Budnaei, ad verſiones, a *Socinianis* publicatas *qqq*). Praeterea biblia Polonica, *Vladislao*, Poloniae regi dicata et oblata in vſum eccleſiarum confeſſionis Auguſtanae hanc linguam tenentium, cum epiſtola *Chriſtophori Radzivill* ad Vladislaum IV. et ad eundem epiſtola Paſtorum Zabarawienſium, prodiit Thorun. 1632. ſtudio et cura Pauli Paliuſi Regenwolſcii. N. T. polonice redditum eſt a *Ioh. Seclutiano*, Lutheri diſcipulo, 1556. editum eſt 1606. Cracouiae 4. ibid. 1621. Thor. 1585. fol. idem Polyglotton 1599. 4. 1601. 8. Dantiſci 1606. ex editione a. 1632. Dresdae 12. ex verſione Simon. Budnaei, ſine loco, 1572. 8. a *Iano Kyske*, Sociniano, cum nonnullis annotationibus per Martinum Czechovitum, Rakouii 1577. 4. a *Valentino Schulzio*, Rakou. 1620. Thorun. 1571. a *Valentino Smalcio*, Sociniano, Rakou. 1620. 12.

Ruſſicae ſiue potius *Slauicae rrr*), vel *Sclauonicae* (vid. *Michaelis* Einleit. Th. I. S. 447. *Tetſch*. l. c. pag. 42.) antiquiſſima editio, ea eſt, quae prodiit Pragae 1519. curante *Franciſco Scorina*, Medicinae doctore; vid. *Michaelis* l. c. Nobiliſſima autem editio eſt illa, quae exiit Oſtrouiae, ſub auſpiciis *Conſtantini*, Ducis Oſtrouiae in Volhynia 1581. fol. Hanc editionem ſequitur ea, quam litteris exprimendam curauit Alexius Michaelowitz, imperator (Czaar), Moſcoae 1663. fol. Nouum Teſtamentum ex lingua graeca de nouo translatum in idioma Rutheno-Slauonicum dialecto Moſcouitica, ſtudio monachorum ſanctae vniuer-

ſitatis

ppp) De hiſtoria Ieſu Chriſti et hiſtoria Petri, quam in gratiam Echebaris, magni Mogolis, perſice condidit *Hieronymus Xauerius*, dixi in Cod. Apocrypho N. T. pag. 381 et 828 ſqq. *Fabric.*

qqq) Vtraque erat in Polonia maxime prohibita, et vel in illo regno inter libros rariſſimos habetur. vid. *Io. Dan. Ianozki* Nachricht von den in der Zaluskiſchen Biblioth. ſich befindenden raren Polniſchen Buchern pag. 4. 12. 78. part. I. et part. II. pag. 57. 27. *Harl.*

rrr) *Smotrzysky*, et *Io. de Glogau* verſiones ſlauicae obiter citantur; at libris rariſſimis adnumerantur a *Ianozki* lib. laud, part. III. pag. 31 et 103. *Harl.*

ſitatis in Coenobio aduentus S. S. et viuificati ſpiritus, fraternitatis Wilnenſis Wilnae 1623. 8. N. T. Moſcoae 1602. 8. Le Long et *Tetſch* l. c. memorant etiam editionem N. T. 1702. 8. — Quatuor euangelia Wilnae 1573. 8. Conf. de his verſionibus variis, omninoque de re Slauorum litteraria: *Le Long* — *Michaelis* l. c. *Walch.* l. c. pag. 129. Tetſch. l. c. pag. 27—51. *Ioh. Petr. Kohl* introductio in hiſtoriam et rem litterariam Slauorum, in primis ſacram. Altonae 1729. *Ioh. Leonh. Friſch* Hiſtoria Lingu. Slau. *Chriſt. Schoettgen* Origines Ruſſicae, Dresdae 1731. 4. Altes aus allen Theilen der Geſchichte oder alte Urkunden, alte Briefe und Nachrichten von alten Büchern mit Anmerkungen B. II. (Chemnitz 1766. 8.) p. 809—819. vbi agitur de editione N. T. a. 1602. *Schloezeri* Briefwechſel Th. II. pag. 140 ſqq. — Nondum indoles et virtutes verſionis Slauicae ſatis cognitae ſunt, accuratiorem fortaſſe notitiam praebebit *Durich*, in libro: de literatura Slauica, breui edendo, vt docuit *Alter* in N. T. editione vol. II. pag. 968. Interim conferri inprimis debent, quae de verſione Slauica eiusque indole praeclare, breuiter tamen, diſputauit *Dobrowsky* in epiſtola, ad *Michaelem* miſſa, vid. *Michaelis* Neue Oriental. und Exegetiſche Bibliothek Th. VII. pag. 155—167. sss)

[*Seruica*, pars N. T. et Lectiones in feſtis in MSt. II. codd. in biblioth. Veneta Marci. vid. *Villoiſon.* in anecd. graec. II. pag. 247. *Harl.*]

Slauonica vid. Ruſſica.

In *Suecicam* linguam N. T. e Lutheri verſione germanica translatum a *Laurentio Andrea* ann. 1523. incoeptum, et iuſſu Guſtaui I. regis, editum eſt Holmiae 1526. e verſione *Amundi Laurentii* prodiit Holmiae 1550. 1605. 1621. 4. Leidae 1633. Noua bibliorum editio iuſſu Caroli XII. regis typis expreſſa eſt Holmiae 1703. fol. et ex praefatione, huic editioni praemiſſa, nec non ex Actis Eruditor. an. 1704. pag. 342. vt iam monuit *Fabricius* noſter, peti poteſt accurata verſionum antiquarum Suecicarum notitia. Noſtra vero aetate ſub auſpiciis Guſtaui III. Succiae regis, noua bibliorum verſio ſumma cum cura et diligentia adornata; et hoc opus viginti annorum, editis XV. ſpeciminibus nunc ad finem perductum eſt. Ex iis qui primi labori manum admouerunt, adhuc ſuperſtites viuunt D. *Heſſelgrén*, epiſcopus, *Lefrén*, LL. OO. Prof. D. *Göthenius* et *Lilieſtråle*, Cancellarius ac eques auratus. Qui vltimam partem operis elaborarunt, erant: D. *Vno de Troil*, Archiepiſcopus, D. *Domey* et M. *Tingſtadius*, Proff. Vpſalienſes. Conf. omnino: Allgem. Schwediſches Gelehrſamkeits-Archiv unter Guſtav III. Regierung von *Chriſtoph Wilh. Lüdecke*, D. Th. VI. Leipz. 1791. et *Schlözers* Briefwechſel Erſt. Th. S. 65—73. *Chriſt. Heinr. Groſkurd* Etwas zur Geſchichte der Ueberſetzungen der Bibeln in Schwediſcher Sprache in Actis H. E. noſtri temp. T. II. Weimar 1775. S. 285 ſqq. [*I. A. Schinmeier* Verſuch einer vollſtändigen Geſchichte der ſchwed. Bibelüberſetzung und Ausgaben. Flensberg. 1777—1782. IV. voll. 8. et Eiusd. Lebensbeſchreibung der drey ſchwed. Reformatoren, Anderſon, Peterſon, und Laurent. Peterſon, it. 1783. 4. *Beck.*]

Syriacarum

sss) Vide et de verſione Ruſſica *Simon.* lib II. Hiſt. Crit. N. T. pag. 223 ſq. et *Ioh. Sauberti* Prolegomena ad varias lectr. Euang. Matthaei pag. 46 ſq. Nouam verſionem e linguis originariis ab aliquo tempore pararunt *Erneſtus Glück* et *Elias Kopyewitz.* vid. Noua litterar. maris Baltici an. 1698 pag. 94. Acta Eruditor. an. 1705. pag. 240. Aufgefangene Briefe tom. III. pag. 257. *Fabric.* Gluckius mortuus eſt an 1701. attamen, „haec verſio perficitur iuſſu *Petri Alexiowitz*, magni Ducis Moſcouiae" verba, quae leguntur in Memoriis Treuoltinis Iul. 1706. pag. 1068. Neque tamen haec verſio in lucem edita eſt. vid. Tetſch l. c. pag. 50 ſq. *Kuin.*

Syriacarum N. T. verſionum praecipuae ſunt tres, *ſimplex*, *Philoxeniana*, et *Hieroſolymitana*. Conf. omnino: *Simon* Hiſt. Crit. des Verſ. du N. T. chap. 13. 14. 15. *Ioh. Dau. Michaelis* Curae in verſ. Syriacam actuum apoſtolicorum cum conſectariis criticis de indole, cognationibus et vſu verſionis ſyriacae tabularum noui foederis 1755. *Hirt* Oriental. Biblioth. Th. II. *Reuſchius* Syr. Interpr. cum N. T. collatus. Lipſ. 1741. De ſyriacarum N. T. verſionum indole atque vſu diſſertatio, Philoxenianam cum ſimplici e duobus peruetuſtis Codd. MSS., ab Amida transmiſſis conferente *Gloceſtrio Ridley* 1761. 4. *Gottl. Chriſt. Storr* obſſ. ſuper N. T. verſionibus ſyriacis, Stuttgardiae 1772. 8. (conf. Michaelis Oriental. Bibl. Th. IV. pag. 190 ſqq.) *Maſch.* Bibl. Sacr. tom. II. pag. 54—102: *Wetſten.* Prolegg. pag. 289. edit. *Semler*. *Milli* Prolegg. *Walch.* Bibl. Sel. pag. 148 ſqq. *Michaelis* Einleit. Th. I. pag. 382 ſqq. *Weber* de vſu verſ. ſyr. hermeneut. Lipſ. 1778. ttt) — Verſio Syriaca antiquiſſima quae vocatur *Peſchito* (פשיטא) ſiue *ſimplex;* non omnes libros N. T. comprehendit, omittit enim II. et III. ep. Ioh., ſecundam Petri ep. Iudae, apocalypſin, hiſtoriam adulterae Ioh. VIII. et 1 Ioh. V, 7. Quisnam huius verſionis auctor fuerit, ignoratur. Marcum vel Thaddaeum eam compoſuiſſe, fabula eſt. Quod adtinet aetatem huius verſionis, alii eam circa finem ſaeculi I. confectam eſſe ſtatuunt, (*Schmid* Hiſt. Can. pag. 289. *Michaelis* Einleit. l. c.) alii minimum ſaeculo IV. ineunte, (*Semler* ad *Wetſten.* l. c.) Eam antiquitate minime cedere latinae, docet *Chriſt. Ben. Michaelis* in *Ioh. Alberti Bengelii* tractatione de ſinceritate N. T. graeci tuenda, quam notis locupletatam edidit Halae Sax. 1764. 4 (editio ſecunda) p. 12 ſqq. vbi quoque obſeruat, verſionem, qua *Ephraemus Syrus* vſus eſt, eſſe plane eandem, quam primum euulgauit *Widmanſtadius*, adeoque eam ex Ephraemo paſſim emendari poſſe; conſentientem habet hac in re *Storrium* l. c. §. 4 et 6. conf. etiam *Aſſemanni* Biblioth. Oriental. tom. III. part. I. pag. 61. Verſio haec Syriaca e Graeco facta eſt, ſed interpres admodum liberalis fuit, et haud raro paraphraſten agit; eam tamen ex Itala interpolatam eſſe, ſtatuit *Michaelis* in Curis etc. aliis vero probabilius videtur, verſionem Sec. VIII. vel IX. mutationem ex codd. graecis recenſionis occidentalis eſſe perpeſſam. De fontibus criticis verſionis, eiusdemque codd. praeter *Michaelem* in Introduct. l. c. acute ſatis diſputauit *Storrius* l. c. p. 1—14. et §. 12 ſqq. Antiochiae eam compoſitam fuiſſe plurimi arbitrantur, *Michaelis* vero in Introduct. haud improbabiliter coniicit, eam Edeſſae concinnatam fuiſſe. — Primus editor verſionis Syriacae ſimplicis, fuit *Ioh. Alb. Widmanſtadius (Widmanſtädter*, conf. de hoc viro, *Schelhorn* Amoenitt. Litterar. tom. 13. pag. 223. tom. 14. pag. 468. et filii ipſius Sammlung für die Geſchichte, vornehmlich Kirchen- und Gelehrtengeſchichte von *Ioh. Georg Schelhorn*, Erſt. B. S. 1 ſqq. et *Maſch.* Biblioth. Lubecenſis Nou. vol. VI. pag. 53 ſqq.) Prouinciarum Auſtriae Orientalis Cancellarius, qui eam edidit e duobus codd. MSS. perantiquis, hoc titulo: *Liber ſacroſancti euangelii de I. C. domino et Deo noſtro. Reliqua hoc codice comprehenſa pagina proxima indicabit. Diui Ferdinandi, Romani imperatoris deſignati, iuſſu et liberalitate, characteribus et lingua ſyra, Ieſu Chriſti vernacula, diuino ipſius ore conſecrata, et a Ioh. euangeliſta ebraica dicta. Scriptorio prelo diligenter expreſſa.* Voll. II. 4. Ad calcem

 voluminis

ttt) Diſſertationem de verſ. ſyr. antiqua perquam eruditam edidit *Andreas Mullerus Greiffenhagius*. Berolin. 1673. 4. qua inter alia pag. 27. negat, ſe plane perſuaſum hanc quam ex Antiochenis exemplaribus deſcriptam habemus, eandem ipſam eſſe in quam Iacobus Niſibenſis et Ephraim Syrus commentati ſunt. *Fabric.*

Digitized by Google

voluminis ſecundi legitur: *in vrbe Vienna ampliſſimar. Orientalis Auſtriae prouinciarum metropoli florentiſſima ad hunc exitum perductum eſt diuinum hoc opus anno a Chr. Natiuitate*. MDLV. *d.* XXVII. *Sept.* Poſt primam vero paginam totius operis legitur: *Viennae Auſtriae excudebat Michael Zymmermann*, *anno* MDLXII. Nempe anno demum 62. typographus paginam tituli ſecundam armis ſuis et reliquis ornauit, hinc illa diuerſitas deriuanda. Conf. de hac editione inprimis *Maſch.* Bibl. Sacr. l. c. pag. 74 ſqq. Poſtea haec verſio Syriaca ſaepius edita eſt: a *Tremellio*, literis hebraicis, cum eiusdem verſione latina Geneu. 1569. fol. locum 1 Ioh. V, 7. a ſe Syriace e graeco verſum addidit, ſed in margine; conf. de hac editione *Hirt* Oriental. Bibl. Th. II. Art. 19. extat quoque, charactere Syro et hebraeo cum verſ. lat. et praefatione *Guidonis Fabritii* Boderiani, in bibliis regiis Antwerpienſibus tom. V. a. 1572. literis ſyriacis cum punctis vocalibus a *Gabr. Sionita* et verſ. lat. Boderiani in Bibliis Pariſienſibus a. 1645. vid. *Maſch.* l. c. pag. 90. et Londinenſibus a. 1657. quae editio praeter epiſtolas Petri, Ioh. et Iudae et Apocalypſin a *Pocokio* et *Lud.* de *Dieu* (de quibus paulo poſt dicemus) editas, etiam hiſtoriam adulterae Ioh. VIII. e MS. Vſſerii, Archiepiſcopi, ſuppletam, continent; ſed locus 1 Ioh. V, 7. deeſt. Praeterea prodiit verſio Syriaca Antwerpiae 1574. 8. et 1575. 16. vid. Maſch. tom. II. pag. 80. cum verſione latina Emanuelis Tremellii et lectt. variis editionis Vienneuſis, Tremellian. Antwerpienſ. polyglott. Antwerpienſis in forma octaua, et Pariſinae, auctore *Martino Troſtio*, Cothenis Anhaltinorum 1621. 4. Poſteriorem epiſtolam Petri, ſecundam ac tertiam Iohanneam, et Iudae epiſtolam e MSS. Anglicis edidit *Eduardus Pocoke* uuu), Lugd. Batau. 1630. 4. vid. *Hirt* Oriental. Bibl. Th. II. pag. 309—312. Apocalypſin Iohanneam e MS. cuius poſſeſſor fuerat *Scaligerus*, edidit *Ludouicus de Dieu*, Lugd. Batau. 1627. 4. inſerta quoque eſt animaduerſſ. ipſius in loca difficiliora V. et N. Teſtamenti vvv). Hebraicis literis verſio N. T. ſyriaca edita eſt Heidelbergae 1569. fol. *Guidonis Fabricii* Boderiani cura, cum verſione interlineari, N. T. graeco et vulgata 1584. 4. in qua omiſſa ſunt ea, quae non leguntur in verſ. ſyr. antiqua. Inſerta eſt etiam *Eliae Hutteri* N. T. polyglotto. Norimberg. 1599. fol. et ipſe *Hutterus*, quae in edit. Viennenſi deerant, ſuppleuit, et in linguam Syriacam tranſtulit; vt ergo ei primam integri N. T. editionem debeamus. Denique verſ. Syr. edidit *Aegidius Gutbierius*, addita verſione latina euangelii Matthaei, ab ipſo confecta, lexico breui, et lectt. variis, Hamburgi, 1663. 8. quae editio ſaepius repetita eſt. Hiſtoriam adulterae ex opere Anglicano, et locum 1 Ioh. V, 7. ex editione Tremelliana deſcripſit. Editore *Chriſtiano Knorre ab Roſenroth* prodiit N. T. ſyriacum. Sultzbaci 1684. 8. editoribus *Ioh. Leusdenio* et *Carolo Schaafio*. Lugd. Batau. 1708. 4. quae editio reliquarum omnium praeſtantiſſima eſt. *Schaafius* (cum enim ad Luc. XV, 20. deuentum eſſet, mortuus eſt.

uuu) *Pocokius* in praefat. *a quo aut quando in linguam Syriacam translatae ſint hae epiſtolae, ſupra vires meas disquiſitio eſt. Vnum tamen monere liceat*, Dionyſium *quendam*, *qui commentariis Syris has vna cum caeteris Canonicis et Actis Apoſt. nec non Apocalypſi illuſtrauit*, *in praefat. ad ſecundam Petri monere, epiſtolam II. Petri non fuiſſe verſam in linguam Syram cum literis qui diebus antiquis redditi ſunt*, *idroque non inueniri, niſi in translatione* Thomae, *epiſcopi Heracleenſis*. Huius Thomae Heracleenſis verſionem MS. N. T. ea, quam nos legimus, meliorem accuratioremque manu ſua eleganter deſcriptam habuit Prokius, teſte *Hochſtetero*, Theologo Tubingenſi, Orat. inaugural. pag. 29. *Fabric.*

vvv) Interpretem *Lud. de Dieu* vocat *Lucam* quendam, vt ipſi quidem videtur Maronitam. At *Rich. Simonio* Hiſt. Crit. N. T tom. II. videtur potius Europaeus. *Fabric.* vide quae de Philoxeniana verſione dicta ſunt.

eſt *Leusdenius*) verſionem latinam (de qua ipſe ſcripſit: *ad latus adiunxi verſionem latinam ex omnibus verſionibus latinis textus, inprimis Tremelliana, et vbicunque mihi videbatur commodum, propria opera compoſitam*) et varias lectiones ex omnibus editionibus diligenter collectas adiecit. Adiunxit etiam *Lexicon Syriacum concordantiale.* Denuo haec editio emendata prodiit Lugd. Batau. 1717. 4.

Ab illa autem Syriaca verſione antiqua diuerſa eſt alia recentior *Xenayae Philoxeni*, epiſcopi *Hieropolitani* ſiue *Mabugenſis*, (a quo etiam dicta eſt *Philoxeniana*,) cuius auctoritate compoſita eſt a *Polycarpo* quodam: poſtea hanc verſionem recenſuit et cum codd. graecis contulit *Thomas*, Heracleenſis; hinc ipſa quoque verſio *Heracleenſis* dicta eſt. Complexam eſſe hanc verſionem Philoxenianam, quae ſingula verba premit, Euangelia, Acta Apoſt. eorumque epiſtolas, in confeſſo eſt, an vero etiam apocalypſin Iohanneam, dubitatur. Eam verſionem, quam *Lud. de Dieu* edidit, (vide ſupra) eſſe Philoxenianam, ſtatuit *Storr* in Obſſ. ſed cum indoles huius verſionis diuerſa ſit a *Simplici* et *Philoxeniana; Adlerus* in libro mox laudando pag. 78. cenſet, eum eſſe laborem interpretis, qui non laboraſſet in verſione Simplici et Philoxeniana. Neque diſſitendum eſt, verſiones illas, quas *Pocokius* et *Lud. de Dieu* ediderunt, eſſe a reliquis verſionibus Syriacis diuerſas, et vero etiam recentiores, de interpretibus autem nihil certi conſtitui poteſt. Hiſtoriam verſionis Philoxenianae deſcripſit praeter *Ridleium* l. ſupra l., *Storrius* l. l. §. 15—22. de verſionis indole egit §. 38. diligenter quoque de ea diſputauit in *Eichhornii* Repertor. für bibl. und morgenl. Literatur Th. VII. conferri etiam poteſt *Ioh. Ben. Michaelis* ad *Bengelii* tractationem ſupra laudatam pag. 17. et *Ioh. D u. Michaelis* in Introduct. in N. T. De codd. verſionis ſcripſit peculiarem libellum *Paulus* hoc titulo: *accuratior manuſcriptorum, quibus verſio N. T. Philoxeniana continetur, catalogus, cum quibusdam ad viros eruditos quaeſtionibus. Scripſit Henr. Eberh. Gottl. Paulus A. M.* Helmſtadii 1788. Verſionem Euangg. Philoxenianam, quae per ſaecula plura in tenebris ſepulta latuit, primus edidit, White: *Sacrorum euangeliorum verſio Syriaca Philoxeniana, ex Codd. MSS. Ridleyanis in bibliotheca collegii noui Oxonienſis repoſitis, nunc primum edita cum interpretatione et annotationibus Ioſephi White, A. M. Collegii Wadh. Socii et linguae Arabicae Profeſſoris Laudiani, tom. I. Oxonii e typographeo Clarendoniano.* 1778. conf. *Doederlein* Theol. Biblioth. vol. I. pag. 163. *Michaelis* Orient. Bibl. Th. XVI. pag. 107 ſqq. Nuperrime de hac quoque verſione praeclare meritus eſt *Adlerus*, dum edidit librum, inſcriptum: *Noui Teſtamenti verſiones Syriacae, ſimplex, Philoxeniana et Hieroſolymitana, denuo examinatae et ad fidem Codd. MSS. bibliothecarum Vaticanae, Angelicae, Aſſemannianae, Mediceae, Regiae, aliarumque nouis obſeruationibus atque tabulis aere inciſis illuſtratae a Iac. Georg. Chriſt Adler, Hafniae* 1789. 4. conf. *Eichhornii* Allgem. Biblioth. d. bibl. Literat. B. II. pag. 483 ſqq. *Haſſencamp* Theol. Annalen. Iahrg. 1789. S. 625 ſq.

In hoc igitur libro verſionem, hactenus non ſatis cognitam, dialecto Hieroſolymitana conſcriptam; vnde *Hieroſolymitana* dicitur, primus accurate deſcripſit *Adlerus*, atque excerpta critica ex ea obtulit. Dialectus ad Chaldaicam proxime accedit, immixta ei ſunt plura peregrina, inprimis graeca vocabula, interpres ex graeco vertit, interdum haud infelici ſucceſſu agit perſonam commentatoris, rarius verba premit. Sequitur maximam partem recenſionem occidentalem. *Adlerus* confectam hanc tralationem ſuſpicatur inter ſaec. IV. poſt C. N. et ſaec. VI. Ceterum cfr. epiſtolae duae, vna R. P. *Auguſtini Antonii Georgii*

Digitized by Google

gii Erem. Auguſtin. Procuratoris generalis, altera, *Iac. Georg. Chr. Adleri*, in quibus loca nonnulla operis Adleriani de verſionibus Syriacis N. T. ſimplice, Philoxeniana et Hieroſolymitana examinantur. Hafniae MDCCXC. 4.

Turcicam verſionem N. T. edidit *Guilielmus Seamannus*, Oxonii 1666. 4. deſcripta eſt haec verſio cura ſocietatis, commerciis turcicis inclitae. Vtrum autem *Seamannus* editor tantummodo, an etiam interpres fuerit, dubitatur; poſterius tamen probabilius eſt, quum linguae Turcicae fuerit peritiſſimus. vid. *Maſch.* l. c. tom. II. pag. 107. *Walch.* l. c. pag. 147. www)

Vandalica ſ. Illyrica dialecto verſio bibliorum prodiit auctore Georgio Dolmatino Vitebergae 1584. fol. praefixa eſt praefatio Germanica. Conf. de hac verſione epiſtolam, *Büttnero* ſcriptam, in *Schlözeri* Briefwechſel Th. II. S. 140.—147.

Virginiana verſio cura *Ioh. Eliot* edita eſt Cantabrigiae in Noua Anglia, et V. quidem Teſt. 1663. Nouum autem 1661. 4. denuo, mutata tamen literis expreſſa eſt ibid. 1685. 4. *Fabricius* autem noſter obſeruauit, plane aliam eſſe linguam Americanorum Virginianam, qua Catechiſmum Lutheri editum eſſe paullo ante (vid. not. *www*) memoraſſet.

Wallica ſ. Cambrica N. T. verſio typis eſt expreſſa Lond. 1567. 4. omnium librorum vtriusque teſtamenti, an. 1588. fol. 1620. fol. et 1718. vid. *Walch.* l. c. pag. 124. Haec de verſionibus N. T. dicenda habuimus. *Kuin.*]

XIX. *Harmoniae Euangelicae Scriptores Veteres.*

De harmonia euangelica iu quam ſaeculo XII. latine commentatus eſt *Zacharias Chryſopolitanus* tom. XIX. Bibl. Patrum edit. Lugd. obuius, quamque vetus latinus interpres *Victor*

www) Praeterea *Albertus Bobonius* ſ. Bobowsky, Polonus, in gratiam *Leuini Warneri* totam ſacram ſcripturam Turcice vertit, quae hodie in Biblioth. publica Leidenſi MSta adſeruatur. Conf. de hoc *Bobonio Thomam Hyde* in appendice [ſ. parte II.] ad Coſmographiam *Adami Peritſol.* Hic ipſe eſt *Ali Beigh*, Muhammedis IV. interpres, quem biblia vertiſſe Turcice, lego in praefatione ad Catecheſin Lutheri Virginiana et Suecica lingua iuſſu Caroli XI. regis vulgatam. Holmiae 1696. 8. [*Albertus* ille, puer a Tataris captus, Conſtantinopolin abductus, ibique in religione Turcarum inſtitutus eſt. vid. Acta Erudit. Lipſ. an. 1691. pag. 226. *Bayle* Diction. Art. Hali Beigh. *Kuin.*] *Andreas* vero *Mollerus* in notis ad Azizi, Neſephaei Tatari, fragmentum, lingua Turcica ſcriptum, de cognitione Dei et hominis, vbi allegat verba Chriſti Ioh. III, 3. *Iſta*, inquit, *auctor arabice citat, neſcio vnde. Namque Erpeniana verſio et Pariſina quam Londinenſis ſequitur, aliter habent. Turcicam S. Script. ſiue integre ſiue ex parte factam verſionem non credam auctorem legiſſe.* *Quam Ioh. Vngnadius fieri curauit, Thuano Lib. 36. teſte, recentior procul dubio eſt hoc MSto quod CPoli a. 1559. erutum eſt. Vetus quidem Teſtam. Iudaei Taurici Turcice legere dicuntur, ſed qui in Turcia ſunt Chriſtiani, vel ſyriace vel arabice vel graece vel iberice vel aliter ſcripturam legunt.* Thuanus Hiſt. ad an. 1565. qui *Vngnadio* emortualis fuit, teſtatur, *cum incredibili propagandae religionis deſiderio ardentem immenſis ſumtibus biblia ſacra et theologorum aliquot ſcripta in linguam Turcicam et Croaticam conuerti et ad gentes, illarum linguarum peritas, transferri curaſſe.* Andreas Mollerus in Annal. Freibergenſ. pag. 284. de eodem Vngnadio: Er hat mit groſsen Unkoſten das N. T. die Augſpurgiſche Confeſſion und andere chriſtl. Bücher in Croatiſche Sprache transferiren und mit ceruliſchen und glagoliſchen Buchſtaben zu Tubingen drucken laſſen. *Cyriac. Spangenberg* in Chron. Sax. ad a. Chr. 1564. notat, eum adiutum eſſe a *Primo Tubero*, Croato, *Steph.* Conſule Auſtriaco, et *Antonio*, Dalmata. *Fabric.* Non conſtat vtrum verſio interciderit an ſuppreſſa ſit. *Maſch.* II. pag. 165 ſq.

Victor Capuanus xxx) venditauit ſub falſo nomine *Tatiani:* et de altera, quam latine vertit et ſub *Ammonii Alex.* nomine edidit Ottomarus Luſcinius, Auguſtae Vindel. 1523. ſed quae et ipſa Tatiano yyy) tribuitur in verſione antiqua Theotiſca pec clariſſ. Palthenium nuper vulgata, non repetam ea, quae dixi in codice Apocrypho N. T. pag. 378 ſq. Vtraque latine, in Orthodoxographis ét in Bibliothecis [ſ] Patrum plus ſimplici vice edita eſt. Poſterior e Luſcinii verſione et recognitione Caſparis Bruſchii prodiit etiam Erfurti 1544. 8. et in Micropresbytico. Baſil. a. 1550. fol. [add. *Io. Iac. Heſs* Bibliothek der heiligen Geſchichte vol. I.]

Theophili Antiocheni perinde vt genuina Tatiani Harmonia Euangelica periit: ſi modo vlla vnquam exſtitit Theophili Harmonia, et non Hieronymus Theophili commentarios in Euangelia, quos cum reliquorum eius ſcriptorum elegantia congruere negat in catalogo cap. 25. et quorum latinam verſionem hodie habere zzz) nos ſunt qui exiſtiment, cum Tatiani Monoteſſaro confundens ſcripſit Epiſtola CLI. ad Algaſiam: *Theophilus Antiochenae Eccleſiae ſeptimus poſt Petrum Apoſtolum Epiſcopus quatuor Euangeliſtarum in vnum opus dicta compingens ingenii ſui nobis monumenta reliquit.* Conf. Zacharias Chryſopolitanus pag. 742. ex Hieronymi Homilia de villico iniquitatis.

Fragmentum Epiſtolae *Iulii Africani* ad Ariſtidem, quo conciliatur genealogia Chriſti in Matthaeo et Luca, ſeruauit Euſebius lib. I. Hiſt. cap. 7.

Euſebii libri *περὶ διαφωνίας Εὐαγγελίων*, quos memorat Hieron. catalogo cap. 81. et ad Matthaei I. interciderunt. Exſtant vero eius *Canones Euangelici*, quibus ſequutus Ammonium Alex. a) per X. columnas capitula Euangeliſtarum (qualia e veteri computatione etiam in melioribus N. T. editionibus et in vett. MSS. ad marginem notantur) ita inter ſe comparauit, vt ſtatim appareat, quotnam et quibus in pericopis Euangeliſtae eandem rem referant. Hi Canones iam omiſſa iam praemiſſa Epiſtola Euſebii ad Carpianum praefiguntur graece quibusdam N. T. editionibus, vt Eraſmi, Rob. Stephani a. 1550. et Polyglottis: latine ex Hieronymi verſione occurrunt in editionibus Doctoris illius Stridonenſis, et in Orthodoxographis. Sed et Aethiopice in editione N. T. Aethiopica. Similiter Arabice, Syriace, Coptice, Anglo-Saxonice exſtant in codicibus Noui Teſt. illarum linguarum MSS. Praeterea in veteri ſcholio ad Marcum, quod e codice Bibl. Regiae produxit Rich. Simon lib. III. Hiſt. Crit. N. T. pag. 89. allegantur Euſebius *ἐν τῷ πρὸς Μαρῖνον περὶ τῆς δοκήσης ἐν τοῖς Εὐαγγελίοις περὶ τῆς ἀναστάσεως διαφωνίας.*

Epiphanium a viris quibusdam doctis inter ſcriptores Harmoniae Euangelicae referri video, propter ea ni fallor quae diſputat haereſi LI. Alogorum. [ſ]

Auguſtini libri IV. de Conſenſu Euangeliſtarum leguntur in parte poſteriore tomi tertii editionis luculentae Operum Doctoris Hipponenſis, quam Monachis Benedictinis Franciſco Delfau, Thomae Blampino et aliis viris doctis congregationis S. Mauri Chriſtianus orbis debet.

De

xxx) Huius Victoris Capuani Catenam MS in Euangelia habuit Feuardentius, et ex eadem Fragmenta quaedam Polycarpi produxit ad Irenaei III. 3. laudata etiam Grotio ad Io. XVII, 4.

yyy) Tatiano adſcribit quoque Baronius. Sed ab eius ſententia diſcedunt non ſine cauſa viri doctiſſimi. Vide Antonium Pagi ad A. C. 172. n. 3.

zzz) Theophili eſſe negant Cotelerius ad Patres Apoſtol. tom. II. pag. 16. Tillemontius, Albertus et alii.

a) Hieron. praefat. in Euangelia ad Damaſum, et Iſidorus Hiſp. VI. 15. Origg.

De *Hieronymo* vetus ſcriptor, a Io. Mabillonio tom. IV. Analect. editus: *Euangelii Hiſtoriam ita conciliatoris* [b]) *diſſertationibus declarauit, vt vnicam fore arbitretur.* Videlicet in commentariis ſuis ad Matthaeum et in aliis ſcriptis, ſubinde ſpeciem διαφωνιῶν in Euangeliis conatur tollere, licet nullum eius opus peculiare ſub titulo Harmoniae Euangelicae exſtet.

Iuuenci Metaphraſis Poetica Latina Hiſtoriae Euangelicae merito huc refertur, perinde vt Theotiſca illa vetus *Otfridi.*

Vtrum *Conſtantini M.* imperatoris, τρισσὰ et τετρασσὰ huc ſpectent, quae memorat Euſebius in eius vita III. 37. eruditus Lector iudicet. Sane ita viſum Ioanni Lightfooto, Hor. Hebraic. ad Ioannis VIII.

Ex *Heſychii* Hieroſolymitani [c]) Εὐαγγελικῇ συμφωνίᾳ praeſtantiſſimus Cotelerius tomo III. monumentorum Eccleſiae Graecae edidit cum verſione ſua et notis συναγωγὴν ἀποριῶν καὶ λύσεων, quibus loca nonnulla Euangeliſtarum inter ſe conciliantur.

Anonymi Monoteſſaron iuſſu Ludouici Pii compoſitum quod euoluit olim D. Lutherus, ſeruatur in Bibliotheca Paulina Lipſienſi et celebratur a Ioachimo Fellero τῷ μακαρίτῃ, in praefat. ad catalogum MSS. illius Bibliothecae. Andreas quoque Oſiander teſtatus eſt, vſum ſe eſſe *Anonymi* veteris harmonia e Monaſterio ad fontem ſalutis.

Clementis presbyteri Lanthonienſis (circa a. C 1170. clari) Harmoniam e Latino Anglice verſam a Io. Wickleſo, ſeruant Angli MS. in ſuis Bibliothecis.

Praetereo alios ſequioris aetatis ſcriptores Harmoniarum Euangelicarum: Guidonem de Perpiniano, Ludolphum Saxonem, Petrum Lombardum et Io. Gerſonem: Petrum Comeſtorem in Hiſtoria Scholaſtica, Simonem Carſulanum ſiue de Caſſia cognomento Fidatum (qui Florentiae a. 1348. obiit) libris XV. de geſtis Saluatoris. Colon. 1545. fol. atque ἀντικειμένων vtriusque Teſtamenti ſcriptorem Iulianum Pomerium. [P]

Harmoniae Euangelicae ſcriptores recentiores, ordine litterarum recenſiti.

Ioannes Aleſius, Lichae 1605. 8.

Natalis Alexander in expoſitione litterali et morali Euangelii Ieſu Chriſti ſecundum IV. Euangeliſtas, Pariſ. 1703. fol.

Chriſtophorus Althoferus, Ien. 1653. 1658. 4.

Anonymi Concordia Euangelica, Pariſ. 1653. edita, et Tillemontio atque aliis ſaepe laudata.

Anonymi alterius Concordia, edita Gallice, ſub titulo: Meditations ſur l'Hiſtoire et la Concorde des Euangiles. Bruxellis 1676. 12. duobus vol.

Anonymi Angli Harmonia in Bibl. Vſſerii reperta et ex Anglico Germanice tranſlata Francof. 1672. 8. et cum praefat. Auguſti Hermanni Franckii, Halae Sax. 1700. 8.

Io. Auenarius, Baſil. 1588. 12.

Iacobus

b) Ita forte legendum pro *conſolatoris.* Cotelerius legit *conciliatoris.*

c) Solenne eſt huic Heſychio, geſta et dicta Chriſti, quo facilius difficultates etiam perleues ſoluat, multiplicare, vti faciunt e recentioribus A. Oſiander, Carolus Molinaeus, Codomannus, Io. Cluuerus, Abr. Calouius, Caſp. Hermannus Sandhagenius.

Digitized by Google

Iacobus de Auſoles, Pariſ. 1610.

Io. Banzius, Colon. 1624. 4.

Caeſar Baronius et Sam. Basnage tomo primo Annalium.

Sebaſt. Barradii Luſitani Commentaria in Concordiam Euangelicam, Mogunt. 1601. fol. quatuor voll.

Beniamin Beauport Franciſcanus. Pariſ. 1552. 8. Gallice.

Thomae Beauxamis Carmelitae Commentarii in Harmoniam Euangelicam ex antiquis Patribus congeſti. Pariſ. 1590. 2. voll.

Balthaſaris Bebelii Antiquitates Euangelicae. Argent. 1673. 4.

Caeſaris Becilli Vrbinatis connexio Euangeliorum, in qua textus, ordine ſeruato rerum geſtarum, ſeries indicatur. Rom. 1623. Pariſ. 1631 et 1651. 12.

Detleui Becmanni vita Chriſti Meditationibus ducentis illuſtrata. Hamb. 1684. 8. Germanice.

[*Ioh. Alb. Bengel* richtige Harmonie der vier Euangeliſten. Tübing. 1766. 8. *Kuin.*]

[*Ernſt. Aug. Bertling* Neue Harmonie der vier Euangeliſten. Halle 1767. 4. *Kuin.*]

Iani Bircherodii Series Chronologica Annorum Ieſu Chriſti. Hafniae 1679. 4.

Ioannis Bourgheſii, Profeſſoris Duacenſis, Hiſtoria et Harmonia Euangelica, tabulis et quaeſtionibus explicata. Montibus Hannoniae 1644. fol.

Io. du Buiſſon, Duaci 1575. Ianſenium Gandauenſem ſecutus, Rom. 1576. 8. Colon. 1604. 12. [P]

Antonius Brockeuius. Colon. 1539.

Io. Bugenhagenii Pomerani Concordia Euangelica Hiſtoriae paſſi Chriſti et glorificati. Witeb. 1524. 8.

Florentii de Bruin. Dordraci 1690. 8. Belgice.

Henrici Buntingii, Magdeb. 1589. fol. cum ſeptem annorum Chriſti (i. a. 30 — 34.) Calendariis Hiſtoricis.

[Die vier Euaneliſten, mit ihren eigenen Worten zuſammengeſetzt und verdeutſcht, auch mit hinlänglichen Erklärungen verſehen von *Ant. Frid. Büſching*. Erſt. Bd. Hamb. 1766. 8. *Kuin.*]

G. Calixti Concordia Euangeliſtarum, ex eius dictatis, inſcio auctore, edita Halberſtadii 1624. 4. et deinde ſaepius alibi.

Abr. Calouii Harmonia Germanice, Witeb. 1680. 8. et Latine in Bibliis illuſtratis tomo primo N. T. 1676. fol.

Centuriatores Magdeburgenſes tomo I. capite X.

Io. Caluini *) Harmonia ex Matthaeo, Marco, Luca (nam in Ioannem ſeparatim ſcripſit) Geneu. 1555. fol. ex officina Rob. Steph. et ſaepius deinde alibi, et inter opera. Etiam Gallice et Germanice.

*) Caluinus Andreae Oſiandro veluti e diametro aduerſatur, et dum temporis ordinem ſaepiſſime ab Euangeliſtis neglectum ſupponit, etiam vbi diuerſa narrare videntur Euangeliſtae, vnam eamdemque rem ab illis referri arbitratur. Dicam et hic cum Liuio XXVI. 49. *Si aliquibus adſentiri*

[*Car. Hildebrand* Freyh. von *Canſtein* Harmonie und Auslegung der vier Euangeliſten, Hal. 1727. fol. *Beck.*]

Tho. Cartwrighti Harmonia Euangelica, per Analyſin Logicam et Metaphraſin hiſtoricam illuſtrata. Amſt. 1630. 4.

[*Io. Caſauboni* de rebus ſacris et eccleſ. Exercitationes XVI. ad Beronii Annaleg. Geneuae 1655. 4. *Beck.*]

Matthaei a Caſtro epitome Concordiae Ianſenianae. Antwerp. 1593. 8.

Martini Chemnitii Harmonia Euangelica, a Polycarpo Lyſero *) et Io. Gerhardo continuata atque ad vmbilicum perducta. Francof. 1593. 1608. 4. Ienae 1617. 1626. 1627. 4. et Francof. 1615. fol. Geneu. 1628. 1645. Roterd. 1646. Hamb. 1647. Francof. 1657. Hamb. 1704. fol. duobus volum.

Ioannis Chriſtiani ſpeculum Harmonicum praecipuarum harmoniarum, Bernae 1642. 4. et Germanice a. 1643. teſte Lipenio, ipſe enim librum haud vidi.

Ioannis Clerici Harmonia Euangelica, in qua vno conſpectu quatuor columnis verba Graeca Euangeliſtarum integra conferuntur, addita latina verſione vulgata, et editoris paraphraſi. Amſt. 1699. fol. et latine tantum Altdorf. (titulus praefert Lugdunum) 1700. 4. Anglice quoque prodiit Lond. 1700. 4. Fatetur Clericus, in ordine prae ceteris inſtitiſſe ſe veſtigiis Io. Richardſoni, de quo infra. Etiam [P] notas in hanc Harmoniam ſuam pollicetur in memoriis litterariis Triuultinis a. 1702. parte I. pag. 157.

Io. Cluuerii Harmonia Euangeliſtarum, digeſta ſecundum paſchata et itinera Chriſti, edente filio Mich. Cluuero. Roſtoch. 1628. 4. paucis conſtans foliis.

Harmonia Brunonis Cognati, Carthuſiani, quem de nonnullis monet Petauius II. 12. Epiſt.

Laur. Codomannus Norimb. 1568. 4. Germanice.

Alanus Copus. Louan. 1572. Duac. 1603.

Bernh. Copus, vna cum Io. Alſio de quo ſupra. Lichae 1605. 8.

Simonis Corroyi, Ord. Caeleſtinorum, Conſonantia Euangelica. Lugd. 1547. Antw. 1591.

[*Sam. Cradocke* harmony of the Euangeliſts. Lond. 1668. fol. *Kuin.*]

Pauli Crellii, Witeb. 1566. 8. Germanice, e Bugenhagio fere.

Adriani Crommii e Soc. Ieſu. Louan. 1633.

Iacobi Dornkrellii ab Eberhertz, patris et filii, in Harmonia Biblica. Luneburg. 1686. fol. Germanice, et nouis curis filii de integro ibid. 1688. 8. ſeparatim ſub titulo: *der Euangeliſchen Vergleichung zweyte Arbeit.*

Tho. Draxi Harmonia, Caluinum potiſſime oppugnans, vt Lipenio notatum.

Laurentius Echard in Hiſtoria Eccleſiaſtica generali trium priorum ſaeculorum. Lond. 1702. fol. Anglice.

Laurentius Edingerus in delineatione Harmonica ἀκολουθείας Euangelii de Chriſto. Hafn. 1670. 8.

Ruperti Erythrophili, Paſtoris Hanouerani, Catena aurea in Harmoniam Euangeliſtarum. Magdeb. 1604. 4. et Germanice 1608. 4.

[A Diſſo-

ſentiri neceſſe eſt, media ſimillima vero ſunt, nam ambae ſententiae et Oſiandri illa et haec Caluini excedere aliquando modum videtur, vt magno Chemnitio probe obſeruatum.

*) Lyſerus incepit a capite 52. Gerhardus a capite 141. Ex merito commendatur hoc opus in Conſiliis Witebergenſ. Theolog. part. I. tit. 1. nr. 4. In tabulas illud redegit Dauid Klugius ὁ μακαρίτης.

Digitized by Google

[A Diſſonance of the four generally received Evangeliſts and the Evidence of their reſpective. Authenticity examined by *Edw. Evanſon*. Ipſwich. 1792. 8. Conf. Ephem. Götting. 1794. pag. 569 ſq. *Beck.*]

Andreae Fabri ſyntagma Hiſt. Euangelicae Harmonicum. Germanice. Vlmae 1652. 4.

Chriſtophori Fiſcheri. Vlſenae 1575. 1579. 1583. fol. Concionibus Germanice habitis.

Laur. Forerus in vita Ieſu Chriſti. Dilingae 1640. 8.

Michael Fouqué. A. 1574. Gallice. Confer Rich. Simonis Epiſtolas ſelectas lib. II. pag. 101.

Paulus Friſius de tempore miniſterii Chriſti. Witeb. 1604. 4.

Henr. Gartwaithi Harmonia Euangelica. Lond. 1630. 4. Anglice.

Io. Gerhardi. Vide ſupra in Chemnitio.

Roberti Gouleti. Pariſ. 1535. 8. [?]

Frid. Greiſſenii. Germanice.

[Harmonie der Evangeliſten; d. i. Uebereinſtimmung und Vereinigung ihrer Beſchreibungen des Lebens Ieſu Chriſti von *Eberh. Dav. Hauber*. Lemgo 1737. 8. Eiusd. Leben I. C. von den vier Evangeliſten beſchrieben, und aus der vereinigten Erzählung derſelben in einen kurzen Auszug zuſammengezogen, und mit einer allgem. Einleitung in die Harmonie der Evangeliſten begleitet. ibid. 1737. 8. Eiusd. harmoniſche Anmerkungen zu der aus den beſondern Erzählungen der vier Evangeliſten zuſammengeſetzten Lebensbeſchreibung — I. C. ibid. 1737. 8. *Kuin.*]

Io. de la Haye Hiſtoriae Euangelicae diſpoſitio, ipſis Euangeliſtarum verbis ordinata ſerie diſtributa. Duaci 1607. 4. Ei. Triumphus veritatis ordinati Euangelii quadriga inuecta SS. Patrum exercitu ſtipata. ibid. 1609. fol.

Io. Henricus Heideggerus libro III. Enchiridii Biblici cap. VI.

Protaſius Henriettus. Pariſ. 1667. 4. Gallice.

[*Io. Iac. Heſs* Geſchichte der drey letzten Lebensjahre Ieſu. Tiguri 1781. II. 8. Add. idem in Bibl. der heil. Geſchichte, vol. I. pag. 24 ſq. *Beck.*]

Ioannes Hiud. Lond. 1632. 8. Anglice.

Io. Huſſi Collectio geſtorum Chriſti, ſecundum tres annos praedicationis eius digeſta. Inter eius opera Norimb. 1558. fol.

Cornelii Ianſenii Gandauenſis epiſcopi Commentaria in Concordiam Euangel. Lugd. 1571. fol. et 1582. 1594. et ſaepius alus in locis.

Cornelii Ianſenii Iprenſis Tetrateuchus. Louan. 1639. 4.

Petri de Irurosqui, Nauarri Dominicani, ſeries Euangelii etc. Stellae Nauarrorum 1557. fol.

Dauidis Klugii Harmonia Euangeliſtarum Chemnitio-Lyſero-Gerhardiana in tabulas redacta. Ien. 1670. 4.

Antonii a Koninckſtein Enarratio in Monoteſſaron Euangelicum. Colon. 1539. 8.

Io. Kromayeri, Superintend. Vinarienſis a. 1636. 8. Germanice.

Bernardi Lamy, Presbyteri Oratorii Pariſ. Harmonia, ſiue Concordia IV. Euangeliſtarum. Pariſ. 1689. 12. Eiusd. Commentarius in Harmoniam cum Apparatu Chronologico et Geographico et praefatione, in qua demonſtratur veritas euangelii, ibid. 1699. 4.

Io. Lightfoot Harmonia Euangeliſtarum inter ſe et cum V. T. tom. I. Opp.

De Polycarpi Lyſeri Patris (qui a. 1610. Dresdae obiit) Harmonia Euangelica, vide ſupra in Chemnitio.

Digitized by Google

D. Val. Erneſti Loeſcheri tentamen accuratae Harmoniae, in relationibus nouantiquis, Germanice editis, a. 1701. pag. 164 ſq.

Eilhardi Lubini Harmonia Graecolatino Germanica. Roſtoch. 1616. 4.

Seuerini Lubomlii Poloni Ord. Praedicatorum. Cracou. a. 1607. fol.

Reinardi Lutz. Baſil. 1561. fol.

Io. Henrici Maii, Theologi Gieſſenſis, Harmonia Euangelica f) omnium dictorum et factorum Domini noſtri Ieſu Chriſti vsque ad [?] Paſcha σταυρώσιμον; perpetua paraphraſi et commentario, ex ſingulis commatibus cognitionem veritatis et praxin pietatis commonſtrante, illuſtrata. Gieſſae 1707. 4.

[A harmony of the four Goſpels — by *I. Macknight*. Lond. 1763. II. vol. 5. 4. Iac. Macknighti S. T. D. Commentarius Harmonicus in IV. Euangelia, ſecundum ſingulorum ordinem proprium diſpoſitus. Ex Anglico latinum fecit, notas et alia nonnulla adiecit *A. F. Ruckersfelder*, S. T. D. eiusdem et LL. OO. P. Dauentr. Bremae et Dauentriae 1772. 8. tom. II. *Kuin.*]

Io. Mattheſii Hiſtoria Ieſu Chriſti e IV. Euangeliſtis. Norimb. 1568. Germanice.

[Analyſe de l'Evangile ſelon l'ordre hiſtorique de la concorde — par le P***. (*Manduit*) — à Caën 1709 — 1712. IV. 12. *Beck.*]

Gerhardi Mercatoris Harmonia. Duisburgi 1592. 1603. 4.

Gortwaldi Meſchini tabula nouae Harmoniae Euangelicae, edita Spirae, teſte Lipenio.

Theobaldi Meuschii Harmonia Euang. Hanou. 1604. 4.

[*Io. Dav. Michaelis* in Introduct. in N. T. vol. II. pag. 898 ſq. Anweiſung wie die von den vier Evangeliſten aufgeſetzte Nachrichten nach der Zeitordnung auf einander folgen, von *Ioh. H. Dan. Moldenhawer*. Brem. 1781. 8. *Beck.*]

Caroli Molinaei Collatio et vnio Euangeliſtarum. Hanou. 1565. 4.

Rich. Montacutius in Θεανθρωπικῷ ſiue Originibus Eccleſiaſticis. Lond. 1636. 1640. fol. duobus volum.

[A Harmony of the Goſpels, in which the Original text is diſpoſed after *le Clerc's* general manner. — Obſervations are ſubjoined, tending to ſettle the time and place of every tranſaction, to eſtabliſh the ſeries of facts and to reconcile ſeeming inconſiſtencies by *Will. Newcome*. Dublin 1778. fol. *Kuin.*]

G. Oenopolae Harmonia. Francof. 1607. fol.

[*Leon. Offerhaus* de vita Ieſu Seruatoris O. M. et publica et priuata, ad calcem Spicilegiorum eius hiſtor. chronolog. Grön. 1739. 4.]

Io. Godfridi Olearii Vita Chriſti. Halis Sax. 1669. 12. Germanice.

Andreae Oſiandri Harmonia graece et latine libris IV. in quibus euangelica hiſtoria e quatuor Euangeliſtis ita in vnum eſt contexta, vt nullius verbum vllum omiſſum, nullum alienum immixtum, nullius ordo turbatus, nihil non ſuo loco poſitum: omnia vero literis et notis ita diſtincta ſunt, vt quid cuiusque Euangeliſtae proprium quid cum aliis et cum quibus commune ſit, primo ſtatim adſpectu deprehendere queas, addito libro annotationum et Elencho ſiue Indice per tabulas argumentorum. Graece et Latine. Baſil. 1537. fol. et Germanice per Io. Schweinzerum. A. 1540. 8.

Pauli

f) Auctor ipſe in praef. *Compendium non tantum vaſti operis Chemnitio-Lyſeriani, Ligtfootiani aliorumque exhibeo, ſed et occaſionem ſuppedito plura meditandi.*

Pauli de Palatio. Conſtantiae 1605. 4.

Ioach. Perionii. Pariſ. 1553. fol.

Potenſteineri. Amſt. 1653. 4. Germanice edita et Lipenio memorata.

Dionyſius Petauius XII. 18. Doctrinae temporum.

Paulus Pezron in Hiſtoria Euangelica, per Iudaicam et Romanam confirmata. Pariſiis 1696. 12.

[A Harmony of the Evangeliſts in Greek, to which are prefixed critical Diſſertations in Engliſh, by *Joſ. Prieſtley*. Lond. 1777. 4. *Kuin*]

Io. Georgius Pritius in tabula Chronologica cap. XXXVI. Introduct. in lectionem N. T. Lipſ. 1704. 12.

Barthol. Radmannus de Vita Chriſti. Francof. 1600. fol.

Vincentii Regii e Soc. Ieſu dilucidatio Concordiae et Hiſtoriae Euangelicae libris VIII. Colon. 1615. fol.

Ioannis Pauli Reſenii Apparatus Euangelicus ſiue Harmonia IV. Euangeliſtarum, neſcio an edita.

Io. Richardſoni, Ardachadenſis in Hibernia epiſcopi Harmonia exhibita a Iacobo Vſſerio ad calcem Annalium V. T. [P]

Ioannis Roberti Arduennatis, e Soc. Ieſu, Myſticae Ezechielis Quadrigae, hoc eſt Sancta Euangelia, Hiſtoriarum et temporum ſerie vinculata. Graece et latine. Mogunt. 1615. fol.

Franciſci de Roxas Toletani Commentaria in Concordiam Euangeliorum ſecundum ordinem Euangeliorum totius anni. Madrit. 1621. fol.

S. le Roux Concordia IV. Euangeliſtarum. Pariſ. 1701. 8.

Io. Rubi Hannonii. Colon. 1572. 8.

[*Ioh. Reinh. Ruſs*, harmonia euangeliſtarum ita adornata, vt inueſtigata ſedulo textus cohaerentia nullus verſus ſiue traiiciatur ſiue praetereatur, ſine breui ac ſuccincta explicatione, quo iuſti commentarii loco eſſe queat. Ienae 1727. tom. IV. 8. *Kuin*.]

Dan. Sachſii Concordia Euangeliſtarum, Concionibus 300. explicata. Francof. 1651. 1658. 1662. fol. tribus Volum. Germanice.

Caſp. Sagittarii Harmonia Euangelica Paſſionis g) Ieſu Chriſti. Ien. 1684. 4.

Caſp. Hermanni Sandhagenii Harmonia Euangelica. Luneb. 1684. 1688. 8. Germanice.

Ioſephus Scaliger a Chriſti baptiſmo ad mortem vsque computat Paſchata quinque pag. 86. ad Euſeb. et libro VI. de emendat. temporum pag. 552 ſq. Paullo aliter Paſchata quinque colligit Wilh. Langius de annis Chriſti lib. II. cap. 10 ſq. Fuere e veteribus, qui vnico tantum anno baptiſmum Domini et praedicationem paſſionemque concluſerunt, vt patet e Philaſtrio haereſi 105. aliisque apud Blondellum prolegom. ad lib. de Epiſcopis pag. 27 ſq. et Grotium ad Luc. IV, 19. Eidem ſententiae adſtipulatus nuper eſt Franciſcus

g) Idem argumentum docte perſecutus eſt et Euangeliſtarum narrationes diligenter inter ſe contulit Antonius Bynaeus in libris III. de Chriſto crucifixo Amſt. 1691. 1696. 1698 4. Eiusdem Bynaei de Chriſti circumciſione liber vidit lucem an. 1690. 4. *Fabric.* [Leidensgeſchichte unſers Hrn I. Chriſti in ihrer harmoniſchen Ordnung — neu uberſetzt und — erläutert, von *Ioh. Adolph Schlegel*. L. 1775. 8. *Io. Dav. Michaelis* Erklärung der Begräbniſs- und Auferſtehungsgeſch. Chriſti nach den vier Evangeliſten etc. Hal. 1783. 8. *Beck.*]

Digitized by Google

ciſcus Burmannus parte II. Exerc. diſſ. 2. de interuallo τῆς πολιτείας ſiue functionis Chriſti pag. 257. Aliis placet tria tantum Paſchata admittere, vt poſt Irenaeum II. 38. Petauio XII. 17. doctrin. temp. et Noriſio Cenotaph. Piſan. cap. XVI. Sed libenter accedo eorum ſententiae, qui Ioannis Euangeliſtae teſtimoniis congruentius Paſchata quatuor a Soſpitatore noſtro poſt baptiſmum celebrata eſſe docent. [Copioſe eam quaeſtionem tractauit b. *Io. Godofr. Körner* in progr. quot paſchata Chriſtus celebrarit? Lipſ. 1779. 4. add. *Schneider* Bibliothek der Kirchengeſchichte vol. I. *Beck.*]

Iuſti Georgii Schottelii Harmonia Euangelica. Brunſuic. 1675. 8. Germanice.

Andreae Seelmatteri, Heluetii. Baſil. 1612. 4. itidem Germanice.

Nicolai Selnecceri Explicationes Harmoniae Euangel. Lipſ. 160 4. 8

Caſparis Serrano Luſitani Compendium Concordiae Euangel. Ianſenii Gandauenſis. Colon. 1593. 8.

Georgii Sigelii Hiſtoria Ieſu Chriſti. Norimb. 1585. fol. [P]

Barthol. Stultati Diarium humanitatis Chriſti. Francof. ad Viadrum 1600. 4. Germanice.

[*Frider. Spanhemii* Opera vol. I.]

Georgii Steinhardi Euangeliſtarium. Lipſ. 1593.

Rob. Stephani Harmonia Euangel. Pariſ. 1553. fol.

[Harmonia quatuor Euangeliorum et reliqui N. T. libri — ordine chronol. digeſti. cura *Erh. Stephan*, Argentorati 1779. 8. *Beck.*]

Io. Stineri. Colon. 1629. fol.

Taylori vita Chriſti. Lond. 1657. fol. Anglice.

Salamonis Van Till. Harmonia Euangelica, commentario in Matthaeum adiuncta. Dordraci 1687. 4. Belgice.

Sebaſt. Nanus Tillemontius parte I. memoriarum, ad Hiſt. Eccleſiaſticam ſpectantium. Pariſ. 4. et Bruxellis 1694. 12. Gallice.

Io. Mariae Verrati, Carmelitae, Harmonia Euangelica. Venet. 1571.

Didaci Villalobos. Pintiae 1555. fol.

Abrahami Coueti de Vivier Hiſtoria Euangelica, ordine naturali digeſta ita, vt ratio habeatur potiſſime locorum, in quibus Dominus eſt verſatus. Prodiit Hagae Comm. 1705. 4. Gallice.

Pauli Voëtii. Amſtelod. 1654. 4.

G. Ioannis Voſſii Harmoniae Euangelicae de paſſione, morte, reſurrectione ac adſcenſione Ieſu Chriſti, Seruatoris noſtri, libri III. Amſt. 1656. 4. Eiusdem liber de Genealogia [k]) Chriſti. ibid. 1643. 4. et inter Opera VI. vol. in fol. edita.

Iac. Vſſerius. Vide ſupra Anonymus, et Richardſon.

Mich. Waltherus (pater) in Harmonia Biblica. Argentor. 1627. 4. Norimb. 1654 et 1696. fol. quae auctior eſt editio.

[*William*

k) De hoc argumento conſulendum Petri Poſſini diallacticon Theogenealogicum cum Catena Patrum Graecorum in Matthaeum editum Rom. 1646. fol. [add. *I. S. Baumgarten* Abh von dem Geſchlechtsregiſter Ieſu, Hal. 1754. 4. *Rich. Parry* Genealogies of Ieſus Chr. in Matthaeo and Luka, Lond. 1771. *P. Caſp. Dörr* Genealogia Ieſu hominis optimi maximi, Götting. 1778. 8. *Beck.*]

[*William Whiſtons* ſhort view of the Chronologie of the Old Teſtament and of the Harmony of the four Euangeliſts. Cantabrig. 1702. 4. *Kuin.*]

Georgii Wirth, Profeſſoris Lipſ. Hortulus e IV. Euangeliſtis. Francof. 1610. 4.

Dan. Witby in Indice Chronologico poſt commentarium in N. T. Lond. 1703. fol. Anglice.

Philippi Ziegleri Concordia Euangel. Francof. 1620. fol. Germanice.

XX. *Diſtinctio librorum N. T. in capita et verſiculos.*

Antiquiſſimi codices ſcriptorum ſacrorum Noui foederis quemadmodum nullis accentibus atque interpunctionibus, ſic nulla [?] quoque capitum notatione diſtincti fuerunt. Primus capitulorum diſtinctionem (quemadmodum V. T. libris Paraſcharum et Haphtararum) videtur libris Euangelicis et Apoſtolicis [i]) intuliſſe vſus lectionum publicarum in Chriſtianorum coetibus, vnde pericoparum et capitulorum iam apud *Iuſtinum Martyrem* et *Tertullianum* mentio occurrit. De illorum ἀναγνωσμάτων ratione conſulenda clariſſimi viri *W. E. Tentzelii* erudita diatriba de ritu lectionum ſacrarum. Witeb. 1685. 4. Deinde ob alias etiam cauſas in capita diuidi coeperunt, vel ad Euangeliſtas inter ſe conferendos, vel ad verba ſcriptorum alleganda et tanto facilius reperienda, quem vſum omnium poſtremo loco, et multo demum tempore interiecto veteres reſpexiſſe eſt credibile. Ad conferendos inter ſe Euangeliſtas primus capitum diſtinctionem (quae forte nec in *Tatiani* Monoteſſaro nulla fuit) ſcriptis Euangelicis applicuiſſe videtur *Ammonius Alex.* quem in Canonibus Euangelicis, de quibus ſupra dixi, Euſebius fuit ſecutus. Qualis illa fuerit, Canones Euſebiani, qui adhuc exſtant, *Ammonii* Harmonia, et κεφαλαίων illorum, ſiue capitulorum numeri, in marginibus plerorumque codicum N. T. et in Hieronymo adnotati, ignorare nos non ſinunt. Praeterea apud *Euthymium* Matthaeus diſpeſcitur in pericopas maiores LXVIII. Marcus [k]) in XLVIII. Lucas in LXXXIII. Ioannes in XVIII. [Conferri poſſunt edd. criticae N. T., vt *Wetſtenii*, *Birchii*, *Matthaei*, *Alteri*, vbi in fine librorum e codd. afferuntur numeri capitulorum et verſuum. *Beck.*] Singularum pericoparum inſcriptiones graecae ſiue argumenta paucis verbis comprehenſa leguntur in quibuſdam editionibus N. T. vt *Rob. Stephani*, et ante commentaria *Theophylacti* in IV. Euangelia, atque in reliquos N. T. libros (excepta Apocalypſi) ante commentaria *Oecumenii*, vnde illa depromſit, atque in Exercitationibus ſuis ad N. T. graece deſcripſit *Daniel Heinſius*, qui et editioni N. T. *Elzevirianae* a. 1633. 12. iuſſit adnecti. Ex *Heinſio* dedit illa etiam *D. Georgius Pritius* introductione in lectionem N. T. cap. XXV. Apud Latinos aliae videntur obtinuiſſe diſtinctiones; nam *Hilarius* in commentariis ſuis Matthaeum diuidit in Canones XXXIII. Alii eundem diſtinxere in capita XCIV. Lucam in CVII. Denique in latinis atque inde in vniuerſis per occidentem eccleſiis obtinuit diſtinctio capitum, quae *Hugoni*, cardinali, vulgo, tanquam auctori, tribuitur [l]), qua Matthaeus v. g. diſpeſcitur in capita XXVIII. Marcus in XVI. etc. Sic capita etiam

i) Serius epiſtolae Pauli in capita diuiſae ſunt. vid. *Millii* Prolegg. §. 658. 738. *Wetſten.* Prolegg. pag. 178. edit. Seml. *Rumpaei* commentatio critica ad libros N. T. §. 33. 34. *Kuin.*

k) Ita et in Catena ad Marcum Poſſiniana.

l) Sed Hugonem auctorem fuiſſe, maximopere incertum eſt; vt oſtendit pluribus *Doederlein* im Litera-

etiam maiora videmus Graecis in vſu fuiſſe praeter minora illa κεφάλαια ſiue ſectiones, vt patet e *Suida*, in Τίτλος et Κεφάλαιον, qui ait, Matthaeum habere τίτλους ſiue capita maiora LXVIII. at κεφάλαια ſiue capitula minora 355. Marcum titulos XLVIII. capitula 236. (nam σλϛʹ. [¶] legendum pro λϛʹ. vt *Simonius* et alii monuere) Lucas titulos LXXXIII. capitula 348. Ioannes denique titulos XVIII. capitula 232. Sic Apocalypſin in Λόγους XXIV. capitula 72. diuidit *Andreas Caeſareenſis*. Sic Latini in bibliis ſuis ante verſiculorum rationem receptam capita ſingula diuiſerunt per litteras A. B. C. etc. quarum notationem etiam ſequuntur antiquiores editiones Concordantiarum.

Denique fuit diſtinctio librorum ſacrorum in Στίχους, quae in diuerſis codicibus perquam exhibit diuerſa, vt patet ex antiquis ςιχομετρίαις, qualem habes ad calcem Chronographiae *Nicephori*, CPol. editionis *Scaligeri*, et in operibus poſthumis *Petri Pithoei*, adiuncta verſione latina *Anaſtaſii*, bibliothecarii, vnde recudi eam curauit in criticis ſacris Anglis *Ioannes Pearſonus*, *Iacobus Goar* ad calcem *Syncelli* et *Fabrottus* ad calcem Hiſtoriae Eccleſiaſticae *Anaſtaſii*. Alias ςιχομετρίας et indiculos librorum ſacrorum e MSS. codicibus vulgauerunt *Coteierius* ad Patres Apoſtolicos tom. I. pag. 117. *Io. Morinus* in Exerc. Bibl. *Richardus Simon* lib. I. Hiſt. Crit. cap. vltimo: *Ioſephus Maria Thomaſius* ſiue *Carus*, et *Laurentius Alexander Zaccagnius*. Ceterum de tota illa ratione ςίχων apud veteres conſulendi praeter iam laudatos *Salmaſius* in prolegomenis ad Solinum, *Dan. Heinſius* in Ariſtarcho ſacro cap. XIII. *Io. Croius* Obſ. in N. T. cap. X ſq. *Balthaſar Stolbergius* Exerc. VII. et XI. earum quae libro de ſoloecismis et barbariſmis, Noui Teſt. dictioni falſo imputatis, ſubiiciuntur, *Ioannes Henricus Maius* in examine Hiſt. Crit. N. T. cap. XXXIII. *Io. Georgius Pritius* introductione in N. T. cap. XXIV ſq. et *Humfredus Hody* de Bibliorum textibus originalibus IV. 4. pag. 6 4 ſq. m) Vt autem de proportione ςίχων ad κεφάλαια et τίτλους aliquomodo conſtet, quatuor euangeliſtae v. g. diuiſi erant in maiores ſectiones CCXVII. capitula minora MCLXII. vt computant etiam *Epiphanius* et *Caeſarius*, ſed ςίχους ſiue verſiculos 9900. Hodiernam librorum N. T. in verſus diſtinctionem, iam ſupra notaui, nos debere *Roberto Stephano*. Quemadmodum et hoc iam obſeruatum a multis eſt, diſtinctionem illam, tam capitum, quam verſuum, quali hodie vtimur, licet ad loca euoluenda vtiliſſimam et propterea aliquo modo neceſſariam, non tamen ſemper ita eſſe comparatam, vt lectori ad ſenſum ſacrorum ſcriptorum rectius intelligendum ſit ſubſidio, atque vbi vel argumentum vel ſententia deſinit, iubeat pauliſper veluti ſubſiſtere, ſed non raro diuellat coniungenda, et quae, diuelli oportebat, coniungat. [¶] *Fabric.*

XXI. *De*

Literariſchen Muſeum (Altorf. 1778. B. I. p. 203. et p. 10 ſq. vbi deſcripſit *Correctorium* Hugonis *biblicum*, quod etiam in noſtra Bibl. Paulina adſeruatur, in quo non modo deprehenditur diſtinctio capitum, quae in antiquiori Correctorio Pariſienſi reperitur, ſed ipſe quoque *Hugo*, cardinalis, in hoc libro initia capitum paſſim accuratius, quam hactenus factum erat, conſtituit. *Kuin.*

m) *Millii* Prolegg. p. 90. edit. Küſterl, *Wetſten.* Prolegg. in N. T. pag. 9. 10. 195 ſq. edit. Seml. *Kuin.*

XXI. *De ſtilo Noui Teſtamenti et Lingua Helleniſtica.*

[Sermonem graecum, quo vſi ſunt ſcriptores N. T. non eſſe pure graecum, nedum atticum, (attica enim oratio iam dudum ante Chriſti tempora in vita quotidiana vſurpari deſiit,) noſtris temporibus doctiſſimus quisque concedit. Concedunt omnes, hos ipſos N. T. libros compoſitos eſſe oratione Macedonica et Alexandrina. (cf. *Frid. Guil. Sturz*, de Dialecto Alexandrina ratione ſimul habita verſionis librorum N. T. graecae Lipſ. 1786. 4. Diſſ. II. et III. Gerae, 1790. 1793.) eademque quam plurimis Hebraicae linguae dicendi formulis immixta, vt adeo ſtilus N. T. poſſit recte nominari *hebraeo-graecus*, (cuius ſermonis cognoſcendi baſin in verſione graeca V. T. Alexandrina eſſe, rectiſſime monuit *Erneſtius*, paulo poſt citandus, pag. 85. §. 21. *Gautzſch* Spec. exercitatt. grammaticar. ad illuſtrandum N. T. e verſione LXX. interpr. Francof. et Lipſ. 1786. 8.) ſiue vt *Scaligero* (Animadu. ad Euſeb. p. 134.) *Druſioque* placuit, *helleniſticus*, per quem tamen ſtilum helleniſticum, vt hoc obiter moneamus, non debet cum *Dan. Heinſio* (Diſſ. de Helleniſtis et L. Helleniſtica, et praef. ad Nonu. et Exercitat. ad N. T.) peculiaris dialectus intelligi, vt recte docuit *Salmaſius*. vid. *Erneſti* Inſtitutio interpretis N. T. part. I. ſect. II. cap. III. edit. *Ammonii*. Praeterea etiam multae voces et formulae ſuam debent originem Latinorum, Syrorum, Chaldaeorum Rabinorumque loquendi conſuetudini; conf. *Olearius* de ſtilo N. T. *Sam. Werenfelſii* Diſſ. de ſtilo ſcriptorum N. T. Baſil. 1698. in Opuſc. tom. I. pag. 311. Lauſannae 1739. 4. *Wetſtenius* ad Act. XIII, 48 *Michaelis Einleit. Th. I.* Quae quidem omnia quanquam ſunt in aprico poſita, nihilominus tamen fuerunt, inprimis circa finem ſaeculi ſuperioris et huius noſtri initium, qui vel ſuperſtitione quadam anili, vel rixandi ſtudio commoti, vt aliis laudem doctrinae obtererent, obſcura diligentia oſtendere conarentur, Apoſtolos non ſolum bene graece ſed et Attice ſciuiſſe ac ſcripſiſſe. Et primus quidem, qui elegantiam graecae orationi N. T. ſingulari libello aſſerere conaretur, fuit *Sebaſtian. Pfochenius*, cuius diatribe primum exiit Amſtel. 1629. iterum 1633. 12. Sed refutarunt eum *Cocceius*, in ſtricturis, *Thomas Gatackerus*, in diſſ. de ſtilo N. T. et *Moſes Solanus*, cuius diſſ. inſerta eſt Rhenferdi ſyntagmati. Neque tamen defuerunt, qui Pfochenii partes defenderent, inter quos eminebant *Anton. Blackwallus* in opere inſcripto: auctores ſacri claſſici defenſi et illuſtrati, ſ. critica ſacra N. T. in latinam linguam conuerſo a *Chriſti. Wollio* Lipſ. 1736. 4. anglice ediderat auctor Lond. a. 1727. et 1731. 8. Voll. II. et *Chriſti. Sigism. Georgius*, qui ſcripſit *Vindiciarum N. T. ab Hebraiſmis libros tres quibus quidquid Ebraiſmi a Thoma Gatackero, Ioh. Vorſtio, Ioh. Oleario, reliquis graecae N. T. dictioni eſt adfictum, tum argumentis, tum teſtimoniis, ex probatiſſima antiquitate graeca erutis, diluitur, Francof. et Lipſ.* 1732. 4. idem *Georgius* aliud quoque opus edidit hoc titulo: *Hierocriticus N. T. ſiue de ſtilo N. T. libri tres, quibus dialectus N. T. attica a Phrynichi, Thomae Magiſtri, Claudii Salmaſii, Georgii Paſoris, Caſp. Wyſſii, Io. Leusdenii, Io. Olearii, reliquorumque deprauationibus liberatur atque ab idiotiſmis, ioniſmis, doriſmis, aeoliſmis, boeotiſmis, ſyrochaldaiſmis, rabbiniſmis et perſiſmis vindicatur Viteb. et Lipſ.* 1733. 4. [Succeſſerunt, qui e ſcriptt. graecis et lat. vel pluribus, vt *Iac. Elſnerus*, *Io. Albertius*, *El. Palairetus*, *Geo. Dau. Kypkius*, vel ſingulis, vt *Geo. Raphelius* ex Herodoto, Xenoph. Polyb. Arriano, *Io. Fr. Munthe* e Diod. S., *Tob. Eckhardtus* ex Ariſtophane; *Gochenius* ex Euripide etc. Obſeruationes in N. T. congererent. *Beck.*] Contra vero inter eos, qui linguam ſcriptor. N. T. hebraeo-graecam fuiſſe docerent, principes fuerunt *Ioh. Olearius*, *Gatackerus* et *Ioh. Vorſtius*, qui ſcripſit commentarium de Hebraiſmis N. T. qui cura *Ioh. Frid. Fiſcheri*, denuo prodiit Lipſ. 1778. *Kuin.*]

 Sed

Sed apponantur nunc libelli vtriusque ſententiae defenſorum, eo ordine quo eos *Fabricius* noſter citauit:

Diſſertationum Philologicarum de ſtilo N. T. Syntagma, a Iacobo Rhenferdo collectum, addita ipſius diſſ. de ſaeculo futuro. In iſto habes 1) D. *Io. Olearii* diſſ. inauguralem de ſtilo N. T. Lipſiae a. 1668. 4. editam atque inde ſaepius recuſam: 2) *Io. Henrici Boecleri* [P] diſſ. eiusd. argumenti vulgatam Argentorat. 1642. 3) *Sebaſt. Pfochenii* diatriben de linguae graecae N. T. puritate Amſt. 1629. 8. atque inde ſaepius excuſam. 4) *Io. Cocceii* ſtricturas eo vsque ineditas pro Pfochenio aduerſus Gataikerum. 5) *Balth. Bebelii* Exerc. de phraſi N. T. Witeb. 1659. 6) *Moſis Solani* diſſ. ſub Rhenferdii praeſidio contra Pfochenium habita. 7) *Martini Petri Cheitomaei* Graecobarbara N. T. quae Orienti originem debent. Amſt. 1649. 12. 8) *Io. Henrici Hottingeri* de vſu ſcriptorum Hebraicorum in N. T. 9) *Io. Leusdenii* diſſ. X. ſq. Philologi Hebraeo Graec. in quibus ſuccincte agitur de dialectis et XXXI. generibus Hebraiſmorum N. T. e *Caſp. Wyſſii* dialectologia ſacra, Tiguri 1650. 8. et *Io. Vorſtii* libris duobus de Hebraiſmis n) N. T. Lugd. Bat. 1648. 10) *Io. Vorſtii* de Adagiis N. T. 11) *A. Kesleri*, Superintend. Esfeldenſis, de dictorum V. T. allegatione in Nouo. 12) De ſtylo ſacrarum litterarum et praeſertim N. T. Graeci, nec non de Helleniſtis et Helleniſtica dialecto doctiſſimorum quorundam tam veteris quam recentioris aeui ſcriptorum ſententiae, a *Ioachimo Iungio* o) collectae et editae Hamb. 1639. 4. occaſione litis, quae ipſi cum nonnullis interceſſit, de qua vide, ſi placet, Io. Molleri Iſagogen in hiſt. Cherſonneſi Cimbricae pag 586 ſq.

Syntagma diſſertationum de ſtilo N. T. Graeco, quas collegit *Taco Hajo van den Honert*, Eccleſiae Amſtel. Paſtor, Amſt. 1702 4. In hoc exhibentur: 1) *H. Stephani* diſſertatio huius argumenti quam editioni *N. T.* a. 1576. praefixit, [Illam diſſertationem Walaeus in limine libror. N. T. hiſtoricorum perpetuo commentario illuſtratorum. Lugd. Batau. 1653. 4. et Amſtelod. 1662. 4. recuſam dedit; ob praeſtantiam vero eam Ioh. van den Houert Syntagmati diſſertationum de ſtilo N. T. graeci inſeruit. vid. Maſch. Bibl. ſacr. tom. I. pag. 223. *Kuin.*] pollicitus librum integrum de puritate dictionis *N. T.* qui non vidit lucem. 2) *Theod. Bezae* de dono linguarum et Apoſtolico ſermone diſſ. e commentario ad Act. X, 46. et fragmentum Epiſtolae ad Eliſabetham, reg. commentario in N. T. praefixae. 3) *G. Paſoris* Ideam dialectorum N. T. 4) *Io. Georgii Straube* [P] diſp. philologicam de emphaſi graecae linguae N. T. 5) *Houerti* ipſius Epiſtolam ad Abrahamum Boddens de ſtili N. T. puritate.

Eliae

n) Nimis a Vorſtio Hebraiſmos multiplicari, monuit ipſum Reineſius Epiſtola ad eum XIV.

o) Huic collectioni *Iacobus Groſſius*, Paſtor Hamb. ad S Catharinae, oppoſuit triadem propoſitionum theologicarum, ſtylum N. T. graecum a barbaris criminationibus vindicantium et ſententiam Criticorum, qui Helleniſmum propugnant nihil illius rectitudini derogare oſtendentium. Ienae 1640. 12. Groſſio *Daniel Wulferus*, Norimbergenſis, oppoſuit Innocentiam Helleniſtarum vindicatam (ſine auctoris et loci notatione) in 12. Reſpondit Groſſius in obſeruationibus pro triade propoſitionum Apologeticis. Cumque *Io. Muſaeus*, Theologus poſtea celeberrimus a. 1641. edidiſſet disquiſitionem de ſtylo N. T. in qua Groſſii tria propoſitionum et obſeruationum Apologeticarum modeſte examinatur, reſpondit Groſſius in tertia defenſione ec indiciis disquiſitionis Muſaeanae a. 1642. editis, in defenſione quarta.

Eliae Benoiſt, Delfenſis Eccleſiae V. D. miniſtri, aduerſus Honerti epiſtolam amica expoſtulatio. Delfis 1703. 4. Honerti reſponſio etc.

Matthias Flacius parte II. Clauis S. Scripturae tractatu V.

Salomo Glaſſius in philologia ſacra lib. I. tractatu III. etc.

Io. Henricus Maius in Examine Hiſt. Criticae N. T. cap. XXVI et XXVII.

Claudii Salmaſii de Helleniſtica Commentarius, controuerſiam de lingua Helleniſtica decidens et pleniſſime pertractans Originem et dialectos graecae linguae. Lugd. Batau. 1643. 8.

Dan. Heinſii Exercitatio de lingua Helleniſtica et [p]) Helleniſtis. Lugd. Bat. 1643. 8.

Claud. Salmaſii funus [q]) linguae Helleniſticae, ſiue confutatio exercitationis de Helleniſtis et lingua Helleniſtica. *Cui libet exequias ire Hellen ſticae, i, licet. Ecce illa iam effertur.* [✝]

Eiusdem oſſilegium Helleniſticae, ſiue adpendix ad confutationem exercitationis de Helleniſtica. *ibid.* 1643. 8.

M. *Iacobi Bohlii* iuſſa et moderata abſentiae ab exſequiis et iuſtis funebribus, funeri linguae Helleniſticae paratis, excuſatio et venia. Regiomonti 1647. 4.

Martini Schoockii de Helleniſtis et lingua Helleniſtica diſſ. ad Heinſium et Salmaſium. Vltrai. 8.

Io. Croius in obſeruationibus ad N. T. contra Heinſium cap. XXX — XXXIV. Geneu. 1645. 4.

Dan. Heinſius in Apologia aduerſus Croium. 12.

Matthaei Cotterii de Helleniſtis et lingua Helleniſtica exercitationes ſecundariae. Argentorat. 1646. forma minore.

Vvvvv 2 *Tho.*

p) De Helleniſtis Act. VI, 1. IX, 29. et XI, 20. memoratis, ſeptem ſententias eruditorum reperio, e quibus perplacet mihi *prima* Lud. Cappelli Opp. poſthum. pag. 394. cui Helleniſtae ſunt Ethnici. *Secunda* eſt Iſ. Voſſii cap. vlt. de Sibyllinis, atque intelligit Iudaeos, Ethnicorum Romanorum partes ſecutos, aut qui in eorum ſtipendio vixerunt. *Tertia* Eraſmi, qui nomen Helleniſtarum factionem etiam innuere exiſtimat, non tantum nationem aut linguam. *Quarta* Petri de Marca VI. de concordia Sacerdotii et Imperii c. 1. pag 59. e cuius ſententia Helleniſtae ſunt Iudaei diſperſionis ſecundae, in prouinciis Graecorum ſiue gentilium diſperſi. *Quinta* Io. Lightfooti, qui Helleniſtas fuiſſe exiſtimauit Iudaeos, habitantes in gentibus, neque gnaros linguae hebraicae, ſed quamuis aliam illius in qua verſarentur gentis linguam ſolitos loqui. *Sexta* Helleniſtas accipit de proſelytis iuſtitiae e Graecis. Ita Ioach. Camerarius, Beza, Salmaſius, Croius, Pearſonius lectionibus ad Acta Apoſtol. pag. 52 ſq. Mathaeus Cotterius, Guil. Caueus, et Sam. Basnage ad A. C. 35. nr 7. *Septima* denique Helleniſtas contendit fuiſſe Iudaeo Graecienſes ἑλληνιστὶ διαλεγομένας (ita Syrus, Chryſoſt. Theophylact. Oecumen. et in verſione Graecobarbara Maximus Margunius) verbis graecis, phraſibus vti ſolitos hebraicis et extra Iudaeam habitantes. Ita Ioſephus Scaliger ad Euſebii nr. 1734. Dan. Heinſius in Exerc. ad N. T. et in aliis quae memoraui ſcriptis, Druſius, Hugo Grotius, Hammondus, Rich. Simon, Coccei praefat. ad Cod Sanhedrin, Io. Seldenus, Dionyſ Petauius, Conſtantinus l'Empereur, Barthol. Maierus in Philologia ſacra aliique.

q) Hugo Grotius Epiſtola 594. notat ex ipſius Salmaſii conceſſis, facile poſſe componi librum de lingua Helleniſtica rediuiua. Confer Rich. Simonis Hiſt. Criticam N. T. cap. 27 ſq. et nouas obſeruationes cap. 5.

Digitized by Google

Tho. Gatakeri de ſtilo N. T. aduerſus Pfochenium. Lond 1648. 4. et vna cum eius Cinno, Aduerſariis et aliis Operibus Criticis. Traiecti ad Rhen. 1698 fol.

Horatii Vitringae, Campegii F. animaduerſionum ad Io. Vorſtium de Hebraiſmis N. T. ſpecimen. Ad calcem obſeruationum Miſcellanearum Lamberti Bos. Franeq. 1707. 8. [et in *I. Fr. Fiſcheri* editione Operis Vorſtiani. Lipſ. 1778.]

[*Pauli Sleuogti* diſſertatio helleniſtica, qua vnico exemplo maximus linguae helleniſticae vſus in interpretatione ſcripturae oſtenditur. — Exſtat in eius diſputatt. acadd. pag. 933. et in *Crenii* Analectis philologico-critico-hiſtoricis pag. 334.

Henrici Kippingii exercitatio de lingua helleniſtica, in Crenii Analectis pag. 321 ſqq.

Samuel Meuii diſſertatio de lingua helleniſtica. Viteb. 1661.

Io. Theodor. Leubſcheri Diſſ. de lingua noui teſtamenti helleniſtica. Viteb. 1691. *Kuin.*]

Rob. Boyle de ſtilo ſacrae Scripturae. Oxon. 1665. Geneu. etc. 4.

Balthaſaris Stolbergii, Prof. Witebergenſis, liber de ſoloeciſmis et barbariſmis graecae noui foederis dictioni falſo tributis, vt et de Ciliciſmis aliisque a D. Paulo noue vſurpatis, cum exercitationibus XII. Philologicis. Witeb. 1681. 4. praemiſſa praefatione C. S. Schurzfleiſchii. [Viteb. 1685. 4. tertia editio Viteb. 1688. 4.]

[*Ioh. Conr. Schwarz* ſoloeciſmi diſcipulorum I. C. per amorem veritatis diuinae, a Luthero reſtitutae antiquitati Coburgi 1730. 4. poſtquam de ſoloeciſmi natura diſputauit, ſcriptores ſacros contra huius vitii criminationem defendit.

Ioh. Erici Oſtermanni poſitiones philologicae, graecum N. T. contextum concernentes Viteb. 1649.

Georg. Guil. Kirchmaieri noui foederis graeci defenſio a ſoloeciſmis, barbariſmis, hebraiſmis.

Laurentii Mulleri diſſ. de ſtilo idiotico, ſcriptoribus N. T. praecipue Paulo a criticis adfictо. Schleuſingae 1718. *Kuin.*]

Pauli Antonii de N. T. philoſophiſmis ſiue dictionibus philoſophicis exercitatio. Lipſ. 1686. 4.

Nic. Aagardi, Prof. Eloquentiae Sorani, de ſtilo N. T. diſſ. Sorae 1655. 4.

[*Ioh. Erhard Kappii* diſſ. de N. T. graeci latiniſmis, merito ac falſo ſuſpectis. Lipſ. 1726.

Chriſt. Sigism. Georgii de latiniſmis, graecae N. T. dictioni immerito adfictis. Viteb. 1731. aduerſus Kappium.

Sigism. Frid. Dreſig, vindiciae diſſertationis de N. T. graeci latiniſmis merito et falſo ſuſpectis Lipſ. 1732.

Chr. Sig. Georgii Apologia diſſertationis de latiniſmis graecae N. T. dictioni immerito adfictis.

Dreſigius tum edidit: *Vindicias diſſertationis de N. T. graeci latiniſmis merito et falſo ſuſpectis a nupera apologia adſertas.* Georgius autem non modo ſcripſit: *apologiam diſſertationis de latiniſmis graecae N. T. dictioni immerito adfictis vindicatam*, ſed etiam

etiam omnes libellos, in vtramque partem ſcriptos, coniunctim edidit ſub titulo: Hierocritici Noui foederis pars ſecunda, ſiue controuerſiarum de latiniſmis N. T. libri tres. Viteb. 1733. 4. *Kuin.*]

[*Io. Olearii* de ſtilo N. T. liber — auctas a *Io. Conr. Schwartz.* Accedit *Io. Henr. Boecleri* de lingua N. T. originali Diſſertatio. Coburgi 1721. 8.

Io. Conr. Schwarzii Commentarii critici et philologici linguae gr. N. T. Lipſ. 1736. 8.

Io. Vorſtii Commentarius de Hebraeiſmis N. T. Acceſſere praeter eiusdem cogitata de ſtilo N. T. et diatriben de Adagiis N. T. *Horatii Vitringae* Animaduerſiones ad Comm. de Hebr. Curauit *Io. Fr. Fiſcherus*, L. 1778. 8.

Io. Fr. Fiſcheri Supplementorum Commentarii Vorſtiani de Hebr. N. T. Specimen I. II. III. Lipſ. 1790 ſq. 4.

Io. Leusdeni de dialectis N. T. ſingulatim de eius Hebraiſmis libellus iterum editus a *Io. Fr. Fiſchero.* Lipſ. 1792. 8. Add. *I. F. Fiſcheri* Proluſiones de Vitiis Lexicorum N. T. Lipſ. 1791. 8. *Beck*]

Haec de Noui foederis libris dicta ſufficiant, quibus tunc demum recte et ſalutariter vtemur, non quando iſta de quibus hactenus diſſerui, quantumuis ſubtiliter diſcuſſerimus, aut totum etiam ſacrum codicem teneamus ad vnguem, ſed quando illis, tanquam voce (quae profecto eſt) diuina, ad fidem, atque amorem Dei hominumque patiemur nos adduci, vt per fidem vita beata ac ſempiterna in nomine Ieſu Chriſti perfrui poſſimus. [F] *Fabric.*

INDEX SCRIPTORVM A GEMINO MEMORATORVM.

Fabricius ſupra in cap. XVIII. pag. 32. dederat *indicem* ſcriptorum, a *Gemino* citatorum. Idem tamen quoniam in volumine decimo, ab initio, alium indicem, ad paginas edit. Altorfinae 1590. 8. confecit, eum, ſupra omiſſum, hic ſubiungam. *Harl.*

Aratus, 59. 103. 105. 119. 185. 231.
Ariſtoteles, 233.
Boëthus, philoſophus, 233.
Calippus, 139. 143 145. 245. 247. 249. 251. 253. 255. 257. 259 ſq. ad 265.
Chaldaei, 23,
Callimachus, 45.
Cleanthes, Stoicus philoſophus, 199 ſqq.
Crates, grammaticus, 83. 87. 201. 203.
Dicaearchus, 211. male Δικάναρχος.
Doſitheus, 245 ſqq. ad 265.
Eratoſthenes, 127.
Euctemon, 140. 245 ſqq. ad 265.
Eudoxus, 125. 233. 245 ſqq. ad 263.
Heſiodus, 215.
Hipparchus, 43. 45 47.
Homerus, 83. 87. 89. 203. 223.
Meton, 245.
Philippus, 139.
Polybius, 205.
Pytheas, 83.
Pythagorei, 9. 11.

FINIS VOLVMINIS QVARTI.

Incidi in quaedam errata typographica; nam ſingulas paginas foliaque recognoſcere, propter temporis anguſtias negotiorumque multitudinem non licuit mihi: quae vt corrigas, *L. B.* reliquaque, quae occurrant, infirmitati humanae condones, oro TE rogoque obſeruantiſſime.

---

pag. 135. in not. *r* lin. 2. l. *μυκηρίτης.*
— 250. lin. penult. l. *indicari.*
— 261. lin. 21. l. *ſiue* loco *ſine.*
— 347. not. *i* col. 1. lin. 4. loco *Euteonii* l. *Eutecnii.*
— 413. lin. 27. pro *Strabone* l. *Stratone.*
— 417. lin. 29. pro *et* l. *at.*
— 418. lin. penult. contextus pro *Strabone* l. *Stratone.*
— 422. lin. 33. dele ſignum parentheſeos poſt voc. *Schneidero.*
— 427. lin. 12. l. *tribuitur.*
— 429. lin. 16. l. *eruditasque.*
— 434. lin. 19. pro *vnone* l. *vno.*
— 437. lin. 22. poſt: *vnus e Fabric.* adde: *ſed non fuiſſe ex illis, V. D. ipſe mihi ſcripſit.*
— 440. lin. 19. poſt: *Pariſiis* adde *lucernam.*
— 444. lin. 2. poſt: *editio*, adde *ab altera.*
— 459. lin. 29. pro: *Alcaeam* l. *Alcaeum.*

---

92 36185-1

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google